УНИВ. БИБЛИОТЕКА
II И. бр. 2943

БРОЈ 1. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Среда 1. Јануара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Суд општине вар. Београда, на основу члана 19. а с погледом и на чланове 13. тачке б, 18. и 22. зак. о општинама

РЕШИО ЈЕ, ДА СЕ САЗОВЕ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

НА ДАН 5. ЈАНУАРА 1892. ГОД.

РАДИ ИЗБОРА

ДЕСЕТ ЛИЦА ИЗ СВАКОГ КВАРТА:

ОСАМ ЗА ЧЛАНОВЕ И ДВА ЗА ЗАМЕНИКЕ СТАЛНИХ ЧЛАНОВА КВАРТОВНИХ БИРАЧКИХ ОДБОРА.

ЗА 1892. ГОД.

Ко може бити биран за члана или заменика члана сталног бирачког одбора, одређено је у чл. 19 закона о општинама.

Право гласања на општинском збору, према чл. 14. закона о општинама имају сви пунолетни чланови општине. који плаћају 15 дин. годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством или који по прописима чл. 16. и 17. овог закона, право гласања немају или су га изгубили. У задрузи имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа не плаћали 15 дин. непосредне порезе, ако нису чланом 16. и 17. изузети: Тако исто имају право гласања и она лица, која су ослобођена од плаћања порезе по члану 61. тачке в. и г. закона о непосредном порезу) што су по стала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који примају милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1. они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који безчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2. који се налазе под судским истеђењем за дела под 1 наведена;

3. који су пали под стециште за време док стециште траје.

4. који су под полицијским надзором;

5. који ма колико дугују у име порезе осим текућег полгођа.

Официри, војници сталног кадра не учествују по 16 ом члану закона у саветовању општинског збора.

Збор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима:

а) **За кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б) **За кварт теразиски** — у теразиској муш. школи (улица 2 јаблана);

в) **За кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (Душанова улица);

г) **За кварт савамалски** — у основној мушкој школи улица Краљевић Марка.

д) **За кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица); и

ђ, **За кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријепољска улица, спрећу војне болнице).

Бирачки одбори састављени су овако:

а, **за кварт варошки**: Председник Милан Капетановић, одборник заменик Др. Марко Т. Леко, одборник; чланови: Коста Аврамовић сарач, Јован Гагић терзије, Манојло Клидис трговац и Младен Ф. Љубинковић трг. заменици: Стеван Ловчевић и Сава Антоновић професори.

б, **за кварт теразијски**: Председник Мил. Д. Банковић, одборник, заменик Миња Пртровић, одборник, чланови: Јеремија Прокић ћурчија, Мата Срећковић, трг, Радован Миленковић столар, Петар Палић, бравар, заменици: Ђока Ж. Нешић, трг. Илија Јаковљевић трговац.

в. **за кварт савски**: Председник Радов. Филиповић, одборник, заменик; Мих. М. Ђорђевић, одборник; чланови: Пера Павловић књиговезац, Владислав Чортановић, трг. Лука Ђеловић трг. Таса Данчевић, трг. заменици: Јеврем Главинић, трг. Вуја Ранковић приват

г. **за кв. врачарски**: Председник: Коста Главинић, одборник, заменик Мата Јовановић, одборник, чланови: Васа Лазаревић, каф. Ђорђе Н. Петровић, бакал. Јован Д. Јовановић, писар мин. просвете, Стеван Јорговић, фабрикант; заменици: Сава Вељановић, хлебар, Владимир Губеревац, каф.

д) **за нв. палилулски**: Председник Ђорђе Димитријевић, одборник, заменик М. Велизарић, одборник; чланови: Миленко Марковић, каф., Тодор Каменовић, каф. Богосав Марјановић каф. Коста Т. Ђорђевић, баруџија, заменици: Риста Крстић, калдрм. Мита Лазаревић каф.

ђ. **за кв. дорћолски**: Председник Илија Ђорђевић, одборник заменик; Филип Васиљевић, одборник, чланови: Петар Матић бак., Рафаило Јелишић, трг. Никола Кики, трг. Јеврем Петровић терз. заменици; Моша С. Демајо, трговац, Хранислав Поповић, кројач.

Од суда општине вар. Београда 24. Децембра 1891 год. АБр. 4852.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Решењем суда општине вароши Београда од 20. Новембра 1891. године. Абр. 3205. сазван је био збор грађана београдских на дан 15. Децембра 1891. год. ради избора тридесет и два одборника и шеснајест заменика.

На овоме збору није се могао извршити избор овај са тога, што није дошао онолики број гласача, који је потребан за пуноважно решење ствари, према чл. 13. тачке г. алинеје 2. закона о општинама.

Услед овога суд општине вароши Београда решењем својим од 16. Децембра 1891. год. Абр. 4472., сазвао је други општински збор на дан 19. Децембра 1891. год., на коме су са апсолутном већином гласова према члану 22. тач. 7. зак. о општ. изабрати

А) ЗА ЧЛАНОВЕ ОДБОРА:

Г. г. Ђорђе Новаковић, члан касац.
Милутин Марковић члан касац.
Никола Вулковић, трговац.
Велимир Тодоровић, адвокат
Михаило Јанковић кафеџ.
Андра Одавић, трговац.
Коста Главинић проф. В. Шк.
Милан Капетановић проф. В. Шк.
Др. Лава Пачу;
Др. Марко Леко;
Таса Капетан-Спасић, свећеник и члан конзисторије
Ђока Димитријевић, апотекар;
Никола Р. Поповић, учитељ
Марко Велизарић чл. Гл. Конт.;
Никола Ћирић, пред. вар. суда;
Др. Павле Поповић инсп. санитета

Г. г. Никола Хаџи-Поповић, пенз.
Стеван Чађевић, енжењер;
Светозар Боторић, каф.
Љубомир Јовановић проф. Уч. Школе
Милош Трпковић, хлебар;
Мата Јовановић, бл. Упр. Фонд.
Милан Петровић, енжењер;
Адолф Шток, грађевинар;
Михаило Бончић, члан апелац.
Радован Филиповић, члан апелац.
Сава Вељановић, хлебар;
Раденко Драговић, трговац.
Коста Б. Михаиловић, гостион.
Мићо Петровић, бакалин;
Михаило Д. Банковић, шпед.,
Димитрије Гајић, сандучар

Б) ЗА ЗАМЕНИКЕ ЧЛАНОВА ОДБОРА:

Г. г. Ђорђе Ж. Нешић бакалин.
Коста Петровић, бакалин
Соломон Азриел, трговац
Лаза Дашковић, гостионичар.
Д. Алкалај адвокат;
Др. Милан Радовановић;
Лазар Радоњић, јорганџија.
Михаило М. Ђорђевић, бак.;
Милан Ђорић, земљоделац:

Г. г. Илија Ђорђевић, предузимач.
Филип Васиљевић, поткивач (налбантин).
Гавра Бркић марвени трг.
Јован Христић, приватије (бив. кафеџија).
Јован Ђуровић, шпекул. трг.
Ђорђе Неранџић, ужарски трг.
Светозар Ристић, машиниста.

Избор је овај пуноважан, према чл. 13. тачке г. алинеје 4. чл. 22. тач. 7. и чл. 37. тач. 7 зак. о општинама, о чему се грађанство вароши Београда извештава.

Од суда општине вар. Београда 23. Децембра 1891. год. Абр. 4846.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

103. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
24. Новембра 1891 године.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић од одборника били: г.г. Л. Дашковић, К. Б. Михајловић, В. Виторовић, М. Капетановић. И. Цветановић. Д. Најдановић Љуб. Јовановић, Р. Ћирковић, Р. Петровић, М. Велизарић, Ф. Васиљевић, Ј. Станковић, Р. Драговић, Ђ. Николић. К. П. Михајловић, К. Д. Главинић. Ђ. С. Новаковић, М. Јовановић, А. Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 21. Новембра 1891 године, и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд, Абр. 3164 3211, 3097, 3212, 3099 3098, којим се траже уверења о имовном стању и владању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Антоније Радовановић, Фрања Рифосек и Ђорђе Стјепчевић непознати, да је Душан Лозанчић берберин доброг владања а средњег стања, и да су Коста Сарајевчић, чиновник, и Алекса Радосављевић бив. дрвар. доброг владања и доброг имовног стања.

III.

Продужен је претрес буџета расхода за идућу 1892. годину.

IV.

Пошто су ноћи у Децембру месецу дуге то је нужно да се број ноћних стражара још до 1, Децембра 1891. године повиси на 20, то је одбор општински на предлог председника општине решио, да се број ноћних стражара повиси на двадесет од 1. Децембра 1891. године да се овај вишак ноћних стражара за Децембар месец плати из овогодишњих уштеда буџетских а од првог Јануара 1892, год. из предвиђене буџетске партије, на плату ноћних стражара.

104. РЕДОВНИ САСТАНАК
25. Новембра 1891. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Р. Поповић, Мил. Марковић С. Чађевић. Љ. Јовановић. Р. Драговић. Ф. Васиљевић Ђ. С. Новаковић, Мата Јовановић, Р. Ћирковић К. Б. Михајловић. Г. Бркић, Р. Петровић, К. Б. Михајловић, Ј. Станковић, С. Азриел, В. Виторовић М. Капетановић, М. Велизарић, А. Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 24. Новембра 1891. год! и усвојен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Андра Одавић предлаже. да се накнадно стави у буџет за идућу годину извесна сума којом би се награђивали грађани, кад као повереници на општинском послу раде. Одбор је прешао на дневни ред преко овог предлога.

III.

Председништво износи одбору на решење пројект буџета гробљанског за 1892 годину.

IV.

Одборник г. Милутин Марковић пита, да ли су рачуни гробљански склопљени и од главне контроле прегледани према ранијем решењу одборском;

По објашњењу председништва, да рачунополагач још није склопио рачуне ма да га је позвао да то уради и да према томе рачуне гробљанске још није прегледала Главна Контрола, — одбор је одлучио, да суд општински нареди свима рачунополагачима, који су руковали и рукују касом гробљанском; да у остављеном року склопе рачуне гробљанске и спреме за преглед Главне контроле; у противном да суд општински помоћу стручног лица ово уради на рачун гробљанске касе а да се од кривца тражи накнада каси.

V.

Председништво износи одбору на решење пројект буџета општинске трошарине за идућу 1892 годину. *)

VI.

Председништво износи одбору на решење молбу Евгенија Чоловића којом моли да се ослободи плаћања трошарине по новој тарифи на гас за осветљење, што набавља за министарство народне привреде.

По прочитању те молбе и мишљење управе трошаринске, — одбор је решио, да се молилац од тражења овог одбије:

VII.

Председништво износи одбору на решење молбу Црноморског дунавског паробродског друштва кнеза Гагарина. којом моли, да му се учине извесне олакшице у плаћању трошарине општинске на гас за осветлење.

По прочитању те молбе и мишљења управе трошаринске — одбор је одлучио, да се ова молба упути одборском повереништву за трошаринске ствари на проучавање, па да се са извештајем повереништва поднесе одбору на решење.

*) Буџет ће се одштампати засебно

VIII.

Председништво извештава одбор, да је потребно, да се коцком изаберу 6 председника и 6 њихових заменика за кварговне бирачке одборе, двадесет и четири чланова бирачких одбора и дванаест њихових заменика, и да се одреди најстарији по годинама члан општинског одбора који ће председавати збору, сазватоме за избор председника општине кметова и кметовских помоћника.

По саслушању овога одбор је коцком изабрао:

Одборника Ђорђа С. Новаковића да председава збору на дан 8 Децембра 1891. и Косту П. Михајловића одборника за његовог заменика;

За председнике кварговних бирачких одбора и њихове заменике изабрао је ова лица, и то:

а., за кварт варошки: Председник Михаило Јанковић одборник, заменик Никола Р. Поповић одборник.

б., за кварт теразијски: Председник Ст. Чађевић, одборник, заменик Ђ. Димитријевић одборник.

в., за кварт дорћолски: Председник Раденко Драговић одборник, заменик Коста Б. Михајловић одборник.

г., за кварт савамалски: Председник Коста Главинић одборник, заменик Ђорђе Николић одборник.

д., за кварт палилулски: Председник М. Капетановић одборник, заменик Марко Велизарић одборник.

ђ., за кварт врачарски: Председник Миша Николић одборник, заменик Јован Станковић одборник.

За чланове бирачких одбора и њихове заменике одредио је ова лица и то:

а., за кварт варошки: Коста Аврамовић сарач, Ђорђе Р. Одавић, трг. Милан Миловановић, адвокат и Манојло Клидис трг, заменици Стеван Ловчевић и Сава Антоновић професори

б., за кварт теразијски: Јеремија Прокић ћурчија, Радован Миленковић столар, Милорад Ж. Тадић апотекар и Коста Петровић бакалин, заменици Бока Ж. Нешић трг. и Милан Белчевић опанчар.

в., за кварт дорћолски: Рафајло Јелинић, трг. Танасије Савић кројач, Никола Кики трг. Лазар Радоњић јорганџија; заменици: Моша С. Демајо трг. и Хранислав Поповић кројач.

г., за кварт савамалски: Петар С. Спасић апотекар, Јефта Најдановић месар. Владислав Чортановић трг, и Таса Давчевић трг. заменици Јеврем Главинић трг. и Вуја Ранковић приват.

Д., за кварт палулски: Милић Тодосијевић, бакалин, Миленко Марковић кафеџија, Тодор Каменовић каф., Светозар Боторић каф., заменици: Риста Крстић каддрџија и Мита Лазаревић каф.

Ђ., за кварт врачарски: Јован Д. Јовановић учитељ, Настас Димић лебар, Стеван Миљковић бак. и Стеван Јорговић фабрикант; заменици: Сава Вељановић хлебар и Владимир Губеревац кафеџија.

Овако састављени бирачки одбори вредеће за оба збора општинска сазвата у 8—15 Дец. 1891 г. за избор управе и одбора општинског.

општински послови

Положили заклетву. Ново-избрана управа општинска положила је пред одбором општинским заклетву 18 пр. мес. Тако исто и ново-изабрани одборници положили су заклетву у седници одборској од 23 Децембра 1891. г.

Збор. У недељу, 5. текућег месеца биће збор грађана београдских ради избора сталних бирачких одбора квартовних за 1892 годину.

Едисоново електрично перо. Општина је београдска набавила пре неки дан електрично перо Едисоново, што ће јој служити за умножавање писмених састава. Према услузи коју ово перо пружа, цена је његова веома малена. Оно кошта свега 180 дин. са свима трошковима и царином.

У идућем броју донећемо тачан опис његовог састава и начин његове употребе.

ПРИМЕДБЕ НА УГОВОР

који има да се закључи међу општином крал. срп. престонице Београда и г. Цикосем из Милана о осветлењу престонице Београда електрицитетом.

(НАСТАВАК И СВРШЕТАК)

Одбору општине вар. Београда

II. Произвођење и спровођење електричне струје.

У чл. 7. Допушта се повластичару да за произвођење електр. струје може бити или снага водене паре *или ма каква друга природна снага.*

Међутим у расписаном стечају за електрично осветлење Београда захтева се: „Произвођење електричне струје да буде динамо-машинама а снага да је *снага водене паре.*

У стечају изкључена је дакле каква друга „*природна снага*", већ је узета куд и камо скупља снага водене паре.

Повластичару чини се дакле сад једна таква олакшица, која врло знатно утиче на цену производње електрицитета а да је та олакшица из расписаног стечаја била позната њему или другим пријављеним понуђачима, ми би без сумње имали далеко повољније понуде.

Према томе чл. 7. имао би да гласи онако као што је с произвођењу електричне струје у стечају одређено, а све остало из чл. 7 што се односи на „природну снагу", да се избрише.

Ако се пак сад нашло за умесно, да „покретна или моторска снага за произвођење електричне струје може бити или снага водене паре или ма каква друга, *природна снага*", онда онај стечај, на основу кога смо добили неколико понуда, не вреди и не би остало ништа друго, већ да се распише нов стечај. Нема сумње да би под тако знатно промењеним условима добили куд и камо повољније понуде.

У чл. 9. повластичар се обвезује, да има у свако доба довољно електричне струје и т. д. а не помиње се, што би ради сваке сигурности било потребно, да је обвезан да се служи справама за прикупљање електричне енергије, тако званом *акумулаторима.*

У чл. 10. да се дода, да само *уз нарочитој дозволи општинске власти*, у извесним индустр. предузећима, може се производити и наизменична електрична струја која је као што је познато врло опасна по живот оних, који се овоме служе. Поред тога, такође ради јавне безбедности треба да се одреди и максимална јачина струје у појединим спроводницама као и почетна максимална јачина произведене електричне струје у централи.

У чл. 12. да се прецизира где могу бити подземни а где надземни спроводници. Односно ове тачке нејасно је и у стечају одређено. Тамо се овако вели: „дозвољава се, да спроводница за струју буду ваздушни свуда где је то технички могуће." Да ли се давањем ове *дозволе* мислило, да већина спроводника буде подземна или надземна, то се не види јасно из стечаја. Али пошто се надземно спровођење „*дозвољава*" изгледа, да спровођење поглавито има бити подземно.

Ако се тако има разумети та одредба у стечају, а зна се каква је огромна разлика у цени међу подземним и ваздушним спровођењем, онда се мора признати, да се о тој околности у уговору, имало и сувише обзира према повластичару јер чл. 14 дато му је право да се користи и каналима варошким, где то буде могуће, за полагање својих спроводника а интереси општине, међутим нису ни уколико у том погледу заштићени, јер није одређено где ће ти спроводници бити подземни а где ваздушни. Према овом повластичар ће где год може употребити ваздушне спроводнике.

Како му драго, тек за подземне спроводнике зна се да су за варош куд и камо бољи од ваздушни.

Поред тога што су ваздушни спроводници далеко јевтинији од подземних, а међу тим врло опасни, они још и накарађују варош.

За сада још обзири лепоте вароши, можда и нису толико меродавни за Београд али доцније, кад се варош развије, ваздушни спроводници могу општини постати врло непријатни.

У Темишвару, где такви ваздушни спроводници постоје, тамо у врло великој мери накарађују варош.

У Њујорку је, ради јавне безбедности, пре годину дана сама власт уклонила све ваздушне спроводнике.

И кад после 16 27 или 51 године општина наша тражи целокупну инстелацију електричнога предузећа, доћи ће можда сама у тај непријатан положај, да спроводнице мења.

Пошто каблови за једну електричну централну станицу с подземним спровођењем стају много више од половине коштања целокупне инстелације, то се отуда јасно види, какве ће издатке раније или доцније, наша варош имати да сноси.

Да би се дакле Београд сачувао тих евентуалних издатака, нужно је да се у чл. 12 тачније одреди где ће бити подземна где ваздушни спроводници.

III. Рејон и начин варошког осветлења

И у члану 17 више је вођено рачуна о интересима повластичара него ли општине. У истом члану дозвољава се повластичару, да из извесних узрока може пламене лампе заменити сијалицама и то једну пламену лампу „са четири до пет сијалица".

Према чл. 23, Интензивост сваке пламене лампе у улицама првога реда биће од хиљаду (1000) нормалних свећа а интезитет сијалица од шеснајест (16) нормалних свећа".

Кад дакле на место једне пламене лампе повластичар да 4—5 сијалица, онда је место 1000 нор. свећа светлости, дао само 64—80 нор. свећа. Таквом заменом једне пламене лампе, општина губи од свога осветлења 920—936 норм. свећа а то значи да 11 до скоро 15 пути више губи, но што добија.

Али овде не треба изгубити из вида, да произвођење електр. светлости у пламеним лампама далеко је економније но у сијалицама. Тако, док се једном коњском снагом у неподељеној светлости пламене лампе, може произвести интезитет светлости од 1500—2000 норм свећа, дотле истом електричном струјом, могу се подмирити само 10 сијалица од по 16 норм. свећа.

Приликом поделе електричне струје, опада у поменутом примеру, произведена светлост на 1%. — И у колико се даље иде с поделом струје, у толико је слабији постигнути ефекат светлости. Истом количином струје може се дакле подмирити једна пламена лампа од 1500—2000 свећа кад је сијалица по 16 норм. свећа, свега 160 норм свећа или 13 сијалица по 10 норм. свећа свега дакле 130 норм. свећа.

Зато дакле, не може се од повластичара тражити, да једну пламену лампу замени са толико сијалица, колико би нужно било да се интезивност једне пламене лампе, потпуно сијалицама, надокнади. То лежи дакле у самом начину произвођења електр. струје. Истим снагом добија се у пламеним лампама куд и камо већи интезитет светлости, но у сијалицама.

Овај пример јасно показује, како је не економно, управ раскошно, произвођење електр светлости у сијалицама.

При свем том, та околност не одговара односу, који је у уговору предвиђен, т. ј. да се једна пламена лампа замењује са 4—5 сијалица. А да су и овде интереси повластичара знатно боље заштићени од интереса општинских, имамо доказа у ценама

У чл. 29. одређене су цене за сваки сахат горења! за једну сијалицу од 16 н. свећа 3·5 паре дин. а за пламену лампу до 1000 н. свећа 40 пр. дин. кад се на место једне пламене лампе, која за сат горења кошта општину 40 пр. дин. добија 4—5 сијалица, које стају укупно 14—17.5 пара онда се таквом заменом од сваког сата горења повластичар користи са 22 5—26 пр. дин.; то значи да му је поклоњено скоро 7 сијалица. Према томе за сваку пламену лампу, повластичар био би дужан да да, не само 4—5 већ преко 11 сијалица. Ра-

чун је дакле прост кад нам повластичар једну сијалицу за сахат горења рачуна 3.5 пр. дин. онда за 40 пр. д. (толико стаје сахат горења једне пламене лампе) дужан је да нам да скоро 11.5 сијалица.

Овакав је резултат, кад се за основу рачунања узму делимичне цене осветлења, а кад би се узела укупна цена од 80.000 динара годишње, онда би резултат био за општину још много повољнији. —

Овом приликом намеће нам ее питање. да ли су за улично осветлење боље пламене лампе или сијалице.

Као што смо већ видели, само помоћу пламених лампа може се, односно јачине светлости рационално утрошити примењена (парна) снага. Али, та одвећ јака светлост за улично осветлење није подесна, јер за улично есветлење захтева се, да није сувише бљештеће и да су извори светлости у што мањем растојању, Не треба изгубити из вида, да интензитет светлости опада у квадратном односу према одстојању осветљенога предмета. Ако дакле извесан извор светлости на одстојању од два метра има 1000 н. свећа, то на растојању од 4, 6, 8, 10, 20 мет. јасноћа осветљене површине пада за $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{36}$, $\frac{1}{64}$, $\frac{1}{100}$, или на 250, 111, 62½ 40, 10 норм свећа.

То важи за оне зраке, који одвесно падају на осветљену површину. Али како пламене лампе, да би у опште могле повећу површину да осветле морају бити намештене на одговарајућу висину улице, то зраци светлости не падају отвесно, већ косо, и усљед тога за извесан степен, ефекат светлости још опада.

Поред тога, да би се од бљештеће светдости пламене лампе, око сачувало, намештају се парочите кугле од мутнога стакла којима се у напред од осветљавајућега ефекта 20—25% губи.

Што се тиче употребе сијалица за улично осветлење, оне се могу употребити само тамо, где се помоћу јевтине природне снаге електрична светлост производи и с тога сијалице нису ни у једној већој варошн за улично осветлење употребљене. Поред тога ефекат осветлења, који се сијалицама добија много је слабија од истога броја гасних пламенова једнаке светлости. А то долази отуда, што у сијалицама љубичасти зраци предвлађују а друго што светлост долази од једнога таког конца а не од једне светлеће површине као што је н. пр. случај код гасних лампа.

И пламене лампе а и сијалице не одговарају дакле главноме захтеву уличнога осветлења т. ј. да извори светлости нису сувише бљештећи да су у што мањем растојању и да нису одвећ слаби. Пламене лампе дају сувише бљештећу светлос а код сијалица светлост је скупа и недовољна.

У свима већим европским варошима сматра се још и данас електрично осветлење као луксуз а то се у осталом види и из примера, који сам навео, односно произвођења електричне светлости у сијалицама.

Али, кад се и наша општина решила, да у погледу осветлења тера луксуз, а друге пређе потребе да их једва подмирује, онда треба гледати, да и тај луксуз, буде што мање штетан.

Чл. 17 треба дакле тако поправити, да једна пламена лампа има да се замени са 10—11 сијалица.

V. Цене осветлења и начин плаћања.

У чл. 29 одређена је цена и за једну сијалицу од 60 свећа а из уговора не види се, да ли ће се и на којим местима такве сијалице евентуално употребити, или им је цена одређена само за то, да ако би општина захтевала сијалице с интензивнијом светлошћу да се зна, шта би имала у том случају да доплати.

Добро би било размислити о томе, како би се за улично осветлење могло употребити те сијалице од 60 свећа место оних од 16. Можда само на неким важнијим местима. Нарочито како би се могле применити те сијалице од 60 свећа за оно опште улично осветлење, за које општина има плаћати повластичару 80 000 динара годишње?

У чл. 32 одређене су цене за приватно осветлење и то за сахат горења једне сијалице од 16 свећа 6 пр. дин., од 10 свећа 4 пр. а за пламену лампу од 1000 свећа 60 пр. за сијалице од 60 свећа, које ће се општини рачупати по 14 пр. од једнога сата горења, за приватне није цена одређена.

Те цене за приватно осветлење, тако су велике, да ће се врло тешко моћи електрично осветлење код нас одомаћити.

За једну сијалицу од 16 свећа, која би горела 1500 сати годишње, плаћало би се према горњој цени 90 дин. годишње поред тога имао би да се сноси трошак око инсталације, кирије за електрометар, поправке односно мењања лампи, и т. д. Ако је неком н. пр. потребно 10 лампи, њега би стало осветлење преко хиљаду динара годишње.

Истина обећава се у томе члану, да су то „Највише цене за приватно осветљење“ и повластичар „*задржава право*“, да те цене за неулично осветлење „*обори*“ или да абонентима одобри нарочити рабат према броју лампа и трајању осветлења.

Али, то је само проста обмана. Повластичар обећава нешто, што неће моћи испунити, јер кад би могао, зашто онда није то попуштање у цени, у уговору јасније одредио.

Она цена за приватно осветлење за које се у уговору вели да је „највиша“ чини ми се да је и најнижа.

Бар за сада нема изгледа да може бити знатно мања.

У Бечу н. пр. сахат горења једне сијалице од 16 свећа стаје 3 крајцаре. Тамо је такво електрично осветлење три пута скупље од истога таквог осветлења гасом.

Пре краткога времена, у Грацу расписан је стечај за подизање једне електричне централне станице. У Грацу као што је познато, становништво је већим делом доброга стања и има на 105000 становника, једно место дакле, у коме је на сваки начин, за електрично осветлење, издашно поље отворено. Међ оферентима била је и највећа фирма на континенту Сименс и Халске и иста је тражила за сахат горења једне сијалице од 16 свећа 3 крајцаре. Кад је варош истој фирми понудила да попусти на 2 и по крајцаре, она је ту понуду просто одбила. Стечај, који је варош Грац расписала за електрично осветљење, није остварен.

Пошто је дакле невероватно, да ће повластичар у стању бити, да либерује јевтиније осветљење за приватне, онда нема смисла, да остане у уговору просто обећање, ако пак повластичар озбиљно мисли, да попусти што год од оне „Највише цене“, за „неулично осветлење“. онда нека се у уговору одреди колико ће одприлике то попуштање бити и кад ће наступити.

За приватно осветлење и иначе не даје концесионар никакве знатније олакшице. Једино према члану 35 да је десет метара спроводника и полаже их „ако се абоненти јаве пре него што се уличпо осветлење доврши“. И „абоненти, који поставе више од пет лампи сијалица добиће бесплатно 15 метара, они, који поставе више од десет. добиће двадесет метара“ и т. д. Ова концесија вреди дакле само за оне, који се јаве „пре но што се уличио спровођење доврши“. а за оне, који би чекали да се сами увере какво је електрично осветлење и како функционише, они ће се разуме се и теже решити да узму електрично осветљење и то ће бити један од главних повода, што се и поменута повластица приватнима, само у почетку даје

Укратко дакле, цена електр. осветлења за приватне тако је велика, да се приватни неће моћи лако решити, да јевтино петролејско осветлење замене претерано скупом електр. светлошћу.

И онда каква нам је ваљда од електр. светлости?

За гасно осветлење доказано је, да куд и камо боље одговара захтевима доброга уличног осветлења поред тога и продукти кои се стварају приликом горења гаса и за које се доказује, да су чак и отровни, што је погрешно, ти продукти не могу имати никаквог утицаја на здравље људско код уличнога осветлења, већ једино од извеснога су значаја за неулично осветлење, за осветлење у локалима без вентилације, и кад због скупоће не можемо по кућама увести електр. осветлење, онда је осујећена главна циљ, за рад које се електр. осветлење и уводи.

У члану 33 нису одређене цене електрчне струје кад има да се употреби за другу коју циљ а не за осветлење. Није довољно да се само ограничи „да те цене не могу бити више од цена електричне струје употребљене за осветлење“. Једно што се на тај начин незна, дали ће овде важити одређене цене за општинско или за привтно осветлење а друго те би цене биле сувише велике за употребу електр. струје за индустриска предузећа.

Или ваљда те цене нису стављене с тога, што би се могло лако показати како је електрична струја за индустриска предузећа више но два пута скупља од гаса.

Требло би дакле у уговор да уђе и цена електричне струје за индустриска предузећа те да се зна, колико се општина бринула, да извесне индустриске послове изазове и олакша а по моме мишљењу, искључивим увођењем електр. струје, да их спречи и отежа.

У чл. 34 требало би додати: Ова тарифа може се и мењати на захтев надзорне комесије или повластичара, али само у договору с надзорном комесијом и по одобрењу одбора општинског.

У члану 36. требало би додати: ценовник електр. справа и другога прибора може се према прилкама а на закгев надзорне комисије, мењати, али свака каква промена морала би се поднети одбору општинне београдске на одобрење.

VI. фотометарске пробе

У чл. 44 додати: да надзорна комисија или онај кога она овласти, има права кад год се потреба укаже, да чини фотометарске пробе, како уличнога тако и приватнога осветлења.

Из истога члана да одпадне све што се односи на извештавање и присуствовање повластича приликом чињења тих проба, и да ресултати, до коих дође надзорна комисија или стручно лице, које буде од надзорне комисије односно општинске управе овлашћено, да фотометарске пробе чини, да ти ресултати буду обавезани и за повластичара. Није потребно претходно извештавати повластичара када ће се те фотометарске пробе чинити јер нема основа да се сумња у коректност стручног рада надзорне комисије као о онога стручњака, који треба да је заклет, који би имао фотометарске пробе да чини. Од тих фотометарских проба имаће се користи само онда, ако се изненадно врше, али ако се претходно повластичар увек извештава, онда узалудно је и вршити их. Повластичар може удешавати, да буде довољно светлости кад се фотометарске пробе држе а иначе у редовним приликама може лиферовати онолику јачину светлости колику он за добро нађе

VIII Конвенционалне казне

Из Члана 49 да се изоставе речи: „ако би то било узроком повластичара или његовога персонала", јер то се по себи разуме и не треба тражити да општина доказује, како се извесан случај десио узроком повластичара или његовога персонала. Ствар је повластичара а не општине да доказује, да извесан случај није се десио кривицом његовом или његовога персонала. Ако остане тај услов у уговору, онда ће повластичар лако моћи да избегава казну, бацајући кривицу на некога трећег, кога треба општина да хвата и кога редовно неће моћи пронаћи.

Одбитак од два динара односно 20 пр. дин. за сваку пламену лампу или сијалицу, која не би била на време запаљена или се пре времена угасила, није никаква казна За такве случајеве треба казнити повластичара бар са трипут већом таксом, но што дотична лампа стаје за једну ноћ горења.

У чл. 50. да се измени казнаовако „у првом случају са 500 (место 200) а у другом са 200 динара (место 100). Ако се такви прекиди десе три пут у истом месецу, онда да губи половину месечне плате за уличо осветлење (ове се казне односе само на тај случај. Ако се у ма које доба ноћи прекине осветлење у целој вароши или једном делу вароши *на краће време*) за прекинуто осветљење преко целе ноћи да остану казне, као што су у уговору одређене. У овом члану као и претходном, да отпадну речи: „узроком повластичара или његовога персонала", пошто се о томе нарочито говори у *чл. 52.*

Казне треба да буду строжије те да би имали веће превентовне вредности.

Из чл. 52. да одпадне друга тачка од речи: „Пошто се такви случајеви могу десити само усљед недовољне јавне сигурности" итд. Ово би било испод достојанства једне општине, да се уговором с неким њеним повластичарем подсеће на дужност, која јој је законом прописана. У редовним приликама, повластичар сам а уз припомоћ општинске власти дужан је да чува своју имаовину. А општинска односно полицијска власт по дужности предузеће нужне мере, да се имаовина повластичара не оштети, евентуално, да пронађе онога, који је штету учинио. Неприродно је да се општина само према повластичару за електручно осветљење тако обвеже, и да му гарантује за све штете, које би се на његовој имаовини десиле, кад до сад ни једном од својих повластичара, такве обавезе није давала.

Кад према другим својим повластичарима а и према грађанима, општина не може примати сличне обавезе, онда и с повластичарем електричне светлости не треба правити изузитка, јер поред тога што је то испод достојанства општине београдске и што је тиме дато повластичару прилике огромне рачуне да подноси општини, повластичар моћи ће још и да се користи кад год осветљење није као што треба, и да кривицу баци на другога и тиме да све конвенционалне казне учини илузорним.

Довољно је кад општина према члану 53. обезбеђује повластичара од сваке штете, приликом нагомилавања светине, јавних нереда, рата и других сличних случајева, и тада ослобођава повластичара сваке казне за прекинуто осветљење и шта више надокнађује му према томе члану сваку учињену материјалну штету.

У чл. 54. треба објаснити, да ли се у елементарне догађаје или друге какве неодољиве силе, разуме и тај случај, ако се повластичару одобри, да за покретну силу употреби текућу воду, па кад се та вода смрзне, је ли и онда повластичар ослобођен сваке казне у случају прекинутога осветљења.

У чл. 55. да се објасни који су то *„горе поменути случајеви"*, који се изузимају, и усљед којих повластичар не би био одговоран за несретне случајеве или штету „нанесену ма коме било, инсталацијом или експлоатацијом осветљења"

VIII Трајање, откуп и пренос повластице.

С чл. 57. оставља се повластичару рок од две године дана за довршење осветљења „у целом варошком грејону, предвиђеном овим уговором" а не мотивише се за што се оставља тако дуги рок, кад се зна да се ти послови могу много брже довршити. Поред тога да ли се има овај члан тако разумети, да ће тек после две године варош добити електрично осветљење или ће поједини делови вароши бити и раније осветљени. Ако је овај последњи случај тј. ако поједини делови вароши буду и пре две године електрично осветљени, колико ће општина имати да плаћа повластичару за такво делимично осветљење ?

Да ли по појединичним ценама или сразмерно годишњој цени од 80.000 динара ? Те две цене знатно се међу собом разликују и за то је нужно ако се остави рок од две године, који је по моме мишљењу дужи но што је потребно, да се поменута околност не изгуби из вида, и да се према томе, чл. 57. овога уговора допуни.

Чл. 60. треба прерадити и „да би се избегла", као што се у томе члану вели „свака неизвесност о суми, коју би општина имала да плаћа, цена коштања целе инсталације" да се одреди на други поуздањи начин, но што је то тим чланом одређено. По моме мишљењу требало би надзорној комисији ставити у дужност, да за време инсталације прикупља све податке о цени коштања целе инсталације, које ће повластичар признати као истините. За остале издатке по оригиналним рачунима, које надзорна комисија има права да подвргне и контролисању односно цена, које у то доба буду владале.

И тако покупљени податци имају да служе као основ за одређивање суме, коју би општина имала да изда повластичару у случају откупа целе инсталације варошког осветљења.

Ово би било много поузданији начин за сазнавање праве цене коштања целе инсталације, но онај, који се у члану 60. овога уговора предлаже.

XI Опште одредбе

У чл. 70. последњу тачку прецизирати тако, да ће се повластичару вратити кауција од 20.000 динара не кад, као што у у овом члану гласи „кад експлоатација осветљења отпочне" већ кад се доврши инсталација осветљења у целом варошком рејону, који је предвиђен овим уговором и кад се у целом том рејону буде вршила експлоатација бар по године дана.

У чл. 72 за „неодољиву силу" важи она напомена код чл. 54.

На завршетку ових мојих примедаба молио би још г. члана комисије, који је овај уговор израдио, да изволи казати, који ли су му уговори других, страних општина у којима је искључиво а и од чести, електрично осветљење усвојено, служили за углед, приликом израде овога уговора ?

Колико сам умео, ја сам овим примедбама одговорио мојој дужности и савест ми је мирна што сам бар обратио пажњу одбора а нарочито наших стручњака у одбору на главне мане, које по моме мишљењу овај уговор има На одбору је сад да оцени у колико су моје напомене умесне и да реши, хоће ли да усвоји овај уговор с манама, које сам овде побројао и хоће ли да прими огромну одговорност за све штетне посљедице, које ће по моме мишљењу од овога уговора, ако се не измени, грађани наше вароши имати да сносе.

25. Јула 1891. г.
у Београду

Др. Марко Т. Лено

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА.)

држан 1. Августа 1891. год.

Председавао председник Милован Маринковић.

Председник. Састанак је отворен. Молим вас чујте протокол прошлог састанка. (Секр. чита. Прима се).

Прошле седнице реш ли смо: за Китуса о постављању тротоара у извесним улицама за Панту Мајоловића о изради шеталишта од Лондона до вој. академије, о помоћи стрелцима у 300 динара и о Цикосу. Тада није био довољан број за нове предмета и молим вас да то сад одобрите (одобрава се)

Ђ. Новаковић. Од „Лондона" па на ниже до војне академије таква је прашина да ономад једна кола у мало што нису прегазила дете код министарства грађевина. Да не би тога било и у будуће и да би се избегли несрећни случајеви, ја мислим да би онај пут требало запречити док се не оправи те да нико њиме не пролази. Сем тога ја би био мишљења да се забрани пролаз колима кроз све улице у којима се подиже калдрма. Осем тога ваља ставити у дужност квартальницима да пазе да се не јури колима преко таквих улица јер би лако могло бити несреће.

Председник. Ја примам ту напомену као умесну и забранићу пролаз улицама у којима се врше оправке или калдрмисање.

К. Главинић. Треба да се уведе као правило да се свуда где се калдрма прави забрани пролаз јер се саобраћајем смета у раду и прави се метеж.

Председник. Примам то.

Ђ. Новаковић. У чл. 43 уговора са Цикошем ми смо казали: повластичар је дужан да за све време трајања повластице прати практично развиће на пољу електротехнике и све што се покаже као боље и јевтиније да уводи код нас. Но ту није казано: ко ће бити меродаван да га на то нагна и ко ће да га упути на употребу извесног практичног и јефтинијег проналаска: да ли ће то бити надзорна комисија или суд научара — или ко други?

Марко Белизарић. По моме схватању надзорна комисија има да се стара о извршењу уговора за осветлење у опште, па са ту разуме и све оно за шта пита г. Ђока јер је то све предмет уговора.

Мата Јовановић. При претресу ових члана ја сам говорио и објаснио сам да повластичар неће морати да сваког часа чини измене у инсталацији осветлења чим каква новост из електро технике о осветлењу изиђе, него кад ми видимо да је која од великих варош поред електричног осветлења усвојила нешто ново па се то ново показало као практично, да у том случају има надзорна комисија права да и нашег повластичара позове да ту новину и код нас уведе — дакле тек онда пошто је се показала и практичнија и јевтинија и т. д.

Ђ. Новаковић. Ја сам хтео да се одклони свака сумња.

Р. Драговић. Ја сам претпрошле седнице напоменуо да би савску улицу требало мало оправити кад је није могуће сад калдрмисати коцкастим каменом,

Председник. Ја сам наредио раније инжињеру за ту улицу да начини предрачун о оправци и то ће се учинити.

Л. Дашковић. Пошто је оборен од стране више власти уговор с оџачаром о чишћењу димњака у Београду, то ја мислим да би се таксе за чишћење димњака могла свести на половину (врло добро, тако треба).

Председник. Пристајете ли да се оџачарима смањи такса у пола.

Ђока Новаковић. Шта би с мојим питањем односно уговора с Цикошем?

Председник. Ја мислим да је се одбор сложио с објашњењима г. Мате о чл. 46.

К. Главинић. Ово питање није дефинитивно свршено а треба то учинити. Ну, жно је да се ствар још сад прецизира те да би се избегли сукоби. Ми можемо нешто сматрати као практично и добро и тражити да га и повластичар примени а он то може сматрати као још неопробано, и не практично и ко ће бити суђаја кад се то деси?

М. Јовановић. Редакција гласи: да је повластичар обавезан да за време трајања повластице прати развитак и проналаске на пољу електро-технике и да сваки бољи проналазак било у производњи електричне струје било светлости заводе у инсталацију београдског осветлења тако како би ова остала увек на висини савремене науке и практике. То је била моја редакција и ја сам је објаснио тако да се неће сваки проналазак уводити код нас чим се појави док се преткодно не опроба где год код већих варошн где је електрично осветлење раније уведено и не покаже као практично, међутим кад се опроба и покаже практичним на неколико таквих места, онда ће и наш повластичар бити дужан да то заведе и код нас. Сад да ли би било боље да се још каже; о томе ће решавати надзорна комисија или ће се то без тога разумети, из општих дужности надзорне комисије према повластичару, ствар је схватања а ја са своје стране налазим да се та дужност разуме и да ће је вршити надзорна комисија.

М. Марковић. Код речи *уведе*, могло би се додати „по споразуму с надзорном комисијом".

М. Белизарић. У уговору стоји: да је повластичар дужан увести сваку новину, која би била практичнија и јевтинија, према томе је надзорна комисија дужна да се стара оизвршењу тога захтева. И на случај кад би комисији, која је одређена да се стара о извршењу уговора, дошло до сазнања да је нешто практичније и јефтиније пронађено она би имала право захтевати од повлтстичара да и он то и код нас примени.

М. Јовановић. Из општих одредаба водићете да је надзорна комисија надлежна за ово јер стоји да се она бира из три члана и 2 заменика за овакве послове.

М. Марковић. Ја узимам да је за ово надлежна надзорна комисија. И рецимо кад би она позвала повластичара да нешто учини па он не би хтео — шта би онда настало Тражили би се научници, стручњаци и они би решили ствар.

Ђ. Новаковић, Кад би се такав случај десио онда би доиста неко треће имао да реши ствар.

Председник. Како г. г. одборници разуму ову ствар: да ли мисле да треба примити допуну коју предлаже г. Ђока или остати на разумевању г. Матином да је за ово надлежна надзорна комисија?

А. Одавић. Ја мислим да је овакав текст чл. 46. потпуно довољан. У осталом не би било ружно, да г. Ђока каже што би желио да се дода:

Председник. Г. Ђока мисли да би требало казати ко би био надлежан да цени стоји ли случај чл. 46 или не а ми мислимо да се разуме да ће за то бити надлежна надзорна комисија. Да ставимо на гласање: које за то да остане овај члан како је усвојен, тај ће казати за, а ко је Ђа би га требало допунити — против. (гласали су први и последњи именовани међу присутнима у седници — против; сви остали за, осем 13-га који се трепутно није ту десио).

К. Главинић. Требало би наредити да се доведе у ред она калдрма на раскрсници дубровачке и богојављенске улице. (Учиниће се).

А. Одавић. У дубровачкој улици готов је тротоар и с једне и с друге стране осем пред радњом Спасоја Стевановића и кућом Томче Костића и ја бих молио ди се и то доврши (учиниће се).

Соломон Азријел. Ја сам пре 2 и по месеца тражио да се одреди цена и мера кифлама, векнама ит.д. па још ништа нема?

Председник Ја сам прибележио ту ствар те да по њој учиним што се може и треба да учини али још нисам дошао до згодног начина како ћу то да извршим. Но ја ћу се пожурити да се дође до помоћи и у томе питању (прима се к знању).

Сад изволте чути једно писмо управе водовода односно Кенига предузимача за полагање цеви.

Секретар чита писмо

Председник. Као што сте изволели чути предузимач Кениг не ради онако како се обвезао и водоводна комисија предлаже шта треба, чули сте и мишљење адвоката општинског и сад изволте говорити.

Ђ. Николић. Кад водоводна комисија тражи да се послови врше брже на штету Кенига, има ли од куда да се наплати?

К. Главинић. Има кауције у 30.000 дин. и ненаплаћене зараде. А треће, њему се при свакој исплати задржава 10% за извесно време — дакле гарантије има довољно.

М. Белизарић Наш адвокат вели, да би требало ову ствар поверити некој стручној комисији; а ја не делим то мишљење јер је баш наша водоводна комисија састављена искључиво из стручних људи, за то је за мене њихово мишљење меродавно, па како она каже, тако треба и да буде.

М. Марковић. Према свему овоме што је прочитано и на питање г. Марка ја бих имао ово да кажем.

Комисија водоводна, она је стручна комисија али је она орган општински а општина је једна спорна страна на спрам повластичара. И кад би био спор постоји ли некакав практичан а јевтинији проналазак, онда не би ту могла да даје меродавну одлуку ова општинска комисија него неко треће. Дакле општина треба да констатује ово стање послова Кенигових и ако дође до парнице онда ће општина имати у својим рукама један доказ о стању које постоји јер на томе радови не могу непрестано остати него се морају вршити а кад се констатује шта се затече онда се има доказа па ма се стање радова доцније ма како изменило.

Ја мислим да ми треба да усвојимо предлог комисије с мишљењем нашег правозаступника.

Ђока Новаковић. Не могу да говорим јер немам уговора пред собом.

К. Главинић. У једној алинеји тач. 7 услова с предузимачем стоји, да је за оцену квалитета набављеног материјала у погледу на услове, меродавна једино управа водовода и повластичар је дужан покоравати се управној одлуци. На случај да он не би хтео усвојити одлуку, управа има права да материјал на ризик или на трошак предузимача замени и да поступи по чл. 14 ових услова

Ђ. Новаковић. Према овој изјави г. Главинићевој, ја видим да управа водовода има права да натера овог предузимача да добро ради и да га казни за то што не ради како је уговорио. С тога нека се остане при њеној одлуци; иначе ако се стану за све неспоразуме да траже вештаци — незнам шта ће бити с послом.

М. Марковић. Комисија је употребила своје право и оставила предузимачу рок до ког најдаље има шта да уради па он то није учинио и сад шта остаје друго но да се констатује његово неиспуњење уговора и употреби казна.

К. Главинић. Ово што тражи општ. правозаступник, може бити да је основано на законским прописима али у овоме случају немогуће је то испунити. У оно доба кад је управа водовода писала оваај акт 26 или 27 Јула, постојало је оно стање које је тамо поменуто, али оно не постоји

и данас. Од тога доба има неколико дана и доста је послова већ посвршавано па ако би се сад одредила комесија она би нашла са свим друго стање. Сем тога комисија неби могла да констатује стање радника; оно би данас рецимо и могло бити довољно док је раније било недовољно. Јуче су радници седели цео дан јер немају материјала и то би још могло да се констатује.

М. Марковић. Строго кад се узме ова ствар неби требало да дође пред одбор јер он је усвојио уговор по коме је предузимач обавезан да се у своме раду управља према захтевима управе водовода Но кад он то више чинио, неће нам ништа сметати да, према мнењу правозаступника то констатујето комисијски како би смо после спор водили лако имајући доказа у шакама.

Б. Новаковић. Овде је, како сам чуо остављено да суди комисија. Разуме се да она као суд треба да има факта и дата. Ја мислим да је се о томе водило рачуна и да факта има и стога треба пречистити с њиме.

К. Главинић. Господо, акта постоје код управе водовода да смо ми њега на време извештавали и тражили да има већи број радника и он каже: ја имам радника доста ја сам радио довољно и т. д. Коресподенција постоји између управе и предузимача. Ми смо дакле радили све што смо могли и сматрали смо да су за предузимача безусловно обавезни ови специјални прописи па нисмо могли друкче да урадимо него да известимо суд општински ради његове одлуке. Таку одлуку нисмо могли да примамо на се него смо морали да тражимо одобрење. Као што знате, предузимач је пристао да се без апелате подвргава прописима овога уговора по коима спорне тачке решава водоводна комисија.

А. Одавић. Ја из оне тачке услова коју је навео г. Главинић видим да комесији никаква одборска одлука не треба. Онде је изриком казато да су одлуке управине меродавне и нема апелате противу њих. И кад је тако, онда нашто и водоводна комисија и адвокат предлажу образовање неке друге комисије, мимо постојеће!? Ја у осталом и незнам кога би смо одредили него та иста лица. А одредили би их за то што је тим људима најбоље познато стање радова. Једино бих желио да знам: да ли је општина Београдска испунала обавезе према предузимачу на врема и ако је, онда је чисто и јасно да треба примити предлог водоводне комисије.

К. Главинић. Општина је испунила и испуњава своје обавезе, а што се овога констатовања тиче, ми смо имали неколико случајева да су сви услови потпуице испуњавани од стране управе ма да је се предузимач жалио да је оштећен једним нашим поступком с 2000 динара. Он није био затрпао ров на време; пала је киша и натрпала пуно муља у ров око цеви положених. Ми смо га натерали да то очисти, Он је доказво да то није ништа и да је то шта више добро што се змља натрпа око цеви но ми смо били противни мишљења и натерали га да уради по нашем нахођењу. Ми имамо пуно таквих ситница и ако будемо тако око свачег одређивали комисије биће доста посла. Но најпосле да учинимо оно што нам се предлаже те да после немамо муке с овим спором.

М. Марковић. Овај акт и ја схваћам онако како га је схватио правозаступник а из говора г. Главинића као да он има друкчији значај.

У акту стоји да комисија предлаже да се ово и ово учини. И према таквом предлогу даје правозаступник своје мишлење и ја налазим да је оно коректно.

А ако је пак да се само извести општински суд, као што г. Главинић наглашава онда је то друга ствар. Према садржини уговора ово не треба да дође пред нас, али кад је већ ту, онда треба да је расправимо такс: да по овим споровима а на основу уговора има да решава управа водовода и своје одлуке да нам просто саопштава ради знања.

Председник. У прилог овога хоћу и ја да кажем да управа тражу да суд одобри оно што мисли да треба одобрити. Ја сам мислио да то не треба да сврши општински суд без сагласности и и припита одборова и са тога сам ствар и изнео пред вас те да тражим ваш пристанак да се нешто уради што није урађено и о чему управа водовода тражи упута. Међу тим да би одбор имао пред собом и једно стручно мишљење, ја сам дао ствар адвокату и његово мњење ви сте чули.

С тога ја мислим да би требали да примимо овај предлог па да идемо даље.

Соломон Азријел. Ја бих желио да знам, да ли је предузимач ово што је израдио, урадио добро и по уговору?

К. Главинић. У акту је речено како ради. Међу тим оно што је примљено, то је добро јер ми не дамо да буде рђаво или несаобразно уговору. Али ствар је овда у томе, да он оклева с послом и не ради с оноликом снагом с којом би могао да сврши на време све што је погодио. До сад требао је да сврши више 3000 метара него што је свршио. И ако тако потера и даље, онда неће бити готов до Маја ни с половином посла око полагања цеви.

Соломон Азријел. Ја мислим ако је иначе добар предузимач онда га не треба много кињити већ бити мало блажи те ће боље да ради.

Мата Јовановић. Ми чујемо како је он „добар“ из извешћа комисије у коме она вели да је више пута имала с њиме неприлике. Ја сам из љубопитства посматрао шта општински надзорни инжињер радио Он мора да се скине и да учи онога штд пабија олово како ће то да уради. И кае тако раде и други па и чланови комисиј. онда мора најпосле испасти добро. Предузимач нема ни довољно ни вештих радепика јер ја имам уверења да надзорни инжињер мора да показује како се што ради само за то што радници сами не знају.

К. Главинић. Комисија је чинила све што је могла ма да је и сама нападата у јавности и више попуштања не може бити. Кад он има раскопаних 5000 метара канала па то стоји месец дана отворено, и кад он место да ради са 300 радника, ради са 120, или да нема олова или песка за рад, па на напомене наше он ништа не поправља, онда се не може даље попуштати. Ми морамо да се држимо услова и морамо га казнити по уговору чим приметимо да ради противно њему.

Ђока Новаковић. Ми треба да имамо на уму овај члан 14. По томе члану он се у свему подвргава суду управе водовода и што она нађе, он треба да ради. Ако се не повинује њеним захтевима, онда она има права да му без пресуде одузме тај посао и за то сам ја мало пре изјавио, да је управа водовода на сваки начин прибавила доказа да он није радио по уговору.

И кад доказа има, она пек с њиме и раскрсти а ми да не улазимо у ове ствари ни делимице ни сасвим.

К. Главинић. Ако мислите да посао треба да буде на време готов, онда ми морамо радити тако како предлажемо.

Да би посао био на време готов ми морамо да набавимо радника свију врсти и за копање и за полагање и за надзор — кад то предузимач неће. Он шта више нема свога палир', већ и на њему штеди и наш му палир помаже.

А. Одавић. Пошто се из напомена г.г. Главинића и Марковића види, за ово је надлежна да реши комисија и она то и треба да чини.

Милутин Марковић. И са тога гледишта овакве ствари не треба да долазе пред одбор што се одбор састаје ређе па би могли посдови да се због тога задрже а то би било штетно. Ја мислим да се строго поступи по уговору.

Мата Јовановић. Ја из овога уговора и услова видим јасно да управа има права да раскида уговор иди делимично или сасвим и ја усвајам јер у исто време увиђам и преку потребу да се то учини.

Ви видите колико је улица порушено и да се слабо ради. Осим тога у Душановој улици чека се да предузимач намести цеви па да се даље ради. То исто и у балканској улици и на многим другим местима

Ја сам за то да се прими ово мишљење.

Председник. Дакле усвајате ли извеш. тај ?(усвајамо) И то с тим да сама управа врши тај посао па само да извештава ради знања и одобрења.

А. Одавић. Ја мислим да би боље било да се каже: одбор прима к знању и одобрава рад водоводне комисије.

К. Главинић. Усвајате ли да се онако и други послови свршавају и да се комисија не обраћа за све вама? (усвајамо)

Председник. С овим је дакле свршено, сад даље.

Л. Дашковић. Сећате се господо да смо шпиритус ослободили трошарине општинске за то што је држава ударила доста на њега Тиме се општина штети јер људи сад каишаре те ракију уносе као шпиритус самз да би избегли плаћање трошарине.

То би требало уредити некако

Председник. У свези с тим напоменама ми имамо и једно саопштење трошаринске управе Она је узаптила пиће које има 30 гради а означено је као шпиритус. пошто га није хтела да сматра као шпиритус и пита шта ће да ради.

Ђока Димитријевић. Шпиритус мора имати 96 процента чистог алкохола или 36 гради јачине и што је испод тога то није шпиритус него љута ракија итд.

Раденко Драговић. Шпиритус може бити и 15—20 гради. Поручите фабриканту па ће те се уверити да ће те и такав добити (чује се: није тако). Поручите код Марковића и комп. па ће те се уверити.

К. Главинић. Ја мислим да се зна колико мора имати јачине шпиритус. То је 90 степени алкохола или 36 гради. Што је испод тога то је ракија.

(свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска Парна штампарија Народно Радикалне Странке. Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 2. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 5. Јануара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

105. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

29. Новембра 1891 године.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, од одборника били: г.г. М. Јовановић, А. Одавић, В. Виторовић, Ђ. Николић, С. Азриел, М. Капетановић, К. Б. Михајловић, Љуб. Јовановић, М. Јанковић, И. Цветановић, Ф. Васиљевић, Р. Драговић, Д. Најдановић, К. Д. Главинић, Л. Дашковић, В. С. Новаковић, Н. Р. Поповић, Р. Петровић, Р. Ђирковић, Гавр. Бркић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 25. Новембра 1891 г. и учињене су ове измене: У одлуци број 771. под 101. у место „ситне поклоне" да буде „ситне трошкове". У одлуци бр. 781. да се реч „Финанс" замени са „позорник трошарински" и у одлуци 778. да је г. Андра Одавић свој предлог повукао натраг, а не да се је преко њега прешло на дневни ред.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 3548, 3472, 3480, 3482, 3333, 3215, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица — одбор је изјавио: да је Милош С. Маринковић, терзија, доброг владања а средњег имовног стања, да су му Јелисавета Томић, Јаков Селаковић, Драгољуб Алексић, Букус Барух, Живко Стокановић, Марица Најић, Марија Живковић, Марија Ристић, Риста Стојковић, Васиљије Стефановић и Сима Ђурђевић непознати.

Обратио је суду пажњу, да многа лица, за која се уверења траже, неплаћају порез, ма да су у државној служби, као чувари или служитељи и препоручио му, да ово достави надлежној власти.

III.

Одборник г. Коста Главинић примећује, да у актима истражног судије нису тачно описана лица, за која се уверење тражи, ма да је одбор то већ неколико пута замерио.

По саслушању овога представништво је изјавило, да ће писати истражном судији, да према раније примедбама тачно определи свако лице, за које уверење тражи.

IV.

Одборник г. Мата Јовановић предлаже, да статистичко одељење општине београдске предходно да извештај о сваком лицу, за које се уверење тражи.

По саслушању овога одбор је препоручио суду, да према овом предлогу у будуће поступа.

V.

Председништво износи одбору на решење извештај одборског повереништва, изабраног у седници од 11. Авг. 1891 г. АБр. 1843. ради проучавања питања о денатурисању шећера, што се употребљује за израду шећерлема и другог слаткиша.

По прочитању тога извештја АБр 3003. одбор га је после поименичног гласања са 10 гласова противу 6 — 4 пису гласали — усвојио у свему.

VI

Председник извештава одбор, да је одборско повереништво, изабрато у седници одборској од 4 Нов. 1891. г. ради прегледа исправа пријављених кандидата за марвеног лекара, — довршило свој посао и предлаже за избор Димитрија Кнежевића за марвеног општинског лекара.

По саслушању овога одбор је примио у свему предлог повереништва и изабрао за општинског марвеног лекара Димитрија Кнежевића.

VII.

Председник износи одбору на решење предлог суда општинског, да се Антоније Пижл, општ. инжињер, са учињених кривица, изложених у предлогу, одпусти из општинске службе.

По прочитању тога предлога АБр. 3064. одбор је примио у свему овај предлог и решио, да се општински инжињер Антоније Пижи от пусти из општинске службе.

VIII.

Председништво извештава одбор, да су више њих кафеџија, који држе у својим радњама свираче и неваче, поднели молбу, да им се такса за ово спусти на два динара дневно, коју би плаћали месечно у напред без обзира на то, да ли се у њиховим радњама пева или свира.

По саслушању овога одбор је решио, да се молиоци одбију од овога тражења, а да се такса и у будуће наплаћује по одређеној тарифи.

IX.

Одборник г. Раденко Драговић предлаже, да се општински марвени лекар Франц Гец одпусти из општинске службе.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се овај предлог идућој седници на решење напесе.

X.

Председништво износи одбору на решење молбу друштва за уређење, унапређење и улепшање савског, савамалског, теразијског и код 3 кључа краја, којом тражи да му се уступи приход са трга зелени венац.

Одбор је одлучио, да се о овој молби у идућој седници решава.

107. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

4. Децембра 1891. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Ђ. Димитријевић, Р. Ђирковић В. Виторовић, Ђ. Николић, Ф. Васиљевић, Н. Р. Поповић, А. Одавић, М. Велизарић, Мил. Марковић, Коста Д. Главинић, Р. Драговић. К. Б. Михајловић, Љ. Јовановић, К. П. Михајловић, Р. Петровић, Ђ. С. Новаковић, А Шток, Дим. Најдановић, И. Цветановић, Лазар Дашковић, М. Капетановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 29. Новембра 1891. год. и у одлици Бр. 793 учињена је измена, да одборник г. Раденко Драговић није предлагао но само питао, да ли ће и марвени лекар Франц Гец остати у општинској служби поред новонабратог.

II.

По прочитању акта управе вар. Београда АБр. 4399. 4392 и акта истражног судије за вар. Београд АБр. 3602, 3934, 4390, 4391, 3603, 3601, 3604, 3930, 3332, 3929, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио: да је Алекса Костић овд. сиротног стања; да су му: Ђорђе Алексић, Нетар Ђурић, Антон Фриц, Љубомир Мунц непознати; да му је владање Ђорђа Јоксимовића непознато, а да је слабог имовног стања; да су Милош Ђурић и Ставра Атанацковић доброг владања а сиротног имовног стања; да су Франц Гец и Коста Струнцалић доброг владања а средњег имовног стања, и да је Алекса Обрадовић агент овд. доброг владања и доброг имовног стања.

III.

Председништво износи одбору на мишљење молбе о имовном стању.

По прочитању свију тих молби СБр. 19270, 18685, 18911, 18693, 18466, 18815, 18648. 18689, 18790, 18740 18738, 18910, 18925 18801, 18645 18764, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Терези Шеффек, Анки Л. Хам, Божидару Ђорђевићу, Ленки Ђорђевић и Илији Николићу може дати тражено уверење; да се суд предходно увери о имовном стању молиоца Петкане Мијалковић, Андрије Симова, Марије Ђ. Стаменковић, Ивана Жикића, Даринке Ђ Константиновић, Милеве Н. Николић, Софије Б. Аћимовић и Митра Деспотовића, па тек онда да им изда тражено уверење; да се молиоцима Милошу Писаревићу и Јелисавети Живановићевој не може издати тражено уверење и да се Даринка С Тодоровић упути да од лозничке општине тражи потребно јој уверење, пошто је она грађанка те општине.

IV.

По прочитању протокола лицитације СБр. 18918. држане 27 Нов. 1891 год. за давање под закуп чишћење нужника и помијара у вар. Београду, као и стродерски посао, одбор је решио, да се ова лицитација одбаци, да се одмах распише друга лицитација са измењеним погодбама, које ће прописати г. г. Љуб. Јовановић и Никола Р. Поповић одборници као одборски повереници, а да се нарочито нагласи: да се закупац неће ослободити трошаринске таксе и да се овај закуп даје на три године.

V.

По прочитању протокола лицитације СБр. 18931. држане 26. Новемба 1891 год. за набавку канцеларијског материјала за 1892 год. одбор је решио, да се набавка канцеларијског материјала за 1892 год. према прописаним мустрама уступи Јефти М. Павловићу и комп. са шездесет и девет од сто (69%) испод предрачунске цене. Да се мустре запечате печатом општинским и набављаченим у суду чувају.

VI.

По прочитању протокола лицитације СБр. 18932 држане 30. Нов. 1891 год. за давање под закуп права за наплату таксе фијакерске, одбор је решио, да се наплата таксе фијакерске уступи Ђорђу Стоиљковићу за годишњу цену од четири хиљаде три стотине педесет и два динара.

VII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 18626. држане 22. Нов. 1891. год. за набавку 11500 кила јечма и 13000 кила зоби, одбор је решио, да се набавка 11500 кила јечма и 13000 кила зоби уступи Михајлу Тодоровићу магазацији за цену од дванаест динара и двадесет и девет пара по сто килограма за зоб и јечам.

VIII.

Одборник г. Коста Главинић извештава одбор да се грађани крунске улице жале, да предузимач у тој улици врло немарљиво ради и улица стоји већ неколико месеци раскопана.

По саслушању овога председништво је одговорило, да је наређено предузимачу да рад убрза као и да ће се по нова издати предузимачу најстрожија наредба у овом смислу.

IX.

Председник извештава одбор, да се је М. С. Начић трг. овд. жалио министарству народне привреде, што му је општина београдска наплатила 181·45 дин. на име мерине на транзитну робу (шпру) што је шла из Јагодине у Швајцарску и да је министарство решило, да је ова мерина неправилно наплаћена и да треба да се Начићу врати.

По саслушању овога и по прочитању акта АБр. 3218. одбор је решио, да се ова неумесно наплаћена мерина у сто осамдесет и један динар и четрдесет и пет пара врати г. М. С. Начићу, овд. трг. а из буџета општинског за непредвиђене трошкове.

X.

Услед тражења надзорне водоводне комисије АБр. 4394. одбор је решио да сав до сада плаћени интерес на позајмљени новац падне на терет касе трошаринске, да се исти из прихода трошаринских накнади каси општинској као и да се у будуће интерес на позајмљене суме из прихода трошаринских плаћа.

XI.

Председник износи одбору на решење молбу друштва за уређење, унапређење и улепшање савског, савамалског, теразијског и код три кључа краја, као и за уређење, унапређење и улепшавање слободне пијаце на зеленом венцу, — којом тражи: да му општина београдска поред других уступака, уступи и приход са зеленог венца ради постигнућа одређеног задатка друштвеног.

По прочитању те молбе АБр. 459. одбор је решио, да се молба овога друштва усваја у начелу.

Да одборски повереници г. г. Јован М. Тадић, Ђорђе Николић, Милутин Ј. Марковић, Раденко Драговић и К. Б. Мијајловић одборници, ступе у преговоре са друштвом и закупцима зеленог венца и поднесу резултат преговора одбору на решење са својим мишљењем.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Нарграђени чиновници. Одбор општински, решавајући о буџету општинском за 1891. год. ставио је и извесну суму на награђивање вредних, способних и поштених чиновника. Према овоме је суд општински, извршујући жељу одбора, решио: да се највреднији и најспособнији чиновници о новој 1892. год. овим новцем награде.

Решење то гласи од речи до речи:

Одбор општине београдске, ценећи општинске послове као јавне и свима грађанима престонице стављене на услугу, одредио је у буџету за 1891. годину извесну суму новаца на награђивање вредних, поштених и способних општинских службеника. Ово је одбор, као представник свих београђана, учинио желећи, да не остану заборављени они чиновници општински, који су се одликовали свим врлинама ваљаних јавних раденика, и ако су уживали редовну награду за свој рад.

Суд београдске општине делећи и сам то мишљење одборово, а налазећи се у важној свакодневној свези са општинским службеницима те имајући и могућности, да зна какав је који чиновник, а у жељи да вредне, поштене и способне чиновнике одликује а остале упути на угледање, — решава:

да се награде једном за свагда из суме одређене буџетом за награду ревносних чиновника и то:

I. Са педесет динара г. Михајло Ерковић, секретар судског одељења.

II. Са четрдесет динара: г. г. Лудвиг Рис, надконтролор касапски, Милан Петровић, архивар, Таса Вељановић писар, Андра Здравковић, писар, Спаса Поповић, извршилац. Љуба Ристић, писар, Милан Мишић, званичник и Фрања Клеменчић, званичник.

III. Са тридесет динара: г. г. Милош Борисављевић, помоћник пореског књиговође, Зарија Симоновић, пријавник, Јован Рајковић, писар, Милија Јовановић, писар, Димитрије Познановић, писар, Берасим Трифковић мерач и Хајнрих Бајер, баштован.

IV. Са двадесет динара: г. г. Живко Аћимовић, писар, Драгутин Јовановић, званичник, Ђорђе Букић, званичник, Максим Атанацковић, званичник, Милан Матић, званичник, Тома Поповић, контролор кантарски, Милош Милисављевић, командир пожарне чете, Спаса Јовановић, контролор касапски, Светозар Маринковић, контролор касапски и Васа Левицки, контролор касапски.

V. Са два динара: служитељи: Сретен Радојчић. Крста Јовановић, Јован Цоловић, Стеван Трипковић Влајко Милосављевић, Игњат Ђурашковић, Благоје Богдановић, Коста Стојановић, Бошко Бонцуловић, Живко Гавриловић и Марко Марковић.

VI. Фењерцијама општинским да се поделе на једнаке делове тридесет и два дин.

VII. Пожарницима да се поделе на једнаке делове педесет динара.

VIII Г. Милан С. Игрошанац, писар, награђује се повишицом плате на сто двадесет динара месечно, рачунајући од 1. Јануара 1892. год. и да заступа другог секретара општине београдске.

Да се ово решење објави у општинским новинама и још данас изврши.

Решено у суду општине вар. Београда 30. Дец. 1891. год. АБр. 4921.

Примио дужност. Новоизабрати кметовски помоћник г. Младен П. Тодоровић примио је 30. Децембра 1891. год. дужност старешине одељка врачарског од бив. кметовског помоћника г. Николе Л. Милишића

У осталим одељцима општинским остали су пређашњи кметовски, помоћници за старешине и то: за варошко дунавски одељак г. Данило Чопкић, за палилулски г. Коста Чупић и за теразијско-савски г. Андра Надеждић.

Истекао рок. Г. г. Милану Банковићу, Светозару Карапешићу и Љуби Романовићу члановима суда општине београдске и г. Николи Милишићу кметовском помоћнику истекао је крајем децембра 1891. год. двогодишњи рок службовања њиховог у општини.

Последња тројица су већ предали своје дужности а г. Милан Банковић још отправља послове главног благајника до избора новог благајника.

СУДУ ОПШШТИНЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Надзорној водоводној комисији част је поднети Суду извештај о извршеним радовима на водоводу за месец Октобар и Новембар о. г.

I. Реконструкција старог. водовода

Сграђена је и покривена, као и изнутра малтерисана зграда за црпке и локомобилу, код бунара испод сењака. Остало је да се спољни састави између цигала цементом измажу и да се унутра калдрмише и темељи за црпке сграде.

II. Нов водовод

1. Бунари. Пошто је савладана вода у главном бунару, то је копање продужено и бунар 5. Октобра спуштен до потребне дубине. За тим је састављено дно кесона, који ће се у бунар спустити; као и четири реда околних табала од лима. Учињене су нужне припреме, за спуштање кесона у бунар.

Код бунара III, црпљена је најпре вода ради чишћења; за тим је спуштен и унутрњи филтер. 12. Октобра продужено је црпење воде из бунара II и до 4. Новембра без престанка црпело. Тај је бунар давао просечно 260.000 литара за 24 сата. Од 15. до 30. Новембра црпена је за тим вода из бунара III, просечно је тај бунар давао воде 1,200.000 литара за 24 сата.

Код бунара I. IV и V извршени су горњи делови, а 18. Октобра отпочето је копање бунара I и до краја Новембра ископано $22_{,00}$ м. Од 7. до 16. Новембра морало се копање прекинути, докле се није набавило још потребног материјала за оптерећење.

Извршена је проба положених цеви за натеге и затрпавање њихово довршено је.

2. Зграде. Зграда за машине и котлове покривена је, спољ састави између цигала цементом излепљени и изнутра сви зидови малтерисани. За тим су ископани у згради темељи за црпке и отпочето бетонисање, а за котлове су већ озидани.

Сагрђен је канал од бетона, који спаја главни бунар са црпкама.

Намештени су громобрани на службеној згради и на згради за машине и котлове.

Димњак је довршен 13. Новембра и на њему громобран намештен.

3. Набавка цеви.

У Октобру стигло је цеви од:

Руд. Бекинга и Комп. у Халбергерхите.

1620	m	цеви	од	350	mm пречн.
12212	„	„	„	300	„ „
632	„	„	„	250	„ „
525	„	„	„	125	„ „
2601	„	„	„	100	„ „
726	„	„	„	80	„ „

Од фабрике из Понт-а-Мусона

612	m	цеви	од	400	mm пречн.
480	„	„	„	225	„ „
492	„	„	„	200	„ „
1197	„	„	„	175	„ „
2583	„	„	„	150	„ „
5679	„	„	„	125	„ „
10782	„	„	„	100	„ „
8205	„	„	„	80	„ „

У Новембру стигло је цеви од:

Руд. Бекинга и Комп. у Халбергерхите

1620	m	цеви	од	350	mm пречн.
12472	„	„	„	300	„ „
632	„	„	„	250	„ „
525	„	„	„	125	„ „
2964	„	„	„	100	„ „
2256	„	„		80	„ „

Од фабрике из Понт-а-Мусона

612	m	цеви	од	400	mm пречн.
480	„	„	„	225	„ „
492	„	„	„	200	„ „
1197	„	„	„	175	„ „
2583	„	„	„	150	„ „
5679	„	„	„	125	„ „
13170	„	„	„	100	„ „
12387	„	„	„	80	„ „

4. Испитивање и полагање цеви

У Октобру испитано је:

Од Руд. Бекинга и Комп.

10	ком.	од	350	mm	пречн.	од	којих	није	примљен	1 ком.
67	„	„	300	„	„					
524	„	„	100	„	„	„	„	„	„	11 „

Од фабрике у Понт-а-Мусону

252	ком.	од	125	mm	пречн.	од	којих	није	примљен	1 ком.
50	„	„	100	„	„					
276	„	„	80	„	„	„	„	„	„	1 „

У истом месецу положено је од предузимача.

84.40	m	цеви	од	300	mm	пречн.	између Т. ич. р. и железн.
264.35	„	„	„	175	„	„	у Призренској улици
280.43	„	„	„	150	„	„	„ Сересној „
256.60	„	„	„	125	„	„	„ Мирјевск ј „
257.75	„	„	„	„	„	„	„ Кнегиотовој „
436.20	„	„	„	„	„	„	„ Голумачкој „
24.75	„	„	„	„	„	„	„ Сјеничкој „
424.45	„	„	„	100	„	„	„ Господској „
166.58	„	„	„	„	„	„	„ Абаџијској „
323.45	„	„	„	„	„	„	„ Пон Лукиној „
4.65	„	„	„	„	„	„	„ Сјеничкој „
3.05	„	„	„	„	„	„	„ Мостарској „
2.77	„	„	„	„	„	„	„ Колубарској „
2.00	„	„	„	„	„	„	„ Виш.градској „
3.06	„	„	„	„	„	„	„ Суводолској „
2.00	„	„	„	„	„	„	код Л пог изгледа
189.50	„	„	„	80	„	„	у Једренској улици
123.35	„	„	„	„	„	„	„ Лимској „
81.65	„	„	„	„	„	„	„ Јевремовој „

У Новембру положено је:

424.80	m	цеви	од	350	mm	на вези са затварачницом	
1555.32	„	„	„	300	„	о Мокрол. потока до в. Акад.	
5.10	„	„	„	150	„	на Тркалишту	
8.70	„	„	„	125	„	у М старској улици	
530.75	„	„	„	„	„	„ Дунавској „	
165.70	„	„	„	„	„	„ Љубичиној „	
38.40	„	„	„	„	„	„ Богојављењској „	
4.15	„	„	„	„	„	на Тркалишту „	
17.80	„	„	„	100	„	у Колубарској „	
486.85	„	„	„	„	„	„ Скадарској „	
7.15	„	„	„	„	„	„ Видинској „	
4.55	„	„	„	„	„	„ Душановој „	
395.00	„	„	„	„	„	„ Космајској „	
156.20	„	„	„	„	„	„ Богојављенској „	
359.50	„	„	„	80	„	„ Призренској „	
145.00	„	„	„	„	„	„ Поцерској „	
219.30	„	„	„	„	„	„ Високој „	
1.05	„	„	„	„	„	код хидранта	

До краја Новембра свега је положено: на довоју 12848,12 m, дакле за 48,12 m више од програма, у вароши 30565,25 m; према програму има још да се довриши 12558,85 m.

5. Велики Резервоар

Резервоар заједно са затварачницом довршен је потпуно и озго земљом за 1.5 m покривен.

За радове које је Управа водовода у режији радила, као и за обдржавање постојећег водовода утрошено је у:

Октобру надница 2476½, у
Новембру „ 2412½.

Председник надзорне
водоводне комисије
Н. И. Стаменковић.

ИЗВЕШТАЈ

о клању стоке на општинској кланици за год. 1891.

I.

За грађанство заклано је:

2 бивола; 4968 ком. волова; 2535 ком. крава; 1953 ком. телади који су укупно тежили 65.568 кила 7460 ком. овнова и оваца; 30.406 ком. јагњаца; 1.389 ком. јарчева и коза; 1.175 ком. јаради; 1.288 ком прасади до 10 кила; 1 119 ком. прасади до 20 кила и 13.381 ком. свиња — дебелих и средњих — на меру, које су укупно тежиле 949.884 кила.

II.

За војску и остале државне заводе:

3 162 ком. волова; 712 ком. крава; 2.999 ком. овнова и оваца и 6.246 ком. јагњаца. Од ове стоке коју је либерант клао, издато је за официре 139.224½ кила, а претекло је и у варош за грађанство увето 21.297 кила; за месо издато г. г. официрима и за вишак у варош унесени, наплаћена је прописна аренда — такса.

Од напред поменутог броја свиња мар вено-лекарским прегледом нађено је 302 ком. бобичавих, од којих је месо прописно поништено.

Свега прихода од аренде месарске и то: од заклате стоке за грађанство, од заклате стоке за војску, за месо издато официрима и за претекли вишак унесен у варош за грађанство, у 1891 години било је 378,405·82 динара.

Надконтролор,
Лудвик Рис

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА.)

држан 1. Августа 1891. год.

(СВРШЕТАК)

Бока Димитријевић. Шпиритус треба да горе и да сав изгоре. Тај шпиритус кога би поручили у фабрици Тоболара или Марковића а имао би 20 гради, био би ракија јер не би могао сав да изгоре.

К. Главиник. Да се не би водила у залуду препирка око тога шта је шпиритус а шта не, ја мислим да председништво треба да са надлежног места затражи објашњење о томе шта се сматра као шпиритус и колико најмање треба да има гради.

М. Јовановић. Мени се чини да је казао у трошаринској тарифи да се трошарина наплаћује на шљивовицу и комовицу. Зна се да ми пијемо вештачке ракије дакле на све оно што према јачини не долази у шпиритус треба наплаћивати трошарину без обзира од чега је та ракија. Што се тиче тога: шта се сматра као шпиритус, о томе има у царинској тарифи потребне одредбе.

К. Главиник. Ја мислим да би најбоље било да се узме од државне лабораторије извешће о томе колико јачине најмање мора имати шпиритус (врло добро).

Председник. Усвајате ли да се тако учини? (усвајамо).

Ја сам гледао да нађем кућу под закуп за инжињерско одељење од Настаса Јовановића. Кућа је испод „Синџир Џамије“ и има 7 соба на горњем и доњем спрату. Цена је 20 дуката месечно

А Одавић. Ја сам ту исту кућу гледао да узмем за свој стан па ми је остављена последња цена 12 дуката. Разумем да се нешто више плаћа кад се зграда узима за јавну потребу али оволико више — не иде.

Председник. Ја вас молим да ме овластите да узмем другу кућу.

М. Јовановић. Ја сам против да се одељење инжињерско усељава у тако далеку кућу јер ми имамо непрестана посла с њиме па ко ће да иде чак тамо. Но кад се већ хоће да плати за 7 соба или собица 20 дуката, онда се по то може добити стан и у вароши. Ја би ту потребу огласио у новинама.

К. Б. Мијаиловић. Како би било да нађемо једну већу кућу па да ту буде и одељак дорћолског кварта и инжињерско одељење. То би нас јефтиније стало.

К. Главиник. Ми имамо већ кућу за дунавски одељак али нам је неопходно потребна кућа за инжињерско одељење јер смо сваки дан оштећени с 200—300 дин. у след тога што инжињери општински немају локала за рад.

Ђ. Николић. Ено вам Папићелове куће на Батал-Џамији празне. Ја вам смем јамчити да ће те је добити за 200 дин. мес. кирије (чује се: врло добро; то је велика кућа).

Председник. Добро — видећу то.

Састанак закључујем.

Састанак је трајао до 9 ½ по подне.

држан 4. Августа 1891. год. у Београду.

Председавао г. М. Маринковић

Председник Пошто има довољан број одборника за решавање, то отварам седницу и молим вас да саслушате протокол последњег састанка (секретар чита)

Имали ко шта да примети?

К. Главинић. Водоводна комисија није у извештају казала, да је одузела рад Кенигу, него је тражила одобрење, да може одузети — с тога нека се поправи протокол.

М. Велизарић. Кад комисија није већ одузела Кенигу посао, него предлаже да се један део посла одузме а не сав, онда треба да се тако у протоколу и запише.

М. Марковић. Ја мислим да је у записнику добро записано: Тако и јесте. После је тумачено, да је комисија нешто одузела (чује се: није одузела ништа док се недобије одобрење).

Председник. Комисија је предложила да се одузме неки део посла, с тога што се види, да неће моћи да сврши, а односно осталога прочитајте г: Уроше извештај; (прочита)

К. Главинић. Како можете тако да кажете да су радови одузати, кад од тога још ништа није учињено Њему ће се тек одузети.

Мата Јовановић. Ја у колико сам разумео дебату, сматрам да одбор није надлежан да решава, него он само то прима к знању и каже, да комисија то питање расправи са судом по уговору

Председник. Добро исправиће се у том смислу да комисија у договору са судом то питање расправи (Усваја се)

Ђ. Новаковић. Ја сам предложио био да се саобраћај са колима прекине у оним улицама које су раскопане ако је икако могуће јер саобраћај подиже прашину и због ове се ништа невиди, па може и дете какво да прегазе кола. Нарочито то сам захтевао од Лондона до Академије — то није записано и молим да се запише.

Председник Ја сам на то одговорио да примам к знању и већ сам јуче издао наредбу Неки су говорили то исто и за Душанову улицу и ја сам наредио инжињеру да учини шта треба, те да се саобраћај упути на друге улице. Ако то није записано нека се запише у записник.

Л. Дишковић. Ја би молио да г. Урош прочита оно место где је говор о шпиритусу (Секретар прочита). Добро је онда немам шта да приметим.

Р. Драговић. Добро би било да се усвоји то, да царинарнице кажу шта се сматра као шпиритус.

Председник. Добро. Тако ће се исправити.

Има ли још ко шта да примети? (Нема)

Усвајали одбор записник? (Усваја)

Пре него што пређемо на дневни ред молим вас да ми одобриге одлуке, које су у прошлој седници донете: а те су: да се такса за чишћење димњака смањи на ½. (Усваја се) Предлог г. Главинића и Одавића за поправку калдрме (Усваја се) и извештај водоводне комисије (Усваја се)

Док не пређемо на дневни ред сматрам за дужност да вас известим, да сам у име више и грађана оправио једну честитку нашем краљу и честитао му рођен дан, и добио сам од Његовог Величанства Краља одговор у коме се захваљује на честитању (Живио; Живио Живио).

Даље имам да вам саопштим и то да смо потписали уговор са инжињером г. Марошем односно службе његове у општини а плата да му се рачуна од 1. Августа ове године (Одобравање).

Сем тога подписали смо и уговре о трамвају и електричном осветљењу под јучерашњим даном и од тога дана има се рачунати време трајања концасије за концесионара, а за општину кад све формалности буду испуњене и одобрене од предпостављене власти. Кауције су положене и свршено је све што је требало да се сврши.

Односно куће за топчидерску школу ја сам излазио са г. М. Велизарићем по одобрењу одбора и прегледао кућу. По прегледу нашли смо да би с том кућом могли потпуно задовољни бити. Она је по простору а и иначе за школу добра не само тамо него би и за Београд могла подпети. О кирији није свршено с тога, што човек кога сам питао, није могао дати одговора и кад се сазна и то изнеће се пред одбор на решење, (Врло добро)

Даље прегледао сам и локале за инжињерско одељење и у прегледању кућа прегледао сам и кућу Настаса Јовановића и том приликом и кућу Јована Папића на марвеном тргу и у овој нашао сам да има 11 соба. Мени је познат тај локал из раније још кад је био окружни београдски Суд. Кућа по простору могла би задовољити наше потребе, само је једна сметња у томе, што је удаљена од центра управе општинске, а нужно је да је на близу због заједничког посла са инжињером нашим. С тога ћу поново гледати друге куће.

То су ствари што сам сматрао за дужност да вам саопштим (Врло добро)

(наставиће се)

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 20 до 31 Децембра. 1891. год.

ТЕЖИНА	ЧЕГА	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.
10200	Брашна пшенична	25 50
155	Брашна кукурузна	15·—
605328	Пшенице	19·50
44494	Кукуруза	11·40
79663	Ражи	18 50
53581	Јечма нова	11·30
5156	Овса	11·30
2886	Пасуља	23·—
6258	Кромпира нова	10
551	Арнауника	25.—
3444	Црна лука	14·—
32	Бела лука	40·—
59 825	Шљива сувих	28.50
30923	Круш и раз. воћа	22·—
	Јабука	—·—
1196	Орања	37·—
	Грожђа	—·—
45	Воће разно	—·—
10.000	Сочива	—·—
617	Сира	90·—
354	Кајмака	130·—
59400	Сена	5·50
4780	Сламе	2·80
350	Масти	130·—
503	Рибе фришке	120.—
56788	Свиња дебелих	75·—
824	Сува меса	220·—
204	Меса говеђа свеж.	—·—
	Длаке говеђе	—·—
1074	Црева уређена	—·—
	Костију	—·—
	Кудеље	—·—
51875	Коже раз.	—·—
613	Цемента	—·—
268	Катрана	20.—
7620	Креча	3·40
6588	Ћумура дрвена	7·—
50 000	Угљена камена	3 2 0
	Камено разно	—·—
	Дрвенарије разне	—·—
204577	Вина црна	40·—
	Ракије комове меке	—·—
3152	„ шљивове меке	62—

ИЗВЕШТАЈ

О ЦЕНАМА

разног повћа и осталих производа на великој пијаци од 13 до 19 Децембра 1891. год.

ТЕЖИНА	НАИМЕНОВАЊЕ	100 к. просечна цена	
КИЛОГР.		ДИН.	П.
100	Каимак ужички	150	—
100	Српски сир	120	—
	100 главица купуса	100	
	Кисели купус у главиц.	20	—
100	Купус рибанац	20	—
100	Кромпира	10	—
100	Црна лука шутк.	15	—
100	„ „ у венцу	60	
100	Пасуљ бели ситни	30	—
100	„ „ градишки	40	
100	„ жути	30	—
100	Лук бели	50	—
100	Ужичка сира	50	—
	Меда у сећу	120	—
100	Јабука колачарка	40	—
100	„ сенабија	40	—
100	„ обични	30	—
100	„ кисел зимски	30	—
100	Крушака воденача	20	—
100	„ зимски	20	—
100	„ такуша	20	—
100	Гуња	0	—
100	Млеко	5	—
	Јаја 4 или 5		—
	Један пар ћурана	0	—
	„ „ ћурака		—
	„ „ гусака	5	—
	„ „ пилића	2	—
	Орања	50	—
10	Месо говеђе	90	—
100	„ телеће	120	—
100	„ недрано овче	60	—
100	„ драно „	50	—
100	„ свињско	100	—
100	Маст	130	—
100	Сало свињско	130	—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 3. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 12. Јануара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

У интересу здравља овдашњег грађанства а на основу тачке 6. члана 36. закона о општинама, суд општине вароши Београда

Наређује:

I. Да од 1. Јануара 1892. год. поред месара још и сва она лица, која кољу стоку за распродају, као: механџије, кафеџије, гостионичари, кувари, печењари и други, врша клање стоке на општинској кланици.

II. За клање стоке одређује се ово време: крупна стока клаће се од 1. Маја до 1. Септембра од 4 до 8 часова по подне, а 1. Септембра до 1. Маја од 8 пре до 5 часова по подне. Ситна стока, као и свиње, клаће се од 2 до 8 часова изјутра и то од 1. Априла до 1. Септембра, а од 1. Септембра до 1. Априла од 8 пре до 5 часова по подне.

Овим се одређено време за клање стоке, у члану XIV. правила о ссободном клању стоке. измењује.

III. За наплату аренде одређени чиновник издаваће клачима упутнице искључиво за клање стоке на општинској кланици.

IV. Ко би се од клача огрешио о ову наредбу казниће се према XVI. и XVII. члану правила о слободном клању стоке и казненог законика.

Из седнице суда општине вароши Београда АБр. 4906. — 31. Децембра 1891. године.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

108. РЕДОВНИ САСТАНАК

9. Децембра 1891 године.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, од одборника били: г.г. М. Јовановић, В. Виторовић, Ђ. Николић, М. Јанковић, К. Б. Михајловић. Ф. Васиљевић, Љуб. Јовановић, К. П. Михајловић. М. Капетановић. Р. Ђирковић, А. Ј. Одавић, Ст. Чађевић, Р. Драговић, Ђ. Димитријевић, М. Велизарић, Ђ. С. Новаковић, Д. Најдановић, И. Цветановић, Л. Дашковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 4. Децембра 1891. год. и у одлуци 805. учињена је допуна, да се одбор општински ограђује од сваких пребацивања од стране друштва због одуговлачења решења о његовом тражењу

II.

Одборник г. Мата Јовановић, саслушавши одлуку одборску од 4. Дец. 1891. год. АБр. 3218 о враћању неправилно наплаћене мерине М. С Начићу, према решењу министарства нар. привреде, примећује, да министарство није надлежно да о овоме решава, већ једино државни савет, као стални окружни одбор за вар. Београд.

По саслушању овога одбор је одлучио да ову ствар изнесе г.г. Ђорђе С. Новаковић и Мата Јовановић одборници и одбору реферишу.

III.

Одборник г. Раденко Драговић примећује, да је цена брашну и житу знатно спала, и да би требало, да се цена хлебу спусти.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се о овоме у идућој седници решава.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд. АБр. 4363, 4396. 4397., којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица и молбе Д ра Марка Т. Лека, СБр. 19.501 којом тражи уверење о свом породичном односу одбор је изјавио, да су Милица Ј. Миодраговића и Милан Димитријевић, адвокат, доброг владања и доброг имовног стања, да је Петар Јовановић кафеџија, средњег имовног стања, а да му је његово владање непознато и да се Д-ру Марку Т. Леку изда тражено уверење.

V.

Председник износи одбору на решење акт истражног судије за вар. Београд, којим тражи да одбор општинеки изабере присутнике при испитивању кривичних дела за идућу 1892 год.

По прочитању тога акта АБр. 4393 одбор је изабрао ова лица за присутнике при испитивању кривичних дела за идућу 1892. год. *)

VI.

Председник извештава одбор, да су сталне комисије за надзор при грађењу електричног осветљења и трамвајa у вар. Београду биле на лицу места и уверише се, да је предузимач грађење отпочео у уговором остављеном му року, као и да су комисије поднеле о томе извештај.

По прочитању тих извештаја АБр 2651—2914 као и одвојеног мњења г. Стевана Чађевића члана комисије за надзор при грађењу тамваја, одбор је примио к знању оба извештаја с тим, да се предузимачу препоручи солидност у раду и да се оба извештаја објаве у општ. новинама.

110. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

18. Децембра 1891. год.

Председавао председник г. Мидов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Ф. Васиљевић, Лазар Дашковић. Р. Петровић. Љ.Јовановић, В. Виторовић, М. Капетановић, А. Одавић, Р. Ђирковић Ђ. Николић, М. Велизарић, Коста Д. Главинић, С. Азриел, Р. Драговић. Дим Најдановић, К. П. Михајловић, Јов. Тадић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 9. децем. 1891. год. и у одлуци Бр. 810 учињена је измена, да на место Ристе Петровића кафеџије, буде присутник за кварт дорћолски Јованче Ристић кафеџија.

II.

Члан суда Св. Карапешић на основу чл. 34, тачке 7. зак. о општ. извештава одбор, да је због грађана београдских. држан 13. дец. 1891. год. по решењу општ. суда од 9. дец. 1891. год. АБр 4395. изабрао за 1892. и 1893. год. за председседника општ. вар. Београда г. Милована Р. Маринковића, досадањег председника, за чланове суда: г. г. Јову Антонијевића, Димитрија Вељковића и Јована Илића досадање кметовске помоћнике; а за кметовске помоћнике г. г. Косту Чупића, Андру Надеждића. Младена П. Тодоровића и Данила Чонкића, досадање кметовске помоћнике; да ново изабрати имају према чл. 35. зак. о општинама да положе прописну заклетву пред одбором општинским.

По саслушању овога новоизабрати положиште пред свештеником законом прописану заклетву пред одбором, који је примио к знању како извештај тако и полагање заклетве.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд. АБр. 4432, 4430, 4453, 4367, 4433 4431, 4470, 4469, 4413, 4452, и акт првостепеног суда за варош Београд, АБр. 4851, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Михајло Николић, Даница Ј. Глумац, Сава Јовановић, Даринка Петровић, Светозар Милетић, Владислав Живановић, Ђура Маринковић, Петар Јовановић непознати; да су Тома Ђирковић и Стеван Добривојевић доброг владања и доброг имовног стања; да су Коста Тодоровић, Свет. Швабић, Спасоје Костић, Ђока Богдановић доброг владања и доброг имовног стања; да су Драгутин Илић, Милош Ђурић Никола Јербић, и Јован Димитријевић доброг владања а слабог имовног стања; да се првостепени суд за уверење о владању и имовом стању за Светозара Трифунца обрати алексиначкој општини, пошто је он те општине грађанин.

IV

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби АБр. 4450, СБр. 19051, 19411, 19621, 19479, 19521, 19625, АБр. 4447, СБр 19152, 19254, 19127, 19518, 19395, 19542, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Лепосави Т. Анђелковић, Срећку Петровићу, Тодору Анђелковићу, Јовану Коцићу, Лепосави И. Јанчић, Никодију Ђорђевићу и Данилу А. Павловићу, може дати тражено уверење, да се суд претходно увери о имовном стању молилаца Нат Палићеве, Миле Николић, Магдалене Стругачевић, Наума Ђорђевића, Велимира и Симе Ђорђевића, Јелене Божановић и Јелене Недељковић па тек онда да им изда тражено уверење.

*) Лица која су изабрана за присутнике штампана су у прошлом бр ју.

V.

Председник извештава одбор да тројица коцком изабратих одборника за председнике бирачких одбора не могу доћи на накнадни збор за бирање одборника општинских и моли одбор да на место њихово одреди другу тројицу.

По саслушању овога одбор је одредио да на накнадном збору за бирање одбора општинског председава у савамали г. Коста П Михаиловић, на дорћолу Риста Петровић и на теразијама Ђорђе Николић, одборници

VI

Одбор је општински по саслушању цене брашну и житу а на предлог г. Раденка Драговића одборника решио, да се цена хлебу спусти на двадесет и шест пара по килограму а да се продаје један хлеб за двадесет и пет пара у тежини од 962 грама.

Ово има да вреди од 20 децембра 1891 год. закључно

VII

По прочитању протокола лицитације СБр. 19670, држане 14. дец. 1891. год. за давање под аренду продаје цубока са говеђих месарница, и понуде Јефте Најдановића СБр 19634 одбор је решио, да се продаја цубока са говеђих месарница за идућу годину уступи Јефти Најдановићу за годишњу цену од тридесет и пет хиљада динара, према прописним условима.

VIII.

По прочитању протокола лицитације СБр 19668 држане 13 дец. 1891. год. за давање под закуп ков коња пожарне чете, одбор је решио, да ое ков коња пожарна чете уступи Јоци Јуришићу овд. за годишњу цену од пет стотина деведесет четири динира и деведесет и девет пара а да се у погодбама унесе још и та погодба, да је закупац дужан сваког коња за пола сата потковати рачунајући од тренутка, кад му се коњ за поткивање доведе.

IX.

По прочитању протокола лицитације СБр. 19669 држане 9. дец. 1891. год. за давање под закуп вађења леда за обала савске и дунавске одбор је решио, да се право вађења леда за ову годину са обала савске и дунавске уступи Божидару Марковићу овд. за суму од две хиљаде две стотине и један динар.

X.

Председништво износи одбору на решење извештај повереништва. изабратог у седници одборској од 4. дец. 1891. год. СБр. 18918 ради прописивања погодаба за чишћење нужника помијара и стрводерски посао. По прочитању тога извештаја СБр. 19671 и понуде Јулке Св. Јовановића СБр. 18820, одбор је решио, да се прописне погодбе за чишћење нужника помијара и стрводерски посао према овом извештају повереништва и да се овај посао уступи Јулки Свет. Јовановића за годишњу цену од пет хиљада и сто динара под погодбама прописаним према поменутом усвојеном извештају повереништва.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Поротници. Ообор је општински у седници својој од 4. јануара 1892. год. изабрао ова лица за поротнике за 1892. г.

За кварт варошки: Петра Милушића, Младена Вељковића, Васу Симића пенз. и Тасу Спасаћа трг.

За кварт дорћолски: Дим. Вујића трг. агента, Јанаћка Костантиновића, Марка М. Марковића и Хајима Б. Јосифа.

За кв. палилулски: Мићу Ристића ликерцију, Новака Рајића, Јована Петковића, и Алексу Стојановића сапунџију.

За кварт врачарски: Саву Поповића пензионара, Симу Добросављевића, Стевана Радојковића трг. и Настаса Димића лебара.

За кв. савамалски: Танасија Кумануди дрвара, Драгомира Здравковића гвожђара, Стевана Павловића лончара и Настаса Тадића трг.

За кват теразијски: Дим. Илића рентијера, Ристу Дамњановића терзију, Илију Димитријевића каф. и Милоша Трнезића пензионара.

Лед. За ову зиму узео је од општине београдске под закуп продавање леда Божидар Марковић, шпекулант овд. Према овоме, кои би желели да пуне своје ледеиице, имају се претходно обратити поменутом закупцу и њему положити аренду. Закупац се увек може наћи у Пашоииној кафани.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА.)

држан 4. Августа 1891. год. у Београду.

(СВРШЕТАК)

А. Одавић. Ја би имао да кажем коју реч односно куће за пижињерско одељење. Јуче сам се разговарао са г, доктором односно оне куће Пешикине. Она се даје под кирију и само газда од исте живи у њој, кад је овде, а иначе живи у Земуну. Мени се чини да би та кућа била врло добра за ову потребу.

Л. Дашковић. Ја сам јуче говорио са г. М. Крстићем о његовој кући, и он каже, да може одмах дати 5—6 соба, а може и целу кућу.

К. Главиниħ. Ја сам хтео да кажем да би и Крстићева кућа могла да се употреби. Ја сам раговарао и господар куће казао ми је да би могао сад и по преправци ставити нам на расположење 14 соба ако би се погодили.

Председник. Примам и ту напомену к знању и стараћу се да се о потребноме обавестим.

Р. Драговић. У Београду се од више година поговара о измештрњу дрвара са саве гдегод изван вароши и то ће морати скоро да буде јер се земљиште до саве све више издаје за разне потребе.

Ја би молио да се о томе измештању размисли раније те да се нађе згодно место и за грађанство и за општину и за трговину.

Председник. Питање о измештају дрва и дрвара ван вароши покренула је полиц власт и она је тражила у интересу сигурности грађрна да се одреди друго место за то. То још није учињено али се прибирају податци и мислим да ће то питање морати да се регулише до у Августу месецу како би они људи који сад имају под кирију општинске плацове, знали да ће се измештати и где.

М. Велизарић. У прилог што скоријег решења тога питања, имам да кажем: да су на дорћолу у његовом најживљем крају између кућа у „Душановој улици“ смештене многе и грдне камаре дрва, и да је преко потребно да се што пре одатле уклони то гњездо нечистоће и заразе за цео тај крај.

К. Главиниħ. Ако је надлежна општина она треба сама да уради ако је државна власт, онда треба да јој се обрети пажња на то, да је онако слагање дрва на дрварама опасно за људе кои пролазе. Има оних стогова кои су се нагли и најмањи потрес могао би да кошта више људских живота. Са тага би ваљало прописатм како се дрва слажу.

Осим тога по неки пут не може да се проће оним улицама код дрвара због закрчености. Требало би да се обрати пажња позорницима да воде бригу и о незакрчености улица како се неби сматало саобраћају.

Р. Драгавић. Оно што је председник рекао да ово измештање тражи полиција ја сам за то знао, и пошто мислим да је то стьар хитна, налазим да се што пре ваља побринути за угодно земљиште.

Ф. Васиљевић. И у Фишекџиској улици до моје куће има једна дрвара. Човек има сложено око 600 хв. дрва. Нико му ништа не може и ако је опасно и за здравље и са живот грађана. (чује се: то је ствар полиције).

С. *Азријел.* Мени је мило што ми је дата прилика да напоменем да за дрваре нема згоднијег места него што је дорћол или код дунава. То би требало изместити тамо и са тога што дорћол треба да има мало живости.

Председник. Узимам и ово питање те да учиним што се може и што ће најбоље одговорити потреби општине, и потреби грађанства.

М. Јовановић. Неко је споменуо наше позорнике. Ја њих не виђам никако на дужности по улицама; да нису они постали обичне одаџије?

Од кад су намештене нове чесме ја видим из моје канцеларије на зеленом венцу где дете најаше на чесму и шта ти не чини тамо па нико ни абера. А међу тим ту је преко пута наш општински одељак то би мгао когод од чувара да припази и на чесму. Жалосно је то кад неко може да прође с колима тротоаром па да му нико ништа не примети или да неко квари чесму и т. п. па да му ни општински чувари кои туда пролазе, ништа не чине а ни грађани га не опомену. Мислим да би тим чуварима ваљало објаснити њихове дужности те да у будуће бар знају шта им ваља радити па да и раде.

Старешине одељака трбали би чешће да их поучавају и контролишу иначе јазук је плаћати их или их имати у униформи ако им се служба сведе на послове одаџија.

Председник Чини се и чиниће се све да они врше дужности које су им намењене и прописане о чему добијају и обавештења и штамнан пропис чим у службу ступе. Ту је у дужности њихове стављено и чување имања општинског и часама и т. д. поред осталих других дужности. Наравно, према томе како су спремни они тако и врше службу.

Што у последње време нема позорника то је с тога што их је више од половине на војним дужностима — на вежбању.

У осталом поред свију органа општинских и државних, ако и грађани не буду бдили над свим и туђим и општинским и државним имањем и чували га од оштете,

неће се много постићи јер је тим органима тешко свакад свуда доспети.

Толико сам сматрао за дужноет да напоменем поводом напомена г. Матиних.

Љуба Јовановић. Каже се да и грађанство пази. Шта то вреди, кад позорници не вермају никога, него иду у механу и не назе шта се на пољу ради.

Председник. Молим вас јавите ми тога па да га одмах истерам. Друго му нема.

Сад молим вас оставите више те ствари, да би могли прећи на дневни ред — (чује се: Те позорнике треба пумерисати.) Добро ја ћу и то наредити. Сад прелазимо на дневни ред. Чујте траже се уверења. (Секретар чита)

За Васу Николића сина Ђорђа Николића. непознат.

Милосав Луговић ђак тражи уверење о немаштини због благодјејања.

Даница Богдановић тражи уверење о сиромаштини за благодјејање (Да се суд увери па да им се изда).

Г. Дашковић у свези са ранијим једним предлогом предложио је да се на месту гди је „Чукур чесма“ подигне споменик, пошто је то место скопчано са историјом нашег ослобођења од Турака. Ово питање чим је и у новине изишло ја сам узео и послао грађевинском одсеку да предложи начин како би се и шта могло начинити на том месту. Мислим да би ту требало оставити неку белегу ради спомена и ако сте сагласни, молим да чујете мишљење о томе. (Секретар прочита)

Ја мислим да би врло згодно било да умолимо господу стручњаке да то оцене и да нам кажу како треба.

Коста Главиниħ. Господо, поред најбоље воље да се ту дигне достојан спомен, ипак је незгодно, јер само то место лежи на средини улице и на раскршћу 4 улице и ако би па средини дигли онда би саобраћај стеснили. Ја мислим да ми то учинимо поред тога места на тротоару. Ми смо и делијску чесму дигли. О овој ствари треба мало више размислити и то дати некоме на промишљење и да нам поднесе извештај (Чује се: комисији у којој да буде: Главинић, Дашковић, Ђ. Новаковић Илкић и Стевановић професор в. школе).

Мата Јовановић. Ја би предложио да уђе и један историк и предлажем г. Панту Срећковића проф. в. школе.

Председник. Усваја ли одбор предложену кандидацију? (Усваја). Добро.

Сад молим вас дајте извештај о трошарини. Прво да прочитамо реферат управника трошарине. (Секретар прочита. Ви знате, да су ту две тарифе, једна привремена, а доцније новом тарифом замењена. Сад има молби о томе и ја мислим да би требало све наплатити по новој тарифи.

Ђирковић. Ја мислим да се наплаћује по оној тарифи кад је донешена роба.

Ђока Николић. Кад би тако урадили, онда за што смо некима одобрили да плаћају на вино и ракију по 2 и по динара у место по 5 дин. Неможемо ми како коме хоћемо него како једном тако и другом.

Филип Васиљевић. И ја мислим да се наплати по првој тарифи, јер с тога је и дозвољено да се задужују на ћерму док се не донесе нова тарифа.

Председник. Пре се по старој тарифи плаћало по 5 динара а по новој сад по 2 и по и сад с тога мора да се на чисто зна по којој тарифи да се наплаћује на оно што се затекло на ћерму. Сви ти траже да плате по новој тарифи.

Коста Главиниħ. Кад је пређе учињена олакшица некима, онда је право да се и овима учини.

Ђока Николић. Они су унели по старој тарифи а користили се новом и ови су унели по старој тарифи и кад је дошла нова тарифа као скупља на те производе — они те нису пређе користили старом, него сад кад стоји нова. Зашто се нису користили старом тарифом. Кад би сад одобрили онда би то ишло једно против другог.

Ђока Новаковић. Кад је раније био говор по којој тарифи има да се наплати од оних, који су вино унели под старом тарифом, онда сам ја био, да се наплаћује по старој, а већина је нашла да треба да се наплати по новој. Дакле ја сам и онда био тога мишљења да се наплати по старој, па и сад при томе остајем јер су се по старој тарифи и задужили.

Лаза Дашковић. Има двогубо задуживање. Има који су унели робу у свој дућан а има, који су оставили у трошарински магацин. Који су оставили у магацин они су се задужили ополико колико су увезли

Ђока Новаковић. Кад се наплаћује трошарини по старој тарифи, да ли може сад да врати већу таксу плаћену, те да изађе по новој? (Чује се: не може) Кад неможе онда ни сада не може да тражи по новој.

Соломон Азријел. Никако не стоји то што је казао г. Дашковић, да има нека двојака задужења. То је са свим све једнако тамо записано и онај је дужан по старој тарифи да плати. Дакле не може се од оних који су се пре 5—6 месеци задужили наплатити по новој тарифи.

Председник. По старој тарифи давато је на кредит на менице нарочато вино и то 74.089 литара —ракије 7130 — шећера 71 776 кила, кафе 9313, гаса 21.765— и минералних вода 300 кила. То стоји по старој тарифи.

По новој тарифи и то опет по меницама задужили 276609 лит. вина, ракије 20529 — шећера 21070 — кафе 34309 — гаса 115525 минрал. вода 26205. Дакле разлика огромна. Ми морамо водити рачуна од тога. С тога је нужно да пречистимо те жалбе што постоје и да кажемо како ће се управник трошарине управљати.

Милутин Марковић. То је питање проучавала и трошаринска комисија и ја вас молим да се извештај њен о томе прочита.

Секретар чита извештај.

Соломон Азријел. Ја сам разговарао о томе с г. Николом Поповићем и он каже да оно што је заведено у књиге по старој тарифи да по њој плате трошарину а остало по новој.

Лазар Дашковић. Ја мислим да смо на оно што је увезено по старој тарифи и потрошено на то треба да се плати трошарина по старој јер је оно и скупљом ценом продавано а остало по новој тарифи.

А. Одавић Како ми изгледа: комисија мисли да треба сад видети шта ко од тих лица има у дућапу па на оно што му је остало да плати по новој а на рест по старој тарифи.

То би могло још бити кад не би трговци имали и затечене робе, али шта ће мо кад има и тога и кад би се сад нашло више еспапа него што је увезено.

Са тих разлога ја држим да се не може примити комисијско мишљење.

К. Главиниħ. Г Одавић је поменуо оно што сам и ја мислио. Изгледало би према овоме како ја разумем. да би било извесних трговаца, који су имали робе пре утврђења привремене трошаринске тарифе, који би сад имали више робе него што су увезли и према томе на сву би морали платити трошарину.

И зар за то треба те људе казнити?

Ђока Новаковић. Мењање тарифа трошаринских свакојако утиче на продајне цене и кад би се општина на то обазирала она би могла имати вазда тешкоће око овог питања.

Са тога ми у то не треба да улазимо имајући на уму незгоде на које можемо наићи но да се управљамо по тарифи која је одређена или ако хоћемо онда да говоримо о олакшицама у опште, а ја мислим да нећемо моћи да говоримо о томе кад је ту тарифа.

А. Одавић. Управа трошарине, како сам чуо, помиње случај неки с Мијајлом Јовичићем. Ту је ствар рукопипателна и чиста.

Ако је он задужен с 10000 кила а затекло му се 8000 к. сад; то значи да је 2000 продао и на њих треба да плати трошарину по старој тарифи

Дакле ту нема спора да ли је трошаринска управа у праву или није.

Што се тиче питања: да ли трошарина да се наплаћује по старом или по новом — ми сви знамо да су то артикли који се продају с малим процентом и да их не треба оптерећивати скупљом трошарином кад су за време ове јевтиније продавани и продају се.

К- Главиниħ. Ја би молио да ми се понова прочита извештај комисијски (т. 6.) јер ми није довољно јасан.

Секретар чита понова.

А. Одавић. Ова је тачка са свим неразумљива. Каже се да се задужује а не каже се колико.

Ми смо овде позвани да не дамо продавцима да оглобљавају купце нити да се ови упропашћавају.

И молио бих да је овај извештај јаснији.

Милутин Марковић. Ја мислим да ми можемо и да смо позвани и да овај извештај комисијски и да предлог њен сведемо на разумљивији. Ја се слажем са г. Ђоком Новаковићем у томе да би смо се ми огрешили о ова правила ако би решили ову ствар овако: све што је увезено по старој тарифи, да по старој тарифи буде и оптерећено а што по новој и да плати по новој. Ако се констатује да један трговац има робе коју је увезао и по једној и по другој тарифи као што је навео пример чини ми се г. Одавић, онда сам ја да му се на оно што је увезао пре не наплати по новом већ по старом јер да смо тако радили ствар би била чиста.

Соломон Азријел. Ми имамо да решимо само ово, што управник трошарине тражи; а то је која ће се такса наплатити на еспап. који је смештен по старој тарифи, а која по новој.

Мата Јовановић. Мени је нејасно ово што комисија показује неки вишак по радњама мени то није познато, да ли има неки вишак у радњи или нема. Немогу да разумем од куд је комисија дошла на ту мисао. Ни управа трошаринска ни општина није ишла на радње.

Управник има пред собом задужење, и ко је шта увезо и извезо, а шта има у

својој ранији вишка, то нема смисла ни помињати.

Ја се слажем са господом који траже, да се задужења по старом наплате по старој тарифи, а задужења по новом по новој тарифи.

Андра Одавић. Оно што каже г. Милутин да се наплати по старој тарифи, ја би се с њим потпуно сложио, али има једна незгода.

Ја ћу опет да поновим пример. Н. пр. узмимо једног који је увезо хиљаду сандука шећера о од тога продао рецимо 5 —6—7 стотина, а остало још 300 — Ми треба да наплатимо по старој тарифи на оних продатих 700 кила, а на ових 300 нека плати трошарину по новој тарифи. То је мој предлог.

Коста Главинић Мени се чини да је ово питање сад разчишћено. Како сам разумео ствар стоји овако: Сваки трговац има књигу колико је од увезенога продао, на толико нека плати по старом, а што није продао, нек на то плати по новој тарифи.

Милутин Марковић. Мени се чини, да опет има нека незгода нарочито у примеру што је навео г. Одавић. Но свакојако у свима ситницама неможе се до тачности доћи. Ја мислим да је боље да се наплати по старој тарифи на све оно што је за време те тарифе увезено, а што је по новој нек се наплати по новој. Ту може бити неке мале диференције али у ствари ова сума од 300 сандука може се на сразмеру наплатити.

Ђока Новаковић Ја кад сам говорио, разумео сам артикле, који су задужени, а овде изгледа као да нису задужени — јер ако су задужени онда се зна да се морају покрити задужења и онда не може бити речи о њима; а ако нису пријављена и задужена, онда да се наплаћује по новој тарифи јер се ми не можемо обзирати на то што ће се ко оштетити.

МилутинМарковаћ. Овде је сад друго питање. Нпр. увезо хиљаду сандука и то по старој тарифи 600, а по новој 400. Међу тим и једно и друго метуто на сместиту и продао.

Продао 700 а остало 300. Како сад да се наплаћује?

Ја мислим да неможе другче да буде него између 600 и 400 да се нађе сразмера колико да се наплатина ових триста кила.

Ђока Новаковић. Неможе тако да буде, него остаје онако како је кад и колико унео.

Раденко Драгојевић. Ја сам хтео то исто да кажем. Ту општина има да каже овако: кредитирам те за 10000 динара еспапа. Сад ја ћу да платим на оно што је тражено по ондашњој тарифи — Доцније дошло скупље, па ћу платити на оно што сам ново донео по тој новој тарифи и тако је чиста ствар.

Соломон Азријел. Онај, који је увезо хиљаду сандука шећера и продао 700. а за три стотине дао меницу — То значи, да је и то платио том меницом и по томе сад се не може друкче смањивати.

Лаза Дашковић. Добро ми ћемо решити да плати по старој тарифи, али шта ћемо са оним што је донео хиљаду сандука.

Раденко Драгојевић. Ко има хиљаду сандука, па није дао меницу то значи, да је ушло у варош, а кад дао меницу, да није није ушло у варош.

Председник. Ово што је по старој тарифи меницом задужено, то тако да се наплати, а оно, што је по новој тарифи увезено, по новој и да плати.

Има ли који да је противан? (Нема)

Дакле усвојено је. (Јесте).

Сад молим вас чујте друго питање о шпиритусу. (Секретар прочита). Шта ће се радити са шпиритусом помешаним са водом то је мало пре решено.

Чујте треће питање.

Раденко Драгојевић. Ја не знам да ли је тако као што се чује односно шпиритуса, да се држава погађа са фабрикантом да плаћање буде годишње. Ако је тако онда је на штету општине и онда нама ништа друго не остаје него да ударимо трошарину и на шпиритус.

Председник. Молим вас да о шпиритусу неговоримо, јер је то питање решено.

Усваја ли одбор мишљење Управника трошарине? (Усваја)

Чујте сад треће питање (Секретар чита тачку односно товарних кола са еспапом, дрвима, цигљом итд. по коме управник трошарине мисли да треба да се наплаћује).

Адолф Шток. И ове године се слабо праве нове куће. Ако ударите трошарину и на материјал друге године неће бити прављења нових кућа. То је штета за Београд с тога сам, да се не наплаћује.

Председник. Комисија има своје мишљење. Чујте.

Соломон Азријел. Ја сам противан томе за то што не могу да дозволим да железница и ћумрук дођу ван рејона београдског.

Раденко Драговић. Комисија је ту казала да се наплаћује на кола, али на која — она није означила. Зна се како постоји и железница и Ћумрук. Тамо се многи еспап тозари и они би, који би еспап вукли из вароши тамо, ти не би ништа плагили на пуна кола а кад би се вратили — платили би на празна, јер се каже: нико не може ући у варош док не плати.

Милутин Марковић. И ако изгледа да је мишљење комисије правилно и предлог правичан, ја мислим, да га не треба усвојити а ево зашто. Све оно што дође овамо железницом или лађом, све то подлежи и калдрмини и мерини а ако што дође другим путевима у варош, то само плаћа трошарину. Са тога разлога не би требали да оптерећујемо и трошарином ово што долази лађом и железницом јер ти артикли и сада више плаћају од оних који сувим долазе.

К. Главиник. Мени је у први мах изгледало да је ово питање просто а сад видим да тако није. Г. Милутин је у главном потревио оно што сам ја мислио да кажем. Има артикала који не плаћају трошарину а то су они што долазе водом или железницом али ти опет плаћају калдрмију и мерину, а овим првим није оптерећен ни један од оних артикала што подлеже трошарини а другим тек неки од њих. Ја мислим да треба да остане по досадањем, т. ј. да се не плаћа трошарина.

Соломон Азријел. Ја опет кажем да нема смисла да се наплаћује јер су ћумрук и железница у рејону.

Лазар Дашковић. Ја бих се сложио с предговорницима али шта ћемо с оним артиклима који не подлеже кантарији као: цигле, угаљ, дрво, камен итд?

Ф. Васиљевић. И ја сам хтео то да напомепем, што и Лаза. Шта ћемо с тим што не плаћа ни мерину ни ћумрук а ни калдрмину, па још да га зар ослободимо и трошарине? то би било са свим неправо.

Мата Јовановић. Овде ваља раздвојити ово. Господа хоће да разделе што долази железницом и лађом а шта сувим. Оно што дође из унутрашњости железницом то не плаћа калдрм ју, но ја при свем том не би био мишљења да то оптеретимо јер то су наши земаљски производи, а што дође лађом то плаћа.

Ја пре свега налазим, да би било неправо ударити тај намет који није ни трошарина и незна се како би се наплаћивало Друго: ја видим у томе један нов намет који би био ударен и не би улазио у општинску касу него би отишао на расход. Ми и данас од наше трошарине имамо велики расход и тада би га имали још већи и ишао би приход у туђе џепове а не у општинску касу. Узмимо само ове цедуље које се сад издају. Узме је човек па је плати и одма баци; вели што ће му више, и доиста више му је нема ко да тражи; међу тим они што су на трошарини то могу да узму и поново продаду другом за свој рачун. Тиме се дакле крње интереси општине и отварају широм врата свима могућим злоупотребама.

К. Главиник Господо, ћерам који плаћају кола при улазу, го је калдрмија, и кад сви артикли који дођу жељезницом и лађом плаћају калдрмију, онда не треба да плаћају и трошарину која је то исто.

Пошто пак има артикла који не плаћају мерину, ја бих хтео да се они оптерете, али како би то скупље коштало него што би се прихода отуда добило, ја сам за то да се не плаћа.

А. Одавић. Ако би примили ово да се наплаћује на оно што не подлежи калдрмини и мерини, то би ми оптеретили наше артикле а ми на против треба да гледамо да за наше производе створимо Београд центром. Све што подлежи експедицији, то плаћа калдрмију; не плаћа само оно што се довози из унутрашњости и ми сад хоћемо да оптеретимо и то.

Ја не бих био за то да се оптерећава оно што долази железницм или лађом.

Председник. Нема више говорника. Ја ћу да ставим овако питање: који је за то да се наплаћује, тај ће да гласа за, који је за то да се не наплаћује тај ће да гласа против.

Одбачен је предлог с 11 против, 4 за а 2 нису ту.

Неће се дакле ништа наплаћивати.

Председник. Сад има још једно питање (Секретар чита односно дућана ван реона)

М. Марковић Ја мислим да је овде чиста ствар. Све што је у рејону београдском то подлежи плаћању трошарине т. ј. што је у атару београдском, а све што је ван атара не подлежи. Општински суд има право да обрати на ово пажњу надлежних власти, те да се ти дућани ставе у границе закона.

(Свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 4. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 19. Јануара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

г Суд општине вар. Београда позива р аћанство београдско, да у току овога ссена Јануара набаве од општине београдске за своју пасчад нове марке, пошто су старе поништене и ви ше не вреде.

Нова марка кошта три динара, а кад се изгуби има се заменути другом уз доплату од једног динара.

Од суда општине вар. Београда 17. Јануара 1892 год. АБр. 403.

НАРЕДБА

У интересу здравља овдашњег грађанства а на основу тачке 6. члана 36. закона о општинама, суд општине вароши Београда

Наређује:

I. Да од 1. Јануара 1892. год. поред месара још и сва она лица, која кољу стоку за распродају, као: механџије, кафеџије, гостионичари, кувари, печењари и други, врша клање стоке на општинској кланици.

II. За клање стоке одређује се ово време: крупна стока клаће се од 1. Маја до 1. Септембра од 4 до 8 часова по подне, а 1. Септембра до 1. Маја од 8 пре до 5 часова по подне. Ситна стока, као и свиње, клаће се од 2 до 8 часова изјутра и то од 1. Априла до 1. Септембра, а од 1. Септембра до 1. Априла од 8 пре до 5 часова по подне.

Овим се одређено време за клање стоке, у члану XIV. правила о слободном клању стоке, мењује.

III. За наплату аренде одређени чиновник издаваће клачима упутнице искључиво за клање стоке на општинској кланици.

IV. Ко би се од клача огрешио о ову наредбу казниће се према XVI. и XVII. члану правила о слободном клању стоке и казненог законика.

Из седнице суда општине вароши Београда АБр. 4906. — 31. Децембра 1891. године.

ИЗВЕШТАЈ

са збора општинског. држаног 12. јануара 1892. год. ради бирања сталних бирачких квартовних о бора у вар. Београду за 1892. год.

Како се на првом збору, сазватом за 5. Јануара 1892. године није могао извршити избор чланова и заменика сталних бирачких одбора у вароши Београду за 1892. због недовољног броја гласача, то је по решењу суда општинског од 7. Јан. 1892. АБр. 123 сазват други општ. збор на дан 12. Јануара 1892. год. на коме су изабрата ова лица и то:

У кварту савамалском:

а., **За чланове.** 1. Јоца Шандоровић, трговац; 2. Пера Павловић, књиговезац; 3. Пера Спасић, апотекар; 4. Вуја Рапковић, праватије; 5 Јеврем Главинић, трговац; 6 Аксентије Тодоровић, магазацији; 7. Јевта Најдановић, месар; и 8 Владислав Чортановић, гвожђар

б., **За заменике.** Арса Кржић, трговац, Андра Банковић, столар.

У кварту дорћолском:

а., **За чланове.** 1. Лазар Радовић, јорганџија; 2. Јеврем Петровић, терзија; 3. Спира Јаковљевић, кафеџија; 4. Сава Ристић шпекулант; 5 Мијаило Поповић, начелник мин. народне привреде; 6. Димитрије Вујић, трговац; 7. Богосав Поповић, берберин; 8. Коста Глишић, учитељ.

б., **За заменике.** Исидор Николић столар и шеф; Ђирђ Петровић, кафеџија.

У кварту теразишком:

а., **За чланове.** 1. Петар Маринковић, абаџија; 2. Илија С Илић. бакалин; 3. Мата Срећковић, бакалин; 4. Милић Марковић, трговац; 5. Никола Радојичић, обућар; 6. Васа Делић, колар; 7. Урош Благојевић, учитељ; 8. Сима Матић, гвожђар.

б., **За заменике.** Никола И. Димитријевић, кафеџија; Живко Тодоровић, магазација

У кварту палилуском:

а, **За чланове.** 1. Јевђеније Чоловић, бакалин; 2. Михаило Милићевић, књиговођа глав. држ. благ. 3. Љубомир Јовановић, кројач; 4. Тома Лазаревић, кафеџија; 5. Милић То осијевић, бакалин; 6. Живко Ђорђевић, воскар; 7. Коста Т. Ђорђевић, барутџија; 8. Риста Крстић, калдрмџија.

б., **За заменике.** Којадин Карацић, бакалин; и Миљко Крављанац, земљоделац.

У кварту врачарском:

а., **За чланове.** 1. Паја Михаиловић председ Глав. Контроле; 2. Сима Добросављевић чинов. у пензији; 3. Сава Антоновић, професор; 4. Милутин Степановић, чинов. мин. војног; 5. Ђорђе Исаковић, чинов.; 6. Коста Живковић, писар мин. грађевина; 7. Михаило Радивојевић, рачуноиспитач дивиз.; 8 Димитрије Вучовић, бакалин.

б., **За заменике.** Милун Ђуровић, магазација; Никола Николајевић, писар мин. финан.

У кварту варошком:

а., **За чланове.** 1. Настас Крстић, трговац; 2. Тодор Михаиловић, трговац; 3. Коста Аврамовић, сарач; 4. Димитрије Ђорђевић, платнар; 5 Ђорђе Одавић, мењач; 6 Мијаило Илић, трговац; 7. Марко Петронијевић кројач; и 8. Милош Милошевић, ликерџија.

б, **За заменике.** Наум Јамандијевић, јорганџија, и Сава Константиновић, трговац.

Од суда општине вар. Београда 17. Јануара 1892. год. АБр. 406

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

III. редовни састанак

23. Децембра 1891 године.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, од одборника били: г.г. М. Капетановић, М. Ј. Марковић, В. Витровић, А. Шток, Д. Најдановић, Љуб. Јовановић, М. Јовановић, Р. Петровић, Г. Бркић, Р Драговић, К. Д. Главинић, А. Ј. Одавић, Ј. Станковић, Ђ. С, Новаковић, Ђ. Димитријевић, Др. М. Лека, Ф. Васиљевић, М. Велизарић, Л. Дашковић, Н. Р. Поповић, Ст. Чађевић, М. Јанковић, И. Цветановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 18. Дец. 2891 год. и у одлуци Бр. 818 учињена на предлог г. Андре Одавића, одборника, допуна, да је по одобрењу понуде Јевте Најдановића о цубоку, председник саопштио одбору, да је Панђела, на кога је остала лицитација, дао изјаву, да пристаје, да се и даље надмеће са оним, који буде после ове лицитације поднео повољнију понуду; да је одбор ово саопштење примио к знању но да је ипак остао при своме решењу.

II.

Председник извештава одбор, да је главни трговачко-занатлијски одбор у Београду актом својим на тражење министарства војног, препоручио одбору општинском грађане београдске, који би најбоље одговарали дужности оцењивача ствари, што се за војену потребу набављају.

По прочитању тога акта одбор је општински усвојио у свему предлог гл. трговачко занатлијског одбора с тим, да суд општински извиди, да ли су сва препоручена лица српски држављани, па ако јесу да се извести о овоме избору министарство војено у противном да одбор изабере на место истих друга лица.

III.

Председник општине, на основу члана 34 тачке 7. зак. о општинама извештава одбор, да је збор грађана београдских држан 19. дец. 1891 год. по решењу суда општинског од 16 дец 1891 год АБр. 4462. изабрао за 1892 и 1893 годину за одборнике*) и за заменике одбор-

ника*). Да ново изабрати имају према чл. 35. зак. о општин. да положе прописану заклетву пред одбором општинским.

По саслушању овога ново изабрати положиште пред свештеником прописану заклетву (сем Николе Ћирића, Косте Б. Михајловића, Светозара Ристића, Соломона Азриели и Давида Алкалаја, који су овога дана били спречени да дођу да заклетву положе).

Одбор је примио к знању извештај председника и полагање заклетве с тим, да се новоизабрати одборници овим уводе у дужност и да петорица незаклетих одборника имају накнадно заклетву положити.

112. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
30. Децембра 1891. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. М. Ј. Марковић, В. Тодоровић, Н. Р. Поповић, М. Капетановић, Ђ. Димитријевић, П. Ђорђевић, М. М. Ђорђевић, К. Петровић, Р. Драговић, Н. Х. Поповић, М. Трифковић, М. М. Ђорић, Јов. Ђуровић, М. Д. Банковић, С. Боторић, Љ. Јовановић, Сава А. Вељановић, М. О. Петровић, Др. М. Т. Леко, Миња Петровић, Р. С Филиповић, Др. П. Поповић, Т. Капетан Спасић, Мата Јовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 23. децем. 1891. год. и усвојен је без измена.

II

Председник моли одбор да коцком одреди председнике, заменике, чланове и заменике чланова квартовних бирачких одбора за збор, што ће се држати 5. Јануара 1892 год. ради избора чланова сталних бирачких одбора за 1892 год.

По саслушању овога одбор је одредио коцком ова лица за бирачке крартовне одборе и то:

а, **за кварт варошки**: За председника Милана Капетановића одборника за заменика, Др. Марко Т. Леко, одборник; за чланове: Коста Аврамовић сарач, Јован Гагић терзија, Манојло Клидис трговац и Младен Ф. Љубинковић трг. заменици: Стеван Ловчевић и Сава Антоновић професори.

б, **са кварт теразијски**: Председник Мил. Д. Банковић, одборник, заменик Миња Петровић одборник, чланови: Јеремија Прокић ћурчија, Мата Срећковић, трг. Радован Миленковић столар Петар Пилић, бравар, заменици: Ђока Ж. Нешић, трг. Илија Јаковљевић трговац.

в, **за кварт савски**: Председник Радов. Филиповић, одборник, заменик Мих. М Ђорђевић, одборник; чланови: Пера Павловић књиговезац, Владислав Чортановић, трг. Лука Ђеловић трг. Таса Дančевић трг. за заменике: Јев. Главинића трг. и Вуја Рапковић приват.

г **за кв. врачарски**: Председник Коста Главинић, одборник, заменик Мата Јовановић, одборник, чланови: Васа Лазаревић, каф. Ђорђе Н. Петровић, бакалин, Јован Д. Јовановић, писар мин. просвете, Стеван Јорговић, фабрикант; заменици: Сава Вељановић, хлебар, Владимир Губеревац, каф.

д. **за кв палилулски**: Председник Ђорђе Димитријевић, одборник, заменик М. Велизарић, одборник; чланови: Миленко Марковић, каф', Тодор Каменовић, каф Богосав Марјановић каф. Коста Т. Ђорђевић, баруџија, заменици: Риста Крстић, калдрм. Мита Лазаревић каф.

ђ, **за кв дорћолски**: Председник Илија Ђорђевић, одборник, заменик Филип Васиљевић, одборник, чланови: Петар Матић бак. Рафаило Јелишић, трг. Никола Кики. трг. Јеврем Петровић терз заменици: Моша С Демајо, трговац, Хранислав Поповић, кројач.

III.

Председник општине извештава одбор да се према ранијем решењу одборском има идуће године одмах завести у општини београдској двогубо књиговодство те да се према томе има констатовати стање општинских каса, па предлаже да се за ово констатовање одреди нарочито повереништво.

По саслушању овога одбор је на предлог председника изабрао г. г. Мих. Д Банковића, Н Вулковића, М. Велизарића, Николу Х. Поповића и Соломона Азриела, одборнике, да каке главну тако и депозитну касу прегледају и констатују колико има готовог новца и у привременим издацима.

Преглед овај да се изврши још 31. Децембра 1891 год. Пуноважно могу радити и тројица од изабратих одборника.

III

По прочитању акта ислед судије за вар. Београд АБ. 4770, 4772, 4861, 4860, 4859, 4774. акта управе вароши Београда, АБр. 4825, акта истражног судије за вар. Београд Абр. 4773, 4771 4775, акта командзната VII. пук. округа Бр. 5287. —. којим се траже уверења о владању и имовном етању извесних лица, одбор је изјавио да су му Филип Русић, Сава Ракић, Владисав Матић, Јован Врковић, Живан Антонијевић и Сава Митровић непознати; да су Радош Нешовановић и Милан син Проке Травања доброг владања и доброг имовног стања; да је Кузман Недељковић шпекулант овд. лошег владања а доброг амовног стања; да су резерни официри Јован Дамњановић, Милош С Милојевић, Михајло Радивојевић, Хинко Покорни, Михајло Јовановичић, Горчаков Миловановић, Алексије Рујанац, Мешулам А. Леви, Душан Ђ, Милићевић, Тодор Васојевић, Јаков А. Меламед, Љубомир Радојловић, Фердинанд Розелт, Соломон Де Мајо, Драгутин Гавриловић, Петар Влагојевић. Милан Р. Поповић, Радивоје Пачић, Јосиф Гутман, Милан Ј. Милојковић, Михаило С. Поркић, Јован Ф. Христић, Владислав Илић, Риста Паранос Милош Христић Давид Русо, Милорад Павловић, Васа Божић, Чедомир Лазаревић, Илија Јовичић, Драгољуб Иеварловић, Венцион Були, Михајло Илић Миливој Ђерановић Стеван Косановић, Сима Поповић, Милан Кујунџић, Живан Јовановић. Светозар Карапешић, Степан Радивојевић, Живко Вучковић. Илија Савић, Ђорђе Вујић, Ђерман Јовановић, Коста Адрејевић, Никола Карапешић, Душан Спасић, Милан Достанић, Антоније Михел, Драгиша Ђурић, Готфрид Крикнер, Владан Ђорђевић, Лазар Докић, Ђорђе Петровић, Милан Радовановић, Милан Васић, Јеврем Жујовић. Самуило Пипс, Војислав Суботић, Милан Јовановић Батут, Никола Х. Николић Ђорђе Јовановић и Едвард Михел — доброг имовног стања; да су резервни официри Петар Манојловић, Димитрија Петровић, Стевин Дугалић, Јелисије Кујунџић Ђорђе Ј. Петровић Крста Жижовић, Сретен Калајић, Алекса С. Димитријевић, Војислав Ј. Илић, Јусуф Бег Љубовић, Јован Кучуковић, Доброслав Атанацковић Гаврило Пантелић, Драгољуб Ђорђевић Риста Тасовац, Војислав Павличевић, Чедомир Бркић Алекса Ракић, Љубомир Нешковић, Јаков Марковић, Фрања Жагровић Јосиф Бузин. Михајло Матијевић слабог имовног стања; да су резервни официр Урош Поповић, Живојин Ђорђевић, Благоје Стојковић , — средњег имовног стања, да су му резервни официри Милисав Марковић, Петар Костић, Ђорђе А. Поповић, Светозар Савић, Драгомир Стојковић, Јован Ј. Јовановић,

*) Види број 1. „Општ. Новина“ у коме су штампана имена одборника и заменика.

ПОДЛИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 16)

„Да пису то последице њеног ноћњег тумарања?“ упаде Бруно; „не бих о томе ни мислио, али —“

„Ех, да“, смејаше се старац, али се видело, да му смејање не иде од срца, „није путем никога срела, а да јој се није никакав ни дух појавио, мислим, да нас двоје о томе не треба ни да сумњамо. То је била лудорија, и ја сам је због тога добро изгрдио, јер се не приличи младој девојци да се тако понаша и да ноћу тумара овамо онамо“

„Ви сте је грдили“, рече младић, и вређали, иначе она не би то чинила.

„Но, сад је све прошло“, одговори отац, „и не може се изменити, а надам се, да се више неће тако што догодити.“

„Хоћете ли, дакле с њоме да говорите, господине Јохусе?“

„Обећао сам вам, и то још данас, а најдаље до сутра у јутру. Видећемо, шта ћемо моћи учинити. Она је чудновата девојка, а бога ми и тврдоглава, да јој нема равне, мој драги господине актуаре.“

„Али Роза је тако добра!“

„То јесте“, додаде Јохус и спусти очи, „баш као њена покојна мати, сасвим је на њу; сирота Клара, бар да је она сада жива!»

„Идем сад, господине Јохусе“, прекиде га младић, и ослањам се на вас. Ако ми допустите, ја ћу доћи сутра у вече к вама да чујем, шта је урађено, и то ако узмогу, јер још данас морам ићи у Хеленхоф у суд, па се можда нећу моћи донде вратити.“

Кафеџија му није ништа одговорио; задубљен у својим мислима, није ни приметио како је младић отишао.

5. Отац и кћи

Роза је целог дана била у својој соби. Поручила је оцу, да је нешто слаба, кад је овај по други пут послао Бербл по њу. Пред вече донесе један раденик оба лимунова дрвета од пекара Болкарца. Роза их није хтела примити; није хтела да их има и наредила је човеку, што их је донео. да их носи регистратору, који је такође био велики пријатељ цвећу. Казала је човеку, да поздрави регистратора од њене стране и да прими ово биље као спомен од ње.

Међутим Павле Јохус није имао мира у кући. Час је, преко свога обичаја, седео у кафани за чашом вина, час је изашао у авлију и надгледао шта се ради. У један мах пође у Хеленхов, али се опет врати јер чудновато понашање девојчино није му избијало из главе, и морао је с њоме говорити, да дозна, шта значи то њено понашање.

Одлучно врати се кући и дође право пред собу Розину и закуца

„Ко је?“

„Ја сам, Розо, имам с тобом нешто да говорим.“

„Није ми добро, отац; глава ме јако боли“

„Одмах ћу ићи, само да ти нешто кажем.“

За тренут беше све мирно у соби, затим буде брава откључана и Роза је, чекајући свога оца, стајала на сред собе.

(наставиће се).

Војислав Весовић, Светозар Тодоровић, Љуби сав Димитријевић непознати па према томе и њихово стање му је непознато; Да резервни официр Д-р Јосиф Видаковић живи у Краљеву, и да се команда тамошњој општини за уверење обратити има, да је Михајло Драгчиевић доброг владања а да му је његово имовно стање непознато и да му је Милош Вукомановић непознат.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Личне вести. Одбор је општински изабрао за главног благајника општинског г. Михајла Јовановића, судију у пензији који је већ уведен у дужност. Исто је тако одбор изабрао и г. Михајла Најхута, за геометра при инжињерском одељењу општине београдске.

Укидање дућана. Одбор је општински, на предлог одборског повереништва решио да се затворе сви дућани, што су ван рејона трошаринског. Суд је општински већ издао наредбу да се ово решење изврши и то најстрожије и што пре.

Помоћ. Општина је београдска, по решењу одбора дала врањској занатлиској изложби помоћ од хиљаду динара.

Сиротињски дом Као што смо прошле године јавили, одбор је општински решио, да се подигне у Београду дом, у коме би се издржавали немоћни и неспособни за какву год привреду. Повереништво, које је изабрато да ово питање проучи, поднело је одбору свој извештај, који је у прошлој седници одборској прочитан и усвојен. У идућем броју донећемо овај извештај у целини.

Едисоново електрично перо. Обећали смо својим читаоцима, да ћемо донети тачан опис ове нове справе за писање, што ево сада и чинимо.

Перо се састоји из металне цеви кроз коју је провучена обична игла, дужине као што је и цев. На горњем делу цеви намештен је електрични мотор, који помоћу гасперове батерије покреће иглу у минути 11 хиљада пута. Кад се пише, цев се узме у руку као обична увлака, само се мора управно држати и пише се њоме полако као обичним пером по нарочитој хартији енглеској, танкој и врло јакој. Игла у цеви покренута мотором, изводе хартију тако често, да. кад се према светлости гледа. изгледа да је хартија сасвим исечена. Испод тако избоцкане хартије мење се чиста на коју се хоће копија да добије. Преко избоцкане хартије превуче се ваљак намазан обичном штампарском бојом, и боја продазећи кроз ситне рупице остави траг на чистој хартији. На овај начин и са једним листом избоцкане хартије може се добити до 5000 примерака. Сама је справа врло проста и даје се њоме лако писати, управо боји хартија, ма да се у исто време мотор врло брзо окреће.

СУДУ ОПШШТИНЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Надзорној водоводној комисији част је поднети суду извештај о извршеним радовима на водоводу за месец Декембар 1891. године

I. Реконструкција старог водовода.

На згради, код бунара испод војног сењака, довршено је споља измазивање састава и око зграде калдрмисано, исто тако довршено је и патосање у самој згради. Темељи за црпке начињени су и 2. Декембра отпочето је монтирање црпке у бунару и у згради. Монтирање довршено 23. Декембра и одма отпочето црпење воде. До краја месеца вода је сваког дана црпена и бунар чишћен од земље и материјала, којим је за читав метар био засут. Остало је још да се то чишћење довърши и да се потребни подијуми у самом бунару начине.

Положено је 850 метара цеви од 100 mm пречн., као веза између поменутог бунара и резервоара на западном врачару. Осим тога положено је 520 m цеви од 80 mm пречн. од истог резервоара до болнице за душевне болести, како би се иста болница снабдела водом. Остало је још да се у самом дворишту поменуте болнице цеви положе и тиме вода у болницу уведе

II. Нов водовод

1. Бунари. 27. Декембра довршено је копање бунара I и спуштен је спољни филтер Ну како се спољне. цеви, које су за копање служиле, нису могле извући са три дизалице, које су на расположењу, већ су се неке поломиле при раду, то се са извлачењем престало, док се не добију друге дизалице.

Пошто су приспели потребни делови цеви то је на нагету код бунара IV довршена потребна веза. Исто тако продужен је нагет од цеви од 400 mm пречника и састављен са главним бунаром.

2. Зграде. У згради за црпке и котлове рађено је на темељима за црпке и котлове. Довршен је бунар за црпке, као и темељи до патосних сводова за машине. Исто тако ископани су темељи за кондензациони резервоар и у бетону израђени темељи за стубове, на којима ће стајати дизалица. У каналу, који спаја ову зграду са главним бунаром, као и у бунару за црпке, малтерисани су цементом сви зидови. Израђено је 258 m бетона и малтерисано 103

3. Набавка цеви. У току Декембра стигле су и последње поручбине цеви тако да је до краја 1891. год. набављено свега од:

Руд. Б кинга и Комп. у Халбергерхите

1620 m	од	350 mm	пречника
12472 „	„	300 „	„
632 „	„	250 „	„
168 „	„	200 „	„
525 „	„	125 „	„
2964 „	„	100 „	„
2256 „	„	80 „	„

од

Фабрике из Понт-а-Мусона

612 m	од	400 mm	пречника
481 „	„	225 „	„
492 „	„	200 „	„
1197 „	„	175 „	„
2583 „	„	150 „	„
5679 „	„	125 „	„
15165 „	„	100 „	„
14925 „	„	80 „	„

4. Полагање цеви. Пошто је наступило зимње време то је предузимачу обустављено даље полагање цеви по улицама.

На захтев Управе монопола дувана. примила је управа водовода да за рачун управе дувана изврши полагање цеви у дворишту те управе, ради спајања са новим водоводом. Копање ровова за то полагање отпочето је и дужина тог рова износи око 220 метара.

5. Испитивање цеви У току Декемара испитано је цеви, од

Фабрике из Понт-а Мусона

565 ком. од 100 mm пречн. од којих нису примљени 10 ком.
958 „ „ 80 „ „ „ „ „ „ 4 „

Од тих одбачених цеви 4 комада напрсла за време транспорта, а 10 су прсли при проби.

6. Велики резервоар је 12. Декембра са свим довршен.

За радове које Управа водовода у режији ради, као и за обдржавање постојећег водовода утрошено је у Декембру свега надница $1266\frac{1}{2}$.

Бр. 58
10. Јануара 1892.
Београд.

Председник надзорне
водоводне комисије
Н. И. Стаменковић

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Суд општине вароши Београда на дан 22 Јануара 1892. године, држаће лицитацију за давање право за изношење ђубрета из ово-варошких домова, а за кварт: „Врачарски и Савамалски,“

Кауција полаже се за сваки кварт по 300 динара ако су српски грађани, а страни поданици по 600 динара у готовом новцу или државним папирима од вредности.

Лицитација држаће се у рачуноводству суда општине вароши Београда од 8—12 пре подне, и од 2—5 сати по подне у које ће се време и закључити.

Закуп овај даје се за три (3) године, кола за износ ђубрета морају бити по пропису и мустри која се налазе у грађевинском одељењу.

Излицитирану годишњу аренду, закупници су дужни полагати општинској благајни у једномесечним ратама свагда у напред; а наплаћује за износу ђубрета и то:

1, Од једне собе са кујном или мањег дућана са собом по 20 пр. дин.

2, Од две и три собе са кујном или већег дућана са магазом 60 пр. дин.

Од четири или више соба са кујном или од кафане са кујном, или од гостионице са кујном без штале (1) један динар месечно.

Закупници су дужни ђубре износити из авлије редовно по један пут недељно, а лети кад наступе велике врућине по двапут недељно, или онако како буде то санитетска полиција наредила.

Из рачуноводства суда општине вароши Београда 17 Јануара 1892 год. СБр. 14.774.

На дан 23. тек. мес. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији инжињерског одељења суда овоопштинског, (у Панђелиној кући на марвеном тргу) јавна усмена лицитација, за гра-

ђење винарских магацина на винарској пијаци на Сави.

Кауција полаже се при лицитацији у 1800 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и остала техничка документа, могу се видети у поменутој канларији сваког радног дана од 8 до 12 пре и од 2 до 5 сати после подне.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 41.—15. Јануара 1892 год. у Београду.

На дан 28 тек. мес. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији инжињерског оделења суда овоопштинског (у Панђелової кући на марвеном тргу) јавна усмена лицитација за откопавање земље до нове нивелете у Јеленској улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 160 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови и остала техничка документа могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана од 8 до 12 пре и од 2 до 5 сати после подне.

Од стране суда општине вароши Београда ГБр. 802/891 г. 17 Јануара 1892 г. у Београду

Браћо!

И ако је Српском Трговачком Удружењу и београдској трговачкој омладини главни позив, да раде на унапређењу трговине, ипак зато они сматрају да као Српска Удружења неће погрешити, ако за тренутак и хуманом циљу свој рад посвети, тим више, што они по самом своме устројству имају многобројне везе по целој нашој земљи те према томе имају и изгледа, да ће своју задаћу извести тако, као што то српском образу приличи, а нарочито где су у питању српске и братске руске ствари.

Браћо!

Још од прошле јесени овладала је глад у извесном делу братске руске царевине.

Да би се невољницима руским у тој њиховој невољи у помоћ притекло, образовани су у многим деловима света одбори за скупљање добровољних прилога, којима стоје на челу најодличније личности, и скоро цела Европа притрчала је, подстрекнута хуманитарношћу, у помоћ гладујућима у Русији.

Кад је дакле Европа, руковођена једино човекољубљем, схватила у пуној мери човечну и природну обавезу, да човек човека у невољи ваља да потпомаже, у колико смо више ми позвани да докажемо, да је и у нас будно оно својство које човека одликује и над осталим бићама уздиже; а нарочито у овој прилици где је са свим на месту да добрим делима докажемо да умемо да будемо благодарни наспрам оних, који су вазда нашу Отаџбину у тешким часовима — борбе за индивидуалним и државним опстанком не само материјално но и морално потпомагали, дајући нам тиме најбољег доказа своје љубави и братства по крви и вери.

Бацимо поглед на скоро минулу прошлост, опоменимо се оног величанственог одзива од стране руског народа, кад је мала и нејака кнежевина Србија развила своју заставу за ослобођење православља на балканском тлу.

Тада је руски народ шиљао у легијама своје синове да умноже број српских бораца и да на бојиштима пролију своју братску крв за ослобођење подјармљеног српског робља.

Када је много уцвељено материнско и сестринско срце за изгубљеним јунаком пропиштало, тада је нежна и мило срдна руска рука видала ране, а хуманитарно руско срце лебдило над животом рањених српских синова.

Па је ли могуће, да је у низу од неколико година могло по природи племенито Српство да заборави на доброчинства, указана му у тешким животним часовима од стране руске браће?

Не и никада!

На овај позив Српског Трговачког Удружења и београдске трговачке омладине похитаће без сумње сваки Србин и приложиће на олтар милосрђа онолику потпору, колико му је према средствима могуће, испуњујући тиме свету дужност човечности и одавајући у исто доба благодарност онима, којима је данас наша помоћ потребна, и који ће се из дубине срца обрадовати кад виде:

„Да брат брата у нужди није заборавио.“

Грађани, чиновници, свештеници, учитељи, општине, цркве, манастири, новчани заводи, удружења, еснафи и сви остали утркујте се ко ће више или сам приложити или прикупити и потписаном удружењу донети и послати!

Имена дародаваца биће путем штампе обзнањена.

Потписано удружење умољава све српске листове да овај позив више пута одштампају.

Г. Г. Грађани могу своје прилоге слати радњама Месаровића и Павловића и Тадића и Константиновића у дубровачкој улици.

У Београду на дан Светога Саве 1892 године.

Српско Трговачко Удружење:

Председник: Димитрије Стаменковић. Потпредседник: Петар И. Јовановић. Пословођа: Давид Л. Симић.

Чланови Одбора:

Трговци: Јово Крсмановић, Ђорђе Анђимовић, Михајло Павловић, Никола Ђорђевић, Тодор И. Михаиловић, Милан А. Павловић, Ђорђе Хаџи Николајевић, Димитрије Николајевић, Никола Рашић, Милан Ж. Маринковић, Влад. Чортановић, Јован М. Тадић, Јоца М. Марковић, Јаков Алкалај, Хајим Азријел.

Секретар: Д. Д. Величковић.

Београдска Трговачка Омладина:

Председник: Милан А. Павловић, потпредседник: Марко Вулетић, благајник: Давид Л. Симић, подблагајник: Љубомир Ђ. Мишковић, пословођа: Драгутин Ф. Васић, тајник: Ђока Димитријевић, књижничар: Драгић Савић, економ: Ђорђе Нешић.

Чланови Управе:

Стеван Танацковић, Драгутин Шумаревић, Јован К. Јовановић, Спасоје Костић, Јанко Милојевић, Драгутин Гавриловић, Дамјан Марковић, Новак Туфегџић, Милан Петровић, Рада Ђорђевић, Павле Качаник, Војислав Мирковић.

ИЗВЕШТАЈ

О ЦЕНАМА

разног поврћа и осталих производа на великој пијаци од 10 до 17 Јануара 1892. год.

ТЕЖИНА КИЛОГР.	НАИМЕНОВАЊЕ	100 к. просечна цена дин.	п.
100	Кајмак ужички	130	—
100	Српски сир	100	—
	100 главица купуса	100	
	Кисели купус у главиц.	20	—
100	Купус рибанац	20	—
100	Кромпира	12	—
100	Црна лука шутк.	20	—
100	„ „ у венцу	60	
100	Пасуљ бели ситни	30	—
100	„ „ градишки	40	
100	„ жути	30	—
100	Лук бели	50	—
100	Ужичка сира	50	—
	Меда у сачу	120	
100	Јабука колачарка	40	—
100	„ сенабија	30	—
100	„ обични	30	—
100	„ кисел зимски	40	—
100	Крушака воденача	20	—
100	„ зимски	20	—
100	„ такуша	20	—
100	Гуња	60	—
100	Млеко	5	—
	Јаја 6	40	—
	Један пар ћурана	10	—
	„ „ ћурака	8	—
	„ „ гусака	5	—
	„ „ пилића	3	—
	Орања	40	—
10	Месо говеђе	80	—
100	„ телеће	120	—
100	„ недрано овче	60	—
100	„ драно „	50	—
100	„ свињско	100	—
100	Маст	130	—
100	Сало свињско	130	—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 5. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 26. Јануара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

У интересу здравља овдашњег грађанства а на основу тачке 6. члана 36. закона о општинама, суд општине вароши Београда

Наређује:

I. Да од 1. Јануара 1892. год. поред месара још и сва она лица, која кољу стоку за распродају, као: механџије, кафеџије, гостионичари, кувари, печењари и други, врша клање стоке на општинској кланици.

II. За клање стоке одређује се ово време: крупна стока клаће се од 1. Маја до 1. Септембра од 4 до 8 часова по подне, а 1. Септембра до 1. Маја од 8 пре до 5 часова по подне. Ситна стока, као и свиње, клаће се од 2 до 8 часова изјутра и то од 1. Априла до 1. Септембра, а од 1. Септембра до 1. Априла од 8 пре до 5 часова по подне.

Овим се одређено време за клање стоке, у члану XIV. правила о слободном клању стоке, мењује.

III. За наплату аренде одређени чиновник издаваће клачима упутнице искључиво за клање стоке на општинској кланици.

IV. Ко би се од клача огрешио о ову наредбу казниће се према XVI. и XVII. члану правила о слободном клању стоке и казненог законика.

Из седнице суда општине вароши Београда АБр. 4906. — 31. Децембра 1891 године.

ОБЗНАНА

До сада се више пута дешавало, да су нове чесме постављене на реконструисаном водоводу злонамерно кварене, и да се хотимице остављају отворене, да вода дању и ноћу узалуд тече, и ако је оскудица за воду. У последње доба пак, нарочито за ових 5—6 дана, од како је количина воде по чесмама повећана, увођењем воде из бунара испод војеног сењака, кварење чесама је умножило, и то поглавито на скадарској, Чукурлији и на теразиској чесми.

Управа водовода чини од своје стране све, што јој је могуће, да осигура и равномерно подели воду по чесмама; а исто тако предузимала је кораке, да уђе у траг кварењу часама, али без успеха.

Да се ово кварење чесама не би и у будуће дешавало, те тиме општина штетила а грађанство овд. трпело оскудицу у води у већој мери но што то мора, Суд општине вар. Београда овим чини пажљивим цело грађанство, да оно најозбиљније опомене своје млађе: слуге, слушкиње, ђаке и шегрте, да ни у чему не кваре чесме, јер ће се на сваког, који се у томе ухвати, применити најстрожија казна, према одредби § 395. т. 8. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда, 15 Јануара 1892. АБр. 527. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

I. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

4. Јануара 1892. године.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од одборника били: г. г. Миња Петровић, С. Боторић, Љ. Јовановић, Ј. Христић, М. Трпковић, Др. Поповић, С. Вељановић, Ј. Ђуровић, М. Ђорђевић, М. Ђорић, Н. Х. Поповић, Л. Радојић, И. Ђорђевић, М. Ј. Марковић, А. Ј. Одавић, С. Азриел, Ф. Васиљевић, В. М. Тодоровић Ђ. С. Новаковић, М. Д. Банковић, Н. Р. Поповић, Р. Драговић, Н. Вулковић, Милан Петровић, Др. М. Т. Леко, Д. Гајић, К. Д. Главинић, Мата Јовановић, Ђ. Ж. Нешић, Мих. П. Бончић. М. Велизарић, Дп. Алкалај Гавр. Бркић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 30. Дец. 1891. год. и у одлуци бр. 828. учињена је измена, да су Радош Нешовановић и Кузман Недељковић слабог имовног стања.

II.

На питање председника општине, да ли ће се и од сада држати редовне седнице одборске сваког понедељника, — одбор је одлучио, да се од сада држе редовне седнице одборске сваког четвртка у 5½ часова по подне.

III.

Одборници г. г. Соломон Ј. Азријел Др. Давид Алкалај полажу пред одбором законски преписану заклетву, пошто је до сада нису положили.

Одбор је примио к знању полагање заклетве од стране г. г. Соломона Азријела и Др. Давида Алкалаја.

IV.

Одборско повереништво, изабрато у седници одборској од 30 Дец. 1891. год. АБр. 4904 да констатује стање благајне општинске на дан 31. Дец 1891. год., — подноси своје извештаје о прегледу каса општинских: главне, депозитне водоводне и трошаринске.

По прочитању тих извештаја одбор је примио к знању ове извештаје без икаквих измена.

V.

Председник извештава одбор, да се на расписан стечај за главног и млађег благајника пријавило, неколико кандидата па предлаже, да одбор изабере повереништво, које ће пријављене молбе са исправама прегледати и оценити и двојицу кандидата предложити одбору за избор.

По саслушању овога и по прочитању реферата о пријављеним кандидатима АБр. 183. одбор је изабрао г. г. Николу Вулковића, Андру Одавића, Мату Јовановића, Марка Велизарића и Мих. Д. Банковића одборнике, да као одборски повереници прегледају и оцене поднесене молбе и исправе пријављених кандидата за главног и млађег благајника и предложе два лица за избор.

Три повереника могу пуноважно решење донети.

VI.

Председник износи одбору на поновно решење ствар о зидању винарског магацина за потребу трошарине општинске.

По саслушања усменог извештаја председника о овој ствари одбор је после поименичног гласања са 18 гласова против 13—1 није гласао — решио, да се за зидање овога магацина што пре расписе друга лицитација с тим, да се зидање изврши са обичним кречом.

VII

По прочитању акта првостепеног суда за вар. Београд АБр. 115. којим се тражи да одбор општ изабере поротнике за 1892. год., — одбор је изабрао ова лица за поротнике за 1892. год.*)

VIII

Председник извештава одбор, да је одбор општински у седници својој од 23. септ. 1891 ББр. 3646. решио, да се од сиротних војника наплати трошак за храну приликом њиховог вежбања, у колико се ненаплати да се војној власти из касе општинске накнади, да је суд општински учинио корак према овоме и могао наплатити свега 55·22 динара — па предлаже да се остатак до 1802·93 дин. исплати војној власти из касе општинске. По саслушању овога одбор је решио, да се војној власти исплати из касе општинске, из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове за храну сиротних војника 1889. год. хиљаду осам стотина два динара деведесет и две паре, а да суд општ. настане и најстрожије мере предузме, да се ова сума од дужника наплати и унесе у општинску касу као ванредан приход.

IX.

Одборник г. Никола Вулковић тражи од председништва да изнесе одбору извештај о свима радовима општинским, а нарочито о великим предузећима која су у неколико већ отпочета, како би се одбор општински упознао са стањем послова општинских.

По саслушању овога председник је изјавио да ће у току овог мес. поднети одбору опширан извештај о свима пословима општинским, предузетим у 1891.

*) Имена поротника су у једном од прошлих бројева оштампана. Ур.

ОДБОРУ ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА

Одборско повереништво изабрато у седници одборској од 18. Априла 1891. год. КБр. 208 АБр. 793, ради проучавања питања о подизању сиротињског дома у Бео. граду, на састанку своме од 5. ов. саветовало је се о постављеном питању и после довољног и свестраног проучавања, дошло је до уверења, да је крајње време, да се учини крај досадањем издавању милостиње београдској сиротињи.

На који начин да се у будуће ова милостиња издаје и коме, повереништво је се сложило у овоме:

1). Да се подигне у вар. Београду један дом сиротињски, у коме ће београдска сиротиња имати стан, храну, лекарску помоћ и све остало о општинском трошку.

2). У овај дом да се може издржавати ова београдска сиротиња;

а). Изнемогла по старости и неспособности за рад, што ће се лекарски констатовати за сваки конкретни случај.

б). Изнемогли отац или мати, оптерећени ситном децом неспособном за привреду.

в). Находчад.

3). Да би се пак спречила навала сиротиње са стране, нарочито страних поданика, повереништво је се сложило; да у овај дом може ући онај сиротан (в. тач. 2) који је српски држављанин, а грађанин општине београдске више од седам година.

4). Да би повереништво имало при руци, за даљи рад по овоме, тачних података, какве сиротиње и колико има у Београду, захтева се да суд општински, приликом издавања милостиње састави тачан списак свију лица, која милост уживају поделивши их у категорије према тач. 2. Осим тога, да се сваки невољник саслуша и тачно одговори на питања:

а). Како му је име и презиме.

б). Где је рођен и колико му је година (доказ крштеница или уверење).

в). Је ли српски држављанин (поданик).

г). Је ли београдски грађанин и од када.

д. Кога има од породице и где су му сродници.

ђ). Од кад прима милостињу и колико.

е). Чиме се је занимао пре примања милостиње, као и садање занимање, и

ж). Где станује.

з). За подношај писмених доказа, о датим одговорима, да се невољницима остави рок извесан

и). Да се закаже невољницима, да не смеју мењати свога стана, без пријаве општ. суду.

5). Како и на који начин да се овај дом подигне, и каква уредба и прописи да владају у њему, повереништво је мишљења, да ће најбоље бити, да се дом подигне и прописи одреде по угледу оваквих домова у варошима, које их имају, а које по величини својој одговарају Београду.

Ради тога повереништво налази, да треба одмах предузети набавку опширних извештаја од општине Загребачке, Темишварске, и из Линца, а по добијеним извештајима, да се и један члан повереништва пошље у Загреб и Темишвар да лично проучи ову установу.

Потписати чланови повереништва имају част известити одбор општине о овим својим закључцима с молбом, да их одбор изволи одобрити, јер ће повереништво само у томе случају моћи продужити свој рад и успешно га довршити.

ПРЕДСЕДНИК ПОВЕРЕНИШТВА
ПРЕДСЕДНИК ОПШТ. БЕОГРАДСКЕ
МИЛОВ. Р. МАРИНКОВИЋ.

ЧЛАНОВИ:
Н. Р. Поповић
Јов. Смедеревац
Милан Капетановић
Мата Јовановић
Милутин Ј. Марковић
Др. Е. Михел.

Одбор је општински у седници својој од 13 и 16. Јануара 1892. год. усвојио овај извештај у свему с тим, да суд општински у споразуму са повереништвом одреди лице, које ће ићи на страну, да проучи ову установу у сваком погледу.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Председници школских одбора. За 1892 годину одређени су за председнике квартовних школских одбора, и то:

за кварт варошки г. Јован Илић члан суда;

за кварт дорћолски г. Дим. Вељковић члан суда;

за кварт теразијски г. Јован Антонијевић члан суда;

за кварт савски г. Андра Надеждић кметовски помоћник;

за кварт палилулски г. Коста Чупић кметов. помоћник;

за кварт врачарски г. Младен Тодоровић кметов. помоћник.

Председник општине београдске уједно је и председник општег школског одбора за вар. Београд.

Осветлење. Друштво за грађење и експлоатацију електричног осветлења у Београду писмом својим известило је општину београдску, да је закључило погодбу са друштвом Compagnie continentale „Edison“ из Париза за израду и намештање целог електричног прибора за београдску централу, и да је то друштво одмах приступило изради материјала.

Болничка читаоница. Управа београдске опште државне болнице, обратила је се уредништву овога листа с молбом, да се болници дају бесплатно «Општинске Новине пошто она хоће да установи читаоницу у којој би њени болесници нашли духовне

ПОДЛИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 17)

Била је потпуно обучена, није ни у кревету лежала, јер је кти недирнут био, али је она била врло бледа а очи јој од многог плакања црвене.

Отац јој пружи руку, коју је она устежући се примила, и рече јој нежније но икада:

„Шта ти је, моје доте? Ако си болесна, што се закључаваш у собу и не пушташ никога к себи да те, негује?“

„Нисам болесна, отац“

„Па ти си казала, да те глава боли, а изгледаш болесна и бледа. Ваљда ти нешто друго фали, и ја ћу послати по лекара Бауера, да те прегледа.

„Немој, отац“, одвраћаше га девојка, „није отребно, лекар ми не може помоћи.“

„Лекар ти не може помоћи? — па ко то онда може урадити?“

Девојка ћутише и гледаше укочено преда се, најпосле рече тако полако, да се једва чуло:

„Нико ми не може помоћи, отац.“

„Хм! то је чудновато“, промрмља кафеџија, који није знао шта на то да каже. Скиде шешир, који му је до сада на глави био и метне га на сто, „нико ти не може помоћи? то би — то би сасвим чудновато било, да се не може некоме помоћи кад није опасно болестан. Могу ли ја знати, или можда и ти сама не знаш, Розо, а можда ти је и нека лудорија завртила мозак?“

Девојка ћуташе; беше очевидно, да се је са собом борила, јер је десну руку држала на срце, које као да је хтело да јој искочи.

„Да ти кажем нешто, Розо“, продужи отац, коме је ћутање несносно било. „Твоја је синоћна шетња била лудорија. На тој шетњи озебла си, изашла си из топле собе на ладан ноћни ваздух у лаком оделу, па онда оно узбуђење, кад си била у старим развалинама за које се прича, да су у њима многа злочинства извршена, — све је то учинило те си се разболела, и најпаметније би учинила, да си одмах легла у кревет и цео дан у њему остала. Но шта сам хтео да ти кажем, данас на подне био је — био је млади племић код мене, ти већ знаш. Зашто ниси сишла, кад сам те звао?“

„Јер сам се с њиме већ опростила, отац“, одговори му тихо ћерка.

„Опростила си се с њиме?“ запита кафеџија зачуђено, „па зашто? Баш си нека луда! Синоћ сте били једна душа и једно тело, а сада —“

„Између тога беше ноћ, отац!“

„Ноћ, па шта је он урадио? Ваљда си га срела на твоме путу?“ Запита кафеџија брзо.

На ово питање оца, да ли је Роза ноћас срела Бруна, одговорила је: „Нисам; од синоћ сам га тек данас у јутру у 9 часова видела. Али ја те не разумем. Уче би се љутио и грдио кад би с њиме само говорила, а данас чини ми се, да си променио своје мишљење. Од куд то?

„Јер нисам хтео, моје дете, да те дам за гладног племића, одговори кафеџија суморно. Али сад је већ што друго. Ја истина не дајем ни пет пара за његову парницу, али је он добио сада сталну службу. И кад би га ти и сад тако волела, као пре, онда —“

(наставиће се).

забаве, а зато нема ни новаца ни одобреног кредита.

Уредништво „Општинских Новина“ с готовошћу пристаје да даје свој лист болници бесплатно, те тиме потпомогне болницу у оснивању читаонице која ће благотворно утицати на многу болесну и изнемоглу душу.

—

Личне вести. За млађег благајника општине београдске изаарат је г. Лазар В. Ристић быв. благајник смедеревске кредитне банке. Ових дана примиће и дужност.

ОПШТИНСКА ЛИЦИТАЦИЈА

На дан 28 тек. мес. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији инжињерског оделења суда овоопштинског (у Панђеловој кући на марвеном тргу) јавна усмена лицитација за откопавање земље до нове нивелете у Јеврејској улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 160 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови и остала техничка документа могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана од 8 до 12 пре и од 2 до 5 сати после подне.

Од стране суда општине вароши Београда ГБр. 802/891 г. 17 Јануара 1892 г. у Београду

ОДГОВОР

Г. ЂОКИ СТАНОЈЕВИЋУ

на

критику мојих примедаба о уговору за електр. осветљење Београда

У последњим бројевима београдских општинских новина изашле су стенографске белешке састанака одбора београ. општине, у којима је вођена дебата о уговору, који је закључен међу нашом општином и г. Цикосем о електричном осветљењу Београда. Поред тога засебно су штампане и моје приметбе, које сам на тај уговор учинио и које је г. Станојевић приликом горепоменутих одборских састанака на особени начин прокритиковао. У том критиковању г. Станојевић није хтео одговарајућим разлозима, мирно да доказује зашто се с мојим приметбама не слаже, већ је нашао да ће му лакше бити поједине моје примедбе да побија тиме ако каже, да ја терам неку „опозицију само ради опозиције“, да се „навалице“ не обзирем на извесне чланове уговора, да „тенденциозно“ наводим „неистините податке“ и т. д.

Истина, тако што врло је лако казати, али питање је, да ли је г. Станојевић имао и најмање основа, да ме таквим тривијалним фразама нападне?

На то питање нужно је да одговорим.

У члану седмом уговора о електричном осветљењу Београда приметио сам, да је уговором дато повластичару право да „покретна или моторна снага за произвођење електричне струје може бити“ и *„ма каква друга природна снага“* док у стечају тражило се да моторна снага буде искључиво *снага водене паре.* Поводом те моје приметбе г. Станојевић пошто ми је *без икакве потребе* објаснио шта је то моторна снага итд. вели ово: „Кад г. Марко *не би терао опозицију само ради опозиције* он би видео и чл. 43. уговора у коме се каже: ако би у току трајања повластице новим научним открићима произвођење било електр. струје било електр. светлости постало знатно јевтиње *но што је сад,* повластичар је дужан да цене ел енергије употребљене на ма коју цељ, сразмерно обори.“

И кад би „терао опозицију само ради опозиције“ видео би, али не опо што г. Станојевић види, већ да тај 43-ћи члан уговора нема апсолутно никакве везе с мојом приметбом. Исти члан имао би везе с мојом приметбом само онда, кад би потребно било „новим научним открићима“ доказивати тек, да је природна снага јевтинија од парне снаге, али то је и сад врло добро свакоме познато.

Уговором се допушта као што сам напоменуо да „покретна или моторна снага за произвођење електричне струје може бити или снага водене паре или ма каква друга природна снага“, и тиме се по моме мишљењу отступило од услова у расписаном стечају, у коме се тражило, да мотрна снага буда снага водене паре. Према томе, уговором допушта се повластичару да може да употреби и јевтинију снагу. *Да је то пак и приликом расписивања стечаја познато било, зар није вероватно да би добили повољније понуде за електр. осветљење Београда но што смо их добили?* То је стварно питање у мојим приметбама. Али г. Станојевић у излишном доказивању како сам побркао извесне појмове и позивајући се на један члан уговора, који нема никакве везе с мојом приметбом и заборавио је самим, да одговори на питање, о коме сам желео да чујем његово мишљење.

Па и кад је један од г. г одборника приликом дебате у седници запитао г. Станојевића: „Стоји ли то што г. Марко вели да би друкче цене биле, да је у конкурсу стављено да ће се моћи и друге природне снаге употребити“, г. Станојевић овако одговара: „У конкурсу стоји овако (чита: „произвођење електр, струје да буде динамо машинама а моторна снага да је водена пара“). „Ја сам објаснио да се све своди на једну меру. Међу тим ово нам оставља отворено поље да се може и други начин употребити.“

Г. Станојевић није хтео ни онда да се упусти у одговарање на моје питање, кад је и у одбору био попова о томе запитан.

Кад дакле г. Станојевић не само да није доказао како је моје питање неумесно но чак није ни одговорио на исто, онда каквим правом смео је поводом те примедбе рећи, да терам неку опозицију само ради опозиције?

Биће да је то казао оним истим правом, којим се покушало да се поводом тих мојих примедаба на уговор о осветљењу и код више власти као несавесан опозиционар претставим!

Али, оставимо за сада све то на страну и пређимо даље на ствар.

Г. Станојевић *„чуди се“* што нисам говорећи у начелу противу онаквога уговора о осветљењу Београда електрицитетом, какав је одбору поднет, изнео и друге његове мане, већ само две а „знајући“ као што вели да нисам „штедљив ни с малим а камо ли с врло великим манама.“

Не треба се томе ни мало чудити. Све мане уговора, које сам могао да приметим, ја сам их у мојим приметбама изнео. Сад да ли су оне велике или мале, то је напослетку споредно питање. Главно је, јесу ли заиста мане или нису. Оне пак две мане због којих сам био у начелу противан онаквом уговору, те две мане по моме мишљењу такве су природе, да кад би се хтело да се отклоне, морао би се други потпунији стечај да распише, те да би под повољнијим условима добили и јевтиније понуде.

Сличан случај био је као што сам извештен и са софијском општином. Први стечај, који је та општина расписала био је тако непотпун, да су морали одбацити све понуде, које су на основу првога стечаја добили, и интереси софијске општине захтевали су да се распише нов стечај.

Исто тако и интереси наше општине захтевају да се старамо, како ћемо доћи до што бољег и јевтинијег осветљења а г. Станојевић томе се чуди!

На моју примедбу на чл. 6. уговора, у коме се говори о промени врсте осветљења г. Станојевић опет се *„чуди“* што *не тражим,* да се одмах у уговору не наименују и чланови комисије, који би имали да одреде услове, под којима ће повластичар моћи да пређе на другу врсту осветљења.

Г. Станојевић чуди се и ономе што тражим и ономе што не тражим, све му је чудновато.

Пре но што се г. Станојевић упустио у критиковање моје приметбе на члан 6-ти, износи као да сам ја тражио да тај члан из неких врло ниских побуда изоставимо и то овим речима: „Да би г. Марко имао право на оно што је рекао код чл. 2., он сад тражи да чл. 6-ти изоставимо“ Међу тим изрично у мојим приметбама стоји, да тај члан онакав какав је нема никакве вредности за општину и зато би га требало изоставити или *изменити.*

Тим чл. 6-тим, какав је на жалост у уговору и остао даје се право *само повластичару* „да може по одобрењу општине београдске прећи на другу врсту осветљења“ а ја сам тражио, да се истим чланом одреди и то: „под којим би условима *могла општина тражити* од повластичара да пређе на другу врсту осветљења.“

Место, да се специјално о томе питању поведе реч, г. Станојевић чуди ми се и вели: „Нека се г. Маркв не брине —“

Готово и нема ваљде да се бринем, кад се с мојим предлозима овако поступа као што је г. Станојевић поступао.

Да пређемо даље на друга *чуђења* г. Станојевићева.

Код чл. 29. питао сам, под којим би условима имале да се употребе сијалице од 60 свећа за улично осветљење, јер то није уговором предвиђено. Уговором предвиђено је само са колико ће се сијалица од 16 свећа замењивати једна пламена лампа а о употреби сијалица од 60 свећа за улично осветљење нема помена у говору.

Г. Станојевић то не налази за нужно и вели: „Ја би се заиста *чудио* томе захтеву и то после одређених услова и цена, кад не би знао, да га поставља г. Марко Леко. *Чудо* г. Леко не тражи свуда у место 16, 60 свећа! Ја мислим да би добро било и о томе размислити.“

Место да је том приликом г. Станојевић предложио, да се попуни она празнина у уговору т. ј. да се и односно сијалица од 60 н. свећа утврди извесна норма, по којој би се такве сијалице место пламених лампа или сијалица од 16 н. свећа могле употребити за улично осветљење, или да објасни за што то не би нужно било, место тога г. Станојевић тера шалу и чуди се.

На моју приметбу на чл. 32. односно цене електричног осветљења за приватне потрошаче, г Станојевић вели: *Чудновато* је заиста да може човек, за кога се *бар држи*, да је, *ако ништа друго*, а оно цене оба та осветљења (гасног и електричног) „проучио, да може велим тврдити, како је гасно осветљење јевтиње и после објављених цена, *које је Београд до данас за оба осветљења добио.*“

И овде се г. Станојевић опако напамет чуди.

Оне цене гаснога осветљења које су Београду нуђене нису ништколико меродавне. О понудама Vereinigte Gaswerke и Малеовој, на које се онако тројумфишући позива г. Станојевић, стручна комисија која их је проучила, дала је мишљење да су *„обе рђаве и биле би овакве какве су врло опасне и убитачне за општинске финансије“*.

Није дакле никакво *„чудо“* не водити рачуна о таквим ценама гаснога осветљења, које су за општинске финансије врло опасне и убитачне.

Међу тим г. Станојевић узима за основу свога рачунања те немеродавне цене гаснога осветљења, које су Београду понуђене и на таквој погрешној основи доказујући како је електр. осветљење за Београд јевтиније од гасног, вели, да су моји податци неистинити и напада ме овим речима: „Напоследку да споменем како г. Марко само да би постигао своју циљ да омаловажи ел. осветљење, *тенденциозно наводи неистините податке.*“

Ја ћу да претпоставим, да је то г. Станојевић из незнања казао, ма да је то невероватно, јер цео свет зна, да је електрично осветљење у опште скупље од гасног.

Онај пример у мојим приметбама, да је у Бечу електрично осветљење три пута скупље од гасног и за који г. Станојевић вели да је тенденциозно неистинит, хоћу овде прибављеним податцима да допуним.

Сазнао сам, да у Бечу стаје час горења једне сијалице од 16 н. свећа три крајцаре. Поред тога наплаћује се за сваку намештену сијалицу од 16 н. свећа годишња основна такса од 4 форинта.

На основу искустава, до којих су руководиоци гасних завода дошли, узима се, да један приватан пламен просечно и то за Беч, највише 500 часова годишње горе.

Према томе од горње основне таксе од 4 форинта = 400 крајцара долази на час горења једне лампе $\frac{400}{500} = 0{\cdot}8$ крајцара.

Зна се, да сијалице само врло кратко време нормалном јачином светлости горе. Оне се усљед одвајања угљених делића усијаног конца обложе изнутра танким црнсивим слојем, који дејство светлости јако слаби. Из тога узрока сијалица с првобитном јачином светлости од 16 н. свећа после 250—300 часова горења тешко да има више од 12 н. свећа јачине светлости а међу тим троши исто онолико струје као и пре за 16 н. свећа. Према томе било би врло не економно служити се и даље таквим потамнелим лампама и зато се морају изменити.

Једна таква лампа стаје данас у Бечу 1 фор. и 50 крајцара, и како се иста не може дуже од 500 часова горења употребити, то се тиме опет поскупљава час горења за $\frac{150}{500} = 0.3$ крајцаре.

И кад се то све узме у рачун, онда час горења једне сијалице од 16 н. свећа стаје у Бечу:

1. за утрошену струју	3·0 крајцаре
2. на основну таксу	0 8 „
3. за мењање лампе	0·3 „
Свега за један час горења	4·1 крајцаре

Међу тим један кубни метар гаса за осветљење стаје у Бечу $9\frac{1}{2}$ крајцара. Кад се за час горења утроши 142 литара гаса онда се у доброј лампи с бечким гасом може постићи јачина светлости од 16 н. свећа. Један кубни метар (1000 литара) гаса довољно је дакле да један гасни пламен, који 142 литра гаса за један час потроши, да такав пламен, пуних 7 часова подмирује. Па како 1 кубни метар гаса стаје $9\frac{1}{2}$ крајцара то час горења за гас износи:

$$\frac{9{\cdot}5}{7} = 1{\cdot}36 \text{ крајцара}$$

Према томе излази, да у Бечу цена електричне светлости према светлости гасом стоји у односу као 4.1 : 1 36 или као 3: 1.

Овде није узето у обзир да је кирија за електрометар отприлике три пута толика колика је за гасомере, а то такође иде у прилог томе, да је електр. осветљење скупље од гасног.

Претходно прорачунавање основано је на претпоставкама, које за бечке прилике важе и где се узима да је просечно годишње трајање горења једнога приватнога пламена 500 часова. По себи се разуме, да има потрошача, код којих је број годишњих часова горења већи од 500, можда 700 или 800 часова. За такве је потрошаче онда електр. осветљење можда само за $2\frac{3}{4}$ скупље од исте такве гасне светлости Али напротив, код оних конзумената, код којих је годишњи број часова горења испод 500, код њих је однос коштања знатно неповољнији и може лако да дође до тога, да једнога таквог потрошача електрична светлост 4 пута а можда и скупље стане од гасне светлости.

Да се не би помислило да о ценама гасних жижака није се водило рачуна, имам да приметим, да обичан жижак за гасне лампе стаје само 5—6 крајцара а најкомпликованији могу се добити за 60 крајцара до 1 фор. и 50 кр. Али такви жишци, кад се као што ваља примењују могу да служе готово неограничено време.

Према податцима, који су ми на расположење стајали, излази дакле, да је електрично осветљење у Бечу знатно скупље од гасног.

У једном техн. листу од 1889. године случајно наишао сам на предрачун за електр. осветљење извесних лондонских улица и то пламеним лампама, по коме би их електр. осветљење 10.024 ф. стерл. годишње стало, а за осветљење истих улица гасом плаћају само 5530 ф. стерл., дакле готово половину мање.

У осмом годишњем (хигијенском) извештају Уфелмановом (од 1890. г) налази се о ценама разнога осветљења ова белешка: Што се цена тиче, то нам добра петролеумска лампа даје далеко најјевтинију светлост, два пута је скупља иста таква јачина светлости гасом, три пут скупља електрицитетом, седам нути толико стаје светлост од уља из репе а светлост стеаринских свећа двадесет и седам пути је скупља од петролеумске светлости.

Ако дакле и после свега тога г. Станојевић остаје при том, да ел. осветљење па и за Београд није скупље од гасног, и ако ипак буде имао куражи да каже сваком оном, који се усуди рећи, да је ел. осветљ. у опште скупље од гасног, да „тенденциозно“ наводи „неистините“ податке, онда се с г. Станојовићем не може човек мирно разговарати.

Овим могао би да завршим, али разгледајући још једном стенографске белешке састанака одбора београ. општине. у којима је вођена дебата о електричном осветљењу Београда, нашао сам још неке појединости, које карактеришу поступак г. Станојевића с мојим приметбама.

Тако приликом начелне дебате о уговору за електр. осветљење г. Станојевић намеће ми као да сам у мојим приметбама казао; „да би општина добила повољније понуде, да је у конкурсу објавила, да ће дати право на произвођење елект. струје и за „сваку другу употребу.“ О томе нема међутим ни помена у мојим приметбама и незнам где је то г. Станојевић нашао. На рачун те *свршено уображене приметбе* г. Станојевић узвикује ми, како сам *„сигурно хотимице предвидео“* да „у конкурсу има овакав један „члан“ итд.

Изгледа дакле, да је г. Станојевић ову приметбу измислио само зато, да би могао да ми каже, како сам *„сигурно хотимице“* нешто „предвидео“!

О употреби електричне струје не за осветљење већ за другу коју цељ, о томе приметио сам једино односно цена. Пошто уговором нису утврђене цене електричне струје за друге цељи, то да се не би доцније с предузимачем због тих цена погађали, био сам мишљења, да би уговором требало утврдити цене.

На ту моју приметбу очитао ми је г. Станојевић ову лекцију: „Те ће цене утврђивати повластичар у споразуму с надзорном комисијом, а ми се можемо надати, да комисија неће дозволити, да те цене буду такве, да извесне индустријске послове увођењем електричне струје спречи и отежа, као што то мисли г. Марко. *Нека г. Марко не заборави, да је у интересу повластичара да развиће електричне струје не отежава* и кад обе стране имају исте интересе, споразум није тежак.“

То, што мени г. Станојевић препоручује да не заборавим, сам је заборавио приликом дебате о члану првом уговора. Тим чланом даје се концесионару повластица да осветли не само варош *већ и атар београдски* електрицитетом. Ја сам томе био противан. Кад нам затреба електрично осветљење за атар београдски лако ћемо се с повластичарем погодити. Али, г. Станојевић у овом случају не надази да је у интересу повластичара да развиће електрицитета не отежава и с тога је противан мојој приметби и ево шта о томе сад вели: „Неко са топчидерског брда може зажелети да у свом винограду има електрично осветљење и сад ако концесионара нисте везали да ту мора да да осветљење по овој цени, онда га он може ако хоће уцењивати. А и општини, ако би јој требало осветљење ван рејона, он га може давати друкчијом ценом од предвиђене; међу тим ако овде оставите „Београд и атар“, онда и у атару имате право на цене, које важе и у Београду.

„Или једно или друго; — обоје не може бити.“

Код овога члана заборавио је дакле г. Станојевић „да је у интересу повластичара, да развиће електрицитета не отежава“. заборавио је на тај његов разлог, којим је оборио моју приметбу односно одређивања цене електрицитета за индустријске цељи. У толико

је већа штета што се о томе разлогу водило рачуна само у оном случају, кад је требало повластичара извесном одредбом обвезати а није се водило и онда кад се повластичару давала једна повластица више.

Поред тога имам да приметим, да по г. Станојевићевом објашњењу изгледа, да ако неко са топчидерског брда зажели да свој виноград осветли електрицитетом, да то може одмах добити и да га електрично осветљење неће скупље стати но што је у вароши. Али у ствари није тако. Према чл. 31. уговора повластичар се обвезао „да спроведе електр. струју и за приватно осветљење свуда *где се осигуравају најмање две лампе на сваких 100 метара сироводника.*“ То значи колико стотина метара спроводника буде требало до винограда, толико пута по две лампе треба осигурати повластичару, па да се виноград електрично осветли. То би било заиста врло јевтино задовољство!

На завршетку мојих примедаба замолио сам писца уговора о електр. осветљењу Београда да нам каже „који ли су му уговори других страних општина, у којима је искључиво а и од чести електрично осветљење усвојено служило за углед, приликом израде овога уговора?“

На то питање ево како ми одговара г. Станојевић: „Господо, није тешко увидети кога се тиче ово питање. Ја сматрам за дужност да изјавим да уговор такав какав је поднесен одбору, није дело само једнога члана, него је то резултат рада свију чланова комисије, која је ово питање проучавала и до коначног решења довела. У самом почетку сви су чланови комисије осим г. Марка Лека били мишљења да за осветљење Београда не усвајамо осветљење које датира из прошлога века, да не пустимо да се по Београду шири установа, која се на западу преживела и коју свуда где је то могуће из саобраћаја избацују; ми смо хтели да у Београд уведемо најсавршенији систем осветљења, да се послужимо резултатима најновијих открића науке, да ставимо у службу наше општине и наших грађана ону природну снагу, којој припада будућност, а то је електрицитет. С тога дакле смем у име осталих чланова комисије за осветљење да изјавим, да нам при склапању уговора нису служили за углед никакви уговори страних општина у којима је искључиво или од чести електрично осветљење усвојено него смо имали пред очима, него су нам за основицу служили једино и искључиво интереси општине вароши Београда. (Врло добро тако је и требало).

И ја велим врло добро тако је и требало да буде, али на жалост тако није било. Онај велики број мана, који сам у мојим приметбама на уговор за електр. осветљење Београда навео, јасно сведочи како се мало водило рачуна о интересима наше општине.

И ако је излишно навешћу и овом приликом о томе још један такав пример, који се у мојим приметбама не налази.

Кад сам прочитао чл. 53 уговора по предлогу, ја сам у почетку мислио, да је то једна одредба, која је у опште и код других страних општина усвојена, јер нисам могао помислити да би се иначе имало куражи, да се тако што предлаже одбору да усвоји. Тај члан 53 по предлогу гласи овако: „Ако се прекид осветљења изазове или се прибор за осветљење оштети нагомилавањем светине, јавним нередом, или сличним догађајима онда је повластичар ослобођен сваке казне за прекинуто осветљење *а општина је дужна накнадити предузимачу учињену материјалну штету.*“

Поводом тога члана била је у одбору врло занимљива дебата и том приликом пошто се видело, да одбор није вољан да се општина обвеже да предузимачу надокнађује и извесне материјалне штете, г. Станојевић казао је ово: „Видим, господо, да су овде подељена мишљења. Једни веле да треба а други да не треба, (општина да накнађује повластичару извесне материјалне штете). „Ми се сад овде не можемо сложити. Најбоље би било да предложимо овако предузимачу као што г. Милутин каже“, (да се у чл. 53 последње алинеје од речи: „а општина је и т. д. до краја изоставе) „па ако (предузимач) пристане добро, а ако не пристане онда ћемо видети шта можемо учинити.“

Одбор није усвојио ово мишљење г. Станојевића да се с предузимачем погађа, већ је из тога члана избацио ону одредбу о накнади штете а и сам предузимач није се томе противио.

Да је г. Станојевић имао приликом склапања уговорача ел. осветљење неколико оваквих уговора страних општина при руци, он би се овом приликом могао бар тиме бранити, да то што се поменутом одредбом тражи није ваљда ништа оригинално, а поред тога, *што је* и *главно*, проучавајући такве уговоре других страних општина, користио би се искуствима других, који под далеко повољнијим приликама од нас овакве уговоре склапају.

Пошто г. Станојевић у своме одговору на моју приметбу, сам вели, да му „при склапању уговора нису служили за углед никакви уговори страних општина, у којима је искључиво или од чести електрично осветљење усвојено“, то се онда тиме у главноме објашњава, што у уговору за електр. осветљење Београда има толиких мана.

Ја не верујем да има општина, које су са повластичарима за осветљење закључили онакав по интересе општинске штетан уговор, какав је одбору београ. општ. предложен и као да се у томе састоји и сва оригиналност уговора, који је дело г. Боке Станојевића.

Истина г. Станојевић то неће да призна и вели, да тај уговор „није дело једнога члана, него је то резултат рада свију чланова комисије.“ Али то само тако изгледа, у ствари зна се ко је уговор написао. Случајно може се то лако и доказати.

Приликом дебатовања о појединим одредбама овога уговора члан комисије за електр. осветљење г. Главинић изјавио је да није „имао времена да скроз проучи уговор“, и т. д. Други члан комисије г. Капетановић био је на путу, кад се о уговору за електр. осветљење у одбору водила дебата и познато ми је, да уговор, какав је г. Станојевић поднео комисији, готово се и не разликује од уговора, који је комисија упутила одбору, према томе не може се ни за г. Капетановића а ни за кога другога од г. г. чланова комисије рећи, да су активније суделовали у прављењу тога уговора. Поред г. Главинића и г. Капетановића од стручњака био је у комисији још једини г. Станојевић, који је, као што и цела комисија зна уговор и израдио.

Према томе уговор о осветљењу онакав какав је одбору предложен у ствари је дело г. Станојевића.

У осталом незнам зашто г. Станојевић и покреће питање о томе, ко је уговор написао?

Врло је лепо од г. Станојевића што се тога тешкога посла примио. Само није лепо од њега, да према другоме, који се усуди да му обрати пажњу на извесне мане тога уговора, да према другоме поступа онако, као што је с мојим приметбама поступао.

Овим одговором главна ми је циљ била да покажем, да моје приметбе на уговор о електричном осветљењу Београда *нису ниуколико изазвале оне побуде, које је навео г. Станојевић* приликом дебатовања о истом уговору у седницама одбора општ. вароши Београда.

О томе у осталом, а и какве су побуде изазвале оне моје приметбе, сваки се може у већој опширности и боље уверити ако пажљивије прочита уговор о осветљењу, какав је општини предложен и који је у засебним књижицама штампан, затим моје приметбе штампане у 53 бр. од 1891. и 1 бр. од 1892. год. београ. општ. новина и напослетку стенографске белешке састанака одбора београ. општине у 50, 51, 52 и 53 броју истих новина од 1891. г.

17. Јануара 1892. г.
у Београду.

Др. Марко Т. Леко.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСК
(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА.)
држан 4. Августа 1891. год. у Београду.

(СВРШЕТАК)

М. Јовановић. Постоји закон о дућанима ван вароши. То су тако звани сеоски дућани. Ваља знати дали су они у реону варошком или ни су, и ако нису, онда ти дућани не могу да опстану. Или баш и ако остану зна се какве артикле смеју продавати сеоски дућани.

Председник. Ја имам две три молбе од наших дућанџија у рејону. Они протестују, што се ти дућани ван рејона држе и наводе, да они чине велику штету дућанџијама у рејону и напослетку траже да се томе стане на пут. Ја сам им казао, да ћемо ми то оптеретити трошарином, но одмах смо наишли на једно изигравање. Они кад излазе веле да посе еспап за Гроцку, па т. не чине него оставе у своје дућане и тако тешко је то контролисати

Сељаци долазе у варош и продају што имају на пијаци, па ништа не купе у рејону, него иду ван рејона и тамо пазаре и тако дућанџије, који су оптерећени општинским теретима не пазаре ништа.

Даље се жале, да ти дућани ван рејна пазаре и празником. Ја сам на ово сврнуо пажњу старешини одељка и он вели, да су ти дућани с лица затворени, али они имају иза дућана читаву њиву. Сељаци иду унутра и из авлије пазаре што им треба а и једу и пију шта хоће. Дакле није тамо као што је овде, да нема гди да уђе, него се ту улази с четири стране и у том је велика незгода за контролисање. С тога је то питање изнето пред одбор, како би се дошло до каквог резултата, да се помогне молби грађана у у рејону.

С. Азријел. Ја би питао подлеже ли те дућанхије заштити општине београдске? (Чује се: подлеже). Па добро кад је тако нек и они плаћају трошарину. А ако има какве сметње, онда би био мишљења да се та ствар преда нашем адвокату, те да он

да мишљење са законског гледишта шта се може урадити те да се не изигравају закони.

Ј. Станковић. Ако напустимо онда ће ван рејона бити више дућана него у вароши; Ми трега да их натерамо, да дођу варош или ако то неће, онда да им се забрани продавање других артикла сем оних што продају сеоски дућани.

М. Јовановић. Господо. Ово питање ја не сматрам као питање трошаринско или питање, које штети општинске приходе. По мом нахођењу, то је питање, које засеца у интересе Београда. Господо, ми смо тежили да се означи једном рејон вароши, и сад ако овоме злу не станемо на пут оде варош далеко и онда бадава сав труд. Ми морамо тражити начина да се ван рејона варошког никакви дућани несмеју држати, јер иначе се децентралише варош и трговина и бакали из вароши пропадају, а трошарини можемо рећи, збогом.

Па како ти дућани и механе ван реона праве и друге неприлике, јер се тамо скупљају сумњива лица и власт неможе да издржи толику контролу, ниги да води одговорност за њих — то треба то питање дати нашем адвокату и кад га он са законског гледишта проучи и поднесе свој предлог, онда да га решимо. (Чује се: да се одреди комисија једна).

Председник. Добро, да одредимо комисију,

Милутин Марковић. Ја мислим да ми имамо овде двоје да решимо. Прво о трошарини, а друго хоћемо ли да остану дућани. Односно трошарине мислим да останемо при првој одлуци, да плаћа трошарину све што долази у атар — а за друго питање да ли да остану дућани, да се образује комисија. која ће то питање са државним властима у споразуму — уредити тако, да се дућани ван реона уклоне.

Коста Главинић. Овим је то већ расправљено — но ми имамо да се старамо о томе, да се спречи подизање нових дућана. Ено на имању Јакшићевом за 3 дана поникао је дућан.

Председник. Што се тиче подизања нових дућана то је забрањено и сваки дан забрањујемо. Но они сад друго раде, и од старих зграда преправљају дућане.

Усваја ли одбор да се наплаћује трошарина? (Усваја.)

Друго да се изабере комисија да проучи питање о дућанима. У комисију нек уђу: г. г Мата Јовановић, Милутин Марковић, Соломон Азриел, Јован Станковић и Никола Николић адвокат општински. (Усваја се).

Сад још једно питање о трошарини. Има много ливераната, који су закључили уговоре са државним надлештвима за петролеум и т. д. и то онда кад није била уведена трошарина — па траже да се од трошарине ослободе. (Чује се: неке поднесу молбе, а иначе нећемо да говоримо).

Соломон Азријел. Ја мислим да се ненаплати ништа.

Андра Одавић. Има лепа правничка изрека: „Случај шкоди, кога згоди" — па кад је њихова срећа таква била, нек плате.

Председник. Ја имам муку и са државним властима. Н. пр. наплаћује се на кола. Мени министар грађевине наређује, да несмем да наплаћујем од оних што износе ђубре, нечистоћу — јер веле у буџету нема одкуд ту повишицу да плати. (Чује се: нек то остане за идућу седницу.) Добро.

Закључујем састанак.

Састанак је овај трајао до 1 сахата по подне.

Држан 11. Августа 1891. године у Београду.

Почетак у 5 часова по поде

Председавао Председник М. Маринковић.

Председник. Састанак је отворен. Изволте саслушати записник прошлога састанка. (Секретар прочита ванредни састанак 59).

Има ли ко шта да примети на записник.

Раденко Драгојевић. Односно дрвара ја сам напоменуо, да се општина раније побрине о земљишту за смештање дрвара, а кад ће се иселити дрваре то је друго питање и односно тога нека се исправи. (Прима се).

Коста Главинић. Погрешно је записано да се на кључ наплаћује 40% процента мање од такс. Треба да стоји на 60 кила да се наплаћује, а 40 да се одбије.

Коста Б. Мијајловић. На кључ да се одбија 20%, а па 80 да се наплати, а то с тога, што они после пеку ту комину.

Председник. То није сад у питању. О томе се може доцније говорити. Сад само о записнику.

Има ли још ко да примети на протокол? (нема) Дакле усваја се.

Сад молим вас да ми одобрите решења из прошле седнице, а то је одобрење комисије за подизање споменика на чукур чесми; — друго трошаринска решења — треће решење о кључу. (Усваја се)

Сад да говоримо о такси на кључ да се наплаћује 20%, а не 40.

Димитрије Најдановић. Да ли то долази само на комину 40% или и на буре (чује се: на чист кључ).

Председник. О томе ћемо доцније има још решења раније за одобрење и то је да се не наплаћује такса на кола; и да се наплаћује привремено трошаринска такса на дућане ван реона. (Усваја се)

Сад да говоримо о кључу.

Коста Б. Мијајловић. Мој је предлог 20% а у прошлој седници казано је по 40%

Коста Главинић. Свуда у свету наплаћује се на 60% а 40% одбија се.

Мата Јовановић. И ја знам да се свуда у свету наплаћује по 60% а одбија се 40% Али овде би био за мишљење г. Косте Мијајловића, а то је за 20%. Како ми умемо сваки закон да злоупотребимо сутра ће и овде да се удеси те неће се наплаћивати ни 10%.

Коста Б. Мијајловић. Ја сам да се наплаћује 20% а да се не наплаћује кад се пече ракија од те исте комине. Ако би се наплаћивало, онда 40% разуме се.

Ђока Димитријевић Ја писам био у прошлој седници, кад је ово питање решено. Али видим да је решено 40% и онда зашто се сад понова потрже.

Председник. Како је у прошлој седници било свега 16 одборника, нужно је но закону да се и сад у другој седници потврди и кад је тако може се говорити.

Коста Главинић. Ја не могу да се сложим са мишљењем г. Мате. Ми тражимо прерађивање у вароши и кад је тако онда за што би одбијали кад је тако и у целом свету. Ја мислим кад је већ решено 40% да за сад треба то решење одобрити.

Филип Васиљевић. И ја сам за 20% — јер у противном само би штету направили и једнима и другима.

Председник. Ја ћу да ставим на гласање.

Ко је за то, да се одбија 40% тај ће гласати „за" а ко је за 20% нека гласа „против.

Гласало је 9 за 9 против и ја гласам против. И тако решено је да се одбија 20% процента на кључ

Андра Одавић. Ја сам хтео да говорим односно тога наплаћивања трошарине ван рејона. Бојим се да не шкодимо себи, и да се не узме да тим признајемо право неко тим људима. Боље је да не говоримо о томе док са дућанима тим не свршимо.

Председник. На ово мишљење г. Одавића могу да кажем ово: одбор је казао, да може да се наплаћује, али се то решење не може извршити с тога, што они немају да носе еспап у атар општински него товаре за Гроцку, па после кад изађу из атара, остављају га у своје дућане. Дакле ово што је одбор решио сматра се само као добра жеља. С тога мислим, да решење одбора остане, али да се не извршује и кад дође питање, које комисија изабрана за те дућане, изнесе на решење онда ће се и то питање трошаринско расчистити.

Андра Одавић. Знам ја то. Моје је главно тежиште у овом питању да се то решење необнародује и да се не извршује, јер ако општина тражи трошарину и од тих људи ван рејона онда значи да ми признајемо да је то место пуноправно.

Председник. Како мисли одбор са овим питањем г. Одавића. Је ли довољно то, да остане председништву да одмах не приступа извршењу док комисија не дође са својим извештајем? — (Јесте)

Усваја ли одбор овако да буде? (Усваја).

Сад долази питање о ослобођењу ливераната државних од трошарине. Добио сам и разне молбе од ливераната, који траже ослобођење јер веле кад су уговор закључили није трошарина постојала, те су јевтинију цену уговорили. (Секретар чита молбу Ландау-а за петролеум и остале) Ја сам казао, да не могу да примим.

Даље г. министар грађевине тражи да ослободимо концесионара за чишћење државних нужника и помијара.

Молба Лазара Јовановића да се ослободи од плаћања кола при повраћају у варош — Милоша Томића молба за шећер — занатлије моле да неплаћују трошарину на шећер од кога праве шећерлеме, јер иначе они се морају из Београда иселити пошто занатлије из унутрашности не плаћају ту трошарину па им конкуришу — Они предлажу и начин контроле за тај шећер и веле да се поквари насипањем воде па се на другу потребу продати не може.

Трошаринска се управа са овим начином сложила и сад само треба да се реши. Хоћете ли појединe молбе да решавамо или у опште?

Ђока Новаковић. Ја сам мишљења да се појединe молбе читају. Прво да се реши питање о ливерантима.

Ливеранти државни не треба да плаћају трошаринсху таксу кад су пре уговорили но што је трошарина. Тако исто може их општина ослободити за сад, а кад доцније прави уговор са државом нека и то стави.

Филип Васиљевић. Мени се чини да је

трошарина доцније дошла, но овде има уговорача и ранији. И ови који су пре уговорили губе толико колико трошарина засеца с тога сам да се ранији уговорачи ослободе.

Ђока Димитријвић. Нека им накнаде разлику они, којима ливерују, а општина то не може дозволити.

Коста Б. Мијајловић. Од пре две године зна се да ће се општина задужили са неколико милијуна за извршење потреба општинских, па што нису водили рачуна о томе при закључивању уговора. Они знају да тај приход општини неће доћи из облака него од грађана. Дакле они су требали водити рачуна при закључивању уговора.

Илија Цветановић. Ја се слажем са г. Мијајловићем али опет мислим да би требало читати све па за поједине артикле да видимо шта би могли ослободити а шта не Истина није право да изгуби ни општина ни ливеранти па с тога треба наћи начина како да се задовоље ти грађани те да не изгубе 30 процента.

ЂокаДимитријевић. У потврду мога мишљења ја ћу да напоменем један случај. Н. пр. један грађанин уговори да преда некоме другом храну по 30 динара стотину. На једанпут храна скочи на 35 дин. сто кила. Ко ће сада да му накнади разлику? Нико. То је његов ризик. Тако је и овде. (Чује се: Тоје друга ствар).

Раденко Драгојевић. Лепа је ствар штитити грађане. Но господо Београд од толико година тек сад је почео да се доводи у ред, и сад заштити овога заштити онога значи напустити започете радове.

Држава је уводила трошарину 2 на сто и то у злату што значи 3 на сто, па нико не иде њој да се помоли да се ослободи него навалили на општину. Све то трэба одбацити. (Управник трошарине објашњава)

Коста Главинић Из првог реферисања разумо сам да ливеранти траже да се ослободе сасвим од трошарине а сад из говора г. Управника излази да они не траже да се са свим ослободе. Ја би молио да се прочита једна молба.

Председник. Ја сам напоменуо да има људи који су закључили уговор пре трошарине и кажу: да смо знали колика ће бити трошарина толико би и повисили цену.

Изволте чути молбу г. Евгенија Чоловића. (секретар чита) Чујте и другу. (Секретар прочита молбу Марка Марковића за уважење пасуља. Чује се на пасуљ се не наплаћује трошарина).

Андра Одавић. Овај захтев по мом мишљењу сасвим је неумесан и неоснован. Они траже и кажу да су уговорили пре закона о трошарини. Ми знамо, да је трошарина заведена још пре закључења свију тих уговора. Замислите овакав случај. Они закључили уговор за време трошарине и све то у уговору предвидели и добили већу цену На једанпут пре истека тих уговора трошарина се дигне. Да ли ће они доћи да траже, да им се цена смањи. Боже сачувај. То би једва дочекали да употребе за своју корист и говорили би: то је наша срећа. За што они не траже од државе него од општине. Случај шкоди кога згоди. Тако је и њима. С тога сам да се преко тих молаба пређе на дневни ред.

Милутин Марковић. Ово су само просте напомене молиоца, да су закључили раније уговоре, а о томе никаквих доказа не подносе. Ево једне молбе од 1891. год., а трошарина је ранија — од 1890. год. Ове молбе које су без икаквих доказа не треба ни узимати у обзир. Друго баш и да постоје ти уговори по претстављању молилаца опет неможе шкодити општинској трошарини која се оснива на закону.

Ђока Новаковић. Ни ово питање што су раније или доцније закључени уговори неможе да утиче на трошарину. Овде могу да утичу само правила трошаринска а иначе ми би далеко отишли. Они који су закључивали уговоре са државом требали су да предвиде случај трошарине, па да услове: ако би се трошарина завела, да се од ове ослободе, а кад то нису, њихова је кривица.

Марко Велизарић Ја мислим да је тако, као што наводи г. Новаковић, јер као год што би се они, који би закључили уговор какав за време трошарине, користили укинућем трошарине неплаћањем исте и ако би им уговор још трајао, тако исто право је да сносе штету, плаћањем трошарине они, који су закључили уговоре пре трошарине, па их ова затекла доцније.

Раденко Драговић. Трошарина је у Београду установљена у цељи улепшања вароши. И ми сад треба да наплаћујемо трошарину на све оно на шта по закону можемо.

Председник. Да ставим на гласање: Ко је за то, да се ови ослободе од плаћања трошарине, тај ће казати за...

Милутин Марковић. Ја мислим да је боље казати: који је за то: да се ливеранти ослободе од плаћања трошарине, тај ће гласати „за“, а који је против тога — тај ће гласати „против.“

Председник. Добро, тако ћу и питати. Ко је за то да се ливеранти ослободе плаћања трошарине, гласаће „за“, ко је против — „против.“

Гласало је: 14 против, 2 за и 2 су се уздржала од гласања — молба је дакле одбијена.

Сад долази молба шећерџија. Они моле да се ослободе плаћања трошарине на шећер који извозе ван Београда, иначе би се морали селити.

Секретар чита њихову молбу

Раденко Драговић. Ми треба да помажемо наше занате. То стоји. Али овде не би могли да помогнемо шећерџијама без велике штете за општинске интересе. Могло би се ту много штете нанети општини јер се од шећера не праве само шећерлеме, већ и слатко, компоти, ракија итд. И ко ће све то да контролише и да враћа трошарину кад се изгезе.

Илија Цветановић Као што су они овде и поменули ја мислим да би од 400 кила требали на 100 да плате трошарину а на 300 не, јер ће то да извезу или пониште, (а да се пропише казна за оне који би од тога поништеног шећера што продавали).!!

М. Велизарић. Ја сам био у комисији која је радила пројекат о трошарини, имали смо пред собом статистичке податке и рачунали смо шта троши Београд а не и шта извози, па смо према томе и ударили ту таксу. Уважити молбу шећерџијама значило би ослободити их од плаћања трошарине на оно што се у Београду потроши. Тиме би се штетио трошаринскиприход а не би ни било праведно. Ту молбу не треба уважити ни с тога, што шећерџије кад праве шећерлеме од шећера за који су платили трошарину, ова им се враћа при извозу свога еспапа из Београда. Враћа им се 30 од сто од извежене прерађевине. Њима трошарина ништа не смета да извозе шећерлеме из Београда и да продају по Србији са оним добитком као и пре трошарине, јер у ствари за извежену робу и нема трошарине, кад им се она, као што реко, при извозу враћа. Ја сам за то да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

К. Главинић. Ми смо вољни да потпомажемо занате а ово је баш питање такве природе да од њега може да зависи опстанак једнога запата. Ма да ово питање изгледа просто ми га ипак не можемо одма решити јер има и неких ствари о којима ваља мало више промислити. нарочито о ономе што се продаје у Београду и ван њега. Ја мислим да треба оставити по старом т. ј. да се плати трошарина на оно што се у Београду потроши а на оно што се извезе да се врати. У осталом и то би требала да проучи једна мала комисија — и ако сам ја у опште противан комисијама — и она би нам референсала шта треба да се одбије за прерађен шећер јер није једно исто прерађен шећер и шећер обичан. Можда ће нека врста требати и 35—40 од сто па и више одбитка. А то треба прецизирати те да се ни шећерџије не оштете а ни интереси општине не окрње.

Раденко Драговић. Ја нисам за то да се овим људима друго што чини осем да се ослободе на извоз прерађевине ако већ нису (чује се: нису).

Мата Јовановић. Господо, лепо је то и лако решити да се ослободе од трошарине на оно што извозе, али је у практици то врло тешко извести.

Шећерлеме и други шећерџијски производи, не продају се en gros него на 2—3 киле и ко ће од купаца из унутрашњости при извозу шећерлеме итд. из вароши да одкива сандуке с другим стварима те да би доказао како извози толико шећерлеме и да би тражио повраћај трошарине? То дакле, што се у практици не да извести, не треба ни усвајати него ће бити најбоље да се ово питање упути комисији да га проучи.

К. Главинић Мени је од присутних шећерџија одјашњено да они не раде непосредно с унутрашњошћу него преко наших „гросиста“ и по томе неће бити могуће да траже на ђерму повратак трошарине на оно што се извезе. С тога треба одредити комисију која ће ступити у споразум са шећерџијама и да се изнађе некакав згодан начин, јер њихов није удесан. Требало би изнаћи одприлике колико се шећера из Београда извози, да се изнађе процент онога што при преради шећера одпада итд. — па тек онда да се сврши ствар.

Председник. Нема више јављених говорника. Предлог је учињен да се одреди комисија. Пристајете ли на то? (пристајемо). Које ћете? (Мату Јовановића, Ђоку Димитријевића, Радоја Ћирковића, Косту Б. Мијаиловић и да им се прида управник трошарине — прима се).

Поред осталих и г. Јован Глигоровић фабрикант цемента молио се је да му се врати трошарина у 207·50 дин. што ју је платио по старој тарифи (чује се: нема од тога ништа).

Радоје Ћирковић. Вама је познато да је извесна потрошна роба сувише оптерећена не само државном него и општинском трошарином. И кад то стоји онда ја предлажем да се трошарина не наплаћује на бруто, него на нето.

Милутин Марковић И први и други пут кад је решавано о тарифи покретано је то

питање и одбор је пашао да је боље наплаћивати на бруто с тога што би се тешко манипулирало с тим послом, кад би се на нето наплаћивало. То је утврђено тако и у интересу општине и трговаца. Осим тога ми на ову ситницу не треба да обраћамо пажњу јер трговци при продаји урачунавају купцима трошарину и на оно на шта је нису платити, као и на многе артикле који и не подлеже трошарини.

Председник. У тарифи трошаринској стоји да се трошарина наплаћује на бруто. То је закон и он се не може овде мењати.

М. Велизарић. Кад смо правили закон о трошарини ми смо размишљали о томе и имали смо од двоје да бирамо једно: или да на нето наплаћујемо већу таксу, или да на бруто ударимо мању. И једно и друго излази на исто, па смо се решили за таксу на бруто, јер се тиме олакшава посао и управи трошарине и трговцима. Према томе ако би се решило да се плаћа на нето, морала би се повећати такса, иначе би се смањио трошарински приход. што не сме бити.

Председник. Дакле ова је ствар законом регулисана и неможе да се мења. (тако је).

Задруга пчеларско воћарска моли да се ослободи од трошарине. (Прелази се преко молбе на дневни ред.

Министарство грађевина а и гарнизонар београдски — моле да се закупац чишћења нужника ослободи (не може).

Држана је лицитација за издавање под закуп чишћења ћубрета у кварту врачарском, пред Лазаревићевом кафаном па се није нико јавио.

Филип Васиљевић. За то се није нико јавио што је прво погрешно било објављено да ће се држати лицитација у инжињерском оделењу а после је речено пред Лазаревићевом кафаном. А ни с тога што закуп траје 4 месеца. Сваки лицитант треба да има кола, волове, сандук а то све кошта и нико неће то да набавља па да после 4 месеца буд за што продаје ако на њему и за даље не остане закун. Нека се даје чишћење под закуп и за идућу годину па ће бити лицитапата.

Председник. Добро — даће се под закуп до 1. Јануара 1893. год. Пристајете ли на то? (пристајемо).

Према вашој ранијој дозволи ја сам дао под закуп једноме мајстору посластичару и онај други кијоск на калимегдану за 60 дин. до краја године. Он је новац положио (добро — прима се к знању).

Председник. Сад долазе на дневном реду уверења. Чујте. Секретар чита)

За Димитрија сина Петра Крстића овд. (Доброг владања. Стања сиротног)

За Милојку Томића служавку. (Непозната)

За Лену ж. Милана Јовановића овд. циганина. (Непозната)

За Јулија Михајловића — Ханџарлију — из Бања Луке. (Доброг владања)

За Васу Николића бив. наредника (Доброг владања. Сиротног стања).

Сад је на реду о рачуноиспитачима.

Вама је познато, да су два извесна лица прегледали рачуне и да су због дневнице напустили рад, што је одбор казао, да им се празнични дани нерачунају.

Ми неможемо зауставити овај рад због њих. Одбор је донео одлуку да је то свршим са тим рачуноиспитачима и ја сам узео реч од г. Рајића и он је ово казао: (чита Дакле они хоће и празнични дани да им се плаћају.

Молим вас да ово питање доведете у ред, да би могао свршити те рачуне и молим вас да ми одобрите да узмем друга лица, кад се са овима неможе више радити, или хоћете да им признамо и празничне дане, Они су прегледали рачуне од 1884—1888 год. и почели 1889. годину. Сад је остала непрегледана у неколико 1889. год. и цела 1890-та год. Ја сам молио главну контролу да нам продужи рок до првог Новембра и добио сам одобрење али с тим, да морамо до 1. Нов. поднети извештај контроли.

Дакле због тога морам ово питање опет овде да изнесем.

Марко Велизарић. Ова је ствар била већ пред одбором и решена је тако, да је дата председнику власт да тражи друге рачуноиспитаче, који би те рачуне довршили. Тада сам казао, и сада тврдим то исто, да ће нас скупље коштати ако узмемо нове рачуноиспитаче, па ма и мања дневница била новим рачуноиспитачима, а то с тога, што су ови људи већ упућени у посао, а нови би морали тек изнова почети. То, што рачуноиспитачи траже дневницу и за празничне дане неће нас више коштати од 150 динара, па држим да би боље и јевтиније било дати њима и то, јер би општина тиме брже дошла до прегледаних рачуна.

Филип Васиљевић. Ја сам хтео то да кажем, да ће стари рачуноиспитачи свршити посао за месец два дана, а ако узмемо нове то ће нас дупло коштати. С тога сам да им се да

Коста Главинић. Госнодо. Срамота је за општину да одоцни са склапањем рачуна.

Све оно што је г. Велизарић о овоме рекао, то важи и ја се с њим слажем да се да њима Није ваљда велики број празника. Они сматрају себе као чиновнике а не као надничаре. Истина ово изгледа као уцењивање, али зато опет је боље да им платимо.

Ђока Димитријевић. Ја мислим да се они сматрају као чиновници и с тога би требало да раде на рачунима празником бар до поде.

Ђока Новаковић. Пре кад је био говор о овим рачуноиспитачима ја сам био мишљења да се рад не прекида и да се необраћа пажња на празнике. То је мала ствар што траже, а иначе може општину да кошта више, но при свем том одбор је донео одлуку да им се не призна.

Сад ја мислим да ми морамо остати при одлуци и да оставимо председнику да нађе друге и да с њим уговоре да сврше посао за оно време, за које би свршили први и тек ако немогу онда да се узму први.

Председник. Ја само хоћу да вам кажем то, да је веома велика потреба, да се ти рачуни доведу у ред, и да би ее то свршило молим вас да ме овластите да погодим с њима или којим другим.

Милутин Марковић. Ја мислим да смо ми и пре решили то питање овако: да сав онај новац, који су најмљени рачуноиспитачи изузели и за дане у које нису радили, врате; а за све оно, што су свршили да поднесу извештај, како би се рачуни по учињеним приметбама спремили за Контролу; а за оно што се још има свршити, да се председништво с њима погоди укупно. Према овоме мислим да треба остати при овом решењу као што и председник предлаже. Није овде разлика у 150 динара него у 7—8 стотина. Сматрам да је боље рачуноиспитаче погађати укупно увек да израде несвршене рачуне а не овако као што је сада рађено.

Председник. Овако је г. Милутин говорио и први пут па је решено да им се празници неплаћају. То је решено и с тога сам ја ово и поднео по други пут.

Молам вас да се сложите на једно.

Марко Велизарић. Ја би само приметио да ово није какав зидарски или у опште посао, који се може погађати ћутуре, јер преглед рачуна зависи много и од одговора на примедбе и објашњења која се често траже, а при том се често много времена губи, а осим тога кад се ради ћутуре, ради се брзо па се често и греши и у том случају не постизава што се хтело.

Коста Главинић Ово Марково резоновање мени се не допада. Ја мислим да су они одговорни за тачност рачуна.

Милутин Марковић За несвршене рачуне да председништво нађе друге рачуноиспитаче ако се са садањим неспоразуме и да са њима погоди пошто да ураде несвршени посао.

Ђока Новаковић. Ја не би био за ћутуре, него боље је да се од њих тражи рок.

Председник. Нужно је. да овластите председништво да ту ствар погоди те да се ствар што пре сврши. (Усваја се).

Ђока Новаковић. Боље је да се каже у том и том року да сврше.

Филип Васиљевић. Решено је да председник то изврши и да исплати како је најбоље.

Председник Колико да платим. То ми кажите, јер лако је погодити (чује се: колико се мора). Добро.

К. Главинић. Ја мислим да је лако одредити шта треба да се плати за једну годину. Ми имамо свршене неке године, ваља ухватити рачун шта нас кошта свака, — а оне су све подједнаке — па према томе одредити цену.

Председник. Хоће ли ово докле су радили да им се плати? (Хоће, али кад поднесу извештај).

Као што знате, г. Андоновић проф. велике школе имао је задатак да уцрта у план Халачијев извесне ствари. Он је то и учинио. Молио је да му се упути инжињер општински, инжињер је упућен и поднео је извештај по коме тај рад треба да прегледа комисија према уговору. Ја вас дакле молим да изволите одредити комисију (одређује се: Главинић, Мијаило Цветковић и Одавић).

Дошла је и молба лебара за повишицу таксе. Ја ћу ствар изнети идуће седнице док приберем податке.

Састанак закључујем.

Састанак је трајао до 9 часова по подне.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 6. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 2. Фебруара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

У интересу здравља овдашњег грађанства а на основу тачке 6. члана 36. закона о општинама, суд општине вароши Београда

Наређује:

I. Да од 1. Јануара 1892. год. поред месара још и сва она лица, која кољу стоку за распродају, као: механџије, кафеџије, гостионичари, кувари, печењари и други, врше клање стоке на општинској кланици

II. За клање стоке одређује се ово време крупна стока клаће се од 1. Маја до 1 Септембра од 4 до 8 часова по подне, а 1. Септембра до 1. Маја од 8 пре до 6 часова по подне. Ситна стока, као и свиње, клаће се од 2 до 8 часова изјутра и то од 1. Априла до 1. Септембра, а од 1. Септембра до 1 Априла од 8 пре до 5 часова по подне.

Овим се одређено време за клање стоке, у члану XIV. правила о слободном клању стоке мењује

III. За наплату аренде одређени чиновник издаваће клачима упутнице искључиво за клање стоке на општинској кланици.

IV. Ко би се од клача огрешио о ову наредбу, казниће се према XVI. и XVII. члану правила о слободном клању стоке и казненог законика.

Из седнице суда општине вароши Београда АБр. 4906. — 31. децембра 1891. године.

ОБЗНАНА

До сада се више пута дешавало, да су нове чесме постављене на реконструисаном водоводу злонамерно кварене, и да се хотимице остављају отворене, да вода дању и ноћи узалуд тече и ако је оскудица за воду. У последње доба пак, нарочито за ових 5—6 дана, од како је количина воде по чесмама повећана увођењем воде из бунара испод војеног сењака, кварење чесама је учестало, и то поглавито на скадарској, чукурлији и на теразиској чесми.

Управа водовода чини од своје стране све, што јој је могуће, да осигура и равномерно подели воду по чесмама; а исто тако предузимала је кораке, да уђе у траг кварењу чесама, али без успеха.

Да се ово кварење чесама не би и у будуће дешавало, те тиме општина штетила а грађанство овд. трпело оскудицу у води у већој мери но што то мора. Суд општине вар. Београда овим чини пажљивим цело грађанство, да оно најозбиљније опомене своје млађе: слуге, слушкиње, ђаке и шегрте, да ни у чему не кваре чесме, јер ће се на сваког, који се у томе ухвати, применити најстрожија казна, према одредби § 395. т 8. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда. 15 Јануара 1892. АБр. 527. у Београду.

ОБЈАВА

Суд општине вар Београда извештава грађанство, да је од управе вар. Београда добио следећи распис г. министра војног.

Господин министар војни писмом од 11. ов. м. ФН. 214 јавио је г. министру унутрашњих дела, како нарочито одређена комисија у Београду за попис војних обвезника од 20 до 50 година, ради већ годину дана, а са послом још није готова све услед немарног одазивања грађанства позивима војне власти а и лабавог извршења наредаба истих власти, одстране полицијских и општинских власти.

С тога је г. министар војни, пре но што би употребио последње законске мере према дотичним војним обвезницима, те да их на послушност нагна, наредио је да комисија списак од свију оних, који још нису престали комисији, пошље полициској власти, која ће нарочитим позивом свакоме наредити да одмах иде комисији а ако неби он то учинио, да га стражарно отера.

Ко од обвезника ни на тај начин не буде престао комисији до 5. Фебруара ове године, господин министар војни наређује, да се са војним нарочито изаслатим патролама комисији дотера, и да председник комисије сваког таквог казни са по десет дана затвора и одмах у затвор тера, без обзира на то, да ли је то чиновник и кога ранга, или је трговац и каквог угледа или ма каквог занимања."

Према овоме Суд општине вар. Београда позива грађанство, да се у остављеном року јаве одређеној комисији, која ради у згради бив. начелства округа београдског, ако не желе да искусе законске последице за не долазак и непријаву.

Од Суда општине вар. Београда 26. Јануара 1892. год. АБр. 787.

НА ЗНАЊЕ

Г. Министар грађевина претписом својим од 30. Окт. 1891 год № 6262 саопштио је управи вар. Београда, а ова суду општинском, актом својим од 18. Нов. 1891 године Бр. 20128, следећи распис:

„Приметио сам, да се погрешно дају регулационе и нивелационе линије према одобреним плановима за поједине грађевине, па како се оваквим неправилностима квари изглед дотичних улица, и како се због тога врло често појављују жалбе и парнице, налазим се побуђен прописати следеће упуство за тачно вршење регулације и нивелације.

1. Забрањује се давање линија по већ озиданим грађевинама.

2. За сваку улицу имају се предходно на терену обележити и утврдити осе по планом одобреној регулацији и то, како на раскрсницима појединих улица, тако и на њиховим преломима, па за сваку поједину нову грађевину, има се давати одобрена регулациона линија непосредно од стално утврђене осе за улицу по одобреној регулацији.

3. Утврђење оса по одобреном плану за регулацију, има извршити комисија, састављена од инжињера Управе и инжињера општинског, где овога има, и повереника, које буде одбор дотичне општине, од стране општине одредио и Управи за њих јавио. А о раду своме комисија ова има саставити записник према обрасцу под ‖. који ће и сви чланови ове комисије потписати а од истог по један комад предати управи и општини ради управљања.

4. Издавање регулационих линија за поједине грађевине има увек вршити комисија састављена од државног и општинског инжињера и часника месне општинске власти које суд дотичне општине на овај посао буде одредио.

5. И о давању регулационих линија комисија под 4. водиће сталан записник утврђен начелством и општинским судом према приложеном под ‖. обрасцу и у одређеној рубрици сви ће чланови ове комисије стављати за сваку дату линију своје потписе, да би се увек могло знати, који су чланови комисије овај посао извршили, а и сопственику грађевине даваће се оверен извод

из протокола о датој му линији на његову употребу.

6. Иста комисија под 4. има се и за време подизања дотичне грађевине, а нарочито када се темељ исте озида, уверавати о правилности регулационе линије, па у случају одступања одмах известити местну власт која је дужна даљи рад спречити, ако сам притјежалац зграде неби исправку учинити хтео. И о овоме раду комисија ће у записнику учинити прибелешку и потписима исту утврдити.

7. Као што је наведено у тачкама под 2, 3, 4, 5 и 6 за вршење регулације, треба исто тако радити и при извођењу одобрене нивелације за поједине улице. И сталне нивелационе тачке треба утврдити стално и у близини сталне тачке за утврђење уличне осе и то како на раскрсницима појединих улица, тако и на њиховим преломима, те да се одмах и у свако доба о исправности дате нивелете уверавати може.

8. И за радове око нивелације важе исте комисије и исти записници, који су напред означени за регулацију, пошто и за нивелацију има у њима отворених рубрика.

9. Белеге како за утврђење регулисаних улица, тако и оних за утврђење одобрене нивелације, треба најпре пренети са плана на терену. Па за то за сваку појединy тачку треба саставити опис преноса и утврђења, па ista заједно са нацртом рада у записник увести.

Саопштавајући наведено упуство управи препоручујем јој, да се истога тачно од сада придржава, и настојава, да се и дотичне општине по истоме управљају.

Према овоме упуству отпадају и сва дојакошња наређења, у колико би такова овоме била противна.

Од суда општине вар. Београда 21. Децембра 1891. гнд. ГБр. 61.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

II. РЕДОВНИ САСТАНАК

9. Јануара 1892. године.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, И. Ђорђевић, А. Одавић Т. Ж. Нешић, М. Трпковић, Миња Петровић, Ј. Ђуровић, поп Капетан Спасић. С. Вељановић, Дп. Алкалај Л. Радоњић, С. Боторић, М. М. Ђурић. С. Азриел М. М. Ђорђевић, К. Б. Михајловић, Ф. Васиљевић, Т. Нерандић, Милан О. Петровић, Др. М. Т. Леко, Др. П. Поповић, Ј. Христић, В. М. Тодоровић, Н. Вулковић, М. Јанковић, К. Д. Главинић, Др. М. Радовановић Гавр. Бркић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 4. Јануара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Коста Б. Михајловић полаже пред одбором законом прописану заклетву, пошто је до сада није положио.

Одбор је примио к знању полагање заклетве од стране г. Косте Б. Михајловића.

III.

По прочитању протокола лицитације Сбр. 349 држане 3. Новембра 1891. године за давање под закуп изношење ђубрета из кв. теразијског, одбор је решио, да се изношење ђубрета из кв. теразијског уступи Милану И. Миладиновићу према прописаним условима а за годишњу цену од осам стотина педесет и шест динара.

IV.

По прочитању протокола лицитације Сбр. 350 држане 8. Јануара 1892. године за давање под закуп изношење, ђубрета из кв. дорћолског, одбор је решио, да се изношење ђубрета из кв. дорћолског уступи Радовану Антићу каф. овд. према прописаним погодбама а за цену од хиљаду осам стотина и десет дин. годишње.

V.

По прочитању протокола лицитације, Гбр. 803 (91) држане 31. Маја 1891. године за откопавање земље у Једренској улици, одбор је решио, да се ова лицитација одбаци и друга у што краћем року распише.

VI.

По прочитању протокола лицитације, Гбр. 892 91 држане 29. Маја 1891. године за грађење калдрме са дотераним каменом и циклоп тротоара у Једренској улици, одбор је решио, да се грађење калдрме са дотераним каменом и циклоп тротоара у Једренској улици уступи Јовану Шелингу и ком. према прописаним погодбама а по цени и то:

За грађење калдрме са дотераним каменом по шест динара и четрдесет и пет пара дин од квадратног метра,

и за грађење циклоп тротоара по пет динара и двадесет и пет и по паре дин. дратног метра.

VII.

На предлог одборника г. Велимира М. Тодоровића, одбор је одлучио, да се све општинске лицитације држе у присуству једног од чланова суда и два одборника, које ће председник општине увек писменом наредбом означити. О вредности лицитације да решава одбор и даље, као што је и до сада било.

VIII.

Председник извештава одбор, да од изабратих лица за оцењиваче ствари што се за војску набављају, има двоје што нису српски поданици, те предлаже одбору, да на место њих изабере друге.

По саслушању овога, одбор је овластио суд општински, да он означи ту двојицу на место ових страних поданика.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд Абр. 116, 20, 19, 4963, 17, 18, 10, 8, 6, 176, 177, 128, 126, 22, 213, 130, 212, 11, 127 211, 21, 5, 9, 77 којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Моша Медина, Велимир Крсмановић, Никола Вуковић, Исидор Глишић, Јулка Браун, Петар Ћирић, Драгутин Јовановић, Милица Ж. Сувачаревић, Петар Стефановић — непознати; да су Петар Димитријевић, Танасије Поповић, Јован Ђорђевић, Димитрије Марковић доброг владања и доброг имовног стања: да је Наум Најдановић доброг владања и доброг имовног стања а без задруге; да су Петар Петровић рабација и Ђорђе Павловић обућар доброг владања а средњег имовног стања; да су Сентал Шандор, Младен Јаковљевић Новак Бошковић и Михаило Х. Максимовић доброг владања а спротног имовног стања да је Даница Гајићева доброг владања, и да му је њено имовно стање непозна-

ПОДЛИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 18)

„Па знаш ли, отац, какву је он службу добио?“ запита девојка и погледа оца испитујући и оштро.

„Па за цело да знам“, одговори овај, нешто збуњен овим погледом.

„Код кривичног суда“.

„Дабоме, и ако буде добар може и напредовати“. Плата му богме није баш тако велика, али кад човек има већ нешто сигурнога лако је мало додавати.“

„А знаш ли, отац, шапуташе Роза метувши своју руку на раме очиво, „да ја не могу ништа од њега тајити, ако се удам за њега?“

„Розо!“ повиче отац уплашено, „шта значи све то? говори! ти имаш нешто на срцу и ја хоћу и морам то знати.“

„И боље ће бити да знаш“, проговори сирото девојче полако. „Ти мораш то знати, јер само тако може бити наде, ако у опште —“

„Али шта ти је?“

„Чуј, дакле, отац. Баш пред саму ноћ одем у развалине, где сам требала да одсечем један прут за знак да сам тамо била. Прђем каменитом столу, што је у средини, и баш кад сам се под њега сагла, да свој задатак извршим, чујем говор људски — мој брат и онај странац ућоше у двориште. Страх и изненађење због њиховог доласка нису ми дали, да к себи дођем, нисам знала да ли да изађем пред њих, или да се од њих сакријем —“

„Твој брат?“ Рече Павле Јохус као зачуђено али је осећао да је морао бити блед као смрт.

„Одмах за тим дошао си ти“, пордужи девојка узбуђено, и из твојих речи разумела сам, да ти на њих већ давно чекаш, па сте се онда сви изгубили за зидом.

„Па онда?“ рече отац, који већ није знао шта ће друго да каже, јер се је његова ужасна слутња обистинила.

„Па онда сам ја за вами пошла“, продужи девојка промукло и у томе је тренутку претрпила исти онај ужас, као и кад је тамо била. „Пипала сам по мраку Дубоко у земљи чула сам говор, дошла сам до каменитих степеница, сиђем доле, преда мном је био стрм и клизав ходник и већ сам изгубила храброст да и даље у ову помрчину идем, где сам могла сваког тренутка у бездну се сурвати — кад ал приметим на зиду зрачак, усудим се донде и погледам кроз једну рупу, из које је камен био извучен. О отац, отац, шта си за име Бога радио! Шта сам ја Богу згрешила да због вас то све морам да трпим?“

„Ја не знам о чему ти то говориш, шта мислиш да си видела и чула“, промрмља човек. „Лудо једна, узбуђење у старим зидинама помутило ти је свест; ко зна ко је то био тамо и играо се духова; ја сам био у своме кревету а како ми изгледа ни Франја није такав, да би своје спавање жртвовао зарад шетње по развалинама“

Роза погледа оца оштро и укочено. Да ли се је могла варати? Као мућа сене јој та мисао кроз главу, али то беше само за тренутак. Одмах је осетила са страшном сигурношћу, да је све оно истина било и са страсношћу баци се на очеве груди:

то; да је Милош Урошевић хрђавог владања а да му је његово имовно стање непознато; да се суд општински извести о владању и имовном стању Јована Јанковића бив. општ. позорника и о томе извести истражног судију а за Илију Јовановића ђака учитељ. Школе да се истражни судија обрати управи те школе за његово уверење о владању и имовном стању.

X.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се тражи уверење о имовноме стању и породичном односу.

По прочитању тих молби Сбр. 35-92—4948 91 одбор је изјавио да се молиоцима Кости С Стојковићу може дати тражено уверење, а да је Ђорђе М. Грбић доброг владања а слабог имовног стања.

XI.

Председник општине извештава одбор, да је повереништво општинско, изабрато у седници од 4. Јан. 1892. год. Абр. 183, да прегледа и оцени молбе и исправе пријављених кандидата за благајнике општинске, — довршило свој посао; да то одборско повереништво предлаже два кандидата за главног благајника за избор и то г.г. Михајила Јовановића судију у пензији и Лазара В. Ристића бив. благајника смедеревске кредитне банке, а ла се за млађег благајника ни један подесан кандидат није пријавио.

По саслушању овог усменог извештаја, одбор је изабрао за главног благајника општине београдске г. Михајила Јовановића судију у пензији, а избор млађег благајника за сада се одлаже.

Да суд општински закључи уговор на три године са новоизабратим благајником.

XII

Председништво напомиње да је нужно да одбор одреди повереништво, пред којим да се изврши предаја и пријем дужности главног благајника између М. М. Банковића и Мих. Јовановића.

По саслушању овога одбор је решио, да се предаја и пријем благајничке дужности изврши у присуству одборника г. г. Мих. Д. Банковића, Н. Вулковића, Николе Х. Поповића и Соломона Азријела, пошто су они, као одборски повереници извршили преглед свију општинских каса и констатовали стање њихово на дан 31. Дец. 1891. год.

XIII.

Председништво извештава одбор да је потребно, да се за општину узме један инжињер на место онога, што је пре месец дана отпуштен, предлажући у једно, да одбор изабере Михајла Најхута, који према акту министарства грађевине АБр. 277 има квалификацију за општинског инжињера.

По саслушању овога а и по прочитању молби осталих пријављених кандидата, одбор је изабрао за општ. инжињера Михајла Најхута с тим, да му суд општински одреди плату према будџељу и закључи с њиме угорор на три године.

XIV.

Председништво износи одбору на решење акт министарства војеног АБр. 162, којим се тражи да се ослободе војени лиферанти плаћања трошарине на петролеум, што се за војску набавља.

По прочитању тога акта и акта АБр. 278 којим се тражење ово понавља, одбор је решио да се лиферанти, што за војску петролеум набављају, — не могу ослободити плаћања трошарине на петролеум.

XV.

Председник извештава одбор да је управа вароши Београда актом својим спровела општински расиис министарства грађевине од 30 Окт. 1891. год. Бр. 6262, по коме ће се имати суд општински управљати приликом давања нивелационих и регулационих линија за поједине грађевине.

Ради извршења тих прописа потребно је да одбор одреди лица, која ће као повереници одборски овим пословима присуствовати.

По саслушању овога и по прочитању тога расписа одбор је изабрао г г. Велимира М. Тодоровића и Милана Петровића одборнике, да са општинским инжињером овим пословима присуствују кад се потреба појави.

XVI.

Председник износи одбору на решење предлог управе општинске трошарине да се узму у службу још два чиновника, којима ће дужност бити, да приписују при царинарницама све декларације, што се подносе за царињење, како би се сачувала каса општинска од даљих штета због неуредног пријављивања декларација од стра не чиновника царинских.

По прочитању тога предлога АБр. 110 одбор је одобрио да се могу узети још два чиновника за препис декларација на терет буџата општинске трошарине.

Плату да им одреди председник општине.

XVII

Председник износи одбору на решење извештај одборскога повереништва изабратог у седници одборској од 4 Августа 1891. год. АБр. 1855 да прочи питање о укидању дућана и механа што су ван трошаринске линије а у атару београдском.

По прочитању тога извештаја АБр. 296 одбор је решио. да се одмах забране сви дућани што су ван трошаринске линије а у атару београдском су;

Да се исто тако забране све механске и кафанске радње, што се налазе ван трошаринске линије а у атару београдском.

Да суд општински остави кратак рок сопственицима тих радња, у коме да се са својим радњама преселе у варош, па ако то не учине, да суд општински силом своје власти изврши.

XVIII.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић извештава одбор да је неки механџија у селу Јајинцима близу Београда отворио дућан, што по закону о сеоским дућанима не сме да буде. Па како је то од штете по београдске трговце, моли одбор да томе стане на пут.

По саслушању овога, одбор је препоручио председништву, да предузме законске мере, да се дућанска радња овоме механџији одмах забрани.

XIX.

Одборник г. Танасије Капетан-Спасић примећује, да се дифтеритис непрестано шири по Београду и да би требало строжије мере употребити за угушење ове заразе.

По саслушању ове примедбе председништво је одговорило, да ће суд општински предузети све могуће мере за угушење ове заразе.

III. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

држан 13. Јануара 1892. год. у Београду.

Председавао председник Милован Р. Маринковић, присуствовали чланови суда г.г. Јован Антонијевић и Јован Нилић, кметовски помоћници М. П. Тодоровић К. Чупић, Дан Чопкић, од одборника били су г г Рад. Фи-

---

„Отац, добри, драги отац, можда још није доцкан; избави себе, избави свога сина од онога невољалца, што вас је у своје замке ухватио!“

Човек је несвесно загрли и притиште на своје груди. Хтела је да га погледа у лице, али је он у томе спречи. Сад му није смела погледати у лице, са кога се могло прочитати, да се у њему боре страх, ужас и дрскост о превласти. Није никако хтео да пред својим дететом призна кривицу, па је тражио времена да се прибере, те да му сваки траг о изненађењу са лица нестане, и кад је мислио, да је у томе уснео, пусти је и рече јој благо и срдачно:

„Ти си заиста болесна, јако болесна, иди и лези, говориш као у бунилу.“

Роза се управи и погледа свога оца оштро.

„Дакле заиста ниси ти то био, отац?“ рече и један ладан осмејак пређе преко њених усана, „дакле ниси ти то био, кога сам ноћас у развалинама видела?“

„Али, драго дете, зашта да те о томе толико уверавам“, рече кафеџија, „та ја сам целу ноћ спавао.“

„Па зар и Фрања није тамо био?“

„Да боме да није, па баш и да је био, не би он ништа тамо хрђаво радио.“

„Хвала Богу!“ рече девојка и уздану из дубине душе, пао ми је велики терет са срц и сад могу бити и весела и задовољна.“ У томе дође до ормана, узме шешир и огрне се марамом.

„Па камо ћеш сад у вече, Розо?“ запита је отац са страхом.

„У полицију, отац“, рече мирно.

„У полицију?“ повиче Јохус уплашено, „Па Бруно још није тамо, он је данас тек код суда и не може се вратити пре сутра у вече.

„Па ја и нећу Бурну“, одговори девојка одлучно погледавши у очи оцу, „него да пријавим власти врло важан случај.“

„Да пријавиш, Розо!“ запита је кафеџија скрушено.

„Да, отац, тамо у развалинама има несретника, што праве лажан новац! Ноћас сам их прислушкивала, чула њихов разговор и видела им машину; идем одмах с њима тамо горе да им покажем где се силази, да не погреше; тамо ће све наћи.“

„Розо“ повиче отац са самртним страхом, „немој се мешати у те ствари! Шта се ти разумеш у томе и кад ти дођеш пред суд с таком тужбом, можеш врло лако и себе и све нас до велике неприлике довести!“

„Ни једног невиног човека нећу у неприлику довести, буди уверен отац, рече мирно. „Кривци нека се добро на ум узму, али нама неће ништа бити.“

„Па ако — па ако је твој брат Фрања баш — у младићској лакомислености можда заведен —“

„Отац!“ викну Роза с великим болом.

„Ја не кажем“, рече овај уплашено, „али је могућност ту — и ти ваљада нећеш свог рођеног брата да унесрећиш?“

„Дакле да не идем?“

„Остави до сутра“, рече Павле Јохус, „и сутра имаш времена, ја ћу још вечерас ићи у Хеленхоф и говорити са Фрањом, не могу ни да помислим на то, али ипак треба да будемо обазриви. Сутра у јутру донећу ти одговор, Розо. Је ли да донде нећеш ни с ким о томе говорити?“

„Нећу, отац“, одговори младо девојче, скинувши мараму и спустивши се на столицу. „Не бих никоме о томе ни говорила“, дода скоро нечујно, „то је било само претња, јер ја нећу да будем — оцеубица.“

„Розо!“ повиче старац и пође к њој, али га она рукама одби.

„Остави ме отац, остави ме саму, а ти иди Фрањи, иди што брже можеш и замоли га да за моју и његове покојне матере љубав напусти дружење са оним човеком.“

(наставиће се).

линовић, Н. Х. Поповић, М. Трифковић, Илија Ђорђевић, Ф. Васиљевић, Ј. Ђуровић, С. Вељановић, М. Ђорђевић, М. Ђорић, Дим. Гајић, Др. П. Поповић, А. Шток, Љ. Јовановић, С. Боторић, Р. Драговић, Ђ. С. Новаковић, Мића Петровић, С. Аврамеја, К. Б. Мијајловић, Јов. Христић, Мих. Б. Бончић, Др. Алкалај, А. Ј. Одавић, М. О. Петровић, Милан Капетановић, Мата Јовановић, Н. Вулковић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 9 Јан. 1892 год. и учињене су ове измене: у одлуци Бр. 18 да се суд извести о коме Моши Медини тражи истражни судија уверење, па потом поднесе одбору на мишљење;

У одлуци Бр. 19. Да се Кости С. Стојковићу изда уверење само о сродству а не и о првенству наслеђа, и остало, што је молилац тражио;

У одлуци бр. 22 да Михајло Најхут није изабрат за инжињера општинског но за техничара при инжињерском одељењу, коме суд да одреди и дужност и плату према буџету.

У одлуци бр. 24 да су г.г. В. М. Тодоровић и Милан Петровић одборници изабрати да проуче предмет и распис министарства па поднесу одбору извештај; и

у одлуци бр. 27 да механџија у Јајинцима није отворио дућан засебан, но да продаје у својој механској радњи и оне ствари, којих је продавање по селима забрањено законом о сеоским дућанима.

II.

Одборник г. Коста Б. Мијајловић пита председништво зашто је марвени лекар Франц Гец још у општинској служби, кад је пре извесног времена један од одборника поднео предлог да се он отпусти из службе.

По саслушању овога, председник је одговорио, да је марвени лекар Франц Гец дао оставку на службу но да му иста још није уважена због тога, што је у Децембру месецу био велики посао на кланицама и да ће му оставка бити уважена чим то буде могуће.

III.

Одборник г. Никола Хаџи Поповић предлаже да се ван редовних седница одборских држе чешће и ванредне како би се нагомилани предмети што пре решили и регулисали.

По саслушању овога председник је изјавио, да ће чешће сазивати одбор у ванредне седнице све донде, док се не реше сви предмети што већ давно на дневном реду стоје.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 298, 299, 233, 256, 255, 262, 264, 248, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица. одбор је изјавио, да су му Ђорђе Анђелковић, Владимир Нинић и Станко Петровић Милева Ђ. Тодоровић, Марко Јухас, непознати; да су Морено Албахари и Петар Јовановић каф. доброг владања а средњег имовног стања, и да су Марко Х. Ристић и Никола Михајловић доброг владања и доброг имовног стања.

V.

Председник износи одбору на решење акт грађевинског одељења општине београдске, којим се тражи, да се за то одељење набаве извесне инжињерске справе.

По прочитању тога акта ГБ. 36, одбор је одобрио, да се у акту означене инжињерске справе набаве код именованих фабриканата и да се плате из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

VI.

Председник износи одбору на решење акт министарства грађевина, којим се предлаже општини, да се према приложеноме плану уведа општински плац код Сака чесме, који је заменом добивен од регулационог фонда.

По прочитању тога акта и мишљења судског повереништва АБр. 305, одбор је после поименичног гласања са 20 гласова против 4 решио да се према предлогу повереништва изврши регулација овога плаца општинског с тим, да се одбор слаже са предлогом министарства односно изабратих вештака за проценитеље ових плацева.

VII.

Председник општине пита одбор, да ли може примити од новоизабратог главног благајника његово непокретно имање у кауцију место готовог новца или хартије од вредности.

По сасаушању изјаве, да имање што се нуди за кауцију, није задужено и да вреди више од 20000 динара колико се за кауцију тражи одбор је одобрио да новоизабрати благајник г Михајло Јовановић може заложити своје непокретно имање за кауцију но с тим, да буде дужан осигурати исто код ког осигуравајућег друштва доброга гласа.

VIII.

Председник извештава одбор да се је главни изложбени одбор за врањску занатску изложбу обратно општини београдској за новчану помоћ око извршења постављеног му задатка.

По прочитању те молбе АБр. одбор је решио, да се као помоћ за врањску занатску изложбу изда из општинске благајне а из партије за непредвиђене трошкове једна хиљада динара.

IX.

Председник износи одбору на решење извештај грађевинског одељења о томе, којим ће се редом и коквом калдрмом калдрмисати улице београдске у овој 1892. г.

По прочитању тога извештаја ГБр. 2085, одбор је решио, да овај предлог проучи одборско повереништво и подносе одбору свој извештај на решење.

За поверенике изабрати су Илија Ђорђевић, Милан Петровић, Мића Петровић, Андра Одавић, Ђ. С. Новаковић и Милан Капетановић одборници.

X.

Председник извештава одбор да је израђен план за нивелисање и оправку пута што води од крагујевачког друма ка шабачком поред Вшетечковог парног млина, па предлаже да одбор одобри, да се према израђеном предрачуну одреди лицитација за извршење овога пројекта.

По саслушању овога и по прегледу израђених планова одбор је после поименичног гласања са 17 гласова против 10 решио, да се за оправку овога пута одреди лицитација а међутим да одборски поверенци г.г. К. Д. Главинић и Мата Јовановић одборници план са техничке стране прегледају и учине нужне измене у њему.

XI.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва изабратог у седници одборској од 18 Априла 1891 год. АБр. 793 ради проучавања питање о сиротињи београдској и подизању дома за исту.

По прочитању тога извештаја АБр. 2250 одбор је решио, да се по истоме у свему поступи с тим да се овај извештај целокупан штампа у општинским новинама а да суд одреди лице које ће отићи на страну да проучи уређење ове установе у сваком погледу.

Трошак овоме повереннику да одреди суд а да се исплати из партије буџетом одређене за издржавање сиротиње.

XII.

Приликом читања извештаја повереништва за подизање сиротињског дома а на питање неке г.г. одборника председник општине је изјавио да ће се сва досадања завештања за сиротињу у један фонд скупити и одатле ће се овај дом издржавати, и да се је трагањем за овим легатима сазнало, да је баш оне године архива судска изгорела, кад је покојни Хранисављевић легат учинио.

Поводом ове изјаве одборник г. Светозар Боторић пита председништво, које је године архива изгорела, под чијим председништвом и колико је тада Хранисављевић оставио сиротињи београдској.

По саслушању овога председник је изјавио да ће у идућој седници на ово питање одговорити.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Стенографске белешке. Пошто се је штампање стенографских бележака јако задоцнило, тако да исте долазе на ред тек после 6 и више месеци да се штампају, то је одбор општински наредио, да се од сада издаје Општ. новинама додатак, у коме да се штампају сви задоцњени састанци одборски, а у листу самом да излазе суврсмене стенографске белешке и записници.

Извршење ове наредбе одборске почело је са данашњим листом.

—

Давање регулационе и нивелационе линије у Београду. Обраћамо пажњу грађанства на распис господина министра грађевина, односно давања нивелационих и регулационих линија, што га у данашњем броју у целини доносимо с тим, да се сви грађани, кад им ове линије буду затребале, имају за исте обратити непосредно општинском суду, који је у споразуму са одбором одредио и поверенике, који ће при извршењу овога расписа присуствовати.

Повереници су ови: од стране одбора општинског:

За кварт палилулски Илија Ђорђевић, зам. Никола Х. Поповић.

За кварт дорћолски Ђорђе Димитријевић, заменик Др. Мил. Радовановић.

За кварт савамалски: Коста Б. Михаиловић, заменик Мих. Д. Банковић;

За кварт теразијски: Ник. Вулковић, заменик Мих. Јанковић:

За кварт варошки: Давид Алкалај, заменик Лазар Дашковић:

За кварт врачарски: Сава Вељановић, зам. Јов. Ђуровић:

Од грађана одређени су:

За кваут палилулски: Васа Дучић бак. и Љуб. Јовановић кројач: заменик Живан Бугарчић.

За кварт дорћолски: Риста Петровић каф. и Петар Ј. Петровић мех.; заменик Јанаћ Костадиновић бак.

За кварт савамалски: Влад. Чортановић и Мика Павловић трг.; заменик Дим. Најдановић.

За кварт теразијски: Рака Миленковић столар и Милов. Јовановић абаџија; зам. Марко Делић абаџ.

За кварт варошки: Милан Павловић и Илија Рајковић трг.; заменик Илија Марић трг.

За кварт врачарски Илија Савић пенз. и Коста Лазаревић дуванџ.; заменик Богоје Јовановић.

Поред ових чланова повереништва биће увек један инжињер државни и један општински.

—

Личне вести. Изабрат одборник општине београдске г. Никола Ћирић, председник првостепеног суда за вар. Београд, дао је оставку на одборништво, пошто због својих званичних послова не може да отправља и дужност одборника. Суд је општински уважио поднету оставку г. Ћирића.

—

Улице у Лондону израђене су овако: 916 километара макадама, 1276 км. су посуте са песком (kies od Quarswege), 460 км. имају калдрму од гранит камена, 85 км. су израђени у дрвеној калдрми, 20 км. израђени су у асфалту.

—

Уличи називи у Св. Луј-у у Америци исписани су на стакленим звонима електричних уличних фењера тако, да увечану сенку бацају на беле плоче са којих путници лепо могу ноћу да се разазнају у којем су крају вароши.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)
држан 23. Јануара 1892 г. у Београду.

Педседавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Отварам седницу и молим вас да чујете протокол прошлог састанка. (Чита се и прима).

Изволте чути неке захтеве власти да се издаду уверења о владању и имовном стању извесних лачности. (Имена тих лица и изјава одбора штампане су већ у протоколу данашњег састанка). Сад долазе лицитације.

Секретар. Чита протокол држане V. лицитације за изношење ђубрета из кварова врачарског и савамалског.

Председник. Као што видите господо, на овој V. лицитацији, нико се није јавио за изношење ђубрета. То је једна невоља и у тој невољи ја сам се обратио друштву за улепшавање Врачара, тражећи да оно помогне општини у овоме послу, пошто од уредног изношења ђубрета зависе веома много здравствени интереси Београда а посебице Врачара. Колико сам лично извештен, друштво је вољно да нађе некаквога начина, помоћи у овоме, бар што се Врачара тиче. Исто тако обраћао сам се друштву за уређење Зеленог Венца, савског и теразиског краја али немам од њега никаква одговора, премда се надам да ће и оно настати да учини оно, што и друштво за улепшавање Врачара.

Филип Васиљевић. Кад се не може да нађе износач ђубрета, онда би могли да уступимо изношење предузимачу за теразиски и палилулски кварт.

Председник. То недамо. И то што има у теразиском и палилулском кварту много му је и не врши посао како треба. Предузимач још није испунио ни услов односно кола и за то ћу да му узмем кауцију. Но док се не уреди ствар разуме се, да ће сами грађани, старати се за изношење истога.

Филип Васиљевић. Ако хоћете господо, да се нађе предузимач за изношење ђубрета онда се мора такса у теразиском и палилулском кварту повећати, пошто људи морају далеко да га носе а и куће су растурене, те му треба да ваздан дангуби док једна кола напуни.

Марко Велизарић. Мени се чини да има права Филип, што предлаже повећање таксе, јер доиста, куће су по Врачару раштркане, те нико нема рачуна да се овога посла прими, по такси, која важи за гушће насељене крајеве.

Председник. Може бити да је и то један разлог, али у колико сам ја сазнао, предузимач за изнашање ђубрета за Врачар вели, да му појединци не дају да износи ђубре, јер ће они да га износе на своја имања. Узима ли се дакле овај извештај на знање, с тим да председништво у споразуму с друштвима нађе начина за изношење ђубрета.

Секретар. Чита протокол лицитације за зидање винарског магацина на винарској пијаци.

Председник. Ко што видите понуђена цена у 15.289 дин и 50 пара јефтинија је од прећашње. (Чује се: одобравамо лицитацију).

Сад долази извешће комисије по акту министарства грађевина о одређивању лица, за опредељење осе и давање линије за зидање кућа у вароши.

Секретар чита.

Председник. Ово је, као што вам је познато, било пред одбором општинским и читан је распис г. министра грађевина којим он одређује будући начин давања регулацивне линије. Министар наређује да то од сад чини општина, а до сад је бркала и општина и држава, те се није знало ко кога надгледа и ко коме надзирава рад. Да се та неупутна пракса не би и даље продужавала, ми смо се обратили актом министарству грађевина и тражили да се рашчисти то питање и министар је утврдио правила а ви сте после тога одредили комисију, која ће да види и доведе у сагласност та правила. Комисија је довршила свој рад и извештај њен чули сте. Усвајате ли такав извештај или би хтели да што измените? На прилику, да ли је доста да даје регулациону линију један часник општински с кметом или одборником или би сте ви хтели да имате још веће гарантије?

Милан Петровић. Одређивање осе та кав је посао, који треба одмах почети и непрекидно радити док се не сврши; за то би требало одредити у комисију људе, који би у њој стално присуствовали, јер господо, у Београду се непрекидно подижу грађевине, те људи траже линију. А да би се добила линија, треба прво да се одреди оса а за то треба прионути те да се што пре утврди, како би грађани добили тачну линију. При одређивању часника комисије ја држим да треба обратити пажњу на људе, који поред тога што посао разумеју, имају још и времена, да се на њему стално баве, док се не сврши. Осе морају бити, везане, како су улице везане и морају по две три унакрсне улице имати заједничких тачки. Та мрежа оса мора се свршити што пре, а на томе се мора непрекидно радити, те с тога у комисију треба одредити људе, који могу да истражу до краја. Најбоље је да се одреди по који из сваког кварта.

Председник. Изгледа да би најподесније било да буде једно стално повереништво одборско, које би на овоме послу радило.

Мика Банковић. Ако би овај посао вршио само један инжињер општински, онда би имало смисла да буде једна стручна комисија, која би му помагала у послу, али ако би било више инжињера, онда би било целисходније да се одреди комисија или управо по два — три лица из сваког кварта па сваки кварт да врши те послове одељито.

Председник. Овде се вели да ће у комисији бити један инжињер општински, један државни и пуномоћник одборски за потребну помоћ.

Мика Банковић. Ја мислим, да би требало примити, да приликом рада ове комисије у појединим кварговима присуствује у њој по један одборник из дотичног кварта или повереник.

Љуба Јовановић. Ја мислим, да је добро ово што предлаже г. Банковић и да би га требало усвојити с једном допуном а то је: да из сваког кварта буду по два одборника. Ти људи познају сва места у своме кварту и не би било погрешака у раду. За то бих био да поред та два члана буде и један сталан члан комисије из одбора, тако да буде увек три члана из одбора при овоме раду.

Илија Ђорђевић. И ја мислим да треба одредити лица по квартовима, па кад сврше посао у једном онда да пређу у други.

Ник. Р. Поповић. Ја се не слажем са досадањим предлагачима с тога што давање правца улицама београдским треба да буде свуда подједнако, а не разнолико по квартовима. Прошле године постављена је комисија из 10—15 лица из одбора, који су давали правац појединим улицама у Београду, то уписали у један вароши и план нама поднели.

Тај је план претресан овде и послан дотичном министру, који га је одобрио, те сад по њему треба да се даје линија и правац осе. У колико се сећам у комисији је био К. Главинић, Капетановић, Чађевић, Мил. Марковић, Мата Јовановић и још неки, којих се сада не сећам И ја мислим да би најзгодније било да ти исти људи, који су улицама београдским дали један правац на артији, на плану да га и у дело изведу, јер је тај посао тим људима већ познат за то што су на томе послу радили у прошлој години неколико месеци. На тај начин дали би могућност тим људима да тачно изведу регулацију улица, као и цео план регулациони, онако како су они замислили да треба Београд регулисати и тим путем план би се могао најбоље остварити. Ако би се пак узели нови људи лако би могло да буде погрешака, код појединих улица. С тога ја предлажем да ова господа, која су стручна у овоме послу треба да се одреде и на овај нови посао, с тим да им се преда још и Милан Петровић. Ви знате, да кад је било лањске године речи о томе, да ли да се сече горња или доња страна улице, која води од Теразија к Зеленом Венцу, да смо ми онда били одредили комисију која нам је дала своје мишљење, које смо ми одобрили. У том правцу може се ра-

дити и даље и с тога налазим да они људи који су тај посао обављали треба да добију наше поверење и сад и ја молим одборнике за изјаву, ако се с тим слажу.

Милан Петровић. Ја не могу ући у ову комисију због мојих званичних послова. Ова комисија мора да ради сваки дан на лицу места а ја по послу своме, не бих могао бити у њој присутан.

Милутин Марковић. Ја не мислим да би требало усвојити предлог Поповића јер прошлогодишња комисија више је радила у канцеларији; а ова нова комисија имала би да иде по свима улицама где би ваљало одредити осу. За то мора бити што више људи, који ће моћи да свуда стигну и ја мислим да је подесан предлог Мике Банковића, да се за сваки кварт узме по један одборник и по два грађанина и они ће бити увек са оним стручним људима. Друго, ти људи одређени из квартова могли би уредно и на време долазити у комисију те тако би се послови и брже и уредније свршили.

Међутим ако би се усвојио предлог г. Поповића, посао се никако не би могао свршити, јер у прошлогодишњој комисији има чиновника, који због званичних својих послова, не би могли да иду по вароши ради овога постављања оса по улицама.

Поп Таса Капетан-Спасић. И ја налазим, да је предлог Мике Банковића умесан с тога, што би та лица, која буду изабрана по квартовима могла да дају комисији састављеној из стручњака сва потребна обавештења, односно имања и других односа појединаца, за то се и ја слажем са његовим предлогом.

Никола Поповић. Ништа инжињерима није сметало да регулишу Дунавски крај како треба, међу тим, ко је прошао Дорћолом видео је извесан број улица, које су тако искривљене да је за највеће сажаљење. Ако и за овај посао будемо одредили другу комисију онда ће она и овоме раду, који је усвојен наћи сто замерака и урадити нешто противно нашим првобитним тежњама, а то би било штетно. Што каже г. Милутин да нема разлога да се прими мој предлог, ја на против мислим да има. Узмимо за пример ону улицу, која води од теразија ка зеленом венцу и „Маркову улицу". Прошла комисија начисто је с тим, која страна треба да се сече па да улица добро испадне, док би нова комисија могла да изведе ствар тако да има ваздан ћошкова и да смо њеним радом не задовољни. Испало би нам: колико инжињера, толико линија; колико комисија толико линија.

Председник. Лепо господо, пристајете ли на то да буде три или више повереника (Чује се: да буде по три. из сваког кварта). Према томе требало би нам 18 лица за 6 квартова.

Претварам седницу у конференцију те да се о томе договоримо.

Ђока Новаковић. Држим да је потребно овим члановима одредити и заменике, јер се често дешава, да поједини члан оде на пут својим послом и онда треба неко да га замени, те да неби комисија морала чекати, кад што има да изврши. (Чује се: Тако је. да се одреде и заменици).

Председник. Нисам противан Одредите и по једног заменика, па ми донесите листе. (Попуњују за сваки кварт листе).

Чујте молим вас имена изабраних чланова и заменика. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор? (Усваја). Дакле сад смо свршили све шта треба за одређивање осе.

Сад изволте чути извештај комисије о грађењу калдрме у 1892 години. (Инжињер Смедеревац прочита).

Ради знања о овом питању морам неколико речи у опште да кажем. Вама је познато, да је за радове општинске један део од зајма одређен за калдрмисање. Ранија одборска комисија одредила је, која врста калдрме да падне на терет зајма. То је дакле свршено. Али ви видите овде да су унешени и тротоари па се и за њих каже на рачун зајма, али то не треба да вас буни, јер је то само на привремени рачун зајма, пошто се тротоари наплаћују од сопственика кућа. Према томе дакле тим се чини само једна позајмица па се одплаћивањем враћа општини.

Према томе цифра од 800 хиљада динара која је прорачуњена, неће у ствари толика бити.

Друго. На овој другој калдрми, која долази на рачун редовног буџета, а то су обичне калдрме и оправке које и иначе редовно бивају.

Што се тиче коцкасте калдрме, за то је држана и лицитација. Понудио је један предузимач да ради. Положио је и кауцију и одбор све то усвојио но с условом, да не мора све то израђивати.

Сад ако налазите да је време томе онда се може издати наредба предузимачу, да може да ради.

То је у опште што сам сматрао за дужност да кажем пре но што се одпочне претрес овога извештаја.

Мика Банковић. Ја би желио да знам како се разуму ови 4 хиљ. квад. метара у савској улици.

Никола Х. Поповић. Ја би господо предложио, да ми о овој ствари проговоримо предходно у конференцији, те да видимо прво хоћемо ли правити све те калдрме или нећемо, па тек онда, да донесемо одлуку о тој ствари. (Чује се: није нужно).

Раденко Драгојевић. У извештају се каже да се калдрмише од севске и мајданске улице. Но ја држим да је потребно, да савска и мајданска улица имају везе са железницом. Оне треба да се калдрмишу, јер су у врло хрђавом стању.

Председник. Ви знате г. Раденко да је одбор решио за те улице и чак одобрио и извесну суму на ту циљ Али сад неможе да се то учини док се не наспе бара Венеција и то баш онај део гди ви тражите. Дакле морате се претрпити, а ја ћу вам још вечерас изнети и предлог за насипање баре.

Раденко Драгојевић. Тамо се у извештају каже опет од железнице до Академије само да се прави тротоар. (чује се: за ову годину). Ја би био за то, да се узме и друга улица па да се у једанпут исправи та калдрма, јер то је таква улица, да кад је кишно не може се од блата проћи, а кад је сушно онда опет од сувише велике прашине. Сем тога има и једно решење односно оне улице код „Зеленог венца" комисија о томе ништа не каже у овом извештају. То је она улица од Моруне што води Каменичкој улици (Инжињер. То ће се претрести). Ја сам разумео решење одбора да се калдрмише, а сад чујем од инжињера да се претресе незнам како то.

Илија Ђорђевић. Ми смо синоћ разговарали и о тој улици што помену г. Раденко, и држим, да ће се и она калдрмисати летос, јер ћемо имати камена из других улица.

Председник. Истина је да треба свуда да се ради, али ми не смемо да раскопамо улице па да стоје, јер се треба осврнути и на то, да ли имамо довољно радне снаге да се може све свршити.

С тога да прочитамо све улице, које се имају калдрмисати, па од њих да одредите, које да се сврше према средствима, којима у 1892 години располажемо.

Коста Б. Мијајловић. Ланске године знам да је био предлог за Ломину улицу да се калдрмише. Врло се добро сећам како је гамо хрђаво кад падне киша. Сопственици су молили да се калдрмише па ће они платити. С тога та улица нетреба да изостане.

Председник. То зависи од радне снаге:

Соломон Азријел. У извештају видим да се не спомиње улица гор. Јованова а међутим о њој стоји и молба становника на дневном реду. С тога би био мишљења да се та молба изнесе на решење сад одмах (чује се: причекајте мало). Неможе да се причека, јер је тамо тако несретно место, да се све блато и вода спушта одозго на ниже и људима улази у сутерене, а од блата се неда доћи до куће.

Председник. Још није дошла молба на ред. Ако одбор хоће да се чита нисам противан. (Да се пређе на дневни ред и говори о извештају).

Љуба Јовановић. Ја сам рад био да обратим пажњу свима нама на ток ове дебате.

Види се да смо сви вољни да се реши за све улице, али ако се упустимо у таку дебату она ће нас одвести у бесконачност и онда ће може бити ту искрснути још много и других улица.

У интересу саме ове ствари, ја би молио г. председника да упути дебату на оно што треба.

Ја мислим да овде има свега две ствари о којима се има говорити. Једно је односно калдрмисања извесних улица коцкастим каменом, које пада на терет зајма; и друго је односно обичне калдрме и оправака, које пада на терет буџета. Мени се чини да можемо о тим стварима засебно говорити.

О првој ствари г. председник је напоменуо, да је све оно што је у предлогу раније решено и да сад нама остаје само да наредимо извршење.

Ја сам нов одборник и не разумем како се то чини, да ми наредимо. Али ипак мени се чини да то није проста ствар — те с тога би добро било, да се ово преда једној комисији која ће о томе размислити и видети може ли се шта учинити и колико према средствима и које улице прво — па онда да нам то изнесете да решимо како најбоље буде.

Пошто ово свршимо онда да пређемо на остале ствари, јер заиста, ако се овако продужи дебата онда ће сваки од нас говорити за своју улицу. (Тако је!).

Андра Одавић. После говора г. Љу-

биног немам шта да кажем до то само, да смо се ми доиста удалили од предмета.

Председник. Желите ли да се претвори ова седница у конференцију? (Нећемо).

Раденко Драгојевић. Ја би био за конференцију, али знам да конференција не доноси новац. Овде је главно сума од 800 хиљ. динара, а о лицитацији и другим условима о чему би се у конференцији говорило, непомаже ништа. С тога нисам за конференцију, него овде јавно да говоримо.

Председник. Па господо познато је свима нама, да ми са финансиким сретствима нерасполажемо колико би желели и кад то знамо, смемо ли се одважити на толике радове.

Мића Петровић. Господо. Ја нећу да будем дуг у говору. Само хоћу да наговестим неколике речи на оно о чему је повод дао г. Раденко.

Г. Раденко вели, да неспречавамо везу појединих улица. Ја сам као члан комисије то доставио и осталим члановима. Г. Смедеревац је напоменуо, да су улице врло мале па се могу ставити на рачун буџета. Дакле у томе је ствар и за то није предвиђено у извештају и оно, што он тражи.

Што се тиче осталих калдрма сам нам је г. председник наговестио, да смо сувише далеко отишли са увећањем улица, јер се то не може свршити. Али у комисији се дошло до споразума, да се у извештају обележе неке и неке улице које ће се почети, а да се наговести одбору да су неке већ и почете — но ако се дође до новчаних средстава, онда да свршимо, а ако не онда да остане.

То сам хтео да кажем у допуну извештаја; а држим да ће то и г. Раденка умирити.

Никола Р. Поповић. Кад је одбор одредио ову комисију није јој ставио у дужност да износи пред одбор на решење и оне ствари, о којима је одбор у прошлој години донео решење. Комисији је у дужност било да каже: постоји решење одбора, да се те и те улице калдрмишу и све то ће коштати толико и толико, како општина није још закључила зајам, то се оставља могућности; Даље комисија је требала да каже, које су улице по трговину најпотребније и да их именује, па да предложи да се те првенствено калдрмишу. Да означи које би улице по ширини на терет општине пале, а које само становницима, јер има таквих улица, које плаћају сами грађани. Кад би комисија тако изнела предлог, могло би се приступити решењу, а овако како је она урадила, није ни чудо, што се хватамо час за једну, а час за другу ствар.

Но да не би се чекало на коцкасту калдрму може одбор да учини ово: да се у Кнез Михајловој улици постави калдрма у место коцкастим са дотераним каменом. Такву калдрму већ имамо у Београду, и она је дала доказа, да можемо знати да ли је добра за варош Београд или није.

Ја знам да је овај камен, а то ће мислим и г. инжињер потврдити, којим је калдрмисана улица котарска, доста јак камен.

И савска и мајданска треба да се калдрмишу дотераним каменом на рачун буџета. Друго, ако није толики терет на општински буџет онда треба и један део бар коловоз у Краљ Милановој и Кнез Михајловој улици калдрмисати дотераним каменом.

Тим би се помогло колико толико и саобраћају и грађанству а држим да ће то потврдити и г. инжињер.

С тога мислим да је доиста било потребно, да је комисија поделила улице у две групе, и у једну да је ставила оне, које општина мора што пре да калдрмише, а улице које немају ни камичка, да падну на терет грађана. Да је се комисија на те две категорије задржала, ми би сад лакше посо свршили. Моје је мишљење да не треба оставити некалдрмисану савску и мајданску улицу, и ја бих гласао да се те улице калдрмишу дотераним каменом, а тога камена кошта 6—6 и по дин. квадр. метар. Међу тим зна се да општина за ову годину има могућности, јер на прављење нове калдрме има буџетом одобрену суму 50.000, а на одржање старе калдрме има да утроши око 100.000 динара. Комисија ово двоје није имала на уму, а ја мислим да одбор треба да се задржи на томе да општина има ове суме по буџету за прављење нове калдрме и на одржање старе и према томе да се крећемо и одредимо свој рад. С тога мислим, да је дужност општине да од оних улица, које немају ни камичка, калдрмише једну, две, да већина од њих падне на терет грађана, а оне у којима је жив саобраћај као савска и мајданска улица, да их што пре калдрмишу дотераним каменом.

Љуба Јовановић. Ја се слажем са гледиштем предговорника о извештају комисијском. Комисија је могла уштедити себи труд, да нам ставља у изглед кадрмисање са коцкастим каменом, кад то сад не можемо извршити, и с тога је и цела дебата отишла странпутицом. Као што вам је познато, немајући новаца, не можемо приступити извршењу ранијих одлука одбора општинског. Према томе не би смо могли говорити о првом делу извештаја, и требало би да говоримо о другом. Међу тим кад би то тако урадили, не би добро учинили. У извештају издвојено је неколико улица, које су признате ка најпрече да се калдрмишу. Међу тим сад је у изгледу да те улице остану у таквом стању у коме несмеју остати. Овде видимо да ће остати улице не које служе београђанима, него целој Србији. За такве улице мени се чини да морамо одмах решити у првој седници шта ћемо с њима, јер их не смемо оставити у стању у коме су.

Друго је питање да ли имамо средстава и можемо ли наћи средстава. Мени се чини ако не можемо наћи милион динара па да извршимо све послове можемо наћи колико је најпотребније за калдрмисање оних улица којих оправка не трпи одлагање. Господа, која су пре мене говорили и боље познају улице, наговестила су шта је најпрече радити, да треба у рад да се узме савска и мајданска улица. Кад се изречно спомиње потреба калдрмисања тих улица, да огласимо хитност тих радова и да пронађемо после средства, како ћемо исплатити рад, који ће се извршити. Као што знате још раније одлуке су донете и лицитације су извршене, и пошто не можемо све да извршимо, да извршимо што је најпрече.

Овде смо чули да има 100.000 динара на одржање старе калдрме, г. енжењер нам може казати може ли се што од те суме употребити на рад ових двеју улица, јер цео рад око савске и мајданске улице не износи више од тога. Ако то не може а решимо да се те две улице узму у посао, можемо учинити још један привремени зајам, не треба да буде велики, него толики да извршимо најпотребније радове, да би одговорили дужности и општој жељи Београда Дакле моје је мишљење да говоримо о извршењу тих најпречих послова из првог дела извештаја, а што се тиче другога дела, за оне послове имамо по буџету новаца, а то је ствар о којој можемо лакше говорити.

Мића Петровић. У почетку свога говора г. Поповић изјаснио је се да комисија није требала да се упусти у набрајање улица које треба да се калдрмишу пошто је о томе решено прошле године. Ми смо по одлуци одборској радили, ми нисмо имали ништа ново да решавамо него да од свију улица у којима је решено да се калдрмишу издвојимо оне које су најпрече да се узму у рад. Ми смо то урадили и предложили одбору које улице да се узму у израду у овој години. Дакле г. Поповић није имао шта да замери раду комисије. Г. Н. Поповић противречи самом себи кад тражи, да се сад извесне улице, за које је решено да се калдрмишу коцкастом калдрмом,, калдрмишу дотераним каменом. Кад би то учинили ми би погазили ранија решења одборска.

За тротоаре општина има једну велику олакшицу, ни половина неће пасти на општину, јер ће то пасти на сопственике кућа поред којих се тротоари граде. Општина истина прво ће да улаже свој новац, али ће јој то после вратити грађани, што имају за тротоаре да плате.

Дакле то сам главно хтео да кажем, да је комисија са свим коректно радила. Ми нисмо могли мењати одборска решења о калдрмисању појединих улица. Ми смо именовали све улице, за које је одбор решио да треба да се калдрмишу и између свију издвојили смо неке као најпрече, које треба одмах у посао да се узму, као савска, мајданска, теразијска, краља Милана улица. Према томе држим да замерки г. Поповића нема места.

Мика Бакковић. На говор г. Мића Петровића имао бих ово да приметим. Ако стоји то да има решење одборско, каквом калдрмом да се калдрмишу поједине улице, онда нема смисла да ми сад мењамо та ранија решења одборска; а ако не постоје решења, онда о томе можемо да решавамо Одговарају: постоје решења, и лицитација је држана).

Добро кад је тако, али баш и да није, ја небих био никако за то, да се ове улице о којима је реч калдрмишу дотераним каменом, јер он не може да издржи колико коцкасти камен. Нека калдрма од коцкастог камена кошта и више, опет је боље њу узети, јер она врло добро се држи и за дуго време ниједан камен не попусти. Ја сам се о томе могао уверити на ономе месту, где има 20 квадратних метара те коцкасте калдрме.

Передседник. Нема више говорника, и ја бих желео да би одборници имали чисту ситуацију да вам саопштим до чега се говором дошло. Као што сам

вам поменуо мало час потребно би било да општина учини једну привремену позајмицу. По прорачуну цифра та износи 282000 и неколико стотина динара, дакле у округлој суми 300.000 динара. Ви знате, господо, да грађани плаћају тротоаре, а општина ту наплату извршује. Из тога се види да ће се та сума 300.000 смањити од наплате тротоара. Сад има и друго нешто што ће ићи на олакшицу. Неке улице по својој ширини утицаће на то, да сопственици имања имају нешто да плате. И то ће дакле ићи на смањивање оне цифре, коју имамо да издамо или из буџета, или зајмом морамо да издамо из својих средстава. То је ради тачног обавештења. Према томе знајући какво је стање наравно да треба претходно да довршимо оно што је почето, а недочето, па онда да узмемо нов рад у посао.

Као што знате има улица које смо почели, и сад треба да их довршимо, а има улица које треба одмах узети у рад, али треба добро да рачунамо са радном снагом, којом располажемо. Овде су набројане улице, и ако се слажете могли би појединима говорити или да гласамо за извештај комисије.

Мика Банковић. Ја бих само предложио да се усвоји да дође савска и мајданска улица на прво место. (Чује се: стоје на првом месту).

Председник. Улице кнез Михајлова и краља Милана оне износе саме на 200.000 динара. С тога држим да би било боље да њих ставимо доцније за рад, а да ставимо на првом месту савску, мајданску улицу. Оне би коштале на 115.000 динара. Тај би рад могли да отпочнемо са средствима, с којима располажемо, док не би зајам закључили. Поред ове две улице могли би узети у рад и улицу Вука Караџића поред Вел. Школе. Те три улице савску, мајданску и Караџићеву могли би да узмемо у рад са садашњим средствима да извршимо. Те су улице узане и као што вам рекох да за тротоаре плаћају грађани, то ће ићи у олакшицу општинског рада. Дакле мислим да то одбор може усвојити.

Дакле у опште да се почне градити тротоар од железнице идући ка академији; — даље да свршимо которску и Душанову улицу; да градимо калдрму нову у сарајевској и мајданској улици и Вука Караџића поред В. Школе. То можемо и нашим сретствима да свршимо.

Дакле усваја ли одбор како сам ја распоредио? (Усваја).

Сад да пређемо на оно што је г. Раденко говорио за насипање баре. Ја сам казао у једној седници да сам о том послу почео да преговарам са г. директором наше железнице, да она прими тај посао и како сам чуо она би тај посао најјевтиније свршила но по њином уверењу ми не би могли тај посао почети с пролећа него чак о петрову. Друго не би посао могли почети како би желили него би тражили земљу издалека. Дакле такве су тешкоће да са железницом државном неможемо почети кад хоћемо.

С друге стране ако би ми сад почели радити са нашим рабацијама не би то могли свршити за неколико година а то би врло штетно било по нашу трговину.

Да би се овоме помогло, ја сам даље размишљао па сам се и разговарао о томе са познаницима и пријатељима како би се то могло удесити, те да се одмах помогнемо и један од пријатеља поменуо ми, да за пренос земље и камена има на продају железницу оно друштво што је правило начелство у Пожаревцу, а то је Милорад Карамарковић и компанија. Ја сам питао и оно је писмом одговорило, да хоће да прода пошто је тамо посао свршило и обећава да ће продати под повољним условима.

Кад би ову њихову железницу купили, ми би могли и земљу и камен преносити.

Чујте о томе извештај инжињерског оделења, па да одлучите шта да радимо. (Секретар прочита).

Ако усвојите извештај овај онда молим вас да одредите комисију која ће све то извршити.

Никола Вулковић. Господо. Овде се предлаже, да општина купи железницу и то само за једну потребу за насипање баре Венеције. Држим да не би требало одмах да доносимо о томе решење, него да се о томе мало промислимо, јер се могу наћи и друга сретства за ту потребу т. ј. за подизање кеја и насипање баре. Држим да ће нас скупље коштати ако купимо железницу, него кад би замолили г. министра грађевине да нам он уступи железницу. Дакле прво да се промислимо, па после да бирамо комисију. Како чујем да ће железница коштати 500 хиљ. динара држим да ми то можемо и јевтиње свршити сами.

Милутин Марковић. И ја сам зато. да се вечерас неодређује комисија за свршавање куповине понуђене железнице, него предходно да одредимо комисију, која ће проценити ту потребу, у опште да дођемо до подвозних сретстава и кад нам она да своје мишљење онда да донесемо пуноважну одлуку за куповину железнице било ове или друге било најзад других каквих подвозних сретстава. С тога нисам да се сад одмах решава изнето питање.

Мика Банковић. Мени се чини, да ће нас бити повише, који делимо ово мишљење г. Вулковића и Марковића. Док се неузме прорачун шта ће коштати насипање баре и пренос камена ако причекамо до петрова дне, а шта, ако би купили железницу сад одмах. — Кад то свршимо онда да видимо хоћемо ли учинити једно или друго. С тога сам и ја да се то питање сад не реши

Раденко Драговић. Односно железнице може да кошта и 100 хиљ динара па можда и више и по мом рачуну и да кошта 100 хиљ. динара опет није скупо само да се ови послови изврше што пре. Треба знати шта пати дунавски а шта савски крај овако ненасут. Кад би имали овакву справу за брзо насипање, не би се Београд простирао чак и по Лаудановом шанцу и Топчидерском брду. Овако ако остане није ни чудо, што је Београд уназађен како у здравственом погледу тако и у имању, јер су имања у вредности због тога и опала. Узмите само како је кад се купује имање. Све иде наопако Нико неће да купи ако му само није згодно за трговину, него се продаје у безцење. Ако хоћете да спасете Београд од заразе, као што се сваки час примећује, онда морамо ово одмах да предузмемо.

Др. Павао Поповић. Почетак насипања баре Венеције за потребу железнице видели смо, како је ишло! А да је то насигање парном снагом много лакше брже о томе нема сумње. Ја веома сажалујем што је тадањег предузимача понуда у погледу уступања и продаје железницо општини одбијена. Да је тада Београд усвојио понуду, Београд би данас далеко одмакао. Нећу да се упуштам у излагање и оцену те потребе; нећу ни да се упуштам у оцену вредности те пожаревачке железнице; али ћу гласати да се опет са највећим напором задужимо; па да купимо ту железницу ма од кога, само једанпут да се испуни оно што је преко нужно. Како ће се набавити та железница, према потреби, то је споредна ствар, али да треба да се направи, о томе нема сумње, нарочито с погледом на то, да ће насипање баре венеције и грађење кеја, вредност сада пустих просторија знатно подићи, већ и са чисто санитарних побуда. Кад се она рентирала једном лицу, као приватном предузимачу, без сумње, да ће се Београду као престоници при насипању баре и дунавског краја, при преносу камена из општинског мајдана и грађењу кеја не само рентирати, но и исплатити.

С тога ћу гласати за набавке железнице, пошто једна стручна комисија даде оцену

Председник. Има још пријављених говорника, али молим вас, да нам г. Смедеревац каже што зна о тим стварима.

Општински енжењер Смедеревац. Општина је дужна да наспе бару Венецију, но и ако би можда било јевтиније да то општина изврши државном железницом општини је потребно да има омању железницу због грађења кеја, а за њега има већ пројект направљен. Због кеја општине мора да набави железницу. Сем тога и треба имати на уму, кад општина има железницу, јевтиније добиће предузимаче. Таква омања железница коштала би општину 60—80000 динара. Помоћу те железнице општина би врло добро извршила посао за грађење кеја, насула би бару Венецију и дунавски крај, и она би себе потпуно исплатила.

Председник. Ја ћу да вам поменем и ту мисао о постављању железнице за пренос шљунка, за пренос земље. Ја сам се о том разговарао и са пређашњим председником. Израђен је и план од трасе за мајдан камени, и само се очекивала згодна прилика да се набави железница, која ће преносити камен. Помоћу те мале железнице камени мајдан доносио би општини већи приход. Тај камен кречњак што имамо у мајдану који је тако добар не пролази тако добро само за то што за сам пренос треба да се плати 4—5 динара. Помоћу железнице подвозна средства била би јефтинија и за пренос што се сад плаћа 4—5 динара, на железници би коштало само један динар, и отуда би имали две користи и општина би имала веће користи од експлоатисања тога мајдана и грађанство би имало јефтиније подвозно средство на расположењу.

(свршиће се)

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА.)
држан 14 Августа 1891. год. у Београду.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић.

Почетак у 7 часова по подне.

Председник. Молим вас да саслушате протокол прошлог састанка.

(Секретар чита)

Прима ли се протокол? (прима)

Милутин Марковић. Ми смо прошле седнице изабрали комисију односно уређења питања шећерциског. У ту комисију није ушло ни једно стручно лице. Ја бих за то предложио да место, на прилику г. Мате Јовановића дође хемичар Др. Марко Леко (Мата: прима се)

Председник Пристајете ли на то? (пристајемо)

Сад вас молим да одбрите све решене ствари у прошлој седници (секретар их чита) (одобрава се).

А. Одавић. Ми смо уобичајили да оне предмете које решавамо једне седнице при недовољноме броју одборника, потврђујемо у следећој седници без икакве поновне и накнадне дебате о њима. По моме мишљењу ова је пракса незаконита и неумесна а ево зашто.

У закону изрично стоји колики је број одборника потребан па да се могу пуноважно решавати нови предмети стављени на дневни ред а тако исто казато је колико одборника могу те исте предмете у другој седници решавати. И кад наступи случај да немамо довољан број одборника да пуноважно реше један предмет, онда по моме мишљењу не смемо те предмете решавати са мањим бројем одборника но што закон прописује и зато мислим да та пракса нема никаквог ни стварног ни законског оправдања и зато предлажем да се та пракса од сад изостави.

Преседник. Ми смо ово чинили из разлога да би послови ишли брже незаконитости није било јер оно о чему је дебатовано и решавано при недовољноме броју, није остало важеће док није потврђено пуноважноме броју. У осталом, ја сам вољан да се од сад не ради тако. (врло добро!)

Сад вас молим да чујете тражења уверења са стране истражног судије за извесна лица:

Секретар чита (за које су тражена уверења у опште каква су издата, штампано је већ у протоколу са седнице од 14 Августа).

А. Одавић. Ја сам приметио а мислим да је и вама свима пало у очи како истражни судија непотпуно описује личност о којој му треба општинско уверење. Често пута не каже ни одакле је, дотично лице управо не каже ништа и тако одборници не могу да се сете о коме је реч ма да по неку личност и познају. Са тога бих молио да му се напомене та тешкоћа и да се замоли да у будуће буде у тражењима јаснији

Председник. Г. секретар ми сад рече да су чињене у томе смислу напомене истражном судији, а могу се и поновити.

А. Одавић. Веома је потребно да му се то понова напомене. Тиме би се олакшала радња одбора а и он би добијао потпуније податке о владању и имовном стању појединих оптуженика (одобравање).

Председник. Сад је на реду питање о такси лебу.

Коста Главинић. Само једну молбу пре тога (Пред. Изволте). Пешачки саобраћај од парног млина браће Поповића па до станице жељезничке врло је жив а нарочито ноћу, па како тамо нема ни једаног фењера, молим за наређење да се потребан број фењера што пре намести.

Председник. То је већ наређено, а што је неколико дана обустављено осветлење, то је због месечине која је неко време била.

Изволте да решимо питање о лебу Брашно је сада 24—25 динара. Цена је лебу сада 25 п. дин. Сад ако налазите да треба повисити, онда кажите са колико? (Чује се: са 2 п. дин. (Чита цене житу.) Дакле да буде 27 п. дин. (Јесте)

Ђока Новаковић. Само би молио да се обрати пажња на чистоћу.

Димтрије Најдановић. Од кад вреди ова такса?

Председник. Од преко сутра. То је од 16 Августа.

Милутин Марковић. Што се чистоће тиче о томе има закон по коме кад се когод казни 2—3 пута за неуредност забрањује му се радња. Тако нека се само закон тачно врши па ће бити боља чистоћа.

Раденко Драгојевић. Ја мислим да је крајње време да се обрати не само санитетска пажња на ове фуруџије, него и инжињер треба да им пропише какви локали морају бити.

Коста Главинић. И ја мислим да је крајње време да се уреде локали где се леб продаје. Ја сам мојим очима гледао где брашно лежи код капије па га пси својом мокраћом погане. (Тако је).

Председник. Примам то да сутра предузмем такве мере.

Коста Б. Мијајловић. Има закон о томе шта мора фурунџија да има, и по том закону нека свакога натерају да фуруну с локалима праве.

Председник. Има неколико питања трошаринских да се расправе. Управник је до сада имао обрачуне са појединим људима на 6 месеци, и сад моли да се ти обрачуни врше за 3 месеца (Чује се: врло добро)

Усваја ли одбор да буде на три месеца? (Усваја).

Сад друго питање. Министар унутар. дела упутио је један акт да се ослободи од аренде онај лиферант, који даје месо за болницу за душевне болести. Ми смо казали да то не можемо одобрити, али министар накнадно шаље налог и шаље уговор који је закључен са лиферантом у коме уговору у тачки трећој стоји. (Чита) Дакле предвиђено уговором да се ослободи аренде.

Андра Одавић Ја мислим да је председништво потпуно умесно одговорило г. министру да општина неможе то одобрити. Што пак г. Министар шиље сад нами уговор да се уверимо да је лиферант самим уговором од аренде ослобођен то није било потребно јер ми сви верујемо министровој речи, и без да видимо уговор, но овде сад настаје питање да ли је г. Министар пре уговора питао општину хоће ли и она као сопственик тог права одрећи се истога, и као одговор на исто питање добијамо „није“, даље долази друго питање, а има ли г. министар права да то општинско право сам одузме, и као одговор на ово питање а нарочито у овом случају добијамо «нема“.

И код оваки јасни одговора по моме мишљењу општина није дужна да трпи никакве штете за љубав другога. С тога тражим да председништво понова одговори да општина не може лиферанта ослободити аренде. С тога ћу за то и гласати.

Председник. Па не плаћа аренду ни онај што даје месо војсци и на основу тога он и за болницу тражи.

Коста Главинић. Јесу ли ослобођени аренде лиферанти што дају месо за казнени завод? (Чује се: Јесу, нису).

Што се мене тиче ја мислим да не треба ниједне ослободити.

Раденко Драгојевић. Ја незнам докле ће овако наша држава. У целом свету државе помажу да се престоница украси, а овде тим ослобођавањем од аренде стају на пут томе.

Филип Васиљевић Ја би питао само то: зашто да се болница ослобођава аренде, кад држава наплаћује од свију који нису сиромашни.

Председник. Ја сам одговорио да не може. Али кад он сад тражи понова и подноси уговор имајући на уму да су болнице хуманитарне установе које треба и општина да потпомаже — онда мислим да треба ослободити.

Ђока Новаковић. Овде је у уговору нарочито стављено да се тај лиферант ослобођава од аренде разуме се да он чини набавку за државну потребу, а махом што се за државу набавља то се ослобођава и према томе ми морамо овога ослободити од аренде.

Андра Одавић. Ја се не слажем са г. Ђоком јер ако у овом специјалном случају општина мора лиферанта ослободити по неком закону од аренде, онда би било право и потпуно умесно да ослободимо од општински дажбина и све друге лиферанте државне, јер ми овде седимо само за то да недозволимо да општина буде једном мати а другом маћија.

Ђока Новаковић Има законог наређења по коме се држава ослобођава.

Димитрије Најдановић. Болница је увек набављала месо, а њен лиферант је увек плаћао аренду па и сад нема смисла да га ослобођавамо особито и због тога што тамо има и здравог особља које се храни и онда за што да не плаћају.

Коста Главинић. Ми имамо сем те болнице још два надлештва. То је управа казненог завода и општа државна болница. мислим да лиферанти за ова два завода ни су ослобођени аренде.

Друго, ја сматрам аренду као посредни порез и према ономе како Новаковић тумачи, држава би имала права да ослободи све.

Ђока Новаковић. Ја ћу да одговорим г. Одавићу. Пре кад смо решавали о трошарини за оне лиферанте, ја сам говорио, да се само они лиферанти могу ослободити који су уговором ослобођени, а не и они који нису уговором ослобођени. Опет и сада остајем при томе да се ослободи све што се за државну потребу набавља.

Коста Б. Мијајловић. Ја мислим да се лудница не може ослободити од аренде јер кад би њене лиферанте ослободили онда би требало ослободити трошарину на пилеж и на гас.

Ја би пре лудници дао у помоћ годишње извесну цифру него да ослобођавам лиферанта од аренде.

Председник. Ја сам вам јасно казао. Овде тражи министар унут. дела с тога што је услов такав. До сад то није условљавано и због тога се и он обратио да ми признамо.

Ник. Р. Поповић. Овде је најтежа ствар у овоме што и у самом ономе писму који се спроводи трошаринска тарифа, стоји, да се од ње ослобођавају сви они артикли који долазе у област државних потреба. То ослобођење биви свуда, у свима земљама.

Но овде има да се друго питање расправи.

Сама установа луднице, неоспорно је државна потреба. Али оно што се уноси у лудницу то је потреба која се не разликује од потреба других друштава и других установа таке врсте и на те потребе ваља наплаћивати трошарину за то што и државни плаћају издржавање они који се тамо лече и негују.

Ја дакле мислим да овај захтев г. министров долази са погрешног појимања установе и онога што се у њу унесе. Кад се то двоје не би бркало, онда би се увидело да је захтев неоправдан. Ако овако почне сваки државни орган да тражи да оштети интересе општинске, онда неће бити никако чудо што је Београд у пашини и што ће у њему д. века тако бити, како је један рекао.

Не делим дакле мишљење да је оно што се уноси у болницу државна потреба, него налазим да је то потреба појединаца који троше а ти треба и да плаћају. Ја сам за то да се не ослободи те аренде либерант меса за лудницу пошто установа луднице и набава потребе нису једно исто.

Председник. Молим да чујете друго писмо г. министра унутрашњих дела односно ослобођења либеранта свињског меса од аренде итд.

Секретар чита

А. Одавић. Ја нисам никако за то да се ово прими а ако држава налази да има права да општину принуди на ово, онда нека изволе то и наредити. (Чује се да се реши; нова је ствар; није!)

Милутин Марковић. Министарство или сама управа не набавља месо него либерант. То ваља имати на уму. Кад би сама управа то чинила, друга би ствар била. Ту би ми били дужни да се одазовемо овоме захтеву, овако не.

Председник. Управа трошарине поднела ми је неколико ствари на решење. Те су већ решавате у одбору и ја мислим да их можемо сад узети у решавање као старе

Молим вас да чујете ово писмо управниково којим предлаже правичније регулисање плата трошаринских стражара и старешина на станицама.

Секретар чита.

Председник. Као што сте чули, управник предлаже да се у неколико повећа плата чиновницима на станицама трошаринским те да ови не би били доведени у нужду да с кријумчарима чине договор на штету општине.

Ма да такав разлог не би могао много да вреди јер се и са великим платама може кријумчарити, ако сам по себи није достичан службеник моралан, опет је вероватно да ће бити мање кријумчарења кад је боља награда. Ја вас молим да ствар решите како за добро налазите (одобрава се предлог.)

К. Главинић Да ми морамо да тражимо најсавесније вршење дужности, о томе нема спора. а да би могли људи да буду савесни треба их наградити. Ова награда није велика и треба је дати само бих желео да знам овом приликом колики су приходи и расходи од трошарине која се прилично времена наплаћује и не зна се шта се од ње има.

Председник. На то питање могу да одговорим и учинићу то мало после — у конференцији. А сад вас питам: примате ли овај предлог? (примамо).

Ник. Р. Поповић. Мислим да треба да примимо овај предлог но с тим додатком да још вечерас изабере одбор повереништво које ће преконтролисавати те куће тамо кад за сходно нађе. Одборницима изабраним ваљало би дати пуномоћство на то.

Председник. Сад још ово. Финанси коњички поднели су управнику а овај мени молбу да им се повећи плата јер с овом што примају, са 100 динара, не могу издржавати себе и коње.

Молба је по моме нахођењу основана и требало би јој поклопити пажње (чује се да им се да 120 динара). Пристајете ли сви на ту плату? (пристајемо.

Н. Р. Поповић Добро би било да општински суд изда наређење свима својим позорницима да припазе како дању тако и ноћу и да траже од оних који носе што у Београд доказа да су платили трошарину и да с онима који се ухвате као кријумчари поступа по закону јер тога има доста.

Председник. Добро; то примам.

Онда запишите г. секретару тако да се закаже позорницима у вароши, да увек запитају долазећег са села јесу ли платили трошарину и ако нису да у томе учини даљи корак да се трошарина наплати.

Сад има од министра финансије један предлог. Ви знате да смо ми плаћали порезницима по један додатак што су уз порез наплаћивали и прирез за општину. Сад министар финансије у интересу бољег рада тражи да општина стави ону суму што се порезницима издаје, њему на расположење па да он узме стална лица за вршење тога посла. То је главна садржина овога писма министровог. Он ово шаље нама на одобрење. Чујте писмо [Секретар чита]

Андра Одавић. По закону чини ми се у Београду не сме ни да буде више од 6 порезника. По овом министровом предлогу он ће их сигурно крстити као дијурнисте. Но мени изгледа да ће то бити горе, јер садањи порезници чим наплате порез наплате одмах и прирез и лако је ишло, а ако ови засебно прирез наплаћују онда ће ићи теже као што је било и пре ових порезника кад су општински чиновници наплаћивали прирез.

Мата Јовановић. Господо, пошто се овом акту може да придене свакојако значење, ја би био мишљења да се вечерас о њему не решава, него да сам председник или неко други да се овласти од одбора да се боље извести о овој ствари шта је покренуло г. министра да ово предлаже.

Ако стоји ово што вели г. Андра да не може бити више од 6 порезника, онда би заиста изашло то да министар увиђа да му треба већи број и хоће на тај начин да се помогне. [Чује се: врло добро]

Председник. Па добро. Ја мислим да овластимо г. Милутина. [Усваја се]

Имам један извештај књиговодства [чује се нека буде комисија].

Ник Р. Поповић. Ја би молио да повереништво, при обавештењу са г. министром упита, да ли у локал садањи могу да раде још 2—3—4 порезника.

Председник. Сад је на реду молба стенографа за повишицу плате. Молим г. стенографе да се удаље из седнице док се ово питање не реши [стенографи се удаљују].

После решења.

Сад претварам јавну седницу у конференцију и молим да се удаље сви који нису одборници — [настаје конференција].

Седница је трајала до 9 и по часова по подне.

Држан 19. Августа 1891. године у Београду.

Почетак у 6 часова по подне.

Председавао председник М. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника, то отварам одборску седницу и молим да саслушате записник последњег састанка. (Секретар прочита 73. ванредни састанак).

Ђока Димитријевић. Тамо где је казано да се преко молби за трошарину прешло на дневни ред, мислим да тако није решено, већ да се одбаце т ј. одбор није их усвојио. Молим да се тако исправи.

Председник. Да се објаснимо. У колико се сећам прешло се на дневни ред, а то разуме се значи, да су молбе одбачене само се узима блажији израз.

Димитрије Најдановић. Односно кљука треба да се каже 20% од тежине кљука, а ту је погрешно казано (исправка се прима).

Илија Цветановић. Кад је била реч о тим молбама за трошарину доста је одлука да се одреде одборници, који ће водити надзор, како се на ћерму поступа. То није ушло у записник.

Председник. Јесте решено начелно но кад није пре ушло, сад ће ући у записник. То ће се ставити на дневни ред.

Има ли још ко шта да примети? (Нема). Дакле усвојен је записник.

Сад прелазимо на дневни ред.

Ђока Николић. Ја имам једну доставу

Председник. Напишите и дајте мени, а сад да пређемо на оно што је на реду. Санитетска управа министарства унут. дела упутила је један акт на општину београдску, којим тражи да се либерант свињског меса и масти за болницу ослободи плаћања аренде (Чита акт).

На овај захтев ја сам одговорио да представништво вар. Београда има права да од свакога наплаћује прописну таксу на месо и маст, а то што је управа такав уговор закључила, није за општину обавезно нити општина може да се одрече својих прихода особито у данашње време када је предузела толике реформе. (Чује се: врло добро).

На овакав одговор дошао је од г. министра други акт, којим вели да се одговор општине не оснива на закону (чита други акт) и поднео је уговор и наводи да држава не плаћа никакав порез. (чита чланове 3. 20. и 37. зак. о порези). У закону општинском у чл. 69. тач. 5. каже: да општински одбор доноси своја решења по свима питањима и т. д. Сад изволте решити.

Ђока Новаковић. И у прошлој седници говорећи о томе ја сам казао, да се држава

од порезе ослобођава. Из тога акта види се, да се она ослобођава такса и за набавке. Ни у једној држави држава не плаћа порез. Трошарина је посредни порез и кад се ослобођава од порезе разуме се да се ослобођава и од трошарине.

Димитрије Најдановић Ако ми станемо да пропуштамо за месо, сутра ће доћи и за гас итд. С тога нисам да се ослободи.

Ђока Димитријевић. Истина ја нисам правник, али мислим да ово не спада у трошарину него је прешло од пређашње аренде.

Питање је хоће ли ликеранти и у будуће да плаћају трошарину. Ја мислим да се ово одбије.

Мата Јовановић. Г. Ђока баш сам потврђује оно што наводи г. министар. Кад држава неплаћа на једно онда не плаћа ни на друго.

Ђока Николић. Ту се не би могла водити контрола, јер ликерант болнице може продавати месо и по вароши. Но ако баш по закону мора да се ослободи, онда општина треба да одреди и другу контролу за то.

Дититрије Најдановић. Ја нисам знао, да држава не плаћа на овце и говеђе месо, па кад на то неплаћа нек неплаћа ни на свињско, јер оно се у болници врло мало троши.

Мата Јовановић. Г. Ђока мисли ако се ради по начину г. министра да ће бити злоупотребе, али он греши. Кад г. министар каже: на основу рачуна који од болнице дођу неће се наплаћивати трошарина, онда ту неможе бити злоупотребе.

Коста Б. Мијајловић. Ја знам да општина не наплаћује држави на овце и говеђе месо аренду, али општина за то има од тога меса цубок. На свињско месо општина нема права на цубок и кад тај приход нема онда не треба да се ослободи.

Илија Цветановић. Ја мислим свакојако треба наплаћивати од државе на све. Каже се за војску. Војска троши неколико хиљада кила годишње за официре. То је велика штета за општину.

Председник. Оставите војску није о томе питање. Оно је истина што г. Најдановић каже, да се свињско месо у болници врло мало троши. Сад начелно треба ту ствар расправити.

Ђока Димитријевић. Ја ћу понова да поменем баш ово што је казао Цветановић за војску. Војнике издржава држава, док она за болеснике наплаћује издржање. С тога сам одсудно противан да се ослободи.

Андра Одавић. Истина г. Најдановић вели да се свињско месо мало троши па се може и ослободити. То је лепо, али овде је главно да држава сутра не пошље други акт којим ће тражити да се од свега ослободи што подлежи трошарини и у том случају ми би напуштали општинске интересе.

Ако држава има неоспорно право по закону, онда за што тражи одобрење од општине. Просто нека пошље акт којим наређује, а не овако. Ми не смемо да ослободимо никако. (Чује се: тако је. Да се реши).

Председник. Ја ћу поставити овако питање: ко је за то да се усвоји предлог г. министров, тај ће казати „за“ а ко је против, гласаће „против“. —

По свршеном гласању видело се да је предлог одбачен.

Молим вас да чујете шта сам радио поводом онога акта г. министра финансија о хонорисању порезника за скупљање приреза и трошкова општинских. Ја сам се лично разговарао с г. председником пореске управе и он ми је казао да је се споразумео с г. мин. финанс. и он ће опозвати свој акт којим је тражио да му општина стави на расположење ону суму коју издаје на хонораре порезницима. (Врло добро).

Ник. Р. Поповић. Сазнао сам да је обустављено издавање хонорара пореским надзорницима и питам: Је ли истина то?

Председник. Истина је; обустављено је поводом акта г. министровог, али ће се понова издавати пошто он трже свој предлог.

Дума Деда овд. изјавио је на саслушању (чита) да неће да да своју кућу под закуп за школу за само још 1 годину него или за три, или никако.

Могу да вам изјавим да су сви други сопственици кућа пристали на овакав услов, сем г. Дедә. (чује се: пристаће и он).

Решено: овлашћује се председник да може преговарати и с Думом, ако хоће да пристане на услов, или с другим — па да резултат саопшти одбору. —

Сад изволте чути реферат о прекораченим кредитима. Ови кредити су прекорачени још 1890. године на нема још одобрења.

Секретар чита предлог.

Председник. Као што видите, дакле, овде се тражи накнадан кредит од 32.000 дин. те да би се сви ови издатци могли свести и рачуни закључити иначе не може да се ради ни у овој ни у прошлој години, јер је трошено из једних година за прошле. Да би се довели ти рачуни у ред, ја вас молим да ово одобрите.

Мита Јовановић. Пошто се овим тражи одобрење повеће суме, ја мислим да ми то вечерас не можемо решити, него да се предлог упути комисији која је одређена да прегледа рачуне те да га она разгледа и да изјаву: за што то није у своје време тражено и свршено и да нам у општте реферише о томе.

Председник. Комисија има да прегледа више рачуна; она је неке прегледала а неке још није а треба да се и то уради. Тешко да би поред тог посла могла да и ово прими.

У осталом ви можете решити како налазите за добро, само вас молим да ова ствар буде што пре свршена, јер ја не могу да трпим заплетене рачуне нити да дозвољавам издатке за потребе из прошле из кредита у овој години.

Овом приликом могу да вам саопштим и то, да у буџетима дотичних година нису само прекорачења кредита, него је било и неких уштеда по извесним партијама.

Андра Одавић. Ја сам био у тој комисији за преглед тромесечних рачуна, а чини ми се ту је и г. Тадић, али је био на путу, па смо тај посао свршили ја и г. Соломон Азријел. Том приликом ја сам видио те прекорачене партије. Примам предлог г. Мате да иста комисија и ово изврши, само би молио да уђе у комисију још и г. Никола Р. Поповић, па да извршимо све и поднесемо одбору извештај.

Председник. Усваја ли одбор да се дода комисији још један члан г. Никола? (Усваја).

Сад изволте чути извештај о новом гробљу. (Секретар прочита).

Молим вас да се ово реши. Ја сам обуставио досадањи начин зидања гробница. Досад се узимала велика количина цигаља и много се надница троши а мало свршава. У овом извештају предлаже се други начин.

Мата Јовановић. Ја налазим да је извештај врло уместан, нарочито односно зидања гробница и ово да се изврши лицитацијом. а и онај простор онде нека се калдрмише.

Председник. Усваја ли одбор извештај? (Усваја).

Милутин Марковић. Сем тога има у извештају и предлог да се промену правила, па би требало одредити комисију да правила преправи.

Председник. Хоћете ли да овластимо исту комисију да исправи и правила. (Хоћемо). Добро.

Ђока Димитријевић. Ми смо тада прегледали и књиге гробљанске које се тамо налазе, али приход нисмо могли да прегледамо, а то све с тога, што правила нису јасна.

Председник. Што се тиче касе онај на гробљу нема никаква посла са касом. Он добија извештај од касехраниоца одавде. И сад ако хоћете да свежете тај посао са рачунима гробљанске касе, онда вас молим да решите.

Милутин Марковић. Пошто има једна комисија, која прегледа све рачуне општинске, то нека она и ово прегледа засебно, па извештај поднесе одбору.

Председник. Досад у колико сам могао да дознам ниједан пут није прегледан рачун гробљанске касе нити је коме год поднесен на одобрење.

Соломон Азријел. Па добро онда да изберемо комисију.

Председник. С тога, што је г. Милутин предложио, да иста комисија сврши тај посао, мислим да би било веома теретно за исту комисију, и био би мишљења да одбор нарочито за тај посао изабере 2—3 човека, јер су то рачуни још од времена, кад је гробље установљено.

Милутин Марковић. Мислим она може да види и те рачуне, јер су они упућени за све општинске рачуне, и пошто неће у један мах правити извештај, него понаособ, онда могу да поднесу рачуне доцније засебно.

Ђока Димитријевић. Кад већ општина плаћа рачуноиспитаче за преглед рачуна од ранијих година, а и овај је посао замршен мислим да се њима повери да и ове рачуне прегледају, а не све да се удара на врат одборницима, јер је то велики посао.

Ђока Новаковић. Овде треба правити разлику између склапања рачуна и прегледа.

Општински одбор дужан је да прегледа рачуне, а не да их склапа и сад ако су склопљени, онда може одбор да одреди комисију за прегледање, а ако нису прегледани онда је друга ствар. Од како ја знам увек се тражи, да се ти рачуни склопе, на ипак све то није досад учињено. Ја сам да суд склопи те рачуне што пре.

Андра Одавић. Ја сам члан комисије за преглед рачуна и као такав долазио сам на ту мисао да видим и те рачунске књиге како стоје а нарочито оном приликом, кад сам за време заступништва председника имао да присуствујем предавању гробљанске касе. Том приликом чуо сам од благајника да он по гробљанским правилима не мора да да никоме да прегледа рачуне гробљанске. Ја не знам да ли тако доиста стоји, али ако стоји, онда је то жалосно и треба првом приликом та правила изменити. Благајник нам је тада просто казао, да неда.

Председник. Правила је израдио општински одбор и поднео на одобрење г. министру унут. дела и кад су одобрена ступила су у живот. По томе види се, да је одбор главни фактор како да се то разуме и ако у правилима стоји тако, онда се може тражити, узети одобрење од г. министра.

Андра Одавић. Ја се позивам на г. Тадића да потврди мој говор. Је ли тако било (Тадић. Јесте). Кад је г. Карапешић донео решење, да се одузме гробљанска благајна од г. Банковића он је позвао нас двојицу и ми смо отишли тамо а он нам каже: „Недам, ово решење не вермам.“

Ђока Новаковић. Он то изводи из тога. што се ти рачуни засебно воде али он погрешно мисли. Ја држим да по правилима немају они права да спрече општини преглед рачуна.

Ђока Димитријевић. Једном приликом сећам се да је г. Банковић напоменуо, да је њему немогуће да склопи рачуне од почетка јер је пре њега један био, који није рачуне склопио. За то сам да му се да помоћник, који ће то свршити. Може бити да он нема времена према његовом текућем послу.

Мата Јовановић. За гробљанску касу постоји нарочити благајник који се плаћа овде и има додатак за то што води дневник и рачуне гробљанске. Мени је за чудо да рачуни ти нису досад склопљени и контроли поднети. Гробљански рачуни, то су саставни део у опште општинских рачуна, али су одвојена партија. На сваки начин општина мора приложити и гробљанске рачуне и ако то није учињено, то је погрешка и иислим да то треба тражити од благајника гребљанске касе да он склопи те рачуне.

Ако му је потребан помоћник он нека тражи. Међутим садањег рачуновође да буде дужност и од сад да склапа рачуне пошто добија додатак, и да свака три месеца подноси контроли. А за старе рачуне нека председништво извиди и ако је потребан помоћник нека и то учини, па комисија, која прегледа тромесечне општинске рачуне нека прегледа и гробљанску касу.

Ник. Р. Поповић. Господа одборници нису на овим местима од пре 2 или 3 месеца; сви ми седимо овде најмање од пре 18 месеци а има нас и од 20 па и 40 месеци, и за све то време — као што је казао г. Ђока и још неки одборници — није ни један од нас имао приликe да се упозна с правилима гробљанским како односно дужности благајника тако и односно права и дужности, које можда одбор има по тим правилима. Сви говори о томе падали су као на памет јер ни један говорник не потврђује ничим своје говоре. Ми сви знамо да је неколико пута изјављивана жеља овде да се добије какав извештај о стању гробљанске касе али га ни до данас добили нисмо. И вечерашња дебата о томе проћи ће као и досадање.

Међу тим кад вам два одборника тврде да им није дозвољено од стране благајника, који рукује тим фондом оно што су тражили на основу решења одборског, онда што би смо даље говорили о томе него да ствар оставимо за идућу седницу а председништво да умолимо па да изнесе та правила на идућој седници те да се види шта се по њима може захтевати и да ли благајник може одбити одборника од прегледа касе када се за то нарочито овласти.

Гавра Бркић. Ја сам у том истом смислу хтео да говорим у коме и г. Никола. Што се каже: да одборник нема права, кад се одреди, да прегледа касу гробљанску, ја мислим да то не стоји и желио бих да ми се каже ко онда има тога права?! Шта би хтео г. благајник: да трпа паре у џак или у џеп па да никоме не даје рачуна! То не може и не треба да буде. Ја дакле мислим да ми имамо тога права и да треба да га и употребимо

И. Цветановић И ја сам имао да кажем што и г. г. предговорници и желио бих, да се у идућој седници изнесе то правило.

Ђока Новаковић. Ја могу да мислим да се не може наћи правило којим се општина и одбор искључују из права контролисања рачуна ове касе. Сваки сопственик има права да тражи рачуна о раду својих млађи па и општини се не може то право оспорити.

А. Одавић. Нисмо ми пшли да вршимо преглед касе него да будемо при предаји. Ми смо ради тога били и том приликом могли смо видети шта је у каси али онај који њоме рукује није то дозволио казавши: не вермам то решење заступника председника, јер он није у праву да ми што наређује а касе не дам.

То је било и тако ваља ствар и разумети.

Раденко Драговић. Ја сам чуо да је суд решио и да је заступник председника захтевао да му се одузме та каса али је он није дао. Одбор ту није ништа решавао до то да се прегледају рачуни гробљански.

Милутин Марковић Ја налазим, да се овако учини: да рачунополагач састави рачуне гробљанске касе као и остале па онда да позове комисију да их прегледа као што се и остали рачуни прегледају. Оно што се говори да је рачунополагач Банковић изасланицима казао да не може да склопи рачуне то је без икакве важности пошто се он може обратити за помоћ суду па и одбору ако би му радна снага оскудевала за склапање његових рачуна.

Председник. Али да би одбор знао у каквоме се стању налазе ти рачуни, ја хоћу да се то констатује, а кад се то учини онда да се приступи даљем потребном раду — ако нису у реду, иначе да се поднесе извештај.

А. Одавић. Ја мислим да председништво може то да и само сазна и не треба му ради тога комисија. Ако би банула комисија код њега и тражила рачуне, то би значило као неко неповерење и том приликом морала би се и каса печатити. Међутим ми ово не чинимо због неповерења но што хоћемо само рачуне и с тога ваља видети кад је готов с рачунима.

С. Азријел. Ја не мислим као г. Одавић. Кад се хоће нечија каса да прегледа, онда се он не пита: је ли готов с рачунима, но се каса печати и прегледају документа и новац броји. Тако би се и овде радило.

Ђ. Димитријевић. Ја нисам за овај обичан преглед јер ми имамо повереља у благајнику него да се рачуни склопе па онда да их предледа комисија.

Председник. Па добро, нека се и тако сврши.

Соломон Азријел. Почем је иети благајник казао да не да касе, онда има места да се одреди комисија те да види како је стање.

Г. Бркић За то доиста има основа чим он гера одборнике и не да касу.

Мата Јовановић. Неко од господе није разумео какву смо комисију ми овде тражили. Одбор хоће да се комисија увери: је су ли рачуни гробљанске касе из ранијих година склопљени и поднесени гл. контроли и ако нису да види зашто нису; да онда види књиге које се воде и да ли се уредно воде и т. д. Лако може бити да су рачуни већ поднети контроли и то би се имало саопштити одбору. Ако нису бар би се знало шта треба радити (одобравање).

Председник. Немојте ми придавати она права која по закону немам. То је ствар одборова и он треба да је реши.

Андра Одавић. Ја опет тврдим и немогу да замислим да закон може бити толико неувиђаван те да каже, да председник нема права да тражи извештај од својих млађих чиновника.

Мијајло Јанковић. Ми овде говоримо о гробљанској каси, а што се тиче рачуна Банковићевих, то знам да су чисти. За раније рачуне о којима се овде повела реч, не може он да одговара. С тога треба ићи и прегледати те рачуне.

Никола Р. Поповић. Ја мислим после мога предлога није имало места, што се продужила ова дебата; али ми изгледа да сама ствар сама себе не замотава него што ми сами то хоћемо. Ако један од вас тврди, да рачуни гробљанске касе нису тачни нека устане тај један, па одмах да изберемо комисију да рачуне прегледа. Овако говорити против части једног човека а без довољно факата и тврђења о неисправности, ја не би смео на себе да примим, нити би то и другоме дозволио. Молим да се о томе више не говори дотле, док когод неизађе и док некаже да сумња у исправност рачуна.

Г. Бркић. Нико овде не вели, да г. Банковић ара касу. него према закону одбор има права да прегледа све што је општинско и према томе и одређује комисију. За што то чинимо то је наша ствар. Нико не вели да он краде, него хоћемо да видимо има ли реда ту.

Милутин Марковић. Још би само то хтео да кажем, да овде има две ствари. Одбор хоће да има рачуне гробљанске касе и тражи те рачуне. Што се тиче рачуна мислим да се у томе сви слажемо. Онај, који рукује касом дужан је да склопи рачуне исте касе како за оно време што је сам руковао, тако и раније рачуне и тек ако неможе постићи на време, има се писмено обратити за помоћ па кад се и то учини и склопе рачуни онда би се комисији на прегледање поднели.

Овим што ми тражимо рачуне од гробљанске касе незначи да ми сумњамо у савестан рад благајника, него је то редовна

дужност одбора. Сад пошто нема никакви доказа о томе, да је његов рад сумњив и да неодговара, закону ни његовом положају неможемо наређивати да се та каса затвара, као што неки предлажу, јер би то значило да је он несавестан у својој дужности. Кад тога нема, онда да останемо при томе да се изврши само редовно прегледање рачуна, а председништво да позове благајника писменом наредбом да мора склопити рачуне што пре.

Г. Бркић. Комисија треба да изађе на лице места да се увери да ли постоје рачуни уредни или не, па ако непостоје, онда да му се да помоћ, јер иниче може бити да су склопљени рачуни.

У буџету чини ми се не стоји ово, али би требало да стоји.

Андра Одавић. Ја сам тражио да председник упита јесу ли склопљени рачуни или нису. А преглед који се има по закону извршити то ће се доцније учинити.

Председник У закону стоји овако: (чита). Сад ово се тиче само гробљанских рачуна и ми треба да овластимо 2—3 човека да виде те рачуне и да нам поднесу извештај, па ћемо онда видити шта ћемо радити.

Илија Цветановић. Ова комисија нека оде и пита има ли готових склопљених рачуна, па ако има нек поднесе извештај, а ако каже да нема онда да каже, да исти буду готови за остављени им рок и о томе да нам поднесе извештај. То је најкраћи пут.

Ђока Новаковић. Овде се разговор води јесу ли рачуни склопљени или нису. Говоре да нису склопљени и сад треба о томе и донети одкуку.

Милутин Марковић. Да одговорим г. Бркићу. Пут је овде овај. Прво председник да благајника позове да склопи рачуне, па ако се неодазове, онда долази други пут који ваља предузети против њега као што г. Бркић вели

Председник. Ја сам вам казао, да смо чули, да рачуни нису склопљени и због тога смо овде тражили начина да изађемо из тога. Ја се бојим да овим мојим говором није изашло то, као да знам да нису склопљени рачуни. У томе је ствар нашег разговора и с тога вас молим да учините један корак, да знамо шта је у ствари, а тој комисији да се каже: наложи суду општинском да поднесе извештај одбору.

Ђока Новаковић. Ја сам казао да склопи рачун.

Андра Одавић. Ја би предложио ако хоћете да примите да председништво упита благајника јесу ли склопљени рачуни или нису, и ако нису онда шта би стајало на пут да такав извештај првој одборској седници поднесе.

Гавра Бркић. Ја мислим да је најбољи пут да оде комисија код рачунополагача и од њега тражи има ли склопљене рачуне и да се увери како постоје гробљански рачуни.

Раденко Драгојевић. Неможе да буде ни као што г. Одавић каже. Председник није наредио, него треба наредити да се приступи томе раду и г. председник ће наредити да каже: може ли склопити.

Председник. Има три мишлења. Прво је, да општински суд склопи благовремено гробљанске рачуне и доведе их у ред и преда комисији на преглед па да ова поднесе извештај. Друго је мишлење, да се одмах одреди комисија да види и да извести одбор, и треће је мишлење, да председник сам упита благајника и на добивени одговор да поднесе извештај одбору.

Андра Одавић Отојич су пале и такве речи, да се чуло, да благајник не може да поднесе рачун а г. Милутин каже, да се благајник обрати за помоћ. — Дакле у оба случаја опет мора у првој седници изићи пред одбор. Мора изаћи због тога што ће благајник на сигурно рећи да не може да склопи рачуне, По коме мишлењу треба прво поднети извештај да нису склопљени рачуни и за што, и ако тражи помоћ онда да му дамо.

Председник. Ако ћемо објашњавати своја мишлења, онда ћемо отићи далеко.

Мата Јовановић. Ја предлажем ову редакцију: „Позива се суд да у што краћем року поднесе одбору извештај о стању гробљанских рачуна и гробљанске касе од кад ова постоји.“ Ми имамо посла са судом и од њега треба ово да тражимо.

Ник Р. Поповић. Ако вам је, господо, да се ствар добро сврши, онда примите предлог г. Милутинов као најбољи.

Председник. Да свршимо. Има предлога: да се позове општински суд да уреди рачуне гробљанске касе и да их да на преглед комисији одређеној за преглед гробљ. рачуна. А има и други: да се одма одреди комисија која ће да иде да прегледа рачуне и да извештај поднесе одбору, а трећа је да се: — (Одавић: ја повлачим своје мишљење јер је ово довољно што се предлаже), четврто је предлог г. Мате којим он позива општински суд да прегледа рачуне (чује се: па то је као и први предлог). Онда остаје ово двоје. Ко је за то да се позове општински суд да доведе у ред ове гробљанске рачуне ако су неуредни и да их стави комисији на расположење тај ће гласати „за“; а ко је за то да се одма одреди комисија која ће их прегледати и одбору поднети извештај, тај ће гласати „против“. Гласали су: „против“ 4 а сви остали „за“.

Сад долази једна врло хитна и важна ствар, којој ваља поклонити сву пажњу јер се тиче наше пијаце и развића наше трговине. Ви знате да на пијаци има свакојаких неуредности и те неуредности које долазе било од стране продаваца или од стране купаца, треба сузбити јер је са њих пијаца београдска дошла у ружан глас. Ви знате како друге пијаце око Београда напредују; ви знате како је код њих све тако лепо уређено да се ми морамо да стидимо што и сами немамо такав ред.

Да би се једном и београдска пијаца уредила г. Ђока Николић (који сад није присутан у седници) учинио је предлог да се стане на пут разним неуредностима на пијаци како би и пијаца београдска дошла на бољи глас.

Ђока Димитријевић. Пошто предлагач није у седници, то да оставимо ствар за идућу седницу.

Гав. Бркић. Ја мислим да је то чисто судска ствар и да је за све неуредности крив суд.

Председник. О томе ћемо се разговарати касније а сада ја ћу вам прочитати шта предлагач хоће. Он вели: „ја, госп. председниче, да не би подизао свој глас у одбору, молим вас да изнађете начин како би се могла наша пијаца уредити, јер на њој влада велико непоштење те са тога је овде врло мали довоз док се у Смедереву измери по 500.000 кила раже дневно.“ Ја сам мислио о томе и хтео сам да вам предложим за сваку пијацу пијачни суд јер сам уверен да је свима вама стало до унапређења трговине у Београду.

Мата Јовановић. Заиста је стање на београдској пијаци жалосно. Ја сам приметио да су кантари рђави и молио сам председништво да их подвргне прегледу јер се сад мере велике количине хране. То је једна мала сметња. Осем тога кантара је мало. Ја сам силазио једнога дана до мале пијаце и приметио сам да је много налоге на кантару. Од јутра до мрака не може да се стигне с мерењем. И ту треба помоћи. Смедеревска и друге пијаце далеко су у живљем раду али ту су и други услови; пре свега ми немамо пијаце да можемо један већи број кола да сместимо. Ми треба да настанемо да се бара венеција, која је намењена за пијацу, паспе и да се одреде места за кола па да се наместе и кантари у довољноме броју. Г. председник хтео је вели предложити пијачни суд. То још не иде. Ми немамо закона о томе а закон о берзи у коме је то прописано, није још уведен у живот. Но место тога ми можемо учинити да су нам кантари исправни, да их има доста, да су мерачи сигурни и с кауцијом и да оно што измере, буде истински измерено, а не да се тек ворме ради бацају џакови на кантар без обзира на то хоће ли продавац или купац бити оштећени.

Председник. Ја вас молим да ово питање оставимо за идућу седницу. Међутим хоћу да изјавим да сам се одмах онога дана чим ми је г. Мата изјавио да су кантари неисправни, обратио контролору мера написмено и молио га да кантаре прегледа. Друго што нисам могао учинити. Што се тиче мерача и контролора над кантарима, ја сам се трудио да они буду исправни и тачни а где сам год опазио неуредности ја сам их казнио. У томе погледу дакле, прекори не би могли бити основани. У осталом ма колика се пажња обраћала од контролора и од председништва, ипак може да што год промине њиховоме оку и то треба други који примете да доставе. А између купапа и трговаца има и таквих дела која стварају ружно име трговини београдској и о томе би ја хтео да одбор промисли и да нађе начина како да се уклоне а с осталима ћу се ја успешно борити управним мерама и дајем вам реч да неправилности неће бити.

Гав Бркић. Ја сажаљевам што је један господин рекао да наши кантари нису у реду. Ја бих молио да се помену вараши где су они бољи. Ја ево из свог трговачког искуства тврдим да нису бољи ни правилнији кантари нигде ни у Смедереву, ни у Пешти ни у Бечу. Но узрок повика је због рђавих купаца продаваца нарочито прекупаца јер овде не купују од сељака рану газде као у Смедереву него момци и сензали.

Андра Одавић. Мени се чини, да мој предлог г. Ђока није разумео. Тежиште предлога није то, да су мерачи непоштени, него да се створи будућност београдској пијаци. За Београд је штета и срамота да му смедеревска пијаца конкурише својим бољим установама и већим гаранцијама за трговину. У Смедереву има пијачни суд и све ствари се на брзо расправљају. Зар је лакше страном купцу отићи у Смедерево па тамо жито купити и шлеповима поред Београда шиљати у Пешту. Зар му све то неби било јефтиније одавде а нарочито подвоз јер је мање растојање. Разуме се да

му је јефтиније, али он мора да бега одавде зато што нема никакви олакшица.

Председник Ја сам готов да на томе питању и више проговоримо и пошто је доцкан молим да га оставимо за идућу седницу. (Усваја се).

Састанак је закључен.

Састанак је трајао до $9^1/_2$ часова по подне

Држан 26. Августа 1891. год. у Београду.

Почетак у 6 часова по подне.

Председавао председник М. Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може рад почети, то отварам седницу и молим вас да саслушате записник последњег састанка. (Секрета прочита).

Има ли ко да примети што на записник? (Нема).

Усваја ли га одбор? (усваја).

Коста Б. Мијајловић. Неколико марвених трговаца жалили су ми се, како марвени лекар даје уверења за стоку, која није купљена на марвеној пијаци и каже да је купљена на београдској пијаци. То је злоупотреба и моли г. председника да то изврши и да се томе стане на пут.

Председник. Ја примам то да одмах извидим и да наредим даље шта треба (прима се).

Андра Одавић. Мени су се жалила 2—3 грађанина на димњичаре. Они кажу да оџачари говоре да се њих не тиче такса од стране општ. суда одређена, па неће да чисте по такси него траже цену скупљу. Ја мислим да они несмеју тако радити. С тога би молио г. председника да односно овога изда наредбу, да се људи не глобе, а сем тога да се уреди, како ће грађани знати да се у будуће управљају, јер овако једни неће да чисте по општинској такси, а други опет неће никико и тако су грађани изложени да чекају на димњичаре, који ће слушати наредбу сула, а опет због тога остају оџаци неочишћени те се може да догоди каква несрећа.

Председник. И ову напомену г. Одавића примам и трагаћу да пронађем тога, који тражи већу таксу од прописане, па ће се с њим по закону поступити. (Добро).

Ђока Димитријевић. Већ има прилично времена, како је у општини установљено једно место хемичара, који ће прегледати све намирнице те да се у томе не чини злоупотреба на штету здравља грађанства.

Тај хемичар сигурно прима плату, а нигде се не види његов рад, нити сам где-год досад читао извештај о његовом раду С тога би молио, да се на ово обрати пажња, како не би било пискарања по новинама, као што је један и спремио био па сам га ја задржао док у одбору не сазнам шта је с хемичаром.

Председник. И ово ћу ја видити и наредити шта треба.

Сад молим вас да чујете уверења која се траже. (Секр. чита):

За Косту Николића кујунџијског шегрта и за Спиру Вељановића. -- (Незна се где су служили. С тога да се то извиди и други пут изнесе пред одбор).

Чујте лицитације и то прво за дрва. (Секр. прочита протокол лицитације и услове).

Раденко Драгојевић. Што се тиче цене дрва, то није скупо, али што се тиче услова треба у њима казати да се дрва никако неухвађују пруњем, већ колем и с тога сам да се услови направе јер ти услови прочитани нису никакви. То се зна, да суд увек наређује, кад ће се дрва доносити и где.

Коста Главиник. Има једна празнина у томе, што није казано, каквим ће се повцем дрва плаћати, па треба и то у условима ставити, да ће се плаћати онаквим какав се у каси општинској деси.

Раденко Драгојевић Ја мислим да треба сваком управнику послати у препису услове, те да зна како лиферант мора дрва да ухвати, па они и наређују гди ће се дрва ухватити.

Ђока Новаковић. Суд наређује кад да се донесу дрва, а управници школа где да се ухвате.

Раденко Драгојевић. Ја сам видио како држава прави услове и како прописује, да се дрва ухваћују. Тамо несме бити пруће и растојање суре од суре колико мора бити.

Председник. Добро. Дакле остаје овако. Примање дрва извршиће комисија, коју ће одбор одредити, а остало да одпадне.

Према томе ова се лицитација одлаже с тога, што нису услови добри, па кад се услови исправе, да се држи друга лицитација.

Ђока Новаковић. Ја мислим да се не држи нова лицитација, већ само услови исправе и лиферант упита пристаје ли на те услове.

Андра Одавић. Мени се чини да је лањске године г. министар привреде имао дрва државна и нудио надлештвима, па су од њега узимали. Незнам да ли и ове године има министарство дрва и с тога би најзгодније било да г. председник упита и ако има да се од министарства дрва и набаве.

Председник. Добро. Узимам к знању да то сазнам.

Мата Јовановић. Држава има да прими од лиферанта 10 хиљада метара. Да ли је то распродала незнам.

Ђока Димитријевић. Не само због тога него и због ове разлике у цени треба то видити — особито што се тиче дрва брестових.

Ђока Новаковић. Ми не можемо држати другу лицитацију, него само да саопштимо лицитенту промену услова, а за то време нека председник види. има ли држава дрва, па ако има онда ћемо се према томе и управљати.

Председник. Усваја ли одбор овако, као што каже г. Новаковић.

Гавра Бркић. Ја мислим да ову цену дрва сасвим одбацимо, јер су цене врло скупе.

Мата Јовановић. Ја не разумем како то говори г. Бркић да је цена врло скупа. Ја сам платио само подвоз 4 динара и растојање је код мене сразмерно ближе, а он има да носи чак на врачар, валилулу итд. и према цени преноса остаје да дрва коштају 24 дин. Ако дрва добро сложи, цена је мала. Ту је г. Раденко, који је трговац дрварски, па нека каже, он боље зна.

Ђока Николић. Ја сам разговарао са више трговаца дрварских. Био сам и са Раденком. Они сви кажу да није скупо са подвозом 28. дин. Слажем се са г Матом, јер се дрва плаћају 26 дин. а подвоз 2 динара.

К. Главиник: Људи који воде рачуна о ценама дрва, треба да кажу да ли су ове цене скупе или нису; ја то не могу казати. Но мислим да ову лицитацију не треба кварити већ питати лиферанте: пристају ли на промењене услове па ако пристају, а нађе се да су цене повољне, тада да се лицитација одобри.

Овом приликом ја бих желио да знам да ли је овде предвиђена и потреба у дрвима за трошаринску управу као општинско надлештво ?

Председник: Није нарочито, али је речено да се лиферује колико општини треба.

К. Главиник: Ја мислим да треба да се благовремено прегледају школе и да се оцени шта још треба с тим, да се узму у рачун и они пањеви који ваља да се употребе а да се не повлаче годинама по школским дрвљаницима.

Председник: То је све учињено пре него што је наређено држање лицитације.

Раденко Драговић; Што се цене тиче, ја мислим да није скупа цена од 28·60 дин. на метарски ват с подвозом. Сама држава плаћа по 4·5 паре на метар за сечење а то је преко 17 дин. па ват и прорачуните сад шта кошта док се то донесе? Кошта преко 24 дин. па месту. А провизион, а остали трошкови? и њих треба предвидети. Ја дакле тврдим да буковим дрвима није скупа цена а за остала нећу да говорим. Ја мислим дакле да ствар треба изнети одбору на решење ако лиферант пристане на измењене услове.

Председник: Хоће се дакле: прво, да се упитају лиферанти пристају ли на промењене услове или не? па зко пристају тек тада да се поднесе ствар одбору на одобрење ове лицитације. Је ли тако? (тако) За то време чиниће се шта треба па да се сазна колика је цена дрвима државним.

Мата Јовановић: Г. председник би могао да уштеди труд да пита за дрва државна. Државу кошта метар 5·75 дин. а то значи метарски хват 23 дин. без шумске таксе која се мора плаћати, а на обали савској кошта је 25 дин. То је цена буковних дрва. Е сад ваља томе додати и подвоз до места горења.

Према овоме ја држим да понуђена цена није велика и да је треба примити.

Председник: Ја узимам на себе да се известим и да вам реферишем о томе.

Одавно стоји на дневном реду да се чланови глав. школског одбора замену другима. То можемо сад да решимо. До сад су били чланови ови (чита). Управитељ основ. школа за кварт палилулски предлаже ми да примите за чланове Мијаила Цветковића инжињера и Саву Богдановића трговца (примају се). Кол саборне цркве да остану досадањи, г.г. Мијаило Новаковић учитељ и Триша Ђорђевић (усваја се). На Сави да остану Велимир Карапешић и Дим. Перовић (прима се). На врачару су били Сава Поповић пензионар који је више ван Београда и Стеван Миљковић. Кога ћемо сад? (Да остане Миљковић и да се узме г. Стеван Д. Поповић начелник минист. просвете у пензији). На дорћолу су сад: Јаков Меворах и Марко Велизарић (нека остану). На теразијама Јевђеније Чоловић и Игњат Петровић (да остане Јевђеније и дође место Игњата г. Ђока Благојевић пензионар).

А. Одавић; За 31. тек. мес. објављена је лицитација за набавку зоби. Кауција је одређена у 100 дуката. Познато је да се кауција узима у 10% од излицитиране цене. Према данашњој цени зоби, потребна количина коштала би нас 430—460 дуката. По томе кауција не би смела да се тражи већа од 43—46 дуката. То може да поскупи цену и ја молим да се ова тачка услова измени.

Председник: Примам да се ово поправи.

Секретар чита акт којим старатељски судија за варош Београд шаље 120 дин. као легат пок. Милије Кара-Стојановића за сиротињу.

Председник: Ја мислим да нам је дужност да пре свега одамо хвалу нашем врсном покојнику на овоме дару сиротињи. (Сви одборници и председник устадоше не ноге и изјавише: Бог да му душу прости!)

Као што видите, у овоме се акту каже да се ових 10 дуката даје фонду сиротињском, међутим тај фонд не постоји као нарочита установа но постоји у буџету општинском партија за помоћ сиротиње коју београдски одбор сваке године одређује. По томе ја мислим да би се овај новац могао придружити тој суми буџетској и поделити.

Мата Јовановић: Г. председник мисли да се ова сума дода партији одређеној на помоћ сиротиње и утроши, пошто не постоји нарочити фонд за ово. Фонд доиста не постоји за сиротињу. Ретко се ко год и ње сети али и то има свога узрока. Да би се од сад изазвала већа дарежљивост наших сугрђана сиротињи, ја мислим да би требало устројити сиротињски фонд а кад би се то учинило ја држим да би било много више завештача који би остављали томе фонду а овако кад се сви поклони фонду баце у партију буџетску коју општина одређује на помагање сиротиње, па потроше, — нико нема воље да што год да. А кад би се фонд установио и кад би се одредило да се у извесне дане држи какав помен тим дародавцима, верујте да би било доста приложника.

По моме мнењу најбоље би било да се изабере комисија која би прописала извесне штатуте по којима би се имало управљати тим фондом, па онда да се фонд при општини установи.

И с овим легатом требало би тако поступити а дотле нека лежи у депозиту.

Гавра Бркић: Придружујем се овој идеји и потпомажем предлог. А док се фонд не уреди да се овај новац подели сиротињи прве идуће недеље и да се каже ко је то поклонио.

М. Марковић. Најглавније овде, да се зна, како је написано у тестаменту. Од тога зависи да се зна, да ли је тестаторова воља, да се легат да сиротињи или да се заведе фонд. Ако је фонд, онда тако мора да буде, као и што г. Мата каже. А да се то сазна треба председништво или општински адвокат, да преко старатељског судије види како пише у самом тестаменту и кад се то види, да се одбору саопшти и решење, јер по закону, који постоји у земљи, неможемо друкче располагати, него остаје како је наређено, а случајно ако је да се да сиротињи, онда се овај новац може придати партију за сиротињу.

Ђ. Димитријевић. То је лепа мисао, али ја никако нисам за то да се тај новац да сиротињи, него да он буде почетак оснивања сиретињског дома. То је можда његова намера била.

Председник. Дакле ово питање остаје не решено док се не види намера завештачева (Јесте).

Сад молим вас да вас известим о кући за инжињерско одељење.

Истражујући кућу за ово одељење по вашем овлашћењу ја сам наилазио на разне станове и свео сам све те истражбе на кућу Панђелину која постоји на марвеном тргу. Тамо има 6 соба које се могу одмах употребити од 1. новембра, а доцније можемо добити још 5 соба.

Понуда за куће биле су ове:

Кућа нова спрам Синџир џамије тражи 20 дук. месечне кирије.

Овде у близини понуђена нам је кућа Кумануђина са 10 соба за 400 дин. месечне кирије.

Понуђена је и кућа браће Крстића они иште кирије 480 дин. месечно.

Било је још једна, но ја сам гледао што пре да ово питање решим јер инжињера плаћамо, а нема где да ради. Кућа Панђелина може одмах да се употреби, а даје за 144 дин. месечне за 6 соба а кад доцније устуии још 5 соба онда за 240 динара.

Г. Марко Леко нудио је горњи спрат од Златног Ангела, али не може одмах да уступи. И он не тражи велику кирију но само за 240 дин.

Ви знате да је велика потреба да то буде близу централе али се није могло наћи тако подесно и одмах. Има једна кућа код куће пожарне чете, но она не може да се одмах уступи.

Сад ако одобравате да узмем кућу Панђелину, онда да узмем.

Марко Велизарић. Ја мислим да би за општину корисније било да узме под кирију кућу браће Крстића, она је доста скупа, али би се могла сместити и водоводна комисија, и још какво одељење. Истина водоводна је комисија погодила кућу на Врачару за 2 године, но она би се кућа могла дати под кирију и тим приходом олакшала би се кирија за ову кућу. Тиме би се сви општински одсеци концентрисали у једну зграду, бржи би био саобраћај између истих и јачи би био надзор, јер би све било близу председника. С тога сам за то, да се Крстићева кућа узме под кирију.

Председник. Ја сам доиста тако и мислио, а тако и данас мислим, да је ова кућа боља, јер се може брже и боље радити. Што се тиче кирије она је висока. Може бити да би за општину конвенирало, да и толико плати, но једна је невоља, што не може одмах да уступи, а нама је прека нужда да уступи одмах. Прво књиговодство не може да се врши по вашем решењу. Инжињерско одељење стрпано је у собице доле, не може да ради. Онај инжињер Мареш има 500 дин, месечне плате а још није почо да ради.

У прилог мишлења г. Велизарића ја ћу уговор такав да направим да општина може отказати закуп код хоће, а тај услов Панђела прима. (Врло добро).

Одобравате ли да погодим са Панђелом и с овим условом. (Одобравамо.)

Љуба Јовановић Молио би да чујем колико се плаћа месечно овоме инжињеру Морешу.

Председник. Сад сам казао 500 динара месечно. Он је узет за прављење кеја.

Сад да ми одобрите кредит за израну војнико из првог позива који су сад били на учењу.

То ће се платити по списку. Но само из које партије. Мислим из партије за непредвиђене трошкове. (Чује се: разуме се:

Радоје Ђирковић. Ми смо једном казали да се одреди комисија, која ће то констатовати.

Председник Комисија је од одбора г. одборниче одређена, и она је била на лицу места и видела и списак направила, па да се по том списку и даје храна војницима. Кад се који позив позове комисија одмах изађе и види који су сиротни, састави списак па по томе се плаћа.

Одобравали одбор исплату? (Одобрава)

Председник. Да пређемо сад на питање о пијаци. Г. Ђока Николић као предлатач поднео ми је написмено предлог о томе који сам вам прошле седнице изнео ма да он није био том приликом у седници. Ви сте решили да со предлог изнесе у идућој седници па дневни ред и ја сам то учинио. Да вам пре решавања поновим г. Ђокин предлог. Он мени овако пише: „Господине председниче! да не бих подизао глас у одбору ја вас молим да о овоме промислите и да се дође до тога како да се уреди пијачно питање на свим пијацама а особито на житној јер треба да увидите како непоштење влада како при куповини тако исто при наплати. Са тога и јесте код нас врло мало довоза на пијацу док се на смедеревској пијаци измери на дан око 500.000 кила хране! Моје је мишљење да треба изабрати једну комисију која би написала правила о томе.“

Ја сам то мишљење г. Ђокино свео на то да би то била као нека врста пијачног суда који би одма расправљао односе између купца и продаваца, још на лицу места, па то је тако и записано; међу тим ево га сад и г. Ђока па нека он објасни тај свој предлог те да донесемо одлуку.

Г. Бркић. Нека предлагач наведе пример о злоупотребама и неправилностима које су се десиле на пијаци па ћемо према томе говорити.

Ђ. Николић. То вам нећу овде казивати у јавној седници.

У осталом јутрос је био случај да је купио сензал жито и послао сељака купцу — трговцу, а овај га вратио и није га хтео примити. То већ не сме да буде на добро уређеној пијаци. Други је случај: за крајев дан, 2. Августа, људи су били продали око 10000 кила жита. Кантар општински био је затворен. Сензали су куповали жито по 19·60 и 19·80 дин. а на цедуљама су писали 19·19 и 19·20 дин. Људи оштећени овим каиширлуком ишли су у полицију али нису нашли задовољења него су се на зад морали измирити.

Код неког млинара на дорћолу има један купац жита за млевење. Он сваки дан мења сребро у бакар. Ономад је дао продавцу — сељаку 22 дуката самог бакра и ако је погодио за сребро. Ја сам сељака упутио на жалбу, он је се жалио, али онога купца сензала нису могли никако да нађу.

Има дакле такви радња које су кадре да нам све сељаке одбију с пијаце; а има и купаца чоругџија и т. д., који само варају људе и немају права на сензалење. И њима треба забранити рад јер ти људи само убијају глас пијаце. У Смедереву ја сам био на пијаци. Тамо изађе на пијац кмет с одборницима и помоћницима па гледају да све буде у реду и да има доста кантара за брзо мерење а ако би се ко пожалио, ту

су они па одма ствар расправе и не повлачи се као код нас.

У име напретка трговине у Београду, ја тражим да се удеси ред на нашим пијацама.

К. Главинић. Мени као не трговцу изгледа ово питање доста важно. Београдска пијаца није само пијаца за увоз него треба да буде и наша главна пијаца за извоз. А да би то било треба да буде пијаца где ће се непосредно куповати. И заиста ја држим да је неопходно нужно да се пијаца уреди. У Београду не сме остати као сад што је да сензали пресрећу сељаке код моста на топчидеру или више споменика и т. д. да им дају неку капару и т. д. и да их при наплати варају. Ја верујем да бива оно што каже г. Ђока т. ј. да ови сензали погоде ствар по једној цени а на листи запишу другу и кад им прави купац има да плати, он му плати мање него што он по погодби има да прима. И тако човек или мора да прими колико му се нуди или да тумара и да се суди с кајишарима. С тога ја држим да би било најбоље кад би се од људи који ствар разуму, образовала једна комисија која би проучила све ово и предложила нам начин за отклањање ових тешкоћа.

М. Јовановић. Господо, за све ово што је г. Ђока навео, ја мислим да постоје и сад законски прописи по којима би се такве неуредности могле и требале да казне. Једно је само на сметњи а то је што нико не врши законске прописе. Г. Ђока навео је да се чине преваре и злоупотребе с новцем. То је кажњиво по закону и сама би власт требала да поради на томе да тога више не буде. Даље се наводи да неки непозвани и без права купују рану на пијаци. Па и то се може забранити. Ко није своју радњу пријавио власти, томе се може одма забранити. На првом месту позват је општински суд да то контролише.

Председник. Дозволите ми да напоменам да није општински суд за то позван него власт полициска. Њено је то право.

М. Јовановић. Општинска власт у праву је да контролише имају ли ти људи дозволе на радњу а полиција им то даје.

Дакле ја налазим да, ако се збиљски врше законски прописи, који данас постоје, да се све то може да одклони.

Прошлог пута изјављено је чуђење што се на смедеревску пијацу тако много вуче на сприм београдске. Томе се не треба чудити, господо; смедеревска је пијаца одавна на гласу са извоза хране. Међу тим ја сам сазнао још за један главни узрок за што се тамо носи храна. Овде народна банка купује злато преко више њих и не даје га за протурање у народ а у Смедереву нико то не чини и људи добијају за своју храну злато те и са тога хитају на пијацу тамо.

Ђока Димитријевић. Кад је г. Ђока Николић поменуо смедеревачку пијацу, ја мислим да ће поред тога што се тамо издаје злато, бити и с кантаријом боље. Разлика је између кантаријe овде и тамо, Овде је, незнам по чему, дошло скупље по тамо. И на то треба пажњу обратити јер сељак и о томе води рачуна кад се решава на коју ће пијацу.

Што се пак тиче осталих неправилности, на њих треба председништво да обрати пажњу старешина квартова те да им они стају на пут и казне их,

Ђока Николић. Није узрок онај што г. Мата наводи, да се иде на смедеревску пијацу Смедеревска је пијаца била најгора у Србији. Па од како се почеше заузимати кметови и од како су општински кантари заведени она исправи све боље и боље, али с тога, што општински кметови надгледају и пазе, како купци плаћају и какве паре дају, па спречавају све што би било на штету продавца.

Има у истим и разлога г. Ђокиних али опет ми боље плаћамо, само је разлика у поштеној радњи и великом броју кантара.

Гавра Бркић. Није узрок што се тамо добија злато, већ је разлика у томе, колико који округ даје жита. Београдски округ мање производи жита а смедеревски више. Даље и младеновачка штација чини много штете нашој трговини. Ту има много трговаца, а она је на згодном месту па с тога сви тамо и носе и продају жито. Није узрок ни то, да су код нас хрђави кантари. То не стоји. Седите на смедервској пијаци, па ће те видети небројно неправилности до подне, Код нас треба само јача контрола на пијаци и ништа више. Код нас нико од кметова не излази на пијацу те да држи контролу од свега, и то је највећи узрок опадању пијаце.

Председник. Кад је напоменуо г. Бркић да кметови не излазе, имам на то да му одговорим, да ја свако јутро излазим на марвену пијацу и пазим како се ради. Том приликом ја сам и сам опазио неке неправилности и од стране купаца и продаваца, а што се тиче општинских органа, ја сам живо настао, да никакве сметње не буду. Може ко и да погреши и ја те погрешке неопраштам већ одмах казним.

Доиста сам и сам видео неправилности од купаца и верујте дрктао сам од љутине и чинио све па не могу да их савладам, Два сељака из Венчана продали жито једном човеку, људи донели жито и стоварили и сад незнају од кога да наплате. Један погодио и написао на аргији да им се плати а они што имају да исплате хоће све у бакру да исплате. Сад се незна које с њима погодбу извршио и онда сам морао да хватам онде где су стоварили и читав дан сам провео, док сам ухватио.

Дакле има хрђавих појава доста али и има и од сељака хрђавих појава. Један сељак измерио на једном кантару, па онда измерио и на другом и добио две цедуље, па продао и по једној и по другој.

Ово питање доиста треба да занима општину као што је и г. Главинић споменуо. Није питање ситно. Оно је у толико важније што Београд треба да буде центар трговине па због тога треба и сваку сумњу одклонити а злоупотребу тим пре.

Постоји и оно што је напоменуо г. Бркић. Производња у житу јача је у смедеревском округу.

Андра Одавић. Ја мислим да изберемо комисију и кад нам поднесе извештај, да дебатујемо

Ђока Николић. Ја ћу да изберем тројицу од одборника, и тројицу од трговаца из грађанства. Предлажем Павла Цветковића, Јакова Алкалаја и Косту Симића трговце, и од одборника: Одавића, Мату Јовановића (чује се и Ђоку Николића као предлагача). Па добро ја се примам.

Мата Јовановић. Овде је пала реч, да се изједначи такса кантарска. Г. Николић вели да се такса у Београду наплаћује више но у Смедереву. Међу тим по закону је такса 10 пара од сто кила, а овде се наплаћује по 20 п. То не сме да буде, јер закон прописује за целу земљу ту таксу. И сад ако је у истини тако, онда је у томе највећи узрок.

Гавра Бркић. Нека и то изврши комисија.

Ђока Димитријевић. Ја би само молио да се ова комисија одмах позове на рад.

Председник. Усваја ли одбор кандидацију? (Усваја) Добро ја ћу комисију одмах позвати.

Сад изволте чути акт о исплати оружја узетог за позорнике. [Секретар чита].

Одобрава ли одбор да се исплати из партије за непредвиђене трошкове? [Одобрава].

Мата Јовановић. Само би ја питао, да ли има кога, да ово заводи у инвентар, јер ја сам приметио, да су многе ствари набављене, а мигде нема да су заведене.

Председник. Дозволте ми да објасним Одлучено је да буде дупло књиговодство. У главном књиговодству долази у инвентар све и процена и свака година је рабатирана.

Досадањи инвентар није одговарао Ја сам видио да инвентар није добар и нисам га ни примио.

Сад има други акт од војене власти, којим се тражи комора од општине београдске. Чујте. [Секретар прочита].

Андра Одавић. Је ли то тај прирез што грађани дају?

Председник. Није, него је ово разрезано на општину према њеном имовном стању, да мора толико кола набавити. То општина мора дати. Министарство је много раније тражило од општине набавку дрвене грађе и овде има писмо по коме јавља да само министарство изврши, па да општина плати, и поводом тога добивено је писмо од 31 Јануара 1891 год. у коме се каже, да одмах поднесемо извештај, колико је грађе набављено и ако није одмах да учини и поднесе изјашњење, за што до сад није извршила [чита писмо],

Мата Јовановић. То треба све набавити лицитацијом.

Председник. Општински је суд одговорио да сама држава набави а општина ће платити по цени, јер она не зна то да купи, и од државне стране на ово није ништа одговорено после тога писма.

Сад молим вас шта да радимо сад по овом питању [Чује се: за идућу седницу] добро. Онда ће се изнети идућој седници на решење.

Састанак је закључен у 8 и по сахати по подне.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 7. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 9. Фебруара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

Суд општине вар. Београда, позван чл. 36. т. 6. зак. о општ. да се стара о здрављу људи, а по препоруци Управе вар. Београда

наређује:

Пошто се употребом старе хартије (новина и писане) за завијање јестива, нарочито оних, што се пресна једу, најбоље може да шири заразна болест, то, у интересу народнога здравља забрањује се употреба старе хартије за ову цељ и сви продавци без разлике морају од сада употребљавати нову још неупотребљену хартију.

Забрањује се и алваџијама и другим сличним продавцима, да алву и друго у отвореним таблама носе и продају.

Ко противу ове наредбе поступи, биће кажњен по § 326. крив. зак.

Осим овога суд општине вар. Београда обраћа пажњу грађанству, да се и само у интересу свога здравља, чува и не прима од продаваца јестива завијена у употребљеној хартији, но с правом захтева чисту и неупотребљену хартију.

Од суда општине вар. Београда 5. фебруара 1892. год. ЛБр. 139.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

IV. РЕДОВНИ САСТАНАК

16. Јануара 1892. године.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од чланова суда били су г.г. Јов. Антонијевић и Дим. Вељковић, од кметовских помоћника Кост Чупић, од одборника били: г. г. Капетан-Спасић, Ј. Ђуровић, С. Вељановић, Љ. Јовановић, М. М. Ђорић. М. М. Ђорђевић, П. Ђорђевић, Миња Петровић. М. Д. Банковић, С. Азриел, Р. Драговић, М. Јанковић, К. Б. Михајловић, Ј. Христић, А.Ј. Одавић, С. Боторић, Н. Вулковић, Др. М. Т. Леко, Милан О. Петровић, М. Ј. Марковић, Н. Р. Поповић, Н. Х. Поповић, М Јовановић, Гавра Бркић. М. П. Бончић, В. Тодоровић. М. Капетановић

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 13. Јануара 1892 год. и у одлуци број 39 учињена је измена, да није решено питање с изашљану лица на страну да проучи установу сиротињских домова, но је само усвојен извештај повереништва, а што се тиче изашљања повереника остављено је за идућу седницу.

II.

Одборник г. Андра Одавић, поводом интерпелације одборника г. Косте Б. Мијајловића у прошлој седници, предлаже да се изабере комисија, која ће извидети, да ли је марвени лекар Франц Гец несавестан у својој дужности и да ли има злоупотреба, па да се ако је крив отпусти а ако није задржи и даље у служби.

По саслушању овог предлога одбор је после поименичног гласања са 22 гласа против 5 решио, да ствар о марвеном лекару Францу Гецу регулише председник општине како за најбоље нађе па о учињеном извести одбор.

III.

Председник извештава одбор, да се је, на основу решења одборског, да се општина може још са једном привременом позајмицом до милијун динара, а на рачун сталног зајма од 10 милијуна дин. задужити код ког од овд. повчаних завода — обратио питањем београдској задрузи за међусобно помагање и штедњу, не би ли она била у стању, да послужи општ. у београдску са још једним кредитом од пола милијуна, пошто преговори код прив. на одне банке Краљевине Србије о позајмици од једног милијуна још нису ни до каквог резултата дошли да је на ово питање добио одговор од београдске задруге да може кредитирати општину са још пола милијуна а под погодбама изложеним у њеном одговору.

По прочитању тога одговора АБр. 401 одбор је решио, да се општина београдска може задужити са још пола милијуна динара код београдске задруге за међусобно помагање и штедњу према погодбама, изложеним у писму задруге, с том изменом да општина буде дужна у времену од три месеци предати задрузи трошаринског прихода најмање сто и двадесет хиљада динара.

IV.

Председник моли одбор да реши питање о изашиљању изасланика у иностранство, ради проучавања установе сиротињских домова.

По саслушању овога одбор је после поименичног гласања са 13 гласова противу 8 (6 нису гласали) решио, да се изашље једно лице у она места, која је повереништво у свом извештају предложило, да проучи установу сиротињских домова у сваком погледу.

Лице и хонорар истоме да одреди суд општински у споразуму са повереништвом.

V. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

држан 20. Јануара 1892. год. у Београду.

Председавао председник Милован Р. Маринковић, присуствовали чланови суда г.г. Јован Илић, Дим. Вељковић, од кметовски помоћника били су г.г. А. Надеждић. и К. Чупић, од одборника биласу г.г. Љ. Јовановић Др. П. Поповић, Т. Капетан Спасић. Ф. Васиљевић, Н.Х. Поповић, М. Трифковић, К. Петровић, Ј. Ђуровић, С. Вељановић, Л. Радојевић, Др. Алкалај, Н. Вулковић. М. М. Ђорђевић, К. Б. Мијајловић, Мата Јовановић, С. Азриел, Миња Петровић, Р. Драговић, И. Ђорђевић, А. Ј. Одавић, М. О Петровић, Др. М. Т. Леко, В. Тодоровић М. Бончић, Г. Бркић, Свет, Ристић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 16 Јан. 1892 год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Повереништво изабрато у седници од борског од 9. Јун. 1892. год. АБр. 333 ради присуствовања при предаји и пријему благајничке дужности, подноси свој извештај с тим да је пријем и предаја свршена.

По прочитању тога извештаја АБр. 888 одбор је примио исти к знању.

III.

Поводом читања извештаја о предаји и пријему дужности благајничке, одборник г. Ник. Х. Поповић предлаже да се ствар о дефициту Ђорђа Х. Живковића, која се води као привремени издатак у каси општинској, као и сви остали привремени издатци, — што пре регулишу.

По саслушању овога предлога председништво је одговорило, да ће предузети нужне кораке, да се сви привремени издатци у ред доведу.

IV.

Одборник г. Свет. Ристић полаже прописану заклетву коју до сад због препрека није положио.

Одбор је примио к знању ово полагање заклетве.

V.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, АБр. 440 377, 379, 378, 443, 441, 318, — одбор је изјавио, да су му Илија Јовановић ђак, Васа Новаковић, Јоца Цветковић непознати; да је Коста Вујатовић винар, доброг владања и доброг имовног стања, да су Јован Станковић, Моша Медина и Петар Стаменковић доброг владања а сиротног имовног стања.

VI.

По прочитању молбе Јелисавете Т. Димитријевић СБр. 969, којом тражи уверење о сродству и о реду наслеђа — одбор је изјавио, да се молатељици може дати уверење само о сродству.

VII.

Председник износи одбору на решење молбу Лазара В. Ристића, бившег благајника Смедеревске кредитне банке, АБр. 226, којом моли за место млађег благајника општинског и изјаву његову, АБр. 890, којом нуди општини за кауцију своје непокретно имање, изјавив уједно да је и повереништво одборско дало своје мишљење, да се ово лице за млађег благајника општинског узме.

По саслушању овога и по прочитању поменутих актова одбор је решио да се за млађег благајника општине београдске узме г. Лазар В. Ристић, бивши благајник Смедеревске кредитне банке са годишњом платом од две хиљаде динара и годишњом наградом гробљанског благајникд од хиљаду динара.

Суд општински да закључи с њиме о овоме уговор на три године.

Да се за кауцију од 6000 дин. прими Ристићево непокретно имање што је према поднетом изводу из интабулационих књига на првом месту интабулисано за рачун општине под погодбом, да Ристић буде дужан ово своје имање осигурати код ког друштва доброга гласа.

VIII.

Председник извештава одбор да повереништво изабрато у седници одборској од 13 Јан. 1892 год. под. ГБр. 24 ради прегледа плана о путу између Крагујевачког и шабачког друма, — нема никаквих примедаба да чини на тај план.

Одбор је примио к знању овај извештај.

IX.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва изабратог у седници одборској од 7. Окт. 1891. год АБр. 2645 ради проучавања питања о уређењу марвеног трга и извештај повереништва изабратог у седници од 7 Октомбра 1891. године СБр. 15794 ради проучавања питање о дрварским слагалиштима.

По прочитању тих извештаја АБр. 891 СБр 1445 одбор је решио, да се оба ова извештаја са извештајем повереништва за уређење житног трга штампају у засебној књижици као пројект и раздаду одборницима на проучавање па по том изнесу одбору на решење.

X.

Председник износи одбору на решење извештај судскога повереништва за нумерисање домова.

По прочитању тога извештаја одбор је одлучио, да се овај предмет доведе у везу са извештајем повереништва за именовање улица и крајева београдских, па оба предмета подпесу одбору на решење. Међутим да надзорна водозодна комисија оцени и даде своје мишљење о предложним металним таблама за нумерисање домова.

6. редовни састанак
23. Јануара 1892. год.

Председавао председник г. Милован Маринковић, од чланова суда били су: г. г. Д. Вељковић, Јован Илић од кметовских помоћника г. Коста Чупић, од чланова одбора г. г. К. Спасић, Љ. Јованивић. др. П. Поповић, Н. Х. Поповић, Д. Гајић, Драговић, М. Ђорђевић, С. Вељановић, Ф. Васиљевић, Ђ. Ђуровић, М. Ђорић, М. Трнковић, Миња Петровић, И. Ђорђевић, Н. Р. Поповић М. Д. Бапковић, М. Ј. Марковић, Ђ. С. Новаковић, М Велизарић, М. О. Петровић, К. Б. Михаиловић, Јов. Христић, Н. Вулковић, А. Ј. Одавић, С. Азрије.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 20. Јануара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истраж. судије за варош Београд АБр. 922. 925, 924, 481, 437, 438, и 439 којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио: да су му Тома Миладиновић, Мирко Митровић, Јован Дочкан и Милан С. Јанковић непознати; да је Љубомир Павловић хрђавог владања а слабог имовног стања, да је Филип Бујдић доброг владања и средњег имовног стања, и да је Трифун Димитријевић доброг владања и доброг имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби СБр. 995, 1150 одбор је изјавио: да се суд предходно уверн о имовном стању молилаца Милутина Радојичића и Љубице Јовановића на тек онда да им изда тражена уверења.

IV.

По прочитању протокола лицитације СБр 1135 држане 22. Јануара ове год. за давање под закуп изношење ђубрета из кварта врачарског и савамалског, на којој није било ни једног лицитанта, одбор је одлучио: да се ступи у преговоре са друштвом за уленшавање Врачара пошто има изгледа да ће се са овим друштвом моћи ова ствар регулисати.

V.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 88 држане 23. Јануара 1892. г. за зидање винарског магацина на винарској пијаци, одбор је решио: да се грађење винарског магацина уступи Петку Вељковићу под прописаним погодбама а за цену од петнајест хиљада две стотине осамдесет и девет динара и педесет пара укупно.

VI.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва изабратог у седници одборској од 9. Јан. 1892 год. ГБр. 61 ради проучавања расписа министарства грађевина односно давања нивелационих и регулационих мишја.

По прочитању тога извештаја ГБр 87. одбор је решио, да се овај извештај у свему прими с тим, да се давање осе врши пред повереништвом састављеним од државног и општинског инжињера једног одборника и два грађанина из дотичног краја.

Од одборника одређени су:

за кварт палилулски:
Илија Ђорђевић, заменик Ник. Х. Поповић;

за кварт дорћолски:
Ђорђе Димитријевић, заменик Др. Милан Радовановић;

за кварт савамалски:
Коста Б. Михајловић, заменик Мих. Д. Банковић;

за кварт теразиски:
Ник. Вулковић, заменик Мих. Јанковић;

за кварт варошки:
Давид Алкалај, заменик Лазар Дашковић;

за кварт врачарски:
Сава Вељановић, заменик Јован Ђуровић.

Од грађана одређени су:

за кварт палилулски:
Васа Дучић, бак. и Љуб. Јовановић кројач; заменик Живан Бугарчић;

за кварт дорћолски:
Риста Петровић каф., Петар Ј. Петровић магазација; заменик Јанаћ Константиновић бакалин;

за кварт савамалски:
Влад. Чортановић и Мика Павловић трговци; заменик Дим. Најдановић.

за кварт теразиски:
Рака Миленковић столар, Милов. Јовановић абаџ.; заменик Марко Делић, абаџија;

за кварт варошки:
Милан Павловић и Илија Рајковић трговци; заменик Илија Марић трг.

за кварт врачарски:
Илија Савић пенз. Коста Лазаревић дуванџ. заменик Богоје Јовановић механџ.

VII.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва изабратог у седници одборској од 13. Јануара 1892. год. ГБр. 2085|91. ради проучавања о реду калдрмисања улица у 1892. год.

По прочитању тога извештаја ГБр. 108 одбор је решио, да се овај извештај прими тако, да се пре свега довршн калдрмисање дотераним каменом улице Душанове према видинској и према град. пољу и которске према Душановој, што је од прошле године недовршено остало; затим да се калдрмишу коцкастим каменом улице савска, мајдавска и Вук Караџића а после њих

ПОДМИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 19)

Покрила је лице рукама а тело јој све дркташе. Отац је стојао пред њом, хтеде јој радо још нешто рећи, али није могао. Језик му се био залепио за непца, сав се био од страха ознојио, и уплашен и као убијен узме шешир и оде из собе.

6. Договарање.

Павле Јохус је заиста брзо ишао у Хелленхоф јер оно, од чега се једног дана највише бојао, догодило се, и сад је требало пошто по то одклонити грозне последице могућег открића. Затекне код куће оба своја ортака, сина и странца, али са свим у другом расположењу него што је он био. Обојица му са радошћу изађу на сусрет кад је у кућу ступио, јер су га још из далека угледали, отворе му врата, и кад су их на ново тешким бравама затворили, да их не би ко непознат узнемиравао, одведу га у једну споредну собу одређену за нарочите циљи. У своме добром расположењу нису ни приметили, како је старац невесео и скрушен, који није могао од њихова разговора ни до речи да дође.

„Ево, отац“, рече Фрања показавши му две новчанице, „једна је истинита а друга је лажна; погоди која је истинита.“

„Која је истинита, не знам,“ одговори кафеџија погледавши површно обе новчанице, „али знам, да смо издани и ухваћени и да нам ништа друго не остаје, до, да сваки знак нашега посла уништимо и траг заметнемо, док још времена имамо.“

„До ђавола!“ повиче Брендел млади, бердинац, док је Фрања свога оца уплашено гледао. „Ухватили су ваљада којег од наших растурача? Сигурно оног лудог Мајера.“

„Нису“, одговори кафеџија, „на нашу срећу полиција још ништа не зна о овоме, та ја не би имао времена, да вам то кажем; други нас је посматрао и ухватио.“

„Други“, зачуди се Фрања. „То не разумем.“

„Роза је сазнала за нашу тајну.“

„Роза?“

„Но“, прогунђа Брендел, „кад већ и женска зна, онда је већ време да се чистимо.“

Павле Јохус исприча им све, шта се десило ноћас па и његов разговор са ђерком, а млади људи слушали су га са највећим нестрпљењем. Казао им је и то, да Роза неће да се уда за оног младог племића једино зато, што је он чиновник кривичног суда, те не би могла од њега, као свога мужа, да одржи у тајности ову ствар.

„Ха!“ повиче Фрања презриво, „ако нико други не зна сем Розе, онда нема никакве опасности Сигурни сам, да нас она неће одати, и сад, кад смо постигли све, што смо желели, нећемо одустајати. Новчанице су тако сјајно испале, да их ни сам министар финансије не би могао разликовати. Ми знамо да можемо да их направимо, па зар са тим уверењем да као страшљивци бегамо само зато, што за то зна моја рођена сестра? То би било глупо“.

„Ти не познајеш Розу,“ рече отац озбиљно, „она ће свинути од бола и једа.

(Наставиће се)

и остале у извештају поменуте; обичним ломљеним каменом калдрмски трг, споменичка и крунска улица а тротоари да се граде у свима у извештају поменутим улицама и онако, како је тамо назначено с тим да се грађење модерног тротоара најпре изврши у споменичкој улици почев од железничке станице.

VIII.

Председник износи одбору на решење понуду Милорада Кара Марковића, трговца из Пожаревца за откуп железнице за насипање баре Венеције земљом.

По прочитању те понуде и извештаја нижињерског одељења ГБр. 6. одбор је одлучио, да ову ствар проуче одборски повереници г. г. Милан Петровић, Милан Капетановић, Светозар Ристић, Мата Јовановић одборници, Јован Смедеревац инжињер и поднесу своје мишљење одбору на решење.

7. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
27. Јануара 1892. год.

Председавао председник Мил. Р. Маринковић, од чланова одбора присуствовали су г.г. Н. Х. Поповић, Љ. Јовановић, К. Петровић, М. Ђорђевић, М. Ђирић, М. Јанковић, К. Б. Михаиловић, др. П. Поповић, М. Јовановић' Г. Бркић, Св. Богорић. С. Азријел, Н. Вулковић, Л. Дашковић, др. М. Т. Леко, М. Ј. Марковић, В. Тодоровић, А. Ј. Одавић, Св. Ристић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане, 23. Јануара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Председник износи одбору на решење молбе г.г. Петра Маринковића и Д. Ћирковића, којима дају оставку на чланство у пореском одбору.

По прочитању тих молба одбор је решио, да им се оставка не уважи но да остану и даље чланови пореског одбора.

III.

Председник извештава одбор да је комисија за процењивање земљишта при регулисању Бркине улице са којом се је одбор општински решењем својим АБр. 305 сагласно, извршила процену земљишта како општинског тако и регулационог фонда и пропенила га са дванаест динара по квадратном метру.

По саслушању овога одбор је усвојио ову процену од дванаест динара по квадратном метру и овластио председника да је у име општине усвоји.

IV.

Председник износи одбору на решење молбу Дик. Шиљанског, предузимача, којом моли. да му се по приложеним рачунима исплати извесна сума за радове, што се приликом обрачунавања о извршеном полагању тротоарских плоча нашло да је више урадио.

По прочитању те молбе и извештаја грађевинског одељења ГБр. 30, одбор је решио, да се Димитрију Шиљанском исплати из општинске касе за више извршене радове и то: за пренос тротоарских плоча сто деведесет и седам динара за рушење канала деведесет и шест дин. и педесет пара и за откопавање земље сто педесет и девет динара и седамдесет и девет пара свега три стотине осамдесет и три динара и двадесет и девет пара.

V.

Поводом тога, што друштво за улепшавање врачара намерава да засади Крагујевачку улицу дрвећем те тражи, да општина поред тротоара ископа рупе, одборник г. Мата Јовановић предлаже. да се при прављењу тротоара остављају рупе за сађење дрва и да тај трошак падне на терет израде тротоара.

По саслушању овога одбор је усвојио овај предлог г. Мате Јовановића с тим да повереништво за улепшавање калимегданског парка определи које улице улице да буду засађене дрвећем па да се у истима приликом прављена тротоара изкопају рупе за сађење дрвећа по мери општ. инжињера.

Ово да падне на терет оних грађана, пред чијим се имањем тротоар прави и пред чијим ће се дрвета садити. У улицама где је. тротоар већ сграђен и обрачун са сопственицима имања свршен да општина о своме трошку рупе ископа.

VI.

Председник износи одбору на решење молбу еснафа касапског, којом моли да се укине давање пубока под аренду, да се дакле општина одрече овог свога прихода у корист касапа овдашњих.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се ова молба састави са ранијом молбом ксапа београдских о овоме, па да обе поднесе одбору на решење са извешћем, колико се стоке и какве коље преко године у Београду.

VII.

Председник извештава одбор да су млекари београдски поднели молбу, да се ослободи млеко плаћања трошарине општинске.

По прочитању те молбе одбор је решио, да се молиоци одбију од тражења, пошто се општина не може одрећи овог свог прихода. Да би се пак питање о наплати трошарине на млеко и о контролисању каквоће млека што боље регулисали, одбор је изабрао повереништво, да проучи и пропише правила о наплати трошарине на млеко и о контролисању његове каквоће што ће вредети и за млекаре у рејону трошаринском. Правилима овим да се обухвати наплата трошарине и вина и осталог пића. За поверенике изабрати су г. г. Др. М. Т. Леко, Ђ. Димитријевић, Др. Павао Поповић, Велимир Тодоровић и Лазар Дашковић, одборници, од којих тројица могу донети пуноважно решење. Овом повереништву да се ставе на расположење шеф општ лекара и управник трошарине.

VIII.

Председник општине износи одбору и решење извештај одборског повереништва, изабратог у седници од 30. Окт. 1892. год. ЛБр. 1033 за проучавање предлога српског лекарског друштва о установљењу варошког завода за дезинфекцију.

По прочитању тога извештаја одбор је одлучио да се предлог српског лекарског друштва одштампа па потом поднесе одбору на решење заједно са извешћем повереништва. Трошак око овога, да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

IX.

Председник саопштава одбору да се не могу послови општински свршавати са бројем служилаца и писара, што је буџетом за ову годину одређено, па предлаже одбору да одобри кредит још за осам служилаца и два писара с тим да се први плаћају из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове а други из уштеда од плата чиновничких.

По саслушању овога, одбор је решио, да се по овоме предлогу а на терет буџета за непредвиђене трошкове узму у службу још осам служилаца са обичном платом, која је и осталим служитељима буџетом одређена. Да се на рачун уштеда на плате чиновничке узму још два писара са платом, коју им предоедник општине одреди.

X.

Председник извештава одбор да се је штамп пање стенографских бележака у општинским новинама са неколико месеци задоцнило са недовољног простора листа, па предлаже да одбо одобри, да се све задоцњене стенографске белешке штампају у додатку општинских новинатако, да рад општинског одбора увек у првом идућем броју може излазити.

По саслушању овога одбор је одобрио овај предлог председника с тим да се вишак издатака преко буџетом одобрене партије на штампање општинских новина накнади из партије, буџетом одређене на непредвиђене трошкове.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Чистоћа престонице. „Трговински Гласник" у свом 15. броју од 4. Фебруара о. г. донео је уводни чланак под горњим насловом у коме излаже да за нечистоћу у Београду и његовим улицама не треба да носи одговорност само општина и полиција, но и грађани, који неће да врше како треба наредбе тих власти о чишћењу улица.

У горне чланку излаже даље и начин како би се Београд могао опростити нечистоће, те вели:

У пуном уверењу да нам је што боља чистоћа наше престонице потребна не само због лепоте, него нарочито због здравља свију нас, ми налазимо да пред тим највећим благом, да пред здрављем нашим ишчезавају и огромне суме новаца, а толи динар и два.

Полазећи, дакле, с те тачке гледишта и водећи рачуна о томе шта су дужни и шта могу да учине и општина и грађани у овом смислу, према њиховим новчаним и свима другим приликама и неприликама — ми мислимо да би се ова ствар најбоље могла извести на овај начин: да сваки сопственик куће у престоници плаћа за чишћење улице испред његове куће највише до један динар месечно. Општина пак да чишћење улица узме у своје руке и да за тај посао најми нарочите људе, које би плаћала из оне суме што је на ту цељ наплаћивала од грађана. Један човек који би се узео за тај посао и коме би то била искључна дужност, могао би сваки дан чистити улицу испред 30 кућа с једне и с друге стране улице. То је укупно испред 60 кућа; а поред тога он би могао на тој својој линији и сваког часа покупити ђубре, које би се случајно нанело, или сточну балегу. За тај посао он би имао 60 динара месечно, и тим би се могао издржавати; а редовно чишћење морао би вршити или доцкан у вече или рано изјутра, кад су радње затворене и кад нема света по улицама.

Сем ових што би чистили, општина би требала да има и нарочита лица с колима, која би сваког дана у одређени час прошла, покупила згрнуто ђубре са гомилица и однела га ван вароши.

Због важности саме ствари доносимо овај предлог „Трговинског Гласника" са жељом да и остали листови дају своје мишљење о истоме, како би се Београд једном ослободио своје нечистоће а општина ће београдска свачији разложан савет радо примити не само у овоме него и осталим општинским стварима, јер се само на тај начин

може задовољити и грађанство и општина и интереси грађана и интереси општине.

—

Оскудица воде. Пре неколико дана опазила се је оскудица у води на чесмама на цветном тргу, терасијама и зеленом венцу. Ово се десило услед тога, што се је резервоар испирао и што је на неком месту, мисли се у касарни, исцурило необично много воде. Читав је резервоар за неколико часова исцурио.

—

Поротници и присутници. Одбор општински у седници својој од 3. Фебруара ове год. уважио је оставке овим поротницима: Јанаћку Костантиновићу бакалину. Петру Р. Милушићу трг. Таси Н. Спасићу трг. и М. Вељковићу трг.; а на њихова места изабрао је ова лица за поротнике — за ову 1892. год. — Панту Боди каф. Јефту Паиловића трг., Јоцу Крстића каф. и Саву Богдановића трг. Такође је уважио оставке овим присутницима: Миши Новаковићу берберину, Јовану Ј. Дучићу, Пав. С. Цветковићу. а на њихова места изабрао је ова лица за присутнике код израж. судије за ову 1892. год. Николу Лазаревића ћурчију, Кочу Параноса трг. и Љубу Ђ. Мишковића трг. Присутницима: Љубомиру Ж. Стојановићу пензионеру, Илији С. Рајковићу трг. и Јакову Леону Коену-Леоновићу трг. није уважио оставке.

—

Личне вести. Марвени лекар г. Франц Гец дао је оставку на општинску службу која му је 1. Фебруара и уважена.

—

Рукотвори сиротне и напуштене деце. Као што се зна у дому сиротне и напуштене деце ради се неколико заната, од јих су најглавнији четкарски и корпарски У тим занатима обучавају се деца. која би по свој прилици била некорисни ако не и хрђави грађани ове земље, да није овога хуманог и доброчиног завода.

У томе заводу издржава се и обучава до 40 деце о општинском трошку. Она су на разним занатима, и да би одбор општински увидео, да се општински новац на издржавање те сирочади не троши узалуд, управа је тога завода предала општини неколико израђених четака на углед.

Грађани Београдски могу свакога дана видети ову рукотворину мале деце у здању општинском, а треба сваки да види с тога, што су четке тако израђене, да се боље не може пожелети и, сравнивши их са фабричким продуктом што са стране долази, могу увидети грдну разлику између солидне и вашарске израђевине.

ИЗВЕШТАЈ

о клању стоке на општинској кланици и раду општиских спољних надзорника за месец Јануар 1892

I.

За грађанство заклато је:

2 бивола; 518 волова; 222 ком. крава; 221 ком. телади, која су укупно тежила 8646 кила; — 47 ком. овнова и оваца; 175 ком. јагањаца; 1 коза; — 1863 ком. свиња дебелих и средњих — на меру, које су укупно тежиле 133.402 кила; 116 ком. прасади до 20 кила и 61 комад прасади до 10 кила.

II.

За војску и остале државне заводе:

320 ком. волова и 99 крава. — Од ове стоке коју је лиферант клао, продато је за официре 12.296 кила, а претекло је и у варош за грађанство унето 2698 кила; — за месо издато г. г. официрима и за вишак у вароши унесени, наплаћена је прописна аренда.

Од напред поменутог броја свиња марвено-лекарским прегледом нађено је 58 комада бобичавих, од којих је месо прописно поништено.

Приход од заклате стоке за грађанство био је 34.676·60 динара. —

Од заклате стоке за војску и то: за стоку коју је војни лиферант клао; за месо издато официрима; за претекли вишак унесен у варош за грађанство, наплаћена је такса —аренда у 1853 динара.

Свега од аренде месарске у месецу Јануару, било је 36.529·60 динара.

Према доставама надзорника било је ових неуредности.

I. Кријумчарење: једна крава; једно теле; једно јагње; десет дебелих свиња; дванаист комада прасади и један случај кријумчарење сувог меса овчијег с другог атара.

II. Криве мере: шест случајева.

III. Један случај клање свиња без предходног предавања упутнице.

Крива мера нађена је у продавницама ових месара: Косте Панђела, Ђире Аћимовића и Богоја Грујића

А кријумчарили су по именце:

Милија Н. једну краву, Јоца Б. Божић, гостионичар једно теле, Марија Зерва, гостионичарка једно јагње, Стојан и Благоје Трпковић, месари једну дебелу свињу, Јосиф Чикош, месар једну дебелу свињу, Петар Гаић, шпекулант једну дебелу свињу, Милија Симић, шпекулант једну дебелу свињу, Томче Николић, кафеџија две дебеле свиње, Павле Аћимовић, кафеџија једну дебелу свињу, Серафим Деспотовић, механџија једну дебелу свињу и једно прасе, Цаја Петковић, механџика једну дебелу свињу и једно прасе, Димитрије Трајковић, ашчија једну дебелу свињу, Дамче Стојковић, кафеџија једно прасе, Михајло Милосављевић, гостиничар једно прасе, Алекса Димитријевић гостионичар, једно прасе, Лазар Ристић гостионичар једно прасе, Милан Јанковић гостионичар једно прасе, Васа Милосављевић ашчија, једно прасе, Љубица Ришчанин ашчијка, једно прасе, Мијат Мијушковић кувар, једно прасе, Јевта Тасић клач, једно прасе, Сава Палић клач, Милош Аћимовић бакалин, 253 кила сува меса с туђег атара.

Са свима овим лицима, код којих су нађене напред побројане неуредности, поступљено је по правилима о слободном клању стоке и продаји меса, и по кривичном закону.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 17. Фебруара тек. год. од 9—12 сати пре подне држаће се у канцеларији инжињерског одељења Суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеном тргу) јавне усмене лицитације и то:

За грађење друма за везу Крагујевачког са Шабачким друмом.

Кауција 1800.

II.

На дан 18. Фебруара тек. год. од 3—5 сати после подне за довршење калдрме у Душановој улици.

Кауција 5000 динара.

III.

На дан 19. Фебруара тек. год. од 3—5 сати после подне за грађење калдрме на палилулском тргу за везу Болничке са Ратарском улицом.

Кауција 850 динара.

Кауција се полаже у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачуни планови ситуационих и попречних профила могу се видети у канцеларији инжињерског одељња суда ово општинског (у Панђеловој кући на марвеном тргу) сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. фебруара 1892. год. ГБр. 129

Суд општине вароши Београда држаће лицитацију за давање под аренду разних права општинских и то:

12. Фебруара

Попашу на општинској утрини у тринајест парцела, која има простора 396 хектара.

Кауцију полажу српски грађани 300 а странци 600 дин. у готову новцу или у државним папирима од вредности.

15. фебруара

Право за вађење и продавање песка са обале савске и дунавске у реону општине вароши Београда, као и на онај који се уноси са стране,

Кауцију полажу српски грађани 300 а страни поданици 600 дин. у готову новцу или у државним папирима од вредности.

Лицитације ове држаће се у рачуноводству суда општине вароши Београда од 8 до 12 сати пре и од 2 до 5 сати по подне у које ће са време и закључити.

Услови ове лицитације могу се видети у рачуноводству судском пре а и на дан лицитације.

Из рачуноводства суда општине вароши Београда 7. Фебруара 1892 год. СБр. 16660.

Суд општине вароши Београда на дан 19. Фебруара 1892 год. држаће лицитацију за давање под закуп права за штампање шематизма становника вароши Београта, који ће обухватити државна надлештва и јавие установе: политичка, трговачка занатлијска привредна верозаконска и хумани-

тарна удружења: власнике зграда (кућа) по улицама и становнике вароши Београда.

Лицитација ће се држати у рачуноводству суда општ. Београд. од 8 до 12 пре и од 2 до 5 после подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу српски грађани 400 а страни поданици 800 дин. у готовом новцу или у државним папирима од вредности.

Услови ове лицитације могу се видети пре а и на дан лицитације.

Из рачуноводства суда општине вароши Београда 7. Фебруара 1892 год. СБр. 2165.

На дан 13 тек- мца од 10 до 12 сати пре подне, држаће се у канцеларији инжињерског одељења суда ово општинског (у панђелиној кући на марвеном тргу) јавна усмена лицитација за набавку 465 комада кола од ливеног гвожђа за утврђивање осе у улицама ове вароши.

Кауција се полаже при лицитацији у 900 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун и мустра кола, могу се видити при поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општ. вар. Београда ГБр. 149 7. Фебруара 1892 год. у Београду.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)
држан 23. Јануара 1892. год. у Београду.

(свршетак).

Као што знате, грдна количина камена треба за кеј, а тако исто и за насипање баре. За то држим да нико од одборника у начелу неће бити противан да такву омању железницу за извршење ових радова набави, и да према томе о ву понуду не треба да одбацимо. Ја ћу само ово да вам напоменем.

Ја сам наредио да се покупи земља по калдрми београдској и немам довољно подво зник средстава да се то изврши, а ви знате кад се та земља осуши, дигне се прашина, која просто дави Београд. Ја сам наредио да се та земља покупи, и за три дана не може то да се изврши за то што се са рабацијама ради.

Дакле од преке је потребе да општина такву једну омању железницу набави, иначе општина нема довољно подвозних средстава. Дакле ја држим да ћете ову ствар примити у начелу, а ако нађете да ова понуда није повољна, ми ћемо тражити бољу.

Дакле ја ћу ставити на гласање, јесте ли сагласни с тим питањем у начелу, да општина треба да набави једну омању железницу, а о овој понуди после да говоримо.

Андра Одавић. Што се мене лично тиче и ја сам за то да општина треба да набави такву једну железницу само ја сам мишљења да не можемо о томе гласати, него да одредимо стручну комисију, која ће нам поднети извештај, па ћемо онда ценити какву железницу треба да набавимо.

Дакле ја предлажем да се одреди комисија, која ће то питање проучити.

Председник. Ја знам да је то начин, којим се одлажу питања. На послетку ја пристајем на то, само ја мислим да је свакоме јасно да ћемо железницом имати јефтинија подвозна средства него са рабацијама, и имајте на уму без железнице решење о калдрми биће илузорно. А да се некаже да је на пречац ова ствар решена, ја пристајем одредите комисију од неколико лица, који ће ову ствар проучити.

Банковић. Ја држим да можемо ствар одмах решити, јер и комисија ће нам казати да ову ствар треба да прихватимо.

Милутин Марковић. Остајем при малопрешњем говору да одредимо комисију. Ми обично одређујемо комисије и за многе ситније ствари, а у толико пре треба да тако радимо и овде, што би општина у куповању ових подвозних средстава до 100.000 динира па и више, С тога се не могу сложити са изнетим мишљењем предговорника да не треба комисија, а ово још и с тога разлога што ми немамо ни расположењу средстава да можемо одмах приступити томе послу. Ми немамо новаца на расположењу ни за друге потребе, које су далеко раније решене и одобрене. За ову потребу немари дригих новаца, сем оним буџетом предвиђених 20.000 динара, за насипање баре, али и са тих 20000 динара ако би их могли употребити не можемо ништа за изнете потребе отпочети. С тога остајем при томе да са гледишта општинских интереса огласимо ово за врло хитну ствар, или ипак да изберемо комисију која ће ту ствар свестрано испитати и поднети нам извештај на основу кога би могли донети одлуку.

Председник. Као што вам рекох ја немам ништа против тога да се изабере комисија. Доиста ствар и нијн позната била, јер у штампи није о њој говорено, и ја се слажем да и треба што боље да се расправи. Што се више и озбиљније проучи, тим ћемо бити сигурнији, да ћемо потрефити пут, како треба да се изврши.

С тога мислим да се сложите с тиме да се изабере комисија, која ће проучи то питање. (Усваја се)

Сад молим вас, кога ћете да одредите у ту комсиију?

Андра Одавић. Ја бих предложио да у тој комисији буде пет лица, и да чланове те комисије кандидује г. Милан Петровић енжењер, и он сам да буде члан те комисије.

Председник. Усваја ли одбор предлог г. Одавића? (Усваја)

После мале паузе:

Милан Петровић. Ја кандидујем ова лица: г. Милана Капетановића, (прима се); г. Свет. Ристића (прима се); г. Мату Јовановића (прима се) г. Смедеревца (прима се); и мене петога (прима се)

Председник. Имали би још неки посао да радимо, али пошто је доцкан, закључујем седницу.

Седница је трајала до 9 сахати у вече.

држан 27. Јануара 1892. г. у Београду.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Отварам седницу и молим да чујете протокол прошлог састанка (Прочита се и би примљен протокол.)

Секретар чита оставке Петра Маринковића абације и Димитрија Ћирковића да се разреше од чланства у пореском одбору.

Сведозар Ботурић. Ја сам мишљења да остану обојица, а нарочито г. Пера који је на свима местима где има какво почасно звање казао: да не меже да их се прими одговарајући се на дужност у пореском одбору. И сад кад би био разрешен и од ове дужности. онда незнам шта би био. Ја сам мишљења да дође он у овај одбор и због позиавања грађана из свог краја: и у толико ће бити и боља радња пореског одбора. Што се тиче Ћирковића, он има доста дужности и пошто неможе да их све обавља треба на његово место одредити другога.

Мата Јовановић. Ја за г, Петра незнам, али знам да Ћирковић има веома млого дужности; он има посла сад у Скупштини за тим у банци, а ја мислим да га неби требало толико оптерећавати, него му наћи замењеника.

Соломон Азријел, Господо порески је одбор готов са разрезом за ову годину и за то нека ова обојица остану.

Коста Б. Мијаиловић. Ја мислим да Ћирковића може и сам закон да брани а Маринковића штедио би да не буде, али пошто је одбор порески већ готов са пословима; онда нека за ову годину остане.

Мијаило Ђорђевић. Ја сам члан пореског одбора две године и никад нисам видео тога Ћирковића тамо. И пошто не долази боље је одредити другога на његово место.

Председник. Ја сам од скора, тако од почетка овота месеца, у пореском одбору и у колико ми је знано, г. Ћирковић долази на мој позив и врши послове. То што вели г. Ђорђевић можда је било раније, у осталом морам напоменути и то да има три одбора и да чланови његови раде наизменце; те можда г. Ћирковић није долазио у ону групу у којој је био г. Ђорђевић. Чује се: нека остану и даље.)

Јесте ли за то да остану и даље?)Јесмо.)

Председник. Вама је познато, да је ради регулисања „Брк. ул.“ министарство грађевина предложило начин како ће неко земљиште да се размени и како ће процена да се изврши. За то су одређени чланови комисије на коју је и одбор пристао. Они су свршили тај посао и поднели ми процену да је ја потпишем за општину. Молим вас да чујете извешће о томе, пошто сам рад да то иде са вашим знањем и одобрењем.

Секретар прочита:

Председник. Молим вас одобравате ли овај извештај (чује се: одобрава се; други: да нам се објасни).

Светозар Ботурић. Ја мислим, да треба да примимо извештај комисијски, кад је комисија поверењем нашим изабрана. јер неби било оправдано понашати према њој са неповерењем.

Председник. Ови су процениоци, које је одредила државна власт и пошто је општина један од чланова заинтересованих за регулисање те улице, онда је државна власт сматрала за дужност, да саопшти општини и да је упита да ли она има каквих изузећа да чини противу проценидаца. Ми смо казали да немамо

ништа, а то значи да пристајемо на све оно што је она проценила. Сад долази само ово; одобравате ли ви ову процену која је донесена, у име општине и ако је одобравате да је ја потпишем иначе не.

Милутин Марковић. Ако је ово свршила комисија која ради на позив државне власти — управе вар. Београда, која је заклета, за процену имања, онда противу те процене ми не можемо ништа друго чинити, него да ову процену примимо; а ако то није извршила ова комисија, онда можемо говорити и чинити приметбе па и уништити рад. (Чује се: та је комисија.) Што се цене тиче ја налазим да ова није велика код већ и на врачару цена имању достиже ову по величини. У главноме овди се врши трампа у којој колико примамо, онолико и дајемо.

Председник. Дакле, усвајате ли ово? (усвајамо).

Сад имам да вам учиним једно саопштење.

Шиљански, који је полагао, као што знате, тротоарске плоче на теразијама у краљ. Милановој улици, поднео је неки рачун о више утрошеноме материјалу, него што је предрачуњено и моли да му се исплати.

Ја сам овај његов рачун поднео грађевинском одељењу, да да своје мишљење и ово налази да му треба захтевани вишак платити. Молим вас да чујете то мишљење.

Секретар чита.

Председник. Ви знате, господо каква су раскопавања била извршена у краљ. Милановој и теразијској улици и ја сам сматрао за своју дужност, да настанем, да се те улице што пре доведу у ред. Тамо је било исечених жила од дрва, и ваздан које чега, што је требало уклонити, и ја сам казао предузимачу, да он умножи број радника и кола те да што пре све те сметње уклони Он је то учинио и посао је свршен пренего што би иначе био. С тога ја мислим да ће одбор признати предузимачу овај вишак, који иначе није велики. (одобрава се).

Мата Јовановић. Господо, кад је реч о тротоарима, ја би имао да подсетим председништво на једну одлуку одборску.

Ја сам прошле године предложио, и одбор је усвојио да се при прављењу тротоара свуда обележи где ће се дрвеће засађивати и да се остави рупа за дрва. Сад је подигнут тротоар у овој улуци, али није остављено место за ово, да ли с тога, што није било каменоресца или не, ја незнам, али ја бих молио, да се води рачуна о тој одборској одлуци, па да се и то изврши на рачун тротоара, јер се иначе тај рачун нема од куд платити.

Ја ово покрећем с тога, што је „друштво за улепшавање врачара" решило, да се у крагујевачкој улици у којој је тротоар направљен засаде дрва, и требало би да општина нареди, да рупе буду спремне, те да се сађење дрва лакше може извршити. Пошто таква одлука постоји, ја молим да се изврши. Председник: ја незнам за такву одлуку.

(Инжињер објашњава како би требало решетке набављати и т. д. и како те доста коштају.)

Ја кад чиним овај предлог не говорим о решеткама; решење о њима била би ствар засебна. Ја предлажем, да се улицама, у којима ће се засађивати дрва при грађењу тротоара оставе рупе, како се не би морао тротоар кварити, рупе правити и нов трошак око тога чинити

Председник. Хоћете ли да овластите општину, те да одреди улице у којима ће се дрвета засађивати, јер све улице не могу да имају дрва, и ако то примате, онда да одредимо комисију. (Прима се)

Др. Павао Поповић. Ако постоји одборско решење у погледу тих рупа као што г. Мата вели, онда би требало да се оно изнађе и да се види, како оно гласи. Дакле, пре свега треба да видимо то решење па онда тек можемо решити шта би се могло чинити по напомени инжињера о набавци решетака.

Председник. Ја ћу решење тражити, и видећу шта је одлучено, али било решење или не било, ја мислим да би се могла одредити комисија од 2—3 човека, који ће обележити улице у којима се има засадити дрвеће.

Мата Јовановић, Што се тога питања тиче, ја мислим да би то могла да ради комисија, која има да ради на улепшању парка „калимегдана" нек узме план Београда па према томе нека оцене где што треба да се уради. У напред знам да ће у овој крагујевачкој улици па до „Славије" морати да дођу дрва и треба да дођу; у осталом она је преко „теразија" па све до г. Ристићеве куће засађена и сад долази да се оно парче око „цветног трга" засади. „Друштво за улепшавање врачара" постара ће се о набавци дрва, но ја би молио председника, да се ово учини, што је лањске године одлучено, и да се увек у будуће при грађењу тротоара остављају рупе на одмереним местима, и да све то дође на трошак грађења тротоара.

Милутин Марковић. Ова ће ствар најбоље бити свршена ако би комисија она, која ради на улепшању калимегдана, урадила и ово, што се предлаже али био би мишљења да јој се нагласи нарочито да она настане, да се по улицама засађује дрвеће одрасло а не ситно и неразвијено коме ће требати по 15 година да се развије, као и то да дрва буду у колико је могуће и подједнака. Што се тиче издатака за ово дрвеће мислим д. је најправичније да падну на терет ималаца имања у тим улицама које се улепшавају пошто они једини и имају непосредну корист од тога улепшавања улица.

Председник. Дакле, ја вас молим пристајете ли на ово, да комисија одреди улице у којима треба засађивати дрвеће и да се настане да се по тротоарима у будуће отварају рупе за дрвеће на рачун тротоара односно сопственика (усваја се.)

Сад долази даље:

Правобранилац месарског еснафа ми је поднео мишљење у коме износи да општина треба да се одрече наплате цубока Ја сам казаода општина не може да се одрече, али ћу изнети одбору и тражити решење о томе. Ви знате, господо, правилом о слободном клању прописала је општина да поред таксе. коју наплаћује од месара од сваког закланог брава, да они имају и извесне делове да дају општини као што су глава, џигерица и т, д. За те делове, које општина посли продаје јавном лицитацијом, општина добија годишње око 35,000 динара. Месари би сад хтели, да се цубок њима уступи за извесну накнаду, али ја сам казао да се општина тога не може одрећи.

Гавра Бркић. Мени је познато, да постоји једна молба од месара, да се расчисти са тим пубоком, и ја молим председништво да се и та молба прочита.

Председник. Мени та молба од целог еснафа није позната.

Гавра Бркић. Молба постоји бар ја тако мислим, и они нуде 2 дин. од комада више него што сад плаћају. Ја мислим да није право да општина не учини људима пожељи, већ да им тако рећи на тај начин отима; молбу им треба и с тога уважити јер они пристају да испуне тих 30—40 хиљада динара па да општина ништа не изгуби. Ја сам за то да се ова молба изнесе и прочита.

Председник. Ако хоћете ја могу потражити ту молбу и изнети да вам се прочита. (Чује се: врло добро.)

Светозар Ботурић. У исти мах молим да се прибаве статистички податци, колико се годишње закоље комада волова брава, оваца свиња и т. д. па онда да видимо, да ли они нуде ону цифру коју општина сад прима, и да ли им према томе треба уважити молбу или не.

Председник. Учиниће се.

Сад млекаџије моле да се трошаринске таксе ослободе.

Секретар чита молбу Аксентија и других.

Председник. Ви знате, господо, да је трошарина на млеко ударена по закону о варошкој трошарини и да ми имамо овај приход предвиђен законом.

Ова молба противна је томе закону и ми не би могли да дозволимо ово, јер кад би се одрекли од ове наплате, онда би се одрекли и од других извора; друга би ствар, била, кад би то био незнатан приход; али то није случај, јер је ово приход, који је знатнији и служи као извор за извршење већих општинских предузећа.

Гавра Бркић Ја незнам, господо, да ли је могуће учинити какву размену, само да општина не би изгубила неки приход и да се оптерете неки други артикли јер као што знате млеко је врло важно за исрану; ако би могуће било ту замену извршити бих молио да се то учин .

Никола Вулковић. Господо, ми имамо да говоримо о приходима општине од којих зависи много што шта. Данас, кад би њих ослободили од трошарине, морали би ослободити и друге, који би нам се пријавили и постепено изгубила би општина своје приходе; али овде ја налазим неке неправилности. Заиста, господо, кад је реч о наплати трошарине на млеко, ја мислим да је право, да са онима који врате непродато млеко и да га извезу ван вароши поврати наплаћене им трошарина на млеко које врате. Ви знате да има случајева да млекаџије не могу да продаду млеко и да га извезу ван вароши и у том случају њима се ништа не враћа од трошарине а требало би.

Осим тога ви знате да сељаци уносе млеко у варош без трошарине; они то некако прокријумчаре преко ноћи и тро-

шаринскн стражари и су кадри да их ухвате; с тога ја мислим да треба од свију подједнако да се наплаћује, а и да се овима што враћају из Београда непродато млеко врати трошарина за онолико за колико су вратили из вароши млеко.

Вељa Тодоровић. У колико сам ја сазнао, постоји трошаринска комисија. Добро би било да ову молбу тих кравара пошљемо тој комисији, па нек она промисли, да ли се може од трошарине ослободити млеко и ако може да нађу други извор који би то заменио, па да нам она поднесе извештај и онда да решавамо.

Милутин Марковић. Ја држим да ми у основу не можемо усвојити ову молбу, јер се приход од тога никако не може напустити., а слажем се с Вулковићем, који каже, да може бити неправилности које долазе при увозу и да ту треба неке мере предузети, те да они не трпе штету.

Држим да би се та неправилност могла избећи тако, ако би код трошаринске управе постављен био какав општ. чиновник који би градусом, или другим мерилом при увозу млека исто на грађ измерио и трошарина наплатила, па ако све не продаду, онда при повраћају из вароши да им се опет то млеко премери и ако се нађе да је јачине оне исте које је било при увозу, да им се такса за толико врати.

Што се тиче напомене г. Вељине, да се унути трошаринској комисији, држим да то не треба да буде, јер та комисија не постоји за ова основна питања, него само ради проучавања трошаринска питања о манипулацији у трошарини. И тако ја сам за то, да се овај предмет не шаље трошаринској комисији.

Г. Бркић. Можемо ли ми то мењати кад о томе постоји закон. Ако можемо да говоримо о овоме, а ако не можемо да не говоримо.

Председник. Млеко је артикл, који је оптерећен законом о трошарини и то је оптерећење изведено на начин како се закон издаје и сад да би то изменили, морали би прећи све те формалности.

Што се тиче неправилности ја примам да се то удеси и да се води рачун од квалитета млека, То је и био главни узрок, кад смо завели трошарину на млеко, да би се подвргло прегледу како не би продавали воду и друге нечистоће у место млека.

Закон је овај ушао у живот тек од Маја месеца и због краткоће времена још не може да се сазнају све неправилности. Што се тиче прихода на млеко тога се не можемо никако одрећи.

Има реч Коста Б. Мијајловић (Бркић. Молим ја нисам свршио говор).

Неможете без реда ја сам дао реч Кости.

Коста Б. Мијајловић. Ја би примио ову молбу млекација, да су се они обратили са истом пре састава буџета. Али кад ово не може, онда и ја би био за то, да се њихово млеко при увозу мери и што не прода ако одговара првој мери да му се врати такса. Ми знамо да они мећу воду у млеко и с тога треба их строго контролисати. Ја сам очима мојим видио једног како сипа воду, па кад сам га упитао шта то ради, он вели теби нећу да продам с водом него за друге.

С тога би требало дати то право и одборницима да могу мерити млеко, па му одмах хрђаво млеко узети.

Др. Марко Леко. Видим да је већина за то да се преко ове молбе прође на дневни ред, а и ја би био тога мишљења. Али овом приликом могли би бар донети одлуку да се што пре пропишу правила како да се млеко односно квалитета контролише као што је то била намера и онда кад се је трошарина на млеко увела, С тога предлажем да се изабере нарочита комисија, за израду правила о контролисању каквоће млека и о начину наплате трошарине на млеко.

Соломон Азријел. И ја никако не могу да одобрим ову молбу млекација. Ја знам једног да је донео 100 литара млека.. Продао 20—30 литара и каже има још 80 литара. Кад смо се после уверили ми смо видили, да је он помешао воду. С тога сам и ја да пропишемо правила па да се млеко на улазу прегледа и кад се излази из вароши опет да се прегледа и ако буде једне исте јачине, да му се врати такса на онолико, колико није продао.

Председник. Прихода се не можемо одрећи, али можемо нешто удесити те да и за њих буде боље, а то је да се усвоји предлог г. Марка Лека, да се млеко контролише и да се одреди комисија да пропише правила.

А. Одавић. Овај предлог г. Лека потпуно примам, само би имао да учиним још једну допуну. Кад већ хоћемо све да контролишемо, онда би предложио да та иста комисија прегледа и сва вина и да се строго казни сваки који се ухвати да не продаје право вино.

Господо, овде се у Београду страшно фабрицира вино, То треба спречити у интересу здравља, да се свет не упропашћује.

Ако одбор прима ја ово предлажем.

Светзар Боторић. Мене је изазвао говор г. Одавића да о своме говорим. Заиста господо, ово стоји што г. Андра наводи, и ако не можемо да контролишемо потпуно ове што држе вина по подрумима можемо бар оне, што продају вина на пијаци. Треба спречити мешање вина са неким прашковима, јер доиста и и ја као трговац муке имам да дођем до доброг вина. Дакле треба прописати правила, да се једном зна шта се продаје у вароши. Ја знам једног у комшилуку код г. председника, који купи кишницу па прави вино. Моли да се предлог г. г. Одавића прими.

Председник. Усваја ли одбор овај предлог? (Усваја) Онда изволте кандидовати чланове за комисију да пропише правила.

Милутин Марковић. Ја предлажем г. Dr. Марка Лека, Андру Одавића, Боку Димитријевића апотекара, Вељу Тодоровића и Лазу Дашковића; а да могу тројица решавати. (Усваја се.

Dr. **Павао Поповић.** Ја би само учинио једну напомену; а то је у томе, да се овој комисији придружи и шеф општ. лекара и управник трошарине. (Усваја се).

Вељa Тодоровић. Ја предлажем да се рад те комисије распростре и на сва остала пића. (Усваја се).

Председник. Добро. Онда је усвојено да изабрана комисија пропише правила за сва пића.

Сад изволте чути извештај лекарске комисије о установљењу завода за дезинфекцију. (Секретар прочита).

Према овом извештају ја сам приступио оправци старог апарата. Али овде у извештају има и то, да се заведе један дезинфекциони биро. Усваја ли одбор да се томе приступи и да се нужне припреме учине.

Dr. **Матко Т. Леко.** Пре но што би приступили дефинитивном решавању о установи дезинфекционог завода, мишљења сам, да би требало претходно штампати цео реферат лекарскога друштва, на основу кога је комисија решила и предлаже одбору, да се такав завод установи. Тај реферат доста је опширан и место да се сад овде чита корисније ће бити, да се отштампа како би га г. г. одборници могли боље проучити. Ово је нужно у толико пре, што је установа дезинфекционога завода, како се предлаже, у вези са знатним издатцима.

Председник. Усваја ли одбор ово мишљење Dr. Марка Лека? (Усваја).

Молим вас да усвојите неке накнадне кредите. Ви знате да сам ја учинио распоред са особљем према буџету за 1892. годину. По буџету ја би имао да одпустим из општинске службе осам службитеља, с тога што се онда држало да да нетреба да остану нарочито службитеље по одељцима.

Друго Послови у књиговодству и рачуноводству као и у самом суцком одељењу повећани су знатно, а и у административном одељењу. Послови овде застају с тога што нема довољно писара и практиканта. С тога би молио да одобрите кредит на рачун уштеда на плате да могу узети још два писара за суцко одељење и административно. У броју службитеља морам да уврстим и једну женску, коју сам узео да непрестано пере ове собе пошто има толико соба да се мора непрестано прати дакле стално лице за тај посао. Дакле на рачун оних 8 службитеља мислим да се и ово лице уброји.

Ово је истина први месец у овој години, гди се неможе одмах да види велики успор у раду, но ја сам опазио да ће наступити. С тога вас молим ди ми одобрите оних 8 службитеља и ону жену, два писара. Дакле да не би одпуштао све, јер не би имао с ким да радим.

Мата Јовановић. Па добро, Ја држим да ми можемо одобрити председнику да он са оном сумом располаже како је по буџету и како је најбоље, да се подмире послови Сад да ли ће оно узети оволико или онолико службитеља, то је његова ствар.

Председник. Дакле одобрава ли одбор да се ових осам службитеља узму на рачун партије из непредвиђених трошкова, а два писара на рачун уштеда од плата чиновничких? (одобрава).

Сад има једно друго питање. Секретар ми је саопштио, да има једна гомила стенографских записника одборских седница, које нису доспеле да се у прошлој години печатају. Нису доспеле с тога, што се зна да општинске новине излазе једанпут недељно и на једном табаку. Сад у последњем броју тек су почеле излазити од месеца августа прошле године. То је незгодно да излазе белешке после пола или целе године. С тога би било побребно да се оне штампају као

прилог новинама све дотле, док се не стигне, а за то је нуждан и већи издатак. (Чује се: да се одобри).

Соломон Азријел. Држим да треба издатак одобрити, јер од Августа до данас неће више изаћи од 10—20 табака па неће ни издатак бити велики.

Председник. Треба да буде више, јер оно што вели Соломон било би само за неколико недеља.

Љуба Јовановић. Ја незнам да ли би их требало и штампати.

Dr. **Марко Т. Леко.** И ја мислим да не би требало, бар небн требало све старе стеногр. белешке штампати. Без сумње међ њима има доста таковнх, који после тако дугога времена неће ни интересовати грађанство. Зато могли би од старих стеногр. бележака, пробрати само важније и штампати их те да се што пре новије стенографске белешке отпочну уредно и у своје време штампати.

Светозар Боторић. Ја држим да треба да се штампају што брже тако да рад ове седнице изађе идуће недеље. Иначе не треба их ни штампати.

Соломон Азријел. Овако да буде од Августа прошле године до данас да се штампа све у додатцима, а од данас да се штампа све у листу па колико изађе.

Већа Тодоровић. Ја мислим да је најбоље онако како предложи г. Леко. Нек се одреди једно лице да то све прегледа и шта треба нека се штампа, а остало није нужно. Нпр. што ће да се штампа оно односно уверења општина што издаје.

Никола Вулковић. Како би било да се штампа само у изводу.

Председник. У одбору се о овоме толико пута говорило како да се удеси те да стенографске белешке излазе савремено, па се све покушало и опет заостаје. Ја се сећам да је казано да се више не штампају па је то изазвало неко колебање у одбору. Да се све штампа стаје велики труд и трошак. Да се праве изводи и то је трудан посао, да би једно лице само то требало да ради.

Молим вас да нађете начина како да се то све постигне.

Соломон Азријел. Ја мислим овако. Све од Августа до краја прошле године да се скупи у једну књигу и тако штампа у онолико екземплара колико има одборника и претплатника, па раздаровима,

Dr. **Павао Поповић.** Штампање стенографских записника заиста је једна мучна ствар која се већ толико пута потезала; она је да се у пренесеном смислу изразим, постала тако рећи разговор без излаза. Ако не жалите трошак може се једновремено штампати и текући и заостали рад одборски, а ако жалите онда ће вечито застајати, јер материјал који се у једној седници скупи неможе да изађе ни на два-три, а камо ли на једном табаку. Ми знамо шта кошта табак и према томе знаћемо и шта ће све коштати. Што се мене тиче, ја не би био за то да се у опширности штампају ове стенографске белешке. Да кажем и разлог за што. Разлози за и против не морају имати велики значај по ширу публику. Дакле ако хоћете да идемо са листом, онда треба да штампамо у изводу и то оно што интересира грађанство. Ја би пре био за то, да се штампају у општинском листу комисијски извештаји пре но што се на претрес изнесу. Дакле предлажем, да усвојимо да се штампају у изводу записници, а овај мој предлог да се прими у погледу штампања комисијских извешћа у листу пре — но што се пред одбор на решење изнесу, јер ће од овог много веће користи бити, што ће одборници предмет проучавати и упознати се њиме, те тако ће спремни и обавештени улазити у расправу појединих важних питања.

Већа Тодоровић. Да допуним мој говор. Држим да је најбоље да се изберу три лица, па они да виде како ће то бити; а овако не треба да решавамо.

Милутин Марковић Господо. Није ово први пут да се говори о овом предмету. Још од 1886. године па сваке године било је говора по 5—6 пута преко године и никад није решавано да остане стално. Највише је изношена та потреба да се грађанство што више упозна са радом одбора и обично је решавано да се белешке стенографске штампају. Сад у овом случају ако би правили изводе то би био засебан посао па разуме се и засебан расход. Ја држим да оотанемо по старом па да се само додаје прилог по један а по потреби и више табака. Односно додатка г. Др. Павла, тај је додатак неостварим. Он хоће прво да се штампају извештаји комисијски па онда изнесу пред одбор. Ја мислим да се то никако неможе у практици да изведе. Сви комисијски радови више мање свршавају се пред самом седницом, а и лист излази свега једанпут недељно, а ми опет као што видите имамо скоро више него две седнице недељно. Ово је већ једна велика сметња за пријем предлога. Нарочито треба имати у виду и још и то што наши комисијски радови иду споро, природно томе. што је сваки од нас више мање заузет својим редовним пословима.

Dr. **Павао Поповић.** Господо. Дозволите ми да још за кратко време ваше стрпљење задржим. Не би говорио; да се г. Милутин није мало неповољно изразио.

Он вели да је мој предлог неостварим. Лепо, ја ћу примити ту претпоставку и да побијем оно што је претходило томе. Да побијем важност штампања у целини. Кадшније могуће одборске радове штампати претходно, да се задовоље потреба одборника који залажу своју част за свој рад, онда питам, шта ће ми да задовољавам таштину појединих људи после 6 или 8 месеци што ће читати свој говор. Ја мислим да је то сарањено дете а међутим издатци су већи. Ја би гласао да се само одборски записници у оваквој форми у целини штампају.

Dr **Марко Леко.** Штампањем бележака стенографских не иде се на то, да се задовољи таштина појединих одборника него тиме се само одговара једној жељи грађанства. Кад би се стеногр. белешке штампале ради таштине, неких, онда би сви били за то, да се нештампају и да се трошак око тога избегне. Главно је питање дакле хоће ли у опште да се штампају стеногр. белешке или неће. Ако хоћемо, онда не треба жалити трошка и штампати их, али не као сад после неколико месеца, већ у што краћем року по могућству одмах после седнице.

А. Одавић. Ја сам ово питање покренуо једино за то, што се стенографски записници штампају после 5—6 месеци, а овим покретањем иде се на то, да се штампају на време. Што каже г. Паво, да је то мртво дете ако се штампају после толиког времена, то је истина. Ја се слажем са г. Милутином да се уза сваки број новина стави и један додатак а од ове 1892. године да се записници штампају одмах.

Што се тиче онога мишљења, да се само изводи из стеногр. бележака штампају то је тешка ствар и ту би требало особено лице за тај посао с платом годишње најмање 2 хиљ. динара, а толико неће коштати кад би додали сваком броју по два табака. Дакле за ово мишљење нисам. У осталом о овоме се и неможе сад донети одлука јер нема довољан број одборника.

Председник. Потреба је господо ово питање регулисати тако, како ћемо подмирити оно што се захтева од тога, те да се зна шта се у општини ради. Примате ли дакле да се сви досад заостали стенграфски записници штампају као додатак општинским новинама, или да се сви штампају у једну засебну књигу? (Чује се: боље као додатак). Добро. Дакле усвојено је да се штампају као додатак општ. новинама. Сад друго. Од јануара 1892. год. записници да иду савремено са нашим радом и то да се штампа пама изнело 2—3 табака. Према овоме одобрава ли одбор издатке на ову цељ? (Одобрава).

Састанак је закључен. Састанак је трајао до 9 сах. после подне.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Моје јавно предавање на Вел. Школи биће допуњено, оштампано под именом

КЛЕФТЕ и СУЛИОТЕ

Књига ће бити лепо израђена, изнеће на девет штампаних табака, и биће готова до половине месеца Фебруара — Препоручујем ову књигу свакоме, ко хоће да се ближе упозна са новијом историјом грчкога народа, и препоручујем је и свакоме оном, ко љуби и поштује слободу.

Молим све пријатеље ове књиге, као и моје личне, да се заузму за претплату и шљу моме издавачу г. Пери Зорићу фактору државне штампарије. Претплату ваља слати најдаље до 10 Фебруара.

Књига је за претплатнике 1 динар, а за непретплатнике биће 1.50 динар. Скупљачима поред благодарности и 10%.

20 јануара 1892
Београд

Војислав В. Рашић
правник

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама.)

Држан 2. Септембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 7 часова по подне.

Председавао председник М. Р. Маринковић.

Председник. Отварам седницу и молим да чујете протокол прошле седнице.

Секретар чита. (Прима се).

К. Б. Мијаиловић. Шта је урадило председништво по моме саопштењу: да је марвени лекар Београдски издавао сточна уверења да је нека стока купљена на београдској пијаци а то није било но по селима и вашарима?

Передседник. То је била нека усвојена практика; и ја сам тражио од министарства унутрашњих дела да то више не буде и министарство је предузело шта треба да се таква уверења више не издају. За овај пак случај учиниће то исто или што буде требало.

Ви сте ми господо ставили у дужност и ја сам то примио, да се односно жеље тестатора Милије Карастојановића код суда известим и вама извештај поднесем. По томе ја сам издао наредбу општ. адвокату те је ишао у суд и донео извод из тестамента. Чујте тај извод. (Секретар прочита).

Дакле као што сте чули, он замишља да се у општини налази сиротињски фонд. Сад је на одбору да реши шта ћемо урадити са легатом од 120 дин.

Г. Мата Јовановић као што се сећате говорио је у прошлој седници, да се нека врста фонда уреди у општини коме ће растити приходи, а и иначе да би општина могла распоредити са издржањем своје сиротиње. Дакле сем онога, што општина даје сиротињи да се образује један фонд, који ће доцније сам моћи потпомагати сиротињу.

Милутин Марковић. Према овом извештају адвоката тестатор је оставио фонду сиротињском и кад је тако, онда је јасно, да се ова сума неможе другче ни утрошити, него остаје да се употреби на овај начин и фонд установи. Но како је ова сума мала и са њом се неможе остварити тестаторова воља, ја би се придружио мишљењу г. Матином да се образује фонд, у који би се скупили сви легати, који се остављају општинској сиротињи и из кога би се олакшао будет општински на партију издржања сиротиње. Но за извршење тога неможе се овако ништа радити без неких правила. С тога образујмо комисију, која ће то проучити и одбору поднети на решење а међутим сада можемо донети решење да се завештана сума сматра за саставни део већег фонда за сиротињу.

Коста Главинић. Г. Милутин је разложио ово питање добро и сад само треба да се размотри, да ли нема сличних фондова, јер како сам чуо има доста оставштина општини раније учињених па може да има и какав фонд. С тога нека се образује комисија, па нека потражи има ли још оваквих легата. Ја се сећам легата пок. Хранисављевића и данас о њему нико не води рачуна па му се незна чак ни гроб где му је — а то није лепо, кад људи чине оваква добра дела.

Председник Дакле, пристаје ли одбор на ово: да се образује комисија која ће израдити правила за овај фонд и ова сума од 120 дин. да падне као улог за фонд, а сем тога комисија да превиди и архиву да ли има још добрих људи, који су учинили општини какав летат и да ли има суме која ће припасти томе фонду. (Пристајемо) и онда да се изнесе одбору. Усваја ли одбор? (Усваја).

Председник. Кога мислите да одредимо за ту комисију? (чује се: Мату Јовановића, Боку Новаковића, Гавру Бркића! (прима се).

Г. Лука Ћеловић најнижи понуђач дрва за општинску потребу пристао је на измењене услове и дао је на то и свој потпис. Сад имамо још да решимо која ћемо дрва да узмемо? (чује се: букова).

Милутин Марковић. Како би било да промешамо: да узмемо, н. пр. једну половину букових дрва а половину церови или растових која су нешто јефтинија. (врло добро).

К. Главинић. Већ је четврта година за мене од како се ово питање решава и још никако да се једном с тим буде на чисто која дрва да се набаве. Не би било лепо да се и до године бакћемо око овога него најбоље да још сад свршимо то питањке олико ћемо узимати ових колико оних дрва. По момо уверењу најбоља су грабова дрва, па букова, јасенова и т. д. Букова дају већи пламен а растова и церова више жара; према томе можемо и решити колико ћемо од којих да мешамо.

Да не би дангубилм око овога, да оставимо ово на промишљање до идуће седнице. (Прима се).

Председник. Г. министар просвете издао је наредбу да се у Београду отворе два пета разреда основне школе. До сад није било пети разреда основне школе у Београду али је он наредио да се сад отворе. Тиме је општини стављен на терет приличан издатак.

Наређење министрово основано је, наравно, на закону по коме је он властан да отвара ове разреде кад и где налази за добро и ми смо сад дужни да нађемо зграду и да спремимо све што је потребно за отварањ тих разреда, а богме за до године се имамо побринути и за отварање шестих разреда. На тај начин мисли министарство да ће се избећи оно нагомилавање деце у средњим школама у првом и другом разреду које је на штету и наставе и доброг реда међу децом.

Ја вам то саопштавам ради знања с тим да је то наређење саопштено главном школском одбору који није имао ништа противу њега да примети нити је могао јер је министар ово издао на основу закона.

Сад остаје на нама како ћемо да извршимо ову ствар.

Филип Васиљезић. Министар зна да има врло много посла и издатака у општини и да општина натеже с издатцима па није требао да јој натура и ову обвезу и издатак. Ја мислим да г. министар треба да одустане од овога бар за сад док је ово стање у општини па доцније — боже здравље. Тако би му требало одговорити.

Председник. Не тражи он да му ми одговарамо него да извршимо што наређује на основу закона.

У осталом, ми би смо, као представници Београда, имали мало да се замислимо и да се побринемо о даљем току ове ствари.

Ово није тренутна потреба већ једна од сталних која ће се до године појавити у већем обиму Са тога би смо се могли побринути да бар унутрашњи рад, унутрашње уређење ове установе, буде што боље и да што више одговара потреби вароши. Ми смо истина дужни да примимо ово, али чинећи издатке на ове школе, ми то не треба да дајемо непромишљено; на против ми то можемо тако удесити да се поносимо овим отварањем школа, да се поносимо тиме што смо им дали устројство које најбоље одговара потреби Ми можемо тражити да та школа не буде проста основна школа у којој ће деца да уче да читају и да пишу него да школовање удесимо према нашим месним потребама, да на пример унесемо у програм тих школа оно што је потребно нашим занатлијама и да ђак који је већ свршн, уђе с извесном спремом у занат. Ми знамо добро шта су наше локалне потребе и ми их на овај начин можемо понајбоље задовољити.

Срамота је за Београд да остане при данашњем стању; срамота је да стоји горе и од суседне нам варошице Земуна. Земунци су основали школу у коју београђани одводе своју децу ради спреме за трговце и занатлије у там. реалци.

То школовање наше деце на страни, ми можемо остварити код нас и потпуно одговарајуће нашим приликама.

Ако би сте се дакле и ви сагласили с тим ја бих молио министра да прими ове наше жеље на знање и да према њима удеси програм наставе.

Тако ће школа извести на добар пут знатан број деце и неће бити оне претрпаности у првим разредима гимназије, каква се сад виђа.

У томе, дакле, смислу могли би смо, ако хоћете, писати г. министру просвете. (врло добро!)

К. Главинић. Господо. У овом питању не можемо ми донети решење, да не примамо наредбу министрову. Али ја мислим да овакве школе, какве мисли г. министар да заведе немају никакве вредности. Мени изгледа да се хоће да скине са државе један терет и да се набаци на општину. Али кад морамо да примимо онда бар да учинимо оно што је предложио г. председник, и ако нећемо имати вајде за ову годину, пошто још није направљен програм, а поред тога треба спремити и раденике за ову школу. С тога да умолимо г. министра да он чује и нас при грађењу програма.

Председник. Дакле усваја ли одбор с овим напоменама да се њихов програм удеси у договору са општином како ће одговарати нашим приликама и поред тога ја ћу тражити још и то, да се у оваковим школама неће примити деца, која нису београдских грађана; јер ако би отворили школу и примали из целе земље онда се не би могло издржавати. Другим местима ако треба овака школа нека отварају сами. (Чује се: има такве школе у Земуну). Немојте тамо молим вас. Тамо је усвојена школарина. (Усваја се).

Има још једна хитна ствар молим вас да чујете ја ћу вам референсати. Има 10—12 лица војника првог батаљона обвезника редовне војске који су изјавили да се немогу хранити о свом трошку и командант тражи да се и за њих исплати храна. То су све сиротани.

Одобрава ли одбор исплату? (Одобрава).

Чујте сад још једну хитну ствар.

Шеф пореског одбора каже, да чланови пореског одбора ислужују свој рок и треба да се изберу нови чланови. Ово није досад било пред одбором па с тога ће се изнети пред прву идућу седницу на решење. (Добро).

Коста Главинић. Ја би учинио само једну приметбу, а то је да председник са појединим члановима одбора направи листу да буде готова. (Усваја се).

Председник. По одавно стоји решење одбора, да адвокат поднесе своје мишлење о кауцији у 1200 динара што тражи Ђиоије и компанија.

Молим вас да чујете мишлење адвоката. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор ово мишлење? (Усваја).

Коста Главинић. Ова ствар чини врло непријатан утисак на мене, кад у књигама нема ни трага ни гласа о овој кауцији. Ја би молио да се види у благајни да не буде у књиге главне благајне заведено.

Председник. Добро и то ћу видити. Дакле мишлење адвокатово да се усвоји с тим да се трага до коначног решења (Јесте).

Сад има још једно питање као хитно упућено од г. министра унутрашњих дела. Чујте.

Министар војени на основу закона о нишкој трошарини обратио се министру унут. дела са захтевом да се лиферант за гарнизон београдски ослободи трошарине, као што су ослобођени и они у Нишу. Међутим у закону за нишку трошарину изречно стоји, да се ослобођавају, а у закону за боградску трошарину тога нема. Министар војени тражи преко министра унут. дела, да овај подејствује, да се и овдашњи ослободе. Министар унут. дела шаље тај акт с препоруком да суд са одбором уреди ту ствар и донесе извештај.

Ја ћу вам свратити пажњу на ово. Нишка је трошарина уређена само по товару и по томе варош Ниш пристала је на то, да може да ослободи те товаре за војне лиферанте. Међу тим код нас није тако. Ми смо оптерећени каквоћу робе са нарочитим ценама као што је на петролеум, шећер кафу и т. д. Разуме се да ми сад то неможемо примити. Н. пр. пиринач ми неможемо ослободити по самом закону.

Филип Васиљевић. Неможе се одобрити, јер трговци траже да направе одушку ма гди само да се ослободе. Моје је мишлење да се држимо закона о трошарини и да молимо министра да ово не тражи.

Ђока Новаковић. Ја сам и пре говорио, да држава, кад набавља потребе за свој рачун, да неплаћа трошарину. И сад при томе остајем само с том разликом, да они који хоће да се ослободе треба то при уговору да траже, а чим то нису тражили онда значи, да су и трошарину у уговору предвидели.

Председник. То није случај овде. Дакле пристајете ли да се ми држимо наше трошарине и да молимо г. министра, да он то немења. (Пристајемо).

Сад има неколико уверења која се траже. (види о томе састанак општински у званичном протоколу).

Сад има уверења која траже ћаци због благодијејања. Мислим да то оставимо за идућу седницу. (Усваја се).

Председник. Ви желите, дакле, да се узме преко реда молба Алексе Матића телала? (јесте) добро. Чујте је.

Секретар чита молбу Алексину којом предлаже више начина како да му општина да накнаду за плац који му се сече на углу споменичке улице, о чему је и раније молио.

Председник. Ово је, као што вам је знано, ствар регулације. По плану регулацијоном његов се плац с кућом сече. Он је хтео да зида нешто па му то није дозвољено да чини на садањој; већ на будућој линији. То му је закратио инжињер И он сад тражи накнаду за то што му се не да да употреби као својину.

Ђока Новаковић. Плац има по регулацији да се узме. И ми смо у једној од прошлих седница решили о томе и донели одлуку да се плац поново процени јер је прва процена била неправична; и сад незнам да ли је што год рађено на тој новој процени.

Гав. Бркић. Сећам се да је било то исто питање разправљано раније и да је решено да регулациона комисија изврши ову ствар поново и процену донесе а да ли је она то и урадила, није ми познато.

Ја мислим да треба с тим пожурити те да се човек не упропашћава материјално. Црно или бело, тек треба једном да се зна на чему је. Ако има да се нешто сече, нека се сече и плати а на остатку плаца нека човек зида, али овако пека се не оставља у неизвесности.

Раденко Драговић. То тражење Алексино већ је девет месеци на решавању. Ја мислим да се ни општина ни појединац не сме с туђом својином играти. Човек има и хоће да га употреби а не да му се. За што.? За то што ће му се плац сећи по регулацији. Па лепо — нека се то изврши и плати човеку за то.

Мата Јовановић. Господо, то имање има се, као што и сами знате, да сече према регулацијоном плану и по томе има се сада да цени: да ли ће се и колико сећи а колико оставити. То је по регулацијоном плану лако знати. Друго је питање овде на решењу. Ви знате да су одређени одборници и комисија експропријацијона имали да процене део имања Алексина које се сече и употребљава за улицу; они су то учинили; процена је била пред нама и ми смо нашли да је нејасна а мало и неправична на штету сопственика те смо због тога вратили процену да комисија још једанпут то процени на начин који смо јој ми нагласили, Ми смо, дакле по жалби г. Матића, учинили му извесну услугу ма да није било места жалби противу процене. то он ваља и сам да увиди. А што се сад ствар отеже, незнам до кога је узрок. Незнам да ли се комисија није могла састати или је што друго, тек до одборника и до општинског суда нема кривице. Ми смо у одборској седници, ако се не варам, донели одлуку да се не само Алексино но и сва друга имања у тој линији процене у колико зе морају да заузму за улицу; то смо учинили ради веће правичности за све како се неби десило да се нечије имање сад процени јефтиније а друга доцније скупље кад рецимо вредност имања скочи.

Ако то решење није извршила комисија онда се треба обратити министарству грађевина или управи вароши Београда — под ким она буде стајала те да види и ускори с овим послом како неби наш грађанин добио штету чекајући на њену оцену и не могући да зида због тога. Што се тиче тражења Алексина да суд откупи ово имање и да га прида уз неко друго своје имање и т. д. и т. д. — То су само његове лепе жеље ма да и он сам зна да му се остварити не моту. Одбор нема права да чини издампе и т. д. него може само по закону давати накнаде за оно што реши комисија да вреди а међутим је експроприсано за општинску потребу.

К. Главинић: Ја нисам био познат са последњим вашим решењем док га г. Мата није објаснио. По закону оно што долази под регулацију, то се мора узети. Закон наређује начин и то не бива на силу него правично, законски, на основу процене. Ја видим да је, ова ствар била пред одбором и одбор је учинио за Алексу све што је могао и сад још може молити председника да настане код управе вароши Београда да комисија што пре сврши са поновном проценом како би се могло човеку исплатити што му припада.

Јован Станковић! И ја сам хтео да кажем да треба с овим да се ускори.

Раденко Драговић: Ја мислим само толико да општина треба да буде једнака према свима грађанима, а не да једноме узме плац за проширење улице а другима да остави.

К. Главинић: То је врло проста ствар и лако је разумети тај поступак. Г. Матић је хтео да зида нову кућу и тражио је линију и инжињер му није могао дати другу но по регулацији. Кад би и други сопственик из те улице то тражио, било би и са њим то исто.

Председник: Ја мислим да захтевам да се ова ствар час пре сврши. То је све.

Гавра Бркић, Овако је исто одбијен и пре, па је опет чекао 6 месеци. Ја молим да се овде реши. Ја незнам да ли је то истина код комисије.

Председник. Тако је учињено и чланови то знају. Ако неверујете онда ја вам стављам архиву суцку на расположење па видите.

Г. Бркић. Ја нећу да гледам по архиви него хоћу да ми ви кажете.

Председник, Па ето ја вам кажем да је код комисије и то по жалби Алексиној.

Г Бркић. Да је то човек од већег положаја ја знам како би то ишло брзо, а овако човек сирома па чека толико време. Има 5 месеца како то стоји, па ништа.

Председник. Ја сам му казао нек се жали против комисије. Мени друго ништа не остаје него да ту комисију кренем да сврши посао. Могу вам казати, да ћу учинити код комисије колико сутра корак, да се то сврши. Дакле решење је одборско да се овоме човеку помогне тим, што ће се порадити да се тај посао сврши што пре (усваја се).

Сад изволте чути извештај комисије водоводне о раду на водоводима за месец Јули, (секретар прочита)

Ја сам наредио те је овај извештај штампан и у општинским новинама, те су га одборници већ могли читати, сад само да га примимо к' знању (добро).

Сад имамо молбу становника баничког и топчидерског брда да им се отвори школа.

Као што вам је познато они су држали збор и договорили се да моле општину и и послали један акт преко једног становника и траже да се за бањички и топчидерски засеок постави један одборник да врши све дужности што врши један кмет у вароши; То је једно. Друго. Траже да

им се оправи друм; Треће, да се поставе чувари да чувају њихова имања, 4-то да се доведе вода бар на сваком месту по једна чесма; 5 то да се узме под закуп једна угодна кућа за школу, 6-то да се становници ослободе од трошарине. То су све изнели и у новинама.

Односно школе одбор је раније решио да се узме једна кућа и ја сам гледао ону кућу што је предложио г. Велизарић и кад свршим јавићу одбору.

Сад ово је друга ствар. Н. пр. да се ослободе од трошарине. Ја сам одмах одговорио, да то нећемо одобрити. А што се тиче оног другог тражења нпр. за чуваре одговорио сам им да је то њихова ствар кад су се одвојили нека сами и чуваре погађају ако им треба.

Ђока Николић. Дакле они хоће све, а да неплаћају трошарину. Лепо бога ми.

Гавра Бркић Не траже они да неплаћају. Што се тиче саме воде мислим да треба да им се да неколико чесама.

Председник. Ја ћу у погледу воде дати једно објашњење. Они о води толико не брину; него има једна друга невоља, коју београђани осећају. Ви знате, да велики број београђана доноси топчидерску воду па се и на чесми у топчидеру умалила, вода. Они доказују да је то с тога, што је чесма напуштена и траже барем да то оправимо те да има довољно воде. Ја сам им објаснио, да би општина могла то учинити, кад би то земљиште било општинско али то није већ државно, па неможе општина да утиче. Можемо само да молимо али да ми извршимо то није могуће. Кад сам ја то казао, они су онда и неку помоћ понудили и то усмено, а не црно на бело.

Г. Бркић. Што се тиче путова и страже то нисам да се да, јер их нико нетера тамо да иду. а ако их је стра и имају новаца, нека живе у вароши, Односно трошарине требало би их ослободити и то не само варошане него и оне који тамо живе стално јер они то чине по нужди (чује се: то је свршена ствар) јесте свршена, али ја опет хоћу о томе да говорим те да се исправи како је право, а не сваки час дај грош.

К. Главинић. Па, господо, већ је девет сати и траба једном да умеримо наше говоре, иначе ћемо седити до 11 и ко зна да ли ћемо свршити. Овде је само једна тачка о којој треба водити рачуна а то је она о води. То је у интересу целе вароши и то треба уредити. Што се пута тиче, о њему треба да се брине и ко други а не само општина. Кад би држава хтела мало да помогне војском а и топчидерска економија својом радном снагом, пут за Топчидер покрај Вајферта, брзо би био у добром стању.

Што се осталих захтева тиче, та господа која живе ван Београда треба да се претрпе док се прво Београд снабде свима потребама па ће доћи ред и на њих. У осталом већи део тих људи материјално врло добро стоји те му се може и да мало очекне.

Раденко Драговић. Ако хоћемо да Београд раселимо онда треба дати Топчидеру ово што тражи иначе треба тражити начина како да се и становници на топчидерском брду принуде да живе у вароши.

Председник. Шта ћемо сад у опште да радимо с овом молбом?

Ђока Новаковић. Ја мислим да је у молби најглавнија тачка она у којој се говори о ослобођењу од плаћања таксе на кола при улазу у варош и о њој треба да се размисли јер не би требало те људе оптеретити толико да плаћају и овде трошарину и сваки час ћерам на кола.

Милутин Марковић. Молба се може свести на оно што се може усвојити а то је — на школе. Наша је дужност да дамо могућности за школовање деце јер тамо има виноградија чија деца морају ићи у школу.

Још се може учинити и то за становнике топчидер. брда да се обрати пажња пољских чувара да обилазе имања и да пазе да се не догађају штете на имању и да се некраде. Остале захтеве нити можемо нити смемо уважити. Ти становници на брду махом живе тамо ради уживања, они имају своје фијакере и т. д. и право је да плате незнатну таксу од 20 пара при улазу у варош, ко то не може да плати, тај нека се досели у Београд па неће плаћати.

У осталом ја мислим да ми не смемо олакшавати живљење ван вароши јер ће бити штетно за варош.

Председник. Какву одлуку да донесемо Да се даду пољски чувари да обилазе имања? (јесте). А односно школе ми смо у преговорима за зграду (добро) Односно других захтева да ли да се пређе на дневни ред? (тако је).

Састанак је закључен.

(Трајао је до 9 сати у вече).

Држан 9. Септем. 1891. године у Београду.

Почетак у 6 часова по подне

Председавао председник општине Миловап Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољни број одборника за решавање — отварам одборску седницу.

Изволте саслушати записник од прошлог састанка. (Секретар прочита)

Има ли ко шта да примети?

Раденко Драгојевић. Тамо гди се говори о дрвима за општину решено је да се дрва мешају и да се траже боље цене. Сем тога решено је, да председник упита г. министра привреде, може ли дати дрва државна за општину.

Председник. Доиста је тако решено и у томе ће се учинити исправа, да се дрва мешана узму.

Димитрије Најдановић. Казано је да се узму три сорте, али је казано да се узму и цене и према томе узме извесна количина дрва, а није решено да се одобри лицитација.

Председник. Прво су промењени услови и да се понуде лицитанти да пристану на промену услова. Ја сам вам саопштио већ да је Ђеловић пристао на промену, а сад вам могу казати да Ђуковић није пристао Он је нудио само растова дрва. Понудио је цену 27 динара.

Прошле године дао је дрва за 20·90 дин. а сад за 27 дин.

Лука Ђеловић понудио је само букова и растова. Питао сам вас хоћете ли да мешамо букова са растовим и ви сте то одбили. Сад молим вас да свршимо са записником.

Милутин Марковић. Поред онога што је у записнику казано односно чувања топчидерског брда, треба додати и то, да се сва та имања сматрају за земљоделска добра. (Усваја се)

Председник. Има ли још ко шта да примети? (Нема) Дакле усвојен је записник

Соломон Азријел. Ја сам одређен да водим надзор прављења калдрме у улици „топличин венац“ — и водећи надзор имам да јавим одбору, да предузимач који је узео да одкопа земљу и носи, ради само са двоја кола и због тога не може да се ради брзо калдрма. С тога би молио да председник позове тога предузимача да брже ради.

Председник. Истина је то, да ношење земље иде споро, али томе је тешко помоћи с тога, јер велики део кочијаша употребљен је на ношење цеви за водовод. У осталом ја се бринем да се у томе помогнемо и на питање неких из Пирота, могу ли добити рада, казао сам да могу и по томе надам се да ће доћи један број који ће те послове радити.

Коста Главинић. Нека ми не замери г. Соломон. Овакве ствари требало је председнику самом саопштити, а не овде у одбору те да се и око тога дангуби.

А г. Председнику имам да приметим то, да не би требало, да он набавља раднике предузимачу, те да му на тај начин даје право на неко извињење. Истина лепо је то што се г. председник брине о брзом раду набављајући радну снагу, али то може да буде само онда кад општина ради сама у својој режији. Дакле молио би да се то у будуће не чини,

Председник. Дозволте ми да објасним ствар. Ја се бојим ружнога времена тә нећемо моћи свршити започете послове, па сам преко неких познаника казао на питање њихово да ли ће онде имати рада, да ће имати. Дакле нисам радио нарочито за предузимача, него ради свршавања посла. (Одобравање]

Сад молим вас да пређемо на решавање хитних ствари.

Као што знате решено је да се вишњички пут доведе у ред, па је држана лицитација за одкопавање и насипање земље За одкопавање остала је лицитација на Димитрија Милошевића за 83 и по паре од кубног метра а за насипање на Петра Вељковића да 53 п. од кубног метра. По предрачуну ове су лицитације испод предрачуна Лицитанти за овај посао били су сем горњих и Тришић.

Коста Главинић. Ја не разумем како је подељено одкопавање засебно а насипање засебно. Молио би да видим шта је то урађено. Колика је дужина.

Председник. Направљен је план од тога Има једно брдо да се скине а има и толико да се попуни.

Одкопавање земље износи 1300 кубних метара. На вишњичком друму насипање 200 куб. метара,

Мата Јовановић. Требало би свагда кад се решава о тим лицитацијама, да је овде и инжињер те да у случају потребе да обавештења.

Председник. Што сад није инжињер овде то је с тога, што сам му ја дао осуство два дана. Но ипак ја сам тражио од њега обавештења и он је казо, да је овако послове поделио: да се прво нивелише до 25-ог а други посао калдрмисање, грађење макадама да се засебно сврши. Он налази да ће се тако брже посао свршити.

Коста Главинић. И ако сам техничар ипак то за мене није сасвим јасно. Ја не разумем да се копа на једном друму и да

се насипа на истом друму, па ипак да се две разне лицитације држе.

Разуме се да трдба прво нивелисати и одредити рок за довршење тога посла али треба тај рок и одржати, па тек онда да се приступи калдрмисању.

Али не би желео да се то нивелисање врши као што је вршено у кнез Милошевој улици, гди се насипала земља, па се после та иста земљи откопавала. Такав рад не могу да одобрим. Кад се нивелише, треба одмах побити коље, а не као што је у кнез Милошевој улици рађено.

Из акта не видим да је казано, одакле ће се земља откопавати.

Председник. Услове је правио г. Смедеревац, а предрачун г. Славнић

Коста Главинић. Пут је врло важан и нуждан, а није велики. Хиљаду кубних метара по 80 п. дин. чини 800 дин. Треба одобрити лицитацију.

Председник. Кад гледамо на предрачун види се, да је цена испод предрачуна, али овај предузимач Петко такође је предузимач и на другим местима. Он је само калдрмција. Знам да је правио калдрму пред глав. полицијом, али како ће овај посао радити незнам. Лицитант је и Тришић који врло добро свршава ове послове а између Петка и њега је врло мала разлика у цени са пола п. дакле остала је за једну ситницу на Петка а овде је главно не цена, колико ће пре посао свршити. С тога би молио да размислите ако би могли примити ову Тришића понуду.

Коста Главинић. Ја држим да ће тај Петко извршити овај посао, само треба мало бољи надзор водити.

Филип Васиљевић. Ја би молио да се уступи ономе, који има сву спрему за тај посао.

Председник. Одобрава ли одбор ову лицитацију? (одобрава)

Сад молим вас чујте другу лицитацију за оправку трговачког суда.

Ја сам вам једном саопштио, како је ово питање упућено општини да изврши оправке по предрачуну који је министар грађевине направио. Ја сам то по вашој одлуци одбио да министарство изврши, па ако општина буде дужна платити исто ће платити свој део, а ресто подунавски округ. Међу тим г. министар грађевине упутио је један акт суду и у том акту он наводи као побуду и као најбољи разлог да то треба општина да изврши (чита писмо).

Дакле кад он овде у неколико признаје да је то зграда општинска онда сам ја одмах држао лицитацију и та лицитација остала је на Васиљка Дамјановића за 5,575 дин. а то је испод предрачуна.

Нисам се даље на томе задржао. Ја сам прочитао у званичним новинама како управа вар. Београда издаје дућане а тој згради, под кирију, па сам написао писмо г. министру унут. дела и управи вар Београда да је то имање општине београдске и подунавског округа и тражио да они не могу те дућане давати под кирију него да то припада општини и округу и ако би издали да траже у томе и наш пристанак.

На ово још нисам добио одговор.

Према томе ја вас молим да одобрите лицитацију, како би се оправка извршила што пре.

Јоца Тадић. Господо. Ово је питање доста важно нарочито што ово није мала сума, која се за оправку издати мора. Ми треба на првом месту да расчистимо то питање: је ли то наша својина или државна јер ако држава има тапију, онда како ни да трошимо на оправке. С тога ја не би ово извршио док не добијемо црно на бело, да је то општинско имање.

Председник. Ради објаснења молим. Ово што вели г. Тадић могло би бити, кад ми не би били дужни, али по закону смо дужни онако исто као и за варошки суд. Сад је ово друго питање и држим да ми можемо решити оправку, јер нам се признаје као својина, а држим извесно да ће се то питање расправити у нашу корист, ко што и са осталим зградама по Србији.

Јоца Тадић. Ако сам вас разумео, ви рекосте да је општина обвезана законом да тај суд издржава да плаћа кирију. Ако тако стоји, онда је друга ствар. Али мени се чини да тако неће бити, јер досад није плаћана кирија, јер суд трговачки није само за варош Београд и округ подунавски, него је за целу земљу. (Чује се Није)

Председник. Да вам прочитам прво писмо. (Чита) Дакле видите, да се позива на закон.

Мата Јовановић. И ја би се сложио са г. Тадићем, да се ово питање претходно расчисти те да се зна је ли ова зграда наша, па ако смо дужни да оправљамо, да оправљамо, а ако се мисли да је само тај део наш гди је суд, а дућани да нису, онда бар да не оправљамо дућане.

Председник. Ово не иде једно без друго Ви знате, да је то једна зграда. Кад се каже у закопу да прелази у својину и на расположењу општ. суда онда се то не раздваја него иду у цело.

Соломон Азријел. Ја мислим да ми само суд оправимо а не и дућане

Коста Главинић. Да ми оправљамо и горе и доле, а они да примају кирију, то не може да буде. Здање мора да оправи неко, јер је оно сад у таквом стању, да служи на поругу престоници. Нужници су у најцрњем стању. Требало би видити тај предрачун, шта је то што се сад има да оправи, јер за толику цифру може се направити цела кућа.

Филип Васиљетић Ја би оправио само горњи бој, а доњи гди су дућани то би оставио док се ова ствар не расчисти.

Никола Р. Поповић. Према ономе што је г. министар грађевина у свом писму изнео на основу једног члана законског наређења те да београдска општина издржи половину тога суда, и према томе што је председништво јавило министру унут. дела и управи в. Београда, — ја незнам, што се сад неким одборницима не допада овакав председников уредан поступак. Зашто сад да не одобримо оправку а доцније видићемо, шта ће управа в. Београда одговорити.

Ако Управа в. Београда одговори противно закону, онда се општина може да позове на писмо г. Министра грађевина.

Примањем оправке целе зграде ми у исто време примамо у својину и целу зграду и тада ће се решити питање и о дућанима па ће општина имати вајде за све.

С тога мислим, да не треба толико да дангубимо кад је цела процедура прешла односно те зграде, него да одобримо лицитацију и да пређемо да даљи рад.

Јоца Тадић. Г. Никола каже, да је ова зграда по министровом решењу наша својина То апсолутно не може се тако разумети, То министар не каже, него вели да смо дужни оправити за то што се служимо. Дакле кад тако стоји, онда ја мислим да смо ми дужни да оправимо само оно што заузима суд.

Милутин Марковић. Овде је г. министар изнео ту побуду да се оправи суд. Тај суд београдски и округа београдског. То је јасна ствар, и према овом акту министровом којим се нама признаје својина можемо одобрити лицитацију, ако она иначе одговара захтевима. Међу тим то питање, да ли је наша својина решиће се доцније.

На случај, да се реши да ми немамо права, онда ћемо пребити рачун за рачун пошто ми имамо права на ову варошку кућу.

Суд треба да се оправи, док има времена, а сад само да оценимо да ли је лицитација скупа или није, па да одобримо или неодобримо.

Што се тиче осталога нама остаје да решимо да се образује једна комисија па да то питање о својини проучи и одбору реферише.

Мата Јовановић. Господо. Нужно би било да се та ствар са законског гледишта проучи. Ја сам видио и ствар ми та изгледа неодређена за вар. Београд. Слушајте шта каже закон. (чита)

Дакле нека то комисија проучи и на надлежном месту покрене и у ред доведе. А што се тиче лицитације да је одобримо.

Коста Главинић. Ја нећу о томе више да говорим. За мене је та ствар сложена. Но овде је питање, хоћемо ли да оправимо или нећемо. По моме мишљењу морамо. Што се тиче предрачуна мора се сматрати као добар пошто је у министарству грађен; а пошто је лицитација испод предрачуна, то да је одобримо.

Никола Р. Поповић. Код оваког очитог и јасног законског наређења ја незнам, на што нам комисија.

Председник. Одобрава ли одбор лицитацију? (Одобрава)

Ђока Новаковић. Кад смо овако решили да се учини оправка ја сам мишљења тога да општина никако друкче не уради, него да тражи кирију и да сама издаје под кирију. (Тако је)

Председник. Сад чујте другу лицитацију односно 12 свињских и 7 говеђих месарница на великој пијаци. (Секретар прочита.

Никола Р. Поповић. Ја би питао нешто по овој ствари.

Истина згодна је ствар о овим дућанима, јер дају приход општини 7000 динара више него у прошлој години.

Но општина даје под кирију само плацеве а дућане сами да подижу.

Да ли је прописана мустра, како треба да подижу те дућане. Има случаја да узму скупо плац, а подижу дућане како не сме бити.

Аку су ових 7000 динара дошли да буду гори дућани онда би ја тих 7 хиљ. ђада динара прегорео за љубав бољих дућана.

Председник. Те кућице праве се по одобрењу општ. суда. Општ. инжињер прописује како ће се направити и досад ниједан није направио баз одобрења.

Никола Р. Поповић. Онда је добро.

Председник Усваја ли одбор ову лицитацију? (Усваја)

На лицитацију за вађење песка на Са-

ви и Дунаву није био ни један лицитант Одредиће се друга. (Усваја се)

Чујте лицитацију за набавку 180 хиљ. кила сена. (секретар прочита)

Усваја ли одбор? (Усваја)

Чујте лицитацију за набавку 30 хиљ. кила сламе. (Секретар прочита)

Усваја ли одбор? (Усваја).

Чујте лицитацију за набавку 45 хиљ. кила гаса. (Секретар прочита)

Филип Васиљевић. Ја мислим да је боље овај гас узети непосредно од Гагарина.

Димитрије Најдановић. Добро је ово што каже г. Филип, али је прадузимач ситурнији

Председник. Ја сам питао нарочитим писмом заступника Гагариновог и добио сам одговор да није вољан да ради са општином с тога што неће да смета овдашњим трговцима.

Јоца Тадић. Лицитацију треба одобрити само под овим условима, да га ослободимо од плаћање трошарине и онда ресто да му платимо (Чује се. То не ваља)

Коста Главнић. Боље је да се ни један од трошарине не ослобођава.

Председник. Усваја ли одбор лицитацију? (Усваја)

Чујте лицитацију за 26 хиљ. кила зоби (Секретар прочита)

Филип Васиљевић. Та је лицитација скупа јер се зоб набавља на пијаци по 10 и по до 11 дин.

Раденко Драгојевић. Кад се узме цена и сравни сирам данашње пијачне цене 11 до 13 динара и ако буде зоб као што треба, онда није скупо и с тога сам да се лицитација одобри.

Филип Васиљевић. Ја вам тврдим да је зоб на пијаци сада 20 ипо динара.

Раденко Другојевић. Добро. Кад тако тврдите онда за што ви недоћосте на лицитацију? (Чује се: да се држи друга лицитација)

Председник. Усваја ли одбор да се држи друга лицитација? (Усваја)

Добро. Сад чујте лицитацију за набавку 23 хиљаде кила јечма. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор ову лицитацију? (Чује се: да се одреди друга)

Усваја ли одбор да буде друга лицитација? (Усваја)

Сад да говоримо о дрвима.

Ја сам вам напоменуо, да је лицитација остала на Луку, споменуо сам да су услови измењени и сад је остао само лицитант Лука Ђеловић.

У прошлој седници ви сте решили да се узму растова и букова дрва. Сад молим вас да решимо ово питање.

Димитрије Најдановић. Ја сам куповао по 25—26 динара метарски хват, а овај даје по 27 дин. Тоје скупо. (Чује се: а подвоз)

Филип Васиљевић. Ја сам да се узму букова и брестова дрва, па да се мешају.

Раденко Драговић. Брестова дрва нису никаква дрва. Букова дрва са брестовим не могу да се мешају. Цена јасенових дрва и буковик подједнака је, а у квалитету за гориво врло је мала разлика између њих

Што се тиче растових дрва 27 динара скупо је.

Коста Главинић. Она дрва која би се могла мешати то су грабова и церова. Брестово дрво као што је и г. Раденко поменуо, није никакво дрво. Држим да би са три на сто више утрошили брестових дрва него других.

С тога би ја био да се узму само букова дрва. (Тако је)

Председник. Усваја ли одбор да се узму само букова дрва? (Усваја)

Риста Петровић. Како је цена пшеници знатно спала и то на 17 и по до 18 дин. сто кила, предлажем да се цена хлебу смањи, на 22 пд.

Мијајло Јанковић. Ја не би спуштао цену хлебу, али би тражио да своју радњу држе у чистоти и да им се пропишу правила којих се држати морају, а не као што данас раде.

Председник. И прошли пут мислим говорио је о томе г. Раденко. Ја сам предузео корак, да се то регулише и правила се већ граде. То ради општински лекар на основу правила из 1884 г. која се у свему не могу употребити.

Ја се надам господо, да ће се односно овога за кратко време учинити шта се може, како ће се осигурати да се хлеб у чистоти ради.

Сад молим вас да решимо односно цене.

Димитрије Најдановић. Ја би спустио само са 2 п. јер су људи већином набавили брашна по скупљој цени.

Ђока Новаковић. Ја би рад био да знам, која је цена била онда, кад смо повисили. (Чује се: 19. дин.)

Никола Р. Поповић. Ја ћу само да потсетим господу одборнике на ово. Како са ½ динара скочи цена житу одмах овде дођу лебари и поднесу жалбу и траже повишење таксе, а сад има неколико дана како је знатно пала цена пшеници, па се нико од њих не јавља да се цена спусти.

Кад смо повисили цену хлеба са 2. паре била је цена пшеници више од 17 динара. Сад морамо да будемо следствени и кад је цена спала, да и цену хлебу спустимо на 23. паре.

Ако овде неко хоће да чини некоме милост на штету грађанства, онда ћемо се ми знати управљати у другој прилици кад се повишица тражи.

Коста Главинић. Господо. Више пута се чуло овде, како не треба прописивати таксу хлебарима, него оставити слободу свима да месе хлеб и дозволити конкуренцију. Али то овде неможе да вреди с тога што је лебац потреба коју сваки мора да употреби, а нарочито сиромашна класа. С тога ми морако да цену хлеба одређујемо.

Кад је прошли пут била цена брашну 23. дин. повисили смо цену хлебу на 27. пара дин. Данас је 17·60—17·80. дин. па рецимо и 18 динара и према овакој цени брашну, треба спустити таксу на 22. п. дин. од киле.

Мата Јовановић. Хрђаво је овде казано да је цена брашну сада 17 дин. Није. Цена је пшеници 17 дин. а кад је оволика цена пшеници онда је цена брашну 21—22 динара сто кила.

Ја би био мишљења да у будуће буде такса хлебу 25. п. дин. кила.

Коста Главинић. Ја сам погрешно разумео, да је цена брашну 17 дин.

Колика је цена била онда кад смо подигли на 27 п.

Председник. Онда је цена брашну била 25—26 дин. Сад је 24½ дин.

Коста Главинић Па добро. Онда да оставимо на 25 п. дин.

Раденко Драгојевић. Односно оне напомене Најдановића, да су купили брашна по скупљој цени имам да кажем то, да фуруџије тако исто купе доста брашна и онда кад је цена јевтина, па чим скочи на пијаци вредност они добијају већу таксу и продају хлеб по скупљој цени и ако су купили по јевтиној. Дакле то бива једно за друго.

Јоца Тадић. Кад смо дигли таксу на 27 п. дин. онда је цена житу била 20 дин. Сад је 18 дин. и сразмерно треба да се такса спусти на 25 п. дин.

Председник. Пошто има разних мишљења, то ћу да ставим на гласање.

Ко је за то, да се такса спусти на 25. п. дин. казаће „за" а ко је за 23 п. казаће „против". (Настаје гласање).

Гласало је 9, за пет против, а 2. нису ту. И тако такса је 25. п. дин. а има се рачунати од Среде 11. Септембра.

Сад има још неколико хитних питања да се расправе.

Ви сте пређе овластили председника да ради склапања рачуна узме или нове рачуноиспитаче или оне исте који су већ радили, и да с њима утврди награду за склапање рачуна, и о утворђеној награди да извести одбор, а награда да се исплати из партије за непредвођене трошкове.

По овој одлуци одборској ја сам узео оне исте рачуноиспитаче и погодио с њима да све сврше за 600 дин, и да спреме за главну контролу,

Сматрам за дужност, да вас о овоме известим.

Мата Јовановић. Да ли сте с њима уговорили, да они буду дужни одговорити главној контроли и на приметбе ако би какве биле, за ту цену. Јер ако то нисте, онда ће бити друга ствар, па ће тражити нову награду.

Председник. Ја имам овде писмено, у писмену је стављено овако. (чита) Дакле ја сматрам да све сврше.

Мата Јовановић. Они су рецимо сад свршили и предали контроли, али је сад у питању шта ће бити ако контрола учини какве приметбе на те рачуне, ко ће да одговори. То треба знати, јер је нужно да се они обвежу да рачуне уредно склопе и по потреби објасне ако то контрола захтевала буде.

Председник. Они имају да склопе рачуне, а одговорити на приметбе није тешко, и то држим да треба да одговара општински суд. јер ко зна кад ће контрола прегледати те рачуне. Може да прође 10 год. и они дотле да помру.

Ђока Новаковић. Најважнији је посао склапање рачуна, а кад се склопе, онда је лако давати приметбе. По томе држим да неће бити потребно, да се ти исти људи позивају доцније да дају приметбе главној контроли. То је други посао и ако хоћете и то затражите од њих, разуме се да они имају право да траже особену награду.

Никола Р. Поповић. Као год што је општински суд био дужан пре 5. година да

тачно сврши своју дужност, тако је исто и садањи дужан. Али пошто је онај оставио несвршене рачуне тако може и овај да остави.

На основу тога разлога, сигурнији је предлог г. Матин да ти људи буду дужни да одговоре и на приметбе, јер су то њихови рачуни, који су њима најпознатији.

Ти ранији рачуни и ово што сад склапају ти рачуноиспитачи за општински садањи суд су шпанска села. За то треба г. Матин предлог усвојити.

Председник. Дозволите ми да одбијем овај прекор да су за садањи општински суд ти рачуни као шпанска села. То нестоји. Сматрам да је само дужност сваког одборника, да каже да се што сврши ако није учињено. И ја од моје стране кажем, да је учињено све што требам по дужности, учинити.

Има још несвршених послова од стране одбора и жао ми је што то морам да искажем. Ја сам склопио рачуне за прво и друго тромесечје, сад ћу и треће свршити а одбор од своје стране још није прегледао.

Молим вас да не прелазите на друге ствари и на предмете, које су нежне природе. Ја вам саопштавам да сам извршио оно, што сте ми ви наложили, погодио сам рачуноиспитаче и кажем вам цифру за коју сам погодио.

Никола Р. Поповић. Ви ме г. председниче нисте разумели. Ја сам казао да данашњи персенал доиста незна ништа о оним рачунима, који су вођени пре 5. година. Част и поштовање за данашње рачуне, а за рачуне од 5—6 година да данашњи оп. суд зна колико и за шпанска села то је факт и од тога и сада не бегам, и велим, да је предлог г. Матин уместан.

Председник. О томе предлогу г. Матином сад је доцкан да се уноси, пошто је погодба свршена. Но ако желите да се унесе и то могу да чиним с њима преговоре.

Мата Јовановић. Мој је говор био само једна напомена, а није био предлог, а то сам напоменуо с тога, што сам видео једну селску општину, гди по 5 пута моли министра да дозволи једном чиновнику осуство да одговара на приметбе, главне контроле по рачунима, које је он склопио. Ја се надам да ће ови рачуни за годину две бити пред контролом на прегледу.

Ова напомена има ће свој добар значај што ће мо тим рачуноиспитачима дати на знање, да озбиљније узму у рад те рачуне, јер они и одговарију за свој рад. Сад пошто видим да је ствар свршена, то узимам реч натраг.

Ђока Новаковић. Ми кад говоримо о рачунима не треба да замишљамо што друго. Кад контрола тражи одговор на неку позицију рачуна онда није тешко дати одговора и објаспења.

Друга је ствар ако су рачуни хрђаво склопљени. У том случају можемо тражити накнаду од рачуноиспитача за хрђав рад.

Коста Главиник. Ја би имао две молбе односно ове ствари. Прво да примимо ово како је погођено, а друго да ми председник каже: да ли повереништво прегледа тромесечне рачуне, јер чл. 39 прописује казну ако то није свршено на време.

Председник. Има један преглед, али на истом нису сви чланови потписани.

Молим вас да узмете к знању ово што сам вам саопштио односно рачуноиспитача (добро).

Да пођемо једном даље.

Сад је поново дошао један акт општ. суду од војне власти, којим се тражи исплата једног дела кола који се тражи на име коморе од општине.

Ви знате, да је ово у једној седници изношено на решење, па је одбор казао, да изнесе у другој седници.

Према томе ја ово сад износим.

Овде се тражи од општине набавка кола и општина је одговорила да они сами сврше набавку, а они опет сада траже.

Коста Главиник. Има ли право општина да се од тога одбрани

Председник. По закону о снабдевању војске свака је општина дужна да има у приправности извесан број кола. С тога нам је и стављено у дужност да набавимо. На општину београдску пада 227 кола.

Филип Васиљевић. Овде се каже да нам пошљу један модел каква треба да су. Но ја чујем да су та кола врло скупа. Боље је да ми сами правимо. С тога да нам даду модел па да правимо.

Коста Главиник. За мене ово није довољно јасно. Ја видим да су у месецу фебруару тражили кола, а сад траже извесну суму новаца. За мене изгледа, да они, који су требали да се на време брину о извршењу овога, ни су се бринули, јер сад општина кад је притегну ла то изврши треба да потроши најмање 50 хиљ. динара на ту цељ, а бога ми не знам одакле би ми то могли толико платити.

Милутин Марковић. Нека председништво ту ствар проучи и нама поднесе извештај.

Председник. За што се ово питање сад износи с тога је, што је остављен рок извршењу за половину до краја Августа, а остало доцније идуће године, па сад још се наређује да се учини прирез на грађане да ово изврши. Ово је заиста велика сума.

Филип Васиљевић, Нећемо дозволити да нам други прави кола.

Коста Главиник. Мени се чини да је овај говор Филипов излишан, јер општина каже да ће само платити, а држава нека прави.

Председник. Усвајате ли да се ово остави на проучење председништва на да поднесе извештај одбору? (Усвајамо.)

Молим вас издали смо 150 дин. чиновницима општинским из партије на непредвиђене трошкове, да иду у Крагујевац. Одобравали одбор овај издатак? (Одобрава).

Ви знате, да је у Душановој улици на сметњи питање око цркве. Да би се то питање једанпут довели у ред молим вас да донесете решење да се црква гради.

Никола Р. Поповић.. Има једно одборско решење, гди се каже: „по могућству општина ће направити цркву у року од 3. године. То је решење одштампано и у општинским новинама. (Чује се: доцкан је. Скоро је десет сахати).

Председник. Сад је доиста доцкан.

Састанак је закључен.

Овај је састанак трајао до 10 сахати по подне.

Држан 16. Септ. 1891. год.

Почетак у 6 и по часова по подне.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Молим вас да чујете протокол прошлог састанка. (Секретар прочита прима се).

Председник. Кад је одбор одобрио ликвацију дрва за општину Луки Ђеловићу, онда није одредио комисују која ће да прима дрва него је само оставио да суд распореди где ће и колика количина да се размести. Сада пак треба да се одреде лица која ће донесена дрва од стране ликванта да прегледају и примају.

(Одређују се: Раденко Драговић, Риста Пуљевић и Коста Б. Мијаиловић — поред званичника и учитеља које суд одреди).

Сад чујте даље.

Секретар: чита протокол држане лицитације о заграђивању топџиске пијаце филаретама на исти начин како је ограђено и на великој пијаци.

Дим. Најдановић. За шта се хоће ова ограда? Да ли да кола не пролазе тамо или за што друго?

Председник. Одбор је решио да се огради — како, то није речено. И комисија састављена из инжињера и др. дала је мњење да овако треба да се огради.

Мата Јовановић. Ја се сећам да је то било ограђено дирецима и жицом па је све а нестало. Филаретице ове могу послужити згодно за огрев сиротиње и ништа више. Са тога ако се хоће што боље и трајније, треба да се тарабом огради тај простор. (одобравање и неодобравање).

К. Б. Мијаиловић. И ја мислим да треба добро да се огради те да се тамо слаже општински песак, камен итд. У осталом бојазни да ће се, красти ограда, нема места јер је онде општински кантар и кантарција би вршио надзор.

Раденко Драговић. Требало би пре свега знати каква ће ограда. И она од тарабе не би била скупља од ове каква је на вел. пијаци.

Дим. Најдановић, Да би се могли решити какву ограду, треба да знамо за што ће нам она. Јер према томе морамо је градити тврђу, већу, чешћу, или нижу и ређу.

Ђока Николић. Боље да остану филарете.

Председник. Дакле на чему да останемо.

Адолф Шток. Нека буду филарете од 4. шуха а дирези од растовог дрвета, и онда ће бити добро. То неће се лако развалити.

Дим. Најдановић. Ја мислим да је најбоље да буде као на ђумруку и то ће бити јевтиније.

Раденко Драгојевић. То што тражи г. Најдановић то је баш скупо, јер је тамо све растовина, а то је дрво истина добро али и доста скупо.

Никола Р. Поповић. Сви они који траже да се одбаци ова лицитација и сви они који траже да се другче изради та ограда на топџиској пијаци, неизносе разлоге за што не ваља. Ја не ћу да кажем, да је главна цељ била, што је одбор донео закључак да се постави ограда у томе, да се то место одржи у чистоти. На томе месту нема шта општини да се украде, те да се мора бог зна како затварати. Ма кад је то циљ одбору била онда на што тражити коју хиљаду више, кад је добро и ово што је наредио г, инжињер. С тога сам мишљења да се усвоји она

ограда коју је предложило инжињерско одељење.

Мата Јовановић. Мени се чини, да г. Никола није чуо, да сам ја мало час говорио, да је то место било заграђено, па су сељаци однели. И ово ће тако исто учинити. Ја сам мишљења или да се огради како треба или да напустимо па како буде.

Коста Б. Мијаиловић. За што да се ограда разнесе. То не може бити, јер ту је кантарџија па ће чувати. Пре је могло то бити, јер нисмо имали на том крају кантарџију а сад како је онде општински кантар може се сасвим очувати.

Председник. Ја видим да овде нема другог излаза, него да изнесем на гласање ово што је предложило инжињерско одељење, па ако то пропадне, онда ћу износити друге предлоге.

Ко је за то, да се усвоји предлог инжињерског грађевинског одељења, тај нека гласа „за“ а ко није нека гласа „против“.

Дакле 9 су гласали за, 7 против а двојица се уздржали од гласања и тако усвојено је по предлогу инжињерском да се огради тарабом.

Соломон Азријел. Господо ја имам да изнесем одбору једну важну ствар. Та је у овоме: мене је позвао управник трошарине приватно да одем код њега, те да сврши неки рачун са Мијајлом Јовичићем винарским трговцем. Ја сам отишао. Мијајло је износио свој рачун, а ја сам прегледао књиге шта је увежено вина, а шта извежено и изашло је да има да се прими свега трошарине **6665 25** динара.

Сад Јовичић износи две признанице да је платио, а у књигама ја нисам нигде видео да су те две суме по признаницама заведене. Питао сам управника трошарине и он ми је нешто објашњавао, али то није јасно и ја тражим сада као одборник да се одреди комисија која ће то прегледати и одбору извештај поднети.

Јоца Тадић. Ја би предложио, да се ова ствар упути оној истој комисији, која је већ једном одређена по предметима трошаринским и која је и радила на томе.

Председник. Пристаје ли одбор да се ово упути истој комисији? (Пристаје).

Мата Јовановић. Мало пре се гласало да ли се усваја мишљење грађевинског одељења, а међутим на решавању је изнета лицитација. Дакле о лицитацији није ништа решено.

Председник. Врло добро сте приметили. Онде је изнета цена. По предрачуну цена је 3·60 од метра а лицитација је 3·20 п. Дакле испод предрачуна. Усваја ли одбор лицитацију.

Мата Јовановић. Ја налазим да је скупа. Г. Инжињер треба увек да је овде, кад има да се решавају лицитације, пошто је нужно кад што његово објашњење.

Димитрије Најдановић. Може бити да је мало скупља или да није. Али да би се постигла цел која се хоће, треба одобрити лицитацију.

Андра Одовић Ја сам чуо од г. Штока, да није скупо, ако су даске рендисане и фарбане.

Председник. Рендисане стоји у предрачуну али фарбане не. Сад како велите за цену?

Никола Р. Поповић. Ја мислим да се у условима дода и да обоји тарабу, па ако на то лицитант пристане, онда да се лицитација одобри, а у противном да се држи друга лицитација.

Председник. Усваја ли се овако? (Усваја). Добро.

По закону општинском у месецу Септембру и Октобру општински суд дужан је да спреми буџет за ову годину. Да би тај посао могао да се уради треба и одбор да одреди из своје средине комисију, која ће са судом и председником буџет претрести и пред одбор на решење изнети. Ја вас молим да изберете чланове за ту комисију. (Чује се: нека буде лањска комисија).

Раденко Драгојевић. Ја мислим да је тој комисији задатак да претресе буџет и све установе које постоје па да она оцени, да ли су исто потребне и које нису да се избаце, а које треба да се уведу.

Јоца Тадић. Ја мислим најбоље ће бити да се повери лањској комисији, којој су ти послови познати. (Чује се; Тако је).

М. Велизарић. Нема разлога предлогу да остану стари чланови буџетске комисије. Ми смо прошле године пројект толико претресали и Тадић га је толико критиковао, да га он зна боље него они који су га градили. Са тога ваља оставити у комисији лица која су сад изабрата.

Председник. Сваке године има нови и нови послова и установа које треба уводити. О тим пословима треба да се мисли: који треба да се прошири, који сузи или изостави, која установа да се уреди, прошири, реформише итд. Према томе потребно је сваке године образовати комисију за оцену овога. И сад кад би смо се вратили на стару комисију, питање је да ли би смо имали све чланове.

С тога вас молим да ви предложите лица која ће тај посао да изврше.

(Соломон Азријел кандидује: Ник. Р. Поповић, Јов. Тадић, Милутин Марковић, Мата Јовановић, Раденко Драговић, (чује се: и Соломон — прима се), и Марко Велизарић. Примају се сви сем Раденка, кога, по његовој молби, замењује А. Одавић).

Молим да чујете молбе за уверења.

(Секретар чита. Види у протоколу од данашњег за које се траже уверења и шта је решено).

Сад имамо да изберемо комисију по уговору за електрично осветлење и комисију по уговору за трамвај, пошто предузимач мисли да тај посао у скоро отпочне. Он је дужан да нам поднесе план свих радова на оцену и одобрење, а то треба да се брзо сврши.

По чл. 4. и 67. уговора за осветлење, треба изабрати 5 чланова од којих су 3 стална члана а 2 заменика. За трамвај није одређен број чланова.

А. Одавић. Хоће ли се да одреди једна комисија за једно а друга за друго. (Хоће).

Мата Јовановић. Ја не бих био за то да се једна комисија одређује за оба посла јер за електрично осветлење требају људи друге спреме а за трамвај друге. За електрично осветлење треба не инжињера већ људи који се разуму у електро-техници, а за трамвај треба инжињера. Према тој потреби треба и комисије одредити.

А. Одавић. Ја кад сам оно питао отоич хоће ли бити две комисије или једна, нисам то чинио с тога што сам за једну комисију; на против, и ја сам као и г. Мата мишљења да их треба одредити две због специјалних задатака које оне имају.

Председник. Молим кандидујте лица!

(Кандидују се и примају у комисији за осветлење: проф: г. Бока Станојевић, Др. М. Леко, К. Главинић, Милан Капетановић и Милутин Марковић, и то за сталне чланове, Станојевић, Капетановић и М. Марковић а Др. Леко и Главинић за заменике.

Да буду у комисији за трамвај: Чаћевић, М. Јовановић, Миша Николић, Шток и Мијаило Цветковић — одустаде г. Раденко Драговић усљед навода да већина кандидата није дуже времена на послу у Београду а треба да су ту сад и доцније).

Мата Јовановић. Господо, мислим да је још у одбору г. Миливоје Јосимовић и он би веома као стручан погодан био за комисију трамвајску. Молим вас да пристанете да се он изабере место мене; ја му моје место драговољно уступам.

Председник. То би се ако одбор хоће, могло примити јер он је ту стално као професор велике школе.

А. Одавић. И ако је ствар као свршена, ја ипак мислим да би било добро кад би се г. Чаћевић изабрао за трамвајску комисију и то за заменика. Могао би доћи, на прилику место г. Штока. (Врло добро).

Председник. Дакле у комисији за трамвај била би ова лица: стални чланови: Капетановић, Главинић, Бока Новаковић, заменици: Чаћевић и Мата Јовановић (чује се: да узмемо и шестог, Миливоја Јосимовића).

Јесте ли вољни, господо, да буде три члана и 3 заменика? (јесмо, нисмо).

Мата Јовановић. Ја чујем да се помињу три стална члана и 3 заменика. Господо, при разматрању плана за трамвај ја не би био мишљења да могу решавати по тројица него да ради цела комисија јер је ствар веома важна. По овоме како се дели комисија у сталне чланове и заменике, изгледа да се могу и с тројицом решавати овако важна питања а ја не бих то желио.

Председник. У уговору о трамвају не каже се као у ономе о електричном осветљењу колики ће бити број чланова и ми можемо одредити тих 6 без замењеника ако тако хоћете (врло добро).

Хоћете ли да буду 5 или 6. чланова у тој комисији (чује се: 5, 6, 7.).

Кад неможете да се сложите, онда ћу ставити питање на гласање.

Ко је за 5 нека гласа «за» а ко је за 7. нека гласа «против».

Дакле 14 за, 5 против. И тако усвојено је да буду 5 чланова у комисији трамвајској.

Сад да изберемо порески одбор.

Пореско одељење јавило је да треба да се изабере нов порески одбор и ви сте овластили председништво да се оно са општ. судом договори о лицима која треба да буду чланови овога пореског одбора.

Ја сам овде извео лица која су прошле године била, а побројао и лица, која треба да буду ове године. Чланова треба 18. По томе долази на сваки кварт по 3 лица и то лица, која у свом кварту познају људе и њихово стање.

Ако желите могу вам прочитати имена, која су прошле године била (чита).

Ми смо се споразумели да за ову годину буду ова лица (чита).

Раденко Драговић. Најбоље ће бити да изберемо за сваки кварт. Ево ја предлажем за савски кварт ова лица: Димитрија Ћирковића, Косту Б. Мијајловића и Аксентија Тодоровића.

Председник. Усваја ли одбор ова лица (усваја). Сад за кварт варошки:

Јоца Тадић, Андра Одавић и Давид Були. (Усваја се).

За дорћолски: Владислав Ђорђевић, Никола Кики трговци и Нестор Ристић рентијер. (Усваја се).

За кварт теразијски: Рака Миленковић, Петар Маринковић и Јован Ђурић апотекар. (Усваја се).

За кварт паки пудски: Јован Петковић, Мијајло М. Ђорђевић бакалин и Настас Крстић трговац. (Усваја се).

За кварт врачарски: Милош Бошковић лебар, Тоша Вилићевић и Груја Ивановић (Усваја се).

Великошколци они, који су добили премију, предали су општини свој рад те је општива у општинским новинама, а штампан је у књигама у 500 комада. То сам штампао за општинску потребу и платио из трошкова општинских, па ћемо те књиге дати књижарима на распродају.

Но та два великошколца обратили су се писмом на општину и моле да им известан број екземплара стављамо на расположење, те да би могли најближим својим пријатељима учинити поклон од њиховога рада. Сматрам за дужност, да вас о овоме известим да ви одобрите, да им се изда по 50 комада а и одборницима по један комад да се изда. (Чује се и аутору и стенографима) Добро. Усваја ли одбор? (Усваја).

Састанак је овај трајао до 9 часова у вече. —

Држан 20. Септ. 1891. године у Београду.

Почетак у $5^1/_2$ часова по подне.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника за решавање, отварам одборску седницу.

Изволте саслушати записник прошлог састанка? (Секретар прочита).

Има ли ко да примети што на састав записника? (Нема) Дакле усвојен је.

Коста Главинић. Из записника видим да сам изабран у две комисије за члана. Молио би господу одборнике да воде рачуна о томе: ди ја имам још много других комисија, па немогу да стигнем на све стране, с тога вас молим да изберете другог место мене.

Председник. Ово узимам к знању и изнећу на решење у другој седници. За сађању седницу ја сам вам нарочито у позиву нагласио шта се има решавати и молим вас да овај посао свршимо. (врло добро).

Јован Станковић. Ја би вас молио г. председниче, да изнесете на решење мој предлог односно марвеног лекара.

Председник. Ви нисте били овде у седници кад сам ја о томе говорио. Та су акта код истражног судије на раду, јер се то сматра као злоупотреба дужности, и припада у надлежност извиђања истражног судије.

Димитрије Најдановић. Ова је ствар више пута овде потрзана. Човек онај иде и говори како има неке тајне које се врше између доктора и контролора и он би све то открио, кад би га узели на саслушање. Држим да би га требало саслушати, јер од тога нећемо ништа изгубити, а може бити од користи.

Председник Тај је човек изнео све у писму своме шта је имао. То је испитано и налази се пред истражним судијом, и као што сам казао, ми нисмо надлежни да извиђамо, да га отпустимо из службе пре извиђаја може после да се брани да је већ кажњен. Сад хоће ли одбор да се упушта у извиђај па чак и сведоке да испитује и суочава их, онда је то друга ствар.

Д. Најдановић. Ја мислим да је ова ствар врло важна јер је то приход од хиљаде динара.

Одбор треба да зна, шта се ради по општини и да ли доиста има злоупотребе или нема. Нетреба та ствар да остане на јалово. Ја хоћу да се тај човек саслуша.

Председник. Па лепо, ако хоћете да се уверите лично, дођите к мени па ћу вам дати акта па читајте, а да се одбор тиме занима, држим да нема смисла. Ако хоће и који други одборник да чита о томе акта ја могу дати сваком.

Јован Станковић. Кад толики људи говоре о тим његовим злоупотребама, ја незнам за што се то неда да се извиди.

Председник Нисте били у седници па за то и незнате. Да сте били ви би чули. Немогу ја сваком понаособ да дајем овде објашњења шта је рађено у ранијим седницама.

Дим. Најдановић. Ја незнам за што се то неда извидити. Изгледа као да се он овде заштићује.

Председник. Молим вас да неговорите тако. Ја писам дрводеља да скројим тога марвеног лекара.

Раденко Драговић. Ја мислим да је председник по овој ствари урадио сасвим правилно. Истражни судија расправиће ту ствар.

Ђока Николић. Није господо одбор суд да решава и ове ствари. То је суцка ствар, а ми имамо преча посла. Председник је урадио од своје стране оно, што је требао. Неможе се истерати један чиновник из службе због сокачких разговора.

Дим. Најдановић. Па добро, нек иде како иде.

Председник. Није нек иде како иде, већ иде као што закон прописује и како мора бити. (Одобравање).

Молим вас да саслушате писмо водоводне управе. (Секретар прочита).

Ђока Новаковић. Из овога писма види се да управа водоводна тражи да се пошљу двојица ради прегледа материјала за водоводну комисију. Држим да би требало одредити и једног одборника поред њих двојице.

Председник. Ја ћу само да свратим пажњу одбора на ову ствар. Ми смо крајем месеца Августа потписали уговор са Куном. По уговору имамо дужност да комисија оде и види материјал за израду тих машина. Сад ја немам ништа против предлога г. Новаковићевог.

Јоца Тадић. Ја мислим да нема потребе да иде ма ко од одборника, јер је то посао стручњака. По том писму иду само два стручњака, па више нико и нема посла, сем ако ћемо у залуд да трошимо паре Ја сам чак и зато, да иде само г. Жељесковић. Али кад стоји и тај разлог да иде и председник водоводне комисије ради проучавања зграда и манипулације водовода, а и то је нужно, нисам противан да њих двојица иду.

Коста Главинић. Господо. Г. Тадић напомену да би био чак и за то, да иде само г. Жељесковић. С тога ми дозволите да објасним мало ту ствир. Г. Жељесковић иде као машински енжењер ради стручног прегледа оног материјала који је спремљен за грађење машина а г. Стаменковић иде, да успут прикупи и проучи много што шта што је нужни за експлоатацију водовода. Иде дакле да се на већ извршеним водоводима упозна са начином експлоатације. Боље се зна кад се и види, него кад се само читају прописи на хартији.

Сем тога, ми морамо што пре уредити грађевински биро, јер видите да нам технички биро неможе да савлада толике послове; а да би се то могло учинити како ваља, треба знати како је уређено у другим варошима.

С тога је нужно, да иде и председник комисије. А ако господа одборници желе да иде и један одборник, против тога немамо ништа.

Ђока Новаковић. Г. Главинић је изнео разлоге са којих би требало одредити г. Железковића и председника водоводне комисије на овај пут, а ја мислим да би требало одредити и једнога члана одбора за то што би таква радња изгледала већма као радња самога одбора који овде мора имати учешћа.

К. Главинић. Господо, издатци који ће се учинити приликом овога пута веома су незнатни према корисги коју општина може имати отуда, са тога о њима не треба ни водити рачуна. Комисија је предложила да се не опређује дијурна оволика или оволика, нго да се признаду фактички утрошци. Ови људи живиће и трошити солидно; неће правити банкете, неће ићи на банкете те дакле и рачун ће им бити скроман.

На комисије од којих је се незнатна или никаква корист имала, потрошене су знатне суме па се и овде може утрошити што год, тим више што овде један посао износи 2 а други 3 милиона динара те која стотина динара на штудије и путовања не би била велики трошак.

Ник. Р. Поповић. Ја не бих узео реч да говорим да члан водоводне комисије г. Главинић није исказао побуде комисије са којих је она предложила да двојица путују по овоме послу на страну.

(Свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 8. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 16. Фебруара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

Суд општине вар. Београда, позван чл. 36. т. 6. зак. о општ. да се стара о здрављу људи, а по препоруци Управе вар. Београда

наређује:

Пошто се употребом старе хартије (новина и писане) за завијање јестива, нарочито оних, што се пресна једу, најбоље може да шири заразна болест, то, у интересу народнога здравља забрањује се употреба старе хартије за ову цељ и сви продавци без разлике морају од сада употребљавати нову још неупотребљену хартију.

Забрањује се и алваџијама и другим сличним продавцима, да алву и друго у отвореним таблама носе и продају.

Ко противу ове наредбе поступи, биће кажњен по § 326. крив. зак.

Осим овога суд општине вар. Београда обраћа пажњу грађанству да се и само у интересу свога здравља, чува и не прима од продаваца јестива завијена у употребљеној хартији, но с правом захтева чисту и неупотребљену хартију.

Од суда општине вар. Београда 5. Фебруара 1892. год. ЛБр. 139.

НАРЕДБА

Општинском суду спада у дужност, да се стара за безбедност и угодност пролаза у вароши, и за то се на основу §. 326, кривичног закона.

наређује:

Да без разлике сви сопственици имања у улицама: „Марковој“, „Кастриотовој“, „Вук. Караџићевој“, „Савској“, „Мајданској“, „Споменичкој“, од жељезничке станице до „Кнез. Милошеве“ улице, „Пиварској“, „Ломиној“, „Фишекцијској“, „Кнез Милошевој“, (и осталим улицама према распореду и регулацији);— који су нове тротоаре саградили, али их нису поставили по одређеној ширини и нивелацији, имају то сада накнадно учинити, а тога ради од општинског инжињера добиће нивелету, која је тачно утврђена од Г. министра грађевина и Г, министра унутр. дела.

Они пак сопственици, испред чијих се имања и данас налазе тротоари од цигаља или ломљеног камена, и који нису до сада набавили, или га не набаве најдаље до 15. Марта тек. год. — прописни материјал за нове тротоаре, имају набавити плоче од топчидерског камена, или таквог, који је по каквоћи и чврстоћи топчидерском раван или бољи и да сграде нов тротоар, као што је напред речено, у прописној ширини и по утврђеној нивелети, коју ће и њима дати општински инжињер. — Општински инжињер даваће обавештења сваком, за који је камен констатовано да је по каквоћи раван топчидерском.

За грађење ових тротоара прописано је:

а, Да се земљиште има предходно јако набити;

б, Да се камење полаже на слој дунавског песка од 10 сантиметара.

в, Да фуге буду 5. милиметара широке и да се заливају са цемент — малтером, тек пошто се предходно очисте.

г. Да се за ивицу поред коловоза употреби камен дужине најмање 0·50 м. висине 0·35 м. — а горње ширине 0·20 м., а поред макадама камење дужине најмање 0·50 м., висине 0·25 м. а ширине 0·30 метара.

д, Да плоче за тротоар несмеју бити нигди тање од 0·10 м., а површина плоче нити сувише дугачка, ни мања од 0·12. квадратних метара.

Гди се при грађењу тротоара усљед промене нивелете буде показала потреба да се при улазу наместе степени, ови се не смеју постављати с поља, на тротоару, сем једног степена, и то ако се дуж целе зграде постави.

Ко од данас па до 15 Марта о. год. не би набавио прописани материјал и до 15. Априла тек. год. не почне грађење тротоара по овој. наредби, томе ће сама општина (грађевинско одељење) тротоар саградити, по цени, коју за тротоаре испред својих имања буде платила а суму коштања наплатити на основу §. 465. закона о судскоме поступку.

Од стране суда општине вар. Београда 8. Фебруара 1892 год. ГБр. 163 и 175.

НАРЕДБА

На позив управе вар, Београда од 5. и 9. Фебр. 1892. год. ЛБр. 212 и 229 суд општине вар. Београда, на основу чл. 36. т. 6. зак. о општинама;

наређује:

Да од сада не сме нико продавати старе ствари на пијацама, пошто се на тај начин могу све заразне болке лако по вароши преносити. Тако исто забрањује се продаја старежи из кућа, у којима је ма која од заразних болести и туберкулоза плућа владала, сем ако би дотични поднео лекарско уверење, да је ствари прописно дезинфицирао.

Сем овога ни један старинар — телалин не сме уносити у свој дућан старе ствари, док не би поднео доказ, да их је купио из здравих кућа, или да их је дезинфицирао, што је могуће боље. Ствари, које се код телала затеку, мораће се такође по пропису дезинфицирати.

У исто доба забрањује се свима јорганцијама куповање старих јоргана, јастука, душека и томе подобно. јер им је такав поступак са два гледишта кажњив. Прво, што прерађену стареж допиње продају као ново. а друго, што се тим начином врло лако преносе све могуће заразне болке.

Ово се даје грађанству на знање с тим, да ће сваки, ко се не би по овоме управљао, искусити законске последице.

Од суда општине вар. Београда, 10 Фебруара 1892 год. АБр. 1510 и 2329 у Београду.

НАРЕДБА

Суд општине вар. Београда издао је 3. Маја 1891. год. оваку наредбу.

«На основу одлуке одбора општинског од 29. Априла т, г. ГБр. 583., суд општине вар. Београда јавља грађанству ове вароши, да сваки који подиже нову грађевину у вароши, има се претходно пријавити Суду општине вар. Београда и тражити, да му се обележи, како регулациона тако и нивелациона линија.

Ко пропусти да према овоме изиште од општине регулациону и нивелациону линију, неће моћи тражити никакве накнаде за штету, која би отуда проистекла!“

Суд општине вар. Београда понављајући ову своју наредбу наређује, да се грађанство по истој тачно управља и од општине још пре копања темеља за грађевину изиште регулациону и нивелациону

линију, иначе ће сваки бити кажњен по §-у 326. крив. зак.

Од суда општине вар. Београда, 13. Фебруара 1892 год. ГБр. 165

НАРЕДБА

На препис управе вар. Београда од 10 ов. месеца ЛБр. 247. Суд општине вар. Београда, на основу чл. 36 т. 6. закона о општинама наређује:

Да не сме ни један продавац салепа алве, шећера и т. д. улазити у станове где има заразних болести; јер је и то један начин, на који се заразе врло лако преносе из куће у кућу.

Са сваким, ко се о ову наредбу огреши, поступиће се по закону.

Од суда општине вар. Београда АБр. 2396 13 Фебруара 1892 г. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

8. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

3. Фебруара 1892. год.

Председавао за Председника члан суда г. Јов. Антонијевић, били од чланова суда: г. г. Д. Вељковић и Ј. Илић, од кметов. помоћника г. Јупић; од чланова одбора: М. Ј. Марковић, М. Јовановић, Ђ. Ж. Нешић, М. Д. Банковић, Миња Петровић, М. Ђорђевић, К. Б. Михајловић, Ј. Ђурић. Н. Р. Поповић. Љ. Јовановић, М. Ђорић, Л. Радовић, Н. Х. Поповић, М. Трифковић, Р. Драговић, А. Одавић, М. Петровић, Ђ. Димитријевић, Др. М. Т. Леко, Ђ. С. Новаковић, Н. Вулковић, С. Баторић, Г. Бркић, Т. Капетан-Спасић, Др. П. Поповић, Л. Дашковић, С. Вељановић, Јов. Христић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Јан. 1892. год. и у одлуци Бр. 69 учињена је намена да се правила, о наплати трошарине на млеко и контролисању његове каквоће односи и на вино и остала пића само у погледу контролисања њихове каквоће.

II.

На примедбу г. Др. Павла Поповића, одборника, да у прошлој седници приликом решавања о штампању стенографских бележака није било довољно одборника, ообор је у данашњој пуној седници својој одобрио у свему то решење одборско о штампању стенографских бележака и накнаду трошкова.

III.

Одборник г. Светозар Боторић интерпелише председништво зашто је забрањено кафеџијама и механџијама да за своју приватну потребу могу код куће клати ситну стоку, но да морају то радити на клаоници а остали грађани да могу клати код куће.

Одборник г. Андра Одавић примећује, да је приликом решавања о узимању куће под кирију Велимира Карапешића речено, да он огради своју зграду по предлогу комисије а да општина не буде дужна по истеку рока уговора вратити му зграду у стању, у каквом је пре закупа била док међутим у закљученом уговору стоји, да је дужна општина вратити му кућу у првобитном стању о свом трошку.

Одборник г. Никола Р. Поповић пита на чији се рачун преправља кућа г. Тасе Миленковића, што је за школу узета.

Одборник г. Танасије Капетан-Спасић пита шта је учињено у погледу зидања дорћолске цркве и да ли је уважавању оставке марвеног лекара Франца Геца предходила истрага о његовим кривицама и какав је резултат та истрага показала.

Председавајући је изјавио, да ће на сва ова постављена питања интерпеланти у идућој седници одговор добити.

IV.

Одборник г. Никола Вулковић пита председништво, да ли је и у колико извршено решење одборско о затварању дућана и механа ван рејона трошаринског.

По саслушању овога председавајући је одговорио, да је суд општински издао наредбу, да сопственици дућана и механа ван трошаринске линије у року од 3 дана исте напусте, но да су се ти грађани жалили надзорној власти противу те наредбе. Ствар је дакле на решењу код управе вар. Београда.

V.

Одборник г. Никола Вулковић предлаже да се цена хлебу спусти јер је цена брашну и житу знатно спала.

Одбор је одлучио, да се ова изнесе идућој седници на решење.

VI.

Председавајући износи одбору на решење молбу Јелисавете Манаковић којом моли, да је општина Београдска пошље као своју питомицу у Загреб ради изучавања бабичлука.

По прочитању те молбе АБр. 1308|91. одбор је одлучио, да се преко исте пређе на дневни ред

VII.

По прочитању акта истражног судије за вар Београд АБр. 878, 1372, 672, 1395, 1346, 1351 880, 885, 990, 886, 879, 342, 958, 662, 877, 1371, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Панта Станимировић, Милан Тодоровић, Видак Пејановић, непознати; да су Иван Стојановић, Спира Поповић Коста Вујић, Ставра Петровић, Јанко Петровић доброг владања а сиротног имовног стања, да је Софија Ж. Димитрија Петковића доброг владања и доброг имавног стања; да му је Роза Ж. Марка Томајка непозната; да су Јован Ђуровић, Тодор Ђуровић, Вујица Обрадовић, Петар Узелац доброг владања и доброг имовног стања, да је Самуило син Хескије Пијаде, доброг владања а да је његов отац доброг имовног стања; да су Борђе Игњатовић и жена му Наталија доброг имовног стања а да му је владање њихово непознато, да су Драгутин Ђукановић, Милан Маринковић, Михајло Петровић и Борђе Јевђенијевић, доброг влдања а средњег имовног стања и да је Јован Кнежевић поштар доброг владања а сиротног имовног стања.

VIII.

Председавајући износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о немаштини.

По прочитању тих молби СБр. 1796, 1706, 1191, 1301, 1386, 1567. 1524, 1511, 1840, 1841, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима: Анки Радојчиној, Алекси Бугарском и Катарини Стојковић може дати тражено уверење да се суд предходно увери о имовном стању молилаца: Софије Д. Пекић, Маре М. Павловић, Ане Т. Тодоровића, Најдана Бошковића, Марије Т. Јовановића, Најдана Петровића и Марије Ђ. Тодоровића, на тек онда да им изда тражево уверење.

IX.

Председавајући саопштава одбору, да су изабрата за поротнике и присутнике

ПОДЛИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 20)

„Али, она нас не сме одати. Одговор Франја брзо, „јер и она је уживала плодове нашега рада, дакле и она је саучесница. Што је због овога отерала онога несносног младића, господина Хајде, учинила је врло паметно, и кад дозна, да је ми можемо направити великом госпођом, сложиће се и она с нама.“

Павле Јохус неодобраваше главом; он је боље познавао девојку.

„То она неће хтети, Франьо, она ће радије трпети глад и несрећу, него да буде саучесница у оваком послу.“

„Нисам знао да је тако луда“, рече Франја презриво; „али свеједно је, како она о овоме мисли, тек нас несме и неће издати, бар у прво време не а дуго се и ја небих баш ослонио на женски језик. За четрнаест дана бићемо сасвим готови и онда ће наша брига бити како ћемо јој се с пута склонити. Овде је да боме врло тешко тако велику количину новчаница растурити.“

„Кад би своју радионицу негде на друго место пренели. и уверили је, да смо се оканули.“

„То не може,“ одговори Франја, „где би нашли згодније место од тога? Вечерас морамо ону рупу запушити, и баш и кад би нас потерали, не би нас тамо могли ухватити. јер онај тајни излазак незна нико сем нас.“

Кафеџија стајаше код стола и гледаше у фалзификат и нехотице. Фалзификат беше заиста вештачки израђен и он сам није могао да распозна лажну од праве новчанице. Није ни сумњао да би могао ових новчаница протурити врло велику количину, па да не буду ухваћени. Па и кад би сазнали да су лажне, ко би им знао порекло — али Роза? Није могао да заборави поглед којим га је погледала, није могао да заборави речи: „шта сам Богу згрешила да због вас морам ово да трпим?“ Морао је и да помисли на обећање, што је његовој покојној матери дао.

Пређе погледом преко лажне хартије и погледа кроз прозор, а пред очима су му играле разне слике.

„Но, шта је отац?“ запита га Франја тријумфујући, може ли бити соље? Аустријске се новчанице не могу с овим ни сравнити па је ипак требало пуна три месеца, док су их пронашли. Зар не би било грех овако имање из руку испустити?“

Брендел је међутим са спуштеним рукама и намрштено гледао кроз прозор и најпосле рече суморно:

„Да ти кажем нешто, Франьо, што дуже о тој ствари мислим, све ми се више не допада. Твоја сестра не може да ме трпи, то је сигурно — а Бог ће знати зашто, јер баш тако нисам ружан — али је она то јасно показала. И ако она кога изда, то ћу ја бити и при таким околностима —“

Али она не може тебе самог издати а да не упропасти и свога оца и свога брата“, рече Франја љутито, „и тако ми Бога, ако та несрећа буде луда да то учини —“

„Она вас неће издати“, одговори Брендел, али ће се то на сасвим други начин дознати будите уверени.“

„Па зар просто из беснилука да напустимо ово имање, што пред нама на столу лежи?“ продужи Франја.

„Може бити да нећемо сасвим“, одговори Брендел „сад знамо како се то ради и имамо

у овој 1892 год дали оставке, па предлаже да се на њихова места други изаберу.

По прочитању тих оставака АБр. 1455, 1456, 1457, 380 и акта вар. суда АБр. 1454, акти истражног судије АБр. 1549 и оставака АБр. 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, одбор је решио. да се М. Вељковићу, Таси Н. Спасићу, Јанаћу Константиновићу и Петру Р. Милушићу поротницима уважи оставка, а на њихово место изабрао је С. Богдановића, Јоцу Крстића Панту Боди, Јевту Павловића трг. за поротнике за 1892 год. да се Димитрију Илићу не уважи оставка на поротништво.

Да је за кв. палилулски изабрат за присутника Богосав Поповић берберин а не Марјановић; да се Љубомиру Ж. Стојановићу, присутнику не уважи оставка: да се Јовану Лучићу уважи оставка и на његово место да буде присутник Коча Паранос; да се Јакову Леону Којену не уважи оставка на присутништво, да се Павлу С. Цветковићу уважи оставка, а место њега да буде присутник Љуба Ђ. Мишковић трг. да се Илији С. Рајковићу не уважи оставка да се Мити Новаковићу уважи оставка а на његово место да буде присутник Никола Лазаревић кујунџија; да је за присутника изабрат Иван Станисављевић кафеџија а не Станимировић.

X.

Председавајући извештава одбор да је предузимач за грађење трамваја поднео, молбу да му се допусти да може мрежу трамвајску допунити у томе, што ће поред уговором одређене линије поред министарства унутрашњих дела као најкраћу везу између теразија и кафане Лондона кроз краљ-Миланову улицу; и да је ову молбу предузимача комисија за надзирање трамвајских радова одобрила.

По прочитању те молбе и одобрења комисијског АБр 3336|91 Одбор је после поименичног гласања са 14 гласова против 10 (4 нису гласали) решио, да се предлог комисије и молба предузимача у свему одобри с тим, да се и линија, уговором предвиђена, што иде Марковом улицом, преко марвене пијаце па Обреновом до Лондона, сагради и у саобраћај пусти.

9. редовни састанак
6. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, од кметовских помоћника г. г. Коста Чупић, и Д. Чонкић; од чланова одбора г. г. Др. Алкалај, М.Трнковић, Н. Х. Поповић, С. Вељановић, Ј. Ђуровић, Ф. Васиљевић, М. Ђорђевић, И. Ђорђевић, К. Б. Михајловић, М. Ђорић, Р. Драговић, Л. Дашковић, Л. Радовић. Љ. Јовановић, М. Ј. Марковић, Св. Боторић. др. М. Т. Леко, Ђ. Димитријевић, Н. Вулковић, Ђ. Ж. Нешић, Г. Бркић, Д. Гајић, А. Шток, В. Тодоровић, Ђ. С. Новаковић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 3. фебруара 1892. год. и учињене су ове измене у одлуци бр. 79, да се уверење тражи за Љубицу ж. Јована Ђуровића и да се уверење тражи за Викторију жену Вујице Обрадовића.

У одлуци бр. 82 да предузимач има саградити претходно уговором утврђену трамвајску линију па после најкраћу везу кроз краљ Миланову улицу.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 1432, 1433, 1431, и акта начелника среза пожаревачког АБр. 1410, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Сретен Димитријевић, Љубомир Дојчиновић и Коста Шпарталъ доброг владања и доброг имовног стања; да се суд увери о владању и имовном стању Лазара Борисављевића клаичног момка и Косте Христића скитнице, па извести одбор о томе.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о сиромаштини и породичном односу.

По прочитању тих молби СБр. 2147, 2044 и 1943, одбор је изјавио мишљење, да се Марти Ј. Ђорђевића може дати тражено уверење; да се суд претходно увери о имовном стању молилаца Јулијане Р. Зотовић и Милоша Арсеновића, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

Председник извештава одбор да је држана офертална лицитација за набавку одела за опште. позорнике, ватрогасце и служитеље. Да су оферти отворени од судског повереништва састављеног из три члана суда, који су изјавили, да је лицитација испала неповољно по општину и да би требало држати другу лицитацију и то усмену.

По прочитању тога извештаја АБр. 1384, одбор је решио, да се по томе у свему поступи као и да се усмена лицитација држи у присуству два одборника.

V.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 122, држане 28. Јануара 1892. год. за откопавање земље до нове нивелете у Једренској улици, одбор је решио, да се откопавање земље до нове нивелете у Једренској улици уступи Живку Тришићу за цену од деведесет и четири и три четвртине (94¾) паре дин од кубног метра.

VI.

Председништво извештава одбор, да је рачуноводство општинско завршило прошлогодишње рачуне општинске и направило о томе извештај.

По прочитању тога извештаја ББр. 371, одбор је одлучио, да како извештај тако и све општинске рачуне прегледа одборско повереништво и о томе поднесе одбору извештај За повереннике изабрати су г. г. Љуб. Јовановић, М. Велизарић, Мата Јовановић, Мика Банковић и Миња Петровић одборници, с тим, да тројица од њих могу пуноважно радити.

VII.

Председник износи одбору на решење молбу Богољуба Росулека овд. месара, који моли, да му се врати касапска аренда на ону количину меса свињског, што је као прерађевину ван Србије — у Солун извезао.

По прочитању те молбе АБр. 2348, а на предлог одборника г. Љубе Јовановића, одбор је после поименичног гласања са 15 гласова против 10 решио, да одборско повереништво од гг. Дра Д. Алкалаја, Гаврила Бркића и Миње Петровића, одборника и општинског правозаступника, — проучи у опште потпомагање српске извозне индустрије на овај начин, па поднесе одбору извештај са мнењем о молби Росулековој.

VIII.

Повереништво за одређивање осе у лимској улици, подноси извештај свој по коме би се имала та улица на захтев министарства грађевина проширити још са два метра, да буде широка свега 12 метара, па се истим извештајем предлаже да се проширује са доње стране, пошто би иначе врло скупо било а и плаценви би остали скоро неупотребљиви.

По прочитању тога извештаја ГБр. одбор је решио, да се пише Министарству грађевина и предложи му, да лимска улица остане

и све што нам треба; треба само да нађемо друго место, на коме ћемо довршити што смо започели."

„Па како ћемо справе пренети а да нас не опазе? Зар не знаш колико смо муке имали, док смо све то у развалине донели? а много ће теже бити да то одавде однесемо."

„Све ја то знам и милије би ми било, да та девојка — али то је твоја сестра па мир — ти ваљда нећеш спорити, да би ја волио да живим у Америци или ком другом лепом пределу него у затвору, а то ће нам бити, чим нас ухвате."

„Па ми смо метули главу у торбу чим смо ово почели", одговори Франја презриво, „но немој да будеш луд и послушај ме бар једанпут. Роза је тврдоглава, то знам, а од оца је васпитана тако, да ради оно што хоће — иначе не би ни ишла ноћу у развалине, али је ипак паметна да зна докле може ићи. Што она неће да каже, то се неће никад ни дознати. Отац треба с њоме да говори; може је уверити да смо се се овога посла оканули, и да нам треба само четрнаест дана да све слистимо што би нас могло издати, па да ћемо нас двоје отићи у Америку. Будите уверени, да ће она за то време ћутати, међутим ми ћемо наш посао свршити и доћи до мете.

„То би већ могло бити", рече Брендел, а шта ви кажете Јохусе?"

„Мислим да Франја има право", полакоми се кафеџија на тако велико богаство, што му је у изгледу стајало, „она је у неколико на то већ спремна, јер сам јој казао, да само зато к теби, Франьо, идем, да те од тога одвратим."

„Мислите ли ви да ћемо ми доиста моћи бити готови за четрнаест дана?"

„Сигурно можда и пре", одговори Брендел, јер ноћи су сада све дуже и дуже и ако нађе ружно време онда ћемо тамо горе сасвим сигурни бити."

„Добро, тако нека и буде!" повиче Јохус после кратког размишљања узимајући, да ће ако би Роза приметила, своје ноћне изостанке правдати тиме, што утире траг своме раније послу. „Је ли све спремно да се можемо одмах посла латити."

„Све је спремно", одговори Франја, „само нам до сутра у вече набави ове ствари, што су на овој хартији забележене и донеси нам их у развалине."

„Дакле да се сутра у вече тамо нађемо?" запита Брендел, који је још сумњао у безопасност свога положаја.

„На сваки начин", одговори Франја. „Сад не смемо губити време. Сваки нам је час скупоцен."

„Па добро", пристаде Брендел, али ми овде није више тако пријатно, и радије бих покушао своју срећу на ком другом месту. Ако ви баш нећете да идете одавде, онда ћемо се ослонити на женски језик за недељу две дана, али ме после неће ни Бог задржати и благодарићу му од свег срца ако жив и здрав пређем преко Рајне.

„Ево нам нашег новог актуара", смејаше се Франја, бацивши поглед кроз прозор, на коме је била решетка од зелене жице. „Кад би знао шта се овде ради, могао би се сјајно препоручити код кривичног суда."

„Немој се баш спрдати!" рече Брендел приступивши му — „па како се обешењак печи, као да је већ министар правде! Само се усуди да ми смећеш онда, кад ја будем слободан!

„Не шкоди он никоме ништа", смејаше се Франја, „кад би сви тако безазлени били, могли би се ми овде сасвим комотно окућити. У осталом ми се не смемо ни тужити на нашу полицију; изгледа да је задовољна кад њу саму ни ко не дира.

(Наставиће се)

широка десет метара па ако не одобри, да се улица по предлогу повереништва прошири још за два метра са доње стране.

IX.

По предлогу инжињерског оделења ГБр. 1385 1891. год. одбор је одлучно, да се за набавку 460 гвоздених кола потребних за одређивање ос по улицама, распише лицитација. Кола да буде по предлогу инжињерског оделења.

X.

Према одлуци одборској у прошлој седници, председник износи одбору на решење питање о цени хлеба.

Одбор је одлучио, да се ово питање остави за идућу седницу, кад да се изнесу и цене брашну и житу.

X. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

10. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од кметовских помоћника Коста Чупић, од одборника били: г. г. Капетан-Спасић, Н. Р. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, Ј. Ђуровић, Н. Х. Поповић, К. Петровић, С. Вељановић, И. Ђорђевић, М. М. Ђорђевић, М. Трнковић, Др. Алкалај, Др. М. Т. Лека, Р. Драговић, Др. П. Поповић, М. М. Ђорић. Др. Радовановић, С. Азриел, М. Ј. Марковић, К. Д. Главинић, М. Петровић, А. Одавић, Љ. Јовановић, Н. Вулковић, М. Д. Банковић, Ђ. С. Новаковић, Мата Јовановић,

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 6. Фебруара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 1450, 1478, 1451, 1479, 1480, 1481, 1484, 1518, 1519, 2310, 2311, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Давид Пијаде и Никола Кики доброг владања и имовног стања; да су му Крста Радосављевић, Коста Јовановић, Вукашин Петровић, Милош Николић, Ћира Романић, Марко Алексић, Танасије Васиљевић, Михајло Петровић, Митa Матовић — непознати.

III.

По прочитању акта духовнога суда епархије београдске АБр. 2454|91. и 2333|92., којим се тражи, да се именује по један члан одбора за цркву Вознесенску и св. Марка, на место досадањих, одбор је решио, да се члан одбора и благајник цркве св. Марка, Стеван Ивковић разреши од дужности а на његово место изабрао је Стевана Јовановића бакалина. Да се члан одбора цркве Вознесенске Таса Данчевић разреши од дужности а на његово место изабрао је Перу Милојевића ђакона вознесенске цркве.

IV.

На представку духовнога суда епархије београдске АБр. 3329|91. год. и Протопрезвитерата београдског АБр. 2358|92, да се за цркву Ружицу изабере тутор, одбор је овластио суд општински, да он према закону о црквеним властима задовољи ова тражења.

V.

Председник износи одбору на решење акт протопрезвитерата београдског, којим се пита да ли ће се црквени одбори у Београду сменити у почетку ове године или у месецу Септембру 1892. год. кад данашњим одборима рок службовања истиче.

По прочитању тога акта АБр. 2359|92. одбор је решио, да се црквени одбори смене у Септ. месецу 1892 год. кад им по закону о црквеним властима истекне двогодишњи рок службовања.

VI.

Председник саопштава одбору, да је Његово Високопреосвештенство Митрополит упутио акт општини у коме ј ј саопштава, да многи грађани дунавског краја предлажу да се црква св. Александра Невског не зида на плацу код сака чесме, но на тако званом Гушином плацу, као и да је одредио комисију која ће оценити земљиште за подизање цркве, па позива општину ди и она од своје стране одреди повереника.

По прочитању тога акта АБр. 405, одбор је изабрао г.г. Николу Р. Поповића Мидана Капетановића и Милутина Ј. Марковића. одборнике, да као одборски повереници са повереницима митрополитовим ово питање проуче и поднесу одбору извештај

VII.

На предлог председника општине, одбо је решио, да се из општинске благајне а из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове изда шест хиљада динара као помоћ Русима, што пате од глади Новац да се преда српском трговачком удружењу као одбору за прикупљање прилога

VII.

Председник износи одбору на решење молбе Антона Фича, спроведену од управе трошаринске актом Бр. 99, којим тражи, да му се пропусти извесна количина ликера без наплате трошарине, што је он у Београду фабрицирао па из Београда извезао али не продао,

По прочитању те молбе АБр. 1418, одбор је решио, да се ова молба упути повереништву трошарнеском на проучење а да се ликер са жељезнице одмах пренесе у управу трошаринску до коначног решења стварн, како се не би лежарина плаћала.

IX.

По прочитању акта инжињерског оделења ГБр. 141, којим се предлаже набавка нужника и писоара за извесна места и тргове у варошн одбор је одлучно, да инжињерско оделење под несе одбору опширан предлед, за набавку ових нужника и писоара из кога ће се видети, на којим су местима у варошн ови нужници потребни, какве ће конструкције бити и шта ће коштати. —

X.

На предлог одборника г. Михајла М. Ђорђевића одбор је препоручио суду општинском, да наредбом забрани свршавање нужде по улицама — ћошковима.

XI.

Према решењу одборском у прошлој и претпрошлој седници председник саопштава одбору цене брашну и житу.

По саслушању тих цена одбор је после поименичног гласања са 13 г. против 11, (који су били за 25 пара) решио, да се цена хлебу спусти на двадесет и четири паре динарске по килограму а да се продаје по двадесет и пет у тежини од 1042 грама. Ово да вреди до 12. Фебруара 1892. год. закључно.

Председник износи одбору на решење молбу друштва за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце, којом се тражи да општина и учитељима тога дома издаје из своје касе додатак на име стана и огрева као свима осталим учитељима.

По прочитању те молбе АБр: 162|92. и осталих АБр. 2436, 2318, 2437 којима се прва понавља, одбор је решио, да се друштву за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце изда из општинске благајне а из партије буџетом одређене за издржавање овд. сиротиње помоћ од две хиљаде динара у место накнаде за стан и огрев друштвених учитеља. За идућу и остале године да се ова помоћ уврсти у буџет расхода општинских.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Цвеће. У општинској расадници има доста и врло лепог цвећа, које је већ почело цветати. Ко би желео, да који стручак купи, нека се обрати општинскоме баштовану. Расадница је општинска испод града до осуђеничке баште.

—

Цена лебу. Одбор је општински у седници својој од 10. фебр. 1892. год. решио, да се цена лебу спусти на 24 паре дин. по килограму, а да се продаје по 25 п. д. у тежини од 1042 грама. Цена ова важи од 12. фебруара закључно. Лебац од ове цене мора бити умешен од обичног белог лебног брашна.

У седници својој од 13. фебр. о. г. пак одбор је одредио таксу и црноме лебу умешеном од обичног црног лебног просејаног брашна. Цена је овоме лебу 17½ п. д. од килограма, а продаје се по варошн по двадесет пара у тежини од 1143 грама. Ово важи од 15. Фебр. закључно.

—

Помоћ. Одбор је општински у једној од прошлих својих седница решио, да се из општинске благајне изда невољним Русима као помоћ 6000 динара.

Осим овога решио је одбор још, да се друштву за васпитавање сиротне и напуштене деце издаје из општинске благајне сваке године по 2000 дин. као помоћ.

—

Здравствена вредност електр. светлости спрам гасне. У медицинском часопису „Lancet“ обратио је један писац пажњу на то да се после увођења *електричног* — на место гасног осветљења у *главној пошти* у Лондону здравствено стање тог особља знатно побољшало.

СТЕЧАЈ

За инжињерско и архитектонско оделење грађевинске управе општине београдске, потребан је један

УПРАВНИК

Дужности тога управника прописаће се нарочитим пословником, а у главном биће ове:

Управник руководи све послове поверених му оделења, и врши врховни надзор над свршењем тих послова. Он је одговоран за савесно и тачно извршење свију послова, како оних које он сам врши, тако и оних које буде вршио њему подручни персонал.

Управник је референт за све предмете, које се тичу његове управе, приликом решавања тих предмета у суду и одбору општинском или грађевинском одбору када се установи.

Управник се стара о попуњавању свега осталог персонала за поменута оделења, у границама буџета. Он пред-

лаже суду или одбору општинском лица за сва остала места у тим одељењима.

Прва плата управнику је 7000 динара, а нарочитом уредбом означиће се доцније, на који ће се начин повишавати.

Како ће се морати скоро завести стално и одељење за водоводе, то ће од пријављених имати првенство онај, који би се могао примити и управе водовода. У томе случају одредиће се управнику особен додатак плате.

За управника прима се само Србин и то у првом реду онај који је у Србији рођен. Затим мора да је испунио све захтеве, који се траже од инжињера при примању у државну службу; да је најмање десет година провео у пракси, и да је потпуно телесно здрав.

С тога је сваки дужан уз своју пријаву, приложити доказе о месту рођења, о школској спреми, о годинама у пракси или служби проведеним и лекарску сведоџбу.

Рок за пријаву траје до 20 Марта 1892 год.

Од суда општине вар. Београда 13 Фебруара 1892 г. АБр. 2415.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 17. Фебруара тек. год. од 9—12 сати пре подне држаће се у канцеларији инжињерског одељења Суда ово општинског (у Пањелиној кући на марвеном тргу) јавне усмене лицитације и то:

За грађење друма за везу Крагујевачког са Шабачким друмом.

Кауција 1800.

II.

На дан 18. Фебруара тек. год. од 3—5 сати после подне за довршење калдрме у Душановој улици.

Кауција 5000 динара.

III.

На дан 19. Фебруара тек. год. од 3—5 сати после подне за грађење калдрме на палилулском тргу за везу Болничке са Ратарском улицом.

Кауција 850 динара.

Кауција се полаже у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачуни планови ситуационих и попречних профила могу се видети у канцеларији инжињерског одељења суда ово општинског (у Пањеловој кући на марвеном тргу) сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда 1. фебруара 1892. год. ГБр. 129

Суд општине вароши Београда на дан 19. Фебруара 1892 год. држаће лицитацију за давање под закуп права за штампање шематизма становника вароши Београда, који ће обухватити државна надлештва и јавне установе: политичка, трговачка занатлијска привредна верозаконска и хуманитарна удружења; власнике зграда (кућа) по улицима и становнике вароши Београда.

Лицитација ће се држати у рачуноводству суда општ. Београд. од 8 до 12 пре и од 2 до 5 после подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу српски грађани 400 а страни поданици 800 дин. у готовом новцу или у државним папирима од вредности.

Услови ове лицитације могу се видети пре а и на дан лицитације.

Из рачуноводства суда општине вароши Београда 7. Фебруара 1892 год. СБр. 2165.

Суд општине вар. Београда продаваће путем јавне лицитације, а за наплату својих потраживања од Морена Албахари, Руже Табаковић, Петра Јефремовића и Наума А. Николића, ове лозове, што су у кауцију а за извршење својих обавеза положили, и то:

Морена Албахари 8 ком. лозова лутриских 3% под сер. 3910 бр. 33; сер. 4125 бр. 2, 3 и 4; сер. 4126 бр. 4; сер. 6255 бр. 33 34 и 35.

Руже Табаковић 12 ком. лозова лутриских 5% под сер. 6554 бр. 18; сер 4031 бр. 38; сер. 4203 бр. 46; сер. 4276 бр. 36; сер. 4340 бр. 37; 38; сер. 3329 бр. 25; сер. 2767 бр. 5; сер. 1415 бр. 34; сер. 469 бр. 25; сер. 2334 бр. 37; сер. 3181 бр. 26.

Петра Јефремовића 1 лоз лутриски 3% под сер. 6333 бр. 28.

Наума А Николића 2 лоза лутриска 3% под сер. 3915 бр. 17 и 18.

Продаја ће се вршити на дан 2. Марта 1892 г. од 2—5 сахати по подне, у депозитном одељењу општине београдске.

Од Суда општине вар. Београда 11 фебруара 1892 год. СБр. 2251. 2252, 2253, 2254.

У грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда (у Пањелиној кући на марвеној пијаци) држаће се следеће усмене лицитације и то:

I.

На дан 26 тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за набавку 4000 квадратних метара тротоарских плоча.

Кауција 4000 динара у готовом новцу или у државним папирима.

II.

На дан 27 тек. мес. од 2 до 5 сати после подне за израду 93 коњских и 134 воловских кола потребних за комору.

Кауција 7900 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачуни и планови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вароши Београда ГБр. 194 и 195. 13. фебруара 1892 год. у Београду.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)
држан 3. Фебруара 1892 год. у Београду.

Почетак у 5½ часова по подне.

Председавао заст. председника Ј. Антонијевић.

Заст. председника. Пошто има довољан број одборника за решавање, то отварам одборску седницу извештавајући у исто време одбор да је г. председник болестан, па је мене овластио да руководим данашњом седницом.

Изволте саслушати записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на састав записника?

Никола Х. Поповић. Онде где је реч о пићу молим да се поново прочита, јер ми се чини, да је погрешно записана одлука. (Секр. прочита). Доиста погрешно је записано. Није одлука о трошарини на пиће. него о контролисању свију пића, па и вина. То треба да се исправи. (Прима се исправка).

Dr. **Павао Поповић.** На последњу тачку записника имам да приметим да није све ушло у записник. Ја сам у прошлој седници пре решења питања о штампању стенорг. бележака казао, да је у седници остао недовољан број одборника и потоме да се неможе никаква одлука о томе донети. То није забележено у записник. С тога би молио, да се та ствар поново сад реши.

Милутин Марковић. Ова приметба не може да дође у записник, него се може узети као нов предлог а приметба раније учињена ушла је у стенографске белешке.

Никола Х. Поповић. Ја мислим да се овде покреће питање јесу ли у свима предметима учествовали сви одборници или је ово само за овај предмет.

Dr. **Павао Поповић.** 'На приметбу г. Милутинову имам да кажем то: у записник морају ући све одборске одлуке и одвојена мнења. Ја сам казао, па и сада тврдим, да се неможе сматрати то као пуноважна одлука, јер је у седоици остало свега 13 одборника. Молим да се то стави у записник

Ђока Димитријевић. Држим да је лакше ово ставити у протокол него сад изнова износити на гласање.

Коста Б. Мијајловић. Држим да треба прво да председништво обавести поједине одборнике, који нису у прошлој седници били на чему је ствар. Ја знам да су неки одборници тражили да се све стеногр. белешке штампају, а неки да се само у изводу штампају.

Ђока Новаковић. Треба да се прво констатује то, да у прошлој седници заиста није био довољан број одборника; па ако то буде, онда можемо одобрити да се други пут решава то питање. У осталом ја не сматрам да је ово питање тако важно ради којег би се имали бавити, нарочито кад постоји већ одборска одлука, да се говори одборника штампају. И та одлука има да се изврши, па било у додатку или иначе.

А оно је прво нужно за то, што у записнику стоји записана одлука, која се доноси са довољним бројем одборника, па би без овог било незгодно да се сад опет друга одлука доноси, а не зна се узрок томе.

Милутин Марковић. Мени се чини да је ова приметба г. Павлова неумесна. Овде је сад у питању има ли ко шта да примети

на записник. У записнику се по досадањој практици бележе само одлуке, а да се и појединa одвојена мнења бележе, то није практиковано.

Сад пошто записник потврђује, да је био довољан број одборника за решавање, неможе се изводити да ли је био довољан број или није.

Што се тиче покренутог питања, ако он сматра да није био довољан број одборника за решавање и ако га још који у томе потпомогне, као што се чуо овде још један глас, онда се може донети решење, а сматрам да би било погрешно уводити тражену приметбу у протокол.

Dr. Паво Поповић. хоћу још једном да говорим ради објашњења на говор г. Марковића.

Да ли ће се заводити и одвојена мнења у записник или не, то је ствар одборска. Али кад су записници одборски уједно и решења одборска, која морају да се извршавају, и која свакад па често и великих новаца коштају, питам г. Милутина, да ли он сматра за пуноважну једну одлуку, која није са довољним бројем одборника решена и сме ли се то решење извршавати или не? Ја сам казао да та одлука не може да вреди и при томе остајем и саде. Ова моја напомена молим да уђе у записник а да ли је био довољан број одборника или није, то управо и није била моја дужност да констатујем. Ја сам учинио примедбу, а председникова је дужност била, да се о томе увери, пребројавањем гласова, или поновним поименичним гласањем.

Никола Х. Поповић. Овај је предмет у записнику на последњем месту. Није истина важан, али кад је записник овако изведен нисам противан да се опет реши. Истина је то, да је г. Паво приметио да нема довољан број одборника.

Никола Вулковић. Господо, ја сам био у прошлој седници и нисам чуо за ову приметбу г. Павлову. С тога нека се то види из стенографских бележака.

Никола Р. Поповић. Господо. Истина, изгледа, да је ово ситна ствар, али за мене је приметба г. Павлова од врло велике важности. Поред тога г. Павле као одборник ставља примедбу на последњу тачку прошлог одборског записника, кад вели да није био довољан број одборника за решавање то потпомаже и г. М. Леко. Ако ствар овако стоји у истини, тражим да се ово изнесе у другој седници на решење. Ову тачку тражим да се изнесе поново на решење и по томе што је ово био нов предлог, а по закону треба за нове предмете 21 одборник па да може пуноважно решити. С тога би молио да се изнесе на решење та ствар овако како сам ја казао. Прима ли овако одбор или не.

Мика Банковић. Ја налазим да је приметба г. Dr. Павла врло умесна, и треба да се у записник заведе. У почетку дође довољан број одборника, па како седница траје дуже, то многи одборници оду пре закључка седнице. С тога председавајући треба на то да пази, па да прекине седницу, а не да износи на решење. Кад је дакле ово питање решено без довољног броја, онда нема ни одлуке и по томе праведан је захтев да та приметба г. Павлова уђе у записник. Не треба дозволити господо. да се на основу оног броја одборника доносе одлуке, који је број био у почетку, ако тај број буде смањен, јер је то хрђава пракса и може донети хрђаве посљедице.

Светозар Боторић. Мени ова наша пракса у нашем раду изгледа врло смешна.

Господо, кад један одборник дође у седницу и председавајући каже, да има довољан број — држим да су онда одлуке пуноважне. Ако од тога одступимо онда ја молим да се увек прозоветмо на закључку седнице, те да се види, је су ли сви на окупу. Иначе ми само дангубимо.

Ако хоћете да се зна шта радимо, ја би молио да се стеногр. белешке штампају. Немојте да се крије мо. Ако нећете да се зна шта се овде ради, онда немојте ни штампати. Немојте овако да губимо толико време око препирања због једне форме.

Моје је мишлење да је ово питање пуноважно решено. Ако противно решите онда је у питању цела седница.

Мића Петровић. Ја сам имао да кажем скоро то исто што и предговорник. Ја би молио секретара да види, колико је потписаних одборника као присутних у седници, па ако их је било довољно за решавање ове ствари, онда нека остане како је решено, а ако није да се реши изнова. Не може се узимати у обзир то, што је на крају седнице било мање, јер ко ће то и прорачунити и казати у првој половини седнице било је толико на крају толико итд. Да се се пак и у будуће овакви случајеви неби понављали, ја мислим да председништву ваља ставити у дужност да само донде износи ствари на решавање докле има довољног броја одборника и да по свршетку гласања каже, оволико их је гласало „за“, оволико „против“ и оволико се уздржало од гласања. Пошто ја у овом случају верујем г. Dr. Павлу, то налазим, да би требало ову ствар изнети поново на гласање, пошто сад има довољног броја одборника.

Милутин Марковић. И прошле седнице било је, господо, доста разговора о питањима која се могу свршавати ван седнице и која неби требала у толико да нас занимају на седницама одборским, па тако се и сада ево чини. Међутим овде је питање, хоће ли да се усвоји протокол или не? По ономе како је досада рађено, ја сматрам, да је решење донесено у прошлој седници пуноважно. Али ако одбор нађе, да није било довољног броја за решавање, онда ми можемо целу ову ствар изоставити из протокола па је данас решити, а међутим протокол примити ако других каквих примедаба нема.

Мишљење предговорниково: да би у протоколу ваљало означити колико их је гласало „за“, колико „против“ нема места с тога, што се у протоколу само одлуке бележе, да неби био сувише опширан. Односно овог питања могу да кажем, да је само Dr. Павао био противан. (Вулковић: и ја сам био противан).

Ја мислим, да би требало ову ствар сад овако прекинути: сматра ли одбор да је ово питање у прошлој седници решено или не, и ако сматра, онда да идемо даље а ако не, онда да га сад решимо. Међутим пре тога ваљало би учинити питање да ли се прима протокол или не.

Председавајући. Прима ли се прочитани протокол са изузећем овога закључка о штампању стенографских бележака? (Прима се).

Пристајете ли сад, да се стенографске белешке од прошле године штампају у додатку општинских новина? (Усваја се).

Светозар Ботурић. Пре него што пређемо на дневни ред молим вас да чујете једну моју интерпелацију на председништво.

Као што знате, од стране општинског представништва издата је наредба да механџије и кафеџије не смеју клати прасад, јагњад и ситну стоку у својим авлијама, него морају то чинити на шупи у интересу здравља у вароши. Поводом те санитетске наредбе механџије и кафеџије обратили су се с молбом и захтевали да плаћају аренду по досадањем али и да кољу ту ситну стоку у својим авлијама, као и до сада. Међутим, за нечистоту одговараће санитетској полицији. Ја држим да је ова молба основана и да не треба кафеџије и механџије да чине једини изузеће, те да они кољу на шупи, а остали не. Кад би се ова наредба у истини правдала здравственим обзирима, онда би она требала да важи за све грађане, а не само за нас кафеџије и механџије. Ја молим своје поштоване другове да у интересу правде и правице подпомогну мој предлог, по коме ће и кафеџије и механџије клати стоку у авлијама или по коме ће и сви остали грађани клати своју стоку на шупи.

Коста Б. Мијаиловић. И ја сам то исто имао да кажем, што и г. Ботурић.

Лаза Дакшовић. Уместан је предлог Ботуријев и ја мислим да га треба усвојити јер колико кољу кафеџије и механџије, толико кољу и појединн мајстори, који имају шегрте и калфе не храни.

Председавајући. На ову интерпелацију одговорићу у идућој седници.

А. Одавић. Приликом оном, кад нам је поднесена била понуда од стране браће Карапешића у којој нуде своју кућу, за школу на Сави ценом од 6000 динара годишње, било је казано, да ће му се кућа по истеку закупа предати онаква, каква му се у то доба затече. У колико се сећам тако је сама понуда гласила и ради тога ми смо одобрили извесну цифру за оправку те куће пре него што се школа у њу усели. Чујем да је у уговору о закупу који је са њима склопљен речено, да ће се кућа предати у стању у коме се прими.

Питам председништво: је ли му познато ко је ту тачку унео у уговор и како је смео да је унесе у том облику, кад понуда са свим друкше гласи?

Мића Петровић. У допуну овога у колико оам ја извештен г. Карапешић је обвезан да ту своју кућу уреди онако како за школу треба. Међутим пре 20 дана ја сам био у комисији са г. чланом одељка савског кад се повело питање о школи и уверио сам се, да тамо нема никаквих учињених оправака, него је шта више у таквом стању, да ја неби седео у њој ни да ми дабе да. У сваком погледу изгледа кућа, као да тамо нису никад седели људи. Међутим у уговору стоји да му се кућа иеда у онаквом стању какву је и предао, и он ће на завршетку закупа да тражи да му се кућа оправи и ако је она не оправљена дата.

Никола Р. Поповић. Кад је реч о школама онда и ја да ставим једно питање. Као члан оне комисије којој је стављено у дужност да види како је извршена оправка у кући г. Тасе Миленковића за школу, видио сам да општина оправља ту кућу на рачун свога буџета. Ја држим да такав уговор није. Молим да се то у идућој седници одговори.

Милутин Марковић. Некако се опет опчеше износити разна питања у седници исто онако. као што је пре уобичајено било, Ранији овакав обичај као штетан по рад одборски изазвао је одбор да донесе одуку

да се сва питања, која се тичу председништва непосредно лично председнику достављају па ако код њега не би добили задовољења онда тек да траже задовољење код одбора. Ова питања сада изнета, више се своде на она питања, која треба код председника расправити или му их на време казати да би могао спремити и дати одговора.

Ако овако продужимо, онда овде у одбору неможемо ништа радити; а ово ваљда неће нико од нас.

С тога сам мишлења да се ова питања прекину те да будемо сагласни са ранијом одлуком, и да пређемо на дневни ред.

Заст. председника. Примам ова питања к знању и изнећу их у другој седници.

Никола Вулковић. И ја имам једно питање на председништво. То је у овоме. Да ли је извршена одлука одборска о дућанима ван рејона.

Заст. председника. У нелолико могу да одговорим на ово питање сад одмах. Одборска одлука постоји да се дућани затворе. Суд је при приступању извршења наишао на препреке, јер су ти људи кад им је решење саопштено изјавили жалбу и сад је све то послато надзорној полиц. власти на одобрење. Док се ово не сврши суд неможе да им затвори дућане.

Никола Вулковић. Добро. Сад друго. Пошто је цена житу доста спала од онога дана кад је цена лебу одређена, ја би предложио ла се опет цена спусти.

Заст. председника. Примам то питање к знању и идуће седнице изнећу цене пшеници и брашну, на ће се онда донети одлука.

Поп Тата Капетан Спасић. Ја имам два питања на председништво.

Прво се питање тиче и мене као свештеника, а то је о дошавшем предлогу од грађана и г. митрополита односно правлења цркве дорћолске. Око 70 грађана поднело је изјаву г. митрополиту, како никако непристају да се прави црква код Сакачесме. Г. Митрополит, да би сазнао право расположење грађана упутио је ту изјаву председништву да образује једну комисију у коју је г. митрополит и мене одредио, те да они све то оцене и поднесу извештај. Питам председништво, да ли му је то познато, и је ли одредило ту комисију.

Заст. председника. Немогу на ово да одговорим, јер ми није ништа познато. Но примам к знању да се у идућој седници одговори.

Поп Таса Кап. Спасић. Друго је питање ово.

Господи одборницима је познато кад је била дебата о марјенои лекару г. Гецу. Ја сам још тада казао, да ме се личност не тиче, него да се поштује свачије право које по законима и Уставу земаљском сваки има. Дебатујући напослетку је решено, да председништво извиди радњу г. Геца и одбору поднесе извештај. У колико сам разумео ова је ствар свршена, јер је председник, г. Геца отпустио. Али г. председник није известио одбор шта је узрок томе одпуштању.

Ако је председник хтео да базира на оставку то је требало чинити док није дошло пред одбор, а кад то није онда учинио онда треба да поднесе извештај, па ако је тај човек крив онда не само да се одпусти, него и да му се изда уверење, да нигде више неможе наћи хлеба, а ако је невин, онда опет да се зна за што је одпуштен и да ли је други лекар погођен као што закон наређује.

Молим да ми се на ово одговори.

Заст. председника. Ја само знам да је одпуштен. А шта је узрок и због чега то незнам. Но и ово примам к знању да се доцније одговори.

Изволте чути неколико уверења која се траже од власти за владање и имовно стање извесних лица. (Секретар прочита).

Има неколико молби од грађана који су изабрани за поротнике и присутнике, којима моле да се од те дужности разреше. Чујте те молбе. (Секретар прочита).

Мата Јовановић. Концесионар за прављење тротоара поднео је још Новембра месеца писмо тражећи од одбора да му дозволи, да трасу трамвајску провуче од „Лондона“ поред новог Краљевог двора до на „теразије“. То би био један нов крак. Међу тим остао би онај пројектовани од „Лондона“ „ Обреновом улицом“ „Марвеним тргом“ до на „Теразије“.

Ја сам имао прилике, а ви сте вероватно слушали многе оправдане критике, на ону усвојену трасу за то, што није пројектовано да најживљом улицом прође трамвајска линија у којој су министарства правде, просвете и унутрашњим послова. И концесионар увиђајући и сам то поднео је молбу да му се дозволи да и том најживљом улицом покрај двора провуче трамвајску линију. Комисија грамвајска је то питање проучила и решила још 27 Новембра тако, да би предузимачеву понуду требало одобрити. То решење, или управо мишљење њено, требало је да изиђе пред одбор давно и давно, али од дана до дана те до сада није учињено. Као члан комисије за трамвај, ја вам износим то питање с мишљењем да би требала одобрити ову нову — кратку — трасу, која непосредно везује «Славију“ на врачару са „калимегданом“; тим пре што остаје стара линија, која иде преко „Теразија“ „Марковом улицом“ „Марвеним тргом“ и „Обреновом улицом“.

Андра Одавић. Ја не бих имао шта да приметим на говор г. Мате али бих молио да ми се предходно објасни од стране комисије трамвајске да ли је она размишљала раније о овој крајној линији, и ако је, онда који су је разлози руководили да изабере дужу линију. Ако сэ без сметње може провести трамвај овом крајном линијом ја би пристао.

Мата Јовановић. Трамвајска комисија, као шта знате изабрала је ону дужу линију и она је и уврштена у услове, који су закључени с предузимачем; са којих је разлога то учинила ова садања комисија није размишљала. Као што знате ми смо целу ову трасу претресали заједно у седницама али нисмо о овоме говорили.

Међу тим, што се мене тиче, ја сам одмах увидео да је погрешно, да се изостави најживља улица и да се удари улицама, које нису изложене таквом саобраћају Пошто је ова нова траса далеко краћа и пролази најживљом улицом и пошто неће бити никаквих сметњи за саобраћај, ја мислим, да би требало ову молбу примити.

Милутин Марковић. И ја сам био члан комисије, која је радила тај уговор о трамвају, а и доцније сам био у одбору кад је претресан уговор са концесионаром. Колико се сећам и у комисији и у одбору изнети су као поглавити разлози ти што је око двора улица узана и што би било иначе незгодно да поред двора трамвај пролази. То је тако онда владало мишљење, а сад видим, да други мисле друкше и налазе да би трамвај могао овуда да иде. Што се мене тиче, ја се с тим разлозима не би могао сложити него би остао при старој траси, јер предузимач ни је подигао ни уговорену линију а ни је се стање променило од дана решења до данас.

Ђока Нешић. После разлога г. Милутина Марковића ја не бих имао шта да кажем до то да је улица сувише узана а саобраћај веома велики тако, да ће бити знатних сметњи и за пешаке и за кола ако се трамвај овуда проведе.

Милан Петровић. Господо, они, који су били у већим варошима сетиће се да тамо има и ужих улица, којима је проведен трамвај, па да ипак нема никаквих сметњи за саобраћај Знајући каква је ширина улице код двора ја налазим да се трамвај може њоме провести.

Пикола Вучковић. Ја имам још да упозорим на то да ова улица поред тога што је узана неће моћи увек да поднесе за саобраћај јер кад су свечаности ту ће бити параде и т. д. Са тога ја сам за то да остане пројектована траса.

Мата Јовановић. Из говора г. Вулковића видим, да он није разумео у чему је ствар. Он не предлаже стару трасу због тога што је боља него за то што налази да може у тој улици бити спречен саобраћај кад су свечаности. Но, господо, нетреба заборавити да се свечаности дешавају један пут или два пут годишње и да у тим случајевима може трамвај да обиђе од „Лондона“ „Обреновом улицом“ преко „Марвеног трга“ и „Маркове улице“. За пешака има тротоара од 5. метара са обе стране. У осталом ова улица поред двора толико је широка да саобраћај неће никако бити спречен ако трамвај туда прође.

Раденко Драговић. Кад г, Мата налази да овом улицом треба да пролази трамвај за то, што ја најживља, онда зашто се не би спровео и Кнез Михајловом улицом, кад је и она најживља? Ја се сећам да је при претресу конвенције о трамвају говорено, да трамвај обилази ове улице због тога. што су узане. Међу тим комисија сад налази да улица код двора није узана и да може поднети. Ја, господо, не могу да будем на чисто с таквим резоновањем.

Ђока Димитријевић. Не могу да тврдим али ми се чини, да су нас други разлози руководили те смо одустали од овога. Још за време председништва Владановог учинила се та измена, а чини ми се да је због двора; због ларме велике; а не због тога што је узана улица; и ја би са тога пристао да се овом улицом проведе трамвај ато каквих других сметњи нема.

Гавра Бркић. У уговору стоји да он поставља линије, које су данас по плану. Међутим ако би се нашло, да треба још где, то да се може обратити одбору за одобрење. Сад кад је потребно да се и поред двора спроведе трамвај за што да му недозволимо. По месту и ширини улице, може се одобрити, па с тога сам да му се одобри.

Dr. Паво Поповић. Да се не упуштам у техничну и стручну страну овог питања да ли је улица широка или није, имам да кажем то, да ми треба да имамо пред очима само интерес грађана и општине. Свакојако да су важни узроци руководили

комисију кад је раније изоставила улицу пред двором и обишла на марвени трг. Може бити да су онда прилике и узроци били такве природе, да се је морала та траса усвојити. Ја слободно могу тврдити, да овај додатак линије трамвајске од Лондона до теразијске чесме не само да неће да смета него ће грађанству бити од велике користи Нама ништа не смета да одобримо у начелу. Ако доцније буду постојали они узроци, који су руководили и пређашњу комисију да напусти ту трасу, ми ћемо казати: лепо. Наша је жеља да проведемо линију а ваша је воља била да не буде, па свршена ствар. Но свакојако одбор има довољно разлога да прими овај предлог и извештај.

Милутин Марковић. Има у уговору једна тачка. која вели: од постојећих линија, ако би која доцније била неповољна, да се може обуставити. По уговору још линије ни су ни постављене. Ако би ми још сад донели одлуку да постави линију и од Лондона до тераз. чесме, онда може наступити случај да предузимач и непостави линију од Лондона ка Марвеном тргу.

Моје је мишлење, да ово питање сад не решавамо, јер ако би усвојили тај предлог значило би да му још сад идемо на сусрет да избегне стару трвсу. Пошто сад те потребе нема, мислим да ово тражење одбијемо.

Мата Јовановић. Господо, Нестоји разлог г. Милутина. Предузимач не тражи ништа да унапред обиђе нити он то може да учини без одобрења одбора, јер је за сваку измену или допуну и промену трасе потребно према уговору одобрење одборско.

Најјачи разлог, да он не може и несме напустити онај крак преко Марвене пијаце тај је што је то веза трамваја београдског са гробљанским а он од гробљанског трамваја очекује највећу корист. У писму свом он задржава све линије по плану, но сад само увиђа, да је од велике штете што се обилази од Лондона преко Марвеног трга Ја кад би се возио од Сливије па преко марвеног трга за теразије, ја би се пре скинуо код Лондона па ишо пешке, него да обилазим цео марвени трг. Ту се мора да обилази скоро четврт сахата. Дакле постоји та спекулација, која се неоправдано замишља.

Поп Таса Кап. Спасић. Баш за то што је г. Мата споменуо писмо предузимача, ја хоћу да говорим о овој ствари. Тамо стоји да се ово тражи због пређих потреба ја држим, да смо ми на првом месту позвани да водимо бригу о потреби, а не предузимач. Г. Др. Павле рече: ми да решимо да се прави поред дворца, па ако се поквари ништа није ни било, Ја не би могао тако. Него ако би потписао и одобрио да се пред дворцем прави трамвај после тога разлози државни не би ме могли покрепути, да од свога потписа одступим. С тога би био да се прво види да ли се стављају какве препреке, па онда, да се донесе дефинитивна одлука.

Ђока Нешић. Поред свега тога што извесна господа тврде, да је улица пред дворцем довољно широка ипак тврдим да није. Из овога и пређашњих разлога никако нисам да се тамо спроводи трамвај,

Слажем се са г. Милутином Марковићем да се доцније ово реши.

Мата Јовановић. На овако тврђење на памет као што г, Предговорник тврди да је улица узана и да не могу ни двоја кола мимоићи онде гди је ширина самог коловоза 12 метара, -- ја незнам шта да кажем Ја опет тврдим да и онда кад буде пролазио трамвај, могу се мимоићи четворо кола. У другом свету има и тешњих улица и далеко живљих него што је ма која улица у Београду, па опет тим улицама трамвај пролази.

Што се тиче онога, што вели г. Таса да ненаиђемо на какве сметње; држим да нећемо наићи само да се линија с противне стране положи. Држим да ово треба одбор да усвоји.

Ђока Димитријевић. Кад г Ђока Нешић каже, да се пред двором неможе правити због узане улице, онда кад је тако ми треба у напред да обуставимо трамвај у васиној улици која је куд и камо ужа, (Чује се да се реши).

Никола Х. Поповић. Ја предлажем да се прочита писмо предузимачево. Ми овде говоримо о нечему о чему писмо обавештени.

Заст. Председника. Изволите чути његово писмо, (одборник Љуба Јовановић прочита).

Никола Р. Поповић. Овим писмом пре) дузимач ни уколико неодступа од уговорене линије. С тога мислим да можемо тражење одобрити.

Милан Петровић. Овде је предговорник г. Таса рекао: да је предузимач поднео ову молбу због личних интереса. То нико не спори, али овде је главна ствар, да се његови интереси слажу са интересима грађанства. Ово је најкраћи пут који спаја врачар с калимегданом и главном чаршијом - и по томе корист је грађанства, да се најкраћом линијом спроводе трамвај. Што се тиче ове прве пројектоване линије та остаје, и предузимач не тражи да се ослободи од грађења исте.

Што се најзад тиче ширине улице, она је довољно широка да се може њоме спровести трамвајска линија.

Љуба Јовансвић. Само бих имао неколико речи да кажем. Има нас неколико који би пристали за ову молбу, али само под тим условом, да се ни у ком случају она друга пруга не може баталиги без одобрења одборског (чује се врло добро).

А Одавић. Нећу да кажем да је та улица узана и да њоме не може да иде трамвај без штете за саобраћај. али кад се то призна онда што се не би спровео трамвај и „кнез Михајловом улицом“ која је исто толико широка?

Ја са тога предлажем, да ако се ово усвоји, трамвај не иде ни кроз „Васину улицу већ „књаз Михајловом“.

Ђока Нешић. Ја бих молио председништво, да одговори: да одобрење ове пруге није скопчано с каким издацима из општинске касе? (није)

Мата Јовановић. Г. Андра хоће да се спроводи трамвај кроз „кнез Михајлову улицу“, али заборавио при том, да је ова улица сличајно ужа и далеко дужа, а ова је шира и краћа, те због тога а и што ће се „Васина улица“ по новом регулационом плану Београда проширити на 25 метара, ја сам за то, да туда иде трамвај, пошто „кнез Михајлова улица“ остаје вечито толика колика је.

А. Одавић. Што г. Мата вели да је „кнез Михајлова улица» ужа од оне код двора, то не стоји. Од теразијске чесме трамвај мора да савија идући „Лондону“ Док од теразиске чесме он има праву линију до „Калимегдана“ улицом „кнез Михајловом, која није узана за трамваје.

Што г. Мата вели да ће се „Васина улица“ проширити по новом регулационом плану то је истина, само је изоставио да да ће тај план бити извршен тек после 100 година, докле ћемо ми дочекати, да имамо 5 трамвајски линија (да се реши)-

Ђока Новаковић. Ми можемо пристати на ову молбу под условом, који је споменуо г Љуба Јовановић а који би се у томе састојао: да он, подижући ову пругу, не сме ни под којим изговором напустити и ону, која води преко маркове пијаце.

(чује се па и ми то хоћемо)

Милутин Марковић. Имам да напоменем да у уговору стоји да предузимач не може ни једну линију да напусти без решења одборског, а тако исто не може ни да се нове отворе без одборског одобрења И кад то стоји отпада потреба да се ограђујемо на начин који се предлаже.

Ђ. Новаковић. И ако има члана који о томе, што г, Милутин напомену говори ја сам ипак за то, да се онај услов нарочито стави; јер као год што има члана који о томе говори, тако исто има другог који вели: да концесионар има права да линију, која не даје никакав резултат т. ј. никаквв приход, или укине или другом замени. Па за то, да би се спречио ма какви спор, тј. да му се не да ни да на њега помисли, боље је да се унесе и онај услов.

Председавајући. Стављам питање на решење: Ко је за то да се овај предлог или молба одобри тај ће гласати „за“ а ко је против, тај ће гласати „против“.

После глатања.

Дакле господо, 14 је гласало „за“, 10 „против“ а 4 су се уздржала од гласања.

Према томе ово је усвојено.

Састанак закључен.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Моје јавно предавање на Вел. Школи биће допуњено, оштампано под именом

КЛЕФТЕ и СУЛИОТЕ

Књига ће бити лепо израђена, изнеће на девет штампаних табака, и биће готова до половине месеца Фебруара — Препоручујем ову књигу свакоме, ко хоће да се ближе упозна са новијом историјом грчкога народа, и препоручујем је и свакоме оном, ко љуби и поштује слободу.

Молим све пријатеље ове књиге, као и моје личне, да се заузму за претплату и шаљу моме издавачу г. Пери Зорићу фактору државне штампарије. Претплату ваља слати најдаље до 10 Фебруара.

Књига је за претплатнике 1 динар, а за непретплатнике биће 1.50 динар. Скупљачима поред благодарности и 10%.

20 јануара 1892
Београд

Војислав В. Рашић
правник

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА)

Држан 2. Септембра 1891. год. у Београду.

(Свршетак)

Да су те побуде исказане и у писму, ја не бих ни говорио, али, у колико сам при читању чуо, у писму апсолутно ничега нема од свега тога. На артији дакле пише једно а објашњава се друго! Ја не бих био за то да се одобри путовање двојице а ево за што. У тој представци — писму — комисије казује се да је главна цељ изасланика да се увере: да ли је Куп спремио материјал од кога ће да прави машине сходно уговору те ако је добар да му се одобри рад, а ако није — да му се то забрани. У првом случају имала би да му се да и уплата по уговору. Његов говор за писаће се, истина, у записник, али записник неће ићи с овим упоредо. Они могу потрошити неколико стотина динара и за шта? За оно што би могао један стручњак да сврши. Држим да решењу о шиљању двојице на посао који би могао и један да сврши, не би било оправдања.

Г. Главинић наводи да би господа изасланици имали да се упознаду при овоме путу и с манипулацијом око водовода. Ако би се и то хтело, онда би водоводна комисија требала да о томе поднесе засебан акт и тражи одређење изасланика који би се колико је потребно забавио око ових штудија а не узгред и за 10—15 дана, јер за толико се времена не може ништа озбиљно да проучи. Што не бих ово одобрио имам разлога и у овоме. Ви се сви сећате да смо ми као одборници одобрили помоћ једноме инжињеру Јоци Јовановићу из Смедерева да проучава водоводе и кад буде време да нам послужи, па он то није хтео да учини пошто смо га издржали на страни у Љубљани дајући му по 200—300 дин. на месец. С тога ја не верујем ни у ово обећање да ћемо ми имати какве вајде у послу око водовода ако одобримо ово путовање и трошак.

Овде је главна ствар преглед материјала спремљеног за израду машина. Тај се преглед мора и треба да изврши по уговору. Ту треба одобрити путовање г. Селесковића као стручњака. Ова друга ствар са свим је друге природе и не треба је везивати са с овом но, ако треба, учинити засебну претставку. Ја сам дакле за то да се пошље Селесковић и нико више. А о штудирању манипулације, око водовода нека се учини засебан предлог.

К. Главинић. Чини ми се да је г. Поповић обратио био мало пажње на комисијски акт кад овако говори. У акту је речено да ће комисија, при пролазу кроз извесне уређене европске вароши, обавештавати се о многим питањима која су за општину београдску важна. То је врло практично. Чинити два издатка скупље је него један. Овако како г. Поповић предлаже имао би се послати најпре један човек да прегледа материјал, а за тим други за штудирање манипулације око водовода и т. д. То не би била штедња него већи издатак. Комисија се у своме акту није упустила у доказивање умесности својег предлога јер није мислила да ће ко год да спори његову корисност. Комисија, имајући на уму да ће бити изаслати људи стручњаци, држала је да ће они у овако односно кратком року моћи да ово проуче у општим цртама; но ако се жели могу се одредити и људи који би се месецима тамо забавили само што би то било излишно. Ситнице нама нису потребне него да се на више места види на лицу места како је уређено у главноме оно што и ми имамо да уређујемо.

Председник. Доиста је г. Поповић превидео главну мисао водоводне комисије. Она вели у акту „а за то што би се тим путем дала прилика члановима комисије да пролазећи кроз разне вароши Немачке, проуче уређење водовода и т. д. — Дакле *уз пут* да виде како су поједине ствари у пракгици примљене. Неће то бити главни задатак комисије него да по неке сумњиве и нејасне ствари проучи. Овде се као што видите, има да сврши један главни посао, а да се том приликом узгредно сврши и други и о једноме трошку.

Милан Капетановић. Није чудо што се тако бојимо ове комисије јер смо се опекли раније. Но овде бојазни нема јер у овој су комисији стручњаци а у првој није било ни једнога.

Овде би Селесковић имао да види материјал и машински рад а Стаменковић експлоатацију водовода, а они су оба стручњаци по томе им пут не би био бесплодан.

Пошто ће дакле на пут бити одређена само двојица стручњака, и неће се више забавити од 10—15 дана, ја сам за то да се путовање одобри јер ће мало коштати.

Јоца Тадић. Лепо, да примимо предлог комисије. Шта ћемо друго.

Никола Р. Поповић. Ја верујем а и убеђен сам из акта, да сам се пребацио у своме говору, али у колико ово примам на себе, молио би г. Главинића или г. Капетановића, да објасне оно, што нису одговорили за онога инжињера. Чим нам гарантује г. председник Стаменковић да ће он после бити општини на руци у овим радовима. Неће ли он учинити онако исто, као што је учинио инжињер Јоца Јовановић. Што вели г. Главинић да ће на овоме послу провести само 15 дана, држим да је и то много.

Коста Главинић. Мало је незгодно сравњавати г. Стаменковића са г. Јоцом Јовановићем.

Г. Јоца је се сам понудио, а после ставио такве услове, који се не могу примити. Но оставимо то све на страну. Г. Стаменковић је вршио општинске послове око истраживања воде бесплатно. Он је у свима водоводним комисијама био с тога, што је то његова струка и то предаје као професор на вел. школи. Он је досад дао и сувише доказа да ће вршити своју дужност савесно. Ако имате доказа противних а ви му немојте веровати, а дотле немојте изјављивати неповерење човеку који нам толике послове врши.

Председник. Да ставимо ово на гласање ако желите.

Никола Р. Поповић. Ја сам противан и хоћу поименце да се гласа.

Ф. Васиљевић. Ја би био за то, да се негласа поименце, него да се усвоји једногласно захтев комисије.

Председник. Шта ћу ја, кад г. Никола по закону има право да тражи поименично гласање.

М. Капетановић. Г. Поповић, каже да нема никакве гаранције, да неће учинити оно што је учинио г. Јоца. Али овде има две ствари.

Г. Јоца није имао дужност и учињена је погрешка што није обвезан каквим уговором или да врши у општини дужност за време колико га је општина издржавала, или да врати новац.

Код г. Стаменковића је сасвим друга ствар. Он има моралну одговорпост на себе. Ако водовод не буде добар, он ће морално одговарати скоро за сав посао. Сад недозволити њему да иде и види што му треба, изгледа ми чудно. Тај пут неће да тр је више од 12—15 дана. То је ситница коју имате од његовога пута.

Што се тиче г. Јовановићеве ствари, та је упућена општинском адвокату да види како стоји по закону, јер неки мисле, да он мора да врати оно, што је потрошио. Дакле то су две различне ствари.

Никола Р. Поповић. Кад би водовод био у половини готов, онда би друга ствар била, али ово је сад тек у почетку па с тога хоћу да гласам против. Ја сам чуо, да чак хоће и табеларни преглед да праве.

Коста Главинић. Само један пример да наведем г. Поповићу. Општина београдска требала је да ради на устројству свог грађевинског бироа и уређењу администрације. Решено је да се пише и да моле стране општине да нам пошљу са стране своје устројства. Писано је, па шта је добила? Добила је 4—5 буџета, па од тога ништа није имала вајде.

Кад се оде тамо, и надлежни људи кажу шта се и како шта ради, онда ће се боље и знати, а држим да ће се донети и много што шта и написано, као што је и г. Владан донео многа акта и има о томе читава архива. Дакле и овде треба да оде да види, и можда ће добити многи материјал на писмено, што ми овде неби никад могли добити.

М. Капетановић. Још нешто да наведем у прилог, да треба да буду двојица. Нама тројици наложено је да израдимо правила за грађевинско одељење, којим би се руководило у свима пословима у Београдској општини. Ми на том послу можемо поћи само тако ако сазнамо, како се ради у другим варошима, с тога смо и писали и тражили да видимо како је то у Берлину, Бечу, Штутгарту и т. д.

Мало час г. Главинић је казао, како је г. министар писао и тражио неке уредбе за уређење општина, па нису добили за читаве 2 године, а овде ће све то комисија да спреми, па ћемо онда почети и ми да радимо. Истина ово није напоменуо акт водоводне комисије, али уверавам вас да је нужно. А сем тога уверени будите, да та господа неће давати банкете тамо, а морална одговорсност лежи и то велика на те људе.

Председник. Хоћу ли да ставим на гласање, или ће се ово усвојити једногласно.

Никола Р. Поповић. Ја сам против.

Председник. Добро. Ко је за то, да се усвоји предлог комисије нека гласа „за“ а ко није, нека гласа „против“ (Настаје гласање).

Гласало је 17 „за“, 1 против. Усвојено је, да иду двојица.

Сад молим да чујете лицитације, и то прву за давање општинске куће у абаџ. чаршији под закуп. (Секретар прочита). Као што видите сад је мање за 240 дин., а пређе је била 630 динара.

Коста Главинић. Ја сам нешто мало случајно обавештен о тој кући. Мислим да је тамо такав услов, да закупац зграду изнутра оправља сам, а општина с поља. Према томе треба видети, да ли се то врши и ако се врши боље је дати и јевтиње, само да зграда не губи вредност.

Председник. Усваја ли одбор ову лицитацију? (Чује се: да се држи друга лицитација. Да се усвоји).

Кад је тако стављам на гласање.

Ко је да се усвоји лицитација гласање „за", а ко је да се одреди друга гласање „против". (Настаје гласање).

Гласало је 12 „за" 4 „потив", а 3 су се уздржали. — И тако усвојена је лицитација.

Коста Главинић. Господо имам да учиним један врло важао предлог који се неможе одлагати. Ви сте сви очевидци, да се у кнез Михајловој и краљ-Милановој улици и даље. просто неможе проћи од прашине. Људи не могу да отворе дућане, а понегде не могу пролазећи ни очи да отворе од силне прашине.

Та је прашина причињена усљед ових радова и није право да појединци чисте и зеливају целу варош. С тога би предложио да председништво набави одмах неколико људи, па да се те улице поливају двапут дневно. (Чује се: врло је нужно). Управа водоводна чини све што може да се прашина отклони, али опет мора да остане овако ако и општинска управа не помогне.

Председник. Ја знам да противу ове мисли нема нико ништа; с тога ја узимам на себе да урадим шта треба те да се ова нечистоћа и прашина уклони (врло добро).

Секретар чита протокол лицитације о давању 2., 3., и 4. дућана у дубровачкој улици под закуп. (Усваја се цена).

За овим чита протокол држане лицитације о давању општинске куће под закуп, у којој је била школа на дорћолу. Цена је 308 дин. годишње.

К. Главинић. Ја бих молио да се та кућа поруши ако је паду склона (чује се: јесте).

Председник. Ја ово примам али општина није надлежна да то констатује него полицијска власт. Но ми можемо кућу дати под кирију условно: да се кирија плати ако кућа остане иначе да се раскине ако је буде требало порушити. Примате ли то? (Прима се).

Секретар чита протокол лицитације о грађењу пропуста на вишњичком друму. Цена је најнижа 775 дин. (Одобрава се).

За овим чита протокол лицитације о грађењу макадама на вишњичком друму по $1{\cdot}30^{3}/_{4}$ паре метар.

Председник. Дозволите да вам у неколико објасним ствар. У условима је речено да предузимачи морају извршити овај посао за 30 дана, а ми смо овај тако кратак рок оставили што је већ близу зима те се бојимо ружна времена. Разуме се да кратко време за рад, мора утицати на цену израде овога друма. То смо ми знали али смо ипак тај кратки рок оставили. Но сад је мука. Предузимачи не смеју да се подухвате да за ово време сврше посао. Они траже дужи рок. То опет не значи ништа друго него да ће нас затећи зима у послу. Ја са тога мислим да рок треба да остане какав смо поставили а предузимачи нека према томе одреде цену.

Филип Васиљевић. Ја сам био на лицитацији. Да се тај пут направи, највише је заинтересован Ивковић. Он каже да би волео кад би могао да буде готов за 3 дана, тако је то за њега важно. И он ће, као највише заинтересован, настати да се пут доврши што пре јер он је овога предузимач и нашао и покренуо да се тога посла прими.

С тога треба одобрити лицитацију.

Председник. Истина је ово што каже г. Филип, али ја вам велим: ако ми отпочнемо овако да попуштамо предузимачима, ми ћемо имати вечиту кубуру с њима. Најбоље је да рок одржимо а они нека кажу цене према томе.

ф. Васиљевић. Ја мислим да треба примити понуду и односно цене и односно продужења рока; јефтиније и брже неће нам нико овај посао свршити.

Председник. Ја мислим да ми треба да останемо при року и да према томе треба предузимач да удеси своју радну снагу и означи цену. Тога рока ваља се држати било лепо, било ружно време.

К. Главинић. Тај је пут потребан. Ми треба да га имамо готова до зиме. Ја бар нећу пристати да се гради у Новембру. Ми тражимо да нам пут буде на време готов; одређујемо рок од 30 дана и сад предузимачи треба да кажу своје цене с обзиром на тако кратак рок а не да траже продужење.

Ја нисам за то да се рок продужи.

Председник. Ако би се одобрио рок од 60 дана, то би значило да се одобрава рад у Новембру а ми то не смемо одобрити. У осталом ја мислим да ми не треба ни овде ни на другоме месту да попуштамо предузимачима него ако им конвенира нека лицитирају с погледом на дати им рок.

Ђока Новаковић. Ја незнам да ли се у условима помиње што год о ружном времену (чује се: казано је само за 30 дана). Лепо. А ако у тих 30 дана буде настало рђаво време шта ће се онда радити?

Председник. Ја ћу вам прочитати текст услова да односно садржине будете на чисто (чита. Гласи: да предузимач мора до 26. Октобра да сврши посао).

Ђока Новаковић. То је добро. Рок је одређен без обзира на ружно време и тако треба и да остане.

Председник. Дакле да ставим на гласање. Хоћете ли да се остане при условима или да се рок продужи? (Да се продужи!)

Дим. Најдановић. Ово је доиста мали рок и требало би да му се продужи бар за још пола месеца.

Филип Васиљевић. Одобримо му рок 50 дана па ће и он ваљда пристати.

К Главинић. Доиста треба учинити нешто односно тога пута али овај начин доста је незгодан Ми би смо сад хтели да овоме предузимачу продужимо рок свршетка посла а заборављамо да су други предузимачи стивљали своје цене с обзиром на краћи рок и да би и они дали јефтиније да су могли рачунати да ће им се рок продужити. како би се хтело да се овоме продужи. Овај предузимач треба да има за овај рад 20 калдрмција а сад их не може толико набавити.

Ф. Васиљевић. Ја вас молим да одобрите ту лицитацију с тога што имамо доброг предузимача и човека заинтересованог за овај пут, те је с тога сигурно да ће ове јесени бити готов.

Председник. Ја знам да је он заинтересован, али и општина има интереса да се пут не гради у месецу Новембру.

Никола Р. Поповић. Ја би ставио само додатак у условима, да пут буде готов за 40 радних дана, — па ако пристане добро, а иначе да се држи друга лицитација.

А. Одавић. Тражи ли он за 60 дана укупно или за 60 радних дана.

Филип Васиљевић. Свега тражи 60 дана.

К. Главинић. Истина је да је предузимач заинтересован и да ће више но сваки други уложити труда због свог имања, али 60 дана дати му значи дозволити му да прави и у Новембру месецу, а ја то никако немогу дозволити.

Истина сви признају да је пут нуждан. То велим и ја, па сад ставите на гласање, па како се реши.

Председник Ко је за то. да се лицитација одобри гласаће „за", а ко је против гласаће „против". (Настаје гласање).

Дакле гласало је 10 „за". 4 „против", један није гласао, а гројица су отишли. И тако је одобрена лицитација.

Сад изволте чути лицитацију за набаву 2. ливена казана од гвожђа, који су потребни за свињску кланицу. (Секретар прочита).

Димитрије Најдановић. Гвоздени казани сатиру општини дрва. Боље је од бакра и то не мора све од бакра него до некле. (Чује се: кошта скупо). Није скупо према ономе што дрва изгоре.

К. Б. Мијаиловић. Треба упитати 2—3 казанџије. Бакар није сада скуп.

Предсадник. Пристајете ли да буде од бакра онако како Најдановић каже или да зовем 2—3 казанџије. (Пристајемо)

Чујте лицитацију за грађење калдрме између баре венеције и савске улице. (Секретар прочита).

Ђока Николић. Држим да ту неби требало правити тротоар јер је улица узана и нема где да се прави.

Председник. Усваја ли одбор да калдрма буде сва као коловоз? (Усваја).

Чујте лицитацију за грађење калдрме у „ноћајској улици" (Секретар прочита).

Усваја ли одбор? (Усваја).

Саслушајте молим вас уверења која се траже по кривичним делима о владању и стању појединих, а и о сиромаштини због таксе. (Секретар прочита).

Ради саопштења имам да вам кажем: Инжињер, коме је поверено, да прави планове за канализацију довршио је ове донео и предао. Те планове ја сам предао управи водоводне комисије да их чува. (Добро).

Друго. Из рудничког округа неки Срећко Ђорђевић донео је извесну количину плоча за тротоар, па је молио да примимо ради пробе. Те су плоче по мојој наредби смештене код делијске чесме. Сад вас молим да одобрите, да учиним ову пробу, како би видили, да ли би за доцније ваљале или не. (Прима се).

Треће. Г. Ђока Јовановић вајар долазио је код мене у два маха и понудио ми да примим на чување и наместим салик пок. Панчића, који је у Паризу на изложби имао. Он нам нуди ту слику да је где год изложимо као својину а ништа друго не тражи но да плати општина подвоз од Париза довде. (Чује се: прима се са захвалношћу).

Ђока Димитријевић. Ја мислим да таква слика једног заслужног професора треба да стоји у вел. школи. Он је требао држави да понуди. На калимегдану да се мете не личи.

Преедседник. Слика је од бронзе и може се метути где год у парку. Неће коштати више од 300 дин.

Коста Главинић. Је ли то биста или је цела штатуа. (Цела).

Сад је то врло незгодно. Општина треба нешто да учини, јер то је заиста жалосно да наши вајари не могу да живе од свога рада.

Што се тиче понуде држим да је треба примити, па после да се умоле надлежни људи да изберу место, где да та штатуа стоји.

Председник. Да примимо ми, а доцније ћемо говорити где ћемо је поставити (Прима се).

Пошто је већ доцкан, то закључујем састанак.

Састанак је трајао до 9½ часова по подне.

Држан 23. Септ. 1891. године у Београду.

Председавао с почетка Св. Карапешић а за тим предс. Милов. Р. Маринковић.

Почетак у 7 часова по подне.

Св. Карапешић. Отварам седницу и молим вас да саслушате протокол прошлог састанка.

(Секретар чита. Прима се).

За овим секретар прочита нове предмете који су прошле седнице били примљени али није било довољног броја одборника за решавање нових ствари. (Прима се све).

Св. Карапешић. У члану VIII. измена и допуна закона о устр. војске, утврђеним 30. Априла пр. год. казато је поред осталога и ово: „Сву комору возну и товарну за редовну војску, као и потребне јахаће коње за сиромашне обвезнике исте војске, дају општине по разрезу војног министра, а оне их разрезују: на имућне грађе преко 50 година; на имућна масална, црквн. и манастирска имања, акцион. предузећа и новч. заводе; на оне који су ослобођени личне службе у војсци било због телесне неспособности, било због државне службе а доброг су имовног стања.

Кола са запрегом држе општине вазда у приправности и у мирно доба ...

Да би ова кола за комору била једнообразно израђена у свима општинама, министар војни наредио је да се осовине и шине за кола направе у управи војно-техничких завода у Крагујевцу, Од суме која пада на ову општину има да се сад плати ⅔ а ⅓ у месецу Марту. Према тим осовинама и шинама могу општине и саме даљи рад вршити ако неће да га врше при управи.

Ми смо, кад смо у Децембру добили први акт г, министров, тражили да нам се пошљу једна кола као мустра па ћемо их према тој колико треба поручити, али до сада нисмо добили кола као мустру а добили смо акт којим се тражи да се плате осовине и шине. (Да се плате!)

Ми дакле имамо да замолимо одбор да одобри да ову суму исплатимо сад а ⅓ у марту, међутим ми ћемо гледати још сад да је разрежемо на оне који је по закону треба да плате..

Мата Јовановић. Господо, ја налазим да се овај издатак, колики био да био, мора одобрити. Но да би смо ми одма могли учинити разрез на лица која су дужна да даду ова кола и на правна лица, ја мислим да је потребно да се бар приближно зна шта ће коштати сиих 227 кола, колико је, како сам сазнао разрезано на општину београдску те да целу ту суму разрежемо на кога треба пошто не би имаго смисла сад разрезивати за осовине и шине а после за друго.

Ђока Новаковић. Тамо у закону изриком стоји да се ово наплати разрезом а кад буде све готово а не сад.

Председник. Одма за овим можемо изабрати комисију за разрез целе коморе. Међутим можемо упитати у Крагујевцу шта коштају једна кола, шта коштају поједини делови, по што су воловска кока и кад то сазнамо ми ћемо учинити разрез за све што има да се набави.

Гавра Бркић. Мени је нејасно како да се разреже ово: да ли на грађанство или да се удари на приходе општинске?

Председник. Ви сте чули мало пре од г. Карапешића како гласи чл. VIII. измена закона о устр. војске од прошле године. И по томе могли сте сазнати ко ово плаћа. Пошто је се Министар позвао на закон који налази своје примене у свој земљи и код свију општина, то ја мислим да је излишан сваки даљи говор и да треба ово платити.

Г. Бркић. Ових 220 колико ли кола, има општина београдска да разреже на грађане само за комору редовне војске а после се има засебно давати комора за први и други позив народне војске. И ко ће све ово платити? Сигурно су „добре" радње па може да се све ово поднесе! Кад ми ништа немамо не може ни држава ништа тражити.

К. Главинић. Не вреди нам да се овако разговарамо. Ми ово морамо платити па квит посла. Од кога ћемо после ми то накнадити, казато је јасно у закону те немамо потребе да и око тога водимо разговор.

Гавра Бркић. Кад буду кола готова хоће ли држава да се њима служи, или ће да остану те да се њима служи само за време рата?

Заст. председника Св. Карапешић. Стоји у закону како ће бити. Кола ће се мислим чувати у шупи, а кад буде потреба онда ће држава тражити и волове и коње.

Милутин Марковић. Ја мислим да овоме није потребно говорити, кад то закон наређује тако. Сад само нека се изврши ово што се тражи.

Но пошто ми имамо примање код државе, то нека председништво настане да се пребије плаћање за плаћање. (Одобравање).

Гавра Бркић. Ја мислим да би требало сад одмах одредити комисију.

Заст. председ. Св. Карапешић. Да прво решимо ово о чему је говор, а за овим ће то следовати што ви предлажете. Ево и акт о томе спремљен.

Усваја ли одбор извршење односно кола? (Уеваја).

Председник. Сад изволте, да изберемо комисију за разрез коморе. Треба одредити по квартовима и колики број желите из сваког кварта. (Чује се: по тројицу). Лепо. Молим вас кандидујте сваки кварт за себе.

К. Главинић. Господо. Добро би било да од те тројице бирате по једног чиновника, јер се и њима реже на леђа. (Одобравање).

Председник, Да почнемо.

Кога мислите за кварт дорћолски:

Никола Р. Поповић. Ја предлажем Живка Јовановића чиновника, Марка М. Марковића трговца и Јанаћка Костандиновића бакалина.

Председник. Усваја ли одбор? (Усваја).

Сад за врачарски: (чује се: г. Чеда Поповић пензионар, Јеремија Миливојевић и Милан Бркић. (Усваја се).

За кварт варошки: Милован Миленковић трговац. г. Миленко Павловић пензионар и Соломон Азријел трговац. (Усваја се).

За кварт палилулски: г. Пера Љубишић чиновник, Настас Крстић и Мита Марјановић. (Усваја се).

За кварт теразијски: Милош Обркнежевић ковач, Димитрије Наумовић казанџија и Сима Ч. Поповић чиновник у пензији. (Усваја се).

За кварт савамалски: Перикле Захо трговац. Стева Бајаловић професор и Павле Златковић магазацнја. (Усваја се).

Сад вас молим да ми одобрите понуду Насласоју за везу телефона између општинског суда трошаринске управе и грађевинског одељења и управе в. Београда. Предрачун је 750 дин.

Соломон Азријел. Ја би желио да се за то држи лицитација и сигуран сам да би се нашо неко за јевтинију цену Зашто баш све томе да се даје кад има и других.

Председник. Ја незнам да ли још кога има.

Соломон Азријел. Ја знам да има и упутићу вам двојицу тројицу.

Мата Јовановић. Треба видити на колико места треба метути стубове и да ли ће сопственици кућа дозволити, да се на њихове куће мећу.

Председник. Ја ћу му показати где има везе извесне. Објаснићу му и тражићу све олакшице да нас јефтиније кошта.

Одобрава ли одбор? (Одобрава).

Молим вас, да вам саопштим о школи савамалској. Ми смо муку мучили, да нађемо добру кућу на савском крају за школу и слали смо неколико комисија да прегледа неколико кућа и те су комисије ишле и гледале.

Садашњи локал је врло незгодан за школу и комисија прегледајући куће заустављала се на кућу браће Карапешића, а и на садашњу школу. Комисија је предложила неке оправке на кући Карапешића, па да се може употребити за школу и те оправке изнеће на 700 дин. У садањем локалу има те исте собе за школу само што су лошије, а цена је једна иста и тамо и тамо 450 дин. месечно, само што Карапешићи траже да општина поднесе ту оправку од 700 динара. У локалу Карапешића нема стан за учитеља, а у садањем Крсмановићевом локалу има. Комисија је казала, пошто су оправке велике, да је боље да остане школа гди је и сада. Ми нисмо још одказали стан браћи Крсмановића и према томе крајње је време или да одкажомо и да узмемо другу кућу, или да останемо где смо.

Ја вас молим да се то сад реши.

Дим. Најдановић. Ја не би остао у истој кући с тога што је велика комуникација. Пре су кола згазила једно дете. Чуо сам да је комисија гледала и кућу г. Јакшића.

Председник. То је кућа, која тражи врло велику оправку.

К. Б. Мијајловић. Ми смо гледали неколико кућа, али нема ни једне куће згодне за школу. Због те нужде морала је комисија да остане мишљења тога да се опет остане у исти локал. Г. Карапешића је кућа

прилично згодна, али само тако ако би се он из исте иселио, а он то неће.

Дим. Најдановић. Браћа Карапешићи дају оно одељење што је до кафане. (Чује се: јесте).

К. Б. Мијајловић. Сем тога нема ни особеног уласка, а после они недају мање од три године.

Раденко Драговић. За кућу Крсмановића чак је и по новинама писано, како је нездрава, а и комисија је казала пређе, да је кућа таква, да се више у њој несме школа оставити. Нема вентилације а приступ је истој врло тежак због комуникације велике.

Ја нећу да кажем, да се мора узети кућа Карапешића, али свакојако друга се кућа мора узети, јер ма да комисија вели, да ће Крсмановић нешто оправити, инак то није ништа, премда и то што има да се оправи, Крсмановић неће учинити.

Ник. Р. Поповић. Поред разлога које је Раденко споменуо постоји још и овај разлог да се у женској школи на Сави споје разреди а тако исто и у мушкој школи — што нема довољно деце док у другим крајевима има их и прекобројне. Сад су родитељи дечији принуђени да дају своју децу у друге школе а кад би се школа одатле изместила тада би се деца вратила попова у школу те би их у другим школама било таман колико треба.

То је нагнало школски одбор да споји ове разреде. И то је разлог са кога треба наћи места за ову школу.

Мата Јовановић. Ја сам чуо разлоге са којих се тај садањи стан не може за школу употребити и са свим се слажем да га треба бољим заменити и грехота је те то није и до сад свршено. Но ја чујем да ни овај други стан није бог зна како бриљантан и поред тога што му је иста цена, у њему нема стана за учитоља а то значи да је знатно скупљи од садањег јер ми морамо да платимо обашка за стан учитељев; а што је такође важно овај стан треба да се оправи па и то ће коштати општину око 700—800 дин. С тога мислим да треба тражити другу кућу.

Председник. Тражено је и прегледано неколико кућа сем ове па се зауставило на њој. У томе крају гледана је и кућа Арсе Лукића па се нашло да није за школу а гледана је и кућа ђе Живке Милосављевићеве па се видило да је ниска и да потребује оправке. Осим ових прегледано је у савском крају још неколико кућа па се није могло наћи угодне. Остала је још Карапешићева кућа као угодна и та ако би се хтело могла би се узети.

Дим. Најдановић. Да ли је покушавала комисија да узме стару пивару? (није; она је у другом кварту).

Ђока Николић. Господо, код куће браће Карапешића близу су кафане па да ли то неће што сметати?

К. Б. Мијајловић. Ја сам мало пре напоменуо да би ова кућа могла поднети за школу кад би се браћа Карапешићи иселили из целог локала. Ја бар не бих могао пристати да се узме ова кућа јер ту је радња гвожђарска, ту су полуге, пегле, штогле и деца несташна могу њима полупати главе једно другоме.

Најбоље би било да се моли Крсмановић да измени нешто на његовој кући; а он ће, надајмо се, то и учинити.

Соломон Азријел. Кад г. Мијаиловић каже да кућа бр. Карапешића није за школу, онда је најбоље да задржимо садашњу кућу још за неко време за школу док боље не нађемо.

Раденко Драговић. Ја мислим да треба озбиљно водити рачуна о томе што се говори против куће бр. Карапешића; треба извидити да ли је истинито то што се тврди па ако је — да се не узима под закуп. Боље је да остане и садања кућа него да се узме гора.

Председник. Комисија састављена из Косте Б. Мијаиловића, управитеља школе, Младена Тодоровића, Илије Цветановића и инжињера с два учитеља — дала је мнење да би Карапешићева кућа била подеснија за школу од свих зграда које су гледане али ако се уступи сва а они кажу да неће него уступају само горњи спрат.

Ђока Николић. Ја мислим да би се могли и са тим горњим бојем задовољити али тако да бр. Карапешићи обећају да неће бацати по конку које какве гвожђарије и т. д.

Председник. Они обећавају да ће за себе задржати само један пролаз, да ће порушити једну шупу и чинити све да децу ништа не спречава у раду.

Ђока Николић. Према томе има места да се узме ова кућа тим пре што нема места бојазни да ће се деца тући полугама и т. д.

Марко Велизарић. Кад је комисија употребила све и изабрала ову Карапешићеву кућу као најбољу и кад Карапешићи немогу да пристану на овај последњи услов, онда шта нам остаје друго него да останемо при оној школи па каква је да је.

К. Главинић. Молио бих да ми се каже: шта траже Карапешићи за њихову кућу? (450 дин. месечно). Шта се плаћа Крсмановићу? (исто толико). Код Крсмановића чини ми се има и стан учитељски који би се морао засебно платити 76 или 72 дин. месечно ако би се узела Карапешићева кућа, јер у њој не би могло бити стана за учитеља. Кад се дода то и оправка око 900 дин. то би Карапешићева кућа коштала општину месечно око 580 дин. То би била знатно већа цена и незгодно би било да је узмемо.

Председник. Ја вас молим овластите ме да ја свршим тај посао. (врло добро!)

Одобравате ли да председник сврши ову ствар како за најбоље налази? (одобравамо).

Председник. Сад да вас известим о школи на Топчидерском брду.

Ви сте решили, да ја и г. Велизарић одемо и видимо кућу, коју је г. Марко предложио и сазнамо можемо ли је добити за школу под кирију. Ми смо ишли, али је нисмо могли добити под кирију и с тога је школа морала остати на старом месту.

Сад је после тога дошао г. Вукашин Петровић и понудио његову кућу. Он вели да ће дати за повољну цену и молио је да изађемо и видимо. Ја мислим сутра да одем са још једним одборником и да с њим преговарамо. Тамо по казивању г. Вукашиновом има 8 соба и има парк.

Ако налазите да ја могу да преговарам и погодим онда ја ћу то учинити. (Усваја се).

Марко Велизарић. Ја сам чуо, да би газда продао ону кућу општини за 18 хиљ. динара. Требало би је оценити и ако вреди купити је, јер би у томе бољи интерес био за општину.

Председник. О куповини сад се неможе ни мислити, јер општина има и сувише издатака. (Тако је).

Сад имам да вас известим о школи за 5-ти разред.

Ви сте решили, да г. министар удеси план, који одговара нашем погледу за тај разред, и ради тога треба набавити згодан локал. Г. Таса Миленковић судија понудио је своју кућу, која је заклоњена у сокачићу иза имања Стефановића у кнез Мијајловој улици.

Ова кућа по месту где је и по свом положају доиста би одговарала тим захтевима школе и има довољно локала за ону цељ, коју смо ми по програму нашем и за занатлиско одељење усвојили. Он тражи 30 дук. месечно а изашао би вели из куће из својих личних обзира. (Чује се: то је врло скупо).

Соломон Азријел. Најбоље је да се изабере комисија и она нека потражи кућу. Ја знам да има појединих кућа и далеко јевтинијих. (Чује се: за 20 дук. — има и кућа Димитрија Јовановића). Лепо то нек види комисија.

К. Главинић. Може општина и преко новина, да потражи какву кућу.

Председник. Ако желите да чујете моје мишљење по тој ствари, ја овако мислим. Кућа г. Тасина по свом положају и потреби врло је подесна. Истина је цена доста висока.

Сад ако се може наћи подеснија кућа онда је најбоље да се усвоји мишљење г. Главинића па да се објави преко новина. Међутим да се одреди комисија те да куће прегледа.

Дакле сад кажите како ћемо. (Чује се: да се изабере комисија и објави преко новина).

Добро. А у комисију нек уђе г. Капетановић и Никола Р. Поповић. (Усваја се).

Сад вас молим да одобрите раније прекорачене кредите. (Чује се: други пут).

Коста Главинић. У колико је мени познато у том извештају о прекораченим кредитима има ствари, о којима би требало мало и проговорити.

Председник. Онда вас молим да одобрите прекорачене кредите од 1884. године у 267.402 дин. Комисија је прегледала то још још 1884. год. У тој комисији био је г. Коста Црногорац. Дошло је до тога да сад одбор одобри. И ја вас молим да одобрите, јер немогу да пошљем контроли рачуне.

Соломон Азријел. То се сад неможе да реши с тога, што нема довољан број одборника.

Мата Јовановић. Да би могли то одобрити ја мислим да је нужно да одбор чује, на што је дато тих 26 хиљ. динара — а не овако на памет. Нпр. да ли је подигнута школа или што друго. (Чује се: за идућу седницу).

Председник. Добро. Остаје то за идућу седницу.

Сад чујте изеештај за друге кредите. (Известилац г. Никола Р. Поповић чита).

Одобрава ли одбор? (Одобрава). Даље има за разне школске потребе 5800 дин. (Одобрава се). За набавку палидрвца и других ствари 300 дин. (одобрава се).

Сад има реч г. Соломон.

Соломон Азријел. Ја сам пре неколико дана овде у седници казао, да се у Топличином венцу ништа не ради, ни калдрма ни одкопавање земље макадама и т. д. Има већ 15—20 дана како је то било, и сад се опет неради. Још мало па је зима ту. Молио би да се ово што пре уради.

Председник. Ово што каже г. Соломон доиста стоји, али ја не могу да савладам. Ми смо оставили рок томе предузимачу и сад ћемо да раскинемо уговор Он је узео више послове и сад неће моћи ни до конца Октобра да сврши овај вишњички друм, а обвезао се за 20 дана. Видећемо шта ћемо урадити с њим.

Коста Главинић Ја сам хтео то исто казати што и г. председник. Молио би г. председника да одмах чим истече рок томе предузимачу, да посао другоме.

Председник. Ја то чекам.

Соломон Азријел. И Шелинг што оправља тротоар, ништа не ради, па ни онај што прави макадам.

Председник. Хвала на пажњи. Ја ћу предузети мере да се то убрза.

Мата Јовановић. Онај што прави шеталиште жали се да неможе да ради што му инжињер недаје линију.

Председник. Тај човек никад се за то није мени жалио.

Састанак је закључен а трајао је до 9 сах. по подне.

Држан 2. Октобра 1891. год.

Почетак у $5^1/_2$ часова по подне.

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић:

Председник. Пошто има довољан број одборника за решавање, отварам одборску седницу и молим да чујете записник (секр. прочита).

Има ли ко да примети што на састав записника? нема).

Усваја ли одбор записник? (усваја)

Одборници г. г. Коста Б. Мијаиловић и Милан Денчић веле, да познају Косту Цветковића, о коме је раније дато уверење о владању и имовном стању и да је доброг владања а стања сиротног. Према овоме уверење ће се у овом смислу издати. (Усваја се.)

Димитрије Најдановић. Касапи на кланици туже се да оскудевају у води. Ја сам ишо и уверио се да је то у истини Сећам се да је општина имала неки уговор са Пером Петровићем да овај пушта воду, па он то не чини ја би молио г. председника, да настане, те да се овоме помогне.

Председник. Примам то на себе да настанем те да се кланица снабде са водом.

Могу вам казати и то, да сам ја то питање с Петровићем пре два месеца расправљао. Он је добио право службености да подигне преко општинског земљишта цеви за спровод воде са дунава, а општини да плати неку суму. Доцније је одступљено од тога плаћања али да он у место тога даје воду на кланици. На жалбу одборника да воду не даје. ја сам га звао и казао му да се држи тачно уговора, јер иначе ће му све цеви порушити, а он је одговорио да није зато он крив, него је томе узрок, што се често кваре оне цеви што спроводе воду. Ја сам му казао да оправи што је покварено, па ће му се признати После овога доведена је вода.

Сад имам извештај, да једанпут даје воде, други пут не даје и с тога је у извештају казано, да се бунар удеси.

Сад имате да одобрите лицитацију држану за оправку кланице. (секретар прочита извештај;) Дакле на лицитацију није дошао нико. Доцније дошао је код мене овај предузимач и тражио да му се оправка уступи. Из предрачуњене цене испали су само казани о којима је била овде реч раније.

Димитрије најдановић. Ја сам вечерас био код мајст ра и то ће се оправити како је казано.

Мата Јовановић. Ја сам и пре једном напоменуо, а то и сад чиним, да увек буде овде инжинер, кад се имају решавати лицитације, како би дао извешће по тим лицитацијама — па од тога ништа нема и сад није дошао.

Председник. То је истина било, али ви знате, да је он на страни и нисам га могао позвати. Сва је ствар у томе. Ја сам наредио, а то зна и г. Најдановић, да се направе 30 преграда. Дакле у томе је повећање кланице и у унутрашњости. Дакле да се калдрмише, ископа бунар и намести шмрк.

Љуба Јовановић. Има ли ту и то да се направи кућица за чуваре.

Председник. Ја знам само за оборе али за кућицу не знам. Они су и до сад имали где да се склоне.

Раденко Драгојевић. Овде је говор о лицитацији, а ви сте прешли на друге ствари.

Димитрије Најдановић, Колики је предрачун?

Председник. 3420 дин.

Димитрије Најдановић. То је много. Ствари које се имају оправити просте су:

Ова је кланица коштала 12 хиљ. динара а невреди ништа систем који је употребљен. То нису обори, него као неки голубарник. Треба да се наместе на вратима шарке.

Председник. Ја сам нарочито обратио пажњу на те затворе да буду јачи и то је овде у условима означено.

Димитрије Најдановић. Ја се у свим стварима добро разумем и исжињер нека ме позове па ћу му казати како треба да се утврди затвор.

Јован Петковић Требало је понаособ наредити, да могу више њих правити, а не овако све једном. С тога је и цена скупа. Боље је поделити на више мајстора,

Председник Ви неможете веровати, колика је то невоља давати једно једном а друго другом Ко ће то да набавља сто мајстора — један да прави врата, други оков, трећи калдрму и т. д. То се неда посебице расправљати. То општина неможе да чини, него она да једном па с њим води рачуна. а он нек се бори са мајсторима

Марко Велизарић. Кад се зна већ да ће између први предузећа које ће општина узети у рад, бити модерна кланица онда за сад треба само најнужније оправке на садашњој кланици чинити и не трошити много, кад ће то бити за кратко време.

Председник. Ми доиста можемо овако урадити и овако би требало да иде али није могуће. Ја сам био очевидац к кву невољу имају ти људи у раду и о томе ваља водити рачуна. Ја сам дозивао Петровића и лично сам набројао да се то уради па није могуће било.

Осим тога издатак треба одобрити и са тога разлога што нова кланица, баш и кад би се одма почела да зида неће бити брзо готова; неће бити готова за годину две а за то време послужили би се овом. Трошак истина има да се учини али шта да се ради? Мора се чинити па нека се и чини.

Дим. Најдановић, Овде се каже да ће се подићи привремена кланица. То је речено с тога што ће она и бити у употреби док се нова не сагради и са тога ће бити и од слабије грађе јер је привремена. Ја мислим да и не треба бити раскошан овде. Ни у Пешти се не меће цигла насавице, па кланица ипак добро служи.

Мата Јовановић. Ја мислим да сада на можемо донети никакву одлуку и предлажем да овај предрачун прегледају г.г. Шток и Најдановић одборници с инжињером па да нам идуће седнице реферишу о овоме. Овако на памет не можеме ништа радити јер нисмо чули ни предрачун ни услове.

Председник. Па ево ако хоћете ја ћу вам прочитати реферат о томе.

Мата Јовановић, Има реферат комисијски, и ја сам га потписао као члан комисије у томе да треба оправити али како ја незнам.

Председник. Има све то и ако хоћете ја ћу вам прочитати.

М. Велизарић. Најбоље је да Шток и Најдановић то сврше, а ми сада да пређемо на други рад.

И. Цветановић. И ја мислим да треба да се одреди комисија те да ову ствар проуче и да за идућу седницу реферише одбору.

Р. Драговић. Општина има од кланице најсигурнији приход па треба да изврши ове оправке што пре иначе док затече рђаво време тешко ће људи прићи кланицама.

Дим. Најдановић. Најбоље је да комисија прегледа ствар па ако нађе да цена није скупа онда да је одобри и да само реферише одбору да он то одобри.

Ил. Цветановић. На послетку кад је ствар хитна могли би да одредимо комисију па како се она споразуме онако и да нареди а ми то да примимо.

Ђока Новаковић. Шта ће вам ту комисија кад ми овде имамо већ један извештај, Ја мислим да то треба примити па да и не наређујемо другу лицитацију.

Мата Јовановић. Нама је лане реферисано о овој шупи и казато је да ће да кошта јефтиније а потрошено је 1200 дин., и направљене су неке трице. Све је направљено од другог материјала а не од каквога је требало. Неко дакле треба да каже какав треба да је материјал, какви диреци, шарке, патос ит.д. Ја без тога не бих могао да одобрим никакав издатак.

Председник. Ево какав материјал треба и које јаконе да се употреби (чита). Има дакле све што ви мислите да треба да има.

К. Главинић. Предрачун овај може бити у нечему оправдан а у многоме и неоправдан. Ми то овако на памет или на брзу руку ценећи, не можемо знати па за то се и ја придружујем мишљењу: да треба одредити комисију те да она предрачун прегледа и ако је све како треба нека се посао уступи понуђачу да га сврши по прорачуну а ако није

нека се председништво постара да нађе другога па да му да посао. У комисију би ваљало изабрати људе који посао разуму.

Ако се то неће, онда ставити на гласање прима ли се понуда или не прима а за другог нека се изабере комисија да ради даље.

Председник. Ја ћу да ставим на гласање што је изнешено, и ако то неприматe онда ће се изнети друго како да буде;

Ко је за то, да се ова понуда усвоји нека каже „за“ а ко је да се не прими казаће „против“ (Настаје гласање, —

Дакле већина је против. Сад дајте ка о да буде.

Мата Јовановић. Сад остаје да се образује комисија. И ја у њу предлажем Адолфа Штока, Димнтрија Најдановића (чује се и Мату Јовановића). На добро нек сам и ја.

Председник. Усваја ли одбор, да ова комисија нареди све шта треба да се изради, па да она и погодбу изврши (усваја се),

Сад изволте чути лицитацију односно камења за београдску улицу (секретар прочита).

Илија Цветановић. Ја мислим да би тај камен требало привући негде у близини гди се мисли правити школа привлачење је скупо.

Гавра Бркић, Ја мислим да камен непродајемо, ако је добар за нашу потребу, а иначе нек се уступи томе лицитанту.

Филип Васиљевић. Мени се чини кад се и школе буду зидале, да се неће дозволити зидање са овим каменом, јер ово је камен од калдрме, који за школе није.

Кредседник. Да вам објасним одкуд та потреба долази, те да се тај камен прода. Ви знате да се тамо носи земља па је предузимач почео да вади камен и толико изашао, да је прекинут саобраћај. С тога су се становници обратили мени да гледам да се тај камен уклони. Ја сам мислио и рачунао, да га дигнем на каквом општинском земљишту као што помену г. Цветановић па да га за општински рачун задржим али после сам видео, да само превлачење кошта 2 дин. од кубног метра, а наша општинска кола већ су толико заузета преносом камења са улица, да се за овај посао не могу употребити — па на крају крајева, да је интерес бољи, да се камен изложи продаји и та је продаја држана усмено и дотерало се до 2.55 дин. Ако мислите да је сувише јевтино ви решите како знате, а од своје стране држим да није јевтино.

Димитрије Најданозић. Како је председник објаснио, тако у ствари и стоји Ја сам питао Ристу Крстића колико би он тражио за пренос исти, па тражи 3. динара.

Председник. Ја мислим да би се могли задовољити са овом ценом.

Милан Денчић. Како би било да се продаје на мање партије.

Коста Главинић, Господо, овде је сад тешко ствар решити како би ко хтео. Камен треба да се склони. Људи имају право да нетрпе. Сад кад тај камен није за школу, преносити га и доцније продавати било би штетно по општину. Дакле мора се одобрити лицитација.

Да ли има мишљење грађевинског одељења пошто се продаје камен из ташмајдана. неки кажу 3 динара, али ја мислим, то је кад се из стене вади. (Чује се; треба што пре да се склони.)

Илија Цветановић. Ја држим да је доста јевтино. Односно навода г. Главинићевог не треба сравњавати овај камен са ташмајданским. Овај је бољи од ташмајданског овакав исти камен има спрам луднице од пре 20 година и данас стоји Држим да је боље, да га оставимо за општину. (Чује се: да се реши,)

Председник. Одобрава ли одбор ову лицитацију? (одобрава.))

Сад изволте чути уверења која се траже. (Секретар прочита — види у општинском протоколу)

Г. Стеван Славнић инжињер општински разболео се и поднео молбу да му се да једномесечно осуство. (одобрава се.)

Председник. Нас тројица изашли смо те смо гледали кућу г. Вукашина Петровића на брду, за топчидерску школу. Кућа је добра за школу и он тражи 10 дуката месечно или 120 динара. Ако одобрите можемо да узмемо јер другу кућу тамо нисмо могли наћи.

Соломон Азријел. Ја држим да цена није скупа и да је треба платити толико само би требало обавестити г. Вукашина да ми не узимамо кућу само за зиму него најмање за три године. Са тога нећемо дозволити да нам за лето одкаже кућу.

Председник. Њему је то казано и он пристаје.

Раденко Драговић Кућа није скупа само кад би била на месту где нам је школа од потребе, али ми се чини да је далеко. Деца која ће посећавати школу, у Топчидеру су а школа би била на топчидерском брду које је доста далеко.

Председник. У прошлој седници чини ми се објашњено је да онај Талијан који има кућу код мајдана топчидерскога, неће да је да под кирију већ хоће да је прода; те с тога ваљало би о томе промислити ако одбор жели да је купи.

Свакојако ми се морамо постарати за школу што пре па узели је овде или онде — то је споредна ствар.

И. Цветановић. А каква је то кућа на продају? (Талијанова више мајдана). Колико је цени? (20000 дин.). Е, то је, разуме се, много.

К. Б. Мијајловић. Каква је и где је кућа Новаковића инжињера? (Она је мала за ову потребу).

Г. Бркић. А колико има ученика (60 до 70).

Па кад су могли да иду с бањичког брда у Топчидер за што не би ишли код Вукашина.

Ф. Васиљевић. За виноградиску децу онде је најбоље и требало би ову кућу узети.

Председник. Одобравате ли да се узме ова кућа? (одобравамо с тим да се узме за 3 године).

Раденко Драговић. Па то изгледа да хоћемо све ближе школу до споменика Карађорђевићева. (чује се: па кажите ближу и бољу кућу).

Председник. С овим је свршено. Сад даље.

Ви сте ме прошлог пута овластили да погодим кућу за школу на Сави Ја сам гледао оне куће и Крсмановићеву у којој је сад школа и сложио сам се с мнењем комисије да је од свију зграда најбоља Карапешићева и ја сам је узео под закуп по 450 дин. месечно с тим да им се да 700 дин. на име оправке а после, кад се кућа напусти, да се они сами брину о оправци. У кући ће бити 6 учионица а имаће за децу једна велика шупа удешена за телесна вежбања кад је ружно време. У колико сам приметио, собе у овој кући веће су него код Крсмановића.

Соломон Азријел. Кућа је добра а и цена није скупља од досадање те би био мнења да се узме али сам против давања оних 700 дин. за оправке. Он треба као власник да је сам оправи.

Председник. По уговору с Крсмановићем ми смо дужни сад да му доведемо кућу у првобитно стање; то би и овде требало чинити. Но место издатка кад се будемо селили ми га чинимо сад; то је дакле све једно (чује се: ко ће да врши оправке у току закупа?) Препокривање крова припада господару а кречење и унутр. оправке кирајџији.

Одобравате ли овај закуп? (одобравамо).

Као што знате г. Таса Миленковић понудио нам је кућу за 25 дуката или 300 дин. месечно и да се веже уговор на 3—5 година. Но у току времена појавило се још неколико понуда које ми нисмо још могли да оценимо ни куће да прегледамо. Ми имамо за пети разред уписаних 105 ученика те се нећемо моћи помоћи с двема учионицама него нам требају три. Између осталих нуди нам се и кућа Распоповића на шанцу по цени од 25 дук. месечно у којој вели да има доста одељења.

Крајње је време да се овај посао сврши и ја вас молим да ми кажете шта да радим.

М. Велизарић. Кућа Тасе Миленковића много је ближа средини вароши него кућа Распоповића у којој сам био, и у колико се сећам чини ми се да тамо има само једна велика сала, док код г. Миленковића има једна велика магаза, која се може удесити за потребу занатлиске школе, а осем тога има још и других великих соба удесних за учионице.

Председник. На што да сведемо цео овај разговор? (чује се: да председник разгледа све понуђене куће па што погоди да му одобримо.

Мата Јовановић. Шта је од оне куће што је поклонио владика држави.

Председник. Мени се чини да је она издата.

Како мислите, да се ова ствар сврши.

Раденко Драговић. Ја се слажем са Соломоном. Та школа не мора бити у средини вароши, него може да буде и у палилули; а да се плати до 200 дин. месечно.

Илија Цветановић. Па шта ћемо ако се неможе да нађе за 200 дин. Питање је овде може ли се ова ствар одлагати. Држим, да је најбоље да овластимо председника, да све куће, које се нуде, прегледа, па ако нађе за 200 динара нека погоди, а ако не, онда нек тера до 300 динара.

Соломон Азријел. Кућа Војина Радуловића нуди се за 300 дин. То је кућа велика и нова.

Председник. Ту смо кућу гледали још онда, кад смо тражили за инжињерско одељење. Он тражи 4 хиљ. и неколико стотина динара годишње.

Гавра Бркић. У палилули има кућа пок. попа Исе. То је кућа велика и има велики плац. Држим да неће бити скупља од 10 дук.

Она је в ћ употребљавана за школу и за инжињерско одељење.

Председник. Па добро. Овластите ме, па ћу и ту кућу видети.

Ђока Новаковић. Овде је питање хоћемо ли да овластимо председника да погађа кућу до 300 динара или до 200 (чује се: тако је).

Ђока Димитријевић. Ја би био мишљења да упитамо друштво Свет. Саве, да ли би оно могло дати. Оно има доста празних соба, а међутим није одређено где мора баш бити школа.

Марко Велизарић. Мора се ценити место где ће бити школа, јер ће у ту школу долазити деца из свију разреда основних школа у Београду, па зато таква кућа мора бити у средини, а не на крајевима вароши.

Гавра Бркић Ја мислим да оставимо не решену ову ствар још сутра до подне. Ево зашто. Овде су сви одборници, па они знају из својих крајева где ће остати кућа празна после Митрова дне, па кад то виде да јаве овде, па онда према томе да решимо.

Председник. То је све лепо, само до које цене.

Ја ћу ставити на гласање. Ко је до 200 дин. нека гласа «за», а ко је за од 200 до 300 дин. нека гласа «против». (Настаје гласање).

Гласало је 8 „за" и 8 «против» и ја гласам против — то је 9 против — и тако решено је до 300 динара.

Ђока Новаковић. Овде има већ више од месец дана како се износе на решење хитне ствари, а редовне могу чекати вечно. Ја молим председника, да и од редовних ствари износи; јер ако само хитне ствари износи, онда до редовних нећемо никад ни доћи. Председник треба да одреди, кад ће се решавати само хитне ствари, а кад само редовне.

Председник. Ако се одбор слаже с овим предлогом г. Ђоке, онда да се на редовној седници решавају редовне а на ванредној хитне ствари. (Усваја се).

Г. Соломон је предложио, да се седница претвори у конференцију. Пристаје ли одбор на ово? (Пристаје).

Добро. Претварам одборску седницу у конференцију. Сем стенографа који не морају писати нека изађу они који нису одборници. (Настаје конференција).

(После).

Претварам конференцију у јавну седницу и закључујем у исто време овај састанак.

Састанак је овај трајао до 9. сахати по подне.

држан 7. Октобра 1891. год.

— —

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Молим вас да чујете прошли записник. (Секретар чита. Прима се.)

У записнику би имало да се каже место браће Карапешића, „Велимир Карапешића" јер је кућа узета под закуп његова својина. (Прима се.)

Ф. Васиљевић. Ми смо пре донели решење да се направи пут код Карабурме до општинског рејона, а он се прави само до Карабурме. Онај амбис, онај нагрђени пут, остаје одатле и даље. Молим да се то исправи

Председник. Да вам објасним ову ствар. У протоколу је записано да се тај пут вишњички до карабурме сврши и инжињер га је дотле и урадио а није до атара београдске општине. Остао је један врло мали део врло рђавог пута. И то би требало свршити, али ја нисам смео узети на себе да то наредим с тога што у протоколу другче стоји. По закону о друмовима ми смо дужни да градимо друмове до атара општинског и са тога је предлог Филипов умесан те би требало наредити да се доврши и онај остатак пута.

Јован Петковић. Ја сам био у комисији за одређење атара и ми ни дан данас незнамо докле је наш атар а одакле је вишњички

Председник: Тамо има један пут, којим се пређе Карабурма и има који се одваја за Вишњицу. Ја сам видео на актима у инж. одељењу нацртано да од тога пута рачуна се на даље атар вишњички а дотле, то је раскрсница и атар београдске општине. Наравно да има вишњичана који прелазе са својим имањем овамо и београђана тамо, јер се атар не може заокружити потпуно, али то је главна међа докле је чија већина имања.

У осталом камен је већ довучен до тога пута и ми треба да одобримо да се рад доврши. По томе ваља учинити и исправку у записнику. Слажетели се с тим? (слажемо се) И то до онога пута да се сврши што се одваја за Вишњицу? (јесте)

Има реч г. Никола Поповић као известилац комисије која је имала де прегледа неки рад у трошаринској управи да прегледа оно питање о наплати трошарине на вино Јовичићево.

Ник. Р. Поповић. Мијаило Јовичић трговац винарски жали се представништву општине што му се тражи наплата неке трошарине на вино које он није продао у Београду већ га је извезао на страну. Да би се видило у колико му је жалба умесна одбор је изабрао тројицу одборника и ми смо нашли ово (чита.) Комисија је нашла да он има на чисто да плати још 290 3·75 дин.)

К. Главинић. Мени се жалио тај човек да га управа трошаринска није хтела да одужи на извесне количине вина које је извозио из Београда. Вели да су му прављене тешкоће кад је он позивао трошаринску управу да му одреди човека кад буде отако вино те да присуствује. Да ли је комисија водила рачуна о томе и што је нашла!

Ник. Р. Поповић Комисија је позвала Јовичића и тражила обавештења о томе и он је поднео неке забелешке. Што је год могао да докаже, управа му је признала и није истина да га је кињила него му је увек одређивала човека да присуствује претакању кад год се је јавио. У осталом Мијаилу је дозвољено било да доказује све што мисли да му је неправо учињено, па он ништа није могао да докаже; *на против он је нашао да је овако како је комисија ствар оценила и пристао је на алакање.*

И. Цветановић. Кад сам Мијаило признаје да је овако, онда да усвојимо извештај,

Председник. Дакле, усвајате извештај комисије? (усвајамо)

Сад да пређемо на питање г. Димитрија Најдановића из прошле седнице: како стоји са приходима кланичним. Ви сте изабрали једну комисију која је проштудирала то питање. Читајући правила о клању стоке прописана одбором прошле године, већина комисије сагласила се да треба чл. 3 правила о клању стоке укинути, ако желе да поправе приход и од аренде кланичне. У томе члану казато је: да приватна лица могу клати без плаћања таксе за своју потребу: свиње, јунад, телад, овце, овнове, јагњад, јарад, прасад и т. д. и само за клање јунади и телади морају се јавити општинскоме суду. Кад се добро проучи овај члан 3 видиће се: да су отворена широм врата злоупотреби, видиће се како је тешко контролисати ову наплату таксе и од лица која би јој подлежала. Такси су подложни сада само они касапи који на београдској кланици кољу а сви остали који кољу по вароши, не плаћају ништа. Одбор је општински, решавајући ово правило, и члан 3. хтео да учини да сиротиња може добити јефтиније месо. Међу тим овим чланом постигнут је баш обратан резултат. Њиме су имућни грађани највише заштићени јер они су кадри да купе свињу, овцу и т. д. па да закољу и јефтиније добију месо, док је сиротиња упућена само на кланице. Комисија је, проучавајући ствар, дошла до убеђења да је заклано без таксе лане на 44.000 брава оваца. Комесија се мучила око тога и већином гласова нашла је да треба овај члан 3 укинути, па га заменити само тим да грађани могу без таксе заклати прасе и јагње само у очи Божића и у очи Ускрса иначе у све друге дане да и они плаћају. Г. Ђока Новаковић једини је одвојно мишљење.

Ђока Новаковић. Мислим да се овај члан 3 правила о клању стоке не може да неостави ни укине с тога што се њиме одржава оно право које је уредбом о арендама касапским утврђено. По тој уредби они који се јаве као касапи подлежни су плаћању аренде а сви други, који кољу за своју потребу ослобођени су те обавезе. Истина ова уредба допуњена је доцније законом али и та допуна није укинула то право приватних, и по томе ја држим да се ни на овај начин не може укидати. Могоби се укинути путем трошарине али овако не и ја не могу да одобрим ову замену закона.

Гавра Бркић. Ја држим да с овом изменом треба да се сачека док не дође на ред измена целог правила.

Ил. Цветановић. Ја бих желео да знам како би се ово извело па да касапи не крију мчаре? Ја сам сам за то да плате, али како и на који начин то треба да се проучи и реферише.

Председник. Госп. Ђока Новаковић оснива своје гледиште на уредбе о касапској аренди. Та је уредба изишла 1839 год. и по њој су се касапнице давале под закуп, т. ј. општине су имале право да дају под закуп клање стоке и продавање меса, али су задржале биле право да одреде цену месу. Но тај закон којим су призната нека права и грађанима, укинута је или замењена законским наређењем од 1869 године којим је општинама дозвољено да могу давати одобрење да се слободно стока коље по свој вароши а могу задржати аренду. Која се општина решила да даје право слободнога клања свима који

хоће да кољу, та је општина дужна да пропише правила о клању. Тим законом дато је још право општини да пропише каштигу за свакога онога грађанина који би клао стоку а не би платио таксу прописану од општине. Тако је управ она уредба о арендама касапским замењена овим правом да општина пропише таксу за клање стоке. овде је код нас то примљено да клачи и продавци одређују цену месу а општини плаћају извесну таксу на своје занимање. Али при свем том ни касапи не могу имати никаква рада а ни општина прихода докле год иде ово слободно клање бе таксе.

Одбор општине желећи да олакша грађанима сиротињег стања живљење у престоници, утврдио је овакав члан 3 правила који сад са наведених разлога ваља изменити у смислу о коме сам напоменуо.

Г. Бока који је у одбору, није се слижио с мнењем осталих чланова јер налази да уредба није укинута а ми опет мислимо да јесте.

Дим. Најдановић. Имао бих да додам овоме што је председник казао да ових што за домаћу потребу кољу има 50—60 и они као и касапи раде крчмећи месо по приватним домовма без плаћања таксе на клање. Контролу над тим крчмењем није могуће вршити.

К. Главиниħ. Господо ово питање у истини је мало потешко. Веома се је тешко решити да се гвађаниму одузме право које имају а тешко је опет дозволити да се због неких грађана толика криумчарења врше на штету општинских интереса. Ја мислим да то обавезно клање на кланицама можемо увести онда кад добијемо модерне кланице а не овакве какве су данас. Тек тада можемо удесити ово што је и за контролу лакше и за здравље кориснији и за интересе општинске боље.

Ја налазим да имућнији грађани једу месо јефтиније од сиротних а био би вољан да пристанем и пре модерних кланица на неке мере правилније, али се све бојим биће скупље контролисање него приход.

Док се не би и у томе погледу удесило, ствар ова требала би да стане.

Председник. Ми смо и о томе говорили како би се најлакше и најпоузданије могла ова такса наплаћивати па смо дошли до убеђења да би требало уредиги догон стоке на једно место одакле би се лако свака могућа контрола и наплата могла вршити. Но то може биги тек онда кад оградимо пијацу сточну и уредимо још што треба. Тада би и број наших општинских контролора био довољан ако се не би могао и смањити. Сва је ствар сад у томе: можемо ли ми да укинемо извесна права дата грађанима правилом, или како неки веле законом и да их унутимо да кољу стоку на кланици и плаћају таксу као и касапи.

Ја мислим да смо већ тим што нам је дато право да прописујемо вравила о клању стоке и да одређујемо таксу месу, да смо самим тим задобили право да ово за грађане пропишемо, тим пре што нам је још дато и право да казнимо сваког оног ко не врши прописе и избегава кријумчарским путем да таксу плати.

К. Главиниħ. Закон којим је општини дато право да пропише правила ја разумем тако: да она може да пропише правила за оне који употребљавају месо ради крчме, ради шпекулације а да не може спречавати оне грађане, који кољу стоку за своју приватну потребу.

Господо, незгодно је доиста то што се обзирима члана 3 користи највише имућнија класа али се овим користи у неколико и средња и сиротнија класа која гоји по некога брава и кад га коље не мора да плати таксе за клање те га јефтиније стаје.

Са тога ја ћу гласати против измене члана 3.

Бока Новаковиħ. Уредбом од 1839. године потврђено је извесно право за општину. Та уредба имала се је извршити на начин на који је казато. Тамо је речено да ће се клање давати путем аренде. Доцније се то показало као неудесно и у след тога дошла је допуна којом се одређује да се поред аренде може наплаћивати и путем одређене таксе дозвољавајући да сваки може слободно клати. Том допуном није закраћено право приватнима да могу за своју потребу клати по које бравче без таксе и са тога ја и не могу пристати на наплату таксе.

К. Б. Мијаиловиħ. Ја ћу у интересу правичности да говорим и ако својим говором радим и против својих интереса. Кад један касапин закоље бравове, плати на њих таксу па их не прода него му остане па по мало заудари, полиција не рачуна на то што он то није могао да прода због појединих кријумчара и приватних који сами без таксе кољу стоку, него га казни, а то није право. Са тога ја мислим да сваки грађанин треба на оно што коље и да плати. Ово ако овако остане, биће штетно и за општину и за касапе који толике терете подносе. Ви сте чули да су 44000 комада стоке заклани у години дана без таксе и 16000 прошло је испод жита, то је 60000 комада! Тим се крње општински приходи с 90.000 дин.

Мени као механцији било би у интересу да овако остане јер ја могу да закољем брава за кућу па да га искрчмим и несме ми и не може контрола ништа, али мислим да за општину то није корисно и ја мислим да треба сви да плаћамо таксу.

Јован Петковиħ. Ја не могу да разумем то, како би се могли уврстити приватни грађани са касапима. То би била грдна неправда. Касапин доиста треба да ћари, али не због тога, да се и сиротињи узме и то последње право јер она само и једе јагњад сада, а богаташи узимљу јагње само док је младо, а то време траје врло кратко.

Гавра Бркиħ. Ја држим, да ми неможемо на овај начин да регулишемо ову ствар и да наметемо као неки јарам грађанству. Ми смо много што шта натоварили на грађанство, па сад још одузети му и ово право и терати га на кланицу за једно јагње, то би страшно било. Ја ћу овде да говорим и против касапе и против општине. Нека општина створи пијацу и другче уреди ту ствар, да се зна где се јагње може купити и ту нек плати таксу сваки, а на овај начин као што се хоће то несмемо никако дозволити.

Илија Цветановиħ. Молим вас господо, ја сам мало пре казао, да ми прво и прво нисмо спремни. Ми немамо оборе а нема ни ћерма да може контролисати. Нпр. један дотера 2—3 јагњета да ли ће он то продати код три кључа или на пијаци то се незна.

И ја сам за то, да се плаћа, али онда, кад будемо спремни за то, кал будемо уредили ту пијацу да се стока никако у варош неутера.

Односно навода г. председниковог за сиротињу имам да приметим то, да се сиротиња обично с јесени омрси, кад буду козаре. Ми смо му козаре укинули, па сад ако и ово учинимо, онда зло. За то сам против овога предлога.

Коста Главиниħ. И ја би био за то да се носи на кланицу сва стока која се у Београду коље, али кад немамо уређену кланицу то не можемо сад учинити. То је истина добро са хигијенског гледишта, али кад немамо кланицу како треба морамо се стрпити.

Сем тога неможемо сэ чинити невешти ни спрам грађана, јер смо прилично оптеретили не само грађане него и себе, па им сад треба оставити неке олакшице.

Ако је приход општински у неколико смањен ја држим да је томе главни узрок што је месо говеђе скупо. Ја знам господо по себи. Ја сам трошио килу и по до две меса, а сад бога ми не могу. Ако се код 10 хиљада породица у Београду измакне плаћању таксе 50 хиљ. ситне стоке није много.

Што се тиче касапа, њихова је радња прилично плаћена. Оно што касапин плати општини, то он наплати потрошачу. Докле они имају рачуна радиће, а иначе да га немају не би радили. Тим, што се закоље 40—50 хиљада комада ситне стоке по приватним кућама касапи нису оштећени.

Председник. Ради објашњења За читаву 1890. год. заклало је од приватних 34 хиљ. комада које јагњади оваца и коза а сад је нађено да је до месеца Септембра заклано 44 хиљ. То је јасан доказ одкуд опадају приходи од касапнице, а није скупоћа меса.

Коста Главиниħ. Ово исто право имали су грађани и пре.

Председник. Ни су.

Коста Главиниħ. Како да нису, кад сам ја клао увек код моје куће. Да ли оних 5 пара плаћају само грађани који купују за приватну потребу или и касапи.

Председник. Не. Касапи плаћају на кланици.

Коста Главиниħ. Молим, молим. то не стоји. Има касапа, који купују и на пијаци. дакле није рачун најтачнији. Ја тврдим да је то исто право стојало и досад. Ми треба да решимо да се плаћа више од јагњета, у место 5 пара нек буде 10. (Чује се: То је доцкан).

Председник. Питање је ово изашло још онда кад сам ја објашњавао ту ствар. Чиновници су казали узрок опадању. Вас одборнике нагнало је то, те сте изабрали комисију те да она изнесе узрок гоме опадању. У том једином задатку комисија је и радила, и свој извештај донела, сад треба то решити.

Коста Б. Мијајловиħ. Што нека господа кажу да ћемо јести месо за један грош јевтиније, ако усвојимо ово мишљење јер ће се створити конкуренција, то не стоји.

(свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 9. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Субота 22. Фебруара 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Десет је година од како се слави 22. Фебруар као дан прогласа Српске Краљевине.

Три је године од како се слави 22. Фебруар као дан ступања на престо Његовог Величанства Краља Српског Александра I.

И овога ће пута цела Србија прославити овај дан са највећом љубављу према своме младом Краљу и драгој Отаџбини.

Представништво општине вар. Београда чини само пријатну дужност кад напомиње, да и грађани Престонице неће пропустити да прославе овај дан најсвечаније и да даду видљива знака своје поданичке верности и љубави према своме Господару окитивши домове заставама а у вече осветлењем.

ОД СУДА ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА 20. ФЕБРУАРА 1892. ГОД.

ПРЕСТОНИЦА

Престоница првим српским краљевима био је китњасти Скадар на Бојани; од њега ту част после преотеше под Стеваном Немањом и његовим наследницима старински Рас и Приштина и Призрен. Ове две српске престонице беху сведоци најславнијих дана старе српске Краљевине. Ну Призрен доживе и већу славу, и ако је дељаше са убавим Скопљем на Вардару: они дочекаше да буду престоница првом српском цару, Силноме Стевану Душану. После већ, кад се претрже лоза Немањина, постану нова стона места државна, „нове царевине“ како песма каже, разни градови: Крушевац, Високи, Бобовац, Смедерево, па неко време под деспотом високим Стеваном и Београд.

Кад се у XIX. веку стаде опет стварати српска држава, пошто се земаљско средиште неко време у залуд тражило у Крагујевцу и Пожаревцу, Београд опет дочека да постане главом српских градова. Што некада беху Скадар, Приштина, Високи, Крушевац и они други споменути градови, сад поста Београд; и пошто он на данашњи дан пре десет година доживе и васкрс старе српске краљевине, оста му само да помишља на већу срећу, коју некад виђеше Призрен и Скопље

Тако је сад Београд не само понос осталих градова по Краљевини Србији, него и нада неискупљеном Расу и Скопљу па и свим градовима по широкој и лепој српској отаџбини. Одасвуд Србин упире очи на престоницу васкрсле краљевине: свак са учешћем гледа на њен живот, њен напредак.

Добивши срећу, да постане глава целе српске земље, Београд осећа и појима, шта се од њега очекује Осећа, да је својом чилошћу и својим успесима дужан задахнути у сваког Србина поуздање, да подмлађено Српство свесно ради на општој својој бољој будућности. Београд увиђа, да је дужан предњачити примером у сваком племенитом раду на добру земаљском и народном свим осталим градовима и местима. Београд већ ради те постаје још и душевна и умна престоница српској отаџбини, остварујући лагано оно јединство мисли и жеља, које ће неминовно донети и државно јединство народу. Подижући себе; вршећи све дужности, којима као престоница светла образ краљевини; обухватајући широким погледом и топлим срцем све делове народне Београд доказује, да није заборавио, колико је свете крви проливено и на коцима и на ченгелима и при убојним јуришима, док се извојевало, да му калдрму не разносе више копита дахиских хатова, да место насиља отмичарског и јаука рајина завлада правда законска и песма омладинска. Београд је доиста свестан својих светих обавеза према жртвама, које је Српство поднело, док се стекло да се данас могне у њему узвикнути: да живи краљ Александар I! да живи народ српски! Да живи и да се шири слободна Краљевина!

НАРЕДБА

Суд општине вар. Београда, по препоруци управе вар. Београда, понавља овим своју наредбу, штампану у 4 броју Општ. Новина од ове године и позива грађанство, да у току још овог месеца набави од општине нове марке за пашчад, јер је стрводерима најстрожије наређено, да хватају сву пашчад која нема марке од ове године.

Нова марка кошта 3 динара, а кад се изгуби мора се заменути другом уз доплату од једног динара.

Од суда општине вар. Београда 13. фебруара. 1892. год. АБр. 2454.

ОБЈАВА

Ставља се на знање овд. грађанству да је књиговодство ове општине саставило годишњи рачун за прошлу 1891. год.

На основу чл. 41. закона о општинама у Краљевини Србији суд ставља ове рачуне на углед грађанству с напоменом да сваки грађанин има права да ове рачуне прегледа и да на исте и своје примедбе учини.

Од суда општине вар Београда, 12. Фебруара 1892. год. ББр 371.

НАРЕДБА

Правилима о слободном клању стоке у вароши Београду и београдском атару чланом XXVIII. забрањено је, да се жива стока по вароши продаје, но се иста може продавати само на једном месту, које суд општински одреди.

С тога се овим објављује и наређује свима продавцима и купцима, да се куповина и продаја живе стоке може вршити само на марвеном тргу (баталџамији).

За стоку која се на марвеном тргу продаје наплаћиваће се на име пијачне таксе и то: 0·05 динар. од ситних преживара и прасади до 10 кила; 0·10 дин. од свиња и прасади преко 10 кила, а 0·20 динар. од крупне стоке (волова, крава, јунад и т. д.).

Наплату ове таксе вршиће нарочито лице, на марвеном тргу, и то од купаца.

Сваки онај, који се о ову наредбу огреши, казниће се према §. 326, казненог закона.

Од Суда општине вар, Београда 15. Фебру 1892 год. АБр. 2453.

ОГЛАС

Овим се позивају сви они мушкарци становници овдашњи и Топчидерски од 20-е до закључно 50-е године старости, који немају прописни војнички билет о упису њиховом као војних обвезника или прописно уверење о неспособности за војну службу,

ПОДЛИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 21)

Јохус је био узео шешир да се врати кући, стаде на сред собе па и сам је гледао за младићем док год није за ћошак зашао.

„Је ли код тебе забеделешка, отац?“

„Јсте — побринућу се да све то набавим. У колико сати да се састанемо?“

„Не доцније од девет сати“, одговори Фрања, хартија је већ тамо и можемо одмах отпочети. Говори са Розом и кажи јој да смо се љуто покајали и да више никад нећемо то радити“, смејаше се, „само смо пробали — но, ти ћеш већ умети да јој кажеш.“

Павле Јохус не одговори ништа; често сећање на покојну матер Розину беше једино добро код њега али жудња за новцем беше јача и од саме сенке покојнице. Морао је, као што он сам себе тешаше, да доврши, што је започео, и оставивши собу и без опроштаја путем је већ био склопио план како ће своје рођено дете да слаже — не да њу умири и разувери, но да осигура своју злу радњу и да спречи откриће.

Како је жалосно и суморно провела Роза то време код куће! Како јој тешко, како јој ужасно тешко беше на срцу, што није онако добро, како би могло да буде, кад јој је Бог услишао молитву, кад јој је дрвган добио службу и тиме се приближили извршењу њихове највеће жеље! Да ли је смела још да помишља на то да ће бити његова? — Можда би поносна племићска породица и допустила да се њен члан ожени са поштеном и примерном девојком из грађанског реда. Али зар би смела кћи једног злочинца да уђе у ту поштовану и часну кућу, зар би се смела усудити да загрли матер Брунову и да носи име њено? — Никада! Сама је себи крива изгледала, ма да је била од сваког греха чиста Та она је била саучасница у том тешком злочину што је знала а ћутала, што је морала да га затаји, јер зар је могла свог оца, свог брата отерати на робију?

У такој борби провела је вече и пазила је на сваки корак у кући неће ли јој отац већ једном доћи и донети јој утехе, што је сузама и молбама па и претњом измолила. Још би можда било могуће да се учињено уништи бар пред осветним законом кад се већ из њеног срца то никада избрисати неће. О, како би она радо сама сносила тај грех и крила, само кад би могла свога оца и брата од тога одвратити и упутити их на поштен живот.

Најпосле дође и отац. Хтео је да прође поред њене собе и да оде у своју, али му она није дала. Чим је чула да долази, отвори врата и са страхом упита:

„Шта је отац, јеси ли био код њега?“

„Јесам, моје дете.“

„Па јеси ли с њиме говорио? О, ходи у нутра и кажи ми све, шта ти је одговорио.“

„Све је добро, Розо, рече кафеџија. Уђе у собу и пољуби је у чело, али јој у очи није смео погледати. „Говорио сам с њиме, он се је поквасио, и ми ћемо се трудити да све уништимо. Нико не зна о томе, само ти, па не треба нико ни да зна.“

„А шта ће с оним странцем бити?“ запита Роза и усправи се да свога оца погледа.

„Он — он се је с Фрањом посвађао,“ лагаше отац, „јер он није хтео да пристане на ово. Кад му је Фрања казао, да више неће да зна ни овај посао, он је одговорно, да ће отићи у Француску и тамо сам на своју руку покушати срећу.“

да се у року до 27. ов. мес. пријаве војнопописној комисији за варош Београд, а која ради у згради бившег начелства округа београдског.

Од овога се изузимају само чиновници страних посланства и конзулата као и сви они страни поданици, који су већ представљали комисији, и поданство доказима (пасошем) оправдали.

После означеног рока све комисији непријављене изналазиће нарочите војне патроле и стражарно спровести гарнизонској управи на издржавање 10-то дневног затвора сем оних, који изостанак оправдају.

Из канцеларије председника в. пописне комисије за варош Београд КБр. 1794. 17. Фебруара 1892. год Београд.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Цена хлебу. На молбу еснафа лебарског, одбор је општински у седници својој од 17. о. м. решио, да се цена хлебу, обичном белом, повиси на 25 пара дин. по килограму. Ова цена вреди од 19. о. м. закључно.

Благодарење. Данас око 11 и по час. пре подне биће благодарење у Саборној цркви поводом светковине ступања на престо Његовог Величанства Краља и прогласа Краљевине. После благодарења ићи ће се у двор на подворење редом, који је у званичним новинама објављен.

Г. ДР-У МАРКУ Т. ЛЕКУ

У овогодишњем 5 броју „Београдских Општинскох Новина“, Г. Др. Марко Т. Леко, одговорио је на неке од оних примедаба, које сам ја учинио у одбору општинском, приликом дебате о поднесеном уговору за електрично осветлење вароши Београда, а поводом примедаба Г. Лека на исти уговор. Сматрам за дужност, да не пропустим овај „одговор“ Г. М. Лека без мог одговора.

Нећу да се заустављам код оних општих напомена Г. Лека, као да му нисам хтео „одговарајућим разлозима и мирно да доказујем зашто се с његовим примедбама не слажем.“ Свима онима, који су пратили те моје одговоре познато је, да ли у њима има „одговарајућих разлога“ или не. Напоминьем само узгред, да та примедба г. Маркова баца мало ружну сенку на општински одбор, кога је и он члан а који је те моје, без „одговарајућих разлога“ одговоре примио и усвојио свуда једногласно.

А сад да пређем на последње примедбе г. Маркове.

1. г. Марку се не допада што је у члану 7 уговора дозвољено повластичару, да може за моторну снагу ради произвођења електрицитета употребити поред водене паре и *ма какву другу природну снагу*, и пита, за што је у стечају напоменуто да моторна снага буде искључиво снага водене паре. Тиме се по мишљењу г. Марка одступило од услова у расписаном стечају, јер се повластичару допушта да може да употреби и јевтинију снагу. И на основу тога вели г. Марко: *„Да је то пак и приликом расписавања стечаја познато било, зар није вероватно, да би добили повољније понуде за електр. осветлење Београда, но што смо их добили*? То је стварно питање у мојим примедбама. Али г. Станојевић у излишном доказивању како сам побркао извесне појмове и позивају ћи се на један члан уговора који нема никакве везе с мојом примедбом и заборавио је са свим да одговори на питање о коме сам желео да чујем његово мишлење.“

Међу тим нека читаоци сами суде да ли сам ја „са свим заборавио“ да одговорим на питање г. Марка. Ево шта сам ја на то одговорио онда: (као што се то може видити у Београ. Оп. Нов. од 1891 год. број 51 стр. 251).

„У конкурсу је речено да моторна снага буде водена пара за то, да би сви конкуренти имали исту основицу за израду својих пројеката, и што ће за сада водена пара и бити главна моторна снага. А што смо дозволили у једном уговору, који ће вредети 41 годину да се осим водене паре може употребити и каква друга природна снага, то је само с тога, што нисмо хтели себе обвезати да за свих 40 година добијемо струју само из водене паре и ако се она може бити, може и лакше и јевтиније добити на неки други начин. Кад би сада у уговору узели само водену пару као моторну снагу то би било као кад би неко пре 20 год. правио овај уговор па казао да се струја мора добијати само из Бунзенових елемената; он сада поред свију напредака електротехнике не би могао употребити никакав савршенији начин за добијање струје. И баш за то, што знамо како се проналасци електро технике врло брзо нижу један за другим, баш за то смо себи оставили одушке да се наша инсталација усавршара онако како се буде дошло до потпунијих и савршенијих начина за произвођење елект. струје. Јер ја не смем да се обвежем да ће водена пара за свих 40 година остати најбоља моторна снага.

Г. Марко се боји, да ће та друга природна снага бити много јевтиња од водене паре а то иде само у корист повластичару. Кед г. Марко не би терао опозицију само ради опозиције, он би видео и чл. 43 уговора у коме се каже: ако би у току трајања повластице новим научним открићима произвођење било ел. струје, било елект. светлости постало знатно јевтиније но што је сад, повластичар је дужан да цене ел. енергије употребљене ма на коју цељ сразмерно обори. Ја држим да боље нисмо могли и дозволити усавршавање наше инсталације и задржати себи право да се и ми тим усавршавањем користимо.“

На то г. Марко прави сада овику примедбу; „И кад би терао опозицију само ради опозиције видео би, али не оно што г. Станојевић види, већ да тај 43-ћи чл. уговора нема апсолутно никакве везе с мојом примедбом. Исти члан имао би везе с мојом примедбом само онда, кад би потребно било, „новим научним открићима“ доказивати тек, да је природна снага јевтинија од парне снаге. али то је и сад врло добро свакоме познато.“

Видите ли, како г, Марко Леко уме да извуче из мог одговора само три речи:

„Остави га, отац, остави га нек иде,“ мољаше девојка. „видиш, ја ћу радити док ле год могу. Ја умем да радим; ја сам од свог детињства радила и научила сам се на рад. Још како ћу бити задовољна“ додада са болним осмехом и наслони главу на његова прса, „само кад нећемо поштено зарадити свој лебац. То може и бити, отац. Ти си сада тако добар, не пијеш више, а вршиш свој посао тако добро, да су те сви људи заволели, мораћемо се мало стиснути, али шта то чини? Вербл нам више не треба, она је добра девојка али лења и морам увек пола посла сама да свршим. Све ћу ја моћи сама урадити и видићеш, да се гости неће тужити е се хрђаво услужују.

„Моја добра Розо“, рече отац, кога је ова детиња брига у срце дирнула и коме је стид од самог себе натерао крв у лице. „Ти си добро дете, као твоја покојна мати, добра и скромна.“

„О, сећај се често покојне матере, отац,“ рече девојка приљубивши се јаче к њему, „ти знаш како је она мене и тебе волела, и како јој је тешко било умрети што мене оставља, о којој се је она тако бринула, сећај се често ње! Обећаваш ли ми то, отац?“

„Обећавам ти, Розо,“ прошапута отац и окрене главу на другу страну јер је осетио, да јој не би могао издржати поглед.

„Онда ће све добро бити“, смешаше се девојка са сузама у очима, „све ће бити добро, и ти нећеш имати повода да се на мене икад потужиш. То ти обећавам, а ти знаш да ја држим што обећам.“

„Знам. Розо, знам, ти си увек така била, као твоја покојна мати. Немој да плачеш. Лези у кревет, испавај се добро, да би сутра била весела и мирна. Ти и не знаш како су за тебе питали и бринули се. Стари регистратор је три пута био овде да ти благодари за поморанџе, а писар варошки је само за то дошао, да се извести, да ти није јучерања шетња шкодила“.

„Добри старац!“ рече полако Роза, „сутра ћу, отац, опет ићи у кафану, и буди уверен, са сасвим мирним и веселим срцем. Нико не треба да зна како ми је тешко било и како сам хрђаво ноћ провела. А хоћеш ли и ти да спаваш?“

„Нећу, још је рано“, одговори Јохус, „спћи ћу још доле, јер нећу да на саму Вербл оставим кафану. Дакле, лаку ноћ Розо; врата се млого отварају, мора да има доста гостију. Спавај мирно, моје дете.“ Пољуби је у чело и оде.

---

7. Роза.

У јутру се Роза пробудила чим су петли запевали. Она у ствари није много обећала, јер јој нико не може приметити, шта је она претрпела за последњих двадесет и четири сата — шта она још у свом срцу носи. Запиткивања о учињеном путу на шалу је наводила а и избегавала их је, јер и сама помисао на ону ноћ још јој је и сад задавало бола и имала је муке да све то савлада и од других сакрије.

У томе прођу осам дана. Приметила је до душе, да отац опет ноћу иде из куће, па га је за то и питала, али се је са одговором потпуно задовољила: помаже Франји да уништи сваки траг, што би могло навући на њега сумњу, ако би се доцније што дознало. Још је више сретна била, кад је чула, да онај странац спрема своје ствари, да за осам, а најдаље за десет дана оде из Хеленхофа у Француску.

(Наставиће се)

„новим научним открићима“., па да изврне цео смисао мога одговора и да каже како сам са свим заборавио да одговорим на његово питање. Молим вас загледајте још један пут, јесам ли ја игде казао: да би *новим научним открићима потребно ,било доказивати тек, да је природна снага јевтинија од парне снаге*?

Међу тим ја сам тек после овог другог одговора г. Марка. из једног разговора са њим, видео у чему је цела ствар. За г. Марка, водена пара није била природна снага, него је и ви под природном снагом разумевао реакцију воде Саве и Дунава.

Сад се тек, после овог објашњења види куда смерају све примедбе што је просуо г. Марко поводом тога 7 члана уговора. Сад се тек из тих примедаба види, да је г. Марко држао да смо ми ставили у конкуро да водена пара буде моторна снага *само зи то*. да би дошли до што *скупљих цена* за ел. осветлење, па да после, уговором дозволимо повластичару да у место водене паре употреби јевтини ток Саве или Дунава за произвођење електр. струје. Зар не кажу то оне, горе наведене и подвучене речи г. Маркове: *Да је то аак и приликом расписивања стечаја познато било, зар није вероватно да би добили иовољније понуде за електр. осветлење Београда но што смо их добили*?

Видите ли ви поштовани читаоци како г. Др. Марко Леко уме „високо“ да мисли и да ради и да тако високе мисли и радње позајми и другима?

Сада, пошто је познато да је за београдску централу наручен потребан број парних машина, ја не бих имао потребе да доказујем како се реакција воде из Саве и Дунава неће употребити као моторска снага за справљање електрицитета. Али је ипак потребно да оојасним и г. Марку да се на то није ни мислило при склапању уговора у опште као ни при редакцији његовогчлана 7 посебице.

Ја нећу да се упуштам у доказивање како је врло слаби пад и Саве и Дунава веома незгодан за окретање динамо-машина, које се више стотина пута у минуту морају окретати. Нећу да улазим ни у претресање начина како би се то у опште могло извести: да ли јазом који би из далека извео воду било из Саве или Дунава, или витловима, које би непосредно вода окретала, као ни о томе шта би коштало извођење и издржавање таквих инсталација. Ја ћу самн де се ограничим на практичну страну тога питања. Вама је свима познато да се Сава и Дунав ретко које зиме не замрзну а и кад се са свим не замрзну, готово сваке зиме иду њима и доста дуго ледене санте. По себи се разуме да у то доба електричне машине не би могле радити. Ако би се повластичар решио да јазом из далека изведе воду до својих турбина, онда би опадање и растење воде врло често мењало моторну снагу и врло често би се дешавало да та снага не би била довољна за произвођење потребне количине електр. струје. Међу тим уговором је утврђено да је *повластичар дужан имати струје у довољној количини иреко целе године*. Не остаје му дакле ништа друго, него да поред ових мотора воденых, направи још једну централу са воденом паром, која би морала бити толико велика, да у слчају замрзавања или јаке суше сасвим замени ону, где је вода моторна снага, т. ј. толико велика, као да централе, у којој је вода мотор, и нема. Другим речима, повластичар би поред централе са турбинама морао подићи једну централу са воденом паром исто толику као што је ова, што је сад подиже; дакле морао би у место садање једне централе да подигне две, које би се врло мало разликовале по коштању. На тај начин, уштеда на угљену код мотора са турбинама тешко да би била већа од самог интереса на уложни капитал за парну централу а да не говоримо о другим трошковима, који су потребни за одржавање такве централе и ако она периодично ради

Ја молим поштоване читаоце да ме извине што сам се упустио у толико објашњавање ствари која је по себи врло проста, коју и они сами добро знају, а коју су знали и они што су конкурс расписивали, па за то нису ни тражили пројекте у којима би се употребио ток Саве и Дунава као моторна снага. Ово сам морао. учинити само због Г. Др а Марка Лека, који је, не обавештен по томе питању, држао, да ће повластичар моћи употребити мотарну снагу Саве и Дунава и тиме изиграти уговор и доћи до врло јевтиних извора електричне струје, коју ће међу тим он врло скупо Београђани продавати. Јер г, Марко вели: „Електричну струју можемо добити *куд и камо јевтиније* ако је произведена природном снагом (* по ако се производи воденом паром.“ (Београ. Оп. Н. бр 53, стр. 268).

Врло је мало случајева где се природни ток воде може корисно употребити као моторска снага за произвођење електрицитета. То се може најзгодније извршити код водопада који имају довољно воде и кад је највећа суша, који се ретко мрзну и код којих трошкови око инсталаније не износе много. Нарочито због овог последњег разлога сваки се водени мотор не може корисно употребити. Ево једног примера: Општина софијска употребила је као мотор воду једног планинског потока кога пад износи преко 700 метара. И ма да је се близу Софије нашао тако велики пад воде мени се ипак чини, да би општина дошла до јевтинијег осветљења да је употребила водену пару. Јер сама инсталација осветлења погођена је за 2 5 милијуна динара. Сам интерес на тај капитал и хабање материјала износи дакле на 200000 динара годишње не рачунајући трошкове персонала и издржавања саме инсталације које ће у најмању руку изнети још 50—60 хиљада динара. Истина, општина ће имати за тај новац на 2000 парних коња снаге, али треба имати на уму да је Софија мала варош да је мања и од Београда, и да ће учествовање приватних бити мање но код нас. И ако дакле општина софијска има за те паре довољно много електричне струје на расположењу ипак она од ње не ће имати велике користи кад је нема коме продати. Једна центрама са воденом паром, која се може према потребама ширити била би много погоднија и без сваке сумње јевтинија

Овај сам пример навео само за то да би и г. Марко Леко могао увидети како је врло олако изрекао: „како је врло добро свакоме познато да је природна снага јевтинија од парне снаге.“ —

2. Г. Марко ми наводи за углед стечај софијске општине за који сам каже да је био непотпун па су за то морали расписивати други. Наш је стечај успео од првога пута баш за то, што је био потпун а то побија тврђења Г. Марка по којима је наш стечај непотпун био. Општина софијска заиста није знала шта је хтела, него је сваки конкурепат схватао конкуре како је хтео. За то су морала доћи нова обавештења и нов конкурс. На против, знајући у напред шта и како хоћемо, шта се може а шта се не може остварити ми смо све главне појединости тачно одредили у конкурсу и он је одмах успео. Је ли то баш мана нашега конкурса што у њему није било неизвесности, неки кажу они, који знају правилно да мисле.

3. Код члана 6, у своме одговору вели Г. Марко: Тим чл. 6-тим, какав је на жалост у уговору и остао, даје се право *само повластичару* „да може по одобрењу општине београдске прећи на другу врсту осветлења“ а ја сам тражио да се истим чланом одреди и то: под којим би условими *могла општина тражити* од повластичара да пређе на другу врсту осветлења.

По уговору, повластичар се обвезао, да извесну количину светлости, одређеног интензитета мора давати општини држави и приватима. Општине се не тиче хоће ли повластичар то моћи извршити путем електричног осветлења којим се он обвезује или неким другим. Општина има право од њега да захтева оно на што се је уговором обвезао а он нека се сам брине, оће ли то моћи постићи електричним осветлењем или неким другим, на које би по одобрењу општинском могао прећи. Чланом 6 ми нисмо хтели да се општина брине, да ли ће повластичар моћи своје обавезе испуњавати па кад види да не може, да онда општина тражи од повластичара да пређе на другу врсту осветљења. Нека се повластичар сам брине како ће своје обавезе испуњавати, а општина има доста својих брига. —

4. „Да пређемо сад на друга чуђења г. Станојевића“ вели г. Марко:

„Код чл. 29. питао сам, под којим би условима имале да се употребе сијалице од 60 свећа за улично осветлење, јер то није уговором предвиђено. Уговором предвиђено је само са колико ће се сијалица од 16 свећа замењивати једна пламена лампа а о употреби сијалица од 60 свећа за улично осветлење нема помена у говору,“ Г. Станојевић то не налази за нужно и вели: „Ја би се заиста чудио томе захтеву и то после одређених услова и цена, кад не би знао, да га поставља г. Марко Леко. Чудо г, Леко не тражи свуда у место 16, 60 свећа! Ја мислим да би добро било и о томе размислити.“

Да видите само како је вешт г. Марко; у место да цитира оно место из његових примедаба при којима сам се ја чудио, он сасвим невино тражи да се одреди однос између сијалица од 16 и 60 свећа. У уговору је на једном месту речено колико „вата“ троши једна свећа из лампе сијалице. те је према томе однос између 16 и 60 свећа врло прост. Али ево шта је г. Марко казао у својим првим примедбама и што није нашао за нужно да поновн, ма да ја сам се ја баш због тога чудио. Ево тог места.

„Добро би било размислити о томе како би се за улично осветлење могле употребити те сијалице од 60 свећа у место оних од 16. Можда само на неким важнијим местима. Нарочито како би се могле применити те сеијалице од 60 свећа за оно опште улично осветлење за које општина има

(* Под „природном снагом“ ваља разумети да је то реакција или покресна моћ воде, јер смо видим да за г. Марка водена пара није природна снага.

плаћати повластичару 80000 дин. годишње.“ (Б. О. Н. 1892 бр. 1. стр. 5)

Дакле ми смо у конкурсу објавили да за улице оћемо сијалице од 16 свећа; на основу тога дошле су нам разне понуде. Једну само од њих усвојили, т. ј. ми смо се са једним понуђачем погодили пошто ће нам дати сијалице од 16 свећа и правимо уговор о извођењу те свршене погодбе. Г. Марко Леко долази после свршене погодбе и тражи да промислимо како би се могле увести сијалице од 60 свећа на место оних од 16 свећа а да наравно погођена цена остане иста. На такво тражење г. Марково одговорио сам ово: „да би се заиста чудио томе захтеву и то после одређених услова и цена кад не бих знао да га постаља г. М. Леко.‘ При том одговору остајем и сада. —

5. У првим својим примедбама, Г. Марко је, да би изнео што већи контраст у ценама између гасног и електр. осветлења у Бечу, рекао, како је у тој вароши електр осветлење три пут скупље од гасног. Кад сам ја у мом одговору, врло простим примером показао претераност, коју је г. Марко мож'да и нехотице изнео, он се сада у новим примедбама труди да то и цифрама докаже. Па рачунајући на необавештеност публике као и на моју, он сигурно држи да је то и доказао. Међу тим је врло лако видети како је његов рачун, и опет велим тендециозно нетачан.

Та је нетачност онде, где г. Марко каже да један гасни пламен ол 16 норм. свећа троши 142 литара гаса за један сахат. То је основица за цео рачун, па кад је она нетачна, по себи се разуме да ни све оно што се на њој зида није добро. Г. Марку је врло добро познато да и код гаса, као и код електрицитета, количина гаса, која долази на једну свећу опада са интензитетом саме лампе, тако да је у великим гасним лампама (на пример Сименсовим регенератив-лампама) та количина сведена на минимум. Истина је, да има лампа које ће, горећи на сахат 142 лит. гаса дати 16 свећа, али су те лампе у опште јаче од 16 свећа на пример 25,30 или више свећа, па кад се из њих утрошени гас сведе на 16 свећа, онда излази да интензитету од 16 свећа одговара 142 лит. гаса И да би добио од прилике 140 лит. гаса на сахат и за 16 свећа; — јер толико треба, да би елек. осв. у Бечу испало три пут скупље од гасног, — Г. Марко наводи ту цифру, до душе са свим истиниту, али из ведену не из лампа од 16 свећа, већ из лампа јачих па сведених на 16 свећа, а то није све једно, као што ћемо мало час видити. Требало је, да се г. Марко заустави код гасног пламена од 16 свећа јачине, па да тражи колико се у њему гаса потроши за један сахат. То што г. Марко није хтео учинити, учинио сам ја.

Нисам хтео да црпем податке из физичких дела, јер би г. Марко мож'да рекао, да су физичари, присталице ел. светлости, несигурне податке изнели о гасу. Обратио сам се хемичарима, и то из разног доба; најпре старијима који су изнели податке о количини изгорелог гаса пре него што се гас могао бојати електрицитета, па за тим савременима. Они ће нам казати колико гаса изгоре у једној лампи од 16 свећа.

Добротом једног нашег уваженог хемичара добио сам ове податке из Болијеве технологије:

ТРОШИ ГАСА НА САХАТ

№ жишка	КИЛОГ. КУБ. СТ. (=28·3 лит.)	У ЛИТРИМА норм. свећама	ЈАЧИНА У ДОЛАЗИ НА ЈАЧИНУ	ОД 16 норм. свећа
2	7	198·1	12	262 л.
3	8·8	249	20	194 „
4	7	198·1	14	225 „
5	8	226·4	18	200 „
			16	220 „

У подацима је било и лампа слабијих од 12 свећа и јачих од 20, али сам узео само оне које су најближе лампама од 16 свећа, које нас специјално интересује. Као што се види. средни интензитет свију тих лампа односи 16 свећа, а одговарајућа потрошња гаса износи *не 142 литра* као што наводи г. Марко *већ 220 литара* на сахат.

Ево шта се о томе налази у Муспратовој техничкој хемији.

ВРСТА ЖИШКА	ПОТРОШ. ГАСА НА САХ. У КУБ. КИЛ. СТОП.	ИНТЕНЗИТЕТ ЈОЈАНИМ СВЕЋ. (6 на 0·8 к.)
Арганов са 12 руна	5·51	9·32
„ „ 32 „	5·55	11·41
Сдени миш или папиљон са широким зарезом	7·12	10·67
	5·57	7·54
	4·64	7·32
	2·90	4·27
Папиљон са узаним зарезом	5·72	7·07

Средња потрошња из два Арганова жишка износи 5·53 куб. ст. т.ј. 156·5 литара кроји дају 10·6 лојаних свећа. Средња вредност код широких папиљона износи за утрошени гас 5·06 куб. ст. или 143·2 лит. а за одговарајући интез. 7·45 лој. свећа; код узаних папиљона на интензитет од 7·07 лој. св. долази 161·9 литара гаса... Кад се још узме у рачун да лојане свеће према нормалним свећама стоје овако:

Лојана свећа 8 на 0·5 кил.=0·642 норм. свећа
„ 6 на 0·5 кил.=0·751 „ „
„ 5 на 0·5 кил.=0·783 „ „

те да дакле једна горња лојана свећа износи 0·75 норм. свећа, онда излази да

у Арганових жишцима 156·5 л. гаса дају 8 норм. свећа
у широким папиљонима 143·2 л. „ „ 5·6 „ „
у узаним „ 161·9 л. „ „ 5·3 „ „

Сваки зна да се за домаћу потребу гас гори или у пљоштим пламеновима (папиљонима) без цилиндра или у округлим Аргановим пламеновима са цилиндром. И онда излази да би публика трошећи гас *у Арганових пламеновима од 156 литара имала 8 норм. свећа а у папиљонима* обе врсте у средњу руку *од 150 литара само 5.5 свећа*, а г. Марко тврди *да 142 литра гаса дају 16 свећа*. Као што се види неспоразум постоји, али не између г. Марка и мене, већ између г. Марка и Муспрата.

У своме одговор вели Г. Марко.

„У једном техн. листу од 1889 год. случајно наишао сам на предрачун за електрично осветлење извесних лондонских улица и то пламеним лампама, по коме би их електр. осветлење 10024 Ф. стерл. годишње стало, а за осветљење истих улица гасом плаћају само 5530 Ф. стерл. дакле готово половину мање.“

И г. Марко збиља држи, да је тиме изнео један доказ више како је електрично осветлење скупље од гасног! А што г. Марко не помисли у каквом односу стоји интензитет осветљења од пламених електричних лампа и гасних жижака? Он би сигурно у том истом техничком листу нашао да би интензитет осветљења тих лондонских узица био *најмање* 50 пута јачи од постојећег гасног осветлења, и онда не би против самога себе говорио тврдећи *да 50 пута јача електрична светлост не кошта ни два пут скупље од гасне светлости.*

Ја се већ почињем љутити на г Марка јер ће читаоци одређи сваку важност овом мом одгопору рекавши: да није никаква вештина полемисати са г. М. Леком кад он сам наводи доказе који против њега говоре. —

После свршене погодбе електричног осветлења за варош Београд, нисам мислио да би било корисно и даље претресати питање да ли је електрична светлост скупља или јевтинија од гасне. То је питање решено онда кад је погодба закључена. Али г. Марко не пропушта ни једну прилику да не истакне како је гас јевтинији од електрицитета. Тако и у својим одговорима вели како је добра петролеумска лампа најјефтинија светлост, како је гасна светлост два пут а електрична три пут скупља од ње итд. И ако те цене могу чак и за петролеум зависити од месних прилика, ипак г. Марко прима сваки податак за готово, само ако иде у корист гаса. Међу тим ја сам у више прилика напоменуо како се не може у опште тврдити да је гасно осветлење јевтиније од електричног, па ћу опет да цитирам једног хемичара и то хемичара од највећег ауторитета: *Вагнера*. Ево шта стоји у његовој „Хемијској Технологији“ од 1889 год. стр. 158.

За светлост од сто нормал свећа на сахат треба			Цена тог осветл.	
ВРСТА ОСВЕТЉЕЊА		КОЛИЧИНА	ПОЈЕДИНА	ПАРА
Електр. пламена света.		0·09 до 0·25 пар. к.	6 до 12	7·5 до 15
Електр. сијалице		0·46 до 0·85 „	15 до 30	18·75 до 37·5
Гас у Сименс. реген. жиш.		0·35 до 0·56 к. м.	0·3 де 10·1	7·9 до 12·6
Гас у Арганови жиш.		0·8 до 2 к. м.	4·14 до 36	18·0 до 45
Петролеум у најпростијем округл. степењима		0·20 килогр.	4	5
Петролеум у малим пљоштим		0·60 „	12	15
стев.	Пресињени петролеум Solarol.	0·60 „	13·2	16·5
	у малим пљошт. стев.			

Ове цифре треба мало објаснити. Цене за ектрично осветлење обе врсте датирају из 1881—2 год. кад је њих одређивала међународна комисија приликом прве електричне изложбе у Паризу. Цена за гас узета је 18 пфен. (22·5 паре) од кубног метра као што је у Хановеру а за петролеум 20 пфен. (25 пара) *килограм*. И те врло неповољне цене за електрично осветљење јер датирају од пре 10 година сравњене још са знатно јевтиним гасом *), балансирају са одговарајућим гасним осветлењем а никако нису два или три пут скупље, као што доказује г. Марко.

Не мање су интересантни подаци за петролеум. У малим, обичним лампама, горња количина светлости код простог петролеума кошта 15 пара кад килограм тог петролеума кошта 20 пфенига т. ј. 25 пара: код финијег петролеума (од 22 пф. 27·5 пара)

*) Ево како стоје цене гаса у неколиким немачким варошима по Муспрат. Алтона 23·5 пф. = 29·4 п., Аугсбург 24·5 пф. = 30·6 п., Берлин 15·5 пф. = 19·4 п., Бремен и Брауншвајг 25 пф. = 31·3 п., Бронберг, Нирнберг, Хамбург 23 пф. = 28·8 п., Данциг 24 пф. = 30 п., Хановер 18 пф. = 22·5 п., Келн. Касел, Лајпциг, Беч 22 пф. = 27·5 п., Минхен 24·2 пф. = 30·2 паре.

та светлост кошта 16·5 пара. Код нас прости петролеум кошта 50 пара *литар* финији 60 пара, дакле, два пут скупље но у Ха новеру па дакле, кад горње цене удвојимо, излази да код нас петролеум у обичним лампама кошта ако не скупље а оно исто толико као и електричне сијалице, а да и не водимо рачуна о непријатном задају, просипању петролеума и о разлици која постоји код цена на килограм и на литар петролеума.

И тај пример показује како г. Марко, само да би омаловажио електрично осветљење цитира податке без икаквог коментара, али се за то ти исти податци и окрећу противу њега самог.

6. Да идемо даље. Г. Марко је хтео да се одма одреде цене ел. струје ради индустријских цељи а ја сам одговорио да ће те цене утврђавати повластичар са надзорном комисијом и да се не треба бојати да ће те цене бити тако високе да отежају увођење елек. струје за индустријске цељи, у толико пре, што је и у интересу повластичара да развије елект. струје не отежава.

Са том је примедбом везао г. Марко питање о атару београдском. г. Марку није било право што се у пројекту уговора тражило да концесија вреди и за атар. „Кад нам затреба ел. осветлење за атар београдски, лако ћемо се с повластичарем погодити“ вели г. Марко. И сада г. Марко налази да има противречности између мога говора код питања о промени ел. струје на индустрију и овога о атару Међутим то су две сасвим одвојене ствари и кад се не би знало, да г. Марко не сваћа можда хотимице ту мало фину разлику, могло би се мислити да је те две одвојене ствари навалице саставио, да би имао једну софизам више.

У електротехници је позната ствар да се струја у толико јевтиње може дати у колико се троши ближе око централе (не водећи рачуна о коштању дужих спроводника) једино из разлога што се струје мање губи у краћим спроводницима но у дужим и што тај губитак иде на штету повластичара. Сваки ће повластичар више волети да троши струју у близини своје централе него далеко од ње. И кад је он већ дужан да спроведе струју до крајњих граница варошких за улично осветлење, онда ће он једва чекати да може још коме продати струју у тим границама. И за то баш неће бити тежак споразум између комисије и повластичара кад се буду одређивале цене струји за индустријске потребе, у рејону варошком.

Сасвим другојаче стоји ствар са атаром г. ј. са местима удаљеним од вароши. Рекао сам да што је једна лампа даља од централе у толико горе за повластичара и за њега је много боље да му се мрежа *не шири у даљину*, него да у границама варошким, мрежа *буде што гушћа*. Тражење дакле, да услови повластице вреде и за атар, више су на штету но у корист повластичара јер као што рекох за повластичара није у интересу да своју мрежу у даљину шири.

Ето из тих разлога сам тражио да и за атар вреде исте обавезе за повластичара као и за варош, т. ј. да и у атару даје ел. струју по истој цени као и у вароши јер повластичар не би сматрао за бог зна какву срећу да му неко из винограда затражи ел. осветлење па ма му и осугурао на сваки 100 метара две лампе јер ће му се на путу до винограда много више струје изгубити но што ће је од абонента наплатити. Абонент плаћа само ону струју која прође кроз електрични сахат што је у њаговој кући, а шта је било са струјом док је стигла до тог сахата њега се ништа не тиче, већ цео губитак сноси повластичар. Проширење повластице на атар дакле не би било у корист повластичара већ у корист оних што су у томе атару. Ето за то сам ја и представио различите интересе повластичара према згушњавању мреже у вароши и према ширењу њеном на атар, јер су његови интереси у тим погледима и заиста различити. —

7. — На завршетку својих првих примедаба г. Марко пита „г. члана комисије, који је овај уговор израдио, да изводи казати који су му уговори других страних општина... служили за углед приликом израде овог уговора“ Познато је шта сам је на то одговорио. Али сад. г. Марко вели: „У осталом ја незнам зашто г. Станојевић и покреће питање о томе ко је уговор написао?“ — Ми ћемо имати прилике мало после, да констатујемо, да г. Марко уме врло лако да заборави оно што не ће да зна, па тако је радио и овде. Зар би ја покретао питање о ономе ко је уговор написао, да се г. Марко не обраћа г. члану комисије који је овај уговор израдио?!

У пројекту уговора стављено је била, да кад се прекид осветлења не изазове узроком повластичара нити његовог персонала већ кривицом неког трећег, па се тај проузроковач не би могао пронаћи, онда општина губи право на казне према повластичару и сноси штету изазвану на прибору за осветлење. Јер је било речено да се такви случајеви могу десити само услед недовољне јаане сигурности. г. Марко ме пита у којим сам ја уговорима нашао таке обавезе општина према предузимачу.

Ово питање није електротехничке природе те да би за његово разумевање била потребна нарочита спрема. Мени га је диктирала та чисто наша околност што се код нас многе па и најкорисније ствари омаловажавају и кваре. Зар г. Марко не види какве муке има наша општина са чесмама које мангупи намерно кваре? Чесме су, право говорећи, много корисније установа него електричне лампе, па кад се налазе људи, који и такве ствари из простог ината кваре и упропашћују, зар се не ће наћи сутра дан неко, кад се наместе ел. лампе који ће их, једну или више каменицама разбијати. Такви се случајеви у другим варошима не могу ни замислити па за то о томе и нема никакви одредаба али код нас. где има људи који и најсветије и најкорисније ствари кваре, код нас се морало и о томе водити рачуна. Ја шта више држим, да ће се наћи код нас људи који ће из простог ината, што је противу његових жеља усвојена ел. светлост, бити у стању да организују читаву хајку противу елк. светлоси правити велике тешкоће њеном увођењу. И ко је напослетку крив ако се проузроковач штете не могне наћи или ухватити? Сигурно општинска слаба контрола па за то је право да општина, која се не брине о сигурности ствари од опште користи. да она учињену штету и плати или да боља такве ствари чува.

Приликом претреса уговора у одбору ову је ствар један ваљан правник нападао; али је други, не мање ваљан правник прихватио и бранио као врлу праведну ствар. Из тога се види да тај предлог и ако изгледа г. Марку врло оригиналан (јер су оригинални и ноши појмови према установама од опште користи) није баш без икаква смисла, кад је нашао одзива и код правника,

У моме одговору на питање г. Марка упућено ономе „члану комисије“ који је тај уговор израдио, рекао сам „да тај уговор није дело једнога члана, него је резултат рада свију чланова комисије“ И г. Марко у овом мом одговору не нађе чак ни привидну моју скромност да јавно приписем себи акт на коме смо нас седморица, са председником општине на челу, потписани, него држи, да сам хотимице хтео да свалим одговорност за њ на остале чланове. Сви су чланови комисије још живи и знају да сам ја написао уговор и донео комисији на преглед. Комисија је на два своја састанка претресала члан по члан и са неким малим изменама усвојила. и потписала. Тако потписан пројект уговора поднесен је одбору општинском. Чије је дело тај пројект уговора, који је општини поднесен, нека пресуде сами читаоци.

Како сам ја написао уговор о коме је реч, ја сам у исти мах и био известилац од стране комисије те тумачио и бранио уговор у одбору Г. Марко вели како је један члан, г. Главинић потписан на пројекту уговора изјавио „да није имао времена да скроз проучи уговор.“ Ја остављам г. Марку да оцени поступак г. Главинића, који је најпре уговор потписао па онда ону изјаву дао. Други члан, г. Капетановић вели г. Марко, био је на путу кад се уговор претресао у одбору. Према улози известиоца комисијског, каква је мени у део пала, није било потребно да и један члан комисије буде присутан у одбору. То би било потребно само онда, кад ја не би био у стању да дам обавештења о свима питањима па да ме у томе помогну и остали чланови комисије; дакле осуство г. Капстановића може пре да иде на моју штету него у корист као што мисли г. Марко. *Главно је, да су сва та господа била у комисијским седницама кад је уговор претресан и да су га потписали, а оће ли га после и они пред одбором бранити или ку то радити ја сам то је сасвим споредна ствар.*

Ја сам уговор о ел. осветлењу израдио онако како сам најбоље могао према нашим приликама и имајући пред очима једино интересе београдске општине. Међу тим ја сам врло далеко од помисли да је уговор какав сам ја комисији поднео и она га усвојила, без прекора. Устав краљевине Србије радиле су најнаметније главе наше, па ипак, веле људи, није остао без празнина. Али само на уговор о електр. осветлењу не могу наћи. прекори и примедбе које му чини г. Марко Леко. *Г. Марко напада уговор не као пријатељ електричног осветлења, који је рад да својим примедбама допринесе да то осветљење буде што боље, већ као пријатељ гасног осветљења, који својим примедбама хоће да отежа и онемогући остварење ел. светлости те да после ње триумфује гасно осветљење.* Јер Г. Марко вели на једном месту у својим примедбама: „Али ако на пример, општина не буде задовољна електричним предузећем, *што ће по моме ,верењу не у року од 41 год. већ после неколико година наступити.* И зар човек чије је уверење да се електрична светлост не може ни неколико година одржати, зар тај човек, може својим примедбама на *уговор о* ел. светлости, желети што друго, ако не спремање терена

на коме ће електр. светлост што скорије пропасти те да се његова прорицања остваре? За мене дакле, Г. Марко не тера опозиције, против ел. светлости само ради опозиције, као што сам ја то онако „у шали“ (као што вели Г. Марко) на једном месту казао, већ он тера систематичку опозицију која иде на отежавање остварења електр. светлости. Г. Марко Леко се својим досадањим радом и сувише показао пријатељ гасног осветлења. и он би био издајник самога себе, кад би сад на један пут отпочео да ради на томе, како ће се електр. светлост што лакше остварити, и што лепше извести. Не, не, за сваког па и за г. Др-а Марка Лека била би највећа увреда тако што и помислити. Ево доказа томе

Г. Марко нам још у првим својим примедбама каже, како су у Темишвару већ дошли до уверења да ел. осветлење не ваља. Шта више, он је једном приликом цитирао случај, како се ел. осветљење у Темишвару угасило баш пред нашом комисијом. Г. Марко врло добро зна (а и ја сам то згодном приликом објаснио) да све неправилности код ел. осветлења у Темишвару долазе отуда, што је за моторску снагу узета вода, која је као што сам мало раније извео врло несигуран мотор Ви сте видели међу тим са каквом ме је жестином напао Г. Марко што у конкурсу није речено да моторна снага буде вода. Под изговором: *да би општина добила јевтиње осветлење ако би се вода из Саве или Дунава употребила као мотор*, Г. Марко зна, да би се цела инсталација електрична довела на много клизавије земљиште, јер би онда он, због неправилности у раду ел. машина, цело предузеће осудио као рђаво и лакше дошао до замене његове гасним осветљењем. Видите ли дакле, да и онде, где г. Марко изгледа најбољи пријатељ електричног осветљења, јер указује начин како би се оно, много јевтиње добило, и ту му он подмеће ногу у корист гасног осветлења. Или на пример оно тражење г. Марка да се лампе од 16 свећа замену лампама од 60 свећа. „Бар за оно осветлење за које општина плаћа 80 000 динара.“ Тражи се дакле од повластичара 3—4 пута више светлости но што је погођено. Повластичар не да, јер би се руинирао; општина по предлогу г. Марка запела на тражи. Квари се погодба, цепа се уговор и општина је претрпела фијаско са својим ел. осветлењем. Не остаје ништа друго него да се узме гас. И т. д. У великој већини примедаба г. Марка, пажљив би читалац могао открити таквих прикривених смерова, који у облику најлепших жеља за ел. осветљење нису ништа друго, до ките отрованог цвећа. —

8. Остаје ми још само једна приметба г. Маркова па да завршим. Ево шта вели г. Марко:

Приликом начелне дебате о уговору за електр. осветљење г. Станојевић намеће ми као да сам у мојим приметбама казао; „да би општина добила повољније понуде, да је у конкурсу објавила, да ће дати право на произвођење електр. струје и за „сваку другу употребу“. О томе нема међу тим ни помена у мојим приметбама и незнам где је то г. Станојевић нашао. На рачун те *савршено уображене приметбе* г. Станојевић узвикује ми, како сам „*сигурно хотимице превидео*“ да „у конкурсу има овакав један члан“ итд.

Изгледа дакле, да је г. Станојевић ову приметбу исмислио само зато, да би могао да ми каже, како сам „*сигурно хотимице*“ нешто „превидео“!

Дакле од скоро 30 првих примедаба Маркових од којих ниједна није остала без одговора, мени није било доста, него сам поред њих морао да „*измислим*“ још и ову јер о њој нема ни помена у примедбама г. Марковим. Зајиста чудновата заборав, помешана са дрскошћу, Г. Марко вели да не зна где сам ја то нашао. Ево да му покажем. Нека узме 53 број „Б. О. Нов“. Па на страни 268 у средњем струпцу који носи његове „Приметбе на уговор“ „нека прочита при дну. Ја ћу ради бољег прегледа упоредити његове речи са мојим цитатом (Б. О. Н. бр. 51. стр. 251) да би се у исти мах видело као сам ја верно изнео мисао г. Маркову:

Оригинал г. Марка:	*Мој цитат*:
Нема сумње да би општина добила куд и камо повољније понуде но што их је добила, да је само у стечају било објављено, да је београд. општина вољна да под тако повољним условима за повластичара уступи некоме искључиво право за произвођење ел. струје за осветљење и сваку другу потребу вароши Београда.	Г. Марко вели, да би општина добила повољније услове да је у конкурсу објавила, да ће дати право на произвођење ел. струје за осветљење и „сваку другу потребу.“

Конкурсом је истина тражено произвођење ел. струје за осветљење вароши Београда, због чега г. Марко држи да би се добили повољнији услови да је се знало, да ће се струја трошити и на друге циљи; за то су за мене била нарочито интересантне оне речи „сваку другу потребу“ које сам наводним значима маркирао. Али одма ниже се каже да је концесионар дужан имати ел. струје на расположењу у свако доба дана и ноћи и то не само за осветљење него и за сваку другу индустријску употребу. С тога сам и казао у свом првом одговору да је тај члан г. Марко сигурно хотимице превидео, кад је онаку примедбу против уговора у начелу учинио.

Међу тим овде није стало за тим како сам ја у опште на ту примедбу одговорио, већ г. Марко вели да таква примедба и не постоји, да је то моја *савршено уображена примедба* и т. д. Из упоређеног с текста са цитатом види да ја ту примедбу нисам измислио нити сам имао потребе за то. Него само оћу да напоменем, да кад г. Марко на једном месту каже, да се са мном не може човек мирно разговарати, онда шта могу тек да кажем ја, кад имам посла са г. Марком Леком који било због своје хотимичне или нехотичне необавештености било мож'да због наваличне заборавности и нехатње оће другима своје поступке да подметне ?!

12. Фебруара 1892.
у Београду.

Ђ. М. Станојевић

Јавна благодарност

Познати добротвор сиротиње г. Франџис Макензи, овд. приватије, пре неки дан предао је благајници општине београдске 1218 динара с налогом да се та сума подели сиротињи београдској.

Општина је извршила жељу г. Макензија и уз седмичну помоћ раздала је и ову суму овд. сиротињи.

За ово племенито и човекоубиво дело, општина београдска у име овд. сиротиње изјављује дародавцу топлу захвалност.

Г. Ранко Гођевац и комп. изволели су подарити општини београдској врло лепо израђену фирму с натписом; „Суд општине града Београда.“

Општина им на овом учињеном поклону изјављује своју благодарност.

Од суда општине вар. Београда, АБр. 2441, 4013. 15. Фебруара 1892 год. у Београду.

СТЕЧАЈ

За инжињерско и архитектонско одељење грађевинске управе општине београдске, потребан је један

УПРАВНИК

Дужности тога управника прописаће се нарочитим пословником, а у главном биће ове:

Управник руководи све послове поверених му одељења, и врши врховни надзор над извршењем тих послова. Он је одговоран за савесно и тачно извршење свију послова, како оних које он сам врши, тако и оних које буде вршио њему подручни персонал.

Управник је референт за све предмете, које се тичу његове управе, приликом решавања тих предмета у суду и одбору општинском или грађевинском одбору када се установи.

Управник се стара о попуњавању свега осталог персонала за поменута одељења, у границама буџета. Он предлаже суду или одбору општинском лица за сва остала места у тим одељењима.

Прва плата управнику је 7000 динара, а нарочитом уредбом означиће се доцније, на који ће се начин повишавати.

Како ће се морати скоро завести стално и одељење за водоводе, то ће од пријављених имати првенство онај, који би се могао примити и управе водовода. У томе случају одредиће се управнику особен додатак плате.

За управника примаће се само Србин и то у првом реду онај који је у Србији рођен. Затим мора да је испунио све захтеве, који се траже од инжињера при примању у државну службу; да је најмање десет година провео у пракси, и да је потпуно телесно здрав.

С тога је сваки дужан уз своју пријаву, приложити доказе о месту рођења, о школској спреми, о годинама у пракси или служби проведеним и лекарску сведоџбу.

Рок за пријаву траје до 20 Марта 1892 год.

Од суда општине вар. Београда 13 Фебруара 1892 г. АБр. 2415.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Суд општине вар. Београда продаваће путем јавне лицитације, а за наплату својих потраживања од Морена Албахари, Руже Табаковић, Петра Јефремовића и Наума А. Николића, ове лозове, што су у кауцију а за извршење својих обавеза положили, и то:

Морена Албахари 8 ком. лозова лутриских 3% под сер. 3910 бр. 33; сер. 4125 бр. 2, 3 и 4; сер. 4126 бр. 4; сер. 6255 бр. 33, 34 и 35.

Руже Табаковић 12 ком. лозова лутриских 5% под сер. 6554 бр. 18; сер. 4031 бр. 38; сер. 4203 бр. 46; сер. 4276 бр. 36; сер. 4340 бр. 37; 38; сер. 3329. бр. 25; сер. 2767 бр. 5; сер. 1415 бр. 34; сер. 469 бр. 25; сер. 2334 бр. 37; сер. 3181 бр. 26.

Петра Јефремовића 1 лоз лутриски 3% под сер. 6333 бр. 28.

Наума А Николића 2 лоза лутриска 3% под сер. 3915 бр. 17 и 18.

Продаја ће се вршити на дан 2. Марта 1892 г. од 2—5 сахати по подне, у депозитном оделењу општине београдске.

Од Суда општине вар. Београда 11 фебруара 1892 год. СБр. 2251. 2252, 2253, 2254.

У грађевинском оделењу Суда општине вар. Београда (у Панђелиној кући на мрвеној пијаци) држаће се следеће усмене лицитације и то:

I.

На дан 26 тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за набавку 4000 квадратних метара тротоарских плоча.

Кауција 4000 динара у готовом новцу или у државним папирима.

II.

На дан 27 тек. мес. од 2 до 5 сати после подне за израду 93 коњских и 134 воловских кола потребних за комору.

Кауција 7900 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачуни и планови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вароши Београда ГБр. 194 и 195. 13. фебруара 1892 год. у Београду.

Пошто на држаној лицитацији на дан 17 тек. мца, за грађење друма за везу Крагујевачког са Шабачким друмом, није био довољан број лицитанта, то ће се ова лицитација поновa на дан 11 Марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне држати у грађевинском оделењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на мрвеној пијаци).

Кауција 1800 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачуни и планови пропречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 227. — 19 фебруара 1892. год.

Пошто на држаној лицитацији на дан 13. тек. мца. за набавку 465. комада кола од ливеног гвожђа, није био довољан број лицитанта то ће се ова лицитација поново на дан 26. тек. мца. од 2 до 5 сати после подне држати у грађевинском одељењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на мравеној пијаци.)

Кауција 900 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови. предрачун и мустра, могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр 251 — 22· Фебруара 1892. год. у Београду.

На дан 12. Марта тек. год од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији грађевинског оделења суда ово општинског (у Панђелиној кући на мрвеној пијаци) јавна усмена лицитација за откопавање земље до нове нивелете на палилулској пијаци.

Кауција 260. динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и план попречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГПр 248. — 20. Фебруара 1892. год. у Београду.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)
држан 6. Фебруара 1892. год. у Београду.

Почетак у 5½ часова по подне.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може одпочети рад, — то отварам одборску седницу, и молим вас да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко да примети шта на записник?

Ђока Димитријевић. Онде гди се говори о изабраним присутницима при извиђању кривичних дела, казато је у записнику да је Богдан Поповић изабрат за кварт врачарски, а то није, већ је за кварт дорћолски. То нека се исправи. (Прима се).

Јован Ђуровић. Мени се чини да су уверења тражена за жене: Јована Ђорића, Тодоровића и Вујице, а не за њих. То нека се исправи. (Прима се).

Председник. Има ли још ко што да примети на записник? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Сад изволте чути односно уверења о владању и имовном стању која се траже. (Секретар прочита).

Као што вам је познато одбор је прошле године решио, да се о трошку општинском одену пожарници, служитељи и позорници. Ради тога одређена је офертална лицитација те да се зна шта ће коштати набавка одела. Комисија је оферте отворила и поднела свој извештај. Изволте саслушати тај извештај. (Секр. прочита).

Усваја ли одбор ово мишљење комисије? (Усваја).

Изволте чути другу лицитацију држану за одкопавање земље у улици јеленској. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор ову лицитацију? (Усваја).

У књиговодству општинском свршен је рад за 1891. год. и утврђен биланс за 1892. годину. Поднет је одбору извештај о томе. Изволте га чути. (Секретар прочита).

Према овом извештају одбор треба да избере повереништво, које ће ово прегледати и одбору поднети извештај, како би се то питање што пре решило, те да се после може даље радити а и глав. контроли на време рачуни поднети на решење.

Светозар Боторић. Је ли општина убаштињена у целом свом имању.

Председник. Овде има списак. Но да ли је баш све убаштињено немогу да знам, а што се год могло учинити рађено је да се доведе у ред. Односно убаштињења треба предходно снимити план. То још није свршено што нисмо имали техничке снаге. Али у овој години гледаћемо да се и то сврши.

Светозар Боторић. Ја знам да је то решено пре 2 - 3 године, с тога би молио да се бар у овој години све изврши.

Председник. Добро. Стараћемо се да се то изврши.

Молим вас да се одреде лица која ће извршити преглед.

Светозар Боторић. Ја предлажем да то изврши она иста комисија, која је два пут прегледала општинске касе. Она је упозната већ тим послом и лакше ће и тачније преглед извршити.

Никола Вулковић. Не треба све једна комисија да ради на том послу. Нека се и други упознају. У старој сам комисији и ја члан, али не могу да се и за овај посао примим.

Ја би предложио, да се комисија састави од 6—8 људи, па да се ови поделе у двоје и једни да прегледају све приходе, а други расходе и да виде, да ли је све по наређењу одбора утрошено.

Милутин Марковић. То се може усвојити али са условом да уједно поднесу извештај.

Никола Х. Поповић. Ово што предлаже г. Вулковић није практично. У једној је књизи примање и издавање завођено и кад би се тако усвојило. онда би једни радили а други стојали. Дакле немогуће је да буду две комисије.

Ђока Димитријевић. Ја сам био члан комисије и знам да је врло незгодно да две комисије раде, јер би они двапут морали превртати књиге.

Најбоље је да буде једна комисија од 9 лица, па нек се они сами поделе како знају.

Председник. Комисија од 9 лица, то је велика и тешко се ради са толико људи.

Светозар Боторић. Најбоље је да буду њих 5.

(свршиће се)

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСАТНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА)

Држан 7. Октобра 1891. год. у Београду.

(Свршетак)

Андра Одавић Пре но што би говорио о овом питању молио би да ми се каже, каква је разлика између 1890. године и 1891. год.

Димитрије Најдановић. Ја радим ову касапску радњу од пре 30 год. Кад сам дошао за одборника знате сви како сам трчао да се ова ствар доведе у ред. То ме је пре па и сад руководило, да се ствар уреди. Има њих доста што кољу по вароши и шпекулишу, грађани за приватну потребу ретко и кољу, него то махом чине они људи што с тим клањем спекулишу а неплаћају општини ништа. Да се овако ради по вароши ваљда има још одборника који знају, па треба да кажу овде, а да не ћуте. (Чује се доста молим те Најдановићу ми смо то причање слушали неколико пута).

Јован Петковић. Данас касапи скупо продају месо и то по 3½ гр. чар. овче, а то је с тога што су се њих неколико договорили тако.

Димитрије Најдановић. Продају за 3½ гр. с тога што имају многе расходе, а други то немају, па им је лако давати јевтиније

Мата Јовановић. Ова је ствар врло важна и за једну и за другу страну. Неки податци, који би и мени требали недостају овде односно клања крупне стоке. С тога би требало ову ствар одложити. Г. председника молим да спреми за идућу седницу податке.

У исто време молио би г. председника да изнесе и онај извештај о уређењу пијаца, па може бити баш и тај садањи предлог да ће се дотаћи у том извештају Тај је извештај већ месец дана на дневном реду, а међутим казано је да је то питање о пијаци хитно.

Председник. Ово је добро што тражи г. Мата, јер овај предлог о клању стоке не би се могао сада ни решити пошто је први пут изнешен — па би могао и овај извештај о пијаци да се прочита сад а у идућој седници да се реши.

Андра Одавић. Да одговорим г. Најдановићу. Он каже. да ради у интересу општине. Ја му у име моје кажем, да и ми радимо у интересу општине кад говоримо против предлога о клању стоке. Ситну стоку приватни и чиновници кољу у месецу Мају, а сад ни један неће да једе овче месо.

Молио би г, председника, да се усвоји предлог г. Матин да се одложи решење тога питања и да се спреме податци. па ће рачун показати најбоље.

Г. Мата је напоменуо за извештај пијачне комисије. Ја сам узео тај извештај и код мене је. Ако је одбор вољан ја могу да га прочитам.

Гавра Бркић. Г. Мата предлаже да се предлог о клању стоке реши идуће седнице. Али како ми сваке године држимо по једну седницу на претресање правила о клацу стоке онда нека то остане за то време. За што би сад узимали у претрес један члан, а доцније опет остало. Овде има месарски еснаф па ће поднети свој пројект, и тада ћемо допуњавати правила. Дакле нек остане до општег претреса правила.

Илија Цветановић Ја пристајем да се одложи само би молио да се донесу податци од 3—4 год. раније и за крупну и ситну стоку.

Председник. Дакле ово се питање одлаже. (Јесте).

Хоћете ли да прочитамо извештај о пијачним питању. (Чује се: да се прочита). Добро. Нека изволи г. Одавић прочитати извештај, па да се може ставити доцнија на дневни ред. (Одавић прочита) Ово ће се дакле изнети у другој седници на решење. Пре тога штампаће се у општинским новинама, јер овде нма доста новине са којима треба да се упозна и грађанство поред одборника Пристаје ли одбор да се штампа? (Пристаје).

Мата Јовановић. Комисија за ову ствар састављена је из одборника и грађана. Претресана је у више седница и то врло ревносно. С тога сматрам за дужност, да на овом месту изјавим благодарност како одборницима тако и грађанима. (Сви: И ми сви благодаримо вам).

Што се тиче питања о штампању ја сам за то, пошто је ствар врло важна.

Коста Главиник. Господо. Ово је једно животно питање. Ствар је израђена врло добро, али ја имам искуства, да се ради на једној страни месец дана, па опет се нешто дода а нешто одпадне, кад се са више страна проучи. На пошто је питање врло важно, добро би било да чујемо ако има још ко шта да примети. С тога сам и ја за то да причекамо још мало, а дотле да се ово одштампа у идућем броју општ. новина или у ванредном броју, па ће то онда прихватити и трговински гласник и после тога да видимо хоћемо ли чути још каке приметбе. Да би пак приметбе могли добити, треба у новинама напоменути, да се грађани, који би имали што год да примете обрате на председништво. (Врло добро).

Гавра Бркић. Кад је реч о пијаци онда би ово садање било пуно празнине, јер треба да се реши о свима производима и да се уреди у исто време и сточна пијаца.

Андра Одавић. Ова је комисија изабрана по предлогу Ђоке Николића и то о предлогу чисто пољопривредном. Сад ако хоћете, да се довде у везу и за друге производе, онда би требало комисија и на томе да ради.

Мата Јовановић. Питање о уређивању марвених тргова доиста је занимало комисију. Ми смо говорили да и то питање треба уредити. Али пошто овој комисији није био задатак да и ово питање претреса то она није ништа ни говорила о томе. Она мисли да треба тркалиште уредити. Дакле није то, да није на томе радила.

Јован Петковић. Нека комисија проучи и ово питање, па онда да се уредно штампа.

Раденко Драгојевић. Ја сам зато да се штампа, али прво да комисија проучи питање о марвеној пијаци и поднесе овде извештај па после и то да се штампа.

Ђока Новаковић. Ја мислим да се то неможе штампати догод се одбору не поднесе.

Мата Јовановић. Ја сам хтео да одговорим г. Бркићу. Из састава комисије садање види се, да није било и марвених трговаца у њој и по томе ако одбор хоће и ово питање да се проучи, онда нека изабере и нову комисију.

Председник. Па добро. Молим кандидујте људе.

Гавра Бркић. Ја предлажем: Јована Обрадовића, Спасоја Петаковића и Николу Михајловића трговце марвене и од одборника Д митрија Најдановића, а остали да буду сви из старе комисије.

Мата Јовановић. Као што видите овај извештај сачињава једну целину. Комисија се сад растурила. Ово је сасвим друга комисија и ја би молио да неулазим у њу, јер имам и сувише посла.

Гавра Бркић. П ред њих нека уђе и Мита Петровић шпедитер.

Председник. Дакле да буду ови чланови: Јован Обрадовић, Спасоје Петаковић, Никола Михајловић, Димитрије Најдановић, Бркић, Одавић, Мата Јовановић, Мита Петровић и Петар Ненадовић. Они да израде извештај о сточној пијаци.

Сад да ли треба штампати извештај о пијаци или да сачека и извештај о сточној пијаци, па да се уједно штампа?

Мата Јовановић. Ово је засебна комисија и она је поднела свој извештај и тосе може одмах штампати

Председник. Дакле овај извештај да се штампа одмах, а онај другу и биће засебан. (Јесте).

Сад изволите чути протокол лицитације за изношење ђубрета. На овој лицитацији изишла је мања цифра од досадање. Држим да би могли држати још једну лицитацију. (Секретар прочита).

Филип Васиљевић. У колико је мени позната ова ствар ја би био мишљења да одбор негледа баш толико на овај приход. Главно је само да се варош боље чисти. Досадањи лицитанти много су на овоме изгубили. С тога би био, да се лицитација одобри. (Чује се: друга лицитација).

Председник. Пристаје ли одбор да се држи друга лицитација? (Пристаје).

Мислим господо да сте имали прилике да чујете, како су она кола помоћу којих закупци износе ђубре неспретна па се ђубре расипа. У томе питању требало би од општинске стране нешто предузети, па да се та кола уреде, да буду онаква каква треба да су.

Коста Главиник. Било је прописа а има их и сада и за та кола у којима се ђубре носи, као што је прописано и за кола што месо носе. Али, која ваљда од прописа, кад то нико не контролише. Ви данас видите сви, да се носи месо у отвореним колима, па опет нико не контролише Кад нисмо у стању да одржимо контролу, не треба ни услове да прописујемо.

Илија Цветановић. Кад има прописа за што се то не врши. Не само за та кола за ђубре него треба контролисати она кола што проносе песак и т. д. Све то треба по правилима да се врши.

Председник Свакад је досад било говора да треба да буду затворена кола и сваке године бива да немају затворена. С тога ја мислим да треба наћи један други начин, а то је да ми њима направимо кола, па ако му подноси нек узме та кола и нек износи, а иначе другче неможе.

Андра Одавић. Кад у условима стоји сада а и пре је стојало, да мора да има кола по пропису, онда ни један лицитант неће да пристане, да му општина прави кола. Кад је он потписао услове да мора имати затворена кола, онда даље зависи од тога како се контрола над њим врши.

Председник. Има разлике, То врше људи, а не анђели.

Филип Васиљевић. Ја би предложио, ако и одбор хоће да се сложи самном, да се само једна кола начине за модел, па да и они морају таква кола имати

Коста Главинић. Ја сам био одборник кад је општана овим руковала. Општина је тада имала затворена кола, па кад је после морала уступити тај посао приватнима, после године дана није имала ни кола ни вајде. Мени изгледа, да се у Београду не може ништа урадити. као што треба, ако остане досадањи начин контролисања.

Андра Одавић. Кад би општина правила кола, онда замислите случај, да предузимачи за годину дана покваре кола. Шта ће општина да ради.

Председник. Па немојте да правимо кола, него да им дамо рок од три године и онда ће људи бити сигурни па ће и кола набавити по пропису. овако доиста је незгодно за годину дана, па онда дај другоме, а они напрвила кола.

Андра Одавић. Добро. То може да се усвоји.

Председник. Дакле да неправимо кола него да дамо на три године, а они да раде по старом и да износе у своја кола која морају бити затворена.

Коста Главинић. Ми тражимо да се води рачун и боља контрома па да се казни предузимач, ако не ради по прописима.

Председник. Па ми смо и пре казнили и за то сад и немамо предузимача за ношење ђубрета са врачарског краја. Ваља наћи начина да се томе доскочи.

Марко Велизарић. Ја мислим да се сад одмах у условима стави рок од три године, како би закупници имали рачуна да направе кола по пропису, јер ће им се тај трошак за три године извесно исплатити.

Председник. Пристаје ли одбор да се држи друга лицитација и да рок буде од 3 године? (Пристаје)

Сад долази још једна хитна ствар.

Плаћеви у бари венецији, гди стоје дрва треба да се дају под закуп за идућу годину. Рок је сад 31 дец. Сад или ћемо им дати по досадањој цени. или да држимо лицитацију.

Ви знате, да је о плаћевима за дрварe било и раније овде говора по предлогу Раденка Драгојевића, па је издата наредба како да се у будуће слажу дрва. Остало је да општина одреди место, гди да буду дрваре.

Ви знате, да општина има разна места. Досад је било само у бари венецији, а видите, да су поједини људи почели слагати гомиле дрва по разним улицама. Нама остаје да пречистимо с тим питањем хоћемо ли да дрва буду на једном месту или да буду. свуда.

Филип Васиљевић. Моје је мишлење да буду дрваре на Сави и Дунаву. Ту има простора а и због подвоза лакше је. На другим местима да се не дозволи.

Коста Главинић. Односно тих дрвара има једна комисија која је овлашћена да то питање пречисти. По мом мишлењу свега су два места за дрваре по својој природи згодна, а то су на Сави и Дунаву. Сад имамо ли власти, да го наредимо, то је друга ствар.

Што се тиче ових плаћева где сад стоје а молио би да чујем, је ли овогодишња вја већа од прошлогодишње.

Председник. Усвојена је цена која је била предпрошле гидине, само је рок продужен до 1 Јануара и у томе је само разлика у цени.

Коста Главинић. Г Председник има прилике, да се увери, хоће ли бити већа кирија или не; али пошто ти људи доста чине општини треба им сада нешто учинити по жељи.

Марко Велизарић. Ово питање о кирији не можемо сад решити. Прво треба одредити места за дрваре па према месту ће се тек и моћи одредити кирија.

С друге стране, где се буде одредило место за смештај савски и дунавских дрвара ту ће се смештати и све дрваре што су раштркане по вароши, па ће и то утицати на одређивање кирије. За то предлажем да се изабере комисија која ће то питање проучити и предложити одбору, како да се питање о смештају дрвара уреди.

Гавра Бркић. Ако је реч о кирији ја мислим да сад није места говору томе, кад су људи толика дрва сместили. Лицитација треба да се одреди тек у пролеће, кад су дрва већ распродата, јер сад ако би се лицитација држала један може за инат дати већу цену те да другом шкоди да овај мора да се сатре селећи дрва. С тога сам да се то сад остави.

Председник. Ја сам разбирао о цени из књиговодског оделења. Они кажу да сад треба само позвати дрваре и упитати их пристају ли на цену. Ово су они с тога изнели пред одбор, да одбор зна.

Што се тиче о местима то је важна ствар и треба да се реши хоће ли дрваре бити на једном месту или на Сави и Дунаву или ћемо дозволити да буду по свима улицама како где који хоће, као што је мет'уто чак и у фишекџијској улици те се прави сметња и штета другим људима. Што се тиче опет тога, да ли ћемо сада одредити цене или с пролећа и то је такође важно питање, али шта ћемо кад сад истиче рок овим плаћевима што су на бари Венецији.

Ако одлучите да се и на дунавској обали одреде плаћеви за дрва онда треба одредити места и цене за те плаћеве.

Марко Велизарић. Баш због времена и јесте хитна ствар. Држим да треба у што краћем року то питање решити с тога, што ће се ускоро почети доносити дрва у велико т. ј. чим Сава придође.

Раденко Драгојевић. Што се тиче садање кирије ја о томе нећу да говорим. За дрваре је крајње време, да се зна гди ће се сместити дрва, а свуда у свету ради се овако: одреде се места па се свако место таксира за 4—5 година, а никад се неизноси на лицитацију, јер доиста може неко за инат да да који динар више, па да шкоди ономе, који већ има нанетих дрва на том месту.

Андра Одавић. Односно ових плаћева у венецији, ми несмемо сад уцењивати људе, него нек се позову да одговоре хоће ли остати по истој цени.

А што се тиче места, да се одреди комисија, па нека она проучи то питање и поднесе одбору извештај и онда ћемо решити гди ће се дрва сметтати. Доцније за ова места у бари венецији и за нова места да се држи благовремена лицитација. Нпр. за бару да се држи у пролеће а за друга места други пут.

Мата Јовановић. Сезона дрварска непочиње првог јануара, нити се свршава тога дана и потоме нетреба се бојати. где ће се одселити. а и места одређена за дрва ко год узме неће му требати одмах док непочну дрва да се довлаче. а то је пролеће а свршава се у јесен.

На сваки начин за ову сезону мара се оставити људима по истој цени, само би требало обратити пажњу већу, да се приликом слагања дрва не заузимљу тротоари.

Председник. Молим г. Одавића да предложи комисију.

Андра Одавић. Ја предлажем за чланове те комисије Раденка Драгојевића, Луку Ђеловића, Марка Велизарића и Николу Р. Поповића (Усваја се).

Председник. Добро. А што се тиче цене усваја ли одбор да остане иста? (Усваја).

Соломон Азријел. Ја никако не могу да одобрим да у ту комисију уђу и грађани, него сам да буду само одборници и предлажем: Раденка Драгојевића Боку Димитријевића, Андру Одавића и Филипа Васиљевића.

Бока Новаковић. Ја би додао још то, да усвојена комисија таксира и места; дакле да она и о томе промисли.

Андра Одавић. Кад сам казао да се изабере комисија, мислио сам да она има у задатак не само да одреди места, него и да проучи оно, што г. Новаковић предлаже. Дакле да одреди целу манипулацију.

Председник. Усваја ли одбор и ово? (Усваја).

Димитрије Најдановић. Ја сам противан односно цене, и хоћу да се држи лицитација кад се општинско имање даје под закуп. (Чује се, то је решено). Ако је. Кад се касапима није учинила олакшица нек се не чини ни овима.

Бока Новаковић. Неможе овде да се чини такво упоређење као што хоће Најдановић с тога, што општина мора да води рачуна и о мери дрва.

Андра Одавић. Мени је чудно што Најдановић прави овако упоређење. На плаћевима где су дрва стоје гомиле дрва и то се неда лако уклонити без велике штете, а на плаћевима где су месарнице то су просте кућице од греда, које се без штете могу дићи.

Коста Главинић Молим само за једно питање.

У општинским новинама штампан је оглас, да само општина може да издаје мртвачка кола, а ја видим да то чине и приватни.

Има ли ко да штити општинска права? Ако нема, немојте бар штампати по новинама сличне огласе те да нам се смеју.

Председник. На то питање одговарам ово. Да општина има права да сама држи мртвачка кола и да сама наплаћује таксу по решењу полиц. власти. Међутим један је грађанин направио кола и почео да ради.

Нама неостаје ништа друго, него да одемо кући онога где је се десио случај смрти, па да одузмемо кола, а то је тешко вређати осећања фамилије.

Тај је кажњен више пута, па он опет ради.

Коста Главинић. Је су ли те казне и извршене?

Председник. Ја знам да су на извршењу, а да ли су извршене то незнам. Он се жалио и решења о казни су код истражног судије.

Састанак је закључен.

Овај састанак трајао је до 10 сахати по подне

држан 10. Октобра 1891. год.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника за решавање, отварам одборску седницу.

Изволте саслушати записник прошлог састанка. (Секретар прочита) Има ли ко да примети на записник? (Нема).

Ја сам господо ову седницу звао ради решавања по рачунима за 1884—5 —6 7 и 8 годину, да испунимо оно, што треба, да би могли даљи рад поднети главној контроли. Ово је потребно што је глав. контрола оставила рок до 1. Нов. ове године.

Рачуноиспитачи су те рачуне довели у ред само да ми још одобримо.

Молим вас да почнемо од 1884 године.

Рачуноиспитачи су за 1884 год. казали да су склопили рачун, али цео овоме њиховме раду тај, да треба да се неки рачуни за извесна лица огласе за пропали што нема могућност и да се наплати. То је учињен реферат од 1888 г. Комисија за преглед рачуна добила је тај реферат, али није ништа урадила, те се та лица воде из године у годину. Књиговотство вели да то треба или извршити или огласити за пропало.

По реферату од 1884 године износи цифра 267.402·94 дин. (Чита.)

Дакле као што видите, прво треба одбор да реши, па онда министар финансије, па тек после да се пошље глав. контроли. Желите ли да чујете извештај комисије, која је била 1888 године.

Андра Одавић. Мени ова ствар изгледа смешна, Комисија од 1884 год. вршила тај посао и сад одбор ове године да то одобри. Ја то не могу одобрити. Гди би ја био позван да после 7 година одобравам прекорачене буџете,

Соломон Азријел. Тамо се каже, да има извесних лица која су остала дужна. Ја би хтео да знам која су то лица. Кад има списак за што то комисија није видила која су то лица па ако су помрла може бити да има њихове масе пред судом и да имају имања.

Друго господо 267 хиљ. дин. оставити неодобрени од 1884 год., па да сад одобравамо, то Бога ми никако не могу.

Може то сам министар ако хоће одобрити, а ја нећу да водим рачун о ономе што је мој деда радио.

Председник. Ово је само испуњење једног законског прописа. Мора се донети каква одлука и ако ви не одобрите те кредите онда не знамо шта ћемо радити. Ја ово износим по дужности, јер не може се пред гледати доцнији рачуни па ни ови садањи с тога што све то стоји у свези са рачунима од 1884 год. и неможе се поднети главној контроли док се предходно ово не сврши.

Ово прекорачење учињено је у 1884 години и кад би саслушали извештај комисије, која је прегледала у оно време те рачуне, онда би добили објашњења како је то ишло.

Андра Одавић. Ја мислим да тај извештај потпуно тачан. Прекорачење је уредно и нећу да кажем, да је прошла управа и одбор радио незаконито, но само мени је смешно, како то, да ми после 7 година одобравамо те рачуне Ви пошљите министру на одобрење и кажите му да одбор неће да одобри него нека он одобри.

Бока Димитријевић. Ја нећу да говорим шта је требало да буде, али би рад био да знам има ли суме одређене на чисто за све године прекорачења. Може бити да ће се та сума смањити. Може бити да је у идућих година био какав вишак. Одбор мора да одобри, јер министар неће нам ни буџет одобрити без тога. Дакле ја би молио да ми се каже да ли је у 1890 години сумаран дефицит.

Председник. За 90-ту у годину све је одобрено што је учињено и све су формалности извршене да се може поднети глав. контроли, но ово стоји на пут.

Мата Јовановић. Господо заиста изгледа некоректно, да један садањи одбор одобрава нешто, што је урађено пре толико година

Ствар је у овоме. Ондашња управа општинска трошила је на извесне потребе и то је исплаћивано. Прекорачени су расходи на што се није имало права утрошити. На су испунили ни ону формалност да добију одобрење да моту утрошити. Мени се чини да је суд утрошио и неке фондове, који су били засновани. Мени се чини да је утрошени неки кукурузни фонд. Најпосле да се испуни формалност и да се рачуни отисну контролија налазим да треба одобрити.

У извештају комисијском ја се опомињем да стоји да је било великих радова и да просто није испуњена само једна формалност и по томе држим, да одбор не би учинио грех ако би ту формалност испунио, а што се тиче исправности рачуна контрола ће ценити је су ли ти издатци правилни или нису.

Но поред свега овога згодно би било да чујете извештај комисије.

Председник. Ја имам овде један преглед на шта долазе ти вишци (чита). Рачуновођа каже, да незна да он има почасних одобрења.

Сад изволте чути извештај комисије, који ће непредвиђене утрошке објаснити (Секретар прочита).

Никола Р. Поповић. Једна општа болест овладала је у свима општинама у целој Србији, па и у општини вар. Београда, а то је у томе, да се одобравају прекорачене буџетске позиције. Као што реко то је једна заразна болест. Од како ја знам закон о општинама увек је прецизно одређивао, који је рачунополагач и какве формалности има да врши, и сад после 7 година, као што рече г. Одавић, овај одбор мора да одобрава прекорачене кредите.

Кад је тако ми ћемо одобрити то, али под условом, да чинимо ово само ради испуњења формалности, а не и са одговорношћу за исправност тога њиховога рада, већ ако је позиција прекорачена ставиће се приметба и тражити од дотичног рачунополагача.

Но у овој прилици згодно је, да одбор према томе. што закон прописује извесне формалности изјави сажаљење за што ондашње председништво није у своје време тражило одобрење од одбора за прекорачење буџета за 1884 годину.

Највише ме побуђује, да ову реч кажем незгодну али истиниту што и сами рачуноиспитачи тако веле као људи незаклети, и ми смо заклети за све оно што одобримо.

Кад се тамо у извештају каже, да је на ков стоке утрошено 3 хиљ. и неколико стотина динара, даље да је потрошено и на калдрмисање толика сума, а зна се, да по закону сваки сопственик плаћа пред својим имањем три хвата, онда је ваљда од те калдрме што наплаћено и то је требало да уђе у приход или ако није значи нашим одобрењем да скидамо одговорност са оних сопственика, који имају да плаћају — С тога ја велим да ради формалности одобримо овај ранији комисијски извештај, али с том оградом, да главна контрола ако налази, да није рађено пре по закону, да њих позива на одговор јер је нама немогуће да испитујемо те ствари.

Усљед овога мислим пре ноштo се растанемо са радом одавде да умолимо председника да нас извести о свима решењима те да ми не оставимо другоме овакве несвршене послове, па да нас после други потражу. Ја ово предлажем одбору ако се с тим слаже. (Чује се: Слажемо се сви)

Милутин Марковић. Поводом говора одборника г. Николе Поповића с којим се ја у главниме слажем, имам да кажем то да се овим нашим одбрењем извесних утрошака из ранијих година ни мало не скида одговорност за неправилан рад са органа који су у своје време били на општинској управи. Буџет, то је један рачун о приходима и расходима општинским; он је чисто унутрашња ствар њена и сад кад се одобри решењем одборским нека буџетска формална или материјална ствар, то никако не значи да се тим ослобођава неко од обвезе плаћања која на њему лежи, овим решењем никако се не регулише право на спрам оних који имају да плате калдрмију или на спрам оних који су одговорни по начелу па нису платили или нису могли да плате у своје време. Од њих општина може у свако доба да тражи наплату.

Има, може бити, лица која су раније била неспособна да плате свој дуг и да дају што им општина тражи због крајње сиротиње и сад, ако су та лица од 1884 године поправила своје стање, треба од њих тражити да плате општински дуг.

Са тога ја мислим да ми треба да одобримо с ограничењем: да ми ово одобрење дајемо само за то да би се испунила једна формалност законска и да би рачуни других година могли отићи главној контроли с тим да рачунополагачи остају и даље ако им је рад ма у чему несагласан законима и прописима.

Председник. Ми, као што сте чули, испуњавамо овим само једну формалност те да свршимо посао а рачунополагачи остају и даље одговорни за свој незаконит и неправилан рад. То ћемо ми саопштити и главној контроли.

Мата Јовановић. Г. Поповић се детакао утрошака по једној позицији која много пада у очи а то је позиција о кову стоке општинске. Ја сам био у једној комисији и прегледао ове рачуне па сам нашао да би ради сигурности требало да има сточног дневника те да се види колико је и какве имала општина и по томе би се могло ценити да ли је се оволико могло утрошити на ков или није. А доиста мени се чини да је ово велики утрошак тим пре што смо ми ватали рачун и према фуражи па се не слаже.

Но на послетку ми ту не можемо сад ништа помоћи што нису вођени дневници и други обрасци које је требало водити те да би се рачуни могли назвати уредним; то је ствар контроле која ће прегледати рачуне у своје време. Ја дакле мислим да ми све ово у формалном погледу можемо одобрити не упуштајући се у што друго и ос-

тављајући одговорност за правилност издатака на одговорним рачунополагачима и наредбодавцима.

Председник. Усваја ли се ово? (Усваја)

Милутин Марковић. Али само с напоменутом оградом (јесте).

Никола Р. Поповић. Ево због чега ја мислим да треба нарочите напомене уз ове рачуне. Треба због тога да би контрола могла обратити већу пажњу на рачунско испитивање тих рачунских података.

А Одавић. Ја сам чуо да садања стока општинска има дупло више фуражи него пре и да опет не троши ни у пола толико колико је пређе у рачунима показивано. Онда се давало по 4 кила дневно зоби а сад 6, сена на порције а сад пуне јасле, па опет ни половину нас не кошта стока као пре. Тако је сигурно и с овим вишцима утрошака за ков и са тога ја налазим да је са свим умесно да се оградимо одговорности и да не ослобођавамо одговорности те бивше општинске органе ако су што неправилно урадили.

Никола Р. Поповић. Ми смо одобрили да рачуне од 1884—1889 испита неколико опробаних рачуноиспитача и ми смо им поверили тај посао да га сврше како треба. Они су га свршили и поднели нам извештај из кога видимо да је на потков општинских коња потрошено више него што треба. Из тога се види да они нису прегледали рачуне тек форме ради но да су обраћали пажњу на све па су у исто време и нама напоменули ово што сад рекох. Са тога ми можемо с већим поверењем да гледамо на тај рад њихов.

Ђока Димитријевић. Напоменуто је да су и неки фондови утрошени за потребе општине. Ако је то истина, председништво би требало да изнађе колико је утрошено те да се новац опет врати на своје место

Председник. То питање изнеће се нарочитом приликом на претрес. У осталом ја сам у овој години наишао на неке рачуне о фондовима и прибележио сам ради установе сиротињског фонда о чему сте раније говорили. Ја сам то прибележио ради уређења фонда а што се тиче ових прекорачења из 1884 године, та су била извршена на рачун готовине општинске која се састојала у разним депозитима и стварима којима је руковала општина.

Никола Р. Поповић. Ја би молио и председника и г. Мату да нам о утрошцима разних фондова реферишу у једној од првих седница.

Председни. Ја радим на томе да сазнам да ли је кад што за фондове долазило и мислим да ћу у скоро бити кадар да приберем све податке и да вам поднесем целокупан извештај.

У главноме ја мислим да се овај извештај сведе на то да се прима но с тим да за рад и остале неправилности одговарају дотични наредбодавци и руковаоци. (Прима се тако).

Рачуни за 1885 који би били сад не реду. свршени су од стране одбора и сад је остало да недзорна власт одобри онд одлуке одбора општинског и онда да се пошаљу глав. контроли. Ја сам се већ обратио државном савету који наше рачуне прегледа али одговора нисам добио.

С тим је дакле уређено што треба и долази 1886 година. За рачуне из те године, рачуноиспитачи који су их прегледали кажу: да је и у тој години потрошено преко буџета 153.176·63 дин. и да за ту суму треба одобрење одборско и г. министра финансије, после којих рачуни се могу послати главној контроли. И ту је дакле исти посао као и с рачунима за 1884 годину. Изволте чути извештај.

Секретар чита.

И код овог рачуна од 1886 год. нема других разлога него као они код 1884 г.

Никола Р. Поповић. Остаје и код ове године стари разлог. На ков коња натрошено је ореко 2 хиљ динара. Но у овој 1886 години долази друга партија страшно оптерећена и то партија на непредвиђене трошкове од 121 хиљ. динера. Рачуноиспитачи нису нам показали на што је утрошено из те партије да би могли оценити потребу и казати своје за или против Бар у овој години није долазио ни један страни владар, те да се толика сума могла утрошити.

С тога би ја предложио одбору да обрати пажњу главној контроли на све могуће квите које су из ове партије, јер садањи одбор нема кад да улази у све детаље.

Са овом напоменом ја би предложио да се и овај извештај одобри, али да контрола боље испита на шта је тај трошак учињен.

Председник. Прима ли одбор овако? (Прима.)

Сад долазе рачуни за 1887 годину У овој години има мала разлика у 11221·35 динара — (чита извештај рачуноиспитача и извештај о учињеном трошку.

Андра Одавић. Поред оних разлога датих за 1884—5 и 6 годину ја би овде у овој 887 години имао да приметим на утрошке на гас. Гаса је толико потрошено, да су га пили не би се толико потрошило.

Председник. Одобрава ли одбор ове извештаје? (Одобрава.)

Сад долази за 1888 годину. Овде у овој години рачуноиспитачи веле да је више утрошено 59 хиљ. динара. Молим вас да чујете на шта је утрошено. (Секретар прочита).

У 1888 години није била одређена комисија. која би прегледала рачуне с тога, што је било много промена у општини. Сад овај прекорачени буџет морамо одобрити.

Соломон Азријел. Ја чујем овде на ков да је потрошено 3 хиљ. динара. (Чује се: није него хиљаду) Па добро. У 1888 год. било је свега 6 коња а данас има 16, па сад ков кошта свега 400 динара. Како је то могло толико да се утроши у 1888 год. само на 6 коња?

Филип Васиљевић. По протоколу лицитације може се знати колико је стоке било.

Никола Р. Поповић. Ова 1888 година је најблажија са расходом. Нека имају господа на уму, да је плаћано интереса преко 10 хиљ. динара, а и потрошено је на грађење калдрме 40 хиљ. динара, онда излази да су те две партије однела 59 хиљ. динара. Остало је потрошено на друге позиције. Само на трошак канцеларијски потрошено је преко 6 хиљ. нин. Дакле само на ово се може учинити приметба што је толико потрошено, а на друге партије нема се шта замерати.

Председник. Усваја ли одбор ову 1888 год. (Усваја.)

Са овим смо довели рачуне до краја. За 1889 год. све је одобрено. (Чита извештај .

Сад имамо још неке хитне предмете да решимо. Молим вас да одобрите да се реше неколико лицитација.

Соломон Азријел. Ја тражим да са све то штампа.

Председник. Молим вас да се разумемо. Истина не би било рђаво саопштити грађанству све ово ради знања. Али господо то је велики посао, него да штампамо у кратко, а то је да штампамо један извод свега овога.

Стеван Чађевић. Ја мислим да би добро било а и одбор и општина имала би ваљде, да се ти рачуноиспитачки извештаји дају статистичком одељењу нашем, па да направе један извод, те да се види, како су приходи расли из ранијих година и како сад од кад је наш одбор.

Председник. Ја сам већ то учинио и могу вам казати, да ће то бити готово кроз који дан. То се тамо ради и због других потреба а ради знања како се крећу приходи.

Стеван Чађевић. Ако би се хтео наш друг и пријатељ г. Никола и Одавић да приме, ја би молио, па да узму и виде све те рачуне, и за тим упореде наше газдовање са ранијим. То не би згорега било.

Председник. То би било лепо ако би се хтео ко примити тога, те да се упореде данашњи радови са пређашњим. Али ово је читава штудија,, која тражи доста времена и трошка.

Филип Васиљевић. Ја сам хтео да кажем и одоосно кова коња, ако би се штампало, да се узму протоколи лицитације где се каже колико је било коња, а колико потрошено, па то да упореди са данашњим издавањем за 16 коња; на тај начин да се види на шта су издаване толике цифре на ков.

Андра Одавић. Ја потпомажем предлог г. Чађевића односно тога, да се све ово преда статистичком одељу те да упореди, како су расли приходи општински из године у годину. Ово да се учини с тога, што видим да је у 1884 год. био приход 800 хиљ. динара, а одмах у 1885 години 700 хиљада.

Председник. Морам опет да поновим да сам то наредио и биће готово. Кад буде готово ставићу вам неколико екземплара па ћете видити.

Изволте чути молбе за уверења која траже судске и иследне власти.

Секретар чита.

Исволте чути неке лицитације.

Секретар чита протокол друге лицитације за ограду топџијске пијаце.

(Прима се.)

Председник Састанак је закључен пошто је исцрпљен данашњи дневни ред.

Држан 15. Октобра. 1891. године у Београду.

— —

Почетак у 6½ часова по подне.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Изволте чути протокол прошлог састанка.

Секретар прочита протокол.

Мата Јовановић. Протокол није лепо стилизован онде где се говори о решењу којим се одобравају накнадно утрошци које је суд без одборовог решења мимо буџета чинио. У протоколу се вели: да утрошак није ранији одбор одобрио. По томе изгледа као да смо се ми нашли као неке добричине које одобравају и оно што други није хтео да одобри. А то није тако. Ми смо одобрили ове утрошке само да се испуни форма те да и доцнији рачуни могу ићи

главној контроли а никако што ми одобравамо такав рад.

Потребно би било да се у овоме смислу и исправка учини. (Прима се).

Председник. Ово ће се поправити. Прима ли се протокол. (Прима).

А Одавић. У општинским новинама бр. 42 расписан је стечај за марвеног лекара с платом од 3000 дин. која се, према способности, може повећавати. У буџету стоји на марвене лекаре 4000 дин. Ми једнога већ имамо с 2000 и кад би овоме другоме дали плате 3000 дин. онда би се буџет прекорачио. Питам: хоће ли се задржати оба и од куд ће се платити вишак од 1000 динара?

Председник. За ових 10 месеци ми смо имали само једнога марвеног лекара и по томе било је уштеде у буџету из које се овај други може платити у овој години а за идућу годину зависи од решења одборовог колико ће их бити и с којим платама. (Одавић: добро!)

Раденко Драговић. Овде је пред одбором било одобрење лицитације за дрва. Ликвидант је већ и донео дрва ако не свуда а оно на више места. Међутим ја сам приметио да се дрва не доносе каква је одбор решио — букова, него нека друга, а све како чујем с тога што ликвиданту није била позната одлука одборова. Да не би донесена дрва стајала на калдрми не примљена, молим да се још данас расправи ова ствар.

Председник. О томе какава ће се дрва примити за општинске потребе, решио је одбор. Односно цена, примљена је понуда Луке Ђеловића као најповољнија а односно дрва решено је да буду букова. Ово рашење упућено је рачуноводном оделењу на извршење. Оно је међу тим саопштено само прво решење одборско којим се решило да се дрва узимају од Луке Ђеловића а оно друго по коме се имају само букова дрва примити, није му саопштено. Ликвидант незнајући за ту одлуку почео је доносити место букових — јасенова дрва.

Осем те погрешке има и друга једна погрешка од стране чиновника у рачуноводном оделењу. Није казато како је одбор решио односно слагања дрва између кола, већ је написао у решењу „слагање дрва треба да буде између *којих*“ па је после превучена реч „којих“ па метуто „кола.“ Ликвидант дрва каже: мени није казато да треба да слажем дрва између кола нити је то било и написано где год него је доцније реч „којих“ поправљена речју „кола.“ На тај начин одлука одборова није потпунце извршена; чијом кривицом видиће се. Ја вас молим да сачекате док не видим ко је крив за то те ћу га казнити и вас о резултату известити. Свакојако таква погрешка неће остати не кажњена врло строго.

Раденко Драговић. Ја се опоминем да је казато да ће се не само ликвиданту него и управитељу основних школа саопштити и каква ће дрва да доноси и како ће да их хвати па то није учињено. И сад треба решити шта ће се кад су дрва донета али не букова и ухваћена али не између кола?

Председник. Ја вам кажем да је кривица чиновника општинског ово остало не саопштено коме треба, премда сам сазнао да је учитељима то саопштено, али не могу поуздано тврдити без акта. У осталом разлика између донесених и уговорених дрва није велика ни у цени која је била при лицитацији нуђена, јер је та била у 20 пара по метру, ни у квалитету дрва јер су место буковних донета јасенова.

И сад ја ћу казнити чиновника за ту нехатност а ви изволте решити односно дрва: да ли да се врате ликвиданту или приме по нижој цени?

К. Главинић Ја сам разумео, да је овде главно питање у томе шта ће бити са дрвима која тамо стоје.

Из досадањег говора излази, да ликвидант није крив и сад треба решити хоћемо ли дрва примити или нећемо. Ако не примимо може нас тужити ликвидант за штету. Одбор дакле сад треба да прими једно или друго.

Ђока Новаковић. Држим да неможемо донети вечерас одлуку о томе с тога, што немамо при руци акта да видимо до кога је кривица. Ако је до нашег чиновника онда морамо примити дрва, а ако је кривица до ликвиданта онда је то друга ствар.

К. Главинић. Из овога што је објаснио г, председник види се да је кривица до чиновника, који није ликвиданту саопштио друго одборско решење по коме је одбор решио, да се узму само букова дрва. Дакле ствар је чиста и може се решити.

Председник. Ја у напред признајем да је кривица до чиновника.

Јоца Тадић. Ја мислим да је ред да општина са сваким својим ликвидантом веже уповор. Да ли је и овде тако учињено. Иначе ја мислим да неможе општину да веже ликвидант, ако није уговор закључен.

Сад ако је то свршено, онда ништа друго неостаје, него да се види, је су ли стављени сви услови.

Председник. Ја вас молим да оставите ово питање за идућу седницу, да донесем акта па да вас још боље упознам са овим питањем, јер је доиста хрђаво извршена одборска одлука.

Ђока Новаковић. Држим, да ликвидант не треба да доноси дрва, док се ово питање не рашчисти.

К. Главинић. За што. Он може доносити али само букова.

Раденко Драговић. Ту се не прави нарочити уговор, него услови прописани замењују уговор на којима се он потпише. није овде какав дуготрајни уговор те да се прописује нарочити уговор, него је то таква ствар, да се данас потпишу услови, а сутра се већ извршује.

Председник. Од рачунског одељка прописани су услови како ликвидант да даје дрва. Међутим прва је погодба промењена овде у одбору и казано је да се ликвиданти и један и други позову и упитају пристају ли на измену Један није пристао, а Ђеловић је пристао те је тако остало само на њега. Сад у том решењу у место речи „кола“ метуто је „којих“ те је отуда изашла разлика у слагању дрва. Одбор је решио, да се приме само букова дрва а он је ликферовао и букова и јасенова. Молим вас да оставимо то питање за идућу седницу да се не би сад задржавали, а казаћу му да недоноси дрва, док се ствар овде не реши.

Мата Јовановић. Мени се чини, да ће нужно бити за решење овога питања, да нам г. претседник на идућем састанку изнесе разлику између буковних и јасенових дрва како стоји у цени на пијаци.

Председник. Добро и то ћу вам изнети.

Пристаје ли одбор да се одложи ова ствар за идућу седницу? (Пристаје).

Имао би да вам саопштим једну ствар у конференцији.

Молим, који нису одборници, да се удаље из седнице. (Настаје конференција тајна).

После.

Вечерас сам господо добио једно писмо од г. председника одбора за подизање цркве на новом гробљу.

Ви знате, да је г-ђа Драгиња Станојловић својом добром вољом почела да прави цркву на новом гробљу. У тој цељи постављен је један грађевински одбор о грађењу цркве. Црква ће та бити до половине Новембра ове године готова само неће бити готов иконостас. Овај одбор грађевински, коме је председник г. митрополит обратио се писмом одбору општине београдске, да општина учини у овоме послу једну услугу. Г-ђа Драгиња предала је одбору на 38 хиљ. динара у готовом новцу а ресто у 21 хиљ. и 50 дин. пара у фондовним обвезницама да се из те суме направи црква.

Сад како треба да са исплати црква он се обратио општини да учини услугу тиме, што би одбор примио ове обвезнице по оној цени, која је на њима записана, а дао готовог новца за довршење. Дакле за такву услугу моли тај одбор, и ја вам износим ово на решење. Па пошто чујете писмо да донесете одлуку. (Чује се: и при најбољој нашој вољи данашње финансиско стање општине не дозвољава, да се то прими).

Молим вас чујте писмо. (Секретар прочита).

Дакле како мислите? (Вичу: да се одговори да је општини немогуће).

Онда да се одговори: Одбор имајући пред очима садање финансијско стање, да нарочито према великим одпочетим предузећима. у таквој је прилици финансијској, да му је апсолутно немогуће учинити услугу. (Јесте).

Сад молим вас да чујете протокол држане лицитације за давање под закуп цубока. (Секретар прочита).

Дакле као што видите, досад је била аренда у 22.600 дин., а сад је изашло мање у 12 400 дин.

Раденко Драговић. Истина да изгледа знатно мања сума сада, али то је с тога, што држава дајући под аренду касапнице за војску не узима цубок, те тако ако узме Панђела под закуп за државу онда он узме и цубок, тако исто и Никола Мијајловић а тим се чини велика штета за закупца, који држи закуп цубока од осталих касапница. (Чује се: да се држи друга лицитација).

Димитрије Најдановић. Г. Раденко треба да објасни ову ствар

Милутин Марковић. Ви г. Најдановићу не треба ништа да говорите, пошто је ова лицитација на вас остала.

Председник. Дакле држаће се друга лицитација. (Јесте).

Сад изволте чути другу лицитацију за давање на оправку општинских фењера и лампи. (Секретар прочита). Сад је дакле мање изашло са 800 динара. То долази отуда, што се неће набављати 60 фењера за ову годину.

Мата Јовановић. Ја мислим при оваким лицитацијама да је нужно, да оделење, које те лицитације држи у исто време да и своје мишљење, да ли треба да се овако усвоји и за што, и да ли не треба и за што.

Председник. То је ствар како који сваћа. Може бити да би требало а може бити и да не би требало. У ствари стање је изне-

шено онако како је. Држим да би требало ову лицитацију одобрити.

Раденко Драговић. Да се то неће косити са уговором о електричном осветљењу?

Председник. Тај услов можемо ставити у угвору да ако би се пре рока увело гди електрично осветлење, да се може уговор раскинути. Чини ми се да и то има у условима.

Ако не пристајете на ову лицитацију, онда да држимо другу.

Председник. Има неколико тражења власти да се јави каквог су стања и владања извесна лица (секретар чита), а има и молби приватних за уверења (чита се), (решено да овима суд да уверења).

Сад имам да вам саопштим молбу Ћирковића и комп. да се раскине уговор о закупу пијаце на зеленом венцу. Ова молба њихова одавна је дошла и стављена на дневни ред али није могла да се раније узме у претрес. Они моле да се њихова ствар расправи једанпут тим пре што се појављује то да је закупац забранио једноме сиромашку да продаје дрва на комад на пијаци а та дрва продавана су на ситно и пре и нико то није могао забранити. Ми смо то питање јутрос решавали и решили: да је забрањено продавање дрва на хват, а не и на једну цепаницу; шта више ово крчмење дрва дозвољено је и бакалима итд.

Молим вас да чујете шта хоће и са којих разлога закупци зеленог венца, и да оцените да ли би било корисно за општину београдску да овај закуп одузме.

Секретар чита молбу.

Председник. Као што видите они пристају да им се плати онолико колико реши комисија, а то није рђав услов.

Љуба Јовановић. Њихова је дужност да издрже закуп до рока, а ако се то њима лично не свиди а они нека уступе закуп другоме а да не пуде општини. У осталом то је само шпекулација њихова.

Ђока Новаковић. Они су то узели ради шпекулације па нека и издрже до краја уговора. Ја сам за то да се преко молбе пређе на дневни ред.

Мата Јовановић. Ја не бих био мишљења да се пређе на дневни ред пошто људи незнају детаљно уговор Али кад они уступају грађевине по процени комисије коју одбор одреди и да се уговор раскине, ја налазим да би то требало примити и изабрати комисију која ће проучити уговор са закупцима и поднети нам извештај а после тога да се прегледају и процене грађевине шта вреде и онда да о томе одлучу дебатујемо.

Ђока Новаковић. Кад се хтела та пијаца на зеленом венцу да да под аренду онда сам ја био одређен од стране одбора и председник и ми смо правили услове. Правећи услове ја сам пазио на то да одлука одборска не дође у сукоб за законом о грађевинама и у условима је тако казано: да, кад се на том плацу одобри слободна пијаца, да од тада овај уговор не вреди и да се раскида. Доцније тај је услов измењен и то је учињено ниже у интересу самих закупаца јер тим условима везује се општина ако би хтела да узме у своје руке давање права продаје тамо, да то не може учинити пре истека рока закупу. Сад, кад они ослобођавају општину од обвезе, за шта ми то не би прихватили? За што да држимо овај уговор у сили противно закону и противно захтеву становника који чекају да се једанпут огласи тамо слободна пијаца.

Ја сам дакле мишљења да се ова понуда прими иначе ако друкче решимо, верујте да ће то доћи у сукоб са законом.

Јоца Тадић. Не слажем се с мишљењима г. г. Мате и Ђоке о раскинућу уговора. Ако би смо усвојили да овај уговор раскинемо онда би тако исто имали права и они остали који с општином посла и уговора имају, да траже да се и с њима раскину уговори. Ја би разумео то кад би закупци пристали да уступе општини приход од пијаце и у колико би га она мање имала него што је с њима уговорила да они мањак допуне; овако како они нуде, ја не би могао примити и нисам мнења ни да одређујемо комисију јер би то значило да правимо од готовог вересију и да се титрамо с интересима општине.

Међутим ако закупци пристају да гаранту за мањак који би се појавио кад општина прикупља приходе, онда ја не бих имао шта против.

Ово пак што они нуде изгледа ми као шпекулација само да се избегне плаћање и ја сам тој шпекулацији противан. (чује се: и ми! и ми!).

Ђока Николић. Ја се потпуно слажем с г. Јоцом и немам ништа да говорим.

Раденко Драговић. Не треба да будемо тако ватрени према Ћирковићу те да га одбијемо и не саслушана за то што се он обраћа. Лепо је то — штитити интересе општинске али није ружно водити обзира и о грађанским. Ћирковић овде не тражи ништа рђаво. Он вели: уступам све општини по процени. Ћирковић нема више од 11 месеци да држи и за општину ће бити корисно ако би ову понуду усвојила.

Мата Јовановић. Господо, мени се чини овај је уговор закључен и лицитација држана пре закона о општинама. Дошао је нов закон о општинзма по коме: кад 300 грађана захтевају пијацу, она им се мора отворити. Овде је тај случај. А грађани зеленог венца добили су по закону право на слободну пијацу и они сад могу да продају производе и на утрини и да не узимају дућане закупника. Наравно да у томе случају приходи морају подбацивати и да они не могу имати од њихових барака предвиђеног ћара.

Према томе ја мислим да су они у праву да траже раскид уговора јер је закон онемогућио њихов опстанак. Кад смо ми на основу закона одобрили да буде слободна пијаца, ја мислим да смо дужни да и њима овде дамо задовољења ослобођавајући их од уговорених обавеза.

Ђока Новаковић. Вама је свима познато, да су становници тога краја тражили да се зелени венац огласи за слободну пијацу, и да је донета одлука која је у живот ступила. Сад је питање, да ли се тај уговор коси са законом, који је дао право грађанима да на захтев њих 300 добију слободну пијацу. Свакојако се коси, јер по чл. 69. тач. 3. јасно је казано, да се на захтев њих 300 грађана мора дати пијаца. По томе и уговор са закупцем и закон једно према другоме су противни и закуп неможе да опстане. С тога би паметније било, кад сам закупац тражи раскинуће, да се то одобри.

Јоца Тадић. Кад говорим о овој ствари верујте ништа ме друго не руководи да тако говорим, но једино општински интереси. Ја сам мало час напоменуо, да кад би Ћирковић и компанија пристали да подмире мањак у приходу не би имао шта да говорим. Али кад тога није, ја несмем ди одобрим раскинуће.

Г. Мата и Новаковић веле, да је уговор пре закључен па после изашао закон. То чујем да не стоји Но било како му драго, Ћирковићу и компанији није дата сва пијаца под закуп. Њему је дато право да подигне зграде и за то земљиште мора да плати кирију, па имао он приход или немао. Тако је исто дато и на овој пијаци. Он није условљавао хоће ли бити пијаца или не, него тражио.

Сад да се то раскида, немогу никако да пристанем.

Председник. Дозволите, да учиним неколике исправке. Ја сам био члан комисије са г. Ђоком Новаковићем онда, кад се одређивало то место за пијацу. Ја ћу да вас потсетим, да општина до тога времена није ништа располагала са пијацом на зеленом венцу, То је било пре, но што је закон донео, да се може огласити пијаца за слободно место по изјави 300 грађана. По том уговору сад би могли да нагађамо како је казано; но мени се чини, да на зеленом венцу само он има право да продаје, а другу немају.

Сад сви сељаци продају зелен ван његових зграда и паравно он је сад у једној незгоди и мора да губи с тога, што је закон изменио погодбу раније.

Молио би вас да то поверите једној комисији, да све проучи и изнесе своје мишљење пред одбор. Она ће проучити уговор упоредити га са законом и дати своје мишљење треба ли уговор раскинути или не.

Ми не треба да изгубимо ни то из вида, да до тога времена кад је уговор закључен општина није имала од те пијаце ни једну пару прихода.

Као што знате, да је се за савски крај образовало једно друштво за улепшавање тога краја,, и ако то друштво буде јако да што год уради на тој пијаци онда ће то бити на углед и корист грађанству. Погледајте на цветни трг, па ће те видети шта се урадило од земљишта, које није давало никакве користи, а данас је једна велика пијаца. Дакле молим вас, да поверимо ову ствар једној комисији.

Раденко Драгојевић. Г. Тадић даје Ћирковићу зато право да подигне зграде и шта ће се у њима продавати; али треба да се опомене, да је доцније дошао закон, који даје грађанима право, да неморају у његове граде седити и продавати, и тако сад многи продају своје производе ван дућана. Сад по неком смислу ни сам Ћирковић не мора да плаћа општини.

Мата Јовановић. Мени је чудно, да се г. Тадић не сећа, да је уговор закупа закључен пре овога закона. Прво су били приватни дућани. Доцније је то измењено и дато право Ћирковићу и сад је после тога изашао закон. Сад ја налазим, да су закупци у усљед измене бивших прилика у праву што траже.

Г. Тадић рече, да он у овој ствари говори само у интересу општине, па и ја а и сви мислим ако противно његовом говору говоре радимо овде и говоримо у интересу општине али и у интересу правичности.

Ја налазим, да је ово тражење Ћирковића умесно и правично па би га и одобрио.

Јоца Тадић. Ако стоји тако као што каже г. Мата и Раденко, онда је то сасвим друга ствар. То се да видити из уговора,

али опет велим, како сам ја извештен, то је било после новог закона, а уговор је доцније закључен; и ако тако стоји, ја не могу да пристанем на раскинуће уговора. Међутим мене руководи да ово овако и верујем, јер ни сами закупци не наводе тако као што се овде говори.

Према овоме не би згарега било да се одреди комисија, па нека она упореди све и одбору изнесе.

Милутин Марковић. Само имам да напоменем г. Тадићу, да су закупци овом молбом само поновили ранију молбу, која је пре 6 месеци поднета.

Никола Р. Поповић. Нека је најпосле ово њихова 4—5 молба. Они су досад увек одбијани. Сад ово долази опет у одбор и с тога не треба ништа о овоме ни говорити. За што да ми овде будемо њихови браниоци.

Андра Одавић. Мени изгледа из досадањих говора као да ми овде адвоцирамо за молиоце. Оставите то, па нек иде у комисију и она нек све проучи, па нек нам изнесе своје мишлење.

Председник. Молим вас да сведемо говор на комисију. Ја велим да буду чланови те комисије: Ђока Новаковић, Јоца Тадић и Ђока Николић.

Ђока Новаковић. Нећу да се примим за члана те комисије, јер је то сасвим противно закону.

Раденко Драговић. Заиста је умесан навод г. Новаковића. Кад ми седимо овде као одборници и знамо да је тамо пијаца и све шта смо по томе радили, онда на што комисија.

А. Одавић. Ја не видим овде ништа против закона. Кад г. председник каже, да овде нема при руци уговор, онда ја нећу ништа да радим на неизвесно.

Председник. Добро. У место г. Ђоке Новаковића нека буде г. Милутин Марковић. (Усваја се).

Састанак је закључен.

Састанак је овај трајао до 9 сахати по подне.

Држан 21. октобра 1891 год. у Београду

Почетак у 5 и по часова по подне

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радьти, отварам одборску седницу; и молим одборнике да саслушају записник од прошлог састанка. (секретар прочита)

Има ли ко да примети што на састав записникаy.

Раденко Драгојевић. Ја сам казао, да је непажњом чиновника општинског направљена штета и општини и лифаранту. Ту није тако записано и молим да се учини у томе исправка. (Прима се)

Ђока Николић. Није казано, да буде члан комисије г. Тадић.

Председник. Истина је то и учининиће се исправка.

Има ли још ко шта да примети? (Нема)

Усваја ли одбор записник? (Усваја). Да вам учиним једно саопштење. Направљен је извештај о тромесечним општинским рачунима за треће тромесечије које је дужан општински суд да поднесе. С тога је потребно да они који су раније прегледали те рачуне прегледају и ове. Рачуни ће им се упутити на преглед те да после поднесу извештај одбору на оцену. (Усваја се)

Соломон Азријел. За прошло тромесичије изабрана је једна комисија које чланови нису никако дошли да прегледају. За друго тромесечије изабрана је друга комисија и ова ће прегледати рачуне и за једно и за друго тромесечије. Држим да чланови комисије треба да су уредни у тој дужности.

М. Капетановић. Та комисија нетреба да је велика, па ће лакше радити.

Председник. Ја предлажем г. Марка Велизарића, г. Андру Одовића и г. Соломона Азријела. (Усваја се)

Даље имам да вам саопштим и ово Поднет је извештај о хемијском раду, шта је радио наш хемичар до сада. Како из овакве радње може бити користи и по општину и трговину ја би вам предложио да се тај извешај у једној брошури штампа, па да је сваки одборник добије. Овде су изложени они предмети, који се употребљују за храну, а доносе се и са стране и потоме можемо предузети извесне санитетске мере, да се сузбије оно, што је шкодљиво по здравље грађанства.

То су били и разлози, који су руковоили одбор, да има свога хемичара и да би имало практичне вредности од овога рада молим вас да дозволите да се штампа.

Димитрије Најдановић. Ја само знам да се томе хемичару плаћа по 3 хиљаде динара годишње, а његов рад нигде не видим.

Председник. Па ево његовог рада Одобрава ли одбор да се штампа? (Одобрава)

Дититрије Најдановић. Ово је засебно питање, које хоћу да учиним. Питам г. председника. да ли је тај хемичар радио што у овој години?

Председник. Радио је и прегледао ове године на некаквих 1139 разни предмета. Н. пр. на прегледу ракије, сапуна, сирћета вина и т. д. (чита)

Треба г. Најдановић да знате ово. Ја као председник општине немогу дозволити да неко ради нешто а да не каже шта ради.

Дакле ово ће те извешће примити к знању. Оно ће се штампати и предати одборницима. да ће се и у другим новинама, да га и оне претресу. (одобравање).

Сад чујте још једно саопштење. 28. ов. мес. октобра руски цар прославиће 25-то годишњицу свога брачног живота.

Колико симпатије Србије и Русије као народа по крви и вери важи за нашу политичку будућност и живот, то ми сви знамо, па треба да се овој прослави и ми одазовемо.

Ја сам дознао, да ће се прослава вршити у свима крајевима словенства, па је потребно, да и ми дамо какав видљив израз нашег пријатељства. С тога ја држим да треба да учинимо тога дана једно благодарење у београдској саборној цркви и да позовемо грађанство. да се одазове и оно. (једногласно одобравање).

Сад имамо неколико лицитација Држана је лицитација за вађење и продавање песка са обала савских и дунавских. Ниједан се није хтео примити закупа и сад треба да решите, шта ће мо радити. Хоћемо ли сами да вршимо овај посао, као што се и сад врши или да држимо другу лицитацију (чује се и друга лицитација).

Гавра Бркић. Кад је одустао бивши закупац од закупа?

Председник Са њим је раскинут уговор од стране суда с тога, што није уредно плаћао аренду.

Гавра Бркић. Ја видим ту неку неправилност. Тражи се давање под закуп другоме, а неизноси како је уговор раскинут нити се о томе даје какво објашњење одбору. Други пут се увек тражило одобрење а сад је то учињено без одобрења одбора:

Председник. Г. Бркић спомену суд. Ја кажем, да смо ми одредили лицитацију за 1891 годину. Суд је раскинуо уговор са закупцем због неуредног плаћања аренде. То му је и дужност била, да се нештете интереси општине

Марко Велизарић. И то је било пред одбором Јас е врло добро сећам. Г. Бркић је заборавио.

Председник. Само неколико речи да кажем односно оваке практике Суд кад види да се штете интереси општине не треба да чека, не може да чека на састанак одбора те да тражи објашнење и одобрење. Његова је дужност одмах кад то примети да томе стане на пут. У осталом суд је уговор и градио па је и дужан да пази тачно вршење истог.

Молим вас да свршимо ово питање. Хоћете ли да држимо и трећу лицитацију.

Димитрије Најдановић. Је ли лицитација само за 1891 годину? (Јесте)

Марко Велизарић. Пошто је врло кратко време до краја године не треба ни да одређујемо лицитацију, за 1891 г.

Соломон Азријел. Општина је за целу годину сама радила, па нек и ово кратко време сама ради.

Председник. Ово што општина ради, ради на његову штету. Штета ће се накнадити из његове кауције.

Гавра Бркић. Молићу да ми се објасни: на који је начин и зашто раскинут уговор?

Председник. За то што не плаћа аренду и општина шта је могла да ради него или да му одузме кауцију или да ради на његову штету. Сад се ово последње чини. (Чује се да се и даље чини.)

Дакле да продужимо ово до конца године а за даље видећемо шта ћемо чинити? (јесте).

Секретар. чита лицитацију о набавци зоби за коње пожарне чете. Цена је 15. 90 дин. 100 кила.

Раденко Драговић. Прошлог пута изишла је цена 15 а сад 15 до 90 дин. Ја сам онда мислио да треба одобрити па и сад то мислим, јер цена јечму скаче.

Соломон Азријел. Ја мислим да општина има неке амбаре? (има). Па што она не би набавила сад сав потребан јечам и сместила га у амбар? Тако би се добио знатно јефтиније.

Председник. Ова се лицитација држи за идућу годину — од 1. Јануара. Ако би се примало ово што предлаже Соломон онда би ваљало мењати услове лицитације, Цена се као што сте видели, непрестано мења, и ви сад можете одобрити или неодобрити ову лицитацију ако се надате повољнијим ценама на трећој лицитацији.

Милутин Марковић. Налазим да би могли друче уредити ову ствар а то је да зоб набављамо у време кад је и државна надлештва набављају месецима Јулу и Августу. Са тога би ми требали сада да држимо нову лицитацију само за 6 месеци; а после овога времена ако не будемо имали лифаранта, можемо зоб и сами куповати на пи-

јаци. Међу тим у Јулу и Августу добићемо увек најповољније цене на лицитацији па тада треба да и држимо лицитације, (одобравање).

Раденко Драговић. И ја сам сложан с мишљењем г. Марковића. Велика је разлика у ценама у Јулу и Августу и сад.

Гавра Бркић. Ова је цена скупа и не би је требало одобрити већ одредити другу лицитацију. Кад је цена 11 и 11 и по дин. а ми да плаћамо скоро 16, било би за осуду.

Филип Васиљевић. Ливерани морају тражити веће цене за зоб од садањи, појачани, јер рачунају да ће бити веће онда кад нам буду ливеровали зоб. Кад би је сад примали, разуме се добили би је јефтиније.

Раденко Драговић. Због чега је оволика цена, казали су предговорници и по томе и кад би је одобрили не би то било за осуду како мисли г. Бркић. Кад би било много зараде, немојте мислити да се не би нашло доста њих који би понудили ниже цене!..

Председник. Дакле: јесте ли за то да се држи трећа лицитација и то за онолико колико треба за 6 месеци. Сва зоб да се прими до Божића и смести у општинске амбаре? Јесте ли за то? (јесмо)

Гавра Бркић. Ја сам за то да се набавља све што треба за годину али да се испорука подели на квартове: један око Божића а друга у Јулу. (нећемо тако).

Председник: Хоћете ли дакле да се измене услови и да се набава држи за 6 месеци с тим да се испоручи зоб до 1 Јануара? (прима се). За ону другу полу године да се држи лицитација у Мају и Јуну? (добро)

Никола Р. Поповић. Односно амбара које је поменуо Соломон, ја знам да је одбор решио да се уђесе амбари за храну шесто месечну. Мислим да је то решење извршено и да су амбари удесни за пријем шестомесечне фуражи за стоку.

Председник. Амбари су добри и ми ћемо примити зоби у њих колико могне да стане од количине потребне за 6 месеци.

Дакле за мајску лицитацију да се има у виду и раније колико се може сместети у амбар, (Јесте).

Чујте лицитацију за набавку 20 хиљ кила јечма (секретар прочита)

Према горњем решењу, да се и за ово држи друга лицитација (јесте)

Филип Васиљевић. Ја би само то приметио, да се лицитације не држе овде у суду, већ тамо пред кафаном којом, где се ти производи купују и продају. Напр. за јечам и т. д. нек се држи лицитација пред кафаном „Чачак". ту има и људи, који ће лицитирати, а овако како се сад ради многи и незнају (чује се: није то добро).

Председник. Дакле усваја ли одбор да се држи лицитација за набавку ових артикала онде у близини гди се ти производи продају? (Усваја).

Сад чујте траже се нека уверења за извесна лица. (Секретар прочита.

Има неколико лица, која су изабрана за порески одбор, па не могу да врше ту дужност.

Ви знате, да је одбор почео да ради па је потребио да се та места попуне.

Чујте молбу г. Владислава Ђорђевића, који сад није овде. (Секретар прочита.)

Усваја ли одбор да се други изабере? (Усваја).

Чујте молбу Владислава Ђурића. (Секретар прочита).

Андра Одавић. Тај човек нигде до сад није био ни на општинској ни на државној дужности. Нисам за то да му се молба уважи.

Председник. На овај говор г. Одавића имам ово да кажем. Стоји навод г, Андрин да неки врше многе грађанске дужности а неки ни мало, али кад одбор мора да свршава посао који не трпи одлагања а изабрани неможе да се прими, онда неможемо гледати на то, ко више а ко мање врши грађанске дужности јер може наступити случај да одбор порески неможе да ради, С тога је потребно да одбор оцени молиочеве наводе, па да на место његово изабере другог, који би са мање штете могао вршити и општинску дужност.

Соломон Азријел. Ја знам да је и Милован Миленковић самац као тај молиоц па опет је вршио и ову дужност. С тога ако тај неће треба га казнити.

Никола Р. Поповић. Ја мислим да одбор може само онда ослободити кога од вршења општинске дужности, који поднесе лекарску сведочбу, да му болест смета вршењу дужности или кад је спречен путовањем ван Београда. Па како овде молиоц то недоказује и како закон о порези не тражи, да ову дужност врше само они, који имају задруге, и како има и казне за онога, који неће да врши, то сам мишљења да се по закону натера, да одређену дужност врши. Има људи, који врло мало полажу на те моралне дужности, па ништа и незнају за грађанске моралне дужности а ово је прилика да се силом натерају, да се и они упознају са овим пословима. То ће бити школа за њих. С тога сам да му се молба не уважи.

Гавра Бркић. Овај човек види се да неће да долази и с тога ако се може радити без њега, нек остане јер се силом ништ[ас] не може, Видите и сами овде у одбору многи неће да долазе, па ни казна не помаже нпр. Леко не долази, па Симић и још други, на ништа. Ја сам за то да се изабере други.

Председник. Овај човек захваљује одбору на избору и поверење, али наводи поред онога што је самац, да није ни способан за овај посао, а и са здравственог узрока није у стању да ради.

Андра Одавић. На говор г. Бркића имам да кажем, да неможе тако да се од послова извлачи нико. Ја сам вршио тај посао 2 год. и 3 месеца, тако исто и г. Тадић. Ту не треба никакве способности. Неће да пише ништа, него просто има да каже, ако је ко мање казао, да одреди његово стање, а тако исто ако је коме више ударено да објасни.

Председник. Ставићу на гласање. Ко је за то, да му се молба уважи гласаће „за", а које да се неуважи гласаће „против" (Настаје гласање).

11 су огласили „против" 4 „за". По томе уважена је молба.

Чујте молбу г. Грује Ивановића чиновника у пензији (секретар прочита). Овај је човек преко 60 год. старости. Њега и закон ослобођава. Он вели да је болестан и моли да се ослободи (ослобођава се).

Добро. Кога ћемо са врачара на његово место. (Чује се: Г. Стева Поповић начелник минист. просвете у пензији). Усваја ли одбор? (Усваја).

Сад чујте трећу молбу Радована Миленковића столара овд. (секр. прочита). Он наводи за разлог као што чујете, да је био члан поресног одбора 4 године узастопце а после што је и сувише оптерећен пословима и другим грађан. дужностима. (Да се разреши, а на његово место да буде Риста Дамјановић). Усваја ли одбор. (Усваја).

Сад имамо једну од хитних ствари, а то је молба управника трошарине. Ствар је у овоме.

На савској обали код царинарнице налази се једно земљиште, гди је стовариште винарске радње, па су бурад остављена на отвореном месту, па усљед тога и вина изложена промени због ладноће а и лети због топлоте. То је земљиште министар финансије давао под закуп. Ове године управник трошарине моли и предлаже да узме под закуп за трошаринску потребу и да се ту направи сместиште свију пића, па ће се лакше вршити преглед С тога молио је мене, да му одобрим да може лицитирати за општину и ја сам му одобрио и он је ишо и лицитирао.

Наравно ја сам о томе разговарао и са г. министром финансије, па је лицитација остала на трошаринску управу.

Да би се то сместиште уредило као пијаца за пиће управник трошарине предлаже да се тамо направи један магацин па да то стоји под његовом управом и кључем. Ту да сваки смести своје пиће, па кад хоће да извади што одатле, да плати трошарину, а кад хоће на страну да извезе онда да му се дозволи да изнесе.

Он мисли да је за трговце ово добро да им се вино одржи у доброти, па с тога предлаже да направи магацин и пошто је сад доцкан, то вели може да се направи са једном циглом. Направио је и план који је овде. (Одборници прилазе да виде план).

Председник. Молим, да вам још нешто кажем. Управник трошарине пробе ради држао је ову усмену лицитацију да сазна: који би се од предузимача и пошто хтео примити овога посла, Г. Шиљански је, вели, изјавио да се прима да сагради ово за 30 дана и 5% јефтиније од предрачунске цене. И са тога ако одбор одобри, он ће, вели, одма и кауцију положити.

Гавра Бркић. На савско је стовариште довлачено прилично вина али је довоз омалио јер је пределе из којих је долазило опустошила прилично филоксера. Сад на железничку станицу више вина долази. И сад да ли ће се и ово вино вући на савско стовариште, то ваља знати

Председник. Овај магацин гради се за сместиште свих пића и вина ма одкуд долазила која имају да плате трошарину. Ово би било и у интересу трговине и у интересу олакшице плаћања трошарине.

(свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 10. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 1. Марта 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати унутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

Господин министар унутрашњих дела расписом својим од 15. Фебруара 1892 год. ПБр. 3033 саопштио је преко управе вароши Београда суду општине београдске ово решење касационог суда:

I оделење Касационог суда од 5. Октобра 1891 године Бр. 7335 решило је да истражни судија није надлежан да расматра и цени административне одлуке општинских власти о надзору полициском, кад се осуђени не осуђује за какву крађу и на казну по казненом закону, јер ове одлуке не спадају у послове изложене у члану 18. закона о истражним судијама.

Од суда општине београдске 28. фебруара 1892. године.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XI. редовни састанак

13. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, од чланова суда: г. г. Д. Вељковић, и Ј. Илић; од кметовских помоћника: г. Коста Чупић; од чланова одбора г. г. Н. Х. Поповић, И. Ђорђевић, Ђ. Ж. Нешић, Ђ. Нераншић. К. Б. Михајловић, Јов. Христић, Ј. Ђуровић, С. Азриел, Р. Драговић, Г. Бркић, Сава Вељановић, Мил. М. Трковић, Димитрије М. Ђорић, М. М Ђорђевић, Дим. Гајић, Др. П. Поповић, Ђ. Димитријевић, Др. М. Т. Леко, М. Ј. Марковић, А. Ј. Одавић, Др. Радовановић, Миња Петровић, М. Белизарић, М. Јовановић, Љ. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, Мил. Д. Банковић, Ф. Васиљевић, А. Шток, Мијајло Јанковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице, држане 10. Фебруара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 2362, 2363, 2388, 2389, 2390, 2392, 2391, 2408, 1431, 2407, 2364, којим се траже уверења о владању и имовном стању. Одбор је изјавио да су му Игњат Шумски, Ана ж. Михајла Рашића, Никола Анђелковић, Агата Штуца, и Ана Огела, Михајло Матић и Лазар Крунић непознати: да је Богосав Марјановић доброг владања а средњег имовног стања; да су Лазар Јовановић и Лазар Борисављевић доброг владања а слабог имовног стања; да су Јован Дмитријевић и Никола Дугић доброг владања и доброг имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби СБр. 2501, 2468, 2498, 2492, 2457, 2287, одбор је изјавио мишљење, да се Ђорђу Тодоровићу не може дати тражено уверење, да се молиоцима Петру Игњатовићу, Босиљки Цветковић, Милану Радосављевићу и Ани Л. Исаковић може дати тражено уверење, да се суд предходно увери о имовним стању Смиљке Л. Симић, па тек онда да јој изда тражено уверење.

IV.

Председник износи одбору на решење молбу Јоце Крстића винарског трговца овд. којом моли да се ослободи или поротничке или присутничке дужности за ову 1892. год.

По прочитању те молбе АБр. 2465. одбор је решио, да се Јоца Крстић ослободи поротничке дужности, а на његово место изабрао је за поротника за ову 1892 год. Петра Арамбашића, трг. овд.

V.

Одборско повереништво, изабрато у седници одборској од 6. Фебр. 1892. год. ГБр. 371 ради прегледа завршних рачуна општинских за 1891. г. и биланса општинског, подноси извештај о своме раду.

Одбор је примио у свему извештај овај с препоруком, да се по истоме у свему поступи.

VI.

Одборник г. Мата Јовановић предлаже, да се и калдрма београдска уврсти у биланс као имовина општинска.

По саслушању овога одбор је после поименичног гласања са 22 против 6 (један није гласао) одбацио овај предлог г. Мате Јовановића.

VII.

На предлог г. Андре Одавића одборника, одбор је после поименичног гласања са 17 гласова против 12, (један није гласао) решио, да суд одмах приступи најстрожијим извршењу санитетских прописа односно лебара и лебарница да се лебари казне за мешење и продају леба са мекињама. Цена лебу, умешеном од обичног црног лебног просејаног брашна да буде 17½ пара дин. по килограму, а да се продаје по двадесет пара у тежини од 1143 грама: Ово да вреди од 15. Фебру. закључно; да се лебари одбију од свог тражења, да се такса лебу повиси.

Никакав се други леб и ни по којој другој цени не сме у вароши продавати.

VIII.

Одборник г. Соломон Азриел предлаже да се еснаф лебарски укине.

По саслушању овога одбор је после поименичног гласања са 17 гласова против 7 (6 нису гласали) одлучио, да се о овоме предлогу у једној од идућих седница решење донесе.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Накнадни кредит. На тражење надзорне водоводне комисије одбор је општински у прошлој својој седници решио, да се за спровод воде кроз насељене улице на Енглезовцу, кроз доњи и горњи град и до новог гробља — одобри накнадни кредит од 80.000 дин.

—

Постављање салика пок. Др. Јосифа Панчића. Према решењу одборском салик пок. Др. Јосифа Панчића биће постављен у парку на вел. пијаци. Као што је пређе јављено, ову је статуу поклонио општини г. Ђока Јовановић вајар с тим, да је општина о своме трошку подигне а ливење исте би се имало исплатити добровољним прилозима.

У овој цељи образовао се одбор у Паризу од Срба ђака за прикупљање прилога, и тај је одбор извесну суму новаца и скупио. Но како та сума није довољна за исплату ливења, то је суд општине вар. Београда, на молбу г. Ђоке Јовановића, примио на себе прикупљање добровољних прилога. У данашњем броју доносимо тај апел на родољубе и поштоваоце Панчићеве.

ЕЛЕКТРИЧНО ОСВЕТЛЕЊЕ

БЕОГРАДА И ПЕШТЕ

Поред свију добрих страна гасног осветљења, као што пријатељи тога осветлења хоће сваком приликом да истакну, општина престонице мађарске решила је, да своје досадање гасно осветлење замени електричним. И ако то није ни први нити ће бити последњи пример, где *електрицитет истискује већ одомаћени гас*, ипак ваља да га забележимо нарочито за то, што се десио у нашој близини, те нам може служити као згодно упоређење за оно, што смо ми већ код нас у том правцу урадили. То упоређење услова за електрично осветљење Београда и Пеште и дало нам је повода да се на овом месту забавимо са осветљењем суседне нам престонице.

Још прошле године расписала је пештанска општина конкурс за своје осветљење и на тај конкурс јавила су се четири конкурента: *Ганц и компанија* из Пеште, *Симене и Халске* из Берлина, *Дирекција пештанског гасног осветљења и Егер и компанија* из Беча. Ми ћемо се најпре забавити са финанцијском страном тих оферата па за тим и са техничком.

Прво питање о *трајању концесије* гласи: кад постаје цела мрежа бесплатна својина општинска?

Фирма Ганц и компанија уступа целу инсталацију после 50 година рачунећи од печетка експлоатације.

Сименс и Халске после 48 година.

Пештанска гасна дирекција после 45 година.

Егер и компанија после 35.

Ми нисмо остављали конкурентима да они сами одређују трајање концесије него смо сами у напред означили у конкурсу да ће концесија трајати 41 годину од дана потписа уговора, па с тога су код нас сви оферти у том погледу били на једној нози.

Друго питање: Кад и под каквим условима може општина постојећу инсталацију одкупити?

На то питање одговара:

Егер и коми. Први пут после 15 година и то: *непокретности по цени коју одреде* вештаци а цео остали прибор *50% скуље* од процењене вредности; после 20 година прибор са *30%* а после 25 година са *20% скуље* од процењене вредности.

Ганц: После 20 година уступа целу инсталацију *15% скуље* од процењене вредности; после 30 година са *20%* а после 40 година са *50% испод процене.*

Гасно друштво: После 19 година уступа целу инсталацију *по процени* без икаква сувишка.

Сименс: У свако доба пошто се пет година у напред откаже али тако да се цена одреди по просечној чистој добити за то време, која не сме бити мања од 8%.

Општина београдска може своју инсталацију откупити после 15 година са *20%* а после 25 година *35%* јевтиније од цене коштања. Разлика је дакле огромна између наших услова за откуп и оних понуђених пештанској општини. Јер док ми добијамо после 15 година целу нашу инсталацију *20%* јевтиније *од цене коштања*, дотле Егер тражи *50% скуље*, Ганц тек после 20 год. *15% скуље*. Гасно друштво *по процени* али тек после 19 год, а Сименс тражи онолики капитал који би му доносио исти 8% чисти приход који му доноси инсталација.

Треће питање: које су највише цене за сијалице а које за пламене лампе.?

Егер: 5 крајц. 100 вата (= 11·25 пара)
Гас. др. 5 крајц. 100 вата (= 11·25 „)
Ганц: 5 крајц. 100 вата (= 11·25 „)
Сименс: 4¾ крајц. 100 вата (= 10·70 „)

Уговором нашим споменуто је да се на једну свећу лампе сијалице рачуна 4 вата а на на једну свећу пламене лампе 0·44 вата.

То значи, да једна лампа сијалица од 16 свећа троши 64 вата или округло 60 вата; приватни плаћају код нас за поменута 60 вата 6 пара, дакле за *100 вата 10 пара* (у место 11·25 одно но 10 70 у Пешти). Из тога упоређења излази да *Београђани добијају 11% јевтиније електрично осветлење но Пештанци.*

Мало другојаче стоје цене код пламених лампа. Пошто на једну свећу пламене лампе долази 0·44 вата то онда једна лампа од 1000 свећа троши 440 вата. За тих 440 вата плаћају приватни 60 гара а општина 40 пара, то значи да за 100 вата струје у пламеним лампама приватни плаћају 13·6 а општина 9·1 пара (у место 11·25 односно 10·70 у Пешти) Из тога излази, да су пламене лампе за приватне код нас скуље а за општину мало јевтиније но у Пешти. Међу тим кад помислимо да ће главна потрошња код нас бити како код приватних тако и код општине у сијалицама и да ће пламених лампа од по 1000 свећа код приватних бити тек неколико, у целој вароши, онда следује, да је *струја за главну потрошњу* (на сијалице) *код нас јевтиња* но у пешти.

4. Варошки рабат. „Колики се рабат даје општини за улично осветлење?“

Сименс: 25% и бесплатно осветлење улице «Weizneugasse.“

Егер: 30%.

Ганц: 30%.

Гасно друштво: 40% као и бесплатна послуга и одржавање лампа као и угљенова за пламене лампе.

Наша општина плаћајући 3.5 паре у место 6 за сијалицу од 16 свећа, има 40% јевтинију струју по приватни и бесплатну замену догорелих лампа, угљенова као и послугу и одржавање свега у добром стању. Ако се усвоји Ганцова понуда, као што су сви изгледи, онда наша општина поред бесплатног одржавања лампа и замене догорелих лампа и послуге има 10% јевтиније осветлење. но пештанска општина. Али водећи рачуна још и о оних 11 процента у колико је према Ганцовој понуди пештанско приватно осветлење скуље од нашег онда излази, да наша општина има 51% јевтиније осветлење а пештанска само 30% (без послуге и осталога) *дакле нашу општину за 21% коштa јевтиније осветлење но пештанску општину,* не водећи рачуна о трошковима око послуге замене догорелих лампа итд. које пештанска општина мора још да плати.

Према гасном друштву, које даје исти рабат пештанској општини какав већ имаа београдска општина, *наша општина има за 11% јевтиније осветлење од пештанске општине,* јер за толико је приватно електрично осветлење које та фирма нуди скуље од нашег приватног осветлења. Наша општина има сада 100 вата за 6 пара а пештанска општина добија са одбитком 40% истих 100 вата за скоро 7 пара.

5. Редукција цена. Колики ће процентат концесионар уступити општини од бруто прихода?

Сименс. 3%.

Ганц: 3% и за употребу општинског земљишта 200 до 40 фор. годишње.

Егер: Ако се њему самом уступи концесија, онда 10%, ако су два концесионара, онда 7½ %, а ако су три концесионара 5%.

Гасно друштво; 5 од сто.

Код наше је општине редукција цена заведена на другој основи али опет корисније но у Пешти. Редукција је цена условљена растењем инсталације. Кад би редукција код нас била условљена као у Пешти рецимо са 5 од сто од бруто прихода, онда би наша општина од осигураног прихода концесионаров уд 80.000 динара (које општина плаћа за улично осветлење) имала рабата 4000 динара годишње. Кад се инсталација одвоји, онда ће приход концесионаров порастити од прилике за 130 до 140 хи-

---

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ

Завод за васпитање српске сирочади

ИЗВЕШТАЈ УПРАВЕ

О СВОМЕ РАДУ У 1891. ГОДИНИ

ГОДИНА ДВАНАЕСТА

Његово Величанство Краљ Србије Александар I благоволео је походити први пут Дом Сиротне Деце у Недељу 12 маја 1891 године у 11 часова пре подне. У пратњи Његовога Величанства били су господа Краљевски Намесници: г. др. Јован Ристић и ђенерал К. С. Протић; даље, гурернер и пуковник г. Јов. Мишковић, ађутант мајор г. Мих. Михаиловић. Управа је узвишеногa Краља, дочекала код капије, а српска сирочад у салону певајући народну химну.

Његово Величанство Краљ с целом свитом, благоволео је обићи све просторије у Дому. На растанку из Дома изјавио је Краљ своје задовољство с уредбама које је у дому видео.

Управа је срећна што може о овој високој посети известити друштвени скуп, и моли га да сложно узвикнемо: Живео Краљ!

*

После XII главнога годишњега скупа, који је држан 25 фебруара 1891 године, улазећи у дванаесту годину друштвена рада, управа је приступила утврђењу уредаба, које су већ постојале и завођењу нових потребних уредаба. Осим овога Управа је тежила да у проширени дом прими што више сирочади, те да што јаче испуни задатак друштвени. С тога ће Управа на овом првом месту поднети скупу извештај.

I. О Деци

Све до 1 Новембра 1890 године било је у Дому свега 16 питомаца. Тек 1 Новембра 1890 почео се број нагло множити и на крају 1890 године имало је друштво 53 питомаца, и то 34 мушкараца и 19 девојчица. С тим бројем деце ушло је друштво у 1891 годину. У течају ове, 1891 године, приновљено је 21 дете, и то: 17 мушкараца и 4 девојчице. У течају 1891 године имало је Друштво у Дому Сиротне Деце 83 питомаца: 60 мушкараца и 23 девојчице. Од те деце двоје враћено је матерама јер се дознало да нису сироте, двојица су утекли, а тројица су отишли својим кућама. Сада има друштво 53 мушкараца и 23 девојчице — свега 76 питомаца. Према овоме може се рећи да је број питомаца у 1891 години порастао са 60. Све су то наша добра деца.

По својему занимању има их: у основној школи 30 мушкараца и 18 девојчица, свега 48 ученика; у гимнасији 8 мушкараца, а 3 су девојчице у вишој женској школи; на занатима у Дому 3 мушкараца, на занатима ван Дома 9 мушкараца, 1 болестан у болници.

Имена деце налазе се на крају овога извештаја. Тамо је забележено и све што управа мисли, да је потребно објавити о питомцима.

II. Здравље Друштвених Питомаца

Пошто су деца, која су примљена у Дом, долазила из врло различитих средина, Управи Дома била је дужност, да врло пази на дечије здравље, те да се спрече зле последице, које би по времену могле наступити. По лекарском савету појачана је храна деци. И доиста је то учинило, те су се многа слабуњава деца, доста брзо отргла, а нека тако напредовала, да им се тај напредак видно познаје.

Зла редња гушобоља није поштедила ни Дом сиротне деце. Први се случај у дому јавио 12 Новембра 1891 године. Истога дана било је то дете у такој опасности, да се морало врло журно пренети у општу државну болницу. Од тога дана Управа Дома морала је стражарити и дан и ноћ, те да се учини оно, што је у људској снази.

На молбу управе г. Министар унутрашњих дела г. Јован Ђаја изволео је одмах ставити

ћада динара; узмимо већу цифру. Рабат од 5 од сто на 220.000 динара изнео би свега 11.000 динара по условима постављеним за Пешту. Међу тим у нашем је уговору утврђено да за свако повећање инсталације за 10 процента општина има $2\frac{1}{2}$ % раб. од горње суме тако да кад се инсталација од прилике удвоји, онда рабат износи 20 од сто. Ових 20 од сто од 80.000 динара износе 16.000 динара. Према томе, кад би усвојили пештанску стопу редукције цена, наша би општина при удвојеној инсталацији добила 11.000 дин. рабата годишње, а по стопи која је код нас већ усвојена, наша општина у том случају има 16.000 динара годишњег рабата. Наша би општина, по пештанској стопи добила 16.000 динара тек онда кад би се наша инсталација утростручила а код нас су врло слаби изгледи да ће се ел. осветлење, бар у скоро толико развити моћи.

6. конкуренти пештански дају још и један известан рабат за приватне потрошаче.

Сименс: Ако трајање осветљења пређе 600 сати, одобри ће извесан рабат.

Ганц: За сваку лампу која гори више од 1000 сати даје 5 од сто; ако гори више од 1500 сати, 10 од сто преко 2000 сати 15 од сто, а преко 3000 сати 20 од сто.

Егер: За преко 500 сати 5 од сто, преко 700 сати $7\frac{1}{2}$ од сто, преко 1000 сати 10 од сто, преко 1500 сати $12\frac{1}{2}$ од сто преко 2000 сати 15 од сто, преко 2500 сати $17\frac{1}{2}$ од сто и преко 3000 сати 20 од сто.

Гасно друштво: За годишњу потрошњу од 500 до 1500 фор. даје 1 од сто рабата; од 1500 до 3000 фор. 2 од сто, и за сваки 1000 фор. до 10000 фор. по 1 од сто више.

Овога процента код нас нема јер га је узела наша општина и држава. При горе поменутим рабатима видели смо да пештанска општина има 30 од сто односно 40 од сто рабата од утврђених цена; али тај рабат вреди *само за улично осветлење*. Међу тим, наша *општина и држава* имају 40 од сто рабата *и за своје зграде и локале* а та сума код нас износи прилично много. С друге стране, горњи пештански рабат за приватне не вреди за мање, дакле за најобичније и најмногобројније потрошаче већ само за велике т. ј. за велике хотеле, фабрике и т. д. где се врло много светлости троши. Према томе дакле, обични и најмногобројнији потрошачи пештански не стоје ни у чем боље од београдских у погледу овога рабата, јер се њиме не могу користити (наравно не водећи рачуна о већим ценама, које као што смо видели, пештански потрошачи морају за струју плаћати).

Сви поднесени пештански оферти износе још цене за ел. струју за индустријске цељи, као и основне таксе и кирије за електрометре. Пошто те цене код нас још нису утврђене, него ће их тек утврдити повластичар у договору са комисијом то се можемо надати да ни у овом погледу неће наше осветљење стајати горе од пештанског.

Кад се све појединости поменутих оферата сведу на једну меру, онда ево како они новчано стоје, према одредбама пештанске комисије.

Ганц и комп. кошта:	2.099.628	дин.	год.
Сименс и Халске:	« 1,747.966	«	
Егер и кома.:	« 1,656.535	«	
Гасно друштво:	« 1,626.434	«	

Као што се види најевтинију понуду за пештанско електрично осветлење поднело је *Гасно друштво* а најскупљу *Ганц и компанија*.

Да би пештанска комисија за електрично осветлење имала право стање о *техничкој* вредности тих оферата, она је разне системе електричног осветљења појединих конкурената дала на оцену професору *Витману* са Јосифове политехнике. Јер докле једни конкуренти нуде наизменичну дотле други нуде поред ње и једносмислену струју и проф. Витман, као најкомпетентнији у Мађарској, има да пресуди која је струја боља.

Нећемо да улазимо у електротехничке појединости извештаја проф. Витмана, пошто се нас на овом месу тичу резултати до којих је он дошао. Пошто је претресао систем са два и три спроводника, комбинацију система три спроводника, са акумулаторима, систем са пет спроводника, трансформаторе са једносмисленом струјом и најзад трансформаторе са наизменичном струјом, професор Витман закључује:

„Из нашега излагања о спровођењу струје а нарочито о спровођењу струје на далеко излази, да систем са паралелним трансформаторима ваља предпоставити осталим системима, кад је у питању осветљење из једне централе, једне на широко разастрте вароши.

Дакле систем са паралелним трансформаторима ваља свуда онде употребити кад се има осветлити из *једне централе* јако *раширена варош* као што је на пример Пешта. Уз сред напомињемо да је то систем који су предложили Ганц и компанија. Мало после ћемо се вратити на овај закључак г. професора а сада да идемо даље.

За овим писац прелази на одређеније упоређење наизменичне и једносмислене струје, према разним цељима које се оне да постигну. Тако у погледу осветљења сијалицама и пламеним лампама писац вели:

Што се тиче *сијалица, нема никакве разлике* да ли ће кроз њих пролазити једносмислена или наизменична струја. Код пламених лампа налази, да су оне скупље кад их пали једносмислена струја (Видећемо, да факта побијају ово теоријско тврђење г. професора).

Код примене електричне струје на индустриске цељи, писац налази да је примена мотора са наизменичном струјом *ограничења* но код једносмислене струје. (То се по себи разуме, јер наизменичну струју пре употребе треба претворити у једносмислену, а при том се претварању увек један известан проценат губи).

На основу свију својих упоређења г. Витман изводи два закључка, према томе, да ли ће општина сама експлоатисати електрично осветлење или ће га другоме дати у концесију. И ако га буде сама експлоатисала, онда препоручује понуду *отачаственe* фирме Ганца и компаније, *која је, до год наука и практика противно*

Дому на расположење и државног лекара г. Др. Михајла Цвијетића. Он је с општинским лекаром г. др. Јов. Јовановићем, Змајем походио Дом два пута, по некад и три пут дневно.

Изгледало је да ће болест узети јаке размере јер до 24 Новембра беше шесторо послато у општу државну болницу под знацима сигурне дифтерије. Међу тим беху пет одељења у Дому изолована и као болница удешена. У њима беше 42 болна детета.

Г. Министар Ђаја водио је велику бригу о друштвеним питомцима. Он беше изаслао нарочиту лекарску комисију, којој беше стављено у задатак, да испита хигијенске прилике у Дому. Лекарска комисија беше нашла, да је Управа дома учинила све што се могло учинити.

И пошто болест не престајаше, Управа друштвена реши се да се предузме потпуна дезинфикција целе куће. С великим трудом од стране заступника управника, госпођице Савке Жељезовскове, учитељице, и не с малим материјалним жртвама, Дом је дезинфикован 25—26 Новембра. На четири дана после тога престали су при доласци у болницу, а болни оздрављаху. И већ 1 Декембра Дом је опет отворен, болести више не беше.

Оно шесторо у општој државној болници неговано је тако лепо, тако родитељски, да је једно по једно оздрављало. „И онда, кад сам губио наде за вашу децу — рекао је управник болнице председнику друштвеном — и онда је детету пошло на боље... Ваша деца имала су свога нарочитог анђела — хранитеља.

Од 48 што је боловало ни једно нисмо изгубили.

Нека је, хвала Богу, том великом заштитнику све сиротиње и свију паћеника, па онда велику хвалу дугује друштво г. Министру унутрашњих дела, г. Јовану Ђаји, лекарима гг. Јовану Јовановићу Змају, г. др-у Мих. Цвијетићу и управнику опште државне болнице г. др-у Св. Атанасијевићу, као и Управи Дома.

Овај удес учинио је, да већ сада сазре мисао о засебној дечијој болници, коју треба дићи не далеко од Дома Сиротне деце, а опет не на садашњем плацу. Дечија болница то је велика потреба за српску сирочад. Али и за другу сиротну децу, била би дечија болница права благодет. Има пуно сиротних људи, који нису у стању своју децу да негују у болести. А кад несрећна заразна бодест наиђе на материјално сиромашну, а децом богату породицу, па све то у једној собици, тада неумитна смрт немилице коси и затире. Треба нам правити болницу бар за заразне болести. Ова би болница имала на првом месту да буде за српску сирочад у Дому сиротне деце, па после и за другу сиротну децу. Управа је са своје стране чинила кораке, да још у овој години почне рад на дечијој болници. У колико ће бити успеха, за сада се још не може рећи. То ће зависити од одзива, који буде управа нашла у добрих и милосрдних људи.

Управа ће морати узети нарочито лице, које ће прикупљати прилоге од редовних чланова, те да би се и у овом погледу пошло напред. У престоници Србије — Београду — има бар 800 људи, који ће жртвовати 6 динара на годину за српску сирочад, само те људе ваља потражити, па ће се наћи.

IV Повереници

У 1891 години дат је у правилима нов члан 24 по коме друштво има своје поверенике и почасне подпредседнике у местима где би се што корисно могло урадити за друштвени циљ.

(Наставиће се)

не докажу. за нас Мађаре данас најбољи систем.

Ако би пак општина хтела другом ком друштву дати концесију, онда са чисто *техничког* гледишта сва четири оферта стоје на истој нози и општина може ма који од предложених система усвојити према другим назорима, који је буду у решењу тога питања руководили.

Кад се дакле еманципујемо од отачаственних осећаја према фирми Ганц и комп. онда *сва четири оферта стоје са техничког гледишта потпуно једнако.*

Овај извештај мађарског професора пропраћен је ту скоро у „Pester Loyd-y". И у место да сами претресамо тај извештај задовољићемо се цитирањем неколико тачака из тога листа. Ево шта се тамо каже.

„Као пикантну тачку овога извештаја оћемо само да укажемо противречност, која постоји између теоријских закључака ученог господина професора и практичких података, које нам поднети оферти дају. Господин писац доказује на најдетаљнији начин, зашто препоручени систем (Ганцов) безусловно *мора* бити и најјевтиније, док међу тим упоређене цене појединих оферата показују сасвим обратно, т. ј. да су сви остали оферти јевтиније од Ганцовог.

„Таких противречности, вели даље исти лист, има у осталом још више у извешћу г. професора Витмана. Тако на пример писац на дугачко и на широко доказује, да акумулатори са економског гледишта ништа не вреде, а међу тим на закључку каже, како су акумулатори на више места употребљени и на највеће задовољство трошача раде. Овакав поступак г. професора опомиње нас на оног сеоског трговца, који у једном дугачком писму своме ортаку шаље читаву гомилу поруџбина па на послетку додаје: Сад ми баш каже моја жена, да од свију тих артикала имамо још доста у дућану; с тога није потребно да ми их још више шаљете."

„Читање овог извештаја, вели даље критичар, чини утисак такав, као да је писац његов хтео сувише да каже и сувише да докаже. Задатак, који је постављен г. професору био је, да он, као *техничар*, изрече свој суд о понудама које су у питању и да између свију тих ону препоручи коју нађе да је *технички* најбоља. Професор Витман је оквир свога задатка својевољно проширио па се и у економску или боље рећи финанцијску страну оферата упустио. Тиме пак он постављеној ствари није ни у чему користио, бољу оријентацију односно техничке вредности тих оферата није дао. На против, да г. професор није доказао да би фирма Ганц и комп. због мањих инсталационих и експлоатационих трошкова њиовог система, по самој природи стари, могла јевтиније понуде учинити, ми би, због факта, што је Ганцова понуда у ствари најскупља, држали, да та скупоћа долази једино услед особите усавршености самога система. Овако је пак писац пренео — ми признајемо, у најлепшој намери на свету — тежиште свога доказивања са техничке на економску страну, те је тиме електричном систему *отачаственог* фирме Ганца и комп. на сасвим непотребан начин велику штету нанео...."

Ево шта имамо ми да кажемо на тај извештај г. професора Витмана. До год је г. Витман био непристрасан („не отачаствен") технички судија, налазио је, да једносмислена и наизменична струја стоје на једној нози (и ако можда и нехотице признаје, да је примена наизменичне струје у индустрији *ограничења* од једносмислене). У самој ствари тако и јесте; одавна се претресају и упоређују обе струје па се ни са техничког ни са финанцијског гледишта не може дати дефинитивна превага једној струји над другом. Истина, је да је наизменична струја згоднија за осветљавање јако раширених вароши из једне централе, али је та струја због саме своје природе опаснија од једносмислене. Па за то многи предузимачи, да би избегли непрекидну опасност у којој се налазе са наизменичном струјом, вољију да употребе у место наизменичне струје и једне централе, једносмислену струју са две или више централа.

Исто је тако и са финанцијског гледишта. У опште се држи, да је наизменична струја јевтинија (јер се код ње могу употребити много тањи спроводници но код једносмислене струје). Међу тим из пештанског конкурса излази сасвим обрнут резултат. Ганц и Ко. имају своју фабрику у Пешти дакле у самој вароши за коју праве предрачун, па њихова понуда са чисто наизменичном струјом је много скупља од понуде Егерове и Сименсове који поред наизменичне струје нуде и једносмислену струју, ма да Егер има да рачуна између осталога и трошкове за пренос својих машина из Беча у Пешту а Сименс поред дужег транспорта својих машина из Берлина у Пешту, још и ђумручке трошкове.

Шо се тиче правилности функционисања те две струје, обе оне зависе подједнако од боље или горе изведене канализације и савесне послуге. Никакав други, ни технички ни финанцијски фактор не утиче на ту ствар.

И због таквог балансирања између те две струје није никакво чудо, што веома чувене фирме, као што су Allgemeine Elektrizitäts Gezellschaft и Сименс и Халске из Берлина, Кронтон и компанија из Лондона; континентално друштво Едизон из Париза и т. д. са врло добрим успехом експлоатишу једносмислену струју, док су на против Ганц и комп. из Пеште, Вестинг хауз из Енглеске, „Хелијос" из Немачке и т. д. сасвим задовољни наизменичном струјом.

Што се дакле нас лично тиче, ми знамо, да се обе врсте струје дају са врло добрим успехом експлоатисати, и да обе врсте струје дају подједнаке резултате. Што смо у уговору усвојили једносмислену струју узрок је тај, што би се због извесне опасности наизменичне струје могле десити веће или мање непријатности, да не речемо несреће, које би врло рђаво утицале на нашу и иначе неповерљиву публику, и што међу тим Београд не спада у тако велике вароши, где се једносмислена струја са једном централом, не би могла финанцијски, корисно извести. Не би се ни мало противили, завођењу наизменичне струје и у том би случају на првом месту усвојили Ганцов систем — да је наш повластичар нашао за потребно да заведе ту струју, осигуравши међу тим у довољној мери своје спроводнике. Али предвиђајући и сам горепоменуте непријатности, које би се могле, и поред најбољег осигурања спроводника десити, наш је повластичар хтео, да их избегне, па је за то поред понуде Ганцове, и Вестингхаузове са наизменичном струјом усвојио једносмислену струју, коју му је понудило континентално друштво Едизон.

Да се вратимо сад пештанском конкурсу. Пештанска комисија за електрично осветлење саслушавши „отачаствене" техничке разлоге. Г. проф. Витмана решила је, да општини пештанској препоручи понуду Ганца и компаније као технички најпотпунију и понуду Пештанског акционог друштва као финанцијски најповољнију. По свој прилици такво ће бити и решење пештанске општине. Ми имамо само да додамо, да је наша електрична инсталација, стојећи са техничког гледишта на истој нози са пештанским понудама, много повољнија са финанцијског гледишта по ма која од поднесених понуда пештанској општини и ако смо могли очекивати, да ће из више разлога, услови бити тежи за Београд него за Пешту.

Ђ. М. Станојевић.

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА.

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год. АБр. 4119.

СТЕЧАЈ

За инжињерско и архитектонско одељење грађевинске управе општине београдске, потребан је један

УПРАВНИК

Дужности тога управника прописаће се нарочитим пословником, а у главном биће ове:

Управник руководи све послове поверених му одељења, и врши врховни надзор над извршењем тих послова. Он је одговоран за савесно и тачно извршење свију послова, како оних које он

сам врши, тако и оних које буде вршио њему подручни персонал.

Управник је референт за све предмете, који се тичу његове управе, приликом решавања тих предмета у суду и одбору општинском или грађевинском одбору када се установи.

Управник се стара о попуњавању свега осталог персонала за поменута одељења, у границама буџета. Он предлаже суду или одбору општинском лица за сва остала места у тим одељењима.

Прва плата управнику је 7000 динара, а нарочитом уредбом означиће се доцније, на који ће се начин повишавати.

Како ће се морати скоро завести стално одељење за водоводе, то ће од пријављених имати првенство онај, који би се могао примити и управе водовода. У томе случају одредиће се управнику особен додатак плате.

За управника примаће се само Србин и то у првом реду онај који је у Србији рођен. Затим мора да је испунио све захтеве, који се траже од инжињера при примању у државну службу, да је најмање десет година провео у пракси, и да је потпуно телесно здрав.

С тога је сваки дужан уз своју пријаву, приложити доказе о месту рођења, о школској спреми, о годинама у пракси или служби проведеним и лекарску сведоџбу.

Рок за пријаву траје до 20 Марта 1892 год.

Од суда општине вар. Београда 13 Фебруара 1892 г. АБр. 2415.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пошто на држаној лицитацији на дан 17 тек. мца, за грађење друма за везу Крагујевачког са Шабачким друмом, није био довољан број лицитанта, то ће се ова лицитација понова на дан 11 Марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне држати у грађевинском одељењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеној пијаци).

Кауција 1800 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачуни и планови попречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 227 — 19. Фебруара 1892. год. у Београду.

На дан 12. Марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији грађевинског одељења суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеној пијаци) јавна усмена лицитација за откопавање земље до нове нивелете на палилулској пијаци.

Кауција 260. динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и план попречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГПр 248. — 20. Фебруара 1892. год. у Београду.

Суд општине вар. Београда продаваће путем јавне лицитације, а за наплату својих потраживања од Морена Албахари, Руже Табаковић, Петра Јефремовића и Наума А. Николића, ове лозове, што су у кауцију а за извршење својих обавеза положили, и то:

Морена Албахари 8 ком. лозова лутриских 3% под сер. 3910 бр. 33; сер. 4125 бр. 2, 3 и 4; сер. 4126 бр. 4; сер. 6255 бр. 33, 34 и 35.

Руже Табаковић 12 ком. лозова лутриских 5 од сто под сер, 6554 бр. 18; сер. 4031 бр. 38; сер. 4203 бр. 46; сер. 4276 бр. 36; сер. 4340 бр. 37; 38; сер. 3329. бр. 25; сер. 2767 бр. 5; сер. 1415 бр. 34; сер. 469 бр. 25; сер. 2334 бр. 37; сер. 3181 бр. 26.

Петра Јефремовића 1 лоз лутриски 3 од сто под сер. 6333 бр. 28.

Наума А. Николића 2 лоза лутриска 3 од сто под сер. 3915 бр. 17 и 18.

Продаја ће се вршити на дан 2. Марта 1892 г. од 2—5 сахати по подне, у дезитном одељењу општине београдске.

Од суда општине вар. Београда 11 Фебруара 1892 год. СБр. 2251. 2252, 2253, 2254.

На дан 16. Марта тек. год. од 3 до 6 сати после подне држаће се у канцеларији грађевинског одељења суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци јавна усмена лицитација за издавање под закуп општ. мајдана на топчидерском брду звани „Бела марама“.

Кауција 300 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр 178. — 28. Фебруара 1892. год. у Београду.

Пошто одбор општински у седници својој од 20. тек. мца. из законих узрока, није одобрио лицитацију за грађење калдрме дотераним и ломљеним каменом, циклоп тротоар и шеталиште (макадам) у Душановој улици, то ће се на дан 13. Марта тек. год. у грађевинском одељењу Суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци, држати друга јавна усмена лицитиција од 3. до 6. сати после подне за израду горе поменуте калдрме.

Кауција 5000 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови, предрачуни и планови попречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општ. вар. Београда ГБр 241. — 27. фебруара 1892. год. у Београду.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)

држан 6. Фебруара 1892. год. у Београду.

(Свршетак)

Никола Вулковић. Међу тих 5 људи ја би био за то, да се изабере једно стручно лице ван одбора, те да даје обавештења шта треба прегледати.

Ђока Димитријевић. Ја би предложио г. Светозара Милојевића начелника министарства Финансије, који је и раније био одборник и коме су сви рачуни познати, а за његов труд да му одредимо награду. (Чује се: Он једва и тамо стиже).

Раденко Драгојевић. Па нека то право избора једног лица ван одбора изабере сама комисија, ако јој буде нужно.

Никола Х. Поповић. Књиговодство је поднело извештај и дало средства којим ће све при прегледу постићи. Не треба им други са стране.

Љуба Јовановић. Незгодно је да бирамо са стране људе за овај посао и за нас саме, а после и због тога, што ми имамо у нашој средини човека, који је члан Главне Контроле, па кад може да предгледа рачуне целе земље може сигурно и општинске. То је г. М. Велизарић. С тога би предложио, да се он умоли да настане да се овај посо прегледа и да из те комисије не изостане.

Председник. Молим вас да се не упуштамо у претресање. Означите прво број чланова. Пристајете ли да буде њих 5? (Пристајемо). Сад молим вас кандидујте лица.

Светозар Ботурић. Ја кандидујем ова лица: Љубу Јовановића, Марка Велизарића, Мату Јовановића, Мику Банковића и Мићу Петровића. Ови су људи стручни за овај посао.

Председник. Усваја ли одбор ову кандидацију? (Усваја). Да раде пуноважно њих тројица. (Јесте).

Сад има једно важно питање да вам изнесем, које се тиче нашег прихода од аренде на стоку.

Молим вас да чујете молбу Росулека кобасичара, коју вам ја препоручујем нарочитој пажњи са економског гледишта. Тај Росулек занима се радњом кобасичарском и један део те своје производње експедирао је за Солун и то до 5—600 кила, па моли да му се помогне те да не плаћа аренду за ону стоку коју на страну извози. По моме мишљењу ово је питање од врло велике вредности и да би требало помоћи колико толико. Чујте шта он каже. (Секр. прочита).

К. Б. Мијаиловић. Овакву једну молбу господо треба акламацијом усвојити. Само срећа да имамо повише таквих људи, који производе наше прерађене извозе у стране земље. Србија би у економном погледу много боље стајала и страни свет знао би и за српску производњу, те би на тај начин и цела земља добила трговински бољи полет.

Овакву једну молбу поднео је и Никола Вуловић па и он тражи да се ослободи од плаћања аренде на производе које одавде одвезе у страну земљу.

Гавра Бркић. Ја се придружујем овом говору г. Косте Б. Мијаиловића и мишљења сам да се овоме човеку помогне.

Ђока Нешић. Господо. Што се тиче саме ове радње доиста би било олакшице тим људма који то раде. Но ја мислим да

докази поднети нису довољни за сигурност да је он баш од свега прерађенога еспапа донео т. ј. извезо на страну, може бити да је и што друго извезо, јер се из поднетих признаница не види да је баш прерађено свињско месо или кобасице извезо. С тога би молио, да се донесе одлука те да се пропишу правила, по којима ће сваки морати да пријави власти своју робу те да се она увери о истинитости, и кад се увери да му се одобри да не плаћа аренду. Ова сума коју сад тражи не треба да му се одобри

Председник. Ја сам ово сад изнео да се начелно реши, а што се тиче оног другог дела то ће се тек наћи начин како да се олакшица учини и колико.

Ђока Димитријевић. Пре свега треба знати сматрају ли се ово као трошарина или као аренда. (Чује се: као аренда). Ако је аренда онда мислим, да ми по закону немамо права да је укидамо. То је законом утврђено.

Љуба Јовановић Ни сам мислио да ће пасти ова примедба г Ђокина кад сам тражио реч, али ипак мислим да нам нико неће сметати да од нашег прихода што коме помогнемо.

Што се тиче саме молбе ја овако разумем, да би лако могли да решимо. Али како је г. председник напоменуо, да се ово питање има начелно да реши, да ли ћемо потпомоћи извоз наших прерађевина, онда је то питање мало шире и не можемо га одмах решити, јер не можемо да предвидимо све случајеве, које треба потпомоћи, а зна се да има случајева, које не би требало потпомоћи. С тога би предложио, да изберемо једну комисију па да је замолимо да ово питање проучи и поднесе своје мишљење, па онда да решимо. (Чује се: врло добро).

Светозар Ботурић. Ја се не слажем са г. Љубом. Овде је јасна ствар да је молилац извезао извесну количину и то не у Мокри Луг или Гроцку него ван земље. Ми треба овај предлог једногласно да примимо и не само за извезене кобасице да му аренду вратимо, него сам начелног мишљења да му се не наплаћује аренда ако докаже да је извезо маст и сланину. Тако мислим с тога, што ми имамо права да наплаћујемо аренду само на оно, што се потроши овде у вароши. Ја би овластио суд да се увери о извозу таког еспапа, па да поднесе одбору те да одобри те издатке. То је моје мишљење и држим да нећу погрешити, но ћу што више потпомоћи наше грађане, који могу да раде.

Јован Ђуровић. Почем је предговорник исказао све, што сам ја хтео рећи, то се придружујем његовом предлогу и за то сам да се одобри те да се свакоме ко што извезе масти, сланине, меса из Београда, да ми се врати наплаћена аренда.

Ђока Нешић. Мало пре, кад је председник, изнео ову ствар на решење, ми смо говорили и тако разумели о извозу наших прерађевина на страну — ван Србије, а овде је сад пала реч и кад се што извезе ван Београда. Ако се тако почне, онда верујте, господо, да ће приход од касанске аренде бити преполовљен. Све општине, господо, у Краљевини наплаћују аренду, али је не враћају, па не треба ни општина београдска. Ја сам противан мишљењу Ботурићевом, да се усвоји ово враћање аренде акламацијом, јер би могло бити доста злоупотреба и молим вас да се придружите предлогу г. Љубе Јовановића. те да се образује комисија која ће ово опширно прегледати и удесити један метод, на који ће се начин вршити ово ослобођавање од аренде или трошарине прерађевина, које се изван Београда извозе на страну.

Љуба Јовановић. Ја нисам мислио да ће ми се говор крљаво разумети, јер ја нисам ишао на то да помажем Богољуба Росулека, него сам хтео, да се удеси извесан начин, те да се помогне њему и другима, који прерађевине извозе на страну. Кад би се просто казало: да се све што се извози на страну ослобађа од плаћања аренде, то би било доста штета и могло би повући извесне незгоде; и са тога ја налазим да ми не би требали ово питање да решимо на пречац, него би требали да одредимо једну комисију која ће мало озбиљније да поразмисли о овој ствари и да удеси један начин на који би се нашим прерађивачима сировина помогло, а да се опет избегну злоупотребе, које би повлачиле штете за општину.

Милош Трпковић. Ја мислим да овога не треба ослободити од аренде, јер би онда требало сваког ослободити, који год што извезе на страну.

Ђока Новаковић. У први мах, кад је прочитана молба Богољуба Росулека, ја сам мислио да он тражи да се ослободи плаћања трошарине и био сам готов да гласам да се ослободи, али сад видим да он тражи да се ослободи аренде.

Господо, ми по закону имамо права да наплаћујемо аренду — колику наше је да одредимо. Кад би нам било могуће, да наше потребе намиримо другим приходима, онда би овај приход могли и напустити, те да учинимо олакшице онима који се том радњом баве; али мени се чини да то према огромним потребама које се имају подмиривати и према другим тешкоћама не може бити; па с тога сам мишљења да се одреди комисија, те да она проучи ову ствар и њима поднесе извештај: да ли се и у колико може ова аренда смањити за оне који буду извозили прерађен еспап на страну.

Гавра Бркић. Ја знам да се у свима земљама, сем Србије, помажу индустријалци и олакшавањем трошарине, ћумручине итд. јер без тога не би могли корачити. Овде се тражи једна мала помоћ и ми се устежемо да је укажемо.

Ја мислим, господо, да би ми ово требали оберучке да пригрлимо у интересу наше земље. Ово је један мајстор, који је учинио једну пробу да пошље свој еспап у Солун, те да види да ли може тамо да му се нађе прође. Таквих више неће бити верујте; а и он неће слати свој еспап у будуће ако му ово не одобримо. Ја сам за то да се помогне и треба да се помогне.

Никола Вулковић. Нема сумње, господо, кад би ми решили другче, него што молилац захтева, да би се огрешили о интересе вароши Београда и сваки би имао права да то исмева. Што се тиче извоза из земље, ја нисам зато да се ослободи, јер може да буде злоупотребе. Што се тиче извоза у друге земље, а особито прерађевина, кад узмемо у рачун да се једно кило свињског меса продаје код нас 80 и 90 пара дин. а кад се осуши, онда се дупло више скупље продаје, а то је продаје се по 4 динара, што је у интересу вароши и што би ја на сваки начин одобрио. Али да би то ишло што правилније, ја се придружујем мишљењу г. Љубе Јовановића, да се одреди комисија која ће да предложи начин контролисања овог извоза, те да одбор о томе донесе своје решење;

Светозар Ботурић. Кад сам говорио мало пре да треба ослободити аренде све оне артикле свињских и говеђих прерађевина, које се у Београду израђују, ја сам имао у виду да ми не можемо конкурисати у цени свињског меса касапима у Гроцкој и Аранђеловцу, него сам разумео извоз за иностранство. Нека се слободно господа не боје за извоз у унутрашњост, а што се тиче извоза за иностранство томе треба да тежимо и да се радујемо јер би од њега видела ваљу не само општина београдска и њени грађани него и цела земља.

Господо, напредне општине и вароши трговачке чине својим индустријалцима и прерађивачима све могуће олакшице дају им јевтин подвоз железницом, ослобођавају их од трошарине и т. д. само да могу извозити прерађевине и индустријске продукте ван свога места. Док се тако свуда у другом свету чини, код нас се непрекидно хвата за неке форме и неке комисије. Ја, господо, мислим да ову молбу треба примити и одобрити, што молилац тражи; јер ко није извозио ништа за Турску, тај и не зна какве су то тешкоће транспортовања Хиршовом железницом. И овај човек муке је видео док је ове ствари испратио до Солуна, па не тражи ову накнаду од беса и масних колача, него, што би без овога штетно. Ја мислим да би смо се огрешили о своју дужност, кад му неби вратили наплаћену аренду на оно, што није у нашој вароши потрошио.

Коста Б. Михајиловић. Ако не одобримо овоме прерађивачу ову молбу, ми ћемо га отућити из наше средине, пошто он мора да тражи радњу ма где било на страни, јер мора да ради. Ја мислим да треба да ослободимо од аренде маст и сланину и све што се извози ван вароши.

Д. Алкалај. Већина предговорника видим да је за тај предлог, јер узима да је ово питање врло важно по извоз наше земље. Не треба да заборавимо овом приликом да колико је ово корисно по извоз земље, да с друге стране може бити штетно по интересе наше општине. С тога овоме питању треба поклонити мало више пажње него што бисмо му могли поклонити сад.

Ми видимо да постоји један предлог у коме се у начелу признаје умесност овога захтева али се у исто доба предлаже комисија, која ће ово питање дубље проштудирати и изнети га нама на решење. Да је потребно упутити ствар комисији доказали су и предговорници од којих је сваки навео по неки нов случај, који ми нисмо знали, а које би комисија могла да сазна и предвиди. Ја мислим да око тога не треба дангубити, него да примимо предлог г. Љубе Јовановића или да решимо, да се не прима и тек у том случају могли би прећи на специјалну дебату.

Председник. Ово питање, као што сви видите врло је важно и ја сам сматрао за врло нужно да га изнесем пред вас. Из молбе се види, да има код нас раденика, који своје прерађевине могу да извезу и на страну; и са гога сасвим је умесно да се упути ствар комисији, која би је проштудирала и удесила тако, како ће бити у интересу места у коме су прерађивачи, него и у интересу целе земље. Сви ми слажемо се у томе да овакве радње треба потпомоћи. а како и на који начин? — то је ствар штудије и то ће нам предложити комисија.

Ја мислим, да нико од нас неће оспоравати умесност захтева да се неко осло-

боди од општинских терета, кад што прерађено извезе ван отаџбине. Шта више, ми смо без сумње, сви вољни да свом снагом помогнемо наш извоз на страну.

С тога, ако желите, можемо ставити прво ову молбу за ослобођење од општинске аренде, а после предлог г. Љубе Јовановића? (Чује се: предлог, предлог!) Предлог је његов у томе да се изабере комисија, која ће ово питање да проучи и да оцени да ли су ови докази довољни те да се Росулеку учини олакшица, коју тражи. Има ли кога против? (Нема).

Гавра Бркић. Ја сам предложио, да се ова молба одмах реши, а после да комисија да мишљење о другим случајевима који могу настати.

Д. Алкалај. Пошто мишљење комисије може бити противно овој молби, онда за што ми не би сачекали то мишљење, па онда да молбу решимо?

Раденко Драговић. Молилац моли, да може оно што је извезао до сад да прими у новцу и о томе треба да се реши. Ја мислим да се његова молба може вечерас свршити.

Милутин Марковић. Кад смо усвојили предлог Љубе Јовановића онда значи, да смо ово питање у начелу решили, а како ће се оно остварити па да буду заштићени и интереси општине и интереси појединих наших грађана у приликама, кад извозе своју робу ван земље о томе нека промисли комисија и нека нађе начина да се обезбеди и један и други интерес с извесним правилима, која ће одбор утврдити. По овој пак молби, као што је лепо казао г. Алкалај, не треба да решавамо пре но што поднесе мишљење комисија, јер би могло бити и супротно нашем садањем решењу. Кад се расправи начелно питање, не треба га више потирати другим решењем по појединој ствари. Према овоме мислим да ово питање не можемо сад решити, докле га комисија не проучи; а односно саме ове ствари ја бих имао само да поменем оно, што су г. Ђока Нешић и још један говорник врло лепо напоменули, т. ј. кад би узели изнету молбу и декларације и т. д. па их уважили, ко нам јамчи да је молилац у истини извезао онај еспап, који је у декларацији означио. Ми у пословима општинским не смемо показати наивност и лаковерност, кад знамо шта се посведневно ради при тим експедицијама само да се избегне плаћање трошарине. Извози се камен а декларира се шећер и ми враћамо трошарину наплаћену на шећер. То бива посведневно Место шпиритуса и ракије извози се вода и шта ти ја знам само да се на такав варљив начин врати трошарина од општине, која је пре тога наплаћена.

Господо, ова питања нису мало важна, него су веома тешка и озбиљна и зато бићемо веома задовољни, ако то све буде могла комисија предвидети правилима. Сумњам да ће моћи предвидети све случајеве правилима те да се избегну злоупотребе, а да се сачувају интереси општински, а унапреде ови људи, који извозе нешто ван земље. Дакле, упутимо овај предмет комисији и сачекајмо њен извештај

Раденко Драговић. Нећу да тврдим да нема злоупотреба при извозу, но може бити и то бива и злоупотребе се чине са артиклима који долазе са стране. Али ја се не могу сложити да су се могли и ови артикли, који се код нас израђују и који су послати у Солун лажно декларирати и да се пошље место меса камен и т. д. Ове ствари примила је агенција српска и тамо изложила продаји и са тога ја мислим да треба ова молба још вечерас да се реши.

Светозар Ботурић. Што г. Марковић каже, да би могли панети штете интересима општинским, ако би могли веровати декларацији ове молбе, ја не мислим тако. На против, мислим да би у општем земаљском интересу било да се потпомогне извоз наших прерађевина на страну. И држава наша, господо, ослобођава регала на дуван све оне, који извозе дуван у друге земље. При извозу дувана одређује се један чиновник или стражар, који настоји да се оно, што је намењено на извоз на страну навезе на Саву за превоз у Аустрију и лицу, које то учини, враћа се државна трошарина, а да ли ће он после тај дуван да прокријумчари у Србију, то се државе не тиче при повраћају трошарине, јер она зна да има своје органе, своје финансиске стражаре који то бране и који то не дају. Кад се тако чини с дуваном право је да се чини и с другим артиклима и њихов извоз треба да контролишу добри чиновници, ако их немамо добрих и поштених, онда смо ми криви и наша ће бити и штета, али је право да се извозачу врати аренда. Ја мислим да треба да решимо по овој молби јер је умесна и факт је да је извезао прерађевине за Солун.

Председник. Па и ако се комисија одреди, опет може се решити у идућој седници. Молим вас да се више не упуштате у говор.

Гавра Бркић. Мој је предлог да се сад одмах реши, а г. Љубин је да се да комисији.

Ђока Новаковић. Мени се чини да би била врло хрђава пракса, ако би то усвојили да се одмах неко ослободи од плаћања аренде или таксе. Ако се то усвоји онда ће по овом примеру потрчати и остали, као што је био пример за акциз. Дакле свакојако треба комисија да проучи тај предлог, да ли се може смањити приход или не и да ли ми у опште према нашим великим издатцима можемо да напустимо какав приход а у исто време да не наиђемо на друге тешкоће.

Председник. Стављам на гласање. Ко је за то, да се повери ово питање комисији нека гласа „за“, а ко је да се одмах реши нека гласа „против.“

Гласало је 14 „за“, 10 „против“ а 1 отишо.

Дакле већина је да се упути комисији.

Сад молим вас колико лица да буду у комисији. (Чује се: тројица). Усваја ли одбор то? (Усваја). Која лица да буду? (чује се: Алкалај адвокат, Мића Петровић и Гавра Бркић). Усваја ли одбор? (Усваја).

Сад имамо једно хитно питање за грађевинске послове. У «лимарској“ улици настало је питање регулације. Комисија је поднела свој извештај. Изволте чути. (Секретар прочита).

Светозар Ботурић. Ја предлажем другу комисију и то: Ђоку Новаковића, Милана Петровића и Илију Ђорђевића предузимача. Комисију предлажем с тога, што се предлаже да се једна нова кућа сруши.

Председник. Ви сте чули у овоме извештају шта се жели постићи. Грађевински савет као последња власт одобрио је план регулације и наредио да ова улица буде широка 12 метара у место 10. Питање може ли се то од стране општине спорити. Ако тако почнемо свуда спорити, онда од нашег плана неће бити ништа. Као што сте видили комисија је примила оно, што је грађевински савет наредио, а то је да буде широка 12 метара. Ако ово не примимо не можемо обележити осе. Дакле то питање колико треба да је широка улица ми несмемо да кваримо. Кад комисија предлаже да се доња страна шири, онда то треба усвојити, јер би иначе морали рушити веће куће, а то би много коштало.

Илија Ђорђевић. Нама је све једно јер и с једне и друге стране рушиле би се две велике куће. (Инжињер објашњава).

Гавра Бркић. Ја увиђам да ће општина морати да подноси терете. Све ове куће то су из скорашњег времена и како је линија издавата изгледа, као да нису били инжињери, него као да сам ја ту линију давао. Једна кућа изашла више друга мање — (Инжињер објашњава).

Илија Ђорђевић. Ја сам да се доња страна сече.

Светозар Ботурић. За што би бегали од нове комисије. Ствар је врло важна.

Филип Васиљевић. Ја би питао г. председника, да ли општина баш мора да прошири једну улицу као што каже тај грађевински савет (чује се: мора). Па добро. За што ми не би умолили г. министра грађевина, да он одустане од тога.

Председник. Па ја сам већ казао, одређена је комисија, која према већ одређеном регулационом послу има да постави сталне тачке. Она каже: то је белега одакле мора да се мери. Сад ова комисија налази, да ће за општину бити корисно. Место с једне стране да се сече с друге. Ми морамо чувати регулациони план, и не можемо више од њега одступати. Ти си г. Филипе и ми сви тај план потписао, и сад морамо тако да радимо. Држим, да у овом погледу можемо само казати комисији: Хвала што је то предвидела.

Никола Вулковић. Ја би предложио да се овај извештај комисије пошље грађевинском савету, и да му се напомене, да је ова линија пројектована на 10 метара да су ту две велике куће направљене па би било врло штетно да се руше, ако би остала ширина 12 метара и да молимо да одобри на 10 метара. Ако одобри онда добро, а иначе да усвојимо извештај комисије.

Председник. Усваја ли одбор ово мишљење г. Вулковића, и ако не одобри на 10 метара, онда да се усвоји мишљење комисије? (Усваја се).

Односно оса има овде модел какви треба да су. Ако вам се допадну онда да наручимо да се направи. То се тражи одобрење с тога што прелази вредност, коју он може да погражи.

Председник. Одобравате ли да држимо другу лицитацију за набавку кола? (Одобравамо).

Сад о цени леба.

Ви сте тражили да се смањи цена, изволте сад сами решити.

Јован Ђуровић. Ја мислим, почем је цена жита 19 динара 100 кила, да не треба смањивати цену лебу.

Гавра Бркић. Дајте нам цене садашње прибављене с пијаце и од трговаца.

Светозар Ботурић. И ја сам то исто хтео да тражим, јер је нужно да знамо цене жита и цене брашна.

Председник. Секретар каже да није то прибављено због тога што није било у оби-

чају досада; одборници вели сами знају колике су цене и они одређују.

Сава Вељановић. Цена је жита 19 динара а брашно је каоје било и раније.

Светозар Ботурић. Господо, овде је реч о лебу и о пијачној цени жита и брашна, и ми смо требали да добијемо те податке, које смо тражили у прошлој седници. Председништво је обећало, да ћемо сад ствар свршити и пошто је ово врло важно питање, ја мислим да је оно требало да прибави и све нужне податке, који су нам нужни за решење.

Председник. Како сам сазнао од секретара прошле седнице г. Вулковић је предложио да се цена лебу смањи, али је остављено да се то данас реши. До сад је практиковано да се кад одборници сами предлажу смањење да се тад не прибављају ови податци, јер се претпоставља да ови знају цене жита и брашна, но кад то није учињено спремиће се за идућу седницу и онда решите ствар.

Састанак закључујем.

држан 10. Фебруара 1892 год.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Отварам седницу и молим вас да саслушате записнике последњег састанка.

Секретар чита.

Председник. Прима ли одбор прочитани протокол? (Прима)

Изволте чути нека тражења суда о владању и стању извесних и окривљених лица и молбе појединих лица за уверења.

Секретар чита (за које се лице траже уверења, и шта је решено, види се из штампаног протокола од данашњег састанка)

Председник. Изволте чути неколико захтева, да се извесна лица разреше од дужности у црквеном одбору, а друго место њих одреде.

Секретар чита

Председник. Имамо сад прво да решимо о попуни места код вазнесенске цркве које је потребно попунити лицем вичним за деловоћу. (Поп Таса Капетан-Спасић кандидује ђакона, Перу Милојевића — Прима се)

Код цркве Ружице у граду има да се образује црквени одбор, по закону о црквеним властима.

Поп Таса Капетан-Спасић. По овој ствари и ја сам водио преписку с војним протојерејом, и први пут је тражено од стране старешине цркве да се пише општинском суду и тражи да он образује црквени одбор, што сам и ја учинио. За тим је опет дошла изјава команданта града, у којој каже да он не сматра, да је црква Ружица општинска него војна црква, те с тога је он изабрао тутора, коме је предао рачуне итд. Према томе, а са различитог схватања, овде постоји један сукоб између општине и команде о питању: чија је црква? Истина црква Ружица служи великим делом за војску, али тамо има доста грађана, који највећи приход дају тој цркви, и ја мислим да туторе треба да поставља општина а не војена власт.

Председник Ја мислим, да је то ван спора, да је црква Ружица црква, која припада општини, јер тамо има грађанства које живи у граду, који посећавају ту цркву, а има их, који и из вароши тамо иду. По томе, дакле, и треба општина да одређује црквени одбор, без икаквих обзира на то, што се у Ружици цркви врше свештенодејства за све одељке војске тамо. Ја налазим дакле да ми треба да одредимо овај одбор без икаквих обзира на ово и оно, а ко хоће да се спори с општином, нека то чини надлежним путем.

Поп Таса Капетан-Спасић. Ја сам примио од војеног проте и неке рачуне, али ни сам хтео да их предам тутору, кога је командант изабрао.

Др. Павао Поповић. Ја не бих приступио одмах избору тутора с тога, што постоји спор између команданта града и општине, како рече г. Капетан-Спасић, него бих сачекао докле се тај сукоб не изравна.

Председник. То је приватно саопштење али о томе у акту нема ништа. Ја бих молио да поп Таса или ко други кандидује лица за тај одбор.

Мијаило Ђорђевић. Пошто је дорћолска црква срушена, а за њу постоји већ одређени одбор, то би он могао овом црквом да управља, пошто је у близини.

Поп Таса Капетан-Спасић. Да наведем још један разлог у прилог тога, да црквени одбор треба да одреди општинска власт. У закону о црквеним властима стоји, да црква која нема прихода довољно, добија допуну потребну од општине, са тог разлога ваљда и црква градска није никад до данас под војном управом него под општином, и сад, кад би се ова црква уступила у старање команданта града, општина не би могла да има ону обвезу, коју је закон ставио. Имам још да наведем, да ова црква има таквих прихода, да по томе може да се мери са првим црквама. Тамо уз цркву има један извор, где долазе многи и дају прилоге, и ја сам слушао где један човек каже, да би дао 120 динара месечног прихода, кад би се то давало под аренду. Такав приход уступати неком другом ненадлежном било би неоправдано тим мање, што је општина дужна да код сваке цркве има црквени одбор.

Председник. Колико треба чланова? (чује се: десет). Сад вас молим да кандидујете 10 лица.

Поп Таса Капетан Спасић. У акту самом, ваљда оштипком пера, стоји, тражи се један тутор.

Секретар чита из акта: „да се за старање о имовини црквеној одреди један тутор."

Мика Банковић. Може ли то да буде кад у закону стоји, да треба да буде црквени одбор од десет чланова?

Председник. Пошто се види да овде има неке нелотпуности, то би најбоље било да овластите општински суд, да одреди овај одбор, или ово лице, пошто се увери, да ли треба да се одреди једно лице или десеторица. (Овлашћује се председништво).

Сад долази да се место Стевана Ивковића, одборника у палилулској цркви, који не долази да дужност, одреди други. (Одређује се Пера Јовановић бакалин)

Председник. Изволте чути један акт упућен од г. митрополита односно места за цркву на дунавском крају. (Секретар прочита.)

Вама је знано, да је одређено место за цркву на дунавском крају онде, где је била сака чесма.

Сад има једна молба од 150 и више грађана из дунавског краја упућена на г. митрополита, да се одреди место за цркву на плацу тако званом „Гушина башта". Оно је на „Душановој" улици и са свију страна опкољено је улицама. Наравно г. митрополит није хтео да се упушта у оцену овога предмета, него је упутио општини да она одреди једну комисију и од своје стране одредио је једног повереника — у лицу г. Тасе Капетан Спасића члана духовног суда.

Поп Таса-Капетан Спасић. Можда одборницима није познато ово питање о цркви. Ја нисам раније био одборник па и не знам како је ствар текла, но чини ми се да је некакав споразум био између црквеног одбора и општине. Они из црквеног одбора раде нешто без да зна општина. Поднели су молбу да онај плац где је била црква поделе на плацеве и да га продаду приватним људима. Ја сам решење тога задржао и саопштавам овде да знате шта се ради и да то имате на уму.

Председник. Као што сте чули овом саопштењу г. Капетан Спасића може се веровати. Али што се тиче земљишта тога где је била црква св. Александра Невског и земљишта код Сака чесме та размена није формално свршена, но само је начелно између црквене власти и општине уговорена. Ја сам чуо од једног члана ту исту напомену, али опет ни један посао не може се на том земљишту извршити а да се не јави општинском одбору, јер црквени одбор није тако самосталан да не чека одобрење општинско. Оно је један орган општински, који има у задатку да води црквене интересе и општинске. Дакле он не може делити и продавати речено земљиште без пристанка општине. Међутим знано је, да је одбор општински ту размену учинио у тој цељи, да тамо где је црква била подигне школу, а код Сака чесме цркву. Но да више о овоме не говоримо, а ја благодарећи г. Спасићу учинићу корак потребан.

Поп Капетан Спасић. Црквени одбор по закону сам рукује тиме и може да чини размену и продају. То нек се зна овде и и ако није размена формално свршена неће се моћи одбор помоћи кад сад они одричу. Треба општина да има црно на бело.

Председник. Може ли шта учинити одбор или не може то ћемо видити. Но то је друга ствар. Сад вас молим да изберете повереника, који ће расправити питање о местима. (Чује се: г.г Никола Р. Поповић, Милутин Марковић и М. Капетановић) Усваја ла одбор ову кандидацију? (Усваја).

Сад изволте чути једно писмо које сам добио од трговачког удружења. (Секретар чита.)

Из овога писма видили сте, да се трговачко удружење обратило општини молећи да општина београдска као и други својим прилогом помогне оном задатку, које оно узело на себе тражећи помоћ за ону браћу Русе, које је у извесним пределима задесила глад.

Као што сте из овога писма чули држим да га за оваке хришћанске дужности треба да се и општина одазове помоћу па ма колико да је, она ће бити знана, она ће наћи одзива, нарочито ми Срби треба да чинимо не само према браћи Русима, него и према другим крајевима.

(свршиће се)

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА)

Држан 21. Октобра 1891. год. у Београду.

(Свршетак)

Дим Најдановић. Ово је са свим корисно и добро за трговину и треба да се уреди, само ја мислим да треба направити обашка магацин за оно пиће што долази железницом.

Председник. Ако се доцније увиде какве тешкоће можда ће се и то учинати, за сад морамо се задовољити само с овим једним.

А. Одавић. Односно напомена да би требало да имати магацин и на железничкој станици и на савској обали, имам да изјавим да се и сам слажем с тим да би их требало имати, али ваља имати на уму да данас сваки трговац и други који добије вино железницом он га товари и носи у свој подрум, те дакле те потребе у магацину за сад нема.

Председник. Доиста ти људи сад носе вино у своје подруме али без плаћене трошарине. Општина их мора кредитирати на меницу па да трошарину плате кад што продаду. Тако може много трошарине и да пропадне. Овако кад има антрпота, они ће све ту сместити и носити кад им колико треба плативши трошарину.

Гав. Бркић. Молићу: је ли тај план скицирало инжињерско одељење општинско па после дат управнику трошарине те је позивао ликеранте да даду цене? (јесте).

Ја мислим пошто је намерна општина да прави више магацина тврђи и бољи по плану задужења, то ово није потребно сад правити и од оваке слабе грађе. И после што би ми ово правили привремено и на туђем земљишту с кога их морамо по времену да дижемо? Како се трпило до сад да се трпи и од сад.

Председник. Одобравате ли или не одобравате ово? (неодобравамо.)

Јов. Тадић. Не треба да се варамо. Овде је рачун чист и ми ово треба да одобримо. Општина неће изгубити на овоме јер ће од ових магацина примати кирију. Међутим те друге реформе, с којима је у свези и грађење магацина, сви знамо да се неће остварити све за две три године за које време ми можемо примити више кирије него што зграда кошта. А најпосле нека и не узмемо толико него половину опет неће бити штете, јер ћемо учинити грдне олакшице општини и трговцима.

Дим. Најдановић. Ја се слажем с предлогом ако се и код железнице направи магацин.

Председник. Одобравате ли ово у принципу? (одобравамо).

Гав Бркић. Но с тим да се грађење уступи конкурсом а не овако по понуди Шиљанског или кога другог.

Председник. Тако ће се и урадити.

Милутин Марковић. Ја мислим да не врши ову лицитацију управник трошарине него општински суд као и остале лицитације. У осталом ваљало би имати на уму да ми правимо грађевину на туђем земљишту, што не може наћи оправдања за оволики издатак.

Председник. Ми имамо написмено одобрење од министра да ово учинимо. Шта више ја сам код министарства финансија нашао таквог одзива, да је оно спремило предлог да нам се то земљиште уступи у својину а у накнаду за она земљишта која смо ми дали држави. Предлог ће се поднети скупштини кад се састане.

Ник. Р. Поповић. Да се прими овај предлог пошто су изгледи да ћемо ово земљиште добити у својину, на чему треба живо порадити.

Председник. Одобравате ли овај предлог? (одобравамо) И то хоћете ли да општински суд ово сврши или управник трошарине? (суд). (чује се: а шта је с Најдановићевим предлогом?)

Ник. Р. Поповић. Управник трошарине предложио је да се подигну магацини на савској обали и о томе се предлогу решава. Кад с тим свршимо ми можемо Најдановићем предлог решити ако он то тражи.

Гавра Бркић. Кад се ово реши онда отпада Најдановићев предлог? (не отпада).

Председник. Ко је за то да се одобри подизање магацина на савској обали с напоменом г. Милутина Марковића да лицитацију изврши општински суд и г. Поповића да се поради на уступљењу земљишта општини, тај ће казати за, а ко је против — против?

Ја ћу да ставим ово питање на гласање:

Ко хоће да се гради на савској обали, тај ће гласати „за“, а ко хоће да се граде 2 магацина и на Сави и код жељезнице, тај ће гласати „против.“

Гласало је 10. за један магацин а 4-рица за два. И тако усвојено је, да се гради један магацин на савској обали.

Сад је на реду питање о ликеровању дрва. Ви знате да се појавила једна незгода. Ликерант дрва, ликеровао је дрва од разне врсте, а одбор је одлучио од једне. То је учинио с тога, што му није саопштена друга одлука одборска. Ја сам узео о томе извештај и изволте га чути.

Гавра Бркић. Ви се удаљујете од дневног реда.

Председник. Ово сам изнео као хитну ствар с тога, што је тако решено у прошлој седници на предлог Раденка Драгојевића, а после и с тога, што се то питање мора одмах расправити, пошто је наступило ладно време, те треба дрва да има код сваке школе, да не би деца зебла. (Чује се: врло добро).

Чујте дакле извештај. (Секретар прочита).

То је односно саопштења како је ова ствар текла.

Разлика је у одлукама та, што је у првој одлуци решено да дрва буду мешана: букова и јасенова, па је у другој одлуци одступљено од тога и решено да буду само букова. Ту одлуку није чиновник општински на време саопштио и тако ликерант знајући само за прво донео је извесну количину мешаних дрва и то једанпут 336 хв. букова а 36 хв. јасенова, други пут 218 и по јасенових и 10 скоро 11 хвати букова. Свега је предао 234 и по јасенових а 347 хв. буковых.

Односно цене и једна и друга имају цену једну исту по 26 дин. и то на месту. (Чита цене и једних и других дрва код разних трговаца.)

Према овоме види се да није велика разлика у цени. Према овоме молим вас да одобрите тај поступак, да би могао наредити да се ради даље шта треба.

Односно слагања дрва о чему и комисија говори да нису добро сложена, нека одбор овласти комисију да натера ликеранта да накнади разлику.

Н. Р. Поповић. Према овом извештају општинског чиновника, који није саопштио два одборска решења. (Чује се: није два него само треће). Добро. Треће Али у одборској седници поглавито је вођена брига о ономе, зашто ликерант није слагао дрва између која него међ крстовима а у реферату томе од тога нема ништа.

Друго у реферату није ништа казано о узроцима за што тај чиновник није саопштио и последњу одлуку ликеранту.

Прва је одлука саопштена 26. Августа и измењен је услов у неколико, па је одбор донео одлуку да се и та измена ликеранту саопшти, па ако неће да пристане на измену услова, да се држи друга лицитација.

Кад је та прва одлука саопштена г Ђеловићу није држана друга лицитација а све је било до 2. Септембра ове године. До 2. Септембра није ни вукао ликерант дрва, већ је вуко нешто у Септембру а нешто у Октобру месецу — дакле зна се, да је чиновник општински имао довољно времена и могућности, да и треће решење, које је било 12. Септембра саопшти дотичном. О томе се у реферату не говори ништа и хоће се да пређе без ичега ћутке. То је једно.

Друго. Општински одбор донео је решење, да се достави дотичним управницима школа да одреде место, где да се слажу дрва и да пазе, како да се дрва сложе. То решење није ни један управник добио.

Треће. Кад је дошла комисија да прегледа дрва да ли су добро сложена звати су сви управници школа у општински суд, да им се то саопшти, а таква одлука одборска није била, већ да дотични управник чека на дотичном месту. Због тога управници нису ни дошли те није ни вршено онако како одбор жели и како је решено.

Дакле кад се узме, да је било довољно времена за саопштење; да управницима школа није саопштено решење како треба, и напослетку да су сви управници звати за тај посао у општински суд ради прегледа дрва, онда је ту и сувише неправилности од једног општинског чиновника и такав чиновник треба с места да се казни.

Оваква једна неуредност довела је до овога стања, да једна школа позајмљује дрва од друге и да су се морала општинска кола одводити на друге послове. Тако ја сам из дорћолске школе дао кола те су носила дрва у другу школу, а том неуредношћу и општина и ликерант што је чекао неколико недеља да му се дрва одобре и довео одбор у неприлику да мора да прими и она дрва која није погодио.

С тога ја мислим, да је дужност општинског суда да таквог неуредног чиновника казни, па и тражим да се казни, пошто поднети извештај неправда ни једну неуредност. Ако има одборника да ме у овом тражењу потпомогну добро, — а ако нема онда је друга ствар. (Чује се: треба да се казни)

Председник. Дозволите ми да кажем да је комисија поименце позивала и имала позив. Управници школа позвани су онако како г. Никола каже. Позвани су сви једним позивом и то за 6. Октобар да приме дрва потребна за суд.

Други позив био је за све да дођу у 3 сахата по подне у рачуноводство суда као комисија за преглед и пријем дрва и поднесу извештај.

Н. Р. Поповић. Тај други позив био је у реду. Ја нисам на то ни ударао, нити сам се на тај позив ослањао у моме говору.

Председник. Није нико извршно како је требало него по старијем шаблону усвојеном од уређења општинског суда.

Тим је доведена одборска одлука у тешкоћу извршења тим пре што последња одлука није извршена или је извршена пошто је лиферант сва дрва пренео.

Што се тиче питања: за што није саопштена последња одлука одборска, то се правда практиком по којој се не извршује ни једна одлука одборска док се записник одборске седнице не прочита јер често пута одбор промени своју одлуку пак извршење мора да је сагласно промени. Ова је одлука донесена 9. а одбором потврђена 16. — дакле се је изгубило нешто у времену али и после тога времена није саопштено.

Н. Р. Поповић. Зна ли се колико је хвати дрва лиферант превукао у Августу месецу? (Ништа). Колико до 16. Септембра.

Председник. По извештају комисије он је донео 640 хвати до 6. Октобра. У осталом он је се с тим журио да што пре до новаца дође.

Н. Р. Поповић. Због рђаво сложених дрва и донесених од јасеновине место букових које је одбор изабрао, морала су општинска кола 4 дана да вуку дрва по разним школама и надлештвима општинским. Ко ће платити ту дангубу момака и рад колима. И ко ће да надокнади мањак у дрвима за то, што је лиферант слагао између крстова. Ја се сећам да је речено да мора да буде сура од суре далеко да може човек да прође. И то није урађено те се не може да цени колико су поједине цепанице дугачке. Ко за то одговара?

Председник. Комисија је констатовала да дрва нису добро сложена. За то ће лиферант бити дужан да по њеној оцени дода 3 на 100. Што је ово или оно неупутно урађено, криви су чиновници који су одлуку општинског одбора рђаво или неблаговремено извршили и ја њу онога ко је крив казнити.

М. Марковић. Није главно питање ко ће да одговара, ма да ја мислим да одговорно лице треба да буде кажњено — него је главно како ћемо ову ствар да расправимо. Питање је да ли да уважимо ову предају дрва јасенова место букових а односно слагања да овластимо комисију да захтева да се по уговору сложе. Ако има и какве штете за општину, онај ко је крив нека плати.

Према ономе како је у извештају ранијем речено да су јасенова и букова дрва једнаке каквоће и цене, ја мислим да треба да их и примимо место букових а по нешто јефтинијој цени, по којој их је и сам лиферант био понудио.

Што се тиче слагања дрва, ту комисија има права да захтева да се сложе тако, да се могу премерити и да им је слагање по уговору.

Односно ове главне ствари ја се слажем с г. Николом и молим да се тако учини.

Председник. Ја сам напоменуо да комисија предлаже да лиферант да 3 од 100 на име лошијег слагања дрва. Примате ли то? (примамо; не).

Дим. Најдановић. Ја сам гледао ова дрва и како су она сложена ја не бих пристао ни 15, а камо ли 3 од сто вишка.

Јован Тадић. Пре него што би смо прешли на решење ове ствари треба да видимо ко је крив? Треба да нам одговорни чиновник објасни, како је лиферанту нашу одлуку саопштио и кад и за што му је саопштио само прву а није и другу? — те да би смо ми могли правилно оценити ствар и одлуку донети.

Ово је вршио чиновник Павле Станковић и он би требао да објасни.

Председник. Чиновници су били позвани да ову ствар сврше; они су под мојим налозима, по моме наређењу поднесен је и извештај и према томе и вашој оцени ја њу да поступим, али немојте улазити у испитивања чиновника, јер то не би била ствар одборова већ председништва и суда а они неће пропустити да за доказану несавесност или нехат казне одговорног.

Гавра Бркић. Пошто се тврди да дрва нису правилно сложена, ја мислим да ми та дрва не морамо примити према уговору док их год не сложи како треба о своме трошку. Дотле нити треба да му дрва примамо ни да их плаћамо.

Јован Тадић. Ја мислим да сте ме разумели у моме малопрашњем говору. Ја нисам позивао пред нас чиновника да га ослободимо одговорности или да га казнимо него сам рекао: да би смо знали како да се понашамо према лиферанту, нужно је да нам дотични чиновник објасни ствар.

Овако не знамо ко је крив: да ли чиновник или има нешто и до лиферанта.

Председник. Сва је кривица до чиновника што није саопштио одлуку одборску лиферанту да ће се букова дрва узети. А кривица је и у томе што није управитељима школа казао да је лиферант дужан да слаже дрва између кољa.

За те кривице ја њу га и казнити.

Раденко Драговић. Није потребно да се упуштамо у разбирање ко је крив, кад имамо права да од председника захтевамо одговор, за што одборска одлука није правилно извршена. Председник нам је сам изјавио ко је крив и обећао да ће кривца казнити а ми сад имамо да чујемо извештај комисије о томе колико је лиферант донео букових а колико јасенових дрва и да решимо примамо ли и јасенова.

Председник. Ако желите могу вам прочитати извештај. Ја сам вам већ све реферисао и казао колико је донео једних дрва а колико других. Казао сам да је комисија казала да није по условима слагање дрва извршено и да комисија предлаже да му се мање за толико плати или да толико још дрва донесе. Дакле са 3 процента.

Дим. Најдановић. Кад комисија прими да му се одбије 2—3 од сто процента, онда то је хрђава пресуда. Но ја би био за то, да ако није лепо сложио, да га натера лепо да сложи.

Андра Одавић. Кад сам гласао за извештај комисије, ја сам се кретао у томе, да у комисији има човека стручног за тај посао, а то је на Раденка Драгојевића.

Гавра Бркић. Ја би молио г. председника или одбор, да одреди другу комисију те да прегледа дрва, па ако није добро сложио, да се натера да допуни.

Ф. Васиљевић. Комисија брани интересе општинске као и ми сви.

Председник. Ја сам мало пре казао, за што сам одступио од дневног реда и ово питање изнео, а то је због тога, што је наступило хладно време — дакле ради деце да могу школе радити и због тога сам и наредио да се овде у општинском суду једна сура иструже и одмах носи по школама. Молим вас да узмете све па и ово у оцену и да донесете одлуку.

Н Р. Поповић. Према ономе, како је у мом крају на 5 места сложио лиферант дрва, држим, да је комисија била строга кад му узима 3 од сто. Тако исто мислим и према слагању на геразије — за друга места не знам.

Но кад је комисија нашла да треба 3 од сто, онда је то довољно и према времену садањем и према томе, који се тим дрвима греје, а то су деца, мислим да одбор нема шта да примети на извештај. Иначе ако овако и даље остане морају се деца распустити. (Чује се: Она и иначе не иду у школу због ове болести).

Председник. Дакле на чему да останемо.

Г. Бркић. Према говору г. Николином, који каже да су дрва због зиме за децу потребна, ја сам за то, да се од донетих дрва узме 2—3 хвата и употреби на огрев, а остало да се све наново мери.

Председник. Ја њу да ставим на гласање.

Ко је за то, да се усвоји комисијски извештај гласаће „за“ а ко је против нека гласа „против“

Дакле гласало је 8 „за“, 3 „против“ а двојица се уздржали од гласања

И тако усвојен је извештај комисије.

Састанак је закључен.

Овај састанак трајао је до 10 сахати у вече.

Држан 28. Октобра. 1891. године у Београду.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић почетак у 6 и три четврти по подне.

Председник. Изволте чути записник прош. састанка.

Секретар. Чита (прима се).

Председник. Изволте чути резултат држане лицитације за прављење магацина за пиће на Сави. о коме смо решили да се прави.

Секретар чита. Петар Вељковић понудио цену најповољнију.

Председник. Ја сам вам споменуо да је један предузимач још раније понудио цену која је 5 од сто јевтинија од предрачунске. Та је цена повољнија и од ове што је изишла на лицитацији, по којој се Петар Вељковић прима најјевтиније посла. Тај предузимач — Шиљански, није се јавио да конкурише лицитацији а био је тамо како ми јавља г. Смедеревац и по томе остаје или да примимо ову понуду Петрову или да држимо ужу лицитацију између те двојице.

Соломон Азријел. А колика је била предрачунска цена? (17576 дин).

Бока Новаковић. А за што Шиљански није био на лицитацији?

Председник. Он је био али није лицитирао вађда с тога, што је његова понуда боља од ове Вељковићеве, И сад ако хоћете можемо га питати хоће ли он по понуди пристати да ради или да држимо ужу лицитацију између њега и Вељковића?

И. Цветановић. Ја мислим да треба позвати онога на коме је остала лицитација

и онога што је учинио ранију понуду па да се држи ужа лицитација између њих.

Раденко Драговић. Ја бих био за то да се упита Шиљански остаје ли при понуди па ако пристаје, да му се уступи или да се нареди друга лицитација, али никако не бих пристао да се држи ужа лицитација између њих.

К. Главинић. Прошле седнице нисам био у седници и молио бих да ми се објасни: где се мисли подићи зграда? од каквог материјала и кад се мисли градити?

Председник. Магацин би се градио за смештиште пића на Сави на ономе отвореноме земљишту државном на коме стоји бурад винарска. То земљиште обећао је г. Министар финансија уступити општини у накнаду за друго које што је држава добила од општине. Зграда би била дакле привремено на туђем земљишту — државном, док се не би испуниле формалности о преносу истог земљишта на општину. Градила би се од једне цигле. Користи отуда објаснио сам прошлог пута. Било би олакшано трошаринској управи накнађивање трошарине на пића а и трговцима би било добро, јер им бурад с вином не би морала лежати по пољу као сад. Увиђајући велике користи од овога магацина, одбор је прошлог пута одобрио да се прави и у тој цељи је и држана ова лицитација. Ко довезе вино, ту би га сместио и кад га прода он би платио трошарину. Што се тиче питања кад се мисли подићи имам да изјавим, да би то требало учинити у року од 10 дана.

К. Главинић. Задоцнили смо се с овим. Кад се није могло раније да сврши ово зидање, ја не бих смео да пристанем да се то сад учини. Најбоље чекати до пролећа. Овде има зида за 7000 динара дакле има доста зидарског посла, који не мислим да треба зимус вршити.

Дим. Најдановић. Примедбе г. Главинића умесне су и ја нисам за то да се зида зимус већ на пролеће.

Љуб. Јовановић. Ја сам за то да се не зида сада јер време није повољно и та би зграда била на незгодном месту.

Председник. Прошле одборске седнице решено је да се магацин зида и сад то и не треба да долази у питање ако нећемо да нам се пребацује несталност у раду можемо говорити о ценама, року, изради итд. али о неграђењу никако.

Јов. Станковић. Ми смо, одобравајући лицитацију, мисли ли да ће се градити при лепом времену.

Председник. Дозволите ми да вам објасним оно што сам и прошле седнице објашњавао. Ово што управник трошарине тражи и што смо ми решили да се узме у рад, није од нашег Ћефа проистекло или што ми налазимо да је сад време зидању, него за то што нас невоља на то приморава ради олакшице управи трошаринској при наплати таксе, ради олакшице људима за смештај пића. Сами трговци не само да нису овоме противни, него су сви радосно чули глас о овоме. Питање о зидању покренуто је од управника трошарине још крајем Августа и Септембра, али је споразум мој с г. Министром финансија закаснио ствар те би се сад имала да ради у невреме.

Не држим дакле да има места питању: да ли да се гради магацин сад? већ ваља решити: да ли су ове цене повољне? Ви се сећате да смо ту скоро решавали и о трошарини коју има да плаћа неки винарски трговац Јовичић. Да је било магацина и ове манипулације спора не би било нити би он место олакшице, осећао неке отежице. Ваша је дакле ствар да односно лицитације решите шта хоћете, али противу самог зидања не би требало говорити, јер је то решено прош. пута.

И. Цветановић. Истина је ово што рече председник. Ја сам имао више прилика да разговарам с људима винарима и они веле да је незгодно и тешко повлачити пића час овде час онде, особито сад. Ово дакле није ствар за одлагање него ја мислим да се приступи зидању а да семаљтерисање остави за пролеће.

Председник. У условима је и речено тако.

Коста Главинић. Ја видим господо да се овде ради како треба, али ја не могу да гласам да се једна грађевина зида зими. Ако сте ви решили у прошлој седници да је потреба прека, онда треба то решење и извршити. Само кад се зими ради најбоље би било да се то уради са хидрауличким кречом премда сумњам да се може свршити, јер је ово већ крај октобра а улази месец новембер, када је немогуће радити.

Дим. Најдановић. Али молим вас како може зими да се зида. Малтер се смрзне, па доцније кад отопли падне. Ту је инжињер, па нека каже, да ли би могао радити ако би време било као што је било јуче ја сам за то, да се никако сад не почиње.

Председник. Ради објашњења дајем реч г. инжињеру Смедеревцу. (г. Смедеревац објашњава да се може сазидати хидрауличким кречом помешан са смесом извесном).

Филип Васиљевић. Ја сам хтео то да кажем, да ту неће бити велико зидање. Једна цигља. Зидаће се малтером а не блатом те да шкоди, а међутим нека се пази да зидање буде онога дана кад је лепо време.

Лаза Рашковић. Ја памтим од 15—16 година како на београдској пијаци долази зими вино и тамо стоји по 500 акова и ништа му ње шкоди. Кад не да време, није нужно да се та зграда прави. Није то шала цифра 17 хиљада динара.

Лока Новаковић. Овде нема никакве разлике између лицитанта. Ми не можемо да примимо онога лицитанта, који не долази на лицитацију. Но кад је тај други лицитант понудио повољнију цену онда нек се одреди друга ужа лицитација. (Чује се: Биће доцкан).

Илија Цветановић. Кад г. Инжињер каже да се може тим другим кречом малтерисати, онда нека каже шта ће коштати вишак за тај други креч (Инжињер око 600 дин). Па то није много и кад је тако онда се може одобрити лицитација, с овим кречом па макар да кошта и до хиљаду динара више. Не треба због маленкости оставити људима да стоји имање на пољу на овакој зими, а и управи трошаринској је лакше за манипулацију.

Димитрије Најдановић. Ја мислим да овде прво треба решити, хоће ли се зидати или неће. (Чује се: то је решено у прошлој седници). Ако је решено. Овде има одборника, који у прошлој седници ни су били, — који су сад за то да се не зида.

Раденко Драгојевић. Г. Бркић је пре био противан па је решено да се зида, сад он не треба да говори ништа, већ само нек гласа против лицитације ако хоће. Друго се сад не може решавати.

Коста Главинић. Господо! Треба се чувати те праксе, да се у једној седници реши једно, а сад у другој то исто да се квари. Ја нисам био у прошлој седници, па с тога сам противан сада, јер би и јуче за ово противно гласао. Што се мене лично тиче, нека се зап ше, да сам ја противан да се зими зида, а лицитацију, пошто је испод предрачуна одобравам.

Раденко Драгојевић. Ја сам у прошлој седници гласао против, али то моје против треба разумети тако што сам ја био да се праве два магацина а не један, а нисам у опште противан да се не гради.

Председник. Ја ћу ову лицитацију да ставим на гласање.

Ко је за то, да се одобри лицитација, нека гласа „за“, а ко је да се држи друга лицитација и да се зида са хидрауличким кречом тај нека гласа „против“.

Дакле 15 гласало против. За ниједан — а двојица се уздржали. Усвојено је да буде друга лицитација а зидање да буде са хидрауличким кречом

Сад изволте чути лицитацију за стругање дрва. (Секретар прочита). Одобрава ли одбор ову лицитацију? (одобрава).

Чујте лицитацију за давање под закуп општинског земљишта у бари венецији. (Секретар прочита).

Одобрава ли одбор ову лицитацију? (Одобрава).

Сад изволте чути нека уверења. (Секретар чита).

Сад изволте чути извештај комисије за преглед тромесечних рачуна. (Марко Велазарић прочита)

Усваја ли одбор овај извештај? (Усваја).

Сад молим вас на основу чл. 40 закона о општинама општински суд дужан је у споразуму са одбором бар на 2 месеца да састави предрачун прихода и расхода, по коме ће свој приход прикупити а расход исплаћивати. Ви сте одредили комисију, која ће прегледати израђен пројект буџета за годину 1892 год. Комисија је тај посао довршила и ставила на дневни ред ради прегледа тога посла. Сад изволте да говоримо о њему. Хоћете ли да говоримо у опште или да почнемо одмах да читамо позицију по позицију.

Марко Велизарић. Ја као члан комисије могу да вам кажем, да има доста новина у садањем буџету, па како те новине стоје у вези са платама, био би мишљења, да се прво цео буџет прочита, па онда да се пређе на дебату појединих позиција.

Председник. Желите ли тако!

Соломон Азријел. Ја мислим да се прво тај пројект буџета штампа, па онда разда одборницима, и после овога да се изнесе на дневни ред.

Ник. Р. *Поповић.* Као члан комисије ја бих буџету додао само још једну партију које се нисам пређе сетио. Ви знате да је пре неколико месеци одбор решио: да општина подигне дорћолску цркву у току од три године. С обзиром на то: не би ли било згодно да ми сваке године ставимо у буџет по једну суму на ту цељ те да нам после буде лакше плаћање и подношење овог издатка. Ја бих предложио да се метне сума од 1—2 хиљаде динара (чује се: врло добро!)

Марко Велизарић. И ја као члан комисије пристајем на предлог Поповић (чује се: да се унесе у буџет!)

Председник: Чујте читање овог пројекта односно прихода и расхода општинских. Молим г. Јанковића (књиговођу) да дође и чита.

Јанковић чита буџет цео.

Председник: Морам да вам напоменем да овде није ушао буџет гробљанки водоводни и трошарински. Ти ће бити засебно. Сад ако би сте хтели могли би смо да приступимо претресу прихода.

Соломон Азријел. Буџет ваља сад одштампати па у идућој седници изнети на претрес. (Тако је)

Ник. Р. Поповић. И ја се с тим слажем.

Председник. Тако ће и бити.

Седница је закључена у (8 и по часова по подне).

држан 30. Октобра 1891. год.

Почетак у 5½ часова по подне.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радити отварам седницу. Изволте чути протокол последњег састанка. (Секретар прочита)

Има ли ко шта да примети?

Милутин Марковић. Ми смо у одбору усвојили, да у протокол уђу само одлуке одборске, а не и одвојена мнења појединих одборника. Како је овде у протоколу метуто одвојено мнење г. Косте Главинића, то сам за то, да се исто изостави Његово мишлење видиће се из стенографских бележака.

Председник. Усваја ли одбор да се то изостави? (Пристаје).

Ђока Новаковић. Кад је био говор о буџету, онда је донета одлука да се исти штампа и разда одборницима на студију, па онда да се о њему говори, а није исти усвојен у начелу нити је се могло решити, пошто није био довољан број одборника. Молим да се то исправи.

Марко Велизарић. Ја сам баш и ставио то питање, да се буџет прима у начелу, па је то и усвојено, а поред тога је решено и да се штампа, па после да се пређе на дебату појединих тачака.

Соломон Азријел. Сасвим је тако као што каже г. Велизарић. Буџет је у начелу усвојен и упућен да се штампа па онда у појединостима решава.

Ђока Новаковић. Ми онда нисмо могли то ни решити, јер није био довољан број одборника.

Председник. Било је довољно одборника за решавање. То се види из протокола где је записано 16 одборника и како је буџет и раније био стављен на дневни ред по закону могло би се са толиким бројем решавати. (Тако је).

Гавра Бркић. Ја потпомажем г. Новаковића, да није било решено у начелу.

Раденко Драговић. Ја држим да не треба да се око тога задржавамо. Буџет је био у одбору и примљен у начелу. Сад долази претрес истог и хоће ли се примити у свему или не то је друга ствар.

Ђока Новаковић. Можете замишљати да је примљено, али то у ствари није јер треба 21 одборник да буде присутан.

Милутин Марковић. Ово није приметба на протокол. Сад се нешто друго тражи, да се сматра да није решено, а у ствари јесте.

Председник. У члану 75. зак. о општинама стоји овако (чита) а у члану 76 истог закона стоји овако (чита). Дакле види се да може да се решава са 16 одборника, кад је пре тога већ било на дневном реду.

Ја ћу да ставим на гласање.

Ко је за то, да се прими протокол овако како је састављен нека каже „за“ — а ко је против то јест онако како г. Новаковић вели, нека гласа „против“. (Настаје гласање).

Дакле 11 гласало „за“ 3 „против“ а двојица се уздржали од гласања. И тако усвојено је како је у записнику записано да је буџет примљен у начелу.

Има ли још ко шта да примети на записник? (Нема). Усваја ли одбор целокупни записник? (Усваја).

Ст. Чаљевић. Г. Председниче. Ја би учинио неколико питања. Али ако сад имате важних послова, то ћу оставити за други пут.

Председник. Овде у седници било је на решењу такво питање, па је решено ако ко од господе одборника има таква питања, да може председник сам да расправи, онда да се упути то питање ван седнице, председнику, па ако одборник не буде задовољан са решењем онда може покренути у седници. Сад ако налазите да то питање може и председништво да расправи онда изволте доцније код мене, а иначе изволте казати шта хоћете.

С. Чаљевић. Добро ја ћу вам саопштити засебно.

Ђока Димитријевић. Ја држим да треба да изнесете ово питање о буџету да се сад потврди у одбору пошто у пређашњој седници није било довољно одборника.

Председник. Ја сам питао усваја ли одбор записник и одбор је усвојио и сад шта има даље. Сад ако ви мислите, да има који нов предмет изволте га именовати.

Ја незнам други предмет као нов сем ако хоћете лицитације па и то је увек на дневном реду. Једино лицитације за тестерисање дрва што је био нов предмет, и сад је и он усвојен.

Ђока Димитријевић. Ја сам казао с тога што сам сматрао, да је то нов предмет био у прошлој седници. Но кад ви велите да је и пре тога био на дневном реду, онда ја неправим више никакву приметбу.

Председник. И ја сам пре тако мислио, па сам за то и повторавао све предмете. Но ви сте овде у одбору на предлог г. Одавића казали, да не треба и с тога је и престало да се повторава.

Сад прелазимо на дневни ред.

Има уверења која се траже од полицијских власти. Изволте чути. (Секретар прочита).

Председник. Да вам саопштим само један акт. Лекарско друштво упутило је представништву општине један акт с прилозима и молио да се исти изнесе одбору на оцену и решење. У овоме акту лекарско друштво предлаже одбору да се установи један завод познат под именом завод за дезинфекцију приљепивих болести. Друштву је за ово дало повода то, што се дифтеритис почео да јавља као болест која може да пређе у епидемију, те лекарско друштво имајући задаћу да се брине о здрављу становништва, написало је извесна правила и предлаже одбору оно што би требало да се установи те да се те опасне појаве сузбију и спрече.

Ја вас молим да саслушате тај акт.

Гавра Бркић. Ја сам мишљења да се одбаци и да се нскако не чита, јер немамо поваца сувише, а и писмо дужни да радимо оно што треба држава да чини. (жагор: да се чита!)

Секретар чита:

Стев. Чаљевић. Господо, врло је племенита намера лекарског друштва и ја мислим да нема ни једнога међу нама који би због тој красној намери био противан. Но овде се износе два предлога: један — да се у интересу здравља и живота грађана ове вароши, набави један дезинфекциони апарат и други да се установи завод за дезинфекцију. С првим се потпуно слажем а другоме сам апсолутно противан да падне искључиво на терет општине београдске. Ми смо сви сазнали да грађани ни у једној европској престоници нису толико оптерећени дацијама колико у Београду. Колико сам имао прилике да штудирајући на страни разбирам и о општинским пословима, јер сам сазнао да државе потпомажу и грађење калдрме и стварање бољих санитетских услова у својим престоницама. Код нас пак хтело би се да општина издржава и устројава установе корисне за читаву земљу! Из завода који би се подигао овде, имала би се издавати упуства за целу земљу за чување од инфекциозних болести а то није никако дужност општине но државе и ја мислим да би и трошак требала да поднесе држава. (врло добро!)

Ђока Димитријевић. Ја се у неколико чудим г. Чаљевићу што се он истакао против ове установе у начелу. Истина он није њој савршено противан. али јој је противан ако би имала да се устроји на терет општине. Ја сам опет за ову установу с тога што поред тога што је у корист по здравље и живот грађана београдских, општина ће имати од ње и прихода ако је узме у своје руке, те ће надокнадити тај издатак, јер сваки онај који би имао болесника који пати од заразне болести, морао би однети све ствари његове да се на дезинфекционом апарату очисте и заразне материје униште а за то би морао платити и приватан па и болнице. Корист, дакле, била би очевидна од апарата који би се набавио; а што се тиче завода, о томе би се још могло и промислити. Апарат коштаће 5—6000 дин.

Ст. Чаљевић. Ви сте сви, господо, сведоци мојих речи. Ја сам казао да је дезинфекциони апарат потребан и треба га набавити али сам био противан заводу који би послужио целој Србији ако би га општина морала платити. Ми купујемо овде ствари скупље но у Паризу, па доста је терета на грађане београдске!

Председник. Питање о здрављу нашега становништва треба да буде предмет најозбиљније бриге представништва вароши Београда. Питање било о набави једнога дезинфекционог апарата, било о установи читавога завода за дезинфекцију, треба да нас озбиљно занима тим пре што нам је предлог о томе дошао с најмеродавније, с најкомпетентније стране — са стране лекар. друштва које се непрекидно бави пословима здравственим. Мислим да питање о томе: да ли Београд треба да оствари једно и да оствари или потпомогне остварење другог предлога, не треба ни да се чини. Београдско представништво увиђавно је довољно, те зна да треба да чини све што ће побољшати здравствене односе у вароши па и у целој Србији у колико оно и ту услугу може да учини земљи. У томе

погледу Београђани треба да предњаче другим местима. Не може се очекивати господо, да то чини, на прилику, Јагодина; не можете то очекивати од Ужица, а још мање од Вршке чуке. Београд има сасређене у себи све услове и умне и материјалне, и он треба да предњачи. Ја вас молим да се не плашите издатака од овога. Они нису страшни. Код мене су били претставници лекарског друштва лично, и ја вас на основу разговора с њима уверавам: да Београд не само да неће имати штете него ће имати и материјалне користи од овога. Да би смо дакле имали прилике да се послужимо овим што нам се нуди, немојмо да пренаглимо с осудом, него да овај предлог, као врло озбиљан, упутимо на штудију комисији једној како чинимо и с другим подобним предметима. То би био најкоректнији поступак у овако озбиљној ствари. И разуме се да би смо после, решавајући о предлогу имали на уму све прилике које општини дају могућност да се овако или онако креће — да даје више или мање, да установљава завод или да набави само апарат.

А. Одавић. Ја усвајам потпуно разлоге Чаћевићеве. Председник рече: ако неће Београд да подигне ово, неће ни Вршка Чука! И ја у то верујем и мислим да Београд мора нешто да подиже али *не све* на рачун свога буџета. Ја признајем да је ова мисао у основи врло добра и мислим да је треба проучити од стране комисије али ћу јој бити — нарочито установи — и онда противан кад комисија каже да је треба завести — ако рекне да општина терет поднесе. Не би био за то што су Београђани и сувише оптерећени, па би овим били још и више, јер кад би било материјалне користи од ове установе не би нам је господа ни предложила; то би држава узела у своје руке.

Ђока Димитријевић. Ја само имам ово да додам, да је ово ствар више локална. Нико неће дозволити да се из Смедерева или из Паланке превозе заразне ствари. По томе види се, да се ова ствар тражи само за Београд и онда одпада оно што се тражи, да и држава потпомаже ову ствар.

Ст. Чаћевић. Ја сам разумео господо, да ће тај завод имати задатак да се бави бактеоролошким студијама и радовима и да у опште епидемичне болести проучава те да се ове уклоне, те с тога сам и сматрао да треба и држава да припомогне већим делом. Али кад ствар стоји другче, онда се и ја придружујем г. Одавићевом мишљењу да се да комисији да она то питање проучи и да изнесе у чему се састоји тај дезинфикациони завод, па да и ми сви видимо, јер ја не могу дозволити да се чине издаци у већим сумама за завод и лекаре само из касе ове општине, а који ће радови имати задатак да испитује и доноси резултате свију епидемијских болести које се појаве у Србији, док међутим сиротиња једва десети ако може у недељу дана да купи килу меса за своје издржање.

М. Капетановић. Ја знам како то изгледа. Господа лекари су хтели да то држава да — али пошто држава нема у буџету за то никакву цифру, они су се обратили на општину. Они су скромни у тражењу. Траже од општине једну кућицу од две собице где ће имати један парни казан. Разуме се да ће ту бити један лекар и 3 човека, који морају имати посла само са болесницима.

Ст. Чаћевић. Ја предлажем за чланове комисије те господу Ђоку Димитријевића апотекара, Капетановића Милана и све наше општинске лекаре. (Чује се: Нек уђе и наш хемичар а и г. Dr. М. Леко). Па онда нека нам комисија и предрачун стави.

Председник. Поред ових ја би предложио и доктора г. Милана Јовановића — Батута. Усваја ли одбор предложене чланове? (Усваја).

Сад молим вас да чујете цену брашну и пшеници јер лебари траже да се такса дигне на више. (Прочита цене).

Илија Цветановић. Овде је господо изнесен ценовник од јуче 29. Октобра и од данас. Међутим кад смо ми подигли цену хлебу од 22 паре на 25 пара онда је била цена 19—20 динара. Доцније сишла је била цена брашну и пшеници на 16—17 дин. и то је трајало више од месец дана. Они нису тражили да се скине цена, а сад чим је првог дана скочила цена они траже повишење. С тога сам ја мишљења да оставимо решење овога питања за неколико дана, па ако видимо, да ове цене остану стално да повисимо а иначе не.

Г. Бркић. Не стоји навод г. Илије, да је цена сад тек скочила. То траје већ 7—10 дана. Требало је и раније подићи цену и кад то није досад учињено сад се мора учинити, јер нема изгледа да ће цена попустити.

Андра Одавић. Ја би молио г. председника да ми каже има ли при себи података, какве су цене биле онда, кад је лебу дата цена 25 п. дин. Ми смо учинили једну јаку погрешку. Цена је била опала, а ми нисмо спустили цену хлебу и због тога је било протеста преко новина од стране грађанства.

Председник. Нисам у стању да вас одмах известим о ценама ранијим, али у колико се сећам била је цена 18—19 дин. од сто кила.

Соломон Азријел. У колико ја памтим и онда је цена била по извештају на 26 дин. брашну и онда смо дигли цену. Кад смо тада учинили треба и сад да учинимо. Стоји то да је наша погрешка што нисмо спустили цену, али за то нису криви лебари.

Ђока Новаковић. Ми ову ствар не можемо вечерас решити с тога, што немамо довољно обавештења а и што нас нема довољ о на броју. Дакле нека остане за идућу седницу.

Председник. Доиста тако и јесте.

Марко Велизарић. Како господо, да немамо обавештења о томе? Ја знам да је нарочита комисија саставила таблице, по којима би се према цени жита одредила и цена хлебу.

Овде је један одборник казао колика је садашња цена житу. У ту цену треба да верујемо и према истој кад је упоредимо са таблицама, можемо одмах и утврдити цену хлеба.

Раденко Драговић. Питање ово није било на дневном реду и с тога се сад не може решити. За то сам да остане за идућу седницу.

Гавра Бркић. Ово није једанпут било у седници него сто пута, за што да се закида људма зарада.

А. Одавић. Сем Илије Цветановића ја сам био први или други који сам говорио, да се за сад нерешава ово питање; а после овога пала је овде реч, да одбор није овде за то, да укида грађанима зараду. Ја господо одбијам од себе ово да неком крњим зараду и правим штету. Ја сам и сам трговац па знам како је, кад се ништа не може да заради. Али ја сам тражио податке и кад се из истих уверим да треба повисити ја ћу повисити, а иначе нећу.

Председник. Ово ће се питање решити у идућој седници.

Димитрије Најдановић. По извештају г. председника види се да је цена брашну преко 20 дин. и онда за што да се сад не реши.

Г. Бркић. Овде се каже, да се не може решити што нема довољног броја одборника. Нека се ово има на уму за у будуће, а ја кажем да је до сто предмета досад решено без довољног броја одборника.

Председник. Ја се ограђујем од тога. То не стоји.

Ђока Новаковић. У закону стоји да се нов предмет неможе решити у првој седници ако нема на броју 21 одборник. Тако је досад рађено и г. председник треба да одбије пребацивање г. Бркића.

Председник. Ја сам то одбио.

Састанак је закључен.

Овај састанак трајао је до 9 часова по подне.

Држан 4. новембра 1891 год. у Београду

Председавао, пред. Милов. Р. Маринковић,

Почетак у 6 и четврт часова по подне.

Председник: Молим чујте протокол прошлога састанка.

Секретар прочита (прима се).

А. Одавић: Прошле седнице ми смо, према акту срп. лекар. друштва, одредили комисију: која ће нам дати мњење о набавци дезинфекционог апарата и уређењу завода за дезинфекцију. Ја би желио да у ту комисију уђе и г. Д-р Ђока Петровић железнички лекар, који пише у „Дневном Листу“ о са свим јефтином и лаком дезинфицирању. (Прима се).

Мата Јовановић: Ја сам читао то што је писао Д-р Петровић. Он је из своје лекарске праксе навео: да је у седу лечио децу ракијом од дифтеритиса; у осталом — ако се хоће да прими у комисију — немам шта против.

Председник: Прима ли се и г. Д-р Петровић? (Прима). Чујте лицитације!

Секретар чита лицитацију о набавци 25500 кила пшенични мекиња. Није било лицитанага. Но понудио је Ђока Николић испоруку потребне количине по 12·50 дин. 100 кила.

Дим. Најдановић: Ја набављам мекиње за стоку и од неког времена плаћам их 24 и 25 пара кило. Са тога мислим да ваља одобрити понуду.

Р. Драговић: Жито је скупо па и мекиње морају бити скупе. Ова понуда пак није претерана и треба је примити.

С. Азријел: Пошто је ово понуда ван лицитације, ја нисам мнења да се одобри но нека се држи друга лицитација.

М Велизарић: Ја се не слажем с Азријелом кад би коме подносила ова цена он би је изнео и на лицитацију, осим тога ваља примити ту понуду поглавито с тога што нам веле да је повољна они људи који се куповином мекиња баве. Према цени жита, каква је сада на пијаци, бојим се да недобијемо скупљу цену од ове која нам се нуди.

Ф. Васиљевић: Да држимо 10 лицита-

ција, тешко да ћемо добити боље понуде. Ја мислим да се мекиње јефтино нуде и да треба одобрити понуду.

Дим. Најдановић: Да није цена неповољна, доказ је ова лицитација на којој није било ни једног лицитанта. Ми дакле морамо бити задовољни овом понудом и и одобрити је.

А. Одавић: Ја сам хтео да кажем то исто што и Најдановић. Лицитација је била и на лицитацију се није нико јавио. Да је било лако ли ферозати мекиње, било би их доста. И кад нам овај човек нуди једну цену за коју чујем од људи познавалаца да није скупа, ја сам мњења да је треба примити.

Председник: Усваја ли се ова понуда? (усваја).

С. Азријел: Ја сам јој само противан (добро).

Председник: Али се прима с том оградом да се мекиња прими колико треба (прима се). Изволте чути даље.

Секретар чита лицитацију о давању под закуп права наплате таксе на фијакере за 1892 год. Понудио је Ђока Стојиљковић 4020 дин. лане је добијено 5131 дин. и 20 пара динарских.

Ф. Васиљевић: Лањске године човек је изгубио паре на овоме и ја мислим да је с обзиром на то цена повољна.

К. Б. Мијаиловић: Ја мислим да треба држати још једну лицитацију на којој лако можемо добити и боље цене.

Ф. Васиљевић: Ја рачунам да ћемо штетити ако то учинимо јер знам да је човек паре изгубио на томе закупу.

Ђока Николић: Ја сам држао то под закуп и кад би било рачуна ја не би упустио посао другоме пошто сам био на лицитацији како протокол тврди. Број фијакериста ће опадати чим се трамвај направи. Било их је кад сам ја ово узео под закуп 130, сад их је 100 и неколико а може их бити и мање. Ја сам за то да се лицитација одобри.

Председник: Има мњења и за и против. Ја ћу ставити на поименично гласње: Ко је за то да се лицитација одобри, гласаће за, које против — против!

Гласало свега 10 за 10 против — држаће се дакле друга лицитација.

Секретар чита лицитацију за зидање винарског магацина. Понудио је Лука Радосављевић најјефтинију цену од 14100 дин.

Р. Драговић: Лицитација је доста пробитачна али сам с приватне стране дознао да је на положену кауцију стављена приминистарству финансија забрана. Требало би видети стоји ли то у истини.

Јов. Станковић: И ја сам хтео о томе истом да се обавестим.

С. Азријел: Ја мислим да се лицитација одобри и да се он позове да поднесе вредећу кауцију.

С. Чађевић: Колика је предрачунска цифра? (17 хиљада и нешто више динара) а тај нуди за 14100 дин.? (јесте).

Председник: И још је додато мимо предрачуна по напомени одбора да се удари хидраулични креч, те да се не мрзне при ладном времену.

Ђока Николић: Ја сам гледао ово што је Лука поднео као кауцију. Ово је просто рачун један који је нумерисан код министарства и оверен од министра и благајника. Томе је рачуну протекао рок 2 године дана Ја сам при лицитацији сумњао у правилност тога рачуна али смо се сложили у комисији те је примљен. У осталом ја сам био противан да лицитација остане на њему јер га знам врло добро какав је човек али шта ћу кад тера. Ја мислим да треба одобрити лицитацију али да му се тражи друга, вредећа кауција и да му се ова врати.

Марко Велизарић. Г. председниче молим вас кажите ми колико је понудио онај лицитант пред тим.

Председник Лицитант пред Петком Вељковићем био је скупљи за 50 динара.

Марко Велизарић. Нигде не стоји да ми морамо уступити оном лицитанту који даје најнижу цену. Одбор има права да оцени коме ће уступити. Што се ове лицитације тиче мишљења сам да се одбије због неуредне кауције.

Раденко Драгојевић. Што се тиче кауције може бити да је неуредна и невредећа. Али само то неби смело бити, да се даје једна ствар на лицитацију, па онда кад се ова сврши, да се недаје ономе, који је најниже понудио, него неком пред њим. То би било и непрактично и невредеће што онај на кога није теслимљен није у обвези а овај последњи јесте ако одбор одобри.

Милутин Марковић. Ја мислим да ће најбоље бити да учинимо овако: Да се позове лицитант да положи уредну кауцију као што закон прописује, па ако не хтедне учинити, то да се овде поднесе извештај, и ми онда да уступимо Петку Вељковићу.

Соломон Азријел. Ја само то велим, да поднета кауција само је неки рачун који се не може примити. за то сам да се позове да положи кауцују по закону па да се лицитација одобри.

Димитрије Најдановић. Ова је лицитација дата човеку несигурном,, а то изводим из тога што сам се ја у једној прилици десио кад је он закључивао неки уговор за цигље, па је тада говорио да му се цигла да на вересију а он ће од општинске касе узети новац да то плати. Најбоље ће бити да се учини онако, како је реко г. Милутин, да се позове и тражи уредна кауција, па ако не положи онда да се да другом.

Коста Главиниќ. Па онда треба донети закључак, шта ће се радити, ако Петко непристане, јер је он изшао из обвезе.

Председник. То је са свим јасна ствар, да би држали у том случају другу лицитацију.

Усваја ли одбор да буде онако како је казао г. Милутин?

Сад изволите чути уверења, која се траже од полиц. власти а и од појединих приватних лица. (Секретар прочита.)

—

Ви знате господо, да је у прошлој седници казано, да се питање о повишењу таксе на хлебу реши у идућој седници. Ради тога прикупљене су цене брашну и пшеници из ранијих дана и до другог новембра. Досад је цена хлебу 25 п. д. једна кила. Цене брашну и пшеници стоје овако: (Чита)

То су цене онога времена, кад смо од 27 п. спустили на 25 п. динарских.

Сад пак на пијаци стоје цене брашну и пшеници овако: (Чита).

Андра Одавић. Како се види из тога извештаја садањег сада је брашно јевтиније, но пре кад смо од 27 п. спустили на 25 пара. Дакле према том извештају не треба повишавати таксу. Но мени се чини да је сада брашно скупље Ја сам у прошлој седници тражио да се изнесе извештај, каква је пена била онда, кад је повишена такса на 27 п. динар. То председник није набавио.

Председник. Ово је цена, кад је спуштена цена хлебу од 27 на 25 п.

Андра Одавић. Мени се чини да према садањем извештају треба спуштити цену хлебу још са једном паром.

Коста Б. Мијајловић. Ја незнам како то изгледа ово штампање ценовника храни у новинама општинским. Мени се чини да то не би требало да се износи због тога, што се одбијају трговци од београдске пијаце.

Председник. Ово је ценовник, како сад цене стоје, а што се тиче цена у новинама, то су недељне па се стави просечна цена каква је била за целу недељу.

Ђока Николић. Ја сам и пре једном како ми се чини говорио о овоме или у седници или председнику, да ово није практично, што се износе цене просечне у извештају за целу недељу. Ми с тим губимо и одбијамо трговину. Ја би молио, да се штампа она цена, која буде последњег дана у недељи.

Раденко Драговић. Доиста то није практично. Из новина види се цена 17—18 динара, а у ствари је екупља, и људи видећи то недоносе се у Београд храна, но у Смедерево. И тако се од стране наше и нехотично одбија трговина.

Димитрије Најдановић. Није практично ни оно што предлаже г. Ђока Наколић, може последњег дана у недељи да буде цена скупља а може и јевтинија. Но ја мислим да је најбоље, да се у новинама штампа каква је цена била сваког дана.

Андра Одавић. Нисам противан ни овоме што Најдановић тражи, да се штампа цена каква је била сваког дана. Али верујте, да је за трговца меродавна цена последњег дана и с тога боље је онако како предлаже г. Ђока.

На тај начин и трговац ће знати цену последњег дана, а и штампањем ће се уштедити много.

Председник. Може се господо испунити мишљење свију предлагача. То није бог зна шта Може се штампати и цене сваког дана, а и последњег. (врло добро).

Према изложеном напред, види се да ви велите, да ове цене које сам изнео нису исправне и онда како ћемо да одредимо цену хлебу.

Милутин Марковић. Ми смо се удалили од предмета. Овде је питање о цени хлебу и према извештају поднетом држим да цена треба да остане иста.

Оно је друго питање односно штампања цена у нашим новинама. То је због трговине и ту се хоће да се свакидашња цена достави до знања трговцима да не би ишли на страни. То ће се узети к знању а сад да пређемо на предлог о питању за повишицу цене хлебу.

Ђока Никалић. Ја мислим да је тај извештај погрешан и ја не могу да му верујем. Брашну је несејаном цена 26 дин. а кад се просеје 30 и је ли право да нам људи дају хлеб по 25 пара кило. Ја сам вам неколико пута показао шта ће да их кошта то брашно и ви сами можете оценити да ли ће што год да заслуже или да изгубе.

С. Азријел. Ја мислим да треба повишити цену.

Милутин Марковић. Ја опет имам да кажем одборнику г. Боки да је просечна цена брашна испод 26 дин. и да по томе треба да остане цена хлебу 25 пара.

У осталом, пут којим ми сазнајемо цене брашна, најбољи је. Ми смо и до сад тако чинили прибављајући извештаје непосредно од продаваца брашна Кад тако не би радили ми би морали да се користимо извештајима с пијаце, али то би било несигурније. јер су на пијаци цене непрестано променљиве.

Са тога држим да не нема места тврђењу да је извештај нетачан него да је онакав какви су и до сад били, и какви ће и од сад бити пошто немамо могућности да их тачније добијамо до од ових трговаца. Кад би смо хтели могли би смо слати служитеље на пијацу али тада би извештаја сасвим друкча била. У 8 сати изјутра била би нпр. једна цена, у 10 друга а у 12 трећа. Код трговаца не би било тих промена.

Р. Драговић. Овде се каже да је извештај неистинит. То не може бити. Продавци немају узрока да дају лажне цене. Међутим кад су фурунџије имали рачуна да пре дају по овим ценама брашна леб по 25 пара и нису се на ту таксу жалили онда и сад имају рачуна. И ја мислим да имамо разлога за повишице цена.

Дим. Најдановић. Ми смо били одредили цену лебу 27 пара а жито није било скупље од 19 и 20 динара. И данас кад је жито скупље од те цене, тиме можемо имати оправдања да оставимо ову ниску цену хлебу.

А. Одавић. У колико сам чуо с противне стране, цена житу и брашну скупља је него пре. Но то што чујем, није меродавно, већ ово што је званично. Ја дакле не могу гласати за повишицу противно овоме извештају, по коме не треба таксу повећавати.

Овом приликом хоћу да поменем други један факат. Једном приликом кад смо се ломили око овога питања, ми смо, у колико се сећам изабрали комисију с тим: да она води рачуна о ценама жита и брашна па да према тим она сама чини предлоге одбору да се такса хлебу повећа или смањи. Мени по овоме изгледа да је та комисија само форме ради изабрана али да није ништа радила. Само ја бих молио да комисија поднесе свој извештај суду о томе па ћемо ми према томе решити да ли да повећамо или спустимо цене лебу; дотле ја сам за садање цене.

Боки Николић. Најдановић је чини ми се напоменуо да ове године није никад била овако велика цена житу; према томе ја мислим да треба таксу лебу повећати.

Ф. Васиљевић. Ми се вечито бакћемо око ове таксе хлеба. Мало мало па то питање дође на решење. Ја мислим да би најбоље било кад би смо огласили слободно мешење па да се не ломимо око таксе. Тада ћемо имати изобиља леба по разним ценама па ћемо бирати који хоћемо. Онда ће и брашнари имати њихове фуруне и ми ћемо имати јаку конкуренцију и овога ће мо се свакако курталисати.

Председник. Више нема пријављених говорника о овоме питању. Има предлога да остане садања цена, она да се повећа, а Филип би хтео да се огласи слободно мешење. То је предмет који у свези с тарифом леба може да се изнесе и ја ћу га ставити на решење.

Р. Драговић. Не би требало да се Филипов предлог с овим решава него засебно али пошто је г. председник изнео на решења, онда ајде да одма с њиме свршимо.

А. Одавић. Закон је пречистио питање. Еснаф постоји и он има своју уредбу од које ми не можемо чинити одступања.

Председник. Филип предлаже оно што има и може да буде. Ви знате да има општина у Србији у којима се тако ради Ја морам да вам изјавим да мени додијаше ове непрестане молбе. Изнесите, веле, господине; да се такса повећа, па ће се то примити. Оно није то моја ствар него одборска, велим ја. Али изнесите је само итд. И са тога ја признајем да није мисао Филипова рђава само ако би могла да се изведе.

Ђ. Новаковић. Ја ћу да говорим о предлогу Филиповом, при решавању о њему имамо да обратимо пажњу на то: да ли треба да пустимо таксирање леба конкуренцији или не? и друго: да обратимо пажњу питању о слободном мешењу. То су две разне ствари. Ми их пре свега неможемо ослободити таксе јер је у закону речено да општина има права да одређује цене лебу. То има свога смисла. Кад не би тога било фурунџије би могле да удесе да се такса лебу повећа кад они хоће. Са тога и што на најнужније намирнице мора да обрати пажњу и државна и општинска власт она има права да цене одређује. Друга је ствар хоћемо ли одобрити слободно мешење. Ми то можемо одобрити али да одредимо максимум таксе, па од ње ниже нека даје ко хоће. То хоће Филип.

Ф. Васиљевић. Да буде слободно мешење а власт нека каже која се цифра не може да прекорачи.

Раденко Драгојевић. Ја ћу да кажем како је било односно овога питања у 1883 и 1884 години. Они — фурунџије — тражили су да се слободно меси. То им је дозвољено. Доцније, кад су видили, да су почели месити хлеба многи људи и продавати — они су онда потурили еснафску уредбу и ишли министру унутрашњих дела и протествовали и усљед тога опет је остала уредба еснафска да само они месе.

Коста. Б Мијајловић. Ја ћу радо примити предлог г. Филипа за слободно мешење хлеба. А то с тога, што је разлика у цени оних који плаћају кирију овде у вароши и оних који су на Еглезевцу. Они овде плаћају по 10 — 15 дук. цес. месечно кирије, а они на Енглезовцу по 3—4 дук. цес. и онда је овима лакше да туку оне што скупо кирију плаћају.

С тога би био мишљења, да се учини проба за један месец дана и да се дозволи слободно мешење хлеба.

Боки Димитријевић. Мало пре смо упели говор како да се цене штампају у новинама, а сад опет о цени хлебу и слободном мешењу и тако се удаљујемо од онога за што смо дошли. Докле ћемо тако. Нек се нико не чуди, што одборници не долазе у одбор, кад се овако ради.

Коста Главинић. Погрешно је мишљење г. Мијајловића односно цене оних што седе овде и оних на Енглезовцу; а то с тога, што се не сме дозволити ни једном да продаје скупље хлеб, но што је такса

Кад би ми одобрили слободно мешење онда би и лебац био много бољи. Ми се сад око овога бакћемо, а међутим чекају нас врло хитни послови.

На што говорити више. Према ценовнику изнетом нема места подизати таксу хлебу. То би питање увек требало укратко реферисати нпр. цена је толика и толика, а према правилу на толику цену толика је такса, па онда свршена ствар само остаје да се изгласа.

Председник. Ја ћу да ставим на гласање:

Ко је за то, да се цена хлебу новеча нека гласа «за», а ко је да остане иста гласаће „против.“

Гласало је 9 „за“ а 13 „против“. — Дакле остаје иста цена.

—

Има неколико хитних предмета. У овој години има неколико партија, које су потрошене и треба одобрити навнадни кредит за до краја године. Нарочито вам обраћам пажњу на партију на сиротињу. Овде имате извештај и молим вас да га чујете и одобрите. (Књиговођа чита извештај).

Дакле као што видите има неких партија, које су прекорачене, а за остале треба одобрити кредит до краја године.

Партије за ванбрачну децу, за пумпу и за храну волова треба одобрити одмах прекорачење, а за остале само се тражи одобрење да се може до краја године више потрошити но што је предвиђено.

Досад је био обичај, да се одреди једна комисија, да те потребе изврши, па да поднесе извештај и онда да се донесе оцена и одлука одборска. Но ја би вас молио, да ми одмах одобрите оно на дом сиротињски. (Одобрава се).

Остало да прегледа комисија. (Усваја се). Сад вас молим да кажете која комисија то да изврши. (Чује се: рачунска у којој су г. г. Соломон Азријел, Марко Велизарић и Андра Одавић).

Никола Р Поповић. Ја мислим да комисијски рад можемо да умалимо у овим партијама још сада. Има ствари, које не можемо да одобримо вечерас а има и таквих, које можемо још вечерас да одобримо. Н. пр. на стан учитеља; на чишћење пијаце и на плату фамулуза. Ово с тога, што се стан учитељу мора дати по закону, чишћење пијаце је на основу уговора, а плата фамулузу мора бити с тога, што смо завели више школа. Дакле за ове партије да још вечерас днесемо одлуку, а остале партије нек иду комисији.

Председник. Усваја ли одбор овако и да буде иста комисија? (Усваја).

Димитрије Најдановић. Ја би вас господо имао упознати односно кланице. Тамо има 4 лица а могла би бити 2. Шта више инжињер каже (чује се: то није у питању).

Председник. Ви то нисте мени доставили. а има одборска одлука да прво доставите мени, па ако не будете задовољни онда тек да изнесете у одбор. Молим вас због ових хитних ствари, да не уносите то сада. (Тако је).

—

Сад молим вас да вам саопштим једну ствар коју сте можда већ и у новинама читали.

Покојни Тодор Херман завештао је да се општини београдској преда 10 хиљ. динара с том намером да се новац даје под интерес и кад порасте толико, да се може основати школа за слепе и глуво-неме, онда да се та школа и оснује.

Наследници пок. Хермана донели су овај новац са интересом и предали општини београдској. Ја сматрам за дужност да о овоме известим одбор и да га молим да својим устајањем ода пошту томе уваженом покојнику (Сви одборници устају).

Сад треба да учинимо избор једног марвеног лекара. То је право одбора. Овде има акта по коме су се до сад пријавили њих 6 кандидата. Њихова документа послата су санитетском одељку министарства унутр. дела да оцени имају ли сва нужне квалификације и одговор је дошао, да имају сви.

Сад хоћете ли да изберемо овде од њих 6-орице једног или да одредите комисију да од њих једног изабере и поднесе извештај. (Чује се: да се изабере комисија). Па добро. Онда одредите лица. (Чује се: г.г. др. Марко Леко, Ђока Димитријевић, Димитрије Најдановић и шеф општ. лекара). Усваја ли одбор? (Усваја).

Соломон Азријел. Пре но што пређемо на буџет молим вас да питам нешто. Из новина читао сам да је са закупцем нужника и помијара раскинут уговор.

Ако је то у истини, има ли ко други то да ради.

Председник. Јесте раскинут и има други коме је то дато да ради.

Јован Станковић. А шта је са овим ђубретарима. Они по месец дана не носе ђубре.

Председник. Мени се нико није жалио. То што ви рекосте примам к знању и изводићу ствар. Сад молим вас да пређемо на буџет.

Књиговођа чита одељак о приходима општинским.*)

Председник. За приход од „Зеленог Венца“ да вам по дужности саопштим следеће. За „Зелени венац“ постоји молба једног друштва које се образовало тамо и у савамалском крају ради улепшавања тога краја, у којој молби тражи да се „Зелени венац“ њему уступи те да га оно уреди. Та молба није још решена у одбору, међутим томе решењу долази као препрека то, што смо ми дали „Зелени венац“ под закуп за шта добијамо велику аренду као што видите из ове цифре од 8451 дин. Ви знате да је се тај закупник обратио одбору и моли га да одбор пристане да он уступи општини грађевине које је подигао тамо по својој а не по његовој оцени. Међутим законом о општинама проглашен је „Зелени Венац“ за слободну пијацу и само што та законодавна одредба није могла бити извршена због тога што је дат под закуп те се чека истек рока.

Р. *Драговић.* Ви знате, господо, ток ове ствари. Грађани су тражили слободну пијацу, одбор је решио да им се да, али је ова пијаца дата под закуп. И пошто се мора извршити одредба законска, то овај закуп не може опстати, јер ће бити слободно продавање.

Ђока Новаковић. Кад је молба Димитрија Ћирковића изнесена на решење, онда је одбор донео одлуку да једна комисија проучи ову молбу и поднесе извештај. Незнам да ли је и шта комисија учинила а рад би био да то знам.

Председник. Ви сте чули од г. Ђоке да је по молби закупника „Зеленог венца“ образована одбором једна комисија која има задаћу да проучи питање закупа и да каже може ли се исти раскинути нарочито што је закон доцније изишао и кад је по томе закону оглашен „Зелени венац“ и одлуком одборском за слободну пијацу. Могу да вам кажем да је комисија сазивана, она је образована из г.г. Ђоке Новаковића. Јоце Тадића и Милутина Марковића и долазили су чланови њени у два три маха овде, али нису могли да дођу у једанпут сви те са тога нису могли ни извештај поднети. У осталом г. Милутин ће вам то боље објаснити.

Мил. Марковић. Ја у овој ствари не могу дати реч као члан комисије јер ја сам долазио два пут и имао сам разговор само с једним чланом комисије. Он има у тој ствари једно гледиште — ја друго. Требао је да дође онај трећи те да видимо где је већина. али он није дошао. За то ја још незнам шта је управе резултат комисијског рада. —

Председник. То је дакле одговор на г. Ђокино питање.

Ђ. Новаковић: Пошто се комисија није могла да састави и поднесе извештај то би ово требало оставити за идућу седницу кад би се поднео и уговор да га проучимо и да према томе одредимо може ли ово остати или не.

Љуба Јовановић: Ја не пристајем никако на то. Уговор постоји. Он треба да га изврши. Кад истече рок закупу, он нека ради с његовим грађевинама шта зна.

Председник: Оћете ли да оставимо за идућу седницу или сад одмах да решимо? (за идућу док поднесе комисија мишљење).

С. Азријел: Ја мислим да нема места одлагању. Ова се наплата врши према уговору па и приход треба да остане.

Никола Р. Поповић: За мене је ова буџетска позиција прихода сад у спору, али као што је мало пре признато ван спора оних 600 динара аренде од попаше тако исто и ово је ван спора и мора да уђе. Пошто нико није рекао да она цифра не треба да уђе док се спор не сврши тако исто и ово неемо да се изостави. Налазим дакле да би смо се огрешили о ову горњу позицију, ако би смо ово одложили. Бар тако ја мислим и молио би вас да не грешимо.

Међутим ако уговор падне, ми ћемо на другој страни расхода ову суму расходовати. —

Председник. Има разлике господо у ове две ствари о којима г. Никола говори и то у карактеру с тога, што смо ми у једном питању надлежни и власни да решимо овако и онако, а у другом нисмо с тога, што је то оспорено.

Како било да било ја вас молим да ово питање оставимо за другу седницу, кад извесна господа желе да чују уговор (Чује се: сад да се реши) добро. Ја ћу ставити на гласање.

Ко је за то, да се решава, нека каже за, а ко је за другу седницу нека каже против (настаје гласање:)

Гласало је 6 „за“ 12 против, и тако остаје за идућу седницу.

Изволте чути даље. Главни књиговођа чита. —

Лаза Дашковић. Господо сећате се да сам ја био у једној комисији односно овога акциза да сам донео једно решење и молио одбор да се приликом претреса буџета овај акциз сасвим укине.

Ово нисам ја ни пре тражио, а ни сада не тражим с тога, што се тиче мога кафанског еснафа, него су друге прилике донеле случај, да се то мора укинути. Закупци акциза злоупотребљују то своје право и узнемирују људе, кад су у највећем послу тражећи или да му плати колико он хоће или иде одмах у подрум на све испремета бурад и узбурка пиће и тако уцењује људе. Сем тога на ову класу људи ударили су највећи терети тако, да није у стању да ради па је право да их општина бар од овога акциза ослободи Ја ипак молим ако је икако могуће да се тај акциз укине.

Председник. И сама комисија буџетска мисли, да треба ову цифру, која долази од акциза, свести на мању цифру с тога, што је уведена трошарина на пиће и с тога је она и свела ову цифру на 10000 динара, јер по праву општина би имала право на много већу цифру.

Димитрије Најдановић. Кафеџије су још лањске године поднеле молбу да се тај акциз укине; и онда бивши председник општине г. Пашић обећао је да се укине. С тога ја мислим или нека се укине сасвим, или нек се даје ко досад па макар изишло 40 хиљ. динара.

Ђока Димитријевић. Ја се добро сећам, да је приликом претреса буџета за ову годину, г. председник напоменуо, да се укидање акциза тиче скупштине, пошто о томе постоји закон. По томе ми не можемо закон укидати, јер је то скупштински посао, но ми можемо да смањимо цифру и на то ћу пристати, а никако не могу пристати на то да се акциз укине овим путем.

Ђока Новаковић. Кад смо били у комисији проучили смо тај закон о акцизу и нашли смо, да је законом тај приход дат општини. Ми не можемо сад тај закон укидати нарочито код садањих оволиких потреба.

Ако се мисли укинути, нек се то чини законим путем а не овако. С тога ја немогу да гласам да се акциз укине.

Лаза Дашковић. Г. Ђока говори доиста онако како је, јер заиста стоји закон, који даје општини тај приход, али законодавно тело треба закон тај да укине. Ја ипак мислим, да одбор може донети једно решење те да се учини помоћ овим 396 чланова што их има у Београду. Ту помоћ не чини с тога, што мора, него што је грађанство јако оптерећено са свију страна. Данас већ видимо, да се 50—60 таквих кафанских радњи затворило, а може бити да ће одпасти још 50—60. Господо. Хвала комисији буџетској што је цифру ову умалила у неколико.

Марко Велизарић. Кад је комисија састављала овај буџет она је имала пред собом и закон и видила је, да је у свему онако како је г. Новаковић казао. Дакле, по закону треба да се наплаћује акциз. — Међутим ми смо имали на уму и то, да је по том закону одбор властан да образује колики ће акциз наплатити, па да би одговорили захтеву закона а и да би олакшали тај терет онима који су дужни да га сносе, свели смо га на 10.000 дин. Но комисија неће имати ништа против тога, ако одбор смањи ову цифру и на 5 хиљ. дин. Према томе кад мора акциз да остане ја не би био противан да се у место 10 хиљ. стави 5 хиљ. дин. Ова цифра кад се подели на 400 кафеџија пашће на једног само по $12\frac{1}{2}$ динара годишње. А то заиста није много.

(свршиће се)

*) Буџет ће се штампати засебно,

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 11. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 8. Марта 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Одбор је општински на предлог суда општинског ставио у буџет општински за ову 1892. год. приход од приреза 20% од непосредне порезе за подмирење својих редовних издатака, и послао га према члану 40. зак. о општинама државном савету, као сталном окружном одбору за вар. Београд на одобрење.

Државни је савет одобрио поднети буџет општински сем поменуте позиције прихода од приреза са тога, што према чл. 12. тач. 4. треба да претходи зборско решење за прикупљање приреза.

Како је овај прирез и до сада прикупљан на основу ранијих одлука надлежних власти и сад се према наредби Државног Савета има извршити само формалност према садањем закону о општинама, која се састоји у одобрењу зборском, — то је суд општине вароши Београда предложио а одбор је општински, чинећи уједно распоред на што се има прирез утрошити, — у седници својој од 1. Марта 1892. год. а на основу чл. 13. тач. под в. чл. 70. тач. 2. решио да се сазове

ОПШТИНСКИ ЗБОР

НА ДАН 22. МАРТА 1892. ГОДИНЕ

да одобри:

ДА СЕ У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ МОЖЕ ПРИКУПЉАТИ ОД ЊЕНИХ ГРАЂАНА ПРИРЕЗ ОД 28% НЕПОСРЕДНЕ ПОРЕЗЕ.

ПРИХОД ОД ОВОГ ПРИРЕЗА ДА СЕ УПОТРЕБИ:

а). За подмирење редовних општинских издатака у 1892. год. приреза 20% (двадесет од сто) од непосредног данка као што је буџетом предвиђено;

б). 8% (осам од сто) приреза да се покупи само за друго полгође ове 1892. год. и да се употреби на откупљивање имања ван рејона варошког.

в). У 1893. год. и осталим годинама за њом да се сав прирез од 28 од сто има употребити на откупљивање добара ван рејона варошког и на пошумљавање тог земљишта.

Овим откупљивањем и трошењем приреза руковаће нарочито одборско повереништво, што ће одбор општински имати у своје време да одреди.

г). Прирез овај од 28 од сто купиће се сваке године и употребљаваће се на одређене смерове све донде, док се потреба означена не подмири.

Ко од гласача буде за целокупан предлог, гласаће „за“ а сви они који не буду за предлог или би хтели ма какве измене да учине гласаће „против“.

Право гласања на општинском збору, према чл. 14. закона о општинама имају сви пунолетни чланови општине, који плаћају 15 дин. годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством или који по прописима чл. 16 и 17. овог закона, право гласања немају или су га изгубили. У задрузи имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа не плаћали 15 дин. непосредне порезе, ако нису чланом 16 и 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица, која су ослобођена од плаћања порезе по члану 61. тачке в. и г. закона о непосредноме порезу) што су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који примају милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који безчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2., који се налазе под судским ислеђењем за дела под 1 наведена;

3., који су пали под стециште за време док стециште траје;

4., који су под полицијским надзором;

5., који ма колико дугују у име порезе осим текућег полгођа.

Официри, војници сталног кадра не учествују по 16 ом члану закона у саветовању општинског збора.

Збор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по кварговима и то на овим местима:

а) За **кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б) За **кварт теразиски** — у теразиској муш. школи (улица 2 јаблана).

в) За **кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (Душанова улица).

г) За **кварт савамалски** — у основној мушкој школи улица Краљевић Марка,

д) За **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица); и

ђ) За **кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријепољска улица, спрочу војне болнице).

Састав бирачких одбора објавиће се доцније.

ОД СУДА ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА, ОД 6. МАРТА 1892. ГОД. АБР. 4235.

НАРЕДБА

Дешава се врло често да грађани престонице сами одређују време погреба својих умрлих и давање парастоса, без икаквог споразума са својим парохиским свештеником, а тиме стварају своме свештенику немогућност да на време црквене обреде сврши.

Да се ова неправилност не би у будуће дешавала, суд општ. вар. Београда на основу § 326 кр. зак. наређује.

1). Да грађани сами не смеју одређивати време за сарањивање својих мртваца и за држање парастоса, док се о томе не споразумеју најпре са својим парохом.

2). Да на ово чине пажљивим грађане и сами лекари при прегледу мртваца.

3). Да не одређују време и дан венчања у другој цркви ван своје парохиске без претходног договора са својим свештеником.

Са сваким ко се о ову наредбу огреши поступиће се по закону.

Од суда општине вар. Београда АБр. 4134 2. марта 1892 год у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

17. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; биран члан. суда г. Д. Т. Вељковић, кмет. помоћ. А. Наджић; од одборника г. г. Н. Х. Поповић, Љ. Јовановић, Ил. Ђорђевић, Мил. Ј. Марковић, Ђ. Ж. Нешић, Гавра Бркић, М. М. Ђорић, К. Б. Михајловић, М. М. Ђорђевић, К. Петровић, Ф. Васиљевић, Р. Драговић, Др. М. Т. Леко, Мића Петровић, Др. П. Поповић, С. Азријел, А. Ј. Одавић, С. Боторић, М. Капетановић, С. Вељановић, Ђ. С. Новаковић, М. Бончић, Св. Ристић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 13. Фебр. 1892. год. и у одлуци Бр. 113. учињена је измена, да је г. Соломон Азријел предлагао да се изабере комисија да проучи питање о слободном мешењу хлеба и о укидању еснафа, а не оно што је записано.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 2450, 2433, 2449 и 2456, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Јован Предовић и Катица Гошић непознати, да је Тома Јовановић доброг владања а слабог имовног стања, и да је Риста Дамњановић доброг владања и доброг имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби СБр. 2688, 2775, 2694, 2823, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Марије Ф. Анђић, Јулијане Панић, Госпаве Банићевић и Данице ж. Панајота Јовановића, па тек да им изда тражено уверење.

IV.

Председник износи одбору на решење мишљење повереништва за одређивање осе у улици

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ

Завод за васпитање српске сирочади

ИЗВЕШТАЈ УПРАВЕ

О СВОМЕ РАДУ У 1891. ГОДИНИ

ГОДИНА ДВАНАЕСТА

(НАСТАВАК)

У 1891 години спремила је Управа земљиште за ту нову установу, и при крају исте године изабрала је за повереннике људе, који воле Дом Сиротне Деце, који су доиста одани овој установи. По реду избора ево њихових имена:

1. Г-ђа Хедвига Барловац, за Беч.
2. Г. Васа Живковић, ђакон и учитељ, за Пожаревац.
3. Г. Михаило Милошевић, учитељ, за Краљево.
4. Г. С. Минх, фабрикант, за Параћин.
5. Г. Милан Раденковић, председник општине за Јагодину.
6. Г. Никола Чолаковић, учитељ за Врању.
7. Г. Живко Бранковић, свешт. и члан дух. суда, за Ниш.
8. Г. Владислав Кнежевић, учитељ, за Ћуприју.
9. Г. Живко Петровић, проф. за Ужице.
10. Г-ђа Полка А. Фотићка, за Шабац.
11. Г. Лаза Ј. Обрадовић, учитељ, за Крагујевац.
12. Г. Ђорђе Поповић, окр. благајник за окр. топлички и Прокупље.
13. Г. Ђорђе Брзаковић, апотекар, за Прокупље.
14. Г. Тодор Првуловић, трговац, за Прокупље.
15. Г. Павле Крстић, свештеник, за Свилајенац и доњу Ресаву.
16. Г. Аћим Протић, свештеник из Дворишта, за горњу Ресаву.
17. Г. Таса Живић, председник општине за Белу Паланку.
18. Г. Миленко Чабрић, секр. стал. окр. одбора, за Пирот.
19. Петар Милићевић, срески начелник, за Обреновац и срез посавски.
20. Г. Тома Поповић, трговац, за Крушевац.
21. Г. Бошко Вулетић, трговац, за Трстеник.
22. Г. Алекса Пантић, трговац, за Кучево.
23. Г. Милутин Ј. Илић, секр. стал. окр. одбора, за Ћићевац.
24. Г. Т. Ђ. Дидић, председник општине за Соко-Бању
25. Г. Михаило Душмановић, апотекар, за Петровац.
26. Г. Илија Радосављевић, учитељ, за Зајечар.
27. Г. Велимир Антонијевић, свештеник из Мановлице, за Сврљиг.

Као што рекосмо, велика већина повереника изабрана је тек при крају 1891. године. О њихову раду моћи ћемо тек на крају 1892. године поднети тачан извештај скупу. — Али има међу првима, који су већ до сада привредили српској сирочади и чија имена овде са захвалношћу спомињемо: Повереник обреновачки г. Петар Милићевић послао је до сада 1130 дин., пожаревачки г. Васа Живковић 960 дин., параћински г. С. Минх., 362 дин., шабачки г ђа Полка Фотићка 440 дин., краљевски г. Михаило Милошевић 285 дин., петровачки г. Михаило Душмановић 100 дин., и јагодински г. Милан Раденковић 42 динара. У име српске сирочади нека је топла захвалност изјављена и на овом месту овим вредним апостолима српскога милосрђа.

*

Друштво има за сада једног почасног потпредседника у далеком Лондону. То је г. Х. В. Крисмас. српски генерални консул у Лондону.

Ратарској којим се предлаже, да улица ратарска остане широка шеснаест метара а да се не регулише по регулационом плану утврђеном на седамнаест метара ширине.

По прочитању тога извештаја и одвојеног мњења 2 члана повереништва, одбор је после поименичног гласања са 16 гласова против 4 (један није гласао) решио, да се одбаци предлог већине повереништва и да се улица Ратарска регулише на седамнаест метара ширине, како је утврђено регулационим планом.

V.

По прочитању протокола лицитације СБр. 2835, држане 12. Фебр. 1892. год. за давање под закуп општинске утрине за попашу стоке, одбор је после поименичног гласања са 11 гласова против 9 решио, да се ова лицитација одбаци и друга распише, да се почне лицитирати од понуђене цене од 1200 дин. годишње, а да закуп траје три године.

VI.

По прочитању извештаја грађевинског одељења ГБр. 209. по коме би требало таван на згради општинској обновити, пошто су греде иструлеле као и да се за потребу општинску подигне још један бој, одбор је одлучио, да ово питање проучи и поднесе одбору извештај одборско повереништво, коме да су чланови г. г. Коста Д. Главинић, Мил. Капетановић, Илија Борђевић, Стев. Чађевић и Свет. Боторић одборници и општ. инжињер.

VII.

Председник износи одбору на решење извештај одборског трошаринског повереништва о тражењу друштва кнеза Гагарина и варошке трошарине, одбор је одлучио, да се овај предмет остави за идућу седницу, кад ће сви чланови повереништва на окупу бити.

VIII.

Одборник др. М. Т. Леко чита годишњи извештај хемијских прегледа виктуалија и других предмета за домаћу потребу, у општини вар. Београда од Октобра 1890. год. до Октобра 1891. год.

Поводом овог извештаја овлашћен од председника општине предлаже одбору:

1.) Да се замоли г. министар унутрашњих дела, да се што скорије расправе правна питања, која би сметала кажњавању криваца, који држе и продају фалзификована, укварена и шкодљива средства за живот.

2.) Замолити г. министра унутр. дела, да изволи наредити, да се што скорије изради наочити закон, којим би се и код нас као и у другим европским земљама регулисао промет јела, пића и других предмета од утицаја на здравље људско, и којим би се одредило, да новчане казне услед ових санитетских ревизија припадну општинској каси.

3) Одобрити суму од 2500 динара из овогодишње буџетске партије за непредвиђене трошкове и то на име хонорара државном хемичару, за послугу и набавку нужнога прибора за санитетске ревизије, приликом којих се узимају пробе ради хемијскога испитивања.

По саслушању овога одбор је у свему примио како извештај, тако и предлог и препоручио, да се по истоме у свему поступи.

IX

На молбу еснафа лебарског АБр. 2491. одбор је после поименичног гласања са 13 гласова против 6 — који су били за 26 пара — решио, да се цена хлебу повиси на двадесет и пет пара динарских од килограма. Ово да вреди од 19. закључно.

X.

Одборник г. Соломон Азријел понавља свој предлог, да се одреди комисија, која ће одредити цену и тежину кифлама.

Одбор је овластио председника општине, да сам он именује ту комисију, да ову ствар проштудира и поднесе одбору извештај.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Дезинфекциони апарат. Као што је нашим читаоцима познато, српско је лекарско друштво поднело општини предлог да се у Београду установи завод за дезинфекцију. Овај је предлог проучавала наочита одборска комисија, која је предлог потпуно усвојила, и да би у овом времену, када влада заразна болест дифтеритис, што пре дошли до дезинфекционог апарата, предложила је одбору општинском да се одмах намести привремено дезинфекциони апарат, што је општина пре неколико година набавила.

Овај је предлог усвојен и апарат намештен код „Текије“ Г. Др. Милан Јовановић — Батут, коме је поверено да овај привремено намештени апарат испита, известио је председника општине о употребљивости апарата овим писмом: од 3. Марта 1892. год.:

„*Господине Председниче*, 15. Фебруара испитивао сам дезинфекциони апарат, што га је општина провизорно поставила. Покушај је извршен са три разне врсте микрогранизама и са спорама од прострела — у великом завежљају (бали) обичних ћебета и трајао је (као што наредисмо) 2 сахата. Резултат тога покушаја овај је:

15|II. у осам сах. у вече пресађени су микроорганизми на разну пићу, да се види, хоће ли се и после покушаја развијати т. ј. јесу ли и после дезинфекције живи (или варуленгни). До данас т. ј. до 3|III. остале су све културе стерилне — а то је знак да су микроорганизми у дезинфекционом апарату угинули.

Према томе, моје је мишљење, да апарат функционише правилно, *и да би се могао употребити*. Друго је питање за које време, и је ли тако намештен да одговара цељи. С те стране има још замашних недостатака.

Сматрајући за дужност да Вас о томе известим, молим Вас, и т. д.“

—

Прирез. Од 21. Фебр. 1891. год. до 20. Фебруара 1892. год. наплаћено је општинског приреза 131.931·33 дин. а бира свештеничког 9007·47 дин.

—

Јавно предавање. Г. Воји. В. Рашић правник, држаће јавно предавање у сали Велике Школе, на Благовести 25. Марта, као на дан по седамдесетогодишњици ослобођења грчкога народа. Предавање ће бити после подне у 4 сах., а тема је из новије грчке историје: Грчки устанак 1821. године, и нарочито о смрти ђакона Атанасија и

Он је велики пријатељ Дома сиротне деце, добротвор је и уз то прилаже сваке године о Божићу 5 фуната стерлинга (125 динара). Г. Крисмаса задесила је жалост, јер је у 1891. г. изгубио своју добру мајку. Услед тога није могао радити за српску сирочад колико је желео. Управа се у 1892. години нада да ће г. Крисмас наћи у Лондону и Енглеској још пријатеља српске сирочади, нарочито да ће помоћи Управу у подизању дечије болнице.

IV. ЧЛАНОВИ

1. Добротвори

У 1891. стекло је друштво ове чланове добротворе с улогом од 500 динара:

Г. Димитрија Ћирковића трг. из Београда.
Г. Боку Павловића трг из Б ограда.
Српску Народну Банку.
Госпођу Катарину Јовице Барловца, која је преминула у 1891. год
Гђицу Даринку Тасе Терзибаше.
Г. Милована Урошевића трг. из Обреновца.
Гђу Катарину „ из „
Г. Филипа од Ферари познатога добротвора Србије и Срспва.
Г. Едуарда Буланжеа.
Г. Х. В. Крисмаса срп. конзула у Лондону.
Пок. Радомира Перића, из Пожаревца
Браћу Алатини из Солуна.

И тако до краја 1891. године имало је друштво свега 53 члана добротвора.

2. Утемељачи

На XII годишњем скупу, који је држан лане у Дому Сиротне Деце, а по предлогу г. Пере И. Јовановића, трговца, установљени су чланови утемељачи. То су они добри људи, који у течају једне године дарују Дому Сиротне Деце 100 динара. У течају прве године ове нове установе изволели су се уписати као чланови утемељачи:

Г. Пера И. Јовановић трговац из Београда.
Госпођа Јулка П. И. Јовановића „
Г. Божа С. Живковић трг. из Београда.
Гђа Јелка К. Др. Рашића.
Гђа Катица М. Миловановића из Београда.
Г. Едија Були, трговац „ „
Г. Бошко Николић „ „ „
Г. Тодор Ђурић „ „ „
Г. Димитрије Радовић пред касације.
Г. Епископ жички Сава.
Г. С. Минх. из Параћина.
Г. Илија Томић из Пожаревца.
Г. Матија Миловановић из Шапца.
Гђица Савка Железовскова учитељица.
Гђа Марија С. Магазиновићка.
Општина Пожаревачка.
„ Обреновачка
Еснаф бакалски из Пожаревца.
Општина Крушевачка.

Свима овим добрим људима и задругама нека је велика хвала на племенитој помоћи. На управи је одговорност, да се ова лепа помоћ употреби на корист српске сирочади и да у име друштва буде у свакој прилици дубоко захвална онима, који чине добра српској сирочади.

3. Редовни

И ако је улог редовног друштвеног члана само 6 динара, опет је друштво ове год. имало само 206 редовних чланова, који су платили свој улог.

Управа ће морати узети нарочито лице, које ће прикупљати прилоге од редовних чланова, те да би се и у овом погледу пошло напред. У престоници Србије — Београду — има бар 800 људи, који ће жртвовати 6 динара на годину за српску сирочад, само те људе ваља потражити, па ће се наћи.

(Наставиће се)

славног песника лорда Бајрона. Овом приликом сви важнији фактори из овога доба, изнеће се упоредо са нашима, као и сав рад на савезу Грчке и Србије. — Улазнице од особе стају пола динара, а могу се добити у књижарницама г. г. Петра Ћурчића и Андре Пурића.

ДРУГА МОЈА ОДБРАНА

од НАПАДА

Господ. Ђоке М. Станојевића

У априлу месецу прошле године *а приликом решавања питања о привременом општинском зајму* иступио сам из одбора општине вароши Београда и до краја прошле године писам одлазио у седнице одборске нити сам вршио одборничку дужност. За то време а у јулу пр. год. послат ми је нацрт уговора за електр. осветлење с нарочитом препоруком председника општ. в. Београда г. *Милована Р. Миринковића*, да тај уговор проучим и да кажем о истом моје мишљење.

Више као грађанин ове вароши но као одборник одазвао сам се захтеву г. председника и пошто сам уговор о ел. осветлењу проучио, изложио сам на писмено све мане тога уговора, које сам у стању био да приметим а које би по моме мишљењу у интересу наше општине, требало отклонити.

На те моје примедбе*) одговарао је у седницама одбора београд. општине**) г. Ђ М. Станојевић и том приликом као што је познато, напао ме лично у тој мери, да сам се морао бранити***) и доказивати, како су напади г. Станојевића сасвим неосновани.

У претпрошлом броју „Београд. општ. новина“ а поводом моје прве одбране, поново ме г. Станојевић напада, доказујући да мојим примедбама на уговор о елек. осветлењу, као пријатељ гасноога осветлења, нисам ни могао имати намеру да припомогнем, да се до што повољнијег електр. осв. дође, већ да ми је намера била да *отежам и онемогућим остварење ел. светлости, те да после ње тријумфује гасно осветлење.*“

У вези с тим вели г. Станојевић „г. Марко Леко се са својим досадањим радом и сувише показао пријатељ гасног осветлења и он би био издајник самога себе, кад би сад на једанпут отпочео да ради на томе, како ће се електр. светлост што лакше остварити и што лепше извести. Не, не, за свакога па и за г. Др. Марка Лека била би највећа увреда тако што и помислити.“

Ово мишљење г. Станојевића до крајности је погрешно.

Такав, као што ме г. Станојевић представља могао би бити само онда, кад би ми гасно осветлење вароши било прече од интереса наше општине.

Као у свима другим општ. пословима, у којима сам имао прилике активније да суделујем, тако и у овом, заузео сам се колико сам умео и знао, да се интереси наше општине у што већој мери заштите.

Исто би тако поступао да смо место уговора о електр. осветлењу закључивали уговор за гасно осветлење У колико сам водио рачуна о општинским интересима код уговора за ел. осветлење у истој толикој мери старао би се да дођемо до што повољнијега уговора за осветлење вароши гасом.

Да би заиста истом строгошћу проучавао и уговор о гасном осветлењу имам доказа у моме досадањем раду у општ. а и у том, што и ако ми је као што г. Станојевић вели „гасно осветлење за срце прирасло“ ипак кад је београд. општ. пре неколико година расписала стечај и добила понуде за гасно осветлење, као члан комисије, која је те понуде проучавала, био сам противан да се приме, јер сам се уверио, да су услови били далеко неповољнији, но што су у другим европским варошима, које су гасом осветљене.

Из овога се јасно види, да ми гасно осветлење није баш тако „за срце прирасло,“ да заборављам на интересе београд. општ. а кад би ме пак у општинским пословима онакви мотиви руководили, какве ми г. Станојевић подмеће, онда би ја био непријатељ наше општине.

Међу тим као грађанин ове вароши немам ни мало повода, да будем мање пријатељ наше општине од г. Ђоке Станојевића.

Да се случајно у оно доба кад је у општини било говора о гасном осветлењу, г. Станојевић живље интересовао за општ. послове и да је случајно био пријатељ гасноога осветлења, он би онда исто тако могао рећи, да сам противан понудама за гасно осветлење, што сам можда пријатељ елекр. светлости?!

Према томе сви они напади г. Станојевића, изазвани предрасудом као да сам само зато правио примедбе на уговор о ел. осветлењу наше вароши, што сам пријатељ гаснога осветлења, сви ти напади сасвим су неосновани.

Исто тако на сасвим погрешној основи доказује г. Станојевић, да је онај рачун о ценама гаснога и електр. освет. у Бечу „тенденциозно нетачан“.

Ја сам био навео за пример, да је ел. освет. у Бечу три пута скупље од гасног и то сам у првој мојој одбрани рачуном доказао.

Г. Станојевић пак вели, да је основица тог рачуна нетачна и да према томе цео рачун не ваља. Као погрешну основицу тога рачуна наводи г. Станојевић што сам узео, да један гасни пламен од 16 норм. свећа троши 142 литара бечкога гаса. Г. Станојевић мисли, да овде није у ствари узет такав гасни пламен, који заиста интензитетом од 16 н. свећа троши на сат 142 литара гаса, већ да је узет гасни пламем већим интензитетом светлости, па је онда израчуњено, колико би пламен од 16 н. свећа потрошио гаса за сат горења.

И овде се г. Станојевић ужасно преварио.

Место да аутентичним податцима прибављеним из Беча то његово мишљење доказује, он вели како је „добротом једног нашег уваженог хемичара“ добио неке податке из *Болајеве* технологије и тим податцима доказује како средњи интензитет неких тамо наведених гасних лампа износи 16 н. свећа а потрошња на сат није као што сам ја за бечке прилике навео 142 већ 220 литара.

Овим је г. Станојевић доказао само то, да је у техничким питањима врло невешт.

Кад је посумњао у тачност мога рачунања, што се није непосредно у Бечу на кога обратио и кад би из Беча добио податке, који потврђују да је мој рачун не тачан онда би тек могао да подмири своју потребу и да ме напада речима, како наводим „тенденциозно неистините податке“.

Бар Беч није преко света и дапас је врло лако у таквим питањима добавити аутентичне податке.

Да је г. Станојевић тим правилним путем ишао он би се *не само* уверио. да у Бечу заиста, као што сам и ја навео, *гасне лампе с интензитетом од 16 н. свећа фактички на сат не троше више од 142 литара бечког гаса, већ да има* и гасних лампа, као што је тако звани *Сименс-Аргандов* жижак, који с потрошњом од *142 литара бечког гаса* на сат даје не 16 већ *18—20 н. свећа* светлости.

Да се г. Станојевић постарао, да прибави податке непосредно с извора (из Беча) он би се из ближе упознао и с *Ауеровом лампом*, која је у бечким радњама и јавним локалима толико распрострањена, да је без сумње и г. Станојевић имао прилике да се диви, како у тим лампама гас лепом белом пријатном светлошћу сагорева. Том приликом сазнао би, како је *Ауер* у најновије доба ту своју лампу тако усавршио, да је у техници осветлења у Бечу читаву револуцују изазвао. Том новом *Ауеровом* лампом може се у почетку постићи интензитет светлости од **72 н. свећа** а потрошња гаса износи само *125 литара на сат*. О томе разуме се није могао г. Станојевић ништа наћи ни у Болају ни у Муспрату ни у Вагнеру.

Тешко ми је да овом приликом и на овај начин морам да помињем имена ових славних људи. Али, г. Станојевић на то ме је навео и он се огрешио, што је хтео да се заклони именима тако славних људи као што су Болај, Вагнер и Муспрат. Да је срећом, који од тих великана у животу, без сумње би му и они замерили, што о практичним питањима не прикупља податке из праксе, већ из књига, које су више наставни намењене и у којима код онолико обилатог и разноврснијег материјала, не могу бити појединна питања тако обрађена, као што је то случај у самом практичном раду.

Сећам се врло добро какав је утисак учинило на мене предавање једнога врло славног научњака, које сам случајно слушао пошто сам неко време у пракси провео и на коме је баш било говора о оном предмету, којим сам се подуже у једној хемијској фабрици бавио. Сећам се и ако је све оно што је професор у своме предавању изнео било у главном корек тно. ипак беше грдна разлика међу тим теоријским излагањем и фактичним радом у фабрици.

Они цитати г. Станојевића из извесних научних дела, да се благо изразим, могли би лепо да се упореде с једном пасажем из Гетеовог Фауста, који у оригиналу гласи:

„Zwar ist's mit der Gedankenfabrik
Wie mit einem Webermeisterstück,
Wo ein Tritt tausend Fäden regt
Die Schifflein herüber hinüberschiessen,
Die Fäden ungesehen fliesen,
Ein Schlag tausend Verbinduncen schlägt.
Der Philosoph, der tritt herein.
Und beweist euch, es müsst' so sein;
Das Erste wäre so, das Zweite so.
Und drum das Dritt und Vierte so;
Und wenn das Erst und Zweit nigt wär,
Das dritt' und Vierte wär' Nimmer mehr.
Das preisen die Schüller aller Orten,
Sind ober keine Weber geworden».

*) „Београд. општ. новине“ од 1891. г. бр. 53 и од 1892. г. бр. 1.

**) „Београд. општ. нов.“ од 1891. г. бр. 50, 51, 52 и 53.

***) „Београд. општ. нов.“ од 1892. г. бр. 5.

У преводу г. *Милана Савића:*

„До душе, с таком умном фабриком
К'о с ткалачким је каквим ремеком,
Где *једним* тиском нити иду све,
Где тамо амо гониш чунчиће,
А нити се невидно примиљу,
И *један* мах покрене свезу сву.
Филозоф, он ће доћи вам на то,
Доказаће, да тако мора бити то;
Тако је прво, друго тако је,
И за то треће и четврто тако је:
Да нема првога ни другога,
Трећег, четвртог не би никада.
Е. то вам исповеда сваки ђак,
Ни један ткалац не постаде пак.

* * *

Податке за онај пример о ценама елек. и гасног осветљ. у Бечу, нисам црпео ни из каквога научног дела, већ сам их добио од једнога мог познаника из Беча.

Онај пример за Лондон, за који сам рекао, да сам га нашао у једном техничком листу, налази се у централном листу за електротехнику од 1889. год. на стр. 228., где се без икаквог даљег коментара просто и јасно наводи, како би елек. осветлење извесних лондонских улица стало два пут више од гасног осветлења.

У истом листу и од исте године а на страни 95 наводи се. како се као главна сметња брзом распростирању елекр. светлости у Лондону могу сматрати ова два узрока, прво што су увођењу електричне светлости противни велики капитали који су за гасно осветлење уложени, а друго *што се публика противи, да за осветлење плаћа веће цене од досадање цене гаса.*

Ови су податци извађени дакле из једнога техн. листа, који као што ми и име гласи: „Elektrotechnische Zeitschrift“ има де заступа интересе елекротехнике а нису узети, као што је један од г. г. поборника елекр. осветлења мислио и приликом једнога разговора о томе казао, да су узети из журнала за гасно осветлење „Journal für Gasbeleuchtung etc“.

И ако би овом приликом имао да наведем још неке примере о томе како је елек. осветлење скупље од гасног, ипак то за сада неће бити потребно. Главно је да сам с одбранио од оних неодговарајућих навода г. Станојевићевих о ценама гасног и електр. осв. у Бечу и објаснио одакле сам моје податке црпео, а сад да идемо даље.

У своме одговору на моју прву одбрану г. Станојевић опет додирује ону моју примедбу о сијалицама од 60 свећа, којом сам питао, *како би се* за улично осветлење могле употребити те сијалице од 60 свећа место оних од 16“. Г. Станојевићу изгледа та моја примедба чудновата јер мисли да сам толико луд, да ћу тражити, да за сваку сијалицу од 16 свећа дође једна сијалица од 60 свећа. Да је тако мислио види се из оне раздражености, којом напада ту моју примедбу, доказујући да ја тражим „од повластичара 3—4 пута више светлости но што је погођено“. Па у тој разражености без сумње из непажње фалсификује чак и моју примедбу и вели као да сам ја тражио „да се лампе од 16 свећа замену лам. од 60 свећа“, „„Бар за оно осветлење, за које општина плаћа 80.000 дин.““

Под знаком навода, вели г. Станојевић да сам казао „Бар за оно осветлење итд значи, да су то моје речи, али како од тога «Бар“ у мојим примедбама нема ни трага ни гласа, то је онда онај навод г. Станојевића неистинит, фалсификован. О томе се може сваки, који би поверовао казивању г. Станојевића, уверити, ако само упореди моје речи из оригинала и оне речи, које је г. Станојевић под знаком навода као моје навео.

Исто тако није истина да сам тражио нити сам мого тражити, да се лампа од 16 свећа замењује једном лампом од 60 свећа. Тражио сам само то, да се одреди кад би општина хтела за улично осветлење да употреби и те лампе од 60 свећа, *како би их* према оној укупној цени од 80.000 дин. *могла употребити* т. ј, као год што је уговором предвиђено са колико ће се сијасијалица од 16 свећа замењивати по потреби једна пламена лампа, исто тако био сам мишљења, да је требало и за сијалице од 60 св ћа угором одредити у каквом ће односу оне стајати према сијалицама од 16 свећа а разуме се и према пламеним лампама.

Да сам заиста имао разлога то да тражим најбоље показује дебата у одбору београдске општине приликом решавања питања, колико ће сијалица од 16 свећа повлавластичар бити дужан да да у ме сто једне пламене лампе.

Том приликом г. Станојевић предлагао је да повластичар буде дужан дати на место једне пламене лампе 4 или 5 сијалица.

У мојим пак примедбама на уговор ел. осветлења опширно сам објаснио, како је мало да се само са 4 или 5 сијалица замењује једна пл. лампа и према цени светлости из једне и друге лампе изилази, да једна пламена лампа има да се замени са 10 до 11 сијалица од 16 свећа.

Одбор је решио, да повластичар буде дужан дати на место једне пламе лампе 6—7 сијалица.

Као год дакле што је уговором одређено са колико ће се сијалица од 16 свећа замењивати једна пламена лампа од 1000 свећа исто тако мислио сам, да би добро било уговором у напред утврдити за колико ће сијалица од 16 свећа бити повластичар дужан да да сијалице од 60 свећа и колико ће сијалица од 60 свећа имати да замене једну пламену лампу.

У толико пре било је нужно ово одредити, јер као што се видело и приликом одређивања са колико ће се сијалица од 16 свећа замењивати једна плам. лампа и приликом тога одређивања било је погађања међу г. Станојевићем и одбором. Г. Станојевић предлаже 4 или 5 сијалица и ако за време дебате око тога питања признаје да „10 сијалица могу да замене једну пламену лампу“, али, „да није противнан да се мете 6—7 сијалица“

Ово замењивање пламених лампа сијалицама важи разуме се само у почетку, пре но што се буду лампе наместиле и по оној укупној цени од 80000 динара а доцније пошто се лампе наместе настаје важност члана 19. уговора, по коме општина има да сноси сав трошак око замене.

Ако би се дакле за нужно нашло, да се за улично осветлење а за ону суму од 80.000 дин. употребе и сијалице од 60 свећа, да се неби онда тек с предузимачем око тога погађали, као што се одбор са г. Станојевићем погађао, мислио сам, да је требало уговором утврдити, у каквом ће односу сијалице од 16 свећа и пламене лампе замењивати сијалицама од 60 свећа.

Због те моје узгредна напомене г. Станојевић ме исмева и доказује да ја то предлажем само зато, да би се нешто тражило од предузимача, на шта он неће пристати, и да се усљед тога погодба поквари, уговор поцена, те да се за осветлење узме гас а не електрицет.

Тај несрећни гас толико смета г. Станојевићу да и у најпростијим и споредним питањима неће да ме разуме и у том не разумевању толико је непажљив да према своме уображењу, чак и моје наводе фалсификује.

Та непажљивост г. Станојевића огледа се и у оном цитату, којим је хтео да докаже, како он није измислио ону примедбу о употреби електрицета и за индустријске потребе.

Кад се пажљиво прочитају и упореде она два цитата, која је г. Станојевић, ради бољега прегледа, један поред другог навео јасно се види на што се она моја примедба односи и да сам мишљења, „да би општина добила куд и камо повољније понуде но што их је добила, да је у стечају било објављено, да је београдска општина вољна *да под* **тако** *повољним условима за повластичара* уступи некоме искључиво право за произвођење елек. струје за осветлење и сваку другу потребу вароши Београда.

Ово је мислим за сваког јасно да је овде говора *о неким повољним условима* за повластичара и да те моје речи, које је навео г. Станојевић имају везе с предходним делом моје примедбе, у коме сам казао *какви су то повољни услови*, под којима је општина вољна да уступи некоме искључиво право за произвођење електр. струје за осветљење и сваку другу потребу.

Ове пак последње речи и сваку другу потребу, које је г. Станојевић пронашао као да су главни предмет неке примедбе, те су речи узете из уговора и не значе ништа друго, већ да је повластичару дато право за произвођење ел. струје како за осветљ. тако и за сваку другу потребу.

Какви су пак то повољни услови, под којима је то право дато повластичару и који по моме мишљењу из стечаја нису могли бити понуђачима познати, о томе сам навео два примера и то о употреби „природне“ односно водене снаге и о подземним и ваздушним спроводницама.

И сам г. Станојевић потврђује то овим речима:

„Г. Марко је у начелу противан уговору нарочито с тога што су повластичару дата много већа права но што су стечајем била објављена. И зато он наводи *само два примера.*“

Али у доказивању, како су моје примедбе наведене у она два примера неосноване, заборавио је г. Станојевић да је и сам констатовао да сам навео само два примера и из завршнога дела моје начелне примедбе изналази и неки трећи пример с употреби ел. струје и за сваку другу потребу. Пошто тога трећега примера у мојим примедбама нема, онда сам с правом могао рећи, да је то *савршено уображена* примедба г. Станојевића. Према томе неосване су и оне речи г. Станојевића, које је поводом те уображене примедбе на мене упутио, т. ј. како је у мојој првој одбрани помешана нека чудновата заборав“ „са дрскошћу“. У колико такви епитети доликују радњи г. Станојевићевој остављам поштованим читаоцима да оцене.

Г. Станојевић назива „софазмом“, што сам у мојој првој одбрани казао, да је у интересу повластичара кад се општина обвезује да истоме уступи повластицу за ел.

осветљење и атара београдског Г. Станојевић не слаже се с тим мојим мишљењем и вели: „тражењем дакле, да услови повластице вреде и за атар, више су на штету но у корист повластичара, а то из узрока тога, што се и струја у толико јефтиње може дати, у колико се троши ближе око централе (не водећи рачуна о коштању дужих спроводника) *једино из разлога*, што се струја мање губи у краћим спроводницама но у дужим и што тај губитак иде на штету повластичара".

Мени је ово објашњење г. Станојевића сасвим нејасно.

Г. Станојевић наводи овде једну штету, која се као што се мени чини губи према користи, коју је повластичар добио тиме, што је и у атару београд. стекао право, да искључиво сам производи електр. за осветљење и сваку другу потребу.

Онај губитак електричне струје на растојање од вароши до граница атара, не може бити код добрих спроводника тако знатан, да толико на цене утиче, кад се зна, да се данас електрична струја спроводи не само у даљини од 5 или 6 километра већ и даљина од сто и више километра.

Биће без сумње г. Станојевићу познато, да је у Франкфурту приликом електричне изложбе спроведен електр. чак од Лауфена на Некару, а Лауфен је од Франкфурта 175 километара удаљен!

Више примера могао би навести о таквим инсталацијама за производење електричне струје, које су више километра удаљена од места, у којима се спроведени електрицитет, троши за осветљење и друге потребе.

О неком тако званом губитку као што г. Станојевић наводи, да ће повластичар имати усљед дужих спроводника, мислим, да према овом што сам споменуо, не може бити говора.

Поред тога и то се зна, да повластичар у свако доба дана и ноћи мора имати довољно електрицитета, трошило се или не, и кад се о томе евентуално великом губитку електрицитета не води тако строг рачун онда нема никаквога смисла онај разлог г. Станојевића о губитку електр. струје на растојању до атара београдског, према томе и „*софизам*" је на његовој а не на мојој страни.

Куд год се макнемо свуда наилазимо на објашњења нека, која су нејасна, непотпуна, погрешна и т. д. па и у питању које као што и г Станојевић вели, није електротехничке природе, те да би за његово разумевање била потребна нарочита спрема" и у таквом питању чини г. Станојевић непојмљиве погрешке. Објашњавајући, зашто је тражио да општина плаћа повластичару штете на прибору за осветљење а у случају кад не може да се пронађе, који је штету учинио, вели г. Станојевић да му је то тражење „*диктирала та чисто наша околност што се код нас многе па и најкорисније ствари омаловажавају и кваре*. Зар г. Марко не види какве муке" вели г. Станојевић „има паша општина са чесмама, које мангупи намерно кваре? Чесме су, право говорећи много кориснија установа него електричне лампе, па кад се налазе људи, који и такве ствари из простог ината кваре и упропашћују, зар се неће наћи сутра дан неко, кад се наместе ел. лампе, који ће их, једну или више каменицама разбијати. *Такви се случајеви у другим варошима не могу ни замислити, па зато о томе и нема ни-какви одредаб і али код нас, где има људи који и најсветије и најкорисније ствари кваре*, код нас се морало о томе водити рачуна. Ја шта више држим да ће се наћи код нас људи, који ће из простог ината, што је противу његових жеља усвојена ел. светлост, бити у стању да организују читаву хајку противу елк. светлости, правити велике тешкоће њеном увођењу. И ко је напослетку крив ако се проузроковач штете не могне наћи или ухватити? Сигурно општинска слаба контрола на зато је право да општина, која се не брине о сигурности ствари од опште користи, да она учињену штету и плати или да боље такве ствари чува".

Овако може да говори само онај, који заслепљен електр. светлости не види ни своју најближу околину и представља је, да је тако страшна, да јој у целом свету равне нема, и зато тражи да се једном општинском концесионару да већа гаранција за сигурност његове имаовине, но што је општина према мишљењу г. Станојевића у стању да да прво себи и својим грађанима.

Хајде да узмемо мало мирније, да се о томе предмету поразговарамо

Зато дакле што се дешавало и дешава, да се чесме код нас намерно кваре, ја мислим, да се не може отуда извести закључак, да ће исто тако и електр. фењери страдати. Око електр. лампа неће се млађи искупљати да на зими и врућине чекају по неколико часова, док на њих ред дође, да напуне тестије водом, не ће се око електричних фењера грабити, ко ће пре воду да наточи, на те фењере и ако бог зна како не светле, не ће се толико љутити као на чесме из којих једва пури вода итд.

Са свим су друге прилике код нас на нашим чесмама, а сасвим друге код фењера!

Није ми познато, да се код нас дешава, да су у некој улици или крају вароши сви фењери намерно полупани.

Тамо пак у „другим варошима" у којима се, као што г. Станојевић вели, такви случајеви „*не могу ни замислити*", тамо баш дешава се а то и г. Станојевић врло добро зна, да се фењери по улицама тамо из беса разбијају. Који год је неко време провео у каквој универзитетској вароши најобразованијих делова Европе, зна ће да то нису баш тако ретки случајеви.

У Цириху слушао сам, да постоји и нарочита полицијска наредба о разбијању фењера, по којој кад се нека група разуздданог друштва ухвати у томе уживању да фењере лупа, онда се од ухваћених поред казне наплаћи не само штета, коју су том приликом учинили, већ и све штете, које су се од последњег ареторања у разбијању фењера десиле.

Као што се из овог примера види „такви" случајеви у другим варошима не само да се „не могу ни замислити", као што г. Станојевић на штету угледа наше општине тврди, већ се фактички дешавају и то у толикој мери, да се тога ради издају чак и неке оригиналне полицијске наредбе!

Ако је г. Станојевић и у другим случајевима као у овим тако строго водио рачуна о „нашим приликама" и „интересима наше општине", онда не треба да му је ни најмање „чудновато" што сам ја као нестручњак у електротехн. питањима био у стању да изнађем толике мане у уговору за електр. осветљење вар. Београда.

Али, и овде ће ваљда г. Станојевић пронаћи неких „прикривених смерова, који у облику најлепших жеља за електрично осветљење нису ништа друго, до ките отровнога цвећа", јер г. Станојевић вели да у „великој већини" мојих примедаба „пажљив читалац могао би открити таквих прикривених смерова".

Нужно је да се и ту мало задржимо, те да видимо, у којима је то специјалним случајевима г. Станојевић у мојим примедбама могао да изнађе неке прикривене смерове.

И ако он вели, да их пажљив читалац може „открити" у великој већини мојих примедаба, ипак из те велике већине наводи само два примера, којима је без сумње г. Станојевић мислио, да на најфрапантнији начин докаже ону његову претпоставку о прикривеним смеровима. Та два страшна примера односе се на употребу водене снаге и сијалица од 60 свећа.

О сијалицама од 60 свећа раније сам већ показао шта сам хтео да постигнем и мислим да сам довољно јасно доказао, да код те моје примедбе не може бити ни помена о неким прикривеним смеровима.

Да узмемо сад да проговоримо коју о примедби односно употребе водене снаге.

Г. Станојевић ме пре свега исправља и вели, да су и парна снага као и водена снага природне снаге. Међу тим зна се да парну снагу морамо вештачки да произведемо а водена снага стоји нам у природи на расположење. И као год што неће никоме пасти на ум да некога исправља кад каже и ако је то погрешно, да сунце излази и залази, исто тако могао је г. Станојевић себи да уштеди тај труд, те да нарочито наводи, како за мене парна снага ко бајаги није природна снага.

За водену снагу, која нам овде на расположење стоји вели г. Станојевић, „како је врло слаби пад Саве и Дунава веома незгодан за окретање динамо-машина, које се више стотина пута у минуту морају окретати.

„Добротом једнога нашег уваженог" техничара, као што г. Станојевић вели, а у разговору сазнао сам, да је овај навод г. Станојевића погрешан, јер слаби пад Саве и Дунава не може имати везе с великим бројем окретања динамомашина. Зна се да има водени мотора, који и код врло малога пада и малом броју окретања и то 2 до 4 пута у минуту, покрећу машине, које не само више стотина већ и више хиљада окретања у минуту могу да учине. Избором добрих пренашања, точковима са зупцима и кајшевима, може се произвољно велики број окретања постићи, *само ако има потребне снаге*. Снага воде, као што је и ћацима технике а можда и реалке познато, не зависи пак сама од пада воде, већ и од количине. Ако је према томе пад воде незнатан а при том се има велики квантум воде, као што је случај код Саве и Дунава, онда се без сумње може добити и велика снага, која је у стању да покреће динамомашине и „више стотина пута у минуту".

Зашто се овде огрешио г. Станојевић противу елементарнога правила механике?

На сваки начин не зато, што те ствари не зна, већ занесен предрасудом, да ја као „пријатељ гаснога осветлења," и не могу радити на томе, да се под што повољнијим условима закључи уговор за елек. осветл. занесен том предрасудом, није хтео ни да размисли о ономе што пише.

Тако може сваки без размишљања вазда да нам приповеда о неком предмету и онда ми је сасвим јасно што г. Станојевић

вели да ће читаоци одрећи „сваку важност“ оном његовом одговору „рекавши: да није никаква вештина полемисати са г. Марком Леком и т. д.“

И заиста није никаква вештина полемисати, не само самном већ и са мно о слабијим од мене, кад се тако у најелементарнијим питањима греши.

Нисам стручњак, да се упуштам у испитивање како би се могла корисно употребити изобилна водена снага Саве и Дунава, али и као нестручњак увиђам, да се слаби пад Саве и Дунава па и мрзнење тих река које се никад до дна не замрзну, могу наводити као неки узроци, које техника не може да савлада и због којих се водена снага Саве и Дунава не би могла употребити.

Да се нарочито због великих трошкова око инсталације не може сваки водени мотор корисно да употреби наводи г. Станојевић за пример варош Софију.

Тај баш пример, да се изразим речима г. Станојевића „против њега говори“ а за употребу водене снаге.

Као што сам вели софијско електр. осветљ. стаје два и по милијуна динара и интерес с амортизацијом и одржањем коштаће годишње на 260 000 динара. Али, кад се узме у рачун да цела инсталација, елек. машине, зграде, спроводници и употреба водене снаге, стаје два и по милијуна, онда сама водена снага неће коштати свих два и по милијуна, већ отприлике половину и по томе и половину суме интереса, амортизације итд годишње изнеће дакле на 125 – 130.000 дин.

Да видимо сад колико би софијску општину коштало 2000 коњских снага, колико она сад има на расположење, кад би морала да их произведе парном снагом. За једну ефективну коњску снагу и за сат да рачунамо 2 к. угљена. За 2000 коњских снага трошило би се дакле годишње 34.560 тони угљена, рачунећи тону по 25 дин. износи 860.000 дин. Из овога се види, да сам угљен шест пута више стаје но што кошта водена снага годишње. Уз то долазе још многи машинисте, ложачи, материјал за мазање машина итд. шта код водене снаге отпада а сем тога интерес и амортизација парних машина, које такође с казаном, нису баш тако јевтини, да о томе не би требало водити рачуна; кад се све то узме у рачун онда се може поуздано рачунати, да би парна снага најмање 10 пута више коштала од водене снаге. Па и кад би узели да је претпоставка г. Станојевића истинита, да се у Софији неће сва поменута снага утрошити, нека се само половина утроши па ће ипак још водене снаге остати *знатно* јевтиња од парне снаге. Поред тога вар. Софија има и ту ваљу, што јој стоји на расположењу у изобиљу снага, да је употреби на шта хоће, да јевтино продаје осветлење и да на тај начин придобије многе потрошаче.

Као што се из овога види г. Станојевић изобрао је врло незгодан пример, којим је баш обратно доказао, да је и у таквом случају, као што је у Софији, водена снага знатно јевтиња од парне снаге.

Нема сумње да је велика благодет за сваку земљу и варош, кад има на расположење водене снаге, коју може да употреби.

Београд има из Саве и Дунава на расположење огромну водену снагу и на то сам *једино* помишљао кад сам у мојим примедбама навео, да би се том „природном снагом“ могао јевтиње но парном снагом електрицитет производити.

Кад сам о томе примедбу учинио, хтео сам да сазнам, докле се дошло с изучавањем тога питања о употреби водене снаге Саве и Дунава и да се зна, да је о том питању било говора онда, кад се потреба указала, нарочито кад се уговором дало повластичару право, да се том снагом користи а међутим у расписаном стечају није то било објављено. Место да је том приликом мирно и пужним податцима, ако је исте био прикупио, објаснио како због тих и тих *фактичких* тешкоћа не можемо рачунати, да би се водена снага Саве и Дунава могла корисно употребити, место дакле да изнеса таква факта, г. Станојевић напада ме, као да сам ово питање о употреби водене снаге покренуо само „**под изговором**, *да би општина добила јефтино осветлење ако би се вода из Саве и Дунава употребила као мотор*, г. Марко зна“ вели г. Станојевић, „да би се цела инсталација електр. довела на много клизавије земљиште, јер би онда он због неправилности у раду ел. машина, цело предузеће осудио као рђаво и лакше дошао до замене његове гасним осветљењем. Видите ли дакле да и онде, где г. Марко изгледа најбољи пријатељ ел. осветлења, јер доказује начин како би се оно много јефтиње добило, и ту му он подмеће ногу у корист гасног осветлења“.

Да би ово погрешно мишљење о мени ојачао наводи г. Станојевић за пример ел. осветлење у Темишвару и вели: „Г. Марко нам још у првим својим примедбама каже, како су у Темишвару већ дошли до уверења да ел. осветљење не ваља. Шта више он је једном приликом цитирао случај, како се ел. осветлење угасило баш пред нашом комисијом. Г. Марко врло добро зна“ (чуо је од вас) „(а и ја сам то згодном приликом објаснио) да **све** неправилности код ел. осветлења у Темишвару долазе отуда, *што је за моторну снагу узета вода*, која је као што сам мало раније навео врло несигуран мотор“.

По овоме изгледа дакле да сам тражио, да се за производење електрицитета употреби код нас водена снага нарочито зато. да би и код нас ел. осветлење било онако несигурно као што је у Темишвару.

Али и овде је сам Бог казнио г Станојевића што ми памеће неке намере, које ми ни у сну нису пале.

Како су податци г. Станојвеће у опште као што смо видели доста непоуздани, то сам посумњао да и овде није такав случај и постарао сам се, да се мало из ближе упознам с електр. осветлењем у Темишвару, и том приликом сазнао сам, *да се за ел. осветлење у Темишвару и не узима водена већ парна снага*.

И приликом расправљања питања у нашој општини о узимању електр. или гасне светлости, г. Станојевић бранио се Темишваром и то овим речима:

„Што се тиче Темишвара и „електричног помрачења“ у њему ни комисија ни г. Леко еби ту ствар тако озбиљно узели, кад би хтели да признаду у каквим је околностима извршено електрично осветлење у Темишвару. Темишвар је хтео да има скоро бесплатно осветлење. *Он је узео као моторску снагу једну турбину, коју креће вода.* У сваком таквом случају ми морамо да рачунамо с мразом и сушом и *за то* је се и десело да се варош помрачила што је вода или опала или надошла или се замрзла или се десило што око бране *или је што запало у турбину па је зауставило.* Ја нисам хтео ни да вам спомињем воду као мотор за електричне машине, **јер би истина справљање електрицитета тим путем било баснословно јевтино**, али се тешко може код нас извршити. И кад би узели воду као мотор ми би смо, разуме се као и Темишвар били изложени под опасност, да останемо више пута поред осветљења у мраку“.

Да би се дакле на најпоузданији начин уверио шта је у ствари, обратио сам се председништву Темишварске општине питањем: да ли се икад употребљавала водена снага, којом се толико г. Станојевић брани, за темишварско ел. осветљење, евентуално, од када је водена снага замењена парном снагом. Одговор, који сам од г. председника општине темишварске добио гласи: *да они за електр. осветљење вароши нису* **никад** *узимали водену снагу*

Шта би имао на ово да нам г. Станојевић одговори?

Ништа друго, већ да је мислио, да се у Темишвару производи електрицитет воденом снагом и да није знао да се производи парном снагом, као што није знао, да сам о воденој снази говорио *једино* као о снази, која је знатно јевтиња од парне снаге, није знао да је електрично осветљење у опште а посебице у Бечу знатно скупље од гасног, није знао да су чесме и фењери две сасвим различне ствари, које се према садањим нашим приликама не могу међу собом упоређивати, није знао какве су прилике код нас и мислио је да такви случајеви какви се код нас дешавају, „да се у другим варошима не могу ни замислити“, мислио је да сам толико ограничен, да за једну сијалицу од 16 свећа тражим сијалице од 60 свећа, није знао, да сам у одбору општине вароши Београда имао раније већ прилике, да проучавам и оцењујем питање о гасном осветљењу и да сам га истом строгошћу проучавао као и сад питање о електричном осветљењу Београда, није знао, да ја као грађанин ове вароши не могу имати *никаквога повода*, да будем мање пријатељ наше општине од њега, није знао, да тим својим незнањем штети интересе и углед наше општине, није знао да ће тиме изазвати ову полемику, која је непријатна за њега и за мене и т. д. и т. д.

Али, тиме се г. *Ђока Станојевић*, не може оправдати и *као поштен човек мора јавно бар то признати, да ме је из незнања и необавештености нападао.*

Др. Марко Т. Леко.

СТЕЧАЈ

За инжињерско и архитектонско одељење грађевинске управе општине београдске, потребан је један

УПРАВНИК

Дужности тога управника прописаће се нарочитим пословником, а у главном биће ове:

Управник руководи све послове поверених му одељења, и врши врховни надзор над извршењем тих послова. Он је одговоран за савесно и тачно извршење свију послова, како оних које он сам врши, тако и оних које буде вршио њему подручни персонал.

Управник је референт за све предмете, који се тичу његове управе, приликом решавања тих предмета у суду и одбору општинском или грађевинском одбору када се установи.

Управник се стара о попуњавању свега осталог персонала за поменута одељења, у границама буџета. Он предлаже суду или одбору општинском лица за сва остала места у тим одељењима.

Прва плата управнику је 7000 динара, а нарочитом уредбом означиће се доцније, на који ће се начин повишавати.

Како ће се морати скоро завести стално одељење за водоводе, то ће од пријављених имати првенство онај, који би се могао примити и управе водовода. У томе случају одредиће се управнику особен додатак плате.

За управника прима се само Србин и то у првом реду онај који је у Србији рођен. Затим мора да је испунио све захтеве, који се траже од инжињера при примању у државну службу, да је најмање десет година провео у пракси, и да је потпуно телесно здрав.

С тога је сваки дужан уз своју пријаву, приложити доказе о месту рођења, о школској спреми, о годинама у пракси или служби проведеним и лекарску сведоџбу.

Рок за пријаву траје до 20 Марта 1892 год.

Од суда општине вар. Београда 13 Фебруара 1892 г. АБр. 2415.

СТЕЧАЈ

Пошто је упражњено место општинске бабице за енглезовац, то суд општине вароши Београда расписује стечај за општинску бабицу за то место.

Плата је годишња 600 динара.

Молбу с документима треба поднети овоме суду најдаље до 15 Марта текуће године. Првенствено право на ово место имају Српкиње.

Од суда општине вароши Београда 6. Марта 1892 године АБр. 4226 у Београду.

ПОКЛИЧ

СРПСКИМ РОДОЉУБИМА.

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим посиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год. АБр. 4119.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пошто на држаној лицитацији на дан 17 тек. мца, за грађење друма за везу Крагујевачког са Шабачким друмом, није био довољан број лицитанта, то ће се ова лицитација поновa на дан 11 Марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне држати у грађевинском одељењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеној пијаци).

Кауција 1800 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачуни и планови попречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 227 — 19. Фебруара 1892. год. у Београду.

На дан 12. Марта тек. год. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у канцеларији грађевинског одељења суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеној пијаци) јавна усмена лицитација за откопавање земље до нове нивелете на палилулској пијаци.

Кауција 260. динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и план попречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГПр 248. — 20. Фебруара 1892. год. у Београду.

На дан 16. Марта тек. год. од 3 до 6 сати после подне држаће се у канцеларији грађевинског одељења суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвечој пијаци јавна усмена лицитација за издавање под закуп општ. мајдана на топчидерском брду звани „Бела марама“.

Кауција 300 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 178. — 28. Фебруара 1892. год. у Београду.

Пошто одбор општински у седници својој од 20. тек. мца. из законих узрока, није одобрио лицитацију за грађење калдрме дотераним и ломљеним каменом, циклоп тротоар и шеталиште (макадам) у Душановој улици, то ће се на дан 13. Марта тек. год. у грађевинском одељењу Суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци, држати друга јавна усмена лицитација од 3. до 6. сати после подне за израду горе поменуте калдрме.

Кауција 5000 динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови, предрачуни и планови попречних профила могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општ. вар. Београда ГБр 241. — 27. фебруара 1892. год. у Београду.

У грађанском одељењу Суда ово општинског (у Панђелової кући на марвеној пијаци) држаће се следеће јавне усмене лицитације :

I.

На дан 20 Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне, за полагање тротоара у „Когорској“ и „Лепеничкој“ улици.

Кауција 100 динара.

II.

На дан 23 Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне, за полагање тротоара у „Узун-Мирковој“ „Дубровачкој“ „Васиној“ „Вук-Караџићевој“ улици и преко велике пијаце.

Кауција 200 динара.

III.

На дан 24. Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне за полагање тротоара у „Споменичкој“ и „Кнез Милошевој улици.

Кауција 200 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вароши Београда ГБр. 310. 5 Марта 1892 год. у Београду.

Пошто лиферант сена ни до данас није снабдео општину са потребном количином сена, то ће рачуноводство суда општине вароши Београда на дан 12. Марта 1892 год. држати лицитацију за набавку 126.000 кила сена.

Лицитација ће се држати у рачуноводству суда општинског од 8 до 12 пре и од 2 до 5 сати после подне, у које ће се време и закључити. Кауцију полажу српски грађани 1.260, а страни поданици 2.520 дин. у новцу или државним папирима од вредности.

Услови ове набавке могу се видити у рачуноводству пре а и на дан лицитације.

Из рачуноводства суда општине вароши Београда 5. Марта 1892 год. СБр. 579.

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА)

Држан 4. новембра 1891 год. у Београду

(свршетак).

Мата Јовачовић. Господо, онако исто како по закону не може бити ово укинуто тако исто по закону не може се ово сводити, јер је њиме прописано колико се плаћа. По томе ја налазим да је и комисија погрешила сводећи овај приход. Ми можемо, ако налазимо да треба то укинути за Београд, да порадимо на томе да се то законодавним путем сврши а дотле мора остати као што је. Никако пак ја не делим мишлење Велизарићево да ми овим можемо да испунимо само форму стављајући и приход од ове таксе.

Председник. Комисија је метула ову смањену таксу с тога што она зна и начин како се овај акцис наплаћује од кафеција од стране закупца. Она је дакле ставила оно-лико прихода колико се у истини и споразумом може прикупити, — кад буде то у општинским рукама, то ће се прибирати на згоднији и повољнији начин али неће бити толико прихода. Укидању овог прихода нема места јер има много механа и кафана које троше пића и приход је велики. У другом свету боре се људи против алкохолизма, против пијанства организованим удружењима и троше силне паре на то, да је што мање механа и кафана па и ми не треба да стварамо олакшице да могу нове кафане и механе да се отварају.

Ст. Чађевић. Ја сам хтео само толико да нагласим да је доиста наш кафеџиско-механски еснаф преоптерећен. Ја сам мало пре чуо да има око 400 људи тога еснафа. По томе дошло би на име акциза на сваког око 25 динара. То није велика сума и ја мислим да је они треба радо да положе зато што ће наплату вршити сама општина и неће их кињити поједини закупци који би место 10 истерали 20 хиљада дин.

Чланови еснафа не треба да буду неувиђавни и тесногруди тим пре што знају да се не могу суме за реформу Београда узимати од сиротиње, које има доста и која по месец дана нема са чим да се омрси због великог намета на говеђину, на дубок и т. д. са чега се је цена изравнила са бечком и велико варошким ценама.

Ја мислим да ову цифру оставимо за сад и да је избришемо кад се закон измени.

Ова позиција служила је за текуће потребе општинске, она је сведена на минимум, сведена је толико да неће имати, механџије и кафеџије да плате више од 25 дин. с главе на главу и ја сам за то да се ова позиција остави у буџету при свем том што верујем да ти људи подносе доста велике терете.

Дим. Најдановић. Вели се: закон је одредио да се акцис наплаћује. То јесте али ја мислим да закон није забранио да ми опростимо ову таксу кад нађемо за добро

А. Васиљевић. Мислим да се ово ослобођење не би косило са законом. Општина је београдска то исто оптеретила и на ђерму па не би било право оптерећавати ту исту робу и у подруму. Ово би била нарочита врста врло неправе дажбине и ја сам за то да се овај приход избрише.

Раденко Драговић. Треба знати да није само београдски кафеџијски и механски сталеж оптерећен овом дажбином. Не. Њој су подложни каф. и механџије у целој земљи само што ми у Београду гледамо да им терете олакшамо. Они треба да то увиде и да не траже да са свим ништа не плате јер то би било противзаконо. Боље је да ово остане овако него да дође после нас неко други н. пр. у Мају или Јуну па да каже: ово је један приход на који имам права по закону: дај га, па у место да кафеџије и механџије плате 10.000 а оно да им се узме и 50.000 дин.

Лазар Дашковић. Г. Мата рече да је законом одобрен акцис. То је истина. Али после тога закона механџије и кафеџије оптерећене су са 5—6 других закона, те није право да им се и ово наплаћује. С тога бих молио председништво да има доброту изнети ову ствар како треба пред законодавно тело, да се овај акцис укине ако је икако могуће. Што се каже да је цифра мања него што би се могла по закону покупити, то, верујте не стоји. Кад би општина наплаћивала таксу она би увек наплатила мање. Али општина је предала ово једноме лицу па оно наплаћује. Како наплаћује то је читава историја. Он дође у радњу онда кад газда има највише посла око муштерија, тражи да се мери пиће и кињи га дотле докле му овај не да што тражи. Треба имати на уму шта кафеџије и механџије чине користи овој општини. треба знати да они плаћају ваздан које каквих државних и општинских такса, да издржавају по толике момке и да према томе треба да им се учини законодавним путем оно што они с правом очекују, то јест док се не укине закон о наплати акциса.

Због тога сам ја и молио да се стави приход од ове позиције у 2000 дин. и да се поради да се овај закон укине.

Председник. Неколико је пута г. Лаза Дашковић споменуо овде у одбору, да одбор изађе пред скупштину да се акцис укине.

Ја ћу да подсетим г. одборника, да је о овом предмету раније било говора, и раније решено, да се председништво обрати народној скупштини са овим објашњењем и да употреби право да се тај акцис за вар. Београд укине. То до сад није учињено и комисија је само рачунала с овом цифром на позитивно стање и рачуна да би се огрешила о своју дужност, ако и тај приход не би забележила, а нама остаје пут како ће се поправити, да се тај акцис укине, тек сад одбор се не може тога прихода одрећи.

Бока Димитријевић. Ја се не сећам тога решења овде у одбору бар за моје време, али и да је решено, ја не би пристао на то, да одбор моли скупштину. Нека се сам еснаф за то обрати на скупштину па нек моли. Не знам за што би се одбор у то мешао.

Никола Р. Поповић. Одбор не сме да укине акцис. Замислите овакав случај: одбор каже нема акцис. Сутра дан неко се понудио и даје општини 10 хиљада динара за право на акцис. Сме ли општина да одбаци? Не сме. И ако да, он ће се жалити државној власти и она ће уништити рад одбора. Ја вас молим да примимо 10.000 динара јер на сваког механџију долази само по 25 динара.

Лаза Дашковић. Од известиоца комисије чуо сам да је било мишлење, да ова позиција буде од 2.000 динара (Чује се: то није.)

Коста Б. Михајловић. Најпосле и еснаф ће пристати на 10.000 динара, али тако да се не даје на лицитацију него сам еснаф да покупи и донесе одбору, а после општина да учини корак код народне скупштине да се са свим укине. (Чује се: то је врло добро.)

Димитрије Најдановић. Ја тражим да се реши прво хоће ли се укинути акцис или не, па после да дође на решење предлог Косте Б. Михајловића.

Председник. Ја ћу ставити комисијски предлог на гласање. Ко је за то, да се прими комисијом одређена цифра нека гласа „за“, а који није нека гласа „против“ — (настаје гласање).

Гласало је 14 „за“ 2 „против“. И тако усвојено је мишлење комисије да цифра на акцис буде 10.000 дин.

Стеван Чађевић. Још да се допуни предлог комисијски с тим, да општина просто оптерети еснаф да ову суму покупи и суду донесе.

Председник. Ово се узима к знању.

Сад молим вас, чујте даље, (књиговођа чита).

Мата Јовановић. Ја био мишлења да изостављамо из буџета ову позицију под бр. 121 односно казни чиновника општинских; једно с тога што није лепо да ми на ове казне у напред замишљамо, а друго те казне нек иду на одређени фонд. Нас неће ова цифра бог зна колико користити.

Председник. Закон општински дао је право председнику и суду да може да казни своје чиновнике за неуредно вршење дужности. То се разуме, јасно казано и мора се та казна унети у општинску касу.

Односно оне друге мисли г. Матине за фонд, комисија је и то имала у виду и оставила је једну цифру.

Марко Велизарић. Ја би био мишлења да та цифра дође у ванредни приход, јер се то не може сматрати као редовни приход. По томе та би позиција могла овде изостати.

Председник. Томе нисам противан ово и одбор прима.

Марко Велизарић. Ја би још предложио и то, да се позиција 122 и 123 споји у једну и да та цифра буде укупно 8 хиљ. дин. Тако је исто и комисија што прегледа тромесечне рачуне, ове две позиције свега у једну. (Чује се. боље је да остане по предлогу).

Председник. Дакле остаје по предлогу комисије? (јесте).

Мата Јовановић. Шта је било са мојим предлогом о чиновничким казнама?

Председник. Остаје као редован приход.

Мата Јовановић. Ја то не одобравам. С тога тражим да се гласа. Незгодно то изгледа примити чиновника у службу и опет у напред предвиђати казне.

Председник. Ја ћу ставити на гласање. Ко је за то, да казна за чиновнике о стане по предлогу комисије, тај ће гласати „за“, а ко је за г. Матин предлог, да се та позиција изостави, нека гласа „против“,

Гласало је 11 „за“ а 2 „против“ И тако усвојено је по предлогу комисије.

Пошто је већ доцкан закључујем састанак.

Састанак је овај трајао до 9 сахата по подне.

Држан 6. Новембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радити, то отварам одборску седницу и молим да чује записник последњег састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на записник?

Соломон Азријел. Ја сам ономад учинио једно питање на председника односно закупа за чишћење нужника и помијара; па о томе није ништа у записнику записано. Молим да се и то стави у записник.

Председник. Истина је то и г. секретар је заборавио да запише. Ја сам на ваше питање одговорио, да је одмах дато једном другом да тај посао врши, и с тим је г. Соломон задовољан био.

То ћеући у данашњи записник и с тим ће се и ваше питање увести у записник.

Има ли још ко шта да примети? (Нема)

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Јован Станковић. Једно питање. Ја сам чуо да један у фишекцијској чаршији мери храну на свој кантар, кад год што купи, а неће да зна за општински.

Је ли то познато председништву и како то сме да буде?

Председник. То питање ја сам већ добио на писмено од г. Ђоке Николића и овога часа издао сам наредбу дотичном кмету да тога човека узме на одговор.

Ђока Николић. Њега су већ једанпут казнили за то, и он опет мери и вели, да га нико не може и не сме за то казнити и шта више вели, да ће за инат да мери. Он до сад ништа није купио на пијаци, што се мери на општински кантар, него сам купи без мере и сам мери, а кантарију неплаћа. О томе не треба испитивати ништа, већ пошљите једног човека ћек пази, па ћете се одмах уверити.

Председник. Добро све ће се ипак испитати и по закону шта треба урадити. Мени то до сад није познато било, а сад ћу по тој ствари учинити све што ми дужност налаже, јер је право мерења општинско. (Одобравање).

Сад прелазимо на претрес буџета.

Пре него продужимо где смо стали, почећемо прво са расправом питања о зеленом венцу, које је за данас остављено да се реши. Овде су акта о свему и сав говор у прећашњој седници био је око тога, да ли је уговор закупа закључен пре закона о дозволи слободне пијаце. Колико смо видити могли, уговор је на два месеца пре закона закључен. Доцније кад је закон изашао, проглашен је зелени венац за слободну пијацу, али се то није могло до сад извршити због постојећег закупа, а не може ни да се сврши без пристанка одбора. Закуп има да траје још 10 месеци, а уговор је закључен 6 септ. 1889 год.

Јован Станковић. Не може се то поништити и да пропадне општини толики приход. С тога сам да он издржи уговор до краја.

Соломон Азријел. Што није тражио одмах кад је закон изашао, него чекао читаву годину доцније.

Председник. Дозволите да вам објасним. Закупац је у згоднијем положају према општини но општина према њему јер он има право по уговору, да све зграде преда општини по процени вештака бираних и од његове стране и од општине. Он сад напушта то своје право бирања вештака и вели, општино, ти процени вредност зграда сама како знаш и како за право нађеш ја ћу тако уступити те зграде. Ево његове молбе ствар овако стоји и сад ви како хоћете или да му се уважи молба па да се овај приход избрише по уговору а да мете нека мања цифра пошто општина свакојако мораће имати од те пијаце неки приход.

Коста Главинић. Како ће се решити ово питање то је друга ствар, али питање је овде о овој позицији. Ако усвоји општина раскинуће уговора онда ће то одпасти у приходу и доћи мања цифра, но тада и у буџету расхода мора доћи једна позиција од извесне суме на плату онога, који буде прикупљао приход од пијаце зеленог венца. У сваком дакле случају ова позиција прихода не може да одпадне

Соломон Азријел. Држим да ова позиција не треба да одпадне с тога, што је она основана на уговору. А доцније може одбор да донесе решење о садањој молби да ли да се уговор раскине или не.

Раденко Драгојевић. Уговор је прављен кад није било закона. Сад кад је дошао закон који то потире, онда ни уговор не може да опстане на штету грађанства.

Ђока Новаковић. Овде стоји од закупа трга на зеленом венцу. Према закону сад то не може да опстане, а тако исто не може да опстане ни према ранијем решењу одбора, којим се та пијаца има да прогласи за слободну. С тога треба избрисати реч „закупа“ и метути: приход од пијаце.

Мата Јовановић. Молим вас, господо хоћемо ли да решавамо вечерас буџет или пијачно питање. Нама треба приход и слажем се с г. Ђоком Новаковићем да се каже приход од пијаце зеленог венца, а уговор да се раскине.

Председник. Па добро. Хоћете ли овако да се мете приход од пијаце зеленог венца па да предвидимо оволику исту цифру.

Мата Јовановић. Мени се чини да ово детаљисање у буџету на поједине партије чини велику забуну као што сам то казао и онде где је казано о казни чиновника. То не чини битну разлику да се мора одвојено водити.

Коста Главинић. Ја верујем да је теже за књиговодство, кад има више партија, и онда се свакад зна, колики је приход и од чега; као и колики је приход од једне, а колико од друге пијаце. А што се тиче суме, ја би ову исту цифру опет предвидио, па на крај године како буде.

Председник. Хоћете ли исту цифру?

Милутин Марковић. Ја мислим да остане иста цифра.

Ђока Новаковић. Нека остане само би молио, да се молба закупца изнесе после што пре на решење.

Председник. То зависи од вашег захтева. Усваја ли одбор оволику цифру од пијачне таксе? (Усваја).

Сад изволте чути даље. (Књиговођа чита)

VII. прирез

Од прореза 180.000 динара.

Ђока Новаковић. Ја би питао г. председника да одговори, да ли је подмирена она потреба, због које је удареч овај прирез.

Председник. Ово је питање управљено на мене.

Општински прирези унети су у буџет ради подмирења општинских потреба, које општина има да подмири у колико не може од других својих прихода да изиђе на крај. Ти су прирези раније одобрени и по том праву непрестано улазе у буџет.

Општински прирез био је 28 п. дин. од динара непосредне порезе и тај прирез смањен је на 20 п. дин. а то с тога што је због Калачијевих планова повећан био на још 8 п. за 5 година док се она сума утрошена на те планове не попуни.

Дакле прирез на 20 п. редован је, а овај вишак са 8 п. био је одређен за извесно време и сад је отпао. Да ли ће 20 од сто прореза изнети 180 хиљада то незнам али по уверењу пописника које сам ја питао излази да ће изнети више од 180 хиљ., а то с тога, што се број становника умножио и сад још зависи од тога, да ли ће се моћи сав прикупити.

Ђ. Новаковић. По закону о општинама ни један прирез не може се ударити док га збор не одобри. А у уставу стоји да се прирез може узимати само кад се изгласа на збору. Према томе ја мислим да треба да се то одобрење добије да нам се не би пребацивало да смо се оглушили о наређења закона и устава и нисмо испунили прописне форме.

Председник. Што се тиче ове мисли коју је изнео г. Новаковић, ја могу да му кажем да то вреди само у том случају кад се уводи нов прирез или кад се одобрени повећава; међутим овде није тај случај. Ми имамо раније законодавно решење о купљењу прореза; тај прирез ми не само не увећавамо него га смањујемо, јер она потреба за 20 од сто која је била, та је требала. Збор има права да одобри прирез и од 40—60 од сто.

Према томе што је овај прирез одобрен излишно би било тражити још некакво одобрење.

Ђ. Николић. И ја сам имао да обратим пажњу на то, што је г. Новаковић казао и више ништа немам ни ја.

К. Главинић. Ја сам мислио да чиним питање али је председник сам објаснио: да је прирез од 20 од сто прешао све законске форме и да би смо сад чинили излишан посао, ако би смо хтели да ово иде збору на решење. У осталом и сам министар финансија побрисао би нам тај приход, кад не би имао свога основа законског.

Ових 20 од сто прореза, то је стални прирез који је прошао кроз законске формалности и нема смисла тражити му накнадно одобрење.

Милутин Марковић. На говоре г. председника и Главинића имам да приметим ово. Кад би ми за сваки прирез што га имамо да прибирамо, морали да тражимо зборско одобрење, онда би нам такво било потребно и за Калачијеве планове и за друго што. Али кад има одобрења за прирез, онда све што се може плаћа се из њега ако се односи на оно чему је прирез намењен. Овај прирез сталан је; он постоји одавна по буџету; по њему су испуњене све законске форме те по томе никакво нам друго одобрење не треба. Бар ја сам тога мишљења да за овај прирез не морамо да тражимо одборско одобрење.

Ђ. Новаковић. Ја сам мало пре казао да не налазим да ово може да буде по закону. Овде има да се примени она одредба која стоји у уставу, по којој ни један прирез не може бити без одобрења збора. Сматрам за дужност да то поменем те да се не учини погрешка, јер оно што је некада јед-

ним законом било одобрено сад је уставом на коме је садањи закон о општинама основан.

Председник. Ово је прошло своју законску процедуру, која је важила у своје време, па је са свим све једно да ли га је одобрила полиција или ко други. То што је тако правило свршено, не може се сад доводити у питање. С тога да решимо ствар. Ко је за то да се предложена цифра прореза прими, тај ће гласати за; ко је против, против.

Гласало је 3 „против", 13 „за". Дакле ово је усвојено.

Књиговођа прочита одељак VII. Разни приходи.*)

Одбор измени по предлогу К. Главиниħа приход под бр. 130 од 1000 на 500 дин. као приход од ученичких радова у трг. занатл. школи; остало прими.

Председник. С овим је свршен редован буџет прихода. О оделитим можемо решавати пошто свршимо буџет расхода.

Сад вас молим да саслушате г. Марка Велизариħа да вам прочита извештај о прекораченим партијама буџета.

М. Велизарић чита.

Мата Јовановић. Ја бих молио господу из комисије да објасне: да ли овај број писара није умножен или је дефицит постао због повишице плата.

М. Велизарић. Ми смо у књиговодству питали и сазнали да су плате повећане.

С. Азријел. Ја сам гледао у књиге и видио сам да су и повећавање плате и увећан персонал. И за то смо тако и одобрили.

Председник. Одбор општински одлучио је да се свима порезницима повећају плате на 72 дин. месечно. То је одлучено у Јануару или Фебруару, међутим у буџету је фигурисало 4800 место 5800. дин.

Што се тиче броја писара, ја га нисам повећавао од када сам на овоме месту него сам гледао да га смањујем као нпр. код квартовних одељака где је требало да има и практиканата и писара, па сам ја у два три пута оставио да писари врше све послове.

Мата Јовановић. Из извештаја чујем да број писара није повећан, него је било повишица плате. Код практиканата комисија каже, да је примљено толико практиканата да се мора увећати буџет. Ако наступи потреба за повећање персонала, онда то треба изнети пред одбор.

Председник. Ако имате по броју практиканата он да немате писара. По буџету има помоћника књиговође; ја то вршим са писаром практикантом. То су ми уштеде.

Марко Велизарић. Ја сам хтео да кажем то што је казао г. председник само у другом облику, т. ј. да смо ми као буџетска комисија, упоредили платне спискове и видили смо да је последњи платни списак по суми издавања од рапијих платних спискова. Ова буџетска позиција стављена је на основу тог последњег, по издатку мањег списка, а то је оно што каже г. председник да је он за своје време као председник општине имао по платном списку, уштеде.

Мата Јовановић. Ја примам к знању то што каже г. председник, да са млађим чиновницима врши дужност виших чиновника, али само једно ми се не допада, што је рачуноиспитача заменио са другим чиновником, а зна се, да се ту тражи рачунска спрема и може због тога бити, да рачуни не буду добри.

Раденко Драгојевић. Кад се види да ће се буџет прекорачити, то или не треба давати додатке или умањити практиканте.

Председник. Што се тиче рачуноиспитача место је то било празно, онда кад сам ја на ово место дошао. Међутим наступило је ово питање.

Ви сте решили да се преустрои књиговодство и по вашем наређењу учињено је све да се по новом рачуноводство удеси и кад то буде готово и ступи у живот онда да се рачуноиспитач набави, па да он све испитује рачуне То ме је руководило, те одмах то место ни сам попунио а међутим обраћена је пажња на рачуне док не ступи у живот ново грађење књиговодства, а то ће бити у месецу Јануару идуће године. То је тако морало бити због нагомиланих текућих послова. Ја се опомињем да сам казао једним, ће се рачуновођа плаћа из плате рачуноиспитача, док се овај не постави.

Усвојите то, да доиста буџет стоји као правило, да се мора држати њега и да се то правило никад не сме да прекорачи и мислим да сте уверени, да сам тако и до сад радио.

Усваја ли одбор извештај комисијски?

Раденко Драгојевић. Односно партије за сиротињу казао би да не треба сваком давати док се добро суд не увери да је крајне сирома и да му треба помоћи.

Председник. Чим сам дошао на ово место ја сам одмах поставио себи у дужност да видим ко прима ту милостињу и да ли заслужује и колико? У тој цељи ја сам образовао комисију и она је трошила податке и лично се по кућама уверавала а и ја сам и кад сам видио морао сам и биографски да опишем онога, који то ужива и чим сам познао, да нево незаслужује милостињу њему сам или одузео или смањио, а давао ономе што заслужује доиста помоћ. Због тога је и решено, да се подигне сиротињски фонд и сиромашни дом.

Дакле усваја ли одбор овај извештај? (Усваја).

Сад је на реду буџет расхода.

Како има прво па реду плата председника, која се тиче мене, то ћу се ја уклонити док то питање прође, а заменуће ме члан суда г. Љуба Романовић. (Излази).

Љуба Романовић. На реду је господо прво плата г. председнику, (књиговођа чита).

„I Управи плата"

г. Председнику 12.000 динара.

Димитрије Најдановић. Ја држим да је то велика плата и требало би је свести на 10000 динара.

Соломон Азријел. Ја опет према данашњим пословима мислим да је мало 12000 динара. Он има данас у општини 2—3 пута више посла, него један министар у министарству.

Марко Велизарић. Комисија је укинула неке позиције из економнога буџета, тиме је учињена уштеда али је дужност председникова оптерећена са много више посла, но што је до сада имао. Осим тога, плата је ова остала по старом да би оставили грађанству могућност, при избору нових часника, да може кандидовати и изабрати председника што способнијег за то место. Из тих разлога комисија је предложила плату по садашњем буџету за коју и ја гласам.

Љуба Романовић. Ставићу на гласање.

Ко је за то, да плата председнику буде 12 хиљада дин.по предл огу комисије гласаће „за", а ко није гласаће, „против."

Гласало је 16 за а само један против, тиме примљена је ова позиција (књиговођа чита даље).

„2 Благајнику 4000 динара."

Соломон Азријел. Ја сам за то, да благајник треба да полаже кауцију (Председник заузима своје место).

Председник. Ми смо у комисији расправили то питање и мислимо да благајничку дужност поверимо на онај начин како је у новчаним заводима, па да га не мора бирати збор, већ да се тражи способно лице, које ће дати довољно гаранције у имању или кауцији па да се не крпају грађани на избор.

Да вам саопштим разлог за то: садањи благајник, који је и члан суда у исто време, такав је човек у коме се са свим може веровати за сигурност новца али у благајничким пословима и вођењу рачуна није спреман. Има прилика где је он побркао с тим рачунима па мора да даје исправке и због тога да страда није право. Зато је овде засебно стављено лице.

Ђока Николић. Ја радо пристајем на тај предлог, али онда неће благајник служити за 4 хиљаде дин. него за 6—7 — 8 хиљада динара.

Мата Јовановић. Господо, плата од 4000 дин. није бог зна како велика а није ни мала. Окружни благајници не могу имати 4000 динара, годишње плате. Толика је највећа плата коју може имати благајник у државној служби По томе дакле није то тако мала плата, те да не бисмо могли имати довољно озбиљних кандидата за та места. Благајник задруге има 3600 дин.

Ђ. Николић. Ми смо тражили благајника за водовод; знаш ли шта је човек тражио? Тражио је 6000 дин. јер се тражи да положи кауцију итд. (чује се! то је један човек тражио).

К. Главиниħ. Добро је мнење да за благајника употребимо чиновника и кад узмем у оцену све добре стране — ја сам за то. Једна је незгода за суд али одбор који би га бирао, што узима на се моралну одговорност за све оно што би се десило с тим лицем. У толико би дакле мање одговорности било кад би дужност благајника вршио кмет кога сви грађани бирају.

Ја сам ипак за то да се бира стручан човек као чиновник али слажем се с г. Ђоком да плата од 4000 дин. није велика за њега као благајника који ће да има годишњи обрт 2,000.000 дин. У осталом ваља имати на уму да су благајници у другим службама и учесници у тантијеми, а они у државној имају иначе осигураније положаје, пензије и т. д. Ја бих био за плату од 5000 дин. ако хоћемо да имамо чиновника, а ако хоћемо да један од чланова суда врши ту дужност, онда је друга ствар.

Председник. Овај благајник погрешно је уврħен овде под бр. 2 у место у одељку под III. То ће се исправити. Међу тим да вам напоменем шта је комисију руководило да благајнице овако засебно уреди. Ви знате да у Београду има доста људи, који се баве прикупљањем прихода општинских, они све те приходе предају једноме лицу. И сад или ће тај благајник гледати на текуће послове — исплате и т. д. или ће да се бави прибирањем прихода. С тога је бу-

*) Општински буџет засебно ће се штампати.

Ур.

цетска комисија мислила да тај посао подели на два лица, од којих ће се једно бавити прибирањем већих сума а друго да се бави прикупљањем од оних који купе разне приходе општинске. Са тога је доле у одељку III међу благајничким особљем метут и један млађи благајник. Хоће се да то буду два чиновника које ће примати или суд или одбор — како се утврди. Ако би лица за благајнике долазила изборомзбора то би имало својих тешкоћа, јер би благајник, као и сад, могао за сваку радњу општинског суда, да тражи решење одбора, а то би било доста незгодно нарочито кад би се хтела каса да изненадно прегледа. То би се избегло само тада ако би благајник био чиновник.

Да би се ова служба боље вршила ја мислим да треба да примите ово.

Односно плате цените колика треба да се да. Комисија налази да би се са 4000 дин. добило добро лице за ову службу.

М. Велизарић. Мимо онога што је досад казано, има још један разлог са кога благајник мора бити стручно спреман. Ми смо за идућу годину увели дупло књиговодство, и сваки нови благајник мора ће знати тај начин вођења књига, да би могао разумети и одржати везу између књиговодства и благајне. Онај други благајник о коме је г. председник говорио, треба такође да се одобри, јер се тиме хтело да у овој општини, буде само један чиновник (подблагајник), који ће водити рачуне и примати све дневне приходе општинске и ове, ако се оће, да преда истога дана глав. благајнику, а да се не ради као до сада, да тај посао врше 12 и више чиновника; хтело се 12 послова концентрисати у један посао и тиме добити већу тачност и мање злоупотреба. Што се тиче напомене г. Главиниħеве о одговорности одбора због начина избора благајника, ја мислим да те одговорности не може бити јер ћемо ми бирати стечајем најбоља лица према утврђеним квалификацијама које ће одбор прописати. Ја примам предлог комисије и немам ништа против тога да се у конкурсу обећа и плата до 5000 дин.

К. Главиниħ. Кад сам говорно о одговорности, ја нисам мислио на материјалне одговорност него на моралну а од ове се не може никад ослободити ако би одбор или суд изабрао за благајника лице који аи било недостојно тога места Садашњу пак благајник изабран је од стране збора и по томе одбор нема одговорности него збор.

Ђ. Новаковиħ. Према закону председник има права да упућује и кмета и све друге на рад према чему он може да одреди ко ће коју па и благајничку дужност вршити.

Шта се дакле боље хоће од тога?

Председник. Дозволите ми да вам прочитам чл. 45. закона о општинама. Тако стоји овако: председник руководи општинским приходима; у општинама где нема нарочитог лица као рачуновође, може општински суд поверити по одобрењу одбора једноме од писмених чланова општинског суда или коме другом писменом општинском званичнику. — Даље, ако хоће може да узме и званичника за тај посао.

Усвојате ли ову позицију? (усвајамо) С којом платом: 4 или 6 хиљада? (5000) Можемо у конкурсу објавити да ћемо платити 4—5000 дин. (добро).

Мата Јовановиħ. Ја сам хтео да кажем то, да доиста благајник општ. суда има толико послова, као што има један новчани завод и држим да те послове тешко ће моћи савлађивати два човека. По томе има места и да се да благајнику плата од 5 хиљада динара, јер по новом књиговодству знаће се у свако доба стање касе.

Коста Главиниħ. Господо, о томе колико ће имати посла не треба разговарати. Он има посла, но то што данас има није толико колико ће тек доцније имати према одпочетом и развијеним радовима у општини. Ми у главном треба да имамо човека од поверења и разуме се да мора бити добро плаћен. У буџету треба максимално означити плату а благајнику казати да почиње плата од 3—4—5 хиљада динара.

М. Каиетановиħ. До 5 хиљада динара можемо усвојити.

Раденко Драгојевиħ. Па ми смо и до сад плаћали 5 хиљ. динара и с тога смо и предвидели у буџету две цифре једну од 4 хиљ. а другу од 1800 дин. А ако још рукује први благајник са гробљанском онда ће имати 5 хиљ. динара.

Марко Велизариħ. Плата од 1800 дин. што је одређена млађем благајнику, истераће се од уштеде, што се добија од упрошћене администрације овога посла, јер ће млађи благајник од сада вршити сам, сав онај посао, што су до сад вршили 12 чиновника, па ће тим бар двојица од ових отпасти.

Председник. Ја ћу ставити плату благајнику од 4—5 хиљада и ставићу на гласање овако: које за то да остане по предлогу комисије 4 хиљ. тај ће гласати „за“ а које да буде 5 хиљ. гласаће „против“ (настаје гласање).

Гласало је 12 „за“ 5 «против», и тако усвојен је предлог комисије да остане 4 хиљаде динара.

Сад долазе 3 члана судска са депозитом по 4 хиљаде динара.

Усвајали одбор? — (Усваја).

Сад долази: „4 кмета по 3.012 дин. свега 12.048 дин.“

Андра Одавиħ. Ја би им заокруглио равно на 3000 дин.

Председник. Пристаје ли одбор да се избрише вишак од 12 дин. и да буде равно 3000 дин. (Пристаје).

Сад долази „I-ви секретар 3000 дин.»

Андра Одавиħ. Ја мислим да титулу првог секретара треба да носи секретар одбора а не судски за то сам да се тако стави.

Председник. Усваја ли одбор предложену плату у 3000 динара с тим, да деловођа одбора буде први секретар а суцки да буде II-ги секретар? (Усваја).

Даље: „правозаступник 4000 дин.“ (Чује се: да ли он што ради) До првог Новембра ни смо га имали где сместити у општинску зграду те с тога није седио у згради с канцеларијом, а сад ће добити сталну канцеларију у згради и ту ће радити јер нам је сваки час потребан ради давања мишљења и прегледања уговора.

Димитрије Најдановиħ. Ја ни сам разумео, да ли он ради само општинске послове или ради и своје приватне.

Председник. Њему није забрањено да ради и приватне послове. Ако би морали тај приватни посао забранити, онда би принуђени били да узмемо лице, које нико не тражи у адвокатским пословима, а то су махом непотпуно спремни. То није ни могуће забранити. Како нпр. лекари.

Димитрије Најдановиħ. Знам ја све то, али кад он има и своје приватне послове он ће више њима тежити него општинским.

Радоје Ћирковиħ. Ја мислим да се њему може одредити време рада.

Председник. Па за то нема сумње.

Соломон Азријел. Овде после адвоката треба да дођу и два стенографа општинска а не тамо где су погрешно стављали међу извршиоце. С тога предлажем да се у томе исправка учини. (Тако је).

Председник. Сасвим тако треба као што г. Соломон вели јер су они одборски стенографи и овде раде, па овде треба а да се ставе. То се г. Соломоне прима.

Сад долази даље: (чита)

„II. *Судство*“

Секретар судски	3000	динара
Пријавник судски	1800	„
Архивар „	1800	«
Експедитор „	1500	«

Усваја ли одбор ове позиције? (Усваја). Чујте даље.

„*III. Благајница*“

„Млађи благајник 1800 дин.

Мата Јовановиħ. Господо зна се у Београду колико један човек треба да има па да може пристојно живети. Ја не би смео примити благајника са том платом само од 1800 дин. Да метемо 2400 дин. најмање. Он ће имати касу у рукама. (Чује се неће. Он ће имати само дневну касу). Држим да благајника ипак треба разликовати од пријавника архивара итд. (Чује се: па нек буде 2000 дин.)

Председник. Усваја ли одбор да буде 2000 дин.? (Усваја).

Чујмо даље:

«3 кантарџије по 1500 динара, свега 4500 динара.“

Усваја ли одбор? (Усваја)

Даље:

„2. прикупљача пијачне таксе 2000 динара.“

Коста Главиниħ. Овде морамо да предвидимо још једног и то за пијацу зелени венац.

Председник. Хоћете ли и трећи да се узме? (Хоћемо). Добро, онда овде долази цифра од 3000 динара (јесте).

Даље:

„Руковатељ пумпе на Сави 960 дин.“

Мата Јовановиħ. Овде стоји машиниста пумпе, а после и руковатељ. Шта је то руковатељ?

Председник. То је надзорник (Чује се није ни надзорник већ прикупљач таксе од сакаџија).

Усваја ли одбор ову позицију? (Усваја)

Даље:

«Машиниста пумпе на Сави 1008 дин.“

Усваја ли одбор? (Усваја)

Даље:

«8 момака кантарских 7200 дин.

Усваја ли одбор? (Усваја).

Састанак је закључен.

Овај састанак је трајао до 9 сах. по подне.

Држан 11. Новем. 1891. год.

— —

Почетак у $6\frac{1}{2}$ часова по подне.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Изволте чути протокол прошлог састанка.

Секретар чита (прима се).

За тим чита тражења иследног судије да му се јави о владању и имовном стању

извесних лица и молбе приватних лица за уверење.

После овога прочита резултат држане лицитације за набавку неког школског материјала и намештаја. Понудио је Павле Радосављевић најнижу цену а 10% испод предрачуна (одобрава се).

За овим прочита лицитацију о грађењу магацина за смештај вина. Лука Радосављевић није могао као најнижи понуђач на другој лицитацији да да довољно важну кауцију, те је држата трећа лицитација. Понудио је Петар Вељковићцену од 15.969 дин. Тај је најнижи понуђач и цена му је испод предрачунске.

Председник. Ради објашњења за ону господу одборнике који нису били прошлих седница. Ово је трећа лицитација која је држата за направу магацина. На другој је изишла цена 14.100. Нудио ју је Лука Радосављевић. Али како он није био поднео довољну кауцију, тражена му је друга јача; он није могао да је положи те са тога држана је трећа лицитација на којој је остала најнижа цена на Петру Вељковићу.

Ст. Чађевић. Колика је разлика између Луке и Петка?

Председник. Преко хиљаде динара. У осталом да вам још и ово напоменем. Ја сам пошто је Лука напустио ствар, призвао био Петра и питао га били се он примио лицитације по цени, коју је био понудио лицитирајући на другој лицитацији али он није хтео. Он је, вели, нудио мање цене надајући се да ће на Луци остати лицитација и хотећи да он што више изгуби. Али кад Лука не може да се прими лицитације, не може ни он по старој цени већ по новој коју ће казати на лицитацији. Напоменем и то: да је ова лицитација у толико повољнија од предрачунске цене, што је овде у одбору преиначено и решено: да место обичног мора бити хидраулички креч помоћу ког ће да се зида и фуговање да се остави за пролеће.

К. Главинић. Ја сам хтео да приметим само то да се у будуће обрати пажња при примању кауција и не прима да лицитира онај који нема потпуну кауцију.

Председник. Примедба је основана. Но шта ће се? Господа која су била у комисији нашла су да је кауција довољна и добра па су је и примили а одбор је нашао да није добра.

Усваја ли се ова лицитација? (усваја. Соломон А.; ја, не!)

Добро, да гласамо. Ко је за то да се усвоји лицитација, гласаће за, а ко против — против.

Гласали су: против: А. Одавић, Видоје Витровић, Ристо Петровић, Љуба Јовановић, Јован Петковић, Азријел и Пуљевић, нису хтели гласати: М. Јовановић, Јов. Станковић, Ј. Бркић, К. Б. Мијаиловић, К. П. Мијаиловић, Главинић; остали присутни одборници гласали су за.

Председник. Гласало је 5 за, 6 није гласало, а 7 је било против. То значи — не одобравате лицитацију.

Р. Драговић. Питање је сад: да ли је гласано против с тога што је лицитација скупа или што се неће зидање магацина у зиму.

С. Азријел. Ја налазим да је лицитација скупа и ништа више. Предрачунска је цифра 17000, нуђено је грађење за 16000, после за 14 и сад за 15 иљада. То је много и не треба примити но држати другу лицитацију.

Ст. Чађевић. Ако има зидања онда не би требало то чинити сад пошто је зима, но оставити до пролећа, а ако нема зидања него „ригл-ванд“ онда може и сад да се ради.

Г. Бркић. Ја ћу молити да ми се објасни: који су још лицитанти били осим овога?

(Секретар чита: Димитрије Шићански, Петар Вељковић, Пера Јовановић и Васиљко Дамњановић).

Ја дакле нисам гласао ни за ни против с тога што налазим да ово време није за грађевинске радове те треба да се причека док буде угодније.

Ст. Чађевић. Да ли се зида „ригл-ванд“ или зид?

Инжињер. Зид је ван земље, јер је јефтинији од „ригл-ванд-а.“

К. Главинић. Ја сам казао да против ове лицитације не би имао ништа јер је изишла испод предрачунске цифре и што је предузимач солидан али нисам ипак гласао да се одобри за то што сам противан зидању у месецу Децембру и што је цена изишла већа на овој него на другој лицитацији.

Иђкад се повео опширнији разговор о овоме, да ми се не би пребацило да не водим рачуна о интересима трговачким што ово не одобравам, ја морам да објасним без велике потребе, а са обзиром на то како се код нас ради, не могу пристати да се зида у месецу Децембру. Са тога ја мислим да би било најбоље оставити ствар до Марта месеца и онда радити.

Ми нисмо ни криви што је ова ствар овако доцкан изашла пред нас, јер је то застало због дуготрајног споразума с г. Министром финанција, који је у неколико тек сад подигнут.

Председник. Жао ми је што сам се толико мучио око ове ствари па најпосле да пропада. Ја сам још у почетку објаснио, одкуд је то, да се тако доцкан почне са овом грађевином. То ћу и сад да потврдим да је то с тога, што се у Септембру месецу тек сазнало приликом држане лицитације за давање онога земљишта на Сави где бурад стоје.

Од тога мога сазнања тек сам ја почео да водим преписку са г. Министром финансије да нам земљиште то да под закуп а он је не само то обећао, него је казао да ће нам га уступити и у својину. То је тако ишло и било је у одбору и решено је, да се зида и услед тога прописани су услови и држана лицитатија и још је одбор додао, да се зида са хидрауличким кречом по предлогу г. Чађевића и сад је ево дошло у Новембру месецу на коначну одлуку.

Истина, изгледа да је не време за зидање и доиста је не време, али сад је већ доцкан, кад је овако гласање испало.

Мислим да је радња моја и одбора била раније умесна у толико пре, што су се и они људи, који се том винарском радњом занимају обрадовали, кад су чули, за ову одлуку одборску да се зида магацин те да могу своја вина оставити у исти. Ради тога сам и хтео да задовољим ту трговачку потребу.

Сад ову ситуацију овога изгласанога питања на штету интереса општинског за сад не може нико да промени, сем ако би они одборници, који су се уздржали од гласања изјаснили, да су за то, да се усвоји лицитација.

Ја вас молим да то узмете у оцену.

Раденко Драгојевић. Овде је овим гласањем испало једно неспоразумлење. Одбор је решио, да се тај магацин прави и држана је већ и лицитација. Сад је изнешена та лицитација пред одбор да се одобри или не. По томе овде не може се сад понављати питање о зидању, него да се реши прима ли се лицитација или не прима. Они који су говорили сада о томе да се не зида нису имали право да то питање поново покрећу и ја сам очекивао од председника да сам то објасни.

Соломон Азријел. Једино за то, што је већ одбор донео решење да се тај магацин зида, ја сам за то, да се држи друга лицитација с тога што је тај лицитант преће био јевтинији а сад са хиљаду и неколико динара скупљи.

Стеван Чађевић. Ја сам размишљао да ли да остане ова лицитација на овоме предузимачу или не, и размишљао сам и на послетку и до убеђења дошао, да се тај магацин може и у ово доба направити нарочито што сам био општински инжињер и познајем тога предузимача као једног солидног човека.

Стоји и то, да се често предузимачи и договарају, али често бива и то, да се не договарају него још ударају један на другог и дотерају цену дотле да мора да изгуби. Дакле бива и тако и онако.

Овај магацин је врло нуждан за смештиште вина, те да грађани не трпе штету а и општина да има интереса. Није немогуће да се назида и у ово доба. Ја сам то и прећe казао с додатком да се услови измене у томе да се зида са хидруличким кречом, а сад велим да се постави и тај услов да предузимач не зида онда, кад је зима испод нуле 4 степена целзиусових а ако хоће да зида, да то чини под кровом.

Сад, кад је председник ову ствар овако објаснио, онда не би требало одбацити ову ствар, већ да се усвоји са казаним условима. Ја знам да су се зидале куће и под 18 степени хладноће и те куће нису пале, па неће ни овај магацин у коме неће ни људи живети и који ће свакојако бити и привремена зграда.

Филип Васиљевић. Господо. Нама је свима познато, да ова трговина с вином не може да стоји на хрђавом времену на пољу. Ми сви знамо да је сад зимно време и да је тешко зидати, али смо ипак донели решење да се зида с тога, што је неопходно нужно. Сад неки хоће да потру оно решење, а тиме да нас направе будалама, као да нисмо знали шта смо одобрили. Ја то одбијам од себе и велим, да се мора озидати пошто по то, те да се људима не упропашћује имање а и општински интереси не окрње, јер општина наплаћује на вино доста којекаквих дација.

Гавра Бркић. Сад је новембар месец. Предузимач док навуче јапију доћи ће и децембар и онда ако би дозволили зидање, значи зидати зими за пролеће, а кад је тако, он ове зиме неће ником моћи да послужи и кад то стоји онда наштo сад по несретном времену да зидамо. Ја сам и при првашњем решењу говорио и с тога сад гласам против.

Марко Велизарић. Не стоји тај разлог г. Бркића да ће се ово целе зиме градити. Предузимач се обвезао свршити магацин за 30 дана, за то нам јемчи његова кауција. Кров ће спремати за време зидања, па ће на тај начин стићи да намести кров чим буде готов са зиданьем.

Коста Главинић. Господо, ја врло добро знам шта се може и како се може да зида, али врло добро знам и наше прилике и како то све изгледа код нас и и с тога сам и казао, да не могу гласати. Ја налазим, да не треба да се зида зими, а већина ако налази да треба, ја нисам противан. Кад се могло чекати до пола Новембра, држим да се може чекати и до половине Фебруара.

Председник. Ја сам ставио лицитацију ову на гласање и изгласано је да се лицитација ова одбаци. Сад може бити питање само о томе, хоће ли се држати још једна лицитација или неће. То је на решењу и ништа више.

Стеван Чађевић. Оно ако се сад одобри лицитација ова, може се правдати зидање у ово време, а иначе, ако се распише нова лицитација онда ће толико проћи времена да би заиста боље било да оставимо зидање за пролеће. Но неби требало то чинити кад је већ председник ту ствар објаснио, а молим га да опет објасни у чему се та штета састоји.

Председник. Дозволите ми да поновим оно, што сам први пут говорио кад сам ову створ изнео на решење и кад сте ви већином гласова решили да се држи лицитација.

Ја сам мало час напоменуо, да потреба овога магацина није измишљена. Она није дошла произвољно. Управник трошарине дошао је код мене и обратио се актом и каже да овако сместиште пића као што је сад у трошаринским пословима чини врло велике сметње трговцима с тога, што мора да на увезеним винима са стране затвара бурад или да чува на пољу, па је дознао, да се издаје под закуп онај плац, где се остављају бурад или чувају вина на пољу, и тражио одобрење да узме општина под закупод државе, наводећи да се тиме може да олакша трговина ако се направи један привремени магацин у коме, да се остављају бурад увезена, у место што сад стоје на земљи и на отвореном пољу на велику штету њихову. То је објаснио и винарским трговцима и они су такав корак поздравили усљед тога ја сам настао код г. Министра финансије и успео, да нам је за 200 динара дао тај плац под закуп и одобрио да подигнемо зграду. Ја налазим а и одбор је нашао, да је прека потреба да се тој трговини помогне и решио је да се одмах зида магацин. Сад опет видим говори се те ово те оно и потпре се досадањи рад, и тражи се четврта лицитација.

Ви знате да је друга лицитација свршена била, само је стајала једна сметња што је предузимач поднео неисправан документат за кауцију. Кад онда то није примљено, сад је на трећој лицитацији изашло мало скупље. Држим господо да не би било лепо, да одбор једну своју одлуку сада овим гласањем лицитацију потре.

Ст. Чађевић. Мене је г. председник својим разлозима убедио о нужности подизања тога магацина што пре. Ми смо са трошарином у неколико већ учинили то да нас обилази трговина, учинимо и ово — да нас обилази вино па смо квит с напретком вароши. А винари морају бегати од Београда, ако немају где да вино сместе него им се мора мрзнути по пољу и кварити. Пошто нико не жели да се створи од Београда мртва варош и пошто се наводи да је могуће зидати и сад овај магацин, ја мислим да неће бити никога против: да се држи још једна лицитација и да се зидање магацина предузме. Што г. Главинић вели да чекамо до Фебруара, то нема оправдања јер ја знам да је у томе и Марту месецу бивало снега и мразева јачих но у Јануару.

К. Главинић. Кад се већ дебата оволико продужила и скренула с правог пута, дозволите ми да се и ја оградим од замисли, као да би ја ишао на одбијање трговине од Београда. Не, господо! Ја не желим само да се зида у Децембру, али желим најживљи полет трговини и учинио би све могуће за њено свестрано развиће. Кад је у осталом и законом одређено да се у пролеће почиње са зиданьем, то ја мислим да ми је излишан сваки даљи говор.

Председник. Према резултату гласања који сам вам саопштио, ситуација је у рукама оних који су се уздржали од гласања. Ако они приступе једној или другој страни, грађење, односно лицитирање, продужиће се или са свим престати.

Молим дакле господу да се промисле па да питање уредимо.

Ст. Чађевић. Ја мислим треба питати: да ли да се држи и четврта лицитација или одбаци за сад посао.

Ил. Цветановић. Нисам био при гласању о овоме али мислим да се сад не може одустајати од доносене одлуке. Сад само може бити речи о одобрењу лицитације или о поновној лицитацији.

Ф. Васиљевић. Од сад у будуће ми не треба ништа да почињемо док не дође Главинић у седницу и ако он не дође да не решавамо па да нам после квари. (Жагор. То није тако!)

Председник. Ја сматрам ваш говор као неоснован и молим вас да у говор не мешате личност но говорите о ствари.

Мата Јовановић. Ма да нисам био овде кад је решавано о овоме, ја видим да се ово хоће да подигне једна привремена зграда на туђем земљишту коју ће општина кроз коју годину морати да диже. Та зграда коштаће око 15.000 дин. Кад би се зграда дизала, остао би нам ради употребе сав материјал. Грађевина ће одговарати цени, како се мени чини, нарочито с обзиром на време у коме се има подизати и за које има бити свршена. Са тога налазим да ова грађевина, која има да послужи једној хитној привременој потреби, не може се зидати уз пажњу свију оних дисциплина грађевинских, које важе за подизање јавних грађевина. Ми још можемо опазити у вароши да људи подижу куће, станове итд. које имају да послуже половину века па тим пре можемо ли одобрити зидање што се ово подиже за привремену потребу и врло хитну због олакшице манипулације трошаринске с једне и унапређења винарске трговине с друге стране, којој ако се ништа више не чини, даје јој се могућност да се склони испод стреје, испод шупе те да се вино не мрзне а квари под ведрим небом.

Ја мислим да би се могло дозволити да се та привремена зграда подигне. Што се тиче скупоће на коју господа ударају, мени се чини, да према предрачуну цена није скупа. Г. Соломон рече да је једном нуђена била јефтинија цена. То подо, то стоји, али ово је зимско време и цене ће бити из дана у дан скупље.

Пошто је рад хитан а цена испод предрачуна, мислим да би је требало одобрити.

У осталом што један од предговорника напомену време када се грађевине подижу, мени се чини да то најбоље одређује топлометар. Ако је топлота испод (0) нуле, онда се не може зидати. Са тога ваља похитати док није тако време настало. А фуговање нека се одложи до пролећа. Према овакој обавези ја држим да треба примити лицитацију.

А. Одавић. Нисам мислио да говорим али неколико одборника и председник изазвили су ме својим говорима. Да је председник ово питање ставио у другој форми, цела би ова дебата отпала и оно би било решено. Овако је скренуло с права пута. Говори се: да није време да се сад зида. То није питање. О томе је решено — да може да се зида. И сад може бити само питање о томе да ли да се ово одобри или држи четврта лицитација. Ја сам са тога и био противин овоме, што ми се цена није допала.

Председник. Ја сам био ставио на гласање: ко је за лицитацију гласаће за, ко је против — против и резултат вам је тога познат. Молим да се г. Андра сети тога! (Андра, па зато ја баш и кажем) Ситуацију је променило то што се велика множина чланова уздржала од гласања те је због тога изгледало као да је пропало то питање. Ако се пак покаже дебатом да они који су се уздржали од гласања пристају на грађење овога магацина или не примају лицитацију онда је друга ствар, иначе је грађење за сад пропало. Ја сам то при саопштењу резултата гласања и нагласио и сад остаје да решите: одобравате ли лицитацију или не и хоћете ли да се зидање предузме или одложи?

Мата Јовановић. Господо, овде је заиста ствар изгласана. Ја сам први који сам се уздржао од гласања с тога, што нисам био у првој седници па сад нисам знао где се подиже та зграда. Сад чујем да је на туђем земљишту.

Пошто је гласање свршено, наново се о томе не може гласати, но председник ако налази, да су овим решењем интереси општински оштећени има право поновити то питање у идућој седници, па нека се тим правом послужи.

Председник. Ја примам овако као што је казао г. Мата. Сматрам да су интереси општински оштећени и сад га скидам са дневног реда.

Сад има још једна друга лицитација за давање под закуп подрума код саборне цркве. На лицитацију није нико дошао а г. Ђ. Николајевић понудио је стару цену а то је 900 дин. Држим да одбор може да прими ову понуду. (Прима се).

Сад долази питање о повишици цене хлебу. То је питање стављено на дневни ред раније, а имам акт и од управе в. београда а и г. министра унутр. дела а и лебари су поднели једну молбу те да се опет изнесе на решење с тога, што је велика разлика у цени брашна.

Андра Одавић. Молио би да ми се од председништва каже, да ли су хлебари тражили повишицу усмено или писмено?

Председник. Дошли су лично и поднели су и један писмени акт.

Андра Одавић. Молим да се тај акт прочита.

Председник. Желите ли сви ово, што жели г. Одавић? (Желимо). Изволте чути. (Секретар прочита).

Раденко Драгојевић. Ја не сматрам ово за молбу, него за претњу.

Андра Одавић. У претпрошлој седници кад је ово питање изнешено на дневни ред, ви се сећате господо, да сам ја тражио, да се изнесу цене пред одбор те да се види разлика између цене кад је лебу дата цена 27 пара и цене кад је лебу спуштена цена на 25 пара. Говорећи о овоме питању, ја сам казао, да сам са приватне стране чуо, да је брашну већа, али седећи на овоме месту, не смем да ценим по приватним гласовима, него по цени каква се у извештају каже званично да постоји и тада према изнетом чиновнику казао сам, да не само не треба да повисимо цену хлеба него је чак треба спустити.

Сад кад је изнет овај лебарски акт онда хоћу да говорим овако: Господо, ја благодарим еснафу што је овакав акт изнео. У прошлој седници покренуо је г. Филип питање о слободном мешењу хлеба и ја знајући да постоји еснаф нисам смео да гласам за тај предлог, али кад сад они траже овако онда тражим да поднесу на писмено да нема еснафа и кад еснаф укинемо, можемо говорити о слободном мешењу хлеба. Они прете, да ће оставити радње, ако им се не да цена по 30 п. дин. кила. Нек изволе, ја ћу бити први који ћу гласати за слободно мешење хлеба.

Сем тога код тога еснафа лебарског има још нешто да се покрене. Зна се да има законска правила и прописи какве фуруне морају бити и како пекари хлеба морају бити са чистотом снабдевени. Сад тражим да се то строго контролише, да се пази строго на меру како ће кила леба бити пуна кила, јер се зна шта они раде и како експлоатишу грађане.

Гавра Бркић. Лако је тако говорити г. Одавићу ма да о томе и није питање овде. Не може то тако да се говори на памет. Овде видим нико неће да узме плајваз па да израчуна колико у кила брашна има трица, колико кошта кирије, колико дрва, колико момци, колико дође воде у кили хлеба — па онда да се увери, да не иде тако, како многи говоре. Ја све то нисам у стању да израчунам, јер немам способности за то, али ви који то разумете треба да видите.

Није то претња као што неки кажу него напомињу, јер не могу људи да пропадну, а општина ако неда нека ради сама.

Раденко Драгојевић. За сејано брашно цене су утврђене, јер се то дели на класе 1, 2, 3 и на пулу — и ма колико да је ниска цена хлебу опет фуруџије дају појединим кафанама и канцеларијама по 2 п. ниже. Дакле имају они рачуна, па зато тако и раде.

Они нису начисто ни казали у њиховој молби. Час кажу да се повиси хлеб, час прете и помешали су много којешта те се незна шта хоће.

Председник. Молим вас да се сврши ова ствар — ако признајете да су цене брашну данас скупље неминовно мора се и цена хлебу повисити. До сад сте тако радили, па треба и сад тако да радите. Ако не признајете, да је цена брашну скупља, онда тек може се говорити.

Што се тиче права на одређивање таксе то је чисто општинско и то се јасно види из чл. 37 општ. закона. Има истина случајева где поједини неће да се користе овим наређењем закона, него се задовољавају да сами пекари таксирају. Тако се код нас ради са месарима они сами одређују цену месу.

Цене су брашну повећане и сад одбор мора и хлебу повећати цену, а оно друго што се у молби говори на форму неке претње, то је само излив њиховога страховања, да усљед мале таксе штету не трпе. Треба видити како се ти људи и злопате, па још кад и изгуби 2 паре на кило онда то на 2—300 кила много износи.

Има реч г. Одавић.

Мата Јовановић. Ја сам био у једној комисији коју је одбор одредио да изнађе некакву таблицу по којој би смо могли одређивати цене хлебу те да не морамо сваке недеље изгубити по једну седницу спорећи се о томе. Око тога ми чланови комисије мучили смо се дуже времена. Ја сам узео цене брашна и леба од 4 године раније и ватао средњи резултат о ценама хлеба, брашна, жита и т. д. али из свега тога није се могла извести нека правилност и сталност према чему би могао одбор да одређује цене хлебу, јер се види да утиче на цене и много што шта друго — цена дрва, подвоза, време, послуга итд. итд.

Ја сам прибирао те податке и трудио се да према њима нађем колико толико правилности и сличности, те да би смо се могли према томе руководити пут одобравању тих цена и као што сам онда изјавио у своме извештају у име комисије; — најправилније би било да се према несејаном брашну одређује цена лебу. И као што сам онда изјавио тако и сад мислим да би са свим праведно било да се према цени сејаног брашна — ако се ово може правилно да прорачуна, или сазна — одреди цена хлебу. Могло би се, кад је жито суво, с пролећа, кад жито односно брашно пије доста воде, да буде цена лебу 1 и по пару испод цене сејаног брашна у јесен кад има брашно више влаге, те мање воде може да прими, могла би да буде цена леба и сејаног брашна једнака или за пола јефтинија.

Из података које је председништво вечерас прочитало изгледа ми нешто нејасно. Ја сам навикао да се доста добро оријентирам у питању о лебу и брашну, познати су ми трошкови који се чине око млевења жита и т. д. те с тога кад узмем у обзир данашњу цену пшенице од 20 до 20 и по динара, — мени се чини да је претерана цена сејаном брашну на 30—31 динара. По моме рачуну ако сам добро узео трошак око млевења, растур и т. д. излази му цена од 28 до 28½ дин. и незнам од куд се створи толка разлика између цена жита и сејаног брашна?

Кад се узме у рачун цена пшеници, трошак око подвоза, млевења и одпадака мекиња од 25—28 кила на 100, онда стаје кило сејаног брашна 27½ до 28½ пара. Према ранијем мерилу, које сам напоменуо, могла би се одредити цена лебу 28 пара а не више.

Председник. Има реч г. Андра Одавић.

А. Одавић. Не ћу да говорим!

И. Цветановић. Овде се износе цене: житу 20—20½ дин. брашну несејаном 26 а сејаном 30 до 31 динар сто кила. Ја незнам од куд да буде цена несејаном брашну 26 и 26½ дин кад за млевење плаћа 10% према чему би му била цена око 22 а не 26 динара.

По ту цену могу наше фуруџије да имају брашно а што они неће да га сами дају на млевење то је њихова кривица и ми због тога не треба да плаћамо леб скупље.

К. Главинић. Господо, ја сам већ изгубио надежду да ћемо ми икад бити у стању да ово питање решимо како треба, јер ево ми говоримо већ пола сата и нисмо обавештени. По једноме говору треба да је такса хлебу 28 пара, по другоме не би требала да буде већа од 24 паре јер толико кошта кило леба. И сад ко ће да одреди и да каже: треба баш оволика такса да буде а ни већа ни мања. Мислим да треба све знати према чему се цена одређује, треба знати да ли наши лебари купују жито па га мељу и шта их то кошта, или купују брашно и како: сејано или не сејано и пошто? Видим да људи кукају и кажу: пропадосмо! помагајте! Поднели су и један доста неуљудно написан акт али ја незнам по чему би смо могли ценити основаност њиховог тражења. Лебари терају због мале таксе неки пркос. У колико сам опазио ономад на пијаци нисте могли да нађете ни 60 лебова. Томе у осталом треба стати на пут, јер варош не сме остати без леба као неопходне потребе. Ја бих желио да будемо на чисто с овим и то не само сад него и за будуће.

М. Велизарић. Ја сам сад овде решио овај рачун Кад по поднешеним ценама, 28 динара коштају 100 кила сејаног брашна, и кад се по искуству из 100 кила сејана брашна добија 130 кила леба и кад дозволимо да лебар добија 20½ за свој рад, онда је резултат тога рачуна, да цена лебу не мора бити већа од 26 пара дин. А ако се узме баш, да је цена сејаном брашну и 30 дин. ни онда цена хлебу не би била већа од 27½ пара. То је тачан рачун, па сад решите.

Ф. Васиљевић. Господо. Вама је познато да има свега 2—3 фуруџије који купују па мељу жито, а ови други су пука сиротиња зависна од брашнара. Са тога ми се не смемо обазирати на цену жита него на цену брашна. И ја сам за то да повећамо таксу лебу с 3 паре чаршијске.

Ст. Чаћевић. Према томе рачуну што га је г. Марко изнео и према ономе што је председник казао да је цена сејаног брашна 30 дин. ја држим да треба повећати цену хлебу до 26½ пара.

Председник. Пошто је исцрпљен претрес по овој ствари, то ћу да ставим на гласање предлог за 27 и 28 пара и ко је да буде такса 27 п. тај ће гласати „за“ а ко је за 28 тај ће гласати против. (Настаје гласање).

Гласало је 9 одборника за 28 пр. а 8 за 27. Тројица се уздржала и тако решено је, да буде цена хлебу 28 п. дин. и то да вреди од 13 Нов. ове године.

Сад само да решите од колико да се меси један лебац? (Чује се: од 30 пара динарских).

Усваја ли одбор ово? (Усваја).

Сад је на реду продужење претреса буџета.

Чита —

IV. Књиговодство

Главни књиговођа 4500 д. (Усваја се).

Рачуноиспитач 2800 д. (Усваја се).

Помоћник књиговође 3000 динара (Усваја се),

Ликвидитор 1800 динара.

Г. Бркић. Шта је то ликвидитор. То може да врши ваљда књиговођа.

Председник. Књиговођа има сасвим други задатак, а други ликвидитор. Усваја ли одбор ову позицију? (Усваја). Чујте даље:

Писар 1800 дин. (Усваја се).

2 практиканта 1920 дин. (Усваја се).

V. Грађевинско одељење

Код овога одељка молим вас да вам обратим пажњу.

Одбору је познато, да је Београд и београдско представништво предузело да врши велике задатке и реформе у самом Београду. За тај посао највећу услугу чине техничка лица, који треба да су управљачи и извршиоци тих потреба што су већ решили да се у предузећу одпочну и почети су многи од њих. У тој цељи треба ово одељење, удесити према савременој потреби. За то сам ја обратио члановима водоводне комисије а и другу господу сам молио да ми изнесу своје мишљење шта треба и како да се уреди ово одељење те да може одговарати потреби да се тачно отправљају предузети већ послови.

Председник комисије водоводне г. Стаменковић упутио ми је једно писмо, којим излаже шта мисли да треба урадити. Молим вас да чујете ово писмо, а у напред вам кажем, да се са овим писмом слаже и буџетска комисија и молио би да и ви оцените и ово одељење у буџету измените према мишљењу овога писма. (Секретар прочита).

Према овоме као што видите у томе има то одељење да се измени и у буџет тако стави, а комисија се слаже с њим, али га није могла тако ставити, што је доцкан приспело.

У интересу онога што смо предузели да се у Београду ради, ја вас молим, да у овом питању будемо колико је могуће одлучни те да пођемо баш путем како би могли овај посао на част и понос грађанства извршити.

Марко Велизарић. Ако се упореди пројект буџета о инжињерском одељењу, какав је поднела буџетска комисија са пројектом што подноси г. Стаменковић, видиће се одмах да ту нема бог зна какве велике разлике у укупној суми. Онај први део у оба пројекта је исти. Други је одељак по предлогу г. Стаменковића нов и по свему што се тражи не би било велике разлике у суми једва ако би изнела до 10 хиљада динара, али би тиме инжењерско одељење било попуњено и уређено као што треба да буде!

Ђока Николић. Па где ћемо надзорника добара.

Председник. О њему ће се на другом месту говорити.

Овај други нови део ја ћу да објасним:

Да је ово грађевинско одељење потребно нашој општини, то је тако неминовно, да без њега бити не може. За кратко време ја сам се уверио да је сасвим потребно. Ви знате, да смо решили да се праве школе, кланица, кеј а има и друге грађевине. Све те послове ми морамо да радимо, а да се то врши, треба да има људи који ће да спреме планове, предрачуне и све оно што је потребно да можемо приступити раду. Ми можемо имати новац, али морамо за рад имати спремне људе, јер се не може на врат на нос тражити овај и онај да нам направи планове, него треба све то спремити, па онда приступити раду. Ово одељење архитектонско нужно је и због општинских грађевина а и због тога, што сад на скупштини излази закон и односно приватних грађевина и сваки ће се морати при зидању повиновати томе закону. Тада ће сваки подносити план општини на одобрење; и те планове треба да има неко ко ће казати: ваља или не, те да одбор може одобрити зидање.

Гавра Бркић. Мени се не допадају те толике грдне плате шефовима који ће се тек установљавати.

Коста Главинић. Случајно је испала једна погрешка, те је једна позиција остала мала. До сад су постојали чувари друма. Ја не видим ни једну позицију овде. Три стална друма има. Сад има 2 чувара а треба 3. Дакле овде треба то да се стави и да се дода још једна позиција.

Председник. Ово што је напоменуо г. Главинић то је у свези с грађевинама јер чувари друштва и надзорници треба да постоје и то за сваки од три друма по један. То је дакле ствар ван спора, но на оно морам да одговорим што г. Бркић пита: што ће шефу инжињера плата 6—8000 динара кад је он досад вршио своје послове с мањом платом а није повишице тражио; и што ће повишица кад ћемо установити још једно одељење због кога ће имати мање посла. Ја ћу да вам, у одговору на то, скренем пажњу на ово: да не треба ценити ту плату према овој или оној личности. Досад шеф инжињера вршио је све послове и инжињерске и архитектонске и у свима је требао да се разуме. Морао је да буде филаделфија, — морао је да зна све то — хтео не хтео! Но то до краја не може да иде а да смо задовољни. Ми морамо да имамо за све стручњаке — морамо имати људе у чију стручност не можемо сумњати, у чијем раду не може бити неизвесности. Треба имати човека који уме да распореди послове и да има прегледности у свему и да све уме да упути правим путем не само у инжињерском него и у архитектонском одељењу. Управо треба нам човек који ће тим пословима као с кључем да рукује а у таквоме човеку ви морате замислити изванредне способности и поверење. Таквоме лицу та плата не би била велика.

Ако, дакле, одбор жели такво лице онда треба и одговарајућу награду да му одреди — те да се може имати. Ако одредимо награду од 8000, ми је не морамо и дати. Одбор ће о томе решавати и да ће је само тада ако се нађе лице које је у истини заслужује. И да вас нарочито не подсећам ви ћете се сетити да сте не давно, сами ви за овим истим столом и у истој сали решили: да примимо у службу инжињера Мареша за израду плана за кеј и њему је одређена плата од 6000 дин. Шеф наравно не би могао бити мање плаћен ни мање способности, па да све може надгледати и контролисати.

Гавра Бркић. Ја би молио господу која се разуму у овим пословима да кажу да ли је то од преке потребе сад, у овој години? И ако је нужно да се прими иначе одложи.

М. Капетановић. Ја ћу да одговорим г. Бркићу на питање. Ви знате врло добро да сад настају нови послови који до сад нису рађени као што је зидање школа исто морамо с пролећа отпочети на дорћолу и за такав посао треба имати нарочите људе. Такав велики посао не може се поверити ни једноме од господе инжињера београдске општине. Може бити да они и тај посао разуму али овде се тражи архитект. Дакле одма ту морате да имате стручњака. Данас имате у општини: шефа Смедеревца, Славнића и Мијаиловића и два подинжињера Капа и Розелта — и сви они имају пуно посла и шта ли би радили кад би се отпочео и тај велики посао зидања школа? Ништа. Збунили би се и мучно би што урадили. По овом пројекту буџета те архитектонске послове предузело би ново архитектонско одељење. Ако не би смо имали наш архитектонски одељак, ми би морали да плаћамо скупо израду планова као за водоводе и канализацију. Овако — то би нам све израђивало архитектонско одељење. По овоме мислим да ће и г. Бркић увидети потребу архитектонског одељења у идућој години.

Г. Бркић. Ја мислим да су наши инжињери способни кад им се да готов план да настојавају да се по њему ради. И онда што ће нам други?

М. Капетановић. А ко ће да да план.

Г. Бркић. Па ми обично расписујемо конкурс за израду плана који нам се гради на страни и шта нам требају после стручњаци? У осталом све то нама и не треба ове године па не треба ни да га одобравамо. Нека остане по досадањем док не буде преке потребе.

К. Главинић. Г. Председник је већ напоменуо да је израђен или се израђује закон грађевински за Београд. Чим он ступи у живот, ми морамо по њему да радимо. Свака зграда мора имати план пре него што се почне да гради. Нико неће моћи да зида рђаве страћаре у улицама у којима су боље куће него ће морати као и у другом свету да поднесе план на преглед општини, која ће одобравати или одбацивати То мора неко стручан да цени.

(свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 12. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 15. Марта 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Одбор је општински на предлог суда општинског ставио у буџет општински за ову 1892. год. приход од приреза 20% од непосредне порезе за подмирење својих редовних издатака, и послао га према члану 40. зак. о општинама државном савету, као сталном окружном одбору за вар. Београд на одобрење.

Државни је савет одобрио поднети буџет општински сем поменуте позиције прихода од приреза са тога, што према чл. 12. тач. 4. треба да претходи зборско решење за прикупљање приреза.

Како је овај прирез и до сада прикупљан на основу ранијих одлука надлежних власти и сад се према наредби Државног Савета има извршити само формалност према садањем закону о општинама, која се састоји у одобрењу зборском, — то је суд општине вароши Београда предложио а одбор је општински, чинећи уједно распоред на што се има прирез утрошити, — у седници својој од 1. Марта 1892. год. а на основу чл. 13. тач. под в. чл. 70. тач. 2. решио да се сазове

ОПШТИНСКИ ЗБОР

НА ДАН 22. МАРТА 1892. ГОДИНЕ

да одобри:

ДА СЕ У ОПШТИНИ БЕОГРАДСКОЈ МОЖЕ ПРИКУПЉАТИ ОД ЊЕНИХ ГРАЂАНА ПРИРЕЗ ОД 28% НЕПОСРЕДНЕ ПОРЕЗЕ.

ПРИХОД ОД ОВОГ ПРИРЕЗА ДА СЕ УПОТРЕБИ:

а). За подмирење редовних општинских издатака у 1892. год. приреза 20% (двадесет од сто) од непосредног данка као што је буџетом предвиђено;

б). 8% (осам од сто) приреза да се покупи само за друго полгође ове 1892. год. и да се употреби на откупљивање имања ван рејона варошког.

в). У 1893. год. и осталим годинама за њом да се сав прирез од 28 од сто има употребити на откупљивање добара ван рејона варошког и на пошумљавање тог земљишта.

Овим откупљивањем и трошењем приреза руковаће нарочито одборско повереништво, што ће одбор општински имати у своје време да одреди.

г). Прирез овај од 28 од сто купиће се сваке године и употребљаваће се на одређене смерове све донде, док се потреба означена не подмири.

Ко од гласача буде за целокупан предлог, гласаће „за“ а сви они који не-буду за предлог или би хтели ма какве измене да учине гласаће „против“.

Право гласања на општинском збору, према чл. 14. закона о општинама имају сви пунолетни чланови општине, који плаћају 15 дин. годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством или који по прописима чл. 16 и 17. овог закона, право гласања немају или су га изгубили. У задрузи имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа не плаћали 15 дин. непосредне порезе, ако нису чланом 16 и 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица, која су ослобођена од плаћања порезе по члану 61. тачке в. и г. закона о непосредноме порезу) што су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који примају милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који безчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2., који се налазе под судским ислеђењем за дела под 1 наведена;

3., који су пали под стециште за време док стециште траје;

4. који су под полицијским надзором;

5.' који ма колико дугују у име порезе осим текућег полгођа.

О фициpи, војници сталног кадра не учествују по 16 ом члану закона у саветовању општинског збора.

З бор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима:

а) За **кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б) За **кварт теразиски** — у теразиској муш. школи (улица 2 јаблана).

в) За **кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (Душанова улица).

г) За **кварт савамалски** — у основној мушкој школи улица Краљевић Марка,

д) За **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица); и

ђ) За **кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријепољска улица, спрочу војне болнице).

Бирачки одбори састављени су овако:

За кварт савамалски: Председник, Гаврило Бркић одборник; заменик Светозар Боторић, одборник; чланови: Пера Спасић, апотекар, Вуја Ранковић приватије, Јеврем Главинић трг., Аксентије Тодоровић магазација; заменици: Арса Кржић трг., Андра Банковић столар.

За кварт дорћолски: Председник, Никола Х. Поповић одборник; заменик Танасије Капетан-Спасић, одборник; чланови: Богосав Поповић берберин, Лазар Радоњић јорганција, Јеврем Петровић терзија, Коста Глишић учитељ; заменици: Исидор Николић столар и Ћира Петровић каф.

За кварт теразиски: Председник, Илија Ђорђевић одб.; заменик Миња Петровић одб.; чланови: Петар Маринковић абација, Милић Марковић трг., Мата Срећковић бакалин, Урош Благојевић учитељ; заменици: Никола Димитријевић каф. и Живко Тодоровић магазација.

За кварт палилулски: Председник, Фвл. Васиљевић одборник; заменик Мих. Бончић одб.; чланови: Тома Лазаревић каф., Мих. Милићевић књиговођа, Јевђ. Чоловић бакалин и Милић Тодосијевић бакалин; заменици: Којадин Карацић бакалин и Миљко Крављанац земљоделац

За кварт врачарски: Председник Соломон Азријел одборник; заменик др. Мил. Радовановић одборник; чланови: Михаило Радивојевић рачуноиспитач, Паја Михаиловић председник гл. контроле, Сава Антоновић проф. Милут. Степановић чиновник вој. министарства; заменици: Милан Ђуровић магазација Никола Николајевић писар мин. финан.

За кварт варошки: Председник др. М. Т. Леко одборник, заменик Ђока Димитријевић одборник; чланови: Марко Петронијевић кројач, Ђорђе Одавић менаџ, Михајло Илић трг. и Коста Аврамовић сарач; заменици: Наум Јамандијевић јорганција и Сава Костантиновић трговац.

ОД СУДА ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА, ОД 6. МАРТА 1892. ГОД. АБР. 4235.

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ

Завод за васпитање српске сирочади

ИЗВЕШТАЈ УПРАВЕ

О СВОМЕ РАДУ У 1891. ГОДИНИ

ГОДИНА ДВАНАЕСТА

(НАСТАВАК)

V. Школа.

И ове је године имало друштво у Дому целу основну школу, која се дели на 2 одељка: I и II разред за себе су, а III и IV опет за себе. У школи раде две учитељице. Рад у школи оцењен је од школског надзорника г. Живана Живановића, професора, као одличан.

До ове године основна школа у Дому имала је свој нарочити, скраћени, наставни програм. Али од почетка нове школске 1891—1892 године ради се у основној школи Дома тачно по наставном програму, који вреди за наше јавне основне школе.

Ван Дома иду у школу она деца, која походе гимназију или вишу женску школу. То су деца, која уживају помоћи од министарства иностраних дела или она, коју управа мисли да спрема за просветне раднике у Дому сиротне деце. Већина деце учи у школи добро.

VI. Радионице,

Још од маја 1888. године постојала је у Дому корпарска радионица. У јануару 1891. године основана је у Дому и четкарска радионица.

У првој радионици стално су радила два друштвена питомца Алекса и Васа. Они су записани као шегрти корпарски, и, ако им да Бог здравља, биће временом мајстори. Корпарска радионица дала је ове године неколико врло лепих комада. Од тих су два откупљена за Краљев Двор.

Четкарска радионица у течају ове године усавршена је. Но и она је за то тако кратко време доста разграната. Дом је у стању да израђује све врсте четака. Са захвалношћу помињемо да Двор Његовог Величанства све потребе у четкама подмирује из дома. И председник београдске општине г. Милован Р. Маринковић наредио је да се четке које општина набавља, купују само у Дому Сиротне Деце.

После три године, можемо тврдити, да је ручни рад корисан по децу. Она у њему налазе у ваншколско време занимања и користе самој кући. Међу тим по неки питомац који учи школу, показује лепе напредке и у овоме ручном послу.

Обе радионице потпомагао је у 1891. години г. Министар Народне Привреде, г. Коста С. Таушановић са 3000 динара на годину. Благодарећи тој помоћи управа је била у стању да радионице унапреди. Она је на молбу управе Ратарске Школе из Краљева, примила била два питомца да се у корпарској радионици усаврше у раду корпарском. Оба питомца Управа је примила на 5 недеља у Дом на стан, храну и све остало бесплатно. Желила је да се тиме бар у неколико одужи доброчинству које је учинио радионицама г. Министар народне привреде. Г. Таушановић стекао је право на захвалност и признање свију оних који желе истинска напретка нашим занатима и занатском образовању у опште.

VII. Слава.

Према статутима Дом Сиротне Деце слави сваке године словенске апостоле Св. Кирила и Методија (11. Маја). Овогодишња слава одвојила је од свију досадањих. То је била прва слава.

О слави походили су Дом врло многи одлични гости и пријатељи српске сирочади. Не

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

13. РЕДОВНИ САСТАНАК

20. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, били члан суда: г. Ј. Илић; од одборника г. г. Мил. О. Петровић, Р. Драговић, Ђ. Неранџић, С. Азриел, М. Ј. Марковић, Н. Х. Поповић, Др. М. Т. Леко, К. Петровић К. Б. Михајловић, Јов. Христић, Ј. Ђуровић, М. М. Ђорђевић, Љ. Јовановић, Ђ. Ж. Нешић, М. Трифковић, Л. Радовић, Миња Петровић, Ђ. С. Новаковић, М. Јовановић, Др. Радовановић, Др. Алкалај, Н. Р. Поповић, В. Тодоровић, А. Ј. Одавић, М. Капетановић, М. М. Ђорић Дим. Гајић, Св. Ристић, М. М. Бончић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 17. Фебруара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Председник саопштава одбору, да ће се у суботу 22. о. м. држати у цркви Саборној пре подне благодарење у спомен ступања на престо Његовог Величанства и прогласа Краљевине. Позива чланове одбора, да дођу у цркву и одатле сви скупа у двор на удворење.

Одбор је примио к знању овај позив.

III.

Председник саопштава одбору, да је одборник г. Коста Д. Главинић дао оставку на чланство сталног повереништва за надзор при грађењу трамваја.

По саслушању овога одбор је уважио ту молбу г. Главинића и на његово место изабрао г. Милана О. Петровића, одборника.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 2522, 2524, 2482, 2502, 2504, 2503, 2481, 2523, 2505 и 2521 којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Коста Лист, Милан Брадић, Милан Лазаревић, Димитрије Недељковић, Коста Јеремић, Јован Јовановић, Сава Ђурић, Никола Ђорђевић и Риста Тодоровић непознати; да су Јован Бихеле и Стеван М. Петровић доброг владања, а сиротног имовног стања; да је Димитрије — Фрања Таутовић доброг владања и средњег имовног стања: да су Душан Петровић и Коста Николић — Остали доброг владања и доброг имовног стања.

V.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању свију тих молба СБр. 3069 3070, 2929, 2889, 2868, 2970, и АБр. 2506 одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молиоца Димитрија Јовановића, Катарине Чомора, Марије Илић, Љубице Трифковић, Павла Хила, (за овога и о поданству) па тек онда да им изда тражено уверење; да се Николи Симићу може дати тражено уверење, да се Вучко Јоксимовић, великошколац, обрати својој општини за уверење о немаштини.

VI.

Председник износи одбору на решење молбу Илије Савића, пензионара, којом моли, да се разреши од дужности присутника за ову годину.

По прочитању те молбе АБр. 4041 одбор је решио, да се молба Илији Савићу уважи, а на његово место изабрао је Фердинанда Розелта за присутника у овој 92 год.

VII.

По прочитању протокола лицитације АКр. 4042, држана 20. Фебр. 1892. год. за набавку одела позорницима, служитељима и ватрогасцима, одбор је решио, да се набавка одела прописаног за позорнике, ватрогасце и служитеље уступи Сави Деспотовићу, кројачу овд. за цену од осам хиљада две стотине педесет и девет динара и двадесет и пет пара.

VIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 258, држане 19. Фебр. 1891. год. за грађење калдрме преко палилулског трга која је остала на Панта Манојловића као најнижег понуђача и понуде Косте Трифковића овд. хлебара ГБр. 257 којом нуди још нижу цену, одбор је одлучио, до се између ова два понуђача држи ужа лицитација и поднесе одбору на одобрење.

IX.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 241, држане 18. Фебр. 1882. год. за довршење калдрме у Душановој улици, одбор је одлучио, да се ова лицитација одбаци и друга распише.

X.

Председник износи одбору на решење молбу Ђоке Јовановића, којом моли да се одреди место на коме ће се подићи статуа Др. Јосифа Панчића као и да прими на себе суд општински прикупљање прилога за исплату ове статуо.

По прочитању те молбе одбор је овластио повереништво за улепшавање парка калимегданског да ово питање регулише па о учињеном одбор извести.

XI.

По прочитању понуде Ђорђа Ж. Нешића и Јоргаћа Х. Јовановића АБр. 2420, одбор је решио, да се изношење ђубрета из кварова врачарског, савамалског уступи за једну годину дана т.ј. до краја 1892. год. Ђорђу Ж. Нешићу и Јоргаћу Х. Јовановићу за укупну цену од четир стотине педесет динара.

XII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 3046, држан 15. Фебр. 1892. год. за давање под закуп права на вађење и продавање песка са обале савске и дунавске, на којој није било ни једног лицитанта, и понуде Ђорђа Грабова овд. кафеџије СБр. 2969, одбор је решио, да се право за вађење и продавање песка са обале савске и дунавске уступи Ђорђу Грабову за годишњу суму од хиљаду и пет стотина динара с тим да закупац буде дужан давати општини песак бесплатно за њене грађевине, зидања гробница и за потребу општинске баште.

XIII.

Рачуноводство ово општинско извештава одбор да је потребно да се одреде стална повереништва за преглед рада око поткивања општинске тегљеће стоке сарачког сатлерског посла и ковачко-коларског посла око волова општинских.

По прочитању тих извештаја СБр. 3064, 3063, 3065 одбор је овластио председника општине београдске да са судом општинским одреди ова повереништва.

XIV.

Председник општине подноси одбору свој предлог о начину чишћење улица београдских.

По прочитању тога предлога АБр. 121, одбор је одлучио, да председник општине у поговору са председником водоводне надзорне комисије г. М. Стаменковићем изабере најбољи начин за одржавање чистоће по улицама београдским, па о томе извести одбор.

XV.

Одборник г. Мата Јовановић саопштава одбору, да је у касарнама београдским велика нечистоћа и да има много нагомиланог ђубрета.

По саслушању овога, одбор је препоручио

можемо а да не споменемо нека имена: Тога дана Дом су походили: Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Михаил; велики добротвор Дома, први друштвени председник, честити г. Никола. Крсмановић; велики пријатељ српске сирочади г. Сава Грујић ђенерал с госпођом; госпођа Розети; госпођа Ваја К. Таушановића; г. Пера И. Јовановић с госпођом; г. Ђока Аћимовић с породицом; Едија Були с породицом, госпођа Христина Ник. Хаџи Томе: г. Сава Богдановић, г. Тодор Ђурић, г. Аврам Леви и многи други добри људи и пријатељи српске сирочади.

По подне о слави приредили су наши питомци забаву. Осим њих певале су и ученице Више Женске Школе под управом г-ђе Миловановићке и ученици II. београдске гимназије под управом г. Стев. Шрама. Хвала им!

Весеље је започињала војна музика, коју је Дому послао бесплатно ђенерал г. Анта Богићевић, који нас је тиме обвезао.

Гости су походили Дом, а сваки је нашао по коју лепу реч да каже било председнику, било ком члану Управе. Руски посланик г. Персијани изволео је председнику изјавити своје потпуно задовољство, рекавши: „Све што сам у овом Дому видео чини вам част.“

У Дневнику Дома стоје под 11. Мајем забележене ове речи: „Ово је био дан весеља, дан среће. Нека би дао Бог, да овај дан остане вазда светао дан у животу овога Дома! И докле је ове слоге у Управи, ове братске искрености као што је сада, дотле ће бити са нама Бог, Бог слоге и Бог деце ове. Благо онима, који у овом послу издрже до краја! Добри људи, који помажете ову установу, благо вама!“

VIII. Помени.

Још пређашњих година био је поражи случај, да су се појединци у жалости својој сећали српске сирочади. У 1891. години било је неколико прилика, да су се родитељи или браћа или родбина јављали с даровима Дому Сиротне деце. Прилажући за српску сирочад они су олакшавали свој бол и своју тугу за изгубљеним милинама.

Г. Таса Ј. Миленковић, члан суда, велики пријатељ све — српске сиротиње, човек који је радио на оснивању овога Друштва, још у 1879. години, и лане и ове године послао је Дому сиротне деце 60 динара, као спомен на његову добру супругу покојну Ленку.

Госпођа Софија Бучовићка и г. Јов. Жујовић професор велике школе, место да деле по гробљу, они су за покој душе своје ћери, односно супруге, пок. Стане, даровали Дому сиротне деце 50 дин.

Г. др. Коста Динић, народни посланик, г. Милош С. Динић, професор и сестра им г-ђица Даница Динићева, послали су 50 динара дому за покој душе своме оцу пок. Стевану Динићу, који је преминуо 13. Марта 1888. године.

Г. Јовица Барловац, трговац из Београдај подигао је у Дому сиротне деце споменик својо супрузи покојној Катарини, даровавши Дому у име њено 500 дин. И о парастосу даровао је г. Јовица Дому 30 дин.

Честита браћа Перићи Светозар и Петар подигли су, такође споменик своме прерано умрломе брату Радомиру, приложивши за Дом Сиротне Деце 500 динара, у име свога покојног брата. Они су ово извршили баш на годовни дан смрти брата им.

(Наставиће се)

председништву да на надлежном месту поради да се по касарнама одржава чистоћа у сваком погледу као и да се приликом преноса сламе и сена не прави ђубре по улицама

XVI.

Председник, извештава одбор да је предузимач за подизање електричног осветлења у Београду поднео извод из пројекта за инсталацију електричног осветлења у Београду.

По саслушању овога и прочитању писма предузимачевог АБр. 1335, одбор је одлучио, да се ова ствар упути сталном повереништву за грађење електричног осветлења у Београду на проучавање и извештај.

XIV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
24. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били од чланова суда: г. Јов. Илић; од кмет. помоћника: . Младен П. Тодоровић: од чланова одбора: г. г. С. Боторић, Миња Вељановић, М. М. Ђорић, И. Ђорђевић, М. Ђорђевић, Н. Х. Поповић, Љ. Јовановић, Ф. Васиљевић, М. Капетановић, С. Азриел, А. Ј. Одавић, Н. Р. Поповић, Ђ. Димитријевић, К. Д. Главинић, М. О. Петровић, М. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, В. Тодоровић, Др. Радовановић, Р. Драговић, М. П. Бончић, Др. П. Поповић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 20. Фебр. год. и у одлуци бр. 138 учињена је допуна, да се и при износу ђубрета из касарне пази, да се исто по улици не проспа.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 4011, 4018, 4038, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Љубомир Јовановић и Владимир Петровић непознати, да је Димитрије Лазаревић каф. доброг имовног стања, а да му је његово владање непознато.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротоњо стању. По прочитању тих молба, СБр. 3190, 3235, 3218, одбор је изјавио мишљење, да се Невени Ж. Секулића, овд. удови може дати тражено уверење; да се суд предходно увери о имовноме стању Вучка Н. Ђорђевића, и Дује Вуковића, удове, па тек онда да им изда тражено уверење

IV.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, којим се предлаже да се за спровод водовода кроз насељене улице на енглезовцу и за довод воде до новога гробља одобри накнадни кредит од 80.000 дин.

По прочитању тога акта АБр. 4025, одбор је решио. да се по предлогу надзорне водоводне комисије одобри накнадни кредит од осамдесет хиљада динара за спровод воде кроз насељене улице на енглезовцу што су у акту назначене и до новог гробља.

V.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва за трошаринске ствари односно тражења друштва кнеза Гагарина АБр. 3933, и управе трошаринске АБр. 2516.

По прочитању тога извештаја АБр. 2517 одбор је на предлог г. г. Ђ. Ж. Нешића и Андре Одавића, одборника, после поименичног гласања са 21 против 1 (4 нису гласала) решио, да се сви они трговци ослободе трошарине, који поднесу уверење царинарнице о томе, да су до 21. Дец. 1890. год. па и тај цео дан подигли еспап из царинског магацина па ма и да нису платили царину, но су имали кредит државни.

Они пак, који то у остављеном року не учине, да буду дужни платити трошарину.

Односно тражења друштва кнеза Гагарина, да се у идућој седници решава.

VI.

Одборник г. М. Капетановић као члан повереништва за улепшавање Калимегдана, овлашћеног решењем одборским од 20. Фебр. 1892. год. АБр. 4063 за регулисање ствари о постављању статуа пок. Јосифа Панчића, извештава одбор, да се је повереништво сложило, да предложи одбору, да се статуа подигне о трошку општинском у парку на вел. пијаци као и да суд општински прими на себе прикупљање добровољних прилога за исплату ове статуе.

По саслушању овога одбор је одобрио у свему оба ова предлога повереништва с тим, да прикупљање прилога врши суд општински без икакве материјалне одговорности општине, а трошак око подизања статуе да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

VII.

Председник извештава одбор да је одборник г. др. Лаза Пачу на страни, те да услед тога повереништво за преглед планова за канализацију, кога је и он члан, не може да држи своје састанке, па предлаже, да се на његово место други изабере или још један члан дода.

По саслушању овога одбор је решио, да и одборник г. др. Павле Поповић буде члан овог повереништва.

VIII

Председник напомиње, да би сада био на реду претрес извештаја повереништва за назив и нумерисање улица београдских.

Одбор је одлучио, да се овај предмет остави за идућу седницу.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Привремена позајмица. На основу закона о допуни закона о трошарини у вар. Београду, што је пре неки дан објављен у званичним новинама, општина је београдска закључила привремену позајмицу до два милијона динара у сребру код прив. Народне Банке Краљевине Србије, којим ће, новцем продужити већ започете радове на водоводу и осталим предузећима до закључења сталног зајма од 10 милијуна. Истом ће се овом позајмицом покрити и привремени дуг општине београдске код београдске задруге за штедњу од 1,300.000. дин.

ИЗВЕШЋЕ
о клању стоке на општинској кланици и раду општинских спољних надзорника
за месец фебруар ове године.

I.

ЗА ГРАЂАНСТВО ЗАКЛАТО ЈЕ:

435 ком. волова; 218 ком. крава; 161 ком. телади; — што су укупно тежили 6711 кила; — 18 ком. овнова и оваца; 9 ком. јагњаца; — 1625 ком. свиња; — дебелих и средњих — на меру, које су укупно тежиле 110.444 кила; 74 ком. прасади до 20 кила и 44 ком. прасади до 10 кила.

II.

ЗА ВОЈСКУ И ОСТАЛЕ ДРЖАВНЕ ЗАВОДЕ

213 ком. волова и 104 ком. крава, — Од ове стоке, коју је ливерант клао, продато је за официре 8.703 кила, а претекло је и у варош за грађанство унето 3589½ кила, — за месо издато г.г. официрима и за вишак у варош унесени, наплаћена је прописна такса — аренда.

Од напред поменутог броја свиња марвено — лекарским прегледом нађено је 71 комад заражене бобицама, од којих је месо прописно поништено.

Приход од заклате стоке за грађанство био је 31.009 10 динара. — Од заклате стоке за војску и то: за стоку коју је ливерант клао; за месо издато официрима; за претекли вишак унесен у варош за грађанство наплаћена је такса — аренда у 1651 60 динара

Свега прихода од аренде месарске у месецу фебруару, било је 32.660·70 дин.

Према достављама спољних надзорника било је ових неуредности.

I. Кријумчарење: једна крава; седам јагњаца; четири дебеле свиње; два прасета и једну овцу.

II. Криве мере: једанајест случајева.

III. Један случај продаје сува бобичава меса.

IV. Петнајст случајева бесправно продавање меса.

Крива мера нађена је у продавницама ових месара: — Јефте Најдановића, Мике Константиновића, Богоја Грујића, Ђуре Милосављевића, Ћире Аћимовића, Живојна Цокића и Владимира Савића.

А кријумчарили су по именце:

Никола Тасић месар, једно свинче, Рудолф Маркус кувар, једно свинче, Вељa Бошковић кафеција, једно свинче, Никола Петровић механција, једно свинче, Живан Бугарчић кафеција, једно прасе, Миша Петровић гостионичар, једно прасе, Данило Ковачевић клач, једну краву, Спасоје Трајковић, млекација једну овцу, Сима Павловић кафеција, једно јагње, Мијаило Михајловић гостионичар, једно јагње, Ђока Стефановић кафеција, два јагњета, Алекса Димитријевић кафеција, два јагњета, Јоца Петковић гостионичар, једно јагње.

Са свима овим лицима, код којих су нађене напред побројане неуредности, поступљено је по правилима о слободном клању стоке и продаји меса, и по кривичном зак.

Г. Др-у МАРКУ Т. ЛЕКУ
(II. одговор).

У 11. броју ових новина је г. Марко Леко изнео своју другу одбрану од мојих *„напада“*. Пре него што приступим одговору, хоћу да исправим смисао речи напада, те да са зна ко кога напада. Позната је ствар, да сам ја у име комисије објашњавао пред општинским одбором уговор о електричном осветлењу. Тај је уговор *напао* г. Марко Леко речима: „да га је изненадила смелост, којом се један, за општину тако штетан уговор подноси представништву вароши с препоруком да га усвоји.“ По себи се разуме да се тај напад тицао и мене, који сам, како г. Марко вели, творац тога уговора. Ја сам очивидно уговор па и себе *бранио* у одбору од напада г. Маркових. Г. Марко је после те нападе пренео у овај лист и непрестано и

данас већ свршени уговор напада. Од куда се сад на један пут моје бранење уговора и самога себе претворило у „нападе", знаће само г. Марко.

У прошлом мом одговору био сам мало опширнији, е да би читаоци били боље обавештени о спорним питањима. Сада пак пошто се зна како ствар стоји, моји ће одговори бити много краћи и прецизнији.

1. Да је основица, на којој господин Марко Леко изводи рачун о коштању гасног осветљења погрешна, показао сам у прошлом мом одговору, највећим ауторима хемичарима. Г. Марко ми каже „да сам се огрешио што сам хтео да се заклоним именима тако славних људи". Увиђам и сам да сам се огрешио што сам научне податке изнесене у научним делима примио за готово. У будуће ћу се заклањати или именом г. Марка Лека или именом његовог познаника у Бечу.

2. Код оног примера, који је г. Марко навео, како би елек. осветљење извесних лондонских улица стало два пут скупље од гасног, ја сам у прошом одговору тражио од г. Марка да најпре упореди интензитете обе врсте осветљења па тек онда њихове цене. Он ми сад одговара како се у наведеном листу без икаквог даљег коментара просто и јасно наводи, како би поменуто ел. осветљење стало два пут више од гасног Ја држим, да би најбоље било да се г. Марко обрати коме свом *познанику* у Лондону па да распита у каквом односу стоје интензитети та два осветљења.

Г. Марко вели како би могао да наведе „још неке примере о томе како је електрично осветљење скупље од гасног" али налази како то ипак за сада неће бити потребно И ја држим да то неће бити потребно. Узгред само да напоменем овај факт: пре 15 година у целој Јевропи се није могла видити ни једна елек. лампа у практичној употреби, а све су иоле веће вароши већ имале гасног осветљења. Данас пак не може се ни кроз средњу какву варош проћи а да се ма где не угледа елек. светлост. Г. Марко би могао у свом слободном времену размишљати, како ли се све то могло десити у овом тако материјалистичном времену у коме ми живимо?

3. Г. Марко је нашао у мом последњем одговору страшан фалсификат, јер сам неким његовим речима додао реч „бар". Ја сам два пут те његове речи озбиљно цитирао: један пут приликом мог одговора у општинском одбору, а други пут у мом прошлом одговору код тач. 4. И оба сам пута те речи верно навео. По трећи пуи сам такође у прошлом мом одговору код тач. 7. навео те речи у иронији, и иронија је баш у тој речи „бар". Став о коме је говор изашао је скраћен и то буни госп. Марка. Цео став којим се г. Марко ценка са повластичаром по свршеној погодби могао би бити од прилике овакав: Оно, знате, ако нам не можете дати свуда лампе од 60 свећа у место оних од 16, ви нам дајте „бар *за оно осветљење за које општина плаћа 80.000 дин.*" Од целог става штампано је само оно под наводним знацима па дакле и фалсификирана реч „бар". Да сам знао да ће реч „бар" играти тако велику улогу код критике на елек осветлење и да г. Марко није осетљив спрам таквих иронијских израда ја би био издашнији. У осталом у будуће ћу се поправити.

4. У последњем мом одговору, а у тачки 8 нарочитим сам упоређењем цитата доказао да нисам измислио ону примедбу о којој ме је обедио г. Марко. Видећи се у невољи, г. Марко преноси значај те његове примедбе на друге речи а не на оне које сам ја као најважније узео. Кривица је г. Маркова што није у свом ставу истакао одма оне речи на које он полаже највећу важност. А кад је цела примедба написана истим слогом, онда од мене зависи како ћу је схватити, па сам тако и одговарао.

5. У тачки 6 мог последњег одговора а у објашњењу разлике између ширења инсталације *на даљину* и између њеног *губљег* развијања у истим границама, казао сам да се струја мање губи у краћим спроводницама но у дужим, и да губитак иде на штету повластичара.

Г. Марко каже: „Мени је ово објашњење г. Станојевића савим нејасно." — Да је цела та ствар. г. Марку нејасна, видео сам ја још онда кад је он свима силама хтео ди докаже неку противуречност у мом писању и о којој сам говорио прошлог пута у тачки 6. Онда сам мислио да је г. Марко само смео с ума извесне основне законе о електричној струји па сам му их горњим објашњењем из далека напомену. Али пошто је и то објашњење остало г. Марку нејасно, онда ми не остаје ништа друго, него да му препоручим студирање овог, тако званог омовног закона:

$$И = \frac{Е}{О}$$

у коме И значи *интензитет стр је*, Е *електромоторску снагу струје* а О, *Отпор* на који струја наилази кроз спроводник и који отпор зависи код иначе једнаких, жица од *дужине њихове*. Ваља да ће сад г. Марко схватити зашто предузимачу није са свим све једно да ли ће општини или приватнима давати струју на крају жице од 10 метара или 5 километара и по једној истој цени. —

„Биће без сумње г. Станојевићу, познато, вели г. Марко, да је у Франкфурту приликом електричне изложбе спроведен електр. чак од Лауфана на Некару, а Лауфен је од Франкфурта 175 километара удаљен!" — Познато је мени не само то, него још и да се електр. струја кроз цео Атлански океан може спровести у телеграфским кабловима. Питање је само у томе, да ли струја изађе на другом крају спроводника, са истим интензитетом или не, а то је главна ствар о којој се води дискусија.

6. Пошто је г. Марко оправдао шегрте и млађе што кваре наше чесме „чекајући на зими и врућини по неколико сати док на њих ред дође", и пошто је казао да се ти млађи неће на фењере „толико љутити као на чесме од којих једва цури вода" — услед чега наравно имају право да покваре чесму, (сасвим похвална ствар за једног одборника) — Г. Марко је казао како у Цириху постоји „нарочита полицијска наредба о разбијању фењера." Знајући да код нас нема никакве ни полицијске ни законске наредбе у том смислу ја сам предложио члан по коме би општина плаћала штету ако се не би проузроковач пронашао Г. Марко ме је на најбезобзирнији начин напао, како нема општина које су закључавали „овакав по интересе општинске штетан уговор" и како се „у томе и састоји сва оригиналност уговора, који је дело г. Ђоке Станојевића" и т. д. и т, д. У уговорима страних општина са предузимачима нема таквих одредаба с тога што су та питања регулисана законима о општинама. Ја ћу само да наведем — у потврду тога — члан 106 из закона о уређењу општина у Француској од 1884 год. Тај члан гласи у слободном преводу:

«Општине су одговорне за квар и штету, која се у њиховом атару нанесе злочином или нападом извршеним наоружане или нередом и нагомилавањем наоружане или ненаоружане светине па тицало се то личности или имања, јавног или приватног."

Код нас нема ни нарочитих полицијских наредаба ни таквих закона о општинама, па за то сам горњи члан предложио Да сам имао право, и да ће се кад тад и код нас увести принцип општинске одговорности, показује нам најновији закон о намерним паљевинама. Њега треба само проширити у слислу горњег члана из Француског закона, па да се добије члан који сам ја предлагао.

7. Г. Марко вели да не треба да ми је ни најмање чудновато, што је он као нестручњак у електро-техничким питањима био у стању да изнађе толике мане у уговору за електр. осветлење Београда. — Није мени то ни најмање чудновато, јер сам уверен, да кад би г. Марко био стручњак, многе и многе његове примедбе не би ни постојале. Ја знам да нестручњаци баш и праве највише примедаба и кад сваке ствари дижу прашину.

Али не треба г. Марко да заборави да је било и у комисији и у одбору општинском људи који су стручнији од г. Марка па нико од њих не нађе за нужно да потпомаже г. Маркове примедбе, него их пустиште без икакве жалости за њима да пропадну. Све примедбе г. Маркове познате су биле одбору општинском, па кад је он преко њих (осим две — три) прешао на дневни ред, онда значи да су без икаква значаја. Осим ако г. Марко не мисли, да је он једини који се брине о општинским интересима, а цео се одбор са председником на челу стара, како ће што већу штету нанети општини београдској. То је већ друга ствар. Међу тим и сам г. Марко зна како то није први случај, где одбор општински преко његових „доброжелателних" предлога и примедама прелази на дневни ред.

8. Г. Марко је дознао сад. како се за елек. осветлење Темишвара не узима водена већ парна снага, па пита: „Шта би имао на ово да нам г. Станојевић одговори?" Мој је одговор врло прост. Нама је свима *казао г. Марка Леко*, кад је први пут напао елек. осветљење (приликом мога предавања у општини), цитирајући извештај тријумвирске путничке комисије, како је онога вечера, кад је та комисија стигла у Темишвар, била апсолутна помрчина „јер ни једна лампа на улици не беше упаљена, пошто машина за произвођење електрине није имала воде *(дотични поток био се замрзао)*." — Ми смо сви, па и г. Марко држали да је вода из потока служила за окретање турбина. Г. Марко је дакле и мене па и све остале навео на погрешно мишљење, па је његова дужност и била да га исправи.

9. Г. Марко у својој ревности да се вода из Саве и Дунава употреби као мотор, затрчао се толико, да је на једанпут загазио у чисту механику. Кад већ мени одриче и онолико знања из механике, колико знају и ђаци реалке, онда зашто бар не помисли да је у комисији за осветљење било и два стручна техничара, два професора на техничком факултету наше Велике Школе. Па кад ја нисам знао, да се по-

помоћу довољне количине воде (и ако је пад слаб) може постићи окретање машина од више стртина а и више хиљада пута у минуту, онда што бар код њих није предпоставио, ако не више, а оно макар оволико знања из механике, колико га он сам има и по ком би се „изборомъ добрих пренашања, точковима са зупцима и кајишевима, могао постићи произвољно велики број окретања.“ Чисто почињем и ја мислити, да су они то морали знати. али не „заузимајући се колико су умели и знали, да интересе наше општине у што већој мери заштите“, као што то ради г. Марко, они су могућност употребе воде просто пређутали.

Међу тим г. Марко има једног нашег „уваженог техничара“, који му је ону лекцију из механике дао. Ја би молио г. Марка да он упита тог свог уваженог техничара ово :

У Паризу има електричног осветлења, а кроз Париз тече река Сена, за коју кажу да и ако нема велики пад, она има велику количину воде. Зашто француски инжињери, који су бар толико спремни, колико и тај уважени техничар, нису употребили воду из Сене за окретање динамо-машина ?

И у Бечу, кажу да има електричне светлости, а и поред њега тече једна велика река са много воде. Зашто ли аустријски инжињери не узеше дунавску воду за окретање својих електр. машина, него узеше водену снагу ?

Да дођемо још ближе. Ево и Пешта је решила да своје *врло лепо и јефтино* гасно осветљење замени електричним. Ту Дунав има још више воде него у Бечу. Зашто онда мађарски инжињери не узму воду из Дунава као моторну снагу ?

Ја незнам тачно шта ће тај уважени техничар одговорити, али све држим да се његов одговор неће разликовати много од овога :

„Строго узевши, мож' да се не би могла порећи спрема француских, аустријских па по нужди и мађарских инжињера и техничара ; али они нису употребили воду као мотор, и ако количина воде није мала, просто, или што не знају за трансмисиони систем г. Марка Лека, или, што ће бити вероватније, што нису тако одани пријатељи својих општина или друштава за која раде, као што је г. Леко.“

10. На завршетку свога говора вели г. Марко, како, „као поштен човек морам јавно бар то признати, да сам га из незнања и необавештености нападао.“ Сасвим је друго питање да ли сам ја поштен или не. Али зајистa морам признати да је то незгода имати посла са човеком, који је уобразио да има патенат на пријатељство спрам београдске општине (само га је у последњем одговору пет, шест пута споменуо) па се љути, што одбор општински, није био у стању да схвати то његово неограничено пријатељство, па да без дискусије прими оберучке све оно што је он предлагао. Г. Марко је могао сматрати за дужност да не ћути приликом претреса питања о електр. осветлењу, али кад је видео, да је одбор на познати начин прешао преко његових примедаба, онда му као „поштеном човеку“ не остаје ништа друго, него да се у себи тешти да је своју дужност, „више као грађанин но као одборник“ испунио, и да својим непрестаним истицањем „пријатељства“ не изазива ову сасвим непотребну полемику која је, како он сам каже : „непријатна и за мене и за њега“.

Ђ. М. Станојевић.

ОДГОВОР
НА ОВАЈ II. ОДГОВОР
Г. ЂОКЕ М. СТАНОЈЕВИЋА

Кад се за некога каже, да у извесном јавном послу, тера „опозицију само ради опозиције“, да „навалице“, не обзирући се на извесна факта, погрешне закључке изводи, да „тендециозно“ наводи „неистините податке“ и кад се све то само каже а не може да докаже, онда мислим, да је за свакога јасно, да су то напади, и то неосновани напади, од којих је дужност свакога да се брани.

Ad 1. Именима славних људи не можемо се заклањати и кад грешимо, а да је мишљења г. Станојевића о ценама елек. и гасног осветлења у Бечу погрешно и сувише сам јасно у мојој другој одбрани доказао.

Ad 2. Да је елек. осветљење произведено парном снагом скупље од гасног о томе се може сваки врло лако уверити и немојему се забранити, да се тога ради обрати и „коме свом познанику у Лондону“.

Ad 3. Пошто г. Станојевић *признаје* да је извесној мојој примедби додао реч „бар“ и тиме ма и „у иронији“ мојој примедби дао са свим други смисао, то онда немам шта да на то одговорим.

Ad 4. Не разумем г. Станојевића како је могао да да извесним речима у мојим примедбама на уговор о елек. осветљењу веће важности но оним речима, којима је у ствари главна мисао исказана. Непажњом могло би се назвати, што нисам све речи од главнијега значаја у мојим примедбама исподвлачио, али како то није уобичајено, онда нисам крив што је г. Станојевић изгубио из вида оне речи за то, што нису биле подвучене.

Ad 5. Није овде питање о губитку струје на дужим спроводницима у опште, већ о количини тога губитка и кад се зна, да се код инсталација за елек. осветлење не води тако строг рачун о много знатнијем губитку произведеног електрицитета, према коме исчезава онај губитак код дужих спроводника, онда се тај губитак не може наводити као „једини“ разлог да је повластичару од штете, што је добио искључиво право производења електрицитета и за атар београдски.

Ad 6. Наводећи чл. 106 закона о уређењу општина у Француској од 1884. г Г. Станојевић смео је с ума, да тај члан закона, по коме су општине „одговорне за квар и штету, која се у њиховом атару нанесе злочином или нападом извршеним појединих или нередом и нагомилавањем наоружане или не наоружане светине“, да та законска одредба вреди не само за појединe општ. повластичаре већ и за остале грађане.

Овим наводом изнео је г. Станојевић један доказ више противу свога сопственог доказивања како се такви случајеви, као што су разбијање фењера „каменицама“, „у другим варошима не могу ни замислити.“

Ad. 7. Остављам г. Станојевићу да се и даље радује што одбор београ. општине, преко мојих „доброжелателних предлога и примедаба прелази на дневни ред“.

Ad. 8. Г. Станојевић признаје, да није знао, да се у Темишвару електр. производи парном снагом и мислио је да се примењује водена снага, али за то његово погрешно мишљење баца кривицу на извесну општин. комисију и на мене, што сам мишљење исте комисије цитирао. Према томе признао је дакле и то да ме је на основу тога погрешнога мишлења и нападао а то сам и тражио од г. Станојевића да призна и тиме је ово питање свршено.

Ad. 9. Нисам учинио никакав грех и не могу да допустим никоме, да ме напада због тога, што сам у познатој прилици покренуо питање о употреби воде Саве и Дунава као моторне снаге, а без сумње о употреби водене снаге, и у Паризу и у Бечу и у Пешти чињене су претходне студије у већој мери но код нас и по свој прилици зна се, зашто су морали да одустану од употребе водене снаге која им на расположење стоји.

Ad. 10. Питање о поштењу г. Станојевића нисам покретао, а нисам ни уобразио да имам патенат „на пријатељство спрам београ. општине“. Али, кад г. Станојевић може да каже, како је уговор о ел. осветлењу израдио „имајући пред очима једино интересе београдске општине“ ваљда ће се и мени моћи допустити на основу изнесених факта да кажем да и ја немам никаквога повода да будем мање пријатељ интереса наше општине од г. Ђ. Станојевића.

Хвала напослетку г. Станојевићу на саветовању, да ми као „поштеном човеку“ после оних мојих примедаба „не остаје друго“ него да се само тешим тиме што сам своју дужност у општини, ма и без успеха испунио и да ћутим и онда, кад се због оних мојих примедаба неосновано нападам и престављам као најгори непријатељ општинских интереса.

На таквом пријатељском саветовању још једном, хвала г. Станојевићу.

Др. Марко Т. Леко.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пошто одбор општински у седници својој од 1. Марта тек. год. из законих узрока није одобрио лицитације за набавку 465 комада кола од ливеног гвожђа, и 4000 квадратних метара тротоарских плоча то ће се за ове набавке у грађевинском оделењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеној пијаци, поново држати јавне усмене лицитиције и то :

I.

На дан 26. тек. мес. од 3 до 6 сати после подне за набавку ливеног кола. Кауција је 900 стотина динара.

II.

На дан 27. тек. мес. од 3 до 6 сати после подне за набавку 4000 кв. метара трошаринских плоча. Кауција 4.000 дин.

Ближи услови могу се видити у поменутој канцеларији.

Од стране суда општине вар. Београда 9. Марта 1892. год. ГБр. 274. и 275. у Београду.

У грађевинском оделењу Суда ово општинског (у Панђеловој кући на марвеној пијаци) држаће се следеће јавне усмене лицитације :

I.

На дан 20 Марта тек. год. од 9 до 12

сати пре подне, за полагање тротоара у „Которској“ и „Лепеничкој“ улици.

Кауција 100 динара.

II.

На дан 23 Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне, за полагање тротоара у „Узун-Мирковој“ „Дубровачкој“ „Васиној“ „Вук-Караџићевој“ улици и преко велике пијаце.

Кауција 200 динара.

III.

На дан 24. Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне за полагање тротоара у „Споменичкој“ и „Кнез Милошевој улици.

Кауција 200 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вароши Београда ГБр. 310. 5 Марта 1892 год. у Београду.

Суд општине вароши Београда на дан 18. Марта 1892. год. држаће јавну усмену лицитацију за давање под трогодишњи закуп утрину општинску за попашу стоке у тринајест парцела која има простора 396 хектара.

Лицитација ће се држати пред кафаном Браће Панђела на мрвеној пијаци од 3 до 6 сати по подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу српски грађани 300 а страни подајници 600 дин. у готовом новцу или у државним парима од вредности.

Из рачуноводства суда општине вар. Београда 13. Марта 1892. год. СБр. 16.660.

У грађевинском одељењу суда ово-општинског у Панђелиној кући на мрвеној пијаци, држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 26. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за откопавање земље до нове нивелете и полагање тротоара преко мрвене пијаце и у Фишекџиској улици.

Кауција за откопавање земље 950, а за полагање тротоара 200 динара и

II.

На дан 28. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за грађење калдрме у Фишекџиској улици са дотераним и простим каменом и макадама.

Кауција 9400 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови, предрачун и планови попречних профила могу се видети у поменутој канцеларији а и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 342. 11. Марта 1892. год. Београд.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)
држан 10 Фебруара 1892 год

(Наставак)

Ви се сећате да су Руси потпомагали Србима у многим приликама. Кад се појавила невоља у нашим крајевима прошле године досељењем Црногораца да су и Руси чинили помоћи. То су јучерашњи знаци, у којима су Руси симпатисали. Да не идемо далеко. Последњи ратови за ослобођење и независност показали су колико су нам браћа Руси чинили.

Трговачко Удружење као преставник Србије покренуло је ово питање по целој Краљевини, да сви учине по могућству на треба и ми да се одазовемо. С тога сам ја сматрао за дужност, да вам ово писмо саопштим и да вас замолим да донесете вашу одлуку шта треба да ради општина у овој ствари.

(Настаје мала конференција.)

Председник. Као што видим, господо, ви сте сви расположени да се да 6000 динара? (тако је) Дакле, дозвољавате да се из партије на непредвиђене трошкове изда 6000 динара? (дозвољавамо).

Управник трошарине спровео је молбу неког Фича, који је извозио ликер ван вароши па га вратио натраг, и сада тражи да му се врати оно што је наплаћено у име трошарине. Ја мислим да би ову молбу требали да упутимо комисији која је одређена за уређење извесних трошаринских питања.

Мића Петровић. Мени је ствар овако позната. Он је износио ликер из Београда, али се није јавио управи трошаринској, те да би му она могла признати и не наплатити трошарину кад је тај исти ликер увезао у Београд.

А. Одавић. И ја сам слушао неколико о тој ствари. Извесан трговац из Књажевца поручи томе Фичу да му пошље ликера, и он му пошље на „нахнаме“ али он није хтео да га прими и вратио га с тога што је мислио да га добије на почек. Ту, дакле, ствар је са свим чиста, и ја држим да комисија нема ту ништа да решава но да му се новац врати.

Председник. Пошто је молилац поднео доказ да је ликер заиста увезао у Београд који му је враћен, онда можете решити како налазите за добро, али ја мислим да би најбоље било да се упути комисији.

Мића Петровић. Ја сам уверен да је тај човек тражио да му се на фрахту потпише железнички чиновник и потврди да ту робу извози али он му није могао да покаже купон. Пошто се има доказа да је робу увезао то мислим да треба да му се врати новац.

Мика Банковић. И ја сам тог мишљења да му треба вратити наплаћену трошарину ако поднесе пуноважан доказ да је оно што је извезао доиста натраг увезао.

Никола Вулковић. Нема спора, ако се докаже да је лиферант извезени еспап из Београда натраг увезао, да му треба вратити трошарину.

Соломон Азријел. Ми смо разгледали ову ствар сад и налазимо да му треба вратити што тражи.

Коста Главинић. Ваља се чувати од тога да се не створи углед на злоупотребе, јер би лако могли тражити и други олакшица као и овај. Ја мислим, да је молилац дужан да поднесе неоспорне доказе да је оно што је извесно увезао опет натраг у варош, па тада и ја пристајем да се ослободи од трошарине.

Мића Петровић. Шта ћемо јасније енго што су докази наведени у овом писму ита писмо).

Љуба Јовановић. Хоћемо доказе да није то дошло, овде на станицу па ту лежало извезао време и одатло отишло опет у Крагујевац. Ви знате да и то може бити. (и може!)

Председник. Ја мислим, да овом човеку треба привремено дати кредит а ствари пренети код трошаринске управе док се питање не расправи, а ствар међу тим упутити комисији (одобрава се). Сад долази предлог грађевинског оделења о набавци писоара (секретар чита предлог). Дозволте ми да с неколико речи објасним ову ствар. Од како сам дошао за председника општине, ја сам имао десетак случајева и прилика да ми поједини грађани долазе и саопштавају како је то брука и срамота за престоницу, што се у извесним улицама и на извесним местима у вароши налази толико људске нечистоте. Ја сам и сам то увидео и налазим да тога више не треба да буде. Осим тога потребно је да се нечистота људска, што даље уклони из парка калимегданског на модеран начин, те да људи имају вајде у здравственом погледу од тог парка. Те потребе изазвале су ме да поразмислим о тој ствари, и ја сам питао инжињера шта би се и на који начин дало урадити у овом погледу, и он ми је донео читаву збирку разних ствари, које се у другом свету употребљавају, па и тако зване писоари чије су и цене тамо означене. Проучив то ја сам му наредио да ми учини предлог и да означи шта ће коштати ти писаора, па да ствар изнесем пред одбор. Чули сте тај предлог, и ако се слажете с тим, да треба на неким местима у вароши наместити писоаре, онда вас молим да дозволите да се они набаве и наместе.

Коста Главинић. Ја сам баш ово дана размишљао о томе: да на једноме од првих састанака изнесем пред одбор један предлог у овоме смислу, па ми је мило да је ова ствар и од суда потекла. Предлог је врло уместан, и треба га у начелу усвојити, јер је то потреба која се мора подмирити у свакој мало већој вароши.

Но, господо, ми ћемо имати у Београду врло велике незгоде с писоарима с тога што немамо канализацију, будући је одржавање чистоте у писоарима, без канала врло тешко.

Но и поред тога за улице морамо направити неколико, а на калимегдану подмириће се та потреба много лакше. Али, да би одбор могао донети решење о грађењу писоара, потребно је: да инжињерско одељење претходно поднесе извештај о томе: како их мисли извршити. С тога би молио г. председника, да нареди инж. оделењу, да му ово у најкраћем року поднесе писмен извештај о томе: на који начин мисли писоаре градити, а нарочито, како мисли у овима потребну чистоту одржавати; за тим би требало овај извештај предати једној комисији на проучење, те да се види: хоће ли писоари одговарати нашим приликама, па тек после свега овога, могао би одбор донети дефинитивно решење о грађењу писоара.

Др. Милан Радовановић. Тој комисији

да се стави у дужност да одреди и колико ће бити тих места и где?

Мијајло Ђорђевић. Да би се куртализали смрада по Београду, ја би молио г. председника да изда налог кметовима, кад они сами неће, те да позорници мотре на оне људе, који мокре на недозвољеним местима. Ти људи највише то чине пред кафанама, а свуда има нужника у свакој гостионици, па ипак неће тамо да врше нужду већ пред кафаном. Такве људе треба јавити власти и казнити.

Председник. Је ли одбор сагласан с тим да инжињерско одељење поднесе извештај у свима појединостима? (Јесте).

Сад изволте да решимо питање о цени хлебу.

Чујте садању цену житу и брашну (чита)

Кад је цена хлебу смањена на 26 п. дин. биле су ове цене (чита).

Ово је питање сам одбор покренуо.

Раденко Драгојевић. Ја ћу опет да проговорим неколико речи о локалима где се меси хлебац. Како се то ради нечисто изгледа да овде у Београду нема ни лекара ни инжињера. Општина плаћа шест лекара а ниједан до данас неизнесе предлог да се ти локали поправе. Тако има још и жалосније по ашчиницама где се јело кува и продаје. Ту се у једној соби спава и кува и продаје јело и један читав део грађанства костира се по тим нечистим местима.

Ја сам толико пута покретао то питање па бадава; с тога молим г. председника да се што предузме односно чистоће по тим местима, и да се пропише какви локали морају бити за мешење хлеба.

Председник. То питање које покреће г. Раденко сасвим је друго питање. Ја га примам к знању да пред одбором изнесем предлог и да од одбора тражим потпоре ако са органима општ. суда немогнем радити. Но сад молим да решимо питање о хлебу.

Је сте ли уверени да треба смањити цену хлеб? (јесмо). Молим вас са колико да смањимо (чује се: са једном паром. Са две прре). Дакле чују се предлози разни једни су да буде 25 п. а други 24 п. Ставићу на гласање! Ко је за то да буде цена 25 п. тај ће казати 25, а ко је за 24 п. тај ће казати 24. (Настаје гласање).

Дакле 13 гласало је да буде 24 а 11 да буде 25 п. дин. Усвојена је цена 24 п. дин. То да вреди од среде 12 овог месеца а леб да се меси за 25 пара динарских. (усваја се).

Коста Главиник. Ја би молио да се у будуће обрати мало већа пажња при прикупљању ових цена. У Београду има више брашнарских радњи, па треба од свију набавити цене, те да се зна права средња цена.

На оно пак, што је г. Раденко приметио о локалима хлебарским имам да кажем да смо ми у једној ранијој седници донели одлуку: да општински суд предузме најстрожије мере односно чистоће у хлебарским радњама па за што суд то не врши?

Председник. Па добро гледаћемо да се и то поправи. Не може се све у једанпут постићи.

Сад имамо на дневном реду молбу управе за сиромашну и напуштену децу. Управа дома обратила се општини да учини једну потпору коју чини и иначе и другима. Ја ћу вам казати усмено. Ви знате, да се у том дому налазе наставници који уче ту децу о ономе што се учи и у осталим основним школама. Има један наставник за за мушку и један за женску децу. Тамо има 78 деце. Та два наставника поставља министар просвете и црквених дела и оно их плаћа из свога буџета. Министар просвете поклонио је толико пажње том дому да парочито учитеље поставља међутим општина београдска тим наставницима до данас није давала оно, што је давала и даје другим наставницима, а то је станарину и огрев. Управа овога дома молила је неколико пута, да се општина одазове. У тој цељи, као што вам је познато показао је управник и оне радове које се тамо раде од те деце. Имали сте прилике да видите разне четке што они раде. Дакле има једна настава врло корисна за будућност ове деце.

С тога с моје стране износим ово пред вас да им се од стране општине да стан и огрев.

Љуба Јовановић. Ја не ћу да говорим много у корист тога предлога за то, што видим да сте сви вољни да дате само што никоме није јасна ствар. Многи мисле, да ти наставници седе у згради и да је излишно давати им станарину. То стоји, господо, али ова сума неће се ни издати њима, него ће ући у друштвене приходе, пошто ови наставници имају у истини стан у натури. Кад општина даје додатак, на учитеље свих осталих школа у Београду, онда је право да и овде да, тим пре што у заводу има 40 деце из београдске општине, за коју општина истина плаћа месечно по 22 пно дин. издржавања, но која завод коштају по близу 40 дин. месечно.

Ја мислим да је само овај разлог довољан па да одобрите ову помоћ, а да и не говорим о користи тога завода и о успеху који он показује,

Мика Банковић. Ја бих молио председника, да ми каже, да ли општина београдска даје какву помоћ одсечно овоме друштву за помагање сиротне деце?

Председник. Општина београдска даје друштву помоћ у облику плаћања за своје питомце; она има тамо 40 и неколико деце и даје редовно толико, пошто се је са заводом погодила. Место да се сиротна и напуштена деца држе као пре по кућама, друштвена управа примила их је на негу и васпитање, и веома је похвално то, што су деца сад и здравија и упућенија и у сваком погледу боља.

Другу помоћ општина не чини. Осим тога можда би се могло и ово назвати некаква помоћ. Ви знате, да је за сад још оскудица у води у Београду; и ово друштво трпило је оскудици у томе, и помагало се узимањем по 5—6 сака воде дневно; што је наравно, плаћано. Сад, кад смо ми наместили пумпу код сењака, која воду црпе, ја сам наредио управи водоводној да она овоме заводу спроведе воду, што је и учињено. (Чује се: врло добро! хвала вам!)

Никола Р. Поповић. Мени је некако незгодно, да вечерас узмем реч поводом ове молбе друштва за сиротну и напуштену децу, незгодно ми је с тога, што сам и сам учитељ, па би ми се можда могла порицати објективност у суђењу. Али све једно, ја ћу као одборник узети реч.

Ви сви знате, да се учитељима у Београду издаје месечна помоћ у 76 дин. на име огрева, стана и послуге. Ту суму тражи сад и управа овог друштва од општине Ја држим, да одбор не треба да одобри то, а ево из којих разлога. Ти учитељи — а има их двојица — имају тамо бесплатно стан, храну; бесплатан огрев, осветљење, па и саму послугу, што учитељи по београдским основним школама немају. Кад би им сад и овај додатак дали, онда би значило; да се тим наставницима даје дупло више него свима осталим овде. То је једно Друго, општина је дала друштву земљиште на коме је подигла управа зграду; општина се уписала за члана добротвора, с прилогом од 100 дин., па је најзад дала и воду што ни једном другом заводу није учињено Кад би управа тражила од општине 760 динара месечно, те да распространи завод и да створи могућност, да се више деце тамо прими, ја бих гласао за, али овако гласаћу против, само за то, што ови наставници имају све потребе у заводу и што би их имали дупло веће од свију других наставника у општини што би свакојако било за прекор

Кад сви учитељи у Београду имају више мање подједнаке дужности, онда ја не налазим разлога, за што да се тим наставницима да поред свега осталог, што имају у заводу, још и по 76 дин. месечно; и ја бих молио да ми бар један од г.г. одборника каже, који су разлози, који би требали да руководе вечерас чланове одбора па да гласају, да они имају поред бесплатног стана, огрева, осветљења и послуге и 76 дин месечно.

Председник. Ја ћу да исправим ону поставку г. Поповића. Ово што тражи управа, неће давати на руке учитељима, него ће да уврсти у своје приходе, да би имали више средстава на расположењу за остварење своје задаће. Ја вас молим, да ми дозволите, да вам објасним још једном ову ствар. Кад би г. министар просвете, место што непосредно јави управи дома за сиротну и напуштену децу постављење једног учитеља, кад би то јавио преко београдске општине, ја не бих онда ни износио ово питање пред вас, него бих одмах одредио додатак; али министарство мислећи да тиме чини непосредну помоћ управи дома и саопштава јој та решења непосредно. Ето, сва је ствар у томе.

Љуба Јовановић. Кад сам мало пре говорио, ја сам хтео да будем врло кратак за то, што сам мислио, да ће се ова молба без икакве или врло незнатне дебате усвојити. Најмање сам пак мислио, да ће г. Никола Поповић устати против ње; али пошто он позива, да му ма који одборник изнесе разлоге, са којих би ову помоћ ваљало дати, ја ћу бити слободан да то учиним.

Први разлог онај је, који сам и мало пре поменуо, а то је, да се ова помоћ неће дати наставницима, и да ови неће имати ништа више од осталих наставника у Београду, него ће се дати управи ради умножења њених прихода, како би што обилнију помоћ могла указивати сиротној и напуштеној деци. Г. Никола чуди се, за што би ови наставници имали неку већу помоћ од осталих, кад су, вели, дужности свију подједнаке. Ту г. Никола прилично греши. Дужности ових и других наставника доста су различите. Овај завод није само наставни него и васпитни, и ја мислим да не само што не би било неправедно, да се овим наставницима више помоћ укаже, него другима, него би било неправедно, кад би остали наставници имали подједнаку помоћ с њима.

(свршиће се)

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА)

Држан 11. новембра 1891 год. у Београду

(свршетак).

Ви кажете, г. Бркићу, да се набављају планови конкурсом. То јесте али би сво ми то хтели да избегнемо. Ми би смо хтели да они то у нашем архитектонском одељењу сврше. У осталом ми предвиђамо персонала толико као да ће се грађевински закон одобрити скупштином; ако се не одобри, остаће нам уштеде у буџету. Тако исто ни пројектована плата шефу неће се морати издати ако ми не нађемо способно лице за ту плату или ако нађемо кога способног да хоће јефтиније да служи.

Ја мислим да овај кредит треба одобрити с погледом на задатке које имамо да вршимо а с погледом на способност лица каква морамо ангажовати у службу.

С. Чађевић. Велика је недаћа, господо код вас у општини, што свако лице, које поставимо није стално већ привремено. Та недаћа је узрок, те морамо и скупље да плаћамо него што се плаћају државни чиновници па ипак не можемо у општини наћи у свако време човека за потпуно вршење послова; јер сваки спреман човек бега тамо где је сигурније. Ево на пр. ја служим државу 20 година и једва имам плате 3 хиљ. и неколико стотина, али верујте ми ја ово више волим, него већу плату у општини а то је с тога што ово што имам знам да ми нико не може отети својевољно или из пакости, док у општини бива то да често несавесни људи нападну на човека ни крива ни дужна из пакости и мржње и без душе и срца одузму му хлеба. Да све то не би било наша је прва дужност да подигнемо пензиони фонд за општинске чиновнике па пошто их овако омогућимо онда ће се наћи радника и по јевтиније.

Овде господо код ове позиције кад се каже 6—8 хиљада динара плата једном шефу одељења, доиста је лепа и може се казати директорска плата. Али господо каквим ја дурбином гледам на нишан, да се архитекта тражи, потпуно сумњам да ћемо наћи таквог човека за ту плату. Није згорега да остане та цифра као што је метута, а ми ћемо се задовољити са једним инжињером јер, ако ми тражимо капацитете да нам и школе и кланице и остале зграде направи, да бог да да би нашли кога за 5 хиљада динара.

Напослетку, ми можемо оставити ову позицију овако, али не морамо ми дати одмах највећу.

Г. Бркић. Моје је мишљење изнешено овде у томе, да ове године није потребно да се то одељење дели у три и мање толика плата него је у томе да остане по овоме као што је и у пројекту буџета стављено.

Председник Ништа то не смета што ће се у буџету предвидети ова звања, јер сваки рад зависи од решења одборског и ако овде буде решено да се што гради тако ће се и та одељења поставити и плаћати, а ако не решите, остаће не утрошена плата. То је одговор на ваше мишљење.

Илија Цветановића. Ја сам за то да се овај комисиски предлог прими, јер ми смо решили да се многа предузећа одпочну и кад је тако, треба да се и ово спреми, да људи не вуку једног инжињера час тамо а час овамо.

М. Капетановић. Г. Гавра Бркић је био кад смо решили, да се зидају школе. Он све то зна, да ми данас немамо човека који ће то радити па опет говори противно.

Г. Бркић. Ми имамо, господине, план за школе и то сте ви г. Капетановићу градили. Сад нам не треба друго ништа до да инжињер настојава грађење.

Г. Главинић је рекао, да ће изићи закон; по коме ни један приватни не може зидати кућу, док то инжињер не одобри.

То је, господо, и до сад рађено па нам нису требале толике плате. Доста је на ову општину ударено терета.

М. Јовановић. Да би се прекинуо овај разговор између г. Бркића и г. Капетановића, ја ћу казати г. Бркићу, да се он буни с оним што замишља, да то исто значи, што се зове инжињер који да линију по данашњем, са инжињером, који ће имати друге дужности по новом закону.

По том закону сваки који хоће да зида какву грађевину у вароши на свом плацу мора ће да донесе план и то готов у општину. Тај план мора неко у општини да прегледа и кад нађе да је према закону направљен, тек онда излази на лице места и даје линију, и кад и линију да ипак после тога мора да излази на грађевину да гледа да ли се зида по плану? — Дакле није једно исто изићи и дати само линију као што се данас ради, — са оним што ће по новом закону који ће изићи, инжињер имати друге и још много веће дужности.

Г. Бркић. Тај ће закон тек изићи пред скупштину на решење — дакле још не постоји и онда нашто пре закона стварати нова звања и плате надзорника. То може на послетку вршити и државни надзорник.

Председник. Државни надзорник вршиће надзор над државним грађевинама а што се тиче општинских грађевина и приватних, то ће вршити општина. (Да се реши).

Ја ћу ставити на гласање.

Ко је за то, да се ово инжињерско одељење преустроји по предлогу комисије као што вам је прочитано у предлогу г. Стаменковића на шта је и буџетска комисија пристала — тај ће гласати „за“ а ко је против тога нека гласа „против“. (Настаје гласање)

Гласало је 14 одборника „за“ а један „против“. Двојица се уздржали од гласања. — И тако усвојен је предлог комисије у целини и у појединостима и има се ово одељење овако преустројити. (Чује се: доста смо радили).

Пошто је већ 9 сахати, то данашњу седницу закључујем.

Састанак је овај трајао до 9 сахати по подне.

Држан 15. Новембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 5 часова по подне.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника за решавање — то отварам одборску седницу и молим одборнике да чују записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Сматрам, господо, за дужност да вас известим о једној служби, коју сам извршио поводом паљевине варошког суда.

Као што вам је познато општина београдска плаћа кирију за вар. суд годишње 450 динара.

Како се догодила паљевина све су ствари морале се изнети. То је извршено одмах. Сад остаје потреба хитна да се нађе други стан за вар. суд, јер ствари, као што су хартије, акта, књиге итд. нису могле стојати на пољу због хрђавог времена.

У овакој несретној прилици а на позив председника вар. суда приступио сам одмах тражењу локала за вар. суд и нашао сам кућу браће Крстића, коју смо и раније имали на уму кад смо тражили за инжињерско одељење. Гледао сам и друге локале. Као што је гостионица „Национал“ и после још једну кућу у Обреновој улици но који није био празан По довољном распитивању испало је да је стан браће Крстића најподеснији па сам погодио по њином пристанку за 400 дин. месечно.

Како смо ми плаћали и до сад за вар. суд месечно 375 дин., то чисам могао боље и подесније учинити, него да ову кућу узмем за 400 дин. месечно, јер је разлика у кирији врло мала.

Погодба је свршена и суд је тамо усељен, и сад молим вас да ми овај поступак одобрите.

Соломон Азријел. Како чујем стан је узет за 400 дин. месечно, али не знам за које време. Молим да ме г. председник извести.

Председник. Рок је од три године.

Соломон Азријел. Ја не би могао ту погодбу да одобрим с тога, што је сада стан и скупљи а ништа није бољи од стана где је до сад био суд — а поред тога што је та погодба за три године.

Председник. Што се тиче рока закупа ја сам се држао онога, што је изгорели стан имао рок за 5 година, а овде сам смањио тај рок на три године. Баш и кад би се општина одлучила да зида стан за варошки суд, ја у ово тврдо верујем да општина за три године не би била у стању подићи такву зграду. Таква зграда морала би се направити да послужи за више година, и она би могла бити брзо готова, јер треба место времена да се спреми, што је претходно нужно за приступање зидању. Узмите за пример народну банку и одмах ћете се сетити колико је времена прошло док је направљена. Дакле, рок није велики.

Ђока Димитријевић. Из говора г. председника види се, да се апсолутно и не мисли зидање зграде за варошки суд и баш због тога сада када се буџет претреса, да се стави извесна цифра у буџету као ануитет која би послужила за вар. суд, као што је то учињено са дорћолском црквом за коју смо се обвезали правити у року од три године.

Председник. Одбору је дужност да се брине о томе, па може ако хоће и ставити једну цифру на ову цељ.

Марко Велизарић. Ја мислим, да у неприлици у којој се нашао г. председник,

после пожара, није ни могао ништа друго учинити, него што је учинио. Зато треба ово без даљег говора одобрити.

Сем тога, кућа браће Крстића заиста је јефтино погођена. Узмите само на ум колико је г. Кумануди тражио за своју зграду пређе, кад смо тражили стан за техничко одељење, па упоредити број соба и величину истих у једној и у другој кући, па ћете видити да је цена за ову кућу мала а не велика.

Што каже г. Соломон, да је ово кућа равна кући која је изгорела и скоро у трошном стању као што је била она, то значи, да он није кућу браће Крстића видио.

Односно рока такође нема места приговору, јер се зна, да нико неће за јавну кућу своју дати мање од три године, јер се зна, да се кућа квари.

Из свега види се, да тај човек, Крстић није хтео да спекулише, а могао је оваком приликом

Према свему немамо се бојати да ће варошки суд бити готов ако би се зидао за три године, те по томе и рок од 3 године добро је стављен.

М Кацетановић. Држим да ово треба одобрити, јер ствар је тако пресна била, да се морало погодити због акта која су на пољу.

Ђока Новаковић. Ја се потпуно слажем са г. председником да се та кућа узме и добро је учинио што је узео — те с тога о томе нема шта да говорим. Но хтео сам само да учиним напомену односно предлога г. Ђоке Димитријевића. Он предлаже да се у буџету некаква сума уведе, која ће стојати за рачун подизања вар. суда. То се нигде не чини.

Кад се потреба појави, онда се траже извори за извршење тога, а не овако да се оставља за будуће потребе. С тога сам томе противан.

Андра Одавић. Г. Председник и г. Марко Велизарић вели, у приликама у којим се наласио председник морала се ова зграда узети. Доиста ја против тога немам ништа.

Али оно што је казао г. Соломон да ни ова зграда није боља од изгореле стоји у истини, а то изводим из тога, што је једна комисија дала већ извештај, да зграда није никако солидно направљена, да је сва у подрумима и да је прављена за механску потребу.

Разумем прилике, које су натерале председника да узму ту зграду, али не разумем зашто за три године, кад је то могао учинити за једну годину.

Истина, ја ћу гласати силом околности, да се то прими, али нежелим, да се још каква прилика таква деси.

Председник. На месту где сам се налазио онда кад се пожар десио и према приликама у којима се налазила архива вар. суда, где су документа о својини грађана београдских, мени је диктовала дужност да одмах нађем локал, па макар ме и осудили. И ја сам то одмах извршио.

Може бити говора односно рока, али што се тиче удобности стана констатовано је од оних лица, који тамо раде, да је овај стан много бољи. Овде се налази 14 соба од којих су 10 много бољих.

Ово што наводи г. Одавић да је комисија казала о том стану, то је заиста казала, али то је било пре а доцније је утврђена зграда и направљен бољи распоред.

Што се тиче рока ја сам говорио да буде рок за годину дана, али онда би била цена кирије много скупља а то је 50 дук. месечно и ја сам сматрао, да је то прилична разлика, па и с тога ово учинио.

Ст. Чађевић. Ја налазим да је поступак председништва за похвалу и ја му са своје стране захваљујем, што се постарало те потребан локал за суд одма нађе, те да онако важна акта и књиге судске не леже на тротоару. Тиме је чисто интерес грађанства задовољен. У осталом, господо, ви и сами из сопственог искуства знате: да кад нешто тражите, скупље га платите а кад нудите да га јевтиније продајте. То је закон друштвене уредбе, то је закон неминовни. И ја појмим то, задивио сам се да је ова мала разлика у цени — у 25 дин. месечно између досадањег и садањег судског здања. Ја мислим да овакав поступак треба одобрити па и за рок од три године који није бог зна шта. Јер док се направи план, док се одобри, док се погодба изврши, док се зграда за суд направи, мораће проћи преко 3 године, за које време и овај закуп важи. Односно онога што је напоменуо г. Ђока Димитријевић ја налазим да је оправдано. Он је рекао да би требало ту зграду зидати извесним зајмом који би се могао ануитетом отправити. Слажем се потпуно с тим и мислим да би требало једним зајмом подићи и остале зграде, цркве, школе, кланице и т. д., које су што пре потребне. Крајње је време да се једном курталишемо смрада од кланице који је сваки од нас осећао кад је силазио испод позоришта а то можемо учинити ако узмемо зајам за зидање и кланице и других зграда на који можемо плаћати интерес овим што и сад дајемо на зграде.

М. Велизарић. Ми смо до сад плаћали за неподесну зграду 4800 динара, а сад за много бољу и удеснију плаћамо нешто мало више. То је и право Што је боље, право је и да се плати скупље.

Пребацује се председнику, што је узео зграду на 3 године а не за годину. Па, господо, да је г. Председник узео кућу за годину, онда би смо много скупљу кирију платили, па би до године морали ту скупљу кирију опет плаћати, да се неби суд поново селио, што треба избегавати, јер то није лака ствар, и то би се понављало бар за три четири године, док општина не сазида зграду удешену за све судске потребе. За то је врло добро што је г. председник онако закључио.

Соломон Азријел. Ја са свим нисам противан ономе што је председник учинио али сам противан томе што је закуп учињен за 3 године. Ако председник није потписао уговор и ако може да се утврди краћи рок, ја би желео то, јер мислим да би било боље.

А. Одавић. Ја сам и отоич говорио против рока а и сад о томе мислим али ћу да говорим о згради судској која треба да се подиже. Мени се чини да је држава држава дала општини један плац за подизање варошког суда и кад ја то знам као одборник, тим пре треба да о томе зна општински суд. Ја сам казао да благодарим председнику што се бринуо о овој потреби али мислим да се за неколико дана могао добити локал земљомерске школе. У осталом ја увиђам да је потреба била хитна и да рок није дуг јер се зграде не зидају за годину две дана те да би смо могли да уступимо суду свој локал општински.

Председник. Одма сам чим се пало вина десила сетио ове зграде у којој је земљомерска школа која ће сад да се исели, али сам по прегледу увидео да је неподесна за суд и мала и у том случају што сам и учинио.

Дим. Најдановић. Ова зграда није скупо узета и ја благодарим што је председник овако урадио.

Ст. Чађевић. Ја сажаљевам што је се тај случај десио и што га надлежна власт није могла да спречи. Ја сам по срећи или по несрећи пратио читав ток тога пожара и видео сам да је онај део зграде што је изгорео, изгорео с тога што није било воде није било сакација. Ја не знам које за то крив: да ли полиција или суд али сажаљевам тај случај. Ја се сећам да су пређе сакације морали своје пуне саке да оставу на пијаци или где се нареди а данас се дошли ватрогасци а воде није било! То је за осуду.

Соломон Азријел. Ја сам мало пре казао да одобравам све само не рок од 3 године. Сад би имао да додам да би ми доиста могли да зидамо не само варошки но и трговачки суд на плацу који нам је држава дала и да би отплате зајма могли чинити из сума које сад дајем на име кирије. Ради тога мислим да би било потребно изабрати комисију које ће ово питање проштудирати и наћи план који је израђен за варошки суд, па да нам реферише односно подизања зграде за варошки и трговачки суд.

Председник. Молим вас да одобрите овај закуп куће бр. Крстића за варошки суд за три године. (Одобрава се.) Сад што се тиче ових мана да треба да се побрина немо за зграде и ја се с њим слажем. Нем смисла бар за будуће плаћати кирије кад тад имамо партију буџетску која би била била довољна да покрива интерес и отплату зајма кога би смо учинили у отплату зајма.

Само још може бити питања хоће м о тој ствари да говоримо још вечерас или не Ја сам готов да о њој решавамо кад хоћете.

Ђока Димитријевић. Ја сам баш с тога напоменуо, да се одреди једна цифра у буџету за вар. суд, што се сада претреса у буџету, а и с тога, што би оваква зграда коштала до 80.000 дин., а то се не би одмах могло платити. Сем тога овако је учињено и за осветлење. С тога сам да се одреди комисија ради припреме за ову ствар.

Председник. Кад дођемо у буџету на партију о кирији, виће те онда предвидети једну цифру.

Ђока Новаковић. Између говора г. Марка Велизарића и Ђоке Димитријевића има разлике. Ми не можемо издвајати ништа с тога, што смо принуђени за предузете радове чинити велике издатке. Кад би ми остављали за свашта по једну цифру онда би буџет био страшно велики, а после и сама пракса тога била би незгодна, јер као што би одредили цифру за вар. суд. требало би исто тако за школе итд. Такви би издатци исцрпели буџет. С тога сам да се тај предлог не усвоји.

Раденко Драгојевић. Ми треба да се опоменемо кад је био говор о школама, кланици итд. да ће се то учинити из одобреног зајма од 10 милијона и то је решено да се прво уреди оно, које буде пре че. Дакле оставите тај предлог г. Димитријевића да не губимо узалуд време.

Ђока Димитријевић. Зајам је строго прецизиран за шта се има утрошити. А зар није био одређен ануитет за коцкасту калдрму ?

Председник. Доиста је била одређена једна сума за коцкасту калдрму, но доцније је та партија друкше крштена, на одужење и грађење нове калерме, и тако је реч ануитет избрисана у буџету.

Соломон Азријел. Ја сам мнења г. Новаковићевог, да никако у буџет не улази цифра за суд, него нека одбор одреди једну комисију, па нек ова то питање проучи и нек изиште и план који постоји, па кад све то проучи, нек изнесе пред одбор на даље решење.

Председник. Пристаје ли одбор тако да се уради.

Раденко Драгојевић. Нема ту никакав план. Било је само питање од суда колико и каквих локала треба а то је одговорено а план није израђен.

М. Капетановић. Пре 8 месеци показала се била потреба за зидање варошког суда и онда је општина замолила председника вар. суда, да каже колико соба треба и за коју потреба.

Испитивано је има ли израђеног плана, па је казано да нема.

Стеван Чађевић. Ради те зграде имам да кажем, да се ми никако не можемо да упуштамо у оцену или у опредељивање тачне суме за подизање једне зграде, за коју немамо план. Све што можемо учинити, то је да оптеретимо једну комисију, да то изводи.

Председник. Питање о подизању вар. суда стоји на дневни ред пред одбором. Кад дођемо на то питање. онда ћемо о томе говорити и решити.

Андра Одавић. Ја сам казао. да сам чуо, да план постоји. Г. Капетановић каже да је постојао али га сад нема. Ја знам да је постојао под старом управом општинском. План је насигурно био, но могуће да је склоњен.

Раденко Драгојевић. Ја се опоминем онога што је од председника вар. суда тражено, колико локала треба, али за план не знам да ли га има.

Соломон Азријел. Ја мислим да треба сад изабрати комисију. Зар Смедерево да има суд, а ми да немамо.

Стеван Чађевић. Кад се буџет сврши, нека председник ово питање одмах стави на дневни ред.

Председник. То стоји давно већ на дневном реду.

Стеван Чађевић. Нисам знао. Онда врло добро.

Председник. Овај одобрени кредит за кирију вар. суда, има се трошити из партије за непредвиђене трошкове и то се разуме за вишак а остало стоји у буџету. (Усваја се).

Желио би, господо, у конференцији да вас известим о позајмици код народне банке па онда да решимо ствар.

Пристаје ли одбор да се о томе говори у конференцији? (пристаје).

Онда претварам одборску седницу у конференцију и молио да се удале сви, који нису одборници.

(Настаје конференција. После.)

Прима ли одбор ову позајмицу једногласно. (Прима).

Пошто је већ доцкан закључујем седницу.

Састанак је овај трајао до 9 и по часова по подне.

Држан 18. Новем. 1891. год.

Почетак у 6½ часова по подне.

Председава председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Молим да чујете записник прошлог састанка.

Секретар прочита. (прима се).

Председник. Лицитација за изношење ђубрета по квартовита је држата и то за време од 3 године. Понуђено је годишње за изношење ђубрета из кварта врачарског 900 а било је у овој години 1071 дин., из дорћолског 875 а било је 1601, из теразијског 666 а било је 920, из савамалског 351 а било је 631, из палилулског 801 а било је 870, из врачарског 120 а било 660 дин. Као што видите цене су подбациле овогодишње и тако би се место 6323 дин. годишње примало 3713 дин.

Ф. Васиљевић. Та је лицитација сад први пут држата? (јесте). Ја мислим да држимо другу.

Председник. Још да вам и ово саопштим. Ја сам ставио у условима један тежак али и важан услов за закупце у томе што морају имати кола по пројекту општинског инжињера и то од дана лицитације па за 20 дана. Који то не би учинио губи кауцију и право изношења ђубрета.

Радоје Ћирковић. Поред тога доста тешког услова и у томе је незгода што с наплатом иде тешко и ја мислим да би осуде требале да се одма извршују кад кога закупац тужи да неће да плаћа за изношење ђубрета. (чује се: другу лицитацију!)

Дим. Најдановић. Па ми би могли неке лицитације и сад одобрити

Председник. Од сад са том наплатом иде брже. То је сигурна ствар. А сад: које лицитације одобраваге? (За палилулски и варошки кварт).

Дакле за ова два одобраваге а за друге да се држи друга лицитација? (Тако).

Сад долази лицитација за оправку свију општинских возова и сарачки сатлерски итд. послова.

Лицитаната је било доста. Једна је лицитација остала на Сави Раденковићу за 1985·50 дин. и за прошлу годину била је цена од 1401 дин. (Одобрава се).

За ковачко-коларски посао било је такође доста лицитаната. Најбољу је цену понудио Јоца Љубишић од 1696 дин. Прошле године била је цена од 1177 дин. У овој години било је више посла но до сад па ће бити и у идућој; с тога су и веће цене тражене. (Одобрава се лицитација).

Сад је на реду буџет.

Буџетска комисија ставила је у инжињерско одељење и једног надзорника општинских добара, међу тим у ономе извештају који је одбор усвојио нема тога надзорника.

Ја мислим да ћете одобрити да се то место накнадно унесе? (добро — прима се). Надзорник добара има сад 1580 дин. годишње плате а толико је и комисија предложила.

Дим. Најдановић. Надзорник добара то је велико звање а по овој плати није ништа. Прећашњи надзорници — на пример Јоца Божић — имали су по 2400 дин. и помоћника који је такође вукао 100 дин. мес. Ја мислим да овоме човеку ваља дати повишицу јер је поштен и добар.

И. Цветановић. И ја се слажем с Најдановићем, јер је човек врло скроман и од поверења. Кад се каже надзорник добара, то је нешто велико, а не као обичан служитељ и ја сам да му се повећа плата.

Сол. Азријел. Ја као члан буџетске комисије нисам био овде кад је решавано о томе надзорнику добара а знајући послове његове ја би био мишљења за повишицу тим пре, што један писар грађевински има 1800 дин.

За то би ја био за повишицу на 1800 динара.

Председник. Усвојена је плата од 1800 динара. Чујте даље. (Чита буџет, који ће се у целини оштампати).

Соломон Азријел. Жао ме је господо што се нисам десио у комисији буџетској, кад се решавало питање о плати шефа општинских лекара. Њему треба повисити плату на 3600 динара једно с тога, што је он шеф санитета и што је доктор за варошки кварт, те потоме врши две дужности. Кад хемичар општински има плату 3 хиљаде динара који ради може бити само једанпут у месец дана, онда доиста треба шефу лекара дати мало више. (Чује се: хемичар ради сваки дан). Добро, нек је и тако, али опет нема толики штрапац. Он мора да прегледа све што се на пијаци продаје и опет да лечи сиротне грађане по кварту варошком. С тога праведно је да му се повиси плата од 3 на 3600 дин. и ја то предлажем.

Филип Васиљевић. Г. Соломон треба да има своје одвојено мишљење у томе, као члан буџетске комисије, а не овако да износи засебне предлоге. Кад тамо то није учинио, сад овде неможе.

Соломон Азријел. То не стоји. Сваки одборник може у одбору опет да искаже своје мишљење, ма да је и члан буџетске комисије и ма да није у комисији одвојио мишљење.

Видоје Виторовић. Ја би био за то да му се повиси плата још са 400 дин. То би сасвим било праведно према његовом великом послу и показаном труду.

Председник. Ја ћу да ставим на гласање.

Ко је за то, да се усвоји комисијска цифра од 3000 дин. гласаће „за“ а ко је да се повећа на 3600 дин. гласаће „против“

Гласало је 8 „за“, 6 „против“. Неки су одборници отишли, и тако ово питање није решено, већ се оставља за другу седницу. (Усваја се).

Илија Цветановић. Молим вас ја предлажем свима лекарима да буде подједнака плата, а шефу да се даде додатак од 500 динара.

Раденко Драгојевић. Ја сам и пре био у комисији и знам да лекари имају доста рада и приватног само ако хоће да раде. С том платом има и у унутрашњости лекара, па служе и са мањом платом. Овде се каже лекарима по 2300 дин. Ја би предложио, да сви имају једнаку плату, а шеф да има још 500 дин. додатка.

Соломон Азријел. Колико су имали плате лекари ове 1891. године.

Председник. По 2300 динара.

Соломон Азријел. И сад тако остаје. Онда је добро.

Председник. Само ћу вам напоменути да сам ја молио комисију, да се Dr. Змају Јовановићу да 500 дин. више. То ћу и овде повторити и казаћу шта ме у томе руководило. Ово је човек од старих људи, који је посветио сав свој живот деци, нарочито српској. Његовим радом на књижевном пољу

он заслужује да одбор има призрења према њему. По мојој молби комисија је усвојила. Молим вас да то и ви усвојите и то само на његову личност. (Усваја се).

Илија Цветановић. Пристајем да лекарима остане предложена комисијом плата од 2300 дин. само молио би председника да ми објасни, да ли наши лекари сами одређују себи цену за визите.

Председник. Што се тиче цене визитама закон санитетски одредио је и то за имућне људе, а за сиротињу врше дужност бесплатно. Сиротиња има своје књижице и добија и лекове бесплатно.

Пређе су лекари давали извештај о раду управи в. Београда. Ја сам наредио, да у будуће подносе извештај општини и они према њиховом извештају видио сам, да велики број сиротиње похађају и кажу поименце код кога су били. Дакле у том погледу дужан сам да кажем истину и ако буде какве замерке да исте одбијем.

Усваја ли одбор предлог комисијски односно г. Змаја и то само на његову личност да се односи? (Усваја).

Председник. Четири служитеља предлаже комисија за кланице који помажу и чисте тамо, али како смо ми урелили оне оборе где касапи могу држати своје свиње то нам је потребан још један служитељ и ја вас молим за кредит.

С. Азријел. Ја опет мислим да их је доста четворица. Што би радила петорица могу и четворица.

Председник. Доиста донекле стоји овај разлог Соломонов јер ми у истини можемо донекле у неком времену да се прођемо с мање служитеља док нам други пут треба више. Зависи од тога какво је време за клање, зими их треба више, лети мање. За то избришите број служитеља а ставите цифру која одговара потреби тамо. Ја мислим да би цифра од 3680 дин. била довољна.

С. Азријел. Ја као члан комисије нисам за то и тражим да се гласа.

Ф. Васиљевић. И ја мислим да треба одредити цифру, па нека траже кад им, колико и каквих радника треба.

Ник. Р. Поповић. Мени се не допада та практика дасе мењу суме у опште па да се после узима број лица колико се хоће а да се одређује плата каква се хоће. Комисија је имала задатак да прецизира цифре у буџету које одговарају потреби и она је предложила ни мање ни више него 4 служитеља. И кад се после добро распореди између њих, верујте да ће ићи добро.

Ја би молио да останемо конзенквентни те да оставимо 4 служитеља. Кад би оставили овако да служитељи не буду стални, онда би се дешавало да се у једно исто време јави више за посао али кад би се највећа потреба показала — тада не би било никог или и ако би било, послови не би могли да се врше као с познатим сталним служитељима коме је сигурно место и зими и лети (чује се: да Бог сачува!) Није то да Бог сачува. Ја знам и положај тих момака и шта раде и све, јер сам близу кланице.

Председник. Дозволите, да објасним, за што сам тражио повећање ове позиције.

Одбор је одобрио, да се направи 30 обора. Ти су обори готови. У њима ће људи затварати своју стоку. О тој стоци неко мора да води бригу, да је прими у обор и да је изда, и да је чува од хрђавих људи, да не би општина дошла до одговорности. Кад се ово свршило сетио сам се за то и за то вас молим да повећате још једног момка. Ја сам мислио према овакој потреби да неће бити оволико говора о томе, да ли ће бити 2, 3, 4 или мање момака. Треба само отворити кредит да се могу кретати па било да се тај посао врши са сталним момцима или са надничаром.

Никола Р. Поповић. Онда молим вас нека се каже овако: додаје се један чувар стоке на обору.

Председник. Ја примам оно што је казао г. Никола да се тај пети зове „чувар стоке".

Је сте ли сви зато, да се усвоји по извештају? (јесмо). Чујте даље, (чита) 50 позорника по 720—36000? (чује се: мала је плата).

Филип Васиљевић. Држим, да је њима доста толико плате. Али ја би нешто друго предложио, а то је, да им општина поред те плате даје и одело, које да је дужан чисто да чува, а не овако да иду као што не доликује служби.

Димитрије Најдановић. Ја нисам противан да им се да одело само нисам за то да општина воду бригу о чистоћи њиховог одела као и о њиховим хаљинама, већ да им се да по 10 динара месечно више, па из тога да су дужни имати прописно одело и онда ће они сами добро чувати.

Соломон Азријел. И ја не могу никако дозволити повећање плате, али предлог Филипов ми се допада само да се удеси тако, да један њихов старешина пази на њих, па кад му се што на оделу поцепа, да га натера одмах да то окрпи.

Председник. Молим господо, овде је реч о платама. Што се тиче питања о хаљинама, то ће се говорити код позиције о трошковима. Ви знате, да је општина београдска једно велико надлежатељство. То надлежатељство има велики број које чиновника, које служитеља а и других органа. Београд је пространа варош и поводом овога вашег разговора боље је да се промислимо како о њима тако и о другим служитељима, да ли да остану овако, или да буду унифомисани, па да зна сваки ко дође у општину, ком има да се обрати.

Мијајло Јанковић предлаже да се повећа плата позорника и то са 10 динара месечно,

Соломон Азријел. Може бити да г. Мијајло не зна. Али ја знам да хаљине коштају 70—80 дин. а овако ће примити само по 10 дин. и онда ће опет ићи голи. С тога на тај његов предлог не пристајем.

Коста Б. Мијајловић. Кад му дате пар хаљина зимњи то кошта 72 дин. и летњи 24 — то је 96 дин. Онда га видите обучена, и као пукет изгледа, милина га је видети, и он тако одевен иде и врши дужност са задовољством. А ако то не учинимо него му повисимо плату са 10 дин. ништа му није поможено, а општина такође нема уредне позорнике.

Видоје Витровић. Много је боље да им остане плата оваква, а општина да им даје одело бесплатно. Тада ће се увек држати чисто и знаће се ко је шта од њих.

Председник. Да ставим на гласање. Ко је за предлог комисије нека гласа „за" а ко је за повећање плате нека гласа „против".

Гласало је 14 „за" а 3 „против". И тако усвојено је комисијско мишљење.

Председник. Сад долази предлог Филипов да им се место повишице плате да одело.

Ник. Р. Поповић. Ја мислим да треба удесити то издавање на начин на који даје управа жандармерије одело жандармима.

Председник. Молим вас за одобрење једне цифре на одело од 5600 (чује се: 6000 дин.) Па добро. Одобравате ли 6000 дин.? (одобравамо).

Књиговођа чита: „IX. *Чувари*"

Председник. Овде сам дужан да вам саопштим ово. До сада је општина издржавала 100 ноћних стражара а буџетска комисија додала је још 20. Буџетску комисију руководило је то при повећању, што је ноћним стражарима поверена лична и имовна сигурност грађана београдских, нарочито ноћу. Кад се тај број расподели на службу до по и од по ноћи, онда остаје по 50 њих у свако доба ноћи на служби. Замислите Београд и његову пространу па ћете одма видети како је то мален број. С тога је комисија нашла да то треба повећати па ма и с 20 стражара.

Осим тога дужан сам да вас известим и о овоме. Управа вароши Београда као надзорна власт над општинама, управила је један акат општини у коме је моли и тражи да општина повећа број стражара удупло те да тако будемо у стању да боље осигурамо имовину и личност Београђана, налазећи да сигурност та зависи и од броја стражара. — Буџетска комисија и сама је нашла да број стражара треба повећати, али се освртала на средства општине, те је предложила да се број стражара с 20 лица повећа.

На вама је сад да оцените ово и да одобрите и већи број ако налазите да се могу плаћати.

М. Велизарић. Као члан буџетске комисије, ја сам код ове позиције одвојио мишљење с тога, што и сада о тој ствари мислим онако, као што сам мислио пре неколико месеци, кад сам у одборској седници покренуо питање: да се изабере једна комисија, која би проучила питање о ноћним стражарима, и видила, да ли је заиста беогр. општина дужна по закону да држи или да плаћа ноћне стражаре? Ја сам и онда па и сада мислим да општина није дужна да сноси тај терет и бриту, а ево зашто:

Законом о општинама, све су општине у Србији дужне да се старају о ноћној безбедности својих грађана. Од те дужности, истим законом изузета је општина вароши Београда, и старање за ноћну безбедност поверено је управи вароши Београда. У том закону пак не стоји да ће управа тим послом само управљати а да ће трошкове око истог сносити беогр. општина, већ сасвим одузима то право и дужност и преноси га сасвим на Управу.

Ово наређење закона правда се тиме, што је Београд престоница, што су ту представници и агенти страних држава за чију безбедност држава је и политички одговорна. Па коме би смела држава безбрижно поверити такву тешку дужност, ко би је могао сачувати од тако деликатне а строге одговорности, кад су са том одговорношћу везани и интереси целе земље. Ништа дакле природније но да сама држава односно управа вароши Београда води сву бригу о тој безбедности.

Општина дакле нема никаква права да се у то меша, нити је ма којим законом дужна да за то ма какве издатке чини или помоћ даје.

Из тих разлога гласам да се та позиција сасвим из буџета избрише.

Председник. Ово што је поменуо г. Марко има основа у закону о општинама. На овоме месту и у овој прилици ми смо дужни да вас известимо и о овоме мишљењу које би до некле могло да се прими и правда; може да се правда тим што у чл. 36. закона о општинама у другој тачци, вели се: да се општински судови старају о безбедности лица и имовине у општини, па се одма на крају тога члана нарочито за Београд каже: Суд општине београдске врши све оне послове *сем оних иод 2.*, а то значи да ти послови долазе у старање управе в. Београда.

По уређењу пак управе вар. Београда сви грађани сва општина, сва имовина општинска, све је то стављено на расположење управи вар. Београда, која има да се стара о безбедности. На основу тога закона управа би требала до некле да се брине и о плаћању стражара; али како је управи стављено све грађанство за тај посао, онда по логици она има права да тражи од грађана те услуге лично или у замени коју ће они плаћати.

Према томе тешко је доказивати да имамо права да се опиремо овоме, само што би смо могли захтевати да ови људи које ми плаћамо, стоју под нашим налозима.

Најважније питање за нас у овоме тренутку то је: колико ћемо стражара да држимо па да безбедност у вароши буде осигурана имајући на уму да од целокупног броја једна половина може да буде на послу док се друга одмара.

М. Велизарић. Први део говора г. председника сасвим се слаже са мојим назорима; али се његов други део говора не слаже с првим. Наша општина врши све што јој у дужност спада да ради. Она се стара о извршењу свега онога што доприноси здрављу, чистоти у вароши и чува грађане од могућих пожара итд. итд., а за извршење тих послова она држи, плаћа и управља са 50 позорника.

Што се г. председник позива на неке полицијске уредбе, тај разлог, по моме мишљењу, нема овде места, нити стоји у каквој вези са овим питањем. Све су те уредбе раније од општинског закона, и као год што су оне пале према свима општинама у Србији, које су сада самосталне, тако су исто пале и према Београд. општини.

Кад би те уредбе вредиле и после закона о самоуправи општинској, онда не би ни било самоуправе; али је извесно да самоуправе има, и онда сазвим природно, раније полициске уредбе, које се косе са поменутим законом, више не вреде.

Ови разлози још више потврђују да је моје гледиште коректно и тврње ме убеђују да треба, да се ова позиција из буџета сасвим избрише.

Ако се одбор не би сложио са овим мојим мишљењем, молим одбор, да се привремено пређе преко ове позиције, док се претходно не обавестимо са г. министром унутрашњих послова, и ако треба са Државним Саветом. Ово би могли поверити г. председнику или и још једном одборнику, они би нам резултат саопштили у идућој одборској седници, па би се онда на ову позицију вратили и решили.

Председник. Ови стражари колико се сећам били су под управом општинском па је скоро промењено и дошли су под управом жандармеријског команданта. Дакле овде је сад само разлика у томе, ко ће с њима да заповеда. Сва је ствар у томе.

Соломон Азријел. Мени се чини да је овде била једна комисија која је имала да проучи прописе законске о томе: ко има права да управља с тима стражарима: општина или полиција.

Председник. Тако је казао г. Милутин Марковић а и г. Велизарић, да је општина дужна да се брине. У осталом на том питању и јесте сукоб између општине и полиције. Но ја мислим да ми можемо све то расправити али да ипак за сад не смемо оставити Београд без неких чувара. Комисија буџетска мислила је о свему и сагласила се да се повиси. Сад ако и ви налазите, онда да повисимо.

Соломон Азријел. Ја мислим да решимо овако: Ми сад примамо да буду 120 стражара. А међутим нека председник преко г. министра или државног савета види, како они о томе мисле и кад то сврши онда да се о томе решава.

Председник. Управа вароши Београда обратила се мени и усмено и писмено и молила је општински суд да повећа број ноћних стражара на 100 људи. То је стављено већ давно на дневни ред. Сад наново управа в. Београда захтева и неколико је пута досад понављала ту молбу. Ја сам одговорио да сам ставио одбору на дневни ред, да проучи и донесе коначну одлуку. Међутим управа се непрестано за то обраћа општини и то питање стоји, као хитно због тога, што је време мочарно и велика помрчина те се боје да не наступи какве штете коме од злих људи. С тога вас молим да то питање у свези са буџетом решите. Београд се не може ослободити тога давања само се може то извојевати, да у место управа да рукује њима, то да пређе у руке општине. (Чује се: шта ће нам то).

Марко Велизарић. Ја би молио да се мој предлог усвоји односно тога, да се споразуме г. председник са г. министром. Нека г. председник сад изабере још једно лице из одбора на кога иду и нек се споразуму.

Председник. Молим како ваш предлог гласи:

Марко Велизарић. Мој предлог гласи овако: да преко ове позиције вечерас пређемо, и да узмемо у претрес друге позиције, а за ову да се разговарамо са г. министром. Дакле за вечерас да се скине ово питање са дневног реда.

Председник. Пристаје ли одбор на ово? (Пристаје). Добро. Онда, изберите још једно лице, које ће са мном тај посао свршити. (Чује се: Марко Велизарић). Онда добро. Сад чујте даље. (При решавању о плати пожарницима, одбор је ставио у буџет цифру од 2000 дин. за одело пожарника).

Мијајло Јанковић. И служитељима да се да одело.

Марко Велизарић. Заиста кад погледамо, како су наши служитељи одевени мора се признати да би било срамота за општину да то и даље трпи. За општ. служитеље треба одредити униформу и дати је бесплатно, као што смо то учинили стражарима.

Председник. За одело колику цифру одређујете? (Чује се: 1600 дин.) Добро. Усваја ли одбор ову цифру за одело? (Усваја). Изволте даље.

На награду вредних чиновника 5000 динара.

Молим вас да одобрите ову позицију за вредне чиновнике како би потстицали чиновнике да буду вредни и да се надају награди. (Чује се: За другу седницу, сад је доцкан).

Добро.

Састанак је закључен.

Састанак овај трајао је до 9 часова по подне.

Држан 21. Новембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 9 и по часова пре подне.

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника, да се може радити, то вас молим да чујете записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на записник. (Нема).

Дакле усвојен је записник. Сад изволите да продужимо претресање буџета.

Прво да решимо питање о стражарима. Буџетска комисија предложила је, да се повећа број стражара од 100 на 120 и унела је цифру у пројекту буџета. То је комисија учинила у интересу бољег одржања реда и осигурања београђана. Она то предлаже те да и ви то усвојите.

Филип Васиљевић. То је лепо што је комисија предложила, али питање је да ли је могуће општини то повећање. По мом нахођењу држим, да је довољно 100 стражара за ноћно стражарење. Нека се тај број не употребљује на друге послове, па ће бити доста. Сви знаду па и г. Министар у какве смо ми послове улазили, и да нам треба много средстава за извршење тога. Кад смо могли до сада издржати страже са 100 људи може се од сада и у будуће још лакше, пошто се сад уводи код нас електрично осветљење.

Коста Б. Мијајловић. Камо среће да имамо и 200 ноћних стражара, па и то би било мало, како је Београд раштркан и како се појављује доста невољалих људи који хоће олако о туђем трошку да живе, због чега се чешће и краће догађају.

Стева Чађевић. Ја држим да цифра од 120 стражара ништа није велика. Пређе ја ни сам говорио о самој цифри — већ о томе, да је држава доиста дужна да притекне општини у помоћ у чувању имања и државних и општинских па и приватних, јер и она има доста својих надлештава, која врше послова за целу Србију. н. пр. држава да чува сва надлештва своја па и оне улице у којима су та надлештва и кад би тако било, онда би овај број од 120 стражара довољан био. С тога би био да преставништво још једном покуша код државе не би ли постигли ово што ја тражим.

По моме мишљењу врло би добро било, да општинска власт узме управу над стражарима, па ма платили и једног официра и тада би имали половину стражара на служби и отпали би многи трошкови.

Што каже г. Велизарић, да то лице — официр — не би вршило потпуну дисциплину, ја то одбијам. Официр је официр. Војена су правила једнака, па ће их научити потпуно војеној дисциплини.

Председник. Треба имати на уму ово, да је Београд простором својим заузео толико ширине, да се може упоредити са много већим варошима, где има много већи број становника. То је фактично стање Београда, да нам због те раштрканости налаже потреба да се бринемо о личној безбедности и сигурности.

Друго треба знати, да је управа вар. Београда надзорна власт, и она тражи од општине да се тај број увећа.

Истина, на срећу нашу и код ове распикапости и код оволиког броја становника немамо великих злочинстава, која се појављују у другим страним варошима. Но с тим, није господо искључена могућност, да се неће догодити никакво злочинство, и стога треба све могуће предупредити.

Буџетска комисија све је ово имала на уму, па је најпосле нашла, да треба што год учинити, те је с тога повисила број на још 20 стражара више. Молим вас да ово примите.

Коста Б. Мијајловић. Да одобримо ово повећање само да се ти стажари нумеришу те да сваки грађанин зна показати стражара ако овај не би притеко у помоћ или не би вршио своју дужност како треба.

Председник. Ја сам у том погледу већ нешто предузео код команданта те да се пронађе један знак, по коме се може ноћу распознавати стражари на извесним тачкама. То је код команданта на расправи. Ту ће требати неке значке, које ноћу треба да светле.

Дакле ја вас молим, да свршимо са овим говором, па да идемо даље. (Чује се: усваја се).

Усваја ли одбор ово? (Усваја)

Сад изволте даље. Последње седнице остало је нерасправљено питање о плати шефа општинских лекара.

Један одборник је предложио повишицу од 600 динара годишње, По буџету одређено је 3000 дин. и комисија је нашла да је то довољно.

Стева Чађевић. Ја мислим, господо, да ћемо се сви сложити у томе, да треба шефу наших лекара повећати плату. Ево за што. Он врши редовно општинске званичне послове и њему недостаје времена, да може вршити и приватну праксу те од тога што да привреди, док други лекари општински имају времена, и од приватне праксе што да зарада. Сем тога наш данашњи шеф лекао врло добар човек, поред тога он и као шеф треба да се у нечем разликује у плати од осталих лекара. И на послетку, кад и остали шефови инжињерског одељења имају веће плате, за што да овај има мању, кад се зна да разлике нема ни по положају ни по времену за које се учи медецина. (Тако је).

Р. Ћирковић. Он има 700 дин. више од других лекара и према томе награда му није мала. Ја мислим да један лекар може да има зараде св сваке стране, само кад хоће да ради те с тога нисам за повишицу.

Ф. Васиљевић. Није ружна ствар повећавати плату, али овде није томе место јер су лекари много срећнији од других чиновника пошто могу доста да привреде само кад им је до рада.

Председник. Има два мишљења. Због тога стављам на гласање: ко је за предлог комисије да плата шефа лекара буде 3000 дин. гласаће за, који је за повишицу на 3600 гласаће против.

Примљено је мнење комисијско.

Књиговођа чита даље буџетске позиције које се све примају.

Председник. Односно позиције за одржавање друмова и калдрме од 100 000 дин. имам да вам објасним. Она као што сте чули намењује се одржавању садашње калдрме и друмова, а имаће одма до тога партију на нову калдрму. Обе партије биле су до сад у једној групи па смо их ми поделили.

М. Велизарић. Господо, ви сви знате, да општина ничим више не кубури него с оправком калдрме, и ако се сећате ја сам пре две године изнео био предлог, да се састави комисија, која би проучила начин за одржавање и поправљање ново израђених калдрма, давањем истих под годишњи закуп. По томе питању до данас није се ништа радило. Буџетска комисија сложила се у томе, да треба заиста давати одржавање калдрме под закуп, па је и ставила у буџет на ту цељ суму од 100.000 дин. Ја сам скоро разговарао с предузимачима наше калдрме и чуо сам да би они врло радо пристали на то, и да би за малу годишњу накнаду пристали да општини оправљају калдрму и да је увек одржавају у добром стању, па да је, после извесног низа година, предаду у истом стању у коме су је примили. Ја дакле мислим да би на тај начин било мање кубуре и трошкова за општину и имала би увек добру калдрму кад би се давала оправка калдрме под закуп. Ви видите да се све нове калдрме по живљим улицама после пола године већ кваре а кад би се одма, чим се и најмање поквари, предузеле мале оправке, она би могла да служи дуго година у добром стању.

С обзиром на то, ја вас молим да пристанете да се одреди комисија која би саставила правила о давању одржавања калдрме под закуп и о вођењу надзора над онима који се тога приме да ли доиста раде по обвези.

Председник. Г. Марко је изнео једну мисао око које је имала бриге и буџетска комисија а и ви сами знате да ћете се сагласити да ово и јесте ствар важна и да је потребно да се направљена калдрма одржава увек у добром стању. Ја мислим да ћемо се и ми сложити с овом мишљу кад већ трошимо на одржавање калдрме толике суме. Г. Марко је поменуо да одржавање калдрме на досадашњи начин није било практично и да га треба изменити тако да има некога ко ће непрестано да води о одржању њеном бригу и чим се мрдне какав камен да га одма намести да не испадне. Истина то је општина вршила сама али то је било тако вршено да је сад и сама теразијска улица испровађивана да њоме не могу кола проћи. О овоме је лакле размишљала и буџетска комисија и на овакве се је исте мисли наилазило. Ми смо ове године начинили калдрму у Душановој, у которској, у билничкој улици и у др. па би учинили врло добро кад би се погодили с мајсторима пошто да нам на метар или на целу улицу одржавају калдрму.

Према томе мисао ова није нова; она је и раније занимала многе и треба да и вас све занима те да се можемо договорити првом приликом и о томе и ствар уредити.

А овај кредит може и треба да остане овако како је предложен.

Марко Велизарић Господо, ми имамо један милион квадратних метара уличне површине кад би све улице калдрмисали и кад би једно на друго одржавање плаћали по 10 п. дин. по квадратном метру на годину. Сав трошак изнео би само сто хиљ. динара, колико се и у буџету предвиђа, па би увек калдрма одржавала у реду. Но толико кв. метара калдрме имаћемо тек после 30—40 година. Дакле неће се на то потрошити сва предложена сума, већ ће остати доста од тога, за израду нове калдрме.

Стева Чађевић. За сваку улицу у којој је нова калдрма постављена, одговара предузимач за оправку за годину дана.

Сем тога врло би тешко било, ако би се квадратура појединих улица узела за мерило.

Мисао је ова г. Маркова добра, али то само да се дају предузимачимр улице које су најживљег саобраћаја, и то на лицитацији и не само једном лицу него свима по мало, те да сви људи имају посла. Сем тога да св утврди и ценовна листа па ће се онда брже оправљати. н пр. улицу Кнез Милошеву и крагујевачку дати једном, друге опет другом итд. и кад би се приметило да је где што покварено могла би општина само јавити предузимачу ако то сам не би приметио — а овако мора да тражи мајсторе и вазда других послова да општина свуда одмах и неприми квар, па због тога још се већа оправка чини.

Тако што год разумем. Али да му се и на здраве калдрме плаћа, то би било и неправедно и на штету општине.

Председник. Сад треба само одобрити цифру, а ова изјава г. Велизарића биће предмет особене штудије па ће се доцније о томе решавати.

Мата Јовановић. Ово питање које одузима половину часа времена, може бити предмет говора другом приликом, а сад никако. С тога не треба око овога губити време.

Никола Р. Поповић Ја сам хтео да кажем то исто што су неки казали. Овде је главна ствар да се реши у начелу хоће ли одбор да вотира ову суму. О начелу како де се изврши остаје даљој будућности па ће се дати стручним људима на штудију и тек после претресати. С тога је ово сад бесплодно што говоримо. У колико сам могао разумети говоре појединих говорника у одбору, ни сам видео ни једног да је у начелу противан, да се ова цифра стави у буџет на одржање калдрме и мислим да треба то одмах одобрити (Врло добро).

Председник. Усваја ли одбор ову позицију? (Усваја) Чујте даље.

„На регулисање и улепшавање улица 10000 дин.“

Стева Чађевић. Ја би господо ову цифру за сад сасвим изоставио, па би после свршетка претреса буџета то ставио на дневни ред за регулисање вароши Београда.

Ми смо регулациони план поцепали прилично. Немати извор за покриће издатака око регулисања по плану значи толико исто, колико и немати план. Мени изгледа, да је ова позиција по све мала, и мислим да треба установити једну нову дажбину за регулисање вароши Београда. Шта је то 10 хиљ. динара. То је само неколико квадратних метара улице Васе Чарапића па више ништа.

Никола Р. Поповић. Комисија буџетска кад је ставила ову нову позицију имала је на уму, да у вароши Београду стоји један регулациони фонд, који је дужан да регулише и улепшава улице у шанцу. Ових 10 хиљада дин. комисија је ставила да се ван шанца поједина мала места, која сметају регулисању. То општина до сад није имала и сад може се говорити само о томе, да ли је сума одређена мала али није. Ја мислим да је за сад ово сума довољна и кад до године дође и закон о подизању грађевина, онда се може другче одредити.

Стеван Чађевић. Регулисање у шанцу

из регулационог фонда, то је свршено. У једној прилици г. управник управе фондова казао је, да регулациони фонд нема више од 150 хиљ. динара.

Из регулационог фонда регулишу се у у границама оних линија, које је министар утврдио. Ми смо тај план изменили и заиста потребно је да се по тој ствари бар колико толико уреди. Оних 10 хиљ. је толико, колико једна кап у мору. Што се позива г. Никола на грађевински закон. Тај закон ће бити врло тежак за општину, јер ће и најмању стопу морати накнађавати чим се чије земљиште регулише, а неће бити као до сад, да недобије накнаду, кад се регулациони план улепшава.

С тога ја велим, да се поразговоримо о новим изворима, који ће нам дати већу суму за реглисање Београда, а овако како се предлаже, Београд неће моћи ни да се макне. Ето у доњој Јовановој улици стоји шанац и сви чекају да се то дигне па не може што нема ко да плати. Људи се жале па ништа, и тај шанац и из санитетких обзира има прилике да се мора исплатити.

Мата Јовановић. Ја незнам какав је план комисија буџетска имала кад је оволику цифру одредила на ову цељ; али замишљам да ни она није могла мислити, да се с том цифром може да изведе регулисање.

Господо, мислим да ће општина у скоро морати наћи један милион динара, па да изврши оно, што је у регулационом плану пројектирано.

Држим да оставимо ову суму колика је, за мање ситне ствари, али да се овим може извршити регулација, то нико није ни замишљао.

Председник. Г. Никола је већ напоменуо, да је ово за мале ствари. Н. пр. у Савској улици регулисано је једно место и процењено 400 дин. То је ситница и због ње не треба све трпити. Ето за такве ствари је комисија мислила.

О извршењу регулационог плана сасвим стоји оно, што је казао г. Чаљевић и г. Мата. Молим вас да ово сршимо. Усвајали се ова цифра? (усваја).

Љ. Јовановић. Добро би било да се мете у буџет већа сума јер у зетској улици већ подижу људи грађење и нужно је да се отвори улица што држава неће да чини већ општина. И код мале пиваре има да се узме оно место нок. Наума Николића а за тим и у Милетиној улици.

Председник. И буџетска комисија зна да има много потреба варошких. Она је мислила о намирењу редовних ситнијих потреба а о тим вели и тежим нека и одбор промисли како да се задовоље и кад за то стави нужна средства.

С. Ј. Чаљевић. Мислим да би овде могли да ставимо цифру од 50.000 дин. ако буџет дозволи.

Председник. Бојећи се да би се због ових повећаних расхода показао дефицит 1892 год. боље је да остане ова предложена сума па ако буде могуће дати касније више, да ће се.

Усвајате ли ово? (усвајамо).

Мата Јовановић. Има једна потреба општинска за коју је одбор у начелу решио да ће је у овој години и у најкраћем времену извршити позиција за извршење тих радова изгледа ми да би овде најзгодније могла да се уврсти. Господо, ви се сећате да сте изабрали једну комисију која је радила на пројекту о уређењу тргова и та комисија одредила је да се један део боље, онај око мале пијаце и Поповића млина наспе, те да би нас томе насутом простору могли колико толико да концентришемо трговину.

Ја мислим да је овом приликом место да се производи о томе и да се стави нужна позиција у буџет. Ако ми оставимо насипање случају, како се сад ради када појединци грађани изручују ту ђубре, онда ће то трајати годинама а насуће се само ђубре, међутим потреба је да се то што пре изврши и ако је могуће без ђубрета. Општина је пропустила једну згодну прилику коју је могла употребити ради насипања овог дела баре. Та је била онда кад је држава односно предузимач насипао онај део баре који је био потребан за проширење железничке станице. Том приликом могла је општина да поради код министарства грађевина да нам учини олакшицу те да железничка дирекција наспе и онај део баре који је нама потребан.

Кад то није учињено у своје време када се могло све јевтиније извршити онда дозволите бар сада кредит од 15—20 хиљада динара за насипање.

М. Марковић. Ово је врло важна ствар за општину и ми не бисмо имали у начелу шта против њега само ја држим да овде у буџету не би било места тој позицији која је за ванредну потребу и која ће се само једанпут појавити и не више. Мислим да ово треба изнети засебно на решење у Марту или Фебруару, као времену када ће железница имати мање рада но сад кад се бави провозом хране на светске пијаце. То је једно. А друго је што ми за овај посао не можемо да одредимо тачно суму; то би могли да определимо тек после споразума с управом железнице о цени подвоза и народне снаге. О овоме дакле не би требали да водимо дебату него да ову потребу као ванредну, подмиримо доцније ванредним кредитом јер доиста ово је једна од важних потреба општинских.

Ст. Чаљевић. Господо, ја мислим да се сада нарочито у овој години неће то у буџет, да је излишно, а ако општина мисли да одкопава до године извесне улице она ће и то насипање баре моћи да изврши у једно исто доба. Док она спусти крај Миланову и Фрушкогорску улицу, ја рачунам да ће те две квадратуре приличну квадратуру у бари покрити на месту где се намерава направити просторија за трг, а што би још остало ненасуто, лако је решити да се и то наспе. Ја држим да се оба рада могу довести у везу и тада ћемо имати и бару насуту и калдрму уређену. Мислим да је таква једна позиција сасвим излишна.

Мата Јовановић. Ја знам да у буџет улазе позиције које су сталне али које су сталне за дотичну годину. Позиција ова коју ја предлажем за идућу годину веома је потребна и њој је место у буџету за идућу годину. Свршимо ли ми посао позиција отпада. Камо лепе среће, господо, да је општински одбор у своје време био увиђаван те да је стално одредио једну цифру па би се из те могао платити и предузимач и откуп шина, вагона и локомотиве ако би био потребан откуп иначе насипање. Тако би до сад било свршено насипање целе баре а не само једнога дела и много јефтиније. Овако ће нас скупље стати и трајаће неколико година.

Г. Чаљевић рече да би се то могло насути откопавањем Фрушкогорске улице; то је она улица која иде од г. Протића Милосава к лудници. Ако и дође у скоро ред да се та улица спушта по нивелацији, изнешена земља не би требала да се носи чак на крај баре него онде близу за насипање баре око краљеве вешернице. Дакле не би се могло учинити оно што г. Чаљевић мисли.

Ја поново молим да се отвори један кредит на ову цељ и да се одма чини корак код железнице за превлачење и да се размисли да ли да се пуни сва бара или један део итд.

Председник. Држим да је ово врло лепа мисао и ја примам то као предлог да радим са дирекцијом и да учиним шта треба.

Стеван Чаљевић. Ако ми у 892 г. намеравамо да калдрмишемо крај Миланову улицу од „Лондона“ до „цариградске“ улице, то ће изнети приличка квадратура и онда ће се задовољити потреба.

Председник. Сад да усвојимо ово у буџету, а о предлогу г. Матином радиће се даље.

Усваја ли одбор ову позицију? (Усваја)

Изволте даље.

Набавка коњских возова 9000 дин.

Ову је позицију комисија изменила што налази да треба заменити ту партију са товарним коњским колима и то са 4—5 возова коњских у место воловских кола.

Ово вам износим ради објашњења. Комисија држи, да ће се послови овако много брже вршити и са мање возова. Сем тога товарна кола, која ће те тешке послове вршити морају добити извесан облик какав ће имати точак и т. д. то је у главном руководило комисију. Сад више је да цените и решење донесете. У осталом буџетска комисија мисли да ће одређењем каква морају бити теретна кола, бити у једно исто време и пример и за приватне грађане

Филип Васиљевић. Ово је лепо што је комисија казала да треба укинути. Ништа то не мења ствар, што ће се те шине метнути на ова иста рабацијска кола јер других издатака нема.

Друго комисија вели, да коњска кола боље врше послове и брже и тако је и у другим земљама, али она треба да зна, да су тамо равнице, а овде има места где коњска кола не могу да сврше теретне возове. Н. пр. ја сам ономад видио, гди се воловска кола товаре блатом, а на коњска кола то, не може. Кад се са коњима вуку теретна кола, па се стане да се истоварује, онда су коњи знојави и одмах се ухвате, а код волова то немари. После једна коњска запрега од два коња кошта 100 дук. и кад се коњи покваре учиниће се грозна штета. Пар волова пак кошта 20 дук. и служи за 10 год. најпосле 10 год. опет се може да прода за исту цену.

У корист општине велим да треба да остану волови.

Председник. Ради објашњења молим. Има места, да се о томе размисли, јер морате признати и сами, да су коњи скупљи него волови.

Што се тиче осталога ми као што видите смањујемо број волова на 1—5 коња и тако ће се у томе изравњати трошкови а међутим постићиће се она жеља комисије, да се послови брже врше. Верујте да то споро рађење чини много, те се на вршење других послова чека.

Има доиста и оне бојазни што је г. Филип изменуо, како ће кочијаш чувати

коње, али наравно та брига мора да се претвори у наше старање те да се добро чувају.

Филип Васиљевић. Ако мислите да с коњима вучете шљунак из Топчидера, то се варате. Кад то вршите коњима, они се ознојe и док се шљунак стовари они онако ознојени заладе, и кад видите сутра они ухваћени. То код волова не бива, јер су они издржљивији.

Стеван Чађевић. О томе заиста има места и да се промисли, јер волови ма како да су изнурени, за кратко време могу се поправити и после — продати за исту цену што су и купљени и тако нема никакве штете — са коњима већ тако не може — бити, јер коњ чим се поквари продаје се буд за што и тако можемо се грдно оштетити. С тога молим, да одобримо за сад цифру, а после нека се или једна комисија или ко други промисли о начину вршења тих послова

Председник. То је повећање ове цифре дошло отуда, што је одбор накнадно дао кредит за набавку волујских возова. Ми смо желели да се то сад замени. Сад је на вас да одобрите.

Мата Јовановић. Баш с тога што смо ми нарочито кредит одобрили за набавку неких воловских кола ја мислим да ми имамо један инвентар који кошта повише и као што се види ми смо прошле године потрошили 7000 дин. и сад на један пут трошити тај инвентар на заменити новим налазим да би то било бескућнички. Ја дакле, налазим да је неумесно мењати цео систем и ја би оставио ову позицију да се идући пут реши међу тим да нам се јави колико имамо кола.

Председник. Ја сам у стању да вам сад кажем колико имамо воловских возова. Има их 7. С њих 7 врши се посао. Буџетска комисија размишљала је о пословима који се имају колима свршавати па је нашла да би возове воловске требало заменити коњским, као што их имамо код пожарне чете. Што се ове партије тиче, она је по објашњењу које сада чух од књиговође, намењена не само на набавку возова, но и на набавку хране за стоку на набавку стоке, на плаћање рабација и кочијаша итд. и према томе имала би да гласи: „на плаћање рабација и кочијаша, на набавку возова и стоке, на исплату сточне хране итд.“

Ник. Р. Поповић. Буџетска комисија кад је ову суму пројектовала, она је у начелу решила да општина напусти досадање воловске возове. Што је предложена овде цифра од 9000 дин. то није са тога што ће се учинити промена возова него за то што комисија намерава да у идућој години — ако се прими ово што она предлаже — направи једна кола с широким точковима која ће служити као мустра за ове остале рабације и кочијаше. У вароши Београду не може бити точкова с 5 и по сантиметра који нам кваре калдрму. То морамо забранити за будуће. Ради тога и мислимо да направимо кола која ће служити за мустру према којој се морају градити кола за терете и лака.

У осталом лепо је председник објаснио: да овај кредит не служи само за оно што је означено већ и за оно што је он напоменуо.

Што је изишла сума издатака 9000 дин то је с тога што је комисија обухватила све радове и све исплате желећи да то достигне до конца године те да се неморају тражити накнадни кредити.

Међутим и кад се вотира цифра од 9000 дин. то не значи да се она мора потрошити него ће се потрошити оно што треба а остатак ће се показати као уштеда. На тај начин дакле није потребно погађати се око тога колика ће да буде ова сума.

За то бих молио да се реши у начелу: хоћемо ли ми у општини београдској, у престоници српској да трпимо и даље воловске возове или ћемо их заменити коњским а после да решимо о самој суми одобравамо ли је или не.

Што каже г. Мата да није вођена брига о инвентару, то не стоји; чак је вођена брига и о оне 4 чивије на колима да ли их има а о већим деловима још већа. Да нисмо водили рачуна не би нам ствари овако испале.

Мата Јовановић. Ја сам мало пре нагласио па и сад понављам да општина београдска мора имати воловску запрегу. Г. Никола вели да наплатци на општинским колима немају више од 5 см. Ја писам мерио те наплатке и не знам је су ли тако узани, али се сећам да смо недавно решили да се направи не знам колики број кола и изабрали смо комисију у којој су Шток и ја, која ће да пројектује ширину наплатака и та кола треба да су набављена те да се по њима граде кола у Београду. Ако дакле то није извршено онда је за сажалење — јер није извршена одборска одлука. Дакле ми смо решили да кола буду по прописима па ваљда су таква и направљена. Но с обзиром на наше прилике, ја налазим да се не можемо ограничити само на коњске возове нити да се њима могу вршити сви послови у општини. Има послова где се може корисно употребити коњска а где опет воловска запрега. Сем тога руковање с воловском запрегом много је лакше него коњском а волови се лакше одрже и при лошијој послузи него коњи. На коње мора бити обраћена далеко већа пажња.

Ја понављам: непалазим могућности да се воловска запрега шкартира него је морамо поставити а ако је потребна и коњска нека се и она узме.

Ви у осталом видите да сви индустријалци у Београду имају поред коњске и воловску запрегу, што значи да је и једна и друга потребна.

Председник. Ја ћу ово питање да ставим на решење. Ко је за то да се прими предлог комисије, гласаће — за, а које да остане по старом, тај ће гласати против.

Гласало је 11 против а 7 за.

Седница закључена.

Држан 24. Новембра 1891. године у Београду.

Почетак у 10 и по час. пре подне.

Председавао председник општине г. Милован Р. Маринковић.

Председник. Изволте саслушати протокол прошлог састанка.

Секретар прочнта (прима се).

Књиговођа чита продужење буџета, и то:

За фонд умрлих чиновника општинских 1000 дин.

Председник. Да би чиновништво општине могло сав свој труд и сав свој живот да посвети интересима општине, ми смо мислили да смо дужни да га колико је могуће осигурамо. Ви знате да су званичници општине саставили једно удружење, које има задаћу да положај званичника чланова удружења осигура на форму осигурања чиновничких. У општини београдској има доста особља које је у удружењу и ја држим да је општина дужна да то удружење помогне тиме: што ће да му даје од године на годину извесну потпору у тежњи да се том потпором и сопственим улозима чиновника општинских осигура њихов положај те да не падају на терет општини на случај какав. Као год што чиновници државни улажу на и примају месечну потпору у извесним приликама, тако би хтели и општински чиновници да уреде њихов фонд. Ова сума коју буџетска комисија предлаже да се у буџет стави, неће се издавати док се не види да ли ће фонд моћи да се оснује и да живи.

Са ових разлога ја мислим да ћете одобрити ову суму. (Одобравамо.)

Милан Капетановић. Ја бих имао да замолим одбор за још једну малену потпору. Познато вам је да на великој школи има један фонд за потпомагање сиротних великошколаца Да сиротиње на великој школи има довољно, мислим да није потребно ни да вам спомињем а камо ли доказујем. Њих има око 3—4 од целокупног броја. Да је сиротиња узрок врло неповољним здравственим приликама код њих и да је то врло тежак положај — учити и немати средстава, и то вам је, господо одборници, без сумње познато. Са тога се то друштво обратило апелом на све општине и на све дарежљивије појединце да му притеку у помоћ те да оно опет може чинити помоћ сиротним ђацима, да им може давати стан уљудан те да се не потуцају по њумезима и своје здравље руше, а да им по могућству даје и храну да не гладују.

Ради те племените цељи ради које је друштво образовано ја вас молим да дозволите да се прочита писмо управе друштва управљено на председништво да помоћ на за тим одобрава помоћ од 500 дин. за овај фонд. (Прима се).

Председник. Дозволите да се пре ваше одлуке прочита писмо које је преседништво добило од друштва на онда решите ствар.

Секретар прочита молбу за помоћ.

М. Капетановић. Ја мислим да би требала помоћ да се одреди стално као ова потпора друштву Св. Саве и др. Бар данашњи одбор треба да то стави.

Радешко Драговић. После разлога г. Капетановићевих немам шта више да кажем до што бих желио да се цифра од 500 на 600 дин. повећа. Кад дајемо оволику помоћ друштву Св. Саве које помашу и сви родољуби и сва Србија, право је да и на ову хуманитарну цељ дамо шта било.

(свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 13. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 22. Марта 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

Пошто је хемијским испитивањем у државној лабараторији доказано, да лецедери фарбају колаче отровним бојама а неки опет трпају у воштане свеће разне састојке од мање вредности, но што је восак, то суд општине вароши Београда на основу чл. 36. т. 6. закона о општинама наређује: да лецедери у будуће не фарбају колаче са отровним бојама, а тако исто да у свеће не смеју давати других састојака, но да их праве из чистог воска.

Ко противно овој наредби поступи казниће се према према § 382. крив закона.

Од суда општ. вар. Београда АБр. 5320. 19 Марта 1892. године.

НАРЕДБА

Пошто наступају топлији дани, то у интересу здравља овдашњег грађанства, суд општине вар. Београда наређује:

да се улице чисте 3 пута недељно и то у вече после 9 сати а у јутру до 6 часова. Пре чишћења морају се улице поливати водом, да се не би прашина дизала.

Позива се грађанство да се строго ове наредбе придржава. Непослушне казниће на основу § 330. и 326. кривичног закона.

Од суда општине вароши Београда АБр. 5321 19. Марта 1892 године.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

15. РЕДОВНИ САСТАНАК

27. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, били од чланова суда: г. г, Јов. Антонијевић и Ј. Илић; од чланова одбора: г. г. Н. Х. Поповић, Љ. Јовановић, Др. М. Т. Леко, А. Ј. Одавић, Др. Радовановић, М. Трифковић, С. Боторић, В. Неранџић, К. Петровић, М. М. Ђорић, М. М. Ђорђевић, В. Ж. Нешић, Н. Р. Поповић, К. Д. Главинић, Др. Алкалај, В. С. Новаковић, Н. Вулковић, Л. Дашковић, М. Капетановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 24. Фебруара 1892. год. и у одлуци бр. 144. учињена је допуна, да се из одобреног накнадног кредита у 80.000 дин. има спровести вода и у доњи и у горњи град београдски.

У одлуци бр. 147 да није предлагано, да се на место г. Др. Пачуа изабере други него да се само допуни повереништво, као и да томе повереништву буде члан и Др. Мил. Радовановић одборник.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар Београд АБр. 4092, 4093, 4070, 4091, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Радован Филиповић и Љубомир Милошевић непознати; да је Милица ж. Лазе Стефановића доброг владања, а сиротног имовног стања; да му је Јелисавета Лас непозната; но да суд обрати пажњу управи вар. Београда на њу као окривљену за саучешће у побацивању ванбрачне деце; да управа општинске трошарине пошље одбору податке о Стевану Бугарском њеном служитељу.

III.

Одборник г. Светозар Боторић интерпелише председништво, због хрђавог сена, што се за општинску стоку набавља.

Председник је изјавио, да ће у идућој одборској седници на ово одговорити и опширан извештај поднети о овој ствари.

IV.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 285. држане 27. Фебруара 1892. год. за израду 93 коњских и 134 воловских кола за комору на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању примедаба коларских мајстора, учињених на услове прописане за ову набавку, — одбор је одлучио, да се распише друга лицитација, а погодбе да се поправе према примедбама мајсторским с тим, да се израда ових кола може и на мање партије појединима уступити.

Погодбе за ову набавку да поправи и допуни одборско повереништво, коме да су чланови г. г. Ник. Вулковић, Мил. М. Ђорић, одборници и Милош Обркнежевић ковач.

V.

Председништво износи одбору на решење извештај одборског повереништва за назив и нумерисање улица београдских.

По прочитању тога извештаја одбор је у начелу примио, и да се фишекциска улица од сада зове смедеревска.

16. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

1. Марта 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, присуствовали чланови суда: г.г. Јов. Илић и Дим. Вељковић, кмет. помоћници: г.г. Коста Чупић и М. П. Тодоровић; чланови одбора: г.г. Ф. Васиљевић, Јов. Христић, И. Петровић, С. Вељановић, Ј. Вуровић, Л. Радоњић, М. Трифковић, К. Б. Михајловић, Р. Драговић, М. Петровић, И. Ђорђевић, С. Боторић, В. Ж. Нешић, Др. М. Т. Леко, М. Ђорић, Н. Х. Поповић, М. Велизарић, Н. Р. Поповић, Др. Радовановић, М. Капетановић, М. Д. Банковић, М. Ђорђевић, Св. Ристић, А. Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Фебруара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Никола Х. Поповић пита зашто је сазвата седница данас, кад је решено, да се редовне седнице сазивају сваког четвртка, а вапредне понедељником. Предлаже, да се од сада води тачан списак ствари за одбор и ставља одборницима на углед.

На ово питање председник је одговорио, да је ова седница сазвата због хитних ствари а и што има доста предмета за решење. Односно списка учиниће се по предлогу.

III.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 275, држане 26. Фебруара 1892. год. за набавку 465 кола од ливеног гвожђа, одбор је решио, да се ова лицитација одбаци и распише друга а да се инжињерско оделење на неколико места извести о цени ових кола.

IV.

Одборник г. Никола Х. Поповић изјављује, да поклања општини београдској неколико комада кола од ливеног гвожђа.

Одбор је примио овај поклон са благодарношћу.

V.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 274, држане 26. Фебруара 1892. год. за набавку 4000 кв. метара тротоарских плоча, на којој није било ни једног лицитанта, одбор је решио да се распише друга лицитација.

VI.

По прочитању протокола уже лицитације ГБр. 279. држане 27. Фебруара 1892. год. за грађење калдрме на палилулском тргу за везу болничке са ратарском улицом, одбор је решио, да се грађење калдрме на палилулском тргу за везу болничке са ратарском улицом уступи Кости Трпковићу овд. по цени и то:

За израду коловоза по два динара и педесет и седам пара од кв. метра и за израду тротоара по два динара и осамнаест пара по кв. метру.

VII.

Одборник г. Никола Х. Поповић пита, зашто закупац за вађење и продавање песка са обале савске и дунавске наплаћује аренду и од песка што се са стране доноси и у Београд уноси кад на то права нема.

По саслушању овога, одбор је препоручио суду да забрани закупцу да наплаћује аренду за песак што се са стране доноси у Београд.

VIII.

Одборско повереништво изабрато, ради проучавања питања о поправци зграде општинске подноси свој извештај.

По прочитању тога извештаја ГБр. 277. одбор је решио, да се исти у свему прими и да инжижерско оделење по истоме изради детаљан план и предрачун за предложене оправе и доправке.

IX.

Председник износи одбору на решење молбу Руже Табаковића, бивше концесионарке за чишћење варошких нужаца, којом моли, да јој се врате 12 комада српских лутриских лозова, што је у кауцију положила, а што је суд општински

задржао за нетачно испуњење уговора и већ одредио продају истих за 2. Март 1892. год.

По прочитању те молбе СБр. 3728, одбор је одлучио, да се продаја ових лозова одложи и да се из акта види, да ли је општина претрпила штету са раскинутог уговора па ако је било штете да се изнесе одбору на решење, а ако није, да суд врати молитељки лозове као милостињу.

X.

Председник износи одбору на решење питање о подизању зграде за првостепени суд за вар. Београд и зграде за апсане тога суда.

По прочитању свију акта, што су по овоме предмету примљени од Управе вар. Београда АБр. 4128 и 4052 одбор је одлучио, да оба ова питања проучи нарочито одборско повереништво и поднесе одбору извештај на решење. За поверенике изабрати су г. г. Др. Милан Радовановић Милан Капетановић Ђока Новаковић, одборници, председник првостепеног вар. суда и општински инжињер.

О овој одлуци известити и управу вар. Београда.

XI.

Председник извештава одбор, да је општина београдска приликом зидања трошаринских стражара заузела приватна земљишта.

Тако је заузето земљиште Савке Ж. Јеврема Станимировића, која није задовољна с учињеном проценом.

По прочитању њеног акта АБр. 2340 и мишљења општ. правозаступника одбор је решио, да се сва ова земљишта процене помоћу изабраних вештака од стране општине и сопственика земљишта и исплате из касе општинске трошарине.

XII.

Председник извештава одбор да је државни савет као стални окружни одбор за вар. Београд одобрио буџет општински за ову годину сем позиције прихода од 180.000 дин. од 20% пореза општинског, пошто нема зборског одобрења за ово

По прочитању тога акта АБр. 673 одбор је решио, да се сазове збор 22. Марта 1892. год. за одобрење двадесет и осам од сто пореза који се има употребити:

а., за ову 1892. год. да се 20% пореза употреби на подмирење редовних издатака општинских, као што је буџетом предвиђено;

б., 8% да се покупи за друго полугође ове године и да се употреби на откупљивање имања ван рејона варошког

в., у 1893 и осталим годинама, да се цео порез од 28% употреби на откупљивање имања ван рејона варошког, и на пошумљивање овог земљишта.

г., порез овај од 28% прикупљаће се сваке године и употребљаваће се на одређене сврхе све донде, док потребе буде;

д., да се изабере стално повереништво, које ће руковати откупљивањем ових зграда и земљишта и пошумивањем истог.

XIII.

Повереништво, изабрато за проучавање питања о набавци жељезнице за насипање земљом, подноси свој извештај.

По прочитању тог извештаја ГБр. 137, одбор је решио, да се овај извештај у свему прими с тим, да исто повереништво проучи и понуду Милорада Карамарковића о откупу његове жељезнице за насипање. Да ово повереништво преко својих изасланика на лицу места, прегледа ову жељезницу и поднесе одбору извештај. Трошак око овога да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Правни темат. На Великој Школи за слушаоце правног факултета расписан је овај темат:

„1. Теориски поглед на постанак, нужност, појам, позив и социјални значај општине. као главног или основног облика самоуправе, разлике и одношаји између општине и државе у опште. као и узајамна права и дужности, која отуд потичу; главна обележја, која у погледу на ове одношаје важе по енглеском, француском и немачком типу система општинске самоуправе са погледом на општинску самоуправу и њезин историјски развој у Словена и Срба.

2. Каквих самоуправних облика има још поред општинске самоуправе? и

3. Главне одредбе које важе данас у Краљевини Србији о устројству општина и о њезиним одношајима с једне стране на спрам државе а с друге стране на спрам усвојене окружне и среске самоуправе и упоредна оцена ових одношаја с теориске стране."

Желети је да наши правници с Велике Школе озбиљно проуче и реше овај постављени темат. Надати се, да ће ово питање из административног права, више снага ангажовати, јер је облик општинске самоуправе признат за најбољи.

—

Нађени кључеви. На калимегдану нађена су четир кључа за разне браве. Сва су четири везана жутим ланцем. Сопственик нека се јави уредништву ових новина.

—

Збор. Данас је збор за одобравање пореза од 28%. Гласање ће се вршити по квартовима као обично, а почиње у 8 часова у јутру. Ко буде за предлог општине гласаће „за", а сви остали „против".

—

Јавно предавање. И сада обраћамо пажњу својим читаоцима, да ће у среду 25 ов. м. на Благовести по подне у 4 сах. бити јавно предавање у сали Велике Школе. Говорити ће г. Воја. В. Рашић, правник, а тему је је узео из новије грчке историје: Грчки устанак 1821 год. и смрт хероја ђакона Атанасија и песника лорда Бајрона. Како се ово предавање баш држи данас, када је потребно да се што боље упознамо са светлом и јуначком историјом грчкога народа који је до скора делио исту судбину као и ми, и како ће се овом приликом изнети и све што је пређе рађено на савезу Србије и Грчке, — то и сада препоручујемо ово предавање. На дан два пре самог предавања изложиће се и слике неких знатнијих грчких јунака из овога доба. Улазнице од особе стају пола динара, а могу се добити у књижарницама г. г. Андре Пурића и Петра Ђурчића.

—

Општински порез. У једном делу престоничке штампе неоправдано је нападнута

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ

Завод за васпитање српске сирочади

ИЗВЕШТАЈ УПРАВЕ

О СВОМЕ РАДУ У 1891. ГОДИНИ

ГОДИНА ДВАНАЕСТА

(Наставак)

Г. Андра Николић, министар просвете, коме је несрећна гушобоља покосила све четворо златне дечице и у великом јаду своме сетио се Дома Сиротне деце. Туга и жалост која је задесила г. Николића огромна је. Цела престоница и сваки родитељ, који је имао од срца порода, живо је делио тако велику и необичну тугу. И у тој грдној несрећи сетио се г. Николић српске сирочади и даровао им је 100 динара за покој душе своје добре дечице: Божидара, Милутина, Бранка и Катарине.

Управа сматра за дужност да се захвали свима овим добрим људима, који дељећи сиротињи на овако племенит начин, уздижу милостињу до највишега милосрђа, уздижу себе над обичним људима и чине да у нас престане „дељење" по гробљу, које често више саблажњава но што добро чини.

Нека би дао Господ, да сви ови добри људи нађу утехе у своме тешкоме болу. Српска сирочад којима је њихово милосрђе притекло у помоћ, вазда ће се молити Богу за своје добротворе, који се њих сећају у часовима тешке туге.

Умрлим добротворима управа је према чл. 24. Уредбе 18. Маја пр. одлила свечани парастос, на коме су присуствовали сродници умрлих чланова Управе, сви друштвени питомци, и многи одлични људи, који цене доброчинства учињена нашој доброј деци.

IX. Довршење Дома

У понедеоник 18. Маја 1887. године ударио је Краљ Милан темељ првоме Дому за сирочад у Србији. Благодарећи доброти ђенерала г. Саве Грујића, који је као министар иностраних дела учинио да је Друштво 20. Новембра 1889. године добило 24.000 динара, Дом је 1890. проширен. Али дом још није довршен. Основни целокупни план није изведен. Међу тим, управи се јављају из свију крајева наше отаџбине многа сирочад. Рекли би, да је грехота затварати им врата. Али у Дому места нема. Сваки кутић је попуњен и заузет.

Дом сиротне деце треба довршити.

Управа је дубоко уверена да је то најпреча потреба. С тога је она још у Септембру 1891. године чинила кораке, те да се скупе прилози за довршење Дома. На томе је управа живо радила 5 месеци. Она је у овом тешком али племенитом послу, нашла необичне готовости и потпоре у садање владе Његовог Величанства. Непосредно су друштву учинили велике доброте Министар унутрашњих дела г. Јован Ђаја и начальник истога министарства г. Стојан М. Протић.

Одзив, што је Управа добила из Србије даје нам наде, да ће српско милосрђе у 1892. години довршити једини дом за српску сирочад. До 20. Јануара 1892. године дошло је Управи на име довршења Дома око 6.000 динара, а још толика је сума пријављена.

Све ово кураж управу, да, позивајући Бога у помоћ, надајући се у њега, тог највећег и најмилостивијег заштитника сиротиње, предложи главноме скупу, да се у 1892. години Дом сиротне деце доврши; и да се за то довршење може из капитала утрошити 15 до 20.000 динара. Пошто се дом доврши биће у њему места за 150 питомаца.

Сличан предлог учинила је Управа у 1887. години када је у каси било само 28.000 динара.

и престављена радња општине београдске о купљењу приреза од 28%, за који ће данас грађани дати гласа. Пошто се права намера општине износи јасно и разговетно, у прогласу, који је по вароши растуран пре неколико дана, то сматрамо за своју дужност, да упознамо своје читаоце с тим прогласом. Проглас гласи:

Београђани!

Суд београдске општине позвао вас је да гласате 22 Марта. ове године за општински прирез од 28%, који се има употребити на уређење, развитак и унапређење престонице.

На тај позив један део престоничке штампе („Нови Лист“ и „Мале Новине“) тражи да не гласате за тај прирез наводећи: „да се хоће на грађане да удари једна **нова** теретна дација“.

Није истина да је овај прирез нов. Он је прикупљан од грађана у свима ранијим годинама па и у последњој 1891 години. Загледајте у ваше пореске књижице па ће те се уверити сами о томе.

Општински суд и одбор ставили су и ове 1892. године у буџет прирез општински као што се то чинило сваке пређашње године. Тако направљен буџет послан је Државном Савету на одобрење. Државни је Савет одобрио буџет **наређујући** да се прирез изнесе општинском збору на решење.

Београђани! Садашњи представници Београда нашли су и мисле да треба обележене границе (рејон) наше вароши утврдити да су непомичне. То је потребно за то, да би се испуниле и населиле празне просторије на Врачару, Сави и Дунаву. Београд не треба да се шири према Мокром Лугу и Мријеву већ на оним странама где је постојао и у стара времена.

Представници Београда — садашњи кметови и општинари — мисле да је праведно дати накнаду оним грађанима који се налазе са својим кућама ван рејона.

Давањем накнаде даће се могућност тим грађанима да се настане у самој вароши, а тиме ће се попунити и заузети оне празне варошке просторије што се налазе у рејону.

Општинари београдски мисле да не треба дозвољавати да се образују **предграђа** у Београду све дотле, док се не населе и не попуне оне празне просторије на Врачару, Сави и Дунаву. Кад се те просторије зазиму и попуне — то ће бити ваљада после 50 година — нека се будући општинари побрину о образовању предграђа. У садашњим приликама предграђа су са свим непотребна за Београд.

Београђани! Београд, по последњем бројању, има око 60.000 душа, а на његовом варошком земљишту могло би становати на 300.000 душа према поређењу са великим варошима у других народа.

Да би могли уживати сви грађани равномерно благодети од разних општинских установа: калдрме, осветљења, водовода итд. — треба да живе ближе један другом. Раштрканост чини те општина не може да направи калдрму у свакој улици јер је калдрма скупа грађевина за велике просторије. Раштрканост чини те општина није у стању да даде осветљење свакој улици јер је и оно скупо за велику и празну просторију. То вреди за водовод и све остале општинске установе нпр. школе, болнице и т. д.

Београђани! Не може се рећи да су лоше побуде садашњих представника општинских, кад раде на приближавању грађана и подмирењу њихових важних потреба за живот. Камо лепе среће да се отпочело радити у том правцу пре 20 година! Неби било данас ни Енглезовца ни Новог Селишта већ би били насељени Врачар, Савски и Дунавски крај.

Поред толиких великих послова за унапређење Београда, које извршује садашња општинска управа, — није јој без невоље, што мора да се бави и сасељавањем оних грађана који живе ван рејона варошког. Њој долазе баш ти грађани сваки дан са молбама да подижу разне грађевине или да оправљају садашње, а то не може да им се одобрава на основу закона о варошком рејону. То изазива грађане на преступе те им се грађевине морају рушити ако их подижу без одобрења.

Грађани! Да се учини крај невољама обостраним, одобрите прирез ради давања накнаде грађанима и ради сасељавања у варош. Они сиромашни грађани — а већином су такви — који живе ван рејона пропадају из дана у дан само за то, што им се не може одобрити да подижу зграде нове нити да старе оправљају.

Има сплеткаша, који их наговарају да се противе прирезу из страха да им се неће дати довољна накнада. То је бесавесна сплетка, ради које треба презирати сплеткаше.

Београђани! Кад се могло одобравати да се прирез општински узима од грађана и троши, за толико година, на издржавање општинских чиновника, — треба одобрити тај прирез и сада кад се има утрошити на унапређење и развитак Београда. У том унапређењу има користи сваки грађанин био сопственик или не био. Раденици, надничари и други посленици брже ће доћи и лакше ће наћи посла, кад не буду принуђени по злу времену потуцати се кроз каљаве и неосветљене улице док доспеју својим сиромашним становима на одморак и опорављење. Сопственици или газде имаће интереса да подигну лепе зграде за станове, кад знају да им неће остати празни као што се сада дешава.

Дођите на збор сви и гласајте за предложени прирез! Гласањем за прирез помоћи ћете и себе и Београд.

„Прегаоцу Бог даје махове“, — вели народна пословица.

Г. Др-у Марку Т. Леку
(III. одговор)

Г. Марко је врло добро учинио, што је своју трећу серију примедаба изнео одма после мог II. одговора у прошлом броју. Бар су тако читаоци могли најбоље видити како г. Марко избегава да да одговара на тачно постављена питања, него се ограничава једино на парафразирање неких мојих речи са тенденцијом, да им смисао у неколико измени. Ево примера за то.

Објаснио сам да је поднесени уговор па и мене *први нашао* г. Марко и то на најбезобзирнији начин. Сваки ко правилно мисли зна, да ми је и право и дужност да се од тих напада браним и то на исти начин којим сам нападнут.

1. „Именима славних људи не можемо

И онда је, помоћу божјом и прилозима добрих људи, Друштво саградило први део Дома, исплатило предузимачу 31.000 динара, и у каси беше опет преко 26.000 динара. Надајмо се, да ће нас добри људи, људи, који имају срца и осећаја за оне, који до Бога нигде никога свога немају, потпомоћи, те да извршимо вољу Божију, а задатак нашега друштва.

Господ, који је до сад помагао, помоћиће и од сада. Њему слава, а велика хвала свима добрим људима!

X. Почасни чланови.

Као што напоменусмо г. Јован Ђаја мин. унутрашњих дела, г. Коста С. Таушановић, бив. министар народ е привреде, и г. Милован Р. Маринковић, председник београ. општине и г. Стојан М. Протић, начелник министарства, учинили су Друштву у 1891. год. велике доброте Они су својим ауторитетом допомогли, те друштву с врло много страна долазе прилози за довршење Дома сиротне деце. С тога Управа моли скуп да именовану господу на основу члана 7. правила изабере за почасне чланове друштва.

XI. Буџет за 1892.

На прошлом годишњем скупу Управа је обећала изнети на овом скупу буџет Друштва за 1892. годину.

Као што је напоменуто Управа мисли у 1892. години да доврши Дом. Тај посао биће готов око 1. Новембра 1892. год. Одмах после тога (пред зиму) Управа ће узети већи број питомаца.

Према свему томе година 1892. биће за друштво ванредна, и за њу се не може сада буџет правити. На управи је да гледа да што више добије, а што мање да троши. Она је имала од прошлогодишњег скупа овлашћења да из капитала (резервне касе) утроши 20.000 динара. Али она је сматрала за дужност да тек у крајњој нужди дирне у капитал. Благодарећи добрим људима који су се често сећали српске сирочади, Управа не само да у 1891. није ни динара утрошила од одобрених јој 20.000 динара, но је још капитал увећала са скоро 3.000 д. Да није било зле редње у Дому то би увећање било бар два пут веће.

Управа моли скуп, да за ову годину не тражи буџета, а кад буде Дом готов и пошто се стање с великим бројем деце доведе у ред, неће бити тешко саставити буџет.

Пред сам завршекак овога извештаја одбор општине београдске изволео је, на молбу Управе, одлучити: да се Дому Сиротне Деце даје редовна годишња помоћ у 2000 динара. Одборници општине београдске и њен председник г. Милован Р. Маринковић стекли су права на дубоку захвалност и признање од целога скупа и српске сирочади. Хвала им!

Према чл. 11. правила из одбора иступају г. Јов. Р. Калабић, г-ђе: Анка Недићка, Катарина Данићка, Стана Коларчетовица, Марија Ценићка.— Г. Милован Недељковић дао је оставку на чланство у Управи, због многих послова својих. Према томе скуп треба да изабере нових 6 чланова у Управу.

Бр: 1030.

16. фебруара 1892.
у Београду.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВЕ
Др. Ник. Ј. Петровић

ПОДПРЕДСЕДНИК
Јов. Р. Калабић

ПОСЛОВОЂА
Стев. М. Веселиновић

БЛАГАЈНИК
Ал. Богатинчевић

ЧЛАНОВИ УПРАВЕ:
Анка Недићка, Катарина Данићка, Стана Коларчетовица, Марија Ђ. Ценићка, Катарина М. Миловука, Мих. Валтровић, др. Милутин Поповић, Корнел Драшкоци, Коста Др. Ризнић и Таса Ђ. Миловановић.

(Свршиће се)

се заклањати и кад грешимо“ вели г. Марко — Бар мојим прошлим одговором може бити задовољан г. Марко, кад са му казао да ће у будуће бити он и његов пријатељ из Беча за мене најславнији људи Ја не знам шта би г. Марко хтео још више?

2. Што се тиче познаника у Лондону на ког упућује г. Марко, имам да кажем да је то његов обичај да научне податке добија преко својих познаника, па за то сам га и опоменуо да тим путем дозна како стоје интензитети гасног и ел. осветлења у Лондону. Најбоље би било, да па ту тачку г. Марко одговори онда, кад те податке добије

3. Реч „бар“ одиграла је своју улогу у „електротехничкој полемици г. Марка, и он нема шта више о њој да говори.

4. Код тачке 4. г. Марко назива „непажњом“ оно, што није све речи од главнијег значаја у својим примедбама истакао. — Да је г. Марко у опште био пажљивији у свему ономе што пише, многога чега не би било у овој полемици.

5. г. Марко вели, да му је сасвим нејасно оно што ја кажем, да се у дужим спроводницима више губи струје но у краћим. Кад сам у прошлом одговору навео математички образац; који показује и како се и колико се губи струје у спроводницима разних дружина Г. Марко у последњем свом одговору каже: „Није овде питање о губитку струје на дужим спроводницима у опште већ о количини тога губитка.“ Ако ово није шепртљање, онда не знам шта је. Бадава, математички су обрасци и сувише прецизни да би им г. Марко могао смисао искренути.

6. Члан 106 из франц. зак. навео сам једино као одговор на оне речи г. Марка које је он једном приликом рекао: „Кад сам прочитао чл. 53 уговора по предлогу, ја сам у почетку мислио да је то једна одредба, која је у опште и код других општина усвојена.“ Као што цитирани члан показује та је одредба заиста „у опште и код других страних општина усвојена“

7. Нећу да се радујем што одбор б. општине прелази преко „доброжелателних“ предлога и примедаба г. Маркових на дневни ред. Само г. Марко не треба да мисли да су све такве његове примедбе за усвајање.

8 Код тачке 8. ја сам само *констатовао* како је г. Марко *први изнео непоуздан* податак о Темишвару а не бацам кривицу на њега што је он извештај извесне комисије цитирао. Ово само показује како и сам г. Марко бар узгред износи, колико су његови подаци поуздани.

9. Г. Марко каже да су у Паризу, Бечу и Пешти чињене предходне студије о употреби воде за мотор и да се по свој прилици зна зашто су морали да одустану од употребе водене снаге. — Заиста се зна зашто се у свима тим а и многим другим приликама није могла вода употребити као мотор, и да има томе узрока. Ти узроци могу само непостојати, код трансмисијоног система г, Марка Лека и његовог уваженог техничара. Али је у исти мах и њихова кривица што нам га раније нису показали. Овако пак, у место на рачун општине да експериментишемо око Саве и Дунава, ми смо били тако слободни, да се користимо туђим искуством

10. Не замерам ја г. Марку што се он истиче за пријатеља општине јер држим да је то дужност свакога онога, који у овој општини живи. Али замерам г. Марку што држи, да је он већи пријатељ и од комисије и од целог одбора са председником, који његове примедбе нису могли, може бити и поред најбоље воље усвојити, јер налазе да за иста нису биле за усвајање.

Пошто дакле у свом последњем одговору г. Марко *није изнео никакав нов доказ у корист, онога што тврди* то држим да се ова полемика може сматрати као завршена још мојим прошлим одговором. Ово неколико речи што сам сада изнео, имају као што рекох за задатак, само да пара фразирање г. Марка унеколико исправе.

Ђ. М. Станојевић

ПОКЛИЧ

СРПСКИМ РОДОЉУБИМА.

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Бока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Бока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год. АБр. 4119.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пошто одбор општински у седници својој од 1. Марта тек. год. из законих узрока није одобрио лицитације за набавку 465 комада кола од ливеног гвожђа, и 4000 квадратних метара тротоарских плоча; то ће се за ове набавке у грађевинском оделењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеној пијаци, поново држати јавне усмене лицитиције и то:

I.

На дан 26. тек. мес. од 3 до 6 сати после подне за набавку ливеног кола. Кауција је 900 стотина динара.

II.

На дан 27. тек. мес. од 3 до 6 сати

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

37 састанка народне скупштине приликом решавања о закону о допуни закона о трошарини у вар. Београду.

Потпредседник. Сад је на реду први претрес предлога Димитрија Ђирковића и другова о допуни закона о трошарини за варош Београд. Молим г. известиоца да заузме своје место.

Известилац Димитрије Ђирковић прочита предлог о допуни закона о трошарини, а за тим мишљење Државног Савета и извештај одбора финансијског (ст. 62).

Витомир Младеновић. Не бих имао ништа, господо, да кажем односно ове саме тражње, пошто се она односи само на варош Београд, и она сама има те терете да сноси, али чини ми се, да је овај предлог остао непотпун у томе, што је заборављено на њему да се стави, да важи од онога дана кад га Краљ потпише. С овим ће се држим и предлагачи сложити. Треба дакле и на њему ставити и овај члан, који се и на свима другим законима ставља.

То сам имао само да приметим. Односно пак самог предлога, као што рекох, немам ништа да приметим.

Известилац. Ја примам исправку.

Коста Влајић. Молим вас, господо, прошле је године поднет Скупштини један предлог, да се укине ова трошарина. На том предлогу било је подписано 30 посланика, међу којима сам био и ја. Мој друг Трифун Милојевић, и лане и ове године тражио је да се тај предлог на дневни ред изнесе пред Народну Скупштину и он није никако излазио. Ја хоћу само сад да кажем ово: да овај садањи предлог, који је поднео г. Ђирковић и његови другови, треба да се обустави док се овај наш лањски не реши. Јер, господо, овим се предлогом не иде на то, да се само Београд задужи, већ и цела земља. Ово је варош где сав народ из целе Србије долази, и онда та трошарина, која се хоће овим опет да удари, тиче се целе земље и њених производа. Господо, ова трошарина, њено устројство и сам начин како се она врши, не изгледа друкчије, него као да су постављени сејмени на тим ћермовима, па кад ко само стигне са својим производима до њих, они шчепају неке шиљке и ражњеве, па ако су само кола, а они их буше. И мени је самом, господо, то једном пасирало.

С тога ово треба без икакве даље речи одбити. И молим 10 посланика да ме помогну. (Не помажу га).

Трифун Милојевић. Господин известилац прочита извештај у коме се вели, да треба у закону од 1884 год. о варошкој трошарини, за варош Београд допунити једну тачку, односно зајма београдског на исту трошарину, а предлаже, да се учине још неке трошарине. Ја велим, као што господин Коста Влајић рече, да овај предлог треба сузбити дотле, док се онај наш не изнесе пред Народну Скупштину о укинућу закона од 1884 и 1885 год. о ћерму и трошарини. Кад се пак он изнесе и реши, онда тек може се и овај предлог узети у решавање, иначе би овај овакав поступак био неправедан, јер је поднет пре неколико дана, а наш предлог о укинућу трошарине поднет је пре 16 м.

Лука Лазаревић. Београдска општина добила ји одобрење, да се може задужити са 10 милијуна динара. Да јој тај зајам није требао, не би га она ни тражила, нити би јој се одобрио.

Она је тај зајам тражила, на рачун својих прихода, а за оправдане потребе: да се Београд једном калдрмише, да доведе добру воду, једном речју, да се уреди тако, да и он буде угледна варош као престоница, и да буде равна другим таквим варошима у осталим државама. На рачун тога зајма од милијуна динара, тражи сад београдска општина да се може одмах задужити, са једним изванредним зајмом, и да би све те

после подне за набавку 4000 кв. метара трошаринских плоча. Кауција 4.000 дин.

Ближи услови могу се видити у поменутој канцеларији.

Од стране суда општине вар. Београда 9. Марта 1892. год. ГБр. 274. и 275. у Београду.

У грађевинском одељењу Суда ово општинског (у Панђеловој кући на марвеној пијаци) држаће се следеће јавне усмене лицитације:

I.

На дан 23 Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне, за полагање тротоара у «Узун-Мирковој" „Дубровачкој" „Васиној" „Вук-Караџићевој" улици и преко велике пијаце.

Кауција 200 динара.

II.

На дан 24. Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне за полагање тротоара у „Споменичкој" и „Кнез Милошевој улици.

Кауција 200 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вароши Београда ГБр. 310. 5 Марта 1892 год. у Београду.

У грађевинском одељењу суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 26. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за откопавање земље до нове нивелете и полагање тротоара преко марвене пијаце и у Фишекџиској улици.

Кауција за откопавање земље 950, а за полагање тротоара 200 динара и

II.

На дан 28. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за грађење калдрме у Фишекџиској улици са дотераним и простим каменом и макадама.

Кауција 9400 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови, предрачун и планови попречних профила могу се видети у поменутој канцеларији а и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 342. 11. Марта 1892. год. Београд.

Суд општине вар. Београда на дан 24. Марта ове год даваће под трогодишњи закуп јавним усменим надметањем 2 „киоска" у парку калимегданском.

Лицитација држаће се у рачуноводству суда општине београдске од 3 до 6 сати по подне у које ће се време и закључити. Кауцију полажу српски грађани 120, а страни поданици 240 дин. у готовом новцу или државним папирима од вредности.

На дан 28. Марта ове год. право на употребу ђубрета које се из вароши и са улица износи и баца на одређено место, под трогодишњи закуп.

Лицитација ће се држати у рачуноводству суда општине београдске од 8 до 12 сати пре подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу српски грађани 100 а страни поданици 200 дин. у готовом новцу или у државним папирима од вредности.

Услови ове лицитације могу се видити у рачуноводству пре а и на дан лицитације.

Из рачуноводства суда општине вар. Београда 20. Марта 1892. год. СБр. 5063.

У грађевинском одељењу Суда ово општинског у панђелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следеће јавне усмене лицитације, на дан 1. Априла тек. год. и то.

Од 9. до 12. сати пре подне за израду 20. коњских и 20 воловских кола."

Од 3. до 6 сати после подне за израду 15. коњских и 15 воловских кола потребних за комору:

Прва лицитација држаће се у једну а друга у две групе. Кауција за прву лицитацију и то: за коњска кола 760. а воловска 640 динара, а за другу и то:

За коњска кола 570. а за воловска 480. динара у готовом новцу или у државним папирима а странци полажу дуплу кауцију:

Ближи услови, предрачун и план могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општ. вар. Београда ГБр. 285 13. Марта 1892 год. У Београду.

У грађевинском одељењу суда ово општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I

На дан 31. Марта тек. год. од 9. до 12. сати пре подне за откопавање земље у „Марковој" улици.

Кауција 170. динара.

II

На дан 31. Марта тек. год. од 3. до 6. сати после подне за грађење калдрме ломљеним и дотераним каменом у „Марковој" улици.

Кауција 1200 динара.

III

На дан 10. Априла тек. год. од 9. до 12. сати пре подне за грађење тротоара у „Марковој" улици.

Кауција 100 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поме-

послове одмах могла отпочети, докле тај зајам од 10 милијуна не учини.

Ово, дакле, није никакав нов зајам, нити пада на терет државе. Грађани, ради подмирења својих потреба, у интересу здравља свога становништва, задужују се, и траже само законодавно решење да се могу задужити. Тако решење су већ и добили за 10 милиона, а сад на рачун тога задужења тражи се одобрење за привремену позајмицу. Трошарински приходи служе као залога за тај зајам. Ако би икога могло бити, који би био противан овој позајмици, ја мислим, да би на првом месту могли бити сами Београђани, јер овим се самим њима сав тај терет товари. Београђани купују своје намирнице из околине своје, по томе, сва ће трошарина пасти на њих саме, на потрошаче. Произвођачи, или као што рече г. Коста Влајић сви држављани, долазећи у Београд, да продају своје производе, збиља плаћају трошарину. Но ти произвођачи плаћајући трошарину на те своје производе, урачунавају и тај издатак у продајну цену самих производа, и по томе излази, да плаћају трошарину сами Београђани. Београђани плаћају данас једно кило меса 1 динар, док је у другим местима много јефтиније; у Београду се плаћа данас једна ћурка 4 динара, док се у другим местима пар ћурака плаћа 2 дин. Дакле, Београђани су сами себе оптеретили за то, да би добили само оне потребе, без којих једна већа варош не може да опстане. Београд данас нема калдрме, нема воде, нема осветљења; на њега се виче како је кањав, како је неуредан, како су му хрђаве школе и т. д. и т. д. Београд чини грдне издатке на све то, и опет дати му могућности, да те издатке покрије својим приходима, и да уклони те големе невоље, које га тиште, има ли за то довољно оправдања. Београд трпи највећу оскудицу у води, а довести воду није лака ствар, није то јевтин посао. Својим сопственим жртвама, на рачун својих становника, Београд хоће да подмири своје потребе, и мора их подмирити.

Најмање права имају они, који нису Београђани, који не живе у Београду и неће сносити трошкове, да се противе задужењу београдске општине. У осталом, као што рекох, задужење је одобрено, и сад се тражи да Скупштина дозволи привремену позајмицу на рачун задужења од 10 милиона. Ја не сумњам да ће то Скупштина и одобрити.

Тривун Милојевић. Ја мислим, господо, да у Скупштини нема ни једног посланика, који би био противан томе, да се варош Београд, као престоница српска уређује и дотерује. Али кад хоће да се улепшава и дотерује, то треба ови да траже начина, како и откуда може добити прихода, те да се улепшава и украшава, а да те приходе не добије овим путем као наведеном мером. За цело, у колико ја то знам, и ако се све то добије што општина жели, и калдрма и осветљење, опет то на ћерму неће добити, као кад би они то узели од Крсмановића, Ђорђевића, Панђела и осталих београдских богаташа, боље би било и за њих и за сиротињу београдску, па и за долажење у српску престоницу, а не све то да падне на терет сиротињи и она ла плаћа.

Тома Бојичић. Молим вас, господо, овим предлогом иде се на то, да се допуни закон о трошарини. Ово није један предлог за се којим би се ишло на то, да терет од њега падне на београдску општину, већ то је просто једна допуна закону о трошарини. Каква је пак та трошарина, и какве су њене последице, свима је нама познато. У предлогу се не види то, да се њим иде на то, да терет од њега падне на становнике београдске, већ на терет који пада по закону о трошарини.

(Наставиће се)

нутом одељењу сваког дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ПБр. 383: 17. Марта 1892 год. у Београду.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Изашла је из штампе књига:

Клефте и Сулиоте
ИСТОРИСКА РАСПРАВА

од

Војислава Ђ. Рашића.

Који год жели, да се упозна са новијом јуначком историјом грчкога народа, која је у многоме слична нашој, тај треба да набави ову књигу. Књига има осам шт. табака, и веома је лепе израде. Добија се у свима бољим књижарама у Србији.

Цена је 1.50 динар.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)

држан 10. Фебруара 1892 год

(свршетак)

Остало је још да се види, да ли је општина дужна да укаже какву помоћ овоме заводу, и да ли је она испунила све своје дужности, кад је дала неко недовољно издржавање питомцима и учитељима помоћи. Ја сам казао у првом говору, да општина београдска плаћа заводу за свако дете по 22 дин. и 20 п. дин. Свако дете кошта дом 36 дин. и 80 п. д. месечно, и, кад срачуните разлику између ове суме и оне, коју друштво од општине добија, онда ћете видети, да друштво задужује општину за свако дете по 14 дин. и 60 п. д. или са 7000 дин. годишње. Имам да кажем да је општина плаћала и пре, али да није никада могла имати тог успеха, који има сад. Пре је трајало издржавање те деце до 18. године, а ове године ће од 40 и неколико деце, што их општина београдска има у заводу, четворица свршити школу и биће изведени на пут. То је успех, пред којим се ваља поклонити!

Даље, кад се цела Србија почела одазивати прилозима и поклонима томе друштву; кад је и сам сиротни топлички округ решио, да се да 2000 дин. на име помоћи друштву, онда ни општина београдска не сме изостати иза тих мањих и сиротнијих места. Кад чак и вароши са стране, као што су, Беч, Берлин, Лондон, дају помоћ овоме друштву; кад му се и из Швајцарске указује потпора, онда ми изгледају колико чудни толико и неоправдани разлози, који се износе противу помоћи, не наставницима него овоме заводу, јер у његове би приходе ова помоћ ушла.

Никола Р. Поповић. Ради објашњења. Можда је г. Љуба знао за ово друго писмо те је сад ове разлоге изнео. Али ви сви знате, да се ово друго писмо Управе Дома овде није чуло. Знајући за прави захтев Управе с правом сам устао и тражио да говорим. Тај мој говор и изазвао је ово друго писмо те је овде прочитано. Баш сам ја у првом мом говору казао: кад би друштво за сиромашну и напуштену децу тражило не 76 дин. него 760 динара за помоћ друштва, ја би гласао да се да. Никад ја нисам био против кад год се овде говорило о помоћи самога дома, али кад се хоће да учитељи тога дома имају поред стана и огрева у дому, још и од општине накнаду за стан и огрев онда с правом сам био томе противан.

Кад је сад овако прочитано писмо Управе у коме се каже да се дому та помоћ учини и да учитељи неће тамо имати стан и огрев, онда фактички треба општина да ову накнаду да.

Дакле, ја не грешим кад овако говорим и молио би г. Љубу, кад буду готове стенографске белешке, да их не поправља, па ћемо онда видити који је од нас двојице грешио.

Ђока Нешић. Ако се то тражи друштву помоћ, онда сам за то, да им се да, а ако се даје учитељима тамо стан и огрев онда нисам да им се да.

Ђока Новаковић. Овде нико и не замишља да не треба дати помоћ томе Дому. Но ја ћу да говорим о форми, која се износи да се помоћ учини. Овде се износи у тој форми помоћ, да се то да учитељима на стан и огрев. Ја ту форму не би могао одобрити, а међутим да се новац издаје на друге цељи. Но ја би пристао да се одреди једна сума, која ће носити назив: помоћ за напуштену децу. (врло добро).

Никола Р. Поповић. По закону о општ. школама чим немају стан и огрев, имају право на накнаду. А ако управа тражи другу какву помоћ онда је друга ствар. Овде није такво тражење, сем ако ко од одборника поднесе предлог.

Председник. Овде се тражи помоћ само у таквом облику. Држим да им се то не може замерити. Као што вам је познато сви учитељи добијају додатак на стан и огрев. Сад има још и ови учитељи и ми њима ништа не дајемо ни лично њима но дому те он распоређује. Када би министар постављао те учитеље ми би морали то платити и онда ја не би ни износио ово на решење, али кад они то непосредно врше онда ми и у том случају ако и добијају стан и огрев треба ипак да помогнемо самом дому те да се може одржати. Тако ја мислим.

Никола Банковић. Од г. председника пала је реч, да би нам се могло наредити да плаћамо стан учитељима у дому за сиротну децу. Мени се чини, да би прво требало расчистити питање, је ли тај дом приватна установа или државна. Ако је приватна онда не стоји то што г. председник рече, да нам министар може наредити. Општина може да да помоћ, а кад би била државна установа онда би тек била друга ствар. Мени се чини, да је тај дом приватна установа, и општина може да реши да као добротвор даје какву помоћ. С тога би ја предложио да се томе дому даје годишње увек у помоћ по 2 хиљ. динара.

Андра Одавић. Из овога новог писма од 28. Јануара 1892. год. види се да учитељи тамо више немају у натури стан и огрев (чита). Види се из писма, да се овим баш иде учитељима на руку. Из говора г. Љубе Јовановића, коме су те ствари из тога дома најбоље познате види се да ово неће да иде учитељима. Ако стоји то, да се неће лично давати учитељима, онда нисам противан тој помоћи дому као што је г. Ђ. Новаковић казао. А ако је овако, као што у акту стоји, онда изгледа као да ми морамо да дајемо.

Љуба Јовановић. Ово је писмо писано пре годину дана, кад нису могли да седе тамо. Сад није тако. Они сад седе у дому а помоћ се тражи од стране дома да то могу подмирити. С тога предлажем да се друштву да онолико колико износи учитељски стан и огрев годишње.

Мика Банковић. Нема нико права да нам заповеда, али сам вољан да им се да 2 хиљаде динара у помоћ.

Председник. Пристаје ли одбор да се да 2 хиљ. динара у помоћ сваке године и то из партије за сиротињу, а и у будуће да се уведе у буџет сваке године помоћ од 2 хиљ. динара? (Пристаје).

Састанак је закључен.

Седница је трајала до 9 часова по подне.

држан 13. Фебруара 1892. год. у Београду.

Почетак у 5½ часова по подне.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радити, то отварам седницу. Изволте саслушати протокол последњег састанка. (Секретар прочита).

Мијајло Ђорђевић. Онде где се каже, да је изабран Петар ђакон саборне цркве треба казати „вазнесенске цркве.“ (Прима се)

Председник. Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Изволте чути уверења, која се траже од власти. (Секретар прочита).

Има једна молба Јоце Крстића овд, којом даје оставку на избор поротника. Чујте. (Секр. прочита).

Усваја ли одбор? (Усваја).

Кога ћете на његово место? (Чује се: Петра Арамбашића трг. овд.)

Усваја ли одбор? (Усваја).

Сад изволте чути извештај о рачунима и поднетом билансу. (Секретар прочита).

Као што сте чули из извештаја повереништва стање је имовно општинско такво како се у њему каже.

Доиста стоји ово што повереништво наводи односно вересије и да има много сумњивих сума, које се неће моћи наплатити. Ја сам о томе и сам много размишљао шта треба једном да се с овим уради и наравно да је крајњи резултат да суд изнесе документа и да предложи одбору да се те пропале вересије избришу. Има н. пр. вересије од 1875. год. па на даље. Неке су, које се не могу ни од кога наплатити и то све за 1893. год. треба избрисати.

А што се тиче рачуноиспитача ја сам сам распитивао да нађем лице, које ће тај посао вршити и то лице које се у том послу добро разуме, јер није све једно метути ма које лице од ма какве способности. Ту треба способно лице, које ће моћи да контролише целу рачунску радњу. Једно лице већ знам и мислио сам са њим да говорим, али га нисам могао наћи. Дакле и сам ћу се старати да то место попуним.

Гавра Бркић. Мени то чудно изгледа да има нешто да се избрише. Има ли ту ко да одговара за то што то није наплаћено. Од кад је то? Да ли одавно или од скора. То треба да се зна ко је крив, па да одговара, а не да се брише.

Што се тиче рачуноиспитача мислим да ћете то конкурсом лице тражити.

Председник. Што се тиче старих рачуна, сви сте чули да је то од 1875. године вересија. Она ће стајати дотле док недође

да се наплати или избрише. С тога кад овако одборско повереништво ставља у дужност суду да је пречисти, онда је дужност наша да у 1892 год. порадимо, да се то изврши; а ја ћу се старати да те старе горогане пречистим.

Мијајло Банковић. Ми као комисија предлажемо одбору да председник поради и шта се може да наплати или да осигура, а остало рашчисти.

Но ја би молио г. председника ако би могао да ми одговори, да ли је ико крив што је дозволио да буде таква вересија општинска која пропада. Има случајева оваких. Тамо стоји Урош Кнежевић хиљаду и неколико динара, па други 900 и неколико динара. Тај Урош има овде неко имање у кнез Милошевој улици. То је имање прешло у треће руке и чини ми се да кредитори неће моћи измирити из имања. За што се то није на време наплатило. Општина кад прави калдрму поред чије куће она кредитира оно место где постоји калдрма и по мом мишљењу не одговара само лице чија је кућа, него зграда и оно место где је калдрма направљена. Мени се чини да су претходници дужни били да воде рачун и да не допусте, да изгуби општина свој новац, који је могла да обезбеди.

Председник. Има много случајева где је општина ставила осигурање. Урошево имање знам да није још продато.

Гавра Бркић. Тамо стоји Радомир Рајић дугује 400 динара. Чујем да неће да плати, а општина неће да тражи што је тај човек на великом положају.

Председник. Није то. Него има још ствари које нису код судова расправљене. Има код полиције продаја и ми чим видимо одмах и наша потраживања пријављујемо. Наравно кад се почне пречишћавање да ће се тражити и од онога који је за општинске рачуне одговоран. У осталом то је доиста прилична сума за шта заиста треба да се брине општина а и бринућемо се. За сад неможе се друкчије.

Мића Петровић. Г. Банковић је у неколико расветлио ову ствар. Сад треба и друго да промислимо и решење донесемо. Треба да ставимо општинском чиновништву у дужност, да чим се која калдрма и тротоар сврши, оно што падне на терет становника одмах га зове и наплати и ако немогне онда да се узме признаница и стави прибелешка. У будуће без овога да се не сме да ради. У општини нашој нису мали послови. Дакле треба учврстити један принцип.

Председник. Имам да изјавим да сам ја у овој ствари одмах пошао путем једним, који ујамчава сигурност примања општинских. Чим је што свршено, ми смо одмах правили обрачун, саслушавали сопственика и тражили наплату а ко није био кадар одмах да плати, ми смо му дозволили да одплатом дуг одужи. Што се старих рачуна тиче, ту већ није тако рађено и ми морамо сила јада видети докле до наплате дођемо. Ја сам наилазио у књигама заведене Јанка или Марка али нисам могао наћи акта, из којих бих се уверио колика су њихова права дуговања. Сад узимамо од сваког тако звану признаницу и наплата ће ићи сигурно и правилно. За стара дуговања, кажем вам да ће доста тешко ићи због оскудице података.

Мића Петровић. Ја немам шта против овога. Ја сам извештен од вас да узимате признанице, али претпоставимо случај да сам ја дужник општине на имање и кад сам то имање продао ја нисам показао своме купцу колико има дуга општини. После неког времена ја по несрећи пострадам и општина од мене не може да наплати дуг а не може ни од купца мог имања јер није на њему осигуран а ја га опет при продаји имања нисам купцу казао. Кажите ми молим вас, ко би сад у овом случају платио општини дуг?

Председник. Кад се тапије преносе код суда на купце онда има ту извесне радње општинске власти, па том приликом она означи колико имање дугује општини за калдрму и т. д.

Мића Петровић. Г. Пироћанац кад је купио имање извесно, оно је у то доба било дужно за тротоар. Он није знао за то, јер тај је терет остао на првом притежаоцу, који је имање продао. Општина пак не могући од овога да наплати обраћа се г. Пироћанцу и тражи наплату, али он одбија то потраживање говорећи: ја сам купио имање с тротоаром и немам шта да платим. Да би се то избегло, ја мислим, да се одмах стави прибелешка на имање онима, који не би имали новаца да плате.

Председник. Господо, примате ли извештај како га је поднело повереништво, које сте ви одабрали? (Прима се).

Мата Јовановић. Господо, ми смо прегледали биланс, који је прочитан и мени је пало у очи да у њему нема једног огромног општинског имања, чиме је општина престављена знатно сиротија но што је у ствари Ја нисам био прошле седнице овде, те да знам да ли има каквих објашњења у томе, али сам сад на брзу руку прибавио нешто података, те да макар и површно покажем одбору, колика је га имовина. У билансу општинском фигуришу, господо, и стварчице од мале вредности, фигурише инвентар покретности, али нема једне општинске имаовине, коју сваки види а то је наша калдрма београдска. Господо, по извештају, који имам у руци Београд има $^7/_{12}$ улица калдрмисаних, он има 60.000 километара улице и ја узимам да није већи колотраг што припада општини и што је калдрмисан него 10 метара а то чини 600 000 квадратних метара и кад рачунамо квадратни метар 2 и $2^1/_2$ динара, кад узмемо да има „Дубровачка“ улица и још неке коцкасту калдрму онда то преставље огромну цифру и наш би биланс престављао преко 600.000 динара више, кад би и та имовина била стављена.

Ја бих молио и председника и чланове комисије да ме обавесте о томе: за што је изостављена та непокретност општинска те није у инвентар и биланс уврштена? Коцкаста калдрма може да траје 15 и 20 година а ова друга обична калдрма 10 година. Тај капитал има да се амортизира али он је ту, он је у непокретном имању и има своје вредности, која треба да фигурише у билансу.

Председник. Ја налазим да је погрешно гледиште да се и калдрма друмови, ваздух и вода, бележе у имовину општинску. То су општа добра која су свима на услузи. По томе би било да се и савска обала и сви други путеви уведу у инвентар као општинска имаовина! Ја мислим да је такво гледиште погрешно и кад је образована комисија да попише општинско имање, онда је она пописала ону имаовину, која се свагда налази на расположењу саме општине, а то су: зграде, њиве, ливаде, кућице трошаринске, покретности по њима и т. д. Али да се и оно, куда ми пролазимо, оно што је стављено на уживање целом грађанству, сматра као имаовина општинска од које треба да се води нарочити рачун, ја не налазим за оправдано. Имаовина је и Сава, јер ми ту захитамо воду па би можда и Саву требало узети у имаовину. То ме је руководило, кад је склапан инвентар да да кажем шта треба у њега да уђе. Сад ако ви мислите друкчије, кажите па ће се тако и урадити.

Мата Јовановић. Г. председник упоређује калдрму с водом и вели: да ни једно ни друго не треба уврштавати у општинску имаовину. Разлика је, господо, у томе. Вода нас ништа не кошта, нарочито савска а калдрма нас кошта: коцкаста по 18—22 динара од квадратног метра а обична по 10—12 динара. За саму дубровачку улицу потрошили смо око 100.000 динара. Ја не могу да се слажем с председником да, је ово излишно метати у биланс, јер налазим да је ово општинска имаовина.

Dr. **Марко Леко.** О калдрми нећу да говорим, али мени изгледа, да је у билансу вредност општ. имаовине у опште сувише ниско оцењена. Међутим сад кад општина намерава зајам да закључи, требало је општинску имаовину, која без сумње преставља већу вредност од 5 милијуна динара, тачније оценити. У колико се сећам овде је било једном приликом говора да непокретна имаовима наше општине преставља вредност од преко 10 милиона динара.

За сад напослетку може остати та ниска цена, али првом приликом треба је према фактичном стању поправити а сад би имало само то да се констатује, да је према поднесеном билансу општин. имаовина одвећ јевтино оцењена и да у ствари преставља много већу вредност (врло добро! тако и јесте).

Мика Банковић. Молим вас, господо. Кад је г. Мата Јовановић устао и казао да има да учини приметбе на биланс, ја сам очекивао, да ће да говори нешто друго а не о ономе, што је по мом мишљењу требао да говори тамо у комисији.

И ја мислим да треба београдска калдрма да уђе у биланс као имовина београдска. По његовом рачуну вредност калдрме излази на милион и 200 хиљ. динара. То је требао тамо да каже, а овде сам од њега очекивао да напомене да му фале два завештења: и то Вучића и Аце Радичевића.

Ђока Новаковић. Ја ћу неколико речи да кажем о ономе што је г. Мата изнео, да и калдрма треба да уђе у инвентар. Господо, свака општина има свој атар, али све што је у атару не може да се сматра као такво општинско добро, којим би могла тако располагати, као што приватно лице може располагати својом имовином. Тако има имања која се имају ставити на уживање свим грађанима, а има и таквих којима може располагати као свако приватно лице. По мом мишљењу само имања последње природе имајуући у инвентар, а не и калдрма која подлежи уживању свију грађана и која с тога не може да постане предмет интабулације и прибелешке, а по томе ни предмет продаје за какви дуг. С тога не могу да се сложим са г. Матом о уношењу и оваквог имања у инвентар; већ ако се и о томе хоће да води какав списак, као што и треба да буде, онда нека то буде засебно као са имањем оваквэ природе.

Ђока Димитријевић. На први мах изгледа, да г. Мата има право, али кад се

озбиљније и дубље човек размисли одмах се види, да нема право. Ту калдрму општина неможе да задужи или да прода, а кад то неможе онда таква имања не престављају више фактичну својину. По томе ја нисам за мишљење г. Матино.

Мика Банковић. Мени се чини да све оно на шта општина може да вуче приход, да је то имовина општинска, општина вуче приход на калдрму 170 хиљ. дин. Сад је друго питање како ће се то сматрати да ли може да заложи, као што је и држава заложила све приходе, па ником не пада на памет да мисли, да може однети српску државу или овде општину.

Мата Јовановић. Господо. Чули сте да је мало час речено овде. да нигде у свету нема тога, да се калдрма у инвентар уписује. Ја опет кажем, да нигде у свету нема да се калдрма у инвентар и уписује као својина општинска. Нпр. потрошено је толико новаца за калдрмисање Душанове улице, па зар то нигде да се не упише.

Г. Ђока Димитријевић вели, да оно, што се не може заложити, несме се у имовину ни записати. Господо. Дозволите да нећемо заложити школске скамије, иконе и др. намештај па смо ево те ствари завели у инвентар. Исто тако и калдрма, нарочито коцкаста, треба да се у инвентар уведе. Зна се колико може свака калдрма да траје. „За толико времена она ће се у инвентару општинском постепено амортизирати — рабатирати, — а тако исто ће се и у годишњим билансима општинска вредност показивати. И кад ми у инвентар записујемо сваку ситницу као што је пожарни прибор и др. потребе, које имају много краћи век трајања, налазим да би погрешили ако не би вредност калдрме у биланс ставили и ову поступно рабатирали.

Милош Трпковић. Ако се до сад водило у инвентар нека се води и у будуће а ако није, не треба ни од сад.

Мијајло Ђорђевић. Нема места да се калдрма уводи у инвентар, јер она укопана у земљу и то ће кроз извесни број година иструнути.

Ђока Димитријевић. Ја ћу само неколиао речи као против разлоге да наведем на говор г. Матин. Ми трошимо на поправку калдрме око 600 хиљ. динара. Ако би све то стављали у инвентар изашло би да општина има неколико милиона само од тога Међутим тако у ствари није. С тога је излишно и говорити даље о овој ствари (чује се: да се реши).

Филип Васиљевић. Ја мислим да општина толико исто права има да полаже на калдрму по средини као год кад би ја могао полагати права својине на ону калдрму што је пред мојом кућом. Ако је ово моја својина онда је и калдрма по средини општинска својина.

Андра Одавић. По моме мишљењу поводом истакнутог питања треба сваки од нас да буде на чисто с тим појмом: је ли калдрма чисто општинска својина или није. Што се мене тиче ја сам потпуно уверен да није општинска својина а да није ево и мало доказа.

Може ли општина калдрму да отуђи (неможе) може ли неко за своје примање ставити забрану на калдрму (неможе).

Док код чисте опш. својине то све може да буде.

Дакле као што се види г. Мата је страшно на погрешном путу кад неправи разлику у имању, на имање општинско којим општ. може потпуно располагати и на имања која су свачија и којим општина неможе располагати.

Гласаћу противу предлога г. Матиног.

Мата Јовановић. Молим само да се објасним са г. Ђ. Димитријевићем Он каже ако би се и оправка калдрме стављала у инвентар, да би изашло огромно имање, које фактички непостоји.

Господо. Односно оправке калдрме овако стоји. Ако је извршена оправка калдрме, онда се $^1/_5$ уписује у инвентар, а остало амортизира. А шта ми сад радимо, ми нећемо да упишемо ни нову калдрму која нас кошта преко 100 хиљ динара, за што ао ја не знам. Да ло ћемо тим убити кредит општински?

Мика Банковић. Брат Андра Одавић истина као правник каже да неможе општина калдрму да заложи итд. а ми као гејаци у томе проговорићемо противно томе Општина има преко 150 хиљ. дин. прихода од калдрме. То је њена имовина. Ако неможа калдрму да диже она за то прима приход и сад за што да се неможе да стави забрана. Ја држим да може и суд то мора одобрити.

Љуба Јовановић. Погрешно је мислити да калдрма даје приход. Калдрмија је остао стари назив из онога времена кад се пролазак преко калдрме плаћао! Данас калдрма има други значај. Она је изложена јавној служби. У народним песмама стоји спомен да је Муса Кесеџија наплаћивао калдрму. То је предање о ономе како је некада било. Г. Банковић се смеје али ја га уверавам да је у целој Европи владало тако стање као што ја кажем и по томе незна зашто да се смеје.

Мика Банковић. Господо, зашто смо метули ове цеви водоводне; да ли су оне трајне и представљају ли оне капитал? Ја мислим да је и то један капитал, који треба да се појави у билансу.

А. Одавић. Г. Банковић у говору своме дотакао се мене и вели како му је чудно да ја као правник могу онако да мислим и онако да тврдим као што сам се мало пре изразио Г. Банковић пре но што је изјавио чуђење требао је да зна а ако као што сам вели Лајик није могао знати онда је требао неког другог запитати шта је право а шта својина и је ли право и својина једно исто. г. Банковић зна да општина наплаћује обалдину и многе неке друге аренде и онда по логици г. Банковића у инвентар имовине општ. треба да уђе и обала и све друге аренде и кад би се то учинило то би био један апсурд коме би се слатко насмејао сваки који би те видео.

У инвентар имовине општ. улази само својина општинска а не и право. Треба делити право од својине. Толико сам имао да одговорим г. Банковићу.

Председник. У овој ствари има подељених мишљења. Г. Мата и још неки налазе, да би калдрма требала да се упише у инвентар; а други тако не мисле. Најбоље је, да питање решимо поименичним гласањем: Ко је, дакле, за то, да се и калдрма упише у инвентар, тај ће казати за; а ко је за то, да се не упише, казаће: против.

После гласања гласало је 22 против, а 6 за, и по томе одбачен је предлог. Усвајате ли сад извештај ове комисије? (усвајамо)

А. Одавић. Бојећи се, да нам се питање о хлебу не изнесе на завршетку седнуце, када будемо заморени и принуђени да идемо кући бојећи се велим да при таквим околностима ово овако важно питање непрекра се тако рећи преко колена, молим председништво да ми одговори да ли је спремно да изнесе сад пред одбор питање о хлебу и ако је, онда молим одбор да се сложи са мном да га одмах изнесе; није ли, пак спремно онда молим за реч, ћу да говорим о томе питању.

Председник. Ви бисте хтели да говорите преко реда о овоме питању? (Јесте) Је ли и одбор на то расположен? (Јесте) Онда изволте.

А. Одавић. Ја сам овако мотивисао моје питање. Ако је председништво спремило, да то питање изнесе вечерас на дневни ред, онда га молим да то одмах учини; и да нам саопшти ако какве податке о томе има, какви су и који су?

Председник. Ради решења тога питања ја сам спремио извешћа о ценама, а постоји молба пекара, да се цена хлебу повиси. Ствар је сад до одбора, хоће ли ово питање узети одмах у претрес, пре него што се друга питања сврше. (Чује се: одмах — одмах).

А. Одавић. Господо, вама је свима врло добро познато, шта је Београд доживео. Сигуран сам да сте сви колико вас овде има добијали јуче и данас протесте од грађана који више који мање. Сваки се је чуђењем питао шта је ово, зашто Београд мора данас да једе мекиње. И доиста овакъв дрзак корак од стране наших фурунџија не само да је за протест по је за најстрожију осуду и поред свега тога у колико је мени познато. Суд општински није ништа предузимао да том дрском кораку на пут стане но је сасвим мирно гледао и сигурно се смејао како грађани једу мекиње. Зато је ова немарноћа и небрига суда општинског такође за осуду. По моме мишљењу још јуче чим се је овакав лебац појавио требао се је цео општ. суд ставити у покрет, требао је најенергичније стати на супрот том кораку фурунџија, требао је показати да има и права и силе да такав акт најстрожије осуди и казни и то одма у његовом зачетку.

При свем томе што је суду врло добро познато да је у прошлој седници донешена цена лебу од сејаног брашна а не од брашна са мекињама. Суд је велим јуче мирно гледао како грађани због тога што је овај дрзак корак фурунџија изненада нашао дакле приморан силом околности једу лебац од мекиња. И зато питам како је суд смео да дозволи да се противно ради.

А сад ћу прећи на саму ствар. На питање зашто овакав лебац месе фурунџије одговарају да је цена мала и да не могу бољи лебац да дају.

И зато дозволите ми да изнесем неке податке, које сам покупио ради тога да се види да ли је садања цена лебу мала или није. Ја не сумњам, господо, да ви скоро сви знате, да је данас цена жита 18 дин. ли пре него што даље будем говорио молим председништво да ми каже каква је цена означена у подацима, што их има председништво? (Чује се 18 — 10 динара

(Свршиће се)

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА)

Држан 24. Новембра 1891. године у Београду.

(свршетак)

М. Велизарић. Ја имам да кажем само односно величине помоћи. Кад потпомажемо друштво Св. Саве које има помоћ са свију страна, кад дајемо за штипендију Вука Караџића, треба да дамо и овде, али не 500 дин. како је г. Капетановић предложио но бар 1000 тим пре што су позване и друге општине у Србији да ту ствар приномогну па и ми треба да примером веће дарежљивости овима предходимо.

Оволику помоћ треба дати још и са тога разлога што друштво намерава подићи на ву цељ повећу зграду а за то треба повећег капитала који се може прибрати само ако буде доста и богатих прилога.

За то ја мислим да ставимо у буџет помоћ од 1000 дин. и да та помоћ буде стална као што је она за благодејање Вука Караџића.

Коста Главиниħ. Види се да ми сви разумемо цељ на коју се даје. Г. Капетановић је изнео главни разлог Сваки од нас зна, како наши сиромашни великошколци живе, па да би се то колико толико поправило. мисли се да се подигне зграда, где ће имати бар стан, а да не спавају по бурдељима. Општина треба у овакој ствари да предњачи својом помоћу, и да одреди једну цифру од хиљаду динара као сталну помоћ онако исто, као што то чини „Св. Сави“ а и доцније одбори који нас замене буду држим, да неће имати мање увиђавности од нас, према једној овакој ствари.

Председник. Дозволте ми, господо, да вам прво захвалим на тако лепом одзиву. Помажући сиромашне ђаке, ви помажете и подижете будућу узданицу нашу и радећи тако ви чините велико добро. Добри људи чине својим прилозима велика добра отаџбини.

Ја сам чуо, како од самих завештања појединих добротвора има читав универзитет, који се од тога издржава.

Усваја ли дакле одбор ову помоћ у 1000 дин. као сталну? (Усваја се једногласно.)

Сад да пођемо даље.

На зидање дорћолске цркве 5000 дин.

Познато вам је, господо, да је услед регулације црква дорћолска порушена и по предлогу г. Николе Р. Поповића одбор је решио, да се у буџету стави једна цифра сваке године ради олакшања цифре која ће се утрошити за цркву. Та ће се црква подићи на оном плацу где је била „Сакачесма“.

Ја вас молим да одобрите ову цифру, те да се та партија олакша доцније, а и да се може радити око спреме зај посао.

Марко Велизарић. Тај плац није правилан ту треба нешто одузети од крајева а нешто додати па направити правилан плац — не треба нивелисати, изнети сувишну земљу и спремити све што треба те да се може приступити грађењу. Ето за такве потребе имало би се одобрити 5000 дин.

М. Капетановић. Мислим да је незгодно да овако велику суму ставимо за зидање цркве. Кад дође време онда треба тражити ту потребну суму. Ова пак сума од 8000 дин. биће ништавна према суми коју ће коштати црква. Кад ће морати општина да нађе тада, после неколико година, средстава за грађење цркве, најбоље је да и ово сад не улази у фонд него, нека се чека па од једном набави цела потребна нам сума.

Што каже г. Велизарић да је плац неправилан и да ће требати докупљивања и т. д. то не стоји. Плац је довољно велики и треба само да се регулише али докупљивати није потребно.

К Главиниħ. И незгодно је и жалосно је, господо, да један знатан део вароши остане без своје богомоље. Дунавски крај својим приватним сретствима и прилозима подигао је био себи богомољу. Та богомоља могла је можда још неко време да издржи, али да би се омогућило извршење регулације, она је порушена. Кад је то извршено по захтеву општине, општина је дужна да подигне другу на време а не кад било. Да би се дало доказа грађанима дорћолског краја да општинска управа води рачуна о своме обећању: да ће место порушене цркве подићи нову, ми смо дужни да ставимо извесну суму у буџет, која ће кроз две-три године бити од 15 до 20 хиљ. дин. После тога могао би недостајући рест од 50—60 хиљада и позајмити па направити ваљану цркву.

Ми, рецимо, не морамо подићи цркву одма, или за годину-две, али али треба да створимо могућност да је можемо направити макар и кроз десетак година.

Председник. По броју пријављених одборника за говор, ја видим да се овоме питању поклања од стране одбора довољна пажња и да је питање само око тога како да се намири потреба — од једном или у више пута. Ја ћу ди вас подсетим на оно што сте ви исти решили пре некога времена у одбору да се тај плац црквени узме за школску потребу а том приликом сте решили да се код „сака чесме“ подигне нова црква место порушене. То решење ваше треба и да се одржи. Неиспуњењем обећања, неизвршењем решења, не сме се никако омаловажити општинско представништво. Ако где треба да има одлука свога дејства, треба да га има овде, јер ја сам на основу те одлуке ишао г. Митрополиту и молио га да одобри рушење, које одобравање он даје по закону о црквв. властима. Он је то и одобрио пошто сам му изјавио да је општинско представништво решило да место порушене гради другу цркву на ономе другоме месту. Казао сам још том приликом да му ја дајем моју реч као председник општине да ћу настојати да представништво општине изврши своју одлуку.

Сад вас молим да одобрите у буџету једну цифру из које би се могли исплаћивати претходни радови те да се до времена подизања цркве има све припремљено. Оно што би претекло од исплате тих радова, имало би да се допуњује за другу годину и да се споји са цифром која би се за другу и трећу годину одредила.

Молим вас поново да водите рачуна о својој речи и да одредите извесан кредит за припремне радове око подизања цркве.

М. Капетановић То је оно што је најтеже. Са колико да откупимо нашу реч. Колико ће за цркву да да општина?

Ако хоћемо да буде оваква, као што је била то можемо сад одмах направити и са мањом цифром, али тако није. Ми хоћемо да направимо бољу што ће коштати 50-60 хиљ. динара и кад је тако онда треба да ставимо ако не већу а оно ову цифру од 5000 дин, те да може послужити за предходне радове.

Коста Главиниħ Мени изгледа да би нека господа одборници хтели да раде онако, како су радили многи наши предходници.

Има много општанских потреба које неће рећати — које су могле бити до сад већ подмирене само да су пређашњи одбори у своје време, стављали сваке године у буџет по извесну суму на име подмирења тих потреба То, што су у 5000. динара мало и што треба много већа сума то треба да нас руководи те да не стављамо у буџет за ову годину ништа Ми ове године можемо на ту потребу да одвојимо 5000. дин. па толику суму и ставимо у буџеа, а догодине, ако нам прилике дозволе можемо ставити и 30 хиљ., а треће 40 хиљ. и т. д. Зашто да и за ово тражимо зајам. Има вазда других потреба, које морамо зајмом подмирити. Хоће ли доћи после нас један Др. Владан па потрошити, то ми неможемо да размишљамо овде. Наши треба да оставимо ту цифру од 5 хиљада на нивелисање плаца и грађење плана и других ситних припрема. С тим само да се одобри ова цифра.

Ђока Новаковић. Кад год се прави буџет за идућу годину увек се погледа на потребе, које се имају извршити те године; а никако и за више година. Овако одобравати у буџету цифре за више година врло је незгодно и кад би се то учинило, може наступити случај, да све суме отиду на те фондове а да се не могу измирити најнужније потребе. С тога ја нисам за то, да се такве суме остављају за будуће године. А кад дође време да се подигне црква, онда ће се општина постарати за извор одкуд да измири потребу.

Сем тога и с друге стране нема томе места, јер ми као одборници можемо то сад решити, а сутра кад дођу други могу то да одбаце.

Ако стоји доиста та потреба, да се дати плац за цркву регулише и уреди како ваља, онда само за то, нек се одреди цифра.

Лаза Дашковић. Моје је мишљење или да се одреди повећа цифра за зидање цркве, па да се задовоље грађани тога краја. или да се не одређује ништа сада. но кад се зида, да се учини зајам ако не будемо имали новаца.

Р. *Драговић.* Ми сви знамо колико је трговина за нас важна, а знамо и то да ништа нисмо учинили за уређење пијаца. За то вас молим да ставите цифру од 20000 дин. у буџет те да се ово оствари.

Председник. Прошлог пута ми смо казали да се предлог г. Мати остварује из партије не предвиђени трошкови а ја сам том приликом рекао да ћу гледати да се с директором жељезнице споразумем о цени превозних средстава па ћу ретерисати офору колико ће то да кошта.

Мата Јовановић. Прошле седнице ја сам предложио да се стави у буџет позиција од 15 — 20.000 дин. за насипање онога дела баре који је намењен за извозну трговину за житарски и шљиварски трг. То пијачно питање покретано је више пута и једна комисија радила је на томе дуже времена па је поднела један пројекат из кога сте могли видити да је неопходно потребно да се један део баре наспе. Ја сам тај предлог изнео прошли пут и по њему је одлучено да се идуће седнице реши. Ја га дакле на основу те ваше одлуке и покрећем поново. Ви сви увиђате да је ово питање хитне природе, ви сте чули и начин

на који сам ја мислио да га што пре свршимо. Ако се дакле сад реши ствар, председништво ће моћи да преговара с дирекцијом жељезничком, те да нам она изврши насипање онда кад наступи тако звана мртва сезона железничка т. ј. доба кад има најмање саобраћаја.

Повољно решење тога питања чиниће част овоме одбору, далеко већу но ма која позиција коју смо до сад у буџет унели. Господо питање о уређењу пијаца, то је питање које стоји у најтешњој вези с питањем о будућности ове вароши. Ви видите да Београд обилази трговина те по томе наша је највећа дужност да се постарамо да је привучемо овамо те да и она послужи као моћна полуга за унапређење вароши.

Председник. Мало час ја сам вам напоменуо да је прошлог пута решено да се овај рад исплаћује из непредвиђених трошкова. Нарочиту суму нисмо одређивали с тога што смо се бојали да не направимо у буџету дефицит и што смо се прибојавали да нам неће недостати средстава за подмирење других позиција. Са тога је и остављено да се ова потреба по могућству задовољи из непредвиђених потреба. Тиме би се извесно у многоме задовољила та потреба коју г. Мата представља и која и вама свима лежи на срцу. Поред мало поменутог, разлога, и ово је био узроке те кредит нарочит нисмо одобрили.

Ђ. Новаковић. Г. Мата изнео је живу потребу о овоме. Та потреба која се предвиђа, не може да се подмири из непредвиђеног кредита него ваља за њу одредити нарочиту суму.

Због тога дакле што је ово потреба која се предвиђа, ја сам мнења да треба и у буџету да предвидимо кредит из кога ћемо је подмирити. По моме мнењу требало би за ову цељ стаавити 15—20·000 дин.

Р. Драговић. И ако смо прошлог пута решили онако како г. Председник каже, ја опет мислим да би то решење требали да променимо јер ми добро знамо да из партије на непредвиђене трошкове ми нисмо ни до сад ама ни 10 пара дали на потребе трговине, па их нећемо ни сад моћи узети. С тога нека се предвиди у буџету једна цифра па чист посао.

К. Главинић. Господо, сви ви па и ја, налазимо да је ово питање врло важно за интересе општине вароши Београда. Питање о попуни баре венеције озбиљно се покреће још од 1882 године. И за то само што се увек хоће много, што се хоће да насипе цео простор, оно остаје не свршено и непочето. Чак није попуњен ни онај мали простор потребан да се пијаца измести са мале пијаце која је за њу и сувише тескобна.

Да се не би сумњало да ли ће се и колико моћи да да за ову потребу из непредвиђеног кредита, ја сам мнења да ставимо овде нарочиту цифру 20 — 30·000 дин. па да се из ње плаћа насипање онога дела баре које је намењен за трг.

Кад се стави овако засебна позиција у буџету, онда ма које било представништво општине, мораће ту одобрену суму да употреби оно на шта је намењена, а кад би се очекивало на ванр. кредит, ко зна колико би смо отуда могли добити.

На послетку, имам да приметим: да нисам био на прошлом састанку кад је г. Мата изнео овај предлог, а да сам био, ја би га и онда исто овако потпомагао као и сада.

Председник. Молим вас да оставимо ово па да саберемо цифру и према цифри укупној да се крећемо. У овом питању морамо се управљати по приходима; и према томе одредити цифру, која ће за ову потребу моћи да се употреби.

Мата Јовановић. Господо. Ово је једна од преко нужних потреба и кад је тако нужна да је ставимоу 20 хиљ. динара парочито за насипање баре. Сад ће у толико бити мања партија за непредвиђене трошкове. Ваљда може из буџета који износи преко милион дин. да се одвоји 20 хиљ. дин. те да се уради нешто у интересу трговине Није право толики буџет да се потроши на редовне потребе а за трговину од које живи ова варош, да не буде ништа.

Г. Председник рече, да за насипање баре треба 100 хиљ. динара. Ја нисам тражио насипање целе баре венеције, него само један мали део где ће бити житарска пијаца. Питање је ово судбоносно за Београд и држим да несме изостати, да се насипање врши за неколико година, као што би то хтео г. Чађевић. Држим да то неће бити понижење за нас ако се бринемо за трговину. (Чује се: какво понижење. Сви смо за то да се стави цифра на ту цељ).

Председник. Пристајете ли да се још говори и да се стави у буџет.

Марко Велизарић. Треба прво видити шта остаје преко трошкова. Јер рецимо да одобримо 20 хиљ. дин. па после сумирамо приход и расход па остане само 10 хиљ. дин. прихода шта ћемо тада радити са дефицитом ?

С тога сам да се прво види колико ће по свршеном буџету остати прихода па онда из суме што преостаје одреди цифра за насипање баре, и у том случају пристао би да сав вишак одредимо за насипање баре.

Раденко Драгојевић. Ово парче баре стоји на таквом месту да нико лично није заинтересован непосредно, него се ради у опште за београдску трговину — дакле за све. Према томе ма се и прирезом то извршило, нико неће имати права да нам пребаци.

Председник. Ми сви желимо то што предлаже г. Мата, а не само он, само се разликујемо у начину како да се то изврши (Тако је).

Ево ја ћу ставити на гласање овако: Ко је за то, да се стави извесна сума за насипање тога дела баре нега гласа „за“ а ко је за то да се неставља у буџет, него да се из опште суме та потреба измири, гласаће „против“

Дакле са 14 против 5 решено јо да се унесе у буџет. Сад изволте одредити цифру.

Мата Јовановић. Ја предлажем 20000 д.

Председник. Боље би било да се неодређује оволика цифра док се не види из сумирања, јер може бити да ће остатак бити повећи и онда би могли за ову цељ одредити и већу цифру од 20 хиљ. динара.

Коста Главинић. Ја пристајем да ово одређивање цифре оставимо док се буџет не сабере.

Председник. Па одобрите да ставимо 20 хиљ. онда кад сумирамо. Ја мислим да је боље после па можда ће моћи и више да се стави.

Мата Јовановић. Ја нисам тражио више од 20 хиљ. и кад председник пристаје да се стави толико онда молим да се ово сад одмах одобри.

Председник. Али ја мислим да оставимо и већу цифру, јер није ту само насипање, него треба и она вода да се спроведе.

Мата Јовановић. Ако треба више за остало, то се може накнадити из партије за непредвиђене потребе те да се и вода спроведе. А ја за сад тражим само за насипање 20 хиљ. и молим да то одобрите.

Председник. Насипање баре стоји у тесној вези са одвођењем воде, без тога неможе да се мрдне лопатом. Ја сам са иншпектором санитета ишо на место и видио да се неда то насипати без овога.

С тога је опет боље да оставимо цифру за доцније

Раденко Драгојевић. Заиста стоје те потребе о којима помиње г. председник. Но ово што тражи г. Мата односи се на онај простор између кантара.

Председник. Па добро. Усваја ли одбор да се мете 20 хиљ. динара ? (Усваја)

Јован Станковић. Ту треба да се напише: За насипање и прављење канала 20 хиљ. динара.

Коста Главинић. Немојмо тако да говоримо. Овде је тражено 20 хиљ. само за насипање баре, а даље стоји партија од 6000 дин. за прављење ћуприја и канала и из ове ће се партије правити канал.

Председник. Добро. Онда овако да гласи: На насипање једног дела баре за житарски трг. Обе ове партије да иду тамо у грађевинарски одељак.

Ђуба Јовановић. Г. Главинић помену 6000 дин. за ћуприје и канале. Ви треба господо да знате да ни су направљени канали у видинској улици.

Коста Главинић. Ако је тако, онда је та цифра уштеђена у прошлој години.

Председник. Свршено је то, сад има друго. Имамо једну хитну ствар о повећању ноћних стражара Управа в. Београда тражи то повећање макар само за Дец. месец због дугих ноћи и мочарног времена, па ма доцније и неповећали. Молим вас да одобрите то повећање.

К. Главинић. Ја незнам како би се то могло пред контролом правдати да из кредита за идућу, подмирујемо потребе ове године. Друго: мени се чини да ми и данас имамо приличан број стражара али они нису на своме послу. Има их више од 10 који чувају специјално имања и личности посланика страних сила и на то би требала управа да одреди жандаре.

Председник. Патролције имају своје одређене линије и они се тако распоређују на службу. Ако обраћају пажње и на зграде посланства и то чине по дужности. И да би они могли да буду над личном и имовном сигурношћу грађана и на ове дуге ноћи, управник вароши молио је да се за сад повећа њихов број. Ја мислим да би се то могло учинити на рачун одобреног кредита за идућу годину с тим, да се у толико у идућој години уштеди на стражарима у месецима кад су кратке ноћи.

Мата Јовановић. Г. Председник тражи нешто што не би могло да буде. Тражи да ми аконтирамо од буџета за идућу годину. То несме бити. А могло би се, ако се за добро налази, узети више стражара на рачун ово годишњег буџета. То би се дало правдати.

Председник. Сво се питање најзад своди на то: имамо ли довољно стражара и да ли их требамо још бар док су овако дуге ноћи То да решимо прво а после можемо их платити ако хоћете и из овогодишњег буџета.

К. Главиник. Ја сам напоменуо да ноћни стражари чувају искључиво конзулате и посланства. Њих има око десет, толико се и ноћних стражара тамо употреби. Најбоље би било кад би се на ту дужност ређали жандарми који и тако немају ни 8 сати рада дневно.

Кад би се такав распоред учинио мало би још стражара било потребно.

Председник. Управник каже да је све жандарме распоредио по надлештвима и службама и нема их више на расположењу но што је неопходно. Са тога они траже помоћ. Доцније кад буду краће ноћи, он ће, вели, свести и сам број стражара на мању.

Ја вас молим дакле да одобрите повећање.

А. Одавић. Ја не могу пристати на то да се потребе ове године, подмирују из кредита идуће године. Друго. Ја и кад бих хтео да гласам да се садања потреба подмири, према захтеву управином, ја не бих по досадањој пракси могао веровати да ће управа одржати реч и да ће тај већи број стражара који би сад добила, смањити доцније кад буду краће ноћи.

И. Цветановић. Пошто се ово повећање тражи због веће личне и имовне безбедности, ја сам за то да се одобри с тим да се вишак стражара плаћа од неутрошених партија за ову годину.

Ђ. Новаковић. Управа вароши има права да тражи повећање броја ноћних стражара и ако јој ми то не учинимо, он има права да их узме и да их стави нама на плату.

И ја писам мнења да са аконтира за 1892. годину, него нека се нађе нарочита сума за ову годину.

Председник. Ја вас молим да одобрите 1200 дин. из уштеде овогодишњег буџета (одобравамо).

Састанак је трајао до 12 и по часова.

Држан 25. Новембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председавао Председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника, да се може радити, то отварам одборску седницу и молим да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар прочита.)

Ово је дакле записник свију буџетских позиција, које су до сад решене.

Има ли ко шта да примети само на записник? (Нема.)

Дакле усваја ли одбор записник? (Усваја.)

Андра Одавић. Ми смо имали прилике да узимамо у разне комисије за општинске послове и људе из грађанства, који нису одборници. Ти људи улазе у комисије и раде, а ништа у буџету нема да им се може што платити јер није право да толике грдне радове раде бесплатно. С тога би ја предложио, да се метне у буџет једна цифра за ову годину.

Председник. Као што сте чули предлог је да се за ове нечланове одбора одреди једна цифра у буџету за идућу годину.

Има ли ко шта против тога?

Милутин Марковић. Овај предлог могао би се усвојити према практици да се многи послови плаћају. Али пошто има врло много комисија држим да не би били у стању исплатити све те комисије. А кад би се узело да се плаћа само онима, који неприпадају одбору, онда то неби било право. С тога је праведно да раде и они бесплатно, као што раде и остали чланови одбора; и према томе моје је мишљење да се овај предлог неможе усвојити.

М. Кипетановић. По моме мишљењу предлог је г. Одавића уместан, јер није право да људи раде толике грдне стручне послове за општину, поред својих редовних дужности, па да се за то ништа неплати.

Соломон Азриел. Никако немогу да усвојим предлог г. Одавића, јер кад су одборници осуђени да раде бесплатно по 2. године општинске послове нека раде и ти људи, што нису одборници, и они имају моралну дужност као и сви остали грађани.

Мата Јовановић. Лепа је мисао г. Андра Одавића да се одреди једна позиција у буџету из које се могу плаћати поједини стручни људи за радове општинске те да се боље одзивају позиву општине. Али кад се узме у обзир да одборници општински сем седница, које као што видите има редовно недељно по 2—3, раде и по разним комисијама бесплатно, онда држим да патриотизам грађанства захтева, да и они бесплатно помажу општину саветом својим у радовима општинским. С тога ни сам рад да се у буџету одређује цифра ради тога.

Међутим ако наступи кад случај да општина мора па неко стручно лице да ангажује за своје послове, ту се и досад одређивала награда таквим људима.

С тога сам да се неодређује цифра у буџету ради ове цељи.

Председник. Мени се чини да би овај предлог могао да вреди у извесним случајима. Н пр. Узели смо једног инжињера да нам извесан посао изради нпр. у комисији за кеј. Даље узелисмо г. Ђоку Станојевић за електр. осветљење и он је све те послове на наш позив вршио врло добро. Сем тога, има и даље много послова Зар није праведно платити што тим људима за толике грдне послове.

Доиста и ово што каже г. Милутин има свог разлога, јер кад се за те комисије плаћају људи који нису одборници, за што да се изузму и одборници, који раде редовно сваки дан по комисијама.

Дакле нешто би требало по овом предлогу учинити и ако одбор налази да је праведно и има средства на расположењу може ставити једну цифру.

Ђока Новаковић. Ја мислим баш и кад би се гласањем дозволило ово што предлаже г. Одавић, да би то врло незгодно било, пошто су комисије чешће и оне би однеле цео буџет. Поједини грађани треба да раде општинске послове и бесплатно изузимајући само оне стручне послове за које треба нарочито знање и особити посао, где су потребни нарочито вешта лица и које за то треба платити. Да се комисијама што плаћа то неможе да се усвоји.

Соломон Азриел. Овај предлог г. Одавића је нов, и неможе се у овој седници решити, јер нема ни иначе довољан број одборника за решавање.

Милутин Марковић. Молим вас да кажем 2—3 речи.

Ако би се узело, да се даје награда строго стручним људима за поједине послове ипак не треба стављати то у буџету јер се то може особено решити онда кад тај случај наступи.

Ако би се на све комисије распростреo овај предлог да им се плаћа, то би изнело 30—50 хиљ. динара то је за општину тешко издржати према средствима, којима располаже, а после за толике цифре ми немамо ни нужног одобрења од надзорне власти.

Дакле нема места овом предлогу.

Раденко Драгојевић. Нема смисла одређивати у буџету цифру за комисије с тога, што је сваки дужан општинске редовне послове свршавати бесплатно а кад наступе послови стручни, то се зна да ти трошкови иду на рачун зајма и сви стручњаци, које мора општини платити платиће се из тога зајма.

С тога писам да се одређује сума за комисије.

Андра Одавић. Кад нећете онда ја одустајем од мога предло а.

Председник. Кад предлагач одустаје од предлога, онда се с тим свршава ствар.

Сад су на реду особени буџети. На првом месту је гробљански буџет.

Ви знате да се у општини води тако звана гробљанска каса због новог гробља и ту има и прихода и расхода.

Досад то није уношено у буџет и могло се мислити, да се незна шта се по томе ради. Сад ми хоћемо да ставимо у буџет. Изволте чути. (Књиговођа чита) *)

Мата Јовановић. Да ли општина има рачуна да држи тамо у служби зидаре под платом и да ли неби било боље звати зидара кад треба и платити му по такси или како се угоди.

Ако ово не морају бити стална места по правилу, ја бих био мнења да се изоставе и гробнице да се зидају лицитацијом.

Председник. Што се тиче питања: да ли је боље радити у режији или лицитацијом гробнице, о томе је имала да размисли једна комисија. Она је свршила свој рад, поднела је одбору извештај који је он усвојио. У томе је извештају предвиђено и ово грађење гробница и казано је: да би тај посао јевтиније коштао општину ако би се дао лицитацијом. Према томе ја сам и обуставио зидање гробница још од летос него је само довршивано оно што је почето било. За годину 1892 то ће мнење комисије и одборска одлука, бити у свему меродавни за радове на гробљу. Ово је чини ми се по правилу да се држе на гробљу два зидара и ја вас молим да овај кредит одобрите: (одобрава се).

Милутин Марковић. Да ли су досадањи рачуни гробљанске касе слати глав. контроли? Ако нису за што? Сума прелази цифру која би могла бити не контролисана од глав. контроле.

Председник. То питање о рачунима гробљанске касе скоро је занимало одбор. Према мишљењима одборника ја сам руководоцу касе саопштио на потпис шта има да уради. Он ми је у разговору казао: да рачуни нису слати ником нити их је ко прегледао. Од кад он рукује њима, они су склопљени. Ја сам му рекао: па поднесите ми написмени реферат о томе, но он то није до сад учинио.

Мил. Марковић. Раније решено је у одбору да се ти рачуни што пре доведу у ред и ако је руководоцу потребна каква помоћ, речено је да му се и та да само да се сврше и стари и нови рачуни, па пошто се и овде прегледају пошљу главној контроли. Држим да је према томе требало урадити иначе има се дотични узети на одговор за то.

---

*) Буџет ће се одштампати засебно.

Председник. Ја вам кажем да сам извршио оно што је одбор решио и казао сам вам шта је урађено. Сад је ваше да одлучите шта ћемо даље.

Ђока Новаковић. Нико по закону не може да изузме рачунополагача од склопа рачуна па ни мене самога. Рачуни морају да се склопе и за ову и за прошле године и ко то не буде хтео учинити, учиниће власт о његовоме трошку.

М. Марковић. Правила о уређењу гробља постала су закон и по томе правилу образована је као нека врста фонда а о свима фондовима па дакле и о овоме морају се рачуни подносити глав. контроли.

М. *Јовановић.* Кад је била реч о плати благајника од 1000 дин. речено је да он по закону врши дужност руковаоца касе и ми смо му плату одобрили. Кад је дакле плата по закону, онда је по закону и дужност руковаоцу да води, склопи и поднесе на преглед рачуне о своме руковању касом.

Сматрам дакле да је председник у праву да учини све што је потребно те да се ти рачуни доведу у ред.

Да ми пак нарочито платимо неко лице које би склапало рачуне, а да имамо већ плаћено, то нити би било право ни законито.

Гавра Бркић. Ја сам хтео да говорим у прилог тога што је Мата говорио. Јер толико смо пута говорили о гробљанској каси па нисмо никад ништа учинили. То значи „појео вук магарца“ или како је ко хтео онако је и урадио па ником ни хесапа ни рачуна.

Предходник садањег благајника предао је овоме што је хтео. што му се свидило, па би и овај хтео то исто да учини.

Ја мислим да је рачунополагач дужан да даје рачуна о своме раду и ако што крије треба га уватити а ако рачун не полаже треба га на то принудити.

Председник. Практичан успех од овога говора био би у томе: да ја узмем човека који ће те рачуне склопити на рачун руковаоца касе па онда од њих да се тражи накнада.

Ја мислим да се друго што и не може?.

Мата Јовановић. Ја мислим да би било прво у реду да председништво позове дотичне рачунополагаче да сами тоураде, па ако неће, онда да се узму други на њихов трошак.

Председник. Мало час сам споменуо и казао да сам саопштио решење одбора на писмено и то писмено имам у својим рукама, па ипак није урадио. Ја незнам шта ћу друго сем да се гушамо.

Мата Јовановић. То је лепо што имате на писмено у рукама, али овакав је ред. треба им оставити рок да за толико и толико дана склопе рачун и казати им, ако то не учине, да ће се на њихов трошак узети други; па по истеку рока ако неучине, да се одреде други.

Милутин Марковић. Овде има више рачунополагача. То што је споменуо г. Мата треба да се примени и на остале. Свакоме да се одреди рок решењем, па ако то не учини да се на њихов трошак узму други. Ово треба што пре да се учини, јер су велики приходи, па треба дати рачуна надзорној власти.

Одбор треба да донесе оваку одлуку: да се у најкраћем року наложи рачунополагачима да поднесе склопљене рачуне, како се могу дати на преглед глав. контроли. Рок да им се одреди — па ако у том року не учине да се одреди други на њихов трошак.

Председник. Усваја ли одбор овако? (Усваја).

С тим је свршен буџет гробљанске касе.

Сад је на реду буџет општинске трошарине.

Ми смо за 1891. годину склопили рачуне и ако нема још година дана. Чујте. (Књиговођа чита)

„Приход 600 хиљ. динара.“

Да ли ће тај приход бити доцније већи то се незна. Рачуна се да неће подбацити.

Соломон Азријел. Ја сам имао прилике да прегледам рачуне трошаринске управе и видио сам да је за 3 месеца ушло прихода до 127 хиљ. Према томе рачунам да не може да се стави за годину 600 хиљ. већ 500 хиљ. динара. Држим да неће изићи 600 хиљ.

Председник. Сем тога што се помиње имам да приметим још и ово што није могло ући у тромесечни рачун и ово што има много трошаринског еспапа, који је унесен на сместиште па се још неможе да представи у облик новца, него стоји и чека Ми смо дакле од прилике мислили да ће бити 600 хиљ. и толико предвидели.

Усваја ли одбор овај приход. (Усваја). Сад изволте чути расход. (Књиговођа чита)

„Плата управника 4800 динара“.

Милутин Марковић. Молим вас ову цифру прихода од 600 хиљ. дин. да повећамо, пошто ће приход бити већи те да не би ова цифра утицала неповољно на закључење уговора о зајму.

Андра Одавић. Ја сам се разговарао са г. Соломоном и он каже, онда, кад је прегледао рачуне, није подлежало трошарини млеко. У колико сам ја као члан буџетске комисије видио предложио би да буде чистог прихода 600 хиљ. дин.

Председник. Могу вам опет казати, да ми је управник трошарине казао, да је мало предвиђено 600 хиљ. дин. Извесно у идућој години биће више с тога, што се у првој години морало разних сукоба расправити, а после многи у то доба имали су свеге па нису набављали, а у идућој години мораће, те ће нотоме морати и већи приход бити.

Сад ви ако налазите, да је мало предвиђено ви кажите више, јер доиста је мало предвиђено. (Чује се: нека буде 750 хиљ. бруто прихода).

Прима ли се ова цифра прихопа бруто? (Прима се). Добро, онда је приход од трошарине бруто 750 хиљ. дин.

Један је нудио, али не мени лично 950 хиљ. динара па да му се да за три године трошарински приход под закуп. Те по томе ја не знам да ли је то у истини да може да донесе приход од 950 хиљ. дин.

Сад да пређемо на расход.

„Плата управнику 4800 дин.“

Андра Одавић. Ја нисам био у тој седници кад се решавало о плаги управниковој — те с тога нисам има прилике да ову цифру заокруглим. — С тога овде у одбору предлажем да плата управнику трошарине буде 5000 дин. и држим ко год зна силне послове његове, да неће бити противан овоме. (Чује се: Доста је).

Марко Велизарић. Да ли управник има штогод на коња. (Нема, али има коњ храну у општини). Добро ја пристајем на предлог Одавића, јер кад добро наградимо управника осигураћемо тиме и наше општинске интересе, јер ће се за њих више заузети.

Јован Станковић. Кад се покаже, онда ћемо му и дати.

Раденко Драгоевић. Кад су њему једноо поверени сви приходи трошарински, онда му треба и платити добро. Гладан човек неће да ради. Спрам онога силнога рада и ја држим да је мало плаћен.

А. Одавић. Ви ће те се сетити кад смо одређивали први пут плату управнику, да је онда бивши председник казао, да ћемо му идуће године несигурно плату повисити. Господо ко није имао прилике да отиде да види, какве послове тај управник има и како се то све у књиге уводи, тај не може да верује, како он то све савлађује. Верујте да за све те послове није награђен.

Мата Јовановић. Господо, није велика сума 200 дин. Кад се већ о томе повела реч неби било ни лепо, да му се неда, (Чује се: да се повиси). Ја мислим да примимо овај предлог Одавића акламацијом.

Коста Б. Михајловић. Кад би управнику одобрили 200 дин. повишице, онда би требало и свима осталим по нешто повисити, који такође мећу главу у торбу, ваљући крију мчаре. С тога би био мишљења да остане за ову годину овако, па идуће године да се повиси.

Милутин Марковић. На првом је месту управник коме треба повисити плату без икаквог говора. Ја би желио, да он унапреди ту трошарину тако јако, па да му сваке године повишава одбор плату по хиљаду динара без ичије иницијативе. За ове друге за које каже г. Коста имаћемо прилике доцније да то учинимо, а сад рачунам да је праведно да се управнику предложена повишица да

Соломон Азријел. Ја мислим да је осталима повећала плату сама комисија (јесте скоро), онда нека се овоме да „на забројавање“ 200 дин. а плата нека му остане досадања. (Чује се: да се повећа на 5000 дин.

Председник. Усваја ли се повишица од 4800 на 5000 дин. (усваја).

Изволте сад чути неколико акта трошаринске управе.

Прво о петролеуму. Овдашњи трговац Евгенија Чоловић ливерује петролеум министарству нар. привреде на моли да се ослободи трошарине за то што је он раније уговор закључио него што је трошарина промењена. Управник трошарине дао је овако мнење: (Секретар чита мнење по коме би од Јевгенија требало наплати по 2 динара ча 100 кила пошто је он раније уговор закључио — по старој јефтинијој тарифи. О томе се и уговор прилаже).

К. Б. Мијајловић. Ја се опомињем да је још једанпут била та молба на решавању пред нама. Кад би одобрили Чоловићу онда би морали да одобримо и свима другим ливерантима за касарне и за остале заводе.

Председник. Он не тражи да се са свим ослободи него да плати по тарифи вредећој кад је робу ливеровао.

Управа мисли да би му требало учинити по молби из разлога које сте чули.

Мата Јовановић. Једанпут је ова ствар била овде и он је одбијен од тражења. Он је сад модификирао то своје тражење али ја мислим да нема места да се то тражење узима поново у решавање (Одобравање).

Председник. Дакле одбацујуе се? (тако је)

Сад изволте чути другу једну ствар. Као што знате агент руског друштва кнеза Гагарина има резервоар петролеума из

кога се точи петролеум и по вароши распродаје. Он се обратио управи трошаринској једним писмом у коме тражи да се с њиме регулише то плаћање трошарине на лакши начин. Управник трошарине налази једну тешкоћу за задовољење захтева и споминье је Има, вели он, петролеума који се у особеним судовима доноси на које се неможе да наплати оно што се наплаћује на друге судове. Сваки бакалин који купује руски петролеј, он отиде с празним бурадима, наточи му се петролеј и онда плаћа трошарину на бруто тежину. То је и законито. Е сад има их који измисле тако звани вагон цистерну. То је вагон који ваша 10 000 кила петролеума. Њега управник не може да мери као бурад те да наплати и на бруто приход. Но да би вам ствар била јаснија, молим вас да саслушате то писмо управника трошарине.

Секретар чита писмо агентово а за тим мишљење управе.

Председник. Најбоље је да упутимо овај предлог трошаринској комисији. (Усваја се)

Сад имамо да изберемо бирачке одборе за збор.

Ко је најстарији од одборника. (Чује се: Ђока Новаковић). Добро. Онда је председник збора г. Ђ. Новаковић одборник.

А кога ћемо за заменика. (К. П. Мијајловића). Усваја се.

Сад да изберемо бирачки одбор. (Изабрат)

Састанак је закључен

Трајао је до 9 часова по подне.

Држан 29. Новембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 8 часова по подне.

Председавао Председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Молим чујте запис ик прошлог састанка. (чита).

(Прима се протокол пошто се усвоји напомена г. М. Јовановића да би реч „финанс“ ваљало заменити згоднијим, а та се нађе у речи „позорник“).

Секретар. Чита молбу истражног судије да му се јави о владању и стању извесних лица (за која је лица шта тражено и шта решено, види се из штампаног протокола од данашњег дана.)

Сад молим вас да саслушате извештај.

Прво морам да вам поднесем као хитан предмет о шећерџијама. Они једнако траже и моле да им се учини по молби: да се од трошаринске таксе за њихове прерађене предмете ослободе због тога што онај који ван рејона израђује те послове, он на њих ништа не плаћа те с тога они су остали без посла. Та молба била је предата једној комисији која налази да би им требало дозволити да по неколико стотина кила шећера могу без трошарине узети у рад пошто се разблажи с водом те тиме у извесном смислу буде учињен неупотребљив за другог кога осем за шећерџије. Осим тога кажу људи који се тим пословима баве да је по њиховоме мишљењу апсурдум и бесмислица што се мисли да та разблажена количина шећера водом треба да буде 400 кила, јер, вели се, нема тога шећерџије који би за 2—3 дана могао да преради 400 кила шећера, а после тога времена непрерађени могао би се покварити.

Ја сам и пређе казао да је ова ствар сложена и да је треба добро проучити али из овога комисијског извештаја не видим ипак све што би нам требало знати односно контроле и др. што би стајало с овим у свези.

Начелно комисија налази да би требало потпомоћи произвођаче шећерних артикала и она вам то предлаже и указује начин како би се шећер требао да разблажава водом, али не каже како би се могло удесити па да се тако разблажен шећер не употреби на ништа друго до на шећерне артикле шећерџиског запата. И пошто се од израђених шећерних артикала један део троши у Београду, то би требало удесити да шећерџије плате нешто на име трошарине за то што у Београду троше. Комисија мисли да би требало одредити количину од 400 кила која би се денатурисала. Ово због лакше контроле јер кад контроле не би било, онда би се могао онај шећер што је денатурисан употребити против намене.

А кад се већа количина тражи да се од једанпут преради, налази се као незгода то што ће људи слабијег капитала тешко моћи да прибаве толику количину шећера а још теже да је на време израде.

То су разлози у главном који су руководили комисију — у којој сам и ја био присутан — да поднесе овакав извештај.

На вама је сад да га примите или одбаците.

М. Капетановић. Молим да ми се објасни зашто се не би могло на тај шећер вратити трошаринска такса кад се извезе из Београда.

Председник. Ови који се баве тим послом и раде за промете и продају на већу суму. Дакле практично неможе.

Мата Јовановић. Ја сам за то, да се та индустрија потпомогне, као што смо ми један пут о томе говорили и због тешкоћа које су се показале, нашло се да није могуће, и за то је се узела комисија да нам објасни и нађе некакав начин како би се то могло учинити, а да се могуће злоупотребе избегну. Међутим комисија је предложила нешто, што није ни требала да мисли, нити нам штогод предлаже како би се те злоупотребе избегле. Ја не би могао гласати, да ће се на тај начин избећи злоупотребе, што ће се прелити водом, кад се зна да се такав шећер може употребити и за слатко и кафу итд.

Председник. Мало час писам вам сврати пажњу на друго, како да се осигурамо да не буде злоупотребе. Овако је казано: нико не може да денатурише сем комисије и онда се тим води довољна контрола. Био је један случај у овоме. У почетку ја сам био уверен да доиста треба да потпомогнемо те раднике који се баве прерађевином и био сам одобрио, да се денатурише 50 кила шећера. Кад су други дошли па протествовали за што се и њима није одобрило, онда сам ја видио шта је у ствари, па сам одузео свима, и сад хоћу да изнесем пред одбор да се то коначно реши.

Г. Марко Леко предложио је да се нешто хемиски дода том раствору шећера те да се предупреди злоупотреба и после се нашло, да се не може ништа друго додати сем воде, јер се не би могло употребити како ваља.

Илија Цветановић. Овде је, господо, комисијски предлог, а и г. председника, да би требало од прилике 4—500 кила поквасити. Али шта ћемо са оним мањим капиталистама што се овом радњом баве. Има људи, који једва имају 4—500 динара и шта ћемо с њима кад не могу толико да поквасе. То би значило дати само капитастама да раде, а они са 50 дук. да не могу. С тога ја мислим да би најбоље било да ти мањи узму једну кућу у којој ће израђивати шећерлеме и тако да се може контролисати. Онога пак, који буде одређен да их контролише, нека сви скупа плаћају. Мислим на тај начин могло би се дати прилике да се и сиромашни помогну.

Коста Главиник. Општина у овоме случају не може свима помоћи. Ја познајем у неколико шећерџиски занат и знам да нема ни једног, који може за један дан да изради 500 килограма шећера

Ја познајем једног шећерџију који ради с тим и доброг је стања, па не може за један дан да преради толики шећер од 400 кила. Кад не може овај, онда онај са мањим капиталом не може ни толико. Оно што комисија тражи извесан проценат за трошаринску таксу добро је, али држим да је $^1/_5$ много, и изгледа ми да комисија није испитивала ближе људе о тим стварима, који с тим раде, те да боље обавештење добије. Ја видим ту г. Ћирковића, али он ту није прерађивач, он је више продавац, и видим да нема другог начина већ да се с водом кваси па да се употребити може.

Ја имам дакле двоје да замерим: прво, што је велика количина 500 кила и друго, да је процент од 20 велики.

Андра Одавић. Ја сам хтео о том истом да говорим и доиста та количина је велика и најбољи произвођач толико дневно неможе да произведе. Но хтео сам да кажем оно што је казао г. Мата да нема никакве гаранције. Господо, нико не помиње где ће се квасити тај шећер да ли пред комисијом или пред ким другим. После на шта ће се све толико поквашени шећер употребити и има ли гаранције да га неће употребити за слатко кафу итд.

Ја у главном немам ништа против извештаја, али примећујем то, да нема гаранције да се шећер не злоупотреби.

Никола Р. Поповић. За мене поводом ове молбе и мишљења комисије, једна је ствар, на коју морам да обратим пажњу, те да се решим да гласам за комисијски предлог.

По закону општинска трошарина зна се на који је предмет дужна да наплати, а на који не. Шећер по закону о трошарини није дужан да плаћа као што је до сад плаћао. Кад сви одборници признају да је немогуће водити контролу, онда је праведно и дужност је одбора да на тај шећер не наплаћује ни кршене паре.

Кад је то дужност и кад има у комисији и једног човека, који ради тај посао и каже, да се само на овај начин могу сачувати ти људи, онда не треба да се плашимо, да ли ће израдити за један или за два дана јер се зна да тај мора хитати, јер шећер ако се одмах онако поквашен не уради, прелази у кисело врење и онда је сав пропао. У колико ја знам хемију познато ми је да ни један шећерџија несме да држи ни три дана неизрађен поквашен шећер, већ мора да похита.

Кад тако мора да буде онда остаје хоће ли се извршити комисијско мишлење. Како да се изврши: да ли комисија да сипа воду или ко други. О томе одбор не треба да се брине. То је дужност управника трошарине, и он ће водити бригу о мешању воде са шећером. Кад је одбор све поверио њему треба и овде да му повери пошто је он у исто време члан комисије и потписао је ово мишлење.

С тога они, који траже да се одреди једно лице да врши ову контролу над њима при мешању немају основа јер би то значило тражити од једног израђивача више да плати, него што се трошарина плаћа. Одбор може да улази у размишљање како да се врши контрола само онда, ако би се нашло доцније да се неможе водити контрола овим редом како комисија каже.

Што опет други неки од г.г. одборника веле, да и то није згодно, што комисија тражи да буде количина најмање 400 кила, јер не могу мањи трговци да раде и тиме нема места јер доиста ако хоћемо да сачувамо то од кријумчара, неможемо ситне послове делити на ситније делове и по томе дужност је одбора ограничити ове прерађиваче на мањи број с тога ћу ја да гласам за комисијски предлог у начелу, а о томе, да ли ће тај начин бити згодан или неће, то ће показати будућност и ако то наступи онда ће бити времена да се одбор забави на том послу.

А. Одавић. Господо, нама је без сумње свима познато да међу шећерцијама већи број располаже једва с капиталом од 40—50 дуката. И кад се тим људма постави услов да морају да покваре 4—500 кила шећера онда сте тиме поставили један страховит услов за њих јер би на њих, могао да се примени у том случају оно «откини комарцу ногу — па је мртав!«

И шта би било кад би остало како се предлаже? Било би то, да би ти већи прерађивачи добили могућност да оне сиротније експлоатишу. Ти већи прерађивачи могли би да потопе по 400 кила, јер имају новца, док други га немају. Они би могли да имају по 20—30 пара јефтиније производе од других. И што би ми дозволили да богатији експлоатишу сиротније? — Ја против извештаја немам ништа али тражим да се дозволе мање количине шећера за разблаживање а да се удеси јачо контрола.

Мата Јовановић Ни један од господе говорника не дотиче се онога што је главно т. ј. на који начин да се ово контролише те да се тај преливен шећер не употребљава на што друго до на оно чему је намењен. Са оскудице такве контроле ја предвиђам да ће се шећер моћи и на штету општинских прихода да употреби на све могуће друге потребе.

Док се то не уреди ја сам противан овоме предлогу.

Председник. Комисија, како сте чули предлаже: да се шећерције ослободе од плаћања трошарине на онај шећер од кога они извозе разне слаткише ван вароши. То је и право. И што то није и до сад важило ево да вам наведем један пример. Један имућнији бакалин, чије ће вам име бити познато а да и не поменем нарочито, отворио је радионицу шећерних производа на нашем старом сењаку. Он изведе одавде шећер тамо у радионицу примивши плаћену трошарину на извезену количину, па га израђује тамо у радионици и уноси у варош без трошарине Ове друге шећерције које немају тога капитала, они су на једанпут остали без раденика јер су им сви момци одбегли код тога бакалина на сењаку који им даје бољу надницу имајући и бољег рачуна. Тако су људи остали и без рада, силом околности. То је ствар о којој треба добро промислити.

Што је ова наша комисија одредила баш 400 кила шећера за овлажење а не више или мање, то је диктовао један практичан разлог. Ако би се одобрило мање то би се тако расплинуло да би било тешко контролисање а опет кад би се више тражило (нпр. 1000 кила), то би било лакше за контролу, али би веома штетно утицало на људе средњега стања и ко зна да ли би и шта би они могли да раде у томе случају. Овако ако би се остало при 400 кила, могао би и чов к средњега стања, с капиталом од 50 дуката. да овлажи 400 кила шећера да га преради и треба и да живи од тога. У осталом комисија је чула и мнење људи који се овим послом баве. Један од њих долазио јој је и казао своје мнење и комисија је саслушавши њега, ово ставила уверена да неће извршење бити ни за кога тешко и да ће шећерцијама бити поможено.

Наравно да ви треба пре свега да решите: јесте ли у начелу сагласни с овим мнењем да им се помогне. па ако сте, онда да говоримо о начину помоћи.

Андра Одавић. Ја ћу да говорим у име моје и велике већине одборске да начелно примамо да се помогне.

Ја сам казао, да ми се чини, да је велика количина 400 кила. С тога би био за то да примимо извештај с овим додатком да се упита управник трошарине, може ли да врши тај надзор, па да сведемо на 200 кила.

Никола Р. *Поповић.* Мени је мило кад г. Одавић пристаје на извесне разлоге и држим да ни то неће бити на одмет, да усвојимо извештај но с тим, да одбор остави одрешене руке председништву да може, ако неколицина изјаве, да им је много 400 кила, а међу тим су људи, за које се зна да ће савесно радити, дати дозволу и испод 400 кила и тада ћемо учинити то да недамо ономе у сењаку да изиграва трошарину.

Поред овога што ће се овим постићи, стоји и та корист што ћемо ићи ка досљедности одбора ономе начелу, да се сви концентришу у варошти, а не да се удаљују.

Председник. Кад је се ово решавало у комисији ја сам био присутан, питало се, како ће сиромашни мајстори да купују по 400 кила кад немају толико пара и одговорено је, да ти ситни мајстори никад и не раде за себе, него иду код богатијег и узму и раде за његов рачун. Нпр. за рачун Симе Обрадовића раде њи двојица, а свега их је деветорица.

Дакле оправдано је мишљење комисије.

Ђока Новаковић. Из овога предлога комисије види се, да је главни разлог да се ослободи шећер који ће се употребити на извоз. Дакле значи да оно што се уноси у Београд плаћа трошарину, кад је таква ствар; онда излази питање, како ће се контролисати. Ако има начина онда добро.

Председник. То баш мешање оправдава комисију што вели да се неможе контролисати. Нпр. тај Сима он никад не продаје на сто кила него како кад ко хоће. Нпр. од једне сорте килу од друге килу и т. д.

Андра Одавић. Ви се сећате врло добро кад се повела реч први пут о трошарини, кад смо казали да се олтерети пиринач зејтин и то да су још онда пали говори, да је врло немогуће контролисати приход.

Кад би овако узели значи сваки сандук да се отвори, те по томе не може да се зна. Само једини начин могућан је, да буде што мањи трошак и манипулација и њима је поможено и олакшано контролисање. Оне разлоге што каже г. председник да наши мањи произвођачи раде за туђ рачун, ја ћу примити, а само на случај протеста ја скидам одговорност са себе. Дакле примићу извештај комисије и гласаћу за извештај.

Председник. Да ставимо на гласање.

Ко је за извештај комисије гласаће „за“ а ко није гласаће против “

Дакле 10 је гласало „за“ 6 „против“ и тако усвојен је извештај.

Председник. Имам још да вас известим о овоме: комисија је по вашој одлуци имала да прегледа документа мрв. лекара и нашла је да је најподеснији Димитрије Кнежевић за нашег марв. лекара. Молим вас да усвојите то мишљење. (Усвајамо. Врло добро, те је он изабран.)

Р. Драговић. Кад сам читао конкурс и овај предлог чуо, ја сам мислио да ће се садањи марв. лекар отпустити. Дали ће то бити тако?

Председник. По буџету ми имамо два места за марвене лекаре и држаће их оба дакле нам требају и док налазимо да ваља да остану у служби. Ако ко мисли да би требало другог марвеног лекара отпустити, нека изволи учинити предлог. (Више одборника затраже да се предлог о томе изнесе на дневни ред идуће седнице и председник то обећа). Молим вас да сад чујете акт о општинском инжињеру Антону Пижлу.

Секретар чита: (Предлаже се да се због извесних иступа отпусти из службе).

Председник. Усвајате ли ово мнење: да се отпусти? (Усвајамо.)

Сад имам да вам саопштим ово.

Неколико гостионичара који држе свираче и певаче и певачице, молили су да им одбор општински одреди да плате месечну таксу за певање у једној округлој суми па да их због тога нико не узнемирава у послу. Онај гостионичар код „Златног Крста“ понудио је да за свако вече плати по 2 дин. па певало се не певало, свирало или не свирало. А и Димитрије Марковић код „Позоришне кафане“ молио је да и он плати месечно па певало се не певало. Ваше је да решите хоћете ли то одобрити или не.

Напомињем да су таксе разне. На српске певачице и певаче плаћа се за вече 2 дин. а на стране 5 и више. (Чује се: оставите за другу седницу).

Добро. Сад имамо једну другу ствар. Ви знате да има већ 4—5 месеца да пред одбором стоји молба друштва за подизање Савског и Теразиског краја те да им се уступи зелени венац да могу предузети радове, да се тај крај подигне; молили су више пута, а и неке новине „Зелени Венац“ покренули и претресају то питање непрестано. Треба већ једном то питање скинути са дневног реда и с тога ту молбу износим на решење.

Ђока Новаковић. О тој молби не може се пре решити, док се не расправи питање са Ђирковићем.

Никола Р. Поповић. И ову молбу послати комисији.

Председник. Па какве везе има са Ђирковићем, нема ту ништа. Може се ово решити.

Мата Јовановић. Ево шта има везе. Постоји ту закупац пијаце и ми оћемо да уступимо пијацу другоме. Значи уступити друштву Ђирковићево право. Па кад би уступили друштву како би онда стојао Ђирковић према друштву.

Председник. Онако како стоји сад према општини. Они траже да им се уступи да

улепшају и веле: Ено Ћирковића накарадио цео простор.

Мата Јовановић. Ћирковић има своје грађане и пре се неможе овде ништа чинити док се не одкупи, па онда да се њима да.

Председник. Па нека се они са Ћирковићем погађају. Шта има општина да се меша.

Мата Јовановић. Тим би изашло то да се избрише цифра из буџета за ту пијацу. (Чује се: за другу седницу.)

Председник. Закључујем седницу.

Састанак је овај трајао до 9 сах. у вече.

Држан 4. Децембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председавао Председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника за рад, отварам одборску седницу.

Молим одборнике да саслушају записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на састав протокола?

Андра Одавић. Тамо где се каже, да је Раденко Драгојевић предложио, да се други марвени лекар одпусти, мени се чини, да он то није предложио, него је питао шта ће с њим бити. С тога то треба да се исправи.

Председник. Питање о доктору г. Гецу стоји тако, да је г. Раденко само питао, шта ће с њиме и ја сам одговорио, да је то питање особено, а он је тада казао и своје мишљење да га треба отпустити, јер кад има једног нетреба нам други. У осталом исправиће се у том смислу.

Раденко Драгојевић. Тако сам истина ја казао, као што је г. Председник објаснио.

Председник. Усваја ли одбор записник? (усваја).

Сад изволте чути уверења која се траже о владању и стању појединих лица. (Секретар прочита.)

Изволте чути неколико лицитација.

Прву лицитацију држану за чишћење нужника и помијара. (Секретар прочита.)

Има и једна понуда од Милке жене Светислава Јовановића. (Секретар прочита.)

Има и друга понуда од Фаркића. (Секретар прочита.)

Марко Велизарић. Мени се чини да та жена мења услове том понудом. За то треба држати нову лицитацију према оним условима што су прописани.

Димитрије Најдановић. Ја би био мишљења да се држи ужа лицитација између лицитанта и те жене, пошто она нуди свега 100 динара више.

Ђока Новаковић. Ја мислим да овде треба видити да ли су услови које та жена нуди тежи или лакши и ако су лакши да се држи друга лицитација.

Председник. Фаркић нуди под условима прописаним. Тако исто и лицитант Димитрије Ђорђевић. Сад само ова жена мења у неколико услове, а даје 100 дин. више.

Ђока Димитријевић. Да ли су ослобођени од трошарине?

Председник. По условима нису. Но ова жена тражи да се тога ослободи.

Никола Р. Поповић. Молио би да се прочита извештај рачуноводства поводом те лицитације.

Председник. Добро изволте чути. (Секретар прочита.)

Илија Цветановић. Пошто се зна, да досадањи лицитант није вршио своју дужност на задовољство грађанства, међутим види се и то, да се овде хоће да увуче једна иста компанија преко овога лицитанта, то сем да се уступи тој жени, јер је она већу цену понудила а са њеним радом и грађанство је било задовољно.

Коста Б. Мијајловић. Ја сам за то, да се томе закупцу дозволи да неплаћа трошарину, и ако то одобрите он ће вршити добро своју дужност.

Филип Васиљевић. Види се, господо, да овај закупац хоће пошто по то, да узме ову радњу у своје шаке, а сви знате да је по улицама свуда нечистоћа била.

С тога сам да се опет уступи жени Светислављевој, јер је она добро радила и свет се није тужио на њу.

Коста Главинић. Овде је господо важна брига свију нас, да се грађанству подмири потреба те да има ко да чисти нужнике.

Понуда те жене је за 2 динара јевтинија и вероватно је да ће наше грађанство имати већу вајду ако општина одобри ту понуду, која је и за 100 динара скупља.

Сад има неких услова који се траже, а то је да се ослободи од трошарине и да не ради са модерним справама. Дакле неће моћи да подмири потребу. Ако би пристао тај закупац да ради са модерним справама и да плати трошарину, онда би ја примио ту другу понуду. А ово зашто, да се плаћа трошарина. С тога, што би општина имала тиме да прикупи податке, колико се свега изнесе нечистоће из вароши. Усљед тога исправно би парочити билет, па да се зна, колико је свега извежено. Ако се ослободе трошарине онда ће општина подмирити тај вишак повишењем аренде. С тога би био за то, да се плаћање трошарине задржи с тим, да се пропише парочити билет, а ако то не, онда, да се држи друга лицитација.

Марко Велизарић. Мени се чини, да они неплаћају трошарину јер непролазе кроз ћерам. Ја сам приметио, да они сваки дан пролазе доњом Јовановом улицом правце граду.

Ђока Димитријевић. Треба прво да се реши, да ли да плаћају трошарину или не.

Лаза Дашковић. Ми смо једанпут решили да се не ослободи нико од трошарине па с тога сад нема места решавању тога Неможемо ми сваки час да решавамо о томе.

Андра Одавић. Ја сам хтео да напоменем то, што је казао и г. Дашковић. То питање треба једанпут пречистити.

Друго. Ви се сећате, да смо неколико пута имали у одборским седницама ове накнадне понуде. Треба то одбити једанпут за свагда и ко хоће нек лицитира, а не овако. да спекулише над другима, па онда по који динар да више и прави сметње.

С тога сам да се држи још једна лицитација.

Ник. Р. Поповић. Између ове понуде и услова лицитације, има велике разлике. У условима стоји да треба чишћење вршити модерним справама. Такав је уговор стављен пре године дана али га предузимач није био извршио те је с тога с њиме раскинут уговор. Набавио је чини ми се свега два бурета. И овај понуђач не нуди рад с модерним справама него ће да врши изношење у лурадима која си добро затварају те не може нечистоћа да заудара или да се просипа и коју му је комисија одобрила. Он дакле тражи да одступи од услова и на тај начин он ће нам давати 5000 динара аренде и спустиће цену по куб. метру нечистоће с два динара.

Осим тога долази друго његово тражење, да се ослободи трошарине. То по моме мишљењу не може бити. Ми смо већ решили начелно да се од трошарине нико не ослобођава па нећемо ослободити ни њега.

Сад је чини ми се главно питање: да ли ћемо моћи наћи концесионара који ће моћи и хтети под повољним условима да ради с модерним справама? Мени се чини да не можемо. У осталом ми видимо да се они исти с којима је општина раскинула уговор, јављају да износе нечистоћу. Дозволити њима рад ма и под повољнијим условима од других, то би значило имати и у идућој години сукобе с њима као и у овој години. Ја као одборник не би могао да дозволим да општински суд има и у будуће посла с једним предузимачем који није показао воље да води рачуна о своме потпису и о своме имену, и коме је кауција од 800 дин. све што може да изгуби. Један је од њих као трговац пропао и сад је надничар а други је човек без капитала. Нама није довољна гаранција у новцу, ми треба да је тражимо и у личности. С тога ја мислим нека је други и јефтинији, нека нам даје мање па опет да му уступимо концесију само да немамо парбе и да најпосле ни грађани немају сукоба с њиме.

Према томе ја држим да између понуде и услова има битне разлике и да зависи од одбора хоће ли пристати на ово одступање или неће. Најбоље би било да један одборник прочита уговор те да видимо можемо ли вршити посао на начин који нам се предлаже, и да ли на тај начин неће бити какве штете по грађанство или иначе. Или да комисију одредимо.

К. Главинић. Кад су услови прописивани, ја сам чини ми се рекао: да је у Београду тешко вршити чишћење нужника на модеран начин за то што се све трпа у јаму те има много предмета који не могу да уђу у буре. Овај се концесионар био обвезао да ће нечистоћу с водом да разблажује али има ствари које не могу да се разалаже ни однесу. Испунила би се дакле само форма а у суштини остало би опет нечистоће. Осим тога ако се ово даје на годину дана има се такође једна тешкоћа. Господо, модерне справе скупо коштају и оне би могле да се исплате за годину дана док концесија траје. То је једно. А друго је: ако буде устаоштва и среће, ми ћемо имати велики део Београда каналисан и онда ће ићи сва нечистоћа у канал или ће се изношење нечистоће свести на најмању меру. Дакле изгледа ми свакојако и види се и по овој понуди да ће бити нужно да се измене услови па да се држи нова лицитација и онда како нам испадне онаку и да је примимо. И ја се слажем с г. Поповићем да треба да одредимо комисију, па да нам она предложи шта има.

А. Одавић. Ја сам то исто хтео да кажем што и Поповић односно трошарине. то јест да се од ње концесионар не може ослободити. Што се тиче услова о чишћењу нужника помоћу модерних справа, ја мислим да од тога ваља да одступимо и да то обзнанимо те ћемо тако добити више лицитаната.

Фил. Васиљевић. Ви знате да је тај Светислав и раније износио нечистоћу у бурадима па није било против њега тужаба из грађанства. Још је ишло боље него сад. Сад се извуче вода из нужника с машином а нечистоћа остане.

Ник. Поповић. Пристаје ли одбор да се упути комисији једној те да све ово прегледа? (Пристајемо).

Председник. Кога желите у комисију? (Николу Р. Поповића, Љубу Јовановића).

И да се држи према њиховоме мнењу лицитација или да они одреде шта да се ради па тако и да буде.

Н. Р. Поповић. Још вечерас да се реши да се не ослобођава од лицитације нико. (Прима се).

К. Главинић. Моје је мишлење да се уговор закључи на 3 године.

Председник. Добро и то ће се ставити у услове.

Сад чујте другу лицитацију.

Секретар чита лицитацију односно набаве канцел. материјала. Понудио је Јефта Павловић јефтиније с 69% испод предрачунске цене.

К. Главинић. Мени не иде у главу од куд оволика разлика између предрачунске и ове понуђене цене?! Изгледа ми нешто невероватно! Мора бити да се нису податци о ценама прибрали како ваља.

Председник. Ви знате да сви трговци који раде с тим артиклима имају своје мустре и цене. Ми смо на основу тих цена направили предрачун и одредили мустре.

Цена је као што видите, испод очекивања јефтина.

Андра Одавић. Молим вас да видимо какве су цене, какви су рачуни, јер то изгледа чудновато и скоро немогуће.

Милутин Марковић. Ја би хтео да знам да ли ће те мустре остати овде под печатом или не.

Председник. Мустре ће остати код нас под печатом, а односно цене он од предрачунске цене иде на ниже. (Чује се: да се прими).

Усваја ли се ова лицитација? (Усваја).

Чујте лицитацију о давању права на наплату фијакериске таксе. (Секр. прочита).

Усваја ли одбор ову лицитацију? (Усваја).

Чујте трећу лицитацију за набавку јечма и зоби. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор ову лицитацију? (усваја).

Коста Главинић. Ја би молио предходно за једно питање. (Предсен. изволте).

Становници крунске улице жале нам се да је се та улица почела раскопавати још у Јуну месецу и још није свршена. Становници немогу да дођу до својих кућа од блата, а нема ни осветлења. За што се то досад није свршило.

Председник. О томе питању могу да одговорим оволико. Предузимач има да носи земљу из више улица. Тамо је свршио и остало је још мало. Но да би становници те улице имали удобан пут ја сам наредио пре 15 дана нашем инжињеру да направи стазу од камена те да им се олакша за ову зиму, јер је тамо много било одкопавања. Да ли је инжињер ово извршио немогу вечерас да кажем, док не питам инжињера.

К. Главинић. До пре три дана није Шта више грађани се жале, да су правили сами привремени тротоар, а инжињер дође па им поквари. Молим вас г. председниче да наредите, да се све шта треба учини и људима осветлење да.

Председник. Добро наредићу то и без тога.

Сад чујте по молби Начића што је наплаћена марина за швајцарску. Онда је наплаћена, а сад министар каже да се врати. Молим вас да то одобрите. (Усваја се).

Прошле седнице остављено је питање о зеленом венцу за данашњу седницу. Молим вас да саслушате молбу и да донесете одлуку.

Но молим вас пре тога да вам саопштим На узети новац од задруге за водовод плаћа се интерес и с тога је нужно да решите на чији терет да падне тај интерес, да ли на трошаринску приход или из општинске благајне. (Чује се: из трошаринских прихода).

Добро. Усваја ли то одбор? (Усваја).

Е сад молим да прочитамо молбу друштва за улепшавање савског краја. Оно је поднело више молаба досад и ако желите да прочитамо последњу од 24. Окт. 1891. год. (Чује се: да се прочита).

Добро. Чујте. (Секретар прочита).

Ђока Новаковић. Молим вас да се прочита и она молба, да се види, шта они траже, јер се из те садање молбе не види ништа.

Ђока Димитријевић. Кад је прва молба дошла? Председник одговара. Ту се у истој износи велики укор на одбор. Непријатно је да се овде овако што чује, кад је ова ствар први пут пред одбор. Ту се помињу речи пасторче итд. ја то одбијам од одбора.

Раденко Драгојевић. Ја чујем где одборник помену реч „пасторче".

Грађани тога краја заиста послужили су се својим правом и тражили су са неколико молаба досад и те све молбе овде пису саслушане. Да би се задовољили грађани доцније постао је и закон где се каже, кад траже пијацу 300 грађана, мора им се дати. Грађани су по овом закону тражили, али им ипак ни до данас није дата пијаца. Према оваком поступању општине грађани сасвим имају право да се послуже речју „пасторчад".

Ђока Димитријевић. Господо ја у начелу немам ништа против овог тражења, но само сам хтео да одбијем од себе и одбора ове неоправдане прекоре.

Председник. Овде су све молбе друштва и могу се прочитати.

Што се тиче закупа, ја не могу друго да кажем, него да на зеленом венцу има општина свога имања. Сад да ли она то сама држи, или даје под закуп то је све једно. Ако би одбор нашао, да се то право пренесе на кога другог, он то може учинити.

Коста Главинић. Господо. Мени је жао што ћу у моме говору морати да замерим друштву.

Ја се господо потпуно слажем са г. Ђ. Димитријевићем, да одбор није заслужио такав прекор. Ја нисам на чисто каква по именце права имамо о слободној пијаци.

Ми знамо врло добро, да је овај одбор општински гледао, да извуче пијацу из оних ћумеза где је била и довела је на отвореном простору. Ми знамо, да је одбор радио како да учини услуге и одбор је све чинио и учинио да кажем и против закона, те дао закупцу да подигне грађевине. Дошао је закон о слободној пијаци. Ја тај закон разумем овако: ако у ком крају треба пијаце и молбе од 300 грађана, онда им треба дати пијацу и да плате таксу. Немогу да разумем тако, да је закон хтео да не плате таксу.

Сад имамо закупца и казано је да мора да плати аренду, а он има права да наплаћује онаку исту таксу од других. као што се наплаћује на великој пијаци. Потоме или суд наплаћивао таксу или закупац то је све једно.

Друго је пак ово, што друштво тражи, да му уступимо приход од те пијаце на корист његове касе. Општина може и то да учини, али она због тога има да поднесе жртве према закупцу. Ако пристане друштво, да плати оно, што би општина платила, онда му се може уступити.

Но свакојако друштво нема права нити је то умесно, што чини одбору оваке неоправдане и бесмислене прекоре.

Ђока Николић. Ја молим да се прочита њихова молба.

Милутин Марковић. Из ове молбе која је прочитана, ми не можемо да видимо шта треба да учинимо зеленовенчанима. Ако се хоће да тамо буде слободна пијаца, то је питање решено и ми имамо акт од тога друштва са зеленог венца којим нам изјављује захвалност на томе и нашем решењу. Што неко мисли да слободна пијаца није остварена док има закупника наплате таксе тамо, то је погрешно, јер то питање о слободној пијаци нема никакве зависности од питања: ко ће наплаћивати таксу са пијаце.

Ни друштво ни ма ко други нема ништа да нам пребацује односно пијаце. Ми смо то питање уредили на задовољство становника тога краја пре него што су они то очекивали и пре него што смо и могли по овдашњем закону. Са тога ја као одборник не могу примити тај прекор у молби тим пре што нам је то исто друштво изјавило своју захвалност.

Што се тиче питања о такси, ми не можемо овде да га расправимо. Уређење тога наша је ствар, и ми можемо наплату таксе на свим пијацама да дамо под аренду, као што смо је овде и дали.

Ја сам слушао пре седнице жеље овог друштва и на основу тога говорим али мислим да би боље било да се молба прочита те да видимо шта се све хоће.

Р. *Драговић.* Нећу ја говорим о жељи овога друштва него као грађанин онога краја ја ћу да кажем да ми нисмо добили слободну пијацу већ једно парче земљишта које је дато под закуп. И тај закупник може сада да тера ћеф с онима који тамо дођу да што продаду; може да каже једног дана; ја ти данас наплаћујем 10 динара а сутра — ништа.

То дакле није слободна пијаца.

(Свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 14. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 29. Марта 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА

ШЕСТИ АПРИЛ И ЦВЕТИ: СВЕТКОВИНЕ ПРИМАЊА ГРАДОВА И ТАКОВСКОГ УСТАНКА.

Благословени дани наше славне и јуначке прошлости!

Благословени дани за којих је зарудила зора дана Србинових!

Благословени дани наше недавне прошлости, испуњене горостасним догађајима, створеним од српских великана Милоша и Михаила, за част, славу и величје мајке нам Србије!

Ово су дани, што оживљавају и веселе не само Србе у Србији него и Србе ван наше отаџбине, тим више престоничке грађане, јер је снагом и мишицама српских великана Милоша и Михаила извојевана слобода, самосталност и благостање српске престонице.

Представништво општине вароши Београда сматра за своју српску дужност, што напомиње, да ће грађани вароши Београда доласком својим на благодарење у град, манифестацијом код споменика неумрлога кнеза Михаила, украсом и осветлењем својих домова, дати сјајна доказа поштовања према својим славним и јуначким прецима и тиме увеличати ову опште народну светковину.

Од суда општине вароши Београда 29. Марта 1892. год.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Како на збору грађана београдских, држаном 22. Марта 1892 године по решењу одбора општинско од 1. Марта 1892 год. АБр. 4235. ради одобрења приреза од 28% од непосредне порезе, није дошао онолики број гласача, колики је потребан према трећој алинеји тачке г. члана 13. закона о општинама, па да решење збора буде пуноважно, то је Суд општине вароши Београда решио да се сазове

ДРУГИ ОПШТИНСКИ ЗБОР
НА ДАН 30. МАРТА 1892. ГОДИНЕ
(НА ВЕЛИКИ ПОНЕДЕЉАК)

на коме ће донети пуноважно решење онај број гласача, који буде дошао.

На овом збору има се одобрити да се у општини београдској може и даље прикупљати од њених грађана прирез од 28% непосредне порезе.

Ово није никакав нов прирез. Он је прикупљан у београдској општини и раније.

По садашњем закону општинском сваки прирез подлежи решењу општинског збора. То није чињено до сада, јер није ни Државни Савет тражио. Сада се износи збору по његовом захтеву.

ПРИХОД ОД ОВОГ ПРИРЕЗА ДА СЕ УПОТРЕБИ:

а). За подмирење редовних општинских издатака у 1892. год. приреза 20% (двадесет од сто) од непосредног данка као што је буџетом предвиђено;

б). 8% (осам од сто) приреза да се покупи само за друго полгође ове 1892. год. и да се употреби на откупљивање имања ван рејона варошког.

в). У 1893. од. и осталим годинама за њом да се сав прирез од 28 од сто има употребити на откупљивање добара ван рејона варошког и на пошумљавање тог земљишта.

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ
Завод за васпитање српске сирочади

ИЗВЕШТАЈ УПРАВЕ
О СВОМЕ РАДУ У 1891. ГОДИНИ
ГОДИНА ДВАНАЕСТ

(свршетак)

СТАЊЕ БЛАГАЈНЕ
ДРУШТВА ЗА ПОТПОМАГАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ СИРОТНЕ И НАПУШТЕНЕ ДЕЦЕ ЗА 1891. ГОД.

ПРИХОД

Салдо остатак од прошле 1890 год. 34842·28 дин. Од Министра Иностраних дела 5870·82 дин. од Министарства народне привреде 3000 дин. од Општине вароши Београда 9657 дин. од добротвора наше отаџбине 4500 дин. од добротвора страни држава 1500 дин. од чланова утемељача 1970 дин. од редовних чланова 1236 дин. од добровољни прилога наше отаџбине 2177·10 дин. од добровољни прилога страних држава 562 дин. од Управе монопола дувана 377·65 дин. од привреде из Дома 2185·72 дин. од интереса на вред. папире 882·75 дин. од ажије на повац 112 дин.

Свега 68883·32 дин.

РАСХОД

За храну 9260·52 дин. за Огрев 2164·70 дин. за Осветљење 563·10 дин. за Одело 3864·30 за Дневне намирнице 3140·02 дин. за оправке Дома и намештај 3775·65 дин. за књиге школске, админ. марке, штампа 1903·70 дин. за акционице четкарства и корпарства 1703·25 дин. за лекарију 360 дин. за плате персоналу 3117 53 дин. за додатак учитељкама 1471·25 дин.

Салдо остатак за 1892 год.

У обвезницима Управе Фондова 5594 48 дин. у акцијама Народне Банке 750 дин. у вредеће. папир. поч. Л. П. Живковића 14701·70 дин. у новчаним заводима и готовини 10405·12 дин.

Свега 68883·32 дин.

ДРУШТВО
за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце

УПРАВА

Председник, Др. Ник. Ј. Петровић, подпредседник Јован Р. Калабић, пословођа Стеван М. Веселиновић, благајник Алекса Богатинчевић,

Чланови управе: Анка Недићка, Катарина Даничка, Стана Коларчетовица, Марија Ђ. Ценићка, Катар. М. Миловука, Др. Милутин Поповић, Корнел Драшкоци, Мих. Валтровић, Милан Недељковић, Коста Др. Рвзнић, Таса Ђ Миловановић.

Почасни чланови:
(по реду избора)

Митрополит Михаил, Никола Крсмановић, Јован Крсмановић, Арса Лукић, Архимандрит Н. Дучић, Чед. Мијатовић, Живојин Благнавац, Таса Миленковић, Алекса Спасић, Др. Никола Ј. Петровић Јов. Калабић, Петар Ј. Петровић, Сава Грујић, Алберт фон Стефани, Георг Рот из Беча.

Овим откупљивањем и трошењем приреза руковаће нарочито одборско повереништво, што ће одбор општински имати у своје време да одреди.

г). Прирез овај од 28 од сто купиће се сваке године и употребљаваће се на одређене смерове све донде, док се потреба означена не подмири.

Ко од гласача буде за целокупан предлог гласаће „за“ а сви они који не-буду за предлог или би хтели ма какве измене да учине гласаће „против“.

Право гласања на општинском збору, према чл. 14. закона о општинама имају сви пуполетни чланови општине, који плаћају 15 дин. годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством или који по прописима чл. 16. и 17. овог закона, право гласања немају или су га изгубили. У задрузи имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа не плаћали 15 дин. непосредне порезе, ако нису чланом 16. и 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица, која су ослобођена од плаћања порезе по члану 61. тачке в. и г. закона о непосредноме порезу) што су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који примају милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који безчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2., који се налазе под судским ислеђењем за дела под 1 навдена;

3., који су пали под стециште за време док стециште траје;

4. који су под полицијским надзором;

5., који ма колико дугују у име порезе осим текућег полгођа.

Официри, војници сталног кадра не учествују по 16 ом члану закона, у саветовању општинског збора.

Збор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима:

а) За **кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б) За **кварт теразиски** — у теразиској муш. школи (улица 2 јаблана).

в) За **кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (Душанова улица).

г) За **кварт савамалски** — у основној мушкој школи улица Краљевић Марка,

д) За **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица); и

ђ) За **кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријепољска улица, спрећу војне болнице).

Бирачки одбори састављени су овако:

За кварт савамалски: Председник, Гаврило Бркић одборник заменик Светозар Боторић, одборник; чланови: Пера Спасић, апотекар, Вуја Ранковић приватије, Јеврем Главинић трг., Аксентије Тодоровић магазација; заменици: Арса Кржић трг., Андра Банковић столар.

За кварт дорћолски: Председник, Никола Х. Поповић одборник; заменик Танасије Капетан-Спасић, одборник; чланови: Богосав Поповић берберин, Лазар Радоњић јорганџија, Јеврем Петровић терзија, Коста Глишић учитељ; заменици: Исидор Николић столар и Ђира Петровић каф.

За кварт теразиски: Председник, Илија Ђорђевић одб.; заменик Миња Петровић одб.; чланови: Петар Маринковић абаџија, Милић Марковић трг., Мата Срећковић бакалин, Урош Благојевић учитељ; заменици: Никола Димитријевић каф. и Живко Тодоровић магазација.

За кварт палилулски: Председник, Фил. Васиљевић одборник заменик Мих. Бончић одб.; чланови: Тома Лазаревић каф., Мих Милићевић књиговођа, Јевђ. Чоловић бакалин и Милић Тодосијевић бакалин; заменици: Којадин Карацић бакалин и Миљко Крављанац земљоделац.

За кварт врачарски: Председник Соломон Азријел одборник; заменик др. Мил. Радовановић одборник; чланови: Михаило Радивојевић рачуноиспитач, Паја Михаиловић председник гл. контроле, Сава Антоновић проф., Милут. Степановић чиновник вој. министарства; заменици: Милан Ђуровић магазација, Никола Николајевић писар мин. финан.

За кварт варошки: Председник др. М. Т. Леко одборник, заменик Ђока Димитријевић одборник; чланови: Марко Петронијевић кројач, Ђорђе Одавић мењач, Михајло Илић трг. и Коста Аврамовић сарач; заменици: Наум Јамандијевић јорганџија Сава Костантиновић трговац.

ОД СУДА ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА, ОД 23. МАРТА 1892. ГОД. АБР. 5360.

ДОБРОТВОРИ и ПРИЛОЖНИЦИ

чија су имена урезана златним словима на мраморну таблу у Дому Сиротне Деце

1. Табла од 1887. године:

Његово Величанство Краљ Србије Милан I. Митрополит Србије Теодосије, Ник. Ристо и Јово Крсмановићи, Епископ Жички Никанор, Општина Београдска, Црква Св. Марка у Београду, Женско певачко и муз. друштво, Марко О. Марковић и Компанија, Управа српске држ. железнице, Цес. Крал. Лендербанка, Угарска кредитна банка, Управа дуванског монопола, Еснаф мех. кавански у Београду, Сима Петровић прота, Милутин Гарашанин, Лазар Живковић Смедеревац, Коста Лекић, Стеван Мијатовић, Ђорђе Вајферт, Вукашин Ник. и Пет. Петровићи, Франџис Макензи, Хан, Срп. ген. конзул у Бечу, Др. Арнолд Рапопорт из Беча, Барон С. Шрол из Беча, Карло Темерп из Пеште.

2. Табла од 1890 и 1891. године:

Његово Величанство Краљ Србије Александар I. Митрополит Србије Михаил, Сава Грујић ђенерал, Алб. фон. Стефани конзул, Георг Рот из Беча, Никола Хаџи Тома, Симка Л Миосављевић, Милош Дамњановић, Паул Мерлинг, из Берлина, Вилхелм Полак, из Беча, К. Фирстенберг, из Берлина, Леон Фон Венбург из Беч, Смиљана Л. Маринковићка, Димитрије Ћирковић, Ђока Павловић, Српска нар. Банка, Катарина Ј. Барловац, Даринка Тасе Терзибаше Милован Урошевић, Катарина Урошевић, Филип од Феради. Едуард Буланже, Браћа Алатини-Радомир Перић, Х. В. Крпмас.

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

37 састанка народне скупштине приликом решавања о закону о допуни закона о трошарини у вар. Београду.

(Наставак)

А кад је то тако, да ће то да падне под закон о трошарини онда ће тај терет, који се овим предлогом чини, пасти само на оне људе, који доносе своје производе у Београд, и морају на њи да плате по ђерму трошарину. Дакле главно је то да се овим повишује трошарина на земаљске производе.

Дакле ја мислим, кад ће ово да буде само једна допуна закону о трошарини, онда ће она имати хрђаве последице само за оне људе, који продају своје производе у Београду. А Београд је, господо за целу Србију.

Г. Лука Лазаревић рече да ће тај терет пасти само на Београђане, а за тим каза како ће после општина београдска учинити једну позајмицу на рачун саме трошарине. Господо, ако се ова допуна у закону о трошарини усвоји наступиће то да ће се после и све остале вароши у Србији на Београд угледати, па и оне завести трошарину. Ја би вас молио дакле господо, ако престоница мисли да се улепшава уређује онда ово није начин ни пут, те да се на рачун тога улепшања грађани целе Србије терете. Београд има пуно грађана и богатих трговаца, па нека се сами о улепшању своје вароши постарају како најбоље знају, а не тим теретити целу земљу. Ја не знам ко подиже оне друге општине и варошп? Ја мислим да је свака општина по закону о општинама остављена сама себи да се уређује и управља како треба.

(Наставиће се)

НАРЕДБА.

Одбор је општински у седници својој од 19 Марта 1892. год. на основу чл. 5 зак. о чувању пољских имања прописао ове казне за потрице за ову 1892 год:

I. За прегажени или опашени 1 квадр. метар пашњака, браника, воћњака, ливаде и детелине 0.10 дин.;

II. За један кв. метар баште, баштованџинице — прегажен или опашен, 0.50 дин.;

III. За један чокот виноградски упропашћен 1.00 дин.;

IV. За прегажени или опашени 1 кв. метар њиве, засејане јечмом или овсом 0.15 дин.;

V. За прегажени или опашени 1 кв. метар њиве, засејане житом, или ражи 0.20 дин.;

VI. а.) За један струк кукурузни пре прашења 0.05 дин.;

б.) За један струк кукурузни после прашења 0.10 дин.;

в.) За један струк кукурузни после првог копања 0.15 дин.;

г.) За један струк кукурузни после другог копања 0.20 дин.

Од стране суда општине вар. Београда 24 Марта 1892 год. АБр. 5242.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

17. РЕДОВНИ САСТАНАК

5. Марта 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, били од чланова суда: г. г. Јов. Антонијевић Ј. Илић, Д. Вељковић, од чланова одбора: г. г. Н. Х. Поповић, М. Јовановић, Р. Драговић, Ђ. Ж. Нешић, Љ. Јовановић, М. О. Петровић, Др. Алкалај, А. Ј. Одавић, Миња Петровић, М. Ј. Марковић, Ђ. С. Новаковић, С. Азриел, Др. Радовановић, Л. Радовић, Јов. Ђуровић, М. М. Ђорић, М. М. Ђорђевић, Н. Вулковић, К. Д. Главинић, С. Боторић Г. Бркић, Л. Дашковић, Мих. М. Бончић, М. Капетановић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице, држане 1. Марта 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Милан О. Петровић пита председништво, да ли је што рађено на регулацији Енглезовца.

Председништво је одговорило, да су дати планови за регулацију Енглезовца на израду г. Милану Андоновићу проф. Вел. Школе и да ће исти бити готови за дан два.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 4185, 4140, 4211, 4210, 4187, 4137, 4202, 4188, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио, да су му Драга ж. Васе Ћикића, Ветика Шпајдер, Григорије Јовановић и Коста Павловић непознати; да су Јефта Најдановић и Милован Стокић доброг владања и доброг имовног стања; да је Лазар Вуловић, касапин, доброг владања а средњег имовног стања; да је Петар Барјактаровић хрђавог владања, а да му је његово имовно стање непознато.

IV

На тражење VII. пуковске окружне команде АБр. 4199, одбор је изјавио да је Петар Марковић доброг владања, да добар глас у грађанству ужива, а да су Стеван Јефтимијадес и Милош Јакшић непознати.

У.

По прочитању молбе Љубе Ђ. Мишковића овд. трг. АБр. 4257 одбор је решио, да се молилац ослободи дужности присутничке, а на његово место изабрао је Илију Антоновића трг. овд.

УІ.

По прочитању молбе Петра Арамбашића овд. трг. којим је тражио да се ослободи дужности поротничке за ову годину, одбор је решио, да му се молба не уважи.

УП.

Председник износи одбору на решење молбу еснафа лебарског, којом се тражи, да се цена хлебу повиси или да се установи слободно мешење хлеба па да сами лебари одређују цену хлебу.

По прочитању те молбе АБр. 4255 одбор је одлучио, да питање о одређивању сталне цене лебу као и питање о слободном мешењу а да општина има права одредити максимум цене, — проучи одборско повереништво, и поднесе извештај одбору на решење. За чланове овога повереништва изабрао је г.г. Николу Вулковића, Андру Одавића, Др. П. Поповића, Саву Вељановића, одборнике, Ф. Токолара, И. Бајловића, индустријалце, Ђоку Николића и Косту Симића, трговце.

VIII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 3996 држане 29. Фебр. 1892. год. за давање под трогодишњи закуп утрине општинске за попашу на којој није било ни једног лицитанта, одбор је решио, да се распише друга лицитација, која ће се имати држа и у Панђеловој механи на марв. тргу, закуп има трајати три године.

IX.

Председник износи одбору на процену општинског земљишта додатог регулацијом имању масе покојне Зујице бивше жене Миће Нешића, које постоји у Вишњичкој улици бр. 10.

По прочитању те процене и акта кварта палилулског СБр. 1603, одбор је одобрио ову процену, по којој је земљиште општинско процењено од шест динара од кв. метра но под погодом, ако то земљиште према најновијој регулацији неће доћи под улицу.

X.

Према решењу одборском од 10 Фебр. 1892. год. АБр. 1418 повереништво за трошаринске ствари подноси свој извештај о трошењу А. Филада се не наплати трошарина но ликер што се из унутрашњости враћа кар непродат.

По прочитању тога извештаја одбор је после поименичног гласања са 13 гласова против 7 (2 нису гласали) решио, да се усвоји мишљење већине повереништва; по коме се има пропустити без наплате трошарине ликер, што је из Београда послат па се сад као непродат враћа.

XI.

Председник износи одбору на решење понуду Анте Алексића за набавку тротоарских плоча.

По прочитању те понуде одбор је одлучио, да исту проучи одборско повереништво и поднесе одбору извештај. За повереника одређени су г.г. М. О. Петровић, Ђ. Новаковић, Н. Вулковић, М. Капетановић одборници и Јов. Смедеревац општ. инжињер.

XII.

Поводом молбе Савке Јовановић удове, да јој општина београдска уступи у размену једно од њених земљишта у рејону варошком за земљиште Савкино, што је ван рејона, — председник општине предлаже одбору да реши, да се предложи збору, да овласти одбор општински да може чинити ове размене имања у корист сасељавања у рејон варошки оних становника, што су ван рејона.

По саслушању овога, одбор је одлучио, да се ова ствар одложи за сада, а међутим да суд општински спреми формални предлог о овоме за одбор и збор општински.

XIII.

На молбу стрводера општинског председник предлаже, да се о општинском трошку подигне на дунавској обали шупа, у којој би стрводер вршио утамањивање паса а за коју би имао плаћати општини кирију.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се ова ствар остави за идућу седницу.

18. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

8. Марта 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, били од чланова суда: г. Ј. Илић, од чланова одбора: г. г. Јов. Христић, Ђ. Ж. Нешић, И. Ђорђевић, К. Петровић С. Азријел, М. Петровић, Ф. Васиљевић, М. Јанковић, С. Боторић, Н. Х. Поповић, Др. М. Т. Лека, М. Ј. Марковић, Г. Бркић, Ђ. Димитријевић, М. Велизарић, Др. Радовановић, В. Тодоровић, М. П. Бончић, Н. Вулковић, Трифковић, Р. Драговић, К. Б. Михајловић, М. М. Ђорић, М. М. Ђорђевић, М. Јовановић, А. Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 5 Марта 1892. год. и решено, да се одлуци КЊБр. 178. дода: за сва земљишта ван рејона варошког.

II.

Председник износи одбору на решење акт. министарства грађевина, којим се предлаже, да општина београдска уступи држави простор марвеног трга за зидање зграде скупштинске и подизање парка око исте, а да држава у накнаду за ово пренесе на општину руковање са регулационим фондом.

По прочитању тога акта АБр. 4258, одбор је после поименичног гласања са 16 гласова против 9 усвојио у свему овај предлог министарства грађевина.

III.

Председник извештава одбор, да су Ђорђе Ж. Нешић и Јорган Х. Јовановић изјавили, да се не могу примити изношења ђубрета из кв. врачарског и савамалског што им је решењем одборским од 20 Фебруара 1892. АБр. 2420 уступљено, и да су Јорган Х. Јовановић и Светозар Ј. Јовановић поднели другу понуду за овај посао.

По прочитању те понуде АБр. 4024 одбор је решио, да се изношење ђубрета из кварто ва врачарског и савамалског уступи понуђачима Јоргању Х. Јовановићу и Светозару Ј. Јовановићу за цену од хиљаду пет стотина тридесет д. за тридесет и четири месеца т. ј. до 1. Јануара 1895 год.

IV.

На предлог одборника г. г. Николе Вулковића и Вел. Тодоровића одбор је решио, да се половина прихода од изношења ђубрета из варошких домова стави на расположење суду општинском, како би овај могао набавити средства за контролисање концесионара за изношење ђубрета.

V.

Председник износи одбору на решење молбу Марка Трифковића, који моли, да му се допусти, да на савској обали до државних магацина подигне ашчиницу.

По прочитању те молбе АБр. 4236 одбор је решио, да се одбије од тражења.

VI.

По прочитању молбе Марка О. Марковића и комп. којом моле, да им општина уступи неки део овога земљишта, за дозидивање њихове фабрике, а они да за то плаћају општини кирију, одбор је решио, да се ова молба прими у начелу и одборски повереници г. г. Рад. Драговић, Коста Михајловић, Ил. Ђорђевић, одборници и општ. инжињер, прегледају и премере тражено земљи-

ште и са молиоцима се погоде о цени закупу па поднесу одбору извештај на одобрење.

VII.

По прочитању извештаја општинскога инжињера ГБр. 158 и извештаја повереништа ГБр. 2094|91 о одређивању атара београдског према вишњичком одбор је решио, да се ово повереништво попуни са Ђоком Крављанцем, земљеделцем из Палилуле, и да се преко среске власти позову повереници вишњичке општине, да са Београђанима одреде границу између атара београдског и вишњичког.

VIII.

Председник извештава одбор, да је потребно, да се распишу правила за варошку трошарину; да је пројект тих правила израдио царинник београдски г. А. Миловановић према одлуци одборској од прошле године.

По саслушању овога одбор је овластио суд општине вар. Београда, да сам пропише правила за варошку трошарину.

IX.

Према одлуци одборској у прошлој седници председник износи на решење молбу Јулке Свет. Јовановића, стрводера овд., да јој се подигне на дунавској обали до карабурме шупа, где ће моћи вршити стрводерски посао.

По прочитању те молбе одбор је решио, да се ова шупа може подићи, а трошак, да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Збор. Сутра је пакнадни збор грађана за решење питања о општинском порезу Из прогласа, који је штампан у овом броју види се, да се од грађана београдских не тражи никакав нов терет но онај, што је и до сада био. Разлика је у томе, што ће се овај порез од сада употребљавати на улепшавање Београда а не као до сада, на подмирење општинских редовних издатака.

—

Водовод. Полагање цеви за нов водовод довршено је са свим сем неких ситних веза, које ће се извршити за неколико дана. Машине, које ће црпети воду из бунара и гонити је у велики резервоар на Врачару, довлаче се из Штутгарта и одмах намештају. Према досадањем напретку радова на водоводу можемо тврдити да ће се нов водовод пустити у саобраћај почетком Августа ове године.

Како је према овоме близу довршење новог водовода то је одбор општински, на предлог надзорне водоводне комисије, изабрао повереништво, да изради правила и тарифу за издавање воде и новог водовода по зградама београдским. Према нацрту ових правила судећи, биће снабдевање приватних станова водом тако, јевтино да ни једна кућа у Београду неће имати рачуна да је не купи а још мање да за набавку воде држи млађег. У скоро бићемо у стању да објавимо својих читаоцима ту тарифу.

—

Народна светковина. Данас на Цвети, као народни празник, после службе божије у Саборној цркви ићиће литија у горњи град на благодарење. После благодарења литија ће се зауставити пред спомеником кнеза Михајла. После подне као и сваке године свираће војна музика у горњем граду, где ће бити народно весеље.

ТРЕЋА МОЈА ОДБРАНА
ОД НАПАДА
Г. ЂОКЕ М. СТАНОЈЕВИЋА.

Цео лањски одбор београд. општине и сви они, који су читали стеногр. белешке одборских седница, у којима је претресан уговор о елек. осветљењу Београда, знају, како је г. Станојевић поступао с мојим примедбама на поменути уговор и како ме је том приликом нападао. Немам дакле потребе то сад нарочито да доказујем, ма да г. Станојевић покреће чак и то питање с намером да докаже, као да сам га ја први напао?!

Многи нису знали да су ти напади г. Станојевића били неосновани и то је изазвало овај разговор, који се и даље продужује а усљед г. Станојевићевог изазивајућег тона писања, неистинитог излагања мојих мисли и што врећајућим вицевима на моје одбране одговара као што то и следећи примери из последњег (13.) броја ових новина јасно показују:

1. Да је г. Станојевић *грешио*, кад је хтео у извесном питању да се именима славних људи заклони, то сам у другој мојој одбрани фактама и на најпростији начин доказао. Противу тих у мојој другој одбрани изнесених факта, г. Станојевић не наводи абсолутно никакве доказе, већ се задовољава вицем, како ће се у будуће „заклањати или именом г. Марка Лека или именом његовога познаника у Бечу".

На такав виц немам шта друго да одговорим већ, да ме се не тиче како ће се г. Станојевић у будуће, *кад греши*, заклањати, али не треба заборавити, да је овде главно питање, *је ли г. Станојевић грешио* кад је покушао да се заклони именима славних људи као што што су *Болај*, *Вагнер* и *Мусират?*

На то питање требао је г. Станојевић да одговори и да се у овој полемици остави вицева.

2. Г. Станојевић пребацује ми као да је мој обичај „да *научне податке*" добијам преко мојих „познаника" и зато ме као што вели упућује да на исти начин и из Лондона добавим неке податке о интензитету тамошњега гасног и елктр. осветљења.

И овде није питање како сам ја моје податке прибавио, да ли из праксе или из књига; главно је, да ли су за практична питања, која се у нашој општини решавају поузданији они подаци, које из праксе прикупљамо или они, који се у извесним научним делима растурени налазе и који се за поједине специјалне случајеве не могу онако буквално употребити, као што је то г. Станојевић учинио.

О томе је реч и г. Станојевић не треба да багателише извесне податке, за које није у стању да докаже да су, као што је онако напамет казао: „*тенденциозно нетачни*".

Г. Станојевић сувише је комотан, кад тражи да поред толиких података, које сам изнео, сад још и по његовом наређењу прибирам неке податке о интензитету ел. и гасног осветлења у Лондону.

Г. Станојевић не верује у тачност података о ценама гасног и елек. осветљења у Лондону, које сам изнео и које сам нашао у централном листу за електротехнику, а по којима би елек. осветљење извесних лондонских улица стало два пута више од гасног осветљења као и да се лондонска публика противи томе, „да за елек. осветљење плаћа веће цене од гаснога осветљења."

Ако су дакле г. Станојевићу потребни подаци, да доказује, како је ово што се у централн. листу за електротехнику налази нетачно и ако хоће да докузује како у Лондону елек. освет. није скупље од гаснога, то нека сам прикупља за то нужне податке и нека их после употреби или противу мене или противу уредништва „цент. листа за електротехнику".

3. Реч „Бар" играла је у нашој „електротехн. полемици" ту улогу, што је мојим наводима дала сасвим погрешан смисао, и ја незнам шта би г. Ст. хтео, да о томе још говорим?

4. „Код тачке 4" *није истина* да сам *назвао непажњом* оно што нисам све речи од „главнијега значаја" у мојим „примедбама истакао" већ сам казао „непажњом **могло би се назвати**, што нисам све речи од главнијега значаја у мојим примедбама исподвлачио, али како то није уобичајено, онда нисам крив што је г. Ст. изгубио из вида оне речи *за то, што нису биле подвучене*".

„Да је" г. Ст. „био мало пажљивији", (као што то он мени препоручује), кад је. на моје примедбе на уговор о електр. осветљ. у седницама одбора београд. општ. одговарао, *заиста* не само што „много чега не би било у овој полемици" *но ње не би ни било.*

5. Место онога „шепртљања" (израз г Ст.) и онога реномисања математичким формулама, паметније би било да је г. Ст. том приликом као стручњак израчунао и показао колико ће повластичар електр. осветљ. изгубити струје од централе до крајње тачке атара београд. *више*, но од централе до крајње тачке варошкога рејона као и у каквом односу стоји тај губитак по вредности према ономе што га повластичар има усљед тога, што је дужан у свако доба дана и ноћи да има на расположењу довољно електр. трошио се исти или не.

И онда би из тога простог рачуна сваки могао јасније, но из оне математ. формуле, да види, да ли заиста ономе губитку на дужим спроводницима треба давати онакве важности, какве је г. Ст. дао.

6. Г. Ст. опет помиње онај чл. 106 из франц. закона којим је као што сам већ констатовао, изнео само један доказ више о томе како је мишљење г. Ст. погрешно, да се такви случајеви као што је разбијање фењера каменицама „у другим варошима не могу ни замислити". За то што сам га на тај начин приморао да и нехотично призна да је то његово мишљење погрешно, за то ме он сад напада као да ја браним овдашње шегрте и млађе који чесме кваре и т. д. Не браним их, али не налазим, да су они тако грозни, да им у свету нема равне и да због њих треба *једном општинском концесионару давати веће гаранције но што ће наши грађани имају.*

7. Да ли ће се г. Ст. радовати или неће што одбор београд. општине преко мојих „доброжелателних" предлога прелази на дневни ред, то ми је на послетку свеједно. Оно пак саветовање г. Ст. да ја не треба да мислим да су све моје „доброжелателне" примедбе за усвајање, то саветовање могао је г. Ст сасвим за себе да задржи, јер он је баш на најочевиднији начин показао како се безобзирно понаша према ономе, који се усуди да на његове „доброжелателне" предлоге, какве примедбе учини.

8. Поштованим читаоцима познато је каквом ме је жестином напао г. Ст. због тога што сам за пример навео *како је ел. осветљење у Темишвару несигурно*. Сви ти напади основали су се на претпоставци, да се у Темишвару производи електр. воденом снагом. Пошто сам доказао да је та претпоставка г. Ст. погрешна, одбранио сам се од свију његових неоснованих напада.

А за онај податак из извештаја познате општ. комисије, за који г. Ст. вели, да је непоуздан, имам да приметим, да је г. Ст. а не ја из тога податка извео закључак, да се у Темишвару производи електрицитет воденом снагом и према томе сва одговорност и пада на њега.

9. На питање, зашто се вода Саве и Дунава не би могла употребити као мотор, г. Ст. одговора: „како је врло слаби пад Саве и Дунава веома незгодан за окретање динамо-машина, које се више стотина пута у минуту морају окретати.“ Што се пада Саве и Дунава тиче, ја сам се усудио да приметим да се и тим падом код велике количине воде „трансмисаоним системом“ може добити снага, која је у стању да покреће динамо-машине и „више стотина пута у минуту“.

И у Паризу и Бечу и Пешти није се по свој прилици одустало од употребе водене снаге једино због малога пада воде, но ће бити других узрока, и кад сам г. Ст. као стручњака, запитао за те узроке, онда је г. Ст. могао или бити тако добар па да нам каже те узроке, или ме је могао просто, али ипак без вицева и нападања одбити и неузимати моје питање у поступак.

10 За то, што сам морао да се браним од неоснованих напада г. Ст. и том приликом да доказујем како нисам онакав непријатељ наше општине као што је г. Ст. покушао да ме престави, зато ми г. Ст. сад пребацује, као да ја држим да сам „већи пријатељ општине и од комисије и од целога одбора с председником.“ То пребацивање г. Ст. сасвим је неосновано, јер говор о пријатељству према општини изазвао је сам г. Ст.

Ма да сам у мојој првој и другој одбрани и сувише јасно, фактама доказао, како су напади г. Ст. до крајности неосновани, при свем том тражи сад г. Ст. да изнесем још какав „нов доказ у корист онога што тврдим“

На то имам г. Ст. да одговорим ово: Нека он изволи фактама а не вицевима прво да *обори оне доказе, које сам до сад у одбранама мојим изнео*, па после може имати права да тражи и неке нове доказе, а док то не буде у стању да учини, најбоље ће бити да ћути.

Ако би г. Ст. ипак наставио да овај разговор и даље онако води као што га је до сад водио, онда нека се зна, да је ово моја завршна реч.

Др. Марко Т. Леко.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

„*Београдска Читаоница*“ у прошлој години добила је, по један примерак на поклон, ове летописе и часописе:

Летопис „Српске Матице“, Просветни Гласник, Домаћица, Војни Службени Лист, Витез, Српске Новине, Одјек, Српска Независност, Мале Новине, Велика Србија, Београдске Општинске Новине, Српски Затвор, Народна Просвета, Весник Општине Крагујевачке, Ваљевски Гласник, Глас Народа, Тимочанин, Српска Застава, Дневни Лист, Видело, Таково, Стрела, Рускія Вѣдомости, Славянскія Извѣстія, Московскія Вѣдомости и Морской Сборникъ.

У име управе „Београдске Читаонице“ изјављујем уредништвима свих ових листова најискренију захвалност.

Библиотекар
„Београдске Читаонице.“
Арса Ж. Илић
правник

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА.

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови ово саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год. АБр. 4119.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском оделењу Суда ово општинског у панћелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следеће јавне усмене лицитације, на дан 1. Априла тек. год. и то.

Од 9. до 12. сати пре подне за израду 20. коњских и 20 воловских кола.“

Од 3. до 6 сати после подне за израду 15. коњских и 15 воловских кола потребних за комору:

Прва лицитација држаће се у једну а друга у две групе. Кауција за прву лицитацију и то: за коњска кола 760. а воловска 640 динара, а за другу и то:

За коњска кола 570. а за воловска 480. динара у готовом новцу или у државним папирима а странци полажу дуплу кауцију:

Ближи услови, предрачун и план могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општ. вар. Београда ГБр. 285 13. Марта 1892 год. У Београду.

У грађевинском оделењу суда ово општинског у Панћелиној кући на марвеној пијаци држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I

На дан 31. Марта тек. год. од 9. до 12. сати пре подне за откопавање земље у „Марковој“ улици.

Кауција 170. динара.

II

На дан 31. Марта тек. год. од 3. до 6. сати после подне за грађење калдрме ломљеним и дотераним каменом у „Марковој“ улици.

Кауција 1200 динара.

III

На дан 10. Априла тек. год од 9. до 12. сати пре подне за грађење тротоара у „Марковој“ улици.

Кауција 100 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу сваког дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ПБр. 383: 17. Марта 1892 год. у Београду.

Суд општине вар. Београда на дан 3 Априла ове год. држаће јавну усмену лицитацију за давање под закуп 3 плаца за смештај купатила на обали савској.

Лицитација ће се држати у рачуноводству суда општине београдске од 8 до 12 сати пре подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу српски грађани 100 а страни поданици 200 динара, у готовом новцу или државним папирима од вредности.

Из рачуноводства суда општине вароши Београда 26. Марта 1892 год. СБр. 2500.

Пошто на држаној лицитацији на дан 21 тек. мес. за откопавање земље преко палилулског трга, није био довољан број лицитаната то ће се лицитација ова, поново на дан 30 Марта тек. год. од 3 до 6 сати после подне држати у грађевинском оделењу суда ово општинског у Панћелиној кући на марвеном тргу.

Кауција 260 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поменутом оделењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 421, 27 Марта 1892 год у Београду.

На дан 21-ог Априла тек. год. држаће се у грађевинском оделењу суда ово-општинског у Панћелиној кући на марвеном тргу офертама лицитација за грађење основне школе за Дунавски крај ове вароши.

Оферти ће се примати од 9—12 а отвори ће се тачно у 12. сати у подне.

Кауција 16.500 дивара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа могу се видити у поменутом одељењу сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београд ГБр. 410· 21. Марта 1892 год.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)
држан 13. Фебруара 1892. год. у Београду.

(свршетак)

Узмимо дакле, да је 18 и пођин. жито. Сам Милош Трповић као фурунџија казао ми је, да се при мљиву жита губи 8 од сто (Милош — ја сам казао, кад однесем 100 кила, да добијем 90.) При сејању брашна отпада 20 — 23 највише на мекиње. Ја ћу рачунати да иде 22 процента на трице; и кад се узме 8 процента растура, онда по том рачуну њиховом од 130 кила жита добије се 100 кила брашна. По томе рачуну, цена 100 кила брашна доће 24 динара. На име млевења плаћа се 9 гроша, то је 1·80 узећу на дрва 2 дин. издатке на 100 кила; на момка даћу 1 дин. на 100 кила хлеба; на транспорт, 100 кила да се самеље 0·50 д.; на со 0·50 д; на кирију рачунам 40 дин. месечно или три динара дневно. Пошто обичан фурунџија меси 300 кила хлеба дневно, то значи, да га 100 кила брашна не кошта више од 30·80 дин.; из 100 кила брашна добије се по нахођењу бечкога професора, Новака 130 — 149 кила хлеба. Ово су аутентични подаци, који су основани на озбиљнијој штудији, него што је чине наше фурунџије. Према оваким подацима, ја бих смео рачунати да се од 100 кила брашна добије 135 кила хлеба, али ја ћу бити и сувише широких прсију према фурунџијама и рачунаћу само 130.

По данашњој такси за 130 кила леба добија фунунџија 31·20 а осим тога за мекиње које су данас 8 пара кила добија око 1·80. Дакле добије свега 33 динара. Ових 33 динара коштају фурунџију по изложеном рачуну само 30·80 и он онда чисто на чисто добија на 100 кила леба 2.20. Да је пак ово овако потврдићу и једним фактом — доказом којим ми саме фурунџије пружају.

Вами је сигурно свима врло добро познат онај тако звани Андалук фурунџиски. Познато вам је да фурунџије ономе који узме по 10 — или више кила леба од једном дају Андалук по 2—3 паре од киле. Дакле кад имају рачуна да дају по 2—3 паре јефтиније лебац од донешене цене леба, тим пре имају рачуна да дају по такси. И овај једини доказ за мене је потпуно довољан и нико ме неможе разуверити да фурунџије немају рачуна лебац по такси да продају и месе.

И према свему овоме тражим: 1.) да се фурунџије за овај свој дрски поступак најстрожије казни; 2.) да им се забрани продаја леба на пијаци и да се дозволи само онима, који месе хлеб по прописима, које ми издајемо и по цени, коју одредимо; 3.) да се сви прописи санитетски о уређењу хлебарница најстрожије примењују и остваре јер познато вам је свима господо, у каквим се локалима хлебац прави и меси, а какви су санитетски прописи односно тога. Но за ово питање ја ћу замолити г. доктора Павла Поповића, да нас о тим прописима још боље обавести, јер је сигурно о томе боље познат.

То је, што сам имао да кажем.

Мијајло Ђорђевић. После говора г. Андре Одавића ја не би имао шта да говорим, сем само у толико, да га допуним. Да доиста фурунџије имају добру цену уверен сам по томе, што они испод дате им цене још ниже дају на више појединима тако звани андалук по 4 паре од сваке киле.

Истина је то да је комисија зашла те прегледала фуруне, али ни један од чланова комисије незагледа, шта има у том хлебу. Оно је брука, да има више мекиња него брашна.

Господо, Београђани не траже да се ране са земичком, но су задовољни са обичним хлебом од брашна као што је кућевни хлеб, а ово што су учиниле механџије доиста је један непоштен начин.

Господо. Опростите што ћу рећи. За њих су они бивши напредњаци па кад му уђе у локал и види мало пржаво што однесе му сав лебац и строго казни. А сад су они нашим попуштањем обезобразили јер целог лета нисам видио никог да њихове радње обиђе. Доиста господо њих 10—15 почели су да диктирају Београдом и то су чак неки и страни поданици. То је и сувише шта они раде. Њихове су фамилије у Турској и редко је који задовољан од њих, ако не пошље својој фамилији 50—100 дук годишње. На кад се овако трпе и оволики приход имају треба бар да су поштени према београдском грађанству.

Кад су они оваком радњом својом показали оволики скандал ја сам да се за то најстрожије казне. (Тако је).

Филип Васиљевић. доиста види се, да од стране фурунџија није уљудно, што су оваки лебац извадили. Људи се жале поједоше им београђани мекиње, а волови осташе гладни.

Но ја би реко да нису само фурунџије криве, већ мало и одбор. Одбор треба да донесе таксу за сејано брашно једну а за несејану другу. Господо, пре су продавали овакав хлеб као што су сад изнели за грош, а данас су га продавали по 50 п. дин. С тога би ја донео таксу овај леб што су сад извадили да се продаје по 35 п. чар. а пошто до сад нисмо имали две таксе писам да се за ово сад казне.

Ђока Нешић. После говора г. Одавића мало ко може шта друго да каже. Жалосно је, господо, од тога еснафа лебарског, да он може овакав хлеб изнети по продавницама. Не само што нису брашно просејали него су шта више у то несејано брашно уметуди пола мекиње па умесили хлеб, а међутим не стоји навод њихов да немају рачуна. Кад су могли да дају хлеб онда кад је жито било по 21 дин. за 26. пара доиста могу сад дати за 24 п. кад је жито између 18—19 динара. Они доиста имају преко свију трошкова од сваке киле по по паре дин. добити. Што се тиче комисије, доиста је она испод сваке критике. Она ништа друго негледа него да ли је хлеб печен, а да ли је и иначе добар и каквог брашна и да ли се у чистоти ради, то негледају. Таква њена радња је неправилна. Ми смо до сад гледали кроз прсте, а од сад ја предлажем да се усвоје сви они предлози што је г. Одавић предложио.

Д-р. Павао Поповић. Господо. Изазван говором поштованог одборника г. Одавића узимам и ја реч да донекле са законског гледишта осветлим ово питање.

Да видимо, да ли је Београд, да ли су његови становници остављени на милост и немилост еснафа лебарског, или има силе и власти, да им се у њиној претераности доскочи.

Док није постојао санитетски закон постојао је кривични закон, који је ову ствар у најситнијим детаљима уредио.

Уређење лебарница датира се од 1879 год. Онда су нови људи донели и ново начело да се и код нас на истоку ради као и у другом свету. 1879 год. почело је уређење лебарнице, али није могло наћи свога свршетка до 1883 год. Ту су ишле молбе, жалбе, депутације, док једанпут не изађе распис у Априлу месецу (14-тог) 1883 год. СЊ 1327 у коме се тачно и прецизно обележи шта све треба да испуне лебарнице, па да могу и даље радити.

Од 1883 године па до данас прошло је **9** година и на жалост признати морамо наши законодавци много су што шта оставили након себе, да се за њима због тога може закукати.

Тако исто и са овим законом о уређењу лебарница изгубљено је нешто из вида Свуда у свету постоје категорије брашна. Паметан свет одредио је и ширину сита како се брашно мора да сеје, и према томе и цену. Ми овде у Београду па и у целој земљи одборници одређују цену хлебу и увек се пређутно замишља да ће лебац бити од обичног сејаног брашна.

Кад су фурунџије узеле слободу себи, да одбору и целом грађанству поднесу такав хлеб, као што га је врло лепо категорисао г. Филип: „да грађани поједоше мекиње, а волови осташе гладни," онда сам и ја за то, да се усвоји предлог господ. Одавића.

Бачену рукавицу од стране фурунџија примам и кад су се они усудили да учине оно, што су данас учинили онда и власт треба да се усуди, да изведе она правила до краја од 1883 год.

Кад се то уради, кад се категорише брашно у три врсте и цене углаве онда нека изволе господа лебари и даље радити овако, као што су сад урадили.

Жалосно је, а морам напоменути, да државна и општинска власт нису нашле довољно крепке руке, да изведу тај пропис досада. Ми смо у нашој држави могли за 9 година да издржимо толике жене, а нисмо били у стању да ово лебарско питање уредимо.

Ово је сад, господо, један важан и озбиљан моменат, који морамо имати на уму и примити једногласно предлог г. Андре Одавића, ако не желимо да нам ови људи праве грзавице сваки час.

(Врло добро. Тако је: Усвајамо).

Из њиховога поступка види се, да су лебари сила, о коју се троше наредбе виших власти. Ако су сила, онда и ми треба да покажемо нашу силу; а ако нисмо сила, узмимо капе, и рецимо: ми се поклањамо вашој сили, изволте експлоатишите свет, ми немамо ни права, ни силе, ни власти, да шта у његову одбрану учинимо.

Гавра Бркић. У истом смислу, у коме је већ пало неколико говора и ја имам да кажем неколико речи, што сам чуо од грађана. Кад је један грађанин питао лебара, за што је овакав рђав хлеб, он му је одговорио за то, што је одбор за две паре оборио таксу лебу. На другом месту грађани су добили овакав одговор: кад одбор

обара таксу, онда једите трице и мекиње, и с највећим подсмехом тако су одговарали грађанима. Нисам никад био за то да треба оптеретити онога, који се зноји и ради да заради кору хлеба, али никако се не може пређутати дрзак поступак наших хлебара, и ја мислим да неће бити ниједног одборника, који ће бранити њихов поступак. Они су требали да се обрате одбору с молбом као што су то радили и до сада, да у молби кажу немогуће нам је по овој цени хлеб да дајемо, молимо одбор да повиси цену хлебу. Одбор би расмотрио њихову молбу и врло лако да би нашао за сходно, да цену лебу повиси. Овога пута они нису тако радили, шта их је руководило на овај поступак ја не знам. Одбор је поднео решење да се бео лебац од просејаног брашна продаје 24 паре дин. к.гр. Они су по тој такси продавали црн лебац од несејаног брашна. За то тражим да за овај дрзак поступак суд општински казни лебаре највећом казном, колико суд има права по закону.

Сава Вељановић. Ја сам чуо од неких предговорника, да је цена жита 18 — 18½ дин. Као човек од заната могу уверити одбор да се жито не може добити јефтиније од 19 дин. Треба знати, господо, да је та цена житу на самој железници, а док се пренесе жито од железнице до воденице кошта 19 и по динара 100 кила. За млевење тога жита треба платити 1·65 дин. за млинарину. од сто кила при млевењу изгуби се на растуру, на отпадцима 1·75 дин. Сад томе свему још додајте 0·20 дин. за преносе брашна од воденице до дућана кад све то узмете у рачун, онда од сто кила жита добијате брашно са мекињама, које кошта 23·8 дин. Толико ће да кошта сто кила брашна онога који има новаца, да за своје паре купи жито, и да од жита меље брашно, али један сиромах човек мора да купује брашно и он га не може добити јефтиније брашно од 24 дин. са мекињама Сад, господо, узмите ово у рачун. На сто кила брашна остаје 26—28 к.гр. мекиња. Сад рачунајте колико кошта 72 — 74 кгр. чиста брашна. Ја молим нека одбор изволи одредити комисију, да ову ствар испита, па ће се уверити, да људи према данашњој цени жита и брашна нису могли да дају лебац по такси, коју је одбор решио. Ја мислим да хлебари раде, чабе и на своју штету. Ја мислим да би било право да се хлебари курталишу један пут те таксе или да се она одређује некако на други начин а не да се то ради као што је до сад било.

Мих. Јанковић. Ја сам овде чуо толико говорника, који нападају хлебаре. Господо, ја држим да не треба тако строго осуђивати те људе. За што општина не одреди таксу и на пиво, и друго итд. него само на хлеб. Говори се како хлебари имају много зараде, и да за годину дана стекну велики капитал. То, господо, није истина. Кажите ми молим вас тога фурунцију, који је направио кућу. Они грешници купе по киле пасуља, и то му је сва храна, и зарађују толико да једва могу да живе. Одбор обара таксу људи нису дужни да раде бадава.

Мил. Ђорђевић. Г. Вељановић врло лепо је објаснио. колико брашна иде на мекиње, колико се губи на растуру, али је заборавио да узме у рачун и воду.

А. Одавић. Ми смо чули једнога фурунцију, човека од фаха, и наравно он боље зна те ствари но ја али ипак зато ја сам тврдо уверен у оно што сам мало пре рекао да је тако тврдим још и овим. У малопређашњем мом говору казао сам како хлебари дају 2 паре андалука сад сам као пово чуо, да има један који даје 4 паре. Пре ове таксе била је такса лебу 26 п. д. С том таксом 26 п. д. они су имали пристојну зараду и били су задовољни и кад одбијете 3—4 паре андалука значи да су продавали хлеб за 22—23 паре, и по тој цени имали су зараду јер на штету нерадо они Данас је такса 24 паре. и они кажу нећемо да радимо. Из овога се види да они овај њихов поступак не могу ничим оправдати. Сад тај факт што су по такси од 26 пара могли давати андалука 4 п. доказује да могу имати пристојне зараде и сад кад је ткаса хлебу 24. п. д.

Косте Б. Михајлевић. И ја ћу се сложити са г. Одавићем, да ова поступах хлебара за осуду, али не могу сложити се с њим, што он вели да хлебари дају по 3—4 паре андалука — Ја господо, ако баш и остављају 2—3 паре, то не дају земунцима, новосађанима него опет нашим овд. грађанима. Београђанима Они то дају да само праве велики обрт. То изискује конкуренција, као год што и један трговац за готов новац даје еспап јефтиније за 5 од сто, а на вересију не да андалука. Али свакојако и ако им је било тешко да раде са таксом 24 паре хлебари су требали да се обрате с молбом одбору да се такса лебу повећа. а не да они нешто сами на своју руку раде.

А. Одавић. Г. предговорник рече: па и ако дају хлебари андалука 3—4 паре опет не дају новосађанима и земунцима него београђанима. За нас а највише за мене није овде питање коме они дају већ могу ли да дају за мене је мене меродавна цифра; и кад они могу да дају 3—4 паре андалука, они немају рачуна да дају па било то Србину или Турчину, за мене је меродавно да је 2 пута два, 4. а не пет. и тим андалуком ћу да докажем да они имају рачуна.

Мића Петровић. Доста је о овој ствари говорено, ја ћу у кратко из говора господе предговорника да изведем једно резиме. Г Вељановић рече да се од 100 к. жита добије 73 к чиста сејана брашна, и онда изађе да их 100 к. брашна кошта 25 — 26. Узмите да они продају трице мекиње, и од сто кила жита мекиња што остане могу да добију најмање 2 динара, дакле брашно их онда кошта за 2 динара мање и кад узмемо у рачун воду при мешењу хлеба, онда никако не може бити да фурунције немају хасне, а то се најбоље види из овога. Кад је била цена жита 21 дин. онда је била такса хлебу 26 п. д, и сад кад је цена жита 18 — 19 дин. несумњиво је да могу опет имати пристојне зараде са таксом 24 п. дин. Према томе види се, да је њихов поступак за најзећу осуду. Њихов је поступак још у толико више за осуду што се они просто подсмевају грађанима: они су одговарали грађанима да они месе такав хлеб што им је тако наређено од санитета да се бајаги грађани сачувају од заразне аолести. Кад се они оваквим средствима служе, и кад се тако непристојно понашају према грађанима, онда треба према њима бити апсолутиста, и усвојити предлог г. Андре Одавића да се најстрожије казне, да се њиховој самовољи стане на пут.

Јован Ђуровић. Ја се придржавам говора г. Филиповог, да се две таксе одреде а за ово што су сад учинили да се и казне.

Марко Велизарић. Ја се подпуно слажем са предлогом г. Одавића и Д-р. Павла Поповића. Но од свију говорника до сад нико није казао, шта ћемо радити сутра ако се ово исто поново од стране Фурунција. С тога би хтео да још вечерас донесемо одлуку, шта да се предузме сутра од стране општине, ако би се ова дрскост поновила. Овом приликом изјављујем да је врло жалосно и брука за општину што се у друштву фурунција налази и један одборник фурунција, који је на ту демонстрацију с њима пристао, а може бити баш и дао повод, те су и ови други, заклањајући се за његов положај као одборника, а у нади. да ће проћи без последица. дали, овој демонстрацији већи обим.

Коста Б. Мијајловић. Као што је казао г. Одавић за црни хлеб, ја би сад донео одлуку, да се такав хлеб продаје по 20 п. дин. кила.

Филип Васиљевић. Ја сам да се одреди сад одмах цена црном лебу по 35 п. дин. А што се тиче белог хлеба да остане цена од 24 п. дин. — док се одбор неувери о цени житу — (чује се: Уверио се одбор)

Андра Одавић. Ја сам учинио предлог, а примам и ову допуну Филипову односно цене црном хлебу 35 п. дин. од сутра. —

Мој је предлог да се казне. Да се забрани свима да овакав хлеб продају на пијаци; да се приступи одмах уређењу лебарница, по санитетском пропису и сад још примам ову допуну г. Филипову да се одреди квалитет хлеба и да црном хлебу буде цена 35 п. чар. — или 17 и по пр. динарски.

Милош Трпковић. Треба да видите рачун при одређивању таксе према цени сејаног брашна, а не кад је са мекињама.

Андра Одавић. Неки Сотир фурунција донео је врло хрђав лебац и продаје га по 50 п. дин. Је ли то поштено? Ако хоћете ви фурунције да експлоатишете Београд, има власти да вам стане на супрот као што је то казао г. Д-р. П. Поповић

Јован Ђуровић. Ми смо данас били у комисији око те осе и нашли смо са госп. Николом Х. Поповићем у палилули само једног који продаје исти овакав хлеб по 20 п. дин. а остали сви продају по 50 п. динарских.

Д-р. Павао Поповић. На завршетку, господо само ћу неколико речи да кажем на говор одборника Трпковића. Он каже. да смо ми таксирали хлеб од несејаног брашна. Ако он буде у стању да покаже у Србији а не у Београду, да се лебац таксира по цени несејаног брашна, онда би ја примио тај предлог. Али то не стоји. (а знам да је у Пироту за време пред бугарски рат 1885 год било преко 20 хиљада душа и пирођани су дали хлеб бољи од овога што су данас наше фурунције дале) —

Милош Трпковић. Нисам ја казао, да је одбор дао цену хлебу за несејано брашно, него сам казао, да смо ми испекли леб према цени несејаног брашна, јер ова доиста и одговара несејаном брашну.

(свршиће се)

СЛЕДУЈЕ ДОДАТАК

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕШКАМА)

Држан 4. Децембра 1891. године у Београду.

(свршетак)

Ђ. Новаковић. Свима нама познато је колико се борбе водило око зеленог венца: сви знамо да је та борба од 13 година и скупо кошта општину. И најпосле становници тога краја извојевали су толико да се продавци из приват. плаца изместе и она добије известан приход дакле тај приход није добивен од пијаце већ што је општина дала под аренду оно место где пијаца треба да буде. Слободна пијаца и закуп није све једно. И за то што није добијено оно, што по закону треба да им се да, становници тога краја напослетку су нашли за оправдано да позову суд и представништво вароши да и о њиховим правима води рачуна

Ви знате да је уговор о закупу закључен пре него што је донесен овај закон. Закон је изашао по коме се слободна пијаца мора дати кад то изгласа 300 грађана. То је и учињено, али се слободна пијаца није добила јер закупник још постоји и он може да сметa да се пијаца подигне и развија. Но ја мислим да овде треба да решимо друго једно питање: питање о уступању прихода друштву ради подизања зграда и улепшања тога краја, што друштво такође тражи.

Ф. Васиљевић. Ми смо донели решење о слободној пијаци и сад треба да одредимо једну комисију да се она договори с друштвом и да утврди како би се могло ово уредити. Но пре тога ваљало би прочитати молбу.

К. Главиник. Из неких говора и молбе излази као да има некога који је противан слободној пијаци. То не стоји. Господа која говоре о тринајестогодишњој борби, не треба да сметају с ума да ту борбу нису против нас водили и да су по томе неосновани прекори који се на нас управљају, јер смо им ми учинили све што је се могло учинити и пре него што су и они очекивали. Ја такве прекоре, каквих има у молби, морам да одбијем.

Ник Р. Поповић. Према ономе што сам чуо, излази да господа одборници с изузетком г. Ђоке Новаковића, не могу да отрпе онакав акт друштва зеленовенчана, у коме поред израза као да је одбор једноме крају мајка а другоме маћија има још два тежа израза а то су „увијање“ и „извијање“.

Ја молим да одбор изјави: да ли се слаже с таквим изразима и ако се не слаже онда да се изјави: да одбор не налази да заслужује те епитете и пребацивања. Ја би молио да се то још вечерас реши (врло добро; одбијамо од себе).

Председник. Усваја ли одбор да се одбије овај прекор? (Усваја).

Изволте сад чути молбу.

Секретар чита молбу која гласи: (то је молба зеленовенчана — друштва.)

И. Цветановић. Ви знате да су ови људи, пошто су изгубили пијацу на зеленом венцу, узели приватан плац те у њему продавали зелен и остале потребе, храну. Сад може да им се поврати то што су изгубили — да имају слободну пијацу. Нека господа веле они имају слободну пијацу. Ја то не разумем. Слободна би пијаца била кад би се на ономе простору могао правити слободан распоред, кад би сељаци и грађани могли онде комотније да се распореде, ја би то звао слободном пијацом али то није него арендатор даје на метар земљиште. За то би ја био мишљења да се што пре раскине уговор са закупцем и да се уступи оно место друштву као што је уступљено друштву код „цветног трга.“

Ђока Новаковић. Господо, најпре хоћу да вам обратим пажњу на то, да је молба још од Фебруара ове године која се сад износи, па тек онда да прећем на ствар.

Господо, који је год имао прилике да оде у какву страну државу, сваки се могао уверити, о великим радовима на подизању центра и сваки је могао добити уверење, да се то не чини само тек онако, да нека варош постане велика, већ да се створи и сведоџба о томе на ком је ступњу развитка друштвеног опај народ чији је то центар. И журба која се тамо огледа потиче у једнакој мери како од владе тако и народа и жртве не подносе само становници тог центра већ и цео народ. Напори се дакле чине од обе стране, а у колико се то не може да постигне једном долази у помоћ и друга.

О томе имамо примера у нашем суседству. То суседство дало је доказа о особеном патриотизму, оно се потпуно може поносити својим центром а он му заиста служи за дику. И ми, господо имамо наш центар — то је Београд, њега треба да подигнемо те, да тако дамо доказа о нашој готовости о свести за подизањем и улепшавањем овог места, које би имало да служи не само за понос, но као и стожар, на који би били управљени не само погледи наших суплеменика, но који би у стању био и да их прикупља као пчеле око своје кошнице.

Господо, и ако смо досад заузети били великим радовима ипак свест о усавршавању и подизању нашег центра новина је, а у најновије доба почело се живо радити на њеном остварењу. Вама је свима познато да је општина предузела грдне радове око тога; али не само општина, него и становници појединих крајева почели су се томе одазивати и ја са задовољством. могу да споменем удружења крајева: врачарског и дунавског и та су удружења прихваћена од стране представништва општине и то не само морално, него и материјално и општини за то нико не треба да пребацује, јер је то учињено у интересу општем и ако би било кога да то чини, о њему би се могло рећи: да му оскудева свест за општим напредком. Та свест за општим добром за унапређењем и улепшањем нашег милог центра покренула је и становнике савског, савамалског и теразијског и код три кључа краја, те су и они образовали друштво у циљи унапређавања и улепшања тих крајева и средине вароши. Циљ који имају да остваре к они не само што ни у колико није мањи, него је у неколико претежнији, јер се он не остварује само на крајевима, већ се подиже и средиште и они крајеви, који су од вајкада а и сада много више припадам у ношењу општинских и државних терета.

Господо. Вама је познато, да се на овом крају налазе велике трговине. На једном је крају пристаниште а на другом жељезничка станица. С тога су ти крајеви највише изложени погледима и првим утисцима путника, који им у пролазу дају ти крајева Од тих утисака они стварају суд о нама, па за то треба да се старамо, да он не буде хрђав већ такав, који ће свима казивати, да код нас не оскудева ни свест, ни пожртвовања. А то ће се постићи само тако, ако прионемо да те крајеве што пре улепшамо и унапредимо.

Становници тих крајева дакле имају да остваре колико општу толико и племениту задаћу, на којој сама општина због великих послова не може да прионе.

Они својом молбом не траже ништа више по што су добили други крајеви вароши, и они ће учинити много више, него што ће им општина помоћи. Они ће учинити, да општина за кратко време добије лепе зграде и засађене улице.

С тога ја се надам да одбор неће данас одбити ту тако лепу жељу својих суграђана, ако само има пред очима свој општински интерес; надам се да одбор неће оставити да становници тога краја мисле, да су према другима, пасторчад општинска, и да неће допустити да се држи, да одбор неће њихова права да заштити, а тиме ће учинити поред наведенога и то, да се уклоне раздори, који не доприносе добра нашем Београду.

Као што је свима крајевима помогла општина, тако треба и овом крају и ја молим одбор да ову њихову молбу прихвати и нека не допусти да ствар ових становника буде несаслушана.

Ђока Димитријевић. После овако лепог говора г. Ђоке Новаковића и онако лепе жеље тих становника био би готов да им унапред издам захвалност, што се труде да олакшају општини. Но мислим да по овој молби немождемо решити још вечерас, јер је то питање више мање питање буџетско. Међутим постоји и једна молба закупаца. Она је у вези са молбом овога друштва, и постоји молба код комисије па с тога сам да се и ова молба упути тој комисији.

Коста Б. Мијајловић. Ја незнам зашто се овако говори. Зелени венац је проглашен за пијацу и сад што она не ради томе нико није крив, и то је доказ да то место није за пијацу.

Господо. Кад ми дамо друштву томе зелени венац да га улепша и да узме сву корист од тога, онда зар неће и становници велике пијаце тражити да се и њима уступи приход од вел. пијаце па и они да украсе пијацу. Разуме се да хоће и онда како ће то бити: са врачарске пијаце пропао општини приход, са зеленог венца пропао па онда и са вел. пијаце. То се не може одобрити.

Филип Васиљевић. Ово друштво како изгледа по њином тражењу и како се из молбе њихове види, тражи да му општина све своје приходе уступи да му све што треба да улепша место и поред тога да туториште општини за извесно време. Па добро ако хоћете тако, онда ћу и ја скупити цео мој крај и тражићу да ми општина све уступи што прима од тог краја и прикупљаћу приход, а улепшање ће ићи заједно — 15 — 20 година. Неможе то господо да буде. Такво је тражење бесмислено, тражити 10 хиљ дуката да нешто направи и да ужива за 10 година и више и онда да уступи општини. Лепо Бога ми Не треба нама тутор С тога сам да се та молба упути комисији.

Милутин Марковић. Господо. Ово представништво до сад је у више прилика дало стварних доказа да оно помаже поједине крајеве Београда у раду на улепшање појединих крајева. Оно је помагало сваки пут

па разуме у и овој прилици представништво неће да се неодзове. Али свако такво захтевање има и својих незгода. Улепшање једног краја зависи од грађанства па тек онда од општине, јер на првом месту лежи интерес грађанства тога краја па онда општине и они су позвани први да нешто положе па тек онда да се обрате општини за помоћ. Они треба прво да изнесу каква су дела на том улепшању започета и са каквим су жртвама то извршили што, па онда да и општина нешто помогне.

У овом случају је ли предходно какав год случај од тога друштва, као што су то чинили крајеви врачара и дорћола. Дорћолски крај има велику тегобу, која не зависи од самих грађана, него од поплаве воде. То друштво давало је својих жртава и сувише и у последњем часу обратило се општини за помоћ, и тада је општина решила и с правом да сачува своје грађане од поплаве, те им учинила једну скоро незнатну помоћ, а тиме је у исто време учинила да сачува своју кесу, јер би у случају поплаве морала да спасава од воде грађане и децу и њихова имања и све о своме трошку.

Тако је исто учинило и друштво врачараца, па је и њима општина помогла. То је друштво уложило свога капитала у подизању само једне зграде на 27 хиљ. динара и остале друге зграде коштају доста тако да сав утрошак друштва износи на 50 хиљ. динара. То су господо велике жртве и кад су грађани толике жртве учинили, онда разуме се ни општина није могла да се оглуши о њине захтеве и помогла је друштво.

Дакле треба друштво зеленога венца да покаже прво делом, друго жртвама својим, па треће тек следује помоћ општинска. Кад то покаже, онда имаће смисла траженој помоћи коју данашње представништво неће отказати с обзиром на општинска средства.

По тој молби изгледа да на зелени венац долазе људи с топчидерског друма, с теразија, од железнице и савамале. И кад је тако, онда то значи да се ту налазе људи међу најимућнијима у Београду и они сами требали су да што жртвују за уређење пијаце и тога краја које је центар вароши. У осталом и сама је општина чинила томе крају много више него другим крајевима, да не помињем што више, али цифра од 20.000 дин. коју смо ставили у буџет за насипање једног дела баре потребног за житарски и шљиварски трг, најбољи је доказ да о томе крају водимо озбиљну бригу. Истина то је за корист свега грађанства, али ће се највише њиме користити они који су око садање баре. Осим тога у овоме крају има много улица која ће коштати општину много новаца за то што ће у њима да начини бољу калдрму него у улицама ван центра вароши.

Општина је дакле чинила са своје стране што се више могло, и сад поврх тога старања општине јавља се друштво које би хтело још више да улепша тај крај. Та тежња веома је похвална и ми морамо да будемо захвални друштву на тој радњи управљеној на унапређење вароши. Само се овде опажа неки недостатак у томе што нам друштво не показује шта су чланови његови жртвовали за љубав унапређења овога краја и колико ће давати у будуће, није показано шта ће радити од сад, и по коме ће плану зидати зграде; није најзад показано шта ће више урадити у улицама за украшење поред онога што је општина одредила. Њихова имања скочиће наравно у цени а да ли ће имати грађанство од тога користи, то се не види.

С тога ја мислим да не можемо још вечерас одредити цифру с којом да им помогнемо.

Као год што је представништво водило и води рачуна о свима крајевима вароши, тако га је водило и о овоме крају и вољно је да му још више помогне у границама могућности. Но прво треба нам изјава друштва о ономе шта је оно урадило и шта мисли урадити и с чиме? То је једно. А друго; ми имамо на тој пијаци закупника наплате таксе; од њега општина има приход и сад треба да добро промислимо можемо ли тај приход, кад и под којим погодбама уступити друштву. За то би по моме мишљењу требало одредити једну комисију која ће да промисли па да нам реферете о свему томе. (Одобравање).

К. Главинић. Г. Милутин је у главноме рекао све што сам ја мислио да кажем и што ће и сваки други рећи кад размисли објективно о целој овој ствари. Ја са моје стране потпуно сам у начелу за то: да се ова молба прими и треба да се прими. Али, господо у овој молби има много што шта што се не може преломити преко колена већ треба да се проштудира Осим тога имам да констатујем да друштво нија знало шта управ хоће да тражи. И то би требало комисијом или накадним актом извести на чисто. Друштво ово ваздан хојешта тражи али нам не показује да ли је и колико само урадило. Лепо је поменуо г. Милутин: овде лежи скупљен капитал Београда те и са тога а и са гледишта личне користи, становници овога краја треба даураде нешто и сами. Ми смо сложни да треба украсити центар те да и странци кад дођу код нас имају шта видети овде и да могу понети уверење да ми нисмо заостали у култури како они мисле за оријент, Али и при свем нашем одушевљењу за овај крај мора бити граница; ми морамо имати на уму и оно што је поменуо Коста Б. Мијајловић. Не чини ми се правилно ни оно што се вели као да се не може да шири пијаца. Да је толика потреба и навала продаваца, сам закупац би тражио проширења али тога тражења нема јер је пијаца довољна.

Пада ми у очи, господо, што друштво тражи још бадава камен, расаде, инжињера за нивелету и т. д. док, на пример, дунавски крај није чак ни расднице тражио бадава а што је тражио, тражио је само у колико је могуће и кад је и сам већ што био урадио док ови хоће све бадава и без икакве њихове жртве.

Ја сам за то да се молба ова усвоји, али пошто је ова ствар врло компликована то је најбоље да је упутимо комисији те да се друштво и комисија споразуму и о плану и о свему што нам је потребно да пре коначног решења знамо.

Р. Драговић. Ја из ове молбе коју је г. Новаковић лепо објаснио, видим да грађане овог краја боле срце за улепшањем вароши. И кад је то тако онда за што им не би помогли кад смо већ нешто учинили и дорћолцима и врачарцима тим пре што је то улепшање и у интересу општине.

Ја сам за то да према свима крајевима будемо подједнако правични и са тога с правом тражим да се ова молба као по све основана уважи.

Андра Одавић. После онако лепи и језгровитих говора г. Милутина Марковића и г. Главинића ја немам шта да говорим Само би имао да приметим г. Раденку на оно што каже да је општина и друге крајеве подигла. То не стоји тако као што тврди г. Раденко није општина њима ништа учинила пре него су они сами себе помогли, а кад је општина видила, да су они много што шта о свом трошку учинили притекла им је у помоћ. Тако би исто општина помогла и томе друштву, али оно неће само ништа да жртвује из своје кесе него тражи све од општине: тражи да му се да расадница бадава, инжињер, зграде да се подигну и чак и приход да им се уступи, па после да они општини уступе. То патраг доиста ми ово изгледа чудновато. Шта би се онда уступило општини? Ништа друго и ништа више но што је општина дала. Ја при таком стању ствари не видим цељ. Нека то друштво прво постави темељ каквом подузећу, па ћу ја бити први, који ћу гласати да му се помогне.

Ђока Новаковић. Кад год ко узме реч о овоме, он пребацује, као да друштво не подноси никакве жртве. То не стоји. Они су се удружили и намерни су да поднесу и веће жртве, али да би се цељ што пре постигла потребна је и та помоћ.

Пребацује се и каже се овде, да су становници врачарског краја показали прво темељ свом циљу али то није тако, јер и они ни су ништа учинили, док им општина није уступила плац и приход од пијаце и кад је тако тамо радила онда за што се овоме крају неда! Господо, ниједан крај није толико напуштен, колико овај! по његовим су улицама урвине а међутим ти крајеви највише за општину подносе терете па ипак грађани ни су подизали протест једино с тога, да им се не пребаци да терају у крајност. Сад опет види се да одбор устаје против тих крајева и наводи неке узроке тражећи план, коме нема места док се не добије темељ раду, те да се може што радити и подизати. Они су водили борбу толико година, да извојују општини приход, који је стотине хиљада динара изгубила само зато. што се је ишло да се ти крајеви не подигну. Сад се од прилике то исто ради, јер, као што видим, одбор и сад не показује никакву вољу да се тим крајевима одазове. Незнам, докле ће се тако радити. За дорћолски крај потрошила је општина 90 хиљ. динара и после нико није био противан а овде се неда ништа!

Ђока Николић. И ја мислим да треба прво са закупцем да се раскине уговор па онда о овој молби реши, а сад ни сам никако да се доноси коначна одлука.

Коста Б. Мијајловић. Мени је господо баш у интересу да буде пијаца на зеленом венцу. Али господо треба знати, да је била пијаца на зеленом венцу 7—8 године, па шта су они ту привредили и у чему су украсили то место. Ничим. Ни су напрапили ни чесму, као што су то учинили становници велике пијаце. Види се да је њима само једино интерес на уму и то себичан, јер се зна, да су за време пијаце капије своје давали под кирију и то по 10 дук. месечно.

Ја јесам за то да им се помогне. али никако нисам овако како они траже да им се све да, па да они туторишу општини (Тако је.)

Раденко Драгојевић. Овде су пале речи као да друштво тражи камен и т. д. Не

тражи се то, већ се каже шта ће друштво да ради а ви говорите како хоћете.

Илија Цветановић. Ја не знам за што се неда овоме друштву помоћ. Оно искључиво тражи извесно право, као што то има Цветни трг. Тражи слободно земљиште, те да на истом нешто од улога својих а нешто помоћу општине прикупљањем прихода подигне зграде на пијаци и тиме задовољи становнике и у исто време украси варош. Овако као што је до сад пијаца, то није слободна пијаца и кад друштво тражи оно што му и закон даје право, онда зашто се сад овде тражи неки план, кад ће то следовати доцније.

Ђока Димитријевић. Неколико се пута споменуло овде, да је и дунавском друштву дата помоћ. То ми даје повода да овде као члан тога краја констатујем, да је друштво дунавског краја потрошило прво само из своје благајне 7 хиљ. динара и тек после тога обратило се општини за помоћ, и то се све утрошило на обезбеђење становника од поплаве, што је и сама општина дужна да приномогне; а овде је други случај. — Дакле не стоји то, да је општина себе прво помогла, него је себи друштво прво само помогло.

Милутин Марковић. Ја ћу опет да кажем неколико речи о овоме предмету.

Прво ћу да кажем 2—3 речи о ономе, како се износи, да се одбор оглушује о захтев грађана зеленог венца.

Ја као што сам и мало час казао одбијам од себе и одбора, као да садањи одбор није ништа учинио за пијацу зелени венац.

Баш овај уговор садањи о закупу ишао је на то, да се помогне становницима зеленога венца, јер по старом закону није се могло добити право на пијацу па је одбор тражио начина и пута како да им помогне, те да ипак имају пијацу. Дакле овај сам уговор је најјаснији доказ, да је претставништво ове општине ишло сваки пут да им помогне те да се тај крај подигне и унапреди.

Према овоме нестоји оно, што се говори да садање представништво општинско није се одазивало томе крају

Друго хоћу да напоменем, да нестоји то, да је овај исти захтев зеленовенчана раван ономе врачараца и Дунавског краја. На ономе месту где је централна пијаца на врачару, није било ништа до празан један простор на коме општина није имала никакав приход, па су га врачарци узели и потрошили грдан капитал на истоме и подигли зграде, то је било 886—7 - 8 и 9 године па су поднели у колико ми је као тадашњем одборнику познато и план по коме ће подизати зграде.

Нека то исто учине и ови становници зеленога венца и онда ће општина имати потребе да им учини и већу помоћ, пошто то место треба да има и боље зграде; а са закупцем општина ће и пре тога свршити па ма и на своју штету. Држим да о овом питању нетреба више говорити.

Дим. Најдановић. Г. Ђока је поменуо мало пре да треба прво да се види шта ће бити са закупцем. Друштво је тражило да му се уступи приход од пијаце на зеленом венцу, па оно како нађе за сходно тако ће и да сврши. С тим је олакшано општини, јер она неће да се мучи око пријема онога што је закупац утрошио у зграде. Ја мислим да је најбоље да уступимо тај приход друштву па оно нека се договори са закупцем о раскинућу уговора.

Нека господа одборници доказују како је представништво општине било вољно да учини овоме крају све, што се може и да му је дало слободну пијацу. Ја то не признајем. Све што је учињено, урађено је за љубав интереса општинских а не што се желило нарочито да помогне овоме или ономе крају.

Процените, господо, све користи које би општана овим добила, па ћете се уверити да је ова молба са свим умесна.

Ник. Р. Поповић. Ја мислим да узмем реч вечерас, али кад сам чуо где један одборник напомену, да је за дунавски крај утрошено око 90 000 дин., налазим за потребно да поводом тога узмем и ја реч. Незнам, господо, који су рачуни били одборнику на уму кад је то тврдио?

Ја међутим знам позитивно да општина београдска није ни шта више ни шта мање утрошила од 3600 дин. за дунавски крај, а ако одборник разуме да се дала ова сума од 20.000 дин. за одкопавање земље, на калдрмисање итд. онда греши јер та је сума дата за други крај. Статути тога друштва за улепшавање пијаце на зеленом венцу, за улепшавање теразиског и савског краја, истакли су једну врло племениту цељ, али се они по управном одбору и по начину на који мисле да улепшају свој крај, битно разликују од статута за улепшавање дунавског и врачарског краја. Док су врачарци својим старањем дошли до новаца те су нешто урадили, дотле ово друштво хтело би да све ослони на помоћ општине. Има неких седам захтева од општине од којих испуњење свакога од њих коштало би врло много општину. Ја мислим да и при нашем најбољем расположењу за помоћ, није могуће задовољити ове силне захтеве. Траже да им општина изашље инжињера те да им да нивелету I. — Лепо. А који је то још од општине тражио? Да ли врачарци или дорћолци? — Нико. Даље ишту камен за подизање калдрме. Је су ли ова друга друштва то тражила? — Не. Дунавско друштво прибирало је камен по камен и носило на одређено место; тако је радило и врачарско друштво: тако треба да ради и сво и онда не би смео ни један одборник да каже: не дам вам ништа!

Па буд је све тражило, туд се још тражи и место за подизање нужника! Та за Бога, ко им још то брани? Па за што ће молба о подизању шупе? Најпосле тражи се цео приход са зеленог венца. Лепо. да дамо, али за што? Је ли то тражило врачарско или дунавско друштво? Дунавско је тражило помоћ да сачува од поплаве 50—100 кућа и оно је толико урадило да ви имате шта да видите од горњег градског поља. И два пут и три пут нека дође већа вода но обично, па су ипак све куће ван насипа осигуране. И шта кошта општину то велико насипање? — Свега 3500 дин. А оно друго, знаћете већ, да је друштво прибрало од својих чланова и потрошило.

Према томе ја замерам овоме друштву за зелени венац, за саву и за три кључа што је изабрало врло незгодан начин да своју красну цељ изврши; ја му тим већма замерам што је могло да се угледа на два претходна друштва која лепше своју задаћу остварују. Да није овај начин узет, нико од одборника не би био против овога. Напротив, као год што су лепо дочекала друштва врачараца и дорћолаца тако би било и ово. Али кад се са тражењем овако далеко иде, ја морам да гласам против тога захтева па хтео не хтео, ма да признајем да је цељ племенита и да не би имао против ње ништа.

Држећи се дакле своје заклетве и руководећи се својом савешћу, ми нећемо моћи ово одобрити пре него што би нам одбор поднео ближа обавештења о томе како мисли остварити своју задаћу не закачињући овако јако општину?

Ђока Новаковић. У другом правилу каже опет ово: да општинско поверенштво и општина води надзор. По том правилу општина може да ступи у споразум са друдруштвом на који начин да се подигне оно што се подићи има. Ово што се сад говори не иде споразуму, него је то изговор онакав исти, као што је увек досад било од стране одбора, кад год се о овом питању решавало.

Није истина да друштво ништа не троши из своје касе. Није истина, да се у једанпут може све предвидети и с тога је остављено општини да подигне ово и оно и т. д. На зеленом венцу ма да има неке пијаце, опет је тамо нема. Тамо постоји закупац и ништа више. Од слободне пијаце нема ни сномена и ако је закон то право дао грађанима и ако су 300 грађана то већ давно тражили, јер по уговору њему је дато најпрече право да заузме простора колико год хоће, па тек ако што остане за слободну пијацу.

У осталом што се тиче пијаце на Цветном тргу, нека сваки прочита акта, па ће се уверити, да су тамо најпре добили решење одборско да подижу пијацу, таксу наплаћују, па тек после неколико година су поднели план, а таксу и сад за себе наплаћују, не дајући ни дан данас општини ништа. (Чује се: доста је говорено: да се реши).

Раденко Драгојевић. Ја ћу да споменем само односно помоћи дунавском крају. За онај широки друм није само друштво трошило, него цела општина, јер кад год се држи лицитација каква за изношење земље, увек се казало у условима да носи на Дунав. (Да се реши). Овде изгледа, као да се одбор боји да се улепша варош.

Филип Васиљевић. Није то што каже Раденко да се ми бојимо да се улепша варош. Тако се може само за инат да каже. Но овде је главно, што општина неможе све да чини на своју штету а туђу корист. Ми врачарци од једне године где општина није имала ни паре вајде, направили смо пијацу и зграде, које ће општини донети велику корист.

Председник. Ову сам молбу изнео на расправу. Видим разна мишљења о начину, али нисам чуо ниједног оборника, да је казао што против молбе да је не би примио. Дакле ову молбу одбор усваја, но упућује комисији која има да промисли о уговору т. ј. раскинућу уговора са закупцем зеленога венца и да се споразуме с друштвом зеленог венца о начину извршења, па да своје мишљење поднесе одбору на решење и одобрење. Сад само још да дамо комисији још два члана које ви одредите. (Тако је. — Нека уђе у комисију још Раденко Драгојевић и Коста Б. Михајловић). Усваја ли одбор овако? (Усваја).

Састанак је закључен.

Овај састанак је трајао до 10½ часова, по подне.

Држан 9. Децембра 1891. год. у Београду.

Председавао председник Милован Маринковић.

Председник. Изволте чути протокол прошле седнице. Секретар прочита.

Мијаило Јанковић. Прошлог пута речено је по питању Раденковом, да ће се прве седнице изнети на решење питање: да ли да задржимо у општинској служби и другог марв лекара. Шта је с тим?

Р. Драговић. Г. Председник је обећао да ће то изнети у своје време и треба да то и учини.

Председник. Учиниће се у своје време; не брините; треба видети претходно: треба ли нам два марв. лекара или не?

Ђока Димитријевић. Прошле седнице цео је одбор био сложан у томе да се: по предлогу г. Николе Р. Поповића, одбију неки неупутни изрази у молби зелено венчана. То није убележено у протоколу; а треба да се убележи.

Р. Драговић. Да је одбор одбио што год, он неби упућивао молбу комисији нарочито изабраној, те да она ствар проучи и реферише шта да се реши.

Председник. Та молба и није одбијена, него само неки изрази који су се учинили господи одборницима као неоправдани.

Ђ. Новаковић. Последњом молбом тражено је само то од стране друштва за унапређење зеленог венца и околине: да одбор ускори с решењем молбе од Фебруара ове године. Вероваћете да нико не може равнодушно гледати да се с решењем те ствари толико отеже. Неки говоре а и онда је говорено о некоме укору што га је дало друштво одбору а то не стоји; у молби се само изјављује негодовање за што се ствар тако дуго не решава.

М. Велизарић. Ми смо прошле седнице то расправили и сад нема места даљем говору, по нека се одлука означи у протоколу па — крај. А сви знате да је решено да се прекор одбацује као незаслужен.

Ђ. Новаковић. Ја сам поменуо да оно није прекор но негодовање што се по молби није за онако дуго време решило. По томе нема места да се тај и не учињени прекор одбацује. А баш и кад би смо хтели да тај прекор одбацимо, ми то не би могли учинити, јер ми смо пуномоћници грађана и као такви ми не можемо издавати опомене својим бирачима, онима који су нам дали пуномоћство да их заступамо.

Председник. Исправиће се протокол како је прошле седнице решено. Има ли још каквих примедаба?

Мата Јовановић. Из записника прошле седнице на којој ја нисам био, чујем да је решено да се врати неких 181 динар мерине наплаћене од извесног лица. Вели се, да је та одлука донесена по захтеву једнога министра. Ако је то доиста тако учињено, по препоруци министровој, ја налазим да је то неправилно, јер у колико је мени познато, министар није надлежан за расправу ових питања.

Незнам да ли је који од г. г. правника у прошлој седници кад је о овоме питању решавано објаснио како стоји ова ствар са гледишта закона, јер по закону о мерини све спорове расправљен у првом степену општински суд, а у последњом степену као касацији решавају окружни одбори, а у Београду управа вар. — Београда.

Мени се чини да, ако ми почнемо овако по препоруци министровој, а противно закону, враћати ако што је коме на име кантарине наплаћено, да ћемо ми на тај начин знатно оштетити општинску касу. Зато бих био мишљења да се сви они који што од општине потражују упућују да судским путем траже, и што платимо по осуди на основу закона, неможе нам се ништа пребацити.

Председник. Ја сам у реферату споменуо да је наплаћено на ширу, која је директ из Јагодине ишла за Швајцарску и да се око тога водила преписка док није дошло до министра, који је донео решење, да ми морамо да платимо.

Мата Јовановић. У закону изречно стоји да је у крајњем степену надлежан окружни одбор, а у Београду и Нишу управа а не министар.

Ђока Новаковић. Ја мислим да примимо овај говор г. Матин па да одредимо комисију те нека проучи то питање да би знали и у будуће, како да се за овакве ствари управљамо, а међу тим и за ово питање да се у идућој седници донесе одлука хоћемо ли платити или не.

Председник. Па добро. Усваја ли одбор овако? (Усваја.) Е сад кога ће те у комисију. (Чује се: Мату Јовановића и Ђоку Новаковића.)

Усваја ли се кандидација? (Усваја.)

Има ли још ко шта да примети на записник? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Раденко Драгојевић. Пре месец дана подигнута је такса хлебу. Сад је цена знатно опала. Сад треба спуштити таксу. Да ли је председништво прибавило ценовник.

Председник. За прошлу седницу спремио сам био цену житу, али за данашњу нисам. (Чује се: има 10 дана како је опала цена житу).

Раденко Драгојевић. Заиста по вароши се проносе гласови, како је одбор подигао цену хлебу по 60 п. чар., па се још ни мера не контролише. Председник треба да обрати пажњу на ово.

Председник. Ја сам добио извештај о извршеној контроли за теразиски и савски крај, а за остале крајеве добићу.

Сад ако хоћете да решимо о такси хлебу ја ћу донети онај ценовник што сам за прошлу седницу спремио или ако хоћете да спремимо други ценовник. (Чује се: Нек остане за идућу седницу.) Добро.

Сад вас молим да чујете уверења. (Секретар прочита.)

Истражни судија обратио се писмом, којим тражи да се изберу присутници при извиђању кривичних дела, који ће бити за идућу 1892 годину. (Секретар прочита).

Да овај посао сад сврши ради споразума а које личности да буду, претварам седницу у конференцију. (Настаје конференција. После.)

Сад претварам конференцију у седницу и молим да чујете листу изабраних лица. (Секретар чита.)

Усваја ли одбор ова лица? (Усваја).

—

По уговору за електрично осветлење предузимач је имао у року од два месеца одпочети радове. За контролисање тога одређена је надзорна комисија. Ја сам ту комисију позвао, да се о томе увери и поднесе извештај. Она је изашла на лице места и поднела ми је овај извештај, који ја износим одбору ради знања. Изволте чути тај извештај. (Секретар чита.)

Раденко Драгојевић. У уговору је казано, да ће одбор одобрити бесплатно повластичиру земљиште на савској страни, где ће се зграда подићи. Како се ово сада види тако није учињено, већ тај концесионар подиже зграду на дунавском крају и то у вароши између кућа. Да ли је комисија надзорна о томе промислила. У томе је учињена једна измена уговора. У уговору је казано, да се жице спроводе под земљом и у ваздуху. Да се после и у томе не учини измена. С тога ја не би дозволио ову промену уговора односно земљишта, него сам за то, да се гради зграда онде где је уговорено.

Стеван Чађевић. Ја би имао само то да приметим, да је доиста једна недаћа за Београд што се на једном месту за неколико метара једно од друго концентришу четири висока оџака. У великим варошима истискују се високи оџаци ван рејона, у ми ладнокрвно гледамо како се код нас а средини вароши подижу. Тамо где се подиже та зграда за електрично осветлење постоје два парна млина, па једно купатило парно и сад ова зграда. Ти су оџаци скоро тај крај вароши унесрећили. Створен је нездрав ваздух. Људи се жале, како им пада гар из тих димњака. Зашто ово није учињено на савској обали, где је подалеко од вароши и кућа. Мени су људи причали, да им лети пада чађ на сто. Нов закон грађевински забрањује високе оџаке, а овде комисија дозвољава да се и четврти подиже. То јој се мора замерити.

Мата Јовановић. Ја имам да учиним примедбу на говор Раденков, да не налазим, да је што учињено противно уговору, што је концесионар почео зидати зграду на своме сопственом земљишту. Оно што је у уговору наглашено, то је казано само да му је општина дужна уступити бесплатно само на оном крају савском. Концесионар је гледао свој рачун, да ли му је боље да прими земљиште на савском крају бесплатно и да га насипа, или му је боље да купи сам земљиште, па је нашао, да је боље да купи, него да узме неупотребљиво земљиште бесплатно.

То што је он на свом земљишту почео да диже ту фабрику само је у интересу општинском с тога, што општини остаје земљиште на савском крају на слободно расположење.

Што је напоменуо г. Чађевић да је у близини подигнуто четири оџака и да је то нездраво за тај крај, ја не знам, јер нисам никакав хигијеничар, али видио сам у другим насељеним варошима и ваше оџака високих, па кад би то шкодило здрављу не би се то ни тамо дозвољавало.

Ако стоји то, да је нездраво место, где су ти високи оџаци, онда је овим учињен спас савском крају и са тога гледишта са свим је све једно, било на савском било на дунавском крају. Али ја налазим да је то са здравственог гледишта опасно. Могло би шкодити дим галантеријама, али држим да на том крају неће бити таквих радњи. Према овоме и г. Раденко и г. Чађевић могу бити спокојни.

Ђока Димитријевић. Ја ћу, господо, да благодарим самом случају што закупац није могао да се користи нашим решењем, него је дошао на дунавски крај. Да нису на овом крају 4 оџака висока, тамо би и данас биле баруштине, а хвала богу, сад су све исправљене куће и прилично насељено земљиште.

На говор г. Чађевића, да је нездраво где су оџаци могу му казати да то не стоји. Дунавски крај је најздравији и кад би ви-

соки оџаци могли шкодити здрављу они би сад највише шкодили, али ево на свима крајевима Београда појављују се најубилачније болести, а на овом хвала богу нема. Ја би желео да имамо још 40 високих оџака (врло добро)

Ст. Чаћевић. Ја знам, господо, да највише оџака има по варошима које су највећма индустријски развијене. Таква је варош Праг и у њему има огроман број оџака. И тамо су биле читаве комисије које су имале да расправе питање о томе како да се оџаци уклоне или учини нешкодљивим онај дим који из њих куља и квари плућа и организам испуњавајући ваздух шкодљивим честицама угља.

Како нека господа мисле, оџаци су знак благостања, знак цветања, а ја велим: не дао нам Бог такво благостање кад је оно у вези са тмушом и уништењем оних услова здравствених који су неопходни за опстанак, и за одржање живота.

Вели се да је ово на крају вароши. То не стоји, јер то ће бити центар Београда кад се и овде прошири варош као што је онај крај од Славије па даље. Ја истина нисам анализао дим од ових оџака, али знам из живота по кафанама да он шкоди. Особито има у диму извесних делића силације која није пријатна по плућа. Да је у варошима с многим оџацима најнездравије, доказује се примерима. Праг у Ческој и Рајхенштадт у Немачкој, врло су нездраве вароши само због многих оџака, ма да ова последња лежи на висини према мору и услови су јој здравствени иначе врло повољни. Ја, дакле, никако не желим да се у Београду више оџака нагомилава и у томе се не слажем с г. Димитријевићем који жели противно.

Ф. Васиљевић. Нека господа веле да су оџаци штетни по здравље а ја мислим да нису јер би се то давно опазило по другим местима. Ја бих шта више желио, да ти оџаци буду у близини моје куће као што је један и био па изгорео, јер знам да је то добро и корисно. И ово што је дато не марим само треба да се зна да није поклоњено.

Раденко Драговић. Ја налазим да је овде предузимач радио нешто на своју руку и да му то треба забранити да не би испало што накарадно.

М. Капетановић. Ми смо се овде упустили у начелну дебату питајући: требају ли нам оџаци у варошима или не? То по моме мишљењу не би требало расправљати.

Комисија је казала да може да буде близу воде и мислило се у близини Саве, али се предузимачу учинило то незгодно и за то је тражио земљиште на другом месту. Општина то није хтела нити је могла да му тако земљиште да и он га је сам купио. Тиме је општина ћарила. И предузимач ће сад на томе своме плацу да подиже фабрику. Њоме он неће никоме шкодити и могао би шкодити само у том случају, кад би се фабрика наслањала на комшије, међу тим та парцела тако је велика да излази на три улице и по новоме регулисању сокака, он ће остати слободан са свију страна. Кад нема никакве непријатности од оџака Петровићева купатила и млина, од Брабецове пиваре и др. онда за цело неће ни од овога. Мимо Прага кога је г. Чаћевић поменуо, има још много и много других вароши где има на стотине ових оџака па им ништа не сметају а ми немамо ни стотинити број тих па се прибојавамо! Шта би нам фалило кад би их имали десет и више пута? (чује се да Бог да да их имамо). То је једно. Друго: г. Чаџевић је препаглио кад је узео да упоређује овај дим с димом из оџака. Ви сте г Чаћевићу узели дим из кафане за доказ, како је и овај из оџака шкодљив. Није, господо, дим шкодљив, него то што се нас толико збије па покваримо ваздух који удишемо. Али никако није ту шкодљива силиција или друго што, што би се налазило у диму. Кад би то тако било, онда би санитетска полиција у свима тим великим варошима забранила то тровање становништва димом. Но то до данас није нигде урађено.

Осим тога ја сам слушао да се научно не може доказати убитачност дима из оџака Дим из угљена, то су најситнији делићи угља и кад би он био шкодљив, тај утицај појавио би се у најјачој мери на радницима у угљеним мајданима, међу тим тога нема но шта више статистички податци тврде да радници угљених мајдана мање умиру, него они по фабрикама.

Тиме се доказује да дим од угља није шкодљив за плућа. Он може да на нас не естетично утиче, али да се с гледишта народног здравља може да напада, то држим да не стоји.

Ова фабрика треба да буде поред воде а да ли баш на Сави, па Дунаву и т. д. то је друга ствар. У избору земљишта комисија није видела никакве незгоде, на против она налази да је корист општине што предузимач није примио бесплатно земљиште од општине него га је купио за свој новац.

То је све што сам имао да кажем на говор г. Чаћевићев.

Ђока Новаковић Кад смо правили уговор, ми смо одредили једну стручну комисију да води надзор над извршењем тога предузећа. Тој је комисији задатак да пази на све и кад смо је тако овластили, онда ми сад немамо шта да говоримо. Чланом 4. уговора казано је да то земљиште одређује надзорна комисија и кад је она нашла да је ово за општину корисно незнам сада за што се ми око тога задржавамо. Ми смо њој као стучној поклонили вере за тај посао и сад немамо узрока да јој не верујемо. За то треба просто да примимо извештај те комисије к знању. (Тако је).

Стеван Чаћевић. Ја сам у мало пређашњем мом говору казао, да се чудим и сажаљевам, што ти оџаци високи нису даље од вароши. Ја се нисам ни освртао на плац. То моје није. Но, господо, да дим шкоди здрављу то ће и сваки сељак знати. Где је дим, ту очи пате, мозак пати, плућа не могу никад да буду здрава као кад дишу чист ваздух. С тога свима онима који говоре да је дим здрав, не верујем.

Филип Васиљевић. Дозови ковача па ћеш знати

Председник. По уговору наређено је, да нарочита надзорна комисија пази на извршење уговора. Она је то радила и поднела извештај. Њој је по уговору поверено, да одреди земљиште и она је дозволила концесионару да подигне на своме земљишту пошто је то за општински интерес боље и ни по уговору не би му могли стати на пут.

Дакле ја сам овде изнео извештај да вам саопштим ради знања. Сад вас молим за то примите к знању.

Илија Цветановић. Ја се сећам да је томе концесионару продужен рок на две године да подигне зграду због тога, што се изговарао, да му треба да насипа бару. Сад кад је то престало треба пре тога рока да почне.

Председник. Уговор је закључен да за две године све подигне и уреди да осветлење почне. Сад нетреба да говоримо ништа више, но да примите овај извештај к знању.

Усваја ли одбор овај извештај?

(Усваја).

—

Сад чујте други извештај односно трамваја — (Секретар прочита).

За тим чита одвојено мнење г. Чаћевића.

И овде из оба ова извештаја видите да је предузимач по уговору одпочео радове око подизања трамваја

Ове напомене г. Чаћевића добро су дошле за предузимача те да води бригу за у будуће.

Држим да одбор може примити и овај извештај к знању. А ја ћу наредити да се оба извештаја штампају.

Филип Васиљевић. Ја би рад био да знам, да ли има одређене комисије која ће примити те радове, или је ово једина комисија која је за све надлежна.

Председник. То је комисија, која има да иде на место те да види, да ли је отпочео радове у одређеном року. Друго је питање, да ли ће се примити то што је урађено и да ли је добро. О томе није реч.

Мата Јовановић. По уговору господо надзорна комисија за трамвајске радове има да прегледа планове од постројења трамвајског.

Он је одпочео да зида штале, где ће да држи своју стоку и материјал. По уговору ми немамо никаква права да му се мешамо у то. Ако не ваља његова је штета. Ако хрђаво зида па падне његове ће коње побити. Ту нема никакве опасности за јавни саобраћај наш. Он сад зида са једном цигљом и то првог квалитета и тврди да такве штале има и у Паризу. Ја пак могу да тврдим, да има кућа, које се зидају са једном цигљом и блатом па трају толико година, а ово су штале и зидају се малтером. Конштрукција крова је таква да она зидове не може оборити и на крај крајева и ако би пали, то је његова штета.

Дакле, нисмо могли да се упуштамо у то, да му наређујемо, колико треба да буду дебели зидови. Ми смо констатовали шта је урађено и казали, да је рад одпочет.

Раденко Драгојевић. Већина комисије каже, да незида добро, а један члан техничар г. Чаћевић тврди да није добро. Мене ово плаши. Јер тај предузимач има да ради за 40 година, па ако неуреди сад то добро он ће нам после 40 година оставити зграде, које ништа не вреде. С тога би ја био да му се каже, да солидно и тврдо зида, јер не стоји оно што наводи г. Мата, да је то његова ствар.

Стеван Чаћевић. Никако не смем да тумачим тако уговор, да комисија нема права да гледа да се израда врши солидно, јер иначе та комисија не треба ни да постоји. Држим да је она дужна да гледа свако грађење да ли је правилно или није. Ја се нећу упуштати у то што каже госп. Мата да има кућа које се зидају једном цигљом и блатом. У техници се зна, шта

је добро а шта није и шта је дозвољено а шта није. Ја сам рачунао и нашао, да су они зидови слаби.

Не треба мени да идем по Паризу и да гледам да се и тамо тако зида. Ја читам из књига како треба да се зида, и према његовом зидању ја као инжињер кажем да се такво зидање недозвољава. А баш и кад би се као у Паризу, тамо се лепше зида и правилније су цигле.

Напослетку ако одбор држи, да комисија има задатак само да констатује почетак и више ништа, онда ја нећу да будем члан те комисије.

Мата Јовановић. Г. Чаћевић у своме говору рече: ако нема комисија права да се меша и да прегледа постројења трамвајска, онда он даје оставку на чланство. Ја тврдим да комисија има не само право него и дужност да трамвајска постројења контролише али господо, штала, амбари и друге зграде трамвајске режије, по моме нахођењу, нису оно што се у уговору назива „трамвајским постројењем“, куда долазе: шине, прагови, возни материјал, постаје и т. д. што служи саобраћају. Ми смо учинили примедбу да би за њега боље било, да шталу зида од једне и по цигље, али немамо права да му ми дебљину зидова прописујемо, кад он налази да му је довољна једна цигља.

Г. Раденко рече да штала треба да траје 40 година, а ове неће ваљда моћи. Служиле 40 или више или мање, то је његова ствар. Што нам преда после 40 година, примићемо јер нисмо погодили да зида град.

Према томе дакле, ја налазим да смо се ми као комисија, задржали били у границама својих права.

Ђ. Новаковић. Господо, ја нисам стручњак у подизању зграда и немогу да дам свој меродавни суд, али према ономе што сам ја приликом прегледа грађевина сазнао од чланова комисије, — ја сам мислио да треба да потпишем и потписао сам извештај. Колико се сећам, било је том приликом довољно говора о овоме зидању.

Што се тиче самог права комисијског, ту не могу да се сложим с г. Матом јер мислим да комисија има право да каже: ово није у реду а ово јесте, јер ја неразумем само постројење трамвајско као оно што комисија има права да контролише, него и ово: да ли све установе које служе постројењу, имају одговарајућу трајност и солидност.

У питању зидања ових штала, ја сам као што мало пре рекох, не надлежан да изкажем свој суд, но када се сад овако почело говорити и овакве разлике износити — онда сам и сам мишљења нек се прибаве мишљења стручњака; да ли су зграде зидане противно правилима технике, па ће се пре одредити на овај или онај корак.

Ђ. Димитријевић. Овом приликом ја морам да се сложим с г. Чаћевићем.

Није питање ни задаћа комисије да само ово или друго што види, но она има права да надгледа све: и рад штале и линија и све! И шта би то значило кад би се сазидала штала која би могла пасти па побити коње и људе! Ја мислим да је концесионар дужан да све солидно ради и одржава тако у исправности како би имао шта да нам преда по истеку рока концесији.

Ст. Чаћевић. Господо, да би смо изишли једаннут на крај с овим питањем, ја мислим да ће бити понајпаметније, да ми ово упутимо једној комисији, једном техничком телу па да оно изјави: да ли стоји ово што ја велим — да је зид тапак или не стоји. Ја се у напред покоравам томе суду. Овако биће целу ноћ: кошено: стрижено! — и никад краја. Као најкомпетентније техничко тело, то је грађевински савез, па нека он и реши ту ствар.

У осталом, пошто се ова штала зида за државу, ја мислим да имамо право да контролишемо.

Дим. Најдановић. По уговору и штала и сав други материјал са стоком трамвајском припада општини, те по томе она има право да настоји да све буде солидно.

Г. Чаћевић пита да ли је штала ове дебљине од 12 цоли довољно јака? А ја мислим да није дуга века и да би то питање требало упутити комисији да и она каже: је ли довољно јака или није.

А Одавић. По моме схватању задатак је комисије да контролише целокупан рад око устројења трамвајски а у устројења трамвајска ја рачунам и штале. И кад комисија има дужност да води рачуна о шинама мора и о штали. Вели се да штала може да падне. То стоји. И ко нам јамчи да она неће том приликом убити кога од кочијаша и чија би одговорност бар морална била због таквога догађаја Г. Чаћевић мисли да би ваљало упутити ствар грађевинском савету на мнење. Готово ће то бити излишно. Ми видимо у комисији једнога стручњака коме се овај рад недопада. Сад можемо да чујемо и мнење г. Капетановића као другог стручњака и онда нам је то довољно за решење ствари.

Милан Капетановић. Ова је комисија овако била састављена: г. Ђока Новаковић, ја, Чаћевић и Мата. Г. Чаћевић, Мата и ја, ми смо стручњаци — они инжињери а ја архитект. Ми смо се сви сложили да је она компанија, која је узела експлоатацију трамваја, отпочела свој рад. Сад је питање: да ли су штале довољно дебеле или нису кад су зидови 12 цоли. Г. Мата и ја сложили смо се да су зидови довољно дебели а г. Чаћевић мислим да није. Пре свега требало б рашчистити с питањем, да ли је одборска комисија овлашћена да врши контролисање свију радова око трамваја јер ако то буде случај; ми ћемо онде постати просто надзорници концесионарови. Ја сам међутим разумео да ми имамо да пазимо: да ли ће трамвајска линија по којој ће се становници Београда возити, бити солидно и сигурно подигнута или не како би се избегле несреће. Што се тиче саме дебљине зидова, ја мислим да је довољна дебљина од 30 с. м. Сам инжињер друштвени каже, да они имају своју шталу у Паризу исте дебљине зидова и др па је сасвим добра. Г. Чаћевић мисли да би требала да буде 45 с. м. дебео зид или циглу и по. Инжињер који одговара за свој посао не мисли тако и сад остаје да се реши ко има право, да ли ми што би хтели да одређујемо димензије за предузимачеву грађевину или он. Ја налазим да је дебљина од 30 с. м. довољна и да не треба ништа више тражити а Чаћевић мисли да није.

Председник. За нас постоји овај факт да и једно и друго мишљење констатује да су отпочети радови. Ова разлика о каквоћи рада може да му се достави и да пази да не дође у сукоб са општином кад се зграде буду примале. За предузимача је довољно да зна, да одбор мисли да треба да обрати већу пажњу.

Андра Одавић. Ја благодарим за овај извештај како већини комисије тако и мањини, али мени се чини, да му ми односно ових готових штала неможемо ништа чинити, јер му је већина комисијска то одобрила

Председник. Комисија није имала задатак, да му одобрава, него само да води да ли је почео рад.

М. Капетановић. Комисија нема ништа против тога, да он зида и са две цигле и можете му то казати, али ја држим да ће он протестовати кад чује. Од моје стране ја тврдим, да је овако зидање са једном циглом и малтером довољно

Ђока Новаковић. Ја могу само да примим онда, кад се каже да је добро зидано, а никако нећу да примим онда, кад се каже: није или се незна како је. Ако он није по уговору урадио као што треба ми ћемо казати да нећемо да примимо. Ја мислим тако.

Стеван Чаћевић. Овде има два питања да се расправе. Прво је питање, да ли смо ми надлежни као чланови комисије да гледамо на све појединости и при зидању или само да гледамо, да ли је рад отпочет на ма како зидао.

Друго питање мој предлог, да се моје мишљење и мишљење већине изиђе пред једно техничко тело, па ако и оно усвоји мишљење већине ја ћу се онда покорити.

Мата Јовановић. Да ли ми имамо права да се мешамо у ово унутарње питање или не, то је за предузимача сасвим јасно кад би имали права, он би имао дужност да нам поднесе план и ми би по плану видили, где није по уговору и не би одобрили. Но он је свесан свога права и зна шта ми можемо чинити, а шта не и кад би морао да ради по плану он би нам тај план прво изнео и казао изволте да видите да сам по истом почео.

Ово што предлаже г. Чаћевић, да се изнесе пред грађевински савет, да овај прегледа наша мишљења сасвим је неумесно и држим др би се тамо сви смејали кад би им се изнело, да оцењују зграду пола озидану.

Стева Чаћевић. Па добро, ако разуму ствар неће се смејати, а ако не разуму нек се смеју, само ће до њих тада бити кривице.

Андра Одавић. Ја ову ствар не разумем овако као што рече г. Мата. Иначе зашто би он зидао штале и куповао плац. Ја разумем да он мора да има зидане штале и како линија мора да буде слободна као год што је вожење материјала нужно, тако су и штале нужне.

Председник. Треба имати пред собом уговор да видимо како смо уговорили.

Ви знате, да смо ми њему одобрили да може и да је дужан кроз варош са коњима а на другим крајевима и паром возити. Одобрено је да може и са електричним ложити. И баш ово определење што може овако радити, поменуте штале служиће му привремено док не уведе електрично осветлење немогуће да везујемо ово са оним што он може за две године, јер он мисли да употреби привремено коњску снагу, а доцније електричну.

Ја признајем оно гледиште г. Чаћевића да тако и јесте и да треба солидно да се ради, али немојте да терамо толико. Доста је кад му напомињемо и кад му кажемо да су у одбору чињене примедбе. За њега ће то бити доста.

Марко Велизарић. По уговору комисија

је дужна да надгледа непрестано, да ли се све ради по одредбама уговора.

Према томе та комисија која то надзирава, треба друштву да примети одмах за сваку неисправност. Допустити друштву да подигне зграде или да доврши већи део неког посла, па тек онда пошто се уложило толико труда и учинио грдан трошак, чинити примедбе, спречити даљи рад и наредити да се руши што се дотле подигло, мислим да не би било ни право ни деликатно од стране комисије или од стране одбора, што има да се примети, треба приметити одмах, и што није добро, треба одмах у почетку кварити. Кад то није до сада рађено, треба ставити комисији у дужност да према досадањем раду примети друштву, што мисли да неваља и да нареди да се оно према тим примедбама у будуће управља, а досадашњи рад, који је од већине комисије признат као добар, да се као добар прими.

Андра Одавић. Ја овај предлог г. Марков сасвим одбијам од себе, нама ништа није познато шта се спрема и т. д.

Мата Јованввић. Ја имам да објасним г. Марку ово. Комисија је заиста приметила да би било боље да су зидови дебели, али ту су биле већ две штале озидане; да ли је концесионар усвојио те напомене, није ми познато, но главно је то да нам он није подносио план на одобрење за то што се није сматрао обвезним да то чини. И ми смо разгледали уговор о томе и нисмо нашли да мора.

Да нам је поднео план ми би могли рећи: ово ваља, ово не ваља, овако ми смо нашли просто да констатујемо, да је отпочео рад према уговору и констатовали смо то.

Ја се не слажем с г. Марком у овоме као да је била дужна комисија да га опомене. Не слажем се с тога што такав поступак нема основа у уговору.

Председник. Да завршимо на овоме. Да овај извештај комисијски примимо к знању а ово што се говори о несолидности рада — да му се саопшти. (Врло добро).

Седницу закључујем.

Држан 19. Децембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 7 часова по подне.

Председавао заст. председника С. Карапешић.

Заст. председника С. Карапешић. Молим вас господо састанак је отворен.

Изволте чути протокол последњег састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на протокол.

Риста Петровић. Ја не могу да будем више присутник при извиђању кривичних дела, јер има већ 18. година како ме непрестано потржу на те послове. С тога молим да ме одбор ослободи.

Ђока Николић. Држим да закон извињава сваког који је већ вршио тај посао 2 године. Треба одредити другог. (чује се нека буде Јованча Ристић).

Заст. председника. Усваја ли одбор да се Риста ослободи а на његово место да буде Јованча? (усваја).

Нема више никог пријављеног за примедбе на протокол. Усваја ли одбор протокол? (усваја).

Пошто су господо свршени избори чланова општинских и сви су овде ради полагања заклетве. Госп. свештеник је ту. Молим г. председника и г. г. чланове да приступе заклетви. (Одборници устају а председник и чланови приступају и заклињу се).

после заклетве.

Председник. Сад изволте чути неколико уверења која се траже од власти (Секретар прочита).

Због тога што је било неколико случајева, где при избору неможе да буде председник онај, који је изабран, има да се накнадно изберу нека лица. Ја мислим за кварт дорћолски да буде Риста Петровић, а за Савамалски кварт Коста П. Мијаловић (Усваја се)

Сад изволте да решимо питање о цени хлебу.

Ево како стоји цена брашну и пшеници (чита ценовник).

Филип Васиљевић. Ја сам на пијаци и видим да цена житу није ништа попустила, јер се и сад продаје сто кила 20·20 динара. С тога сам да остане иста цена

Марко Велизарић. Ми ако на овај начин будемо одређивали средњу цену хлебу, нећемо никад погодити праву цену. За што не би одредили комисију од људи, који се у томе добро разуму, па да се не одређује цена хлебу по цени просејаног брашна, која код појединих трговаца толико много варира, већ да је одредимо по цени жита на пијаци која ће бити за све купце, па и за хлебаре увек иста. Одређивати цену хлебу по ценовницима неколицине трговаца што продају брашно, врло је нетачно јер се њихове цене разликују од 1 до 4 динара по ценги.

Одредимо дакле једну комисију па да се не мучимо толико, кад год се ово питање изнесе у одбор на решавање.

Ја сам се разговарао са једним интендантом пуковником, о тој ствари и питао сам га како се у војсци одређује вредност хлебу и по којој основи. Он ми рече, да имају табелу по којој су израчунате цене хлебу по вредности жита. Не би хрђаво било да и ми набавимо такву табелу па да и ми по истој, са нужним изменама саставимо табелу, која би нам олакшала тај посао.

Коста Главиник. Сви ти податци су онда прикупљени и каже се: колико се од сто кила стара брашна добије хлеба, а колико од новога. И при свем том опет су овде у једној седници казали да неможе да буде. Зашто то незнам.

Филип Васиљевић. Да се одложи ово питање до идуће седнице те да се тачно увиди цена.

Ја би поред тога предложио, да се одреди особена цена белом хлебу, а особена црном. Овако неваља, јер они за исту цену продају и један и други хлеб.

Лаза Дашковић. Ја ћу вам предложити са свим нов предлог.

Ја предлажем да се ако је икако могуће одреди једна комисија, па да она лично купи 2—3 стотине кила жита, да самеље, затим да код каквог Фурунџије под контролом нареди да се од тога умеси и испече хлеб, и онда ћемо се уверити, колико може из сто кила жита изаћи хлебова и шта ће коштати сваки.

Према данашњој цени ја би предложио, да се скине цена са 2 паре.

Раденко Драгојевић. Поднети податци о цени брашна нису утврђени те да би се цена житу сазнала. За сад је цена хлебу скупа за 28. п. дин.

Ондносно овога што предлаже г. Дашковић, могу вам казати, да сам се ја разговарао са једним Фурунџијом, па он вели да на сто кила брашна дође 40. И кад наше Фурунџије могу, кад продају хлеб на више, дати по 2 п. ниже испод одређене цене хлебу, то би сада предложио цену хлеба на 26 п. дин.

Лаза Дашковић. Ја би молио да се усвоји мој предлог, и тада би комисија могла најбољи извештај да нам поднесе. Држим да се овај хлеб продаје по цени несејаног брашна.

А. Одавић. Један члан комисије, којој је било стављено у дужност да прикупи податке и да према истим подацима изради једну шему по којој ће одбор без овако велике дебате моћи свакад врло лако одређивати цену хлебу, рекао је, да би требало према цени несејаног брашна одредити и цену хлебу.

Према овом сад саопштеним нам ценама просечна цена несејаног брашна дође 0.25,71 дин. кгр. С тога сам мнења да се такса лебу одреди 26 пара и с тим ова дебата прекине. А за будуће да замолимо или ту бившу комисију или да другу изаберемо те да нам поднесе извешће како би се стално могло ово питање уредити па да о њему више не говоримо.

Рад. Драговић. Ја мислим да ову ствар оставимо на промишљење и рад идућем одбору (чује се: да сад оборимо цену).

Председник. Па на колико хоћете да оборите? (на 26 пара кгр.) Пристајете ли сви на то? (пристајемо) то да важи од петка? (јесте). Ајдемо даље:

Господо, била је лицитација за цубок. — Та је лицитација први пут остала била на Панђели за 26.000 и нешто више динара. Држата је за тим и ужа лицитација између њега — Косте Панђеле — и Мике Константиновића На ужој лицитацији изишла је цена 33.000 дин. За тим је понудио Јевта Најдановић и положио кауцију за 35.000 дин. но с тим ако се више не гони с тим лицитацијама. (Одобрава се њему.)

Ја мислим да је ово красно за општину и да би могло да се усвоји (усваја се).

За поткивање коња и волова општински држана је лицитација Било је 5 лицитаната или 4. Лицитација је остала на Јоци Јуришићу за 594·99 дин. Прошле године била је цена 403, а ове године већа је због већег посла који ће бити.

Ф. Васиљевић. Ја бих молио преседавајућег да у уговору стави услов, да је предузимач дужан да поткује два коња за пола сата. Јер они имају обичај да задрже коње до подне, а то је штетно и дангубно за општину.

Преседник. То је добро и треба да се дода у условима.

Ђ. Николић. За четврт сата није могуће потковати коња.

М. Васиљевић. Један коњ се поткује за 10 минута а 2 за по сата.

Ђ. Николић. Два коња немогу никако бити поткована за пола сата, јер ту су 4 ноге, а коњ је жив, па се отима, па мрда и муке има док се поткује.

Председник. Пола сата на коња јели доста? (јесте). Одобравате ли лицитацију с тим да се у условима стави да један коњ мора бити поткован за пола сата? (одобравамо).

Сад имам да вам саопштим нешто што сам требао да споменем при лицитацији цубока. Сад ми је рачуновођа поменуо да је Панђело у лиц. протоколу рекао да пристаје и на даље на сваку врсту лицитације ма ко понудио још већу цену од његове. Међу тим овај који је понудио суму од 36.000 дин. он не пристаје на даље лицитирање. Сад изволте решити: остајете ли при одлуци да се уступи Најдановићу, или хоћете да се користимо овом изјаво Панђеловом (остаје на Најдановића. Ко зна шта би Панђела дао кад му Најдановић не би хтео да конкурише.)

Сад долази на реду лицитација о леду. Први пут је она била остала на Божи Марковићу. Доцније је држана ужа између Боже и Пантс Бодија па је за један динар више остала опет на Божи — а то је за 391 динар мање него пр. године.

Ово је таква разлика да изгледа да су се договорили и ја мислим да би требало да држимо другу лицитацију.

Димитрије Најдановић. Сад како је ово време благо сваки ће од лицитаната гледати да се извуче.

Противан сам да се од стране општине наплаћује такса за лед, јер ако то и даље буде неће наплатити ништа више но ко и досад по 400 дин. С тога сам да се држи друга лицитација.

Андра Одавић. Ове речи што су сад овде пале не би требало да се овде чују. Ми немамо права да говоримо о томе, да ли су сигурни ти предузимачи или не. Тамо је казано у условима све и лицитанти су ту видели и према томе лицитирали од лицитаната се тражи прописана кауција и сваки лицитант коме на пут не стоје какве друге законе сметње, чим положи кауцију, добија право надметања, а на нама је сад оћемо ли ту лицитацију одобрити или не. Неодобримо ли то можемо чинити из разлога што је изашла мала цифра а никако из разлога да је неко несигуран.

Што се мене лично тиче, ја сам за то да се лицитација одобри и то тим пре, што је сада већ доцкан и бојим се нећемо имати ни једнога лицитанта. А ако остане да општина наплаћује сумњам да ће бити и 400 динара.

Председник. Усвајали одбор ову лицитацију? (усваја.)

Изволте даље чути извештај комисије за чишћење нужника. Ако одобравате ово што предлаже комисија онда одобравате и понуду Светослава Јовановића, (прочита се извештај). Усваја ли одбор извештај и да остане на овоме Светиславу? (Усваја).

Састанак је закључен у 9 сах. по подне.

Држан 23. Децембра 1891. год. у Београду.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника, то изволте чути протокол прошлог састанка док не дође свештеник да закуне нове одборнике.

Секретар прочита протокол.

(Пошто се прими примедба А. Одавића да у протокол уђе и напомена, да је саопштена Панђелина понуда одбору односно цубока, али да није примљена — протокол се прими.)

Председник. Као што вам је познато сваке године одређују се лица која ће присуствовати при прегледима ствари за војску набављаним и да дају мишљења које су добре а која не.

Трговачко занатлиски одбор кандидовао је ова лица.

Милутин Марковић. Мени се чини да има у поднетом списку овде неких лица који нису држављани српски. Ја сам мишљења да никад не бирамо у оваке комисије ни једнога од страних држављана кад имамо наших држављана. Рад у овим комисијама од замашног је значаја по државу, а и по саме чланове ових комисија, јер имају лепу дијурну, па је претпоставка да ће боље наши држављани штитити државне интересе на страни, и умесније је да наши држављани вуку користи из оваког рада но страни држављани који нису никад били од користи ни за нас српске држављане, ни за државу. Дакле, да се сваки у списку изложени страни држављанин замени са српским држављанином.

Председник. Ако ви усвојате ову напомену (усвајемо), онда би била дужност општинског суда да прегледа да ли су сва овде поменута лица српски држављани па који не буду, ти да се изоставе, а на њихова места да вам се у своје време предложе други, а међу тим ово да примите. (Добро: прима се.)

Сад молим господу нове одборнике који су на последњем збору изабрати, да положе заклетву у смислу закона који прописује да сваки одборник, који се уводи у дужност, мора заклетву положити. Но пре тога ја вас молим да сваки од вас потпише заклетву. (Бива тако. Имена заклетих одборника означена су у данашњем протоколу раније штампаном).

С овим је састанак закључен.

Држан 30 децембра 1891 год. у Београду.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радити, то отварам одборску седницу и молим вас да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко да примети шта на састав записника? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја). се.

Господо. Ја сам нарочито сазвао ову седницу због тога, што у недељу по општинском закону има збор општински, да се изабере бирачки одбор за целу 1892. год.

Пошто је Београд подељен на шест одељака, то сваки одељак имаће свој бирачки одбор састављен из председника и четири члана, а овима опет биће увек по један заменик. И тако за сваки одељак треба изабрати по 8 лица.

Бирање ових лица врши се коцком. Председници одбора биће одборници а чланови из грађанства.

Сад изволите да приступимо бирању председника и чланова тих одбора, као и њихових заменьеника (настаје извлачење коцке).

Дакле бирачки одбори састављени су овако: (Секретар прочита).

Вама је знано, господо, да је сад крај рачунске године, а познато вам је да у место досадашњег члана благајника имамо да изберемо једног благајника од лица, која су за то место поднела понуде.

Да би се могло констатовати стање благајне на завршетку године и колико има привремених издатака, потребно је да се изврши преглед касе сутра 31. Децембра овога месеца; како би се од 1. Јануара 1892. године могло одпочети вођење дуплог књиговодства по ранијем донетом решењу одборском.

С тога предлажем одбору да вечерас изабере једну комисију, која ће тај преглед извршити.

Држим да ће довољно бити да се у ову комисију изберу пет лица и од њих тројица да могу пуноважно радити.

Слаже ли се одбор са овим? (слаже.) Онда молим кандидујте та лица. (чује се: кандидујте ви.)

Добро. Ја предлажем г. Мијајла Д. Банковића, шпедитера, Николу Вулковића, трг. Марка Велизарића члана Глав. Контроле, Николу Хаџи-Поповића пензионара и Соломона Азријела трговца.

Они ће прегледати све општинске касе.

Усваја ли одбор? (Усваја).

Сад изволте господо дати мишлење о владању и имовном стању извесних лица, што тражи истражни судија? (Секретар прочита).

Молим вас господо да чујете једно писмо од војене власти којим се тражи мишлење одбора о извесним лицима какав глас уживају у грађанству и каквог су имовног стања. (Секретар прочита).

Са овим завршујем овај састанак пшто је оно, што ми је потребно било за збор свршено.

Састанак је овај трајав до 6 ипо час. по подне.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 15. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 5. Априла 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

НАРЕДБА.

Одбор је општински у седници својој од 19 Марта 1892. год. на основу чл. 5 зак. о чувању пољских имања прописао ове казне за потрице за ову 1892 год:

I. За прегажени или опашени 1 квадр. метар пашњака, браника, воћњака, ливаде и детелине 0.10 дин.;

II. За један кв. метар баште, баштованџинице — прегажен или опашен, 0.50 дин.;

III. За један чокот виноградски упропашћен 1.00 дин.;

IV. За прегажени или опашени 1 кв. метар њиве, засејане јечмом или овсом 0.15 дин.;

V. За прегажени или опашени 1 кв. метар њиве, засејане житом, или ражи 0.20 дин.;

VI. а.) За један струк кукурузни пре прашења 0.05 дин.;

б.) За један струк кукурузни после прашења 0.10 дин.;

в.) За један струк кукурузни после пр вог копања 0.15 дин.;

г.) За један струк кукурузни после другог копања 0.20 дин.

Од стране суда општине вар. Београда 24 Марта 1892 год. АБр. 5242.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА
19. РЕДОВНИ САСТАНАК
12. Марта 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, били од кмет. помоћника: г. г. Мл. Тодоровић, од чланова одбора г. г. М. Ведизарић, М. Петровић, Мића Петровић, Н. Р. Поповић, С. Азриел, А. Ј. Одавић, Сава Вељановић, Илија Ђорђевић, Ник. Х. Поповић, Ђ. Димитријевић Др. М. Т. Лека, Рад. С. Филиповић, Ђ. С. Новаковић, Др. Алкалај, Ђ. Ж. Нешић, Л. Дашковић, К. Б. Михајловић, Л. Радовић, Мих. М. Бончић, Г. Бркић, М. М. Ђорић, Мих. М. Ђорђевић, М. Трифковић и Др. Радовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 8. марта 1892. год. и у одлуци 186 учињена је измена, да Ђока Крављанац и Милан Ђорић, буду сведоци при одређивању границе у атару београдском према вишњичком, а не чланови повереништва.

Осим овога решено је да се у записник записник запише да је приликом решавања о уступању марвеног трга држави за подизање зграде за Народну скупштину одборник г. Ђ. Димитријевић предлагао, да држава уступи општини са регулационим фондом — место на Дорћолу звано „Шалитрана."

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 4291, 4309, 4284, 4281, 4317, 4315, 4316, 4321, 4280, 4290, 4265, 4323, 4313, 4322, 4314, 4320, 4264, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Лазар Јовановић, Коста Христић, скитница, Макса Жикић, Милан Исаковић, Јека Јовановић, Ана Огела, Миша Јовановић, Стеван Објевић Христина Јаковљевић непознати; да је Милован Бркић хрђавог владања а сиротног имовног стања; да су Јеремија Миливојевић, Ташко Петровић и Ставра Јовановић, Вељко Петровић Милан Димић доброг владања и доброг имовног стања; да су Јован Учек, Љубица Глишић, Ђорђе Митровић доброг владања а слабог имовног стања, и да је Давид Бенародјо хрђавог владања а да му је његово имовно стање непознато.

III.

По прочитању молбе Светозара Ђ. Нинића. стараоца масе пок. Јована Стевчића СБр. 4616, којом тражи уверење о томе, да је Милорад син Јована Стевчића умро нежењен, и да пок. Јован Стевчић није никог по смрти својој оставио сем умрлог Милорада, — одбор је изјавио мишљење, да се молиоцу може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању протокула лицитације ГБр. 345, држане 11. марта 1892. год. за грађење друма за везу крагујевачког са шабачким друмом, одбор је решио да се грађење овог друма уступи Николи Лукићу за цену од осамнаест хиљада четири стотине деведесет и девет динара укупно.

V.

Председник извештава одбор, да је добио од привилеговане Народне Банке Краљевине Србије писмо, којим Банка пристаје да учини општини позајмицу од 2.000,000 дин. према погодбама утврђеним одборским решењем од 18. Нов. 1891 год. АБр. 3063 с тим да се обрачунавање интереса на изузете суме врши свака три месеца према погодбама изложеним у поменутом акту Народне Банке.

По прочитању тога акта АБр. 4304, одбор је решио да се општина може привремено задужити код прив. Народне Банке Краљевине Србије са два милиона динара према погодбама утврђеним 18. нов. 1891. год. АБр. 3063 слажући се у свему са предложеним начином срачунавања интереса на изузете суме као и да менице потписују за општину исте оне личности које су до сада потписивале према одборском решењу од 26. Априла 1891. год. АБр. 807. но тако, да се овом привременом позајмицом — исплати досадањи меничин дуг општине београдске код београдске задруге за помагање и штедњу

VI.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, којим се подносе правила за издавање воде приватним лицима из новог водовода београдског.

По прочитању тога акта одбор је решио да ова правила проучи и поднесе одбору извештај на решење одборско повереништво, које ће се састојати из председника општине, чланова надзорне водоводне комисије и одборника г.г. М. Ј. Марковића, В. М. Теодоровића, Ђ. Нешића. А. Одавића Св. Боторића, Р. Драговића Др. П. Поповића, Ђ. Димитријевића, Др. М. Т. Лека.

VII.

Одборник г. А. Одавић примећује, да су о новој години, као непотребни отпуштени два надзорника при водоводу, по имену Шултнаје и Јован Маршић — да је овај последњи по нова примљен у службу на тражење инжињера Курта. Пита зашто је то учињено, кад нема потребе

По саслушању овога председник је одговорио, да ће у идућој седници на ово питање одговорити кад се о истини обавести.

VIII.

Одборник г. Андра Ј. Одавић мисли, да би се члан надзорне водоводне комисије г. Живко Милосављевић, који је као правник узет, могао разрешити од ове дужности, пошто општина београдска има свога плаћеног правозаступника који може давати комисији правничко мишљење о стварима, за које се затражи.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се о томе у идућој седници решава док председник прибави нужна обавештења.

IX.

Одборник г. В. М. Тодоровић примећује, да се рад одборски задржавана интерпелацијама, што од појединих одборника потичу и предлаже да се одреди две седнице у месецу. када ће се интерпелације моћи подносити.

По саслушању овога предлога, а на предлог г. Љубе Јовановића одборника, одбор је решио, да Одборско повереништво изради пројект пословника за одбор општински и поднесе га одбору на одобрење.

За поверенике изабрати су г.г. Љуб. Јовановић, В. М. Тодоровић и Ђока С. Новаковић, одборници.

X.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва изабратог у седници одборској од 5. марта 1882. АБр. 4272 ради проучавања понуде Анте Алексића о набавци плоча тротоарских.

По прочитању тога извештаја АБр. 4294 и накнадног тражења Анте Алексића, у коме повишава цену понуђеног камена са по динара на кв. метар, одбор је одлучио, да се како извештај тако и накнадна тражења А. Алексића прими у начелу, а да се доцније поднесе одбору на решење од каквог камена и које димензије да су плоче, што ће их А. Алексић набављати.

XI.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва за одређивање осе

у војничкој улици, по коме се предлаже, да та улица остане и даље широка 12 метара, а не 15, како налаже г. министар грађевина.

По прочитању тога акта ГБр. 333 одбор је на предлог г Милана Капетановића одборника одбор је одлучио, да суд пита г. Министра грађевина да није погрешно стављена ширина од 25 метара пошто има довољно оправданих разлога, да војничка улица остане и даље широка 12 метара.

XII.

Председник извештава одбор да у железничкој улици има један мали општински плац, који до сада није вукао никаквих прихода, но до сада један грађанин београдски изда општини шездесет динара годишње кирије за исти, да га огради и у њему чува стоку.

По саслушању овога, одбор је после поименичног гласања са 9 гласова против 8 (петорица нису гласали) одобрио да суд може дати овај плац општински под кирију за годишњу цену од шездесет динара.

XIII.

Председник напомиње одбору, да је потребно да се према закону о општинама коцком одреде председници и чланови и њихови заменици за бирачке одборе за збор што ће се држати 22. Марта о г.

По саслушању овога одбор је изабрао коцком ова лица за састав бирачког ообора за збор на дан 22. Марта 1892. год. *)

XIV.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић интерпелише председништво да је врло хрђаво сено што се за општ. стоку набавља и тражи да да се пријам сена обустави док га не прегледа контролно повереништво, које ће одбор имати да одреди.

Председник је одговорио, да ће се учинити по овој интерпелацији.

*) Имена су раније објављена.

XX. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

16. Марта 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, од кмет. помоћника били г.г. К. Чупић, Дан. Чонкић; од чланова одбора г.г. Ник. Х. Поповић М. Трпковић, Ђ. Ж. Нешић, Мата Јовановић, С. Азријел, Ђ. Димитријевић М. М. Ђорић, Мих. М. Ђорђевић Милут. Ј. Марковић Миња Петровић А. Ј. Одавић, М. Капетановић, М. О Петровић, Р. Драговић, Н. Вулковић Л. Дашковић Др. Радовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 12. Марта 1892. год. и учињене су следеће измене: у одлуци Бр. 195 да Шултнајс није отпуштен, но само да није потребан;

У одлуци Бр. 197. да повереништво има да поправи стари пословник од 1874. год.

У одлуци Бр. 200 да одбор одобрава решење судско, којим се усваја плац општински код три кључа под кирију за шездесет и шест динара годишње за три године.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 5237, одбор је изјавио, да му је Коста Ресавац быв. практикант непознат.

III.

По прочитању протокола лицитације, ГБр. 358. држане 13. Марта 1892. год. за грађење калдрме дотераним и ломљеним каменом, циклоп тротоари и макадани у Душановој улици, одбор је после поименичног гласања са 10 гласова против 6 (1 није гласао) решио да се грађење ових калдрма у Душановој улици уступи Јов. Шелингу и комп. по цени и то: за грађење калдрме са дотераним каменом по седам динара и пет пара дин. по квадрат. метру,

За циклоп тротоар по шесет дин. и тридесет пара по квадр. метру,

За калдрму ломљеним каменом по три дин. — петнајест пара од квадр. метра и за грађење макадама по два динара и тридесет и четири и по паре од квадр. метра.

IV.

По прочитању протокола лицитације, ГБр. 372, држане 16. Марта 1892. год. за давање под закуп мајдана „Бела Марама“, на којој није било ни једног лицитанта, одбор је одлучио, да се распише друга лицитација.

V.

Председник извештава одбор да закон о општинама наређује, да се општински рачуни и каса прегледају месечно, па позива одбор да одреди повереника, који ће ове прегледе вршити и одбор извештавати.

По саслушању овога, одбор је изабрао да за поверенике за месечни преглед општ. рачуна и касе ову г.г. одборнике: Н. Х. Поповић, Мих. Д. Банковић, М Велизарић, Св. Боторић и Ђ. Ж. Нешић.

Ови ће повереници прегледе вршити целе ове 1892. год. с тим да тројица од њих могу пуноважно радити.

VI.

Председник износи одбору на решење молбе, Ристе Попадића и Илије Антоновића, којима дају оставке на присутништво.

По прочитању тих молби АБр. 5311, 5310 одбор је решио, да се Риста Попадић разреши од дужности присутника а на његово место изабрао је Мику Мејухаса овд. трг. и да се Илији Антоновићу не уважи оставка.

VII.

Председник извештава одбор да је суд општински решењем својим АБр. 1474. на основу члана 63, 64 и 62 зак. о општинама уважио оставку Никола Ђирића, коју је поднео на одборничку дужност. Одбор је примио к знању ово решење судско.

VIII.

По прочитању акта првостепеног суда за вар. Београд СБр. 1757, којим се тражи уверење о занимању Стојана Степановића овд. како прописује § 471 грађ. пост. одбор је одлучио, да уверење о занимању Стојана Степановића издаду г. г. Н. Х. Поповић М. Трпковић и Милан Ђорић одборник и кметовски помоћник Коста Чупић

IX.

Повереништво за проучавање питања о подизању зграде за вар. суд подноси свој извештај по прочитању тога извештаја АБр. 4302, одбор је одлучио, да се овај предмет о зидању зграде за вар. суд врати истоме повереништву да поднесе извештај о томе, како да се подигне зграда, у којој би се имало сместити поред вар. Суда још и трговачки апелациони и касациони суд, на ком месту и од куд да се новчана средства за то набаве. Станови за председника суда и судију да се сасвим изоставе из пројекта.

X.

Како је општина београдска намерна да купи железницу за насипање баре венеције и која, и како је у погодби, да таку једну железницу откупи од М. Карамарковића, трг. из Пожаревца, то, одборник г. Андра Одавић мисли да не би хрђаво било, кад би се општина бео-

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

37 састанка народне скупштине приликом решавања о закону о допуни закона о трошарини у вар. Београду.

(Свршетак)

То је једно. А друго мислим да би се овим и сам принцип начела самоуправе повредио. Закон о општинама даје право како и на који начин има која општина да се управља и задужује. Сад се хоће, господо, у Београду од један пут да чини изузетак. Ако се господо тај изузетак у Београду учини, онда би било са свим противно закону о уређењу о општинама. Ако хоћемо да имамо један закон, онда он треба да важи за све. Хоћете ли ви пак да заведете овим још већу трошарину, онда знајте да ће то пасти на терет не само Београђана већ целе земље, а то опет није право.

С тога ја тражим да се овај продлог одбаци.

Стеван Чађевић — Кад је београдска општина намеравала да изведе реформе по санитарним и грађевинским струкама, она је то радила из своје љуте невоље. Статистика је показала, господо, то у Београду, да је у понеким годинама више умирања него рађања; дакле, да не придолазе странци, Београд би се по своме попуњавању ископао. Ово, господо, није за улепшавање Београда, ово је побољшање здравствених услова, да се доведе вода, да се удесе клапице тамо где неће да буде гнездо заразних болести. Господо, ја потпуно делим мишљење, да овај терет неће потпуно пасти на нас београђане.

Ја мислим, да ако је доиста мања тражња биће мања и понуда и тако сељаци мање продавајући своје продукте мање ће и зарађивати па и производити, а то је сељакова штета. Хоћу да кажем Београд ће мање трошити извесне сировине и продукте сељачке за то, што су поскупили услед трошарине, сељаци ће мање продавати, али ово је једна невоља нагнала београђане да се ставе у овакав положај, јер се морало тако да ради за то, што се хоће да Београд постане једна угледна и здравствена варош, и за то се мора наћи неки излаз.

Кад су се све те нужне потребе скупиле, као што су водовод, канализација, електрично осветлење, калдрмисање, уклањање клапица и т. д., онда се дошло на једну цифру од 10 милиона дин., коју треба ма на који начин наћи. Кад смо срачунали амортизацију и интерес на ту позајмљену суму, ми смо видели, да ће то изнети толику цифру, да Београд неби могао опстати, већ би се расељио кад би то искључиво он плаћао каквим прирезом. Ова трошарина неће бити за све време стална него дотле само, док се од тих извесних установа не почне добијати извесан приход. Она ће може бити само за неколико година са истим трошаринским стопама трајати, који су већ уведене, али ће се кроз извесан низ година преполовити, а можда неће ни четвртина од данашње бити.

Чим се доведе вода, приватни ће људи по својим кућама увести ту воду и плаћа ће за њу, те ће тако онај издатак, који је на воду учињен, у неколико олакшати. Тако исто кад се буде увело, електрично осветлење, приватни ће људи трошити то осветлење место гасног и за то ће платити, и тако ће се постепено умањивати или ће сасвим ишчезнути ова дажбина. Али сад, кад се не би ово усвојило, београдска општина би дошла у невољу, јер она би на основу ранијег закона почела да уводи реформе и скоро је готов водовод и уговљен је уговор за електрично есветлење и трамвај, који су већ почели да граде, и ако неби усвојила ову измену, то би значило толико исто, колико да не постигнемо оно, што ми сви желимо, а то је да се здравствени услови Београда подигну на ону меру, с којом ће се Београд подизати и умножавати а не да се ископава.

градска обратила и другим предузимачима, који таке железнице за продају имају, те да може избор чинити како у железници тако и у цени

По саслушању овога, одбор је по означењу г. Одавића препоручио повереништву за откуп железнице да се обрати са питањем о овоме и предузимачима Г. Грегерчанину из Пеште, Херману Шварцу из Пеште (лаудангасе) и Јулијусу Гету из Пеште (репелгасе) па о резултату извести одбор.

XI.

По прочитању молбе Љубисава Ивановића и Јордана Антоновића овд. којим желе да им се смањи такса на песак што га из ташмајдана ваде, одбор је после поименичног гласања са 9 гласова против 8 (који су били за 50 пара) 1 није гласао решио, да молиоци буду дужни платити општини на песак, што га из „Ташмајдана“ ваде тридесет пара дин. од кубног метра.

XII.

Одборско повереништво, изабрато у седници одборској од 4. Августа 1891. АБр. 1856 за нацрт споменика код „Чукур Чесме“ свој извештај.

По прочитању тога извештаја АБр. 4118-92 год. одбор је примио у свеску предлог повереништва о подизању споменика код „Чукур Чесме.“

XIII.

Према ранијој одлуци одборској а на тражење одборника г. Ђ. Ж. Нешића, одбор је изабрао г.г. Марка Велизарића, Михајла Јанковића одборнике, кмет. помоћнике Косту Чупића, марвеног лекара Петрашковића капетане П. Бороту и Симу Добрачу, да као одборски повереници прегледају и приме сено, што се за општинску стоку, набавља.

21. РЕДОВНИ САСТАНАК

19. Марта 1892. год.

Председавао председник г. Мил. Р. Маринковић, присуствовали одборници: г. г. М. Велизарић, М. Петровић, Миња М. Петровић, Н. Р. Поповић, А. Ј. Одавић, С. Вељановић, М. Ђорђевић, Н. Х. Поповић, Др. М. Т. Леко, Рад. С. Филиповић, Ђ. С. Новаковић, Ђ. Ж. Нешић, Л. Дашковић, К. Б. Михаиловић, М. П. Бончић, Г. Бркић, Милан П. Ђурић, М. М. Ђорђевић, М. Трифковић и Др. Радовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 16. Марта 1892. год. и учињене су следеће измене: у одлуци Бр. 212 да се повереништво за откуп железнице може обратити и другим предузимачима за железницу а не само именованим, као и да се железницом изврши све насипање око Београда, што буде требало. У одлуци Бр. 207 да одређено повереништво може вршити и ванредни преглед касе и књига општинских.

II.

Одборник г. Соломон Азријел предлаже, да се изабере повереништво, које ће вршити преглед књига и касе трошаринске у овој 1892. г.

По саслушању овога, одбор је изјавио, да исто оно повереништво, које је изабрато за преглед општинских књига и каса, има право да прегледа и трошаринске књиге и касу.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 5267, 5294, 5279, 5268, 5279, 5265, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Димитрије С. Марковић и Дика Јанковић доброг владања и доброг имовног стања: да је Петар Крунић доброг владања а сиротног имовног стања; да су му Васа Крстић, Будимир Аврамовић и Јосиф Бланк непознати.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби СБр. 4966, 4736, 4674, 5170, 4982, одбор је изјавио мишљење, да се Јулки Стевановић може дати тражено уверење; да се суд предходно увери о имовном стању молилаца, Јелице Бошковић, Милеве К. Михајловић, Масе Ј. Ст. Марковића и Милеве Игњатовић, па тек онда да им изда тражено уверења.

V.

Председник извештава одбор да је Коста Панђела овд. поднео молбу, да му се врати кауција у 1500 дин. коју је положио као пређашњи закупац цубока. Па како та кауција није спроведена кроз књиге депозитне општине београдске а има доказа да је примљена, то предлаже одбору да реши из које партије буџетске да се ова кауција врати.

По саслушању овога и по прочитању мишљења општинског правозаступника СБр. 4444, одбо је решио, да ствар ову извиде г.г. Ђ. Новаковић, Др. Д. Алкалаја и Р. Филиповић одборници па поднесу одбору извештај на решење.

VI.

По прочитању акта одељка полицијског АБр. 5242, којим се тражи да се одреде новчане казне за потрице на основу чл. 5 зак. о чувању имања пољског, одбор је решио, да и у овој 1892. години остану исте казне, које су вределе у 1891. год. (Решење одборско АБр. 805|91. КНБр. 371.)

VII.

Према решењу одборском од 1, Марта 1892. год. СБр. 3728 председник извештава одбор да је са раскинућа уговора са Ружом Табаковић о чишћењу варошких тргова, општина претрпила штету од 806·20 дин.

Пр прочитању тога извештаја СБр. 5467 одбор је после поименичног гласања са 17 гласова против 4 (2 нису гласали). решио, да се Ружи Табаковић врати кауција коју је положила као закупац за чишћење варошких тргова у 1891. г.

VIII.

Како је одбор општински решењем својим од 26. Јуна 1891. год. ГБр. 920 уступио набавку коцака и полагање коцкасте кадрме Перишону и комп. и истим решењем задржао себи право да извршење овога посла нареди онда кад за потребно нађе, то председник предлаже одбору да реши да се калдрмисање коцком може у овој години отпочети.

По саслушању овога одбор је решио, да се калдрмисање коцкастим каменом у овој години изврши у улицама Савској, Мајданској и Кнез Михајловој и да се исплате из партије буџетом одређене за овај посао. Остале улице да се коцком калдрмишу у овој години само онда, ако предузимач Перишон и комп. пристане да му општина плаћа шест на сто интереса на зараду док му се иста не исплати. Овлашћује се председник општине да са предузимачем Перишоном и комп. ступи у преговоре о овоме и одбор извести о резултату.

IX.

Председник износи одбору на решење молбу Косте Станимировића, којом моли да му се изда награда за вршење службе деловође главног школског одбора 1889. год.

По прочитању те молбе АБр. 5394 одбор је

Марко Петровић — Ја не знам од куд се развргла ова дебата у овом правцу. Овде није питање о трошарини у опште, т. ј. хоће ли бити трошарина у Београду и и не, јер то је питање решено, и оно данас није на дневном реду.

Питање је овде хоће ли се Београд на рачун прихода од усвојене трошарине задужити од једном 10 милиона код страних друштава, по ранијој законодавној одлуци, или да му дамо повластицу, да се може задужити код наших завода са мањом цифром, те да се привремено помогне новцем наших грађана и да наши новчани заводи виде од тога корист, а да се новац наш не износи на страну

Кад би било питање, хоће ли бити трошарине или не, онда бих разумео приговоре неких посланика, али овде није то у питању, него хоће ли се моћи општина на мању суму задуживати код завода наших, те да периодично задужујући се у земљи, код наших новчаних завода, уштеди себи издатке интересе на 10 милиона динара од један пут, а зна се да она неће моћи целу ту суму пласирати у раду одмах но ће јој бесплодна лежати до употребе, а интерес давати се на исту и то на страну, јер нам ту суму нема ко овде у земљи позајмити целу у 10 милиона. Дакле, цела је ствар у томе хоћемо ли дати да се општина послужи на мање

наших новцем пла не? Ја мислим, да ћемо бити сви сложни у томе, да је интерес општине, да се може задужити овде у Србији на мање и у више квартова, 5 не код странаца и то од једном на свих 10 милиона, како то гласи текст одлуке општинске, по овоме раније донете, те да се њене потребе подмире са новцем колико јој га кад фактички буде требало.

Ја мислим, да не може бити ни говора у овом правцу, у коме је говор поведен, јер није овде питање: хоће ли бити трошарине, но којим начином да се подмири потреба новчана на јемство уведене трошарине, а ја мислим да неће бити штета ако се наша општина задужи код наших завода, док на против биле врло велика штета, ако се задули на страни, и то од једном на целу суму у 10 милиона. У томе је све питање. Трошарина већ постоји и о њој је решено у своје време, и ми то не можемо сада поништити.

Алимпије Васиљевић — Ова је дебата изазвана просто из неспоразума, и пошто је поп Марко то лепо објаснио, то ја немам много да говорим. Овде се, господо. не иде на то, да се нов зајам учини, нити да се трошарина повећа или понови. Овде је влада овлашћена, да за рачун општине учини зајам од 10 милиона дин., да изврши извесне њене послове; али тај зајам још није закључен. а међу тим општина је предузела послове, и да неби стала на томе путу она ће да учини привремени зајам од 3 милиона, она ће исплатити тај мали зајам. О томе је говор, а не о трошарини.

Милош Обркнежевић — После говора попа Марка и г. Алимпија Васиљевића, ја не бих имао шта да кажем, јер су они изнели оно, што је главно код овога предлога. Ми као предлагачи не тражимо да се неки нов намет удари, и да ће тај намет на сељаке да падне. Ми тражимо само то да се одобри привремени зајам да се може продужити рад на пословима, док се сталан зајам од 10,000.000 утврди, и кад се он изврши, привремени зајам биће исплаћен.

Што изводе неки да ће пасти велики терет на оне, који доносе своје производе у Београд, то не стоји. Ја у Београду живим и знам шта сам пре плаћао, а шта сад плаћам. Ту ће дакле трошарину платити онај, који троши те производе. Ми Београђани нећемо сами на себе намет, и кад нам није тешко да га сносимо, онда од куд он може шкодити другима.

Витомир Младеновић. Ово је питање већ расшишћено. Не тражи се овде да се закон ствара ни да се мења него се предлаже само једна допуна, и о њој је реч: хоће ли да се прими или не то, да постојећи закон о трошарини неће променити у наплати трошарине.

одлучно, да се иста упути главном школском одбору на мишљење и извештај.

X.

По прочитању молбе Љ. Јовановићеве АБр. 5395. којом моли да је општина новчано потпомогне у отварању дечијег забавишта у Савамалском крају, одбор је одлучио, да се молитељка обрати друштву за улепшавање и унапређење савског, савамалског краја, на друштво само да се обрат општини за покој, ако иста устреба.

XI.

Председник извештава одбор, да је суд општински решио, да се калдрмише старим каменом део железничке улице што води ка дунавском насипу, како би се могла привлачити земља за насипање тога насипа. На како предрачун овога калдрмисања износи преко 1000 динара то износи одбору да и он ово решење судско одобри.

По саслушању овога и по прочитању извештаја инжињерског одељења ГБр. 394, одбор је после повименичног гласања са 13 гласова против 2 (9 нису гласали) одобрио да се Немањина улица што води ка дунавском насипу, калдрмише старим каменом и да се за ово расписе лицитација.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Цена лебу. Одбор је општински у својој седници од 1. Априла ов. год. решио, да се цена хлебу спусти на двадесет и четири паре дин. по килограму, а да се по вароши продаје по 25 пара у тежини од 1043 грама. Ова цена вреди од 3. Априла закључно.

УГОВОР

Закључен између општине вароши Београда с једне и Јосифа Здравковића овд. с друге стране, о праву закупа на чишћење свију пијаца у одељку Палилуском за време од 15. маја ове до 31. децембра 1892 г. а за цену од 1499 дин. годишње на овај начин.

1. Општина београдска уступа Јосифу Здравковићу следећа места за чишћење.

а, Марвена пијаца,

б, Палилуска пијаца,

в, „Цветни Трг“, пијаца.

2. Простор за чишћење пијаца и других места разуме се овако и то:

Под а, Марвена пијаца чисти се цео простор некалдрмисане пијаце у границама: с једне стране према двору до половине калдрме, с друге стране према дућанима црквене до пола калдрме, с треће стране спрам поште до половине калдрме и с четврте стране целу дужину до Панђелиног имања, и калдрмисани простор између кафане „Панђелине“. „Чачка“ и „Златног топа», као и оно место где фијакери стоје, — које има простора 26·248 квад. метра.

Под б, Палилуска пијаца а чисти се цео простор ове пијаце са свију страна до пута и приватних имања и до калдрме пред Палилуском касарном, као и оно место где фијакери стоје. — има простора 9926 кв. метара.

Под в. Цветни трг пијаца чисти се цео обележени простор пијачни, како онај део што је зградом заузет, тако и онај део што је за сад празан остао као и оно место где фијакери стоје и простор код „Два бела голуба“, — које има простора 1803 квад. метра.

Одређена и побројана места закупац је дужан сваки дан чистити у времену које му за то одреди општинско-санитотска власт. Ну пре него што се чишћење одпочне закупац је дужан сва места најпре водом добро полити да се прашина не би дизала. Прибрано ђубре закупац је дужан одмах уклонити на одређено место за избацивање ђубрета.

Фијакерске станице и она места где таљигаши стоје колико их год буде било закупац је дужан чинити дневно двапут а време чишћења одређиваће полицијско санитетска власт

Дезинфекцију ових станица вршиће општина о свом трошку.

5. За тачно испуњавање стога уговора односно одржавања чистоће закупац мора толико имати кола колико општина одреди а кола морају бити покривена и тако удешена да се ђубре не може просипати по улицама, сем тога закупац је дужан све пијаце и места у чистоћи одржаваги, јер он стоји одговоран код надлежне полицискосанитетске власти за најмању нечистоћу,

6. За сигурност да ће закупац своје обвезе које су у овом уговору изложене тачно и уредно вршити положио је по гласу реферата под Ббр 2006. на име кауције 400 дин. која ће за цело уговорено време стојати у општинској каси као гаранција и по истеку уговореног времена закупцу вратити, акс не би повраћају ове штогод на путу било.

7. Ако закупац неби своје обавезе у овоме уговору побројане испуњавао или би у вршењу истих био неуредан или неби ма из којих узрока уговор овај потписао и код надлежне полициске власти потврдио у свима тим случајевима не само да му положена кауција пропада у корист општинске касе но општина задржава себи право да уговор са закупцем раскине без суда и парнице и на његову штету другоме на лицитацију право чишћења уступи.

8. За сваку неуредност и не тачно чишћење пијаца и других места означених у овом уговору, суд општине београдске казниће закупца, и то први пут са двадесет 20. динара, други пут са (50) педесет динара и трећи пут са (100) сто динара кад наступи и четврта неуредност општина га може казнити са 100 дин. и одма је онда у праву без суда и парнице раскинути уговор и поступити по тачци 6. уговора. Надзор над чишћењем закупних места врши

Дакле, и ако не би одобрили ову допуну, закон о систему и извођењу трошарине и даље би остао. Дакле овде није питање: да ли да се уведе трошарина, закон о трошарини постоји, а кад би о томе била реч у начелу, ја бих изнео своје мишљење о томе, али о томе сад не може бити говора, јер не предлаже се измена закона но се предлаже да се чл. 3 допуни једном тачком, за коју се нашло да би се њоме учинила олакшица да општина може продужити рад на великим пословима, које је предузела. Дакле о томе је само реч и не треба дебату скретати на странпутицу и губити ово драгоцено време скупшт. рада.

Милош Богдановић. Пре свега мислим да би требали да оценимо досадању важност 3 чл. закона о београдској трошарини и зашто је ту била одређена краљевска влада да води преговоре о задужењу београд. општине. Ја мислим да је законодавац хтео то да постигне. да не остави општини неограничено право о задужењу а то с тога, што је имао то на уму да Скупштина може донети закон, којим би се укинула трошарина и онда би била обавезна на исплату зајма не само општина но и држава, те да се ово не би десило са свим је уместан досадањи закон да влада води преговоре о задужењу на рачун трошарине, јер влада ако види да ће закон код неке Скупштине наићи да се укине, она онда неће да закључује зајам, а ако се овом изменом ово остави општини она ће зајам учинити и онда Скупштини су везане руке да такав штетан закон може мењати.

Ја сам у начелу противан свакој трошарини, јер трошарина је неправедна установа из темеља. Један богаташ, који има 2—3 дућана из Београда и има капитал од 20 до дук. не плаћа на рачун трошарине онолико, колико један сиромашак, који има седморо деце и рани је са једном саком. С тога ја сам из основа противан овој допуни законској да скупштина даје неограничено право општини београдској на задужење.

Љуба Јоксимовић. Није овде питање о посредној и непосредној порези, а и да је питање о томе има много стручнијих људи од мене и г. Богдановића, који су те ствари расправили, и да је питање о томе ја сам сигуран, да би опет ствар била решена у корист трошарине а не непосредног данка. Што сам устао да говорим изазвало ме је то, што су се говорници поделили у два табора, у варошане и сељаке. Варошани хоће да натоваре један терет сами на себе а сељаци кажу то нама смета. Могао бих пристати и на њихово мишљење, да ће претрпети нешто и сељаци. Хоће да се постави нека оштра граница између варошана и сељака. Ако би и пристали на ту поделу варошана и сељака, има нешто што смета да се не може поставити граница између вароши и села. Београд хоће да се снабде добром пијаћом водом, осветљењем итд. и сељаци кажу то ће нас коштати. Они немају права да тако говоре. Беч док није имао добру пијаћу воду, имао је заразних болести, а од онда откад је снабдео добром пијаћом водом нестало је у њему заразе. Тако исто и Париз имао је заразе, и од оно доба, од како је се снабдео добром пијаћом водом, нема наступне грознице. Биће нам сведоци и посланици из народа, да целе зиме нису овдашње школе радиле због несретне, заразне болести дифтеритиса која је толике родитеље без деце оставила. Та је болест пренета у Крагујевац и по селима само за то што су та места у саобраћају са Београдом, и ту нисмо кадри да станемо болести на пут ни да јој определимо границе, докле ће се простирати у атару варошком, а одакле у сеоском. Да би спасли подмладак српства, да би спасли толике очеве и мајке, не треба да постављамо неке границе између варошана и сељана, не треба да штедимо жртве, кад је у питању здравље свију нас. За то ћу гласати за предложену допуну.

општина преко својих органа и комисија пуноважно су и противу њих закупац нема права жалбе. Исто тако закупац се подвргава одлукама и наредбама полицијске које одреоол одређује без учешћа закупца. Одлуке њених комисија санитеске власти у погледу одржања чистоће закупних места, нити се он може позвати у заштиту општине противу тих наредаба и одлука.

9. Ни у ком случају закупац ема права ни на какву накнаду од општине нити му општина стоји ма у чему одговорна ако закупац ма из којих у рока ие би могао, или не би хтео овај уговор извршити.

10. Излицитирану цену за чишћење ових пијаца општина се обвезује закупцу сваког месеца по истеку колико му припада исплатити у новцу какав се у општинској каси нађе.

11. Ако општина нађе да је тај начин чишћења улуца неугодан и усвоји други какав начин, или оно ово право напусти или јој престане онда ће она моћи и пре рока раскинути овај уговор и у том случају закупац нема права на накнаду.

12. Овај уговор закупац не ће моћи пренети на другога без писменог одобрења општине.

13. Овако су написана два равногласна уговора и код надлежне полицијске власти о трошку закупца потврђена и по један примерак предан обема странама на употребу.

Уговорачи:

Председник
општине београдске
Милован Р. Маринковић
Закупник
Јосиф Здравковић

Да су општина вароши Београда коју заступа њен председници г. Милован Р. Маринковић с једне стране и г. Јосиф Здравковић овд. закупац с друге стране овај уговор закључен између њих о закупу права на чишћење пијаца у кварту палилуском у свему за свој пред влашћу признали кварт варошки тврди.

Такса за пријаву и потврду за два примерка и. на вредност наплаћена је у 12·10 дин. и на потврђеном уговору који се налази у рукама општине примљена и прописно поништене.

Бр. 3253.

17. Јуна 1891 год.

Београд

По наредби
старешине кварта варошког
писар
(М П) **Мил Ђукић**

Овакав је исти уговор закључен и за остаке општинске одељке и то: за варошкодунавски са г-ђом Јулком ж. Светислава Јовановића за 2,499 год. а има да чисти ове пијаце и улице:

а. велику пијацу са местом где фијакери стоје;

б. рибарнице испод главне полиције,

в. басамаке поред кафане „Националa“,

г. Простор испред имања општинског у дубровачкој улици из Спасовске улице идући калимегдану.

д. Споменик књаза Михајла са местима где фијакери стоје,

е. Место на калимегдану где фијакери стоје.

ж. Место около празног плаца академије наука до делиске чесме.

У одељку теразиско-савамалском са г-ђом Јулком ж. Светислава Јовановића за 2389 дин. год. има да чисти ове пијаце и улице:

а, Малу пијацу на Сави,

б: Пијацу „Зелени венац“ са оним местима где фијакери стоје,

в. Место испред ћумрука на Сави где фијакери стоје,

г. Басамаке у високој улици,

д Теразиска чесма са местом где фијакери стоје до кафане „Касине“ и „Париза“.

е. Простор испред железничке станице где фијакери стоје.

УГОВОР

Закључен између општине београдске с једне и Милана Миладиновића овд. с друге стране о закупу права на извоз ђубрета из станова а у кварту теразиском, за време од 1. Јануара 1892 год. до 31 Декем. 1894. године.

1-во Општина београдска уступа г. Миладиновићу право изношења ђубрета у кварту теразиском за горе означено време а за годишњу цену од 856. динара, а за три године, 2568 динара и словом две хиљаде, пет стотина шесет и осам динара.

2. Закупац је дужан у овоме кварту недељно по једанпут износити ђубре из свију станова који овоме кварту припадају Но ако би због јаке врућине наступила опасност по здравље становника па би усљед тога полицајна општинска власт наредила да се ђубре два пут недељно износи из станова, закупац је дужан и то чинити без права на какву накнаду од општине. У опште закупац је дужан сваку наредбу санитетско-полицијске општинске власти тачно и брзо испуњавати, јер он стоји овој власти за сваку неуредност одговоран.

3-ће Сваком становнику који има своја кола и коње стоји на вољи своје ђубре сам износити но закупац је дужан од свију тих лица тачан списак водити. Тако исто могу механџије који своје штале имају сами ђубре износити но сва таква лица стоје полицајној власти одговорна за нечистоћу.

4 то Закупац је дужан ђубре износити са ђубришта из авлија, но ако кола неби могла у авлију ући ради товарења ђубрета, дужан је закупац у нарочито за то удешеним корпама или сандуцима из авлија износити и на кола товарити. Но закупчеви људи дужни су строго мотрити да се ђубре

Алекса Ратарац. Ја ћу бити веома кратак. Није овде питање хоће ли се увести трошарина, закон о трошарини постоји, него је питање о томе: хоће ли Скупштина одобрити општини београдској да учини привремени зајам, да изврши радове које је почела. Многа господа предговорници врло су лепо објаснили, да је за Београд неопходна намирница добра пијаћа вода, осветлење. Те намирнице нису никакав луксуз. Од подмирења тих намирница имаће користи и Београд и цео народ, који има додира са престоницом. Кад београђани од своје воље труде се да то у Београду уведу, ми не треба да им сметамо; нека заводе приходе трошарине, нека се задужују и кусурају како знају, а кад дође пред нас закон, да ли да се распростре трошарина и на остале вароши у Србији, ми ћемо се о томе разговарати. (Чује се: врло добро, да се реши).

Потпредседник. Је ли вољна Скупштина да се прекине претрес? (Јесте)

Има још реч Тома Бојичић, Мих. Поповић и известилац.

Тома Бојичић. Ја мислим, господо, да кад Скупштина доноси допуну закона о овакој ствари, да треба да има на уму и последице, које ће закон донети. Г. Марко Петровић рече да овде није питање ни о чему другом, него о задужењу. И ја то признајем и молим вас да ви'м прочитам главне речи из ове предложене допуне законске. У допуни се каже да ће се општина задужити на залогу прихода од трошарине, и под условима, под каквим заводи дају зајмове. Главно је да ће општина да се задужи на залогу прихода од трошарине. Свакојако ово треба имати на уму, да општина не узима новац под интерес, на да га плати из своје касе, него се изриком каже да ће зајам исплатити приходом од трошарине. Ја понављам за грађане, који долазе у престоницу и доносе своје производе, трошарина ће бити штетна, и за то сам противан у начелу предложеној допуни.

Михајло Поповић. Ја не делим мишљење оних, који неле да не стоји у вези ова допуна са законом о трошарини. Стоји у вези с тога што приходи трошарине имају да послуже као залога за задужење. Али о самој трошарини не делим мишљење, који су противни овоме закону, који су противни трошарини, а не делим с тога што они мисле да ће трошарина имати рђавих последица по цену земаљских производа. Кад би се трошарина тицала производа, који се извозе из земље, на прилику производи из Јагодине, Крушевца и других места, онда би увидео да трошарина штетно утиче. Али цену наших производа на страни не одређују ни Крушевац, ни Јагодина, него друге пијаце. Главно је, господо, ја држим, да извозна трговина не буде оптерећена. Нека онај, који је у Крушевцу, на сто кила метне 5 дин, трошарине, шта ће учинити. Ако онај пештански трговац плати 22 динара, онда неће дати за 17 динара, јер ће бити посредника, који ће доћи тамо.

Но да узмемо баш да би било неповољног утицаја по цену наших производа, да ли се може оставити Београд, да остане као што је. Београд је представник целе земље. По Београду ће странци да доносе мишљење о свима нама, у Београду треба да су здравствени услови, као и у другим напредним варошима европским. Ви знате, господо, да у Београду нема треће куће у којој не станује ђак, војник или калфа, а нама је свима стало до тога да нам чељад буде здрава. Дакле и кад би било неповољног утицаја од трошарине, у интересу здравља Београда и целе Србије ову допуну треба примити, и из тих разлога ја ћу гласати за овај привремени зајам општине београдске.

Известилац. После овако лепих говора од појединих посланика не би имао шта да кажем, до једино, да се чудим, да су се показали као противни овом предлогу они, који не живе у Београду, којих се ово ништа не тиче, који ништа не плаћају. Ми као београђани, који сносимо

не би ношењем по вароши просипало због чега ће закупац бити одговоран полицајној власти.

5. Закупац је дужан имати тако удешена кола кроз која ђубре не може испадати и просипати се, она морају бити озго отворена а отвор мора бити само толики у колико да се може само ђубре убацити, за чим кола буду пуна морају се затворити и тек на месту полицајном општинском влашћу одређеном отворити и ђубре избацити.

6. Закупац је дужан из свију зграда било да су ове својина општинска или их општина под закуп држи а спадају у његове квартове, — бесплатно ђубре износити. Исто тако дужан је закупац ђубре износити из Евангеличке школе. Од овога изузимају се ове куће општинске: кућа у абаџијској улици и на дорћолу за које дотачне кирајџије дужни су за извоз ђубрета плаћати.

7. Сопственици зграда у Београду дужни су плаћати закупцу таксу за извоз ђубрета по овоме реду и то:

а, од собе и кујне или малог дућана са собом 20 п. д.

б. од две и три собе са кујном или већег дућана са магазом по 60. п. д.

в. Од четири или више соба са кујном или од кафане са кујном или од гостионице са кујном без штале по један динар. Ова не сме бити већа па било да закупац један пут или два пут недељно ђубре износи. Од онога сопственика зграде који било за себе или коју партију својих кирајџија не плати таксу на време, општинска ће власт на тужбу закупца принудним путем наплату извршити а за тачно вршење својих обавеза по овоме уговору о чистоћи, закупац стоји одговоран полицајној општинској власти.

8. Излицитирану цену у име аренде закупац је дужан платити каси општинској у месечним ратама у напред сваког месеца што ако не учини платиће 12 од сто на име интереса на дугујућу суму од дана протеклог рока до наплате. Но ако закупац и за два месеца не би аренду платио општина је у праву без суда и парнице уговор раскинути на штету закупчеву а ову обезбедити из имања његовог, ако се штета не би могла из положене кауције подмирити.

9. За сигурност тачнога вршења обавеза у овоме уговору изложених закупац је положио на име кауције динара 300 као гаранција која ће за цело време закупа у каси општинској депозитара остати и која ће му се по истеку рока закупног вратити.

10. Ако закупац не би хтео уговор подписати и код надлежне полициске власти потврдити, положена кауција пропада му у корист општинске касе. Но ако би тим узроком била оштећена општина давши овај закуп другоме лицу на лицитацију, закупац је дужан штету накнадити ако се ова неби могла из положене кауције подмирити.

11. За сваку неуредност у вршењу својих обавеза општина има право казнити закупца са 10 па и са више динара коју је казну дужан закупац одмах у готовом новцу положити, но ако закупац не би хтео ову платити, општина има право лицитацијом онолико возова продати колико је за подмирење казни нужно у коме случају закупац нема права ни на какву накнаду од општине, на против општина има право да према закону онако поступи како је горе овој тачци речено.

12. Закупац не може ово право без одобрења општине на другога пренети јер ће и то бити узрок да се уговор на штету његову раскине и другоме лицу под закуп изда.

13. Овака су написана два равногласна уговора и код надлежне полициске власти потврђени о трошку закупчевом и по један примерак имају обе уговарајуће стране.

Уговорачи:

За општину београдску
Председник
Милован Р. Маринковић

Закупац
М. Ј. Миладиновић

Да су г.г. Милов. Р. Маринковић председник општине београдске у име општине и Милан Ј. Миладиновић ковач овд. које подписани лично познаје овај уговор за свој признали кварт варошки потврђује.

Такса у 10·40 дин. за пријаву и потврду наплаћена је у таксеним маркама.

Бр 833.
14. Фебруара 1892 год.
Београд.

(М. П.)

Заступа
Старешину кварта варошког
Писар,
Милан Букић

Овакав је исти уговор закључен и за остале квартове, а са разним концесионарима и то: кварт варошки са Филипом Анастасијевићем за 900 дин. годишње.

Кварт палилулски са Јосифом Здравковићем за 801 дин. год.

Кварт дунавски са Тодором Лазаревићем за 1810 дин. год.

Кварт врачарски и Савамалски са Јоргаћем Х. Јовановићем и Светозарем и Јовановићем за 540 дин. годишње.

УГОВОР

Закључен између општине београдске с једне и Јулке ж. Светислава Јовановића овд. с друге стране о закупу аренде за чишћење нужника и помијара и стрводерски посао под овим погодбама:

1. Општина београдска уступа ову аренду Јулки Светислава Јовановића за време од 1. Јануара 1892. год. до 31. Декембра 1894. год. дакле за три године.

толике терете плаћањем ове трошарине и ако нам је тешка, неговоримо против овог предлога а други се за нас заузимају. Грађани плаћају сандук шећера 50 динара, док они изван рејона београдског добијају га за 35 дин. Грађани плаћају, као што мало час један од предговорника рече — једну ћурку 5 динара, док се у другим местима добије пар за 2—3 дин. Ми немамо ништа против тога што толико плаћамо. У интересу је нас свију да се Београд подигне као наша престоница, да има изгледа као и друге престонице, да га снабдемо са свима потребама, које су нужне за здравље њених становника. Ја знам у другим земљама шта раде парламенти и народ за своје престонице, милионе вотирају да своју престоницу улепшају и украсе, а овде шта чујем? Жао ми је што морам да признам, да кад се год повела реч о Београду, слушао сам од појединих посланика таке говоре, као да је Београд туђа варош, као да то није престоница Србије и углед целе земље. Свакад се гледало на Београд мађијски, док се у другим земљама тако не чини; у другим земљама сваки се поноси са својом престоницом. Запитајте Мађара за своју Пешту, погледајте Бугаре они дају пола милиона динара годишње на улепшавање своје Софије, и они ће нас престићи. А шта видимо овде? Видимо да оно што сами грађани престонице трпе и сами хоће да плаћају, појединци се посланици налазе, којима је ово тешко — док међу тим они ништа не плаћају, јер не живе у Београду.

Госп. Коста Влајић приметио је како се сељацима, који улазе у Београд претурају ствари по колима, буше неким шиљцима и т. д. То у ствари бива за то што има сељака, који једног дана извезу из Београда на колима по неколико сандука шећера и кафе а сутра дан исти шећер и кафу враћају у Београд, претрпају сеном или сламом или другим стварима. И с тога мора онако да се ради, кад има и таквих људи, који хоће да крију мчаре.

Тома Бојичић приметио је да општина даје трошарину у залогу. Ја мислим да је г. Бојичићу познато да нигде нема новаца без залоге и кад општина хоће да учини неки зајам, она мора дати и гаранције да ће тачно интерес и амортизацију плаћати, немамо ли залоге неће нико дати новаца. Ја не треба ништа више да говорим о овоме предлогу, овде се не тражи ништа ново, но се измењује само једна тачка, да се може привремено задужити, јер јој не треба толико новаца од један пут, јер је збор грађана 10,000.000 одобрио, него ће узимати постепено колико радова буде урадила, и да могу узимати од наших новчаних завода а не да иду на страну да узајмљују и да тамо интерес плаћају. То сам имао само да приметим.

Коста Влајић. Госп. Ћирковић каже да је потребно и умесно што се онако ради са колима, која у варош улазе, да се претресају ствари. Ја мислим да то не постоји, јер не може један сељак метути на дну кола сандуке шећера а одозго пуна кола сена. У осталом нека се и допусти да се ствари прегледају, не треба на овај начин како се то сада ради. Ово није трошарина, ово је отимање.

Известилац. Ја мислим, да је правилно да се кола која улазе у варош прегледају, почем су се показале злоупотребе, које сам мало час поменуо.

Потпредседник. Претрес је свршен. Стављам на гласање: Ко је за то да се прочитана измена у начелу прими нека седи, ко је противан нека устане? (Већина седи). — Оглашујем да је ова измена у начелу примљена.

Известилац прочита 3. тачку чл. 1. измена закона о варошкој трошарини у Београду.

Потпредседник. Одобрава ли Скупштина ову измену у тач. 3-ћој? (Одобрава). — Оглашујем да је одобрена.

Известилац прочита чл. 2.

Потпредседник. Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима) — Оглашујем да је примљен. Са овим је свршено прво читање овога закона.

2. Закупница је дужна имати све справе које су за ову радњу нужне а бурад оноликo колико је потребно, бурад морају бити здрава, снабдевена са заклопцима како се при изношењу нечистоће не би осећао смрад Бурад се мора после сваког изношења нечистоће добро опрати а морају бити и споља и изнутра терована.

3. Арендатор има право од сваког кубног метра нечистоће из нужника или помијара да наплати у своју корист по 10 дин. а нечистоћу просипаће на место где му санитетско-полициска власт одреди. Ако би закупац противно издатој му наредби нечистоћу на друго место просипао дакле противно истој казниће се и то: први пут са 50, други пут са 150, а ако и трећу преступи наредбу тада општина има право одмах без суда раскинути уговор и закуп издати другоме на штету закупчеву у којем случају кауција му пропада у корист општинске касе а ако се штета из кауције не може подмирити, онда је закупац плаћа из другог свога имања.

4. Чишћење нужника и помијара вршиће арендатор ноћу: зими од 11—5 сати, а од 4 сата у јутру лети и то у свако доба године само не од половине Маја до половине Августа но изузетно од тога моћиће и за то време вршити чишћење где је то неопходно нужно или кад у то време санитетска или полициска власт нареди да се нужници и помијаре чисте.

5. Ако би се арендатору при вршењу ових послова стављале какве препоне од стране грађанства он ће се за то обратити полициској власти и тражити нужну помоћ према закону санитетском. Општина му неће одговарати ни за какву штету ако он неби добио помоћи код тих власти по својим доставама и тужбама.

6. Концесионар се не ослобођава трошарине за све време трајања овог уговора, већ исту мора да плати као сви остали приватни.

7. Справе којима закупац ради ноћни посао односно бурад дужан је концесионар у најкраћем року да цементира и маркира те да се зна колико које буре има запремине. Ако концесионар ово неби урадио или неби хтео урадити, суд ће поступити према пропису чл. 3 овог уговора т. ј раскинуће уговор на онај начин и са оним правима које су предвиђени у тачци 3. овог уговора.

8. Арендатор је дужан бесплатно вршити стрводерски посао било по наредби управе вар. Београда или општинског суда лично или средством својих момака и то: према правилима издати од г. Министра унутрашњих дела за стрводерске радње.

9. За вршење овога посла арендатор ће наплаћивати од приватних лица у своју коризт ове таксе и то:

а. од једног липсаног вола или краве или коња које мора све од реда закопати по 5 дин од комада или у место таксе може кожу и остало за себе задржати само ако кожа по санитетском закону може дозволити за употребу.

б. Од једног телета или ждребета која се као и стока под а) закопати морају наплаћиваће по 3 дин. од комада или ако му се не плати задржаће кожу.

в. Од једног овна, јарца, овце или козе по 2 дин,

10. У случају марвене болести ову ће таксу увек општина у новцу плаћати арендатору а дезинфекција неће се никад вршити о трошку арендатора у случају кад се мора и кожа са лешином заједно закопавати.

11. О хватању и убијању паса општина ће у споразуму са управом вароши Београда издати особена правила по којима се арендатор мора управљати, а док се ова правила не издаду он мора по наредби општине и управе вар. Београда, хватати и убијати псе. У име таксе за сваког ухваћеног на пуштеног или убијеног пса добиваће арендатор из касе општинске по 40 п. д. од комада. Ради тога арендатор мора у присуству марвеног лекара и одређеног званичника општинског пребројати њушке од убијених паса, о томе рачун поднети који ће му марвени лекар и општински званичник оверити, јер ће се само такав рачун на општинској каси исплатити.

12. Ухваћене псе арендатор не сме вратити без одобрења општине, но ако се докаже да је то ипак чинио и таксу у своју корист и без одобрења општине наплаћивао казниће се од 15 до 60 дин. кад се год ухвати, начин и време на који ће се и како ће се и када ће се хватати и враћати пси, прописаће општина или полициска власт.

13. Арендатор нема право на раскинуће уговора нити на какву накнаду штете од општине ако општина сама или у споразуму са полициском влашћу пропише правила по којима би се са свим или од части одузело од арендатора право на хватање паса и на тај посао другоме коме уступио а тако исто нема право на накнаду и на раскинуће уговора што општина и даље задржава наплаћивање у своју корист за маркирање паса.

14. Право на чишћење нужника и помијара као и стрводерски посао арендатор не може пренети на другога без одобрења општине, јер од стоји овој за сваку неуредност одговоран и општина задржава себи право да арендатора за сваку па и најмању неуредност у смислу тачке 3 и 10 овог уговора казни.

15. Излицитирану годишњу аренду дужан је арендатор у месечним платама каси општинској у напред плаћати, што ако не учини платиће и 12 % год. на име интер. на дужну суму од дана протеклог рока до наплате, но ако би арендатор у плаћању ове аренде био не уредан, општина београдска задржава себи право да са арендатором без суда и парнице раскине уговор и ову (лицитацију) аренду на лицитацију другоме лицу уступи на штету његову. Но ако би узроком тим било за општину какове штете арендатор мора исту из осталог свог имања попунити ако се ова неби могла из положене кауције подмирити, која му у том случају у корист општинске касе пропада. Сматраће се да је закупац неуредан платиша ако се стеку две неплаћене рате и заће у трећу.

16. За сигурност да ће арендатор своје обавезе у овом уговору обележене тачно испуњавати, положио је на име кауције 800 дин, по гласу реферата СБр. 18639 и ова ће за сво време трајања овог уговора у каси општинској као гаранција остати а по истеку уговореног рока арендатору вратити ако неби повраћају исте какве препоне стајале на путу

17. Овака су написана два равногласна уговора који су од обојих страна подписане и код надлежне полициске власти о трошку закупца (арендатора) потврђени и обема уговарајућим странама на употребу предати.

Уговорачи,
за
општину београдску
председник
М. Маринковић.

Прегледао и сравнио
Пав. Станковић.

Закупац
Јулка ж. Свет. Јовановића.
Одобравам ж. поступак
Свет. Јовановић.

Да су г.г. Милован Р. Маринковић председник у име општине и Јулка ж. Светиславa Јовановића по одобрењу свога мужа Светиславa које потписати лично познаје овај уговор који међусобно за свој признали, кварт варошки потврђује.

Такса у 61·20 дин. за потврду на вредност од 15.300 дин. исплаћена је у таксеним маркама.

Бр. 932.
18. Фебруара 1892. г.
Београд.

Старешина кварта варошког,
чдан
(М. П.) **В П. Миленковић.**

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА.

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израпио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удруженима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбе-

ника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год. АБр. 4119.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинског одељењу суда ово општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

На дан 10. Априла тек. год. од 9. до 12. сати пре подне за грађење тротоара у „Марковој“ улици.

Кауција 100 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом одељењу сваког дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ПБр. 383: 17. Марта 1892 год. у Београду.

На дан 21-ог Априла тек. год. држаће се у грађевинском одељењу суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеном тргу офертама лицитација за грађење основне школе за Дунавски крај ове вароши.

Оферти ће се примати од 9—12 а отвори ће се тачно у 12. сати у подне.

Кауција 16.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа могу се видити у поменутом одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 410· 21. Марта 1892 год.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским белешкама)

држан 13. Фебруара 1892. год. у Београду.

(свршетак)

Председник. Ово питање о таксирању хлеба није први пут претресано у одбору са оволиком јачином. То је питање и сад пред нама а претресано је и питање о санитетским мерама какви треба да буду локали за лебарнице. То је питање занимало и Управу вароши Београда па се до данас још није дошло до никаквог резултата.

Сад они су злоупотребили своју дужност и месили су хлеб од мекиња што заиста може доводити одборнике да са вратреним заузимањем ово спрече. По закону кривичном они морају да месе хлеб од сејаног брашна. Они су за ово што су сад учинили криви и биће кажњени.

Ово одређивање цене хлебу доиста је тешко пошто ми одређујемо цену једну за све врсте брашна. С тога је то оправдано, да се одреде више цена, као што је то поменуо г. Др. Павао Поповић, јер треба да се зна како се брашно сеје Према овоме мора се живо настати да се ово питање у ред доведе како неби више овакове појаве доводиле грађане у забуну.

Ја признајем и сам да пекари немају бог зна колику корист, али сам уверен да нису ни на штети.

Ми ћемо предузети, мере да их натерамо да раде онако, како треба, а за ово што су учинили биће кажњени колико им закон донесе.

Како сада нема више пријављених говорника, то да ставим питање на гласање.

Држим да се сав разговор своди на ово: да цена хлебу остане при досадањој цени или да се промени.

Андра Одавић Говор је био о томе, да се цена од сејаног брашна не мења, а од несејаног брашна да буде 17½ п. дин.

Раденко Драгојевић. Биће погрешно положити питање о цени на несејано брашно — него треба само поставити питање о цени хлебу.

Андра Одавић. О томе не може се гласати да ли да се мења цена лебу или не.

Ја сам покренуо ова питања која треба да се ставе на гласање: прво да се сви најстрожије казне. Друго, да се забрани на пијацама продавање хлеба од несејаног брашна. Треће је питање, да се предузуму санитетске мере против њих односно њиховог локала.

Председник. Ја не мислим да је таква мера нужна — а пристајем да им се забрани на пијацама продаја хлеба од несејаног брашна.

Коста Б. Михајловић. Ја пристајем да решимо, да не смеју продавати хлеб на пијацама јер они што продају хлеб на пијаци плаћају кирије 10 динара а кад би на фурунци продавали плаћају по 10 дуката и онда немају рачуна да такав хлебац месе.

Председник. Дакле молим вас изпето је питање, да се забрани продавање леба (чује се: да се забрани продаја леба без прописа, ко продаје леб са мекињама да се казни).

Дакле, молим вас, ви хоћете, да се продаје леб таксиран а нетаксиран не сме се продавати. Тако смо и до сада радили, ко продаје леб не таксиран, он се казни. По закону и не сме се продавати леб од несејаног брашна, него само од сејаног брашна.

Сад да решимо односно таксе. (Чује се: да остане иста такса белом лебу).

Усваја ли одбор да остане такса 24 пара као што је и до сада била? — (Усваја).

А за црни леб? — (Чује се: 17½ пара 20 пара).

А. **Одавић.** Молим да се усвоји, да се приступи извршењу санитетских прописа о уређењу лебарница.

Председник Усваја ли одбор предлог г. Одавића? — (Усваја).

Сад молим вас, за црн леб предлажу се две цене: 17½ ц. и 20 пара дин.

Васа Филиповић. Црни леб меси се од алексиначког жита, а цена је алексиначке пшенице 16 динара. За то ја предлажем да цена црном лебу буде 17½ пара дин.

Мих. Јанковић. Треба говорити истину. Није истина да је цена томе житу 16 дин. него је 18 динара, и за то сасвим је право да одбор одобри цену црном лебу 20 пара.

Председник. Дакле, молим вас, господо, имамо два предлога: један је да цена црном лебу од просејаног брашна буде 20 пара к. гр., а други је: да се црн леб умешен од просејаног брашна продаје 17½ пара к. гр.

Приступићемо гласању. Ко је зато да се црн леб продаје за 20 п. к. гр. тај ће гласати за 20 пара, а које 17½ п. тај ће гласати за 17½ п. — (Настаје гласање).

После гласања.

Председник. 17 је гласало за 17½ пара, а 12 за 20 пара. Према томо одбор је решио да се црн леб мешен од просејаног брашна има продавати по 17½ п. дин. И молим вас да се продаја рачуна на грош, и да се према томе тежина лебу одреди. (Усваја се).

Соломон Азријел Ја би предложио да изберемо једну комисију која би проучила питање, да се еснаф лебарски укине, да буде слободно мешење хлеба.

Коста Б. Михајловић. Кад је слободно мешење, онда не може бити таксирања.

Ђ. Новаковић. Предлогу г. Азријела нема места за то што постоји закон о еснафима, а што закон одобрава то ми не можемо да укидамо.

Љ. Јовановић. Закон о радњама изнет је пред Скупштину, и после доношања тога закона можемо говорити. Сад би ударили о закон који постоји а после о онај који хтео бити доносен. С тога морамо одложити решење тога питања.

Ђ. Нешић. Ипак може да се образује, и она нека проучи то питање може ли се укинути или не?

Рад. Драговић. Пре неколико година зна се да су и наше фурунције радили на томе да се еснаф укине, хлебари су се почели умножавати, али еснаф није укинут, и који год није био члан еснафа, њега је еснаф тужио министру, и тражио од министра да свакоме забрани радњу који нема права на њу.

Мића Петровић. Ја сам разумео питање да одбор изабере комисију да она ради на томе, да нађе пута и начина за слободно мешење хлеба. (Одговарају: на то је укидање еснафа).

Председник Ја ћу ставити овако питање: Ко је зато да се ово питање одмах решава и да сад одмах изабере комисија, тај ће гласати за, а ко је зато да се одложи, тај ће гласати против. (Настаје гласање).

После гласања.

Председник. Изволте чути резултат гласања. 17 је гласало против, а 7 за, тројица нису гласали. Према том одбор је усвојио да се решење овога питања одложи.

Пошто је већ доцкан данашњу седницу закључујем.

Састанак је трајао до 9 часова у вече

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 16. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 12. Априла 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ЗАКОН

о

НАКНАДИ ШТЕТЕ УЧИЊЕНЕ ЗЛОНАМЕРНОМ ПАЉЕВИНОМ И НАМЕРНИМ ПРОТИВЗАКОНИМ ПОНИШТАЈЕМ СТВАРИ.

Члан 1.

Сваку штету учињену злонамерном паљевином и намерним против законим поништајем необезбеђених ствари у атару сеоске општине и пољском имању, у атару варошке општине, дужна је оштећеном, на његов захтев, да накнади она општина, у атару које је кажњиво дело извршено, ако се кривац не ухвати у року од тридесет дана, од кад је иследна државна власт извештена о извршењу кривичног дела.

Члан 2.

Ако се између две или више општина породи распра о месту, где је ово дело учињено, накнада ће се оштећеном платити из касе свију тих општина подједнако, а доцније сви плаћени делови ставиће се на терет оној општини, која се у смислу члана 7. закона о општинама огласи за одговорну.

Члан 3.

Штета се свакад процењује преко вештака и исплаћује у новцу.

Члан 4.

У свима питањима ове накнаде сваку општину представља и заступа њен заступник изабран у смислу тач. 6. чл. 70. закона о општинама, а где њега нема, председник општинског суда (чл. 26. зак. о општинама).

Члан 5.

Штету оцењују на лицу места под руковођењем иследне државне власти три вештака, који се заједно са заменицима бирају по пропису §. 251. закона о поступку судском у грађанским парницама.

Једног од тих вештака бира оштећени, другог заступник одговорне општине, а оба вештака бирају трећег.

Члан 6.

У случају члана 2. овог закона, све општине преко свог заступника бирају заједнички једног вештака. На случај, да се не могу сложити у избору, онда ће га изабрати иследна власт.

Члан 7.

Ако једна страна не хтедне изабрати вештака, изабраће га иследна државна власт, пазећи на лица, која су оштећени поменули (§. 248. грађ. суд. поступка).

Изосталог вештака заступа у раду његов заменик

Члан 8.

Ако се штета не може по сресдтвом вештака определити, онда ће количину штете оштећени заклетвом определити, која ће се извршити од свештеника у присуству иследне државне власти.

Члан 9.

Првостепени суд има право умерити оштету, коју је оштећени заклетвом определио, ако одговорна општина наведе разлоге, да је иста претерана.

Члан 10.

За оцењивање штете важе у свему прописи §. 253. до 257. грађ. суд. поступка закључно.

Члан 11.

Иследна државна власт заклеће вештаке пре извршеног вештачења, према пропису §. 259. грађ. суд. поступка.

Члан 12.

Одговорна општина плаћа вештаку на име дијурне три динара дневно.

Члан 13.

За двадесет дана, од дана протеклог рока, одређеног чланом 1. на захтев оштећеног, дужна је иследна државна власт дело извидити и акта предати првостепеном суду на пресуђење.

Члан 14.

Оштећени положиће заклетву, да му је паљевина злонамерно учињена и поништај ствари намерно учињен. Заклетву ће извршити свештеник у присуству иследне државне власти, која да гласи:

„Заклињем се једним Богом и свим оним што ми је по мом закону најсветије и на овом свету најмилије, да нисам злонамерно извршио паљевину или намерно поништио ствари, нити сам на то другог наговорио и да не знам, ко ми је ову паљевину и поништај ствари учинио; и како право казао и заклео се, тако ми Бог помогао и овог и оног света. Амин.“

Ако оштећени на први позив иследне државне власти изјави, да се неће клети, нема права тражити накнаду штете од општине.

Члан 15.

Заклетва оштећеног потпун је доказ, да је паљевина и поништај ствари злонамерно извршен, осим ако увиђај иследно државне власти, чињен на лицу места где је дело извршено, или сведоци, под заклетвом испитани код иследне државне власти противно не доказују.

Но ако је оштећени пресудом судском лишен грађанске части, или је под полицијским надзором, или под стециштем, онда не може заклетву као доказ употребити.

Члан 16.

Испит сведока саопштиће иследна државна власт обема странама, да своје примедбе даду. Лица, која стоје у односима прописаним §. 210., 211., 212. и 215. грађ. суд. поступка према оштећеном, изузимају се из сведочења.

Члан 17.

Ако избор вештака, оцена штете, рад иследне власти није извршен по овоме закону, учиниће првостепени суд своје примедбе, по којима је иследна државна власт дужна у свему поступити и по нова акта вратити првостепеном суду на пресуђење у року одређеном чланом 11. овог закона. Првостепени суд доноси пресуду без присуства парничних страна, којом ће досудити оштећеном од одговорне стране две трећине од процењене штете, или ће га од тражења исте као незаконитог одбити. Ова је пресуда одма извршна.

Пресуду дужан је првостепени суд за пет дана, од дана пријема акта од иследне државне власти, донети и послати надлежној власти; а за других пет дана дужна је надлежна власт предати пресуду обема странама.

Члан 18.

При спроводу акта првостепеном суду иследна државна власт наплатиће три динара таксе од одговорне општине и на акта утиснути за судски рад.

Члан 19.

Одговорна општина и оштећени могу се за накнаду штете наравњати код општинског суда (§. 6. грађ. суд. поступка).

Члан 20.

Оштећени поднеће пресуду или поравњење извршној државној власти, која је за три месеца, од дана пријема, дужна на-

плату извршити од одговорне општине — осуђеног лица, сходно чл. 3. овог закона и предати оштећеном.

Члан 21.

Ако кривац, ухваћен у року одређеном чланом 1., буде осуђен па се наплата из његове имаовине по пресуди судској не може да изврши, због немаштине, према уверењу надлежне власти, онда ће оштећени извршење пресуде тражити од општине у којој је кажњиво дело извршено.

На случај да кривац буде ослобођен од иследне власти или суда, оштећени има права тражити накнаду штете од одговорне општине.

Члан 22.

Суд одговорне општине у споразуму са одбором досуђену оштету распоређује на поједине грађане своје општине по пореским главама и наплаћује у року, који је означен у предњем члану.

Члан 23.

Одговорна општина плаћа таксу за вештачење прописану законом о таксама, дијурну иследној власти и све остале трошкове.

Члан 24.

Оштећеном застарева право на накнаду штете од одговорне општине, ако исту није тражио за два месеца, од дана, кад му је штета причињена; а само у случајевима предвиђеним у члану 21. застарева за два месеца, од дана кад оштећени добије решење од надлежне власти, да се осуда по пресуди нема откуд да наплати од осуђеног; или од дана од кад се оштећеном саопшти решење или пресуда којом се кривац ослобођава.

Члан 25.

Кад се кривац доцније пронађе, суд ће га поред казне осудити да врати општини досуђену накнаду штете у новцу заједно са интересом 10% годишње, рачунајући од дана кад је општина оштету платила оштећеном, као и све трошкове учињене око извиђења и пресуђења. Наплаћена штета вратиће се грађанима осуђене општине колико је од кога наплаћено заједно са припадајућим интересом.

Члан 26.

Овај закон ступа у живот, кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима Нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом, у колико се кога тиче, старају; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

20. Марта 1892. год.
у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

22. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

23. Марта 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били. од чланова суда г.г. Јоца Илијћ и Дим. Вељковић, од чланова одбора г.г. Ник. Х. Поповић, Мидут. Ј. Марковић, Рад. Филиповић, Ђ. Ж. Нешић, Коста Петровић, Мих. М. Ђорђевић, Илија Ђорђевић, Мита Поповић, Р. Драговић, Љуб. Јовановић, Др. М. Т. Леко, Др. П. Поповић, Н. Р. Поповић, М. О. Петровић, Милош Трнковић, Мата Јовановић, Андреја Ј. Одавић, В. Тодоровић, М. М. Ђорић, К. Д. Главинић, М. Велизарић, М. Капетановић, Мих. Д. Банковић, Мих. П. Бончић, Н. Вулковић, Гавра Бркић, К. Б. Михајловић, Сава Вељановић, С. Ботормћ, Свет. Ристић, Др. Радовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 19. Марта 1892. год. и у одлуци Бр. 223 учињена је измена, да се и улица Кнез Михаилова калдрмише коцкастом калдрмом, ако предузимачи Перишон и комп. пристану да им се на заради плаћа 6% до исплате.

II.

Одборник г. Марко Велизарић пита, зашто се не нареди да се отпочне калдрмисање Которске улице, пошто је наступило угодно време за овај посао.

На ово питање председник је одговорио, да ће издати потребну наредбу по овом питању.

III.

Одборник г. Андра Ј. Одавић понавља своју интерпелацију о закупу куће Велимира Карапешића за основну савамалску школу.

На ову интерпелацију председник је одговорио, да је у уговору о закупу ове куће стављено, да се има кућа предати у добром стању по истеку уговора, а не да се она има довести у првобитно стање као што интерпелант наводи.

IV.

Одборник г. Миња Петровић подноси писмену интерпелацију одбору општинском због жељезничке тарифе „А катр“ којом је установљен јефтинији непосредни подвоз еспапа из иностранства за унутрашност Србије те се тиме штети Београд као центар трговачки.

По прочитању ове интерпелације одбор је одлучио, да г.г. Миња Петровић, Мих. Д. Банковић и Андра Ј. Одавић одборници са председником општине изваде ову ствар и одбору поднесу извештај са предлогом, на који начин да се осигура Београд као центар за увозну и извозну српску трговину.

V.

Одборник г. Мих. М. Ђорђевић тражи да се изнесе на решење ствар о спајању Милетине улице са Вишњичком.

Председник је изјавио, да ће ову ствар изнети на дневни ред у једној од идућих седница.

VI.

По прочитању акта истраж. судије за в. Београд АБр. 5377, 5326, 5325, 5378, 5363 4279 којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Душан Рајковић лимар доброг владања а средњег имовног стања: да су Димитрије Дамњановић, Влајко — Владимир Савић и Тодор Пауновић брав. момак доброг владања а сиротног имовног стања (за овог последњег да се извести надлежна власт да не плаћа порезу и да је већ 2 године калфа); да су му Стојан Деспотовић, Лимак — Милан Исаковић и Добросав Јовановић непознати.

VII.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о имовном стању и породичном односу.

По прочитању тих молби СБр. 5434, АБр. 5372, 5373, одбор је изјавио мишљење, да се

ДВОСТРУКО КЊИГОВОДСТВО
У
ОПШТИНИ ГРАДА БЕОГРАДА.

Одбор Београдске општине при крају 1890. год. решио је, да се у општини уведе двоструко књиговодство. Тога ради изабрано је нарочито повереништво, које ће да проучи ово питање и поднесе извештај одбору. Тај извештај гласи:

Управи општине вар. Београда.

За који дан још навршиће се два месеца, од како сам за главног књиговођу дошао, да заснујем модерно, двогубо књиговодство, код наше општине; па све до данас нисам могао приступити заснивању, јер одређена комисија за отпочињање тога рада држала је два састанка и изјавила да усваја у начелу двогуби систем књиговодства, а о процедури, како се почетни радови при заснивању имају укњижити, и како се за овим текући послови — примања и издавања готовине — сва задуживања и одобравања имају обавити, није одредила већ чека нови састанак да то одреди и утврди. — Но како је ова комисија састављена из г.г. Пере Манојловића директора народне Банке, Јована Тадића трговца, Андре Одавића трговца, и Мате Јовановића чиновн. министар. народ. привреде који су својим дужностима и пословима оптерећени, да их је тешко заједно на састанак скупити, да би могли коначну одлуку за отпочињање рада модерног књиговодства донети.

За то сам слободан упознати вас са мојим мишљењем, како ја замишљам, да се раду треба приступити и исти уз какову процедуру, даље обављати на основима модерног двогубог књиговодства.

А.

Заснивање ваља да буде на основу. „Биланца“ који ће управа општине актом својим оделењу књиговодства упутити а које треба да обухвата.

I. ПРИТЕЖАВАЊЕ.

а). Попис општинског непокре ног и покретног имања као и стоке општинске са проценом садање вредности према чл. 19 правила и упутства за рачуноводство од 1890 год.

б). Извод из књига (партијалника).

1-во Свију потраживања општинских која потичу од кирије и аренде и сграђене калдрме појединоме грађанину.

2-го Свију потраживања која потичу из предатих фондова којима општина рукује другим установама или приватнима.

в). Попис свију вредећих папира, које општина као својину притежава са проценом течајне вредности и обележењем серије и бројева.

г). Попис свију депозита, које општинска каса по налогу општинског Суда на руковање прима за време.

д). Попис свију кауција које општина на име јамчевине притежава од разних лица.

е). Констатовање готовине оног дана, кад се отпочне ново књиговодство.

II. Дуг.

а) Извод из књига (партијалника) свију општинских дуговања.

1-во Свију фондова који су општини на руковање предати, ма да их је општина опет даље другима на руковање предала.

2-го Свију општинских дуговања новчаним заводима или удруженима или приватним лицима које је општина на зајам узела заједно са интересом које општина на исти дугује.

3-ће Свију дуговања, која потичу од дужне кирије или непизмерених издатака, порезе прошлих рокова и т. д.

б). Извод из књига (партијалника).

1 во Колико полагачи депозита и отражују

Јелени удовој пок. Милана Нешковића, Љубици и Владимиру Бајшевић може дати тражено уверење.

VIII.

Одборник г. Љуб. Јовановић примећује, да су гласачки спискови врло неуредно састављени тако, да је на прошлом збору општинском много грађана лишено права гласа.

По саслушању свога председник је изјавио, да ће се постарати, да спискови буду потпунији за идући накнадни збор.

IX.

Одборник г. Андра Ј. Одавић дознаје, да је суд општински на захтев министарства финанције, престао издавати порезницима београдск..м хонорар из касе општинске. Пита да ли то стоји и ако стоји зашто?

По саслушању овога председник је изјавио, да ће на ово питање у идућој седници одговорити.

X.

По прочитању протокола уже лицитације СБр. 5370, држане 21. Марта 1892. год. за давање под закуп утрине општинске, одбор је решио, да се утрина општинска у тринаест парцела уступи под закуп Илији Албахарију за три године а за годишњу цену од хиљаду две стотине и шедесет и три динара.

XI.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 421, држане 21. Марта 92. г. за откопавање земље преко палилулског трга, на којој није било ни једног лицитанта и понуди Косте Трпковића, одбор је одлучио, да се распише друга лицитација као и да се понуда Косте Трпковића не прими.

XII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 432, држане 23. Марта 1892. год. за откопаваземље и полагање тротоара у Узун Мирковој, Дубровачкој, Васиној, Вук-Караџићевој улици и преко Велике пијаце, одбор је решио, да се откопавање земље и полагање тротоара у поменутим улицама уступи Панти Манојловићу по цени и то.

За полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и тридесет и две и три четвртине паре од квадр. метра;

За полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и две и три четвртине паре од квадр. метра.

За откопавање земље по један динар и једну и три четвртине паре од квадр. метра.

XIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 420, држане 20. Марта 1892. год. за откопавање земље и полагање тротоара у Которској и Лепеничкој улици и протокола саслушања Димитрија Петровића овд. предузимача ГБр. 415, одбор је одлучио, да се ова лицитација и понуда Димитрија Петровића одбаци и друга лицитација распише.

XIV.

Старац маше Ђуре Љочића инжињера овд. куде општини Београдској да купи масено имање звано „Париз“ на теразијама.

По прочетању те понуде АБр. 5332, одбор је изјавио, да то имање није потребно општини те зато понуду одбацује.

XV.

Председник извештава одбор, да је одборско повереништво изабрато у седници одборској од 12. Марта 1892. год. АБр. 5213, прегледало поднети нацрт правила за издавање воде из новог водовода и учинило неке измене, па их подноси одбору на решење.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се овај предмет остави за идућу седницу.

XVI.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва изабратог у седници одборсхој од 6. Фебр. 1892. год. АБр. 2348 поводом тражења Богољуба Росулека да му се врати наплаћена касапска аренда на свињско месо, што је у иностранство извезао.

По прочитању тога извештаја, одбор је после поименичног гласања са 16 гласова против 12 (8 нису гласали) а на предлог члана повереништва г. Миће М. Петровића, одборника решио, да се Б Росулек од тражења одбије. Остали део овога извештаја, у коме се говори у опште о потпомагању извозне индустрије, примљен је једногласно и без измена.

XVII.

Председник износи одбору на решење акт министарства грађевина о регулисању раскрснице телеграфске-космајске улице у Београду.

По прочитању тога акта ГБр. 2189|91. и извештаја инжињерског оделења ГБр. 280|92. одбор је одлучио, да ову ствар проуче г.г. Мата Јовановић, М. Капетановић, Н. Вулковић, М. О. Петровић и Коста Д. Главинић одборници, па поднесу одбору своје мишљење на решење.

Три повереника могу пуноважно радити.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Седница одборска.** Данас у 9 часова пре подне држаће се одборска седница, на којој ће се решавати о правилнику, по коме ће се издавати вода приватним из новога водовода Правилник ће се објавити доцније.

—

— **Општинске лицитације.** Општина вар. Београда ставља до знања грађанима, нарочито онима који се интересују за лицитације, да општина неће објављивати *више* лицитације ни у којим другим новинама, него једино и само у своме органу „*Београдске Општинске Новине*“. У осталом објављивање лицитација у другим новинама може бити само у изванредним елучајима т. ј. кад је немогуће, да се објави у општинским новинама.

ИЗВЕШЋЕ

о клању стоке на општинској кланици и раду општинских општих надзорника за месец Март 1892. године.

I.

За грађанство заклато је:

2 бивола; 277 волова; 331 ком. крава; 112 ком. телади, што су укупно тежили 4090 кила; — 3 овна; 1 коза; 2685 ком. јагњаца; — 1120 ком. свиња — дебелих и средњих на меру, — које су укупно тежиле 82.684 кила; 17 прасади до 20 кила и 14 ком. прасади до 10 кила.

II.

За војску и остале државне заводе:

203 ком. волова и 68 крава. — Од ове

2-го Колико полагачи кауци, а потражују.

в.) Сва дуговања општинска, која потичу из каквог уговора за појединим лицима или Удружењима.

Б. Процедура

Да би се сва примања и издавања готовине тачно и правилно у дотичне књиге уписивала и кроз одређене књиге и на дотичне партије исправно разводила како би могућан био тачан преглед предвиђеног прихода и расхода, — да неби наступило прекорачење т. ј. да би књиговодство што боље могло контролисати, примање готовине — наплате прихода и издавања готовине, — исплате расхода ваља да се утврди овака процедура.

I. ЗА ПРИМАЊЕ ГОТОВИНЕ.

а). Сваку готовину примаће само благајник по „налогу“ улазу надлежно потписаном и од књиговодства овереном, да је у књигама заведено примање. Ове налоге ће благајник са ручником касе сваког дана у вече или следећег дана у јутру књиговодству на рад предавати, а пријем ће налога књиговодство у ручнику касе потврдити. Акт који уз улаз иде може благајник задржати.

II. ИЗДАВАЊЕ ГОТОВИНЕ.

а). Сва издавања (исплате) потицала она ма из којих основа исплаћиваће само благајник по „налогу“ излазу надлежном потписаном и од књиговодства овереном да је у књигама издатак заведен.

И ове налоге (излазе) благајник ће са ручником касе, књиговодству на рад предавати.

III. О РУЧНИКУ КАСЕ.

Овај се ручник касе води у благајни на обе стране и у њега се уписују по „налогу“ “улазу“ сва примања на левој страни, а по налогу „излаза“ сва издавања на десној страни, а закључује се сваког дана и предају се по закључку књиговодству сви „налози“ „улази“ „излази“ на даљи рад, а књиговодство примљене налоге потврђује у самом ручнику касе са потписом главног књиговође.

В. О Књижењу.

Књижење свију послова општинских обављаће се у књиговодству и то у главни дневник у главну књигу, а поред ових књиговодство ће све потребне споредне књиге водити које ће служити за брз и лак преглед и за поузданију контроду обављаних послова.

1. Главни Дневник

Ова књига садржава целу радњу општинску која се односи било на примање или издавање готовог новца, кредитовање или задуживање по општинским пословима.

а). Биланц пошто га надлежни одобре.

б). Сва примања и издавања готовине која су по напред изложеној процедури (раду и правилу) у благајну унесена или издата.

в). Сва књижења односећа се на добит или штету са знањем и одобрењем надлежних.

г). Сва равнања по партијама и преноси са звањем и одобрењем надлежних.

д). Главни Дневник збира се месечно.

2. Главна књига

Ова књига садржи по особни однос појединог рачуна (партија) према општини, које се разводи из главног дневника а служи за преглед кретања поједине партије. — Месечни извод поједине партије Главне књиге дуговања као и потраживања, контролисаће сваког месеца тачност завођење из главног дневника у главну књигу.

(Свршиће се)

стоке, коју је лиферант клао, издато је за официре 7480 кила, а претекло је и у варош за грађанство унето 4696 кила. — За месо издато г. г. официрима и за вишак у варош уносени, наплаћена је прописна такса — аренда.

Од напред поменутог броја свиња марвено-лекарским прегледом нађено је 53 ком. заразних бобицама, од којих је месо прописно поништено.

Приход од заклате стоке за грађанство био је 27.887 динара. — Од заклате стоке за војску и то за стоку коју је војни лиферант клао; за месо издато официрима; за претекли вишак унесен у варош за грађанство наплаћена је такса — аренда у 1741·40 динара

Свега прихода од аренде месарске у месецу марту, било је 29.628·40 динара.

Према добивеним достављама било је ових неуредности:

I. Кријумчарење: три вола; једне краве; осам дебелих свиња; једно-свињче-назиме и тридесет и један ком. јагањаца.

II. Криве мере: четрнајест случајева.

III. Осам случајева продаје кваренога меса.

IV. Два случаја продаје бобичава меса.

V. Један случај продаје посве мршавог меса.

VI. Два случаја продаје забрањених делова.

VII. Један случај нетачних телова.

VIII. Пет случајева нечистоће у месарницама.

IV. Три случаја да на месарницама нема фирме.

Крива мера нађена је у продавницама ових месара: Косте Панђеле, Јефте Најдановића, Мике Константиновића, Богоје Грујића, Ђуре Милосављевића, Николе Петровића и Димитрија Тасића.

А кријумчарили су по именице:

Никола Михајловић, месар, три вола, Милија Јаковљевић, бакалин, једну краву, Никола Петровић, месар, једну свињу, Анка Хам, месарка, једну свињу, Илија Половина, месар, две свиње, Кипријан Станчевић, месар, једну свињу, Петар Савић, месар, једну свињу, Јован Ивановић, месар, једну свињу. Трајко Стојковић, механција, једну свињу, Сотир Марковић, кафеција, једно свињче и једно јагње, Спаса Крстић, месар и печењар, једно јагње, Петар Стајевић, гостионичар, једно јагње, Ђока Стефановић, кафеција, једно јагње, Томче Николић, кафеција, једно јагње, Стеван Нишлић, кафеција, једно јагње, Коста Угриновић, кафеција, три јагњета, Алекса Димитријевић, кафеција, три јагњета, Сава Јовановић, механција, једно јагње, Спаса Стојковић, механција, једно јагње, Димитрије Константиновић, механција једно јагње, Риста Науновић, млекација, једно јагње, Катарина Карацић, куварка, два јагњета, Катарина Величковић, куварка, једно јагње, Груица Глигоријевић, кувар, једно јагње, Ана Вилхелм, куварка, једно јагње, Јаков Розендорн, шахтер, два јагњета, Бранко Мишић, клач, једно јагње, Јевта Тасић, клач, једно јагње, Коста Ђорђевић, клач, два јагњета, Јован Бујош, клач, два јагњета, Сима Миљковић, ашчија једно јагње, Милан Миловановић. ашчија једно јагње.

Са свима овим лицима, код којих су нађене напред побројане неуредности, поступљено је по правилима о слободном клању стоке и продаји меса, и по кривичном закону.

Г. ДР. МАРКУ Т. ЛЕКУ

(I. ОДГОВОР).

Поред свега онога што је речено о томе ко кога напада, Г. Марко тврди да сам ја њега први напао. Цео неспоразум је у овоме: Кад је Г. Марко казао да га је изненадила смелост, којом се један за општину тако штетан уговор подноси представништву с препоруком да га усвоји, ја сам држао да је то напад и на уговор и на онога који је тај уговор поднео. Међу тим ми је Г. Марко и сувише јасно доказао, да то није био напад него комплимент. Не остаје ми ништа друго него да благодарим Г. Марку на том комплименту.

1. У целој полемици Г. Марко непрестано тврди како је ел. осветљ. скупље од гасног. У први мах доказивао сам погрешност Г. Маркових тврђења научним подацима најпризнатијих аутора. Г. Марко ми онда каже да грешим што се заклањам именима славних људи, и у место, да научне податке супротним научним подацима обара, Г. Марко је много практичнији од мене; он се обраћа неком свом познанику, па му тај лиферује све што му треба. И онда Г. Марко тријумфујући довикује: из практике ваља црпсти податке а не из теорије. У место да цитирам поједине примере како рецимо варош Келн, имајући у својој сопственој режији гасно осветљ. пристаје да цео прибор тога осветљења распрода па у место њега заводи ново, по Г. Марку „скупо“ елек. осв., — ја сам му поставио сасвим практично питање: од куда долази то, што пре 15 год. није се могла нигде у Европи видети ни једна ел. лампа док је свуда било гаса, а сада се не може проћи ни кроз средњу какву варош а да се ел. светл. не угледа; како се даје расгумачити та појава, што многе и многе вароши, које имају гас, избацују и замењују га „несавршеним“ ел. осветљењем? Да ли такво ширење електрицитета, на рачун гаса стоји ма у каквој вези са добротом и коштањем та два осветљења или се то тек ради онако на памет? И Г. Марко, сасвим мирно одговара, како ја ништа нисам тиме доказао, како ни једно његово тврђење нисам оборио. И онда зајиста, кад човек види како поменута и сувише очевидна факта за Г. Марка ништа не вреде, него се упорно држи онога што он са својим познаником изнесе, онда ми не остаје ништа друго него да се у будуће и сам обраћам њима за све што се електриц. тиче.

2. Г. Марко је на једном месту изнео како ће ел. осв. извесних лондонских улица стати скупље од гасног. Не *стављајући никако у сумњу* податке о тим цепама, (као што то Г. Марко у последњем одговору тврди) ја сам тражио, а и сад тражим, да Г. Марко којим путем хоће, добави и податке о односу између интензитета та два осветљења. Ја не знам зашто Г. Марко скреће моје питање на другу страну?

3. Да није било речи „бар“ многи би ел. технички докази Г. Марка били без икакве вредности.

4. г. Марко вели: „Код тачке 4, *није истина* да сам *назвао непажњом* оно што нисам све речи од главнијега значаја у мојим примедбама истакао већ сам казао, *непажњом могло би се назвати* што нисам све речи од главнијега значаја у мојим примедбама исподвлачио“. — Опет једна одбрана г. Маркова, којој не треба коментара.

5. Још прве критике г. Маркове на ел. осветљење показале су прилично рудиментарну спрему његову у том питању, али све то није сметало доцније, да се г. Марко осети на један пут веома компетентан у ел. техн. питањима. С тога г. Марко на једном месту у иронији вели како му чудновато и „нејасно“ изгледа да се на дужим спроводницима губи више струје но на краћим и да је то сигурно какав мој виц. Кад сам основним законом, израженим у математичкој форми показао г. Марку какви закони вреде код ел. струје, мени г. Марко каже (у последњем дговору) како би у место реномисања математичким формулама, паметније било да сам израчунао и показао, колико ће повластичар изгубити струје од централе до крајње тачке вароша. *више* но од централе до крајње тачке варошког рејона. — Ја опет држим да ће г. Марко, кад је већ огласио себе за најпозванијег међу свима „грађанима ове вар.“ да критикује електр. осветљ.“, да ће он моћи и сам израчунати, колико ће се више или мање струје изгубити. Јер ако бих ја тај рачун овде радио, бојим се да ми г. Марко не пребаци да је то опет какав виц, којим хоћу да га учим како се деле алгебарске количине.

6. Даље вели г. Марко: „Не браним их (шегрте што кваре чесме), али не налазим да су они тако грозни да им у свету нема равне...“ — Дакле за то, што то није тако грозно, шегрти могу и даље продужити свој занат.

7. У претпрошлом одговору вели г. Марко: „Остављам г. Станојевића да се и даље радује што одбор беогр. општ....“ А у прошлом: Да ли ће се г. Станојевић радовати или неће што одбор беогр. општине.... то ми је напослетку све једно.“ Види се да је г. Марко јако посустао, кад већ и своје рођене речи заборавља.

8. Цитирајући извештај путничке комисије г. Марко каже, да је се осветљење у Тем. угасило, јер се дотични поток био замрзао а сад каже да сам ја погрешио што сам из тог податка извео закључак да се тамо електр. производи воденом снагом. Видим и ја да сам погрешио, али сам у оно доба другојаче сматрао податке г. Маркове.

9. У почетку ове полемике, изгледало је да г. Марко није бог зна колико посвећен у извесна чисто техничка питања, која се односе на употребу воде као мотор. Међу тим, доцније се видело, да је та непосвећеност била само привидна. Г. Марко износећи, да не знам механику ни колико ђаци наше реалке, показује на најозбиљнији начин да се ма како пад био слаб, само ако је количина воде довољна, може добити произвољан број обрта динамо машина згодном трансмисијом. Тиме је г. Марко изненада изнео своје дубоко и високо познавање техничких питања, а тиме је у исти мах и то с правом пребацио свима стручним техничарима из комисије и одбора, како све то они нису знали, па су се зато и огрешили о интересе општинске не узевши воду из Саве и Дунава као мотор. На овако озбиљне и основане прекоре г. Маркове није ми остало ништа друго него да се извиним, што ни ми ни француски, ни аустриски па ни мађарски инжињери, нису могли употребити воду као мотор, једино за то, што нису знали, за трансмисиони систем г. Марков и да ћемо се сви у будуће чувати да још један пут такву погрешку учинимо. И заиста шта сам друго могао одговорити г. Марку, који држи, да боље зна механику но сви европски инжињери, па критикујући рад наше комисије критикује у исти мах и све оне техничаре, који су подизали ел. централе поред великих река а нису узели воду као мотор?

10. Ко је пажљиво пратио ову полемику коју је изазвао г. Марко сложиће се самном, да је г. Марко хтео по што по то да своје име веже за увођење тога осветљења. Па кад то није могао учинити помагањем целог предузећа, а он се бар задовољио отеживањем и сметањем. Што пак г. Марко на завршетку свога последњег одговора вели, да је и сувише јасно, фактима доказао, како су моји „напади" неосновани и како ја нисам успео да одбоим те његове доказе, ја држим да је најбоље оставити читаоцима да они пресуде и да неби било ни најмање хришћански, кад би ту његову самообману ма и најмање кварио *)

Ђ. М. Станојевић

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 21-ог Априла тек. год. држаће се у грађевинском оделењу суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеном тргу офертална лицитација за грађење основне школе за Дунавски крај ове вароши.

Оферти ће се примати од 9—12 а отвориће се тачно у 12. сати у подне.

Кауција 16.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа могу се видити у поменутом оделењу сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 410 21. Марта 1892 год.

У грађевинском оделењу Суда ово општинског, у Панђелиној кући на марвеном тргу, држаће се следеће јавне усмене лицитације:

I.

На дан 22. тек. мца. од 9 до 12 сати пре подне за откоповање земље и полагање тротоара у Кастриотовој улици.

Кауција 200 динара. и

II.

На дан 27. тек. мца. од 9 до 12 сати пре подне за грађење калдрме ломљеним каменом и полагање тротоара у Крунској улици.

Кауција 250 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу, сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 507. 8. Априла 1892 год. у Београду.

Суд општине вароши Београда на дан 14. Априла ове год. држаће јавну усмену лицитацију за давање под закуп (3) три плаца за смештај илице на обали савској.

Лицилација ће се држати у рачуноводству суда општине вароши Београда од 8 до 12 сати пре подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу српски грађани 100. а страни поданици 200. динара у готовом новцу или у државним папирима од вредности.

Из рачуноводства суда општине вароши Београда 10 Априла 1892 год. СБр. 2500.

У грађевинском оделењу Суда ово општинског, у Панђелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следећ јавне усмене лицитације и то:

I

На дан 28 тек. мца од 3 до 6 сати по подне за откопавање земље и полагање тротоара у лепеничкој и которској улици.

Кауција 100. динара

II

На дан 29 тек. мца од 3 до 6 сати после подне за набавку 4000. Квадратних метара тротоарских плоча,

Кауција 4000. динара

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирма.

Ближи услови могу се видети у помсиутом оделењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општ. вар. Београда ГБр. 420 и 465, 10. Априла 1892 год. у Београду.

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израпио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање. Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год АБр. 4110.

I. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(ИЗВОД ИЗ СТЕНОГР. БЕЛЕШКА)

држан 4. Јануара 1892. г. у Београду.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

— **Председник** отварајући састанак позва секретар да прочита последњи протокол.

— **Секретар** прочита. — Протокол се се прими после незнатних исправака.

— **Председник** наглашујући, да је сад почетак рада одборског и да је остало много нерешених из прошле године, моли одбор, да реши у које дане и часове да се држе редовне седнице одборске.

(Настаје споразумевање). — После споразумевања:

— **Председник** пита, да ли да се сазивају одборске седнице за 5 и по часова тако да се одбор скупи до 6 часова. — *Одбор пристаје.*

Пристајете ли да се седнице држе четвртком. — *Одбор пристаје.*

— **Председник** јавља да треба да се закуне одборник Соломон Азриел.

— **Соломон Азриел** прочита пред одбором законом прописану заклетву.

— **Председник** позва секретара да прочита извештај комисије о стању општинских каса.

— **Секретар** прочита извештај комисије о стању општин. каса.

— **Соломон Азриел** тврди да при прегледу гробљанске касе нису нашли ни ситне паре, сем две или три признанице на 49 динара, по којима је благајник г. Банковић учинио позајмицу из гробљанске касе за другу, и ако нема никаквог одобрења нити наређења.

— **Председник** мисли да он има једно генерално одобрење из раније, но то ће се извидити.

— **Ђока Новаковић** чуди се да је извештај о овоме издатку учињен код главне касе, кад је требао код гробљанске.

— **Председник** налази да треба да се прочита целокупно извешће о гробљанској каси, па онда да се отпочне дебата.

— **Председник** позва секретара да прочита два извештаја: за водоводну благајну

*) **Напомена.** Сматрамо за своју дужност да напоменемо, да се IV одговором г. Станојевића завршује полемика по овом предмету у нашем листу. Ур.

и касу трошаринске управе. — (Секретар прочита).

— **Велимир Тодоровић** сматрајући да комисија није поменула у извештају, да ли су издаци правилни или не? да ли су на основу закона и одобрења надлежне власти учињени? а да је имала и права и дужности све то да прегледа, па такав извештај поднесе, налази да треба извештај вратити комисији с тим, да комисија и остало прегледа и да се јасно види да нема каквих злоупотреба.

— **Никола Вулковић** мисли да је комисији био задатак да прегледа, какво је стање касе 31. Децембра 1891. године и ништа више.

— **Соломон Азриел** одговара г. Већи, да су остали издаци одобрени, као и да нису позвани као комисија да прегледају све тачно већ само да констатују стање општинских каса на дан 31. Децембра 1891. године.

— **Мијајло Д. Банковић** мисли да је комисији у задатку да констатује стање касе на дан 31. Децембра 1891. год.

— **Светозар Боторић** разумевао је да комисији у задатку не само да прегледа стање касе на дан 31. Децембра 1891. год. него ако нађе неисправности, да предложи одбору како да се томе стане на пут. С тога предлаже да се одма поведе истрага.

— **Председник** сврћа пажњу одбора, да је сам одбор решио, да се уведе дупло књиговодство. Да се од нове године приступи дуплом књиговодству, ваља констатовати, како стоји готовина општинске благајне, ради чега је и одређена ова комисија. Рачуни ће се склопити за главну контролу и онда ће комисија све формалности прегледати и поднети извештај.

— **Велимир Тодоровић** није имао намеру да пребацује да је несавесно рађено, кад је мало пре рекао да треба да се поднесе потпун извештај. Ако г. г. одборници разумеју решење одбора, као што г. председник вели, онда он нема ништа против.

— **Милутин Марковић** сматра да је ово садашње прегледање општинских каса имало нарочити смер т. ј. да би се радило по дуплом књиговодству, нужно је да комисија констатује стање каса на крају године. По закону о општинама, то се врши свака три месеца. Да то није урађено, то би извршила надзорна власт на трошак одговорних лица. Ми немамо права, ни оправдана основа, по ком би захтевали, да комисија ради нешто више, него што је урадила. Кад би приметили какве «теже неправилности», или неупутан рад који повлачи кривичну одговорност, тада би нам била дужност да осигурамо општину од свих могућих штета. За то мислим, да овај извештај треба да се прими к знању, а кроз кратко време нек се одреди комисија за преглед општинских рачуна.

— **Већа Тодоровић** мисли да општ. одбор треба увек да пази да су рачуни општински чисти без икаквих обзира на некакве законске рокове и без обзира на то да ли се сумња у исправност тих рачуна. Ако није био изричан задатак одборске комисије ово што је као потребу навео, мисли да то треба изриком да се обележи као задатак ове или друге комисије. С тога мисли да треба да се констатује целокупна радња с тим, да ли је правилна или не.

— **Светозар Боторић** потпомаже предговорника.

— **Михајло Банковић** мисли, да је комисија и поред ограниченог јој задатка, изнела у довољној мери оно што одбор треба да зна напоминући, да има неких неправилности. Не слаже се г. М Марковићем, да треба чекати на законом одређене рокове, него дели мишљење Веће Тодоровића да одбор има и право и дужност, наилазећи на овакав хаос, да тражи, те да комисија констатује: јесу ли сва примања на време ушла у касу и јесу ли издаци чињени по прописима?

— **Председник** чита члан 41. закона о општинама ради сазнања и правилније оцене у овој ствари.

У осталом имам да додам и то, да ће председништво настати, да се рачуни на основу закона што пре склопе, када ће се одредити и комисија. Да ли се слажете с тиме. (Слажемо се).

— **Ђока Новаковић** налази да је сад време да се рачуни склопе и кад се то сврши, да се одреди комисија, која ће да учини преглед, како се сад тражи.

— **Др. Марко Леко** мисли да је ова ствар свршена, ако су књиговођи ови подаци довољни за почетак новог књиговодства.

— **Председник** изјављује, да му је непознато, да ли су ови подаци довољни књиговођи или не?

— **Н Вулковић** није био при прегледу главне касе, но је био при прегледу водоводне, трошаринске и депозитне и налази да се те касе могу водити одмах по дуплом књиговодству, сем трошаринске.

— **Мића Петровић** сматра да ова комисија има да прегледа привремено касу.

— **Председник** пита, прима ли одбор к знању ове извештаје.

Одбор прима к знању.

— **Председник** моли одбор да се приступи заклетви једног одборника.

— **Др. Давид Алкалај** прочита своју заклетву пред одбором.

— **Председник** јавља да одбор треба да изабере од пријављених лица једнога за главног благајника а једнога за његовог помоћника. (Чује се да се прочитају, који су кандидовани. Секретар прочита). Председник позива одбор да кандидује чланове за комисију.

— **Раденко Драгојевић** предлаже г. г. Николу Вулковића, Мату Јовановића и Вељу Тодоровића.

— **Никола Вулковић** најављујући да ће ће бити на путу, моли да се изабере друго лице.

— **Председник** мисли да буду петорица, предлажући још г.г. Марка Велизарића и М. Банковића.

Одбор усваја.

— **Председник** јавља за познато тражење трошаринске управе, да се на плацу на обали савској подигне магацин за смештај свију винских буради. Тај је предлог прихваћен у одбору и у инж. одељењу направљен предрачун. Тога ради држана је лицитација, али још није одобрена у одбору. Лицитант је долазио и тражио да се то пречисти.

Према томе молим вас, да донесете одлуку, да ли да се одобри лицитација или не?

— **Михајло Д. Банковић** мисли да о овоме не треба да буде говора.

— **Мата Јовановић** налази да је питање, хоће ли се одобрити лицитација или не? Тражи од председника разлику између предрачунске и понуђене цене.

— **Председник** јавља да је предрачунска цена 17.506 д. а понуђена цена 15.969 д.

— **Андра Одавић** мисли да је прва лицитација одбијена због зимњег времена, па је после решено да се зида с хидрауличким кречом, па је остало на томе да ли лицитант пристаје? Да ли је тај услов примљен?

— **Председник** саопштава да је услов примљен и остало је да се зида с тим кречом.

— **Мата Јовановић** сматрајући да није велика разлика у ценама, моли г. М. Леку да објасни да ли ће магацин одговарати свим условима за пиће, пошто је од истог чуо ту сумњу.

— **Већа Тодоровић** сматра да се по овом предмету нема шта да ради, ако је одобрена лицитација.

— **Председник** саопштава, да лицитација није одобрена због незгодног времена.

— **Већа Тодоровић** мисли да у том случају треба одредити два лица из одбора, која ће прегледати, да ли су погодбе корисне за општину или не и да неће касније бити накнадних трошкова? Ако то може сам председник, ствар ће се брже свршити.

— **Председник** ставља до знања да је у стању да објасни све што је нејасно.

— **Н. Вулковић** жели да зна, је ли потребно зидати хидрауличким кречом једино због зимњег времена? У противном случају цене би биле јефтиније.

— **Св. Боторић** пита, на чијем се земљишту зида магацин?

— **Председник** одговара, да је земљиште државно и да га је уступио министар финансије под закуп с годишњом ценом од 316 дин; међу тим је учинио што треба и добио обећање да се то земљиште уступи у накнаду за земљишта, које је општина давала овда - онда држави.

— **Св. Боторић** је незадовољан одговором с тога, што би, долазећи на земаљску управу министар финансија, који се неслаже с представништвом општине, могао правити незгода. Тога ради налази, да би г. председник требао да поради код г. министра да се добије написмено о томе, да се то земљиште уступа у накнаду, послугу или под кирију за 15 — 20 година.

— **Председник** саопштава, да је земљиште добијено 3 године под закуп. Даље, општина је уступила држави повише земљишта, па рачуна, да је министрова реч сигурна, да ће се добити ово земљиште у накнаду. Што ово до сад није учињено, то је с тога, што г. министар о томе сам не решава, него тражи одобрење од надлежног тела.

— **Св. Боторић** тражи да се претходно постигне потпун споразум.

— **Ђока Новаковић** мисли да се одреди друга лицитација, а да се најживље постарамо да добијемо право својине над овим земљиштем.

— **Мијајло М. Ђорђевић** држи да се треба постарати не само за подизање магацина за винску бурад. него и за подизање магацина за осталу робу (кафу, шећер итд).

— **Председник** објашњује, да и држава и општина наплаћују трошаринску таксу на кафу, шећер и т. д; док код пића (вина, ракија и т. д.) само општина наплаћује трошарину, па је и дужна постарати се о сместишгу те робе.

— **Мика Банковић** мисли да треба најживље да се поради, да општина добије право својине на ово земљиште, па тек да се приступи зидању грађевине.

— **Председник** тврди да ће се за три године за кирију добити толико колико се да за грађевину.

— **Никола Х. Поповић** је мишљења, да се на томе што пре ради да се добије право својине на овом земљиште.

— **Др. Марко Леко** је противан да се ова лицитација сад одобри.

— **Раденко Драгојевић** сматра да треба да се реши, одобрава ли се лицитација или не?

— **Мића Петровић** мисли да не треба бити против зидања.

— **Председник** изјављује да ће, лицитанту вратити кауцију ако одбор нађе за потребно, да се зграда не зида све дотле, док се не добије право својине на поменуто земљиште.

— **Мића Петровић** тражи да се по по, дацима, који су на расположењу, израчунада ли ће бити рачуна да се зида зграда или не? према томе да се поступи.

— **Председник** саопштава, да је ту управник, па ће он дати рачун. (Управник трошарине тврди да се за годину дана може добити кирије 20.000 дин.)

— **Коста Главинић** налази, да је овде питање, хоће ли се одобрити лицитација или не? Тврди, да је општина дужна да сагради магацин, те на тај начин олакша манипулацију и управи трошаринској. С тога мисли, да треба подигнути што пре магацин.

— **Светозар Боторић** мисли, да не би требало одобрити лицитацију све дотле, док не би министар финансија уступио то земљиште општини за 15 година.

— **Мата Јовановић** сматра, да зидање зграде не треба везивати за одобрење лицитације, пошто је зграда као и установа трошарине привремена.

— **Мића Петровић** налази, да по овоме не би требало ништа радити а председник да се замоли да поради, не би ли од државе добили ово земљиште бесплатно или под закуп за више година.

— **Коста Главинић** сматра, да ће подигнуће ове зграде бити привремено, док се на гребену калимегданском не сазидају подруми, где би се могло вино сместити.

— **Филип Васиљевић** мисли, да овај магацин треба правити, јер ће се по рачуну управника трошарине рентирати.

— **Св. Боторић** не налази да ће бити приход од 20.000 динара, те је за то, да се ова лицитација не одобри, него друга држи.

— **Мика Банковић** мисли да треба или добити оно земљиште бесплатно у својину или под закуп за више година, па одобравати лицитацију.

— **Марко Велизарић** сматра, да главни разлог, зашто се одобрило зидање, лежи у томе, што се управа трошарине често тужила, да настаје штета што трговина с вином није на једном месту сконцентрисана. Поред тога биће и прихода, те је с тога да се одобри лицитација с тим, што ће се употребити обичан креч место хидрауличног.

— **Гавра Бркић** жели да зна, колика би се кирија наплаћивала на пиће које лежи у магацину, те да се добије сума од 20.000 динара.

— **Председник** напомиње, да управник трошарине каже да ће се наплаћивати од хектолитра. Даље, налази да не треба бити противан овоме закону, кад на њега трговци пристају.

— **Милутин Марковић** налази, да је ово питање расправљено с рачунског гледишта и сад нема смисла мешати ово питање о одобрењу лицитације и својине земљишта. Што се тиче одобрења лицитације мисли, да треба одредити другу, те да се зида с обичним кречом.

— **Андра Одавић** мисли да сад треба решити питање о лицитацији Што се тиче лицитације нити је да се одобри, нити да се не одобри, јер лако може бити друга лицитација скупља.

— **Коста Главинић** је за то, да се одмах држи нова лицитација, али за што ће бити јевтиније.

— **Никола Р. Поповић** гласаће и овом приликом „за“ подизање магацина, јер ће за општину настати тројака корист, прво, у облику лежарине, друго, што ће се контролисати трговци и, треће, што се општина ангажује на једно место на важном положају. Што се тиче лицитације, он је да се не одобри, него да се друга распише у што краћем року.

— **Илија Ђорђевић** је мишљења, да треба продужити рок закупа, али да се одобри лицитација с тим, да се магацин зида обичним кречом, јер је јевтиније.

— **Председник** је изнео на дневни ред ово питање, сматрајући да ће интерес општине бити боље заштићен, ако овај предузимач остане, ставља ово питање на гласање: које за то да се ова лицитација одобри, гласаће „за“, а ко је да се држи друга лицитација, гласаће „против“.

— **Председник** саопштавајући да је гласало 18 против. 13 за и један се уздржао од гласања, оглашује да је лицитација одбачена.

— **Светозар Боторић** пита, у коме времену да се држи лицитација.

— **Председник** одговара, да мисли што пре и да се зида место хидрауличког креча обичним. Молим вас да чујете акт за избор поротника за 1892. годину.

— **Секретар** прочита.

— **Председник.** Изволте чути имена кандидата (види протоколе одборских седница).

— Сад је у дневном реду једно питање о храни сиромашних војника. Одбор је решио да се наплати извесна сума новаца, па преда команданту, а ако се што не могне наплатити, да се плати из општинске касе, Молим вас, да донесете одлуку, да се та цифра исплати из партије за непредвиђене трошкове.

— **Јован Ђорић** тврди да се та наплата није ни тражила.

— **Гавра Бркић** слаже се с Ђорићем.

— **Др. Марко Леко** мисли да би добро било позвати их преко новина.

— **Председник** моли, да се издатак одобри, а наћи ће се начин, како да се пронађу ти људи и судским путем наплата изврши.

— **Др. Павле Поповић** је за то да се одобри издатак, јер је законом наређено да општина ово плати.

— **Светозар Боторић** одобрава издатак но с тим, да председник нареди одељцима, да пронађу што пре ове људе.

— **Коста Главинић** такође одобрава издатак, па после да се постарамо да наплату извршимо.

— **Председник** пита, усваја ли одбор овај издатак исплате из партије за непредвиђене трошкове с тим, да се после прикупља новац од дужних лица.

Одбор пристаје.

Пре него се заврши седница председник даде реч Николи Вулковићу.

— **Никола Вулковић** изјављује да данас у београдској општини настају крупни радови на препорођењу Београда. Ови радови стоје у вези с великим издатцима. Извршују се реформе о водоводу, електричном осветлењу и т. д. који стају на милионе и доцније генерације имаће да плаћају. Уз овај посао на прво место стоје одговорни одборници. С тога тражи, да председник званично о томе извештава, у колико је шта урађено, као и пошто се сад свршава рачунска година, то колико је шта наплаћено, а колико је остало на дугу.

— **Председник** сматра за своју дужност, да изјави пред одбором, да је о овоме мислио, нарочито с тога, да се нови чланови одбори упознају с послом. Тога ради је издао потребне наредбе по свима одељцима и мисли да до 20. овог мес. упозна одбор са свима појединостима. Но он мисли, да одбор треба да му одобри да се тај извештај печата, те да се и ширем кругу грађанства стави до знања. (Чује се; одобравамо. Врло добро.)

Састанак је трајао до 10 час. по подне.

држан 9. Јануара 1892. године у Београду.

Председавао Председник Општине Милован Маринковић.

— **Председник** отварајући састанак, позва секретара да прочита записник прошле седнице.

— **Секретар** прочита. После примедаба Николе Х. Поповића и Соломона Азријела

Одбор усваја записник.

— **Председник** позива Косту Б. Михајловића одборника да се закуне.

— **Коста Б. Михајловић** полаже законом прописану заклетву.

— **Председник** саопштава, да је лицитација о давање права на изношење ђубрета остала на Милану Михајловићу за 856 дин. за теразиски кварт, за 44·5 дин. мање, али под тежим условима.

Одбор пристаје.

За тим саопштава записник лицитације о давању под закуп изношење ђубрета за варошки кварт, по коме је она остала на Радовану Антићу за 1810 дин., дакле више за 209 дин.

— **Ђока Нешић** тврди да је ова лицитација држана неправилно и несавесно. Ради тога наводи, да је један одборник поднео писмен уговор извршиоца лицитације, по коме излази, да је он ортак.

— **Председник** изјављује, да му је такав акт поднесен, но да је један од уговорача безимен, те то нису никакви докази. У осталом овде је питање, одобрава ли се лицитација или не?

— **Андра Одавић** сматра да овде нема несавесности нарочито с тога, што је добијена већа свота новаца.

— **Поп Таса Кепетан Спасић** одобрава лицитацију.

Одбор одобрава лицитацију.

— **Секретар** чита записник лицитације за откопавање земље у једренској улици.

— **Коста Главинић и Вељa Тодоровић** налазе да је лицитација скупа и траже да се лицитације држе под јачом контролом.

— **Председник** изјављује, да ће ово ући у записник, а односно тога, да ли вреди

лицитација да цени одбор у случају, кад одборник није присутан. У овом пак случају да се држи нова лицитација.

— **Секретар** прочита записник лицитације за грађење калдрме у „Једренској улици.“

— **Коста Главинић и Др. Павле Поповић** по објашњењу инжињера за то да се лицитација одобри.

— **Мића Петровић** мисли да прво треба савску улицу свршити, пошто је она много важнија.

— **Председник** тражи да се прво реши о једренској улици, па после се може решавати и у савској. На питање, одобрава ли се ова лицитација:

Одбор одобрава.

За тим *одбор* овлашћује суд да изабере друго лице у комисију за вођене набавке.

— **Председник** јавља, да изабрана комисија за преглед квалификација за благајника и подблагајника предлаже за благајника Мијајла Јовановића судију и подблагајника Лазара Ристића бив. благајника смедеревске кредитне банке.

После претреса вођеног о кандидатима у ком су учествовали чланови комисије г.г. Андра Одавић и Никола Вулковић, за тим Веља Тодоровић и Св. Ботурић.

Одбор прима за благајника Мијајла Јовановића бившег судију, а за подблагајника решава да се настане да се прими Лазар Ристић, као и да комисија, која је учинила преглед каса, присуствује при предавању дужности новом благајнику

— **Председник** јавља да су пристале понуде за инжињера: Мијајла Најхута Бабецки Романа и Петра Лазића свршт. техничара.

Одбор после говора председниковог и Косте Главинића решава, да се прими Михајло Најхут.

— **Председник** јавља да је министар војни упутио два акта, у којима тражи да се ликвиранти петролеума ослободе трошарине.

После говора Косте Главинића, Св. Ботурића, Мијајла Јанковића, Поп Тасе Капетан Спасића и Миће Петровића:

Одбор решава да се одбије тражење министра војног.

— **Председник** саопштавајући да је општина давала линије за подизање грађевина, тражи, да се изабере једно лице из одбора, које ће ући у комисију, која треба да се стара о давању линија за подизање грађевина.

— **Коста Главинић** сматра да је ово добитак једног новог права, које је до сад присвајала полиција. Он разумева тај избор тако, да се за сваки кварт изабере по један одборник.

— **Веља Тодоровић** објашњује избор комисије тако да се одреди један члан одбова То значи да у свакој ствари може бити један одборник у комисији, у другој ствари други и т. д.

— **Коста Главинић** налази да је најбоље за ту ствар одредити 5—6 лица за сваки крај да тај посао врше.

— **Председник** мисли да би добро било да се изберу два до три одборника, о овоме размисле и поднесу извештај.

Одбор пристаје.

— **Председник** јављајући да је трошаринска управа поднела извештај о притајењу велике количине предмета који подлеже трошарини, износи предлог, да се на царинарници код железнице и на сави одреди по једно лице које ће сваки дан те декларације прибележавати, те да се зна колико је чега увежено?

— **Мића Петровић** налази да се то избегава увођењем купона јер према пријављеним декларацијама један купон остаје царини, један управи а један код декларанта.

После објашњења председниковог *одбор* одобрава да се узму два чиновника.

— **Председник** пита, колика плата да им се одреди.

— **Св. Ботурић** сматра, да треба председништву оставити, колику ће плату да им одреди.

—**К. Главинић**. налази за нужно напоменути да се прво стави на дневни ред извештај повереништва о укинућу дућана ван варошког рејона.

— **Председник** позива секретара да прочита извештај комисије ван рејона варошког.

— **Секретар** прочита. После тога

— **Председник** обележавајући штету коју сноси Београд за то, што се шири према М. Лугу и Миријеву и тако исто штету од 50—60 дућана подигнутих ван рејона моли одбор да узме у озбиљну оцену извештај комисије и према њему реши ствар.

— **Вељa Тодоровић** мисли да овом приликом ваља разликовати грађевине и радње подигнуте, пре него је рејон означен, и оне грађевине и радове, које су подигнуте пошто је рејон означен. Према томе онима који су подигли грађевине и отворили радње пошто је рејон одређен, а ван варошког рејона, треба да се забране радње и куће поруше без одговорности општине; док међу тим онима, који су подигли грађевине и отворили радње, пре него је рејон означен, треба да се куће поруше и забране радње но с тим, да им се да накнада.

Он се не слаже у свему с извештајем комисиским.

— **Св. Ботурић** сматра да треба затворити оне дућане, који су подигнути после времена, кад је ступио у живот закон о трошарини а ван трошаринске линије.

— **Милан Ђуровић и Филип Васиљевић** слажу се у томе, да треба да се дигну они дућани ван ђерма трошаринског.

— **Коста Главинић** налази да општина има права да забрани подизање зграда ван грађевинског рејона.

— **Андра Одавић** слаже се с Вељом Тодоровићем, да се поруше куће подигнуте после постављеног рејона, али је ипак за то да се изнесе пред правни одбор.

— **Мића Петровић** држи, да су ти дућани штетни не само по поједине личности, него и по општинске интересе.

— **Веља Тодоровић** би се сложио са Андром Одавићем, да се ово изнесе пред правни одбор или да се скупе неколико правника те да га проуче. Овде нису у питању дућани подигнути под трошаринску линију, него који су ван рејона.

— **Свет. Ботурић** предлаже, да се дућани подигнути пре варошког рејона а ван рејона трошаринског одмах затворе, а старији да се задрже до правничког мишљења а дотле да се подвргну трошаринској такси.

— **Ђока Нешић** предлаже, да се оних 10—11 дућана исплате са 10—15 хиљада динара.

— **Гавра Бркић** налази да су такви дућани од врло велике штете, по трговце у вароши те с тога тражи, да се забране радње, јер је то на основу закона.

— **Никола Вулковић** мисли да овде није требало уплетати дућане, подигнуте, пре него је рејон вароши одређен.

Што се тиче радњи поникших од кад постоји закон о трошарини, не треба нам мишљења правничког одбора, него их треба затворити.

— **Председник** мисли, да се остави рок до 1. Фебруара свима онима који треба да дигну своје радње ван трошаринске линије као год и механско-кафанским радњама (Усваја се).

— **Веља Тодоровић** држи да је најбоље да се овласти општински суд да изда наредбу, да се све те радње ван рејона забране, јер ми не можемо знати, колики ће рок бити потребан да се то изврши.

— **Филип Васиљевић** налази да рок буде што краћи.

— **Председник** пита, да ли одбор усваја мишљење Веље Тодоровића, с којим се и он слаже.

Одбор усваја.

— **Ђока Нешић** мислећи да по закону о сеоским дућанима не може да буде бакалске радње у селу Јајинцима, моли председника да учини што треба да се радња забрани.

— **Председник** јавља да је суд учинио што треба да се та радња забрани.

— **Поп Таса Капетан Спасић** говори о вести, која сву варош узнемирује, а то је о болести дифтерији. Подсећа одборнике на догађај с г. Андром Николићем напоминући да је ова болест прилепљива по природи. Андрина деца примила су је са фијакера, на коме један пре тога вожен мртвац дифтеритичан. За то мисли да треба ставити у дужност општини, да сама узме два фијакера, која ће смети да возе само умрле од дифтерије.

— **Председник** тврди као поуздано да се свако дете умрло од дифтерије јавља општини, те ова нареди, да се носе на нарочитим колима општинским; међу тим могло се десити да је било скривених случајева. Што се тиче деце г. Андре Николића, она нису добила болест возећи се на фијакеру.

— **Веља Тодоровић** мисли, да треба ту ствар оставити председнику, да се посавегује с лекарима, па да изберу начин, како да се сачувамо од таквих случајева.

Одбор пристаје.

Састанак је трајао до 9 часова у вече.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 17. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 19. Априла 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА.

Према решењу одбора општине вар. Београда од 1. Марта 1892. год. АБр. 4235 сазван је био збор грађана београдских на дан 22. Марта ов. год. ради одобрења приреза од 28% од непосредне порезе, према предлогу одбора општинског.

На овоме збору није се могла ствар решити са тога, што није дошао онолики број гласача, који је потребан за пуноважно решење ствари према чл. 13. тач. г. алинеје 3., зак. о општинама.

Услед овога, суд општине вар. Београда решењем својим од 23. Марта 1892. год. АБр. 5360 сазвао је други општински збор на дан 30. Марта о. г. на коме је са 569 гласова против 546 **решено, да се у општини београдској може прикупљати од њених грађана прирез од 28% од непосредне порезе, која се има употребити и то:**

а). За подмирење редовних општинских издатака у 1892. год. приреза 20% (двадесет од сто) од непосредног данка као што је буџетом предвиђено;

б). 8% (осам од сто) приреза да се покупи само за друго полгође ове 1892. год. и да се употреби на откупљивање имања ван рејона варошког.

в). У 1893. год. и осталим годинама за њом да се сав прирез од 28 од сто има употребити на откупљивање добара ван рејона варошког и на пошумљавање тог земљишта.

Овим откупљивањем и трошењем приреза руковаће нарочито одборско повереништво, што ће одбор општински имати у своје време да одреди.

г). Прирез овај од 28 од сто купиће се сваке године и употребљаваће се на одређене смерове све донде, док се потреба означена не подмири.

Решење је ово пуноважно према чл. 13. тач. г. алинеје 4., чл. 22. тач. 7. и чл. 34. тач. 4. зак. о општинама, о чему се грађанство вар. Београда извештава.

Од суда општине вароши Београда 16. Априла 1892. године АБр. 6395.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

23. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

1. Априла 1892. год.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора: г.г. Ник. Х. Поповић, Љ. Јовановић, К. Б. Михајловић, М. О. Петровић, М. Капетановић, Н. Вулковић, И. Ђорђевић, С. Вељановић, Михајло Ђорђевић, Др. Радовановић, Мата Петровић, Др. М. Т. Лекодр. Павле Поповић, К. Д. Главинић, Л. Дашковић, Р. Драговић, Ђ. Ж. Нешић, Ђ. С. Новаковић, М. Јовановић, А. Ј. Одавић, Р. С. Филиповић, М. М. Ђорић, Јов. Ђуровић, Г. Бркић, М. Трифковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 23. Марта 1892. године и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Андра Ј. Одавић примећује, да су бирачки спискови на прошлом збору општинском били врло непотпуни и мисли, да је то са тога, што пореско одељење није слало тачнијих података за састав ових спискова на предлаже да се ова неуредност достави министру финансије.

Председник је изјавио, да ће учинити по предлогу.

III.

Одборник г. Гаврило Бркић пита, да ли је општински суд учинио што треба по закону према кријумчару меса што је пре неки дан ухваћен; одборник г. Н. Вулковић изјављује сумњу, да се води савесна контрола над касапима у погледу кријумчарења; одборник г. Андра Одавић изјављује да се у последње време чешће дешава да се по варошки продаје бобичаво месо.

По саслушању све ове три интерпелације, одбор је на предлог г. Ђорђа Ж. Нешића одборника после поименичног гласања са 18 гласова против 8 (1 није гласао) ставио у дужност суду општинском, да за идућу седницу спреми општран и исцрпан извештај по свим овим питањима.

IV.

Одборник г. Коста Ј. Главинић предлаже да се одреди повереништво, које ће прегледати планове о регулацији и нивелацији „Енглезовца", што их је израдио и поднео Милан Ј. Андоновић проф. Вел. Школе.

По саслушању овога одбор је изабрао г.г. М. Капетановића, Ст. Чађевића, М. Петровића, М. Јовановића, одборнике, да са раније изабратим лицима, који су и данас одборници, ове планове прегледају, оцене и поднесу одбору извештај.

V.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 494 за набавку коњских и воловских кола потребних за комору, на којој није било ни једног лицитанта и понуде Милоша Обркнежевића овд. ковача ГБр. 493, одбор је решио, да се понуда Милоша Обркнежевића уважи и да му се према истој уступи на израду тридесет и пет коњских и тридесет и пет воловских кола по предрачунској цени и то, за воловска по три стотине двадесет динара а коњска по три стотине осамдесет динара по комаду.

Понуђач има положити прописану кауцију а израду кола да изврши тачно по условима и мустри.

За осталу количину ових кола да се позову овдашњи мајстори и понуди им се израда истих кола по предрачунској цени а према прописаним условима и по положеној кауцији. Појединци могу узети произвољан број кола на израду.

VI.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 469 држане 28. Марта 1892. год. за грађење калдрме дотераним и ломљеним каменом и макадаме (шеталишта) преко Марвеног трга и Фишекџиске улице и од Маркове до београдске улице, и по прочитању понуде српско француског друштва за овај посао АБр. 6265 одбор је одлучио, да се држи ужа лицитација између најнижег лицитанта Ставр Костића и понуђача српско-француског друштва, па да се резултат поднесе одбору на одобрење, да се предходно затражи кауција од понуђаче, јер се понуда иначе не може сматрати да постоји, а да се почне лицитирати од цене, коју је друштво понудило.

VII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 454, држане 26. Марта 1892. год. за полагање тротоара преко Марвеног трга и у Фишекџиској ул. одбор је решио, да се полагање овог тротоара преко Марвеног трга и у Фишекџиској улици уступи Младену Илићу по цени и то:

За полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и тридесет и шест пара; а за полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и десет пара од квадр. метра.

VIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 453 држане 26. Марта 1892. за откопавање земље до нове нивелете преко Марвеног трга и у Фишекџиској улици, на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању понуде Живка Тришића ГБр. 491. по овој ствари, одбор је одлучио, да ое ова лицитација остави за идућу седницу.

IX.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 442, држане 24. Марта 1892. год за полагање тротоара и откопавање земље у Споменичкој и Кнез Милошевој улици — одбор је решио да се полагање тротоара и откопавање земље у Споменичкој и кнез Милошевој улици уступи Мити Стојановићу предузимачу по цени и то: за полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и двадесет и девет п. д. од квадр. метра;

За полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и седам пара дин. од квадр. метра.

За откопавање земље по један динар и петнаест п. д. од куб. метра.

X.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 455. држане 26. Марта 1892. год. за набавку гвозденог ливеног кола — одбор је решио, да се набавка гвозденог ливеног кола, потребног за утврђење оса улица, уступи Ранку Гођевцу и комп. по двадесет и осам динара и деветнаест пара од сто кила.

XI.

По прочитању протокола лицитација: ГБр. 465, држане 27. Марта за набавку 4000 квдр. метара тротоарских плоча, и понуде Јеврема Радивојчевића, ГБр. 464, лицитације ГБр. 489, држане 31. Марта 1892. год. за откопавање земље до нове нивелете у Марковој улици, на којим лицитацијама није било ни једног лицитанта; лицитације ГБр. 490. држане 31. Марта о. г. за грађење калдрме са дотераним и ломљеним каменом у Марковој улицици одбор је решио, да се ове три лицитације као и понуда Јеврема Радивојчевића одбаце и друге распишу.

XII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 488. држане 30. Марта 1892 год. за откопавање земље до нове нивелете преко палилулске пијаце на којој није било лицитанта понуде Косте

ДВОСТРУКО КЊИГОВОДСТВО

У ОПШТИНИ ГРАДА БЕОГРАДА.

(СВРШЕТАК)

3. Партијалници за дуговања и примања општинска (шконтри).

Сваки од ових партијалника замењује књигу дуговања, а у њима се развод обавља слично прописима чл. 16 правила за упуства од 1890. године.

4. Депозитна књига.

а.) Партаја ће сваку кауцију или депозит полагати благајни уз парочити „налог" улаз који мора надлежно оверен бити и садржати број депозитне књиге под којим је кауција или депозит уписан и описан, а благајник ће партији из књиговодства спремљен и оверен реверс који мора такође опис кауције или депозита садржати под истим бројем потписан издати.

б.) Ни једна кауција или депозит не може се партаји вратити без предходног уверења да нема препреке за повраћај и онда тек кад надлежни дозволе и пошто партаја реверс врати који ће служити место признанице да је кауција или депозит враћен.

в.) Књижења о депозитима и кауцији имају се овако обављати:

1. Кад партаја полаже кауцију или депозит задужује се рачун кауције односно рачун депозита, а одобрава се рачуну полагача кауције односно рачуну полагача депозита а у књизи партијалнику (шконтро) кауција и депозита уписаће се број име и презиме полагача, дан уноса и опис кауције или депозита са означењем вредности и које на реверсу потписан. 2. Кад се кауција или депозити партаји враћају, мора се предходно набавити уверења да нема никакве препреке за повраћај и од суда издејствовати дозволу за повраћај, па кад партаја горе поменути реверс врати што ће потврђивати да је кауција или депозит примила, књиговодство ће задужити рачун полагача кауције односно депозита, а одобрити рачуну кауција односно депозита, а то и у књигу депозита у одређену рубрику обележити, да је кауција односно депозит под тим бројем тог и тог дана враћена.

5. Приходник и расходник.

Обе ове књиге служе за преглед-евиденцију прихода и расхода. Како неби последњи прекорачио буџетом одобрену суму. Њиме се руководе по прописима чл. 14. и 15. правила и упуства од 1890. год. и по тим одредбама кад се поступа, постизава се одређена циљ.

6. Споредне књиге.

Књиговодство ће сем ових и друге потребе споредне књиге према указној потреби уводити и њима се служити у даним приликама.

7. Регистри — Именици

Регистар или Именик приређује се свима партијалним књигама уз које то мора бити.

ОПШТЕ ОДРЕЂЕЊЕ.

Књиговодство не може и не сме без парочитог надлежног одобрења нову партију у књигама отварати, било да по њој прима какови приход или издаје какови расход. Тако исто књиговодство не може нити сме општинска потраживања за пропала огласити, нити их искњижити без парочите надлежне наредбе ма такова и најмања сума била.

Да би се годишњи рачун на време могао склопити, суд општински извршиће сваке године у почетку месеца Децембра попис и процену свеколике покретности и непокретности, као и стоке општинске, и таковн ће попис најдаље до 15. Децембра сваке године парочитим актом

Трнковића КГБр. 488, одбор је овластио председника општине београдске, да у име одбора општинског закључи погодбу са понуђачима о откопавању, и одношењу земље до нове нивелете преко палилулског трга.

XIII

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 5415, 5446, 5445, 5414, 5436, 6214, 6213, 5435, и акта 7. пуковске команде АБр. 6195. којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио да је Михајло Богдановић, доброг владања, а сиротног имовног стања, да су Љубомир Марковић, и Петар Шахим доброг владања и доброг имовног стања; да су му Панајот Јовановић, Спаса Илић, Милан Пејић, Иса Секулић и Михајло Стојановић непознати, да су Коста Јовановић, Јован Симоновић, и Димитрије Леко, инжињери доброг владања и доброг имовног стања.

XIV.

Председник износи одбору на мишљење молбу Милеве Берберовићке, којом тражи уверење о сиротном стању, да би могла добити трогодишњу пензију за удомљење.

По прочитању те молбе СБр. 5261 одбор је изјавио, да молитељка поднесе доказа о вредности свог непокретног имања као и о осталом, што је у молби навела.

XV.

Одбор је општински на предлог г. Андре Одавића, одборника после поименичног гласања са 11 гласова против 8, (који су били за 23 паре) 6 нису гласали решио да се цена хлебу спусти на двадесет и четири паре дин. по килограму а да се продаје по варошн по двадесет и пет пара у тежини од 1043 грама. Ова цена вреди од трећег Априла о. г. закључно.

XVI.

Председник извештава одбор, да према одборском решењу од 1. Марта о. г. АБр. 4235 треба изабрати повереништво, које ће руководити прирезом одређеним за откуп земљишта ван рејона.

По саслушању овога одбор је одлучио, да председник општине спреми кандидате за ово повереништво и поднесе одбору на одобрење у идућој седници.

XVII.

Председник износи одбору на решење ствар о избору управника инжињерског одељења општине београдске.

Одбор је одлучио, да се ова ствар остави за идућу седницу.

24. РЕДОВНИ САСТАНАК
9. Априла 1892. год.

Председавао председник г. Милош. Р. Маринковић; били од чланова суда: Ј. Илијћ, од чланова одбора: г.г. Ник. Х. Поповић, А. Одавић, Свет. Боторић, Ђ. Ж. Нешић, Др. М. Т. Леко, Л. Дашковић, Мих. М. Ђорђевић, Г. Бркић, Миња Петровић, М. Капетановић, Р. Драговић, М. Јовановић, Ђорђе Нерандић, С. Азриел, Др. П. Поповић, Јов. Ђуровић, Др. Радовановић, М. М. Ђорић, Свет. Ристић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице 1. Априла 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Андра Одавић дознао је, да је општински марвени лекар примио од војеног лиферанта говеђе месо за добро, које је војена комисија одбацила, па мисли да је ова радња неправилна.

На ову примедбу председник је одговорио да му ова ствар није позната, но да ће ствар извидети и одбор известити.

III.

Одборник г. Соломон Азриел предлаже, да се повереништво за расправу разних трошаринских питања попуни новим члановима, пошто је један од пређашњих чланова престао бити одборником.

По саслушању овога одбор је решио, да поред досадашња два члана г. г. С. Азриела и Н. Р. Поповића буду још чланови овога повереништва и г. Вел. М. Тодоровић, Миљо Петровић и Михајло Ђорђевић, с тим да тројица од њих могу пуноважно решење донети.

Ово ће повереништво имати да у споразуму са управником трошарине решава о отварању кредита појединим трговцима.

Против решења овог повереништва може се поднети жалба одбору општинском.

IV.

Одборник г. С. Азриел предлаже да се крајње куће у Душановој улици према граду регулишу на терет регулационог фонда, који је у општинске руке прешао, како би се калдрма у том делу улице могла поставити према регулационом плану.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се о овој ствари доцније решава.

V.

По прочитању протокола лицитације СБр. 6195 држане за давање под закуп оба кијоска на калимегдану и понуде Јакова Месаровића СБр. 6050 одбор је решио, да се оба кијоска на калимегдану уступе под закуп Јакову Месаровићу за две стотине педесет динара годишње укупно према прописаним погодбама СБр. 5063.

VI.

По прочитању протокола лицитације СБр. 453 држане за откопавање земље до нове нивелете преко марвеног трга и у Фишекџијској улици, 26. Марта 1892. г. на којој није било ни једног лицитанта и понуде Живка Тришића предузимача ГБр. 491. одбор је решио, да се понуде Живка Тришића уважи и да му се према истој уступи откопавање земље преко марвеног трга и у Фишекџијској улици по цени и то: за откопавање земље и кварење старе калдрме по један динар и шездесет пара дин. за рушење стена и старих зидина, ако се исте појаве, по три динара од кубног метра.

Ово све да изврши под погодбама означеним у његовој понуди.

VII.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о породичном односу и о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 6167. СБр. 6105, АБр. 343, СБр. 5115, 5849, 5850, 5381, 5109, 5130, 5387, 5348, 5245, 5475, 5560, 5429, 5695, 5964, 5711, 5339, 5375, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Ружици Младеновић, Персиди Гинић и њеним сестрама, Милици Бајшевић, Јеврему Музикравићу, Живку Недељковићу, Стевану Стаменковићу, и Ани Н. Рашић може дати тражено уверење; да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Ангелине Ивошевић, Терезије Енгл, Христине Петровић, Анке Николић, Марије Кочевић Драге Костић, Лепосаве Петковић, Цвете Андрић, Јована Радовановића, Војина Игњатовића па тек онда да им изда тражена уверења да се неможе дати тражено уверење Кости Костићу и Ђорђу Симићу, судији касационом (овом последњем по поименичном гласању са 13 гласова против 6, који се уздржали од гласова.

VIII.

Председник износи одбору на мишљење поновну молбу Милеве Берберовићеве, удове, којом тражи уверење о томе, да се не би могло пристојно удомити, ако не добије из удовичког фонда помоћ од трогодишње пензије.

По прочитању те молбе одбор је после поименичног гласања са 9 гласова против 6 (4 нису гласали) изјавио мишљење, да се молитељици може дати тражено уверење.

IX.

Председник општине извештава одбор да је наштампан у засебној књизи извештај о раду општине београдске у прошлој 1891. год. и да је разаслата свима садашњим и бившим одборницима.

Одбор је примио к знању овај извештај.

X.

Председник износи одбору на решење избор управника инжињерског одељења општине београдске саопштавајући, да су се према расписаном стечају пријавили само два кандидата и то г. г. Тома Селесковић инжињер војно-техничких завода у Крагујевцу и Јован Смедеревац садањи I инжињер општински.

упутити књиговодству коме ставља у дужност да сваке године најмање на шест недеља пре закључка годишњих рачуна, дакле најдаље 15. Новембра сваке године од општинског суда овај попис тражи.

Пре него што закључим ово своје мишљење част ми је учтиво напоменути да за књиговодство треба одвојени локал, где ће чиновници моћи у миру своје послове са цифрама обављати, а за чување докумената и књига које ваља обављати, нужно је да се набави једна каса и потребан прибор: столова, ормана, рафова, столице и други канцелариски прибор.

10. Маја 1891. год
у Београду.

Понизни
К. Ј. Јанковић.

Потписани чланови комисије које је одбор одредио, да одреде које би се књиговодство као најсигурније за послове општинске могло усвојити и која би процедура за точно и сигурно обављање свију послова била најподеснија, прочитали су овај предлог главног књиговође и са свима објашњенима овди упознали су се и сами су о томе размишљали па су нашли да се овај предлог у свему усвоји и да се по њему што пре приступи раду.

Београд
16. Маја 1891. г.

Чланови:
Јов. Тадић с. р.
Андра Ј. Одавић с. р.
Мат. Јовановић с. р.

Одбор је општински у седници својој од 16. Маја о. г. усвојио у свему овај предлог одборског повереништва с тим, да се одмах приступи извршењу истог и књиговодства у општини београдској по њему уведе.

ББр. 1866.
Београд, 18. Маја 1891.

Деловођ
У. Кузмановић.

По саслушању овога одбор је одлучио, да одборско повереништво прегледа и оцени сведоџбе и остале писмена ових кандидата па поднесе одбору своје мишљење на решење.

За повереника изабрати су г. г. К. Д. Главинић, Ст. Чађевић, М. Капетановић, Мата Јовановић, Свет. Ристић, В. М. Тодоровић и М. О. Петровић одборници.

Пуноважан ће извештај бити оне г. г. повереника, који буду дошли на састанак комисијски.

XI.

Председник општине извештава одбор да свакодневно долазе суду небројане молбе сиротиње овд. за помоћ и издржавање из касе општинске па предлаже да се установи један одбор, који би ове молбе одељивао и предлагао за помоћ.

По саслушању овога одбор је по предлогу г. Св. Боторића одборника одлучио, да старешине одељака кандидују по десет лица из сваког кварта за овај одбор сиротињски, од којих ће одбор општински именовати чланове овоме сиротињском одбору.

XII

По прочитању акта управе трошаринске АБр. 5471, којим се предлаже да се буџет трошаринских расхода повећа са неколико хиљада ради вршења јаче контроле, одбор је одлучио, да о овоме предлогу поднесе свој извештај одбору на решење повереништво за расправу трошаринских ствари.

XIII

Председник износи одбору на решење молбу Милана М. Банковића див. члана суда и благајник општинског, којим моли да му се даде из општинске благајне награда што је извесно време вршио дужност благајника управе водовода.

По саслушању овога одбор је решио, да се молилац одбије од тражења.

XIV

Одбор је општински на предлог више одборника после поменичког гласања са 9 гласова против 8 (који су били за 21 пару) 2 надгласали, — решено, да се цена хлебу спусти на двадесет и две паре динарске од килограма а да се по вароши меси по двадесет пара у тежини од 909 грама.

25. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
12. Априла 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора: г.г. Ник. Х. Поповић. И. Ђорђевић, Ђ. Ж. Нешић, Н. Вулковић, Ф. Васиљевић, Р. Драговић, Јов. Ђуровић, К. Б. Михајловић, Дим. Гајић. Мих. М. Ђорђевић, М. Јовановић, К. Д. Главинић, Мита Петровић, Рад. Филиповић, В. Тодоровић, Ђорђе Нерандић, М. Капетановић, Љуб. Јовановић, М. Ведизарић, М. М: Ђорић, Л. Дашковић, Милут. Марковић, Др. Радовановић, Ђ. С. Новаковић, Свет. Ристић, Коста Петровић, Др. М. Т. Лекo, Јов. Христић, Ђ. Димитријевић, Милан Трифковић, Г. Бркић, С. Боторић, С. Азријел, Др. П. Поповић. Др. Алкалај, А. Ј. Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 9. Априла 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Како у прошлој седници није био довољан број чланова одбора за решавање нових ствари то председник износи на поновно решавање ствар о спуштињу цене хлебу, и одбор је после поименичног гласања са 11 гласова против 10 (који су били за 22 пару) 2 нису гласали, усвојио у свему решење одбора из прошле седнице, по коме се има цена хлебу спустити на двадесет и две паре по килограму, а да се продаје по двадесет пара у тежине од 909 грама. Ова цена да вреди од 14. Априлк ове год.

III.

По прочитању протокола саслушања Живка Тришића ГБр. 505, по коме нуди да отпочавајући продужење Симине и Хајдук Вељкове улице поред гимназијског плаца наспе Которску улицу по 1.60 дин. од кубног метра за време од тридесет радних дана, одбор је одлучио, да се овај посао да на израду путем јавне лицитације.

IV.

По прочитању протокола саслушања Карла Шмита овд. ГБр. 523, по коме пристаје да откопа земљу до нове нивелете у Марковој улици по 1.30 динар од кубног метра, па да ту земљу носи у Бару Венецију, одбор је решио, да се ова понуда Карла Шмита прими, и да му се уступи откопавање земље до нове инвилете у Марвој улици по један динар и тридесет пара од кубног метра и да ову откопану земљу носи у Бару Венецију. Ово све да изврши према прописаним погодбама.

V.

Одборник г. Никола Вулковић предлаже, да се у локалним листовима околних места Земуна, Панчева и т. д. објави, да ће општина београдска у овој години предузимати много радова разноврсних, како би отуда дошли предузимачи и радевици и општина могла јевтиније своје послове извршити.

Одбор је препоручио председништву, да по овоме предлогу поступи.

VI.

Председник износи одбору на решење правилник за издавање воде из новог београдског водовода, који је одборско повереништво прегледало и са незнатним изменама усвојило. Пошто је овај правилник прочитан и пошто је после подуже дебате једногласно усвојен у начелу приступљено је појединачном претресу истог.

По прочитању сваке тачке по особ, одбор је решио, да правилник тај овако гласи: (штампаће се у идућем броју.)

Овде је на предлог одборника г. Др. Павла Поповића прекинуто даље решавање с тим, да се у идућој одборској седници продужи.

VII.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, којим тражи, да се одобри накнадни кредит од по милијона динара за набавку материјала за спајање водоводних цеви са кућама као и за извршење целог тог посла.

По прочитању тога акта АБр. 5370 одбор је одлучио, да се решавање о овој ствари одложи.

општински послови

— **Цена хлебу.** Одбор је општински у седници својој од 12. Априла 1892. год решио, да се цена хлебу спусти на двадесет и две паре дин. по килограму а да се продаје по вароши по двадесет пара дин. у тежини од 909 грама.

Ова цена да вреди од четрнаестог Априла ове године.

—

— **Водовод**. У току прошле недеље, одбор општине вароши Београда, у својим седницама, држаним у недељу, понедељак, уторник и среду, претресао је правилник, по коме ће се издавати вода приватнима из новога водовода. Правилник је усвојен и у идућем броју који следује, одштампаћемо га у целини.

Г. МИЛОВАНУ Р. МАРИНКОВИЋУ
председнику
ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА

На крају треће моје одбране од напада г. Ђоке М. Станојевића напоменуо сам:

„Ако би г. Станојевић ипак наставио, да овај разговор и даље онако води, као што га је до сад водио, онда нека се зна, да је ово моја завршна реч".

Г. Станојевић користећи се том мојом изјавом и у IV. његовом одговору, који је штампан у последњем, 16. бр. Општ. Новина наставља и даље онај разговор, који се међу нама повео на онај исти начин, као што га је и до сад водио.

Тиме је толико успео, што остајем при мојој изјави и нећу даље да му одговарам.

Али, незнам да ли је та моја изјава једино дала повода уредништву Општ. Новина да у последњем 16. броју истих новина напомене, како се IV. одговором г. Станојевића завршује полемика по познатом вам предмету?

Како ову напомену уредништва Општ. Новина могу нарочито необавештени погрешно да тумаче,*) то да би се и том разном тумачењу крај учинио, дозволите ми г. председниче, да се на вас као старешину наше општине обратим молбом, да ме изволите известити, како ви сматрате оне моје примедбе на уговор о електр. осветљењу а и моје „одбране", те да у познатој вам полемици кажете ви завршну реч.

Молим вас г. председниче примите уверење мога одличног поштовања.

ДР. МАРКО. Т. ЛЕКО.

Г. ДР. МАРКУ Т. ЛЕКО
одборнику
ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА

Као у сваком другом, нарочито каквом већем општ. послу, налазим, да је пужно да се чује и најстрожа критика.

Од строге и непристрасне критике можемо имати само користи, јер она доприноси томе, да се радови, на које се односи, што савршеније и потпуније изведу.

У колико се енергичним заузимањем „надзорне комисије" и повластичара за ел. осветљење Београда, буде успело, да се у ствари покаже, како је уговор о електр. осветљењу, *супротно вашем мишљењу* врло повољан за наше прилике, у толико ће бити веће користи за нашу општину. У томе нарочито и налазим. да су ваше примедбе на уговор о електр. осветљ. вароши, као и ваше „одбране" корисне и од практичнога значаја.

*) **Напомена.** Уредништво налази да се IV. одговором г. Станојевића завршује полемика поводом примедаба на уговор о елек. осветљењу, једно с тога што је г. Станојевић као референт поменутог уговора захтевао да каже завршну реч, а друго да би се даље избегла лична препирка. Ур.

Самим тим, што вас је одбор београдске општине изабрао у комисију за надзор у грађењу и експлоатисању електр. освет. имате најбољега доказа, да се о вашем досадањем заузимљивом раду око осветљења вароши, најповољније мисли.

Примите г. одборниче уверења мога одличног поштовања.*)

Милов. Р. Маринковић
председник општине вар. Београда.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 21-ог Априла тек. год. држаће се у грађевинском оделењу суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеном тргу офертална лицитација за грађење основне школе за Дунавски крај ове вароши.

Оферти ће се примати од 9—12 а отвориће се тачно у 12. сати у подне.

Кауција 16.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа могу се видити у поменутом оделењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 410 21. Марта 1892 год.

У грађевинском оделењу Суда ово општинског, у Панђелиној кући на марвеном тргу, држаће се следеће јавне усмене лицитације:

I.

На дан 22. тек. мца. од 9 до 12 сати пре подне за откоповање земље и полагање тротоара у Кастриотовој улици.

Кауција 200 динара. и

II.

На дан 27. тек. мца. од 9 до 12 сати пре подне за грађење калдрме ломљеним каменом и полагање тротоара у Крунској улици.

Кауција 250 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу, сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 507. 8. Априла 1892 год. у Београду.

У грађевинском оделењу Суда ово општинског, у Панђелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следећ јавне усмене лицитације и то:

I

На дан 28 тек. мца од 3 до 6 сати по подне за откопавање земље и полагање тротоара у лепеничкој и которској улици.

Кауција 100. динара

II

На дан 29 тек. мца од 3 до 6 сати после подне за набавку 4000. Квадратних метара тротоарских плоча,

Кауција 4000. динара

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирма

Ближи услови могу се видети у поменутом оделењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општ. вар. Београда ГБр. 420 и 465, 10. Априла 1892 год. у Београду.

У грађевинском оделењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеном тргу) држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 4. Маја тек. год. од 3 до 6 сати после подне, за откопавање земље до нове нивелете у продуженој „Симиној" улици.

Кауција 300 динара.

II.

На дан 5. Маја тек. год. од 3 до 6 сати после подне за грађење калдрме у „Немањиној" улици.

Кауција 150 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу сваког радног дана, за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вароши Београда ГБр. 394 и 505. 16. Априла 1892. у Београду.

Пошто одбор општински у седници својој од 1. Априла тек. год. из законих узрока није одобрио лицитацију, за полагање калдрме са дотераним и ломљеним каменом у Марковој улици, то ће се ова лицитација, поново на дан 30. т. мца од 3 до 6 сати после подне, држати у грађевинском оделењу Суда ово општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци.

Кауција се полаже у 1300 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 490 13. Априла 1892 год. у Београду.

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израпио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање. Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год АБр. 4110.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеногр. бележака)
држан 13. Јануара 1892. г. у Београду.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

— **Председник** позва секретара да прочита протокол прошлог састанка.

— **Секретар** прочита. — После незнатних исправака.

Одбор усваја протокол.

— **Коста Б. Михајловић** пита, да ли је председништво Франца Геца по предлогу једнога одборника отпустило из службе или не?

— **Председник** одговара, да је у његовим рукама оставка Франца Геца, али је није још уважио с тога, што се на кланици не би могло излазити на крај услед нагомиланих послова пред празник.

— **Коста Б. Мијајловић** јавља да се грађанство на Франца Геца тужи и налази да га треба отпустити.

— **Св. Боторић** тражи да се наводе разлози, кад се захтева отпуштање извесног чиновника.

— **Коста Б Мијајловић** жали се на Гецово понашање у грађанству, јер грди и председника и одборнике.

— **Светозар Боторић** је положајем своје радње, и ако није марвени трговац, упућен на познавање рада свију марвених лекара па и Геца. Налази да нема места Геца отпуштати из службе, кад ради савесно и по прописима закона.

— **Филип Васиљевић** слаже се с назорима Боторићевим у овом питању.

— **Раденко Драгојевић** препоручује од своје стране, да се нађе такав лекар, који ће на свињској кланици потпуно да задовољи општинске интересе, па ма то био и Гец.

— **Никола Х. Поповић** сматра да се одбор на онакав начин удаљује од дневног реда, јер то спада у круг рада председниковог.

— **Председник** није уважио оставку Гецу с тога, што је имало нагомиланих послова пред празник; међу тим ствар ће свршити тако да оптуженье престане.

— **Никола Х. Поповић** тврдећи да су се општински послови умножили, благодари председнику за ову ванредну седницу и захтева да се држе још 2—3 седнице, како би се умножени послови посвршавали.

Председник и сам настаје да се послови што пре сврше, како би доцније, кад наступе врућине, одбор био на миру.

— **Никола Х. Поповић** пита, шта је учињено са зајмом, те ако ништа није урађено, да се изнесе на решење, да о њему благовремено размислимо.

*) **Напомена.** По жељи г. Др. Марка Т. Леко, допустио је г. председник, да се оба ова писма штампају. Ур.

— **Председник** одговара, да ово питање није свршено, него је току; међу тим ако одбор жели да више о томе сазна (чује се: желимо), онда претварам ову седницу у тајну. Седницу (конференцију).

После конференције прочиташе се уверења која се траже, па онда.

— **Председник** јавља, да инжињер предлаже да му се набаве неке ствари у вредности од хиљаду динара. Овај издатак треба да се учини из партије за непредвиђене трошкове. Да ли одбор пристаје на овај издатак?

Одбор пристаје.

— **Председник** подноси предлог министра грађевина с нацртом о размени земљишта услед извршења регулације у Бркиној улици. За тим саопшти мишљење општинског инжињера и адвоката о овом питању, па предлаже да ово процени једна комисија.

— **Ђока Новаковић** примајући мишљење адвоката и инжињера, налази да је закон прописао како иде с проценом.

— **Мића Петровић** мисли да ова комисија има да оцени, да ли више вреди оно што примамо од оног што дајемо.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава да је 20 гласало за то да се прими извештај инжињера и адвоката, а 4 против.

— **Соломон Азриел** мисли да сад баш треба говорити односно комисије.

— **Председник** пита одбор, има ли шта да примети за проценноце, да нису у каком законом изузећу.

Одбор не примећује.

— **Председник** саопштава да г. Мијајло Јовановић судија у пензији, који је изабран за благајника, хоће да заложи своје две куће у вредности од 20.000 дин. и да се с њим направи уговор за три године.

Одбор пристаје.

— **Председник** саопштава, да је главни изложбени одбор за врањску занатску изложбу молио, да га општина помогне у приређењу изложбе, прилажући и програм изложбених предмета.

— **Димитрије Гајић** устајући да о овом питању говори, напомиње да је и држава дала 5000 дин. помоћи; међу тим рачуна да престоничка општина неће се омаловажити пред врањском

— **Мића Петровић** потпомаже предговорника.

— **Никола Х. Поповић** мисли да се да помоћ од хиљаду динара.

Одбор решава да се да помоћ од хиљаду динара.

— **Председник** саопштава предлог инжињера о калдрмисању за 1882. год. рађен по решењу од 1890. год. Ради оцене овог предлога, мисли да је најзгодније одредити два-три лица, која ће поднету своје мишљење.

— **Ђока Новаковић** мисли да треба одредити из сваког кварта по једно лице.

Одбор одреди ова лица: Андра Одавић, Ђока Новаковић, Мића Петровић, Илија Ђорђевић, Милан Петровић, и Милан Капетановић.

— **Председник** саопштавајући план и предрачун оправке пута, који води од крагујевачког друма до шабачког поред Вшетечког, тражи одобрење да се држи лицитација.

— **Филип Васиљевић** мисли да овај цут није нужан. Кад би Вшетечки и онај цигљар хтели помоћи општину, то би он пристао да се оправи пут, иначе не.

— **Председник** доказује да је саобраћај доиста врло жив и да је врло потребно да се пут оправи. Сем тога тамо је намештена пумпа, па је с оваквим путем, истој неприступачно.

— **Коста Б. Мијајловић** је за то да се пут оправи.

— **Св. Боторић** пристајући на оправку овог пута, пристаје и на мнење Филипово, да се пита фабрикант, да ли ће помоћи општину или не?

— **Филип Васиљевић** држи да је корисније за Београд да путници пролазе његовом средином, него ли крајевима. Ако се пак налази да је општински интерес заштићен, што је ту мајдан, то не стоји с тога, што су мадани испрљени.

— **Мата Јовановић** мисли да овом приликом треба већати само о предрачуну и да се држи лицитација.

— **Илија Ђорђевић и Мића Петровић** слажу се у томе да је оправка овога пута корисна и да је треба усвојити.

— **Раденко Драгојевић** објашњујући, од колике су користи добри путови за трговину, одобрава да се одмах држи лицитација.

— **Никола Вулковић** сматрајући да треба оправљати овај пут, подпомаже Боторића да би требало упитати Вшетечког и друге, да ли би што помогли.

— **Андра Одавић** гласаће за ову оправку пута, ако ће имати довољно новаца на расположењу за улице, које се калдрмишу у средини вароши.

— **Милош Трпковић** налази да нај потребно сад овај пут градити.

— **Никола Х. Поповић** мисли да овај закључак о потреби овога пута треба дати оној комисији, која одређује нужност калдрме и прављење друмова.

— **Председник** тврди да је по заповести одбора рађен план и предрачун и извршено све да се држи лицитација. Не треба се бојати за калдрме, јер има засебна партија за друмове, из које ће се исплата вршити. Тражи да се одобри држање лицитације.

— **Коста Б. Мијајловић** брани мишљење, по коме треба овај пут оправити.

— **Ђока Новаковић** налази да ову ствар није требало сад ни износити нарочито с тога, што је одбор решио да се ова оправка изврши.

— **Андра Одавић** гласаће за ако постоји одборско решење, а ако не постоји против.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава, да је 17 гласало за то, да се држи лицитација, а десет против.

— **М. Капетановић** предлаже да се план о овој оправци, пре него се држи лицитација, да на преглед двојици стручњака г. г. Кости Главинићу и Мати Јовановићу.

— **Председник** пита да ли се усваја предлог г. Капетановића.

Одбор усваја

— **Председник** изјављује да сматра за своју дужност да прихвати мисао, изнесену у одбору, по којој треба ангажовати и људе из тог краја који имају интереса, да помогну општину у оправци овога пута.

— **Секретар** прочита.

— **Председник** излажући потанко све мисли поменуте у извештају, износи предлог комисије, по коме би требало послати једно лице на страну, које би проучило сиротињске домове у варошима, које су најближе по броју становника као Загребу, Темишвару, Линцу и т. д.

— **Светозар Боторић** предлаже да се извештај комисиски одштампа, да га одборници имају на штудирању. У исто време пита и председништво, колико има завештања појединих добротвора за сиротињу?

— **Мата Јовановић** разлаже потанко разноврсна завештања, чињена у цељи београдске сиротиње таке, које су суме употребљене за гробље и неке друге потребе. Налази да је нужно да се врате те суме и да се из њих образује фонд, а из тога фонда имао би се издржавати сиротињски дом.

У исто време исправља једну погрешку у извештају, јер је комисија нагласила да се пошље једно лице ван повереништва, а не из његове средине, да се пошље Др. Михел.

— **Председник** сматра за дужност да да објашњења о оним привременим сумама, што су давате за сиротињу. Ја сам се лично старао, да пронађем све легате још од старијих времена (од 1860 године). Сав труд од 3 месеца завршио се тиме, да смо нашли на једну годину, кад је изгорела сва архива рачуноводства, па и докази познатог добротвора Хранисављевића. Резултат истраге свео се на то, да је општина београдска задужена фонду кукуруза и фонду београдском за подизање болнице и школе. Према томе општина би била дужна, да то све срачуна и одужи тим, што ће те суме повратити

— **Светозар Боторић** пита, које је године и под чијим председништвом изгорела архива.

— **Милош Трпковић** налази да треба извештај да се штампа.

— **Никола Х. Поповић** зна да је пок. Хранисављевић оставио 3000 дуката с тим, да му се плаћа интерес, као што је пок. Вучић оставио 10.000 дуката с још неким земљама. За овај новац пок. Вучића налазе се акта у државној болници. О овоме последњем новцу постоји и уговор између општине и Вучића, потписан од свију одборника и суда, а налази се у болници.

— **Др. Павле Поповић** износи податке, које је сазнао као инспектор санитета. Издржање београдске болнице стаје 117.000 дин. Болница прима годишње 3500 болесника. Општина троши 60.000 дин. Кад се тај завод уреди као што треба, кад се на њега не троши издржање болесника него здравих људи, онда се може са 60.000 дин. издржавати. У име човечанске потпоре, коју ће на овај начин општина давати сиротињи, прихваћа предлог комисиски и гласа за ову установу. За то што је држава намерна да прави нову болницу, кад буде на дневном реду изашиљање једне особе на страну, изнеће формалан предлог, како општина може лако доћи до готове зграде.

— **Председник** пита, прима ли се комисиски извештај с тим, да се оштампа у општинским новинама по Боторићевом предлогу.

Одбор прима.

— **Андра Одавић** предлаже да се изашиље на страну Др. Павле Поповић.

— **Председник** сматра за дужност да напомене, да је комисија, бирајући г. Михела, намеравала да склони једно лице, које ће учи у штудију овога предузећа, док се не приступи извршењу.

— **Мата Јовановић** би се придружио г. Одавићу да се изашље г. Павле Поповић

али узевши у обзир то, да је г. Павле Поповић оптерећен службеним послом, тражи да се пошље један од општинских лекара.

— **Никола Вулковић** налази да треба послати једно лице инжињерске струке, које ће да проучи техничку страну ових завода, како да се сазида овај завод.

— **Андри Одавићу** изгледа да није нужно то лице да буде доктор, него лице које је вично административним пословима.

— **Филип Васиљевић** мисли да треба послати лице које ће проучити, какви се занати раде у тим заводима.

— **Мата Јовановић** чувши да се тражи да се пошље инжињер, налази за потребно да напомене, да све што би инжињер тамо сазнао, могао би то исто и по плану радити. Тамо треба да иде лице које је добро да проучи администрацију и унутрашње уређење.

— **Председник** налази да је главно питање у томе, да ли треба да приберемо сву сиротињу на једном месту или не! На кад се то реши, онда да заинтересујемо једно лице, које ће да се посвети овој установи. Моли одбор да овласти општински суд да изабере то лице.

— **Ђока Новаковић** сматра да би комисија требала претходно да прибави материјал, правилник о устројству тих завода и да одређена комисија проучи те ствари и кад нађе да треба послати лице на страну онда и да се пошље.

— **С. Боторић** се слаже с мишљењем да иде Др. Михел као човек стручан и спреман.

— **Љуба Јовановић** је рад да комисија са изашиљањем тога изасланика спреми и остало што треба. Налази да треба проучити уређење сиротињског дома, одакле да се издржава, где да се зграда подигне и т. д. О самом изасланику има да каже да треба послати човека, који ће умети да сватн дух и суштину те установе на страни.

— **Председник** пита, да ли одбор прима извештај.

Одбор прима извештај.

— **Председник** пита, одобрава ли одбор, да се пошље један човек на страну као изасланик.

Одбор одобрава.

Састанак је трајао до 9 час до подне.

држан 16. Јануара 1892. године у Београду.

Председавао Милов. Р. Маринковић.

— **Председник** отварајући састанак, позва секретара да прочита записник прошлог састанка.

— **Секретар** прочита.

— **Одбор** прима записник с тим, да питање о изасланику није решено.

— **Андра Одавић** напоминјући да је један одборник у једној ранијој седници поднео формалан предлог, да се Гец отпусти, а одговор г. председника гласио да је поднесена оставка, коју ће у своје време уважити, тражи да се тај човек саслуша (чл. 11. устава), и одреди једна комисија да изврши његов рад, па ако је крив, да се отпусти и изда уверење да га не приме нигде, а ако му је рад добар, да се не отпушта из службе.

— **Председник** јавља да му је Гец поднео оставку и рекао је да ће је уважити кад нађе за потребно.

— **Мијаило Јанковић** није против комисије, али сматра да је председник радио по дужности.

— **Мијаило Ђорић** мисли да је коректан рад овога чиновника.

— **Поп Таса Капетан Спасић** потпомаже предлог Одавића да се одреди комисија, која ће да изврши рад овога чиновника, јер би то била опасна практика на просту реч једнога човека осудити несаслушаног.

— **Коста Б. Мијајловић** пита, је ли познато председнику, да један човек који помаже Гецу, иде по механским авлијама, те прегледа свиње, што их сељаци дотоне на пијацу.

— **Председник** одговара да му је то познато, а мисли да ће се то све избећи, ако се усвоји извештај комисије о уређењу мрвеног трга.

— **Андра Одавић** поново тражи комисију која ће да изврши његове радове.

— **Раденко Драгојевић** и ако нема ништа против овога чиновника, жели да се добије такав, који неће пуштати бобичаво месо у варош.

Светозар Боторић жељан да притече у помоћ правди, било штићењем оних које је Гец оштетио, било пак Геца, ако је неправедно нападнут, подпомаже Одавићев предлог да се изабере комисија, која ће реферисати, има ли кривице или не?

— **Никола Вулковић** предлаже да председник позове поверљиво подчињене органе мрвеног лекара да они кажу, има ли какве злоупотребе или не? па ако они потврде, да има злоупотребе, да му се уважи оставка; у противном не.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава да је већина одборника против тога да се даље говори и објављује да има још реч г. Никола Р. Поповић.

— **Никола Р. Поповић** мисли да се питање о Гецовој оставци остави да реши председник, јер он му неће уважити оставку, ако буде добро вршио своју дужност; или ће му је уважити због лошег вршења дужности.

— **Гавра Бркић** налази да председник треба да одпусти Геца.

— **Председник** остаје поново при својој речи, да није уважно оставку с тога, што је дошла у време, кад се највише имало посла на кланици.

— **Никола Р. Поповић** остаје при свом предлогу да се ова ствар остави председнику на решење.

— **Андра Одавић** одбија најсвечаније, да хоће да се заузима за ма кога; сва му је жеља у томе, да се истина дозна и с тога је за комисију.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава да је већина гласала тако, да се ово питање о мрвеном лекару остави да реши председник.

После гласања тражи одобрење о позајмици од пола милиона динара од београдске задруге за међусобно помагање и штедњу, док се не би дошло у могућност да се ова ствар боље регулише. (Чује се: у конференцији).

После конференције.

— **Председник** моли одбор да реши, које лице да се пошље на страну ради проучавања питања оподизању сиротињског дома.

— **Милутин Марковић** мисли да би боље било да се шиље лице, кад ово питање сазри, да комисија с општинским судом одреди једно лице.

— **Гавра Бркић** хоће да се састави једна комисија, па она да састави све што треба.

— **Св. Боторић** је за то да остави комисији да она каже, кад буде готова, треба ли слати које лице.

— **Никола Р. Поповић** објашњујући потанко да ће то лице, које иде на страну, да проучи унутрашње уређење страних завода такве врсте, даље, да ће ово стати највише 2000—3000 динара, а не 100.000 динара, налази да је потребно послати овакво једно лице.

— **Никола Вулковић** мисли да комисија затражи све прописе о унутрашњем уређењу завода такве врсте на страни, па да се тако помогнемо.

— **Веља Тодоровић** налази да би требало почети зидање зграде, а расписати стечај за управника, који би имао да проучи унутрашње уређење таквих завода на страни.

— **Председник** моли одборнике да овај предлог усвоје о изашиљању једног лица. Такав завод у нас не постоји, у суседству га има. Шиљањем овога лица треба да се користимо добрим странама туђих завода, а лоше одбацимо.

— **Коста Б. Мијајловић** је за то да се одреди два лица; не може ли се два, онда једно.

— **Поп Таса Капетан Спасић** сматра да треба приступити зидању зграде и расписати стечај за лице које ће водити надзор над домом, па то лице и послати на страну.

— **Мијајло Бончић** потпомаже поп Тасу Капетан Спасића.

— **Илија Ђурић** налази да би то лице требало да буде техничар.

— **Љуба Јовановић** потпомаже мишљење, по коме би општински изасланик ради проучавања овога питања, требао да буде и управник тога завода, у осталом. будући уверења да треба послати лице на страну, које ће то све проучити, налази да се то остави да председник реши с комисијом.

— **Милутин Марковић** је за то да се изабере једно лице, које ће све што је нужно да на страни проштудира и поднесе извештај, па с комисијом продужи рад.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава да је решено да се пошље на страну једно лице, које ће да проучи уређење сиротињских домова, па о томе поднесе извештај.

За тим моли да се саслуша писмо задруге, којим је одговорила на молбу општине.

— **Одборник Љуба Јовановић** прочита.

— **Председник** објашњује да су преговори прекинути, јер нису могли да се сврше. Сад се морају чинити краће позајмице да се одговори позајмицама с разним предузимачима, нарочито с предузимачем што израђује машину за нов водовод. Тај је предузимач готов и моли да се прегледају машине, како би извршио намештање. По томе је нужна извесна сума да би наш рад одржали у снази и одговорили обавезама.

После кратке дебате састанак је претворен у конференцију.

Састанак је трајао до 9 и по часова по подне.

држан 20. Јануара 1892 год.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

— **Председник** отварајући сатанак, позва секретара да прочита протокол прошлог састанка.

— **Секретар** прочита.

— **Председник** саопштавајући да је комисија за предају касе новом благајнику г. Мијајлу Јовановићу готова с извештајем, позва секретара да прочита извештај.

— **Секретар** прочита.

— **Соломон Азријел** попуњује први извештај, по коме у гробљанској каси није било ни једне паре, тиме што се у њој нашло сад 7800 динара.

— **Др. Павле Поповић** бележећи да је учињена груба погрешка, држи да се даде ово извешће истој комисији на проучавање, па да изнесе разлику између њеног извешћа и овог званично констатованог. Пита, да ли је ово извешће констатовано са документима.

— **Ник. Х. Поповић** излаже да кад су првога пута прегледали касу на дан 31. Децембра, да је благајник Банковић рекао да нема ни једне паре у касу; сад пак при главном прегледу показао је све што има и изненадило нас, кад видесмо да је у дневнику заведено око 30 позиција. Садашње наше извешће основано је на документима, док прво не. Што се тиче појединих дефицита Живковићевих и других, благајник је обећао, да ће ту ствар рашчистити с председником.

— **Мата Јовановић** мисли, да ова разлика потиче, што благајник првога пута није закључио дневник касе; међу тим показао је дневник као отвореним, а пошто је комисија отишла завео је нека акта, која комисији није показао. Исто тако ми изгледа, да је каса морала бити задужена онда, чим су ти папири набављени. Са свих ових разлога подпомаже г. Поповића, да комисија узме овај извештај у студију и покаже одкуд потиче ова разлика.

— **Поп Таса Капетан Спасић** слаже се с мишљењем г. Поповића, по коме ову ствар поново ваља вратити комисији те да још боље проучи и поднесе извешће.

— **Соломон Азријел** јавља да је благајник Банковић казао, да је тако примио од пређашњег благајника и тако их чува.

— **Председник** зна да се папири чувају у каси као нека ствар. Таква радња не само београдске општине, него и осталих општина, изазвала је онај закон о прегледу општинских каса. Од 1. Јануара 1892 год. почиње да се уводи други начин и пут, па да се зна, шта се ради сваког месеца и сваког дана.

— **Никола Х. Поповић** мисли да нема смисла поново враћати ову ствар комисији да прегледа.

— **Мића Петровић** сматра да је благајник требао да поднесе биланц, јер иначе без тога комисија није се могла наћи и све прегледати.

— **Др. Павао Поповић** констатује и сад, као и у прошлом говору факт неуредности у вођењу благајне, исто тако замршено стање у благајни, па с тога тражи, да комисија отпочне радити на саставу биланца по своме сопственом начину.

— **Никола Вулковић** мисли да се овај извештај може примити с тим, да комисија за прегледање годишњих рачуна прегледа по актима и документима све, па ће се видити, има ли или не, каквих злоупотреба.

— **Председник** такође мисли, да се после свега овога говора извештај може примити, а кад буду склопљени рачуни за 1891. годину, изнеће се пред одбор, одредиће се комисија, да прегледа и сазнаће се постоје ли какве злоупотребе или не?

— **Мата Јовановић** мисли да извештај треба примити к знању и дати општинском правозаступнику да трага, не би ли се наплатили дефицити?

— **Председник** налази да треба рашчистити и с привременим издацима, јер и они много сметају правилном вођењу општинских рачуна.

— **Мата Јовановић** држи да би боља практика била у томе, да се свака сума и издатак предузимачима по уговору одмах ликвидира и да се упути на дејствителан издатак из касе.

Никола Х. Поповић рече о привременим издацима, да ће комисија која прегледа општинске рачуне бити дужна да води, да ли су у смислу уговора чињене или не?

— **Председник** јавља да има да положи заклетву одборник Светозар Ристић машиниста.

— **Светозар Ристић** полаже законом прописану заклетву.

— **Председник** моли г. г. одборнике да саслушају неколико акта о владању и имовном стању извесних лица.

— **Секретар** прочита.

— **Председник** јављајући да се г. Лазар Ристић примио за другога благајника, дао је кауцију у своме непокретном имању интабулацијом на прво. саопштава одбору да га је примио и пристаје ли одбор на такву кауцију?

Одбор пристаје.

— **Соломон Азриел** пита да ли ће он водити гробљанску касу?

— **Председник** одговара да је питао пристаје одбор на кауцију, а распоред радова одредиће се доцније. За тим позва г. Мату Јовановића да поднесе извештај о техничкој страни плана за пут од крагујевачког до шабачког друма поред Вшетечког.

— **Мата Јовановић** прочита извештај, по коме се одобрава план и може да се држи лицитација.

— *Одбор усваја*

— **Председник** позва г. Андру Одавић да прочита исвештај комисије о марвеном тргу.

— **Андра Одавић** прочита извештај.

— **Председник** говори опширно и потанко о важности овога питања за нашу извозну трговину.

— **Никола Вулковић** налази да извештај треба штампати и раздати одборницима да га проуче.

— **Мића Петровић** подпомаже предговорника.

— **Председник** пита одбор, да ли да се штампа извештај.

Одбор пристаје.

— За тим је решено да се штампа и извештај о житарском тргу тако, да се отштампа на половини табака, како би се с друге стране могле ставити примедбе.

— **Председник** позва секретара да прочита извештај о дрварској пијаци.

— **Секретар** прочита.

— **Гавра Гркић** мисли да треба извештај допунити с тим да ово буде пијаца и за сељачка дрва.

— **Председник** мисли да и овај извештај треба штампати с оним другим извештајима, па после да се води расправа

— **Раденко Драгојевић** налази да дрваре нису за здравље шкодљиве.

— **Председник** сматра да је комисија имала у задатку да нађе згодна места, на којима би се дрва могла продавати. За тим тражи да се реши, да ли извештај да се штампа, па после допуњава.

— **Мата Јовановић** да се све што је готово од комисија штампа, а ову комисију замолимо да спреми извештај.

— **Поп Таса Капетан Спасић** је за то да се извештај штампа, па се после може мењати допуњавати при нарочитом претресу.

— **Андра Одавић** мисли да се извештај отштампа, па би том приликом могли ставити да се да тркалиште за ту пијацу и то један део, а други за марвени трг.

— **Гавра Бркић** мисли да извештај треба допунити с тим, што ће се казати, где да се предају и сељачка дрва.

— **Филип Васиљевић** је такође тога мнења да треба одредити где ће бити дрваре.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава да су сви одборници гласали за то да се извештај штампа и тако поднесе одбору на решење, изузимајући Косте Б. Михајловића, Мате Јовановића, Соломона Азриела, Мите Петровића и Гавре Бркића.

— **Председник** моли да одборници саслушају извештај комисије о нумерисању домова по улицама.

— **Секретар** прочита.

— После објашњења Мате Јовановића и Др. Павла Поповића:

Одбор прима извештај.

— **Др. Марко Леко** моли г. председника да одговори, да ли је комисија за именовање — крштене улице готова.

— **Мата Јовановић** налази да је извештај одложен с тога, што је још један део вароши ушао у рејон, те да се сними, па и те улице уведу.

— **Др. Марко Леко** мисли да ове табле имају ману што лако пуцају; треба их дати неком техничком лицу да оно предложи, што је најзгодније.

Одбор решава да се упути водоводној комисији.

Састанак је трајао до 9½ часова по подне.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 18. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 26. Априла 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ПРАВИЛНИК
за
ИЗДАВАЊЕ ВОДЕ ИЗ НОВОГ БЕОГРАД. ВОДОВОДА

Чл. 1.

Из новог београдског водовода, који је својина општине београдске, издаваће се вода по прописима овог правилника.

Чл. 2.

По чл. 7. закона о трошарини од 13. Јуна 1884. године, свака је кућа у Београду дужна, да се споји са подигнутим водоводом. Према томе, управа водовода спојиће са новим водоводом сваку кућу без разлике, било приватну, било државну, општинску или иначе, која се налази у рејону вароши Београда, а свака таква кућа плаћаће управи водовода оне таксе, које су одређене овим правилником. Од ове обавезе изузимају се оне куће, које се налазе у рејону београдском, али у оним улицама, у којима водоводне цеви нису положене.

Чл. 3.

Количина утрошене воде из водовода одређиваће се за сваку кућу једино нарочитим мерилом „водомером".

Чл. 4.

Спајање кућа са водоводом вршиће се у почетку на захтев сопственика куће или његовог заступника и то прво у оним улицама, из којих се за везу пријави највећи број кућа. Буде ли се једнога дана пријавио за везивање са водоводом подједнак број кућа у више улица, онда ће се спајање извршити најпре у оној, којој је, по наређењу управе водовода и општ. одбора, вода потребнија. Спајање у свима осталим улицама, извршиће се по реду, које ће одбор општински утврдити у споразуму са управом водовода.

Отпочето спајање кућа са водоводом у једној улици, извршиће се за све куће у тој улици, без обзира дали су пријављене за спајање или нису. Сваки сопственик куће или његов заступник, који се за везу пријави, дужан је писмено, или лично на протоколу код управе водовода изјавити жељу, да се његова кућа са водоводом споји и казати за коју му је циљ вода потребна: да ли за обичну кућевну потребу или и за друге потребе. За оне који се не пријаве одређиваће управа водовода по својој оцени.

Ово спајање кућа са водоводом важи само за ону кућу, за коју је извршено, а никад се не сме једна кућа водоводним цевима спајати са другом којом кућом другога сопственика, нити водом стално снабдевати.

У једну кућу рачунају се све зграде, које су на плацу, који тој кући припада.

У оним случајевима, у којима би добијање воде из водовода било прекинуто или у којима се вода неби могла издавати у оној количини, која је овим правилником одређена, било услед прекида у раду, било услед пожара или других случајева, сопственик куће неће имати право на никакву накнаду. Деси ли се да такав прекид дуже траје од 10 дана, онда се времену прекида одговарајући део таксе неће наплаћивати.

У случају промене сопственика, све обавезе прелазе у целини на новога сопственика.

Чл. 5.

Спајање водовода са појединим кућама вршиће управа водовода о трошку општине београдске. Ово спајање рачуна се од уличних цеви до места на коме је водомер постављен закључно; према чему и тај део водовода улази у својину општине београдске

Место на коме ће се за поједине куће водомер поставити одређује управа водовода, која се брине о његовом одржавању и правилном раду.

Чл. 6

Водомере набавља и намешта управа водовода о трошку општине београдске; међутим сопственици кућа дужни су на име кирије за употребу водомерâ плаћати управи водовода сваког месеца ову таксу

1) за водомер од $10^{m}/_{м}$ пречн. по 0·40 дин.
2) „ „ „ $15^{m}/_{м}$ „ „ 0·45 „
3) „ „ „ $20^{m}/_{м}$ „ „ 0·55 „
4) „ „ „ $25^{m}/_{м}$ „ „ 0·75 „
5) „ „ „ $40^{m}/_{м}$ „ „ 1·50 „

Чл. 7.

Свака кућа плаћаће за везу са водоводом и за употребу воде, месечно ниже одређену основну таксу, без обзира на то, да ли троши количину воде, која тој такси одговара или не.

Основна је такса ова:

За сваки простор у кући плаћаће месечно по 0·30 дин., разумевајући под простором све собе за становање, намештене собе и предсобља, кујине за кување и прање, дућане и магазе. Простори до 4 квадратна метра површине патоса закључно, неће се рачунати, а исто тако ни ходници ни подруми.

Сваки пак простор већи од 50 квадр метара рачунаће се у два простора, а већи од 100 квадр. метара у три простора, дакле сваки 50 квадратних метара површине, рачунаће се као засебан простор.

Сопственик куће дужан је јавити написмено управи водовода свако увећање и смањење броја простора у његовој кући и то најдаље после месец дана од када је то извршено.

За горњу основну таксу, има свака кућа права на ову количину воде месечно:

а.) кућа која нема више од три простора, има права на 1200 (хиљаду двеста) литара или 24 акова воде за сваки простор;

б.) кућа која нема више од пет простора, има права на 1000 (једну хиљаду) литара или 20 акова воде за сваки простор;

в.) свака кућа која има више од пет простора, има права на 900 (девет стотина) литара или 18 акова воде за сваки простор.

Поред ове основне таксе плаћаће апотеке, каване, механе, касапнице, лебарнице, ликерџинице, пекарнице, ашчинице, коњушнице, и остале стаје за стоку, још и нарочиту таксу и то:

а.) каване, ликерџинице ашчинице, бозаџинице и проститутске радње по 8 дин. месечно, а имати права на 24.000 лит. воде.

б.) гостионице и механе 6 дин. месечно, а имати права на 18.000 лит. воде.

в.) апотеке, пекарнице лебарнице и касапнице 4 дин. месечно, а имати права на 12.000 лит. воде.

г.) коњушнице и остале стаје за стоку 2 дин. месечно, а имати право на 6.000 лит. воде.

Ове таксе плаћаће сопственици кућа без обзира на то, да ли се означена количина воде троши или не троши. У случају, да се у којој кући више воде потроши но што су горе означене количине, плаћаће сопственик за сваки вишак од 1000 лит више утрошено воде по 0·35 дин.

Одређивање овога вишка вршиће се свака три месеца читањем на водомеру. Ако у којој кући нико не станује, и тромесечним прегледом водомера покаже се, да вода није никако трошена, — онда ће се сопственик куће ослободити плаћања таксе назначене у овом члану, за све време докле му је кућа празна. Од таксе у члану 6 неће се ослободити.

Чл. 8.

За оне случајеве у којима се захтева већи потрошак воде од 1000 кубних метара или један милион литара годишње, управа водовода задржава право одобравања узимања воде из водовода, као и одређивање рабата од горе наведених такса.

Чл. 9.

Ако би се који сопственик куће жалио, да водомер не показује тачно прави потрошак воде, то ће се тај водомер заменити другим, на затим, од стране управе водовода, његова тачност испитати.

Ако се при томе нађе, да је жалба неоснована, онда ће жалитељ платити све трошкове око испитивања и измене водомера. Нађе ли се пак да је водомер био одиста

покварен, и то не кривицом сопственика куће или оних који у истој станују, трошкови око измене и испитивања падају на терет управе водовода, а жалитељу ће се дати накнада за онолико за колико се може доказати, да му је више урачунато воде но што је утрошио.

Чл. 10.

Одређена основна такса у чл. 6. и 7., наплаћиваће се за сваки месец у напред и то сваког првог дана у месецу, а примаће се наплата и за више месеци у напред.

Количина утрошене воде контролисаће се на водомеру свака три месеца, и то у првој половини ових месеца: јануара. априла, јула и октобра. Ако се при томе покаже, да је утрошено више од оне количине на коју сваки сопственик куће има права, то ће се тај вишак одма наплатити по горе утврђеној цени.

Ономе, који на поднету признаницу не буде хтео платити, обуставиће се давање воде, а наплата извршити административним путем.

Чл. 11.

Развођење воде од водомера на даље у кући, оставља се самоме сопственику куће; али при томе послу он је дужан тачно се придржавати правила, која ће општина о томе прописати.

Чл. 12.

Сваки сопственик дужан је преко дана допустити општинским контролорима прегледање стања у коме се налазе како водомер тако и остале цеви, којима је вода по кућама разведена. Ако се при томе прегледању на разводним цевима по кући покажу какви недостаци, управа водовода може обуставити давање воде све дотле, док се ти недостаци не уклоне.

Чл. 13.

Опази ли се, да неко воду прекомерно и узалудно троши, он ће прво бити опоменут да то не чини, па ако и после тога то поново учини управа водовода има право да му даље давање воде обустави.

Чл. 14.

У случају пожара затвориће се у дотичној кући све славине, сем оних које су ватрогасцима потребне за гашење пожара.

Исто тако у случају каквог пожара сваки се обвезује да воду из своје куће стави на расположење пожарницима ради гашења пожара. Количина воде утрошена том приликом пада на терет општине а одредиће се по оцени управе водовода.

Чл. 15.

На који ће се начин вода издавати за привремену употребу, решаваће управа водовода за сваки појединн случај.

Чл. 16.

Који поступи противно овоме правилнику, као и правилнику за развођење воде у кући, томе ће се обуставити даље издавање воде.

Чл. 17.

Сви они којима се обустави давање воде према чл. 10., 13. или 16. овога правилника, плаћаће при свем том и даље основну таксу одређену у чл. 6. и 7. овог правилника.

Ну, управа водовода, на молбу дотичног сопсвеника куће, може му поново дозволити употребу воде, ако се увери да су узроци због којих је вода одузета неће понављати.

Чл. 18.

Кварење водовода или свега онога што водоводу припадлежи, казниће се по чл. 395 кривичног закона.

Чл. 19.

За оне куће, које се са водоводом споје пре него што водовод проради, почињу ова правила да важе, од онога дана, када се објави да је редовно издавање воде отпочело; а за оне куће, које се споје са водоводом после те објаве, важиће ова правила од онога дана кад управа водовода изврши везу куће са водоводом.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

26. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

13. Априла 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора г. г. Ник. Х. Поповић, Љ. Јовановић, С. Вељановић, Мића Петровић, Илија Ђорђевић, Ђорђе Ж. Нешић, Н. Вулковић, Ђ. С. Новаковић, А. Ј. Одавић, Др. П. Поповић, Др. Радовановић, Ђ. Димитријевић, Коста Д. Главинић, С. Азријел, Мих. М. Ђорђевић, Др. М. Т. Леко, С. Боторић, Милош Трковић, Н. Р. Поповић, М. Јовановић. Л. Дашковић. Јов. Буровић, В. Тодоровић Мил. Ђорић, Ф. Васиљевић, М. Капетановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице, држане 12. Априла 1892. год. и у одлуци број 279. учињена је допуна, да се у објави нагласи, да ће се у Београду вршити многи послови око откопавања и ношења земље.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6262, 6298, 6264, 6326, 6333, 6248, 6355, 6297, 6263, 6356, 6246, 6314, 6245, 6247, 6327, 6343, 6342, — којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Веселин Јеремић, Милун Мићић, Ђорђе Б јанић, Милован Братуљевић, Глигорије Јанићијевић, Милан Ристић, Марија кћи Диме Трифуновића, Глигорије С. Миленковић, Крста Мишић, Софија Миланковић, Катарина Хофман, Јелисавета жена Рафаила Пашковића, Драгутин Пешић и Драгутин Петровић, — непознати; да су Марко Николић, Љубомир Јовановић, доброг владања, а слабог имовног стања; да је Живка жена Рајка Крављанца доброг владања, а средњег имовног стања; да су Петар Шахим и Танасије Марковић доброг владања и доброг имовног стања, да је Мих. Поповић, бив жандар, хрђавог владања а слабог имовног стања; да је Драгутин Миланковић био осуђиван, али да је сада доброг владања, а слабог имовног стања и да је Јелисавета Петровић доброг владања и доброг имовног стања

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 6233, и 6267 одбор је изјавио мишљење, да се Љубици Николићевој и Даринки Радовановићевој, ученицама више женске школе може дати тражено уверење.

IV

Продужен је појединачни претрес правилника за издавање воде из новог београ. водовода.*)

Пре но што се прешло на читање појединих чланова, председник је напоменуо одбору, да су г. г. Никола Стаменковић и Живко Милосављевић члан. надзорне водов. ком. присутни и да ће они давати потребна обавештења, коју је напомену одбор примио к знању.

По прочитању сваке тачке по особ, одбор је решио, да у правилнику за издавање воде из новог београ. водовода овако гласи;

(Види чл. 4. и 5. правилника у данашњем броју.

Примедба чл. 5. Водомер у свакој кући да се постави по могућству у подруму или капији до границе имања према улици, или где ово није могуће, на улици баш до саме границе имања.

*) Правилник је отштампан у целини у овом броју.

28. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

15. Априла 1892. год.

Председавао преде. г. Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора г. г. Р. Драговић, Др. П. Поповић, К. В. Михајловић, Јов. Христић, Н. Х. Поповић, К. Петровић, Н. Вулковић. Јов. Буровић, М. Капетановић, М. Јовановић, Др. М. Т. Леко, В. Тодоровић, Таса Капетан-Спасић, С. Азријел, Др. Алкалај, Љ. Јовановић. А. Ј. Одавић, К. Д. Главинић, Мића Петровић, Св. Ристић, М. М. Ђорђевић, М. Трковић, С. Боторић, Ђ. Ж Нешић.

I.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6367, и 6401, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Јован Илић, члан општ. суда и Марко Стојановић, адв. доброг владања и доброг имовног стања.

II.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 530, држане 10. Априла 1892. год. за полагање тротоара у Марковој и пиварској улици, одбор је решио, да се полагање тротоара у Марковој и пиварској улици уступи Ђорђу Л. Трковићу по цени и то: за полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и двадесет и четири и по паре дин. од квадр. метра; за полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и девет и по п. д. од квадр. метра и за откопавње земље по један динар и педесет и две и по паре дин. од кубног метра.

III.

По прочитању протокола уже лицитације ГБр. 533, држане 11. Априла 1892. год између Ставре Костића и Срп. Франц. друштва за грађење калдрме дотераним и ломљеним каменом и макадама преко Ма веног трга и Фишекџијске улице и од Маркове до београдске улице, на којој лицитацији Српско-Француско друштво није хтело да учествује, одбор је решио, да се грађење калдрме са дотераним и ломљеним каменом и макадама преко марвеног трга и фишекџијске улице и од Маркове до београдске улице уступи Ставри Костићу по цени и то за грађење калдрме са дотераним каменом по седам дин. и петнаест пара дин. од квадр. метра; за грађење калдрме ломљеним каменом по три динара и деветнаест пара дин. од квадр. метра; и за грађење макадама по два дин. и тридесет и пет пара дин. од квадр. метра.

IV.

По прочитању акта првостепеног суда за вар. Београд, АБр. 6353, којим се тражи да се према новом закону о пороти изабере осамдесет поротника за вар Београд, одбор је одлучио, да суд општински спреми за идућу седницу до две стотине лиц, способних за поротнике, од којих ће одбор општински потребан број поротника изабрати.

V.

Продужен је и довршен појединачни претрес правилника за издавање воде из новог водовода београдског.

По прочитању сваке тачке по особ, одбор је решио, да овако гласи чл. VIII. (види члан 8. правилника, у данашњем броју).

VI

На предлог г. Ник Х. Поповића, одборника, одбор је решио, да и проституткске радње плаћају поред основне таксе још и осам динара месечно за воду из новог водовода а да имају права на 24.000 литара воде, као што је одређено чланом 7. правилника за кафане, ликерџанице, ашчинице и бојаџинице.

VII.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, АБр. 5370, којим се тражи накнадни кредит од по милијона динара за извршење спајања појединих кућа са уличним водоводним цевима, као и за набавку материјала за овај посао

По прочитању тога акта одбор је решио: да се одобри овај кредит од по милијона динара за извршење везе појединих кућа са уличним водоводним цевима и набавку материјала за исту

Ова сума од пола милијона са сумом од 80.000 динара одобреном решењем одборским од 24. Фебр. 1892. год. АБр. 4025, за спровод воде кроз Енглезовац, доњи град и до новог гробља, да се узме као позајмица из зајма општинског, а да се из прихода од водовода постепено врати.

ОПШТИНЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

СТАЊЕ НА ДАН 31. МАРТА

I. ТРОМЕСЕЧЈЕ

	ДУГУЈЕ		ПОТРАЖУЈЕ	
Рачун главнице			5,385.965	65
„ разних фондова			116 510	55
„ управе фон. за зајмове			85.512	24
„ касе гробљанске			47.557	54
„ зајма од беогр. зајма			1,340.000	—
„ граћ. калдрме из задруге			140.275	10
„ разни дужн. и поверил.	13.143	49		
„ непокретности	4,909.597	69		
„ покретности	158.927	99		
„ артија од вредности	16 800	—		
„ упр фонд. за фондове	17.95	34		
„ грађења водовода	1,666.998	62		
„ дужника калдрме	354.320	75		
„ општ. трошарине	14 508	58		
„ буџ. општ. трошарине			454.249	69
„ благајне	70.044	79		
„ приход од капитала	1.824	93		
„ прих. од непокр. добара	50.656	75		
„ прих. од наплате дуга	78.167	23		
„ прих. од таксе канцел.	30.464	83		
„ приход од казне	7.684	86		
„ приход од приреза	133.760	64		
„ разних прихода	22.229	36		
„ плате управи			36.815	05
„ „ судства			6 231	03
„ „ благај. одељења			16.864	73
„ „ књиговодства			12.778	84
„ „ енжењер. управе			51.302	07
„ „ санит. одељења			20.783	41
„ „ статис. одељења			6 310	50
„ „ баштована			4 320	—
„ „ кланич. персон.			10.227	39
„ „ чувара			106.863	33
„ „ пожарне чете			20.345	20
„ „ извршни одел.			29.384	60
„ „ служилаца			2.3359	14
„ потреба за школе			106.351	47
„ „ канцеларијски			11.969	71
„ „ грађевинар.			50.745	91
„ о издржавању спротиње			56.756	94
„ о одржању паркова			9.484	35
„ о осветљењу вароши			20 183	73
„ потреба за пожар. чету			24 647	59
„ благодејања и награде			3.400	—
„ разни општ. потреба			49 193	02
„ ванред. непред. трош.			67.882	80
„ гробљанског буџета			685	75
„ привремени издатака	139.021	—		
„ буџ. општ. трош. за 1892			32	17
„ потраж. трошар.	73.202	76		
„ текући код беогр. задр.	45 000	—		
„ текући код народ. банке	15.000	—		
„ прихода од раз. права	519 588	34		
„ 4 дужнико	10.888	55		
Свега	8,349.784	50	8,349.784	50

Књиговођа,
БОЖО ДРАГУТИНОВИЋ

Гл. Књиговођа,
К. Ј. ЈАНКОВИЋ

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Пажња.** У данашњем броју доносимо правилник, по коме ће се издавати вода из новога београдског водовода. Сврћа се пажња читаоцима нашег листа на овај правилник, јер се њим регулише добијање једне од намирница неопходно потребних за друштво.

—

— **Концерат на Калимегдану.** Први концерат на Калимегдану ове године приредиће општина београдска у корист његовог улепшавања, по свој прилици у идућу недељу, ако не буде каквих непредвиђених сметњи.

—

— **Основна школа на Дорћолу.** У прошлој седници одборској, држаној у петак (24) овог мца, примљена је лицитација за зидање основне школе на Дорћолу. Ово ће бити угледна зграда за све остале, што ће се у Београду зидати за основне школе за које је грађевине један део зајма од 10 милиона одређен.

СУДУ ОПШТИНЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

Надзорној водоводној комисији част је поднети суду извештај о извршеним радовима за месец Јануар и Фебруар о. год.

I. Реконструкција старог водовода

До 8. Јануара довршени су у главноме сви радови у згради и бунару испод војеног сењака, тако да је тога дана отпочето црпење воде из тога бунара за варош и тиме знатно повећана количина воде за чесме. Почев од 8. Јануара, до 1. фебруара, црпена је вода из дана у дан просечно 11 сати дневно. За то време је исцрпео из бунара и у варош, поред изворне воде, потрошено је 2,647.800 литара. Утрошак угљена за то износи 5345 кгр.

Стање извора у Јануару било је овако:

Извори варошког водовода давали су за чесме у Београду просечно по 1,25 литара за секунду или 108000 литара за 24 сата извори билбилдерски давали су за чесме у Београду 0,500 лит. на секунду или 43100 литара за 24 сата.

Извори су свега дакле дали воде од 8 Јануара до 1. Фебруара 3,477.600 литара; а извори и бунар заједно 6,125.400 литара.

Даље је око поменуте граде калдрмисано и околно земљиште планирано, у колико је то време дозвољавало. Исти радови продужени су и у Фебруару. Сем тога извршена је и веза дома за напуштену децу са старим водоводом

Од 1. Фебруара до 1. Марта црпено је воде из бунара дневно по 12 сати и за то време изцрпљено 3,758400 литара воде. Утрошак угљена за то време износи 7500 килограма.

Стање извора у фебруару било је као у Јануару. Извори су свега дакле дали у фебруару 4384800 литара. Укупно извори и бунар дали су 8143800 литара.

II. Нов водовод

1. Бунари. Пошто су добивене још три дизалице, продужено је у Јануару извлачење спољних цеви код бунара I и за тим приступљено копању бунара V. и до краја Јануара ископан је тај бунар 12·50 m. у дубину. У исто доба избушено је између бунара I и II и једна рупа број VI, до 24·70 m дубине, ради испитивања земљишта.

Извршена је веза бунара II и III саглавном пategом, као и веза истога са глав ним бунаром.

Око бунара I озидан је од бетона горњи део тога бунара.

У фебруару спојен је и бунар 1 са главном пategом и 19 фебруара отпочето црпење воде из истог бунара. Тим црпењем констатовано је да тај бунар стално даје 9—10 литара сваке секунде или 80000 дневно.

19. Фебруара довршено је копање и бунара V.

2. Зграде. Темељи за машине и котлове довршени су у току Јануара. Количина рада у томе месецу износи 95 m^3 бетона и 270 m^2 глатког малтерисања цементом. Осим тога у томе месецу положио је 186m^2 патоса од дасака.

3. Машине. 22. фебруара стигли су у Београд котлови из Кунове фабрике, а 28 отпочео је радити монтер исте фирме.

4. Главни бунар. Кесон у главноме бунару бетонисан је и бунар потпуно довршен.

5. *Набавка цеви.* У Јануару дошло је од Руд. Бекинга и Комп. 825 m цеви од 50 m. m. пречника.

У фебруару дошао је последњи транспорт цеви од фабрике из Понт-а-Мусона и то 405 m. цеви од 100m m. пречника.

6. У јануару испитано је свега 1459 ком. цеви и то: од Руд. Бекинга и Комп. 330 ком. од 50 mm., и све су пробе издржале;

Од фабрике из Пост а-Мусона 1129 ком. од 80 mm. од којих су 3 прсле при транспорту, 5 при проби и 1 није имала прописане димензије.

У фебруару испитано је свега 781 комада и то: од Руд. Бекинга и Комп. 632 ком. од 80m.m. од којих 2 цеви због мање тежине нису примљене;

Од фабрике из Понт-а-Мусона 149 ком. од 80 m.m., преч. од којих нису примљене 2 цеви, једна због старе пукотине, а друга је прсла при проби.

7. Полагање цеви. Предузимач за полагање цеви положио је *у јануару*:

304·85	m	цеви	од	100	mm.	преч. у Београд. ул.
86·80	»	»	г	80	»	« » Крунској »
121·45	»	»	»	«	»	» Љубичиној »
167·90	»	»	»	»	»	» Лепеничк »
149·75	»	»	»	»	»	» Вук Карац. »
3·50	»	»	»	»	»	» Књаз Мих. »
432·60	»	»	»	125	»	» Топ. венац »
16·50	»	»	»	200	»	» Књаз Мих. »

У фебруару:

193·85	m	цеви	од	80	m	преч. на Косан. венац
186·70	»	»	»	»	»	у Јеленској ул.
131·15	»	»	»	100	»	« на Топлич. венац
247·90	»	»	»	»	»	» Дубровачкој ул.
13·70	«	»	«	125	»	» на Топлич. венцу
192·10	»	»	»	80	«	» у Спасовској ул.
201·25	»	»	»	»	»	« » Кнез Лазарев. ул.
289·35	»	»	»	100	»	» » Богојављенској »
161·42	»	»	»	80	»	» » Дворској улици
163·00	»	»	»	»	»	» » Младеновој ул.
248·25	»	»	»	»	«	« » Два Јаблана ул.
171·55	»	»	»	100	«	» » Марковој улици
411·57	»	»	»	80	»	» » Немањиној ул.
127·30	»	»	»	»	»	» «
127·50	»	»	»	»	»	» » } на Дунаву
136·35	»	»	»	»	»	» » }
126·90	»	»	«	»	«	» »
460·90	»	»	«	100	»	» » Солунској ул.
158.15	»	»	»	80	»	» » Давидовој улици
284·20	»	»	»	100	,,	,, ,, Космајској ул.
631·65	,,	,,	,,	50	,,	,, на Калимегдану

За радове које је Управа водовода у режији радила, као и за обрдржаве постојећег водовода у трошено у:

Јануару 2052¾ надлица, у
Фебруару 637⅜ надлице

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 1. до 15. Марта 1892. године

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	8·26 м.	1,366.200	
2	Вар. бунара	24 сат.	1,857.168	
3	Булб. извора	24 сат.	995.328	
	Свега за 15 дана литара 4,218.696			

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

Од 16. Марта до 1. Априла 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 16 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	9·1 м.	1.563.300	
2	Вар. бунара	24 сат.	2.488.320	
3	Булб. извора	24 сат.	1,036 800	
	Свега за 15 дана литара 5,088.420			

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 1. до 16. Априла 1892. год.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	10 сат.	1,296.000	За општин. бунар рачунато је сам о за 12 дана
2	Вар. бунара	24 сат.	2.95 880	
3	Булб. извора	24 сат.	861.840	
	Свега за 15 дана литара 5,112.720			

12. 13. и 14. Априла није машина са пумпама код општинскога бунара радила, јер се после четири месечнога рада указала нужда, да се котао од локомобиле чисти.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском оделењу Суда ово општинског, у Панђелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следећ јавне усмене лицитације и то:

I

На дан 28 тек. мца од 3 до 6 сати по подне за откопавање земље и полагање тро тоара у лепеничкој и которској улици.

Кауција 100. динара

II

На дан 29 тек. мца од 3 до 6 сати после подне за набавку 4000. Квадратних метара тротоарских плоча,

Кауција 4000. динара

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирма.

Ближи услови могу се видети у поменутом оделењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општ. вар. Београда ГБр. 420 и 465, 10. Априла 1892 год. у Београду.

У грађевинском оделењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеном тргу) држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 4. Маја тек. год. од 3 до 6 сати после подне, за откопавање земље до нове нивелете у продуженој „Симиној" улици.

Кауција 300 динара.

II.

На дан 5. Маја тек. год. од 3 до 6 сати после подне за грађење калдрме у „Немањиној" улици.

Кауција 150 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу сваког радног дана, за време канцеларијско и при лицитацији

Од стране Суда општине вароши Београда ГБр. 394 и 505. 16. Априла 1892. у Београду.

Пошто одбор општински у седници својој од 1. Априла тек. год. из законих узрока није одобрио лицитацију, за полагање калдрме са дотераним и ломљеним каменом у Марковој улици, то ће се ова лицитација, поново на дан 30. т. мца од 3 до 6 сати после подне, држати у грађевинском оделењу Суда ово општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци.

Кауција се полаже у 1300 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 490 13. Априла 1892 год. у Београду.

Суд општине вар. Београда на дан 29 Априла ове године даваће под закуп своје право за употребу свога ђубрета, које се

из вароши и са улица износи и баца на одређено место.

Лицитација ће се држати у рачуноводству суда општ. од 3 до 6 сати по подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу: српски грађани 100 а страни подајници 200 динара у готовом новцу или државним папирима од вредности.

Услови ове лицитације могу се видети у рачуноводству пре, а и на дан лицитације.

Из рачуноводства суда општине вар. Београда 24 Априла 1892 год. СБр 5184.

Суд општине вар. Београда на дан 2. Маја ове 1892. даваће под закуп доле изложену траву за кошење и попашу и то:

Траву за кошење у старом гробљу.
Траву „ „ „ новом сењаку.
Траву „ „ „ у општин. расад.
Траву „ „ „ у малом калимегдану од главне градске капије десно: као и оно поред општинске расаднице.

Траву за кошење код кршне ћупрује.

Лицитација ће се држати пред кафаном код „Орача“ у палилули. Од 3 до 6 сати по подне у које ће се време и закључити.

Из рачуноводства суда општине вар. Београда 24. Априла 1892 год. СБр. 7175.

СТЕЧАЈ

Општини београдској потребан је још један марвени лекар, коме ће бити годишња плата 2000 дин.

Дипломисани марвени лекари, који би желели да ступе у службу општине београдске, имају поднети своју молбу са прилозима до 15 Маја о. г. закључно.

Од суда општине вар. Београда, 20 Априла 1892 год. АБр. 6485

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удруженима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год АБр. 4110.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеног. бележака)
држан 17. Фебруара 1892. г. у Београду.

Председавао: Председник Милован Р. Маринковић

— **Председник** отварајући састанак, позва секретара да прочита записник прошлог састанка.

— **Секретар** прочита.

Одбор усваја записник с исправком Соломона Азриела.

За тим се прочита уверења, која се траже, за неке особе.

— **Секретар** прочита протокол држане лицитације о давању под закуп општин. утрине, по коме је један дао понуду да узму утрину за три године, а да плаћа годишње 1200 динара.

— **Ђока Нешић** предлаже да се држи друга лицитација.

За тим се водио претрес, да ли да се утрина изда под закуп на годину или три.

После гласања

— **Председник** објављује, да је 11 гласова да се држи друга лицитација с роком закупа од 3 године и почне од понуђене цене, а 6 је гласало против. За тим саопштава акт г. министра грађевине о ратарској улици.

— **Милан Капетановић** сматра да, ако би се одбор упустио у одређивање ширине свакога сокака, морао би се наново правити регулациони план, а на то се нема права, јер је одобрен регулациони план од претпостављене власти. С тога је да се прими инжињерски извештај.

— **Светозар Боторић** подпомаже предговорника.

— **Никола Х. Поповић** је за то да се одступи од плана.

— **Ђока Новаковић** није за то да се план преиначује, а комисија у то да се и не упушта.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава да је 16 гласова за то да се комисија држи регулационог плана, 4 против тога и један се уздржао од гласања.

За тим саопштава извештај инжињера о лошем стању општинске зграде у горњим спратовима и о нужности да сав персонал буде концентрисан у једној згради. Моли одбор да о овоме промисли и донесе своје решење.

— **Филип Васиљевић** није за то, да се зида 3. кат, пошто налази да ће се суд селити у средину вароши.

— **Светозар Боторић** предлаже да се изабере комисија од 3 лица, која ће зграду прегледати и поднети извештај, шта ће се штати зграда.

Настаје гласање.

— **Председник** саопштава, да је усвојен Боторићев предлог и да комисију састављају ова господа: Милан Капетановић, Илија Борђевић. Ст. Чађевић, Коста Главинић и општински инжињер. За тим позва секретара да чита извештај.

— **Секретар** прочита извештај комисије по тражењу П. Узелца и још неких грађана да се ослободе плаћања трошарине.

— **Соломон Азриџл** усваја са свим извештај одборске већине.

— **Мића Петровић** жели да да о овоме обавештења (Чује се: у конференцији).

После конференције.

— **Ђока Нешић** мисли, да комисија треба да у извештају каже, по извештају царине, да ли су извесни спорни еспапи пре увозне трошарине или дан два доцније, јер није право да један не плати ништа други све до длаке.

— **Председник** мисли да би се могли приходи и општински интереси испустити, кад би се признало то, да се по пријави за експедицију рачуна парочито у оно време кад се више уносило, да се избегне трошаринска такса.

— **Акдра Одавић** је за то, да са пе наплаћује царина онима који су еспап дигли, у своје сместиште, али онима који то нису хтели да учине, него оставили из спекулације, не треба попуштати.

— **Ђока Новаковић** налази да за расправу овога питања треба знати, кад је ступио у живот закон о трошарини.

— **Ђока Нешић** сматра да има мерила да се ова ствар правилно реши на тај начин, што ће се разгледати књига, где се записује да је неко примио еспап.

— **Св. Боторић** мисли да треба ову ствар одложити, док Никола Р. Поповић не дође да објасни ову ствар.

— **Председник** пита, да ли одбор пристаји ди се ово реши у идућој седници?

Одбор пристаје.

Председник моли одбор да саслуша извештај државног хемичара г. Марка Лека о хемичком прегледу виктуалија.

Др. Марко Т. Леко (чита годишњи извештај о хемиском прегледу виктуалија и других предмета за домаћу потребу у општини вароши Београда од Октомбра 1890. до Октомбра 1891 године. (Исти је извештај у засебној књизи штампан).

Поводом овога извештаја овлашћен од г. председника општине вароши Београда, да у име његово поднесем одбору следеће предлоге на решавање:

1. Да се умоли г. министар унутрашњих дела, да се што скорије расправе правна питања која би сметала кажњавању кривваца, који држе и продају фалсификована укварена и шкодљива средства за живот.

2. Умолити г. министра унутр. дела да изволи наредити, да се што скорије изради нарочити закон, којим би се и код нас као и у другим европским земљама регулисао промет јела, пића и других предмета од утицаја на здравље људско и којим би се одредило, да повчане казне усљед ових са-

нитетскіх ревизија припадну општинско каси и

3. Одобрити суму од 2500 динара из овогодишње буџетске партије за непредвиђене трошкове и то на име награде државном хемичару, за послугу и набавку нужнога прибора за санитетске ревизије приликом којих се узимају пробе ради хемискога иститивања.

Прве две тачке овога предлога мислим да се могу без дебате усвојити. Сви ће се у томе сложити, да је нужно умолити г. министра унутр. дела, да се што пре расправе ова правна питања, која сметају, да се продавци фалсификов. укварених и шкодљивих срестава за живот према постојећим законским одредбама кажњавају.

Исто тако и у томе ће се сложити, да је потребно да се скорије изради специјалан закон о промету животних срестава. Наводи како у другим европским земљама постоје већ такви специјални закони, који су корисни с тога, што се у њима могу да предвиде сви важнији случајеви неправилности у промету животних срестава, а што не може бити обухваћен н. пр. у казненом или санит. закону. — Кад већ имамо специјалне законе о штампи, шумама, филоксери и т. д. треба нарочитим законом регулисати и промет оних срестава којима се хранимо. Нарочито према искуствима, која је прикупио за ову годину и по дана, како се озбиљније у Београду врше санит. ревизије, нарочито на основу тих искуства, налази да треба уврстити прве две тачке предлога г. председника. Односно треће и последње тачке предлога вели:

Сваки је о томе уверен да је вршење санитетких ревизија, корисно, те санитске ревизије морамо да вршимо онако како и у другим земљама врше, ако нећемо да Београд постане стовариште фалсификованих, шкодљивих и укварених срестава за живот, свега онога дакле што је у другим земљама строго забрањено држати и продавати. И кад већ морамо да вршимо санит. ревизије, онда налази да нетреба ни жалити издатке, који с тиме стоје у вези.

У осталом не треба сметати с ума да се ти издатци могу надокнадити од такса које ће се од трговања наплаћивати. Истина за сада не знамо још тих прихода, али имамо те користи, што ћемо се из ближе упознати с неправилностима које фактички у промету животних срестава код нас постоје, савесни продавци знајући да постоји извесна контрола биће опрезнији у куповању и продавању својих артикала а и у опште кад се зна, да постоји исвесна контрола мање се греши но кад се зна да нема стручне контроле, напослетку, несавесни продавци, моћи ће се доцније строжије кажњавати пошто се ревизије неко време буду реввосно и без кажњавања, вршиле.

Уверен је да ће доцније кад се буде приступило редовном кажњавању трговца, да ће онда општина моћи не само да подмири све своје издатке око вршења санит. ревизија, већ да ће остати отуда и извесног прихода.

Нека Бог да, да тих прихода и не буде али према садањим приликама, заиста бих остала.

Данас издаје Београд стотине хиљада динара за предмете који немају никакве вредности.

Примера ради, наводимо млеко. Годишње потроши се у Београду на 2 милиона литара млека. Од те количине може се рачунати, да је најмање 15% мешано с водом те износи 300000 литара млека има $^{1}/_{4}$ воде то износи 75000 литара воде по 1 грош, 75000 гроша или 15000 дин. толико у најмању руку издаје Београд за воду мислећи да је за тај новац купио млеко.

Није само овде код нас тако вели даље то је и у другим европским варошима доказано је, зато се и не жале издатци на те санит. ревизије. По 15, 20 и више хиљада динара годишње троши се у другим варошима на општ. лабарот. И наша општина кад би морала да подиже свој лаборат. не би ни јој 10.000 динара годишње било доста, за редовне лаборат. издатке. Издатак који г. председник предлаже за набавку извесног лаборат. прибора и на послугу губи се према важности овога предмета.

И ако у државној лаборат. где се анализе за нашу општ. врше има у главноме свега, што је нужно ипак не могу се из лаборат. буџета који је иначе до најмање мере скраћен чинити и такве набавке, које су искључиво за вршење санит. ревизија у Београду потребне, као што су набавке справа за мерење млека, ракије, ва сваки кварт нарочите корпа с флашама за прикупљање проба приликом санитет. ревизија, набавка једног ормана за држање у реду извесних виктуалија које се лако кваре, набавка леда и т. д. — Исто тако овим санит. ревиз. умноженим пословима у лабораторији увећана је и потреба за већом послугом и то се не може тражити, да се надокнађује из санит. буџета мин. ун. дела из кога се буџета државна лаборат. одржава.

Напослетку г. председник предлаже да се известиоцу као руководоцу тих послова да из предложене суме награда. О томе нема шта да каже до само да се захвали г. председнику, што је нашао за нужно да видљим знаком покаже, да му се рад признаје.

— **Гавра Бркић** пита, да ли је по буџету изабран и постављен општински хемичар?

— **Председник** одговара, да је изабран и постављен за општинског хемичара Д-р Александра Зега.

— **Гавра Бркић** констатује по том простом основу, што није пиће као и сви остали људи, да се у гостионицама и кафанама не продаје природно и здраво пиће, па тражи, ако не може да то прегледа општински хемичар, оно бар општински лекар.

— **Председник** захваљује предговорнику, што је својим говором доказао потребу хемиског испитивања пића и разне хране па и сам говори о значају општинског хемичара.

— **Ђока Ж. Нешић** усваја у начелу овај предлог, али није за њ у појединостима нпр. да се казни бакалин, кад се код њега нађе хрђаво брашно, или туцана паприка помешана с плевом и т. д. Нарочито би продавце од казне требало ослобађати у том случају кад се артикли доносе са стране, јер они за то нису одговорни, за то би требало на царини поставити добру контролу.

— **Председник** усвајајући примедбе предговорника о неумесности казне, која би потекла за купљене артикле са стране, поново доказује потребу уређења општинске санитетске полиције.

— **Др. Павао Поповић** благодарећи г. Бркићу и још неким другим на корисним напоменама о пићу, и ако ово строго у животне намирнице не спада, држи да ће одбор, примајући овај извештај, примити и све оно, што иде уз извођење ове замисли, да се подвргну прегледу сви артикли при улазу у варош. или на самој царинарници и на тај начин да се спречи упо· фалсификованих намирница, а с друге стране опраштају наши сугрђани казне, која би следовала у противном случају.

— **Ђока Новаковић** моли г. известиоца да каже између кога постоји сукоб?

— **Др. Марко Леко** тврди, да су извесне пресуде изречене, против њих осуђени жалили и г, министар заустављо извршење, док се не расправе ова правна питања.

— **Ђока Новаковић** сматра да није нужно било расправљати, које надлежан да изрече пресуду, кад је закон о општинама јасан т. ј. да општина има то право.

— **Др. Марко Леко** наводи, да је у царинарници чињен покушај с вином у овоме смислу, па је ревизија обустављена услед трговинског уговора. Не оспорава потребу да се треба побринути да и трговци купују добру и здраву робу, али је при свем том за решење, по ком одговара онај који продаје

— **Мијајло Ђорђевић** је за то да одговара онај, где је хрђав еспап купљен.

— **Ђока Ж. Нешић** објашњује се предговорницима.

— **Др Павле Поповић** изјављује да је тежиште његовога говора у жељи и тежњи, да се наши људи ослободе те одговорности, јер се од њих не може тражити да знају те хемиске ствари.

— **Председник** пита, да ли одбор усвоја овај предлог.

Одбор усваја.

— **Гавра Бркић** предлаже, да наша Влада може тражити да ми у Аустрији можемо имати нашега хемичара, који ће вршити преглед оних артикала, који нам долазе из фабрика Аустро-Угарских.

— **Председник** успокојава г предговорника и сматра да није нужан његов предлог. С тога моли одбор да се прими извештај с предлозима (прима се).

— **Председник** позва секретара да прочита цене жита и брашна по ценовницима разних форма.

— **Секретар** прочита.

— **Филип Васиљевић** изводећи рачунски, шта кошта жито, а шта брашно и на то ослоњен предлаже 0.25 п. д. од клг. за бели хлебац, а 0·20 за црн хлебац.

— **Свет. Ристић** налази на првом месту, да треба пекари да месе само бео лебац,

а на другом месту да им се да пристојна зарада, јер им је рад тежак.

— **Коста Б. Михајловић** расматрајући колико се од 100 кила брашна с мекињом добије чистог просејаног брашна, предлаже да цена хлебу буде 0·26 дин.

— **Гавра Бркић** држи да би са свим право било да се цена хлебу одреди према данашњој цени брашна и тиме да буде 20 пара дин.

— **Раденко Драгојевић** мисли да не треба дати већу цену белом хлебу од 25 пара динарских.

— **Андра Одавић** рачунски доказује да излази од 130 кила жита 100 кила брашна. Од 100 кила брашна добије се 135—140 кила хлеба.

							дин.
135 кгр. жита по 19 дин.						100 кила	25·65
млеварина на	100	кила		.	.	.	1·60
ношевина	„	„	„	.	.	.	0·50
дрва	„	„	„	.	.	.	2·—
кирија	„	„	„	.	.	.	1·—
послуга	„	„	„	.	.	.	1·50
со	«	„	„	.	.	.	0·50
						Свега	32·75

Узмимо 135 кгр. по 24 п. д. чини 22·40 дин. сто кила мекиња комина 8 дин. и да од оног брашна од 100 кгр. буде мекиња само 25 кгр. то су 2 дин. Саберимо ова 2 дин. с горњом од 32·40 дин. то су 34·40 дин. Из овога рачуна излази јасно да на 100 кила имају лараде 1·65 дин. на сваки кгр. најмање 2 паре. Налази да пекари хоће да експлоатишу свет.

— **Ђока Ж. Нешић** зна, као и г. г. одборници, да кад је цена житу била 20—21 динар, да је тада била такса хлебу 26 п. д. Кад је пала цена житу на 18—19 дин. одбор је спустио таксу на 24 п. д. Слаже се с предлогом К. Васиљевића цена хлебу од 25 п. д.

— *Милутин Марковић* мисли да је одбор општински на овако исти начин терорисан и од касапа. Тако исто сад раде хлебари. Прете да ће радње затворити, па нека затворе, онда ће бар бити слободно мешење хлеба. Наводи случајеве, из којих се да извести савесност фурунџија. Држи да треба белом хлебу да је цена 24 п. дин. а црном 35 п. чар.

— *Ник. Х. Поповић* моли г. Одавића да попови свој рачун.

— *Св. Боторић* и Соломон Азриел мисле да треба повисити цену хлебу на 25 п. дин.

Др. Павао Поповић сматра за дужноот да одбор, одређујући ову цену, није се руководио злобом према фурунџијама, него стварним рачуном. После тога наводи податке о злоупотребама фурунџија. Тако један млинар ставио ми је до знања, да је један хлебар донео 30 кила јечма и 40 кила жита. Ово чини суму од 100 кила, па је све ово смешао и од њега гради хлеб. Најзад сматра да треба решити ствар тако: или да грађани имају добар лебац или да се кида с фурунџијама.

— *Андра Одавић* попово износи свој рачун на жељу одборника Ник. Х. Поповића; по коме од 135 кила жита добија се 100 кила брашна и моли одборника Саву Вељановића да каже стоји ли то у ствари.

— *Сава Вељановић* изјављује да се на 100 кила жита добије само 69 кила чиста просејана брашна, јер 7 — 8 кила оде на растур а оно друго на мекиње.

— *Андра Одавић* попово излажа своје рачунске податке.

— *Сава Вељановић* указује на околност, да једна радња треба три момка, од којих се један плаћа 25 — 60 динара.

— *Андра Одавић* узима највећу цифру од 60 дин, па ипак је рачун тачан. После говора

— *Раденка Драгојевића* да се г. г. одборници задрже на цени хлебу и

— *Саве Вељановића* да буде слободно мешење, узе реч

— *Председник* да констатује, како се умножавају браниоци слободног мешења хлеба. Њему то изгледа са свим природно, кад се погледа на то, како се дангуби у времену, одређујући таксу хлебу. У многим варошима из унутрашњости, тај покрет за слободним мешењем хлеба расте, а свршена дела показују, како послови теку мирније. Међу тим кад се помисли, да је ово неопходно потребна намирница па се таксира, а друге не баш толико потребне, не таксирају се, онда мисли да то није право У осталом, држи да ће се и цене боље утврдити при слободном мешењу. Мисли да треба оставити извесан рок на да се ова ствар утврди и реши.

Имамо три предлога: први, да цена белом хлебу буде 25, црном 20 п. дин.; други, да буде цена белом хлебу 26 п. д. а црн хлеб да се не таксира; а трећи предлог, да цена хлебу остане по старој такси.

Ставља питање, ко је за то, да се преко молбе пекара пређе на дневни ред гласаће за, а ко је за подизање цене хлебу гласаће против.

После гласања

— *Председник* саопштава, да је 13 гласало да се цена хлебу повиси, а 9 да остане по старој такси. Сад остају свега два предлога: први, Филипа Васиљевића, да цена белом хлебу буде 25 п. дин. и други, да цена белом хлебу буде 26. Ко је за први предлог гласаће за, а ко је за други гласаће против.

После гласања

— *Председник* саопштава, да је 12 гласало за предлог Филипа Васиљевића, а 6 за предлог од 26 п. дин. Према томе објављује, да је одбор решио, да цена белом хлебу буде 0·25 дин. а црном 0.20 д. За тим даје реч г. Соломону Азриелу.

— *Соломон Азриел* напоминући да су у Земуну перецe и кифле далеко веће, па се плати за једну перецу и кифлу две крајцаре (0·4 дин.), а овде за много мању перецу и кифлу плати се $2^1/_2$ крајцаре (0·5 дин.), сматра да нас наши пекари глобе, те предлаже, да одбор изабере комисију, која ће да одреди таксу кифлама и векнама.

Одбор изјављује, да сам председник именује комисију идуће седнице.

Састанак је трајао до $9^3/_4$ часова у вече.

држан 20. фебруара 1892 год

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник отварајући састанак позва секретара да прочита записник прошлога састанка. (Усваја се).

За тим јавља одбору, да се 22 фебруара ове године навршује 10 година проглашења Краљевине. У саборној цркви биће благодарење, а после ће се ићи у двор на подворење. (Врло добро). После тога јавља, да је г. Коста Главинић дао оставку на чланство у комисији о надзору радова око трамваја. Одбор усваја оставку и изабра г. Милана Петровића на његово место. Позива секретара да прочита тражење неколико уверења и оставку Илије Савића на присутничку дужност при извиђању кривице.

Одбор усваја оставку и изабра на његово место Розена предузимача.

Позва секретара да прочита протокол држане лицитације о набавци одела за позорнике и служитеље, која је јевтинија за 540 динара. Секретар прочита.

— *Ђока Нешић.* На првој лицитацији је био пар одела 100 дин., сад пак јевтинији.

— *Мата Јовановић* пита у чему се састоји цело одело.

— *Председник* извештава, да се одело пожарника и позорника састоји из: мундира, панталона, шињела и капе, за служитеље из: капута, прслука, панталона, горњег топлог капута и шајкаче.

— *Др. Милан Радовановић* нема шта да примети за ватрогасце и чуваре али има да примети за служитеље да је врло фино. Сматра да ће му боја за 3 месеца сва избелити, а по самом рачуну не би требало да кошта више од 80 динара.

— *Председник* јавља, да та је при бирању мустре руководило то, што је та врста штофова усвојена и за друга надлештва.

— *Ђока Ж. Нешић* држи да одпада бојазан г. Радовановића односно цене. Цена изгледа већа, што је одело за старешине скупље, јер кошта по 240 дин.

— *Мата Јовановић* налази да је тежиште говора г. Радовановића у томе, што је овакво одело неподесно за служитеље. Налази мало разлике у оделу служитеља у министарству и ових у општини. Они што су пред канцеларијом могу имати лепо одело, али није за оне што чисте собе. Одело није скупо, лицитација се може усвојити, али за служитеље да се изабере друга боја.

— *Др. Марко Леко* примећује, да општина кад купује одело својим службеницима, има право да од њих тражи да одело чувају и за све просте радове да имају старо а само кад изиђу ван канцеларије да могу имати то ново одело иначе да су дужни да имају своје старо одело, које може више да издржи и које треба да одговара пословима, што их врше.

— *Председник* ће жељу и тежњу предговорника утврдити једном уредбом, те да не могу одело носити свагда и свуда. Ова им је повишица дата у име награде и ради распознавања од других грађана, који долазе ради послова у општину и могли се на њих обратити ради послова у општини. Пита, да ли одбор усваја држану лицитацију.

Одбор усваја.

За тим позва секретара да прочита извешће о држању лицитације за правлење калдрме преко палилулског трга. (Секретар прочита). — Одбор решава да се држи ужа лицитација између ове двојице.

После тога секретар прочита извешће о држаној лицитацији за довршење калдрме у „Душановој“ улици. — Одбор решава да се држи друга дицитација.

— *Председник* саопштава одбору, да вајар г. Ђока Јовановић, који је статуту пок. Панчића предао општини, и о којој има општина да се брине где ће је наме-

стити, предлаже сад да се она намести на Калимегдану. За тим позва секретара да прочита писмо вајарево (секретар прочита). Сем тога г Ђока је поднео извесне трошкове око преноса статуе, те је молио за неку помоћ. И на мој захтев да преда писмену изјаву, он је то учинио и молим одбор, да каже по овој ствари оно што жели.

— *Мата Јовановић* налази да статуа Панчићева треба да се постави пред В. Школом, али је незгодно због оних дућанчића и продавница, но би згодно било у парку пред В. Школом, али да се не би претрес дуго водио, предлаже да се ствар да на мишљење комисији, који треба да уреди Калимегдан.

— *Вељa Тодоровић* хоће пре свега да зна, да ли је статуа својина вајарева, и ако је његова, онда општина не може њоме располагати, а ако је општинска, онда ће општина њоме располагати.

— *Председник* јавља да је још раније решено, да општина прими ту статуту на чување а да је намести, где се одбор договори. Сем тога, да се сав трошак од Париза до Београда исплати из општинске касе, још се налази једно писмо председника одбора о Панчићевој статуи.

— *Вељa Тодоровић* разликује дату статуу на чување општини и сасвим уступљену на располагање. Треба се свакако с њим споразумети, па онда према томе и радити.

— *Председник* пита, да ли су вољни да се ствар упути комисији која се брине о уређењу Калимегдана.

— *Ђока Новаковић* мисли да се ова ствар упути комисији и нарочито да се постара о постаменту.

— *Председник* пита, да ли одбор пристаје, да комисија односно намештаја штатуе ради у споразуму с вајаром, и оно што вајар жели.

Одбор пристаје.

— *Председник* саопштава одбору, да општина још никоме није уступила под аренду право на изношење ђубрета за кварт врачарски. Држане су више пута лицитације, па нису хтели доћи. Сад је поднесена једна понуда за три године, али тако да годишње плаћају 540 дин. Ја сам им тражио бар буџетом одређену суму, али су одговорили да не могу толико да плате. Са свега тога молим одбор да ову ствар регулише.

— *Андра Одавић* би пристао на ову лицитацију, ако би предузимачи савесно вршили своју дужност.

— *Председник* одговара, да ће суд водити строгу контролу и казнити све неуредности; међу тим се обраћао друштву за улепшавање Врачара да оно о томе води бригу, па је одговорило, да то оно не може да ради.

— *Ђока Новаковић* је за то да се ова понуда прими, јер се не треба толико обзирати на приход, колико на здравствену страну.

— *Љуба Јовановић* мисли, да би било успеха, ако би се држала још једна лицитација.

— *Др. Алкалај* предлаже да се прими понуда за једну годину, а за другу да се траже бољи услови.

— *Председник* сматра, да је гледиште предговорника на први поглед практично, а могло би се усвојити и мишљење г. Љубе Јовановића да се држи друга лицитација од понуђене цене.

— *Ђока Новаковић* не налази успеха, ако се држи друга лицитација.

— *Мата Јовановић* сматра да ову лицитацију треба уступити не за 540 дин., него џабе, само да се свет научи да се чува нечистоће и чисти ђубре. Мишљења је да се ова лицитација да за годину дана.

— *Андра Одавић* напомиње, да, кад је мало пре освртао се нарочито на здравље, тада још није знао, који су понуђачи. Сад пак, кад је дознао, уверава се, да су то тачни и уредни људи. Сматра да ову понуду треба дати само треба о томе водити разговор, да ли за једну или 3 године.

— *Председник* пита, да ли одбор пристаје, да се ова понуда прими за једну годину дана.

Одбор пристаје.

За тим позва секретара да прочита другу лицитацију о давању права под закуп за вађење песка на савској и дунавској обали. (Секретар прочита).

Понуђач Ђорђе Грабов дао је цену од 1500 дин., а буџетом је предвиђено 1200, дакле, већа понуда. Понуђач жели да се објасни, да ли ће општина и за калдрмисање вадити песак или не? Ја сам објаснио, да ће општина вадити песак само при подизању зграде, али не и калдрме.

— *Председник* тражи да се одреди стручна комисија, која ће по решењу одборском прегледати оправку општинских возова и потков кола и моли да се овласти општински суд да одреди стручњаке за овај посао. — *Одбор овлашћује с. д.*

После тога позва секретара да прочита мишљење инжињерског одељења, које улице треба општина да узме у своје руке ради чишћења и предлог о томе. (Секретар прочита). Председник мисли да с овим треба учинити пробу. По закону требали би да чисте улице сопственици и закупци имања, али се у томе често наилазило на неприлике. Било је сопственика, који су чистиле а који и нису. С тога мисли да треба учинити ову пробу.

— *Др. Марко Леко* мисли да је одбор дужан да благодари председнику, што ја тако важну ствар покушао, да реши ни тако прости и лак начин.

Али пошто организација овога посла није лака, то би требало позвати г. Ник. Стаменковића проф. В. Школе, јер се он специјално тиме бавио.

— **Вељa Тодоровић** мисли да чишћење улица треба дати под закуп с тим да се одреди такса од куће, коју ће закупац сам наплаћивати.

— **Мића Петровић** се слаже с предговорником, како треба издати под закуп чишћење улица, а да се врши кад нема живљег саобраћаја.

— **Председник** усваја мишљење г. Лека и моли одбор да га овласти да ову ствар изведе на најподеснији начин.

— **Мата Јовановић** моли одбор да обрати пажњу председништву на то, како су улице око војне касарне врло нечисте, а услед тога, што се никаква пажња не обраћа при изношењу ђубрета из касарне на поље. Подсећа одбор да се пре неки дан извлачила течност с пумпом и да је сутра дан таков смрад ударао, да је на 200 метара могао човека угушити. С тога моли одбор, да председништву обрати пажњу на то, па оно да тражи да државни органи претходе својим примером у одржању чистоће.

— **Председник** напомиње, да му је доиста г. Мата тако преставио раније ствар, и да је одмах јавио старешини одељка, да поднесе извештај. Старешина одељка је све потврдио, што и г. Мата наводи. Такав извештај, да је одмах послао г. министру војном и тражио да у интересу здравља грађанства и војника предузме најстрожије мере, да се нечистоћа уклони. (Хвала).

Што се тиче онога нереда, како војници растурају ђубре и сено по улици, уредиће све што треба да тога више не буде. (Врло добро).

За тим саопштава извештај концесионара за електр. осветл. (Секретар прочита).

— **Мата Јовановић** види да се у овом писму спомиње неко „српско-француско друштво за јавне грађевине". По уговору Цикош би могао учинити пренос само с одобрењем одбора. О том одобрењу одбор ништа не зна.

— **Председник** јавља да ово није пренос, него г. Цикош као директор француско српског друштва протоколише фирму и ништа друго.

— **Милутин Марковић** вели да ова ствар није рађена у комисији, с тога треба да прође кроз комисију.

Слаже се с г. Матом о преносу уговора. Друштво не може бити сопственик уговора за електрично осветљење дотле, док то одбор не одобри. С тога сам да се ова ствар упути комисији.

— Одбор усваја да се пошаље комисији.

Састанак је трајао до $8\frac{1}{2}$ часова.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	5 д
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта	5
в) За свирање аженског (оркестр) Дамен-Капеле	20

II.

а). За 1 играчку у локал I-ог реда	15 д.
б) За 1 играчку у локал. II-ог реда	10 „
в) За 1 играчку у локал. III-ег реда	„

III.

а) За панораму на дан	5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно	10—50 „
в) За менажерије и музеуме	5—15 „
г) Циркус од представе	10—20 „
д) За забаве „Тинга-Танга" т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50— „

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова	00·5 дин.
б) Буре од 6 акова	00·10 „
в) Буре од 9 акова	00·15 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 19. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 3. Маја 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ПОРОТНИЦИ
ЗА ВАРОШ БЕОГРАД ЗА 1892. ГОДИНУ.

Изабрани у седници одборској од 27. Априла 1892. АБр. 6656. према новом закону о пороти од 31. Марта 1892.

Н. З. Поповић јувелир. Живојин Стојадиновић сарач, Благоје Спасић трг. Светозар Швабић трг. Витомир Марковић терз., Јосиф Б. Хајим трг., Стеван Максимовић бакал., Драгутин Настић трг., Риста П. Милушић трг., Тодор Ђурић трг., Мих. Миловановић трг., Коста Николић трг., Владимир Јовановић прив., Никола Лазаревић прив. Ђока Павловић трг., Тома Николић каф., Риста Миленковић рентијер, Васа Мијатовић каф., Мијаило Хорватовић абаџ., Голуб Јанић трг., Пера Милосављевић лонч. трг., Живко Кузмановић трг., Данило Стефановић пенз., Ђорђе М. Марковић апот. Живко Анђелић пенз., Илија Милишић бак., Мата Карамарковић пенз., Милош Поп Јовановић берб., Милоје Мајданац пенз., Стев. Мијатовић терзија., Аксентије Васић опанч., Алекса Стојковић., пенз., Александар Симоновић пенз., Благоје Ајдуковић каф. Павле Џелебџић бакал., Владимир Д. Губеревац каф., Ђорђе Н. Петровић бак., Бранко Васиљевић пенз. Стев. Радојковић трг., Лаза Ж. Петровић чл. апел., у пенс., Крста Поповић б. трг., Филип Савић пенз., Риста Лекић прив., Трајко Стојковић каф., Сава Поповић пенз., Андреја Даде бак. Аврам Ј. Меламед мењач., Богосав Мадаревић каф., Панта Бодић каф., Коста Павловић пен., Јаков Дамјановић предузимач., Јанаћко Ђорђевић бак., Мих Јовичић винар., Љуб. Јовановић, кројач., Петар Лазаревић шпекул. Радоје Ђирковић бакал., Ђира Петровић каф., Аксентије Тодоровић магазац. Танасије Кумануди трг., Велимир М Табаковић трг., Светоз. Велицки књиговез., Драгомир Здравковић трг., Риста Паранос трг., Љуба Мишковић трг., Јоца Науновић Шандоровић бакал., Јевта Најдановић., месар., Таса Живковић-Ћамило терз., Настас Тадић б. трг. Петар С. Спасић апотекар., Миленко Стефановић бакал., Коста Гинић циглар, Благоје Анђелковић бакал., Јеврем Маринковић трг. Ђока Цветковић пенз., Алекса Стојановић сапунџ., Милан А. Максимовић каф., Јездамир Чекић пенз. Петар Ј. Петровић бравар., Владимир Каленић трг., Стеван Јовановић бакал.

Избор је овај, према члану 7. зак о пороти, објављен у згању општинског суда 1. Маја 1892 год.

Противу овога избора могу се жалити општинскоме суду или надлежном првостепеном суду у року од пет дана, од дана објаве, грађани који по закону о општинама имају право учешћа у доношењу зборских одлука.

Од суда општине вар. Београда 1 Маја 1892. г. АБр. 6656.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА
29. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
18. Априла 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, били од чланова одбора г. г. М. Капетановић, С. Азријел, В. Тодоровић Милутин Ј. Марковић, Таса Капетан-Спасић, Н. Р. Поповић, М. О. Петровић, Љ. Јовановић, Ник. Х. Поповић, М М. Ђорић, Јов. Ђуровић, С. Вељановић, М. М. Ђорђевић, С. Боторић, Д. Гајић, Л. Дашковић. Др. П. Поповић, М. Јовановић, Ђорђе Ж. Нешић.

I.

Прочитани су записници одборских одлука седница држаних 13., 14, и 15., Априла 1892. год. и примљени су без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд, АБр. 6480, 6478, 6409, 6464, 6408, 6410, 6465, 6479, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио, да су му Јован Бадикић, Милка С. Димитријевићева, Јован Ружић, Милић Михајловић, непознати; да је Нисим Тајтацаковић доброг владања и доброг имовног стања; да су Михајло Спасић, Ђорђе Црвенчанин доброг владања а сиротног имовног стања, и да је Михајло Вељковић доброг владања а стања сиротног ма да плаћа 16 дин. непосредне порезе годишње

III.

По прочитању акта VII пуковске окружне команде АБр. 6462, 6463, 6294, 6293, 6295, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних војених обвезника, одбор је изјавио, да је Душан Травањ доброг владања а сиротног имовног стања; да је Сретен Ал. Ђурић доброг владања а његов отац и доброг имовног стања; да му је Драгиша Димитријевић непознат, да је Ђорђе Трифковић доброг владања а средњег имовног стања и да је Милић Вранешевић доброг владања а сиротног имовног стања.

Што се тиче тражења у извесном акту, одкор је изјавио, да су му сва лица у списку именована непозната са тога, што их команда није ближе определила те да према томе суд општински препоручи команди, да у будуће тачно назначи лице за које тражи уверење о владању и имовном стању.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби СБр. 6424, 6255, 6031, 6106, 6980, 6036, 6679, 6690, 6164 6366, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Персиди Н. Михајловића, Самуилу Меламеду, Персиди Максимовић, Тоши Поповићу, Танаску Јовановићу, може дати тражено уверење; да се суд претходно увери о имовном стању молилаца Давида Ескинази, Георгине Грачанин, Марије Стокић, Анице Митровић, и Михајла С. Начића, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

По прочитању молбе Софије М. Ђорђевића удове СБр. 6978 и Јелене Ј. Симић удове СБр. 6367. којима траже уверења да се према своме имовном стању не би могле удомити без потпоре удовичког фонда од трогодишње пензије, одбор је изјавио, да се Софији М. Ђорђевића може дати тражено уверење. и да се суд претходно увери о имовном стању Јелене Ј. Симић па поднесу одбору на решење.

VI.

По прочитању молбе Јелене К. Поповића удове СБр. 6795 и Настаса Антоновића СБр. 6228, којом траже уверење о породичном односу, одбор је изјавио да се молиоцима Јелени К. Поповић и Настасу Антоновићу може дати тражено уверење.

VII.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6325, којим тражи да се смени са дужности присутничке Глиша Ђорђевић, одбор је одлучио, да на место Глише Ђорђевића буде од сада присутник Ђорђе Димитријевић лебар са дорћола.

VIII.

Председник износи одбору на решење акт министарства народне привреде, којим се тражи, да одбор општински кандидује три лица за чланове контролног одбора при Управи фондова и тви лица за заменике члановима.

По прочитању тога акта АБр. 6447, одбор је изабрао Николу З. Поповића, Манојла Кандиса и Милана Бранковића за кандидате за чланове контролног одбора при управи фондова, а Михајла Михајловића, бакалина, Лазара Дашковића каф. и М. Ж. Маринковића бакалина за кандидате за заменике члановима.

IX

Према одлуци одборској од 15. Априла о г. АБр. 6353 председник саопштава одбору лица, која суд општински кандидује за поротнике за вар. Београд.

По саслушању овога одбор је одлучио, да одборски повереници г. г. С. Азријел, Н. Х. Поповић, и Јован Ђуровић изаберу од предложених

кандидата потребан број поротника па поднету одбору на потврду у првој одборској седници

X.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва, изабратог у седници одборској од 10. Фебр. 1892. год. АБр. 405 ради одређивања места за подизање цркве св. Александра Невског.

По прочитању тога извештаја и одвојеног мнења повереника г. Н. Р. Поповића, одбор је после поименичног гласања са 12 гласова против 4 (4 нису гласали) решио, да се црква Св. Александра Невског подигне на земљишту код „Сака чесме“ као што предлаже већина повереништва.

XI.

Председник извештава одбор да су рачуни општински за прво тромесечје ове године склопљени и подноси извештај књиговодства о томе.

По прочитању тога извештаја ББр. 1527, одбор је одлучио, да одређено одборско повереништво изврши преглед склопљених општинских рачуна за прво тромесечје ове год. и поднесе одбору извештај.

XII.

Председник општине саопштава одбору, да је накнадни збор грађана београдских, држан 30. Марта о. г, одобрио да се купи прирез од 28% од непосредне порезе према предлогу одбора општинског од 1. Марта 1892. год. да су извесни грађани београдски пријавили противу овога жалбу Државном Савету, но да је Државни Савет исту одбацио као ненадлежно поднесену; да је према овоме радња збора ништавна.

По саслушању овога одбор је примио к знању овај извештај председника општине.

XIII.

Председник општине предлаже, да се набаве неколико носила, за пренос лица, којима случајно на улици позли.

По саслушању овог предлога, одбор је после поименичног гласања са 16 гласова против 2 (2 нису гласали) решио, да се набаве четири носила, за сваки општински одељак по једна и да се исплате из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове, но с тим да су општински претходно упита друштво Црвеног Крста не би ли оно било вољно да известан број носила да општини на послугу.

XIV.

Пошто се у статистичком одељењу општине београдске умножили послови тако, да је немогуће савладати их са особљем буџетом предвиђеним, то председник општине предлаже, да одбор одобри накнадни кредит од хиљаду динара, из кога би се платили радници, док се посао не сврши.

По саслушању овога одбор је одборио накнадни кредит од хиљаду динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове, да се овим новцем плате посленици потребни за свршавање послова у статистичном одељењу. Да се у општинским новинама штампа извештај месечни о раду у том одељењу.

XV.

Председник извештава одбор да је један коњ из општинске штале онеспособио за рад и да би га требало другим заменити.

Одбор је одлучио, да се овај предмет остави за прву седницу што по овој долази.

XVI.

На предлог одборског повереништва за преглед и оцену докумената пријављених кандидата за управника нижињерског одељења, изабратог у седници од 9. Априла 1892. АБр. 6322, — одбор је изабрао за управника нижињерског одељења и водовода варошког Тодора Селесковића нижињера војенотехничког завода у Крагујевцу са годишњом платом од десет хиљада динара која ће му се рачунати од дана кад на дужност дође, а издавати и то 7000 дин. из партије буџетом одређене на плату управника а 3000 из трошкова на одржавање водовода.

Да му се у накнаду за селидбене трошкове исплати једном за свагда хиљаду динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

Да се са Селесковићем веже уговор о службовању на пет година и да се нарочитим правилником одреде његове дужности и права.

30. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

24. Априла 1892. год.

Председавао председ. г. Милов. Р. Маринковић; били од одборника г. г. К. Б. Михајловић, М. М. Ђорић, М. Велизарић, Н. Р. Поповић, Н. Х. Поповић, Милош Трифковић, Илија Ђорђевић, Ђ. Ж. Нешић. М. О. Петровић, Љ. Јовановић. Р. Драговић, Р. Филиповић, С. Азријел, В. Тодоровић, С. Новаковић, Миња Петровић, Ђ. Димитријевић, Ст. Чађевић, А. Ј. Одавић, Сава Вељановић, Јов. Христић, Гаврило Бркић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 18. Апр. 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. И. Ђорђевић предлаже, да општина за своју потребу купи плац Станковића у Палилули, што ће се кроз који дан на лицитацији продавати, пошто општина иначе нема тамо плаца за основну школу.

По саслушању овога предлога одбор је одлучио, да г. г. Стеван Чађевић, Н. Р. Поповић, Н. Х. Поповић, Љуб. Јовановић и Илија Ђорђевић оцене потребу за плац и положај његов па одбору у првој седници реферишу.

Осим тога ови повереници да прегледају друге плацеве и поднесу одбору извештај, који би најбољи био за основну школу у Палилули.

III.

Одборник г. К. Б. Михајловић предлаже, да се положи тротоар пред Вознесенском црквом и парком министарства финансије.

Председник је изјавио, да ће се по овом предлогу ускоро отпочети радити.

IV.

Одборник г. Андра Одавић предлаже, да се од прихода са калимегдана оснује фонд за улепшавање калимегдана.

По саслушању овога предлога одбор је решио, да се од прихода са Калимегдана оснује фонд за улепшавања свију паркова у Београду; да буџетска партија на одржавање паркова буде саставни део овога фонда, да овим фондом рукује суд општински, а комисија за улепшавање калимегдана да пропише уредбу о руковању са овим фондом.

СПИСАК

ГРАЂАНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

КОЈИ СУ ПЛАТИЛИ ПОРЕЗУ ЗА I. ПОЛГОДЕ ИЛИ ЗА ЦЕЛУ 1892. Г.

1. Алекса Ђ. Биба (у комп.) платио је за целу год., кварт варошки, број пореског распореда 4812.

2 Анастас Јовановић бив. двороуправитељ платио је за целу год. кварт теразиски, број пореског распореда 59.

3. Благоје Исајловић шпекулант платио за целу год. кварт теразиски, број пореског распореда 4749.

4. Бранко Веселиновић књижар (за целу годину, кварт варошки, број пореског распореда 399.

5. Велимир Роток кал. фарбар. за целу год. кв. палилулски, број пореског распореда 1273.

6. Вујица Миладиновић кувар за целу год. кварт савамалски, број пореског распореда 642.

7. Горчаков Миловановић воскар за целу год., кварт варошки, број пореског распореда 2984.

8. Дамњан Спасић грађевинар за пола год. кварт дорћолски, број пореског распореда 744.

9. Димитрије Живадиновић тргов. у фирми за целу годину, кварт варошки, број пореског распореда 4812.

10. Димитрије Јанковић машиниста желез. за пола год. кварт врачарски, број пореског распореда 1082.

11, Димитрије Лазаревић каф. за пола год. кварт теразиски, број пореског распореда 832.

12, Димитрије Наумовић пијар за пола год. кварт палилуски број пореског распореда 852.

13. Димитрије Р. Огњановић пијар за пола год., кварт врачарски, број пореског распореда 3709.

14. Димитрије Суботић берберин за пола год. кв. варошки, број 889.

15. Душан Тодоровић бакалин за пола год. кварт теразиски, број пореског распореда 988.

16. Драгомир Радосављевић келнер за пола год., кват варошки, број пореског распореда 958.

17. Драгутин Мушкатировић трг. за пола год. кварт савамалски. број пореског распореда 953.

18 Ђорђе Вестлмајер писар трговачки за пола год. кварт варошки, број пореског распореда 1005.

19. Ђорђе Кимпановић за пола год. кват савамалски. број пореског распореда 4801.

20. Ђорђе Б. Михаиловић деловођа за пола године, кварт варошки, број пореског распореда 1067.

21. Ђура Арсеновић кравар за пола год. кв. врачарски, број пореског распореда 1147.

22. Иван М. Вуковић пензионар за пола године кварт врачарски, број пореског распореда 2940.

23. Иван Радовановић опанчар за целу год. кварт теразиски, број пореског распореда 1304.

24. Илија Ђорђевић служитељ св. дома, кв. дорћолски, број пореског распореда 1343.

25. Исак Д. Алкалај ситничар кв. теразиски, број пореског распореда 1410.

26. Јаков Розендори шактер за пола године, кварт дорћолски, број пореског распореда 1458.

27. Јанићије Х. Васић служ. в. мин. за пола год., кварт врачарски, број пореског распореда 2244.

28 Јеврем Марјановић кафеџ. за пола год., кварт палилуски, број пореског распореда 1501,

29. Јеротије Миливојевић каф. за целу год., кв. савамалски, број пореског распореда 1576.

30. Јевта М. Павловић (и комп.) трговац за целу годину, број пореског распореда 4812.

31, Јован Јовановић стражар, за пола год., кв. дорћоски, број пореског распореда 3757.

V.

Одборник г. Милош Трпковић предлаже, да се на палилулском тргу изврши регулација над свима кућама, што ван регулационе линије излазе, како би се калдрма и на том месту могла постављати.

Председник је изјавио, да ће се према овом предлогу учинити шта треба.

VI.

Одборник г. Миња Петровић подноси писмен предлог, да се укине трошарина у Београду.

Одбор је одлучио, да се, о овом предлогу већа у првој седници, што за овом долази.

VII.

Одборник г. Стеван Чаћевић извештава одбор, да је дознао од некога Блажека, да има прслих водоводних цеви на доводу воде од Белих вода до вароши.

Одбор је препоручио суду општинском, да се Блажек о овоме испита, да ствар потанко извиди, и одбор о томе извести.

VIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 617, држане 21. Априла о. г. за зидање основне школе за дунавски крај, одбор је решио, да се зидање основне школе за дунавски крај уступи Радовану Миленковићу и Јовану Милхау-у, предузимачима за суму од сто четрдесет и две хиљаде две стотине четрдесет и три динара укупно.

Да се по предлогу одборника г. Стез. Чаћовића узме вешт палир, који ће са општинским архитектом непрекидно водити надзор на овом грађевином.

Осим тога да се умоли г. Милан Капетановић одборник, да он као творац плана од времена на време прегледа грађевину и стара се, да се иста изведе тачно по његовој замисли. Палир да се плати из партије буџетом за то одређене.

IX.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 624, држане 22. Априла. 1892. године за полагање тротоара у Кастриотовој улици одбор је решио, да се полагање тротоара у Кастриотовој улици уступи Петру Димитријевићу по ценама и то: за полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и двадесет и шест и по п. д. од квадр. метра; за полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и и петнаест и по пара дин. од квадр. метра.

За откопавање земље, ако би се иста више од шесет см. морала откопавати, и да исту носи у бару венецију, по динар и три четвртине пара дин. од кубног метра.

X.

Председник извештава одбор да ће Његово Величанство Краљ ићи у Пожаревац у недељу 26. о. м, у 6 часова у јуру и позива одборнике, да у то доба дођу на паробродску станицу да испрате Његово Величанство.

Одбор је примио к знању овај извештај.

XI.

Председник извештава одбор, да су одборска повереништва одредила у више улица осе и подноси извештаје о томе, да их одбор прими, к знању.

По прочитању тих извештаја ГБр. 254, 289, 256, 427, 452, 485, 486, 585, 586, 596, 611, 619, 636, 497, 643, 431, 598, 555, 400, 600, 642, 526, одбор је одобрио у свему одређене осе према извештајима у улицама:

Которској и Малорудничкој, Ратарској, Тежачкој, Ибарској, Душановој, Доњо-Јовановој и Бркиној, Тимочкој—делу палилулског трга, Југовићевој у улици Бр. XVI., Ђукиној Васиној, Два Јаблана, Светогорској, Виноградској, Изворској, Орловићевој Мостарској, Кондиној и Поп-Лукиној (у овим двема улицама према мишљењу већине комисијске). Да се извештаји о одређеним осама у улицама Боровој и палилулском тргу пошљу министарству грађевина на одобрење, пошто предлог комисијски о одређивању оса у тим улицама одступа од регулационог плана.

XII.

По прочитању акта истражног судије, за вар. Београд АБр. 6520, одбор је изјавио, да је Васа Канчов доброг владања и доброг имовног стања.

XIII.

По прочитању акта VII пуков. окружне команде АБр' 6506, 6544, 6507, 6508, 6195, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних војних обвезника одбор је изјавио мишљење, да је Јован Милутиновић доброг владања а средњег имовног стања; да за војне обвезнике Јована Урошевића, Обрена Николића, Боже Стојановића и Димитрија Живадиновића суд општински изда тражено уверење, пошто се претходно увери о њиховом владању и имовном стању.

XIV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању и о владању.

По прочитању тих молби СБр. 7353, 7156, 7194, 7374, 7118, 7434, 7119, 7407, 7356, и 7427, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Драгомиру Илићу за оца Димитрија, Живку Јовановићу, Николи Терзићу, Анки Л. Хам може дати тражено уверење; да се суд претходно увери о имовном стању молилаца Јанка Рањеловића, Благоја Аврамовића, Милеве Живановић, Миле Д. Јовановић, па тек онда да им изда тражено уверење: да је Лука Д. Никић доброг владања и средњег имовног стања; да се Ракиди М. Никшића овд. изда уверење, да је њен син Коста Никшић био доброг владања док је у Београду живео.

XV.

Одборник г. Андра Одавић пита председништво зашто се не почиње калдрмисање савске улице, кад је то већ давно одбором одобрено, изјављујући сумњу, да предузимач има спремљених коцака за ово калрдмисање.

По саслушању овога председник је одговорно, да ће се ово калдрмисање у скоро отпочети. Да до сада није отпочето зато што предузимач није могао са извесних сметњи спремити у своме мајдану коцке, но да је изјавио да је са стране исте набавио како би што пре могао испунити своју обвезу.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Концерат.** Општина в. Београда приређује данас 3. Маја у недељу по подне у 4 часа концерат на калимегдану у корист његовог улепшавања. На концерту ће суделовати војена музика и свирати најодабраније комаде. Надати се, да ће поштовани грађани престонице, појимајући важност цељи, ради које се овај концерат приређује, посетити га многобројно, те тиме

---

32. Јован Калабић трг. за пола год., кв., савамалски, број пореског распореда 1710.

33. Јован Обрадовић трг. за пола год., кв. варошки, број пореског распореда 1779.

34. Јован Стојковић воскар за пола године, кв варошки, број пореског распореда 2984.

35. Јован Шмит земљоделац за пола год., кварт палилуски. број пореског распореда 2011

36. Јозеф Павличек кројач за целу год., кв. врачарски, број пореског распореда 1927.

37. Јосиф Матковић сарач за пола године, кварт варошки, бр. пореског распореда 1922.

38. Јосиф Тајбер машиновођа жељ. за пола год., кварт врачарски, бр. 5353.

39. Коста Недељковић словослагач за пола године. кварт дорћолски, број пореског распореда 1770.

40. Карло Шмит земљод. за пола год. кв. палилуски, бр. 2011.

41. Лазар Андрејевић банкар за пола год., кв. варош. број пореског распореда 890.

42. Лазар Живановић келнер за пола год., кв. теразиски, бр. пореског распореда 2249.

43. Лазар Јаковљевић бак. за целу год., кв. врачарски бр, 2253.

44. Лука Павловић ћурчија за пола године, кв. палилулски. број пореског распореда 2355.

45. Лука Ћурчић служитељ дворски за пола године, кварт теразијски број пореског распореда 918.

46. Љубомир Грујић каф. и шпекул. за пола године, кварт варошки број пореског распореда 1550.

47. Љубомир Мартиновић берберин за пола године, кварт врачарски број пореског распореда 2386.

48. Максим Филиповић ћурчија платно за целу годину, број пореског распореда 2413.

49. Марко Стојановић адвокат за пола год. кварт варошки број пореског распореда 4641, 4748.

50. Мијаило Зарић кал. воскарски за пола године, кварт варошки број пореског распореда 488.

51. Мијаило Јанковић кочијар жељ. за пола године, кварт савамал, број пореског распореда 1219.

52. Милан Ј. Ђорђевић књижар за пола године, кварт теразијски број пореског распореда 2832.

53. Милан Миловановић адвокат за пола године, кварт варошки број пореског распореда 2868.

54. Милан С. Мостић адвокат за пола године, кварт теразијски број пореског распореда 2875.

55. Милан Стефановић шпекулант за пола године, кварт палилулски број пореског распореда 4759.

56. Милош Валожић књижар за пола године, кварт савамалски број пореског распореда 1815.

57. Милош Војновић клач за пола године, кварт савамалски број пореског распореда 4694.

58. Милош С. Маринковић трговац деловођа за пола године, кварт палилулски број пореског распореда 3013.

59. Милош Попјованов берберин за пола године, кварт теразијски број пореског распореда 3009 и 4732.

60. Мирко Белић црквењак за пола године, кварт дорћолски број пореског распореда 4730.

61. Митар Војновић чистач — жељезнички за пола године, кварт врачарски број пореског распореда 5375.

62. Младен Вељковић трговац за пола године, кварт варошки број пореског распореда 3086.

63. Моша Ј. Габај трговац за пола године, кварт теразијски број пореског распореда 4761.

64. Моша Мацанијах трговац за пола године, кварт варошки број пореског распореда 3126.

65. Хајдан Петровић фурунџ. за пола године, кварт савамалски број пореског распореда 4692.

дати доказа о својој готовости за улепшавањем калимегдана. Цена од особе 0·50 д.

—

— **Личне вести.** Одбор општински у једној од ранијих седница изабрао је за управника грађевинског оделења и варошког водовода г. Тошу Селесковића машинског инжињера при војној фабрици у Крагујевцу. На основу тога г. председник општине вар. Београда известио га о томе и изјавио жељу, да што пре на дужност ступи. Г. Селесковић је на то одговорио, да ће на дужност ступити, чим посвршава извесне државне послове, нарочито на „Обилићеву".

—

— **Опомена.** Према постојећој наредби ко не поднесе пријаву за себе и своје укућане, учиниће кажњиво дело које се казни по кривичном закону.

Пошто је јуче и прекјуче било многе селидбе. то ваља пријавити само она лица, која су се доселила или иселила из једне куће у другу или кад отпутују.

За слугу, слушкињу, калфу, шегрта, покућара, радника и т. д. треба пријаву да поднесе онај. који их је у свој стан примио да стално или привремено преноћују.

За свако мушко или женско, које је у кући мора се особена пријава тачно попунити и у одређено време дотичном кварту предати, те тако избећи казну.

Пријаву за женскиње треба тако попунити, да се на први поглед види чија је, на пример: **Јелена Петра Симића** *бравара,* **а не** *Јелена Симићка удова.*

Обраћа се пажња грађанству, да при попуњавању пријаве читким рукописом тачно испуњава, све у пријави означене рубрике. Погрешно попуњене пријаве враћају се.

У једну пријаву уписује се само муж и жена са *малолетном* децом, а за свако друго лице мора се пријава особено испунити и предати не само за одрасле него и за малолетне мушке и женске.

Пријављивање породице односно сваког лица које треба пријавити, врши се пропи саним пријавама у два примерка (егземплара) један се примерак од сваког пријављеног, жигоше печатом квартовним и подноиоцу враћа, који му служи као доказ, да је пријаве за сва лица, која је требао пријавити, поднео.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16 Априла до 1. Маја 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	8·20 м.	1,350.000	
2	Вар. извора	24 сат.	3,217.530	
3	Булб. извора	24 сат.	978.480	
	Свега за 15 дана литара		5,546.010	

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском оделењу суда ово општинског (у Панђелиној кући на марвеном тргу) држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 4. Маја тек. год. од 3 до 6 сати после подне, за откопавање земље до нове нивелете у продуженој „Симиној" улици.

Кауција 300 динара.

II.

На дан 5. Маја тек. год. од 3 до 6 сати после подне за грађење калдрме у „Немањиној" улици.

Кауција 150 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видити у поменутом оделењу сваког радног дана, за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вароши Београда ГБр. 394 и 505. 16. Априла 1892 у Београду.

На дан 11. Маја ове год. од 3—6 часова после подне држаће се у грађевинском оделењу суда ово-општинског (у Панђеловој кући на марвеном тргу) јавна усмена лицитиција за зидање гробница на новом гробљу.

Кауција при лицитацији полаже се у готовом новцу или у државним папирима и то:

За гробницу под I. 50 дин.
„ „ „ II. 37 „
„ „ „ III. 40 „
„ „ „ IV. 36 „
„ „ „ V. 36 „
„ „ „ VI. 25 „

Ближи услови и остала техничка документа могу се видети у поменутом оделењу сваког радног канцеларијског дана, а и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 707, 30 Априла 1892. г. у Београду.

ОГЛАС

Управа београдског водовода овим објављује писмену лицитацију за

Копање ровова и полагање цеви за спајање кућа са новим београдским водоводом.

Писмене понуде ће се најдаље до 23. Маја ов. год. закључно до 6 сати у вече подносити у запечаћеном писму «адресованој управи водовода» са назначењем:

„Понуда за спајање кућа са водоводом"

Понуде се могу подносити за копање и затрпавање ровова са полагањем цеви у

---

66. Никола Јовановић кафеџ. за пола године, кварт савамалски број пореског распореда 3240.

67. Никола Ковачевић магазаџија платно за целу године, кварт савамалског број пореског распореда 3253.

68. Никола Михајловић фурунџија за пола године, кварт теразијски број пореског распореда 3271.

69. Никола Петрић ћ кал. трговачки за пола године, кварт савамалски број пореског распореда 3290.

70. Никола Урошевић обућар за пола године, кварт палилулски број пореског распореда 3329.

71. Обрад Јаконић агент за пола године, дварт теразијски број пореског распореда 4778.

72. Петар Јовановић радн. жељезнички за пола године, кварт врачарски број пореског распореда 1295.

73. Пера К. Николајевић чинов. кр. банке за пола године, кварт варошки број пореског распореда 2153.

74. Радован Вишек професор за пола године, кварт палилулски број пореског распореда 3919.

74. Радоје Рељић практикант са пола године, кварт дорћолски број пореског распореда 4076.

75. Риста Главинић млекаџија за целу 1892 годину, кварт варошког број пореског распореда 3681.

76. Риста Н. Јовановић кафеџија за пола године, кварт савамалски распореда 3691.

77. Риста Милишић димничар за целу год., кварт варошки број пореског распореда 3699.

78. Риста Огњановић пијар целу годину. кварт врачарски број пореског распореда 3709.

79. Риста Попадић трговац. за целу годину, кварт дорћолски број пореског распореду 3715.

80. Риста Спасић предузимач за пола године, кварт дорћолски број пореског распореда 3721.

81. Светозар Милосављевић министар за пола године. кварт теразијски број пореског распореда 3431 и 5787.

82. Светозар Стефановић кафеџија за пола године, кварт савамалски број пореског распореда 3855.

83. Соломон С. Леви бив. трговац за пола године. кварт дорћолски број пореског распореда 3624.

84. Софроније Грујичић пензионар за целу годину, кварт врачарски број пореског распореда 2932.

86. Сретен Васиљевић опанчар за пола год. кварт теразијски, број пореског распореда 3974.

87. Станко Стојковић кафеџија за целу год. кварт врачарски, број пореског распореда 4025.

88. Стеван Девечарски црквењак за пола год., кварт варошки број пореског распореда 4056.

89. Стеван Јовановић бакалин за пола год., кварт палилулски, број пореског распореда 4075.

90. Стеван Јовановић кравар за пола год., кварт врачарски, број пореског распореда 4811.

91. Стојан Вељковић пензионар врат кварчарски, број пореског распореда 3127.

92. Стојан Трајковић лебар за пола год., кварт врачарски број 4184.

92. Таса Ј. Миленковић судија за пола год., кварт варошки бр. пореског распореда 3453.

94. Танасије Ф. Нераџић кал. тргов. за пола год. кварт дорћолски, број 790.

95. Тодор Шмит земљоделац за пола год., кварт палилулски, број пореског распореда 2011.

96. Тоша Милићевић кафеџија за пола год., кварт врачарски број пореског распореда 4285.

97. Тоша Петковић надзич. жељезни. за пола год., кварт врачарски, број пореског распореда 1361.

98. Трајко Цветковић ноћ. стражар за пола године. кварт дорћолски, број пореског распореда 3841.

99. Филип Вујић писар среза врачарс. за пола године, кварт врачарски, број пореског распореда 795.

100. Фердинанд Мелхер проф музике за целу годину, кварт савамалски, број пореског распореда 4379 4724.

једно, или само за копање и затрпавање ровова без полагања цеви.

Понуде које доцније стигну неће се узети у обзир.

Услови под којима се овај посао у изради даје, као и формулари за понуде могу са добити од подписане управе, која је готова и свако друго објашњење давати.

Бр. 855.
29. Априла 1892.
у Београду.

Управа.

СТЕЧАЈ

Општини београдској потребан је још један марвени лекар, коме ће бити годишња плата 2000 дин.

Дипломисани марвени лекари, који би желели да ступе у службу општине београдске, имају поднети своју молбу са прилозима до 15 Маја о. г. закључно.

Од суда општине вар. Београда, 20 Априла 1892 год. АБр. 6485.

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање. Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удруженима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год АБр. 4110.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(ИЗВОД ИЗ СТЕНОГР. БЕЛЕШКА)

држан 20. фебруара 1892 год

Председавао: председник Милован Р. Маринковић.

— *Председник* отварајући састанак, позва секретара да прочита записник прошлога састанка. (Секретар прочита.)

— *Андра Одавић* примећује, да је решено, да се поред г. Пачуа, који је одсутан, изберу за чланове трамвајске комисије и г.г. др. Павле Поповић и др. Радовановић.

После напомене г. Одавића.

Одбор прима записник.

— *Председник* позва секретара да прочита уверења, која се траже.. (Секретар прочита)

— *Светозар Боторић* констатује, да је по наређењу председника од 14 Јануара Бр. 112 изабрана стална комисија, која ће примати сено од ливераната за општинску стоку. Иста је комисија нашла да је сено неупотребљиво за стоку и одбацила. Данас комисија има да изврши преглед другога сена, и сазнао сам, да се овде ипак примило оно одбачено сено. Ради уверења по овој ствари питао сам момке, а и командандира пожарне чете. Пита председника, је ли му ово познато и које тај што употребљује, противно комисиском мишљењу, одбачено сено.

— *Председник* јавља, да му је лекар по његовом тражењу. јавио у месецу Јануару, да сено ливерованo није за стоку добро. За тим је одмах одређена мешовита комисија, која је то исто констатовала и одмах сам наредио, да се сено не издаје стоци. Доцније је предузет корак, да се раскине уговор и тражи бољи на штету досадашњега. За идућу седницу спремиће се све што треба у овој ствари.

— *Свет. Боторић* није задовољан одговором и тражи да се именују чланови комисије, који су примили рђаво сено.

— *Коста Главиниħ* потпомаже Боторића и мисли да председник треба да буде тако добар, па да покупи сва акта и реферише, да ли је ово сено што се троши узето од ливераната или из општинског сењака.

— *Председник* нашао је излаза у комисији, чим је сазнао, да је рђава храна.

— *Светозар Боторић* моли да се са опште имена господе, која су као чланови комисије примили ово сено.

— *Љуба Јовановић* задовољава се изјавом председниковом да иследи ову ствар.

— *Председник* вели да ће сва акта по овој ствари спремити и изнети пред одбор.

— *Анда Одавић* пита, шта је с његовом интерпелацијом о закупу Карапешићеве куће за школу?

— *Председник* одговара да му је ствар непозната и да ће видети.

Затим позва секретара да прочита протокол лицитације за набавку коњских и воловских кола за комору. (Секретар прочита).

Сматра за дужност да обавести одбор, да је код њега долазио један мајстор и приметио на услове, кад би се изменили, да би се нашли подузетници. Тако тај мајстор примећује, да није нужно, да кола морају бити сграђена по цртежу и мустри, једно или друго. Тражи се да спицеви треба да буду од брестовине; међу тим они се не граде од ње. За наплатке се захтева по условима да се граде од брестовине. багрена, храста, дудовине и т. д.; док се они граде од младе и суве јасеновине и т. д. Тај исти мајстор вели, да може да наступи и овај случај, да мајстор изради извесан број кола, потражи од суда да изађе комисија, суд одреди комисију, која не долази. Кад направи 50 или 100 кола, њему треба то сместити; међу тим да плаћа било би скупо.

— *Никола Вулковић* пристаје на измене о условима, које је изложио председник нарочито о наплатцима, главчини и испоруци израђених ствари.

— *Коста Главиниħ* мисли да је услове прописала војена власт. Тако је за главчине најбоље од младе брестовине, за тим јасеновине, па багрена. И војна власт тражи првенствено ово боље дрво, *и где га нема*, ту долазе друга дрва.

— *Ђока Нешиħ* није за то да се овај посао издаје једноме мајстору, него да се подели на више занатлија.

— *Светозар Боторић* је чуо, да општина даје осовине и шине, а мајстори да израде остале делове на колима. С тога моли г. председника, да се услови измене по жељи мајстора и да се израда уступи по партијама од 20—30 кола.

— *Коста Главиниħ* такође сматра да овај посао треба поделити међу више мајстора.

— *Светозар Боторић* предлаже комисију, у коју би ушли: г. г. Вулковић и Милош Обр-Кнежевић, па да они заједно с општинским инжињером одреде услове, под којима ће се набавка извршити и лицитацију на мање количине.

— *Председник* пита, да ли одбор пристаје на Боторићев предлог.

Одбор пристаје.

За тим позва да се прочита извештај о наименовању улица. (Одборник Љуба Јовановић прочита).

— *Ђока Новаковић* вели, да је ова комисија давала имена улицама историска, појединих великана српских и родољуба и српских предела. Но, жали што у средини ових имена, не види име једног славнога човека, великога Карађорђа, па с тога предлаже, да се именује његовом именом фишегијска улица.

— *Др. Давид Алкалај* налази да није требало, да изостане име српскога јунака Стевана Синђелића.

— *Андра Одавић* мисли, да је и за српско-турскога рата било Синђелића, а то су Катанић и Каралић, па мисли да се и њихним именима крсте поједине улице.

— *Љуба Јовановић* мисли да треба да се задржи што више старих имена, и да се измене само она, која имају незгодна имена за изговор.

— *Коста Главиниħ* сматра да ово треба примити у начелу, а оне друге примедбе, што их господа чине, доћиће онда када се о томе буде повела реч, када ће одбор о томе свој суд дати. За тим ставља примедбе о улицама, које би требало друкчије именовати.

— *Ђока Нешиħ* указује на потребу, да се овај извештај или одштампа или литографише, па да се приступи решавању тек онда, кад се одштампан или литографисан предлог проучи.

— *Председник* мисли, да може да се говори о оваком извештају у опште у начелу, да ли може да се усвоји или не? а у појединостима могу да се учине измене. Из разлога који говоре да називи улица буду стални и да се олакша рад нашем статистичком оделењу, треба ово што пре усвојити.

— *Милан Капетановиħ* не налази у комисиском извештају довољно системе, јер му се чини, да би боље било, да се једне улице именују по именима људи, друге вароши, треће река и т. д.

— *Коста Главиниħ* вели, да је прва комисија била поставила себи за правило ово што вели г. Капетановић. Али тај принцип није могао да се изведе до краја сад, него би то било могуће онда, кад би Београд био нова варош, имао тек да се подиже.

— *Милош Трифковић* налази де је уместан захтев г. Ђоке Новаковића, по коме треба једну од улица назвати Кара-Ђорђевом.

— *Др. Марко Леко* налази да пре него би се даље говорило, треба да се у начелу реши предлог г. Капетановића. Подпомаже предлог г. Капетановића, налазећи да је од велике важности. Усвојивши тај предлог, неби ни могли у појединостима да се упуштамо у овај предлог.

— *Др. Давид Алкалај* вели да је изгубљен главни значај, са кога се нумеришу улице, потпомагање саобраћаја. С тога тражи, да се имена историска тешка за памћење и изговор, изоставе, па на тај начин олакша саобраћају.

— *Др. Милан Радовановић* усвојио би мишлење г. Капетановића, да није сметњи. Сметње се јављају у томе, што би у недостатку имена историских особа река и предела, узели та имена из туђег краја. Најзад, он и као лекар налази, да је то врло потребно, наводећи и случајеве, који то потврђују.

— *Председник* пита: да ли се усваја извештај у начелу?

— Неки хоће да говоре и траже да се јавна седница претвори у конференцију.

После конференције.

— *Председник* пита, усваја ли одбор да се Фишегиска улица назове „смедеревска,“

Одбор усваја.

За тим је решено, да се извештај штампа у додатку општинских новина.

Састанак закључен у 9½ часова.

држан 24. Фебруара 1892. г. у Београду.

Председавао: Председник Милован Р. Маринковић

— **Председник** отварајући састанак, позва секретара да прочита записник прошлога састанка. (Секретар прочита). Одбор усваја записник. За тим позва секретара да прочита једно писмо надзорне водоводне комисије. (Секретар прочита) „Енглезовац“, који је ушао у рејон вароши, потреба да има воде на новоме гробљу, да се одржава парк у добром стању, као и за горњи и доњи град, — све је то побудило комисију да тражи одобрење кредита од 80.000 дин. за постављање водовода по тим местима.

— **Ђока Димитријевић** сматра да је право снабдети и „Енглезовац“ с водом и тражи да г. Главинић објасни, да ли ће бити уштеде од 2,000.000 дин. намењених за воду ради оријентисања при решавању, да ли да и град снабдемо њом.

— **К. Главинић** налази да се и град мора снабдети водом, јер се тамо налазе хиљадама наших синова, који без воде, нужног услова за здравље, могу да пренесу неку заразу у варош, а то ће војна власт платити као и други. Говорећи о уштедама сматра да је има прилично, ко може се утрошити, јер је предложено да се изради 52 километра водоводне мреже, а израдиће се преко 60. Комисији је потребан отворен кредит да може све урадити, да се водовод преда саобраћају до Августа месеца.

— **Ђока Димитријевић** ни пошто је довољно обавештен образложењем г. Главинића, неодобрава овај кредит за рад.

— **Председник** и ако признаје оправдану предговорникову опрезност, опет није ни зато да се не уради оно, што правда и потреба захтева. Но тврди да је кредит довоља, али и ако би се кредит од 2,000.000 дин. прекорачио, морао би се и овај одобрити, јер правда захтева.

— **Веља Тодоровић** слажући се с мишљењем председниковим, сматра да ове потребе треба подмирити, па да стају 3 и 4 милиуна и с тога прима извештај.

— **Др. Милан Радовановић** налази да треба снабдети водом све крајеве, за које тражи комисија.

— **Председник** пита, да ли одбор пристаје на тражени кредит.

Одбор пристаје.

— **Председник** саопштава одбору, да ће Никола Р. Поповић да да своје одвојено мишљење о трошаринском захтеву.

— **Никола Р. Поповић** је одвојио своје мишљење у 2. тачки извештаја; двојица пак траже да се на оне рибе које су експедоване до 21. Децембра 1890. год. закључно не наплаћује трошарина, а да се наплаћује тек од 21. Децембра. Да објасни своје одвојено мишљење.

Декларација је царински акт, поднесен од трговаца ради подигнућа робе. Но то још није доказ да је роба још тога дана дигнута и однесена са сместишта. Зато је довољан доказ и гарантија, да је роба дигнута, — тескера.

Царинске књиге излажу, да ли је какав закон спустио или повисио цену извесним артиклима и после долази да се таксира роба и даје извесно писмено.

Да доиста декларација није и уверење које служи као доказ да је тога дана дигнут еспап, што се ту означава шта има да дигне. Та се декларација подноси на каси, али тек пошто се удари жиг и да је примио признаницу да је наплаћено. Одвојено моје мнење потиче дакле отуд, што знам пуно примера, да трговци поднесу декларацију једнога дана и дигну еспап после 20 дана.

По свему што је рекао налази да је оправдано његово одвојено мнење, по коме онај који хоће да се ослободи треба да поднесе доказ у тескерама, да су све робе дигнуте и наплаћене.

— **Председник** позва секретара, да прочита мишљење већине и акт управе трошаринске. (Секретар прочита). За тим показује разлику између већине, која се задовољава да се поднесе само декларација, и мањине, која је неодговољна с тим, тражи да се поднесе тескера.

— **Мата Јовановић** слаже се с одвојеним мишљењем Ник. Р. Поповића.

— **Раденко Драгојевић** пристаје уз мишљење одборске већине.

— **Мијајло Ђорђевић** одобрава одвојено мишљење Ник. Р. Поповића.

— **Ђока Ж. Нешић** саслушао је извештај мањине и већине и из оба не види, да ли су трговци увезли еспап пре закона о трошарини или доцније, а то је главно. Сматра да је извештај царинарнице нетачан. Одговара г. Ђорђевићу, да не треба да вичe против гросиста.

— **Мића Петровић** хоће да допуни говоре појединих говорника. Тако помиње, да кредит, који помиње г. Нешић, на дуже време, 6 месеци, и за њега је нужно одобрење министарско; на против, кредити од 2, 10, 15, то су лични кредити.

— **Никола Р. Поповић** поново брани своје одвојено мишљење. Наводи да је један трговац богате фирме поднео декларацију 2 Јануара а експедирао еспап 23 Фебруара т. ј. тада је декларација наплаћена и ударен жиг. Ово је само јавни документат и само се ово уводи у књиге.

Што г. Мића каже да одбор треба да води бригу о кредиту који трговци имају и до 6. месеци.

Кредит у 1890. год. није ни постојао него је дозвољен тек онда, пошто је дошла и општинска трошарина, тада су тек трговци тражили да им се кредит на 2 и 3 месеца дана, а о томе је писано и у новинама Сматра да у уверењима, која је поднела управа трошаринска одбору, не огледа се неоспорно право трговаца. Тога ради и наводи нека од њих. За тим налази да таква уверења нису никакав доказ да је еспап дигнут, а царински чиновници морају да се строго придржавају члана 27. о устројству Ђумрука. По књигама се уверио, да 1891. године експедовано за Београд шећера 1,578.596, кафе 185.212, и гаса 1,293.512 кила и од два три артикла требала је општина да има у 1891. год. 917.493·20 на име трошарине! Кад скупим с овим подацима и друге, сазнам, дакле, колико је извезено ван Београда, видиће се колико је управа трошаринска наплатила трошарине и каква су ово уверења и да ли су она довољан основ да ове артикле ослободимо трошарине.

Из свега овога изводим, да је управа трошарине имала право, што је ову ствар изнела пред одбор, одбор што је предао комисији, а комисија, што није нашла све дотле довољног доказа, док се дотичне фирме ослободе трошарине, док се не поднесе декларација, на њој утиснут жиг с означењем датума и речи „наплаћено“.

— **Свет. Боторић** дели мисли изнесене од г. Николе Р. Поповића, а сумња да чиновник верује толико на личност противно закону.

— **Мића Петровић** објашњује, да трошаринski кредит постаје од како и закон о трошарини, а царински кредити важда од кнеза Милоша. Декларације од 21—22 Децембра 1890. год. пису фалсификоване. Не стоји мнење г. Поповића, да морају у исто време постојати декларација и тескера.

— **Раденко Драгојевић** слаже се с предговорником.

— **Љуба Јовановић** налази да се стварна правда састоји у томе, да онај који је бесправно од грађана на рачун трошарине нешто наплатио, плати општинску трошарину, а формална да се види, је ли наше решење сагласно закону? Једна и друга страна није успела, да га обавести да имају право.

— **Ник. Р. Поповић** кад је говорио о кредитима, то је мислио на кредите трошаринске од како закон постоји. Могло би се и по царинским књигама сазнати, али би за то требало бавити се на таванима. Неколико дана, а ако и ту не би ништа било, оно друго неостаје, него трговац који наводи да је тад и тад дигао еспап да поднесе доказ, иначе да плати. Тескера је фактички доказ и њом се задовољава и формална правда. Спор се води о еспапу увезеном 20. Децембра, а подигнутом 22. Децембра. Ко мисли да овако није, нек законско уверење поднесе, тако се свуда ради, па и овде.

Ослоњен на чл. 27. закона одвојно је своје мнење и трговци ради своје части треба да поднесу уверење, кад су робу дигли.

— **Вељa Тодоровић** разгледајући разлоге и једне и друге стране, мисли да је најправилније, да ли је еспап дигнут и кога

дана из ћумрука. У том смислу износи и предлог и тражи да се стави на гласање.

— **Ђока Новаковић** мисли, као и предговорник, да се пита ћумрук и тачно сазна, кад је дигнута роба.

— **Мића Петровић** поново разлаже своје раније тврђење и оспорава разлоге Поповића.

— **Ђока Ж. Нешић** предлаже, да се донесе ово решење: да сви трговци поднесу уверења, кад су еспап из ћумрука подигли, а не кад су платили јер то није никакав доказ, као што је напоменуо г. Поповић.

— **Андра Одавић** помаже предговорника т. ј. да молиоци поднесу уверења, потврђена званично од царинарнице, да су тога и тога дана дигли извесну количину еспапа а да ћумручина није плаћена с тога, што су дотични имали извесан кредит, јер има их, који су дизали еспап, а да нису плаћали ћумручину или трошарину.

— Светозар Боторић и Коста Главинић пристају на последње предлоге, а

— **Никола Поповић** одустаје од свога предлога, придружујући се предлогу Ђоке Нешића.

— **Председник** сматрајући да је мишљење г. Ђоке Нешића и Одавића мишљење и мањине, коме се придружио г. Поповић, пита, ко је за мишљење већине, гласаће за, а ко за мишљење мањине, гласаће против.

— После говора г. г. Косте Главинића и Мате Јовановића, који налазе да је питање незгодно, г. г. Љубе Јовановића, Мића Петровића да је питање правилно постављено.

— **Председник** саопштава мишљење мањине које гласи: „сви они трговци, који од данас па за 15 дана поднесу уверење царинарнице о томе да су до 21. Децембра па и тај цео дан подигли еспап из царинских магазина, па ма да нису платили царину, за то што су имали кредит државни да се ослободе од плаћање трошарине, они пак, који доказе не поднесу да плате трошарину.“

— **Ђока Нешић** мисли да мора бити рок од 10—15 дана, а не од године-две јер би за 15 дана могли добити уверење из Индије, а камо ли не из царинарнице београдске.

— **Ђока Новаковић** је за комисију, која ће да проучи цео тај посао у ћумруку, па онда да се ствар реши.

— **Никола Р. Поповић** вели, да се на сваку декларацију, кад се дигне еспап, утисне жиг и каже „паплаћено“.

— **Председник** пита, ко је за то, да се усвоји мишљење већине с додатком, који сте сад чули, тај ће гласати за, а ко је за чисто мишљење већине, тај ће гласати против.

После гласања.

Саопштава да је гласало за 21, уздржало се од гласања 3, и 1 против.

— **Председник** позва г. Капетановића да поднесе извештај о статуи пок. Панчића.

— **Милан Капетановић** јавља, да је комисија нашла као најбоље, да се статуа пок. Панчића постави у парку пред В. Школом. Сем тога да општински суд објави у својим новинама, да ће купити прилоге, те да се исплати још нешто, што је неплаћено у суми 2000 динара. За тим налази да је најбоље да се суд обрати одбору у Паризу, који је откупио статуу да пошље прикупљени новац и акта о томе.

— **Председник** пита, да ли одбор пристаје на ово мишљење комисије.

Одбор пристаје.

За тим предлаже, да се комисија за преглед плана о канализацији, због г. Пачуа, који је одсутан, попуни с г. Др. Павлом Поповићем.

Одбор прима предлог.

— **Ђока Нешић** пита, да ли је решено и односно гаса уз питање мало час решавано. Сматра да ће се доцније о томе решавати.

— **Председник** изјављује, да је с оним питањем решено, да ли трговци треба да плате извесну трошарину, а друго питање није решено.

Седница је трајала до 9 часова по подне.

Држан 1. Марта 1892 год.

Председавао: председник Милов. Р. Маринковић.

— *Председник* констатујући довољан број чланова одбора, отвори састанак и позва секретара да прочита записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

За тим јавља, да су на држаној лицитацији 27. Фебруара т. г. За набавку 465 колаца од ливеног гвожђа за обележавање осе и нивелационог плана, дошла 3 лицитанта, од којих је Гођевац и Комп. понудио да либерује кочеве по тежини 29 пара дин. То је по мнењу инжињера скупо, али није се постигао ни у страних фирми, где се тражило јевтиније.

— *Никола Хаџи Поповић* вољан је да уступи општини извесну количину тога кола примљеног у име накнаде од Халачија. (Хвала! Хвала! Живео!)

— *Ф. Васиљевић* налази да се неће добити знатно јевтиније од понуде Гођевчеве.

— *Председник* налази да би се могла држати и друга лицитација, јер иначе ствар није хитна.

Одбор пристаје.

За тим пита, пристаје ли одбор, да се држи друга лицитација за тротоарске плоче.

Одбор пристаје.

После тога јавља да је држана ужа лицитација између Панте Манојловића и Косте Трифковића за прављење калдрме код палилуског трга. Панта није дао ниже цене, а Коста је остао при својој понуди.

— *Светозар Боторић* налази да је лицитација, која ја остали на Панти Манојловићу јевтина, а кад се нашао човек, који ће још јевтиније да ради, треба му је уступити, јер је то сагласно општинским интересима.

— *Ник. Х. Поповић* потпомаже Боторићево мишљење.

— *Председник* вели да се ова исплата изврши на рачун трошаринског прихода.

Одбор пристаје.

За тим саопштава одбору акт Државног Савета о буџету за 1892 год. по коме Државни Савет мисли, да треба зборово одобрење за прирез од 20%. Тога ради он мисли да се ово питање доведе у везу с питањем о рејону вар Београда. С овим прирезом могле би се исплатити куће ван рејона, јер ће се на тај начин задовољити и грађани ван рејона, дајући им накнаду за куће и они у рејону, повећавајући им цену од кућа. Пре је био прирез 28%, сад треба да буде 30% тако, да се 20% употреби на редовне општинске потребе, а остатак 10% на исплату кућа ван рејона и тако да остане и за остале године.

— *Мика Банковић* усваја мишљење г. преседниково да прирез буде 20% за редовне општинске издатке, а 10% за накнаду кућа грађанима ван рејона, јер би се на тај начин концентрисао и знало би се докле се може зидати.

— *Светозар Ботовић* сматра да после говора г. председника и Мике Банковића, има да усвоји њихове разлоге с предлогом.

— *Мића Петровић* не верује, да би било кога против овога, али ипак држи, да нема никога, који би могао забранити зидање кућа ван рејона.

— *Јован Ђуровић* налази, да не би требала приступати томе послу за сад.

— *Ник. Р. Поповић* баца прекор на представнике не само општинске власти ранијих година, него и на представнике контролне и државне власти, што су дозвољавали, да се раштрка варош и спречи на тај начин у намирењу својих потреба. Остављено је ово ситно питање извесним људима и они чим су дошли, ограничили су варош, обележили рејон. (а свим је оправдано решење, да се она саселе у старе границе. Но претходно ваља знати, колико је земљиште, колико на њему има зграда и колико становника? где би се ти људи иселили, па онда драге воље пристаје на одборову жељу о фонду и хоће да се образује одборско повереништво, које ће да рукује целокупним тим послом.

— *Ђока Ж. Нешић* после говора предговорникових. налази да овај прирез треба одобрити, па ако не би био довољан за ту цељ, да се траже други извори.

— *Филип Васиљевић* је мишљења, да се за сад застане с овим прирезом.

— *Свет. Боторић* констатује да ће се утицајем овога природа увећати вредност имања у вароши.

— *Ник. Х. Поповић* налази да кад Државни Савет тражи да овај прирез одобри збор, да је то једна формалност, коју треба испунити.

— *Ник. Р. Поповић* објашњује, како ће се вршити сасељавање и налази да ће то бити потпуно законито.

— *Мика Банковић* одобравајући поново овај прирез, мисли да ће и политички противници глати зањ.

— *Свет. Ристић* потпуно одобрава овај прирез, само жели, да се ти крајови после засаде шумом, те избегну болештину.

— *Мића Петровић* пошто је обавештен да постоји закон, на основу кога ће се вршити то сасељавање, гласаће за прирез.

— *редседник* пита пристаје ли одбор на прирез од 28 од сто тако да се купи и за 1892. год. и даље.

Одбор пристаје.

(Раденко Драговић је противан откупу имања.)

— *Председник* вели, да Ник. Р. Поповић жели, да се одреди, једна комисија која ће руковати фондом за откуп имања.

— *Мика Банковић* налази да би требало прво сачекати решење збора, па онда приступити избору ове комисије.

— *Председник* мисли, да нема нико ништа против пошумљивања тога краја (Врло добро.)

— *Светозар Боторић* сматра, да се не треба удаљавати од главне ствари, а она се састоји у томе, да се то земљиште откупи

— *Никола* Р. *Поповић* налази да је по регулационом плану утврђено, где ће се засадити по два-три дрвета.

— *Председник* пита, да ли има кога против. (Нема).

За тим саопштава, да је било одређено повереништво да проучи питање о набавци једне теретне железнице за насипање баре и за пренос камена у варош из мајдана у Топтидеру. Повереништво је свршило посао и саопштава вам извештај. (инжињер чита). Прима те ли овај извештај.

Одбор прима.

За тим саопштава и једну понуду о откупу железнице под повољним условима. Сматра, да треба изабрати комисију да проучи ту железницу и рофериште.

— *Ник. Р. Поповић* мисли, да се овај посао да истој комисији, пошто је та, посао савесно иршила.

— *Председник* пита, да ли се усваја мишљење предговорника и да се члановима комисије да попутнина.

Одбор пристаје.

— *Раденко Драгојевић* је за прирез од 20%, а и одобриће се, али није за прирез од 10%.

— *Председник* сматра, да је свршавање посла ван рејона предмет специјалнога сборовога рада. Грађани, који су правили куће, после утврђења рејона, не вреди ми ништа. Зграде ће се одкупљивати, па ће се туда подизати шуме и паркови. (Врло добро).

— За тим пита, шта да ради о зидању варошкога суда, јер је управа вароши тражила одговор за два дана. Министар правде налази да Крстићева зграда не одговара потребама за то, што нема локала за притвор и што тамо седе и други закупци.

— *Свет. Боторић* налази, да је немогуће за два дана дати одговор и тражи, да се одреди комисија, која ће проучити питање и да поднесе мишљење: какву зграду треба подићи?

— *Др. Марко Леко* говорећи о року, налази да ће се министар задовољити, кад му се јави, да је предмет узет у рад Сматра, пошто ће бити нужан план за ову зграду, да се замоли министарство грађевина, да оно изради план, после чега да се рас пише стечај.

— *Ник. Х. Поповић* пита, да ли ће подизање ове зграде доћи на терет зајма од 10,000.000 дин. и шта је с тим зајмом?

— *Председник* одговара, да у прве послове спадају: водови, канализација, школе, кланице, осветлење, а доцније послови као што је зидање варошкога суда.

— *Др. Милан Радовановић* усваја предлог г. Марков о уговору управе вароши Београда, али се не слаже с г. Марком, да министарство грађевина изради план, јер зна да га неће израдити. С тога је за Боторићев предлог да се одреди комисија.

— *Председник* пита, да ли одбор пристаје, да се изабере комисија да ово питање проучи и поднесе извештај.

Одбор пристаје.

— *Свет. Боторић* моли да се у комисију узму и лица, која не припадају одбору, а позната као стручна.

— *Председник* мисли да буде поред техничких лица и по неки правник. Тога ради предлаже у комисију г. г. Милана Капетановића Др. Милана Радовановића, Николу Ћирића председника варошког суда. Ђоку Радовановића и општинског инжињера.

Одбор прима предлог.

За тим саопштава, да је управа вар. Београда упутила једно писмо, по коме тражи зграду за затвор осуђеника. — Решено, да се и то упути истој комисији за зграду варошкога суда.

После тога саопштава мишљење општинског правозаступника о имању Јефрема Станимировића, који је у незгоди, па моли суд, да се питање о накнади што пре реши.

— *Светозар Боторић* прима мишљење правозаступника, јер је овај човек врло сиротног стања, па би пропао.

— *Председник* пита, прима ли се мишљење правозаступниково, да се да то земљиште у замену, или да се по обостраном, споразуму одреде проценноци. (Чује се: на последњи начин).

— *Ник. Х. Поповић* пита, зашто арендатор песка наплаћује и на Сави за износ песка и то на лађе што тамо пристану? По чему он то чини?

— *Председник* изјављује, да стоји у условима за давање песка под закуп, да наплаћује таксу и на песак, који се и са стране на нашу обалу донесе али је одбор решио, да се наплаћује аренда само на онај песак на савској и дунавској обали; то му је саопштено, кад противно ради, ја сам му наредио да се наплата обустави.

— *Ђока Нешић* је слушао од закупца, да ће аренду наплаћивати све донде, док општина не поведе спор против њега.

— *Председник* констатује, да је о њему општина дала право на свој песак, а не и на туђ. (Врло добро).

За тим саопштавамо мишљење инжињерово о грађењу општинске зграде.

Ако се усвоји инжињерово мишљење, онда треба наредити да се све и у детаљима изведе. Пристаје ли одбор?

Одбор пристоје.

— *Председник* извештава, да је Савка Табаковић била узела под аренду чишћење улица, па је због болести и њене смрти раскинут уговор. Након себе оставила је четворо деце и једно од те деце кћер Ружа моли да јој одбор поклони положену кауцију. Мисли, да одбор треба да прими ову молбу. (Врло добро).

— *Ник Х Поповић* жели да зна, у које је време раскинут уговор?

— *Свет Боторић* је противан мишљењу предговорниковом и општина не треба да упропасти ту ситну децу.

— *Ник. Р. Поповић* је за то да општина поклони тих 12 комада обвезница, јер ће сачувати једну породину од очевидне пропасти.

— *Ник Х. Поповић* исто тако мисли, али само ако је општина оштећена, оће да се и види.

— *Марко Велизарић* је такође за то да се поклоне ове обвезнице.

— *Председник* пита, да ли одбор одобрава продају.

Одбор одобрава и овлашћује председника да може поклонити ову кауцију, ако не буде штете.

Састанак закључен у 12 часова.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	5 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта	5
в) За свирање аженског (оркестр) Дамен-Капеле	20

II.

а). За играњку у локал I-ог реда	15 д.
б) За играњку у локал. II-ог реда	10 „
в) За играњку у локал. III-ег реда	„

III.

а) За панораму на дан	5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно	10—50 „
в) За менажерије и музеуме	5—15 „
г) Циркус од представе	10—20 „
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50— „

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова	00·5 дин.
б) Буре од 6 акова	00·0 „
в) Буре од 9 акова	00·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·20 д.
б) За неузидан шпархерд	0·20 „
в) За узидан „	0·40 „
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0·50 „
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 „
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 „
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са нећима	0·10 „
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више нећима	0·20 „
з) За паљење димњака (цилиндера) без разе на спратове	0·75 „

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом	0·21 „
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0·16 „
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	0·11 „

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	0·211 д.
б) Од акова	0·16 „

IV. ПЕСТАРИН:

а) Марка за пашче за годину дана	3·11
б) Обнављање изгубљене марке стаје 1. динар.	

V ГРОБАРИН:

а) Гроб за децу	7 дин.
б) Гроб за одрасле	20 „ „
в) Мала гробница	555·52 п. „
г) Велика гробница III реда	998·39 п. „
д) Велика гробница II реда	1099·32 п. „
е) Велика гроббница I реда	684·57 п. „

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·9 „
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	14·9 „
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·9 „
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·9 0

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 20. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 10. Маја 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Ниже именована лица обвезници III. резервне пијонерске чете редовне војске, позивају се да у року од три дана по изласку овог огласа предстану VII. пуков. окружној команди ради издржања ово-годишњег вежбања и то:

1. Димитрије Живадиновић,
2. Никола Деспотовић,
3. Светислав Ристић,
4. Спасоје Михаиловић,
5. Петар Димовић,
6. Драгутин Стефановић, и
7. Панта Костић,

Од стране суда општине вар. Београда 8. Маја 1892. год. АБр. 6873.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

31. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

27. Априла 1892. год.

Председавао председ. г. Милов. Р. Маринковић; били г. г. одборници Н. Х. Поповић, Илија Ђорђевић, Б. К. Михајловић, Миња Петровић, Ђ. Ж. Нешић, Др. М. Т. Леко, М. Јанковић. Св. Ристић, М. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, М. О. Петровић, Л. Дашковић, Р. Драговић, М. Велизарић, В. Тодоровић, М. Ј. Марковић, Мих. М. Ђорђевић, М. Д. Банковић, Милош Трифковић, Г. Бркић, Сава Вељановић, М. Ђорић, Н. Р. Поповић, Др. Алкалај, М. Капетановић, Ф. Васиљевић, С. Боторић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 24. Априла 1892. год. и у одлуци бр. 318 учињена је измена, да се не узима нарочити палир но да надзор при грађењу ове зграде врши инжињерско одељење.

Да се грађевина ова исплати из партије зајма општинског од десет милиона динара.

II.

Одборник г. Мата Јовановић предлаже, да се узме нарочито лице за надзиравање при грађењу школе за дунавски крај.

Одбор је одлучио, да се преко овог предлога пређе на дневни ред.

III.

На предлог одборског повереништва, изабратог у седници одборској од 18. Априла 1892. год. АБр. 6353, одбор је изабрао ова лица за поротнике за вар. Београд за ову годину (штампано у прошлом броју).

IV.

Председник износи одбору на решење акт команде дунавске дивиз. области, којим се тражи, да општина у споразуму са одбором подунавског округа наће стан за команду VII. пуковског округа.

По прочитању тога акта АБр. 6548, одбор је овластио председника општине, да ступи у преговоре са окружним одбором и командантом 7. пуков. округа, па о постигнутом резултату да извести одбор.

V.

Одборник г. Свет. Боторић предлаже, да општина београдска тражи од државе, да јој она плати кирију за земљиште општинско, што је заузето на бањичком брду за потребу војске.

По саслушању овога одбор је одлучио, да г. г. Велимир М. Тодоровић, Милутин Ј. Марковић, Свет. Боторић са председником општине проуче овај предлог и поднесу одбору своје мишљење на решење.

VI.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6620, 6608, 6607, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Лазар Миљановић хрђавог владања, а имовног стања сиротног; да му је Алекса Ђорђевић непознат, и да је Љубомир Димитријевић доброг владања а сиротног имовног стања.

VII.

По прочитању акта 7. пуковске окр. команде АБр. 6606, и 6576, којим се траже уверења о владању и имовном стању војених обвезника, одбор је изјавио, да се суд увери о имовном стању и владању Драгутина Цветковића, Драгутина Трифковића и Радивоја Петровића, па изда команди о томе уверења; да је Стојан Лазић доброг владања, а сиротног имовног стања.

VIII.

По прочитању акта Управе вар. Београда АБр. 6609 којим се тражи уверење о владању удове пок. аустријског мајора Франца Шрота одбор је изјавио, да се суд увери о њеном владању и изда тражено уверење.

IX.

По прочитању акта СБр. 7587, којим Милева Јовановић овд тражи уверење о сиротном стању одбор је изјавио мишљење, да се молитељци може дати тражено уверење.

X.

Председник извештава одбор о одређеним осама у извесним улицама.

По прочитању тих извештаја комисијских ГБр. 554, и 473 одбор је одлучио, да се усвоји мишљење општ. инжињера Стевана Славнића о одређеној оси у улици Македонској, на Енглеовцу (улици X.); да се мишљење комисије о одређивању осе у улицама: Змајевој (VII.) и Чобанској (VI.) пошље министарству грађевина на одобрење, пошто одступа од утврђеног регулационог плана.

XI.

Председник износи одбору акт министарства Грађевина, којим тражи, да одбор општ. изабере једно лице за члана комисије, која ће учинити поновну ревизију пројекта закона о подизању зграда у Београду и осталим варошима и варошицама у Краљевини Србији.

По прочитању тога акта АБр. 6583 одбор је изабрао г. Мил. Капетановића одборника за члана ове комисије.

XII.

По прочитању акта грађевинског одељења ГБр. 644. одбор је одлучио, да од сада буде члан повереништва за одређивање оса за кварт врачарски г. Михајло Магдаленић пуковник у пензији, на место Илије А. Савића.

XIII.

Према решењу одбора општинског од 24. Фебруара 1892. год. председник износи одбору на решење извештај комисије АБр. 2517 односно тражења паробродског друштва Кнеза Гагарина.

Одбор је одлучио, да се ова ствар остави за идућу седницу.

XIV.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва за трошаринске ствари односно предлога управе трошаринске, да се установе још неколико трошаринских стражара и да се одобри накнадни кредит од 4000 дин. ради јаче контроле.

По прочитању тога извештаја АБр. 6737 и пошто је предходно решено о предлогу г. Миће М. Петровића, одборника, да се трошарина укине, одбор је усвојио у свему овај извештај повереништва.

XV.

По прочитању писменога предлога Миће М. Петровића одборника, АБр. 6624, којим предлаже, да се варошка трошарина у Београду укине, а да се приход овај надокнади помоћу прираза на непосредну порезу, одбор је после поименичног гласања са 13 гласова противу 1 (14 нису гласали) решио, да се овај предлог одбаци.

33. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

4. Маја 1892. год.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора г. г. Н. Х. Поповић, Д. Гајић, И. Ђорђевић, Јов. Ђуровић, М. М. Ђорић, К. Петровић, С. Боторић, А. Одавић, С. Вељановић, М. Ђорђевић, Ђ. Димитријевић, М. О. Петровић. М. Бончић, Р. Филиповић, В. Тодоровић, К. Б. Михајловић, Др. П. Поповић, М. Јовановић. Св. Ристић, М. Ј. Марковић, М. Капетановић, Ђ. Ж. Нешић, Н. Р. Поповић, М. Трифковић, Р. Драговић, Др. М. Т. Леко, Ф. Васиљевић, К. Д. Главинић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Априла 1892. год и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6809, 6722, 6723, 6803, 6802, 6792, 6805, 6810, 6746, 6804, 6696, 6694, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Ђорђе Савић, Ћира Арсић—Радовановић, Марија Николић, Антоније—Таса Стојановић, Марко Илић, Никола Кутроча, Миливоје Радић и Глигорије Миленковић непознати; да су Андреја Јеротић, Катица Милутиновић и Стаменко Петровић доброг владања а сиротног имовног стања; да

је Живојин Ћирић доброг владања и средњег имовног стања; да су Карло Лебл и Михајло Јовичић доброг владања и доброг имовног стања; да се за владање и имовно стање Михајла Пејовића гимназисте упита професорски савет III београдске гимназије.

III.

По прочитању акта VII. пук. окр. команде СБр. 7586 АБр. 6626, којим се траже уверења о владању и имовном стању неких војених обвезника, одбор је изјавио, да је Михајло Ристић доброг владања а слабог имовног стања; да су му Урош Урошевић приватије и Коста Павловић непознати.

IV.

По прочитању акта старатељског судије за вар. Београд СБр. 7795 којим се тражи уверење о имовном стању Дим. Мисирлића и Николе Ј. Думке, одбор је изјавио, да је Дим. Мисирлић аудитор мајор доброг владања и доброг имовног стања; да је Никола Ј. Думка доброг владања, средњег имовног стања, да је грчки поданик и да нема непокретног имања у Србији.

V.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 6795, СБр. 8062, 8000, 7956, 8026, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Гојку Миловановићу, Марији Илић, и Живку Ђ. Србићу може дати тражено уверење с примедбом, да је Србић под стечајем; да се суд предходно увери о имовном стању Цвете Стојковић и Ленке Ј. Иванишевић, па тек онда да им изда тражено уверење.

VI.

На предлог одборника г. Светозара Боторића одбор је решио, да се у парку око споменика на Врачару намести једна чесма у коју да се спроведе вода из општинског бунара код сењака.

VII.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић интерпелише председништво. зашто није до сада спроведено министарству грађевина мишљење комисије о одређивању осе у Змајевој — Чобанској улици.

Председник је одговорио, да ово није урађено до сада због тога, што је решење о томе тек у овој седници оверено и да ће се то одмах сутра дан урадити.

VIII.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, којим се предлаже, да се око 3500 комада прстенова са вентилима разног калибра потребних за везу појединих кућа са цевима уличним новог београдског водовода, набави из фабрике Бона и Рајтера из Манхајма, који израђује ове прстенове Рајтеровог система, и да се за ову набавку може утрошити до 40000 динара.

По прочитању тога акта АБр. 6797 и по усменом објашњењу председника надзорне водоводне комисије, да је Рајтеров систем ових прстенова најбољи од свију пријављених система и да их фабрика Бона и Рајтера из Манхајма најбоље и најјефтиније израђује, одбор је решио, да надзорна водоводна комисија може набавити од фабрике Бона и Рајтера из Манхајма три хиљаде пет стотина комада прстенова са вентилима рајтеровог система, разног калибра потребних за везу појединих кућа са цевима уличним новога београдског водовода. Вредност ових прстенова, која ће изнети до четрдесет х љада динара, да се исплати из накнадно одобреног кредита од 50000 дин. за извршење везе појединих кућа са водоводам и набавку материјала за исту.

IX.

Председник износи одбору на решење акт надзорне водоводне комисије, којим се предлаже да се набавка водомера за београдски водовод изврши код фабрике Шпанерове из Беча, под погодбама и ценама, које су назначене у понуди те фабрике од 20. Фебруара 1892. год.

По прочитању тога акта АБр. 6836, одбор је решио, да се набавка водомера за нов београдски водовод изврши код Шпанерове фабрике из Беча под погодбама и ценама означеним у понуди те фрбрике од 20. Фебруара 1892. год.

Овлашћује се председништво да може закључати уговор са поменутом фабриком за набавку две хиљаде комада водомера разне димензије за прво време с тим, да општина задржава себи право на поручбину и даљих 2000 комада (две хиљаде комада).

X.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 689, држане 28. Априла 1892. год. за откопавање земље и полагање тротоара у Которској и Лепеничкој улици, одбор је решио, да се овај посао уступи Стевану Илићу по ценама и то:

За откопавање земље у Лепеничкој и Которској улици по један динар и четрдесет и једну четвртину паре дин. од кубног метра с тим да земљу из Лепеничке улице носи у Бару Венецију а из которске на насип, што води на дунаву.

За полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и једанаест и три четвртине паре дин. од квадратног метра и за полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и једанаест и три четвртине паре дин. од квад. метра.

XI

По прочитању протокола лицитација ГБр. 710 држане 30. Априла ов. г. за грађење калдрме у Марковој улици, на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању понуде Панте Манојловића, предузимача ГБр. 709, одбор је решио, да се грађење калдрме у Марковој улици уступи Панти Манојловићу по цени и то:

За грађење калдрме са дотераним камењем по седам динара од квадратног метра и за грађење калдрме са ломљеним каменом по три динара и петнаест пара од квадратног метра.

XII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 691. држане 27. Априла 1892. год. за калдрмисање Крунске улице, на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању понуде Ђорђа Л. Трифковића ГБр. 747. одбор је решио, да се грађење калдрме од ломљеног камена и полагање тротоара у улици Крунској уступи Ђорђу Л. Трифковићу према његовој понуди по цени и то:

За грађење калдрме од ломљеног камена по три динара и двадесет и пет пара од кв. метра.

За полагање тротоара од пиротских плоча по један динар и десет пара; и за полагање тротоара од топчидерских плоча по један динар и четрдесет и пет пара дин. од квадр. метра.

XIII.

Одборник г. Свет. Боторић предлаже, да се погодбе за грађење калдрме у препису раздаду грађанима ради контролисања радова, а нарочито онима, који рад надзиравају.

По саслушању овога одбор је усвојио овај предлог и препоручио суду да по њему поступа.

XIV.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва за регулисање раскрснице улице телеграфске и космајске.

По прочитању тог извештаја ГБр. 731. одбор је усвојио у свему мишљење комисије с тим, да се пошље министарству грађевина на одобрење.

XV.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва изабратог у седници одборској од 5. Марта 1892. год. АБр. 4275 ради одређивања стално цене лебу.

По прочитању тога извештаја АБр. 6261 одбор је одлучио, да се овај извештај са приложима отштампа у засебној књижици и у новинама, како би га одборници могли проучити па по том поднесе одбору на решење.

Изјавио је уједно благодарност повереницима на труду њиховом око израђивања овога извештаја с тим, да се допуне решава о награди повереника, који је израдио таблице за израчунавање цена леба.

Трошак око штампања да се исплати из партије одређене за непредвиђене трошкове.

XVI.

На предлог г. Саве Вељановића одборника, одбор је решио, да се цена хлебу повиси на двадесет и три паре дин. по килограму па да се продаје лебац по двадесет пара у тежини од 870 грама.

Ово да вреди од 6. Маја о. г.

XVII

Председник извештава одбор, да су г. Министар правде актом и управа вар. Београда актом АБр. 6798 препоручили општини београдској, да се у што краћем року изврше оправке и кречење апсана истражног судије и управе вар. Београда, пошто је општина београдска дужна, да ово о свом трошку врши.

По прочитању тих актова одбор је решио да се оправке и кречење изврши о трошку општине београдске, који да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

ИЗВЕШТАЈ

ПОВЕРЕНИШТВА

ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ СТАЛНЕ ЦЕНЕ ХЛЕБУ

Одбору општине Београдске,

Суд и одбор општински, позван и овлашћен кривичним и општинским законом, да се стара о непрекидној и свакодневној намирници својих грађана добрим лебом, стара се уједно и о томе, да се грађани сачувају од несавесне спекулације и експлоатације — *одређивањем цене лебу.* —

Ово одређивање цене готово увек је изазивало негодовање од стране лебара, ако је одређена цена по њихову мишљењу ниска, а од стране грађана, ако је она по њиховој оцени, висока.

Најновија атака лебара на ово право општине и на економне прилике грађана испољила се ту скоро у оном безобзирном поступку њином, што су три дана узастопце кљукали грађане београдске са лебом који је био умешен од непросејаног брашна најниже каквоће.

Кад се еснаф лебарски уверио, да општина — и поред своје дуготрпељивости — у постојећим законима има довољно моћи, да свачији силеџијук законитим средствима сузбије, и кад су поједини лебари искусили посљедице свог безобзирног и противзаконог поступка, онда је тек еснаф пошао оним путем којим је требало одмах и поћи, без употребе оних недостојних и незаконитих репресалија, пошао је путем молбе и представке, те је под 2-им Мартом т. г. поднео суду општине београдске акт, са алтернативним захтевом, да се једном или дозволи слободна мешња, или да се начелно утврди поступак при одређивању цене хлебу, узимајући при том за основицу, цене просејаног пшеничног брашна, у ком случају траже да се ово постави као норма при одређивању цене:

„Цена једном килограму хлеба од просејаног пшеничног брашна износи увек *једну пару динарску* ниже од свакидашње цене брашна, тако, да ако је 100 К^ка просејаног пшеничног брашна 20 дин. онда да цена 1 к^ке леба од истог брашна буде 19 п. д.“

Овај свој захтев еснаф мотивише у молби изложеним рачуном, који је на жалост — у овако озбиљној ствари — погрешан.

На случај, да се овај захтев еснафа не усвоји, онда моли, да одбор за неко време дозволи слободну мешњу, па према стеченом искуству нек врати опет таксу, ако нађе, да учињени покушај није користан по грађанство.

Потписато повереништво — одлуком одборском од 7-ог Марта т. г. АБр. 4255, одређено — да питање о одређивању сталног неког поступка при утврђивању цена хлебу проучи, као и питање о слободној мешњи с правом, да општина одређује максимум цене, приступило је одмах послу, састало се у неколико седница, па је ово питање потанко претресало и проучило, и том приликом дошло је до следећих резултата:

1., да општински Суд и одбор по Еснафској уредби од 14-ог Августа 1847. (КВбр. 1269, СВр. 527, а нарочито по одредбама §-а 1-ог и 92-ог (натпис трећи, глава прва) који су досад неизмењени остали (а измењени су или замењени у току доба. §§. 73. 76. 81. 84. 113. 114. тачка 16 §-а 116. тач 1. 2. 3. 4 и 6 §. 122. и 123 као и додатак о еснафским кривицама и казнама, које су регулисане §-ом 373-им крив. закона, види зборник 5. стр. 2. и зборн. 7. стр. 42.) нема права укидати еснаф решењем, пошто по одељку II-ом тач. 6. §. 92. постоји еснаф лебарски за пекаре, симиције или фурунције; он дакле постоји на основу закона, и мора постојати све донде, док је у важности и сили еснафска уредба, или док се она другим каквим законом о радњама не измени или не замени.

2., да ли се пак мимо постојеће еснафске уредбе и еснафа лебарског може декретирати слободња мешња леба, то је питање, о коме ни наши компетентни правници и полицијски чиновници нису на чисто.

Ако је одбор намеран да дискутује о овом питању, повереништво држи, да би ужно било ову ствар претходно расправити са начелног и правног гледишта са Госп. Министром народне привреде, а лебаре позвати, да овај свој предлог тачно формулишу, јер повереништво мисли, да они питање о слободној мешњи једнострано и наопако сватају. —

Према изложеном стојећи на основи, да се слободна мешња не може чак ни као покушај у споразуму и с пристанком еснафа лебарског дозволити, повереништво прелази на оцену предложене основе о утврђењу сталног коефицијента при одређивању цена хлебу. —

Цене брашна, које се одбору стављају на расположење, не само да се између себе знатно разликују, но оне у опште неодговарају оним ценама, по којима се брашно лебарима продаје С тога је повереништво било принуђено, да пође путем изналажења цене брашна, по цени жита и производним трошковима, па је према изјави надлежних лица саставило овај прорачун:

Ако је пијачна цена житу н. пр. 19 дин.
а производни трошкови износе, и то:

За млевење — — —	1·60 дин.
Под. до млина и натраг	—·40 „
Ажија на монети	—·45 „
7% фира (отпадак)	1·33 „
Самсарина — — —	—·10 „
4% тртов. провизијон	—·76 „
Укупни трошкови	4·34 „

онда у несејано брашно претворених 100 кгр. жита коштају 23·34 п. д.
Кад се одбије 25 кгр. на мекиње по 8 п. д. 2·— „ „
онда 75 кгр. чиста просејана брашна

коштају 21.34 п. д.
или 100 кгр. 28·45 динара.

На овој основи — за коју се може рећи да је и сувише либерална — израчунате су цене брашна из цене жита, почев од 10 динара, и пењући цене са 0·5 динара све до 25 динара продајне цене жита, и оне су изложене у таблици, која је под ·|· приложена — по овој таблици — признајући фурунцијама, који купују жито и за свој рачун прерађају у брашно 7% фире, према 3—4 у држ. магацинима и 4% трг. провизијона на ризик куповине — цене у сопственој режији произведеног брашна изравнате су са ценама брашнарских трговаца и млинова, и оне по увереју компетентних лица у повереништву, одговарају са врло малом разликом ценама великих млинова и брашнарских радња, и тиме је стечена подједнака основа прорачуна за све лебаре без разлике, како за оне, који жито купују и за свој рачун у брашно претварају, тако и за оне, који брашно од млинара и вел. брашнарских трговаца купују.

Корист је при овој манипулацији евидентно код оних првих, јер поред 3—4% на фири, имају добити и на куповини жита 4% трг. провизијона, што ови последњи немају, јер то млинови за се узимају.

Да би према израчунатим ценама брашна изнашло и цену коштања леба, повереништво је за тим узев просечну дневну производњу леба 300 кгр. за сваку фуруну, узев даље у обзир, да се из 100 кгр. брашна добија 136 кила доброг и печеног леба (и ако се у државним пекарницама свију војсака тражи и добија 141_{120} кгр. леба без обзира на начин мешње) повереништво је примило изложену цифру, коју и фурунције признају, и онда за 300 кгр. леба треба 220 кгр. просејаног брашна, које по горњем прорачуну коштају 62·60 дин.

Кад се овоме дода производни трошак и то:

За дрва — — — —	4·50 дин.
За момке ајлук и храна	6·— „
За кирију — — —	3·— „
За со — — — —	·60 „
За осветлење — —	·60 „

Што чини свега 14·70 дин.
онда 300 кгр. готовог израђеног доброг леба коштају 77.30 дин.
или кила 25·76 п. д. или округлс 26 п. динарских.

Према овом прорачуну, где су сви производни трошкови — по признању самих фурунција — узети прилично високо, где се фурунцији на куповину хране већ даје 4% трг. провизијона, да би се изравнале прорачунате цене са куповном ценом брашна код оних либара, који не купују пшеницу и о свом је трошку прерађују, већ који од млинара купују готово брашно, излази, да је ради утврђења сталне цифре нужно да се основној и просечној цени 100 кгр. пшенице дода 7 динара производне цене и радних трошкова, па да се добије цена готовог леба за 1 килограм у дин. парама. — На пр. цена житу 19+7=26 п. д. килограм хлеба.

Ради провере овог коефицијента повереништво је на десној половини таблице под ·|· из уложеног капитала и производних трошкова израчунало коштање добивених 300 кл. леба, па према томе и цену 1 кл. па је нашло, да се по горњем рачуну и коефицијенту = 7. цене леба поклапају до 13·50 цене жита. Одатле са малим варијацијама час се пењу час спуштају, да се код цене од 25 дин. изравнају. —

Из овог упоређења и из целе ове таблице излази, да би овај предложени коефицијенат био куд и камо правичнија основа за одређивање цене лебу из цене жита, но из цене просејаног брашна — по захтеву лебара, — обарајући цену лебу за једну пару испод цене просејаног брашна. Узев њихов пример за доказ, кад је жито 19 динара цена просејаном брашну износи по табели 28 34 динара, цена лебу требала би тада да по њихову захтеву буде 27·34 п. д. а њих по овако високим производним ценама стаје 25·68 п. д. који продавајући по захтеву паром ниже испод цене брашна, имали би и по овом прорачуну нето добити 4·98 дин.

Повереништво је дакле баш на основу овог прорачуна и табеле дошло до уверења да се захтев лебара не може усвојити, нити се може дозволити, да цена лебу буде са једном паром нижа од свагдашње цене просејаног брашна, јер би тада при цени жита од 25 динара и произведеном брашну од 36·30 дин., била цена лебу по њиховом захтеву 35·30 п. д. када би бруто добит била 26·04 а нето према супонираним производним трошковима у 14.70 дин. била би равно 11·34 динара. Овака добит поред тако сигурног рада, с погледом на незнатан уложени капитал, може се рећи да је огромна.

С тога је повереништво израдило другу таблицу, коју под 2.|· прилаже, у којој је

на левој страни изложено дословно све оно, што и у првој, у погледу трошкова око производње брашна, а на десној према појединим ценама жита. уложени капитал у 220 кл. брашна дневне потрошње, затим добивене суме од продатог леба са бруто добити, кад се леб продаје по цени брашна, са 1. 2, 3 и 4 паре ниже испод цене просејаног брашна.

Ова је таблица веома поучна, и заслужује озбиљне пажње и студије одборове. Кад би се захтев лебара могао усвојити, онда би њихова дневна бруто добит према разним ценама жита и израчунатим ценама брашна варирала од 13·12 до 26·04 дин. Већ сама та околност, да добит са пењањем цена ропидно скаче, налаже да се захтев лебара не може усвојити, а с погледом на величину дневне добити таблица сама показује пут и начин, како ће се доћи до правичног решења, те да и лебари имају на уложени капитал и труд пристојну зараду, а да и потрошачи, поред скупоће жита, на дакле и леба, не сносе тако грдан терет од добити лебара.

Тешкоћа решења овог питања лежи у апсолутној немогућности изналаска правих трошкова при производњи леба. По табели I. повереништво је примило показане му производне трошкове у 14·70 дин. Но они су сувише високо узети, јер по признању искренијих фурунција може се и највећа фуруна комотно издржавати са 12 динара дневног расхода. Да је и ова цифра већа, и да су производни трошкови мањи, повереништво је уверено, а увериће се и одбор из саме ттблице прорачуна о производним трошковима, и упоредним ценама произведеног леба и нето добити. На име при ниским цанама жита (до 12 динара) фурунције би имали штете баш и у оном случају, кад би им се дозвлило продавање леба, по цени брашна, а не паром испод ње, као што они у својој молби траже, а да лебари знају свој рачун, да они ни у том случају немају штете, и да производни трошкови не могу бити и нису онолики, за колике их је примило повереништво у прорачуну, ово је јасан доказ.

С тога је повереништво пут тражења чисте добити напустило, па је прихватило пут одређивања бруто добити, и она је изложена у таблици II. Идући овим путем повереништво држи да је 16 дин. дневне бруто добити на уложени незнатан капитал и рад довољан за ма коју врсту раденика, па са њим треба и лебари да су задовољни. Ако и одбор ово усвоји, онда је из таблице II. лако утврдити цене лебу, без да она подлежи доцнијим променама. —

Полазећи са те основе, таблица нам показује, да цена лебу треба да је до 15·50 дин. цене жита равна цени просејаног брашна. Од 13 до 15 динара са паром ниже од 15·50 до 18 са. 2 — од 18·50 до 21 са 3. од 21·50 до 24 са 4, од 24·50 па даље са 5 пара ниже испод цене просејаног брашна.

Узимајући само крајње вредности, и упоређујући по овом захтеву продајне цене леба према израчунатим ценама просејаног брашна излази, да од 10—12·50 житној цени треба дати 6·5 да добијемо и одговарајућу цену брашна и продајну цену хлеба, од 13 до 15 динара 6·5, од 15·50 до 18 динара. 6, од 24·50 па на даље 6- и т. д. Са 6 додатка имају лебари 20%— а са 7, 24·60% бруто добити при свима ценама без разлике.

Из овог прорачуна увериће се и одбор и заинтересовани лебари, да је повереништво, задахнуто правдољубљем, изнело ове цифре на тапет, у жељи и нади, да се лебарско питање једном за свагда скине са дневнога реда, за Београд да служи као норма, а за остале веће општине у Србији за глед, да и оне овај практични начин одређивања цене хлебу усвоје, и на престоницу се угледају. Из прорачуна ће сеуверити, да се коефицијент може одређивати или према цени жита, додавајући ка истој известан број (6—7) на име производних трошкова, када се из цене жита + коефицијент добија цена 1 кила леба у парама, или по израчунатој цени брашна, обаљујући цене хлебу са 1, 2, 3, 4 и 5 пара испод цене просејаног брашна, а при разним ценама жита. Правилно ће бити и једно и друго, јер се и при једном и другом начину добијају скоро подједнаке вредности. —

Повереништво је на завршетку својих студија, узело у претрес, и то питање, да ли је практичније мењати цене хлебу при разним ценама жита, или је боље утврдити једну новчану јединицу, па да се према истој мења тежина, па је нашло, да је ово последње практичније, и то тако, да се до извесних цена жита на пр. 18 дин. одреди да је јединачна цена лебу 20 п. д. од 18 до 25 дин. 25 п. д. а преко тога 30 п. д. Из табеле, која је под 3.[·] приложена, и која је састављена за све цене леба из цена брашна, обаљујући цене лебу за ½ паре видеће одбор, да ли је ова замисао, практичнија, или не.

Према изложеном саставило је повереништво на завршетку једну општу прегледну карту, где су стављени само резултати, и она, ако се овај предлог у начелу прими, могла би се од стране књиговодства проверити, да нема где рачунске грешке, — а затим у листове одштампати, па грађанству и фурунцијама на употребу дати. —

Но ово комисијско извешће не би потпуно било, кад неби садржавало и конкретне предлоге, зато је повереништву част предложити :

1., Да се цена лебу одређује на основу добивених рачунских дата према просечној пијачној цени жита, и то тако да се цени 100 килограма жита дода Z као сталан просечан коефицијенат, тим начином добивена цифра да буде цена 1 кгр. леба у парама.

2., По таблици узрачуната цена мењаће се према добивеној просечној цени жита сваких 15 дана, ово да извршује суд објавом. — Како је према овом основа прорачуну цена жита, то да се најстрожије пази на тачне белешке на кантару, који ће дневно подносити рапорте о свима ценама председништву а оно ће предавати књиговодству, ради израчунавања просечне цене житу. —

На завршетку овог свог извешћа нека се дозволи повереништву, да га са малом мотивацијом поднесе одбору на решење.

Интерес општине а и грађана захтева, да се лебарско питање, ако не за свагда, а оно за извесан низ година скине са дневнога реда. А како је овим прорачуном и предлогом вођен озбиљан и правичан рачун и о интересима лебара као произвођача, повереништво се нада, да и они из добро схваћених сопствених интереса — и ако можда с неким неповерењем у прво доба као сваку новину — треба да прихвате оберучке. Онда би се са одбора скинула једна и ако замашна, али по својим последицама веома одијозна ствар, јер тада одбор не би дангубио у бескорисним дебатама приликом мењања цена, и избегле би се заћевице и прекори, који често на штету угледа падају у одбору. —

Ствар је одборова, да све ово узме у оцену, и да према томе донесе своју одлуку. —

Но на случај, да одбор овај прорачун и на њему основани предлог повереништва не усвоји, па буде више наклоњен уважању слободне мешње — ако томе не буду стајале па путу законске сметње — ми смо слободни навести неколике тешкоће, које ће при оваквом поступку насигурно повисити цену леба, а никако обалити, уздајући се у благодетно дејство међусобне слободне утакмице. — Нехотећи лебаре ни као грађане ни као произвођаче сумњичити и вређати повереништво из прошлости, како даље тако и најближе, ипак слободно је да сумња у резултате. Имали смо ту скоро прилике, да једемо мекиње као резултат солидарности чланова лебарског еснафа. Са оваком перспективом поверевиштво се не би усудило на експеримент.

Но не само искуство и бојазан треба да су у овој прилици меродавни, но и стварне економске прилике. Ко се боји врабаца, он нек не сије пројо. Али питање је, да ли су београђани у опште спремни, да евентуални штрајк и злоупотребе могу паралисати. Повереништво вели, да не могу. Београд троши дневно око 45—50 хиљ. кила леба. Изузимајући палилулце и ваљда неколико домаћинских кућа, није ни једна кућа ни фамилија у Београду спремна и у стању, домаћом производњом подмирити потребу хлеба за своје душе, једно с тога, што је ова грана домаће производње баш због фуруна угинула, друго што нема ни згоде ни спреме за то, и што је цена гориву, па према томе и производња леба у маломе, веома скупа.

На основу свега овога повереништво налази, да би цена лебу при слободној мешњи, за време експериментисања — које лебари предлажу — била куд и камо већа но што је одбор по праву и правди одре-

ђује, а да треба претходно много и много шта учинити, припремити земљиште за слободну мешњу, па тек онда исту дозволити.

На првом би месту имало доћи, да се одреди рок, када би имала ступити у живот слободна мешња, за које би време могли приватни предузимачи, појединe подузетне газде и капиталисте спремити фуруне једик, брашно и т. д. Сви пекари и лебари да буду дужни пећи и обичан леб за сиротнију класу, а да и овоме цену на показани начин одређује суд, а само за бели да фурунције саме одређују цену. Приватним предузимачима, да општина све могуће олакшице чини, дајући им слободна места на пијаци, и стварањем нових пијаца, и томе пододно. Само на овај начин радећи, можемо се надати жељеној користи.

На завршатку повереништву је част захвалити се одбору на указатом му поверењу, почаствујући га решењем и израдом овог доста важног питања.

У Београду, на вел. Четвртак 2. Априла 1892. год

Чланови комисије:

Др. Павле Поповић,
Коста А. Симић,
Андреја Ј. Одавић

Присуствовао свим састанцима
МИЛОВ. Р. МАРИНКОВИЋ.

Нисам задовољан са 7 процента но да се да 8 процента на 100 кила жита јер није ватан трошак кућевни и издржана себи и своју кућу и данак да може подмиривати.

Сава Вељановић.

Не могу се сложити са гос. доктором и са гос. Симићем и одвајам моје мишљење а и по самом рачуну које смо два пута били сви у седници и сложили се са 8 динара а сада господа боје се да се пекари не обогате, господа нека се добро увере како млинари и брашнари јако напредују због пекара.

Ђорђе Николић.

Почем је питање доста важне природе не могу своје мнење одмах по прочитању дати.

М. Тоболар.

Накнадно писано:

Подписати мнења сам, да је довољно да се од цене жита динара 8 на 100 кила хлеба дода.

М. Тоболар.

Да се не би ово питање леба и даље развлачило и ја прилазим мишљењу већине да да процент на житу 8 од сто.

К. А. Симић.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Концерт.** Приликом концерта који је општина приредила 3 Маја т. г. на Калимегдану, било је прихода од продатих улазница 825 дин. и од добровољних прилога 59·60 дин. свега 884·60 дин. Од ове је суме потрошено за музику и напојницу музикантима 136,80 дин. чист приход који је унесен у фонд калимегдански, износи дин. 747.80.

—

— **Цена хлебу.** Одбор општински налазећи да је према пијачној цени брашна и жита на београдској пијаци, цена хлебу мала, решио је: да се повиси цена по килограму на 23 паре дин. с тим, да хлебари месе хлеб од 870 грама и продају га по 20 пара дин. Ова цена вреди од 6. т. м.

—

— **Помоћ.** Одбор београдске општине ценећи заслуге кола јахача, око подизања витешког духа у нашем народу, и на унапређењу коњарства у Србији, одобрио је да се "дунавском колу јахача Кнез Михаило" изда из општинске благајне 500 дин. за витешке награде при тркама, које ће се приредити на спасов дан ове год. у Београду.

ИЗВЕШТАЈ

о клању стоке на општинској клаоници и раду општинских спољних надзорника за месец април 1892 године

I.

За грађанство заклато је:

2 бивола, 249 волова, 215 крава, 145 телади, што су укупно тежили 4336 кила, — 5 оваца, 2 козе, 5431 ком. јагањаца, — 713 ком. свиња-дебелих и средњих на меру, — које су укупно тежиле 59.305 кила, 5 ком. прасади 20 кила и 4 прасета до 10 кила, комад.

II

За војску и остале државне заводе:

247 волова, 84 краве и 869 ком јагањаца. — Од ове стоке, коју је либерант клао, издато је за официре 7956 ипо кила, а претекло је и у варош за грађанство унето 3606 кила. — За месо издато г. г. официрима и за вишак у варош унесени, наплаћена је прописна такса — аренда.

Од напред поменутог броја свиња марвено — лекарским прегледом нађено је 18 комада зарзжених бобицама, од којих је месо прописно поништено.

III.

Приход:

За стоку која је клата за грађанство, за месо издато официрима, за претекли вишак оп. тајина унесен у варош за грађанство, наплаћено је:

I. на име аренде 24,457·55 дин.

II. на име кланичне таксе 776·25 дин. и

III. на име лекарске таксе 545. дин.

Свега прихода од аренде и такса месарске у месецу Априлу био је 25,778·80 динара.

Према добивеним достављама било је ових неуредности.

I. Кријумчарење: две свиње; два телета; једна коза и 39 јагањаца.

II. Криве мере: Шеснаест случајева.

Крива мера нађена је у продавницама ових месара: Косте Панђеле, Мике Константиновића, Николе Михајловића, Ђуре Милосављевића и Богоја Грујића.

А кријумчарили су поименце.

Антон Бутковић, месар, једну свињу. Владимир Савић, месар, два телета, Никола Јовановић, кафеција, једно јагње, Ђорђе Стефановић, кафеција, два јагњета, Ђорђе Димитријевић, кафеција, једно јагње, Никола Тодоровић, кафеција једно јагње, Стојан Јанковић, кафеција, једно јагње, Илија Симоновић, кафеција, једно јагње, Браћа Деспотовићи, механџије, два јагњета, Илија Вељковић, ашчија, једно свињче, Никола Димитријевић, ашчија, једну козу, Нисим Ешкинази, кувар, једно јагње. Мирко Рајковић, кувар, једно јагње. Ђура Љубановић, кувар, једно јагње. Танасије Милић, кувар једно јагње. Марко Зилић, кувар, једно јагње, Персида Петровић, куварка, једно јагње, Јозев Томаш, кувар, два јагњета, Наум Цветковић, млекација три јагњета, Јоца Антоновић, гостионичар, једно јагње, Крста Трајковић, млекација једно јагње, Анђелко Јовановић, млекација, једно јагње, Риста Науновић, млекација, једно јагње, Божа Илић, млекација једно јагње. Ђера Трпковић, печењар, једно јагње, Јевта Тасић, клач, два јагњета, Мита Стефановић, зван фикс, клач, једанаест јагањаца.

Са свима овим лицима, код којих су нађене напред побројане неуредности, поступљено је по правилима о слободном клању стоке и продаји меса, и по кривичном закону.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 11. Маја ове год. од 3—6 часова после подне држаће се у грађевинском оделењу суда ово-општинског (у Панђеловој кући на марвеном тргу) јавна усмена лицитиција за зидање гробница на новом гробљу.

Кауција при лицитацији полаже се у готовом новцу или у државним папирима и то:

За гробницу под			I. 50	дин.
„	„	„	II. 37	„
„	„	„	III. 40	„
„	„	„	IV. 36	„
„	„	„	V. 36	„
„	„	„	VI. 25	„

Ближи услови и остала техничка документа могу се видети у поменутом оделењу сваког радног канцеларског дана, а и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр 707, 30 Априла 1892. г. у Београду.

На дан 4. Јуна ове године држаће се офертална лицитација у грађевинском оделењу суда општине вар. Београда на „марвеном тргу" у Панђеловој кући, за подизање (дозиђавање) трећег спрата на згању Суда општине вар. Београда.

Оферти ће се примати од 9—12 часова а отвори ће се тачно у 12 час. у подне.

Кауција 6.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа, могу се видети сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 767. од 4. Маја 1892. г. Београд.

ОГЛАС

Управа београдског водовода овим објављује писмену лицитацију за

Копање ровова и полагање цеви за спајање кућа са новим београдским водоводом.

Писмене понуде ће се најдаље до 23. Маја ов. год. закључно до 6 сати у вече подносити у запечаћеном писму «адресованој управи водовода» са назначењем:

„Понуда за спајање кућа са водоводом"

Понуде се могу подносити за копање и затрпавање ровова са полагањем цеви у једно, или само за копање и затрпавање ровова без полагања цеви.

Понуде које доцније стигну неће се узети у обзир.

Услови под којима се овај посао у изради даје, као и формулари за понуде могу са добити од подписане управе, која је готова и свако друго објашњење давати.

Бр. 855.
29. Априла 1892.
у Београду.

Управа.

СТЕЧАЈ

Општини београдској потребан је још један марвени лекар, коме ће бити годишња плата 2000 дин.

Дипломисани марвени лекари, који би желели да ступе у службу општине београдске, имају поднети своју молбу са прилозима до 15 Маја о. г. закључно.

Од суда општине вар. Београда, 20 Априла 1892 год. АБр. 6485.

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање. Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удруженима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год АБр. 4110.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеногр. бележака)
држан 5. Марта 1892 год

Председавао: председник Милован Р. Маринковић.

— *Председник* отвара одборску седницу. (Секретар чита протокол прошле седнице.)

— *Ђока Нешић* чини примедбу о избору повереништва за грађење варошког суда где стоји да је изабран поред комисије и председник г. Ћирић. Мисли да је одборник и може као такав и да учествује у комисији. (Чује се: није одборник. Уважена му је оставка.)

— *Соломон Азријел* изјављује да у условима стоји да се и на песак са стране наплаћује, док у решењу одборском тога нема. Пита како је то?

— *Председник* објашњује да је одбор решио, да арендатор има наплаћивати само на песак са обала савске и дунавске а не и на онај са стране. Да о томе нема закљученог уговора, но да према томе вреди оно што је одбор рекао.

— *Коста Главиниħ* чуо је, да је арендатор за то и неко уверење од општинског суда, да има право на наплату аренде и на песак са стране.

— *Председник*. Та је ствар прочитана. Један писар издао му уверење према условима, па је то после поправљено и сад то уверење не вреди.

После овога објашњења протокол би без измена усвојен.

— *Ђока Нешић* пита да ли је кажњен чиновник који је правио таке услове за аренду за песак?

— *Председник* изјављује да ће се казнити.

— *Раденко Драгојевић*. Требало би јавити полицији о овоме.

— *Председник*. То је учињено.

— *Милан Петровић* пита, како иде с регулацијом на Енглезовцу?

— *Председник*. Тај посао по решењу одбора дат је професору г. Андоновићу. Он је с њим готов, али још није општини предат. Данас или јуче г. Андоновић је молио да се одреди лице, које ће да прими те планове, што је и учињено. (Добро.)

Љуба Мишковић молио је да се ослободи од дужности присутника. На његово место изабрат је Илија Антоновић трг.

Тако исто и Петар Арамбашић моли да му се уважи оставка на поротничку дужност. (Неуважава се.)

Држата је лицитација за давање под закуп права на попашу општинске утрине. Ова је лицитација била неколико пута, па се нико није јавио после лицитације дошла је једна понуда Албахарија за 3600 дин. и то тражи за три године.

— *К. Главиниħ* примећује да би требало држати другу лицитацију с додатком, да се закуп даје за три године, па ће се мисли, наћи још који, да лицитира. Пита, да ли ће општина бити дужна, да даје закупцу какве накнаде, ако ма у току закупа одузме за какву другу потребу које парче ове утрине?

— *Ђока Нешић* противан је, да се ова лицитација одобри, него је мишљења да се држи трећа, али тамо, где сваки може да види шта се даје и како се даје; и ако не буде бољег понуђача, онда наравно може се уступити њему.

— *Председник*. Решено, да се држи друга лицитација на батал-џамији за три године.

— *Никола Вулковић* мисли да треба да се каже у условима, да ће му се дати сразмерна накнада, ако би општина узела за своју потребу 5—10 ектара.

— *Милан Ђорић* противан је том предлогу Вулковића, што закупац нема никакве штете отуд.

— *Коста Главиниħ* — потпомаже предлог Вулковића с тим да се закупцу не даје никаква накнада до 5 хектара.

— *Председник* саопштава да је члан палилулског кварта послао процену једну и враћа судска акта која се односе на предмет о заузећу извесног имања п. Зујице, пок. Мише Нешића, бив. фијакеристе. Износим процену пред одбор те да реши, да ли да се усвоји, или одбаци, јер од тога зависи шта ће да се ради по овој ствари.

— *Ђока Нешић*. Припадали то земљиште у рејон варошки.

— *Председник*. Припада.

— *Ђока Нешић*. Онда је мало 6 дин.

— *Милан Ђорић*. Мишљења је да се та процеаа усвоји јер је земљиште више вишњичког пута т. ј. Код Миленковића баште.

— *Мата Јовановић*. Предлаже да се процена од 6 дин. усвоји.

— *Коста Главиниħ*. Да случајно то земљиште неподпада под улицу?

— *Раденко Драгојевић*. Одбор несме да уступи земљиште јер то по закону није овлашћен без одобрења.

— *Председник*. Свакојако отуђење мора одобрити прво збор. Но овде је питање о процени, које може одбор да прими.

Усваја ли одбор процену? (усваја).

Одбор општински упутио је једно питање на трошаринску комисију односно оног ликера који је одавде експедован и враћен.

Комисија се поделила на већину и мањину. (Секрет. чита извештаје.)

— *Соломон Азријел*. То је један разлог у одвојеном мишљењу, а други ћу сад додати у томе исто овде нема доказа да

ли је он доиста послао ликер или што друго нпр. воду. То треба прво извидити. Управа Трошарине треба да се извести, да ли је он доиста послао ликер и колико.

— *Ковта Главиник.* Има ли ту доказа да роба која је нахпаме послата, није дигнута. Ако има то онда значи, да је та роба послата каква је и враћена. Ту онда нема преваре. Ако нема тога доказа, онда то треба извидити.

— *Љуба Јовановић.* Пита има ли какав доказ да је то извежено из Београда. Може се догодити да тај еснаф није отишо из Београда.

— *Никола Вулковић.* Најкраћи пут је ово: да трошаринска управа упита станицу жељезничку је ли та роба тамо примљена или није или то станица сама враћа, што онај није хтео примити. Дакле нека то остане још за 10 дана, док се и ово неизвиди. (Да се реши)

— *Председник* износи на решење понуду Анте Алексића о тротоарским плочама из рудничког округа.

— *Светозар Боторић* предлаже комисију, да проучи ову понуду. За комесаре предлаже: г. г. Милана Петровића. Боку Новаковића, Николу Вулковића, Милана Капетановића и Смедеревца општинског инжињера, која су и усвојена.

Председник износи молбу еснафа лебарског на решење, којим се тражи повећавање таксе лебу. По прочитању молбе еснафа, председник је саопштио цене брашну— житу.

— *Јован Ђуровић* предлаже 27 пара дин. да буде цена бољем обичном а црном хлебу од црнога брашна сејаног 22 паре дин.

— *Др. Милан Радовановић* предлаже да се одреди комисија која ће потанко да испита ствар, да тачно сазна цене брашна и колико се леба од њега добија, колики су трошкови лебара и т. д., даље да се брашно подели у три групе, према разним ситима у бела, полу бела и црна и да се за сваку врсту леба одреди цена.

Противан је да се то питање одмах реши, за комесаре предлаже: г. г. Вулковића, Одавића, Боку Николића, Др. Павла Поповића, који је био у војној служби и зна како се ради лебац, и од лебара: Саву Вељановића и Бајлона. Овај је предлог примљен.

— *Боко Новаковић* слаже се с предлогом Др. Радовановића, а у исто време мишљења је, да та комисија проучи питање, да ли би било корисно, да се дозволи слободно мешење с тим да општина одређује највећу цену о лебу.

— *Председник* слаже се и потпомаже предлог Др. Радовановића.

— *Председник* предлаже, да се приликом решавања о прирезу предложи одбору да овласти суд и одбор општински, да може чинити трампу општинских имања у рејону за изван рејона, пошто многи грађани то желе.

— *Светозар Боторић* пита може ли се изнети овај предлог пред збор, па ако може, нек се изнесе.

— *Никола Вулковић* противан је овоме предлогу.

— *Председник* објашњује свој предлог о трампи.

— *Боко Новаковић* примећује да одлука, коју би данас о томе донели треба да је прецизна а за такву одлуку треба спремити да се зна коме ће се шта дати а од кога шта узети. Ми то немамо. А кад је тако онда то тек треба припремити, па доцније изнети пред збор

— *Председник* наводи пример, како једна удовица која има ситне деце, жели да подигне кућу где би себе и дечицу склонила, па не може то да учини пошто јој је плац ван рејона.

— *Боко Новаковић* и тај случај треба извидети.

— *Милутин Марковић* Овај садањи предлог је питање компликовано, а по закону се тражи, да се тачно одреди имање, које се трпни. Према томе се неможе пре изнети док се и ово не уреди. Дакле у овом случају апсолутно је немогуће сад изнети на одобрење. С тога је мњење да се ово питање боље проучи и онда поднесе одбору па да одбор формулише тражења, које упућује збору Одбор решава, да се ово питање одложи.

— *Председник* износи једно хитно питање да се раеправи

Стрводер је поднео молбу и тражи у интересу своме и општинском да се доле на дунавској обали направи једна шупа, где ће он своје послове вршити, а међу тим да за исту плаћа општини кирију. То је нужно, да се убијена пашчад одмах бацају а да не стоје мртва на земљи. Ово је питање остављено за идућу седницу, а ова је закључена у 9½ часова по подне.

Држан 8. Марта 1892 год.

Председавао председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Протокол прошлог састанка би примљен после усвојене примедбе Николе Вулковића да је доиста одлука односно размене земљишта за сва земљишта ван рејона. Председник износи одбору ако г. министра грађевина, који се тиче мрвеног трга и регулационог фонда.

— **Никола Х. Попозић.** Пита, да ли има регулациони фонд још каквог имања, што би општини било од користи

— **Председник.** Изјављује да још доста имања има регулацијони фонд напоминући уједно, да је боље примити понуду министарства но да се држава послужи експропријацијом, у ком случају општина не би добила никакве накнаде за мрвени трг.

— **Милутин Марковић.** Препоручује одбору да прими понуду министарства, пошто је од користи по општину, јер регулациони фонд још има имања доста, нарочито још и с тога, што је у интересу унапређења Београда да тај фонд буде у рукама општине. Мисли да би далеко напреднији Београд био, да је тај фонд од постанка свог у општинским рукама био.

— **Вељa Тодоровић.** Хоће, да се види прво, да ли има што у томе фонду, па да би према томе требало прво у имену примити понуду, па тек доцније о томе донети дефинитивну одлуку. Осим тога вели, да ову размену треба и збор да одобри.

— **Председник.** Доказује, да је од велике користи што ће регулацаони фонд доћи у општинске руке, те ће моћи општина сама боље Београд регулисати и неће допустити да се Београд шири према М. Лугу на штету савског и дунавског краја.

— **Светозар Боторић.** Није противан предлогу министарства, но мисли, да би требало да држава уступи општини и плац до делијске чесме у улици кнез Михајловој.

— **Никола Вулковић.** С радошћу прима предлог министарства, само би желео да и потони, звани „пашин чајир" припадне општини, ако исти није већ својина регулационог фонда. Исто тако потпомаже Св. Боторића што се тиче плаца до делијске чесме.

Предлаже, да се одреди комисија, која ће регулисати питање односно одређивања места за мрвени трг и жели да он остане у вароши у интересу трговине и заната у Београду.

— **Председник.** Председник одговара Н. Вулковићу. Каже да се је разговарао са министром финансије односно „пашиног чајира," из чијег се говора може закључити, да је наклоњен, да га уступи општини. Што се тиче питања о пијаци, на дневном су реду извештаји комисијски и стоји до одбора да то питање дефинитивно реши.

— **Марко Велизарић.** Вели, да је и сама општина давно мислила да измести оданде мрвени трг и да ту засади парк. Па кад ено држава хоће о своме трошку то да украси онда треба тиме пре примити понуду министарства.

— **Мића Петровић.** Није за то да се ова ствар одмах дефинитивно реши, но да се по предлогу В. Тодоровића одреди комисија за проучење овог питања.

— **Ђока Димитријевић.** Пита, да ли ће се са регулацијоним фондом уступити општини и место на дорћолу, звано „Шалитрана?"

— **Гавра Бркић.** Предлаже да се уступи држави онолико земљишта, колико је потребно за зграду скупштинску, а остатак пошто сумња, да ће држава хтети да засади парк и да га у добром стању одржава.

— **Соломон Азријел.** Предлаже да се одреди комисија, да види, да ли регулациони фонд има још имања на тек онда да се решава о размени.

— **Др Марко Леко.** Слаже се са предлозима Сол. Азријела, и тражи пре решења, да комисија проучи ово питање, нарочито с тога, што се не зна вредност регулационог фонда.

— **Председник.** У подужем говору доказује важност и корист по општинске ин-

тересе уступања регулационог фонда општини. Препоручује одбору да предлог прими, како не би министарство предузело да на други начин дође до овог плаца.

— **Раденко Драговић** је за предлог пошто би зидање ове зграде било јемство, да ће престоница бити увек у Београду, а желео би да се и „пашин чајир" и друга поменута земљишта уступе општини у накнаду.

— **Мата Јовановић**. Прима у начелу предлог с тим да се одреди комисија да извиди имовно стање регулацијоног фонда, пошто није рад, да се уступи марвени трг без равне накнаде.

— **Ђока Нешић** је мишљења, да није потребна комисија и да би требало примити понуду одмах, пошто држава може и без накнаде одузети ово земљиште па ма какво мишљење дала комисија.

— **Милутин Марковић**. У подужем говору и са разлозима препоручује одбору да прими понуду одмах пошто то захтевају интереси општински. Вели, да је регулациони фонд довољна накнада за марвени трг који, кад би се у новцу проценио, не би много вредео. Осим тога, подизањем грађевине за скупштину, варош ће се улепшати и уштедиће се општин. трошак око тога, пошто је и сама била намерна, да на томе месту парк подиже, а марвени трг ван вароши измести.

— **Никола Вулковић** доказује, да је овај фонд требао да буде у општинским рукама још од свога почетка. У осталом слаже се са предлогом само би желео, да се одреди комисија по ранијим мишљењима као и да извиди, да ли би општина са регулацијоним фондом имала да прими и каквих обвеза.

— **Веља Тодоровић** пристаје чак, да се марвени трг уступи држави и без накнаде, пошто ће општина имати доста користи, што ће су ту подићи скупштинска зграда — у Београду редовно држати скупштинске седнице. Но кад већ држава нуди извесну накнаду, онда тим пре пристаје, но с тим да комисија прегледа и оцени стање фонда. Ово предлаже да нема никакве везе са уступањем трга.

— **Председник** изјављује, да нема више пријављених говорника с тога ставља на гласање.

По свршеном гласању предлог буде примљен са 16 гласова против 9.

— **Председник** износи одбору на решење понуде Светозара Јовановића и Јоргаћа Јовановића за изношење ђубрета из кварта савамалског и врачарског. Том својом понудом моле да им се изношење ђубрета не уступа само за ово кратко време, но за три године, пошто имају да утроше извесан капитал око набаве стоке, кола, људи. Ако им се уступи за три године право извлачења ђубрета или управо за 34 месеца они нуде 1500 данара, ако би после општина мало друкче удесила таксу за изношење ђубрета у корист њихову, пошто веле врло им је дуго остојање из тих квартова до Карабурме, онда они пристају да за то време даду општини 2500 динара. Пошто је уклањање ђубрета из вароши врло важна ствар моли одбор да што пре реши.

— **Никола Вулковић** предлаже, да општина не тражи никакве користи од изношења ђубрета и да тражи људе, који ће овај посао тачно вршити па да за то општини ништа не плаћају. У здрављу грађана види већу корист по општину но у неколико хиљада динара што општина сада има од изношења ђубрета.

— **Мата Јовановић** слаже се с предлогом Вулковића.

— **Соломон Азријел** предлаже да се за сада уступи за годину дана, па да се у току ове године изведе предлог Вулкорића.

— **Председник** предлаже, да се половина прихода од изношења ђубрета употреби на контролисање ових концесионара да тачно врше своју дужност.

— После овог одбор је усвојио понуду за 1500 дин. за годину дана и предлог преседников односно употребе прихода од овога.

По овоме је одбор одредио комисију која ће са пуномоћницима вишњичке општине одредити границу атара београдског и вишњичког.

Пошто је одбор овластио суд општински да пропише нова правила трошаринска према нацрту цариника београдског, и пошто је одобрио да се за стрводере сагради барака на Дунаву, састанак се овај закључен у 12 часова пре подне.

држан 12. Марта 1892. г. у Београду.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић

— *Председник* Пошто има довољан број одборника, молим да саслушате протокол прошлог састанка (Секретар прочита и после примедбе Ђоке Димитријевића, која се усвоји, протокол се прими.)

Молим да саслушате уверења о владању и имовном стању разних лица (Имена лица и одлуке одборске означене су у протоколу од данашњег.)

Молим саслушајте једну лицитацију.

— *Секретар* прочита протокол лицитације за израду друма, који везује шабачки и крагујевачки пут. Понуђен је рад за 18.492 дин. (Настаје кратко конферисање и обавештавање са инжињером.

— *Председник* одобрава ли се ова лицитација. (Одобрава).

Међу хитним стварима имам да вам прво саопштавам о привременој позајмици код Народне Банке. Ја вас молим да чујете акт Народне Банке у овоме. (Секретар прочита: Дакле, из овога писма Народне Банке изволели сте чути једну малу разлику од пређашње погодбе. По пређашњој погодби ми смо морали унапред плаћати интерес тромесачни; сад нам Народна Банка чини услугу и не тражи нам интерес свака три тесеца унапред него после. Тиме се општини много користи, друго остаје све по старим погодбама, које смо већ утврдили са Народном Банком остаје да ми приход од трошарине предајемо њој на текући рачун, а она да нам признаје 6% интереса, како је раније уговорено. То сам сматрао за дужност да вам саопштим ради знања.

— *Никола Хаџи-Поповић* А како стоји ствар, што се тиче зајма?

— *Председник* Па у ранијој је погодби утврђено да се зајам, који је учињен код Београдске задруге постепено пренесе на Народну Банку, па да и плаћање буде пренето на њу.

— *Ђока Нешић* Ја бих молио да се раније писмено Банчино прочита, пошто нас има нових, којима није познато (Секретар прочита).

— *Председник* Као што сте дакле чули, једина је разлика између пређашњег и садањег стања у томе што се по пређашње плаћао интерес раније а сада ће после тромесечног рока. Осим тога, обрачун камате по свакој меници задавио је много посла и Банци и Кредитном Заводу и Задрузи и општини, и с тога Банка налази да је боље да се посао овај врши по текућем рачуну. Али и од тих правила о раду по текућем рачуну она чини извесну концесију за општину. Она, као што се зна прима менице новчаних завода али с четвртином вредности побије их, а општина прима по номиналној вредности. Остале одредбе споразума утврђеног између задруге, општине, Банке и Кредитног завода остају и на даље.

(свршиће се)

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5
в) За свирање аженског (оркестр) Дамен-Капеле 20

II.

а). За игрању у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За игрању у локал. II-ог реда . . . . 10 „
в) За игрању у локал. III-ег реда . . . . „

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 „
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 „
д) За забаве „Тинга-Танга" т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50— „

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 00·5 дин.
б) Буре од 6 акова . . . . . 00·0 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 00·15 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 21. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 17. Маја 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату вала слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

НИКОЛА ТЕСЛА

ПОСТ БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ.

У часопису „Zeitschrift für Elektrotechnik“, свеска за мај читамо о нашем Тесли ово: 22. априла угостио је Беч одличнога госта, који је у свом опхођењу и понашању врло скроман. То је наш чувени и славни земљак Тесла. Обично се сматра, да је Тесла Американац. Он је истина настањен у Америци и живи у Њу-Јорку, али по народности он је аустриски Србин, родом из Лике у бившој војној Крајини. Отац је Теслин прота, а ујак му је један од виших штабних официра у аустријској војсци. У породици електротехниковој развијен је дар за математику, што је и Никола наследио. Он је имао прилику, да се у овој науци усаврши у политехници у Грацу, где је од 1876—1880 учио. Овде се упозна са првим магнето-електричним и динамо-машинама под надзором покојнога професора Пешла. Практичну каријеру отпочео је у телеграфији као и Едисон, и 1882 г. наставио је у Пешти са телефонијом. У истој години отишао је у Париз друштву Société Edison, где га је највише занимало грађење Едисонових машина, које су врло незнатне ефекте давале. Тако је дошао у Mentoo парк, где је у друштву са Schmidt-ом онај задатак најповољније решио, а при тим је радио на својим асинроним моторима за наизменичну струју. Патенти, који се односе на те моторе, датирају се од 1884 г. Тесли је сада 35 г. Части, којим су га одликовали British Association, друштво Society of Telegraph Engineers and Electricians као и друга друштва поводом опита, што их је држао у Лондону, нису ни мало изменили у скромном понашању његовом, а само су га побудили још више да са одушевљењем настави посао, који је тако сјајним успехом отпочео.

НАРЕДБА

Тачком првом закона о замени § 364. казненог закона наређено је, да се радње и дућани држе затворени недељом и извесним празничним данима На основу овога законског прописа, а на молбу еснафа бакалског и по препоруци Управе вар. Београда од 10. т. м. Бр. 7645 суд општине вар. Београда на основу, чл. 36. зак. о општинама, наређује:

да од данас све деликатесне радње морају бити недељом и другим празницима, законом обележеним, затворене, пошто и оне нису ништа друго до бакалске радње.

Са сваким ко противно овој наредби учини, поступиће са по горњем законском наређењу.

Од суда општине београдске, СБр. 8602. 15 Маја 1892. г. у Београду

НАРЕДБА

На молбу еснафа бакалског а по препоруци управе вар. Београда од 10. Маја 1892. год. Бр. 7644. суд општине вар. Београда, као надлежан, на основу чл. 36. зак о општинама, наређује:

да се од данас строго забрани продавање страних производа, (као: лимунова, поморанџи, сапуна и др.) на овд. пијацама и по улицама, пошто се таква радња, коју поједина лица упражњавају, по закону има сматрати као торбарење.

Ко би противно овој наредби поступио биће кажњен на основу § 387. т. 1. крив. закона

Од суда општине вар. Београда СБр. 8598. 15. Маја 1892. год. у Београду.

ОГЛАС

Многи обвезници редовне, I. и II. позива народне војске незнају где су уписани и то с тога, што нису долазили у штаб ове команде, те да им се изда војнички билет.

Према томе овим се позивају сви они, који немају војнички билет да дођу у штаб ове команде, зашта им се оставља рок до 1. Јуна ове године.

Ово се односи и на све оне, који дају извесну комору а незнају за коју јединицу и који позив, те да се и њима изда речени билет.

Ради бржег извршења овога посла и да неби поједини чиновници били спречени у вршењу њихове редовне службе, изволеће начелници министарства, управници и у опште старешине државних надлештава и установа упутити у штаб ове команде једног од млађих чиновника са списком за све оно особље, које нема војнички билет, те да се билети и за њих изда.

После означеног рока ревидираће се спискови у штабу ове команде, и за кога се год нађе, да овом позиву није следовао нити војнички билет примио, казниће с затвором.

Из штаба VII. пуковског округа 12. Маја 1892. год. Бр. 5517. Београд.

ОБЗНАНА

Ниже именована лица обвезници III. резервне пијонерске чете редовне војске, позивају се да у року од три дана по изласку овог огласа предстану VII. пуков. окружној команди ради издржања ово-годишњег вежбања и то:

1. Димитрије Живадиновић,
2. Никола Деспотовић,
3. Светислав Ристић,
4. Спасоје Михаиловић,
5. Петар Димовић,
6. Драгутин Стефановић, и
7. Панта Костић,

Од стране суда општине вар. Београда 8. Маја 1892. год. АБр. 6873.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

34. РЕДОВНИ САСТАНАК

7. Маја 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора: г.г. В. Ж. Нешић, Јов. Вуровић, И. Ђорђевић, Ј. Христић. Л. Дашковић, С. Вељановић, Ф. Васиљевић. К. Д. Главинић, Св. Ристић, Поп Таса Капетан-Спасић, Ђ. С. Новаковић, А. Ј. Одавић, В. Тодоровић, К. Б. Михајловић, Н. Х. Поповић, Р. Драговић, Милут. Ј. Марковић, Мата Јовановић, М. Трпковић. Г. Бркић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 4. Маја 1892. год. и у одлуци КЊБр. 349 учињена је допуна да се набавка и водомера изврши из накнадног кредита од пола милијона дин. одобреног за извршење везе појединих кућа са водоводним цевима и набавку материјала за исту.

II.

На предлог Мих. М. Ђорђевића одборника, који је изјавио да лично познаје Уроша Урошевића, приватијера, за кога окружна команда тражи уверења о владању и имовном стању, и да је то обућар по занату, одбор је одлучио, да се накнадно изда команди уверење, да је Урош Урошевић обућар овд. доброг владања а сиротног имовног стања но да је одбору непозната, какав глас у грађанству ужива.

III.

На предлог одборника г. Мате Јовановића, одбор је решио, да нарочита повереништва контролишу рад око калдрмисања појединих улица, како би се калдрма што боље израдила.

За повереништво изабрати су:

а. За фишекџиску улицу Стеван Чађевић, одборник, Ђорђе Николић, магазаџија, Јоца Ристић баруџија и Коста Лазаревић дуваџија.

б. За палилулски трг. Никола Х. Поповић и Илија Ђорђевић одборници, Живан Бугарчић каф. Сава Цветковић и Васа Дучић бакали.

в. За душанову улицу. Н. Р. Поповић, М. Капетановић и Ђ. Димитријевић одборници, Влад. Ђорђевић бакалин, Мих. Јовичић винар и Дим. Ђорђевић трг.

г. За крунску улицу. Мата Јовановић и Сава Вељановић одборници, К. Јовановић инжињер, Чеда Поповић пензионар.

д. За Лепеничку и Вук-Караџића улицу Никола Вуковић и Коста Главинић одборници, Никола Спасић трг., Младен Стојчевић, пензионар и Стеван Максимовић трг

ђ. За которску улицу. Ђ. Димитријевић и М Капетановић одборници, А. Биба, Ј. Константиновић и Н. Квки трговци.

е. За Маркову улицу. Ђ. Ж. Нешић и Милан О. Петровић одборници, Васа Мађаревић пенз. Илија Димитријевић и Милан Тодоровић бакали.

ж. За Једренску улицу. Св. Ристић, Ђ. Новаковић и Коста Петровић одборници, Јеврем Молеровић трг. Ж. Недић пензионар и Коста Букић трг.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 6845, 6846, 6831, 6844, 6843, 6860, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Димитрије Поповић и Таса Драгутиновић доброг владања а сиротног имовног стања; да су Марко Станић и Милан Симић доброг владања и доброг имовног стања; да су му Драгутин Брановачки и Крста Канић непознати.

V.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиромашном стању.

По прочитању тих момби СБр. 8147, 8227, 8364, 8373, 8389, 8201, 8301, 8207, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Стане Јовановић, Анке Трајковић, Христине Рајић, Јулке Ковач, Димитрија Стојановића, Миливоја Мицића, Јосифа Дубока, Марије Ивановић, па тек онда да им изда тражено уверење.

VI.

По прочитању протокола лицитације СБр. 8119 држане за употребу ђубрета, што се износи из вароши, на којој није било ни једног лицитанта, одбор је овластио председника општине да ову ствар регулише, како за најбоље нађе.

VII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 744. држане 5. Маја 1892. год. за грађење привремене калдрме у Немањиној улици, одбор је решио, да се грађење привремене калдрме у Немањиној улици уступи Мити Стојановићу, по педесет и четири и по паре дин. (54 и по паре) од квадратног метра.

VIII,

По прочитању протокола лицитације СБр. 7425, држане 2. Маја 1892 год. за давање под закуп косене траве, одбор је решио, да се кошење траве уступи за ову годину и то: у малом калимегдану од главне градске капије десно, као и оне поред општинске расадниче Петку Трајановићу за три стотине и осам динара. (308 дин);

У општинској расадници Светиславу Јовановићу за шездесет и четири дин. и двадесет пара (64·20 дин).

У новом сењаку Јовану Петковићу за седамдесет и три динара и десет пара (73·10 дин);

Попашу код крпне ћуприје „Андреји" И. Чупићу за три стотине и двадесет динара и пет пара (320·05 дин);

Кошење траве у старом гробљу Петру Димитријевићу за сто шездесет и шест динара и педесет пара дин. (166 50 дин);

IX,

Одборнике г. Таса Капетан-Спасић, поводом решења одборског о продаји траве на старом гробљу покрете питање да ли има општина право да ту траву продаје пошто мисли да јо то земљиште црквено.

По саслушању овога одбор је одлучио, да суд општински расправи ово питање и поднесе одбору извештај.

X,

По прочитању извештаја повереништва ГБр. 7480 одређивању осе улице савамалске, одбор је решио, да се овај извештај у свему прими с тим, ако су преломи улицу у средини парцела, да инжињерско одељење учини да то буде на границама истих.

XI,

Председник износи одбору на решење молбу дунајског кола јахача „Књаз Михајло", којом тражи новчану помоћ за награђивање прилком спасовских трка ове године.

По прочитању те молбе АБр. 6928, одбор је решио, да се дунавском колу јахача „Књаз Михајло" даде помоћ из општинске благајне а из партије буџетом одређене на непредвиђени трошкове пста помоћ као и прошле године што је дато но ако би прошлогодишња сума била мања од пет стотина динара, да се ове године да пет стотина динара.

XII,

По прочитању извештаја трошаринског повереништва АБр. 2517, о тражењу паробродског другова Књеза Гагарина, да се општинска трошарина на гас што га то друштво у варош уноси, наплаћује нето а не бруто, одбор је решио, да се мишљење повереништва одбаци и да се у погледу овом наплаћивања поступа по законт и тарифи општинске трошарине.

На гас, што се до Београда у цистернама довлан, да се наплаћује трошарина бруто, кад се исти у бурад разлије и тако у варош уноси.

XIII,

Председник износи одбору на решење извештај повереништва изабратог у седници одборској од 19. Марта ов. г. ради проучавања питања о повраћају каучије Косте Панђеле, коју је положио као закупац ћубока из прошлих година.

По прочитању тога извештаја АБр. 5468, одбор је решио, да се извештај повереништва у свему усвоји, но коме се молиоцу Косте Панђели не може издати сума, коју тражи на име положе е каучије, већ ако и даље остаје при своме тражењу, нек се обрати суду.

XIV,

На предлог одборника г. Ђорђа С. Новаковића одбор је препоручио, свима члановима

СПИСАК

ГРАЂАНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

КОЈИ СУ ПЛАТИЛИ ПОРЕЗУ

ЗА I. ПОЛГОЂЕ ИЛИ ЗА ЦЕЛУ 1892. Г.

(Продужење)

1. Анастас Мајзнер чинов. народ. библиотеке.
2. Антоније Костић терзија.
3. Арон Ничић адвокат.
4. Арса Атанацковић кафеџија.
5. Атанасије Георгијевић пензионар.
6. Благоје Ж. Јовановић учитељ играња.
7. Благоје М. Стојановић чинов. монопола.
8. Бокор М. Леви мењач.
9. Василије Златић чувар осуђеника.
10. Васа Мијатовић кафеџија.
11. Васа Селаковић дугмеџија.
12. Вељко Савић приватјер.
13. Гина Јовановић кафеџија.
14. Голуб Јанић трг.
15. Давид Були трг.
16. Данило Лемајић разносач пива.
17. Димитрије Довијанић професор.
18. Димитрије Ђорђевић трг.
19. Димитрије Ш. Јовановић бакалин.
20. Димитрије Милинковић бакалин, за целу годину.
21. Димитрије Субашић трг.
22. Драгомир Здравковић трг.
23. Драгомир Радуловић члан фирме за целу годину.
24. Драгутин С. Рајковић кал. трг. за целу годину.
25. Ђорђе Грбић б. каф.
26. Ђорђе Дрндаревић кал. трг. за целу г.
27. Ђорђе Јовановић зајмодавац.
28. Ђорђе Одавић мењач.
29. Живко С. Богдановић кал. трг. за целу годину.
30. Живко Давидовић пензионар.
31. Живко Јовановић чин. управе фонд.
32. Иван Козлић инжињер
33. Иван Трифуновић чувар осуђеника.
34. Илија С. Рајковић трг, за целу годину.
35. Илија Урошевић бакалин.
36. Исак С. Адања кал. трг.
37. Исак Азријел трг.
38. Јаков Поповић стражар.
39. Јован Војновић рибар, за целу годину.
40. Јован С. Вељковић пензион.
41. Јован Гагић терзија.
42. Јован Ш. Пачић.
43. Јован Пр. Стевановић пензионар.
44. Јоксим Тодоровић каф.
45. Јосиф Вагнер шлосер.
46. Јосиф Мајзнер чин. нар. библиотеке.
47. Коста Ш. Димитријевић кал трг. за целу годину.
48. Коста Динић кочничар.
49. Коста Јовановић саветник.
50. Лука Ђеловић трг. за целу год.
51. Мијаило Ђурђевић надзорник.
52. Мијаило П. Ненадовић прак. управе фон
53. Милан Поликевић кал. трг. за целу год.
54. Милан Стојковић учитељ.
55. Милија Николић пензионар.
56. Милија М. Р. Стојановић винар, за целу годину.
57. Милосав Живковић општ.-финанц. б. жан.
58. Милош Алексић трг. кал. за целу год.
59. Милош Борисављевић писар општ.
60. Миљко Јовановић б. бакалин.
61. Мирко Томовић ноћни стражар, за целу годину.
62. Младец Ђурић деловођа, за целу год.
63. Младен П. Стојичевић трг.
64. Моша Ј. Овадије телалин.
65. Настас Крстић трг.
66. Настас Тадић приватијер.
67. Нестор Дошевић млекаџија.
68. Никола С. Р довановић тр г. пом.

одбора, да на позив тачно долазе у седнице, како би се рад могао општински у 6 часова како би се што више послова посвршавају.

35. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

11. Маја 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Маринковић били од чланова одбора г. г. Милут. Ј. Марковић, Н. Р. Поповић, Мата Јовановић, Мил. Капетановић, Др. Буровић, Ђ. С. Новаковић, Коста Б. Михајловић, Љуб. Јовановић, Вел. Тодоровић, А. Ј. Одавић, И. Ђорђевић, Милош Трифковић, Н. Х. Поповић, М. В. Петровић, Д. Гајић

I.

Прочитан је записник одборских седнице држане 7. Маја 1892. год. и у одлуци Бр. 360 под а., учињена измена, да место Ђоке Николића буде Коста Ђорђевић, баруџија надзорник при грађењу калдрме.

II.

Одборник г. А. Одавић предлаже, да се калдрмише некалдрмисани део добричине улице.

По саслушању овога предлога и по објашњењу инжињера, да је одбор већ решио, да се овај део улице калдрмише, одбор је одлучио, да се изврши одборско решење, које је раније донето, за калдрмисање овог дела добричине улице.

III.

Одборник г. Ђорђе Нешић пита, зашто до сада није дата линија предузимачу грађења калдрме у фишекџиској улици, како би могао рад отпочети и предлаже, да се пре држања лицитације увек у инжињерском одељењу изврши све оно, што је потребно предузимачу тако, како би он могао по одобрењу лицитације одмах рад отпочети.

По саслушању овога и по објашњењу председника, да се давање линије задржава због недовољне техничке радне снаге, одбор је препоручио Суду, да од сада по предлогу г. Нешића поступа.

IV.

Поводом изјаве председника општине да нема довољно техничке радне снаге у општини београдској, одборник г. М. Јовановић предлаже, а одбор одобрава, да се сем буџетом одобрених техничких лица могу узети у општинску службу још два техничара, на терет партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

Овлашћује се председник; да ово решење изврши, и одреди плату тим техничарима.

V.

Одборник г. А. Одавић предлаже, да се Јован Смедеревац, први општински инжињер, задржи у служби општинској, као човек, коме су сви радови у инжињерском оделењу добро познати и који би могао бити ново изабратог управнику инжињерског оделења велик помоћи. Одбор је препоручио председнику општине,, да се у смислу овога предлога споразуме са управником Селесковићем као и о награди Смедеревчевој па да о усменом извести одбор.

VI.

Одборник г. В. Тодоровић предлаже, да се редовне одборске седнице држе недељом пре подне, а ванредне празником, пошто мисли да ће се на тај начин одбор многобројније и тачније састајати.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се седнице сазивају у дане, као што је досад било, с препоруком, да одборници врше тачно своју дужност и долазе у седнице.

VII.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд, АБр. 6883, 6884. 6911, 6910 и 6694, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио, да је Ђорђе Петровић, лекар, доброг владања и доброг имовног стања; да је Тодор Шапел доброг владања, а слабог имовног стања; да су му Христодуло Лазаревић, Тале Јовановић, и Алекса Димитријевић, Ленка Јована Науновића и Перса Косте Ђорђевића и Јован Васићевић непознати; да је Мијајло Петровић ћак, доброг владања, а сиротног имовног стања, с тим, да је овај последњи за учињену кривицу од управе гимназијске већ кажњен.

VIII.

По прочитању акта команде коњичке бригаде, АБр. 6909, одбор је изјавио, да је Коста Ресавац доброг владања, да не ужива добар глас у грађанству, а отац његов да је доброг имовног стања.

IX.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби СБр. 8442, 8445 8400, одбор је изјавио мишљење, да се Јелени Клапаревић може дати тражено уверење, да се Митри Ристе Поповића не може дати тражено уверење и да се суд предходно увери о имовном стању Живка Илића, па да му изда тражено уверење.

X.

Председник износи на решење извештај повереништва за одређивање сталне цене леба, но пошто чланови, повереништва нису присутни, то је одбор одлучио да се овај предмет остави за идућу седницу и да се чланови повереништва, одборници нарочито позову, да у идућу седницу дођу.

XI.

По прочитању извештаја повереништва о прегледу општинских каса АБр. 6622. и по саслушању предлога г. Ђ. Ж. Нешића, одборника, да се по одељцима општинских установа потребне књиге за руковање са општинским новцем, одбор је решио, да се извештај повереништва у свему прими и по њему поступи, благодарећи повереништву на његовом раду.

Исто тако да се усвоји предлог г. Нешића, препоручив председнику општине, да ово решење што пре изврши.

XII.

На предлог одборника г. Н. Х. Поповића одбор је овластио председника општине, да може наређивати ванредне прегледе каса, кад за добро нађе.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Личне вести.** Никола Тесла чувени електротехничар, одазвао се позиву београдске општине, те ће доћи у Београд где ће се дан два бавити.

Ми се из свег срца радујемо доласку овог великог Србина а надамо се да ће му се исто тако и цео Београд обрадовати.

—

— **Зидање школе.** Давно жељено зидање школа за београдске основне школе већ је отпочето. Отпочето је са зидањем зграде за основну школу за дунавски крај и јалију.

Зграда ће бити угледна за све остале школе београдске, а подиже се у улици Душановој на месту где је била црква св. Александра Невског.

О зидању те зграде општина је закључила са предузсмачем овакав уговор:

УГОВОР

закључен између општине београдске и г. Радована Миленковића, предузимача из Београда, о зидању основне школе у Душановој улици, под овим погодбама:

1. Општина даје у најам г. Радовану, а г. Радован прима и обвезује се, да општини сагради о свом трошку и материјалу основну школу у Душановој улици, строго по плану, предрачуну и опису радова за цену од сто четрдесет и две хиљаде две стотине четрдесет и три динара укупно.

2. Предузимач се обавезује, да за ту суму целу зграду потпуно сврши; да даде свој материјал и рад, и да преда општини све готово и намештено; да земљу, блато, отпадке и ђубре очисти, и да потпуно свршену грађевину без икаквих недостатака и

---

69. Нићифор Дучић пензионар.
70. Петар Ђурић магазац. за целу год.
71. Петар Ј. Илић служитељ мин. прив.
72. Петар Новаковић трг.
73 Радивоје Предић управник зајма.
74. Риста Васићевић кафеџ.
75. Риста Стојаковић писар мин. нар. прив.
76. Риста Стојковић лебар, за целу годину.
77. Самуило Јанић трг.
78. Самуило Ј. Меламед деловођа трг.
79. Светислав Станисављевић држ. мајстор за целу годину.
80. Светозар Димчоглић служ. поште.
81. Светозар Дрндаровић кал. трг.
82. Сима Грбић скретничар.
83. Сима Д. Шипчић служ. нар. библиотеке
84. Соломон Азријел трг.
85. Спаса Вељковић пијар.
86. Сретен Ковачевић служ. нар. библиотеке.
87. Сретен Новаковић трг.
88. Станоје Рацић чувар осуђ.
89. Стеван Јов новић писар адвок.
90 Стеван Лазић кал. трг.
91. Стеван Радојчић пензионар.
92. Стеван Ђ. Танасковић кал. трг. за целу годину.
93. Спеван С. Цветковић трг.
94. Стеван Чађевић инжињер.
95. Стеван Ђурчић новинар.
96. Тихомир Ј. Марковић адвокат.
97. Тома Делимарковић агент.
98. Тома Милетић служитељ нар. библиотеке.
99. Хајим Монтијас кал. трг.
100. Франц Фајетнер предузимач.

поправака преда општини заједно са кључевима до 31. Јуна 1893-ће године.

3. Предузимач не може тражити никакве накнаде на основу томе, што би нешто у предрачуну било пропуштено, те он као вишак израдио.

4. Све су мере у саставним деловима овога уговора обележене. Предузимач је дужан строго држати се тих мера. А ако би што било испуштено, предузимач је дужан радити по упуствима надзорнога инжињера, којег општина поставља.

5. Предузимач је дужан употребити материјал најбољега квалитета. Цигла, креч, песак, креп, камен и т. д. мора бити првог квалитета и по пропису. Дрвенарија мора бити чиста сува, од чамове и растове јапије. Столарски посао мора бити од потпуно суве боровине и пештанске чамовине односно суве растовине.

Браварски рад мора бити савршено чист, пилосан са заокругљеним ивицама.

Столарски и браварски рад мора предузимач предати на преглед и оцену надзорном инжињеру или надзорној комисији пре, пре него што се обојадише.

Стакло се може наместити тек пошто су дрвенарије једном бојадисане,

Стакло се мора употребити чисто белгиско 2$^{m}/_{m}$ (два $^{m}/_{m}$) без лишаја.

За одређивање трасе мора се наместити и означити потпуне мере (шпургерист), дакле, скела од дирека и чистих дасака по упутству надзорног инжињера.

Мазање се мора три пута извршити потпуно чистим фирнајзом и мора бити чисто светле боје. Лакирати се не сме.

6. Предузимач се подвргава потпуно надзору и упуствима надзорног инжињера или надзорне комисије, како у погледу начина рада, тако и у погледу употребе материјала.

По томе предузимач несме употребити онај материјал, који је одбацио надзорни инжињер, него га мора уклонити одмах, нити сме радити противно упуствима инжињера. Ако предузимач и покрај тога употреби хрђав материјал или уради противно упуствима инжињера, што је са таквим материјалом и на такав начин урађено, одмах ће се о трошку предузимача покварити и хрђав материјал избацити, а трошак око тога наплатити из прве идуће исплате предузимачеве или из кауције.

Ако предузимач и после тога не би употребио добар материјал и израдио по упуству надзорног инжињера, општина је власна одмах са њим, без суда и парнице уговор раскинути и грађевину другоме у израду предати.

7. Ако се покаже потреба или општина реши, да се каква измена или поправка учини, или се при темељу мора више или мање зидати, но што је у предрачуну означено, предузимач је дужан према процентуалном попусту појединих цена и то да изради, што ће му се при коначном обрачуну додати или одузети, т. ј. више исплатити или од цене одбити.

Сваку исправку и поправку, која иде на вишак рада, најпре надзорни инжињер доставља надзорној комисији или Суду, и кад она буде од комисије или суда решена, онда ће се признати предузимачу. Мањак рада по предрачуну такове констатује надзорни инжињер са надзорном комисијом.

8. Предузимач је дужан да на грађевини ради са пуном радном снагом, тако, да посао отпочне на три дана после потписа уговора, и да до крова буде готов до 31. Августа 1892. год., а кров да намести до 31. Септембра о. г. Целу зграду да доврши потпуно, као што је речено у 2. тачки овога уговора, до 31. Јула 1893. године, и до тог дана да је прегледана од колаудирајуће комисије општини предана са кључевима.

Ако предузимач не би радио са пуном радном снагом или неби довршио делова зграде у времену, одређеном овом тачком или целу не би предао о року, општина је власна одмах без суда и парнице раскинути уговор и посао од предузимача узети и другоме предати или га у својој режији наставити.

9. Општина ће исплаћивати предузимачу зараду у сумама од 25.000 (двадесет и пет хиљада) динара. Кад надзорни инжињер или надзорна комисија констатује, да је предузимач израдио посла најмање за 30.00 дин. (тридесет хиљада дин.) онда му се може издати 25.000 дин (двадесет и пет хиљада динара.)

Исплата ће се вршити у сребру или у новцу, какав се у општинској каси буде затекао.

10. Ради јемства, да ће предузимач радити и израдити посао по уговору, плану, предрачуну и опису радова, он полаже кауцију у 16.500 дин. (шеснаест хиљада пет стотина дин.), која ће остати у општинској каси за цело време рада, па и после предане грађевине за једну годину дана. За ту годину предузимач је дужан извршити све поправке, које би се на грађевини као нужне показале, а ако то не учини на позив суда, општина ће сама извршити о његовом трошку и из његове кауције исплатити

11. Надзорну комисију одређује општина без учешћа предузимачева, а тако исто и комисију за примање зграде. Комисију за примање зграде образују четири општинска одборника, инжињер и један члан суда или кметовски помоћник. Ако се ова комисија на два позива не искупи, онда су довољна два одборника, од којих један мора бити стручњак, инжињер и кметовски помоћник.

12. У случају спора, парнице између општине и предузимача, надлежан је изабрани суд. Уговорне странке изабраће судије по закону, који морају бити стручњаци, београдски становници и поданици Србије. Ако једна страна нехтедне бирати судије, за њу ће надлежна власт изабрати.

Овом тачком неукида се право општини да она може без суда и парнице одузети посао од предузимача у случају повреде овога уговора, и пре састава изабранога суда.

13. У свима случајевима, кад општина одузме посао од предузимача, његова кауција припада општини на име накнаде штете; а ако је штета већа, предузимач је одговоран осталим својим имањем.

14. Предузимач неће моћи овај уговор на другога пренети без одобрења општине

15. Овај ће се уговор потврдити код власти у два једнака примерка, од којих ће по један имати обе уговорне странке, а план, предрачун и опис радова предузимач је већ потписао, што ће такође имати силу уговора, пошто су и то наставни делови уговора.

—

— **Унапређење Београда.** Вредно друштво за унапређење и уређење дунавског и варошког кварта неуморно ради на утврђењу обале дунавске за пристајање лађа и сплавова.

Да би читаоци видели колики је успех у томе постигнут, доносимо у целости писмо тога друштва у коме оно излаже опширно постигнуте резултате рада, као и план за даље делање.

Писмо то гласи:

СУДУ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ.

Као што је познато Суду, Друштво за уређење и унапређење дунавског и варошког кварта, поред осталих радова, приступило је још пре три године утврђивању дунавске обале за пристајање лађа и сплавова, као и прављењу насипа од обале до Немањине улице.

Потрошив претходно знатну суму новаца из своје касе, друштво се обратило и представништву општинском за помоћ и представништво је с готовошћу се одазвало друштвеној молби, стављајући му на расположење суму од 3.600. динара.

Окружено овом потпором, друштво је још с већом збиљом продужило отпочете радове под надзором одређених одборника г. г. Николе Р. Поповића, Соломона Ј. Азријела и Боке Димитријевића, и толико у томе успело, да је знатан број лађа са дрвима и песком још у прошлој години почео *ту* пристајати и дрва и песак у варош извозити; али су и новчана средства, којима је друштво располагало, поред поменуте општинске помоћи, усахнула.

Но управа друштвена, водећи рачуна о задаћи својој и будућности овога краја, а по томе и целе простонице, опет није клонула у одпочетим радовима. Умножила је број својих редовних чланова, а изменењим правилима успела, те добила и неколико чланова утемељача, па прибравши што већу снагу — наставила је радове и овога пролећа, с толиким успехом, да је по утврђеној нивелацији поравнала и сав простор Св. Савске пијаце и један доста велики плац припадлежећи друштву „Св. Саве“, на су одкопану земљу, преко две хиљаде кубних метара, превукла на насип и обалу дунавску (кеј), а тиме постигла, да су лађе са дрвима и песком у велико почеле ту пристајати па и општина, на корист своје касе, обалску таксу наплаћивати.

Како се овим општини даје могућност, да још ове јесени оствари своју намеру, те

да се сва дрва, даске, греде, песак, прекамен и т. д. истоварају на овој страни од чега ће општина несумњиво знатне дохотке имати, и како је управа друштвена већ добила са меродавног места обећања, да ће се и филијал ћумручки на овој страни отворити, чим насип и кеј буду готови, а тада ће се наплаћивањем калдрмије и при, ходи општински знатно повећати: то управа друштва за уређење и унапређење дунавског и варошког кварта, дајући овим бар приближан рачун о своме дојакошњем раду и из благодарности на учињену од стране општине помоћ друштву, одговарајући својој моралној дужности, — усуђује се замолити суд, да би изволео за сада притећи друштву у помоћ са новом и оноликом сумом, са којом је он овлашћен располагати, колико да би управа могла продужити започете и овако за целу варош корисне радове; а затим да изволи учинити предлог представништву — одбору општинском, за одређење озбиљније општинске помоћи, како би до јесени управа могла бити готова са довршењем насипа и кеја, и како би тиме општина добила један сталан и доста знатан приход, а уједно привела крају и решење о дрварској пијаци, које од толико година не малу бригу представништву општине задаје.

Председник друштва
за уређење и унапређење
дунавског и варошког кварта.
Коста Ст. Павловић

СУДУ ОПШТИНЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА.

Надзорној комисији за грађење водовода част је поднети суду извештај о извршеним радовима за месец Март и Април.

I. Нов водовод.

1. Бунари.

Осим бунара I сви су остали бунари бетоном озидани на потребну висину над околним тереном. — Црпљена је вода из бунара IV и V и тим црпљењем констатовано је да бунар IV даје 14 литара за секунду или за 24 сата 1,209600 литара. — Бунар V давао је по 20 литара за секунду или за 24 сахата 1,728000 литара.

2. Зграде машине.

У згради за котлове намештена су и узидана сва три котла потпуно, тако да су спремна за рад. Отпочето је копање резервоара за кондензациону воду и у исто доба насипа се земљиште око зграда и главнога бунара. Положено је 80% земљаних цеви од 250$^{m}/_{m}$ пречника за спровођење кондензационе воде.

Монтери фабрике Кунове радили су за све време на монтирању машина, које су све стигле и већи део до краја Априла је монтиран. Испред шупе за угљен намештен је колски кантар.

3. Набавка цеви.

Од Рудолфа Бекинга и комп. дошло је:

10 ком. цеви од 250$^{m}/_{m}$ пречника
43 „ „ „ 150 „ „
20 „ „ „ 125 „ „
597 „ „ „ 100 „ „
1334 „ „ „ 80 „ заједно са потребним спојним деловима.

4. Испитивање цеви.

До 26. Априла вршио је пробање цеви предузимач за полагање цеви и испитано је цеви од Руд. Бекинга и Комп.

5 ком. цеви од 300$^{m}/_{m}$ пречника.
42 „ „ „ 200 „ „
53 „ „ „ 150 „ „
130 „ „ „ 100 „ „ и све су пробу издржале; од фабрике из Pont-a Musson-a испитано је 648 ком. од 100$^{m}/_{m}$, од којих су три одбачене и то 1 због старе пукотине, 1 због рђавог лива, 1 је при проби пукла.

27. Априла отпочела је управа водовода сама да врши пробање оних цеви, које су за Енглезовац и град набављене од Руд. Бекинга и комп. и до краја Априла испитано је:

20 ком. од 125$^{m}/_{m}$ и
453 „ „ 100 „ од којих су 2 одбачене, једна је напрсла, а друга због рђавог лива.

5. Полање цеви.

Предузимач за полагање цеви положио је до 18. Априла: 8032,47 ^{m} цеви то:

На Теразијама	14,00	m	од 225	$^{m}/_{m}$	пречн.
у Цариград. ул.	255,27	„	„ 150	„	„
„ Симиној „	222,80	„	„ 100	„	„
код Позоришта „	239,05	„	„ „	„	„
у Јевремовој „	386,64	„	„ „	„	„
„ Војничкој „	492,54	„	„ „	„	„
„ Душановој „	399,90	„	„ „	„	„
на Град. пољу „	310,75	„	„ „	„	„
у Скопљанс. ул	380,83	„	„ „	„	„
„ Давидовој „	253,90	„	„ „	„	„
„ Балканској „	31,65	„	„ „	„	„
„ Косовској „	2,43	„	„ „	„	„
„ Солунској „	9,40	„	„ „	„	„
„ Давидовој „	6,80	„	„ „	„	„
„ Доситијевој „	287,50	„	„ 80	„	„
„ Добрачиној „	123,45	„	„ „	„	„
„ „ „	61,35	„	„ „	„	„
„ Симиној „	59,85	„	„ „	„	„
„ Јевремовој „	170,93	„	„ „	„	„
у Војничкој „	364,12	„	„ „	„	„
„ Васиној „	112,25	„	„ „	„	„
„ Добрачиној „	70,45	„	„ „	„	„
„ Доситијевој „	195,03	„	„ „	„	„
„ Гор. Јован. „	173,03	„	„ „	„	„
„ Добрачиној „	85,83	„	„ „	„	„
„ Дољ. Јован „	92,50	„	„ „	„	„
„ Симиној „	210,60	„	„ „	„	„
„ Јевремовој „	118,05	„	„ „	„	„
„ Гор. Јован. „	125,00	„	„ „	„	„
„ Дољ. „ „	131,95	„	„ „	„	„
„ Војничкој „	72,00	„	„ „	„	„
„ „ „	153,15	„	„ „	„	„
„ „ „	126,50	„	„ „	„	„
„ Ибарској „	322,45	„	„ „	„	„
„ „ „	86,25	„	„ „	„	„
„ Јевремовој „	170,40	„	„ „	„	„
„ Гор. Јован. „	87,35	„	„ „	„	„
„ Грачанској „	346,92	„	„ „	„	„
„ Гор. Јован. „	130,65	„	„ „	„	„
„ Дољ. „ „	153,50	„	„ „	„	„
на Вел. тргу „	133,00	„	„ „	„	„
у Јеврејској „	313,45	„	„ „	„	„
„ Два Јабл. „	149,32	„	„ „	„	„
„ Зетској „	190,60	„	„ „	„	„
„ Јаворској „	91,15	„	„ „	„	„
„ Лимској „	102,88	„	„ „	„	„
на Теразија „	16,00	„	„ „	„	„
у Немањиној „	6,60	„	„ „	„	„
„ Прилип. „	11,40	„	„ „	„	„
„ „ „	5,90	„	„ „	„	„

II. Постојећи водовод.

Од 1. Марта до 1. Априла црпена је вода из бунара у мокролушкој долини, дневно просечно по 8·44 сати и за то време исцрпљено је и у варош послато 2,929.500 литара воде.

Утрошак угљена за то време износи 5881 кгр. Стање извора у Марту било је боље но у Јануару и Фебруару. Укупно сви извори дали су у Марту воде 5,575.215 литара.

С тога што се при јачим кишама замути извор код „три крушке“, који даје просечно дневно 103.680 литара, био је тај извор 14 дана искључен из водовода.

Од 1. Априла до 1. Маја црпена је вода из бунара у мокролушкој долини, дневно просечно по 9·33 сати и за то време исцрпљено је и у варош послато 2,646.000 литара воде.

Укупно сви извори дали су у месецу Априлу 8.011 730 литара воде.

С тога што се при јачим кишама замути извор код „три крушке“, који даје просечно 146.880 литара био је тај извор 4 дана искључен из водовода.

Утрошак угљена на бунару износи у месецу Априлу 5582 кгр.

За радове које управа водовода у режији врши, као и за обдржавање постојећег водовода утрошено је у:

Месецу Марту 850 $^{1}/_{4}$
Месецу Априлу 1244$^{1}/_{2}$ надница.

Председник
надзорне водоводне комисије
Н. И. Стаменковић.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 4. Јуна ове године држаће се офертална лицитација у грађевинском одељењу суда општине вар. Београда на „мраморном тргу“ у Панђеловој кући, за подизање (дозиђавање) трећег спрата на згању Суда општине вар. Београда.

Оферти ће се примати од 9—12 часова а отвори ће се тачно у 12 час. у подне.

Кауција 6.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа, могу се видети сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 767. од 4. Маја 1892. г, Београд.

На дан 27. Маја ов. год. од 3—6 часова после подне, држаће се у грађевинском оделењу суда општ. вар. Београда у Панђеловој кући, — марвени трг — усмена јавна лицитација за откопавање земље и полатање калдрме на вел. пијаци између постојећих месарница и управе вароши Београда.

Кауција 350 дин у готовоа новцу или у државним папирима.

Странци полажу дуплу кауцију.

Ближи услови и предрачун могу се видити сваког радног дана канцелариског и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 791. 12. Маја 1892. год. Београд.

На дан 28 Маја тек. год. од 3—6 часова после подне, држаће се усмена јавна лицитација у грађевинском оделењу Суда опш. вар. — Београда у „Панђелиној кући — марвени трг“ за оправку старе калдрме у улици „Обилића Венац и Краљ Милановој до Скопљанске улице.

Кауција (80) осамдесет динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови и предрачун могу се видити сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 817, 16. Маја 1892. г. у Београду.

Суд београдске општине, држаће на дан 1. Јуна т. г. лицитацију за набавку 13.000 килограма соби, и 11.500 килограма јечма, за храну коња пожарне чете.

Лицитација ће се држати у канцеларији књиговодства општинског од 3—6 часова по подне.

Кауцију полажу српски грађани, за зоб 160 дин., а за јечам 140 дин., страни поданици полажу дупло. Кауција се прима у новцу, или у државним хартијама од вредности.

Услови ове лицитације, могу се видети, сваког радног, дана, у канцелариско време, и на дан лицитације, у књиговодству београдске општине.

Од Суда општине вароши Београда, 15 Маја 1892 год. СБр. 8316. у Београду.

Палилулски одељак београдске општине, држаће на дан 27. т. м. лицитацију за оправку општинских рабаџиских возова-кола.

С тога позива коларе да поменутог дана дођу на лицитацију у која ће се држати од 3—6 часова по подне.

Од Суда општине вароши Београда 15 Маја 1892 године. СБр. 4718. у Београду.

ОГЛАС

Управа београдског водовода овим објављује писмену лицитацију за

Копање ровова и полагање цеви за спајање кућа са новим београдским водоводои.

Писмене понуде ће се најдаље до 23. Маја ов. год. закључно до 6 сати у вече подносити у запечаћеном писму «адресованој управи водовода» са назначењем:

„Понуда за спајање кућа са водоводом“

Понуде се могу подносити за копање и затрпавање ровова са полагањем цеви у једно, или само за копање и затрпавање ровова без полагања цеви.

Понуде које доцније стигну неће се узети у обзир.

Услови под којима се овај посао у изради даје, као и формулари за понуде могу са добити од подписане управе, која је готова и свако друго објашњење давати.

Бр. 855.
29. Априла 1892.
у Београду.

Управа.

ПОКЛИЧ
СРПСКИМ РОДОЉУБИМА

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израпио наш одлични и родољубиви уметник г. Ђока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Ђока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање. Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притекну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим посиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удруженима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1882. год АБр. 4110.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(извод из стеногр. бележака)

држан 12. Марта 1892. г. у Београду.

(свршетак)

Вељa Тодоровић пита: зашто Народна Банка тражи подписа „Задруге“ и „Кредитног завода“?

Председник објашњује да Нар. Банка тражи због тога подписе што оће да је сигурна да може одговорити потреби општинској и у могућој оскудици новца. У осталом Нар. Банка плаћа општини 6% интер. год. на депоновани новац, те се тиме у неколико паралише висина интереса коју нар. Банка тражи од општине на зајам. (Интерес је 6% и то: 4% за Банку, 1% за „Задругу“ и 1% за „Кредитни завод“.)

После овога одбор је решио, да исте личности у име општине и одсад подписују менице, које су то и до сад радиле. (То су: г. г. Ђока Новаковић, Лаза Дашковић и Коста Б. Михаиловић.)

За овим је на предлог председника изабрато повереништво да проучи правила о издавању воде из новог водовода. За поверенике су изабрати: г. г. Милутин Марковић, Вељa Тодоровић, Ђока Нешић, А. Одавић, С. Боторић, Р. Драговић, Ђ. Димитријевић, Др. Павле Поповић, и Др. Марко Леко.

— **Андра Одавић** изјављује мишљење да би се могло укинути место III. члана водоводне комисије, г. Живка Милосављевића, пошто је његов посао као правника, може вршити општински правозаступник.

— **Председник** обећава, да ће се о овоме предмету известити и одбору саопштити.

— **Вељa Тодоровић** замера што се овим ситним питањима задржава одбор у решавању ствари стављени на дневни ред. Предлаже да се за интерпелације одреде извесне седнице у месецу.

— **Председник** прихваћа предлог г. Тодоровића и после дебаге, у којој су учествовали г. г. Ђока Новаковић, Ђ. Димитријевић, и председник општине, би, на предлог г. Љубе Јовановића, изабрато повереништво да изради пословник за одбор општине београдске. За поверенике изабрати су: г. г. Љуба Јовановић, Ђока Новаковић и Вељa Тодоровић.

— **Председник** износи на решење извештај комисије о понуди Анте Алексића за тротоарске плоче с напоменом да Анта Алексић тражи накнадно још пола динара више од квадр. метра

— **Ђока Нешић** мисли да би требало држати лицитацију за набавку ових плоча.

— **Председник** изјављује да је држато више лицитација, но да се нико није хтео пријавити са понудом. У осталом плоче су ове испитане и нађено да су добре, нарочито, оне из Рудничког округа.

— **Ђока Новаковић** мисли да треба ову понуду примити, пошто је јевтина и дока-

зује да се помоћу лицитације неће ништа боље постићи.

После ове дебате би усвојена понуда у начелу са накнадним тражењем Анте Алексића с тим, да се уговором утврди величина и дебљина плоча.

— **Председник** извештава одбор да комисија за одређивање осе у војничкој улици предлаже да ширина исте остане 12. метара, као што је, а не 15. као што је регулацијом утврђено. Изјављује своје мишљење да не би требало мењати регулациони план.

— **Милан Капетановић** мисли да је ширење ове улице на 15 метара омашка у плану, пошто нема разлога за то, јер је улица врло малога саобраћаја.

— **Ђока Новаковић** говори у прилог одржавања регулационог плана.

— **Др. Милан Радовановић** слаже се са г. Миланом Капетановићем.

На предлог председника би усвојено да се упита министарство грађевина, да није погрешно стављено да та улица буде 15. метара широка, као што усмено примећује г. Милан Капетановић.

— **Председник** износи одбору на одобрење решење суда којим се даје под кирију земљиште општинско у жељезничкој улици за 66. дин. год. до 31. Децембра 1894. год.

После незнатне дебате одбор је после поименичног гласања одобрио решење суда.

— После овога приступљено је избору гласачких одбора за предстојећи збор општински.

— **Ђока Нешић** тражи да председник обустави примање сена док се не одреди нова комисија, која ће га прегледати.

— **Председник** је обећао да ће то учинити.

Састанак је закључен у 9½ часова после подне.

Држан 16. Марта 1892 год.

Председник отвара одборску седницу. Записник прошле седнице усваја се без измена.

Чита се протокол држане друге лицитације о изради калдрме трогоара макадама у Душановој улици.

Ђока Димитријевић и *Соломон Азријел* предлажу, да се ова лицитација прими.

Раденко Драгојевић противан је и предлаже трећу лицитацију.

Мата Јовановић предлаже да се ова лицитација усвоји.

Никола Вулковић мисли, да би боље било да се овај посао подели међу више предузимача па ће можда бити и јевтиније. (Чује се: да се реши.)

Председник ставља на гласање. Гласало је 10 „за" 6 „против" и по томе усвојена је лицитација.

Чита се лицитација за давање под закуп мајдана „бела марама". На овој лицитацији није био ни један лицитант. Одређује се друга.

Председник извештава одбор да су рачуни за прво тромесечје готови и да треба одбор помоћу својих повереника да их прегледа. За овај посао изабрати су за повереннике г. г.

Марко Велизарић, Мика Банковић и Никола Х. Поповић, Светозар Ботурић и и од њих да могу тројица решавати.

После овога би ослобођен присутничке дужности Риста Попадић а на његово место изабрат Мика Мејухас трг. овд.

Председник извештава одбор, да је суд општински уважио оставку Николе Ћирића, на одборничку дужност. Одбор прима к знању овај извештај.

Ради издавања уверења Стојону Степановићу о његовом занимању, одређени су г. г. Милош Трпковић, Никола Хаџи Поповић и Милан Ђурић са старешином налилулског одељка.

— *Председник* подноси одбору на решење извештај о зидању варошког суда, и предлаже да се та зграда подигне на плацу званом „Текија".

— *Соломон Азријел* прима извештај с примедбом, да би требало изоставити да се зида и стан за председника суда.

— *Мика Петровић* слаже се с Азријелом и предлаже да се сагради зграда у којој би се могла сместити поред варошког и трговачки суд.

Милутин Марковић није противан извештају само мисли да Текија неће бити згодно место за ову зграду, но да треба бирати место тако, које ће бити на средини вароши и онда, кад Београд буде два пута већи него што је сада. Предлаже да се К друштву са државом сагради, Зграде у коју ће моћи стати и апелација и касација и сви остали судови у Београду.

— *Мата Јовановић* слаже се са Мићом Петровићем и противан је М. Марковићу. Предлаже да иста комисија изабере и место за зграду и да допуни извештај свој односно додавања локала и за трговачки суд.

— *Милутин Марковић* говори у прилог свог предлога и доказује корисност истог.

— *Председник* објашњава да је зидање зграде за вар. суд хитна ствар те с тога би се сложио са М. Марковићем, да се зида зграда у коју би се могли сви судови сместити. Прима предлог да се трговачки суд смести заједно са варошким.

— *Ђока Димитријевић* Слаже се са председником.

— *Мика Петровић*. Наводи потребу да се одмах приступи зидању зграде због тога је противан предлогу М. Марковића.

— *Мата Јовановић*. Предлаже да се врати комисији да назначи место, на које би се имала подићи зграда. Због хитности ствари противан је предлогу М. Марковића.

— *Андра Одавић*. Предлаже да се врати комисији дада извештај односно трговачког суда. Слаже се са Соломопом Азријелом односно изостављања станова за чиновнике.

— *Никола Вулковић*. Противан је у опште да се сада зида зграде но пошто су зграде на школе много потребније. Предлаже да се ово остави за дуже времена, кад општина посвршава започете радове.

— *Председник*. Напомиње, да не може бити речи и о предлогу Вулковића, пошто је ствар о зидању зграде решена и сад се само може говорити, како да се ово и изведе.

— *Раденко Драгојевић*. Слаже се с предлогом да се извештај врати комисији на допуну.

После говора председника, у коме је у кратко изложио све предлоге и мисли, које у приликом ове дебате изнесене, би усвојено да се овај извештај врати комисији да она проштудира питања о подизању зграде и за варошки и за трговачки суд, друго о подизању зграде за апелацију и касацију, трговачки и варошки суд уједно, треба о месту на коме да се зграда подигне, и да из свог извештаја изостави оно место у коме се говори о стану председника суда и судије за неспорна дела, а стан за чувара да остане.

— *Андра Одавић*. Предлаже, да се комисија за откуп железнице од М. Карамарковића, за насипање баре Венеције обрати и другим страним фирмама, које имају таке железнице и продају.

Одбор је говорио овај предлог.

— *Председник*. Саопштава одбору, да закупци Ташамај данмисле, да им се смањи такса песку што га из тог мајдана ваде.

После кратке и незнатне дебате буде ствар поименичним гласањем решена, да се наплаћује такса на овај песак у корист општинске касе по 0·30 дин. од кубног метра.

— *Председник*. Износи на решење извештај повереништва о подизању споменика на месту где је била чукур чесма.

Одбор је примио извештај у свему.

По овоме је на предлог Ђ. Нешић изабрата комисија за преглед сена за општинску стоку у која су изабрати г. г. Мијајло Јанковић кафеција, г. Петрошковић марв. лекар, Капетан Боров, Сима Добрић и Коста Чупић.

Састанак је овај закључен у 9 ¾ часова по подне.

држан 19. Марта 1892 год

— **Председник** отвара седницу а моли одборнике да саслушају записник прошлог састанка.

— **Секретар** прочита и после примедаба Ђоке Димитријевића, Одавића, Хаџи Поповића, Милоша Трпковића, који се усвојише, — записник би примљен.

— **Соломон Азријел** примећући да је изабрата комисија за преглед општинских рачуна сваког месеца, и мисли да би добро

било да се то исто учини и за трошаринске рачуне

— **Председник** одговара, да иста комисија има права да прегледа и трошаринску касу, пошто је и то општинско (одобравање). По овом објашњењу износи одбору на решење молбу Косте Панђеле, да му се врати кауција, коју је положио као закупац џубока још, 1888. год. у руке Ђ. Хаџи-Живковићу и о коме тражењу је општински правозаступник изјавио мишљење, да треба вратити молиоцу кауцију.

— **Ђока Нешић** пита да ли има какве забелешке по књигама, да је ова кауција заведена.

Нема нигде

— **Ђока Нешић** мишљења је да треба вратити молиоцу ову кауцију, пошто је исту примио бив. часник општински.

— **Радован Филиповић** мисли да треба вратити само онда ако Панђела покаже уредну признаницу о положеној кауцији.

Соломон Азријел. Предлаже, да се изабере комисија, да проучи сва акта о овоме, па да каже одбору своје мнење.

Марко Велизарић. Слаже се с Азријелом.

Др. Марко Леко. Слаже се с Азријелом нарочито зато, што је чуо да се Х. Живковић жали да је на правди Бога осуђен, па нека му се сада да прилика да то и докаже.

После неколиких говорника, који су сви у главном изјавили. да треба ствар помоћу нарочите комисије извидети, би усвојен предлог С. Азријела изабрата комисија, у коју су ушли г. г. Ђ. С. Новаковић Др. Алкалај и Р. Филиповић.

После овога би одређена такса за потрице. Усвојена је лањска такса.

Председник позива одбор да донесе своју одлуку о тражњу Руже Табаковића, да јој се врати кауција. По ранијој одлуци одборској суд је извидео и нашао да је општина са раскинућа уговора са њом претрпила штету ое 800 дан.

Одборници *Ђ. Димитријевић Марко Велизарић и Н. Х. Поповић* предлажу да се врати Ружи кауција без икакве даље одговорности њене, доказујући да молитељка није крива за ову штету, и да би у противном пропала са свим материјално.

Ђока Нешић. Побија наводе предговорника, но је ипак зато, да се врати кауција али као милостиња.

Никола Р. Поповић. Доказује, да општина није претрпила већу штету од 2—3 стотине динара, пошто је на поновној лицитацији дато више простора за чишћење а не оноликo, колико је Ружа имала да чисти. Предлаже да јој се врати кауција.

— **Гавра Бркић** Противан је повраћају кауције, пошто би то би био повод, да и други неуредни закупци своју кауцију траже и ослобођавају се уговорене казне.

— **Ђока Новаковић** противан је да се кауција врати као милостиња, пошто мисли да одбор није властан то да чини а и што би то био хрђав пример за остале закупце.

Питање је ово расправљено поименичним гласањем, писма коме је решено, да се Ружи Табаковић врати кауција.

Председник реферише одбору, да је у седници одборској од 26. Јуна 1891. год. донесена одлука о понуди Перишона и комп. као најчижих понуђача за коцкасту калдрму. Решено је раније, да се калдрмишу коцкастом калдрмом Савска и Мајданска улица и један део пред железничком станицом где је велики саобраћај и сад ако налази одбор да то треба и да се изврши, онда моли да се овласти председништво, да са Перишоном и комп., може закључити уговор, јер је већ крајње време. (Чује се: а новац?) Што се тиче новца председник мислим да ће за ове улице бити довољно. (Инжињер објашњава којим редом имају да се калдрмишу улице).

— **Никола Поповић** мисли да је крајње време да се калдрмисање предузме и предлаже, да се понуди предузимачу, да калдрмисање одмах отпочне а општина, ако нема новаца, да му плаћа на дужьу суму 6% интереса до исплате.

— **Марко Велизарић** предлаже, да се калдрма положи на макадам а не на голу земљу.

— **Ђока Нешић** потпуно усваја предлог Н. Р. Поповића пошто је крајње време да се калдрмисање у свима улицама што пре изврши.

После ових говора одбор је решио да се одмах калдрмише Савска и Мајданска улица, а остале, ако предузимач пристане на почек са 6% интереса.

Молбу Косте Станимировића за наплату хонорара као бив. деловођа главног школског одбора, одбор је упутио школском одбору на реферисање.

— **Председник** изјављује ди је г-ђа Емилија Јовановић учитељка дечијег забавишта обратила се писмом на општину и обећава да отвори школу, па тражи помоћ од општине.

— **Никола Р. Поповић** мишљења је да молбу треба одбацити, пошто је молитељица на више места забавиште отварала и помоћ од општине добијала, ал никаква резултата није показала.

(свршиће се)

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање мут. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5
в) За свирање женског (оркестр) Дамен-Капеле 20

II.

а). За играњку у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За играњку у локал. II-ог реда . . . . 10 „
в) За играњку у локал. III-ег реда . . . . „

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 „
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 „
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50— „

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 00·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . 00·0 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 00·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д
б) За неузидан шпорхерд . . . . . 0·20 „
в) За узидан „ . . . . . 0·40 „
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 0·50 „
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·20 „
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 „
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 „
ж) за чишћење чупкова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 „
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·70 „

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0·21 „
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0·16 „
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 0·11 „

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 0·211 д
б) Од акова . . . . . 0·16 „

IV. ПСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . . 3·11
б) Обнављање изгубљене марке стаје 1. динар.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 дин.
б) Гроб за одрасле . . . . . 20 „ „
в) Мала гробница . . . . . 555·52 п. „
г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 п. „
д) Велика гробница II реда . . . . 1099·32 п. „
е) Велика гробница I реда . . . 684·57 п. „

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 14·90 „
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 „
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 21.

ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 24. Маја 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

НАРЕДБА

Да би се отклонила опасност по здравље становника београдских, која би могла наступити услед велике врућине, Суд београдске општине на основу уговора, закључених са концесионарима за извожење ђубрета (т. 2. угов.).

наређује:

да сви концесионари, од данас, па до даље судске наредбе, два пута недељно извозе ђубре из свију станова београдских.

Ко од концесионара ради противно овој наредби, казниће се највећом казном која је предвиђена уговором.

Од суда општине града Београда 18. Маја 1892 год. СБр. 7084.

НАРЕДБА

Тачком првом закона о замени § 364. казненог закона наређено је, да се радње и дућани држе затворени недељом и извесним празничним данима На основу овога законског прописа, а на молбу еснафа бакалског и по препоруци Управе вар. Београда од 10. т. м. Бр. 7645 суд општине вар. Београда на основу, чл. 36. зак. о општинама, наређује:

да од данас све деликатесне радње морају бити недељом и другим празницима, законом обележеним, затворене, пошто и оне нису ништа друго до бакалске радње.

Са сваким ко противно овој наредби учини, поступиће са по горњем законском наређењу.

Од суда општине београдске, СБр. 8602. 15 Маја 1892. г. у Београду.

НАРЕДБА

На молбу еснафа бакалског а по препоруци управе вар. Београда од 10. Маја 1892. год. Бр. 7644. суд општине вар. Београда, као надлежан, на основу чл. 36. зак о општинама, наређује:

да се од данас строго забрани продавање страних производа, (као: лимунова, поморанци, сапуна и др.) на овд. пијацама и по улицама, пошто се таква радња, коју поједина лица упражњавају, по закону има сматрати као торбарење.

Ко би противно овој наредби поступио биће кажњен на основу § 387. т. 1. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда СБр. 8598. 15. Маја 1892. год. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА
36. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
15. Маја 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Маринковић били од чланова одбора г. г. Н. Х. Поповић, Коста Б. Михајловић, Јов. Ђуровић, С. Азријел, К. Петровић, Мих. П. Бончић, М. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, Д. Гајић, Р. Драговић, В. Неранџић, Др. М. Т. Лека, Љуб. Јовановић, М. О. Петровић, Мих. Д. Банковић, К. Д. Главинић, Н. Р. Поповић, С. Вељановић, Др. П. Поповић, Ф. Васиљевић, Милош Трпковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 11. Маја 1892. год. и у одлуци Бр. 383 учињена је измена, да се позове повереништво за преглед каса, да се конституише, па да и председник повереништва, као год и председник општине има права, да наређује ванредне прегледе општинских каса.

II.

Одборник г. К. Б. Михајловић предлаже, да се ноћни стражари нумеришу или на ма који други начин тако означе, да их грађани могу и без њихових имена разликовати и за неуредности и хрђаво владање предностављеној власти достављати.

По саслушању овога, председник је одговорио, да прима к знању предлог и да ће га доставити управи вар. Београда пошто су ноћни стражари сада под њеним заповедништвом.

IV.

Одборник г. К. Главинић предлаже;

а) да се затвори једренска улица колском саобраћају због израде калдрме;

б) да се очисти од блата јендек на друму од три кључа до монопола дувана и

в) да би се са воловским општинским колима рационалније руковало и да не би кола при товарењу и истоваривању дангубила због недовољне радне снаге, — предлаже, да се уза свака кола поред рабаџије још један надничар узме, који ће радити онда. кад буде посла, одбор је усвојио сва ова три предлога и препоручио суду, да их изврши с тим, да се надничари плате из партије буџетом одређене на одржавање калдрми друмова.

V.

Одборник г. Соломон Азријел пита, да ли је готов пројект пословника за одбор општински.

Одборник г. Љ. Јовановић као члан повереништва за израду тога пројекта одговара, да ће се идућој седници изнети на решење.

VI.

Одборник г. Мата Јовановић замера, што се у управи водоводној не зна тачно план о положеним водоводним цевима, него се мора на неколико места копати да би се нашло одређено место за намештање хидраната.

Мисли, да би узалудне надничке требао да сноси надзорни инжињер, који је дужан да тачно зна план положених цеви.

По саслушању овога одборник г. Коста Главинић као члан надзорне водоводне комисије одговара, да су положене водоводне цеви у плану тачно уцртане, сем оних на калимегдану. Да узалудне надничке не падају на терет општине но на терет предузимача, који је једино и крив, што ово није уцртано у плану.

VII.

По прочитању акта истажног судије за вар. Београд АБр 6771 и 6972, којим се траже уверења о владању и имовном стању извеених лица, одбор је изјавио, да је Васа Марковић, доброг имовног стања но да му је владање његово непознато, Да је Аксентије Гајић сиротног имовног стања, а владање његово да му је непознато.

VIII.

По прочитању акта VII. пук. команде АБр. 6995, којим се тражи уверење о владању и имовном стању Димитрија Марковића. уредника „Гласа Народа“ одбор је препоручио суду, да се извести да ли је Дим. Марковић под стечајем и у опште каквог имовног стања, па да одбору рдфериште.

IX.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о сиротноме стању и о породичном односу.

По прочитању тих молби СБр. 8772, 8578, 8642, 8698, одбор је изјавио мишљење, да се Милану Живковићу, Стевану Фигурчићу и Петру Марковићу може дати тражено уверење да се о породичном односу Естере Ј Цеви упита црквено јеврејски скуп на ја јој према томе суд изда тражено увереше.

X.

Председник износи одбору на одобрење извештаје повереништава за одређивање осе у Крунској и Ресавској улици и у трговачкој улици, међу кнез михајловом и кнез лазаревом улицом.

По прочитању тих извештаја ГБр. 788, 789 одбор је одобрио одређене осе у поменутим улицама.

XI.

Председник износи одбору предлог инжињерског одељења, да се набави парни ваљак за набијање земљишта, где ће се калдрма и макадам полагати.

По прочитању тога предлога ГБр. 441, одбор је после поименичног гласања са 18 гласова против 1 — (2 нису гласали) решио, да се парни ваљак за општину београдску набави. Овлашћује се председник, да ово решење изврши и да може утрошити до двадесет хиљада динара

из партије буџетом одређене на одржавање калдрме и друмова, пошто претходно саслуша мнење комисије о конструкцији и тежини овога ваљка. Мнење ово да искаже надзорна водозодна комисија са г. г. Т. Селесковићем и Ј. Смедеревцем.

XII.

Председник износи одбору на решење акт управе вар. Београда и кварта варошког упр. вар. Београда којим се тражи да општина набави стан за квартове савамалски и варошки, пошто је најновијим законом стављено у дужност општини да се о становима овим свара.

По прочитању тих акта АБр. 6839, и 6960, одбор је примио к знању с тим да се тражи да предходно држава формално уступи општини у својину све зграде и плацеве управе вароши и њених квартова, као што наређује закон о изменама и допунама у закону о подизању јавних грађевина од 20 Марта о. г.

XIII.

Председник износи одбору на решење акт, VII. пуков. команде, АБр. 5348.) којим се извештава општина, да је сама дужна да се постара за склониште кола што их као комору даје, док не буду подигнуте о трошку народа стално шупе. Одбор је примио к знању овај извештај.

XIV,

По прочитању молбе Стојана К. Тодоровића којом нуди општини, да купи његово имање у Васиној улици звано империјал, одбор је одлучио, да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

XV.

Председник износи одбору на решење извештај повереништва за одређивање сталне цене лебу.

По прочитању тога извештаја АБр. 6261, одбор је после поименичког гласања са 11 гласова против 5, од којих су 3 били за 8%, а 2 за 7½ % (5 — нису гласали), решио, да се извештај повереништва и предлог његов прими у свему с тим, да се цени житу дода седам као сталан просечан коефицијенат те да тим начином добивена цифра буде цена једном килограму леба у парама.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Личне вести.** Павле Станковић, извршитељ општине београдске, који је вршио дужност рачуновође, отпуштен је из службе општинске и предао је уредно своју дужност по извештају комисије.

—

— **Захвалница** Пре кратког времена пропутовала је кроз Београд управа аустроугарског извозног друштва (Експорт-Ферајна) и отишла даље на исток. Приликом проласка кроз Београд посетили су осим других личности и председника општине, који је добио од управе експорт-ферајна писмену захвалницу на срдачном и пријатељском дочеку.

—

— **Ђаке** ратарске школе који су дошли у Београд да прегледају економију топчидерску и београдске знаменитости, почастила је београдска општина са два печена јагњета и 7 хлебова.

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за проучавање питања о нап ати трошарине на млеко и о санитетском надзору промета јела, пића и других предмета од утицаја на здравље људско.

Поводом молбе овдашњих млекара, да се од плаћања трошарине на млеко ослободе, односно, да им се за непродати из вароши враћено млеко, наплаћена трошарина врати, одбор општине вароши Београда у седницама својим од 27. Јан. и 3. Фебр. о. г. АБр. 1423, пошто је молбу млекара, да се плаћања трошарине на млеко ослободе, одбацио, изабрао је потписане, да проуче питање, на који би се начин могло млекарима враћати наплаћена трошарина за непродато млеко а поред тога да израде и правила о санитетском прегледу млека, које се овде у вароши продаје. У исто доба препоручио је одбор потписанима, да проуче питање и о контролисању квалитета вина и другога алкохолног пића, па да о свему томе поднесу одбору свој извештај.

Увиђајући велику важност ових питања, потписани пре свега изјављују одбору захвалност на поверењу и част им је у следећем саопштити резултат, до кога су дошли у проучавању тих питања

Нема сумње, да није право наплаћивати трошарину и на оно млеко, које се у Београду не прода и које се с тога из вароши враћа. Питање је само, на који начин да се за непродато из вароши враћено млеко наплаћена трошаринска такса врати а да се том приликом интереси општине не оштете т. ј. да се наплаћена трошарина заиста и врати за оно млеко, које је у варош унесено а не и за какав други производ, у коме има више воде но млека.

Кад би се свако млеко, које се у варош уноси, прегледало и количина и квалитет његова заводила, манипулација око враћања трошарине на млеко била би врло компликована и тешко би се могла као што ваља извести.

Много простије могла би се та манипулација на следећи начин извести.

У пројектованим правилима за контролисање промета млека, о којима ће доцније у овом извештају бити говора, одређено је какво се млеко, по квалитету, може само доносити овде на продају и кад се то зна, онда по себи се разуме, да и оно млеко, које се из вароши износи мора бити одговарајућег квалитета.

Пре свега, сваки млекар, који буде захтевао, да му се на оно млеко, које из вароши изнесе, наплаћена трошарина врати, држан је да има судове, на којима је верно обележена њихова садржина у литрама, тако да се може лако оценити количина враћеног млека.

Враћено млеко прегледаће затим трошаринск чиновник по датом му упутству и само ће се за она и то кравља млека враћати наплаћена трошарина, која имају специфичну тежину између 1·029 и 1·034. (Млека овча могу имати и већу специфичну тежину)

Млека, која у већој мери не одговарају тим условима, или су иначе сумњива, упућиваће се државној хемијској лабораторији ради ближега прегледа.

По себи се разуме, да ће се и у овом случају с продавцима по закону поступити, ако се код истих нађе водом помешана или иначе неисправна млека.

На тај начин манипулација око враћања трошарине за непродато млеко била би врло проста и са хигијенскога гледишта корисна, а избегла би се опасност да се на рачун млека тражи повраћање трошаринске таксе и за продукте, у којима има више додате воде но млека, што се у овом случају у главном и жели да предупрети. —

Према напред поменутој одлуци одбора београд. општине, потписанима стављено је даље у дужност, да израде и правила о контролисању квалитета млека а и вина и другога алкохолног пића, које се у Београду продаје.

Али, како је то питање у врло тесној вези с контролисањем промета и других животних средстава, то су потписани у обим свога проучавања обухватили у неколико и питање а целокупном санитетском надзору животних средстава и других предмета од утицаја на здравље људско.

Имајући за углед друге напредније стране општине, иза који смо у поменутој санитарној уредби, далеко изостали, потписати су се за сада ограничили, да предложе одбору само оне мере, које су најпречe и које би се према нашим приликама и постојећим законским одредбама могле и остварити.

Према чл. 36 т. 6 закона о општинама, општински суд као полицијска власт поред других послова, које има да врши: «Стара се“ и „о одржању здравља људи и стоке у општини. Али обраћа нарочиту пажњу и контролише промет хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље људско и стара се да спречи држање и продавање фалсификоване и укварене хране и у опште свију предмета, који би својом употребом могли шкодљиво утицати на човечије здравље».

На основу те законске одредбе суд општине вароши Београда могао би да изда овакву

НАРЕДБУ

Надзор у промету хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље људско, као што су судови за јело, пиће и кување, боје, петролеум, играчке тапети и т. д. врше лекари општински по одредби чл. 14 т 4 санит. закона, или општински званичници, којима суд тај посао повери. Они су овлашћени да могу улазити у просторије, у којима се држе горе поменути предмети а за време уобичајенога пазарнога доба или када су просторије промету отворене. Исти општински органи овлашћени су даље, да ради ближега испитивања по своме избору узму пробе од горе побројаних предмета, који се држе и продају у

поменутим просторијама или јавним местима, пијацама, улицама, при улазу у варош и т. д. На захтев оставиће се сопственику један део од одузете пробе званично затворен или запечаћен. За пробе за које се нађе да су без икакве замерке, да ће се сопственику, ако затражи, накнада, колико га оне стају.

Пробе, које су ради ближега испитивања одузете, слаће се с припадајућим актама непосредно управи другога одељења државне хемијске лабораторије.

Сваки сопственик одузете пробе има права, да се увери је ли одузета проба хемијски прегледана и о резултату тога прегледа.

Да би се овај надзор у промету животних средстава олакшао и да би се тиме што већма спречило држање и продавање фалзификоване, укварене и шкодљиве хране и у опште свију предмета од утицаја на здравље људско, важе за поједине предмете још и следеће нарочите одредбе:

I. О млеку.

1. Продавање млека допушта се само оним лицима, која имају дозволу од стране суда беогр. општине да могу млеко продавати*). Ову довволу мора имати сваки млекар уза се кад млеко продаје, ако је не буде уза се носио, одузеће му се сво млеко и продаће се у корист општ. касе, ако пак дозволу за продавање млека и нема, онда ће му се забранити радња и поступити по § 373 а., казненога закона.

Само оним лицима, која буду у стању да се ових правила строго придржавају, даваће суд општ. дозволе за млекарску радњу.

2. Сва стока, која се музе, стоји под надзором марвенога лекара и он је од времена на време контролише.

3. Кравари, који се баве продавањем млека, дужни су да хране своју стоку добром и неуквареном храном, и сваки случај разболевања своје стоке музаре да одмах јаве марвеном лекару а и да млеко од болесне стоке не продају дотле, док год марвени лекар то не допусти.

4. У млекарским радњама и то како у шталама тако и у локалима, у којима се млеко држи и продаје, мора владати највећа чистоћа. Стоку несме мусти нико, који од какве заразне болести пати.

5. Помузено и прикупљено млеко, пошто се расхлади, мора се чувати у нарочитим чистим одајама а никако у одајама за становање или спавање.

6. Судови, у којима се млеко музе држи, транспортује и продаје морају одговарати прописима о посуђу за држање и чување јела и пића. У судовима од цинка и некалајисаног бакра несме се држати млеко и износити на продају. Најбољи су судови од калајисаног бleха (Weissblech) калајисани бакарни судови, од дрвета, *добро* глеђосани земљани судови или од штајнгута и порцелана. Судови у којима је млеко морају бити увек добро опрани и чисти а и снабдевени заклопцима, да се млеко сачува од прашине и нечистоће.

7. Кад влада заразна устобоља код стоке, може се на продају износити само кувано млеко, свако пак друго млеко, које гадно изгледа или је по здравље шкодљиво, мора се искључити из промета. Исто тако кад у каквој кући, у којој јемлекарска радња или где се млеко држи напродаје, или где се стока чува и музе, појави нека заразна болест, забраниће се из те куће продавање млека.

8. Кравље млеко, које има мање спец. тежину од 1·029 или већу од 1·034 забрањено је у Београду продавати.

9. Млеко, које се на продају износи испитаће се пијоскопом па ако се докаже, да нема довољно масла па и ако по спец. тажини одгавара горњим одредбама, искључиће се од продаје.

10. Продавац таквог неисправног млека спровешће се одмах државној хемијској лабарат. да се млеко, које је од продаје искључено тамо хемијски прегледа и по претходном прегледу решиће се, да ли се може допустити продавање таквога млека или ће се просути и продавац по закону казнити.

11 Забрањено је кравље млеко мешати с овчим или овче млеко продавати под именом крављег млека.

12. Овче млеко које се на продају износи, има обично спец. теж. већу од 1·034, која пак имају мању спец. теж. од 1·030 или већу од 1·041 а и која на пијоскопу покажу, да нису довољна масна, сумњива су и таква млека упућиваће се држ. хем. лабарат. ради хемијскога прегледа.

13. Приликом санитетскога контролисања каквоће млека треба пазити и на то, да се код свију а не само код појединих млекара, по могућству неколико пути преко године млеко прегледа.

14. Преглед млека према овом упутству вршиће лекари општински и званичници, којима суд беогр. општ. тај посо повери.

15. О резултату извршенога прегледа води ће се по нарочито удешеним формуларима особени записник, да би се према тим записницима у Општ. Новинама могло од времена на време објављивати какво је млеко код појединих млекара нађено.

16. Сваки онај који се ових правила не придржава и буде усљед тога три пут кажњен, забраниће му се млекарска радња.

17. Приватни, који за своју домаћу потребу купују млеко, ако затраже, прегледа ће им се купљено млеко *бесплатно*. То прегледање млека вршиће се у свима општинским одељцима и у другом одељ. државне хемијске лабараторије.

II. О вину

1. Контролисање промета вина врши ће се на трошаринским станицама приликом увоза вина за Београд и по каванама, гостионицама, механама и другим јавним локалима а и у подрумима, у којима се за продају одређено вино држи.

На трошаринским станицама редовно ће се вршити и претходни преглед вина а према упутствима, која ће се дати чиновницима трошарине београдске.

По каванама, гостионицама, механама и другим јавним локалима као и горе поменутим подрумима узима ће општ. лекари приликом санит. ревизија пробе *сумњивих* вина и слаће их другом одељењу државне хем. лабараторије, ради хемијскога прегледа.

2. Под именом вина допуштено је доносити на продају само такво пиће, које је добивено алкохолним врењем из сока свежега грожђа а без икаквих додатака.

3. Боја црнога вина мора да је пореклом једино из љуске црнога грожђа. Није дакле допуштено да се вину, које се на продају износи, ма каква страна боја додаје.

4. Вештачка вина, вина од сувога грожђа и која су додатцима других материја промењена, као што су *гализована* (додатком шећера соку од грожђа) *петиотисована* (додатком слатке воде комини и прављењем вина из те смесе) *шапализована* (додатком ситно измељаног калцијумкарбопата) *овинирана* (додатком алкохола и воде вину) *вина од комине* као и *купирање* (мешање) тих вина с природним вином, забрањено је продавати под именом чистог природног вина.

5. Вина могу се бистрити искључиво само таквим срествима, која нису ни уколико шкодљива као што су н. пр. стипса, соли других метала и т. д.

Вина, која су гипсом бистрена (платрована) смеју имати у једном литру највише 2 грама калијумсулфата.

Сваки пак, који је купио или поручио природно вино има права да не прими платровано вино, па ма оно имало у 1 литру и мање од 2 грама калијумсулфата.

6. За Конзервисање вина и за поправљање вина, која су почела да се кваре, могу се мењивати само такве методе, којима пиће неће постати шкодљиво.

7. Укварена вина није слободно продавати, али пре но што се забрани продавање извеснога покваренога вина и са продавцем усљед тога по закону поступи, нужно је да се вино и хемијски испита.

8. Сумпорисана вина, т. ј. вина, која усљед претераног сумпорисања буради садрже сумпорасте киселине забрањено је крчмити. У опште пак забрањено је и у велико износити на продају вина, која у једном литру имају преко 20 милиграма сумпорасте киселине.

Медецинална вина (за болеснике) несмеју имати ни трага сумпорасте киселине.

III. О пиву.

1. Под пивом разуме се пиће, које је зготовљено из хмеља, слади од јечма и чисте пијаће воде.

Употреба других сировина мора се у промету пива јасно декларисати.

*) У року од месец дана, од када се ова наредба објави, дужни су сва млекари, да од беогр. општине добаве дозволу, да могу млеко у варош продавати. За сваку такву дозволу платиће таксу од 50 пр. дин. У тим дозволама, које ће се сваке године обнављати, поред осталога биће и нарочите рубрике за белешке о резултату извршенога прегледа млека. Такве дозволе морају при себи имати сви продавци млека и то како газде тако и њихови момци, који по вароши млеко разносе и продају.

2. Забрањено је и кажњиво:

а) Употреба сурогата за горчину пива.

б) Свако вештачко бојење пива, у колико би томе било намере за превару.

в) Употреба по здравље шкодљивих средстава за бистрење пива као што је калцијумхидросулфит.

г) Употреба конзервишућих средстава, која штетно на здравље утичу као што су салицилна киселина, борна киселина, боракс и т. д.

д) Продавање укисељеног или на ма који други начин уквареног пива па и ако је неутралишућим средствима (натријумбикарбонатом и том подобно) кисео укус изгубило.

ђ) Точење врло младог и још мутног пива; које има степен преварања испод 48 а ако је иначе врло добро и бистро пиво може имати и мањи степен преварања, али никако испод 44.

3. Употреба апарата за точење пива *под притиском*, забрањено је.

4. У локалима, у којима се пиво производи а и точи мора владати највећа чистоћа.

Најстрожије се забрањује и сваки ће бити кажњен ко се ухвати, да пиво, које у чашама заостане меша с пивом из бурета и поново крчми. Чаше пивске морају се после сваке употребе добро опрати и затим увек *чистом* водом а не оном истом, у којој су и пране, једно два пут исплакнути.

5. Приликом санитетских ревизија обратиће се пажња, да ли се произвођачи и продавци пива ових правила строго продржавају. Од сумњивога пива узима ће се редовно пробе ради хемијскога прегледа.

IV. О ракији и другом алкохолном пићу.

1. Забрањено је продавање ракије и другога алкохолног пића, у коме се докаже да има каквих страних шкодљивих материја.

2. Ракија у којој има бакра растворенога из казана или луле приликом печења ракије, сматра се да је шкодљива. Али, како се готово у свима нашим ракијама обично налазе минималне количине бакра, за које се не може рећи да су шкодљиве, то ће се само оне ракије сматрати да су шкодљиве, у којима се може бакар доказати раствором фероцијамкалијума. Ако се дакле додатком тога раствора у ракији, која је истом количином воде разређена, појави црвенкасто мрка боја, сматраће се да је таква ракија шкодљива.

Исто тако не допушта се, да у ракији има ма каквих по здравље шкодљивих соли метала (олова, цинка и др.) и слободних минералних киселина (сумпорне киселине).

У ракији не треба да има фузла (амилалкохола) а у којој се нађе да има више од 0.15% фузла, сматра се да је по здравље шкодљива.

За бојење ликера и другога алкохолног пића није дозвољено узимати анилинске или друге какве по здравље шкодљиве боје.

2. Забрањено је под именом *„природне ракије“* као под именом шљивовице, комовице, коњака, рума и т. д. продавати вештачке производе.

Ракија, у којој не може јасно да се докаже специфички дестилациони продукт, који чини карактеристични буке пића, или је тај буке замењен каквом „есенцином,“ онда се таква ракија увек мора обележити као вештачка ракија н. пр. „вештачки коњак“ „вештачки рум“ и т. д.

3. Приликом санитетских ревизија узима ће се од сумњивих ракија и другога алкохолнога пића пробе, ради хемијскога прегледа.

V. О сирћету.

1. Само чисто сирће и у коме нема никаквих страних шкодљивих материја дозвољено је продавати.

2. Под именом природнога винског сирћета забрањено је продавати вештачке производе.

3. Сирће за јело и другу кухињску и домаћу потребу треба да има бар 4% сирћетне киселине. Слабије сирће забрањено је продавати.

4 Да би се оценила каквоћа сирћета, узима ће се редовно приликом санит. ревизија од сумњивих продуката пробе ради хемијскога прегледа.

VI. О уљу за јело.

1. Забрањено је под именом уља од маслина продавати друго какво уље н. пр. котоново или сезамово уље и т. д. или смесу уља од маслина с другим уљем.

2. На судовима, у којима се ради продаје држи уље за јело, мора бити јасно и разговетно написано, да сваки купац види, какво је уље у истом суду, да ли уље од маслина или друго какво уље или смеса разних уља.

3. Само чисто и неукварено уље дозвољено је продавати.

4. Каквоћа уља оцењиваће се хемијском анализом и тога ради узимаће се пробе сумњивога уља приликом санитетских ревизија.

VII. О посуђу у опште за јело, пиће, кување и за мерење течности.

1. Судови за јело, пиће, кување и за мерење течности не смеју бити:

а) од олова или залемљени металном смесом, у којој има више од 10% олова.

б) калајисани легуром у којој има олова. Ово важи и за бакарне калајисане судове, који увек морају бити *чистим* калајем калајисани ако служе за држање и кување јела, пића и другу сличну потребу.

в) Не смеју бити од легура или глеђосани емаљом или глазуром, из којих судова сирће од 4% јачине после по сата кувања може олово да раствори.

г) од гуме или каучука у коме има олова или цинка. Ово важи и за цуцле и играчке од каучука.

2. Забрањена је употреба штањола или друге какве металне хартије, у којој има олова а служи за савијање животних средстава.

3. Затварачи на сифонима несмеју имаги више од 1% олова.

4. Да ли посуђе и други овде поменути предмети одговарају овим правилима, оцењиваће се хемијским прегледом појединих сумњивих предмета, који ће се тога ради одузимати, приликом санититских ревизија. —

* * *

И о промету осталих таковних предмета потписани налазе, да би требало израдити нарочита правила. Тако н. пр. о бојама, које служе за бојење животних средстава, о брашну, хлебу, маслу, масти, милераму, кави, чају, цимету, биберу, аловој паприци, сапуну, петролеуму и т. д. Али да се не би усљед проучавања и израде тих правила, ова иначе врло важна и хитна ствар одлагала, то се потписани односно промета осталих животних средстава и других предмета од утицаја на здравље људско за сада ограничавају само на следећу општу напомену:

При крају горе поменуте наредбе а у вези с правилима о промету млека, вина, пива ракије, сирћета, уља и посуђа, нужно би било изрично напоменути, да се најстрожије забрањује и да ће сваки опај бити по закону кажњен, код кога се нађе, да у опште држи и продаје по здравље шкодљиве предмете, да предмете од веће вредности меша с предметима од мање вредности смерајући на већу добит, ко н. пр шкодљивим бојама фарба јела, пића и друге предмете за домаћу потребу, ко у брашно и хлеб трпа шкодљиве материје, ко бибер, паприку, цимет и т. д. меша с предметима од мање вредности и тим подобно.

За време, док се и код нас по примеру других страних држава не изради нарочити закон о промету животних средстава, нужно би било с онима који се горње наредбе не би придржавали, поступити према одредбама нашега казненог закона и правилима о држању и продавању отровних ствари.

Тако из казненога закона имали би, да се промене следећи параграфи:

§. 332., Да се казни у новцу од једног до двадесет талира, или затвором до 15 дана:

1.. ...

2.....

3., Домаћин који какву год прилепчиву болест на укућанима или домаћој стоци примети, па о овоме месну полицијску власт не извести.

4., Ко појавившој се каквој редњи, изасланом лекару затаји и не каже болесника или марвиње од редње болујуће;

5.....

6., Ко из места, где прилепчива сточна болест влада, у здраво место млеко, сир, месо, коже, или ма шта друго без допуштења полицијске власти пренесе, у ком случају губи и оно што је пренео. Ако би у овом §-фу казани поступци зла следства за собом повукли, кривац се може казнити до 30 дана затвора, а по мери кривице и причињених злих следстава предати и суду на осуђење.

У случајима под бројем 5. и 6. продате прилепчиве ствари одузеће се од купца

и њему новце повратити, ако зато није знао, ако је пак знао, онда губи што је платио, а ствари ће се уништити.

§ 333. Да се казни новчано од три цванцика до три талира, или затвором од једнога до три дана:

1., Ко незрело воће или бостан продаје;

2., млекари, који у млеко воду сипају;

У првом случају незрело воће или бостен одузеће се и бацати, а за продато незрело воће или бостан узете новце продавац ће повратити. У другом случају млеко ће се просути, и за продато такође продавац ће новце повратити.

§ 334. Да се казни у новцу од 10 до 30 талири или затвором до 30 дана онај, који отровне ствари и лекове без дозволења полицијске власти држи и продаје. Отровне ствари и лекови одузеће се и продати за рачун државне касе. Осим тога ако је он такве ствари предао, и ако су од туда зла следства произашла крвац да се преда суду.

§ 335. Да се казни у новцу до 10 талира:

1., Ко уводи рибу трује као и онај, који кварно у трулеж прелазећу или тровану рибу продаје. За продану рибу новце да врати купцу, а риба да му се одузме и баци;

2. ....

и т. д.

§ 369. Новчаном казни од 10 до 20 талира да се казни:

1.....

2.....

3., касапи и топачи који се усуде месо од нездравог марвинчета продавати, или који нездраво или покварено месо, које је почело заударати или је упљувано, или са свим мршаво продају;

4., касапин, који не би у свако време довољног и доброг меса имао;

5.....

и т. д.

§ 372. Новчано од 5 до 15 талира да се казне.

1., механџије, гостионичари, који нездраво или покварено месо купује или пеку;

2., механџије који непечен леб продају, у ком саучају морају вратити и новце за леб који им се натраг пошље, па ма овај и начет био;

3., механџије и сви они, који пиће точе, ако нездраво и покварено пиће продају или ово шкодљивим стварима фарбају и кваре.

4 .....

5.....

6.. механџије и пекари који ексичан леб продају. У случајима под бројевима 1., 2., и 3., означенима имају се сваки пут они шкодљиви предмети одузети и одбацити, а у случају под бројем 6., означеном, одузеће се леб на ползу шпиталља, апсеника, или општинске касе.

§ 373. а., ко отвори дућан или какав занат, и у опште радњу за коју је одобрење нужно, отпочне радити без надлежног одобрења, да му се затвори дућан и радња забрани. А ко отвори почем му је затворен или почне радити занат или радњу пошто мује забрањења, да плати од 5 до 20 талира, и опет да му се дућан затвори а радња или запат забрани.

§. 374., Механџије и пекари који што приме да испеку пак прегоре, или недопеку или покваре, да плате ономе чија је ствар онолико, колико она кошта и се да казне у новцу од једног до шест цванцика.

Тако ће се казнити и кад се коме што с фуруне однесе.

§. 382., Затвором од три до тридесет дана, или новчано од три до тридесет талира да се казне -

1..

2.,

3.,

4., Продавац, који у брашно, маст, лој, восак, сир и тим подобна друге ствари мање вредности умеће, смерајући на већу добит;

5., Продавац који би у брашно, жито и гим подобна, одозго бољу робу метуо, а одоздо лошију:

6.,

7.,

8.,

9.,

10., Ствари под бр. 4., и 5., одузеће се; па према својству истих или уништити или ако се оне пречишћењем или иначе употребљивима учинити могу, употребиће се или продати на ползу болнице.

Из правила о држању и продавању отрова и отровних ствари итд. да поменемо следеће одредбе:

§. 13.

Јела, пића, посластице несмеју се бојадисати са бојом које садржавају метале (изузимајући гвожће) гумигути, покринску киселину и унилин.

§. 14.

Играчке дечије несмеју се бојадисати са бојом и препаратима, који садржавају: арсен, антимон, олово, кадмијум, бакар, кобалт, живу, (изузимајући чистог цинобера) цинка и гумигути.

Употреба других металних боја за бојадисање тих ствари дозвољена је, само морају се ове боје превући фирнајзом, који се не да лако отрти и који може да издржи сваки утицај влаге.

§. 15.

Боје, које служе за бојење порцеланског и лончарског еспапа и о којима је била реч у претходном §-у морају бити на тим стварима угорене.

§. 16.

Бојење уметничког цвећа бојама, које садржавају арсеника, забрањује се.

§. 17.

Најстрожије забрањује се бојење соба, тапета итд. са бојама, које садржавају арсеника, ма да се ове боје и импрегнишу са каквим фирнајзом.

У § у 19. истих правила прописано је, да се сваки онај, који противно истим правилима поступи, казни према члану 25 закона о уређењу санитетске струке и о чувању народнога здравља са педесет до триста динара.

Поред ових одредаба примењиваће се у специјалним случајевима и друге одредбе, које код нас постоје а овде нису нарочито поменуте као и које би се за време евентуалног трајања ове наредбе прописале.

Овом приликом требало би нашим овд. продавцима и препродавцима обратити нарочиту пажњу, да приликом куповања своје робе траже начина да се увере о исправности купљене робе, јер онај код кога се нађе да неисправну робу продаје, одговоран је за сваку неисправност робе. —

На крају овога извештаја потписани имају част предложити одбору општине вароши Београда, да изволи решити:

1. Да се од наплаћене трошаринске таксе на млеко врати млекарима такса за ону количину непродатог млека, коју врате и из вароши изнесу, али само под тим условом, ако се докаже, да враћено млеко одговара прописаним захтевима доброг и чистог млека.

2. Да суд општине вар. Београда изда наредбу о контролисању промета млека, вина, пива, ракије, сирћета, уља и посуђа. У истој наредби да се помену и остали главнији предмети, који подлежу санитет. контроли, и

3. Да се објве извесне одредбе из казненога закона и правила о држању и продавању отрова и отровних ствари, по којима ће се казнити сви они, који се издате наредбе не би придржавали.

19. Априла 1892. г.
у Београду.

Чланови комисије.
Др. Марко Т. Леко.
Лазар П. Дашковић.
В. М. Тодоровић.
др. Павао Поповић.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16 Априла до 1. Маја 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	8·2 м.	1,350.000	
2	Вар. извора	24 сат.	3,039.020	
3	Булб. извора	24 сат.	1,035.510	
Свега за 15 дана литара 5,424.530				

ОБЈАВА

Ради осигурања калдрмисања у вароши Панчеву, које је на *11.476 фр. 36 новчића* предрачуњено, и ради набаве за о раву калдрме и друма нужни *300 м.³ обичног камена* држаће се *30. Маја (11. Јуна) 1892. пре подне у 10 сахати* у великој маџистратској дворани минуендо лицитација.

На ову се лицитацију позивају подузимачи с том примедбом, да се 5% од изкличне цене пре почетка лицитације у име жаобине положити има, коју је жаобину најповољнији подузимач до на 10% јамчевине одмах допунити дужан; и да се лицитацијони услови, нацрти, предмере, прорачуни и образац камена у ововарошком мерничком звању прегледати могу.

До почетка лицитације примају се и запечаћене писмене са 50 новч. билегом и 10% јамчевине снабдевене понуде у којима оферент изјавити мора, да се лицитацијоним условима у свему подвргава.

Рефлектовати се може уједно на посао и на лиферовање камена, а тако исто и засебно. Накнадни оферти неће се узети у обзир.

У Панчеву из седнице варошког мађистрата држане 29 Априла (11 Маја) 1892. Бр. 5858.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 4. Јуна ове године држаће се офертална лицитација у грађевинском одељењу суда општине вар. Београда на „мрвеном тргу“ у Панђеловој кући, за подизање (дозиђавање) трећег спрата на здању Суда општине вар. Београда.

Оферти ће се примати од 9—12 часова а отвориће се тачно у 12 час. у подне

Кауција 6.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа, могу се видети сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр 767. од 4. Маја 1892. г. Београд.

На дан 27. Маја ов. год. од 3—6 часова после подне, држаће се у грађевинском одељењу суда општ. вар. Београда у Панђеловој кући, — марвени трг — усмена јавна лицитација за откопавање земље и податање калдрме на вел. пијаци између постојећих месарница и управе вароши Београда.

Кауција 350 дин у готовоа новцу или у државним папирима.

Странци полажу дуплу кауцију.

Ближи услови и предрачун могу се видити сваког радног дана канцеларијског и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 791. 12. Маја 1892. год. Београд

На дан 28 Маја тек. год. од 3—6 часова после подне, држаће се усмена јавна лицитација у грађевинском одељењу Суда опш. вар. — Београда у „Панђелиној кући — марвени трг“ за оправку старе калдрме у улици „Обилића Венац и Краљ Милановој до Скопљанске улице.

Кауција (80) осамдесет динара у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови и предрачун могу се видити сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр 817, 16 Маја 1892. г. у Београду.

Суд београдске општине, држаће на дан 1. Јуна т. г. лицитацију за набавку **13.000 килограма** зоби, и **11.500 килограма** јечма, за храну коња пожарне чете.

Лицитација ће се држати пред кафаном „Босном“ на малој пијаци од 3—6 часова по подне.

Кауцију полажу српски грађани, за зоб 160 дин., а за јечам 140 дин., страни подзници полажу дупло. Кауција се прима у новцу, или у државним хартијама од вредности.

Услови ове лицитације, могу се видети, сваког радног дана, у канцеларијско време, и на дан лицитације, у књиговодству београдске општине.

Од Суда општине вароши Београда, 15 Маја 1892 год. СБр. 8816. у Београду.

Палилулски одељак београдске општине, држаће на дан 27. т. м. лицитацију за оправку општинских рабацијских возовакола.

С тога позива коларе да поменутог дана дођу на лицитацију у која ће се држати од 3—6 часова по подне.

Од Суда општине вароши Београда 15 Маја 1892 године. СБр. 4718. у Београду.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеногр. бележака)
држан 19. Марта 1892 год

(свршетак)

— **Ђока Димитријевић** Мисли да резултат зависи од надзора, па ако је та школа потребна Београду, да јој се помогне али установи и строги надзор.

Председник доказује потребу за тако забавиште и слаже се с предлогом Ђ. Димитријевића да се одреди јака контрола. мисли да би се та контрола могла поверити друштву за унапређење савског краја, па да се њему у руке и да општинска помоћ.

— **Гавра Бркић** противан је у опште давању помоћи за ове школе.

— **Никола Поповић** слаже се с председником да, ако се помоћ даје, да се да друштву а не молитељци.

— **Ђока Нешић**, и он се слаже са председником.

Би усвојено, да се пита друштво хоће ли оно да води бригу о овој школи, па да се њему и да помоћ.

Председник тражи одобрење да се може утрошити до 1400 дин. за калдрмисање немањине улице, како би се могла привлачити земља за прављење насипа поред Дунава.

— **Гавра Бркић** противан је овоме и мисли, да би требало само друштво дунавског краја да овај грошак сноси.

— **Никола Поповић** доказује да интерес општине захтева, да се ова улица калдрмише а не приватни интереси там. грађана. У подужем говору излаже како ће општина имати велике користи од утврђења дунавске обале, а да се до тога дође, да се може земља за утврђење носити, мора се ова улица калдрмисати.

После поменичног гласања би решено да се ово калдрмисиње изврши по предлогу председника.

Састанак је закључен у 9 ½ часова по подне.

држан 23. Марта 1892. г. у Београду.

— *Председник.* Отварам одборску седницу и молим да саслушате записник 21 редов. састанка (секретар прочита). Има ли ко шта да примети.

— *Ђока Нешић.* Код онога става где се говори о коцкастој калдрми изостало је, да се каже да је у прошлој седници решено поред улице Савске, Мајданске, Кнез Михајлове и део улице Краљ Миланове. С тога нека се то исправи, јер је и за овај део решено да се коцкастом калдрмом калдрмише (Чује се: јесте решено).

— *Председник.* Добро. Прима се исправка. Има ли још ко шта да примети? (нема) Усваја ли одбор записник? (усваја).

— *Марко Велизарић.* Кад је реч о калдрми ја имам једно питање. Још лане је одбор решио да се калдрмише Которска улица и то је почето, па је остао један део некалдрмисан с тога, што није био насут. Сад како је лепо време то треба оправити, да би се могло пролазити. С тога молим г. председника да то нареди.

— *Председник.* То ми је питање познато. По томе ја сам већ учинио нужан корак да онај предузимач почне насипање и одредио сам му и рок докле да сврши,

— *Андра Одавић.* Ја сам пре неколико седница питао овде г. председника односно куће г. Карапешића у којој је школа. Питање је било односно дужности ко ће за оправке одговарати. Председник је обећао дати у другој седници одговор. Прошло је већ неколико седница и још није одговорио.

— *Председник.* За кућу Карапешића имам да кажем да су акта код комисије одређене да изврши преглед о оправци. Та акта ја сам читао и у колико се сећам г. Карапешић је дужан да изврши све оправке при предаји куће, а општина при повраћају исто да је дужна да му је врати у добром стању. Овако стоји записано и у саслушању г. Карапешића, које је сам г. Карапешић написао.

— *Мића Петровић.* Ја сам хтео да питам г. председника хоће ли изнети пред одбор оно питање о тарифи жељезничкој за пренос, о коме сам писмени предлог поднео. Ствар је хитна.

— *Председник.* Има доста питања на која треба одговорити, али ја хитам прво да скинем ове друге ствари са дневног реда, па после да одговарам на та питања.

Ако одбор налази, да је нужно о овоме питању сад говорити и да да своје мишљење, ја нисам противан, али треба знати, да ће ови предмети и даље стајати на дневном реду не решени. Жели ли одбор да се прочита предлог г. Мићин (жели.) Добро. Изволте чути. (Секретар прочита.)

Дакле ово је питање односно тарифе жељезничке што је смањена подвозна такса. Питање сте чули. За то је образована већ и комисија. која то претреса те да се тарифа дотера да неби штетила београдску трговину. Колико је та комисија досад урадила, ја незнам.

Познато ми је да је на претставку трговачког удружења нешто учињено да се та тарифа одреди. Стоји то, да усљед те тарифе трговина обилази Београд и говорио сам о томе са директором жељезнице и знам да и он од своје стране у колико је могуће чини, да то не буде на штету наше трговине.

— *Бока Нешић.* Држим господо, да није довољно само то, што је ово питање покренуло трговачко удружење, него треба и београдско представништво да се стара о томе извозу и увозу, те да се трговина задржи у Београду што ће се учинити, ако се подејствује на надлежном месту, да се тарифа о подвозу удеси за наше интересе. Ако би овако остало онда за Београд зло, јер трговац који носи за Пешту иде право тамо и незадржи се овде, а који опет из Пеште увози за Србију он иде право за Ниш. Дакле трговина обилази Београд. С тога молим председништво и одбор да се настане, те да се то неучини на штету Београдске трговине.

— *Коста Главиниħ.* Господо. Из овога питања сваки може да увиди, да је решење овога питања управ животно питање за Београд. Ако се трговина незадржава у Београду онда је зло за Београд. Свакојако никако не треба да прође без учешћа Београда.

С тога би ја предложио, да се добави та тарифа и овде претресе у идућој седници и донесе одлука да председник са једном депутацијом иде надлежном г. министру и умоли да се то поправи.

Ако су оваке тарифе учињене, као што се говори о том подвозу, онда је излишно и мислити, да Београд буде центар трговине.

Мика Банковиħ. По уговору који је склопљен са Аустро-Угарском и Турском у директном саобраћају плаћа се мање подвоз. Н. пр. за један вагон од Ниша плаћа се мање подвоза, него од Београда до Ниша. То је страшно за нас. То исто важи и за извоз хране и сировине. Ако упути робу директ ван Београда онда се подвоз плаћа 15% мање, него ако дође у Београд.

Није довољно, ако се ослонимо на то што је трговачко удружење учинило корак за поправку овога, већје дужност претставништва општинског да се заузме, те да се та тарифа измени да нема разлике. Угледајмо се за оваке прилике на Смедерево. По закону свака општина има право да наплати 10 пара таксе на храну Смедеревска општина сама пропустила је да ову таксу неплаћује. То чини велику суму за извознике а од врло велике је важности за трговину Смедеревску.

Хвала г. Мићи што је изнео овај предлог, а претставништво свакојако има дужност да се поотара за своју трговину.

— *Председник.* Као што сам напоменуо ово је питање врло важно по трговину и по Београд и као такво. оно треба да занима и преставништво општине и трговачко удружење. Ја са своје стране могу да изјавим да сам у овој ствари сазнао од људи, који се тим пословима баве. Неколико пута ја сам тражио тарифу од једног мог пријатеља, али је нисам добио. Међу тим слушао сам да се поступа овако, као што наводи г. Банковић. Кад се о ствари обавестим ја мислим да учиним све што треба, те да се Београд не обилази.

— *Мика Банковиħ.* Г. министар народ. привреде, министар грађевиња, па и трговачко удружење, а већ по себи се разуме и преставништво општине треба да настану, те да жељезн. дирекција постигне споразум са држ жељезницама у Пешти и Бечу, те да трговачки еспапи не мимоилазе Београд. У осталом ваља имати на уму, да је цељ наших суседа да на све могуће начине обеснаже Београд те да не буде центар трговачки на полуострву балканском.

— *Мата Јовановиħ.* Ово је питање врло важно, а ми нисмо спремни да говоримо, јер немамо ничега при руци. Ја бих предложио да ову ствар проуче за идућу седницу г г. Мића Петровић, Мика Банковић и Одавић, па да нам реферишу.

— *Председник.* Усвајате ли ово? (Али да дође и председник). Доћи ће и он.

— *Љуба Јовановиħ.* Пре него што се пређе на даљи рад дозволите да учиним једно питање. Вама је, господо, познато, какви су се гласови јуче чули по Београду услед тога, што велики број гласача није био убележен у гласачким списковима. Утисак је био тако непријатан, да је и то могло бити један мали узрок, што је гласање неповољно испало. У осталом био тај утисак добар или хрђав, то је друга ствар: али овде је реч о једној крупној неправилности, која не треба никако више да се деси. Ја се надам да ће председништво прихватити нашу жељу, да се најозбиљније извиди до кога је била кривица, да спискови буду онако погрешни и непотпуни и ако може, нека дотично лице подвргне казни, а ако не може нека учини преставку надлежној власти да она то уради.

— *Председник,* Не само од како сам ја на овом месту, него још много раније у колико ми је познато било је муке око гласачких спискова и било је непрекидних жалби око тога, што је један уписан а други није. Такви су се случајеви десили и јуче. Ја сам и раније молио господу, који присуствују при гласању, да сваки пут забележе лица, која нису уврштена била у спискове гласача, па је тако и јуче учињено. Према тим прибављеним списковима учињено је данас поређење и нашло се, само 2—3 лица, која су имала право гласања у другоме ком кварту, а не онде где су се јављали да гласају. Сва друга у великом броју означена лица нису била означена у гласачке спискове. Сматрам за дужност да вам објасним како се ти спискови праве. Као што знате, господо, ми немамо податке о плаћеној порези, те по томе ни гласачке спискове не можемо да пишемо, него их добавимо од пореског одељења управе вароши. Ми пошљемо наше чиновнике тамо, који добију од порезника имена лица, која су платила порез, па их према томе и уврсте у списак гласача. Тако је рађено раније, а тако је рађено и у овој прилици. Лица, која су то радила поуздана су, и ја имам потпуно вере, да су ти наши службеници тачно и часно извршили своју дужност тим пре, што су и раније на том радили, па су се извештили. Ако у опште какве неправилности има, ја држим да је та у пореском одељењу, у коме можда није забележен неки од грађана у књигу, који је порезу платио и т. д. Ја сам наредио да се направи један списак, који ћу ја лично однети председнику пореске управе и молићу га, да одреди једнога чиновника који ће се најтачније уверити, да ли је овде било какве неправилности, и ако је било да се исправи и одговорна лица да се казне. У осталом, ја мислим, докле год буде овога двојства у раду, да нам спискови неће бити уредни. Мора се ствар удесити тако да нам спискове предају израђене саме пореске власти, или да их израђује општински суд.

То је што сам имао да објасним и према томе ви видите, да нема кривице до општинских органа.

Сад изволте чути лицитације.

Прво лицитацију о давању под закуп општинске утрине па попашу. (Секретар прочита) Ова је утрина давана више пута, па је напослетку остало да буде уже лицитације између Николе Тасића и Илије Албахари; па је остала на Албахари за 1263 дин. годишње. Буџет је предвидео хиљаду динара за ово. Усваја ли одбор ову лицитацију? (Устаја.)

Чујте другу лицитацију за откопавање земље. (Инжињер прочита) Неки Коста Трнковић поднео је мени једну молбу којом се нуди за ово откопавање, Та је молба у свези са овом лицитацијом. Ако желите да се и она прочита (желимо). Добро. Чујте. (Инжињер прочита) Дакле тражи 6 гр. од кубног метра, да носи онде где је стара палилулска чесма била и у вишњичку улицу. У прошлој седници био је говор односно ношења земље чак на Дунав и због тога је и цена била скупља, па је тражено да се одреди друга лицитација. На истој није био ни један лицитант. Ево нека г. инжињер то објасни. (Инжињер објашњава.) Прима ли се понуда или не?

— *Вељa Тодоровиħ.* Господо. Готово сваке седнице држи се говор о овим лицитационим стварима и понудама после лицитације. То све бива усљед тога, што се те лицитације држе у грађевинском одељењу, па свет и не зна за исте. Ко ту на такву лицитацију долази? Ту долазе само неколицина а остали и незнају. Та неколицина т.ј. њих 3—4 човека, који се нарочито баве овим послом договоре се, па неће да дођу на лицитацију, него после ове дају неке понуде засебне.

Да би се овоме доскочило, држим да би те лицитације требало држати на каквом јавном месту пред каком гостионицом и то место објавити, како би и свет, који пролази то сазнао и онда може да се деси да се и људи, који нису за ово знали, приме да јефтиније земљу посе. Каже се: у инжињерском одељењу. Ево ја читам те огласе, па опет незнам па тако и други, с тога је боље на јавном месту те да може знати и онај који се тим не бави и који не чита новине. Нек се те лицитације држе јавно н. пр. пред Паризом или другом гостионицом. (Чује се: код Боторића). С тога сам да се одреди друга лицитација на каквом јавном месту.

— *Бока Нешић.* Мало час тражио сам реч да говорим о лицитацијама па ми се није дала реч или намерно или што г. председник није видео. Ја сам хтео и против оне прво сад одобрено лицитације да говорим, па тако исто и овде хоћу да говорим, да се те лицитације не држе по канцеларијама, већ јавно. Ја се потпуно слажем са г. Вељом. Данас се може десити, да се једна цела корпорација за какву ствар сложи и договори, а камо ли да неће 3—4 човека за ове лицитације. Нека се држи друга лицитација на јавном месту, а ова да се неодобри.

— *Мата Јовановиħ.* Господо. Са нашим лицитацијама доиста иде врло трљаво. Али то има и свога узрока. Ја ћу да говорим само о овој лицитацији односно одкопавања земље. Узрок је томе, што нема довољно

људи, који се овим послом баве. Свега има њих 2—3. Онај Триша неки Бикел и један који ради цеви. Других нема. Због тога је тако испало да лицитаната нема. Ја сумњам, да се ма где држи лицитација, да ће лицитаната бити. Незгода је и у томе, што нема људи, који би се одважили да набаве сретства за подвоз.

Грађевинско одељење требало би сваки пут кад држи лицитацију, да изда један распис на све оне, за које зна, да се овим послом баве па да их и писмом извести и онда држим да би се много олакшало.

— *Коста Главиник*. Господо, ми смо и прошле године имали често кубуру с извесним пословима за то, што нисмо имали људе, који ће да их сврше. Но у таквим случајевима позвани су и грађани, да помогну са своје стране колико се може, те да се сврше. Ја ћу да вам напоменем један пример. При откопавању земље у више улица на „Дорћолу“ требало је набавити лицитаната, по цени што је могуће умеренијој. Ови крупнији лицитанти, који имају кола за изношење земље, ти су бесни и траже високе цене, а сиротнији људи, који би могли такође нешто да ураде, ти немају да положе кауцију. Да би се незгоди доскочило грађани дунавског краја полагали су кауцију за те ситније лицитанте и давали рад на мање партије, те је тако јевтиније свршен. То што су ови учинили тамо, то треба да учине и палилулци. Ја мислим, дакле, да треба држати још једну лицитацију помажући се том приликом на овај начин, који сам навео; па ако то не помогне онда паравно да морамо дати на лицитацију и овоме. Што се тиче места, на коме ће се лицитација држати, немам шта противу држања лицитације на јавном месту премда не очекујем велику вајду од тога.

— *Милош Трајковић*. На лицитацију ову дошли су лицитанти, али кад су видили, да за 1·50 дин., треба да се носи земља од Палилулског трга далеко, они су казали, да за ту цену не могу да носе. Ја мислим да би боље било да се онде у близини земље насипају и онда би била јевтинија цена. Овако можете држати колико хоћете лицитација, цена неће бити нижа.

— *Светозар Боторић*. Господо, ја незнам зашто би ми држали лицитације по кафанама, кад ни једно надлештво, које има да изврши лицитације, то не чини; и незнам какви би ту било призора за осталу публику и колико би јој пријатности чинило, кад се ту ларми и ваздан мува. Ја мислим, кад се на челу општинских новина стави најкрупнијим словима да ће се, кад ће се и где ће се држати лицитација, да је то доста за свакога, који има воље да лицитира. Ја незнам шта ћемо више мањ да питамо сваког таљигаша по таљигаша, хоће ли да износи земљу.

Господо, по моме мишљењу други је узрок, што са лицитацијама овако трајаво иде. Људи су се навикли да општина држи по 4—5 лицитација о свакој ствари, па неће при првима ни да лицитирају. Али пробајмо ми да одобримо неколико пута лицитације на прво понуђеним ценама, па ћемо видети, да ће да трче на прву лицитацију и да неће бити више овога, да се лицитације држе скоро без икаквих конкурената. Ја сам ономад слушао Боку Нешића, кад је говорио о давању утрине општинске под закуп, па ми је и та ствар изашла на врх главе. Моје је мишљење да се лицитације не држе по кафанама као што г. Тодоровић предлаже, јер би то била срамота за општину и неби се ништа постигло.

— *Вељa Тодоровић*. Ради објашњења с г. Боторићем. Он каже да ће бити срамота ако се лицитације држе по кафанама; а ја мислим да нема ту срамоте нарочито кад се види, да на овај досадањи начин нема довољнога броја лицитаната. У осталом зашто се и држе јавне лицитације, него за то, да сваки може при њима бити присутан. Ако се налази да је незгодно и да би било сметње што би се лицитације држале по кафанама, онда нека се држе на каквом другом месту које је приступно на прилику у каквом општинском локалу у који је сваком лако отићи. Ја држим, кад би се ово моје гледиште усвојило, да би било за саму ствар много боље, а да ни мало неби сметало ни угледу општине, ни миру грађана, ако би се лицитације држале по кафанама.

— *Светозар Боторић*. Кад сам говорио против држања лицитација по механама, ја писам говорио с тога, што мислим да би то било нешто неморално или ружно, него налазим да би било тешко носити планове инжињерске из одељења по механама Свима је вама познато да „Батал-џамија“ постоји на сред Београда и ту на доњем боју у Папђеловој механи налази се кафана, а на горњем боју је инжињерско одељење, и кад је тако онда незнам да ли има бољег места, него што је то. Моје је мишљење да не треба бегати од оног места, где су држане до сад лицитације.

— *Председник* Да свршимо ствар. Ко је за то да останемо при досадањем раду, т. ј. да се држи лицитација као до сад при инжињерском одељењу, тај ће гласати, за, а ко је за промену, тај ће гласати против. (Гласало је 17 за, а 9 против, 1 није гласао). Дакле, остаје по досадањем.

— *Андра Одавић*. Г. Мата Јовановић напоменуо је, да би познате предузимаче требало и нарочитим писмом позвати Ја мислим да то не би било згорега учинити.

— *Председник*. То се и чини и ја сам у више прилика потписивао такве позиве.

Изволте чути лицитацију за откопавање земље и намештање тротоарских плоча у улици: Узун-Мирковој, Дубровачкој, Васиној и Вук-Караџићевој. (Секретар прочита).

Усваја ли се, пошто је испод предрачунске цене? (Усваја се).

— *Коста Главиник*. Насипање баре „Венеције“ од каленичке улице к „дрварама“ врши се не национално. Ја бих молио да се пази од стране инжињерског одељења, да се насипа с десне стране, а не с леве. (Учиниће се).

Гаврило Бркић. Да ли се ове плоче могу измерити па да буду све подједнаке а не овако, неке веће, а неке мање. На пр. да буду све од 10 сантимегара ширине а не од оволико или онолико дужине.

Председник. Разумем питање. Услови су тако и удешени, да се зна и каква ће мера бити.

Сад чујте још једну лицитацију. (Инжињер чита протокол лицитације за откопавање земље у Лепеничкој улици).

Димитрије Петровић калдрмција спустио је после цену са 5 пара. (Чује се: да се држи ужа лицитација између њих). Добро. Онда ужа лицитација.

Сад имам да вам учиним једно саопштење. Пуковник г. Љочић као стараоц Ђуре Љочића нуди општини да купи оно имање Ђурино на коме је гостионица Париз. Ако би желили да одредимо комисију, па нек види, треба ли општини или не треба.

Коста Главиник. То је имање толико дужно Управи Фондова, да се не може исплатити.

Ђока Нешић. Ако је реч о имању Ђуре Љочића ја би молио одбор да одреди комисију. Не стоји оно, да је презадужено, јер је код управе дуг смањен пошто се одплаћује и за кратко време одплатиће се сасвим. Истина има и приватних дужника.

Никола Вулковић. Не стоји баш онако како г. Нешић наводи. На том имању има толико терета. да се без добоша не може раскрсгити. (Чује се: не треба општини).

Председник. Дакле општини не треба? Не треба).

Има доста предмета на решавање. Од тих издвајам правилник водоводне комисије да се сад о њему као хитном говори и реши, како би водоводна комисија могла радити. (Чује се: не може се то сад решавати тек сад смо га и добили). Добро. Онда га стављам на дневни ред са идућу сеницу.

Сад вас молим да чујете извештај комисије о Росулеку. (Секретар прочита).

Као што сте чули комисија се поделила на већину и мањину. Већина је да му се врати аренда, а мањина ставља то под сумњу. Молим да одбор донесе одлуку.

Мића Петровић. Ја сам одводио мишљење да се не врати. За ово ме руководи ово: кад је г. Росулек имао намеру да тражи да му се врати аренда, свакојако он је то напред предвидео да ће тражити ако му се врати. Неверујем да он није знао пут како треба ту ствар извести, па да после може полагати право на повраћај. Дакле, сматрам да је он хтео нешто извршити, па кад није могао, он сад покушава како да неплати аренну мислећи, да се тога избави са незватним документом Али ја не могу одобрити без ранијих доказа и с тога сам да му се аренда не врати. (Чује се: ставите на гласање)

Председник. Ја ћу ставити на гласање. Ко је за то да се по мишљењу већине врати аренда нека гласа „за“, а ко је за мишљење мањине да се не врати гласаће „против“. (Настаје гласање).

Гласало је 16 против, 12 за. По томе неће се аренда вратити.

Сад изволте чути један реферат о регулисању извесних места. (Инжињер прочита. Даље, чита и писмо министра грађевина па и мишлење инжињерског одељења).

Да одредимо комисију из одбора нек и она ово проучи и поднесе извештај Предлажем у комисију г. г. Мату Јовановића, Косту Главинића, Милана Капетановића, Николу Вулковића и Милана Петровића, свега пет, а да могу решавати тројица. (Усваја се).

Закључујем седницу.

Састанак овај трајао је до 9 и по часова по подне.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 23. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 31. Маја 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

НАРЕДБА

Да би се отклонила опасност по здравље становника београдских, која би могла наступити услед велике врућине, Суд београдске општине на основу уговора, закључених са концесионарима за извожење ђубрета (т. 2. угов.).

наређује:

да сви концесионари, од данас, па до даље судске наредбе, два пута недељно извозе ђубре из свију станова београдских.

Ко од концесионара ради противно овој наредби, казниће се највећом казном која је предвиђена уговором.

Од суда општине града Београда 18. Маја 1892. год. СБр. 7084.

НАРЕДБА

Тачком првом закона о замени § 364. казненог закона наређено је, да се радње и дућани држе затворени недељом и извесним празничним данима. На основу овога законског прописа, а на молбу еснафа бакалског и по препоруци Управе вар. Београда од 10. т. м. Бр. 7645 суд општине вар. Београда на основу, чл. 36. зак. о општинама, наређује:

да од данас све деликатесне радње морају бити недељом и другим празницима, законом обележеним, затворене, пошто и оне нису ништа друго до бакалске радње.

Са сваким ко противно овој наредби учини, поступиће са по горњем законском наређењу.

Од суда општине београдске, СБр. 8602. 15 Маја 1892. г. у Београду.

НАРЕДБА

На молбу еснафа бакалског а по препоруци управе вар. Београда од 10. Маја 1892. год. Бр. 7644. суд општине вар. Београда, као надлежан, на основу чл. 36. зак. о општинама, наређује:

да се од данас строго забрани продавање страних производа, (као: лимунова, поморанџи, сапуна и др.) на овд. пијацама и по улицама, пошто се таква радња, коју поједина лица упражњавају, по закону има сматрати као торбарење.

Ко би противно овој наредби поступио биће кажњен на основу § 387. т. 1. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда СБр. 8598. 15. Маја 1892. год. у Београду.

НАРЕДБА

Пошто је при јаким врућинама домаћа пашчад изложена разним болестима а најобичније беснилу, то у интересу здравља и безбедности грађана, Суд општине вар. Београда наређује, да се не сме водити пашчад по кафанама, парковима и другим јавним местима.

Ко противно овој наредби поступи, казниће се по § 332 алинеја 2. с погледом на § 335 алинеје 5. крив. закона.

Од суда општине вароши Београда 19. Маја 1882. год АБр. 7230. у Београду.

НАРЕДБА

Доставља се на знање и управљање свима обвезницима ове вароши, да ова команда у будуће неће узимати у поступак ничију молбу или жалбу, ако поред читког потписа не назначе још и јединицу, позив и број списка, где су уписани као и редовно занимање, кварт, улицу и број куће, где обитавају.

Они обвезници без разлике звања и занимања, који су се привремено или стално доселили, или ће се тако исто одавде отселити, морају лично доћи у штаб ове команде, или писмено известити ју, те да се та промена у списковима прибележи.

За кога се сазна, да по другом ставу ове наредбе није поступио, казниће се као обвезник по опредељењима дисциплинске наредбе.

Из штаба VII. пуковског округа 19. Маја 1892. год. Бр. 5919. Београд.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

37. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

18. Маја 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Марниковић; били од чланова одбора г. г. Н. Х. Поповић, И. Ђорђевић, Ђ. Ж. Нешић, Свет. Ристић, Ђ. Неранџић, М. Капетановић, Др. М. Т. Леко, поп Капетан-Спасић, Мијајло Јанковић, С. Аврамовић, К. Б. Михајловић, А. Ј. Одавић, Рад. Филиповић, М. О. Петровић, Мата Јовановић, К. Д. Главинић, Љуб. Јовановић, Др. Радовановић, Н. Р. Поповић, Л. Дашковић, Стев. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице државе 15. Маја 1892 год. и би одлучено, да се одлука бр. 386 не објављује.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар Београд АБр. 7042, 7046, и акта VII. пук. окр. команде АБр. 7067 којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Коста Бранковић доброг владања и доброг имовног стања; да су му Владимир Станојевић и Димитрије Живадиновић непознати.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби СБр. 9003, 8967, 8939, 9032, 9001, 9002, 8989, одбор је изјавио мишљење, да се може дати тражено уверење молиоцима: Милки Узуновић, Јулки П. Степић, Јовану Богдановићу, Миловану Поповићу, Радосаву Миковићу, Димитрију Стојановићу и Марији С. Бугарској.

IV.

По прочитању извештаја комисијских ГБр. 832. и 833. о одређеним осама у улицама Кнез Лазаревој и Љубичиној одбор је решио, да се обе ове одређене осе одобре.

V.

Председник извештава одбор, да ће велики научењак и електротехничар, Србин Никола Тесла посетити Београд и да је наредио све што треба, да се Тесла о трошку општине београдске што свечаније дочека.

По саслушању овога одбор је једногласно одобрио у свему поступак председника с тим, да се трошак око дочека славног електротехничара Србина Николе Тесле, исплати из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове.

VI.

Председник износи одбору на решење понуду Едварда Шлагетера, предузимача из Крагујевца, о ливеровању тротоарских плоча.

По прочитању те понуде ГБр. 828. одбор је овластио председника општине, да од поднетих понуда за тротоарске плоче прими, које ће по општину бити најпробитачније, па о томе одбор извести.

VII.

Одборник г. Таса Капетан-Спасић пита, кад ће доћи Србин Никола Тесла и на који начин мисли се дочекати.

Председник одговара, да се за сада још незна дан Теслина доласка, али је сигурно, да ће у току ове недеље доћи. Тесла ће се дочекати о трошку општине по решењу одбора, а дочек ће спремити г. г. Андра Одавић, Др. М. Т. Леко, Ст. Чађевић, М. Капетановић, Др. М. Радовановић одборници.

VIII.

Одборник г. Др. Марко Т. Леко пита, да ли су одређена места за савска купатила.

По објашњењу председника, да ово питање још није регулисано, одбор је решио, да савска ку-

патила буду на истом месту, на коме су и дане била с тим, да суд буде дужан олакшати публици приступ к њима поливањем више пута дневно од вароши до купатила.

IX.

Одборник г. Соломон Авријел пита, да ли је држана лицитација за издавање под закуп места за купатила савска.

По саслушању овога председник је одговорио, да је држата лицитација, но да нико није хтео да лицитира, због чега је суд решио, да се за употребу обале од сопственика купатила наплаћује по тарифи за обаларину.

X.

Председник износи одбору на решење извештај комисије изабране у седници одборској од 27. Јан. 1892 год. АБр. 1423, за израду правила о контролисању каквоће млека и осталог пића.

По прочитању тога извештаја одбор је решио, да се исти у свему усвоји с тим, да се количина сумпорасте киселине у вину управља по решењу санитетског савета.

Да се одмах приступи извршењу и контролисању по извештају; да се исти објави у општ. новинама и у засебним књижицама отштампа и разда свима онима, којих се тиче.

XI.

Одборник г. Никола Р. Поповић предлаже, да се допусти, да се и на Дунаву може подићи купатило.

Одбор је усвојио овај предлог г. Поповића.

38. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

26. Маја 1892. год.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић; били од чланова одбора г. г. Н. Х. Поповић, В. Ж. Нешић, Мих. М. Ђорђевић, Д. Гајић, Ф. Васиљевић, И. Ђорђевић, М. Јовановић, В. Тодоровић, Др. М. Т. Леко, А. Одавић, Св. Ристић, М. Канетановић, Р. Филиповић, М. Велизарић, М. Ј. Марковић, Р. Драговић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 18. Маја 1892. год. и у одлуци бр. 406 учињена је допуна, да се ова одлука објави.

II.

Одборник г. Андра Одавић предлаже, да од сада сваке ноћи по један лекар из Београда, дежура у општинском суду ради указивања лекарске помоћи онима, који је затребају и да се нађе од помоћи у случају телесних повреда.

Да се о општинском трошку сагради кола за пренос рањеника, у која би се могла сместити ручна апонека и на којима би се колима лекар возио камо треба.

По саслушању овога одбор је решио, да се овај предлог у свему усвоји с тим, да се лекарско друштво замоли, да да своје мишљење, како и на који начин да се овај предлог изведе.

III.

Одборник г. Мил. Капетановић пита, за што није већ фактички извршен пренос регулационога фонда у својину општинску.

По објашњењу председника, да се за пренос овај имају да изврше још неке формалности у министарству грађевина, одбор је на предлог г. Капетановића решио, да се умоли г. министар грађевина, да обустави сваки даљи рад и издавање фонда регулационог, док се не изврши пренос у својину општинску.

IV.

Одборник г. Марко Велизорић предлаже, да се отворе двадесет чесама из новог водовода, пошто је садањи број чесама врло мали и не довољан да подмири потребу грађанства.

По објашњењу председника, да нису потребне нове чесме, пошто ће се убрзо извршити спајање појединих кућа са новим водоводом, одбор је прешао преко предлога г. Велизарића на дневни ред.

V.

Одборник г. Марко Велизарић моли, да се у интересу здравља грађана београдских учини све што треба, да се задај кланични уклони.

Председник је изјавио, да ће наредити све могуће, да се задај овај уклони.

VI.

Председник напомиње одбору, да је потребно да се изабере повереништво, које ће руковати прирезом од 28% према решењу одборском од 1. Марта ове год. АБр. 4235.

По саслушању овога одбор је после поименичног гласања са 11 гласова против 5 решио, да ово повереништво састављају петнаест лица и то пет одборника и десет грађана; да само повереништво пропише правила о своме раду и поднесе их одбору на одобрење.

За поверенике изабрати су од одборника: г. г. Милан Капетановић, Стеван Чађевић, Ђорђе Новаковић, Михајло Бончић и председник општине. Од грађана: г. г. Јован Тадић, Манојло Клидис, Настас Крстић, Петар И. Јовановић, Димитрије Ђирковић, Васа Дучић, Јован Калабић, Милорад Јанковић трговци, Живан Живановић саветник, и Јован Ђурић апотекар.

Овом повереништву да се дода као стручњак и управник инжињерског одељења г. Т. Селесковић,

VII.

Председник општине извештава одбор, да је према овлашћењу његовом од 18. Маја о. г. ГБр. 828 усвојио понуду Мијајла Чебинца за набавку тротоарских плоча од остранског камена према понуди његовој и накнадној депеши пошто је понуђач Шлагетер одустао од своје понуде, а Анта Алексић изјавио, да не може ливеровати тротоарске плоче од остранског камена но само оне из Оструживице.

Одбор је примио к знању овај извештај.

VIII.

Председник предлаже одбору, да се и ове године, као сваке до сада изда из општинске благајне извесна сума новаца за помоћ оним сиротним болесницима, који ће ради лечења у бању ићи.

Одбор је решио, да се из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове изда и ове године на ову потребу иста сума, која је и прошле године издата.

IX.

Према решењу одборском од 9. Априла 1892. год. АБр. 6359, одбор је изабрао ова лица за чланове сиротињског одбора:

За кварт варошки: Одборника Лазара Дашковића, Јанаћка Ђорђевића и Глишу Андријевића бакале, и Николу Секулића берберина.

За кваат дорћолски: Лазара Радоњића, одборника Ристу Петровића каф., Радоја Ђирковића и Самуила Адута, бакале.

За кварт врачарски: Јована Ђуровића, одборника, Косту А. Шуменковић, Трајка Стојковића и Владимира Губеревца кафеџије.

За кварт палилулски. Илију Ђорђевића, одборника, Љубу Јовановића кројача, Јефрема Марјановића каф. и Мигу Ђорђевића баруџију.

НИКОЛА ТЕСЛА

СЛАВНИ ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР

и његово бављење у Београду.

У једном од прошлих бројева донели смо вест, да ће Србин Никола Тесла посетити Београд. Том смо приликом врло у кратко саопштили нашим читаоцима, ко је Никола Тесла и какву важност има његов ум за данашњу науку — електро-технику.

Овом ће мо приликом да обележимо бављење г. Тесле у Београду.

Као што је познато, општина је београдска преко својих изасланика позвала г. Теслу да као њен гост посети Београд. Тесла се је овом позиву радо одазвао и приспео у Београд 20. Маја у вече брзим возом, дочекан од многих ученик београђана и врло много великошколаца.

Са станице отпраћен је у спремљен му стан у „Империјалу“.

Сутра дан је г. Тесла пре подне био код господина министра просвете и црквених дела. Одавде је са господином министром просвете отишао у двор, на аудијенцију код Његовог Величанства Краља, а одавде првоме краљевском намеснику г. Јовану Ристићу.

Пред свима овим високим личностима Тесла је изјављивао своју радост, што му се дала прилика, да неколико трепутака проведе међу својом браћом Србима.

По ручку је наш врли гост посетио народни музеј и пошто је сат и више пробавио у њему, разгледајући српске старине, отишао је у Велику Школу, да се лично упозна са професорима нашег највећег просветног завода. Сем професора дочекала га је у Великој Школи и сва великошколска омладина, којој је велики Србин у кратким потезима означио успехе науке у погледу електро-технике, као и своје родове на томе пољу.

Око 5 и по часова Тесла се је са председником општине, професорима Вел. Школе и другим ученим људима прошетао по Калимегдану. У вече се одвезао у Вајфертову пивару где је општина београдска у част свога госта спремила дружевну вечеру и дала прилике многим људима од науке, да се са Теслом упознају.

Те вечери скупило се око Тесле више од стотине које представника свију просветних завода у Београду, које других одличних грађана. На свачијем се лицу могла видети радост, што је у своме друштву магао видети човека, који ће својим умом учинити еру у науци, у историји људске културе, који ће доказати, да је и Српски народ способан не само да буде образован, него и да предњачи у образовању, који ће сјајно осветлати образ српскоме народу пред целим светом и на пољу науке. Но и наш мили гост Никола Тесла није се мање радовао, што је видео око себе толико много искрених поштоваоца, изјавив, да ће му овај срдачан пријем дати нове снаге, да започети рад продужи и доврши, те да тако што више користи науци и српскоме народу.

За време вечере било је врло лепих здравица. Прву је здравицу напио председник општине Њ. В. Краљу, у којој је споменуо, да је Његово Величанство примило Теслу врло љубазно, интересујући се живо за науку, на којој Тесла ради. За овом здравицом дошла је ректора Вел. Школе, који је у лепом и језгровитом говору изјавио радост у име професора Вел. Школе, да међу собом види Србина, који је научним радом својим стекао светског гласа. Сви претставници појединих корпорација наздравили су г. Тесли, а он је у два маха одговорио на здравице са беседом, у којима је живо изражавао своје српске осећаје.

Г. Ђока Станојевић, проф Вој. Академије, наздрављајући г. Тесли, описао је у кратко рад и успехе његове на електротехничком пољу.

Да би наши читаоци видели, шта је Никола

За кварт теразијски: Ђоку Нешића одборника, Антонија Јовановића касапина, Перу Палића бравара, и Мату Срећковића бакалина; и

За кварт савамалски: Косту Б. Михајловића одборника. Јеврема Миливојевића и Стевана Ристића кафеџ, и Љубисава Ивановића бравара.

Овај ће сиротињски одбор решавати по већини гласова а за пуноважну седницу потребно је, да је на окупу бар половина чланова.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Пелцовање деце у Београду** одпочеће данас у недељу 31 о. м. у 3 сата по подне у здању „Црвеног Крста". Пелцоваће се од сада сваке недеље а позиваће се родитељи по квартовима када ваља децу слати. Данас одпочеће се пелцовање са кварта дорћолским. Чисту крављу мају набавља ће општина за свако дете и тако се неће с'руке на руку пелцовати нити ће се пак маја с'руке скидати као што се то некада радило.

РАСПОРЕД ИСПИТА.

у београдским основним школама

I. Код саборне цркве:

27. маја по подне у II. раз. мушке школе,
28. „ пре „ у V. „ I. одељења
по „ у I. „ женске школе
29. „ пре „ у IV. „ женске школе
по „ у II. „ „ „
31. „ пре „ у IV. „ мушке „
по „ у III. „ женске „
2. јуна пре „ у V. „ III одељења
1. „ „ „ у I. „ мушке школе
по „ у III. „ « «
3. „ пре „ у V. „ II одељења.

II. На Врачару:

а) *Источном:*

6. јуна у I. раз. мушке школе
8. « у II. „ „ „
9. « у III. „ „ „
10. „ у IV. « « «
11. „ у I. « женске школе
12. „ у II. « „ „
13. „ у III. и IV. раз. женске школе

б) *На Западном:*

30. маја у IV. раз. мушке школе
2. јуна пре подне у II. раз. мушке школе
по « у II. „ женске „
4. „ пре „ у I. « мушке „
по „ у I. „ женске «
5. „ пре « у III. „ мушке „
по „ у III. „ женске „
6. „ у IV. раз. женске школе.

III. У Палилули:

29. маја у III. раз. I. одељ. мушке школе,
5. јуна у IV. „ мушке школе,
12. „ у IV. „ женске «
13. „ у II. „ мушке «
14. „ у I. „ « „
16. « у III. „ женске «
18. „ у II. „ „ „
20. « у I. „ „ „
7. „ у III. „ II од. мушке школе.

21. „ у Топчидеру.
25. и 26. јуна у Дому за сиротну и напуштену децу.

IV. На Теразијама:

27. маја у II. раз. II. одељ. мушке школе,
28. „ у II. „ I. „ « „
29. „ у IV. « II. „ „ «
30. „ пре подне у III. раз. жен. школе,
по « у I. р. II. од. м. «
31. « у IV. раз. I. одељ. мушке школе,
1. јуна пре подне у III. р. I. од. м. „
по „ у II. р. женске школе,
2. „ пре „ у III. р. II. од. м. „
по „ у I. р. I. од. м. «
3. „ пре „ у IV. р. женске школе,
по „ у I. р. женске школе,

V. на Сави и Вељбаоници женске школе

I. у вељбаоници Више женске школе

29. Маја пре подне у I. разреду
29. „ по „ „ II. „
31. „ пре „ „ III. и IV. раз.

II. у мушкој школи

31. Маја по подне у IV. разреду
1. Јуна „ „ „ III. « и 2. одељењу II. разреда.
7. Јуна по подне у I. разреду и 1. одељењу II. разреда

III. у женској школи

7. Јуна пре подне у I. и II. разреду
2. „ по „ „ III. и IV. „

28. Маја 1892. год.
у Београду.

Главни школски одбор.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА.

Софија. — Одбор општине софијске одобрио је овакав правилник за изношење ђубрета из разних здања и дворишта у граду Софији: чл. 1. Софијска градска општинска управа има нарочито чистачко одељење, које се стара за редовно изношење ђубрета из домова, дућана, гостионица, механа и других здања у граду, — чл. 2. Сваки сопственик дужан је да нареди, да се све ђубре из његовог здања купи на особено место у дворишту, и то у кош или сандук, одакле ће се у одређени час предавати општинским колима, која ће сваки дан пролазити улицом ради тога. — Чл. 3. Изношење ђубрета врши се сваки дан од 1. априла до 1. Октобра, од 7 часова изјутра а од 1. октобра до 1. априла од 8 часова

Тесла урадио, и за што се његово име у научноме свету слави, доносимо овде говор г. Станојевића у целини: *)

Господо и браћо,

И ако је Београд до сад у више прилика дочекивао људе великога гласа, ипак је ово први случај, да у својој средини види не само научника, коме цео свет одаје пошту, него научњака Србина. И ма да знам, да су вам свима у памети научни радови г. Тесле, опет сматрам да не ће бити на одмет, да вас у најкраћим потезима опоменем на најславније мометне његовог, истина мучног и тешког, али у исти мах и веома значајног рада.

Нећу да идем далеко у прошлост, кад су они појмови, које је изучавала Физика, били сваки за се одвојени и без икакве везе, кад су топлота, светлост, електрицитет и магнетизам стајали сасвим одвојени један од другога. Нећу да се задржим ни на почетку овога века, кад међу свима тим појавама није имало никаквог већег сродства, него у прошлим вековима. Заустави у се одмах на половини нашега века, кад су топлота и светлост чиниле једну групу појава, кад је светлост била видљива топлота а топлота невидљива светлост, и кад су електрицитет и магнетизам били два разна облика једне исте појаве. У то доба, кад су поменуте четири групе физичких појава сведене биле на две потпуно различне међу собом, покушавао је енглески физичар Максвел да их на неки начин споји. Он је изучавајући однос између електростатичких и електромагнетских појава, нашао, да је тај однос нека брзина и да је та брзина, брзина светлости. И држећи да није никаква случајност што је између разних електричних појава нашао умешану и светлост, он је, на основу још неких података, поставио основу за електромагнетску теорију светлости.

Ако ми дозволите да се изразим једном сликом, Максвел је прво провалије која раставља светлост и топлоту с једне, и магнетизам и електрицитет с друге стране пребацио једну танку жицу, која је истина, спајала обе обале, али је та веза била веома слаба и незнатна. Данас је је г. Тесла прекопровале, а између обеју обала, сазидао мост, којим се без икакве опасности а с највећом сигурношћу може прећи из топлоте и светлости у електрицитет и магнетизам и обратно.

Давши вам, у главноме теориски значај експеримената г. Тесле, хоћу мало да се задржим код начина, којим је он тај веома важан резултат постигао.

Познато је, да кад се једна спроводна жица само приближи или удали од магнета, да се у тој жици појави тренутна електрична струја. Исто ће то бити и кад је жица у миру а према њој се креће магнет. И имајући тако лак и згодан начин за изазивање струја, данас се више електрицитет не добија за индустриске циљеве ни трењем ни хемиском реакцијом Сада се воденом паром једна гувна жица окреће око магнета (или магнет око жице) у тако званим динамо-електричним машинама, и у тим се жицама изазива струја коју ми можемо употребити било за осветљење, било за ма какве друге циљеве.

Струје, које се на тај начин помоћу магнета могу изазвати, двојаке су природе: или све иду једним истим смислом и онда се зову једносмислене, или иду час једним и час другим смислом, и онда се зову наизменичне струје. Г. Тесла се задржао код ових последњих.

Брзина, којом наизменичне струје могу мењати свој смисао, може бити или мала или веома велика. У обичним, досадањим машинама, струја промени свој правац само неколико стотина пута у секунди. Г. Тесла је конструисао машине у којима струја промени свој смисао

*) Овај је говор прештампан из „Малих новина", бр. 143. од 27. Маја о. г.

пре подне. *Примедба:* Горњи часови могу се изменити од стране општинске управе, кад то потреба изискује. — чл. 4. Избацивање ђубрета на улице строго се забрањује. Ко противно поступи казниће се од 5—25 динара. — чл. 5. За изношење ђубрета плаћа се општинској управи годишња такса: на зграде: од 2—4 просторије 6 дин., од 5—8 просторија, 10 дин., од 9—15 просторија 20 дин., на дућан велики 12 дин., на мали дућан 6 дин. На кафане и крчме по класама: I. класе 30 дин., II. класе 20 дин., III. класе 10 дин. На гостионице, хотеле и механе: I. класе 100 дин., II. класе 60 дин., III. класе 30 дин. и IV. класе 15 дин. *Примедба:* Класе гостионицама, хотелима и механама, одредиће комисија, назначена од председништва. — чл. 6. У почетку сваког полгођа сваки сопственик дужан је да плати благајни општинске управе половину одређене годишње таксе, у противном случају такса се наплаћује по истом начину како се наплаћују неисплаћнне порезе и општинске дажбине (чл. 20. закона за град. општ.) при чему ће се увек наплаћивати и по 1 дин., за трошкове. — чл. 7. У општини се води за сваки градски кварт по један регистар, у који се уписује име сопственика, облик и класа здања, одређена годишња такса, и други потребни податци.

—

Смртност у Софији. Из извештаја лекара општине града Софије види се: да се болести у Софији с дана на дан умањују. За прва три месеца године 1892. било је 70 смртних случајева мање но прошле 1891. год. за исто време.

Извешћа лекарска за месец Април ове 1892. год. показују, да је било свега 56 смртних случајева. Прошла 1891. год. за месец Април било је 117 смртних случајева — значи да ове године има 61 случај мање, или за првих четири месеца у 1892. год. има 131 смртни случај мање, од прошле године за исто време.

Сем тога градски лекари јављају, да је значајан проценат у смањењу смртних случајева, код мале деце, која у Софији тако рећи, умиру као муве. За прва четири месеца 1891. год. у Софији је умрло 152 детета, старих до годину дана. Међу тим ове 1892. год. било је 114 случајева. Према томе у текућој години за време од 1. Јануара до 1. Маја у Софији је умрло 38 деце мање но прошле године. Кад узмемо при том у рачун 161, са којом је означен мањак у смртним случајевима међу одраслима, излази, да је у овој години умрло мање но у прошлој 199 лица.

То доказује, да је здравствено стање у Софији много боље, но прошле године, и да су се болести мање појављива, и са несамњиво лакшим карактером.

Један је од главних услова — казују лекари у извешћу — за то побољшање здравствености у Софији, — грађење нових улица, снабдевање грађана са добром и чистом водом за пиће, и одржавање града у већој чистоћи

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 4. Јуна ове године држаће се офертална лицитација у грађевинском одељењу суда општине вар. Београда на „мраморном тргу“ у Панђеловој кући, за подизање (дозиђавање) трећег спрата на здању Суда општине вар. Београда.

Оферти ће се примати од 9—12 часова а отвори ће се тачно у 12 час. у подне

Кауција 6.500 динара.

Странци полажу дуплу кауцију.

Оферти се имају снабдети са прописним маркама.

Ближи услови и остала техничка документа, могу се видети сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 767. од 4. Маја 1892. г. Београд.

Суд београдске општине, држаће на дан 1. Јуна т. г. лицитацију за набавку **13.000 килограма** зоби, и **11.500 килограма** јечма, за храну коња пожарне чете.

Лицитација ће се држати пред кафаном „Босном“ на малој пијаци од 3—6 часова по подне.

Кауцију полажу српски грађани, за зоб 160 дин., а за јечам 140 дин., страни поданици полажу дупло. Кауција се прима у новцу, или у државним хартијама од вредности.

Услови ове лицитације, могу се видети, сваког радног дана, у канцеларијско време, и на дан лицитације, у књиговодству београдске општине.

Од Суда општине вароши Београда, 15 Маја 1892 год СБр. 8816. у Београду.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеногр. бележака)
држан 1. Априла 1892год

Председник. Отвара седницу и моли да се саслуша протокол прошлог састанка. (Секретар прочита и одбор га прими).

А. Одавић. Примећује, да би требало казнити она лица, које раде на бирачким списковима и због којих се дешавају многе неправилности, те грађани, који су платили порезу, не могу да гласају, јер их нема у списку.

Председник. Одговара да је учинио нужне кораке за ово, да је што више известио о овим неправилностима и министарство финансија, које је строгу истрагу наредило. О резултату известиће одбор.

Гавра Бркић. Извештава одбор да се

више десетина хиљада пута у једној секунди. И струје, које тако брзо мењају свој смисао, имају особити карактер, као што ћемо мало час видети.

Ток електрицитета у једној жици може се врло згодно упоредити, током воде. Као год што вода може тећи у врло великој количини а са слабим падом (као код великих река), или у малој количини али с великим падом (код водопада), исто тако може кроз једну жицу протицати електрицитет у великој количини али са слабим напоном, или у малој количини али с високим напоном. И ако се помоћу обичних машина могу добити струје доста високог напона, г. Тесла је обратио сву своју пажњу на то, да производи струје изванредно високог напона. И док обичне машине дају струју од 5,10 или 20.000 волата, дотле машине, које је конструисао г. Тесла, дају струју од 100, 200 и више хиљада волата. Те струје с тако високим напоном и мењајући свој смисао више десетина хиљада пута у секунди, дале су изванредне и сасвим неочекиване ресултате.

Кад се струја поменутих особина спроведе кроз голу бакарну жицу, жица одмах засветли али остане хладна. Ако такву струју спроведемо кроз две жице, једну од друге растављену, цео простор између тих жица светли, и ако никакве везе међу њима нема. Кад се жица, која такву струју проноси, ма на ком месту прекине, онда на том месту избија јак електричан пламен, као кад гори светљећи гас под високим притиском. Али овде не сагорева жица, као што сагорева гас, него се самоелектрицитет проспиа у светлим варницама.

Кад се два наспрамна дувара у соби обложе цинканим плочама, па се струја спроведе у те плоче, онда је цео простор између њих тако наелектрисан, да што се год у њ унесе, одмах почне светлити. Комад гвожђа, стаклена цев, или што друго, блиста се у рукама г. Тесле, кад их унесе у ту електричну атмосферу.

Али што је највећу сензацију учинило у целом ученом свету, то је ова појава:

Кад се наизменична струја од неколико само волата напона пронесе кроз човечје тело онда се по целом путу, куда струја пролази осећају, несносни болови. Кад је струја јача, болови постају опасни, тако да кад струја достигне напон од 1000 или 2000 волата, она постаје смртоносна. Тако је јака струја за убијање злочинаца.

Али кад се кроз човечје тело пропусти струја од 100 или 200.000 волата, онда је сасвим безопасна.

Да бих вам што боље представио контраст између дејства слабих и веома јаких струја, дозволите ми једно упоређење. Позната је ствар, да се човек из пушке може убити. Још ће сигурнија смрт бити кад се на човека избаци 5, 10 или 50 пушака. Али помислите, какво би изненађење било, кад би на човека избацили 10 или 20.000 пушака и он ти остао жив. Исто је то и с електричном струјом. Док човек умире под ударцима струје од 200 волата, дотле г. Тесла пред скупом највећих научара енглеских и француских пропушта кроза се струју од 200.000 и ништа не осећа.

Погрешио сам кад сам казао да ништа не осећа. У том трентитку прожма га неко особито осећање, он је у некој врсти екстазе, у којој му пред очи излази слика свога завичаја, он се сећа да га је српско млеко одојило, па исповеда целом свету да је Србин (бурно одобравање).

Браћо, јуче ми је г. Тесла у разговору рекао, да ће наука, а нарочито електротехника, преобразити цео наш друштвени живот. Сваки, ко мало познаје напретке научне за ово неколико последњих година, тај ће његову замисао потпуно одобрити. Али у што сам тврдо уверен, и у чему ћете се сви скупа са мном сложити, то је, да тај преображај неће и не може нико други извршити, до једино наш брат Никола Тесла.“

по вароши говори, да је пре неколико дана ухваћено једно кријумчарено месо код извесног месара и да тај месар кријумчари под печатом контролорским и под марком. Ухваћен је, вели се, на лицу места и нашло се и месо и олово и канап и све.

Пита: да ли је то познато општинском суду и да ли је што рађено.

Председник. Одговара да ретко који дан прође а да се не ухвати по који кријумчар, али незна на кога мисли Гавра јер се воде спискови кријумчара и чим се ко ухвати с њиме се поступа по закону одузима му се месо и т. д. и даље се ради шта треба. Било је случаја да је код једнога ухваћено месо које је било обележено неком бојом као да је маркирано али та боја није истинита него је употребљена само да завара очи. Даље приметило се је да се употребљава оно олово које се на кланицама употребљава као пломба, али и то разврнуто и употребљено. То је све одузето и с кривцем по закону поступљено.

Никола Вулковић. Поводом овога изјављује, да је дознао, да има у општини неки контролор који ортакује са касапима у кријумчарењу и обраћа пажњу председника на тог контролора.

Андра Одавић. И он изјављује да је дознао да има много несавесности односно контролисања кријумчара. Вели, да је дознао да је на неколико места нађено по продавницама бобичавог меса, снабдевеног лекаревом марком као здраво.

Коста Б. Мијајловић. И он изјављује да је налазио бобичавог меса.

Председник. Изјављује да ће ствар извидети и одбор известити.

Ђока Нешић. Мисли да би се пре дошло до истине, кад би се одредила комисија за извиђај ових злоупотреба.

Раденко Драговић. Предлаже, да се сачека резултат извештај председникова, па онда одређивати комисију.

Гавра Бркић. Потпомаже предлог Ђ. Нешића.

А. Одавић. И он тражи комисију за извиђај ових злоупотреба.

Мата Јовановић. Противан је одређивању комисије, док сам суд не доврши истрагу па ако нађе одбор да није добро испитана ствар, онда тек да одбор узме истрагу у своје руке.

Ђока Нешић. Одустаје од свог предлога и слаже се с онима, који хоће да сачекају извештај суда о чињеној истрази по овим злоупотребама.

Гавра Бркић. Остаје при том да се комисија одреди и тражи да се стави на гласање.

Гласало је 15 за извештај у првој седници. 9 за комисију, један се уздржао од гласања.

Коста Главинић. Предлаже, да у комисију за преглед планова за Енглезовац, што их израђује проф. Милан Андоновић, уђу још г. г. Капетановић, Стева Чаћевић, Милан Петровић и Мата Јовановић. Предлог је овај одбор усвојио Секретар прочита протокол лицитације за набавку коњских и воловских кола потребних за комору. Ово је трећа лицитација и само је један понуђач.

Мијајло Ђорђевић. Каже, да се предузимачи туже на тешке погодбе те с тога неће да лицитирају.

Ђока Нешић. Напомиње да је решено да се овај посао подели у мање партије.

Смедеревац инжињер објашњава, да су услови одређени по 20 кола, по 10 кола и по 5 кола, па ипак нико није дошао на лицитацију.

Никола Вулковић. Мисли да треба држати лицитацију у згодно време. Услови нису криви него само време кад се те лицитације држе- Најзгодније је време у јесен да се држе лицитсције, јер је онда најјевтиније све.

Коста Главинић. Предлаже, да се уступи Обркнежевићу израда ових кола по предрачуну и онолико, колико својом понудом тражи, пошто се ствар не може одлагати.

Председник. Слаже се с Главинићем и предлаже, да се и осталим мајсторима понуди да раде колико хоће по предрачунској цени.

Ђока Нешић. Слаже се с председником.

Миња Петровић и Андра Одавић потпомажу предлог председника.

Према овоме би предлог председника усвојен.

Секретар прочита лицитацију за прављење калдрме са дотераним каменом код Батал џамије.

Осем тога прочитао је и понуду српског француског друштва за грађење ове калдрже.

Гавра Бркић. Предлажање, да се држи ужи лицитација између најнижег лицитанта и понуђача.

Ђока Нешић. Потпомаже предлог Бркића

Миња Петровић. Противан је томе и хоће да се одобри лицитација најнижем понуђачу, а да се не узима у обзир накнадна понуда, пошто овака пракгика шкоди општинским интересима.

Коста Главинић. Потпомаже предлог Миће Петровића.

Љуб. Јовановић. И он је за ужу лицитацију.

Мата Јовановић. Потпомаже ужу лицитацију.

После кратких говора Ђоке Новаковића и Андре Одавића, који су потпомагали предлог за ужу лицитацију, би решено, да се држи ужа лицитација па поднесе одбору на одобрење.

Секретар чита лицитацију за полагање тротора у фишекцијској улици, која је усвојена.

Секретар чита лицитацију која је држана за одкопавање земље на мервеном тргу и фишекцијској улици на којој није било лицитаната. Прочитана је и понуда Живка Тришића за овај посао. Ово је остављено за идућу седницу.

Секретар чита лицитацију за полагање тротара у кнез Милошевој улици и споменичкој. Ова је лицитација усвојена.

Секретар прочита лицитацију за набавку гвоздених кола за обележавање оса, која је остала на гоњевца и комп.

Коста Главинић. Предлаже, да се ова лицитација прими.

Усвојена је.

Секретар прочита лицитацију за набавку плоча. На њој није дошо ниједан лицигант. Има један понуда телеграфским путем учињена од Јеврема Радивојчића. Он нуди плоче противно нашим условима.

И наш омиљени песник Змај Јован Јовановић поздравио је госта са песмом, коју је потресеним гласом сам прочитао. Песма та овако гласи:

ПОЗДРАВ

НИКОЛИ ТЕСЛИ

при доласку му у Београд.

Не знам шта је, је л' суштина
Ил' то чини само мис'о, —
Чим смо чули: долазиш нам,
Одмах си нас електрис'о.

На што жице спроводнице!
Електрика јури широм,
Ваздухом ће бити споја,
(После може и етиром).

— — Стоји стабло, стоји Српство,
Мајка сваком листу — сину;
Најсвежији лист му трепну,
Па одлете у даљину.

Ти нам, Тесла, ти врлине,
Оде летом јаче струје,
У далеку Колумбију,
Да ти умље колумбује.

И ти Тесла, у којем се
Исполинске мисли роје,
Тебе прања неодоље,
Да пољубиш стабло своје.

Љуби стабло дојчине му,
Сисни дојку, сине врли;
Свака грана српског стабла
Теслин тена, Теслу грли.

Београд је данас сретан,
Рукујућ' се српском диком
И открива срце своје
Пред Србином, велебником.

Но ти мораш опет натраг,
— Састанак нам кратка траја —
Ал' топлоту носи собом
Братинскога загрљаја.

Остварена ј' мисо твоја,
Мис'о дивна и голема;
Међу нама биће везе,
А даљине нема, нема.

Разумеће листак свежи
Сваку жилу својег стабла,
Спајаће нас електрика
(Електрика наших срца)
И без жице и без кабла.

Змајова.

За време читања Тесла је пољубио руку Змајеву, јер су га речи песникове јако узбудиле.

За све време овога весеља Тесла је био веома расположен а услед тога и сви искупљени пријатељи његови. Весеље је трајало до 12 часова, када се је наш омиљени гост са свима срдачно опростио.

Сутра дан у јутру отпутовао је славни Србин Никола Тесла у Пешту одакле ће опет у далеки свет — северну Америку — да својим умом шири славу и име Србиново, да доказује свету велику способност Србинову не само на бојноме пољу но и на научном.

„Српске Новине“* описују личност Теслину овако:

Г. Тесла је необично симпатична и маркантна појава. Висока раста, суводњав, црномањаст, бледа лица, замишљених сањаличких очију испод широка чела, с веома финим цртама лица, — он и на први поглед скрене на се пажњу посматрачеву. Говори лагано, изврсним српским језиком из његове поносне Лике, и ако је скоро 15 година провео далеко од свога завичаја и од свога народа. Необично је смеран, готово стидљив. Он при првом погледу на њ показује да је век свој провео у мислима, далеким од обичнога сјаја и вреве светске.

*) Бр. 113 од 1892. г.

Коста Главинић. Предлаже, да се држи нова лицитација.

Решено да се држи још једна лицитација.

Држана је лицитација за грађење кадрме у «Марковој улици. Пошто је протокол ове лицитације прочитан буде иста одобрена. За овим је одобрена лицитација за одкопавање земље у Марковој улици.

Даље је секретар прочитао лицитацију за откопавање земље на палилулској пијаци. Ово је трећа или четврта лицитација. Има и једна понуда од Косте Трпковића (секр. прочита).

Ђока Нешић. Предлаже, да се понуда Трпковића прими.

Андра Одавић. Потпомаже г. Нешића да се понуђачу прими понуда.

После кратких говора г.г. К. Главинића, Љ. Јовановића и Миће Петровића који су сви у прилог предлога Нешићевог говорили, би решено, да се предлог Нешићев усвоји.

А. Одавић. Предлаже, да се цена хлеба спусти, пошто је цена житу појевтинила.

Ђока Нешић. Предлаже да се ова ствар као врло важна остави за идућу седницу.

Павле Поповић. Потпомаже предлог Одавића и мисли да би требало одредити цену хлебу на 23 паре дин. по килограму. Не налази разлога за одлагање ове ствари.

Сава Вељановић. Противан је смањивању цене лебу.

Мијаило Ђорђевић. Говори у прилог предлога Одавића и Дра. Поповића.

Гавра Бркић. Говори против предлога.

Пошто се нико више није пријавио за говор, председник је ставио на гласање и би решено, да цена лебу буде 24 паре по килограму.

Председник је објавио, да ће се у идућој седници извршити избор управника инжињерског одељења, после чега би седница закључена у 10 час. у вече.

Држан 9. Априла 1892 год.

— *Председник* отвара одборску седницу.

Секретар прочита записник прошлог састанка, који се без измена усваја.

— *Андра Одавић* пита председника, да ли је истина, да је општин. марвени лекар пропусти оно говеђе месо, да се грађанима у варош продаје, које је војена комисија одбацила и није допуштала, да се војсци даје?

— *Председник* обећава, да ће на ово питање у идућој седници одговорити.

— *Гавра Бркић* мисли, да лекар није погрешио, што је пропустио ово месо у варош, пошто се за војску тражи месо, које одговара извесним уговорним погодбама, док за грађане је једина погодба, да је месо здраво.

— *Соломон Азријел* предлаже, да се трошаринска комисија попуни новим члановима, пошто су неки чланови њени престали бити одборници.

— *Председник* прихваћа предлог и мисли да би требало у комисију одредити пет одборника а тројица од њих да могу пуноважно радити. У исто време да се овој комисији у дужност да у договору са управником трошарине одређују кредите појединим људима.

— *Соломон Азријел* кандидира за чланове ове комисије г. г. Вељу Тодоровића, Мићу Петровића и Михаила Ђорђевића, поред стара два члана.

Одбор прима ову кандидацију.

За овим се је прешло на решавање о лицитацијама:

— *Секретар* чита лицитацију о давању под закуп два киоска на калимегдану. Одобрено.

— Пошто на лицитацији за откопавање земље на марвеном тргу, није дошо ни један лицитант, понуна Живка Тришића да тај посао изради би усвојена по саслушању говора Мате Јовановића и Гавре Бркића, који су у прилог понуде и говорили.

— *Председник* изјављује, да су грађевински послови тако развијени да је преко потребно, да се реши питање о избору управника инжињерског одељења.

— *Соломон Азријел* предлаже, да се одреди комисија, која ће понуде прегледати и оценити.

Пошто је одбор овај предлог усвојио, буду изабрани за чланове ове комисије г.г.

М. Капетановић, К. Главинић, Стева Чађевић, Милан Петровић, Мата Јовановић, Светозар Ристић и правник Вељa Тодоровић.

— *Председник* предлаже, да се изабере извесан број људи да они, као неки сиротињски одбор, решавају и цене коликоме да се да милостиње из општинске касе, а суд општински да њихове одлуке извршује.

— *Светозар Боторић* предлаже, да за овај одбор кандидују одељци општински лица из сваког краја вароши по неколико.

— *Ђока Нешић* је, да се из сваког кварта одреде по 10 лица, па одбору пошље те да он избире из тих лица сиротињски одбор.

— *Соломон Азријел* напомиње да се незаборави да се и два евреја изберу.

Одбор је усвојио предлог Боторића и Нешића.

СПИСАК

ГРАЂАНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

КОЈИ СУ ПЛАТИЛИ ПОРЕЗУ

ЗА I. ПОЛГОЂЕ ИЛИ ЗА ЦЕЛУ 1892. Г.

(Продужење)

201. Аврам М. Леви мењач.
202. Аксентије Аксентијевић трговац.
203. Алекса Ђорђевић бакалин.
204. Алекса Ђуричић слагач.
205. Алекса Николић радник штамп.
206. Алекса Рашковић слагач.
207. Анастас Јовановић б. управ. двора и за II. полгође.
208. Андрија Јовановић слагач.
209. Антоније Илић лебар.
210. Богољуб Јовановић начел. статистике.
211. Божа Ђ. Јовановић глав. фактор штамп.
212. Божа Трпковић слагач.
213. Бранко Дечански слагач.
214. Васа Живковић слагач.
215. Васа Матић радник (штампар.).
216. Васа Премовић слагач.
217. Васа Симић пензионар.
218. Вартоломеј Крамер слагач.
219. Велимир Табаковић трговац.
220 Виљем Пешика фактор штамп.
221. Витомир Марковић кројач.
222. Владим. Васић слагач.
223. Владимир Најдановић радник. у држ. штампарији.
224. Владимир Поповић слагач.
225. Влајко Перишић слагач.
226 Димитрије Ђорђевић каф. и фишегџ.
227. Димитрије Мита—Крстић слагач.
228. Димитрије Молеровић благајник министар. војног.
229. Димитрије Поповић помоћ. штамп.
230. Димитрије Ристић берберин.
231. Димитрије Тимарчић радник у штамп. државној.
232. Драгутин Аничић радник у државној штампар.
233. Драгутин Јовановић слагач.
234. Драгутин Павловић раден. у штампар.
235. Душан Илић слагач.
236. Душан М. Спасић секретар пољопривреде.
237. Ђока Радивојевић раден. у држ. штамп.
238. Ђура Бекић рибар.
239 Ђорђе Ђорђевић пензионар.
240: Ђорђе Јовановић слагач.
241. Ђорђе Грујић, фактор.
242. Ђорђе Каракашевић слагач.
243. Ђорђе Константиновић радник у држ. штампар.
244. Ђорђе Обрадовић слагач.
245. Ђорђе Петровић б. телалин.
246. Ђура Пандуровић слагач.
247. Живко Ракић слагач.
248. Иван Павловић кројач.
249. Илија Вуксановић раден. у држ. штамп.
250. Илија Димитријевић радник у држ. штампарији.
251. Илија Милишић трговац, за целу год.—
252. Јаков Давидовић шпекулант, за целу годину —
253. Јанаћко Ђорђевић обућар.
254. Јања Х. Пашона трговац.
255. Јања Стојановић кафеџија.
256. Јеврем Поповић пензионар.
257. Јован Андрић слагач.
258. Јован Гавриловић папуџија.
259. Јован Ђуричић служ. савета.
260. Јован Ернест Јон раден. у држ. штамп.
261. Јован Живадиновић начелник.
262. Јован Живановић.
263. Јован К. Јовановић радник у државној штампарији.
264. Јован И. Костић слагач.
265. Јован Недељковић кад. трговац.

— *Председник* износи молбу М. М. Банковића бив. члана суда и благајника, да му се да награда за вршење послова благајника водовода.

Гавра Бркић мишљења је, да ову молбу треба одбацити, пошто је Банковић као часник општински под платом био дужан да врши и ту дужност поред своје редовне.

— *Мића Петровић* и он је против тога, да се молба уважи.

После овога молба би одбачена.

— *Ђока Нешић* предлаже, да се цена лебу спусти на 22 паре дин. пошто је цена житу спала.

— *Соломон Азријел* мисли да се неможе решавати, јер нема 21 одборник, а предмет је нов.

— *Ђуровић* предлаже да се ово одложи за идућу седницу с тога, што нема ценовника брашна.

— *Председник* објашњује да није ово нов предлог јер стоји непрестано на дневном реду а има и довољан број одборника.

— *Г. Бркић* потпомаже предлог Нешићев.

— *Андра Одавић* и он говори у прилог предлога Нешићева.

— *Председник* је ово питање ставио на гласање, и би решено, да цена лебу буде 22 паре а да се продаје леб по 20 пара у сразмерној тежини.

Састанак је овај закључен у $8^1/_2$ часова по подне.

Држан 12. Априла 1892. године.

Председник отвара одборску седницу, и моли одбор да саслуша записник прошлог састанка.

Секретар прочита. Протокол примљен без измене.

Председник извештава одбор да је држана лицитација за одкопавање земље са палилулског трга, па на исту није дошао ни један лицитант. После тога дошао је Живко Тришић и поднео понуду.

Одређује се друга лицитација.

За овим се прешло на протрес правилника за издавање воде приватнима из новог београдског водовода.

Љуба Јовановић моли, да му се начелно објасни основа наплаћивања за воду, пошто му се чини, да ће бити и трошарине и таксе за воду.

Председник даје Јовановићу ово објашњење: Трошарина је заведена као ослонац да се могу извесна предузећа извршити. Чим поједина предузећа буду извршена онда ће се и теретна издавања смањити и залога зајма заменити са новим приходом у колико се може подмиривати, а ако се не подмири онда ће у неколико трошарина остати. Таксирање воде сведено је на најмању меру. Ка(се упореди такса наших водовода, са таксом у другом свету, види се да је узета најмања мера. Треба имати у виду да се водовод мора одржавати, да мора ту бити људи, разних машина итд.

Мата Јовановић тражи објашњења на колико домова је рачунато који ће платити, какав је рачун амортизације и трошак режије па и чист приход — те да би се могло упоређење учинити.

Коста Главиник објашњава, да је водоводна комисиѓа, одбила 20% процента од свију зграда, као неспособних за плаћање. Ова тарифа удешена је према зградама. Међутим предлаже се да водовод плаћа само интерес, а амортизацију да плаћа трошарински приход. У даљем свом говору разлаже да је потребно да се наплаћује такса на воду, ради плаћања интереса на уложени капитал и ради одржавања водовода.

Никола Вулковић је мишљења да се такса на воду сведе на најмању меру, пошто су грађани иначе трошаринским јако оптерећени.

Љуба Јовановић предлаже, да за сада плаћа водовод само своје одржавање, а интерес и амортизација, да се покрива из трошаринских прихода. Доцније би се могло све троје из водоводних прихода исплаћивати.

Председник објашњује, да је управа водовода састављајући правилник и сама ценила све оне тешкоће које грађани имају да подносе, па је и сама градећи правилник дошла до уверења, да одређивањем ове цене управо се постиже само оно, што је г. Љуба Јовановић казао, а то је да се плати само оно, што је најпотребније око одржања водовода, а што се тиче осталих трошкова да остане и даље на трошарину. У даљем свом говору изнео је, колико се рачуна да има просторија способних за плаћање, колики се приход предвиђа па иѣводи, да се очекује приход од 153 322 дин. Овом сумом имало би да се покрије: на одржавање око 100.000 дин., на плаћање интереса и амортизације на накнадно одобрених 580.000 дин. за везу водовода с приватним кућама и на спровод воде кроз Енглезовац и до новог гробља — око 47 000 дин. Према томе преостало би још око 6000 дин. од прихода од водовода

Ђока Нешић. У подужем говору доказује, да је такса за воду врло писка и да је много пробитачније за грађане, да плаћају за воду из водовода но, да је набављају као до сада.

— *Коста Главиник.* У подужем говору показује потребу наплаћивања таксе на воду, која треба у прво време да даје бар

---

266. Јован Петровић чинов монопола.
267. Јован Штефанац слагач.
268. Јосиф Дробњак ради. у држ. штамп.
269. Јосиф Цвајфел машин. у држав. штамп.
270. Карло Годоња словослагач.
271. Коста Т. Ђорђевић финкција (барушија).
272. Коста Миљковић ради. у држ. штамп.
273. Коста Наумовић пиљар.
274. Крста Николић ради. у држ. штамп.
275. Коста Пејић словослагач.
276. Коста Петковић фурушија.
277. Коста Ристић словослагач.
278. Коста Соколовић. зидар.
279. Лазар Динић слагач (држ. штамп.).
280. Лазар Илић свирач.
281. Лазар Исаковић слагач (држ. штамп.).
282. Лазар Масниковић слагач.
283. Леонида Христодуловић слагач.
284. Љубомир Милошевић слагач.
285. Љубомир Црвенчанин слагач.
286. Максим Милојевић служ. савета.
287. Манојло Јовановић ради. у држ. штамп.
288. Марко С. Петронијевић кројач.
289. Мијаило Вељковић слагач.
290. Мијаило Т. Вељковић радник у држ, штампарији.
291. Мијаило Грујић.
292 Мијаило Каракашевић радник у држ. штампар
293. Мијаило Лазаревић слагач.
294. Мијаило Петровић капараш соларе.
295. Мијаило Петровић берберин.
296. Мијаило Спасић слагач
297. Милан Бранковић трговац.
298. Милан Димитријевић слагач.
299. Милан Марковић рад. у држ. штампар.
300. Милан Милићевић слагач.
301. Милан Милојевић слагач.
302. Милан В. Николајевић практикант.
303. Милан Пантић служ. соларе.
304. Милорад Јанковић бакалин.
305. Милош Дамњановић инжињер.
306. Милош Трифуновић приватијер.
307. Милутин Панић слагач.
308. Мирко Лаловић шпекулант, за целу год.
309. Мирко Немец фактор
310. Марко Тодоровић слагач.
311. Миша Ивачковић слагач.
312. Миша Милојевић слагач.
313. Младен Екмечић слагач.
314. Младен Лазић слагач.
315. Никола Вулковић трговац.
316. Никола Гутеша служитељ краљичин.
317. Никола Живаљевић слагач.
318. Никола Масниковић слагач.
319 Никола Петровић бурекција, за целу год.
320. Никола Стојановић кафеџ.
321. Никола Тасић месар, за целу год.
322. Павле Краузенвалд раден у држ. штамп.
323. Павле М. Лазић радник у држ. штамп.
324. Панта Милић шпекулант.
325 Петар Димић учитељ у пензији.
326. Петар Драгићевић ноћни стражар.
327. Петар Марковић ради. у држ. штамп.
328. Петар Мартиновић ради. у држ. штамп.
329. Петар Милојевић ради. у држ. штамп.
330. Пера Зорић фактор.
331 Пера Раковачки слагач.
332. Риста Анастасијевић благ. соларе,
333. Раде Софронијевић радник у држав. штампарији.
334, Риста Ристић слагач.
335. Сава Мајсторовић брашнар
336 Светозар Балугџић слагач.
337. Светозар Игњатијевић слагач.
338. Светозар Костић стаклорезац.
339. Светозар Спасић слагач.
340. Сима Николић брашнар.
341. Сретен Благојевић чиновник ђумр.
342. Стеван Богдановић слагач.
343. Стеван Вукосављевић механџија.
344. Стеван Илић слагач.
345. Стеван Стојановић слагач.
346 Стеван Шајковић благајник.

колико приходе. Колико је потребно за одржавање водовода и за интерес и амортизацију на накнадно одобрени кредит од 580,000 дин. Ако би, пак било прихода више него што треба, лако је доцније смањити или таксу на виду или трошарину на извесне предмете.

— *Гавра Бркић* вели, да би требало дати грађанству воду без наплате таксе, пошто је трошарина уведена, да се њеним приходима водовод и остале потребе подигну.

— *Мића Петровић* није противан у начелу наплаћивању таксе на воду само би желео праведнији разрез, пошто му се овај чини веома неправедан и непрактичан.

— *Коста Главинић* разлозима побија наводе Миће Петровића и доказује да је најбоље да се такса наплаћује по броју просторија, како се предлаже.

— *Милош Трајковић и Илија Ђорђевић* траже да се не наплаћује никаква такса на воду.

— *Коста Б. Михајловић* предлаже да се усвоји предлог водоводне комисије.

— *Вељa Тодоровић* слаже се с предлогом комисије пошто је мњења да се у прво време мора тако поступати.

— *Ђока Новаковић* разлаже, да се мора вода наплаћивати јер је трошарина уведена да сагради и исплати водовод, а он се сам мора одржавати.

— *Светозар Ботрић* разложно потпомаже предлог да се на воду наплаћује такса. Доказује, да је ово баш у интересу сиротиње, која ће за малу цену имати довољно воде за своју потребу.

После ових говора одбор је усвојио у начелу правилник онако, како је поднесен од стране комисије*).

После овога прешло се на специјални претрес правилника.

Прва три члана усвојио је одбор без измене и дебате.

Код четвртог члана предлаже Р. Филиповић;

— Да се спајање воде са кућама изврши прво у оним улицама гди је најпотребнија вода, па онда да се дозволи и онде гди се један пријави па и цела улица изврши пошто сваки мора имати воде.

Гди је вода и у којим улицама најпотребнија то да оцени комисија водоводна.

— *Филип Васиљевић* предлаже да општински суд одређује, која ће прво улица почети да се везује па која друга па трећа и т. д. редом и онда нема нико да се жали, нити ће водоводна комисија имати неприлике

Др. Милан Радовановић предлаже, да се трећа тачка овога члана овако измени: да се из комшијске куће немогу уводити цеви у другу комшијску кућу.

— *Др. Марко Леко* предлаже, да овај 4. члан остане као што је предложен уверавајући, да ће водоводна комисија према њему најтачније моћи извршити спајање.

— *Никола Вулковић* је мишљења да би најбоље било кад би се спајање кућа извршило оним радом, како комисија водоводна према потреби сама одредила буде.

Ђока Димитријевић противан је оваком решењу ствари и жели, да се то у одбору тачно одреди.

— *Светозар Ботрић* Говори и препоручује да се овај четврти члан прими као што је предложен.

После још неких краћих говора, председник је ставио на гласање члан 4, као што га је комисија предложила

Гласањем се дошло до резултата, да га је одбор одбацио.

Др. И. Поповић вели да се овде прекине даље претресање и да се продужи у идућој седници, пошто нису присутни чланови комисије, који би најкомпетентнији били да у овој техничкој ствари даду савета одбору.

Пошто се је цео одбор слажио у мишљењу са г Др. Павлом, седница је закључена с тим да се у идућој продужи овај специјални претрес правилника.

Састанак је овај трајао до 12 сати пре подне.

*) Правилник је овај отштампан у једном од прошлих бројева у целини и онако, како га је одбор општински усвојио. Ур.

347. Танасије М. Поповић магацион. Соларе.
348. Таса Николић служитељ привреде,
349. Такшо Ристић служитељ у државној штампарији,
350. Теша Стевановић служ. кред. завода,
351. Тихомир Ј. Марковић адвокат, и II. подгоће,
352. Тодор Белајац рад. у држ. штампарији,
353. Тома Андрејевић дрвар. трговац.
354. Тома Чачуга раден у држ. штампарији,
355. Тоша Илић слагач,
356. Трифун Анастасијевић дијурнис. жељез.
357. Фрања Белоглавек раден. у држ. штамп.
358. Фрања Рибникар лекар.
359. Фердинанд Рајс раденик у државно штампарији.
360. Франц Лидл раденик у држ. штамп.
361. Франц Учек слагач,
362. Хајим А. Демајо трговац,
363. Херман Херлинг раденик у државно штампарији,
364. Чеда Стевановић слагач.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5
в) За свирање аженског (оркестр) Дамен-Капеле 20

II.

а). За игранку у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За игранку у локал. II-ог реда . . . . 1 „
в) За игранку у локал. III-ег реда . . . . „

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 „
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 „
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50— „

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 00·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . 00·0 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 00·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д.
б) За неузидан шпорхерд . . . . . 0·20 „
в) За узидан „ . . . . . 0·40 „
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 0·53 „
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·23 „
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 „
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 „
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 „
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·70 „

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0·21 „
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0·16 „
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 0·11 „

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИК:

а) Од кубног метра . . . . . 12·— д
б) Од акова . . . . . 0·50 „

IV. ПСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . . 3·00
б) Обнављање изгубљене марке стаје 1. динар.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 дин.
б) Гроб за одрасле . . . . . 20 „ „
в) Мала гробница . . . . . 555·52 п. „
г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 п. „
д) Велика гробница II реда . . . . 1099·32 п. „
е) Велика гроббница I реда . . . 684·57 п. „

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 14·90 „
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 „
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 „

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 24. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 7. Јуна 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ПОЗИВ

Доле именовани обвезници пекарске чете I. позива VII. пуков. округа, према наређењу VII. пуков. окр. команде од 2. овог месеца Бр. 6441. позивају се да по изласку овог огласа одмах предстану управнику профијант слагалишта у доњи град, ради издржања војног вежбања.

Ко овом позиву не следује строго ће бити кажњен.

1, Петар Ђ. Симић пекар
2, Алекса Жарковић машиниста
3, Лука Вукадиновић пекар
4. Марко Димитријевић лебар
5. Алекса Илић лебар
6. Симеон Стојковић лебар
7. Димитрије Живановић лебар
8. Коста Јовановић ковач.

Од стране суда општине вар. Београда 5. Јуна 1892. год АБр. 7389.

ПОЗИВ

Ниже именовани обвезници VII. пуков. округа, који су у прошлој години издржали војно вежбање а војничке билете нису примили, — према наређену VII. пуков окр. команде од 17. Маја ове год. Бр. 5767. позивају се да по изласку овог огласа одмах предстану VII. пуков. окр. команди ради пријема војничке исправе.

1. Стојан Стошић.
2. Риста Гвозденовић.
3. Јован Јовановић.
4. Милан Петровић.
5. Петар Димовић.
6. Драгутин Стефановић
7. Панта Костић.
8. Владимир Обрадовић.
9. Бошко Димовић.

Од стране Суда општине вар. Београда 5. Јуна 1892 год. АБр. 6166.

НАРЕДБА

Пошто је при јаким врућинама домаћа пашчад изложена разним болестима а најобичније беснилу, то у интересу здравља и безбедности грађана, Суд општине вар. Београда наређује, да се не сме водити пашчад по кафанама, парковима и другим јавним местима.

Ко противно овој наредби поступи, казниће се по § 332 алинеја 2. с погледом на § 335 алинеје 5. крив. закона.

Од суда општине вароши Београда 19. Маја 1892. год АБр. 7230. у Београду

НАРЕДБА

Доставља се на знање и управљање свима обвезницима ове вароши, да ова команда у будуће неће узимати у поступак ничију молбу или жалбу, ако поред читког потписа не назначе још и јединицу, позив и број списка, где су уписани као и редовно занимање, кварт. улицу и број куће, где обитавају.

Они обвезници без разлике звања и занимања, који су се привремено или стално доселили, или ће се тако исто одавде отселити, морају лично доћи у штаб ове команде, или писмено известити ју, те да се та промена у списковима прибележи.

За кога се сазна, да по другом ставу ове наредбе није поступио, казниће се као обвезник по опредељењима дисциплинске наредбе.

Из штаба VII. пуковског округа 19. Маја 1892. год. Бр. 5919. Београд.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

39. РЕДОВНИ САСТАНАК

28. Маја 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, М. Д. Банковић, В. Ж. Нешић, Ђ. Наранџић, Др. М. Т. Леко, М. Јанковић, И. Ђорђевић, К. Б. Михајловић, М. М. Ђорђевић, А. Ј. Одавић, С. Чађевић, М. О. Петровић, М. Канетановић, С. Ристић, Р. Драговић, Ђ. С. Новаковић, Др. П. Поповић, Ј. Христић, М. Јовановић, Љ. Јовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 26. Маја 1892. год. и у одлуци бр. 411, учињена је измена:

Да се о месту дежурања доцније решава, и у одлуци бр. 418, допуна: да овај спротињски одбор решава и о помоћи за бању.

II.

По прочитању акта истр. судије за варош Београд АБр. 7178, 7175, 7195, 7087, 7112, 7139, 7140, 7165, 7177, 7176, и акта команде брдског артиљеријског пука из Крушевца АБр. 7202, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Мита Стокић, Антон Антоновић, Танасије Животић, Јован Жарковић, Живан Миљићевић и Панта Илић, Трајко Митровић и Ђорђе Петровић непознати, да се суд увери о владању и имовном стању Стојана Давчића, па о томе одбор извести; да су Јован Марковић и Ђорђе Х. Потић доброг владања и доброг имовног стања; да је Петар Црвенчић доброг владања а слабог имовног стања; да се суд увери о владању г-це Цвете ћерке пок. Николе Јовановића бив. трговца из Београда па о истоме извести команду брдског артиљеријског пука.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стање.

По прочитању тих молби СБр. 9485, 9484, 9116, 9061, 9234, 9082, 9231, 9389, 9243, 9120, 9435, 9186, 9301, одбор је изјавно мишљење, да се молиоцима Бети Хавел, Сари Младеновић, Јулки Х. Максимовић, Ранђији Голубовић, Драгињи Јовановић може дати тражено уверење, да се суд предходно увери о имовном стању молитеља Евгеније Аћимовић, Естире Калмић, Лазара Вуковића, Јелице Ћирића, Дамјана Стефановића, Станије Ђорђевић, Павла Црвенковића, па тек онда да им изда тражено уверење. Да се Ђукану Богосављевићу не може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању молбе Косте Томића овд. бакалина СБр. 9464, којом тражи уверење, да се не занима земљоделством, одбор је изјавно, да му се може дати тражено уверење (на јемство г.г. Косте Петровића, Ђорђа Ж. Нешића и Др. Марка Т. Лека, одборника.

V.

По прочитању извештаја комисијских о одређивању оса уличних ГБр. 922, 913. 925, 923 одбор је одобрио, одређење осе у улицама Глумачкој, Ноћајској и Младеновој. Мишљење комисије о одређивању осе у делу Јевремове улице одбацује се с тим, да комисија поново узмествар у оцену придржавајући се регулационог плана као и да у целој тој улици буде само једна оса.

VI,

Одборник г. Ђ. С. Новаковић примећује, да из фабрике шпиритуса у железничкој улици увек истиче нека прљава и смрдљива вода те кужи ваздух и прети болешћу становницима.

По саслушању овога одбор је решио, да суд општински састави стручну комисију да изнади да ли може фабрика шпиритуса и даље остати на месту где је.

VII.

Председник износи одбору на решење извештаје комисијске о пијачном питању. Одбор је одлучио, да се ова ствар остави за прву идућу седницу.

VIII

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић предлаже, да се у корист подизања Панчићева споменика приреди концерт на Калимегдану.

Одбор је одобрио овај предлог г. Ђ. Ж. Нешића с тим, да улазак буде пола динара од особе а суд да одреди дан за концерат, овлашћујући уједно председника општине да изабере најповољнију понуду за израду постамента за споменик.

IX,

У вези са решењем својим од 27. Фебр. 1892. год. којим је усвојио у начелу извештај повереништва о називу улица београдских, као и да са фишекџијска улица од сада зове смедеревска — одбор је приступио даљем појединачном претресу овог извештаја.

По прочитању сваке тачке по особ, одбор је решио, да се улице београдске од сада овако зову: *)

X.

Председник извештава одбор да ће се 29 Маја ове године, као увек до сада држати у саборној цркви парастос блаженопочившем књазу Михајлу и позива чланове одбора, да овом тужном помену у свечаном оделу присуствују.

Одбор је примио к знању овај позив председника општине.

40. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

1. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, од чланова одбора били г. г. М. Велизарић, Н. Х. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, Ст. Чађевић, Д. Алкалај, И. Ђорђевић, Г. Бркић, Р. Драговић, К. Б. Михајловић, М. П. Војчић, Ђ. С. Новаковић, А. Шток, А. Ј. Одавић, М. Ј. Марковић, М. Капетановић, М. Јанковић, Ф. Васиљевић, С. Азријел.

I.,

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 28. Маја 1892 год. и примљен је без икаквих измена.

II,

Одборник г. Коста Б Михајловић моли председништво да нареди предузимачу прављења тротоара, у пиварској улици, да рад убрза и исти што пре сврши, а одборник г. Андра Ј. Одавић моли да се исто така наредба изда и предузимачу у Једренској улици.

Председник изјављује, да ће учинити по жељи и издати нужне наредбе.

III.,

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 7282 и 7279, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Јосиф Талви доброг владања и доброг имовног стања. а да му је Милан Здравковић непознат.

IV.,

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о спротном стању.

По прочитању свију тих молби СБр. 10003, 9612, 9648. и 9743 одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовноме стању молилаца Младена Верешева, Вула Николића, Миљке Михајловић, и Данице К. Ресавац, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.,

По прочитању акта скупа црквено школске јевр. општине у Београду СБр. 9778, којим одговара на питање одбора општинског СБр. 8698, односно издавања уверења о породичном односу Естере Цеви, одбор је изјавио мишљење, да се на основу извештаја скупа црквено школ. јеврејске општине може издати Естири Цеви тражено уверење.

VI.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 941. држане 28. Маја 1892. год. за грађење калдрме испод месарнице на Вел. пијаци и откопавање земље на истом месту одбор је решио, да се грађење ове калдрме и откопавање земље уступи Ристи Крстићу с тим, да и пред «уједињењем» пожарном четом и испод парка калдрму сагради и земљу, ако затреба, откопа, под истим погодбама и ценама.

Цене су за лицитирани посао: за грађење калдрме два динара двадесет и четири и три четвртине пара дин. од кв. метра; а за откопавање земље 1·33½ дин. од кубног метра.

VII.

Председник извештава одбор, да је Тодор Селесковић, ново избрани управник грађев. одељења општине београдске, дошао на дужност и примио управу у своје руке. Одбор прима к новољном знању овај извештај.

VIII.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 1. Јуна о г. решио, да цена лебу буде за првих 15 дана месеца Јуна по двадесет и три паре дин. од килограма и да се продаје по вароши по двадесет пара у тежини од 870 грама. Одбор је примио к знању ово решење судско с тим, да се при израчунавању средње цене разломци испод половине узимају да не постоје, а над половином за пуну јединицу.

IX.

Одборник г. Г. Бркић примећује, да камен, којим се улица фишекџијска калдрмише не одговара погодбама као и да предузимач употребљује стари општински камен.

По саслушању овога одбор је препоручио суду, да забрани довлачење камена из Раковице, пошто не одговара погодбама и да учини све што треба, тако би се посао што тачније извршио.

X.

По прочитању акта надзорне водоводне комисије, којим се шаље извештај о држатој оферталној лицитацији за извршење везе појединих кућа са водоводним цевима, одбор је после поименичног гласања са 14 гласова против 4 на предлог г. Мил. Капетановића, одборника решио, да водоводна комисија узме радове спајања у своју режију, а доцније да се распише конкурс за више лицитаната. како би се што пре свршио овај посао и грађанство што пре дошло до воде

XI.

На молбу продаваца лимунова, која је одбору прочитана, одбор је решио, да одборска комисија оцени, који се артикли могу по пијацама продавати. За чланове комисије изабрати су г. г. Ђ. Новаковић, Р. Драговић, К. Б. Михајловић, С. Азриел и Ђ Нешић.

*) Нова имена улица штампаће се засебно у једном од идућих бројева. Ур.

ПОДМИСАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 22*)

Само кад би тај човек отишао из њене близине, из друштва њених најближих рођака па ће још све добро бити. О томе је била уверена, но ипак је сумњала да ће баш све добро бити. Све баш не може бити добро с тога, што није било никаква изгледа за њу и њену срећу. Бруно је био за њу за навек изгубљен и чинило јој се, као да се и он покорио тој судбини, јер га од оног јутра никад више није видела а знала је и то, да за све то време, није никако долазно у Велхајм. Али благодарила је Богу, што је то она сама и желела, у толико јој је лакше. И боље је; није ни приличила за отмену породицу, особито ако се потврди да је та породица парницом дошла до неког имања. Док је та породица била сирота, и било је нешто изгледа, могла је и мислити на то, пошто би она својим радом и вредноћом већ излазила на крај, — али сада је са свим друго, сад је он богат и јако ју је болело, кад помисли, како је Бруно брзо и лако подлегао судбини.

Једина јој утеха беше у промењеној нарави оца, кога никад до сада није видела тако задовољна и весела. Певуцао је и звиждукао по цео дан и кад би се њих двоје на само нашли, миловао ју је и говорио би, како немисли дуго остати у овом пустом Велхајму, но да ће да иде у велику варош и тамо отворити гостионицу. Цене су, вели, за непокретна имања јако скочиле, и да би могао своје винограде добро продати, те хоће да употреби прилику, јер доцније, после које хрђаве бербе, може цена опет спасти.

Да иде из Велхајма? — Ова је мисао у почетку нешто текну у срце, не зна ни сама зашто, али кад је добро размислила увидела је, да би то још по најбоље било, да оде одавде далеко, да остави све, што би је потсећало на оне горке и несретне успомене. Шта више она је сама сада журила оца да своју намеру изврши што пре, можда ће у далеком свету све боље бити.

Изгледало је, да је стари Јохус збиља намерно да то уради. Већ је исте недеље продао један део својих винограда неком виноградији, што је прс кратког времена дошао а стојао је с њиме и у погодби за кућу, башту и једик кафански.

Прошло је већ чернајест дана од оне кобне вечери и време је постало ладније и кишовитије. Но то није сметало оцу, да често иде у Хеленхоф, где је једном и целу ноћ остао. Тако је бар ћерки казао. За све то време она није видела Бруна нити је што чула за њега. Само се говорило у варошки, да ће његова мати прећи у Хеленхоф, да ће тамо узети под кирију једну кућу са великом баштом и ту са својим сином живети Овај глас уверавао је Розу, да су се материјалне околности Брунове поправиле, или ће се на сигурно поправити.

Једнога дана оде Роза у башту, да још једну киту цвећа набере пре зиме. Баш кад је хтела да се врати у кућу, да цвеће мете у воду, примети да Бруно стоји поред ње. Крв јој се следи у жилама од узбуђења и изненађења, јер није ни чула кад је дошао.

*) Излажење ове лепе приповетке морали смо за неко време обуставити због нагомиланог изванредног материјала. Надамо се да ће од сад моћи редовно излазити до свршетка. Последњи је наставак штампан у 9 броју ових новина од ове године. Ур.

Сем овога, да се до решења ове ствари може само на пијацама продавати лимунови и поморанџе и остало, што је судском наредбом забрањено.

општински послови

Цена Лебу. Према одлуци одбора општинског од 15. Маја о. г. АБр. 6261, да се има у будуће цена лебу одређивати помоћу просечне цене житу за прошлих петнајест дана, којој суми треба додати стални коефицијенат-седам, — суд општине вар. Београда решио је, да цена лебу за првих петнајест дана месеца Јуна буде иста, која је и до сад била т. ј. 23 п. д. од килограма, а да се продаје леб по 20 пара дин. у тежини од 870грама.

—

Нађено. 2. Јуна о. год. нађен је на калимегдану један кључ од собних врата, а 5. о. м. у подне у близини споменика кнеза Михаила нађена је једна кеса од црне коже са извесном сумом новаца.

Ово се предаје јавности с тим, да се сопственици нађених предмета ради пријема изволе обратити суду општине београдске.

—

Збор. 14. Јуна о. г. у 10 часова пре подне држаће се у општинској згради збор овд. трговаца и занатлија, на коме ће се извршити избор чланова за главни трговачко-занатлиски одбор, на место оних који крајем ове год. по реду избора одступају.

УГОВОР

Између општине вар. Београда, коју преставља њен председник г. Милован Р. Маринковић с једне стране и г. А. Шпанера из Беча с друге стране, закључен је данас следећи уговор.

Чл. 1.

Општина вароши Београда уступа г. А. Шпанеру из Беча набавку од 2.000 (две хиљаде) комада водомера система Фалеровог и то са механизмом у води.

Општина вароши Београда има право како на избор димензија тако и на повећање набавке за још других 2.000 (две хиљаде) комада водомера ако за потребно нађе, и то под овим истим условима.

Набављени водомери морају бити у сваком погледу израђени добро и без икаквих махна, као и одговарати поднетим мустрама.

Чл. 2.

Набављене водомере, пре него што се дефинитивно приме, испитаће управа водовода у погледу њихове израде и тачности њиховога рада.

Као мерило (норма) при испитивању водомера у погледу тачности рада, осетљивости и т. п. меродавни су бројеви назначени у овој таблици, који су израчунати за стуб воде од 30 до 35 метара.

Водомер са колибром,	7	10	13	15	20	25	30	40	50	65	80	100	125	150
пречником отвора за протицање воде од м.	10	13	15	20	25	30	40	50	65	80	100	125	150	
Мора се покренути т. ј. почети да ради кад за један сат протиче .	15	30	40	45	50	60	70	110	200	400	600	800	1200	1800 лит.
А кад за један сат протиче најмање воде .	40	70	90	100	140	150	200	250	450	750	1100	1150	2500	3000 лит.
И за један сат протиче највише воде . .	1½	3	5	6	8	10	18¾	33	45	60	125	175	225	275 к. м.

Несме разлика у показивању количине воде бити већа од ± 3%.

Чл. 3.

Водомери, за које управа водовода нађе да нису брижљиво израђени и да не одговарају нормама утврђеним у горњој таблици у погледу њиховог рада, осетљивости и тачности, управа водовода ставиће на расположење набавиоцу у самом стоваришту, а овај је дужан такве водомере о своме трошку уклонити из стоваришта, односно примити их натраг.

Чл. 4.

Господин А. Шпанер из Беча обвезује се, да прву поруџбину од 2.000 (две хиљаде) комада водомера изврши у року од 5 (пет) месеци рачунајући од дана дефинитивне поруџбине и то: да на крају сваког месеца преда по 400 (четири стотине) комада оне величине (калибра), коју му управа водовода буде захтевала.

За доцније, накнадне поруџбине утврђује се, да је г. А. Шпанер дужан исте увек у року од два месеца, од дана те накнадне поруџбине, набавити по 300 (три стотине) комада водомера онога калибра, који му управа водовода буде захтевала.

Ако се г. А. Шпанер не би придржавао одређених рокова за набавку, то се он обвезује да за сваку недељу или део од недеље задоцњења на име конвенционалне казне плати општини београдској по 1. (један) динар од једног водомера без обзира на димензије.

Чл. 5.

Набавка водомера има се извршити франко у Београду постављена на царинарници без царине.

Чл. 6.

За водомере; које управа водовода испита и нађе да одговарају условима, плаћа

„Розо," рече младић нежно пруживши јој руку, „љутиш ли се што сам те тако изненадно?"

„Љутим?" одговори девојка збуњено, поцрвенивши као крв, „ја се не љутим господине Хајде."

„Господине Хајде?" понови младић жалосно и пријатног осмејка са његовог лица нестане. „Зар сам ти за ово кратко време тако страо постао, Розо, да ми говориш као непознатом и по презимену зовеш?"

Роза је ћутала неколико тренутака. Радо би што казала али није могла. Речи су јој у грлу застајале. Најпосле се савлада и рече:

„Не може другачије да буде, господине Хајде. Ви знате да сам ја од вас и због вас узела и мислила сам да ћете ме поштедити, да ми са новим састанком позлеђујете ране."

„Ја те не разумем Розо," рече Бруно; и док сам био спрема и без икаква изгледа на будућност, донде си ми ти била верна и ништа те није могло у томе поколебати."

„Невоља и нема штина не би нас никад ни раставила", одговори девојка слабим скоро нечујним гласом.

„Па шта онда, драга моја?" Наваљиваше младић и узе је за руке, што је девојка с устезањем допустила. „Шта је узрок овоме, кад нас ни невоља ни сиромаштво не би могло да раздвоји? Кад сам с твојим оцем последњи пут говорио, био је љубазан према мени а моја мати и сувише јако воли, а да ми, због неких предрасуда одузме највећу срећу. Ја сам тек јуче с њоме о теби говорио и дознао сам на велику радост, да је после она распитивала о теби, и да је само добро чула. Ја не могу да разумем, како је могло твоје срце за тако кратко време, за неколико часова, тако јако да охладни према мени. Какву вољу и љубав могу имати према моме новом позиву, кад ми се најлепша нада у почетку убија?"

Роза је непрестано ћутала — дубоко уздахнула и у мислима чупала је лист по лист са цвећа, што га је тако брижљиво набрала.

„Хтео сам још одавна теби доћи," продужи младић узбуђено, „јер ми ова неизвесност неда мира, али је баш ове последње недеље било у кривичном суду тако много посла да нисам могао главе да дигнем. Да, морао сам што више са нашим судијом да путујем по неком великом злочину, коме смо ушли у траг. На томе сам путу био скоро осам дана. Јуче кад сам се вратио, чујем на моју велику жалост, да хоће твој отац све своје имање да распрода и да за навек остави Велхајм. Нисам више могао да издржим, морао сам доћи да те видим, ма да ћу због тога имати целу ноћ да радим. Је ли истина, Розо, да хоћете да идете одавде?"

„Јесте", шапуташе девојче „отац хоће да се сели одавде, али и сама не знам камо."

Младић је немо стојао поред ње и гледао у земљу а срце му се стезало од бола.

„Не знам", рече он после кратког ћутања, „ко ми је могао твоју љубав отети, — што се мене тиче моја је савест мирна и ја сам за себе потпуно уверен, да се о тебе ни мишљу нисам огрешио. Не могу ни то да разумем, зашто тајиш од мене узрок свему овоме, та ти си увек била према мени искрена као и ја према теби, јер нема ништа на свету, што би од тебе тајио. Али се нешто десило, има нечега међу нама, — Бог свети зна да је без моје кривице, а сигурно и без твоје, Розо, — но жалосно је, да то нешто може упропастити живот и мој и твој."

„Заиста жалосно", одговори девојка нечујно, тако нечујно, да је видео само покрет усана, али речи није могао разумети.

(наставиће се).

општина вароши Београда од комада ове цене:

од	7″/м	дин. у злату	36·00 (тридесет шест).
„	10″/м	„ „ „	38·40 (тридесет осам и 40).
„	13″/м	„ „ „	41·60 (четрдесет један и 60).
„	15″/м	„ „ „	43·20 (четрдесет три и 20).
„	20″/м	„ „ „	48·00 (четрдесет осам).
„	25″/м	„ „ „	64·00 (шесет четири).
„	30″/м	„ „ „	80·00 (осамдесет).
„	40″/м	„ „ „	104 00 (сто четири).

Горње цене остају непромењиве па били водомери са ободима или са спојницом а управа водовода задржава себи право избора из ближијих одредаба о томе.

Исплата ће се вршити овако: 50% (педесет процената) исплатиће се по доласку водомера;

40% (четрдесет процената) по извршеној проби; а остатак од 10% (десет процената) задржаваће се као гарантија, на коју ће суму Општина вароши београда плаћати 4% (четири процента) интереса.

По истеку прве три године вратиће се набавиоцу половина ове задржане суме на име гарантије, а друга половина задржаће се за све време гарантовања.

Ако би се испитивање предатих водомера задржало из ма каквога узрока, без кривице набавиоца, то ће се набавиоцу после два месеца, рачунајући од дана кад су водомери у Београд стигли, платити и друга отплата од 40%.

Чл. 7.

Господин А. Шпанер јемчи за 10 (десет) година дана за сваки комад водомера, рачунајући од дана када су исти и од стране управе водовода испитани и примљени и то за све недостатке и махне, које се на водомеру покажу.

За све време гарантовања обвезан је набавилац одржавати у доброме стању све водомере, које је он набавио. Све оправке које би на истима потребне биле, дужан је извршити и то: за прве три године бесплатно, а за осталих седам година плаћаће му се годишње за све оправке 3% (три процента) од вредности коштања свих водомера, које је он набавио.

Трошкови за транспорт водомера (до места оправке и натраг до Београда) који би се слали оправке ради, падају на терет набавиоца, а трошкове око самог мењања (скидања и намештања) покварених водомера сноси општина вароши Београда.

Који ће се пак водомери на оправку слати решава једино управа водовода а сматраће се, да је оправка нужна код сваког оног водомера који више не одговара условима означеним у тач. 2. овог уговора.

Сви они водомери, који се на оправку пошљу, морају у току 8 (осам) недеља, од дана када су на оправку послати, бити потпуно оправљени и повраћени.

Не одржи ли набавилац овај рок, он плаћа конвенционалну казну од једног динара по комаду од сваког заосталог водомера и за сваки дан задоцњења.

Ово гарантовање не односи се на оне штете, које се догоде усљед мраза или услед насилне повреде (назорице) набављених водомера; све оправке ове врсте извршиће набавилац по могуће најнижој цени, која ће се споразумно утврдити.

Чл. 8.

Ако би набавилац у току трајања овога уговора предузео какве измене у облику или конструкцији водомера, које би важиле као побољшање система, то ће он моћи исте измене применити и на водомере које набавља општини београдској, али само са нарочитом дозволом управе водовода.

Чл. 9.

Набавилац је дужан ставити управи водовода на расположење онолико апарата за бројање (бројача) свих димензија, колико управа водовода буде затражила и који ће се употребити у случају оправке покварених бројача, и то по овој цени од комада:

од	7″/м	дин.	18·75 (осамнајест и 75 пара).
„	10″/м	„	20 00 (двадесет).
„	13″/м	„	21·25 (двадесет један и 25 п.)
„	15″/м	„	22·50 (двадесет два и 50 п.)
„	20″/м	„	25·00 (двадесет пет).
„	25″/м	„	42·50 (четрдесет два и 50 п.)
„	30″/м	„	50.00 (педесет).
„	40″/м	„	60.00 (шесет).

Чл. 10.

При закључењу овог уговора положиће г. А. Шпанер благајни општине вароши београда кауцију у суми о 8000 (осам хиљада) динара у готовом или у српским државним вредећим артијама.

Ова ће се кауција г. А. Шпанеру вратити чим преда општини вароши Београда уговорених првих 2000 (две хиљаде) водомера, који одговарају овоме уговору.

Чл. 12.

За суђење свих спорова, који би се изродили усљед неиспуњења овога уговора, биће надлежни српски судови у Београду, а меродаван је српски текст уговора.

Чл. 12.

Сва плаћања вршиће се на благајни суда општине вароши Београда.

Чл. 13.

Сви трошкови око склапања уговора и потврђивања истог, као и такса на уговору падају на терет г. А. Шпанера.

Чл. 14.

Овај је уговор написан у три равногласна примерка, од обеју страна потписан и свака уговорна страна има по један примерак.

АБр. 7296.

29. Маја / 10. Јуна 1892. год.

у Београд.

За београдску општину,
Председник,
МИЛОВ. Р. МАРИНКОВИЋ.
А. ШПАНЕР.

Да су г.г. Милован Р. Маринковић председник општине београдске у име општине, и А. Ц. Шпанер фабрикант из Беча, које потписати лично познаје овај уговор међусобно закључили за свој признали, кварт варошки потврђује.

Такса у 320 дин. на означену вредност у 80.000 дин. наплаћена је за потврду у таксеним маркама, које су утиснуте на уговору који се налази код општине београдске.

Бр. 3557.

29. Маја 1892. год.

Београд.

Старешина кв. варошког,
(М. П.) члан,
В. МИЛЕНКОВИЋ с. р.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеногр. бележака)
држан 13. Априла 1892 год

Председник отвара седницу и, пошто је протокол прошлог састанка прочитан и примљен, представио је одбору председника надзорне водоводне комисије г. Н И. Стаменковића и члана Ж. Милосављевића, који ће давати одбору потребна објашњења приликом даљег претреса правилника за издавање воде.

Никола Вулковић подноси нову редакцију члана IV, за коју је Стаменковић изјавио, да се њоме ништа новога не предлаже.

Мата Јовановић је противан да се спајање отпочне у оној улици, из које се њих највише јаве, него да то одреди водоводна комисија а одбор да одобри.

Ђока Новаковић је за пријаву грађана с тим, кад би се јавио подједнак број из више улица, онда да се цени у којој је улици најпотребније спајање водовода са кућама, и то би решавала комисија.

Председник објављује одбору предлог г. Новаковића, и жели да се члану IV. дода још и ово: ако се једног дана пријави за воду подједнак број кућа из више улица, онда ће комисија одредити спајање најпре у оној којој је вода најпотребнија према нахођењу водоводне комисије, па ће се онда продужити рад у свима другим улицама јављеним а за тим и непријављеним.

К. Главиниħ слаже се с предлогом Ђ. Новаковића.

— *Љуба Јовановић* мисли, да би боље било да се у случају подједнаког броја пријава из више улица, онде изврши првенствена веза, у којој је од тих улица пријављена већа количина воде.

— *Мата Јовановић* износи хрђаву страну овог начина спајања у томе, што би се, вели, морало више од 6000 људи саслушати, што би велики и теретни посао био с тога је мнења, да сама комисија са одбором одређује, у којој ће се улици најпре веза вршити.

— *Ник. Вулковић* наводи, како у предлогу комисије стоји, да ће они, који се буду

пријавили за воду, дужни бити да означе за коју ће је потребу, али не стоји ништа о томе шта ће се радити с онима који се нису пријавили а вода им је ипак дата! Пита, да ли ће се позвати да и они поднесу пријаве?

— *Ник. Стаменковић* одговара Вулковићу, да се овим правилником иде на то, да они који се раније пријаве и кажу зашто им треба вода, ову и добију раније а они који се не јаве они ће се позвати да то учине и њима ће се дати воде колико им треба а ако они то не означе, онда ће то учинити сама водоводна комисија. Ако неће ко да каже колико му воде треба, комисија ће то учинити према величини зграде и не питајући.

Напомиње још, да се при извршењу тога посла неће моћи строго држати реда пријаве јер се не може од један пут кварити и прекопавати цела варош, него ће се почети с 3—4 краја и ту ће се држати реда док се не сврши.

После још неких незнатних објашњења би први одељак члана 4. усвојен по предлогу г. Ђоке Новаковића.

Други став овога члана одбор је усвојио без измена.

Код става трећег Др. Радовановић учинио је предлог: да се ово измени у том смислу да комшија комшији може и позајмити воде, ако је овај кад кад неби имао.

— *Др. Павао Поповић* потпомаже предлог Радовановића.

— *К. Главиниħ*. Овде су побркани појмови. Овде је реч о снабдевању а снабдевати значи *стално давати воду*, а привремено давање воде ја незнам ко би и могао да спречи?

Одбор је усвојио предлог г. Радовановића у томе, што је у трећем ставу додао, да се не може једна кућа из друге *стално* снабдевати водом.

— *Вељa Тодоровић* је у даљем претресу овога члана изјавио, да је противан, ако би се морала вода плаћати и онда, кад се услед каквог прекида не може да добије.

Ђока Новаковић слаже се с мнењем Тодоровића

Ј. Ђуровић и Мата Јовановић предлажу, да у случају прекида грађани буду дужни плаћати само за 24 сата а даље не, све док се прекид не отклони.

Др. П. Поповић у подужем говору објашњује предлог комисије и предлаже да се усвоји, да грађани буду дужни плаћати воду и онда, ако прекид буде трајао не више од 10 дана. У случају дужег прекида, да не буду дужни плаћати.

М. Јовановић услед објашњење Др. Поповића пристаје, да прекид може трајати само 4—5 дана.

Љ. Јовановић потпомаже предлог комисије.

Н. Вулковић слаже се са М. Јовановићем.

После још неких објашњења у корист предлога комисије би усвојен рок прекида од 10 дана већином гласова.

Последња тачка члана 4. примљена без измена.

В. Тодоровић код члана 5. примећује да би нужно било да се објасни, где ће бити водомер, да ли у самој згради, или у авлији.

К. Главиниħ објашњује, да то зависи од саме зграде. Ако зграда има подрум, онда је најбољи подрум. а ако га нема или ако лежи дубоко у авлији, онда ће се морати направити један нарочити бунарић у коме ће стајати водомер. То је оно право које управа водовода и хоће да осигура. Може сопственик да тражи да му се водомер стави далеко али се у интересу општине то не може допустити.

Н. Вулковић је мишљења да треба да се водомер на оно место намести, које комисија одреди у споразуму са сопственикомком.

В. Тодоровић предлаже да се дода да ће се наместити водомер по споразуму са сопственикомком али на самом улазу.

Н. Стаменковић признаје да је та допуна коју је предложио В. Тодоровић добра. Свакојако добро је да се споразуме комисија са сопственикомком куће, али место које сопственик изабере може бити само на граници плаца а не дубље у њему.

Др. П. Поповић предлаже, да се овај члан усвоји по предлогу са додатком Тодоровића.

После неких објашњења односно места за водомер би примљен члан пети са додатком В. Тодоровића.

Седница је закључена у 9 час. у вече.

држан 14. Априла 1892 год.

Председник отвара одборску седницу и моли да се сад не чита записник док се не сврши цео правилник. (Усваја се).

После овога би усвојен члан 6 без измене и дебате, а код члана 7 је Миња Петровић у дугом говору доказивао, како је наплаћивање таксе на воду штетно по грађанство, пошто већ сносе трошарину.

Мата Јовановић одговара Миљи Петровићу и доказује да би мисли његове, кад би се у дело привеле, много више шкодиле грађанству, него ли предлог да се вода по овој тарифи наплаћује.

Коста Главиниħ такође одговара Миљи и доказује му, да би много штетније било, кад би се вода поскупила а трошарина смањила, јер је вода исто тако важан артикал као и лебац. Уверава, да се у целоме свету на овај начин вода наплаћује.

После извесних објашњења беху све тачке члана 7 усвојене до оне у којој се одређује такса за механе и кафане.

Код ове је тачке предложио Милош Трифковић, да се механе и кафане класификирају и према томе, да се и такса одреди.

Коста Главиниħ вели, да кафане и ашчинице треба натерати да троше воду што више, јер те радње штеде воду на штету здравља и недрже чистоћу. Кафане и гостионице имају и своје локале и дају и станове па и на те станове се плаћа такса, а ова такса овде разуме се само на онај простор у коме се радња обавља.

После говора неких чланова одбора, који су махом тражили објашњења о предлогу комисијском, би тај предлог усвојен без измена.

Мих. Ђорђевић предлаже, да се и бозаџије оптерете нарочитом таксом пошто и ни троше доста воде.

Овај предлог би усвојен и бозаџије буду увршћене међу ликерџије и ашчинице.

Код тачке, где се одређује такса на штале, предлаже Никола Вулковић; да се и овде учини подела, јер није право да сиромах који има једног коња плаћа као онај, који има 5—6 коња.

Андра Одавић слаже се с Вулковићем.

Ђока Нешић противан је подели.

После објашњења г. К. Главинића и Св. Боторића одбор је усвојио ову тачку како је предложена а затим и све остале тачке овог члана без измене и дебате.

Седница је закључена у $9^1/_2$ часова у вече.

Држан 15. Априла 1892. год.

Председник отвара седницу.

Прочитана је лицитација за полагање тротоара у „Марковој“ и „Пиварској“ улици (Одобрава се лицитација)

Председник извештава одбор да је ужа лицитација наређена од стране одбора између француског друштва и Стојана Костића предузимача за калдрмисање дотераним каменом фишегџиске улице. Друштво није дошло на лицитацију но вели: ако се прими што смо понудили — добро, а ако не, ми сматрамо да је сиган посао и нећемо да подносимо другу понуду. На Стојану је остало грађење калдрме са дотераним каменом по 7·15, ломљеним 3·19 дин. а макадам по 2·35. Француско друштво понудило је по 7 с дотераним каменом, а с 4 паре мање с ломљеним и макадам — али није поднело кауцију ни дошло на ужу лицитацију.

После неких малих објашњења одбор је уступио грађење ове калдрме Стојану Костићу по ценама које је на лицитацији понудио.

Председник извештава одбор да се је варошки суд на основу закона о пороти који је скоро обнародован, обратио општинском суду тражећи, да се изабере 80 поротника за варош.

Решено, да председништво кандидује лица за поротнике.

После овога приступљено даљем претресу правилника, и одбор је без дебате и измене усвојио цео правилник, као што је предложено.

Н. Х. Поповић предлаже да се додаду и проституткске радње члану 6-ом те да и оне плаћају по 8% месечно више. Одбор усваје овај додатак.

За овим председник износи на решење предлог водоводне комисије, да се одобри накнадни кредит од 500.000 дин. за извршење везе приватних кућа са водоводним цевима и набавку материјала за исту.

Др. Марко Леко пита да ли има какав предрачун.

Председник одговара да се не може тачно извести предрачун.

Соломон Азријел да ли је то преко она 2 милиона.

Н. Стаменковић објашњује да би ово требало да плате куће. Но сад је општина примила на себе да изврши и та је цифра ушла у цену воде.

После неких малих објашњавања одбор је одобрио овај кредит од пола милиона који се има употребити на извршење везе а платити из прихода од водовода.

Састанак је закључен у девет часова у вече.

држан 18 Априла 1892. године

Председник отвара одборску седницу и моли одборнике да саслушају записник од прошлих састанака. (Секретар прочита) Одбор прима записнике без измена.

На место Глише Ђорђевића пензионара овд. би изабран за присутника Ђорђе Димитријевић лебар.

Приступљено избору три грађанина за чланове контролног одбора при управи фондова и три заменика (Секретар прочита писмени захтев).

— *Ђока Нешић* предлаже за чланове Николу З. Поповића златара Манојла Клидеса трговца и Милана Бранковића такође трговца, а за заменике: Мијајла Мијајловића, Милана Ж. Маринковића трговце и Лазу Дашковића кафеџију. Одбор је усвојио ове кандидате.

— *Председник* саопштава да је одбор овластио председништво, да изабере 200 лица за кандидирање поротника. Пошто је то извршено, позива одбор да изабере 80 поротника из ових 200 лица.

— *Соломон Азријел* мисли да се изберу тројица из одбора па да они из овог броја изберу 80 и одбору предложе.

Одбор је усвојио овај предлог.

За комесаре изабрати су: Соломон Азријел, Никола Х. Поповић и Јован Ђуровић.

Секретар чита извештај комисије о месту где да се подигне црква светог Александра Невског за дунавски крај. Из извештаја се види да има два мишљења.

— *Ђока Нешић* Примећује, да је изјављена жеља грађана, да се црква подигне на Гушином плацу, међутим то се у извештају не помиње. Пита зашто?

Председник даје одговора шта је комисију руководило у овоме питању. Плац код сакачесме у општинским је рукама, и нема никаквих издатака ако се на њему подигне црква, док је гушина башта приватно имање и морало би се одкупити, па је и у питању можели се одкупити; а највећи је разлог, што је земљиште код сакачесме најугледније и највећи општински комад земље, које може за цркву да послужи!

Светозар Боторић говори у прилог предлога, да се подигне црква на месту код „сака чесме".

Ник. Поповић изјављује, да је као члан повереништва одвојио своје мњење са ових разлога: што је плац код „сака-чесме" велики преко 6000 квадр. мет. и могао би се парцелисати на мање делове и продати.

Што је овај плац на почетку варошког кварта и близу саборне цркве, а међутим црква, као трајна грађевина треба да буде на средокраћи. За подизање цркве на Гушином плацу није зато, што би било близу палилулске цркве.

Мисли да су за подизање цркве удесни један или други плац између доње „Јованове" и „Душанове" улице који су дунавском крају на средокраћи.

Милутин Марковић у подужем говору разлаже да би плац код сакачесме најзгоднији био за цркву. Гушина башта није добра зато, што је то баруштина и много би се за темељ морало потрошити, а и због тога, што би црква морала бити према улици неподесно окренута. За плац што га препоручује Н. Р. Поповић, вели да је мали и незгодан.

После ових говора одбор је усвојио мишљење већине комисијске, да се црква подигне на плацу код сакачесме.

Председник предлаже одбору, да одобри да се могу набавити носила за пренос оних грађана, који на улици падну или у несвест или угапу и пребију ногу и т. д., па не могу да се макну с места.

Вела Тодоровић вели, да није то потребно, пошто су фијакеристи дужни да са својим колима притеку у помоћ на позив јавног служитеља.

Ђока Нешић хоће да се набаве носила, пошто се дешава често, да фијакеристи избегну да притеку у помоћ.

Мата Јовановић противан је предлогу председника.

Др. Милан Радовановић са разлозима потпомаже предлог председника нарочито с тога, што су носила много боља за пренос болесника и рањеника него фијакери.

Др. П. Поповић разлаже, да су носила за ове прилике много боља од кола, па предлаже да се набаве по двоја носила за сваки кварт полицијски и општински

После говоре Др. П. Поповића би усвојен предлог председника са примедбом Н. Р. Поповића да се општина обрати друштву црвеног крста да се носила добију на послугу, јер их оно има без употребе.

Председник тражи да се реши питање о управнику грађевинског одељења.

Светозар Боторић и Ђока Нешић доказују потребу што скоријег решења овог питања.

Милан Капетановић реферише као члан комисије за преглед молби и докумената пријављених кандидата.

Милан Петровић изјављује члан као повереништва за преглед исправа пријављених кандидата, да би требало усвојити Селесковићеву понуду, којом се прима да буде и управник инжињерског одељења и водовода а за награду од 10.000 дин. Ова би му се плата имала дати 7.000 по општинском буџету, а 3000 на одржавање водовода. Поред тога тражи за селидбене трошкове једном за свагда 1000 дин.

Вела Тодоровић предлаже да се прими Селесковић у службу, пошто је врло способан за то место.

Светозар Боторић подпомаже предлог г. г. Петровића и Тодоровића.

М. Јовановић правда захтев Селесковића да му се да велика плата и предлаже да се изабере за управника.

После ових неколиких објашњења, одбор је усвојио избор Селесковића за управника, да му се да 10.000 дин. плате према објашњењу г. Петровића, да му се да селидбених трошкова 1000 дин.; да се направи уговор с њиме на 5 година и да се пропише пословник свију дужности које он има да врши

За овим је састанак закључен у 9 и по часова по подне.

држан 24. Априла 1892. године

Председник отвара састанак. Протокол се прима без измене.

Илија Ђорђевић предлаже, да се купи за општину плац са кућом Станковића у палилули, на коме плацу да се сазида школа за онај крај, пошто општина нема у палилули никаква плаца.

Председник потврђује да нема општина у оном крају плаца за школу и мисли да би било добро да се прими предлог Ђорђевића и да се изабере комисија, да оцени да ли би овај плац био згодан за школу.

Ђока Нешић слаже се с предлогом председника и мисли, да би добро било, да се та комисија одмах овласти, да може за општ. рачун лицитирати до извесне суме новаца, пошто ће се то имање продавати пре другог састанка одбора.

Ник. Х. Поповић противан је да се овај плац купи за школу, пошто је на крају вароши а имало би много и да се откопава.

По предлогу председника буде изабрата комисија, у коју су ушла г. г. Чаћевић, Љуба Јовановић, Никола Р. Поповић, Никола Хаџи-Поповић и Илија Ђорђевић.

Коста Б. Мијајловић предлаже да се ставе тротоари од велике пиваре до Глав. Контроле а и с противне стране. Ту су главна надлештва а и приватни пате се, јер чим падне киша прави се велико блато.

Председник изјављује да је узето у рад и урадиће се.

Андра Одавић предлаже да се од прихода од концерата калимегданских образује нарочити фонд под именом „за улепшавање калимегдана", па да се приход из тога фонда троши само на улепшавање калимегдана.

Стеван Чаћевић допуњује предлог Одавића тиме, да се из тог фонда улепшавају сви паркови Београдски.

Одбор је усвојио предлог са овим допунама с тим, да и буџетска партија одређена за то буде саставни део тога фонда. Комисија за улепшавање калимегдана да се овласти да пропише уредбу о томе.

Мика Петровић подноси писмени предлог о укинућу трошарине и одбор одлучује да се за идућу седницу стави на дневни ред.

Секретар чита лицитацију за зидање основне школе на дорћолу, из које се види да је Рака Миленковић и компанија понудио најјефтинију цену.

М. Капетановић. На питање неких одборника објашњује, да је план и предрачун тачно израђен и прегледан и да према томе неће бити накнадних трошкова сем оних за грејање, јер то није ни ушло у предрачун. Грејање ће се удесити као што је у народној банци. Препоручује да се лицитација одобри.

Стеван Чаћевић. Предлаже, да се постави добар надзор над грађењем и мисли да би добро било кад би се узео један добар палир.

М, Капетановић. Мисли да није потребно да се нарочити палир узима, пошто ће надзор вршити инжињерско одељење.

Стован Чаћевић. Остаје при своме и доказује корисност свога предлога: да се узме нарочити и вешти палир а осим тога, да воде надзор — два одређена одборника.

Вељи Тодоровић. Није противан предлогу Чаћевића само би молио да и Капетановић од времена на време обилази грађевину, пошто је он творац планова.

Пита да ли је земљиште добро испитано, да не избије вода кад се стане темељ копати.

Ник. Р. Поповић. Одговара Тодоровићу. да није потребе да се плац испитује, пошто је сигурно да нема воде, јер постоје већ неке велике грађевине у близини. Моли Капетановића да се прими надзора над грађењем.

М. Капетановић објашњује В. Тодоровићу да није потребно одлагати лицитацију док се не испита земљиште из истих разлога, које је навео Н. Р Поповић.

Вељa Тодоровић остаје при своме тражењу, јер је боље претходно осигурати се са сваке стране па онда одобравати лицитацију.

Стеван Чаћевић слаже се с објашњењима Капетановића и Н. Р. Поповића те предлаже, да се лицитација прими.

Пошто је В. Тоторовић усвојио мишљење стручњака, да је земљиште добро и да се не треба бојати, одустао је од свога тражења и одбор је примио лицитацију.

Председник пита да ли ће се узимати палир који ће непрестано надгледати зидање и материјал, а сума за то, да подне на терет ове грађевине.

Ђока Нешић. Противан је томе.

Стеван Чаћевић. Изјављује, да оне радове, што има палир да врши, то не раде инжињери- Палир има да гледа какав се материјал доноси за рад. Он шкартира циглу ако неваља и т. д. Ако би се за ово одредили инжињери онда би се посао у инжињерском бироу окрњио. Палир се мора узети, јер није свеједно хоће ли предузимач метути где треба камен или циглу. Он је нуждан за надгледање као што је нужна као воде. (Тако је).

Председник. Напомиње да у грађевинском одељењу има инжињерски и архитектонски одсек и има нарочита лица за све послове грађевинске Имајући довољно људи, нема потребе да се узима палир.

Секретар прочита протокол држане лицитације за полагање тротоара у Кастриотовој улици, коју је одбор одобрио. После овога прешло се је на одобравање утврђених оса у појединим улицама. Поводом овога Стеван Чаћевић предлаже да се Југовићева и Которска улица прошире на 20 метара, пошто би то проширење сада било јевтиније и пошто би то била једна важна артерија у саобраћају дорћола с другим деловима Београда.

Председник примећује Чаћевићу да је овде говор о одређивању осе у тим улицама а не о регулацији истих, и ако хоће одбор, може примедбу Чаћевићеву, као нов предлог ставити на дневни ред за идућу седницу.

После овога инжињер прочита извештај о одређеним осама за улице: Тежачку, Ибарску, Дунавску, Болничку, Палилулски трг, Тимочку, Доњ. Јованову, Југовића, улицу број 16, Ђукину, Васину и другу улицу број 16, Светогорску, Виноградску, Изворну, Палилулски трг, Борову, Кондину.

Код ове улице г. Вулковић је одвојио мишљење у томе да се та улица сведе на 9 и по мет. Она је широка 10 мет. Одбор је одбацио ово одвојено мишљење.

Даље чита инжињер извештај о одређеној оси у улици мостарској.

Стеван Чаћевић примећује да ова улица не треба да буде шира од 11 метра.

Андра Одавић мисли да не треба кварити, кад је већ регулационим планом одређено за ту улицу ширина од 16 метара.

После још неких кратких објашњења председник изјави мишљење да би најбоље било, да се прво пошље ово што комисија предлаже, грађевинском савету на оцену па онда према томе да се донесе решење.

Код улице поп-Лукине комисија се поделила на већину и мањину. И једни и други слажу се односно ширине улице, само се на једној тачки не слажу односно куће Милоша Милошевића.

Усвојено је мишљење већине комисијске.

Инжињер чита извештај комисије о палилулском тргу.

Пошто се овде од ступа од регулационог плана, председник мисли, да треба да се тражи одобрење г. министра. Усваја се.

Седница је ова закључена у 9 и по часова у вече.

Држан 27· Априла 1892. године.

Председник. Пошто има довољан број одборника, то отварам седницу, и молим одборнике да саслушају записник прошлог састанка.

(Секретар прочита).

Ђока Нешић. Тамо гди се говори о палиру, треба да се исправи, јер тамо стоји, да је одбор решио, да се узме палир, а то није решено.

Вељa Тодоровић. При решавању о палиру казано је, да има општинских инжињера, па ће један од њих заступати палира. То је усвојено и по томе треба да се учини исправка у записнику.

Др. Марко Леко. Кад је решено питање о зидању школе на дорћолу ја нисам био у седници одборској, те незнам јели казано одакле ће се чинити исплате за грађевину. Молим да се то означи. (чује се: Из зајма.)

Председник. То се зна г. Леко. Исплаћиваће се израда на рачун зајма.

Ова је напомена добра и нека се у томе решење одборско допуни.

Има ли још шта да примети на записник? (Нема)

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Мата Јовановић. Господо. Ја нисам био у прошлој седници но видим, да је решено било, да се узме један палир а сад опет каже се, да грађевинско одељење води надзор. Ја мислим да је најприродније, да се главни надзор повери ономе који је и план направио.

Друго. Ја држим, да је за такве грађевине потребно, да се постави један сталан човек, који ће водити надзор на израдом и над материјалом. Грађевинско одељење неможе одвојити инжињера за овај једини посао, без велике штете по интересе општинске. С тога би могло, да одбор одобри да се одреди сталан надзорник.

Председник. То је питање расправљано овде и давато је објашњења па је ипак остало да грађевинско одељење то врши. Оставимо то сада и ако се развију послови онда ћемо наново говорити.

Као хитну ствар имам да вам изнесем на решење избор 80. поротника за в. Београд. Ви сте овластили мене да изберем из грађанства њих 200, и ја сам то учинио, па сте после изабрали комисију из одбора, да из ових људи изабере 80. Комисија је тај посао свршила и изнела на решење.

(Секретар прочита).

Усваја ли одбор мишљење комисије? (Усваја.)

Добио сам један акт од пуковске команде о стану где ће се држати пуковске канцеларије. Чујте писмо (Секретар прочита.)

Светозар Боторић. Кад окружни одбор тражи, да општина плаћа кирију за стан пуковске команде, онда општина београдска треба да тражи, да нам се плати кирија за за нашу утрину на бањичком брду где је војска смештена. То је место наше и ми плаћамо порез. Ја сам, да се одбије.

Милутин Марковић. Ја сам у овој ствари сасвим противног гледишта, јер ми по закону морамо повући тај трошак. Ако би ми противно учинили, они би тргли војску на другом месту и у другој којој вароши чинили скупове, што би двојако штетно било за нашу варош. Прво што се овде оставља новац, а друго што би и по фамилије појединих било далеко ако би одавде на другом ком месту скуп био. И кад неби имали утрине, ми би је у интересу нашем требали купити па дати на ову цељ. С тога сам да се повери председништву или једној комисији да нађе стан.

Мата Јовановић. Ја сам читао да се та кућа где је сада команда, продаје. Ми би могли то да купимо за наше општинско одељење на зеленом венцу, а може бити да би могли сместити ту и нашу окружну команду.

— *Ђока Нешић.* Ја сам противан мишљењу г. Матином. Кућа је врло незгодна а подводно је земљиште, те није ни за приватну кућу. Боље је да се власти председник да нађе кућу кад морамо по закону то учинити.

Светозар Боторић. Ја стављам мој предлог, да се одреди комисија, и да се никако не уступи утрина на бањичком брду, па да се погађамо с државом или нека нам плати или да у замену какво државно имање. Држава има имања у вароши нпр. онде где је касарна па да разменимо, али без накнаде никако не може бити. По моме мишљењу неће се моћи војска из београда никуд одвести, као што то мисли г. Милутин.

Председник. Ово је сад нов предлог и о њему ћемо ми донети одлуку други пут. А сад мислим да решимо о стану.

Ђока Нетић. Г. председник нека то питање о стану сврши у договору са окружним одбором.

Председник. Прима ли одбор да ја ту ствар свршим као што рече господин Нешић. (Прима:)

Милутин Марковић сад можемо да прихватимо овај предлог Боторића да се питање о гој утрини у основу регулише.

Председник прима ли одбор овај предлог г. Боторића? (Прима)

Хоћете ли да изберемо комисију за то? (Хоћемо) молим вас предложите три лица за чланове те комисије (Чује се: Милутин Марковић, Вељa Тодоровић, Светозар Боторић и Капетановић са г. председником). Усваја ли се ова кандидација? (Усваја)

Сад молим вас да довршимо са осама. (Инжињер прочита одређену осу за македонску улицу).

Ђока Новаковић ја незнам докле ће ићи то предлагање о преиначењу регулационе линије. Одбор је одредио комисију, па је ова одредила регулацију. То је ишло грађевинском савету, па је одобрено тамо и још је одобрена регулација и од стране два министра: унутрашњих дела и грађевина. Кад је све то тако утврђено, нема смисла да ми сад сваки час преиначавамо регулацију и на тај начин да упропастимо регулациони план. Овде нема узрока да се регулациона линија квари. (Инжињер објасни да се линија не квари) добро. Ја сад разумем инжињера тако, да се тим регулација не квари, већ се само осе одређују и кад је тако онда је то друга ствар.

Председник овде има подвојених мишљења. Једни предлажу да се помести на један страну за неколико сантимера а други на другу. Регулација пак остаје иста и у једноме и у другоме случају. Но сад има једна друга тешкоћа у овоме. Државни члан комисије за утврђивање осе има дужност да одвоји мишљење ако се ма с којим назорима комисије не слаже. И ми, решавајући о ствари, морамо или усвојити његово мишљење или послати ствар грађевинском савету на одлуку. Такав је случај и овде па тако ће требати и урадити. (Инжињер даје такође извесна објашњења. Усваја ли одбор мишљење. да се зграде које сад постоје не секу ништа и да се садањи правац улице задржи! Или је можда вољан да се извесна зграда на ћошку сече за 30 сант.? (Прима се прво као мишљење општ. инжињера и два одборника).

Инжињер. Сад долазе две улице. Обе су на Енглезовцу. У њима је комисија била позвана да утврди осу. То су Змајева и Чобанска улица. И ту има после мнења (чита) Комисија мисли да се то питање нова узме у оцену и решавање кад се изради ситуацијони план. Тада је лакше извршити правилно регулацију.

Вељa Тодоровић. За које време може да се од прилике сврши то одређивање осе?

Инжињер. Сад се дају осе онде где се тражи регулациона линија али док се сав посао сврши трајаће најмање годину дана.

Вељa Тодоровић. Ја мислим да одређивање оса по свима улицама треба да се изврше у вези а не овако посебице. Тада би се избегле погрешке.

Инжињер објашњава да су куће овамо рађене без икаква плана.

Илија Ђорђевић. Сваки је по овим улицама иза Енглезовца изводио инжињера и више по вољи регулисао свој плац.

Да ли овде има мишљења грађевинског савета: како би требало ту осу извести? То треба комисија да објасни.

Председник. Нема. Али постоји акат министра грађевине да утврдимо осу у улицама према регулационом плану. Тим актом одређује се да се комисија састави из таквих лица, која ће то одређење осе да изврши.

Милан Капетановић. Ми смо, као што је познато, утврдили регулацију а министарство одобрило. То што је утврђено, ми смо се сложили да се не мења. Но при извођењу дошло се на препоне и видело се да се регулацији не може у свему по регулацији да изврши. Један н. пр. тражи линију по новом регулационом плану. Њему се даје линија али изласком његовим на линију, он целу улицу затвара. И шта би смо у томе случају требали да радимо? Треба ли би да откупимо све имање и да улицу отворимо по новом плану. или да оставимо по садањем. То су два једино могућа излаза из ове ствари.

Ако пристанемо на регулисање по новом плану, ми тражимо да експропришемо сва имања која треба па да се план изведе, а ако то нећемо, онда остаје по садањем.

Најбоље би било да се упути грађевинском савету те да он реши како да се изведе ова ствар.

Ђока Новаковић. Ја мислам да ми то и морамо да учинимо.

(Наставиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 25. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 14. Јуна 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

НАРЕДБА

Пошто разне забаве по кафанама као певање певачица, свирање, вештачко престављање и т. д. и друге забаве као циркуси, менажерије, разне позоришне преставе и т. д. лоше утичу на одржање Народног Позоришта то је одбор општински у седници својој од 11. Јуна 1892 год. одобрио, да се од певачица, свирачица престављача и т. д. сопственика циркуса, менажерија, разних позоришта и т. д. наплаћује поред досадање таксе за општину још и половина од тога у корист Народног Позоришта.

Суд општине вар. Београда, па основу горњег решења одборског.

наређује

свима, којих се тиче, да се овог решења придржавају и одређену таксу каси општинској уредно полажу.

Ко противно овој наредби поступи биће кажњен по §. 326 крив. зак.

Од суда Општине вар. Београда, 12 Јуна 1892 год. АБр. 7537.

НАРЕДБА

Пошто је при јаким врућинама домаћа пашчад изложена разним болестима а најобичније беснилу, то у интересу здравља и безбедности грађана, Суд општине вар. Београда наређује, да се не сме водити пашчад по кафанама, парковима и другим јавним местима.

Ко противно овој наредби поступи, казниће се по § 332 алинеја 2. с погледом на § 335 алинеје 5. крив. закона.

Од суда општине вароши Београда 19. Маја 1882. год АБр. 7230. у Београду

ПОЗИВ

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 2. овог месеца Бр. 6435. *позива се Мијаило Петковић*, резервиста III. пионерске чете редовне војске, ради издржања ово-годишњег војног вежбања. Ако овом позиву не следује биће строго кажњен.

Од стране Суда општине вар. Београда 13. Јуна 1892. год. АБр. 7402.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

41. РЕДОВНИ САСТАНАК

4. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, од чланова одбора били г. г. Н. Х. Поповић, М. Трифковић, Н. Р. Поповић, Ђ. С. Новаковић, Др. П. Поповић, В. Тодоровић, Др. М. Т. Леко, Ђ. Ж. Нешић, Л. Дашковић, М. П. Вончић, А. Ј. Одавић, Ђ. Неранџић, М. М. Ђорђевић, Д. Гајић, К. Б. Махајловић, Р. Драговић, М. Велизарић, С. Азријел, Св. Ристић, М. Јовановић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 1. Јуна 1892 год. и у одлуци Бр. 438 учињена је допуна, да је одбор општински решио да се спајање кућа са водоводом врши у режији по предрачуну због тога, што најнижи понуђач није положио прописану кауцију, што је понудио тако ниске цене да нема вере, да ће моћи посао извршити, и што су остали понуђачи много скупљи од предрачуна.

II.

Одборник г. Андра Одавић предлаже, да се понуда Л. Радосављевића за извршење везе појединих кућа са водоводом прими с тим, да положи уродну кауцију, на ако не положи, да се то изврши у режији.

Одбор је одбацио овај предлог и усвојио решење донето на прошлом састанку (Књ. Бр. 438).

III.

Пошто на прошлом састанку није било довољно одборника за решавање нових ствари то је одбор, на предлог председника у данашњој седници потврдио своје решење односно молбе продаваца лимунова и помаранџа (КЊБр. 439, АБр. 7431).

IV.

Одборник г. Соломон Азријел примећује, да не ваља преп, што се употребљује за кров винарског магацина, Председник одговара, да је одређен инжињер који ће прегледати овај преп и сав остали материјал.

V.

Одборник г. Лазар П. Дашковић саопштава, да је један грађанин у ноћајској улици изашао са својом новом грађевином за пет сантиметара ван регулационе линије.

Председник одговара, да ће ствар извидети и известити одбор.

VI.

Одборник г. Стеван Чађевић предлаже, да се набаве цеви, помоћу којих ће се поливати улице водом из новог водовода београдског.

По саслушању овога, одбор је одлучио, да се овај предлог упути надзорној водоводној комисији да подвесе извештај, на који начин мисли да се ово поливање врши.

VII.

По прочитању акта истражног судије, за вар. Београд АБр. 7397, 7338, 7396, 7332, 7398, 7331, 7381, 7140, којим се траже уверења о владању и имовном стању, одбор је изјавио, да су му Марија Богдановић, Петар Танасијевић, Јован Спасић, Ђорђе Милинковић, Радован Саковоћ, Сима Нецић, Лазар Тодоровић и Петар Ђукић непознати; да је Стојан Давчић доброг владања а спротног имовног стања.

VIII.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању и о породичном односу. По прочитању тих молби СБр. 9841, 10027, 9825, 9807, 10024, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Цвете Н. Јовановић, Анке Николић, Златана Соколовића, Илије Огризовића, па тек онда да им изда тражено уверење; да се Живани Ст. Делимарковића може, дати тражено уверење.

IX.

По прочитању протокола лицитације СБр. 9817 држане 1. Јуна о. г. За набавку јечма и зоби за храну коња пожарне чете, одбор је после поименичног гласања са 15 гласова против 4 (2 нису гласали) решио, да се набавка једанаест хиљада и пет стотина килограма јечма и тринаест хиљада килограма зоби за рану коња пожарне чете за друго полгоће 1892. год. уступи Михаилу Тодоровићу, овд. магазацији према погодбама а за цену од девет динара и двадесет и шест пара динарских од сто килограма за јечам и зоб.

Ову рану да комисијски прегледају и приме одборници г. г. Р. Драговић, Ђ. Неранџић и Ђ. Ж. Нешић, општински марвени лекар и командир пожарне чете.

X.

Председник општине извештава одбор, да је потребно да се за општину набави осамнаест комада српских лутријских 3% лозова за кауцију код Привилеговане Народне Банке Краљевине Србије.

По саслушању овога и по прочитању реферата депозитног оделења СБр. 10198 одбор је одобрио да се набави за општину осамнаест комада српских државних лутријских 3% лозова из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове и употребе на одређену цељ

XI.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић предлаже, да се на место г. г. Св. Боторића и Мих. Ј. Банковића изаберу други чланови повереништва за преглед општинских каса, пошто су ова господа спречена да ту дужност врше.

По саслушању овога а на предлог председника одбор је решио, да се посао прегледања општинских каса подели међу пет повереништава и свакоме одреди, које ће који касе прегледати.

Свима овим повереништвима да буде председник одборник г. Никола Хаџи-Поповић.

Да председник општине са г. Николом Хаџи-Поповићем спреми за идућу седницу кандидате за ова повереништва и размисли о овој подели.

XII.

Председник износи одбору на решење понуду Живка Тришића о чишћењу београдских улица.

Одбор је одлучно, да овај предмет остане за прву идућу седницу.

---

42. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

8. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г.г. С. Азријел, А. Одавић, М. Велизарић, К. Б. Михајловић, Ђ. Ж. Нешић, Ђ. С. Новаковић, В. М. Тодоровић, Н. Х. Поповић, К. Петровић, Д. Р. Гајић, М. Трифковић, М. М. Ђорђевић, М. Капетановић, Л. Дашковић, Л. Радонић, Р. Драговић, Др. Радовановић, Мих. П. Бончић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 4. Јуна 1892. год и учињене су ове измене и допуне: у одлуци Бр. 441, да је А. Ј. Одавић предлагао да се спајање кућа са водоводом ради у режији, ако Лука Радосављевић није положио кауцију а није тврдио да није положио.

У одлуци Бр. 444 да су са својим зградама у Ноћајској улици изашли ван регулационе линије Исак Амар и Дума Јаше.

У одлуци Бр. 450 да је г. Ђ. Ж. Нешић предлагао да се повереништво за преглед каса попуни новим члановима а не да се на место г.г. Боторића и Банковића други бирају, и

У одлуци Бр. 451 да суд општински врши чишћење улица како за најбоље нађе.

II.

Одборник г. К. Б. Михајловић саопштава, да се у Кожарској улици вода задржава и баруштине прави па моли да се то отклони.

Председник изјављује, да ће учинити шта треба, да се ова вода из улице отклони.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 7462, 7420, 7421, 7461, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Аврам Вранић и Наичика Јовановић непознати, да је Мијат Мијушковић доброг владања а средњег имовног стања и да је Сима Петковић доброг владања и доброг имовног стања.

IV.

Председник износи одбору мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби, СБр. 10195, 10130, 10214, 10193, 10209, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању Љубомира Котлајића, па тек онда да му изда тражено уверење; да се молиоцима Љубици М. Шуваковић и Младену Томићу може дати тражено уверење, и да се Јосифу Петковићу и Ђорђу К. Грабову не може дати тражено уверење.

V.

Председник износи одбору на решење протокол лицитације ГБр. 947, држане за поправку старе калдрме; извештај повереништва за преглед и откуп железнице; три извештаја повереништава о одређеним осама уличним.

Одбор је одлучно, да сви ови предмети остану за идућу седницу.

VI.

Председник извештава одбор, да је решио, да се установе општинске таксене марке ради лакшег и тачнијег наплаћивања општинских прихода и бољег контролисања те наплате; да је одредио нарочито повереништво, да оно поднесе о томе формалан предлог као и да је то повереништво свој рад довршило. Предлаже одбору, да из своје средине изабере повереништво, да проучи овај предлог о установи таксених општинских марака.

По саслушању овога одбор је изабрао г. г. М. Бончића, Соломона Ј. Азријела, Марка Велизарића, А. Ј Одавића и Косту Петровића, да ствар о установљењу општинских марака проуче и поднесу одбору извештај.

Тројица могу пуноважно радити.

VII.

Продужен је појединачни претрес извештаја повереништва за назив улица београдских и по прочитању сваке тачке по особ, одбор је решио, да се улице београдске од сада овако зову.*)

*) Имена тих улица оштампаће се засебно.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Избор. Данас пре подне је у општинском суду скупштина свију еснафа ради избора десет чланова и пет заменика чланова за главни трговачко занатлијски одбор у Београду.

—

Свечана седница. Сутра, на Видов-дан, 15. Јуна о. г. у 5 часова по подне држаће се свечана одборска седница, у којој ће се прочитати извештај Академског Савета велике школе о израђеним тематима из српске историје и издати награда великошколцима што су темате радили.

Награду ову у 600 дин. даје општина београдска сваке године за спомен погинулих јунака српских на Косовом пољу.

Истога дана пре подне у 11 часова биће у саборној цркви парастос тим погинулим јунацима.

—

Трамвај. Предузимач за грађење и експлоатисање трамваја у Београду отпочео је већ са полагањем шина за трамвај

—

Водовод. Давно очекивани водовод београдски довршен је. Машине већ пумпају воду и терају је у резервоар на врачару, одакле се постепено разлива по цевима што су кроз варош положене.

За десетак дана отпочеће се вршити спајање појединих кућа са водоводним цевима, те ће се тако ова животна потреба београдског становништва потпуно и стално задовољити.

ПОДЛИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 23)

„Онда ми кажи само ово, Розо“, мољаше је Бруно, „нећу више да те мучим, јер видим да ти моје присуство није више онако мило, као што је пре било, — само ми на сво једно питање одговори — имали помоћи да добијем опет оно, што сам изгубио? Зар је сасвим немогуће да отклонимо ту препреку коју још и не познајем — зар се не смем ни надати, да ће још све добро бити?“

„Не смеш Бруно“, рече девојка полако вртећи главом, „ја немам наде. Само те још за ово једно молим,“ продужи скоро у страху, док јој је Бруно пустио руку и од ње се окренуо, — кад ја будем једном одавде отишла и ти ме више не будеш видео, мисли на мене и буди уверен, да ће Роза остати поштена и да те је од свег срца волела. Хоћеш ли да ми то обећаш? — ти то можеш.“

„Обећавам ти.“ одговори Бруно пруживши јој руку. „Па зар сад збиља да се за навек растанемо?

„За навек, Бруно“, рече Роза и неколико суза скотрљају јој се низ образе и падоше као роса на цвеће, што је још у руци држала. „Радо бих ти овај бол уштедила, кад би ми било могуће, али ти си сам тако хтео.“

„Још не могу да се освестим“, рече младић као за себе, „чини ми ее још непрестано, као да смо обоје у неком тешком страшном сну и да се морамо сваког тренутка пробудити. Па инак је ово горка јава! Због Бога дакле, Розо,“ продужи он пољубивши је у чело, „нећу да ти отежам растанак. Идем на своју дужност, и трагаћу и од сада. као и последње недеље за разбојницима и опима, који праве лажне новце, и прибављаћу суду много таких невољалаца. С поштенима и сретним људима, којима бих ја могао завидети, ја немам посла, па ћу можда тако и заборавити на своју несрећу. — Због Бога, Розо.“

Чувши ове речи Брунове Рози се учини, као да јој неко са ледном руком срце стеже и да нису Бруну биле пуне очи суза, видео би, како је Роза као смрт пребледела.

„За ким трагаш?“ запита промукло остављајући да је и даље Бруно држи за руку.

„За једним друштвом што прави лажне новце,“ одговори младић, „чијег једног агента имао сам част да лично ухватим. Радовао сам се томе, јер се надам да ће ми то донети унапређење.“

„Је ли он признао?“

„Још није, али ми имамо довољно разлога да се надамо, да ћемо им гњездо овде у близини наћи. Хоћу, дакле, да идем на посао. Због Бога, Розо, и ако бих те смео још замолити, то — не мој ме сасвим заборавити, сети се Бруна, који је поштено мислио, и који ће те љубити док је год жив.“

Кад је поново узео за руку дође му у руку један цветић, што је био отпао из китице. Стисне га у руку и оде брзим кораком из баште не осврнувши се више.

Кад је отишао, Роза је стајала на сред стазе збуњена и укочена; није ни приметила, да јој је цвеће из руке на земљу пало. Пође корак напред, као да је хтела за њим; хтела је да вичне али није могла гласа пустити и тек пошто је Бруно већ далеко одмакао, добила је снаге да се с места крене.

Са том снагом повратила јој се је и свест, осетила је свај страшан положај и несрећу. Ту

ИЗВЕШЋЕ

о клању стоке на општинској кланици и раду општинских спољних надзорника

ЗА МЕСЕЦ МАЈ 1892. ГОД.

I.

за грађанство заклано је:

294 вола; 214 крава; 187 телади, што су укупно тежили 5408 кила; — 12 ком. оваца; 1 коза; 8393 ком. јагњаца; — 809 свиња — дебелих и средњих на меру — које су укупно тежиле 63, 119 кила; 1 прасе до 20 кила и 5 прасади до 10 кила комад

II.

за војску и остале државне заводе:

204 вола; 199 крава и 2040 ком. јагњаца. — Од ове стоке, коју је лиферант клао, издато је за официре 9749 кила, а претекло је и у варош за грађанство унето 4056 кила. — За месо издато официрима и за вишак у варош унесени, наплаћена је аренда.

Од напред поменутог броја свиња марвено-лекарским прегледом нађено је 26 комада заражених бобицама, од којих је месо прописно поништено.

III.

Приход.

За стоку која је клата за грађанство, за месо издато официрима, за претекли вишак од гајина унесен у варош за грађанство, наплаћено је: на име аренде 29,395·60 дин. на име лекарске таксе 723·70 дин. и на име кланичне таксе 1048 динара.

Свега прихода од аренде и такса месарских у месецу Мају, било је 31,167·30 дин.

IV. **Неуредности**

Према добивеним достављама било је ових неуредности:

I. **Кријумчарење**: укријумчарене су: једна крава; три свиње; двадесет и једно јагње; једно јаре и један случај продаје говеђег меса грађанима из војне месарнице.

II. Криве мере: четрнаест случајева.

III. Један случај продаје кваренога меса.

IV. Један случај нетачних теразија, намерно удешених за криво мерење.

Крива мера нађена је у продавницама ових месара: Косте Панђеле, Мике Константиновића, Јефте Најдановића и Богоја Грујића.

А кријумчарили су по именце:

Јован Димитријевић месар једну краву, Наум Најдановић месар једну свињу, Илија Половина месар две свиње, Димитрије Тасић месар два јагњета, Милан Арамбашић механџија једно јагње, Никола Тодоровић механџија једно јаре, Коста Михајловић механџија једно јагње, Михајло Костић механџија једно јагње, Јанаћко Фотировић кафеџија једно јагње, Никола Ђорђевић кафеџија једно јагње, Трајко Стефановић кафеџија једно јагње, Настас Лозановић кафеџија једно јагње, Душан — Тадија — Марковић кафеџија једно јагње, Стеван Нишлић кафеџија једно јагње, Живко Стокић кафеџија једно јагње, Ђорђе Стефановић кафеџија једно јагње, Петар Радуловић кувар једно јагње, Анђелко Јовановић млекарија једно јагње, Радован Анђелковић кувар једно јагње, Никола Максимовић млекарија једно јагње, Милан Петровић кувар једно јагње, Младен Станисављевић клач два јагњета, Вуле Николић клач једно јагње, Никола Михајловић месар продавао је говеђе месо грађанима из војено месарнице.

Са свима овим лицима, код којих су нађене напред побројане неуредности, поступљено по правилима о слободном клању стоке и продаји меса и по кривичном зикону.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 16. Јуна т. г. од 3—6 часова после подне ержаће се у грађевинском одељењу суда ово општинског у Панђеловој кући на марвеном тргу, јавна усмена лицитација за зидање гробница на новоме гробљу.

Кауција се полаже при лицитацији у готовом новцу или у државним или иначе вредећим папирима и то:

1. За I. класу 1000 дин.
2. За II. класу 1300 дин.
3. За III. класу 900 дин.

Свега сто комада гробница.

Ближи услови и остала техничка документа могу се видити у поменутом одељењу сваког радног канцеларијског дана а и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 790. 10. Јуна 1892. год. у Београду.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16 Маја до 1. Јуна 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	9·15 м.	1,598.400	
2	Вар. извора	24 сат.	3,243.130	
3	Булб. извора	24 сат.	971.610	
Свега за 15 дана литара 5,813.140				

јој је несрећу и грозан положај прибавио Бруно, кога је она љубила више него свој живот. Журним корацима пође кући, јер је морала са својим оцем говорити, морала га је опоменути да се чува.

Отац јој не беше дома него је отишао у Хеленхоф и поручио по слушкињи, да ће се скоро вратити. Чекала га је и чекала са ужасом и нестрпљењем, али он не дође. Да ли ће опет целу ноћ тамо остати? Ноћ се већ хватала а Павла Јохуса још нема. Бројала је минуте, који су сада тако полако пролазили и већ није могла више да чека у овој старој кући, за коју јој се сада чинило, да ће се на њу срушити. Обуче се и пође ка Хеленхову.

Тешко јој је било кад је помислила, да ће се морати састати и са оним мрским странцем, али брига за оцем победила је све. Једва већ у ноћ дође као без душе до напуштене куће, у којој је њен брат становао. Све је мрачно, лупала је на врата, нико јој се не одзива, никаква знака, да се ико живи у тој кући налази.

Где су они? У развалинама? Од страха и ужаса хтела је да се сурва, но помисао на опасност да јој нову снагу, закуца још јенапут јаче него пре и очекиваше одговор.

На то се отвори прозор на малој кући до ове и неко рече кроз прозор:

„Нема никога у тој кући.“

„Па где су?“ запита Роза, крију̇ући свој глас што је више могла.

„А одкуд ће мо ми знати, где се ти весељаци скитају! Можда су у Велхајму на вино, као свако вече,“ и прозор се затвори, јер је ноћни ваздух био хладан и влажан.

„Свако вече!“ Ове су речи одјекнуле у њеном срцу. Дакле они нису никад код куће па и њен отац није бивао у Хеленхофу! Шта би јој помогло да их овде очекује? Поводећи се као пијана пође кући.

Страх је беше да их наће у развалинама, и већ је оставила Хеланхоф далеко за собом али се још није решила да их тамо тражи. Скоро трчећи је ишла и кад је дошла до раскрснице, удари са свим бесвесно путем што води ка развалинама. Пред брежуљком напусти је храброст. Некада је прокосила страшилу ових зидина када је знала само за сујеверне бајке. Сада је знала за грозније ствари, које су јој срж у костима леднле; тим страхотама није смела прокосити.

Уплашено, као да сви дуси из развалина, за њом иду, јурила је Роза натраг кући, наравно са слабом надом, да ће оца тамо наћи. Млађи су већ давно поспали а она је седела покрај прозора, што у авлију гледа и ослушкивала је сваки шушањ, док јој се нису очи склопиле од умора и слабости.

И на столици, дрктећи од зиме, јер је те ноћи био јак мраз, пробудила се је тек, кад су први зраци сунчани обасјали лишће на дрветима. У тај пар учини јој се, као да су сад закључавана једна врата. Ћини и ослушкиваше — нема тишина беше у целој кући. Да ли се је вратио отац? Пазила је, неће личути ма какав шушањ, али све беше мирно сем великог дуварног сата, који је у ходнику куцао седам часова. Огрне се марамом и изађе у ходник. Млађи су били доле; нико је није могао чути. Пажљиво се привуче ка вратима очеве собе.

Да ли је он био унутра? Полако закуца, и кад није добила никаква одговора, закуца јаче.

„Ко је то?“ одговори глас старога Јохуса.

„Јеси ли ти, Карло? Сад ћу ти извети чизме напоље.“

(Наставиће се)

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(извод из стеногр. бележака)

Држан 27. Априла 1892. године.

(свршетак)

М. Капетановић. Мисли да ову ствар треба упутити грађевинском савету који ће решити по мнењу комисије општинске.

Одбор усваја ово мишљење Капетановића.

Секретар чита акт министарства грађевина, којим извештава одбор да пројектује закон о подизању грађевина по варошима и варошицама и моли да се у комисију изабере један из одбора. Одбор изабра за члана те комисије М. Капетановића.

Председник извештава одбор, да још од фебруара месеца стоји на дневном реду питање о томе: да ли ће се они трговци ослободити плаћања трошарине који поднесу уверење да су до 21. Децембра 1890. год. па и тога дана, подигли из магацина царинарнице своју робу па и ако нису платили трошарину с тога што су имали кредита државног. Осим тога имало је да се реши питање о друштву кнеза Гагарина односно наплате трошарине: да ли на нето тежину петролеума или на бруто?

Бока Нешић. Је мишљења, пошто се ни једном трговцу не одбија дара, да се и Кнезу Гагарину не одбија. Тражи и то да му се наплати трошарина за све протекло. време.

Председник. Саопштава да је у закону стављено да се наплаћује бруто неодбијајући никакву дару.

На предлог Ђ. С. Новаковића ствар је ова остављена за идућу седницу.

Одборник Мића Петровић чита свој предлог о укинућу трошарине с тим да се на место ње заведе прирез.

Председник разлаже да се о овоме предлогу не може ни већати, пошто је на основу трошарине већ узета извесна сума на зајам и што би са укинућем трошарине престали сви започети послови.

Мића Петровић. Објашњује свој предлог тиме, да он мисли да се трошарина тек онда укине кад се на место ње добије потпуна замена у прирезу.

Мијаило Ђорђевић противан је предлогу М. Петровића.

Мата Јовановић доказује да је предлог Петровића неостварљив те је мњења да о истоме не треба ни говорити.

Мика Банковић потпомаже предлог М. Петровића и доказује да би за трговину боље било да се трошарина укине а и сиротнија класа људи ослободила би се терета, што га са богаташима подједнако сноси услед трошарине.

Филип Васиљевић противан је предлогу М. Петровића.

Милутин Марковић изјављује да је ова ствар (трошаринско питање) скроз и скроз проучавана и да је трошарина као најподеснија изабрата услед дужег проучавања, и сматра предлог г. Мићин као утопију и моли одборнике да преко њега пређу на даљи рад (врло добро!).

Никола Р. Поповић у подужем говору разлаже неумесност предлога Миће Петровића и предлаже да се у начелу одбаци.

Мика Банковић побија разлоге и наводе Н. Р. Поповића потпомажући предлог М. Петровића.

После још неких малих објашњења одбор је већином гласова у начелу одбацио предлог Миће Петровића.

Седница је закључена у 9¾ сати у вече.

држан 4. Маја 1892. године

Председник отвара седницу и моли да одборници саслушају записник прошлог састанка. (Секретар прочита). Усваја се.

Св. Боторић предлаже да се пружи једна цев у парк код споменика на Врачару те да се залива шума и цвеће тамо објашњујући свој предлог тиме, што то неће много коштати а одбор би тиме дао доказа својих узвишених осећаја и поштовања на спрам предака. који су пали у борби за ослобођење Србије а посебице при освајању Београда.

Раденко Драговић слаже се с предлогом, но мисли да би боље било ископати тамо бунар него спроводити цеви.

Мата Јовановић предлаже да се ово упути водоводној комисији на проучење и извештај.

Ник. Р. Поповић потпомаже предлог Боторића, пошто је општина толико новаца утрошила док је овај споменик и парк око њега подигла из рушевина.

Милан Капетановић предлаже да се спроведе тамо вода из старог водовода.

Одбор је примио предлог Боторића и Капетановића.

Председник износи на решења писмо управе водовода, којим тражи да се набаве 3500 комада прстенова са вентилима разних калибра, што ће коштати до 40 хиљ. динара, коју суму сам суд неможе да одобри, јер је за то надлежан одбор То су прстенови за спајање водовода са кућама. (Секретар чита.)

Андра Одавић пита, како ће бити та погодба, да ли путем оферталних понуда или личном погодбом између комисије и фабрике.

Мата Јовановић одговара, да за набавку ових ствари не треба оферталне лицитације, пошто су ове ствари курентне и свака фабрика има ценовник.

Председник комисије водоводне Н. Стаменковић, објашњује да је комисија имала понуду од више фабрика и свака има своје нарочите системе. Од свију система комисија је нашла за најбољи овај систем Рајтеров и решила је да се овај стистем узме и онда не може бити конкуренције. И остале фабрике мање више једнаке су. Прстенови су готово једне исте тежине. Главна је ствар овде око система.

Андра Одавић задовољава се с објашњењем Стаменковића замера само, што то није у акту тако објашњено.

После овога одбор одобрава предлог комисије.

Председник износи друго писмо водоводне комисије односно набавке водомера. (Секретар прочита.) Комисија је усвојила Шпанеров водомер.

После неких малих објашњења одбор је одобрио и овај други предлог водоводне комисије.

Секретар чита протокол лицитације за откопавање земље и полагање тротоара у улици „Лепеничкој".

Мата Јовановић мисли да се ова лицитација као други пут држана одобри у толико пре што је већ једна одобрена раније, и што је цена повољна.

Одбор одобрава ову лицитацију.

Секретар чита другу лицитацију о грађењу калдрме у „Марковој" улици. Није нико дошао али има понуде Петра Манојловића. (Секретар прочита и њу.)

Светозар Боторић је мишљења да се ова понуда прими, пошто је јевтинија. Други лицитанти нису дошли с тога, што су се снабдели са пословима а после и с тога, да сузбију овога понуђача како би после уцењивали раднике да им јевтиније раде.

Одбор усваја ову понуду.

Секретар чита протокол држане лицитације за калдрмисање везе између Милутинове и Београдске улице. Лицитаната није било Има једна понуда после тога. Инжињер чита понуду Ђорђа Трпковића за грађење просте калдрме од ломљеног камена по 3·25, тротоара од пиротских плоча по 1·10 итд. Одбор опобрава ову понуду.

Светозар Боторић предлаже да се пропишу услови и да се раздаду члановима надзорне комисије, да могу контролисати рад предузимача за калдрмисање.

Председник прима то и наређује да се тако и учини.

Саопштава, да је комисија, која је имала да одреди како ће да се регулише стара телеграфска и призренска улица, нашла, да одбор не треба да одступи од ранијег свог предлога него да остане при њему с врло малим изменама, да се тако звана улица Сибничка не проширује него да остане 6 и по метара како би имање „Бељино" остало толико да се на њему може подићи добра грађевина.

То мишљење комисијско, ако га одбор усвоји, имало би се доставити г. министру грађевина на даље решење.

Усваја ли одбор, дакле, да се остане при ранијем решењу, т. ј. да се регулација не мења ни мало но с тим, да се Сибничка улица не проширује него да остани 6 и по метара, јер је стрма и служи само за пешаке. —

Мата Јовановић. Потпомаже ово мишљење комисије и предлаже да се усвоји.

Ник. Р. Поповић. Противан је томе.

Милан Петровић и Мата Јовановић објашњују, да би добро било да се мишлење комисије прими, пошто се тиме ничији интереси не штете а Бељино имање добија толико простора, да се на њему може подићи угледна зграда.

После овог објашњења одбор је усвојио мишлење комисије односно извођења ове ригулације.

Секретар чита извештај комисије, која је одређена да изради правила за таксирање хлеба.

Вела Тодоровић. Изјављујући захвалност комисији на њеноме труду око израде овог извештаја, предлаже, да се исти отштампа потом поднесе одбору на решење.

Одбор је изјавио захвалност комисији и решио, да се штампа у новинама и засебно.

По овоме је повишена цена лебу од 22 паре на 23, која је цена почела вредети од 6. Маја.

Састанак је закључен у 9½ часова по подне.

држан. 7. Маја 1892 год

Председник. Отвара одборску седницу, и моли, да се саслуша записник прошлог састанка.

(Секретар прочита).

Коста Главиник. Примећује да при решавању и исплати набавке прстенова за спајање водовода са кућама није казано из које ће се партије исплатити та сума.

Решено да се исплати из зајма одређеног за водовод.

После овога би записник усвојен.

На предлог г. Мате Јовановића буду изабрана повереништва за сваку поједину улицу где се гради калдрма, да надзиравају радове.

Секретар чита протокол лицитације за прављење привр. калдрме у Немањиној улици.

Одобрава се.

Држана је лицитација и за давање под закуп кошење траве. Понуде су учињене за траву у малом калимегдану 308, у општинској расадници 64·20, у новом сењаку 73·90 за попашу код крпше Ћуприје понуђено је 720,05, за косидбу у старом гробљу 165 50 дин.

Одобрава се.

Поп Таса Капетан Спасић пита, да ли општина има права да продаје ову траву из црквене порте.

А. Одавић. Прихваћа примедбу поп Тасе и предлаже да се ово питање упути општ. правозаступнику на мишљење.

Председник изјављује, да ће се ово питање расправити засебно за будуће прилике.

После овога саопштава да дунавско коло јахача приређује утакмице ради награде одгајивача најбољих тркача, коња одгајених у нашој отаџбини. Тај рад од општег је привредног и витешког значаја. С тога је се коло јахача и обратило с молбом поред осталих установа и општини београдској и тражи помоћ како би се ова намера друштвена могла што боље остварити и како би се што већи интерес код одгајивача момогао показати при нези коња. Друштво је већ добило од државе извесну помоћ, оно је и од многих имућних и одличних личности у земљи веома добро потпомогнуто. Оно приређује трку и изложбу на Спасов дан, 14. ов. месеца, и мисли да би му требало указати какву помоћ.

Вела Тодоровић предлаже, да се изда колико је дато и лане, ако је дато 500 динара. Иначе да се да најмање толико.

Одбор је одобрио издатак од 500 дин. из партије на непредвиђене трошкове за ову цељ

Председник изјављује, да је на реду извештај о тражењу кнеза Гагарина. (Секретар прочита.)

Ђока Нешић противан је предлогу комисије да се кнезу Гагарину рачуна трошарина на гас на нето тежину, него да се поступи по закону.

Председник слаже се са примедбом Ђ. Ж. Нешића.

Пошто су још неки одборници говорили против предлога комисије чувајући закон од повреде, би решено да се наплаћује трошарина на гас на бруто тежину без разлике према свакоме.

Секретар чита извештај комисије о кауцији Панђеловој.

После неких објашњења би решено да се усвоји мишлење комисије, да се не може вратити кауција К. Панђели, пошто не подноси доказа да ју је положио, него нека се обрати првостепеном суду ако на ово не пристаје.

Састанак је овај трајао до 9 час. у вече.

држан 11 Маја 1892. године

Председник. Отвара састанак и моли да се саслуша записник прошлог састанка.

(Секретар прочита). Прима се.

А. Одавић. Предлаже да се калдрмише веза између доње и горње Јованове и Добрачине улице.

Мата Јовановић. Мисли да овај предлог ваља упутити на оцену комисији која је одређивала ред по коме се имају калдрмисати улице у Београду. Ако она оцени да ово треба калдрмисати, не би имао ништа против тога, само ваља овај предлог да прође тај пут.

А. Одавић Изјављује, да је чуо од инжињера да постоји решење о калдрмисању и овог једног парчета улице и ако је тако, тражи да се то одма и у најкраћем року изврши.

Председник. Одговара, ако постоји то решење да ће се одма предузети рад.

Ђока Нешић. Моли да се нареди инжињерском одељењу да изда предузимачу у Фишекцијској улици нивелету како би могао рад одпочети, те да неби људи трпили незгоде јер им је било доста да трпе 2 и по године.

Председник. Поводом молбе Ђ. Ж. Нешића председник објашњује, зашто се задржавају послови у инжињерском одељењу, да је то са недовољне снаге и да би је требало умножити тако, како би и нови управник, кад дође, могао све послове на време свршавати.

Љуба Јовановић. Предлаже да се овласти председник да може узети привремено у службу општинску неколико техничара, да се послови заостали посвршавају ако то не би трајало више од 15—20 дана.

Председник. Изјављује, да би требало за посвршавање свију хитних послова, одобрити да се и преко одобреног буџета могу 2—3 лица техничка узети у службу општинску.

Мата Јовановић. потпомаже предлог председника, да му се одобри да на терет ванредне партије набави особље техничко за време док послови трају, а кад се то посвршава онда ће се то особље одпустити.

Андра Одавић. Предлаже, пошто је чуо да је Смедеревац дао оставку, да се задржи у службу као давнашњи општински инжињер коме су све ствари познате, па ма му се плата и повисила.

Председник. Потврђује, да је Смедеревац дао оставку, но да он исту није изнео пред одбор с тога, што има изгледа да ће се с њиме моћи споразумети те да ће повући оставку натраг.

После овога одбор је одобрио да се на терет партије за непредвиђене трошкове, поред редовног буџета, набаве још 2 техничка лица.

Председник саопштава да је на реду питање о таксирању хлеба које је прошлог састанка остављено да се реши на идућем. Комисија коју је одбор одредио из своје средине, предложила је ово: (чита из извешћа оно што она предлаже.

А. Одавић. Предлаже да се овај предмет и сада одложи, пошто није присутан Др. Поповић који би имао да даје нужна обавештења с тим, да се Др. Поповић нарочито позове у седницу.

Одбор усваја овај предлог.

Секретар чита извешће о прегледу каса на дан 31 Марта 1892 год.

Никола Р. Поповић. Чини ове примедбе на извештај комисије за преглед каса: Нађено је да се води дупло књиговодство у трошаринској управи и опет да у томе има погрешака, па комисија није могла да прегледа, већ издала наредбуда се поправка изврши.

Друго, комисија наглашава, да има акта о издавању у трошарини а нема ни једног који то потписује да се може издати. То је погрешка преко које одбор не сме ћутке

да пређе и с тога пита председника, да ли је поводом овога рађено штогод на поправци је ли наређено управ. трошарине, да он зато што наредбе потписује, да ће одговарати ако што незаконо нареди.

Код водоводне управе, комисија вели, да је нашла неке признанице у место готовог новца; по којима је издат новац аконто рада. Тај рад у колико је израђен, нико није оверио. Водоводна комисија има свога инжињера и потпуно персонала, па је дужна да води бригу и о привременим издатцима. Ово је доста јака приметба од стране комисије, на коју одбор треба да обрати пажњу. Комисија тражи да свако издавање овери надзорник рода. То је нужно, јер се тако и овде у суду ради. Односно неуредности у одељцима врачарском и варошко дунавском моли председника, да нареди да се што пре ствари доведу у ред.

Председник. Одговара, да ће се све учинити ради извршења предлога комисијског означеног у овом извештају. Тврди, да је већ одређена комисија, која врши предлог каса.

Ђ. Ж. Нешић предлаже де се подблагајнику да и други посао, поред овога што сада врши.

Тако исто да се књиге за прикупљање прихода по одељцима на један начин воде.

Председник у подужем говору одговара на примедбе појединих одборника и изјављује да је предузео већ нужне мере, да се свима могућим злоупотребама око прикупљања прихода стане на пут.

Љуба Јовановић задовољава се извештајем комисије и објашњењем председника и осталих одборника па мисли да треба усвојити изрештај с тим да се суду препоручи, да што пре изврше примедбе комисијске и отклоне побројане неправилности.

Андра Одавић мисли да је све примећено, што је требало по извештају. С тога сад треба тај извештај примити са изјавом благодарности с том напоменом, да се њихови предлози приме и изврше, а нарочито за оделење дунавског краја

Председник изјављује да не само што ће по жељи и одлуци одбора учинити, но сам сматра за своју дужност да се све те ствари доведу у што бољи ред.

Одбор прима извештај са препоруком коју је Андра Одавић напоменуо.

Састанак је трајао до 9 сати у вече.

Држан 15. Маја 1892 год.

Председник отвара одборску седницу. Чита се записник прошлог састанка који се усваја.

Коста Б. Мијајловић предлаже, да се ноћни стражари нумеришу или на ма који начин означе, како би се могли распознати.

Председник ће овај предлог доставити управи вар. Београда, под чијом се командом они и налазе.

Коста Главинић пита, да ли је утврђено место на коме се има подићи наша будућа кланица?

Председник одговара да још није дефинитивно одређено но да се мисли да подигне на Цехановом имању које је општина и хтела да купи, али продаја није била одобрена.

К. Главинић предлаже, да се узме у службу неколико надничара који би помагали товарење и истоваривање општинских возова те би се тако много више урадило него кад кола дуго чекају на ово.

Одбор одобрава овај предлог.

Председник саопштава одбору да се ново постављена калдрма врло често квари а то за то што земљиште на коме се поставља калдрма, није доведено у такво стање да се под теретом не угиба и да се камен може на њему одржати стално и чврсто. Општина има један ваљак али тај само поравњује мало шљунак али не учини земљиште набијеним и способним да одржи калдрму трајно. Пошто ће се постављати и коцкаста калдрма треба се побринути о чврстој подлози под том калдрмом. Та је потреба и изазвала да се општина брине о јачим средствима за одржање калдрме у доброме стању и нашло се је да би парни ваљак био за то врло подесан. Он има такав притисак да се земљиште под њим веома јако набије. Ради тога износи предлог о набавци једног парног ваљка и моли да то одбор одобри на терет партије за обдржавање калдрме и друмова

Филип Васаљевић противан је да се парни ваљак набавља.

Мика Банковић мисли, да би требало да предузимачи набављају овај ваљак а не општина.

Мата Јовановић одговара Банковићу са разлозима, да би онда било монополисано прављење калдрме, пошто не могу сви предузимачи набавити такав ваљак.

Препоручује предлог председника.

Коста Главинић разлажући потребу парнога ваљка, слаже се с разлозима г. Мате Јовановића и препоручује предлог председника.

Др. Марко Леко слаже се с предлогом и мисли да би требало да г. Селесковић да своје мњење, од које тежине да буде овај ваљак.

К. Главинић поред наведених разлога у корист набавке парнога ваљка примећује још, да ће се само тим ваљком моћи да одржавају друмови у добром стану.

Ђ. Новаковић слаже се с предлогом председника с том разликом што тражи да се дефинитивна одлука донесе тек пошто стручњаци кажу, од које тежине и какве системе да је ваљак.

Никола Р. Поповић означује набавку ваљка као хитну и потребну ствар с тога моли да се набавка одобри а стручна комисија да каже какав ваљак да буде.

После још неких објашњења одбор је већином гласова решио, да се набави ваљак у споразуму са стручном комисијом.

Председник саопштава акт управе вар. Београда којим тражи, према ономе што су по закону све грађевине предате општини, да ова набави зграде: за савски и варошки крај. Те зграде још нису предате општини. С тога је мњења да се тражи, да уступи држава све те грађевине у својину општини, па кад се све то сврши онда да се захтев испуни: Одбор усваја мњење председника.

Председник изјављује да је сопственик зграде „Империјала“ поднео понуду, да му општина откупи ту зграду.

Мата Јовановић противан је овој понуди пошто је боље да општина сама зида кућу по плану, која ће подесна бити за њене потребе.

После овога објашњења прешло се на дневни ред.

По том се прешло на претрес извештаја комисијског о одређивању сталне цене лебу.

Др. Павле Поповић у подужем говору објашњује као известилац комисије, таблице, што су приложене извештају и по којима би се имала израчунавати такса лебу.

Препоручује одбору да прими извештај.

Председник примећује да је г. др. Павле поменуо, да се комисија поделила на већину и мањину. Већина је дала као додатак к цени житу број 8. — а мањина предлаже 7. Сад је разлика код њих у томе.

Милан Ђуровић Сава Вељановић и М. Трпковић траже, да се усвоји 8 као сталан коефицијенат за одређивање цене лебу према цени жита.

Никола Р. Петровић је за број 7 као коефицијенат.

Пошто је председник претворио седницу у конференцију рад споразума у овоме питању и пошто је после конференције усвојен број 7 као сталан коефицијенат, би овај састанак закључен у 9½ часова у вече.

Држан 18. Маја 1892. год.

Председник моли да се чује записник прошлог састанка. (Секретар прочита.) По усвојеним извесним напоменама г.г. Главинића и Др. Т. Лека — прими се записник).

Председник извештава одбор, да је на глас, да ће учени Србин Личанин Никола Тесла походити Пешту, умолио два одборника и г. Ђ. Станојевића да га тамо походе и да га замоле: да учини част престоници свога племена, нашој вароши Београду да буде њен гост колико му буде времена било на расположењу и да нам том приликом, ма и посредно, помогне својим у свету признатим знањем, нарочито у питању нашег електричног осветлења вароши. Моли одбор, да одобри овај његов поступак а и трошкове који би били око дочека учињени (одобрава се).

Даље извештава одбор, да је неки Едвард Шлагетер из Крагујевца поднео понуду за набавку тротоарских плоча из Остре.

Пошто је секретар ту понуду прочитао предложио је Андра Ј. Одавић, да инжињер сравни цене свију до сада поднесених понуда, па поднесе одбору извештај на решење.

Мата Јовановић слаже се с предлогом Одавића само мисли да би то боље могла да уради комисија па да поднесе извештај и о квалитету.

Милан Петровић објашњује, да су плоче истог квалитета као и А. Алексића и предлаже да се ствар одмах реши с тим ако Шлагетер пристаје да лиферује плоче по цени Алексићевој.

Ђока Нешић потпомаже предлог Одавића и М. Јовановића.

Радован Филиповић каже, како је камен овај употребљен у Крагујевцу и да се је показао као врло добар. Познаје понуђача као солидна и препоручује да се прими понуда.

После још неких обавештавања буде председник овлашћен, да изабере најповољнију понуду за лиферовање плоча.

Др. М. Леко. Пита да ли су одређена места за савска купатила.

Председник. Одговара, да је комисија, коју је суд одредио, дала мњење, да купатила буду и ове године на оном месту, где су и лане била.

Соломон Азријел. Пита, да ли је држана лицитација за издавање место за купатила.

Председник. Одговара, да је држана но да нико није дошао да лицитира, те је с тога суд одредио, да се за купатила на плаћује такса по тарифи за употребу обале.

Андра Одавић. Пита, да ли би сметало што, да се купатила спусте ниже оних места, где су лане била. Ако ништа не смета предлаже, да се допусти да се могу купатила спустити.

Коста Б. Мијајловић. Саопштава, да код „Лимана“ имажитних магаза а ту излазе и три канала са нечистоћом, те је мњења да остану купатила горе, где су и лане била.

Ђ Наранџић. Тврди исто што и К. Б. Михајловић наводећи, да би тада илице сметале трговачком промету, с тога је за мишлење судске комисије.

Према изнетим разлозима К. Б. Михајловића и Ђ. Наранџића и објашњена председника, одбор је одобрио мишлење судске комисије да купатила буду и ове године на месту, где су и лане била.

Др. М. Т. Леко. чита извештај комисије о контролисању млека и пића и наплати трошарине на млеко.

Др. Милан Радовановић. Чини неке стручне примедбе на извештај, које је Др. Леко после малог објашњења усвојио.

После још неких објашњења односно марвено лекарског прегледа стоке, одбор је усвојио извештај са примедбама Др. Радовановића, да се штампа у новинама и у засебној књижици, да се књижице раздаду свима којих се тиче па да се одмах приступи извршењу онога, што се извештајем налаже.

Састанак се закључен, у 9 сахати по подне.

држан 26. Маја 1892. год

Председник отвара састанак и моли да саслушају записник прошлог састанка (прочита се и прими).

А. Одавић узима реч и говори о томе како се често пута дешава, да појединим грађанима треба врло хитно указати лекарску помоћ, а нема ко то да учини. Са тога врло често долази живот појединих становника у опасност само што им лекарска помоћ не стигне на време. Ту скоро десио се опет један такав случај, у коме је помоћ ова дошла после 3—4 сата кад је већ било доцкан помагати. Да не би тога било и у будуће сматра за своју дужност да предложи да одбор реши: да се о трошку општине направе једна кола и удеси на њима апотека. Осем тога да се одреди једно место у вароши где ће се та кола налазити и један лекар од оних што су у општинској и државној служби и што у вароши практикују који ће дежурати и помоћ указивати кад се ова затражи.

Ник. Х. Поповић је зато, да се предлог прими.

Др. М. Леко слаже се с предлог само је мњења да српско лекарско друштво да општини савета, како да се овај предлог изведе.

Илија Ђорђевић примећује да је ту скоро решено да се набаве посила за помоћ у хитним случајима па пита, шта ће сад и ова кола и апотека?

А. Одавић Услед Ђорђевићевог питања, објашњује свој предлог и слаже се с Леком, да се овај предлог саопшти лекарском друштву на мишљење.

Вељa Тодоровић и Марко Велизарић слажу се у свему с предлогом А. Одавића и Марка Лека. И одбор је усвојио у свему овај предлог с допуном.

Марко Велизарић напомиње да садашњи број чесама није довољан те моли да се постави још 20 чесама док нов водовод не почне радити свуда.

Председник обавештава предлагача да нема потребе за отварање нових чесама, које је објашњење одбор усвојио и одбацио предлог Велизарића.

Председник напомиње да има подуже времена како је одбор општински решио: да му председник предложи имена лица која би имала ући у комисију за извршење онога посла који је у вези с прирезом од 28% на откуп земљишта ван варошког рејона и на пошумљавање. Та комисија још није састављена. Износи пред одбор питање: хоћете ли да се то сврши данас, колико да буде чланова, и који?

Ђ. Ж. Нешић мисли, да се треба најпре договорити о броју лица па онда и о самим лицима.

Председник мисли да 15 лица треба да буде у комисији? (довољно!)

А. Одавић прима у комисију 15 лица али с тим да у томе броју буде 5 из одбора а 10 из грађанства те да се тако да грађанима јемства, да ће им се савесно процењивати имања и у опште вршити откуп, да не би при једнакоме броју одборника и људи из грађанства могло да се ма с које стране сумња у савесан рад око откупа.

Ђока Ж. Нешић противан је мишљењу Одавића а слаже се с бројем чланова. Изјављује уједно бојазан, да ако буде више грађана но одборника у комисији, да неће послови ићи како треба пошто ће одборници бити увек у мањини. С тога је мњења да буде пола и пола.

Мата Јовановић разлаже у месност предлога Андре Одавића, предложио би само, да у комисију свакако уђе Др. М. Јовановић—Батут као хигијеничар, пошто ће се вршити и пошумљивање земљишта те би он својим саветима много допринео извршењу намере.

После још неких објашњења односно тога, колики број да буде одборника а колико грађана, Вељa Тодоровић је предложио да се донесе овакав закључак:

Тој је комисији задатак да она покуша на споразуму о одкупу лепим начином. Ако се не би постигла сагласност у томе, да се изнесе ствар пред одбор тэ да он види и шта тражи сопственик имања и шта комисија мисли, према томе би одбор одлучио шта буде нашао за најправилније и избегла би се свака сумња у рад комисије (врло добро!)

Др. Марко Леко Изјављује, да му изгледа, да задатак ове комисије није тачно одређен и готово би најбоље било да се то прво пречисти.

Председник. Слаже се с примедбом Др. Леко и предлаже да се изаберу 2—3 човека. која ће обележити дужност комисије и поднети извештај.

Милутин Марковић. Противан је бирању комисије за одређивање дужности то комисији него је мњења, да се одмах изаберу лица, па да они сами израде правила о дужности њиховој и поднесу одбору на одобрење.

Вељa Тодоровић. Слаже се с предлогом М. Марковића.

После извесних објашњења између М. Марковића и Др. М. Т. Лека, би решено, да сама комисија пропише правила о своме раду и дужностима, да буду у комисији десет грађани и пет одборника и да се одмах изаберу.

Услед овога председник је предложио ова лица за комисију.

Г.г. М. Капетановића, Чађевића. Ђ. Новаковића М. П. Бончића и г. Т. Селесковића и председника — а из грађанства г.г. Манојла Клидеса, Настаса Крстића Димитрија Ђирковића, Јована Калабића Петра Јовановића, Живана Живановића, Милорада Јанковића Васу Дучића и Јована Ђурића

апотекара и Јоцу Тадића које је кандидате одбор и усвојио.

Председник извештава одбор, да је усвојио понуду М. Чебинца о лиферовању тротоарских плоча из Острe, пошто је Шлагетер изјавио да не може лиферовање извршити а Анта Алексић казао да ће лиферовати само оне из Остружнице.

Одбор прима к знању овај извештај.

Састанак је закључен у 12 сати пре подне.

држан 26 Маја 1892. год.

Председник Има довољан број одборника да се може радити.

Отварам одборску седницу и молим одборнике да саслушају записник прошлог састанка (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на записник?

Андра Одавић тамо где се говори о мом предлогу, да лекари дођу у општински суд и ту дежурају, није добро стављено. Нисам предложио да дођу у општ. суд, већ да се одреди лекарска комисија да промисли о начину извршења овог предлога и одреди место где ће се дежурни лекар налазити, да ли у општ. суду или на ком другом месту. Молим да се тако исправи.

Председник. Прима се исправка. Има ли још ко да примети што на записник? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Ђока Новаковић Пре дневнога реда молим за једно питање.

Становници краја савског жале се да им она фабрика Марковића и комп. причињава велики смрад. Сад како настаје јака врућина биће га још горе. С тога би молио, да се та фабрика уклони одавде ма на који начин. У толико пре да се то учини што овде излази она вода и квари траву.

Милан Петровић. Овоме се дирекција и особље железничко жали. Доиста смрад је велики и несносан Општина ће добити и од стране дирекције писмени захтев да се томе једном учини крај.

Председник. Мени је госп. Петронић говорио о томе једном приликом и ја сам молио да упути један акт па да се образује комисија и да то изврши и поднесе извештај и кад то буде онда ћу тражити начина како да се то отклони.

Коста Б. Мијајловић. Кад је била комисија односно те фабрике и ја сам био члан исте. Сви су чланови комисије дали мишљење, да фабрика тамо не може да буде. Сад ја не знам ко је то и како одобрио.

Ђока Новаковић. Нека суд што пре сам састави ту комисију. (Усваја се.)

Стеван Чађевић. ја предлажем из одбора г. Др. Марка Лека и Др. Павла Поповића.

Др, Павле Поповић. Неможе тако и нека то раде општински лекари.

Председник. Добро суд нека састави комисију.

Сад изволте чути извештај о постављеним осама у извесним улицама. (Инжињер прочита одређене осе за улицу Ноћајску, Глушачку и Два јаблана).

Усваја ли одбор ове одређене осе? (Усваја). Чујте даље. (Инжињер прочита извештај за утврђену осу у Јевремовој улици од Љубићске до Цетињске. —

Стеван Чађевић. Да ли је Брентовића кућа узета за полазну тачку. (Јесте) мало пре сте прочитали да је г. Љочић узео произвољно линију.

Милан Капетиновић. Ја мислим да се задржи осовина, коју смо ми казали па да се неодступа од регулац. плана. Према томе кућа браће Дамјановића остаће неко време ван линије. а доцније кад буду правили кућу повући ће је на линију. Дакле да не буду две осовине већ једна и тако да се врати општинском инжињеру да тако дотера да буде једна осовина.

Председник. Добро враћа се натраг комисији и ако она опак остане при своме онда ћемо послати г. министру.

Има доста извештаја на дневном реду. Хоћемо ли узети продужење о улицама (хоћемо).

Ђока Нешић. Пре него пређемо на продужење назива улица имам једно питање на г. председника. А то је у овоме. Да ли је још ко приложио што на име подизања споменика пок. Панчићу. Ја знам само за г. Мостића? Ако није ја би предложио, да се држи концерат на калимегдану у корист овога.

Председник. Да ли је још ко што приложио мени није познато. А односно предлога за концерат нисам противан.

Усваја ли то одбор? (Усваја).

Одбор је одобрио да се о трошку општине изради камен за место где ће се статуа поставити и одобрен је и кредит и сад ја само тражим каменоресца па кад се види која је цена онда ћу изнети пред одбор. Сад изволте чути о називу улица. (Секретар чита*).

Састанак је овај закључен у 9 сах. по подне.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д.
в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д.

II.

а). За игранку у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За игранку у локал. II-ог реда . . . . 10 д.
в) За игранку у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.
д) За забаве „Тинтл-Танта“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин.
б) Буре од 6 акова . . . . . 0·10 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д.
б) За неузидан шпорхерд . . . . . 0·20 д
в) За узидан „ . . . . . 0·40 д.
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 д.
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·70 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0·20 д.
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0·60 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 1 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 12·— д.
б) Од акова . . . . . 0·50 д.

IV. ПСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . . 3 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје . . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д.
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.
в) Мала гробница . . . . . 555·52 д.
г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 д.
д) Велика гробница II реда . . . . 1099·32 д.
е) Велика гробница I реда . . . 1687·57 д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 14·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д.

---

*) Имена улица оштампаће се засебно у целини.
Ур.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 26. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 21. Јуна 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

НАРЕДБА

Пошто разне забаве по кафанама као певање певачица, свирање, вештачко престављање и т. д. и друге забаве као циркуси, менажерије, разне позоришне преставе и т. д. лоше утичу на одржање Народног Позоришта то је одбор општински у седници својој од 11. Јуна 1892 год. одобрио, да се од певачица, свирачица престављача и т. д. сопственика циркуса, менажерија, разних позоришта и т. д. наплаћује поред досадање таксе за општину још и половина од тога у корист Народног Позоришта.

Суд општине вар. Београда, на основу горњег решења одборског.

наређује

свима, којих се тиче, да се овог решења придржавају и одређену таксу каси општинској уредно полажу.

Ко противно овој наредби поступи биће кажњен по §. 326 крив. зак.

Од суда Општине вар. Београда, 12 Јуна 1892 год. АБр. 7537.

НАРЕДБА

Пошто је при јаким врућинама домаћа пашчад изложена разним болестима а најобичније беснилу, то у интересу здравља и безбедности грађана, Суд општине вар. Београда наређује, да се не сме водити пашчад по кафанама, парковима и другим јавним местима.

Ко противно овој наредби поступи, казниће се по § 332 алинеја 2. с погледом на § 335 алинеје 5. крив. закона.

Од суда општине вароши Београда 19. Маја 1882. год АБр. 7230. у Београду

ПОЗИВ

Ниже именовани резервисти и коморције штаба дунавског артиљеријског активног пука, који нису у прошлој години били на војном вежбању, према наређењу VII. окр. пуков. команде од 14. ов. мес Бр. 7183. позивају се, да одмах по изласку овог огласа предстану VII. пуков. окр. команди ради горње цељи.

Ко овоме позиву не следује строго ће бити кажњен.

Си комором:

1 Димитрије Лазаревић,
2 Јеврем Грујић,
3 Стеван Радојковић.

Резервисти:

1 Никола С. Илић,
2 Миленко Веснић,
3 Петар Марковић,
4 Никола Стојановић,
5 Стеван Јефтимијадес,
6 Милош Јакшић,
7 Петроније Ерић,
8 Демостен Николај,
9 Драгољуб Шљивић,
10 Лазар Поповић,
11 Антоније Ђорђевић.

Од стране суда општине вароши Београда 18. Јуна 1892. год. АБр. 7713.

ОГЛАС

Суду општине вар. Београда потребна је једна кућа или две, једна до друге, ради смештаја канцеларија грађевинског одељења и управе водовода.

Иста кућа или обе, треба да имају 15 до 18 здравих, видних и пространих соба.

Поред тога да имају добар подрум и магацин од 120 квад. мет. површине подесан за смештај разног инжињерског халата и материјала и једне радионице.

Кућа ова треба по могућству да је у средини вар. Београда.

Понуду са ценом ваља поднети Суду општине вар. Београда најдаље до 1. Јула ове год.

Од стране суда општине вар Београда ГБр. 1123. 19. Јула 1892. год. у Београду.

ОБЈАВА

На дан 22. о. мес. Управа ова продаваће јавном лицитацијом пред кафаном Младена Боторића на марвеној пијаци, ниже изложене у крјумчарењу ухваћене ствари и то:

1 кола са једним коњем.
3 цака шећера ситна.
6 цака шећера сечена.
3 цака шећера у главама.
13 кила шећера сечена.
1 куфер ручни.
1 буре гаса око 15 кгр.

Затим разне залоге којима је рок протекао годину и по, а нису подигнуте.

Почетак лицитације у 9 сати пре подне.

Бр. 574. Из канцеларије Глав. Управе Општ. Трошарине у Београду 17. Јуна 1892. год.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

43. РЕДОВНИ САСТАНАК

11. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, Ф. Васиљевић, Д. Гајић, И. Ђорђевић, поп Капетан-Спасић, Ђ. Наранџић, А. Ј. Одавић, Р. Драговић, М. Д. Банковић, В. Тодоровић, М. П. Бончић, Р. С. Филиповић, Ђ. Ж. Нешић, К. Б. Михајловић, М. Ђорђевић, Л. Радоњић, М. Трифковић, М. О. Петровић, Св. Ристић, М. Јовановић, С. Азриел.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 8. Јуна о. г. и у одлуци Бр. 457. учињена је измена у томе, што ће се у реферату тога решења означити, да је председник предложио, а не решио, да се таксене марке општинске установе.

II.

Одборник г. Андра Ј. Одавић пита, да ли је одиста извесна комисија ценила уговор о трамвајском предузећу и да ли је општина у томе имала каква удела.

Пошто је председник одговорио, да је уговор од стране комисије цењен и да је општина имала удела у томе у толико, што је одређен од њене стране један члан комисије, одбор је изјавио да општина за ово није надлежна те да се према томе извести трг. суд, да сматра, као да од стране општине није никакав члан ни одређиван.

III.

Председник износи одбору на решење акт инжињерског одељења, којим се предлаже, да је још ове године калдрмише коцкастом калдрмом и Краљ Миланова улица, како би предузимач могао извршити у једанпут радове око калдрмисања нивелисања и полагања трамвајских шина.

По прочитању тога акта ГБр. 1037, одбор је одобрио овај предлог с тим, да се калдрмисање ове улице као и цариградске исплати из општинске благајне, а на рачун зајма.

IV.

По прочитању акта инжињерског одељења ГБр. 1045, којим се тражи набавка техничких инструмената, одбор је одобрио, да се за набавку у списку означених техничких инструмената може утрошити до хиљаду осам стотина осамдесет динара из партије буџетом одређене за набавку канцеларијског материјала.

V.

По прочитању акта инжињерског одељења ГБр 1046, којим се тражи набавка канцеларијског намештаја, одбор је одобрио да се за набавку канцеларијског намештаја може утрошити до хиљаду сто четрдесет динара из партије за набавку канцеларијског материјала.

VI.

Председник извештава одбор, да је одборник г. К. Главинић по дужности отпутовао и да за неко време неће моћи долазити у седнице.

Одбор је примио к знању овај извештај.

VII.

По прочитању предлога општинског суда АБр 7537, да се од певачица свирача, представљача сопственика менажерија, циркуса, разних позоришта итд. наплаћује поред досадање таксе за општину још и половина од тога у корист народног позоришта, — одбор је одобрио у свему овај предлог суда општинског.

VIII.

Председник износи одбору на одобрење одређене осе у појединим улицама.

По прочитању тих извештаја АБр. 990, 1014, 1030 и 1004 одбор је одобрио одређене осе у улицама Кастриотовој, палилулском тргу, Јевремовој и Авалској с тим, да се одређена оса у последњој улици Авалској пошље Министарству грађевина на одобрење.

IX.

Одборник г. Соломон Азријел пита, зашто није извршено решење одборско односно одређених места за савска купатила.

Председник изјављује, да ће у идућој седници одговорити на ово питање.

X.

Одборник М. Трифковић пита, зашто нису изабрани повереници за надзор при грађењу калдрме извештени о томе и зашто им нису достављене погодбе у препису.

Председник одговара, да су о избору повереници извештени а погодбе им нису предате с тога, што нису још готове.

XI.

Одборник г. Мата Јовановић извештава одбор, да су водоводне цеви у једредској улици услед извршене нивелације дошле врло плитко под површином тако да ће на исте моћи утицати и мраз и сунчани зраци.

Одбор је препоручио суду, да о овоме извести упр. ву водовода да учини шта треба те да се свака могућа опасност по водовод отклони.

---

44. СВЕЧАНИ ВАНРЕДНИ САСТАНАК НА ВИДОВ-ДАН 15. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били г.г. чланови суда: Д. Вељковић, Ј. Илијћ, Ј. Антонијевић; чланови одбора: М. Јовановић, Ђ. Ж. Нешић, С. Азријел, Љ. Јовановић, Др. П. Поповић, М. Велисарић, Р. С. Филиповић, Др. М. Т. Леко, Д. Гајић, Св. Ристић, Др. Алкалај, А. Ј. Одавић, И. Ђорђевић, М. Д. Банковић, М. М. Ђорић, К. Б. Михајловић, Ђ. Нераџић, Р. Драговић, Др. Радовановић, Н. Р. Поповић, Поп Т. Капетан-Спасић.

I.

Председник објављује, да је ова свечана седница сазвана ради објављивања имена оних ученика Вел. Школе, који су према оцени академског савета најбоље израдили два задатка из историје српског народа, као и да се тим великошколцима изда награда за рад, коју је награду одбор општински установио у седници својој од 15. Јуна 1889. год. АБр. 335.

Пошто је председитк општине кратким али сходним и језгровитим говором објаснио одбору циљ и корист издавања ових награда, би прочитано писмо ректора Вел. Школе којим је извештена општина, да је академском савету поднето четири расправе, да је према оцени академског савета предложено за награду две расправе, а остале две за похвалу.

После прочитаног писма ректора Велике Школе, председник је, отворивши запечаћена писма, у којима су била имена награђених великошколаца, објавио, да је задатак „Ђурађ Кастриотић Скендер бег“ који је од акад. савета предложен за прву награду од 400 дин. израдио Никола Вулић филолог II. год. а други задатак „Симеун Палеолог Немањић“, предложен од академског савета за другу награду од 200 дин. израдио Радослав Агатоновић, филолог III. године.

Да би се решење одбора општинског од 1889. год. извршило, суд је општински решио, да се из општинске касе изда прва награда у 400 дин. Николи Вулићу, а друга награда у 200 дин. Радославу Агатоновићу.

Одбор је примио к новољном знању овај извештај председника с тим, да се обе ове расправе штампају у општинском листу, а по том отштампају у засебне књижице на терет буџетом одређене партије за непредвиђене трошкове.

II

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 7543, 7539, 7631, 7482, 7652 7602, 7560, акта иследног судије за вар. Београд АБр. 7668, акта управе вар. Београда АБр. 7630, 7486, и акта VII. пук. команде 7599, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Лазар Душановић, Љубисав Марковић, Лазар Андрејевић непознати; да је Светозар Николић берберин, доброг владања а сиротног имовног стања; да су Коста Вуковић месар, Живан Бугарчић, кречар, Стеван Добривојевић адв. доброг владања и доброг имовног стања, да је Александар Шћурков доброг владања, а слабог имовног стања; да су Велибор Драгићевић, Живојин Бабић, Остоја Трифуновић, Стеван Хаџић, Васпаније Цимић официри, и Владисав Каћански, повинар, доброг владања и доброг имовног стања; да му је Богосав Обрадовић непознат и да је Живојин Каранешић доброг владања и доброг имовног стања и да добар глас у грађанству ужива.

III.

По прочитању молбе Милана Јеремића, судије, којом тражи уверење о породичном односу, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцу може дати тражено уверење.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Цена хлебу.** Као што је познато, одбор је општински решио, да се цена лебу одређује према средњој цени жита, за прошлих петнаест дана са додатком броја 7 (седам) као сталног коефицијента, који ће збир дати цену једнога килограма леба у парама.

Средње цене за поједине дане до 1.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом).

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Обилића.
Његош.

ПРЕТРЕС КЊИГА

којима смо се служили при изради ове расправе.

Чудноват је удес наше старе историје. Много што шта, што се до пре неколико десетина година сматрало за сушту истину, у коју нико неје ни помишљао да посумња, с дана на дан пада пред необоривим документима и уступа место новим, али и истинитијим облицима прилика и догађаја. Ну друкчије неје ни могло бити. Пређе сваки мишљаше, да и он има право да пише историју, али је обично писаше без икаке критике: своје излагање, своја мишљења он не поткрепљиваше никаким веровним разлозима, никаким позитивним документима. Огромно и најистинитије благо историјско лежало је у прашини по силним библиотекама и архивима, чекајући вековима ког вредног и вештог посленика, који би се умео њим користовати. Али узалуд. Историци ондашњи или несу могли доћи до њега или за њ несу ни знали, те оно трњаше гомилама а они описиваху догађаје и знатне људе по ономе што беху чули или видели. Али, кад историја беше у таким приликама, кад се за критику и документе не знађаше ништа, не само да оно, што се „чуло и видело“, беше веома непоуздано и лабаво, већ се у историју, ту највећу заштитницу истине, увлачило и по нешто, што се никад неје ни било догодило, увлачили се лажни догађаји и бесмислене ствари, које је машта народна могла створити, али које данашњи историк не може и не сме да прими. Даље, историја у то доба не беше ничим заклоњена ни од злих поступака људских, она је онда могла послужити и као средство да се каква мисао протури, па ма с каквом намером.

Болест, од које пађаше велика већина тих наших старих историја, можда нигде неје пустила своје љуте и отровне жиле као у историју јунака наше теме — Ђурђа Кастриотића Скендербега. Тај великан, који је више него ико разнео славу *српскоме* имену на све четири стране, био је тако горостасан, да су му писци свих европских народа исплели неувеле венце, али на жалост више од вештачког но правог и мирисног, али истинитог пољског цвећа. Преко сто педесет *историјских* дела*) причају радњу и живот тог знаменитог човека на свима језицима, али кад их човек сва разгледа, кад их сва критички проучи, онда он види, да већини недостаје баш оно, што је најважније, да им недостаје поузданост. С тога смо и мислили, да овде, пре но што пређемо на саму тему, изнесемо оцену свих најважнијих дела, којима се сваки писац њен *мора* служити, и да, после четиристолетне равнодушности скинемо једном лажну маску с разних неистина, које кипте по Скендербеговој историји, а њу да изнесемо, бар колико је за сад могуће, у правој светлости и истини.

Да пређемо прво на дело Марина *Барлеција*, особито учевног католичког свеште-

*) Pétrovitć Georges, Essai de bibliographie etc.

до 15. Јуна ове год. закључно биле су ове и то:

1. Јуна	15·25	дин.
2. „	15·35	„
3. „	14·55	„
4. „	15·20	„
5. „	15·20	„
6. „	15·05	„
7. „	15·10	„
8. „	15·10	„
9. „	14·75	„
10. „	14·90	„
11. „	14·95	„
12. „	15·—	„
13. „	14·90	„
14. „	14·90	„
15. „	14·35	„

Кад се из ових средњих цена израчуна средња цена за свих петнаест дана, излази, да је жито просечно коштало за првих петнаест дана месеца Јуна 15 динара.

Према поменутом одборском решењу овој средњој цени жита додат је број седам, те је добијена цена лебу по килограму, која износи двадесет и две паре дин.

На основу овога рачуна суд општине вар. Београда решио је, да у другој половини месаца Јуна буде цена лебу 22 п. д. од килограма, а да се по вароши продаје леб по двадесет п. дин. у тежини од 910 грама.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16 Маја до 1. Јуна 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	9·15 м.	1,598.400	
2	Вар. извора	24 сат.	3,243.130	
3	Буљб. извора	24 сат.	971.610	
Свега за 15 дана литара			5,813.140	

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 1. Јуна 1892 год.

Председник. Отварам седницу и молим да чујете протокол прошастог састанка (секретар прочита. Прима се).

Коста Б. Мајајловић. Пиварска улица закрчена је тротоарским плочама и могло би се у њој радити, али се предузимач жали да још нема линије. Молим да се нареди г. Смедеревцу да линију одма да да посао не стоји.

Председник. Учиниће се што се пре може.

А. Одавић. Предузимач израде калдрме у једренској улици, ради тамо виши форме ради а улица је цела прекопана и треба да се час пре доврши тим пре, што је то спона између теразија и саве и од јаког је саобраћаја. Мислим да треба приморати предузимача на живљи рад.

Председник. Могу рећи да су рабаџије општинске имале прилично посла док су дигле онај стари камен из те улице и док је чесма у њој разрушена и однесен материјал. Сад држим да нема сметњи за рад осем ако још нема препрека са стране грађана, који желе да подзиђују своје куће, чиме спречавају предузимача уради. Но гледаћу да се и то све отклони и посао живо настави.

Сад, молим вас да чујете протокол држане лицитације за грађење калдрме у оном малом некалдрмисаном делићу испред управе вар. Београда код месарница (секретар чита).

(Чује се: хоћемо да се обухвати и оно испред парка и оно пред зградом ватрогасаца!)

Мислите ли сви тако? (сви) И учиниће се. А одобрава се литација? (одобрава).

Пре прелаза на даљи рад, јављам вам да је г. Селесковић шеф инж. одељења примио дужност (добро).

Друго имам да вам саопштим да цена хлеба за 15 први дана мес. Јуна остаје по досадањем пошто је просечна цена житу била иста која и до сад (прима се к знању).

А. Одавић. Као што вам је познато, онај извештај о цени хлебу није обухватио и случајеве кад је цена житу у разломцима на прилику 15,16 дин. или 15,49 дин. итд. Ја мислим да можемо ово тако да удесимо: да, чим пређе преко поле, да се даје цело, а фали ли што испод, онда да се то и не рачуна но да отпадне; по томе: ако би била цена житу (15,49, леб би се продавао по 22 паре, а ако би била 15,51 и више, онда по 23. Ако се с тим слажете, онда ово треба да се и утврди као стална одлука (слажемо се)

Председник. Пристајете ли да се тако ради! (пристајемо).

Гавра Бркић. Рад у улици фишекџиској отпочет је, али видим да предузимач употребљава и стари дигнути камен и неке љуске које не одговарају условима. Ја бих молио да инжињер г. Селесковић изађе тамо и види: да ли онај камен одговара условима и што не ваља да се одбаци.

Председник. Господин Селесковић тек је дошао на дужност и још није информисан о свему али ја ћу да вам објасним ствар. Камен онај тамо донесен је раније у улицу фишекџиску. Он је општински и из општинског мајдана њега предузимач, у колико је камен употребљив, може употребити за рад по постојећим условима. А онај плавичасти камен, то је његов и он се може ценити да ли је добар или не, а онај је општински и довучен је тамо раније.

Гавра Бркић. Ја сам хтео да се види: да ли је онај општински камен довољно крупан за калдрму и да ли има прописану ширину и дебљину па што нема, то нека

ника јер је он тај, коме Скендербег има највише да захвали за толики глас у целом свету, али у исто време и тај на кога се истинита историја има највише да потужи.

Напред споменусмо, да до данас има преко сто педесет историјских дела, која мање или више сва специјално и систематски причају радњу и живот Скендербегов. Али проучимо ли их сва, изненадићемо се, кад опазимо, да их је велика већина или прост превод дела Барлецијева или проста компилација његова. Ну, да пустимо чувеног историка немачког Цинкајзена, да нам он окарактерише ту чудну литерарну појаву: „Nach aufmerksamer Vergleichung — вели он — der zahlreichen Schriften über das Leben und die Geschichte Scanderbeg's, kömmt man am Ende doch darauf zurück, dass Marin. Barlet. Vita s. c. verglichen mit den Andeutungen bei den Bysantinern, leider immer die Hauptquelle für diesen Theil der osmanischen Geschichte bleibt, welche mit grosser Vorsicht benutzt sein will.“*) Међутим Барлеције је мало поуздан и мало веран писац. Ми ћемо имати у самом тексту доста прилике да се о томе уверимо, али, по што има ствари које тамо не ћемо наводити, потребно је да и овде кажемо неколико речи о времену и начину његова рада.

Марино Барлеције родио се у Скадру око половине XV. столећа. Био је дакле савременик Скендербегов. Али дела овога и живот његов он није описао као очевидац, већ по ономе што је *чуо* од разних људи, који су са Скендербегом војевали. Кад је први пут изишло његово дело не зна се тачно, али се мисли, да је то било год. 1506., дакле на једно четрдесет година после Скендербегове смрти*). Ако промислимо добро о томе што смо казали, онда би нам већ и само то било довољно, да помислимо, како у Барлецијеву делу не може бити све злато, шта више, да ни сам костур његов не може бити без мане. А кад погледамо дубље у њ онда тек видимо, да нам мишљење неје било ни мало погрешно. Али друкчије неје ни могло бити. Узроци су јасни. Ако узмемо, да је дело Барлецијево изишло први пут доиста год. 1506., то је онда оно писано на неких *шездесет* година после првих Скендербегових дела, али, као што и напред споменусмо, ни последња његова дела несу у то време била свежа, јер их је растављало време од читавих *четрдесет* година. Кад сад узмемо у рачун, шта машта народна може учинити и за много краће време, а к томе још и то, да Барлеције јамачно неје црпао грађу све од људи, којима би се могло поклонити потпуно по верење, онда нам тек бива јасно, колико се неистина и измишљотина могло увући у дело његово. Ну као да је Барлецијеву историју о Скендербегу још један црв подгризао. Барлеције је истина био свештеник и, како изгледа, човек веома учеван, али као да му је баш оно што је најсветије — истина, мало било на срцу. Истина, бацивши се с мислима у оно време, кад је он то дело писао, ми бисмо га можда у неколико могли и оправдати, али опет пред данашњим судом науке, и то оправдање мора потпуно пасти. Барлеције је био католички свештеник а живео је у веку, кад црква беше у највећој опасности од некрста. У таким незгодним приликама по хришћанство, њему, свештенику, не могаше ништа бити пре, него сву пажњу да обрати на то, да верне челичи у истрајности и верности пре-

*) Zinkeisen J. Wilch, Geschichte des osmanischen Reiches in Europa, Hamburg, I. стр. 770. Гл. Pétrovitć, Essai etc. 4.

*) Мијатовић Ч., Глас XXII. стр. 20.; Pétrovitć G., Essai, стр. 14.

се не употребљава за калдрму већ за макадам и друго што.

Најпосле ваљало би знати: да ли предузимач, по уговору, може употребити и стари камен или не?

Председник. О овоме постоје услови и ти ће се тачно извршити и контролисати од стране општин. власти.

Филип Васиљевић. Камен је у трећину продат предузимачу и он га, ако је стари прима као год и нов и по истој цени. Што не буде могао употребити за калдрму, он ће за макадам.

Не стоји дакле то, да он употребљава ситан камен за калдрму већ га намешта за макадам.

Раденко Драгојевић кад је Бркић покренуо ову ствар да је предузимач донео камен из Раковице, онда и ја имам да приметим, да у том камену има више од половине ситног камена, који није дебео ни 5 сантиметра. Ако ће он тај камен употребити, комисија која је за ово одређена не треба да му да ни да га изтоварује.

Председник. Дакле ви мислите да то комисија прегледа и ако неодговара условима, да му се каже да га и недоноси. (јесте) Усваја ли то одбор! (Усваја)

Мијајло Јанковић. Неко скида камен онде код г. Ристићеве куће. Треба питати ко то скида и за чији рачун.

Председник. То ће се учинити. Имам једну хитну ствар и молим вас да чујете акт водоводне комисије. (Секретар прочита извештај о понудама пријављеним за везивање куће с водоводом).

Као што сте чули извештај, водоводна комисија вели, да су понуде скупе и водоводна комисија прима на себе одговорност да сама то у својој режији сврши.

Ако налазите да је предлог уместан молим вас да га одобрите.

Андра Одавић. Од моје стране благодарим комисији што прима толико терет на себе. Али кад је тај Радосављевић поднео понуду доста јевтинију него што је предрачун, ја мислим да би требало да се мало задржимо око тога. Да ли је он поднео и кауцију од 20 хиљ. дин. према условима (положио). Кад је тако ја мислим да општина има довољну гаранцију. С тога би ја примио њега, па ако ипак не врши како треба, онда комисија водоводна у свако доба може узети од њега и продужити у својој режији. С тога желио би да се та понуда боље проучи.

Раденко Драгојевић. Односно тога Радосављевића ја мислим да га није требало примити ни на лицитацију. Он је поднео један рачун оверен од министарства грађевина као кауцију за магацин вински. На тај његов рачун има 5 забрана, а тај је исти рачун и овде послао као гаранцију. Он неможе никад бити озбиљан предузимач а још мање за овако важан и хитан посао. Њега је и војно министарство искључило из лицитације.

Стеван Чађевић. Пре но што почнем говорити молио би да ми се каже: за које ће се време свршити тај посао. То је нужно да се зна, јер према броју улица и нумера изгледа, да ће бити један велики и дуготрајни посао за једног предузимача.

Грађанство треба што пре да добије воде по кућама и према томе ја држим да је боље да се тај посао подели Не мора се то дати све једном. То би била велика погрешка. Ако би један узео не верујем да ће се брзо свршити. Дакле боље је да се подели на извесне групе.

Андра Одавић. Односно онога што наводи г. Раденко за тога Радосављевића имам да кажем то, да сам ја и раније казао: ако положи сигурну кауцију. Он то није учинио, па му није ни уступљена. Сад дали је он положио ту исту кауцију ја немогу о томе да говорим. Главно је што треба решити да се Луки томе уступи ако положи сигурну кауцију од 20 хиљ. динара, па ако не положи онда нек предузме водоводна комисија. Тако сам казао, тако ћу и гласати.

Гавра Бркић. Ја се слажем са г. Чађевићем, да се тај посао подели на више делова.

Милутин Марковић. Ја мислим да је гледиште водоводне комисије умесно и основано и према досадањем што је она радила како по овој тако и по другој ствари. По томе, моје је уверење да ће она и овај посао да сврши онако како интереси општине захтевају.

Ја бих се дакле сагласио да се ради у режији, кад ће бити рад испод предрачуна и кад су овако скупе цене изишле, но хтео бих да се води рачуна и о наводу г. Чађевића. Доиста, ми од водовода очекујемо извесан приход те по томе нам је најбитнији интерес да се веза кућа с водоводом што пре изврши. И за то ја усвајам ово гледиште г. Чађевића и тражим да одбор донесе одлуку. да водоводна комисија распише другу лицитацију и да подели рад на више партија како би се више људи могло примити посла и свршити га што пре.

Раденко Драговић. Ја имам да кажем да је управа водовода чинила такав распоред послова да морамо да јој потпуно верујемо да ће јој и овај испасти у интересу општине. И са тога ја сам за то да овластимо управу водовода да она отпочне у режији ово спајање док не бисмо добили јевтиније и солидне предузимаче.

Ђока Ж. Нешић. Ја у почетку дебате нисам био овде, али видим да се помиње солидност предузимача те имам да кажем да ја не бих био за то да се ово спајање уступи г. Луки Радосављевићу који је најјевтинији понуђач, јер, прво, он није ни стручњак ни капиталиста, а друго, он је искључен од послова при војсци и при мин. грађевина због непоузданости Ја сам пре за то, да се ради у режији него да нађемо

ма религији. А да ли се у том могло и како боље успети, но указивањем и слављењем дела таквог једног дива, као што је био Ђурађ Кастриотић? Да ли је ишта могло челичити срца верних у мушкој борби већма него дело о таквом једном човеку, који, како бар по Барлецију излази, беше потпунце héros sans tache?

Несмо ми први, који смо устали против Барлецијева дела. Новији историци већ од неколико десетина година на овамо почели су незадовољно мрмљати на њ, али ипак још веома тихо и благо. Нити смо се трудили нити мислимо да је потребно наводити све те историке и њихова мишљења о Барлецију, али ипак не може нам се на ино и морамо навести бар најпознатије.

Шта о њему вели историк Цинкајзен, видели смо из последња два реда његових, напред поменутих речи; сад ћемо видети још шта кажу Хамер и Паганел.

„Дужина беседа, — говорио је Јосиф Хамер у своме „Geschite des os. Reiches“,*) — које Барлеције меће у уста Скендербегу, . . . , прелази границу слободе, која се допушта једном историку.“

Исти писац даље говораше и ово:

„Ова измишљотина (т. ј. сан Војисавин) историка Скендербегових, да би бацили што већ светлост на својега јунака, . . . може се пре опростити но измишљена прича о јуначким делима, која је он тобоже починио при нападу и заузећу неких азијских градова, који су били освојени давно и давно пре но што се он и родио.“**)

А мало даље:

„ . . . али то је (т. ј. веома мали губици арбанашки према огромним турским) претеривање, које вреди исто онолико колико и оне дуге беседе, које је Скендербегу позајмио његов историк“.**)

Паганел вели:

„Али он (Барлеције) приписује врло често тим јунацима и другим личностима из тих догађаја беседе, које јамачно несу никад ни беседјене. С тога их треба примати с много резерве, тако рећи, cum beneficio inventarii?“***)

Или на другом месту, где говори о огромном броју мртвих Турака у првом боју Скендербегову с Али-пашом:

„Број зацело претеран, као и многи други, у иначе веома *занимљиву* посау Барлецијеву.“*)

Али при свем том сви писци, па и ова два, и даље су дела Скендербегова описивали готово једино по Барлецију. За Паганелово дело може се с правом рећи, ако не да је слободан превод Барлецијева De vita etc., а оно за цело проста његова компилација; за Хамерово пак причање — ништа друго до да је abrégé истога дела. Истина то у неколико има оправдања, али не толико, да се отворено сме рећи — биографија се Скендербегова неје могла ни на који начин истинитијом израдити. Ми ћемо то доказати мало доцније, а сад да сагледамо часком узрок том компиловању Барлецијева дела и код тих одличнијих писаца и научника.

Главна дела по којима смо ми израдили ову своју расправу, поред других јесу нарочито Џамаријево Istoria di Scanderbech, о коме ћемо ниже опширније говорити, и документи што су нађени по разним европским библиотекама и архивима, као што су млетачки, милански, мантовски и тако

*) Pétrovitć G., Essai etc. стр. 4..

*) Hammer. Hist. de l' empire ottoman. I. 212.

**) ibid-, 213.

***) Pétrovitć G., Essai etc. стр. 5.

*) Paganel C., Hist. de Scanderbeg. Стр. 52. Подвучену реч ми смо подвукли.

несигурног предузимача, који ће нас омести у раду и несолидно га свршити.

Ђока Новаковић. И ја сам за то да се не дангуби око овога него да се отпочне рад у режији, по предлогу комисије.

Стеван Чаћевић. Ја бих молио да ми се каже колики је рок рада одређен уговором предузимачу?

Председник. Ја нисам видео одређен рок али то би се имало утврдити договором који би се имао склопити с предузимачем у детаљима. Незнам да ли би могао да се одреди рок израде још у овој години.

Инж. Селесковић. По моме уверењу, нема изгледа да ће се ове године моћи спојити и половина кућа.

Стеван Чаћевић. Из свога искуства дошао сам до уверења да кад се не одреди рок да то веома утиче на цене. Ако би смо оставили кратак рок, цене би биле скупе ако дужи — јевтиније, а ако никакав још јевтиније. Пошто Београд има око 2000 улица, најбоље је да га поделимо на неколико партија па да их дамо на поновној лицитацији која се има обзнанити и у којој се мора означити шта се има извршити ове године.

Ја мислим да би се овако највише урадило.

Што се тиче Луке Радосављевића, ја мислим да је он доста способан човек и да је од наших многих предузимача измакао спремом али сумњам да има капитала довољно а ви знате шта значи имати капитала у оваквим радовима.

Ви видите, господо, да нас даве многе инфекциозне болести и да са тога треба да се ово спајање кућа с водоводом и поливање улица, сврши, односно отпочне, што пре.

Ако усвојите мој предлог, ја држим да би се посао брже свршио.

Филип Васиљевић. Чим није одређен рок предузимач би се повуко натраг и у томе би нашао узрок да се извуче. Међутим ја чујем од г. инжињера, да се према броју пријављених не би ни могао одредити рок. Сад ако ми чекамо на све, онда никад неможемо ништа свршити. Моје је мишљење да се узме једна улица и веже па тако редом.

Председник. Г. Селесковић је ту. Он је казао, да у почетку неће бити много пријављених, а нема ни могућности, да ћемо у овој години извршити много од тог посла, већ само један део.

Андра Одавић. Ја ћу опет да се вратим па ону ствар што је помену Раданко односно кауције Лукине за магацин. Пошто је Лука поднео понуду и ако се не варам решење је одборско било овако: да му се уступи ако да сигурну кауцију, јер му ова поднета није сигурна. Он то није могао испунити. Сад и у овој ствари ми не треба да мислимо на то, да ли ће он испунити уговор или неће. Ми имамо гаранцију, а он ако не ради то је његова ствар.

Ја господо нећу да примим на себе, те да ми се доцније може што пребацити, већ кажем, да ми донесемо оваку одлуку. Да му се прими понуда ако поднесе довољну гаранцију да ће примљене послове тачно извршити. Сад после ако он нехтедне радити водоводна комисија има права да отпочне рад сама у својој режији и ако буде штете то да буде на штету понуђача.

М. Капетановић. Господо. Ја сам дознао да је тај понуђач Лука и у овој понуди поднео ону исту хартију, коју и при магацинима за гаранцију. Ако г. Лука хоће да се игра жмурке, ми ни смо вољни. Да ли је он способан или није то је његова ствар. О њему као предузимачу не треба говорити. Ако има гаранције ма ко да је, њега ће комисија контролисати, па неможе да прави штете, а Лука се у опште неможе узети као предузимач јер није положио кауцију.

Други је предлог водоводне комисије, да ради у својој режији. Г. Чаћевић каже, да ће тај посао остати дуго несвршен, па је предложио да се подели у четири кварта. Из извештаја види се да су сви понуђачи поднели велике цене, а опет из тога види се да они нису на чисто били. С тога нама ништа друго не остаје, него да тај посао поверимо комисији, да га она у својој режији ради бар за извесно време. Водоводна комисија може и доцније, кад се утврди цена, расписати лицитацију и дати не једном него њима четворици или петорици — Држим да ће овако решење најбоље бити. —

Илија Ђорђевић. Овде се повела реч о Луки, али то не би требало да је тако. Услови су прописани шта је понуђач дужан да изврши. Сад ако он заиста даде сигурну кауцију, ми не можемо казати да му не дамо.

Што се тиче рада у самој режији водоводне комисије у питању је хоће ли комисија моћи све то извршити по предрачуну? Ако може ја ћу јој казати хвала.

Председник. Ја мислим да ми можемо изаћи из овога питања ка крај. Г. Капетановића мишљење је најподесније, да водоводна комисија отпочне у својој режији радове, док се не утврди цена. Ми с пословима не би застали а прво би се везале оне улице где је највећа потреба за воду.

С тога ја ћу да ставим ову ствар на гласање.

Ко је за то, да се усвоји извештај комисије водоводне да она ради у режији с допуном предлога г. Капетановића, да може доцније расписати конкурс, тај ће гласати «за» а ко је у опште противан гласаће «против». (Настаје гласање).

Дакле 14 за, а 4 против. — И тако усвојено је по предлогу комисије и предлогу г. Капетановића.

Председник. Прошле седнице било је одборника који су захтевали да се данас

даље. Међутим поменути писци као да зацело несу ни знали за поменуто дело Цамаријево, а за документе из разних архива несу ни могли знати, јер су се они почели издавати тек од шесетих година на овамо, док су њихова дела издана много пре тога. Остајали су им дакле само турски извори и Барлецијево De vita etc. или барем многе његове компилације. Али ти турски извори, бар што се тиче делања Скендербегова, веома су мршави. Колико се у њима могло наћи података за сјајну каријеру тог великана, биће довољне ове речи историка Хамера: „За то време (т. ј. за десет година од доласка Мухамедова на престо), историци турски прелазе као заливени преко дела јуначкога Скендербега *и сматрају за недостојно, да и на њ обрате своју пажњу, све док Мухамед лично не пође на Арбанију.*“*) А ни пре ни после тог времена није било много боље. Па је ли дакле сад у таким приликама историк и могао израдити што боље од компилације?

Али ми смо досад говорили о делу Барлецијеву само у опште и поменули смо само шта су други о њему казали; сад ћемо изнети још неколико својих разматрања, која ће га, ласкамо себи, из корена уздрмати, и ако се читава четири столећа све већма учвршћивало.

Једна од највећих мана тог Барлецијева списа јесу, како се и из мишљења поменутих писаца види, многе и предугачке беседе, које је Барлеције понаметао и Скендербегу и другим важнијим личностима у уста. Да те беседе несу могле никад бити изговорене, за то јамчи сам писац већ самим тим, што је казао одакле је црпао материјал за своје дело, те их с тога не бисмо ни помињали. Али њих има тако много, да чине *иоловину**) целе књиге, и с тога се преко толиких неистина не сме мўком прећи. Ну најеклатантнији а у исто време и непобитни доказ неистинитости и неверпости Барлецијеве, то су писма Скендербегова, Муратова и Мухамедова, што се налазе у његову делу. Она у њега имају јасан и разговетан датум не само у годинама већ и у месецу и дану, али тако, да човек који проучи иоле боље документе из разних архива на мах увиђа, *да су она произвољне и голе измишљотине његова мозга.*

Неје место, да све њих овде претресамо. То ћемо урадити у самом тексту, а овде ћемо навести само пека, која су прави апсурдум.

Данас већ нема ни једнога историка, који се не би слагао у томе, да је Скендербег изневерио Мурата и побегао у Албанију 1443. год. 3. новембра, после боја између Угара и Турака под Нишем. Међутим ми налазимо у Барлеција једно писмо Владислава, угарскога краља, упућено Скендербегу с датумом од 1443. год. 5. *јула* (annô M.CCCCX LIII. 3. Nonas Julii) и одговор Скендербегов на њ од *4. августа* исте године (pridie Nonas Sectiles M.CCC. XLIII.)*) Па може ли се онда поклонити и искрица вере њима?

(наставиће се).

---

*). Hammer, Hist. I. 266. Последње смо речи ми подвукли.

*) Понтанова књига, коју ћемо доцније навести, неје ништа друго до скуп већине Барлецијевих беседа и износи 293. стране мале осмине, док Барлецијево дело нема више од 371. стране истина два пут већег формата, али и много крупније штампано.

*) Barl. de Vita etc., стр. 53. и 57.

поднесе на решавање извештај о пијацама. Ја то и чиним а ваше је хоћете ли га одма узети у решавање (чује се: доцкан је; изнесите ситнија питања!)

Па добро, онда износим ово. На нашој великој пијаци продавали су извесни наши грађани лимунове и поморанџе но њима је, услед жалбе бакала, забрањено да то и даље раде на пијаци. Они су поднели жалбу против тога наређења, но г. Министар унутрашњих дела оснажио је забрану као на закону основану. Но ти продавци обратили су се сад на ново с молбом а и лично су ме молили да им бар то дозволим да распродаду оно што имају од еспапа те да не потруле и да се и оно мало њихове сиротиње не упропасти.

По жељи неколико одборника ја ово питање износим пред одбор.

Соломон Азријел. Ја сам читао законски основ на коме је базирана наредба којом се забрањује продаја лимуна и поморанџи на пијаци. Она је основана на чл. 36 закона о општинама. Али нисам могао да видим да је општински суд имао тога права да ту наредбу изда.

То је једно а друго је, што општински суд не забрањује продају и других ствари јер тамо има ципела, папуча и свега што се и по дућанима продаје.

Кад се забрањује овима, онда зашто не би свима који продају трговачке предмете.

Ја овде видим да господа бакали траже да они тај артикл монополишу, то ми господо неможемо никако дозволити. Зато тражим да се и овима дозволи продавати само на пијаци.

Мијаило Јанковић. Ја сам одсудно противан торбарењу а овде је торбарење као на вашару.

Др. Давид Алкалај. Ја бих молио да се акт прочита.

Стеван Чађевић. Ја мислим, господо, да је врло нужно да се сви продајни артикли групишу на једној пијаци и то како они који су ради насушних тако и они који су због санитетских потреба грађана нужни. Са тога гледишта мени се чини да лимуне треба продавати на пијаци. То је воће које служи по највише ради болника и људи који траже лимунову киселину. И кад се смеју продавати на пијаци урме, ја држим да треба и лимуни. За што би се лимуни узимали по бакалницама по 20 пара кад могу и јевтиније на пијаци?

Мени по свему изгледа да се забраном продаје више ишло против личности него против самог продајног артикла и са тога држим да ми с мирним срцем можемо дозволити ову продају.

Гавра Бркић. Многи од грађана читајући о овој забрани из новина питају шта је могло руководити општински суд да је изда и да ли је то ствар суда или одбора? Даље, грађани мисле да је овако боље да човек може купити све на пијаци кад тамо оде, него да мора само због 20 пара лимуна да иде у бакалницу. Ја бих у интересу правилности молио да се укину оне чатрље на пијаци и да се забрани продавање и других ствари на пијаци. Не учинили се то, треба допустити и овима да лимунове продају.

Раденко Драговић. Та је се пијаца много намножила са које каквим излишним стварима или артиклима трговачким. Тамо се продају чак и ципеле и папуче и др. И кад се забрањује продаја лимунова, онда треба и остало забранити или дозволити да се и лимуни попова продају.

Др. Алкалај У колико је мени познато овде није било никакво решење ни пресуда против чега би се могли жалити, него пршто дошао позорник и забранио. Они су отишли код г. Министра и г. Министар им је и сам рекао идите и продајте и даље и кад добијете решење онда се жалите. Но почиго је све то сиротиња, која продаје лимунове и поморанџе на пијаци они веле, да неће да иду против наредбе, него само хоће да моле, да им се не забрањује како би себе и своју породицу издржати могли. Овде је Управа вароши Београда натоварила једну бригу општини. У члану 36. нигде не стоји, да је за ово општински суд надлежао. Нашто забрањивати тој сиротињи радњу; они сиромаси по цело пре подне стоје онде једва да зараде 2 дин. да своју породицу одрже. Да они држе дућане — то је немогуће. Кад могу земунске пиљарице овде продавати, за што да неможе наша сиротиња. Држим да председништво има потпуно права, да се одазове овој сиротињи и да каже суду да тргне ту своју наредбу натраг.

Коста Б. Мијајловић. Ми смо позвани да заступамо интересе државне и општинске. Један грађанин од три кључа дође на пијацу па ту узме лимунова сапун кафу шећер и све шта му треба — онда кад је тако, шта ће радити они који имају дућане. Треба да их затворе. Да ли би то било корисно за варош? г. Алкалај каже то су сиромаси па немогу да држе дућане. То не стоји. Могу они да плаћају по један грош дневно за дућанче и тако ди продаје.

Филип Васиљевић. Општина заступајући с једне стране своје интересе чини штете с друге стране својим грађанима. Она је дозволила чак и бурад да се на пијаци продају и остало и напустила варош. Ја сам за то да се све отера с пијаце сем зелени и предлажем да се одреди комисија, који ће то проучити и одбору поднети извештај.

Ђ. Нешић. Не стоји разлог да треба дозволити продају лимунова на пијаци са хигијенског гледишта. Зна се врло добро кад је време да се ти артикли продају по дућанима. Кад су лимунови скупи, онда овога продавања на пијаци нема. Они продају само онда, кад могу да га продају испод цене

ПОДЛИСТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 24)

„Ја сам, отац.“

„Ко?“

„Ја, Роза.“

„Роза? до сто врага, шта ћеш тако рано? Чекај мало, сад ћу ти отворити, док се обучем.“

Роза није ништа одговорила. Замотана у мараму, стајала је у ладном ходнику и слушала монотоно куцање сата. Подуже је трајало, док се је отац обукао. Најпосле се брава отвори и Роза стане на праг. И нехотице баци поглед свуда у наоколо, да види да ли су сами, и спази, да је кревет изгњечен, као да је човек сад из њега устао, али је то није могло преварити; у кревету није целе ноћи нико спавао и отац се је вратио пред зору — можда баш пре неколико тренутака.

„Али, Розо,“ рече Павле Јохус зачуђено, шта те је нагнало да тако рано устанеш из топлог кревета и да мене будиш? да се није што догодило, или да ниси болесна?“

„Нисам, отац“ рече Роза у великом узбуђењу, „ја сам здрава — али — хоћеш ли ми одговорити на једно питање?“

„Врло радо,“ одговори кафеџија, из чијег се погледа могло видети да не говори истину. „Шта хоћеш?“

„Ти знаш, о чему смо последњи пут говорили, отац,“ продужи Роза, „ти си ми обећао, да ћеш помоћи Францу, да се — тамо горе — све уклони. да ћете онај несретни посао напустити, и да ће онај човек, кога нам је бог на несрећу послао, оставити Хеленхоф. Је ли то све урађено?“

„Али, драго дете,“ рече отац са усиљеним осмехом, то си могла и после неколико сати питати.“

„Је ли то свршено, отац?“ наваливаше ћерка.

„Да богме да је, само што Брендел још није отишао; морао је да пошље своју путну исправу француском конзулу на преглед и то га је мало задржало; али и он ће сутра отпутовати.“

„А да ли је у развалинама остао какав траг оног — оног несретног посла?“

„Није, све је уклоњено и чисто.“

„Хвала Богу;“ уздану Роза дубоко, радујем се, што сам се узалуд плашила.“

„Шта је, зашто си се плашила?“

„Ништа, отац“, рече девојка љубазно, „кад се је Франц оканоу тога посла, онда је све добро и нас се ништа не тиче но неких других људи.“

„Али шта, моје дете?“ питаше кафеџија, који се је услед овога осетио несигурним, кажи ми, шта ти је, и због чега си се бринула?“

„Ни због чега, отац, и хвала милостивом Богу, што је моја плашња била узалудна.“

„Али ја те молим, да ми кажеш.“

„Нисам рада да о тим стварима више говорим, и да их позлеђујем,“

„Направила си ме радозналим, и то ваљда није тајна,“

„Не знам, отац, али мислим да није. Бруно је био јуче после подне у башти —“

„Хм“ прозбори кафеџија усиљавајући се мирно, који је већ слутио због чега је девојка

бакалске: Ја сам противан да се и остали артикли продају на пијаци. Треба све то забранити с тога, што има људи који држе своје радње по вароши и онда немогу да конкуришу са овима на пијаци. То је стран производ и као такав не може се на пијаци продавати. Нестоји то, да ми хоћемо монопол, јер нас има толико људи, који држимо своје радње, а није то само један. Према томе ја предлажем, да се једна комисија одреди, која ће забранити све што се продаје у вароши, да се може продавати и на пијаци.

Ђока Новаковић. Овде су два питања. Прво да се забрани упражњавати радњу и друго, да ли се може на пијаци продавати. Ово друго питање ми можемо решити, а оно прво не можемо, и пошто има артикала и других, који не треба да се продају тамо и ја сам за то да се свима забрани.

Соломон Азријел. И ја сам за то, да се ово питање једном регулише. Али господо ови јадници моле да могу продати еспап овај да им се неупропасти с тога да им дозволимо бар ово што су набавили нек продаду а после комисија нек врши даље. (Чује се: да им се одобри али под контролом).

А. Одавић. Господа говорници пре мене изнели су своја мнења и ја налазим да су потпуно оправдана она која ударају против забране с тога што поморанџе и лимуни нису једини артикал који се од страних на пијаци гашој продају. А слажем се и ствр-ђењем: да су бакали и сувише преоптерећени плаћањима те да им не би ваљало без нужде стварати конкуренцију. С тога ја мислим да треба изабрати комисију која ће саставити списак свију артикала који ће се на пијаци продавати а докле се то не реши, да дозволимо продају лимуна и поморанџи на пијаци. (чује се; врло добро!)

А на ту комисију која се има изабрати, ја управљам молбу да тај посао што пре сврши. Још имам да кажем да сам противан торбарењу лимуна и поморанџи ван пијаце, по кафанама и т. д. како се сад чини и ко се ухвати да се најстрожије казни.

Ђока Новаковић. Ја сам и мало пре рекао: да ми можемо у опште дозволити шта се сме продавати на пијаци а шта не, али кад нешто надлежна надзорна власт искључи ми нисмо власни да то враћамо.

Председник. Морам да напоменем да и ја ово морам да пошљем надзорној власти. (комисију!)

Дакле пристајете ли да се одреди комисија а да се допусти продаја лимуна и поморанџи док она не поднесе извештај и док се овај не реши? (пристајемо) Молим кандидујте чланове (Бончића, Азријела, Драгојевића и Г. Бркића).

С овим данашњу седницу закључујем.

(Седница је трајала до 9 часова по подне).

Држан 4. Јуна 1892. год.

Председник. Има довољан број одборника. Можемо почети.

Састанак је отворен.

Изволте чути записник прошлог састанка (Секретар прочита).

Има ли ко да примети на записник?

Ђока Новаковић. Онде гди се говори о водоводној комисији да сама у режији изврши спајање водовода са кућама; треба да се каже: „усвајајући предлог да ће водоводна комисија у својој режији јевтиније израдити но предузимачи који су понуде донели, одбор одобрава предлог водоводне комисије". Ово треба овако да се стави те да се виде побуде, зашто је одбор одбацио понуде, а одобрио предлог, јер то у записнику нема.

Андра Одавић. Ова примедба г. Новаковићева врло је умесна. Истина у предлогу комисије изложене се побуде, али исте треба унети и у одлуци одборској.

Председник. Усваја ли одбор да се овако допуни записник? (Усваја.)

Пре но што пређемо на друге ствари, молим вас да потврдите решење прошле седнице односно овога предлога водоводне комисије и односно продавања лимунова на пијаци. То је нужно с тога, што су ово нови предлози, а у прошлој седници било је свега 19 одборника, а треба 21 одборник.

Андра Одавић. Господо. Вама је познато, да сам ја у прошлој седници по овом предлогу водоводне комисије заступао ово гледиште, а то је да се уступи понуђачу кад положи сигурну гаранцију. Видили сте из извештаја, да је било више оферата и од њих, да је само један био јевтинији од предрачуна а сви остали да су скупљи.

Водоводна комисија и неки чланови овде у неколико то су потврдили, да оза понуда што је најјевтинија, није сигурна, па му с тога не треба уступити, а онима другима да се не уступи опет за то, што су скупе понуде. Због тога комисија је предложила да јој се одобри да ради сама у својој режији то спајање водовода са кућама.

Господо. Не могу ни за кога да тврдим да није сигуран кад он испуни услове за то прописане, па ни за овога. За овога се предузимача вели, да је приликом лицитације за зидање винарског магацина поднео некакав рачун као гаранцију, који је без вредности. То ми је познато и онда је одбор решио, да се позове да положи сигурну кауцију иначе не вреди, и он тада то није учинио. Сад ја предлажем опет, као што сам и у прошлој седници казао, да се тај понуђач позове те да положи сигурну кауцију од 20 хиљ. динара и да му се каже, да ова поднета није вредећа за општину, па ако он то не учини, онда нека сам себи припише

тако узбуђена. „Дакле био је — па је ли ли била љубазна према њему?"

„Зашто да не будем? рече Роза жалосно." Он је поштен и добар и ми обоје подједнако трпимо. Неће више долазити. То је био последњи пут.

„Па — какве везе има то са развалинама?" запита Јохус вртећи главом.

„Он је сада пред кривичном суду, отац," продужи Роза полако и са страхом, „и случајно ми је наговестно, да они — "

„Да они — шта?" запита брзо Јахус.

„Јако сам се уплашила кад сам чула," настави сирота девојка, „Али се то ни нас ни Франца не тиче — нашли су траг једне дружине што прави лажне новце. Хтела сам дакле да те молим, да гледаш, да онај човек, онај Брендел што пре оде из Хеленхофа како се Франц не би с њиме и даље дружио."

Јохус пребледе као смрт, колена му задрхташе, и он се скљока на столицу. «Отац!» повиче Роза уплашено и обузе је нека страшна сумња, „отац, за име божје, да ли си ти мени у свему истину казао?»

„Шта су пронашли? запита старац са пригушеним гласом гурајући је левом руком од себе. „Кажи ми све девојко, — ти не знаш шта све од тога зависи."

Роза стајаше пред њим укочена и без суза. није требало више да пита, из лица очевог прочитала је сав његов грех и кривицу и са потпуно мирним и ледним гласом рече:

„Ја врло мало знам; напшли су на траг једне дружине што прави лажан новац и надају се, да ће или гњездо овде у близини наћи. Један од јатака им распростирача лажног новца ухваћен је прекјуче и ухапшен. Он до данас није ништа признао.

„Ухапшен — где?"

„Не знам."

„Ко га је ухватио?

„Господин Хајде," одговори девојка хладно.

„До врага!" јетко промрмља старац, али сад не беше више времена да се обзире на ово или оно. Што да таји од ћерке, којој је сада било све јасно као сунце. Скочи брзо, навуче капут узме шешир, и не казавши ни због ћерци, брзим корацима пређе преко степена, па се кроз башту упути у Хеленхоф.

---

8. Откриће

Павле Јахус је већ одавно оставио собу, а Роза је још непрестано стајала на прозору, кроз који је пратила оца погледом, ма да је знала врло добро камо је отишао. И како се је чудновато сада осећала! Све је видела шта се око ње збива, али јој се чинило као да се ништа ње не тиче нити стоји с њоме у каквој вези

Доле у башти, баш под прозором, лежала је она велика дивна кита цвећа, што ју је јуче сама набрала. Чудила се је како је то могло бити, да неко по башти цвеће баца а она да за то не зна.

У томе дође куварица у башту, да набере мало зелени.

Шта је тражила ова страна жена у њеној башти? хтела је да отвори прозор да викне на њу, али није могла. Подигне руку, и пре но што је ухватила за кваку од прозора, сруши се онесвешћена на земљу.

(Наставиће се)

Међутим водоводна комисија нека у режији тај посао предузме. Ако положи онда да му се уступи.

Ово је мој предлог од кога ја неодступам.

Ђока Нешић. Ја немам ништа против предлога г. Одавића и ако сам у прошлој седници био противног мишљења и то с тога, што је тај предузимач познат као несолидан и што није положио сигурну кауцију.

Но ја би сада предложио, да се у одбору пропишу правила, па да се каже: које артије од вредности могу да се примају као сигурне за општинску кауцију. Ово је нужно с тога, што видимо, да је овај понуђач потурио неку артију за јемство и ако сви знамо да није солидан и само сад због тога што је такво једно писмено поднео морамо да га примимо.

Председник. Кад се каже да је примљен за понуђача онда се претпоставља да је и кауцију положио. Сад ја не могу на чисто да кажем каква је то кауција. Ако тако почнемо о свакој кауцији онда се свака кауција може да спори.

Марко Велизарић. Мени се чини да нигде у закону нема да баш морамо дати посао ономе који нижу цену понуди. Кад смо у прошлој седници решили да се овоме понуђачу неможе уступити и оставили да комисија донекле ради у својој режији, па после да може дати и другоме, онда је томе сађењем понуђачу дата прилика да се при новој лицитацији јави, и ако положи сигурну кауцију онда нека конкурише са осталима. Сад можемо прећи на дневни ред.

Андра Одавић. Господо Ово што тврди г. Велизарић мислим да никако не стоји. Ако водоводна комисија зна, да је тај понуђач несолидан, она га онда није требала ни примити. Чим је његов оферт примила, њему су дата сва права, као и осталима.

Мени се чини да је водоводна комисија учинила погрешку у томе што није знала да та писмена кауција није уредна.

Ја сам за то, да се сва форма према понуђачу испуни, па ако не положи довољну и сигурну кауцију, онда да се преко његове понуде пређе на дневни ред.

Стеван Чађевић. Кад сам у прошлој седници заступао гледиште да се држи друга лицитација и да се рад подели на више партија, ја сам то чинио у жељи да грађанство по вароши дође што пре до воде. Водовод је свршен, вода у басен унета, и ми ће мо гледати воду где поред нас тече ако је не уведемо у куће одма.

У осталом мени се чини да су и сами услови за рад врло мршави и непотпуни. И још кад би смо уступили рад једном непоузданом предузимачу, онда је више него сигурно да би смо у томе предузећу насели. У условима нити је одређено време, нити је утврђен надзор, ништа. и сваки предузимач може да ради како хоће. Осим тога није речено с којом брзином има да се ради, јер ако ви хоћете да на један посао баците 1000 људи, онда ће те платити дупло и трипло више.

Мислим дакле да би мој предлог требало усвојити те поделити рад по кварто вима.

Раду у режији ја сам противан јер увек излази много скупље него овај путем лицитације. Једино пристајем на рад у режији док се не добију праве цене коштања а после да се посао уступи лицитацијом јер је апсолутно немогуће да се у режији изради спајање у 2000 улица а да буде брзо и умереном ценом.

Сем тога ја сам о предузимачу Луки слушао ружне речи. Чини ми се да је он искључен из радова при министарству војном и грађевина. И са тога ми не би смо смели да њему рад уступимо пошто би код воде могли бити без воде.

Ђока Новаковић. При оваковим радовима гледа се прво на солидност предузимача па после на цену. Најбољи је предузимач не онај који нуди најјефтинију цену него онај који поред јефтиније цене нуди и солидан рад. Овај човек који нам је понудио најјефтинију цену, није солидан радник јер је искључен из радова при војсци и грађанској струци а не треба му дозволити ни код нас посао. Ја тога човека не познајем али морам да верујем да је тако.

Председник. Нема више говорника. Усваја ли одбор решење од прошле седнице? (Усваја.)

(Одавић: ја сам противан.)

Сад имамо ону молбу за продају лимунова, из прошле седнице. Усваја ли је одбор? (Усваја.)

Соломон Азријел. Ја сам случајно јуче изишао доле на Саву па сам свратио да видим где се зида магацин и приметио сам креп да је непечен и земља је да гора бити не може. Ја молим председника да обрати пажњу и да оно што не ваља одбаци.

Председник. На ову доставу Соломонову могу да кажем то, да сам већ издао наредбу надзорном инжињеру да прегледа тај материјал и да учини шта треба те да предузимач не употреби лош материјал, пошто ми је и надзорник рада саопштио ово што и ви.

(Свршиће се)

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.

б) За свирање са певачем вештака од 1 концерта 5 д.

в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д.

II.

а). За игранку у локал I-ог реда . . . . . 15 д.

б) За игранку у локал. II-ог реда . . . . 10 д.

в) За игранку у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.

б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.

в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.

г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.

д) За забаве „Тинтл-Танта“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин.

б) Буре од 6 акова . . . . . 0·10 „

в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д.

б) За неузидан шпорхерд . . . . . 0·20 д.

в) За узидан „ . . . . . 0·40 д.

г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 0·50 д.

д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·20 д.

ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 д.

е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д.

ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д.

з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·70 д

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0·20 д.

б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0·60 д.

в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 1 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 12·— д.

б) Од акова . . . . . 0·50 д.

IV. ПОСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . . 3 д.

б) Обнављање изгубљене марке стаје . . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д.

б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.

в) Мала гробница . . . . . 555·62 д.

г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 д.

д) Велика гробница II реда . . . . 1099·32 д.

е) Велика гробница I реда . . . 1687·57 д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д.

б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 14·90 д.

в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д.

г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 27. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 28. Јуна 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

Нов београдски водовод довршен је. Београђани су дакле доживели, да имају у свако време довољно и добре воде.

У славу тога епохалног чина по живот београдски, општина београдска приређује на Петров-дан, 29. Јуна о. г. свечано освећење новог београдског водовода и предавање истог јавној употреби.

Општина се београдска нада, да ће београђани с радошћу увеличати ову свечаност многобројним присуством својим.

Свечаност ће се обавити по овоме распореду:

I. ДЕО
ПРЕ ПОДНЕ

1. У једанаест часова, после службе божије биће водоосвећење код чесме на Теразијама;

2. Говор председника општине;

3. Отварање водоскока на чесми теразијској.

II. ДЕО
ПО ПОДНЕ

1. У осам часова у вече осветлење и концерат на Калимегдану;

2. У десет часова у вече ватромет на Калимегдану с дунавске стране.

ОД СУДА ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА, 25. ЈУНА 1892. ГОД. АБР. 7841.

ОБЈАВА

Спајање појединих кућа са новим београдским водоводом отпочело је 22. ов. мес. Како је према закону обавезно, да се свака кућа са водоводом споји, то ће чиновник управе водовода са кметом дотичнога краја у свакој згради утврдити место за спајање.

Ово се даје на знање грађанству београдском, да чиновнику водовода не чини никакве сметње, но на против да му даде тачног обавештења о овоме:

1. На ком месту желе, да им се кућа споји са водводом;

2. Где да се намести водомер; и

3. Ако би коме ван обичне домаће потребе још за какву другу потребу вода требала, да и то саопшти дотичном чиновнику.

Ако који од сопственика не хтедне дати ова обавештења, у његовој ће се згради извршити спајање по нахођењу управе водовода.

Од суда општине вароши Београда 23. Јуна 1892. године. АБр. 7875.

НАРЕДБА

Пошто разне забаве по кафанама као певање певачица, свирање, вештачко престављање и т. д. и друге забаве као циркуси, менажерије, разне позоришне преставе и т. д. лоше утичу на одржање Народног Позоришта то је одбор општински у седници својој од 11. Јуна 1892 год. одобрио, да се од певачица, свирачица престављача и т. д. сопственика циркуса, менажерија, разних позоришта и т. д. наплаћује поред досадање таксе за општину још и половина од тога у корист Народног Позоришта.

Суд општине вар. Београда, на основу горњег решења одборског.

наређује

свима, којих се тиче, да се овог решења придржавају и одређену таксу каси општинској уредно полажу.

Ко противно овој наредби поступи биће кажњен по §. 326 крив. зак.

Од суда Општине вар. Београда, 12 Јуна 1892 год. АБр. 7537.

НАРЕДБА

Пошто је при јаким врућинама домаћа пашчад изложена разним болестима а најобичније беснилу, то у интересу здравља и безбедности грађана, Суд општине вар. Београда наређује, да се не сме водити пашчад по кафанама, парковима и другим јавним местима.

Ко противно овој наредби поступи, казниће се по § 332 алинеја 2. с погледом на § 335 алинеје 5. крив. закона.

Од суда општине вароши Београда 19. Маја 1882. год АБр. 7230. у Београду

ОГЛАС

Суду општине вар. Београда потребна је једна кућа или две, једна до друге, ради смештаја канцеларија грађевинског одељења и управе водовода.

Иста кућа или обе, треба да имају 15 до 18 здравих, видних и пространих соба.

Поред тога да имају добар подрум и магацин од 120 квад. мет. површине подесан за смештај разног инжињерског халага и материјала и једне радионице.

Кућа ова треба по могућству да је у средини вар. Београда.

Понуду са ценом ваља поднети Суду општине вар. Београда најдаље до 1. Јула ове год.

Од стране суда општине вар Београда ГБр. 1123. 19. Јула 1892. год у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

45. РЕДОВНИ САСТАНАК

18. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Мариновић били г.г. одборници: Н. Х Поповић, М. Трнковић, Миња Петровић, Коста Петровић, К. Б. Михајловић, М. Јовановић, Р. Драговић, М. Ј. Марковић, Др. М. Т. Леко, В. Тодоровић, Ђ. С. Новаковић, М. Капетановић, Др. Радовановић, М. Велизарић, Љ. Јовановић, Н. Р. Поповић, М. М. Ђорић, Л. Дашковић, М. Јанковић, Јован Христић, А. Ј. Одавић, Стев. Чађевић.

I.

Прочитани су записници одборских одлука седница држаних 11. и 15. Јуна о. г. и учињене су ове измене, у одлукама КЊБр. 460 и 462 да се одобрене суме наплате из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове, и у одлуци Бр. 468 да се изјављена интерпелација тиче и водоводних цеви у Савској улици.

II.

Одборник г. Коста Б. Михајловић извештава одбор, да је Паранос заузео и оградно један део улице, што води поред Гођевчеве фабрике.

Председник изјављује, да ће наредити извиђај и известити одбор о резултату.

III.

На тражење г. Миће Петровића одборника, председник износи одбору на решење молбу еснафа месарског, да га општина новчано потпомогне приликом изашиљања четири питомца у Златни Праг, ради изучавања месарског заната

По прочитању те молбе одбор је после поименичног гласања са 12 гласова против 8 (који су били за мању помоћ) решио, да се еснафу месарском изда из општинске благајне а из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове као помоћ за изашиљање његових питомаца пет стотина динара.

IV.

Одборник г. Миња Петровић пита зашто се калдрма у Једренској улици тако споро ради.

Председник одговара, да ће наредити, да се рад што више убрза и доврши.

V.

Одборник г. Коста Б. Михајловић саопштава да се тротоарске плоче у Пиварској улици не заливају цементом као што је у погодбама назначено.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом).

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића.
његош.

ПРЕТРЕС КЊИГА

којима смо се служили при изради ове расправе.

(Наставак).

Исто тако смешна су и немогућа и друга два писма, која он наводи на стр. 63. и 66. Једно је од њих Мурат послао Скендербегу 15. јуна 1444. а друго је одговор Скендербегов на њ и то од 12. августа. Да се докаже да су она лажна и измишљена довољно је загледати им само у садржину. И у једном и у другом говори се о погибији хришћанској код Варне као о свршеном чину,*)а има ли данас још кога, који не зна да је битка на Варни била тек 10. новембра те године? Па да је само то, него Барлеције још тврди, да он сме свим на свету јамчити, да су та писма истинита: „Unum tamen illud intrepide possum affirmare et meo jure contendere, et superiores missas litteras“ итд.**)

А каква су ова четири писма, таква су и *сва* остала, о чему ћемо у осталом, као што напред споменусмо, и после проговорити коју.

Не мањи — ако не још и поузданији — доказ лабавости и непоузданости овога списа Барлецијева јесте и то, што хронологија догађаја у њему не вреди баш ништа.

Од рођења па до смрти Скендербегове може се с правом рећи, да нема *ни једне* године, у којој би се овај спис слагао с документима аутентичним, што су нађени по разним архивима европским, или са светским, опште познатим догађајима. Имаћемо, н. пример, прилике да видимо, како је Скендербег по Барлецију прешао у Италију у помоћ краљу Фердинанду год. 1459., док један миланski документат изреком вели, да је то било год. 1461.; тако, даље, да је папа Пије умро год. 1463., док је сваком познато, да је то било год. 1464.; да је Скендербег умро год. 1466, док је по једном мантовском и једном млетачком документу и по хонфовим сведоџбама то било год. 1468. и тушта и тма таких омашака.

Али кад бисмо наводили све погрешке и све мане овога писца, требало би нам куд и камо више простора, но што смо себи одредили за овај „Претрес“, те с тога остале остављамо да наведемо доцније у тексту а трудићемо се да наведемо бар све главније.

Друго важно дело, које *треба* да има сваки биограф Скендербегов и *без кога се истинита његова историја никако не може написати*, то је Istoria di Giorgio Castrioto detto Scander — Bech од брешијанског свештеника Џамарије Бијемија (Giammaria Biemmi). За што је важност тога дела толика, трудићемо се да покажемо одмах за овим.

Istoria di Giorgio Castrioto неје никако оригинал какав, већ само допуњен и где-

*) У Муратову н. пр. писму стоји изреком: „Habes ante oculos Hungaricae fortunae non leve documentum..“ De Vita etc. Стр. 63....

**) ibid., Стр. 67.

Председник најављује, да ће наредити надзорнику рада да на ово пази и упути предузимача да се погодаба придржава.

VI.

Председник износи одбору на решење молбу Јов. Шелинга и комп. којом моле да се ослободе плаћања мерине на камен што доносе железницом за калдрмисање београдских улица.

По прочитању те молбе одбор је решио, да се молиоци Јов. Шелинг и комп. ослободе плаћања мерине на камен, што доносе железницом у Београд ради калдрмисања вар. улица. Ово ослобођење да вреди од 19. Јуна о. г. закључно.

VII.

На питање учињено од стране г. Соломона Азријела у седници од 11. Јуна 1892 год КЊБр. 466 председник одговара, да је суд допустио сопственицима купатила да могу привремено спустити купатила ниже од одређеног места, док не спадне вода, те да им се може прећи.

Одбор се задовољио овим одговором.

VIII.

Одборник г. Миња Петровић предлаже, да се регулише Савска улица према регулационом плану а да се за заузета земљишта плаћа сопственицима известан интерес на њихово примање, до исплате, пошто се нада, да ће сопственици на ово пристати.

По прочитању овога, одбор је овластио председника да ступи у преговоре са сопственицима имања у Савској улици односно овог предлога па да о том постигнутом споразуму извести одбор

IX.

Председник извештава одбор, да је нови београдски водовод довршен, да ће се кроз дан два отпочети вршити спајање појединих кућа са водоводним цевима и да би према томе требало приредити свечано отварање водовода о Петровдне о г. и да је за то одредно нарочито повереништво, које ће учинити нужне припреме за ово.

По саслушању овога одбор је одобрио предлог и поступак председника да се приреди свечано отварање водовода београдског о Петровдне с тим да се потребни трошкови исплате из партије одређене за грађење водовода.

X.

Председник износи одбору на решење предлог грађевинског одељења општине београдске, којим се предлаже, да се за смештај тог одељења и управе водовода узме парочита зграда са потребним просторијама.

По прочитању тога предлога ГБр. 1086 и 1123 одбор је одлучно, да се изда оглас у општинским новинама и позову сопственици зграда, да у року од 15 дана поднесу своје понуде. Понуђене зграде да прегледају и даду своје мњење одбору, г. г. Мата Јовановић и Миња Петровић одборници и управник грађевинског одељења г. Т. Селесковић.

XI.

Одборник г. Андра Ј. Одавић пита шта је са предлогом, да се на општинској згради подигне још један кат.

Председник одговара, да је ствар ова застала због тога, што нови управник инжињерског одељења хоће пре извршења да исту проучи.

XII.

Живан Живановић, државни саветник, кога је одбор општински у седници својој од 26. Маја о. г. АБр. 7509 изабрао за члана повереништва за руковање са прирезом општинским од 28% даје оставку на ову дужност.

Одбор је решио да му се оставка не прими.

XIII.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 16. Јуна о. г. АБр. 7695, решио, да цена лебу буде за других петнаест дана месеца Јуна о. г. двадесет и две паре дин. од килограма а да се по варош продаје леб по двадесет пара у тежини од девет стотина и десет грама.

Одбор је примио к знању ово решење судско с тим, да се у општинским новинама поред цене лебу објаве и цене жита са свих 15 дана, како би се видело из којих је цена изведена средња цена, житу па према томе и цена лебу.

XIV.

По прочитању акта великошколске дружине „Даничић," којим се предлаже, да општина прими од дружине готову бисту Даничићеву и о своме је трошку подигне на каквом угледном месту а гроб пок. Даничића да обележи пристојном каменом пирамидом, — одбор је решио, да се усвоји овај предлог дружине „Даничић" с тим да повереништво за улепшавање калимегдана предложи начин извршења овог решења.

XV.

По прочитању акта истражног судије за вар Београд АБр. 7727 7702, 7724, 7688, 7689, и акта VII. пуков. окр. команде АБр. 7740 и 7669 којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Вера ж Светозара Николића берберина, доброг владања а сиротног имовног стања; да су му Стојан Степановић-Илић, Љубомир Видосављевић, Живко Живковић, Милован Игњатовић и Миливоје Рајчевић, непознати; да је Димитрије Марковић доброг владања, слабог имовног стања и да добар глас у грађанству ужива,

XVI.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 7451, 7452, СБр. 10641, 10769, 10574, 10822, 10725, 10945, 10482, 10927, 10805, 10219, 10183, 10633, 10447, 10494, 10694, 10446, 10509, 10483, одбор је изјавио мишљења, да се молиоцима Илији Тодоровићу, Душану Тодоровићу, Марији Филиповић, Маси Цветка Димитријевића, може дати тражено уверење; да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Андреје Будаковића, Јованке Петровић, Симе Н. Ковачевића, Милана Жикића, Илије Секулића, Владимира Стевановића, Јована Жарковића, Ђукана Богосављевића, Милисава Вилотијевића, Јефрема Ивановића, Насте М. Лазаревића, Ане Деспотовић, Димитрија Станојловића, Антонија Јовановића, Венцла Шилихала и Милице Стефановић па тек онда да им изда тражено уверење.

XVII.

Одборник г. Андра Ј. Одавић пита, да ли је државна власт потврдила правилник за издавање воде из новог београдског водовода.

Председник је изјавио да ће у идућој седници на ово питање одговорити.

46. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

20. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били г. кмет, помоћник К. Чупић, одборници г.г. Др. Радовановић, Миња Петровић, Н. Р. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, Р. Драговић, К. Петровић, Н. Х. Поповић, С. Вељановић, М. М. Ђорић, Ђ. С. Новаковић, Др. М. Т. Лека, М. Велизарић, Мата Јовановић, М. Капетановић, Мих. П. Вончић, Гавра Бркић, В. Тодоровић, Др. П. Поповић, А. Ј. Одавић.

што поправљен италијански превод оригиналне једне биографије Скендербегове од неког безименог писца, како вели сам Цамарија Бијеми: „La presente mia fatica consistera in questo, di rifondere l' opera di quest' Autore in meglior' ordine, e forma.“*) Покажемо ли дакле вредност и истинитост тога оригинала, онда смо, нема сумње, доказали и вредност саме књиге Цамаријине.

Прва биографија што је изишла о Скендербегу то није било Барлецијево дело De vita etc, ма да је оно изишло већ на четрдесет година после Скендербегове смрти. Још на једно тридесет година пре тога, писац један беше већ описао и прославио дела тог великог човека. То је било још год. 1480. Спис тај био је писан латинским језиком а натпис му беше: „Explicit Historia Scanderbegi edita per quendam Albanensem. Venetiis impressa industria, atque inpensa Erhardi Radolt de Augusta anno Domini 1480. die 2. mensis Aprilis ducante Ioanne Mocenyco inclyto Duce.“**) Али та књига би на брзо заборављена, а као да ни онда не беше много позната. Јер како бисмо иначе могли себи објаснити оно што Барлеције вели у предговору к својој књизи, да се т. ј. он при изради свога дела није служио никаквом биографијом Скендербеговом од кога свог претходника? Шта је било узрок толикој непопуларности тог дела није тачно познато, али би се лако дало погодити. Веће излагање факата и истина, а мање красних и ако неистинитих беседа и писама, каквих има Барлеције, к томе још готска штампа, рапав стил без и каке елегантности и многобројни барбаризми, све је то, у време кад се на то много пазило, силно утецало, да се оно са свим заборави.*) С тога и не треба да нам падне чудновато, кад дознамо, да је од свију биографа Скендербегових њу имао једини Цамарија па и он не са свим потпуно. Узалуд је он, како сам вели у предговору, писао свима онда познатим и најважнијим библиотекама, узалуд распитивао свуда за још један примерак тог дела: о њему нико не знађаше баш ништа. Међутим спис тај ни из далека не беше заслужио да буде тако презрен и занемарен. Какво је скупоцено благо лежало под тим гадним корицама, ми ћемо имати најбоље прилике да се после уверимо, кад почнемо излагати систематски радњу Скендербегову. Овде пак навешћемо само неколико речи Цамаријиних, којима је он пропратио то дело у предговору свом и које ће нам вредност његову само још боље објаснити.

„Бар, арбански град, био је његовим родним местом (то је изјавио он сам при описивању страха, који беше завладао свима арбанским градовима о доласку Мурата и Турака да опседну Светиград) *а имао је брата, који беше официр у самој телесној гарди Скендербеговој**); па пошто овај беше присутан у свима стварима које се догађаху, то и он добиваше извештаје о свему са свима детаљима, те с тога тако рећи његовим устима прича све догађаје више по виђењу но по чувењу. А он то и сам казује једном приликом, при причању о оној прекоморској експедицији, кад Скендербег пређе у Италију у помоћ Фердинанду, краљу папуљском, где моли да га читаоци извине, ако у излагању тих догађаја не буде онако веран као у осталим случајевима, јер сад није имао више реферата својега брата официра у крал. тел.

*) Giam. Riemmi, Ist. di G. Castr. Prefaz. XI.
**) Biemmi G., Pref. IV.; Pétrovité G., Essai etc. Стр. 1.
*) Biemmi G., Istoria, Pref. VI.
*) Biemmi G., Istoria, Pref. IX. Речи смо ми подвукли.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице, држане 18. Јуна о. г. и примљен је без измена.

II.

По прочитању акта главне контроле АБр. 7795, којим се тражи да одбор општински именује два лица, која ће са чиновником главне контроле прегледати рачуне општинске према наређењу чл. 141. зак. о уређењу гл. контроле, одбор је овластио суд општински да ова лица именује.

III.

По прочитању акта управе вар. Београда АБр. 7792, којим се тражи, да општина у најкраћем року нађе стан за кварт савамалски управе варош Београда, пошто је досадања зграда склона паду и с хигијенског гледишта неупотребљива, — одбор је одлучио, да се тражи од управе вар. Београда да извести општину, какви су недостатци поименце у досадањој згради каква би зграда требала да се нађе, са колико простора и на коме месту у варошп.

IV.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва о прегледу железнице М. Карамарковића у Пожеревцу.

По прочитању тога акта ГБр. 802, одбор је решио, да се извештај у свему прими и да се може ступити у преговоре о цени са продавцем на начин како се у извештају препоручује стим, да се у исто време огласи у страним новинама, да је општини београдској потребна једна така железница.

V.

По прочитању акта управе водовода АБр. 7767, којим се подноси распоред, по коме би се имале везивати поједине куће са водоводним цевима, — одбор је решио, да се овај распоред усвоји са изменом: да се на првом месту врши спајање у оним улицама, које су ма са ког узрока раскопане; у другом реду да се врши спајање у улицама, које су по мишљењу водоводне комисије безводне Да се радна снага при овоме послу што више умножи, како би се спајање што пре довршило.

VI.

Председник општине београдске и одборник г. Никола Х. Поповић подносе одбору на одобрење имена кандидата чланова повереништва за пр глед општинских каса, према овлашћењу одборском од 4. Јуна 1892. год. АБр. 7512.

Одбор је одобрио у свему предлог председника општине и г. Н. Х. Поповића и према томе ће одборско повереништво за преглед општинских каса састављати ова лица:

а., За главну општ. благајницу: г.г. Андра Ј. Одавић, Ђорђе Димитријеапћ и Марко Велизарић одборници;

б., За депозитну благајницу: г.г. Др. М. Т. Леко, Мата Јовановић и Миња Петровић, одборници.

в., За благајницу управе водовода: г.г. Љуб. Јовановић, Радован Филиповић и Др. М. Радовановић, одборници;

г, За трошаринску благајницу: г.г. Светозар Боторић, Ђ. Ж. Нешић и Соломон Азријел, одборници;

д., За благајнице у одељцима: г.г. Мих. Д. Банковић, Никола Р. Поповић, Коста Петровић и Др Давид Алкалај, одборници.

VII.

По предлогу грађевинског одељења општине београдске ГБр 1126, одбор је изабрао г. г. Миљу Петровића, Р. Драговића и Ђ. Неранџића. одборнике и општ. инжиње ре Ј. Смедеревца и М. Михајловића да у Савској улици примају коцке и надгледају радове око полагања коцкасте калдрме, што има да изврши српско-француско друштво.

Г. г. Мих. Јанковића, М. Ј. Марковићт и Гавру Бркића одборнике и општ. инжиње ре Ј. Смедеревца и М. Михајловића да исти задатак врше у Крагујевачкој улици.

VIII.

Поводом предлога грађевинског одељења општине београдске АБр. 7773, да се изабере комисија, која ће стално радити на проценама приватног земљишта, што под улицу долазе обор је одлучио, да питање о установљењу сталне компсије за процену приватних земљишта, што према регулационом плану под улицу долазе, проучи и одбору поднесу извештај повереници г.г. Велимир Тодоровић, Ђ. С Новаковић и Н. Р. Поповић, одборници.

IX.

Председник износи одбору на решење предлог Шоме Ајхнера, уредника листа „Gazette des Etrangers“, да уз новчану помоћ општинску опише и илуструје у поменутом листу знамените зграде и установе у Београду па по тим и у осталим варошима Србије, као што је то урађено у другим државама.

По прочитању тога предлога, одбор је одлучио, да проуче овај предлог и поднесу одбору извештај повернпци г.г. Др. П. Поповић, Љуб. Јовановић и М. Капетановић, одборници

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 4. Јуна 1892 год

(свршетак)

Лазар Дашковић. У ноћајској улици зида Дума Ђ. Јање кућу која је за 5 сантиметара изишла ван линије и ја молим да се обрати пажња инж одељењу те да још за времена учини исправку (учиниће се).

Стеван Чађевић. Вама је већ познато, господо да је вода дошла у велики басен и она ће се вероватно већ пустити кроз улице бар за поливање. Но ја не видим спремне друге ствари за поливање; чуо сам, шта више од једнога члана водоводне комисије, да ће се ове улице поливати помоћу сака. Ја бих вас молио да донесете решење да то не сме да буде него да се поливање врши помоћу каучукни цеви како бива и у осталом свету. Ја бих молио да се те цеви набаве јер не стоји разлог да је поливање сакама јевтиније. Ја се бојим да у томе начину поливања сакама не лежи задња тенденција да се што мање воде троши. Ја сам видио у Бечу, Прагу и другим варошима запада да се таке улице поливају и ја бих молио да се што више тога прибора набави те да можемо поливати улице што пре те да не гутамо ову несносну прашину.

гарди, који због неке болести беше принуђен остати код куће.“*)

Па би већ и само то било довољно, да нас подстакне да мислимо е је та књига морала бити много истинитија и поузданија од Барлецијеве, баш и кад не бисмо имали доказа за њену ваљаност а Барлецијеву непоузданост. Али да пустимо и овде Џамарију, да нам он то окарактерише у неколико речи, а ми ћемо после додати још неколико својих опазака.

„Он, — вели Џамарија**) — описује до ситница место, где су се десиле битке; не изоставља ни једне прилике која заслужује да се спомене; прича живот Скендербегов од године на годину, помиње месец и каже дан знатнијих догађаја; на послетку, његово се причање (што ме је потпуно уверило о његовој верности) слаже с Риналдовим папским писмима (у његовим Аналима), која су тадашње папе слале Скендербегу као одговор на писма и молбе, које је он њима писао.“

На то ми имамо да додамо ово. Доиста, и кад не бисмо имали у рукама документе из млетачког, миланског и мантовског архива, нити пак писма папска у Тајнера или Скендербегова у Monumenta Serbica, даље, и кад не бисмо имали Хопхове сведоџбе и друге поуздане изворе за историју ондашњих догађаја, опет би нам било довољно да нас увери о доброти и истинитости овога посла и само, некако тако рећи, вероватно и просто причање и излагање факата овога безименога писца. Нема он ни једнога писма Скендербегова, — јер је немогуће и било имати га, — не износи готово ни једне беседе његове, — јер откуда ју је и могао навести од речи до речи, а речи појединих људи тако треба наводити, — број и арбанашких и турских војска и погинулих ратника увек је умерен и ближе истини, него они што су у Барлецију, код кога од Турака може у једном боју погинути по неколико хиљада а од Арбанаса само неколико десетина. Он, даље, као што ћемо доцније видети, често вели: О тој и о тој ствари несам се никако могао тачно известити, али сам на послетку питао Захарија Грону или Данила Ђурића, или, у опште, које важно и историјско лице. Ну најбоље и најпоузданије ће нас уверити о доброти његова дела то, што се оно готово свуда слаже с документима из свих архива европских и са свима писмима и папским и Скендербеговим, бар с онима, која су досад нађена. Док смо код Барлецију видели, да му готово ни једна година у хронологији не ваља, дотле овде не налазимо готово ни једне погрешке у њој. У њему се у годинама подударају не само они догађаји, који су у разним документима и аутентичним писмима, него и они, за које се данас из модерних историја тачно зна кад су се догодили. Т. ј. безимени писац нигде не помиње такве апсурдуме, какве смо видели у Барлецију, да се н. пр. за битку код Варне знало још у почетку год. 1443., да је папа Пије умро год. 1463. и т. д.! Истина, не може се рећи, да и он неје баш нигде погрешио, али то се од једнога писца и не може захтевати. Па ипак, у њега је у главном само једна значајнија омашка, а то је, да је битка под Београдом (Бератом) била год. 1454., док би требало да је казао 1455. (Узгред буди речено по Барлецију то је било год. 1452.!). Шта је

*) У оригиналу: „Venia mihi detur si in hac trasmarina Scanderbegi expeditione aliquid aut veri omiserim, aut falsi immiscuerim: cum frater meus qui in ipsis Domini stationariis ordines ducebat, cuius traditiones ego potissimum sequebar, eo tempore morbo implicitus domi manere coactus erat.“ Giam. Biemmi, Istoria, Pref. X. Речи смо ми подвукли.

**) Biemmi G., Istoria, Pref. VII.

Др. Павао Поповић. Ја сад овде чујем ову изјаву у оваком смислу. Мене изненађује то, да се у опште и може проносити глас да ће се са сакама улице поливати. Држим да о томе неби требало ни речи проговорити. Тако што не би ни најсиромашнија општина учинила. Гди се то може и замислити да се сад у ово доба сакама залива, кад све вароши употребљују цеви од кудељиног платна. Дакле излишно је о томе говорити. Но можемо примити онај други предлог г. Чаћевића, да се што пре прибави прибор за поливање.

Мата Јовановић. Г. Чаћевић је изнео ову ствар у невреме. То је требало говорити пре но што је план водовода био т. ј. пре но што су цеви положене.

Заиста господо ја сам приметио, да Хидранти нису намештени за поливање улица цевима, него само за узимање воде из њих. Сад нам дакле нетребају цеви, јер се ово могло видити још кад су цеви полагане. Сад износити овакав предлог значи разрушити водовод. Вода ће се дакле узимати у бурад и поливање вршити, јер према положају хидранта једно црево неможе целу улицу да захвати.

Стеван Чаћевић. Ја одбијам од себе и недозвољам да ми се каже. да сам доцкан ово сазнао. Није мени само ова дужност, него имам и своју редовну дужност и поред тога и још многе, а после ја нисам могао ни замислити то, да водоводна комисија није поставила хидранте гди треба. Ја сам тек сада чуо од једног меродавног члана водоводне комисије, да ће се сакама поливати улице. Што каже г. Мата да није могуће сада то поправити, то је само обмана; јер се може једна улица изоловати од друге и хидранти наместити.

Држим да је цео одбор за то, да се улице поливају цевима, а пе сакама. Ако би се то сакама поливало то би био прави апсурдум.

Др. Марко Леко. Ја мислим да не би требало сада да говоримо о томе, кад нисмо обавештени од надлежних а после ни овде у одбору нема ни једног из комисије, те да нам каже, шта је у ствари. Овде се само говори о ономе шта је се чуло, а шта комисија мисли ми незнамо. С тога би ја био за то, да се овај предлог упути водоводној комисији да нам поднесе извештај.

Председник. Питање о поливању улица стоји у вези са водоводом. Како ће се поливање вршити, овако или онако, то ће се изнети у своје време, и тада ћемо о томе имати прилике да говоримо. Ово што је предложио г. Леко, да се предлог упути комисији сасвим је умесно. Ја сам се разговарао са председником водоводне комисије и он ми је казао да набавим неке цеви, но у детаљима свима ја не могу да вам кажем. С тога вас молим да усвојите овошто је казао г. Леко.

Стеван Чаћевић. По речима г. Марка Лека изгледа као да сам ја ово чуо са сокака па овде изнео. Није са сокака господо, него сам јуче био у канцеларији водоводне комисије са г Вељом Тодоровићем и овако као што сам овде казао, изразио се г. Стаменковић председник водоводне комисије. Ово ме је изненадило и ја сам казао, да неделим његово мишлење. Ето за што ја овде предлажем да се цевима улице поливају.

Милош Трпковић. Поливање улица сакама врло је скупо. Какве саке, ја мислим да се оне сад укину, а не још да се умножавају.

Стеван Чаћевић. Овде су два предлога, мој и г. Лекин.

Марко Велизарић. Нису то два предлога него један. Да се каже овако. Прима се предлог г. Чаћевића и да се по предлогу г. Лека исти упути водоводној комисији.

Председник. Усваја ли одбор предлог г. Чаћевића с тим да се исти упути водоводној комисији по предлогу г. Лека? (Усваја)

Има неколико лицитација. Чујте лицитацију за кречење апсане код исљедног судије и за оправку свињске кланице. (Секретар прочита.) Ово се упућује суду. (одобрава се).

Сад чујте лицитацију за набавку јечма и зоби за општинске коње. (Секретар прочита).

Ђока Нешић. Ја мислим да је сувише рано усвојити ову лицитацију с тога што немамо података какве ће цене о овој жетви бити.

Председник. По решењу одборском ми смо морали држати ову лицитацију у Јуну месецу а до првог Јула либерант мора да нам преда. Цена је повољна, јер је од лањске са 3 динара јевтиња од сто кила. Мислим да је треба усвојити.

Ђока Нешић. Ја бих молио да се у условима означи да ће се само стара храна узимати а не нова која је много тежа због влаге

Др. Павле Поповић. Треба условити само да је храна сува па ће се после хемиским путем оценити да ли има влаге преко дозвољене мере.

Раденко Драговић. Услови су добри само треба да се одреди комисија за пријем хране.

Председник. Ви сте одобрили да се у ово доба држи лицитација за набавку хране за пола године, и сад је питање; одобравате ли лицитацију с тим да се одреди комисија за примање хране? (Одобравамо; не одобравамо.)

Пошто се чују и гласови не одобравања, то стављам на гласање: ко је за то да се одобри лицитација, тај ће гласати „за“, а који је за што друго, тај ће гласати „против.“

узрок толикој једној погрешци, која је, да како по нашем мишљењу, повукла са собом и још коју, не може се тачно сазнати, али ми бисмо рекли, да је то отуда, што писац овај без сумње дело своје није писао као дневник какав, т. ј. није бележио сваки догађај онда кад се десио, већ је целу радњу Скендербегову, бар у главном, описао тек доцније, по смрти његовој, те се с тога у хаосу од толиких догађаја и термина мало помео.

Али у колико је то дело ваљаније и од Барлецијеве и од свих осталих Скендербегових биографија, у толико је већа жалост, што се цело ни на који начин није могло никад набавити. Оно нема ни почетка ни свршетка, а и у средини на једном месту недостаје један а на другом два листа.*) Иначе без сумње не бисмо се морали довијати свакојаким хипотезама да објаснимо пад Светиграда и т. д. Што се пак тиче недостатака у почетку и при крају, на срећу науке баш ту имамо највише докумената, те ће се тако и та места моћи испунити чистом историјом, разуме се колико то буде допустио пронађени материјал.

*) Biemmi G. Istoria di G. Seander-Bech, Pref. IV.

На овај бисмо начин, надамо се, потпуно могли себе оправдати, што смо при изради ове теме за основу узели ово а не Барлецијево дело. Врлине првога и махне другога изнели смо, чини нам се, и овако довољно, али ће се оне још много боље видети доцније у самом излагању дела и догађаја из времена Скендербегова. Ипак овде, при крају оцене тог важног списа, не ће бити с горега да чујемо, како о Џамаријину делу мисли и још ко. Истина нити смо имали прилике да тражимо ваздa тих мишљења нити смо сматрали да је то толико потребно, те с тога овде наводимо само то, шта о њему кажу два научника:

Ch. Brunet се о њему изражава овако:

„То је дело *најбоља* историја тог јунака“ (т. ј. Скендербега).

Meusel опет:

„Тај је писац много надмашио и Барлецију и све његове подражаваче-ученике. Јер је он употребио бољих извора, и потрудио се (?!), да избегне оно што изгледа да је претеривање... Исто тако он је имао пред очима и писма папе Пија II писана Скендербегу.“*)

*) И једно и друго гледај у Pétrovitć G., Essai etc стр. 94.

Треће на послетку, дело, које систематски прича радњу Скендербегову и без којега такође не може бити садашњи биограф Скендербегов, то су Gli illustri et gloriosi gesti и т. д. од неког безименог писца, а не може бити без њега, јер је то, поред прве две, још *једина оригинална* биографија тог великог човека. Међутим, што се њене верности и поузданости тиче, ту као да не ћемо погрешити, ако је ставимо у један ред, а можда и мало ниже од Барлецијева De Vita etc... Шта више, да у њој нема неколико крупнијих ствари, у којима се *битно* разликује од Барлеција, ми бисмо је, како изгледа с доста основаности, смели узети за прост abrégé Барлецијева дела. Беседе, — само у мањем броју, — из основа погрешна хронологија, лажна писма, све је то и овде као и у Барлеција.*)

(Наставиће се)

*) Мијатовић вели о њезину писцу: „Не зна се ко је писао (разуме се — то дело), али очевидно неко ко је био добро познат са сев. Арбанијом и с догађајима у западном крају балканског полуострва у XV-ом веку.“ Деспот Ђурађ I, XXII. Ми смо на против о њему са свим друкчијега мишљења. Колико је писац овај био познат „с догађајима у западном крају балканског полуострва“, то ћемо оставити на страну, али колико је он био познат са сев. Арбанијом, о том ћемо имати доста прилике да се уверимо у самом тексту доцније.

Дакле: 15 је гласало „за“, 4 „против.“ и 1 се уздржао од гласања.

Зад молим вас да одредите комисију (изабрани су: г.г. Раденко Драгојевић, Ђока Неранџић и Ђорђе Ж. Нешић).

Осем ових ви знате да ће доћи још и марвени лекар и командир пожарне чете.

Сад имамо на реду једну хитну ствар. Потребно ми је да купим 18 комада лутриских лозова 3%, ради тога да бих могао да уч: ним замену лозова других датих на оставу. Молим да то одобрите. (Одобрава се).

Сад је на реду питање о пијацама...

Ђока Нешић. Молим за реч! (Имате). У једној од прошлих седница из Марта месеца, изабрала је комисија за преглед каса општинских у којој смо ја, г.г. Хаџи Поповић, Боторић, Мика Банковић и Велизарић. Боторић је болестан, Мика Банковић спречен големим пословима и само нас тројица смо на послу. Па и ми смо по кад кад спречени нашим радовима те у прошлом месецу преглед није извршен, а у овоме месецу почет је али нема ко да га изврши и ја бих молио одбор да ојача комисију члановима да би могла да ради. Неучинили се то, молим да се разрешим од дужности како не би било морално одговоран за неправилности код каса ако би их било. —

Председник. Допустите да вам свратим пажњу каво ја о томе мислим. Тај посао захтева што је могуће уредније, чешће и тачније надзор. Ако би се ослонили на неколико људи да га раде, онда би они били преоптерећени тим послом да неби били кадри да му одговоре и да се својој савести одуже како ваља.

С тога би требало да поделимо посао на више лица и на више секција. Тако би, на прилику, једну касу могли прегледати три лица, другу друга тројица, трећу опет нова тројица одборника. Тако би се посао поделио и нико га неби имао сувише те не би људи морали као сад ови, да пробаве по 15 дана у месецу само на прегледу касе.

Ја вас молим де о томе поразмислите на да нађемо један бољи пут за ово.

А. Одавић. Ја примам овај предлог председников и доиста је побребно да се тако уради јер овако неће моћи посао да се врши и не би било право да оволико оптеретимо поједине наше другове. Ја бих само имао да учиним једну допуну управ да оптеретим једнога господина више од свих осталих. Ја бих хтео да замолим г. Николу Хаџи Поповића да се он прими за председника тих комисија те да их он сазива и у раду упућује.

Ја имам према г. Х. П. неограничено поверење и налазим да је он човек способан и стручан за овај посао јер је имао прилике и да сам ради и да друге контролише у послу.

Ако се и ви с тим слажете молим вас да донесете одлуку (врло добро. Сви смо за то).

Председник. Ако хоћете можемо створити четири комисије. — (чује се: 5.) Па добро, како хоћете.

Андра Одавић. Слажем с тим, да буду 5 комисија и то свака за разне касе, а што се тиче кандидације ја би молио г. Н. Х. Поповића да кандидује.

Др. Марко Леко. Ја би се задовољио да г. Х. Поповић кандидује. Али кад је г. председник овој предлог овако исто прихватио — онда нека г. председник са г. Х. Поповићем спреме кандидацију и изнесу је пред одбор.

Ђока Нешић. Ја би имао у прилог овоме да кажем, да је предлог г. председника врло добар, али моје је мишљење, да овако састављене комисије неће одговарати своме позиву с тога, што баш и да се саставе 5 комисија опак у те комисије уђи ће по три члана из одбора и онда може да наступи случај да се неможе радити кад један од чланова буде на осуству. Ја мислим да је боље ову садању комисију допунити са још 5 чланова а г. Николу Х. Поповића да изберемо за председника, па нека он распоређује која ће лица вршити овога и који онога месеца.

Андра Одавић. Ова бојазн оправдала би се, кад би вршили само 3 члана, али овде ће г. председник и г. Х. Поповић кандидовати поред три члана и 3 заменика — и онда ће се знати. С тога да оставимо њима да то изврше.

Председник. Усваја ли одбор овако да се изврши кандидација? (Усваја).

Сад молим вас да пређемо на једну другу хитну ствар односно чишћења улица.

По овлашћењу одбора ја сам разговарао са г. Стаменковићем како то да се изведе и он ми је читав извештај о томе написао и изложио како се то врши у страном свету и шта то од прилике кошта. Потом сам се са г. Стаменковићем сложио да учинимо пробу са неколико улица и да нађемо неколико лица да чисте а ми да поливамо, и доцније са грађанима да ступимо у свезу и да нам плате оно што се на ову цељ потроши. У цељи овога ја сам позвао једног предузимача и учинио покушај шта би он тражио, и слободан би био да вам понуду једну о томе прочитам па ако се сложите да учинимо пробу за неко време, јер питање о чистоћи то је питање здравља грађанства. Изволте чути. (Секрет. прочита(.

Соломон Азријел. Мени изгледа као да ово није скупо, а то с тога, што у овим улицама мислим има до хиљаду кућа. Данас се плаћа месечно само изношење 60 п. дин. а сам чистим, а овде се и чисти и износи.

Андра Одавић. Ја велим да је ово врло скупо. Узмите да је хиљаду кућа то је опет на сваку кућу по 4. дин. месечно.

Председник. Ја ћу само да напоменем, да овде треба трипут недељно да се чисти.

ПОДМЛАТАК

РАЗВАЛИНЕ ВИЛДЕНФЕЛСА

ПРИПОВЕТКА

Ф. ГЕРШТЕКЕРА

Превод с немачког

(Наставак 25)

Ту је лежала читав сат док није дошла девојка да спреми субу.

Чим је девојка ушла у собу почне викати, но Роза брзо дође к себи, као да је у овом заносу заборавила на сву своју несрећу и као да су јој се услед тога силе повратиле.

Метну је у кревет и хтедоше по доктора; али Роза није допустила Осећала се је добро; само је осећала неку слабост као да се је од рада уморила Била је само несвестица и ништа више. Треба само да отворе прозоре, да удише свеж јутарњи ваздух, па ће јој то више помоћи него сви лекари.

Како је сада журио путем ка Хеленхофу онај мирни кафеџија Павле Јохус! Онај ужас, што му је по кад кад као страшило излазио пред очи, догодио се — догодио се баш у тренутку, кад су мислили да су постигли мету, да им се испунила жеља, и помисао, да ће их моћи ухватити на самоме делу, да ће пасти у највећу несрећу, сама та помисао гонила га је напред. Добро је знао, како би тешко било изнети против њих довољно доказа за осуду, кад не би нашли ни трага од кривице.

Сељаци, који су га познавали и путем сретали, чудили му се. Зашто се тај човек тако жури? По неки су га ословили, али он или није чуо, или није хтео да одговара. На послетку и сам увиди, нарочито пред саму варош, да ће са својом журбом пасти у очи, те умери кораке.

Најпосле дође до крајњих кућа Хеленхофа и савије одмах у једну споредну улицу, која је све поред башта ишла и по којој је дошао до стана свога сина сасвим неопажен. Али тамо беше све мирно; становници спаваху још после оног њиховог ноћњег рада и он је морао дуго лупати док их је пробудио и док су му отворили. Како су се брзо расанили и како ми је одмах прошао умор кад су чули за страшну вест! Један од њихових растуривача ухваћен и ухапшен! Који и где? да ли је то баш њихов? О томе нису смели ни сумњати, јер у последње време, опијени успехом, нису били толико обазриви, колико су требали да буду.

Шта ће сада?

Ухваћени, — ма који то био, — по исказу актуарском, није још ништа признао, по свој прилици одрицаће и даље, јер се само тиме може ослободити казне или исту у неколико ублажити. Нису знали пак, какви докази стоје против њега, а нису могли то ни дознати, јер би и најудаљеније питање о томе могло навући на њих сумњу. Колико им је остало времена да не само осигурају свој производ него и да све оно униште, што би могло на њих какву сумњу навући? Франц је мислио, да на сваки начин дочекају ноћ, а Брендел. кога је обузео неки необични немир, наваљивао је, да ни часа не почасе, него одмах да предузиму посао. Два пута су се до сада већ спасли а овог трећег пута неће моћи и он мисли да до ноћи већ остави далеко за леђима Хеленхоф тако, да се ни са једним човеком овдашњим више не састане.

Они и нису имали ништа друго да учине до да склоне на сигурно место завежљаје са готовим новчаницама што су у развалинама, а оне не довршене да тако пониште, да се по њима

Ту треба за свако чишћење 20 радника то значи недељно по 60. радника а за 4 недеље 240 радника. То је само За чишћење. Сад узмите гди је алат за тај посао: као лопата метала и друго што шта, па онда колико треба возова за изношење ђубрета проучите све па ће те се уверити, да ту има знатних трошкова Није тако мали трошак као што се чини.

Ђока Нешић. Господо. Ма да је г. председник изпео рачун да има много трошкова око овога посла ипак сам ја противан, да се толико плаћа. Ма да ће требати до 30 радника, опет ће то да кошта 500 дин. и износ ђубрета 500 дин То је хиљаду динара. Он тражи 3800 динара. Кад се хоће ово овако да преда треба конкурсом позвати све да се надмећу. Ако се хоће проба да учини, то се може учинити само са једном улицом и то да се стави једном чиновнику у дужност да нађе раденике и да чисти, па тек онда, да се упустимо у лицитацију.

Др. П. Поповић. Боље да оставимо те да још мало промислимо о овоме питању. Могли би смо на прилику пробе ради, да што год у режији радимо те да добијемо цене на кв. метар и на месец дана.

Председник. Хоћете ли да сами извршимо пробу, да н. пр. узмемо извесан број људи и да их ангажујемо за извесне дане, а могло би се и као што Дашковић мисли, да се отвори конкурс, те да тим путем дођемо до цена. Но пре тога ваљало би одредити улице које би се имале чистити.

К. Б. Михајловић. Ја мислим оне од Калимегдана до Славије, јер је то права линија

М. Јовановић. Ја налазим да би требало прво видети колико има кућа, колика је квадратура итд. па онда радити. Господо, оно парче од Лондона до Академије, тако је прашљиво да се свет гуши у прашини. То би парче требало числити ако не три пут о оно бар једанпут недељно. И ја дакле мислим да треба спремити податке о квадратури и о броју кућа, али би требало у исто време извршити у режији пробу те за месец дана ухватити тачан рачун па држати лицитацију. За то време морамо размислити: да ли би било угодно да парцелирамо улице и да их чистимо помоћу сталних чистача, а општина да износи ђубре на својим колима.

Да би знали приближно шта кошта овај рад, требало би ангажовати раднике за месец дана и поставити им за надзорника једног од вреднијих органа општинских који би нам тачан рачун поднели о коштању а међутим би најенергичније над радом настојавао.

Др. Марко Леко. Ја мислим да би тај експеримент коштао доста општину јер би се морала набављати кола и материјал за чишћење који би после месец дана био без употребе или би га морали продати предузимачу пошто зашто. Ја не бих био за експериментисање пре него што би смо проучили ово што је г. Стаменковић поднео. За то дакле одложимо за сад ово питање.

Ђока Нешић. Ја мислим да би се проба могла извршити и с једчим чишћењем те неби било нужно чинити их читав месец дана. Грађани су у осталом дужни да чисте три пут недељно и што они то не врше то је њихова кривица. Ако општина хоће да зна прави рачун коштања — ја предлажем да се узме 20 надничара и да се ставе под надзор једног чиновника општинског и да им се одређује једно време од кад ће па докле вршити чишћење, па колико ураде.

Председник. Тек кад би се чиниле дуже пробе, могло би се доћи до сазнања правих цена али у једном чишћењу то не иде.

У осталом ово питање и није тако лако решити јер је оно скопчано са знатним издацима. С тога ваља о овоме добро промислити пре него што се одлучимо на ово или оно.

Никола Р. Поповић. Према овоме како је Тришић предложио цене, општина београдска имала би за 5 месеци да плати за чишћење око 100.000 динара. То је једна страховита сума коју ми нити смемо нити можемо да издамо за то што би било и сувише. Осим тога ми знамо да у свима улицама није подједнака калдрма, а ни ђубре није подједнако, и ако се хоће да чини проба онда треба да узмемо све што утиче на ту ствар, односно на спуштање или подизање цена.

Напомињем да је општина вршила чишћење и у Душановој улици те би нам онај који је тим послом руководио, могао дати податке о простору, о употребљеној радној снази, времену и цени. Кад би се податци о тој улици узели, кад би се прибавили и други податци о узбрдњим улицама које су чистије и с мањим саобраћајем, држим да би се дошло до доста поузданих података. Не слажем се с предлогом да чиновници општински прибављају податке о ценама, и био бих за то да се ради бољег сазнања правог стања, повери то одборницима. Ако би се проба чинила у душановој улици, ја се примам да настојим над радом и поднесем најтачније извешће.

Понуда Тришићева као веома скупа да се одбије, јер толики трошак не би могла поднети ни општина ни појединци.

Најбоље да се групишу све улице у три категорије, и надзор над чишћењем поверити одборницима па да се види шта ће нас то коштати по квадратури.

Председник. Онда се све своди на то да треба још штудиради ствар.

Др. П. Поповић. Не треба све улице уврстити да их треба чистити јер ми знамо да се то ни у другим варошима не чини. И тамо становници морају нешто сами да учине па могу и наши грађани чистити пред

не може видети злочинство. Све друго да оставе као што је и шта би било кад би нашли? Суд би нашао само доказа да се тамо чинила казнима радња по томе и томе параграфу кривичног закона, ко је пак ту радњу чинио и где је он сада, то неби никад могао дознати од немих алата.

Франц се још одупираше. Предложио је да оду у шетњу на разне стране. Да се одвоје, да их не виде заједно па у први мрак да се нађу у развалинама. Није стало до неколико часова, јер кад би се и најмање на њих сумњало, не би били тако дуго остављени на миру него би их одмах ухапсили. Брендел међутим није имао мира; најпосле продре са својим мишљењем јер је и Павле Јохус био у ужасном страху и немиран. Сложе се дакле да одмах оду у развалине, и то први да оде Јохус а ова друга двојица да међутим код куће све униште што би при могућој преметачини могло навући на њих сумњу и какве доказе дати суду против њих. Нарочито су одмах у фурун сагорели неке пробне отиске разних новчаница који сада нису имали никакве вредности. Исто су тако поништили хартију, коју су мислили употребити за новчанице а по столу су поређали друге невине ствари, да се при преметачини види, чиме се они, као бајаги, занимају.

Тек пошто су се уверили потпуно, да су све поништили и да није ништа остало, што би их могло теретити, оставе стан и упуте се за старим кафеџијом у развалине путем, што је водио кроз напуштане винограде. Они се нису журили. Али да су знали како се ствар развијала у кривичноме суду више би се журили.

Још је синоћ чињена преметачина у стану човека кога је актуар ухватио и ухапсио, и у његовој соби за спавање, у једном углу под хрпом старих новина, нађен је један свежањ нових пруских новчаница од двадесет и пет талира, који је одмах послат по коњанику у Хелвехоф. Новчанице беху тако вешто израђене, да их истражни судија није држао за лажне но за украђене и због тога је ствар остављено до сутрашњих канцеларских часова и наредио, да се ухапшени у девет часова узме на испит. По што је актуар Хајде имао да саслуша тога човека, трговца из Насове, то га је његов претпостављени позвао да дође к њему у осам часова да му по свој прилици преда украђени новац.

Младић дође и прими новац; но пошто је био уверен да ће ово пре бити фалсификатор него ли прост лопов, оде пре саслушавања, са новчаницом ка једном свом пријатељу, челикоресцу, да чује његово мњење

На први поглед и овај изјави да новчаница није лажна, но кад је помоћу увеличавајућег стакла брижљиво сравнио ову, и једну новчаницу од двадесет и пет талира, коју је у џепу имао, спазио је неке разлике, које се слободним оком никако нису могле приметити. После неколико тренутака изјави да је ово врло вешто изведен фалсификат, да је дакле новчаница лажна.

Саслушавање није дуго трајало. Трговац, који се је нашао у неприлици, што су у његовом стану нашли лажне новчанице, признао је истинитост оптужбе одмах после неколико укрштених питања, и гледао је сада само да ову кривицу са себе свали на другога. Рече, да је ове новчанице добио од некога свог пријатеља, да их растури.

Па како је се звао тај пријатељ, од кога их је добио?

Човек је оклевао са одговором: хтео је да пређути и прво наведе неколико непознатих имена, али му није помогло. Био је већ много признао, да би сада могао шта одрицати. Најпосле именује лице — Павла Јохуса из Велхајма! Иследник се сав стресе и пребледе.

(Наставиће се)

својим кућама бар улицама мање важним и од мањег саобраћаја. Ако би се све чистиле о трошку општине, не би нас окрпило ни 500.000 дин.

Милош Трпковић. Па добро, хоће ли становници пристати на толико плаћања? (Чује се: с драге воље).

Др. П. Поповић. Проба се мора учинити, јер овако као до сад остати не може.

Нока Нешић. Општину београдску та проба неће стати ни половину ове суме, коју тражи тај Тришић. Ја могу то да гарантујем.

Председник. Пошто се види да већина одборника слаже се у томе, да општина сама врши пробу и то кад се пусти вода — то ћемо поднети извештај одбору о свему. (Чује се: доцкан је).

Добро, онда закључујем седницу а питање остаје нерешено.

Састанак је овај трајао до 9 часова по подне.

Држан 8. Јуна 1892 године.

Председник. Отварам састанак, молим вас да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар прочита. После усвојених исправака Андре Одавића Ђ. Нешића и Л. Дашковића протокол се усвоји.)

Коста Б. Мијаиловић. Решено је пре године, и по дана, да се кожарска улица око жељезничке станице калдрмише и да се канал направи. То још није учињено. У тој улици има једна школа, тако звано забавиште за децу и деца трпе велики смрад од нечистоте у тој улици. Ја молим да се то што је решено, изврши што пре и да се канал одведе у бару „Венецију." Нека се зовну и сопственици. И они ће сигурно потпоћи тај посао, пошто је у њиховоме великом интересу да им се зараза испред кућа уклони.

Председник. Нарадићу да грађевинско одељење прегледа и премери место, да оцени шта ће коштати рад и да ми реферише има ли могућности плаћења, па ћу према томе учинити шта треба.

Сад вас молим да чујете протокол лицитације о оправци и сувише искварене калдрме од „Обилићева венца" до „Скопљанске улице" и на „Теразијама." (Секретар прочита).

О овој ствари ја сам се саветовао с г. Смедеревцем пред долазак новог шефа, г. Т. Селесковића и нашли смо да се мора нешто радити на овој оправци те да се омогући саобраћај колима док се нова калдрма не постави. Без тога није могуће тамо колима пролазити. С тога смо и држали ову кратку усмену лицитацију те да видимо по којим би нам се ценама могао свршити посао. И ви сте цене чули.

А. Одавић. Да ли се мисли да ће предузимач моћи да изврши постављање коцкасте калдрме тамо у овој години?

Председник. То је велики посао и ја сумњам да ће предузимач моћи толико велику количину коцака да либерује.

Др. Милан Радовановић. Ја мислим да би се тај не баш велики простор, могао одма калдрмисати те да се не излажемо овоме трошку.

Коста Б. Мијаиловић. Ако општина претреса ту калдрму, то ће скупо да кошта. Но најбоље ће бити да се по мало наспе где треба те да се за време послужимо.

Председник. Добро. Ја вас молим да оставимо ову ствар за још који дан те да видимо може ли овако да остане. или шта да се ради.

Сад изволте чути извештај грађевинског одељења о давању осе у неким улицама.

Секретар чита:

1. О оси у Аваљској улици (прима се).
2. О оси у Лесковачкој улици с продужењем североисточне стране палилулског трга.

Мика Бончић. То је о постављању осе на палилулској пијаци?

(јесте). Како се мени чини то мишљење инжињерско није као што треба. Зашто да се толико проширује кад је ширина велика и кад нема нужде да је већа.

Ту може општина да прође без икаквих трошкова на опет да буде улица како треба права и пространа. Ваља само онде код Илићеве и Сиљановићеве куће да се нешто општинског земљишта њима уступи те да они изиђу напред, па је улица како треба и права.

Што би ми без нужде кретали људе са њихових имања, одузимајући им по 4 метра?

Ја сам с тога противан мнењу комисије и налазим да оно није у интересу општине.

Председник. Можемо оставити ову ствар за идућу седницу. Но ја вам у напред кажем, да овде комисија није смела да се упушта у то и да квари регулациони план. Она је имала само да одреди средину од једне до друге стране, а план не сме да дира.

Мијајло Бончић. Ова је једна улица на лакат изведена. Зашто тако да буде. То није по регулационом плану.

Председник Овде је улица пројектована да се изведе онако као Душанова улица. То је тако звани „булевар".

Мијајло Бончић. Нека инжињер објасни за што су ти предлози тако нужни. (Чује се: није ту).

Председник. Нека остану осе за другу седницу. Сад да идемо даље.

У једној ранијој седници ја сам напоменуо како је велика потреба у општини београдској, да се концентришу сви приходи у једно те да се не развлаче и да ти приходи утичу тако да не може више бити могућности да се чине злоупотребе какве су се некад појављивале у општини београдској и каке би могле опет да настану, ако се не побринемо о томе. Поводом тога ја сам образовао комисију, која ће проучити то питање. Комисија је састављена од благајника, књиговође и статистичара и поднела је извештај у коме означује какве врсте такса има општина, каквих прихода, и на крају предлаже да се неки од ових прихода наплаћују помоћу таксених марака Дакле да се уреди тако; да не мора да се држе касе на више места. То је питање претресала и једна комисија, коју сам ја образовао и због тога, што она налази да треба увести марке, она вели, да треба и одобрење државне власти.

С тога мислим, да треба одбор ово да проучи, па ако и он ово одобри онда да се тражи пристанак државне власти.

Пистаје ли одбор на ово? (Пристаје).

Мијајло Бончић. Какво одобрење мислите?

Председник. Н. пр. да нам пропише форму итд. Ја предлажем г. г. Мијајла Бончића, Соломона Азријела и Марка Велизарића.

Ђока Ж. Нешић. Господо, ја видим да се ова ствар овлаш узима. Од какве је користи то питање може се сваки уверити. Према томе овом питању треба дати већу пажњу него што је учињено. С тога би вратио комисији ту ствар да је боље проучи. Истина мало ће теже бити да се штампање марака изврши, али ће општински приходи са 20% већи бити.

Веља Тодоровић. Ја мислим да не морају бити баш марке. С тога нек то комисија проучи и после да каже како мисли да се ово уреди.

Марко Велизарић Ми смо за мање важније ствари орећивали више људи у комисију, па држим да и овде треба више лица одредити, јер ту треба много искуства. С тога мислим да се ова комисија попуни са још два члана а нарочито би молио, да се попуни са г Одавићем, а сем тога да уђе и г. Коста Петровић. (Усваја се).

Председник Усваја ли одбор ово? (Усваја) Сад хоћете ли да почнемо извештај о пијацама или да продужимо извештај о називу улица. (Чује се: О називу улица) Добро. Изволте да наставимо. (Секретар чита).*)

Састанак је закључен у 9 час. у вече.

---

*) Нови називи улица отштампаће се засебно у целини. Ур.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 28. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 5. Јула 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

СВЕЧАНО ОСВЕЋЕЊЕ И ОТВАРАЊЕ ВОДОВОДА.

Још пре Петров-дана приметиле су се припреме око кнез Милошева споменика на Теразијама у смеру, да свечаност испадне што сјајнија онога дана, када Београд, српска престоница, добија довољно здраве, бистре и хладне воде.

Општина је наредила, да се подигну нарочите трибуне, око споменика, кнеза Милоша, од којих једна главна и средишна, две крилне и споредне и пред њима сто и за представнике нашега јавнога мнења, штампе.

На Петров дан у одређено своје време одслужена је служба божија у саборној цркви. После службе божије по нарочитом распореду у 11. часова дошло је његово Високопреосвештенство Архиепископ београдски Митрополит Србије Михаило, Краљевски Намесник г. Ј. Ристић, и министар председник г. Пашић, г. г. министри Св. Милосављевић, Илија Душманић, Андра Николић Мика Ђорђевић и Дим. Ђурић, г. епископ Никанор, више државних саветника и знатан број осталих виших достојанственика. Сви су они били на нарочито подигнутој средишној трибини. На трибини која је била у средини обред освећења је извршио тачно у 11. часова је Његово Преосвештенство Митрополит Михаило. На трибини десно од ове била је подигнута говорница, с које је председник београдске општине г. Милов. Р. Маринковић у присуству високодостојанственика, чланова суда, кметовских помоћника, одборника садашњих, као и ранијих година, и необично много сакупљених грађана београдских поздравио присутне г. г. достојанственике, и грађане нашега града лепом, складном и језгровитом беседом која гласи:

„Преосвећени владико,
Господине Намесниче,
Поштована господо!

Међу прве потребе за одржање живота човекова броји се вода. Нема живота где нема воде. Да је то истина потврђује како садашњост тако и прошлост човекова. Има трагова и код најстаријих народа како су своје насеобине снабдевали водом на два начина: копањем општих, заједничких бунара или довођењем извора с веће даљине.

Тешкоће, које су пратиле често старе народе око набавке довољно воде, учиниле су, без сумње, те је вода добила религиозну важност готово код свих народа.

Што је напредовао више човек, дакле, што се развијао његов живот више, развијала се и потреба за водом тако, да је у времену највеће културе старог света, употреба воде по градовима, цењена по остацима грађевина за воду, далеко више разгранатија но што је данас у ма којем јевропском граду.

Римљани, који су се највише бринули да снабдеју своје градове водом, нису се устезали да доводе воду са 20 и више часова даљине. Један део београдског досадашњег водовода, по свим знацима, римскога је порекла. Стари Рим, који је имао на 350.000 становника, доводио је воду са девет разних страна. Дужина свих водовода износила је око 450 километара, а сви скупа давали су по 2700 литара воде дневно на сваког становника. У унутрашњости градској било је око 1350 чесама, близу 600 водоскока, 860 јавних купатила, и т. д.

Данас ниједан град, ни у Јевропи ни у Америци није достигао у том погледу стари Рим.

Водоводи су код Римљана били државни, а не општински, као што су сада.

Са опадањем старе културе опадали су и водоводи. Средњи век више их је разоравао него подизао.

Тек почетком овога века, који је корачао гигантским корацима у култури, истакнути су водоводи међу прве потребе данашњих градова. — Кућевни бунари, где их је било, обично су се загадили временом тако, да је употреба воде из њих била немогућна или је убитачна по здравље. Извори пак, који су се налазили у близини градова, већином нису давали довољно воде, те с тога и видимо, нарочито у другој половини овога века, да већина градова, како у Јевропи тако и у Америци, приступа грађењу нових водовода, и, по 10, 20, и више часова хода. Париз ради на томе да доведе воду са 80 часова даљине.

У погледу водовода ево се данас, између других јевропских градова, убраја и наш Београд.

Београд, кога су — како историци веле — још Келти засновали, и кога су многи народи освајали, био је од постанка свога знатна насеобина и важна тачка, не само с војничког већ и с трговачког гледишта.

Трагови, на које налазимо, како ван града тако и у самом граду, казују нам — како испитиваоци говоре — да је Београд морао имати још од свога почетка нарочите водоводе, који су му доводили изворну или подземну воду са 6 до 7 километ. даљине, и ако га готово са свим опкољавају две тако моћне реке: Сава и Дунав.

Један део тих старих водовода, кога су Римљани, а доцније и Турци, обнављали, — доводио је а и данас нам доводи воду са истих извора.

Ну, од 1867 године, када су Турци из тврђава српских истерани, Београд се почео нагло развијати а и становништво му је стало нагло прирашћивати. То је учинило те је оскудица за водом била све већа и већа из године у годину.

Већ првих година, по одласку Турака, представништво Београда предузимало је кораке да се појачају извори београдског водовода, и, да се поправе неки запуштени делови водовода. Од тога доба па све до данас може се рећи, питање о водоводу и снабдевању Београда са довољно воде није никако ни скидано с дневних послова.

Све општинске управе, које су се измењале за последњих 25 година у Београду, радиле су на том питању неко више неко мање. Али честе промене општинских управа с једне стране а оскудица новчана за тако велико предузеће с друге стране — учинили су те сви ти послови нису свршени систематски, једнобразно и по једном утврђеном плану, већ су почињати изнова чим дође нова управа.

Тек од 1884 године а нарочито од 1888 године дат је бољи правац том раду а и утврђена је основа, како да се подмири не само водовод него и друге општинске потребе.

Данашња је светковина резултат тих радова.

Од 1884 године па до половине 1888 године а под председницима општинским. Др. Вл. Ђорђевићем, Михаилом Богићевићем, Светомиром Николајевићем и Живком Карабиберовићем — вршени су претходни радови око истраживања изворне и подземне воде у најближој околини Београда. Ти радови требали су да послуже као основа за решење питања одакле и на који начин да се Београд снабде водом.

Ну, ти радови нису били још ни довршени а управа општинска била је, тако рећи, претрпана разним понудама — да се Београд

снабде Савском водом и да се издавање воде даде приватнима у повластицу. Жудња, да се питање о водоводу скине једном с дневног реда, јер оскудица у води постајаше све осетнија, у мало те није навела општинско представништво да се поведе за тим понудама и водовод изда у повластицу. Захваљујући комисији, која је имала коначно да реши то питање и која је састављена била из 25 чланова (господа: Сима Лозанић, Ђорђе Ж. Ђорђевић, Манојло Клидис. Михаило Крстић, Димитрије Стојановић, Влада Марковић, Свет. Ивачковић. Др. Ђока Димитријевић Коста Петровић. Др. Лаза Пачу, Анта Алексић, Марко Стојановић. Михаило Павловић, Милан Павловић, Фердинандо Розелт, Милан Бранковић, Миша Марковић, Јово Крсмановић, Љубомир Клерић, Др. Марко Леко, Пера Велимировић, Миша Михаиловић, Едија Були, Никола Ђорђевић и Др. Мих. В. Вујић). Понуде пису успеле јер комисија је поднела 11. Јуна 1888. године извештај и казала да се одбију све понуде и да се не подмирује путем повластице ни грађење водовода ни друге општинске потребе.

Тадашње општинско представништво није донело никакво дефинитивно решење поводом овога извештаја, и питање је стајало отворено до Маја 1888 г. када су почеле стизати нове понуде за грађење водовода.

12. Маја 1888. председник општински г. Карабиберовић сазвао је конференцију од 14 одборника, међу којима је било техничара, финансиста, правника и трговаца ради дефинитивног питања о водоводу.

Та конференција поверила је решење тога питања комисији састављеној од ових чланова. г. г. М. Јосимовића као председника, Николе И. Стаменковића. Косте Главинића, Светозара Зорића, Др. Лазе Пачуа, Др. Марка Лека и Анте Алексића. Комисија је имала пре свега задатак: да даде мишљење о подесним понудама, за тим шта општина да предузме и на који начин да изведе на чисто питање о водоводу, те да се једном може приступити и његовом извршењу.

Извештајем својим од 26. Маја 1888. године комисија је предложила, да се одбију све поднесене понуде, да се избегава у начелу давање водовода у повластицу или монопол, да се продужи истраживање воде у околини Београда, да се то истраживање повери г. Оскару Смрекеру, инжењеру из Манхајма, као стручњаку за те послове; за тим да се, на основу постигнутих резултата, састави програм за израду пројекта и тек онда приступи самом извршењу пошто се осигурају за то извршење нужне суме новаца.

У седници својој од 2. Јуна 1888. г. одбор је општински усвојио у свему те предлоге, и овластио исту комисију да доврши са г. Смрекером истраживање воде у околини Београда.

Пошто се хидролошким испитивањем околине Београда у даљини од 20 километара није могла добити изворна вода у оној количини, колико је потребно за садашњи Београд, покушало се да се нађе подземна вода. У том погледу највише изгледа на успех давала је равница макишка између села: Остружнице, Жељезника и Жаркова, и то, у околини извора познатих под именом „Беле воде" сниже Жаркова.

Испитивањима, која су предузета у тој равници утврђено је, да се између непробојних слојева уме, налазе са свим моћни пешчани и шљунчани слојеви, који су испуњени водом. Даље је потврђено да та вода има пад од Жељезника и Жаркова ка Чукарици и Сави, а за тим да иста вода долази из даљине, јер је местимице искакала и над површином земље из оних цеви, које су спуштане ради испитивања, у дубљину од 20 и више метара. — Самим пак геолошким склопом, као и на основу температуре и хемиске анализе, утврђено је да нема никакве везе између спољашње воде у равници макишкој и нађене подземне воде.

Црпљењем воде, из једног нарочито за то сграђеног бунара, утврђено је, да је нађени подземни ток воде толико јак, да може са потпуном сигурношћу дати потребну количину воде за Београд са обзиром и на доцније умножење становништва градског.

Анализама воде, које су извршили наши хемичари господа: Др. Марко Леко и Бранко Анонић, а за њима анализама вршеним у заводу за испитивање животних средстава у Минхену и Манхајму; даље бактеролошком анализом Др. Милана Јовановића — Батута и мишљењем чувеног хигиеничара Др Макса Петенхофера, потврђена је и доброта воде у погледу њезине употребе за пиће и друге намирнице.

18. Јула 1889. године одбор је општински решио да се доведе у Београд подземна вода из макишке равнице, и поверио је израду пројекта за водовод г. Оскару Смрекеру.

У седници одбора општинског од 20. Марта 1890. године под председништвом г. Николе Пашића решено је: да се приступи и самом извршењу водовода, руковођење да се повери г. Оскару Смрекеру, и надзор над целим радом поверио је нарочитој комисији, коју још и данас састављају господа: Никола И. Стаменковић, Коста Главинић, Тоша Селесковић и Живко Милосављевић

Пошто је 3. Јуна исте године збор грађана решио и питање о набавци потребних новчаних средстава, то су 15. Јуна одпочете припреме за грађење новог водовода, а у исто доба и приступило се реконструкцији постојећега водовода.

По томе, господо, захваљујући у првом реду Грађанима што су одобрили новчана средства за водовод.

Захваљујући искреном потпомагању свих меродавних чинилаца, а поглавито захваљујући увиђавности истрајности и доследном раду општинскога одбора; захваљујући и неуморном труду оних лица, којима је извршење и надзор над овим великим предузећем поверено, — Београд има данас довршен нов водовод. Нови водовод даваће Грађанима сваки дан преко три (3) милиуна литара воде, а то је таман сто пута више но што му је давао досадашњи стари водовод.

Господо,

Срећан сам, што ми је у део пало да се под мојим председништвом слави данас довршење овако великога и по Београд значајнога предузећа, и захваљујући свима онима, који су ма чим припомогли довршењу овога предузећа, — објављујем Грађанима да се отвара од данас нов београдски водовод и да се предаје јавној употреби. Предаје се јавној служби данас, на Петров-дан 1892. г. од рођења Христова а за владе малолетнога Краља Српског Александра I. па дајући израза нашој радости за извршен овај рад, молим вас да узвикнемо: Живео Краљ Александар I.!

Кад је председник довршио своју беседу с усклином: живио Њ. В. Краљ Александер I, под чијом је владом довршено ово велико дело за српску престоницу, заорило се громко: „живео Краљ".

По завршетку беседе, пушген је на дани председников знак, млаз из водоскока, који је терао у висину од неколико метара. У исто време интонирала је војна музика Краљеву химну. Певачка дружина „Стаиковић" одпевала је „Тебе Бога хвалим".

После тога је послужен водом новога водовода први Краљевски Намесник, чланови владе, г. митрополит, владика Никанор и остали високи достојанственици.

Кад је све ово свршено, председник је испратио Краљевског Намесника и све госте до изласка круга, где је била свечаност.

Тако је завршен први део свечаности овога знаменитог дана по наш мили Београд. Љубав Београђана према оваквој установи је велика, јер на самој свечаности било је око неколико хиљада душа.

У вече око 8 часова почео је концерат на красном Калимегдану, уређеном за ово кратко време тако, да би се могле да подиче њиме и далеко старије, богатије и веће престонице, а не само Београд. Калимегдан је био дивно осветљен са хиљаду лампиона. То је давало диван изглед из саме Калимегданске средине, а какав ли је изглед био онда, кад се посматрао са земунске или панчевачке стране у свом божанственом положају. Концерат је отворен свирањем војне музике, под управом спремног, ваљаног и енергичног г. Бродила.

Радост, коју су уживали, око неколико хиљада Београђана на Калимегдану изгледа, да је помућена ружним временом, које као да хтеде бити. Али је та радост трајна, јер је и Калимегдан, некадање српско разбојиште, стално натапан српском топлом крвљу, окићен светим костима Срба јунака, данас овако уређен и украшено уточиште првих грађана Краљевине. Београђана за крепљење здравља, диван београдски цветак и доказ старога српског самопрегоревања за све што је добро, корисно и узвишено. Да, та грајна радост је само потенцирана. кад је ватромет пушген, те је давао знака на све стране, да је Београд пошао у сваком погледу путем напредовања, развоја и модерног живота!

Д. Р. В.

ОБЈВА

Спајање појединих кућа са новим београдским водоводом отпочело је 22. ов. мес. Како је према закону обавезно, да се свака кућа са водоводом споји, то ће чиновник управе водовода са кметом дотичнога краја у свакој згради утврдити место за спајање.

Ово се даје на знање грађанству београдском, да чиновнику водовода не чини никакве сметње, но на против да му даде тачног обавештења о овоме:

1. На ком месту желе, да им се кућа споји са водводом;

2. Где да се намести водомер; и

3. Ако би коме ван обичне домаће потребе још за какву другу потребу вода требала, да и то саопшти дотичном чиновнику.

Ако који од сопственика не хтедне дати ова обавештења, у његовој ће се згради извршити спајање по нахођењу управе водовода.

Од суда општине вароши Београда 23. Јуна 1892. године. АБр. 7875.

НАРЕДБА

Пошто разне забаве по кафанама као певање певачица, свирање, вештачко престављање и т. д. и друге забаве као циркуси, менажерије, разне позоришне преставе и т. д. лоше утичу на одржање Народног Позоришта то је одбор општински у седници својој од 11. Јуна 1892 год. одобрио, да се од певачица, свирачица престављача и т. д. сопственика циркуса, менажерија, разних позоришта и т. д. наплаћује поред досадање таксе за општину још и половина од тога у корист Народног Позоришта.

Суд општине вар. Београда, на основу горњег решења одборског.

наређује

свима, којих се тиче, да се овог решења придржавају и одређену таксу каси општинској уредно полажу.

Ко противно овој наредби поступи биће кажњен по §. 326 крив. зак.

Од суда Општине вар. Београда, 12 Јуна 1892 год. АБр. 7537.

НАРЕДБА

У интересу здравља овдашњег грађанства а на основу тачке 6. члана 36. закона о општинама, суд општине вар. Београда.

Наређује:

I. Да од 1. Јануара 1892. год. поред месара још и сва она лица која кољу стоку за распродају, као: механџије, кафеџије, гостионичари, кувари, печењари и други, врше клање стоке на општинској кланици.

II. За клање стоке одређује се ово време: крупна стока клаће се од 1. Маја до 1. Септембра од 4 до 8 часова по подне, а од 1. Септембра до 1. Маја од 8 пре до 5 часова по подне. Ситна стока, као и свиње, клаће се од 2 до 8 часова изјутра и то од 1 Априла до 1. Септембра, а од 1. Септембра до 1. Априка од 8 пре до 5 часова по подне.

Овим се одређено време за клање стоке, у члану XIV. правила о слободном клању стоке измењује.

III. За наплату аренде одређени чиновник издаваће клачима упутнице искључиво за клање стоке на општинској кланици.

IV. Ко би се од клача огрешио о ову наредбу казниће се према XVI. и XVII. члану правила о слободном клању стоке и казненог законика.

Из седнице суда општине вароши Београда АБр. 4906. 31. Децембра 1891. године.

НАРЕДБА

У интересу сигурности живота деце, која се купају у отвореној води, било по бари, Сави или Дунаву, суд општине вароши Београда својим решењем од данашњега

наређује:

свима општинским одељцима, да пазе строго и надзиравају, да се деца не купају у отвореној води, било по бари, Сави или Дунаву. Свако дете, које би се нашло на купању у отвореној води, треба узети на саслушање о томе: чије је, каквога му је занимања родитељ и где станује, па с дотичним родитељем најстрожије по закону поступити.

Препоручује се одељку, да ову наредбу стави што пре до знања грађанима свога краја: родитељима да забране деци купање у отвореној води, званичницима и позорницима општинским да забране таквој деци купање и свима, којих се непосредно или посредно ово тиче, да се строго придржавају ове наредбе.

Од суда општине вароши Београда 30. Јуна 1892 год. АБр. 8062.

НАРЕДБА

У интересу здравља грађана београдских, а на основу акта управе вароши Београда од 15. Маја 1891. год. ЛБр. 703 с погледом на члан 9. тач. 8. закона санитетскога, суд општине вароши Београда својим решењем од данашњега

наређује:

свима месарима да свиње у року од три дана, од дана саопштења из вароши уклоне и сместе их у општинске оборе до кланица привремено, док се за ово не одреди стално место комисиски.

Ко по овој наредби не поступи, да се казни по члану 33. тач. 2. закона санитетскога (Зб. сан. књ. II. стр. 138).

Од суда општине вар. Београда АБр. 615. 30. Јуна 1892. год.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

(С једном генеалошком таблицом).

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића.
ЊЕГОШ.

ПРЕТРЕС КЊИГА

којима смо се служили при изради ове расправе.

(Наставак).

Ако бисмо, дакле, хтели узети, да су те две биографије обе оригинали, т. ј. да су их писци писали не служећи се један делом другога, онда би се, мислимо, толика сличност између њих могла протумачити само тиме, да им је извор, из кога су обојица црпли материјал, био један исти.

Друга, такође врло важна ствар, што се тиче овога дела, јесте питање: ко је његов писац? Питање то врло је важно с тога, што бисмо, знајући писца његова, знали одмах и то, колико је оно поуздано и колико му се може веровати. Међутим, на то питање, као да се, бар за сада, још не ће моћи тачно одговорити.

До пре неколико година о томе се баш ништа није знало: сви су за писца Fatti illustri знали само толико, да је *непознат*. Па то тврде и саме поменуте речи академика Мијатовића: „Не зна се ко је писао“ и т. д.. Али пре две године као да се поче расчишћавати и то питање и ако у осталом, како се нама чини, готово са свим без успеха. Ну, да би поштованим читаоцима био јаснији цео наш доцнији говор, да наведемо овде све оно, што је досад на том питању рађено. Мијатовић у Гласу XXII. вели од речи до речи овако:*)

„Франково је дело Scanderbegi Historia штампано у Млецима у Априлу 1480-те године, дакле већ дванаесте године по смрти Скандербеговој. Писац се није потписао, и само се на крају (?) књиге каже да је ту историју *издао* некакав Арбанас [edita per quendam Albanesem (Albanensem?)] Кад је ово дело први пут на италијански преведено, не знам. али се помиње једно издање од год. 1545; Сансовин је ово прештампао год. 1573. под насловом „Fatti illustri del Signor Giorgio Scanderbech, d' incerto auttore.“ Ово је у зборнику списа о Турској који је Сансовин посветио „Јерониму Ангеловићу кнезу од Дриваста.“ За овим се јавља нов поправљен превод са латинског на италијански од Бонарда (Giovan Maria Bonardo), који је под насловом: „Gli illustri et gloriosi Gesti et vittoriose imprese fatte contra Turchi dal Signor D. Giorgio Castriotto detto Scanderbeg“, штампан у Млецима 1584. И Бонардо је своје издање посветио кнезу од Дриваста Јерониму Ангеловићу. У самом предговору он каже да је дело написао „Димитрије Франко, свештеник који је био у служби Скандербеговој.“

Као што се дакле из овога види, по Мијатовићу излази ово троје: 1° да су дела Scanderbegi Historia и Fatti illustri, које је прво издао Сансовино а после Бонардо, и од којих у осталом има и једно издање од год. 1591., којим смо се ми и служили, да су дакле та два дела *једно исто*, само што је прво оригинал а друго превод; 2° да

*) Глас XXII. стр. 19.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

47. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

20. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; били г. кмет, помоћник г. К. Чупић, од одборника г. г. Н. Х. Поповић, Др. П. Поповић, Др. Алкалај, Др. Радовановић, С. Азриел, С. Вељановић, М. Трифковић, К. Петровић, Ђ. Наранџић, В. Тодоровић, Ђ. Димитријевић, Љ. Јовановић, М. П. Бончић, Ф. Васиљевић, Р. Драговић, М. Капетановић, М. Јовановић, В. Ж. Нешић, А. Шток, А. Ј. Одавић, Стев. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 20. Јуна 1892. год. и у одлуци бр. 496. учињена је допуна, да се првоме повереништву за преглед радова око калдрмисања коцкастом калдрмом у Савској улици, дода г. Милан Капетановић, а другоме г. Др. М. Т. Леко.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 7819, 7833, 7836, 7834, 7835, 7858, 7818, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио да је Димитрије Прерановић доброг имовног стања, а да му је његово владање непознато; да је Јоца Јуришић, доброг владања а средњег имовног стања; да су Леви и Крс а Петровић доброг владања и доброг имовног стања; да су му Тодор Мицић, Марко Зорић, и Мартин Петровић непознати.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању. По прочитању тих молба СБр. 11169. 11180, 11183, 11185, 11195, 11201, 11222, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању Јована Карамијалковића, Катарине Зарић, Руже Каранац, Катарине Савић, Јована Топаловића, Драгиње Ристе Јовановића, и Мише Капуњца, — па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

Председник износи одбору на одобрење извештаје комисијске о одређеним осама у појединим улицама.

По прочитању тих извештаја ГБр. 1075, 1073, 1120, 1114, 1113, 1112, 1172, одбор је одобрио дређене осе у улицама Тројичкој, Војничкој, Зориној, Топџијском тргу, Краљевића Марка, Мајданској, Савском Стоваришту, и продужењу Милске улице.

Одређивање осе у другој паралелној Душановој улици упутио је одборском повереништву г. г. Мати Јовановићу, Милану Капетановићу и Стев. Чађевићу, одборницима, да проуче ово питање па да се по том пошље министарству грађевина на одобрење за њиним разлозима.

V.

Одборник г. М. Капетановић предлаже, да се изда наредба, да се може кроз варош носити заклива само у затвореним сандуцима, како се неби просипала.

Председник одговара, да ће се издати таква наредба онда, кад буде општина набавила за углед таква затворена кола.

VI.

Одборник г. М. Капетановић интерпелише, како су браћа Ђорђевићи, зидајући своју кућу на Теразијама закрчили улицу и да гасе креч на сокаку.

Председник изјављује, да ће издати наредбу, да се свака сметња саобраћају уклони.

VII.

Одборско повереништво изабрато у седници одборској 20. Јуна 1892. год. АБр. 7855, да проучи понуду Шоме Ајхнера, подноси свој извештај

По прочитању тога извештаја одбор је после пописменичног гласања са 14 гласова против 1. — 7 нису гласали — решио, да се овај извештај у свему прими и по њему поступа. Издаци по овоме да се чине из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

VIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1105, држане 16. Јуна 1892. год. за грађење гробница на новом гробљу, одбор је решио, да се одређене гробнице на новом гробљу уступи Петку Вељковићу овд. предузимачу по ценама и то:

За гробницу прве класе 243·95 дин.
За гробницу друге класе 229·80 дин.
И за гробницу III. класе 187 дин.

Да се сазида 28 гробница прве класе, 26 гробница друге класе и 36 гробница треће класе.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Цена хлебу.** Као је познато, одбор је општински решио, да се цена хлебу одређује према средњој цени жита, за прошлих петнаест (15) дана са додатком броја седам (7) као сталног коефициента, који ће збир дати цену једнога килограма хлеба у парама.

Средње цене за поједине дане, од 16. Јуна до 30. Јуна ове године закључно биле су ове и то:

16. Јуна 14·75 дин.
17. Јуна 14·50 дин.
18. Јуна 14·60 дин.
19. Јуна 14.45 дин.
20. Јуна 14·25 дин.
21. Јуна 14·20 дин.
22. Јуна 14·25 дин.
23. Јуна 14·— дин.
24. Јуна 14.— дин.
25. Јуна 13·90 дин.
26. Јуна 13·50 дин.
27. Јуна 13·50 дин.
28. Јуна 12·50 дин.
29. Јуна 12·15 дин.
30. Јуна 12·— дин.

Кад се из ових средњих цена израчуна средња цена за свих петнаест дана, излази, да је жито просечно коштало за других петнаест дана месеца Јуна 13·80 или, 14 динара.

Према поменутом одборском решењу овој средњој цени жита додат је број седам, те је добијена цена хлебу по килограму, која износи двадесет и једну пару динарску.

На основу овога рачуна суд општине вар. Београда решио је, да у првој половини месеца Јула буде цена хлебу двадесет и једна пара динарска од килограма, а да се по вароши продаје леб по двадесет пара дин. у тежини од 953 кларама.

је према томе писац другог дела исти који и првога, т. ј. Димитрије Франко и 3° да је писац Fati illustri *благајник* Скендербегов, поменути Франко.

Али ми ћемо се потрудити, да докажемо да ни једно од тога троја не може бити истина.

Пре свега, да Scanderbegi Historia и Fatti illustri несу ни из далека једно дело, о томе се може уверити сваки, који је само прочитао оно, што смо ми напред казали о обема њима. Али још много поузданије о том увериће нас овај факат. *Једини* биограф Скендербегов, који је имао у рукама поменуто дело Scanderbegi Historia имао је и Fatti illustri (само он је имао друго издање Сансовинове историје од год. 1577.) и с тога ће његова реч у овом питању бити од пресудна значаја. Али ето, он не само не каже да су та два дела једно исто, већ шта више изреком тврди да између Fatti illustri и Барлецијева De Vita etc. нема готово никакве разлике, а како се Scanderbegi Historia грдно разликује од Барлецијева дела, то смо напред довољно казали. Јасно је дакле као дан, да прва тачка у Мијатовића не може никако опстати. Али ни с другом неје боље. Доказа за то читалац такође може наћи у ономе што смо напред казали. Јер ми смо из предговора Џамаријина видели то, да је писац Scanderbegi Historia живео у Бару и да се при писању својега дела, као главним извором служио причањем својега брата, официра у самој телесној гарди Скендербеговој. Би ли тако радио један благајник Скендербегов, који је, као једна од знатнијих личности у држави Скендербеговој, морао бити добро познат са свима догађајима што су се дешавали у Арбанији, и без причања брата својега? Али осим тога, ми и овде имамо непобитан доказ, да ни та друга тачка не може бити добра. Џамарија, по безименом*) писцу, у своме делу а на страни 359. изреком каже, да је Скендербег год. 1457. био послао флоти папиној као посланика *благајника свога Димитрија Франка*. Би ли дакле сад и како могло бити, да је безимени писац исто лице које и Димитрије Франко? Зар би онда он говорио о себи као о неком са свим трећем лицу и зар би се могао уздржати а да нам не да што више детаља о својој мисији? — Па тако је и с трећом тачком. Истина за њену неоснованост немамо каква непобитна доказа као што смо имали за обе прве тачке, али ипак извесне ствари и ту ће, надамо се, потпуно оправдати наше мишљење.

Ми смо већ напред навели, да и у овој књизи, као и у Барлеција, хронологија не ваља ништа; даље, да су и ту писма исто онако лажна као и у De vita etc.. Па би већ и само то било довољно да покаже, да писац тог дела неје могао бити какав човек, коме би дела Скендербегова морала бити тако позната као на пр. његову благајнику. Али, да писац Fatti illustri неје доиста могао бити какав благајник Скендербегов, дакле човек који је непрестано био уз Скендербега и то као важна личност, на први мах нас може уверити и то, што се н. пр. у овој књизи каже, да је Скендербег умро јануара год. 1467., док ћемо ми после непобитно доказати да је то било тек идуће (1468.), или то, што се и ово дело, као и Барлецијево, готово нигде не слаже с аутентичним документима и т. д. На послетку, без сумње, не ће бити без и каке важности ни то, што писац овога дела ни у финанцијским пословима неје ни мало опширнији но у осталим стварима. Шта више он је

*) Тако ћемо одсад звати писца Scanderbegi Historia.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16. Јуна до 1. Јула 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	9·15 м.	1,598.400	
2	Вар. извора	24 сат.	3,243.130	
3	Буљб. извора	24 сат.	971.610	
Свега за 15 дана литара			5,813.140	

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 13. Јула ове год. од 3 до 6 сати после подне држаће се у канцеларији грађевинског одељења суда општ. београдске (у кући Панђеловој на мрвеном тргу) јавна усмена лицитација за оправку свију основних школа београдских.

Кауција се полаже при лицитацији у 600 динара у готовом или државним папирима.

Ближи услови и остала документа могу се видити у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вар Београда ГБр. 1199. 2. Јула 1892 год. у Београду.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

држан. 11. Јуна 1892 год.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радити то отварам одборску седницу и молим одборнике да саслушају записник од прошлог састанка (Секретар прочита).

Има ли ко да примети што на записник?

Ђока Нешић. Онде где се говори о марка ма погрешно је записано да је председник решио, да се установе марке за општину, него треба ставити, да је председник намеран да заведе марке ради бољег прикупљања општинских прихода; да је за тај посао одредио из чланова суда комисију и ова је поднела од тога извештај који председник сад износи одбору и тражи да се одреди одборска комисија да тај рад прегледа и одбору поднесе своје мишљење. С тога нека се у записнику тако запише. То је прво.

Друго. За Краља Милана улицу казано је на једном месту да се назив не мења, међутим сад се опет каже, да се та улица зове у будуће „дворска". Дакле, да се исправи.

Председник. Краља Милана улица мења се са називом „дворска" — а у продужењу те улице остаје даље назив Краљ Милана улица у томе да се исправи записник а тако исто да се исправи записник односно предлога за марке опако, како је г. Нешић казао, јер тако и јесте.

Милош Триковић. Ту стоји на једном месту „тимочка улица" — а доцније та иста улица да се зове „обренова".

Председник. Не, не, и ту се поминье, но то још није дошло на ред. Имена су остала само на другом делу улице,

Има ли још ко да примети на записник? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја)

Андра Одавић. Ја бих молио за једно питање пре но што почнемо дневни ред. (Изволте).

Чуо сам, да је нека комисија била којој је стављено било у задатак да оцени вредност предузећа трамваја и да је та комисија свој рад свршила. Молим г. председника да јави, колико је она оценила то предузеће?

Председник. На ово питање могу ово да кажем. Ради потврде уговора о трамвају код трговачког суда искрсло је питање, на коју вредност има такса да се наплати. Ради тога дуго је то лежало у министарству финансије. Сад је београдско-трговачки суд предложио, да се то оцени вештачком комисијом, па према оцени те комисије, да се такса наплати. Тражено је да свака страна изабере по једног вештака а вештаци трећег за председника. Према томе тражено је и од мене да одредим једнога грађанина за вештака и ја сам одредио г. Љубу Романовића бив. члана општ. суда а сада адвоката — и они изабрали за председника инжињера г. Надлера, па су после оценили, да је вредност предузећа трамвајског у оно лико у колико је кауција дата а то је у 20 хиљ. динара.

Андра Одавић. Господо У колико је мени познато Суд је узео био једну велику цифру приликом потврђења па је изнела и велика такса и усљед тога је искрсла комисија. Ја ово износим пред вас и питам вас, да ли је комисија савесна била у оцењивању предузећа трамвајског, кад се зна, да се кауција полаже према вредности предузећа. Ако је кауција 20 хиљ. динара онда је вредност 200. хиљ. Сад или се општина огрешила о предузимачу или је рад ове комисије потпуно несавестан. Овде је оштећена држава. С тога ја износим ово питање пред одбор и тражим, да општина званично изјави да то предузеће трамвајско вреди више и онда према томе да се даље по закону ради.

Председник. Ја сам вам ово казао, само ради обавештења. У осталом у то питање општина нема смисла да улази нити има смисла да општина одређује вештаке. Др-

---

ту заостао куд и камо од безименог писца, па чак и од самога Барлеција. Би ли дакле могло бити, да је писац тај доиста Димитрије Франко, благајник Скендербегов? Нама се бар чини, да би то било немогуће.

На послетку, да споменемо овде још нешто, што се истина наше теме не тиче бог зна колико, али што ће бити доста важно за библиографију самих дела о Скендербегу.

О издању Fatti illustri од год. 1591. Мијатовић вели ово: „Од овога истог дела (т. ј. Бонардова превода Fatti illustri) има једно издање од 1591. у Млецима и код истог књижара (libraria della fortezza), само што се у овом преводилац зове, штампарском погрешком, Монардо а не Бонардо, и што нема посвета оном Јерониму него само на једном месту стоји нацртан грб фамилије Ангеловића."*)

Међутим Ђорђе Петровић у својој библиографији**) описује то дело са свим друкчије. И по њему оно има име писца (он не вели преводиоца) — Монардо, али о грбу који помиње Мијатовић он не вели ништа, већ место њега у његовој књизи на стр. 6. има портре Скендербегово с легендом: „Vera effigie del invitto Scanderdeg." Исто тако он вели противно Мијатовићу, да се име пишчево палази у посвети Јерониму Ангеловићу, док смо ми напред видели, да Мијатовић изреком каже, да те посвете у том издању од год. 1591. нема.

Ако сад загледамо у издање од исте године, којим смо се ми служили, и које се налази у нашој Нар. Библиотеци, онда ћемо видети да се ни оно не слаже потпуно ни с оним издањем што наводи Мијатовић ни с оним што спомиње Петровић. Тако н. пр. у нашем издању истина нема грба Мијатовићева а има портре Петровићево с истом легендом, али опет нема Петровићеве посвете као што ње нема ни у Мијатовића. Из тога пак излази ово двоје: или прво, да поменута г.г. писци несу имали у рукама она издања о којима говоре, већ да су о њима говорили по некоме другом, или да је год. 1591. а код исте књижаре поменуто дело доживело *три* издања. То истина изгледа доста чудновато, али се ипак могло догодити, јер је с том књигом готово исто тако нешто било од год. 1584.

Као што ће се мало доцније видети, ми смо при изради ове теме употребили око тридесет извора, те би према томе требало да проговоримо коју и о сваком од њих посепце. Али то би прво заузело сувише места, — а ми смо већ и овако овај „Претрес" доста одужили, — а после, чини нам се, то не би ни било од бог зна какве користи. Колико смо се којим делом служили, то ће се најбоље видети из самих нота у тексту, где смо гледали, да наведемо свуда тачно извор из кога смо ту и ту ствар узели. У осталом неки су извори били доста незнатни, као дело Лукаријево, Сансовиново (Glannali), Буово и т. д., те не заслужују да се и о њима што опширније каже, бар што се тиче ове теме; неки су опет познатији, као Хопфово, Ханово, Мијатовићево и т. д., те су свима иоле стручнијим читаоцима познати. Али при свем том ми у овом прегледу не бисмо били потпуни, кад не бисмо проговорили коју и о аутентичним документима из разних архива, који су увек најпоузданији извор ма за које историјско дело.

Архиви у којима је до данас нађен ма какав документат, који би се тицао Скендербега и његове радње, јесу први и најбогатији млетачки (Шафарик и Љубић), у коме ће бити преко четрдесет и неколико

*) Мијатовић Ч., Глас XXII. стр. 20.
**) Pétrovitć G., Essai etc. 5I—52.

жава има да цени то односно таксе по свом нахођењу. Да би се то питање једном скинуло са дневног реда ја сам пристао да одредим једног од стране општине. Сад шта има општина у то да се меша за општину је главно, да уговор буде потврђен а за остало нека сам суд заступа интересе државне, јер 7. месеци господо како чекам да се изврши та формалност, а кад се овоме дода и оно раније што је протекло, онда ћете видити, колико је трајало дуго да се до потврђења уговора дође Истина општина има дужност да заступа државне интересе али то у оним случајима где општина по своме делокругу ради.

Мијајло Бончић. Ја сам хтео у том истом смислу да говорим као што каже г. председник. По закону о таксама зна се ко има право да се скривеној такси стара. Ту су порески надзорници, који имају правила по коме ће у том случају поступати. Дакле држава има своје органе који ће да воде бригу о интересима њеним.

Андра Одавић. Ово што вели г. председник ја би могао да одобрим да ту није био и члан комисије одређен од стране општине. Кад се општине та ствар не тиче, она је требала то одмах да каже само то што она одређује члана у комисију значи да се то и ње тиче. Ја то одбијам од себе, Кад је кауција од 20 хиљ. дин. може ли се примати, да и предузеће, које ће 20 год. радити толико исто вреди и може ли се то признати да он плати само 80 дин. таксе, док обични предузимачи плаћају више.

Таса Капетан Спасић. Господо. Ја сам имао прилике да прочитам та акта у министарству и видио сам да не стоји то, као да је сад тек општина, преко свога пуномоћника, дознала колика је вредност грађевине. Општина је знала од прилике њену вредност условећи у уговору кауцију од 20 000 дин. Кад је дошла концесија суду на потврду, повело се питање колика такса треба да се наплати. Кад се око тога није дошло до резултата, предузимач је пристао да се питање упути правном одбору који је и ценио и поделио се на две, па једни траже таксу на вредност од 200.000 дин. а други мисле да би требало одредити комисију да вредност посла процени. Према овоме последњем мнењу и урађено је и комисија је нашла да треба да плати таксу према 20.000 дин. Доиста ово је чудо, и ја никако не могу да појмим да се могло тако мало спустити.

Вела Тодоровић. Ми смо чини ми се покренули овде она питања која се нас не тичу. Нас се тиче да се уговор потврди, а ко ће и колико ће таксе платити око потврде, то се нас апсолутно ништа не тиче то је ствар суда. Ако је оцењено предузеће на 20.000 дин. а суд мисли да то није правилно, онда нека се помаже како зна. Нама је циљ да се уговор што пре потврди и ништа друго и ми на томе треба и да настојимо. С тога је излишно говорити о другоме чему.

Председник. И ја сам тога уверења да уговор треба да је што пре потврђен а како, то је споредна ствар. Општина је тражила од предузимача кауцију од 20000 дин. и то је *садашња* вредност за њу. Ако предузимач не би испунио уговор на начин на који се обвезао, он би изгубио ових 20000 дин. и ништа више. Ми, дакле, немамо да водимо бригу о нама, а како ће држава наплаћивати таксе, то је њена ствар. Све дакле што је рађено од стране комисије, чињено је због државне потребе и нема потребе везивати то с општином.

А. Одавић. Ја лично за мене, тражим да уђе у записник да рад лица у комисији, одређеног од стране општине, не вреди ништа за мене и да се ја ограђујем од такве оцене по којој би ово предузеће могло да представља само вредност од 20000 дин.

Илија Борђевић. Ми зидамо школу за 143.000 дин. и питање је: хоће ли суд наплатити кауцију према суми тој или према кауцији? (чује се: о томе није реч!)

Ник. Хаџи-Поповић. Ја сматрам радњу изабраника општинског као и да не постоји.

Вела Тодоровић. А тражи ли се овде да се то мишљење тога члана суда утврди? (Не!) Дакле, све што је он радио, радио је по нечијем другог овлашћењу и нас се то не тиче нити ми за то одговарамо. Ми имамо да тражимо као одбор да се тај уговор утврди, и колико ће таксе платити предузимач, то није наша ствар, као ни то хоће ли његово мишљење вредити или не.

Мика Банковић. г. Андра није то питање учинио из доколице него је вероватно чуо у вароши и пребацивано му је за што се нађе неко од часника или повереника општинских да предузеће тако јевтино оцени! Са свим је споредно питање, да ли је општинска власт умољена да тек форме ради одреди једног свог човека у комисију. Главно је да тај човек, изасланик, грађанин није требао да тако подцењује једно тако велико предузеће код кога је положено 20000 дин. само на име кауције.

Вела Тодоровић. Могло би по предлогу Одавићевом да се запише у протоколу да *одбор* није учествовао у оцени овог предузећа, јер нити је био позван нити је био надлежан

Ник. Хаџи Поповић. Ја молим да је одбор надлежан да каже: да није требала општина да учествује у оцени тога.

Председник. Господо, не заборавите, да ово лице нити је председник ни члан општинског суда но прост грађанин. Ако је на пр. г. Никола Хаџи Поповић *умољен*: да одреди некога у неку комисију, што би

писама од доласка Скендербегова у Арбанију па све до смрти му; за тим миланski и мантовски (Макушев); па онда дубровачки (Monumenta Serbica); писма папска у Тајнера и т. д.. Свако од тих писама, свака реченица у њима била је по једно златно зрнце, које нам беше добро дошло и без којега ова тема не би могла бити онаком каква је сад. Исто тако од неоцењиве важности јесу и сведоџбе, које је пронашао проф. Хопф по разним архивима и које је наштампао у генеалошким таблицама у својој књизи Chroniques gréco-romanes. Овде с правом можемо рећи, да нам ни једна реч ни једна година није била на одмет.

Једина, али крупна замерка на то чувено дело, могла би се, по нашем мишљењу, учинити на ове пишчеве речи:

„J'ai ajouté à ces chroniques, comme supplément indispensable de ces monuments et de mon histoire de la Grèce du moyen-âge, les tables généalogiques des familles princières et hautes feudataires, dressées sur les documents les plus authentiques, c'est-à-dire principalement sur les chartes des archives que j'ai examinées, puis d'après les chroniques contemporaines, et des généalogies anciennes dignes de foi. Je pourrais y ajourer les preuves incontestables, mais ce serait donner trop d'extension à ces tables....“*) не за то, што сумњамо у истинитост и ваљаност његових таблица, но с тога, што не би било с горега да и ми остали смртни можемо загледати у те preuves incontestables јер никад не треба заборавити да humanum est errare.**)

Сад само да набројимо још сва *знатнија* дела којима смо се послужили при изради овога посла.

Barletius Marinus, Vita, et res praeclare gestae christi athletae Georgii Castrioti, Epirotarum principis, qui propter heroicam virtutem suam a Turcis Scanderbeg, id est: Alexander Magnus cognominatus est, libris XIII. Zagrabiae, anno 1743.

Biemmi Giammaria, Istoria di Giorgio Castrioto detto Scander-Beg, di —, prete Bresciano. In Brescia, M.DCCXLII.

Chalcondyles Laonic, У Histoire générale des Turcs, traduite par Blaise de Vigenaire. Paris 1672. I.

Gli illustri et gloriosi gesti et vittoriose imprese fatte contra Turchi, dal Sig. Giorgio Castriotto, detto Scanderbeg, prencipe d' Epiro. Dove si mostra la vera maniera del gueregiare, di governare eserciti, di far pronti i soldati al combattere & di restar vincitori in ogni difficile impresa. — Nuovamente ristampati & con somma diligenza corretti. — In Venegia, presso Altobello Salicato. 1591. Ala libraria della fortezza.

Gopčević Spiridon, Ober Albanien und seine Liga. Leipzig. 1881. Scanderbeg 495—512.

Хан Ј. Г., Путовање кроз поречину Дрина и Вардара. Превео с немачког Михаило Ник. Илић, ђенералштабни капетан. У Београду, 1876.

*) Hopf, Chroniques, Introduction, стр. XLIII.

**) Ми ћемо н. пр. доцније имати једанпут прилику, где се не ћемо моћи сложити с овим таблицама у једном веома важном питању.

(Наставиће се)

он био крив ако то лице не би учинило нешто што би он или ко други хтео?! То је и овде случај.

Мика Банковић. Али ми као представници општине неможемо бити равнодушни ако се једно овако значајно и скупо предузеће, овако ниско оцени.

А. Одавић. Ја мислим да треба да се донесе одлука: да одбор одбија од себе оцену ма кога неовлашћеног лица па било то председник, одборник или ма ко.

Ђока Нешић. Господо. Ми не можемо ништа решавати пошто г. председник изјављује овде да није хтео да одређује ни чиновника него је просто казао једном грађанину и то на захтев њихов. Ако је тај грађанин био несавестан, то је његова лична ствар.

Председник. У години 1882 6. месеци је стајао уговор неповрђен који смо ми потписали, а по једној тачки уговора мора бити потврђен. У суду је било мишљење да треба да плати свега таксе 2 дин., па је онда искрсло питање, да треба комисија да расправи питање о вредности. Ја вас молим да о томе питању данас донесете какву хоћете резолуцију.

Поп Таса Капетан Спасић. Ја сам за то да се учини олакшица предузимачу те да што пре направи трамвај, али кад један одборник износи државни интерес овде, ја мислим да ми неможемо прећи на дневни ред, јер смо положили заклетву да ћемо заступати општинске и државне интересе. С тога ја мислим, да ми кажемо, да одбор није позван да учествује у оцену овога питања и тако ћемо скинути са себе моралну одговорност.

Мика Банковић. Ја би пристао на ову напомену г. Капетан Спасића, само да се не каже, да одбор није позван, него да је требало да се одбор пита.

Вељa Тодоровић. Овде се појавило питање као да је био суд несавестан при потврђивању уговора, јер није наплаћена такса колико треба. Држим да тако не може бити. Суд је видео, колико година траје та концесија и он је оценио колика такса да се плати.

У оцену таквог питања општина није надлежна да се упушта, већ сам суд. Ја налазим да овде нема злоупотребе и да то питање не треба ни покретати. Суд је нашао, какву таксу треба да наплати и наплатно је. Сад ако је мање или више ми нисмо надлежни да се мешамо сем ако смо уверени да је суд несавесно урадио када можемо казати да се с тим не слажемо и да у том случају јавимо, да је такса много мање наплаћена

Андра Одавић. Г. Вељa каже да изгледа из мога говора, као да ја кажем да је суд несавесно наплатио таксу. Господо Ја сам покретач тога питања али ја нисам казао да је суд несавестан, јер ће за њега бити меродавно оно, што комисија каже. Тежиште мога питања је то, да је изасланик општински био и ценио вредност предузећа. Ја вас питам, да је ма ко од вас то оцењивао, да ли би казао да трамвајско предузеће вреди само 20 хиљ. динара. (Чује се: Не би) Дакле тежиште је моје у томе.

Никола Х. Поповић. Сва питања судска кад се морају проценити спорна су питања. Ту се одређују вештаци. Како се одређује тамо у закону је прописано. Одређује једна страна једног, друга другог, а ови бирају трећег. Овде није изнешено пред одбор то питање, да општина одреди заступника у тој оцени. У томе је погрешка учињена од стране наше административне власти. Требало је изнети пред одбор, да он одреди ко ће да учествује у тој оцени.

Мата Јовановић. Мени је жао, што је поред толико много хитних предмета одбор оставио све, па посветио рад овоме питању, које је бачено овде а о коме ни г. Одавић не зна ништа извесно. Господо те ствари не треба тако узимати. Као што видите из дебате и објашњења г. председника нико није ни тражио да се из одбора одреди когод за вештачку комисију. Одређен је један грађанин и г. Одавић сумња у његову савесност. Како то не знам. Ако је несавестан има друго место гди ће он одговарати. С тога би желио да се ово скине са дневног реда.

Андра Одавић. Што каже г. Мата, да је ово питање изнесено у ветар, ја би молио, г Мату да дође у почетку седнице и онда ће чути, да то и председништво зва нично тврди, па не би овако говорио што вели г. Мата да то лице, које је вршило оцену није одборник. За мене је све једно. Оно је изасланик општински и претставља општину па било то лице грађанин или члан суда или одборник. Ја ћу вам одмах доказати, да г. Мата погрешно мисли. Ми смо одредили комисију од 15 лица за извршење приреза од 28%. У тој комисији има 10 грађана. По мишљењу г. Матином оних 10 грађана били би пришпетље тој комисији. Шта ће да ради г. Мата, кад дође такво питање гди су се ти чланови поделили у мишљењу, па 5 њих из одбора кажу овако, а њих 10 кажу онако. Хоће ли он казати, да вреди оно, што кажу оних 5.

Мата Јовановић. Г. Одавић је упутио ово питање на мене. Мени је жао што није прво о томе размислио. Господо. Они грађани су повереници општински ту одборска а овога грађанина ја незнам да га је одбор изабрао. Нека се покаже записник. (Чује се: изабрао га председник) То је све једно тај човек није изабран од одбора и он неможе ла остави одговорност да одбор.

Мика Банковић. Ви г. Мато нисте дошли раније, да чујете толику дебату. Г. Одавићев предлог је у томе, да према јавности одбор нема моралне одговорности. Он предлаже да одбор донесе одлуку да није солидаран са мишљењем, које је тај изасланик казао.

Председник. Да се разумемо. Овде је посметња у појмовима. Ми би хтели да примимо за овај рад одговорност на себе, и ако знамо да нико за туђ посао не може бити одговоран. Ако је ко исто неупутно урадио, њега ће постићи неугодне последице, а не другога. У осталом, није ово првина да се из општине одређује по који у комисију по страном захтеву, а не општинском, па зар је општина крива и за свако његово неоправдано мишљење? Одговарала би морално само у томе случају, кад би одредила лице неспособно и које не ужива грађанску част, али овде није тај случај јер одређено лице има сва својства првог грађанина нашег и до јуче је тако рећи било члан општинског суда.

Но најпосле, пошто и сам сматрам ово као приватну радњу учињену по жељи суда, може се изјавити: да одбор не прима солидарност у томе.

Мени је речено не у нарочитој молби, него приликом: молим вас, одредите које хоћете лице да и оно буде оцењивач, и ја кажем: добро, кад и ви хоћете (суд) да се то скине с дневног реда, ја ћу учинити. И кад ово налазите да и то није требало, ја ћу дати изјаву.

Уговор још није потврђен ни свршен, и ја ћу моћи да превинем ту ствар.

Вељa Тодоровић. Кад уговор још није потврђен, онда би на предлог Одавићев ваљало казати: да одбор не прима на се одговорност за рад тога лица, које није ни члан суда ни одборник општине и нека суд ствар сврши како зна.

Председник. Ми ћемо настати да добијемо потврђен уговор што пре а суд како ће га потврдити то ће бити његова ствар.

Ако се с овим саглашавате, онда ћу у овоме смислу и писати суду (прима се тако!)

Сад прелазимо на неке хитне предмете.

Предузимач коме сте одобрили да гради калдрму и који у исто време има повластицу за грађење трамваја, обраћа се питањем на општину да изјави: да ли жели и у којим улицама имати калдрму сем оних о којима је добио паредбу. Молим вас да чујете његово питање. (Секретар чита).

Овај предузимач хоће да полаже калдрму око трамвајске линије и чини ово питање.

Директор нашег грађевинског одељења, упутио ми је акт у коме предвиђа и износи извесне незгоде за општину, ако она још у почетку не да добар правац овоме послу, и он мисли да би било потребно да се нареди предузимачу да и у крај Милановој улици нивелише цео коловоз и да тамо сем онога што припада на његов део због трамваја, калдрмише и онај део који би остао за коловоз. Ја вас молим да чујете акт директора грађевинског одељења. (Секретар чита).

Мата Јовановић. Од „Лондона“ па поред новог двора нивелација ће се знатно спустити према садашњем стању ствари и онда би једна половина улице била нижа

од друге, ако се не би цела улица нивелисала и калдрмисала. То би било за саобраћај врло незгодно. А и за концесионара трамваја било би незгодно јер би било тешко одржавати чистоћу и т. д. и т. д. На тој линији као и на свим местима, где се нивелета знатно спушта, ја бих наредио да се улица у целој ширини нивелише и калдрмише на оним местима где нема разлике, а таквих места има, може се дозволити да предузимач трамваја калдрмише само ону ширину колику трамвај потребује, јер незнамо како финансијски стојимо те да би смо овакво једно генерално наређење могли издати.

Ја бих био начелно тога мишљења, али налазим да би ова ствар требала да се упути комисији за калдрме или трамвајској, или најзад и другој којој, те да размисле за која би места требало наредити калдрмисање и нивелисање целе улице.

Председник. Пристајете ли у начелу на предлог г. Матим с тим да се начин извођења остави комисији? (пристајемо) А којој би сте комисији то упутили? (чује се: за трамвај!).

Ђока Нешић Ако је председништво добило извешће од друштв,а које има да гради калдрму могло би предходно да инжињер изађе и води онде од Лондона, па идући двору, да ли остаје довољно простора за коловоз, јер како се сада почело радити, мени изгледа, да ће се сузити пут.

Председник. Зна се колико има да се узме за трамвај. Мислим $1\frac{1}{2}$ метар.

Мата Јовановић. Мени је чудно одкуд бојазан г. Нешића. Најужо коловоз је од 10 метара, кад узмете један и по остаје $8\frac{1}{2}$ метра на таком коловозу остаће довољно простора да се могу и троја кола разминоћи.

Ђока Нешић. Молим г. инжињера да нам објасни, колико мора бити растојање (Инжињер објасни).

Председник. Одобрава ли одбор да се предузимачу изда наредба? (Одобравамо).

Сад имамо друге хитне ствари. Директор грађевинског одељка предложио је набавку извесних ствари које су нужне, а које немамо а поред тога и нуждан намештај Он је поднео два предлога. Молим да чујете (Секретар прочита).

Одобрава ли одбор ове набавке? (Одобрава).

Г. Главкнић је јавио, да је отишао ван Београда па не може за извесно време долазити у седнице одборске, он је изасланик за окр. Ужички ради испитивања ђака приполагању испита зрелости. (Добро).

Сад имам да вам саопштим и да вас замолим за одобрење. Ствар је у овоме. Вама је познато, да ми наплаћујемо извесну таксу за извесне преставе по баштама, које држе обично странци и свирачи Међутим те радње су у свези са нашом једном установом а то је са народним позориштем. Они често долазе и отварају претставе ту близу око позоришта и тако праве штету народном позоришту. Да би се помогло колико толико овој народној установи, ја сам по личној молби из министарства просвете одлучио, да оптеретим извесном таксом те преставе са стране и по баштама у корист народног позоришта. Ја вас молим да одобрите н. пр. ако за општину наплатимо таксе 10 дин. онда да се наплати још 5 динара у корист народног позоришта.

Андра Одавић. Ја незнам да ли је пречишћено то питање односно наплате таксе. Ја сам једном приликом изнео то питање и онда је одговорено, да стоји у питању који има то право на исплаћивање таксе. Ако је ово питање пречишћено онда ја не само што немам шта да приметим, него би тражио, да се наплати толика иста такса колико и за општину јер доиста господо отидите у позориште, па ћете видити да је празно.

Председник. Могу вам одговорити, да је то питање доведено у ред и сад је неспорно. Ми наплаћујемо непрестано таксу и томе се нико непротиви.

Вела Тодоровић. Мени је та ствар позната. До пре изласка закона о општинама наплаћивала је ту таксу управа в. Београда, а од закона наплаћивала је општина. Кад се државна власт томе непротиви онда је то питање пречишћено. А што се тиче народног позоришта и онда кад је управа в. Београд наплаћивала таксу, давала је половину позоришту.

Андра Одавић. Незнам, да ли ћете се сетити, да се је неко жалио истражном судији односно те таксе па је поништена радња и отишло држав. Савету и тамо још стоји не решено. Може бити да је ово пређутно признато право, али још није расправљено. Но ја би молио г. председника или он сам да изнесе на решење да се та такса пречисти или ако неће председник да ја сам покренем ту ствар, јер се зна да смо ми ишли пређе да се са том таком спречи долазак странаца док напротив није се тако практиковало.

Председник. Пристаје ли одбор на ово? (пристаје) Добро онда ћу ја изнети то питање.

Председник. Сад молим вас да чујете о одређењу оса по улицама.

(Секретар прочита извештаје комисије о томе за Кастриотову, Аваласку и улицу, за палилулски трг и за Глумачку. (Прима се).

Соломон Азријел Пре неколико дана одбор је донсо решење да жице буду више уза Саву То решење како ми се чини није саопштено илицарима или га они не вермају кад су смели да наместе илице до близу ћумрука.

Ја тражим да се изврши решење одборско или дозволи да сваки чини шта ће.

Председник. На ово питање одговорићу у идућој седници док видим шта је.

Милош Трифковић. Одбор је одредио извесна лица да настојавају над израдом калдрме у извесним улицама а није им дао упутства и услове. За што?

Председник. Израђују се у грађевинском оделењу и кад буду готови даће се свакоме коме припада да их има и зна.

Мата Јовановић. Ја сам јуче био на Сави и видео сам доле где се прави калдрма, да ће водоводне цеви остати око 30 до 40 сантим. испод калдрме. Св. Ристић, рече ми да ће то исто бити и у улици Једренској. Мени се чини да ће се због плиткоће водоводних цеви бити опасности за водовод и са тога би молио председништво да упозори водоводну комисију на ову пошто је речено да цеви треба да буду 1·70 метара испод калдрме па да не буде штете од замршења.

Председник. Учиниће по напомени.

Пошто је 9 сати то закључујем данашњу седницу.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·20 д.
б) За неузидан шпархерд	0·20 д.
в) За узидан „	0·40 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 д.
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0·10 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове	0·70 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом	0·20 д.
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0·60 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	12·— д.
б) Од акова	0·50 д.

IV. ПОШТАРИНА:

а) Марка за паште за годину дана	3 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје	1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу	7 д.
б) Гроб за одрасле	12 д.
в) Мала гробница	555·62 д.
г) Велика гробница III реда	998·39 д.
д) Велика гробница II реда	1099·32 д.
е) Велика гроббница I реда	1687·57 д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	14·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 29. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 12. Јула 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

Суд општине вар, Београда у интересу народнога здравља, на основу члана 36. тачке 6. закона о општинама а према решењу одбора општинског од 18. Маја 1892. год. АБр. 7221, издаје ову

НАРЕДБУ

Надзор у промету хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље људско, као што су судови за јело, пиће и кување, боје, петролеум, играчке, тапети и т. д. врше лекари општински по одредби чл. 14. т. 4. санит. закона, или општински званичници, којима суд тај посо повери. Они су овлашћени да могу улазити у просторије, у којима се држе горе поменути предмети а за време уобичајенога пазарнога доба или када су просторије промету отворене. Исти општински органи овлашћени су даље, да ради ближега испитивања по своме избору узму пробе од горе побројаних предмета, који се држе и продају у поменутим просторијама или јавним местима пијацама, улицама, при улазу у варош и т. д. На захтев оставиће се сопственику један део од одузете пробе званично затворен или запечаћен. За пробе, за које се нађе да су без икакве замерке, да ће се сопственику, ако затражи, накнада, колико га оне стају.

Пробе, које су ради ближега испитивања одузете, слаће се с припадајућим актама непосредно управи другога одељења државне хемијске лабараторије.

Сваки сопственик одузете пробе има права, да се увери је ли одузета проба хемијски прегледана као и о резултату тога прегледа.

Да би се овај надзор у промету животних срестава олакшао и да би се тиме што већма спречило држање и продавање фалзификоване, укварене и шкодљиве хране и у опште свију предмета од утицаја на здравље људско, важе за поједине предмете још и следеће нарочите одредбе:

I. О млеку.

1. Продавање млека допушта се само оним лицима, која имају дозволу од стране суда беогр. општине да могу млеко продавати. Ову дозволу мора имати сваки млекар уза се кад млеко продаје, ако је не буде уза се носио, одузеће му се све млеко и продаће се у корист општ. касе, ако пак дозволу за продавање млека и нема, онда ће му се забранити радња и поступити по § 373 а., казненога закона.

Само оним лицима, која буду у стању да се ових правила строго придржавају, даваће суд општ. дозволу за млекарску радњу.

2. Сва стока, која се музе, стоји под надзором марвенога лекара и он је од времена на време контролише.

3. Кравари, који се баве продавањем млека, дужни су да хране своју стоку добром и неуквареном храном, и сваки случај разболевања своје стоке музаре да одмах јаве марвеном лекару а и да млеко од болесне стоке не продају дотле, док год марвени лекар то не допусти.

4. У млекарским радњама и то како у шталама тако и у локалима, у којима се млеко држи и продаје, мора владати највећа чистоћа. Стоку несме мусти нико, који од какве заразне болести пати.

5. Помузено и прикупљено млеко, пошто се расхлади, мора се чувати у нарочитим чистим одајама а никако у одајама за становање или спавање.

6. Судови, у којима се млеко музе држи, транспортује и продаје морају одговарати прописима о посуђу за држање и чување јела и пића. У судовима од цинка и некалајисаног бакра несме се држати млеко и износити на продају. Најбољи су судови од калајисаног блеха (Weissblech), калајисани бакарни судови, од дрвета, *добро* глеђенисани земљани судови или од штајнгута и порцелана. Судови у којима је млеко морају бити увек добро опрани и чисти а и снабдевени заклопцима, да се млеко сачува од прашине и нечистоће.

7. Кад влада заразна устобоља код стоке, може се на продају износити само кувано млеко, свако пак друго млеко, које гадно изгледа или је по здравље шкодљиво, мора се искључити из промета. Исто тако кад у каквој кући, у којој је млекарска радња или где се млеко држи и продаје, или где се стока чува и музе, појави нека заразна болест, забраниће се из те куће продавање млека.

8. Кравље млеко, које има мању спец. тежину од 1.029 или већу од 1.034 забрањено је у Београду продавати.

9. Млеко, које се на продају износи испитаће се и пијоскопом па ако се докаже, да нема довољно масла па и ако по спец. тежини одговара горњим одредбама, искључиће се од продаје.

10. Продавац таквог неисправног млека спровешће се одмах државној хемијској лабарат. да се млеко, које је од продаје искључено тамо хемијски прегледа и по претходном прегледу решиће се, да ли се може допустити продавање таквога млека или ће се просути и продавац по закону казнити.

11. Забрањено је кравље млеко мешати с овчим или овче млеко продавати под именом крављег млека.

12. Овче млеко, које се на продају из, носи, има обчно спец. теж. већу од 1.034 која пак имају мању спец. теж. од 1.030 или већу од 1.041 а и која на пијоскопу покажу, да нису довољно масна, сумњива су, и таква млека упућиваће се држ. хем. лабарат. ради хемијскога прегледа.

13. Приликом санитетскога контролисања каквоће млека треба пазити и на то, да се код свију а не само код појединих млекара, по могућству неколико пути преко године млеко прегледа.

14. Преглед млека према овом упутству вршиће лекари општински и званичници, којима суд беог. општ. тај посо повери.

15. О резултату извршенога прегледа, води ће се, по нарочито удешеним формуларима, особени записник, да би се према тим записницима у Општ. Новинама могло од времена на време објављивати, какво је млеко код појединих млекара нађено.

16. Сваки онај, који се ових правила не придржава и буде усљед тога три пут кажњен, забраниће му се млекарска радња.

17. Приватни, који за своју домаћу потребу купују млеко, ако затреже, прегледа ће им се купљено млеко *бесплатно*. То прегледање млека вршиће се у свима општинским одељцима и у другом одељ. државне хемијске лабараторије.

II. О вину.

1. Контролисање промета вина врши ће се на трошаринским станицама приликом увоза вина за Београд и по каванама, гостионицама, механама и другим јавним локалима а и у подрумима, у којима се за продају одређено вино држи.

На трошаринским станицама редовно ће се вршити и претходни преглед вина а према упуствима, која ће се дати чиновницима трошарине београдске.

По кафанама, гостионицама, механама и другим јавним локалима као и горе поме-

нутим подрумима, узима ће општ. лекари приликом санит. ревизије пробе *сумњивих* вина и слаће их другом одељењу државне хем. лабараторије, ради хемијскога прегледа.

2. Под именом вина, допуштено је доносити на продају само такво пиће, које је добивено алкохолним врењем из сока свежега грожђа а без икаквих додатака.

3. Боја црнога вина мора да је пореклом једино из љуске црнога грожђа. Није дакле допуштено да се вину, које се на продају износи, ма каква страна боја додаје.

4. Вештачка вина, вина од сувога грожђа и која су додацима других материја промењена, као што су *гализована* (додатком шећера соку од грожђа) *петиотисована* (додатком слатке воде комини и прављењем вина из те смесе) *шаптализована* [додатком ситно измељаног калцијумкарбоната] *авинирана* [додатком алкохола и воде у вину] *вина од комине* као и *купирање* [мешање] тих вина с природним вином, забрањено је продавати под именом чистог природног вина.

5. Вина могу се бистрити искључиво само таквим срествима, која нису ни уколико шкодљива, несме се употребити, н. пр. стипса, соли других метала и т. д.

Вина, која су гипсом бистрена [платровина] смеју имати у једном литру највише 2 грама калијумсулфата.

Сваки пак, који је купио или поручио природно вино има права да не прими платровано вино, па ма оно имало у 1 литру и мање од 2 грама калијумсулфата.

6. За Конзервисање вина и за поправљање вина, која су почела да се кваре, могу се промењивтк само такве методе, којима пиће неће постати шкодљиво.

7. Укварена вина није слободно продавати, али пре но што се забрани продавање извеснога покваренога вина и са продавцем усљед тога по закону поступи, нужно је да се вино и хемијски испита.

8. Сумпорисана вина, т. ј. вина, која усљед претераног сумпорисања буради садрже сумпорасте киселине, забрањено је крчмити. У опште пак забрањено је и у велико износити на продају вина, која у једном литру имају преко 20 милиграма сумпорасте киселине.

Медецинална вина [за болеснике] несмеју имати ни трага сумпорасте киселине.

III. О пиву.

1. Под пивом разуме се пиће, које је приготовљено из хмеља, слади од јечма и чисте пијаће воде.

Употреба других сировина мора се у промету пива јасно декларисати.

2. Забрањено је и кажњиво:

а] Употреба сурогата за горчину пива.

б] Свако вештачко бојење пива, у колико би тиме било намере за превару.

в] Употреба по здравље шкодљивих средстава за бистрење пива као што је калцијумхидросулфит и том подобна.

г] Употреба конзервишућих средстава, која штетно на здравље утичу, као што су салицилна киселина, борна киселина, боракс и т. д.

д] Продавање укисељеног или на ма који други начин укваренога пива па и ако је неутралишућим срествима [најтријумбикарбонатом и том подобно] кисео укус изгубило.

ђ] Точење врло младог и још мутног пива, које има степен превирања испод 48, а ако је иначе врло добро и бистро пиво, може имати и мањи степен превирања, али никако испод 44.

3 Употреба апарата за точење пива *под притиском*, забрањена је.

4. У локалима, у којима се пиво производи а и точи мора владати највећа чистоћа.

Најстроже се забрањује и сваки ће бити кажњен ко се ухвати, да пиво, које у чашама заостане меша с пивом из бурета и понова крчми. Чаше пивске морају се после сваке употребе добро опрати и затим увек *чистом* водом а не оном истом, у којој су и прале, једно два пут исплакнути.

5. Приликом санитетских ревизија обратиће се пажња, да ли се произвођачи и продавци пива ових правила строго продржавају.

Од сумњивога пива узима ће се редовно пробе, ради хемијскога прегледа.

IV. О ракији и другом алкохолном пићу.

1. Забрањено је продавање ракије и другога алкохолног пића, у коме се докаже да има каквих страних шкодљивих материја.

2. Ракија, у којој има бакра растворенога из казана или луле приликом печења ракије, сматра се да је шкодљива. Али, како се готово у свима нашим ракијама обично налазе манималне количине бакра, за које се не може рећи да су шкодљиве, то ће се само оне ракије сматрати да су шкодљиве, у којима се може бакар доказати раствором фероцијанкалијума. Ако се дакле додатком тога раствора у ракији, која је истом количином воде разређена, појави црвенкасто мрка боја, сматраће се да је таква ракија шкодљива.

Исто тако не допушта се, да у ракији има ма каквих по здравље шкодљивих соли метала [олова, цинка и др.] и слободних минералних киселина [сумпорне киселине].

У ракији не треба да има фузла [амилалкохола] а у којој се нађе да има више од 0.15% фузла, сматра се да је по здравље шкодљива.

За бојење ликера и другога алкохолног пића није дозвољено узимати анилинске или друге какве по здравље шкодљиве боје.

2. Забрањено је под именом *„природне ракије“* као под именом шљивовице, комовице, коњака, рума и т. д. продавати вештачке производе.

Ракија, у којој не може јасно да се докаже специфички дестилациони продукт, који чини карактеристични буке пића, или је тај

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Обилићева његош.

ПРЕТРЕС КЊИГА

којима смо се служили при изради ове расправе.

(Наставак).

Hammer M. de Histoire de l' empire Ottoman, depuis son origine jusqu' à nos jours. Traduite de l' allemand sur la deuxième édition, par M. Dochez, 1844.

Hopf Charles, Chroniques gréco-romanes inédites ou peu connues publiées avec notes et tables généalogiques par — Berlin. Librairie de Weidmann. 1873.

Kačić Mioschich, Razgovor ugodni naroda slovinskoga, po Fra Andrii Caçichiu = Miossichiu. U Mleczi na MDCCCI.

Lavardin Jacques de, Histoire de Georges Castriot, surnommé Scanderbeg, Roy d' Albanie. Par—. Paris, M.D XCVII.

Ljubić L., Listine o odnošajih izmedju južnoga slavenstva i mletačke republike. Knjiga VI., IX. и X. Zagreb, 1876., 1890. и 1891..

Макушев Виченције, Историјски споменици јужних Словена и околних народа из италијанских архива и библиотека. Исписао —. Књига II. Ђенова, Мантова, Милано, Палермо, Турин. Београд 1882. Одштампано из Гл. српског ученог друштва. II. одељење књ. XIV.

Мијатовић Ч., Деспот Ђурађ Бранковић. I. и II. Београд, 1880 и 82.

Мијатовић Ч., Српски рукопис о Скандербегу. Глас XXII.

Miklošich Fr. Dr., Monumenta Serbica spectantia historiam Serbiae Bosniae Ragusiae. Edidit —. Viennae 1858.

Paganel M. C.. Histoire de Scanderbeg, ou Turks et Chrétiens au XVe siécle par —, Ancien Conseiller d' Etat. Paris, Didier 1855.

Petrovitć T. Georges, Scanderbeg (Georges Castriota). Essai de bibliographie raisonnée etc. Paris, Ernest Leroux, éditeur, 1881.

Сенћанин, Ђурађ Кастриотић — Скендербег. Требевић за 1891. Стр. 55.—63.

Српска Застава од год. 1891. бр. 13..

Стојановић Љуба, Српски родослови и летописи. Уредио их —. Гласник 53.

Теодосије, Повѣстъ о благочестивѣмъ и хрїстолюбивѣмъ Георґіи Черноевичѣ, нареченомъ Скендеръ-бегъ. Преписано с' подлинаго отъ слова до слова, роукою послѣднѣйшаго во иноцѣхъ, Теодосиїа .. въ лѣто 1778 месеца Јануарїа 5 дне. (Нар. Библ. бр. 418|8° рукоп.)

Theiner A., Vetera monumenta Slavorum Zagrabiae. 1875.

Šafarik J., Acta archivi. Venei Belgradi. 1860.—62.

Сем тога имали смо при руци и ова, али незнатнија дела:

буке замењен каквом „есенцијом“, онда се таква ракија увек мора обележити као вештачка ракија н. пр. «вештачки коњак“ „вештачки рум“ и т. д.

3. Приликом санитетских ревизија узима ће се од сумњивих ракија и другога алкохолнога пића пробе, ради хемијскога прегледа.

V. О сирћету.

1. Само чисто сирће и у коме нема никаквих страних шкодљивих материја дозвољено је продавати.

2. Под именом природнога винског сирћета забрањено је продавати вештачке производе.

3. Сирће за јело и другу кухињску и домаћу потребу, треба да има бар 4% сирћетне киселине. Слабије сирће забрањено је продавати.

4. Да би се оценила каквоћа сирћета, узима ће се редовно приликом санит. ревизија од сумњивих продуката пробе, ради хемијскога прегледа.

VI. О уљу за јело.

1. Забрањено је под именом уља од маслина продавати друго какво уље н. пр. котоново или сезамово уље и т. д. или смесу уља од маслина с другим уљем.

2. На судовима, у којима се ради продаје држи уље за јело, мора бити јасно и разговетно написано, да сваки купац види, какво је уље у истом суду, да ли уље од маслина, или друго какво уље, или смеса разних уља.

3. Само чисто и неукварено уље дозвољено је продавати.

4. Каквоћа уља оцењиваће се хемијском анализом и тога ради узимаће се пробе сумњивога уља приликом санитетских ревизија.

VII. О посуђу у опште за јело пиће, кување и за мерење течности.

1. Судови за јело, пиће, кување и за мерење течности не смеју бити:

а] од олова или залемљени металном смесом, у којој има више од 10% олова.

б] калајисаним легуром у којој има олова Ово важи и за бакарне калајисане судове, који увек морају бити *чистим* калајем калајисани ако служе за држање и кување јела, пића и другу сличну потребу.

в] не смеју бити од легура или глеђеисани емаљом или глазуром, из којих судова сирће од 4% јачине после по сата кувања може олово да раствори

г] од гуме или каучука у коме има олова или цинка. Ово важи и за цуцле и играчке од каучука.

2. Забрањена је употреба штањола или друге какве металне хартије, у којој има олова а служи за савијање животних срестава.

3. Затварачи на сифонима несмеју имати више од 1% олова.

4. Да ли посуђе и други овде поменути предмети одговарају овим правилима, оцењиваће се хемијским прегледом појединих сумњивих предмета, који ће се тога ради одузимати, приликом санитетских ревизија. —

* * *

По себи се разуме, да се најстроже забрањује и да ће сваки онај бити по закону кажњен. код кога се нађе, да у опште држи и продаје по здравље шкодљиве предмете, да предмете од веће вредности меша с предметима од мање вредности смерајући на већу добит, ко н. пр. шкодљивим бојама фарба јела, пића и друге предмете за домаћу потребу, ко у брашно и хлеб трпа шкодљиве материје, ко бибер, паприку, цимет и т. д. меша с предметима од мање вредности и тим подобно. —

На послетку препоручује се продавцима и препродавцима да обрате нарочиту пажњу, да приликом куповања своје робе траже начина да се увере о исправности купљене робе, јер онај код кога се нађе да неисправну робу продаје, одговоран је за сваку неисправност робе.

Од суда општине вар. Београда 10. Јула 1892. год. АБр. 8278

Суд општоне вароши Београда у интересу здравља грађанства а рад извршења наредбе од 10 Јула 1892 год. АБр. 8278 о продавању средстава за живот и контролисању каквоће њихове —

Наређује:

У року од месец дана. од када се ова наредба објави, дужни су сви млекари, да од беогр. општине добаве дозволу, да могу млеко у вароши продавати. За сваку такву дозволу платиће таксу од 50 пар. дин. У тим дозволама, које ће се сваке године обнављати, поред осталога биће и нарочите рубрике за белешке о резултату извршеног прегледа млека.

Такве дозволе морају при себи имати сви продавци млека и то како газде тако и њихови момци, који по вароши млеко разносе и продају Ако који од млекара не буде ову дозволу имао при себи, одузеће му се све млеко и продаће се у корист општинске касе.

Ако пак поменуту дозволу у одређеном року никако и не извади, забраниће му се радња и поступиће се са њима по § 373 а., кривичног закона

Од суда општине вароши Београда 10 Јула 1892 године. АБр. 8278.

НАРЕДБА

Једна од најопаснијих кужних болести — колера појавила се већ у Јужној Русији и неким пределима на обалама Црнога Мора. Ово даје повода озбиљној бојазни, да се ова зараза не пренесе и даље па и у нашу домовину.

Boué Ami, La Turquie en Europe, par — D. M.. membre des plusieurs sociétés savantes françaises et étrangères. Tome quatrième. Paris 1840.

Luccari Giacomo di Pietro, Copioso ristretto degli annali di Rausa, libri quatro. Venetia 1605.

Pontanus Georgius Barthol-dus; Vita Scanderbegi etc... Pragae, anno MDCVIII.

Поповићъ Јованъ С,. Животъ и витешка воеваня славногъ кнеза епирскога(?) Ђорђа Кастриота Скендербега. У Будиму 1828.

Sansovino Francesco M., Glannali overo le Vite de principi et signori della casa ottomana. Di —. In Venetia M.D.LXXI.

Сербскій народный листъ од 1839. год., Ђураћъ Кастриотићъ (прозванъ Скендербегъ) и Амуратъ. Од броја 44.

Шафарикъ, Попись акта принадлежећи къ исторіи Срба и остали Југословена наодећи се у цес. кр млетачкомъ генералномъ архиву, кои е сачиніо у лето 1858. год. — Београд 1858. и т. д..

УВОД

Географија и кратка историја арбанска до Скендербега.

Да би се доцније с успехом могла разумети свеколика и веома значајна двадесетчетворогодишња радња Ђурђа Кастриотића Скендербега у Арбанији, нема сумње, једна је од најважнијих погодаба, да се прво тачно познаје географија оне земље која му је била позорницом славних дела, а за тим и историја њена пре његова доласка, бар у најглавнијим потезима. Јер, опкољен са свих страна више или мање моћним племенима, — као што је и врло појамно, — Скендербег је за своје дуге владе морао бити с њиховим кнезовима, или бар поглаварима, у непрестаним односима и вечитом додиру. Господар веома малене државе а угрожаван непрестано страшним непријатељем какав је био Турчин, он је морао често прибегавати њима и молити их за помоћ; ослобођен пак за тренутак од спољног непријатеља, као паметан владар и мудар политичар он је нападао на исте и отимао им земље, јер је знао да праве моћи може бити само онде где има величине и јединства, чему је опет природна последица: да власт над земљом једнога народа буде у рукама и једнога човека. Ну географско знање ове земље неје важно и неопходно потребно само за ову, тако рећи унутрашњу страну Скендербегове радње; потреба је његова још већа у спољашњој му радњи, већа, велимо, с тога, што му та радња обухвата много веће време и што је она — и ако на жалост — куд и камо познатија од прве. А од каке је потребе географија ове земље од не мање је потребе и кратак преглед њене историје до доласка Скендербегова. Јер без овога би, уверени смо, многе тачке из његове биографије биле врло тамне а неке можда и са свим неразумљиве.

Али о овоме ће бити и после говора, а сад да пређемо на саму намеру овога увода.

Арбанијом зовемо кршевиту област што се на југо — западу од Србије пружа између Црнога Дрима и Јадранскога Мора. Она се граничи на северу реком Дримом све до ушћа му, а у Скендербегово доба

Да би се спречила свака могућа опасност, и да се неби дала прилика да се створи земљиште за развој ове опаке заразе, суд општине вароши Београда на основу члана 36. тачке 6. закона о општинама — као надлежна власт, која се има бринути о здрављу својих грађана

наређује:

1, да грађани одржавају највећу чистоћу у својим домовима, двориштима, радионицама и т. д.;

2, да дезинфикују нужнике и помијаре бар једанпут недељно, галицом и обичном карболном киселином и то: помешано по 1 кгр. од једног и другог у 20 кила воде.

Ово дезинфекционо средство дужни су набављати сами сопственици домова а исто се може добити по одређеном пропису и цени и то: карболна киселина по 65 дин. пара а галица по 20 пара дин. код апотекара: *Милорада Тадића* на зеленом венцу; *Саве Мрцајловића* код два бела голуба; *Јована Дилбера* на великој пијаци; *Петра Саасића* у савамалској улици; *Јована Ђурића* код позоришта; *Ђоке Димитријевића* на дорћолу; *К. М. Николића* на енглезовцу; *Ђорђа Марковића* на теразијама и *Мијаила Протића* на врачару; — тако исто и у дрогерији код *Бошка Николића*.

3, да се ђубре скупља у дворишту у затвореним сандуцима, како би га ђубретари што лакше и брже могли односити.

4, гостионичари, механџије, кафеџије, ашчиње и сви остали који продају грађанству разна јела и пића, дужни су одржавати највећу чистоту у својим локалима и радњама, и продавати само здраву и добру храну и пиће.

Поред овога јавља се грађанству, да је суд општине вароши Београда одредио и нарочите комисије, које ће редовно контролисати, да се како ове тако и остале санитетске мере, тачно врше, а грађанству се налаже да наредбе и упутства ових комисија испуњава.

Неизвршење ове наредбе од стране појединих грађана, казниће се најстрожије према § 326. кривичног закона.

Од суда општине вароши Београда ЛБр 623. 2. Јула 1892. године у Београду.

На основу члана 7., а с погледом на члан 6. и 9. закона о варошкој трошарини у Београду од 13. јуна 1884. године, (Зборник 40. страна 269), одобравамо ова:

ПРАВИЛА

за везивање новога водовода са зградама у Београду и издавање воде из истог водовода.

Члан 1.

Из новог београдског водовода, који је својина општине београдске, издаваће се вода по прописима ових правила.

Члан 2.

Свака је кућа у Београду дужна, да се споји са подигнутим водоводом. Према томе управа водовода спојиће са новим водоводом сваку кућу без разлике било приватну, државну, општинску или корпоративну, која се налази у рејону вароши Београда, а свака таква кућа плаћаће управи водовода оне таксе, које су одређене овим правилима.

Члан 3

Општински одбор с управом водовода одређује у којим ће се улицама и кад отпочети спајање кућа са водоводом.

Члан 4.

Отпочето спајање кућа са водоводом у једној улици извршиће се за све куће у тој улици.

Ово спајање кућа са водоводом важи само за ону кућу, за коју је извршено, а никад се не сме једна кућа водоводним цевима спајати са другом којом кућом другога сопственика, нити водом стално снабдевати.

У једну кућу рачунају се све зграде, које су на плацу који тој кући припада.

Члан 5.

У оним случајевима, у којима би добијање воде из водовода било прекинуто, или у којима се вода не би могла издавати у оној количини, која је овим правилима одређена, било услед прекида у раду, било услед пожара или других случајева, сопственик куће не ће имати право ни на какву накнаду.

Деси ли се да такав прекид дуже траје од 10 дана, онда се сразмерни део таксе томе времену неће наплаћивати.

У случају промене сопственика све обвезе прелазе у целини на новог сопственика.

Члан 6

Количина утрошене воде из водовода одређиваће се за сваку кућу једино парочитим мерилом „водомером.“

Члан 7.

Спајање водовода са појединим кућама вршиће управа водовода о трошку општине београдске. Ово спајање рачуна се од уличних цеви до места на коме је водомер постављен закључно, према чему и тај део водовода улази у својину општине београдске.

Место, на коме ће се за поједине куће водомер поставити, одређује управа водовода која се брине о његовом одржавању и правилном раду.

Члан 8

Водомере набавља и намешта управа водовода о трошку општине београдске, а сопственици кућа дужни су на име кирије за употребу водомера плаћати управи водовода сваког месеца ову таксу:

1, за водомер до $10^{m}/_{m}$ пречника по 0.40 динара;

2. за водомер до $15^{m}/_{m}$ пречника по 0.45 динара;

3. за водомер до $20^{m}/_{m}$ пречника по 0.55 динара;

4. за водомер до $25^{m}/_{m}$ пречника по 0.75 динара;

5. за водомер до $40^{m}/_{m}$ пречника по 1.50 динара;

Члан 9.

Свака кућа плаћаће за везу са водоводом и употребу воде, месечно, ниже од-

---

на југу неје прелазила преко реке Војусе (Wjosa-Wowussa-Aoos).*) Нешто самом природом а нешто и политичким стањем она је била подељена на многе области, које су имале различна имена и којима су управљали разни господари. Тако у залактици коју према северу гради Дрим живело је племе *дукађинско*, којим владаше породица истог имена. Оно допираше све до Скадра и главни му град беше *Леш* [итал. Alessio], важан с више важних догађаја Скендербегове владавине. У приморју, а између река Дрима и Мата, простире се лепа раван, чији се северни део зваше *Задрим* с чувеним градом *Дајном* [итал. Dagno], а јужни *Мизија*, којом за Скендербега владаше споредна једна лоза Баошића док јој је он не преоте. Југо-источно од ове, а у водопађи реке *Мата* беше најважнија област из Скендербегова доба. То беше *Маћа*, родно место његово и позорница многих му дела. Као око стожера каквог, око Маће се свуд у наоколо низаху области арбанске, које нам такође треба добро знати. Западно од ње отегла се велика и родна равница од мора па до Тиране и Елбасана. Земља та звала се од старине *Арбенијом* и за време Скендербегово припадала је врло чувеном племену — Приморским *Топијама*. Главним градом у њој беше *Кроја*, престоница Скендербегова, место дакле из историје Скендербегове врло значајно и важно. Арбенији јужну границу чињаше река *Шкумба*. И долином те реке, од мора па до Охридскога Језера владаху такође Топије. Оне се дељаху на *Приморске* и на *Брђанске*.*) Приморске беху на западу поред мора и најпознатији им члан беше *Карло*, који на долазак Скендербегов беше већ умро; Брђанске беху на истоку, око планине Кандавије и у Спату, јужно од реке Шкумбе до Девола. Главни и најпознатији члан те друге породице био је храбри *Аријанит Комнен*, који са славних дела беше познат по свој Арбанији и пре Скендербега. Ну она беше дала и доста других врсних људи с којима ћемо се познати доцније. Члан те породице беше и *Мос* и *Мусаки Комнен* и *Мусаки Анђелијић* и т. д. Источно од тих племена разлило се красно језеро *Охридско* из кога на север полази знатна река на Балканском полуострву *Црни Дрим*. Водопађом ове реке простираше се чувена пограничка област арбанска *Дибра*, која се дељаше на *горњу* (јужну) и *доњу* (северну). Охридом и Дибром владале су *Гропе*, док год. 1444. Дибру не заузе Моз. На послетку најјужнији део Арбаније беше *Мусакија* с породицом Мусакâ. Она се простирала приморјем јадранским јужно од Топија све до реке Војусе. Од знатнијих градова у њој беше *Берат*, чувен опет из историје Скендербегова ратовања. Мусакија се и у старо доба — као и данас — делила на Малу [Томониста] и Велику. Међа њима двема беше река Бератин [Семени] и Велика беше северно а Мала јужно од ње.

Али осим ових најзнатнијих и главних области, у Арбанији је било још неколико породица владалачких а према томе и њихових нарочитих земаља Ну оне су, бар за нашу тему, веома незнатне а и тачнијих података о њиховој историји, величини и месту нема готово никаких. Стари биографи не знају за њих ништа а Деспот Мусаки, који их једини помиње, помиње их тек овлаш. Та су племена н. пр. *Сиати*, *Токи*, *Зардари* и т. д. Даље, можда је требало проговорити коју и о *Баошићима* и *Црно-*

*) Хан, Путовање кроз Поречину и т. д. В. Карту.

*) Ови се други по женској царској линији називаху и Комненима. Хан, 493.

ређену основну таксу, без обзира на то, да ли троши количину воде која тој такси одговара или не.

Члан 10.

Основна такса је ова:

За сваки простор у кући плаћаће се месечно по 0·30 дин.

Под простором разуме се свака соба за становање, намештена соба, предсобље, кујина за кување и перионица, дућан и магаза. Простори од 4 квадратна метра површине патоса закључно неће се рачунати, а исто тако ни ходници ни подруми

Сваки пак простор већи од 50 квадратних метара рачунаће се у два простора, а већи од 100 квадрат. метара у три простора; дакле сваких 50 квад. метара површине рачунаће се као засебан простор.

Сопственик куће дужан је јавити написмено управи водовода свако увећање или смањење броја простора у његовој кући, и то најдаље за 30 дана од дана кад је то извршено.

Члан 11

За горњу основну таксу има свака кућа права на ову количину воде месечно:

а.) кућа, која нема више од три простора, има права на 1200 (хиљаду и двеста) литара или 24 акова воде за сваки простор.

б.) кућа, која нема више од пет простора, има права на 1000 (једну хиљаду) литара или 20 акова воде за сваки простор; и

в.) свака кућа, која има више од пет простора, има права на 900 (девет стотина) литара или 18 акова воде за сваки простор.

Члан 12.

Поред ове основне таксе плаћаће апотеке, кавање, механе, касапнице, хлебарнице, посластичарнице, ликерџинице пекарнице, ашчинице, коњушнице и остале стаје за стоку још нарочиту таксу, и то:

а.) кафане, ликерџинице, ашчинице, бозарнице и проституткске радње по 8 динара месечно и имати права на 24.000 литара воде;

б.) гостионице и механе 6 динара месечно, а имати права на 18.000 лит. воде;

в.) апотеке, пекарнице, хлебарнице, посластичарнице и касапнице 4 динара, а имати права на 12.000 литара воде; и

г) коњушнице и остале стаје за стоку 2 динара, а имати права на 6000 лит. воде.

Члан 13.

Ове таксе плаћаће сопственици кућа без обзира на то, да ли се означена количина воде троши или не троши.

Члан 14.

Ако се у којој кући више воде потроши но што су горе означене количине, плаћаће сопственик за сваки вишак од 1000 литара више утрошене воде по 0·35 дин.

Одређивање овога вишка вршиће се свака три месеца читањем на водомеру.

Члан 15.

Ако у којој кући нико не станује, а тромесечним прегледом водомера покаже се, да вода није никако трошена, — онда ће се сопственик куће ослободити плаћања таксе означене у члану 10. и 12. за све време докле му је кућа празна била. Од таксе у члану 8. не ће се ослободити.

Члан 16.

За оне случајеве, у којима се захтева већи потрошак воде од 1000 кубних метара или један милијун литара годишње, управа водовода задржава право одобравања узимања воде из водовода, као и одређивање рабата од горе наведених такса.

Члан 17.

Ако би се који сопственик куће жалио, да водомер не показује тачно прави потрошак воде, то ће се тај водомер заменути другим, па за тим од стране управе водовода његова тачност испитати.

Ако се при томе нађе, да је жалба неоснована, онда ће жалитељ платити све трошкове око испитивања и измене водомера.

Нађе ли се пак, да је водомер одиста био покварен, и то не кривицом сопственика куће, или оних који у кући станују, трошкови око измене и испитивања падају на терет управе водовода, а жалитељу ће се дати накнада за онолико, за колико се може доказати, да му је више урачунато но што је утрошио воде.

Осуда на плаћање трошкова у случају другога става овог члана изриче решењем председник општинског суда или његов заступник, по реферату управе водовода.

Ова је осуда извршна (тачка 4. §. 465. грађ поступ.).

Члан 18.

Одређена такса у члану 8., 10., 12., 13. и 14. наплаћиваће се за сваки месец у напред, и то сваког првог дана у месецу, а примаће се наплата и за више месеци у напред.

Количина утрошене воде контролисаће се на водомеру свака три месеца, и то у првој половини ових месеца: јануара, априла, јула и октобра. Ако се при томе покаже да је утрошено више од оне количине воде, на коју сваки сопственик куће има права, то ће се тај вишак одмах наплатити по горе утврђеној цени.

Члан 19.

Ономе, који на поднету признаницу не хтедне платити, наплата ће се извршити егзекутивним путем, на основу овог члана, а с позивом на тачку 4 §. 465. судскограђан. поступка.

Решење о овоме доноси председник општинског суда или његов заступник, и оно је одмах извршно.

Од кога се наплата не може извршити, њему ће се обуставити давање воде докле год таксе ове не плати.

Члан 20.

Развођење воде од водомера па даље у кући оставља се самом сопственику куће, али при томе послу он је дужан тачно придржавати се правила, која ће општина о томе прописати.

Ово развођење може извршити и управа водовода о трошку сопственика, ако овај то писмено од управе захте.

Члан 21.

Сваки сопственик дужан је преко дана допустити општинским контролорима прегледање стања у коме се налази како водомер тако и *остале цеви којима је вода по кућама разведена*.

Ако се при томе прегледању на разводним цевима по кући покажу какви недостатци, управа водовода може обуставити давање воде све дотле, док се ти недостатци не уклоне.

јевићима, јер су и они имали бар неких веза са Скендербегом, али смо се ми од тога уздржали. сматрајући да је њима место на другом месту а и да им је положај природни према Арбанији свима познат.

А сад да додирнемо којом речи и историју арбанску пре Скендербега. Ну ту ћемо изнети само најглавније црте и моменте, јер прво нама неје то тема а друго, надамо се, оно што с њом намеравамо, видеће се и из тих неколико црта.

Као што смо и напред видели, народ арбански већ је и самом природом подељен на многа племена. Ова племена говоре сва различитим дијалектима, који су често тако различни да једно племе друго не може ни мало разумети. Па због тога она и живљаху од вајкада и засебним политичким животом: имаћаху сваког засебног поглавара и овај беше често са свим независтан од других. Не помиње се ни један такав поглавар, — изузима се кратка влада Душанова, што се више може сматрати као пролазна једна поплава — који би имао у својој власти целу Арбанију, а нарочито то треба нагласити за Скендербега, који је у главном имао само *средњу*.

У другој пол. 13. столећа један део средње Арбаније и неколико приморских градова припадало је напољско-сицилијанској краљевини, па како у то време Карло Анжујац оте ову Манфреду Хохенштауфеновићу, праунуку Фридриха Барбаросе, то и овај део Арбаније припаде њему. Он је за тим истина и повећао своју владавину у Арбанији неколиким освојењима, али само у средњој а у северну и јужну неје никако ни дирао.

У исто време доњу (северну) Арбанију имали су у рукума Срби. У почетку 14. века ови већ почеше освајати и средњу. Па зна се да је Милутин год. 1319 и успео неколико у том, освојивши у борби са савезном угарском [Карло Роберто], напуљском [Филип Таренатски] и хрватском [Младен Шубић] војском и сам Драч, који беше изгубио још 1305.

Узгред буди речено — јер се она нас у овој теми не ће тицати — јужна Арбанија у то време припадаше Византији.

Али кад на престо српски дође Душан и распоред тај поквари се са свим. 1336. он освоји сву земљу до Драча. разумејући ту и Драч, а идуће и Канину с Авлоном. Тако је за Душана цела Арбанија била под српском влашћу.

Ну у такој заједници она остаде само врло кратко време. Природна је последица нагле набујалости нагло и опадање. За Душаном дође слабачак Урош, под којим се г. 1368. силна царевина Душанова распаде у више области. Међу овима беху и средња и јужна Арбанија. Изгубивши тако на једанпут врховног суверена, оне остадоше неко време изван туђинскога господства. То је доба цветања разних омањих владара: у средњој нарочито Баоша и Карла Топије, а у Епиру других неких незнатнијих.*)

Међутим, као и остале земље на Балк. полуострву тако и Арбанија имаћаше сад да претрпи и другу једну навалу. Као што је познато, пре кратког времена из Азије беху прешли Турци [1344.] и одмах по свом доласку стали освајати комад по комад европске земље. Неслога балканских владара беше им добро дошла. При крају 14. века дође ред на Арбанију.

(Наставиће се)

---

*) Хан, Путовање кроз Поречину и т. д. стр. 470.

Члан 22.

Ако какав сопственик куће плаћа таксу за већу количину воде него што је у стању потрошити, он тим не добија право да воду може другоме ван своје куће давати.

Члан 23.

У случају пожара затвориће се у дотичној кући све славине, сем оних које су пожарницима потребне за гашење пожара.

Исто тако у случају каквог пожара, сваки се обвезује, да воду из своје куће стави на расположење пожарницима ради гашења пожара.

Количина воде, утрошене том приликом пада на терет општине, а одредиће се по оцени управе водовода.

Члан 24.

На који ће се начин вода издавати за привремену употребу, решаваће управа водовода за сваки појединн случај.

Члан 25.

Који поступи противно овим правилима, као и правилима за развођење воде у кући односно употребе воде, казниће се највише до пет динара (§. 326 крив. закона).

Одговорно лице увек је старешина дома породице, ма и млађи кривицу учинили.

Записник, или *усмена достава заклетог* надлежног општинског или водоводног органа *потпун је доказ за постојање кривице* ако није обеснажена којим другим јачим доказима.

Казну по овом члану, коју предвиђа и §. 326. закона кривичног, изриче суд општине београдске.

Члан 26.

Ко водовод квари, казниће се по §. 395. кривичног закона.

Но ово важи само за мање месне штете, које се могу одмах оправити и које не штете водомер у јачој мери или водовод на дужем простору. Али ако је кварење водовода на дужем простору или на више места, или водомера у јачој мери, усљед чега би се вода излила у већој мери, или спречило редовно придолажење воде, те настао прекид у снабдевању водом у вароши; или ако је штета у материјалу или зградама водовода већа од 100 динара, — с кривцима ће се поступити по § 292 кривич. закона, и тражити накнада штете судским путем.

Кривице по овоме члану надлежна власт узимаће у поступак по службеној дужности и на доставу сваког органа општинске или државне полицијске власти.

Члан 27.

За оне куће, које се са водоводом споје, пре него што водовод проради, почињу ова правила да важе од онога дана, када се објави да је редовно издавање воде одпочело; а за оне куће, које се споје са водоводом после те објаве, важиће ова правила од онога дана, кад управа водовода изврши везу кућа са водоводом.

ПБр. 10381.

10. Јуна 1892. год.

у Београду.

Министар унутрашњих дела
Св. Милосављевић с. р.

Заступник Министра Финансије
Председник Министарског савета,
Министар Иностраних дела,
Ник. П. Пашић

Примедба. Правилник је овај већ једном објављен у Општинским Новинама како га је одбор општински усвојио био. Но како је сада од Владе потврђен са неким малим изменама, то се поново објављује онако, како вреди.

ПРАВИЛНИК
за
ИНСТАЛАЦИЈУ ВОДОВОДА ПО КУЋАМА
У БЕОГРАДУ.

Чл. 1.

Према чл. 2. правилника за издавање воде из новог београдског водовода дужна је свака кућа у Београду да се споји са подигнутим водоводом, а према чл. 5. истога правилника, спајањем водовода са појединим кућама вршиће управа водовода о трошку општине београдске. Ово спајање рачуна се од уличних цеви до места на коме је водомер постављен закључно, према чему и тај део водовода улази у својину општине београдске. Место на коме ће се за поједине куће водомер поставити одређује управа водовода, која се брине о његовом одржавању и правилном раду.

Ширину или калибар спојне цеви од уличне цеви до водомера одређује управа водовода за сваку кућу, према изјављеној жељи од стране сопственика куће о количини воде, која ће се у тој кући трошити; а онде где такове изјаве нема, управа водовода одређује сама.

Инсталација водовода у самој кући оставља се дотичном сопственику, пу при томе односно начина извршења он ће се строго придржавати нарочитих прописа издатих од управе водовода за то извршење.

Инсталатери, који за рачун сопственика кућа буду градили водовод по кућама, дужни су предходно пријавити се управи водовода и овај правилник потписати. Тиме се они обвезују да сваки посао изврше по одредбама овога правилника, с тиме, да су дужни накнадити сваку штету, како општини београдској тако и сопственицима, која би се десила услед невршења тих прописа.

Инсталатер може бити само онај, који је тим радовима вичан и који има сав потребан прибор за такве послове, а парочито мора имати цркку са манометром за испитивање цеви.

Чл. 2.

За развођење воде по кућама употребиће се гвоздене и оловне цеви и то за цеви шире од $50^{m}|_{m}$ само од ливеног гвожђа с поља и изнутра асфалтисане, а за уже цеви од $50^{m}|_{m}$, могу се употребити или тешке галванисане (цинковане) цеви од кованог гвожђа, или тешке оловне цеви.

Оловне цеви моћи ће се тек онда употребити кад то надлежна власт буде одобрила.

Материјал за цеви мора да је најбоље каквоће; свака цев мора бити у стању да издржи притисак од 15 атмосфера и да одговара тежинама у овој таблици:

Галванисане цеви од кованог гвожђа

пречн.	$^{3}|_{4}{}^{''}=20^{m}|_{m}$,	треба да су тешке	2·20 кг.
„	$1^{''}=26^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	3·00 „
„	$1^{1}|_{4}{}^{''}=33^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	4·30 „
„	$1^{1}|_{2}{}^{''}=39^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	5·50 „
„	$1^{3}|_{4}{}^{''}=45^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	6.50 „
„	$2^{''}=52^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	8·10 „

Тешке оловне цеви.

пречн.	$^{1}|_{2}=13^{m}|_{m}$,	треба да су тешке	3·00 кг.
„	$^{3}|_{4}{}^{m}=20^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	4·50 „
„	$1^{m}=26^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	6·00 „
„	$1^{1}|_{4}{}^{m}=33^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	9·00 „
„	$1^{1}|_{2}{}^{m}=39^{m}|_{m}$,	„ „ „ „	12·00 „

Где год је могуће треба цеви да стоје уз сам зид слободно преко лепа а не у самом зиду.

Да се вода не би у цевима зими мрзла најбоље је цеви намештати кроз просторе који се ложе (греју) као што су кујне, собе и т. д. а избегавати намештање цеви уз спољне зидове или у просторима где би се вода могла мрзнути, као и у опште да су цеви заклоњене од удара или других спољних повреда.

Ради лакше оправке оних цеви, које кроз више спратова пролазе, мора се у сваком спрату цев снабдети са ободом за који се утврђује или спаја цев за идући спрат.

На местима где се цеви ван зграде у земљу полажу морају бити 1 до 1 50 мет. под земљом. У насутој земљи, која се још није слегла, не смеју се полагати цеви од ливеног гвожђа.

Чл. 3.

Место где ће се водомер наместити треба да је приступачно и да се стање водомера може лако читати.

То место мора бити тако, да се вода у водомеру не може мрзнути као и у опште да није могућа никаква повреда водомера.

Потрошачима воде строго је забрањено да ма у коме погледу водомер дирају или да га премештају.

Инсталатер дужан је пазити да се водомер ни у ком погледу не повреди.

Одвајање воде испред водомера забрањено је. Ко то учини томе ће се обуставити даље издавање воде, а и казниће се по § 326 крив. закона.

Не сме се ни једна кућа једног сопственика спојити водоводним цевима са другом кућом другог сопственика и на тај начин водом снабдевати.

Међутим дозвољено је да се једна кућа може на више места спојити са уличним цевима, али тада сваки огранак мора имати засебан водомер.

Чл. 4.

Одма иза водомера мора се наместити славина, која ће бити у веза са нарочитим одводом ради испражњивања водовода у кући. Тога ради и цео водовод у кући мора имати сталан (безпрекидан) пад ка тој славини.

Чл. 5.

Да би се избегли потреси у цевима употребиће се искључиво такве славине које се могу постепено затварати (славине на шраф).

На ограницима који се одвајају за кујну, нужник и т. д. треба у близини где се од главне цеви одвајају наместити обичну славину.

Испод сваке славине за точење воде треба да се намести леген или валов, од кога ће се нарочитим цевима сувишна или већ употребљена вода одводити. Ширина цеви за одвођење те воде несме бити мања од $40^{m}|_{m}$, а за то се могу употребити како металне тако и земљане цеви. Ако се тим цевима вода одводи у помијару или канал за нечистоћу из нужника онда се те цеви морају наместити тако да кроз њих не може у леген допирати ваздух и мирис из помијаре односно из канала.

Огранци за перионице, баште, водоскоке и т. д. треба да имају нарочите славине и нарочите одводе. како би се зими могли испразнити и затворити.

Ако има славина са нарочитим кључем, који није спојен са славином, то такве кључеве треба обесити у близини дотичне славине.

Чл. 6.

За веће зграде добро је да у сваком спрату има по једна нарочита славина за

случај пожара. Те славине морају бити удешене тако да се на њих могу закрафити справе потребне за гашење пожара, и оне се смеју отварати само кад се пожар деси.

Чл. 7.

Ако који сопственик жели да постави нарочити резервоар у својој кући то се морају цеви снабдети са пливајућим вентилом, који ће сам цев затварати.

Чл. 8.

Цеви које воду од резервоара разводе, као и цеви, које сувишњу воду из резервоара одводе, морају бити толико широке, да кроз њих може проћи сва вода која при потпуно отвореној славини може у резервоар доћи.

Каде за купање, које воду из водовода добијају морају имати толико широк одвод (прелив) да њиме може отићи сва вода која кроз потпуно отворену славину може дотицати.

Све цеви, како оне које воду доводе, тако и оне којима се вода разводи и сувишна одводи, морају се осигурати од мрњења.

Чл. 9.

Цеви уже од $13^{m}/_{m} = {}^{1}/_{2}$ не смеју се употребити.

Непосредно спајање парних казана са водоводом забрањено је. Међутим по одобрењу управе водовода, могу се хидраулične дизаљке и хидраулични мотори спојити непосредно са цевима које воду доводе.

Чл. 11.

Пре него што водовод, у каквој кући проради мора се прегледати од управе водовода и подврћи пробн на притисак од 10 атмосфера. Ту пробу вршиће сам инсталатер под надзором управе водовода.

Тиме пак што управа водовода прегледа и испитује водовод кућевни она не прима никакве обавезе нити какву одговорност о извршеном водоводу у кући, већ је за то сопственику куће једино одговоран инсталатер.

Чл. 12.

Према члану., 12 правилника за издавање воде сваки сопственик куће или онај који у њој станује дужан је преко дана дозволити контролорима управе водовода прегледање стања у коме се налазе водомер и све остале цеви којима се вода у кући разводи.

Чл 13.

О томе како треба руковати са водоводом у кући, као и шта треба радити кад мразеви наступе те да се водовод добро одржи, прописаће управа водовода нарочита правила, којих се треба тачно придржавати.

Чл. 14.

Ако су у којој кући већ намештене цеви за развођење воде по кући, то ће се за такву кућу тек онда вода издавати, ако управа водовода нађе да је развођење уредно извршено и ако се о трошку сопственика куће све цеви подвргну проби на притисак од 10 атмосфера.

Суд београдске општине одобрио је овај правилник за инсталацију водовода по кућама у Београду, решењем својим од 4. Јула 1892 год. АБр 7933 а одбор га је примио к знању у седници својој од 6. Јула 1892 год.

ОБЈАВА

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 27. пр. месеца Бр. 7419. позивају се ниже именовани обвезници I. позива пекарске чете дунавске дивизијске области, на петнајесто-дневно вежбање, који ни до данас нису предстали, да одмах по изласку овог огласа предстану управнику сталног профијант слагалишта у доњем граду ради горње цељи и то:

1 Петар Ђ. Симић
2 Алекса Жарковић
3 Лука Вукадиновић
4 Симеон Стојковић
5 Димитрије Живановић
6 Вељко М. Ђорђевић.

Ко овом позиву од именованих не следује строго ће бити кажњен.

Од стране суда општине вар. Београда 9. Јула 1892 год. АБр. 7988.

ОБЈАВА

На основу наређења VII. пуков. окр. команде од 26. пр. мес. Бр. 7840. позивају се сви пуни и полу инвалиди, који нису месеца Априла ове год. предстали истој команди по ради лекарског прегледа, да 10. Августа ове год. регрутној комисији ради горње цељи предстану.

Који инвалид горњег дана не предстане регрутној комисији, изгубиће право на даљу инвалидску помоћ.

Од стране суда општине вар. Београда 8. Јула 1892. год. АБр. 7990.

ПОЗИВ

По наредби VII. пуков. окр. команде од 25. пр. мес. Бр. 7817. позива се Миливоје Рајичевић резервни наредник, да одмах по изласку овог огласа предстане истој команди.

Од стране суда општине вар. Београда 9. Јула 1892. год. АБр 7951.

ПОЗИВ

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 15. пр. мес. Бр. 7176. позивају се доле именовани обвезници — резервисте — понтоњери, који нису издржали ово годишње вежбање, да одмах по изласку овог огласа предстану VII. пуков. окр. команди ради горње цељи, и то:

Никола Јовановић
Бошко Димовић
Васа Попадић
Живко Славковић.

Од стране суда општине вар. Београда 8 Јула 1892 год. АБр. 7672.

ПОЗИВ

Суд општине вар. Београда, као сваке тако и ове године има извршити регрутовање младића за стални кадар за ову календарску годину.

С тога овим позива све оне младиће који су 1872. год. рођени било овде или на страни, да одмах а најдаље до 1. Августа т. год. суду овоме предстану ради регрутовања, уврштивања у регрутне спискове и прикупљање података.

Ко овом позиву не следује сматраће се да је избегавао војну обавезу.

Од Стране Суда општине вар. Београда 8. Јула 1892. године.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

48. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

25. Јуна 1892. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, од одборника били г. г. Никола Х. Поповић, К. Б. Михајловић, М. М. Петровић, Ђ. Ж. Нешић, С. Азријел, К. Петровић, М. М. Ђорђевић, М. М. Ђорић, Др. П. Поповић, Љ. Јовановић, Ђ. С. Новаковић М. Велизарић, Ј. Ђуровић, М. Ј. Марковић, Др. М. Т. Леко, Р. Драговић, Л. П. Дашковић, В. М. Тодоровић, Л. Радонић, А. Ј. Одавић, С. Чаљевић, М. Капетановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 22. Јуна 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Ђорђе С. Новаковић пита, да ли су уговори о трамвају и електричном осветљењу потврђени, и у званичним новинама објављени.

Председник одговара, да су оба уговора потврђена и да ће се позвати предузимач да исте објави према закљученој погодби.

III.

Одборник г. Ђорђе С. Новаковић извештава одбор да је неко приватно лице заузело општинско земљиште где је био аквадукт у скадарској улици па пита, да ли је ово познато суду општинском и да ли је предузимао какве кораке против овог заузећа.

Председник одговара, да је ова ствар на расправи код суда и да ће распитати за стање ове ствари и о томе известити одбор.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 7928 и 7890, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио, да су му Бока Лазаревић и Сретен Ристић напознати.

V.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о сиромашном стању,

По прочитању тих молби СБр. 11355, 11273. 11285, 11260. 11391 и 11379, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Душану Јовановићу и Ангелини Ђерци пок. Михајла Јовановића може дати тражено уверење; да се суд предходно уверн о имовном стању молилаца Дике Младеновић, Марије Радосављевић, Павла Уторниковића, па тек онда да им изда тражено уверење; да се Радошу Нешовановићу не може дати тражено тверење.

VI.

Председник саопштава одбору акт министарства грађевина, којим се извештава општина да су господа Краљевски Намесници у име Његовог Величанства Краља изволели одобрити решење Народне Скупштине, којим се преноси извршење регулације варошн Београда заједно са регулационим фондом на општину Београдску под погодбом. ако општина уступи држави садању марвену пијацу код Батал-џамије за подизање скупштинске зграде.

По прочитању тога акта АБр. 7900, одбор је примио к повољном знању овај извештај.

VII.

Председник износи одбору на решење молбу Максима Томића, који предлаже да се са општином за њено потраживање од њега од 1868 год. у 126 дин. од кирије за општинске плаџеве у бари Венецији поравна тако, да он плати општини на име тога четрдесет и шест динара и тридесет пара, а остатак да општина поништи и урасходује.

По прочитању те молбе СБр. 11133 и мишљења општинског правозаступника, одбор је решио, да се усвоји предлог општинскога правозаступника према коме се има наплатити од Максима Томића четрдесет и шест динара и тридесет пара на име кирије за општинске плаџеве у бари Венецији, што је на дугу остало још од 1868. год. а остатак да се урасходује и по том Максим Томић ослободи сасвим овог дуговања.

VIII.

Председник износи одбору на решење предлог грађевинског одељења општине београдске о установљењу сталне комисије за утврђивање нивелете у Београду.

По прочитању тога акта ГБр. 1089, одбор је решио, да се овај извештај у свему прими с тим да се рад комисијски одмах шаље министарству грађевина на одобрење; да у место Козлића инжињера, буде члан ове комисије г. Стеван Чађевић. Награда по предлогу да се издаје из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове.

IX.

Председник извештава одбор да је према решењу одборском од 17. Јуна 1891. год. АБр. 1202 судска комисија излазила на лице места и прегледала заузеће пута од стране Јов. Буковића и Ђоке Крављанца и поднела о томе извештај.

По прочитању тога извештаја одбор је препоручио суду, да се по њему поступи и да се све мере предузму ради чувања општинских интереса.

X.

Председник износи одбору на решење молбе неколицине грађана београдских, којима моле, да се од поротничке дужности разреше.

По прочитању свију тих молби АБр. 6897, 8085, 8086, 8087, 8088, 8089, одбор је решио да се уважи оставка на поротништво Ристе Миленковића, а на његово место да председник одреди другог грађанина; осталим молиоцима, и то; Владимиру Д. Губеревцу, Витомиру Марковићу, Михајлу Јовичићу, Николи З. Поповићу и Васи Мијатовићу, да се не уважи оставка на поротништво.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Чистоћа. Из наредаба, које је суд општински до сад издао, сваки је грађанин сазнао да треба у своме дворишту да одржава највећу чистоћу, као најјаче средство за предохрану од заразне болести, колере, која се је у Европи појавила.

Ради контролисања чистоће, састављене су сталне санитетске комисије, које ће често прегледати и котролисати, да ли се издате наредбе у свему извршују.

Чинимо пажљивим овдашње грађанство на ову околност с препоруком, да се и сами паште, да им дворите буде чисто те да тиме потпомогну власт у извршењу њене дужности око чувања народног здравља, јер ће тиме они највише користи имати.

Чије дворите не буде чисто биће најстрожије кажњен.

Нужнике и помијаре треба дезинфиковати разблаженом карболном киселином.

СВЕЧАНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)
држан. 15. Јуна 1892 год.

Председник. Господо одборници!

Отварам седницу, сазвану за извршење жеље одборове, исказане пре три године приликом 500-годишњег помена битке Косовске. Подстицати стално нашу Великошколску омладину на изучавање наше народне историје, награђивати ваљане радове појединих великошколаца — беше жеља представника београдске општине.

Господо одборници! Великошколска се омладина већ одазива тој жељи по други пут. Само то, што је омладина прихватила ту лепу жељу и одазива јој се својим радовима, мора нас веселити и уверити, да је свака жртва ништавна кад се на добро употреби па и добар плод донесе. Подстицати пак подмладак Србинов на изучавање народне повеснице. — биће и остаће најлепша дужност представника оне општине, која себе броји за прву у Српству.

Господо, у овој лепој намери молим да одобрите да се прочита писмо г. ректора Вел. Школе, који је имао доброту послати израђене задатке, препоручене од академског савета за награду. У исто време, молим Вас, да одобрите да се издаду награде изабраним писцима.

(Отварање писама и раздавање награда.)

На свршетку, господо одборници. молим да одамо хвалу нашој велико-школској омладини, што се одаје изучавању народне повеснице с онолико љубави колико је и очекивало од ње представништво београдско, — таква омладина заслужује да јој рекнемо: Живела! (Одбор се једногласно одазва са „живела“).

Др. Марко Леко. Држим да би добро било да донесемо одлуку да се како награђени темати, тако и ненаграђени штампају о трошку општинском, те тиме да се да сатисфакција и онима, који су радили а ни су могли бити награђени.

Председник. И прошле године је штампано у општ. новинама а после и у књижицама. Ако одбор жели и ове друге темате да штампамо и то можемо учинити, али прво морамо их питати за дозволу. (Да се све штампа).

Андра Одавић. Ја мислим да је боље да им се да помоћ у новцу па да они сами штампају — а ове награђене да ми штампамо.

Председник. Усваја ли одбор да се ови темати награђени штампају, а за остале да остане не решено, док не добијемо дозволу? (Усваја)

Састанак је закључен.

Овај је састанак трајао до 6 сах. по подне.

ТАКСЕ
за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 5 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д.
в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д.

II.

а). За игрању у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За игрању у локал. II-ог реда . . . . 10 д.
в) За игрању у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин.
б) Буре од 6 акова . . . . . 0·10 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д.
б) За неузидан шпархерд . . . . . 0·20 д.
в) За узидан „ . . . . . 0·40 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици 0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·90 д.
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 д.
е) За чишћење чупкова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д.
ж) за чишћење чупкова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·70 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0·20 д.
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0·60 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 1 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 12·— д.
б) Од акова . . . . . 0·50 д.

IV. ПОШТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . . 3 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје . . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д.
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.
в) Мала гробница . . . . . 555·52 д.
г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 д.
д) Велика гробница II реда . . . . 1099·32 д.
е) Велика гроббница I реда . . . 1687·57 д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·9 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 14·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 30. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 19. Јула 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОПШТИНЕ ВАРОШИ БЕОГРАДА

СТАЊЕ НА ДАН 30. ЈУНА 1892. ГОД.

	Дугује		Потражује	
Рачун главнице			5,386.010	63
„ разних фондова			117.258	35
„ упр. фонд. за зајмове			85.512	24
„ касе гробљанске			47.557	54
„ грађење кал. из зајма			140.275	10
„ дужника и поверилаца	12.194	47		
„ непокретност	4,909.597	69		
„ покретности	158.927	99		
„ артија у вредности	16.800	—		
„ упр. фонд. за фондове	17·953	34		
„ грађење водовода	1,903.025	09		
„ дужника калдрме	333.198	68		
„ буџета опш. трошарине			454.249	69
„ благајне	39.726	22		
„ плате персонала			261.769	75
„ прих. од капитала	1.010	55		
„ „ „ нен. добара	40.745	70		
„ „ „ разн. права	375.140	34		
„ „ „ наплате дуга	78.167	23		
„ „ „ канц. такса	19.151	96		
„ „ „ казне	4.529	16		
„ „ „ прир. 20‰.	101.367	99		
„ разних прихода	12.752	16		
„ потреба за школе			86.031	83
„ „ канцеларијск.			5.451	52
„ „ грађевинских			21.672	29
„ о издржању сиротиње			43.688	22
„ о одржавању паркова			1.006	35
„ о осветљењу вароши			16.082	77
„ потр. за пожарну чету			15.461	63
„ благодејање и награде			2.200	—
„ разних потреба			27.407	30
„ ванр. непр. трошкова			67.882	80
„ гробљанског буџета			5.071	01
„ привремених издатака	237.127	30		
„ буџета трошаринског			112.892	85
„ управе трошаринске	22.362	06		
„ потраж. трошаринског	69.472	83		
„ текући код нар. банке			1,466.000	—
„ губитка и добитка	45	06		
„ три дужника	10.186	05		
Свега	8,363.481	87	8,363.481	87

Суд општоне вароши Београда у интересу здравља грађанства а рад извршења наредбе од 10 Јула 1892 год. АБр. 8278 о продавању средстава за живот и контролисању каквоће њихове —

Наређује:

У року од месец дана, од када се ова наредба објави, дужни су сви млекари, да од беогр. општине добаве дозволу, да могу млеко у вароши продавати. За сваку такву дозволу платиће таксу од 50 пар. дин. У тим дозволама, које ће се сваке године обнављати, поред осталога биће и нарочите рубрике за белешке о резултату извршеног прегледа млека.

Такве дозволе морају при себи имати сви продавци млека и то како газде тако и њихови момци, који по вароши млеко разносе и продају. Ако који од млекара не буде ову дозволу имао при себи, одузеће му се све млеко и продаће се у корист општинске касе.

Ако пак поменуту дозволу у одређеном року никако и не извади, забраниће му се радња и поступиће се са њима по § 373 а., кривичног закона

Од суда општине вароши Београда 10 Јула 1892 године. АБр. 8278.

ПОЗИВ

Суд општине вар. Београда, као сваке тако и ове године има извршити регрутовање младића за стални кадар за ову календарску годину.

С тога овим позива све оне младиће који су 1872. год. рођени било овде или на страни, да одмах а најдаље до 1. Августа т. год. суду овоме предстану ради регрутовања, уврштивања у регрутне спискове и прикупљање података.

Ко овом позиву не следује сматраће се да је избегавао војну обавезу.

Од Стране Суда општине вар. Београда 8. Јула 1892. године.

ОБЈАВА

Према чл. 1. правилника за инсталацију водовода по кућама у Београду, дужни су инсталатери, који за рачун сопственика кућа буду градили водовод по кућама, претходно пријавити се Управи водовода.

Инсталатер може бити само онај, који је тим радовима вичан и који има сав потребан прибор за такве послове, а у своме раду дужан је тачно придржавати се прописа изложених у горе поменутом правилнику.

С тога управа водовода позива све оне, који су спремни да врше инстацију водовода по кућама, да се што пре пријаве управи водовода, од које ће добити уверење да тај посао могу вршити.

Сопственицима кућа пак јавља се, да инсталацију водовода у својим кућама поверавају само онима, који покажу уверење потврђено од управе водовода, да инсталацију могу вршити. У исто доба обраћа

се пажња сопственицима кућа, да је инсталатер дужан за сваку кућу у којој инсталацију врши, начинити скицу како мисли инсталацију извршити као и предрачун коштања те инсталације, па за тим и скицу и предрачун обвезан је поднети управи водовода на преглед.

По извршеној инсталацији, дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, која ће исплатити извршени посао и издати инсталатеру потврду, да је посао извршио.

Тек кад таку потврду инсталатер покаже сопственику куће, имаће права на наплату извршеног посла.

Они сопственици кућа, који имају у својим кућама већ намештене цеви и славине за водовод, дужни су пријавити се управи водовода, да се та инсталација испита иначе неће им се дозволити употреба водовода.

Бр. 1723.
17. Јула 1892. год.
Београд.

Управник водовода београдског
Тоша Селесковић.

ОБЈАВА

Суду београдске општине потребна је једна кућа, за женску теразиску основну школу, која треба да је у околини „Теразија."

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу општини под закуп, да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа, колико има просторија, и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у општинском суду г. Милија Јовановић писар, до 1. Августа т. год.

Од суда општ. вар. Београда 13. Јула 1892. год. Београд. АБр 8335.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

50. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

6. Јула 1892. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, од одборника били г. г. С. Азрије, Др. П. Поповић, С. Вељановић, Ј. Ђуровић, И. Ђорђевић, Ф. Васиљевић, Д. Р. Гајић, М. Велизарић, Ђ. Ж. Нешић, Л. П. Дашковић, Др. Радовановић, Др. М. Т. Лека, М. Јовановић, Н. Х. Поповић, Р. Драговић, А. Ј. Одавић, В. М. Тодоровић, Лазар Радовић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 25. Јуна 1892 год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 7980, 7979, 7964, 8028, 8029, 8045, 8126, 8102, 8101, 8175, 8205, 8174, 8044, 8057, 8104, 8206, којим се траже уверања о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио да су му Станојло Новаковић, Владимир Микић, Михаило Радовановић, Драгутин Матејка, Владимир Константиновић, Милан Тодоровић, Радомир Костић, Вукашин Петровић, Радојица Петровић, Миливоје Маринковић, Радомир Симеуновић — непознати; да су Вујица Обрадиновић, Јаков Меворах, Јован Ђорђевић, доброг владања, и доброг имовног стања; да је Танасије Петковић доброг владања а сиротног имовног стања и да је Јованче Димитријевић, проституат хрђавог владања а доброг имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању свију тих молби АБр. 8050, СБр. 12052, 11609, 11645, 11654, 11874, 11894, 12026, 11938, 11543, 11730, 11628, 11444, 11756, 11897, 11967, 11884, 11601, 11445, 11451, 11267, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Николи и Ђорђу Ранојевићима, Великом Николићу, Ристи Драговићу, Живку Алемпићу, Лепосави М. Лазић, Петру Станићу, Ружи П. Машић, Милану Матићу, Димитрију Милутиновићу, Рози Д. Бераха, и Сими Аћимовићу може дати тражено уверење; да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Јована Николића, Александра Газриловића, Ђорђа К. Петровића, Јована Павловића, Анђе Радојчић, Христине Миндеровића, Сретена Илића, Марије Тодоровића, Ђорђа Панића, па тек онда да им изда тражено уверење; да се Димитрију М. Ђокићу, не може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању молбе Ф. Филиповића, царинског позорника, СБр. 11545, којим тражи да му се изда уверење да није земљоделац нити да се земљоделством занима, одбор је изјавио, да се молиоцу може издати тражено уверење на основу сведоџбе Миће Петровића, Р. Драговића и Мих. Д. Банковића одборника општинских.

V.

По прочитању молбе Др. А. Зеге општ. хемичара АБр. 8247 којом тражи осуство, одбор је решио, да се одобри Др. А. Зеги тронедељно осуство од дужности.

VI.

Председник износи одбору на решење акт истражног судије за вар. Београд, да се на место пок. Д митрија Пешике одреди друго лице за присутника и акт начелника среза врачарског, да се одреде десет присутника при испитивању кривичних дела.

По прочитању тих акта АБр. 8098. СБр 11757, одбор је решио, да председник општине одреди лица за присутнике према изложеним захтевима.

VII.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 1. Јула о. г. АБр. 8055 решио, да цена хлебу буде за првих петнаест дана месеца Јула о. г. двадесет и једну пару дин. од килограма а да се по вароши продаје хлеб по двадесет пара у тежини од девет стотина педесет и три грама. Одбор је примио к знању ово решење судско.

VIII.

Председник изнео одбору одговор управе вароши Београда на питање учињено према одлуци одборској од 20. Јуна о. г. АБр. 7792 односно зграде, где је кварт савамалски. По прочитању тога одговора АБр. 7858 и акта управе вар. Београда АБр. 7856, 8178 и 8179, којим се извештава суд да је решено, да се та зграда као паду склона има порушити, — одбор је

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је орла Обилића. Његош.

ПРЕТРЕС КЊИГА

којима смо се служили при изради ове расправе.

(Наставак).

Балша II. изгуби битку год. 1385. у саурској равници. Мало доцније изгибоше и Срби на Косову. Топије и Баошићи беху одвећ слаби да би се могли одупрети овом новом и снажном племену, па с тога важне приморске градове узеше од њих Млеци. Остало све паде под власт турску.

Год. 1402. између Бајазита I., сина Мурата I., и Тамерлана би чувена ангорска битка. Турци, као што је познато, претрпеше ту страшан пораз, па и сам Бајазит буде заробљен. После њега у Турској настадоше ужасне свађе које потрајаше читавих десет година. Била је красна прилика да се сви покорени народи ослободе њихова јарма, па и Арбанаси; али они то не урадише ни једном.

Најзнатније личности тога времена у Арбанији беху Иван Кастриотић и Аријанит Комнен Големи. Сваки у својој области они беху сачували још неку самосталност. Ну год. 1410., кад на престолу турском сеђаше Муса Челебија, стари Евренос-паша уђе у њихове земље, оплени их а саме њих начини турским васалима. Иван мораде дати синове у таоштво, плаћати данак и помагати Турке у ратовима; Аријанит пак изгуби све и би одведен султану у двор.

Године 1415. умре Андреја од лозе Топија (гроф Никета) те у турске руке паде и Кроја. Њоме за тим владаху гувернери турски све до год. 1443.*)

После више од двадесет година сужанства, Аријаниту испадне за руком да се опет дочепа слободе. Договоривши се још из двора султанова с пријатељима што беху заостали у Арбанији, да га помажу у устанку против Турака, он одбегне од Мурата II. и подигне општу буну у родној земљи. Мурат пошље на њ велику војску, али она буде до ноге потучена у теснацима Кандавије. По дубровачким аналима и Халкондили то као да је било год. 1435.*)

Ну та победа, ма како да је била славна, ипак остаде за осталу Арбанију без и каке последице. Аријанит без сумње беше нашао каку прилику да се с портом измири и тако му се она неје хтела светити.**)

У исто време покушаше и Арбанаси око Аргирокастрона да стресу јарам турски, али и њихов устанак би крваво угушен.

Тако су сад Турци у поч. 15. века били господари целе Арбаније, у правом смислу те речи. По градовима суђаху њихови чиновници, народ плаћаше данак, даваше децу у таоштво, подношаше војску.

Међутим Мурат шираше власт своју све даље и даље.

*) Hopf, Chroniques gr—rom: 532.

*) Хан, Путовање и т. д 500.

**) ibid., 471.

решио, да одборско стручно повереништво прегледа зграду, у којој је кварт савамалски и са хигијенског и са техничког гледишта па поднесе одбору извештај. За повереннике изабрати су г. г. Др. Павле Поповић, Р. Драговић и Илија Борђевић, одборници; Др. Мих. Хаџи Лазић, општински лекар и Т. Селесковић, управник нижњерског одељења. Да суд општински тражи од управе вароши односно кварта савамалског формално решење о рушењу ове зграде, како би општина против истог могла изјавити жалбу.

IX.

Поводом тога, што се у Европи појавила заразна болест колера, председник предлаже одбору да одобри накнадни кредит за предузимање мера ради спречавања ове заразе и уклањање свега онога, што би ширење ове заразе потпомагало.

По саслушању овога, одбор је одлучио, да одборско повереништво проучи какве мере треба општина београдска да предузме да се долазак и ширење ове заразе што више спречи и поднесе одбору извештај у првој идућој седници.

За повереннике изабрати су г. г. Др. М. Радовановић, Др. П. Поповић Ђ. Нешић, А. Одавић и Др. М. Т. Леко, одборници и сви општински лекари.

Овлашћује се председник општине, да до коначног решења ове ствари може чинити потребне издатке из партије буџетом одређено на непредвиђене трошкове, ако не буде довољна за то одређена буџетска партија.

X.

Председник извештава одбор, да је Влада Његовог Величанства решењем од 10. Јуна 1892. год. ПБр. 10381 одобрила са извесним изменама правилник за издавање воде из новог београдског водовода, који је одбор општински у седницама својим од 12., 13., 14 и 15. Априла 1892. год. АБр. 6519 усвојио, као и да је суд општински решењем својим од 4. Јула 1892. год. АБр. 7933 одобрио правилник за инсталацију водовода по кућама у Београду, по предлогу управе водовода.

Одбор је примио к знању овај извештај с тим, да се оба ова правилника објаве у општ. новинама.

XI.

Одборник г. А. Ј. Одавић пита пошто је нов београдски водовод готов и јавној употуеби предат, да ли ће и даље дејствовати надзорна водоводна комисија и докле.

Председник је изјавио да ће на ово питање одговорити у идућој седници.

XII.

Председник саопштава одбору извештај управе водовода, АБр. 7929, изазван интерпелацијом АБр. 7843 од 11. Јуна 1892 год., да неће шкодљиво утицати температура с тиме на водоводне цеви положене у Једренској и Савској улици, пошто су исте положене у дубљини од једног метра и више.

Одбор је примио к знању овај извештај.

XIII.

Председник износи одбору на одобрење решење суда општинског од 30. Јуна 1892. год. АБр. 7961, да се урасходује деведесет динара и тридесет пара, што дугује општини Петар Јовановић као бивши чиновник општине и рачуполагач њен, пошто нема од куд да се ова сума наплати.

Одбор је одобрио ово решење суда општинског.

XIV.

Да би се питање о установи за дезинфекцију као врло важно за данашње прилике, једном решило, одбор је одлучио, да се сазове парочита ванредна седница, у којој да се ово питање реши

XV.

Одборник г. Марко Велизарић саопштава, да нова кућа, што се испод позоришта до гасне фабруке подиже, излази за читаву циглу ван регулационе линије.

Председник изјављује, да су већ предузети нужни кораци противу овога и да је ствар у току расправе.

XVI

Одборник г. Соломон Азријел подноси писмен предлог, да се чланови надзорне водоводне комисије награде.

Одбор је одлучио, да се ово остави за идућу седницу.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Трамвај. Друштво за грађење и експлоатацију трамваја почело је полагати шине и довршило је већ један километар сасвим, пошто је више од два километра пруге спремило за полагање. — Зграде депоа на тркалишту скоро су готове, и могу се већ употребити. Вагони ће стићи после 15 дана; због тога се живо ради, како би се најпре спојила жељезничка станица са депоом ради превоза вагона. Промет на прузи трамвајској отвориће се 1. Септембра.

—

Електрично осветлење. Радови око овог предузећа живо напредују; зграде електричне централе већ су под кровом и скоро ће се почети са намештањем машина и казана. Дирeци, преко којих ће се разводити жице по вароши, на дунавској страни већ су намештени; у близини творнице има их по три и по два дирека заједно, пошто су овде све жице спојене, по горњој вароши пак ће жице носити по један дирек. Стигле су већ и електричне лампе и сигурно може се очекивати почетак електричног осветлења вароши у току месеца Октобра.

Ако би ко желео да уведе у своју кућу електрично осветлење, и ако то јави, пре него што су жице разведене, то ће му се инсталација 10% јевтиније рачунати. — Светилке и апирати за елек. осв. изложиће се идуће недеље у друштвеној канцеларији, како би могао сваки изабрати оно што му се допада.

—

Калдрма. Са полагањем коцкасте калдрме почело се ових дана у почетку Крагујевачке и крај Миланове улице. Пошто буде свршен посао на једној страни, откоповаће се и друга страна ових улица тако, да ће скоро овај део улица имати лепу и добру калдрму. Савска улица већ је до

Али, на један мах искрсе нови Аријанит, искрсе нови и прави ослободилац своје земље. Год. 1443. и Скендербег, син Ивана Кастриоте, остави двор Муратов и добеже својима. Вештом ратнику, храбром човеку, племенитом срцу, какав беше он, испаде брзо за руком да испуни са свим намеру и своју и предхотника свога. А и Арбанији беше већ досадно јарам турски. За врло кратко време све листом устаде у њој и господство турско би на брзо са свим уништено. За тим настадоше узастопни походи турски на њу, али готово сви без успеха. Три пута дођоше и сами силни султани Мурат и Мухамед с огромним војскама од преко стотине хиљада ратника чак под Кроју, па се и они морадоше набрзо вратити — на грдну срамоту своју. То је појав каквог више нема у историји светској.

Али на послетку истаја и Скендербег.

Година 1468. без сумње је једна од најцрњих година у арбанској историји. С правом се може рећи, да је са Скендербегом умрла и Арбанија. На десет година после његове смрти овладаше Турци Кројом (1478.), три године за тим паде и Скадар, и од то доба па све до данас Арбанија неје више самостална земља.

ДЕО ПРВИ.

(ОД РОЂЕЊА СКЕНДЕРБЕГОВА ДО СМРТИ МУРАТОВЕ).

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ГЛАВА ПРВА

Преци, порекло, постојбина.

Док познати немачки професор Карло Хопф пре тридесет година не пропутова Арбанију и Италију, да разгледа библиотеке тамошње, и док не пронађе чувени рукопис „Historia della casa Musachia“*) и многе друге сведоџбе из историје и географије арбанске, о прецима и пореклу Скендербегову знало се врло слабо што. Сви биографи његови знали су само то, да му се отац звао Иван а мати Војсава, да су владали Мађом, по некима још и Вуменестијом, да су имали четири сина и пет кћери и т. д., али о прецима не знађаше или бар не говораше нико ништа. Међутим, од кад поменути професор нађе деспотов рукопис, о тој се ствари може говорити већ с доста поузданости.

Постоји данас нека несугласица међу научењацима, који су писали о овој ствари, у питању, ко је био дед Скендербегу. По једнима он се звао Павле; други га зову Константином. Па ипак ако боље загледамо, чини нам се да то питање не ће бити тако тешко решити, како изгледа.

Као што смо и мало час поменули, у решавању питања овог о генеалогији породице Скендербегове могу нам послужити једино два извора: Historia della nostra casa Musachia и сведоџбе, које је пронашао проф. Хопф по разним библиотекама. Загледамо ли сад у први извор, ми ћемо наћи да се дед Скендербегов зове Павле.*) Међутим Хан, у својој чувеној књизи „Путовање кроз Поречину Дрина и Вардара“ вели овако: „Хопфове сведоџбе називају Скендербеговог деду Конст. Кастриоту dominus Serinae и дају му назив Probistiti (Protovestiarius ?)».**) Из овога, дакле,

*) Hopf, chroniques etc., стр. 270—340.

*) „Sappiate com'l'avo del Signor Scanderbeg se chiamo Signor Paulo Castrioto...“ Hopf, Chroniques, 301.

**) У српском преводу стр. 504.

пола калдрмисана, још кроз који дан, па ће се улица предати саобраћају.

—

Београдско гимнастичко друштво „Соко“ јавља свима својим члановима и онима, који се желе сада уписати: да ће друштвена гимнастичка вежбања и преко летње сезоне непрестано држати на своме плацу код деликше чесме. Вежбања се држе сваког дана од 6—8 часова по подне, а упис у чланство врше на самоме вежбалишту г. г. Воји. В. Рашић деловођа и Живко Стојановић подблагајник.

—

Отпутовали. Јуче одпутовали су председник општине г. Милов. Р. Маринковић са одборницима г. г. Ник. Х. Поповићем и В. Тодоровићем, да приликом откривања споменика Хајдук-Вељку званично представљају општину.

За време одсуства заступа председника општине члан суда г. Јован Антонијевић.

—

Цена хлебу. Средње цене житу за поједине дане од 1—15 Јула о. г. биле су ове:

1.	Јула	12·14	дин.
2.	„	12·62	„
3.	„	12·66	„
4.	„	13·00	„
5.	„	13·00	„
6.	„	13·00	„
7.	„	13·25	„
8.	„	13·25	„
9.	„	13.50	„
10.	„	14·27	„
11.	„	14·32	„
12.	„	14·38	„
13.	„	14·75	„
14.	„	14·60	„

Жито је дакле за првих 14 дана месеца Јула просечно коштало 13·48 динара.

Овој просечној цени додат је стални коефицијенат 7, те је добијена цена једном килограму леба у парама, која износи двадесет пара дин.

На основу овога рачуна суд општине вар. Београда решио је, да у другој половини месеца Јула буде цена лебу двадесет пара дин. од килограма.

ИЗВЕШЋЕ

о клању стоке на општинској кланици и раду општинских спољних надзорника од 1 Јануара закључно до 30-ог Јуна 1892 године.

I

За грађанство заклано је:

6 бивола; 2128 волова; 1393 крава; 965 телади, што су укупно тежили 33,350 кила; — 140 овнова и оваца; 8 коза; 24,444 ком. јагњаца; 71 ком. јаради; — 6810 свиња — дебелих и средњих на меру које су укупно тежиле 506,293 кила; 213 прасади до 20 кила и 131 прасе до 10 кила комад.

II.

За војску и остале државне заводе:

1454 вола; 637 крава и 4992 ком. јагњаца. — Од ове стоке, коју је лиферант клао, издато је за официре 55.151 и по кила, а претекло је и у варош за грађанство унето 22,527 и по кила. — За месо издато официрима и за вишак у варош унесени, наплаћена је аренда.

Од напред поменутог броја свиња марвено лекарским прегледом нађено је 251 комад заражених бобицама од којих је месо прописно поништено.

III.

Приход:

За стоку која је клата за грађанство, за месо издато официрима, за претекли вишак од тајина унесен у варош за грађанство, наплаћено је: на име аренде 177,306·45 дин., на име лекарске таксе 3,455·85 дин. и на име клаиичне таксе 5,495·65 динара.

Свега прихода од аренде и такса месарских за прво полгоље 1892 год., било је 186,257·95 динара.

IV.

Неуредности:

Према добивеним доставама било је ових неуредности:

I. **Кријумчарење.** Укријумчарено је: 3 вола; 4 краве; 3 телета; 112 јагњади; 1 овца; 1 коза; 1 јаре; 27 дебелих свиња; 1 назиме; 14 прасади; један случај кријумчарења 253 кила сувог овчијег меса с другог атара и два случаја продаје говеђег меса грађанима из војне месарнице;

II. **Криве мере:** 73 случајева;

III. Продаје кваренога меса: 12 случајева;

IV. Продаје бобичавог меса: 5 случајева;

V. Нечистоћа у месарницама: 6 случајева;

VI. Два случаја клања свиња без предходног предавања упутнице;

VII. Неправилних — нетачних — мерила и тегова: 4 случаја;

VIII. Безправног продавања меса: 16 случајева; и

IX. Три случаја да нема фирме над месарницама.

Са свима лицима код којих су нађене напред побројане неуредности, поступљено је по правилима о слободном клању стоке и продаји меса и по кривичном закону.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 18. Јуна 1892 год.

Председник. Отварам састанак и молим да чујете протокол прошле седнице.

Секретар прочита. (Прима се).

излази са свим јасно, да је по Хану Хопф изнашао неку сведоџбу, у којој се дед Скендербегов зове Константином, и то сведоџбу, којој се може поклонити пуна вера. Али, ако се најпре сетимо, кад је Хан штампао своје дело [1867.] а кад Хопф своје „Хронике“ [1873.], онда као да се тврђење или бар навод Ханов не ће моћи одржати. Доиста, нађимо у Хопфа генеалошку таблицу породице Скендербегове*] и на њој не ћемо наћи ни трага од онога, што вели Хан. У њој јасно и разговетно стоји овакав ред:

Branilo etc.
|
Paolo etc.
|
Costantino, etc. Alessio etc. Giovanni, etc.
|
4. Giorgio Scanderbeg, etc. и т. д.

Из тога пак излази, да или Хопф нема никакве сведоџбе, по којој би се дед Скендербегов звао Константин, или да је она, ако је у опште има, неаутентична, а у сваком случају, *да мишљење Хопфово није никако то, да се Скендербегов дед није звао Павле, већ Константин.*

*) Hopf, Chroniques, стр. 533.

Међутим с овом погрешком као да су се у Хана увукле и још неке. Он мало даље од првога тврђења*) вели овако „Хопф држи да је Скендербегов дед Константин исто лице које и Константина Кастриота, сина (?) Бранила Кастриоте, управитеља Александра Ђорића (Gjoritsch) у Канини. Ако би ово било истина, онда би се овим бар знало име прадеди Скердербегову.“ Али погледамо ли ми у Хопфове таблице, или, што је свеједно, на ону схему што смо мало час изнели, ми ћемо се одмах уверити, да Хопф и овде не потврђује мишљење, које му даје Хан. Доиста, Хопф нам ни речцом једном не даје ни да помислимо, да је по њему прадед Скендербегов имао кога сина Константина. Ну и ако у таблицама Хопфовим не стоји онако, како то вели Хан, опак и по њима излази на једно исто: да је т. ј. прадед Скендербегов доиста познат и да је то био „Бранило, *од српскога порекла*, управитељ Канине 1368. год.“ *)

Што се пак тиче земаља, које је имао дед Скендербегов, на то нам деспот Мусаки даје врло прецизан одговор, јер у својим белешкама изреком вели: „и не имађаше (т. ј. Павле) више од два села, по имену Синја и Гарди — ипостези.“**) Али при свем том, да не беше чувеног путника Ј. Г. Хана, ми опет о родном месту Скендербегову и колевци његовој тешко да бисмо знали што више, него што смо знали и пре тог документа. На против овако, захваљујући њему, сад смо и с тим питањем на чисто. Поменути научник, путујући по Мањи, открио је у Доњој Дибри, и то у округу Цинди, и Синју, на три до четири часа северо-источно од Кјудат-Скандербегута, и Доњу Гарду (Гарду-ипостези), у самоме Кјудат-Скандербегуту.**)

Међутим и овде нам остаје једно нерешено питање. Ми смо напред споменули, како је Хопф нашао једну сведоџбу у којој стоји, да је Константин Кастриота био dominus Serinae. Узимајући, као што смо и напред казали, тога Константина за исто лице, које је и деспотов Павле, т. ј. за деду Скендербегова, Хан се потрудио, да нађе у околини два напред поменута села, и ову „Серину“, узимајући свакако, да су сва та три села морала бити близу једно

*) Хан, Путовање и т. д. стр. 505.
**) Hopf, Chroniques etc. стр. 533.

*) „... e non hebbe più de due casali nominati Signa e Gardi — ipostesi“. Hist. della casa Musachia. Hopf, 301.
**) Хан, Путовање и т. д. стр. 505.

За тим прочита и пронокол свечане седнице. [Прима се].

К. Б. Михајловић. Између фабрике Р. Гоњевца и Параноса, на малој нијаци, постоји сокак. Чуо сам и чини ми се да је Паранос заватио око четири метра од тога сокака.

Молим да се то тачно извиди и поправи те да се општина не штети.

Председник. И ја сам чуо за то и старешини теразиског кварта наредио сам да изађе и види шта је.

М. Петровић. По овоме је била изабрана и једна комисија у којој сам и ја био и уверили смо се да постоји, да је Паранос нешто друма заватио али није јасно да ли је то земљиште општинско или је његово.

Он доказује да је плац његов и он је сам оставио ширу улицу са извесног разлога. Но томе исказу није могла бити поклоњена потпуна вера него је комисија тражила да поднесе тапију и њоме докаже право својине и тога парчета.

М. Јовановић. И мени је то пало у очи и разгледао сам то место па ми се чини да је он то парче заватио. Но ја мислим, да ће најправилније бити да он поднесе тапију.

Р. Драговић. То што се наводи, стоји у истини и Паранос је и пред његовом гостионицом заградио прилично парче са стране баре где се сад насипа за трг. То сам чуо од његових комшија и веле да на то нема тапије. Томе треба стати на пут.

М. Трифковић. Најбоље нека тапију поднесе и докаже да је то његово иначе да врати што је заватио.

Председник. То ће се и учинити. Сад ајдмо даље.

М. Петровић. Еснаф касапски намерава да пошље неколико младића да изуче занат, нарочито финије послове у Прагу, па је поднео молбу да и општина учини неку помоћ. Желео бих да се молба још данас прочита.

Председник. Добро, ево је. Чујте молбу [секретар прочита].

Као што сте чули, еснаф каже да нема толико средстава да цео трошак поднесе па моли за помоћ колико општина нађе за сходно.

М. Јовановић. Ви знате, господо, да су код нас махом странци који израђују разне производе од свињског меса, и жеља еснафа: да имамо вештих наших људи у томе, за сваку је похвалу.

Мислим дакле да би им требало указивати помоћ за пут, а тамо где буду плаћаће им штогод и сами мајстори.

Ја сам мнења: да се овласти председништво да им узме билете III. класе одавде до Прага па шта кошта нека кошта [врло добро].

В. Тодоровић. Господо, намера касапског еснафа је врло умесна. Ми овде немамо ни једног нашег човека за овакве ствари спремног, већ све долазе са стране. Треба им помоћи, те да се та радња усавршн, јер од ове радње општина има највећи приход. Мислим да је довољна помоћ од 4—500 дин.

Ђ. Новаковић. Кад хоћемо да решавамо о издатцим прво треба да се упитамо на што да се учини тај издатак. Да ли за општинску циљ или није, па ако је општинска онда се чини издатак. Али ја овде не видим да се за општину чини него за приватно предузеће, онда ће сви еснафи тражити и овда би општина отишла са издавањем у бесконачност.

Н. Р. Поповић. Доиста постоји разлог који је мало час навео г. Новаковић да треба да се руководимо интересима општинскам. Али поред тих интереса општина има и приватних интереса; и од тих приватних интереса опет неки део утиче у општинску касу. Свакојако имаћемо користи. Онда кад је требало неколико занатлија да иду на прашку изложбу, онда је одбор дао извесну помоћ. Људи су ишли и видели многе новине и ми видимо успеха, јер од тих људи неколико мајстора раде на врањској изложби. Тако исто ја држим, да и овде ова четири младића изучиће ту месарску радњу и биће и општини од њих помоћ приликом прављења модерне кланице. С тога сам да им се укаже помоћ јер је крајње време, да и наши људи у овој радњи буду спремни. Моје је мишљење да им се да месечно извесна цифра, али с тим, да они кад се врате поднесу извештај еснафу а и општини да буду обвезни. Али кад је одбор вољан како видим да им да 4—500 дин. Помоћ ова не би била велика, али опет би помогло да ти људи живе тамо као људи, а не као нељуди. Дакле да им се да помоћ но да се прво види какве обвезе имају они према еснафу и према општини.

Председник. Има више предлога. Но први је да им се да 500 дин. С тога ћу прво тај предлог да ставим на гласање.

Ко је за то да им се да 500 дин. гласаће „за“ а који да им се даде само путни трошак, гласаће „против“. (Настаје гласање: 11 гласали су „за“ а 7 гласали су „против.“) И тако усвојено је 500 дин.

М Петровић. Калдрма је у Једренској улици разрушена, и још није свршена а и неради се како треба да што пре буде готова.

Председник. Ја сам више пута издао налог инжињерском грађевинском оделењу да се тај посао што пре сврши. Треба знати још и ово да нема много дана од кад је настало добро време да се може радити. Сем тога ту су радњу оспоравали и многи приватни људи који имају куће да подзиђују. Имали смо и молбу од г. Селаковића односно басамака. Неколико пута сам наређивао де се умножи радна снага. У осталом у тој улици савладан је већи део по-

---

другоме, но што су припадала истоме човеку. И труд као да му не оста узалудан. На три часа јужно од поменутог Кјудат-Скандербегута, а на западном подножју Црних Гора, имамо сад село Зерују и за њ Хан мисли, да је исто које се помиње и у поменутом документу под именом Serina.†) Али у Хопфовим таблицама ми налазамо на друго мишљење о тој ствари. Код њега од речи од речи стоји ово: „Costantino, protovestiaire, seigneur de Signa (Serina)“,††) а из тога излази, да је по њему Сиња исто село које и оно што се помиње у документу — т. ј. Серина. Ко од њих има право, потеже је одредити, али ми смо вољнији пристати уз Хопфа, нарочито ако узмемо у поглед то, да је Константин био син Павлов, и да му је према томе врло лако поменуто село Serina могло бити очевина — Сиња.

Павле је имао три сина: Константина, Алексу (Alessio) и Ивана.†††) Алексина појава јесте бар за сад још веома тамна. О њему се готово ништа не зна. Колико се види из сведоџаба Хопфових, он је био управитељ три села и споменут је само године 1403., али која су та три села и шта је за тим с њиме било, то је за сад са свим непознато. Са свим друкчије стоји с друга два брата његова.

О Ивану ћемо имати прилике да проговоримо и доцније коју, а овде да се заустављамо на Константину, јер је он у нашој историји у једном питању веома важан, а као да је оно досад погрешно тумачено. То је питање: По чему је и колико је права имао Скендербег на Кроју?

Ми смо већ напред поменули више пута, како је по Ханову мишљењу тај Константин био дед Скендербегов и као да смо доказали, да је то мишљење — погрешно, али овде долази још једна ствар, у којој је Хан, по нашем мишљењу, опет погрешио. Он наиме вели на једном месту†) изреком ово: „Константин се оженио Јеленом, једином унуком великога Карла Топије и наследнице (т. ј. наследницом) свога оца Ђорђа Топија, најстаријега сина Карла Топије. Но баш ово је и био узрок несрећи Константиновој, јер га Млечани убише као бунџију (1402.), што је било само подметање, јер је полагао право на Кроју, која је припадала у наследство његовој жени.“ Међутим, по мишљењу нашем, Константин нити је био с великим Карлом у тако блиском и директном сродству нити је, према томе, он имао толико право на Кроју, како по Хану изгледа. Пре свега да покушамо наћи, како је Хан могао погрешно доћи до закључка, да је жена Константинова, Јелена, била *унука* Карла Топије, а за тим ћемо прећи и на остало.

На једном месту*) у својој хроници деспот Мусаки вели овако; „... il detto Signor Carlo s' accasò con la Signora Voisava figlia del Signor Balsa, il quale fè un figliolo nomine Giorgio, e questo Giorgio impegnò Durazzo a' Venetiani, e lui morse senza heredi; et il secondo genito Signor Giorgio, fratello del detto Signor Carlo, se maritò e fè figlioli, delli quali ne sono discesi questi che chiamano Topia.“

(наставиће се)

---

†) Хан, Путовање и т. д. 505.

††) Hopf, Chroniques, 533.

†††) ibid...

†) Хан, Путовање и т. д. 5

*) Hopf, Chroniques. 298.

сла и остао је мањи и узанији део, који ће се такође у брзо свршити. (Чује се: Треба предузрмача опоменути). Па он је опоменут и на пимсено.

К. Б. Мијајловић. Пиварска улица почела се тротоарисати. Али ја невидим да се цементом засипају плоче. Молим вас да то наредите.

М Јовановић. Жао ми је што је г. предговорник скренуо са онога питања, које покрену г. Миња. Заиста тај човек малттретира не само становнике оне улице, него цео Београд. У колико се ја опомињем он је обвезан да изради 40 метра дневно, а он не сврши дневно ни 4. Г. председник рече, да га је нешто писмено опомануо, али то није довољно. Има и друге казне новчане те да осети. Моје је мишљење да се по уговору посао врши, а г. г. чланове комисије молим да читају уговор и да траже, да се најтачније уговор врши, иначе ако не ради, нека реферишу председнику, те да се једанпут кида с тим човеком

О предузимачу о коме рече г. Коста Б. Михајловић то исто имам да кажем. Молим г. председника да нареди заливање одмах, јер ако се напуни блатом онда нисмо ништа постигли.

Н. Р. Поповић. Предузимач Шелинг, који сад ради у Јелренској улици, радио је и у Душановој. Познавајући прошли и овогодишњи његов рад тамо, ја само могу честитати општини на тако једном солидном и савесном предузимачу. Код њега ће те ви наћи, господо, потпуно набивену земљу пре него што насипа песак и све дотера тачно под конац тако да му комисија без оклевања посо прима.

Познавајући земљиште у једренској улици и све захтеве становништва при овоме одкопавању, ја сам уверен да застој у раду није због њега. Он је се и на то жалио и на комуникацију и ову је општина обуставила. Треба дакле веровати да је ово човек који ради тачно и правилно.

Председник. Уклоњене су главније сметње за рад овога предузимача. Но он је молио већ неколико пута да се ослободи мерине на камен који железницом довлачи у варош за калдрму кад њу ни један преузимач не плаћа.

Р. Драговић. Тај човек због разних сметњи ради доста споро калдрму али веома солидно. Но њему је прилична незгода и то што он једини од предузимача плаћа кантарију. Ја сам његовој молби био лане противан али видећи његов рад ја сам мишљења да треба од мерине да се ослободи.

М. Јовановић. Ми смо провели читаву седницу решавајући о тој кантарини. Ја сам доказивао са законског гледишта да му се не може и не сме наплатити јер закон каже: све што се на кантару мери, то подлежи плаћању кантарине. Пошто се камен не мери, општина је наплаћивала мерину на вагон. Ја сам рачунао и рачуном доказао да Шелинг плаћа огромну кантарију по вредности, јер камен је и јефтин и тежак око 33% износе сама кантарина. По закону то не може и не треба да буде. И да је ко год упутио тога човека да се жали министарству, министарство би одбило општину од наплате, али он то није учинио, Ја сам за то да се ослободи ове таксе.

М. Петровић. Ја бих желио да знам: да ли је пре пријема овог посла, знао предузимач да мора платити мерину? (Знао је. Па шта?)

М. Велизарић. Знао је али се је надао да ће бити ослобођен.

М. Петровић. Онда га треба ослободити

Председник. Одобравате ли да се ослободи. (одобравамо) И то да вреди од данас? (Тако је) А да се не враћа оно што је већ платио? (јесте)

М. Петровић. Илиџе још нису уклоњене.

Председник. О томе ево вам обавештења. Купатило „Оријент" и Несторова нису на местима која им је комисија одредила. Они су их сместили по нужди испод тих места. Ја сам лично изишао и уверио сам се да је истина што су илицари у молби на општину навели а то је, да је вода велика и да се сувим не би могло прићи купатилима кад би била на одређеним местима. Био је и Раденко тамо и уверио се о томе. Они су дакле по дозволи *привремено* наместили купатила испод одређених им места, али ће их вратити на места чим буде могућности да се прђе купатилима. (врло добро)

М. Петровић. Знате да се Савска улица калдрмише а не би било ружно и да се одма и регулише. Ја сам долазио у додир с људима и они би баш желили да руше куће и да зидају друге по регулацији; али знајући да општина нема новаца, они би били вољни да им се имање процени па да чекају с 6% интереса до исплате.

Ја мислим да би било добро да се ово учини сад те да се не би после преко нове калдрме морало да вуче и ова кварі

Председник. О овом питању ја би могао неколико речи да кажем. О томе су и мени говорили у више прилика поједини грађани. И доиста они тако желе и нуде и махом сви желе и пристају да чекају општину за ону цену, коју биде комисија оценила. Сад наравно ово зависи од тога ако и одбор то прими. Ми немамо новаца да можемо одмах исплатити. Сад ово налазите да ово може да буде па да се цела улица сад одмах регулише, онда треба испитати под којим условом да се то изврши.

Ђ. Новаковић. Ја мислим да је најбоље да се г. председник усмено споразуме са тим људима чије би се имање секло, па да нам после реферише.

М. Јовановић. И ја држим да је најбоље да се г. председник споразуме сам са тим људма, а нек се разговори колика ће стопа интереса бити, па те општинске квите може сваки и да прода.

Р. Драгојевић. Полиц. власт је све становнике саслушавала и питала шта мисле са имањем, још само има да пита масу Пупића.

Председник. Пристаје ли одбор да се

СПИСАК

ГРАЂАНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

КОЈИ СУ ПЛАТИЛИ ПОРЕЗУ

ЗА I. ПОЛГОДЂЕ ИЛИ ЦЕЛУ 1892. ГОД.

(Продужење)

365 Арсеније Марковић поштар у пензији
366. Антоније Радовановић пошт. у пензији
367. Антоније С. Пеливановић апелац. суд. у пензији
368. Антоније Орешковић пук. у пензији
369. Арсеније Јовановић држ. правобранилац у пензији
370. Алекса Џимић рачуноиспитач у пензији
371. Алекса Шимић телеграфиста у пензији
372. Андреја Ђурић царинник у пензији
373. Алекса Цветковић у пензији
374. Атанасије Л. Барјактаровић срески начелник у пензији
375. Атанасије Стефановић председник у пензији
376. Атанасије Петровић начелник у пензији
377. Атанасије Јелић драгоман у пензији
378. Атанасије Маринковић рачуноиспитач у пензији
379. Аћим Медовић професор у пензији
380. Александар Стојковић помоћ. благајник у пензији
381. Атанасије Милојковић практикант
382 Арса Цветковић б. бакалин
383. Алекса Стричевић служ. општ.
384. Андра Марјановић чиновник гл. конт.
385. Андра Надеждић кмет
386. Аћим Чумић комесар у пензији
387. Алекса Стојановић сапунџија
388. Аксентије Васић опанчар
389. Арсеније Станојевић пуков. у пензији
390. Алекса Павловић књиговођа у пензији
391. Алекса Сабовљевић поручник у пензији
392. Адолф Јакша рачуноиспитач
393. Аксентије Марковић пензион. судија
394. Алекса Васојевић пензион. помоћник
395. Алекса Илић прота у пензији
396. Алекса Д. Ђурић пензион. апел. суда
397. Алекса А. Лазаревић члан контроле у пензији
398. Алекса Местановић царинник
399. Алекса Марковић служитељ
400. Александар Симоновић пук. у пензији
401. Андреја М. Тодоровић служитељ
402. Андра Гавриловић професор
403. Алекса Богатинчевић трговац
404. Арса Стојадиновић служит. војне одеће
405. Андреја Николић мајстор војне одеће
406. Андреја Б. Деретић кафеџ.
407. Алекса Протић пенз.
408. Андреја Ристић служит.
409. Антоније Васиљевић ноћни стражар
410. Алимпије В. Богић пенз.
411. Антони Дрим столар
412. Аранђел Ђокић носач
413. Алекса Бранковић адвокат
414. Алекса Станић писмоноша
Андреја Тошић ноћни стражар
415. Анђелко Панић ноћни стражар
416. Андреја Лишанин ноћни стражар
417 Антоније Млекуш машиниста фабрике дувана.
418. Антон Сабо колар топчидерске економије.
419. Арса Кржић трг.
420. Аћелко Ђорђевић баштован
421. Андреја Т. Југовић бакалин
422. Арсо Ј. Милинковић рачуноис.
423. Алекса Стојаковић служ.
424. Арса Ристић бакалин
225. Андра М. Здравковић писар
426. Аксентије Стевановић ћурчија
427. Атанасије Бабовић председ. апелације

председник споразуме са становницима и да затим реферише одбору. (Пристаје).

Сад имам да вам учиним једно саопштење. У разговору са управом водоводне комисије могу вам саопштити, да је водовод готов, и да се данас последње пуњење цеви извршило и водоводна комисија мисли да може на Петровдан отворити водовод на свечани начин. Дотле ће се спојити неколико кућа са водоводом а на теразијској чесми да се направи водоскок и ту да се приреди свечано отварање ове установе општинске, која ће имати велики и важан утицај на здравље грађанства. Разговарао сам и о томе да наберемо неколико лица да приреде ту свечаност. Ја предлажем г. Капетановића и Др. М. Радовановића и чланови водоводне комисије.

Молим вас кажите пристаје те ли и ви на ово? (пристајемо) О овоме ће изићи нарочиго штампан програм.

М. Капетановић. Ја ћу бити на путу. С тога одредите другог. Боље је да буде г. А. Одавић.

Председник. Па добро. Онда овластите мене да могу некога замолити. [Овлашћујемо].

Сад вас молим да ми одобрите ово што ћу вам саопштити.

Грађевинско одељење смештено је на марвеном тргу у кући Панђелової на горњем спрату. На доњем је механа.

То је тако незгодно за рад, да се нема гди да врше толики силни радови. Сем тога Управа водоводна смештена је у кући пок. г-ђе Томаније.

Директор грађевинског одељења поднео ми је писмен предлог и молио да се ове две Управе сместе на једном месту, јер треба да су заједно да би могли брзо радити.

Таква подесна кућа и по цени могла би се наћи. У тој цељи ми смо гледали неколико локала и задржали се на једном али нисмо прекинули цену с тога што то треба и одбор да одобри. Ми плаћамо за иржињерско одељење 400 дин. месечно, а та кућа гди смо ми застали кошта 500 дин. месечно, али уз овај стан има и два магацина, који ће послужити за смештај материјала. Локал где смо се ми задржали то је кућа Радуловића у улици Вука Караџића има 14—15 соба. Ако би ви одобрили начелно да узмемо онда би ми садањи стан одказали. Молим вас да ме овластите да то свршим јер се нема гди да ради.

К. Б. Мијајловић. Има још једна подесна кућа а то је кућа спрам данашње канцеларије водовода, а то је кућа г. Митрићевића.

М. Петровић. Цена је за ту кућу висока, а ми не треба да плаћамо толико скупо. Неморамо ми имати кућу у центру вароши. Има других кућа згодних на крајевима вароши, које су и сад празне.

Председник. Молим које су то куће, Ја незнам.

М. Петровић. За једну кућу ја знам, а за другу питаћу па ћу вам јавити.

А Одавић. Ја мислим да је најбоље да се послужимо конкурсом и да кажемо да нам треба толико и толико соба и у тој и тој околини.

Председник. То би тако било кад би ми имали на расположењу места гди се може радити и онда би могли бирати, али ми немамо гди да радимо, а радови су хитни. Ево извештај директоров.

А. Одавић. Ја би разумео ту потребу, да је истеко рок уговору тим зградама, али то није. Г. председник мисли да се ове управе иселе после три месеца. Кад то може толико да траје, онда може се и конкурс одредити.

Председник. Кад би могли што пре да добијемо локал, ја би молио одбор да дозволи да могу платити кирију те да људи могу радити, јер незнате колика је невоља што се неможе радити.

Молим вас да чујете писмо директорово о томе. (Секретар прочита.)

Лазар Дашковић. Мислим да треба да се одреди конкурс у року од 15 дана па да се пријаве они који имају подесне зграде.

А. Одавић. Ја мислим да је одбор сагласан с тим да се распише конкурс. Али поводом овога имам да учиним једну напомену. Ми као што се види, потребујемо велики локал за наше општинске потребе. Пошто га немамо подсан ми узимамо један овде, други онде, и плаћамо велике кирије а писмо сконцентрисани те да би нам рад и надзор био бржи и лакши Са тога би било пробитачно поразмислити о подизању једне подесне и довољне зграде за општину. Ја питам шта је с оним што је одбор решио о подизању општинске зграде још на један спрат.

Председник. Предрачун је израђен али је г. директор грађевин. одељка зауставио ствар док је он не проучи. Он каже: ја не смем да примим на себе посао за који незнам хоће ли добро испасти, или који ми је непознат. Чим проучи ствар, учиниће се шта треба. Тако стоји ствар Али пошто је овај предмет о закупу стана хитне природе, ја вас молим да га свршимо, па ако сте вољни средством једне комисије која би са директором грађ. одељка разгледала локале који се нуде под закуп. Ми плаћамо сад за обичан локал 432 дин. месечно. али би био интерес општине да има један локал те да концентрише у њему све установе или бар грађев. одељак и управу водовода.

Мата Јовановић. И ја знам да је потреба да концентришемо водоводну управу и грађевинску али ја сумњам да се може извршити ово што би се хтело да реши, јер не држим да ће се моћи наћи подесан локал на брзу руку. Нема празних кућа у Београду које би смо могли одмах заузети. То би се могло имати о Митрову дану када сваки газда може да одкаже стан своме кирајџији. Тек свакојако, кад се ова потреба не да одложити, онда ће бити најбоље да грађевинско одељење каже колико му и каквих локала треба и тек према томе да се распише конкурс. Свакако ако би се могло требало би одложити ову ствар ово уселење за Митров дан а конкурс одма објавити, јер би тако добили и удеснији локал и јевтиније. Овако морало би се знатно више платити због накнада онима који би се пре времена селили и т. д.

М. Велизарић. Кад би било то да се не може наћи подесан локал одма, онда би ваљало учинити то што г. Мата, каже али ако има могућности што би ми

---

428. Андра Тадић општ. мерач
429. Антон Захар надзор. у мон дув.
430. Алекса Алабурић слуга фаб. дув.
431. Алекса Васић судија окр. суда
432. Арса Цвејић крижач фаб. дувана
433. Алекса Вучићевић крижач фаб. дувана.
434. Аврам Мошић мењач
435. Анастас Павловић, Милан и Владислав синови — трговци
436. Аранђел Мирчић рачуноисп.
437. Алекса Илић служит.
438. Андра Ђорђевић званич. судски
439. Алекса Стејскал судија вар. суда
440. Андра Константиновић кал. трг,
441. Благоје Павловић поручик у пензији
442. Божа Божовић касац. суд. у пензији
443. Блажа Јурковић пуковник у пензији
444. Божидар Милановић практикант
445. Бранко Васиљевић подпуковник у пенз.
446. Богомир Протић чинов. гл. контроле
447. Благоје Аџдуковић кафеџија
448. Борисав Б. Тодоровић профес.
449. Будисав Комадина званич. војне одеће
450. Богић Стевановић мењач
451. Божа Бојер, ашчија
452. Богоје Јовановић механџ.
453. Борисав Боровић ноћни стражар
454. Бранко Романовић практ. вар. суда
455. Бошко Бонџуловић служ. општ.
456. Благоје Богдановић служ.
457. Божидар Ђорђевић оп. мерач
458. Богдан Пајић фењерџ.
459. Благоје Радић фурунџија
460. Бранимир Димић поштар
461. Божа К. Маршићанин члан
462. Благоје Дабић фурунџија
463. Божа Анђелковић лебар
464 Вожидар Митровић писар министарства унут. дела.
465. Богдан Јовановић практ. министарства унут. дела
466. Бикан Божичковић раден. фаб. дувана.
467. Благоје Јовановић лампаџ. у двору
468 Бранимир Ј. Рајић писар
469. Божидар Михајловић званич. општине.
470. Емерих Шталехнер пензионар.
471. Едуард Михел приватијер
472. Едвард Михел лекар
473. Емануел Аламар амрелџија
474. Емерих Шеби зидар
475. Др Емило Кратохвил мар. лек. ветер. школе.
476. Живко Алемпић служит.
477. Живко Аћимовић писар општ.
478. Живота Вучетић крижач фбрике дувана.
479. Живко Миловановић радник фабрике дувана.
480. Живојин Богдановић бакал
481. Живорад—Живота Михајловић колар у ветер школи
482. Живко Кузмановић трг.
483. Живадин Остојић служитељ мин. унут. дела
484. Живојин Миловановић ноћни стражар
485. Живојин Тодоровић ноћни стражар
486. Живко Миливојевић чинов. у пензији
487. Живко Илић стражар
488. Ђорђе Јовановић практикант
489. Ђорђе Х. Ђорђевић практикант
490. Ђорђе Шоколовачки крижач фабрике дувана

трпили штету због рђавог размештаја? Ја држим да у Београду има локала празних као што и сам одборник г. Мата рече.

Председник. Ја мислим да ће се срећством комисије најбоље свршити ствар, те вас молим изберите је.

А. Одавић. Ја мислим да при одређењу комисије треба знати: да ли ће она сама с директором грађевинског оделења бирати локал и ићи по вароши, или ће се обзнанити конкурс те да комисија понуђене куће разгледа. Ја сам да се конкурс учини јер ћемо добити много повољније понуде.

Председник. Пробано је и то па смо више пута добијали много јефтиније понуде испод руке него по конкурсу. Али кад ви то хоћете, обзнаниће се.

А. Одавић. Наравно ја бих желио конкурс са врло јасно одређеном потребом и временом усељења. Ваља казати да ће се уселити кроз толико и толико дана, па ко има, да се пријави.

Ник. Р Поповић. Мени се не допада сам начин тражења овог локала. Не каже се јасно колики треба да је локал, не вели се да је нађен већ и пошто; и колико је скупљи од досадањег па да се само тражи одборско одобрење него се у опште тражи нешто нејасно. Ја ћу пристати радо и на већу цену ако ми се каже да је нађена са свим подесна кућа тако да се инжињерско оделење после не жали како због незгодног смештаја не може да ради.

Председник. Ја сам казао и прочитао извештај директора граћ. оделења у коме он тврди, да је гледао кућу Радуловића и да може да послужи за потребу коју износи и поред тога додао сам да има и магацин, који ће донети општини уштеде што неће морати правити нарочиту кућу за чување материјала.

Марко Велизарић. Па нека се прегледа кућа Радуловића и ако одговори потреба нека се узме, а ако није за потребу онда нек се одреди конкурс.

Председник. Ама ја не тражим да се вежемо баш за кућу Радуловића него да изберемо једну комисију па нак она нађе кућу чију било.

Андра Одавић. То нам је мана увек била за све послове. За што то није предложио пре 3 месеца. Водоводна комисија треба да нам уједанпут све каже шта јој треба и благовремено а не овако.

Председник. Добро. Кад тако говорите онда да скинемо са дневног рада ово питање. Кад хоћете така питања да стављате: за што није ово, за што није оно, онда нам друго неостаје него да ништа и нерадимо.

Стеван Чаћевић. Ђурђев дан је био пре месец и по, па се је могла онда наћи лепша кућа, него сада у месецу јуну кад су махом веће куће попуњене.

Председник. Г. директор грађевинског оделења дошао је тек нема месец дана на своју дужност, а ја нисам кадар био да учиним без њега никакве пропозиције.

Стеван Чаћевић. Сваки без разлике рад мора да има свој предходни план. Кад се зна кад ће се отворити водовод; кад се зна колико ће требати инжињера и осталог персонала, онда се је могло врло лако одредити дан и време кад треба ту кућу тражити а не сад ex abrupto тражити. Ја мислим да треба ту кућу набавити конкурсом. Та цена коју наводите прескупа је. Ја вас кумим господо да гледате, да се са што јевтинијом ценом то набави, јер су дажбине велике, да сам већ морао слушати како људи бегају и селе се из Београда само с тога, што немогу да подлегну дажбинама. Не би згорега било да се стрпи г. директор у садањим локалима до митрова дана.

Милош Трифковић. Тај директор увек тражи нешто ново. Треба он да зна, да се општина мора управљати према могућности.

Председник Ја вас молим да ову ствар не решите одмах овако, него најбоље ће бити да изберемо 2—3 одборника па да се они са директором споразуму. Молим вас с тога, што је ово у интересу општине, да се ствари и материјал приберу, а да се перастурају на све стране.

Љуба Јовановић. Кад г. Чаћевић говори како су чланови водоводне комисије раније требали за ово мислити, онда би требало а и ред би био, да и ми овде у одбору раније мислимо. За ову воду ми ћемо мислити кад све пресуши и онда ћемо мислити где ћемо сместити водовод и т. д.

Мени се чини да много што шта од онога што је г. Чаћевић нема везе са овим предлогом, јер у главноме што су г. Чаћевић и Одавић говорили било је то, да се овај предлог могао раније предвидети. Оно верујем да се могло много што шта предвидети, али са коликом вероватношћу. Го сподо одборници знају како су спојени водовод и грађевинско оделење. О саставу тога нико није ни мислио, а одкад је дошао г. директор ову је потребу као врло нужну предложио. Г. председник је споменуо, да ни смо знали, хоће ли општина везивати водовод са кућама или ће дати другоме. Сад је питање то решено да општина у својој режији сврши и сад је питање хоће ли општина то што пре да изврши или да чека доцније. Према томе господо оно што је казао г. Чаћевић било је речено, тек само да се зна да је речено.

(Свршиће се)

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 50 д
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 50 д
в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д.

II.

а). За играњку у локал I-ог реда . . . . . 15 д
б) За играњку у локал. II-ог реда . . . . 10 д.
в) За играњку у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 1—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 1—20 д..
д) За забаве „Тинга-Танга" т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . 0·10 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д
б) За неузидан шпархерд . . . . . 0·20 д
в) За узидан „ . . . . . 0·40 д
г) За велики узидан шпархерд у гостионици 0·50 д
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·90 д
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·70 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0·20 д.
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0·6 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 1 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 12·— д.
б) Од акова . . . . . 0·50 д.

IV. ПОСТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . . 3 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје . . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д.
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.
в) Мала гробница . . . . . 555·52 д
г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 д
д) Велика гробница II реда . . . . 1099·32 д.
е) Велика гроббница I реда . . . 1687·57 д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 14·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 31. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 26. Јула 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

Суд општоне вароши Београда у интересу здравља грађанства а рад извршења наредбе од 10 Јула 1892 год. АБр. 8278 о продавању средстава за живот и контролисању каквоће њихове —

Наређује:

У року од месец дана, од када се ова наредба објави, дужни су сви млекари, да од београ. општине добаве дозволу, да могу млеко у вароши продавати. За сваку такву дозволу платиће таксу од 50 пар. дин. У тим дозволама, које ће се сваке године обнављати, поред осталога биће и нарочите рубрике за белешке о резултату извршеног прегледа млека.

Такве дозволе морају при себи имати сви продавци млека и то како газде тако и њихови момци, који по вароши млеко разносе и продају Ако који од млекара не буде ову дозволу имао при себи, одузеће му се све млеко и продаће се у корист општинске касе.

Ако пак поменуту дозволу у одређеном року никако и не извади, забраниће му се радња и поступиће се са њима по § 373 а., кривичног закона

Од суда општине вароши Београда 10 Јула 1892 године. АБр. 8278.

ПОЗИВ

Суд општине вар. Београда, као сваке тако и ове године има извршити регрутовање младића за стални кадар за ову календарску годину.

С тога овим позива све оне младиће који су 1872. год. рођени било овде или на страни, да одмах а најдаље до 1. Августа т. год. суду овоме предстану ради регрутовања, уврштивања у регрутне спискове и прикупљање података.

Ко овом позиву не следује сматраће се да је избегавао војну обавезу.

Од Стране Суда општине вар. Београда 8. Јула 1892. године.

ОБЈАВА

Према чл. 1. правилника за инсталацију водовода по кућама у Београду, дужни су инсталатери, који за рачун сопственика кућа буду градили водовод по кућама, претходно пријавити се Управи водовода

Инсталатер може бити само онај, који је тим радовима вичан и који има сав потребан прибор за такве послове, а у своме раду дужан је тачно придржавати се прописа изложених у горе поменутом правилнику.

С тога управа водовода позива све оне, који су спремни да врше инстацију водовода по кућама, да се што пре пријаве управи водовода, од које ће добити уверење да тај посао могу вршити.

Сопственицима кућа пак јавља се, да инсталацију водовода у својим кућама поверавају само онима, који покажу уверење потврђено од управе водовода, да инсталацију могу вршити. У исто доба обраћа се пажња сопственицима кућа, да је инсталатер дужан за сваку кућу у којој инсталацију врши, начинити скицу како мисли инсталацију извршити као и предрачун коштања те инсталације, па за тим и скицу и предрачун обвезан је поднети управи водовода на преглед.

По извршеној инсталацији, дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, која ће испитати извршени посао и издати инсталатеру потврду, да је посао извршио.

Тек кад таку потврду инсталатер покаже сопственику куће, имаће права на наплату извршеног посла.

Они сопственици кућа, који имају у својим кућама већ намештене цеви и славине за водовод, дужни су пријавити се управи водовода, да се та инсталација испита иначе неће им се дозволити употреба водовода.

Бр. 1723.
17. Јула 1892. год.
Београд.

Управник водовода београдског
Тоша Селесковић.

ОБЈАВА

Суду београдске општине потребна је једна кућа, за женску теразиску основну школу, која треба да је у околини „Теразија.“

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу општини под закуп, да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа, колико има просторија, и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у општинском суду г. Милија Јовановић писар, до 1. Августа т. год.

Од суда општ. вар. Београда 13. Јула 1892. год. Београд. АБр 8335.

РАСПИС

Господин министар народне привреде расписом од 3 Јула т. г. ПБр. 2598. расписао је следеће:

„Дознао сам да су пре кратког времена у појединим варошима наши трговци који се баве куповином хране, држали скупове и на истима донели одлуке: *да у будуће не купују пшеницу и другу храну која не би била очишћена од песка, земље, уродице и друге нечистоте.* Пошто би овакве одлуке ако би се остварили, могле бити од врло штетних последица по наш сеоски сталеж који храну производи — то сам се нашао побуђен, да тој управи обратим пажњу на ову околност, и да јој дам нужна упутства у раду око штићења интереса нашег сеоског света и одржања угледа наших житарских пијаца.

Одлуке појединих трговачких скупова у смислу том, да се не купује храна, која није чиста, могу бити и од користи и од штете по сеоски — произвођачки — сталеж, што све зависи од тога, у којој су тенденцији оне донесене. Трговци могу под изговором нечисте хране, врло често уцењивати произвођаче, чему ће увек ићи на руку и та околност, што су они у повољнијим приликама од произвођача, те се могу често скупљати и доносити одлуке у своју корист.

Ну ма колико да су трговци у повољнијим приликама од произвођача, ипак сама

конкуренција међу првима у многоме паралише несавесну трговину.

Да не би дакле поменуте одлуке наших трговаца биле штетне по наше произвођаче, то препоручујем тој управи, да чини све што је у стању да обавести наш сеоски свет, како се храна у толико више и скупље плаћа, у колико је чистија и у опште боља. Сем тога та управа дужна је да што очитије представи народу рђаве последице за све наше пијаце, ако се на исте буде и даље доносила нечиста храна.

У интересу, дакле, угледа наше земље произвођача хране и земаљске трговине, препоручујем тој управи, да све ово објасни народу приликом држања зборова и то што пре, пошто се храна већ почела доносити на пијаце.»

ОБЈАВА

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 26 Јуна ове год. Бр. 7162. позивају се сви обвезници редовне, I и II позива народне војске, који се према годинама старости имају превести из позива у позив, или са свим ослободити, да сваки добави и спреми ради доказа колико има година крштеницу или уверење, које ће комисији регрутној ради увере показати. Иста комисија отпочеће свој рад 10 Августа ове године.

Осим тога позива се и фамилија умрлих обавезника да добави извод црквених протокола за умрлог, како би се исти из списка избрисати могао.

Исто тако позивају се и сви они обавезници који стално у Београду живе или су пак са стране досељени а међу тим нису нигде у позивима уврштени, да горњег дана представу регрутној комисији ради уписа пријема и војног билета.

Који од обавезника горњег дана не престане регрутној комисији доцније неће се моћи превести из позива у позив нити ће се пак лекарски прегледати.

Сваки обавезник понеће собом и војнички билет који ће комисији на увиђај поднети.

Ово се доставља грађанству ради знања и управљања.

Од стране суда општине вароши Београда 22 Јула 1892 год. Абр. 8458.

СТЕЧАЈ

Општини београдској потребан је млађи благајник и један инжињер.

Поред осталих инжињерских дужности биће кзабратом инжињеру као најглавнија та, да непосредно руководи и извршује радове на детаљном снимању вароши Београда и његове околине.

Погодбе су:

а. За благајника:

Плата му је 3000 динара годишње.

Првенство ће имати онај, који је већ био благајник у ком новчаном заводу и који је вичан дуплом књиговодству и свима осталим пословима, што спадају у дужност благајника.

Изабрати благајник има положити кауцију од 6000 дин. у готовом новцу или државним хартијама од вредности.

б. За инжињера.

Инжињер мора да је положио код нас државни инжињерски испит или дипломски испит какве више техничке школе на страни.

Да је Србин. (Првенство имају Срби из краљевине Србије).

Да је у државној служби провео најмање 8 (осам) година и да поднесе уверење, да је самостално руководио какав већи инжињерски посао.

Годишња плата биће му до 6000 динара.

Писмене молбе са доказима о спреми имају се упутити на председника општине београдске најдаље до 15 Августа 1892. год. закључно

Од суда општине вароши Београда 25 Јуна 1892 год. ГБр, 8657. АБр. 1457.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

51. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

8. Јула 1892. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, Милош Трифковић, Др. Алкалај, М. М. Ђорић, В. Ж. Нешић К. Б. Михајловић, Др. М. Т. Леко, С. Вељановић, Ј. Христић, М. М. Ђорђевић, Л. Радовић, М. О. Петровић, С. Азријел В. М. Тодоровић, Др. П. Поповић, А. Ј. Одавић, М. Јовановић, Св. Ристић, Л. П. Дашковић, Др. Радовановић, Ђ. С. Новаковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 6. Јула 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд. АБр. 8190, 8249, 8221. 8250, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Сима С. Ђурђевић, Јулијана Ј. Јетела, Милева Протићка и Михајло Кићић непознати.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о спротноме стању.

По прочитању тих молба СБр. 12191, 12200, 12158, 12157, АБр. 8251, 8230, 8231, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Марије И. Стефановић, Новице П. Рајковић и Јелене Ј. Марковић, па тек онда да им изда тражено уверење; да се молиоцима Ђури Поповићу, Петру Стаменковићу, Живки Милошевићевој и Јелени Ранковићевој може дати тражено уверење.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Обилића.
Његош.

Међутим Хан је ово погрешно прочитао, па погрешно и протумачио. Он вели овако:§) „Он (т. ј. Карло Топија) је родио с Војисавом, ћери Баоша Скадранина *два* сина: Ђорђа и Карла; Ђорђе даде у залог Драч Млечанима, и умре без деце. *Његов(?) брат(?)* Карло ожени се и имао је синове „од којих произлазе они, што се зову Топије.“ —“ Ну овако погрешно тумачење овога места какво је овде, ми не бисмо ни споминьали, да оно неје повукло са собом другу погрешку, која нас се много тиче,

§) Хан, Путовање, 494.

Хан је наиме превидеоовде оне речи деспотове: „il secondo genito Signor Giorgio, fratello del detto Signor Carlo,“ а то много значи. Јер ми сад из Хопфових сведоцаба§) дознајемо, да је Јелена, жена Константина Кастриоте, била кћи тога Ђорђа, *брата* Карла Топије, а не онога, што му је био *син*. Т. ј у Хопфа стоји оваква схема:

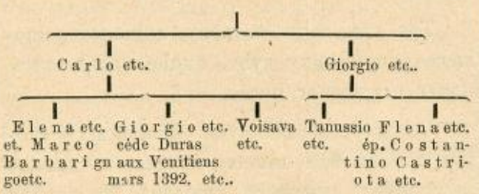

док је на против Хан, не знајући ни за каквог Карлова брата-Ђорђа, мислио, да је она била кћи сина његова, те на основу тога и речи деспотове: „e lui (т.ј. син Ђорђе) morse senza heredi“ морао опровргни речима: „Овај Ђорђе (т.ј. син) за кога вели деспот да је умрьо без деце, оставио је у колико се зна само јединицу кћер Јелену, коју је узео Константин Кастриота, дед Скенндербегов“.†)

§) Hopf. Chroniques, 532.

†) Хан. Путовање. 495.

Из овога пак, што смо досад казали, излази то, да нити је Константин узео биојединицу *унуку* Карла Топија, нити сам имао на Кроју толико право, колико би имао, да је Јелена била доиста права унука Карлова, а из тога опет друго, да је крвави поступак Млечића према њему у Драчу према оваким приликама и много блажи и много оправдьивији.

Што се тиче Ивана, оца Скендербегова, о њему из сведоцаба Хопфових знамо такођер не баш бог зна шта. 1403. год. налазимо га, с матером и братом Алексом, као пензионара млетачког; год. 1406. видимо га где је постављен за dominus satis potens а 1407. за вазала млетачког, и на послетку год. 1410. видимо, да је у то време назван adstrictus Turcis с тим, да дâ proprium natum у таоштво.§)

На питање пак, које је он земље имао доцније у својој власти, опет нам одговара деспот Мусаки. Он вели, да је Иван имао целу Маћу,†] али, што је врло важно, додаје одмах за тим изреком и то, да Кроја неје никад била у његовим рукама (ch' il

§) Хан, Путовање,. 505.

†) Hopf, Chroniques 274., 301...

IV.

Одборник г. Соломон Азријел мисли, да не би требало да се допусти Шоми Ајхнеру да у књизи, у којој ће бити насликан и описан Београд, да штампа какве огласе страних трговаца и фирама. Председник изјављује, да је учињено већ нужне кораке, да се у овоме спречи Шома Ајхнер.

V.

Председник износи одбору на одобрење извештаје комисијске о одређеним осама у извесним улицама.

По прочитању тих извештаја ГВр. 1311, 1250, 1246, 1244, одбор је одобрио одређене осе у улицама Симиној, горњо Јовановој, новој између Симине и Луговићеве, нове (Б.) кроз Параносов Хан к железничкој станици.

VI.

Председник саопштава одбору, да је повереништво изабрато у седници од 6. Јула 1892. год. АБр. 8227 ради проучавања питања о средствима за предохрану од заразне болести колере извршило свој посао и поднело извештај.

По прочитању тога извештаја АБр. 8289, одбор је решио, да се исти извештај у свему прими са овим изменама:

Да се путем оферталне лицитације набави пет хиљада килограма карболне киселине јачине деведесет и девет од сто;

Овлашћује се суд општински да инвидисањем околних улица засне бару Венецију земљом и на тај је начин дезинфикује;

Да суд општински око и у кланици учини све што треба, да се смрад и нечистоћа оданде уклони;

Канал из такозване „Гушчине“ баште да се очисти и дезинфикује;

Одобрава се подизање барака према потреби,

Трошкови да се исплате из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

VII.

Одборник г. Ђорђе С. Новаковић предлаже, да се смањи такса за чишћење нужника и помијара, док прети опасност од колере, па према томе да се и аренда редуцира. Одбор је овластио председника општине да са концесионарем учини потребни споразум у смислу овог предлога.

VIII.

Председник износи одбору на решење предлог српског лекарског друштва о установљењу сталног дезинфекционог завода, који је предлог одборско повереништво проучило и усвојило.

По прочитању тога предлога ЛБр. 1033|91. и извештаја повереништва ЛВр. 170|92 одбор је решио, да се предлог срп. лекар. друштва у начелу прими и да инжињерско одељење општине београдске начини предрачун за извршење истог.

---

53. РЕДОВНИ САСТАНАК

13. Јула 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, били одборници. гг. Н. Х. Поповић, Ф. Васиљевић, М. О. Петровић, И. Ђорђевић, Лазар Радонић, М. Велизарић; Л. Дашковић, А. Ј. Одавић, В. Тодоровић, Коста Петровић, Ђ. Неранџић, К. Б. Михајловић, С. Вељановић, М. М. Ђорић, Јов. Христић, Мих. М. Ђорђевић, Др. Марко Т. Леко, Љ. Јовановић, Р. Драговић, Ђ. С. Новаковић, С. Азријел, Др. Алкалај, А. Шток, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице, држане 8. Јула 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Коста Б. Михајловић предлаже да се ослободе плаћања трошаринске таксе и они приватни људи, који на својим колима износе ђубре из вароши, као и концесионари што су ослобођени, и то за време, док траје опасност од колере.

Одбор је усвојио овај предлог и препоручио суду да га изврши

III.

Одборник г. Др. М. Т. Леко пита зашто купатила савска још и данас не стоје на месту што им је одбор општински одредио.

Председник одговара да је од надзорне власти одобрено да купатила могу бити само на оном месту, што је одбор одредио, као и да је издата наредба за извршење тог одборског решења.

IV.

Одборник Др. М. Т. Леко пита да ли је надзорна комисија за грађење електричног осветљења одобрила да предузимач може усађивати по улицама дирекс за електричне спроводнике. Мисли, да ће овај лирепи много сметати саобраћају и ружити варош на предлаже, да надзорна комисија спречи предузимача у овоме, и нареди му, да подземне спроводнике намешта, пошто по уговору има на то права.

Председник одговара да ће позвати надзорну комисију да мрема уговору учини по овоме шта треба.

V.

Одборник г. Раденко Драговић пита, да ли ће се скоро отпочети полагање тротоара у Лепеничкој улици.

Председник одговара, да је овај посао дат предузимачу у израду и да ће се полагање скоро отпочети.

VI.

Одборник г. Васиљевић пита зашто је обустављен рад око полагања тротоара у Кастриотовој улици.

Председник одговара да је рад обустављен због жалбе једног грађанина из те улице, изјављене против нивелације и да је ствар на решењу код министарства грађевина.

VII.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 8331, 8332, 8270, 8334, 8333, 8286, 8285, СБр. 12383., којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио да су му Раде Јовановић, Милка С. Стојадиновић, Стеван Стевановић-Цаврић, Самуило Леви непознати; да је Стеван Јајић зидар, доброг владања а средњег имовног стања.

Да су: Петар Зечевић зидар и Леон Папа доброг владања а сиротног имовног стања; да је Јован М. Марковић трг. доброг владања и доброг имовног стања; да је Панта Мијатовић хрђавог владања а слабог имовног стања.

VIII.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о сиротноме стању и породичном односу.

По прочитању тих молби СБр. 12260, 12277, 12297, 12505, 12498, АБр. 8313, одбор је изјавио мишљење, да се суд претходно увери о имовном стању молитељице Александре Симић, на тек онда да јој се изда тражено уверење;

---

padre non l'hebbe) и да је њу тек доцније Скендербег заузео.†§]

Жена Иванова звала се Војисава. Ну питање, којега је она порекла била, за сад бар још је веома тамно. Деспот Мусаки је зове једанпут *Трибалдом* а други пут *Трипалдом**), али за род јој вели само ово: „и беше од добре породице.“**) Па и Хопфове сведоџбе несу богатије у том погледу. По њима се зна само то, да је Војисава била „кћи господара (српскога) од Пологa“,†††) али више ништа. Ну да је она доиста била од какве владалачке *српске* породице, у томе као да не треба да буде више сумње. Јер то не веле само Хопфове сведоџбе, већ и сви остали стари писци, који су се иоле дотакли тог питања, па на послетку без сумње и сам деспот оним надимком, што га даје Војисави — „Трибалда“ или „Трипалда“, јер је онда име „Трибали“ значило исто што и име Срби. Али потпуности и веће верности ради, да наведемо и та мишљења старих писаца: У Fatti illustri стоји: «она (т. ј. Војисава) беше кћи господара од Пологa, који је један део Македоније и Бугарске.“†) У безименог писца: „она беше кћи једнога господара од Трибала.“††) Барлеције опет изреком вели: „Uxori (т. ј. Ivani) Voissavae nomen erat, non indignam eo viro, tum pater nobilissimus Triballornm Princeps...“†††) и т. д.. А оба та. у осталом по суштини иста мишљења, саставио је у једно Лаварден, и по њему Војисава је била „кћи господара од Трибала, alias господара од Пологa, који је један део Македоније и Бугарске.“††††)

Војисава изроди с Иваном деветоро деце: четири сина и пет кћери. То беху: Репосије, Станиша, Константин и Ђурађ; Мара, Јела, Ангелина, Влајица и Мамица. Тако барем тврде и Хопфове сведоџбе и сви стари биографи Скендербегови. Једини би био изузетак наш Теодосије, који изреком вели: „отъ неяже (т. ј. Војисаве) имѣлъ [т. ј. Иван] *три сина и три дштери*.“†)

Да је Скендербег био најмлађи од браће, о томе све до Хана не беше никакве сумње. Fatti illustri, Барлеције и сви остали стари писци, па и сам деспот, изреком тврде да је он најмлађи од њих и не показују при том ни искрице сумње. Али Хан не мисли тако. У његову „Путовање кроз Поречину ...“ а на страни 506. стоји од речи до речи овако: „По деспотову казивању Скендербег је био најмлађи од сва четири сина; али да је он био најмлађи *син*, то изгледа немогуће због поменуте удаје његове најмлађе сестре: јер кад се деспот [?] повратио у постојбину тек у својој 40-тој години, а њена удаја није могла бити одмах у прво време, то је Мамици морало бити добрих четрдесет година о њеној удаји.“ — Нама је, морамо одмах рећи, веома жао, што оригинала немачкога те књиге несмо ни на који начин могли добити у руке, да бисмо се уверили, је ли тај пасаж добро преведен или не, али бисмо по неким знацима могли тврдити да јесте. Међутим, ако

---

†§) Hopf, Chroniques, 299.

*) ibid., 295., 301. У Хана, или боље у српском преводу његова дела, стоји погрешно, да њу деспот назива Трипадбом, 505.

**) „... e venne da bona parte.“ Hopf, Chroniques, 301.

†††) Voissave Tripalda, fille du seigneur (Serbe) de Poog. Ibid., 533.

†) Fatti illustri, cap. I.

††) Biemmi G., Istoria, 4.

†††) Barl., De Vita, lib. I, 1. Још је јасније то исказано у аугсбуршком издању његова дела, ако је само Мијатовић верно превео: „Жена његова Војисава била је кћи веома племенитог српског кнеза.“ В. Глас XXII., 22.

††††) Lavardin J., Histoire etc., fol. 2.

†††††) Повѣсть и т. д. стр. 2.

да се молиоцима Светиславу Игњатовићу Катици С. Париводића, Савети. М. Петковића, Новици П. Гојковића и Драгутину Јечменићу може дати тражено уверење.

IX

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1350, држане 9. Јула 1892. год. за грађење калдрме ломљеним каменом у Кожарској улици, одбор је решио, да се грађење калдрме ломљеним каменом у Кожарској улици уступи Петру Димитријевићу по два динара и седамдесет и пет пара дин. од квадратног метра.

X.

По прочитању протокола лицитације ГВр. 1374. држане за грађење канала у бари Венецији, одбор је решио, да се грађење канала у у бари Венецији уступи Ордену Анастасијевићу по цени и то:

Грађење малог канала по деведесет и девет пара дин. а већег по два динара и десет пара дин. од курентног метра.

XI.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1375, одбор је одобрио, да се предузме откопавање Чардаклиске улице и земља употреби на засипање кужних места у бари Венецији.

XII.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 1338 о одређеној оси у улици Вазнесенској, одбор је одобрио одређену осу у улици Вазнесенској.

XIII.

Председник износи одбору на решење предлог одборника г. Соломона Азријела, да се изда награда члановима комисије, који су на предходним радовима на водоводу радили.

По прочитању тога продлога АБр. 8493, одбор је решио, да одборско повереништво оцени и одреди награду која се овим предлогом тражи.

За повереннике изабрати су г.г. А. Одавић, В. Тодоровић, Милан О. Петровић, Ник. Х. Поповић и Ст. Чаћевић

XIV.

Председник извештава одбор да је према решењу одборском од 20. Јуна о. г. ГБр. 802, изаслат био на лице места општински машински инжињер, да прегледа и стручњачки оцени поједине делове железнице, коју Милорад Карамарковић нуди општини; да је инжињер поднео извештај о своме раду, и по прочитању тога извештаја одбор је решио, да са М. Карамарковићем ступи у погодбу о откупу железнице одборско повереништво, које ће састављати: г.г. Мата Јовановић, Мил. Капетановић, Милан О. Петровић, Свет. Ристић и Андра Одавић, одборници, Т. Селесковић. управник инжињерског оделења, и председник општине.

XV.

На позив општине Неготинске, одбор је решио, да председник општине са одборницима г. г. Ник. Х. Поповићем и В Тодоровићем о општинском трошку оду у Неготин и приликом свечаности откривања споменика Хајдук - Вељку званично престављају општину. Трошак око овога да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 1. Јула до 16. Јула 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ:	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	12 14 м.	2,070.900	
2	Вар. извора	24 сат.	1,626 480	
3	Булб. извора	24 сат.	4 345.380	
	Свега за 15 дана литара		4345380	

РЕДОВНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 18. Јуна 1892 год.

(Свршетак)

Кад се зна, да се за садање две зграде плаћа само сто дин. мање, онда према томе, што је ово врло нужно због вршења тачне контрола на чисто је, да смо ми у добити ако се оба ова оделења споје у једно.

Дакле пре свега ово питање нема везе са расипањем нити са расељавањем.

Вељa Тодоровић. Како ја видим већина је одборника да се овај предлог прими, само се у неколико неки одвајају и траже конкурс. По томе сад треба само то питање решити: Хоћемо ли конкурсом или не. По мом мишљењу требало би одредити конкурс од врло кратког рока, па да сад одредимо комисију од 3—4 лица да приме оферте. Не јави ли се нико, онда нек остане овако као што је, до Митровадне.

Андра Одавић. Ја ћу да кажем неколико речи односно моје напомене да је требало предвидети. Ја видим да је потреба доиста наступила да се таква зграда набави а то је од времена од кад се Управа водовода сјединила са грађев. одељењем. Али опет кажем, зар се то није могло предвидети онда, кад је учињен предлог за директора. Зна се да треба толико инжињера толико других лица којих број износи око 50 људи па се могло знати, да се све то не може сместити у садањем локалу. Што се каже, да ће бити уштеде јер има у овој Радуловића кући и магацина, то нестоји. Ја видим, да ћемо пасигурно платити више. Уштеду никакву не видим, ја би видио уштеду онда, кад би ми се казало: за овај стан толико, за магацин толико и т. д.

Друго г. председник каже, да ако узмемо овакву кућу која има два магацина, да ће мо уштедити зграду од 8 хиљ. динара. Господо. Ако и правимо зграду такву онда ће имати више локала, а не само у магацина и кад је потребна зграда од 8 хиљ дин. ја онда тврдим, да 2 магацина нису довољна.

Стеван Чаћевић. Што сам ја ударио гласом на штедњу, ја сам то учинио с тога што знам да би се о Митрову и о Ђурђеву дану нашао јевтинији стан него сад. Али кад се већ мора локал одма узети онда боље је тражити га конкурсом него одредити два три човека да иду по улицама и траже локал. С обзиром дакле на све ја мислим да треба да тражимо потребан локал конкурсом.

узмемо да он и у оригиналу гласи тако, онда нам он у исто време постаје и потпуно необјашњивим. Доиста, чудновато изгледа, да је Мамици *морало* бити „добрих четрдесет година о удадби“, ако је Скендербег за цело био најмлађи од браће, с тога што се он [?[вратио у постојбину тек у 40-тој години а ова се није могла удати одмах по његову доласку. Та ако је он и био најмлађи син, зар је Мамица морала бити од њега млађа само за *једну* или *две* године, те да би морала по његову доласку имати четрдесет?! Ми мислимо, да се из Мамичиних година о њеној удадби може нешто друго протумачити, али никако оно што хоће Хан. То друго јесте то, да Скендербег није могао бити најмлађе *дете*, а не син. Ну како у то нико неје ни посумњао, то том спору и доказивању не би ни било овде места. Узгред буди речено, на овај изналазак или боље мишљење Хановo неје, како по свему изгледа, ни Хопф пристао, јер је он, и после тога, у својим Хроникама год. 1873., синове Иванове поставио у овај ред:

1., Repossio 2., Staniša 3., Costantino 4., Giorgio Scanderbeg.†)

†) Hopf, Chroniques, 533.

Напред смо видели, да је дед Скендербегов имао само два села а отац целу Мању, остало нам је сада да видимо, шта је имао Скендербег. И на то деспот даје тачан одговор. Он на стр. 284. вели, да је Скендербег био господар од Дибре, Мање, Кроје до мора, Деберине т. ј. Рандезија и земље Гвонима. На стр. пак 300. додаје да је имао још и Мизију т. ј. земљу између Кроје и Леша, Томонисту т. ј. Малу Мусакију и Коми, које земље беше поотимао разној арбанској господи.

* * *

Од питања: којега је порекла био Скендербег, не мање важно питање јесте и то: које је он народности био.

Све до год. 1837., т. ј. до године кад Фалмерајер издаде своју књигу Das Albanesische Element in Griechenland, нико од биографа Скендербегових или других научењака не беше ни посумњао, да Скендербег неје Арбанасин. Ко је крив, да се такво погрешно мишљење о његовој народности увукло међу прећашње научнике, тешко је одредити. Истина неки наш писац*] баца кривицу због те погрешке на Барлеција, али како се нама чини, то пребацивање Барлецију нема никако места, јер, бар у нашем издању, он у својој књизи ни једном не зове Скендербега изреком — Арбанасином. Пре ће бити, чини нам се, да се та погрешка друкчије увукла. Т. ј писци се без сумње несу ни мало трудили, да се мало боље упознаду са Скендербеговом народности, него им се чинило да је са свим природна ствар, да је он Арбанасин, по што му је Арбанија била и место рођења и држава и разбојиште, на коме је стекао сву славу своју.

Али поменуте 1837. год. Фалмерајер устаде да опроврне то мишљење. Он доказиваше да је Скендербег морао бити српског порекла а доказом му беше словенско обличје имена чланова Кастриотове породице. Ну европски му историци споре то тврђење за дуго и мишљење о народности Скендербеговој и даље остаде исто. Тек кад познати нам проф. Хопф продаје један нов документат за историју Арбаније и оно се моваде преокренути и Фалмерајерово се тврђење обистини. Документат тај, који се зове Historia della casa Musachia и који је писан год. 1510., печатао је на известан начин најпре Хан у своме

*) Застава Српска за год. 1891., број 13.

Председник. Јесте ли дакле вољни да се обзнани у новинама да општина тражи оволики и овакви локал у који би се могла одма уселити? (пристајемо) Да се понуђачи јаве до краја овог месеца? (пристајемо)

Мића Петровић. Али треба пре свега изабрати комисију која ће о овоме да реферише одбору...

Председник. Кад добијемо пријаве усљед конкурса, можемо одредити комисију, али боље је изнети ствар пред одбор па нека он сам изабере.

Мата Јовановић. Са свим је умесно што тражи да се сад одма изабере комисија јер она би имала да разгледи куће и да нам реферише која од њих најбоље одговара нашој потреби и нашим финансијама.

Док би се објавио конкурс прошиће 15 дана, док би се прегледали локали још 15 то би било 30 дана. А овако би се кад би одма комисију одредили свршило у једној седници после конкурса.

Председник. Добро. Кога желите? Директора, Мату Јовановића и Мићу Петровића.

А. Одавић. Ја мислим да треба да уђе у комисију и један лекар ради оцене одговара ли понуђени локал санитетским условима (није потребно)

Председник. Да вам саопштим сад ово. Г. Живан Живановић члан државног Савета кога смо изабрали у комисију за руковање с прирезом од 28% за одкуп имања ван рејона, моли да га извинимо што не може да учествује у комисији јер је преоптерећен другим пословима тако да би био само на број али не би могао радити. (не прима се молба).

Сад имам да вам саопштим да је цена хлебу за ових следећих 15 дана јевтинија за једну пару према ономе рачуну који смо усвојили као меродаван за одређење цене хлебу.

Др; Марко Леко. Требало би да се објави и цена жита те да грађани могу контролисати одређену цену леба и да знају којим се путем дошло до те цене.

Председник. Учиниће се тако.

„Друштво Даничић“ на Вел. Школи поднело је један акат у коме каже да је оно спремило бисту Даничићеву. Она је сливена у Крагујевцу и требала би да се намести где би општина хтела. Та је биста била намењена за гроб Даничићев али је испала много боље него што се мислило, то друштво моли да се она употреби у вароши а општина да на гробу направи једну камену пиромиду.

Ако сте вољни ја мислим да би ово могли да упутимо на оцену комисији која ради и на намештању Панчићеве статуе. Је сте ли вољни? (јесмо).

Сад молим чујте тражбине уверења од стране приватних лица и власти. (Секретар прочита).

Закључујем седницу.

(Седница је трајала од 7—9 часова.)

Држан 20. Јуна 1892. године.

Председник. Отварам седницу и молим вас да чујете протокол састанка. (Секрет. прочита. Прима се).

Главна контрола поставила ми је једно питање. Изволте га чути. (Секрет. прочита писмо: да одбор изабере два лица која ће са рачуноиспитачем глав. контроле прегледати рачуне општинске.)

Молим вас да овластите суд да у споразуму с глав. контролом одреди лица. (Прима се.) То би био, ако се може, наш књиговођа и рачуноиспитач.

Сад изволте чути даље,

(Секретар чита акт управе вар. Београда: да је зграда за савамалски крај склона паду и неуредна те да треба наћи другу).

Ђока Ж. Нешић. Ја мислим да би најпре требало тражити извештај од управе каква и колика зграда треба.

Председник. Пристајете ли да се тако пише? (Пристајемо.)

Гавра Бркић. Напоменути управи да се садања квартовска зграда не сме више употребити ни за приватан стан, кад се због склоности паду напушта. Кад не може бити за полицију не сме ни за грађане!

Председник. Изволте чути извештај о набавци железнице. (Секретар прочита).

Ово питање о одкупу железнице потребне за насипање баре, одавна стоји на дневном реду а хитно је. Или ћемо на тај начин да отпочнемо те радове на бари и на Сави и Дунаву који су означени као хитни, и важни или ћемо изабрати какав други пут. С тога ја ово стављам у расправу у начелу а у појединостима како ви будете наредили онако ће се и радити.

Мата Јовановић. Одбор је већ начелно решио, да њему, за предузеће које има да изврши у најближој будућности, а то је да наспе бару, да превлачи камен и др. материјал за калдрму, кеј и т. д. потребно да има железницу. Само није решено и то је предмет расправе, хоће ли се железница узети од Милорада Карамарковића или од кога другог јер их има више који имају железнице.

Председник. Морам да изјавим да не сматрам да је питање о набавци железнице у начелу, него о набавци ове или друге. Јер, ми можемо набавити и нову а можемо и ову па то треба начелно утврдити.

Мића Петровић. Да ли би нам могао г. председник казати: шта је одговорено од стране оних фирми које је г. Одавић поменуо да имају железнице.

Председник. Писано им је но нису ништа одговорили.

Господо, после овог извештаја комисиског г, добијен је и акт којим г. Милорад Карамарковић нуди цене. Даје све за 80000 д. али то је још у питању. Уступљене би било у Дубравици. Дакле ако би сте се ви сложили да се набави железница ова, онда би ми морали имати још нека дања, морала би имати инвентар свега и процену свега материјала и машина које нам нуди на про-

---

„Путовање кроз Поречину Дрина и Вардара“ 1867. а за тим (1873.) и сам Хопф у својим „Chroniques gréco-romanes.“ Место пак то, које непобитно тврди, да је Скендербег доиста био Србин јесу речи *Костантина* Мусакија, сина деспота Мусакија, које гласе: „... perch'in guella (т. j. Albania) era entrato Scanderbeg huomo valente e per natura Serviano..“*) Такав доказ сад већ неје могао никога више оставити у сумњи и од то доба Скендербега у научном свету несу више сматрали за Арбанаса но за правог Србина.

Али, ако бисмо хтели још тачније одредити од кад се зна за праву народност Скендербегову, онда ћемо видети још нешто врло важно. Видећемо т. j. то, да ни овај Хопфов проналазак, у правом смислу те речи, неје био никакав проналазак, јер је исти документ био печатан још 1573. год. у Сансовиновој „Historia universale racolta di Francesco Sansovino.“ истина мало друкчије (Percioche — era entrato Scanderbech huomo valoroso della persona, il quale essendo per natura Serviano), али опет суштина беше иста.†) Тек такав документ јесте прави и необориви доказ у питању, које је народности био Скендербег, јер га је писао човек, који је био савременик а и рођак Скендербегов.*)

Али ми смо видели напред, где је постојбина Скендербегова, па како се од његова доба до данас говорна граница тамо неје ни мало променила, то излази, да прва његова постојбина неје била на словенској но арбанској земљи, јер се сад не само око села Сиње, но и свом левом обалом Дрина не говори никако друкчије него арбанашки. Огуда пак јасно је, да је Скендербегова породица — нека српска племићска породица, која је за владе српске поменутим земљама имала ту својих баштина.**)

Како сад налазимо прадеда Скендербегова Бранила у сведоџбама споменутог год. 1368., то бисмо могли узети да је породица Кастриотића добила те земље још за Душанове владе. Али да је она била и огранак које, онда врло знатне породице, о томе се, бар за сад, не може ништа поуздано рећи.†)

Изнесавши овако доказе да је Скендербег српскога порекла, нама одмах бива јасно и оно, што Барлећије вели, да је т. j. он имао великог утецаја на становнике Горње Дибре, који српски говоре. С друге пак стране, то би нам могло много отежати одговор на питање: откуда опет да он — Србин има толико утецаја и на арбанасе, који су се у опште одликовали великом поноситошћу према туђинцима? Али, ако са обазремо на оно, што смо напред казали, и на то ћемо лако одговорити.

---

*) Hopf, Chroniques, 334.

†) В. Српску Заставу од год. 1891. број 13.

*) Што Сенћанин, прао у Ст. Србији а за тим и у Требевићу, хоће да докаже, да је Скендербег био доиста Србин за то што ми имамо неколико његових писама на српском језику, то нема никаква смисла. Ми ћемо доцније видети, како се у Макушева збирци налазе и два његова писма на итал. језику, па ваља да не ћемо с тога рећи да је био Италијанац?

**) Хан. Путовање итд. 504.

†) Што паш Теодосије у својој „Повјести“ назива Скендербега са свим отворено „Черноевичем“, и што Мијатовић у свом Деспоту Ђурђу (стр. 25.) налази — само не знамо по чему — да има места мишљењу „да је Скендербег заиста Мрњавчевић, и то још унук краља Вукашина“, то несу ни најмање таке ствари, које би могле опровргн наше мишљење, бар не после оних генеалошких таблица Хопфових.

дају. Ако се с тим слажете, онда би смо могли изаслати г. директора Селесковића да оде у Пожаревац и да то изврши.

Мића Петровић. Ја не могу да разумем да један фабрикант нема толико пажње те да одговори.

Гавра Бркић. Ја увиђам потребу у набавци железнице али не бих био за то да се узме она крнтија из Пожаревца, коју сам ја, често идући тамо, виђао. Ја бих предложио да објавимо конкурс и означимо шта хоћемо па ћемо добити шта хоћемо и јевтиније.

Председник. На основу решења овог истог одбора, ја сам изабрану одбором комисију, упутио те је отишла да види понуђену Кара Марковићеву железницу и она је поднела сад прочитани извештај, Чули сте да је жељезница употребљива а ево да вам прочитам тај део попова. (Чита.)

Веља Тодоровић. Ја мислим да би најбоље било да се објави конкурс у коме би се казало да општина тражи железницу половну и да сваки који је има и хоће да прода, тај нек се обрати са тачним означењем појединих делова и цена њихових. Тако би смо вероватно конкуренцијом добили јевтиније цене. Овај понуђач би нам можда оставио као последњу цену 60000 дин. а други би дао за 40000 па што не бисмо узели оно што је јевтиније ако је исто.

Ник. Р. Поповић. Одбор је решио у начелу да општина набави једну употребљиву железницу за насипање баре и дунавског краја, и за друге послове, и о томе нема спора јер се и данас мисли да нам је железница потребна и да нарочито треба да будемо што пре готови с насипањем и уређењем житне пијаце

Да би нам посао био добар и јефтин, морамо имати жељезницу а не кола. Мислим да нема оправдања очекивати конкурсом нешто боље тим пре што је ова стручна комисија ишла испрегледала све па нам у извештају каже који су делова употребљиви а који нису. Кад такав извештај стоји пред нама и кад комисија каже да ће продавац означити засебне цене — што је он и учинио — овде сад може бити питање о томе: да ли ће се примити извештај или не. После долази друго питање: Вреди ли материјал и све 80000 дин. колико нам тражи понуђач. Да би се то оценило, лепо је председник напоменуо да треба да ово предамо у оцену машинском инжињеру Селесковићу те да он заједно са овом комесијом види: да ли ствар одговара цени и ако не одговара, колико комисија мисли да вреди да се плати. Ако би се могла комисија да споразуме о цени и с продавцем, онда би се имала ствар изнети одбору да је и он прими. Ако би смо пак конкурс отворили, онда би се ствар одложила на дуже времена и ко зна би ли било успеха јер се — како рече председник — неко од ималаца железница није одазвао одговором на његово питање.

Ово стављање посла у дужност комисији и г. Селесковићу, било би, чини ми се најбоље и најпре би смо постигли оно што хоћемо.

Ђока Ж. Нешић. И ја сам чуо да комисија у извештају каже да има материјала и употребљивог и неупотребљивог. Комисија је тражила појединачне цене стварима а понуђач нуди све ђутуре за 80000 дин. Ја мислим господо, да овде треба да усвојимо предлог председников да оде у Пожаревац г. Селесковић и направи инвентар па да нам реферише како о употребљивости тако и о цени железнице па оно што ваља и није скупо, да одкупимо а што не ваља да не узимамо.

Мата Јовановић. Господо, кад би смо ми набављали нову железницу, онда, на сваки начин, то не би требало да буде без конкурса. Али ми смо решили да узмемо половну железницу за то што је употребљива и што мислимо да ће је предузимач дати јефтино — испод половине вредности. Пре 7—8 година била је та иста железница у Београду али је ми нисмо купили, ма да нам је нуђена. Што нисмо онда учинили, учинимо сад.

Што се тиче оцене железнице, комисија лепо каже да је понуђач требао да инвентира и процени све. Кад то није учинио, нека сад учини, али никако да не чинимо то што се предлаже, да ми одређујемо људе који ће то вршити. Ми смо за 2 дана и отишли и прегледали железницу и вратили се. Кад би ми прегледали парче по парче, нама би требало 18 километара обићи пешке и с једне и с друге стране прегледати сваку везу. За то би требало времена кога комисија није имала. Шине смо прегледали и уверили смо се да има старијих, које су купљене од Сореја али велика већина су нове које је купио Карамарковић. Шине су боље јер имају 12 и по клг. по курентном метру тежине, а има шина које су и 7—8 клг. по метру. Комисија је и казала да има шина употребљивих, које ће по казивању Кара-Мзрковића, изнети око 15—16 километра. А има и искривљених које би се могле за наставке упоребити Осовина има употребљених и неупотребљених. Сандуци су махом искварене употребом а има неколико који би се могли употребити за пренос материјала. Машине су описане у књизи „Рад општине београдске од пре неколико година њих јепрегледао машински инжињер г. Влада Марковић и поднео извштај. Г. Кара-Марковић се служио њима и мењао неке делове, али машине су још добре. ми смо једну пробали и надва километра је пуштали у рад, јер даље није било прагова, и она је добра а на оној друго нисмо чинили пробе но видилисмо да су деца повадила неке шрафове. Пробе ладном водом нису чињене, јер пумпа није била удесна за то. Ја налазим да би требало позвати понуђача да он састави инвентар од свега што нуди на продају и да означи колико чега има и у коме стању и шта га цени. Кад то добијемо, ми ћемо онда ценити, јер зна се шта кошта тона шина овога калибра, пошто је што друго. То је курентна роба којој се лако може ухватити рачун. И ако се пак појединa, тачна и укупна цена допадне, онда ће мо ступити у погодбу иначе не. Ја бих дакле био мишљења да он пошље списак — инвентар — ствари и ово што сам рекао, па тек онда да радимо даље. Онда би смо могли послати и Селесковића с једном пумпом и манометром да опроба казан.

Г. Бркић рече да су ове машине крнтије. То нестоји. Машине су добре за наш посао и на сваки начин рентирале би се према куповној цени боље од нових.

Мића Петровић. Ја се слажем у свему с мишљењем г. Матиним за шине и остало ер видим да су употребљиве и дале би се поправити јефтино, а за машине нисам јер оне су већ скупе те ако би се морале да поправљају онда би ми обрали бостан. А види се да и сама комисија не мисли да су добре него вели да би се *могле употребити*.

Милан Капетановић Г. Мића каже да су машине старе. Јесте, те су машинэ радиле овде на насипању баре и у Пожаревцу док није свршена зграда начелства. Али нису покварене. Они који су радили на грађењу жељезнице од Пожаревца до Дубровице, мислили су да их употребе. Но како је њихова замисао неостварена, сопственик железнице пуди је нама као употребљиву, а не као крнтију како мисли г. Бркић. Машина није нова, али је употрэбљива, њу је опробао наш члан комисије, инжињер г. Милан Петровић. У осталом за овакве послове никад се и не узимају нове машине.

Раденко Драговић. Ја се слажем с предлогом г. Матиним јер мислим да ће општина добро учинити ако насипање што пре предузме.

Ми знамо да се стриц Скендербегов, Константин, беше оженио Јеленом, синовицом Карла Топије, једнога од најзнатнијих кнезова арбанских. Арбанаси су дакле на Скендербега гледали као на рођака последње наследнице старе арбанске лозе Топија, а никако као на дошљака или туђинца. На исти начин може се објаснити и опај тако одушевљен дочек његов по повратку му из таоштва а и женидба његова с кћери најславнијег члана брђанске лозе Топија — Аријаниа Комнена Големог.†)

†) Упореди Хан, Путовање итд. стр. 507.

Др. Пувле Поповић. Ја држим, господо, да смо се ми удалилили од предмета дискутујући извештај комисије у том правцу: да ли су машине употребљиве или неупотребљиве За то смо ми имали и стручније и надлежније људе и они су казали своје. Питање може бити о извештају у целини с оним додатком што га је г. Мата назначио: да се позове понуђач да сортира инвентар по употребљивом и неупотребљивом материјалу и цену означи те ако нам се свиди да свршимо погодбу.

Вељa Тодоровић. У малопрешњем моме говору ја сам предложио објаву конкурса како би се чуле и друге цене и при томе и сад остојем јер верујем да ће се можда наћи неко који ће бити јефтинији. Тек ако се тим путем не користимо, можемо усвојити мишљење г. Матино о инвентури те да знамо шта купујемо а противан сам овоме пазару на ћутуре.

Мата Јовановић Ја мислим да је незгодна ствар конкурс с тога што у њему треба прецизно одредити шта се тражи а ми не можемо то учинити кад нисмо вољни да купимо нову железницу. Могли би само казати: треба нам толико и толико километара употребљиве шине и машине па ко понуди боље и јефтиније с оним и да се погодимо. Али ево вид'те из одговора председниковог да он није ни одговора удостојен од стране оних фирма којима је писао према гврђењу г. Одавића: да имају железницу на продају! Значи: да би са конкурсом насели и да би онда могли и од овога понуђача да будемо уцењивани.

(Свршиће се)

СПИСАК

ГРАЂАНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

КОЈИ СУ ПЛАТИЛИ ПОРЕЗУ

ЗА I. ПОЛГОДЈЕ ИЛИ ЦЕЛУ 1892. ГОД.

(Продужење)

491. Благоје Јовановић мајор у пензији
492. Вељa Бакић служ. у пошти
493. Витомир Стојојевић писар мин. фин.
494. Владимир С. Миленковић практ. глав. контроле.
495. Владимир Маноиловић практик. главне контроле.
496 Вучко Михаиловић служитељ главне контроле.
497. Владимир Ненадић чиновник главне контроле.
498. Васа М. Симић. писар судски
499. Васа Левајски контр. општ.
500. Васа Лишанин ватрогас.
501. Васа Рајковић
502. Велимир Зечевић позорник
503. Вањел Тома дуванџија
504. Вујица Анђелковић позорник
505. Владимир Петровић пис. општ.
506. Вељко Спасић зидар
507. Војин Ђорђевић бозаџија
508. Војислав Бакић управ. уч. школе
509. Владимир Дрндаревић тр. калфа
510. Васа Дучић див. бакалин
511. Велимир Стакојевић писар
512. Василије Јовић ноћни стражар
513. Вуле Лсковић радник фабрике дувана
514. Вељко Пауновић пожарник
515. Васа Поповић шпедит.
516. Владислав Чортановић трг
517. Вилхелм Лихтемберг част. књиж. библијск. друштва
518. Васа Николић трговац.
519. Вучко Гојковић столар
520. Владимир Јевтић служитељ општ.
521 Вићентије Марковић служитељ у општ.
522. Велимир Јовановић писмоноша
523. Васа Андрић служ. мин. унут. дела
524. Велисав Ашковић практ. мин. унут. дела
525. Васа Митић писар мин. унут. дела
526. Владислав Костовић
527. Вељко С. Николић трговац.
528. Васа Радојковић трговац.
529. Владимир Јакшић пензионар
530. Велимир Аксентијевић пожарник
531. Влада Ђурчић страж. фабрике дувана
532 Вукадин Павлићевић општ. кочиј.
533 Величко Стојановић чувар каз. завода
534. Васиљко Бошковић, лебар
535. Вукомир Ковачевић ватрогасац
536. Вукоман Стаменић ноћни стражар
537. Владимир Ристић ноћни стражар
538 Василије Филиповић ноћни стражар
539. Владимир Нешковић ноћни стражар
540. Велимир Миленковић капетан у пензији
541. Вељко Петровић рачуновођ у пензији
542. Владимир Деловић економ
543. Васа Стојковић помоћник у пензији
544. Васа Николић поштар у пензији
545 Васа Д. Мађаревић касациопац у пензији.
546. Вилем Капнер интендант у пензији
547. Вуле С. Миљковић практикант
548. Владимир Васић ср. нач. у пензији
549. Владимир Мађаревић телеграфиста у пензији
550 Владимир Кораћ поручик у пензији
551. Васа Ј. Божић практикант
552. Витор Ђурић ср. начелник
553. Владимир Стојановић благајник
554. Владимир Савић благајник
555. Вучко Д. Стојановић рачуноиспитач
556. Вучко С. Богдановић чиновник
557. Вукашин Ј Петровић пред. пореске управе у пензији
558. Владимир К. Јовановић секретар
559. Вучко Вељковић помоћник у пензији
560 Вук Стајковац писар мин. финансије
561. Гавра Ј. Којен писар општински
562 Гаја Симић служ. град. команде
563. Глиша Ђукић практ. министарства унутрашњих дела
564 Гавра Дангубић трг.
565. Гавра Маринковић чувар
566. Грујица Ивановић пензионер
567. Гаврило А. Јовановић управник у пензији
568. Глиша Ђорђевић управник у пензији
569 Гаврило Поповић пуковник у пензији
570. Гвозден С. Пантић позорник
571. Гаврило Пантелић пис. општ
572. Глиша Живковић служ. општ.
573. Гавра Тешић магационар војне одеће
574 Гроздан Стојановић лебар
575. Глигорије Матић обућар
576 Глигорије Поповић секретар
577 Гавра Машић књиг. трговац.
578. Густав Хабер механичар
579. Димитрије Пешић ножни стражар
580. Димитрије Димитријевић штампар
581. Димитрије Андрејевић учитељ цртања
582. Душан Лазаревић чувар
583. Димитрије Коцић
584. Добросав А. Јовановић телегр
585. Димитрије Вдајић дијурнист војне одеће
586. Димитрије Наумовић кафеџија
587. Димитрије Н. Качаник трг. помоћник
588. Драгић Срећковић чувар
589 Драгутин Петровић судија у апелацији
590 Драгутин Васић трг. помоћник
591 Димитрије Гавриловић секретар
592 Драгутин Гођевац адвокат
593. Дамњан Марковић трг. калфа
594. Деспот Стевановић служитељ војне одеће
595 Димитрије Бешић ноћни стражар
596. Драгутин Миљковић ноћни стражар
597. Димитрије Вељковић ноћни стражар
598. Драгомир Јовановић ноћни стражар
599. Драгутин Марић надзорник фабрике монопола дувана
600. Драгутин Николић служитељ министарства унутрашњих дела
601. Димитрије Петровић практ. министр. унутрашњих дела
602. Душан Јовановић бакал
603 Давид Ј. Којен мењач
604, Драгољуб М Јовановић практ, варошког суда
605. Драгољуб Чортановић калфа
606. Драг. Топлица учитељ
607. Дамњан Грујић надзорник фабрике дувана.
608. Душан Димитријевић чл. апелације
609 Добросав Атанацковић коман. чувара
610. Драгутин Ђукановић помоћник трг.
611. Димитрије Шандоровић поштар
612. Драгутин Петровић калфа трг.
613, Драгутин Настић трговац
614. Димитрије Динић приватије
615. Димитрије Вучковић и Милован Живковић бакали
616. Димитрије Аризовић радник у монополу дувана
617, Драгутин Бајић практ. мин. ун. дела
618. Драгутин Лукић служ. мин. ун. дела
619 Драгутин Марковић практ. мин. унутр дела.
620 Драг. О. Михаиловић практ. мин. ун. дела
621. Димитрије Чавић сл. војне одеће
622. Димитрије Вељковић бакалин
623. Драгутин Д. Цветковић емси, „Одјека"
624. Димитрије Миловановић б. бакал
625 Душан Миљићевић каф.
626 Димитрије Стаменковић трговац
627. Димитрије Ставимировић крижач фабрике дувана.
628. Димитрије Кулић Кулић крижач фабрике дувана
629. Давид Стибарски крижач фабрике дувана
630. Данило У. Романовић дуванџ.
631. Драгољуб Костић крижач фаб. дувана
632. Драгутин Аћимовић криж. фаб. дувана
633. Димитрије Константиновић колар ветеринарске школе
634. Димитрије Клидис б. бакал.
635. Димитрије Ђорђевић пензионар
663 Димитрије Максимовић ноћни стражар
637. Добривоје Томић практикант
638. Димитрије Р. Христић писар мин; фин.
639. Драгутин М. Јовановић секретар
640. Димитрије Атанацковић нач. у пензији
641. Дамњан Станишић рачуноиспитач у пензији
642. Димитрије Момировић чинов. у пензији
643. Драгиша М. Ђурић статистичар
644 Драгутин Д. Величковић књиговођа
645. Димитрије Миланковић пуковник у пензији
646. Драгољуб Угричић инж. у пензији
647. Димитрије М. Ђорђевић благ. у пензији
648 Димитрије Миндеровић архивар у пензији
649. Димитрије К. Пешика рачуноиспитач у пензији
650. Драгутин Ј. Живадиновић руковаоц
651. Димитрије Петровић секр. мин. финан.
652. Димитрије Леко чин. мин. грађевине
653. Димитрије Маринковић саветник у пензији
654. Данило Стефановић нач. ср. у пензији
655 Димитрије Ђорђевић рачуноиспитач у пензији
656. Драгољуб Марковић пуков. у пензији
657. Драгомир Рајовић посланик у пензији
658 Драгутин Ракић практ. гл. контроле
659. Драгољуб М. Љотић чинов. глав. контроле
660. Драгутин К. Петровић чин. главне контроле
661. Душан Стојићевић, професор
662, Димитрије Стефановић рачуноиспитач главне контроле
663. Дума Ђ. Деда кафеџија

664. Јаков Крстић кројач
665. Јевта Д. Пандуровић писар
666. Јован Поповић ноћни стражар
667. Јован Д. Јовановић писар министарства просвете
668. Јосиф С. Леви трговац
669 Јован Селесковић настојник
670 Јован Бањац ноћни стражар
671. Јован Марковић ноћни стражар
672 Јелисије Марковић ноћни стражар
673. Јаниније Кнежевић ноћни стражар
674 Јован Фојдла, кројач
675. Јован Ержен радник ф. мон. дувана
676. Јован Смедеревац пиниџер
677. Јован Силви поштар
678. Јован Вујић ковач ветер. школе
679. Јован Радојичић ковач ветер. школе
680. Јован Дамјановић ковач ветер. школе
681. Јован С. Миловановић дрвар
682. Јован Милановић слуга
683 Јосиф Осецки и дничар
684. Јован Церовић пожарник
685, Ђорђе Радовић чл. конзист. у пензији
686. Ђорђе Стојадиновић стаклорез
687. Ђорђе С. Ђорђевић предавач
688 Ђорђе Чупић б. дуванџ.
689, Ђорђе Поповић пожарник
690 Ђорђе Петровић општ. кочијаш
691. Ђура Станојевић деловођ Спасоја Стефановића
692. Ђорђе Обрадовић тргов.
693. Ђорђе Вучетић. словослагач
694. Ђорђе Тодоровић позорник
695. Ђорђе Анастасијевић бакалин
696. Ђорђе Луковић радник фабрике дувана
697. Ђорђе Лишанин ватрогасац
698. Ђорђе Тадић мерач за општ. кантара
699. Ђорђе Стојановић радник у фабрици дувана
700. Ђорђе Арсић, служ. у окружном суду
701. Ђорђе Беер књиговођа кр. завода
702 Ђорђе Јовановић фељерција
703 Ђорђе Букић звап. општински
704 Ђорђе Коларевић ноћни стражар
705 Ђура Јагић писмоноша
706 Ђорђе Рисојевић ноћни стражар
707. Ђорђе Рајић, фамулус
708 Ђорђе Вајферт индустр.
709. Ђорђе Јовановић ноћни стражар
710. Ђока Тодоровић ноћни стражар
711 Ђорђе Шајиновић помоћник лекарски
712 Ђорђе Д. Ценић саветник у пензији
713 Ђорђе Клинковски лекар
714. Ђорђе Р. Пантелић министар у пензији
715. Ђорђе Марковић помоћник у пензији
716 Ђорђе Јовановић судија у пензији
717. Ђорђе Исаиловић рачуноиспитач у пензији
718, Ђорђе А. Ђорђевић окружни начелник у пензији
719. Ђорђе Жујовић мајор у пензији
720, Ђорђе Бранковић срески начелник у пензији
721. Ђура Хорватовић ђенерал у пензији
722. Ђорђе Радић професор у пензији
723. Ђорђе Петровић касац. у пензији
724. Ђорђе Стефановић апелационац у пензији
725 Ђорђе Ј. Цветковић судија у пензији
726 Ђура Обрла
727 Берман Јовановић приправник во јне одеће
728 Ђорђе Тошић столар
729 Ђура Милијашевић директор
730. Ђорђе Роклић професор
731. Ђура Поповић чувар
732 Ђура Суботић пензионер
733. Ђорђе Поповић бивши конч.
734 Ђорђе Мигровић служитељ општински
735. Ђорђе Д. Берић служитељ главне контроле
736. Ђукан Богосављевић служитељ главне контроле
737, Ђорђе Антић капетан у пензији
738, Ђорђе Ђ. Благојевић апелац. у пензији
739, Ђока Ђерман чиновник главне контроле
740, Ђока Радовановић члан главне контроле
741, Ђока А. Ненадовић начелник
742, Ђорђе Димитријевић калфа трговачки
743, Ђорђе Гинић судија апелације
744, Ђура Вуковић касапин
745, Ђока Стевановић крижач фабрике дувана
746 Ђорђе Деспотовић телеграфиста
747, Коста Петровић пијар
748, Коста Стаменковић писар у пензији
749. Коста Анастасијевић чиновник
750, Коста В. Недељковић бивши магазацпја
751, Коста Браћинац секретар у пензији
752, Коста Алексић поштар у пензији
753, Коста Новаковић олагајник у пензији
754, Коста Х. Врзак секретар у пензији
755, Коста Ивковић апелац, у пензији
756, Коста Селаковић контролор у пензији
757, Казимир Гонзиноровски лекар
758, Крста Поповић бивши терзија
759, Коста А, Шуменковић механџија
760, Карло Шнајдер служитељ у двору
761, Коста Ђорђевић зидар
762, Коста Лазаревић
763, Коста Сарић секретар
764, Кузман Т, Кузмановић интендант у пензији
765, Крста Петровић управник у пензији
766, Коста Цвиогорац професор у пензији
767, Коста Ђорђевић чиновник главне контроле
768, Коста Стефановић начелник
769, Коста Савић практикант
770. Коста Величковић ноћни стражар
771, Коста Сарајевчић чиновник министарства
772, Коста Здравковић писмоноша
773, Коста Б, Михајловић кафеџија
774 Коста Н, Мандрино кафеџија
775, Коста Топал-Петковић стражар фабрике дувана
776 Коста Буковала прак икант
777, Коста Николић и Милорад Николић трговци
778. Коста Бугарски стражар
779, Коста Д. Лазаревић служитељ војне одеће
780 Крста Јовановић служитељ
781, Крста Марковић крижач фабрике дувана
782 Коста Вугарски сметлар фабрике дувана
783. Коста Јовановић колар ветеринарске школе
784, Коста Марковић колар ветеринарске школе
785, Коста Милутиновић сатлер у ветеринарској школи
786, Коста Чокић колар ветеринар, школе
787 Коста Антић чиновник
788, Коста Петровић судија касационог суда у пензији
789, Крста Савић крижач фабрике дувана.

(наставиће се)

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д
в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д.

II.

а). За играпку у локал I-ог реда . . . . . 15 д
б) За играпку у локал. II-ог реда . . . . 10 д.
в) За играпку у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . 0·10 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д
б) За неузидан шпархерд . . . . . 0·20 д
в) За узидан „ . . . . . 0·40 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици 0·50 д
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·20 д
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·70 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом 0·20 д.
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . . . 0·6 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале . . . . . 1 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 12·— д.
б) Од акова . . . . . 0·50 д.

IV. ПОСТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . . 3 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје . . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.
в) Мала гробница . . . . . 555·52 д.
г) Велика гробница III реда. . . . . 998·39 д
д) Велика гробница II реда . . . . 1099·32 д.
е) Велика гроббница I реда . . . 1687·57 д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 14·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 32. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 2. Августа 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све коресподенције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

БЕОГРАЂАНИ!

Други Август, као шеснаести дан рођења Његовог Величанства Краља Александра I., прославиће се у целој нашој отаџбини најсвечаније.

И преставништво општине београдске уверено је, да ће грађанство прославити тај дан са оним осећајем и одушевљењем, које доликује грађанима престонице, када прослављају дан рођења свога љубљеног Краља, првог миром помазаног српскога владара после Косовске битке.

У једанаест часова пре подне биће благодарење у Саборној цркви, преко дан домови окићени заставама а у вече осветљење.

Од суда општине вар. Београда 1. Августа 1892. г. АБр. 8788.

Суд општине вароши Београда у интересу здравља грађанства а рад извршења наредбе од 10 Јула 1892 год. АБр. 8278 о продавању средстава за живот и контролисању каквоће њихове —

Наређује:

У року од месец дана, од када се ова наредба објави, дужни су сви млекари, да од беогр. општине добаве дозволу, да могу млеко у вароши продавати. За сваку такву дозволу платиће таксу од 50 пар. дин. У тим дозволама, које ће се сваке године обнављати, поред осталога биће и нарочите рубрике за белешке о резултату извршеног прегледа млека.

Такве дозволе морају при себи имати сви продавци млека и то како газде тако и њихови момци, који по вароши млеко разносе и продају. Ако који од млекара не буде ову дозволу имао при себи, одузеће му се све млеко и продаће се у корист општинске касе.

Ако пак поменуту дозволу у одређеном року никако и не извади, забраниће му се радња и поступиће се са њима по § 373 а., кривичног закона

Од суда општине вароши Београда 10 Јула 1892 године. АБр. 8278.

ОБЈАВА

Према чл. 1. правилника за инсталацију водовода по кућама у Београду, дужни су инсталатери, који за рачун сопственика кућа буду градили водовод по кућама, претходно пријавити се Управи водовода.

Инсталатер може бити само онај, који је тим радовима вичан и који има сав потребан прибор за такве послове, а у своме раду дужан је тачно придржавати се прописа изложених у горе поменутом правилнику.

С тога управа водовода позива све оне, који су спремни да врше инстацију водовода по кућама, да се што пре пријаве управи водовода, од које ће добити уверење да тај посао могу вршити.

Сопственицима кућа пак јавља се, да инсталацију водовода у својим кућама поверавају само онима, који покажу уверење потврђено од управе водовода, да инсталацију могу вршити. У исто доба обраћа се пажња сопственицима кућа, да је инсталатер дужан за сваку кућу у којој инсталацију врши, начинити скицу како мисли инсталацију извршити као и предрачун коштања те инсталације, па за тим и скицу и предрачун обвезан је поднети управи водовода на преглед.

По извршеној инсталацији, дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, која ће испитати извршени посао и издати инсталатеру потврду, да је посао извршио.

Тек кад таку потврду инсталатер покаже сопственику куће, имаће права на наплату извршеног посла.

Они сопственици кућа, који имају у својим кућама већ намештене цеви и славине за водовод, дужни су пријавити се управи водовода, да се та инсталација испита иначе неће им се дозволити употреба водовода.

Бр. 1723.
17. Јула 1892. год.
Београд.

Управник водовода београдског
Тоша Селесковић.

ОБЈАВА

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 26 Јуна ове год. Бр. 7162. позивају се сви обвезници редовне, I и II позива народне војске, који се према годинама старости имају превести из позива у позив, или са свим ослободити, да сваки добави и спреми ради доказа колико има година крштеницу или уверење, које ће комисији регрутној ради увере показати. Иста комисија отпочеће свој рад 10 Августа ове године.

Осим тога позива се и фамилија умрлих обавезника да добави извод црквених протокола за умрлог, како би се исти из списка избрисати могао.

Исто тако позивају се и сви они обавезници који стално у Београду живе или су пак са стране досељени а међу тим нису нигде у позивима уврштени, да горњег дана предстану регрутној комисији ради уписа пријема и војног билета.

Који од обавезника горњег дана не престане регрутној комисији доцније неће се моћи превести из позива у позив нити ће се пак лекарски прегледати.

Сваки обавезник понеће собом и војнички билет који ће комисији на увиђај поднети.

Ово се доставља грађанству ради знања и управљања.

Од стране суда општине вароши Београда 22 Јула 1892 год. Абр. 8458.

СТЕЧАЈ

Општини београдској потребан је млађи благајник и један инжињер.

Поред осталих инжињерских дужности биће изабратом инжињеру као најглавнија та, да непосредно руководи и извршује радове на детаљном снимању вароши Београда и његове околине.

Погодбе су:

а. За благајника:

Плата му је 3000 динара годишње.

Првенство ће имати онај, који је већ био благајник у ком новчаном заводу и који је вичан дуплом књиговодству и свима осталим пословима, што спадају у дужност благајника.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића.
Његош.

ГЛАВА ДРУГА

Време и место рођења Скендербегова. — Басне о његову рођењу. — Он талац Султанов. — Живот његов на двору Султанову до бегства.

Тешко да међу биографима Скендербеговим постоји у чему већа несугласица но у години његова рођења. По једнима, он се родио 1410., по другима 1414., Барлеције помиње год 1404. а по њему и Џамарија,†) некима се опет он родио год. 1402. Али данас као да највише пристају уз деспота Мусакија, који као годину Скендербегова рођења помиње 1403. Документата поузданих за то нема, а по што се питање то не може решити ни на који други начин, то морамо веровати најаутентичнијему доказу који имамо а то је тај рукопис Мусакијев. Истина Џамарија доказује да је год. 1404. најистинитија, тако да се човек може лако преварити и пристати уза њ, али, ако се само мало критичније погледа, одмах се види да је доказ врло лабав. Ево како он доказује. Сви се биографи Скендербегови слажу, да је њему кад је умро, било 63 године. Тако исто већина их се слаже и у томе, да је умро 1467. И сад, по његову мишљењу, треба само одузети године живота од године смрти, па ето године рођења (1404.) Међутим ми ћемо на крају ове расправе доказати непобитно, да је смрт Скендербегова била 1468., па би и то покварило сву његову теорију. Ну она је са свим лабава и овако, како је он наводи. По већини биографа, па и по њему, Скендербег је умро јануара месеца. Ако му сад, дакле, није било *ауне* 63 године кад је умро, — што у осталом нико и не тврди, — него само месец мање, то би већ год. рођења била 1403. а не 1404. Али, као што и напред споменусмо, питање се то не може ни на који такав начин решити, догод се не би нашао какав аутентичан доказ о томе.

Што се пак тиче места Скендербегова рођења, ту је још горе. Ни један биограф његов не вели о томе баш ни словца. У опште, морамо споменути, његови су се биографи бавили већином његовим животом на двору султанову и славним му делима после бегства од Турака, а врло су мало пажње обраћали на доба које је овима претходило.

Па и данашње распитивање по Арбанији остаје у том погледу без и каква успеха. Обичај је већ у свих народа, да се око места рођења својих славних људи грабе све покрајине. Сетимо се само грчког Омира, нашег Милоша Обилића и т. д.. Па тако је било и са Скендербегом. Хан помиње у свом „Путовању“ неколико места у разним арбанским покрајинама, која тврде да се Скендербег у њима родио. Тако он вели, да се то тврди у Дукађину на два места, за тим у Хопену, па онда у граду Кастри, па по часа од села Вигу, и на послетку у околини села Ибеље у парохији Фирце.†)

†) Џамарија говори овде по Барлецију с тога, што у безименог писца — као што смо и напред казали — нема почетка.

†) Хан, Путовање кроз Поречину и Вардара, 37, 83., 118.

Изабрати благајник има положити кауцију од 6000 дин. у готовом новцу или државним хартијама од вредности.

б. За инжињера.

Инжињер мора да је положио код нас државни инжињерски испит или дипломски испит какве више техничке школе на страни.

Да је Србин. (Првенство имају Срби из краљевине Србије).

Да је у државној служби провео најмање 8 (осам) година и да поднесе уверење, да је самостално руководио какав већи инжињерски посао.

Годишња плата биће му до 6000 динара.

Писмене молбе са доказима о спреми имају се упутити на председника општине београдске најдаље до 15 Августа 1892. год. закључно.

Од суда општине вароши Београда 25 Јуна 1892 год. ГБр, 8657. АБр. 1457.

ОБЈАВА

Међу осталим дизенфекционим срествима може се са успехом употребити и тако звано кречно млеко. Оно се справља и употребљује овако:

Извесну количину креча угасити и додати толико воде, да се добије течност (кречно млеко), која ће имати 20% креча (на 20 кгр. креча 100 кгр. воде).

Од тога кречног млека потребно је 5 килограма за дезинфиковање 1 кубн. метра нечистоће, с којом треба кречно млеко добро помешати.

Кречно млеко несме дуго да стоји, јер се квари; најбоље је направити га онда, кад има да се употреби.

У редовним приликама, кад није нужно сву количину дезинфиковати, онда је довољно свакога дана по један метар кречнога млека усути у сваку нужничку рупу (седиште).

Суд општине вар. Београда препоручује грађанству, да се користи овим јевтиним дезинфекционим срествима и своје нужнике, помијаре и т. д. истим дезинфикује нарочито сада, кад прети опасност од колере.

Од Суда општине вар. Београда 23. Јула 1892. год. АБр. 8704.

ОБЈАВА

Комисија за регрутовање младића за стални кадар за ову календарску годину, одпочеће свој рад у здању ово-општинског суда на дан 10. Августа ов. год.

С тога се позивају сви младићи који су 1872. године рођени овде или на страни, да горњега дана непремено пре подне у 7 часова предстану истој комисији ради горње цељи.

Даље, имају доћи и сви неспособни задругари појединих регрута, чија неспособност даје регруту право на скраћени рок службе, а могу доћи и други из задруге ради објашњења задружног имовног стања, како после неби било молби и жалби за скраћивање рока.

Горњег дана имају се јавити комисији и сви привремено неспособни младићи од прошлих година, који ће собом понети комисијска уверења.

Ко се горњег дана не пријави регрутној комисији, сматраће се да је службу у сталном кадру избегао, и према члану 14. закона о устројству војске кад се год ухвати до 30 година, без обзира на задружно стање, служиће три године, а поред тога платиће и војницу.

Опомена

Младићи који су рођени 1872. год. а суду овоме нису ни до данас предстали ради уврштења у регрутне спискове и прикупљање нужних података, позивају се да у најкраћем року суду овоме предстану ради поменуте цељи.

Од стране суда општине вар. Београда 30. Јула 1892 год. АБр. 8760.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

54. РЕДОВНИ САСТАНАК

16. Јула 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић од чланова одбора били г.г. М. Трифковић, В. Тодоровић, М. Јовановић, Л. Дашковић, Љ. Јовановић, М. О. Петровић, Др. М. Т. Леко, Ђ. Ж. Нешић, Мих. М. Ђорђевић, Р. Драговић, А. Ј. Одавић, Л. Радовић, Д. Гајић, М. М. Ђорић, Др. П. Поповић, Св. Ристић, А. Шток, Н. Х. Поповић, С. Азријел, Др. Радовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 13. Јула 1892. год. и у одлуци бр. 544, учињена допуна, да г. Др. М. Т. Леко одборник, као члан надзорне комисије за грађење електричног осветлења незна, да је комисија одобрила, да се ти дирекци усађују.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 8468, 8448, 8257, 8401, 8471, 8469, 8404, 8403, 8402, 8445, 8470, 8413, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Милан Марут, Коста Угриновић и Никола Р. Пуљић, доброг владања и доброг имовног стања; да су Коста Стефановић, Никола Димитријевић и Светозар Барбуловић доброг владања а сиротног имовног стања; да су му Јулка Симоновић, Ђура Станић, Петар Дамић, Марија Штајнер, Андреја Рајчевић, Софија Манојловић, Рада Пешута и Илија Вукас, Петар Павловић, Јован Ковачевић, Марија Ђорђевић непознати; да су Радисав Станић, Тихомир Спасић доброг владања а средњег имовног стања и да је Драго Вујић хрђавог владања а сиротног имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе којима се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 12686, 12541, 12717, 12612, 12772, 8410, одбор је изјавио мишљење, да се молиоцима Милану Трифковићу,

---

Да се зна где је била престоница Ивана, оца његова, можда би се могло с доста поузданости тврдити, да је она и родно место Скендербегово, али овако морамо прећи преко те ствари са свим ћутке.

Као и рођење многих других великана, тако је и Скендербегово народ окитио лепим бајкама. У природи је простога света, да великим људма приписује необичне и чудне ствари при рођењу, смрти и у опште за целог живота, јер њему дела њихова изгледају надчовечанска и он онда у машти својој замишља, да су и они друкчији од осталих људи и да стоје у вези с натприродним бићима. Примера за то имамо сијасет. Сетимо се само гатака о рођењу Кирову, Александрову, Обилићеву, о смрти Краљевића Марка и т. д.. Међутим гатке те, које се приписују једном великану, врло су често готово истоветне с онима, што се причају о другом. Па тако је било и овде. Гатка што се проносила о Скендербегову рођењу само је парафраза бајке о рођењу Кирову.

Мати Скендербегова — вели прича — док још беше с њиме тешка, усни једном сан, да је родила змаја, који крилима беше покрио целу Арбанију, главом допро у Једрене, па ту прождире живе Турке, а репом шиба вале Јадранскога Мора. А кад се роди, на десној му руци беше чудновато знамење — утиснута слика мача и то тако јасно, као да је ко руком беше уписао.

Бајке те, као што се види, потпуно одговарају доцнијем раду Скендербегову, али озбиљан историк увек их мора сматрати само као бајке, које је измислила машта народна, а никако за историјски факат, као што је урадио Барлеције, а по њему и већина других Скендербегових биографа.

О детињству Скендербегову до таоштва, као и о месту рођења, ни један његов биограф не спомиње баш ништа, те тако и преко тога морамо прећи ћутке, ма да би оно, као и код свих великих људи, било зацело веома занимљиво.

И у години, кад је он дат у таоштво, међу биографима његовим постоји велика несугласица. Једни веле, да је одведен у осмој години (Fatti illustri), други у деветој (Барлеције), а наш стари рукопис шта више у дванаестој. Али ми ћемо, с Хопфом и Ханом, најрадије пристати уз деспота Мусакија, који вели да је одведен у седмој години.†) Ако сад узмемо да се он родио год. 1403., то би онда та година одвођења у таоштво пала у 1410. Ну то тврђење као и да не ће бити само проста хипотеза, јер има и један млетачки документат, који то потврђује.§) Како опет сад неки писци помињу исте године један поход Евренос-паше на Арбанију кад на престолу турском беше Муса Челеби, као што смо и напред поменули, бисмо ли онда погрешили, кад бисмо узели, да је покорење Иваново и одвођење Скендербегово у таоштво било баш у том походу?*)

Било како било, тек никако се не сме узети, да је Скендербег одведен у таоштво за време првог похода Мурата II. на Арбанију (1421.), јер се Мурат родио од прилике исте године, које и Скендербег, те је при том походу Скендербег морао имати већ седамнаест година, а не може се веровати да је он у тим годинама дат у таоштво. Али из овога излази још нешто врло важно. Сви биографи Скендербегови помињали су без икакве сумње, да је Скендербег одгајен на двору Муратову. Али из

†) Hopf, Chroniques gréco-romanes, стр. 296.

§) Хан, Путовање итд. 508.

*) Хан, Путовање итд., 508.

Ђорђу Секулићу и Евици Давидовић може дати тражено уверење; да се суд претходно увери о имовном стању молилаца Павла Црвенковића, Милке Радовановић, Симе Илића и Полексија Хаџићеве, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

Председник износи одбору на одобрење молбе Андреје Милосављевића звaничника општинског и Ђорђа Лишанина пожарника, којима моле за једномесечно осуство.

По прочитању тих молби, одбор је решио, да се молиоцима Андреји Милосављевићу и Ђорђу Лишанину даде једномесечно осуство од дужности.

V.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1389, држане 18. Јула 1892. год. за оправку свију основних школа у Београду, одбор је решио, да се оправка свију основних школа у Београду уступи Ордену Анастасијевићу по укупној цени од три хиљаде две стотине деведесет и девет динара и тридесет пара.

VI.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1371, одбор је решио да се зграда у којој је први и други разред женске основне школе на дорћолу као паду склона поруши и друга зграда за ову школу и за идућу школску годину под кирију узме.

VII.

Председник износи одбору на одобрање извештаје комисијске о одређеним осама у појединим улицама.

По прочитању тих извештаја ГБр. 1345, 1344 и 1346, одбор је одобрио одређене осе у улицама Владетиној, Косанчићевог венца и Дубровачкој.

VIII.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 15. Јула 1892. год. АБр. 8462 решио, да цена лебу буде за других петнаест дана месеца Јула о. г. двадесет пара дин. по килограму. Уједно саопштава, да је еснаф лебарски против овога решења поднео жалбу одбору под АБр. 8484, којом тражи да се цена лебу смањује.

Одбор је одобрио решење судско односно обређивања цене лебу а жалбу еснафа лебарског одбацио.

IX.

Одборник г. Мата Јовановић као члан повереништва за одређивање осе у другој паралелној Душановој улици по решењу одборском од 22. 1892. ГБр.1172 смено реферише о раду повереништва.

Одбор одлучује, да одборско повереништво поднесе писмен извештај о своме раду и мишљењу по овоме предмету.

X.

Одборско повереништво, изабрато у седници од 1892. год. АБр. 8493 да проучи предлог г. Соломона Азријел, одборника о издавању награде члановима комисије, која је на истраживању воде и предходним радовима на водоводу радила, — подноси извештај о своме раду.

По прочитању тога извештаја АБр. 8494, одбор је једногласно решио, да се чланови комисије г.г. М. Јосимовић, Н. Н. Стаменковић, К. Д. Главинић, Св. Зорић, Др. М. Т. Леко, А. Алексић Др. Л Пачу, који су на предходним радовима водовода радили, награде са дванаест хиљада динара, коју ће суму они сами међу собом поделити према раду сваког појединог члана. Поред овог да се изда свакоме члану писмена захвалница на њиховом труду и заузи мању око истраживања воде и предходним радовима за водовод.

Новчана награда има пасти на терет партије одређене за грађење водовода.

XI.

Одборско повереништво изабрато у седници одборској од 13. Јула 1892. год. ГБр. 1360 ради ступања у погодбу са понуђачем железнице за насипање, подноси свој извештај.

По прочитању тога извештаја ГБр. 1397, одбор је решио, да се исти у свему прими с тим, да се распише стечај за насипање баре у странним листовима.

55. РЕДОВНИ САСТАНАК

23. Јула 1892. год.

Председавао председник г. Милован Р. Маринковић, од чланова одбора били г.г. Мих. Д. Банковић, поп Таса Капетан-Спасић, Мата Јовановић, Милош Трнковић, М. О. Петровић, Др. П. Поповић, Ђ. С. Новаковић, Љ. Јовановић, Ст. Чаљевић, Др. М. Т. Леко, Н. Х. Поповић, К. Б. Михајловић, М. Јанковић, Л. Радонић, Р. Драговић, Коста Петровић, М. М. Ђорић, Свет. Ристић, С. Азриел, Ф. Васиљевић, М. Велизарић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 16. јула 1892. год. и примљен е без икаквих измена.

II.

Одборник г. др. М. Т. Леко пита, зашто није досад сазвата надзорна комисија за електрично осветлење према његовој интерпелацији о дирекима.

По објашњењу председништва, да је комисија сазивата но да се није састала због одсуства чланова, одбор је одлучно, да се за прву идућу седницу позове и г. Ђока Станојевић, да да потребно објашњење.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 8598, 8518, 8519, 8575, 8538, 8599, 8561, 8576, 8598, 8535 и 8488, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је општински изјавио да су Рада Докмановић, Петар И. Јовановић и Риста Аврамовић доброг владања и доброг имовног стања, да су Коста Митић и Драгутин Миљковић доброг владања и средњег имовног стања, да је Војислав Рашић доброг владања, а слабог имовног стања; да су Коста Шушман, Сретен Ристић, Петар Вилхелм, Стојан Јаковљевић и Љубомир Димитријевић непознати.

IV.

Председник износи одбору на решење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању.

По протитању тих молби АБр. 8560, СБр. 52153, 12884, 12993, 13019, 12865, 12995, одбор је изјавио мишљење, да се суд претходно увери о имовном стању молилаца, Милосава Јовановића, Јованке Петровић, Велинке Миљковић, Петра Милића, Милеве Марковића, Милоша Аџића и Драге Бошковића, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

На предлог начелника среза врачарског АБр. 8541. поред раније изабратих присутника одбор је изабрао још и ова лица за присутнике при испељењима кривичних дела: Јов. Обрадовића трг. Трајка Стојковића каф. Павла Деспотовића трг. Јеремију Миливојевића (Целебџића) бакалина, Симу Лазаревића бакал. Стевана Миљковића бакалина и Благоја Аџуковића каф.

онога што смо горе споменули. т. ј. да до 1421. год. на престолу турском није био Мурат не отац његов, Мухамед I, излази да је то немогуће.

Први, који је, колико је нама познато, исказао сумњу у тој ствари, био је Џамарија 1742. год., само — узгред буди речено, — он мисли, да је Скендербег послан у таоштво 1413., дакле у почетку Мухамедове владе. Истина он вели, да је нешто тако поменуо и Спондано, али ми несмо имали те књиге у рукама.*)

Међутим овде да споменемо још једну погрешку старих биографа Скендербегових. Наиме, они сви до једнога веле, да су са Скендербегом била дата у таоштво и остала три брата његова и не показују у томе ни искрице сумње. Ну у најновије време нађено је да није тако. Деспот Мусаки изреком каже, да су с њиме отишла само два брата, Станиша и Константин, а за најстаријега Репоша тврди, да се покалуђерио, па отишао на Синај, где је доцније и умро.**)

Како је пак он куд и камо морао боље познавати те ствари од Барлеција, то ми можемо пристати уз њега без и каке сумње. Доиста је само велика штета, што су баш на том месту изгубљени листови из дела безименога писца, јер бисмо на основу његова казивања без сумње поузданије могли решити то питање.

По што браћа буду доведена у двор султанов, по турском обичају буду обрезана а при том и имена им буду промењена, Ђурађ добије име Скандербег*) или Искандербег, а то турски значи „господин Александар“. Многи мисле да му је то име дао сам султан, јер у њему беше назрео великог човека: тако је Ђурађ изгледао бистар и јуначан још у то рано доба. Да ли је то доиста било тако, тешко је рећи, али да имена, које би му боље доликовало, за цело несу могли наћи, то ће сваки признати.

Како је Скендербег живео на двору султанову, и ако немамо о томе поузданих извора, ипак, према доцнијем му животу и раду, можемо са свим поуздано извести. Њему су јахање, борење и у опште све војничке игре и вежбање свакако биле најмилијом забавом. Ну ни на душевно образовање није он с тога заборављао. Као да несу погрешили они његови биографи, који веле, да је он сем турског писма знао још и арапско, грчко, италијанско и српско, а то у ондашње време није мало значило.

Због тих различних врлина нема сумње султан га је необично волео. С тога ако Барлеције и није сувише поуздан писац, ипак овде и њему можемо поверовати, кад каже, да је султан Скендербега у осамнаестој години поставио за санџака и послао га у Анатолију к војсци својој која тамо ратоваше.

Ну за она два његова мегдана, један с некаким Татарином у Једрену а други с двојицом Персијанаца, Јајом и Замписом, у Бруси, не можемо рећи то исто. Нарочито нас

*) Bioemi G., Istoria etc., 6—7.

**) ... il Signor Giovanni Castrioto... fece quattro figli mascoli... Il primo se chiamò Repossio, etc.. Repossio predetto fù huomo de santa vita e se n' andò al monte Sinai e si fé frate e li morse.

Li tre altri il padre li dette al Turco... Hopf, Chroniques gréco — romanes. 295.

†) Ну и ако би било правилније да га и ми зовемо према турском изговору — Скандербегом, опет ћемо ми задржати у нас обичнији изговор — Скендербег. Разлога за то има више, али ћемо ми споменути само два, као најважнија. Прво, он у нашем народу није никако познат под првим већ само под другим изговором. Тако га зову не само народне песме, већ и сви наши књижевници, који су што о њему писали. Друго, у српском говору и он је сам себе називао Скендербегом а не по турском изговору. За то гл. његова неколика писма у Monumenta Serbica стр. 442., 481., 482. А по што се на италијанском језику потписивао Scanderbego, то би се могло узети, да су га Срби још онда звали онако како га и данас зову, а не онако, како би можда било правилније. Гл. Макушев, Историјски споменици стр. 118., 123.. — Узгред буди речено у најновије време и код нас га је Мијатовић почео звати као остали народи (гл. Глас XXII.) али без сумње тешко ће се ко угледати на њ.

VI

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1455. држане 16. Јула 1892 године за грађење калдрме код општинског кантара код Параносовог хана одбор је решио, да се грађење калдрме код општинског кантара код Параносовог хана уступи Мити Стојановићу по (65) шездесет и пет пара дин. од квадратног метра.

VII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1454 држане 17 Јула за откопавање земље — шанца — у доњој Јовановој улици, на којој није било ни једног лицитанта; и по прочитању понуде за извршење овога посла Живка Тришића ГБр. 1450, Петра Димитријевића ГБр 1466, А. Блажена ГБр. 1506 одбор је решио, да се за откопавање земље — шанца — у доњој Јозановој ул. држи ужа лицитација између пријављених понуђача.

Овлашћује се суд општински, да ову лицитацију држи и најнижем понуђачу посао уступи.

VIII.

На предлог председника општине СБр 13184, одбор је решио да се урасходује сума од 29 дин. и 20 пара дин. што по примедбама гл. контроле дугује општини Ђока Х. Живковић див. кмет, пошто се ова сума од њега не може наплатити

IX.

На предлог председника општине београдске а по прочитању извештаја комисије АБр. 8284 изабрате у седници одборској од 6. јула о. г. АБр. 8179 за преглед зграде, у којој је кварт савамалски, одбор је решио, да се нађе други стан за кварт савамалски управе вароши Београда, а да се досадања зграда у сваком погледу прегледа и одбору поднесе извештај на кога да се вида, каквих би оправака требало извршити на истој и колико би на исту требало новаца утрошити. Зграду да нађу и одбору да предложе одборски повереници г. г. Рад. Драговић, М. Д. Банковић и старешина свамалског кварта.

X.

По прочитању акта управе вар. Београда, АБр. 8612. којим се тражи да општина београдска набави стан за благајничко одељење управе вар. Београдада, одбор је одлучио да одборски повереници г. г. Ђ. С. Новаковић и С. Азрнел одборници, према овом тражењу нађу удобан стан и известе о томе одбор.

XI.

Председник извештава одбор, да је Лазар В. Ристић млађи благајник дао оставку на службу. Одбор је решио да се уважи оставка Лазара Ристића с тим да се одмах распише стечај за млађег благајника под погодбама, које су вредиле и за Ристића.

XII.

Председник саопштава одбору, да су шестомесечни рачуни општински склопљени и позива одборске повереннике да их прегледају.

Одбор је на предлог г. Н. Х. Поповића, одборника и председника повереништва за преглед општинске касе и рачуна одлучио, да се са овим прегледом причека док не поднесе повереништво извештај о досадањем раду своме.

XIII.

Грађевинско одељење општине београдске предлаже, да се установи геодешки одсек грађевинског одељења и да се за то место узме нарочити инжињер, који би радио поглавито на детаљном снимању вароши Београда и околине.

По прочитању тога предлога ГБр. 1457, одбор је решио, да се овај предлог у свему прими с тим, да се за представника овога одељка тражи способно лице путем стечаја а плата да му буде до (6000) шест хиљади динара.

XIV.

Председник општине саопштава одбору, да проф. Милан Андоновић није извршио поверени му посао око снимања Енглезовца, који је требао да сврши још пре годину дана.

По саслушању овог извештаја одбор је одлучио да се позове М. Ј. Андоновић проф., да поверени му посао доврши у најкраћем року иначе да ће општина то о његовом трошку израдити.

XV.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништа изабратог у седници одборској од 22. јула 1892. год. ГБр. 1172 за одређивање осе у другој паралелној Душановој улици.

По саслушању тога усменог извештаја и по прочитању писменог одвојеног мнења г. Стев. Чађевић као члана повереништва одбор је решио да се предлог усменога извештаја г. г. Мате Јовановића и Милана Капетановића одборника усвоји, по коме да се у овој улици одреди оса немењајући утврђени регулациони план.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Цена хлебу. Средње цене житу за поједине дане од 16. до 31. Јула 1892. год. биле су ове:

16.	Јула	14·66	дин
17.	„	14·10	„
18.	„	13·28	„
19.	„	13·20	„
20.	„	12·75	„
21.	„	13·50	„
22.	„	13·10	„
23.	„	13·34	„
24.	„	13·40	„
25.	„	13·50	„
26.	„	13·22	„
27.	„	13·23	„
28.	„	12·97	„
29.	„	12·87	„
30.	„	12·60	„
31.	„	12·62	„

Жито је дакле за других 15 дана месеца Јула просечно коштало 13·27 дин.

Овој просечној цени додат је стални коефицијенат 7, те је добијена цена једном килограму хлеба у парама, која износи двадесет пара дин.

На основу овог рачуна суд општине вар. Београда решио је, да у првој половини месеца Августа буде цена хлебу двадесет пара дин. од килограма.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска на дан 17. Августа ове године, држаће оферталну лицитацију, за набавку 700 метарских хвати дрва, за огрев суда и основних школа.

буне оне силне појединости, које се налазе у Барлецијa и које тешко да би могао написати и који очевидац, а камо ли човек који их је описивао на читавих *осамдесет* година за тим и то по причању *ко зна колико поузданих* људи.

Међутим док је он тако трошио своју снагу и ратничку вештину у корист највећега свог непријатеља, отаџбина му и даље непрестано стењаше под турским јармом. Нема сумње за њене јаде знао је и он, а што није учинио што год, не би ли је ослободио од њих, томе ће без сумње бити узрок то, што је све мислио да не пренагли па да је ували у још већу беду. Из истога узрока зацело није примио ни позива Аријанита Големога, кад се овај год. 1435. беше одлучио, да побегне с Муратова двора, па да подигне општи арбански устанак.

Али год. 1443.†) умре Иван, отац његов, и очевина му остаде без главе. Мурат пак не хтеде пропустити тако згодну прилику и не почасивши ни часа заузме сву Мађу и остале Иванове покрајине.

Гласови ти о смрти Ивановој и заузећу његове државе несу могли а да не доспеју и Скендербегу до ушију. Од каког су пак утецаја били на његову душу, лако је појмити.

И ето, по нашем мишљењу, главни мотор, који је покренуо Скендербега да изневери султана и да побегне од њега у Арбанију била је та перфидност Муратова спојена са славољубивошћу и непрестаним подбадањем и позивањем Иванових поданика, који су без и каке сумње знали добро за његову необичну храброст, те се с тога падали, да ће их он извесно избавити несносна јарма турскога Бар нама се чини, да су те прилике могле бити у овом питању од пресудњега значаја за Скендербега него ли његове «религиозне мисли", како вели Гопчевић.†)

Међутим при крају овога чланка да споменемо још нешто. Стари биографи сви подједнако веле, да је султан после смрти Иванове и после заузећа његове земље, отровао сва три брата Скендербегова, бојећи се, да му они доцније не би постали опаснима као претенденти на Иванов престо. Колико је пак ту истине врло је лако видети. Не ћемо да говоримо више о томе, да ли је Репош доиста био дат у таоштво или не, али ћемо упутити само на једно писмо господе млетачке од год. 1445. 12. фебруара†) у коме се говори о Синиши како о живу човеку, што без сумње не би могло бити, да је он бив отрован на двору султанову, па још око год. 1432., како веле стари биографи. Ну то нас онда с казивањем Мусакијевим о Репошу доводи у велику неприлику и с правом нам се намеће питање: да ли је у опште султан и отровао кога брата Скендербегова?

†) До сад се држало да је Иван умро год. 1431. или 32., те су на основу том извођење после врло погрешне комбинације, а нарочито у том, какав је положај Скендербег заузимао после према Мурату читавих четрнаест година. Ну сад је изван сваке сумње, да његова смрт није могла пасти у ову годину. Тако ми поуздано дознајемо из млетачког архива да је он био жив још год. 1438. и да је с Млечићима у то време био начинио и неки уговор. То се види из једнога писма господе млетачке у коме овако стоји.... nobis supplicari fecerunt quod dignemur concedere et conformare ipsis fratribus (т. ј. Скендербегу и Станиши) et eorum heredibus ea capitula et concessiones alias genitori suo per dominium nostrum concessis de XXVIII. mai 1438... (Listine o odnošajih i t. d. izdao S. Ljubić knj. IX. стр. 214.) Гледај још и Попис акта од Шафарика стр. 17. — Па кад сад знамо поуздано, да он није умро оне године за коју су до данас говорили писци, онда не треба ни мало да сумњамо ни у то, да је његова смрт доиста била год. 1443., као што каже проф. Хопф, јер он без сумње то тврди на основу ког аутентичног документа. Hopf, Chroniques etz. 533.

†) Ober — Albanien. 495.,

†) Listine o odnošajih južnoga slav. i. t. d. izdao L. Ljubić, knj. IX. 214.

Кауција се полаже, од стране српских грађана у 1800 динара а од страних 3600 динара у готовом новцу или државним папирима од вредности.

Оферти морају бити снабдевени прописном таксом у маркама и предаваће се заједно са кауцијом горњег дана од 9—12 часова пре подне благајни општ. суда, а отвараће се комисионо истога дана тачно у 12 часова на подне.

Услови се могу видити сваког радног дана за време канцеларијско а и на сам дан лицитације у књиговодству општин суда.

Од суда општ. вар. Београда 29. Јула 1892. год. Београд. АБр 8741.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 18. Јуна 1892 год.

(Наставак)

Гавра Бркић. Ја се слажем са г. Већом и тражим да се објави у страним новинама конкурс с тим да сваки каже шта и пошто пуди.

Председник. Да прекинемо. Примате ли извештај комисијски по коме се на извесан начин може с понуђачем ступити у преговоре? (Примамо.) Сад јесте ли вољни да у страним новинама обзанимо да нам треба половна железница за те и те радове? (Примамо.) Да идемо даље. Водоводна управа поднела ми је акт по коме је учинила распоред за спајање улица с водоводом и зградама. Ја вас молим да одредите комисију да проучи овај предлог те да би могли утврдити распоред о спајању кућа с водоводом.

Ник. Р. Поповић. Одбор је општински утврдио ред спајања кућа с водоводом према већем броју пријављених лица по улицама. Што се то сад квари?

Председник. Комисија одступа од тог за то што је изгубљено врло много времена око решавања те се није могло учинити по правилнику који још и није одобрен од свих чинилаца. С тога је комисија изабрала за спајање најпре најважније улице у којима кад не би сад извршили спајање, доцније би нас оно скупо стало. То су улице Савамалска и друге које су због калдрмисања раскопане те би била штета ако се неби спајање сад извршило већ после опет вршило раскопавање и чинило већи трошак.

Молим да чујете извештај. (Секретар га прочита)

Мата Јовановић. Господо, развођење воде по улицама заиста је постала хитна потреба, нарочито у извесним улицама у којима се сад раскопава због калдрме и трамваја итд. и ваља најживље настати да се у тим улицама вода разведе те да се не би после кварило. То нарочито вреди за улице у којима се поставља коцкаста калдрма која има скупљу подлогу. Незнам како је то комисија урадила, али те улице треба да дођу у први ред.

Но у колико се ја опоминьем ми смо, решавајући да у режији вршимо ово спајање, казали да се то чини само ради сазнања цене коштања курентног метра и да на тај начин видимо да ли су попуђене цене претеране или нису. Ја и опет напоминьем да ту цељ ваља имати на уму и не давати водоводној комисији овлашћења и на оно што ће радити можда предузимачи. Ја мислим свакојако да ће рад у режији бити скупљи и да ће мо морати да тражимо продузимаче. Једино што ваља да изврши водоводна управа, то је развођење воде по кућама у улицама које се раскопавају због калдрме и трамваја; те би улице дошле у прву групу и одмах би се свршиле а остале по реду и путем предузетника, ако се покаже рад у режији слор и скуп.

Председник. Ви сте, господо, одобрили набаву Шпанерова водомера. ви сте одобрили набавку прстенова а и овластили сте комисију да ради на спајању. Ако се ко с повољним ценама јави да врши спајање, њему ће се уступити рад а дотле ми ћемо у режији радити.

Др. М. Т. Леко. Кад је било овде говора о развођењу воде по кућама онда смо тражили да нам се поднесе програм те да видимо којим ће се редом везивати куће с новим водоводом Сад смо добили тај програм и о њему треба да говоримо. Оно што г. Мата помиње, ко ће то везивање да врши, нема везе с овим, специјалн. питањем. Ми имамо сад само да углавимо програм па радила по њему општина или предузимач. Мишљења сам да се предлог водоводне комисије усвоји.

Ник. Р. Поповић. Поред онога што је сама водоводна комисија казала да се прво ради у улицама у којима се копа трамвај и гради калдрма, ја сам за то да се везивање врши првенствено и у свим другим улицама које су сад раскопане (чује се: па то хоће и комисија.) Ми то можемо сад да утврдимо те да комисија о томе не мисли; осим тога да водоводна комисија набави што већи број радника како би се одма могло свршити спајање у улицама у којима се сад гради калдрма и трамвај како би се избегле сметање у раду.

Председник. Па да решимо да тако и буде. Усваја ли одбор да прво дођу у рад оне улице у којима се раскопава било ради калдрме или ради чега другог? (усваја). У другу групу да дођу оне безводне улице? (врло добро).

Ник. Р, Поповић. И да водоводна комисија набави што више радника те да се не баве у Савској улици месец дана.

(Свршиће се)

СПИСАК
ГРАЂАНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

КОЈИ СУ ПЛАТИЛИ ПОРЕЗУ

ЗА I. ПОЛГОДЕ ИЛИ ЦЕЛУ 1892. ГОД.

(Продужење)

790. Живко Недић касап. у пензији
791. Живко Стојићевић телеграф. у пензији
792. Живко Анђелић начелник у пензији
793. Живко Петковић, б. опанчар за I полг.
794. Живан Новаковић капетан у пензији
795. Живота Петковић срез. нач. у пенз.
796 Живојин Блазнавац саветник у пензији
797. Живко Митровић, пензион. за I полг.
798. Живан Јовановоћ управ. војне одеће
799. Живко Т. Јовановић, практ. за I полг.
800. Живко Ђ. Гавриловић, служитељ за I полгође
801. Живојин Нешковић, чинов. гл. контроле
802. Живојин М. Лозанић чиновник гл. контроле
803. Живко Јовановић писар
804. Жарко А. Пантелић практикант
805. Здравко Пауновић, чл. конз. за I полг.
806. Здравко Живковић, страж. за I полг.
807. Зарије Трајковић, надзорник фабрике дувана.
808. Зарије Лазаревић ноћни стражар
809. Илија Димитријевић и Никола Димитријевић кафеџије за I полгође
810. Илија Савић књиговођа у пенз.
811. Илија Чолак Антић пуков. у пензији
812. Илија Марковић царинник у пенз.
813 Иса Карановић официр у пензији
814. Илија Хранисављевић члан у пензији
815. Илија Х. Поповић члан у пензији
816. Илија К. Зарић књигов. у пензији
817. Илија Марковић рачуноиспитач
818. Илија Д. Алексић писар у пензији
819. Иван Томић суди а у пензији
820. Иван Занкавић конзул у пензији.
821. Иван М. Ђурић управ. у пензији
822. Илија Марјановић служитељ војне одеће
823. Иван Живковић служитељ војне одеће
824. Илија Николић мајстор војне одеће
825. Илија Вукићевић професор
826. Игњат Николић
827. Илија Ђорђевић предузимач
828 Илија Ђорић чинов. гл. контроле.
829. Илија К. Војиновић, служитељ гл. контроле
830. Иван С. Минић чинов. гл. контроле
831. Исак Меворах продав. лозова
832. Илија Богуновић скужитељ дворски
833. Иван Станис вађевић кафеџија
834. Илија Срећковић таљигаш
835. Илија Петровић, фактор за I полг.
836. Илија В. Ристић сапунџ.
837. Илија Спајић, писмоноша за I полг.
838. Илија Јовановић крижач фабрике дувана
839 Иван Зечевић поштар
840. Илија Живковић, служ. у привреди за I полг.
841. Илија Глишић, служит. за I полг.
842 Иван Басуровић, чувар за I. полг.
843. Иса Георгијевић, свешт. за I полг.
844. Илија Лоза служ. општ.
845. Исак Тајтацак, трг. помоћ. за I полг.
846. Илија Јагодић судија апелације
847. Илија Марић и Коста Ризнић трговци за I полг
848. Илија Павловић, позор. за I полг.
849. Илија Бркић колар вет. школе
850. Илија Станисављ. и Свет. Радовановић сарачи за I полг.
851. Иван Стојановић баштован за I. полг.
852. Илија Симић служитељ мин. унут. дела
853. Илија Стошић, калфа за I полг.
854 Г. Илија Маргетић, мин. у пенз. за I полг.
855. Илија Шировић ноћни стражар
856. Иван Влајковић трг. калфа за I полг.
857. Илија Татић, слуга за целу годину
858. Јован Павловић служитељ у моноп. за I полг.
859. Јосиф Макуловић трг. калфа за I полг.
860. Јован Гргић, кафеџија за I полг.
861. Јован Хитлер, цимер. за I полг.
862. Јања Такић, кафеџија за I полг.
863 Јевта Бојичић, служитељ управ. монопола дув.
864. Јован Брабец, благајн. мале пиваре за I полг.

865. Јован Андрић, радн. м. пиваре за I полг.
866. Јеврем М. Рајић рачуноиспитач у пенз.
867. Јован Илић савет. у пенз.
868. Јован Милановић чинов. у пензији
869. Јован Смуђ п.пуковник у пензији
870. Јован С. Миловановић апелац. у пензији
871. Јеремија Терзић, ср. нач. у пензији за I полг.
872. Јован Павлићевић поручник у пензији
873. Јован Маринковић посланик у пензији
874. Јосиф Пецић начел. у пензији.
875 Јован Димитријевић саветник у пензији
876. Јован Протић благ. у пензији
877 Јездимир Чекић председ. суда у пензији
878 Јоца Бенцетић вратар
879. Јеремија Штуловић срес. нач. у пенз.
880. Јован А. Павловић превијач
881. Јован Л Влаховић мајор у пензији
882. Јован Драгашевић пуков. у пензији
883. Јован Петровић пуков. у пензији.
884. Јован Ф Христић секретар у пензији
885. Јован Весић писар
886. Јован Антонијевић срез. начелник у пензији
887. Јован Богојевић рачуноиспитач у пенз.
888. Јеврем Ђуровић контролор у пензији
889. Јаков Максић п.пуковник у пензији
890. Јеврем Гудовић министар у пензији
891. Јован Бошковић, лебар за I полг.
892. Јован Д. Стефановић, судија за I полг.
893. Јеврем Новаковић секретар у пензији
894. Јеврем Марјановић, земљод. и каф. за I полг.
895. Јоца М. Миљковић, писмоноша за I полг.
896. Август Клос секач, цела год.
897. Јован Топаловић, служ. за I полг.
898. Јован Недељковић, фагулуз за I полг.
899 Јеврем Јасовић, калфа за I полгође
900. Јевта Петровић и Јован Илијћ рибари за I полг.
901. Јован С. Јелкић, трг. за I полг.
902. Јован Крстић мајстор војне одеће
903. Јован Христић, приватије за I полг.
904. Јован Крстић служитељ
905. Јован Вибик ткач
906. Јован Јанаћковић таљигаш
907. Јован Цоловић служ. општ.
908. Јован Петровић служ. општ.
909. Јован Радојевић фењерџија општ.
910. Јован Ђукић колар
911. Јован Д. Пешика практ. гл. конароде
912. Јаков Влашчанин чинов. гл. контроле
913. Јован Антонијевић чинов. гл. контроле
914. Јанићије Николић практ. гл. контроле
915. Јован Петровић позорник
916 Јосиф Б. Хајим трговац
917. Јован Крстић оштрач
918. Јеврем Станисављевић чиновник гл. коотроле
919, Јован Заћина рачуноиспитач гл. контроле
920. Јован Н. Трифуновић чиновник гл. контроле.
921. Јован Бешлић чиновник
922. Јован Петровић књиговођа.
923. Јован Вучићевић ноћни стражар
924, Јеврем Маричић ноћни стражар
925 Јован Гајић ноћни стражар
926. Јован Арсић ноћни стражар.
927. Јован Петровић столар
928. Јован Тадић трговац
929. Јоксим Златић стражар
930. Јаков А. Марковић чинов. министарства
931. Јаков И. Бајлони индустријалац
932. Јован Ристић фишегџија за I полг.
933. Јован Белимарковић намесник
934. Јован Иванишевић, казн. завод за I полг.
935. Јован Ристић намесник
936. Јован Станић стражар фабрике дувана
937. Јован Ђорђевић члан гл. контроле
938. Јован Јовић крижач фабрике дувана.
939. Јован Мијатовић крижач фабрике дувана
940. Јован Костић крижач фабрике дувана
941. Јанко Илић, чист. вужника фабрике дувана
942. Јован Петровић трговац за I полг.
943. Јеврем Новаковић секр. у пензији за I полг.
944. Јован С. Антонијевић сајџија за I и II полгође.
945. Јеврем Бојовић профес. богос.
946. Јанићије Доганџић позорник
947. Јован Томић служитељ војне одеће
948. Јован Н. Лукић, ноћ. стражар за I полг.
949. Јован Несторовић судија апелације
950. Јевта Бојичић, служит. за I полг.
951. Јанаћ Ђорђевић дикерц. за I полг.
952. Јован Даниловић, пескар за I полг.
953 Јаков А. Медина, приватије за целу годину
954. Јосиф Наумовић, млекац. за I полг.
955. Јоца Мијаиловић и Влада абаџије за I полг.
956. Јамандија Николић, кафеџ. за I полг.
957 Јован Таут радник у монополу дувана
958. Јеврем Марковић, члан за I полг.
959. Јован Златић радник фабрике дувана
960. Јован Цекић радник фабрике дувана
961. Јован Богдановић служитељ апелације
962. Јанко Гавриловић, служ. за I полг.
963. Јеротије Ђ. Мађаревић практ. вар. суда
964. Јеврем Ц. Јанковић поштар
965. Јован Петровић чиновн. за I полг.
966. Јован Димитријевић слуга за I полг.
967. Јозеф Беркеш, цимерм. за I полг.
968. Јовица Барловац, трг. и Коста Манојловић за I полг.
969. Јован Топендорф, зидар за I полг.
970. Јозеф Червени баштован топчидерске економије
971. Јован Николић, писар министарства унутр. дела
972. Јоса Протић писар мин. унутр. дела
973. Јаков Марковић практ. мин. унутр. дела
974. Јаков Д. Медина, дуван. за целу год.
975. Јован Јечменић стражар фабрике дувана
976. Јосиф Везингер, послуж. за I полг.
977. Крста Милошевић, служит. за I полг.
978. Константин Георгијевић агент за I полг.
979. Коста Вујић, пензион. за I полг.
980. Коста Костић практ. вар. суда
981, Коста Стевчић, трговац за I полгође
982. Крста Гојковић служитељ министарства унутрашњих дела
983. Коста Гвозденовић ноћни стражар
984, Коста Коларовић ноћни стражар
985. Коста Тутуновић, служитељ поште за I полгође
986. Коста Ђокић ноћни стражар
987. Коста Димитријевић ноћни стражар
988. Коста Димитријевић позорник општински за I полгође
989. Коста Ђорђевић, служитељ позоришта за I полгође
990. Коста Ст. Павловић пенз. за I полгође
991. Лазар Јовановић крижач фабрике дувана
992 Лазар Станојевић крижач. фабрике дувана
993. Лазар Тодоровић крижач. фабрике дувана
994. Др. Лаза Докић, председник савета за I полгође
995. Лазар И, Ђорђевић служитељ војне одеће.
996. Лудвик Рис општински надконтролор
997. Лазар Верговић званичник општински
998. Лазар Ж. Петровић судија у пензији
999 Лазар Јовановић позорник
1000. Лука Д. Нинић ликерџија за I полг.
1001. Лазар Младеновић б. стражар
1002. Лазар Микић б. бакалин за I полгође
1003. Лазар Јовановић крижач. фабрике дувана
1004, Лука Грковић служитељ војне одеће
1005 Лазар Живковић, ноћни стражар за I полгође
1006. Лука Нерић раденик фабрике дувана
1007. Лука Јовановић машиниста фабрике дувана.
1008. Лазар Петровић, млекација за I полгође
1009 Лазар Павловић ковач вет. школе
1010. Лазар Ђуричић, магазац. за I полгође
1011. Лука Марјановић рачуновођа вар. суда
1012. Лука Јанковић ноћни стражар
1013 Лазар Јанковић ноћни стражар
1014. Лука Живковић ноћни стражар
1015. Лука Лазаревић професор по године
1016. Милутин Татић, професор за I полгође
1017. Манојло Павловић фењерџија у општ. за I полгође.
1018. Марко Вулетић, трговац за целу год.
1019. Милан Премовић фењерџија општински
1020. Марко Цветковић, Ђорђе и Коста Цветковићи млекације за I полгође
1021. Милан Васиљевић начелник у пензији
1022. Михаило М. Магдаленић пуковник у у пензији
1023. Михаило Спасојевић рачуноиспитач у пензији
1024. Милан Живановић чиновник у пензији
1025. Михаило Ђ. Ђелешевић царинник у пензији
1026. Милан Јанковић начел. у пензији
1027. Михаило М. Рафаиловић члан у пензији
1028. Милан М. Богићевић посланик у пенз.
1029. Михаило Петковић директор у пензији
1030. Милан Јоксић начелник у пензији
1031. Марко М. Ђорђевић чинов. у пензији
1032. Миливоје Хаџић, практ. за I полгође
1033. Миленко Стокић, ватрогасац за I полг.
1034. Милан Ковановић пензинер за I полг.
1035. Др. Мијајло Петровић
1036. Младен Николић п. пуковник у пензији
1037. Младен Жујовић саветник у пензији
1038. Милутин Вукашиновић срески начелник у пензији
1039. Милош М. Трпезић касац. у пензији
1040. Младен Гајић, у фаб. дувана за I и II полгође
1041. Милан Аксентијевић, фијакерист за I полгође
1042. Мијаило Лаврић бравар у фабрици за I полгође
1043. Милан Петровић, архивар општински за I полгође
1044. Марко Радовановић ноћни стражар
1045. Милан Симоновић служитељ војне одеће
1046. Мијаило Миловановић трговац
1047. Милован Богосављевић, служитељ за I полгође.
1048. Митар Стојановић кафеџија за I полг.
1049. Миленко Стевановић трговац
1050. Милан С. Мостић адвокат за целу годину.
1051. Михаило Јов. Николић чиновник
1052. Михаило Рајковић члан пореске управе
1053. Мијаило Протић апо екар
1054. Милан С. Марковић практикант
1055. Милан К. Марковић пензионар
1056. Максим П. Атанацковић писар општ.
1057. Милан Петровић писар
1058. Милан Б, Петровић, калфа за I полг.
1059. Милорад Атанасијевић трговац
1060. Младен Грујић надничар општински
1061. Мојсије, епископ у пензији
1062. Милош Мирковић фијакерист
1063. Михаило Јанковић телегр. у пензији
1064. Мата Кара-Марковић рачуноиспитач у пензији
1065. Михаило Кренцер п. пуков. у пензији
1066. Михаило Вељковић рачуноиспитач у пензији.
1067. Марко Х. Р. Шокорац царинар у пензији
1068. Михаило Ковачевић срески начелник у пензији
1069 Марко Ђ. Катанић ђенерал у пензији
1070. Марко А, Лазаревић касац. у пензији
1071. Михаило П, Михаиловић начелник у пензији
1072. Михаило Станишић капетан у пензији
1073. Михаило Сарић начелник у пензији
1074. Милан Милошевић општ. калдрмџија
1075. Мирко Николић општински служитељ
1076 Милош Борисављевић општ. кочијаш
1077. Марко Велизарић, чиновник главне контроле
1078. Максим Алкалај чиновник гл. контроле
1079. Милутин Стевановић служитељ главне контроле.
1080. Мијајло Јаковљевић чиновник главне контроле
1081. Мијајло Крстић чиновник гл. контроле
1082. Милан Протић чиновник гл. контроле
1083. Милан Танкосић позорник
1084 Мијајло Симић чиновник гл. контроле
1085. Манојло Д, Сретеновић чиновник гл. контроле
1086 Михаило Стојалиновић, практикант главне контроле
1087, Младен Ж, Радојковић начелник у пензији
1088. Михајло П, Михајловић рачуноиспитач главне контроле
1089. Милан Радисављевић фењерџија
1090. Милан С, Игрошанац секретар општ.
1091. Марко Новаквић служитељ општински
1092. Милан Динић позорник
1093. Милан Вукићевић позорник
1094. Милош Јорговић књиговођа
1095. Мијаило Дунђерски служитељ монопола
1096. Мата Радовић секретар у пензији
1097. Милош Миросављевић благајник у пензији

1098. Милош Ж. Петровић срески начелник
1099. Милутин Роксандић поручик у пензији
1100. Милован Т. Јанковић пред. у пензији
1101. Милош Јорговић књиговођа у пензији
1102. Миливоје Празовић касац. у пензији
1103. Милан Ф. Христић посланик у пензији
1104. Милосав Лешјанин апелац. у пензији
1105. Милојко Лешјанин ђенерал у пензији
1106. Милован Ђукић поручик у пензији
1107. Миленко Павловић потпуковник у пензији
1108. Милосав Куртовић капетан у пензији
1109. Миливоје Остојић управник у пензији
1110. Миленко Стојановић благај. у пензији
1111. Милован Спасић саветник у пензији
1112. Милан Пироћанац министар у пензији
1113. Милош С, Бабић начелник срески
1114. Милоје Мајданац начелник у пензији
1115. Милош Миросављевић благајник у пензији.
1116. Милан Павловић благајник у пензији
1117. Милан Николић писар у пензији
1118. Милан Кујунџић министар у пензији
1119. Милан А. Илић практикант.
1120. Миливоје К. Бранковић писар
1121. Михаило Стефановић благајник
1122. Милан Антоновић практикант
1123. Милан Достанић писар министарства финансије
1124. Милисав Јакшић капетан у пензији
1125. Милан Медовић секретар министарства финансије
1126. Михајло Михајловић председ. пореске управе
1127. Михаило Миличевић књиговођа
1128. Милош Писаревић служитељ
1129. Мијаило Савић служитељ за I полгође
1130. Миљко Дукић ноћни стражар
1131. Мића Перић ноћни стражар
1132. Милосав Живковић, бојаџија за I полгође
1133. Милан Антоновић архит. општински за I полгође,
1134. Мијаило Терзибашић трговац
1135. Милорад Терзибашић трговац
1136. Мијаило Игњатовић књиговезац
1137. Младен Ј. Марковић пожарник за I полгође
1138. Милован Ружичић пензионар
1139. Матеја Вучковић служитељ општински
1140. Марко Тотовић позорник
1141. Младен Стојевић позорник
1142. Мијаило П. Јовановић, управник вароши за I полгође
1143. Милан Вулић служитељ апелације
1144. Милорад Стевановић бивши бакалин за I полгође
1145. Марко и Ст. Колаковић, ликерџије за I полгође
1146. Марко Ристић, служитељ за I полгође
1147. Милан Голубовић општински контролор за I полгође
1148. Михаило Кр. Ђорђевић министар за I полгође
1149. Миле Микан, општински служитељ за I полгође
1150. Милош Танасијевић бакалин
1151. Миша Ис Фарки казас
1152 Мијаило Н. Илић бакалин за I и II полгође
1153. Мијаило Миленковић чиновник трошарине
1154. Милоје Влајић професор за I полгође
1155. Милан С. Антонијевић судија за I полгође
1156. Марко Ђорђевић, надзорник за I полг.
1157. Мијаило М. Петровић писар суда
1158. Мијаило Трифковић, чиновник за I полг
1159. Мијаило Здравковић чиновник
1160. Милан Ђукић писар полиције
1161. Мијаило Павловић, Ђока Павловић, Б. С, Живковић, Мил. Павловић, Јан. Милојевић, Мих. Ђурић, Бор. Лазаревић, Мил. Милојевић и Петар Зарић трговци за I полгође
1162. Мијаило Богдановић писар војне одеће
1163. Милован Марковић, пожарник за I полгође
1164. Милош Алексић, црквењак за I полгође
1165. Миливоје Милутиновић чувар за I полг.
1166. Митар Минић надзорник фабр. дувана
1167. Маринко Николић радник фабрике дувана
1168. Мијаило Дугалић надзорник фабрике дувана
1169 Мата Саворни стражар фабр. дувана
1170. Марко Петровић рад. фабрике дувана
1171. Милорад Рајковић бравар на железници
1172. Мијајло Ј, Милосављевић чиновник гл. контроле
1173. Милутин Марковић ноћни стражар за I полгође
1174. Марко Пеција порт. у двору за I полг.
1175. Милутин Гаргашанин приватије за I полгође
1176. Милан Јовановић крижач
1177. Марко Барух мењач
1178. Младен Миловановић, момак за I и II полгође
1179 Милан Трифуновић, служитељ општински за I полгође
1180 Младин Лукић служитељ општински
1181. Мијаило Ђурђевић радник у фабрици дувана
1182. Матија Оцокоља ватрогасац општински
1183. Миливоје Врвић, кројач за I полгође
1184. Милован Миленковић сарач
1185 Милан Барјактаревић ковач вет. школе
1186. Мата Јовановић колар вет. школе
1187. Милан Петровић колар вет. школе
1188. Милован Грујић ковач вет. школе
1189. Максим Томић, кантарџија општински за I полгође
1190. Милан Мишић, практикант општински за I полгође
1191. Марко Величковић, надзорник у двору за I полгође
1192. Мијаило Николић чувар казн. завода
1193. Милан Петровић кмач
1194. Михаило Стевановић, судија за I полг.
1195. Милија Јовановић, писар општински за I полгође
1196. Милан Радовановић, секретар за I полг.
1197. Милорад Р. М. Г. Медаковић чиновник посланства за I полгође
1198. Милан Живић дијурниста општински
1199. Мића Ристић капитал. за I полгође
1200. Мирослав Љ, Узунмирковић секретар апелације
1201. Милоје Жуњић, пиварски радник аз I полгође
1202. Милан Д, Сосић, чиновник за I полг.
1203. Милан Ђ, Миличевић, библиотекар за I полгође
1204 Мицко Момировић, зидар за I полг.
1205 Мијаило Станимировић, лаборант за I полгође
1206. Микола Христић министар у пензији
1207. Никола Стефановић помоћник у пензији
1208. Никола Штајнер, пекар за I полгође
1209 Никола Х, Николић лекар
1210. Новак Марковић продавац погачица
1211. Никола А. Николајевић писар министарства финансије
1212. Никола Местановић практикант
1213. Никола К. Ресавац бивши трговац
1214. Никола Јовановић рачуноиспитач
1215. Никола Ђ. Рашић трговац
1216 Никола Надрљански дијурниста општ.
1217. Нестор Димитријевић позивар општ
1218. Никола Зарић сл. општински
1219. Никола Миловановић брашнар
1220. Никола П. Николић чинов. ђумручки
1221. Никола М. Радојковић чиновник главне контроле
1222. Никола Јовановић инжињер у пензији
1223. Никола Ј. Протић чиновник главне контроле
1224. Никола Аћимовић рачуноиспитач
1225. Настас Нешковић капетан у пензији
1226. Никанор Ружичић епископ у пензији
1227. Никола Милетић практикант
1228. Никола Стаменковић ноћни стражар
1229. Никола Марковић, таљигаш за I полг.
1230. Неша Беговић чиновник ђумрука
1231. Никола Трандафиловић стражар
1232 Никола Ћирић, пр. суда за I полгође
1233. Никола Трифковић општ. кантарџија
1234. Никодије С. Јовановић, практикант за I полгође
1235 Никола Јанковић, писмоноша за I полгође
1236. Никола Величковић, књиговођа за I полгође
1237 Писм Д. Тајтацак мењач за I полг.
1238. Настас Митровић, сапунџија за I полг.
1239 Никола Драгићевић ватрогасац општ.
1240. Никола Ђорђевић трговац
1241 Настас Аврамовић радник фабрике дувана
1242. Настас Антонијевић, судија за I полг.
1243. Никола Вујић писар управе за I полг.
1244 Никола Костић, општински позорник за I полгође
1245. Никола Максимовић, млекарија за I полгође.
1246 Нестор Дошевић млекарија
1247. Никола Стевановић ковач вет. школе
1248 Никола Милојевић, практикант за I полгође
1249. Никола Чајкановић шпекулант
1250. Никола М. Трпезић писар вар. суда
1251. Никола Г. Ђурић. трг. за I полгође
1252. Наум Остојић лакирст фабрике дувана
1253. Настас Аврамовић крижач фабрике дувана
1254. Никола Младеновић крижач монопола дувана
1255. Наум Петровић служитељ за I полг.
1256. Никола Николић ноћни стражар
1257. Неша Станковић ноћни стражар
1258 Никодим Ј. Васић, писар за I полгође
1259. Никола Д. Николајевић архивар за I полгође
1260. Никола Радојковић, трг. за I полгође
1261. Никола Стојановић, надничар за I полгође
1262 Никола Мојсиловић служитељ војне одеће
1263. Никола Савић, трговачки калфа за I полгође
1264. Обрад Глишић општински служитељ
1265. Обрад Аћимовић поручик у пензији
1266. Остоја Николић чиновник главне контроле
1267. Обрад Миленић служитељ главне контроле
1268. Петар Милић обућар
1269. Петар Јовановић, чувар за I полгође
1270. Петар Стојић, конзул за I полгође
1271. Петар Марковић писар суда
1272. Петроније Тешић п. пуков. у пензији
1273. Петко Мијаиловић татар у пензији
1274. Панта Матић телеграфиста у пензији
1275. Петар Поповић апелационац у пензији
1276. Петар Кречаревић професор у пензији
1277. Петар Војновић благајник у пензији
1278. Петар Аранђеловић пуковник у пензији
1279. Петар Богдановић царинар у пензији
1280. Павле Хорстиг пуковник у пензији
1281. Петар Савчић члан у пензији
1282. Павле Стефановић капетан у пензији
1283 Павле Поповић мајор у пензији
1284. Павле Л. Павловић срески начелник у пензији
1285 Павле Путник п.пуковник у пензији
1286. Петар Пантелић контролор у пензији
1287. Панта Анђелковић срески начелник
1288. Петар Давидовић шпекул. за I полгође
1289. Павле Поповић ноћни стражар
1290. Петар Марковић ноћни стражар
1291. Петар Станић ноћни стражар
1292. Петар Марковић, сл. поште за I полг.
1293. Панта Живковић мајстор војне одеће
1294. Прока Цукановић разносач пива и за II полгође
1295. Павле Маринковић писар за I полг.
1296. Павле Поповић предавач
1297. Петар Б. Арамбашић трговац
1298. Пера Савић служитељ
1299. Петар Савић служитељ
1300. Панта Николић кафеџија
1301. Петар С, Спасић апотекар
1302 Петар С, Крстић бивши кафеџија
1303. Петар Ђ. Рашић трговац
1304. Петар Р. Милушић трговац
1305. Прока Вуковић гробар

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 33. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 9. Августа 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

Председник општине вар. Београда добио је овакав отпоздрав на честитање рођен-дана Његовог Величанства Краља:

БЕРН, 2/14. августа 1892. г.

господину

МИЛОВАНУ Р. МАРИНКОВИЋУ

председнику општине

Београд.

Његово Величанство Краљ наредило ми је, да вам изјавим његову благодарност на честитањима и изјављеним жељама о Његовом рођен-дану.

Велимировић.

Честитка председника општине београдске гласи:

БЕОГРАД, 2. августа 1892. г.

ЊЕГОВОМ ВЕЛИЧАНСТВУ
КРАЉУ СРПСКОМ
АЛЕКСАНДРУ I.

БЕРН, (Швајцарска).

Београђани честитају Ти, љубљени Господару, данашњи дан и моле се Богу, да на славу и добро српскога народа још много година могу славити овај дан.

Председник
општине београдске,
Милов Р. Маринковић.

Суд општине вароши Београда у интересу здравља грађанства а рад и извршења наредбе од 10 Јула 1892 год. АБр. 8278 о продавању средстава за живот и контролисању каквоће њихове —

Наређује:

У року од месец дана, од када се ова наредба објави, дужни су сви млекари, да од београ. општине добаве дозволу, да могу млеко у вароши продавати. За сваку такву дозволу платиће таксу од 50 пар. дин. У тим дозволама, које ће се сваке године обнављати, поред осталога биће и нарочите рубрике за белешке о резултату извршеногa прегледа млека.

Такве дозволе морају при себи имати сви продавци млека и то како газде тако и њихови момци, који по вароши млеко разносе и продају Ако који од млекара не буде ову дозволу имао при себи, одузеће му се све млеко и продаће се у корист општинске касе.

Ако пак поменуту дозволу у одређеном року никако и не извади, забраниће му се радња и поступиће се са њима по § 373 а., кривичног закона

Од суда општине вароши Београда 10 Јула 1892 године. АБр. 8278.

ОБЈАВА

Према чл. 1. правилника за инсталацију водовода по кућама у Београду, дужни су инсталатери, који за рачун сопственика кућа буду градили водовод по кућама, претходно пријавити се Управи водовода.

Инсталатер може бити само онај, који је тим радовима вичан и који има сав потребан прибор за такве послове, а у своме раду дужан је тачно придржавати се прописа изложених у горе поменутом правилнику.

С тога управа водовода позива све оне, који су спремни да врше инсталацију водовода по кућама, да се што пре пријаве управи водовода, од које ће добити уверење да тај посао могу вршити.

Сопственицима кућа пак јавља се, да инсталацију водовода у својим кућама поверавају само онима, који покажу уверење потврђено од управе водовода, да инсталацију могу вршити. У исто доба обраћа се пажња сопственицима кућа, да је инсталатер дужан за сваку кућу у којој инсталацију врши, начинити скицу како мисли инсталацију извршити као и предрачун коштања те инсталације, па за тим и скицу и предрачун обвезан је поднети управи водовода на преглед.

По извршеној инсталацији, дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, која ће испитати извршени посао и издати инсталатеру потврду, да је посао извршио.

Тек кад таку потврду инсталатер покаже сопственику куће, имаће права на наплату извршеног посла.

Они сопственици кућа, који имају у својим кућама већ намештене цеви и славине за водовод, дужни су пријавити се управи водовода, да се та инсталација испита иначе неће им се дозволити употреба водовода.

Бр. 1723.
17. Јула 1892. год.
Београд.

Управник водовода београдског
Тоша Селесковић.

ОБЈАВА

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 26 Јуна ове год. Бр. 7162. позивају се сви обвезници редовне, I и II позива народне војске, који се према годинама старости имају превести из позива у позив, или са свим ослободити, да сваки добави и спреми ради доказа колико има година крштеницу или уверење, које ће комисији регрутној ради увере показати. Иста комисија отпочеће свој рад 10 Августа ове године.

Осим тога позива се и фамилија умрлих обавезника да добави извод црквених протокола за умрлог, како би се исти из списка избрисати могао.

Исто тако позивају се и сви они обавезници који стално у Београду живе или су пак са стране досељени а међу тим нису нигде у списковима уврштени, да горњег дана предстану регрутној комисији ради уписа и пријема војног билета.

Који од обавезника горњег дана не престане регрутној комисији доцније неће се моћи превести из позива у позив нити ће се пак лекарски прегледати.

Сваки обавезник понеће собом и војнички билет који ће комисији на увиђај поднети.

Ово се доставља грађанству ради знања и управљања.

Од стране суда општине вароши Београда 22 Јула 1892 год. Абр. 8458.

СТЕЧАЈ

Општини београдској потребан је млађи благајник и један инжињер.

Поред осталих инжињерских дужности биће изабратом инжињеру као најглавнија та, да непосредно руководи и извршује радове на детаљном снимању вароши Београда и његове околине, као и да оснује геодетски одсек инжињерског оделења општине београдске.

Погодбе су:

а. За благајника:

Плата му је 3000 динара годишње.

Првенство ће имати онај, који је већ био благајник у ком новчаном заводу и који је вичан дуплом књиговодству и свима осталим пословима, што спадају у дужност благајника.

Изабрати благајник има положити кауцију од 6000 дин. у готовом новцу или државним хартијама од вредности.

б. За инжињера.

Инжињер мора да је положио код нас државни инжињерски испит или дипломски испит какве више техничке школе на страни.

Да је Србин. (Првенство имају Срби из краљевине Србије).

Да је у државној служби провео најмање 8 (осам) година и да поднесе уверење, да је самостално руководио какав већи инжињерски посао.

Годишња плата биће му до 6000 динара.

Писмене молбе са доказима о спреми имају се упутити на председника општине београдске најдаље до 15 Августа 1892. год. закључно.

Од суда општине вароши Београда 25 Јуна 1892 год. ГБр, 8657. АБр. 1457.

ОБЈАВА

Међу осталим дезинфекционим срествима може се са успехом употребити и тако звано кречно млеко. Оно се справља и употребљује овако:

Извесну количину креча угасити и додати толико воде, да се добије течност (кречно млеко), која ће имати 20% креча (на 20 кгр. креча 100 кгр. воде).

Од тога кречног млека потребно је 5 килограма за дезинфиковање 1 кубн. метра нечистоће, с којом треба кречно млеко добро помешати.

Кречно млеко несме дуго да стоји, јер се квари; најбоље је направити га онда, кад има да се употреби.

У редовним приликама, кад није нужно сву количину дезинфиковати, онда је довољно сваког дана по један литар кречнога млека усути у сваку нужничку рупу (седиште).

Суд општине вар. Београда препоручује грађанству, да се користи овим јевтиним дезинфекционим срествима и своје нужнике, помијаре и т. д. истим дезинфикује нарочито сада, кад прети опасност од колере.

Од Суда општине вар. Београда 23. Јула 1892. год. АБр. 8704.

ОБЈАВА

Комисија за регрутовање младића за сталну кадар за ову календарску годину, одпочеће свој рад у згању ово-општинског суда на дан 10. Августа ов. год.

С тога се позивају сви младићи који су 1872. године рођени овде или на страни, да горњега дана непремено пре подне у 7 часова предстану истој комисији ради горње цељи.

Даље, имају доћи и сви неспособни задругари појединих регрута, чија неспособност даје регруту право на скраћени рок службе, а могу доћи и други из задруге ради објашњења задружног имовног стања, како после неби било молби и жалби за скраћивање рока.

Горњег дана имају се јавити комисији и сви привремено неспособни младићи од прошлих година, који ће собом понети комисијска уверења.

Ко се горњег дана не пријави регрутној комисији, сматраће се да је службу у сталном кадру избегао, и према члану 14. закона о устројству војске кад се год ухвати до 30 година, без обзира на задружно стање, служиће три године, а поред тога платиће и војницу.

Опомена

Младићи који су рођени 1872. год. а суду овоме нису ни до данас предстали ради уврштења у регрутне спискове и прикупљање нужних података, позивају се да у најкраћем року суду овоме предстану ради поменуте цељи.

Од стране суда општине вар. Београда 30. Јула 1892 год. АБр. 8760.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА
56. ВАНРЕДНИ САСТАНАК
27. Јула 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, били од чланова одбора гг. Н. Х. Поповић, Л. Радонић, М. О. Петровић, С. Вељановић, Ст. Чађевић, Др. М. Т. Леко, М. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, И. Ђорђевић, М. М. Ђорђевић, М. Јанковић, К. Б. Михајловић, Р. Драговић, Ђ. Ж. Нешић, С. Азријел, Др. Алкалај, Л. Дашковић, М. Д. Банковић, Св. Ристић, А. Ј. Одавић, Др. П. Поповић, Др. Радовановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 23. Јула 1892. год и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 8666, 8688, 8667. 8663, 8665, 8648, СБр. 13347, и акта VII. пук. команде АБр. 8528, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Коста Митић доброг владања а средњег имовног стања, да су Милан Новаковић и Ирма Вајхова непознати; да су Љубомир Јовановић, Ђорђе Фулер и Антоније Карапфиловић доброг владања и доброг имовног стања; да је Ђорђе Мандиловић доброг владања, сиротног имовног стања; да је Јован Цаловић предавач непознат.

III.

Председник износи одбору на решење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби СБр. 13.376, 13.249, 13.284, 13.218, и АБр. 8765 одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању и осталом за Насту Лазаревић, па тек онда да јој изда тражено уверење, да се молиоцима Јанку Стојановићу, Мијајлу Марковићу

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића.
његош.

ГЛАВА ТРЕЋА

Бегство Скендербегово. — Даља радња његова до сабора у Лешу. — Сабор у Лешу. — Бој с Али-пашом.

Исте године које умре Иван, отац Скендербегов, по настојавању кардинала Јулијана, Јована Хуњадија и деспота Ђурђа Бранковића, краљ пољски и угарски Владислав сазове сабор у Будим 9. јуна а у јавној намери да одобри да се предузме рат с Турцима, од чијег беснила и варварства дрхташе већ и сам далеки запад. На том сабору гђворй прво кардинал Јулијан а за тим наш деспот Ђурађ. Беседе њихове беху врло живе и резултат им би тај, што краљ Владислав још истог дана изда заповест, да се главна сила хришћанска искупи у самом Будиму најдаље до Св. Илије, па да се онда пређе Дунав и нападну Турци.*)

Заповест ова би испуњена с највећом послушношћу. У одређено доба састане се сва војска. За тим, у другој половини септембра пређе Дунав код Сланкамена и пође к Нишу, да бије бој с Исак-пашом који ту имађаше малену посаду. Савезна војска иђаше моравском долином, дође до Крушевца и, заузевши га, спали га пола. Међутим Исаку долажаху с две стране велике помоћи. Од Македоније хиташе брзим маршевима Турахан-паша. Од Румелије сам бегларбег румелијски Казим-паша. Хришћани дознаду за то и, појамно је, не смедоше никако допустити да се толике силе састану уједно. С тога Хуњади одлучи да се одмах пређе Морава и да се Турци нападну. Па тако и учини. 2. новембра узме дванаест хиљада најодабранијих војника из хришћанске војске, пређе с њима Мораву и пред сами мрак нападне Исака, који се ту беше утврдио. Турци не могоше издржати напада, но нагоше к Нишу, а за тим — не нашавши ни ту склоништа, јер Хуњади уђе и у сам град — к Цариброду.

Међутим већ идућег дана у долини нишавској појави се и аван-гарда Казим-пашина. Њоме је управљао Скендербег. Хуњади са својима, који јучерашњом победом беху силно одушевљени, нагрне и на њу и сву је распе. То је било 3. новембра 1443. године.

Ну ову погибију Скендербегову свакако не би требало објашњавати само необичним одушевљењем и великом храброшћу савезничке војске, — како бар излази по Мијатовићу. Доцнији поступак Кастриотићев као да ће доиста потврдити оно, што стари биографи сви од реда веле, т. ј. да је он још одавна био одлучио да побегне у отаџбину и да се дочека очеве владавине.

Пораз аван-гарде збуни и осталу војску Казим-пашину и она нагне у највећем нереду право Пироту. Ну док она хиташе тамо, Скендербег ухвати тајног секретара Казимова—Реис-Ефендију и заповеди му да напише управитељу крајину ферман, којим му се од султанове стране заповеда, да град свој одмах преда Скендербегу. Реис-ефендија се прво стане опирати, говорећи, како он то не ће никад учинити. Али кад му Скен-

*) Деспот Ђурађ, I. 337..

Милици Јанић и Марку Јурашковићу може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању молбе Димитрија М. Павловића, АВр. 8602. одбор је решио, да му се одобри тражено петнаестодневно одсуство.

V.

Одборник г. К. Б. Михајловић моли, да се забрани сељацима да на Топчијској пијаци пред зарадом стоје са колима и ту ђубре наносе. Даље је питао, зашто се улица Пиварска ни једанпут није досад поливала.

Председник изјављује односно првог питања, да ће издати нужну наредбу у смислу том, а што се тиче другог питања, да улица та није поливана до сада са тога, што се ту градио тротоар.

VI.

Одборник г. А. Ј. Одавић предлаже, да се укине место млађега благајника.

Одбор одлучује, да се са решењем по овоме предлогу причека док комисија за преглед каса не поднесе свој извештај.

VII.

Одборник г. Ђ. Ж. Нешић примећује, да предузимач за грађање трамваја употребљује стари општински камен из Краљ Миланове улице не мерећи га.

Председник одговара, да по уговору предузимач има права, да тај камен употребљује за макадам, колико му треба, и да према томе није потребно да се предходно премерава.

VIII.

Одборник г. Стеван Чађевић примећује:

а) да предузимач за израду коцкасте калдрме доноси и полаже коцке сасвим друге врсте а не оне, која је уговорена.

б) да е за израду канала у Савској улици плаћено много више, него што би требало и

в) тражи, да му се у препису изда уговор о грађењу коцкасте калдрме.

Председник одговара да ће се по првој и другој тачци учинити нужан извиђај и о резултату одбор известити.

Да ће доставити интерпеланту тражени уговор у препису.

IX.

Одборник г. Мата Јовановић саопштава, да се у Споменичкој улици гради тротоар са плочама, које су одбачене и које не одговарају никако уговору.

Председник изјављује, да ће наредити преглед и о учињеном известити одбор.

X.

Одборник г. Др. М. Т. Леко понавља своју интерпелацију односно усађивања дирека за електрично осветлење.

По објашњењу г. Ђоке Станојевића, као члана надзорне комисије за грађење електричног осветлења, који је по одлуци одбора овој седници присуствовао, одбор је одлучио, да се надзорна комисија споразуме са предузимачем, не би ли се могла извршити инсталација електричног осветлења на други какав начин, па о учињеном да извести одбор.

IV.

Одборник г. Др. Марко Т. Леко моли, да му се уважи оставка на чланство повереништва за надзор при грађењу електричног осветлења.

Одбор је одлучио, да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

V.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АВр. 8755, 8767, 8710. и 8748. којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Димитрије Вучовић доброг владања и доброг имовног стања; да је Сима Мандић доброг владања а сиротног имовно стања; да су Вуле Николић и Миладин Тимшић непознати.

VI.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АВр. 8319, 8750, 8751, СВр. 13553, 13560, 13423, 13425, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Петра Буквића, Љубице Николићеве, Зорке Аџићеве, Милеве Милојевић, Данице Ранковић, Драгољуба Станковића и Томаније Петровић, па тек онда да им изда тражено уверење.

VII.

По прочитању молбе Др. Е. Михела АВр. 8838, којом тражи петнаесто — дневно одсуство и молбе Димитрија Р. Војновића практиканта АВр. 8797, којом тражи одсуство, док у војсци служи, одбор је решио, да се обојици одобри тражено одсуство с тим да Дра Михела заступа у дужности Др. Змај Ј. Јовановић.

VIII.

По прочитању извештаја комисије за одређивање осе ГВр. 1486, одбор је одобрио одређену осу у новој улици између Палилулског трга и улице Два, бела голуба с тим, да се пошље и министарству грађевина на одобрење,

IX.

На предлог грађевинског одељења општине београдске, ГВр. 1575 и 1576, одбор је решио да се држи кратка усмена лицитација за грађење калдрме у Сарајевској улици пред домом сиротне деце и око врачарске школе у улици Фрушкогорској и Мостарској.

X.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГВр. 1446, одбор је решио, да се

57. РЕДОВНИ САСТАНАК

30. Јула 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били гг. Н. Х. Поповић, В. М. Тодоровић, М. Јовановић, А. Ј. Одавић, М. Д. Банковић, И. Ђорђевић, С. Вељановић, Ј. Ђуровић, К. Петровић, Л. Радонић, Л. П. Дашковић, М. Ј. Марковић, Др. М. Т. Леко Др. П. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, Стев. Чађевић, Поп Таса Капетан Спасић, Р. Драговић Др. Алкалај.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Јула 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. А. Ј. Одавић управља питање на председништво, да ли је срећен попис и шта се у општа у статистичком одељењу ради.

Председник одговара, да је попис срећен и дао је тачног обавештења о осталом раду статистичког одељења, чиме се је одбор задовољио.

III.

Одборник г. Лазар Дашковић мисли, да би цеви за везивање водовода са кућама требале да буду од цинка, а не од гвожђа као што су.

Управник водовода, г. Т. Селесковић, објашњује, да су садање цеви врло добре, којим је се објашњењем одбор задовољио.

дербег поднесе голу сабљу под грло, пристане, напише ферман и запечати га царским печатом. Инак му Скендербег не опрости живота. Он погуби и њега и све Турке који беху с њим, како би се у Једрену што доцније сазнало за његово отпадништво.

Дочепав се на тај начин царскога фермана, вине се он са синовцем Хамзом*) и оно триста Арбанаса што беше остало уза њ на коње, па право у Арбанију преко Приштине и мириднтских планина... Једног дана у другој половини новембра долете Хамза с још два коњаника пред Кроју и представив се вице-гувернеру†) њену као секретар Скендербегов, јави како његов господар долази, да, по султановој заповести, предузме управу над градом. Не прође много а дође и сам Скендербег†). Вице-гувернер††) прочита ферман, пољуби га с пуно поштовања, па одмах преда управу Кастриотићу. Скендербег још исте ноћи сазове отменије грађане и изјави им своју намеру и план. Око поноћи зачује се са свих страна узвик: „Живела слобода! Живео Скендербег!" «Звека сабаља, бесомучна вика људи, који крв око себе проливају, очајно запомагање Турака, које арнаутски ножеви у сну изненадиште разлегало се те ноћи по граду. Зора није затекла ни једног Мусулманина у старој Кроји, турском Ак-Хисару. Али је затекла мноштину Арбанаса, где пред конаком беговим усклицава новом господару од Кроје, Ђорђу Кастриотићу Скендербегу»

Ну ослобођење Кроје није било исто што и ослобођење Арбаније. Истина први а и најглавнији корак к томе циљу беше учињен, али је ипак до потпуног остварења Скендербегове намере требало још доста и напора и крви. Нарочито многу бригу задаваху четири тврђаве на границама арбанским према Турској; три на јужној а четврта на источној страни. То беху Петралба, данашњи арбански Gurri barth; за тим Петрела (Petreila), на неколико часова од Тиране, јужно од реке Арсена; па онда Стелузије (Stelusium), за које се не зна тачно где је лежало, осим ако то није било — како мисли Гопчевић,†) — близу Мартанеша, т. ј. близу извора Матова а јужно од Петралбе, и на последку Светиград, по свој прилици код данашњег Коцајика, јужно од града Дибре ††)

*) Стари биографи зову га Амесом, али то није добро, јер га је Хопф нашао аутентички под правим именом (Chroniques, 533.), а и турски га извори тако зову (гл. Hammer). Он је био син брата Скендербегова Станише (Hopf, 533.) а не Репошев, како каже Барлеције (lib. I. стр. 13.). Према томе, дакле, греше и Мијатовић, што каже (Деспот Ђурађ, I. 365.) да је он и по Барлецију син Станишин, и Гопчевић, што пристаје уз Барлеција и што га зове сином Репошевим (Ober — Albanien, генеал. таблица Кастриотића).

† Како се види и из причања старих биографа и из Хопфових Хроника прави гувернер кројин (Али-бег) као да у целом овом послу није имао никаква удела. Можда и није ни био у Кроји?

†) Fatti illustri су још тачнији. Они казују да је то било одмах идућега дана, и да је Хамза, а не Скендербег, однео ферман вице-гувернеру. Сар. П.

††) То је био јамачно онај Хасан-бег, кога Хопф спомиње на два места у својим Хроникама (на стр. 532.), и то као сина пређашњег вице-гувернера кројиног Ајдинна Клопеса, госп. од Врезде, и Јелене, кћери Гина I од мусакијске породице, господара од Томорнице и Касторије. — Да наведемо овде узгред укратко и историју Кроје откад се зна за њу па до овог времена (по Хопфу). Њу је прво имао Карло Велики (за кога Барлеције вели, да ју је он и основао [!]), за тим, без сумње, његов син Ђорђе. После смрти овога имао ју је муж његове сестре Јелене — Марко Барбариго (од 1392.—1395.), а кад он отиде у тамницу, узе је Константин Кастриота, зет Ђорђа, брата Карла Великога и држаше је до 1401.. Од год. 1402. до 1415. имао ју је унук истога Ђорђа — Андреја (гроф Никета). А кад он умре заузму је Турци и држаше је све док ето сад не дође Скендербег. За време ове турске власти њоме управљаше гувернери и вице-гувернери и то први овим редом: Пир Омар-бег (1415.—26.), Балабан-бег (1426.), Исак-бег (1426.—27.), Али-бег, син Евреносов (1427.—1443.), — а други овим: Ајдини-Клопес, госп. од Врезде (1415.—16.), а кад он умре, син његов Хасан-бег све до доласка Скендербегова. Hopf, Chr.. 532..

†) Ober-Albanien, стр. 497.

††) Хан, Путовање и т. д., 155.—6.; Gopč. Sp., ibid.

при грађевинском одељењу и управи водовода установи библиотека техничких дела и одобрио је за ову цељ и ову годину кредит од девет стотина динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XI.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1361, одбор је решио, да се набаве угледна кола за изношење ђубрета и да се сума од хиљаду пет стотина динара у злату за кола и подвоз до Београда исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XII.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1533, одбор је решио, да се сагради још једна стаклара за расадницу општинску и одобрио кредит од хиљаду динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XIII.

По прочитању предлога Управе водовода АБр. 8713, да се бушење водоводних цеви и спајање кућа са истима уступи А. Б. Кенигу односно његовом заступнику Бенциону Булију, овд. банкару, према његовој понуди, одбор је решио, да се путем лицитације изда овај посао неколиким предузимачима на израду. Број предузимача да одреди управа водовода.

XIV.

Председник износи одбору на решење акт министарства унутрашњих дела, којим се тражи, да општина уступи бесплатно земљиште на коме да се подигне централни завод за дезинфекцију и нарочита болница за кужне болести.

По прочитању тога акта АБр. 8312. и акта АБр. 8692, којим Министарство јавља, да би најзгодније земљиште за ову цељ било оно између метеоролошке станице, сењака и болнице за душевне болести, — одбор је решио, да се уступи држави потребно земљиште за подизање централног завода за дезинфекцију и болнице за кужне болести, било од садањих општинских земљишта или друго које приватно земљиште откупом од стране општине.

Од Министарства предложено земљиште да не може се уступити за поменуту цељ.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16. Јула до 1. Августа 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	13·00 м.	2,246.400	
2	Вар. извора	24 сат.	1,570.406	
3	Булб. извора	24 сат.	635 904	

Свега за 15 дана литара 4452710

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска на дан 17. Августа ове године, држаће офертални лицитацију, за набавку 700 метарских хвати дрва, за огрев суда и основних школа.

Кауција се полаже, од стране српских грађана у 1800 динара а од страних 3600 динара у готовом новцу или државним папирима од вредности.

Оферти морају бити снабдевени прописном таксом у маркама и предаваће се заједно са кауцијом горњег дана од 9—12 часова пре подне благајни општ. суда, а отвараће се комисионо истога дана тачно у 12 часова на подне.

Услови се могу видети сваког радног дана за време канцеларијско а и на сам дан лицитације у књиговодству општин. суда.

Од суда општ. вар. Београда 29. Јула 1892. год. Београд. АБр 8741.

Општина београдска издаваће путем јавне лицитације следећа непокретна добра набавке и разна права, и то:

1. Септембра 1892. год.

Плац постојећи у овд. вароши више чесме књегиње Љубице за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1893. год.

2. Септембра 1892. год.

Њиву до Убанлића винограда за време од 1. Новембра 1892. год. до 1. Новембра 1895. год.

3. Септембра 1892. год.

Права на наплату таксе за фијакерске станице за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. год.

Ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине вароши Београда.

Услове сваке од ових лицитација могу се видети у рачуноводству до дана лицитације сваког радног дана за време канцеларијско а и на сам дан лицитације.

Од суда општине вар. Београда 8 Августа 1892. год. СБр. 14013.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

држан. 18. Јуна 1892 год.

(свршетак)

Председник. Усвајате ли и ово што је г. Никола Поповић казао. (Прима се) Иначе да се ово не упућује комисији него да се усвоји? (усваја се).

Ник. Р. Поповић. За ово друго — које су улице безводне? то нека комисија реши. (чује се: а која? водоводна)

Председник. Тако ће и бити. Сад молим вас да чујете овај извештај. (Секретар чита извештај о избору чланова комисије за преглед каса.) То је, господо, учињено по одборском овлашћењу. (Прима се) Дакле г. Хаџи-Поповић позиваће чланове кад буду потребни ради прегледа каса (прима се к знању).

Ђока Нешић. Сад да идемо даље. Потребно је да се изберу одборници који ће прегледати коцке које ће се употребити за калдрму у Савамалској и Теразијској улици до иза „Лондона“. Молим вас кандидујте лица.

Знајући од колике су оне важности, Скендербег, готово одмах за падом крајином, пође на њих. Не прође за тим још ни месец дана, а прве три већ и беху у његовим рукама. Само поносити Светиград нити шћаше да се предаје нити да ступа у отворену борбу. Нешто његова необична тврдоћа а нешто страшна зима што тада бешњаше чињаху га неосвојивим и Скендербег, после дужег времена, би приморан оставити под њим нешто посаде и вратити се натраг Кроји. Ту га затече и Божић, који буде прослављен веома свечано, али не само с тога, што је он велики хришћански празник, већ још више и с тога, што се на њ покрстише многи потурчењаци Арбанаси, међу којима и сам Хамза.†)

С почетком год. 44.†††) продужи се започети посао. Средња Арбанија не беше још сва у арбанским рукама. Обе Дибре још једнако стењаху под турским јармом. Али дан слободе сину сад и њима. Моз Големи Комнен, син Мусакија Комнена, од породице Аријанита, а господар од Либораса и Драга, уђе са самим почетком нове године и у њих, те Турци буду за кратко време и одатле одагнати.

Тако ето Скендербег за неколико само месеци постаде господарем од целе средње Арбаније, која му у осталом, осим неких омањих области, што после поотима од суседа својих, и доцније остаде једином државом. Али све ни с тим још не беше урађено. Први силнији напад турски могао је још сву подигнуту зграду срушити за један трен. Слоге и савеза између Скендербега и околних владалаца не беше још никако, а без тога и његова и њихова снага стојаше на врло лабавој и непостојаној основи. То је он добро увиђао и с тога, чим очисти земљу од непријатеља, позове све суседе на сабор у Лешу.

Како вели безимени писац сабор тај буде заказан за 2. март.†) Кнезови се лепо одазову позиву Скендербегову и одређеног дана доврве у Леш са свих страна. Велика је само неслога међу њиме и који су од њих дошли, тако да се ни двојица у томе потпуно не слажу: увек један има кога више или мање но други. Па ипак има неколико њих, које сви помињу. То су: Аријанит Комнен, господар од Черминице (веома насељене брђанске области на сев. и на ист. од Елбасана), Мохина, Катафига и Спатеније (данашњег Спата, на југу од Шкумбе);†) Павле II. Дукађин, господар од Бубе, Салите, Гурикукја, Левруска и Бушине и брат му или син Никола††); Лек Лусман, господар од Пулатија (сев. од залактице дримове),†††) и на послетку Андреја

†) То помиње и сам Хопф у својим Хроникама, стр. 532.

††) Гл. Hopf, Chroniques, 535. По старим биографима не излази тако. У њих ми налазимо, да је Скендербег, још одмах по одметништву свом био дошао у Дибру, па се ту договорио о устанку с њеним поглаварима, и даље, да су ови, чувши за његов покољ у Кроји, одмах били учинили исти такав и у својој области. Али ми волимо веровати Хопфовим документима.

†) Biemmi G., Istoria, 30.

†) Hopf, Chroniques, 535.; Хан, Путовање, 497-8.

††) Стари биографи кажу само Никола Дукађин. Али у Хопфа из породице дукађинске имају двојица који носе то име и који би могли доћи овамо. Један је брат овога Павла. Њега Хопф зове Николом I и налази га аутентички поменутог од год. 1409. до 1448. Други је син Павлов. Њега Хопф зове Николом II. и помиње га од год. 1444. до 1479. (Chron., 533.)

†††) Барлеције и по њему сви остали биографи Скендербегови зову овога Дусманом, од чега је за тим наш Мијатовић начинио Душман (Гл. Глас Акад. XXII. стр. 35). Али у Хопфовим таблицама нема и тог облика поред поменутог (Дусмана), те га можемо сматрати за погрешан. Hopf Chr., 535, 15.

Мата Јовановић. Ја сам мишљења да из одбора треба да буде изабран и који члан који се разуме у врстама камена — у тврдоћи и т. д. Част и поштовање изабраној господи, али они се у томе послу не разуму у мери која је потребна па да се посао савесно оцени.

С тога ја предлажем у комисију или Капетановића или Чаћевића, тек један од техничара свакојако треба да је (чује се: има других који прегледају чврстину камена).

Председник. Чим је донео предузимач извесну количину камена, ја сам одма образовао стручну комисију која је обишла да види да ли камен одговара мустри која је поднета и комисија је констатовала и изјавила да је по мустри. Ова комисија има сад да се увери да није што год потурено од друге врсте камена а да надзирава над извршењем посла.

Мића Петровић. У тој комисији био сам и ја. Донета су три камена у малим коцкама и овај донесени одговара тим трима мустрама

Председник. Где се год посумња, свуда се узима мустра па упоређује. Ја вас молим да ова лица за Савамалски крај примите (прима се). А кога ћете за Крагујевачку улицу (Мијаила Јанковића, Милутина Марковића и Гавру Бркића).

Грађевински одељак наш доставио ми је како има муке око извођења регулационог плана и молио је да се одреди извесан број лица који ће бити проценноци те вршити извесне законске формалности а да се не морају да свакад нарочита лица очекују и траже.

Ђока Ж. Нешић. Ја сам противан томе јер свака оцена земљишта врши се тако да се одреде 2 повереника општинска и 2 с приватне стране и они бирају петога. И кад је тако ја незнам што би сад бирали масу грађана за то!

Вељa Тодоровић. Ја мислим да би се ово питање могло рашчистити овако, ако бисмо ствар упутили оној комисији од 15 људи која има да рукује фондом за одкуп имања ван рејона па она нека, кад буде потребно што проценити одреди дотичне грађане да то учине.

Председник. Ово процењивање то је особена радња коју по дужности морамо да чинимо. Човек хоће да ради, да зида и треба да зна где, и сад или овластите ону комисију за одкуп имања ван рејона да она буде оцењивач у име општинско, или кога другог. Овде треба већи број лица за то што у разним крајевима има много да се врши и што нема могућности да се то на време обавља ако се одреди мањи број чланова пошто ти људи могу често пута имати и својих брига и невоља и послова.

Случај који је дао повода грађевинском одељењу да ово тражи то је имање г. Ивана Зечевића поштара које има у Палилули па му сад долази под улицу и он каже: дајте ми да знам на чисто шта ћу да радим.

Молио бих дакле да одредите из одбора некога који ће да кандидује лица.

Ђока Новаковић. Постоји закон о експропријацији и у њему се каже како се има процењивање да врши. По њему чланови комисије одређују се од неколико лица једном за целу годину и они процењују, а не одређују се за сваки појединн случај, као што се овим предлаже. Према овоме ми сад не можемо радити нешто мимо закон; на случај жалбе, одлука комисије која није по овом закону изабрана не би могла вредити. Треба дакле најпре закон о експропријацији проучити па тек онда донети одлуку, шта да се ради, те да се нешто мимо закон не ради.

Председник. Мислим да ни једним законом није забрањено да два парца, кад се сложе, могу изабрати лица која ће да им спор пресуде. (Тако је.) Па и овде је то. У осталом овај начин се је и до сада практиковао па није било ничега. Обично су бирана лица па их је позивала власт да оцењују и што су они казали то је и било ако су пристале на то обе стране. Но најбоље одредите лица која ће то питање проучити. (Бирају: Ђоку Новаковића, Вељу Тодоровића и Ник. Р. Поповића.)

Неки Ајхнер књижевник из Аустрије, који има уза се повећу дружину, бави се илустрацијом важнијих варошн и градова и описом живота у њима по свим гранама развића. Те илустрације и описе износе се свету у илустрованим свескама као што је ова у којој је илустрована мађарска варош Дебрецин. Он је поднео понуду да и Београд илуструје и прикаже страној читалачкој публици на исти начин као и друге до сад описане вароши. Приказ би био илустрацијама и описима на 4 језика: немачком, француском, мађарском и српском. Опис и уређење било би под надзором општине. А пошто је посао скопчан с израдама, он моли да га новчано потпомогнемо, Ја вас молим да ово питање узмете у оцену или да поверите коме од господе одборника да он то проучи па да изнесе пред вас свестрано мишљење: да ли ово има и какве вредности и заслужује ли наше помоћи. (Бирају се: Др. Павле Поповић, Милан Капетановић и Љуба Јовановић.)

Ја бих молио господу да ово питање свестрано проуче и мишљење о њему поднесу. —

Састанак закључујем.

(Састанак је трајао до 9 час. у вече.)

Држан 22. јуна 1892. год.

Председник. Пошто има довољан број одборника, то отварам одборску седницу и молим да саслушате записник од прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко да примети што на записник?

Сол. Азриел. Видим из записника да сам изабран за члана комисије за преглед трошаринских рачуна. То неможе да остане за то што сам ја члан у сталној трошаринској комисији. С тога би молио да изберете друго лице.

Председник. То је предлог и решиће се после. Има ли ко шта на записник?

Филип Васиљевић. Видим да је изабран за ту комисију и г. Св. Боторић, ја би предложио, да се другим замени, јер је болестан човек па мора да иде у бању на лечење.

Председник. И то је нов предлог.

Ђока Димитријевић. Да ли је ово стална комисија?

Председник. Па и то је друго питање.

Раденко Драговић. Тамо у записнику стоји да је ова комисија одређена за примање коцака. Држим да то прима само

Топија†). Од осталих помињу се и ови: Стеван Црнојевић, господар од Зете††), Лек Захарија, господар од Дајна и Петар Спан господар од Дриваста†††). Ђурђа Баошића помиње само Барлеције, Тодора Круну (Corona), господара од Београда [Берата]. Ђорђа Дусмана (sic) и Захарија Алтисвера (!) само безимени писац, а Степана од Илирика т. ј. од Авлона и Ивана Бојиновића само наш Теодосије†]. Поред ових, како веле стари биографи, на том су збору присуствовала и многа господа млетачка, али с нарочитим налогом од својих претпостављених да не улазе ни у какве дискусије и разговоре, већ само да слушају шта ће арбанска господа говорити и шта решити.

Збор отвори одређеног дана Скендербег дугом једном беседом. Ова беседа неје остала нигде забележена, те је лако појмити, да се писци који је наводе и у томе доста разликују. Али инак главна мисао која кроз њу провејава јесте, као што се и могло замислити, у свих иста, т. ј. да од Турака прети велика опасност не само њему и његовој области, но и свима осталим кнезовима арбанским, али, у исто време, да је немогуће свакоме појединце одбијати халу азијатску, већ да је потребно да начине међу собом савез и да се заједнички бране.

Стари се писци сви слажу у томе, да је Скендербег имао необична дара за бесеђење. Мушко дакле и озбиљно лице његово, ватрене речи, разглашена дотадања слава, к томе сушта истинитост целе његове беседе, очараше и придобише му све слушаоце. Они га саслушаше с највећим одушевљењем, сагласише се с његовим мишљењем, да само здружени могу што учинити, и после кратког већања изберу га једногласно за прбака и главног вођу свога.

У том новом положају Скендербег сад смеде смелије помишљати на походе турске и гледати им храбрије у очи. А они га и не оставише да их дуго чека. Што га је султан и досад био оставио на мкру, томе беше узрок нешто нагло и срећно напредовање савезничке војске хришћанске на Балк. полуострву целог краја год. 43. а нешто страх да савезници и с почетком 44. не понове напад на њ, нарочито кад би још и ослабио своју снагу, одвојивши који већи део војске за Арбанију. Али с почетком лета страх тај поче ишчезавати. И једна и друга страна непријатељска беху веома ослабеле и с тога раде миру. Онда Мурату први посао би тај, да пошље на Арбанију повеће одељење једно да казни одметника његова. И избор паде на Али-пашу, једног од најбољих вођа његових.

С крајем јуна он се већ кретао с два-

---

†) Барлеције додаје још и „са синовима Комненом, Мусакијем и синовцем Танусијем.“ Lib II стр. 34. Ну кога стари биографи разумеју под тим именом, нама је са свим немогуће сазнати. У Хопфа истина у породици Топијâ имају двојица који се тако зову, али узети ма кога од њих за овога, то би био апсурдум. Јер један од њих (отац Карлу Великом) умро је још око половине прошлога века, а други (унук Ђорђа, брата истога Карла Великог) год. 1415. (Гл. Hopf, Chr., 532.). Других пак Андреја нема више нигде у свима таблицама Хопфовим, ма колико да су простране, ни у породици Топијâ ни у породици Аријанитâ. Па и по синовима Комнену и Мусакију и синовцу Танусију, немогуће је доћи до каквога успеха, јер у Хопфа нема ни једнога члана које арбанске значајне породице, који би имао такав пород и таког рођака.

††) Барлеције и овде веди са синовима Ивом и Ђурђем. — Хопф не познаје овога другога (Гл. Chr., 534.)

†††) Барлеције још „са синовима Алексом, Божидаром, Вруом и Мирком.“ — За све ове Хопф не зна ништа (стр. 535., 14).

†) Стр. 31.

стручна комисија, а ова ће комисија само настојавати рад.

Председник. То је опет исправка решења. Не могу ту исправку да примим, нити она тако гласи, јер друго је оно што је комисија стручна ишла и видела, одговара ли мустри, а друго је опет ово, да прима коцке, да се не би прешверцовао какав други камен. Тако се та ствар разуме.

Мата Јовановић Господо, кад сам ја у једној седници тражио, да у ову комисију уђе и по један техничар, општ. председник изнео је како су већ једном одређени техничари, који су гледали камен и сад може да буде без техничара. Мени је зачудо како сад говори.

Молим вас господо, овде треба утврдити ко ће примати коцке и који ће од техничара из одбора бити члан те комисије. Јер вама се каже, да је г. Клерић прегледао мустру и да је добра, а сад треба прегледати да ли је лиферант донео коцке које одговарају мустрама. Господо овај лиферант је странац код кога треба бити стручно лице које ће коцке примити. Сад ако стоји оно, што је г. председник казао: да је нарочита комисија одређена да прима камен, онда је друга ствар.

Председник Поводом овога што г. Мата износи, имам да кажем неколико речи. Ја исправљам говор г. Матин. Комисија кад је предузимач донео коцке и почео стоваривати на савску обалу, изашла је са 2 одборника да види у општте да ли камен одговара оној мустри, коју је понуђач поднео и коју смо испитали а не појединце — и Комисија је казала да коцке одговарају мустри у општте. Сад долази специјалан рад и биће други послови нпр. коцка једна израђена је по погодби, а друга није: Ето то ће бити задатак овој комисији да надгледа па да одбаци оно што не ваља.

Напослетку ако ви мислите да ово није довољно, онда вас молим наредите каке хоћете јер ја немам ништа против тога.

Раденко Драгојевић. Ја мислим да се овој Комисији дода одборник г. Капетановић [чује се: Па он је био у првој комисији] Баш за то, што је био треба да се дода овој комисији.

Мата Јовановић. Ви се сећате господо да је одбор изабрао једну комисију која је дуже време радила да састави услове за израду коцкасте калдрме. Оно је те услове и израдила. На основу тих услова ради се калдрма и ниједан од тих чланова није сад у комисији. То ми изгледа мало чудно. Ту треба да уђе г. Чађевић и г. Капегановић.

Ђока Нешић. Према овоме говору г. Матином држим да би требало овим комисијама за калдрму додати још два члана и у томе да допунимо одлуку.

Председник. Па добро немам ништа против тога. У једној нек буде г. Капетановић а у другој г. Др. Марко Леко, јер су они били и у оној комисији.

Има ли још ко на записник да примети. (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Сад изволте чути, траже се нека уверења од власти. (Секретар прочита).

Има неколико извештаја о постављеним осама. (Секретар прочита извештаје за улице: Тројичку, Војничку, Зорину, Топцијску пијацу, Краљевића Марка, Мајданску, Лимску — Савско стовариште).

Усваја ли одбор ове утврђене осе? (Усваја).

Мијајло Бончић. Кад ми усвајамо овако ове осе, кажите ви мени г. председниче, могу ли становници тих улица, кад дођу други на наше место — тражити да се то преиначи. Ако могу, онда на што ми то радимо.

Председник. То не може нико да поквари. (Инжињер прочита извештај о постављеној оси у другој паралелној Душановој улици.

М Капетановић. Не можемо ми дозволити да се ширина улице мења, већ мора да остане онако како је.

М. Јовановић. Овде се комисија далеко упустила и то да се уђе са 4 метра унутра, па да буде ширина 8 метара.

Нећемо ми смети толико попуштати од регулационог плана С тога би био мишљења да се овај извештај упути једној вишој техничкој комисији.

Председник. О овој оси као што сте чули комисија предлаже одступање од утврђеног растојања једне стране према другој. Дакле да се ширина улице смањи. Међутим ми имамо овде пред собом да бранимо једном већ потписани регулациони план, који морамо да чувамо од честих промена, јер иначе ако би попуштали, отишли би далеко.

Но ми можемо усвојити оно што је казао г. Мата и да исто питање упутимо још и нарочитој техничкој комисији да га проучи и поднесе нам објашњење. У овој комисији било је само једно технично лице, и требало би да га проучи још једно техничко лице и да после видимо, можемо ли пристати или неможемо. Ово тим пре, што је доиста кратка улица по нашем регулационом плану и није на штету саобраћаја.

Мијајло Бончић. Ја незнам шта је руководило ту комисију да смањује ширину. Тако је Палилулски трг поред онолике ширине још раширила, а овде од уске улице још смањује. Каква је то регулација, какви су то њихови планови.

Председник. Нисмо знали, да је на оваку осу пристао и државни инжињер — Сад неможемо друго учинити него да упутимо г. Министру, јер само је он надлежан ово да оцени.

Мата Јовановић. Пошто ово мора да иде г. Министру, на сваки начин одавде треба дати уз спровод и одборско мишљење, а да би га могао одбор дати, ја опет предлажем, да се одреде из одбора бар 3—4 техничара, па да они ову ствар на лицу места проуче и дају нам мишљење за г. министра. Спровести г. министру а педати и разлоге, то не иде.

Председник. Прима ли одбор ово мишљење? (Прима). Молим г. Мату да одреди ко ће да буде у комисији овој.

Мата Јовановић. Ја предлажем г. г. Капетановића Штока, Ђ. Димитријевића и Чађевића. (Усваја се).

М. Капетановић. Имам једно питање на г. председника. Још пре 5 година изашла је једна наредба и овде претресана толико пута како да се носи земља и ђубре кроз варош. Та је наредба отштампана али се по њој наши квартови не управљају.

(Свршиће се)

десет и пет хиљада†) к Арбанији. 28. истог месеца — како каже безимени писац — паде и у долину Торвијоло (у Горњој Дибри), али га ту дочека Скендербег с петнаест хиљада и страшно разби — 29. јуна.

С тим се ето заврши прва периода рада овога доиста великога човека.

†) Барлеције и сви остали, који су, разуме се, опет по њему радили, тврде, да је Али-паша имао 40.000 војске и то све коњаника. Али томе се живо опире безимени писац. Он вели, да је паша имао само 25.000 и то и коњ. и пеш., али не одриче, да се проносио и горњи глас. Giam., ist., 40..

СПИСАК

ГРАЂАНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

КОЈИ СУ ПЛАТИЛИ ПОРЕЗУ

ЗА I. ПОЛГОЂЕ ИЛИ ЦЕЛУ 1892. ГОД.

(Продужење)

1306. Антоније Стаменковић служитељ. управе моноп. дувана
1307. Аксентије М. Тодоровић магазаџија
1308 Алберт Ђурић штекнер
1390. Антон Вапатић поћ. чувар Дун. пар. друштва
1309. Андра М. Петровић писар
1310. Арсеније М. Каначки практ.
1311. Апостол Дудинчић, практ.
1312. Андра Вукашиновић помоћн. благ.
1313. Атанас Ристић, практ.
1314. Арса Божић, служитељ
1315. Андра Аголић, поштар
1316. Алфинс Магру професор
1317. Андра Степановић професор в. школе
1318. Андра Ђорђевић професор в. школе
1319. Аврам Р. Тајтацак шпекул.
1320. Аћим Глигоровић кафеџија
1321. Арон М. Леви трговац
1322 Алекса Антоновић агент
1323 Антон Јохан ковач
1324. Анта Мудровчић лаборант
1325. Алекса Стојадиновић пијар
1326. Антоније Кауфман бив. брав.
1327. Антоније Васиљевић налбантин
1328 Андра Одавић, трговац.
1329. Алекса Костић обућар
1330 Агон Бозовић чинов. мин. иностраних дела
1331. Аврам Павловић позорн. царинаре
1332 Антоније Р. Ђорђевић прак. царинаре
1333. Андра Николић министар
1334 Антоније Максимовић служитељ
1335. Арон Костић учитељ
1336. Атанасије Вучковић професор
1337. Аврам С. Леви чинов. управе моноп. дувана
1338. Антон Бардун декоратор нар. позор.
1339. Андреја Антоновић декоратор нар. позоришта
1340. Анђелко Левтић служитељ нар. позор.
1341. Алекса Н. Спасић чинов. упр. фондова
1342. Алекса Борисављевић чинов. управе
1343. Арса Лукић чин. нар. банке
1344. Алекса Нанка, чинови. нар. банке
1345 Алекса Бедричић, служ. нар. банке
1346. Арса Марковић практ. мин. правде
1347. Атанасије Капетан-Спасић судија Дух. суда
1348. Антоније Станковић служ. убојн. слагалишта
1349. Атанасије Шљивић пр. телеграфиста
1350. Андрија Тодоровић служитељ телеграфа
1351. Андрија С. Тодоровић пр. телеграф

1352. Аранђел Живковић фабрикант
1353. Благоје Т. Недић, порезник
1354. Божа Гавриловић члан полиц.
1355. Божа Богдановић, служитељ
1356. Благоје Спасић трговац
1357, Божа Ђеловић трговац
1358, Божидар Божовић кал. трго· за целу годину
1359, Благоје Трповић месар
1360, Благоје Мијаилов ћ надничар за целу годину
1361, Бранко Мушицки писар мин, иностран. дела
1362. Бранко Петровић секретар мин. иностран. дела
1363, Бенцион Були мењач
1364, Бранислав Нушић, чинов, мин. иностран. дела
1365, Благоје Ђорђевић носач царинаре
1366, Божидар Прокић професор
1367, Бранко Ђ. Бранковић званич. н. банке
1368, Борисав Ј. Јелкић чин. н. банке
1369, Благоје Марјановић тежак
1370, Богдан Гавриловић професор в. школе
1371, Благоје Цветковић механџија
1372, Васа П. Живковић, контролор
1373, Влада П. Миленковић члан
1374, Васа Остојић, служитељ
1375, Велимир Рајковић кал. трго.
1376, Васа Филиповић лаборант
1377. Видоје Стевановић земљод.
1378, Владан Ђорђевић посланик Србије
1379, Владимир Ђотић конзул
1380, Владимир Карић конзул
1381, Војин Нешовић служитељ мин. иност дела
1382, Војислав Марковић приватијер
1383, Војислав Мирковић кал. т, гов. целу годину
1384, Влад. Штирски учит.
1385, Васа Виторовић носач царинаре
1386. Владимир Маринковић чинов. царинаре
1387. Владимир Пешић практ. царинаре
1388 Васа Димић професор
1389. Владимир Малина учитељ
1390 Владимир П. Савић чинов. управе монопола дувана
1391. Васа Тешић служ. управе мон. дувана
1392. Васа Вучковић књиг, управе мон. дув.
1393. Васа Петровић баштован
1394, Влајко Евгенијевић кључ. нар. позор.
1395. Васа Станишић служ. управе фонд.
1396. Васа Камиџорац служ. нар. банке
1397. Васа Д. Јов новић чин. управе фонд.
1398. Велимир Алексић прак. дух. Суда.
1399. Василије Алексић служ. телеграф.
1400. Васа Петковић бакалин
1401. Велимир Ђорђевић служ. телеграф.
1402. Вељa Бошковић кафеџије
1403. Владислав Вуличевић предавач.
1404. Владимир Губеревац кафеџ.
1405. Владимир Ђирковић стаклар
1406. Велимир Ф Симић берб,
1407. Војислав Шундраковић писмоноша
1408 Гргур Миленковић инжињер
1409 Гроздан Станковић служ. мин. ино. дел.
1410. Гавра Аџи Сиљановић кафеџ.
1411. Гавра С. Неранџић магазаџија
1412. Гавра Павловић носач царине
1413. Гаврило Јаношевић практ, царинаре
1414. Глиша Араницки власељар нар. позор.
1415. Гавра Милорадовић писар држ. савета
1416· Гаврило Матић пр. телеграф
1417. Гргур Миловановић професор в. школе
1418. Глиша Андријевић бакалин целу год
1419. Глигорије М. Поповић писар
1420. Даворин Јенко капелник народ. позор.
1421. Драгутин Ж. Ђорђевић гл. књиговођа управе монол. дувана
1422. Драгутин М. Стевановић чин. нар. банке
1423. Димитрије Димитријевић чинов. управе фондова
1424. Димитрије М. Јовановић рачуновођа мин. правде
1425. Драгутин Стаменковић чинов. држ. Савета
1426. Дим. Савковић пр. телеграф.
1427. Драг. Спужић телеграф.
1428. Димитрије Јовановић служитељ Дух. суда
1429. Драг. Ј. Антонијевић телеграф,
1430. Драгомир Стојановић писар Дух. суда
1431. Драгутин С. Боди чинов. управе монол. дувана
1432. Димитрије Радивојевић служитељ мин. правде
1433. Димитрије Марјановић тежак
1434. Дим. Карамарковић телеграфист
1435. Драгутин Мијушковић пр Ф. в. школе
1436. Драгутин Поспиковић секр. в. школе
1437. Драгутин Милутиновић проф в. школе
1438. Димитрије С. Јовановић учитељ
1439. Јеврем Радојчић позорник
1440. Јован Илић гробар
1441. Љубомир Јовановић бивши кројач
1442. Љубомир Узун Мирковић пуковник у пензији
1443. Љубомир М, Јаковљевић пензионер
1444. Љубомир Павловић писар у пензији
1445. Љубомир Ж, Стојановић председник суда у пензији
1446. Љуба Ристић писар општине
1447. Љуба И. Божановић рачуноиспитач
1448. Љуби П, Мутавџић порезник
1449. Љуба Стојановић практикант
1450. Љуба Николић члан пореске управе
1451. Љубомир Милутиновић, трг. калфа за I полгоље
1452. Љуба Јоксимовић, књижар за I полг.
1453· Љубомир Игњатовић крпач фабрике дувана
1454. Љубомир Алексић служ. општински
1455. Љубомир Нешић ковач вет. школе
1456. Љуба Јовановић писар варошког суда
1457. Љубисав Петровић ноћни стражар
1458 Љубомир Баковић ноћни стражар.
1459. Мијаило Николић, уч. у пенз. за I. пол.
1460. Милан Јовић, опанчар за целу годину
1461. Милић Нешовић ноћни стражар
1462. Милан Маричић, пожар. општ. за I. и II. полгоље
1463. Миленко Ружић, кочијаш фаб. дувана
1464. Младен Вучковић рад. фабр. дувана
1465. Милан Бранковић крпач фаб. дувана
1466. Милан Милосављевић крпач фабрике дувана
1467. Милоје Живковић крпач фаб. дувана
1468 Милосав Милијановић крпач фабрике дувана
1469. Младен Станисављевић крпач фаб. дувана
1471. Мил. Татаровић писар мин. унут. дела
1472. Мирко Миљковић служ. мин. унут. дела
1473. Мелентије Савић служ. мин, унут. дела
1474. Марко Леко хемичар мин. унут. дела
1475. Мих. Вукићевић писар мин. унут. дела
1470. Милош Крсмановић служитељ топчидерске Економије
1476. Милан С. Петровић настојник топчидерске Економије
1477. Милоје Гајић чинов. мин. привреде за I полгоље
1478. Милисав Миловановић пензион. за I. полгоље
1479. Мијаило Јовановић благајник општ. вар. Београда
1480. Мата Јовановић благај.
1481. Мијаило Петровић, трг. за I. и II. полг.
1482. Марко Ђурић служит. за I. полг.
1483. Милисав Љ. Милосављевић писар вар. Суда
1484. Милутин Марковић стражар фаб. дув.
1485. Милован Радојчић служит. за I полг.
1486. Милисав Читаковић служит. за I. пол.
1487. Миливоје Симић поткив. кр. гар. за I. полгоље
1488. Михајило Хорватовић и Ђорђе Арсенијевић абаџија и бакал. за I. полг.
1489. Младен Ђукановић фијакер. за I. полг.
1490. Мијаило Румбић глумац за I. полг.
1491. Милан С. Убавкић учитељ за I полг.
1492. Младен Карабелић служ. војне одеће
1493. Милутин Петровић магац. војне одеће
1494. Милосав П. Милојевић дијурнист војне одеће
1495. Милан Дрокњак благајник војне одеће
1496. Милан Милошевић служ. војне одеће
1497. Милош Марковић практ. војне одеће
1498. Мијаило Поповић служ. војне олеће
1499. Мијаило Поповић трг. калфа за I полг.
1500. Милан Живић столар за I полг.
1501. Милан Вукомановић при жељ. за I полг.
1502. Младен Васић, Чавић, радн. за I полг.
1503. Милосав Бекић ноћни стражар
1504. Милош Чоловић ноћни стражар
1505. Милутин Ненадовић ноћни стрижар
1506. Милош Леповић ноћни стражар
1507. Миладин Радосављевић ноћни стражар
1508 Марко Вуковић ноћни стражар
1509. Мијаило Милошевић ноћни стражар
1510. Мијаило Танкосић ноћни стражар
1511. Милош Цветковић ноћни стражар
1512. Милан Радосављевић ноћни стражар
1513. Марко Новаковић ноћни стражар
1514. Марко Јовић ноћни стражар
1515. Мијаило Луковић ноћни стражар
1516. Милан Миловановић ноћни стражар
1517. Милован Рабреновић ноћни стражар
1518. Мита Гачаница ноћни стражар
1519. Марко Нешовић ноћни стражар
1520. Мита Ранковић ноћни стражар
1521. Миливоје Даниловић ноћни стражар
1522. Милош Перовић ноћни стражар
1523. Миленко Радовановић ноћни стражар
1524 Марко Влајковић ноћни стражар
1525 Марко Брацановић ноћни стражар
1526 Марко Бојовић ноћни стражар
1527. Марко Зечевић ноћни стражар
1528. Никола Јовановић ноћни стражар
1529. Нестор Ристић кафеџија
1530. Никола Јовановић и Благоје Јовановић каф.
1531. Нићифор Јовановић пук. у пенз.
1532. Петар Јовановић позорник
1533 Петар Веригић чиновник гл. контроле
1534. Панта Марковић служитељ општине
1535. Павле П. Козељац чиновник главне контроле.
1536. Петар Ј. Перуничић чиновник главне контроле
1537. Петар Радосављевић, трговац за I полгоље
1538. Петар М. Љубишић чиновник главне контроле
1539. Петар Карабељић бројач
1540. Панта Манојловић благајник
1541. Павле Вујић писар мин. финансије
1542 Павле Обрадовић, кафеџија за I и II полгоље
1543. Петко Грујић лебар
1544. Петар Невесињац надзорник фабрике дувана
1545. Петар Вељковић шпекул. за I полгоље
1546. Петар Обрадовић трговац
1547. Петар Раносивић учитељ цртања
1548, Павле Ивковић судија окр. суда
1549, Петар Димић, позорник општински за I полгоље
1550, Панта Живковић, Марко Денић, Јован Обрадовић и Коста Дукић абаџије за I полгоље
1551. Петар Милојевић ђакон
1552. Петар Благојевић писар министарства правде
1553. Петар Ђ. Симић поштар за I полгоље
1554. Павле Антић колар вет. школе
1555. Прока Жигић ковач вет. школе
1556. Петар Вукадиновић, чиновник за I полгоље
1557. Петар Радовановић и Тодор Михајловић, трговци за I полгоље
1558. Петар Н. Кики, чиновник задруге за I полгоље
1559. Павле Цвенчанин надзорник фабрике дувана
1560. Павле М. Стевановић секретар апелације
1561, Петар Стојановић, кафеџ. за I полгоље
1562. Петар Стевановић, лебар за I полгоље
1563. Петар Недељковић, бакалин за целу годину
1564. Петар Н. Николајевић трговачки калфа за целу год.
1565. Павле Павић служитељ топчидерске економије
1566. Петар Ковач служитељ министарства унутрашњех дела
1567. Петар Милосављевић раденик фабрике дувана
1568. Павле Тотовић стражар фабр. дувана
1569. Павле Таур крпач фабрике дувана
1570 Павле Петровић, служитељ више женске школе за I полгоље
1571. Рудолф Јуранек, пиварски раденик за I полгоље
1572, Риста Илић, писмоноша за I полгоље
1573. Риста Миленковић, приватије за I. полгоље
1574. Радисав Костић опанчар
1575. Радован Радосављевић служитељ војне одеће
1576. Радивоје Милојевић ноћни стражр

1577. Радован Димитријевић ноћни стражар
1578. Ранко Милошевић ноћни стражар
1579. Риста Лукић ноћни стражар
1580. Ранко Милутиновић ноћни стражар
1581. Риста Милановић ноћни стражар
1582. Риста Николић ноћни стражар
1583. Радивоје В Миленковић практикант
1584 Раша Милошевић начелник министарства финансије
1585. Радоје Лукић служитељ главне контроле
1586. Риста Новаковић служитељ
1587. Радован Сретеновић чувар
1588. Риста Милушић трговац
1589. Риста Бадемлић начелник у пензији
1590. Радисав Тодоровић начелник у пензији
1591. Радован Милетић пуковник у пензији
1592. Рајко Стојковић секретар у пензији
1593. Риста Данић конзул у пензији
1594. Радован Лукић кравар
1597. Рајко Пешић надн. монтн.
1598. Ратко Љубичић б. бак. за целу год.
1599. Радован Спасојевић фамулус
1600. Радивоје Теодоровић практ.
1601. Рајко Пешић крижач Фаб. дувана.
1602 Риста Николајевић трг. пом.
1603. Радован Милорадовић стражар фабр дувана.
1604. Риста Милутиновић пожарник
1605 Радомир Радоњић ноћни стражар
1606. Ранко Миловановић позорник
1607 Рајко М. Даничић практ. управе фонд.
1608. Радослав Вујичић и Никола Кузмановић бакали
1609. Радоје К. Лишанин бак.
1610. Радован Вишек директор трговачке школе.
1611. Риста Лазаревић позорник
1612. Риста Гвозденовић фењерџ.
1613. Радоје Милутиновић служитељ топчидерске економије
1614. Рад. Шљивић практикант министарства унут. дела
1615. Светозар Ј. Поповић чиновник
1616. Средоје Обрадовић служ.
1617. Светозар Аћимовић општ. поз.
1618. Сима П. Живковић поштар
1619. Светозар Стаменковић трг.
1620. Станимир Мирковић и Јован Лучић трговци
1621. Сава Ј. Митровић прак.
1622. Соломон М. Де Мајо ситничар
1623. Светозар К. Стојковић економ
1624. Светозар Бабић дел. трг.
1625. Станоје Митић б. опанч.
1626. Стеван Петровић поштар
1627. Станко Димитријевић надничар
1628. Стеван Љубинковић служитељ војне одеће
1629. Сретен Божовоћ ноћни стражар
1630. Стеван Угреновић ноћни стражар
1631 Стојадин грубановић ноћ. стражар
1632. Стојан Радојковић ноћ. стражар
1633. Степан Радивојевић управник војне одеће.
1634. Стеван Божић служ. војне одеће
1635. Сава Алексић ноћни стражар
1636. Сава Костић ноћни стражар
1637. Сава Нарић ноћни стражар
1638 Сава Стојановић ноћни стражар
1639. Светозар Филиповић ноћни стражар
1640. Спасоје Стевановић ноћни стражар
1641. Стеван Игњатовић ноћни стражар
1642 Срећко Петровић служитељ вој. одеће
1643. Светозар Д. Видаковић професор
1644 Сима Стевановић служ.
1645. Светозар Гикић инжињер
1646. Сретен Јевтић писар топчидерске економије
1647. Светислав А. Ђорђевић практ.
1648. Сретен Михаиловић практ.
1649. Сима Вукићевић пензионар
1650. Светозар Ј. Марковић књиговођа
1651. Сима Глигоријевић пензионар
1652. Сава Б. Ивановић архивар
1653. Стеван Драгутиновић вој. пушкар
1654. Самуило А. Адут бакалин
1655. Стојан Стефановић служитељ
1656. Стеван Николић служ. богосл.
1657. Сима Вуковић шпекулант
1658. Сава Варна служ.
1659. Стеван Поповић начал. у пензији
1660. Стеван Пешић контр. у пензији
1661 Стојан Новаковић министар у пен.
1662. Станко Васовић кафеџ.
1663. Стојко Павловић мајор у пенз.
1664. Стеван Ивковић рачун у пензији
1664. Сретен М. Лекић чинов. у пензији
1665. Стеван Ђ. Јовановић помоћ. у пензији
1666. Станоје Илић председ. у пензији
1667. Стојадин Катић пук. у пензији
1668. Стеван Јовановић рачуноиспитач у пензији
1669. Стеван Зарић инж. у пензији
1670. Стеван Ђорђевић прегл. у пензији
1671. Стојан Павловић касац. у пензији
1672. Сима Ђ. Поповић начел. у пензији
1673. Сима А. Добросављевић књиговођа у пензији
1674. Светозар Стефановић чл. кон роле у пензији
1675. Светозар Хаџић пук у пензији
1676. Сергија Станковић управ. у пензији
1677. Сава Поповић рачуноис. у пен.
1678. Светозар Анђелић управ. у пен.
1679. Светомир Николајевић проф. у пен.
1680. Светозар Ђорђевић рачуноиспитач у пензији
1681. Стеван Рајчевић управ. у пензији
1682. Светозар Маринковић контр. општ.
1683. Стеван Трифковић служ. општ.
1684. Станоје Јоксимовић кмет
1685. Стеван Вељковић фамулус
1686. Стеван Јанић чиновник главне контроле
1687. Станислав Симић проф. реалке
1688. Стеван Петровић чиновник главне контроле
1689. Светозар Мило јевић начелник минис. финансије
1690. Станоје Степановић контролор
1691. Станоје Стојковић слуг.
1692. Стојан Петковић практ
1693. Сима Момчиловић надничар.
1694. Сава Филиповић бакалин за целу годину
1695. Сава Костандиновић трг,
1696. Стеван Видић служ. поште
1697. Спасоје Илић служитељ
1698. Стеван Јанковић учитељ
1699 Стеван Милошевић писмоноша
1400. Спасоје Ранковић трг.
1401. Самуило Алви трг.
1402. Станко Вучићевић стражар за целу годину
1403. Сава Лукић мерач општ.
1704 Сима Р. Обрадовић трг.
1705. Свет. Милошевић крижач Фаб. дувана
1706. Сергије Марошевић калфа кројачки
1707. Стеван Шрам учитељ
1708. Станимир Секулић тамбураш
1709. Светислав Лукић раденик фабрике дувана
1708. Стеван Мађаревић вратар фабрике дувана
1711 Стојан Лазић раденик фаб. дувана
1712. Стојан Јовановић раденик фабрике дувана
1713. Стеван Ћирић крижач фаб. дувана
1714. Ставрa Митић крижач фаб. дувана
1715. Сава Тутунџић поштар
1716. Стеван Костић чиновник
1717. Светозар Молеровић контролор управе фондова
1718 Светозар Бојиновић бравар
1719. Светозар Т. Теофиловић писар дунав. овивизије
1720. Светолик Л. Станојевић практ.
1721. Сава Мијаиловић позорник
1722 Стојан Живковић писар
1723 Сретен Косановић пивар
1724. Стојан Давчић позорник
1725. Стеван Дангубић трг. пом.
1726. Светозар Јавковић трг.
1727. Сретен Радојчић оп. служ.
1728. Стеван Јовановић опанчар
1729. Серафим Ристић каф.
1730. Сава М. Цвејровић ћурчија
1731. Сава Сретеновић пензионар
1732. Стојан Стојковић чувар општ.
1733 Светозар Вражалић писар министарства војеног
1734. Сава Јованчевић пожарник
1735. Сава Росић општ. служ.
1736. Сава Тодоровић колар вет. школе
1737. Стеван Димовић колар у вет. школи
1738. Светозар Димовић колар у вет. школи
1739. Сава Пиља Дијурниста
1740. Сава Врачевић судија
1741. Стеван Јевтић златар
1742. Светозар Лазаревић писар апелације
1743. Сава Вељановић дебар
1744. Соломон Ј. Леви б. трг.
1745. Стеван Тодоровић
1746. Степан Максић служитељ вар. суда
1747. Светислав Ј. Станојевић адвокат
1748. Стеван Параводић служитељ
1749. Стеван К. Стевчић трг. пом.
1750. Стеван Красић служитељ топчидерске економије
1751. Стојан Стевић служитељ мин. унутр. дела
1752. Сава Милосављевић служитељ минис. унт. дела
1753. Станислав М. Павловић трг. пом.
1754. Спасоје Стевановић трг.
1755. Светозар Јовановић рачуноиспитач војне одеће
1756. Тома Милетић ноћни стражар
1757. Тодор Јовановић зидар
1758 Тодор Бугарин писар
1759. Танасије Колаковић ноћни стражар
1760. Таса Петковић ноћни стражар
1761. Тодор Аћимовић служитељ вој. одеће
1762. Тодор Поповић управник војне одеће
1763. Танасије Петрановић служитељ војне одеће
1764. Тоша Ђурић и Младен Љубинковић трговци
1795. Таса Н Спасић трг.
1766. Таса Стефановић служитељ
1767. Тома Тасић чл. контр. у пенз.
1768. Тодор Милошевић инжињер у пенз.
1769. Танасије Симић срез. начел. у пензији
1770. Теофило Спасојевић рачуноис. у пенз.
1771. Тома Ећ· Костић чинов. у пензији
1772. Тома Ђорђевић капетан у пензији
1773. Танасије Ђурић п. пуковник у пензији
1774. Тома А. Протић рачуноиспитач у пен.
1775. Тодор Рацић позорник
1776. Тома Марковић адвокат
1777. Тодор Анђелковић посач
1878. Тоша Пинтеровић чиновник главне контроле
1779. Тодор Мојсиловић позорник
1780. Тодор Наумовић слово слагач
1781. Танасије Вељановић писар
1782. Танасије Чолић рад Фаб дувана
1783. Тома Томашевић предуз
1784. Тома Ђ. Стојановић надничар
1785. Таса Јанковић кантарџ.
1786. Тома Јовановић раденик фаприке дувана
1787. Тодор Микић општ. кочијаш
1788. Тодор Лазаревић абаџија
1789. Танасије Сава општ. контрол.
1790. Ташко Петковић каф.
1791. Тома Ђ. Цинц Јанковић чиновник
1792. Танасије Марковић оп. извршит.
1793. Таса Станисављевић књигов.
1794. Тома Јовановић крижач Фаб. дувана
1795. Тимотије Карићанац ноћни стражар
1796. Тиосав Рајевић ноћни стражар
1797. Танасије Јовановић свирач
1798. Тинасије Н. Радовић дрвар
1798. Урош Благојевић служит.
1799. Угрин Станковић општ. служ.
1800. Урош Раденковић послуж.
1801. Филип Лазић пензионар
1802. Филип Крстић служитељ
1803. Франц Тилшнајдер бербер
1804 Филип Рељић кондуктер у пензији
1805. Филип Тајсић подпуков. у пензији
1806. Филип Николић сарач
1807 Франц Вштетечки приватијер
1808 Франц Тоболар индустр.
1809. Фердо Шамс хемичар мин. унут. дела
1810. Франц Холик апот. пом.
1811. Фота Неранџић трг.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 34. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 16. Августа 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНСТВУ

Према извештајима грађанских комисија, које врше санитетски преглед дворишта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Београда, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама попова и то последњи пут

нарећује:

1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;

2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;

3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и

4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по дворштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напомиње грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1889. год. СБр. 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко «Општинских Новина".

АБр. 9057. Од суда општине вар. Београда, 14. Августа 1892. године.

ОГЛАС

4-ог овог месеца ноћу око 12 часова, ухваћена је једна потопљена дерегла која је ишла низа Саву, као и једно буре средње величине, здраво.

Суд општински позива сопственике ових ствари, да се ради пријема истих обрате одељку варошко-дунавском ове општине.

Од суда општине вар. Београда АБр. 8969. 13. Августа 1892. године.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

59. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

5. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, Др. М. Т. Лека, С. Азријел, Л. Дашковић, М. Д. Банковић, Јов. Ђуровић, К. Б. Михајловић, М. Трифковић, М. М. Ђорђ, Ст. Чаљевић, А. Ј. Одавић, Ђ. Ж. Нешић, Ф. Васиљевић, Р. Драговић, М. Велизарић, В. Тодоровић, Др. П. Поповић, Др. Алкалај.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 30. Јула о. г. и у одлуци Бр. 593. учињена је ова измена: да је председник општине изјавио, да је у статистичким оделењу попис срећен онолико, колико је потребно, да се даљи рад статист. оделења успешно развија.

У одлуци бр. 595 није одбор прешао преко молбе г. др. Лека на дневни ред, но је одлучио да се са решењем овог питања причека, док стална надзорна комисија не учини споразум са предузимачем према одлуци одборској од 27. Јула 1892 год. АБр. 8877.

II.

Одборник г. Др. Марко Леко мисли, да би нужно било, да се у стечају за инжињера објави, да ће он поред осталих дужности имати и ту, да установи геодетски одсек у грађевинском оделењу општине београдске.

Одбор је усвојио ову примедбу г. Др. М. Т. Лека.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд. АБр. 8870, 8888, 8890, 8804, 8898, 8889, 8834, 8897, 8871, 8832, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио да су му Милица Крсмановић, Васа Врбавац, Марија Радичевић и Петар Павловић непознати; да су Сава Крављанац, Филип Богојевић и Катарина Поробић доброг владања и доброг имовног стања; да су Васа Николић и Таса Драгутиновић, доброг владања и средњег имовног стања; да је Живко Николић доброг владања и сиротног имовног стања.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 8903, 8914, 8896. 8812, 8867, 8793, 8973, 8974, СБр. 13802, 13927, 13832. 13664, 13772, 13740, 13682, одбор је изјавио, мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца: Данице Спасићеве, Милице Мијатовићеве, Живане Јовановић, Петра Марјановића, Љубомира Јовановића, Тодора и Михајла Радивојевића, Љубице Јовичићеве, Милана Васића, Ане Живојинове, Миће Савића, Пелагије Богдановић, Аце Пековића, Ђорђа Поповића, Петка Стојановића и Саве Марчетића, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 1. Авг. о. г. АБр. 8816 решио, да цена хлебу буде за првих петнаест дана месеца Августа двадесет пара дин. од килограма.

Одбор је примио к знању ово решење судско.

VI.

Да би општина могла и даље одговарати својим обвезама око предузетих радова на уна-

пређењу и улепшавању Београда, одбор је општински на предлог председника општине решио, да се општина београдска може привремено задужити код прив Народне Банке Краљевине Србије још са једним милионом динара поред досадања два милиона, која је привремена позајмица одобрена законом од 18. Фебруара 1892. год. изменама и допунама закона о трошарини у Београду од 1884. год.

VII.

Одборско повереништво изабрато у седници од 23. Јула о. г. АБр. 8808, да нађе стан за кварт Савамалски поднесе свој извештај.

По прочитању тога извештаја АБр. 8975 одбор је одлучио, да исто повереништво прегледа и кућу Стевана Ницлића трг. овд. и о њој поднесе извештај.

VIII.

Председник извештава одбор, да је Управа вар. Београда известила Суд општински актом АБр. 8702, да је нашла стан за своју благајницу и закључила уговор о закупу, пошто суд општински није поступио према акту АБр. 8612.

Одбор прима к знању овај извештај с тим, да се учини протест код надлежне власти, због овог поступка од стране управе као и да се тражи од државе, да плаћа општини кирију за зграду, у којој је Министарство правде и у којој је била благајница управе варошн.

IX.

Књиговодство општине београдске подноси извештај о стању појединих зуцетских партија с предлогом, да се за прекорачене партије одобре накнадни кредити.

По прочитању тога извештаја ББр. 2723 одбор је одлучио, да одборско повереништво за преглед главне касе општинске прегледа и проучи овај предлог, па поднесе одбору своје мишљење на решење.

X.

Председник извештава одбор, да је Јова Крсмановић, трг. београдски и заслужни члан општине напрасно преминуо у Врањској Бањи.

Одбор је примио к знању овај извештај с тим, да одбор општински корпоративно учествује при погребу.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Према извешћу приређивачког одбора Врањске занатлијске изложбе — изложба је продужена до конца Августа тек. године.

—

Господин министар народне привреде потврдио је избор члаништва главног трговачко-занатлијског одбора и према томе је председник овога одбора за текућу годину г. Јован Анђелковић ћурчија, а подпредседник г. Марко М. Марковић трговац.

Према ранијој одлуци одбора општине београдске, редакција листа „Gasette des Etrangers“, који излази у Пешти, издала је књигу (свеску) Београд у речи и слици.

Свеска је штампана на српском, француском, немачком и мађарском језику са 60 слика

Књига (свеска) ће коштати од прилике око 2 динара.

Опширније о овој књизи донећемо у једном од идућих бројева нашега листа.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска на дан 17. Августа ове године, држаће оферталну лицитацију, за набавку 700 метарских хвати дрва, за огрев суда и основних школа.

Кауција се полаже, од стране српских грађана у 1800 динара а од страних 3600 динара у готовом новцу или државним папирима од вредности.

Оферти морају бити снабдевени прописном таксом у маркама и предаваће се заједно са кауцијом горњег дана од 9—12 часова пре подне благајни општ. суда, а отвараће се комисионо истога дана тачно у 12 часова на подне.

Услови се могу видети сваког радног дана за време карцелариско а и на сам дан лицитацаје у књиговодству општин. суда.

Од суда општ. вар. Београда 29. Јула 1892. год. Београд. АБр 8741.

Општина београдска издаваће путем јавне лицитације следећа непокретна добра набавке и разна права, и то:

1. Септембра 1892. год.

Плац постојећи у овд. вароши више чесме кнегиње Љубице за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1893. год.

2. Септембра 1892. год.

Њиву до Убанлића винограда за време од 1. Новембра 1892. год. до 1. Новембра 1895. год.

3. Септембра 1892. год.

Права на наплату таксе за фијакериске станице за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. год.

Ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине вароши Београда.

Услове сваке од ових лицитација могу се видети у рачуноводству до дана лицитације сваког радног дана за време канцеласко а и на сам дан лицитације.

Од суда општине вар. Београда 8 Августа 1892. год. СБр. 14018.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

Држан 22. јуна 1892. год.

(свршетак)

С тога би молио г. пред. да одговори за што се та наредба не врши а држим да би требало издати налог кварговима да се те наредбе најстрожије придржавају. Ево овде у комшилуку извлачи се земља са једног имања па се носи доле на Дорћол а кроз улицу гди пролазе просипа се земља и тако је грозна прашина да се неможе проћи нити се могу на кућама прозори отворити.

Председник. Знам ја унапред шта хоће г. Капетановић. Он хоће да се кола за изношење земље и ђубрета конструјирају како треба те да неби се просипало по улицама. Ја сам већ учинио корак односно наших кола, па прво да општина предходи примером и кад то учини позваће и остале да своја кола тако удесе.

М. Капетановић. Добро, али док таква кола буду готова, треба наредити предузимачу или ономе чија се земља носи, да очисти прашину са улице.

Друго. Ко дозволи ономе на теразијама да гаси креч на сред улице?

Председник. Ја нисам дозволио, а нисам ни видео, но учиниће шта треба да се сгобраћају не смета. Сад да пођемо даље.

Као што сте изволели чути из записника биће свечано отварање водовода на Петровдан и томе чину тако важном за Београд приредиће се та свечаност. На исту треба позвати Његово Величанство Краља — г. г. Краљевске намеснике и Краљевску владу и друге достојнике наше. У то име ја вас молим да ме овластите, да могу лично са још 3—4 одборника отићи и позвати Краља Намеснике и владу — Одобравате ли предлог да се ово изврши? [Одобравамо].

Сад изволте чути извештај комисије о опису Београда — г. Др. Паво Поповић прочитаће. (чита)

М. Капетановић. Господо. У Мађарској излази једна књига са сликама и историским описима варошн, и то у форми као новине. Мађари имају у опште свој један одељак, коме је дужност да чини све могуће, те да странци у Пешту долазе. Они свима странцима иду на руку, како би им се олакшало становање у Пешти. Она су у томе и успели. Није само у Пешти, него у свима великим варошима и то не само овако званично, него има и приватна друштва, која имају за циљ потпомагање и примамљивање странаца. Мађарско друштво има свој нарочити биро. То друштво почело је да издаје књиге у којима појединe вароши описује. Оно има извесан број својих предплатника за које штампа такве књиге. Сад ово друштво хоће да опише и све зароши на истоку. Сад је у питању да ли ми смемо дозвозити да нам неко из Пеште описује Београд ако ми сами не саставимо редакцпони одбор који ће нам описати Београд онако, како нам они не би проиграли нашу историју.

Ми њима не можемо да учинимо ништа у овом погледу, ако би нам на свој начин описали Београд и нагрдили нашу историју. Сад кад је ово друштво дошло код нас, па нам нуди, да наши књижевници спреме сав материјал шта треба да уђе у овој свесци, ми треба то да примимо.

Сад је друго питање и ја мислим да нико у начелу неће бити противан, да пот-

---

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

Тему награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића његош.

ГЛАВА ЧЕТВРТА.
Позив краља Владислава Скендербегу.

Да се обазремо сад часком на догађаје који су се за то време дешавали у Угарској.

И ако су Турци г. 1443. за врло кратко време били претрпели два силна удара од Угара: један код Ниша а други код Куновице, ипак питање: ко ће даље бити господарем Балк. полуострва ни из далека неје било коначно решено. У то бар неје сумњао ни један озбиљнији ондашњи угарски државник. С тога и би на сабору угарске господе, који се састаде априла месеца идуће године, поред осталих ствари решено и то, да се он састане и јула месеца исте године а да се до тог времена скупи и сва војска, која је имала поново да ратује с Турцима. Ну од овога новога похода бар за ово време не би ништа. Борба која је трајала непрестано већ неколико година између Угара и Турака беше исцрпила снаге и једнима и другима. Сем тога султану су допирали све страшнији гласови о спремама општег крсташког похода а и домаће га прилике неке беху силно потресле. С таких прилика обе стране беху врло наклоњене миру. па кад се Турци још понизише те први помењуше о њему краљу Владиславу преко нашега деспота Ђурђа ни од Угара му нико не би противан и тако се он закључи 13. јула исте године.

Али одмах за овим прилике се силно изменише и с једне и с друге стране. Мурат беше прешао у Азију да се тамо одмара од светских послова а оставио на престолу европском четрнаестогодишњег сина свог Мухамеда; од хришћанских пак држава стадоше долазити Владиславу све повољнији гласови о спремама крсташке војне. Флота хришћанска већ беше и заузела мореуз код Галипоља и хвалила се да ће моћи не пустити ни једног турског војника из Азије у Европу. Све те прилике необично утецаше на све Хришћане а нарочито на папу Евгенија и он прегну свом силом да се сегединск мир поквари и да се наново завојшти на Турке, не би ли се једном изгнали из Европе. Да жељу своју оствари било му је у толико лакше, што се његов легат код Владислава, Јулије Чезарини, за време преговора од 13. јула понашао врло неодређено и што ништа не беше уговорио у име папино.

Краљ Владислав беше човек мек и превртљив, те лако пристане на разлоге Јулијанове да погази мир. Истина с Хуњадијем је ишло мало теже, али на послетку разним обећањима*) обрлате и њега. И тако се на сабору од 4. августа исте године реши, да се мир углављен између Угара и Турака у Сегедину, сматра као и да не постоји и да се војска до 1. септембра скупи и спреми за прелазак Дунава.

Али до тог времена већ се и Скендербегова победа над Али-пашом беше разнела по целом хришћанском свету. Он и његова државица, дотле нигде ни чувени ни знани,

*) Обећавали су му у Бугарској наследну владавину. Деспот Ђурађ II. 8.

помогне једно овако издање на овај начин, како ми мислимо. Питање друго је дакле о новчаној помоћи колико да се да — Онај друштвени изасланик тражи 5. хиљ. динара и да општина одкупи 2 хиљ. књига по један динар. То би било 7. хиљ. дин. Оно зато д је општини поред 2 хиљ. примерака још све оне клишеје које ће коштати око 4 хиљ. дин. Општина ће имати готов клише. Сем тога текст остаће својина општинска. Дакле ми би у ствари имали да издамо 7. хиљ дин.

Мисмо се тројица сложили, да је подеспије да дамо 8. хиљ. дин. и то у том облику да четири хиљада дин. дамо за клише и да добијамо 4. хиљ. екземплара.

Од какве би важности то било не само по нас овде у Србији, него и за онај свет, што је изван Србије држим да неби требало да вам доказујем. Држим да је са овом ствар ова довољно објашњена а ако ко хоће још каквог објашњења можемо још објаснити. Опис у тој књизи изаћи ће на четири језика.

Соломон Азријел. Лепа је то ствар која нам се нуди и ја немам начелно ништа против ње, али ми имамо далеко и далеко важнијих послова за које нам много новаца треба С тога да примимо ово али да одложимо извршење за доцније.

Ђока Димитријевић. У неколико ме је предхитрио Соломон те казао оно што сам ја хтео. Београд је, господо, у реконструкцији, и не би било згодно снимати га сад. Друго ми имамо за сад пречих послова. Што рече г. Капетановић да ће клишеји вредити, и то мучно да ће стојати. У начелу, дакле можемо примити предлог али да оставимо да се посао сврши доцније када варош буде уређенија, обновљенија и кад будемо новцем подмирили пређе потребе.

Што се тиче бојазни да ће Мађари да нас за свој рачун оцрне, тога се не треба плашити јер редакција нема новаца на то, а други листови и онако су безобзирни па ће продужити своје ниске лажи и ако ми ову понуду примимо.

Што се вели да друштво почиње опис истока с Београдом и то не стоји јер Цариград има свој опис. Верујем. кад оду у Софију, да ће тамо наићи на ватренији пријем, али нека и то буде, само ми да чинимо све онда кад треба и према нашим приликама.

Милош Трковић. Ја би му дозволио да прта Београд и да продаје па нека се тако користи продајући по 2—3 дин. комад.

Др. Алкалај Први пут кад сам чуо ову понуду учинило ми се да она није баш тако важна али кад сам чуо разлоге г. Капетановића ја искрено кажем да ме је он приволео томе предлогу и ми треба да га при мимо у толико пре што у њему неће бити описа зграда само него и свега историског развића и културног рада Београда. Да је такав опис важан судите по томе што нас многи западњаци још сматрају, истина не као полудивљаке, а опо као „оријенталисте". Нећу да поменем још један важан разлог који је и г. Капетановић наговестио, са чега би смо требали допустити да се ово издање у Пешти штампа па одатле растура. Ви тај разлог већ и сами знате.

Мислим да би штедња била у овоме случају штетна и налазим да би ваљало примити понуду

Милан Капетановић. Г. Ђока Димитријевић рече да не треба да се бојимо да ће нас Мађари ружно представити, а ја велим да они то чине стално и ви би се дивили бестидности и нечувеној лажи којом се они и у најновије време служе. Ово је извештај од једнога човека кога морамо да поштујемо и коме верујемо. Он нам вели ово: Неки мађарски листови којима се не даје оно и онолико колико им се давало или колико њихова грамљивост хоће пишу о нама овако: Српска војска нема шта да једе, српска војска у тифусу је и доносе се слике како падају од глади на Бањичком брду. У државним касама нема новаца да се чиновници исплате; има већ неколика месеци да нису ни они ни војници ништо примили. (Грохотом смеј.) Јесте, господо, ми то све знамо, нама је то смешно, али има лакомислених људи који у то верују. Међутим кад би овако једно страно друштво претставило Београд, онда би било више веровања него кад би смо ми то сами учинили штампањем књиге у Београду.

Друго је што се узима — да ми у Београду још нема ништа за углед. Ја као техничар, вероватно знам то боље од Ђоке и Азријела да би се Београд могао лепше представити после 10 или 5 година, али ко ће чекати толико кад ми имамо потребе да се страном свету једном представимо у правој боји, противно ономе што је до сад о нама тендециозно причано од стране мађарских новина. Ми још нисмо зајам закључили на страни; ја не тврдим да ће мо ми више успети да закључимо повољнији зајам, али ће свакојако бити повољније с тога што ће нас странци боље познавати. Са тога дакле треба погпомоћи ово предузеће, тим пре што је ово друштво вољно да отпочне с Београдом као најзнатнијим местом на Балкану, и што би, на случај да ми ово одбијемо, они би отишли у Софију где би на сваки начин наишли на пријем и тако би ми имали ту непријатност да нам Бугари предњаче у ономе у чему ми ваља да смо први.

Ви видите, господо, да у овој књизи има слика; па и ми ћемо имати кућа које ће бити згодне да се ту уврсте, бар 30—40, али није само то цељ њима и нама да изнесемо ове „контрафе" него је други и важнији значај дела а у томе што ће се историски и културни значај Београда представити који ће страни свет веома интересовати. Ја сам имао прилике да чујем да су се Американци коју су овде долазили. више задовољили дворцем кнеза Милоша у Топчидеру него свима великим и лепим нашим грађевинама. Па развалине принца Евђена и др. није такође без интереса а о новом двору, капет. Мишином здању, дому Св. Саве и т. д. нећу ни да говорим.

Мислим дакле да нам не може бити свеједно хоћели се лепо или ружно о нама писати и кад је тако, онда ваља да помогнемо ово подузеће које ће нас представити у правој светлости онаке какви смо.

Филип Васиљевић. Ово је врло важна ствар и ја бих молио да се одложи за идућу седницу. Свакојако ја сам мнења да се ово предузеће помогне кад смо помагали и друго што није вредно било толике помоћи.

Ђока Нешић. Говор г. Капетановића објаснио је ствар врло лепо, и доиста ствар је важна и ја не би имао ништа против тога да општинна београдска изда ових 8 хиљ. дин. Али нема изгледа, да ће ова ствар

на једанпут постадоше предметом најживљега разговора и највећега поштовања у целој Европи, од Дунава до атланског океана и северног мора.

Краљ Владислав и папа Евгеније не хтедоше пропустити ову лепу прилику а да се ништа не користују и намисле да и Скендербега увуку у предузети рат, те да им буде поузданији. У писму, које му за тим послаше, прво му честитаху најласкавије на славној победи а за тим га позиваху, да пође с њима на непријатеља и свога и њихова.

Скендербег у себи одмах би готов, да их послуша. Та шта је он друго и желео но одагнати једном Турке из Европе и тако ослободити земљу од њих? За што је био побегао из двора султанова, где је био у сваком добру? Ну опет он не хте одмах ништа обећати, док најпре не запита остале великаше и прваке своје. На сабору, дакле, који на скоро за тим буде сазван. писмо Владислављево буде прочитано а великаши запитани за своје мишљење. Као што се већ могло и мислити позив угарскога краља буде примљен акламацијом и Арбанаси реше, да се општој хришћанској ствари помогне што пре. Шта више, Павле Дукађин, као веома побожан и заузимљив човек у стварима верским, обећа да ће и он лично поћи са Скендербегом, поведавши са собом пет хиљада војника о своме трошку.

На тако красан одзив својим жељама Скендербег беше усхићен од радости, и одмах отпише Владиславу, да ће му скоро доћи у помоћ с тридесет хиљада. Али несрећан стецај прилика у мало не поквари целу ствар. Наскоро после сабора разболи се опасно Павле Дукађин и изјави, да не ће моћи ни сам поћи нигда с ким другим послати обећану помоћ. У исто време и војска отказа Скендербегу послушност, говорећи, да она не ће да иде да се бори за туђинце без и каке плаге.*)

Скендербег сад западе у велику неприлику и. у сваком другом случају, би се био махнуо своје намере, али сад беше задао реч, а ње не би био погазио ни за шта на свету. С тога одлучи да пође с четири хиљаде војника, који му беху остали верни и с онолико добровољаца, колико буде могао прикупити. Ну прикупљање то ишло је врло споро, те с тога протекоше више од читава два месеца, док се не одлучи да пође.

*) Biemmi G., Istoria etc., 61.

У почетку октобра имао је он већ око шест хиљада*) добровољаца и око половине**) истога месеца с војском својом, која је цела бројала на једно десетак хиљада†††), упути се по обећању к Владиславу. Не зна се, којим је путем ишао, али се зна, да је изишао на Ситницу и да му је била намера, да дође у топличку долину, па одатле или у Видин или у Никопољ, где већ буде била угарска војска. Ну стигавши код једнога места, које се по некаких пет цркава што су биле у околини зове „Беле Цркве", и одакле се лепо излази на долину топличку, нађе да је кланац утврђен брвнима и да је у њему српска војска††††).

Пренеражен, застане он, да се извести шта је то. Војвода му српски одговори, да он има заповест од деспота, да никога не пропушта кроз тај кланац, додајући, да му је наложено, да ни на кога не напада, али

*) Biemmi g., Istoria etc., 34.

**) ibid.. Мијатовић вели: „од прилике у првој половини Октобра." Деспот Ђурађ, II. 24.

†††) Остали биографи различно веле. Тако у Fatti illustri cap. 5. и у Барлеција (Vita etc. lib. II., 57.) стоји, да је Скендербег том приликом имао 30.000 и т. д..

††††) Деспот Ђурађ II., 25.

стати општину само 8 хиљ. дин. него много више, јер комисија предлаже да наши научари напишу историју Београда па то друштво да стави у те новине а за тај рад опет особено ће се платити научарима. Моје је мишљење да ће ова ствар стати општину још онолико, колико се предлаже да се изда. Ми немамо ништа већ у нашој историји израђено те да би то штампали, већ ће се то тек сад радити и с тога држим да данас општина не може жртвовати 16 х. дин. Ако би ова сума од 8 хиљ динара довољно било да се све исплати онда пристајем радо на предлог.

Љуба Јовановић. О овоме имало би се вазда говорити. Пре тога мени се чини да је овде важно то питање: је ли ово потреба за Београд или није. А кад је потреба онда не треба о томе много говорити. Сад кад су њих три члана препоручили ову потребу онда неможемо да ту потребу не подмиримо. Ко је Бугарима дао оно што имију. Дала им је с једне стране љубав руска, а с друге стране Енглеска.

Шта смо ми у том погледу радили — ништа. 1885. године, кад је једна личност дошла да пише о нама онда су га наши отерали. Најпосле да оставимо те широке ствари, па да се ставимо на практично поље. Ми сви знамо од чега живи европски свет. Живи од кредита. Цео свет даје данас Португалији повољанији зајам, него што даје Србији и ако писмо никад никоме ништа закинули. За нас нек се што најпрље каже, то се одмах верује а то је за то што нас људи незнају. А што је то тако то смо ми сами криви, што бегамо од јавне штампе и с друге стране, и онде где смо што могли урадити, нисмо хтели, па ево и сад кад нам се лепа прилика указује, ми то сад доводимо у питање. Ево ми се сада бавимо тражењем зајма, ко ће да изврне кесу па да нам да, ако ми недамо прилике да нас они потпуно знају. Ја сам слушао од мојих другова, који су били на страни, да ти странци имају такве појмове о Србији да још и не знају да је ова земља самостална држава; а међутим ми од тих људи живимо. Сваки наш човек који хоће да рашири своју радњу, мора да има познанства са великим радњама на страни, а махом и даје о себи рекламу. Ми кад хоћемо да имамо посла са страним светом и да тражимо новац; треба да изнесемо све што имамо.

Ово што нам се тражи није толика жртва да нам се неће рентирати. Савршено један обичан пазар.

Ова цела ствар неће коштати више од 2 хиљ. дин., а оно што је казао, г. Ђ Нешић односно хонорара, то не стоји. То је само споменуто. (Чита) Дакле и ово је субвенција. А најпосле баш и кад би било тога хонорара не би изнео више од 4 - 500 дин. јер цео тај опис једва ако би изнео 5—6 табака. Према овоме ја мислим да сума није велика. Шта би било од прилике у тим новинама могу да вам прочитам — чита — најпре увод, за тим индустрија Београда; после опис знатних ствари — музеум позоришта итд — даље културно стање — цркве — школе — штампа — новине, па онда Београд у будућности — скица наших радова — трговина — банка — задруга — општина — извоз — увоз — занати — индустрија — здравствено стање — санитет. значај Београда у политичко-трговачком погледу — за тим у опште о Србији.

Илија Ђорђевић. Ја се слажем са Ф Васиљевићем, који каже, да се ова ствар одложи за даље.

Ђока Нешић. Ја ипак и после говора г. Љубиног у коме се састоји само пребацивање што се нисмо трудили — остајем при ономе, што сам казао. Ја налазим, да ми нисмо криви што смо овако представљени пред страним светом, него они, који су као странци овде са народних јасала јели па ипак свет има о нама најгоре мишљење. Моје је мишљење, да ову ствар треба извести, али сумњам да ће коштати само 8 хиљ. динара.

Љубо Јовановић. Неко рече да ће друштво имати вајде велике ако му ово дако што тражи. Нема ту ћара, и њему је сва корист што ће је имати од својих 10000 претплатника; друго што и не тражи.

Стеван Чађевић. Колико сам запазио већина говорника су за то да се овај издатак учини. Господо, и данас, као и раније, све европске вароши труде се да што више примаме к себи странце а то постижу лепим описима и рекламама а ми немамо ни једног описа Београда, а већ о рекламама нећу ни да говорим. Међутим Београд по историји долази међу прве европске вароши; он је капија истока и запада. Он је једна од најзначајнијих вароши на далеко. И нама је дужност да не пропустимо ову прилику те да се страни свет с њиме упозна а писати о њему има се доиста много и добро. У нашој техничкој библиотеци има слике Београда од 1500 године па том и други још важнијим, ми би смо поред садањег стања, могли да зачинимо ову књигу. Што се тиче самог издатка, ја се од њега толико неплашим, јер ће мо ми које у књигама, које у клишејима, добити колико издамо. И баш кад би и нешто издали, опет би више вајдили овим описом. Г. Љуба је врло добро навео као пример Португалију. Португалија је огласила недавно државно банкротство; и та Португалија добија сад од Енглеза кредит од 300,000.000 само с тога што богати Енглези не знају где ће да нађу сигурније место за своје капитале који им у Енглеској даје само 1 од сто интереса И то даје Енглеска која је с Португалијом до јуче била крв и нож. Кад би смо ми покушали да у правој боји изнесемо наше стање у општини, ја мислим да би се могло дићи доста капитала за наше општинске потребе

Овакав опис — а не реклама — од стране незаинтересованих, веома би много допринео познавању Београда и ја мислим да ми не би ни мало погрешили ако би ову понуду по предлогу комисијском примили.

Ја ћу с тога по моме најчистијем убеђењу гласати за овај издатак.

Ми шта више треба да смо готови да дамо и за писце коју хиљаду те да нам са сваког гледишта опишу што тачније Београд како би имали верну слику његовог економско - финанциско - грађевинско - техничко-културног стања. Од клишета које би добили, ми би могли у свако доба да имамо нова издања, и отуда би имали и користи продајући књиге.

да се јуначки брани, ако би ко хтео силом да прође.

Скендербег онда покуша, не би ли могао што лепим речима урадити, али кад види да српски војвода нема никакве власти то да решава, пошље деспоту посланике, да га моле да допусти арбанској војсци да прође кроз његову земљу, напоминући му нарочито, — како се сви његови биографи слажу, — да ће у противном случају на мах стећи два непријатеља суседна: њега и Угре, а то он не би никако желео.

Међутим док је он тако логоровао код „Белих цркава“, очекујући одговор деспотов, угарска војска беше већ прешла Дунав (3. октомбра) и стала продирати све дубље у непријатељску земљу. Неколико дана за тим паде већ и Видин, бише запаљена предграђа Никополја и војска се све више примицаше к мору. Али при свем том срећном напредовању без и каке препреке срца хришћанске војске обузимаше нека ледена слутња. Сваком чело беше намрштено, сваком душа неспокојна. Сви су с нестрпљењем погледали откуда ли ће им се јавати Скендербег, у чију помоћ још једино полагаху неку наду. Заузеше већ и Варну и пођоше дубље на југ, а њега још нема ни откуда. Неспокојство и црне мисли обладаше њима још више. Свази као да предвиђаше, да ће се догодити нешто страшно. И слутња им се набрзо обистини. Неколико дана по паду варнином долете један гласник краљу Владиславу с писмом кардинала Франческа, који беше адмирал хришћанске флоте код Галиполја. Овај је јављао, да је Мурат прешао с азијском војском у Европу и да сад брзим маршевима хита хришћанској војсци на сусрет.†)

Овај глас пренерази све како се само може замислити. Сад изгубише сваку наду на успех и они, који је још мало имаћаху. Та они су рачунали на какав успех још само за то, што на престолу турском беше остао син Муратов, Мухамед, непискусно дете од четрнаест година. А сад ето на један мах искрсе и онај стари и опробани стратег — Мурат, па још с огромном војском од неких четрдесет хиљада. Такав би глас морао збунити и много већу и много храбрију војску но што беше сад угарска, која је и пре гласа о доласку султанову била изгубила прусуство духа.

Неје дакле чудо, што на ратном већу, које Владислав сазва одмах за тим, беше неких, који предложише, да се одмах враге откуда су дошли, и не сачекавши Турке. Али други се одлучно успротивиште томе и по њихову предлогу војска се угарска намести на једној пољани близу Варне и спреми се ту, да дочека Турке. То је било 9. новембра. Још у вече истог дана и турске колоне изидоше на пољану, што је била пред логором хришћанским, а сутра дан већ се решавало силном крвљу ко ће на даље бити господарем Балк. полуострва.

Неје место овде, да излажемо како је текла цела та битка, то спада у угарску и светску историју. Поменућемо само то, да су Угри тог дана (10. новембра 1444.) до ноге потучени и да је и сам краљ Владислав изгубио главу.

Не добивајући никаква одговора од деспота већ толико дана, Скендербегу се на послетку досади чекати више и већ беше намислио силом да отвори себи пут кроз Србију, кад али му стиже глас. да је бој између Угара и Турака већ био и да су Угри прошли несрећније но што се може замислити. Он се таком гласу ни из далека неје надао, не знајући ништа за бедно стање у коме се налазила угарска војска, и с тога се лако може замислити, какав га гнев и

†) Деспот Ђурађ II., 27.

Председник. Поводом ове ствари хоћу само неколико речи да кажем.

Година је и мало више дана од како сам ја председник ове општине и имам прилике да се са странцима чешће виђам, да их примам и да се њима разговарам. Неки од њих долазили су ми по послу а неки само ради виђења. И већина ми је се обраћала с молбом да им дам какву књигу из које би могли познати Београд. Ја сам имао само ону књигу о општинским пословима и ту сам им могао понудити, али је опет била невоља ко ће да им тумачи кад је књига издата само на српском језику. Наравно да су они који су хтели да имају посла с општином, морали да добију тумача, а они други одлазили су не добивши оно што би им могло да послужи за познавање Београда.

Ми сад већ имамо повећи број странаца који се распитују за наше ствари и интересују се њима; од сада ће их бити и више и наша је дужност, а у сопственом интересу, да им дамо могућности да нас што боље и истинитије упознаду како би се лакше и с потпуним поверењем могли упуштати с нама у посао. Треба да избегнемо потребу странца да узму посреднике јер и најбољи посредници могу да учине штете и погрешке и могу својом несавесношћу да одбију људе од нас. Ја мислим да би ово подузеће имало за будућност Београда, за нове послове користи и да би било корисно да се потпомаже од општине тим пре што ми очекујемо од страног света да нам да капитала па нам је дужност да га упознамо са нашим стварима, средствима и потребама. Ја сам и обавештавао усмено и писао на страну и иначе чинио све, да неки који треба, прибаве обавештења о нама, али томе се опет толико не верује колико би се веровало једном страном неутралном друштву. Кад ми нешто пишемо или објашњавамо, сваки може рећи: па овоме је дужност да тако представља ствари ма да оне у истини не стоје тако.

С тога је најбоље да ми имамо у рукама шта ће да се унесе у ово дело о нама тежећи да се потпуније изнесе сама истина.

Ја сам сагласан с мишљењем комисије и молим вас да га ставим на решење.

Ко је за то да се прими извештај комисије, гласаће за, а које за што друго гласаће против.

Гласало је свега 14 за, 1 против и три су се уздржали од гласања.

Изволте чути једну лицитацију о зидању гробница. (Секр чита. Одобрава се.)

держан. 25. Јуна 1892 год

Председник Отварам седницу пошто има довољно одборника. Изволте чути записник прошлог састанка (секретар прочита) Усвајате ли записник (усвајамо).

Ђока Новаковић. Као члан комисије пужно ми је да знам да ли је потврђен уговор с друштвом, и ако није шта стоји на путу.

Председник. Уговор је потврђен.

Ђока Новаковић. Пошто је потврђен треба да знамо да ли ће се у свему извршити по обвезь или ће остати овако, јер ако се уговор не објави ми стојимо несигурни, с тога што може неко доћи и узети све оне предмете у осигурање који нама по уговору имају служити за гаранцију. Да тога не би било, потребно је да се уговор у целости објави што пре ко већ није.

Милутин Марковић. То исто вреди и за уговор о електричном осветљењу и ми пре потврде треба да сазнамо да ли нема каквих прибелешки на трамвају и зградама или згради и предметама који служе на осветљење јер све дотле док суд не објави уговор, могу се стављати прибелешке на предмете а после обзнане не може пре општине нико добити право залоге над том имовином друштвеном која је у исто време и општинска.

Председник. Гледаћу да упутим адвоката нашег да тражи испуњење онога што је уговором предвиђено.

Ђока Новаковић. Мени је јављено да општина има један плац у Скадарској улици где је био олук чесменски и чесма који је неко заузео и хоће да подигне зграду. Пијам је ли то истина.

Председник. Та је ствар још у расправи.

Мијаило Ђорђевић. Ја сам био одређен као члан од стане одбора да прегледам то с другима. Ми смо позвали Крстодуловића да нам докаже да је то што је заватио. његово. Он је изнео тапију да је то купио и да ништа није заватио. Дакле тужба против њега није основана.

Коста Б. Михајловић У колико се опомињем тај тужилац поднео је и једно писмено и ја бих молио да се то прочита. Он каже да је имање његово али да он воли да га поклони општини него коме другом.

Председник. Ја знам да сам поводом молбе једног грађанина одредио комисију да ову ствар изврши и дело је сад у раду, а у коме је стању не могу да знам још.

Михајло Ђорђевић. Остало је на томе да бранилац својом тапијем докаже своје право.

Ђока Новаковић. Ја мислим да та ствар треба да се уреди што пре те да се зна на чисто чије је земљиште јер ми не смемо дозволити да неко заузме наше земљиште и подигне грађевине па после да се боримо да му га одузмемо. А ја сумњам да је то приватни плац, јер да је приватни, он би морао ући у његову тапију. Мислим да би требало притежаоцу плаца казати, да све што подиже на плацу пре свршетка спора, чини на свој ризик и да му то општина може дићи, чим се реши питање о својини.

Мијаило Ђорђевић. Ја знам да је он купио тај плац на јавној лицитацији и да ће тапијом доказати својину.

Председник. Ја примам ово те да видим шта је.

Сад изволте чути тражења уверења (секретар прочита).

Молим да вам саопштим један акт г мин. грађевина.

(Секретар чита акт којим министар саопштава да су г. г. Намесници потврдили закон о уступању регулац. фонда општини под утврђеним погодбама).

Соломон Азриел. Ја мислим да одбор треба да изабере једну комисију која ће да проучи: шта добијамо овим, јер колико сам чуо, рагулациони фонд има доста примања али и доста издавања те да би лако могло

каква туга обузеше, кад му за то би јављено. Видећи да његова помоћ сад не би била ни од какве користи и бојећи се да се султан не окрене на њега, он изда одмах заповест својој војсци, да се повуче к Арбанији и нареди јој да путем поруши, попали и оплени сва српска места, хотећи се тиме осветити Деспоту Ђурђу за понашање му према њему.*)

Понашање Деспотово у овој прилици доиста је веома чудно, с тога нека нам се не замери, ако се мало и удалимо од саме ствари, у толико већма, што се оно до данас објашњавало на један начин — злобношћу Ђурђевом, а сад, у најновије време са свим друкчије — његовом изванредном памећу, увиђавношћу, прозирљивошћу итд..

Стари биографи Скендербегови, не улазећи дубље у саму ствар и прилике, које су владале у то време, немају довољно речи да нагрде нашега деспота, због поменутог поступка. Он је по њима: scellerato Serviano, scellerato Despoto, principe famoso in molte azioni di perfidia, e d' empietà и т. д.. Узроци пак који су га нагнали то да уради по њима су:

Прво, што је његова кћи Мара*) била удата за Мурата, па му се он неје хтео замерити, и

Друго, што је страшно мрзио Хуњадија, који беше задржао за се неколико његових градова.**)

Место да одговоримо на ова тврђења старих писаца, да пођемо мало издаље и да видимо најпре и друго мишљење.

Кад су папа и краљ Владислав оно 4. августа ове године на сабору били поништили сегедински мир и написали страшну једну заклетву, на коју су се сви савезници морали потписати, да се не би како могли одговарати, да не могу поћи, буде та заклетва послата Деспоту Ђурђу, да се и он на њу потпише. Али Деспот, промеривши, разуме се са свога гледишта и по својој памети, све прилике у којима се налазио и он с Угарском и турска цареа вина, нађе, да би тај његов пристанак био веома опасан и судбоносан по државу му и одлучи да не пристане уз краља Владислава и да се не потписује на послату му заклетву. Ево како наш историк Ч. Мијатовић објашњује те прилике и узроке, који су гонили Деспота да дође на таку одлуку:

„Шго су се деспот Ђурађ и његови саветници питали било је ово: 1) је ли добро, је ли достојно хришћанских, поштених људи, да без повода газе свечану заклетву; па и ако би се преко тога могло прећи, онд 2) да ли је народ српски у стању да одмах сад опет принесе нове недогледне жртве и да чини нове непрорачуњиве напоре: па кад би све то и могло бити, онда 3) да би би се гажењем свечаног уговора без провокације и новим крајњим напрезањима народним могле постићи сигурно веће користи, него оне, које су се постигле сегединским уговором о миру".

---

*) Са свим друкчије прича тај догађај безимени писац. Он вели, да је Деспот Ђурађ истина био заузео пре Скендербегова доласка све клисуре, кроз које се могло проћи у Србију, али додаје, да је Скендербег, опазивши то, био почео силом да их заузима један по један, и да је већ био продро тридесет миља у Србију, кад на једанпут једног јутра паће да су остали клисуре заузети. За тим прича, како је Скендербег радостан био похитао да што пре стигне у помоћ Угрима, али како су му, тек што се био макао, изишли на сусрет неки Пољаци и угри и јавили му, шта се десило код Варне. — Остало је и у њега исто као у других. Biemmi G., Istoria etc. 64; и 81, -82.

*) Они је зову Јерином или Кантакузеном.

**) У Eatti illustri наводи се трећи (управо тамо други), т. ј. за то што је смртно мрзио Угре! Caput 5.

бити да за један скупи плац, добијемо нешто што не представља никакву вредност.

Председник. Питање о размени свршено је и сад се не може поново о њему расправљати Сад има само да се изврши пренос на општину и ништа више. А општина може да напише правила о руковању фондом и о другом а министарство ће само поднети рачун о фонду кад нам га буде и фактички пренело у својину.

Ја вам овај извештај и саопштавам само ради знања и да промислите о прописивању правила за руковање фондом.

Ђока Ж. Нешић. Кад је већ пред нама питање о регулац. фонду, ја бих молио да нам председништво каже: да ли је учињило штогод односно уступања „Батал-Џамије“ држави и ако није ја бих молио да се не уступа докле се год не види на чему смо.

Председник. Одбор је решио да се размена изврши и то је учињено и решење је већ постало закон. Како фонд стоји не може се рећи у напред док се не спреми све за за предају.

Ђока Ж. Нешић. Ја сам дознао с поуздане стране, да тај фонд нема готовине него има и дуга и ја мислим да таку беду не треба да прими општина на себе.

Мића Петровић. Ја знам да је и одбор предложио да се и пиринчана има да тражи те да потпадне под регулациони фонд. У колико се сећам скупштина је предложила да се пиринчана прода, а то значи, да по схватању владе данашње, она — пиринчана — не спада у регулациони фонд.

Ми сад овде не знамо шта примамо. Знамо само фирму „регулациони фонд“. а шта у њему има то не знамо. Г. Соломон је потпуно умесно предложно, да се изабере комисија која ће предходно видити шта има у томе фонду да се прими. па тек онда кад то сазнамо можемо казати. да примамо и дајемо марвени трг.

Председник. Молим вас г. одборниче, да не говорите са таком жестином, као да је све пропало и да нигде ништа нема. Ви са таком ватром говорите. као да сте само ви једини који заступате интерес општински а остали одборници и председник као и да не заступају општинске интересе. То ви не може те потврдити.

Мића Петровић. Молим вас г. председниче немојте да ми пребацујете.

Председник. Имам права да вам пребацим, кад ви тако говорите. Ствар овако стоји. Одбор је решио, да се прими регулациони фонд, а да се у накнаду да држави марвени трг. То сам ја саопштио г. министру грађевине и поводом те одлуке изашло је ово решење.

Сад даље о томе не може бити говора већ да пошљемо комисију да прими регул. фонд; а да предамо марвени трг.

К. Б. Мијаиловић. Лепо је то што је казао г. Соломон. Али господо. кад држава хоће да узме батаљџамију она ће је узети и без наше воље експропријацијом.

Наш је интерес да се држави уступи плац те да она направи скупштинску зграду, те да не оде на другу страну. Вароши: Ниш, Параћин и друге општине задужиле би се само да се у њиној средини скупштина направи. Дакле кад је иначе у интересу општине да се зграда та овде направи онда хвала г. министру што и ово даје.

Соломон Азријел. Закон је услован и каже, ако општина уступи марвени трг да јој се уступи регулац. фонд. По томе закону ми можемо да се предходно уверимо шта примамо и имамо ли рачуна да примимо

Председник. Тако је услов с тога што још није дефинитивно свршена она страна коју одбор нема, јер знате да општина не може да преда имање без одобрења збора.

Вељa Тодоровић. Ја мислим да је најбоље да прочитамо решење одборско о томе, па према томе ми сад не можемо друкче. У колико се сећам решење је да се уступи баталџамија за регулациони фонд. Ја сам и онда био мишљења да се уступи држави онако, а регулациони фонд да видимо хоћемо ли примити или нећемо.

Председник. Ја ово само саопштавам одбору ради знања, а разговора не може бити.

Соломон Азријел. Па шта је с мојим предлогом.

Председник. Неможемо о томе ништа да говоримо. Комисија нек иде да прими акта и донесе овде нека комисија превиди све шта имамо. Ово вам ја само саопштавам. (Чује се: онда нисте требали ни износити.) Па зар хоћете да вам ништа не саопштавам?

Сад ћу да вас известим о овоме: неки Максим Томић, који је мерач на жељезничкој станици општинској као чиновник општински, био је још 1868 год. закупац од плаца једног у бари Венецији. на је задужен са извесном малом сумом новаца. После је тај закуп пренео на друго лице и задужио се у општинске књиге. Најпосле дошло је до тога да се тај рачун непрестано води. Ту изгледа да је општини то право застарило. Али он је сам дошао и поднео један акт и каже: ја сам општински чиновник и не би желио, да се ова ствар застарелошћу сврши, него пристаје да плати половину а оно друго да се расходује. Општински адвокат видио је ову ствав и он мисли да је застарило. Ево адвокатово мишљење. (Чита.) Сад молим вас да овај приступак одобрите, јер је свега цифра од 96 дин., а половину плаћа, дакле половина од тога да се расходује. (Одобравамо.)

Сад имам један предлог из инжињерског оделења, да се питања о нивелацији не врше као до сад од појединог инжињера, јер то изазива грађане на неспоразум и парнице, него да се врше друкче, те да се избегну спорови и сукоби са грађанима. Грађевинско дакле оделење предлаже начин како да се све то врши а да се сукоби избегну. Ту је г. Секесковић директор тога оделења и он ће нам објаснити. Молим г. Селесковића да нам објасни.

Селесковић. Вама су позната господо два случаја и то из Споменичке и Кастриотове улице какве су тешкоће произашле. Те тешкоће излазе отуда што се није имало времена, да се студира нивелација на лицу места, па сад је нужно да се то у будуће тако ради. Дакле нужно је да се постави једна стална комисија техничка, која ће та питања расправити и резултат ствари да дође пред виши форум — министра грађевина — па он да даје санкцију. У томе случају ја сам предложио два општинска инжињера и трећи да буде државни па да они штудирају регулациони план имајући у виду потребе појединих грађана. Та ће комисија имати да ради у недељним и празничним седницама тако, да кад се приступи нивилисању улице, да нивилација буде већ сасвим одређена.

Сад односно плите тим техничким инжињерима, ја сам предложио, да државне инжињере хонорисемо, јер разуме се да ће тај рад за њих бити споредан. Држим да се њима даје 12 дин. од седнице, а председнику те комисије 18 дин. То би изнела за месец дана плата једног инжињера. Ми да имамо инжињера морао би да ради месец дана и опет би зависио цео тај рад од већег форума. Та плата — хонорар — неће изнети више од 260 дин. месечно.

Председник. Ми имамо врло често жалба око тих питања, па онда иду и г. министру грађевина. Да би дакле нека постојна веза остала, то је г. Селесковић мишљења да би најзгоднији пут био, да се извршење овога нивелационога плана изведе. С тога износим одбору ова предлог на одобреље.

Стеван Чађевић. Заиста господо. парочито на раскршћима могу да се породе питања односно нивелете једне и друге секуће се улице и може ту да буде несугласице у нивелети. У Београду може тога бити у толико пре што Београд није у равници те према нивелети једне друге улице често може да буде на ћошковима разне висинске разлике И да би се сад од оних двеју висина на ћошковима нашла средина. најбољи је пут комисија која се предлаже и која ће на лицу места све те исправке чинити. Такав случај различите нивелете већ постоји у споменачкој и писарској улици и он се мора на овај начин изравнати.

Но мени изгледа да би требало претходно издејствовати од г. министра грађевина решење да та одлука што је буду донели инжињери, чланови комисије, вреди за министра грђевина те да се не тражи парочита одлука његова иначе биће дангубице око тога поновног прекуравања тамо. Комисија по своме саставу и будућности довољно је јака да јој се може поверити извршење овога посла без контроле са стране мин. грађевине.

Имам још да напоменем, да и у кастриотовој улици има разлике у нивелети. Правило је у техници да нивелета по целој ширини улице буде равна, да какав је тротоар на једној страни да такав буде и на другој. То је условно техничко правило које сваки инжињер мора имати у обзиру, при раду, на инак има изванредних случајева као што је овај у кастриотовој улици јер висинска разлика код Цветне и Кондине улице условљава две нивелете у овој улици и тако је и дели. То је овде случај и по средини улице. иначе само по ћошковима може бити разлике у нивелети. Та разлика може да буде до 25 сантим. и да би се она уклонила. неко треба да реши.

Ја мислим дакле да је та комисија корисна ради расправе спорних питања и ради тога и примам предлог с напоменом да би требало писати г. М. Грађ. да њене одлуке буду пуноважне.

Председник. Дакле и г. Чађевић пристаје на комисију и сад има то да се реши (чује се: шта ће више државних него општинских инжињера?)

Селесковић. Разлог је у колико сам могао да приметим, био овај, што су општински инжињери бранили врло јако своје гледиште и онде где се то не да правдати и што је од уштрба по саму ствар. С тога се мисли да су државни инжињери у томе погледу. као мање заинтересовани, и

неутралнији те с тога треба да имају већину тим пре што се од државних инжињера може очекивати у сваком погледу коректан рад какав се не може баш увек претпоставити код општинских инжињера који су радили на пројекту и т.

Председник. Ја вас молим да одобрите овај предлог (одобрава се).

Ђока Ж. Нешић Ја бих молио управника грађевинског одељења за које ће време радити та комисија?

Председник. Управник је рекао да ће се радити једанпут недељно док је потреба Свакојако то ће трајати мало подуже, јер уредити сва питања то није тако лака ствар.

Шеф Селесковић. Задатак је ове комисије да ради непрестано на уређењу нејасности и непотпуности у одређену нивелете. Ми имамо један нивелацијони план. Али тај план има да се у појединостима извршује и да то извршење буде што правилније, нужна је за то нарочита комисија

А Одавић. Дакле ова комисија има да надгледа цео нивелацијони план и да се још унапред стара да се све спреми те да се још пре почетка нивелисања сврши све што треба те да се посао у дотичној улици правилно изврши. Но ја, знајући да је и пре инжињер општински давао нивелету па да су се око те поравнала питања и тужбе хтео бих да знам: хоће ли рад ове комисије бити сталан и од важности и за појединне грађане или не. И хоће ли се комисија старати да у напред сва питања припреми и расправи (хоће! хоће!)

Тоша Селесковић. Нивелациони план стоји на папиру, а комисији је овој задатак, да тачно са плана нивелацију изведе. Оно ће бити главни надзорник извршивања нивелације по плану, јер ако тога нема, може неко да ради и ван плана. Оно што је на плану немења се, већ се само у детаљима тачно извршује, да не би било на штету грађана.

Андра Одавић. Ја знам да постоји нивелациони план, али ипак видим, да и при овом нивелац. плану ипак жалба печија може да задржи цео рад у каквој улици. Сад ја питам, кад се овако постави комисија и она одреди линију, може ли опет неко путем жалбе да задржи цео рад, као што је био случај са Стејићем.

Председник. То је питање у опште и ја вам могу одговорити у опште. Као што може бити жалбе против сваке радње власти, може и против ове и у том случају мора општина да обустави рад, да не би случајно дошла до штете. На пример неко је добио нивелац. и направио кућу. Сад наједанпут опет се ту спушта толико да он мора у своју кућу улазити на басамаке. Ту разуме се, кад човек уложи протест, мора се стати.

Андра Одавић. Кад је тако, да се мора стати с радом и при свем том што је комисија та расправила то питање онда наштo сад трошити паре на те комисије, него нек остане ко и досад што је било.

Ђока Новаковић. Кад се један нивелациони план утврди и министар грађевина одобри, онда се тај план неможе мењати. Може само да се план не извршује како треба и онда се долази до спора. Сад ја разумем, да се овом комисијом хоће само да се зна како ће се извршити нивелација.

Андра Одавић. Овом приликом кад је ово питање већ нецрпљено, ја би предложио ово: кад се ко јави да се такво питање реши, онда да се то реши одмах за дан два; а не овако да траје по 2 месеца.

Председник. Баш овим предлогом г. Управника хоће се то, да се избегне задржавање Овом комисијом мисли се, да ће се послови такви брзо свршавати.

Милутин Марковић. Мени се чини, да је ово питање сасвим јасно, кад се предлаже комисија, да детаљно извршује нивелационе линије. Но заиста да не би било сухоба умесно је оно што предлаже г. Чаћевић, да ова комисија добије овлашћења од г. министра грађевина, па да то буде обавезно за општину и за грађане. А ако би се у току рада нашло, да рад ове комисије нема повољних резултата онда можемо обуставити рад и тражити други начин. Ако неусвојимо ово може се изазвати многи спорови, које би извесно обуставило рад а могло би и за општину бити од штетних посљедица.

Стеван Чаћевић. Ја сам хтео да кажем то што је г. Милутин већ казао само то имам да напоменем, да се ти спорови обично дешавају тамо гди се улице косо секу. Нпр. у споменичкој улици гди се хтело да изведе нивелација од средње стране. Да би се ти ситни детаљи расправили комисија треба одмах да изађе на лице места и да одмах спор расправи. Чекајући на решење г. министра остао би рад на читав месец и два, а то би било на грдну штету грађана С тога ова комисија што каже, треба да буде као саопштење министровог решења.

Ђока Новаковић. Мени се чини, да је врло незгодно, да ми везујемо министра да нешто утврди што се незна како ће бити; а незгодно је и по томе што се министар сматра као инштанција којој припада право на разматрање услед жалбе. За то не бих био за то, да се тражи од министра да се он тог права одрече, а по закону га се и неби могао одрећи, и да се на овакав начин рад комисије унапред, пре разматрања сматра као да је његов рад, већ је боље да комисија у таком случају одмах рад сврши и одмах тражи од г. министра да јој то одобри.

Ђока Нешић. Пошто је ствар ова довољно претресена и већ исцрпљена не би имао шта даље да говорим. Само би предложио, да у ту комисију уђу два општин. инжињера, два државна и један да буде одборник инжињер. Таква комисија да расправља те ствари. То је мој предлог.

Стеван Чаћевић. Пошто ће та три инжињера државна бити органи г. министра грађевина и пошто г. министар грађевина свако спорно питање мора да да инжињерском одељењу да реферише, то би г. министар могао пристати и рећи, да та три лица што рекну по овим стварима, да се сматра као да је он казао. Овако би најбоље било, а иначе може да буде сукоба и случаја, да министар изашље другу комисију и онда то што смо хтели да избегнемо јако би се продужило. Овако како ја предлажем ако може бити, биће најкраћи и најбржи пут.

Миња Петровић. Лепо је то што је предложио г. директор грађевинског одељења, али ја сам начелно противан, да се више плаћа. Ако би се усвојило оно што предлаже г. Чаћевић онда би добро било, — али да ми одредимо комисију и да плаћамо, па опет да то оде г. министру ја за то нисам. С тога сам за то, да се овај посао врши и даље као и досад но само да умолимо г. министра кад се породи овако питање онда да га расмотри и реши што пре.

Марко Велизарић. Ја сам разумео управника грађевинског одељења тако да ће та комисија бити стална и да ће она радити празником и недељом и расправљати питања око којег би могло бити спора. Та комисија може предузети баш оне улице у којима би могао искрснути какав спор. Према томе министар ће моћи да стигне и са својим одобрењем те није нужно да пристаје на оно што г. Чаћевић предлаже: да одобрава у напред рад комисије, што би био као потписивање blanco менице.

Ја сам дакле за то да се прими предлог управника грађевинског одељења.

Вељa Тодоровић. По моме мнењу предлог је Чаћевићев врло умесан и корисан али ја држим да министар неможе уступити своје право другоме, а нарочито то неможе бити према грађанину који има права жалбе. Предлог Чаћевићев је противан закону ма да је у истини корисан јер би ствари ишле брже. Најбоље ће бити да радимо како закон каже па ако видимо да имамо према закону извесне сметње, а ми да умолимо под јесен надлежног министра да предложи измену законску у томе да комисија свршава коначно сва питања по овоме послу.

Др Марко Леко. Мени се чини, да ће главна цељ ове комисије бити та, да приликом извршавања нивелац-плана у појединим случајевима тражи начина, како да га најбоље и са што мање жртава изведе. Ако је тако, онда сам и ја за ту комисију, јер сасвим је природно, да се у појединим случајевима могу лакше да увиде мане нивелац-плана, но приликом кад је цео тај целокуп. план рађен. За то мислим, да ће комисија, коју намеравамо бирати, у извесним случајевима морати нивелац план да исправља и мења. Кад би те измене биле онако ситне, као што г. Чаћевић напомиње онда нам нетреба ова комисија, нека тај посао и даље врши општ. грађевинско одељење. као што га је и до сад вршило. Молио би дакле г. управника грађ. одељ да нам објасни то питање т. ј. хоће ли ова комесија имати права да чини и какве измене у нивелационом плану.

Управник. До сада нисам наишао на случај где би требало мењати нивелациони план и ја мислим да неће тога ни бити. План ће остати као што је него ће се мењати поједини детаљи на лицу места у колико се потреба покаже.

Стеван Чаћевић. Хоћу да кажем г. Марку Леку да питања која сам ја поменуо нису тако ситна да би их могао решавати ко други до комисија. Из примера које сам поменуо, ви сте видели да у неким улицама, па ћошковима показују велике разлике до на 60 см. а ни једноме грађанину не може бити све једно хоће ли му тротоар бити виши или нижи за толико. Тако је случај код писарске и споменичке такав је код ресавске и крагујевачке улице на углу где је кућа намесника г. Ристића. Све то треба неко да расмотри на лицу места и уреди а то нису мале ствари које би могао да ради и неко други а не комисија. Нивелациони план је израђен као год

и план што га појединци израђују за своје куће кад хоће да их зидају, па опет онај који прави гесимс и т. д. дођиће да вас упита какав хоћете.

Председник. Нема више јављених говорника. Усваја ли одбор предлог грађевинског одељења? (усваја) Колико ће бити инжињера (чује се: два општинска три државна од којих један техничар из одбора) Па добро кандидујте их. (Кандидују се по предлогу управника државни инжињери: Марко Бурковић, начелник инж одељења, Миленковић и Козлић (чује се: место Козлића Чађевић! Чађевић се не прима. Предлаже Капетановића кад мора бити један из одбора Капетановић се такође опире. Најпосле остаје Чађевић).

Председник. Као што вам је познато Ђуковић који има имање више „Чубуре,“ заватио је нешто општинског земљишта. Ради тога мисмо одредили комисију из нашег општинског лекара Рибникара, из Николе Николића адвоката и Николе Милишића див. кмета која је прегледала заузето земљиште око погока с једне и друге стране. Комисија је поднела извештај по решењу одбора и ја вас молим да га чујете. (Секр, чита) Одобравате ли да се поведе парница. (Одобрава се). Чујте молбе неких поротника да се разреше. (Секретар чита: Никола З. Поповић (Не разрешава се јер их има доста у дућану). Мијајло Јовичић винар (да остане). Витомир Марковић црквени одела кројач (разрешава се) Риста Миленковић рентије моли да се разреши од дужности присутника код истр. судије (чује се нек остане а да се ослободи поротништва). Ко ће да изабере поротнике на место разрешених (чује се: председник!) Владимир Губеревац кафеција, и Васа Мијатовић кафеција не ослобођавају се).

Закључујем седницу.

(Седница закључена у 9 часова по подне.)

Држан 6. Јула 1892. године.

Председник. Пошто има довољан број одборника, то отварам одборску седницу и молим да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар прочита.)

Има ли ко да примети што на записник? (Нема.)

Усваја ли одбор записник? (Усваја.)

Чујте сада акт који је исљедни судија упутио суду. Бивши присутни г. Мита Пешика умро је. (Секретар прочита. Чује се: да председник сам одреди.) Добро.

Чујте акт началника среза врачарског, којим тражи да се одреде присутници при извиђању кривичник дела. (Секретар прочита.)

Изволте изабрати лица. (Чује се: овлашћује се председних да одреди.) Добро.

Сад има једно саопштење. Према цени жита од 15. Јуна до 1. Јула и према правилнику цена ће хлебу од првог јула бити по 21 п. кила

Водоводна комисија поднела је правилник о спајању водовода се кућама. Ово ће се штампати а одбору са саопштава ради знања.

Андра Одавић. Ја неразумем то што председник каже, правилник за везивање водовода с кућама. Је су ли то она правила што их је министар изменио.

Председник. То је правилник који је г министар одобрио. Та су правила од г. министра претресена и измењена у неколико односно казни преступника.

Андра Одавић. Дакле то су она правила о издавању воде а сад је само други назив о везивању и издавању воде. Ја сам једанпут овде покретао то питање и то са чисто правне стране и председник је казао, да ће ми одговорити, па није.

Ја чујем да ће водоводна комија да положи мандат. Незнам да ли она мисли да положи мандат или је то учинила. Пре сам казао, да је оно правно лице што смо дали водоводној комисији сасвим излишно, а водоводна комисија ако има што да ради нека се обрати општинском адвокату, јер то лице тамо показало је да баш оно, што је требало да уради и што је урадило не вреди му ништа.

Председник. Зар са овим доводите у везу и питање о комисији? Комисија је своју функцију свршила с тим, што је водовод постављен и она сад предаје дужност управнику, па ће овај персонал уредити. Чланови комисије и сад вреде док непредају све послове и сад се баш на томе ради.

Андра Одавић. Кад ми дајемо нашем адвокату 4000 дин. онда нам не треба друго лице за тај исти посао. Ако комисија не мисли у кратком времену да положи мандат, онда молим да се то правно лице одмах укине.

Председник. Измене су у правилнику односно стилизације и односно казни по којима се кривци на водоводу имају казнити. То ће те видети из новина јер ће се та правила штампати па ви цените.

Односно тога правнога лица ја ћу учинити корак и испитати је ли потребан и да ли ће комисија ускоро положити мандат и према томе одговорити овде.

Један од г. одборника ставио ми је питање како је извештен да су водоводне цеви у једној улици врло плитко закопане. На ово добио сам одговор за улицу Савску и Једренску. — чита — Ово вам саопштавам ради знања.

Даље. Бивши општински чиновник Петар Јовановић имао је по примедби главне контроле да накнади општини 90·30 дин. Сад је тај Петар тако болестан и сирома да се од њега не може ова сума наплатити. Ја сам се о његовој болести преко лекара известио и заиста је тако. Ја вас молим да ову суму одобрите да се расходује као пропала. (Одобрава се.)

Ви сте у седници одборској решили да се упита управа вар. Београда какви су недостатци на згради савамалског кварта. Ми смо се обратили управи и она је одговорила. — чита — Сем овога има њена још три акта у којима тражи, да се питање о рушењу те зграде расправи. (Прочита).

Мата Јовановић. Ја сам мишљења да се прегледа технички да ли је та зграда паду склона, јед како се мени чини та је зграда добро зидана.

Председник. То је прегледано и надзорна власт констатовала. Сад остаје нама или сами да предузмемо мере да је порушимо, или да одобримо да је сама власт поруши.

Вељa Тодоровић. Та зграда није склона паду. Локал је мени познат. Може бити да има мало влаге. С тога сам да се не руши но да се само оправи

Раденко Драгојевић. Чудно је то да се у извештају каже да је кућв склона паду. Кућа је та зидана и није склона паду. Ако што има у зидовима влаге то ће знати лекари.

Председник. То није наше да цепимо.

Вељa Тодоровић. Ја предлажем одбору да усвоји: да лекари и инжињери општински оду на лице места, ствар извиди и одбору извештај поднесу, према коме ће моми или порушити зграду ако они нађу да је паду склона или заражена да се излечити не може или ћемо утинити протест против ове одлуке.

Председник Ми би узели на се једну дужност, која нам како ми се чини, не припада. Ми можемо само да се бранимо од тога; да се жалимо да је рђава оцена, можемо слати кога хоћемо да прегледа, могу и ја сам дати извесно мишљење, али то није наша ствар већ надзорне власти.

А. Одавић Ово мишљење г. Вељино потпуно је умесно и оправдано. Тамо се каже да надзорна власт има права да донесе решење, али то решење није за нас обавезно; ми имамо права да изаштемо комисију коју г. Вељa предлаже да од ње чујемо шта мисли у овој ствари и ако би комисија нашла нешто супротно тој оцени, ми би имали права да се жалимо Министру против такве радње.

Мата Јовановић Господо, ја сам био скоро у тој кући која је зидана и доњи спрат јој је на своду. Она је јака зграда која може служити још 50 година. Сва незгода може бити у томе што није можда поодавно кречена, те има непријатни задах, али се то да отклонити па да се кућа не руши. Ако би ову кућу рушили, онда би требало рушити целу улицу.

А Одавић. Докле по измени закопској од ове године није снабдевање полицијских органа зградама за канцеларију прешло у надлежност општине, дотле је и ова зграда а и све друге, била подесна и могла би да послужи још 50—100 година, али кад је се општина почела да стара о томе сви су кидисали те за оправку, те за рушење, те за закуп нове зграде. То је страшно и то показује колико се пажње води о интересима општинским.

Председник. Мислим да ће бити најбоље да се прочита последњи акт. (Секретар прочита сва о томе.)

(Свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 35. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 23. Августа 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНСТВУ

Према извештајима грађанских комисија, које врше санитетски преглед дворишта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Београда, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама понова и то последњи пут

наређује:

1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;

2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;

3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и

4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по двориштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напоминье грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886. год. СБр. 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко «Општинских Новина".

АБр. 9057. Од суда општине вар. Београда, 14. Августа 1892. године.

НАРЕДБА

Општински суд приметио је: да се разни одпатци покупљени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе хартије, стакларије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитетским прописима о одржавању чистоте, која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вар. Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитетских прописа,

наређује:

да се продаја и куповина ових одпадака може вршити од сада само на друму вишњичком и нигде више.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда 20 Августа 1892. г. АБр. 9231.

ПОЗИВ

VII. (београдска) пуков. окр. команда дунав. дивиз. области, на основу наређења команданта дунав. дивиз. области од 6. ов. мес. Бр. 263. позива све резервисте допунског батаљона редовне војска VII. актив. пука Краља Александра I, на 30 дневно вежбање у Пирот с тим да 31. овог мес. непремене у 6 часова из јутра доћу на жељезничку станицу београдску где ће се прозвати и у воз укрцати.

Сваки обавезник понеће собом од куће по једну пољаву храну за три дана, потребну преобуку и војнички бидет.

Војници, који се не одазову овом позиву и који не дођу тачно и на време, издржаће дупло вежбање, а они који не дођу са свима онима потребама која морају имати најстрожије казниће се према постојећим закону.

Четовође и водници понеће четне и водне спискове и извршиће презив над својим четама код жељезничке станице, где ће известити официра који са позватом трупом иде.

За време вежбе, обвезници ће се хранити о државном трошку.

Од стране Суда општине вар. Београда 18. Августа 1892. год. АБр, 9073.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена и 30.000 килограма сламе.

Како је одбор општински у седници својој од 17. Августа ове год. решио: да ову набавку изврши општина сама непосредно од произвођача, то суд општине вароши Београда позива сва она лица која имају извесне количине сена и сламе на продују, да поднесу своје понуде са назначењем цене од 10С килограма, када ће се донети решење комисиско о пријему и исплати. Пријаве се предају књиговодству.

Сено мора бити овогодишње, суво, чисто, несме бити коровљиво и буђаво. Тако исто и слама. А стовариваће се по прегледу и пријему у општински сењаку.

Од Суда општине Београдске 19. Августа 1892 год. СБр. 14577. у Београду.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул. Бр. 2, кући Ивковића.

2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.

3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.

4. Ганц и Комп; Кнез Маланова ул. Бр. 58, кућа М. Богићевића.

5. Вилхелм Баганц; Вук-Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопственником куће, дужан је инсталатор скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инста-

латер стави у своме предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.
Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

60. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

11. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Ф. Васиљевић, К. Б. Михајловић, Р. Драговић, М. Велизарић, М. Д. Банковић, М. М. Ђорић, И. Ђорђевић, Г. Бркић, Д. Р. Гајић, А. Ј. Одавић, К. Д. Главинић, Н. Р. Поповић, М. Ј. Марковић, М. Јовановић, Др. М. Т. Леко, М. П. Бончић, Ђ. С. Новаковић, Ђ. Ж. Нешић, В. Тодоровић, С. Азриел, Јов. Христић, Лазар Дашковић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 5. Августа 1892. год. и у одлуци КЊБр. 608 учињена је на предлог допуна, г. Др. М. Т. Лека, одборника да инжињер има да изврши катастар као и да оснује геометарски, одсек, а не геодетски.

II.

Одборник г. А Одавић пита, да ли има каквих понуда за зајам од 10.000.000 и зашто се не приступи закључењу тог зајма.

Пошто је председник општине изложио узроке, зашто се зајам до сада није закључио, одбор је одлучио, да се сазове ужа финансијска комисија, да поднесе извештај о своме раду по овом предмету.

III.

Председник општине ставља питање одбору, да начелно реши, да ли се може зајам закључити тако, да се зајмодавцу уступе радови општински првенствено под иначе једнаким потребама.

Одбор је одлучио, да и овом питању поднесе ужа финансијска комисија своје мишљење.

IV.

Одборник г. И. Ђорђевић тражи, да се питање о одређивању осе у другој паралелној улици Душановој наново узме у претрес.

Одбор је решио, да се преко овог тражења пређе на дневни ред.

V.

Председник износи одбору на решење молбе којим се траже уверења о сиротноме стању

По прочитању тих молби АБр. 9045, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању Марије Благојевић удове и Катарине Доронтић, па тек онда да им изда тражено уверење.

VI.

По прочитању протокола лицитације СБр. 14017. држане за давање под закуп дућана Бр. 1. у Фишекџијској улици одбор је одлучио, да се ова лицитација одбаци и друга распише.

VII.

Председник износи одбору на решење предлог рачуноводства општинског, да се за потребу општинску набавља сено и слама куповином од народа.

По прочитању тога предлога СБр. 14577 одбор је решио да се овај предлог у свему прими с тим, да највећа цена за сено буде пет динара од 100 килограма, а да суд одреди лица која ће куповину вршити.

VIII.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 1632 одбор је одобрио одређену осу у Јевремовој улици од Љубичине према Калимегдану.

IX.

Председник износи одбору на решење молбу масе пок. Љубице Ј. Вучковића, да јој се да новчана накнада за кућу, звана скупштинска кафана а која је оштећена због извршене пивелације.

По прочитању те молбе АБр. 1483 и мишљења општ. правозаступника као и грађевинског одељења ГБр. 1449 одбор је одлучио, да о овоме тражењу поднесу своје мишљење одбору на решење господа Илија Ђорђевић, Већа Тодоровић, Мијајло Бончић, Коста Главинић и Ст. Чађевић одборници.

Тројица могу пуноважно радити.

X.

По прочитању молбе Српско-Француског друштва ГБр. 1489 и 1511, којим предлаже, да изврши калдрмисање извесних улица са означеном врстом калдрме и по означеним ценама и по прочитању мишљења инжињерског одељења, одбор је решио, да се калдрмисање ово уступи Срп. Француском друштву према њиховој молби, с тим, да цена калдрме са дотераним каменом буде пста, као и у Марковој улици.

61. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

14. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г.г. Н. Х. Поповић, С. Азријел, М. Ј. Марковић, Р. Драговић, Др. М. Т. Леко, К. Петровић, Л. Дашковић, Св. Ристић, Ђ. С. Новаковић, Ђ. Димитријевић, В. Тодоровић, М. О. Петровић, Љ. Јовановић, А. Ј. Одавић, Ф. Васиљевић; М. Велизарић, Др. П. Поповић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 11. Августа 1892. год. и у одлуци КЊБр. 619 учињена је измена, да се позове финансијска комисија а реч „ужа“, да се изостави.

II

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 8991, 9002, 9021, 9082, 9067, 8989, 9000, 8986, 8925, 9050, 9071, 9081, 9070, 8941, 8988, и акта управе вар. Београда АБр. 9025, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица; одбор је изјавио, да су Прок. Чекеревац и Никола Михајловић доброг владања и доброг имовног стања; да је Јаничије Васић доброг владања а средњег имовстања; да је Коста Костић доброг владања а сиротног имовног стања; да је Марко Колаковић доброг владања и доброг имовног стања; да су Велимир Хаџи Поповић, Душан Симић и Бранислав Мишковић, Димитрије Менц, Јован Болтић, Лудвиг Лаха, Трајко Стојковић. Иван Вујић, Стеван Максимовић, Ђорђе Цинцаревић, Никола Танасковић, Јанко Милосављевић, Јован Банчић и Светозар Нешић непознати.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбу којом се тражи уверење о имовном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9121, 9101, 9029, 9028, 9046, 9047, 9048, 9049, 9100 9102, 9066, 9097, 9063, 9099, 9104, СБр. 14053, 14059, 14192, 14217, 14240, 14267, 14265, 14310, 14368, 14347, 14175, 14188, 14152, 13987, 14402, 13967, 14246, одбор је изјавно мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића.
Његош.

„Хришћанско осећање и у опште лични карактер Ђурђев бунио се противу мисли, да се заклетва гази. Ова побуда моралне природе већ је по себи довољна била да одреди којим ће правцем Ђурађ да иде Али је за тај правац било још и других побуда. Да се народ до крајности исцрпао, о томе једва да је могло сумње бити. У неким крајевима српским наступила је била права дезорганизација друштвена... А и на оно треће питање није се могло друкчије одговорити него одричући. Сегединси се мир и потписао с тога, што су се сви били уверили, да европске државе нису биле спремне, да озбиљним делима искупе красноречиве беседе својих посланика. Турска је била сувоземна сила првога реда, једина сила која је имала преко сто и педесет хиљада добро организоване и дисциплиноване сувоземне војске. Та се сила не може сатрошити под ударцима једне далеко мање сувоземне и слабо организоване војске, каква би у најбољем случају *оне године* могла следовати заставама краља Владислава.“

„Имају још две приљаке, које као да су вршиле неки уплив на одлуку српских државника оних судбоносних дана.“

„Турски комисари као да су и сами чули били за промену политике у Сегедину, па су стали с предавањем земље и градова српских. Деспот је Ђурађ наравно желео, да што пре види сву Србију у својој власти. Али међународни документат, на основу кога је ваљало то да буде, подераше кардинали у Сегедину. Је ли могао Ђурађ да између 4. и 15. Августа 1444 г. пристане на непорачуњену политику, којој би прва последица била да Србија и даље остане у власти турских гарнизона?! Ово што је још једнако већи део Србије био у рукама турским, вршило је не мали притисак на одлуке деспота Ђурђа и његовог савета.“

„Није без уплива било ни то, што су и Ђурађ и његове војводе дошли из Сегедина доста горко раздражени на понашање угарског сабора у питању Мрњавчевићевих претензија. У ондашњем сувременом свету ван Србије управо тој личној раздражености деспота Ђурђа према Јовану Хуњадију приписиваху одсудан уплив на деспотову одлуку за неутралност“.*)

Као што се дакле из досадањега види, узрок необичном понашању Деспота Ђурђа у ово врло значајно време јесте по другим писцима тај, што је он бид *морално* рђав човек и што је следовао само својим *личним* осећајима, док на против Мијатовић налази, да је поступак Деспотов са свим коректан и да, испитујући одношаје ондашње са сваке стране, разум не може да не призна следственост, енергију, прозорљивост и мудрост Ђурђу Бранковићу у оним тешким данима од године 1444“.**)

Расправљати таква питања, која се највећим делом тичу самих личности које су их изазвале, веома је тешко. Ту историк

*) Деспот Ђурађ II., 11—13.
**) ibid., 46.

Даринке и Драгиње Лазић, Стевање Дачић, Милорада Стевановића, Милоша Стевановић, Мирослава Југовић, Никодија Богдановића, Боривоја Богдановића, Јулке и Драгољуба Вуловића, Вукосаве Костић, Лепосаве Јаковљевић, Данице А. Богдановић, Данице Ђ. Коновић, Милеве Митровић, Михајло Јовановић, Ђорђе Јовановића, Јована Анђелковића, Ђорђа Николића, Јелене В. Станковић, Ђорђа Мишића, Јеврема Миловановића, Андреје Глигоровића, Јованке Котлајића, Јована Петровића, Милеве Настић, Радојке Живковић, Лепосаве Павловић, Лепосаве Јовановић, Радисава Вилићковића Марије Јоксимовић, Милеве Бојевић, Сретена Радојчића, и Ђорђа Грабова, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

Поводом молбе друштва за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце АБр. 9132, којом мисли, да му општина уступи један плац на Врачару близу друштвеног дома, за подизање болнице за заразне болести, у којој би се лечила деца из друштвеног дома, одбор је узео у поновни претрес акт министарства унутрашњих дела АБр. 8692, којим се означава место између метеоролошке станице, сењака и болнице за друштвене болести, као најподесније за подизање сталне болнице за заразне болести и завода за дезинфекцију, па је решио, да се уступи министарства унутр. дела плац означен у акту АБр. 8692 за подизање болнице за заразне болести и завода за дезинфекцију под погодбом, да министарство уступи један део тога плаца друштву за васпитање и помагање суротне и напуштене деце, на коме ће оно подићи о свом трошку дечију болницу за заразне болести, у којој ће се деца из друштвенога дома лечити. Друштво ће бити обавезно да у тој својој болници прима на лечење о општинском трошку и ону децу коју му општина буде упућивала.

Питање о уступању овога плаца у својину државну има се изнети збору не решење.

V.

Према извештају књиговодства општине београдске ББр. 2723|92, одбор је решио, да се за ову 1892 год. одобре накнадни кредити за следеће партије буџетске и са следећим сумама:

1. На партију плате главног благајника седамдесет динара.

2. На пар. три кантарџије две стотине педесет динара.

3. На пар. осам момака кантарских две стотине седамдесет и пет динара;

4. На пар. првог инжињера пет стотине динара;

5. На пар. два служитеља баштованска четрдесет пет динара;

6. На пар. четир служитеља кланице девет стотина и шездесет динара;

7. На пар. два чувара мајдана три стотине шездесет динара;

8. На пар. два чувара обале девет стотина четрдесет динара;

9. На пар. десет практиканата пет стотина деведесет и пет динара и двадесет и пет пара;

10. На пар. чишћења улица две хиљ. дин.

11. На пар. дванаест служилаца четир хиљаде седам стотина седамдесет девет динара;

12. На пар. набавке дрва и сечење за школе шест хиљада шест стотина седамеесет и пет динара двадесет и пет пара;

13. На пар. штампарских и књиговезачких послова две хиљаде шест стотина деведесет седам дин. и двадесет осам пара;

14. На пар. штампања плаката и објава хиљаду четир стотине тридесет и три дин. и двадесет пара;

15. На пар. набавке материјала канц. пет стотина динара;

16. На пар. набавке и оправке алата и ситних трошкова и предохрану заразне болести хиљаду динара.

17. На пар. оправке и дотправке општ. добара хиљаду и пет стотина динара;

18. На пар. издржавање ванбрачне деце шест хиљада девет стотина осамдесет четири дин. и двадесет пара;

19. На пар. за одржавање паркова четир хиљаде шест стотина динара;

20 На пар. за одржавање расадника хиљаду динара;

21. На пар. државног пореза за имовину општинску седам стотина динара;

22. На пар. светковина и заветина три стотине динара;

23. На пар. за кланицу две хиљаде пет стотина четрдесет и три дин. и шездесет три паре;

24. На пар. за подвоз разних комисија хиљаду и сто динара;

Сви се ови накнадни кредити имају покрити из уштеда осталих буџетских партија.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Концерат. Општина београдска приређује концерат на Калимегдану данас у недељу 23. ов. мес. у 5 часова после подне. Концертоваће целокупна војна музика дунавске дивизије.

Улазна цена од особе 50 пара дин., за ђаке и децу испод 12 година 20 пара дин.

—

Цена хлебу. Према извештају статистичког одељења општине београдске о ценама житу за првих петнаест дана месеца Августа, остала је цена лебу и за другу половину о. м. иста, која је била у првој т. ј. двадесет пара дин. од килограма. Ова цена вреди до 1. Септембра о. г.

—

Лична вест. Одбор је општински у седници својој од 19. о. м. изабрао г. Раку С. Мутавџића, надзорног инжињера барутане у Обилићеву код Крушевца, за инжињера и представника геодетског одсека грађевинског одељења општине београдске.

—

Књижевни оглас. Субвенцијом општине београдске изашла је књига „Београд у слици и речи“ на српском, француском немачком и мађарском језику. Међу писцима текста налазе се најсветлија имена наших књижевника и научара. Књига је украшена многим лепо израђеним сликама Београда и околине. Цена 2. дин.

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ

На јужном крају Београда довршује се једна грађевина, која је и по облику па и по величини, па и по садржини необична. Кад се погледа с Калимегдана рекао би човек да се зида нека велика касарна, а кад се погледа с Врачара мислио би на неку лепу школу. Та необична грађевина јесте Дом Сиротне Деце, огњиште на коме се за-

---

нема позитивних докумената или споменика стварних којима би несумњиво могао потврдити своје мишљење: он је остављен само различитим, мање или више јаким хипотезама, које опет изводи из догађаја и прилика које су биле пре и после времена кога се тиче питање. Па тако је било и овде. Старији историци и биографи несу ни на шта друго обраћали пажњу до на факат, да Деспот неје хтео ни пристати уз Владислава нити барем пустити Скендербега да он, с оно неколико хиљада што је имао са собом, појача колико толико Угре. Они несу хтели погледати ни на прошлу ни на будућу радњу његову, да би га *лично* познали, већ су само нашли, да је он доиста врло рђав човек и да му главни циљ у животу неје било благостање и срећа државе но лични интерес. Међутим, ако само мало боље погледамо шта је он све урадио да би спасао државу од неприлика, нама не ће бити ни мало тешко да одмах видимо како је то мишљење скроз погрешно. Доиста, сетимо се само како је он, тако нежан отац, само да стече отаџбини што јача пријатеља, био дао кћер Катарину онаком моралном чудовишту какав је био гроф Цељски; сетимо се, како је из сличног узрока — да спасе државу од поле навале Муратове, био дао другу кћер Мару још горем човеку, мухамедовцу Мурату, он, иначе тако побожан човек; сетимо се на послетку и тога, како је из истога узрока и оба сина дао султану за таоце, те тако остао на свом белом двору на Дунаву као сух грм у планини а поред таке красне породице, па ће нам онда бити са свим јасно, да су у њега лични осећаји стојали куд и камо ниже од тежње да сачува самосталност и слободу Србији, па ма се то објашњавало и његовом славољубивошћу и амбицијом. Да је он доиста видео, да ће се ове године Турци моћи поуздано одагнати из Европе или барем заљуљати из темеља, питамо ми, да ли би се такав човек, каквим га нацртасмо, ма и за тренутак устезао да што пре и што већу помоћ прикупи Владиславу и да ли би ма колико могло допринети његовој одлуци, да не улази у тај рат с Турцима и то, што се неје хтео замерити Мурату с тога што му је кћи Мара била за њим? Истина лично непријатељство његово према Хуњадију могло је, управо морало је имати некога утецаја на његово решење, али да је оно било од пресуднога значаја, то може рећи само онај, који Ђурђа тек површно познаје.

Ну колико су стари историци и биографи Скендербегови на погрешном путу са својим разлозима, толико, по нашем мишљењу, греши и Мијатовић, што нема довољно речи да нахвали памет Деспотову у овој прилици. Правдати онако поступање Ђурђево у оним критичним приликама његовом неком побожношћу, то је, мислимо, више него слабо правдање. Не мислимо тиме да поричемо да је Деспот био побожан, али не смемо никако да заборавимо ни то, да побожност у њега неје била никако онака као у француског Луја XII. и да он неје био у њеним рукама мртва играчка с којом је она могла чинити што хоће. Бар за то нема више ни једнога доказа у свој његовој, иначе веома дугој и плодној радњи, док на против супротних примера има више. Узмимо само поменуте случајеве, кад он политику претпоставља, вери, дајући једну кћер за католика а другу за мухамедовца, па ће свима бити јасно. Пресудност дакле тога узрока на онаку његову одлуку неје могао имати овај разлог.

Неје веће важности у решењу овога питања могло имати код Деспота ни то, што је народ био до крајности исцрпен. Не мислимо ни из далека побијати тврђење, да

грева сада 87 сирочића То су она дечица којима не беше суђено да их мајка негује, отац загрли, сеја услужи, а брат поведе. Остављена сама себи она би расла као што коров расте, расла би на саблазан себи и друштву. Велика већина од њих не би ни дорасла да би била од помоћи себи или другима, јер, немајући неге мајчине и бриге очине, она обично угину у раним својим годинама.

Дом Сиротне Деце то је оаза на којој се одмарају они што су по пустињи лутали; то је острво на коме су спаса нашли они, што су им морски вали хтели све одузети.

На том острву дечијега спасења има добре дечице из Београ, Лознице, Пожаревца, Јагодине, Ниша, Крушевца, Ивањице, Сјенице, Куманова, Охрида, Сарајева, Пančева, и т. д. и т. д. И све се то збратимило у Дому овоме, све то весело учи и ради. Па како се то узајамно пазе и воле! Ево једнога примера: један добар домаћин — београђанин молио је за одобрење да једну девојчицу гости у кући својој. Њему то беше одобрено. И Милка је отишла у кућу богата човека. Тамо је јела и пила много боље но у Дому, тамо су је мазили и чинили јој све што је хтела. Па при свем том четвртога дана мала Милка плакала је и молила да је воде „њеној кући".

— Хоћу кући, чико, молила је мала Милка.

И није било друкчије, морали су је вратити „кући њеној". Па како је весело утрчала Милка међу своју браћу и сестре, па како су се сви у Дому радовали њеној повратку.

Има у нас пуно лепих ствари и установа. Али, нама се чини, да је Дом Сиротне Деце, једна од оних установа, које по самоме циљу своме напред избијају и из далека се виде. То се најбоље показало ове године, када је управа настала да у 1887. години започети Дом доврши. Са свију страна јављали су се прилози и то од 20 пара дин. па до 2000 динара. У овом погледу предњачила је, као и увек београдска општина. Она је и ове године обилато помогла своју, а уза своју и другу сирочад. Овакав племенити рад служи на част вредноме председнику београдске општине г. Миловану Р. Маринковићу, као и целоме одбору општинскоме. Кад год је глас ове сиротне деце дошао у београдску општину и ма што молио, никада није се општина београдска оглушила о тај глас. *Никада*, а то ће много рећи. И што је Дом Сиротне Деце данас овако леп и виђен велики део заслуге припада београдској општини и влади, која је вазда помагала управу Дома у тешком задатку њеном.

Дом Сиротне деце биће готов 1. Октобра ове године И тада ће у њему бити места за 150 сирочића. Према томе моћи ће се у Новембру ове године примити још 60 сирочића. Још 60 малишана наћи ће својега спаса у Дому Сиротне Деце. И, као што сазнајемо управа ће толико нове дечице и да прими, у нади, да ће је у овом племенитом, али врло тешком послу, и од сада помоћи сви добри људи. Само тако сложном помоћи са свију страна, као што је и до сада било, моћи ће ово лепо огњиште, да загрева оне који су данас наги, гладни, жедни, голи и боси. И благо онима који налазе уживања и задовољства у подизању бољега подмлатка за боље дане наше напаћене али још јуначке отаџбине.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска издаваће путем јавне лицитације следећа непокретна добра набавке и разна права, и то:

1. Септембра 1892. год.

Плац постојећи у овд. вароши више чесме кнегиње Љубице за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1893. год.

2. Септембра 1892. год.

Њиву до Убанлића винограда за време од 1. Новембра 1892. год. до 1. Новембра 1895. год.

3. Септембра 1892. год.

Права на наплату таксе за фијакериске станице за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. год.

Ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине вароши Београда.

Услове сваке од ових лицитација могу се видети у рачуноводству до дана лицитације сваког радног дана за време канцеласко а и на сам дан лицитације.

Од суда општине вар. Београда 3. Августа 1892. год. СБр. 14013.

Одбор општине Београдске у седници својој од 20 Августа ове године решио је: да се држана офертална лицитација на дан 17. Августа ове године, за набавку 700 метарских хвати дрва, за огрев општ. суда и основних школа одбаци и друга распише.

Према овоме решењу суд општине Београдске објављује да ће *на дан 4. Септембра ове године* држати другу офертални лицитацију за набавку горње количине дрва, позивајући све оне који се желе ове набавке примити да поднесу своје оферте у којима ће бити тачно означено: да пристају општини изложену количину дрва по условима набавити и предати, са назначењем цене за кубни метар, са предајом где општина место одреди.

Сваки понуђач пре но што оферат преда дужан је потписати општинске услове, се назначењем, да их је прочитао и да по њима лицитира.

Кауција се са офертом у 1800 динара за српске грађане, а за стране поданике 3600 динара у готову новцу или вредећим државним хартијама предаје на сам дан лицитације депозитару члану суда г. Јоци Илићу.

је у неким крајевима српским била наступила права дезорганизација друштвена и да је у њима било хаотично стање, али смо опет слободни тврдити, да је то мало могло чинити на Деспотову одлуку главни притисак. Узмимо само на ум то, да је Деспот и у најнезгоднија времена могао држати о свом трошку 10.000 коњаника*), па ће нам онда то мало ниже бити јасније.

Што се тиче трећега доказа Мијатовића, он као да је требало да буде најјачи, али, како се нама чини, то ће бити баш обратно. Мијатовић има истина право што вели, да се сегедински мир био и потписао с тога, што су се сви били уверили, да европске силе несу спремне да учине што озбиљније против Турака, и да је Турска била сухоземна сила првога реда од преко сто педесет хиљада добро организоване и дисциплиноване војске, — али он заборавља баш оно што је најглавније: да сад, после сегединског уговора, ни једна од те две тачке неје била више таква, каком је он износи.

После тог уговора између султана и краља Владислава стање се у Турској беше веома променило и, тако рећи, преокренуло

*) Деспот Ђурађ I, 101.

тумбе. Мурат беше прешао у Азију с великом војском а на престолу своме оставио сина Мухамеда, неискусно дете од четрнаест година; савезна хришћанска флота, под заповедништвом кардинала Франческа Алберта Кондолмијера, беше заузела мореуз код Галипоља и хвалила се, да ће бити у стању не допустити ни једном једитом турском војнику из Азије да пређе у Европу; Скендербег у Арбанији беше одржао славну победу над Али-пашом и претио да постане Турцима много страшнијим непријатељем; султан од Караманије беше опет скочио на оружје против Турака; Јован Палеолог, грчки цар, такође чињаше неке спреме и писаше краљу Владиславу, да је он припремио за устанак и друге хришћанске народе под Турцима; Млечићи беху исто тако мишљења, да никад више не ће бити таке згоде, да се Хришћани ослободе од турског јарма и т. д. Сви ти гласови и прилике били су такви, да су могли и најневернијега Тому натерати да се нада поузданом успеху, а приписивати Деспоту Ђурђу опет толику прозорљивост, да је он при свем ом могао увидети, да се те године доиста ништа не ће моћи учинити Турцима, то би више значило рећи да је он био „тица злослутница", но мудар и увиђаван човек. Ну осим горњих прилика, које су могле имати утецаја на Деспота, да се приволи овоме новом рату с Турцима, било је још нешто. „Од год. 1440 турско оружје нема среће. Хришћани год. 1440 одбише самог цара са силном војском од зидина београдских; г. 1441 разбише и убише беглербега Мезита у Сибињу; исте године разбише и убише и другога беглербега, Шахабедина; год. 1443 разбише Исак пашу, Казим пашу и Турахан пашу под Нишем; пред Златицом разбише одабрану војску турску и заробише зета султанова; у Куновици разбише трећу једну велику војску и заробише беглербега Казим пашу! И ово све с војском коју је чинило *неколико хиљада* Срба, Мађара, Пољака и Влаха!"**) Па кад је турска војска до сад пролазила с Хришћанима тако, за што да је Деспот очајавао да ово не ће и овом приликом пратити иста срећа? Он тешко да неје знао за оне стихове:

„Бој не бије свијетло оружје,
Већ бој бије срце у јунака."

а и да неје знао, прошли би га ратови научили томе. Па онда ни турска војска у

*) Деспот Ђурађ II, 376. Подвучене речи ми смо подвукли.

Услови могу се видети сваког радног дана за време канцелариско а и па сам дан лицитаје у књиговодству општ. суда.

Од суда општ. Београдске 21. Августа 1892. год. СБр. 14604.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 1. Августа до 16. Августа 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	16·45 м.	2,713 500	
2	Вар. извора	24 сат.	1,428·192	
3	Булб. извора	24 сат.	588 384	
	Свега за 15 дана литара		4730076	

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

Држан 6. Јула 1892. године.

(свршетак)

Вељa Тодоровић. Господо, овде није рађено како треба са законске стране. Овде се каже да ће полицијска власт од 1. Јула отпочети да руши кућу о трошку општине, ако се дотле не јави шта се мисли, међу тим нама се то тек сад саопштава (Пред. Саопштено је раније и ви сте решили да питам управу какву треба зграду с колико просторија и т. д.)

Али није нам, ако се не варам, саопштено формално решење о рушењу, а кад тога нема, нема ни законског основа да се рушење сме предузети. С тога је најбоље да ми одредимо комисију од извесног броја лица а полицијској власти да јавимо да нам треба да да формално решење према закону те да противу њега, ако хтеднемо, можемо употребити законска средства.

Филип Васиљевић. Пошто се види да ми ту зграду морамо рушити или оправљати то би најбоље било да нађемо другу кућу у коју ће се канцеларија сместити па ћемо по оправци видети шта ћемо.

Вељa Тодоровић. У овој згради станује кварт већ толико година и она је била добра а сад не ваља! У то треба сумњати и тражити формално решење а дотле не пристати ни на рушење ни на тражење другог локала за канцеларију. Може бити да ће комисија, коју одредимо, изјавити: да кућа, после незнатне оправке може и даље да служи и онда што би смо се излагали трошку?

Председник. Ми истина нисмо добили формално решење какво добијају обични грађани, али смо добили званични акт, што толико исто значи Само мени се чини да ми не бисмо могли да се у овој ствари жалимо министру како је ово решење донео кварт, за који је касациона власт управа вароши Београда. Наша жалба дакле не би била од помоћи пошто се види да кварт и управа имају једно мнење по овој ствари.

Вељa Тодоровић. Ја знам да се против решења квартовних власти у админ. споровима може подносити жалба министру, а у кривичним истражном судији. Имали би смо, дакле и доста времена и изгледа да ћемо успети ако комисија да мнење да кућу не треба рушити.

Председник. Дакле ви хоћете комисију? (Тако је.) Па кога ће те у њу? (Тошу Селесковића, Др. Хаџи-Лазића, Раденка Драговића, Др. Павла Поповића и Илију Борђевића).

Вами је познато, господо, да је г. министар унутр. дела у једноме своме распису обратио пажњу свима властима, нарочито онима које су на великоме додиру пограничном, као што је Београд, да се побрину о предохрани од болести а нарочито о предохрани од колере која се појавила у околини црног мора и која може лако да се пренесе и на наше земљиште.

Ја сам већ нешто по томе паређивао али да би се што већа чистоћа и дезинфекција могла вршити, потребно је да ми ставите више средстава на расположење јер су дата сретства буџетом већ на измаку. Председништво дакле предлаже суму од још 6000 дин. за набавку средстава ради дезинфекције јавних места и општинских зграда и школа.

Др. Марко Т. Леко. Хвала г. Председнику што је одмах предузео извесне мере, да се варош од заразе, која нам прети, сачува. Из наредбе о дезинфиковању нужника видео сам, да се поред карболне киселине препоручује и галица. Пошто је галица само дезодоришуће а не и дезинфекц. сретство, то би било излишно трошити новац за галицу кад у крећу имамо далеко јевтиније сретство а у исто доба, које и дезинфикујући дејствује. Место галице предлажем да се употреби креч. За ту цељ узима се креч у виду тако званог кречног млека и прави се гашењем извесне количине креча и додавањем толико воде, да се добије кречно млеко, у коме има 20 од 100 креча. Таквом течношћу коју треба употребити ускоро пошто се начини, може потпуно да се дезинфикује нужничка нечистоћа, ако се на један кубни метар нечистоће баци пет килограма кречног млека и с нечистоћом добро измеша.

Председник. Нисмо никакво сретство набављали за општинску, но смо само препоручили грађанству оно сретство што је тамо прописано, а то су: карболна киселина и галица.

Сад ако доиста ово што препоручује г. Леко стоји у шта ја не сумњам онда се може и креч препоручити.

Др. Марко Леко. Не мислим, да се сад одмах овај мој предлог о употреби креча као дезинфикујућег сретства, прими. Ми ћемо већ због овог предмета у опште морати бирати стручну комисију, па нека она и о овом мом предлогу каже своје мишљење.

Вељa Тодоровић. Најбоље је да се одреди једна стручна комисија, па нек она одреди које је сретство најбоље, па то и препоручити. Она нека одреди и цену тим сретствима, па ми одмах да одобримо.

Др. Милан Радовановић. Ми говоримо о сретствима да дезинфекцију. То је лака ствар. Но ми немамо што је најглавније а то је апарат, којим се то врши, а треба га набавити, као што се препоручује.

Ако њега не набавимо онда бадава што говоримо. Ја предлажем да се одреди ко.

Европи сад неје била бог зна колика. Према броју који је Мурат извео на Варну, може се закључити да је неје било више од *шесет* хиљада. Али онда ни савезна хришћанска војска не би била много мања. Она је и поред све неверности Палеологове, могла, да је Ђурађ хтео, имати на једно *педесет* хиљада, јер су сами Угри у боју код Варне имали већ двадесет и пет хиљада. А зар се с таком силом неје могло рачунати на сигуран успех? Та погледајмо само како је текао сав бој на Варни, па ће нам одговор сам доћи. А после — да запитамо још једанпут — откуда је Деспот баш за цело могао знати, да Палеолог доиста не ће послати никакве помоћи, па да не ће подићи ни остале хришћанске народе под Турцима против ових како је био обећао?

Проучивши, дакле, са свих страна карактер Деспота Ђурђа и прилике у којима се налазио у ово критично доба, ми не можемо пристати ни уз једно од поменута два мишљења о узроцима, који су га нагнали да се реши на то, да не улази у рат с Турцима: нити ћемо их објашњавати перфидношћу и саможивошћу његовом нити пак претераном мудрошћу и увиђавношћу. И против једног и против другог мишљења навели смо, како нам се чини, доста разлога. По нашем је мишљењу узрок такој одлуци Деспотовој била његова — *неполитичност* и *неувиђавност*. Јер доиста, да је он био дубок политичар и увиђавнији, зар му не би пало на памет, да ће он, у случају ако Угри победе, бити у исто такој неприлици и незгоди од њих, као што би био и од Турака у противном случају? Зар он неје увиђао да би у том случају био потковпан сав темељ на коме је српска политика почивала и који је, без сумње, био куд и камо тврђи но да се она ослањала на Турску? А ако је то све увиђао, чему онда да приписимо онаку одлуку? Зар не неполитичности и бојазни, да не изгуби престо, који је с толиким жртвама тек био задобио? А онда би био оправдан гнев Хуњадијев и оне речи његове Деспотову посланику: „*Господине Дмитре, твој је господар весео што се на сухо извезао!*“†) Или је он можда доиста мислио — како Халкондила каже — да ће у случају, ако би се ствари добро окренуле по Владислава и Угре, ове лако моћи умирити новцем?††) Ну ипак име ће Деспотово у историји мрчати само тај факат, што неје хтео да пристане на рат против Турака, али никако не и онај, што Скендербега неје пропустио кроз своју земљу. Немају право стари Скендербегови биографи што му и за то понаособ замерају, јер је та његова друга одлука била само природна последица прве. Шта више у том другом случају доиста се огледа његова мудрост и прозирљивост. Јер кад се он већ био решио да не улази у рат с Турцима, је ли могао пропустити Скендербега да прође кроз његову земљу и да иде против Турака? Одговор је врло лак. Неје могао, јер би, у несрећном по Хришћане исходу битке, он имао пред Турцима да одговара онаке исто, као и да је био ратовао с њима.

†) Деспот Ђурађ II., 18.
††) ibid 17.

мисија која ће узети у претрес предлог лекарске комисије и да се одреди једна сума новаца за набавку тога апарата.

Председник. Ја мислим да је то раније свршено, и да је апарат намештен. Тај апарат стоји намештен од фебруара месеца и неупотребљује се никако. Истина овај апарат што га имамо није тако велик, као што предлаже лекарска комисија. Иста лекарска комисија у оно време нашла је, да се овим апаратом можемо послужити за време појаве дифтерије. Међу тим да свратим пажњу г. Радовановићу на ово. Лекарски извештај за установу завода већ постоји, но од одбора није још решен. Он је штампан и стоји на дневном реду. Можемо га узети на дневни ред.

Милан Радовановић. Баш за то, ја предлажем да се ово стави на дневни ред. У колико је мени познато овај апарат што га имамо није се добро показао. Сад ако се случајно појави какав случај ми ћемо стајати скрштених руку.

Председник. Добро. То ми није сад при руци. Но у првој седници изнећу на решење. Питање је од врло велике вредности и заслужује, да му поклонимо особиту пажњу. С тога ћу ја одредити ванредну седницу само за то питање.

Сад молим вас да не заборавите ово што је г. Леко напоменуо.

Др. Марко Леко. Требало би на сваки начин што пре изнети на решавање питање о набавци дезинфекц. апарата. Али, то питање не треба ни уколико да нам смета у решавању питања о најнужнијим саданьим мерама противу заразе, која нам прети. Треба одмах предузети све могуће мере, да се у вароши одржава што већа чистоћа а и да се земљиште по могућству дезенфикује, па ако би нам и дошла колера — што нека не да Бог — то да бар земљиште буде у колико је могућно неподесније за њено ширење. Да би ово важно питање могли што боље решити, мислим да изберемо једну стручну комисију, која ће то питање да проучи па да нам у првој идућој седници поднесе свој извештај.

Вељa Тодоровић. Ја сам у том истом смислу хтео да говорим што је говорио г. Леко. За дезинфекцију да решимо вечерас а за апарат идуће седнице. Држим да треба одредити комисију од стручних лица, да она ово одреди и да каже колика је сума нужна, па да овластимо председништво да може издавати

Председник. Ја ћу да вам саопштим шта сам ја већ предузео. Одмах сам звао све лекаре општинске и кметове и договорио се какве мере да предузмемо. Одмах сам наредио да се чистота на првом месту строжије предузме односно изношења ђубрета из вароши и одредио сам јачу контролу над закупцем и обећао сам му, ако контролори кажу, да је и више пута износио него што је по уговору обвезан, да ћу израдити код одбора да му се учини накнада. Сем тога и друге сам мере предузео које се у редовно време не чине, само да се одклони могућност болести. Сад лекари казали су још, да треба имати какву бараку да се и о томе промисли, па да се одмах изолише случај ако би где наступио. Предложена сретства за одклањање ја сам саопштио грађанству путем јавности. Има још нека предложена срестава од лекара која сам ја већ извршио, а има нека, која нисам могао без вашег одобрења. Н. пр. То за бараке. Сад нека се начини за ово предрачун па ћу вам изнети на решење (врло добро).

Андра Одавић. Држим, да за ово не треба много да говоримо, него треба оставити одрешене руке председништву да се пожури колико је могуће да се све одклања што би припомогло тој несретној болести. Сад нек се одреди комисија, па нека она прегледа све што су лекари предложили и све остало шта треба, па онда у идућој ванредној седници да се изнесе на решење.

Ђока Нешић. Ја нећу да говорим о томе апарату јер незнам како ће изгледати и да ли ће бити помоћи од њега него о томе како наши одељци врше службу око обдржавања чистоте у вароши. И ако је од неколико дана говор о нужности особите чистоте, ја не видим ни једне комисије из одељка да заилазе по кућама и надгледају над чистоћом. Док је полиција то вршила, било је и боже помози, а сад је са свим рђаво. Нека се зађе по тераз. кварту па ће се видети како с чистотом рђаво стојимо. Кад дакле нико ништа не врши онда, нашто нам све то!? Ако се ми не будемо постарали за комисије које ће бдити над чистоћом, ако не уклонимо смрад из оних кућица касапских што смо их поређали на Великој пијаци, онда нас зараза неће мимоићи па ма какве апарате набавили. Они сами неће да раде (тако је).

Председник. Поред оних мера које сам ја предузео ја вас молим да одредите и комисију, која би могла да контролише да ли се чистоћа свуда обдржава и да ли сваки грађанин врши оно што се наређује у интересу здравља.

Сава Вељановић. Ја морам да кажем да предузимач изношења ђубрета за врачарски крај једва једном месечно износи ђубре из станова и не помажу му ни опомене ни тужбе да то на време и по уговору врши. А како и можемо одржавати чистоћу кад се ђубре не износи уредно.

Вељa Тодоровић. Да би се могао водити надзор и над тима и над другима који имају да се старају о обдржавању чистоте, ја предлажем једну комисију која ће размислити о мерама за све то па нам их предложити на усвојење. У комисију би могли ући Др. Леко Др. Павле Поповић, Др. Радовановић, Хаџи Лазић (Ђока Нешић: и сви општински лекари!) а од одбора Одавић и Ђока Нешић (прима се).

Марко Велизарић. Испод позоришта преко пута од оне џамије где се гас прозводи, зида се једна кућа која за читаву циглу изилази ван линије:

Председник. Је ли то кућа некога Бугарског? Јесте.) Ја сам односно тога предузео извесан корак али пошто је ствар још у току, не могу вам сада ништа јавити.

Сад стављам на решење предлог Соломона Азријела о награди комисије која је радила на истраживању воде у околину Београда (чита се) о овоме идуће седнице.

(Састанак закључен у $9^1/_4$ по подне).

држан. 8. Јула 1892 год

Председник. Пошто има довољан број одборника, отварам седницу и молим вас да чујете записник прошасте седнице (Секретар прочита. Прима се).

Молим вас да чујете званична тражења уверења и молбе приватних лица (Секретар прочита. Види одлуке у данашњем протоколу.

Соломон Азријел. Пре неколико дана ми смо решили у одбору: да се да 8000 дин. једноме друштву које ће описати и насликати Београд и даће нам од штампаног дела 4000 примерака Чујем да тај човек који је се примио тог посла иде сад по Вечу и Пешти те купи анонсе за лист говорећи да ће он те штампати у листу. Ма да налазим да је добро учинио одбор те је решио да купи 4000 примерака, налазим да је ово трпање швапских и мађарских анонса неупутно и молим да се то не допусти.

Председник. Ја сам већ учинио корак и надам се да то бити неће. (Солом Азриел задовољан).

А. Одавић. Баш кад је била реч у одбору о одкупу ових 4000 примерака ја сам говорио против анонса и примљено је да их не буде.

Председник. Осем вас чинили су примедбе и други и оне ће се имати на уму.

Ђока Нешић. Кад ће се састати и свршити рад комисија изабрана да оцени који се артикли смеју продавати на пијаци?

Председник. Гледаћу да се то сврши што пре.

Сад вас молим да чујете комисијска извешћа о одређивању оса. (Секретар прочита и одбор прими одређене осе.

Сад изволте чути извештај о ономе ради чега смо се вечерас састали. Ми имамо вечерас да решимо питање: каква средства да предузимамо ради предохране од болести а нарочито од колере која се почела јављати од Црног мора те је бојазан да се отуда не пренесе у наше крајеве, чиме би се нанела велика несрећа нашем народу. Ради тога ви сте одредили комисију која је имала да промишља о томе; комисија се јуче састала и размислила шта треба да се ради. Међу сретствима која комисија налази да су кадра да сузбију заразу, нема ни једнога које не кошта ништа. За свако треба знатан издатак.

На првоме месту расправљано је питање које је покренуо г. Др. Марко Леко да се као још једно дезинфекционо средство употреби креч; то је примљено и издаће се наредба.

Друго, комисија је решила да се набаве за општинску потребу 10000 литара карболне киселине која је потребна за дезинфекцију свих локала општинских и школа. станица фијакериски, пијаца и др. места где се стиче велики број људи, која места неби били дужни или не би могли појединци дезинфиковати како треба. Ја вас молим да одобрите да се ова набавка изврши.

Др. Марко Леко. Комисија које сам и ја био члан, предлаже, да општина набави 10000 кила карболне киселине, али ту се мислило на ону од 25 до 30% т ј. у којој има само 25—30 од сто чисте карболне киселине. Међу тим ја сам се из најновијих фабр. ценовника уверио, да 100 к. такве карболне киселине од 25—30% стају 22 марке док чистије карболне киселине од 50—60% цена је 35 м. а од 99% 100 кола стају 50 марака. Према таквим ценама мишљења сам, да би за општину корисније било место 10000 кила оне нечистије. да набави само 5000 кила чистије од 99% карболне киселине, и онда би у ствари имали више од 10000 к. ове нечисте а знатно би нас јевтиње стало.

Даље сам мишљења, да би умесно било, да се разређивање набављење 99% карболне киселине водом, врши у општини и да се

грађанству да прилика јевтиније и лако да може набавити карболну киселину од 5%, каква се обично за дезинфекцију и употребљава, разређену карболну киселину од 5%, могла би општина према горњој цени продавати за пет пара дин. литар а и јевтиније.

Председник Ако се слажете с мишљењем г. Лека, онда да набавимо само 5000 кила чисте карболне киселине? (усваја се).

Напоминьем да се ово набавља само за општинску потребу и да би општина могла претходити примером осталима.

Ђока Нешић. Што се тиче карболне киселине, треба је имати у већој количини. Не стоји то да ће општина да је продаје Ако се деси да какав грађанин нема а нужно је одмах онда и нека му да, јер може се десити да је нестаде, па општина треба да има да грађанство послужи и после наплати. Моје је мишлење да останемо при ономе, што је комисија казала, а то је да се набави 10 хиљ. кила.

Ђока Новаковић. Овде се погрешно говори, да ће општина некакву трговину отворити. То није трговина, него општина набавља сретства којима се одклања зараза. Општина је дужна да то учини и чак и сиротиньи да помаже, кад ова не може да плати. О овоме даље не треба ни говорити.

Андра Одавић. Комисија, која каже да треба набавити 10 хиљ кила имала је у виду све потребе које треба да се подмире. Ако по предлогу г. Лека узмемо 5 хиљ. кила са 99% онда ми имамо преко 12 хиљ. кила. С тога и ја се слажем са предлогом г. Лека.

Председник Усваја ли одбор да се набави 5 хиљ. кила? (Усваја с тим да набавка буде офертална). Добро.

А што се тиче креча, то ћемо набавити из партије за набавку разних потреба за општину. (Јесте)

Сад има друго сретство што је предложила комисија. Ви знате да је савски део од баре венеције најтеже дезинфиковати. Комисија је размишљала о томе и нашла да је тај посао немогуће извршити тако да би сигурни били од заразе сем ако би земљом затрпали целу бару, па је предложила да се то што пре учини. С тога вас молим да овластите општински Суд да може наредити да се извесне улице нивелишу и из њих земља носи у бару. (Усваја се).

Коста Б. Мијајловић. Неће бити са савском крају толико нечистоће колико је на дунавском крају код кланице. Тамо треба колико је могуће више да се вода скупи, па да се пушта и тако да се може у једанпут опрати.

Председник Г. Селесковић јавио ми је да је већ предузео мере око кланице, да буде што већа чистоћа и што веће испирање. Дакле ми смо већ нешто предузели и у идућој седници молићу вас да ми одобрите кредит

Лазар Дашковић. И у душановој улици а на плацу гушпином има један канал мали одакле излази вода и онде прави бару. Треба ту воду спровести те да неправи нечистоћу.

Председник. Врло добро. И то ће се учинити. Даље комисија је ставила у дужност, да се што више воде стави грађанству на расположење помоћу хидраната и преко чесама. То ће се такође сутра наредити.

У низу мера, комисија предлаже даље и то, да се образују комисије на свима крајевима вароши, да се у те комисије узму грађани и по један одборник и лекар из дотичног краја, на гди је могуће, да нареди те да сам сопственик изврши дезинфекцију а гди је немогуће да се брзо јави те да општина својим средствима предузме дезинфекцију. (Усваја се).

Комисија је нашла за сходно да се по дигне једна барака са свима потребама за случај да је све у приправности како би се болесници могли издвојити од осталих грађана.

Ђока Новаковић. Између осталих припрема, ја би од своје стране учинио један предлог. Ове наше помијаре и нужници такође су услов да могу изазвати заразу. Садања такса доста је велика. Да би се омогућило чишћење ја би предложио да се такса смањи; а у тој сразмери и аренда да се смањи.

Председник То је нов предлог и о томе ћемо доцније говорити, а сад да размислимо о овоме предлогу што га је комисија изнела. Ова ће се барака подићи у договору и са г. Министром унут. дела па ће и он нешто дати у помоћ. Момим вас да овлаштите суд да може нужне издатке чинити. Грађевинско оделење направиће предрачун.

Ђока Новаковић. Молим вас да објасните то што је писао г. доктор Лаза Пачу односно заразе, па да се спреми све што треба да се сузбије.

Ђока Нешић. Господо. Ја сам члан комисије. Мисмо о тој бараки већали и нашли да је потребно да се што пре подигне. Дај Боже да колера и не дође. Ми новац тај нећемо у залуд утрошити.

Соломон Азлијел. Цео свет и све вароши имају бараке спремљене, а ми се сећамо тек онда кад је зараза на прагу. Ја сам да се то одмах спреми.

Мата Јовановић. Господо. Пре кратког времена, кад је беснила друга зараза дифтерија чуле се по вароши многе критике, за што општина нема такву једну бараку да може издвојити болеснике. Било је случаја да људи траже гди ће да склоне здраву децу од болесне деце и т. д. По овоме господо преће је потреба за сваки случај да општина има такву једну бараку. Ја сам мишлења, да грађевинско оделење у споразуму са лекарима направи план и да се у најкраћем времену држи лицитација и бараке направе.

Лазар Радоњић. Ја сам хтео да упитам ко ће да носи набављена носила? (чује се: општински служитељи и жандари). Они их не носе. Јуче је баш човек пао па се стражари општински либе и неће да га носе и да није било једног жандарског каплара, ко зна докле би јадник ту остао!

Председник. Молим означите име или нумеру стражара, па ће те видети да неће дуже остати у општинској служби.

А. Одавић. У колико сам ја чуо, и санитет тражи одобрење за 150000 дин. те да учини све претходне мере а парочито, да учини шта треба дуж границе где је већи додир с другим државама.

Кад већ и држава чини извесне мере, онда смо ми на првом месту дужни да чувамо своје куће и с тога мислим, да ми ово одобримо с тим, да општина ступи у споразум са санитетом те да у овим трошковима и у радњи око предохране заразе у Београду. и општина и држава учествују.

Милош Трифковић. Ја нисам противан предлогу, али кад би се видило да има опасности, те да не потрошимо паре џабе (жагор).

Председник. Дакле одобравате да општински суд ово изврши најкраћим путем (одобрава се) и кредит на то (одобрава се). Ово су мере која су најхитније природе, по има једна ствар која више од пола године лежи пред одбором, а то је предлог санитетске комисије коју је одбор одредио да промисли о сталном начину сузбијања заразе, који је нађен у установи једнога завода за дезинфекцију заразних предмета и т. д. Ја вас молим промислите о томе предлогу који вам је већ познат, јер је штампан и раздат вам, те да донесемо неку одлуку којом ће се одобрити стално уређење завода овог.

Но пре него што се томе решавању приступи имам да вам ово као хитно саопштим. Концесионари за изношење помија, чишћење нужника и изношење нечистоте, имају извесну одређену таксу и та је такса врло висока кад се — као сад — овако убрзано чишћење очекује од предузимача, те би онима, чији се нужници и помијаре чисте, требало учинити неке олакшице смањењем такса. Но то би се имало чинити тек онда када би се решило да треба убрзати чишћење. Али кад је већ на томе, морам да вам саопштим да је јуче изнесено и с лекарске стране подкрепљено мишљење: да се сад не сме хитати са изношењем него са дезинфекцијом нечистоте. Ја вас дакле молим да кад решавате о ономе имате и ово на уму.

Др. Милан Радовановић. У опште, с чишћењем нужника и помијара у доба кад влада зараза, а нарочито колера, није паметно хитати због тога што се та нечистота по нужницима и јамама налази ограђена те је лакше дезинфиковати је, а онако би се могла разнети. Ако се нужник напуни боље је и затрпати га него ли извлачити нечистоћу из њега.

Ђока Новаковић. Али шта ћемо кад има нужника и помијара које су на местима да се не могу ни затрпати ни на другом месту наместити већ се морају чистити? И шта ћемо са онима, које су на подводним местима, каквих има доста, који се брзо пуне, па се по неколико преко године морају чистити?

Др. М. Радовановић. У таквим случајевима чишћење би се смело вршити под надзором лекара.

Др. Марко. Леко. Поред овог питања, које помиње г. Радовановић, биће још и других о којима треба решавати. Чим санит. комисија отпочне свој рад видиће се шта је најпрече и како да се у појединим случајевима поступа. На дезинфиковање и ја мислим треба обратити највећу пажњу. Анализући воде из београ. варошких бунара имао сам често прилике да видим, како је наше земљиште загађено. У вароши ми немамо готово ни једног бунара с чистом водом а неки су у тој мери нечисти да би требало најстроже забранити, да се вода из таквих бунара ма за коју потребу у кући узима. За таква и друга слична питања мислим треба овластити председништво да их у споразуму са санитетском комисијом решава.

Предс. Хоћете ли да овластите председ. да оно кад случај какав не предвиђен наступи, донесе сходну одлуку? (овлашћује се).

Сад вас молим да чујете оно што је предложило наше лекарско друштво и што је и наша комисија примила. Хоће да се уреди један завод који би у случају појаве

заразе могао да послужи томе да се болест не шири но да се спречи; хоће се завод за дезифекцију какав на страни имају и мање вароши од Београда. Лекарско друштво 25. Октобра пр. год. учинило је предлог одбору, одбор је одредио комисију да о њему промисли и комисија је изложила своје мишљење у овоме извешћу (чита).

Кад је овај предлог био пред одбором, одбор је питао да ли има какво год средство које би могло ма и привремено да послужи за ову потребу и ми смо нашли један мали дезинфекцијони апарат, оправили га и служило се њиме. Али то је наравно послуга по нужди, а права гарантија имала би се тек у установи овога завода. С тога вас молим промислите о овоме и дајте председништву могућност да има на расположењу и такво једно средство какав је овај завод, те да здравље становништва ни за један тренутак не дође у опасност.

Овај предлог о уређењу овога завода подељен је на више одељења. Прво, како да се врши дезинфекција; за то су прописана правила. Од болести први одељак заузима: колера, па после богиње, па дифтерија и т. д. Све те болести помоћу тога завода дезинфикују. Сад овде је прописано како ће се шта радити и да би то устројство имало дејства предлажу да је дезинфиковање обавезно за све грађане па ко је богат да плати сам, а ко је сирома да плати општина. После долази: ко ће да руководи; и то је особено Даље, како се станови дезинфикмју и после и ценовник према грађанима одређује се према имућству. Ту је и предрачун, за уређење тога завода апарат и казан износи 7 хиљ. дин. Зграда где ће да стоји апарат 2500 д. пренос ствари за пара коња 2500, сва редом спрема 1800 д. хемијске ствари 500 д. за особље 800 дин. Расход ће бити годишње за ово издржање завода 18000 дин. а приход биће годишње од тога завода 12 хиљада динара. Дакле мала би разлика била.

Милош Трнковић. Па кад је обвезно за све грађане онда ко зна да они све нас не терају силом да се дезификујемо без нужде. (Смеј.)

Соломон Азријел. Завод овај био би једна врло добра ствар, али на жалост сувише је доцкан колера ево дође она ће кроз месец дана и прође, а овај завод не би се могао завести ни за 4 месеца. С тога би ја био да се ово прими па до године да буде готово.

Бока Нешић. Лепа је то ствар набавити тај дезинфекциони апарат и послужити се и ја немам ништа против тога да се набави. Но ја сам дознао да ни Пешта нема тај завод и ако је толико већа од Београда. Овај предлог о зидању не спада у хитне предмете за заразу. Ја сам за то да се предлог усвоји па да се да инжињерском одељењу да склопи план и распише конкурс за набавку апарата. Нисам никако за то да се одређује сума пошто није хитан предмет за ову годину, а није хитан с тога, што је задоцњен. Но ја би имао један додатак томе предлогу, да се исти усвоји и да одређена цифра да се преда лекарском друштву и оно да је дужно да набави све.

Милан Радовановић. Господо! Вамм је познато, да скоро већ се година навршује, како код нас влада заразна болест дифтерија. Поред ове и шарлах и друге болести Дезинфицирање редовно учинило би, да овим болестима нема земљишта овде и ако не сасвим а оно у многоме би помогло. Овај је апарат тако нуждан за Београд као што је човеку нужна кора хлеба. Ви знате кад се коме деси смрт у кући колико мора имати издатака. Ту је сарана па подушија и т. д. Тако је досад било да је сваки радио како је сам знао, а власт није могла никакву контролу да врши. Кад би ми имали једно особље само за то да се брине и кад сте у стању да све ваше ствари дезинфикујете онда је то једна велика олакшица и за власт и за грађане.

Г. Милош Трнковић каже, ако све дезификујемо изнеће велики приход. То није тако како он мисли него овако. Нпр. једна кућа имала болесника богаљавог, тај је онда дужан да дезинфицира и кућу и ствари. Ако је тај богат он ће платити таксу и то ће бити приход. Од лакши болести не мора се дезинфиковати. Ако пак ми станемо одлагати ову ствар од данас до сутра, онда ће сваке године све теже ићи.

С тога ја мислим да ми треба ову преку потребу једногласно да усвојимо. Издатак није већи од 22—25 хиљ. дин. Молим вас да се сад реши.

Милош Трнковић. Јок, никако нећемо да примимо.

Андра Одавић. Ја сам и први пут кад је овај лекарски предлог пред одбор изношен, казао да је врло добро имати такав завод, али сам чинио неке примедбе на сам предлог. Ја то исто и сад кажем: Доиста је потребно и лепо имати такав завод, али сад овом приликом апсолутно је немогуће примити га. Немогуће с тога, што чини врло велики издатак, а међутим за ово лето неможе нам ништа помоћи. Предложени завод радои би се неколико месеци, а колера ако и дође проћи ће за месец дана. С тога никако нисам да се сад дефинитивно реши. А ако се баш хоће дефинитовано да реши, ја се придружујем потпуно мишљењу г. Нешића, па да им дамо новаца они с том све да сврше.

Милош Трнковић. Да остане за даље. Све смо почели ништа не свршили.

Председник. Ја морам да сажаљевам што г. Трнковић овако са жестином напада на овај предлог. Кад општина обраћа пажњу и тражи средстава онда се не да, и кад дође болест онда се критикује одбор што није ништа предузимао.

Андра Одавић. Ја одбијам речи Трнковића што каже да смо много што шта почели па нисмо ништа свршили то нестоји г. Трнковићу.

Др. Марко Леко. Да решимо господо ово питање. Нашем лекарском друштву можемо бити само захвални на поднетом предлогу и пројекту о установи дезинфекционог завода. Са стручно лекарске стране ово је питање у свему проучено и ми се сад не смемо упуштати у критиковање тога дела предлога. Пројект о установи дезинфекц. завода, који нам је овде изнет, израђен је према постојећим одредбама берлинскога дезинфекц, завода. И наш дезинфекц. завод биће дакле уређен онако као што су такви заводи и у другим напреднијим варошима уређени. Остаје нам сад једино, да се ближе упознамо са сумом, коју одбор општ. треба на ту цељ да одобри и како је то спец. техничко питање, то се слажем са г. Нешићем, да цео тај део предлога лекарског друштва, проучи г. управник грађ. одељења општ. и да нам поднесе тачнији предрачун о ценама дезинфекц. апарата и о подизању нужних грађевина и напослетку о целокупном одржавању дезинфекц. завода. Па кад имамо пред собом тако тачан прорачун, онда ће нам лако бити ово питање да решимо.

Лазар Дашковић. Ја мислим да остане ово што је рекао г. Бока Нешић па му се придружио и г. Леко (Прима се).

Председник. Седницу закључујем.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·40 д.
б) За неузидан шпорхерд	0·40 д
в) За узидан „	0·80 д.
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици	1·00 д
д) За чишћење димњака од два спрата	0·40 д
ђ) За чишћење простог димњака	0·20 д.
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0·20 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0·40 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове	0·50 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом	0·20 д
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0·60 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1·00 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д.
б) Од акова	0·50 д

IV. ПОСТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3·00 д.
б) Марка за кују	6·00 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје половину цене	

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу	7 д
б) Гроб за одрасле	12 д.
в) Мала гробница	555·62 п. д.
г) Велика гробница III реда	998·39 п. д.
д) Велика гробница II реда	1099·32 п. д.
е) Велика гробница I реда	1684·57 п. д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	14·90 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 36. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 30. Августа 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНСТВУ

Према извештајима грађанских комисија, које врше санитетски преглед дворишта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Београда, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама понова и то последњи пут

наређује:

1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;

2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;

3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и

4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по двориштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напомиње грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886. год. СБр. 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко «Општинских Новина".

АБр. 9057. Од суда општине вар. Београда, 14. Августа 1892. године.

НАРЕДБА

Општински суд приметио је: да се разни одпатци покупљени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе хартије, стаклорије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитетским прописима о одржавању чистоте која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вар. Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитетских прописа,

наређује:

да се продаја и куповина ових одпадака може вршити од сада само на друму вишњичком и нигде више.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда 20 Августа 1892. г. АБр. 9231.

ПОЗИВ

VII. (београдска) пуков. окр. команда дунав. дивиз. области, на основу наређења команданта дунав. дивиз. области од 6. ов. мес. Бр. 263. позива све резервисте допунског батаљона редовне војска VII. актив. пука Краља Александра I, на 30 дневно вежбање у Пирот с тим да 31. овог мес. непремене у 6 часова из јутра дођу на жељезничку станицу београдску где ће се прозвати и у воз укрцати.

Сваки обавезник понеће собом од куће по једну пољаву храну за три дана, потребну преобуку и војнички билет.

Војници, који се не одазову овом позиву и који не дођу тачно и на време, издржаће дупло вежбање, а они који не дођу са свима онима потребама која морају имати најстрожије казниће се према постојећим закону.

Четовође и водници понеће четне и водне спискове и извршиће презив над својим четама код жељезничке станице, где ће известити официра који са позватом трупом иде.

За време вежбе, обвезници ће се хранити о државном трошку.

Од стране Суда општине вар Београда 18. Августа 1892. год. АБр, 9073.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена и 30.000 килограма сламе.

Како је одбор општински у седници својој од 17. Августа ове год. решио: да ову набавку изврши општина сама непосредно од произвођача, то суд општине вароши Београда позива сва она лица која имају извесне количине сена и сламе на продују, да поднесу своје понуде са назначењем цене од 10С килограма, када ће се донети решење комисиско о пријему и исплати. Пријаве се предају књиговодству.

Сено мора бити овогодишње, суво, чисто, несме бити коровљиво и буђаво. Тако исто и слама. А стовариваће се по прегледу и пријему у општински сењаку.

Од Суда општине Београдске 19. Августа 1892 год. СБр. 14577. у Београду.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул. Бр. 2, кући Ивковића.

2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.

3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.

4. Ганц и Комп; Кнез Маланова ул. Бр. 58, кућа М. Богићевића.

5. Вилхелм Баганц; Вук-Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопствеником куће, дужан је инсталатор скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инста-

латер стави у своме предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.

Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

НАРЕДБА

Како је наступило време, када се на овдашње пијаце у великој мери доноси и продаје *разно јесење воће, зелен и остало шаврће* и како се ови производи од стране грађанства у великој количини купује и троши, услед чега су се почеле гомилати велике гомиле ђубрета по приватним двориштима и прелазити у трулеж, чиме се ствара повољно земљиште за развијање оних честице, које кваре ваздух, те се отуда могу изродити разне заразне болести, то је суд општине београдске, — водећи строго рачуна о здравственом стању својих грађана, а увидевши да концесионари за изношење ђубрета нису у стању да испуњавају услове предвиђене уговором, — раскинуо уговор са овима у намери, да би се слободним извожењем постигла цељ, те да се ђубре из варошких дворишта што брже и уредније износи.

Но, да би суд ову своју намеру и у дело привео,

наређује:

Да сваки грађанин редовно износи ђубре из свога дворишта на место које је за то одредио суд општински, тако, како се ђубре неће никад нагомилавати.

Преглед о уредном извршивању ове наредбе, вршиће санитетске комисије које је суд општински одредио за ту цељ.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326 крив. зак. у вези са расписом г. министра унутр. дела од 7. Јула 1886. г. СБр. 3907.

Ђубре могу износити како досадањи концесионари тако и сваки други који би желео, само мора имати за то прописана кола и по такси коју одреди суд општински, а која ће бити прикована на дотичним колима за изношење ђубрета.

Таблице плехане на којима ће бити исписана такса. израдиће суд општински чију ће вредност платити они који би желели ђубре да износе.

Сва она лица, која желе да се баве овим послом дужни су се пријавити општинском суду за дозволу.

Од суда општ. вар. Београда 19. Августа 1892. год. АБр. 9041.

ПОЗИВ

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 13. овог месеца Бр. 9174. позивају се сви регрути из ранијих година, обавезници редовне, I и II. позива народне војске који су привремено или стално по чл. 3. ма које тачке правила за оцењивање способности за војну службу ослобођени, да неизоставно од 1. па најдаље до 20. Септембра ове године предстану VII. пук. окр. команда ради супер ревизионог прегледа.

Сваки обавезник понеће собом и уверење о неспособности које је од војне власти добио.

Који од обавезника овом позиву не следује строго ће бити кажњен.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. Августа 1892. год. Авр. 9105

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

62. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

17. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, М. Јовановић, М. Петровић, Р. Драговић, Д. Гајић, М. Трифковић, Ђ. С. Новаковић, Н. Р. Поповић, К. Б. Михајловић, В. М. Тодоровић, М. Велизарић, С. Боторић, С. Азриел, Др. М. Т. Леко, М. М. Ђорђевић, Ј. Ђуровић, С. Вељановић Ђ. Ж. Нешић, М. М. Ђорић, Др. П. Поповић, Р. С. Филиповић, Ст. Чађевић, А. Ј. Одавић, М. П. Бончић, А. Шток

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 14. Августа 1892 год. и примљен је без измена.

II.

Како у одборској седници од 14. Августа 1892 год. није био довољан број одборника за решавање нових ствари, то председник износи на поновно решење предлог књиговодства општинског ББр. 2723 о накнадним кредитима за ову 1892. годину.

По саслушању овога одбор је одобрио у свему решење одборско из прошле седнице донето односно накнадних кредита за 1892. год. (КЊБр. 631, ББр. 2723).

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 9116 и 9117 и акта VII. пуков окружне команде АБр. 9139, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да му је Ђорђе Имбрија непознат, да је Светозар Лазић доброг владања а средњег имовног стања и да је Алекса Димитријевић доброг владања и сиротног имовног стања.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 9130, 9171, СБр. 14603, 14554, 14459, 14471, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Марије Бондуљ, Илије Остојића, Марије Ђорђевић, Гавре Шанадића, Јована Младеновића, Јуде Гавријела, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 17. Августа 1892. год. АБр. 9120 решио, да цена лебу буде за других петнаест дана месеца Августа о. г. двадесет пара дин. од килограма.

Одбор је примио к знању ово решење судско.

VI.

По прочатању протокола саслушања Живка Трашића ГБр. 1736, одбор је решио, да се от-

---

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилићева његош.

ГЛАВА ПЕТА

Удадба Мамице, сестре Скендербегове. — Походи Фируза и Мустафа-паше. — Година 1448.

После повратка свог у Арбанију, остатак године 1444. Скендербег проведе у миру. Узрок томе биће са свим појмљив, ако се узме на ум то, да је Мурат, готово одмах после боја на Варни, сит царевања и ратова, и по други пут био оставио престо малолетном сину Мухамеду, па се опет вратио старом уточишту — Магнезији, да остатак живота проведе ту, у дивотним вртовима и прекрасном дворцу своме.*)

Срећни овај случај даде Скендербегу прилике да учини оно, на шта, од самог доласка на престо а због многих спољашних послова, не беше дотле честито ни помишљати могао, т. ј. да обрати за који тренутак поглед и на — тако рећи — унутрашњу политику своје државе. Ослобађање земље и градова од давнашњег непријатеља, бој с Али-пашом, одлазак крађу Владиславу у помоћ, све то бише тако замашни и тако узастопни послови, да се поменутим речима не смемо доиста ни најмање зачудити.

Али сад ето настадоше друге прилике, а Скендербег беше и сувише досетљив, да се не би умео њима користовати ваљано.

Из историје је већ и сувише позната ствар, да су женидбе и удадбе један од најчешћих а као да и један од најснажнијих начина, да се државе суседне, па баш и удаљене, споје што чвршћом везом пријатељства, а тиме и моћ њихова да се оснажи. На том се темељу осниваше без сумње и већи део Скендербегова досадашњег успеха, јер и он беше у тесном сродству а с тиме и у великом пријатељству с већином околне и српске и арбанаске властеле. Од пет сестара његових четири беху већ разудате све за најотменије суседе: Марија за Стевана Црнојевића, Ангелина за Владина Комнена, Влајица за Ст. Балшу.*) Ну најмлађа, Мамица, беше још девојком, а какав добар савезник и пријатељ могао се зацело и њоме лако стећи. То је Скедербег добро знао, па сад ето пође и да оствари давнашњу намеру своју, али на жалост таквим начином, који ће му, *као човеку*, вечито мрчати име.

Још у самом почетку ове књиге ми смо негде поменули, како је, међу свима породицама арбанаским, без сумње једно од најглавнијих места, и старином и моћи, заузимала породица Топијâ Бити дакле с таком породицом у сродственој вези, значило је веома много. Због тога Скендербег и бацаше већ од дужег времена поглед на њу. На несрећу његову, од млађих чланова њених беше жив само Карло Мусаки или

*) Hammer, Hist. de l' empire ottoman, I. стр. 205..

*) Hopf, Chroniques gréco-romanes, стр. 533.. За кога је била удата Јелн, деспот Мусаки не зна, а ни Хопф није могао наћи никаква помена о том ни у којем аутентичном документу. Ibid.. Што Барлеције место Влајице даје њу Балши, сумњамо да ће бити истинитије по деспотово казивање, јер је већ и довде доста речено, какав је писац Барлеције а какав деспот Мусаки. Barl., de Vita etc. lib. I., стр. 29..

копавање земље у Тројичкој улици уступи Живку Тришићу по један динар и двадесет и осам пара дин. од кубног метра с тим, да земљу односи у доњу Јованову улицу код старе основне школе.

VII.

По прочитању протокола оферталне лицитације СБр. 14604. држане 17. Августа 1892 год. за набавку дрва за огрев суда и основних школа одбор је решио, да се ова лицитација одбаци и друга распише.

VIII.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1744, одбор је решио, овлашћује се председник општине, да на основу судског решења може издати до десет хиљада динара из касе општинске а из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове за грађевинска предузећа која имају циљ да буду предохрана противу колере; а грађевинско одељење да може издавати на ову циљ до две стотине динара.

IX.

По прочитању протокола лицитације ГБр 1738, држане 14. Августа 1892. год. за калдрмисање Фрушкогорске улице, одбор је решио, да се калдрмисање Фрушкогорске улице уступи Ставри Костићу по цени и то: за коловоз по три дин. и двадесет и пет пара дин. а за тротоар по два динара и четрдесет и шест пара од квадратног метра.

X.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1737. држане 14. Августа 1892. год. за калдрмисање Сарајевске улице одбор је решио, да се калдрмисање Сарајевске улице уступи Ристи Крстићу по цени и то: за коловоз по три дин. и двадесет и шест пара а за тротоар по два динара и тридесет девет и по паре дин. по квадратном метру.

XI.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1740. држане 17. Августа о. г. за откопавање земље у улицама Сарајевској Фрушкогорској и Мостарској, на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању понуда Живка Тришића ГБр. 1740. одбор је, после поименичног гласања, са 13 гласова против 11 (један није гласао) решио, да се понуда ова одбаци, а друга лицитација не расписује због краткоће времена.

XII.

Председник извештава одбор, да је до сада из фонда регулационог плаћан један чувар месечно по 40 динара, који је чувао споменик на врачару и парк око њега, па како је фонд прешао у општинске руке, то предлаже, да се и даље на рачун овога фонда може један чувар плаћати. Одбор решава, да се из фонда регулационог издаје месечно четрдесет динара за чувара споменика на врачару и парка око њега.

XIII.

Одборник, г. Светозар Боторић, пита, да ли је намештена чесма код споменика на врачару према раније решењу одборском. Председник одговара, да је предузет посао око намештања ове чесме, око које ће водити бригу чувар, што се из регулационог фонда плаћа.

XIV.

Председник извештава одбор, да је одборско повереништво према решењу одборском од 5 Августа 1892 год. АБр. 8975 прегледало све понуђене куће за стан кварта савамалског и да је нашло да би по општинске интересе најпробитачније било, да се купи кућа масе пок. Сретена Далића и у њу смести кварт савамалски.

По саслушању овога одбор је одлучио, да одборски повереници г. г. Стеван Чађевић, Др. Павао Поповић, Мата Јовановић, и Т. Селесковић прегледају и поднесу своје мишљење одбору на решење односно куповине куће масе пок. Стевана Далића.

XV.

На предлог председника општине АБр. 9187. одбор је решио, да се за општинске позорнике набави 60 револвера са прибором и муницијом и да се за то може издати хиљаду пет стотина тридесет дин. из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XVI.

На предлог одборника, г. Раденка Драговића, одбор је одлучио, да се у првој идућој одборској седници решава о ноћним стражарима и о предлогу: на који начин да се врши поливање улица.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска издаваће путем јавне лицитације следећа непокретна добра набавке и разна права, и то:

1. Септембра 1892. год.

Плац постојећи у овд. вароши више чесме кнегиње Љубице за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1893. год.

2. Септембра 1892. год.

Њиву до Убанлића винограда за време од 1. Новембра 1892. год. до 1. Новембра 1895. год.

3. Септембра 1892. год.

Права на наплату таксе за фијакериске станице за вреке од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. год.

Ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине вароши Београда.

Услове сваке од ових лицитација могу се видети у рачуноводству до дана лицитације сваког радног дана за време канцеласко а и на сам дан лицитације.

Од суда општине вар. Београда 8. Августа 1892. год. СБр. 14018.

Одбор општине Београдске у седници својој од 20 Августа ове године решио је: да се држана офертална лицитација на дан 17. Августа ове године, за набавку 700 метарских хвати дрва, за огрев општ. суда и основних школа одбаци и друга распише.

Према овоме решењу суд општине Београдске објављује да ће *на дан 4. Септем-*

Мусаки Топија.*) — праунук Ђорђа, брата Карла Великога, — па и он ожењен Занфином (Свином),**) кћери Гина II., из породице Мусакâ, с којом је шта више имао и двоје деце — Андрију и Јелу. Ну Скендербег беше човек, који моћ и интерес државни претпостављаше сваком човечанском осећају, те с тога, с почетком године 45., раздвоји ово двоје, не обзирући се — како вели деспот — „ни на Бога ни на децу што су они имали“, па ожени Карла поменутом сестром својом — Мамицом.***) Ово, сваког човека недостојно дело, од свих биографа Скендербегових помиње само деспот Мусаки у свом рукопису „Historia della casa Musachia“, ну у овом случају његова реч и јесте најважнија и њему треба веровати без устезања, јер му је Занфина била рођеном сестром.†)

Остаје нам сад овде да рашчистимо још само једно, истина мало, али ипак веома важно питање. Проф. Хопф, у својим генеалошким таблицама (на стр. 532. и 533.) вели, да је удадба Мамичина била године 44. На против, стари биографи стављају је у год 45., а безимени писац још и у јануар месец (26). Ну испитавши ствар дубље, ми се, мислимо, не ћемо ни мало преварити, ако узмемо, да Хопф у својим таблицама вели са свим исто што и безимени писац у својој биографији, т. ј. да је удадба Мамичина била год. 45.. Разлога, који нас наведоше на то мишљење, ево у потоњим редцима.

Документат о удадби Мамичиној, који је нашао проф. Хопф и по коме он једино и говори о тој ствари у својим „грчко-римским Хроникама“, носи на себи као датум без сумње само годину (1444.), а не и месец или чак и дан, јер се не може ни замислити, да такав научник какав је Хопф, не би и то навео, да је доиста било на њему. Међутим Млечићи су чудно бројали време. Последњи месец у години не беше код њих као код нас децембар, већ фебруар.**) Према томе њихов, рецимо, датум „јануар год. 1444.“ оставити и код нас исто тако, била би велика погрешка: уназадили бисмо догађај о коме говоримо за читаву годину. Код нас њихов јануар и фебруар год. 44. били би јануар и фебруар год. 45.. Ако сад узмемо да је документат Хопфов носио годину по млетачком бројању — а то не би било немогућно баш кад би он био и арбанаски†), јер су Арбанаси од Млечића, као од најближих суседа, од којих беху попримали и сву осталу културу, могли примити и тај начин бројања, — и да је удадба Мамичина, — како вели безимени писац — била доиста јануара месеца, онда би већ и самим тим постављено питање било коначно решено: знали бисмо т. ј. поуздано, да је у Бијемија поменута

*) Под ова два имена помиње га деспот Мусаки: „...i Signor Musachi Topia vel Carlo Mosachi...“ Hopf, Chron., 298.

**) „Zanfina alias Suina,“ ibid..

***) Без сумње је случајна (а можда и преписачева) погрешка, што се на стр. 302. исте Хопфове књиге вели, да је Скендербег дао Мусакију за жену сестру Јелу, јер је деспот двапут пре тога (на стр. 296. и 298.) споменуо Мамицу, а за Јелу, као што смо и напред казали, он и не зна ко јој је био муж (стр. 295.). — Да споменемо узгред и ово: Занфина се после овог брутаног акта Скендербегова удала за Моза Дибранца, унука Арбјанита Големог. Hopf, Chroriques etc., стр. 296.. Ну Хац је то — као и на више места — схватио по све погрешно, те у свом „Путовање кроз Поречину и т. д.“ на стр. 506. вели изрично, да је Скендербег сестру Мамицу удао за овога Моза, а не за Карла Мусакија. Исту ту погрешку учинио је и Гопчевић, али без сумње не сам по по Хану, што нас — поред још неких ствари које смо већ поменули и које ћемо и доцније поменути — наводи на мишљење, да он Хопфових Хроника неје ни имао у рукама. Ober Albanien, гд. генеалошку таблицу „Кастриоти“.

†) Hopf, Chroniques etc. стр. 532..

*) Biemmi G., Istoria, стр. 84..

**) Književnik, časopis za jezik i povjest hrvatsku i srbsku. Godina druga. Zagreb 1865. Оцена С. Љубића Шафарикова издања „Acta Archivi Veneti.“

†) Хопф је, да кажемо још једанпут, учинио велику погрешку што неје наштампао и све документе, из којих је покрпао грађу за своје „Хронике“.

бра ове године држати другу офералну лицитацију за набавку горње количине дрва, позивајући све оне који се желе ове набавке примити да поднесу своје оферте у којима ће бити тачно означено: да пристају општини изложену количину дрва по условима набавити и предати, са назначењем цене за кубни метар, са предајом где општина место одреди.

Сваки понуђач пре но што оферат преда дужан је потписати општинске услове, се назначењем, да их је прочитао и да по њима лицитира.

Кауција се са офертом у 1800 динара за српске грађане, а за стране поданике 3600 динара у готову новцу или вредећим државним хартијама предаје на сам дан лицитације депозитару члану суда г. Јоци Илићу.

Услови могу се видети сваког радног дана за време канцеларисko а и на сам дан лицитаје у књиговодству општ. суда.

Од суда општ. Београдске 21. Августа 1892. год. СБр. 14604.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

Држан 13. Јула 1892. године.

Председник. Отварам седницу и молим вас да чујете протокол прошлог састанка. (Секретар прочита Прима се)

Коста Б. Мијаиловић. Дали су концесионари за изношење ђубрета, ослобођени од таксе трошаринске?

Председник. Јесу. Ја сам то наредио.

Коста Б. Мијаиловић. Ја мислим да би онда требало ослободити од тога и механције, јер и они износе ђубре из својих авлија да би варош била чистија.

Председник. Нека ми се јаве па ћу и њих ослободити (чује се: баш добро! тако и треба.

Др. Марко Леко. Пре но што пређемо на дневни ред, молим г. Председника да нам каже зашто једно купатило на Сави још стоји на опом месту, које одбор није одобрио. Хтео би да знам каква је то сила, која може да пркоси одлукама одбора беогр. општине.

Председник. Господа одборници ће се сетити да смо ми одобрили били да илиџари могу наместити купатила ниже к ћумруку док је вода велика а кад опадне да их врате на одређена им места одбором. Како је вода опала ми смо наредили и Нестор Миловановић је послушао те је илиџу преместио али сопственик „Оријента“ то није учинио него је се жалио против наредбе општинског суда управи али је управа одбила жалбу. Ја сам предузео све да они или по наредби раде, или се казне, а дотле сам им забранио да раде.

А Одавић. Ја налазим да је добро урађено што није допуштено да овај ради на месту које није одређено за купање.

Др. Марко Леко. Задовољан сам с одговором г. Председника, видим да је рађено све, што се могло урадити. Молим да ме сад о још једном предмету саслушате

Концесионар за електрично осветлење почео је по вароши да подиже неке бољане за спровод жице за електрично осветлење. Свакоме то пада у очи и нико не може да одобри подизање тих страшила по вароши. Надзорне комисије за електрично осветљење дужност је да води рачуна о томе раду али како од чланова комисије нема у месту никога осем г. Ђоке Станојевића то мислим да би се у овако ванредној прилици могла комисија допунити с још два члана, нпр. г. Одавићем и Селесковићем, па да се на време предузме све што је нужно и што се према уговору може предузети, те да се спречи подизање оних накарада по вароши.

Председник. Мени су се доиста жалили грађани на ово и молили су да се ови спроводници замене згоднијима; питали ме што се ови намештају? Ја сам им изјављивао да концесионар има права по уговору да употреби подземне или надземне спроводнике, ако ово последње не би било опасно по саобраћај. С тога и ја налазим да надзорна комисија треба да размисли о овоме. Што се тиче одређења нових чланова у одбор, ја држим да то није потребно јер су г. г. Др. Леко и Станојевић ту. Ја ћу лакле позвати надзорну комисију, да она узме то у оцену и види могу ли остати ти спроводници или не? (чује се примамо то но да се у комисију одреди и г. Селесковић) Примам да и то буде.

Филип Васиљевић. Зашто је се стало с оним копањем код „два бела голуба“.

Председник. Један од сопственика жалио је се што се нивелација тако врши да његово имање, које је он подигао по претходној дозволи општинској, добија сад други положај. Услед те жалбе ова је ствар упућена на оцену комисији која се тим питањима бави.

А. Одавић. Ја мислим да би та комисија требала да се пожури с овим јер је ова улица раскопана и треба што пре то питање да се реши.

Т. Селесковић. Комисија је свршила свој рад и ствар је о овоме пред г. Министром Грађевина.

А. Одавић. Ја бих молио да се понови молба на г. Мин. Грађевина да брже реши ово питање. (учиниће се).

Мијаило Ђорђевић. Зграда Кујунџићева порушена је и оне рушевине још и данас стоје не дигнуте. За што?

Председник. То је имање под масом. Имало је се ваздан муке око тога да се та рушевина подигне али је напослетку остало на томе да општинска власт то изврши и исплати па накнади из масе. Сад је ствар на извршењу код палилулског одељка. Сад молим вас да чујете о уверењима (Секретар прочита молбе појединаца.

Сад изволте чути лицитације. Прва је лицитација за грађење калдрме у кожарској улици (Секретар прочита. Одобрава се).

Друга је о грађењу канала у бари «Венецији“ (Секретар прочита). (Одобрава се).

Прошле седнице одобрено је да се она места у бари „Венецији“ поспу земљом која би могла бити легло заразе. Ради тога ево се предлаже одкопавање Чардаклине улице које ће коштати 1800 дин. (чита) Ја вас молим да одобрите да се то може

удадба добро стављена у год. 45., а с тиме и да је наш навод по њему оправдан.

Али сад да се вратимо опет току самих догађаја, који се за овим десише и да их пређемо летимице до оних, за које имамо доста поузданих докумената.

Мир, који Арбанији донесе одлазак Муратов у Магнезију, не потраја ни из далека онако дуго, како се сваки и с доста разлога надао и могао надати. Једва прође два месеца†) откад се искусни султан предаде слатком левентовању, а у Једрену букну неки јаничарски метежи и почине по граду таких покора, да се било бојати страшних последица. На позив својих присталица, великог везира Халила и беглербега Узгура и Исакпаше, који познавзху врло добро његову велику искусност, Мурат одмах похита некадашњој престоници својој и брзо угуши буну, која се беше распламтела свом силином својом.

Ну дошавши и по трећи пут на престо, њему се више не силажаше с њега. Мухамед отиде у Магнезију, Халил добије пређашњи свој утецај место Саганос-паше, који буде одаслан у Баликезри††), и све пође но старом. Први поглед Муратов паде сад на јужну страну Балк. полуострва, па се од ње, до смрти му, више и не одвоји. А ту беше и Арбанија с неустрашивим својим Скендербегом, с којим он имађаше да расчисти старе рачуне и због погибије Али-пашине и због оног његова непријатељскога смера пре битке на Варни. И тако, само на неколико месеци по доласку своме на престо, он већ беше тврдо решио да опет покуша срећу с тим старим непријатељем и да му се освети за обе нанесене увреде. Ну осим тих личних побуда у тој одлуци његовој, без икаке сумње имале су доста утецаја и жалбе нашега деспота Ђурђа, кога је свакако много пекла штета, што му је беше нанео после битке на Варни Скендербег, враћајући се натраг својој држави.†)

Али успех турскога оружја и сад не би ни мало бољи но први пут под Али-пашом. На Арбанију навале год. 45. и 46. узастопце два најбоља вођа турска — македонски Фируз††) и храбри Мустафа паша, први, — како вели безимени писац — 10. октобра с девет хиљада, а други 17 септембра с десет хиљада, и оба бише до ноге потучени, тако да им и самима једва осташе главе на раменима.

Сломљен тим узастопним и страшним погибијама, Мурат не смеде више ни помишљати на какав успешан нов поход и одлучи да остави Арбанију на миру све до боље прилике. И доиста, ми га од ове последње погибије па готово за читаве две године не видимо више ни једанпут на тој страни.

Ну Скендербегу као да ни сада не беше суђено да проживи које време на миру Мишицом и храброшћу својом застрашивши Турчина толико, да се више не смеђаше надати никаком успеху, он се зарати с онима с којима можда никад неје ни помишљао да ће некад доћи до сукоба. Тај нови непријатељ били — су Млечићи, ти лукави и лакоми Латини, који се не могу похвалити да су увек живели на миру ма и с једним од околних владалаца.

†) Hammer, Hist. de l' empire ottoman, t. I., стр. 175. прим. 1.

††) ibid., стр. 205..

†) Деспот Ђурађ.

††) Гл. Hammer, Hist. и т. д., стр. 113. и 251. прим. 1.. Стари га биографи Скендербегови зову Ферисом, али смо ми мислили да је боље задржати оно име, што му дају турски извори.

радити (Одобрава се) Сад вас молим да чујете извешће о одређењу оса.

Шеф инжињер прочита извешће о одређењу оса у вознесенској улици и у другој улици паралелној с Душановом.

Председник. Ова последња, то је она улица, ради које је одбор слао нарочита 3 члана (Капетановића Мату Јовановића и Чаћевића) те да се на лицу места увере о стању и предложе шта треба. Ово је учињено нарочито с тога што је комисија за регулисање вароши предложила да се измени ширина улице што није могао одбор да одобри без ближих обавештаја, тим пре што је један грађанин почео да зида кућу и изишао ван линије те је требало с уређењем те улице свршити.

А. Одавић. Да ли је и г Чаћевић ишао на лице места?

Председник Непознато ми је јер ми није комисија поднела извешће него је оставила да усмено реферише. Но пошто нема ни једнога члана у седници, ја мислим да ово одложимо за други пут. (чује се: али да поднесу писмени извештај).

Сад има да се реши по предлогу г. Соломона о награди оних чланова комисије који су се бавили претходним питањима око истраживања воде за варош Београд. То је, као што знате, друга комисија, а не ова која је руководила израду водовода. Ова прва комисија имала је за задаћу да проучи околину Београда и каже од куда би се имала варош снабдети водом. Тим је се послом бавила комисија годину и по дана у мокорлушкој долини копајући бунаре и испитујући снагу воде. За тим по препоруци текормњсије узет је Смрекер и под његовом управом чинила је комисија истраживање воде и по другим странама на 20 километара од Београда и задржала се на тако званим „белим водама". Ту је чинила највеће испитивање за то, што је ту наишла на највећу количину воде. Кад је комисија свршила испитивање и поднела предлог одакле да се узме вода, и кад је примљено да се узме с „белих вода" — онда је комисија била готова са својом задаћом и у једној одборској седници, на предлог неких одборника, решено је: да чланови комисије који су тај посао обављали без награде, добију награду из партије за водовод Но сами чланови комисије, који су тада били у седници изјавили су: да они не траже да им се изда награда док се боље не види на чему су они радили и око чега су толико времена пробавили

И како је сад водовод већ свршена ствар, на реду је, мислим, да се реши и питање о њиховој награди. С тога је г. Соломон и изнео овај предлог, који се сад пред вас износи на решење (чује се: који су били чланови комисије?) о томе је раду и о члановима комисије поднесен нарочити извештај засебно штампан, који ви имате у рукама.

Марко Велизарић. Кад је та комисија изабрана била, решено је да се њеним члановима да награда према труду који су положили, али пошто посао свршше. Пошто су они заиста много радили и кад су последњи свој извештај о раду поднели па престали дејствовати, а то је било када је изабрана комисија за извршење водовода, онда сам ја, на основу закључка: да им се да награда — предложио, да се количина та одреди. Но г. Јосимовић који је тек пре неколико дана постао министром а био је и сам члан те комисије, из деликатности казао је, да се то питање остави на решење за други пут што је учињено. Сад Азријел просто тражи да се испуни дато обећање од стране одбора. Ја мислим, дакле, да не треба ни мало одлагати с овим но решити питање о награди.

Ник. Х. Поповић. Ја бих свакако желио да знам имена чланова комисије.

Председник. Био је председник г. Миливој Јосимовић, а члан и секретар г. Никола Стаменковић, остали чланови били су: г К. Главинић, Анта Алексић, Др Пачу, Др. Марко Леко и Зорић професор В. Школе. Та је комисија, као што сам раније објаснио, испитивала место одакле ће се вода узети, а кад је то решено, послове на извршењу предузела је друга — водоводна комисија. Ја мислим да је г. г. одборницима потпуно јасно да су та господа радила врло много и да им је рад крунисан успехом. Према томе нека се цени и питање о њиховој награди. Толико могу још да додам да са кредитом од 2 000.000 дин. ми имамо већ готов водовод, ма да га нисмо још сав ни исцрпли. С та не пуна 2 милиона извршени су претходни радови на водоводу, с тим је реконструисан стари водовод и сва вода његова похватана, с тим је кредитом одкупљено све земљиште куда пролази водовод те је општинска својина; с тим кредитом су подигнуте зграде, набављено земљиште и цеви за нов водовод до потпуног довршења. Од тога кредита од 2 милиона уштеђено је дакле стотина и неколико хиљада и ја мислим да и са тога разлога треба да им одредимо награду; нарочито ту разумем г. г. чланове оне прве комисије која није ничим била награђена док су ови чланови друге комисије имали хонорнаре месечне за свој рад на пословима водовода.

Раденко Драговић. Комисија о којој је реч изабрана је још за председништва г. Живка Карабиберовића и по њеном предлогу позват је Смрекер; а ова комисија која је радила на извршењу водовода то је друга комисија, и она је била месечно награђивана. Награда није раније издата због тога што је г Јосимовић казао да не треба давати награду док се не види успех.

Ник. Хаџипоповић. Колико је времена трајао тај рад:

Председник. Ја мислим више од године и по дана. Почет је за председништва г. Карабиберовића, продужен за председништва г. Пашићева и завршен кад је г. Пашић отишао за председника министарства.

Вељa Тодоровић. Ми треба да знамо: да ли ово потиче по тражњи чланова комисије или по нахођењу одборника или представништва општине. (Соломон: потиче по моме предлогу). Ако се хоће да се правилно награде они који заслужују, ја мислим да би о томе требало да нам реферише једна комисија.

Председник. Ја мислим да је овај предлог потекао иницијативом г. Азријела или по претходном споразуму с више одборника. Ја сам раније био члан одбора па се, као и многи од вас, сећам како је текла ствар односно ове награде. Због чега она није до сад и издата, то сам вам објаснио и ја мислим да сад можемо приступити решењу ове ствари.

Узрок пак свађи њиховој био је у овоме.

Год. 1414.†) Никола II.††), син Павла Дукађина, господара од *Бубе*, *Салите*, *Гурикукја* и т. д.†††) беше убио Лека Захарија, господара од града Дајна, поред Дрина. О поводу тога убијства постоје две верзије. По безименом писцу ††††) ова су двојица још пре били супарници код Јерине, једнице Ђорђа Дусмана, па како је Захарије имао више изгледа да ће добити њену руку, то га Дукађин дочека једном у некој шуми, по имену Кавинени, поред Дрима и убије из потаје с још много му пратилаца †) Шта више исти писац прича, да је то супарништво и пре било узрок једној тако исто крвавој сцени. По њему то је било на Мамичиној свадби и мртвих је том приликом пало око сто и пет а рањених преко сто педесет, међу којима беше и сам Дукађин.††)

Али остали писци, по Барлецију, не знају ништа о том супарништву и овом крвавом призору, и као узрок убијству Лека Захарија наводе друго нешто, што је много вероватније.

Захарије неје имао од ближих рођака никога више осим матере. Али и она беше већ са свим остарела и онемоћила Дукађин опет беше човек веома славољубив. Њему се учини, да је сад веома згодна прилика да повећа очевину, а како му у том препоном беше Захарије, то он намисли њега да смакне, — што је за тим и учинио, — па онда да се дочепа његових области.

Било сад како му драго, тек Дајно оставши без и каке одбране после Захаријева убијства, постаде предметом, на коме се зауставише очи свих околних владалаца па и Скендербегове. Ну он неузмаче из ока ни Млечићима: та они беху и сувише лукави, да би пропустили оваку лепу прилику а да се што не користују. А како им, као што је познато, обично оружјем не беше ни мач ни стрела ни убојни топови, већ много лакше — лукавство и превара, то се они и сад њим послужише.

Чим дознаду за смрт Захаријеву и за тежње осталих арбанских кнежева, они одмах пошљу налог скадарском управитељу Данилу Ђурићу, да гледа на сваки начин да задобије за њих матер убијеног Захарија — Босу, и да је наговори да пренесе на њих и Дајно и осталу владавину Захаријеву. Данило Ђурић послуша налог млетачке господе и за кратко време изврши га на потпуно задовољство њено. Јер у Хопфа већ код године 1445. налазимо да је Боса својевољно уступила Млечићима не само Дајно, већ и *Сати* и *Чернагору*.†)

---

†) Та је година из Хопфових генеалошких таблица (стр. 534.), којима у осталом треба највише веровати. Могли бисмо се само потужити на проф. Хопфа, што није навео и оне аутентичне документе из којих је извадио тај датум, јер по старим биографима Скендербеговим излази, да је то убијство било од пролеће год. 1447., те је онда врло тешко знати, какав је положај имао Скендербег према Млечићима од год. 1445. до 48.. Ту ствар у толико већма отежава и то, што у млетачком архиву баш за ове три године нема готово никаких података за историју нашу. Узгред буди речено, у Хопфовим Хроникама, а у чланку Estratti degli Annali Veneti di Stefano Magno, има једна забелешка, да је то убијство било год 1445. (стр. 195.), али је Хопф без сумње имао јаких разлога што неје њу узео.

††) Hopf, Chroniques, 534... По старим биографима то је био други (ванбрачни) син Павлов — Лек Дукађин.

†††) ibid, 534.

††††) Biemmi G., Ist, 101.

†) Чудновато је само, да у Хопфа нема баш никаких Дусмана; па ни међу Дусманима, господарима од Пулата нема тога Ђорђа и кћери му Јерине. Hopf, Chroniques gréco-romanos, стр. 535. тачка 15..

††) Biemmi G, Istoria, стр. 85..

†) „Boxia rend aux Vénitiens 1445 Dagno, Satti, et Černagora" etc., стр. 534..

Вељa Тодоровић. Господо. Ја би предложио, да се одреди једна комисија, која би испитала цео тај рад и да поднесе извештај, треба ли им дати награду и ако треба да одреди и цифру.

Председник. Па лепо слажетели се сви са овим? (Слажемо).

Онда изволте кандидујте лица.

Вељa Тодоровић. Ја предлажем: г. Николу X. Поповића, Чаћевића, А. Одавића, Милана Петровића и Лазу Дашковића.

Председник. Усваја ли одбор ову кандидацију? (Чује се: у место Л. Дашковића нека буде г. Вељa Тодоровић). Прима ли се ово да буде г. Вељa? (Прима).

Сад прелазимо на питање о жељезници Вама је познато да је одбор општински у својој стедници решио да се усвоји извештај комисије која је ишла у Пожаревац и испитивала понуђену жељезницу од Милорада Карамарковића. После тога тражена је цена детаљно да се одреди за сваку ствар и то по списку. Он је поднео. За тим је управник грађевинског оделења одредио свога машинског инжињера те је и и он лично извршио детаљни преглед жељезнице.

Сем тога по жељи одбора расписан је к конкурс по страним новинама и отуда смо добили неке понуде и то једну нову а другу пуди Брукнер и то стару. Кад се све то прегледа онда треба да се одреди цена пошто би могли да примимо жељезницу.

Милан Петровић. О Брукнеровој жељезници не треба ни говорити, јер је она нуђена и државној жељезници па је као хрђава одбијена.

Вељa Тодоровић. Да не би дангубили око тога ја мислим да она комисија која је раније испитивала и још да јој додамо тројицу, испита те жељезнице и шта коштају и онда да изнесу одбору на решење. Сад овако не можемо да решавамо без тога.

Др. Марко Леко. Без сумње г. Селесковић је проучио то питање о цени и довољно ће бити да нам о томе реферише па према томе можда би још вечерас могли ову ствар решити.

Тоша Селесковић. Понуда о новим жељезницама нисам добио. Имам само ценовник. Но дошла су три лица и казали су да ће поднети понуде за који дан. Ова Брукнерова жељезница није за нас јер је доста стара.

Соломон Азријел. Ја би молио да нам се овде саопшти шта је радила комисија која је ишла у Пожаревац да прегледа жељезницу. Да ли је казала, да је жељезница добра. Ако каже све уједно да је добра онда ја знам да шине неваљају и апсолутно невреде ништа.

Председник. Комисија је поднела извештај о жељезници Карамарковића и казала да се може употребити. Ви сте тај извештај усвојили. Поводом тога извештаја а да би се тачно знала цена ја сам молио г. Селесковића те је одредио машинског инжињера да изврши преглед и то је учињено и о томе извештај поднет. Сад остаје да се утврли цена.

Марко Велизарић. Ја мислим да би требало чекати на расписани стечај по страним новинама, јер је стечај пре неки дан изашао у новинама. Треба причекати тим пре што су се као што каже г. Селесковић већ неки пријавили и обећали поднети понуде. Држим да би ми некоректно урадили, кад би само ову понуду узели, а остале оставили. С тога сам ја за то, да се застане мало, док недоћу те понуде и онда да решимо.

Ђока Новаковић. Ја би желио да знам ценовник тих нових жељезница? (Чује се: нема).

Председник. Нема понуде још, али има ценовник за нове жељезнице. Но ми смо тражили половну жељезницу.

Марко Велизарић. Јесте. Али према цени нових жељезница можемо знати како ћемо одредити цену за једну или за другу.

Милан Петровић. Држим да је ова ствар и сувише одлагана. Све што се тражило од понуђача, поднесено је. Сад треба према извештају комисије и машинског инжињера да се донесе одлука или, или. Кад се каже, да се жељезница Карамарковића може употребити разуме се да ће јевтиније коштати од нове и кад је тако, за што да одлажемо за нове. Ја би предложио да се ступи у погодбу са Милорадом и разуме се да ће комисија гледати, да се што јевтиније купи. Дакле не треба одлагати јер ће требати и времена док се намести и сад ако се одмах то не реши остаће најглавнији посао несвршен за ову годину а то је насипање баре, која прети заразом, што се по свету већ јавља.

Љуба Јовановић. Ја би најпре молио г председника и г. Селесковића да нам о овој ствари још штогод кажу, нарочито да се чисто зна, шта овај реферат предлаже. Нпр. каква је цена, до које суме и т. д.

Раденко Драгојевић. Ми смо одредили једном стручну комисију која је прегледала ту жељезницу и казала да се може употребити. Сад ништа друго неостаје него да одредимо комисију да процени жељезницу и ступи у преговор са понуђачем и онда нам изнесе извештај на решење.

Марко Велизарић. Прављење те жељезнице може се и доцније израдити, јер се послови са њом и зими могу радити. Да сад решавамо о тој ствари не би требало, јер се за 10 дана пре или 10 дана после не би ништа успело а међутим ако сачекамо и понуде за нове жељезнице задовољићемо јавно мњење. Дакле нек остане то питање још за који дан.

Андра Одавић. У колико сам се ја известио има овде 8 разних профила шина. (Чита извештај.) Према оваком стању ми неможемо дефинитивно ништа сад решити. Ако правимо жељезницу да је правимо са једним профилом. Мени изгледа, с обзиром и на оно што се каже да има 17 хиљада километара, да је ово само смути па проспи Па кад г. председник и г. Селаковић кажу да има понуда и за нове жељезнице, онда да сачекамо и те понуде. Иначе ја овако не могу да решавам.

Председник. Ова се ствар повлачи од фебруара месеца. Данас је већ јули. Узмите и то у оцену у свези са радовима што сте одобрили и који се жељезницом само могу извршити јер пренос земље с колима био би веома скуп и спор. Питање о набавци жељезнице у одбору је расправљено и сад само може бити питање о ценама. Ако хоћете жељезницу нову онда ће то коштати 150 х. дин. а ако хоћете употребљену онда је ту Милорадова и Брукнерова.

Вељa Тодоровић. Молим вас господо, да одредимо комисију нек извиде цене за све жељезнице понуђене, па нек нам поднесе извештај и ако је мала разлика у цени између нове и старе, онда је боље да узмемо нову. Дакле не треба да решимо док се ово не извиди.

Андра Одавић. Нисам противан да се ступи у погодбу са Карамарковићем и кад стигну понуде од нових жељезница онда ћемо знати цену и ове Карамарковићеве. Карамарковић тражи 80 хиљ. дин. а наш управник г. Селесковић каже по предрачуну да вреди 55 хиљ дин.. С тога сам да комисија ступи у погодбу са Карамарковићем и кад стигну понуде за нове онда да одредимо цену.

Илија Ђорђевић. Према извештају инжињера види се да жељезница Карамарковићева није исправна. Ја сам раније видио ту жељезницу и она не вреди ништа.

Председник. Усваја ли одбор да се образује комисија да ступи у погодбу, па да нам каже цене и онда да решимо овде у одбору? (Усваја.)

Изволте кандидовати чланове те комисије.

Соломон Азријел. Ја предлажем да се раније комисији додају још г. Свет. Ристић, г. Селесковић, Одавић и председник. (Усваја се.)

Председник. Добро.

Господо. Сад у недељу подиже се споменик Хајдук Вељку. Г. Ђ. Станојевић обратио се мени једним писмом у коме ми јавља да су набавили једну лађу којом ће ићи невачко друштво и тражи да све корпорације присуствују тој свечаности и с тога моли да и општина београдска одреди кога да буде присутан. Молим вас да одредите ко ће ићи. (Чује се: г. председник и одборници: Никола X Поповић и Вељa Тодоровић.)

Усраја ли одбор? (Усваја.)

Има реч г. Чаћевић.

Стеван Чаћевић. Ја ћу да напоменем односно трамваја неколико речи. Ми смо господо казали да буде испод шина банак од цемента, а друштво меће неке пањиће. Ја сумњам у стабилност шина. С тога је нужно да се објасни начин утврђивања шина. Познато је да се сада свуда ти трамваји уводе са електричним мотором. Дакле сам читао у новинама да је берлинска управа наредила свима трамвајским друштвима да уведу електричне мотора и сад ће тако бити и код свију жељезница, којима истиче рок. Молио би да се на то обрати пажња и код нашег трамваја.

Предсеоник. Прима се к знању. Но то је ствар којом комисија трамвајска руководи и ако се што неврши како треба то ће она казати. Ви саопштите комисији.

Пошто је већ доцкан, закључујем седницу.

Састанак је трајао до $9^{1}/_{4}$ сах. по под.

держан. 16. Јула 1892 год.

Председник. Пошто има довољан број одборника, то отварам одборску седницу и молим вас да саслушате записник од последњег састанка. (Секретар прочита)

Има ли ко шта да примети на састав записника? (Нема)

Усваја ли одбор записник. (Усваја)

Изволте чути неколико уверења која се траже (Секр. прочита).

Сад изволте чути лицитације. Прво лицитацију за оправку свију школа. (Секретар прочита)

Пошто је лицитација изашла испод предрачуна, држим да се ова лицитација може одобрити с обзиром и на време за које треба школе да се благовремено оправе. (Усваја се)

Грађевинско одељење предлаже да се набави други стан за женску школу на дорћолу. (Усваја се)

У неким улицама утврђене су осе. Молим да чујете. (Г. Селесковић прочита одређену осу за улицу Владетину.) Усваја се. Даље чита за улицу Косанчићев венац. (Усваја се)

Даље чита осу за улицу Дубровачку. (Усваја се).

Г. Мата има да реферише о једној оси за коју је одбор одредио комисију из одбора да се увери о извештају инжињерском.

Мата Јовановић. Од стране одбора одређени смо ја, г. Чаћевић и г. Капетановић, да прегледамо осу у паралерној улици Душановој. Ја и г. Капетановић изашли смо на лице места и проучили комисијски извештај и ни смо се могли сложити са извештајем с тога, што комисија предлаже да се одступи од регулационог плана. Овим је комисија хтела да сачува извесна приватна имања, која би била оштећена, али ми нисмо овлашћени да можемо чинити такве уступке, јер би се тим сузила улица за један метар и неколико сантиметра и помако би се фронт. Овим помицањем секли би се неки плацеви, који су и иначе плитки и ако би усвојили комисијски извештај онда би ти плацеви остали неупотребљиви. Према томе ми смо се сложили у томе, да не треба одступати од регулационог плана, него да се задржи линија.

Лаза Радоњић. Ту постоји једна молба од грађана. Молим да се прочита.

Ђока Нешић. Ја би молио да се прочита извештај комисије да видимо какве разлоге наводи да се одступа од регулације.

Председник. Добро. Ево извештај (чита) То је мишљење прве комисије. Одбор је одредио г. Мату г. Капетановића и г Чаћевића да проуче извештај прве комисије, па онда њихово мишљење упути г. министру те да он реши ту ствар Сад господа ова не слажу се са мишљењем комисије, него хоће да остане по регулац. плану и да улица буде широка 10 метра.

Лазар Радоњић. Ноћајска је улица широка 6 метра. Кад је то тако, онда за ову улицу доста је 8 метра, пошто је то споредна улица.

Андра Одавић. Је су ли куће које се секу подигнуте по регулац плану?

Председник. Све су те куће подигнуте пре утврђења регулац. плана.

Мата Јовановић. Ове куће по регулац. плану неостају на линији него имају да изађу унапред за један метар. С друге стране је улица без кућа. Комисија предлаже да се задржи фронт постојећих кућа и кад се фронт задржи, онда се кућа Здравковића и још две секу са 3 метра. Она тако предлаже, али ништа не каже како ће остати ти плацеви кад се исеку. Сем тога сузила би се улица која треба да је по регулац. плану широка 10 метера.

Ђока Нешић. Ја мислим господо да је одбор кад је решио да изађе ова нова комисија, имао у виду, важност регулационог плана.

Кад је тако одређена комисија држим, да није довољно само г. Мата да нам реферише, него цела комисија треба да да своје мишљење на писмено. С тога гледишта ја сам противан овоме, него тражим, да комисија поднесе писмени извештај и тек тада да се реши о овој ствари.

Мата Јовановић. Господо. Не стоји ово што г. Нешић наводи, да је ова комисија одређена пре месец дана. Решење је одборско од 24 Јуна а ми смо изашли 26 Јуна и то ја и г. Капетановић, а г. Чаћевић није ни дошао. Ја и г. Капетановић код г. председника салдирали смо своје мишљење и на ово што сам казао сагласили смо се, и он ме је овластио да ово пред одбор изнесем. Дакле то нека се стави у записник Г. Чаћевић није овде. Да ли усваја ово наше гледиште или не незна се.

Ђока Нешић. Поред говора г. Матиног опет велим да разлози његови нестоје и опет тражим да комисија изнесе писмене разлоге. Ја сам дознао, да г. Чаћевић као стручњак има своје одвојено мнење. С тога не можемо решавати, док и његово мишљење не чујемо.

Председник. Ја ћу да вам кажем шта нас руководи што овако ову ствар бранимо. Ми никад нисмо хтели да одступамо од регулационог плана. Одступање може бити само кад је велика невоља. Сад у овом случају има одбор баш то да цени

Андра Одавић. Ако се усвоји да остане по регулационом плану онда се сече метар ино и 12 кућа има да испадну напоље. Господо кад се усвоји да се све куће од Здравковића секу онда добро и кад се све сече онда је и њему свеједно. Ја не би ово усвојио. Онај разлог што кажу да остају плацеви мали и да се с њима не може ништа урадити то и ако је тако, иза њих су такође плацеви и то се може одкупити па продати онима, који до њих имају плацеве.

С тога сам ја за то, да се усвоји извештај ове комисије.

Мата Јовановић. Г. Одавић рече у говору: за љубав куће Јосифа Здравковића (Одавић: Молим, ја сам то онако случајно казао.) Кућа Јосифа Здравковића сече се по регулационом плану. Комисија која је од стране одбора одређена, она је предложила да се сече више, и да се фронт осталих кућа задржи. Ја сам навео разлоге, који су руководили мене и г. Капетановића, да се задржимо на регулационом плану, јер се новом линијом — осом, коју је ова комисија предложила секу плацеви. Г. Андра вели, лако је те плацеве експроприсати. Није баш ни лако, за експроприсање плацева ваља и платити, а што би товарили један излишан трошак на општину. С тога ја и г. Капетановић нисмо могли на то пристати. И ја сам разумео да на тој страни није Дунав него противни плацеви и комшије једва би дочекале, да се они одсеку, па да им се у накнаду друго парче даде; али јели паметно да општина улази у тај трошак, да неколико плацева осече тако, да нису више за употребу и у накнаду да даје друге плацеве. То би био издатак за општину а опет није поможено ономе, што је почео да зида кућу, мањ ако би сузили улицу, али онда имало би да се поквари неколико плацева, па да се помогне Милишићу који је почео да зида кућу. Дакле излишан издатак пао би на општину, и с тога се нисмо могли сложити да се одступи од регулационог плана, да се та улица сузи.

Лазар Дашковић. Ја познајем ту улицу. Ти плацеви о којима је реч, има свега три, и ја држим да је паметније покварити 3 плаца, него упропастити 12 кућа. Свега три куће има од Здравковићеве куће. Мени се чини да се улица може сузити као што комисија предлаже, јер то је једна врло мала улица, свега ако има 20 курентних метра. По регулационом плану остале би толике куће унутра. Ја бих био мишљења да се та улица сузи као што прва комисија предлаже.

Председник. Овде треба начисто да будемо са овом стварју. То је раскршће између Љубичине и Војничке улице. Ова мала улица, која је споредна сече улицу Војничку, а оно што се говори о 12 кућа, оне нису на овој страни, где је то т. зв сокаче, него су на другом делу те улице, и према тих 32 куће стоји отворено поље, и тамо може да се одреди оса и ширина улице.

Андра Одавић. Пре него што бих хтео да говорим о овој ствари, молим да ми се каже, је ли г. Чаћевић потписао извештај и ја бих молио да се и његово мишљење чује.

Председник. Ја сам тражио да чланови комисије написмено извештај поднесу, но како то нису учинили, они су казали, да ће свој извештај усмено у одбору саопштити.

А. Одавић. Да ли су се сва три члана у мишљењу сложила?

Председник. Сва три члана комисије нису сложна. Чак ја сам добио акт од г. Чаћевића, у коме моли, да се овај предмет не износи пред седницу док он не дође (Чује се: да оставимо за другу седницу и да г. Чаћевић подносе написмен извештај.) Слаже ли се одбор с тим, да сачекамо г. Чаћевића, да и он под несе извештај, па онда одбор ову ствар да реши? (Слаже.) Дакле остављамо за другу седницу.

Изволте сад чути извештај комисије о предлогу г, Соломона Азријела о награди члановима комисије за истраживање воде.

(Секретар прочита извештај.

Хаџи-Поповић. Ја бих у извештају додао оно о чему је у одбору било речи: да поред писмене захвалности члановима комисије за њихов труд да им се од стране општине и ова награда даје.

Председник. Као што сте изволели чути комисију коју је одбор одредио да проучи ово питање, да ли има разлога усвојити предлог који је поднео Соломон Азријел, она је проучила досадање радове на томе послу и налазећи да без тих предходних редова, без труда уложеног од стране чланова комисије и из вршење водовода неби могло ду буде она налази да поред онога што је у одбору речено «хвала», да им се и новчана награда да. Доиста нема сумње да за овај корак има оправдања. Послови што их општина београдска има да врши за поправку и уређење Београда. — те велике реформе, траже да се за те послове узму најенергичнији најспособнији људи, и да признајући трудове на овај начин можемо очекивати од таквих људи и у другоме послу, да нам буду у помоћи да сачувамо општину од великих издатака, који би иначе били учињени, да ти људи нису своју част уложили, да у овоме послу послуже што часније и боље општини. Кад би ми било

дозвољено да поређам послове, како су текли да вам их изложим с економне стране, ја бих вам могао навести, да њиховом усталошћу наш водовод кошта много јефтиније него што је одобрени кредит за то. Они су дакле на самим радовима водоводним учинили једну велику уштеду општини. За извршење водовода одобрен је кредит 2 милиона динара; у тај кредит није унесено да мора да се изврши и реконструкција старога водовода, него само нов водовод. Међу тим ти исти људи, који су и на претходним радовима и при извршењу водовода ваздa учествовали извршили су и реконструкцију старога водовода поред онога новога и нису исцрпили суму од 2 милиона динара и на томе кредиту имамо уштеде преко 100.000 динара. Са тих њихових радова, што су се својски трудили да општину сачувају од претераних цена, ја држим да заслужују, да им општина учини признања, и ја мислим да би извештај комисије могао једногласно бити примљен.

Соломон Азријел. Комисија предлаже као награду свима члановима комисије 12000 динара. Као предлагач ја ћу молити да именујем суму коју сам ја мислио да се комисији да. Ја држим да би најбоље било да се сваком члану комисије да 1200 дин. дакле њима седморици свега 8400 динара.

Вељa Тодоровић. Сваки рад треба ценити по заслузи, и са 12000 динара ми не можемо наградити чланове комисије према њиховом толиком труду. Данас плаћа општина комисију, која ради око извршења великих радова 26000 дин. Чланови комисије о којима је реч уштедили су општини толике суме новаца. По моме мишљењу комисија која је проштудирала ово питање одредила је најмању суму као награду, која се може дати, и не бих био никако за то да се та цифра још спусти.

Ђока Нешић. Моје је мишљење о овој ствари да је предлог г. Соломона Азријела уместан. Комисија у своме извештају упушта се у неко оцењивање, па вели да се предложена сума 12000 дин. да целој комисији, па чланови комисије нека је сами распореде између себе према њиховом раду. Доиста ми не можемо довољно наградити труд и рад чланова ове комисије, јер без суделовања њиховог, општину би сви ови велики послови много скупље стали. Али, господо, треба имати и ово на уму. Сви ти чланови комисије кад су се примали дужности примили су се да раде без награде. Њихов је почетан рад крунисан успехом. Сад општина и општ. одбор на њихов велики труд, хоће да се одазове признањем, и да им уз писмену благодарност да и неку новчану награду. Ја сам уверен да чланови комисије не траже никакву награду, али ипак држим да ћемо им одати достојно признање, ако им уз писмену благодарност дамо по 1200 динара по предлогу г. Соломона Азријела.

Милош Траковић. Ја бих био мишљења да се сваком члану комисије да по 1000. Ја држим да према стању општинског буџета они ће бити потпуно задовољни.

Председник Да је доиста одбор схватио ово питање као важно види се по томе што је изабрао комисију. која је ово питање детаљно проштудирала. Ми треба и за веће друге радове да тражимо помоћи од људи који нису чланови одбора. Ми долазимо овде и радимо по поверењу грађана, и ми радимо не тражећи награде, али ми често пута морамо да тражимо потпоре од људи, који нису чланови одбора. Наравно они се одазову нашем послу, у колико им то прилике и њихови лични послови допуштају. Они су на прилику утрошили врло много времена важном питању као што је било о томе одакле треба воду довести колика количина воде да се набави, у опште да се подизање водовода добро проучи, да се не направи погрешка да воде нема довољно. То је било једно врло важно питање, и с тога су морали провести две године дана, да само испитају Мокролушку долину, да ту чине дуга испитивања и тек да се увере да ту нема доста воде, па тек онда да иду 20 к. м. у околину и да траже да ли се отуда може довести вода, па ту да нађу од прилике терен, где има воде, па поново да на том терену чине пробе, да врше тај посао из дана у дан да испитају све та чно као што треба. Ето такви радови могли су определити одборнике да реше о награди тих људи. Ти људи од стране општине нису добили ништа друго до хвалу. Одбор је нашао за умесно да ваља и другу награду дати и ради тога изабрао је једну комисију из своје средине, и препоручио јој да она оцени колику награду ваља дати Комисија је то учинила, подносећи нам свој извештај. Прeиначавањем награде не би се ништа постигло, кад већ дајемо награду, чланови комисије биће задовољни, било да им дамо по 1000, било по 500 дин. Има чланова, који су радили непрестано а има чланова који су од времена на време радили. По томе сасвим је практично оно што комисија предлаже, да се предложена сума да целој комисији а чланови комисије нека сами распореде ту суму и да сваки добије награду према уложеном труду. Ја мислим да је продлог комисије врло добар, и ако би преиначењем награде учинили погрешку, бојати се је, да од те погрешке доцније не трпе општински послови уштрба. Наша је дужност да такве људе предусретамо, и по могућности наградимо да их можемо и у другом послу тражити, и да будемо сигурни да ће нам се они одазвати.

Мата Јовановић. Из извештаја повереништва одборског види се. да су пажљиво проучили цео рад раније комисије, и да је на све могуће начине извела рачун шта би коштало општину да плати било каквом страном стручњаку било да сама у режији ради. У колико сам сватио рачун просечно излази да би општину коштао тај рад у најмању руку 30—40 хиљ динара. Тај посао радили су наши стручни грађани и они нису то радили због награде, али су ипак уложили труд и с правом могу очекивати да им се за труд да награда. Ја налазим да је предложена сума врло скромна па с тога сам да се то усвоји без дебате.

Андра Одавић. После говора г. Мате и г. Вељe не би имао шта да говорим, него само би упозорио одбор да ми нисмо само покретачи овога питања, већ само извршиоци жеље ранијег одбора.

(Свршиће се)

ТАКСЕ
ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачароки и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·40 д.
б) За неузидан шпорхерд	0·40 д
в) За узидан »	0·80 д.
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици	01·0 д.
д) За чишћење димњака од два спрата . .	0·40 д
ђ) За чишћење простог димњака	0 20 д.
е) За чишћење чункова до 2 м по метра уједно са пећима	0·20 д.
ж) за чишћење чункова од 2 м по метра на уједно са више пећима	0·40 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове	0·50 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ ЂУБРЕТА:

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом	0·20 д.
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0·60 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1·00 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д.
б) Од акова	0·50 д.

IV. ПОШТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . .	3·00 д.
б) Марка за кују	6.00 д.
в) Обнављање изгубљене марке стаје половину цене.	

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу	7 д.
б) Гроб за одрасле	12 д.
в) Мала гробница	555·2 п. д.
г) Велика гробница III реда	998·39 п. д.
д) Велика гробница II реда	193·32 п. д.
е) Велика гробница I реда . . .	1684·57 п. д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . .	12·9 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	14·9 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·9 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·9 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 37. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 6. Септембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНСТВУ

Према извештајима грађанских комисија, које врше санитетски преглед дворишта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Београда, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама понова и то последњи пут

наређује:

1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;

2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;

3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и

4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по дворштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напоминье грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886. год. СБр. 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко «Општинских Новина".

АБр. 9057. Од суда општине вар. Београда 14. Августа 1892. године.

НАРЕДБА

Општински суд приметио је: да се разни одпатци покупљени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе хартије, стаклорије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитетским прописима о одржавању чистоте која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вар. Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитетских прописа,

наређује:

да се продаја и куповина ових одпадака може вршити од сада само на другу вишњичком и нигде више.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда 20. Августа 1892. г. АБр. 9231.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена

Како је одбор општински у седници својој од 17. Августа ове године решио: да ову набавку изврши општина сама непосредно од произвођача, то суд општине вароши Београда, позива сва она лица, која имају извесне количине сена на продају, да исто дотерују и пријаве се г. Кости Чупићу старешини одељка Палилулског, где ће се подврћи комисиском прегледу затим вршити пријем и упут на општинску касу за исплату. Цену сену одбор општински означио је до пет динара сто килограма с обзиром на каквоћу.

Сено мора бити ово годишње, суво, чисто, несме бити шеварито, ритно, старокошено, прашљиво труло, закисло и водоплавно.

Од суда општине Београдске 2. Септембра 1892. год. СБр. 14577. у Београду.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул Бр 2, кући Ивковића.
2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.
3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.
4. Ганц и Комп; Кнез Маланова ул. Бр. 58 кућа М. Богићевића.
5. Вилхелм Баганц; Вук Караџића ул. Бр. 15. кућа В. Радуловића.
6. Радован Петровић инж, спомничка ул. бр. 7.
7. Ђорђе П. Наслас, Васина ул.
8. Ђорђе Мајзпер инж. Београдска ул.
9. Петар Ковач машин. у држ. лабораторијуму.
10. Антон Матуш бравар, ул. Два јабланa, бр. 18.
11. Раико Гоћевац и комп. на Сави.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопствеником куће, дужан је инсталатор скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, оверије и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инсталатер стави у своме предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.
Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

НАРЕДБА

Како је наступило време, када се на овдашње пијаце у великој мери доноси и продаје *разно јесење воће, зелен и остало шаврће* и како се ови производи од стране грађанства у великој количини купује и троши, услед чега су се почеле гомилати велике гомиле ђубрета по приватним дворштима и прелазити у трулеж, чиме се ствара повољно земљиште за развијање оних честица, које куже ваздух, те се отуда могу изродити разне заразне болести, то је суд општине београдске, — водећи строго рачуна о здравственом стању својих грађана, а увидевши да концесионари за изношење ђубрета нису у стању да испуњавају услове предвиђене уговором, — раскинуо уговор са овима у намери, да би се слободним извожењем постигла циљ, те да се ђубре из варошких дворишта што брже и уредније износи.

Но, да би суд ову своју намеру и у дело привео,

н а р е ђ у ј е:

Да сваки грађанин редовно износи ђубре из свога дворишта на место које је за то одредио суд општински, тако, како се ђубре неће никад нагомилавати.

Преглед о уредном извршивању ове наредбе, вршиће санитетске комисије које је суд општински одредио за ту цељ.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326 крив. зак. у вези са расписом г. министра унутр. дела од 7. Јула 1886. г. СБр. 3907.

Ђубре могу износити како досадањи конэпсионари тако и сваки други који би желео, само мора имати за то прописана кола и по такси коју одреди суд општински, а која ће бити прикована на дотичним колима за изношење ђубрета.

Таблице плехане на којима ће бити исписана такса. израдиће суд општински чију ће вредност платити они који би желели ђубре да износе.

Сва она лица, која желе да се баве овим послом дужни су се пријавити општинском суду за дозволу.

Од суда општ. вар. Београда 19. Августа 1892. год. АБр. 9041.

П О З И В

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 13. овог месеца Бр. 9174. позивају се сви регрути из ранијих година, обавезници редовне, I и II. позива народне војске који су привремено или стално по чл. 3. ма које тачке правила за оцењивање способности за војну службу ослобођени, да неизоставно од 1. па најдаље до 20. Септембра ове године предстану VII. пук. окр. команда ради супер ревизионог прегледа.

Сваки обавезник понеће собом и уверење о неспособности које је од војне власти добио.

Који од обавезника овом позиву не следује строго ће бити кажњен.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. Августа 1892. год. Авр. 9105.

О Б Ј А В А

Суду општине вароши Београда потребна је једна кућа за смештај кварта варошког управе вароши Београда са овим просторијама: 4 простране собе за смештај канцелорија; 3 простране и једна мања соба за смештај жандарма; једна кујна и један магацан за смештај разних ствари.

Кућа треба да је по могућству у средини кварта варошког и при земљи.

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу под закуп да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у суду општинском г. Димитрије Ј. Јанковић рачуновођа до 1. Октобра т. године.

Од суда општине вар. Београда 4. Септембра 1892 г. АБр. 6960

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

63. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

19. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Т. Ж. Нешић, С. Боторић, И. Ђорђевић, К. Петровић, М. Трнковић, Ф. Васиљевић, М. Јовановић, А. Одавић, М. Ђорић, Р. Драговић, Т. С. Новаковић, М. Велизарић, Љ. Јовановић, М. Петровић, Поп Таса Капетан Спасић, Др. Алкалај, М. Јанковић Л. П. Дашковић, М. Ј. Марковић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 17. Августа о. г. и учињене су ове измене: у одлуци КЊБр. 645 да се и вонзабратом повереништву придружи и старо повереништво, које је прегледало понуђене куће као и да ступи у погодбу са сопственником.

У одлукама КЊБр. 641 и 640 да се калдрмисање ових улица не одобрава пошто није одобрено откопавање истих (види решење ГБр. 1740 од 17. Авг. 1892. год.).

II.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиромашном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9170, 9144, 9162, 9176, 9181, СБр. 14702, 14684, 14732, 14723, 14640, 14707, 14650, 14741, одбор је изјавно мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Траје Марковића, Љубице Стевановић, Цветка Јаковљевића, Милана Грујића, Милана Младеновића, Николе Марјановића, Перке Кокић, Станка П. Станојевића, Ђорђа Н. Николића, Милована Генчића, Христине Боне, Јулке Ерлмајер, Ђорђа Цветковића, и Мите Искрића, па тек онда да им изда уверење.

III.

Одборник г. Свет. Боторић моли да се нареди, да могу грађани из околине узимати воде за своју потребу са чесме код општинског бунара код сењака.

Председник изјављује, да ће у овоме смислу издати потребну наредбу.

IV.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић, саопштава, да предузимач за грађење електричног осветлења не односи земљу где је дирекс усађивао него се иста растура и прашина прави.

Председник изјављује, да ће наредити предузимачу да земљу односи и калдрму поправља.

V.

Одборник г. Андра Ј. Одавић предлаже, да се умножи вода на чесмама из новог водовода или да се хидранти отворе и из истог да се вода грађанима издаје.

По саслушању овога одбор је решио, да суд општинска у споразуму са управом водовода учини према овоме предлогу што за најбоље нађе у којој цељи се овлашћује да повећа број радника на терет партије за грађење водовода.

VI.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 1739, држане 14. Августа 1892. год. за грађење калдрме у мостарској улици. Одбор је решио, да се грађење калдрме у Мостарској улици

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића.
његош.

Једино бисмо имали овде да напоменемо, да то није могло бити одмах у почетку ове године, јер из тога времена има једно писмо млетачке господе о неким молбама Скендербеговим, а оно ни из далека не звони на какво непријатељство између њих.†)

Тај поступак млетачке господе без сумње није могао бити ни мало пријатан Скендербегу. Он је истина увиђао да ће, полагањем каког права на исти град, доћи можда у озбиљан сукоб и опасан рат с господом млетачком, али је опет било и узрока, који су га неминовно гонили, да ствар ту не узме тако олако. Безимени писац мисли, да је главни фактор у том подбадању на рат била увреда, коју Млечићи беху нанели Скендербегу, рекавши Боси, да је он знао за крвничку намеру Николе Дукађина, па шта више и да је убијство њена сина било њихово заједничко дело. Али без сумње Скендербега су на то гонили много важнији узроци. Пре свега он је зацело мислио, да на Дајно, као на арбански град, сам има много више права но они, а после, јамачно му, као мудром и увиђавном владаоцу, није могло измаћи из ока ни то, да му Млечићи, учвршћујући све више своју владу на Балк. полуострву, могу с временом постати опасним непријатељем.

Што пак Барлеције и већина његових биографа наводе за узрок том улажењу његову у бој не знам неки уговор који је тобож постојао између њега и покојног Захарија, да ономе од њих, који преживи другога, припадне владавина умрлога, то је више но смешна басна.†) Зар Скендербег, који беше сама памет, могаше учинити тако нерасудан уговор, какав не прави нико на свету? И зар он није помишљао, да ће можда некад имати и деце?

Ну да идемо даље.

Какав је положај заузимао Скендербег од тог догађаја па до почетка год. 1448., нама је потпунце непознато. Како смо напред споменули, млетачки архив пресушује у документима за нашу историју баш у ово време. Стари пак биографи могу нас, дабогме, још много мање у томе задовољити, јер је у њих убијство Захаријево било врло кратко време пре г. 48., а не као у Хопфа 44.. Ну и ако по позитивним документима или по старим историцима не можемо ништа рећи, можда ћемо опет логиком моћи испунити и ту празнину. Као што смо напред поменули, за ово кратко време Скендербег је имао два љута боја с Турцима један год 1445. с Физуром а други год. 1446. с Мустафом. Како су сад ти походи тур-

†) Гл. Ljubić S., O odnošajih izmedju južn. slav. i. t. d. knj. IX. стр. 219.. Senato Mar. II. с. 60. Писмо Скендербега и брата му Сивиште господи млетачкој од 12 фебруара.

†) Верзије нашег Теодосија и Fatti illustri барем имају могућности, ако ништа друго. Истина Скендербег је и по њима био начинио такав уговор, какав смо споменули, али само с том погодбом, ако један или други од њих умре б е з д е ц е. Повест, стр. 58.; Fatti illustri, сар. 10..

не одобри, пошто откопавање исте улице није одобрено решењем одборским од 17. Авг. 1892. год. ГБр. 1740.

VШ.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 1768, одбор је одобрио одређе у осу у улици Љубичиној.

VIII.

Председник извештава одбор, да се је на расписани стечај ГБр 1457. за геодета и инжињера општинског пријавио само Рака С. Мутавџић, надзорни инжињер барутане у Обилићеву, који одговара у свему прописаним погодбама.

По саслушању овога и по прочитању молбе његове АБр. 8962, одбор је решио. да се прими у општинску службу за инжињера и представника геодетског одсека Рака С. Мутавџић са годишњом платом од пет хиљада динара, која ће му са рачунати и издавати од дана, кад на дужност дође.

IX.

Председник извештава одбор, да се је више њих пријавило за млађег благајника општине београдске на расписан стечај АБр. 8657 и да би требало изабрати повереништво, да молбе и документе пријављених молилаца прегледа и оцени.

По саслушању овога одбор је одлучио, да повереништво за преглед главне касе општинске прегледа молбе и документа пријављених молилаца, па поднесе одбору извештај са предлогом о избору млађег благајника.

X.

Према одлуци одборској из прошле седнице председник износи одбору на претрес питања о ноћним стражарима.

Одбор је одлучио, да одборски повереници г. г. Ђорђе С. Новаковић, Вељa Тодоровић, Андра Одавић, Св. Боторић и председник општине проуче сва акта о овоме предмету као и законска наређења, што се на исто односе. па поднесу одбору на решење извештај.

XI.

Председник износи одбору на решење акт управе водовода, којим се предлаже, да се бушење певи уступи Бенциону Булију заступнику А, Б. Кенига према његовој поновној понуди.

По прочитању тога акта АБр. 9077, одбор је одлучио, да председништво општине изиште извештај од управе водовода, шта кошта општину бушење цеви, кад се у режији ради као и да објасни понуђене цене Булијеве: за које послове тражи 10 дин. а за које 8.40 дин. па тај извештај са овим актом да се поднесе одбору на решење.

ОПШТИНСКИ ПОСЛВОИ

Цена хлебу. Средње цене житу за поједине дане од 16. до 31. Августа 1892. год. биле су ове:

16.	Августа	11·13
18.	„	11·00
19.	„	11·10
20.	„	10·83
21.	„	10 63
22.	„	10·35
23.	„	10·00
24.	„	10·20
25.	„	10·20
26.	„	10·27
27.	„	10·30
28.	„	10·20

Жито је дакле за других 15 дана месеца Августа прасечно коштало 10·52 дин.

Овој просечној цени додат је стални коефицијент 7, те је добивена цена једном килограму хлеба у парама, која износи осамнајест пара дин. од килограма.

На основу овог рачуна суд општине вар. Београда решио је, да у првој половини месеца Септембра буде цена хлебу осамнаест пара дин. а да се по вароши продаје по двадесет пара у тежини од хиљаду сто дванаест грама.

—

Исправка. У неколико последњих бројева овога листа штампана је погрешно такса за чишћење димњака. Та се погрешка сада исправља и такса за чишћење димњака вреди она, која је штампана у овом броју на последњој страни у рубрици „Разне општинске таксе“.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)
Држан 13. Јула 1892. године.

Свршетак)

Андра Одавић. Ја ћу да вам прочитам говор раније одборника г. Пере Видаковића (чита из стенографских бележака). Даље напоминьем говор г. Велизарьћа и г. Боторића и сви су се слагали да се она награда да по свршеном послу. Из овога се види, да се је покренула мисао још онда, да им се да награда, но сами чланови комисије били су против па су казали кад изврше добро све, онда одбор нек решава о награди.

Прошле године покретао је то питање г. Велизарић, а ове године г. Соломон. С тога држим да сад не треба ништа говорити већ да им дамо ових 12 хиљ. динара, а тиме ипак господо нећемо наградити уложени труд.

Председник. Усваја ли одбор предлог комисије да им се изда 12 хиљ. дин. награде? (Усваја.)

Сад изволте чути г. Одавића да прочита извештај о набавци жељезнице.

Ник. Х. Поповић. Поред новчане награде молим да се тим људима изда и писмена захвалност од стране одбора.

Председник. Усваја ли одбор? (Усваја). Чујте г. Одавића. (Одавић прочита извештај).

Ми смо господо позвали Кзрамарковића и одредили смо му цену за све појединости особено. Али он се није сложио с нама тражећи да прода ћутуре. Ми опет нећемо да купујемо оно, што нам не треба. За возни материјал мишљења смо да се никако не набавља с тога што су точкови од вагонета, а ако би купили не би могли продати другом јер ни један фабрикант неће да прими точкове или ако би примио рачунао би онако како он хоће. Дакле из целе наше погодбе изашло је то, да он не пристаје на овај начин продаје.

Али у комисији јавља се друга мисао. Кад се прва пут покретала ова ствар види ће те да је опет била једна комисија која је поред осталог направила и предрачун

ски били већ у почетку његове владе, док се он још није био потпуно учврстио на престолу, то је појамна ствар, да се он, као паметан владар, није смео упуштати у исто и то тако критично време у рат с два тако моћна непријатеља. Али сад, кад оба воћа турска бише побеђена, и то до ноге побеђена, могаше он обратити пажњу мало и на ту другу страну.

Година 47. протече без сумње у свакојаким преговорима. Али као да се ни до чега није било дошло. Већ 4. маја 48. год. било је настало критично стање. Тог дана млетачка господа на тајној седници својој одлучише, да се једном човеку†) обећа годишња пензија од сто дуката, ако убије или да убити Скендербега. То пак показује, да је Скендербег већ озбиљно радио против њих, те ће с тога најбоље бити, да и ми почнемо с почетка.

Ослободивши се после пропасти Мустафине за неко време од Турака и видевши да с Млечићима мирним путем не може ништа урадити, Скендербег намисли да извојује мачем оно, што с лепим начином не беше могао задобити. И на збору великашком, који за тим буде по његовој жељи сазван, предлог његов буде примљен тако рећи једногласно. Само два арбанска поглавара не хтедоше пристати уз њега и остале. То беху Петар Спан, господар од Дриваста, и Ђорђе Дусман.†) Због многих доброчинстава, која им Млечићи беху толико пута указали, а и због тога, што им земље беху с млетачкима у већој близини, они изјавише да пристају уз Млетке, говорећи, да ће против Турака увек бити уз Скендербега и да ће за ту општу ствар радо пролити и своју крв, али да никако несу вољни, да они, Хришћани, проливају хришћанску крв.

Ну Скендербег не имађаше времена да и њих задобива за се, већ са сакупљеном војском од неких 14.000 пође к Дајну и опседне га. За тим позове Дајњане на предају. Али они остадоше верни Млечићима и одговорише негативно, при свем том што сами беху доста немоћни и у оружју и у храни а помоћи не виђаху ни одакле да им долази. И ако Скендербег беше човек веома прек и бујан, он опет на такав одговор уздржа гнев и строго забрани војни цима својима, да пљачкају и пустоше околне земље већ им само заповеди да пазе, да непријатељу ни откуда не дође храна, намеравајући тако да га глађу победи.

Али док се он тако бавио под Дајном, и Млечићи дознаду за његов долазак, и одмах се пожуре да притеку у помоћ опседнутима. Већ 4. маја донесоше они на својој седници оваку одлуку: «По што се ово може сувише отегнути, а наша су места *у очевидној опасности* и потребују брзу помоћ, нека се узме стотина пешака и нека се пошље у Скадар, а пратилац нека их држи и дели по тим местима Арбаније, како му се учини корисније и потребније.“†) Ну те мере остадоше без сумње без и каке користи. Дајно беше све у већој неприлици и господа млетачка, да би се извукла из ње, морадоше прибећи другим средствима. Ево целе садржине њихова писма Андрији Венијеру, њихову новом комесару за Арбанију, од 27. јуна:

†) Мијатовић вели да је то био неки Зећанин, али то се не види ни одакле, а најмање из тог документа из млетачког архива. Деспот Ђурађ II. 8°.

†) Biemmi G., Istoria, 125. Барлеције овог последњег зове Леком Дусманом. De Vita etc., 74. Гл. и Паганела, стр. 79.

†) Et quia hec provisio posset esse nimis longa, et loc nostra Albaniae sunt in periculo manifesto, et indigent celeri provisione, ex nunc sit captum, quod accipiantur pedites C. et mittantur Scutarum, et comes illos teneat et dividat per illa loca Albaniae, sicut sibi videbitur utilius et magi necessarium. Secr. cons. Reg. lib. XVII. ch. 222. Acta Arch. Ven., стр. 402.

шта би општину коштало насипање баре и и изашло је да би коштало на 85 пара кубни метар. Усљед тога појавила се мисао, да се распише конкурс за насипање баре па онда и понуђач Карамарковић може се пријавити као конкурент.

Но сад нам остаје да сачекамо на нове понуде, па ако добијемо повољне цене купићемо жељезницу. а иначе вратићемо се га ову мисао о насипању баре.

Ђока Нешић. Пошто је ова ствар поверљиве природе, то молим да се седница претвори у конференцију. Поверљива је с тога, што се могу чути наши разлози и на тај начин дати прилике понуђачима, да нас на терају да морамо купити нову жељезницу.

Председник. Прима ли одбор да се седница претвори у конференцију? (Чује се: није нужно.) И мени се чини да је излишно претварати седницу у конференцију, јер овде је извештај комисије изабране од одбора да процени шта вреди једна половна жељезница. Комисија је своје мишљење изнела и види се да се са понуђачем није могла да погоди, јер комисија хоће да узме ове и ове делове, а он хоће ђутуре, па је казао да се одреде три човека нек они све то превиде и колико они кажу да вреди он на то пристаје. Сад је разуме се друго питање, ако ми не можемо пристати. Дакле ово не утиче на набавку жељезнице.

Ђока Нешић. Ја поимам потпуно ствар да је овде на решењу само мишљење ко, мисије. Но у колико схватам то њихово мишљење излази исто на то, да се распише стечај, па онда према томе да оцени има ли општина рачуна да купи жељезницу или да се конкурсом пуни бара. Дакле главна је побуда ако испадне јевтиније да се насипа, онда не треба жељезница а ако је скупље онда да се набави жељезница. Сваки који хоће да насипа бару па има и своју жељезницу и свој материјал и такав ће гледати да прода своју жељезницу, а да не-насипа бару.

Раденко Драгојевић Што се тиче вредности жељезнице, то је комисија испитала. Комисија није испунила жељу одбора да се жељезница набави. Разлози су пали како пати због баруштина савски и дунавски крај а јасно је и потреба да се једном направи кеј. Комисија је могла само толико да се упушта да одреди вредност жељезнице, па ако јој се не допада да каже невања, а не да излази са предлогом да се расписује стечај за насипање баре. Овим није постигнута циљ. С тога на основу ових разлога мислим да треба да се набави жељезница.

Председник. Само једну исправку да учиним. Комисија која је поднела извештај, само због неповољно свршених преговора са Карамарковићем, после онога што је главно у извештају, износи узгред ону мисао. Рачунајући да је потреба да се бара насипа, она тражи начина, како да се најлакше помогне да одговори жељи одбора, да изврши насипање баре и лакше и јефтиније.

Др. Марко Леко. Не налазим, да се комисија удалила од предмела, који је по жељи одбора имала да проучи. О набавци жељезнице специјално, комисија је казала своје мишљење а у исто доба препоручује нам шта ви могли даље радити, те да се што пре отпочне посо око насипања баре. И по мишљењу комисије, поред тога што ће мо путем стечаја тражити предузимача за насипање баре, нисмо приморати да се зато престанемо бавити питањем о набавци жељезнице које питање и не би могли сад одмах да решимо пошто и немамо довољно података о ценама тих жељезница. Инжињерско одељ наше општ. побринуће се да што пре добави цене о тим жељезницама а међу тим проћи ће и рок стечају. Ако онда не добијемо повољне понуде ми можемо ипак приступити набавци жељезнице а дотле ће мо имати времена да се на тај поузданији начин о ценама тих жељезница обавестимо. Радећи овако упоредо један и други посо, ми знатно добијамо у времену и можемо бирати онај пут, који нађемо, да је за општ. интерес по најповољнији, за то сам, да се предлог комисије усвоји.

Др. Павле Поповић. Из речи које су сад приликом објашњења између г. Марка и г. Раденка пале, готово изгледа уместан предлог г. Нешића, да ми ову седницу у конференцију претворимо а ево разлога за то. Ми у овоме питању изгледа да хоћемо и ово и оно. Ни један озбиљан понуђач, ако он чује разлоге, које ми сад износимо, не може нити се сме јавити за насипање баре, јер ово изгледа да је споредна ствар' из шпекулације да добијемо оно време до стечаја за железницу. Без обзира на то одбор је изјавио жељу и у начелу решио питање да се бара насипа. Кад је о томе први пут био разговор, знам да је пало речи о томе да се насипа и дунавски крај, и да ће та мала железница згодно послужити за довлачење камена при грађењу кеја. Кад је Соре имао рачуна да купи железницу, ја држим да општина просто дангуби и да не треба да се заноси другим мислима, него просто треоа да реши питање или да распише стечај или да купи нову железницу. Набавком железнице општина би много добила, колико би јој она вредила само за насипање баре. Ја сам тврдо уверен да испод 0,85 дин. куб. мет. јефтинију цену нећемо добити Хиљадама — хиљадама куб мет. земље треба за насипање баре. Апроксимативно висина се зна. а тако исто и дужина и ширина приближно може корацима да се одреди, па према томе лако је израчунати кубатуру. Ми само ако $^1/_3$ баре насиемо, исплатиће нам се железница За то бих био мишљења да се не купује железница од Карамарковића као што и комисија предлаже, али да се одмах набави нова железница, па макар коштала 150.000 па и 200.000 дин.

Милан Радовановић. И без железнице насипа се известан део баре, и то је приличан део, скоро половина од овога што имамо да насипамо. Кад државна железница, која је имала преговоре о експропријацији земљишта није нашла рачуна да купи једну такву малу железницу, него је то извршила лицитацијом, онда ће бити паметније да и општина београдска уради тако исто. С тога моје је мишљење да би најбоље било да се одмах распише конкурс за насипање баре, а да се са свим одустане од набавке железница.

Председник. Најбоље ћемо свршити ову ствар овако. Да одбор прими к знању извештај комисије, који је прочитан, а што се тиче даљега рада по тој ствари, да идемо једним путем, који ви мислите да ће бити најбољи, т. ј. да можемо учинити извесне покушаје, који ће бити корисни за општину. Мени се чини да нама не би ништа сметало

„Ако речени скадарски пратилац (реч је о Павлу Лауредану) с помоћу гласника Мурата турскога има начина да изради, да Турци упадну у Арбанију да оштете Скендербега, као што нам је сам писао, нека учини све што може да дођу; хоћемо да реченог пратиоца помажеш... да се Турци доведу брзо у област арбанску а на пропаст перфиднога Скендербега, дајући тим Турцима све могуће милости, само *да се Скендербег изгна не само из Арбаније него и из целог света.*†) Ако пак видиш, да ће речено племе упасти али доцније, у том случају гледај колико год можеш да зауставиш дух Скендербегов: отиди к њему с нашим креденцијалним писмима и после општих поздрава и понуда. које се у сличним приликама траже, говори истоме Скендербегу о некадашњем и великом пријатељству нашем с господарем Иваном оцем његовим, говори му о услугама које смо му учинили и благонаклоностима, које је, по смрти оца му, указала наша држава истом том преславном Ђурђу и браћи његовој... и (реци му) да смо се с тога врло зачудили, што је он, кога сматрасмо као сина, учинио и што чини против нас, земаља наших и поданика оно што је урадио и оно, што због услуга које смо учинили и његову оцу и њему и браћи његовој, остављеној децом, несмо очекивали, т. ј. да против нас и државе нам води рат, и с тога (реци) да молимо његову великодушност да изволи престати од увреда и да се приближи нама, (а дајемо ти допуст да му) можеш обећати новаца... али да одуговлачиш то, док Турци не ударе на Арбанију, а кад то будеш позитивно дознао, врати се од Скендербега у Скадар...“

„Ако ли пак видите да Турци не долазе и да не ће ни доћи... у том случају хоћемо да дођеш до каког преговора с истим Скендербегом и да му обећаш годишњи данак, али само за њега; ну ако он не буде хтео за самога себе него за наследнике, ти обећај и то, не прелазећи суму од 1500 дуката, али тако, да у том случају Дајно остане у нашој власти... ну ако Скендербег буде држао Дајно, као што се говори да га држи, хоћемо да не прелазиш суму од 500 дуката годишње... али због стања садашњих прилика хоћемо на сваки начин мир да начиниш.“

„Ако ли пак речени Скендербег не ће никаквог преговора да начини, или буде тражио тако много, да ти не можеш пристати, у том ћеш случају рећи, да ћеш писати нашем господству а међутим пажљиво гледај, да се разговориш с Павлом и Николом Дукађинима без посредника (sine mediatore) и потруди се, да их обећањем новаца и градова одвојиш од истога Скендербега а придобијеш за нас, који ћемо моћи и њима и синовима и унуцима им дуже помагати него исти Скендербег јер смо извештени, да ће исти Скендербег без Дукађина бити много слабији од нас и да ће се лако моћи уништити.“†)

Веома је занимљиво ту и то, што млетачка господа налажу истом проведитору још нешто: да гледа и нашега деспота Ђурђа да придобије за се а против Скендербега.††)

Али до каква резултата не дође се ни овом приликом између Млечића и Скендер-

†) „... ut dictes gentes Teucri cito conducantur in paisium Albaniae ad ruinam illius Scanderbeghi perfidi, dando... illis gentibus Teucri... omnes favores possibiles, quibus mediantibus dictus Scanderbego non modo de Albania sed de mundo ejiciatur. Secr. cons. Rog. lib. XVIII. ch. 4. Acta Arch. Ven., стр. 407..

††) Et si cum despoto vel capitaneo suo tu posses venire ad praticam, quod habitis terris suis predictis, non vellet habere pro vicino suo Scanderbegho Turchum et perfidum hominem, valde placeret nobis quod in casu quo tu cum Scanderbegho non fecisses pacem, pratices et procures inducendi gentes predictas, quod ad illius Scanderbeghi ruinam et destructionem veniant... et si videretur opus... promittere aliquid consiliariis vel aliis, qui apud illum despotum vel capitaneum reperiuntur... Secr. cons. Rog. lib. XVIII. ch. 14. Acta Arch. Ven., 413..

да распишемо стечај за насипање баре, и ако смо намерни да купимо железницу. Ми ту радимо исто онако као и приватан човек који хоће да зида кућу. Ми кажемо имамо да насипамо овај и овај део кубног простора, питамо пошто ће те ви који се бавите тим послом то израдити, изволите се јавити офертом општини То ништа неће сметати нашем раду намери о набавци железнице, овим стечајем о насипању баре ми би добили тачне податке, колико би нас коштао тај рад, кад се не би могли погодити за какву половну железницу. Обострани тај рад донео би нам овај добар резултат да би знали на чисто шта ће нас јефтиније коштати или да насипање баре дамо предузимачу или да општина сама набари железницу. Нама је главно да час пре тај посао извршимо.

Дакле обадвоје да радимо, на ћемо пре бити готови и ако ово изгледа мало као шпекулација. Ми и тражимо да нас јефтиније кошта а не скупље. Ја вас молим да овако схватите ову ствар.

А. Одавић. Комисија подносећи свој извештај она је нарочито у извештају написмено ставила оно што је њен посао био. Извештај говори чисто о ономе питању, о коме треба а после извештаја износи се као узгредна друга ствар: како што пре да насипемо бару. — Г. Поповић рече да би расписивање стечаја за насипање баре изгледало као нека мала шпекулација. Ја држим, да ми ако не тежимо да насипемо бару што јефтиније, онда не треба ни да седимо овде. Ја отворено кажем: свакад ћу да шпекулишем, да добијем јефтинију цену. — Што се тиче онога наведеног примера, да кад чују понуђачи за ову шпекулацију општине, да ће поднети измајсторисане оферте, тога се не треба плашити. Кад би се на конкурсу јавио сам Карамарковић, онда и ја никако не бих био за ову лицитацију, али сам за њу за то што се надам, да ће се јавити и други стручни понуђачи, који имају боље тренове него Карамарковић. Ја сам вам и пређе кад је била реч о набавци железнице поменуо три фирме из Пеште. Ја сам сигуран да ће се те фирме јавити. Према добивеним офертима, ми ћемо видети имамо ли бољи рачун тим начином бару да насипемо или да купимо нову железницу. Дакле ништа нам не смета да ово учинимо.

Раденко Драговић. Лепе су речи пале и од стране г. председника и члана комисије г. Одавића, но, господо не треба сметнути ово с ума. Има 10 година како се једнако говори о насипању баре. Кад се узме у обзир колико жртава падне од болести, и колики се сад трошкови чине на тој истој бари због колере. ја бих био мишљења да се што пре отпочне насипање, па макар и скупље општину коштало, па ма којим било путем или набавком железнице или лицитацијом.

А. Одавић. Ја се потпуно слажем с г. Раденком да се треба пожурити, и могу позитивно тврдити да би расписивањем стечаја за насипање баре посао много пре свршили. Ми чак можемо у стечају одредити рок, до кога понуђачи да се јаве, и такав један предузимач пре ће извршити него општина. па и да сад одмах купи железницу од Карамарковића. Непобитан је факт да један понуђач са стране има све готово, и да може пре пласирати железницу, него општина а да одмах сад поручи железницу. Осим тога свима је вама познато, да на жалост стоји ово у истини да што год општина и држава ради у својој режији, ако рачунате да вреди 1000 општину и државу ће коштати 1300. Једна кућа, која државу и општину кошта 100 дуката ја као приватни наградићу је за 60 дуката, ту нема Бога, који ће ме у томе разуверити. Та скупља цена није са каквих злоупотреба, него долази отуда што друкчије ради предузимач, кад ради за рачун државе и општине, а друкчије кад ради за свој рачун. Кад ради за рачун државе, он дође у 9 сахати да надзирава, јер ко вели све један ђаво или се журио или радио полако, плаћа ми подједнако, али кад ради као свој предузимач онда устане у 5 сахати и ради тако, да буде што пре готов.

Председник. Комисија је по препоруци одбора ступила у преговоре са г. Карамарковићем за откуп железнице. Сад услед неповољних услова после преговора и долази ово колебање и има разлога да набавимо нову железницу, па ако би нашли за добро после да дамо под закуп експлоатацију. Ми нећемо никако напустити посао, да се овај посао насипање баре час пре сврши, а то ћемо лакше свршити, ако прорачунамо колику кубатуру простора треба да насипемо, одакле ћемо ту земљу доносити, да прорачунамо време за које има тај посао да се изврши. ца према тим подацима да објавимо, ко хоће тога посла да се прими. и на тај начин да овај посао извршимо, ако добијемо неповољне цене за набавку железнице. Слаже ли се одбор да се у томе правцу ради — (Слаже).

Онда да сведемо наш говор на ово. Извештај комисије примљен је к знању, а за тим одбор доноси одлуку да се држи лицитација за насипање баре у што краћем року и да се у условима каже: колико ће бити кубн. мет за насипање и да се остави рок што је могуће краћи (Усваја се)

Марко Леко. Молим да се ово има на уму: да се стечај не шаље само политичким листовима као што је послат због набавке жељезнице, него стручним техничким страним листовима (Усваја се)

Председник. Молим још само по дужности да вам саопштим жалбу од стране хлебара. Цена је хлебу 20 п. д. Хлебари улажу протест да је то цена и сувише ниска према цепама брашна. (Одбор не улази у расправљање ове жалбе).

Састанак је трајао до $9\frac{1}{2}$ часова у вече.

држан. 23. Јула 1892 год

Председник Пошто има довољни број одборника да се може радити, то отварам одборску седницу и молим одборнике да саслушају записник прошлог састанка. (Секр. прочита записник 54. састанка).

Има ли ко да примети што на записник? (Нема)

Усваја ли одбор прочитани записник? (Усваја)

Др. Марко Лзко. Молим г. председника да нам каже зашто до данас није још сазвао надзорну комисију за електр. осветљ. Још пре 10 дана решено је овде, да се та комисија сазове и незнам зашто се не сазива, већ се оставља повластичару за елек

бега. По свој прилици господа су млетачка била добила глас од Турака, да ће они наскоро упасти у Арбанију, те су била прекинула преговоре о миру са Скендербегом. Ну како се поход турски нешто сувише одуговлачио, а она имађаху још наде, да ће Турци зацело доћи, то, да Скендербег не би за то кратко време заузео Дајно, пошљу заповест Данилу Ђурићу да скупи што већу војску од Италијанаца, Арбанаса и Срба, и да похита том граду. Али без сумње њима није била намера да са Скендербегом дођу до одсуднога боја, већ су само хтели да учине пред њим диверзију једну, те да му за неко време паралишу пажњу, коју беше управио на опседнути град Међутим ствар испадне са свим друкчије. Данило Ђурић одмах послуша заповест своје господе и с једно 15.000†) које пеш. које коњаника похита на Скендербега. Ну војска његова беше само многобројна, а иначе веома слаба и неука. У њој беше само на 1000 Италијана, 2500 Срба, већином коњаника, и око 800 Скадрана, који нешто ваљаху; остали беху све сами прости Арбанаси, који се истина добро разумеваху у орању и копању, али не и у оружју.

†) Biemmi G., Ist., 111. По Барлецију с. 13000.

Кад Скендербег дозна за његов долазак, не знајући да је то само млетачка диверзија а жељан да једном види на чему је, остави код Дајна 4000 своје војске,†) да га и даље држи у опсади, а с остатком, т. ј. са 7000 коњ. 2000 пешака пређе Дрин и пође Данилу на сусрет.

Сад није више било куда и Млечићи морадоше примити понуђени им бој. Данило Ђурић беше храбар човек и вешт војвода, те намисли да се јуначки одупре. Како му војска по извежбаности и дисциплини беше куд и камо слабија од Скендербегове, то он нађе да ће му једини спас бити у добром распореду. Од колике му је то користи било ми ћемо видети мало ниже. Распоред пак тај његов био је овакав: На десном крилу стајаше он сам са Србима, који чињаху живац целој му војсци; лево крило заузимаху Италијани и Скадарци с Бартоломијем Умојем,††) Скадарцем, на челу; средину на послетку састављаше остатак војске са Симеоном Вулкатаном и Андрејом братом Умојевим. Та средина беше најслабији део непријатељске војске. Пред целим пак тим распоредом беху намештена два реда најхрабријих Срба-копљаника, који су имали да буду осталима као неки штит и бедем.

Али и Скендербег беше чувен са војничке вештине своје. Дознавши од ухода, како се непријатељ разместио, и он удеси према томе распоред своје војске. Лево крило дакле према најјачем делу непријатељском, заузме он сам, десно преда Мозу и Дибранцима, а средину која и код њега беше најслабија, повери Танусију Топији.

Пре но што ће се започети битка, оба вођа изговоре по једну подужу беседу у којој сваки од њих доказиваше својој војсци, да је правда на његовој страни и опомињаше војнике, да се храбро боре.

(Наставиће се)

†) Biemmi G., Istoria, 2. По Барлецију остало је 5^{000}.

††) Барлеције га зове Colla Barl., De Vita etc. 79.

осветљењење да и даље по вароши диже оне балване.

Председник. Ја сам позивао господу чланове, но били су на осуству а после и г. Станојевић је отишо у Неготин. Ја ћу их нарочито позвати за ово питање. У осталом по уговору комисија има право да нареди да се то замени бољим средствима ако нађе, да није добро урађено.

Стеван Чађевић. Ја сам у овоме питању врло невешт и нисам специјалиста, али данас по подне разговарао сам се са г. Боком Станојевићем о томе, и молио га да присуствује једној одборској седници те да нам објасни ову инсталацију. Он ми је укратко казао разлоге али и његова је жеља да буде присутан у једној седници и ако се позове биће го ов да дође. Ја ћу изложити његове разлоге.

Председник. Па добро. Онда да га позовемо и ја ћу то учинити у идућој седници. Према овоме не треба да нам реферишете његове разлоге пошто ће он то сам исказати.

Бока Новаковић. Ја хоћу да се донесе овде одлука, да комисија за електрично осветлење што год уради по тој ствари, да то ради на своју одговорност.

Стеван Чађевић. Г. Станојевић ће боље објаснити, а главни му је разлог, да се ови балвани мењу привремено, док не будемо готови са канализацијом. Он каже, да је захтевао под земљом да се спроведе, да би то коштало друштво милион и по динара. Сад ако ми похитамо са канализацијом то онда неће коштати општину толико.

Милош Траковић. Ја чујем по вароши разговор како се не пале фењери ноћу а гас се троши Изговарају се да се због месечине не пали.

Председник. Па то је и натерало општину да ово осветлење замени бољим.

Раденко Драговић. Ја се добро сећам кад је овде решавано о осветлењу, да ће се те жице с провести под земљу, сем онде где се наиђе на камен. Сад видим саме балване.

Председник. Па добро. О томе ћемо говорити доцније на првом идућем састанку када ћу позвати и г. Станојевића да вам да обавештења Члан комисије г. Главинић је у логору у Зајечару и неће бити присутан. Међутим у уговору стоји све на шта има општина права, па се према њему можемо управљати.

Стеван Чађевић. Било је данас у новинама како у „македонској“ улици иде вода по дуж улице и чини штете. Она би могла да се спроведе у дунав па да не чини штете. Примите г. председниче ово к знању па да се то изврши.

Председник. Добро. Сад изволте чути уверења која се траже. (Секретар прочита).

Начелник среза Врачарског моли да суд општински поред одређених присутника одобри да буду присутници и ова лица: секретар прочита (Усваја се)

Сад изволте чути лицитације. Прво лицитацију за грађење калдрме код општинског кантара (секр. прочита) Остала је на Мити Стојановићу — (усваја се).

Сад има лицитација за одкопавање земље са опога шанца у доњој Јовановој улици те да се отвори улица. На ову лицитацију није дошао нико. Но има три понуде: Живка Тришића по цени за 1.60 п. од кубног метра — Блажека који тражи 1.40 п. од кубног метра и Петра Димитријевића, који тражи 1.50 п. од кубног метра.

Ми имамо потребу да се затрпавају баре и спречи зараза, а после и да се отвори улица. Сад ако пристаје, одбор на коју од ових понуда, нека усвоји — Најбоља је Блашекова. Истина цена је велика али нема других понуђача. (Чује се: да се између тих понуђача држи ужа лицитација) Добро Усваја ли одбор тако? (Усваја).

Стеван Чађевић. Нек се држи друга ужа лицитација и ако дође до цене од 1.10 до 1.20 п. нека председник уступи томе понуђачу само да се посао што пре врши.

Председник. Немојте тако. Него да држим ужу лицитацију па да уступим ономе, који буде најјевтинији. (Чује се: добро) Усваја ли одбор овако? (Усваја).

Сад даље. Бока Х. Живковић бивши кмет по примедбама главне контроле има да плати општини 29.20 дин. Он нема одкуд да ово плати С тога вас молим да одобрите да се ова сума расходује.

Мика Банковић. Па шта је са оним дефицитом што је тај Бока учинио.

Председник. Та је ствар предата општ. адвокату, да предузме корак ради наплате штете од одговорног.

Мата Јовановић. Да ли Главна Котрола не ставља још кога одговорим сем Хаџи-Живковића.

Председник. Главна Контрола на Хаџиживковића ставља ту суму што је по документима нашла, да на-њ та сума пада.

М. Банковић. А за дефицит шта ћемо?

Председник. Молим вас, о томе је доста говорено, и сад неможемо да расправљамо те ствари. Дакле одобрава ли одбор тражену суму? (Одобрава).

Сад имам ову ствар да вам изнесем. Ви знате да је одбор општински поводом тога што је управник вароши упутио акт и тражио да се кварт савамалски исели из досадашње зграде због тога што је зграда у таквом стању да је постала опасна за здравље војника, који станују у њој, — изабрао једну комисију, која је прегледала ту зграду. И по извештају те комисије та је кућа у тако рабатном стању, да би потребна била оправка и презиђавање, комисија је нашла да није склона паду, да треба оправка да се изврши. Ја вас молим пошто је предузето спимање те улице а ова је кућа на таквом месту да би имала да се руши, да одобрите, да можемо тражити стан за измештај кварта савамалског, а да ставимо у дужност грађевинском одељку, да потпуно извиди, да ли треба да се оправи, или и да се и не оправља, ако се снимањем покаже да треба да се руши.

Мика Банковић. Мени се чини да се г. председник незгодно изразио. Кад се руше грађанима куће ван линије, па што говорити о оправци те куће кад и та кућа према плану мора да се руши.

Др. Марко Леко. А не би ли било могућно за време, док они тамо станују, да се изврши оправка.

Председник. Госп. енжењер, који је тамо прегледао са техничке стране ту кућу, он ми је казао, да ће да проучи, колика оправка треба да се изврши, и да ли би та оправка одговарала некој цељи, или би пак та зграда имала да се руши због регулације. Дакле кад дође на ред питање о регулацији, онда ћемо расправити то питање о оправци или о рушењу, јер и то ће се изнети на дневни ред.

Раденко Драговић. Не стоји кућа тако страшно и опасно као што се вели. Шта више ја не бих био ни за селење кварта, док се не би видело хоћели се рушити. Ако се снимањем покаже да треба да се руши, онда не бих био за оправку; а ако остаје у истој линији, кућа може да се оправи.

Председник. Свакојако, било да кућа морадне да се руши или да се оправи, за сад људи не могу у њој да станују. јер је у таквом рабатном стању сада.

Мика Банковић. Највећи смрад се осећа у мајданској улици од те зграде. Мени је познато да је за ту кућу предложено да се сече, и кад је предложено да се сече, онда пашто трошити неколико хиљада дин. за оправку.

Председник. Тако мислим и ја, али док то питање не изнесемо, морамо се пос арати за овај стан. Одобрава ли одбор да можемо узети стан? (Одобрава).

Сад ја вас молим за тражење стана да одредитд кога. Јаћу предложити г Раденка Драговића (усваја се); и 1 члан полиције (усваја се).

Сад даље имамо ово на реду: г. министар просвете наредио је да се управина благајница исели из места, где је сад пошто је решио, да се ту сместе музејске збирке. Ту своју наредбу поновио је 14. тек. месеца. Управа пише суду за скоро подигнуту зграду спроћу старог телеграфа, где би се могла преселити благајница, и ту кућу општина може погодити за 100 дин. месечно. Управа позива суд да одговори по овоме захтеву.

Ја мислим да је ово најбоље комисијом расправити.

Мика Банковић. Нико на послетку није противан, али у невреме ми неможемо наћи згодну кућу, какву они траже.

Соломон Азријел. Управа може и сада тражити згодну кућу, па нека се исели у Новембру месецу.

Председник. Ја предлажем да ту ствар проучи комисија од два лица и за чланове њене предлажем г. Буку Новаковића (усваја се) и г. Соломона Азријела (усваја се).

Даље имам да вам саопштим да је млађи благајник Лазар Ристић дао оставку. Ја вас молим да се разреши од дужности, и да се друго лице стечајем набави на његово место (чује се: а да ли је баш велика потреба за то).

Молим вас да се не разговарамо да ли је потребно, то нема сумње, а тим пре што су општински послови толико скочили. Г. Ристић је изабран за благајника класне лутрије, у општини је велики рад, а он је нашао тамо за исту плату лакши рад.

Никола Хаџи-Поповић. Ја бих желео да се оцени повчана радња благајне, па ће се видети, да је треба другчије организовати за то мишљења сам да се одложи ово питање.

Председник. Не могу ја то да одлажем Молим вас одобрите ми да се распише стечај за млађег благајника? (Одобравамо).

Рачуни општински за 6 месеци склопљени су по закону општинском, и комисија, која би имала да прегледа, те рачуне она није приступила томе раду, — прегледу тих рачуна. Ја молим да дођу чланови комисије на рад, јер је теже кад се посао нагомила.

Никола Хаџи-Поповић. Одређени чланови комисије учинили су тај корак, да су шконтирали касу, за преглед самих рачуна они су казали да није могуће да изврши тај посао. За преглед рачуна треба врло много времена најмање месец дана.

Председник. Одбору је стављено у дужност да свака три месеца прегледа рачуне.

Никола Хаџи-Поповић. Ја сам позвао

чланове комисије да се договоримо, какав ћемо извештај да поднесемо одбору, да ли је могуће да се изврши или не.

Др. Марко Леко. Ми смо мислили, да ће се отклонити та тешкоћа чим се установи књиговодство, и кад је књиговодство добро уређено, држим, да онда није тако тешко наћи кључ за контролисање. (Чује се: још је систем књиговодства).

Ђока Новаковић. Преглед рачуна бива, кад се рачуни склопе а њих склопи онај, који је на рачунима радио. Те рачуне по закону општинском дужан је одбор да прегледа. Наша је дакле дужност да морамо наћи начина, да се тај посао врши; а што се тиче шконтирања касе, то није дужност толико наша, колико старешине, и то се шконтирање сваког месеца врши.

Председник. И ја сматрам за дужност да треба да радимо, сада да оставимо ову ствар пошто г. Хаџи-Поповић рече да ће комисија поднети извештај одбору.

Сад молим вас ово:

Ви знате да још нисмо готови са радовима на земљишту општинском. Г. управник грађевинског одељења предложио ми је да се радови на општинском плану продуже, јер рад г. Милана Андоновића, који је узео да изврши известан део послова општинских није такав да може задовољити општинску потребу. и по извештају комисије г. Андоновић би имао много да доради, али он то није урадио, и ако сам га позивао. Грађани који имају посла са судом због подизања кућа, долазе и траже да им грађевинско одељење да регулационе и нивелационе линије, досађују нам толико, и ми немамо могућности да им дамо задовољења. Г. директор грађев. одељења поднео ми је овај предлог, молим да га саслушате и донесете о њему одлуку.

Секретар Урош Кузмановић. Чита (предлог о установљену геодетског одсека и геодету за тај одсек са 6.000 дин. годишње плате).

Тоша Селесковић. Молим да кажем две три речи у корист овог предлога. Вама је познато, да ми немамо тачног плана. У халачијевом плану у главним потезама означене су границе појединих имања у једној линији Међутим за правилан рад нама треба да имамо тачан план сваке поједине парцеле. Тај рад по себи захтева један добро организован персонал, који ће непрекидно, на томе послу радити. Да тај рад дамо једноме предузимачу, као што је то покушао г. Андоновић, такав рад не води никаквом резултату. Ви знате да је г. Андоновић требао са радом да буде готов још прошле године августа месеца. Међу тим он тај рад није довршио а оно што је урадио, није ни од какве вредности. Ја сам тврдо убеђен, ако општина себи не створи стални организован геодетски одсек који ће те геодетске радове радити, неће доћи скоро до тачног плана вароши, а без таквог плана неможе се радити на великим техничким пословима С тога и ја ћу од своје стране замолити одбор да овај предзог усвоји.

Председник У допуну овога што спомену г. Селесковић има да вам и ја напоменем да је вама познато да је овде неколико пута говорено како је потребно, да се сниме сва општитска имања, како би на чисто имали и знали шта је општинско, и како би се избегли сукоби, које општина има са приватнима. То би било катастрирање атара београдског. Дакле положај, који предлаже управник заузело би лице предложено и примило све те послове да врши. О томе постоји и законско наређење да је општина дужна да сними своја имања, па томе још није приступљено.

Г. Антоновић још није свршио тај посао а међутим по уговору требао је да сврши до 1 Нов. прошле године. Г. Селесковић мисли и верује у то, да треба овом човеку поверити тај посао ради организовања тога геодетскога посла. Молим вас да одобрите ово те да се једном и ово доведе у ред.

Ђока Новаковић. Ја мислим да неће бити нико противан овоме предлогу. Али код нас је обичај тај да ми тражимо преко новина. С тога не би хрђаво било, да се преко новина огласи и можда ће се наћи ко за јевтинију плату.

Председник. У овом случају ја вас молим да поклоните вере овоме. Доиста била је пракса да смо конкурсом набављамо и заиста то је један пут којим би могли доћи до каквог спремног лица. Али кад вам се овде износи име спремног и стручног лица онда значи, да се већ има уверења позитивног о спреми тога лица. Молим вас да имате уверења пошто је ту већ ангажован директор грађев. одељења.

Што се тиче награде мора се признати да му треба дати добру плату те да све с вољом ради и да не брине о потребама свакодневним за своју породицу. Кад хрђаво ради с малом платом пама је и то скупо, а кад добро ради и кад му је већа плата није скупо.

Соломон Азријел. Мало пре кад нам је прочитано министрово писмо за набавку куће и препоручена извесна кућа, ми смо то скоро негодовали јер не треба да нам они означују кућу кад то можемо ми наћи по повољнијој цени. Тако исто и овде неодобравам да нам се унапред именује лице с великом платом, кад се зна да се то набавља конкурсом.

Мика Банковић. Ја врло ценим разлоге г. председника што се тиче предложеног лица и кад би се тако практиковало не би имао шта да кажем, али кад је досад била друга пракса неналазим да би било умесно од нас и председништва, кад би одступили од принципа.

Ни мало није искључена могућност, да ће и при конкурсу тај предложени господин бити примљен. Ту нема против њега ни трунке неповољности само нека са држи принцип.

Председник. Немам ништа против тога да се држимо старе праксе, али то не мора сваки пут да се држи Можемо да одступимо ако нађемо разлога и ако у опште можемо веровати да ће једно лице моћи да врши извесне послове.

Мика Банковић. Ја опет кажем, да нема ни једне трунке сумње односно тога лица особито кад га препоручује г. Селесковић, али опет ми морамо да водимо рачуна о досадашњој пракси.

Председник. По буџету одобрено је за два геодета по 2400 дин. годишње плате. Сад овај посао геодетски да би се тачно извршивао треба дати једном стручном лицу да оно сву бригу о томе води, те да избегнемо свађе са приватнима.

Има случајева на Сави и Дунаву где се непрестано потрже питање о извесним имањима, а ми то немамо премерено. Најпосле ово је нужно да се час пре сврши и ради нашег кредита, па не само наших него и осталих грађана јер би се и капитали могли добити са много бољим и повољнијим интересом, него што се данас плаћају. Овај јепредлог господо потеко на основу истинитих потреба и ја вас молим да га одобрите.

Мика Банковић, Ја ни сам за то, да се одступа од праксе.

Председник Онда ће послови застати. Ја могу да вам споменем неке послове, шта су неки научни људи радили. Вук Караџић вели: „никад ме се није тицало шта ће казати Марко и Јанко односно мога рада. Него само гледам шта ће казати Грин и Копитар“.

Поп Таса Капетан-Спасић. Мене само буни овде предлог за 6 хиљ. дин. плате. Како њему условимо толико плате, он ће толико и тражити. Ми неможемо да одређујемо велике суме него нека буде конкурсом.

Председник. Па лепо пристајете ли сви да буде конкуре. Ја немам против тога ништа, а ваше је да цените.

Мика Банковић. Држим да ви верујете, да смо ми сви за конкуре. Треба ли сте ви одмах да нам кажете колика је цифра по буџету одређена. Тамо је казано по 2400 дин. Сад како можемо дати 6000 дин. Немојте нам замерити што тражимо конкурс и што вам ову примедбу чиним.

Председник. Ја не замерам ником и огрђујем се од тога. Ја сам дужан да кажем како ја осећам и како сваћам ту ствар. Што се тиче тога да ли по буџету стоји већа или мања цифра ја се по томе неопредељујем по по стварној потреби; а ваше је да решите.

Никола Х. Поповић. Оставите то на страну. Да говоримо сад о плати.

Раденко Драговић. То лице које заузме то место. мора бити човек од карактера, и мора бити добро плаћен. Тај чиновник имаће да ради на одвајању приватних имања од општинских. а ми знамо шта се при таквом послу може да деси. Дакле чиновник за тај посао мора бити човек од карактера и такво лице треба добро платити и не одређивати плату 2—3000 динара.

Поп Таса Капетан Спасић. И у државној служби има сличних послова и као државни чиновници служе за 3000 динара.

Мата Јовановић Ствар ова, за коју хоћемо да ангажујемо техничара-геодету, има да нам организује један нов посао, да нам уреди геодетскио одсек, да изради тачан план Београда. Парцелирање је веома нужно и код једног имања од мање вредности, а камо ли код плацева у вароши, који су тако скупоцени; ту је нужно имати тачан план, а ми тога немамо. О потреби тога одсека излишно је говорити, јер ми смо о томе већ толико пута говорили. Г. директор грађевинског одељења каже нам начин, на који мисли да се то може постићи. Ја сам потпуно сагласан с његовим предлогом. ми не можемо пристати на то да се г. Андоновићеви ђаци уче на томе послу, и да ми од тога рада не видимо никакве ваљде. Ми би морали дуго чекати г. Андоновића, да буде с планом готов, међу тим план је нама неопходно потребан. Ја се потпуно слажем с поднесеним предлогом да ангажујемо стручно, вредно и заузимљиво лице за тај посао. Такво лице на сваки начин морамо добро платити, морамо

платити боље него у државној служби, јер друкчије стоји са општинском службом, а друкчије са државном. Који долазк у општинску службу има тежи задатак да ради а не може се задовољити да заслужи само дневни хлеб, него и кад изађе из те службе да му што остане. Ја се слажем с тим да се то стручно лице изабере конкурсом јер смо и до сада тако практиковали, па тако смо исто радили кад смо тражили директора грађевинског одељења, ми смо га конкурсом изабрали. Међу тим стоји то у нашим рукама кога ће мо да изаберемо. И то лице које г. директор предлаже, нужно је да поднесе понуду и кад буде конкурс и тај ће се стручњак извесно јавити, и ми ћемо изабрати онога у кога имамо вере, да ће тај посао свршити. Што се тиче плате морамо боље платити него држава што би платила, а нарочито за то што је то привремена служба, која неће трајати дуго него само дотле, докле се тај посао не уради. Ја сам тврдо уверен, да се ни један озбиљан, вредан и способан раднак неће примити за мању плату од оне, коју је директор предложио.

Марко Леко. Ми имамо овде два питања да решимо. Једно је организовање геометарског одсека у општини, а друго је о одузимању радова од г. Андоновића. Што се тиче првога питања доиста то је прави пут, да се распише конкурс и да се потражи згодно лице, које ће моћи тај одсек организовати тако, да се посао поглавито односно катастра сврши најбоље и најсавршеније. Али о другом питању није било никако говора. Ја не могу да се сложим с предлогом г. управника инжињерског одељења, да се се од г. Андоновића одузме рад, а да се и не саслуша. Ја бих желео да се г. Андоновићу предходно саопшти, како је ова ствар изнета пред одбор, и да је одбор изјавио жељу, пре него што усвоји мишљење нашег инжињерског одељења, да г. Андоновић поднесе извештај, шта је урадио, какву је сметњу имао, те није према уговору на време свршио посао и до кога рока мисли да сврши. Треба имати на уму, да ми ту имамо посла с једним професором Вел. Школе и кад се је он ангажовао да тај посао сврши, част његова неће допустити да се на овакав начин с њиме уговор раскине. За то ја бих молио одбор да донесе одлуку, пре него што се усвоји предлог г. управника, да се саопшти жеља одборска г. Андоновићу да у што краћем року поднесе одбору извештај, за што није посао на време по уговору свршио и до ког рока мисли да га сврши.

Председник Ја ћу вам споменути ово. Ево ја имам у рукама извештај комисије, која је имала рад г. Андоновића да прегледа. Та комисија поднела је извештај и ево како гласи (чита:)

Ја сам позивао неколико пута г. Андоновића, да нам преда свој рад, он ми је увек одговарао донеће, донеће, али га није ни дан данас донео. Ја сам био нужан да ову ствар један пут изнесем пред одбор.

Мика Банковић. На то мења ствар из основа.

Поп Таса Капетан Спасић. Стоји ли у уговору, да му се изда новац у напред.

Соломон Азријел. Кад ствар тако стоји, да се позове на одговор и да се тужи суду.

Председник. Он је узео новац у напред у суми 7000 динара и нешто више, и ако је до њега кривица, доиста ови радови треба да падну на терет његов.

Ђока Новаковић. Ја мислим према овоме што смо чули из овога извештаја комисијског и говора управника инжињерског одељења да ми више не можемо чекати и тај посао треба да се сврши на онај начин као што смо мало час говорили — конкурсом. А што се тиче г. Андоновића да се од њега тражи све оно што није заслужио, да се оцени његов рад, и да му се плати само онолико, колико је заслужио.

Председник. Ја вас молим да не сметнете само с ума, да је то посао неодложан, грађани нам непрестано долазе, и ми не можемо да их задовољимо.

Др. Марко Леко. Што није раније саопштено одбору да г. Андоновић не ради?

Председник. Ствар је овако текла. Ви знате да је била одређена комисија да прегледа рад г. Андоновића, и тако једнако се та ствар до сада провлачила. Ја сам толико пута позивао г. Андоновића, да нам преда свој рад, а он ми на то одговори: да има још нешто да доради, и наравно као према професору Вел. Школе морало се имати обзира, но ствар на послетку излази на видик, да он не радиништа, а посао стоји. Ја сам ту ствар морао прекинути један пут, јер готово сваки дан имамо непријатности, што гај посао није на време свршен. На прилику ово се дешава. Долазе грађани у грађевински одељак и моле за дозволу за подизање зграде за становање и дају обавезу да је подигну на своју одговорност с тим, да у случају ако треба због регулације да се руше не траже никакву накнаду за порушену зграду него само за земљиште. Ти плаценви постоје преко пута Краљеве штале. Наравно ми не смемо да дозволимо такво подизање зграда

(Свршиће се)

ТАКСЕ
ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год АБр. 9449.

ТАКСЕ
за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д.
в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д.

II.

а). За игрању у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За игрању у локал. II-ог реда . . . . 10 д.
в) За игрању у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.
д) За забаве „Тинга-Танга" т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . 0·10 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д.
б) За неузидан шпорхерд . . . . . 0·20 д.
в) За узидан » . . . . . 0·40 д.
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 д.
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·75 д.

II. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 10·00 д.
б) Од акова . . . . . 0·50 д.

IV. ПОШТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . 3·00 д.
в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д.
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.
в) Мала гробница . . . . . 555·62 п. д.
г) Велика гробница III реда . . . . 998·39 п. д.
д) Велика гробница II реда . . . . 199·32 п. д.
е) Велика гробница I реда . . . 1684·57 п. д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 24·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 38. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 13. Септембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати унутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНИМА ВАР. БЕОГРАДА

Поводом заразне болести колере, која се сем Русије појавила и у Немачкој, Суд општине вароши Београда старајући се брижљиво о здрављу својих грађана, а у жељи да грађанство буде потпуно спремно и готово за сузбијање ове болести, извршио је до данас следеће санитетске мере, као предходне:

1. Набављено је 5000 килограма 99% карболне киселине, која даје 100·000 до 130 000 литара раствора за дезинфекцију, јавних места, основних школа и т. д.

2. Набављено је 3000. килогр. галице, која је такође препоручена од министарства унутрашњих дела, као дезинфекционо средство, које ће се употребити нарочито за дезинфекцију нужника, помијара и кужних места.

3. Усвојено је да се употреби за дезинфекцију и кречно млеко, које ће се у случају потребе справљати о трошку општинском.

4. На тркалишту подижу се бараке за холеричне болеснике и то са свима потребним споредним зградама.

5. Набављен је известан број књижица и упуства противу колере и ове ће се књиге раздати одређеним комисијама, општинским позорницима, а и осталим грађанима, који буду суделовали у вршењу санитетских мера противу холере.

6. Одређене су разне грађанске комисије, које обилазе домове ради прегледа нечистоће, но поред тих комисија врше прегледе и општински лекари, а грађанству је објављено, како треба одржавати чистоћу домова и. т. д.

7. Извршен је од стране општинских лекара преглед свих оних нездравих станова, који су шкодљиви по здравље људства и предложено је шта треба урадити.

8. Врши се дезинфекција пијаце, фијакерских постаја и осталих јавних места.

9. На новом гробљу спрема се камера за секцију и потребне ствари набављене су, ради констатовања секцијом, сумњивих смртних случајева.

10. Врши се дезинфекција станица паробродских на Сави и на железничкој станици, а нарочито обраћа се пажња на долазеће путнике и њихових пртљага, као и на дезинфекцију царинских одељака, где се ствари дошавших путника прегледају.

11. Обраћа се пажња да се не продаје зелено воће, и на све остале предмете, који би могли шкодљиво утицати на људско здравље.

12, Забрањено је продавати рибу на зеленом венцу а тако исто и торбарење са рибом по улицама а дозвољено је продавати само живу рибу на Сави и Дунаву.

13, Забрањено је заватање воде са нечистих места из Саве и Дунава а дозвољено је да се узима вода само са општинске пумпе на Сави која црпи чисту воду из дубине савске. Поред тога отворен је потребан број нових чесама поред Саве, тако да од сада и Сављани имају чисту и здраву воду из новог водовода.

14, Наређено је да се баца ђубре само код Карабурме у Дунав, а сва досадашња ђубришта или су затрпана или се затрпавају према санитетским одредбама.

15, У бари „Венецији" направљени су нови канали који одводе сву нечистоћу у савски канал и тако је сада тај од вајкада постојећи смрад уклоњен.

16. Поред дунава затрпавају се такође рупе у којима се задржавала нечистоћа нарочито услед поплаве.

17, Разаслата је свима основним школама потребна количина галице, креча и карбола за дезинфекцију локала, нужника и дворишта школских и т. д.

18, Да би се ђубре из вароши могло што брже износити Суд општински дозволио је и другоме (осим концесионара) да могу ђубре износити на таквим колима да се ђубре не просипе по улицама вароши.

19, Направљен је нов канал код кланице, тако да се сада добро одлива нечистоћа из кланице а кланица и канал испирају се водом из новога водовода.

20, У кожарској улици затрпане су све провалије у којима је било разне нечистоће, а у целој тој улици направљена је нова калдрма са олуком, те је сада и та улица са свим чиста.

21, Поред горе предузетих мера од стране суда општинског, непрекидно се предузимљу и остале друге мере које се као потребне показују, а да би се све то што успешније предузети могло суд општински одобрио је и раније преко **30.000 динара** за разне мере ради сузбијања кужних болести а нарочито колере.

Свима овим предходним мерама, општински је суд за сада учинио све што му је стајало у дужност у овом погледу. На грађанству пак остаје да и оно са своје стране а у свом сопственом интересу, предузме све потребне мере, да би се што боље могла уклонити свака појава заразе.

Нарочито пак обраћа се пажња грађанству и овом приликом, да се строго придржава свију општинских наредаба односно одржавања чистоће, јер као што је познато чистота је првобитни услов за сузбијање заразних болести. Ова се последња напомена чини с погледом на § 326 крив. Законика у вези са расписом г. Министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886 год. С. Бр. 3907. и према томе сваки онај, који не буде одржавао чистоћу, казниће се са тридесет дана затвора или сто педесет дин. новчане казне.

Из канцеларије суда општине вар. Београда АБр. 9713. — 9. Септембра 1892. г. у Београду.

НАРЕДБА

Према распису Господина Министра унутрашњих дела од 17. Августа ове год. СБр. 5972 и преписом Господина Министра унутрашњих дела од 25. Августа ове год. СБр. 6172 имају се од сада подврћи лекарском посматрању, не само путници из заражених места из Немачке и Русије већ и из оних заражених места у Аустрији где је већ констатовано да влада колера, као што је у Галицији. Према томе наређује се свима гостионичарима и грађанима који такове путнике приме, да одма јаве надлежном кварту ако би на њима за првих 5 дана приметили ма и сумњиве знаке колере, Ко не уради према овој наредби биће најстрожије кажњен.

Из канцеларије суда општине вароши Београда 10. Септембра 1892. г. АБр. 9707. Београд.

ГРАЂАНСТВУ

Према извештајима грађанских комисија, које врше санитетски преглед дворишта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Бео-

града, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама понова и то последњи пут

наређује:

1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;

2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;

3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и

4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по двориштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напоминье грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886. год. СБр. 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко «Општинских Новина".

АБр. 9057. Од суда општине вар. Београда, 14. Августа 1892. године.

НАРЕДБА

Општински суд приметио је: да се разни одпатци покупљени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе хартије, стаклорије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитетским прописима о одржавању чистоте, која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вар. Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитетских прописа,

наређује:

да се продаја и куповина ових одпадака може вршити од сада само на друму вишњичком и нигде више.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда 20 Августа 1892. г. АБр. 9231.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул Бр 2, кући Ивковића.

2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.

3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.

4. Ганц и Комп; Кнез Миланова ул. Бр. 58, кућа М. Богићевића.

5. Вилхелм Баганц; Вук Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.

6. Радован Петровић инж, спомничка ул. бр. 7.

7. Ђорђе П. Наслас, Васина ул.

8. Ђорђе Мајзнер инж. Београдска ул

9. Петар Ковач машин. у држ. лабораторијуму.

10. Антон Матуш бравар, ул. Два јаблана, бр. 18.

11. Ранко Гоћевац и комп. на Сави.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопственником куће, дужан је инсталатор скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инсталатер стави у своме предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.

Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

НАРЕДБА

Како је наступило време, када се на овдашње пијаце у великој мери доноси и продаје *разно јесење воће, зелен и остало шаврће* и како се ови производи од стране грађанства у великој количини купује и троши, услед чега су се почеле гомилати велике гомиле ђубрета по приватним двориштима и прелазити у трулеж, чиме се ствара повољно земљиште за развијање оних честице, које куже ваздух, те се отуда могу изродити разне заразне болести, то је суд општине београдске, — водећи строго рачуна о здравственом стању својих грађана, а увидевши да концесионари за изношење ђубрета нису у стању да испуњавају услове предвиђене уговором, — раскинуо уговор са овима у намери, да би се слободним

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је орца Обилића његош.

Битку започе десно крило млетачко и то они копљаници, што стојаху пред осталом војском. Ну кроз кратко време загазе у бој и друга два крила. Битка је била с обе стране врло крвава и упорна. Међутим, док су се они на крилима клали и убијали, дотле они што беху у средини, с обе стране, само су мирно посматрали борбу, не улазећи у њу. Али кад Танусије опази, да се непријатељ чврсто држи, и кад виде да је сва сила непријатеља што према њему беху само у оно два реда Срба, што стојаху као бедем пред осталима, договори се са својим официрима, да и они уђу у бој, — па онда нагрне на непријатеља. Овај се у почетку јуначки држаше, али будући бројем куд и камо слабији расне се најзад и пређе у помоћ десном крилу, које се још храбро борило. У средини сад остадоше све сами сељаци и нератоборни људи, који, видевши се без и каке одбране, нагоше бежати. Њихови вођи, Андреја Умој и Симеон Вулкатањо, не хотећи од срамоте да беже, буду ухваћени и заробљени.

Та погибија у средини реши битку. Најпре поче уступати пред Мозом и Дибранцима лево крило, док на послетку са свим не окрете леђа и не побеже у Скадар, а за тим се поколеба и десно. Али на њему беху Срби а они се не дадоше лако разбити. Узалуд је Скендербег ударао на њих са свом жестином, они се истина морадоше и сами повући за осталима, али увек у најлепшем поретку.*)

Тако победа и овом приликом остаде на страни Скендербеговој. Како вели безимени писац, то је било 23. јула.**)

*) Biemmi G., Istoria; 119.

**) ibidem.

Што се тиче броја погинулих и рањених. у томе се писци не слажу. Али по што безимени писац тврди, да је он од самога Данила Ђурића чуо о губитку млетачке војске, то ћемо ми њему најрадије поверовати. По њему Млечићи су имали мртвих две хиљаде сто шесет. Што се пак тиче губитка победилаца, два су, вели он, била гласа. По једнима, они су имали двеста осамдесет а по другима три стотине шесет мртвих. Ко је од њих ближе истини, тешко је одредити.

После те славне победе, Скендербег похита Дајну, готово уверен, да ће му се он предати чим дозна како су Млечићи прошли и чим спази, колико у њега има заробљених непријатеља Али се у нади љуто превари. Дајњани остадоше упорни као и пре.

При свем том он утиша гнев и показа се према непријатељима веома благ и милостив. Све заробљенике пусти кућама својима а задржи само Симеона Вулкатања и Андреју Умоја, које пошље у Цјетрабјанку.

Знајући добро, да рат с Млечићима овом победом ни из далека није свршен и. шта више, надајући се, да му они тек сад могу постати опаснима, он намисли, да се још боље утврди и спреми за сваки случај. У

извожењем постигла цељ, те да се ђубре из варошких дворишта што брже и уредније износи.

Но да би суд ову своју намеру и у дело привео,

наређује:

Да сваки грађанин редовно износи ђубре из свога дворишта на место које је за то одредио суд општински, тако, како се ђубре неће никад нагомилавати.

Преглед о уредном извршивању ове наредбе, вршиће санитетске комисије које је суд општински одредио за ту цељ.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326 крив. зак. у вези са расписом г. министра унутр. дела од 7. Јула 1886. г. СБр. 3907.

Ђубре могу износити како досадањи концесионари тако и сваки други који би желео, само мора имати за то прописана кола и по такси коју одреди суд општински, а која ће бити прикована на дотичним колима за изношење ђубрета.

Таблице плехане на којима ће бити исписана такса. израдиће суд општински чију ће вредност платити они који би желели ђубре да износе.

Сва она лица, која желе да се баве овим послом дужни су се пријавити општинском суду за дозволу.

Од суда општ. вар. Београда 19. Августа 1892. год. АБр. 9041.

ПОЗИВ

Према наређењу VII. пуков. окр. команде од 13. овог месеца Бр. 9174. позивају се сви регрути из ранијих година, обавезњаци редовне, I и II. позива народне војске који су привремено или стално по чл. 3. ма које тачке правила за оцењивање способности за војну службу ослобођени, да неизоставно од 1. па најдаље до 20. Септембра ове године предстану VII. пук. окр. команда ради супер ревизионог прегледа.

Сваки обавезник понеће собом и уверење о неспособности које је од војне власти добио.

Који од обавезника овом позиву не следује строго ће бити кажњен.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. Августа 1892. год. Авр. 9105.

ОБЈАВА

Суду општине вароши Београда потребна је једна кућа за смештај кварта варошког управе вароши Београда са овим просторијама: 4 простране собе за смештај канцеларија; 3 простране и једна мања соба за смештај жандарма; једна кујна и један магацин за смештај разних ствари.

Кућа треба да је по могућству у средини кварта варошког и при земљи.

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу под закуп да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у суду општинском г. Димитрије Ј. Јанковић рачуновођа до 1. Октобра т. године.

Од суда општине вар. Београда 4. Септембра 1892 г. АБр. 6960.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена

Одбор општински у седници својој од 17. Августа решио је, да општина набавку овога сена изврши сама непосредно од произвођача. Цена је одређена пет динара од 100 килограма.

Позивају се сва она лица која имају сена на продају, да исто довезу и пријаве се г. Кости Чупићу старешини одељка Палилулског, где ће се исто комисиски прегледати примити и продавац ради исплате на општинску касу упутити.

Сено мора бити ово годишње, суво, чисто, несме бити шеварито, ритно, старокошено, прашљиво, труло, закисло и водоплавно.

Од суда општине Београдске 12. Септембра 1892. год. СБр. 14577. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

64. РЕДОВНИ САСТАНАК

27. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Ђ. С. Новаковић, М. Јовановић, М. Капетановић, М. Велизарић, К. Д. Главинић, М. М. Петровић, В. М. Тодоровић, Др. Марко Т. Леко, С. Азријел, Ф. Васиљевић, К. Петровић, И. Ђорђевић, Д. Гајић, Н. Х. Поповић, К. Б. Михајловић, М. М. Ђорђевић, Ђ. Ж. Нешић, М. Трифковић, М. Ј. Марковић, А. Одавић, Р. Драговић, М. П. Бончић, С. Вељановић, М. Јанковић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 19. Августа 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Коста Д. Главинић предлаже, да се блато са топчидерског друма покупи и однесе и да се за ово одобри потребан кредит.

По саслушању овога, одбор је решио, да суд према овом предлогу нареди, да се покупи и однесе блато са топчидерског друма стављајући му на расположење потребну суму за ово из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

III.

Одборник г. Илија Ђорђевић мисли да је у протоколу одборских одлука а у решењу КЊБр. 626, ГБр. 1489 и 1511 погрешно записано, да се калдрмисање извесних улица уступи српско-француском друштву према његовој понуди, него треба да стоји, да му се уступи калдрмисање само споменичке улице.

Одбор је решио, да се у смислу овоме учини исправка у поменутом решењу одборском.

то време близу Дајна а између Дриваста и Скадра, постојале су рушевине неког о|авна разореног градића.*) Скендербег увиде да би оне, наново подигнуте, могле бити врло подесне да у њима држи повећу посаду, те да тако лиши Дајно сваке помоћи а у исто време и за то, да одатле честим испадима непрестано пустоши и плени млетачку област. Како је сам материјал већ био ту наслаган а руку доста, — јер он нагна и војнике и околне сељане да раде, — то град буде за неколико дана готов и добије име Балеце.

Међутим, док се он ту бавио, с друге стране запрети Арбанији страшна опасност, од које се избави само захваљујући приликама што су владале у Угарској.

Ми смо негде напред видели како су се Млечићи још 4. маја ове године трудили да добију Турке за савезнике против Скендербега. Видели смо и то, како су с крајем јуна већ имали и озбиљну наду да ће им они и доћи у помоћ. И падање им се сад доиста испуни. Сам султан Мурат с огромном војском и грдном спремом, око које беше потрошио сав крај прошле године, већ с крајем јула био је упао у Арбанију. За то нам је доказ једно писмо млетачке господе од 29. јула у коме стоји изреком: „по што смо дознали да су Турци сишли да нападну Скендербега.“*)

Чим Скендербег дозна за ову страшну новост, остави Балеце, једва сазидано, управи Марина Спана, па с остатком војске похита султану на сусрет.**) Али сва ће прилика бити, да је тај поход султанов био од премале важности. Ни безимени писац ни Барлеције ни Fatti illustri не знају о њему ништа. То се пак може објаснити само тиме, што се војска турска кретала веома споро а бавила се у Арбанији врло кратко време. Истина Мијатовић изреком вели: „Цео Август и већи део Септембра бавила се она (т. ј. турска војска) освајајући неке мале градиће по Дибри“, али нама се чини да је то немогуће, а ево за што. У млетачком архиву има једно писмо млетачке господе упућено њихову проведитору Андрији Веније̇ру, *као одговор на његово неко писмо од 24. августа*,*) и у њему стоји јасно, да је Венијери већ 24. августа био јавио у Млетке, да су Турци оставили Скендербега и отишли из Арбаније, јер у њему један пасаж гласи овако: «Ad factum Scanderbeghi intelleximus quantum scribitis de Turcho, quod ab ejus oppressione se levavit“ etc.**) Што Мијатовић мисли, да се Мурат бавио у Арбанији читава два месеца и да је тек с крајем месеца септембра отишао из Арбаније, томе ће, ми-

*) Где је управо био тај град не зна се тачно; ако се може веровати Гопчевићу, он је био између данашњих места Шпатара и Космача, код садашњег Дринаци. Gopč. Spir., Ober Albanien etc..

*) „Ceterum quia habuimus informationem, quod gentes Teucri discenderunt ad damna Scanderbeghi...“ Secr. cons. Reg. lib. XVIII. ch. 27. Acta Arch. Ven. 415. — Мијатовић (Деспот Ђурађ Бранковић II., 116.) мисли, да је тај упад Муратов био „с крајем Јула или почетком Августа“, али нама се чини да ово друго не може бити. Јер Мијатовић преводи „quod... discenderunt“ са „да ће сићи“, и онда би могло тако изићи, али, по нашем мишљењу, те се речи могу превести само „да су сишли“ а никако другчије, што би опет значило да је Мурат пре 29. јула већ био у Арбанији.

**) То се види и из поменутог документа: „... ita quod derelictis locis nostris, ad defendendum statum suum accessit...“ Secr. cons. Reg. lib. XVIII. ch. 27. Acta Arch. Ven. 415.

*) У Шафарикову издању млетачких споменика стоји да је то писмо било датирано 29. августа, али ми налазимо у Љубићеву издању истих споменика — 24. август. Acta Arch. Ven. 422. и (српски) Monumenta etc. edidit S. Ljubić, кн. IX. 284. — У осталом нашу ствар не би мењао много ни први датум.

**) Secr. cons. Reg. lib. XVIII. ch. 53. Acta Arch. Ven. 423.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд, АБр. 9344, 9410, 9408, 9409, 9247, 9376, 9295, 9346, 9393, 9345, 9234, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Живојин Радовановић, Танасије Васиљевић, Живко Драгојевић, Ђорђе Цветковић непознати; да је Тодор Чорбић доброг владања и доброг имовног стања; да су Миле Јовановић, Марија ж. Вула Николића доброг владања и сиротног имовног стања; да му је Јоца Јовановић непознат; да се суд предходно увери о владању и имовном стању Ђорђа Петровића па извести одбор; да је Ванђел Николић доброг владања и доброг имовног стања, да суд пошље истражном судији да ближе определи лица Јована Димитријевића и Петра Павловића, за која тражи уверења о владању и имовном стању, као и да му се препоручи, да у будуће тачно означава лица, за која тражи уверења.

V.

По прочитању молбе Стојана Ђорђевића тежака овд. СБр. 15184, којим тражи уверење о свом породичном односу, одбор је извајио, да ће му се уверење издати кад накнадно поднесе боље доказе о својим наводима.

VI.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9395, 9413, 9412, 9411, 9379, 9374, 9373, 9375, 9364, 9332, 9358, 9341, 9342, 9359, 9357, 9310, 9301, 9298, 9286, 9302, 9220, 9121, 9190, 9192, 9236, 9429, 9431, 9430, СБр. 15210, 14962, 15119, 14925, 14959, 15035, 14828, 14880, 15198, 15071, 14942, 14861, 15238, одбор је изјавио мишљење, да се суд претходно увери о имовном стању молилаца Васе Т. Димитријевића, Марије Адамовић, Јелене Ђ. Дуке, Јована Крагујевића, Николе Петровића, Петра Станевића, Емилије Петровића, Томе Шерића, Новице Драговића, Љубомира Недељковића, Босиљке Антоновића, Драгоја Д. Котлајића, Власкоја Д. Котлајића, Лепосаве Антоновићеве, Душана Рајковића, Загорке Наумовићеве. Перке Јовановићеве, Милорада Д. Ракића, Богдана Јов. Јовановића, Емилије Н. Стојковићеве, Стевана Ђорђевића, Данице Стаменковића, Лепосаве Стаменковића, Ружице Алексића, Наталије Радовића, Јулијане Милићевића, Даринке Радовановића, Софронија Јовановића, Мелке Тодоровића, Стане Милошевића, Александра Вујића, Ђоке Авизовића, Марије Дракулића, Милана Костића, Јосифа Марковића, Савете Петровића, Димитрија Максимовића, Саве Јовановића, Танасија Милошевића, Гаје Милетића, Васе Војиновића, па тек онда да им изда тражено уверење.

VII.

Према одборској одлуци од 19. Авг. 1892. г. АБр. 9078, председник подноси на решење извештај Управе водовода односно коштања бушења цеви у режији општинској и објашњење о понуђеним ценама Б. Булија.

По прочитању тога извештаја АБр. 9268, одбор је после поименичног гласања са 17 гласова против 7 (један није гласао) решио, да се бушење цеви водоводних уступи Венциону Булију као заступнику А. Б. Кенига према његовој понуди и предлогу управе водовода а по цени и то: за свако бушење цеви са намештањем гарнитуре и осталим радовима око бушења по десет динара а без намештања гарнитуре по осам динара и четрдесет пара.

65. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

31. Августа 1892. год.

Председавао председник г. Мчлоз. Р. Маринковић; од одборника били г. г. М. Ј. Марковић, Ст. Чаљевић, Љ. Јовановић М. Јовановић, М. Капетановић, М. М. Петровић, Ђ. Ж. Нешић, Ђ. С. Новаковић, Р. Драговић, Др. М. Т. Леко, М. М. Ђорђевић, К. Петровић, А. Ј. Одавић, В. М. Тодоровић, К. Б. Михајловић, С. Вељановић, С. Азријел.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Августа 1892. год. и примљен је без измена.

II.

Одборник г. Ст. Чаљевић примећује, да одборско решење од 27. Авг. 1892. год. АБр. 9368 односно уступљења бушења цеви водоводних Венциону Булију, заступнику А. Б. Кенига, није законито с тога што тај посао, према вредности његовој, треба да се да на израду путем јавне лицитације.

На примедбу ову, председник је одговорио, да је поменуто решење законито јер је овај посао дават на лицитацију, и пошто је лицитација неповољно испала, примљена је понуда Булијева.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се ово објашњење председника општине прими к знању и у записник стави, задовољивши се истим.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 9460, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да му је Петар Павловић непознат, а да је Јован Димитријевић хрђавог владања а слабог имовног стања.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 9529, 2428, 9490, 9489, 9488, 9487, 9491, 9443, 9463, 9446, 9472, 9478, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Обрада М. Адамовића, Анке Илићеве, Василије Јовановићеве, Ракиле Пфаф, Милана Анђелковића, Драгутина Л. Анђелковића, Јелене Тасићеве, Лепосаве Главинићеве, Владимира Павлићевића, Димитрија Михајловића, Милана Ђурића и Драге Петровића, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

Одборник г. А. Ј. Одавић пита, да ли је готов предрачун и план за насипање баре венеције, по коме би се имао тај посао да да на израду путем јавне лицитације.

Председник одговара, да је и план и предрачун готов и да ће се изнети одбору у идућој седници на одобрење.

VI.

Одборник г. Коста Б. Михајловић замера што је у општинским новинама изашао оглас, да се набавља сено за општинску потребу путем оферталне лицитације, кад је одбор решио, да се куповином од народа ова потреба подмири.

Председник изјављује, да ће се ова погрешка у идућем броју поправити.

VII.

Председник износи одбору на решење предлог грађевинског одељења, да са нивелета у Кастриотовој улици према мишљењу стручне комисије измени.

По прочитању тога предлога ГБр. 1789, и мнења стручне комисије ГБр. 1774, одбор је решио, да се нивелета у Кастриотовој улици из-

---

слимо, бити узрок то, што је то писмо млетачке господе датирано 10. октобра а Мијатовић је осим тога неким случајем превидео оно quantum scribitis, што се види и из тога, како је он наштампао те речи у своме Деспоту Ђурђу.*) Узрок пак том наглом одласку било је то, што је султану био допро глас баш у то време, да се Хуњади најозбиљније спрема, да опере част окаљану погибијом на Варни. Бар за то имамо потврде у турским изворима, јер у једном њиреком стоји: «Тек је султан хтео да побере користи од својих победа у Арбанији, кад али му стиже глас да преко Београда иде на њ велика сила угарска» и т. д.**)

Ослобођен тако изненадном срећом од толике опасности, Скендербегу је дакако било најпрече, да се одмах врати својој војсци и да сврши једном несрећне задевице с Млецима. Али дошавши под Дајно, обузе га грдна туга на несрећне гласове с којима га дочекаше своји.

Ствар је била у овоме.

Кад су Млечићи по одласку Скендербегову били дознали да је у граду Балецу остала само малена посада и да Скендербега више нема код ње, беше им пала на памет мисао да нападну на тај град и да га поруше, јер увиђаху да ће им он некад бити велика сметња. Како им пак обичај никад не беше нападати отворено, то они и сад одлучише да ударе на посаду у граду изненада. Али ма колико тајно да су они ковали те планове, опет Марино дозна за њих, — како вели безимени писац, од рођака Петра Спана, — на време. Знајући пак да су зидине Балецове још влажне и слабе, те да не ће моћи издржати непријатељскога напада, он намисли да се тајно повуче са својом војском к Дајну, што за тим и учини.

Кад Млечићи дођу пред тврђаву, видећи је тако нему и тиху, побојаше се у први мах да ту не буде какве преваре, али дознавши за тим од ухода да у њој нема ни живе душе, нагрну унутра и стану је рушити и палити, те је за час претвориште у прах и пепео.

Не мање жалостан глас био је и овај.

Кад је Скендербег одлазио на Турке, за главног старешину посади код Дајна био је оставио синовца свог Хамзу. Ну овај колико беше храбар и одважан, толико је био и бујан и неразмишљен, а то би узроком велике несреће и за њ и за Скендербега. Хотећи ваљада, да обрадује стрица о повратку каком лепом новином, њему беше пала луда мисао да освоји од Млечића чувени град Дриваство. Узалуд су га остали вођи саветовали да то не чини; он беше жељан славе и остаде при својој намери. Не имајући пак ни код Дајна бог зна колику војску а не смејући га оставити без и каке посаде, он узе са собом само три хиљаде и ако све најбољих војника, па се тако упути Дривастуу. Кад га Дривастинци опазиште, мислећи да има огромну силу, они се у први мах веома уплашиште и јурнуше у град, затворивши капије и довукавши на зидине све ратне махине, да би могли одбити непријатеља, ако би напао. Али опазивши за тим, како је непријатељска војска мала, страх им се свима преокрете у презирање и подсмех.

Међутим и Хамза беше стигао под Дриваство. Уздајући се ваљада много у своју храброст или непријатељев страх, он, при свој својој немоћи, пошље Дривастинцима посланика с поруком, да му предаду град.

*) Деспот Ђурађ II., 118.

**) Lewenclavius, 562. В. Деспот Ђурађ II. 117.

мени према мњењу стручне комисије ГБр. 1774 с тим да се ова измена поднесе на одобрење и министарствима грађевина и унутрашњих дела:

VIII.

По прочитању извештаја комисијских ГБр. 1808, 1809, и 1844, којим се одређују осе у појединим улицама, одбор је одобрио одређене осе у улицама Призренској, Топличиног Венца и Доситијевој.

IX.

Пошто је кредит, одобрен решењем одборским од 18. Априла 1892. год. АБр. 6640 за дневнице статистичког одељења, исцрпљен, то је одбор, на предлог статистичког одељења општине београдске АБр. 9163 решио, да се из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове накнадно одобри пет стотина динара за дневнице статистичког одељења општине београдске.

X.

Председник општине извештава одбор, да је суд општински према овлашћењу одборском од 27. Апр. 1892. АБр 6548 примио уговор закључен о закупу куће Јанаћка М. Јанковића за смештај VII пук. окр. команде, закључен између сталног одбора округа подунавског и сопственика куће, по коме има општина да плаћа сто десет динара месечно од првог Новембра 1892 год. до првог Новембра 1895-те год.

По прочитању тога уговора и решења судског АБр. 9093, одбор је решио. да се овај уговор прими и да се половина закупне цене у сто десет динара месечно што по закону на општину београдску пада, плаћа од првог Новембра 1892-ге до првог Јануара 1893-ће год. из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове а од првог Јануара 1893-ће и остале године да се овај издатак стави у буџет расхода општине београдске.

XI.

Председник предлаже одбору, да одобри решење судско од 26. Авг. 1892. год. СБр. 15194 којим је урасходована сума од четири дин. деведесет и пет пара, што би имао да накнади општини по примедбама главне контроле неки Антон Сас тишлер, пошто се та сума од истог не може да наплати.

По саслушању овога одбор је решио, да се урасходује сума у четир динара и деведесет пет. пара што би по примедбама главне контроле имао да накнади општинској каси Антон Сас, бив. тишлер.

XII.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1724, одбор је решио да се у новоподигнутој основној школи на Дорћолу заведе централно ложење по системи Сулперовој из Винтертура и да се за инсталацију тог централног ложења одобри накнадни кредит од двадесет и једну хиљаду две стотине педесет динара на терет кредита, одређеног за зидање основне школе на Дорћолу.

XIII.

На предлог статистичког одељења општине београдске АБр. 9652, одбор је решио, да се за штампање шематизма становника општине београдске одобри кредит од шест стотина динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове с тим, да одборски повереници г. г. Љуб. Јовановић, Ст. Чађевић, А. Ј. Одавић, Т. Селесковић и Др. М. Хаџи Лазић у споразуму са шефом статистичког одељења израде и уреде овај шематизам.

XIV.

По прочитању протокола лицитације, АБр. 9495, држане 31. Авг. 1892. год. према решењу одборском од 17. Авг. 1892 год. АБр. 9187 за набавку шездесет револвера са прибором и муницијом за општ. позорнике, одбор је решио, да се набавка шездесет револвера са прибором и муницијом према погодбама и подне ој мустри уступи Марковићу и Илићу по цени од двадесет и четири и по динара од комада са прибором и муницијом.

XV.

По прочитању молбе Берте Кап, удове АБр 9627 и молбе Видосаве Поповић удове АБр. 9174. којим траже, да им се из општинске касе даје месечно издржавање као удовицама општинских чиновника, одбор је решио, да се Берти Кап, даје месечно по двадесет динара а Видосави Поповић по тридесет динара као издржавање из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове до краја 1892. год. а доцније да се за оволико повећа буџетска партија за издржавање породица умрлих општ чиновника.

Издржавање ово има тећи од првог Септембра 1892 год.

XVI.

По прочитању молбе Милеве Стефановић овд. удове АБр. 8778, којом тражи, да јој општина београдска да новчане помоћи, да може одвести своју ослепелу ћерку у Беч на лечење, одбор је одлучио, да г. Др. Павао Поповић одборник као очни лекар даде своје мнење о слепоћи молитељкине ћерке, па то мнење са овом молбом да се поднесе одбору на решење.

XVII.

Председник извештава одбор, да рок закупу трга Зеленог венца истиче 31. Авг. 1892. год. и да закупац истог Д. Ћирковић актом својим АБр. 9486 тражи, да се одреди комисија да процени и прими зграде подигнуте на томе тргу.

По прочитању тога акта одбор је изабрао г. г. Ст. Чађевића, Др. М. Т. Лека, Ђ. Ж. Нешића, И. Ђорђевића и Раденка Драговића одборнике, да проуче питање о Зеленом венцу и одбору реферишу.

XVIII.

По прочитању молбе С. Ивковића Поповића АБр. 9650, којом тражи новчане помоћи, да може отићи у Француску да ступи у тамошњу војску, одбор је решио, да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

XIX.

Председник износи одбору на решење молбу Е. Јовановићеве учитељице, којом моли, да јој општина да новчане помоћи за набавку намештаја за дечије забавиште у Савамали.

По прочитању те молбе АБр. 9651, одбор је решио, да се молитељци даде стари школски намештај што без употребе лежи те да њиме задовољи потребу дечијег забавишта.

XX.

Председник износи одбору на решење акта Друштва за помагање и васпитање сиротне и напуштене деце, којим извештава суд, да не може пристати на решење одборско од 14. Авг. 1892. год. АБр. 9132, да подиже дечију болницу на плацу уступљеном министарству унутрашњих дела с тога, што би то било убитачно по здравље деце и самога завода, но моли, да му се уступи онај плац и под оним погодбама, као што је то означено у акту друштва АБр. 9132.

По прочитању тих акта АБр. 9348 и 9454, одбор је решио, да пристаје да друштву за по.

Као што се већ може и мислити, смех и ругање бише одговор на ту велику дрскост.

Тек сад увиде Хамза, какву је бесмислицу урадио и би принуђен повући се на једну миљу од града.

Ну док се он ту бавио, управнику Дриваста, грофу Андреји Ангеловићу паде срећна мисао на памет, да изиде с новећом четом и да отера непријатеља од града. Опазивши још нарочито са зидина, како се војска Хамзина расула по целој околини да пљачка, намера му та поста још живљом и он, на послетку, одабравши најбољу војску, изиде на капију уз ужасну ларму и свирку и упути се хитно Хамзи.

При свем том Хамза не изгуби ни мало од своје обичне присебности и с оно мало људи што му беху при руци, похита пред непријатеља да га заустави за неко време, док се остали војници његови не сакупе. Али и гроф Андреја беше лукав и вешт војник. Своју војску он беше поделио на три дела: први је имао да одбија оне Хамзине војнике који би хтели да дођу у помоћ Хамзи, други је имао да удари с леђа, а трећи, под његовом командом, да се сударн са самим Хамзом. Како сад овај није имао више од три стотине својих, то је врло појамно да за врло кратко време би разбијен, и онда се и он и сви његови повукоше далеко од Дриваста.

Одржавши ту победи, гроф Андреја би као пијан од силног одушевљења и, не хотећи гонити непријатеља, врати се у град, где га народ дочека са силним усклицавањем и радошћу.

Ну радост им не потраја дуго. Повративши се мало од прве забуне, Хамза опази, да је више претрпео страха и срамоте но штете, па намисли да се Дривастинцима љуто освети. Састави дакле војску, и нагрне на њиве и усеве непријатељске, све секући и палећи. Ну не беше само то доста, да заситн његову распаљену страст. Он нареди да се и сви сељаци са женама и децом посеку и поубијају. Јаук ових и дим од запаљених кућа и усева допреше чак и до самога Дриваста, у коме нарицање и плач брзо заменише малопређашње весеље и усклицавање. —

Ти гласови, појамно је, не могоше бити равнодушни Скендербегу. Ну колико се он љутио на Млечиће, толико се љутио и на Хамзу. Јер и ако физички губитак овога не беше бог зна колики,*) опет је морао много био пропатио А то се најбоље види из тога, што је после било ушло као у пословицу, да је Скендербег свуда био победиоцем осим код Дриваста, — ма да он ни ту није био лично.

(Наставиће се)

---

*) Истина Дривастинци су се хвалили, да је непријатеља пало преко две хиљаде, али безимени писац каже да је он питао лично Павла Манеса и Захарија Грону, дакле људе, који су најбоље могли знати ту ствар, и да су му они одговорила, да Хамза неје имао мртвих више од четрдесет и три. Biemmi G., Istoria, 130.

магање и васпитање сиротне и напуштене деце уступи један засебан плац за подизање дечије болнице. Који плац да се уступи и колики, да одреди нарочито повереништво Председник општине београдске овлашћује се да одреди ово повереништво.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Поништена казна. Управник вар. Београда, пресудом својом од 20. Августа 1892. год. Бр. 15003, казнио је председника општине београдске повчаном казном од две стотине динара у корист државне касе, што није одмах извршио извесну наредбу управе вар. Београда.

Услед жалбе председника општине, државни је савет поништио ову пресуду управину овим својим решењем од 4. Септембра 1892. год. Бр. 2930:

„По жалби Милована Маринковића председника општине београдске противу пресуде те управе од 20. Августа 1892. год. Бр. 15003, којом је кажњен са 200 дин. у корист државне касе, што није одмах извршио наредбу од 15. Августа т. год. Државни Савет расмотрио је акта, па је нашао да пресуда *није на закону основана* из разлога: што се из акта не може *ни назрети намера* да суд није хтео извршити поменуту наредбу, пошто је она од стране општинског суда одмах узета у поступак, по њој отворена преписка, одмах издате све нужне наредбе и извршена још 16. Августа пре подне, као што *то акта несумњиво тврде*, према чему и управа није имала потребу да доноси решење и сама своју наредбу извршује.

Према овоме, Савет Државни, на основу чл. 82 зак. о општинама с погледом на чл. 56 свог пословника поништава горњу пресуду те управе, препоручујући јој да о овоме и жалиоца извести".

—

— „Друштво за уређење и унапређење дунавско варошког кварта" поред осталих послова који у круг делања његовог спадају, ради непрекидно на довршавању насипа и кеја на Дунаву, који би био довршен још прошле године да је мало већег одзива било од стране имућнијих становника оба краја. Од колике је важности овај рад треба да оцени сав Београд; јер од како је друштво почело да гради овај насип и кеј, вода која је била ових двеју година доста велика, није плавила ни „Јеврејску малу" ни ти остали део дунавског краја. То је са здравственог гледишта а са гледишта трговинског оба ова кварта добијају млого у томе, што ће довршењем овог насипа и кеја добити и пристајање параброда, а да не говоримо о томе како и сада пристају на недовршени насип и кеј дрварице и лађе са песком и ту се истоварају Овим пак дата је могућност и представништву општине да питање о дрварској пијаци, још ове јесени уреди.

У исто време можемо да напоменемо, да спајањем оба кварта ушло је у правила друштвена, да друштво може имати и чланове утемељаче. До сада су чланови утемељачи г. г. Михајло Павловић, Никола Ђорђевић, Дим. С. Вујић, Тодор Милишић, Пера И. Јовановић. Пера Арамбашић, Живко Леоновић трговци, Петар Радојловић пензионер, Петар Петровић бравар. Истина да је ово мали број чланова утемељача којима нека служи на част што предњаче осталима у свему што је добро и племенито, али ми се можемо насигурно надати, да ће се и остали имућнији — становници и нарочито трговци из оба кварта уписати за чланове утемељаче и положити радо 50 динара, када се види да друштво својски ради на унапређењу оба кварта, а по томе у неколико и на унапређењу целе вароши.

—

Надгробни венци. Сви венци на новом гробљу спаљени су јер су по мнењу лекарске комисије исти заражени с тога, што су ту лежали умрли од разних заразних болести. Зато решено је, да се ничији венци више не примају на чување у зградама на новом гробљу јер су све те зграде употребљене за санитетске потребе.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Како на дан 1. и 2. Септембра ове године када су се имале обавити лицитације за издавање под кирију плаца више чесме књегиње Љубице и њиве код Убанлића винограда, није дошао довољан број лицитаната, то се за издавање ових општин. добара објављује да ће се на дан

16. Септембра ове године

пред кафаном „три кључа" држати и извршити лицитација о давању под закуп плаца више чесме књегиње Љубице, за три године.

17. Септембра ове године

пред „Живковом кафаном на Тобџијској пијаци" држати и извршити лицитација о давању под закуп њиве код Убанлића винограда за три године.

Услови могу се видити сваког дана за време канцелариско у рачуноводству општ. суда а и на сам дан лицитације на месту где ће се иста обављати.

Лицитација ће почети означеног дана по подне у 2 сата а закључиће се тачно у пет часова.

Од суда општине Београдске 7. Септембра 1892. год. СБр. 14017. 14019. у Београду.

Пошто одбор општински није одобрио лицитацију о давању дућана у Фишекџиској улици бр. 1 под закуп, то ће се на дан

15. Септембра ове године

држати пред кафаном Косте Лазаревића на батал-џамији, друга лицитација, за давање горњег дућана под закуп, за време од 1. Октобра ове до 31. Децембра 1893. год.

Услови се могу видити у рачуноводству а и на дан лицитације на лицу места. Лицитација ће отпочети у 2 а закључити се у 5 часова по подне.

Од суда општине Београдске 7. Септембра 1892 год. у Београду СБр. 14017.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ.
(по стеногр. белешкама)
држан. 23. Јула 1892 год

(Свршетак)

Поп Таса Капетан-Спасић. Ја сам противан одуговлачењу ове ствари, нарочито сам противан с тога, што је шеф грађевинског одељења представио потребу да се овај геодетски одсек установи.

Председник. Слажеге ли се с тим да се то стручно лице изабере конкурсом и да одредимо плату 6000 динара по предлогу грађевинског одељења. (Слажемо.)

Е сад односно г. Андоновића. Усваја ли одбор да се према г. Андоновићу предузму мере, да се тражи накнада или хоћете да се предходно од њега тражи реч. (Чује се: не треба да се тражи реч).

Мика Банковић. Госп. Капетан-Спасић предложио је да се не тражи реч од г. Андоновића, и да г. председник тражи од њега онај вишак новаца, који је изузео у напред, у колико није према уговору урадио посао.

Др. Марко Леко. Нама је потребно да сазнамо прави узрок, зашто г. Андоновић није према уговору на време рад свршио. Може бити да је томе узрок и општина. С тога сам да се г. Андоновић прво саслуша па ће нам онда лако бити ову ствар да решимо.

Председник. Дакле ова ствар остаје на томе, да се позове г. Андоновић и са комисијом ове радове доведе у свезу, а иначе предузети мере за накнаду више узетог новца (јесте).

Сад прелазимо на осе и то она што је остала у прошлој седници не решена за шта смо и из одбора комисију одредили.

Љуба Јовановић. Та ствар је неколико пута изношена пред одбор и увек је остало да чисмо обавештени. Сад хоћете овако доцкан с ногу да свршимо.

Председник. Ви сте сви упознати са овим радом. Овде су два члана одборске комисије. Молим да чујете њихово мишљење. То је она паралерна улица Душановој улици, за коју комисија за одређивање оса, хоће да одступи од регулационог плана. Одбор је позван да чува свој регулациони план и за то је послала своју одборску комисију да се увери о потреби одступања, па према њином извештају да се чини даље шта треба. Чланови комисије г. г. Чађевић, Мата Јовановић и Капетановић излазили су и њихово мишљење има да се чује. Г. Чађевић се овде одвојио. Даће обавештење усмено.

Мата Јовановић. Господо, ја и г. Капетановић кад смо изашли г. Чађевић није излазио. Као што сам и у прошлој седници референсао писмени извештај нисмо могли изнети што г. Капетановић није овде. Ми смо се сагласили да нема разлога ни потребе да се одступи од регулац. плана, но шта више то иде на штету интереса општинских.

Напоменуо сам господо да би одступањем од регулационе линије исекли једну

кућу, која се и сад сече, а секло би се и неколико плацева, који би после били апсолутно неупотребљиви и општина би морала да их експропише и ту би имала доста да плаћа. Међу тим ако задржимо регулациону линију онда општина нема никаквих плаћања.

Други је разлог што ми налазимо да треба да чувамо, да бранимо онај план, који смо подписали и сложили се да буде ширина 10 метара и да не треба да дајемо повода да се улице сужавају и кваре, као што је пре нас било те је Београд овако искварен. Ако г. министар налази разлога да сам сузи, то је у његовој власти па нека он чини, а општина не треба да дозволи.

Мика Банковић. Стоји ли то, да ће се порушити 8 зграда, ако се не сложе у мишљењу два члана комисије са г. Чаћевићем.

Мата Јовановић. Зграде од тврдог материјала имају само за 1 м. да изађу напред, дакле да се њихови плацеви прошире, а тиме оне ништа не губе него добијају.

Мика Банковић. Па онда опет паметније је празне плацеве сећи.

Мата Јовановић. Молим вас, нису то баш празни плацеви, на тим плацевима стоје куће, на једном у средини стоји кућа, а и на другом стоји кућа Ове куће које су зидане од тврдог материјала, добијају с тим што имају за 1 м. да изађу на улицу. Међу тим ако се усвоји што комисија за одређивање оса предлаже, да се одступи од регулационог плана, онда се мора нови фронт узети и онда се ове куће морају да секу.

Стеван Чаћевић. Господо, ја ћу прво да изјавим да је тугаљива и непријатна ствар одступати од ситуационог, респективе регулационог плана, али кад се управо опипљиво види, да би била погрешка, ако се усвоји, то би била крајња бесмислица признати човеку нека божја својства. Човек је погрешим, ја сам тврдо уверен, а то ћете и ви признати, да у регулационом плану има силесија погрешака, и да ће у току рада одбор овде онде да одступи од регулационог плана.

При састављању регулационих планова важи ово енжењерско правило: да од једног ћошка до другог најближег треба да буде 120—150 м., а трпи се и 200 мет., т. ј. да нема нигде да је провађен каквом улицом. Ова улица „Рајићев венац" према овоме могла би апсолутно да не постоји. Онда од једног ћошка до другога не гледајући ову улицу има 136 мет., дакле може потпуно да не постоји. Кад се провали ова улица онда имате блок-квадрант од 50 метара. Овим сам хтео да вам представим да би могла ова улица према законима технике апсолутно да не постоји.

Сад хоћу даље да говорим односно извођења ове улице. Не стоји то да се ником не чини штета регулационим планом. Регулационом линијом сече се ћошак механе, и до ње куће од тврдог материјала, што излазе напред, и то износи из 146 м. дужине. Дакле за 100 година изгледала би та улица наказа, а овамо стојала би још косо. Сем тога што би изгледала наказа, незгода би била и у томе што највећи део више од $^2/_3$ кућа не би се дале ни регулисати што та регулациона линија сече косо. Међу тим ова линија што је предлаже комисија за одређивање оса сече управо, и према њој добивали би се правилни плацеви а не коси.

Сем тога, господо, ово је једна слепа улица, не служи саобраћају општем. И оваку једну слепу улицу правити широку као што се регулационим планом предлаже, значило би градити је широком само ради тога да ко год доцније може косити. Комисија та на име предлаже ширину улице 8 75 м., а и 7 м., по законима енжењерским довољни су за такву улицу. По правилу за двоја кола узима се 5.40 и остаје 3,35, дакле имате за пролаз поред куће с обе стране по 1,63 м., а то је довољно и за мимоилажење кола и за пролаз. Нема дакле оправдања да буде шира, шта више ја бих се чак потписао и на ширину од 6 м., јер је то као што рекох једна слепа улица, у којој нема светског општег саобраћаја На ћошку има један једини плац који се сече по дужини; сад су управо два, но по причању ондашњих становника био је један плац, који је сад подељен у два. Ако би секла улица по дужини тога плаца као што комисија за одређивање оса предлаже, добила би се правилност улице, не би се штетило грађанство, а и општина не би се излагала трошку. Мени је жао што немам овде табле да вам „насликам да се уверите да је доиста правилно сечење као што комисија за одређивање оса предлаже, а да ја косо по регулационом плану.

Са наведених разлога ја се придружујем мишљењу комисије за одређивање оса, и држим да се нико неће огрешити, ако за ово мишљење гласа.

Мата Јовановић. Г. Чаћевић вели, да по овој новој линији углови су правилни, а по регулацији ћошкасти. Ево, господо, план имамо овде, и ко год хоће да види, увериће се о противноме: ствар стоји са свим обрнуто ономе што је г. Чаћевић тврдио. Даље г. Чаћевић вели да је то ћорсокак — мала уличица. И то не стоји, господо. Ако оставите ширину 8 метара, онда имате с једне стране продужење, а с друге стране не. Ми не можемо у истој улици имати ширину улице 8 мет., а на другом и трећем 10 и 13 м., него морамо задржати у целој улици једнаку ширину. Господо, не треба се варати, то је једна велика улица паралелна „Душановој улици", која је као што знате једна од најширих улица, и ова улица паралелна таквој једној најширој улици не може да буде најужа улица у Београду. Нека ми дозволи г. Чаћевић да сам и ја техничар, и молим господу одборнике да их о свему што сам казао уверим и цртежом на самом плану. (Г. Мата објашњава сечење по регулационом плану.)

Ђока Новаковић. Онда кад се радило на нивелационим линијама, радили су стручни људи, а и сад имамо стручњаке и они су радили као што треба. Највећи разлог да не одступимо од регулационог плана јесте овај. Регулациони план министарство је одобрило и од њега се не може никако одступити изузев само у непредвиђеним случајевима, где би се морало. Кад би данас одступили од регулационог плана, онда сутра би нашли разлога да одступимо на другом, прекосутра на трећем и начинили регулацијони план табула раза. Овде нема непредвиђеног случаја да се мора одступити, и за то не треба више ни говорити.

Стеван Чаћевић. Овај је план са свим једностран. Да би показао да је то слепа улица, ево да видите ситуацију околних улица. (Показује на плану да је затворена).

Ја нисам казао за ову улицу да је кратка, него сам тврдио да је слепа а према осталим улицама она је заиста и кратка. Што се тиче опредељивања углова, ту могли би се ја и г. Мата целу ноћ носити, и потврдили би ону народну изреку: „стрижено, кошево." Најбоље је да измеримо углове, па ће се видети ко има право. Комисија за опредељење оса предлаже овако сечење: да оне солидне куће, од тврдог материјала остану а само мало парче да се сече, и све остало да остане, дакле 146 мет. да остану недирнути, а само 67 мет. да се секу. Сећи по регулационој линији значи прво штетити саму општину и многе грађане те улице, а поред свега тога да изађе улица нагрђена, и да прође 100 година, да изађу с кућама напред. С тога остајем при свом првашњем говору, и молим одбор да усвоји мишљење комисије за опредељивање оса.

Љуба Јовановић. Кад сте били тако добри да узмете у решавање ову ствар, онда молим да и од моје стране чујете две-три речи. На првом месту признаћу да је тешко решити ову ствар, а нарочито за то што је прилично чудновата ствар. Г. Чаћевић доказује да је ова улица ћорсокак, међу тим службени цртеж доказује противно: (да излази на Љубичину улицу, и има продужење у Добричину улицу.) По цртежу г. Чаћевића доказује да ова улица има 3 суседне улице, међу тим по службеном цртежу види се да их има више Мени се чини у целој дебати да се не дају довољно тачна обавештења. Наши стари наопако су радили па за то данас и имамо ову невољу у „Кнез Михајловој улици."

Г. Чаћевић даље тврди да у овој улици нема светског-општег саобраћаја и да за то може бити и уска улица Ја држим да то није никакав разлог. Пре 30 година у данашњој најживљој улици било је турско гробље. Шта ми знамо какав ће саобраћај бити у овој улици после 20 година. Ми не радимо регулациони план за 10 година, него га радимо за будућност у интересу грађана, и у интересу целе вароши.

До скора није нико налазио да не ваља регулацијони план док није један грађанин почео да зида кућу у тој улици; од тога доба појавило се и мишљење, да треба регулацијони план преиначити. Ја нећу сумњичити никога и ко говори против регулационог плана, говори у намери, да учини добро некоме али моје је уверење да ми треба да пазимо на свој глас, да нас нико не може прекорети у грађанству, да у једном питању говоримо као заинтересоване личности. Према говорима који су овде пали извесно биће и одборника који ће гласати за то мишљење да се одступи од регулацијоног плана и да кућа тога грађанина дође на линију; ту се већ види да смо ми и против своје воље увучени у сукоб некаквих ситних интереса, и овога пута може се ствар свршити да погазимо регулацијони план, а сутра то можемо учинити због каквих крупних интереса, а на крају крајева свршили би с тиме, да би доказали: да нам није стало до општинских интереса, да неком нешто за љубав чинимо са недовољне обавештености. Оваква обавештења каква се овде дају, ни у колико не обавештавају. Што се мене лично тиче ја држим да се нећу огрешити, ако гласам за мишљење г. Мате Јовановића да се не одступи од регулацијоног плана.

Председник. Ово питање као што видите стоји у свези са нашим регулационим планом и пошто се на томе плану много радило и потрошило, то наравно да је одбор дужан да се на ово обазире како се план

не би скроз изменио. Ја вас молим, да будемо на чисто. Одобрава ли одбор да се одступи од регулац. плана или неодобрава.

Dr. *Павао Поповић*. Ја држим да одборска комисија поднесе писмени извештај, па онда да се ова ствар реши.

Председник. Стављам овако питање на решење: Ко је за то, да се у овом питању држимо регулационог плана тај ће гласати „за“ а ко је да се одступи, гласаће „против.“—

Већина је решила, да се неодступа од регулационог плана

Пошто је доцкан закључујем седницу.

Састанак је овај трајао до 10 часова по подне.

Држан 27. Јула 1892 године.

Председник. Отварам одборску седницу и молим да се чује записник последњег састанка. (Секретар прочита.)

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

К. Б. Михајиловић. Приметио сам да сељаци који долазе у варош везују стоку своју за општинску ограду на топџијској пијаци те ту по цео дан стоје и праве ђубре и кваре тарабу. Тако исто и код три кључа има један општински плац па и тамо сељаци држе своју стоку и праве ђубре. Молим да се ово забрани.

Председник. Примам то к знању и наредићу шта треба.

Андра Одавић. Примећује да би требало млађем благајнику одредити више послова а не као што је сад, да тај човек више бадавадише него што ради. Ако нема за њега посла, мисли, да би требало укинути то место.

Председник. Ако г. Одавић мисли да има погрешке у распореду радова, нека те погрешке изнесе. Г. Х. Поповић ће као председник рачунске комисије то боље објаснити.

Никола Х. Поповић. Комисија која има да прегледа касе, изнеће све што треба да се учини у овим пословима. С тога нека се г. Одавић стрпи па ће се он о свему споразумети.

Андра Одавић. Остаје при своме, да би требало то место укинути одмах, док није стечај расписан за новог благајника, на место оног, што је дао оставку.

Ђока Новаковић. Вели, да је у прошлој седници било такође говора о томе, да се то место укине; али се одустало од тога. Пошто је сада г. Никола Х. Поповић казао, да ће комисија прегледати и размислити о свему и поднети извештај, треба ли да остане или не треба и онда ће се решити хоће ли остати то место.

Андра Одавић. Кад се одреди стечај онда се више неможемо враћати.

Ђока Нешић. Ја мислим да треба да се сачека извештај комисије и да се дотле не расписује стечај (Чује се: то ништа не смета).

Стеван Чађевић. При саставу уговора и услова за коцкасту калдрму у колико се опоминьем и ја сам био одређен као члан комисије, а чини ми се и доцније у комисији која има на квантум из ађену коцкасту калдрму да прими. Питам г. председника за што се ја не позивам на састанке комисије.

Председник. Одговара, да су сви чланови комисије позивани на састанке, чему су доказ позиви.

Стеван Чађевић. Чини примедбе на камен, који се довлачи за калдрмисање краљ Миланове улице. Вели да није добар и по уговору, да су фуге врло широке, да се врло споро ради па моли председника да на ове неправилности обрати пажњу и натера предузимача, да се уговора придржава.

Председник. Добро г. Чађевићу, та ће се ствар извидети

Мата Јовановић. Одговара г. Чађевићу на његове примедбе и вели, да је изабрата комисија довољна гаранција да се општински интереси неће оштетити и да ће та комисија при пријему калдрме држати се строго прописаних погодаба и неће жалити предузимача, да га натера да сваку неправилност поправи.

Даље примећује да се у споменичкој улици гради тротоар од шкартираних плоча које су махом већ изразбијане.

Председник. Прима примедбу г. Мате, и ствар ће се комисијски извидети.

Мих. Ђорђевић. Поред часама које су подигнуте решено је да се подигне још неколико на важнијим местима. У том смислу ја ћу бити слободан да наведем једну тачку где би такође веома потребно било да се чесма подигне, а то је у Палилули. Ту има 4 улице, које би се том чесмом служиле. Сад се становници тих улица служе т. зв. Капетан-Мишином чесмом. Пролазећи туда видео сам да је и та чесма покварена и није уређена, скупио се свет 40—50 лица и муче се док воде добије Дакле, молим да се мој говор има у виду те да се што скорије чесма на том месту подигне.

Ст. Чађевић. Ја сам јуче у општинским новинама читао да сам одређен био у комисији за одређивање награде оној првој водоводној комисији. Мени о томе није познато нити сам позиван. Одкуд може то да буде.

Председник. Ја знам да сте звати, но ви сте негде били отишли.

Састанак је овај трајао до 10 часова по подне.

ТАКСЕ
ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год АБр. 9449.

ТАКСЕ
за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д.
б) За свирање са певањем већтака од 1 концерта 5 д.
в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д.

II.

а). За играпку у локал I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За играпку у локал. II-ог реда . . . . 10 д.
в) За играпку у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин.
б) Буре од 6 акова . . . . . 0·10 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д.
б) За неузидан шпорхерд . . . . . 0·20 д.
в) За узидан „ . . . . . 0·40 д.
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·10 д.
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·75 д.

II. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 10·00 д.
б) Од акова . . . . . 0·50 д.

Iу. ПСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . 3·00 д.
в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . 1 д.

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д.
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д.
в) Мала гробница . . . . . 555·2 п. д.
г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 п. д.
д) Велика гробница II реда . . . . 199·32 п. д.
е) Велика гроббница I реда . . . 1684·57 п. д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 12·90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 24·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 39. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 20. Септембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНИМА ВАРОШИ БЕОГРАДА

Од неког времена на овамо опазило се како извесна лица распростиру лажне гласове, међу становништвом тако званог „Новог Селишта“, односно општинских намера у погледу зграда, које се паходе на граници престоничког рејона, као и ван рејона варошког. Ови гласови намерно се распростиру у циљу омаловажавања рада суда општинског и пошто се они ослањају на радове, које би општински суд имао тек а предузме, услед изгласаног општинског прореза од 28%, а ови се радови представљају у са свим неистинитом облику и несавесним тумачењем општинских намера изазива се незадовољство у грађанству. — То је се суд општински нашао побуђен да изјави грађанству:

1. Суд општински у интересу престонице предузимаће само оне радове које по закону има право да предузима и за које је добио надлежно одобрење престоничког грађанства.

2 У свима својим досадашњим пословима општински је суд био руковођен општим интересом београдског становништва, не губећи при том из вида и права појединих грађана.

3. Регулација рејонског питања предузеће се у најкраћем року и то по закону и према добивеном одобрењу грађанског збора и ничија својина неће се, нити се може одузети без правичне и законске накнаде.

4. На основу закона одредиће се проценноци, кад се то буде вршило и да ће се прилика и грађанима, да и са своје стране, а на основу закона учествују у процењивању.

5. На крају општински суд изјављује још, да ће сва она лица која распростиру лажне вести и клевете о општинским радовима узети на одговор и предузети даље законске мере, да се она најстрожије по закону казне.

Из канцеларије суда општине вар. Београда 15. Септембра 1892. год. АБр. 9900.

ГРАЂАНИМА ВАР. БЕОГРАДА

Поводом заразне болести колере, која се сем Русије појавила и у Немачкој, Суд општине вароши Београда старајући се брижљиво о здрављу својих грађана, а у жељи да грађанство буде потпуно спремно и готово за сузбијање ове болести, извршио је до данас следеће санитетске мере, као предходне:

1. Набављено је 5000 килограма 99% карболне киселине, која даје 100·000 до 130 000 литара раствора за дезинфекцију, јавних места, основних школа и т. д.

2. Набављено је 3000. килогр. галице, која је такође препоручена од министарства унутрашњих дела, као дезинфекционо средство, које ће се употребити нарочито за дезинфекцију нужника, помијара и кужних места.

3. Усвојено је да се употреби за дезинфекцију и кречно млеко, које ће се у случају потребе справљати о трошку општинском.

4. На тркалишту подижу се бараке за холеричне болеснике и то са свима потребним споредним зградама.

5. Набављен је известан број књижица и упуства противу колере и ове ће се књиге раздати одређеним комисијама, општинским позорницима, а и осталим грађанима, који буду суделовали у вршењу санитетских мера противу холере.

6. Одређене су разне грађанске комисије, које обилазе домове ради прегледа нечистоће, но поред тих комисија врше прегледе и општински лекари, а грађанству је објављено, како треба одржавати чистоћу домова и. т. д.

7. Извршен је од стране општинских лекара преглед свих оних нездравих станова, који су шкодљиви по здравље људства и предложено је шта треба урадити.

8. Врши се дезинфекција пијаце, фијакерских постаја и осталих јавних места.

9. На новом гробљу спрема се камера за секцију и потребне ствари набављене су, ради констатовања секцијом, сумњивих смртних случајева.

10. Врши се дезинфекција станица паробродских на Сави и на железничкој станици, а нарочито обраћа се пажња на долазеће путнике и њихових пртљага, као и на дезинфекцију царинских одељака, где се ствари дошавших путника прегледају.

11. Обраћа се пажња да се не продаје зелено воће, и на све остале предмете, који би могли шкодљиво утицати на људско здравље.

12, Забрањено је продавати рибу на зеленом венцу а тако исто и торбарење са рибом по улицама а дозвољено је продавати само живу рибу на Сави и Дунаву.

13, Забрањено је заватање воде са нечистих места из Саве и Дунава а дозвољено је да се узима вода само са општинске пумпе на Сави која црпи чисту воду из дубине савске. Поред тога отворен је потребан број нових чесама поред Саве, тако да од сада и Сављани имају чисту и здраву воду из новог водовода.

14, Наређено је да се бапа ђубре само код Карабурме у Дунав, а сва досадашња ђубришта или су затрпана или се затрпавају према санитетским одредбама.

15, У бари „Венецији“ направљени су нови канали који одводе сву нечистоћу у савски канал и тако је сада тај од вајкада постојећи смрад уклоњен.

16. Поред дунава затрпавају се такође рупе у којима се задржавала нечистоћа нарочито услед поплаве.

17, Разаслата је свима основним школама потребна количина галице, креча и карбола за дезинфекцију локала, нужника и дворишта школских и т. д.

18, Да би се ђубре из вароши могло што брже износити Суд општински дозволио је и другоме (осим концесионара) да могу ђубре износити на таквим колима да се ђубре не просипе по улицама вароши.

19, Направљен је нов канал код кланице, тако да се сада добро одлива нечистоћа из кланице а кланица и канал испирају се водом из новога водовода.

20, У кожарској улици затрпане су све провалије у којима је било разне нечистоће, а у целој тој улици направљена је нова калдрма са одуком, те је сада и та улица са свим чиста.

21, Поред горе предузетих мера од стране суда општинског, непрекидно се предузимљу и остале друге мере које се као потребне показују, а да би се све то што успешније предузети могло суд општински одобрио је и раније преко **30.000 динара** за разне мере ради сузбијања кужних болести а нарочито колере.

Свима овим предходним мерама, општински је суд за сада учинио све што му је стајало у дужност у овом погледу. На грађанству пак остаје да и оно са своје стране а у свом сопственом интересу, предузме све

потребне мере, да би се што боље могла уклонати свака појава заразе.

Нарочито пак обраћа се пажња грађанству и овом приликом, да се строго придржава свију општинских наредаба односно одржавања чистоће, јер као што је познато чистота је првобитни услов за сузбијање заразних болести. Ова се последња напомена чини с погледом на § 326 крив. Законика у вези са расписом г. Министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886 год. С. Бр. 3907. и према томе сваки онај, који не буде одржавао чистоћу, казниће се са тридесет дана затвора или сто педесет дин. новчане казне.

Из канцеларије суда општине вар. Београда АБр. 9713. — 9. Септембра 1892. г. у Београду.

ОБЗНАНА

Управа водовода дознала је да се неки од овлашћених инсталатера за инсталисање водовода по кућама, нуде појединим сопственицима кућа, да им израђују планове њихових зграда ради инсталисања водовода и за израду тих планова траже од сопственика куће нарочиту награду.

Управа водовода овим обзнањује сопственицима кућа, да они за израду тих планова нису дужни никакву нарочиту награду давати инсталатерима, *нити су сопственици кућа дужни да подносе* управи ма какве планове, већ је то дужан подносити дотичан инсталатер, коме сопственик куће уступи инсталисање водовода, али за израду тога плана инсталатер нема права наплаћивати никакву нарочиту награду.

У исто доба управа водовода јавља овим сопственицима кућа, да ће у току идуће недеље обзнанити максималне цене за извршење инсталисања по кућама.

Бр. 2450.
18. Септем. 1892. год.
у Београду.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул Бр 2, кући Ивковића.

2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.

3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.

4. Ганц и Комп; Кнез Миланова ул. Бр. 58, кућа М. Богићевића.

5. Вилхелм Баганц; Вук Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.

6 Радован Петровић инж. споменичка ул. бр. 7.

7. Ђорђе П. Наслас. Васина ул.

8. Ђорђе Мајзнер инж. Београдска ул

9. Петар Ковач машин. у држ. лабораторијуму.

10. Антон Матуш бравар, ул. Два јабланa, бр. 18.

11. Рајко Гоћевац и комп. на Сави.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини поново нажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопственником куће, дужан је инсталатор скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму: При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инсталатер стави у своме предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.
Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

ОБЈАВА

Суду општине вароши Београда потребна је једна кућа за смештај кварта варошког управе вароши Београда са овим просторијама: 4 простране собе за смештај канцеларија; 3 простране и једна мања соба за смештај жандарма; једна кујна и један магацин за смештај разних ствари.

Кућа треба да је по могућству у средини кварта варошког и при земљи.

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу под закуп да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у суду општинском г. Димитрије Ј. Јанковић рачуновођа до 1. Октобра т. године.

Од суда општине вар. Београда 4. Септембра 1892 г. АБр. 6960.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића
његош.

Међутим он као да је сад, по одласку султанову, опет био почео притешњавати Млечиће. Изгубивши и по други пут наду да ће што учинити с помоћу турском, ови опет беху покушали да дођу са Скендербегом до каког мира. И доиста, већ 10. сетембра*) исте године, проведитор њихов у Арбанији имао је од њих заповест. да гледа — ако га се ни на који начин не

*) У Шафарикову и Љубићеву издању то писмо господе млетачке има датум 10. октобра, али како нама изгледа, то мора бити ма како погрешка место 10. сетембра. Разлога да тако мислимо има повише. Тако н. пр. идећемо мало доцније, како је Скендербег с млетачком господом на послетку дошао до мира у Лешу 4. октобра. По том миру Скендербег је, поред других ствари, имао да добива од господе млетачке сваке године по 1400 дуката, на онда 200 товара соли и т. д. и т. д. Сад настаје питање: Ако су господа млетачка 4. октобра — а у тај дан не може се посумњати, јер је и словима казано: die quarto mensis octobris — доиста начинила мир са Скендербегом и то тако повољан по њега, каква би им била потреба сад да опет с њим преговарају о томе? Даље, за што би му сад нудила само 600 дуката, кад је први пут било уговорено да му дају 1400 и т. д.? Мијатовић даје и на то некакав одговор, али који је без и каке вредности. Он вели овако: „У осталом влада је млетачка живо желела да до мира дође. Ово нарочито од како је чула, да је турска војска одступила од Кроје не свршивши ништа озбиљно противу Скендербега. С овим су истина 4. Октомбра у Лешу мир потписали; али су се бојали, да он ослобођен од опасности од Турака, с нова не удари на млетачке градове." (Деспот Ђурађ П., 86.) Ово не би могло важати ни онда, да је султан био одступио из Арбаније при крају сетембра, како мисли Мијатовић, а камо ли онда, ако је — како смо ми доказали — то било још при крају августа. Јер ако је султан био отишао из Арбаније и при крају сетембра, то би значило да су Млечићи начинили мир са Скендербегом само из страха, да се он сад на њих не окрене, али се ни из далека не би могло протумачити то, да су се они бојали сад, 10. октобра, кад су већ били начинили с њиме мир, и то још како повољан мир. А после, ако су се они доиста сад бојали, да се он не окрене на њих, зар би му онда нудили само 600 дуката годишње место пређашњих 1400? Нама се бар чини, да би то био прави апсурдум. — Али да писмо то доиста неје било датирано 10. октобра већ пре тога, као да могу доказати и друге ствари. Ако смо добро протумачили оно напред, да је т. ј. већ писмом Венијријевим од 24. августа било јављено млетачкој господи, да је Мурат отишао из Арбаније, онда би већ и самим тим наше тврђење било доказано. Јер у одговору може опроститити — да начини с њим мир с допустом, да му може обећати и годишњи млетачке господе на то писмо стоји овако: „Ad factim Scanderbeghi, intelleximus quantum scribitis de Turcho, quod ab ejus opressione se levavit dimissis Turchis L. pro quolibet fortilicio occupato etc. et nulla cum ipso Scanderbego pace vel treugua facta, quae res satis aperto indicio est, Thurcum ipsum ad ipsius Scanderbeghi ruinam reversarum esse, verisimiliter ipse Scanderbegus ad defensionem suam et recuperationem locorum suorum per Turchos occupatorum potius racare debet, quam ad offeusionem nostram; et volumus... quod si aliquam viam... videtis potsibilem reducendi Turchum ad ruinam suam nihil pretermittatis ad sollicitandam eius ultimam ruinam et eversionem". И сад настаје питање да ли су господа млетачка такав налог, а нарочито оно што смо подвукли, да ли су, кажемо, могла слати поме проведитору читав месец и више после примљеног писма? — Даље, да би се објаснила тако нагла промена у жељи господе млетачке, т. ј да 4. октобра праве мир а 10. октобра већ да га кваре, морало би се мислити, да је за то кратко време или Скендербега била задесила каква несрећа или да се ма шта неома повољно њима било догодило; али је то и једно и друго са свим непознато историји. Шта више чак се поуздано зна, да је било баш са свим на против. Познато је да су Млечићи у то време били у свађи и са Деспотом нашим Ђурђем. Међутим он је до 6. сетембра био у запетим односима с Босанцима, и за то су време Млечићи били на миру од њега. Али тог дана он до ноге потуче Босанце, и тако су Млечићи имали сад и њега да се боје. Доказа за тим за наше тврђење имаће без сумње и у томе, што господа млетачка у том свом писму говорећи о размирици нашега Деспота с Босанцима веле само: „considerata aetate... et conflictu novitas habito in Zenta a gentidus nostris, et bello etiam, quo cum serenissimo rege Bossintte implicitus est...", а не спомињу изреком његову победу над Босанцима, што јамачно не би било да им је она била позната, т. ј. другим речма, да су писмо доиста послала 10. октобра.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена

Одбор општински у седници својој од 17. Августа решио је, да општина набавку овога сена изврши сама непосредно од произвођача. Цена је одређена пет динара од 100 килограма.

Позивају се сва она лица која имају сена на продају, да исто довезу и пријаве се г. Кости Чупићу старешини одељка Палилулског, где ће се исто комисиски прегледати примити и продавац ради исплате на општинску касу упутити.

Сено мора бити ово годишње, суво, чисто, несме бити шеварито, ритно, старокошено, прашњиво, труло, закисло и водоплавно.

Од суда општине Београдске 12. Септембра 1892. год. СБр. 14577. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

66. РЕДОВНИ САСТАНАК

3. Септембра 1892. г.

Председавао председник г. Милов: Р: Маринковић, од одборника били: г. г. М. Јовановић, М: Ј: Марковић, М. Капетановић, Др. Марко Т. Леко, Ђ. Ж. Нешић, С. Вељановић, И: Ђорђевић, С. Азријел, Р. Драговић, Ђ. Наранџић, Н. Х: Поповић, М. М. Петровић, Л. Радонић, К. Б. Михајловић, А. Одавић, Ђ. С. Новаковић, В. М. Тодоровић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 31· авг. 1892 године и у одлуци КЊБр. 686 учињена је допуна, да се друштву за помагање и васпитање сиротне и напуштене деце уступи за подизање болнице дечије засебан плац од перцеле, оне, од које је уступљено место министарству унутрашњих дела за подизање болнице. (Решење од 14. авг. 1892. АБр· 9086.)

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 9545. 9546, 9599. 9612, 9596, и акта VII. пуков. окр. команде АБр. 9654 којим се тражи уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Михајло Ђукић доброг владања а сиротног имовног стања, да су Михајло Стевановић и Иван Глишић доброг владања и доброг имовног стања; да су му Стојан Стојичевић и Михајло Виторовић непознати, да је Јован Милутиновић доброг владања и доброг имовног стања; да су му Сава В. Савић, Драгутин Николић, Стојан Лазић и Милан Цветковић непознати, и да је Драгутин Караулић доброг владања а сиротног имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 9603, 9606, 9553, 9552, 9551, 9562, 9550, 9563, 9538, 9539, 9544, 9540, 7517, 9573, 9572 9616, 9628, 9629, 9623. 9665, 9666, 9667, СБр. 15.658, 15.546, 15 277, 15.299, 15·461. Одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца: Милана П. Обрадовића, Милана Грола, Ружице Ђорђевић, Морена Анафа. Милоја Т. Поповића, Теофила Бекића, Драге Драгићевић, Карла С. Бренера, Душана И. Маринковића, Милана Сабадошевића. Терезе В. Милошевић, Десанке Станковић, Наталије Марић, Милана Перовића, Јеврема Миловановића, Зорке Ђерговића, Косте Трајковића, Николе Трајковића, Димитрија Аџића, Даринке Стојановић, Катарине Симића, Ивана Павићевића, Живке Савић Лазара Узелца, Велике С. Михајловић, Владислава Миловановића, Андријане Томић, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

По прочитању молбе Стевана Јевтимијадеса, Бр. 15.61 6 којом тражи уверење за себе и свога брата о свом породичном односу, одбор је изјавио мишљење, да молилац приведе познатије људе за сведоке о своме тврђењу па да суд према томе по овлашћењу одбора изда тражено уверење.

V.

Председник општине извештава одбор да је суд општински решењем својим од 1. септ. 1892 год. АБр. 9500 решио да цена лебу за првих петнаест дана месеца септембра 1892 год. буде 18 пара по килограму, а да се продаје по ароши леб по 20 пара у тежини од хиљаду сто двадесет грама.

Одбор је примио к знању ово решење судско.

VI.

Председник општине предлаже одбору да одобри решења судска од 3. Септ. 1892. СБр. 15663, 31. Авг. 1892. СБр. 15257, и 3. Септ. 1892. СБр. 15559, којима су урасходоване суме, што би имала извесна лица да по примедбама главне контроле накнаде каси општинској пошто се те суме не могу да наплате од истих.

По саслушању овога, одбор је решио, да се урасходују суме, што по примедбама главне контроле имаіу да накнаде каси општинској и то: три стотине четрдесет два дин. и осамдесет пара Јован Божић, бив. општ. чиновник, четири динара Радисав Миленковић и две стотине осамдесет и четири динара и десет пара Јован А. Поповић бив. општ. чиновник.

VII.

Председник извештава одбор да је према решењу одборском од 5. Авг. 1892. год. АБр. 8939, Народна Банка актом својим од 21. Авг. 1892. год. АБр. 9531. известила општину, да пристаје, да јој учини још једну привремену позајмицу од 300.000 дин. поред до сада учињене позајмице од 2 милиона дин. под истим погодбама, под којима је и ранија погодба учињена и тим додатком, да се овај новац има употребити искључиво на довршење везе водовода варошког са кућама и да приход од водовода заједно са приходом трошаринским буде залога за цело општинско дуговање банци.

По прочитању тога акта, одбор је решио да се општина београдска под изложеним погодбама може привремено задужити код народне банке још са три стотине хиљада динара с тим, да се овај новац има употребити искључиво на довршење везе варошког водовода са кућама, а да приход од водовода буде залога Банци за цело општинско дуговање поред трошаринског прихода.

VIII.

По прочитању извештаја Др. Павла Поповића, АБр. 9677. издатог према решењу одборском од 31. Авг. 1892, год. АБр. 8778, односно слепе ћерке Милеве Стефановић овд. удове, одбор је решио, да се из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове изда молитељици

данак од 600 дуката (... volumus ... ut secum praticam concordii inire, possendo promittere... usque ad ducatos 600 in anno ... Гл. Acta Arch. Ven., 423.). Али ни сад се не дође између њих ни до каког мира. Јамачно Скендербег неје хтео да пристане на тако мршаву погодбу. Међутим Млечићима та непрестана завада с њим неје била баш ни од каке користи, што они и и сами тврђаху. Јер у истом том писму од сетембра месеца, они се вајкаху своме проведитору овим речма: „за нашу је државу боље да будемо на миру с поменутом господом (т. ј. нашим Деспотом и Скендербегом), него ли у непрестаним ратовима, због којих од те провинције (Арбаније) немамо никакве користи ...“**) Услед тога и после овог писма, преговори се између њих несу прекидали и после кратког времена једва једном уродиште добрим плодом. 4. октобра**) те године у граду Лешу буде углављен између њих по обе стране врло повољан мир, и како се из доцнијих докумената види, он је био врло дуга живота.

Какав је пак он био веома је важно знати, јер ће се тиме бацити нова светлост на витештво и високи положај Скендербегов на Балк. полуосрву, али још и за то, што се без млетачког архива може имати веома погрешно мишљење о њему.

Биографи Скендербегови и други историци готово се сви слажу у томе, да је по том миру Скендербег имао да остави Дајно господи млетачкој а она да му у накнаду за то даду једну област поред Дрина по имену Бушијарпени (Busciarpeni) Једини Рафајло Волатеран*) помиње другу једну погодбу, коју је углавио проведитор млетачки у Арбанији Антоније Венијери, и по којој је Скендербег имао да уступи Дајно Млечићима а они њему да даду 1500 дуката. Занимљиво би доиста било знати, какав је мир тај био по безименом писцу, јер је баш на том месту изгубљен један лист; али штете нема никакве, по што ми имамо у рукама уговор при том миру у верном препису с оригинала из млетачког архива, те нам дабогме тај губитак не ће ни мало сметати.

Из овога пак уговора који споменусмо и који ћемо одмах за овим цео донети у верном преводу, види се, да је од свију писаца који су говорили о тој ствари, најближи истини Волатеран, само што он наводи само најглавнију тачку из њега и што погрешно назива проведитора млетачког Антонијем а не Андрејом, како му је било право име.*)

А сад да видимо цео тај уговор, како је сачуван у млетачком архиву.

„*Прво* да преславна господа млетачка приме г. Скендербега и Николу Дукађина, заједно са свом осталом господом арбанском, за добре праве и миле пријатеље и суседе, опростивши свима све увреде, које су ма којим начином учинили пресветлој господи млетачкој.

Друго, да госпада млетачка морају давати г. Скендербегу по 1400 дуката годишње, које је он имао из драчке благајнице(?). Да почну давати речену суму двадесет шестога дана овог месеца, т. ј. на св. Димитрија. Та се сума има сматрати само за њега и за мушке му наследнике, а он да врати Дајно с целом територијом... господи млетачкој, а тако и све вароши преко Дрима, са стране господе млетачке, које је он имао

*) Secr. comi. Reg. lib. XVIII, ch, 53, teta, trek, Ven, 422,

**) Што у VI. књизи Љубићевих споменика налазимо, да је тај мир био углављен већ августа месеца (Jn agesto si abbe dal' Albania che Andrea Venier ivi ambasciator strinse la pace con Scanderreg dandegli all'anno ducati 1400“ стр. 3) то без сумње вреди исто толико колико и оно, што у истом чланку стоји да је у исто време био и неки бој између Скендербега и Херцега Стјепана.

*) По Biemmi G., lib. 8. Види стр. 188.

*) Acta Arch. Ven., стр. 417.

Милеви Стефановић једном за свагда две стотине динара као помоћ, да одведе своју слепу ћерку у Беч на лечење.

IX.

Одборник г. Соломон Азријел моли, да се изнесе одбору на решење у идућој седници одборској молба Јелисавете удове Петра Хаџи-Јањића, бив. кмета београдског.

Председник изјављује, да ће у идућој седници изнети ову молбу на решење.

X.

Одборник г. Миња М. Петровић примећује, да револвери, што се имају набавити за општинске позорнике према решењу одборском од 31. Авг. 1892. год. АБр. 9405, нису добри и моли да се то решење задржи од извршења, док стручна комисија те револвере не прегледа.

По саслушању овога одбор је одлучио, да се решење од 31. Авг. 1892. год. АБр. 9495 задржи од извршења а председник општине да одреди стручну комисију, да ове револвере прегледа и сравни са онима, којима је држава наоружала своје жандарме и остале војнике, па поднесе одбору извештај.

XI.

Поводом предлога грађевинског одељења АБр. 9108 о предрачуну и плану за насипање баре венеције и давања тог посла на лицитацију, одбор је одлучио, да повереништво одборско, које је на лицу места прегледало железницу М. Карамарковића из Пожаревца, ступи с Карамарковићем у специјалну погодбу о откупу ове железнице и о томе поднесе одбору извештај.

XII.

По прочитању предлога суда општинског АБр. 9514 одбор је решио, да се на терет партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове умножи радна снага при одељцима, како би се умножени послови при одељцима могли тачно и на време посвршавати.

Оставља се председнику општине да према потреби а на основу овог решења одређује број службеника и њихову плату.

---

67. ВАНРЕДНИ САСТАНАК.

7 Септембра 1892. год.

Председавао председник г. Милош. Р. Маринковић; од одборника биди г. г. Н. Х. Поповић, М. Трифковић М, Велизарић, М. Марковић, Ђ. С. Новаковић М. Капетановић, Др. М. Т. Лека, М. О. Петровић, К. Петровић, М. Јовановић, Љ. Јовановић, С. Азријел. Л. Радговић, Ђ. Ж. Нешић, В. М. Тодоровић, Л. Дашковић, А. Ј. Одавић, Ст. Чађевић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 3. Септембра 1892. год. и у одлуци КЊБр., учињена је допуна да се и понуда Гл. Јосиповића за набавку револвера за позорнике прими и да се од њега понуђени револвери као и они, што је комисија усвојила, стручном комисијом прегледају.

II

По прочитању акта пстражног судије за вар Београд АБр. 9565 9631, 9630, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Милан Матић, Благоје Соколовић и Милорад Аћимовић доброг владања а сиротног имовног стања; да су му Агекса Радосављевић и Андрија Сарић непознати, да се суд претходно увери да ли је Ђорђе Петровић осуђиван, па по том изда уверење по овом овлашћењу одбора.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби АБр. 15838, 15720. 15735, 15866, 15867, 15918, одбор је изјавио мишљење, да се суд претходно увери о имовстању молилаца: Сантова Казела, Драге Столповића, Јелене Радовановић, Милице Јан шевић, Селене Т. Гавриловић, Ђорђа Штерића и Јулијане М. Ђорђевића, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

По прочитању протокола лицитације СБр. 15819, држане 4. Сепг. 1892. год за набавку дрва за огрев суда и основних школа, одбор је одлучио, да се ова лицитација остави за идућу одборску седницу.

V.

По прочитању протокола лицитације СБр. 15818, држане 3. Сепг. 1892. за давање под закуп наплату фијакерских такса, одбор је решио, да се наплата таксе са фијакерских станица за време од 1. Јануара до 31. Децембра 189 треће год. према прописаним погодбама уступи Кости С. Јовановићу за цену од четир хиљаде три стотине шездесет динара и десет пара.

VI.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 1951, одбор је одобрио одређену осу у улици београдској.

VII.

Председник износи одбору на одобрење процену имања Милоша Обркнежевића, што је узето за трошаринску потребу.

По прочитању те процене АБр. 9632. одбор је решио, да се заузето земљиште Милоша Обркнежевића према премеру инжињера општинског ГБр. 1748. и процени одређених вештака исплати по три динара квадратни метар из касе трошаринске пошто М. Обркнежевић поднесе уредну тапију тога земљишта пренету на општину београдску.

VIII.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр 1906, одбор је одлучио, да се држи лицитација за калдрмисање Трговачке и Лазареве улице.

IX.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић пита, зашто је кућа Јов. Глигоровића на ћошку Трговачке и Лазареве улице исашла за читав метар у улици Лазаревој.

Председник одговара, да ће ствар извидети и одбору референсати.

X.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 1950, одбор је решио, одобрава се кредит од хиљаду осам стотина педесет динара и деведесет пара за подизање једне канцеларије са собом за момке близу винарског магацина на Сави, која ће се сума исплатати из касе општинске трошарине. Да се предузму предходни радови и за подизање зида поред пута а према винарском магацину.

XI.

Председник општине износи одбору на ре-

у рукама према уговору при примирју, које беше на ново начињено између горњих страна, дакле. да их рати господи млетачкој одмах и без преговора.*)

Даље, да царинарница арбанаске господе, она (господа) могу узимати у најам или продавати како се њима учини за добро и како им се допадне, сваком Млечанину и поданику млетачке господе.

Даље, да г. Скендербег може сваке године узимати из благајнице драчке 20 товара соли, без и каке царине, већ само со да плати.

Даље, да сваком поданику г. Скендербега, који се у овом рату огрешио што противу господе млетачке, буде све опроштено, и да се он може вратити на своја добра. И обрнуто, онима који су се огрешили према г. Скендербегу и одметнули се од њега или од друге господе арбанске, да буде опроштено и да се могу вратити на своја добра.

Даље, да ни један поданик господе млетачке, који од сада погреши што према њој не може становати ни имати прибежишта у земљама и местима г. Скендербега и остале господе арбанске; а тако исто и обрнуто, ако се који поданик г. Скендербега или остале господе арбанске огреши што противу њих, да не може становати у земљама и местима господе млетачке са стране млетачке.

Даље, ако ма кад г. Скендербег или друга арбанска господа буду притегнути својим непријатељима или буду прогнани. да могу имати и они и њихови поданици добро и сигурно прибежиште по свима земљама и местима.

Даље, да господа млетачка сваке године морају давати поменутом г. Скендербегу по два пара скрлетних хаљина . . . кад му се буде давао повац; а он да даје у размену по два зечара и два омитарена (mudati) голубара (astori), како се ради од памтивека.

Даље, по што сад г. Павле Дукаћин држи од неког времена неке градове што припадају Дајну, г. Скендербег и Никола Дукаћин да обећају, да ће се потрудити свакако, да Павле Дукаћин врати господи млетачкој речене градове. А ако он не буде хтео повратити их, то да господа млетачка могу учинити што им се свиди, по што му господа арбанска не ће ништа помагати.

Даље, да г. Арниту т. ј Аријаниту) буду опет потврђена права која му беху потврдила господа млетачка још пре, т. ј. да може куповати за своју потребу штофа и носити га у Драч без и каке дажбине.

Даље, по што је савет између господе арбанске одлучио, да г. Скендербег иде лично са што већом војском да се састави с господином Јанусом то да му (т. ј. Скендербегу) речена господа млетачка. поврх одређене му суме, од сад па за 25 дана даду још 1400 дуката".*)

---

*) Item, che da prefata signoria de Veniexia dar dieba al prefato signor Scandarbego ogni anno ducati mille quatrocento, ch'esso signor Scandarbego soleva haver da la camera de Durazo. Et comenza a livrar la dita provision a di XXVI. del presente, ch'i la festa S. Dimitri, la qual provision se intenda per luy et per suo heredi mascoli, romagnando(?) el Dagno cum tuto el territorio, chel signor Turcho messe altre volte per confini fra el spectabil Nicolo Ducagin. et esso signor Turcho ala signoria de Veniexia, et similiter tute ville de la dal Drim da la banda de la signoria de Veniexia, che havea nele man el prefato signor Scandardego per el contrato de la triegua fra le suprascripte parte celebrada, quele subitamente debia restituir a la prefata signoria de Veniexia, senza alcuna contradiction.

*) Item percho fate el consiglio fra lor suprascripti signori de l' Albana, ha determinato chel suprascripto signor Scanderbego vadi personalmente cum quel piu exercito el pora ad unirse cum el signor Janus, che la prefata signoria de Veniexia debia far dar et consignar al prefato signor Scandarbego, sopra la soa provision da mo fina zorni XV ducati mille quatrocento da esser diffalcadi in la sua provision. — Commemoriale XIV. ch. 79. Acta Arch. Ven. 417—421.

шење извештај стадне комисије за надзор при грађењу електричног осветлења београдског о надземним спроводницима електрицитета.

По прочитању тога извештаја АБр. 9771, одбор је решио, прима се извештај к знању с тим да одбор не прима остале напомене изложене у писму српско-француског друштва од 25. Авг, 1862. год. којим у опште према закљученом уговору нема места.

XII.

На молбу српско-француског друштва за осветлење и жељезнице а по одобрењу стадне комисије за надз. грађења и експлоатације трамваја у Београду АБр. 9653, одбор је решио, да се мреже трамвајских линија у Београду измене у толико, што ће трамвај пролазити Мајданском улицом у место савским стоваришем.

---

68. РЕДОВНИ САСТАНАК

10. Септембра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, Пов Т. К. Спасић, А. Ј. Одавић, Ф. Васиљевић, Н. Р. Поповић, И. Ђорђевић, Ђ. Димитријевић, М. Капетановић, М. Трифковић, Ст. Чађевић, С. Ристић, М. Велизарић, Ђ. С. Новаковић, Ђ. Ж. Нешић, С. Вељановић, К. Б. Михајловић, Ј. Ђуровић, Ј. Христић, Л. Радовић, М. П. Бончић, Љ. Јовановић, М. М. Петровић, Др. М. Т. Леко, В. М. Тодоровић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 7. Септембра 1891. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Пошто у одборској седници од 7. сепг. 1892. год. није био довољан број чланова одбора за решавење нових ствари, то је председник општине поново изнео одбору на решење извештај комисије за надзор при грађењу електричног осветлења у Београду 9771, и одбор је одобрио решење своје од 7. септембра 1892. год. односно овог извештаја. КЊБр. 709, АБр. 9771.

III.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 9792, 9672, 9744. 9716, 9691, 9759, 9761, 9699, 9660, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Јован Нешковић доброг владања и доброг имовног стања; да су Стеван Нешић, Милан Поробић, Стојан Крстић, Коста Николић доброг владања а средњег имовног стања, да су му Ђорђе Јовановић, Јован Зорчић, Радивоје Кречковић, Михаило Ташковић и Милица Стевановић непознати.

III.

Председник износи одбору на решење молбе којим се траже уверења о сиротном стању. По прочитању тих молби АБр. 9715, 9753, 9754, 9723, 9721, 9671, 9670, 9668, СБр. 16001, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Миланије Стефановића, Даринке Стошићеве, Милице С Богдановића, Вељка Милићевића, Душана Вукићевића, Михајла Петровића, Стаке Јелић, па тек онда да им изда тражена уверења; да суд општински према имовном стању Радонана Вишека изда му тражено уверење.

V.

По прочитању молбе Драгутина Михајловића овд. обућара СБр. 15948. којом тражи уверење о свом породичном односу. одбор је изјавио, да суд изда молиоцу тражено уверење пошто се претходно о његовом породичном односу увери поновним испитом сведока и из других доказа.

VI.

Јован Обрадовић трговац овд. поднео је молбу, да се ослободи дужности присутничке код среза врачарског, пошто је већ присутник код истражног судије за варош Београд.

По прочитању те његове молбе одбор је решио, да се Јован Обрадовић ослободи дужности присутничке за срез врачарски а на његово место изабран је Стојан Вељковић пензионар.

VII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 15819, држане 4. сепг. 1792. год. за набавку дрва за огрев суда и основних школа, одбор је решио, да се набавка седам стотина метарских хвати букових дрва за огрев суда и основних школа уступи Луки Ћоловићу по прописаним погодбама и по цени од двадесет девет динара и двадесет пара од метарског хвата.

VIII.

Одборник г. Коста Б. Михајловић примећује да плоче, којима се гради тротоар у Ломиној улици нису добре.

Председник изјављује, да ће наредити извиђај и реферисати одбору.

IX.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић предлаже, да се прелаз на раскрсници Абаџијске и Балканске улице оправи.

Председник изјављује, да је оправка ова већ наређена.

X.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић извештава одбор, да је дете умрло од дифтерије Драгомира Радуловића, ковача из улице 2 јаблана бр. 20 лежало несарањено 36 сати па моли да се нареди извиђај и кривац најстрожије казни.

Председник одговара, да ће наредити извиђај и са кривцем најстрожије поступити.

XI.

Поводом интерпелације одборника г. А. Ј. Одавића, да износачи ђубрета уцењују грађане при логодби за изношење ђубрета, одбор је решио, да општина београдска образује трен од потребног броја кола, удешених за износ ђубрета, помоћу истог износи ђубре из варошких домова и прописну таксу од грађана наплаћује. Привремено да се узму под најам кола приватна за износ ђубрета, док трен не буде готов.

Овлашћује се суд општински, да ово решење изврши према потреби и одреди број кола а трошак да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XII.

Одборник Др. Марко Т. Леко моли одбор, да га разреши од дужности члана комисије за надзор при грађењу електричног осветлења у Београду.

Одбор решава, да се уважи оставка г. Дра. Марка Т. Лека а на његово место изабран је г. Др. Павле Поповић, одборник.

Међутим и ако је ова, 1448. година већ и до сад била довољно пуна свакојаких метежа и размирица у Арбанији, ипак за Скендербега и његове поданике ни после овога мира све неприлике не беху нестале. У опште може се с правом узети. да је ова година од свих других за Скендербегова војевања била најзаплетенија а, да како, и једна од најмучнијих. Тек Мустафа пропаде, појавише се Млечићи; тек они изгубише битку, искрсе Мурат; отиде и он, опет настаде запето стање с Млечићима; начини се на послетку мир и с њима, а оно опет дођоше Турци!

Кад је оно Мурат, при крају августа исте године, на глас о спремама Хуњадијевим нагло био оставио Арбанију, па похитао Софији, и ако је био у великом страху од Угара. он ипак не беше оставио ни Арбанију баш без и каке посаде. Као што се може видети из пређе помепутог писма господе млетачке, он је на глас о угарским спремама био оставио у свакој заузетој арбанској тврђавици по педесет људи, јер у њему изреком стоји: „Intelleximus quantum scribitis de Turcho quod ab eins (т. ј. Scanderbeghi) oppressione se levavit, dimisis Turchis L. pro quolibet fortilicio occupato...“ Ну и ако се у том документу вели, да је он само по педесет људи у свакој заузетој тврђавици, ипак изгледа да је у ствари у Арбанији после његова одласка била остала много већа војска. Јер ми налазимо. да је сад, паскоро после мира Скендербегова с Млечићима, дошло до крвавог боја и између Арбанаса и Мустафа-паше, а то не би могло бити, да је у Арбанији било остало само неколико педесетина људи. У осталом овај би се бој с Мустафом могао можда објаснити и на други начин. Као што је познато, погибија Хуњадијева на Косову била је ове године 19. октобра. па по што је сад овај бој Скендербегов с Мустафом — како безимени писац вели**) — био 24. истога месеца, то би се могло узети и тако. да је Мурат при повратку с Косова поља био послао Мустафу у Арбанију, да после славне победе над Хуњадијем и тамо окуша срећу. Али то је само хипотеза једна, која и овако има врло мало могућности, а ако још узмемо, да је причање безименога писца целог тока ових догађаја истинито, онда она и не би могла опстати.

*) Secr. cons. Rog. lib XVIII. ch. 53. Acta Arch. Ven. 423.
**) Bitmmi G., Istoria, 137.

Ну пре но што пођемо даље, да споменемо овде и другу једну веома важну ствар. И са самом најважнијом погодбом у овом питању, т. ј. и само питање, кад је био овај бој Мустафа-паше са Скендербегом није још решено. Данас међу историцима постоје два мишљења; по једнима он је био год. 1447., по другима опет идуће т. ј. 1448. Ну, колико је нама познато, прво ће се мишљење тешко моћи чиме одбранити. Пре свега од свију документата што смо имали у рукама — а других, колико је нама познато, и нема више — нема ни једнога, који би то потврђивао, јер у осталом ни један од њих ни речцом једном и не говори о том догађају, — а друго, сва три *једина* оригинална биографа Скендербегова чудновато се слажу у том, да је Мустафин бој био готово у исто време у које и мир Скендербегов с Млечићима. Како је сад непобитна ствар. да је тај мир био при крају те — 1448. године, то онда заиста не треба ни мало сумњати ни у то, да је и овај бој био те године.

Ile мање важно је и то питање да ли је ове године била и опсада Кроје. Као што ћемо мало после видети, сва се три оригинална биографа Скендербегова слажу и у

XIII.

Одборник г. Мих. П. Бончић предлаже, да се узму у службу општинску још два лекара, пошто је досадањи број недовољан за тачно вршење службе нарочито у овим опасним приликама.

Одбор одлучује, да се овај предлог изнесе одбору на решење у идућој одборској седници.

XIV.

Председник износи одбору на решење извештај комисије, у коме је изложена погодба о откупу железнице Милорада Карамарковића, према решењу одборском од 3. Сепг. 1892. год. АБр. 9108.

По прочитању тога извештаја АБр. одбор је после поименичног гласања са 14 гласова против 6 (4 нису гласали) решио, да се овај извештај у свему прими и да се железница Милорада Карамарковића откупи по ценама и погодбама у извештају изложеним.

Откупна цена има се исплатити из зајма а на терет партије одређене за грађење кеја и привлачење камена за исти.

XV.

Председник износи одбору на решење предлог о регулисању Енглезовца.

По прочитању тога предлога ГБр. 1976, одбор је одлучио: Да овај предмет проуче и одбору реферишу сва господа техничари — чланови одбора општинског.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Како на држану лицитацију 17. Септембра ове год., о давању под закуп општинске њиве код Убањића винограда, за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1895 године, — није дошао довољан број лицитаната, да би се могла лицитација обавити, то ће суд општине београдске на дан 28. Септембра ове године држати другу лицитацију пред кафаном три кључа.

Услови могу се видити у рачуноводству суда општинског сваког радног дана за време канцелариско.

Лицитација ће се извршити горњег дана од 2 до 5 часова по подне.

Од Суда општ. Београдске 19. Септембра 1892. год. СБр. 14019 у Београду.

РЕДОВНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан 30. Јула 1892 год

Председник. Отвара састанак и моли да се чује записник прошлог састанка (Секретар прочита. Прима се по уважењу једне напомене г. Ђоке Нешића)

Андра Одавић. Пита је ли попис од 1890 год. свршен и има ли потпуно сређене статистичке прегледе Даље вели, да је чуо, да је дат у штампу шематизам општине београдске па тражи објашњења, да ли је тај шематизам рађен са знањем председника или није, и зашто се израда тог шематизма допушта на штету сређивања материјала пописа од 1890. год.

Председник. На ова питања ја бих сада могао дати само нека обавештења. О штампању шематизма још није ништа урађено а баш сам ја наредио да ми се поднесе акат о штампању јер је учињено све да се може штампати. Овај ми је акат потребан због одбора који је надлежан да одобри штампање.

Што се тиче другог питања о сређењу пописа од 1890. године то је сређено у толико да се може штампати шематизам. Ја сам наредио шефу да поднесе предлог о штампању те да га изнесем одбору на одобрење.

Андра Одавић. Вели да статистичар не може имати времена да на послу довољно ради, кад само после подне долази, па мисли да би боље било, кад би се узео сталан статистичар.

Др Павле Поповић. Интересујући се за ову нову и деликатну установу, ја сам више пута свраћао у статистичко одељење. Апарат који је тамо удешен, функционише не може бити боље и ја морам одати признање и хвалу шефу који одељком управља. Могуће је да шеф не стиже да контролише целу радњу, али то није ни потребно јер је подела рада изведена тако, да сваки појединн радник има свој оделит посао за који је одговоран ако му се где нађе грешка.

Толико ради објашњења.

Председник. Ја ћу у осталом изискати обавештења по овоме питању г. Одавића, и одговорити. (Прима се)

Др. М. Т. Леко. Прошле седнице напоменуо сам: да ми је немогућно да и даље останем у надзорној комисији за електрично осветлење па би молио да се место мене изабере други. Одбору је познато да сам у своје време чинио примедбе и на извођење електр. осветљења, на уговор и т. д. и т. д.

Мика Банковић доказује да је ствар о спроводницима дата комисији, да са концесионаром удеси како ће најбоље бити и да због тога нема г. Леко разлога разлога, да даје оставку на чланство у комисији док се ствар коначно не сврши.

Председник. Примате ли молбу г. Др. Лека или не? (А. Одавић: ја се слажем с разлозима г. Банковићевим и противан сам разрешењу) дакле остаје и даље? (остаје).

Председник. Директор нашег грађевинског оделења хтео би да образује при општини техничку библиотеку и хтео би да набави неке предмете па тражи кредит од 900 дин. и ја вас молим да то одобрите а о библиотеци издаће се нарочита правила. (одобрава се).

Даље директор тражи кредит од 1200 дин. ради набавке кола која ће бити мустра за израду кола с којима ће се вући ђубре. (Директор објашњава. Одобрава се.)

У нашем општинском врту развио се рад тако да имамо потребе да од њега начинимо извор за одржавање свих наших паркова у будућности. Да би смо имали свега што треба, предложио је баштован наш да се направи још једна стаклена башта од нашег материјала са старих грађевина. У ту сврху грађевинско оделење тражи кредит од 1000 дин. и ја вас молим да га одобрите. (Одобрава се.)

Управа водовода, да би убрзала спајање водовода с кућама, одлучила је да се прими понуда Бенсијона Були да споји једну кућу за 10 дин. У почетку је тражена цена од 26 дин. а сад само 10 дин.

Ђока Ж. Нешић. Да ли је та цена као најнижа изишла на лицитацији?

Шеф грађ. оделења Селесковић. Као што се сећате, г. Були тражио је за исти посао 26 и по дин. Та, а и друге цене биле су врло велике и мисмо предложили рад у режији те да се види може ли се јефтиније радити. Од таквог рада успех је тај, што смо доказали да се може јефтиније радити и сад г. Були нуди цену од 10 дин на коју можемо пристати.

Мика Банковић. Ако општинска управа има тачан рачун о коштању спајања с кућама и ако то спајање није скупље на кућу од 10 дин., ја сам за то да се продужи рад у режији јер, верујем да онај који је најпре понудио цену $26\frac{1}{2}$ па сад од 10 дин. не води особити рачуна о раду, те би

томе, да она неје била ни идуће (49.) а камо ли ове — 48., већ тек 50-те. Мишљење да је она била ове (48.) године, можда се међу данашње историке увукло из дела Лаоника Халкондиле. Али не треба никако сметати с ума ни то, да у Халкондиле имају многе хронолошке погрешке, и да би, према томе, и ово његово тврђење требало примити с много резерве. Међутим и да нам то није познато, ми бисмо опет с поуздањем могли тврдити, да је то мишљење погрешно. Пре свега доказом за то могло би нам послужити и само оно што смо напред поменули, т. ј да у сва три биографа Скендербегова не стоји то. Али за то имамо и поузданијега доказа. Ми смо напред навели писмо господе млетачке, у коме се говори о том походу Муратову и видели смо, да се тамо такође ништа не спомиње о некој опсади Кроје, што би у противном случају зацело било напоменуто. Па и наш Мијатовић као да је пристао уз ово мишљење, јер изреком вели: „Цео Август и већи део Септембра бавила се она (т. ј. турска војска) освајајући неке *мале* градиће по *Дибри*". Само би онда тешко било објаснити ону његову инконсеквенцију, што т. ј. на стр. 89. истога дела и по њему излази, да је доиста те године Мурат био дошао и под Кроју, јер он вели овако: „У осталом влада је млетачка живо желела да до мира дође. Ово нарочито од како је чула, да је турска војска *одступила* **од Кроје** не свршивши ништа озбиљно противу Скендербега". Можда ће то бити само случајна омашка.

нас после могла оправка скупље стати него рад.

Шеф Селесковић. Није само г. Були подпео велику цену но и други, а то с тога што нису знали колико ће посао коштати. Сад пошто је се уверио, нуди јевтинију цену, цену која је умерена и могла би се примити, јер би тако могли спојити до половине новембра до 2000 кућа а ако сами радимо, то би тешко ишло.

Ђока Нешић. Ово је велики посао и ја сам противан томе да се даје без лицитације но да се продужи рад у режији а распише стечај па ко понуди јевтиније.

А. Одавић. Кад је расписан био први стечај за спајање, видило се да су предузимачи скупи и тражио се јевтиниј рад у режији што је и постигнуто. Ја бих само желио да ми се каже шта то кошта.

Шеф Селесковић. Тачан рачун не могу вам казати, али чини ми се да ће спајање стати нешто скупље од 10 дин. на кућу.

А. Одавић. Кад ствар тако стоји, онда и ја се слажем с Нешићем да се распише стечај.

Стеван Чађевић. Правило је да се сваки посао ради јевтиније преко предузимача него у режији и само с тога што је ово био нов посао, те предузимачи нису знали цене, ми смо пристали на рад у режији.

Пошто се сад зна цена овоме спајању ја сам за то да се даљи рад уступи лицитацијом али не једноме но пеколицини, ако се јави. Тако би се посао свршио брже и јевтиније.

Мата Јовановић. Ви сте чули, господо, г. Селесковића и ја нарочито имам да скренем пажњу на то, да би лепа ствар била кад би посао могли да уступимо и на ситне подпредузимаче, али имајмо у виду да предузимач Кениг, односно Були, гарантује за издржљивост цеви и ја би молио правнике да објасне да ли се може тражити од њега гаранције а да други буше цеви.

У осталом пошто он нуди најјевтинију цену, и да неби било спора и заплета, ја сам за то да се њему уступи.

Милутин Марковић. Ми треба овде да се руководимо брзином спајања кућа с водоводом, што је унтересу и нашем и грађанства. Што се више кућа споји с водоводом то се више прихода може имати. Да би се то спајање извршило што пре, ја сам за то да се посао не уступи једноме но већини предузимача. Тако би општина дошла пре до прихода, становништво до воде и радници до зараде.

Председник. Дакле пристајете ли на то да се распише стечај, подели рад на онолико предузимача над колико се може водити надзор. (Пристајемо.)

Молим вас да чујете г. министра унутрашњих дела о болници за инвекционе болести.

(Секретар чита.)

Чујте и други акт којим се саопштава које је место комесија за то изабрала.

(Секретар чита.)

Као што видите, ово је једна од веома важних ствари и ја вас молим да овоме питању поклоните што више пажње јер је и сам одбор у једној седници решио да се предузму мере за подизање бараке како би се стало на пут опасној зарази — колери, ако би се, сачувај Боже код нас појавила.

Ја мислим да у интересу Београђана и у интересу здравља становништва, треба да потпомажемо овај предлог.

Др. Марко Леко. Ово што држава од општине тражи, није никаква жртва према важности саме ствари. И ја сам мишљења, да општина треба да се с благодарношћу одазове жеља г. министра. Само односно места имао би да приметим. У близини, где се намерава подићи болница за инфекц. болести налази се општ. бунар, из кога се црпе вода за вар. водовод и с тога би требало чувати околно земљиште да се не инфицира Мишљења сам дакле, да се замоли г. министар, да нареди да се друго подесније земљиште за болницу изабере.

Председник. Усваја те ли овај захтев? (усвајамо.)

Др. П.Поповић. Пре него што би се учинило предлогу др. Лека, ја мислимда вас известим да сам и ја био члан те комисије и да ми нисмо нашли подесније место за ову болницу ма да смо обишли сву околину Београда. Ми смо при оцени имали у виду владајуће ветрове и правац њихов готово нас тера на овај крај вароши. Од тога неби било апсолутно никакове опасности за општински бунар, јер ту где би се зидала болница, на $1^1/_2$ метра дубине — већ је стена. Кад би се може бити теориски и допустило да би било опасности од нужника те болнице, ја држим да ће та бити отклоњена модерним уређењем болнице, којим ће се на најсигурнији начин удесити уклањање ђубрета и нечистоће из из нужника.

А. Одавић. Ја немам шта против ове идеје санитета и г. министра, на против, ја сам захвалан на овоме. Само питам: да ли би ми ово могли уступити држави у својину без одлуке збора.

Стеван Чођевић. Ја нећу да говорим о томе што су друга господа поменула, али мислим да тај простор ми не смемо ни с тога да уступимо јер нам треба да имамо један повећи парк на врачару А места има за болницу или на топчидерском брду или у мокролушкој долини, само нек не буде на Врачару. (врло добро.)

Милутин Марковић. Сама ствар о којој је реч она је тако важна да у начелу не треба ни говорити противу ње. Болница ова била би веома важна за целу земљу а посебице за Београд и она треба да се установи, само ја мислим да је за уступање овога земљишта потребно решење збора. Сад да ли ће државна власт чекати на то, или и без тога извршити одузимање по закону, то је друга ствар тек ми, као одбор морамо да радимо овде правилно.

Ја мислим да болница ова за заразне болести, не треба да буде у непосредној близини вароши као што би био овде случај. Осем тога, ово је најважнији простор за општину на коме би се могао подизати универзитет или тако што год, или бар парк.

Са тога би најбоље било кад би министарство изабрало који други простор којим општина располаже па да њега тражи.

Председник. Усвајате ли то: да се умоли министар да нареди комисији да друго место изабере? (усвајамо) А односно предлога слажете ли се сви? (слажемо се). (Чује се: напоменути му тнпчидарско брдо Добро, учиниће се.

Данашњи састанак закључујем.

Држан 5. Авг. 1892. године.

Председник. Има довољан број одборника да се може почети рад. Отварам одборску седницу. Молим да саслушате записник од прошлог састанак. (Секретар прочита.)

Има ли ко да примети што на записник?

Др. М. Т. Леко Погрешно је забележено у записнику, да је одбор преко моје оставке прешо на дневни ред. Ја мислим да овде нико никога не може натерати да без воље врши какав посао. Ја сам изнео разлог за што дајем оставку и одбор није решио да се преко моје оставке пређе на дневни ред већ да ми се оставка не уважи дотле, док се питање о балванима не реши.

Председник. Добро. Учиниће се исправка у том смислу.

Ими ли још ко шта на записник? (Нема.)

Усваја ли одбор записник? (Усваја.)

Др. М. Т. Леко. У стечају за новог општинског инжињера не помиње се, да кандидати поднесу доказе и о томе, да су се бавили и оним пословима, за рад којих се нов инжињер тражи, нарочито, да су радили на катастру. Молим, да се и то у стечај унесе. (Прима се.)

Председник. Од хитних ствари имам да вам изнесем на одобрење, да се може суд обратити Народној банци за 3-ћи милијон динара зајма; те да се могу исплатити започети радови. Од раније узетих 2 милиона има још 200 хиљ. динара.

Андра Одавић. Да ли је са тих 2 милиона исплаћен дуг задруги и има ли код задруге још која сума друга?

Председник. Код задруге не дугујемо ништа. Сав је зајам примила на се банка. Молим вас овластите суд. (Овлашћује се.)

Стеван Чађевић. Ја би молио г. председника да ми одговори: да ли се председништво труди да се набави зајам сталан, јер овако плаћање интереса и таксе на менице износи велику суму интереса.

Председник. О овоме могу дати објашњења. Доиста стоји то да се плаћа велика такса. Што се тиче закључења зајма т. ј. од разних понуђача могу вам казати да сам имао прилике да чујем, да се то очекује на завршетак трговачког уговора са Аустро-

Угарском. Бар понуђачи на то чекају. Због тога није се могло до сад ништа свршити. О томе постоји комисија и шира и ужа и претресала је то питање шта треба да се ради.

Др. М. Т. Леко. Заиста крајње је време да се енергичније приступи послу око закључења општ. зајма. Комисија, која је овде изабрана да се за тај посао стара и које сам и ја члан, никако се не сазива, мислим, да би нужно било, да се у што краћем року сазове и да о своме раду поднесе одбору извештај.

Председник. То примам и позвању.

Одбор је овластио комисију да види стан и цену за кварт савамалски. Од кућа које су нуђене и одговарају потреби комисија је прегледала 2 зграде: кућу масе пок. Стевана Далића и горњи спрат гостионице Европе. Разлика је у цени, што је једна кућа и то Крсмановића 4200 дин. годишње а то је 350 дин. месечно, а кућа Делића кошта 540 дин. месечно. Истина ту има горњи и доњи спрат и има и једно засебно одељење. Сем тога Делића кућа се нуди за продају и општина налази за корисно и да је купи.

Бока Нешић. Мени се чини господо да је и једна и друга кућа сувише велика за један кварт. Прво Далића кућа има магазе. Шта ће општини магазе. Нек дају само онолико колико је општини потребно. Друго тамо где је до сад кварт био, није било више од 5 соба. Једно одељење Европе има 8 соба. За што не узму онолико, колико треба. Варошки кварт сав је у 4 себе, а зашто овде да буде другчије. Дакле ни једна ни друга није подесна за тај посао.

Раденко Драгојевић. Куће смо прегледали обадве. Обе су комотне, само је у кући Крсмановића била некад вода, а кућа Делића је скупља али за живот здравија. Ту може и једно општинско одељење да се смести.

Председник. У допуну овога извештаја имам да вам јавим да се је доцније појавио с понудом и г. Нишлић. Можемо да прочитамо понуду. (Секр. прочита.) Хоћете ли да се увери комисија лично. (Хоћемо.)

Раденко Драгојевић. Мени је позната та кућа. Мислим да неће бити удесна с тога што су собе сниске.

Председник. Слаже ли се одбор с тим, да комисија види? (Слажемо се.)

Сад имам да вам саопштим да је повереништво одборско у лицу г. Ђ. Новаковић и Азријела ишло да види кућу за одељења благајничка управе вар. Београда. Оно је нашло да стан није добар, али управа вар. Београда јавља писмом да је већ узело ту кућу. Чујте тај акт. (Секретар прочита.)

Молим вас да ово примите к знању, а за савски стан да се комисији каже да изађе на ново.

Сад имамо међу хитним стварима једну ствар односно накнадних кредита, па би требало да се прегледе. Ја мислим да овластите комисију која прегледа рачуне, да нарочито прегледа те партије (Овлашћује се).

Вама је господо познато да је умро наш вредни грађанин г. Ј. Крсмановић који је заузимао више година угледно место у нашој општини међу грађанима. Ја мислим да би се овим одужили ако преставништво прими учешће при погребу. (Прима се.) Ја ћу вам саопштити писмом распоред и одредићу место, где ће мо се састати. (Врло добро)

Пошто је већ доцкан то закључујем седницу.

Састанак је овај трајао до 9 и по часова по подне.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д
в) За свирање женског (оркестра) Дамен-Капеле 20 д

II.

а). За играњку у локал I-ог реда . . . . . 15 д
б) За играњку у локал. II-ог реда 10д
в) За играњку у локал. III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д
д) За забаве „Тинга-Танга" т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 0·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . 0·20 „
в) Буре од 9 акова . . . . . 0·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 0·20 д
б) За неузидан шпорхерд . . . . . 0·20 д
в) За узидан „ . . . . . 0·40 д
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 0·50 д
д) За чишћење димњака од два спрата . . 0·20 д
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . 0·0 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 0·10 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 0·20 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 0·75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 10.00 д
б) Од акова . . . . . 0·50 д

IV. ПОШТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . 3·00 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . 1 д

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 6 д
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д
в) Мала гробница . . . . . 555·12 п. д
г) Велика гробница III реда . . . . 998·39 п. д
д) Велика гробница II реда . . . . 99·32 п. д
е) Велика гробница I реда . . . 684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 2·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 24·90 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·90 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·90 д

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 40. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ ЈЕДА ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 27. Септембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Да би се сопственици кућа могли погађати са инсталатерима за инсталисање водовода по кућама као и да би се Управи Водовода уштедео преглед предрачуна, Управа Водовода израдила је ниже изложени ценовник за најпотребније радове при инсталисању. Према томе, неће бити потребно, да се Управи Водовода подноси предрачун на преглед, већ само планови за инсталисање. Међутим Управа Водовода, на нарочиту жељу сопственика кућа, примаће и вршиће бесплатно преглед предрачуна, као што је готова и свака друга обавештења грађанству давати.

ЦЕНОВНИК

за радове при инсталисању водовода у кућама, заједно са материјалом.

1., Један метар тешке цинковане цеви од кованог гвожђа, набавити, положити и где је потребно са кукама за зидове утврдити или до 0.30^m у земљу (подруму) укопати и затрпати, заједно са потребним деловима, као што су лукови, наглавци (муфови), укрсници, делови и други:

За цеви, грла од	13^{mm}	$= {}^1/_2{}^м$	дин.	2.70
„ „	20 „	$= {}^3/_4{}^м$	„	3 20
„ „	26 „	$= 1^м$	„	4.20
„ „	33 „	$= 1^1/_4{}^м$	„	5.55
„ „	39 „	$= 1^1/_2{}^м$	„	6.60
„ „	45 „	$= 1^3/_4{}^м$	„	7.80
„ „	52 „	$= 2^м$	„	8.90

2., Ако се полажу у земљу ван зграде у дубини од 1^m испод површине, онда за копање потребног рова са затрпавањем и изношењем преосталог материјала од 1^m дужине дин. 1.50.

3., За сваки 10^{cm} дубљег копања од 1^m дубине, додаје се цени под 2., још на сваки метар дужине по дин. 0.15.

4., За калдрмисање обичне калдрме у песку или цигљаног патоса, 1^{m2} дин. 0.80.

5., Главну славину за затварање и испражњивање целог водовода у кући, набавити и наместити између гвоздених цеви (без залемљивања).

комад за грло од	20^{mm}	$= {}^3/_4{}^м$	дин.	7.00
„ „	26 „	$= 1^м$	„	10.00
„ „	33 „	$= 1^1/_4{}^м$	„	17.00
„ „	39 „	$= 1^1/_2{}^м$	„	25.00
„ „	52 „	$= 2^м$	„	34.00

6 Спојну славину (Durchlassventil, Durchlaufhahn) набавити и наместити између гвоздених цеви.

комад за грло од	13^{mm}	$= {}^1/_2{}^м$	дин.	7.00
„ „	20 „	$= {}^3/_4{}^м$	„	10.00
„ „	26 „	$= 1^м$	„	13 50

7 Месингане плоче за дуварове (Wandscheiben) набавити и наместити између гвоздених цеви, према величини и простијој или лепшој мустри.

комад за грло од	13^{mm}	$= {}^1/_2{}^м$	дин.	1.— до 3.—
„ „	20 „	$= {}^3/_4{}^м$	„	2.— до 4.—
„ „	26 „	$= 1^м$	„	2.50 до 5.—

8., Славину обичну за точење воде (Zapfventil), набавити и наместити.

комад за грло од	13^{mm}	$= {}^1/_2{}^м$	дин.	6.00
„ „	20 „	$= {}^3/_4{}^м$	„	8.00
„ „	26 „	$= 1^м$	„	10.00

9., За пробијање (бушење) зидова до 0.60^m дебљине и зазиђивање тих рупа, са радом и материјалом од једне рупе а др. 2·50. Ако је зид дебљи од 60^{cm}, онда ће за сваки 10^{cm} веће дебљине плаћати још по: дин. 0·40

1. Примедба: Ако се цеви полажу у канале у зиду (versenkt in Mauerkanäle.) или испод патоса од дрвета, цемента — бетона — по засебној погодби; исто тако и за финије замазивање зидова, за молерске, фарбарске, тапетарске и декораторске радове.

2. Примедба: Ако се земља не може одмах до копаног рока сместити, или се копање мора вршити у камену или у води по засебној погодби.

3. Примедба: Све се цене разуму са радом и материјалом, као и са свима споредним пословима, потребним за инсталисање.

Објављујући ценовник, управа водовода чини пажљивим оне, који се буду погађали за појединим инсталатерима, да су цене у у ниже изложеном ценовнику највеће (најскупље), које инсталатери могу тражити за радове у ценовнику побројане, дакле да инсталатери могу и треба од тих цена известан проценат да попусте. Инсталатери немају права да од сопственика кућа траже нарочиту наплату за друге споредне послове, који при инсталисању долазе, као израду нацрта или плана за инсталисање, грађења предрачуна, вршење пробе и т. д. јер су сви ти споредни послови урачунат у ценама за побројане радове у ценовнику.

Исто тако, управа водовода понова чини пажљивим сопственике кућа, де погодбу закључују писмено (у виду рачуна) и то тако, да инсталатер јамчи бар годину дана за доброту израде и материјала.

Бр. 2470.
22. Септембра 1892.
Београд.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Управа водовода дознала је да се неки од овлашћених инсталатера за инсталисање водовода по кућама, нуде појединим сопственицима кућа, да им израђују планове њихових зграда ради инсталисања водовода и за израду тих планова траже од сопственика куће нарочиту награду.

Управа водовода овим обзнањује сопственицима кућа, да они за израду тих планова нису дужни никакву нарочиту награду давати инсталатерима, *нити су сопственици кућа дужни да подносе* управи ма какве планове, већ је то дужан подносити дотичан инсталатер, коме сопственик куће уступи инсталисање водовода, али за израду тога плана инсталатер нема права наплаћивати никакву нарочиту награду.

У исто доба управа водовода јавља овим сопственицима кућа, да ће у току идуће недеље обзнанити максималне цене за извршење инсталисања по кућама.

Бр. 2450.
18. Септем. 1892. год.
у Београду.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул Бр- 2, кући Ивковића.

2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.

3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.

4. Ганц и Комп; Кнез Маланова ул. Бр. 58, кућа М. Богићевића.

5. Вилхелм Баганц; Вук-Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.

6. Радован Петровић инж, спомничка ул. бр. 7.

7. Ђорђе П. Наслас, Васина ул.

8. Ђорђе Мајзнер инж. Београдска ул.

9. Петар Ковач машин. у држ. лабораторијуму.

10. Антон Матуш бравар, ул. Два јаблана, бр. 18.

11. Ранко Гоћевац и комп. на Сави.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини поново пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопствеником куће, дужан је инсталатор скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, оверише и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе известити управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инсталатер стави у своме предрачуну, који ће потписати.

20. Августа 1892 год.
Бр. 2100.

УПРАВА ВОДОВОДА

ОБЈАВА

Суду општине вароши Београда потребна је једна кућа за смештај кварта варошког управе вароши Београда са овим просторијама: 4 простране собе за смештај канцеларија; 3 простране и једна мања соба за смештај жандарма; једна кујна и један магацин за смештај разних ствари.

Кућа треба да је по могућству у средини кварта варошког и при земљи.

Позивају се сопственици кућа, који би хтели дати своју кућу под закуп да поднесу пријаве, у којима да наведу: у којој је улици кућа и колика је закупна цена.

Пријаве ће примати у суду општинском г. Димитрије Ј. Јанковић рачуновођа до 1. Октобра т. године.

Од суда општине вар. Београда 4. Септембра 1892 г. АБр. 6960.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коњ пожарне чете и волова 180.000 килограма сена

Одбор општински у седници својој од 17. Августа решио је, да општина набавку овога сена изврши сама непосредно од произвођача. Цена је одређена пет динара од 100 килограма.

Позивају се сва она лица која имају сена на продају, да исто довезу и пријаве се г. Кости Чупићу старешини одељка Палилулског, где ће се исто комисиски прегледати примити и продавац ради исплате на општинску касу упутити.

Сено мора бити ово годишње, суво, чисто, несме бити шеварито, ритно, старокошено, прашљиво труло, закисло и водоплавно.

Од суда општине Београдске 12. Септембра 1892. год. СБр. 14577. у Београду.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

69. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

15. Септембра 1892. г.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Р. Драговић, М. Трифковић, Др. П. Поповић, Н. Р. Поповић, М. Д. Банковић, Ђ. С. Новаковић, Ђ. Ж. Нешић, М. Јовановић, И. Ђорђевић, Ј. Ђуровић, А. Одавић, Љ. Јовановић, М. Ј. Марковић, М. М. Петровић, К. Петровић, М. Капетановић, С. Ристић, Др. Марко Т. Леко, М. Велизарић, М. П. Бончић, М. Јанковић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 10. Септембра 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд, АБр. 9774, 9819, 9853, 9866, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавно: да су му Димитрије Ђорђевић, Андреја Крцалић, Стојан Стојичевић, Стеван Обојевић и Јамандија Николић непознати; да је Петар Николић доброг владања и доброг имовног стања, да је Давид Барух доброг владања а сиротног имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 9836, 9833, 9834, 9835, 9832, 9830, 9793, 9858, 9857, 9856, 9855, 9854, 9876, 9763, 9899, СБр. 16353, 16204, 16243, 16252, 16263, 16149, 16384, 16387, 16511, одбор је изјавно мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца: Стане Влајићеве, Љубомира, Јелене и Катарине Костић, Ане Максимовић, Војислава Деспотовића, Бог-

---

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је орца Обилића његош.

ГЛАВА ШЕСТА

Опсада и пад Светиграда. — Опсада Кроје.

Да покаје прошлогодишњи свој неуспех у Арбанији, који у осталом — као што смо видели у прошлој глави — не беше с његове кривице, а не имајући, после погибије Хуњадијеве на Косову, да се боји више никакве опасности, Мурат науми одлучно, да и год. 1450. поново свој поход на ту државицу, која му беше задала већ толико јада. Целе дакле јесени прошле године чинио је он огромне спреме. Војници су се пописивали по целом му царству, храна се довлачила са свих страна, оружје се непрестано ковало.

Ма колико да се све то радило тајно, опет се глас о томе пронесе по целој Европи и сав хришћански свет задрхта од силнога страха. Ну још се није знало на кога ће султан поћи. Једни су мислили да ће на Скендербега, али су се чудили, на што су му те огромне спреме, кад Арбанаси немају више од десет до дванаест хиљада бораца, други су мислили да ће ићи на Угарску, а то су мислили и сами Угри.

Али не би тако. Он пође на Арбанију. Скендербег се пак томе као извесно надао. С тога и беше прегао, да земљу што већма утврди. Нарочито пак пажњу беше обратио на све тврђаве своје, међу којима највише на Кроју и на Светиград. Прву снабде храном — како каже безимени писац — за читавих шеснаест месеци; утврди је с четири хиљаде најбољих војника, не рачунајући ту и грађане њене, којих је било једно четири стотине педесет и за управитеља постави јој Вранаконта.*) Другу такође снабде храном за дуже време; метне у њу за посаду гарнизон један од хиљаду шест стотина Срба из Горње Дибре, који су се сматрали за најбољу војску у свој Арбанији, па онда за команданта постави једног од својих најбољих воћа — Петра Перлата.

Са самим почетком маја крене се султан са свом својом силом из Једрена право на Арбанију. Пред њим је ишла авангарда његова од пет хиљада и она набрзо паде под Светиград. Остатак је био заостао подаље, али се и он све више примицао својој мети. Кад Скендербег дозна за долазак аван-гарде, узме са собом четир хиљаде својих војника, па се упути к Светиграду, да нађе близу њега, које удесно место, из кога би могао лако притецати у помоћ опсађенима, кад већ буду отпочели напади на град. И на-

*) Ко је и од каке породице био овај Вранаконте (или како га Хопф зове Брана Конте) неје још тачно испитано. На то нам не одговарају довољно ни стари биографи ни Хопфове сведоџбе. Узевши међутим у поглед то, да Скендербег неје могао тек коме поверити овакав град па чуваше, могло би се узети, да је он био од какве одличне породице. Али да је он и исто лице које Хамза (Бранило), синовац Скендербегов, — како Хопф без устезања тврди у својим „Хроникама“ на стр. 535. — тешко је веровати. Доказа ми за то у Хопфа не налазимо нигде. По ом м пак, што се о Брана(ј)-Контима говори у руконису деспота Мусакија, пре би се могло узети да неје тако — као што и Хан вели у своме „Путовање итд.“ Неје на ино, и овде морамо поновити, да је Хопф учинио доиста велику погрешку, што неје штампао и оне документе, из којих је црпао грађу за своје генеалошке таблице.

дана Илића, Николе Павловића, Видосаве Лукићеве, Михајла Виторовића, Данице Виторовићеве, Љубице Виторовићеве, Стојана Петковића, Ђорђа Митровића, Живојина Ђорђевића, Влајка Евгенијевића, Марије Пантић, Ивана А. Илића, Стане Јеловић, Милеве Перић, Ветике Колер, Јулке Игњатовић, Марије Паниси, Јована Вукотића, па тек онда да им падa тражено уверење.

IV.

Истражни судија за варош Београд извештава суд, да је Филип Богојевић трг. овд. и присутник за кварт теразијски, пао под стечај, те да се према томе има на његово место други изабрати.

По прочитању тога акта АБр. 9775. одбор је решио, да суд општински одреди једног грађанина за присутника на место Филипа Богојевића.

V.

Цветко Ћосић позорник моли за двадесетодневно осуство ради поправке здравља.

По прочитању те молбе АБр. 9936, одбор је одобрио тражено двадесетодневно осуство Цветку Ћосићу.

VI.

Председник општине износи одбору на решење молбу Косте Станимировића којом моли, да му се да награда у 124 динара и 98 пара, што је вршио дужност деловође глав. школског одбора у 1889. години, по којој је молби а по одлуци одборској од 19. Марта 1892. године АБр. 5394. главни школски одбор дао извештај да за време у молби означено није никоме ова награда издавана.

По прочитању тога извештаја одбор је решио, да се молиоцу Кости Станимировићу изда из општ. благајне а из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове 124 дин. и 98 пара (Сто двадесет и четири динара и деведесет осам пара), као награда за вршење дужности деловође главног школског одбора у 1889. години.

VII.

Председник износи одбору на решење предлог управе грађев. одељења, да се од фирме „Захарија и Деладоне“ одкупи за општ. потребу шупа, у коју је њихова радионица била, као и сви машински алати, што су у предлогу побројани тако, да се све машинске оправке могу у тој радионици вршити.

По прочитању тих предлога ГБр. 2025 и 2026, одбор је одлучио, да одборски повереници господа А. Одавић, Св. Ристић, Милан О. Петровић, Раденко Драговић и Т. Селесковић проуче овај предлог и прегледају машинске делове и шупу, што се за откуп предлаже, као и лавницу, па поднесу одбору своје мишљење на решење.

VIII.

По прочитању понуде Николе Х. Поповића пензионара ГБр. 2051 о извршењу регулације Душановој улици преко његовог имања, одбор је одлучио, да господа Стеван Чађевић, Илија Ђорђевић, Михаило Јанковић, Мата Јовановић и Милан Капетановић, као одборски повереници проуче ову понуду и нужност њену, па поднесу одбору свој извештај на решење.

IX.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 1954 одбор је одобрио, да се држи лицитација за оправке и доправке у предлогу означене на школама: врачарској и код Саборне цркве.

X.

Председник износи одбору на решење предлог грађев. одељења ГБр. 1701, да се калдрмише коловоз Лепеничке улице дотераним каменом.

По прочитању тога предлога одбор је одобрио, да се за израду калдрме са дотераним каменом у Лепеничкој улици држи лицитација, као и за ниведисање и калдрмисање оног дела, што лежи између Лепеничке улице и Вука Караџића пред зградом Задруге за међусобно помагање и штедњу.

XI.

На предлог председника одбор је одлучио, да се држи лицитација за израду калдрме са дотераним каменом у Тројичкој улици.

XII.

Одборник г. Стеван Чађевић предлаже да се калдрмише некалдрмисани део Добричине улице испод Чукур чесме. Одбор је одлучио, да Суд општински поднесе извештај о томе, колики је простор, што се има калдрмисати и колико ће то коштати, као и о томе; да ли се то може ове зиме извршити с обзиром на буџет општински.

XIII.

Председник извештава одбор, да му је Ђорђе М. Станојевић, председник надзорне комисије за грађење електричног осветљења упутио акт у коме пита, да ли ужива поверење одбора у послу око завођења електричног осветљења или не, пошто је дознао, да су у прошлој седници чуле извесне речи, којима би се хтела довести у сумњу савесност његова рада као председника те комисије.

По прочитању тога акта одбор је јавно једногласно, да г. Ђорђе М. Станојевић ужива непрестано потпуно уверење одбора општинског као члан и председник комисије за електрично осветљење.

XIV.

Председник извештава одбор да је према решењу одборском од 3. Септембра 1892. и 7. Септембра 1892. год. АБр 9495, стручна комисија извршила преглед револвера за општ. позорнике и поднела извештај у коме је изјавила своје мнење да је револвер из трговине „Марковића и Илића“ запечаћен под бр. 2388, добар за наоружање општ. позорника.

По прочитању тога извештаја АБр. 9880, одбор је решио, да се за општ. позорнике набави 60 револвера са прибором и муницијом према погодбама и поднетој мустри од Марковића и Илића по цени од двадесет и четири динара и педесет пара од комада са прибором и муницијом према ранијем решењу одборском од 31. Августа АБр. 9495, усвајајући у свему извештај стручне комисије.

XV.

Одборско повереништво за преглед главне општинске касе подноси извештај свој о извршеном прегледу.

По прочитању тог извештаја одбор је решио, да се исти извештај у свему прими с тим, да се приход од касапске аренде има предавати глав. каси увек рефератом не чекајући да се испуни књига признаница за наплату те аренде.

XVI.

Председник извештава одбор, да су одређени вештаци проценили земљиште Раденка Драговића трговца у Савамали које се земљиште под улицу узима на 90 дин. од квадр. метра, па предлаже одбору, да се према овој процени заузето земљиште исплати.

По прочитању те процене АБр. 7525, одбор је одлучио, да овај предмет с правног гледишта

шавши тако једно место, он постави ту своје војнике, што беше довео. То је било 10. маја †)

Не прође за овим још ни неколико дана, а под Светиград паде са свом својом огромном силом и Мурат, — како каже Барлеције, — 14. маја. Колико је он имао свега војске, у томе се не слажу ни стари ни нови писци Барлеције вели, да су о томе постојала два мишљења, т. ј. да је по једнима Мурат имао сто педесет хиљада, од којих двадесет хиљада беху коњаници а четрдесет пешаци, а по другима само сто двадесет хиљада и то седамдесет коњаника а тридесет пешака.††) На против безимени писац, како вели Џамарија †††) тврди, да је било праве војске само седамдесет хиљада, а урачунавши и коморџије и друге непотребне људе, који су у оно време увек ишли за војскама, једва да их је било више од сто хиљада; ну и он додаје, да се проносио глас, да их има око сто педесет хиљада. По Fatti illustri опет, Мурат је имао сто шесет хиљада†) и на послетку по Сисмондију није имао више од четрдесет хиљада коњаника.††)

Имајући дакле толико различних мишљења, тешко је рећи, које је истинито, или бар најближе истини, али ипак мислимо, да можемо с доста поуздапости тврдити, да је Барлецијев број сувише велики, што је у осталом код њега врло обична и природна ствар, јер је он писао како је слушао од народа, који опет обично воли да претерује и преувеличава ствари. У толико већма та оцена вреди за тврђење Fatti illustri.

Али да видимо сад, шта је даље било. Чим Мурат паде под Светиград, он пошље посланика опседнутима с поруком да му се предаду, а он ће их богато наградити. Самом Перлату, — како каже Барлеције,*) — обећавао је триста хиљада аспри. Али храбри бранноци Светиграда не хтедоше ни чути о каком миту и предаји, те султан мораде прибећи сили. Он заповеди, да се зидови бију из топова. Ну артиљерија онда беше тек у зачетку и топови су били врло ретка ствар, те се није чудити, — ако је само веровати старим биографима, — што је толика огромна војска турска имала само *два* велика и неколико мањих топова. Треба споменути и то, да Арбанаси несу имали ни једнога

Бомбардовање потраја три дана узастопце и после тог времена отворе Турци на зидовима једну брешу. За тим навале на њу, да силом продру у град, али их опседнути храбро одбише растопљеном смолом, врелим уљем и огромним камењем, које су котрљали низ брег, те тако мрцварили и односили непријатеље доле.

На десетак дана за овим — 28 маја, учини султан и други главни напад.†) Али и он прође исто као и први. Нарочито смете Турке диверзија једна Скендербегова, јер баш кад они хтедоше и по трећи пут да навале на зидине, појави се недалеко од њих нека прашина од коњских ногу и у њој Скендербег с десет хиљада људи, те се они морадоше оставити опседнутих и окренути се на њ. Иза овога настаде читав ред свакојаких напада. Тако једанпут понудише

†) Bemmi G., Istoria etc., стр. 158.

††) Мијатовић вели, да Барлеције више нагиње овом последњем, т. ј. мањем броју. На против, нама се чини, да је у ствари са свим другчије и ако је то место у Барлеција доста тешко разумети. Оно гласи: „Aliqui enim 150. millia armatorum tum affuisse Amurathi narrant. 90. equitum, peditum 40. Quidam 120. tantum, & de equitibus 20. millia detrahunt, 20. de peditibus. Ipse utramvis sententiam sequar, non multum video momenti, inclinat tamen in majorem numerum animus, ut partem magis tamdiu praeparato bello apparatum.“ De Vita etc. lib, IV., стр. 106..

†) Biemmi G., Istoria, стр. 166.

††) Fatti illustri, стр. 82.

†††) Hammer, Hist. de l' emp. ottoman., стр. 214. прим. 2.

*) Barletius M., De Vita etc. lib. IV., стр. 112..

†) Biemmi G., Istoria, стр. 173..

проуче г. Ђорђе С. Новаковић и Велимир М. Тодоровић па поднесу своје мишљење одбору на решење.

71. ВАНРЕДНИ САСТАНАК.

19. Септембра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од одборника били г. г. Н. Х. Поповић, С. Боторић К. Петровић, М. Јанковић, Св. Ристић, М. Трифковић, М. М. Ђорђ, Ђ. Наранџић, Н. Р. Поповић, М. Капетановић, С. Вељановић, М. Јовановић, М. Велизарић, Љ. Јовановић, М. Ј. Марковић, Др. М. Т. Лека, Ф. Васиљевић, И. Ђорђевић, Р. Драговић, М. О. Петровић, М. Д. Банковић, Л. П. Дашковић, Ђ. С. Новаковић С. Чаћевић, Ђ. Ж. Нешић, М. П. Бончић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 15. Септембра 1892. год. и у одлуци КНБр. 740 учињена је допуна, да се ова одлука одборска има односити на све приходе, што се дневно прикупљају с тим, да се исти имају дневно и предавати на означени начин.

II.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд АБр. 9912, 9943, 9944, 9966, и акта Управе вар. Београда АБр. 9887, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Видак Зељић доброг имовног стања а да му је његово владање непознато, да је Јован Голубовић доброг владања и средњег имовног стања, да је Милан Голубовић доброг владања и сиротног имовног стања; да су му Благоје Милојевић, Павле Островац, Аца Бераровић и Мита Младеновић непознати.

III.

По прочитању молбе Ристосије Св. Љочића, удове овд. којом тражи уверење о своме породичном односу, одбор је изјавио, да се молитељици може дати тражено уверење.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 10028, 10025, 10011, 9988, 9987, 9979, 9940, 9941, 9973, 9923, СБр. 16435, 16423, 16622, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца, Живојина Миленковића, Видоја Зелића, Војислава А. Весовића, Бошка Бошковића, Василија Огњеновића, Анђе Симић, Персиде Божићеве, Данице Ђурђеве, Петра Д. Лазаревића, Саве Шутановића, Ивана Алексијевића, Илије Аџемовића, Милеве К. Николић и Младена Н. Сарића, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

По прочитању протокола лицитације СБр. 16425, држане 11. Августа 1892. године за издавање под закуп општинског дућана у Фишекијској улици, на којој није било ни једног лицитанта, одбор је решио, да суд општински путем објаве у новинама изда овај дућан под кирију ономе, ко највећу цену понуди.

VI.

По прочитању протокола лицитације СБр. 16.666 држане за давање општинскога плаца под закуп више Чесмедине улице, одбор је одлучио, да се ова лицитација одбаци а друга распише.

VII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 2076 држане 17. Септембра 1892. год. за грађење зграде за основну школу у Крунској улици и лицитације ГБр. 2077 држане 17. Септембра 1892. год. за грађење једне кујне код основне школе на западном Врачару и подизање крова над болницама, — одбор је одлучио, да се ове лицитације одбаце и друге распишу.

VIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 2099 држане 19. Септембра за грађење калдрме са дотераним каменом у Тројичкој улици, — одбор је решио, да се грађење калдрме дотераним каменом у Тројичкој улици уступи Ристи Крстићу по цени од седам динара и седамнајест и по пара од квадратног метра, с тим да се Ристи Крстићу уступи грађење калдрме и у Лепеничкој улици по истој цени и са истим каменом.

IX.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 2100 одбор је решио, да се грађење калдрме са дотераним каменом у Трговачкој и делу Кнез Лазареве улице уступи Ставри Костићу по седам динара и и седамнајест и по пара динарски од квадратног метра, према понуди његовој.

X.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 2098 одбор је решио, да се одкопавање земље у Лепеничкој улици и једном делу испред зграда Управе за међусобно помагање и штедњу уступи Живку Тришићу по један динар и двадесет осам пара дин. од куб. метра с тим, с тим да земљу носи у бару „Венецију"

XI.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 2071 за одређивање осе у дунавској улици, — одбор је одлучио, да предлог ове комисије проучи одборско повереништво и поднесе своје мишљење на решење.

За поверенике изабрата су господа Стеван Чаћевић, Милан Капетановић, Коста Главинић Никола Р. Поповић и Илија Ђорђевић одборници, од којих тројица могу приватно радити.

XII.

По прочитању извештаја комисијских ГБр. 2072 и 2075, одбор је одобрио, да одређене осе у улицама Грочанској и Ибарској.

XIII.

Председник износи одбору на решење две молбе, којима се тражи издржавање из општинске касе. По прочитању тих молби одбор је решио, да се Јелисавета удова пок. Петра Хаџи Јанића одбије од тражења пошто је млада, здрава и без деце, а молба Милице Лазаревић удове, да се упути на оцену повереништву за издавање општинске милостиње.

XIV.

Председник извештава одбор, да Браћа П. Ђорђевићи, којима по регулацији припада један део општинског земљишта у Савамали, неће да плате то земљиште како је већина одређене комисије оценила, по деведесет динара квад. метар, већ пристају да га плате по четрдесет дин. по процени мањине процењивача.

По прочитању процене и изјаве Браће П. Ђорђевића АБр. 8827, одбор је одлучио, да ову ствар с правне стране проуче и одбору реферишу г.г. Ђорђе Новаковић и Велимир М. Тодоровић, одборници.

XV.

Одборско повереништво изабрато у седници одборској од 15. Сепг. 1892. год. ГБр. 2026 да проучи предлог грађевинског одељења о откупу

се сами јаничари султану да му извојују град; за тим у другој половини јуна три пута навали на њ и румелијски паша. Али све узалуд. Перлат се храбро држао а и зидови беху и сувише тврди. Ну можда ништа султану неће у предузећу сметало толико, колико изненадни напади Скендербегови. С тога, хотећи да учини и последњи напад у другој половини јула, он даде храбром Фируз-паши осамнаест хиљада војске и заповеди му само да га брани од изненадних напада Скендербегових а ни на шта друго да не обраћа пажњу. За тим навали на град са свом жестином. Опседнути се храбро боришe, али Турака беше веома много и они умало не одолеше сили. Већ непријатељ начини и дрвени мост, којим се могаше ући у град, кад али удари и Скендербег. Ну Фируз-паша стаде преда њ, повикавши: „Без боја нема пролаза." Тако се сад и овде започе битка. Али Фируз наскоро паде под нечијом руком, Скендербег продре кроз непријатељске редове до оних Турака што нападаху на град, те опет он спасе Светиград од коначне пропасти.†)

Тај последњи пораз потресе Мурата из самог темеља. Њему сад беше јасније но дан, да силом не може ни на који начин доћи до циља И он већ размишљаше како да се врати, кад али се деси нешто неочекивано. Оно, што он силом и убојним топовима не беше могао задобити, то му исто паде под власт мирним путем. Али како, то је тешко објаснити. Барлеције и Fatti illustri причају читаву басну. Т. ј. по њима је султан био подмитио једног човека из тврђаве, да баци мртва пса у једину чистерну што беше у тврђави, јер је знао да су Срби људи веома сујеверни и да ће волети предати се него ли пити воде из таке чистерне. па додају, да се тако доиста и десило Али та прича нама се чини и сувише романтичном, сувише басном, каквима народ радо воли да објашњује разне догађаје нарочито ако је и њему самом у интересу да прикрије праву истину Доиста, зар се пад Светиграда не би могао оправдати више *историјски?* Зар се, на пример, не би могао објаснити тиме, што су опседнути већ били са свим изнемогли и ослабели? Или, зар се он не би могао оправдати страхом и очајањем, које беше завладало гарнизоном светиградским после последњег, или боље рећи другог главног напада. Велика је доиста штета, што су у књизи безименога писца баш на том месту изгубљена два листа, јер бисмо онда могли видети, чиме је очевидац или бар истинитији и веровнији писац објаснио тај пад. Овако смо сад остављени или да верујемо једној басни или да лутамо по области хипотеза †)

Било сад како било, тек Светиград доиста паде у руке султану. Стари писци веле и то, да су опседнути били капитулирали с погодбом, да им свима буде поштеђен живот и додају, да је Мурат после и одржао реч†); на против Халкондила изреком каже, да је он нешто њих исекао а нешто распродао после као робље.

Кад на послетку паде Светиград, зар се Арбанаси несу с правом имали бојати,

†) Biemmi G., Istoria, 186.. Барлеције и остали тврде, да је Скендербег својом руком убио Фируза.

†) Халкондила објашњује са свим друкчије т ј над. По њему, султан је Светиград с и л о м освојио. Chalcondyles Laonic у Hist. générale des Turcs etc., стр. 154..

†) Барлеције је и овде веома фабулозан. Поред осталога, он прича и то, како је, после предаје Светиграда, сам Муратов Мухамед, који с оцем беше такође дошао у Арбанију, наговарао оца, да погази уговор начињен с опседнутима, и да их све посече, али — додаје он — Мурат неје хтео да гази задану реч, поучавајући и сина, да то неје ни мало часно, ни поштена човека достојно. De Vita lib. V., стр. 142., Међутим то неје никако могло бити. Јер, колико је историји познато. Мухамед је, после трећег доласка Муратова на престо па до смрти његове, био непрестано у Магнезији и Европе неје ни очима видео, а камо ли у њој био Hammer, Hist. etc., стр., 214.; Paganel., Hist. de Sc.. Bech., стр. 100..

шупе и машинерије од Захарије и Деладоне, — поднели свој извештај.

По прочитању тога извештаја ГБр. одбор је решио, да се усвоји овај извештај и да се у предлогу наброје машински делови и шупа одкупи од Захарије и Деладоне ва цену девет хиљада динара. Да се за куирију земљишта, на коме је шупа плаћа годишње четир стотине осамдесет динара и да се по ову цену закључи уговор са сопственикомземљишта на две године.

Куповна цена и кирија, да се плати из зајма а на терет партије одређене за грађење кеја.

XVI.

Председник износи одбору на решење молбу грађана београдских са врачара, којом моле, да се ослободе плаћања за откопавање и одношење земље оних улица, што су пре две три године по нивелети откопане и калдрмисане.

По прочитању те молбе ГБр. 1352|91 и извештаја грађевинског одељења по овој ствари ГБр. 1377|91, одбор је одлучио, да овај предмет проучи одборско повереништво и поднесе одбору своје мнење на решење.

За повереннике изабрати су г.г. И. Главинић Ђ. Ж. Нешић, М. П. Бончић Илија Ђорђевић, Ђ. С. Новаковић и Ст. Чађевић одборници.

72. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

21. Септембра 1892. год.

Председавао председник М. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Г. Бркић, Н. Поповић. Л. Дашковић, С. Вељановић, М. Капетановић, Ђ. Ж. Нешић, Н. Х. Поповић, С. Чађевић, М. Банковић, М. Ђорђевић, М. Ђорић, С. Боторић, Р. Драговић, М. Велизарић, М. Бончић, А. Одавић, Љ. Јовановић, Др. М. Леко, Ђ. С. Новаковић, М. Трковић, М. Јанковић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 19. Септембра 1892. год. и учињене су ове допуне, у одлуци КНБр. 747, да се лицитација држи пред Бајлоновом кафаном на топчидерској пијаци;

КНБр. 750, да је цена за израду калдрме са дотераним каменом у трговачкој улици и делу кнез Лазареве седам динара и седамнаест и по пара динарских од квадратног метра.

II.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд АБр. 10048, 9996, 9995, 10060, 10057, 10062, и акта иследног судије за варош Београд АБр. 10024, 10012, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су Хајврих Бихеле пушкар, Мајор Албахари кафеџија и Милован Спасојевић адвокат доброг владања и доброг имовног стања, да су му Вучко Филиповић, Петар Жикић, Милован Радонић и Михаило Станковић непознати, да је Глиша Гавриловић бив. учитељ доброг владања и доброг имовног стања и да му је Милић Михаиловић непознат.

III.

Председник износи одбору акт Управе вар. Београда, којим се тражи, да општина сазида у Топчидеру кућу, за смештај топчидерске полиције.

По прочитању тога акта АБр. 10010, одбор је одлучио, да ово тражење проучи с правне стране одборско повереништво, коме да су чланови г. Ђорђе Новаковић, Мих. Бончић, Радован Филиповић, Милутин Марковић одборници и Никола Жикић општински правозаступник, па поднесу одбору своје мишљење на решење.

IV.

Грађев. одељење општине београдске предлаже, да се одобри издатак од 500 динара, за откуп ливничког апарата „Захарије и Деладоне".

По прочитању тога предлога ГБр. 2101, одбор је решио, да се ливнички апарат „Захарије и Деладоне" откупи за пет стотина динара, и да се исплати из зајма а на терет партије одређене за грађење кеја.

V.

Председник износи на решење предлог госп. Мих. Бончића одборника, да се у службу општинску узму још два лекара. Одбор решава, да се у службу општинску могу узети два и више лекара привремено док трају ове ванредне прилике, и да се плаћају као остали лекари но из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

Овлашћује се председник да по своме избору узме у службу потребан број лекара не расписујући стечај и не чекајући ни избор одбора, пошто је опасност од заразе већ на прагу.

VI.

Одборник Ђорђе Нешић извештава одбор, да један од општинских лекара није хтео да поднесе лекарско уверење за једног општинског чиновника и да је према томе учинио кривицу, због које треба да се казни.

Председник одговара, да ће направити извиђај и о резултату известити одбор.

VII.

Одборник г. Милан Капетановић предлаже, да се овласти председник општине да може извршавати све наредбе државних власти и сталне комисије за предохрану од колере, што се односе на сузбијање заразне болести, колере, не чекајући решење одборско.

По саслушању овог одбор је решио, овлашћује се председник општине, да може извршавати све наредбе државних власти и сталне комисије за предохрану од колере односно сузбијања заразне болести колере, не чекајући на одборско решење, као и да чини потребне издатке ради извршења местних наредаба.

Издаци да падну на терет партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове.

VIII.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 2092 одбор је решио, да се за пренос мртваца умрлих од заразне болести изради потребан број кола по прописима санитетским а да се исплате из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

Да се држи ужа лицитација између понуђача Карла Сича и Милоша Обрнежевића а суд општински овлашћује се, да израду ових кола уступи ономе, који мању цену понуди.

IX.

Председник износи одбору на решење молбу краљ. срп. повлашћене фабрике палидрваца у Београду, којом моли, да се ослободи плаћања кирије на општинско земљиште, на коме је фабрика подигнута.

По прочитању те молбе АБр. 9366 одбор је после поименичног гласања са 12 гласова против 8 (2 нису гласали) решио, да се краљ срп. повл. фабрика палидрваца у Београду ослободи

да Мурат не ће ноћи сад и на друге градове њихове?**) Зар их није морао обузети страх, да ће им сад бити крај? Али, на велику срећу њихову, све се окрете друкчије. Одмах по заузећу те тврђаве, која га беше стала толике крви и толиких мука, он оправи мало зидове, које сам беше порушио својим топовима, остави у тврђави хиљаду и двеста најбољих стрелаца — јаничара, па онда, запаливши колебе у којима му становаше војска, пође хитно натраг у Једрене. По Барлецију то је било — 31. јула.

Шта је било узрок томе, тако журном повлачењу његову, не зна се тачно. Једни су то објашњавали страхом султановим, да на њ не удари која суседна држава други страхом његовим, да у даљем ратовању не изгуби и целу војску, кад је код самог Светиграда — како каже Барлиције — био изгубио читавих тридесет хиљада људи. — И ако је овај други узрок биги истинитији и вероватнији, јер, бар колико је нама познато, Турцима у ово доба неје грозила баш никаква опасност од које суседне земље.

Било сад како било, тек одлазак овај дође баш како треба целом измученом народу арбанском, и страх се пређашњи за час претвори у највеће весеље. Ударивши на непријатеља док устуцаше још неколико пута изненада и нанесавши му још доста штете, чим он пређе преко његових граница, врати се Скендербег у Кроју. Ту он распусти већи део своје војске на одмор с налогом, да се после два месеца опет састане сва ту, на да покушају не би ли могли повратити Светиград.

За време тог одмора навале великаши и пријатељи Скендербегови на њега, да се жени, јер не шћаху, да тако велики човек остане без порода. Скендербег их одвраћаше најпре од те намере, говорећи им, да он има пречи посао од тога: ослобођење освојена града. Али кад они навалише још јаче, пристане на послетку и обећа, да ће им учинити по вољи чим види Светиград опет у својим рукама. А да би то било што вероватније он испроси кћер Аријанита Комнена Големог — Андронику.

По што се војска у одређено доба скупи у Кроји, а добивши к томе нешто помоћи од таста, па — како каже безимени писац — и од краља Алфонса, пође Скендербег, — по Барлецију 23. септембра — на Светиград*). Али узалуд га описаћиваше читав месец дана, узалуд учини три напада на њ: Светиград беше неосвојив не само за Турке него и за њ, и тако се он с повећим губитком а без икаких успеха мораде вратити натраг — 26. октобра, како каже Барлеције.†)

Узрок том тако наглом одласку његову, био је — по безименом писцу — тај, што се у исто време док је он описаћивао град био пронео глас, да Турци намеравају и по други пут да упадну у Арбанију. Да ли је било такога гласа, не можемо тврдити, али да су Турци доиста имали намеру, опет да пођу на Арбанију, о том не треба сумњати. Само што несу то намеравали за исту, већ за идућу годину.

Доиста, чим прође пролеће год. 1450., упути се Мурат опет на Скендербега, и аван-гарда његова после краћег времена паде под Кроју. Њу је предводио неки Себали-паша. Барлеције вели да је долазак њен био 5. априла те године.†) Али то је немогуће а ево за што. У Monumenta Serbica††) има једно писмо, које је писао сам

=) По Халкондили, он се доиста и кренуо на ове, па прво ударио на Getia-у и освојио је а за тим дошао чак и под Кроју, али без успеха. Laon. Chal., 154.

*) De vita etc., стр. 147.
†) ibid, стр. 155.
‡) De vita etc. lib. VI., стр. 158. „Nonae Aprilis".
††) Mon. Serb., стр. 442.

плаћања кирије на општинско земљиште, па коме је фабрика подигнута за све време од кад постоји па до првог јануара 189 грће године.

општински послови

— **Јавна лицитација.** Суд општине јунковачке у срезу колубарском држаће 27. Септембра тек. год. јавну лицитацију за грађу трију кола: једна коњска и двоја воловска, за војну комору, према распису министра војнога Бр. 4728. За ова кола је осечена сва јапија и спремљене шине и осовине на рачун општине.

С тога обраћамо пажњу београдских мајстора — колара, на ову лицитацију, која им даје прилике да што више зараде.

—

— **Панађур.** Како прошлих година, тако и ове, држаће се у Александровцу тродневни вашар о св. Петци 14, 15 и 16 октобра тек. год, на коме ће се сви ово-земаљски производи законом одобрени продавати.

Свраћамо пажњу нашег трговачког света на овај панађур.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Како на држану лицитацију 17. Септембра ове год., о давању под закуп општинске њиве код Убањића винограда, за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1895 године, — није дошао довољан број лицитаната, да би се могла лицитација обавити, то ће суд општине београдске на дан 28. Септембра ове године држати другу лицитацију пред кафаном три кључа.

Услови могу се видити у рачуноводству суда општинског сваког радног дана за време канцелариско.

Лицитација ће се извршити горњег дана од 2 до 5 часова по подне.

Од Суда општ. Београдске 19. Септембра 1892 год. СБр. 14019 у Београду.

При грађевинском оделењу суда општине вароши Београда, у Панђеловој кући (Марвена пијаца) држаће се следеће јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 29. тек. месеца од 9—12 сати пре подне, за грађење једне зграде за школу у Крунској улици у авлији основне школе.

Кауција (850 дин.) осам стотина и педесет динара.

II.

На дан 29. тек. месеца од 3—6 сати после подне за грађење једне кујне и крова над басамацима на западном врачару код основне школе.

Кауција (100 дин.) сто динира.

III.

На дан 30. тек. месеца од 9—12 сати пре подне за грађење нужника код основне школе код Саборне цркве.

Кауција (80) осамдесет динара.

IV.

На дан 30. тек. месеца од 3—6 сати после подне за грађење једне зграде за стражару винарских магацина на Сави.

Кауција (200 дин.) две стотине динара.

V.

Кауције се полажу у готовом новцу или државним папирима у напред.

Ближи услови предрачуни и планови могу се видети у грађевинском оделењу суда општине вар. Београда, сваког радног дана у време канцеларије и при лицитацији.

Од стране суда општине вароши Београда. ГБр. 2076. и 2077 24. Септембра 1892. г.

Пошто општински одбор, није одобрио лицитацију, о издавању под закуп општ. плаца више чесме књегање Љубице, то ће суд општински на дан

29. Септембра ове године

држати другу лицитацију за издавање овога плаца под закуп од 1. Нов. ове до 1. Новем. 1895 године пред кафаном Живковом на Топчијској пијаци.

Лицитација ће се одпочети тачно у 2 сата а закључити у пет часова по подне.

Услови могу се видети сваког дана у рачуноводству општ. суда за време канцелариско.

Од суда општ. Београдске 24|IX 1892. год. СБр. 16666. у Београду.

ОБЈАВА

Суд општине Београдске издаје општински дућан бр. I у фишекџијској улици где су телалнице, одма под закуп до 1. Децембра 1893. године.

Позивају се сви они који га желе узети под закуп, да се до 1. Октобра ове године писмено пријаве у рачуноводству суда г. Димитрију Ј. Јанковићу чиновнику, са означењем колику цену месечно нуди. У рачуноводству се могу видети услови сваког дана за време канцелариско.

Од суда општ. Београдске 24|IX 1892. год. СБр. 16425. у Београду.

Скендербег и у коме се вели овако: „господо, казаше ми ћрь греде царь на насъ, тога ради послахъ каньжилера мога Ниньца“ и т. д. и оно је датирано 7. маја („месеца черешнюра. щ. дьнь [illegible] Леш[illegible]“).†††) Кад дакле сам Скендербег пише, да му је јављено, да непријатељ иде на њега, тек 7. маја, то онда нема никаке сумње, да аванграда Муратова неје могла бити још 5. априла под Кројом. Према томе може се с пуно поузданости поверовати безименом писцу, који вели, да је аван-гарда турска стигла око половине маја.†)

На шеснаест дана за тим стиже и Мурат на исто место, где му се беше утаборила аван-гарда. Сва његова војска износила је око сто шесет хиљада људи, од којих од прилике сто хиљада беху све сами борци. Осим те огромне војске, он беше понео још и доста гвожђа за ливење топова, јер му је иначе било веома тешко повести чак из своје царевине та тешка оруђа преко кршевите земље арбанске

†††) У Даничићеву речнику из књижевних старина има ова реч „черешжарь“ и то баш из овога документа, али јој Даничић без сумње неје знао значења. Ми смо нашли у једном македонском календару, да се тамо још и данас мај тако зове. Голуб за 9!

†) Biemmi G., Istoria, стр. 233.

Паввши под Кроју, он позове Врапаконта да му се преда. Али кад му овај одговори одричући, заповеди одмах да се лију топови После петнаест дана већ је имао дванаест††), од којих нарочито један задивљаваше све својом огромношћу. Они буду окренути на град. Али како на овоме беху само два места, где се могло продрети унутра, и то капија и источни део, који гледаше у равницу Тирану, то он изда заповест, да се они управе само на та два места. Тако онај највећи топ с још друга четири буде управљен на капију, а осталих седам на другу страну.

Четири дана за тим узастопце туцијаше непријатељ из њих Кроју и после тог времена, већ готово сви зидови лежаху у рушевинама. На дан 25. јуна†) одлучи Мурат жесток напад. Али на што причати сав ток његов? Као и сви они прошле године на Светиград, тако и овај буде одбијен с највећом срамотом по Турке. Па тако би и са свима осталима, који учествоваше за њим. Увек снажна мишица опседнутих и изненадни напади Скендербегови осујећаваху

††) Барлеције вели десет: четири с тавадима од шест стотина фунта а шест од двеста. De vita, lib. VI., стр. 161.

†) Biemmi G., Istoria, 233.

све покушаје султанове. Онда он покуша не би ли могао учинити што лагунама. Али и то не испаде за руком: земља око Кроје беше сама стена, те се он брзо мораде махнути своје намере.

Међутим, да му Скендербег не би могао више науђавати својим изненадним нападима, он заповеди поменутом Себали-паши, да с једним повећим корпусом пази само на ту ствар. Скендебег сад увиде јесно, да ће његова помоћ од сада бити узалудна, и повуче се на обале реке Истма, недалеко од Јадранског Мора. Али ту му паде срећна мисао, како би и сад могао наудити Турцима. Он је знао, да Турци немају у свом табору хране, колико им треба, већ да шаљу по њу с времена на време своје чете у млетачке области у Арбанију, где је добивају од Млечића. С тога и одлучи, да од сад пресреће на путу те коморџије, кад се враћају и да их лишава хране. На са самим крајем јула већ и учини такав један покушај.

Кад Мурат дочује за то, изгуби и оно мало наде, што му још беше остало на успех. Он већ поче помишљати и на повратак, кад али му саветници дадоше добар савет, којим га врло лако извукоше из не

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16. Августа до 1. Септембра 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	14·45 м.	2 540·700	
2	Вар. извора	24 сат.	1,426·637	
3	Булб. извора	24 сат.	627 610	
Свега за 16 дана литара 4.594.947				

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан 11. Августа 1892 год.

Председавао председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Има довољан број одборника, с тога отварам седницу и молим вас да чујете протокол прошлог састанка (секретар прочита. Прима се)

Др. Марко Леко. Комисија за електрично осветлење никако се не казива, шта је томе узрок?

Председник. Наредићу да се сазове и то ће бити ускоро.

Илија Ђорђевић. Пита шта је урађено с одређењем осе у другој паралелној улици с Душановом.

Председник. Свршено је то пред одбором.

А. Одавић. Покреће по нова ту ствар тврдећи, да је боље и по општину и по грађане да се оса у тој улици одреди по предлогу прве комисије.

Мика Банковић. Слаже се с Одавићем и предлаже да се у смислу његовог предлога решење општинско измени.

М. Бончић. То је ствар регулације. Ако хоћете од плана да одступате онда има на више места то да се учини. С тога о томе не треба више ни говорити.

Ђока Нешић. Моје је мишљење да о овој ствари више не говоримо, кад је свршено.

Ђока Новаковић. Овде је у питању да ли ово треба поново износити на решење или не Што се мене тиче мислим да неможе. Ми решавајући данас овако, а сутра онако отишли би далеко да ништа неби ни било стално што решимо. Нисам зато да се донето решење сад ништи. Што се тиче плана регулационог, њега су стручњаци прегледали и одобрили и ако га ми сад кваримо онда он неће ништа ни вредити.

Мата Јовановић. Брани с разлозима решење одборско и наводи хрђаве последице ако се уведе пракса, да се противу утврђеног регулационог плана ради.

Коста Главинић. О самој ствари нећу да говорим, јер ми није познато, али дозволите ми да треба остати пре решењу одборском а интересирани нека се жале надлежном министру.

Председник. Дакле, јесте ли вољни да се усвоји предлог Главинићев, да се заинтересовани грађани запитају па онда чини шта треба? (јесмо).

Председник Да се пређе дакле на дневни ред (добро) Овом приликом слободан сам умолити сву г. г. одборнике, да сва питања изнесу прво мени писмено или усмено и тек ако не добију никакав или не повољан одговор, да га покрену пред одбором. Тако би многе ствари биле свршене а не би ни дошле пред одбор. (врло добро).

Сад изволте чути протокол лицитације о давању под закуп неких дућана у фишекциској чарши (Секр. прочита. Решено да се држи друга лицитација).

Ви знате, господо, да смо до сад набављали сено и сламу преко ливераната. Ја мислим да би боље било кад би смо сами вршили набавку тога непосредно од народа, како се чини код војске (врло добро). Могла би да објавимо цену преко новина па да примамо и плаћамо све одма. Тако би добили и боље и јевтиније цене него што су ливерантске.

Коста Б. Мијаиловић. Тај предлог председников врло је умесан и слажем се с истим.

Председник. Дакле, усвајате ли да се набавља сено с пола паре скупље но за војску. (Прима се). Хоћете ли да се одреди комисија? (Не треба сад). Слама неће бити потребна, јер је још имамо.

Да идемо даље.

Секретар чита извештаје о одређењу осе за Јевремову улицу и то од Љубичине улице према Калимегдану. (Прима се.)

Молим вас да чујете сад једну ствар која одавно стоји не решена.

Вама је познато да је „кафана код Скупштине", поводом тим што је насипат онај друм, обала у низи и да су тутори тражили од општине накнаду штете због тога што је тим насипањем, кућа изгубила првобитну вредност.

Поводом жалбе и писменом акта о томе, ја сам ову ствар дао да се испита и испитивање је извршио прво наш правозаступник општински, који је дао своје мишљење у том правцу да би право било ако би општина дала какву накнаду без парнице; а за тим, пошто ја нисам остао на томе мишљењу, и грађевинско одељење наше коме сам је упутио. Грађевинско одељење, узев у оцену целу ствар, закључило је да би се могло с 800 дин. помоћи томе имању.

(Секретар прочита извештаје о томе).

Стараоци су међутим тражили у молби, или да им се доведе имање у ред или да им се да једна сума која је по мнењу нашег грађевинског одељења претерана.

Илија Ђорђевић. Питање је хоће ли стараоци пристати на зид који предлаже наше грађевинско одељење. И ако би пристали добро, иначе би се морао скидати кров, подизати зграда итд. а то би коштало много. Ја мислим да, кад тутори нису тражили план од општине да поставе зграду да немају права да траже накнаду. Но кад општина показује добру вољу да масу не оштети, ја мислим да ће тутори ту ствар радо прихватити тим пре, што има доста примера у Београду, у којима су људима остајале куће на брду и то нове на никакве накнаде нису добили.

Вељa Тодоровић. Пре него приступимо решавању овога питања нужно је знати какву оштету маса тражи. Колику шифру и даље какве оправке има да се изврше и шта кошта, јер инжињер каже само да се оправи зид.

Председник. Награда оцењена од вештака у суми од 24 хиљ. динара. Толико тражи тутор те масе. После тога наше инжињерско одељење прегледало је ту кафану масену и нашло шта треба оправити и колико то кошта.

Вељa Тодоровић. Кад тутори траже 24 хиљ. динара то значи да хоће кућу да руше. Инжињер каже само зид да се оправи. Треба прво извидити, да ли је општина дужна то да оправља, и ако јесте, онда да се оцени шта је боље да ли да плати у повцу или сама да оправи. Држим да би ово добро било, да се упути једној одборској комисији састављеној од правника и инжињера — па да они поднесу извештај одбору

Мата Јовановић. Пошто овде нема свију акта и вештачке комисије, ја се слажем са предлогом г. Вељe Тодоровића, да се ова ствар упути једној комисији, у којој ће бити и правника и техничара.

Председник. Молим вас сложите се на комисију. (Добро). Кога хоћете у комиси-

---

прилике. Они га посаветоваше, да он поручи трговцима млетачким, да му они сами доносе све што му је за живљење потребно, јер су знали, да ће тако поузданије добивати све што им треба. И перфидни Млечићи — после малог тобоже устезања — доиста пристадоше на његову понуду.

При свем том успеха код Кроје неје било баш никакога. Турци су и сада понављали с времена на време своје нападе, али увек узалуд: опседнути су се и без Скендербега борили баш као и кад им је он био ту. Већ је био настао и месец сетембар, те се требало бојати и зиме, а Кроја још беше у арбанским рукама. Онда Мурат понови свој позив опседнутима, да му се предаду, али одговор би као и први пут. Неје остајало ништа, већ да се учини и последњи покушај, па да се онда пође натраг. 12. сетембар буде дан одређен за тај последњи главни напад. Али и он не би ни мало срећнији од других: и овај напад би са свим без успеха. Онда Мурат пошље посланика једног свог, неког Јусуфа, да отиде да потражи Скендербега и да му понуди од султана мир, а с погодбом, да Арбанија плаћа годишње бар пет хиљада дуката. Једва једном, после дужег времена, нађе Јуфус Скендербега и изјави му, шта му је султан поручио. Али Скендербег не хтеде никако да пристане на ту понуду и посланик се мораде вратити без успеха.

Мурату сад не остаде ништа друго, до да се врати Једрену, што он доиста — 26. окт. — и учини. Тако се врши и тај, по Арбанију један од најстрашнијих похода. турских. Скендербег се сад врати у Кроју. Ту буде дочекан у највећем весељу. Он загрли Врапаконта, наименујега за тим грофом од Маће, па онда и остале храбрије награди сваког по својој заслузи.†)

†) Да је Врапаконта постављо грофом од Маће и то баш ове године, то помиње и Хопф у својим таблицама. Узгред буди речено, то у свези с оним писмом што смо напред навели и у опште са свим оним, што смо досад говорили, јасно сведочи, да не може бити истина оно што Халкондида каже, да је т. ј. ова друга опсада Кроје била год. 1448. Chalcon. Laon., стр. 154..

ју: (Вељу Тодоровића, Ст. Чађевића Главинића Илију Ђорђевића и М. Бончића.) Усваја ли одбор? (Усваја).

Молим вас сад имамо један предлог грађевинског одељења. Српско-француско друштво, које поставља трамвај почело је да насипа споменичку улицу и поднело један акт у коме тражи да му се одобри, да може градити и калдрму са дотераним каменом из мајдана Рипањског. Оно то тражи с тога што је наређено. да се један део те улице калдрмише каменом прве класе, а други дотераним. На овај начин калдрма ће јевтиније коштати. Оно тамо има да прави трамвајску пругу по нивелац. плану и моле да ту калдрму поставе по 7·40 дин. као што је одобрено да буде од камена из Раковице и наших мајдана.

Грађевинско одељење спровело је овај предмет са оваким мишљењем. (Чита). Од нашег камена кошта метар калдрме од 7 до 8 динара.

Ђока Нешић. Ја писам противан томе. Само сам противан цени и предлажем, да буде као она у Марковој улици?

Председник. Молим вас да избришете калдрму од ломљеног камена. Та калдрма не вреди ништа. Калдрма од дотераног камена показала се као врло добра. Што се тиче цене сад незнам јели више или мање али ако би била ова друштвена цена већа онда да им понудим по цени за коју се говори.

Милутин Марковић. Ја имам само да допуним говор г. Нешића у томе, што се зна одстојање споменичке улице, а зна се и одстојање фишекцијске улице и Маркове. Ту не мора далеко да носи.

Мата Јовановић. Ја немам ништа против предлога али само то не може да буде на пролеће већ сад. пошто би иначе значило прекинути саобраћај на жељезници. Ја сам за то да се овоме уступи, јер у колико сам ја приметио заиста не жали песка ни у другим улицама. Рипањски је камен бољи.

Илија Ђорђевић. Ја се слажем с тим да се одобри грађење те калдрме и ако може јевтиније нека тако и буде.

Председник. Треба знати, да је овај камен два пут бољи од топчидерског. С тога вас молим да одобрите ово што предлаже грађ. одељење.

Одобрава ли одбор? (одобрава) данашњу седницу закључујем.

Држан 14. Авг. 1892. године.

Почетак у 6 часова по подне.

Председавао председник општине М. Р. Маринковић.

— *Председник* саопштавајући да је присутан довољан број одборника, позва секретара да прочита записник последњег састанка.

— *Секретар* прочита и после исправке г. Др. Марка Лека, да је рекао да се сазове цела финансиска комисија, записник је примљен. За тим секретар прочита молбу друштва за сиромашну децу.

— *Председник* мисли да одбор треба да се одазове молби овога друштва тим пре што друштво има новаца да зида зграду и што општина троши на тај дом 8 хиљада динара. За тим објашњује, како је дом добио плац, на коме сад постоји друштвена зграда

— *Вељи Тодоровић* предлаже да се подигне зграда, где би ишла сва сиротна деца из Београда, а не само из завода.

— *М. Велизарић* придружује се мишљењу предговорника и налази да је нужно сазидати дом за сву децу.

— *Милутин Марковић* не примећује начелно ништа, али опомиње да је министарство тражило плац у том крају за болницу, па одбор није дао, па ако би се друштву дао, изгледа му недоследно.

— *Председник* објашњује да је добио акт од министра, упућен по жељи одбора и за друго место и да се јави министру. Министар је одговорио да пристаје да откупи понуђено место.

— *Вељо Тодоровић* остаје при свом ранијем тражењу, да се да плац и 15 000 динара, али тако да то буде и болница за сву сиротну децу из вароши.

— *Др. Павле Поповић* слажући се с тим да општина подигне болницу не само за децу из сиротног дома, него и из целе вароши и буде искључиво у општинским рукама, предлаже да се ово питање, пречишћено у начелу, упути једној комисији, која ће да да своје мишљење: на који би начин болницу најбоље уредили и шта би то коштало, и од куда би се трошкови подмирили? Што се тиче самога места мисли, да је најзгодније место, које је тражио г. министар уп. дела.

— *Председник* моли одбор да усвоји тражење друштва а за оно шире да се образује комисија.

— *Мата Јовановић* пита: били се могао постићи споразум између једне изабране комисије и управе дома.

— *Др. М. Лека* мисли да ваља ставити у дужност комисији да размисли: како да се подигне поред болнице за инфекциозне болести и болница за децу.

— *Председник* понова доказује, да је потребно ово да се начелно одобри.

— *Вељо Тодоровић* усвајајући мишљење г. Љ Јовановића, да се пита инжињер, шта ће да кошта болница, није за спајање опште државне болнице с дечијом.

— *Н. Х. Поповић* налази да треба дати плац и за државу, а и за друштво.

— *Председник* мисли да ништа не смета да се доцније приступи мисли г. Др. М. Леке и др., али сад ово да одобримо.

— *А. Одавић* нема шта да примети на ову мисао у начелу, али му је дужност, да наговести да ово питање треба решавати у свези са свима осталим изнесеним у току дебате.

— *Раденко Драгојевић* је за то да се ово тражење друштва одобри.

— *Председник* мисли да ће бити најбоље да се њима уступи плац но с тим да болница коју подигну буде и за сиротну децу која нису у дому.

— *Др. Павао Поповић* сматра да морамо давати и средства, чим стављамо у дужност дому да и децу ван њега чува у болници.

— *Др. Марко Леко* мисли да чим је одобрено оно место за болницу сиротне деце, онда је тиме одобрено да у том месту и држава подигне болницу.

— *Председник* пита, пристаје ли одбор, да је и оно друго земљиште добро за употребу болнице?

Одбор пристаје.

— *Председник* вели, да су неки од кредита исцрпљени па тражи накнадне. (Пребројава).

Одбор одобрава.

— *А. Одавић* сматра да је некоректан рар, јер кад се дође у такав положај, да се неко мора узети, што се не тражи претходно одобрење.

— *Председник* предвиђа да ће се утрошити, па и тражи одобрење. Онај што је био сам са 100 динара месечно, примао је ту плату у Јануару. Фебруару и Марту, па је отпуштен, те узета двојица.

— *А. Одавић* је за то, да се постављања чине без одобрења одбора.

— *Љ. Јовановић* налази да су ова питања ситнице и да то треба оставити председниковом поверењу а не цепидлачити.

— *Председник* чита још и даље накнадне кредите.

Одбор усваја.

Састанак закључен у 9 сати.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за кварове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За кварове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четари или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 41. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 4. Октобра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Да би се сопственици кућа могли погађати са инсталатерима за инсталисање водовода по кућама као и да би се Управи Водовода уштедео преглед предрачуна, Управа Водовода израдила је ниже изложени ценовник за најпотребније радове при инсталисању. Према томе, неће бити потребно, да се Управи Водовода подноси предрачун на преглед, већ само планови за инсталисање. Међутим Управа Водовода, на нарочиту жељу сопственика кућа, примаће и вршиће бесплатно преглед предрачуна, као што је готова и свака друга обавештења грађанству давати.

ЦЕНОВНИК

за
радове при инсталисању водовода у кућама, заједно са материјалом.

1., Један метар тешке цинковане цеви од кованог гвожђа, набавити, положити и где је потребно са кукама за зидове утврдити или до 0.30^{m} у земљу (подруму) укопати и затрпати, заједно са потребним деловима, као што су лукови, наглавци (муфови), укрсници, делови и други:

За цеви, грла од	13^{mm}	= $\frac{1}{2}^{м}$	дин.	2.70
„ „	20 „	= $\frac{3}{4}^{м}$	„	3 20
„ „	26 „	= 1^{м}	„	4.20
„ „	33 „	= 1$\frac{1}{4}^{м}$	„	5.55
„ „	39 „	= 1$\frac{1}{2}^{м}$	„	6.60
„ „	45 „	= 1$\frac{3}{4}^{м}$	„	7.80
„ „	52 „	= 2^{м}	„	8.90

2., Ако се полажу у земљу ван зграде у дубини од 1^{m} испод површине, онда за копање потребног рова са затрпавањем и изношењем преосталог материјала од 1^{m} дужине дин. 1.50.

3., За сваки 10^{cm} дубљег копања од 1^{m} дубине, додаје се цени под 2., још на сваки метар дужине по дин. 0.15.

4., За калдрмисање обичне калдрме у песку или циглиног патоса 1^{m2} дин. 0.80.

5., Главну славину за затварање и испражњивање целог водовода у кући, набавити и наместити између гвоздених цеви (без залемљивања).

комад за грло од	20^{mm}	= $\frac{3}{4}^{м}$	дин.	7.00
„ „	26 „	= 1^{м}	„	10.00
„ „	33 „	= 1$\frac{1}{4}^{м}$	„	17.00
„ „	39 „	= 1$\frac{1}{2}^{м}$	„	25.00
„ „	52 „	= 2^{м}	„	34.00

6. Спојну славину (Durchlassventil, Durchlaufhahn) набавити и наместити између гвоздених цеви.

комад за грло од	13^{mm}	= $\frac{1}{2}^{м}$	дин.	7.00
„ „	20 „	= $\frac{3}{4}^{м}$	„	10.00
„ „	26 „	= 1^{м}	„	3 50

7 Месингане плоче за дуварове (Wandscheiben) набавити и наместити између гвоздених цеви, према величини и простијој или лепшој мустри.

комад за грло од	13^{mm}	= $\frac{1}{2}^{м}$	дин.	1.— до 3.—
„ „	20 „	= $\frac{3}{4}^{м}$	„	2.— до 4.—
„ „	26 „	= 1^{м}	„	2.50 до 5.—

8., Славину обичну за точење воде (Zapfventil), набавити и наместити.

комад за грло од	13^{mm}	= $\frac{1}{2}^{м}$	дин.	6.00
„ „	20 „	= $\frac{3}{4}^{м}$	„	8.00
„ „	26 „	= 1^{м}	„	10.00

9., За пробијање (бушење) зидова до 0.60^{m} дебљине и зазиђивање тих рупа, са радом и материјалом од једне рупе а др. 2·50. Ако је зид дебљи од 60^{cm}, онда ће за сваки 10^{cm} веће дебљине плаћати још по: дин. 0·40

1. Примедба: Ако се цеви полажу у канале у зиду (versenkt in Mauerkanäle.) или испод патоса од дрвета, цемента — бетона — по засебној погодби; исто тако и за финије замазивање зидова, за молерске, фарбарске, тапетарске и декораторске радове.

2. Примедба: Ако се земља не може одмах до копаног рока сместити, или се копање мора вршити у камену или у води по засебној погодби.

3. Примедба: Све се цене разуму са радом и материјалом, као и са свима споредним пословима, потребним за инсталисање.

Објављујући ценовник, управа водовода чини пажљивим оне, који се буду погађали за појединим инсталатерима, да су цене у у ниже изложеном ценовнику највеће (најскупље), које инсталатери могу тражити за радове у ценовнику побројане, дакле да инсталатери могу и треба од тих цена известан проценат да попусте. Инсталатери немају права да од сопственика кућа траже нарочиту наплату за друге споредне послове, који при инсталисању долазе, као израду нацрта или плана за инсталисање, грађења предрачуна, вршење пробе и т. д. јер су сви ти споредни послови урачунати у ценама за побројане радове у ценовнику.

Исто тако, управа водовода понова чини пажљивим сопственике кућа, де погодбу закључују писмено (у виду рачуна) и то тако, да инсталатер јамчи бар годину дана за доброту израде и материјала.

Бр. 2470.
22. Септембра 1892.
Београд.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Управа водовода дознала је да се неки од овлашћених инсталатера за инсталисање водовода по кућама, нуде појединим сопственицима кућа, да им израђују планове њихових зграда ради инсталисања водовода и за израду тих планова траже од сопственика куће нарочиту награду.

Управа водовода овим обзнањује сопственицима кућа, да они за израду тих планова нису дужни никакву нарочиту награду давати инсталатерима, *нити су сопственици кућа дужни да подносе* управи ма какве планове, већ је то дужан подносити дотичан инсталатер, коме сопственик куће уступи инсталисање водовода, али за израду тога плана инсталатер нема права наплаћивати никакву нарочиту награду.

У исто доба управа водовода јавља овим сопственицима кућа, да ће у току идуће недеље обзнанити максималне цене за извршење инсталисања по кућама.

Бр. 2450.
18. Септем. 1892. год.
у Београду.

Управа водовода.

ОБЈАВА

На основу члана 70. закона о непосредном порезу, порески одбор за град Београд позива све грађане и грађанке града Београда, да од данас па до 15. овог месеца поднесу своје попуњене пореске пријаве за разрез пореза 1893. године, које ће на реверс предавати пореском одељењу у згању код „Хајдук-Вељка“, а непопуњене пријаве добијаће сваки у своме кварту.

Пријаву су дужни учинити:

а, за малолетнике, душевно болесне, расипкуће и масе у опште, — њихов старалац, заступник и бранилац;

б, за оне, који нису у месту, њихове деловође, помоћници, пуномоћници или њихови природни или законити заступници; но ако који сопственик ових нема, а сам не учини пријаву, онда ће пријаву учинити закупац на позив пореског одбора, а ако ни закупца нема, општина ће га пријавити и уписати;

в, за све правне личности, друштва, еснафе, фондове и т. д. — управници тих завода или њихови заступници;

г, за жену или децу, — муж, односно отац;

д, за млађе, њихове газде који их плаћају (види чл. 61. помен. закона).

У пријави мора бити тачно забележено:

1. Кварт, улица и све зграде;

2. На шта се зграда употребљава;

3. Годишња кирија, а вредност ове, ако сопственик сам седи у њој, или за ма који део стана у коме сопственик станује;

4. Године старости, које је вере и чији је поданик, али ово са доказом;

5. Имена и године пуполетних чланова породице и цела имена свију чланова фирме.

Сви који мисле да се користе чл. 56. закона о непосредноме порезу, нека тачно и с доказима поткрепе своје наводе.

Сваки који је личног пореза ослобођен већ раније, нека то неизоставно у пријави назначи.

Ко по овој објави не поступи, према томе ће се применити чл. 97. поменутог закона.

Обр. 1.
1 октобра 1892. год.
Београд.

Председник пореског одбора
за град Београд,
Милов. Р. Маринковић

ОБЈАВА

Одбор општине вар. Београда у седници од 24. Септембра 1892 год. решио је, да се на Великој Пијаци забрани продавање ципела, папуча, старих књига и галантериског еспапа.

С тога суд општине вар. Београда објављује ово решење одборско и позива све оне, којих се ово тиче, да се придржавају овог решења одборског.

Од суда општине вароши Београда 28 Септембра 1892 год. у Београду АБр 10243.

ПОЗИВ

Према наређењу VII пуков. окр. команде од 27. Септембра ове год. Бр. 11.672 позивају се, сва она лица која дају комору за VII. пуков. округ, да одмах предстану истој команди ради пријема нових војнич. билета.

Ко овом позиву не следује биће строго кажњен.

Од стране суда општине вароши Београда. 2 Октомбра 1892. год. АБр 10365.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

73. РЕДОВНИ САСТАНАК

24. Септембра 1892. г.

Председавао председник г. Милов: Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, Сава Вељановић, Ј. Ђуровић, Милан М. Ђорић, Р. Драговић, А. Одавић, М. М. Ђорђевић, К. Б. Михајловић. Љ. Јовановић, М. Петровић, Др. П. Поповић, М. Јовановић, М. Велизарић, С. Ристић, Ђ. Димитријевић, Др. Марко Т. Леко, К. Главинић, М. Марковић, Ст. Чађевић, М. П. Бончић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 21. Септембра 1892. год, и у одлуци КЊБр. 765 учињена је измена, да се кола имају набавити за пренос болесних од заразне болести а не за пренос мртваца.

II.

Одборник г. Коста Б. Михаиловић предлаже да се забрани на вел. пијаци продавање папуча, ципела, старих књига и галантеријских еспапа.

Одбор усваја предлог и препоручује суду да по њему поступи.

III.

Одборник г. Михајло Ђорђевић пита, зашто се не сазива повереништво за контролисање рада трошаринске управе.

Председник одговара, да ће ствар извидети и одбору референсати.

IV.

Одборник г. Мих. Ђорђевић пита шта је са плацем за палилулску основну школу.

Председник одговара, да комисија за то одређена још није поднела извештај и чим рад сврши поднеће одбору на решење.

V.

Живота Исковић сељак из М. Мокри-Луг. тражи да му се да уверење како Светозар Танасковић терзија из Београда није земљоделац.

По прочитању те молбе СБр. 16994, одбор је изјавио, да му се може дати тражено уверење на јемство три одборника, који познају стање Светозара Танасковића.

VI.

Председник износи на решење молбе којим се траже уверења о спротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 10103, СБр. 16784, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно извести о имовном стању молилаца Катарине Раденковић, Душана Јовановића, Лепосаве Ђурђевић и Симке Матић, па тек онда да им изда тражена уверења.

VII.

Председник извештава одбор, да је управа вар. Београда актом својим АБр. 10079 разрешила од дужности неке часнике и одборнике општинске што, вели, нису платили порезу. Усљед овог акта председништво је одмах позвало дотична лица да покажу, да ли су порезу платили. Сва су та лица пореском књижицом доказала, да су порезу платили.

ПРЕДОХРАНЕ МЕРЕ

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

употребљене због заразе, колере.

—

Здравље је највеће благо на овом свету вели наш народ, а *колера* му је страшан непријатељ. Отуда је дужност како државних тела и органа, тако и самоуправних, да учине од своје стране све, да се чланови заједнице спасу од те болести.

Напуштајући овом приликом свако даље разлагање, нама је у дужности, да као гласило београдске општине само региструјемо све оно, шта је београдска општина, као самоуправно тело, употребила као *предохране* мере и средства у борби против колере.

I. Наредба. Суд општине вар Београда у интересу народнога здравља, на основу члана 36. тачке 6. закона о општинама а према решењу одбора општинског од 18. Маја 1892. год. АБр. 7221, издаје ову

НАРЕДБУ

Надзор у промету хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље људско, као што су судови за јело, пиће и кување, боје, петролеум, играчке, тапети и т. д врше лекари општински по одредби чл. 14. т. 4. санит. закона, или општински званичници, којима суд тај посо повери. Они су овлашћени да могу улазити у просторије, у којима се држе горе поменути предмети а за време уобичајенога пазарнога доба или када су просторије промету отворене. Исти општински органи овлашћени су даље, да ради ближега испитивања по своме избору узму пробе од горе побројаних предмета, који се држе и продају у поменутим просторијама или јавним местима пијацама, улицама, при улазу у варош и т. д. На захтев оставиће се сопственику један део од одузете пробе званично затворен или запечаћен. За пробе, за које се нађе да су без икакве замерке, да ће се сопственику, ако затражи, накнада, колико га оне стају.

Пробе, које су ради ближега испитивања одузете, слаће се с припадајућим актама непосредно управи другога одељења државне хемијске лабараторије.

Сваки сопственик одузете пробе има права, да се увери је ли одузета проба хемијски прегледана као и о резултату тога прегледа.

Да би се овај надзор у промету животних средстава олакшао и да би се тиме што већма спречило држање и продавање фалзификоване, укварене и шкодљиве хране и у опште свију предмета од утицаја на здравље људско, важе за поједине предмете још и следеће нарочите одредбе:

I. О млеку.

1. Продавање млека допушта се само оним лицима, која имају дозволу од стране суда београ. општине да могу млеко продавати. Ову дозволу мора имати сваки млекар уза се кад млеко продаје, ако је не буде уза се носио, одузеће му се све млеко и продаће се у корист општ. касе, ако пак дозволу за продавање млека и нема, онда ће му се забранити радња и поступити по § 373 а., казненога закона

Само оним лицима, која буду у стању да се ових правила строго придржавају, даваће суд општ. дозволу за млекарску радњу.

Према оваком стању ствари, председништво општине сматрајући овај акт управин као доставу, одговорило је, да именована лица не може разрешити од дужности, што су иста доказала да су порезу платила а поред тога, пријавило је жалбу државном савету.

По саслушању овога одбор је одобрио, поступке председништво, сматрајући и сам да је акт управе о разрешењу само достава и да је једини одбор надлежан да чланове и одборнике општинске разрешава од дужности као и да према томе, што су сви порезу платили, нема шта да ради.

VIII.

Председник саопштава одбору, да је у два маха тражено од управе, да стави на расположење општини неколико стражара ноћних ради чувања колерне бараке и карантина и да је управа актом својим АБр 10181 одбила то тражење наводећи да није дужна да ставља општини на расположење ноћне стражаре тим мање, што је број ноћних стражара мали и недовољан.

У вези са овим питањем одбор је узео у претрес и извештај одборског повереништва изабратог у седници одборској од 13. Августа 1892. год. АБр. 9209 за проучавање питања о ноћним стражарима.

По прочитању тог акта управе АБр. 10181 и извештаја повереништва АБр. 10163, одбор је решио, да суд општински пише управи вароши Београда, да је држава дужна да чува карантин и колерну бараку тим пре, кад је општина у подизању бараке и карантина потпомогла државу у свему и кад јој је из својих средстава стајала на расположење 120 ноћних стражара.

Односно самих ноћних стражара одбор је решио, да се управи вар. Београда јави, да преда ноћне стражаре општини под њену команду као што је пре било с тим, да ће општина београдска упућивати управи свако веће одређен број стражари ради распореда ноћног чувања.

74. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

29. Септембра 1892. год.

Председавао председник М. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, М. Капетановић, Ф. Васиљевић, Коста Б. Михаиловић, С. Чаћевић, М. М. Ђорић, Св. Ристић, Мита Петровић, Р. Драговић, М. Велизарић, М. Јовановић, Ђ. С. Новаковић, М. М. Ђурђевић, Др. Давид Алкалај, Л. Дашковић, и С. Азријел.

I.

Прочитан је записник одборских одлука сед нице држане 24. Септембра 1892 год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Стеван Чаћевић примећује, да се дезинфекција од стране приватних лица не врши уредно и на свима местима те предлаже да се то врши од стране општине свуда, где приватни не би учинили по наредби.

Одбор решава да се предлог г. Чаћевића усвоји у свему с тим, да општина наплати по коштању потрошени материјал од сопственика куће у којој изврши дезинфекцију.

III.

Одборник г. М. М. Петровић пита, да ли је завршено одборско решење о набавци кола за износ ђубрета из вароши.

Председник одговара, да се живо ради на извршењу овог решења.

IV.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 10177, 10212, 10149, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је пријавио, да је Јаков Витошевић доброг владања а средњег имовног стања; да су Милан Поробић и Димитрије Ђорђевић доброг владања и доброг имовног стања, да му је Светозар Барјактаровић — Стојановић непознат, да је Светозар Атанацковић рђавог владања а слабог имовног стања.

V.

Председник износи одбору на решењу молбе којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молба АБр. 10148, 10147, 10309 10310, 10302, 10284, 10228, 10201, 10200, 10189, 10176, СБр. 16999, 16980, 17005, одбор је пријавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Мила Лекића, Милисава М. Дедовића, Михајла Крстића, Лазара Савића, Драгутина Божића, Петра Ђорђевића, Илије Мијушковића, Катарине Стевковић, Дим. С. Стевановића, Петра М. Вучковића, Катарине Жабарчетовице, Стојана Петковића, и Јелена Ђукић, па тек онда да им изда тражено уверење.

VI.

По прочитању акта Начелник среза врачарског АБр. 10187, одбор је одредио, за присутника при испитивању кривичних дела Косту П. Михајловића, бакалин овд.

VII

По прочитању реферата суда Општинског АБр. 10294, да се изабере девет лица за порески одбор за 1893. год. на место Давида Булија, Тодора Милићевића, Димитрија Ђирковића, И. Б. Михајловића, Петра Ђурића, Владискава Ђорђевића, Николе Кика, Нестора Ристића и М. Ђорђевића што су из одбора коцком иступили, одбор је решио, да порески одбор за 1893 год. заједно са старим члановима састављају ова лица:

За кв. варошки. Јован И. Тадић, Андра Ј. Одавић и Давид Були, трговци.

За кв. Теразијски. Риста Дамњановић, Пера Маринковић абаџија и Јован Ђурић, апотекар.

За кв. врачарски. Ђорђе Петровић трг. Милош Бошковић лебар, Стева Д. Поповић пенз.

За кв. савамалски. Димитрије Ђирковић, трг. Б. Михајловић каф. и Петар Ђурић магазац.

За кв. дорћолски. Риста Петровић кафеџ. Никола Кики трг. и Нестор Ристић лебар.

За кв. палилулски. Михајло Ђорђевић бак, Јован Петковић земљоделац и Настас Крстић платнар.

VIII.

Председник општине саопштава одбору, да је Лазар Најдановић бив. државни марвени лекар поднео молбу за општинску службу са уверењем министарства унутрашњих дела, из кога

---

2. Сва стока, која се музе, стоји под надзором марвеног лекара и он је од времена на време контролише.

3. Кравари, који се баве продавањем млека, дужни су да хране своју стоку добром с неуквареном храном, и сваки случај разболевања своје стоке музаре да одмах јаве марвеном лекару а и да млеко од болесне стоке не продају дотле, док год марвени лекар то не допусти

4. У млекарским радњама и то како у шталама тако и у локалима, у којима се млеко држи и продаје, мора владати највећа чистоћа. Стоку песме мусти нико, који од какве заразне болести пати.

5. Помузено и прикупљено млеко, пошто се расхлади, мора се чувати у нарочитим чистим одајама а никако у одајама за становање или спавање.

6. Судови, у којима се млеко музе држи, транспортује и продаје морају одговарати прописима о посуђу за држање и чување јела и пића. У судовима од цинка и некалајисаног бакра песме се држати млеко и износити на продају. Најбољи су судови од калајисаног блеха (Weissblech), калајисани бакарни судови, од дрвета, *добро* глеђенисани земљани судови или од штајнгута и порцелана. Судови у којима је млеко морају бити увек добро опрани и чисти а и снабдевени заклопцима, да се млеко сачува од прашине и нечистоће.

7. Кад влада заразна устобоља код стоке, може се на продају износити само кувано млеко, свако пак друго млеко, које гадно изгледа или је по здравље шкодљиво мора се искључити из промета Исто тако кад у каквој кући, у којој је млекарска радња или где се млеко држи и продаје, или где се стока чува и музе, појави нека заразна болест, забраниће се из те куће продавање млека.

8. Кравље млеко, које има мању спец. тежину од 1.029 или већу од 1.034 забрањено је у Београду продавати.

9. Млеко, које се на продају износи испитаће се и пијоскопом па ако се докаже, да нема довољно масла па и ако по спец. тежини одговара горњим одредбама, искључиће се од продаје.

10. Продавац таквог неисправног млека повешће се одмах државној хемијској лабарат. да се млеко, које је од продаје искључено тамо хемијски прегледа и по претходном прегледу решиће се, да ли се може допустити продавање таквога млека или ће се просути и продавац по закону казнити.

11. Забрањено је кравље млеко мешати с овчим или овче млеко продавати под именом крављег млека.

12. Овче млеко, које се на продају износи, има обично спец. теж. већу од 1,034. која пак имају мању спец. теж. од 1.030 или већу од 1.041 а и која на пијоскопу покажу, да нису довољно масна, сумњива су, и таква млека упућиваће се др. хем. лабарат. ради хемијскога прегледа.

13. Приликом санитетскога контролисања каквоће млека треба пазити и на то, да се код свију а не само код појединих млекара, по могућству неколико пути преко године млеко прегледа.

14 Преглед млека према овом упутству вршиће лекари општински и званичници, којима суд беог. општ. тај посо повери.

15. О резултату извршеног прегледа, води ће се, по нарочито уведеним формуларима, особени записник, да би се према тим записницима у Општ. Новинама могло од времена на време објављивати, какав је млеко код појединих млекара пађено.

се види: да молилац има квалификације за општ. марвеног лекара.

По прочитању те молбе АБр. 10404 одбор је решио. да се Лазар Најдановић прими у општинску службу за марвеног лекара са годишњом платом од две хиљаде динара, колико је буџетом предвиђено.

IX.

На тражење одборника г. Соломона Азријела председништва износи одбору на решење извештај повереништва, изабратог у седници одборској од 1. Јуна 1892. АБр: 7431 ради проучења питања, који предмети да се продају на великој пијаци,

По прочитању тога извештаја АБр. 10403 одбор је одлучио, да се овај предмет поднесе идућој одборској седници на решење.

ИЗВЕШТАЈ
о прегледу општинских каса

Подписати чланови одборског повереништва одређеног за преглед депозитне касе састали су се данас у општинском суду и према позиву свом учинили су преглед касе и депозитника на следећи начин

Прво су узели књигу депозитника и по овом су нашли да у каси треба да има:

1) 168 депозита у папирима од вредности. Вредност пак свих депозита износи 335.069·64 дин.

2) 182 депозита у готовом новцу. Сви ови новчани депозити износе суму од 11.566 динара.

Кад су подписници ово учинили, они су приступили прегледу касе.

Но пре прегледа депозита у папирима од вредности и пре бројења готовине повереници су упитали касехранитеља г. Јоцу Илића, да ли у каси депозитној има туђих новаца у папирима у вредности или у готовини. На ово питање касехранитељ депозита казао је, да се у каси не наоди ни једна сума готових новаца што каси општинској не би припадлежила.

За тим је приступљено прво прегледу папира од вредности и нађено је у каси 168 предмета — кауција — у вредности горе означеној а пребрајана готовина изнела је по доле означеној монети 11.566 дин. чиме се је потврдило, да је каса депозитна исправна.

Свота новаца нађених у каси:

У банкама	11360	дин.
„ маркама	181	„
„ никлу	25	„
Свега	11566	„

25. Септембра 1892. г.
у Београду.

Чланови повереништва
Никола Х. Поповић
Соломон Азриел.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Цена хлебу.** Као што је познато, одбор је општински решио, да се цена хлебу одређује према средњој цени жита за прошлих петнаест (15) дана с додатком броја 7 као сталног коефициента, који ће збир дати цену једног килограма хлеба у парама.

Средње цене за поједине дане, од 16. до 30. Септембра ове год. закључно, биле су ове и то:

16.	Септембра	10·40	дин.
17.	„	10·74	„
18.	„	10·80	„
19.	„	10·93	„
20	„	10·80	„
21.	„	11·10	„
22.	„	11·10	„
23.	„	11·15	„
24.	„	11·08	„
25.	„	11·20	„
26.	„	10.87	„
28.	„	10·93	„
29.	„	11·00	„
30.	„	11·00	„

Кад се из ових средњих цена израчуна средња цена за свих петнаест дана. излази да је жито просечно коштало за других петнаест дана месеца Септембра 10·94 дин. или 11 динара.

Према поменутом одборском решењу овој средњој цени жита додат је број седам (7), те је добивена цена хлебу по килограму, која износи 18 пара.

На основу овога рачуна суд општине вар. Београда решио је, да у првој половини месеца Октобра буде цена хлебу 18 пара динарских од килограма, а да се по вароши продаје хлеб по 20 пара дин. у тежини од хиљаду сто двадесет грама.

—

— **Освећење Трамваја.** Прошлога четвртка на дан 1. Октобра тек. год. пре подне око 11½ часова извршено је освећење трамваја.

Око 11 часова пре подне стајала су два вагона пред зданьем суда општине вароши Београда. Чим су се у њих сместили председник општине г. Милов. Р. Маринковић, чланови суда, г. г. одборници и општински чиновници воз се крену и за неколико тренутака, био пред друштвеном канцеларијом на Теразијама, где се слегло доста света да присуствује овом освећењу. Простор између друштвене канцеларије и воза је био заузет радозналим светом тако, да је начињен пролаз из друштвене канцеларије до воза.

Око 11½ часова пре подне, Његово Високо Преосвештенство Митрополит Михаило осветио је „београдску варошку железницу“ трамвај.

По освећењу ове корисне установе, председник вароши Београда као домаћин, по-

---

15. Сваки онај, који се ових правила не придржава и буде усљед тога три пут кажњен, забрањује му се млекарска радња.

17. Приватни, који за своју домаћу потребу купују млеко ако затраже, прегледа ће им се купљено млеко *бесплатно* То прегледање млека вршиће се у свима општинским одељцима и у другом одељ. државне хемијске лабараторије.

II. О вину.

1. Контролисање промета вина врши ће се на трвшаринским станицама приликом увоза вина за Београд и по каванама, гостионицама, механама и другим јавним локалима а и у подрумима, у којима се за продају одређено вино држи.

На трошаринским станицама редовно ће се вршити и претходни преглед вина а према упуствима, која ће се дати чиновницима трошарине београдске.

По кафанама, гостионицама, механама и другим јавним локалима као и горе поменутим подрумима, узима ће општ. лекари приликом санит. ревизије пробе *сумњивих* вина и слаће их другом одељењу државне хем. лабараторије, ради хемијског прегледа.

2. Под именом вина, допуштено је доносити на продају само такво пиће, које је добивено алкохолним врењем из сока свежега грожђа а без икаквих додатака.

3 Боја црнога вина мора да је пореклом једино из љуске црнога грожђа. Није дакле допуштено да се вину, које се на продају износи, ма каква страна боја додаје.

4. Вештачка вина, вина од сувога грожђа и која су додацима других материја промењена. као што су *гализована* (додатком шећера соку од грожђа) *петиотисована* (додатком слатке воде комини и прављењем вина из те смесе) *шаптализована* [додатком ситно измељаног калцијумкарбоната] *авинирана* [додатком алкохола и воде у вину] *вина од комине* као и *купирање* [мешање] тих вина с природним вином, забрањено је продавати под именом чистог природног вина.

5. Вина могу се бистрити искључиво само таквим срествима, која нису ни уколико шкодљива, несме се употребити, н. пр. стипса, соли других метала и т д.

Вина, која су гипсом бистрена [платровина] смеју имати у једном литру највише 2 грама калијумсулфата.

Сваки пак, који је купио или поручио природно вино има права да не прими платровано вино, па ма оно имало у 1 литру и мање од 2 грама калијумсулфата.

Сваки пак, који је купио или поручио природно вино има права да не прими платровано вино, па ма оно имало у 1 литру и мање од 2 грама калијумсулфата.

6. За Конзервисање вина и за поправљање вина, која су почела да се кваре, могу се мењивати само такве методе, којима пиће неће постати шкодљиво.

7. Укварена вина није слободно продавати, али пре но што се забрани продавање извесногa покваренога вина и са продавцем усљед тога по закону поступи, нужно је да се вино и хемијски испита

8. Сумпорисана вина, т. ј. вина, која усљед претераног сумпорисања буради садрже сумпорасте киселине, забрањено је крчмити. У опште пак забрањено је и у велико износити на продају вина, која у једном литру имају преко 20 милиграма сумпорасте киселине.

Медецинална вина [за болеснике] несмеју имати ни трага сумпорасте киселине.

III. О пиву.

1. Под пивом разуме се пиће, које је

пудио је г. г. Његово Високопреосвештенство и присутну господу закуском у друштвеној канцеларији и пруга Калимегдан-Славија одмах је предана саобраћају. Возови сваких 11 минута крећу се и на тај начин задовољавају преку потребу грађана нашег града.

Кроз кратко време најдаље до конца овога месеца и пруге: Сава-Теразије, Теразије-Ново, Гробље биће предане саобраћају, те ће на тај начин наш мили град, српска престоница, бити обогаћена још једном културном установом, необично корисном за њу. Сретно да Бог да!

БЕОГРАДСКИ МЕСАРСКИ ЕСНАФ

ЕБр. 87.

25. Септембра 1892. год.

Београд.

ПРЕДСЕДНИШТВУ ОПШТИНЕ

варошки Београда.

Да се четири питомца за изучавање месарског и мумциског заната, изашљу у Златни Праг, то је општина имала доброту, на молбу овога еснафа, помоћи овај еснаф са 500 динара за набавку одела и осталих потреба питомаца.

Велика је помоћ, коју је та општина у овој прилици учинила овом еснафу, с тога подписаним спада у дужност, да вас известе да су четири питомца одведена у Златни Праг, од којих су двојица намештени у чувеној фабрици „Холубека“ за свеће миликерца, сапун и масло (путер) од лоја; један је дат на изучавање фиршле, прав. шунке и осталу фину прераду меса; а четврти тек био је остављен код г. „Ј Длоухина“ чувеног светског лиферанта, шунки, кобасица и остале фине прераде меса. Ну овај последњи није могао остати тамо, што је ваљда услед промене климе, одмах после нашега одласка из Прага „толико ослабио, да га је г. Длоухи по лекарском савету морао послати одмах натраг у Београд. На његово тако место, овај еснаф послаће ускоро другог ученика.

Ми се г. председниче нећемо сада упуштати у доказивање о корисности овога подузећа еснафа месарског али радујемо се, што ће се врло брзо увидити, да је и еснаф а и општина београдска, кад су жртвовали на овако свету цељ.

Уздржавајући се за сада од сваког детаљног описивања предмета, које смо тамо видили, а што би се и на наше прилике дало згодно применити, но које ћемо ми путем јавности обзнанити, ми вас молимо, да овом приликом изјавите нашу благодарност на указаној подпори и да верујете у наше искрене поштовање.

Деловођ
М. Г. Дринчић

(М. П.)

Старешина
месарског еснафа
Јефта Најдановић

Помоћници
Коста Панђела
Илија Половина

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 1. Септембра до 16. Септембра 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	11·25	1,851.300	
2	Вар. извора	24 сат.	1,464.480	
3	Буљб. извора	24 сат.	518.400	
Свега за 16 дана литара 3,834.180				

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 17. Августа 1892 год

— **Председник** отвара састанак и (секретар прочита записник). Прима ли се записник прошле седнице. (Прима се). За тим, одобрава ли се, што је решено у прошлој седници (одобрава се) и ставља до знања да ће суд по овлашћењу одбора издавати уверења (овлашћујемо)-

— Секретар чита лицитацију за оправљање калдрме у Фрушкогорској улици.

— **Стевану Чаћевићу** изгледа да је доцкан, а

— **Мата Јовановић** да треба свршити ову калдрму што пре.

— **Стеван Чаћевић** моли да се што пре отпочне грађење тротоара у Марковој улици

— Секретар чита лицитацију о прављењу калдрме у Сарајевској и Моравској улици и на питање председниково, — одбор одобрава.

— **Председник** напомиње да није било лицитаната за одкопавање улица у Сарајев. Мостарској и Фрушкогорској улици. Живко Тришић пристао је да ради по 1·30 дин. на кубни метар.

— **Стеван Чаћевић** мисли да то остане до године, а ове године доврши оно парче код Доситијеве, Г. Јованове до Видинске.

— **Мата Јовановић** мисли да цена није скупа, узимајући у обзир, да је пре 3—4 месеца плаћено ношење земље 1 20 динара.

— **Ђока Нешић** је противан овој понуди Тришићевој.

— **Стеван Чаћевић** мисли да не треба хитати с многим радовима, јер на тај начин општина себи кукуриште.

— **Мата Јовановић** и **Раденко Драгојевић** говоре за то да се радови одма почну јер је колера на прагу.

Ђока Нешић сматра да треба ово питање да се одложи до пролећа.

Председник сматра да бару треба одмах затрпавати с тога што је ту заразна

зготовљено из хмеља, слади од јечма и чисте пијаће воде.

Употреба других сировина мора се у промету пива јасно декларисати.

2. Забрањено је и кажњиво:

а] Употреба сурогата за горчину пива.

б] Свако вештачко бојење пива, у колико би тиме било намере за превару.

в] Употреба по здравље шкодљивих средстава за бистрење пива као што је калцијумхидросулфит и том подобна.

г] Употреба конзервишућих средстава, која штетно на здравље утичу, као што су салицилна киселина. борна киселина, боракс и т. д.

д] Продавање укиселеног или на ма који други начин уквареног пива па и ако је неутралишућим средствима [најтријумбикарбонатом и том подобно] кисео укус изгубило.

ђ] Точење врло младог и још мутног пива, које има степен превирања испод 48, а ако је иначе врло добро и бистро пиво, може имати и мањи степен превирања, али никако испод 44.

3. Употреба апарата за точење пива *под притиском*, забрањена је.

4. У локалима, у којима се пиво производи а и точи мора владати највећа чистоћа.

Најстроже се забрањује и сваки ће бити кажњен ко се ухвати, да пиво, које у чашама заостане меша с пивом из бурета и поново крчми. Чаше пивске морају се после сваке употребе добро опрати и затим увек *чистом* водом а не опом истом, у којој су и прање, једно два пут исплакнути

5. Приликом санитетских ревизија обратиће се пажња, да ли се произвођачи и продавци, пива ових правила строго продржавају.

Од сумњивога пива узима ће се редовно пробе, ради хемијскога прегледа.

IV. О ракији и другом алкохолном пићу.

1. Забрањено је продавање ракије и другога алкохолног пића у коме се докаже да има каквих страних шкодљивих материја.

2. Ракија, у којој има бакра раствореног из казана или луле приликом печења ракије, сматра се да је шкодљива. Али, како се готово у свима нашим ракијама обично налазе минималне количине бакра, за које се не може рећи да су шкодљиви, то ће се само оне ракије сматрати да су шкодљиве, у којима се може бакар доказати раствором фероцијанкалијума. Ако се дакле додатком тога раствора у ракији, која је истом количином воде разређена, појави црвенкасто мрка боја, сматраће се да је таква ракија шкодљива.

Исто тако не допушта се, да у ракији има ма каквих по здравље шкодљивих соли метала [олова, цинка и др.] и слободних минералних киселина [сумпорне киселине].

У ракији не треба да има фуза [амилалкохола] а у којој се нађе да има више од 0.15% фузла, сматра се да је по здравље шкодљива.

За бојење ликера и другога алкохолног пића није дозвољено узимати анилинске или друге какве по здравље шкодљиве боје.

2. Забрањено је под именом *„природне ракије“* као под именом шљивовице, комовице, коњака, рума и т. д. продавати вештачке производе.

Ракија у којој не може јасно да се докаже специфички дестилациони продукт, који чини карактеристични буке пића, или је тај буке замењен каквом „есенцијом“, онда се таква ракија увек мора обележити као вештачка ракија н. пр. „вештачки коњак“ „вештачки рум“ и т. д.

3. Приликом санитетских ревизија узима

болест колера. Ако се усвоји да се затрпава бара одкопавањем земље из оближњих улица онда би се тим два посла свршила, одкопавање улице и затрпање бара.

Стеван Чаћевић придружује се мишљењу, да се бара затрпава одкопавањем земље од оближњих улица, али ипак уверава да у мостарској улици неће бити ни 6 део земље нужне за покриће баре.

Мата Јовановић вели да нема земље и из других улица а потребно је да се одкопавањем нивелишу улице и покрије баре ради чувања од заразе.

С. Боторић немајући шта против нивелисања улица одкопавањем земље, мисли да предузимачи шпекулишу, узимајући под јесен лицитацију па оставе несвршено за 5—6 мес. и с тога тражи да се прочитају услови лицитаната.

Председник нареди по жељи одбора, да секретар прочита услове. (Секретар прочита). Значи да калдрма треба да се сврши за 30 а одкопавање за 80 радних дана.

Ник. Р. Поповић је за то да се престане с лицитацијама.

Р. Драгојевић тражи да се отпочне калдрмисање дотераним каменом.

Др. Марко Леко мисли да ако би сад решили да се одкопавање не врши, то се неби сложило с оним што је решено о одкопавању те улице. Да смо знали да је ово у вези с одкопавањем земље, онда не би требало одобрити ни калдрмисање те улице.

А. Одавић констатује да по његовој интерпелацији и обећању надлежних још није калдрмисана дубрачина улица.

Председник мисли да неможе се замерити, што је заостао посао у Дубрачиној улици, јер су нас две користи одређивале да предузмемо друге улице.

Ст. Чаћевић сматра, да је нужно да се одкопа онај део улице код куће Милована Спасића до луднице, јер у том простору има довољно земље да се затрпа бара. За тим тражи кубатуру обе те улице.

— **Председник** вели да има у једној 1350, у другој 1700, а у трећој 2400 кубних метара.

— **Мата Јовановић** држи да општина треба прво да подигне калдрму пред својим плаћевима на Врачару, да деца не гацају зими по блату до чланака.

— **Ђока Нешић** усваја цену лицитација, али одкопавање треба да буде пре калдрмисања и на време.

— **Јован Ђуровић** је за то да се лицитација прими, а

— **Мијаило Ђорђевић** се придружује мишљењу Ср. Боторића и мисли да треба погледати на Вишњичку, Кастриотову и др. улице.

— **Председник** објашњује да Кастриотова улица није могла бити узета у посао због нивелете.

— **Св. Боторић** би најзад пристао и на цену, али да се предузимач обвеже да буде готов до конца Октомбра.

— **Председник** неће да му прими за то радних дана, него колико је условљено за калдрму.

— **Ст Чаћевић**. мисли да се не одобри калдрмисање, и ако је одобрено одкопавање.

(Настаје гласање)

— **Председник** саопштава да је са 13 против 11 понуда одбијена.

— **Председник** моли одбор да одобри да Живко Тришић предузимач земљу из Тројичке улице изнесе код старе школе у једну рупу која треба да се затрпа, на шта и он пристаје, а јевтиније је за 32 п. д.

Одбор одобрава.

За тим моли одбор да изда извештај комисије о оферталним лицитацијама за набавку дрва (Секретар прочита). Одбор усваја мишљење комисије. После тога одбор је усвојио предлог грађевинског одељења о подизању бараке и да се чувару парка код споменика издаје плата од 40 динара и даље из регулационог фонда.

— **Св. Боторић** вели да је у своје време тражила да се тамо подигне и чесма па нема ништа.

— **Председник** вели да чесма није направљена, него се даје вода из једног хидрата, али ће ипак гледати да се то у своје време изврши. За тим вели да је комисија прегледала станове за кварт савамалски и нашла, да би се од понуђених станова могло употребити стан Николе Мијаиловића са ценом 200 дин. за гостионицу Европу тражи се 1200 дин. за Далићев стан 540 месечно а Нишлићева кућа не одговара захтевима никако. Управа вар. Београда предлаже гостионицу Европу.

— **Р. Драгојевић** мисли да је Далићева кућа најбоља.

— **Св. Боторић** је за то да се одреди, једна комисија из одбора, која ће наћи згодну кућу како за интересе општине тако и друге.

— **Председник** вели да је комисија одређена већ и да има још једна ствар повољна, а та је, што маса Далићева нуди да прода кућу за 80 хиљада динара.

— **Св. Боторић** мисли да се најпре узме стан под кирију па после да буде речи о куповини.

Мата Јовановић мисли да председникова мисао није рђава, јер купивши кућу Далићеву, могли би на горњем кату сместити кварт, а на доњем давати магацине под закуп.

Коста Мијаиловић сматра да неби требало, ако би се ова кућа купила, доњи спрат давати под закуп, већ употребити га као стан за ноћне стражаре.

Стеван Чаћевић слаже се с Боторићем да треба образовати стручну комисију да испита услове ове куповине.

Миња Петровић мисли да треба свршити ствар, јер би општина била у великом добитку, кад би се саставила теразиско-савски одељак, кварт савамалски и доњи спрат употребила за ноћне стражаре.

Председник пита пристаје ли одбор да се купи кућа по прегледу и оцени комисије.

А. Одавић мисли да се комисији која је прегледала ове куће придода речи 2 - 3 стручна човека нпр. Чаћевића, Мату и Се-

---

ће се од сумњивих ракија и другога алкохолнога пића пробе, ради хемијскога прегледа.

V. О сирћету.

1. Само чисто сирће и у коме нема никаквих страних шкодљивих материја дозвољено је продавати.

2 Под именом природнога винског сирћета забрањено је продавати вештачке производе.

3. Сирће за јело и другу кухињску и домаћу потребу, треба да има бар 4% сирћетне киселине. Слабије сирће забрањено је продавати.

4. Да би се оценила каквоћа сирћета, узима ће се редовно приликом санит. ревизија од сумњивих продуката пробе, ради хемијскога прегледа.

VI. О уљу за јело.

1. Забрањено је под именом уља од маслина продавати друго какво уље н. пр. котоново или сезамово уље и т д. или смесу уља од маслина с другим уљем.

2. На судовима, у којима се ради продаје држи уље за јело, мора бити јасно и разговетно написано, да сваки купац види, какво је уље у истом суду, да ли уље од маслина, или друго какво уље, или смеса разних уља.

3. Само чисто и неукварено уље дозвољено је продавати.

4. Каквоћа уља оцењиваће се хемијском анализом и тога ради узимаће се пробе сумњивога уља приликом санитетских ревизија.

VII О посуђу у општ за јело пиће, кување и за мерење течности.

1 Судови за јело, пиће кување и за мерење течности не смеју бити :

а] од олова или залемљени металном смесом, у којој има више од 10% олова.

б] калајисаним легуром у којој има олова. Ово важи и за бакарне калајисане судове, који увек морају бити *чистим* калајем калајисани ако служе за држање и кување јела, пића и другу сличну потребу.

в] не смеју бити од легура или глеђеисани емаљом или клазуром, из којих судова сирће од 4% јачипе после по сата кувања може олово да раствори.

г] од гуме или каучука у коме има олова или цинка. Ово важи и за цуцле и играчке од каучука.

2. Забрањена је употреба штањола или друге какве металне хартије, у којој има олова а служи за савијање животних срестава.

3. Затварачи на сифонима несмеју имати више од 1% олова.

4. Да ли посуђе и други овде поменути предмети одговарају овим правилима, оцењиваће се хемијским прегледом појединих сумњивих предмета, који ће се тога ради одузимати, приликом санитетских ревизија. —

* * *

По себи се разуме, да се најстроже забрањује и да ће сваки онај бити по закону кажњен, код кога се нађе, да у опште држи и продаје по здравље шкодљиве предмете, да предмете од веће вредности меша с предметима од мање вредности смерајући на већу добит, ко н. пр. шкодљивим бојама фарба јела, пића и друге предмете за домаћу потребу, ко у брашно и хлеб трпа шкодљиве материје, ко бибер, паприку, цимент и т. д меша с предметима од мање вредности и тим подобно. —

На послетку препоручује се продавцима и препродавцима да обрате нарочиту пажњу, да приликом куповања своје робе траже на-

лесковића (Чује се и Др. П. Поповић). (Прима се) И ако комисија нађе да кућа одговара свим нужним условима, онда, нека уклони потребу. Одбор усваја.

Ђ. Новаковић тражи да комисија размисли и о томе, одакле би се кућа платила (Добро).

Председник саопштава предлог команданта општинских пожарника, да се овима набави какво год оружје и предлаже револвер.

Председник и Ђ. Нешић слажу се да је самим правилима предвиђено за пожарнике да носе шпаде и револвер.

Одбор одобрава набавку и да се исплати из партије за непредвиђене трошкове.

Састанак је закључен.

Држан 19. Авг. 1892. године.

— **Председник.** Има довољан број одборника. Отварам одборску седницу и молим господу одборнике да саслушају записник прошлог састанка. (Секретар прочита) Имали ко шта да примети на записник.

— **Миња Петровић** тражи да се исправи тако да се каже: решење односно калдрмисања да се не извршује.

— **Председник** мисли да се протокол може у толико исправити, што ће се рећи: калдрмисање не може се одпочети, док се не одобри одкопавање.

— **Ст. Чаћевић** предлаже да се учини таква исправка да се каже: да се лицитација за калдрмисање одбацује, па да се држи друга лицитација.

— **Председник** дакле да се каже: пошто није одобрено одкопавање, то се не одобрава ни калдрмисање, па и за једно и друго да се држи друга лицитација.

— **Миња Петровић** додаје још једну исправку онде где се каже да су стари чланови комисије били, да стоје и нови.

— **Председник** пита, усваја ли одбор записник. (Усваја).

— **Св. Боторић** моли председника да се чесма што скорије намести код споменика и опи радници око пумпе да буду што учтивији према долазећим.

— **Председник** прима ово на знање и учиниће што треба да ради.

— **Ђока Нешић** моли председника да нареди да се дигне земља ископана поводом дизања барака за електрично осветлење.

— **Председник.** Наредићу.

— **Андра Одавић** допуњава Боторићев предлог и тражи да се ово т. ј. недостатак воде достави водоводној комисији, те да ова да воде из новог водовода.

— **Председник** вели да ће наредити да се створе хидрати и тако има довољно воде.

— **Лазар Дашковић** мисли да се узме и неколико људи, који би помогли да се вода из хидрата да.

— **Председник** пита, одобрава ли се овај предлог Дашковићев. (одобрава се). Мисли да се за ова уверења (секретар чита) овласти суд да их изда. За тим позва (секретар чита) да се прочита извештај о осама у Љубичиној улици. (Усваја се). За инжињера-геодета пријавио се г. Андоновић и г. Радован Мутавџић. Управник инжињерског одељења препоручио је г. Мутавџића.

— **Љуба Јовановић** хоће сталног инжињера. Г. Андоновић то не може.

— **Миња Петровић, Андра Одавић и Ђока Нешић** траже да се изабере комисија, која ће ово да реши.

— **Св. Боторић и Илија Ђорђевић** траже да се распише други стечај.

— **Мата Јовановић** налази, да како одлична спрема и испит, тако потреба и само пријаре два кандидата препоручују г. Мутавџића.

— **Стеван Чаћевић** предлаже да се г. Мутавџић узме, али ако пристане на плату од 5000 дин.

— **Председник** пита усваја ли одбор да се г. Мутавџић прими, али по предлогу г. Чаћевића с платом од 5000 дин. За тим је одређено да комисија за преглед општинских каса прегледа пријављених кандидата за млађег благајника. По том тражи да се изабере једна комисија, која ће да размисли о положају поћних стражара и да поднесе извештај.

— **А Одавић** прима предлог да се одреди комисија, која ће о овоме да поднесе извештај.

— **Ђока Нешић** предлаже у комисију: г. председника, Вељу Тодоровића, Ђоку Новаковића, Андру Одавића и Св. Боторића. (Одбор усваја.)

— **Председник** позва (секретар чита), да се прочита писмо водоводне комисије о спајању кућа с водоводом и понуде Були.

Ст. Чаћевић је мишљења да се Кениг одбије и распише оно, да управа водовода, продужи везивање.

— **Андра Одавић** мисли да се ово питање остави да се боље проучи, јер у седници нема ни једног из водоводне комисије који би ову ствар расветлио.

— **Мата Јовановић** Сад водоводна комисија врши тај посао на своју одговорност. Моје је мишљење или да продужи водоводна комисија бушење и спајање или да се да Булију. По извештају г. директора тај посао кошта општину мало скупље а то је мало 12 дин. од метра, а Булије тражи 10 дин. и 8·40 дин.. С тога би био мишљења да се Булију уступи овај посао.

Илија Ђорђевић мисли да су цене врло скупе.

Стеван Чаћевић вели да никоким не може да верује у бржи рад њихов. него што би општина сама то извршила. Што г. Мата вели, да немамо стручних људи за овај посао, то не стоји. Ми имамо Раку Петровића. Он је у Баварској 10 год на томе радио. Ја видим да ту има и копање и бушење, а то је ствар подељена и што се тиче одкопавање то ће бити после једног сата 2 или 3 и нема ту да прође дуго време. Код правници кажу да се неможе Кениг ослободити одговорности онда за што не би дали и другоме да то буши.

Ђока Нешић тражи да се ово питање не решава вечерас, јер би могло да значи „ала пекарске посао

— **Св. Боторић** је мишљења да се прими ова Кенигова понуда, како општину не би десио какав крах, па и штета и срамота.

чина да се увере о исправности купљене робе, јер онај код кога се нађе да неисправну робу продаје, одговоран је за сваку неисправност робе.

Од суда општине вар. Београда 10 Јула 1892. год. АБр. 8278.

---

2. Наредба. Једна од најопаснијих кужних болести — колера појавила се већ у Јужној Русији и неким пределима на обалама Црнога Мора. Ово даје повода озбиљној бојазни, да се ова зараза не пренесе и даље па и у нашу домовину.

Да би се спречила свака могућа опасност, и да се неби дала прилика да се створи земљиште за развој ове опаке заразе, суд општине вароши Београда, на основу члана 36. тачке 6. закона о општинама — као надлежна власт, која се има бринути о здрављу својих грађана

НАРЕЂУЈЕ:

1. да грађани одржавају највећу чистоћу у својим домовима, двориштима радионицама и т. д.;

2, да дезинфикују пужнике и помијаре бар једанпут недељно, галицом и обичном карболном киселином и то: помешано по 1 кгр. од једног и другог у 20 кила воде.

Ово дезинфекцијоно средство дужни су набављати сами сопственици домова а исто се може добити по одређеном пропису и цени и то: карболна киселина по 65 пр. дин. а галица по 20 пр. дин. код апотекара: **Милорада Тадића** на зелен. венцу: **Саве Мрцајловића** код два бела голуба; **Јована Дилбера** на великој пијаци; **Петра Спасића** у савамалској улици; **Јована Ђурића** код позоришта; **Ђоке Димитријевића** на дорћолу; **К. М. Николића** на енглезовцу; **Ђорђа Марковића** на теразијама; **Мијаила Протића** на врачару; — тако исто и у дрогерији **Бошка Николића.**

3. Да се ђубре скупља у дворишту у затвореним сандуцима, како би га ђубретари што лакше и брже могли односити.

4. Гостионичари, механџије кафеџије ашчије и сви остали који продају грађанству разна јела и пића, дужни су одржавати највећу чистоту у својим локалима и радњама, и продавати само здраву и добру храну и пиће.

Поред овога јавља се грађанству, да је суд општине вароши Београда одредио и нарочите комисије, које ће редовно контролисати, да се како ове тако и остале санитетске мере, тачно врше, а грађанству се налаже да наредбе и упутства ових комисија испуњава.

Не извршење ове наредбе од стране појединих грађана, казниће се најстрожије према § 326. кривичног закона.

Од суда општине вар. Београда ЛБр. 623. 2 Јула 1892, године у Београду.

(Наставиће се)

— **Филип Васиљевић, Љуба Јовановић** и **Д-р Алкалај** мисле, да ову понуду треба примити, јер ће на тај начин стати општину јевтиније.

— **А. Одавић** мисли да треба уступити Булију, само да упутимо још једно питање на водоводну комисију, те да нам каже, да ли само набушивање кошта 12 дин, па ако јесте, онда да овоме дамо.

— **Мата Јовановић** вели: ми имамо овде једну понуду јевтинију и ако хоћемо да убрзамо рад, и онда треба да усвојимо ову понуду. Што се тиче послова за копање и т. д. за њих је лако наћи предузимача. Лако је казати: „за што се тај намеће, мора да има велики интерес“. На сваки начин да има, јер је положио 30 хиљ. дин. па мора човек да се брине Ако недамо њему, онда да га ослободимо одговорности, да му дамо кауцију па нек иде.

— **Ст. Чаљевић** вели да треба од водоводне комисије тражити извешће, колико кошта само набушивање, јер има сем мене још одборника који то траже.

— **Милутин Марковић** вели да сада треба решити два питања. Хоћемо ли дозволити у општ да раде тај посао предузимачи или нећемо. Ако нећемо, онда нетреба даље ни говорити, него нека продужи водоводна комисија. А ако хоћемо предузимаче и кад и водоводна комисија налази разлога и рачуна општинског, да се може уступити и другом, онда пошто се утврди и једна и друга цена, можемо говорити о овој понуди Булијевој. С тога нећемо ништа изгубити ако прво сазнамо цене па у другој седници ово питање решимо. Г. председник нека нам изнесе тачан рачун о цени шта кошта набушивање општину, а колико пуди Булија. Тамо стоји 10 дин. за бушење, а кад изврши спајање вентила 8·40 дин. Ово је неразумљиво. С тога нека се прво ово изврше о цени.

Андра Одавић. Ја мислим да се дебата прекине и да остане онако како рече г. Милутин.

— **Ђока Новаковић**. Овде се цео говор своди на то: да ли ћемо уступити предузимачима или ћемо одредити јавну лицитацију. Кад би ја био уверен, да нема другога, који би тај посао вршио, ја би уступио томе Булију. Но пошто не могу добити уверења, ја сам мишљења, да му се не може уступити без лицитације. Што нека господа веле, да тај Булије има нека права на тај посао, ја не могу да извидим то његово право. (Чује се; доцкан је.)

— **Председник**. Ово ће се питање решити идуће седнице, а сад пошто је доцкан закључујем састанак.

Састанак је орај трајао до 10 сахати у вече.

Држан 27. Августа 1892. год.

— **Председник**. Пошто има довољан број одборника, го отварам седницу и молим вас да саслушате записник прошлога састанка.

— **Секретар У. Кузмановић** прочита.

— **Председник**. Има ли ко од г. г. одборника да примети што на записник? (Нема) Усвајате ли прочитани записник? (Усвајамо).

— **Коста Главинић** вели, да је у кнез Милошевој улици, блато сада до колена Ја сам чуо од председништва да нема кредита, да се најме људи, који ће то блато дићи, с тога бих вас молио да одобрите кредит за то, те да се то блато сад дигне јер је то сад најподесније извршити, како се не би после прашина дизала.

— **Председник** Ја мислим, господо, да би ово могло да се исплати из партије „непредвиђених трошкова“. (Чује се: нека се исплати) Усвајате ли овај предлог? (Усвајамо)

Илија Ђорђевић мисли, да је српско-француском друштву уступљена само Споменичка улица за калдрмисање с дотераним каменом, а не извесне улице. како је стајало у општ. новинама.

— **Председник** вели да је специјално за Споменичку улицу допесено такво решење, али је објаснио и за друге улице.

— **Филип Васиљевић и Ђока Нешић** мисле да треба преко општинских новина објавити, да је само Споменичка улица уступљена српско-француском друштву, а не и извесне улице, како би се избегле забуне.

— **Председник**. Добро. Учиниће се исправка. Изволите чути службена уверења (Секретар прочита.)

Пошто има још много приватних уверења а и уверења сиромашних ђака, то ја мислим да овластимо суд да их изда. (Добро. Овлашћујемо га.)

— **Раденко Драговић** пита јели готова комисија са својим послом, која је одређена да претресе питање о ноћним стражарима па то чиним и сада, јер бих рад био да знам јели готова са послом.

(Свршиће се)

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Доћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четари или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање мушк. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д
в) За свирање женског (оркестра) аменсамбле 20 д

II.

а). За игрању у локал I-ог реда . . . . . 15 д
б) За игрању у локал. II-ог реда . . . . 1д д.
в) За игрању у локал. III-ег реда 5

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—1.
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 1—5 д
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д
г) Циркус од представе . . . . . 1—2 д
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 5 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . ·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . ·2 „ д
в) Буре од 9 акова . . . . . ·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . ·2 д.
б) За неузидан шпархерд . . . . . ·2 д
в) За узидан „ . . . . . ·4 д
г) За велики узидан шпархерд у гостионици ·5 д
д) За чишћење димњака од два спрата . . ·2 д
ђ) За чишћење простог димњака . . . . .
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . ·1 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . ·2 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . ·75 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 1.
б) Од акова . . . . . ·5 д

IV. ПОШТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . 3 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . д

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д
в) Мала гробница . . . . . 555·2 п. д
г) Велика гробница III реда . . . . 998·39 п. д
д) Велика гробница II реда . . . . 99·32 п. д
е) Велика гробница I реда . . . 684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 2·9
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 24·9 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·9 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·9

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 42. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 11. Октобра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Да би се сопственици кућа могли погађати са инсталатерима за инсталисање водовода по кућама као и да би се Управи Водовода уштедео преглед предрачуна, Управа Водовода израдила је ниже изложени ценовник за најпотребније радове при инсталисању. Према томе, неће бити потребно, да се Управи Водовода подноси предрачун на преглед, већ само планови за инсталисање. Међутим Управа Водовода, на нарочиту жељу сопственика кућа, примаће и вршиће бесплатно преглед предрачуна, као што је готова и свака друга обавештења грађанству давати.

ЦЕНОВНИК

за

радове при инсталисању водовода у кућама, заједно са материјалом.

1., Један метар тешке цинковане цеви од кованог гвожђа, набавити, положити и где је потребно са кукама за зидове утврдити или до 0.30^{m} у земљу (подруму) укопати и затрпати, заједно са потребним деловима, као што су лукови, наглавци (муфови), укрсници, делови и други:

За цеви, грла од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	2.70
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	3 20
„ „	26 „	= 1$^{п.}$	„	4.20
„ „	33 „	= 1 $^{1}/_{4}$ $^{п.}$	„	5.55
„ „	39 „	= 1 $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	„	6.60
„ „	45 „	= 1 $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	7.80
„ „	52 „	= 2$^{п.}$	„	8.90

2., Ако се полажу у земљу ван зграде у дубини од 1^{m} испод површине, онда за копање потребног рова са затрпавањем и изношењем преосталог материјала од 1^{m} дужине дин. 1.50.

3., За сваки 10^{cm} дубљег копања од 1^{m} дубине, додаје се цени под 2., још на сваки метар дужине по дин. 0.15.

4., За калдрмисање обичне калдрме у песку или цигљаног патоса 1^{m2} дин. 0.80.

5., Главну славину за затварање и испражњивање целог водовода у кући, набавити и наместити између гвоздених цеви (без залемљивања).

комад за грло од	20^{mm}	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	дин.	7.00
„ „	26 „	= 1$^{п.}$	„	10.00
„ „	33 „	= 1 $^{1}/_{4}$ $^{п.}$	„	17.00
„ „	39 „	= 1 $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	„	25.00
„ „	52 „	= 2$^{п.}$	„	34.00

6 Спојну славину (Durchlassventil, Durchlaufhahn) набавити и наместити између гвоздених цеви.

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	7.00
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	10.00
„ „	26 „	= 1$^{п.}$	„	13 50

7 Месингане плоче за дуварове (Wandscheiben) набавити и наместити између гвоздених цеви, према величини и простијој или лепшој мустри.

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	1.— до 3.—
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	2.— до 4.—
„ „	26 „	= 1$^{п.}$	„	2.50 до 5.—

8., Славину обичну за точење воде (Zapfventil), набавити и наместити.

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	6.00
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	8.00
„ „	26 „	= 1$^{п.}$	„	10.00

9., За пробијање (бушење) зидова до 0.60^{m} дебљине и зазиђивање тих рупа, са радом и материјалом од једне рупе а др. 2·50. Ако је зид дебљи од 60^{cm}, онда ће за сваки 10^{cm} веће дебљине плаћати још по: дин. 0·40

1. Примедба: Ако се цеви полажу у канале у зиду (versenkt in Mauerkanäle.) или испод патоса од дрвета, цемента — бетона — по засебној погодби; исто тако и за финије замазивање зидова, за молерске, фарбарске, тапетарске и декораторске радове.

2. Примедба: Ако се земља не може одмах до копаног рока сместити, или се копање мора вршити у камену или у води по засебној погодби.

3. Примедба: Све се цене разуму са радом и материјалом, као и са свима споредним пословима, потребним за инсталисање.

Објављујући ценовник, управа водовода чини пажљивим оне, који се буду погађали за појединим инсталатерима, да су цене у у ниже изложеном ценовнику највеће (најскупље), које инсталатери могу тражити за радове у ценовнику побројане, дакле да инсталатери могу и треба од тих цена известан проценат да попусте. Инсталатери немају права да од сопственика кућа траже нарочиту наплату за друге споредне послове, који при инсталисању долазе, као израду нацрта или плана за инсталисање, грађења предрачуна, вршење пробе и т. д. јер су сви ти споредни послови урачунати у ценама за побројане радове у ценовнику.

Исто тако, управа водовода понова чини пажљивим сопственике кућа, де погодбу закључују писмено (у виду рачуна) и то тако, да инсталатер јамчи бар годину дана за доброту израде и материјала.

Бр. 2470.
22. Септембра 1892.
Београд.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Управа водовода дознала је да се неки од овлашћених инсталатера за инсталисање водовода по кућама, нуде појединим сопственицима кућа, да им израђују планове њихових зграда ради инсталисања водовода и за израду тих планова траже од сопственика куће нарочиту награду.

Управа водовода овим обзнањује сопственицима кућа, да они за израду тих планова нису дужни никакву нарочиту награду давати инсталатерима, *нити су сопственици кућа дужни да подносе* управи ма какве планове, већ је то дужан подносити дотичан инсталатер, коме сопственик куће уступи инсталисање водовода, али за израду тога плана инсталатер нема права наплаћивати никакву нарочиту награду.

У исто доба управа водовода јавља овим сопственицима кућа, да ће у току идуће недеље обзнанити максималне цене за извршење инсталисања по кућама.

Бр. 2450.
18. Септем. 1892. год.
у Београду.

Управа водовода.

ОБЈАВА

На основу члана 70. закона о непосредном порезу, порески одбор за град Београд позива све грађане и грађанке града Београда, да од данас па до 15. овог месеца поднесу своје попуњене пореске пријаве за разрез пореза 1893. године, које ће на реверс предавати пореском одељењу у згању код „Хајдук-Вељка“, а непопуњене пријаве добијаће сваки у своме кварту.

Пријаву су дужни учинити :

а, за малолетнике, душевно болесне, расипкуће и масе у опште, — њихов старалац, заступник и бранилац ;

б, за оне, који нису у месту, њихове деловође, помоћници, пуномоћници или њихови природни или законити заступници ; но ако који сопственик ових нема, а сам не учини пријаву, онда ће пријаву учинити закупац на позив пореског одбора, а ако ни закупца нема, општина ће га пријавити и уписати ;

в, за све правне личности, друштва, еснафе, фондове и т. д. — управници тих завода или њихови заступници ;

г, за жену или децу, — муж, односно отац ;

д, за млађе, њихове газде који их плаћају (види чл. 61. помен. закона).

У пријави мора бити тачно забележено :

1. Кварт, улица и све зграде ;

2. На шта се зграда употребљава ;

3. Годишња кирија, а вредност ове, ако сопственик сам седи у њој, или за ма који део стана у коме сопственик станује ;

4. Године старости, које је вере и чији је поданик, али ово са доказом ;

5. Имена и године пунолетних чланова породице и цела имена свију чланова фирме.

Сви који мисле да се користе чл. 56. закона о непосредноме порезу, нека тачно и с доказима поткрепе своје наводе.

Сваки који је личног пореза ослобођен већ раније, нека то неизоставно у пријави назначи.

Ко по овој објави не поступи, према томе ће се применити чл. 97. поменутог закона.

Обр. 1.
1 октобра 1892. год.
Београд.

Председник пореског одбора
за град Београд,
Милов. Р. Маринковић

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

75. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

2. Октобра 1892. г.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Ђ. Ж. Нешић, Гавра Бркић, Сава Вељановић, Ј. Ђуровић, Ф. Васиљевић, М. Велизарић, М. Јовановић, М. Марковић, Р. Драговић, С. Азриел, М. О. Петровић, И. Борђевић, М. Петровић, К. Б. Михајловић, Ђ. С. Новаковић, М. Капетановић, Л. Дашковић, М. П. Бончић, В. М. Тодоровић, Ст. Чађевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице, држане 29. Септембра 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 10 399, којим тражи уверење о владању и имовном стању Ђорђа Петровића, бив. полицијског чиновника, одбор је изјавио, да је Ђорђе Петровић слабог имовног стања и да је за утају осуђен на шест месеци затвора пресудом првостепеног суда за вар. Београд, која се сада налази код апелационог суда на асматрању.

III.

Милан Мостић адвокат, као пуномоћник Мише Ж. Јовановића адвок. из Пожаревца, тражи уверење о сродству Мише Ж. Јовановића са покојним Велимиром Ж. Јовановићем.

По прочитању те молбе СБр. 17058, одбор је изјавио мишљење, да је Миша Ж. Јовановић рођени брат пок. Велимиру, и да пок. Велимир по смрти својој није оставио порода ни удовицу.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о имовном стању.

По прочитању тих молби АБр. 10.388 10.412 10.413, СБр. 17.169, 17.252 и 17.548.

Одбор је изјавио мишљење, да се Суд предходно увери о имовном стању молилаца: Александра Прерадовића, Ангелине Поучка, Јована С. Пламенца, Стевана Божића. Цвете Лазић и Магдалене Давидовић, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

По прочитању извештаја повереништва о одређивању осе у појединим улицама ГБр. 2197, 2213, 2214, и 2215, одбор је одобрио, одређене осе у улицама, Споменичкој, Немањиној, Добричиној и Малајничкој.

VI.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 2219, држане 1. Октобра 1892. год. за израду двојих кола за пренос болесника од заразне болести,

Одбор је одлучио, да се за израду ових кола држи ужа лицитација између Карла Сича и нак надних повуђача Васе Делића и Јоце Јуришића.

VII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 2223, држане 29. Септембра 1892. год. за грађење основне школе у Крунској улици.

Одбор је одлучио, да се грађење ове школе одложи.

VIII.

По прочитању протокола лицитација ГБр. 2220, за грађење нужника код основне школе код Саборне цркве; ГБр. 2221, за грађење стражаре за винарске магацине на Сави и ГБр. 2222, за грађење кује и крова над басамацима код основне школе на западном врачару, на којим лицитацијама није било ни једног лицитанта, одбор је одлучио, да се расписују друге лицитације па ако не буде лицитаната, да суд општински изради ове послове у сопственој режији.

IX.

Одборско повереништво за проучавање питања и пројеката за каналисање Београда, подноси свој извештај.

По прочитању спроводног писма АБр. 10.325 одбор је одлучио, да се извештај овај оштампа у у Општ. новинама и засебно: да се разда одборницима на проучавање, па по том поднесе одбору на решење. Трошак да се исплати из суме одређене за извршење предходних радова око каналисања.

X.

Председник општине предлаже да се сагради шупа за смештај комунијских кола и других општинских возова.

По саслушању овога одбор је одобрио у начелу подизање шупе као и кредит од десет хиљада динара с тим, да се предходно реши, на коме ће се месту шупа подићи.

ПРЕДОХРАНЕ МЕРЕ

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ

употребљене због заразе, колере.

3. Поводом тога што се у Европи појавила заразна болест колера, председник предлаже одбору да одобри накнадни кредит за предузимање мера ради спречавања ове заразе и уклањање свега онога, што би ширење ове заразе потпомагало.

По саслушању овога, одбор је одлучио, да одборско повереништво проучи какве мере треба општина београдска да предузме да се долазак и ширење ове заразе што више спречи и поднесе одбору извештај у првој идућој седници.

За поверенике изабрати су г. г. Др. М. Радовановић, Др. П. Поповић, Ђ. Нешић, А. Одавић и Др. М. Т. Леко, одборници и сви општински лекари.

Овлашћује се председник општине, да до коначног решења ове ствари може чинити потребне издатке из партије буџетом одређено на непредвиђене трошкове, ако не буде довољна за то одређена буџетска партија. (50. ванредни састанак 6. Јула 1892 године).

4. Председник саопштава одбору, да је повереништво изабрато у седници од 6. Јула 1892. год. АБр 8227 ради проучавања питања о средствима за предохрану од заразне болести колере извршило свој посао и поднело извештај.

По прочитању тога извештаја АБр. 8289, одбор је решио, да се исти извештај у свему прими са овим изменама :

Да се путем оферталне лицитације набави пет хиљада килограма карболне киселине јачине деведесет и девет од сто ;

Овлашћује се суд општински да нивелисањем околних улица засипе бару Венецију земљом и на тај је начин дезинфикује ;

Да суд општински око и у кланици учини све што треба, да се смрад и нечистоћа одатле уклони ;

Канал из тако зване „Гушине" баште да се очисти и дезинфикује ;

Одобрава се подизање барака према потреби.

Трошкови да се исплате из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

Одборник г. Ђорђе С. Новаковић предлаже да се смањи такса за чишћење нужника и помијара, док прети опасност од колере, па према томе да се и аренда редуцира. Одбор је овластио председника општине да са концесионарем учини потребни споразум у смислу овог предлога.

Председник износи одбору на решење предлог српског лекарског друштва о установљењу сталног дезинфекционог завода, који је предлог одборско повереништво проучило и усвојило.

По прочитању тога предлога ЛБр. 1033|91. и извештаја повереништва ЛБр. 170|92 одбор је решио, да се предлог срп. лекар. друштва у начелу прими и да инжињерско одељење општине београдске начини предрачун за извршење истог. (51. ванредни састанак од 8. Јула 1892. год.)

5. Објава. Међу осталим дезинфекционим средствима може се с успехом употребити и тако звано кречно млеко. Оно се справља и употребљује овако :

Извесну количину креча угасити и до-

XI.

Председник извештава одбор да комисија изабрата у седници од 15. Септембра 1892. год. ГБр. 2051 ради извршења регулације у улици Душановој и Видинској, не може да се састане на лицу места те предлаже, да се ово изврши по предлогу инжињерског одељења.

Одбор је одлучно, да се изабрата комисија позове у суд општински и да јој се преда ситуациони план и по истоме да ствар регулише.

XII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 17392. држане за давање под закуп њиве код Убаплића винограда, одбор је одлучно, да се држи друга лицитација а суд да одреди на коме месту да се лицитација држи,

XIII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 17893 држане за давање под закуп плаца више чесме кнегиње Љубице, одбор је после поименичног гласања са 9 гласова против 5 (7 нису гласали) одлучио, да се држи друга лицитација и на дужи рок закупа, који ће суд општински одредити. Да суд општински са старим закупцем пречисти рачун односно кирије за овај плац.

XIV.

Председник извештава одбор да је суд општински решењем својим од 1. Октобра 1892. год. АБр. 10363 одредио таксу лебу осамнаест пар дин. по килограму а да се продаје по вароши по двадесет пара у тежини од хиљаду сто дванаест грама. Ова цена да вреди за прву половину месеца октобра о. г.

Одбор је примио к знању ово решење судско,

XV.

Председник износи одбору на решење молбу женскога друштва из Београда, којим моли, да општина потпомаже раденичку школу друштвену огревом сваке године.

По прочитању те молбе АБр. 10314, одбор је после поименичног гласања са 13 гласова против пет (3 нису гласали) решио, да општина београдска даје сваке године раденичкој школи женскога друштва у Београду као помоћ двадесет хвати дрва.

Овај се издатак има ставити на терет партије буџетом одређене за огрев суда општинског и основних школа.

XVI.

Одборско повереништво за преглед депозитне касе подноси свој извештај о извршеном прегледу, по коме је каса депозитна исправна.

По прочитању акта АБр. 10382, одбор је примио к знању овај извештај повереништва.

XVII.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић пита, да ли је члан суда — депозитар оправдао онај вишак што је у депозитној каси нађен приликом прегледа у Марту месецу.

Председник изјављује, да ће на ово питање у идућој седници одговорити, кад се о ствари извести.

XVIII.

Председник извештава одбор, да према закону о општинама, чл. 40., има суд општински на два месеца пре почетка нове рачунске године саставити буџет и поднети га одбору на одобрење, па моли одбор, да изабере повереништво које ће у споразуму са судом буџет саставити и поднети га одбору на одобрење.

По саслушању овога, одбор је изабрао г. г. Андру Ј. Одавића, В. М. Тодоровића, Др. Л. Пачуа, М. Велизарића, Николу Х Поповића, Ђ. Ж Нешића, Ст. Чађевића и председника општине, да као одборско повереници спреме пројект буџета за 1893. годину и поднесу га одбору на одобрење.

Четир члана овог повереништва могу пуноважно радити,

XIX.

Одборник г. М. П. Вопчић пита, да ли је водоводна комисија разрешена од своје досадање дужности.

Председник одговара да ће се о овој ствари известити и поднети одбору извештај.

XX.

Одборник г. Раденко Драговић предлаже, да се у новинама објави све што је до сада учињено по грађењу кола, потребних за војену комору.

Одбор је препоручио суду, да овај предлог изврши.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Помоћ женском друштву**. На молбу Женског Друштва, одбор је општински у седници од 2. октобра тек. год. решио је, да се радничкој школи Женског Друштва издаје као помоћ сваке године 20 хвати дрва. Ово да се исплати из партије буџетом одређене за грејање општинског суда.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска на дан 13. октобра ове год. издаваће под закуп општинске дућане под читаоницом код саборне цркве, за време од 1. новембра 1892. до 1. новембра 1895 године.

Ова лицитација држаће се пред кафаном преко од Саборне цркве.

Они који желе ове дућане под закуп узети нека горњега дана у два сата ло подне ради лицитирања дођу. Лицитација ће се закључити у 5 часова по подне.

Услови могу се видити сваког радног дана за време канцелариско у књиговодству општ. суда.

Од суда општине београдске 5. Октобра 1892. год. у Београду СБр. 17.772.

Општина београдска даваће путем лицитација под закуп следећа свија имања и права и то:

на дан 15. Новембра 1892. год.

пред кафаном три кључа њиву код Убаплића винограда, за време од 1. новембра ове до 1. Новембра 1895. год.

на дан 16. Новембра 1892. год.

пред Бајлоновом кафаном на топчиској пијаци, плац више чесме кнегиње Љубице, за време од 1. новембра ове до 1. новембра 1897. године.

датч толико воде, да се добије течност (кречно млеко), које ће имати 20% креча (на 20 кгр. креча 100 кгр. воде).

Од тога кречног млека потребно је 5 килограма за дезинфиковање 1 кубн. метра нечистоће, с којом треба кречно млеко добро помешати.

Кречно млеко несме дуго да стоји, јер се квари; најбоље је направити га онда, кад има да се употреби.

У редовним приликама, кад није нужно сву количину дезинфиковати, онда је довољно сваког дана по један метар кречнога млека усути у сваку нужничку рупу (седиште).

Суд општине вар. Београда препоручује грађанству, да се користи овим јевтиним дезинфекционим средством и своје нужнике, помијаре и т. д. истим дезинфикује нарочито сада кад прети опасност од колере.

Од суда општине вароши Београда 28. Јула 1892. год. АБр. 8704.

6. Грађанству. Према извештајима грађанских комисија, које врше санитетски преглед дворишта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Београда, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама понова и то последњи пут

НАРЕЂУЈЕ:

1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;

2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;

3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и

4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по двориштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напомиње грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1889. год. СБр 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко „Општинских Новина“.

АБр. 9057. Од суда општине вар Београда, 14. Августа 1892. године.

7. Наредба. Општински суд приметио је: да се разни одпатци покупљени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе хартије, стакларије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитетским прописима о одржавању чистоте која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вар. Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитетских прописа,

НАРЕЂУЈЕ:

да се продаја и куповина ових одпадака може вршити од сада само на друму вишничком и нигде више.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда 20. Августа 1892. г. АБр. 9231.

Лицитација одпочеће у 2 сата по подне а свршиће се у 5 часова по подне.

на дан 17. Новембра 1892. год.

у књиговодству општин. суда право своје на наплату таксе — аренде — од овдашњих таљигаша, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

на дан 19. Новембра 1892. год.

у Пашониној кафани у улици Кастриотовој право своје на изношење песка са обала: савске и дунавске у реону и — атару општине београдске, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

на дан 20. Новембра 1892. год.

пред Буџића кафаном на великом тргу, цубок од стоке заклане, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

на дан 21. Новембра 1892. год.

пред Буџића кафаном на великом тргу, плаћеве на великој пијаци, за 7 говеђих и 12 свињских месарница, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

Лицитација почеће у 9 сати пре подне затим продужити у 2 по подне и закључити у 5 часова по подне.

Услови за све ове лицитације могу се видити сваког радног дана за време канцелариско у књиговодству општ. суда.

Од суда општине вароши Београда 8. Октобра 1892 год. СБр. 17936. у Београду.

При грађевинском одељењу суда општине вар. Београда у Панђеловој кући (Марвена пијаца) држаће се усмене лицитације и то:

I

На дан 13. овог месеца од 9—12 сати пре подне за грађење једне кујне и крова над басамацима код основне школе на западном врачару, и једног нужника код основне школе код Саборне цркве.

Кауција 180 дин.

II.

На дан 13 овог месеца од 3—5 сати после подне за грађење једне стражаре винарских магацина на Сави.

Кауција 200 дин.

Кауције се полажу у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови, предрачун и планови могу се видити у грађевинском одељењу суда општ. вар. Београда сваког радног дана у време канцеларије и при лицитацији.

Од суда општ. вар. Београда ГБр. 2076 и 2077, од 10. Октобра 1892. год.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

држан 27. Августа 1892 год.

(свршетак)

— **Председник.** Комисија је радила на томе послу, али још није готова са извештајем. Постараћу се, да то што пре буде.

— **Раденко Драговић** зна да општина плаћа за ноћне стражаре квартир и остало и с тога то треба што пре решити, а комисија је ваљада нешто испитивала, па с тога нека и каже то.

— **Марко Велизарић.** Ја мислим, да комисија, која је ту ствар штудирала може да извести одбор тим пре, што се приближило време, да се то сврши.

— **Андра Одавић.** Нашао сам једно законско наређење из године 1861 у коме се вели: ако би која општина у Србији могла ставити полицији на расположење повћана средства за ноћне стражаре, она ће то и учинити и онда ће ноћни стражари стојати под командом исте. Ако се сад овај члан доведе у везу са чл. 36 закона о општинама од 1889 год. који вели, да се о личној и имовној сигурности нарочито у општини вар. Београда стара управа вар. Београда, онда на основу тога ми нисмо дужни, да дајемо више та повћана средства тим пре, што данашња општина стоји пред врло великим издацима, за које нема довољно новца да их подмири као што је на пример одржање чистоте зарад предохране од колере, јер је то нарочито стављено у дужност општини чл. 36-тим тач. 1. који каже, да се о чистоти вароши стара општина. Ми смо дакле били једногласног мишљења да одкажемо то давање повћаних средстава полицији, и такво је дакле мишљење и комисије.

— **Председник.** Молим вас сачекајте извештај комисије. (Чује се: добро сачекаћемо га).

У последњој седници приликом онога претреса, којим тражи управа водовода да се набушивање цеви уступи Едији Були за 10 динара. Разлоге на основу којих управа водовода тражи поднела је и ја вас молим да их чујете.

— **Ђока Нешић** не види овде извештај управе водовода о томе, шта кошта набушивање цеви, него други. С тога је за то да се одбије тај рад Булију.

— **Коста Главинић.** Господо, овај посао мора се извршити и њега мора извршити или управа водовода у режији или предузимач коме буде тај посао поверен.

Тај је посао скончан са опасношћу и он се не може поверити ни једном другом предузимачу до ономе, који је намештао и цеви, јер иначе сваки би други предузимач морао гарантовати за целу водоводну мрежу, где он буде бушио, а та би кауција износила много више него посао који се има извршити.

Јест, господо, цена изгледа да је велика али треба имати на уму шта он има да изврши. Он има да ископа рупу, да пробуши цев, да намести гарнитуру, да затрпа рупу, да калдрмише и да гарантује за цело време, за које се гарантује за водоводне цеви, да ће бити у добром стању. Сем тога он има да уцрта то у план и има за овај посао да положи кауцију као гарантију. Цена ова рачуна се у сребру а сем тога он стоји у обавези да мора по овим ценама да послове врши до 1 Јануара 1894 год. јер послови

---

8. Грађанима вар. Београда. Поводом заразне болести колере, која се сем Русије појавила и у Немачкој, Суд општине вароши Београда старајући се бризљиво о здрављу својих грађана, а у жељи да грађанство буде потпуно спремно и готово за сузбијање ове болести, извршио је до данас следеће санитетске мере, као предходне:

1. Набављено је 5000 килограма 99% карболне киселине, која даје 100·000 до 130·000 литара раствора за дезинфекцију, јавних места, основних школа и т. д.

2. Набављено је 3000. килогр. галице, која је такође препоручена од министарства унутрашњих дела, као дезинфекцијоно средство, које ће се употребити нарочито за дезинфекцију нужника, помијара и кужних места.

3. Усвојено је да се употреби за дезинфекцију и кречно млеко, које ће се у случају потребе справљати о трошку општинском.

4. На тркалишту подижу се бараке за колеричне болеснике и то са свима потребним споредним зградама.

5. Набављен је известан број књижица и упуства противу колере и ове ће се књиге раздати одређеним комисијама, општинским позорницима, а и осталим грађанима, који буду суделовали у вршењу санитетских мера противу колере.

6. Одређене су разне грађанске комисије, које обилазе домове ради прегледа нечистоће, но поред тих комисија врше прегледе и општински лекари, а грађанству је објављено, како треба одржавати чистоћу домова и т. д.

7. Извршен је од стране општинских лекара преглед свих оних нездравих станова, који су шкодљиви по здравље људства и предложено је шта треба урадити.

8. Врши се дезинфекција пијаце, фијакерских постаја и осталих јавних места.

9. На новом гробљу спрема се камера за секцију и потребне ствари набављене су, ради констатовања секцијом, сумњивих смртних случајева.

10. Врши се дезинфекција станица паробродских на Сави и на железничкој станици, а нарочито обраћа се пажња на долазеће путнике и њихов пртљаг, као и на дезинфекцију царинских одељења, где се ствари дошавших путника прегледају.

11. Обраћа се пажња да се не продаје зелено воће, и на све остале предмете, који би могли шкодљиво утицати на људско здравље.

12 Забрањено је продавати рибу на зеленом венцу а тако исто и торбарење са рибом по улицама а дозвољено је продавати само живу рибу на Сави и Дунаву.

13. Забрањено је заватање воде са нечистих места из Саве и Дунава а дозвољено је да се узима вода само са општинске пумпе на Сави која црпи чисту воду из дубине савске. Поред тога отворен је потребан број нових чесама поред Саве, тако да од сада и Сављани имају чисту и здраву воду из новог водовода.

14. Наређено је да се баца ђубре само код Карабурме у Дунав, а сва досадашња ђубришта или су затрпана или се затрпавају према санитетским одредбама.

15. У бари „Венецији" направљени су нови канали који одводе сву нечистоћу у савски канал и тако је сада тај од вајкада постојећи смрад уклоњен.

16. Поред дунава затрпавају се такође рупе у којима се задржавала нечистоћа нарочито услед поплаве.

17. Разаслата је свима основним школама потребна количина галице, креча и кар-

могу до тога доба да се продуже. Управа водовода нема довољно материјала за спајање и тај предузимач често пута мора да чека на материјал, јер је материјал поручен, само није стигао и посао се мора обуставити, те је с тога предузимач изложен многим незгодама с тога вам управа водовода и препоручује, ове цене као повољне, јер процент у режији износи 20% више од ове цене.

— **Миња Петровић** пита, хоће ли се цео овај посао од једном радити или после раскопавања улица.

— **Коста Главинић** одговара, да ће се једновремено радити али спајање кућа са водоводним цевима дато је је једном предузимачу и набушивање, а копање другом.

— **Ђока Нешић** после објашњења г. Главинића гласаће за предлог надзорне комисије.

— **Коста Главинић** чита тачке уговора, и вели да предузимач мора да их потпише.

— **Веља Тодоровић**. Управа водовода износи разлоге и каже да може бити за општину штетно, ако се тај посао ради у режији, јер може прснути цев а то онда пада на терет општини а ако цев прсне код Булија, он ће одговарати за штету. ми смо се о томе питању обавештавани и нашли смо да ће он одговарати ако цев прсне, но неће одговарати само онда ако то буде по себи. Ја дакле мислим да треба да се објави конкурс и да се види оће ли ко овај посао јевтиније радити или не, па ако неће онда да примимо понуду Булијеву и мислим да нема смисла да мењамо своје првашње решење те да не дајемо повода грађанству да мисли да смо ми ово испод руке дали и да смо могли добити јевтинију понуду.

Председник. вели, да што год општина пре сврши набушивање цеви, и спајање са кућама она тим пре долази до једног сигурног свог прихода.

Ако се продужи то овако радећи у режији, онда општина на онолико уложени капитал нема никаква прихода а ни грађанство нема воде, а то је свакако велики добитак за општину, кад би она тај посао што пре свршила. Дајући овај посао на израду приватном предузимачу ми дрешимо руке управи водовода, да она може вршити друге послове, који јој се непрестано развијају са спајањем кућа, јер није то мала ствар, свакоме, који спаја кућу са водоводним цевима, комисија треба да прегледа кућу, план и да му одреди цепу за употребу воде а ту је потребан велики надзор, те да се што у тај посао не увуче лажно, како после не би грађани корели општину зашто је то тако учињено. Дакле, сви разлози су у прилог овога, да се овај посао може дати приватном предузимачу на израду.

— **Р. Драговић**. Мислим да треба имати вере у водоводну комисију и њен предлог усвојити.

— **И. Ђорђевић**. Мислим да то и сад треба да ради водоводна комисија.

— **Коста Главинић**. вели да је надзорна комисија изнела први пут цену од 23 дин. понуђену и казала: ово је скупо и прескупо и ми не можемо предложити одбору да усвоји понуђену цену, него да управа водовода врши овај посао у режији, докле не добије повољну цену. Она је извршила спајање са 600 кућа са водом и сад је предузимач Були попудио 10 динара. Надзорна комисија налази да понуђену цену треба примити, јер је то у интересу општине, а о поновној лицитацији не може бити ни говора, јер би кауција била већа него што би сам посао коштао. Рад овај изнеће 35 до 40.000 дин. а кауција биће око 40.000 дин. јер предузимач мора да да кауцију за све цеви.

Ја бих желео да видим, који је тај предузимач, који би тај посао под таквим условом примио.

Комисија вам предлаже да уступите овом предузимачу бушење, зато што је он и полагао цеви, а гарантује за цеви као и то да их доведе у уредно стање.

Тај човек који се прима да буши цеви, он има највише рачуна да најбоље сврши тај посао, кад за њега и гарантује, јер ако која цев услед бушења прсне, он мора да је плати иначе би то било на штету општине. Ту је дакле општина у добиту.

— **Соломон Азриел** мисли да се овај посао другом не може дати, него овоме предузимачу.

— **Веља Тодоровић**. Као год и г. председник и ми тражимо, да се посао што пре сврши и општина има отуд прихода, само што хоћемо да се уступи већем броју предузимача. Лицитација да буде кратка и сврши се за 10—15 дана. Буде ли цена скупља од ове у режији, ми ћемо радити у режији.

— **Милан Капетановић**. Од цене од 26—27 дин., сишло се сад на 10 дин. Јефтиније се не може тражити. Што се вели, да ће предузимач добити 20%, па и право је. Деси ли се случај, да материјал не дође на време, најмљени радници и настојници чекају, а штету сноси предузимач, исто тако ако би и цев прсла. Управа водовода и не би могла да нас задовољи *што пре* у води и с тога, што има и многе друге дужности: прегледање планова, предрачуна и др. око развођења воће.

— **Стеван Чађевић**. Распитивао сам настојнике, шта кошта бушење ових цеви, и они ми рекоше: да једна партија од 3 човека може да избуши 10—15 рупа. Да узмемо 10—15 рупа по 8 дин., копање да искључимо, дамо Тришићу и коштало би 120 дин. Сад узмемо ли да једна партија сврши 15 цеви по 10 дин. — то кошта 150 дин. а по 8 кошта 120 дин. По мом рачуну, Були би добио 80—90 дин. дневно на раднике и надзорнике. С тога ја тражим, да се овај посао ради или у режији, или ако се да лицитацијом, то да се да нашим људима, а не г. Булиу.

— **Шеф Тодор Селесковић**. Г. Чађевић изјавио је да је своје доказе црпео питајући надзорнике радника који су на томе послу. Све његово техничко резоновање, и знање, базирано је на причању надзорника. Моје пак мнење о овоме основано је на искуству и техничком знању које ја имам. Ако одбор налази да су подаци г. Чађевићеви основани на причању каквог шлосера кога је он о овоме питао, поузданији од мојих, онда ја остављам г. Чађевићу да тај посао и надгледа и надзор води, јер ја то овако чинити нећу!

— **Мата Јовановић**. Г. Чађевић налази као да је водовводна комисија довела неке странце а међу тим она је употребила наше људе али не може с њима све да уради јер *их нема* довољно. Вели даље да је Були трговац човек. То је истина. Али то је тр-

---

бола за дезинфекцију локала, пужника и дворишта школских и т. д.

18. Да би се ђубре из вароши могло што брже износити, Суд општински дозволио је и другима (осим концесионара) да могу ђубре износити на таквим колима да се ђубре не просипа по улицама вароши.

19. Направљен је нов канал код кланице, тако да се сада добро одлива нечистоћа из кланице а кланица и канал испирају се водом из новога водовода.

20. У кожарској улици затрпане су све провалије у којима је било разне нечистоће, а у целој тој улици направљена је нова калдрма са олуком, те је сада и та улица са свим чиста.

21. Поред горе предузетих мера од стране суда општинског, непрекидно се предузимају и остале друге мере које се као потребне показују, а да би се све то што успешније предузетк могло суд општински одобрио је и раније преко **30.000 динара** за разне мере ради сузбијања кужних болести а нарочито колере.

Свима овим предходним мерама, општински је суд за сада учинио све што му је стајало у дужност у овом погледу. На грађанству пак остаје да и оно са своје стране а у свом сопственом интересу, предузме све потребне мере, да би се што боље могла уклонити свака појава заразе.

Нарочито пак обраћа се пажња грађанству и овом приликом, да се строго придржава свију општинских наредаба односно одржавања чистоће, јер као што је познато чистота је првобитни услов за сузбијање заразних болести. Ова се последња напомена чини с погледом на § 326 крив. Законика у вези са расписом г Министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886 год. С.Бр. 3907. и према томе сваки онај, који не буде одржавао чистоћу, казниће се са тридесет дана затвора или сто педесет дин. новчане казне.

Из канцеларије суда општине вар Београда АБр. 9713. — 9. Септембра 1892. г. у Београду.

---

9. Наредба. Према распису Господина Министра унутрашњих дела од 17. Августа ове год. СБр. 5972 и преписом Господина Министра унутрашњих дела од 25. Августе ове год. СБр. 6172 имају се од сада подврћи лекарском посматрању, не само путници из заражених места из Немачке и Русије већ и из оних заражених места у Аустрији где је већ констатовано да влада колера, као што је у Галицији. Према томе наређује се свима гостионичарима и грађанима који такове путнике приме, да одма јаве надлежном кварту ако би на њима за првих 5 дана приметили ма и сумњиве знаке колере. Ко не уради према овој наредби биће најстрожије кажњен.

Из канцеларије суда општине вароши Београда 10 Септембра 1892. г. АБр. 9707. Београд.

---

10. Одборник г. Милан Капетановић предлаже, да се овласти председник општине да може извршавати све наредбе државних власти и сталне комисије за предохрану од колере, што се односе на сузбијање заразне болести, колере, не чекајући решење одборско.

По саслушању овог одбор је решио, овлашћује се председник општине, да може извршавати све наредбе државних власти и сталне комисије за предохрану од колере, односно сузбијања заразне болести, колере, не чекајући на одборско решење. као и да чини потребне издатке ради извршења местних наредаба.

Издатци да падну на терет партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове. (72. ванредни састанак 21. Септем. 1892.)

говац који је умео да доведе странца, да доведе водоводну мрежу од толико километара, трговац који ће умети да нађе спремне раднике и за набушивање цеви и да одржи у исправности функционисање цеви за које он гарантује.

Даље говори се о држању лицитације и о одлагању овога уступања. А што? Водоводна комисија изнела је јаке разлоге са којих мисли да јој треба олакшати послове око водовода. Она тражи ову олакшицу за то што она има да надзирава тај посао и што нема довољно техничких снага и за надзор и за руковођење. И пре је објашњено да цена Були — ја не диферира знатно од цене коју кошта општину овај рад, јер, господо, кад би се урачунао и надзор општинског инжињера и све, овај посао општину скупље стаје него пошто га Були пуди.

— **Коста Глзвинић.** Он има да одкопа земљу више цеви, изврши бушење, намести гарнитуру, коју има сам донети из слагалишта, да затрпа земљу, да удрта сав тај рад у план и да за доброту посла положи кауцију. Све то, господо, кошта новаца. И кад се све то прорачуни онда мучно да ће он имати и 20 од сто провизијона према цени коштања рада у режији. Који хоће да рачуна, нека све узме у рачун и нека не говори на памет и не пита испод руке раднике о ономе што они у свему незнају. Радник је могао да каже г. Чаћевићу што је хтео, па зар да он, као техничар то тако лако прими и употреби као некакав доказ против тврђења комисије.

— **М. Капетановић** Мислим да треба да поклонимо најискреније своје поверење управи водовода и жали, што је управник ставио у питање овај предлог и што се разилази у мишљењу г. Чаћевића.

— **А. Одавић.** Овде је пало питање о поверењу водоводној комисији од стране одбора. Ја држим да томе нема места.

Кад би било неповерења, ми не би одобрили предлог водоводне комисије о утрошку 3—400.000 дин. на набавку машина. Ви се сећате да сам ја изнео био другу једну понуду за 100.000 дин. јефтинију и кад је одбор чуо мишљење г. Селесковићево којом препоручује ону скупљу машину, одбор је ту набавку одобрио

У осталом, ми нисмо овде за то да само примамо оно што нам водоводна комисија предложи. Она има једно а ми можемо имати друго мишљење и шта је с тим ако би смо ми неки њен предлог и одбили? Гласаће за уступање г Булиу, што је умерена цена.

— **Ст. Чаћевић** поново тражи да се држи лицитација и држи да рад водоводне комисије подлежи критици.

— **Ђ Нешић.** Налазим да није тако велика зарада, као што мисли Г. Чаћевић, те да је корисно да се ово уступи г. Булиу.

— **А. Одавић.** Ми треба да верујемо комисији којој смо веровали и за много веће ствари. Ако би случајно било какве омашке, ја у те не верујем нека црвени комисија а не ја, сад кад сам јој веровао за 300. 000дин. вероваћу јој и за 30.000.

Усвајате ли ово пошто нема одвојених мишљења? (усвајимо).

Данашњу седницу закључујем.

Држан 31. Августа 1892. год.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може почети рад, отварам одборску седницу и молим да чујете записник прошлог састанка (секретар прочита).

Има ли ко да примети на записник?

Ђока Нешић. Тамо где се говори о томе Кенигу стоји: са намештањем гарнитуре 10 и 8 дин. и т. д. Ја не знам да је о томе тако решено, а знам да је решено да буде по предлогу водоводне комисије.

Председник. Има места где треба да се намешта, а има где не треба. По томе ће се и цена знати.

Има ли још да примети што на записник? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја се).

Стеван Чаћевић. Господо. Враћам пажњу на ову незаконитост. Ми смо решили, да се уступи Булију, на бушење цеви а није држана лицитација, а на основу закона о лицитацијама овакви послови немогу се уступити без лицитације.

Ђ. Нешић. Ја знам да смо имали прилике да хитне ствари решавамо без лицитације, па г. Чаћевић није приметио.

Председник. Ја мислим да се ово не односи на ову ствар као што г Чаћевић вели. Друга је ствар кад се подиже каква грађевина, школа и т. д. ту има смисла закон о коме говори г. Чаћевић. То је моје мишљење по овој ствари.

Стеван Чаћевић. Кад год сам ја био у одбору и приметио неправилност или какву радњу која се не слаже са законом, ја сам увек правио приметбе, да неби требало тако противно закону уредити. Кад пак ја нисам био у одбору онда на мене не лежи одговорност.

Андра Одавић. По мом мишљењу држим да је мишљење г. Чаћевића по овоме сасвим умесно. Односно онога што рече г. председник да ма кад хоћемо да правимо какву зграду тражимо одобрење од г. министра неће бити тако, јер ми не тражимо одобрење него радимо по закону а закон каже преко те и те цифре одбор решава.

Милан Капетановић. Не стоји баш тако као да нема никакве лицитације. О овој ствари баш је била лицитација и ако се сећате ту је било неколико лицитанта и цена је била 27 дин. Ми смо онда казали да водоводна комисија ово ради у режији, како би сазнали шта је права цена. Она је радила и каже да кошта 8—10 дин. Сад један од ранијих лицитаната јавио се с понудом и каже, да тај посао кошта 10 дин.

Стеван Чаћевић. Овде, господо, није реч о томе хоће ли г. Мин. Грађевина да решава о овој грађевини или не. Закон стоји над свима Министрима и земаљским властима. Овде је питање је ли законита радња или није и то она о којој смо решили у ранијој седници. Као што сте видели, ја сам навео став и члан, закона по коме мислим да је решење незаконо. Тако сам ја и до сад вазда чинио за ово 20 и неколико година од када сам државни инжињер. А што вреди за државу, вреди и за округ и за општину. По моме схватању лицитација се мора држати и несме се посао дати испод руке.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића његош.

ДЕО ДРУГИ

(ОД СМРТИ МУРАТОВЕ ДО СМРТИ СКЕНДЕРБЕГОВЕ).

ГЛАВА ПРВА

Смрт Муратова. — Долазак Мухамеда II. на престо. — Женидба Скендербегова. — Зидање Модриса. — Зидање тврђаве на Редонима. — Поход Тилуфа и Хамза-паше. — Поход Дебреан-паше.

Као што смо видели у првом делу ове књиге, не могавши за читавих пет месеци и с преко сто хиљада војске, наудити ништа Кроји, Мурат се при крају октомбра 1450. године беше повратио у Једрене — престоницу своју.

Остатак те године проведе он у неким незнатнијим пословима, а нарочито у стишавању свађе, што се беше породила међу Димитријем и Константином, синовима Јована Палеолога, који умре прошле године (1449.) 23. октомбра.*)

У исто време он ожени и сина свога Мухамеда кћерју Сулејман-бега, кнегињом од Сулкалра. Весеље свадбено потраја готово до самог краја декембра, а за тим се Мухамед поврати својој држави у Магнезију.

Месец дана после тога, на једном острву једренскога језера — омиљеном месту својих забава — умре Мурат у четрдесет деветој години, по што је читавих тридесет часно и славно владао.

То је било 2. фебруара 1451. год.**)

Син његов Мухамед дозна за то тек после трећег дана. Глас му донесе курир чувеног Муратова везира, Халил-паше. Млади султан појаше одмах арапског коњица и повикавши: „Нека иде за мном ко ме воли“, полети Галипољу. После два дана непрестана јурења, стигне на мету, па онда, сачекавши и осталу пратњу још два дана, пошље у Једрене гласника, да објави народу његов долазак.

„На путу светина хиташе са свих страна гомилом, да види новога господара. Везири, беглербези бегови, улемаси и шеици изидоше преда њ на коњма (9. фебруара); за тим, на једну миљу од града, сјахаше са њих и пођоше испред њега пешице. После по миље хода стадоше, заћуташе, па онда на једанпут зајаукаше сви скупа, у знак туге због смрти његова оца; син сиђе на земљу, смеша сузе своје с њиховима и пружи им руку да је љубе. За тим пратња појаха опет и отпрати га до сераја.“**)

Сутра дан, у присуству везира и свих великодостојника млади се султан попе на престо. Помири се за тим с Халилом и Исак-пашом, који пређе беху узрок, што је

*) Paganee C., Histoire de Scander-Bech, стр. 121..

**) Hammer, Histoire de l' empire otoman, I. стр. 220.- Погрешно, дакле, прича Барлеције сав тај део историје о Скендербегу. По њему је султан од једа и жалости умро под Кројом од чрнике сетембра или октомбра месеца године 1450 (Mortuum autem Amurathem ferunt circa autumni dimidium, quinto, postquam obsideri coepta croja, mense.“ De Vita etc., стр. 190.). Исто тако он се превари веома и у доба Муратово, јер га свуда назива старцем, а на овом месту чак и изреком вели, да му је било око осамдесет и пет година!

*) Hammer, Histoire de l' emp. otoman, t. I., стр. 221., Paganet C., Hist. de Scander-Bech., 136..

А. Одавић. Кад је питање покренуто са стране закона, молим да правници узму реч.

Вељa Тодоровић. Молим да се ово питање да на студију једној правној комисији. Ако она нађе да је решење правилно — онда нека се оно изврши, иначе обустави.

Ђока Новаковић. Ја сам пристао на ово уступање посла без лицитације тим пре, што се то изузетно може чинити по закону и код других грађевина.

Љуба Јовановић. Ми смо имали ваздан случајева који нам могу послужити као претходни пример. Држи се н. пр. лицитација и покаже неповољан резултат и ми поред надметача на лицитацији, добијемо и писмене понуде на једну од ових одобримо а лицитацију одбацимо. Од кад сам овде било је више таквих случајева и ово је исти случај. И овде је држана лицитација па изишле цене 26 и 27 дин. а ми их не одобрили и сад долази понуђач и тражи само 10 динара, па зар да му не одобримо.

А. Одавић. Мислим да можемо да останемо при нашем решењу али да се помене у њему како је на држаној лицитацији била најјевтинија понуђена цена тога и тога од толико и толико и узимајући на ум оне цене и ову у понуди, одбор налази да је она врло повољна и одобрава је.

Председник. Пристају ли сви на ово? (Чађевић: ја сам противан!) добро; остали су сви за.

А. Одавић. Молим да се што пре сврши са понудом за одкуп железнице Кара-Марковићеве за насипање баре.

Председник. Ствар је пред директором инжињерског одељења који је на одсуству и чим дође ја ћу пожурити да се ово што пре израчуни и изнесе, а оно што има да се израчуна није мало.

Инжињер Смедеревац. И ја знам да је ствар свршена и да је одређено колико које године треба да се наспе.

Андра Одавић. Ја примам ову изјаву г. председника и молио би га само у толико да се то изнесе у првој седници. Ово тим пре, што ми је сам г. Карамарковић овако казао: једна страна фирма даје му 45 хиљ. динара и мора да се плати 12 хиљ. за подвоз.

Председник. Усваја ли одбор ово што г. Андра каже? (Усваја)

Стеван Чађевић. Сећате се да је овде 17 Августа одобрена држана лицитација за калдрмисање Сарајевске к Фрушкогорске улице и то је решење уништено за обе улице. То ја сад не видим овде.

Председник. Има.

Коста Б. Мијајловић. Овде у једној седници решено је о набавци сена за општинску потребу по 5 п. од кила.

У општинским новинама не стоји тако, него позива понуђаче да кажу по којој ће цени дати. Ако је тако онда би требало одредити лицитацију. Треба да се каже онако како је одбор рекo, а не овако.

Председник. То ћу исправити, а није ми било познато да је тако у новинама објављено.

Председник. Изволте чути уверење (Чује се: овлашћује се суд да то изда) Усваја ли одбор ово? (Усваја)

Сад изволте чути извештаје о одређеним осама: (Инжињер прочита извештај за осу у улицама: Кастриотовој, Прилепској, Доситејевој и једном делу Топличиног венца.) Сви су сагласни. Усваја ли одбор? (Усваја)

У статистичком одељењу одобрио је одбор те сам држао једног дијурнисту. Сума одређена на његову плату исцрпљена је а треба да продужи овај посао. Молим вас да одобрите један накнадни кредит од 500 динара. (Одобрава се)

Окружни одбор, у споразуму са мном а усљед вашег овлашћења, узео је кућу под кирију за седму пуковску команду за 200 дин. месечно, и послао је и закључени уговор. Ово вам саопштавам ради знања.

Ђока Нешић. Кад општина плаћа кирију за кућу требало је и општина да види ту кућу.

Председник. По примедбама главне контроле треба да се исплати од некога Антона Саса тишлера више примљени 4.80 дин. Тај се Антон није могао пронаћи, па се мора та сума расходовати. Молим да то одобрите. (Одбрава се.)

Сад има реч г. Капетановић.

Милан Капетановић. Господо за ову нову зидану школу на дунавском крају морамо да набавимо све потребе за централно грејање. Ми смо писали професору г. Фолку на минхенској политехници и молили, да нам каже неколико адреса од разних фирама, које овај посао раде по најбољем систему.

Г. Фолк је био тако добар и препоручио нам је неколико фирама. На основу те његове препоруке грађевински одељак писао је свима фирмама и послао им план од школе. Три фирме су се одазвале позиву општине и међу њима фирма браће Сулцера најбоља је. Ево за што. Фирма Хаг каже, да ће сама послати али то није учинила. Остале су само две фирме које су поднеле детаљан рачун и план за ово ложење. Цене су им приближне једна другој и разлика је само у неколико стотина динара. Из тога се види, да су цене мање више утврђене. Браћа Сулцер траже 21 хиљ. и неколико стотина. Сем тога разлика је између ове две фирме и у томе, што фирма Хертиг недаје машине овде на месту у Београду него у Хановр, док Сулцер ставља све овде у Београду. По томе за мене изгледа да је ова понуда браће Сулцера најбоља, а тако исто мисли и г. Селесковић. Имам да приметим и то, да хигијенски институти баш ове системе Сулцера употребљују у свима заводима. С тога сам мишљења да се ова понуда усвоји и упути грађ. одељку да се упусти у расправу ове ствари.

Стеван Чађевић. Писано је свима могућим фирмама и оне су поднеле своје оферте и ја мислим да усвојимо оно што су г. г. Капетановић и Селесковић нашли као добро. (Усваја се)

Председник. Ја сам још раније наредио шефу нашег статистичког одељења да се спреми шематизам за штампање, у коме ће бити имена сопственика кућа, имена људи по занимањима и т. д. За тај посао треба нам отворити извесан кредит. Шематизам ће изнети око 15 табака и коштаће око 400 до 600 динара.

Мијаило Ђорђевић. Мени се чини да ми још нисмо готови с улицама односно њихових назива и с тога би то требало пре урадити па штампати шематизам.

Председник. Шематизам је ствар која

на престо двапут био дошао и с њега двапут био збачен (1443. и 1445.), па онда нареди, да му се отац сахрани с највећом помпом и великолепношћу.

Али њему се при свем том неје никако чинило, да му је сад престо са свим обезбеђен. Та законити Муратов син од кнегиње синопске, Ахмет, који још беше на сиси, могаше му с временом постати страшном препоном, у толико више, што је он био син само једне робиње. Тако што дакле он неје смео допустити и с тога заповеди сину Евреносову — Алији, да га удави у купалу. А да га овај после не би могао где показати, он сутра дан убије и њега.*)

Док је он тако уклањао с овог света све оне, који му ма кад могаху постати опаснима, дотле му и европски владаоци почеше један за другим слати посланике, да му честитају долазак на престо а уједно да и с њим утврде пријатељске везе, које имађаху дотле с оцем му.

Први од њих бише легати Константина Драгаша, грчкога цара, и брата његова Димитрија, пелопонеског деспота; за тим дођоше посланици града Дубровника, па онда влашки, галатски, родски, ђеновски, хиоски, митиленски и на послетку угарски.

Све њих Мухамед дочека веома лепо и пријатељски; са свима начини подесне уговоре; свима потврди права, која им пре беше дао отац његов. Једино с Караманијом не мога проћи на миру.

„Ибрахим-бег, кнез карамански, мислећи да млади султан, који већ двапут беше оцењен сувише слабим за престо, не ће још бити у стању да одговори високом позиву, помисли да ће сад моћи повратити области, што му беху отете за владе Муратове. Он посла у Кермијан, Аjидин и Ментеч (Mentesche), истиците или лажне наследнике тих земаља, да истакну своја права на њихове престоле, Мухамед повери врховно заповедништво у том рату новом гувернеру анатолијском, Исак паши, па онда полети и сам на бојиште. Али чим стиже у Акчер (Akscher), дођу преда њ посланици карамански, да га замоле за мир и да му понуде руку кнежеве кћери. Мухамед пристане на њихове молбе и тако се успостави мир између њега и свих суседа, западних и источних, и на копну и на мору.“**)

Кад великаши арбанаски дознаду за смрт Муратову и за долазак његова, још веома младога сина (неје му била ни пуна двадесет-прва) на престо, навале још јаче него пре на Скендербега, да одржи обећање и да се ожени кћери Аријанитовом.

Не могући се више опирати њиховом наваљивању, Скендербег пристане на послетку и тако свадба би прослављена 26. априла*) те (1451.) године. Андроници тада не беше више од 23, а Скендербегу око 48 година.

Дан њихове свадбе би прослављен с највећом помпом. Сви околни владари и великаши или дођоше сами или послаше заменике, да честитају младенцима. Алфонс, напуљски краљ посла к томе још и тако сјајних поклона, да их Скендербег једва смеде примити. А и кад их прими, прими их с том погодбом, да и он њему да што у замену за њих. Истина та замена његова не би никако онако сјајна као добивени дар, али беше јуначка, каква је њему и приличила. Коњи, оружје, заставе, робови, ето то он посла пријатељу у Напуљ.

(Наставиће се)

*) Hammer, ibid.
**) Hammer, Hist. etc. 221..

*) Hammer, Hist. etc. 221.

*) Biemmi G., Istoria etc., стр. 285.. Барлеције не казује овако тачан датум; по њему је свадба била само месеца маја, quo cuncta rident atque reflorent. Be Vita etc. lib. VII., стр. 215.

се допуњава сваке године. И с тога треба га ма и непотпун штампати те да имамо у чему да вршимо исправке Што се улица тиче ми још нисмо довршили њихове називе али то морамо учинити. Ја мислим до 600 дин. треба да се одобри. (Одобрава се)

Љуба Јовановић. Мени се чини да таква књига без плана вароши не би много вредила и ја мислим да треба у њу уврстити и план вароши с наименовањем улица.

Ђока Нешић. Ја немам ништа против и потреба је да се приступи изради тога шематизма, али ја не видим у овоме што нам је поднесено па увиђај, такву тачност (чита поједине ствари Чује се има то напред).

Стеван Чаћевић. У опште статистика Београда кад се мисли да ће моћи бити готова?

Председник. Ја не могу то да вам кажем напред због тога што, јер се сад ради на послу о војсци.

Ст. Чаћевић. Тражим да се статистиком дозна морталитет и рађење по квартовима и предлаже комисији да ово попуни.

Председник. Услед двојане власти: општинске и државне немогуће је сазнати све то, али ћемо се и за то старати.

Ст. Чаћевић. Ја сам тога мишљења а и другови до мене истога су мишљења да се одреди једна комисија која ће направити програм шта ће ући у шематизам те да буде што потпунији.

А. Одавић. И ја сам за комисију и предлажем Љубу Јовановића, Чаћевића и Капетановића. (Чује се: и Селесковића и Одавића.)

Председник. Примате ли да буду свих пет чланови? (Пристајемо.)

Др. М. Т. Леко. Из поднетог нам плана, како ће та књига адреса бита уређења види се, да ће азбучки списак бити по именима а не по презименима. Међу тим држим, да је већина од нас имала прилике, да се увери како је азбучни списак по именима не практичан. Пре свега имиња имамо више једнаких по презимена, поред тога по презименима лакше је наћи поједина лица у списку и с тога што имамо вазда имена, која се различно зову а и почињу са разним писменима и ако једно исто име означавају н. пр. Атанатије, Танасије, Таса, Анастас Настас, Јелена, Ленка и т. д. за то би био мишљења, да азбучни списак у књизи адреса буде по презименима а не по именима. (Чује се: да о томе промисли комисија.

Председник. Данас је била офертална лицитација оних 60 револвера, што је одбор одобрио да се набави и од три понуђача комисија је усвојила понуду Марковића и Илића.

Ђока Нешић. Тај понуђач у неколико је скупљи од осталих, али комисија је усвојила да се један систем набави и то онај какав има лондонска полиција јер гарантује за годину дана фирма Марковић и Илић. Један револвер са кубуром кошта 24 дин.

Председник. Одобрава ли одбор ову набавку по извештају комисије? (Одобрава)

Овде има неколико молаба, којим се тражи милост изванредне природе. Барта Кап удовица општ. чиновника, који је радио у инжињер. оделењу, остало је по смрти овога са 4—5 ситне деце и моли за какву помоћ (чита молбу).

Миња Петровић. Ја сам за то, да једном за свагда да та милост, а никако ни сам за пензију.

Ђока Нешић. На против ја сам противан мишљењу г. Мињином. Овде је у питању удовица једног општ чиновника за кога тврде три одборника, да је био ваљан раденик и кад немају сућу, да наши чиновници имају пензије за своју сирочад, онда да се да њој месечна помоћ. (Чује се: Да јој се да 20 дин месечно).

(Свршиће се)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВА ПРИПОВЕТКА Ч. МИЈАТОВИЋА

ТРОШКОМ КОЛАРЧЕВЕ ЗАДУЖБИНЕ

ИЗАШЛА ЈЕ НОВА КЊИГА

РАЈКО од РАСИНЕ

ПРИПОВЕТКА С КРАЈА XVII. ВЕКА

написао

ЧЕДА МИЈАТОВИЋ

У овој својој најновијој приповетки наш уважени академик Чед. Мијатовић, изнео је слику једног младића са села — од Расине Рајка, — који, напојен витешким духом српских народних песама, као прави витез „без бојазни и прекора“, стаљва себе у службу ослобођења једне грофице, која је допала ропства код једног потурчењака. Одважност чистота карактера од Расине Рајка управо је заносна, његов српски осећај осваја срце и блажи душу Србинову, његово пожртвовање за част и образ равна се пожртвовању класичних витезова. Кроз целу приповетку веје оживљавајући дух српске свести и српског поноса, — и читаоци ће с правом насладом читати и уживати у Рајку од Расине.

Дело је елегантно штампано на финој артији и има 15 штампаних табака. Цена 2 динара.

Може се добити у Београду: у књижарници Вел. Валожића и трговини Јефте Павловића и компаније, који имају главни комисион.

Продавцима даје се пристојан рабат.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четари или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до 3д
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д
в) За свирање женског (оркестра) ансамбла 20 д

II.

а). За игрању у локал I-ог реда . . . . . 15 д
б) За игрању у локал. II-ог реда . . . . 10 д
в) За игрању у локал. III-ег реда 5

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—1.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 1— д
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д
г) Циркус од представе . . . . . 1—2 д
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 5 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . 5 дин.
б) Буре од 6 акова . . . . . 2 „ д
в) Буре од 9 акова . . . . . 15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . 2 д
б) За неузидан шпорхерд . . . . . 2 д
в) За узидан „ . . . . . 4 д
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици 5 д
д) За чишћење димњака од два спрата . . 2 д
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . 1 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . 2 д
з) За палење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . 75 д

II. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 1. д
б) Од акова . . . . . 5 д

IV. ПОШТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . 3 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . д

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д
в) Мала гробница . . . . . 555·2 п. д
г) Велика гробница III реда . . . . 998·39 п. д
д) Велика гробница II реда . . . . 99·32 п. д
е) Велика гробница I реда . . . 684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 2·9 д
б) Мртвачка кола са аћељима са два коња 24·9 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . 36·9 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·9

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 43. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 18. Октобра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Да би се сопственици кућа могли погађати са инсталатерима за инсталисање водовода по кућама као и да би се Управи Водовода уштедео преглед предрачуна, Управа Водовода израдила је ниже изложени ценовник за најпотребније радове при инсталисању. Према томе, неће бити потребно, да се Управи Водовода подноси предрачун на преглед, већ само планови за инсталисање. Међутим Управа Водовода, на нарочиту жељу сопственика кућа, примаће и вршиће бесплатно преглед предрачуна, као што је готова и свака друга обавештења грађанству давати.

ЦЕНОВНИК

за

радове при инсталисању водовода у кућама заједно са материјалом.

1., Један метар тешке цинковане цеви од кованог гвожђа, набавити, положити и где је потребно са кукама за зидове утврдити или до 0.30^{m} у земљу (подруму) укопати и затрпати, заједно са потребним деловима, као што су лукови, наглавци (муфови), укрсници, делови и други:

За цеви, грла од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	2.70
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	3 20
„ „	26 „	= 1 $^{п.}$	„	4.20
„ „	33 „	= 1$^{1}/_{4}$ $^{п.}$	„	5.55
„ „	39 „	= 1$^{1}/_{2}$ $^{п.}$	„	6.60
„ „	45 „	= 1$^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	7.80
„ „	52 „	= 2 $^{п.}$	„	8.90

2., Ако се полажу у земљу ван зграде у дубини од 1^{m} испод површине, онда за копање потребног рова са затрпавањем и изношењем преосталог материјала од 1^{m} дужине дин. 1.50.

3., За сваки 10^{cm} дубљег копања од 1^{m} дубине, додаје се цени под 2., још на сваки метар дужине по дин. 0.15.

4., За калдрмисање обичне калдрме у песку или цигљаног патоса, 1^{m2} дин. 0.80.

5., Главну славину за затварање и испражњивање целог водовода у кући, набавити и наместити између гвоздених цеви (без залемљивања).

комад за грло од	20^{mm}	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	дин.	7.00
„ „	26 „	= 1 $^{п.}$	„	10.00
„ „	33 „	= 1$^{1}/_{4}$ $^{п.}$	„	17.00
„ „	39 „	= 1$^{1}/_{2}$ $^{п.}$	„	25.00
„ „	52 „	= 2 $^{п.}$	„	34.00

6 Спојну славину (Durchlassventil, Durchlaufhahn) набавити и наместити између гвоздених цеви.

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	7.00
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	10.00
„ „	26 „	= 1 $^{п.}$	„	13.50

7. Месингане плоче за дуварове (Wandscheiben) набавити и наместити између гвоздених цеви, према величини и простијој или лепшој мустри:

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	1.— до 3.—
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	2.— до 4.—
„ „	26 „	= 1 $^{п.}$	„	2.50 до 5.—

8., Славину обичну за точење воде (Zapfventil), набавити и наместити;

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{п.}$	дин.	6.00
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{п.}$	„	8.00
„ „	26 „	= 1 $^{п.}$	„	10.00

9., За пробијање (бушење) зидова до 0.60^{m} дебљине и зазиђивање тих рупа, са радом и материјалом од једне рупе по др. 2·50. Ако д дебљи од 60^{cm}, онда ће се за сваки 10^{cm} веће дебљине плаћати још по: дин. 0·40

1. Примедба: Ако се цеви полажу у канале у зиду (versenkt in Mauerkanäle.) или испод патоса од дрвета, цемента — бетона — по засебној погодби; исто тако и за финије замазивање зидова, за молерске, фарбарске, тапетарске и декораторске радове.

2. Примедба: Ако се земља не може одмах до копаног рова сместити, или се копање мора вршити у камену или у води по засебној погодби.

3. Примедба: Све се цене разуму са радом и материјалом, као и са свима споредним пословима, потребним за инсталисање.

Објављујући ценовник, управа водовода чини пажљивим оне, који се буду погађали са појединим инсталатерима, да су цене у у ниже изложеном ценовнику највеће (најскупље), које инсталатери могу тражити за радове у ценовнику побројане, дакле да инсталатери могу и треба од тих цена известан проценат да попусте. Инсталатери немају права да од сопственика кућа траже нарочиту наплату за друге споредне послове, који при инсталисању долазе, као израду нацрта или плана за инсталисање, грађења предрачуна, вршење пробе и т. д. јер су сви ти споредни послови урачунати у ценама за побројане радове у ценовнику.

Исто тако, управа водовода понова чини пажљивим сопственике кућа, да погодбу закључују писмено (у виду рачуна) и то тако, да инсталатер јамчи бар годину дана за доброту израде и материјала.

Бр. 2470.
22. Септембра 1892.
Београд.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Управа водовода дознала је да се неки од овлашћених инсталатера за инсталисање водовода по кућама, нуде појединим сопственицима кућа, да им израђују планове њихових зграда ради инсталисања водовода и за израду тих планова траже од сопственика куће нарочиту награду.

Управа водовода овим обзнањује сопственицима кућа, да они за израду тих планова нису дужни никакву нарочиту награду давати инсталатерима, *нити су сопственици кућа дужни да подносе* управи ма какве планове, већ је то дужан подносити дотичан инсталатер, коме сопственик куће уступи инсталисање водовода, али за израду тога плана инсталатер нема права наплаћивати никакву нарочиту награду.

У исто доба управа водовода јавља овим сопственицима кућа, да ће у току идуће недеље обзнанити максималне цене за извршење инсталисања по кућама.

Бр. 2450.
18. Септем. 1892. год.
у Београду.

Управа водовода.

ОБЈАВА

На основу члана 70. закона о непосредном порезу, порески одбор за град Београд позива све грађане и грађанке града Београда, да од данас па до 15. овог месеца поднесу своје попуњене пореске пријаве за разрез пореза 1893. године, које ће на реверс предавати пореском одељењу у згању код „Хајдук-Вељка“, а непопуњене пријаве добијаће сваки у своме кварту.

Пријаву су дужни учинити:

а, за малолетнике, душевно болесне, расипкуће и масе у опште, — њихов старалац, заступник и бранилац;

б, за оне, који нису у месту, њихове деловође, помоћници, пуномоћници или њихови природни или законити заступници; но ако који сопственик ових нема, а сам не учини пријаву, онда ће пријаву учинити закупац на позив пореског одбора, а ако ни закупца нема, општина ће га пријавити и уписати;

в, за све правне личности, друштва, еснафе, фондове и т. д. — управници тих завода или њихови заступници;

г, за жену или децу, — муж, односно отац;

д, за млађе, њихове газде који их плаћају (види чл. 61. помен. закона).

У пријави мора бити тачно забележено:

1. Кварт, улица и све зграде;

2. На шта се зграда употребљава;

3. Годишња кирија, а вредност ове, ако сопственик сам седи у њој, или за ма који део стана у коме сопственик станује;

4. Године старости, које је вере и чији је поданик, али ово са доказом;

5. Имена и године пунолетних чланова породице и цела имена свију чланова фирме.

Сви који мисле да се користе чл. 56. закона о непосредноме порезу, нека тачно и с доказима поткрепе своје наводе.

Сваки који је личног пореза ослобођен већ раније, нека то неизоставно у пријави назначи.

Ко по овој објави не поступи, према томе ће се применити чл. 97. поменутог закона.

Обр. 1.
1 октобра 892. год.
Београд.

Председник пореског одбора
за град Београд,
Милов. Р. Маринквић.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

76. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

5. Октомбра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Ф. Васиљевић, Љ. Јовановић, Н. Поповић, Р. Драговић, М. Трифковић, К. Петровић, А. Ј. Одавић. Ст. Чађевић, Ђ. С. Новаковић, М. Марковић, Др. М. Т. Леко, Ђ. Ж. Нешић, М. Јанковић, С. Азриел, М. Велизарић, М. Капетановић, М. П. Бончић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 2. Октомбра 1892. год. и примљен је без икакве измене.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 10.405 и 10.425, и акта Управе вар. Београда АБр. 10.418, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Михаило Даничић и Михаило Стевановић непознати, да је Светозар М. Нешић доброг владања а сиротног имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе; којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби СБр. 17.731, 17 788, одбор је изјавио, мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању Даинце Ј. Цинцар-Јанковића, па тек онда д јој изда тражено уверење, да се Драгутину Михаиловићу може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању извештаја повереништава за одређивање осе у појединим улицама ГБр. 2247, и 2248, одбор је одобрио, одређене осе у улицама: Чобанској (улици VI:) и Змајевој (улици VII:)

V.

Поводом питања одборника г. Ђорђа Ж. Нешића, председник саопштава одбору извештај грађевинског одељења, по коме је кућа Јована Глигоровића у кнез Лазаревој улици сазидана по регулационој линији.

Одбор прима к знању овај извештај.

VI.

Поводом молбе Аранђела Илића ГБр. 1846, да му се да линија за подизање зграде у Лесковачкој улици, — грађевинско одељење општ. београдске предлаже, како да се тражена линија Аранђелу Илићу да и на који начин да се изведе просецање XVII улице.

По прочитању предлога ГБр. 2132, одбор је решио, да се да линија Аранђелу Илићу и да се просецање XVII улице изврши, онако, како је у тачци под 2, овога предлога означено.

VII.

По прочитању извештаја рачуноводства СБр 17.786, одбор је решио, да се дућан у Фишекцијској улици бр. 1, изда под закуп Јеротију Мићићу телалину овд. за двадесет четири динара месечно од 1. Октобра до 31. Децембра 1893. год. према његовој понуди.

VIII.

По прочитању извештаја рачуноводства АБр. 10.396, о набавци стана за кварт варошки, одбор је решило, да председник општине са два одборника прегледа понуђену кућу Павла Цветковића па ако не одговара потреби овлашћује се да другу потражи и погоди је па о учињеним извести одбор.

IX.

На предлог грађевинског одељења ГБр. 2227, одбор је решио, да се одобри накнадни издатак од шест хиљада седам стотина три динара и три паре динарске за више извршене радове преко предрачуна и услова на основној школи за дунавски крај.

Вишак овај има пасти на терет партије одређене за зидање те школе.

X.

Одборско повереништво за преглед општ. каса износи свој извештај о прегледу касе управе општ. трошарине.

По прочитању тога извештаја АБр. 10569. по коме је каса трошаринска исправна, одбор је примио, овај извештај к' знању, с' тим да се у општ. новинама објави.

XI.

Председник подноси одбору акт еснафа месарског АБр. 10.270, којим се изказује благодарност општини Београдској на учињеној помоћи око пошиљања еснафских питомаца у Праг, ради усавршавања у занату.

Одбор је примио, к' знању ову изјаву благодарности.

XII.

Председник износи одбору на решење молбу Анте Алексића којим моли, да идућег пролећа

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао
Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Обилића
његош.

После свадбе пођу младенци заједно, да обиђу сву земљу и градове, те да својим очима виде, како им поданици живе и како се с њима поступа. На путу свуда буду дочекани с овацијама и с великим одушевљењем. А како и не би. Та народ не беше видео господара својега већ више од две године, а сад ето доживе, да му он сам дође, па још крунисан толиким лаворикама!

Стигавши тако на границе своје према Македонији, Скендербег се задржи неко време у Доњој Дибри, и, знајући да је то оно место, кроз које непријатељ увек упада у Арбанију, одлучи да га учврсти што боље може. Беше ту повисок један брег, по имену Модриса, с кога се околина могаше на далеко прегледати. То узвишење, дакле, изабере он, да на њему подигне једну тврђаву*), којој би готово јединим задатком било то, да пуцњем топовским објави долазак непријатеља, чим би се он, па ма одакле појавио. И кад му прваци и стручни људи одобриле намеру, наложи одмах да се она и диже. За тим јој постави за команданта Г'ојка Стреза, синовца свога**), с четири стотине војника и с нешто артиљерије, а сам пође натраг Кроји, где се, готово у исто доба беху повратили Бартоломије Епиранијо, и Димитрије Базилико (Босиљковић?), посланици његови, који наскоро по свадби беху отишли пани у Рим, да му се захвале на честитању и поклонима, а сад се враћали с радосним гласовима, како је т. ј. пани било веома мило, што му их је Скендербег послао и како им је обећао, да ће их он и у будуће увек помагати, колико само буде могао.*)

Остатак год. 1451. протече за овим без и кака знатнија дела и — као и почетак — у потпуном миру. Али Скендербег познаваше давнашњег непријатеља свог и сувише, да би га то мировање његово могло преварити. Он је знао добро, да Мухамед не ће ни за живу главу пропустити ни једне згодне прилике а да му се не освети. С тога преже свом снагом и у опште свом вештином и свом памећу својом, да утврди државу што боље и да је спреми за сваки, па и најстрашнији поход његов.

Па као што лани, од прилике маја месеца, беше сазидао Модрису у Доњој Дибри, тако и ове године започне једну тврђаву на гребену Редонима, на Јадранском Мору, јер му цело приморје не беше баш ничим утврђено а било се бојати, да Турци у својим упадима не почну долазити сад чак и до морске обале, што је у ствари доцније и било.

*) Развалине од ње налазе се још и данас близу истоименог места. Оне леже западно од Црнога Дрима, недалеко од села Требишта, а од прилике на половини пута између Дибре и Охридскога Језера. Gopčevic Sp., Ober-Albanien etc., 502.

**) То беше син Стевана (Стреза), господара од Балше, и Вајице, рођене сестре Скендербегове. Гл. Hopf, Chr. gréco-romanes, 534.. Бијеми га зове Ђорђе Стрезом, али то без сумње с тога, што он—а можда баш и безимени писац — као Италијан, није познавао имена „Гојко", те мислио да је оно истоветно с именом „Ђорђе". — Узгред буди речено, по Fatti illustri Скендербег је у Модриси поставио д в а команданта. стр. 14..

*) Biemmi G., Istoria etc., стр. 280..

калдрмиште улице: Кастриотову и Пиварску дотераним каменом из свог мајдана.

По прочитању те молбе АБр. 10567 одбор је одлучио, да се предходно одреди која ће се улица и каквим каменом у 1893. год. калдрмисати па ти послови да се дају на израду путем лицитације.

XIII.

Одборско повереништво изабрато у седници одборској од 17. Августа 1892. год. ради прегледа и извештаја односно куповине куће Стевана Далића за потребу кварта Савамалског, подноси свој извештај.

По прочитању тога извештаја АБр. 10.298. одбор је решио, да се овај извештај у свему прими, с тим да се кућа Браће Крсмановића звана „Хотел Европа“ узме под кирију за смештај кварта Савамалског за три године од 1. Новембра 1892. год. за годишњу цену од четири хиљаде две стотине динара према њиховој понуди од 22. Јуна 1892. год.

Кауција за ову зграду до 1. Јануара 1893. г. да се плати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове а у будуће, да се овај издатак стави у буџет расхода општ. београдске.

XIV.

Председник износи одбору на решење молбу Јована Антонијевића члана суда, којим моли да му се изда из општ. касе хонорар за вршење послова благајника управе водовода, поред своје редовне дужности.

По прочитању те молбе АБр 10570. одбор је решио, да се Јовану Антонијевићу члану суда за тачно и савесно вршење дужности благајника управе водовода изда писмена захвалница и награда у хиљаду динара, на терет партије за грађење водовода, с тим, да дужност ову има вршити и после овога до даље наредбе.

XV.

Председник износи одбору на решење молбу Алексе Павловића, којим моли, да му се да каква награда за прикупљање месарских аренди и других такса, пошто је ово радио поред своје контролорске дужности.

По прочитању те молбе АБр. 10568. одбор је одлучио, да се ова молба изнесе на решење онда, кад се буде решавало о награди осталих чиновника за ревносно вршење службе, с тим, да се овој молби придружи и извештај о кретању прихода што их је молилац прикупљао.

77. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

10. Октобра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић од чланова суда био г. Јов. Антонијевић; кметовски помоћник г. Коста Чупић, од одборника г. г. Н. Х. Поповић, Ђ. Димитријевић, Р. Драговић, И. Ђорђевић, Свет. Ристић, Коста Петровић, Димитрије Гајић, Филип Васиљевић, Ђорђе Нерандић, С. Азријел, М. Марковић, Милош Трковић, Мих. М. Ђорђевић, Коста Д. Главинић, Ђ. С. Новаковић, Ђ. Ж. Нешић, М. Велизарић, Л. Дашковић, Милан Ђорић, Пси Таса Капетан Спасић, Андра Ј. Одавић и Милан Капетановић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 5. Октобра 1892. год. и у одлуци КЊБр. 815 учињена је допуна да се лицитације објаве благовремено и да се при решавању води рачун о каквоћи камена.

II

По прочитању акта истражног судије за вар Београд АБр. 10.525, 10.563 и акта исљедног судије из Београда АБр. 10.457, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да је Никола Смиљанић доброг владања а слабог имовног стања; да су му Петар Лазић и Димитрије Јанковић и Павле Уторниковић непознати.

III.

По прочитању молбе Михајла М. Поповића, бив. начелника министарства СБр. 17929, Драгутина Д. Михајловића, обућара СБр. 18074, којим траже уверење о свом породичном односу, одбор је изјавио, да се Михајлу М. Поповићу може дати тражено уверење; да се Драгутину Д. Михајловићу да тражено уверење тек кад наводе његове и његових сведока потврде још два одборника општинска.

IV.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. , 10.497, 10.572, СБр. 18.147, 18.037, 17.933, 17855, одбор је изјавио, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Јулке Павловић, Миладина Ђурића, Милутина С. Станковића, Наталије Михајловић, Масе пок. Радована Јовановића, Ђорђа Стефановића и Катарине Стефановић, па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

По прочитању протокола лицитације, ГБр. 2282. државе 7. Октобра 1892 год. за израду кола за пренос болесника од заразне болести, одбор је решио, да се израда ових кола уступи Карлу Сичу, овд. по укупној цени од хиљаду седам стотина осамдесет девет динара према прописаним погодбама с тим, да Сич има положити прописану кауцију за овај посао.

VI.

Председник саопштава одбору извештај депозитора на интерпелацију г. Ђорђа Ж. Нешића одборника учињену у седници одборској од 2. Октобра 1892. АБр. 10.491.

Одбор је одлучио, да се повереништво за преглед депозитне касе увери из књига о наводима депозитора.

VII.

Одборник г. Раденко Драговић предлаже да е учини преустројство у наплаћивању таксе месарске.

Одбор је одлучио, да одборско повереништво прегледа и претресе правила о слободном клању стоке и продаји меса у Београду, па поднесе одбору на решење свој предлог о изменама и допунама. За повереника изабрати су г. г. Раденко Драговић, К. Б. Михајловић, Мих. П. Бончић, Никола Х. Поповић, Гаврило Бркић, месарски надконтролор Л. Рис и један марвени лекар општински. Представници еснафа месарског позиваће се у седници ради савета кад повереништво за потребно нађе.

VIII.

Одборник г. Андра Ј. Одавић саопштава одбору, да се многе неуредности дешавају на карантину на железничкој станици.

Председник изјављује, да ће о овоме известити сталну комисију за предохрану од колере.

IX.

Председник саопштава извештај управе водовода на интерпелацију г. Мих. П. Бо чића, одборника о разрешењу надзорне водоводне комисије, учињену у седници одборској од 2. Октобра 1892. год. АБр. 10.488. Поводом ове интерпелације одборник г. Коста Д. Главинић, члан надзорне водоводне комисије полаже одбору оставку целе водоводне комисије изјављујући да су га на то овластили остали чланови.

Међутим у Једрену млади султан већ у двадесет-другој години показиваше све особине, које му и доцније, кад постаде најстрашнијим освајачем светским, бише главном цртом. Беше то ћутљив и подмукао човек; осмеха на његовим уснама не беше никада, а и кад би се појавио, последицом је његовом била увек каква пресуда на смрт. Стрељање из лука, то му беше најомиљеније и најчешће вежбање. Беше превеликi љубитељ красоте и великолепности, али и пред највећом опасности умео је бити равнодушан и хладан као стена. Будан, неуморан, сталан у предузећима, славољубив и интелигентан подједнако, страшан непријатељ неправде и увреде, ако њему несу ишле у рачун, с још пуно других узвишених и ниских особина, ето такав беше нови непријатељ Скендербегов, који имађаше да упропасти цео свет својим освојењима.†)

Али довде, до поч. године 52., он још не беше учинио ни једнога похода на Арбанију. Личне намере његове с остатком византијске државе гоњаху га упорно, да остави Скендербега на миру до боље прилике и да му се освети тек доцније, кад питање о Цариграду буде већ коначно решено. Ну на

†) Paganel C., Hist. de Scander-Bech, 144—5.

непуну годину и по таког мировања — и ако решење поменутог питања не беше још ни започето — он промени своје мишљење, и с почетком лета г. 52. — можда и једино под утецајем својих воћа — одлучи, да и сам окуша срећу против државице, која беше задала оцу његову за непуних седам година више јада но све друге, за свега му тридесетгодишњег царевања. А кад му овај покушај не испаде за руком, он учини и други, ну и тај не много срећније.

Позитивних докумената, којима би се ова два похода потврдила, неје досад нађено ни у којем архиву, али узимајући у поглед то, што њих помињу *сва три* оригинална биографа Скендербегова, можемо с поузданошћу тврдити, да их је доиста било. Ну због оскудице у аутентичним изворима — као што и мало час рекосмо — ми не смемо говорити ни о једном од њих с каквом детаљности, у толико мање, што се поменута тројица биографа у причању целог тока ових догађаја битно разликују један од другога. С тога ћемо поменути само то, да је по безименом писцу први био год. 52. јула а други идуће (53.) априла месеца†); за тим, да је, по истоме писцу, прва експедиција имала

†) По Барлецију први је био год. 51. а други 52.

два шефа — Тилуфа и Хамза пашу†) а друга само једног — Дебреан-пашу, и, на послетку, да су Турци у оба похода до ноге потучени. Јесу ли пак детаљи поменутих биографа истинити и којега су од тројице најистинитији, то ће се моћи расправити тек с временом, ако се т. ј. кад буде нашао који аутентичан запис из тога доба и о тој ствари, иначе ће, мислимо, код извора којима смо се ми служили, и најбољи критичар с чистом савешћу тешко моћи рећи коју више, но што смо ми казали.

†) Барлеције и Fatti illustri не знају ништа за како Тилуфа; они помињу само другога.

ГЛАВА ДРУГА

Пад Цариграда. — Погибија арбанска под Бератом (Београдом). — Мов отпадник.

Од времена кад Турци, под Орканом (1326.—1360.), први пут прећоше из Азије у Европу до год. 1451., т. ј. до доласка Мухамеда II на престо, за владе прва четири Орканова наследника (Мурата I, Бајазита I, Мухамеда I и Мурата II), грчко се царство и у Европи и у Азији беше веома сузило. Тракију, Тесалију и део Бугарске

По прочитању извештаја управе водовода, који се је интерпелант задовољио, одбор је решио, да се оставка надзорне водоводне комисије не прими.

X.

Председник извештава одбор, да је суд општински саставио пројект буџета општинског за идућу 1893. год. и да ће га предати одборском повереништву на претрес.

Одбор прима к знању овај извештај.

XI.

Председник саопштава одбору да су рачуни општински за треће тромесечје ове године склопљени и позива одбор да их прегледа.

Одбор одлучује, да одборско повереништво за преглед општинских каса прегледа ове рачуне и о прегледу извести одбор.

XII.

Председник предлаже да се узме у службу општинску још један рачуноиспитач, пошто је садањи заузет прегледањем ранијих општинских рачуна заједно са изасланником главне контроле.

Одбор одобрава предлог председника с тим, да се плати овом рачуноиспитачу у сто педесет динара месечно има издавати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XIII.

Председник изјављује, да радови у статистичком одељењу захтевају више радне снаге па предлаже, да одбор одобри кредит од хиљаду динара, одакле би се радници потребни могли плаћати.

Одбор решава да се на умножавање радне снаге у статистичком одељењу ради посвршавања предузетих послова одобри кредит од хиљаду динара из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове.

XIV.

Одборник г. Др. Марко Т. Леко моли, да се приликом решавања буџета за статистичко одељење за идућу годину поднесе одбору извештај о успесима у раду тога одељења.

Председник изјављује да ће се спремити и том приликом поднети извештаји о раду и успеху за сва појединa одељења општине београдске.

XV.

Одборник г. Милан Капетановић тражи извештај о несретном случају што се пре неки дан десио на општинској грађевини на дорћолу.

Одбор је препоручио председнику, да о овоме случају изиште подробан извешт ј од грађевинског одељења општине београдске, па га саопшти одбору у првој идућој седници.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Добошарина.** Као што је целоме Београду познато, општина београдска имала је добоше и добошаре, помоћу којих је објављивала своје званичне наредбе и објаве и давала их је приватним лицима на послугу кад су хтели из сопствених побуда да распродају своје ствари У овом последњем случају општина је у своју корист наплаћивала извесну таксу.

Тако је пре кратког времена уступљен општ. добош Бели Дајчу, да помоћу њега распрода свој еспап. Управа вар. Београда сазнав за ово забрани распродају еспапа помоћу општ. добоша наводећи, да се то коси са законима и интересима државним, пошто се по закону о таксама, такса добошиска има наплаћивати у корист државе. Осим тога решењем својим од 26. Септембра Бр. 16.927, забранила је општ. београдској да у будуће може наплаћивати добошарину у своју корист, задржавајући уједно решење одбора општинског од извршења, на основу ког се решења ова такса и наплаћује и на основу ког је овај приход ушао у буџет општински за ову годину.

Општина београдска сматрајући овај поступак управе вар. за незаконит, жалила се државном Савету и државни је Савет спор овај решио у корист општине бео. градске овим својим решењем од 5. Октомбра 1892. г. Бр. 3239.

„По жалби Суда општ. београдске противу наредбе те Управе од 26. Септембра т. год. Бр. 16.927, којом је управа, на основу чл. 83. зак. о општинама задржала од извршења одлуку исте општине од ¼ Новембра пр. год. АБр. 3590. о наплати извесне добошарске таксе, кад општина свој добош даде приватним лицима под најам, од кога је прихода општина увела у свој овогодишњи буџет под бр. 114 прихода суму од 1000 динара и Државни Савет тај буџет одобрио. — Државни Савет расмотривши како жалбу Суда и акте овог предмета тако и анализујући целокупна законска наређења од 1838. до 1890. године нашао је:

1.) Да државне власти, нарочито полицијске, имају добошаре за вршење јавних продаја или објављивање својих наредаба и да за то наплаћују таксу по закону о таксама (тач. 16.),

2.) Да су оне дужне да ставе општинама бесплатно своје добошаре.

3.) Да општинама ни једним законом није забрањено држање добошара, и да на против њихова радња јавна изискује, да их и морају имати, и

4.) Да приватна лица, кад из слободних побуда врше јавну продају свог имања, не морају од државне власти тражити добошара по томе га могу узети и од општине ако га она има, по цену пошто се погоде у ком случају приватном лицу стоји на вољу да тражи где је јефтиније, па и од државне власти, која ће онда наплаћивати таксу по закону о таксама а у корист државне касе.

Према свему овоме, Државни Савет на основу друге алинеје Височајшег решења од 30. Октомбра 1853 год. ВБр. 754 (зборник VII стр. 117 и чл. 83 закона о општинама) а с погледом на члан 57 свога пословника решио је: поништава се поменута наредба те Управе а одобрава се одлука одбора општине београдске о наплати добошарине од продаје кад врше приватна лица из сопствених побуда, а сама тражња под најам општински добош не искључујући овим и употребу државног добоша, кад би то приватна лица сама потраживала: с тим, да управа о овом Саветском решењу одмах извести и дотични општински Суд.“

у Европи, Малу Азију у Азији, неколико острва у архипелагу, леву босфорску обалу, све то за нешто више од сто година прогута хала османлијска. Осман, предак поменуте четворице, имађаше за простоницу Брусу у Азији, али већ Мурат I, унук његов, стече и то у Европи. Цариград, Лезбос, Ахаја и Мореја, то беше све што је Грцима сад. за владе Мухамеда II, било преостало.

Али ненаситој жудњи турских султана за освајањем не могаше ништа бити доста. Поред свих завојевања која починише за тако кратко време, они беху увек незадовољни. Јадранско Море и Цариград, то беху две тачке, с којих им погледи никако не слазише. Ну до прве, — бар за дуже време, — не дођоше дуго и дуго, а и другу док освојише мораде протећи више од пола столећа.

Доиста, страшни Бајазит I Муња опседе поносити Константинов град још г. 1391.. Ну савезна хришћанска војска, која баш у исто време беше пошла к Никопољу, осујети брзо опасну му намеру. А кад он за тим, г. 1402., учини и по други пут исти покушај, груне на једанпут на турску област силни Тамерлан или Тимур Хроми (Тимур Ленк), с огромном војском од осам стотина хиљада, те срећни случај поново поможе онде, где храброст и оружје беху остали слабом надом.

А не боље прођоше и опсаде два његова потомка — сина Мусе и унука Мурата II. Јер кад први, год. 1410., — због непријатељскога понашања византијског императора, који шћаше место њега да подигне у Европи Урхана, сина Сулејманова, — опседе овај славни град, позове лукави Мануило супарника и брата његова Мухамеда (I) из Азије, те Муса, и ако тек после дужег времена, мораде, као и предак му, одустати од намерена плана, нарочито кад Мухамед начини савез још и с нашим деспотом Стеваном Лазаревићем — Високим. На исти начин досетљиви се Грци ослободише и Муратове опсаде, год. 1422. (од 10. јуна до 24. августа). Јер баш кад беше највише изгледа, да ће Турци освојити град, позову они из Караманије у Малу Азију султанова брата, петнаестогодишњег Мустафу, те Мурат мораде оставити већ у пола довршен посао и поћи на сусрет новом непријатељу.

Али Мухамеда II све то не уплаши ништа. Откако дође на престо, њему мисао, да начини Цариград престоницом својом, не избијаше из главе ни дању ни ноћу. Томе у главном беше узрок његова превелика славољубивост, али без икаква утецаја не бише ни неразборитост и слепило византијско. Док се он још бавио у Караманији због побуне Ибрахим-бега, — о чему смо поменули у прошлој глави, — појаве се у његову логору посланици цариградски, да се пожале, како им пенсија, обећана за Урхана†), неје исплаћена, и да попрете, како ће тог кнеза пустити на слободу и потпомагати га као претендента царског престола, само ако порта не обећа, да ће платити двојином више но што беше уговорено. На ту дрскост велики везир Мухамедов, познати нам Халил паша, као пријатељ грчки, изговори им ове значајне речи: „О несмотрени и безумни Грци! одавна сам ја прозрео у ваша лукавства и ваше вараличке сплетке; последњи највиши господар, правичне савести и благе нарави, беше вам наклоњен; али неје тако и с Мухамедом, садашњим мојим господарем: ако Цариград умакне његовој добро познатој дрскости и ватреној жудњи, ја ћу рећи да Бог још не ће да спусти својих погледа на ваше гадне интриге и вараличка дела. О безумници! та слова на уговору што ту скоро би потписан

†) То беше унук Сулејмана, сина Бајазита I. Он живљаше у Цариграду и Мухамед да му не би сметао, беше обећао плаћати Византињанима по 300.000 аспри годишње

Осим тога, што је управа вар. Београда против закона задржала одборско решење од извршења односно наплате добошијске таксе; — она је незаконито поступила и у томе, што је пре него што је Државни Савет изрекао свој суд о поступку управином, — забранила т. ј. управо терала општ. добошара са продаје еспапа Беле Дајч, која је међу тим отпочета била

Оваким својим поступком управа вар. Београда не само да је погазила закон извршујући своје неизвршно решење, него је тиме оштетила и општ. касу. Суд ће општински по свој прилици тражити накнаду за ово.

—

— **Ослобођени.** Истражни судија за варош Београд ставио је под кривичну истрагу и у притвор председника наше општине г. Милов. Р. Маринковића и чланове суда г. г. Јоцу Илића и Димитрија Вељковића 15. ов. мца. у $4^1/_2$ часа по подне.

Јуче по подне првостепени суд за варош Београд нашао је да *не постоји* кривично дело, за које се окривљују.

На глас о томе, многобројно грађанство искупило се пред управом вар. Београда и дочекало *ослобођене*: председника и чланове громким „живили“ „живили“.... и тако допратило до зграде општинског суда.

ИЗВЕШТАЈ

ОДБОРУ ОПШТИНЕ ГРАДА БЕОГРАДА

О СТАЊУ КАСЕ ОПШТИНСКЕ ТРОШАРИНЕ

НА ДАН 22. СЕПТЕМБРА ОВЕ 1892. ГОДИНЕ.

Комисија одређена од стране одбора општинског за преглед трошаринске касе састала се данас у управи трошарине, ради прегледа касе и приступила прво прегледу књига трошаринских па је нашла, да у каси треба да има

I. Трошаринских новаца по одбитку стране примања од издавања у готову новцу динара	25.948·61
II. Од задржате плате особљу по прифатним забранама динара	1.080·50
СВЕГА дин.	27.029·11

Затим је приступила пребројавању саме касе и нашла је следеће

I. У сребру и сребрним мон. .	7.044·—
II. У бакру и никлу дин. .	1.457·77
III. Према акту Управе трошаринске Бр. 761. дин. . .	412·—
IV. Према акту пореског одељења за више издату порезу Бр. 4785, дин.	212 09

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска даваће путем лицитација под закуп следећа своја имања и права и то:

на дан 19. Октобра 1892. год.

пред кафаном три кључа њиву код Убанлића винограда, за време од 1. новембра ове до 1. Новембра 1895. год.

на дан 20. Октобра 1892. год.

пред Бајлоновом кафаном на топчиској пијаци, плац више чесме књегиње Љубице, за време од 1. новембра ове до 1. новембра 1897. године.

Лицитација одпочеће у 2 сата по подне а свршиће се у 5 часова по подне.

на дан 24. Октобра 1892. год.

у књиговодству општин. суда право своје на наплату таксе — аренде — од овдашњих таљигаша, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

на дан 23. Октобра 1892. год.

у Пашониној кафани у улици Кастриотовој право своје на изношење песка са обала: савске и дунавске у реону и — атару општине београдске, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

на дан 22. Октобра 1892. год.

пред Буџића кафаном на великом тргу, цубок од стоке заклане, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

на дан 21. Октобра 1892. год.

пред Буџића кафаном на великом тргу, плацеве на великој пијаци, за 7 говеђих и 12 свињских месарница, за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. године.

Лицитација почеће у 9 сати пре подне затим продужити у 2 по подне и закључити у 5 часова по подне.

Услови за све ове лицитације могу се видити сваког радног дана за време канцелариско у књиговодству општ. суда.

Од суда општине вароши Београда 8. Октобра 1892 год. ОБр. 17936. у Београду.

несу се још добро ни сасушила, а ви ето већ пишете у Азију да нас заплашите својим обичним хвалисањем. Ми несмо наивна и немоћна деца. Јесте ли у стању да урадите што? па урадите! Хоћете ли да прогласите Урхана господарем од Тракије? прогласите га. Имате ли намеру да позовете Угре преко Дунава? нека дођу. Хоћете ли од нас да повратите изгубљене области? покушајте. Знајте само да вам од свега тога ништа не ће испасти за руком, и да ће вам бити одузето и оно, што вам се чини, да је у вашим рукама.†)“ Ипак султан, који не беше баш без бојазни од претње византијске, јер знађаше да би првом последицом ослобођења Урханова било то, да се земљи поново створе грдни раздори, осети потребу, да што пре склопи мир с Ибрахимом и да сакрије пред посланицима праве осећаје. Он их отпусти веома пријатељски, рекавши им на растанку, да ће и сам скоро бити натраг у Једрену и да ће онда довести у ред све што се тиче Урхана и његових прихода. Али то беху само голе речи без вредности. Јер вративши се у Галипољ, он обустави одмах све приходе градова струмских, који беху одређени за издржавање Урханово. За тим, још с почетком исте зиме, разашље свима својим, и азијским и европским намесницима налог, да му скупе што пре хиљаду зидара и доста материјала, јер је намеран да гради једну тврђаву на уласку у Босфор — на европској обали. А с крајем марта идуће (1452.) године већ је поче и зидати. Узалуд се Византињани понизише сад као највеће слаботиње, узалуд „император“ њихов преклињаше Мухамеда да одустане од намере своје, узалуд му слаше сваки дан најлепша јела за ручак: после три месеца непрестана рада на поменутом се месту већ дизаше красна тврђава с мухамеданским полумесецом. Онда Мухамед, утрошивши и сав остатак исте године на свакојаке спреме а нарочито на ливење топова, са самим почетком год. 1453. пође на послетку и на своју давно жељену мету, на — Цариград. Од Једрена до Цариграда нема више од два дана, али огроман један топ, који Турци због грдне величине беху назвали Циханумом — призором светским, мицаше се тако споро, да је, да се превали тај кратки пут, требало ни више ни мање но читава два месеца. С тога султан с огромном војском од двеста педесет хиљада и са свом артиљеријом паде под зидине поносита Константинова града тек 6. априла. Педесет и два дана за тим из његова стана грдни топови без престанка кућаху ватру и силну ђулад на бедеме градске; многи напади бише учињени: али Цариград беше и сувише тврд. Та од постанка свога, његове зидине беху одбиле од себе више од двадесет опсада, а неке од њих несу биле баш много горе од Мухамедове! Али на послетку дође и њему крај. Педесет трећега дана ударише силни Турци, одушевљени превеликим обећањима султановим, жешће него икад дотле и браниоци — попустише.

Тако паде под турску власт и Цариград — 29. маја 1453. год..

Глас о паду његову пронесе се муњевитом брзином кроз све хришћанске области. Околним владаоцима хришћанским тек се сад отворише очи. Тек сад они увидеше, ко је Мухамед и с каким ће од сад непријатељем имати посла. И кад се он 18. јуна, — уредивши за двеест дана у новој престоници многобројне послове, које је с променом престола требало уредити, — поврати натраг у Једрене, све њих обузе грдан страх, да ће он поћи сад на њих. Али нас ће се у овој књизи тицати само Арбанија и Скендербег, с тога да се, после овог краћег интермеца, вратимо опет на њих.

†) Hammer, Hist. de l'emp. ottoman I., стр. 221.

V. Осам признаница приватних лица у вредности дин. . .	2.769·64
VI. Једанаест меница приватних лица у вредности дин. . .	9.447.95
VII. Привремени издатак учињен за набавку свега финанцима	828·—
VIII. У сто пет признаница издато аконто плате особљу за месец Септембар	4.857·66
СВЕГА НАЂЕНО У КАСИ дин.	27·029·11

Према чему излази да је ова каса исправна.

Комисији је даље част известити одбор о кретању ове касе у погледу примања и издавања од дана последњег прегледа а то је од 30. Јуна ове године, оно је текло овим редом

I. ПРИМАЊЕ.

Салдо од 31. Јуна 1892. године, динара .	15.054·—
Примљено од пазара у Јулу динара . . .	70.381·08
Примљено од пазара у Августу динара . .	43.209·74
Примљено од пазара од 1. до закључно 21. Септембра ове 1892. године динара . .	26·041·01
СВЕГА ПРИМЉЕНО од 30. јуна до 21. СЕПТЕМБРА д.	154.685·83

II. ИЗДАВАЊЕ.

Од 1. до 31. Јула издато дин.	54.277·58	
Од 1. до 30. Августа издато дин.	45.166·66	
Од 1. до 21. Септембра издато д.	29.292·98	128.737·22
САЛДО ЗА 22. СЕПТЕМБАР ДИНАРА		25.948·61

Извештавајући одбор о овомє комисији је част уверити га о свом свагдашњем поштовању.

22. Септембра 1892. год.
Београд.

Председник комисије
Никола Х. Поповић с. р.

Чланови
Ђорђе Ж. Нешић с. р.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 16. Септембра до 1. Октобра 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	14·02	2,273.400	
2	Вар. извора	24 сат.	1,343 955	
3	Булб. извора	24 сат.	530.070	
Свега за 15 дана литара			4,147.425	

РЕДОВНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

држан. 31. Августа 1892 год.

(СВРШЕТАК)

Председник. Кад би се у општини уредило, да сваки чиновник улаже од своје плате по нешто, могле би се општини уштедити ове невоље и они би сами себи помогли за њихове удове и сирочад. У том смислу ја сам давно спремао један пројекат само нисам имао прилике да га изнесем на решење. Молим вас да за сад дате милост а после да одредимо Комисију нека ово питање проучи. (Прима се,) Дакле колико месечно (20. дин.) Усваја ли одбор? (усваја).

Удова пок. Лазе Поповића остала је са 7 ситне деце и нигде ништа нема. Ми би јој и иначе морали дати нешто милостиње да се та деца одрже. Колико мислите (30 дин.) Усваја ли одбор? (усваја).

Неког Милосава Стевановића удова има једно дете, које пати од болести у очима и невиди ништа, па хоће да поси то дете у Беч лекарима, да види хоће ли се помоћи. За њу јамче многи људи међу којима

Кад се у Арбанији пронесе глас, да је Цариград пао а мало за тим и да се султан повратио натраг старој престоници, народом њеним, као и другима околним, облада велики страх, да ће се он сад окренути на њих. То се јасно види из једнога одговора г-де млетачке, од 7. авг. те године, на некако писмо Скендербегово, којим се јављаше да се проноси глас, да Турци хоће да нападну на Арбанију, јер у њему стоје ове речи: „По што се по ономе, што јављају наши ректори у Арбанији, и из писма Скендербегова, писаног управитељу нашем дрначком, треба бојати рата у оним областима и т. д..“†) Али од тога гласа не би ништа. Мухамеда, кад се врати из Цариграда, и у Једрену очекиваху многе важне ствари. Пре свега он је имао да рашчисти једанпут и старе и нове рачуне с великим везиром својим, познатим нам Халил-пашом, а за тим да утиша неке размирице у Пелепонезу, где Грци беху дошли до несугласица и с Арбанасима и између себе. С тога ова година, осим почетка, протече Арбанији у потпуном миру. За то би нам на посл. могло бити доказом и то, што се из једног писма г-де млетачке од 9. октобра те год. види јасно, да је Скендербег 29. августа био изјавио истој господи намеру да хоће да иде у Рим и у Напуљ и молбу, да га на том путу прати њихов један поданик — Петар Марцел, лешки кнез, јер то очевидно значи, да је страх од Турака још у то време — с крајем августа био ишчезао.†)

На како протече сва друга половина прошле године по Арбанију, тако прође и цела идућа 1454. год.. Само почетак њен и сад узнемириште неколики гласови о рату; али на томе и остаде Са самим почетком њеним већ се знало по свој Арбанији, да се султан на некога спрема. Ну на кога, то нико неје могао рећи. Скендербег је дакако мислио да ће на њега. То се јасно види из писма г-де мл. од 6. фебруара те године, у коме читамо, да су Скендербег и ректори млетачки већ пре тога били јавили, како Турци намеравају да упадну на те стране с огромном војском.††) Али Мухамед не мишљаше тако. С почетком априла или с крајем марта он се крене. У Арбанији и млетачким земљама на Балк. полуострву опет се мислило, да ће он на Арбанију и то прво на Драч. Господом млетачком завлада опет велики страх, те на седници својој од 4. априла реши, да те области треба снабдети свачим, што се боље може, «јер се са свих страна ори глас, да ће Турци зацело ударити на Арбанију и то нарочито на Драч.*†) Ну султан отиде у Србију. 18. априла начини мир с деспотом Ђурђем, па се онда врати својој престоници. Од то доба, па до самог пролећа год. 55. он се никуда не маче и све време утроши на улепшавање Цариграда и на унутрашње уређење своје земље.

Али Скендербег знађаше добро да тај мир не ће довека остати. С тога он цело ово време мировања од готово читаве две године употреби на то, да што боље утврди државу и да је спреми, како би могла издржати ма како снажан напад од стране турске.

(Наставиће се.)

†) Ljubić L., Listine o odnošajih itd. knj. X., стр. 1 ..

†) ibid. стр. 18..

††) „Quoniam per literas magnifici Scandarbegi et omnium rectorum nostrorum Albaniae, ac per alias multas vias habetur Teucrum omnino esse venturum tempore novo cum potentissimo exercitu ad partes Albaniae ad destructionem dicti Scanderbegi etc.“ Ljubić L., Listine o odnoš., knj. X., стр. 27.

†) ibid., стр. 30.

и одборници: Ђока Нешић и Мијајло Јанковић.

Ђока Нешић. Та удова има једну девојчицу од 9 год. стару, па је то дете добило неку скраму на очи и ништа не види. Она мисли да се то може у Бечу скинути и вели да би тамо отишла па ако се не би помогла дала би га у школу за слепе. С тога држим да би требало прво општински лекар да је прегледа и да јој се одреди помоћ. (Чује се: да се повери дру-г. Павлу Поповићу да да своје мишљење) Усваја ли одбор ово? (усваја).

Неки Поповић Стеван син пок. Ивка Поповића, који је погинуо за време бомбардовања обратио се општини за помоћ да може отићи у Француску да се упише у војску где су га позвали. (Чује се: Нек се обрати министру војном). Усваја ли тако одбор? (усваја).

Данас је истекао уговор закљученом односно зеленог венца и закупац се објавио општини да одреди комисију те да оцени зграде и да се рачун пречисти

Ђока Нешић. У уговору стоји, да ће општина примити те зграде по вредности ако јој буду потребне. Општини није потребно да их купује, па треба са овим правом да се и потужи. С тога сам ја противан да се одређује комисија, већ нек се уговор раскине.

Ђока Новаковић. Неће бити с гореч да се одреди комисија те да проучи да ли ће те зграде бити потребне општини или неће, а да се и према уговору увери како та ствар стоји после да се изнесе пред одбор. У комисију предлажем г. г. Др. Лека, Илију Ђорђевића Раденка Драговића и Ђоку Нешића. (Усваја се).

Председник. Молим вас да овластите општ. суд да може дати нешто од старог намештаја школског оној учитељици на сави за школу забавишта. [Нек јој да]. Добро.

Управник дома за сиротну и напуштену децу моли, да општина одвоји засебан плац за болницу дечију да нема мешавину са општом државном болницом.

Милан Капетановић. Ја сам да му се да, али да не буде велики. А кад се буде давало држави нека се има на уму да се неда цео врачарски простор.

Председник. Одобрава ли одбор да се одели дому један део плаца? (Одобрава.)

Др. М. Леко. У допуну г. Капетановића имам да додам само још то, да општинска комисија одреди и ограничи земљиште, које се на послугу уступа држави и друштву за сиротну и напуштену децу а за болницу за кужне болести. (Чује се нека сам председник то учини). Усваја ли одбор да сам председник одели једно парче. (Одобрава).

Састанак је закључен а трајао је до $8^1/_2$ часова по подне

Држан 3. Септембра 1892. год.

Председник. Пошто има довољан број одборника, то отварам седницу и молим да чујете протокол прошлог састанка.

(Секретар прочита).

Мата Јовановић. Ако би смо ми усвојили да је овако решено како је забележено да се да засебан плац, то би значило да цео врачар који је и тако окупиран тим што се тамо смешта болница, постане са свим неупотребљив за све друго, јер ми не можемо дати један плац за болницу а а други продавати.

Настаје објашњавање између председника и говорника при чему имају учешћа и г. г. Др. Марко Леко, Ђока Нешић и Ђока Новаковић који налазе: да треба у одлуци ставити, да ће се на месту где ће бити држ. болница за кужне болести одвојити једна парцела за болницу за дечије болести, што ће комисија одредити коју председник изабере.

(Протокол се прима.)

Председник. Изволте чути тражена уверења. (Секретар прочита).

Изволте чути цене хлебу (Секретар прочита.)

Узима се на знање.

Изволте чути неке одговоре Главне контроле по примедбама неким (секр. прочита) (Прима се).

Као што знате, ја сам се обратио Народној Банци и тражио да отвори кредит од 3 милиона динара и она је јавила да то не може сад учинити него можда доцније. Ја сам за тим тражио да нам да за ову јесен 200—30.0000 дин. јер би иначе дошли у такву невољу да не би могли да плаћамо коме треба Она је тај зајам одобрила под овим погодбама.

(Секретар прочита акт).

(Прима се на знање).

Г. Др. Павле Поповић поднео је извештај о оној девојчици слепој за коју је мати тражила помоћ да је води у Беч на лечење или у завод за слепе. (Секр. прочита)

По прочитању молбе а после говора г. Андра Одавића, Косте Б. Мијаиловића и Ђоке Нешића одобрена је помоћ од 200 дин.

С. *Азриел.* Пита, шта је било с молбом Пере Хаџи-Јанића.

Председник. Удова Пере Хаџи-Јанића није добила помоћ, јер је без деце, млада и здрава, а што је важно има и сестру код које је.

Андра Одавић. Сад само потпомажем предлог г. Азријела, да се у идућу седницу изнесе.

Мића Петровић. Налазим да набављени револвери нису за војнике и да треба задржати извршење одборског решења.

Ђока Нешић. На лицитацију су позвати сви трговци који са овим раде и пошто ниједан није поднео овакву мустру, као што се тражи, комисија је усвојила ову понуду која одговара условима системе. Између осталих понуђача било је и фирма Чортановића и кад је комисија отворила оферт нашла је да она нуди једну систему револвера за 900 дин. казато му је да ли може за 20 дана да набави тај исти систем, а он је одговорио да на то неможе да пристане. На против лицитант Марковић и Илић изјавили су да ту исту систему ливерују за 800 дин, па је после опет Чортановић казао да за ову цену неможе да набави. Комисија је нашла да треба усвојити понуду Марковића и Илијића.

Миња Петрвић. Противан сам овој набавци само за то што сам сазнао да није способно за за оно, за шта се тражи.

А. Одавић. Ја не желим да наши жандари дођу у такав положај, да употребе оружје, а кад наступи случај да га мора употребити, он га неће употребити на 100 метара даљине, већ на 10—15. — с тога се може узети овај одобрени систем.

Др. Марко Леко. Г. Миња вели да ови револвери неваљају, а не износи какве год махне. На овако просто његово казивање не може се задржати од извршења решење одборско.

Илија Ђорђевић. Ови су револвери скупи за 24·50 дин. Ја сам очевидац да се такви револвери продају по 12 дин. комад.

Коста Б. Мијајловић. Моје је мишљење да се непосредно обратимо фабриканту и да нам он донесе.

Ђока Новаковић. Кад г. Миња износи сумњу да су револвери добри, онда је најбоље да позовемо стручњаке да оцене. С тога сам да се задржи од извршења одборско решење.

Мића Петровић. Сазнао сам да држава има револвере за војску. С тога не би хрђаво било да покушамо да те револвере добијемо.

Председник. Данас да се не извршује ова набавка док се не одреди стручна комисија да оцени оружје? (Тако је. Комисију да одреди председник.)

Молим вас да чујете извешће грађевинског оделења о насипању баре. (Секретар прочита.)

Као што видите, питање је у томе, да ли да се то изврши набавком жељезнице и насипањем у режији, или уступањем исте на рад предузимачу.

— *А. Одавић.* Хтело се на име да зна, шта би коштао кубни метар насипања средством предузимача а шта у режији и шта би се више рентирало. По прорачуну излази да има да се наспе 60000 кубних метара и вели се да би коштао кубни метар 1·30 дин. а не каже се јели ово цена прорачуњена за рад под закуп или кад би општина сама својом жељезницом насипал а Моли за мало објашњења.

Шеф инжињер Селесковић. Предрачунска је цена изнесена без обзира на то ко ће радити — општина или предузимач с предпоставком да кубни метар неће бити јефтинији од динара. Само лицитација може да се распише под двојаким условима: или да набави општина железницу па да је уступи предузимачу на рад, или да он набави и жељезницу. У првоме случају био би рад на сваки начин јевтинији.

А. Одавић. Ја мислим као и г. Селесковић да би смо још вечерас могли да одредимо двојицу тројицу који би ступили у погодбу с Кара Марковићем: пошто би нам дао сву жељезницу и то оно што је комисија нашла да треба. Од цене од 80000 дин. г. Кара Марковић ће одступити знатно, у колико сам сазнао и општина може имати рачуна да је одкупи.

Илија Ђорђевић. Налазим да ову жељезницу не треба узети, што је већ стара и кошта Карамарковића само 40.000 дин.

А. Одавић. Ја сам имао прилике да видим овде једну понуду која је дошла од једне куће из Берлина која нам ставља 9 и по километара шине с 2 машине и 50 вагона за 10.6080 дин. или 8840 дуката. Кад се узме у рачун шта код Кара Марковића можемо добити за много мању суму, ја држим да је рачун чист.

Ја сам још и ово чуо да и онај што гвожђе топи има рачуна да да оволико за Кара Марковићеву жељезницу. Стручњак нисам те да могу да ценим у колико је то истинито, али износим и то пред вас на оцену.

Мата Јовановић Кад узмем у обзир све прилике, онда општина има рачуна да купи ту жељезницу.

Соломон Азријел. Мени је г. Кара Марковић казао, да он воли је да прода општини пошто она хоће, само да не продаје странцима.

Вела Тодоровић. Кад смо пре решавали питање односно те жељезнице ми смо тражили прво рачун, да ли ће коштати више само насипање или да купимо жељезницу. Инжињерско одељење одговорило нам је, да ће скупље коштати насипање. Комисија је нашла да је та жељезница употребљива, само да се учине неке мале поправке. Према овоме држим да ми треба да узмемо ову жељезницу особито кад г. Соломон каже, да је Кара Марковић казао, да ће дати пошто ми хоћемо.

Вела Тодоровић. Мишљења сам да примимо ову понуду, а комисија нека каже, колико је право да платимо; па ако хоће Карамарковић толико онда добро, а ако неће ништа није ни било.

А. Одавић. Ја ћу да прочитам неке радове из извештаја, које помиње г. Илија. (Чита.) Дакле види се да су за испуњење и нису употребљаване, али су сви делови ту. Што се тиче вагонета (чита). Дакле, значи да имамо 70 вагонета за 40 хиљ. динара.

Коста Б. Мијајловић. Моје је мишљење ако ваља жељезница да је боље купити од нашег грађанина него од странца.

М. Капетановић. Ово је чиста машинска ствар. Да чујемо г. Селесковића, шта он мисли.

Тоша Селесковић. Ви се сећате господо да сте изабрали и комисију, која је разговарала са Карамарковићем. Дозволите да вам прочитам извештај те комисије. (Чита.) Дакле, ту су све гаранције за општину.

Председник. Дакле, сад шта да урадимо по овој ствари.

Вела Тодоровић. Мој је предлог да се одреди иста комисија да она види шта ће коштати, и да да своје мишљење колико би требало платити, па то да се саопшти одбору.

Мата Јовановић. Г. Карамарковић продаје ћутуре. Има профила толико употребљивих колико нама треба. Остали би се могли употребити на разне општинске цељи. Сложно би се с предлогом г. Веље.

Бока Пешић. Не налазим да би комисија требала да иде г. Карамарковићу, него нека он дође амо.

А. Одавић. Главно је да се реши да се она набави, а пошто? то је ствар погодбе. Ако је сагласан одбор да се набави, онда треба одредити комисија која ће да ступи с њиме у погодбу.

Мика Петровић. Слаже се с предлогом г. Веље, да се пошље комисија која ће да ступи у погодбу.

М. Марковић. Г. Карамарковића треба позвати овде и ступити у погодбу. За основ погодбе служи ће нам број и квалитет машина, вагонета, шине и т. д., што је комисија прегледала и оценила као употребљиво. Ако он даје све нека одреди цену за све ћутуре. Осим тога ја мислим да би томисија требала да утврди и то, ко ће да превуче ону гвожђарију до обале на Дубравици, ми или предузимач и ко од Дубравице довде. То би требало да се зна да не би било неспоразума.

Председник. Ја мислим да сте вољни да овластите комисију која је последњи извештај поднела да с понуђачем ступи према последњем извештају у погодбу и да углавимо погодбу с имаоцем па да углавимо оно што утврди одбору на решење Пристајете ли на то? (Пристајемо.)

Старешине квартовских одељака моле да им се због развијених послова да по један практикант ради помагања у послу. (Одобрава се да се узму.) То исто тражи и шеф лекара. (Одобрава се.)

Састанак је закључен.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВА ПРИПОВЕТКА Ч. МИЈАТОВИЋА

ТРОШКОМ КОЛАРЧЕВЕ ЗАДУЖБИНЕ

ИЗАШЛА ЈЕ НОВА КЊИГА

РАЈКО од РАСИНЕ

ПРИПОВЕТКА С КРАЈА XVII. ВЕКА

написао

ЧЕДА МИЈАТОВИЋ

У овој својој најновијој приповетки наш уважени академик Чед. Мијатовић, изнео је слику једног младића са села — од Расине Рајка, — који, напојен витешким духом српских народних песама, као прави витез „без бојазни и прекора“, стађа себе у службу ослобођења једне грофице, која је допала ропства код једног потурчењака. Одважност чистота карактера од Расине Рајка управо је заносна, његов српски осећај осваја срце и блажи душу Србинову, његово пожртвовање за част и образ равна се пожртвовању класичних витезова. Кроз целу приповетку веје оживљавајући дух српске свести и српског поноса, — и читаоци ће с правом насладом читати и уживати у Рајку од Расине.

Дело је елегантно штампано на финој артији и има 15 штампаних табака. Цена 2 динара.

Може се добити у Београду: у књижарници Вел. Валожића и трговини Јефте Павловића и компаније, који имају главни комисион.

Продавцима даје се пристојан рабат.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до 3д
б) За свирање са невањем вештака од 1 концерта 5 д
в) За свирање женског (оркестра) ансамбла 20 Дд

II.

а). За игрању у локал I-ог реда . . . . . 15 д
б) За игрању у локал. II-ог реда . . . . 1д д
в) За игрању у локал. III-ег реда 5

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—1.
б) За разне престане и показивање вештина, дневно . . . . . 1— д
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д
г) Циркус од представе . . . . . 1—2 д
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 5 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . ·5 дин
б) Буре од 6 акова . . . . . ·2 „ д
в) Буре од 9 акова . . . . . ·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . ·2 д
б) За неузидан шпорхерд . . . . . ·2 д
в) За узидан „ . . . . . ·4 д
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици ·5 д
д) За чишћење димњака од два спрата . . ·2 д
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . ·д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . ·1 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . ·2 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . ·75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 1. д
б) Од акова . . . . . ·5 д

IУ. ПОШТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . 3· д
в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . д

У ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д
в) Мала гробница . . . . . 555·2 п. д
г) Велика гробница III реда . . . . . 998·39 п. д
д) Велика гробница II реда . . . . 99·32 п. д
е) Велика гробница I реда . . . 684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 2·9 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња 24·9 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·9 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·9

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 44. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 25. Октобра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

БЕОГРАЂАНИМА!

Још се није навршила година дана од како је ваше поверење поново подигло већину садашњег општинског преставништва на управу српске престонице, а она је већ принуђена да се овим путем обрати опет вама, у нади, да ће из ваше моралне потпоре лоцрпсти сву ону снагу, која му је данас потребна.

Озбиљни су послови, који су пали у део за свршавање садашњим вашим преставницима; нису повољне прилике, у којима они морају радити; критични су дани настали опасношћу од колерне епидемије.

Радови, чије је извршење узалуд жељено десетинама година, у чију се корист безуспешно дизаху гласови по некога вашега ранијега преставника, почињу се срећно извршивати, али су баш сада већином у јеку извођења. Ваши изабраници не штеде ни труда ни времена: да исправе зле трагове, што су за собом оставили немар и незнање већине њихових претходника; да својом штедњом накнаде грађанима оно, што су им упропастили неки ранији општински органи; да усталаштвом оснаже многе запуштене изворе општинске благајнице; да мудрим руковањем општинских средстава и прихода паралишу за општинске послове рђав утицај неповољних финансиских прилика у земљи и земаљског кредита на страни, чувајући се при закључивању одобреног зајма сваке прекомерености, која би била од штете по општину. Дужност поверену уставом и законима, да буде самоуправни браник народних слобода, преставништво је ваше достојанствено вршило. Мере предузете пред опасношћу колерне заразе својим досадашњим резултатом светлају образ целој престоници према многим напреднијим варошима поред свих незгодних здравствених прилика, које су дотле, а одавна, владале у месту.

Баш ово последње старање преставничко нашло је прво код полициске власти на сметње, које се дугим низом до данас настављају:

1) По предлогу шефа лекара општинских с погледом на то, што се обичне рђаве последице једења бостана ове године увећавају таком количином довоза „каква се не памти" и тим што у вароши владају у велико грознице, катари црева и желуца, а „нарочито с тога што се колера све више приближује Београду". општински суд 12. Авг. о. г. забранио је довоз и продају бостана по вароши. Потребу оваке наредбе доказала је и управа вароши Београда, која је *дан пре тога забранила јести* диње и лубенице, допуштајући довоз тим, што је после 15. истог месеца, тражила од општинског суда, да овај своју наредбу задржи привремено од извршења. То је било не само примљено од суда, него и потпуно извршено сутра пан 16. истог мца у јутру. Поред свега овога управа је 20. истог мца казнила председника општине за *неизвршење наредбе* са 200 динара! Доцније је Државни Савет као надлежна власт поништио ову управину пресуду на закону не основану.

2.) Свима су познате опасности, које су летошњих врућина претиле здрављу због нагомиланог ђубрета по приватним и јавним локалима, које тадашњи концесијонари за изношење ђубрета нису уклањали из вароши. Небројене тужбе из свих редова грађанства од новоселских цигана до најугледнијих грађана, тражаху помоћ од општинске управе. Ова је најпре сва средства, која јој је уговор давао исцрпела (казнивши чак 9 пута концесионара), али залуд: невоља је непрестано трајала. Напослетку општина одлучије, да у овакој прилици прегори приходе, које јој закуп концесије доноси и да се у очи опасности од колере отвори поље слободној утакмици и према томе раскине уговор с концесионарима. Последице се тога одмах опажају по чистоти целе вароши, али полициска власт од једном ненадлежно и без законског основа наређује општинском суду, да обустави све своје наредбе и да све врати како је дотле било! То јој је решење поништено Државним Саветом, али је она, ма и привремено, омела рад општински око спаса Београда од заразе.

3.) ~~Кад је~~ општинска управа у даљем свом старању о предупређењу заразе и предузимању мера да се, ако дође дочека спремно тај немили непријатељ, спремила б раку за болеснике и карантин за путнике, замолила је управу вароши да ноћни стражари, које општина плаћа 90 000 динара годишње, приназе и чувају ноћну бараку и карантин, као што раде с осталим Београдом, Управа вароши пак не даје ту дужну услугу и службу општини и вашем здрављу.

4.) Многобројне друге ситније сметње и прекори полициски општинској власти имају своја обележја у замерци „што бара (Венеција) није још оцењена на свима местима и у наредби, доцније опозваној, да се мангупи — пси премлаћују по вароши „буџама".

5.) Сличним начинима схватала је управа вароши Београда своју дужност надзора над београдском општином тим, што је огроман број наредаба упућивала с роком за одговор већином од 24. сата, па и од пола дана, тако, да је велики део рада општинских власти некорисно утрошен на дугачку преписку од гомиле дебелих свежања, који сведоче, какве је зачкољице управна власт полициска потрзала према суду општине вароши Београда.

6) Према члану 74. закона о општинама, у коме нема ни помена о каквом праву надзорне власти, управа вароши Београда проналази, да неки чланови и одборници ваше општине нису платили порезу, и да су тим тобож изгубили право да и даље остану у повереној им дужности, те је управа вароши Београда шта више покушала да поменуту господу сама разреши, а спор о томе није ни до данас завршен, већ је цела ствар по жалби одборовој пред Државним Саветом. Ну, Управа вароши Београда није на томе стала, нити сачекала одлуку Саветску, него је председника општине казнила са 300 динара, што није одмах извршио њену наредбу.

7.) Како Управа вароши Београда схвата самоуправно начело освештано уставом и земаљским законима, види се по томе, што она не само позорнике општинске, него и трошаринске стражаре и пожарнике сматра као „пандуре", па наређује да се сви они упуте у команду жандармериску. И то је питање повољно свршено по општинске интересе одлуком Државног Савета, којом се поништава решење управе вароши Београда.

8.) Горњи захтев Управе вароши Београда, колико је по

себи неупутан, толико показује колико је надзорна власт водила рачуна о материјалним интересима општине и грађанства, кад је између осталог тражила и трошарин. стражаре, да пазе над санит. *полицијом и безбедности у вароши*. Закон о општинској трошарини за унапређење и уређење Београда поверио је богате изворе финансиских прихода трошаринској управи и њеним органима, како би се тиме довела Краљевска Престоница до оне културне висине која јој доликује. Преко тога закона, преко тих светих задатака прелази Управа вароши Београда са оним својим захтевом. И у колико грађанство својим големим жртвама, а ваши преставници својим усталаштвом раде да обезбеде све користи од добивених закона, тај рад не наилази на потпору већ на сметње полициске и истражне власти.

9) Добошарина, пијачне таксе стари су и законити приходи општински, па је Управа вароши Београда, покушала да и њих одузме од општине, али су и та питања надлежно расправљена и ти приходи очувани Београду.

10.) Криумчарски покушаји, да се на рачун интереса општинских и грађанских изиграва трошаринска установа, морали су бити сузбијени свим силама општинских власти. То сузбијање захтевали су и вапаји поштених трговаца Београдских, који не могу да опстану пред конкуренцијом оних људи, који раде с криумчареним еспапом, те су ваши представници били позвани дужношћу, да обезбеде хлебац који ви часно и мучно зарађујете. У том старању дочекали су вршиоци својих дужности догађај дотле нечувен у летописима политичког живота наше вароши, поносне престонице наше младе Краљевине. 15. ов. месеца председник и два члана нашег суда стављени су били у притвор по решењу истражног судије за варош Београд, што су сузбијајући криумчарење тобож злоупотребили своју власт и то према странцу и човеку без поштеног занимања. Ово је први и јединствен случај да државна власт поступи овако према преставништву општинском у Београду; догодило се оно, што се није никад збило за време старога Устава и закона, који су остављали слободу грађанску на милост и немилост државним властима. Али сада већ, захваљујући правди и судовима, општински се часници налазе у слободи.

11.) И док се представници ваши, који су одликовани поверењем од преко хиљаду гласача који савесно врше своју службу према држави и отаџбини, док се они затварају као злочинци, што су применили закон на једном криумчару, дотле се не нађе ни казне ни суда оној руци, која се подиже на једног општинског извршиоца, ни онима, који дигоше руке на секретара и друге општинске чиновнике и органе, нити ишта би онима грађанима, који на јавном збору сазваном за већање о интересима општинским насрнуше на ваше изабранике, одборнике.

Све ове догађаје представништво је општинско дочекало са законом у руци, свесно својих права и дужности. Излазећи пред Београђане оно до сад има да покаже као ресултате свога рада доведену воду у вароч и у велико разведену по кућама, отворене две трамвајске линије, уређен и улепшан Калимегдан, постављене модерне тротоаре, подигнуту угледну школску зграду на Дорћолу, многобројне нивелисане, регулисане и калдрмисане улице. Оно може очекивати ваш суд о оваком раду.

Захваљујући вам на драгоценим знацима љубави, коју сте до сад осведочили према вашим представницима, они ће и даље посветити све своје бриге интересима наше општине. Чувајући будно самоуправне слободе и права, која су Уставом и законима зајемчена општинама; бдијући над здрављем, интересима и чашћу грађанства, преставници ће се старати, да одрже углед Београду на оној висини, која доликује престоници Србије и културном средишту Српства. Док их буде држало ваше поверење, они ће истрајати на часном месту, које сте им поверили, па ма какве им се неприлике стварале. То је дужност вашега самоуправнога преставништва према вама, према Србији, према њеној и народној мисли.

Од одбора општине вар. Београда 22. Октобра 1892. год. АБр. 10846.

ОБЗНАНА

Да би се сопственици кућа могли погађати са инсталатерима за инсталисање водовода по кућама као и да би се Управи Водовода уштедео преглед предрачуна, Управа Водовода израдила је ниже изложени ценовник за најпотребније радове при инсталисању. Према томе, неће бити потребно, да се Управи Водовода подноси предрачун на преглед, већ само планови за инсталисање. Међутим Управа Водовода, на пароччиту жељу сопственика кућа, прима и вршиће бесплатно преглед предрачуна, као што је готова и свака друга обавештења грађанству давати.

ЦЕНОВНИК

за

радове при инсталисању водовода у кућама заједно са материјалом.

1., Један метар тешке цинковане цеви од кованог гвожђа, набавити, положити и где је потребно са кукама за зидове утврдити или до 0.30^{m} у земљу (подруму) укопати и затрпати, заједно са потребним деловима, као што су лукови, наглавци (муфови), укрсници, делови и други:

За цеви, грла од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{u.}$	дин.	2.70
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{u.}$	„	3 20
„ „	26 „	=1 $^{u.}$	„	4.20
„ „	33 „	=1$^{1}/_{4}$ $^{u.}$	„	5.55
„ „	39 „	=1$^{1}/_{2}$ $^{u.}$	„	6.60
„ „	45 „	=1$^{3}/_{4}$ $^{u.}$	„	7.80
„ „	52 „	=2 $^{u.}$	„	8.90

2., Ако се полажу у земљу ван зграде у дубини од 1^{m} испод површине, онда за копање потребног рова са затрпавањем и изношењем преосталог материјала од 1^{m} дужине дин. 1.50.

3., За сваки 10^{cm} дубљег копања од 1^{m} дубине, додаје се цени под 2., још на сваки метар дужине по дин. 0.15.

4., За калдрмисање обичне калдрме у песку или цигљаног патоса, 1^{m2} дин. 0.80.

5., Главну славину за затварање и испражњивање целог водовода у кући, набавити и наместити између гвоздених цеви (без залемљивања).

комад за грло од	20^{mm}	= $^{3}/_{4}$ $^{u.}$	дин.	7.00
„ „	26 „	= 1 $^{u.}$	„	10.00
„ „	33 „	= 1$^{1}/_{4}$ $^{u.}$	„	17.00
„ „	39 „	= 1$^{1}/_{2}$ $^{u.}$	„	25.00
„ „	52 «	= 2 $^{u.}$	«	34.00

6 Спојну славину (Durchlassventil, Durchlaufhahn) набавити и наместити између гвоздених цеви.

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{u.}$	дин.	7.00
„ „	20 «	= $^{3}/_{4}$ $^{u.}$	„	10.00
« „	26 «	= 1 $^{u.}$	„	13.50

7. Месингане плоче за дуварове (Wandscheiben) набавити и наместити између гвоздених цеви, према величини и простијој или лепшој мустри:

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{u.}$	дин.	1.— до 3.—
„ «	20 «	= $^{3}/_{4}$ $^{u.}$	„	2.— до 4.—
« „	26 „	= $^{1}/_{1}$ $^{u.}$	„	2.50 до 5.—

8., Славину обичну за точење воде (Zapfventil), набавити и наместити;

комад за грло од	13^{mm}	= $^{1}/_{2}$ $^{u.}$	дин.	6.00
„ „	20 „	= $^{3}/_{4}$ $^{u.}$	„	8.00
„ „	26 „	= 1 $^{u.}$	„	10.00

9., За пробијање (бушење) зидова до 0.60^{m} дебљине и зазиђивање тих рупа, са радом и материјалом од једне рупе по др. 2·50. Ако је зид дебљи од 60^{cm}, онда ће се за сваки 10^{cm} веће дебљине плаћати још по: дин. 0·40

1. Примедба: Ако се цеви полажу у канале у зиду (versenkt in Mauerkanäle.) или испод патоса од дрвета, цемента — бетона — по засебној пододби; исто тако и за финије замазивање зидова, за молерске, фарбарске тапетарске и декораторске радове.

2. Примедба: Ако се земља не може мах до копаног рова сместити, или се копање мора вршити у камену или у води по засебној погодби.

3. Примедба: Свѣ се цене разуму са радом и материјалом, као и са свима споредним пословима, потребним за инсталисање.

Објављујући ценовник, управа водовода чини пажљивим оне, који се буду погађали са појединим инсталатерима, да су цене у ниже изложеном ценовнику највеће (најскупље) које инсталатери могу тражити за радове у ценовнику побројане, дакле да инсталатери могу и треба од тих цена изве-

стан проценат да попусте. Инсталатэри немају права да од сопственика кућа траже нарочиту наплату за друге споредне послове, који при исталисању долазе, као израду нацрта или плана за инсталисање, грађења предрачуна, вршење пробе и т. д. јер су сви ти споредни послови урачунати у ценама за побројане радове у ценовнику.

Исто тако, управа водовода понова чини пажљивим сопственике кућа, да погодбу закључују писмено (у виду рачуна) и то тако, да инсталатер јемчи бар годину дана за доброту израде и материјала.

Бр. 2470.
22, Септембра 1892.
Београд.

Управа водовода.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

У интересу здравља овдашњег грађанства, а по предлогу општинског санитета забрањено је захватање воде са Саве и Дунава, и зато су отворене на више места привремене чесме — хидранти — на којима ће моћи грађанство узимати воду у ниже означено време.

По све дневно од 7 сати изјутра до подне и од 1½ до 6 сати у вече отвориће се хидранти за издавање воде на овим местима:

1.) На углу Дворске и Маркове пијаце,
2.) На углу Миланове улице и Обилићевог Венца (Позоришни трг),
3.) На градском пољу код реалке,
4.) На шанцу пред Распоповом кућом,
5.) На Тобџијској Пијаци код „Бајлона“,
6.) На раскршћу улица код „Славије“,
7.) На палилулском тргу пред кафаном 7 шваба,
8.) У Душановој улици код Нове Основне школе.

Вода издаваће се грађанима који буду дошли с малим судовима бесплатно, а наплаћиваће се за сваку саку од 150 литара 0·10 динара

Сакацијама прописана је такса за препродају те воде у 0·40 дин. за саку од 150 литара.

Од стране суда општине вар. Београда 21. Октобра 1892. год. АБр. 10.793.

ГРАЂАНСТВУ ВАРОШИ БЕОГРАДА

У вароши пронео се у велико глас да иду неке комисије по кућама и бацају разне конзерве као: **парадајз, слатко, дунст, краставце, паприке** и остале артикле, које је грађанство за зиму спремило.

Ово је неки пронео лажан глас у злој намери да само узнемири грађанство, јер од стране суда општинског као надлежног непостоји никакова наредба у томе смислу.

Умољава се грађанство, да онога, који би дошао да одузима грађанима горње артикле или и даље распростирао ту неосновану вест, — јави најближој општинској власти (одељку или суду) као надлежној, с којим ће се по закону поступити.

Од стране суда општине вароши Београда 20 Октомбра 1892. год. АБр 10.777

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

78. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

14. Октомбр 1892. год.

Преседавао председник г. Милов: Р. Маринковић, од одборника б или: г. г. Н. Х. Поповић, Ђ. Димитријевић, Р. Драговић, И. Ђорђевић, Свет. Ристић, Коста Петровић, Димитрије Р. Гајић Ф. Васиљевић, Ђорђе Наранџић, С. Аврамел, М. Марковић, М. Трифковић, Михаило М. Ђорђевић, Коста Д. Главинић, Ђ. С. Новаковић, Ђ. Ж. Нешић, М. Велизарић, Лазар Дашковић, М. М. Ђорић, Поп Таса Капетан-Спасић и А. Ј. Одавић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 10. октобра 1892. год. и учињене су ове допуне, у одлуци КЊБр. 827, да је г. К. Д. Главинић давао оставку у име целе водоводне комисије с благодарношћу на досадањем поверењу.

Да одлука КЊБр. 833 треба овако да гласи: да је г. Милан Капетановић известио одбор о нерешеном догађају на општинској грађевини и да је одбор одлучио, да суд општински изиште извештај од грађевинског одељења о овом догађају и објави га у општ. новинама.

II.

Како у прошлој седници одборској није било довољно одборника за решавање нових ствари, то је председник изнео на поновно решење и одобрење ова одборска решења:

КЊБр. 825 о измени и допуни правила за слободно клање стоке и продају меса у Београду и избор комисије за овај посао;

КЊБр. 830 о узимању још једног рачуноиспитача; и

КЊБр. 831 о одобреном накнадном кредиту за статистичко одељење.

По саслушању овога одбор је одобрио сва ов своја решења из прошле седнице.

III.

Одборник г. Коста Д. Главинић, моли, да председник нареди, да се стенографске белешке пре штампања дају појединим одборницима на поправку.

Председник изјављује, да ће по молби учинити.

IV.

По прочитању молби СБр. 18237, АБр. 10630, и 10729, којим се тражи уверење о спротном стању, — одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно у вери о имовном стању молилаца, Неранџе Спасојевића, Николе Драговића и Симе Грандића па тек онда да им изда тражено уверење.

V.

Председник износи одбору на решење предлог грађев. одељења, да се за геодетски отсек ангажују два земљомерска помоћника и три момка и да се ово особље заједно са преставником тога отсека плаћа из прираза одређеног за експропријацију имања ван реона.

По прочитању тог предлога ГБр. 2273, — одбор је решио, да се за геодетски отсек ангажују два земљомерска помоћника и три момка и да се ова лица заједно са преставником пла-

---

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПР

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића његов.

Али да то уради сам било му је немогуће. Не будући ни богат ни моћан владалац а к томе грдно истрошен и упропашћен већ готово непрестаним десетогодишњим ратовањем, он је морао тражити потпоре у моћнијих и већих суседа. Први су му од ових били Млечићи. Али у њих, као што смо доста пута видели, требало је мало наде полагати. Они беху трговци, дакле људи којима је новац све, те на част и достојанство не обраћаху много пажње. С тога он сад обрати сав поглед на папу и на краља Алфонса. Доиста, ми смо видели мало пре, како је он још с крајем августа год. 1453. био изјавио г-ди млетачкој како има намеру да посети Рим и Напуљ. Да ли је отишао, то нам је непознато, али да је од тог времена дошао у тешње везе и с папом и с Алфонсом, за то од год. 1454. имамо доста, аутентичких доказа.

Тако, из једнога писма, које је писано већ с почетком ове године (22. маја), ми видимо, да је краљ Алфонс још на Ускрс био послао Скендербегу неког свог посланика, по имену Палерма, да се договори са Скендербегом о начину утврђења Арбаније. У исто време видимо из њега и то, како је краљ до тог доба (до 22. маја) већ био одлучио и то, да истога Палерма напово пошље у Арбанију с помоћи од хиљаду двеста пешака и некога госп. Текседа Lavella с пет стотина коњаника.†)

Имајући овако силног савезника и оставши већ дуже време у потпуном миру, Скендербег почне сад помишљати мало и на то, како да прошири своју земљу и изван дотадашњих граница, на шта дапле, због непрестаног ратовања, не беше могао ни помислити. Нарочито му се чинило, да би било веома пробитачно окушати своју снагу с јужне стране, где је био Берат (турски Београд). У осталом та намера као да није била само његова: свакако ту је било и Алфонсова прста. То се бар јасно види из једнога писма из миланског архива од 14. авг. исте године, где се изреком вели, да се краљ, кад су му јавили за погибију Скендербегову под Бератом — о којој ћемо мало час говорити — веома ожалостио јер се тврдо надао, да ће, ако би освојио тај град, лако заузети и сву ону ве-

†) На инак по неким документима могло би се узети, да Алфонс то није радио само из пријатељства, што би и иначе било доста невероватно, него из—рачуна. Т. ј. ми мислимо, да је Скендербег њему, у накнаду за слану помоћ, био уступио неке своје земље, међу којима и саму Крују, и пристао да му буде вазал. То тврдимо на основу том, што у писму једном од 14. авг. стоји изреком овако: „ових дана Њ. В. Краљ посла Палерма нашега с хиљаду пешака у Арбанију Скендербегу, ради одбране оних земаља, које тамо има Њ. В. Краљ (che tene li la Maesta del Rè) (Макуш., Ист. спом., стр. 149); даље из једнога писма, које ћемо и доцније навести, од 31. окт. 1460. год., у коме изреком стоји: „... solo la cita de Croya, la quale hogi e de casa de Aragona et de Soa Maestà...“ (само град Кроја која је данас куће арагонске и Његова Величанства); за тим потпис Скендербегов на другом једном писму од 31. окт. исте год. краљу Алфонсу, где ће се реч „вазал“ (vas salo) тешко моћи објаснити само уљудношћу и понизношћу (Макуш., ibid. стр. 117. и 121); па на посл. за цело и тиме, што је год. 1463., после смрти Брана-Конта, управитељем Кројиним постао неки Пердучи, који очевидно није био Арбанасин.

ћају из прираза одобреног за експропријацију имања ван реона.

Избор лица и одређивање плате њихове оставља се председнику општине да изврши.

VI.

Председник износи одбору на решење молбу Ђорђа Јовановића вајара, којом моли, да му се изда из општ. касе хиљаду динара, за покриће трошкова око израде статуе Паљчићеве.

По прочитању те молбе АБр. 10638, одбор је одлучио, да господа Милутин Марковић, Ђ. С. Новаковић, Милан Капетановић и Раденко Драговић одборници, проуче ово тражење и поднесу одбору своје мишљење на решење.

VII.

По прочитању молбе Јордана Антоновића и Љубисава Ивановића, ГБр. 418 91. г, којом моле да им се урачуна у одређену количину камена што по уговору имају извадити из Таш Мајдана, и песак, који су из мајдана извадили и на који су аренду општини платили, — одбор је решио, да се ова молба уважи, и по истој поступи.

VIII.

По прочитању молбе Карла Шмита одбор је решио, да се молилац ослободи плаћања аренде на ону количину камена, коју из мајдана није извадио, а коју је по уговору требао да извади, с тим, да се одбија од тражења да не плати аренду на камен извађен а не продат.

IX.

По прочитању молбе Читаонице београдске АБр. 2446 91. г., којом моли да се ослободи плаћања кирије за стан у коме је, — одбор је решио, да се београдска Читаоница ослободи плаћања кирије за стан за 1891. и 92. год. надокнађујући јој ту суму као помоћ.

X.

По прочитању протокола лицитације СБр. 18443, држане 13. октобра ов. год. за давање под закуп првог и другог дућана у општ. згради код Саборне цркве, — одбор је решио, да се ова лицитација одбаци и овластио председника општине, да у споразуму са Лазом Дашковићем одборником ову ствар регулише како за најбоље нађе.

XI.

Председник износи одбору на решење предлог повереништва за преглед општинских каса о укинућу депозитног одељења и предаји депозита главном благајнику на руковање.

По прочитању тога предлога одбор је одлучио, да повереништво за преглед депозитне касе са главним књиговођом Костом Јанковићем изради упут за предају депозитне касе главној благајни и поступак за руковање са истом, одобравајући у начелу предлог повереништва.

XII.

По прочитању молбе Владимира М. Димитријевића и С. Којена алиџара овд. АБр. 8714, о наплати таксе на купатила, — одбор је одлучио, да се ова молба упути општ. правозаступнику на референсање, па потом поднесе одбору на решење.

XIII.

Одборник г. Мил. Капетановић пита да ли је друштво за грађење и експлоатацију трамваја у Београду поднело правила службе на одобрење.

Председник изјављује, да ће кроз који дан друштво поднети та правила.

XIV.

Председник саопштава одбору одговор управе вар. Београда на решење одбора од 24. септембра 1892. год. АБр. 10230, односно питања о ноћним стражарима.

По прочитању тога одговора 10556, одбор је одлучио, да одборско повереништво изабрато у седници одборској од 19. августу 1892. год. АБр. 9209, проучи овај одговор и поднесе одбору своје мишљење на решење.

XV.

Председник износи одбору на решење понуду Матије Батоклетог, који нуди општини своју кућу на топчидерском брду, бившу Канала и Бертота, на откуп или под закуп за смештај топчидерске школе.

По прочитању те понуде одбор одлучује, да председник општине са г. М. Велизаријем и Н. Вулковићем одборницима проучи ову понуду, прегледа зграду и поднесе одбору извештај на решење.

79. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

19. Октобра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић; од одборника били г. г. Никола Х. Поповић, Јован Христић, Коста Б. Михаиловић, Милош Трифковић, Димитрије Р. Гајић, Јован Ђуровић, М. Капетановић, С. Боторић, Сава Вељановић, Филип Васиљевић, Лазар Дашковић, Михаило М. Ђорђевић, Ђорђе Ж. Нешић, Ђ. С. Новаковић, Милутин Марковић, Р. Драговић, Љуб. Јовановић, М. О. Петровић, Ђ. Димитријевић, Др. Марко Т. Лесо, М. Велизарић, Коста Главинић, Милан М. Ђорић, Мих. П. Бончић, Мат. Јовановић, Др. Давид Алкалај, поп Таса Капетан Спанић и Др. Павао Поповић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 14. октобра 1892. год. и учињена је допуна, да се решење под КЊБр. 841, АБр. 10741 односи и на све закупце мајдана општинских, који би у томе олакшице тражили.

II

Одборник г. Коста В. Михајловић саопштава одбору да је калдрма у савској улици искварена и да би је требало час пре оправити као и да се забрани Стеви Павловићу, трг. у савској улици, да неправилно намешта тротоар пред својом кућом.

Председник изјављује да је наређено да се калдрма оправи а и Стеви Павловићу је забрањено да неправилно полаже тротоар.

III.

Одборник г. К. Д. Главинић пита зашто се пут трамвајски код железничке станице не оправи да не би и даље овако раскопан стајао и саобраћају сметао.

Председник одговара, да ће издати у томе смислу нужну наредбу.

IV.

Одборник г. Ф. Васиљевић саопштава одбору, да је приметно да ноћни чувари не врше своју дужност као што треба, пошто никако не одржавају своја стражарска места, но се сигурно употребљују на друге послове.

Председник изјављује, да ће обратити пажњу Управе вар. Београда на ову неуредност.

V.

Одборник г. Марко Велизаријевић моли да председник извести одбор о немилом случају апшења председника и два члана суда.

Пошто је председник дао опширан извештај о томе догађају, одбор је одлучио, да се исти

лику област турску, што се простире одатле чак до Валоне.†)

И кад Алфонс посла обећану помоћ, — али не како је први пут био јавио хиљаду двеста коњаника и пет стотина пешака, већ само хиљаду пешака††) — он одмах намисли да и оствари свој план. С тога, јамачно око средине јула†††), и са својом и Алфонсовом војском пође на Берат, па после неколико дана и паде пода њ.††††) Цела му сила износила је на једно четрнаест хиљада.†††††)

А. и ако Берат не беше бог зна како тврд град, ипак освојити га не беше баш лак посао. Главни пак узрок тому јамачно је била оскудица Скендербегова у топовима и артиљерији. С тога од доласка његова пода њ прође већ и читавих десет дана, а успеха још никаква.

Међутим за то време дозна се и у Турској за покушај Скендербегов и султан брзо пошље опседнутима у помоћ, по Барлецију, Себалију а по безименом писцу некога Бренеза, управитеља једне оближње области турске. Било како му драго овај вођ похита одмах с четрдесет хиљада коњаника†), допре неким, дотле никад неупотребљаваним стазама и богазама, нечујно до табора арбанског, па онда груне на њ са свом снагом. Арбанаси се, као што је појамно, несу ни надали таком чему, и — бише грдно затрвени. Пет до шест хиљада које би побијено које заробљено. Међу погинулима остаде и Мусакије Топија а од Алфонсових хиљаду Италијана ни више ни мање — читавих осам стотина.††) То би 26. јула.†††)

Сад настаде по целу Арбанију огромна опасност. Свих четрдесет хиљада, пустошећи и палећи, допреше ћа до обале, баш према италијанском граду Бриндизи Било се бојати да не пређу и у Италију, па онда тешко и њој. Али страх се не испуни. Проведавши само неколико дана ту, они се врате опет натраг, а за што то није познато.

Ну не прође иза ове страшне погибије још ни неколико месеци, а Арбанији запрети нова опасност, која величином ни мало не уступаше овој. Моз Дибранац, један од најбољих вођа Скендербегових, одметну се од својега господара и пређе Турцима.

И не обраћајући пажњу на узроке тог отпадништва, које наводе стари биографи, т. ј. како је Моза била обузела завист према Скендербегу и жеља, да сам понесе круну арбанску, ми ћемо овде изнети узрок, који ће бити много вероватнији, једно с тога, што је Моз целим дотадашњим својим беспрекореним животом био показао, да његова душа није кадра подлећи таким ниским страстима, а друго за то, што тај узрок наводи човек, који је познавао ове ствари боље но стари биографи и који је у осталом и сам био искусно од Скендербега оно исто што и Моз.

Писац тај јесте деспот Мусаки Јован и по њему као узрок отпадништва Мозова излази ово. Скендербег је био не само добар Хришћанин и добар човек, но још и добар политичар. Шта више толико добар, да је политику и моћ своје државе претпостављао

†) Макушев, Ист. спом., стр. 149..

††) ibid..

†††) Бијеми (стр. 315.) каже, по безименом писцу, 13. јуна, али он и погибију Скендербегову мење на крај истога месеца, а ми ћемо видети да је она била с краје јула, те с тога мислимо да је Бијеми узео јун м. јул.

††††) По Бијемију после два дана (15. јуна односно јула).

†††††) Макушев, Ист. споменици, стр. 150. Писмо од августа.

†) ibid..

††) Све то може се видети у истом писму. А за ово последње, т. ј. за М. Топију и за погинуле Италијане гл. још у истој књ. и писмо од 14. авг..

†††) „Questo conflito fu a 26. Luglio". Макушев, Ист. спом. Писмо од 8. авг., стр. 151.

извештај прими к знању са сажаљењем таког поступка истражне власти.

VI.

Одборник г. Марко Велизарић саопштава да је у неким страним новинама изашао чланак којим се неосновано напада на данашњу управу општинску.

Председник изјављује да је предузео кораке да се овај неосновани напад сузбије и да ће о учињеном известити одбор.

VII.

Одборско поверенштво за преглед општ. рачуна подноси извештај СБр. 18338 о прегледаним рачунима за треће тромесечје ове год. по коме су рачуни исправни.

Одбор прима к знању овај извештај.

VIII.

Председник извештава одбор, да је г. Др. Марко Леко готов са годишњим извештајем о хемијском прегледу животних средстава и других предмета од утицаја на здравље људско, па предлаже да се овај извештај отштампа.

Одбор одобрава штампање овог извештаја с тим да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

IX.

Председник извештава одбор да је управа вар. Београда актом својим АБр. 10721 задржала од извршења решење одбора општинског од 21. Септ. 1892. год. АБр. 10506 о разрешењу чесника општ. од дужности с тим, да би требало изјавити жалбу Државном Савету против овог решења управиног.

По саслушању овога одбор је одобрио, да се противу овога решења изјави жалба Државном Савету.

X.

По прочитању акта истражног судије за варош Београд АБр. 10601, којим се тражи уверење о владању и имовном стању Николе Бибића, бив. слуге, одбор је изјавио, да му је Никола Бибић непознат.

XI.

По прочитању молбе Симеуна Радаковића АБр. 10739, којом моли за уверење о сиротном стању, одбор је изјавио мишљење да му се може дати тражено уверење.

XII.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 2360, одбор је одобрио одређену осу у улици Пријепољској.

XIII.

На предлог председника општине, одбор је решио, да се винарски магацини сазидани према решењу одбора од 21. Окт. 1892. год. ГБр. 1894 за потребу трошаринску исплате из касе општинске трошарине.

XIV.

По прочитању акта управе општ. трошарине АБр. 9165, одбор је решио, да се за појачање страже трошаринске на линијама према предлогу управе трошаринске одобри накнадни кредит од шест хиљада динара.

XV.

По прочитању молбе Луке Ћеловића овд. трговца АБр. 10727, којом моли да му се одмах исплате сва дрва, што је за општинску потребу ливеровао с одбитком шест на сто од дана пријема новца на до дана, кад би по погодбама требао да прими новац, — одбор је решио, да се Луки Ћеловићу исплате дрва набављена за потребу општине београдске одмах по одбитку шест од сто од дана пријема новца на до дана, кад би по погодбама требало да му се плати.

XVI.

Одборник г. Сава Вељановић пита зашто је пред одељком врачарским стоварено двадесет фати дрва и зашто се та дрва не склоне са сокака.

Председник одговара, да ће наредити истрагу и о резултату известити одбор.

XVII.

Председник износи одбору на решење молбу Маше Димића за ливеровање тротоарских плоча и ивичног камена од топчидерског камена.

По прочитању те молбе АБр. 10813 одбор је решио, да суд општински поднесе одбору на одобрење цене за тротоарске плоче и ивично камење те да по истима сам суд набавља ове плоче и ивице од појединих произвођача, колико општини буде требало у идућој години.

XVIII.

На предлог грађевинског одељења општине београдске ГБр. 2236, одбор је решио, да се друм од „Лондона“ до војене академије још ове јесени оправи помоћу парног ваљка и по предлогу одобривши за ову цељ суму од три хиљаде четири стотине петнаест динара на те рет партије за одржање друмова и калдрма.

XIX.

Одборници г. г. Мих. П. Бончић и Ђорђе Димитријевић предлажу да се још ове јесени калдрмишу извесне улице у дунавском крају.

Одбор одлучује, да се ово одложи до пролећа идуће године.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Кола за војну комору.** По разрезу учињеном од стране војене власти, општина београдска има да даде за војену потребу: 93 коњских и 134 воловских кола за комору VII. окружне команде.

По решењу одбора од 1. Априла тек. год. ГБр. 494. израда поменутих кола уступљена је по предрачунској цени Милошу Оберкнежевићу ковачу, Јоци Јуришићу ковачу, Сави Лазаревићу ковачу и Васи Делићу колару овд. и то воловска кола по 320, а коњска по 380 динара по комаду.

Од поменутих предузимача израдили су и до сад предали и то.

1. Оберкнежевић 24 воловских и 21 коњских;
2. Јуришић 10 воловских и 2 коњских
3. Делић 3 воловских и 2 коњских;
4. Лазаревић 4 воловских

Свега 41 воловских и 25 коњских

Сва ова кола примљена су од поменутих предузимача тек онда, пошто су од стране комисије прегледана и као добра оцењена.

Кроз кратко време поменути предузимачи израдиће и општини предати и реста кола за комору.

и најделикатнијим осећајима. Ми смо имали већ једанпут прилику да то видимо, код удадбе његове сестре, али за то има и других примера. Слабим и немоћним владаоцима, он је без и каква узрока и права одузимао области и присаједињавао их својима. Тако је урадио с Јованом и Гојком Балшићима, господарима од Мизије, тако с истим деспотом Мусакијем, отевши му Томонисту т. ј. Малу Мусакију, тако и с господарима од Кома и Рандизије†). Па ето сад се полакоми и на Мозове области — Дибру. Али „Моз“ — како каже деспот — „беше човек осетљив и карактеран; не могући сносити таку неправду, он отиде Турчину.“

Кад је то било, не може се баш тачно одредити, али свакако као да несу погрешили стари биографи што веле да је било за време оне опсаде Берата или кратко време после ње Било како било тек с почетком декембра исте године у Арбанију нагрне наново огромна турска војска. Да ли је њу доиста предводио Моз не може се поуздано рећи. Шта више, кад бисмо веровали старим писцима, то никако не би ни могло бити, јер је они стављају тек у идућу годину †) Али ми нипак мислимо да смо на правом путу. А из два узрока. Прво за то, што стари биографи, после погибије Скендербегове код Берата не наводе ни једне његове битке осим с Мозом све до одметништва Хамзина, а и из докумената излази то исто, само што је овде за то време био овај упад турски с почетком декембра, а друго за то, што се на старе биографе што се тиче хронологије, а нарочито на овом месту, мало треба ослања

Дакле, с почетком декембра с огромном војском упадне у Арбанију Моз Он удари с јужне стране и прво заузме сву Мусакију. За тим се упути Кроји. Путем се показивао гори и крволочнији, но да је и Турчин био. Заробивши на једном месту пет стотина људи, он их све исече на комаде; жене им пак и децу поведе у ропство. Па онда то исто учини и на више места. Тако пленећи и убијајући допре турска војска већ и близу Кроје. У једном писму од 8 декембра јавља се, да она у то време неје била даље од тога града но на осам миља.†)

Опасност је била велика. С пропашћу кројином настала би и пропаст Арбаније. То је Скендербег добро знао, али помоћи неје могао. Он онда писа Алфонсу и замоли га за помоћ од пет стотина пешака, али, како се из поменутог писма види, до 8. декембра она још не дође, па, шта више, неје се знало још ни то, да ли се Алфонс и одлучио да је пошље.

Па нипак, као да јесте и као да ју је после кратког времена и био послао. Истина ми после овог писма од 8. декембра све до самог краја г. 1455. немамо више ни јед-

†) Гопчевић у својој OberAlbanien каже на два места, како је Ск. био отео околним владарчићима области, и по њему то је било једанпут г. 1451. а други 1459.. Али нама се чини, да он то каже са свим својевољно и „из своје главе“, јер ми несмо нашли никаква документа и за то.

†) Поред других узрока, које наводи Барлеције и због којих султан посла Моза тек идуће године, он наводи и тај, што је султан имао слабо вере у Моза, јер је он био скоро покрштен Јевреји (non multum baptizato recenter Judaeo credens). De Vita etc lib VIII., стр. 239.. И ако то нема никаква смисла, нипак смо ми навели само ради нечега другога. Мијатовић у Гласу XXII, на стр. 35., напавши у нашега Теодосија, да се Моз зове „Јеврејином ново покрштеним“, мисли, да је то дошло отуда, што је писац те наше старе биографије Скендербегове рђаво прочитао у српском каком преводу Барлеција место Дибранин „Јевреји“, на нида оно „ново покрштен“ долао од своје воље, ради умирења читалаца. Овим ће, на против бити доказано, да у нашој старој биографији Моз неје случајно постао Јеврејином, већ да је то чист превод из Барлеција.

†) Све ово, тако рећи од речи до речи, може се читати у Макушева на стр. 152. у писму једном од 8. декембра, а овај последњи пасус овако гласи: „Et hano preso molte terre per fine apreso ala Croya cita delo Re[e] eic. Узгред буди речено и ово је још један нов доказ за оно што смо мало пре доказивали, да је т. ј. Скендербег доиста био уступио Алфонсу и Кроју.

ОПШТИНА ВАРОШИ БЕОГРАДА

СТАЊЕ НА ДАН 30 СЕПТЕМБРА 1892

1	Рачун главнице			5393034	63
2	„ разни фондова			128618	21
3	„ управе фондова за зајмове			85512	24
4	„ „ „ „ фондове	17839	54		
5	„ касе гробљанске			47557	54
6	„ буџета „			11600	21
7	„ покретности	158927	99		
8	„ непокретности	4909597	69		
9	„ артије од вредности	28178	83		
10	„ грађења водовода	2136099	28		
11	„ „ калдрме из зајма	40174	06		
12	„ „ школе дунавског краја	956	45		
13	„ управе општинске трошарине	63849	17		
14	„ буџета општ трош. за 1891. г.			454249	69
15	„ „ „ „ „ 1892. г.			281674	90
16	„ потраж. „ „ „ 1891. г.	69018	23		
17	„ текући код Народне Банке			1983185	15
18	„ „ „ београдске задруге	60000	—		
19	„ Депоа	2680000	—		
20	„ пријема			2680000	—
21	„ привремени издатака	550207	30		
22	„ дужника разни	343368	35		
23	„ прихода на разне цељи			5967	60
24	„ регулационог фонда	120	—		
25	„ разних прихода			12440	37
26	„ „ „	380050	96		
27	„ плате особља			129926	57
28	„ настава и школске потребе			49657	76
29	„ канцелар. потреба	746	38		
30	„ грађевинске потребе			113724	10
31	„ одржање сиротиње			25280	93
32	„ „ паркова	2827	85		
33	„ осветлење вароши			12675	65
34	„ пожарне потребе			743	93
35	„ благодејање и награде			1600	—
36	„ разне потребе	9972	95		
37	„ ванредне и непредвиђ. трошкове			67882	80
38	„ губитка и добитка	125	06		
39	„ рачун благајне	33272	19		
	Свега динара	11485332	28	11485332	28

ББр. 4414.
30. Септембра 1892
Београд.

КЊИГОВОДСТВО ОПШТ. ВАРОШИ БЕОГРАДА

нога позитивнога документа, али опет можемо узети с доста поузданости да је то истина. Јер из самога почетка (1. јануар) идуће године имамо једно писмо, у коме се такођер говори нешто о овим стварима. Оно ће нам у исто време помоћи да решимо и питање, шта је после 8. дек. год. 55. било. У њему неки Јаков Калкатера јавља „да су Турци пре неколико само дана претрпели два страшна пораза“ и вели, да је један од њих био у Арбанији од Скендербега. Из тога пак могло би се извести ово: прво, да је Алфонс доиста неко време после 8. дек. послао Скендербегу тражену помоћ и друго, да се и овај поход турски под Мозом завршио као и сви дотадашњи осим онога. кад су Арбанаси били под Бератом.††)

Сад само још неколико речи о овој ствари.

Шта је после овога боја било с Мозом, не може се ништа поуздано рећи, јер нема о томе никаке забелешке, на коју бисмо се могли слободно ослонити. Па ипак као да ће имати право стари биографи кад кажу, да се он, неко време после тога, не могући више сносити презриво понашање према њему у Цариграду, вратио Скердербегу с молбом да му опрости У томе нас мишљењу храбри у толико више и то, што Моза, поред свих осталих биографа Скендербегових, помиње и деспот Мусаки чак год. 1464. — као што ћемо и видети после, у глави петој.

†) „... ha (т. ј. Scanderbech) mandato a rechedere ala Maesta del Re fanti cinquecento... Ancora non se sa che lo Re habia deliberato de mantargli ...“ Макушев, Ист. спом., стр. 152.

††) Што Гопч. (стр. 505.) прави на основу овога документа неку хипотезу, која после овог нашег казивања не би могла опстати, неће се чудити, јер Гопч. није имао Макушева или документат тај с друге стране у рукама, те да види да је он био писан 1. ј а н у а р а, него је говорио њему по Хану, а у овога се каже: „1456. Скендербег задоби важну победу“ (стр. 480), што у ствари н и ј е и с т и н а. – Узгред да поменемо и ово. По Барлецију погибија код Берата била је још год. 1452.!! Гопч. знајући за документ милански, који ту погибију ставља у год. 1455., неће знао шта да ради с Мозовим походом, па га метнуо чак у год. 1453. 13. фебр.! Ако се узме у поглед добро то, да Хопф у својим генеалошким табацама (535.) назива Моза господарем од Дибре од год. 1444. до 1456. а у исто време и све оно, што смо досад говорили, онда ће се видети, колику је слободу себи допустио Гопчевић.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

Држан 7. Септ. 1892. године.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може почети, то отварам одборску седницу и молим одбор да саслуша записник прошлог састанка (секретар прочита)

Има ли ко да примети што на записник?

Ђока Нешић. Тамо где стоји о издавању уверења записано је за Ивана Глишића да је сиротног стања (чује се: нестоји) Брзо је прочитано и чини ми се да је тако казано. Ако тако стоји онда нека се поправи јер је он по оцу доброга стања.

Тамо где се говори о револверима стоји да је одбор решио, да се жандармерија наша наоружа са револверима што даје држава жандарима. Међутим то није решено. Решено је само да стручна комисија констатује да ли су револвери добри, или су хрђави као што рече Миња Петровић.

Андра Одавић. Ја се потпуно слажем са мишљењем г. Ђ. Нешића, и имам још да учиним допуну. Кад ће то већ комисионо да се бира, онда ја сам данас дознао од једног човека, да такве исте му стре револвера даје по 15 10 дин. и каже да је доносио једну понуду, па га жандар није пустио, и поднеће сад ту понуду. То је Глиша Јосиповић. Моли да се решење задржи од извршења.

Председник. Добро. То примам.

Веља Тодоровић. Ја мислим, да би добро било, да се упита г. министар војени пошто он даје своје револвере. (Чује се: То нећемо. Скупи су 50—60 динара).

Председник. Има ли још ко да примети на протокол? (Нема). Усваја ли одбор? Усваја).

Сад имамо неколико уверења, која се траже од власти. (Чује се: да се овласти суд да им изда). Усваја ли одбор? (усваја).

Изволте чути неколико лицитација. Прво офертални лицитацију за набавку 700 метарских хвати дрва. На овој лицитацији није нико поднео оферт и кажу, да нису хтели поднети с тога, што су прошли пут давали оферте и плаћали таксу, па онда уништена лицитација. Они хоће овако усмено.

Андра Одавић. Дакле види се, да хоће сам лиферант да слаже дрва. Да ли би могло, да наши људи то ухвате, јер на чисто је то, да ако његови људи слажу да ћемо 10 од сто процента мање добити него што треба.

Соломон Азријел. Ја мислим да се одреди једна комисија, која да присуствује при слагању дрва.

Веља Тодоровић. По моме мишљењу најзгодније би било, да се одреди комисија, па кад лиферант ухвати дрва онда да прегледа и ако је добро да прими, а ако није онда да му се неплати док не испуни потпуно колико треба.

Андра Одавић. Ми у нашој средини имамо једног дрварског трговца, коме су цене познате. Он сад није овде. С тога нека ова ствар остане за другу седницу те да чујемо и његово мишљење.

Ђока Нешић. Господо. Ја мислим да ову лицитацију треба одобрити с тога, што није

скупа. Данас су дрва на месту 28 дин. хват и без подвоза. Незнам шта би сам Раденко могао учинити.

Председник. Па на што да сведемо ствар. Ја би прекинуо. (Чује се: да остане). Добро. Нек остане за идућу седницу.

Чујте лицитацију за давање под закуп места фијакеристима. (Секретар прочита) Одобрава ли одбор? (Одобрава)

Чујте извештај комисије за одређивање осе. (Секр. прочита одређену осу за улицу београдску.) Усваја ли одбор? (Усваја)

Од Милоша Обркнежевића узет је један део имања за трошаринску станицу. Комисија је оценила 3 динара кв. метар. Ако одобравате да наредим, да нам се изда тапија. (Одобрава се)

Соломон Азријел. Ја имам један предлог. Молим да се изнесе на дневни ред.

Андра Одавић. Сећам се да је било на дневном реду неки одкуп имања од Раденка Драгојевића. Шта је с тим предметом.

Председник. Комисија је одредила цену и оцена је била таква да је суд није могао примити. Ако желите да донесемо акта (Чује се: за идућу седницу). Добро.

Слогина улица раскопана је и нивелисана а остала је без калдрме Трговачка улица треба да се калдрмише и то са дотераним каменом. Молим вас да одобрите да можемо држати лицитацију и дати на рад. Одкопавање је свршено. (Усваја се држање лицитације)

Ђока Нешић. Зна ли председник да нам објасни зашто је кућа Глигоровића испала за читав метар.

Председник. Мени није познато, али линија је дата по регулац. плану.

Ђока Нешић. Макар да је дата тек то невања.

Председник. Могу да извидим, па ћу после дати одговора.

Председник. Ви знате да смо подигли оне винарске магацине доле на Сави али нисмо предвидели локал за једну канцеларију за надзорнике а то је потребно. С тога сам наредио да се направи предрачун од стране грађевинског одељења и он износи 1850 дин. и 90 пара. Ово ће, наравно пасти на терет трошарине и ја молим да одобрите да се држи лицитација (одобрава се).

Ђока Нешић Је ли у тај предрачун ушло и прављење зида с горње стране и одкопавање, јер без тога изгледаће врло јадно она улица где су магацини.

Председник. Узећу да наредим да се направи и за ово предрачун.

Изволте чути извештај комисије односно мотака као спроводница електричног осветлења (Секретар прочита)

(Председник претвори седницу у конференцију)

Одбор је усвојио мишљење надзорне комисије за осветљење а не прима напомене концесионара јер им нема места према закљученом уговору.

За овим решено да трамвај пролази Мајданском улицом место Савском.

Седница закључена.

Држан 10. Септембра 1892. год.

Председник. Пошто има довољан број одборника за рад, то отварам седницу и молим вас да чујете записник последњега састанка (Секретар прочита. Прима се).

Милан Капетановић. Предлаже да се поново изнесе на решење ствар о електричном осветљењу, пошто је у „дневном листу“ изашао чланак у коме се вели, да у прошлој седници није било довољно одборника за решавање нових ствари.

Председник. Изјављује, да је ова ствар давно на дневном реду и да је према томе довољан број одборника у прошлој седници о овој ствари решавао. Но, да би се прекинуо сваки говор износи по нова ствар на решавање, што је одбор и усвојио.

А. Одавић. Доказује, да је довољно одборника решило у прошлој седници ову ствар и да је према томе сада не треба износити.

После још неких објашњења председник стави на гласање, да ли одбор усваја своје решење из прошле седнице о овој ствари. Одбор је изјавио, да усваја.

Секретар прочита лицитацију за дрва.

А. Одавић. Предлаже да се ова лицитација одобри.

Председник. Одобравате ли? (Одобравамо).

Андра Одавић. Наводи, да се дешава, да износачи ђубрета уцењују људе — грађане при погодби за износ ђубрета, нарочито од кад је уговор са концесионарима раскинут. Моли, да се овоме стане на пут.

Председник. Одговара, да је знао у напред да ће наступити уцењивање, па је за то и одредио таксу. Ако се ко жали да му је ко тражио преко таксе, он ће одмах предузети истрагу и строго таквог казнити. То је мера с којом мисли да ублажи то уцењивање.

Андра Одавић. Та би мера коју г. председник напомену имала смисла кад не би пред нама стајала ова несретна болест — колера. — Колера се појавила у Кракову и кажу да се јавила и преко реке и још је нада да не пређе преко те реке даље, и ако то Аустро-Угарска не спречи неможемо ни ми. И кад је тако, ја предлажем да општина набави један број кола (10—15) па да нареди изношење ђубрета.

Стеван Чађевић. Ја ћу да потпомогнем предлог г. Одавића с тога, што они таљигаши који данас вуку ђубре немају кола за изношење ђубрета, већ су махом обична кола за кабасте терете и тако износећи ђубре сеју га по вароши и распростиру смрад и стварају легла епидемијама. Ако би општина набавила кола за изношење ђубрета која су добро затворена то би се спречило и доцније ако се изношење ђубрета удеси на други начин да то врше приватна лица општина би своја кола могла продати или уступити под извесним условима.

Председник То је најсавршенији начин да општина спреми један нарочити воз па онда да се сама постара. Ја сам лане изнео предлог о томе па није усвојен. Сад пак кад се овај немио гост појављује, сад се сви бринете. С тога ја велим да општина направи један воз па да сама општина то ради, а да наплаћује таксу. Хоћемо ли тако? (Хоћемо) Добро. То да се запише као одборска одлука.

Сад друго. Одобрава ли одбор, да општина узме 15 кола под надницу. (Немојте 15. него колико треба.) Добро.

Дакле овлашћујете ли општински суд да узме потребан број кола и да организује тај рад како треба? (овлашћујемо) Трошкови око тога да падну на непредвиђени кредит а да се од грађана наплаћује колико треба.

Стеван Чађевић. Набављена кола ваља да су по пропису за изношење ђубрета а никако друге врсте.

Председник. Сад се морају имати кола ма каква, а доцније гледаће се и на то.

Стеван Чађевић. За што се не поливају улице бар сад кад је настала жега но се по улицама дижу облаци прашине? Ми то треба да чинимо не само из бојазни од колере већ Београд даве и сатиру и друге опасне епидемије. Шарлах и дифтерија стално односе силне жртве.

Председник. Са оним средствима која нам стоје на расположењу, ми поливамо улице сваки дан а онај предлог о поливању одавно стоји на дневном реду али ево где се никако не доспе да се изнесе на решење, међутим би и по писму управе вароши Београда требао да се једном сврши.

Мика Бончић. У вези с овим предлогом о чишћењу улица и поливању, ја мислим да би требало решити и о узимању 2 лекара у општинску службу, нарочито за крајеве врачарски и палилулски. Ово је хитна потреба у овоме времену. (За идућу седницу Чује се) Добро, ја ћу за набавку још бар 2. лекара поднети предлог у идућој седници.

Др. Марко Леко. Моли да се разреши од дужности члана надзорне комисије за електрично осветлење.

Председник. Доиста је се г. Марко већ више пута молио за разрешење од дужности па би му требало учинити по молби.

Милан Капетановић. Поводом молбе г. Др. М. Т. Лека даје и он оставку на чланство исте комисије.

А. Одавић. Противан је да се ове оставке уваже, пошто су молиоци изабрати као стручна лица.

Председник. Пристаје ли одбор да се г. Леку уважи оставка на чланство у електр. комисији? (Пристаје кад неће никако да остане) Онда молим да изберете на његово место другог. (Др. Павле Поповић) Усваја ли одбор. (Усваја)

Председник. Молим вас да чујете извештај комисије која је проучавала питање о одкупу железнице. (Селесковић чита) Као што из извештаја видите, овде није могло да дође заокругљена цифра пошто је ово један пут, којим се долази до цене Начин како да се прими, то је мерило — кантар. Ако ко има што да говори нек изволи.

Мика Петровић. Тражи, да се изнесе бар приближна цифра, шта ће коштати ова железница.

Соломон Азријел. Објашњује корисност предлога комисије о откупу железнице.

Поп Таса Капетан-Спасић И мени се овај рад комисије допада, јер се по њему зна шта купујемо а шта плаћамо. Овде се износи цена појединих делова, а кантар ће казати колико ће се имати платити. Комисија је све поделила у класе и свела цену на половину. С тога треба усвојити овај извештај. Кад би се ћутуре узимало за понуђача би боље било, да прими 50 - 60 хиљ. динара, али за општину не би.

Др. Марко Леко. Да би ово питање могли решити нужно је, да нам се изнесу цене из разних фабрика за нове железнице, па да упоредимо цене појединих нових делова са ценама појединих делова старе железнице.

(Селесковић чита разне ценовнике.)

Вељa Тодоровић. Нама су овде изнесене цене појединих делова. Но ја мислим према целокупном извештају, да би комисија могла казати приближно цену укупно те а одбор

зна. Н. пр. да каже од 45 хиљ. динара неће више коштати.

Соломон Азријел. Ако се узме да је $^1/_3$ добра, а једна трећина хрђавог материјала, онда целокупна сума изаћи ће до 40 хиљ. динара

Стеван Чађевић. У колико сам познат са шинама овога понуђача, знам да су шине малога профила и држим да неће превазићи 20 километара дужине нити 15 килограма од куретног метра. Познато је правило да колико је год шина тања у толико је скупља. Кад упоредимо цифру коју тај странац за своје шине са нормалним пресеком тражи са овом у извештају за шине понуђача Карамарковића уверићемо се да су цене последњега јефтиније па баш и кад би равне биле, били би нам дозволио патриотизам да купујемо еспап од туђина и издајемо новац у туђу земљу? Никад. Цене су по себи скромне и за нас корисне. Цена за шине заузима највећу цифру. Ако ми желимо истински бољитак и напредак Београду, ако и кад збиља желимо и тежимо да Београд подигнемо у економном, здравственом и трговинском погледу и да Србији блиста као престоница, ми морамо насипати баре са обе његове стране поред Саве и Дунава и морамо купити овај материјал. Ако би дали да предузимач насипа, општину би скупо коштало и искључили би наше људе из рада и из лицитације, а наша тенденције и треба да буде да несмемо давати све послове странцима. С тога господо, ако понуђач пристаје на цене по извештају, који је за свакога јасан и целисходно склопљен, ја сам мишљења као техничар да се поднето извешће усвоји и погодба по њему закључи.

Ђока Ж. Нешић. Ја бих молио чланове комисије да објасне: да ли предузимач пристаје на цену која је овим одређена? (пристаје). Пошто г. Одавић вели да пристаје, онда и ми треба да пристанемо јер су ово најпоштенији услови. Ја прошлог пута нисам био за онај извештај али на овај пристајем с тим, да би требало да се објасни о оним ситницама које нису обухваћене.

Стеван Чађевић. Ради објашњења. Ја сам рекао ако би шина било на 20 километра и ако би курентни метар изнео 15 или 12 кила, онда би изишла од прилике цена до 36000 дин. Осим тога ни један техничар не може се усудити да прецизно одреди тежину старом материјалу пре мерења, кад се зна да је исти употребом и рђањем могао изгубити од своје тежине. Ја дакле нисам ово о вредности и тежини говорио с прецизношћу него од прилике, у осталом кантар је мера и најбоље је што је тако и удешено да се по тежини и квалитету и плати.

Ђока Димитријевић потпомаже предлог с тим, да куповна цена не буде већа од 45.000 дин.

Ник. Р. Поповић говори опширно о предлогу комисије и препоручује га.

Председник ставља на гласање извештај комисије.

Усвојен је извештај комисије са 14 против 4.

Инжињери су онај део Енглезовца који није уведен у регулацију, измерили и направили план како да се изврши. Молим да се одреди комисија да ово оцени.

Андра Одавић. Ја предлажем да буду чланови те комисије сва господа из одбора који су стручњаци за те ствари.

Председник. Усваја ли одбор? (Усваја) Пошто је већ доцкан закључујем седницу.

Састанак је трајао до 8 сах. по подне.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВА ПРИПОВЕТКА Ч. МИЈАТОВИЋА

ТРОШКОМ КОЛРЧЕВЕ ЗДУЖ ВИНЕ

ИЗАШЛА ЈЕ НОВА КЊИГА

РАЈКО од РАСИНЕ

ПРИПОВЕТКА С КРАЈА XVII. ВЕКА

написао

ЧЕДА МИЈАТОВИЋ

У овој својој најновијој приповетки наш уважени академик Чед. Мијатовић, изнео је слику једног младића са села — од Расине Рајка, — који, напојен витешким духом српских народних песама, као прави витез „без бојазни и прекора", стађа себе у службу ослобођења једне грофице, која је донала ропства код једног потурчењака. Одважност чистота карактера од Расине Рајка управо је заносна, његов српски осећај осваја срце и блажи душу Србинову, његово пожртвовање за част и образ равна се пожртвовању класичних витезова. Кроз целу приповетку веје оживљавајући дух српске свести и српског поноса, — и читаоци ће с правом наслађом читати и уживати у Рајку од Расине.

Дело је елегантно штампано на финој артији и има 15 штампаних табака. Цена 2 динара.

Може се добити у Београду: у књижарници Вел. Валожића и трговини Јефте Павловића и компаније, који имају главни комисион.

Продавцима даје се пристојан рабат.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање мушк. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д
б) За свирање са певачем вештака од 1 концерта 5 д
в) За свирање женског (оркестра) ансамбла 7 д

II.

а). За играчку у локал I-ог реда . . . . . 15 д
б) За играчку у локал. II-ог реда . . . . 1 д
в) За играчку у локал. III-ег реда 5

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—1.
б) За разне представе и показивање вештина, дневно . . . . . 1— д
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д
г) Циркус од представе . . . . . 1—2 д
д) За забаве „Тинга-Танга" т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 5 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решава општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова . . . . . ·5 дин.
б) Буре од 6 акова . . . . . ·2 „ д
в) Буре од 9 акова . . . . . ·15 „

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове . . . . . ·2 д
б) За неузидан шпархерд . . . . . ·2 д
в) За узидан „ . . . . . ·4 д
г) За велики узидан шпархерд у гостионици ·5 д
д) За чишћење димњака од два спрата . . ·2 д
ђ) За чишћење простог димњака . . . . . ·1 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима . . . . . ·1 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима . . . . . ·2 д
з) За пажење димњака (цилиндера) без разна спратове . . . . . ·75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра . . . . . 1. д
в) Од акова . . . . . ·5 д

IV. СВЕТАРИЛА:

а) Марка за пашче за годину дана . . . 3· д
в) Обнављање изгубљене марке стаје . . . д

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу . . . . . 7 д
б) Гроб за одрасле . . . . . 12 д
в) Мала гробница . . . . . 555·2 п. д
г) Велика гробница III реда . . . . 998·39 п. д
д) Велика гробница II реда . . . . 99·32 п. д
е) Велика гробница I реда . . . 684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња . . . 2·9 д
б) Мртвачка кола са ађелима са два коња 24·9 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња . . . . 36·9 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња . . . . 72·9

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 45. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 1. Новембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Како је до сад велики број зграда везан са варошким Водоводом, и како се у већини тих зграда отпочела вода трошити, то ће од 1. Нов. о. г. отпочети наплата таксе за потрошњу воде, и управа Водовода моли грађанство да прими к знању следеће:

1. Сопственици оних зграда, које су са Водоводом спојене, и у којима је инсталација Водовода извршена *до 20. Октобра* о. г. закључно, подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер почев са *1-вим Новем.* о. г. — Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21. Октобра до 20. Новембра о. г. подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер са 1-вим Децембром о. год. Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21-ог Новембра до 20. Децембра о. г. подлеже плаћању са 1. Јануаром наступајуће године и т. д.

2. Досадања употреба воде, било од појединих предузимача за зидање нових грађевина, којима је привремена употреба дозвољена, било од појединих сопственика кућа код којих је инсталација извршена до 20. Окт. о. г., било од сопственика, у чијим кућама инталисање није довршено а употреба воде дозвољена на провизорну чесму сматра се као привремена употреба воде по чл. 24. правила о издавању воде из београдског водовода. Читање водомера обавиће се 1. Новем. о. г.

3. Сопственици зграда, у којима инсталисање није извршено, али су домаћи чинили и сада чине употребу воде на провизорним чесмама, подлеже основној такси и кирији за водомер почев са 1-вим Новем. о. г.

Бр. 3094
31. Окт. 1891.
Београд.

Управа водовода.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

У интересу здравља овдашњег грађанства, а по предлогу општинског санитета забрањено је захватање воде са Саве и Дунава, и зато су отворене на више места привремене чесме — хидранти — на којима ће моћи грађанство узимати воду у ниже означено време.

По све дневно од 7 сати изјутра до подне и од 1½ до 6 сати у вече отвориће се хидранти за издавање воде на свим местима:

1.) На углу Дворске и Маркове пијаце,
2.) На углу Миланове улице и Обилићевог Венца (Позоришни трг),
3.) На градском пољу код реалке,
4.) На шанцу пред Распоповом кућом,
5.) На Тобџијској Пијаци код „Бајлона“,
6.) На раскршћу улица код „Славије“,
7.) На палилулском тргу пред кафаном 7 шваба,
8.) У Душановој улици код Нове Основне школе.

Вода издаваће се грађанима који буду дошли с малим судовима бесплатно, а наплаћиваће се за сваку саку од 150 литара 0·10 динара

Сакацијама прописана је такса за препродају те воде у 0·40 дин. за саку од 150 литара.

Од стране суда општине вар. Београда 21 Октобра 1892. год. АБр. 10.793.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

80. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

22. Октомбр 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, присуствовао члан суда Јов. Антонијевић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, М. Јовановић, Мих. Банковић, Ст. Чађевић, Ђ. Ж. Нешић, М. Ђорђевић, Др. Павао Поповић Коста Д. Главинић, Лазар Дашковић, Др. М. Леко, Љ. Јовановић, М. Марковић, Р. Драговић, Ђ. С. Новаковић, М. Велизарић, С. Вељановић, Ђорђе Наранџић, Гаврило Бркић, Коста Б. Михаиловић. С. Аврнеа, М. О. Петровић, М. Капетановић и Мих. П. Бончић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 19. октобра 1892. год. и учињене су ове допуне: у одлуци КЊБр. 861. да приход од винарских магацина иде у касу трошаринску пошто су за потребу трошарине и подигнути и у одлуци КЊБр. 866, да се и друм што иде од три кључа ка фабрици дувана оправи као и онај код „Лондона.“

II.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којима се траже уверења о сиротноме стању.

По прочитању тих молби АБр. 10774, СБр. 18966 18892, 18991, 18990, одбор је изјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању молилаца Милутина Станковића, Христине Д. Мијатовића, Живке Димитријевића, па тек онда да им се изда тражено уверење; да се Косари В. Илића може дати тражено уверење и да се Василији Вујице Алексића не може дати тражено уверење.

III.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 15. Окт. 1892. г. АБр. 10655 решио, да се лебац у другој половини месеца октобра о. г. продаје по осамнаест пара дин. по килограму а да буде лебац тежак хиљаду сто дванаест грама у вредности од двадесет пара.

По саслушању овога одбор је примио к знању ово решење судско.

IV.

Председник саопштава одбору, да је суд општински решењем својим од 21. Окт. 1892. год. а на основу правила о слободном клању стоке од 19. Нов. 1890. год. АБр. 2164 издао наредбу о месту за продају стоке у Београду и о наплати пијачне таксе за ову продају.

По саслушању овога и прочитању тог решења одбор је одобрио у свему ову наредбу суда општинског.

V.

Одборник г. Марко Велизарић предлаже, да се у Душановој улици код Видиканије направи рампа, како би се у тој улици отворио саобраћај док се колосек не оправи.

По саслушању овога одбор је усвојио у свему овај предлог и препоручио да се што пре изврши.

VI.

Одборник г. Стеван Чађевић пита, зашто се не износи на решење извештај повереништва о томе, који се предмети могу предавати на великој пијаци.

Председник изјављује, да ће на ово питање у идућој седници одговорити.

VII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 18958, држане за издавање под закуп плаца општ. више чесме Књегиње Љубице, одбор је решио, да се општ. плац више чесме Кн. Љубице изда под закуп за време од 1. Новембра 1892. год. до 1. Новембра 1897. године Николи Милишићу трговцу за цену од девет стотина динара годишње, ако положи прописану кауцију.

VIII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 18766, држане за издавање под закуп општ. њиве код „Убавлића винограда“ одбор је решио да се општ. њива код „Убавлића винограда“ изда под закуп за време од 1. Новембра 1892. год. до 1. Новембра 189пете год. Михајлу Крајинову овд. бунарџији за цену од осамдесет и три динара и педесет пара динарских годишње, с тим да се зграде, што на том имању постоје, добро дезинфицирају.

IX.

По прочитању понуде Ј. Ш. Пачића овд. трговца АБр. 9532 о давању његове куће „Хотел Венеција“ под закуп за смештај кварта са-

намаљског, одбор је решио, да се ова понуда у свему прими с тим, да сопственик зграде буде дужан учинити нужне поправке у згради, које буде захтевала потреба кварта. Закупна цена у четири стотине динара месечно има се плаћати до 1893. год. из партије буџетом одређене на непредвиђене трошкове, а доцније да се стави у буџет расхода општине београдске.

Закуп има трајати од 1. Новембра 1892. г. па до 1. Новембра 1895. године.

X.

Поводом тим, што полицијска власт у последње време својим поступањем према општини београдској наноси општини штете њеним интересима и самоуправи, — одбор одлучује да се о свему томе обавести грађанство овим прогласом. *)

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Општински буџет.** Одбор општине вароши Београда у неколико последњих својих седница претресао је буџет општине вароши Београда и у начелу и у појединостима *и* усвојио. Буџет је одмах послат Државном Савету на одобрење. После одобрења Саветског, буџет ће се оштампати у општинским новинама.

ЖЕНСКО ДРУШТВО
у Београду
Бр. 305.
27. Октобра 1892. год.
Београд

Општини Града Београда

На представку и молбу Управе Женског Друштва од 28. Септембра о. г. Бр. 289. Ви сте вашим решењем саопштили у писму од 6. о. м. АБр. 10484. изволели одредити Женском Друштву за његову Раденичку Школу годишњу помоћ у двадесет хвати дрва, која сте за ову годину одмах дали и пренети у школу.

Управа Женског Друштва сматра за своју најпречу дужност овим замолити, да господин председник као и сва господа одборници општине вароши Београда изволе примити изјаву њене највеће захвалности на овако хуманом и родољубивом одзиву њеној молби уверена, да ће општина наше престонице својим племенитим делом стећи признање од свакога, а Женско Друштво и његове сиротице, за које се оно брине, задужити вечном благодарношћу.

Са високим поштовањем
Председница Женског Друштва
Персида Пинтеровићева

Деловоткиња
Јелена Н. Марковићева

*) Проглас је овај штампан на челу листа од 25. Октобра 1892. год. Ур.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општински суд држаће за издавање следећих својих права под закуп, јавне лицитације:

на дан 2. Новембра ове године

право на наплату таљигашких такса, од 1. Јануара 1893. год. до 31. Децембра исте године;

на дан 3. Новембра ове године

право своје на вађење песка са обала Савске и Дунавске за време од 1. Јануара 1893. год. до 31. Децембра исте године

Лицитација ће се држати у књиговодству општ. суда. Одпочеће се тачно у 2 а закључити у 5 часова по подне.

Услови могу се видити сваког радног дана у књиговодству за време канцеларијско.

Од суда општ. Београдске 28|X 1892. год Бр. 17939, у Београду.

Пошто на држану лицитацију за давање општ. права за џубок од заклане стоке у овој општини, која је држана 22. овога месеца, није дошао довољан број лицитаната, то ће суд општине Београдске ову лицитацију држати

на дан 10. Новембра ове године

у књиговодству општинског суда.

Лицитација одпочеће се у 2 а закључити у пет часова по подне.

Позивају се лицитанти да на ову лицитацију дођу.

Услови могу се видити сваког радног дана у канцеларијско време у књиговодству општ. суда.

Од Суда општ. Београдске 30. Октобра 1892 год. СБр. 17987. у Београду.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

држан 15. Сепг. 1892 год

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радити, то отварам одборску седницу и молим да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на записник?

Н. Х. Поповић. Тражим да се унесе у записник и закључак, да вредност жељезнице не сме превазићи 45 хиљада динара.

Председник. Било је разних мишљења, па је већином гласова усвојено мишљење комисије (Чује се: да се и то запише.)

Има ли још ко шта да примети! (Нема) Усваја ли одбор записник! (Усваја),

Сад има једно питање фурунџија о хлебу.

Мића Петровић. Важније о чему да се побринемо, а то је што леб неваља продају га непеченог, а то нико не контролише.

Председник. Ја вас молим кад год добијете хрђав леб доставите најближем одељку.

Ђока Нешић. Држим да за сад треба, да остане стара цена, а њихова молба да се извиди.

Андра Одавић. Господо. Ви се врло добро сећате кад је одређивана комисија да је то само за то учињено, да се ово лебарско питање скине са дневног реда, како нас не би сваке године малтретирало. Неможе се таблица мењати јер шта би било да је по таблици цена 25 п. а ми да кажемо 24 п. Они би онда дигли вику.

Мика Банковић. Данашња је цена од 10 — 11 дин. С тога сам да се према овој цени одреди такса хлебу.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ
ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао
Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је орца Обилића његош.

ГЛАВА ТРЕЋА
Одметништво Хамзино

Не прође иза овог догађаја још ни година дана, а већ је Скендербег имао да претрпи још један жесток удар несрећне судбине, истина последњи те врсте, али и најтежи. Хамза, његов нећак и један од првих војвода и помоћника, и он га остави и пређе непријатељу.

Али пре но што пређемо на тај догађај, да видимо летимице, шта је било до њега.

Кад Мухамед, после пропасти Мозове, опази, да Скендербегу баш ни на који начин не може наудити, одлучи се, да сву своју снагу окрене сад на српски Београд а на границе арбанске да пошље само повећу војсву. да му чува области од арбанаских упада.

Дознавши идуће године (1456.) последњих дана месеца марта, да је та војска турска стигла на границе његове а не знајући, какав јој је задатак, Скендербег се пожури Дибри и стаде очекивати, да по своме обичају она уђе у Арбанију. Али Турци се и не помицаху из свога табора. Онда их он стаде свакојако узнемиривати, не би ли му како изишли на мегдан. Али кад виде, да су му сва усиљавања узалудна, остави ту Моза с два пута већом војском но што је имао обичај остављати, а сам се врати гребену Редонима, како вели безимени писац, да надгледа грађење започете тврђаве, а Барлеције, да проведе остатак године у лову и другим таким забавама.†)

Међутим и султан се беше добро спремио и 13. јуна††) појави се пред Београдом. Огромна његова војска од преко сто педесет хиљада људи и силна артиљерија од триста топова, улевале су му наду, да ће ту тврђаву освојити за неколико недеља, кад је Цариград могао освојити за онако кратко време. Дошавши под Београд стане га он бомбардовати из својих топова и не престајаше ни дању ни ноћу. Међутим велика му флота од двеста лађа крстарила је овамо онамо по Дунаву и пазила је, да Хуњади с помоћи не пређе преко њега. Али Хуњади ипак продре 14. јула Београду у помоћ, разбивши најпре и расувши турску флоту. Онда Мухамед 21. јула заповеди главни напад и с исуканом сабљом полети пред својом војском. Али поред свега њихова усиљавања и после жестоке и крваве борбе, они буду одбијени и Мухамед с двеста кола рањених не заустави се чак до Софије.†)

На тај глас Скендербега обузме необична радост и он писа писмо Хуњадију, у коме му честиташе на јунаштву и срећном успеху. На жалост, радост та претвори се за кратко време у највећу тугу, јер једва после неколико седмица разнесе се други, тужан глас, — да је Хуњади умро.

Али ова година 1456 осим што Мухамед пропаде под Београдом. би за Скендербега веома срећна још с једне стране. У њој му брак буде благословен и он доби

†) Barletius, De Vita etc. lib. IX., 251.

††) Hammer, I. 255.

†) Hammer, I. 256.

Председник. Средња је цена житу 10 до 15 дин. Према томе цена је одређена хлебу 17 пара. Ово вам само саопштавам. Лебари су молили да се нескида опа једна пара, већ да остане иста цена

Мата Јовановић. Таблица о цени хлебу, коју је наше повереништво израдило, није за једну него за више година и она се сад неможе мењати. Она је обухватила и боље и лоше жито и сад се то не може кварити. С тога сам да се она неквари већ да останемо при решењу, које нас је стало доста труда и времена.

Љуба Јовановић. Ако признамо да је таблица нетачна онда ту њихову молбу треба послати комисији на мишљење, а да сад поред таблице подижемо или спуштамо другче цену, мислим да нема никаква разлога. Ако тако почнемо онда може неко од нас предложити да се цена спусти. То би било средство за популарисање код грађана, али би било врло штетно за саму ствар.

Др. Паво Поповић. Држим да треба бележити не само квалитет жита него и квантитет. С тога би ја молио да се у правилнику дода да се бележи и квантитет жита, јер иначе заиста може изаћи мања цена хлебу. Дакле треба узети и квантитет и цену и онда ћемо донекле постигнути могући ступањ правичности па да неможе нико да рекне ни једну реч.

Председник. По квалитету жита и цена се дели — што је жито једрије и чистије, то је и скупље. И са тога ће се увек на кантарима бележити и количина продатог жита и цене те према томе излазити тачна просечна цифра.

Мика Банковић. При калкулацији да се узме у обзир то: да ако се у 15 дана прода н. пр. 5000 кила по 9 дин. а све остало по 10, да се тих 5000 кила не калкулишу.

Председник. Ако би била тако мала количина, она ће се према оној већој изгубити и свакако не сме се ни једна количина ни цена изоставити и не урачунавати.

Мата Јовановић. Па, господо, по овоме како би се сад желило, и ради се и сваки општински суд по наредби г. министра народне привреде мора му послати тачан ценовник свију артикала и количине продате и не може бити таког извођења да се, н. пр ако је продаго 3 џака жита по скупљој цени, па да три џака рачуна цена.

Председник. Тако ће се дакле радити и од сада. Но шта ћемо да радимо по молби пекара? (Чује се: да остане стара цена! Нећемо.)

Раденко Драговић. Ја не разумем што ће нам онда таблица ако ће се тако радити. Ја сам за то да се плаћа по таблици.

Мића Петровић. Немојмо овако ствар да узмемо. Ми смо чули од једног члана комисије који каже шта је био мотив и по томе излази: да је тамо одакле су они у комисији узели податке за таблицу, узимат бољи материјал у рачун него што је наш (чује се: онде стоји просечно не бољи или гори!) Па председник не вели да су то цене пијачне црпене из квалитета и квантитета него више мање површно и онда можемо зепсти да не учинимо какву грешку и са тога, а да не би казнили лебаре, ја сам за то да остане досадања цена.

Ђока Нешић. Ја кад сам мало час говорио о овој ствари, ја сам тражио од председништва да изпесе пред обор молбу тих лебара те да видимо, шта им смета и шта они хоће; али тражећи то, ја нисам рекао да им ваља учинити по молби пре него што се она узме у правичну оцену.

А. Давић. Људи који су свој век провели у изучавању тога питања, нашли су колико воде иде у 100 кила брашна; ми смо усвојили и то је за мене Свето писмо јер видим сву пажњу и савесност којом је се дошло до ових резултата и признајем да су ти људи били и компетентнији и у бољим приликама од нас за штудирање. Ја дакле не пристајем да се од ове таблице одступа. Решили се да се одобрава цена лебу 18 пара, противно таблици ја тражим да се она исцепа са свим.

Председник. Усвајате ли да цене хлебу за идућих 15 дана буду по извештају? (усвајамо)

Секретар чита молбу да се место Филипа Богојевића присутника изабере други јер је овај пао под стечај. (да одреди суд).

Председник. Један се позорник разболео и тражи 20 дана одсуства за бању (одобрава се).

Коста Станимировић бив. општ. званичник тражи награду за то што је раније вршио и дужност деловође у школском одбору (чита молбу). Награда би изнела 124,98 дин. (Одобрава се)

Шеф инжињера. Општина оскудева у шупи у којој би могла да чува свој возни материјал, а тога има доста. Ви сте одобрили да се набави железница и ту има разних материјала, који треба да се ставе под кров. Ја сам сазнао да ће фабрикант Дела Дона да се сели из Београда за Пешту и он оставља своју велику шупу од 4000 квад. метара основе преко пута од железничке станице и упитан, тражио је за ту шупу 1500 динара. Он плаћа месечно кирије 30 дин. некој удовици која је господар плаца. Ја вас молим да одобрите набавку шупе. (чује се: да се узме!) Ја бих вас још нешто молио. Исти фабрикант Захарија Дела-Дона има и неколико добрих машина које би нам по јефтиној цени уступио иначе ће управа водовода и грађевинско одељење морати да подижу једну радионицу за оправку материјала код водовода и железнице Оправке које се сад врше код приватних мајстора коштају велике суме новца тако да једно кило оправљеног материјала кошта 15—20 дин. док нас у нашој радионици не би стало ни $2\frac{1}{2}$ дин.

У ту радионицу имале би се наместити машине које нам нуди Дела-Дона. Машине су те: две стругаре и рендисаље и једна бушаљка и т. д. Вредност тога материјала у новом стању износи од прилике 10000 форинти. Ја сам машине прегледао и оне су врло добре. Он нам их нуди за 9000 и нешто више динара. Но ја мислим да би он попустио од те цене, јер му је тражио заједно с шупом те би тако машине дао око 7000 дин.

Ту је и одборник Светозар Ристић и он ће као машинист поднети вам извештај о томе.

Свет. Ристић. Господо. Мени су те машине познате у опште, и ја би био за то да се те ствари одкупе, јер су у врло добром стању, а да се набаве нове, коштало би врло скупо. Он их даје врло јевтино.

Мика Банковић. Ја би молио, да нам г.

наследника, коме даде исто име, које имаше и дед му.†) И тако би та година протекла у миру и највећем весељу, да се не деси издајништво Хамзино, које му загорча све те радости.

Да ли се Хамза одметнуо од њега, што сад, кад Скендербег доби наследника, беше изгубио наду на арбански престо, на који је он, као најближи рођак имао најпре право, или за то, што је Скендербег и њему био учинио какву неправду, не може се тачно знати. Али тек, било како било, њега обузе мисао, да пређе Турцима, на намеру брзо и оствари. Узевши жену и три детета побегне кришом у Цариград и изиде пред цара.

Познајући његову храброст, султан га дочека веома ласкаво, и обдари га великим поклонима, али му на захтевање не мога те године дати војске да иде на Скендербега. Узрок томе био је прво тај, што је већ било зимње доба, а друго, што је султан веома био клонуо духом после пропасти под Београдом. Што се тиче саме оданости Хамзине према себи, он у њу неје ни мало сумњао, јер му јемством за то беху његова жена и деца, коју је он имао у својим рукама.

Кад Скендербег дозна, шта је Хамза урадио, обузме га велика туга, али и страх, јер је он добро познавао Хамзу. Ну ипак не смеде клонути духом. И, надајући се, да ће идуће године у пролеће зацело имати да бије с њиме бој, похита својски, да се добро спреми, не би ли и њега уништио, као пређе Моза.

Међутим настане и 1457. година. Чим гране пролеће, Мухамед скупи силну војску од педесет хиљада,†) по некима самих коњаника, а по некима и коњаника и пешака, и преда је паши Дауту††), заповедивши му да иде с Хамзом на Арбанију и да гледа да је на сваки начин заузме. Да ли Хамзи неје дао команду над том војском с тога што је мислио да је он немоћан за толики терет, или, како вели Барлеције,†) с тога, што ју је сам Хамза био одбио, тешко је одредити. Ну ипак, да не би ни он био без и каке власти, султан га начини санџаком и даде му пет хиљада коњаника, заповедивши к томе Дауту, да ништа не предузима, док најпре не пита за савет и њега.

Чим Скендербег дозна преко ухода за те велике султанове спреме, одмах разашље по осталим областима гласнике и потражи од суседâ да му пошљу помоћи. Тако исто потражи помоћи и од папе и папуљског краља Алфонса. Али свуда би исте среће. Суседи његови као да су му нудили помоћи само онда, кад њему неје ништа требала, а чим би је он затражио, сви су одмах налазили какав начин да се изговоре, да им је за сад немогуће, да му се одазову жељи. Само му таст Аријанит посла нешто војске а и папа једну лађу с двеста војника и много хране, обећавајући а ће још послати, што се неје десило.††)

†) Biemmi G., Istoria etc., 350. О времену кад се Скендербегу родио син, овде у безименога писца једини је помен. Остали биографи и документи ћуте о том као заливени. Ну да је безимени писац казао верну годину његова рођења, могло би се с доста поузданости извести на тога, што у једном писму млетачке г-де од год. 1463. 20. августа стоји, да је он у то време имао око осам година (che fiol del so Signor (т. ј. Скендербегов) che al presente ha cerche anni VIII). Listine o odnošajih i т. д. knj. X., 265.

†) Колико је тај број непријатељске војске вероватно, тешко је одредити. Да је само био већи но досадашњих војска, осим тога што ће нам то потврдити цео ток догађаја, који су се сад десили, може нам служити за доказ и писмо из миланске архиве од 31. јула, у коме изреком стоји ово: „... In questo exercito del Turco e tuta la posanza del gran Turco, secondo se dice, che sono tra da cavalo et da pe persone 80.000“. Макушев, Споменици и т. д., стр, 114.

††) Барлеције вели да се тај паша звао Иса (Isaac). De Vita etc. lib. IX., 255. Исто тако зове се он и у Fatti illustri, само је веома чудноваго што се у том делу о овом одметништву Хамзином баш ништа не вели. стр. 19.

†) Barletius, De Vita etc. lib. IX., 255.

††) Ринаалди наводи у својим Аналима код год. 1457. пит. 21. цело писмо од 9. јуна те године, које је папа том приликом послао Скендербегу. Biemmi G., Istoria etc., 355., у ноти.

Селесковић каже, хоће ли се одмах Управа водовода служити тим машинама.

Т. Селесковић. Може одмах да се ради. Ми ћемо да продужимо фабрички рад.

М. Банковић. Ако је тако онда треба да одкупимо.

Св. Ристић. Хоћете ли и ливницу узети. Требало би узети

Т. Селесковић. За сад неће бити нужно.

Председник. Да одредимо једну комисију нек види и поднесе извештај.

Раденко Драгојевић Ако је за шупу кирија скупа могли би онде на општ. земљишту направити шупу.

Т. Селесковић. Ја сам уверен да је шупа у добром стању. Но и кирија је врло скромна и могли би остати онде још годину дана.

Ђока Нешић. Пошто сад г. Селесковић вели, да има више ствари да се одкупе, то ја предлажем да се одреди комисија. У ту комисију да уђу г. г Селесковић, Ристић, М. Петровић, Мата Јовановић и Одавић (Усваја се).

Т Селесковић. Вама је познато да је Душанова улица почела да се изводи по новој нивелацији. Сад се дошло до једне тачке где се појављују извесне тешкоће и ако то неучинимо да се поправи спречићемо одлив воде која долази из Глумачке улице. Да би се томе стало на пут нужно је да се ступи у споразум са грађанима у околини те улице, којима ће се експроприсати земљиште. То је место г. Николе Х. Поповића. Комисија је излазила и уверила се о стању ствари па је дошла до споразума да би корисно било да општина прими понуду г. Н. Х. Поповића која се састоји у томе, да му се одузме од плаца колико треба за улицу, а да му се накнади на другој страни у равној мери. Он је на позив Управе упутио своју изјаву.

Председник Чујте изјаву г. Н. Х. Поповића (чита)

Хоћете ли да се одреди комисија па нека изиђе, види и поднесе извештај (чује се: нек уђу у комисију г. г. Чаћевић и Мата Јовановић).

М. Бончић. Држим да то питање није баш тако пресно. Има много регулација по варошки које трпе па нек се прво ово изврши.

Председник. Г. Бончић каже, да има много пречих регулација но што је ова. Висте чули каква је невоља нагнала грађевински одељак, да ово сад износи. Невоља је у томе, што метеорска вода сва силази на улицу Душанову па ту калдрму затрпава Сем тога вода која тече Скадарском, Болничком и Цетињском улицом силази и плави куће људима нарочито што је у Душановој улици калдрма подигнута. Дакле то је нагнало грађевински одељак, да ово изнесе на решење. Управа то по својој дужности чини.

М. Бончић. Ми ни смо противни да се Београд регулише што пре, само да се води неки ред.

Илија Ђорђевић. Ви кажете да се слива вода из Болничке и Скадарске улице. То нестоји Скадарска и Болничка улица сливају се у канал. Нама треба још нешто да регулишемо, а то је Гушина башта. (Чује се: То је питање регулисано)

Председник. Кога ће те у комисију? (Чује се; Чаћевић, Илија Ђорђевић, Мијајло Јанковић, Мата Јовановић, и М. Капетановић) Усваја ли одбор? (Усваја.) Тројица да могу да раде. (Јесте).

Ђ. Новаковић. Да ли ми ту имамо регулацију извршену по правилу о регулацији, или ћемо то сами чинити, јер по закону постоји већ једна комисија, која ће да процењује имања и земље. Ми сад одређујемо само одборнике а знамо да има нека лица, која нису одборници што процењују та имања.

Председник. Није ово комисија за процењивање имања, већ само да се увери о стању ствари, па после ће тек доћи оно, ко ће да процени. Ово је само оцена за одбор, да знамо како да се одлучимо.

Ђ. Новаковић. Држим да ту нема потребе да се одлучујемо. Али кад се хоће поново да испита онда је то друга ствар.

Председник. Усваја ли одбор да буде ова комисија? (усваја).

Т. Селесковић. Врачарска основна школа оскудева за једну кујну за фамулуза. Молим вас да одредите једну лицитацију за извршење овога.

Тако исто и школа код саборне цркве трпи оскудицу за пужник. Предрачунска цена износи 75 дин. Молим вас да се одреди лицитација. (Одобрава се).

Председник. Одобрава ли одбор да се држи лицитација? (Одобрава).

Шеф инжињера. Потреба је да се лепеничка улица прекалдрмише. (Председник објашњава где је та улица).

А. Одавић. Ја молим да се и она раскрсница код кафане „Пролећа покалдрмише јер то стоји у вези (одобравасе).

Преседник. Одобравате ли да се и једно и друго узме у рад? (Одобравамо).

Сад да вам саопштим писмо које сам добио од г Ђоке Станојевића, а које је послао поводом последњих дебата у одбору о осветљењу (чита). (чује се: он ужива наше потпуно поверење).

Г. Станојевић није члан одбора али смо му поверили да надзирава над радом око осветљења. Ако одбор има поверења у њему, он би хтео да се изјасни, (чује се: има потпуно поверење!; један глас: а шта ћемо с дирекима?

— Као што сте одобрили за Трговачку и Лазареву улицу, молим вас одобрите да се калдрмише и одкопава Троичка улица јер ће то платити сопственици по самом закону. (Одобрава се).

Стеван Чаћевић. А шта је с Добрачином улицом?

Председник. Видићу и учинити шта треба.

Ђ. Ж. Нешић. Многи предлози излазе о овоме калдрмисању, а не каже се како стојимо с кредитом?)

Председник. Калдрмисање ће се наравно вршити само тако ако има пара.

Илија Ђорђевић. Јесен је већ ту а . «Споменичкој“ улици није ништа урађено

Председник. Има онде да се много насипа. Насута је једна половина због трамваја па ће сад и друга. Осим тога он не може само да наспе па да калдрмише него мора и да набија.

Комисија коју сте одредили да прегледа мустре револвера извршила је то и могу да вам прочитам њен извештај. Као што знате било је више врсти револвера — Гасеров и онај што је био предложен од стране

Међутим већ настаде и јул месец а о доласку турске војске још се ништа поуздано није знало. Истина гласови су се проносили, како султан иде лично с триста хиљада људи и другом силном опремом, али то беху само празни гласови. Султан се још мислио, да ли да пође на Скендербега или на коју другу државу. Али око свршетка јула већ није било више сумње. Турци су ишли на Арбанију и то ишли с толиком војском, с коликом после смрти Муратове никад несу.

Скендербег на те гласове скупи брзо сву војску што је имао и с једно дванаест хиљада†) похита Дибри. Али, дознавши за тим од врло поузданих ухода, колика је непријатељска војска, не сметде је дочекати на отвореном пољу, већ по савету своја два најбоља официра, Владенија Бурице и Враконта, одлучи овај план. Да целу своју земљу лиши сваке хране и да се с тога сви сељаци са свом стоком и храном, затворе у тврђаве и градове, како су радили за време Муратових похода, те да тако Турци западну у велику неприлику, кад уђу у његову државу. Даље одлучи, да се сам са својом војском, чим га непријатељ опази, склони дубље у своју земљу, надајући се овоме двоме: или да ће се Турци, не нашавши ни хране ни непријатеља, на послетку вратити натраг, или да ће се они, мислећи да је непријатељ далеко и да не сме на њих ударити, предати толиком немару, да ће на послетку пренебрегнути сваку пажњу и опрезност, те ће их онда лако бити разбити првим ударом. И доиста. у овом се последњем није преварио. Али то ћемо доцније видети.

Верап, дакле, своме плану, Скендербег одмах заповеди пешадији, да се с целим пртљагом повуче к Лешу. Сам пак с оно коњице што је имао, пође по земљи, да надгледа, да му се заповест одмах изврши. А кад се сви сељаци позатвараше у градове и тврђаве, и кад цела земља би лишена сваке хране, окрене се он Дибри, да дочека непријатеља.

Али чим се овај појави, после мале чарке почне се он повлачити а за тим окрене и леђа, па нагне бежати. Ну непријатељ не пође одмах за њим. Он се бојао, да то неје какво лукавство Скендербегово, да га намами у коју заседу. С тога намести табор онде, где је мало пре био непријатељ и стане очекивати. Али Скендербег се од истине био повукао далеко, чак до мора. Видећи велику надмоћност непријатељску, он опет пошље Ђорђа Куку, капелана свог папи, а Димитрија Франка, благајника†) флоти папиној, којом је заповедао аквилејски кардинал, и замоли их још једанпут за помоћ. Ну, по што се од ових неје надао бог зна чему, пошље Моза, Тапусија и друге прваке, остали савезницима својим и стане их преклињати, да му помогну сад или никад. Осећајући сву опасност, која ће и њима запретити, ако Скендербег буде надбијен, они се на послетку смилују и за не пуна четири дана скупе и пошљу му око пет хиљада војника.††)

У том се и Турци, пробавивши у свом табору три дана, уверише, да је непријатељ збијски побегао испред њих од страха и, кад их у том мишљењу још више утврди Хамза, подигну шаторе и пођу дубље у

†) И Барлеције неје далеко од тог броја: По њему је Скендербег имао једанаест хиљада: шест хиљада коњаника а остало пешака. De Vita etc. lib. IX., 260.

†) Biemmi G., Istoria etc., 359.

††) Таква немарност осталих арбанских поглавара најпре, а и така слаба помоћ за тим јесу „не прилике, које готово потпуице потврђују оне речи у једном писму миланског архива од 31. јула: „... notificando ala prefata Serenita Vostra, come la mazor parte del paese e andato cum el Turcho. El magnifico Signor Scanderbec va per montagne fuzendo la sua testa, el quale e stato abandonato da tuti li principali suo, i quali son andati cum Turcho...“ Макушев, Историјски споменици и т. д., 114.

комисије и још неки. Комисија у којој су била два државна пушкара, који се добро разуму у томе послу, прегледала је мустре и нашла да може добро послужити већ изабрани револвер по мустри из трговине Марковића и Илића. (Чита).

Ђока Нешић. Приликом кад је комисија преглед вршила био сам и ја присутан као одборник. Комисија је прегледала све могуће поднесене јој револвере и нашла је да су сви много лошији од онога система за који је држана лицитација и који је усвојен за општину. Прегледан је и револвер из фабрике Гасерове и комисија мисли да општина београдска ако хоће бољи револвер од онога који је изабрала, треба да узме не Гасеров него Наганов кога су као савршенији свуда усвојиле и који са 100 метака и кесицом коштa 60 дин. док Гасеров го коштa 40 и више динара.

Председник. Дакле усвајате ли да се узму, ови револвери које је понудила фирма Марковић и Илић?

Мијаило Јанковић. Ја мислим да је боље узети оне од 60 динара него ове од 24 дин. лошије који су више за децу него за људе и чуваре. Кад хоћемо да их наоружамо, онда то треба да буде како је најбоље.

Председник. Ја мислим да одбор може примити мишљење оних који су као стручњаци нашли да су добри револвери од Марковића и Илића? (одобрава се).

Председник. Изволте чути извештај о главној благајни. (Секретар прочита).

Андра Одавић. Ја сам члан те комисије. Ми смо прво тражили од књиговође, да видимо право стање касе тога дана. Кад смо то добили, ми смо узели дневник и сравнили да видимо слаже ли се са књигама. Кад смо приступили пребројавању новца, тада смо нашли засебно једну суму новаца од 9 хиљ. динара која није заведена, а благајник каже, да се то прикупља од пијачне таксе. Он је узима на књизи и потписује књигу. Сад ако одбор мисли да се то може радити на какав други начин, онда остаје да се одреди једна комисија да то проучи. Иначе стање је касе по књигама потпуно тачно као што треба. Ми смо позвали Тапасија Савића и затражили књигу па смо видили, да се пара у пару слаже.

М. Банковић. Мени се чини да благајник све што прими од те пијачне таксе може одмах да проведе кроз књиге. Ту не смета ништа да се ово учини. Тако правилност захтева. Кад већ прими новац, он треба да јави ономе, који води књиге и да каже, по књизи прими оволико па да се одмах разведе.

Ђока Нешић. Ја сам зато, да он сваки дан уводи приход, који прими, јер сутра прекосутра може да нађе нека комисија као што су почели да заводе па ако се нађе неуредност може нам се пребацити, да не водимо рачуна како треба.

Председник. Ма да оваке речи не могу да изговорим, ма да и сам не признајем разлог, да свака пара која се унесе у касу треба да прође кроз књиге и која се изда такође да прође кроз књиге, ипак врло је тешко тако стање створити с тога, што су овде утврђене неке традиције и неки облици књига, да се мучно замењују новим. Ја признајем, да ништа не смета, да се напише реферат о ономе што се донело и онда да се унесе у благајну, али они људи који с тим рукују укалуповали се у неке форме.

Ја не могу да се начудим, како то, да ја не могу да знам свако вече, колико има новца у каси. Овде треба једна проста наредба од одбора, да се све бележи у дневник и књиге што уђе у касу. Тако исто што год изда да се проведе кроз књиге и да се зна дневно шта се ради у благајни. Држим, да одбор може издати такву наредбу да се тако у будуће ради.

М. Ђуровић. Ја се слажем потпуно са предговорницима, који су навели да мора све кроз књиге да прође што се прими и изда Додајем да се наредба изда, да се у будуће овако ради.

Андра Одавић. Према стању касе, како сам је ја нашао, само прикупљање касапске аренде једина је сметња, која стоји на пут, да се не може да зна стање касе. Иначе кад се каса шконтује сваки дан зна се стање од свију примања и издавања. Ми само напомињемо одбору, да донесе решење хоће ли се овај приход од прикупљене касапске аренде заводити или неће. Г. Ђока каже, да он оставља незаведено, а само прими и запише колико је примио и он сам не зна колико има. Ја сам новац бројао и чим сам приступио томе одмах је изнео и казао да је та сума од прикупљене касапске аренде. Овај приход може потпуно да се заводи сваки дан, јер ја и г Никола Х. Поповић бројали смо рубрике и нашли смо да је свега било 13 улаза и 10 излаза. Тако стоји да је посао скоро пиштаван и који се да свршити за два сахата. Једино што се главни благајник жали, то је да му много смета давање аконто толиким општинским служитељима и чиновницима. Ми смо казали да ћемо се размислити и учинити предлог, пошто он вели да би за њега боље било да се давање аконто доведе у систематичан ред, а не овако, како се сад ради. Видили смо тамо да стоји једна хрпа признаница око 200 признаница. Ово доиста даје велики посао. А што се тиче овога прихода он се може свакодневно провући кроз књиге.

Никола Х. Поповић. За 205 дана он има 2400 бројева а то значи дневно 12 примања и издавања. Зар је то велики посао за једнога благајника?

Председник. Да свршимо овај извештај. Усвајате ли га с тим: да се сваки дан реферати и о приходима од касапске аренде и од свега другог, провлаче кроз дневник касе? (Усвајамо).

Сад имам да вам реферишем о једном предмету који одавна стоји на дневном реду.

У савамалској улици порушена је кућа Раденка Драговића и онај део који потпада под регулацију, мора да буде порушен и исплаћен. На молбу г. Раденка ја сам одредио комисију која је премерила заузето му земљиште и вредност. Била су одређена 2 вештака од стране г. Раденка, 2 од стране одбора и петога они су изабрали за председника.

Мика Банковић. Ја сам члан те комисије одређен од стране одбора и при процени ми смо примали у обзир то што је Раденко скресао читав брег па подигао кућу коју му сад општина руши.

земљу.†) Али у почетку они иђаху врло полагано и опрезно: уходе су и страже биле одаслане на све стране. После дводневног таквог путовања, ухвате они два Скендербегова војника, који су их уходили, и, бацивши их на муке, дознаду од њих, да је Скендербег још код Леша и да тамо очекује помоћи од савезника.

Тај глас веома обесели Турке и они почну мало по мало западати у тако стање, каком се Скендербег и надао и које им је доцније и дошло главе. Јер, дознавши да је Скендербег код Леша и да нема доста војске, они се надаху, да он не ће ни смети ударити на њих, али и ако удари, то сви мишљаху, да ће ударити с те стране. С тога поставе страже само на путу који води од Леша к њима, а сами се одаду највећем немару. Официри допустише војницима, да се разилази где који хоће и да пљачкају шта ко хоће.

Међутим Скендербег добивши од савезника оних пет хиљада војника, повуче се на једно бреговито и шумовито место у истој области и нанесе ту доста хране, да је изгледало, да ће се на њему забавити све докле се Турци опет не поврате својим кућама. Али дознавши за тим, у каком се стању налази непријатељ, трећег дана по свом доласку изда заповест, да се крећу на пут. Оставивши тако лешку област, он се упути Дибри, на исто место, одакле је пре био побегао. И доиста, после двонођног путовања стигне на то место, које се зваше Оровић.†) Одатле је мислио да ноће к непријатељу истим путем, којим и он беше отишао, па да га онда нападне с леђа, са стране дакле, с које се он ничему неје надао. Па тако и би. Он се примаче турском табору тако, да га нико не примети. И онда одлучи ноћни напад. Осим тога, да би с већим успехом извршио тај напад, он још при поласку беше понео велику множину добоша, таламбаса, труба и других таких ратних инструмената, да би непријатељ помислио, е он има силну војску.

Међутим Турци су и даље проводили живот у највећем немару. После исповести оне двојице заробљеника, они су били сигурни, да је Скендербег још код Леша и да чека, да му савезници пошљу помоћ. С тога они иђаху све напред и напред, пљачкајући и палећи све што су налазили на свом путу. У таком стању стигоше они чак до приморја и ту наместише свој табор.

Онда Даут паша сазове веће и изнесавши како овако пљачкати а не радити ништа озбиљније нема више смисла, предложи, да пођу к Лешу и да натерају тамо Скендербега, да се упусти с њима у бој, те да једном реше с њим тај рат. Али за њим Хамза изиде с другим предлогом. Он изјави, како би боље било, кад би се упутили Кроји и кад би позвали оседнуте да предаду град њему — сиповцу Скендербегову, падајући се, да ће они на то пристати веома радо, нарочито од страха, што непријатеља има толико много а Скендербег неје међу њима.†)

†) Из истога писма, које смо напред навели, види се и детаљније, како је текло напредовање турско у Арбанији: „... significo, qualiter alias per molte mie dinotato fo ala Serenita Vestra el zonser delo exercito del Turco in uno paexe nominato Dibri del Magnifico Signor Scandarbeco, nunc vero el dicto exercito e intrado in la Matia paexe d' Albania pur del dicto Signor Scandarbeco ale confine de Alexio, dinotando a la Serenita Vostra, che a di XXVIIII. del instante (т. ј. 29. јула) el corse alcuni Turchi una mio distante da Alexio et siano brusato et guasto tuto quel paexe subjecto e del dicto Signor Scandarbeco..." Макушев, Спом. 114.

†) Biemmi G., Istoria etc., 362.

†) Да је такав предлог доиста постојао међу Турцима види се и из поменутог писма, што је нађено у архиву миланском, јер у њему стоји овако: „... dicto exercito del Turcho la intenzione soa e de non se voler partir deli dummodo in omnibus et per omnica non habi recinudo, et da foi la deliberation soa e de vegnir in Albano soto Croia, distante mia XVIII. da questo luogo de Durazo et li star fina habia tnto guasto, et ruinato et paese de l' Albano..." Макушев, Ист. споменици, 113.—114.

Ђока Новаковић. Ја бих желио да знам да ли је ова комисија изабрата по одлуци одборској (није по по судској) У закону у коме се одређује начин експроприсања земљишта за регулацију казано је који могу да буду проценноци и шта треба да раде. Овде је одступљено од тога и ја не бих могао да гласам за то но да се уради како закон прописује. (Чује се: да се упути на мишљење г. г. Ђоки Новаковићу и Вељи Тодоровићу).

Председник. Пристајете ли да се ова ствар да на мишљење г. Ђоки Новаковићу и Вељи Тодоровићу? (Пристајемо).

Састанак закључујем.

Држан 19. Септембра 1892. год.

Председник. Има довољан број одборника. Може се почети. Отварам одборску седницу. Молим одборнике да саслушају записник од прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на записник?

Никола Х. Поповић. Онде где се говори о уношењу свију прихода, треба да се каже не само прихода од касапнице, него прихода у опште сви, који се у благајни донесу, да се у књиге уведу.

Председник. Прима се исправка. Има ли још ко шта да примети? (Нема) Усваја ли одбор записник? (Усваја). Чујте уверења. (Секретар прочита).

Сад изволте чути неколико лицитација. Прво лицитацију о издавању под закуп општ. дућана у фишекцијској чаршији број један. (Секретар прочита) Као што видите није било ни једног лицитанта.

Филип Васиљевић. Ја би предложио то да се стави објава на дућану и Суд да се овласти да изда.

Председник. Овлашћује ли одбор Суд да овако уради? (Овлашћује). Чујте лицитацију за издавање под закуп општ. плаца код чесме кнегиње Љубице. (Секретар прочита. Чује се друга лицитација).

Добро. Чујте лицитацију за грађење једне зграде у Крунској улици.

Ђока Нешић. Ова је лицитација сувише скупа изашла. С тога сам да се одбаци.

Председник. Хоћете ли да се држи друга лицитација? (Хоћемо). Онда ће се одредити друга и објавиће се преко новина.

Чујте лицитацију за грађење једне кујне на западном врачару. (Чује се и та је скупа.)

Нека прочита прво секретар. — (Секретар прочита).

Држим да би се ова лицитација могла одобрити с тога, да би та кујна у школи стигла на време.

Лаза Дашковић. Пре 10—12 година била је пракса, да се поједине објаве прилепе онде где долазе предузимачи. С тога сам за другу лицитацију, а ова да се и тамо објави.

Председник. Добро. То ће се учинити.

Илија Ђорђевић. Кад министарство грађевина хоће да држи какву лицитацију, оно јави то и еспафу и онда старешина еспафа сазове све предузимаче и то им објави. Тако треба и општина да ради, јер сви предузимачи и незнају за појединe лицитације.

Председник. Добро. И то ћу учинити. Чујте сад лицитацију за грађење калдрме у «Тројичкој» улици. (Секретар прочита.)

Усваја ли одбор? (Усваја). Онда одобрите да се тако поступи и са Трговачком, кнез Лазаревом и Лепеничком улицом. (Усваја се.)

Сад чујте извештаје комисије о одређеним осама. (Инжињер прочита одређену осу за Дунавску улицу.)

Смедеревац. Овде су грађани тражили, да се та улица непрелама него да иде право са Которском улицом. Сад хоће ли одбор да се тако уради или да иде по регулац. плану.

Мата Јовановић. То да се да комисији на проучење. (Чује се: чланови комисије да буду: г. г. Капетановић, Чађевић, Н. Р. Поповић, Илија Ђорђевић и М. Јовановић. Тројица да могу радити пуноважно).

Председник. Усваја ли одбор? (Усваја). Чујте одређену осу у улици Грочанској. (Инжињер прочита) Усваја ли одбор? (Усваја). Чујте осу за улицу Ибарску [Секретар прочита. То вреди и за улицу дол. Јованову и у продужењу]

Председник. Усваја ли одбор? [Усваја]

Заст. председника Ј. Антонијевић. Молим вас да чујете молбу Милеве ж. пок. Петра Х. Јанића за издржање. [Секретар прочита].

Светозар Боторић. Ја сам да се преко те молбе за сад пређе на дневни ред, док не дође нов буџет, јер у садањем нема цифре за то.

Ђока Нешић. Ја познајем лично ту госпођу. Она је млада и може да ради. С тога сам да се та молба одбаци; а да се не чека на нов буџет.

Заст. председ. Ј. Антонијевић. Пристаје ли одбор да се одбаци? [Пристаје]

Чујте молбу Милице Лазаревића која моли за милостињу. [Секретар прочита.]

Шта мислите с овом молбом. [Чује се комисији на оцену].

Ђока Нешић. Пошто овде има више таквих молаба, то нек се ова упути комисији, а комисија, да види и за ту жену на коју се молитељица позива, па и њој да се укине пензија.

Заст. пред. Ј. Антонијевић. Пристаје ли одбор да се упути комисији? [Пристаје].

Чујте извештај комисије о уступљењу експроприсаног општ. имања браћи Ђорђевића [Секретар прочита].

Ђока Нешић. У свима приликама зна се да вазда има у комисији мишљења већине и мањине као што је овде случај, да вреди већина. С тога нека се општина држи мишљења већине. Пре неколико дана била је једна процена тако исто у савамали 90 дин. Сад ова двојица, који су у мањини предлажу овде 40 дин. а из тога се види да је њихова оцена несавесна. С тога сам да се наплати 90 дин од браће Ђорђевића.

Марко Велизарић. Баш такав исти случај или сличан овоме био је пред одбор пре неки дан и одбор је решио да се да Ђоки Новаковићу и Вељи Тодоровићу да виде, да ли по закону процена вреди. С тога треба и ово тамо упутити. [Усваја се]

Заст. пред. Ј. Антонијевић. Грађевински одељак предлаже, да се одкупи она шупа и ливница за лабараторијум и машине [Секретар прочита извештај].

По што се свима овај предлог Хамзи учини бољим, то војска пође ка Кроји Кад за тим стигоше у равницу Албулену, поред реке Мата а не далеко од брега Тумениста†), одлучише да се ту одморе за даљи пут. И то им би последњи конак. Као и обично, они поставише страже само на оној страни, с које су се надали, да Скендербег може напасти. Све остале беху незаузете и са свим слободне.

То је била веома згодна прилика за Скендербега, који се већ био примакао врло брзо и сакрио по оближњим шумама своје војнике, да удари из пенада и да из темеља разори непријатеља. И он најпре одлучи да тај напад буде чим се мрак спусти на земљу. Али око подне, да би боље извидео непријатеља, попне се на Туменист и скамени се од чуда.

Био је то 2. септембар. Сунце је сијало као у сред лета. Војници беху у највећем нереду. Не надајући се ничему, једни су седели у хладовини и делили задобивени плен, други су га већ били поделили, па га сад јели; једни су спавали у дубоком сну а други се забављали играма и другим доколицама; коњи су, неоседлани и без узда, лутали тамо амо пасући траву и т. д.. Страже у већем броју виделе су се само на страни према Лешу, а на осталим странама или је била по једна или неје било ни једне. На подножју самог Тумениста а на путу, којим је Скендербег имао да нападне, била је само једна, па и она веома близу своме табору.

Онда Скендербег, опијен радошћу и надом, сиђе брзо с брега и, испричавши својима шта је видео, договори се с њима, да намеравани ноћни напад учине сад јер ни кад ноћ буде настала не ће бити згоднија прилика, да се непријатељ до ноге потуче, но што је сад. Кад и остали пристану на његов предлог, он одмах раздели војску на три дела, да нападне с три стране а у исто време. За себе задржи осам хиљада, половину пешака а половину коњаника, а од она два друга дела један да храброме Мозу, који је горео од нестрпљења да опере онај срам и поругу, а други Јовану Стрезу и Петру Еманујлу.†) Мозу за тим заповеди, да иде на другу страну брега и да не напада док не чује, да је он напао, а Стрезу и Еманујлу, наложи, да иду обалом Матовом, па кад чују ларму у нападнутом табору, да пусте узде својим коњма и да навале на оне, што се беху расули по околини.

По што тако буде учињен тај распоред, Скендербег изговори својој војсци кратку беседу, а за тим узевши само осам коњаника††), прикучи се, колико више могаше оној јединој стражи што беше на тој страни и, кад јој се довољно приближи, навали јуначки на њу. Али намера му не испаде потпуно за руком. Он је хтео да побије стражаре све до једнога, ну двојица†††) му ипак измакоше, па како имађаху добре коње, то брзо дојурише у табор свој и јавише за изненадни долазак Скендербегов. Турци у први мах не хтедоше веровати, али Хамза је добро познавао стрица и брзо се досети његову лукавству, те појахавши на мах коња, заповеди да се одмах удари у доботе и засвира у трубе, да би се око њега скупили најближи, и с њима брзо похита Скендербегу у сусрет, да га задржи колико толико, док се и остала војска не спреми за одбрану.

(Наставиће се.)

---

†) Barletius, De Vita etc. lib. IX. 266.

†) Тога Барлеције зове Peich-ом. Ну то је можда исто име, само од мила.

†) Barletius M., De Vita etc. IX. 268.

††) Барлеције вели само један. Ibidem. Тако и у Fatti illustri. Caput 19.

Светозар Ристић. Овај нам понуђач нуди машине у половину цене пошто би их на другом месту могли купити, а машинерија је сва у опште добра.

Илија Ђорђевић. Онамад је била та шупа 1500 дин. а све 8500 дин. Од куд сад саме машине 8500 дин. (Секретар прочита извешће).

Милан Петровић. Захарија и Дела Дона понудили су своју радионицу са свима машинама за рад списком — инвентаром — њиховим и казали су пошто ће дати коју машину. Све кад се сумира, износи 9160 дин. На основу те понуде, одређена комисија отишла је у радионицу да се увери да ли понуђена цена одговара каквоћи машина, па је нашла да одговара. Овакву радионицу, кад би смо хтели, тешко да би смо је могли имати и за 20000 дин. Од ове цене понуђач вели да неће одступити него ће спаковати све и носити у Пешту.

Ја сам мнења као и комисија то јест — да се понуда прими.

Филип Васиљевић. Зашто се овде у извештају помиње плац на коме постоји шупа?

Милан Петровић. То је приватан плац с кога би општина могла радионицу да пресели али то би коштало око 2000 дин. те је боље плаћати за време и кирију.

Имам још да напоменем да је Дела-Дона плаћао до сад 30 дин. месечно кирије а газдарица је захтевала од општине 60. Тек на наше и Дела-Донино наваљивање пристала је на кирију од 40 дин. и то с уговором за 2 а не за 5 година како смо ми хтели.

Марко Велизарић. Ја мислим да би се боље рентирало да радионицу одма преместимо с тога плаца на општински који би претходно ваљало насути. Али кад је уговор за 2 године, нека тако и остане.

Председавајући. Примате ли дакле мнење комисиско? (Примамо).

Изволте чути молбу становника неких улица (писарске и др.) на западном врачару којом моле да одкопавање земље испред њихових кућа приликом нивелисања не падне на њихов него на општински терет.

(Инжињер Смедеревац чита молбу и објашњава је).

По тој молби наређено је од стране суда да инжињерско одељење да свој извештај. То је и учињено. Извештај гласи: (чита).

Према томе суд је решио да им се молба не може уважити но они су поднели молбу и тражили да им одбор реши ствар.

Милош Трпковић. Ја мислим да је право да становници плате само калдрмисање али не и одкопавање јер земља која је одакле скидана вучена је онде где је корист општинска захтевала те ово одкопавање треба да дође на општински терет.

Инж. Смедеревац. Решено је да одкопавање, као год и калдрмисање, падне на терет становника, на сваког сразмерно дужини лица.

Ђока Ж. Нешић. Ја сам за то да се изабере комисија која ће да да своје мишљење о томе, да ли заиста постоји оно што они наводи неке параграфе и да ли им треба дати икаквог задовољења. Комисија би требала да буде од правника из одбора.

Илија Ђорђевић. Ја држим кад је један становник дужан да плати 5,70 метара ширине за калдрму од куће, да толико исто треба да плати и за одкопавање а остало да плати општина.

Инж. Смедеревац. Па тако се и рачуна и наплаћује се од сопственика по 5,70 метара. Ако сте мислили или чули друкче, то је погрешно.

Мата Јовановић. Господо. Ја се потпуно слажем с оном господом, која су за то, да сваки грађанин пред својом кућом плати одкопавање и насипање. Један је одборник овде казао, да није право, а ја кажем да је право. Ја сам Врачарац и платио сам пред мојом кућом 100 и неколико динара. Но овде и није то главно. Ту има други узрок, који се истина у жалби не спомиње а то је неправда која је од општине људима тамошњим учињена. Неправда је та у томе, што је општина кад је држала лицитацију за одкопавање поставила један услов, који је знатно повисио цену одкопавању. Услов је тај да се земља носи врло далеко. Ја знам да су таљигаши код железничке станице од Илије Марковића односили земљу по 2 гроша кубни метар, а кад је општина поставила услов да се ова садашња земља носи тамо где њој треба, онда су тражили по 6 гр. од кубног метра. Општина је тиме хтела да се користи нашом кесом. Ту незаконитост ми смо платили, па се опет општина није користила тиме, него је земља продавата и насипани су плацеви код златне рупе. То је та неправда, која је најтежа и због чега се људи жале, јер да је казано, да се носи земља где који хоће неби коштало ни по пола динара, а овако износило је 1.20 дин.

Али у ствари ти жалиоци имају право и ја би с тога био мишљења, да се одреди комисија те да изнађе где је земља пошена и према томе изнесе своје мишљење о тој жалби.

Милан Банковић. Немогу да се сложим са мишљењем г. Мате и других који тврде, да треба да плаћа онај који има кућу. Нивелација мислим не врши се за љубав каквог приватног човека него се чини по једном општем плану. Она се врши ради украшавања наше вароши и због тога је право да то сносе сви грађани а не појединци. Разумем да плати оно што је пред његовом кућом, али оно што је инжињерски посао и од њих нађено да треба да се исправна, то мислим, да није право да плаћа сопственик куће, већ сви, јер овако то улепшавање не би се тицало оних, који су у равници него би трпили само они који нису на таком положају.

Светозар Боторић. Ја сам господо за предлог онај, да се одреди комисија из одбора али из других крајева а не из оних где су интересовани. (Мата Јовановић. Хвала). Молим извините, ја не могу да извијам. Према говору г. Матином, да је се општина хтела том земљом да користи, па није, него се земља продавала и водила трговина, ја сам још више за то, да се одреди комисија, па да види, да ли је то из данашње управе општинске или из раније, јер ја немогу да носим грех Ђуре Љочића.

Неслажем се ни са мишљењем Мике Банковића, који каже, да плаћају све пореске главе. И то није право. Што ја да плаћам за копање земље испред туђе куће. Ја сам дужан сам да платим пред мојом кућом и средину. Моје је мишљење да се одреди комисија па да проучи, а чуо сам да се овде учини исправка, да је то рађено још 1876. године под туђом управом.

Марко Велизарић. Г. Мата износи неки нов основ, који се у жалби и не наводи. Међутим ја знам, да је и у другим крајевима варошки при изношењу земље стављани исти услови да се земља носи где општина нареди. Сад код врачараца хоће се неки изузетак. Ја сам за то, да се ова молба одбаци па да се ради по пређашњем решењу.

Стеван Чађевић. Кад год се господо хоће на непокалдрмисаним улицама да намешта калдрма онда се ни замислити неможе, да не буде покрета земљишта. Мора да буде планирање. Неком ће бити да се више одкопа, неком мање, а неком да се насипа. Ја као општински инжињер размишљао сам о томе, како да се нађе средина, јер неком одкопавање упропасти имање, а неком се опет одкопавањем чини корист, и зар сад ономе што се упропашћује имање одкопавањем, да га још више примлатимо. То би било неправо. С тога сам ја за то, да се нађе једна средина до које мере иде насипање дубљине и висине а од које мере треба још неко други да потегне. Ја сам нашао, да имање може да трпи до једног метра одкопавање, али кад се узму 2—3 метра, онда имање пропада. Са насипањем друга је ствар. С тога је нужна нарочита комисија, која ће расправити то техничко — правно питање. Ја тражим комисију још и за то, што сам ја у време тога одкопавања одређивао нивелацију. Пре нивелације заиста су састављени неки језуитски услови, па је казано где општина нареди да се земља носи. До некле је радио неки Булић, некад ја, но ја сам противно и говорио, да треба да се каже у условима где предузимач има да носи земљу. Доцнији уговори имају свакад чист услов. Колика је цена била за ту земљу незнам, али ја кад сам предузимачу казао, да носи земљу и бару насипа, он ми је казао: што некажеш да насипам Гроцку. Дакле вештачки је тада рађено само да се пресира предузимач и с тога што сам и ја убркан ту, тражим да се одреди комисија.

Милутин Марковић. Ова молба грађана врачара није тако неозбиљна како се некима можда чини. Она је компликована и за правилно њено решење треба наћи све акте који се на ово односе. Може бити да грађани имају права и онда што би их одбор одбијао, или немају, и онда што би им давао задовољства. Ми за сад дакле не треба ништа друго да радимо него да изберемо комисију која ће то питање проучити.

Овом приликом износим ову мисао пред комисију на оцену. Ја сам сопственик куће на врачару. Одкопавањем и регулацијом имање ми је добило и у цени и у приходу [кауцији итд.] И да ли би било сад право да ја тај мали терет пребацим на грађане онога краја који баш никакве вајде немају од овога?

Марко Велизарић. Ја сам за то да се изабере комисија. Разлог Чађевићев и ја усвајам али то би се могло учинити ако би једини врачар који је поднео овај трошак. Но пошто су сви грађани у свима улицама београдским имали истоветне издатке, ја мислим да би смо им свима морали и награде давати.

Ја мислим да за врачарце остане у важности оно што и за остале грађане а за будуће да се проучи ово питање и најправилније одреди.

Председавајући. Ви сте чули разна мишљења одборника и оно: да се одреди комисија да ствар проучи и изнесе је пред одбор. Кога мислите у комисију. [Канди-

дују и бирају: Главинића, Ђоку Ж. Нешића, Мих. Бончића, Чаћевића, Илију Ђорђевића и Раку Филиповића)

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

Поштованим читаоцима, скупљачима и новим претплатницима привредно витешкога листа „Витеза“

Садашњи поштовани читаоци „Витеза“ знају да смо им ми у молби нашој, којом смо их прошле јесени молили на претплаћивање, обећали и обвезали се да ће „Витез“ у овој 1892-гој години излазити два пута месечно и увек на табаку, дакле 24 броја или 24 табака за целу ову годину.

Међутим ми смо не само ту нашу обавезу испунили, него смо још к преко тога издали 2 броја више. А када се томе додаду и два додатка (од којих је један и с цртежима био, онда излази да смо свега већ до сада пружили читаоцима 3 броја више, дакле место 24, 27 штампаних табака.

Али, и ако смо ми и више труда и више трошка око листа већ до сада поднели, него што смо поштованим читаоцима „Витеза“ обећали, ипак ћемо непроменљиве воље истрајати и лист издавати и даље јер то иште привре-дновитешки интереси Срп ства. Још ће у овој години изаћи онолико бројева, колико нам год снага за то достигла буде. А, да бисмо у тој својој светој дужности могли што више користити, молимо све поштоване претплатнике, који нам шта дугују, да дугујуће претплате што пре измире. јер ћемо иначе и поред све добре воље бити везаних руку у раду своме.

По неки наши уважени претплатници пису хитали са пошиљањем претплате само за то, што су мислили да нам ова није од преке потребе, а то за то, што су држали да се „Витез“ у државној штампарији бесплатно штампа. Зато смо принуђени да изјавимо. да ми и штампу као и хартију за лист, увек готовим новцем плаћамо, а ти наши издаци пису малени, јер се лист увек штампа ситним словима и у сузбијеним врстама, да би му садржина обилнија била; а уз то је и хартија на којој се штампа, фина, те и једно и друго скупо стаје. Само пак за уређивање и администрирање листа немамо никаквих издатака, јер пријатељи Витеза врше те послове не тражећи никакве накнаде.

Уједно најучтивије молимо наше садашње уважене читаоце да нам верују, да ми без икакве потребе не излазимо пред њих с молбама за претплату, и кад виде да ми то чинимо, онда треба да знају да смо у већој новољи и да треба молби нашој да се одазову што пре. Ми би уз поједине чланке врло радо доносили или и потребне слике, само да нам је претплата стизала на време. Исто тако били смо вољни да нашим овогодишњим претплатницима на концу ове године дамо по један календар за идућу годину, али, тако рећи у материјалној оскудици, нисмо били у стању да овога пута календар спремимо.

Оне пријатеље српске привреде и витешта из Краљевине Србије као и оне са стране, који желе да им почев од 1. јануара 1893-ће године лист шаљемо, лепо молимо да се благовремено пријаве и претплату пошљу (положе). Који наш пријатељ најдаље до краја новембра ове године у плаћеном писму или упутницом пошље претплату за пет претплатника за целу идућу (1892 ћу) годину, добијаће по *два* примерка „Витеза“ целе те године бесплатно, а уз то ће им на томе добру вазда захвална остати сва кола јахача као власници листа, а тако и ми сами.

Рок претплаћивања за идућу годину морали смо да одредимо до краја новембра за то, да бисмо знали колику нам количину хартије за лист за идућу годину поручити треба, а да ова на време присне.

Цена је гвдишња листу и за у будуће: за претплатнике у земљи 6 а за заграничне 8 динара.

За шиљање како старе тако и нове претплате, адреса је: *Сталноме одбору земаљскога Већа свих „Кола Јахача Кнез Михаило“ Београд*, јер су „Кола Јахача“ њему поверила старање о листу. Ну претплатници из Краљевине могу се претплатити и код својих пошта.

Ми се надамо да ћемо у будућој години не само све дојакошње наше читаоце очувати него да ће препоруком и заузимањем њиховим и осталих пријатеља „Витеза“, број претплатника у свакоме округу знатно порасти.

Сваки пријатељ привредног и витешког унапређивања српског нека зна, да ће „Витез“, који је намењен за народ, моћи у своме задатку успевати само онда, *ако сем* **обилног** *броја читалаца по градовима*, буде и у **сеоском** становништву свакога округа имао по више стотина предплатника, јер по најновијој статистици број ждребади у нашој земљи износи: по градовима само **1559** а по селима 30.014, према томе и број сеоских одгајивача који треба да читају „Витеза“ већ је сада *двадесет* пута већи од градских одгајивача. Не мање је пак потребно да се „Витез“ удостоји *што већег броја претплатника и по нашим касарнама*, јер ту су не само српски витези, већ је међ њима велики број и таквих, који ће се по одслужењу враћати својим домовима да у мирно-добском стању буду привредници и добри одгајивачи.

Свиколици пријатељи српскога привреднога и витешкога напретка, који са сеоским одгајивачима и витезима у додир долазите, припоните дакле да се број претплатника „Витезових“ умножи

10. октобра 1892. г.
Београд.

Уредништво и администрација
„ВИТЕЗА“

*

Најучтивије се умољавају сва уважена уредништва српских листова, да ову молбу „Витеза“ бар по једанпут у својим листо има, бесплатно и што скорије оштампати изволе.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВА ПРИПОВЕТКА Ч. МИЈАТОВЋА

ТРОШКОМ КОЛРЧЕВЕ ЗДУЖБИНЕ
ИЗАШЛА ЈЕ НОВА КЊИГА

РАЈКО од РАСИНЕ

ПРИПОВЕТКА С КРАЈА XVII. ВЕКА
написао
ЧЕДА МИЈАТОВИЋ

У овој својој најновијој приповетки наш уважени академик Чед. Мијаговић, изнео је слику једног младића са села — од Расине Рајка, — који, напојен витешким духом српских народних песама, као прави витез „без бојазни и прекора“, стађа себе у службу ослобођења једне грофице, која је допала ропства код једног потурчењака. Одважност и чистота карактера од Расине Рајка управо је заносна, његов српски осећај осваја срце и блажи душу Србинову, његово пожртвовање за част и образ равна се пожртвовању класичних витезова. Кроз целу приповетку веје оживљавајући дух српске свести и српског поноса, — и читаоци ће с правом насладом читати и уживати у Рајку од Расине.

Дело је елегантно штампано на финој артији и има 15 штампаних табака. Цена 2 динара.

Може се добити у Београду: у књижарници Вел. Валожића и трговини Јефте Павловића и компаније, који имају главни комисион.

Продавцима даје се пристојан рабат.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање мут. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	3 д
б) За свирање са певачем вештака од 1 концерта	5 д
в) За свирање женског (оркестра) ансамбла анце	20 д

II.

а). За играчку у локал. I-ог реда	15 д
б) За играчку у локал. II-ог реда	10 д
в) За играчку у локал. III-ег реда	5 д

III.

а) За панораму на дан	5—10 д
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно	10—50 д
в) За менажерије и музеуме	5—15 д
г) Циркус од представе	10—20 д
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова	0·5 дин.
б) Буре од 6 акова	0·10 „
в) Буре од 9 акова	0·15 „

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Царна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 46. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 8. Новембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ОБЗНАНА

Како је до сад велики број зграда везан са варошким Водоводом, и како се у већини тих зграда отпочела вода трошити, то ће од 1. Нов. о. г. отпочети наплата таксе за потрошњу воде, и управа Водовода моли грађанство да прими к знању следеће:

1. Сопственици оних зграда, које су са Водоводом спојене, и у којима је инсталација Водовода извршена *до 20. Октобра* о. г. закључно, подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер почев са *1-вим Новем.* о. г. — Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21. Октобра до 20. Новембра о. г. подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер са 1-вим Децембром о. год. Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21-ог Новембра до 20. Децембра о. г. подлеже плаћању са 1. Јануаром наступајуће године и т. д.

2. Досадања употреба воде, било од појединих предузимача за зидање нових грађевина, којима је привремена употреба дозвољена, било од појединих сопственика кућа код којих је инсталација извршена до 20. Окт. о. г., било од сопственика, у чијим кућама инталисање није довршено а употреба воде дозвољена на провизорну чесму сматра се као привремена употреба воде по чл. 24. правила о издавању воде из београдског водовода. Читање водомера обавиће се 1. Новем. о. г.

3. Сопственици зграда, у којима инсталисање није извршено, али су домаћи чинили и сада чине употребу воде на провизорним чесмама, подлеже основној такси и кирији за водомер почев са 1-вим Новем. о. г.

Бр. 3094
31. Окт. 1891.
Београд.

Управа водовода.

ОБЗНАНА

Управа Водовода приметила је, да многи сопственици кућа дозволавају, да се инсталисање водовода по кућама врши, без да је за тај рад био предходно поднет план, на преглед и оверење Управи Водовода. Рад се исплаћује инсталатерима и петражећи од њих уверење, како је инсталација прегледана и од Управе као добра призната.

Управа водовода уверила се, да скоро све такве инсталације нису извршене онако како треба, и све то на штету сопственика куће и саме куће.

С тога Управа Водовода поново скреће пажњу грађанства, да у сопственом интересу, предају инсталисање водовода само овлашћеним инсталатерима, да инсталисање дозволи само по плану, кога је Управа одобрила, а исплату погођене суме за инсталисање да врше тек онда, кад је проба од стране чиновника ове Управе извршена и уверење издато, да је рад добар.

Управа позива г. г. инсталатере, да се тачно придржавају дате обавезе, да планове инсталације подносе на преглед и одобрење, а свршене инсталације да пријављују рад пробе.

Бр. 3169.
4. Новем. 1892.
Београд.

Управа Водовода.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

81. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

27. Октомбр 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били: г. г. Н. Х. Поповић, Рад. С. Филиповић, Ђ. Ж. Нешић, Љ. Јовановић, М. Велизарић, В. М. Тодоровић С. Азриел, М. Капетановић, Ђ. С. Новаковић, Мих. Башковић, Јов. Христић, Коста Б. Михаиловић, Димитрије Р. Гајић, Милан М. Ђорић, Илија Ђорђевић, М. Ђорђевић, Др. Павао Поповић, Ст. Чађевић, М. О. Петровић, Лазар Дашковић, Др. Марко Леко, Др. Радовановић, Андра Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 22. окт. 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Ђорђе Нешић предлаже, да се задржи од извршења решење одборско од 22. Окт. 1892. год. АБр, 9532, о узимању куће Јов. Ш. Пачића овд. под закуп, пошто има изгледа, да ће се кућа Стевана Далића моћи узети и јевтиније и повољније по општину.

Одбор решава, усвајајући предлог да се пом. решење задржи од извршења, — да господа Ђорђе Нешић, Ђорђе Наранџић, Р. Драговић и старешина кварта савамалског учине погодбу са сараоцима масе Стевана Далића, па о извршеном да известе одбор.

Ово се има извршити још сутра — 28. октобра — па ако не могу постићи споразум да се пусти у извршење задржатог поменутог решења.

III.

По прочитању молбе Николе Стевановића адвок. пуномоћника Стојанке удове поч. Михаила Штерића бив. ткача СБр. 19093, којим тражи уверење о породичном односу његове властодавке — одбор је одлучио, да му се може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању молбе Симона Ланда у лиферанта гаса за општину, АБр. 7937, којом моли да се ослободи плаћања трошарине на остатак гаса што има да преда општини у 15359 кгр., и по прочитању извештаја управе трошаринске којим се молба поткрепљује, — одбор решава, да се Симон Ланда-у, ослободи плаћања трошарине на ову количину петнајест хиљада триста педесет девет килограма гаса, што по уговору има још да преда општини београдској.

V.

Председник извештава одбор да је одборско повереништво изабрало у седници одборској од 2. окт. 1892 год. АБр. 10489, ради састава пројекта буџета општинског за идућу 1893. год.— довршио свој посао и подноси одбору пројект буџета на одобрење.

По прочитању поднетог пројекта буџета АБр. 10931 који је у начелу примљен и по претресу сваке тачке по особ, одбор је решио, да се у буџету за 1893. год. предвиде ови приходи. *)

82. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

28. Октобра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. т. Ст. Чађевић, М. Капетановић, М. Велизарић, М. Јовановић, М. Марковић, Мих. М. Ђорђевић, Сава Вељановић, Јов. Ђуровић, С. Азријел, Коста Петровић, Л. Дашковић, Никола Х. Поповић, М. О. Петровић, Милош Трифковић, Мил. М. Ђорић, Коста Б. Михаиловић, Андра Одавић, В. М. Тодоровић, Ђорђе Ж. Нешић, Др. Радовановић, Мих. П. Бончић.

I.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 10748. одбор је изјавио, да је Димитрије Гранатировић доброг владања а сиротног имовног стања.

II.

Председник износи одбору на мишљење молбе, којим се траже уверења о сиротном стању.

По прочитању тих молби АБр. 10954, СБр. , 19344, — одбор је изјавио мишљење, да се Љубици Стевановић и Живки Р. Јовановић може дати тражено уверење, да се суд предходно увери о имовном стању Јована Главинића па тек онда да му изда тражено уверење.

III.

Одборник г. Ђорђе Ж. Нешић изјављује да се по вароши проносе гласови, да је одбор у некој својој тајној седници решио, да истеране државне чиновнике помогне са 30.000 дин.

*) Буџет ће се целокупан оштампати онако, како га буде одбор усвојио и Државни Савет одобрио. Ур.

Пошто ово не постоји, то молим преседништ о да овај лажан глас на згодан начин опровргне.

Председник изјављује, да је наредно, да се за ово напише званична исправка.

IV.

Продужен је појединачни претрес пројекта буџета за 1893. г. и по прођитању и претресу сваке тачке по особ, — одбор је решио, да се у буџету за идућу 1893 год. предвиде још ови приходи и расходи. *)

V.

Приликом решавања о буџету општ. београдске за 1893 год. одбор је решио, да се ноћни стражари од идуће 1893. год. укину и да се о томе извести Управа вар. Београда.

VI.

Приликом решавања о буџету општ. београдске за 1893. год. одбор је одлучио, да председ ник општине изнесе у своје време одбору на решење;

О чишћењу нужника и помијара;

Извештај о томе, зашто је смањен приход пијачне таксе са Вел. Пијаце;

Пројект о установљењу надзорника свију основних школа.

83. ванредни састанак

30. Октобра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. г. Милан Кастановић. Мих. Д. Банковић, Ђ. Димитријевић, С. Боторић, Диндра Ј. Одавић, Др. Павао Поповић, Милош Трифковић, Ђорђе Ж. Нешић, Никола Поповић, Михаило Јанковић, М. Велизарић, М. О. Петровић, Лазар Дашковић, Др. Марко Леко, Гаврило Бркић, С. Азријел.

I

Прочитани су записници одборских одлука седница држаних 27. и 28. октобра и учињене су ове измене и допуне;

у одлуци КЊБр. 886 под V (буџет прираза општинског) да се прираз има прикупљати све донде, док се не изврши оно, због чега се купи, сходно решењу збора од 30. Матра 1892. год. АБр. 6219.

*) Буџет за 1893. год, одштампаће се засебно у целини.

под II (буџет водовода вароши Београда) да се разлика у издавању има покрити из зајма, пошто није извршена веза водовода са свима кућама, те према томе издаци на те радове имају пасти на терет зајма.

под XVIII (Разно) да се унесу још и сви расходи:

За кирију куће за дорћолски кварт 2400 дин.

За кирију куће за благајницу управе вар. Београда 1200 дин

И да према овоме ванредни и непредвиђени трошкови имају износити 92350·90 дин.

Да се решење под КЊБр. 887 овако об разложи:

Општински одбор доносећи горње решење, ослањао се на II одељак т. 14. чл. 36. зак. о општинама по коме пропису законском старање о безбедности лица и имања у општини београдској пада у надлежност Управе вароши Београда; даље и на то, што је до сада неколико пута надзорна власт односно Управа вар. Београда дала званичних доказа о томе, да општинској власти не дозвољава никаква удела у вршењу послова ове врсте и назад и на то, што иста управа у последње време одриче општини сваку послугу у ноћним стражарима, које она — општина — из своје касе плаћа а на које је општина све до скора могла осипати отправљање општ. послова у важнијим при ликама.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

дунавска обала.

С дана на дан све се већма шири промет у Београду. Поред згодног географског положаја самог Београда на двема пловним рекама доста приноси и жељезница, нарочито њен довоз из Србије и осталих балканских земаља. Нарочито на обалама Саве примећава се, да је тесан простор за многобројне лађе, које ту доносе и одатле односе товаре. Сада је већ највећа оскудица у обали и у кратком времену нагомилаће се број бродова на београдским обалама толико, да ће се грабити, ко ће пре да угради место уз београдску обалу, те да што пре сврши утоваривање еспапа. Некада је довољна била обала до Цигана Костине механе, па и на том кратком простору могле су лађе пристајати, где су хтеле Сада се простор за истоваривање продужио и до самога савског моста, па ипак многи бродови чекају по неколико дана, док дођу на ред, да се примакну обали. Прека је потреба, да се београдска обала прошири и брзо и лако претоваривање помогне. Томе ће знатно помоћи кеј, који се намерава на савској обали саградити. Али тиме се ни из далека не подмирују ни све данашње потребе, а камо ли потребе још већег обр та, који се мора у Београду ширити

Помоћ је у главном у томе, што ће се још до сада неупотребљавна дунавска обала узети у помоћ, и већ су чињене неке при преме, да се олакша бродовима. да и крај плитке дунавске обале могу пристајати, и терете скидати.

Знамо и то, да је у програму наше општинске управе, да се и сва дунавска обала удеси за пристајање већег броја бродова.

Кад поредимо савску обалу са дунавском, морамо одма рећи, да је прва много згоднија за пристајање бродова. Нарочито ваља узети у обзир јаке и дуготрајне кошаве, које Београду често досађују и тада је пристајање бродова уз Дунавску обалу врло опасно, док је савска страна у лепој заветрини. Но тиме још није речено, да Дунавска обала није ни у колико понесна за пристаниште. На против Београду је и та обала добро дошла и од неоцењиве је вредности, кад се једном сасвим за ту цељ удеси.

Хоћемо да напоменемо, чиме би требало дунавски крај попунити, те да и он има сасвим удобну обалу за пристајање и за истоваривање бродова у свима могућим случајима, па и за време јаких и дуготрајних ветрова.

Знамо, да се између ивице саме вароши

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића његош.

Кад Скендербег опази, да је откривен, и кад виде, да не сме ни часа губити, заповеди пешадији, да удвоји кораке, а сам с коњицом пусти узде и у највећем трку полети на непријатеља. Међутим и значари ударише у свакојаке инструменте своје и подигоше тако ужасну ларму, да је изгледало, да Арбанаси имају доиста велику војску. Али Хамзу све то ништа не уплаши. Он потрчи с мало другова стрицу на сусрет и започне с њиме бој. У том и у турском табору настане страшна забуна. Једни су војници седлали коње, други пахали оружје; једни трчали овамо, други онамо, те тако један другоме сметали и само се још више бунили. Не мањи метеж чинили су и коњи. Прекинувши, па страшну ларму од добоша, труба и т. д., ужад. којима беху привезани, они су летели као махнити међу војницима и велику им штету наносили.

Међутим паша још није улазио у бој. Он је остављао да Хамза одбија непријатеља, а сам је скупљао око себе остале војнике и стављао их у убојни ред.

У том навали и Моз са својима с друге стране и то тако силно, да непријатељи већ почеше губити наду не само да не ће моћи победити, већ да се неће моћи ни бегством спасти. Узалуд се Хамза борио као лав, узалуд је храбрио своје: како су Арбанаси од њих куд и камо у мањем броју, како је то стид и брука плашити се од добоша, труба и т. д., нико га није слушао нити му веровао, јер где год се окреташе, свуда налажаше на наперене мачеве непријатељске.

На послетку и паша, сакупивши око себе велику чету, одлучи да уђе у бој. Он удари на оно место, где је била највећа гужва и неред, и то тако силно, да не само задржа Арбанасе, већ их шта више и нагна да уступају. Али то би дело једнога трепутка. Чим то опази Моз, он почне још жешће продирати напред пред својима, секућк и свађујући, што му год долажаше до руку, гоњен непрестано мишљу, да је сад дошло време, да спере ону ћагу учињену издајством. Угледајући се на свога вођа, Арбанаси се на ново окрете и турски се редови опет почеше повијати. Под сабљама и коњма коњаничким, и пушкама, копљима и стрелама пешачким, све је падало, све гипуло.

На послетку непријатељ поче окретати леђа и то свуда Само се још држало једно одељење, а њиме заповедаше — Хамза. Он трчаше час овамо час онамо, храбраше своје и речима и делима, ако ко беше у опасности, он му одмах притрчаваше и својом руком убијаше непријатеља. Али ни све то његово јунаштво не поможе Турцима ништа, и они нагоше бежати, после дугог опирања, као и браћа им. Онда Скендербег изда заповест, да се Хамза никако не убија, већ, ако је и како могуће, да се ухвати жив. И слава та припаде храбром Захарији Гропи, који му за тим, уз помоћ два проста војника, Стевана Убинија и Винченца Раленија, савеза руке наопако и потера га тако везана Скендербегу.†)

†) Барлеције вели, да га је сам Скендербег ухватио De Vita etc. lib. XI., 270.

и Дунава простире приличпа пуста пољана, тако звана Јалија. Простор је велики и проширује се још и тиме, што ће се плитка Дунавска обала далеко и далеко насипати, те да се добије уз нову обалу довољна дубина за пристајање теретних бродова. То насипање у сам Дунав као и насипање целокупног простора саме Јалије захтева знатну количину земље. Општинска је управа намерна, да потребну земљу за насипање тог краја добави одкопавањем Карабурме. Сасвим оправдана намера. Али мислимо, да ће та количина земље бити недовољна, нарочито што су доњи слојеви Карабурме каменовити.

У колико дакле не достигне земља са Карабурме, предлажемо, да у близини наођена се земља за ту циљ употреби.

Почевши испод саме београдске тврђаве ваља прокопати пловни канал од својих 30—50 м. ширине. Он би дидиривао садању ивицу саме вароши и код Хаџи-Томине циглане силазио би опет у Дунав.

Тај би нам прокоп дао знатну количину земље у близини саме Јалије и дунавске обале, те би се њоме те полоје насуле, а уједно би се саградио згодан прокоп (канал) за пловидбу или за улазак бродова за истоварење или утоварење еспапа, за зимовник бродова и т. д.

Тако би онда на Дунавској страни сву трговину веће вредности груписали око тога прокопа, а само дунавску обалу оставили би за стоварање кабастих предмета, којима није место ни на Сави, где ће зидани кеј доћи нити у дунавском прокопу. Дакле на самој дунавској обали сместиле би се пре свега све дрваре београдске, тако исто истоварање семена, песка, угља и т. д. Тиме би се дакле са савске обале уклониле велике сметње, које сада обалу заузимају и саобраћај отежавају.

Дунавском је крају намењено, да се и фабрике ту одомаће. Ниже вароши, негде око Карабурме сместиће се и сточна пијаца, обори за свиње и штале за говеда и овце. Железница имала би да се продужи кроз доњи град за везу савског са дунавским крајем.

Кад се једном и београдска марвена трговина уклони са садањег трга код Батал-Џамије и смести на Тркалиште, лако ће прогон стоке са пијаце (са тркалишта) вршити ка Карабурми, где ће и железница за товарење стоке бити.

Дакле као што се види, дунавском крају намењује знатан део будуће београдске трговине само ваља све услове за то створити.

Анта Алексић.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пошто на држану лицитацију за давање општ. права за цубок од заклане стоке у овој општини, која је држана 22. овога месеца, није дошао довољан број лицитаната, то ће суд општине Београдске ову лицитацију држати

на дан 10. Новембра ове године

у књиговодству општинског суда.

Лицитација одпочеће се у 2 а закључити у пет часова по подне.

Позивају се лицитанти да на ову лицитацију дођу.

Услови могу се видити сваког радног дана у канцелариско време у књиговодству општ. суда.

Од Суда општ. Београдске 30. Октобра 1892 год СБр 17987. у Београду.

ПРЕГЛЕД
ОПШТИНСКЕ БЛАГАЈНИЦЕ

Главна Контрола наредила је да се све општинске благајнице прегледају и поднесу о томе извештаји. Тога ради овлашћен је г. М. Вујовић комесар да прегледа благајницу општине београдске. Он је тај преглед извршио и поднео извештај председнику Главне Контроле који гласи:

КОМЕСАР ГЛАВ. КОНТРОЛЕ
2. Новембра 1892. год.
У Београду

ГЛАВНОЈ КОНТРОЛИ

По овлашћењу господина председника Главне Контроле од 27. пр. месеца Бр. 22113, Ја сам тога дана тачно у 3. сахата по подне престао суду општине београдске, ради ванредног прегледа касе општинске. Стрешине овог надлештва не беше у канцеларији, и с тога пријавим се његовом заступнику г. Јовану Антонијевићу члану суда, покажем му горње овлашћење у којој се цељи пријављујем. Кад сам му ово пријавио одмах ме је одвео у главну благајну суда општинског и ту у присуству његовом и одговорног рачунополагача — благајника — г Михајила Јовановића са дотичним књигама рачунским, затворим и запечатим главну благајну и ручну касу у којој храни новац од задржате плате, чиновника, званичника и служитеља општинских по разним њиховим давањима.

Са овом касом кад сам био готов односно њеног затварања, онда ме г. Антонијевић одвео у депозитну касу са којом рукује члан суда г. Јован Илић и ову сам у присуству њиховом са дотичним књигама затворио и запечатио.

Док сам све ово урадио већ је био мрак, и даље рад нисам могао продужити него сам га оставио за сутра дан 28. пр. мца.

Сутра дан наредио сам рачунополагачу главне благајне те је дневник касе сумирао и закључио, па сам сумирање преконтролисао и нашао да су добро сумирани и закључени, а за тим ставио сам му сва она питања из чл. 83. закона о уређењу Главне Контроле и кад је на њих одговорио, отворио сам главну благајну и нашао сам ово:

1. Дневник касе главне благајне пока-

Остајао је сад још паша, који беше сакупио око себе доста и коњице и пешадије, и који очекиваше непријатеља да, после пораза Хамзина, удари на њ. И не мораше га чекати дуго. Чим Моз разби Турке онде, где у први мах беше ударио, похита одмах на пашу и започне с њиме бој. Готово у исто време навали и Скендербег с једно хиљаду пешака†) и нешто коњаника, по што осталима беше заповедио да гоне бегунце.

Паша се борио врло храбро те се дуго не могаше разазнати, ко ће победити. Али то не потраја дуго. Арбанаси и овде показаше да су бољи јунаци од Турака Па ипак победа највише припаде Мозу.

Кад Даут спази да од победе нема ништа, смисли да сачува бар живот. Пусти коња и нагне бежати, што игда могаше. Неколико Арбанаса јурнуше за њим, али он имаше дивнога коња и умаче пред свима. Онда и цела његова војска престаде од сваког боја. Сваки је гледао, како ће само себе спасти. Али с тога и падоше сви. Опкољени са свих страна, они су изгледали као стадо оваца, у које су ушли вуци, а Арбанаси не шћаху да знају за милост ни за кога. Најкрвожеднији пак од свију бише Моз. Кад се после — причају — свршила битка, он је био сав огрезао у крви. Вели да је сам својом руком побио тог дана више од две стотине непријатеља.

Не мање зло прођоше и они, што беху расути по околним пољима. Готово у исто време кад Скендербег удари на табор, и Стрез с Еманујлом груне па ове и начини страшан покољ. Управо овде и неје било боја, већ то беше проста касапница. Нико од непријатеља и не помишљаше на одбрану. Сваки је само трчао коњма, не би ли главу сачувао. Ну по што коњи беху или повезани или расути куд који, то мало коме испадаше намера за руком.

Тако се сврши и та битка, која се, без и каке сумње, може сматрати за једну од најславнијих, што их је и кад Скендербег одржао за свога двадесет четворогодишњега ратовања. Она се беше отпочела око три часа по подне и трајала је до једног часа пред заласком сунчевим.†) Колико је у њој пало мртвих с непријатељске стране, безимени писац вели, да се неје могло тачно сазнати, поред свега његова распитивања. И то је врло могућна ствар, јер се онда слабо волила статистика о погинулима. Вели да се проносио глас, да их је пало петнаест, двадесет па и тридесет хиљада, и да је овај последњи број, као највећи и најгромогласнији, био примљен с највећом вером, али сам додаје, да он сматра и први број за басновит. А јамачно он и има право. На Барлеција се, као што смо и напред казали, не смемо поуздавати. За заробљене пак казује тачан број — осам стотина и шесет, међу којима беше и један санџак†) с још осамнаест других официра. Арбанаси пак изгубише око двеста четрдесет људи, међу којима у осталом, не беше ни једнога знатнијега официра.††)

Осим тога, Арбанаси задобише и силан плен. Барлеције вели, да неје било ни једнога војника Скендербегова, који неје био задобио бар по једнога коња и који га неје био претоварио силним пленом†††). Сам Скендербег задоби касу пашину и у њој сто хиљада дуката. Двадесет хиљада одмах даде

†) ibidem.

†) И Барлеције каже од прилике исто тако. De Vita etc. lib. IX, 270.

†) Барлеције га зове Мезид-бег. Ibid. Тако и у Fatti illustri, стр. 19.

††) Барлеције вели, да су непријатељи били изгубили око двадесет или тридесет хиљада својих, а Арбанаси само шесет (тако и Fatti illustri), па онда додаје, да и њему ти бројеви изгледају сувише невероватни, али их ипак брани. De Vita etc. lib. IX., 270—1.

†††) ibid., 272.

зао је, да има у каси новаца 67.763·33
а Дневник ручне касе показао је да у овој има новаца 4.516·82

Свега 72.280·15

2, По пребројаном новцу у главној благајни нашао сам да овога стварно има

Монета.

У Банкама	1.9040·—
19.½ наполеона по 20. дин.	390·—
10. дук. цес. по 11·75. дин.	117·50
у бакру и никлу	36·82
у седам државних бопова	19.816·43
у 102. квите привр. издатака	5.223·73
у 22. списка „ „	27.940·67

Свега 72.565·15

Као што се види нађено је у каси више 285. динара, а то су оних 285. дин. о којима рачунополагач, говори у свом одговору на прво питање, који нису уведени у дневник касе са узрока тамо наведених, које сам му примио, и сада према овоме и главна каса и рачуник касе нађене су подпуно исправно, па као такове њему су исте се овим новцем и књигама уступљене на руковање.

Са овим касама био сам гогов 28. пр. месеца, а 29. прешао сам у депозитну касу.

По што сам ову касу онога истога дана затворио и запечатио, кад и главну благајну. то сам сада пре свега рачунополагачу ове касе г. Јовану Илићу, наредио, те је све суме из књиге депозитне неиздате извадио и сумирао, па сам онда учинио питања из чл. 83. закона о уређењу главне контроле, и кад је он на њих одговорио, онда сам и ову касу отворио, све у присуству заступника старешине надлештва и одговорног рачунополагача г. Илића, па сам новац пребројао и стање касе нашао ово:

1. Књига депозитна кад је пресумирано, нађено је да има у каси новаца од разних неиздатих депозита — динара 317.508·70

2. Нађено је у каси новаца

У банкама	13.610·—
У сребру	389·66
У ситно	35·30
У таксеним маркама	73.101
разне кауције	303 300·64

Свега дин. 317.508·70

Као што се види и овде је нађено стање касе исправно, јер колико је депозитна књига показала да треба да има новаца, толико је истог у каси нађено. које у готовом новцу, које у разним вредећим папирима, и према овоме каса са књигама и свим новцем уступљена је на подпис као исправна рачунополагачу на његово даље руковање.

Према овоме, ја сам касе суда општ. београдске, ванредно прегледао и нашао исправне, сврх чега подносим у два комада под-| радњу чињену на овом прегледу са овим мојим учтивим извешћем, а једно враћам под ·|2 овлашћење са којим сам на овај посао овлашћен био.

Комесар
Главне Контроле
М. Вујовић с. р.

Да је овај препис веран своме оригиналу.
Главна Контрола тврди.
Бр. 22670
5. Новембра 1892.
Београд

Председник
Главне Контроле
П. К. Михајловић

За секретара
рач уноисситач
Ацо Ј. Миланковић

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)
држан 21. Сепг. 1892 год

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник Пошто има довољан број одборника за рад, отварам седницу и молим вас да чујете протокол прошлог састанка. (Секретар прочита. Прима се). Изволте чути о увређењима. (Секретар прочита тражена уверења).

Управник вароши Београда упутио је акт којим налаже да општина београдска зида зграду за одељак полиције топчидерске. Изволте га саслушати (чита). Ја мислим да га треба упутити грађевинском одељењу ради довршења претходних штудија.

Ђока Ж. Нешић. Стоји ли општина у обвези по закону да даје стан и за полицију у Топчидеру, и ако стоји то да ли баш мора зидати зграду или узети појединy кућу под кирију?

(Настаје објашњење о томе између одбора и споразумевање, где би се могла зграда зидати, ако се по закону мора кад је Топчидер државна долина и т. д. Предложи се да се изабере комисија. да о тој ствари размисли и реферише одбору).

Председник. Пристајете ли сви на комисију? (Пристајемо). Па добро: кандидујте лица. (Кандидују се и бирају г. г. Ђока Новаковић, Мика Бончић, и Милутин Марковић).

Председник. У свези с оним што је одбор одобрио да се купи, грађевински је одељак предложио да се одобри још 500 дин. те да се од Дела Доне купи и ливачки апарат, јер ће нам бити од потребе. Вредност је апарата 1200 а он га даје за 500 дин. Одобравате ли? (Одобравамо).

М. Бончић. Зашто се мој предлог о узимању још 2 лекара у општинску службу не изнесе на дневни ред? Ја мислим да је то врло хитна ствар с обзиром на врло блиску опасност која нам прети од колере.

Председник. И ја налазим да су прилике санитетске код нас веома тешке и мучне, јер у колико сам ја сазнао као члан комисије за сузбијање колере, она је веома близу нас, јер је констатовано по неколико случајева разболења у Бечу и Пешти. То је према данашњим саобраћајним средствима врло близу и ми морамо с појачаном и лекарском снагом и опрезом да изиђемо на сусрет томе непријатељу човечанства. И ја дакле налазим да је предлог Бончићев оправдан и да би сте требали да овластите председништво да узме још 2 лекара.

Стеван Чађевић. Ја мислим, да ни једног међу нама нема, који би био противан

Мозу и јавно га похвали пред свима због необичне храбрости. Али Моз се задовољи самом славом и сав новац раздели међу оне, који су се с њим борили.

Али најважнији од свега плена, то је био Хамза. Полу го, с рукама везаним наопако, снурженим лицем и обореним очима, стајао је он у гомили света, који се био сакупио да га гледа.

Та и смрт је била сто пута лакша од таке срамоте!

Одмах после те победе Скендербег се поврати Кроји и ту буде дочекан у највећем тријумфу и весељу. Чим се за тим мало одмори, пошље посланике краљу Алфонсу с богатим поклонима (12 коња, 4 заставе и шатором пашиним) и с Хамзом, молећи га, да га чува у тамници с највећом пажњом. У исто време пошље посланика и султану, да преговара с њиме о откупу заробљеног санџака. Мухамед не имаде куд и пошље четрдесет хиљада сребрника†). Али му Скендербег не пусти за тај новац само онога санџака, већ још и све остале официре, па и оне од простих војника, који су хтели да се врате. Што се тиче Хамзе, за њ султан нити што понуди, нити би га Скендербег и дао, па ма за како благо.

Али ове две страшне узастопне погибије турске, прва под Београдом а друга сад у Арбанији, поразиште Мухамеда као никад дотле. Он увиде, да Скендербегу не може ништа наудити, и реши се, да га моли за мир Пошље дакле Мезид-бегу, поред уцене још и писмо, којим заповедаше, да на сваки начин гледа, да начини са Скендербегом мир на десет година и то раван мир.†)

Скендербег не хтеде у први мах ни да чује о томе; та после таке славне победе зар онда да се мири? Али народу његову беше већ додијало то непрестано четрнаестогодишње војевање, и он жељаше мира. Прваци Скендербегови веома пребациваху њему, што је тако себичан и славољубив. Зар он не ће мало да се смилује на свој јадни народ? Зар му је мало славе, кад Мухамед, тај поносити господар истока и запада, — како се он сам називаше — моли њега, владарчића једнога, да начини равни мир? Пребацивање то и наваљивање првака већ хтедоше преломити Скендербега, да пристане на тражени мир, али баш у том дође помоћ од папе и све се окреге друкчије.

Ђорђе Кука, посланик Скендербегов код папе на непрестано наваљивање Скендербегово, изради на послетку код папе, да овај пошље свога посланика Скендербегу и да му пошље нешто новаца. Папа обећа и наскоро испуни обећање. Пошље Јована Навара с једно четири хиљаде и с писмом датираним 17. сетембра те године†) у коме му честита на славној победи и позива га,

†) Барлеције каже петнаест хиљада дуката. De Vita lib. IX., 273.

†) ibid., 274.—5. Барлеције шта више тврди, да је он то писмо имао и у рукама. Али по што не вели ни датума, нити у опште садржину осим те погодбе, ми можемо у то сумњати.

†) Рипалди у својим Аналима а код год. 1457. број 15., износи цело то писмо папино, из кога се може видети све оно, што смо ми казали. Гл. Biemmi G., 378. — Али ми ћемо споменути овде још нешто веома важно.

Хопф је нашао у миланском архиву један документат, који гласи од речи до речи овако: „Год. 1457. Турци имају већ готово сву равну Арбанију; Скендербег се држи у брдима; папа му шаље новац.“ (Хан, 480). Ако сад обратимо пажњу на све оно, што смо до сад казали за год. 1457., онда ћемо видети, да се све ово казивање безименога писца у главу слаже с Рипалдовим Аналима и с документом из миланског архива. А то није мала ствар и само нас још више утврђује у мишљењу, да је безимени писац доиста достојан сваке вере. Међутим, кад погледамо на догађаје, што су се по Барлецију десили ове године, наћи ћемо са свим другу ствар. По њему излази, да је султан те године послао Синана и Умура с четрнаест хиљада људи, да пазе на границе, али да се никако не упуштају са Скендербегом у бој. Као што се дакле види, то не би ни мало одговарало документу миланском. То је опазио и Гончевић, али не имајући доказа, да је те године био поход Хамзин на Арбанију (по Барлецију то је било још год. 1454.), он прави неке хипотезе, али које су само хипотезе. Гл. Ober Albanien etc..

набавци лекара. Али ја ни сам с тим на чисто зашто баш два лекара а не више, јер Београд има скоро 60 хиљ. становника и држим да би слаба вајда била од њих двојице. Кад санитетски савет ставља све лекаре на расположењу, онда сви морају и да притеку у помоћ, према чему мени изгледа да би тај издатак био излишан. С тога ја мислим да ми ово упутимо нашем санитетарном шефу лекара, па да нам они реферишу колико је нужно лекара набавити и да ли је нужно, па онда да приступимо решењу, јер овако можемо се преварити а само два није вајде ни узимати, јер је то кап воде у мору.

Ђока Нешић. Ја се слажем са мишљењем г. Чаћевића, да о томе да мишљење санитетски одељак општине београдске. Но поред овога хоћу да учиним једно питање. По вароши циркулише глас, да је један општински извршитељ злостављан од неког вуцибатине, па је тај чиновник звао општ. лекара у помоћ, па тај није хтео да га лечи. Да ли је то истина да лекар тако сме урадити? Кад он ради тако с општ. чиновницима ја какав је пре́ма сиротињи

Мијаило Бончић. Кад сам предложио да се узму још два лекара имао сам у виду општински издатак, а и ја држим да нам треба 5—6 лекара, ако би имали чим да се плаћају. Ова два што предлажем платили би из партије за непредвиђене трошкове. Ми имамо једног лекара г. Попса, који може се рећи и није лекар, а други је г. Змај Јовановић, који је слаб човек, те је нужно узети још два лекара да попуне празнину на Дорћолу.

Др. Марко Леко. И ја сам мишљења да је нужно, да се за сада узме још који лекар за општ. и слажем се са г. Бончићем, да би два лекара било довољно само не би био за то, да буду стални, и да се не расписује стечај, већ да се остави г. председнику да ангажује 2 лекара са платом, коју општински лекари имају.

Андра Одавић. У колико сам разумео предлог мени се чини да је главно тежиште истог било да се узму два лекара за то што врачарски и палилулски одељци раштркани. Ако нам колера дође, мени се чини, да ће ти крајеви највише требати лекарску помоћ, а може ли тада један лекар подмирити потребу. Не може. С тога ја се слажем с предлогом, да се узму два лекара с тим да они буду за ове крајеве.

Гавра Бркић. Мени се чини да ни од ових лекара лисмо бог зна какву помоћ имали, још мање ћемо је имати ако нам се тај немио гост појави. Они иду пре ономе, ко више плати. По моме мишљењу општини и не треба лекара, јер сваки ће узети онога лекара, кога хоће. Узмите и 50 лекара, па ћете их само плаћати бадава, а сваки ће тражити онога кога хоће. Кад нам држава даје све своје лекаре на расположење, онда на што нам више лекара.

Председник. Ја сматрам за дужност да вас упознам са досадањим мерама које су предузете од стране општине и државе нарочито ради сузбијања колере. Међу мерама, које треба предузети јесте и појачање лекарске снаге. Ви знате, да смо подигли бараку, и како има колере већ у Пешти. Недај боже, може се лако и код нас пренети. Досад је већ констатовано, да има велики број раденика да је отуда лошао. (Чује се: Није требало пустити). Стална комисија лекарска нарочито одређена предузела је мере да нађе начина за сузбијање долажења. Међу начинима спада и карантирање. Синоћ смо држали седницу а и ја сам данас настао да нађемо место гди ће то карантирање бити, па сви који дођу, да се прво лекарски посматрају. Сем тога у бараци подигнутој треба да има лекарске потпоре, како би у првом случају могао притећи у помоћ. Са општинским лткарима не може се тај посао обављати. То су мере у кратко. Но има и других мера: морамо да спремимо транспортна средства да болесник можемо одмах пренети гди треба. Ја сам учинио корак да направимо најпростија врсте кола, које ће болеснике преносити; морамо узети приличан број људи који ће код болесника бити. Данас сам већ наредио, да се набави известан намештај. Узео сам од Црвеног Крста постељне ствари, које по свршетку болести морају се спалити. Већ сам узео једног човека, који је свршио медицинску школу, но још није положио испит, и поставио га на народској станици, да дезинфикује људе, који долазе. Новац за ово решио сам да се издаје из кредита, који је одређен за сузбијање колере. То је дакле невоља која нас гони, а гони нас и дужност да бранимо грађанство. Потоме, дакле ја вас молим, да дате овлашћење да набавим лекаре Сад можемо да примимо по предлогу г. Бончића, а доцније ја ћу вам поново изнети потребу нову на решење.

Андра Одавић. О овим предохранама и средствима, која су потребна, ми смо у своје време учинили шта треба и може се рећи, да то служи на част ономе, који о томе води рачун. Ми смо та средства набавили још онда. кад се колера појавила у Хамбургу. А данас кад је колера на прагу, онда се ми играмо. Ако је то истина, да су из Пеште прешли неки раденици у Србију, онда је колера већ ту. За што да се не забрани прелаз. Кад је то могла Бугарска да учини пре месец дана за што ми да не можемо Те раденике требало је одмах зауставити и забранити им улаз у варош.

Председник. Ја сам дужан да вам дам објашњења о овој ствари. Синоћ је био тај случај. Наређено је да сваку лађу осмотри лекар и дезинфикује путнике. Синоћ је из ненада дошла лађа. кад лекара није било те је била заустављена до доласка лекара. Као што знате, наше комшије биле су обуставиле пловидбу пошто су чуле да код нас влада колера и кад су чуле да је нема, они су дигли ту забрану, те је тако могла и доћи она лађа изненадно и у необично време.

Ми смо синоћ решили карантин и данас су издате потребне наредбе да се издржава карантин.

У тежњи да што боље и што пре заштитимо наше грађанство, мора нам бити прва брига да му набавимо што више лекарске помоћи.

Стеван Чаћевић. Мало пре, господо, кад сам говорио, ја писам хтео да захтевам да општина штеди и ако је права потреба. Ја знам господо, да је Београд капија Србије и да ми не смемо да дремамо, ту кад се тиче одржања живота 10 и више хиљада душа. И са тога ја мислим да ми треба да имамо не једнога по 20 лекара, али ја мислим ми ћемо ту потребу сазнати од меродавних људи — од наших лекара који то и знају и који су вољни да нас у извођењу потребних мера најенергичније потпомогну. Зато ја мислим да ми као одборници треба да донесемо одлуку да државна власт спречи улазак у нашу земљу не карантином од 3 него од 15 дана, јер ако дође болест онда је све доцкан. Ја мислим да овим што би смо узели ова два лекара, не би смо ништа учинили ако би дошла епидемија али најбоље да чујемо лекаре.

Милан Капетановић. Има ли једна стална санитетска комисија, која се стара о предохрани од заразе? (Има). Онда је врло незгодно да се ми овде истичемо било саветом било чим другим него да потпомогнемо све што они захтевају а она нека носи одговорност за све. А та комисија, састављена из најодабранијих људи, умеће да оцени шта нам кад треба те ћемо то и набавити, а нарочито нам председник треба то брзо и без оклевања да извршује. (врло добро!)

Председник. У прилог говора г. Капетановићева имам да кажем, да је у интересу брзег извођења свих потребних мера за сузбијање и одклоњење колерне заразе од земље, одређена нарочита санитетска комисија у којој је и председник београд-

---

да мира никако не чини с Турцима, јер се он спремио за крсташку војну с тврдом намером да изагна Турке са свим из Европе.

Том писму Скендербег се веома обрадује и јавивши за њ првацима својима, одлучи с њима, да одбију предложени мир, па да се и даље туку „за крст часни и слободу златну," под папином заставом. Ну како му папа беше послао само веома малу помоћ, то он пошље к њему опет посланике и замоли га за више новаца. У исто време пошље посланика и краљу Алфонсу, па и њега преклињаше да поради код папе, да му пошље већу помоћ.

Краљ Алфонсо прими к срцу његову молбу и одмах писа папи писмо,†) о тој ствари. Али и његово и Скендербегово писмо не имадоше код архипастира хришћанског готово никаква успеха. Преоптерећен и сам силним издацима, нарочито с тога што је морао да издржава велику флоту на истоку, он пошље Скендербегу још само пет хиљада форината, као што се може видети из писама, која је послао обојици њима (Скендербегу 6. а Алфонсу 8. фебруара идуће [1458] године).

С тиме бисмо свршили и ову годину, која је доиста једна од најславнијих за његова дугогодишњега ратовања.†)

†) Да је он доиста писао папи о том, то се види из писма које се налази у Ринаљдовим Аналима код год. 1458. пит. 15..

†) Па ипак неје на ино, ради веће потврде нашему мишљењу о вредности Барлецијева дела, треба свакако да споменемо и то, шта оно вели на овом месту. У њему, место свега овога причања, основаног на непобитним документима, има само то, да је Скендербег, на предлог Мезид-бегов да начини мир, био одговорио, да он не ће начинити с Турцима мира, све док му не поврате Свети-град и Београд. Али — додаје се — на наговарање санџаково пристао је на послетку да начини — примирје, док он не отиде султану и не јави му за његово захтевање. De Vita etc. lib. IX., стр. 275.. И то је све. О целом пак овом преговарању с папом нема баш ни речи.

ске општине сталан члан и што год та стална комисија нареди, ја то одма извршујем па вас молим да и ви дате на то свој пристанак (одобрава се) и да потребне суме могу одредити јер се друкчије не може да ради. (Одобрава се).

Ник. Р. Поповић Прима се предлог г. Капетановића с вашим додатком.

Председник Усвајате ли да се узму и 2 лекара а и више ако би било потребно? (Усвајамо).

За потребе евентуалне, нужно је да се набаве извесна кола болеснічка и ја вас молим да чујете извешће грађевинског одељења о томе (чита). Одобравате ли ову набавку? (Одобравамо).

Ви знате да постоји овде фабрика палидрваца. За ту фабрику дала је земљиште општина београдска и на њему је подигнута зграда за фабрикацију палидрваца. Пред одбором општине београдске има више од године дана како лежи молба друштва, које има фабрику да му се помогне с тим што ће му општина београдска опростити кирију на земљиште. Ово друштво моли с тога што се друштво због стране конкуренције налази у тешким приликама. Кирија је 1000 дин годишње.

М. Банковић. Ја молим да се преко ове ствари пређе на дневни ред, јер је негодно решавати о помоћи од 1000 дин. једноме *индустријском* предузећу.

Стеван Чаћевић. Ми сви знамо да наше фабрике и фабричка производња нису могле да постоје и да се развијају због трговинског уговора. Ја мислим да овде наша држава не чини оно што би требала да чини, не помаже наше произвођаче колико је потребно и колико друге државе помажу своје произвођаче само да могу издржати конкуренцију. Ја мислим да се с овом хиљадом динара неће ништа помоћи фабриканту, него нека се он потрпи до новог трговачког уговора, па ће се онда стално и стварно помоћи.

Г. Бркић. У том истом смислу хтео сам и ја да говорим с тога, што се он често обраћа општини за опроштај кирије, а то значи да он нема капитала чим може радити, па му и ни неплаћање кирије неће помоћи.

А. Одавић Да ли је то друштво ликвидирало (чује се: није). Ако је оно стало за хиљаду динара, онда оно неможе ни опстати. Општина београдска није за то одређена да само сноси све коме треба помоћи за целу државу. Нека му држава да и остало и земљиште.

М. Капетановић. О овом предузећу има читава историја. Ја хоћу само да кажем да ми у Србији имамо палидрвца каква нема нигде. Ми имамо да благодаримо белгиским капиталистима, који праве ова палидрвца да неморамо са оним другим машинама тровати нашу децу. Људи нетраже, да их ми подпомажемо, већ само да им се не тражи кирија, како би колико толико могли издржати навали других аусто угарских фабриканата. Још прошле године не њиховом иницијативом тражено је, да се из буџета нашег избрише хиљаду динара. Нека господа из незнања рекли су држава треба да им да земљиште. Да вам само напоменем једну немилу ствар, а то је за што су узели земљиште под кирију, а за што нису примили земљиште што им је држава одредила. Нису с тога што им је тадањи министар привреде дао једно земљиште водоплавно. То је био г Владан За што је то тако урадио незнам. Говори се, да је и политика имала посла и да је чак и г. Стефани имао посла. Како тако, тек факт је, да нису могли подићи фабрику на месту гди је министар одредио. У оно време по вароши се говорило, да је то било просто усљед сметње аустро-угарских фабриканата.

Сад неки кажу, за што општина београдска да опрости кирију. Ево за што. Ви знате колико, тамо има наших грађана раденика, који су изучили занат, зарађују кору леба и плаћају држави порез; па зар се том фабриком не чини доста нашој сиротињи а и иначе. Друштво не тражи од нас Бог зна какву субвенцију. Они то чине да виде само да смо предусретљиви и да чинимо од своје стране колико толико, да се спрече стране сметње. А ако хоће аустро-угарска продукција, да им чини сметње, она ће им то чинити и и без ових хиљаду динара, само ми треба то да појмимо. У буџету је истина метуто хиљаду динара прихода од те кирије, али је тада казано, да можемо доцније решити и противно, то је да се опрости.

М. Банковић. Ја жалим што се оволико одлична снага троши око ове ствари. Мени се чини да му ми овим не чинимо помоћ, него штету што о овој ствари толико говоримо и што му у тој кирији хоћемо да помогнемо. Оно — друштво — чини само себи велику штету, што се за ово обратило општини, јер тиме показује да оно нема никакву будућност у том свом предузећу. С тога сам да се преко овога пређе.

Председник Г. Капетановић лепо је објаснио како је доиста у ствари, — а могло би се казати и то, да друштво греши што тражи у помоћ овакве ситнице. Али господо није згорега кад поред државе и општина чини олакшице те да одржи једну установу која почиње код нас. Подизати код нас оваку једну установу није ништа друго него створити прилике нашим грађанима да зараде коју пару и здрже своју породицу а поред тога трошећи неће производе чинимо услуге и друшуву и држави

Светозар Ботурић. Ја господо знам, кад је то друштво дошло у Србији да зида фабрику за палидрвца и заиста држава му је дала земљиште на дорћолу да зида зграду за фабрику и оно то није могло примити због хрђавог земљишта, па се због тога обратило општини за земљиште. Да не би морало ићи у унутрашњост општина му је уступила. Држим да нећемо погрешити ако му опростимо кирију за 2 године, а ти хиљаду динара неће упропастити општину. По моме мишљењу у интересу је београдске општине да чини олакшице свима фабрикантима, те да се тим начином подижу фабрике и грађанство насељује

Стеван Чаћевић. Позната су правила, на који се начин подижу фабрике. Њих подиже држава законима о заштити од ђумручине; даље својим субвенцијама и оне немогу без тога никако опстати. Ми смо сасвим мали, да можемо учинити милостињу за подигнуће фабрика. Како се данас појавило ово друштво са фабриком палидрваца и тражи милостињу, сутра ће се појавити још 5—6 фабриканата, па онда хоћемо ли ми отворити наше касе па све испразнити а ништа не помоћи. За хиљаду динара држим да је и смешно да се и помислити може, да ће то фабрику одржати. Оно што вели г. Капетановић о чињеним сметњама, то ја незнам. То може бити и не бити. С тога сам да се ово одбаци.

Љуба Јовановић. Ми сви то желимо да се што пре састане Скупштина и да се што скорије сврши трговачки уговор па кад то буде, онда нека плаћа кирију, а донде док се он има да бори с незгодама које му је створила она иста политика која је створила и садањи уговор, ја мислим да смо ми, као место где има место почетака индустрије, дужни је помоћи. А што се г. Чаћевић боји да ће и други поврвити с таквим молбама, ја кажем да би то била срећа, јер би то значило да ми имамо по стотину и хиљаду радника заузетих послом ту, од кога посла они плаћу и све државне дажбине и све личне намирице. Ја мислим да ова незнатна помоћ не би била само празнење џепа, него би била захвала онима, који толиким нашим пореским главама и старешинама породица налазе рада. И ја не мислим да је овде главно питање тих 1000 динара, како рече г. Банковић, да о томе не треба водити ни речи — него друго нешто. Доиста ако једно овако друштво не може друкче напредовати него од наше милости, онда је жалосно! Али овде има нешто друго. Овде је питање да ли ће у овој земљи да меродавни фактори гледе равнодушно да се сваки покушај за еманциповање од експлоатације странаца у клици угуши, или ће му се чинити помоћ, како и сам закон тражи. Овај човек — односно ово друштво — дошло је у Србију на основу извесних законских концесија које су злом вољом једнога министра изигране и ми сад знајући све прилике у којима се он налази, треба да га помогнемо кад можемо. Ово у толико пре треба учинити што ово друштво преживљује једну крупну кризу и чини ми се, ако се сад одржи да ће се од новог трговачког уговора моћи боље развијати. Разуме се ако друштву и ми и други надлежни чиниоци у овој земљи одкажемо сад помоћ, оно ће се мучно дотле одржати. Ми смо чули како друштво стоји и питање је сад хоћемо ли га спасти. Што се мене тиче ја ћу гласати за помоћ јер нисам видео, да је и једна фабрика лиферовала боља палидрвца него што су ова.

Милош Трпковић. Мени се чини да би ми једно добро учинили кад би ово друштво ослободили од плаћања кирије. И као срећа да их стотинама дође да отворе нове фабрике па да ни њима не тражимо кирије. Ми добро знамо како је пре скупо било млевење у воденици, кад је била само једна парна воденица а сад је јефтиније од кад их је више и све раде.

Никола Р. Поповић. Ми смо Срби по карактеру своме конзервативни за пријем неких новина; треба да прође извесан број година и месеци па да се прилагодимо да примимо нешто корисно и добро по нас а врло смо згодни да примимо оно што не вреди па и оно што нас упропашћује. Усљед тога морају се други људи подухватити послова ивдустријских морају они дознати оно што ми немамо због нашег конзервативизма. И ови људи настали су свим силама да таквој једној потреби у палидрвцима одговоре. Они их тако раде да у близини нашој, а ни даље нема бољих палидрваца шведских. Кад им је давана концесија за подизање фабрике палидрваца држава им је обећавала доста и они су с правом могли очекивати јаку државну помоћ. Али кад је дошло до остварења обећања, нашао је се један човек који је морао да им све услуге одкаже само због једне „ноте“ којом је се ишло на то да се развиће те гране индустрије код нас спречи. И кад је пре-

дузеће имало да се осујети по одказу државне помоћи, нашло је се људи који су његов значај и замашај за будућност узели да оцене, те су једнодушно дали добро парче земље општинске за подизање фабрике. Фабриканта, као што се може поуздано тврдити, није у овоме предузећу руководило то што ће он од општине добити земљиште, него што је нашао на признање: да је предузеће важно и да га треба потпомоћи. Поред тога што се овим предузећем користе многи наши сугрђани, оно је важно још и с тога што су палидрвца не шкодљива. И сад, после толиког рада фабрике, налази се у средини одбора људи који хоће да помогну ово предузеће а има их којима не иде у памет да га треба помоћи! И зар може бити оправдано то, да ни општина не помогне ово предузеће кад се зна да га држава усљед трговачког уговора не сме помоћи? (објашњаоа за што). Ја мислим да друштво помоћ заслужује у толико пре што ни једно дрвце није са стране набављено за израду ових палидрвца него је довучено из нашег ваљевских и других округа. Кад бугарска може да има своје фабрике тканина (штофова) и да носи своје штофове, што и ми не бисмо помогли ово предузеће?

Ја предлажем да се ово друштво бар за две године ослободи овог плаћања кирије (да се реши!)

Мика Банковић. О овој ствари дужан сам да и ја проговорим неколико речи ма да сам у почетку рекао да око ње не ваља речи трошити. Г. Љуба Јовановић говорио је опширно о постанку фабрике и навео је да је човек дошао у незгодан положај, јер га држава не не може да помогне због трговачког уговора; међу тим мени се чини, да то друштво кад је пошло и дошло из Белгије у намери да ту фабрику оснује, оно је знало да постоји овај садашњи трговачки уговор те је према њему могло да свој рачун удеси; трговачки уговор дакле није нешто не предвиђено што не би било фабрикантима познато. Мени се чини да је држава ослободивши друштво од царине, учинила за њега колико је могла до сад а и општина му је нашла и уступила своје земљиште; дакле друштво није у ничему оштећено. Но мени се чини да у целој тој работи, земљиште само за једно индустријско предузеће не игра бог зна како важну улогу. Та за Бога шта је то за њега 1000 дин. годишње или 83 дин. месечно?! Ово дакле није питање од економске вредности те да се на њему огледа хоћемо ли се показати увиђавни и патриоте те да се то индустријско предузеће одржи.

Г. Никола треба да зна да овде није реч о помагању иддустријског предузећа него о милости од 83 дин. месечно, колико општина прима од друштва на име кирије.

Стеван Чађевић. По срећи или по несрећи ја сам учио годину дана о томе и знам да се предузећа само законом одржавају. Државна је каса дубока и она може помоћи. А што се тиче подизања индустрије ја и делом и радом и патриотизмом доказао сам купујући и у кући и на себи све што је овдашње и опет знам да ових хиљаду динара неће фабрику помоћи. Ако хоћемо да том друштву помогнемо, онда је најбоље да га питамо шта му треба, па да решимо.

Андра Одавић. Овде су пале речи, како су Срби већином склони да неприме оно, што је за њих добро а да потпомажу оно, што им шкоди. Ја одбијам од себе то и одборнике који су говорили за ову ствар против. Што се мене лично тиче господо, ја потпуно знам и вољан сам да потпомажем сваку српску индустрију, али кад вивим да то заслужује. По моме мишљењу предузимач овај није никакав трговац. Кад би он мени казао, да зависи од ових хиљаду динара, ја би му онда дао 3 хиљ. динара. Али кад се овде говори за 80 дин. месечне кирије онда те фабрике нека и нема. Пале су речи, да је ово једина фабрика да су поједине општине наређивале, да се из те фабрике узимају машине. Кад је и ово све чињено у помоћ, па ипак неће издржати, онда је тим дат још већи доказ, да то друштво није способно за тај посао. Даље се се споменуло овде од једног господина како Бугарска има фабрику штофа. Па и ми господо имамо и баш с тога питам тога господина носи ли он штофове из наше фабрике.

Председник. Оставите то на страну. Ја ћу да ставим ово питање на гласање:

Ко је за то, да се кирија наплати нека гласа „за“, а ко је да се ненаплаћује до 1893. године, нека гласа „против“.

Дакле гласало је 8 „за“, 12 „против“, а двојица се уздржали од гласања.

И тако усвојено је већином гласова, да се ненаплаћује кирија

Сад имамо о једном питању да проговоримо у конференцију. Оглашавам, да настаје конференција.

(Са овим је седница свршена, а јавна седница трајала је 8¼ часова по подне).

Држан 29. Септ. 1892. године.

Председник. Отварам одборску седницу и молим вас да чујете записник прошле седнице. (Секретар прочита. Прима се).

Лаза Дашковић. Читао сам у новинама да је одбор казао пре неке седнице, да му је Јамандија овд. трговац непознат. Ако је то била реч о Јамандији код „Делиске чесме“ он је познат и врло добар грађанин, те бих молио да се учини исправка. (Видиће се и исправити ако је реч о њему)

Стеван Чађевић. Ја сам се сам уверио а мислим да сте се и ви уверили да овако дезинфиковање приватних имања и плаћева од стране самих сопственика и имаоца станова, иде врло рђаво, управ не како треба. Ја бих у интересу обезбеђења од болести, предложио да дезинфекцију узме општина на се снабдевши се претходно и средствима за то и људма па да утрошак на поједина имања разреже и наплати. Ја држим да би ово било у интересу здравља становника и да би ово као оправдана мера, наишла на одобравање код свих свесних грађана.

Председник. Дозволте ми да вам кажем шта смо ми предузели у питању дезинфекције. Општински суд опазио је да то дезинфицирање од стране сопственика не бива како ваља и како би се задовољило оно очекивање што се тражи од дезинфекције. Усљед тога предузете су мере да се дезинфекција врши од стране општине и то се већ чини. Трошкови учињени наплаћују се а догични казне који нису вршили дезинфекцију.

Ђока Нешић. Кад се већ повела реч о овоме, ја бих хтео да допуним овај предлог г. Чађевића. Ја сам се сам уверио да се дезинфекција не врши или никако или врло слабо. Па и то што грађани не врше дезинфекцију није све, него има беде и у томе што је карболна киселина која се продаје по дућанима тако разблажена да нема неког задаја ни за 2 сата. Ја сам купио киселине из дрогерије Павла Маринковића и уверио сам се да нема никакве снаге. Сем тога општина је одредила таксу међу тим они по 90 пара па кило наплаћују. Ја мислим да томе треба стати на пут и контролисати и цену и каквоћу киселине.

Председник. Павле Маринковић није при стао на оно па шта су пристали други Ми смо издали наредбу и објаснили, пошто су се обвезали поједини апотекари да продају карболну киселину но доцнијом наредбом препоручено је да се употребљава размућено кречно млеко, јер се показало у другом свету да је то најсигурније дезинфекционо сред ство. Сад се карболна киселина употреб љава на оне предмете који се једино морају њоме дезинфиковати.

Са тога дакле грађанство нема ни потребе да узима карболну киселину кад може имати кречно млеко као много боље и јевтиније дезинфекционо средство.

Стеван Чађевић. То је похвално од стране председништва што је такве мере предузело те да може контролисати у колико се у вароши врши дезинфекција, али мој предлог иде на то да општина стално иде од куће до куће па дезинфикује и то не само с једном групом људи већ с више таквих група како би се свуда стигло и на време. То што би општина издала за кречно млеко и за наднице људима, имало би се наплатити од грађана.

Ја мислим да ће и друга господа одборници потврдити, да сопственици кућа врше дезинфекцију кућа или врло слабо или никако, те да према томе овај мој предлог има оправданог основа.

Филип Васиљевић. Господо, ми смо у ранијој седници донели одлуку да општина набави кола за изношење ђубрета из вароши, јер је сопственицима и при најбољем старању то немогуће да чине Лицитација, у колико знам, није ни до данас држана и ја питам: да ли је председник што радио на томе. Ми смо решили да се узму кола под кирију и да се људи набаве.

Председник. Немам ништа против предлога г. Чађевића.

Коста П. Михајловић. Ја потпомажем предлог г. Чађевића а то с тога, што сам и ја члан те комисије што надгледа да се станови држе чисто, више пута наређивао сопственицима да употребљују карбол па нико не слуша. С тога сам да то општина врши.

Председник. Па добро, ја примам да се тако одсад ради.

Радојко Драгојевић. Ја се бојим да ми с тим неучинимо неправду онима, који се тачно држе санитетског наређења, а таквих има доста и онда би дошли до неправилног начина вршења.

Стеван Чађевић. Част и поштовање оним лицима и сопственицима, који збиљски врше те санитетске наредбе. Али између њих, могу више њих да се крију и да невршe своју дужност. Ако општина узме на се тај посао, онда ће бити олакшица свима, јер неће ни коштати скупо, као што сад кошта поједине. Само на овај начин кад општина то врши може и одклонити опасност. Ево г. Марко Петровић вели

да је из једне куће изнео за кратко време 7 мртваца.

Мића Петровић. Господо, пре неколико седница решили смо да општина набави извесан број кола за изношење ђубрета. Колико је мени познато по том решењу не видим, да се што боље ради него стара песма те стара и таљигаши уцењују грађане. За што се то ради тако, јер то ће учинити да људи престану носити ђубре кад нема кола.

Соломон Азријел. Сад како је колера већ близу, ја би био мишљења да се објави грађанству преко новина, да свака могућа кола могу вући ђубре.

Мијајло Ђорђевић. Ја не могу да се сложим са Соломоном да носи свако како ко може. То таљигаши уцењују људе и ја сам видио, где је један за корпицу ђубрета узео 1·20 дин. С тога је најбоље да општина то врши.

Ђока Нешић. Ја се слажем са г. Ђорђевићем, јер ако таљигаши носе на хрђавим колима, растуреће ђубре по вароши.

Председник. Набавка прописних кола је сада у раду и то захтева много новаца.

Сем тога ја сам већ наредио, да се набави извесан број гаљигаша. Међутим кад грађани сами неналазе а треба износити ђубре у овим најтежим околностима, онда је то зло стање у овдашњој вароши. Општина за кратко време да створи један воз није могуће а треба да се нади мали се одкуд платити. Сад се баш на томе и ради. Кажете да је платио 6 гроша од пола, а ја баш мислим да треба да плати 6 гроша. Сад кад вам кажем да се на томе ради, онда се претрпите, јер овде није само тај посао, него има сијасет других.

Марко Велизарић Ја мислим да овде није реч о имућним грађанима јер они чисте сами у интересу здравља. Овде је реч о сиротињи. Они као сиротиња треба да се прво брину о хлебу па немају да даду новац за ђубре или да купе леб онда за њих је овде питање општина треба да се стара за сиромашне куће, па се онда неће догађати случаји о којика говори поп Марко.

(Свршиће се)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВА ПРИПОВЕТКА Ч. МИЈАТОВИЋА

ТРОШКОМ КОЛРЧЕВЕ ЗАДУЖБИНЕ

ИЗАШЛА ЈЕ НОВА КЊИГА

РАЈКО од РАСИНЕ

ПРИПОВЕТКА С КРАЈА XVII. ВЕКА

написао

ЧЕДА МИЈАТОВИЋ

У овој својој најновијој приповетки наш уважени академик Чед. Мијатовић, изнео је слику једног младића са села— од Расине Рајка, — који, напојен витешким духом српских народних песама, као прави витез „без бојазни и прекора“, стађа себе у службу ослобођења једне грофице, која је допала ропства код једног потурчењака. Одважност и чистота карактера од Расине Рајка управо је заносна, његов српски осећај осваја срце и блажи душу Србинову, његово пожртвовање за част и образ равна се пожртвовању класичних витезова. Кроз целу приповетку веје оживљавајући дух српске свести и српског поноса, — и читаоци ће с правом насладом читати и уживати у Рајку од Расине.

Дело је елегантно штампано на финој артији и има 15 штампаних табака. Цена 2 динара.

Може се добити у Београду: у књижарници Вел. Валожића и трговини Јефте Павловића и компаније, који имају главни комисион.

Продавцима даје се пристојан рабат.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·20 д
б) За неузидан шпархерд	0·20 д
в) За узидан „	0·40 д
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0·50 д
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 д
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0·10 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0·20 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове	0·75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д
в) Од акова	0·50 д

IV. СЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3·00 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје	1·00 д

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу	7 д
б) Гроб за одрасле	12 д
в) Мала гробница	555·52 п. д
г) Велика гробница III реда	998·39 п. д
д) Велика гробница II реда	199·32 п. д
е) Велика гробница I реда	1684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24·90 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муз. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до	3 д
б) За сбирање са певањем вештака од 1 концерта	5 д
в) За свирање женског (оркестра) ансамбла	20 д

II.

а). За игрању у локал I-ог реда	15 д
б) За игрању у локал. II-ог реда	10 д
в) За игрању у локал. III-ег реда	5 д

III.

а) За панораму на дан	5—10 д
б) За разне представе и показивање вештина, дневно	10—50 д
в) За менажерије и музеуме	5—15 д
г) Циркус од представе	10—20 д
д) За забаве „Тингл-Тангл“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера	50 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

За воду на савској пумпи.

а) Буре од 3 акова	0·5 дин.
б) Буре од 6 акова	0·10 „
в) Буре од 9 акова	0·15 „

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892. год. АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 47. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Недеља 15. Новембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

Грађанству вар. Београда

Г. Г. Васа Николић, Димитрије Милојевић, Вучко Ц. Илић и Дамјан Димитријевић овд. грађани актом својим од 2. т. м. АБр. 11087, тражили су, да суд општине београдске по чл. 13. зак. о општинама сазове општински збор, који ће донети своје решење о изјави неповерења данашњој Управи општинској. За доказ свога тражења поднели су оригинални списак лица у коме је било записано 2194 грађанина овд. а поднели су и други списак потврђен пореским одељком Управе вар. Београда у коме је било извађено из поменутог оригиналног списка 1353 лица, која су означена као потпуно правни гласачи и као довољан број за испуњење услова из предпоследње алинеје чл. 13. зак. о општинама за сазив овога збора.

Суд општине београдске подвргао је ревизији списак 1353 потписника ради уверења да ли су они доиста испунили све услове који се траже за потпуно правне гласаче, и резултат тога испитивања показао је, да је и међу овима било записано 181 лице, који ове услове нису испунили, па одбивши овај број од броја 1353 показало се, да међу овима нема више од 1172 пуно правна гласача; даље уверивши се из акта да су садањи општински чланици изабрани са 1245 гласова, Суд је нашао: да је овај број од броја 1172 већи за 73 гласа, те према томе и да тражење поменутих грађана није било сообразно чл. 13. зак. о општинама за овакве случајеве, и решењем својим од 5. истог месеца АБр. 11087, одбио молиоце од траженог сазива збора, о чему је и грађанство а и надворна власт у своје време извештена.

Али и преко тога Управа вар. Београда актом својим од 11. Новембра 1892. год. Бр. 20207, а на захтев ових истих грађана, наредила је Суду општине београдске да у року од десет дана сазове збор грађана београдских на коме се има решити о поверењу или неповерењу данашњем Председнику општине београдске, члановима Суда, кметовским помоћницима, одборницима и одборским заменицима.

Услед ове наредбе Суд општине вар. Београда на основу чл. 13. тач. *а*., зак. о општинама, с погледом на чланове 19 и 22. поменутог закона

РЕШИО ЈЕ, ДА СЕ САЗОВЕ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

НА ДАН 21. НОВЕМБРА 1892 ГОД. - НА ЗАВЕДЕЊЕ -

на коме се има решити о поверењу или неповерењу садањој општинској управи и то Председнику, члановима Суда, кметовским помоћницима, одборницима и одборским заменицима.

Ко од гласача буде за поверење општинској управи, гласаће ЗА а ко буде за неповерење гласаће ПРОТИВ.

Право гласања на општинском збору, према чл. 14 закона о општинама имају сви пунолетни чланови општине, који плаћају 15 дин. годишње непосредне порезе, а који нису под старатељством или који по прописима чл. 16. и 17. овог закона, право гласања немају или су га изгубили. У задрузи имају право гласања на збору сви задругари, ма сви скупа не плаћали 15 дин.

непосредне порезе, ако нису чланом 16. и 17. изузети. Тако исто имају право гласања и она лица, која су ослобођена од плаћања порезе по члану 61. тачке в. и г. закона о непосредноме порезу) што су постала неспособна за рад, или су инвалиди, или они, који примају милостињу из државне касе.

Немају право гласа на општинском збору:

1., они који су осуђени због злочинства, докле своја права не поврате, или који су лишени грађанске части за време пресудом одређено, као и они који су осуђени због преступа, који безчасте и јавни морал вређају, док не прође година дана од дана издржане казне;

2., који се налазе под судским ислеђењем за дела под 1 наведена;

3., који су пали под стециште за време док стециште траје;

4., који су под полицијским надзором;

5., који ма колико дугују у име порезе осим текућег полгођа

Официри, војници сталног кадра не учествују по 16-ом члану закона у саветовању општинског збора.

Збор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити на изборно место до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима.

а) За **кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).

б) За **кварт теразиски** — у теразиској муш. школи (улица 2 јаблана).

в) За **кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (Душанова улица).

г) За **кварт савамалски** — у основној мушкој школи улица Краљевић Марка.

д) За **кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица; и

ђ) За **кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријепољска улица, спрочу војне болнице).

САСТАВ БИРАЧКИХ ОДБОРА ОБЈАВИЋЕ СЕ ДОЦНИЈЕ.

ОД СУДА ОПШТИНЕ ВАР. БЕОГРАДА, 13. НОВЕМБРА 1892. ГОД. АБР. 11304.

НАРЕДБА

Старајући се о интересима општине београдске и о тачним прикупљању њених прихода законом и од надлежне власти одобрених, Суд општ. вар. Београда на основу решења Државног Савета од 24. Октобра 1892. год. Бр. 3438, члана 40. зак. о општинама и решења одбора општинског од 12. Маја 1890. год. АБр. 839, и 11. Јуна 1892. год. АБр. 7537, а у свези с наредбом Управе вар. Београда од 10. Новембра 1892. год. Бр. 19.975.

наређује:

Да сваки онај који према поменутој наредби Управе вар. Београда од исте добије дозволу за давање балова, концерата и других забава, буде дужан с том дозволом пријавити се општинском Суду и њему положити ниже означену таксу, која је установљена у корист сиротиње београдске и народног позоришта.

Ако који од сопственика или закупаца локала, где се дају јавне забаве, допусти, да у његовом локалу какво страно лице даје преставе и друго томе подобно а не увери се да је дотично лице поред дозволе добијене од управе вароши Београда и општини таксу платило, биће он одговоран општини за неплаћену таксу.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а) За свирање муш. оркестра по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д.
в) За свирање женског (оркестра) дамен-капеле 20 д.

II.

а). За игрању у локалу I-ог реда . . . . . 15 д
б) За игрању у локалу II-ог реда . . . . 10 д.
в) За игрању у локалу III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.
д) За забаве „Тинги-Танги“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д.

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

Сем овога наплаћиваће се још половина од горесозначене таксе у корист краљ. српског народног позоришта.

Од Суда општине вар. Београда, 14. Новембра 1892. год. АБр. 11331. у Београду.

ОБЗНАНА

Суд општ. вар. Београда на основу чл. 7. зак. о пороти од 31. Марта 1892. год. обзнањује грађанству београдском да је одбор општине београдске у седници својој од 11. Новембра 1892. год. изабрао за поротнике у 1892. и 93. год. ова лица:

Милана Антонијевића, Живојина Стојадиновића, Благоја Спасића, Светозара Швабића, Витомира Марковића, Јосифа Б. Хајима, Косту Аврамовића, Драгутина Настића, Др. Мику Поповића, Тодора Ђурића, Љубу Срећковића, Косту Никшића, Владимира Јовановића, Никшу Лазаревића, Др. Миленка Р. Веснића, Тошу Никшића, Стојана Протића, Васу Мијатовића, Јована Христића, Голуба Јанића, Перу Маринковића, Милана М. Банковића, Јеремију Прокића, Ђорђа М. Марковића, Михаила Рашковића, Илију Милишића, Радована Миленковића, Богосава Марјановића, Живојина Прокића, Стевана Мијатовића, Аксентија Васића, Алексу Стојковића, Чедомира Поповића, Симу Ч. Поповића, Мишу Михаиловића, Владимира Губеревца, Ђорђа Н. Петровића, Стевана Мићковића, Стевана Радојковића, Лазу Ж. Петровића, Крсту Поповића, Филипа Рељића Ристу Лекића, Трајка Стојковића, Косту Лекића, Андрију Даду, Аврама Ј. Меламеда, Богосава Мандаревића, Ристу Петровића — Сировицу, — Косту Таушановића, Јакова Дамјановића, Јанаћка Ђурђевића, Јеврема Петровића, Љубу Јовановића, Косту П. Михаиловића, Радоја Ћирковића, Ћиру Петровића, Аксентија Тодоровића, Луку Ћеловића, Глишу Јосифовића, Светозара Велицког, Драгомира Здравковића, Ристу Параноса, Љубу Мишковића, Јоцу Наумовића — Шандоровића, Јефту Најдановића, Милорада Ж. Тадића, Настаса Тадића, Петра С. Спасића, Тодора М. Михаиловића, Косту Гинића, Живка Ђорђевића, Алексу Петровића, Николу Х. Поповића, Алексу Стојановића, Милана А. Максимовића, Радивоја Предића, Јању Па. Пашону, Јована Петковића и Миљића Тодосијевића.

Из Суда општ. вар. Београда 11. Новембра 1892. год. АБр. 11325.

ОБЗНАНА

Како је до сад велики број зграда везан са варошким Водоводом, и како се у већини тих зграда отпочела вода трошити, то ће од 1. Нов. о. г. отпочети наплата таксе за потрошњу воде, и управа Водовода моли грађанство да прими к знању следеће:

1. Сопственици оних зграда, које су са Водоводом спојене, и у којима је инсталација Водовода извршена *до 20. Октобра* о. г. закључно, подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер почев са *1-вим Новем.* о. г. — Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21. Октобра до 20. Новембра о. г. подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер са 1-вим Децембром о. год. Сопственици оних зграда, које

се инсталишу од 21-ог Новембра до 20. Децембра о. г. подлеже плаћању са 1. Јануаром наступајуће године и т. д.

2. Досадања употреба воде, било од појединих предузимача за зидање нових грађевина, којима је привремена употреба дозвољена, било од појединих сопственика кућа код којих је инсталација извршена до 20. Окт. о. г., било од сопственика, у чијим кућама инталисање није довршено а употреба воде дозвољена на провизорну чесму сматра се као привремена употреба воде по чл. 24. правила о издавању воде из београдског водовода. Читање водомера обавиће се 1. Новем. о. г.

3. Сопственици зграда, у којима инсталисање није извршено, али су домаћи чинили и сада чине употребу воде на провизорним чесмама, подлеже основној такси и кирији за водомер почев са 1-вим Новем. о. г.

Бр. 3094
31. Окт. 1891.
Београд.

Управа водовода.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

84. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

5. Новембра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника били г. г. Лазар Дашковић, Мих. Д. Банковић, Ђ. С. Новаковић, С. Боторић, Рад. С. Филиповић, Др. Марко Леко, поп Таса Капетан-Спасић. Ст. Чађевић, С. Азријел, В. М. Тодоровић, Милан М. Ђорић, Гаврило Бркић, М. Марковић, Никола Х. Поповић, Милош Трнковић, Др. Павао Поповић, М. Велизарић, М. Јовановић, М. Капетановић, Ђорђе Ж. Нешић, Др. Алкалај. Диндра Ј. Одавић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 30. октобра 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 10983, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је пзјавио, да су Андреја Јаковљевић, Стеван Стојковић и Милан Димић доброг владања а сиротног имовног стања.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о сиротпоме стању и породичном односу.

По прочитању тих молби СБр. 19459 и 19443, одбор је пзјавио мишљење, да се суд предходно увери о имовном стању Илије Петровића, па тек онда да му се изда тражено уверење.

Да се молиоцу Илији Чарапићу може дати тражено уверење о породичном односу његове жене.

IV.

Председник износи одбору на решење молбу Љубомира Вељковића, којом моли да му се помоћ општинска коју месечно прима изда једанпут за свагда за 8 месеци, како би могао отићи у Беч, да лечи своје болесне очи.

По прочитању те молбе АБр. 10937, одбор је одлучио, да се молитељ упути одборнику г. Др. Павлу Поповићу, да му као стручни лекар прегледа очи, па да се са његовим мишљењем поднесе одбору ова молба на решење.

V.

По прочитању молбе Илије Лозе општ. фењерџије АБр. 10912 и молбе Драгутина Ђорђевића пожарника АБр. 10932, којима моле одсуство од дужности, — одбор је овластио суд општински, да оцени њихова тражења и даде им тражено одсуство.

VI.

Председник извештава одбор да је суд општ. решењем својим од 3. Новембра 1892. г. АБр. 11054. решио да цена лебу за прву половину месеца Новембра буде иста као и за прошлих 15 дана.

Одбор је примио к знању ово решење.

VII.

Председник извештава одбор да је Државни Савет решењем својим од 27 Окт. 1892. год АБр. 11.007 а по жалби председника општине поништио решење Управе вар. Београда од 17. Октобра 1892 год. Бр. 18.510 којим је задржато од извршења решење одбора општ. од 24. Септембра 1892. АБр. 10.229 односно разрешења општ. часника од дужности због неплаћања порезе.

Одбор је примио к знању ово решење Државнога Савета.

VIII.

По прочитању протокола лицитације СБр. 19361 држане 21. Окт. 1892 г. за давање под закуп 19 месарских плаџева на Великом Тргу одбор је после повеничног гласања са 15 гласова против 5 (1 није гласао) решио, да се други плаџ месарски на горњој страни изда Владимиру Савићу за хиљаду динара годишње кирије; да се четврти плаџ месарски на горњој страни изда Николи Тасићу за хиљаду дванаест дин. годишње кирије; да се пети месарски плаџ на горњој страни изда Петру Видовићу за хиљаду педесет два дин. и десет пара дин. годишње кирије; да се други месарски плаџ на доњој страни изда Мики Константиновићу за хиљаду четир стотине четрдесет дин. и десет пара дин. годишње кирије; да се седми месарски плаџ на доњој страни изда Владимиру Савићу за хиљаду пет стотина дин и петпаест пар. дин. годишње кирије; за све остале плаџеве и то: на горњој страни, први, трећи, шести, седми, осми, девети, десети, једанајести, дванајести и на доњој страни први, трећи, четврти, пети и шести држи друга лицитација.

IX.

Приликом решавања о држатој лицитацији за издавање под закуп месарских плаџева на Великој пијаци, одбор је одлучио да одборско повереништво изабрато у седници одборској од 1. Јуна 1892 год. АБр 7431, за проучавање питања који се предмети могу продавати на великој пијаци, — проучи и питање о овим месарским плаџевима, па поднесе одбору своје мишљење на решење.

Овоме повереништву да буду чланови још и господа Др. Павао Поповић, Др. Марко Т. Леко и Милан Капетановић одборници.

X.

Председник извештава одбор да управа држ. штампарије за штампани материјал за општ. београдску из ранијих година тражи од општине хиљаду четри стотине осамдесет шест дин. и педесет девет пара дин.

По прочитању тога акта СБр. 19638 и мишљења општ правозаступника, одбор је решио, да се сума у хиљаду четир стотине осамдесет шест динара и педесет девет пар. дин. исплати државној штампарији из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XI.

По прочитању молбе М. С. Начића АБр 10860, којом моли, да му се врати сто педесет

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Обилића његош.

ГЛАВА ЧЕТВТА

Борба око наследства у Италији. — Прелаз Скендербегов преко Јадранскога Мора.

Међутим после толико година непрестаног ратовања и крвопролића сад као да хтедоше и Арбанасима једном да сијну мирнији дани. Доиста, крај прошле и цела идућа (1459.) година, колико се зна, протекоше у потпуном миру од стране турске. У „Monum. Serbica“ ми имамо два писма Скендербегова Дубровчанима, у којима он изјављује, да признаје, да је примио из њихове благајнице извесне суме, које пређе беше поверио њихову чувању. Једно је од њих писано априла (2-ог) а друго јуна (13-ог) месеца †) Исто тако и у „Acta Archivi Veneti“ имамо од те године, а од 4. јуна, једно писмо његово, којим повраћа Млечићима град Сати са свом области његовом, које је — како сам вели — отео од Турака, а не од Млечића, како су они тврдили.††) Колико се дакле из ових споменика види, Арбанији доиста у ово време није претила никаква опасност од Турака. Како пак за ово време других немамо, а и у безименог писца стоји изреком, да је та година (1459.) протекла у потпуном миру за Арбанију, то онда и ми немамо никаква повода не пристати са свим без устезања уз то тврђење.

Али ако Турци и после тога још дуго не узнемирише Арбанасе којим својим упадом, ипак ови ни то време не могоше провести мирно код својих огњишта. Раздори неки, што се беху породили у јужној Италији око напуљскога престола, не оставише ни њих на миру и позваше их чак преко мора, да и тамо — за туђинца пролију коју као крви, која и овако, у борби за домовину, беше доста истрошена.

†) Monum. Serbica, стр. 481. и 482.

††) Гласник XIV. Бр. 1582.

На неколико десетина година пре ових догађаја владала је у напуљској краљевини краљица Јованка II. (1414.—1435.). У исто време на престолу сицилијском седео је краљ Алфонсо, отац тадашњега краља Фердинанда. Краљица Јованка, узнемиривана непрестано Лудвиком, дуком анжујским, који је хтео да се дочепа њена престола, побегне на послетку Алфонсу, стави се под његову заштиту, посини га и нименује за свог наследника. Али после неког времена, на саветовање неких непријатеља Алфонсових, она поквари сав тај уговор, и начини наследником онога истога Лудвика, који јој пређе беше непријатељем. Ну ствар опет испаде са свим друкчије. Лудвик умре пре Јованке, те не мога понети њене круне, а за њим наскоро умре и она. Онда Алфонсо уђе с војском у Напуљ и седне на њен престо ма да се брат Лудвиков, Ренато Анжујац, из петних жила трудио, да то спречи. Иза тога Алфонсо је владао преко двадесет година срећно и мирно том земљом и сматрао је исто као да је од вајкада његовом била.

осам дин. и једанаест пара наплаћене калдрмије на еспап што је из Јагодине пшао преко Београда у иностранству, и по прочитању мишљења општ. правозаступника о томе, одбор је решио, да се молилац одбије од тражења.

XII.

Председник износи одбору на решење молбу Велимира Милашиновића радника на водоводу, који је чистећи резервоар осакатио се, и којом тражи од општине новчане помоћи.

По прочитању те молбе АБр. 10716 и реферата управе водовода, одбор је одлучио, да се молба ова упути одборском повереништву за издавање општинске милостиње.

XIII.

Одборник г. Мата Јовановић интерпелише зашто се једном не довршн калдрма пред двором.

Председник изјављује, да је наређено да се калдрма ова у најкраћем року доврши.

XIV.

Председник општ. извештава одбор, да одборник Раденко Драговић неће долазити у одборске седнице за 40 дана због смрти свога сина.

Одбор је примио к знању овај извештај изјављујући учешће своје у овој жалости.

XV.

Председник износи одбору на решење молбу Сулејман-Ефендије Фаладића овдашњег Хоџе, којом моли, да општ. београдска новчано помогне оправку барјак џамије.

По прочитању те молбе, одбор је решио, да се на оправку барјак џамије изда из општинске касе пет стотина динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

XVI.

По прочитању акта VII пуков. команде АБр. 11016, којим се тражи да се одреди земљиште за логорование и вежбање војске на Бањичком брду, — одбор је решио, да господа Никола Х. Поповић, Андра Ј. Одавић и Лазар Дашковић одборници заједно са војеним изасланицима одреде ово земљиште.

Овим се укида повереништво које је у овој цељи изабрато у седници одборској од 27. Априла 1892. год. АБр. 6740.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Српско Бродарско Друштво.** Управа првог српског повлашћеног бродарског друштва позива све удеоничаре, да на основу члана 7. друштвених правила положе и трећу *уплату* на акције бродарског друштва и то:

Акционари из Београда полагаће своје уплате искључиво код београдске задруге за међусобно помагање и штедњу, а акционари из унутрашњости Србије код окружних односно среских или дотичних штедионица код којих су и раније уплате вршили.

При III уплати поднеће акционари признанице о положеној I. и II. уплати, а у размену за ове добиће одговарајући број привремених акција гласећих на 50 динара.

Крајњи рок, до кога се има извршити III уплата утврђен је до 15. Децембра ове године закључно.

Доносећи овај оглас и о трећој уплати на акције српског бродарског друштва, нама је у дужности, да обратимо пажњу имућним грађанима српске престонице, да похитају те положе и трећу уплату, како би на овај начин дали прилике да се и у нас развије још једна врста саобраћајних средстава, *српски бродови.*

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

Држан 29. Септ. 1892. године.

(свршетак)

Ђока Нешић. Баш усљед говора г. Велизарића ја сам у комисији био и никад писам у сиромашној кући затеко, да има много ђубрета, него вечито налазио сам ђубре у каквог Ђорђевића, Великића, Уроша Јовановића итд. скоро по 2—3 кола. Баш због тога општина и треба да набави воз, а привремено треба да се одреди нека цифра за исплаћивање, а после нека општина наплати од свакога.

Председник. Знате да се сваке године попуњује порески одбор, који треба од првог Окт. да почне свој посао.

По закону треба сад 9 да одступе коцком, а других 9 да се изберу.

Изволте да извучемо коцком који ће да иступе. (Настаје извлачење коцака). Извучени су бројеви: 7, 10, 3 11, 16, 13, 15, 12 и 14. Чланови под тим бројевима иступају али могу бити опет бирани.

Лица која би се могла заменити, могу, ако одбор хоће, и остати. Отпали би: из кварта врачарског Тодор Милићевић (да дође Ђорђе Петровић бакалин); из савамалског сви су тројица отпала (да остану и Ђирковић и Ђурић и Коста Б. Михаиловић); из кварта дорћолског отпадају Владислав Ђорђевић, Никола Кики и Нестор Ристић (Никола и Нестор остају а место Владислава долази Риста Петровић), у кварту палилулском отпада Мијаило Ђорђевић (да остане).

Дакле сви стари остају осем Тоше Милићевића и Владислава Ђорђевића које замењују Ђорђе Петровић и Риста Петровић.

Има једно празно место марвеног лекара јер их по буџету има два а један у служби. Бив. марв. лекар државни г. Лазар Најдановић поднео је молбу да се постави на то место (прима се). Да би било јаче контроле над радом, и над квалитом меса, ја вас молим да ово место попуните (прима се). А примате ли и ово лице? (прима се).

Молим вас да чујете извештај о уређењу пијаце (чита).

Ето то је извештај о продаји на пијаци. У осталом ми смо већ неке радње забранили које овде пису поменуте. То су оне о којима је била раније реч у одборској седници, а све остало поменуто је у извештају.

Раденко Драговић. Велика пијаца на и друге, по ономе што се на њима продаје, претворене су у праву једну варош само што нити је по здравље народно корисно удешена, нити је за углед вароши. И ја мислим да је оправдано што комисија предлаже да се како ликерџинице, ашчинице тако и магазе и др. оданде уклони те да

Кад он умре, она је — као што је и појамно — по тестаменту имала да припадне његову јединоме наследнику Фердинанду. Али Јован, син поменутог Рената, обузет опет надом, да ће сад, по смрти Алфонсовој, моћи успети у оном, за чим су му тежили преци, с повећом војском беше упао у напуљску краљевину и почео је освајати. И почетак му је био веома срећан. Готови сви великаши и вазали Фердинандови беху се одметнули од њега и прешли противнику. Ну најважнији од тих одметника беху Јован Антоније Урсини, кнез Таренатски, и чувени ратник онога доба, гроф Јаково Пичинино. Уз Фердинанда су били само папа Пије II. и дука милански Франја Сфорца.

Кад Скендербег чује за те догађаје, сећајући се свих добара и услуга, које му некад беше учинио отац садашњега краља напуљскога, не мога остати немаран према несрећама, које беху задесиле напуљску краљевину и намисли, да притекне, што боље може, у помоћ њеноме краљу.

Из једнога папина писма од 29. јуна идуће (1460.) године, које наводи Риналди у својим Аналима,†) види се јасно, да је он још пре тога био изјавио папи жељу, да хоће да пређе лично у помоћ Фердинанду. Ну како би му земља у том случају остала без и каке одбране и заштите, то мољаше првосвештеника, или да му допусти да начини с Турцима мир за неко време, или бар да му пошље ког посланика (легата) свога, који би му могао бранити државу за време његова одсуства. Али и поред све добре воље своје, он се, бар за сад, мораде махнути своје намере. Папа истина одговори, да му је веома мило, што он тако великодушно нуди своју помоћ њима савезницима и говораше, да ће о томе одмах извести и Фердинанда, те да би га о доласку дочекали како му приличи, али на оба његова потраживања одговори са свим хладно и како се Скендербег није надао. Он, као глава хришћанске цркве, — писао је он — нема права да даје допуста за мир с некрстом не само њему него у опште никоме а и легата му неје могућно послати, јер је и сам у војној снази веома ослабео. Истина он га саветоваше, да те заштите потражи у Млечића, који су народ силан и који ће на његово саветовање за цело радо пристати на његову молбу, али Скендербег је без сумње имао разлога, да не пристане на тај савет.

Међутим ствари су у Италији ишле све од зла на горе. После крваве битке на Сарну, Фердинанд беше запао у веома тежак положај. Краљевина напуљска била му је сва истргнута из руку, осим нешто земље у приморју, и он се беше затворио у град један, по имену Барлета.

На те рђаве гласове у Скендербега опет задрхта стара жица захвалности. Он не могаше заборавити на Алфонсова некадашња доброчинства, те преже свом снагом, да се одужи за њих његову сину, па ма колико то било. Не зна се тачно кад, али свакако пре октобра месеца†), већ је к Италији пловила мала једна флота од коњаника и пешака, што је он слао Фердинанду. Колики је ових било, не зна се тачно, али се из свега може закључити, да их доиста неје било више од пет стотина, у чему се слажу сви стари биографи.

Али, како изгледа, та помоћ његова не би од бог зна каква значаја. Фердинанд и поред ње западаше с дана на дан све у већу неприлику. С тога Скендербег и би принуђен, да још једанпут понуди, да и сам

†) Rinaldo ann. 1460. пиш. 60. Гл. Biemmi G., 392.

†) То се јасно види из једнога писма кнеза таренатскога Скендербегу од 10. октобра: „Al presente simo advisati voj havere mandato de le vostre gente da piede et da cavallo in Puglia...“ Макушев, Ист. споменици 118. I.

се на чисто зна шта је пијаца а не да се тамо множе магазе у којима има по 2—3000 кила овса, јечма и др. жита!

Ђока Нешић, Не само да је то дозвољено што они на пијаци већ продају и што је се могло у неколико и сносити, него смо ми тамо наишли и на шупе, у којима се смешта некакав сувишан еспап и на магацин, од кога врло вероватно, општина једва да има који динар месечне кирије!

Са тога дакле што се на пијацама сваштa продаје, дућани су по вароши празни. На Теразијама где је раније било неколико дућана касапских, сад је само један!

Ја појмим потпуно да општина треба да има приход од касапа и других, али то не сме ићи до упропашћења вароши. Ја сам зато да на Великој Пијаци могу остати само велики дућани а мали да се забране. Не сме се трпити и даље ово што је сад, да нпр. један буретџија остави дућан на доље на пијацу и ту за 3 гроша дневне кирије, продаје бурек на штету других.

Раденко Драгојевић. Касапнице на пијаци изложене су јакој прашини и човек кад купи месо, често пута неможе разумети: да ли је блато или тако што. Ја мислим да све оне касапнице не одговарају потреби и да их треба уклонити с пијаце.

Ђока Новаковић. Ми кад смо размишљали о тој ствари, ми смо имали на уму интересе општинске али нисмо напуштали ни интересе грађана. Јер доиста и није право да грађани, од којих општина толико узима, остану без прихода само с тога што им општина затвара све могуће изворе. То је једно. А друго, ми треба да почнемо да уређујемо све радње а да не допустимо продају у неугледним и нездравим локалима.

С тога дакле и ја сам мњења да се на пијаци продају само артикли потребни за свакодневну нотребу и ништа више.

Председник. По вашем мишљењу излази, да треба укинути пијацу.

Марко Велизарић Држим да је ово питање врло озбиљно, па не треба да се реши онако на пречац. Сем тога овде и нема више од 12 одборника, пошто су многи отишли, с тога нека се остави за идућу седницу. Питање је од важности и по томе, што се тиче општинског прихода од 50 хиљ. динара.

Председник. Доиста су многи отишли. И кад је тако онда закључујем седницу.

Састанак је овај трајао до 8 часова по подне.

држан 2. Октобра 1892 год.

Председник. Пошто има довољан број одборника можемо почети. Молим да саслушате записник од прошлог састанка. (секретар прочита).

Има ли ко шта да примети? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја)

Изволте чути извештај о осама. Ја морам да извиним г. Селесковића, који је отишао у једну комисију. Прочитаће секретар. (Секретар прочита).

Извештај о оси у „споменичкој“ улици (усваја се). Даље извештај о оси у Немањиној улици (Усваја се). Даље: у „Добричиној“ улици. (Усваја се).

Имам да прикажем одбору извештај комисије која је имала да проучи пројект поднети за канализацију варошку. То је извештај у коме је изложен у начелу сав план како да се изврши канализација. Као што вам је познато на првом месту сада после водовода долази извршење канализације те да се нечистоћа лакше износи.

Овај посао није тако лак, с тога вас молим да одобрите да се штампа па да вам раздам на проучење. (Усваја се).

Пред. Потребно је да се направи 2 шупе за смештај кола, које служе за комору, јер их немамо гди да сместимо. Сем тога потребно нам је и због наших кола општинских јер и она стоје на сокаку. Г. Селесковић се јавио једним писмом да се одобри правлење две шупе и да може држати лицитацију. Он вели једна да се направи на топчидерској пијаци а друга на месту где је текија или код сењака.

Коста Б. Мијајловић. Топчидерска пијаца довољна је за све т. ј. не треба на два места

Филип Васиљевић. Држим да је најбоље да се направи тамо где је сењак. Тамо имамо чувара, па нек и ово чувају. Шупе се немогу правити по вароши.

Председник. Г. Селесковић каже, да ће коштати 5 хиљ. динара једна шупа. Одобравали се грађење у начелу? (Одобрава).

Гавра Бркић. Ту се може направити једна велика шупа, па да се кола растворе и тако сместе, а не онако читава, те да заузима велики простор. Да се потроши 10 хиљ. дин. за шупе то је много.

Председник. Дозволите да кажем. Разлози су ови за правлење. Баш да се то преда и држави на чување, опет су нама потребне две шупе ради смештаја наших општ. возова. Ви сте видили да ми наша мртвачка кола држимо на сокаку. Сад ако ми нећемо да правимо то мора ма ко други направити ово тим пре, што имамо и другог материјала који треба у заклон сместити да не буде на пропаст.

Илија Ђорђевић. И ја се слажем с Гавром што каже да би нам већа квадратура шупе требала кад би слагали кола до кола и са тога је најбоље да се кола нумеришу па растворе и слажу једна на друга у колико то бити може, те да нам може поднети и мања шупа.

С. Азријел. Ја видим да г. Селесковић мисли да треба зидати две шупе и ја мислим да треба једна али двокатна која би много јефтиније коштала од две једнокатне.

Председник. Ја вас пре свега питам: хоћемо ли градити шупе? (Хоћемо).

Мића Петровић. У начелу немамо шта против тога. То је потреба која се мора да подмири, само што мислим да је потребно наговестити инжињерском одељењу да води рачуна о жељама овде израженим, те да пројектује израду једне шупе и то код сењака.

Мата Јовановић. Нема смисла изјављеној жељи, да се шупа гради код „сењака“ јер, може бити имаће јачих разлога да буде на Топчидерској пијаци те са тога не треба то сад утврђивати.

Милутин Марковић. Мени се чини да би некако било незгодно да шупе буду на пијаци. То су средокраће улица и лепша места која не би требало запремати шупама. По моме мишљењу најподесније место

лично прећи у Италију, па ма и на коцку ставио или државу или оданост папину према себи. Одељак један из његова неког писма Фердинанду од 31. октобра гласи овако:

„Нека Бог чува од штете и опасности Ваше Величанство, али ма шта да се деси, *ја ћу увек бити пријатељ врлине а не среће.* Молим Ваше Величанство да ми јави, да ли су моји људи учинили њему какву услугу или да ли ће је учинити; за тим, да ли да му пошљем још помоћи и у коликом броју? У исто време јављам, да сам ових дана саставио две стотине добрих коња, који очекују само позив Вашега Величанства, које понизно молим, да ме изволи известити чим му држава западне ма у каку неприлику, да бих му могао *лично* прећи у помоћ с толиком војском...“†)

Међутим веома је чудновато, да њега, бар до тог дана, Фердинанд неје ни једном био позвао у помоћ.††) Да ли је он после овог писма примио његове услуге, не може се тачно рећи, али и да их је примио, сад му их Скендербег, бар за ову годину, не би опет могао испунити. Размирице некаке, што се при крају те године беху појавиле између Дукађина, Спања и Млечића а због града Дајна, у мало не имадоше страшних последица по целу Арбанију.†)

Али ако Скендербег не мога извршити намере своје ове године, он је испуни идуће.

Већ 12. августа те друге године (1461.) било је познато и широј публици у Арбанији, да је он готов да пређе у Пуљу. У једном писму Антонија Гвидонија, оратора млетачкога, од тога дана читамо ово: „... Дознајемо од овога посланика (Михаила), који долази од султана, да је Скендербег у главном граду приморском с хиљаду коњаника и две хиљаде пешака, и са спремним бродовима, да се укрца и да пође у Пуљу.. Он очекује још само једну галију, коју му шаље краљ, да се у њу сам укрца...“††)

А на неколико дана за тим, он је већ био и отишао Од истога оратора има једно писмо од 25. августа исте године, у коме стоји од речи до речи овако: „...сваки дан стижу поуздани гласови, да је Скендербег пошао лично с људма својима из својих земаља у Пуљу...“†)

Узгред буди речено, и све ово још је један нов доказ верности безименога писца а неповерљивости Барлецијеве. Док се први тако рећи у длаку слаже с овим писмима, дотле се Барлеције разилази с њима не само у години ових догађаја, о чему ћемо после говорити, већ и у времену. По њему је прелазак Скендербегов био „autumno tempore“.††)

Ну да се вратимо на ток догађаја

Пре но што ће стићи у Италију, Скендербег сврати са свом војском својом узгред и у Дубровник, да посети тај чувени српски град. Он је са Дубровчанима живео увек у највећем пријатељству, те га они дочекаше веома величанствено и сјајно.†††) Али, не

†) Макушев, Ист. споменици, стр. 118.

††) То се види из истога писма, у коме Скендербег изреком вели: „La Maesta vostra o che credesse non gli dovesse bisognare, o che pensasse, che io non ponese ad effecto quello dicea ne mericerco maide niente..“ Ibid., 117.

†) Узрок тима размирицама може се видети у Риналда код год. 1460. пит. 104. Гл. Бијемија., 392.

††) „... Qua se hano novelle per questo ambassator (Michelle) che viene dal Soldano che Scanderbecho era in capolocho sopra la marina cum mille cavalli e fanti 2000 et cum li navilii aparechiati per montare ed andare in Puglia...; non aspetava altro, che una Gallea et una fusta, che li mandava el Re per montare suxo la persoua sua, dela quale andata qua se fa uno bono et grande caxo per favore de la Maestate del Re..“ Макушев, Ист. споменици, 156.

†) „... Ognia di se ha ferme novelle che Scanderbecho e andato in persona et cum le zente sue in Puglia et partito de le terre sue...“ ibid., 156.

††) Barletius, De Vita etc. lib. X., стр. 291.

†††) Без сумње, го је онај долазак Скендербегов у Дубровник, који помиње Лукари у својима „Copiosi ristretti etc.“, стр. 106.

за шупу било би тамо код „Споменика“ где нам је пумпа јер је на добром насипу и зподно би било за довоз и одвоз возова.

Милан Капетановић. И ја имам само толико да кажем да на Топџијској пијаци не може да се прави шупа, јер је тај плац одређен за школу која ће се до године још почети да прави.

Председник. Одобравате ли да се оцени где треба да се гради па да вам се реферише? (одобравамо).

Код Видинске улице где се довршује Душанова улица има да се уреди отицање воде. Инжињерско одељење тражи да се нареди сазив дотичне комисије за оцену тога рада, јер се она на три позива није могла састати у пуном броју за рад.

Марко Велизарић. Само онај који није био тамо може да одговарачи овај посао, иначе мора желити што скорији састанак комисије и што брже уређење овога.

Стеван Чађевић. Није довољно да само комисија тамо изађе. Она би констатовала оно што је сваки тамо могао да види који је на месту био. Главно је да треба видети с које се стране улице и која квадратура узима Николи Х. Поповићу, која му се квадратура од општинског земљишта и с које стране даје и колико је ко дужан накнаде — или он општини или општина њему. И онда да се узме у оцену, шта да се сврши у погледу регулације до јесени, а шта на пролеће.

Дакле прво би имало наше инжињерско одељење да спреми ситуациони план земљишта које се има одузети од Николе Х. Поповића и земљишта које би му се имало уступити. Што се тиче продужења регулисања и калдрмисања, ја мислим да је за то у овој години доцкан и да би сад инжињерско одељење имало да удеси одвођење воде те да тече куда је и до сад текла.

Илија Ђорђевић. Мени се чини кад раније беше реч о калдрми и о продужењу оног заосталог парчета Душанове улице, да је се онда одустало да се ова калдрма прави него да се продужи рад у правцу Калимегдана. Ја сам онда напоменуо да би требало довршити то мало парче до Видинкапије и онда је речено да ће се та калдрма продужити до Видинкапије, докле је онај шанац и незнам одкуд је искрснуло сад ово питање ?!

Председник. Има једна врло велика потреба што се ово питање износи пред одбор, у томе што су извесна имања постала сад неприступна. Треба удесити да се вода од тога места одводи и то треба учинити што пре, јер ако је се много стекне може бити веће штете него што би стала оправка.

Сад има лицитација за давање под закуп плаца испод чесме Кнегиње Љубице. (Секретар прочита).

Коста Б. Мијајловић. Ја знам кад је тај плац даван за 5 дук. годишње. Тај садањи закупац сазидао је неке дућане па други сад нико несме да узме, јер би онај дигао дућане, па би он морао правити; те тако нико нема рачуна. С тога сам ја да му се одобри.

Филип Васиљевић. Ако поруши дућане тај закупац једва плац да ће се дати за 2 дук. С тога би ја био или да се држи друга лицитација и то на више година пир. за 5—10 год. па ће онда и кирија изаћи много више.

Г. Бркић. Општина ту неможе имати већи интерес но сад што има. Ако би општина сама сазидала дућане могла би имати користи.

С. Азријел. Никако не стоји то да тај закупац неће платити више и да ће рушити те дућане. То није његов рачун и он ће морати да плати више. За то нек се држи друга лицитација.

Председник. Одобрава ли одбор да се држи друга лицитација за више година и да се закупцем пречисти рачун ? (одобрава).

Филип Васиљевић. Ја сам за то да општина зида. (Чује се: да се гласа).

Председник. Па добро. Ко је за то, да се држи лицитација по други пут на дужи рок нека гласа „за“, а ко је против нека гласа „против“.

Већина је да се држи друга лицитација за више година

— —

Вама је познато господо, да овде постоји једна женска раденичка школа. То је школа женског друштва где сиротне женске уче да кроје и шију. Председница женског друштва г-ђа Персида Пинтеровићка долазила је ради овога и лично председнику и молила да се обрати пажња од стране општинског преставништва на ову школу, која постоји од више година и која показује приличан резултат, нарочито ономе делу становништва, које од туда зарађује парче хлеба. Она је молила да општина помогне, ако ничим другим, бар огревом. Друштво помаже ученице тиме, што им даје материјал и машине. Молим вас да чујете писмо упућено на општину. (Секретар прочита).

Они траже 20 кубних хвати.

Стеван Чађевић. То су господо кћери наших грађана и ако игде треба одбор да се покаже племенит за морално васпитање наше сиротне деце, овде треба да жртвује.

К. Б. Мијајловић. Ја сам за то да се помогне са 10 хв. дрва.

Р. Драговић. Ја нисам противан да се изда. Но незнам само да ли општина води надзор над том школом.

Председник. То је установило једно добротворно друштво. Оно вели да би и веће послове развило, ако се одобри помоћ у огреву. (Одобрава се).

Молим да чујете извештај о прегледу депозитне касе општинске (прочита).

Ђока Нешић. Из једног прегледа који је вршен чини ми се у Марту или Априлу нађен је извесан вишак у тој депозитној каси. Комисија је предложила и то је усвојено да се од касе храниоца оправда тај вишак иначе да се уведе у ванредни приход општине. Молим да ми се објасни: је ли и шта учињено по овоме.

Председник. Видићу шта је урађено па ћу одговорити.

Како је већ октобар месец, то је на реду да одбор изабере из своје средине комисију која ће с општинским председништвом израдити пројекат општинског буџета за 1893 годину. Ја вас молим да изберете комисију! (Бирају, после малог договора: Одавића, Вељу Тодоровића, Пачу-а, Марка Велизарића, Хаџи-Поповића и Ђоку Нешића с тим да могу и четворица од њих радити).

имајући много времена да троши на забаве и друге такве ствари, он проведе ту — како Барлеције вели — само једно десетак дана, па се онда крене даље.

По што за тим пређе море и стигне пред Барлету, већ и сама појава његова би од необична утецаја. Краљ Фердинанд беше дотле изгубио већ готово сваку наду на напуљску краљевину, кад али га сунце сад опет обасја. Гроф Пичинино, који га беше опседнуо у тој тврђави, чим дозна, да то Скендербег долази, дигне опсаду и повуче се на неколико миља од ње, под тврђаву Трани.

Међутим и Скендербег се искрца на обалу и ту га Фердинанд и његове присталице дочекаше веома сјајно и величанствено. За тим га одведоше у краљев двор и по што га ту неколико дана добро прочастише и угостише, приступе главној ствари, због које се он и био кренуо на толики пут.

На ратном већу, које се сад сазва, буде решено, да краљ Фердинанд са својом војском отиде у Абруцо, где ће се спојити с војскама миланскога дуке и папе Пија а Скендербег да остане у Барлети и да чува њу и остале градове Фердинандове у Пуљи.

Први посао Скендербегов, кад краљ отиде, би тај, да непријатеља и побуњенике одмах у почетку застраши. С тога, чим остане сам, заповеди својим четама да се разиђу по одмегнутим и побуњеним областима и да их опустоше, што жешће могу. И заповест његова за кратко време би извршена с највећом марљивошћу, јер Арбанаси, борећи се непрестано већ толико година с Турцима, поред других ствари беху научили од њих и пљачкати и пустошити, као да су и сами били варвари.

Међутим гроф се Пичинино од доласка Скендербегова непрестано трућаше не би ли како заузео тврђаву под коју беше пао на долазак његов. Не могући брзо да је освоји, он једно одељење држаше непрестано под њом, не дајући никоме ни да уђе ни да изиде, а с другим сваки час навађиваше на околне градове, који беху поверени Скендербегову чувању. На ту дрскост Скендербег остави Барлету и упути се к непријатељу под Транијем. Ну до отворене и главне битке не дође ни једном. Узрок тој нерешивости с обе стране биће веома јасан, кад поменемо, да је наоружаност обе војске била у највећој противности. Јер док Французи и Италијани с тешким оклопима, штитовима и шлемовима сећаху на крупним коњма, претрпаним свакојаким тешким направама и одбранама, те тако чињаху као неки, истина непробојни, али с друге стране и веома спор зид, дотле Арбанаси на против јахаху лаке и брзе коње, готово са свим голе, а и сами не имаху бог зна шта од оружја, те с тога, како оно вели нар. песма, могаху лако „и стићи и утећи“.

Али и ако је Скендербег био пред њим, ипак гроф Пичинино после извесног времена успе да освоји Трани, па се онда упути другој једној тврђави по имену Рока Истина тврђава та беше веома јака и добро снабдевена, али Скендербег је ипак имао мало вере, да се она не ће брзо предати, а то с тога, што командант њен, некакав Сицилијанац Фузијано, беше, поред све храбрости, и веома подмитљив човек. Видећи, да ће му, ако се сам не пожури, Пичинино отети тврђаву не храброшћу већ новцем, и Скендербег намисли да се послужи лукавством. Дошавши под Року, он позове Фузијана, да му дође на договор, јер има да му поручи нешто врло важно. Како се Фузијано ни из далека неје надао, да се за његове преговоре с Пичинином зна што год и у Скендербеговој војсци, то одмах учини Скендербегу по жељи и изиде из града. Али тај

Држан 4. Октобра 1892. год.

Председник. Има довољан број за рад и с тога отварам седницу и молим вас да саслушате протокол последњег састанка. (Секретар прочита). Прима ли се протокол? (Прима се).

Изволте чути тражена уверења. (Секретар прочита).

Изволте чути извештај о одређењу осе у Чобанској улици; (секретар прочита. Прима се к знању) и у Змајевој (прима се на знање).

Председник. Г. Ђока Нешић одборник питао је: зашто је кућа г. Јована Глигоровића у улици од Народне Банке, изишла за читав метар на поље ван других. Инжињерско одељење поднело ми је по томе извештај и ја молим да га чујете. (Прочита).

Ђока Ж. Нешић. Ја сам гледао како ова кућа стоји према кући браће Поповића па сам видео да излази за читав метар на поље. Ако је тако по регулационом плану, ја немам ништа против.

(Прима се к знању)

Председник, На основу одборске одлуке издата је била објава о давању под закуп дућана бр. 1 у Фишегџијској улици. Пријавио се само Јеротије Мићић телал и понудио, као и до сад што је плаћао — два дуката месечно. (Уступа се). Пристајете ли да се да? (Пристајемо).

Ми смо објавили у новинама и тражили стан за кварт варошки јер нам је одказан стан у кући Лаховарија. Понудио нам је једино Павле Цветковић неку његову кућу на Топличином Венцу. Ако би сте хтели, могли би сте одредити, кога да кућу види и погоди (чује се: овлашћујемо председника). Добро дакле; ја ћу видети и погодити ако ваља.

Ви знате да је одбор решавајући о понуди за грађење школе на Дорћолу, донео одлуку да г. Капетановић надгледа рад. Он је то чинио и молим вас да чујете њега по овој ствари о вишку, који се има исплатити предузимачу по предлогу грађ. одељења (чита извештај)

Милан Капетановић. Ја ћу да вам дам објашњења овоме. Кад је план поднесен и кад смо примили оферат предузимача, ја сам онда казао да се то односи само на зграду и на темељ, или пошто је тамо где ће се зграда подизати, земљиште на неким местима са свим ровито, то ће, рекао сам бити потребно да се мало дубље зида. И збиља, кад се почело копање темеља, наишло се на два нужника и један бунар и то се морало да бетонира а и више зида и усљед тога изашао је овај вишак или додатак. Имало је још нешто да се дода у гвожђарији због слабог земљишта и то је учињено. Целокупан тај додатак односи се, дакле, на додавање рада у бетону и на гвожђарији, иначе нема никаква додатка. Цео рачун је 6700 дин. без онога што је одбијено. (чита и то).

Могу још да изјавим да сам ја био док се копао темељ и док се фундирао у Душановој улици, а доцније је настојавао г. Селесковић и један наш стручан човек — вршено је дакле све што се могло и требало да врши и ја мислим да се овај вишак мора одобрити, јер је предвиђен а цене су утврђене тачно по предрачуну с оним попуштањем од 13% на које је пристао предузимач. Пошто је зграда већ под кровом, то више неће бити никаквих додатака до можда на крову неколико вентилатора што ће коштати 2—300 дин.

Милош Трпковић. Пошто је г. Капетановић лепо објаснио ову ствар то ја мислим да овај додатак треба одобрити.

Председник. Одобравате ли ово? (Одобравамо).

Има овде извештај о прегледу трошаринске касе општинске (чита).

Председник. Сваки 8 дана, даје се Банци.

С Азријел. Је би молио г. Х. Поповића да ми каже као преседник комисије за преглед трошаринских каса, колико је ова издала Банци новаца.

Председник. Није нужно да он одговара. Све то има у општини. Сад не могу да вам кажем, али примам ово к знању да вас известим идуће седнице.

Љ. Јовановић. Мени се чини да је нама свима потребно баш због буџета да знамо од прилике досадањи приход. С тога молим г. председника да сазна из књиговодства, колики је досадањи приход, а колики расход.

Председник. Ја сматрам и за дужност да то учиним и без напомене одбора. Ја сам издао наредбу да се спреме тромесечни рачуни и на томе се сад ради и одмах ћу изнети одбору. (Врло добро).

Ви сте господо могли видети у општинским новинама, да је еснаф месарски дужан био да поднесе извештај о оној потпори, коју је општина учинила еснафу у 500 дин. на обучавање неколико ученика, који ће се спремити на страни за месарске и сапунџијске послове. Еснаф је упутио једно писмо које је и у општ. новинама штампано. Ако желите да прочитам, (нетреба). Добро. Примате ли к знању? (Примамо).

Г. Анта Алексић по одавно је молио да изнесем пред одбор, да му се цена на тротоарским плочама, које доноси из Остружнице повећа, и да му се дозволи да може дати и полукоцке. Ево његово писмо. (Чита). Дакле он има одпадке од камена што прави плоче.

Раденко Драгојевић. Ја држим да се то неће моћи одобрити, пошто тражи повишене цене. То мора да пређе преко лицитације, а без лицитације не може му се дати.

Филип Васиљевић. Ово је баш добро што се г. Анта јавља. Ви видите, да ми на лицитацији имамо све једне исте лицитанте и кад овај г. Анта и иначе даје врло добре коцке, ја сам да се понуда прими, јер држа ли недржа ли лицитацију јевтиније добити неможемо.

Соломон Азријел. Бога ми ја се никако не могу сложити са г. Филипом. Без лицитације не дам никако. Он ако хоће може доћи па и сам на лицитацији лицитирати.

Ђока Нешић. Ја мислим господо да би ову ствар могли овако да решимо. Најпре наше инжињерско одељење да прегледа те коцке и да се увери може ли се примити, па ако може онда да се држи лицитација.

Марко Велизарић. Ниједан предузимач неће да рескира и да улаже новац у израду коцка, па после да лицитара. Други лицитант не може ни добито оно што овај тражи,

---

га одмах ухвати и везавши га, изјави му, да ће га пустити на слободу тек онда, кад му преда тврђаву. Не имајући куд, Фузијано на послетку мораде учинити по његовој жељи и тако Рока паде у руке Скендербегу.

На тај неуспех његов, Пичинина обузе голема туга; али за тугом дође жеља за осветом. Видећи да је непријатељ његов испунио намеру своју лукавством, намисли и он да се послужи у освети својој истим средством. Он шћаше Скендербега да одазове самога на договор изван његове војске, па после, да га зароби. Али кад то једном и покуша, намера му не испаде за руком и само себи још више науди. Јер Арбанаси, да би му се осветили за то гадно дело, навале са свом жестином, да опусте земље његова господара. Они порушише и попалише све што се могло рушити и палити; родно дрвеће и невин свет посекоше, и у опште понашаху се не као Хришћани, већ као варвари.

Међутим у том ратовању као да је већ била протекла год. 1461. Истина стари биографи веле, да се Скендербег бавио у Италији само ону годину, за коју, како они кажу, беше начинио мир с Турцима, али ни један не каже, да ли се он вратио у Арбанију исте године, које је отишао или идуће. Узимајући за најистинитије тврђење безименога писца, који каже, да се Скендербег вратио у Арбанију на глас, да Турци намеравају наново да нападну на њ, ми можемо с доста поузданости тврдити, да је тај повратак био идуће (т. ј. 1462.) године. Јер како се за сад не зна ни за какав долазак турски при крају прошле године у Арбанију или земље што су близу ње, то се може с поузданошћу узети, да је Скендербега позвао из Италије исти глас, који се налази и у једном писму од год. 1462. 18. марта, које је нађено у миланском архиву и које гласи: „... Овде је стигао један посланик Степана од Св. Саве, који, поред осталих ствари, јавља овој пресветлој господи, да Турчин има чврсту намеру, да упадне у Арбанију и Босну, те да завојшти на Морелаке а нарочито на Скендербега...“†)

†) „... E zonto qua uno ambassadore del Ducha Steffano de Sancto Sava, qual fra l' altre cosse nottifica a questa Illma La chel Turcho al tuto delibera viguire a le porte de Albania e de Bossena, per fare contra Morellachi Albanexi maxime contra Scanderibecho...“ Макушев, Ист. Споменици, 156.

Тако се по нашем мишљењу, а ослањајући се на безименога писца и документе, свршила ова експедиција Скендербегова преко Јадранскога Мора. Међутим вредно је погледати како те догађаје излажу друга два Скендербегова оригинална биографа, т. ј. Барлеције и Fatti illustri.

По оба ова писца Скендербег се вратио у своју земљу тек по што се рат у Италији са свим био свршио а, тако исто по њима, он је био и у бојну под градом Тројом, који је шта више он и повратио Фердинанду од одметника. Ну, као што ћемо сад видети, то су само гатке и приче та два писца а никако не историјске истине.

Несумњива је ствар да је битка под Тројом била године 1462. а свршетак целог рата год. 1463.†) Међутим Барлеције ставља Скендербега у Италију још год. 1460. — што је већ велика погрешка према писмима из миланског архива, која смо напред навели — па се онда он по њему бавио у њој само годину дана, и опет је био под Тројом, па чак и све дотле док се рат италијански неје потпуно свршио! Па би

†) Гл. Рипалдиј код год. 1462. и 1463..

јер има разних мајдана. Сад кад је камен тако добар, а ми хоћемо да добијемо добар камен, онда можемо овако узети. Према томе, кад би комисија видила и нашла да је камен ваљан, а он пуди по цени како је калдрма са ломљеним каменом, онда му се може одобрити.

Председник. Поводом овога што се говори о испитивању коцака могу да известим одбор, да сам ја већ унутио грађевин. оделењу на испитивање. Сад још не могу да кажем како стоји са каквоћом камена према каквоћи трахитног камена. С тога могли би само начелно решити. Г. Клерић није нам дао још извештај.

Ђока Нешић. Ја сам хтео да кажем неколико речи на говор г. Велизарића. Он каже: да неће нико да рескира капитал у материјал док није сигуран. Али ако би овако наше грађ. оделење примило тај камен он би имао рачун да да са 1—3 по јевтиније од других. Дакле треба лицитације.

филип Васиљевић. И ја не кажем да не треба држати лицитацију. Само сам да се одреди јесенас па да зна човек хоће ли спремити камен.

Љуба Јовановић. Ми треба прво да имамо спреман план и да знамо које ће се улице калдрмисати и са каквим каменом, па кад се то сазна и утврди онда да се држи лицитација и то на сваки начин лицитације треба да буду раније, како би се предузимачи могли раније спремити материјал. Дакле и ово је један разлог, да се ова ствар не може без лицитације свршити.

Андра Одавић. Ми знамо какве мајдане имамо па и то мора бити мерило за примање камена и одређивање цене Незнам да ли се при одређивању лицитације ове врсте подносе мустре и да ли предходно грађ. оделење даје своје мишлење, који је камен бољи а који лоши. С тога нека не буде за нас мерило, који је камен јевтинији па макар камен био и лошији.

Председник. Усваја ли одбор да се предходно одреди ревизија камена и да се држи друга лицитација још ове јесени и то да буде после решења буџета? (Усваја).

М. Капетановић. Такав исти случај био је и с мајданом из Голубца. Ми смо били узели неколико хиљада коцака из тога мајдана ради пробе па учинимо то и овде и калдрмишимо извесну улицу тим каменом ради пробе. Па ако се покаже добар можемо се после разговарати односно цене на веће количине.

Раденко Драговић. Лепа је ствар проба, али пошто је од онога голубачког камена пропала нека хиљада, ја мислим да ми немамо потребе да чинимо пробе кад имамо стручна лица која ће оценити да ли је и шта добро.

М. Капетановић. И ја сам као извесан стручњак, али ипак држим да и при свем том што нам каже Алексић, да је камен изванредно добар према стручном мњењу, да га опет морамо да подвргнемо проби од 6—7 месеци и то би тек био доказ колико може да издржи. Што се тиче прекора г. Раденковића као да је од камена узетог ради пробе из Голупца пека хиљада коцака распесена, ја мислим да су они неосновани јер је тим лепим каменом више прелаза с тротоара на тротоар калдрмисано а и пред ђумруком може се видити калдрма од њега која се је показала као врло добра. Не тврдим да није 15—20 што коцака и дигнуто, али то су ситне ствари.

(Свршиће се)

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

НОВА ПРИПОВЕТКА Ч. МИЈАТОВИЋА

ТРОШКОМ КОЛАРЧЕВЕ ЗАДУЖБИНЕ

ИЗАШЛА ЈЕ НОВА КЊИГА

РАЈКО од РАСИНЕ

ПРИПОВЕТКА С КРАЈА XVII. ВЕКА

написао

ЧЕД. МИЈАТОВИЋ

У овој својој најновијој приповетки наш уважени академик Чед. Мијатовић, изнео је слике једног младића са села— од Расине Рајка, — који, напојен витешким духом српских народних песама, као прави витез „без бојазни и прекора", стаља себе у службу ослобођења једне грофпце, која је допала ропства код једног потурчењака. Одважност и чистота карактера од Расине Рајка управо је заносна, његов српски осећај осваја срце и блажи душу Србинову, његово пожртвовање за част и образ равна се пожртвовању класичних витезова. Кроз целу приповетку веје оживљавајући дух српске свести и српског поноса, — и читаоци ће с правом насладом читати и уживати у Рајку од Расине.

Дело је елегантно штампано на финој артији и има 15 штампаних табака. Цена 2 динара.

Може се добити у Београду: у књижарници Вел. Валожића и трговини Јефте Павловића и компаније, који имају главни комисион.

Продавцима даје се пристојан рабат.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·20 д
б) За неузидан шпархерд	0·20 д
в) За узидан „	0·40 д
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0·50 д
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 д
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0·10 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0·20 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове	0·75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д
в) Од акова	0·50 д

IV. ПОСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3·00 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје	1·00 д

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу	7 д
б) Гроб за одрасле	12 д
в) Мала гробница	555·2 п. д
г) Велика гробница III реда	998·39 п. д
д) Велика гробница II реда	199·32 п. д
е) Велика гроббница I реда	1684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24·90 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за квартове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892. год. АБр. 9449.

†) Biemmi G., Istoria etc. 406.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 48. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин.
за стране земље на годину . . . . 9 дин.

Субота 21. Новембра 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

Грађанству вар. Београда

У вези решења Судског од 13. Новембра 1892 год. АБр: 11.304, којим је сазван збор општински на дан 21. Новембра о. г. — на Ваведење, — ради решења питања о поверењу или неповерењу целокупној данашњој општинској Управи, Суд општине вар. Београда.

ОБЈАВЉУЈЕ ГРАЂАНСТВУ

ДА ЈЕ ОДБОР ОПШТ. У СЕДНИЦИ СВОЈОЈ ОД 16. НОВЕМБРА О. Г. А НА ОСНОВУ ЧЛ. 19 ЗАК. О ОПШТИНАМА КОЦКОМ ОДРЕДИО, ДА НИЖЕ ИМЕНОВАНА ЛИЦА САСТАВЉАЈУ

КВАРТОВНЕ БИРАЧКЕ ОДБОРЕ

За збор, што ће се држати 21 ов. м. ради решења питања о поверењу или неповерењу данашњој општинској Управи.

За кварт Варошки: За председника Андру Одавића одборника, за заменика Соломона Азријела одборника; за чланове: Тодора Михаиловића трг., Косту Аврамовића сарача, Ђорђа Одавића мењача и Милоша Милошевића ликерцију; за заменике Наума Јамандијевића јорганцију и Саву Константиновића трг.

За кварт Теразиски: За председника Велимира Тодоровића одборника; за заменика Др. Павла Поповића одборника; за чланове: Петра Маринковића абацију, Мату Срећковића бакалина, Уроша Благојевића учитеља и Симу Матића гвожђара; за заменике: Николу Н. Димитријевић кафецију и Живка Тодоровића магазацију.

За кварт Врачарски: За председника Ђорђа Новаковића одборника, за заменика Мату Јовановића одборника, за чланове: Пају Михаиловића председника глав. контроле, Симу Добросављевића чиновника у пензији, Саву Антоновића професора и Ђорђа Исаковића чиновника, за заменике Милуна Ђуровића магазацију и Николу Николајевића писара мин. финансије.

За кварт Палилулски; За председника Радована Филиповића одборника за заменика Николу Х. Поповића; за чланове: Михаила Милићевића књиговођу глав. држ. благајне, Љубомира Јовановића кројача, Милића Тодосијевића бакалина и Ристу Крстића калдрмцију; за заменике: Којадина Карацића бакалина и Миљка Крављанца земљоделца.

За кварт Дорћолски: за председника Михаила Бончића одборника, за заменика Ђорђа Димитријевића одборника; за чланове Јеврема Петровића терзију, Михаила Поповића нач. мин. народне привреде. Спиру Јаковљевића кафецију и Косту Глишића кафец. за заменике: Исидора Николића столара и Ћиру Петровића кафецију.

За кварт Савамалски: за председника Милутина Марковића одборника, за заменика Михаила Банковића одборника; за чланове Јоцу Шандоровића трговца, Перу Павловића књиговесца, Аксенија Тодоровића магазацију и Владислава Чортановића трговца. за заменике Арсу Кржића трговца и Андру Банковића столара;

ОД СУДА ОПШТ. ВАР. БЕОГРАДА, 17. НОВЕМБРА 1892. ГОД. АБР. 11.382. У БЕОГРАДУ.

НАРЕДБА

Старајући се о интересима општине београдске и о тачном прикупљању њених прихода законом и од надлежне власти одобрених, Суд општ. вар. Београда на основу решења Државног Савета од 24. Октобра 1892. год. Бр. 3438, члана 40. зак. о општинама и решења одбора општинског од 12. Маја 1890. год. АБр. 839, и 11. Јуна 1892. год. АБр. 7537, а у свези с наредбом Управе вар. Београда од 10. Новембра 1892. год. Бр. 19.975.

наређује:

Да сваки онај који према поменутој наредби Управе вар. Београда од исте добије дозволу за давање балова, концерата и других забава, буде дужан с том дозволом пријавити се општинском Суду и њему положити ниже означену таксу, која је установљена у корист сиротиње београдске и народног позоришта.

Ако који од сопственика или закупаца локала, где се дају јавне забаве, допусти, да у његовом локалу какво страно лице даје преставе и друго томе подобно а не увери се да је дотично лице поред дозволе добијене од управе вароши Београда и општини таксу платило, биће он одговоран општини за неплаћену таксу.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској.

I.

а) За свирање муз. оркестра по кафанама, баштама и т. д. од концерта до . . . . . 3 д.
б) За свирање са певањем вештака од 1 концерта 5 д.
в) За свирање женског (оркестра) дамен-капеле 20 д.

II.

а). За игрању у локалу I-ог реда . . . . . 15 д.
б) За игрању у локалу II-ог реда . . . . 10 д.
в) За игрању у локалу III-ег реда . . . . 5 д.

III.

а) За панораму на дан . . . . . 5—10 д.
б) За разне преставе и показивање вештина, дневно . . . . . 10—50 д.
в) За менажерије и музеуме . . . . . 5—15 д.
г) Циркус од представе . . . . . 10—20 д.
д) За забаве „Тинга-Танга“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера . . . . 50 д

IV.

За друге врсте забава које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

V.

Сем овога наплаћиваће се још половина од горе означене таксе у корист крал. српског народног позоришта.

Од Суда општине вар. Београда, 14. Новембра 1892. год. АБр. 11331. у Београду.

ОБЗНАНА

Суд општ. вар. Београда на основу чл. 7. зак. о пороти од 31. Матра 1892. год. обзнањује грађанству београдском да је одбор општине београдске у седници својој од 11. Новемба 1892. год изабрао за поротнике у 1892 и 93. год ова лица:

Милана Антонијевића, Живојина Стојановића, Благоја Спасића, Светозара Швабића, Витомира Марковића, Јосифа Б. Хајима, Косту Аврамовића, Драгутина Настића, Др. Мику Поповића, Тодора Ђурића, Љубу Срећковића, Косту Никшића, Владимира Јовановића, Нишку Лазаревића, Др. Миленка Р. Веснића, Тошу Никшића, Стојана Протића, Васу Мијатовића, Јована Христића, Голуба Јанића, Перу Маринковића, Милана М. Банковића, Јеремију Прокића, Ђорђа М. Марковића, Михаила Рашковића, Илију Милишића, Радована Миленковића, Богосава Марјановића, Живојина Прокића, Стевана Мијатовића, Аксентија Васића, Алексу Стојковића, Чедомира Поповића, Симу Ч. Поповића, Мишу Михаиловића, Владимира Губеревца, Ђорђа Н. Петровића, Стевана Миљковића, Стевана Радојковића, Лазу Ж. Петровића, Крсту Поповића, Филипа Рељића Ристу Лекића, Трајка Стојковића, Косту Лекића, Андрију Даду, Аврама Ј. Меламеда, Богосава Мацанчевића, Ристу Петровића — Сировицу, — Косту Таушановића, Јакова Дамјановића, Јанаћка Ђурђевића, Јеврема Петровића, Љубу Јовановића, Косту П. Михаиловића, Радоја Ћирковића, Ћиру Петровића, Аксентија Тодоровића, Луку Ћеловића, Глишу Јосифовића, Светозара Велицког, Драгомира Здравковића, Ристу Параноса, Љубу Мишковића, Јоцу Наумовића — Шандоровића, Јефту Најдановића, Милорада Ж. Тадића, Настаса Тадића, Петра С. Спасића, Тодора М. Михаиловића, Косту Гинића, Живка Ђорђевића, Алексу Петровића, Николу Х. Поповића, Алеску Стојановића, Милана А. Максимовића, Радивоја Предића, Јању Па. Пашону, Јована Петковића и Милића Тодосијевића.

Из Суда општ. вар. Београда 11. Новембра 1892. год. АБр. 11325.

ОБЗНАНА

Како је до сад велики број зграда везан са варошким Водоводом, и како се у већини тих зграда отпочела вода трошити, то ће од 1. Нов. о. г. отпочети наплата таксе за потрошњу воде, и управа Водовода моли грађанство да прими к знању следеће:

1. Сопственици оних зграда, које су са Водоводом спојене, и у којима је инсталација Водовода извршена *до 20. Октобра* о. г. закључно, подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер почев са *1-вим Новем.* о. г. — Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21. Октобра до 20. Новембра о. г. подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер са 1-вим Децембром о. год. Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21-ог Новембра до 20. Декембра о. г. подлеже плаћању са 1. Јануаром наступајуће године и т. д.

2. Досадања употреба воде, било од појединих предузимача за зидање нових грађевина, којима је привремена употреба дозвољена, било од појединих сопственика кућа код којих је инсталација извршена до 20. Окт. о. г., било од сопственика, у чијим

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ
СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Темат награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

мото:

Скендербег је срца Обилића његош.

ГЛАВА ПЕТА

Поход Синан-паше и Асан-бега. — Мир с Турцима. — Походи Балабан-паше.

Глас, који, као што смо поменули у прошлој глави, јамачно и одазва Скендербега из Италије натраг на Балк. полуострво, и по коме Турци имаху чврсту намеру да нападну на Арбанију, остаде, колико се може знати, само празним и неостварeним гласом. Па ипак повратак Скендербегов из напуљске краљевине би по Арбанију од веома велике користи. Многобројним освојењима што беше учинио прошлих година и у Азији и у Европи, Мухамед се у то време беше веома осилио. Истина Скендербег беше склопио с њим мир 1460 за три године,†) те према томе он као да још не беше истекао, али сад на то није требало полагати много. Та год. 59. он подврже својој власти целу Србију, г. 60. Пелопонез, г. 61. Синопу, Требизонду и Амазру, па зар га је онда силника могла оставити нада, да ће освојити и Арбанију и зар је он, сад тако рећи господар целога истока, могао и даље трпети, да му пркоси једна таква државица, каква беше Скендербегова!

С тога, с крајем августа исте године, ми видимо у Арбанији већ две силне војске, једну, како под Синан-пашом, иде на Доњу а другу, под Асаном, на Горњу Дибру. Али Мухамед ни ове године не би ни мало срећнији но других. 27. августа Моз дочека Синана а сам Скендербег Асана, и оба вођа турска бише до ноге потучена.††)

После ових победа, безимени писац не наводи од 1464. год. ни једнога више боја, који би имао Скендербег с Турцима. Међутим код Барлеција†) налазимо још две битке његове, и то све у истој години, које је била и Асанова са Синановом: једну с Јусуфом††), који је долазио с осамнаест хиљада од Скопља, а другу с Караџа-бегом, који при крају јесени дође у равницу Ливад, с четрдесет хиљада.†††)

По што о тим походима турским у безименога писца нема ни спомена, а питање се, да ли их је у истини и било, ни на који начин не може решити, будући да из тога доба нема никаких поузданих докумената, то смо ми вољни оставити га овако нерешено. Али ипак, ако будемо обратили још једанпут пажњу на то, ко је био и како је писао тај

†) Да је он доиста, полазећи у Италију, био склопио с Турцима трогодишњи мир, за то су нам доказом саме његове речи у одговору кнезу тарентатском од г. 1469., окт. 31., које овако гласе: „... con loro (т. ј. Turchi) haveмo facta tregua per tre anni...“ Макушев, Ист. спом., стр. 123.. Погрешно, дакле, веле стари биографи, да је том приликом био склопљен мир на једну годину.

††) И по Барлецију оба ова боја била су готово у исто време (Per idem quoque fere tempus Assambegus citra Ocridam 30. millibus superatus...) De Vita etc. lib. XI., стр. 308.. Према томе могли бисмо се с правом запитати, откуда по Гоич. други пада чак у идућу годину!? Ober Albanien, 506.

†) De Vita etc. lib. XI. 309.—312.

††) Гопчевић га зове — а не знамо за што — Хусејином. ibid..

†††) И ова два последња похода турска Гоич. ставља не у исту год. с прва два већ у идућу. Али он и ту ради јамачно само својевољно. Јер у Барлеција се за Јусуфов изреком каже да је био „paucis diebus post“ (sc. cladem Assambegi), а и за Карацин се јасно може видети да је био исте године. De Vita etc. lib XI. 390. и 311.

кућама инталисање није довршено а употреба воде дозвољена на провизорну чесму сматра се као привремена употреба воде по чл. 24. правила о издавању воде из београдског водовода. Читање водомера обавиће се 1. Новем. о. г.

3. Сопственици зграда, у којима инсталисање није извршено, али су домаћи чинили и сада чине употребу воде на провизорним чесмама, подлеже основној такси и кирији за водомер почев са 1-вим Новем. о. г.

Бр. 3094
31. Окт. 1891.
Београд.

Управа водовода.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

85. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

11. Новембра 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, од одборника биле г. г. Никола Х. Поповић, Коста Б. Михаиловић, Гаврило Бркић, Јован Ђуровић, Михаило М. Ђорђевић, Ђорђе Ж. Нешић, Илија Ђорђевић, Милан М. Ђорић, Др. Радовановић, В. М. Тодоровић, Ђ. Димитријевић, Др. Павао Поповић, Ђ. С. Новаковић, М. Велизарић, Мата Јовановић, Милутин Марковић, Лазар Дашковић, Михаило П. Бончић и М. Качетановић.

I

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 5. Нов 1892. год, и примљен је без икаквих измена.

II.

По прочитању акта Истражног Судије за вар. Београд АБр. 11.170, 11.168, 11.200, 11.152, 11.153, 11.094, 11.255, 11.194, 11.169, 11.154, и акта VII пук. команде АБр 11 210, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица одбор је изјавио, да су му Ђорђе Игњатовић, Јован Гавриловић, Исак Којен, Радосав Јовановић, Крста Ђорђевић, Риста Михаиловић и Данило Ичерић — непознати, да су Божидар и Милан браћа Савићи, Никола С. Томић доброг владања и доброг имовног стања пошто плаћају више од 10 дин. непосредне порезе годишње; да су Коста Јовановић, Добра Вукићевић, Даница Вукићевић, и Јелена удова Косте Поповића доброг владања и да им је њихово имовно стање непознато, да су Александар Нанка и Михаило Ненадовић доброг владања и доброг имовног стања, да му је Сгеван Губић непознат.

III.

Председник износи одбору на мишљење молбе којим се траже уверења о породичном односу.

По прочитању тих молби СБр. 19.904, 19.940, одбор је изјавио мишљење, да се Василију Џинићу и Димитрију Димитријевићу може дати тражено уверење.

IV.

По прочитању извештаја комисијског ГБр. 2569. одбор је одобрио, одређену осу у улици Савској.

V.

По прочитању реферата књиговодства ББр 5047, одбор је овластио Суд општински да одреди лица која ће пописати и проценити све покретно и непокретно имање општ. београдске.

VI.

По прочитању реферата административног одељења АБр. 11.325, одбор је прешо закону о порези 31. Марта 1892 год. решио, да ова лица буду порезници за 1892 и 93. год. у варошн Београду*).

VII.

Председник извештава одбор да је инжињер Марешн израдио све планове и предрачуне за грађење кеја.

По прочитању Марешевог реферата АБр. 11.052. одбор је примио к знању овај извештај и препоручио Суду да отпусти инжињера Мареша ако и како то може по уговору бити.

VIII.

Преседник износи одбору на решење молбу Михаила Чебинца за прављење постамента за Панчићев споменик по прочитању те понуде ГБр. 2451, одбор је решио, да се постамент пра и за Панчићев споменик од српскога гранита одобрив за то кредит хиљаду сто шесет динара.

IX.

Преседник износи одбору на решење акт грађевинског одељења којим се предлаже, да се шупе за смештај коморе и других возова општинских граде у режији пошто према реферату ГБр. 2580, није било ни једног лицитанта на лицитацији држатој 6. Новембра за овај посао.

По прочитању тога акта ГБр. 2584, одбор је после поименичног гласања са 10 гласова против 1. (8 нису гласали) решио, да се грађење ових шупа изврши у режији општинској.

X.

По прочитању понуде Ђуре Станојева ГБр. 2350 којом нуди општини шљунка по 2 дин куб. метра без подеза, одбор је решио, да се понуда ова одбаци а потребна количина шљунка лицитацијом набави.

XI.

По прочитању предлога грађевинског одељења ГБр. 2503, за оправку насипа на желез. станици до Саве одбор је решио, да се оправка тога друма изврши онако, како се у предлогу предлаже.

XII.

По прочитању предлога Грађев. одељења ГАр. 2364, за одржавање Вишњичког друма одбор је решио, да се одржавање вишњичког друма изврши према предлогу одобрив за то потребни кредит од шест хиљада сто десет динара

XIII.

Преседник износи одбору на решење предлог Грађевин. одељења ГБр. 2502, о оправци друма топчидерског одбор је решио, да се оправка друма топчидерског и набавка шљунка потребног за овај посао изврши према поднетом предлогу.

XIV.

На предлог грађевин. одељења ГБр. 2188 одбор је решио, да се држи лицитација за израду каменог басамака што везују Топлички венац са стрмом улицом.

XV.

Председник износи одбору на решење извештај одборског повереништва, изабратог у седници од 11. Августа 1892 год. по тражењу старалаца масе пок. Љубице Вучковића о накнади штете.

По прочитању тога извештаја, и накнадног акта молилаца — одбор је решио да се молиоци одбију од тражења.

---

*) У броју 47. „Општ. Новина“ објављена су имена поротника. Ур.

безимени писац Скендербегову биографију а како Барлеције, за тим и на то, ко је од њих двојице до сад вернпје описивао његов живот, онда, мислимо, не ћемо погрешити, ако ге друге походе узмемо за скаске, које је народ измислио, као што то често бива, и које је после Барлеције од њега чуо и записао. Ово нам се чини у толико истинитије, што нам изгледа и то врло чудно, да Мухамед шаље у кратком размаку од непуне године четири и то не мале војске онда, кад је имао пуне руке посла за догодишњи напад на Босну и Караманију. Што се пак тиче казивања Барлецијева, да су се ти бојеви догодили год. 1460. или Гопчевићева, да су били идуће (1461.), то је апсолутно немогуће, јер их обојица стављају иза одласка Скендербегова у Италију, а то неје могло бити пре 1462., по што смо напред несумњиво доказали, да је одлазак Скендербегов у Италији био тек при крају 1461.

Међутим Мухамед за то време беше освојно, како смо и напред казали, силне земље и у Европи и у Азији. Осим неколико млетачких градова у Пелопонезу, осим Арбаније и Босне, може се узети, да је већ цело Балк. полуострво било у рукама његовим. Како је пролазио редовно у Арбанији, имали смо већ доста прилике да видимо, с тога он на послетку одлучи, да се махне ње, па да се окрене на Босну. Али пре но што ће то урадити, намисли да му прво треба обезбедити се од стране арбанске и начинити са Скендербегом мир. Не мање гонило је њега да се помири с тим страшним супарником и то, што му беше допро глас, да се у хришћанском свету опет родила мисао, да се на Турке дигне крсташка војна, те да се они једном за свагда изагнају из Европе.

Народ арбански већ неколико година не беше готово ни једном окусио дужега мира, а беше веома жељан њега, те с тога на понуду султанову и ако Скендербег и не помишљаше, нарочито сад, на мир, мораде га потписати, како вели безимени писац — 27. априла 1463. год.†)

†) Biemmi G., Ist., 49. Да ли је овај мир доиста потписан тога дана, не можемо баш одлучно тврдити, јер, и ако од ове године има више изданих докумена из мл. архива, ипак ни у једном од њих нема о теме изречна помена. Па ипак би се могло у неколико сматрати за истинито, јер у једном таком документу, којим се одговара на молбе г-ђе Аријанитовице, стоје ове речи: „ob pacem nuper celebratam inter dominum Turchorum et magnificum dominum Scanderbegum“ (Ljubić L., Listine и т. д., стр. 269.), а то је писмо од 3. септембра. — Међутим да поменемо и ово. Барлеције на стр. 311.—313. има три писма, два султанова и једно Скендербегово и она се тичу овог преговора о миру. Ну она имају за датум год. 1461., а како смо ми напред видели, да је те год. Скендербег био у Италији и то после октобра месеца, то је јасно као дан, да та писма, датирана месеца маја и јуна, не могу никако бити истинита, већ да су и она, као она прва, о којима смо говорили у предговору лажна. Исто то може се рећи и за оно, што Гопч. иста писма мење у г. 1462., јер је он зацело самим размишљањем дошао до те одлуке, да она несу могла бити написана г. 1461., али их за тим неје знао где да метне, те су тако дошла у г. 1461., у којој такође, према свему досад казаном, не могу остати.

Какви су били чланови и погодбе овога мира не зна се, јер ни безимени писац ни документи не вело ништа. Али какви били да били, они беху добро дошли свима, и с тога, кад уговор би прочитан јавно пред народом, овај га дочека с необичном радошћу и весељем.

Ну Скендербег је знао, да сад због тога може доћи у велику опреку с папом, те се брже боље пожури и пошље у Рим посланика, — како каже безимени писац, Танусија Топију, — да га извини код папе за учињени мир, наводећи за узрок то, што му је народ веома уморан од непрестана ратовања, те не би могао учинити у крсташкој војни оно, чему су се сви надали. Али, у исто доба, да му обећа, да ће Скендербег покварити мир одмах, чим се само крст. војна започне.

општински послови

— **Исправна благајница.** По наређењу Управе вароши Београда, која је потекла услед захтева 20 грађана прошле среде и четвртка прегледане су све општинске благајнице: главна благајница, којом рукује г. Мих. Јовановић; благајница депозита, којом рукује г. Јоца Илић; благајница трошаринска, којом рукује г. Мих. Симић управник трошарине и благајница касапске аренде, којом рукује г. Танасије Савић. По прегледу свију благајница нађено је да су исправне.

РЕДОВНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(по стеногр. белешкама)

Држан 4. Октобра 1892. год.

(свршетак)

Комисија која је имала да сврши с питањем о набавци зграде за кварт савамалски, она је проучила различите понуде и прегледала разне зграде за савамалски кварт и поднела овај извештај: (чита).

Милан Капетановић. Ја сам чуо да је други узео већ ту зграду.

Председник. Одобравате ли ви да се прими ова понуда? (одобрава се).

Како је већ наступило време да ће морати да се бринемо и о наплати за употребу воде из водовода, биће потребно да се члан суда г. Јован Антонијевић разреши и преда послове благајника при управи другоме једном лицу које ће бити стално код управе водовода јер тај нови посао биће велики те га он неће више моћи на досадањи начин да врши.

Са тога он је поднео молбу за разрешење и награду за досадањи његов ванредни труд. (Секретар прочита).

Доиста, господо, ја могу рећи да је г. Јова вршио врло ревносно и савесно ту службу и да је поред тога стизао да и по што год у суду уради.

Соломон Азријел. Ја сам неколико пута имао прилике да пратим службени рад г. Антонијевића, и уверен да је исти савесно, тачно и ревносно вршио поверени му посао, ја сам мишљења да му се да каква награда.

Председник. Јесте ли сви, господо, у начелу за то да му се да награда? (јесмо). Колико?

Ђока Ж. Нешић. То би требала да проучи једна комисија а да не ценимо ми сачи.

Никола Х. Поповић. Ја предлажем да му се да 1000 дин. (чује се: од кад врши дужност? Од 1. Априла 1891. — дакле 19 месеци).

Председник. Одобравате ли ову награду на терет водовода? (одобравамо).

Кад сте већ тако признали труд г. Јове Антонијевића, молим вас да чујете још један захтив. Ви знате да је у општини дуже времена вршио дужност благајника г. Алекса Павловић. Он ми је поднео молбу да му се тај ванредан труд, показан поред редовне дужности, награди и ја вас молим да донесете одлуку по томе.

А. Одавић. Ја сам, господо, тога мишљења да се награди сваки тачан, и часан рад, али сам чуо да тај господин има дефицита у тој дужности и ако би то била истина, била би брука да га ми награђујемо!

Председник. Оно што је имао при предаји као недостатак, он је накнадио и општина нема никакве штете од тога.

А. Одавић. Општина је морала тражити накнаду, али баш тим што је имао да је даје по недостатку, незаслужује награде.

Др. Марко Лекс. Не би требали да говоримо овако по сазнању, него да тачно сазнамо какав је на да дамо, ако заслужује.

Ђока Нешић. Што нас је руководило да дајемо награду г. Јови, то је друга ствар. Он је имао трошкова, забројавања, путовања до белих вода и т. д. Све то он је морао да сноси из свога џепа и по томе он је имао фактички штете и ми му овом наградом дајемо само малу попуну тих издатака. Он је међутим вршио узгред и дужност кмета. Овде се пак тражи награда за контролора Алексу Павловића који је вршио дужност благајника. Ја мислим да би за то он имао да тражи награду од г. Мијаила Јовановића главног благајника а ја сам противан да му се да јер није вршио две дужности у једанпут.

Ђока Новаковић. Ја мислим кад смо већ једном признали награду за већи и засебни рад, треба сад и овоме признати. Колико је мени познато тај је човек вршио више дужности, па нема сумње, да он не заслужује. Како чујем он је дао доста прихода општини. С тога сам да се његова молба прочита

Председник. Правилније ће бити да дамо ову ствар једној комисији да је проучи и поднесе мишљење.

Раденко Драговић. Да ли је тај Алекса савесно вршио своју дужност. Да ли нема дефицита.

Председник. При предаји касе показао му се мањак и он је то одмах накнадио.

Радеико Драговић. Ја не пристмјем да му се признаје награда.

Милутин Марковић. Ја мислим да ова молба спада у онај ред молаба у који и све остале молбе чиновника за повишицу. С тога држим, да је она пре времена изнашена на решење. Он је истина поднео ту толбу раније, али ништа за то, кад се буду видели сви приходи и расходи годишње онда ће се давати награде ревносним чиновницима па и њему ако заслужује. С тога да пређемо сад преко те молбе и нек остане за своје време.

Андра Одавић. Ово што предлаже г. Милутин усвајам. Али господо овај чиновник треба да је благодаран што није на другом месту већ овди у општини. Ви знате кад се коме нађе недостатак, да тај иде у затвор.

Председник. Добро. Примам то да остане за други пут.

Пошто је већ доцкан закључујем седницу.

Састанак је трајао до 8 ипо часова по подне.

држан 10. Октобра 1892 год.

Председавао члан суда Ј. Антонијевић, а затим председник општине Милован Р. Маринковић.

Гобелино,†) историк један италијански, који је писао о томе доба, помиње ту посету Танусијеву и вели, да ју је папа примио у Тиволију, где се баш онда находио. Али, по њему, Танусије је навео друге узроке, за што је Скендербег начинио мир с Турцима. Он вели, да је Танусије рекао папи, како се султан с огромном војском био приближио Скопљу и како је Скендербег, не надајући се такој опасности, био за онда неспреман, те је, да би спасао државу, морао послати Мухамеду посланике и молити га за мир. Даље вели, како је Скендербег преко свога посланика био изјавио папи жељу, да му допусти, да се може склонити у његове земље у случају кад би у будућности био толико стешњен Турцима, да би морао побећи из своје земље и тражити склоништа у туђини.

И ако се ови разлози разликују од оних, што је навео безимени писац, опет се могу и они примити а да се први не потру. Т. ј. неје ни мало немогуће, да је Танусије, хотећи папу што више уверити о потребности мира, навео таке разлоге, који не одговарају правој истини. У осталом, то му је сад било врло лако, јер су Турци, с по четком јуна, доиста били дошли до Скопља, идући на Босну.†)

Исто тако, лако се може оправдати и оно друго место, где Скендербег моли папу за склониште у његовим земљама, ако би кад био приморан да бежи из своје државе, а ако то Спонтану††) изгледа инконсеквенција с оним чувеним гласом о сили и надмоћности Скендербеговој над Турцима. Јер, пре свега, Скендербег доиста неје могао бити тако сигуран, да ће он и у будуће увек побеђивати Турке, а друго, ми ћемо мало доцније видети, како је он ове године исту молбу био упутио и млетачкој господи, те, дакле, онда не треба да нам пада ни мало чудно, ако је то исто учинио и с папом.

Али да се вратимо својој историји и да видимо, шта је даље било.

Мир, начињен априла месеца, не потраја дуго и већ после седам месеци Скендербег би принуђен да га поквари. Узрок томе били су Млечићи. А ево како.

Ми смо још негде напред споменули, како је Мухамед, после освојења Цариграда а за тим и целе Србије, 1460. год. био пошао лично с огромном војском на Пелопонез; видели смо како га је свега био заузео осим неколико млетачких лука [Корон, Модон, Пилос, Монембазију (Малвасију), Наупакт (Лепант)†]; видели смо и то, како се за тим окренуо на Синопу, Амазру и Требизонду! али сад ћемо видети и то, како је, после свих срећних успеха по овим земљама, његова ненаситљива грамжљивост била управила своје оштре канџе и на то неколико градова млетачких. Узрок почетку свађе између њих био је врло незнатан. Један роб атинског паше беше побегао у Корон с десет хиљада аспри и нашао ту склоништа у кући племића млетачког Јеронима Валасера. Кад га паша потражи натраг, одговоре му Млечићи, да га они не могу издати јер се он покрстио. Онда султан заповеди Евреносову сину, Исаку, управитељу Мореје, да нападне ни Млечиће с једне, а Омару, сину Тураханову, с друге стране. Ови послушају и за кратко време допру чак близу Модона ††) На тај глас Млеци објаве рат Турцима и одмах пошљу посланике околним владаоцима с молбом, да им притеку у помоћ.

Међу првима од тих владалаца, које Млечићи позваше у помоћ, био је Скендер-

†) Gobel. lib. 12., стр. 607. Гл. Biemmi G., Ist. 409..

†) Hammer, Hist. de l' empire ottoman I. 227..

††) Spond. an. 1463. num. 9.. Гл. Biemmi G., 420..

†) Hammer, Hist. de l' emp. ott. I. 265..

††) Hammer, Hist. de l' emp. ott. I. 179.—180.

Ј Антонијевић. Састанак је отворен. Изволте саслушати протокол последњег састанка. (Секр. прочита).

Има ли ко шта да примети?

С. Азријел. Овде где је говор о молби г. Алексе Павловића казано је, да је он поднео молбу, међутим то није већ је то председник усмено напоменуо, с тога нека се тако исправи записник. (Прима се).

Андра Одавић. Онде где се говори о понуди г. Длексића, поред осталога решено је и то, да се води рачун и о квалитету камена, а не на цену па ма по цени узели и лош камен.

Ј. Антонијевић. Господо. Мени је врло незгодно што је овде изишла ствар и о молби мојој, кад ја седницу руководим; али свакојако мени је у дужност, да вам овом приликом благодарим, што сте се одазвали мојој молби.

Прима ли одбор записник са овим исправкама? (Прима).

Изволте чути уверења која се траже. (Секретар прочита).

Сад изволте чути лицитацију држану за набавку двоја колерична кола. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор? (Усваја)

Ђока Нешић. Молим да се стави приметба моја, те да се кауција тражи. (Чује се: ваљда то има у условима).

Ј. Антонијевић. Суд ће то тражити.

Чујте сад извештај комисије односно нађеног вишка у каси г. Јоце Илијћа кмета. (Секретар прочита).

Ђока Нешић. Па при свем том опет има неког вишка. Молим вас да ли се је комисија уверила о томе.

С. Азријел. Ја сам пре 15 дана на позив г. Н. Х. Поповића прегледао касу и каса је нађена потпуно уредна- С тога не треба слати ово комисији.

Ђока Нешић. Ја не могу да се слажем са г. Соломоном. Он је мене погрешно разумео. Ја немам ништа против г. Јоце, већ кажем о вишку да је ред да се когод о томе увери о том његовом оправданом вишку. (Долази председник).

Председник. Пристаје ли одбор да се ова ствар преда комисији ради уверења? (Хоћемо).

Раденко Драговић. Касапи веле, да би могло бити месо јевтиније само је скупа аренда и што им се узима цубок, па траже да се то уреди друкчије те да плаћају мању аренду и да им се цубок не узима.

Председник. Како се паплаћује аренда, то је прописано у правилнику за кланице. Ако налази одбор да што треба по овоме чинити најбоље би било, да се та правила прегледе па или у нечем дотерају према садањим приликама. Ако хоћете може се одредити једна комисија да то проучи, па поднесе извештај.

Раденко Драговић. Држим да је одбору познато, да досадања практика није правична. Досад су људи клали стоку и по авлијама и јели месо без аренде, док други плаћају и аренду. То није право.

Коста Главинић. Свакојако да се одреди комисија и тада би најзгодније било, да ова позове и старешине касапског еснафа те да и они дају своје мишлење како да се то уреди, а комисија после нека цени како зна по свом нахођењу. Ово треба учинити, да нам после не кажу, да им се без њих кроји капа.

Ј. Антонијевић. Кад су ова правила прављена ја сам био председник те комисије и чини ми се да је председник општине био г. Пишић, а од стране одбора био је г. Коста Б. Мијаиловић. Тада су били и касапи звати и у присуству њином прављен је правилник, па после кад је тај правилник дошо пред одбор на решење сав је измењен, а то с тога што се није постигла цифра која се хтела. Сад опет звати касапе у комисију сасвим је излишно.

Ђока Нешић. Моје је мишлење да треба изабрати комисију из одбора, а она да позове те месаре као саветујуће и да се споразуму како би се погрешка исправила ако је има.

Председник. Па то се може учинити. Изволте изабрати комисију (чује се: кандидујте сами). Добро. Онда ја кандидујем ову господу: Раденка Драговића, Лазу Дашковића Косту Б. Мијајловића, М. Бончића, Николу Х. Поповића, и Бркића, а с њима биће Јова Антонијевић кмет и општински марвени лекар. (Усваја се).

Андра Одавић. У колико сам чуо, старање о карантину прешло је у руке државе. Пре неки дан испраћајући нашег друга г. Николу Р. Поповића, приметио сам на станици железничкој, како се на долажење из Аустроугарске не обраћа никаква пажња да би издржали карантин. Тако дошао је био један посланик — конзул — и одмах изашао и отишао у варош без карантина. Тако исто и неки Недељковић, па и он одмах пуштен, а остало што је било радника то је остало у карантину. Они пак који остану да издрже карантин, скороникаква и не издржавају. Потоме мени изгледа да све што је општина на ову цељ издала неће никакве користи донети. С тога тражим да општина удари на то гласом и да тражи, да се строжије води рачун. Неће ли се то, онда нека се дигне карантин.

Председник. Чим је установљен Карантин, одмах је издат и нарочити правилник о карантирању, који се врши од стране надлежног управног органа, и физикуса управе вароши Београда. Што се тиче пуштања појединих људи мимо прописаног реда, ја то не знам, али могу да верујем и примам на се, да се разговорим и са осталим члановима комисије и да их умолим, да заједнички порадимо да се карантинирање најстрожије врши.

Управ карантин, то је место у коме се задржавају путници, ради тога, да би се они који су болесни спречили да уђу у варош. И карантирање, тек онда би имало праве цељи, кад би дуже трајало, а ово од 3 дана, то је више ради посматрања.

Соломон Азријел. Ја знам, да је доста њих пуштено и познајем једног агента, који је дошао из Беча, али он је поднео уверење, да је из Беча и да је кроз Пешту само прошао. Оваки се људи не задржавају у карантину, него им се само наређује да морају ићи лекару, те да их сваки дан прегледа

Андра Одавић. Оне ноћи, кад сам ја био на станици био је дежурни лекар Др. Змај Јова Јовановић и ја га запитам: како иде те да се неки пушта а неки не. Нека се пита дакле он и он ће то потврдити.

Господо, не треба се шалити са овим, јер ствар је врло озбиљна. Ја бар са мене

иста добивени налог на потпуно задовољство своје господе. При крају године 1463. Скендербег прекрши мир склопљен с Турцима с почетком исте године, како веле исти биографи, страшним једним упадом у непријатељску земљу. †) Ну кад је баш то било, не зна се тачно. Па инак, као да не ће бити ни мало погрешка, ако пристанемо уз безименог писца и заједно с њим кажемо, да је то било 27. новембра. ††) Бар тако би се могло извести из једнога писма г-де мл. од 13. декембра исте год., јер се у њему, поред осталога, јавља Скендербегу и то, да ни он од сад не сме никако склапати мир с Турцима без пристанка и воље мл. господе, а то, и ако не са свим поуздано, значи, да је он дотле био покварио мир.†)

Да се освети за ово, доиста непоштено дело, Мухамед, по што исте године које се у Арбанији догађало све ово, подврже својој власти у Европи Босну а у Азији Караманију, пошље с почетком год. 1464. храброг пашу свога Балабан Бадеру (заставника), потурченог Арбанаса, на Скендербега с петнаест хиљада коњаника и три хиљаде пеш.. Балабан похита да изврши заповест и већ 15. априла ††) упадне у Арбанију. Ну до боја не дође одмах. Ценећи и сувише храброст Скендербегову, Балабан не смеђаше ни помислити на какву победу, ако би се сударили, те одмах по по доласку пошље Скендербегу много скупоцених дарова и изјави, да би њему највећа жеља била то, да и даље остану на миру. Али трпети непријатеља у својој земљи, то Скендербег нити могаше нити шћаше. С тога се ипак — како вели безимени писац — сударе непријатељи 18. јуна у равници Валкалији у Горњој Дибри и Турци опет претрпе страшан пораз. Али ова победа и Скендербега стаде веома скупо. Осим најбољих воћа, међу којима Моз Дибранин, Мусакије Анђелијић и Џино Мусаки, западну на несрећу у једну заседу и буду послани у Цариград, где им, по султановој заповести, четрнаест дана по лако гуљиште кожу, док, на послетку, сва осморица, у најжешћим мукама не, издахнуше, и ако је Скендербег одмах био послао Мухамеду посланике да му понуде за њих или све робље турско што он имаше код себе или оволико сребра, колико су они сви скупа тешки.

Међутим о крсташима из Италије стизали су у Арбанију све веселији гласови. После ове славне победе Скендербегове над Турцима не прође још ни месец дана, а чете њихове већ почну прелазити на Балк. полуострво. Ти гласови опијаху најлепшим надама све Хришћане, али Скендербега и Арбанасе можда највише. †) А кад се још пронесе глас, да се и папа кренуо, оне достигоше врхунац. Ну радост та би врло кратка века: 14. августа исте

†) Barletius M., De Vita etc. lib. XI., стр. 221.

††) Biemmi G., Ist., 427.. Барлеције се и овде служи неопштеним једним средством за свакога историка, само да би му дело изгледало истинитијим. Он, на стр. 323—3., износи једно писмо султаново од 7. маја 1463. год., у коме султан пребацује Скендербегу што је погазио мир и у коме га позива, да се махне непријатељства и да се држи задане речи, јер ће се у противном случају љуто покајати, ако он неће на њ са свом својом силом. Као што се дакле види, Скендербег је по Барлецију морао покварити мир у сваком случају бар у почетку маја, ако не и пре. Али, ако се узме на ум све ово, што смо досад, по непобитним документима, казали, онда ће се лако видети, да и за ово писмо вреди потпуце од речи до речи оно, што смо и досад казали за писма Барлецијева.

†) Listine o odnošajih itd. knj. X., стр. 294.

††) Biemmi G., Ist., 430..

†) По Fatti illustri папа је намеравао, чим пређе на Балк. полуострво, да круниште Скендербега за арбанског краља. Сар. 30.

скидам сваку одговорност, ако би се какви случај са непажње овде десио. О томе ћу, ако се у опште не хтедне обраћати пажња, и преко јавности писати.

Председник. Као што је објаснио Соломон, има неких људи, који се по правилнику могу пустити у варош, под извесним погодбама, ако долазе из неокужених места и такви су случајеви вероватно и ови о којима г. Одавић говори. У осталом, као што рехох, ја ћу настати, да се прописи најтачније врше.

— На питање г. Бончића, зашто се извесни непотребни чланови водоводне комисије не разрешују. Добио сам од водоводне комисије овај одговор: (чита). Она ће, дакле, као што се види до 1. Јануара да закључи своје послове и да се сви чланови разреше.

М. Бончић. Ја сам чуо, да међу члановима комисије има неких, који су свршили свој задатак; па мислим, што би се трпели на терет општинског буџета, кад могу да се разреше. О разрешењу чланова комисије, који још посла имају, ја нисам ни мислио.

Председник. Ја незнам да ли има кога од чланова комисије, који би био непотребан, али знам, да комисија још није свршила свој посао нити може закључити свој рад по разним својим пословима пре конца ове године.

Андра Одавић. Ја сам ово питање био покренуо, још пре неколико месеци и онда ми је одговорено, да треба да се причека до доласка Селесковићевог, и док се он са техничким радовима у општини не упозна. Но и ако је г. Селесковић ту, ја нисам тражио и не тражим да се сви чланови комисије разреше, него један за кога сам чуо, да нема никаква посла. Ако би, дакле, и било каквих још недовршених каквих правних послова, код комисије; зар те не би могао и наш адвокат свршити.

Ја као год и г. Бончић, тврдим, да је један члан у комисији непотребан и да оно што му се даје, даје му се џабе.

Раденко Драговић. Ја сам за то, да сви чланови комисије остану до конца године, пошто је то кратак рок, па онда да се разреше.

А. Одавић. Пошто је овде један члан комисије, ја би желио да чујем његово мишљење о овој ствари.

Коста Главинић. Одбор општински, кад је изабрао комисију, он јој је одмах одредио дужности и права. Између осталог, комисији је стављено у задатак, да води непосредни надзор над свима радовима, где буде главни надзорник г Смрекер, који има да руководи пословима.

По уговору, који је са Смрекером закључен, он има, за извесну награду, да изради и уведе у употребу нов водовод, који има 6 месеци да рукује. Према томе, мандат комисијски истекао би 6 месеци по свршеном водоводу. Кад је ово одбор решио, он је, у колико се сећам дао и то право комисији, да издатке до 10.000 одобрава сама, без питања одборског, а само веће по одборском решењу. И надзорна водоводна комисија образована је из три стална члана и једнога који би се имао по потреби да зове. Ти су г. Стаменковић, г. Живко Милосављевић и моја маленкост четврти је г. Тоша Селесковић, који је био тада у Крагујевцу, те је позиван кад је потреба била и за то је имао дневницу и путни трошак. По правилнику наш мандат истекао би од Јануара месеца за 6 месеци. Имали би за то време да поднесемо закључан извештај о свему шта је урађено, да уведемо правилно у живот администрацију водовода, и да је неко време контролишемо; али како се по одавна јављају интерпелације и мишљења, као да је комисија свршила своје послове и да је излишна или бар поједини њени чланови, то целокупна комисија, немогући да пристане на мишљење да је ма који њен члан излишан овластила ме је, да у име свих чланова комисије поднесем одбору оставку и да се захвалим одбору на поверењу и на награди, коју нам је дао у исто време да га уверим у име свих чланова комисије, да ћемо се у свим приликама радо одазивати жељи и вољи општине београдске, да је и без награде послужимо, као што смо и неколико година радили без накнаде. Молим председника и одбор, да приме к знању, да комисија водоводна подооси оставку ако није уверена, да је посао довршен и да ће она као комисија престати да функционише после неколико дана, док довршп послове, не тражећа ни за овај месец награде.

М. Капетановић. Овде у одбору господо нико није ни мислио, да цела водоводна комисија нема посла, него се говорило само о једном члану. Одборнику неком дошло до знања да има у водоводној комисији једног члана, који нема никаква посла. Одборници господо имају то право да питају. Што се нашо један члан те питао има ли посла или нема није узрок, да се одмах даје оставка.

Г. Главинић каже: да чланови морају да поднесу извештај свој о целокупном свом раду и према томе сад је незгодно примити оставку пре него се доврши извештај. Ако и збиља има какав члан из те комисије, који нема посла, шта то везује и остале чланове да дају оставку. Ја наводим такву солидарност између свију чланова да се баш мора дати оставка. Овде се не напада на рад комисије. С тога одбор држим да неможе оставку примити од свију.

Андра Одавић. Ја не знам кад ћемо ми једном изаћи из таквих замишљаја. па да кад један пита о раду, да се то доводи у везу одмах са оставком. Држим да ми имамо права да питамо а комисији је дужност да дâ одговора. Лепо је казао г. Никола Р. Поповић једном приликом кад је било речи о осветљењу па се такође подносила оставка. Ако ће се господо таква практика уводити онда неће бити добро. Ја оно што знам слободан сам да изнесем и опет ћу износити, само нећу да износим оно што сам од других чуо.

Мијајло Бончић. Кад интерпелант после говора г. Главинића, који је ствар објаснио да су ту чланови комисије који раде заједно око водовода и имају да поднесу извештај о целом свом раду, онда ја примам то објашњење г. Главинића и задовољан сам с одговором, јер разуме се да сви чланови па и тај трећи мора да је тамо ради потписа акта по тим њиховим одлукама, јер они су сви одговорни за цео рад и разуме се сад морају оправдати и своје поверење Према томе, ја сам да се преко овога свега пређе на дневни ред.

Коста Главинић. Ја сам члан те комисије. Комисија мора да има свога председника, који извесне послове ради сам. Сви

бег. Кад су му само послали посланика за ту ствар, то се не може ни откуда дознати. Па ипак не ћемо падамо се, много погрешити, ако узмемо, да је то било свакако пре половине августа. То мислимо с тога, што је у млет. архиву нађено једно писмо мл. господе, у коме се одговара на неке чланове Скендербегове, које је он још пре био послао преко свога протонотара и другог једног оратора, Андреје Знатика, а ради очувања и његове и њихове земље и *ратовања с иверфидним Турцима.*†) Знајући, дакле, поуздано, да је он, као што смо мало час казали, донста кратко време пре тога био начинио са султаном мир, што тврди и поменути документат мл. од 3. сетембра, а к томе и то, да су се и Млечићи зацело дотле били посвадили с Турцима, ми можемо с доста поузданости рећи, да смо с оним, што горе рекосмо, на правом путу. Али Скендербег беше мудар владалац, те се, пре но што ће покварити мир с Турцима, он се потруди, да се добро и у свему осигура код Млечића. С тога и потражи преко своја два легата у накнаду за своје услуге ово петоро:

1., да му господа мл. пошљу известан број оружаних људи и италијанских пешака, — колико она буду хтела;

2., да сваке године, од почетка априла до краја јуна, кад Турци најлакше могу доћи да упропасте и њега и њих, у најугоднијим заливима буде увек по једна наоружана галија и по једна лађа, која ће свагда бити готова, да га преведе с Балк. полуострва на италијску обалу;

3., да га господа мл., у случају мира с Турцима, не забораве, већ да и њега, као своја обвезника, урачунају тамо;

4., да његова осмогодишњега сина уврсте међу своје племиће, и на послетку

5., да му се обећа, да ће, у случају ако буде изгнат из своје земље, добити од њих које добро место, где ће моћи живети са женом и с дететом опако, како њему и приличи.

Писмом од 20. авг. на све тачке господа мл. одговориште веома повољно. Она обећаше да ће послати пет стотина коњ. и пет стотина италијанских пешака; рекоше, да ће му за ову зиму послати и две хиљаде дуката, поред неплаћених му шест стотина од обичног данка што од њих добиваше; пристадоше да његов син постане њиховим племићем и т. д. †)

Па ипак, Скендербег не поквари мира с Турцима одмах за овим одговором њиховим. То се јасно види из једног писма господе мл., којим се одговара на молбе г-ђе Аријанитовице, жене покојнога (1461.) ††) Аријанита Големог Комена. Јер то је писмо датовано 3. сетембра исте год а у њему има једна реченица, која овако гласи: „Али, и ако је пресветли г. Скендербег начинио мир с Турцима, ипак се треба надати, да *ће он* као истинит хришћанин, *латити се оружја иротив Турака.*“†††) Тег после овога пошљу у Арбанију новог провизура око средине октобра и даду му налог, да на сваки начин наговори Скендербега, да огласи мир Турцима. ††††)

И превизано Гаврило, — тако беше име том новом провизуру — изврши до-

†) „...a guerrizar e combater contra i perfidi Turchi.“ Ljubić, Listine X., 265..

†) Ljubić S., Listine o odnoiafih i t. d. књ. X., стр. 265—5..

††) Hopf, Chroniques grico—romanes, стр. 535..

†††) „Sed cum magnificus dominus Scenderbegus, licet fecerit pacem cum Tucho, attamen sperandum est, quod tauquam fidelis christtarnus arma contra Turcum accipict.“ Listine и т. д., стр. 269.

††††) Писмо од 17. окомбра исте (1461.) год. ibid., стр. 280..

чланови немогу подједнако да раде извесан посао, него свуда један ради, а остали потпишу, па и овде је тако. Највише послова свршава г. Стаменковић као председник комисије, који се тим највише и бави, а ми мање више радимо. Кад су пак каква општа питања онда сви чланови долазе.

Питање које је г. Одавић покренуо изишло је по одавно. Ја сам више пута чуо овде где се говори за што се комисија не разреши. Ја сам би мишљења да комисија истраје до првог Јануара идуће године; али пошто се овако говори, ја сам овлашћен да дам оставку и сад немогу ништа да кажем до то, што вас молим да оставку примите, а ми ћемо при свем том довршити послове а плату за овај месец нећемо тражити и кад год општина буде предузимала какве радове где јој наше знање и рад потребан ми ћемо ипак припомоћи колико нам силе доприносе. — Ако одбор не прима оставку нека то актом комисији учини.

Раденко Драговић. Из извешћа г. Главиниħа види се да комисија има још рада и да спрема извештај и кад је тако онда комисија не треба да даје оставку, него нека посвршава све и поднесе извештај па ће и одбор бити задовољан и изјавиће им благодарност.

Милутин Марковић. Из извештаја г. Главиниħа ја налазим да ова ствар још није свршена и да има још послова па да и сви чланови комисије имају учешћа. Дакле умесно је то, што је г. Бончић задовољан са таквим извештајем. А односно изјаве г. Главиниħа којом за све чланове подноси оставку држим да је неоправдано. Прво с тога, што он још није чуо мишљење одбора па да се увери да ли и одбор сматра да послови нису свршени, па тек онда да се определи, да ли ће дати оставку. Друго, што давање оставке односно једног посла, који кошта неколико милиона динара држим да не треба да буде шта више они немају никад право, да се истичу са оставком. Сви су они чланови, који су добили поверење општине да те послове раде и они су дужни да те послове посвршавају како ће општини донети корист, а њима на част њихову. Према овоме држим, да ми неможемо примити оставку и да изјава г. Главиниħа по самој ствари не може да постоји и то прво с тога што комисија, којој би уважили оставку не би била више комисија, а друго што ми неможемо да шаљемо акт комисији кад је нема. Как дакле ни су сви послови посвршавани. Кад немамо извештај онда морамо бити обазриви, да се тај посао до краја изведе и да имамо такав извештај, који ће се изнети не само пред претставништво општине, него и пред цело грађанство те да и оно зна како је ствар изведена и како је и шта потрошено (Чује се: Неприма се оставка)

Председник. Дакле да се пређе преко овога на дневни ред. а изјава г. Главиниħа да се не прима? (јесте)

Коста Главиниħ. Ја не могу дозволити, да ми излазимо овде као пргава деца која потржу оставке. Слушати овакве гласове из одбора јасно излази као неповерење комисији за мене је јасно, да има чланова у одбору а и у публици још више који држе, да је комисија водоводна изишла па да не треба да постоји. По овоме шта нам остаје? Ништа друго но да дамо оставке. То је наша дужност. Није то из каквог каприца. На комисији лежи морална одговорност да поднесе тачан рачун о целом послу и она ће то учинити. Казао сам да је мени наређено да дам оставку и ја сам то учинио. Сад ви радите шта хоћете, ја немогу ништа више да учиним но што сам.

Андра Одавић. Из говора г. Главиниħа чуле се речи: да има чланова у одбору а више и у грађанству да је комисија непотребна: Даље чуло се из њеновог говора да је то неко неповерење. У колико се сећам ја сам то питање покренуо, па је после исто потпомогао и г. Бончић и према томе значи, да се ове речи односе на мене. Што се тиче тога неповерења ја њу овде званично да кажем, да кад би ја дошао до тога убеђења да има места неповерењу, не би ја од тога зазирао него би га овде исказао.

Председник Да свршимо, дакле, са овим питањем и да пређемо даље.

Др. Марко Леко. Па шта имамо да свршимо? Комисија се не може разрешавати, дакле не посвршава све послове. То мишљење, чини ми се деле сви. (Тако је).

Председник. Добро, тако ће и остати.

Имам да вам саопштим, да је комисија, одређена од стране одбора, склопила будет. Но ја мислим, да тај пројект треба прво штампати и онда раздати одборницима. (Прима се к знању) Рачун за последње тромесечје готови су. Ја молим, да одређена комисија приступи прегледу тих рачуна. (Учиниће се).

Сад треће. Мислим да вам је познато, јер сам вам, ако се не варам, то саопштио, — Главна Контрола упутила је једнога рачуноиспитача, за преглед старих општинских рачуна Он стално ради овде и одбор општински одредио је још два лица, која ће с њиме стално да раде, како би се стари рачуни што пре пречистили. Усљед тога застали су текући рачуни од прегледа, јер нема ко да га врши и ја вас молим, да ме овластите, да могу узети једнога рачуноиспитача са платом од 150 дин. месечно. (Одобрава се), Плаћање би дошло, наравно, на непредвиђене потребе (Добро).

У статистичком нашем оделењу био је извесан број лица, која су, као дневничари, помагала шефу статистике. Тај кредит је исцрпљен и ја сам био принуђен да умалим број особља, ади вас молим да одобрите кредит од 1000 динара, како бих могао и даље држати потребан број лица, те да се рад у статистичком оделењу не напушта, јер би било штете за интересе општинске. (Одобрава се).

Ђока Ж. Нешић. Хоће ли тај кредит бити довољан до конца године?

Председник. Не знам да ли ће бити довољан, али знам, да ће ово оделење донети знатне користи, јер смо помоћу њега пронашли знатан број лица, која до сада нису плаћала порезе ни прирез општински. Тако ми смо по готову у прирезу више добили, него што смо на ове раденике издали; и пошто тај посао има да се продужује непрестано, ја мислим да треба да ми одобрите кредит те да би се овај посао могао успешно вршити.

Др. Марко Леко Добро би било, да добијемо извештај о раду тога статистиког оделења, како бисмо могли ценити, у колико је исти користан за општину или не.

Председник. Ја спремам целокупан извештај о радњи органа општине београдске, па ће у њему бити обухваћен и рад статистичког одељка.

Одобрава те ли, дакле, да могу узети ове дијурнисте? (Одобравамо).

Милан Капетановић. Читалисте данас у „Дневном листу“ да је један комад гесимса пао на новој школи у дунавској улици и да су неки раденици повређени, од које повреде један је и умро.

Ствар је била овако: На том истом месту, на коме је се јуче десио тај несрећни случај, био је наш шеф грађевинског општ. одељка г. Селесковић и наредио је, да се у интересу сигурности веже гесимс са гвожђем на једном месту и упутво је дотичне, на који начин то да се изврши. Палир предузимачев, који имао то да уради није урадио. Међутим мајстори не обзирући се на то што је г. Селесковић наредио продужили су рад. Последица је тога била да је један комад гесимса пао на скеле, скеле се проломиле и раденици, који су били на њима слетили су доле. Несрећа је у томе те је један од повређених раденика умро а тројица су мало повређени. Ако би сте дакле чули или читали по новинама о тој ствари, онда имајте на уму, да се ова несрећа догодила само с тога, што није послушан шеф грађев. одељка.

Андра Одавић. Мени је мило да чујем из уста г. Капетановића, како се не може приписати у кривицу општини и њеним надзорницима, што је се ова несрећа догодила и што изгледа, да је кривица до предузимача односно његовог палира. Само бих ја молио, да се ово саопштење учини и преко новина, како би и публика могла о томе знати, те да се не подмеће и то општини јер, као што знате, ми живимо у времену, када млоги и из најневинијих ствари хоће да праве велики капитал за се.

Председник. Наредићу да ово грађевинско оделење саопшти.

Састанак закључујем.

Држан 14. Окт. 1892. године.

Председник. Пошто има довољан број одборника, да се може одпочети рад, то отварам одборску седницу и молим одбор да саслуша записник прошлог састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко да примети што на записник

Председник. Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Сад вас молим да одобрите кредите решене у прошлој седници (одобравамо).

Председник. Изволте чути уверења, која се траже. (Секретар прочита).

Грађевинско оделење поднело је један предлог односно набавке персонала за гео-

---

год. (1464.) ††) папа Пије умре напрасно у Анкони и све се наде целог хришћ. света за тиħи час претворише у маглу.

После овог несрећног исхода ствари и намере хришћанске, султана опет обузе нада, да ће ваља да сад имати више успеха него пре, ако у Арбанију пошље опет коју војску. Сем тога Балабан му је непрестано досађивао с молбама, да пошље опет њега, тегаон — каковели без. писац — доиста и пошље идуће год. (1465) с крајем јула. Али успеха и овом приликом би исто онолико колико и први пут Бој би опет у Валкалији 9. августа и Балабан после њега с грдном штетом остави позорницу своје две страшне погибије, да се наскоро опет врати, па да у њој и кости остави.

†) Што Гончевић вели, да је папа Пије умро 14. авг. год. 1463, ми не знамо, чиме би он то могао бранити. Исто тако нема смисла ни то, што он, јамачно по Fatti illustri, у исти тај дан ставља и погибију једне турске војске (јамачно под Сереметом — како каже Барлеције), јер смо ми видели напред, да је у то време између Скендербега и Турака још био мир.

одетски одељак, молим да саслушате предлог и да га одобрите (Секретар прочита).

Послови захтевају да се простор тај сними и доведе у ред. А за то је потребно и нарочити људи. С тога молим вас да ово одобрите.

Коста Главинић. Господо. То је посао, који не трпи никаквог одлагања. Ми знамо, да неко мора снимити тај простор. Сам шеф тога одељка поред других послова то неможе, него му се мора дати помоћ.

Ђока Димитријевић. Позиција за исплату 8% приреза није засебно одвојена као засебна партија а то је требало. С тога молим да се то учини.

Председник. То ће се одобрити. Одобрава ли одбор у опште, да се на рачун те партије ради? (Одобрава).

Г. Ђока Јовановић вајар писмом једним јавио се и молио да му општина даде за стату-у г. Панчића 1000 дин., на нек општина толико од прилога од концерата накнади себи. Он то тражи с тога, што мора да се сели из Београда. Оне прилоге што је општина прикупила он је примио Чујте писмо. (Секретар прочита).

Председник О постаменту било је више понуда и оне су овде. (Чита понуде појединих понуђача). Ја сам напослетку послао грађевинском одељењу и оно ће ми поднети извештај, који ће се ускоро поднети одбору на решење.

Ђока Нешић. Држим да је грађевинско одељење по тој ствари потпуно погрешило. Оно је требало направити план постамента и казати услов какав ће бити камен на постаменту па онда да одреди стечај, а не овако да даје појединима. С тога сам да се приступи коначно томе раду.

Председник. Понуде су и предрачуни овде и предрачун грађ. Одељења износи 1407·67 дин. и то од нашег топчидерског камена.

Коста Главинић. Као што рече г. Нешић одиста се ова ствар давно одуговлачи. Ја не знам услове како је г. Јовановић уступио општини ову стату-у, али се сећам да је општина примила стату у да је на згодном месту постави и да постамент направи. Сад да ли општина има и других обавеза према г. Јовановићу ја незнам.

Пројект за постамент не треба да изради само грађ. одељење, већ треба то да изради сам г. Јовановић а грађ. одељење да направи према тој скици предрачун и да се брине о набавци постамента. Радња грађ одељења у овом послу, не може се назвати неправилна. Она је држала лицитацију и поднете су писмене понуде. Да би се знало да ли су цене велике, молио би да ми се јави: има ли скица за постамент од г. Јовановића и има ли општина какве обавезе према њему.

Председник. Скица је израђена у споразуму са г. Јовановићем и нашим инжињером. Сад само стоји на томе: хоће ли се градити од топчидерског камена или од гранита. Ако ће те од гранита онда је скупље. Молим вас да по овој ствари донесете одлуку.

Ђока Димитријевић. Да ли се зна колико је скупљено прилога у Паризу, па кад се то сазна онда ми да допунимо разлику.

Марко Велизарић. Ја предлажем да се најпре види шта скулптор г. Јовановић тражи и онда да видимо можемо ли му то дати.

Милан Капетановић. О постаменту ми већ имамо одборску одлуку и он ће се по дићи о трошку општинском. Сад може бити речи о награди Јовановића за статуу. Но пре тога требало би да нам се каже: колико је он скупио добровољних прилога.

Председник. Ја сам баш јутрос хтео да прибавим тачно обавештење али није био овде дотични чиновник да ми каже колико је скупљено, а већ знам да је то што је скупљено и предато г. Јовановићу за кога је и скупљено. То је управ помоћ за исплату ливења, апошто он сада намерава да иде из Београда, то моли да му се да што год, јер не може да чека на прилоге. Он тражи 1000 дин. од општине и то би било све.

Ђорђе Димитријевић. Ја не бих смео пристати на то да буџет преоптерећујемо и оваким издатком. Ако би смо му хтели што дати, како би било да му дамо на рачун идуће године, јер је ова и сувише преоптерећена.

Милан Капетановић. Ја мислим да би г. г. правници требали да нам даду по овоме извесно објашњење. Ако би ми њему дали извесну помоћ по овоме, н. пр. од 1000 или 2000 дин. (а ја мислим да општина београдска треба толику жртву да учини) да ли би нам ко год могао спорити право на штатуу. А да ће општина скупити приличну своту то је ван сумње јер има толико ђака покојног Панчића не само међу природњацима него и међу правницима који су у раније доба слушали и природне науке, да ће се од њих, прилозима по 1—2 и 3 скупити на 4—5000 дин. Г. Јовановић је учинио погрешку у купљењу прилога на овај начин, али да је други изабрао, ја сам уверен да би скупио и 5000 дин. Ми смо му допустили да преко општинских новина учини позив за прилоге и он је на тај начин скупио једну хиљаду динара али то је мало а да би се могла исплатити статуа. Срамота би доиста била целе Србије, кад се у њој не би могло набавити 4000 дин. за исплату овакве једне статуе. Због такве бруке не би смо смели изићи ни пред свет ни пред Београђане. Да није било Панчића не би било ботаничке баште од које ће палилулци некад имати користи а цела Србија поноса и користи јер њени природњаци неће морати да иду у Пешту и др. вароши, те да тамо уче оно што могу и код куће видети.

Г. Јовановић има отворен рачун код ливца Фондена и сада ако би смо му ми дали 1000 или 2000 дин. да ли би тим статуа постала својина београдске општине без икаквих спорова? Ђока вели да он то уступљење може пуноправно извршити, али свакако требало би и г. г. правници да се чују о томе.

Ако би ми се на то питање негативно одговорило, онда ја не бих био за то да му се даје помоћ.

Пошто госп. Ђока хоће због незгодних прилика код нас за уметника да иде у свет и тражи себи хлеба, те би хтео и ово питање да пречисти, ја сам мишљења да треба да га решимо по претходном саслушању правника.

Милутин Марковић. Изгледа, да ова штатуа кошта до 4 хиљ динара. Но како то није пречишћено, држим да неможемо сад донети никакву одлуку. Да би се ово сазнало, треба одредити једну комисију, па да она од г. Јовановића сазна шта је у ствари и колико је одбор у Паризу прикупио прилога. Док ово не сазнамо неможемо казати, да ли на ову штатуу има права фабрикант или г. Јовановић.

У овоме скучају разуме се да комисија треба да одвоји питање о постаменту од питања осталог. Кад се све извиди, онда ћемо видити да ли ћемо дати помоћ или ћемо с тим исплатити штатуу.

(Свршиће се)

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЊИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·20 д
б) За неузидан шпархерд	0·20 д
в) За узидан »	0·40 д
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0·50 д
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 д
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 д
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0·10 д
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0·20 д
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове	0·75 д

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д
в) Од акова	0·50 д

IV. ПОСТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3·00 д
в) Обнављање изгубљене марке стаје	1·00 д

V ГРОБАРИНА:

а) Гроб за децу	7 д
б) Гроб за одрасле	12 д
в) Мала гробница	555·52 п. д
г) Велика гробница III реда	998·39 п. д
д) Велика гробница II реда	199·32 п. д
е) Велика гроббница I реда	1684·57 п. д

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24·90 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за кварове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За кварове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом, без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892 год. АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.

Власник Општина Београдска — Парна штампарија Народно Радикалне Странке. — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 49 ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин
за стране земље на годину . . . . . 9 дин.

НЕДЕЉА 29. НОВЕМБРА 1892.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ДИН. П-РА ОД ВРСТЕ
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све коресподенције на уредника
Рукописи не враћају се
Неплаћена писма не примају се

Грађанима града Београда

Суд општине варошки Београда на основу члана 12., 13. и 18. закона о општинама решио је, да се сазове

ОПШТИНСКИ ЗБОР
НА ДАН 9. ДЕЦЕМБРА 1892. ГОДИНЕ
РАДИ ИЗБОРА

А) ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ,
Б) ТРИ ЧЛАНА СУДА,
В) ЧЕТИРИ КМЕТОВСКА ПОМОЋНИКА.

Ко може бити биран за председника општине, за члана суда и кметовског помоћника, изложено је у члану 32, 33, 56. и 57. закона о општинама.

Ко има право гласања или га нема изложено је у члану 14, 16. и 17. зак. о општинама.

Збор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима:

а., **За кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).
б., **За кварт теразијски** у теразијској мушкој школи (улица 2 јаблана).
в. **За кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (душанова улица).
г., **За кварт савамалски** — у основној мушкој школи (улица Краљевића Марка).
д., **За кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица).
ђ. **За кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријепољска улица према војеној болници).

Састав бирачких одбора као и председник овога збора објавиће се доцније.

АБр. 11671
28. Новембра 1892. год.
у Београду.

Привремени председник општине београдске
П. ТАТИЋ с. р.

Секретар,
Урош Кузмановић с. р.

Напомена. Да би гласање брже ишло, и да гласачи не би чекали док се њихова имена по азбучном списку изналазе, може сваки гласач пре гласања у своме кварту — општинском одељку — или у општинском суду видети и забележити број, под којим је његово име означено па тај број при гласању показати, да се брже његово име нађе.

ОБЈАВА

Суд Општине вар. Београда јавља грађанству, да је данас разрешено све општинско чланство од досадашње дужности на основу члана 30. закона општинског а према наредби Управе вароши Београда, као надзорне власти, од 22. Новембра 1892. год. Бр. 20.643, пошто је на збору грађана, држаном 21. Новембра 1892. год. изгласано апсолутном већином гласова неповерење целокупном досадањем чланству општине београдске и одређени су да врше привремено дужности и то:

Председника, г. **ПЕТАР ТАТИЋ**, адвокат.

Чланова:

Г. **ДРАГОМИР РАДУЛОВИЋ**, трговац,
Г. **ПАВЛЕ ЦВЕТКОВИЋ**, трговац,
Г. **КОСТА А. СИМИЋ**, трговац.

Помоћника кметовских:

Г. **СТЕВАН ИВКОВИЋ**, трговац,
Г. **ПЕТАР МИХАИЛОВИЋ**, трговац,
Г. **ДАМЊАН ДИМИТРИЈЕВИЋ**, каф.,
Г. **ПАНТА М. БОДИ**, кафеција.

Од суда Општине вароши Београда
Бр. 11.458. Београд 22. Новем. 1892.

ОБЈАВА

Суд општине вар. Београда објављује грађанству, да ће аренду на овогодишњи лед наплаћивати сам све донде, док се дефинитивно не реши, хоће ли се и даље давати под закуп ово наплаћивање.

С тога сваки онај грађанин, који жели да са обале савске или дунавске лед носи или га са стране доноси, има се предходно пријавити суду општинском, где ће прописану таксу платити и упутницу на вађење леда добити.

Од суда општине вар. Београда 27. Новембра 1892. год СБр. 20956.

Наредба

Ради чистоће, лакшег и сигурнијег саобраћаја као и угледа престонице, суд општине вар. Београда.

Наређује,

Да се тротоари одржавају чисто и са њих снег и блато уклања; а кад је поледица, да се по тротоарима посипа песак. пепео или томе подобно.

Ко би пренебрегао ову грађанску дужност казниће се по § 326 кривичног закона.

Од суда општине вар. Београда 27. Нов. 1892. год. АБр. 11644.

ОБЈАВА

Суд Општине вар. Београда извештава грађанство, да је штаб VII. пуковске окружне команде премештен 14. новембра 1892. год. из свог досадањег стана у нов стан у ратарској улици број 10, у кући г. Јанаћка М. Јанковића кафеције.

Од суда општине вар. Београда 20. Новембра 1892. год. АБр. 11368.

ОБЗНАНА

Како је до сад велики број зграда везан са варошким Водоводом, и како се у већини тих зграда отпочела вода трошити, то ће од 1. Нов. о. г. отпочети наплата таксе за потрошњу воде, и управа Водовода моли грађанство да прими к знању следеће:

1. Сопственици оних зграда, које су са Водоводом спојене, и у којима је инсталација Водовода извршена *до 20. Октобра* о. г. закључно, подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер почев са *1-вим Новем.* о. г. — Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21. Октобра до 20. Новембра ове о. г. подлеже плаћању основне таксе и кирији за водомер са 1-вим Децембром о. год. Сопственици оних зграда, које се инсталишу од 21-ог Новембра до 20. декембра о. г. подлеже плаћању са 1. Јануаром наступајуће године и т. д.

2. Досадања употреба воде, било од појединих предузимача за зидање нових грађевина, којима је привремена употреба дозвољена, било од појединих сопственика кућа код којих је инсталација извршена до 20. Окт. о. г., било од сопственика. у чијим кућама инталисање није довршено а употреба воде дозвољена на провизорну чесму сматра се као привремена употреба воде по чл. 24. правила о издавању воде из београдског водовода. Читање водомера обавиће се 1. Новем. о. г.

3. Сопственици зграда, у којима инсталисање није извршено али су домаћи чинили и сада чине употребу воде на провизорним чесмама, подлеже основној такси и кирији за водомер почев са 1 вим Новембром о. г.

Бр. 3094
31. Окт. 1891.
Београд

Управа водовода.

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ-СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Тема награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Сбилића

ГЛАВА ШЕСТА

Долазак Мухамедов под Крују

После погибије Балабан-пашине сав крај ове (1465.) године, у Цариграду и по целој Турској, протече у свакојаким војним спремама. То је Мухамед намеравао да с огромном силом, чим гране пролеће, и сам окуша једном срећу против Скендербега. Стид га је већ велики обузимао при самој помисли, да турско оружје за последњих двадесет година свуда одржа победу, осим једино у тој маленој државици поред Јадранског Мора.

Ну његова намера и спреме — ма колико да су тајне биле — не могоше остати дуго сакривене и од Арбанаса. С поуздањем се сме тврдити, да су оне, у почетку идуће године, овима биле већ добро познате. Међутим непрестаним ратовањем они беху силно исцрпени, да би тешко могли одржати с успехом и слабији напад а камо ли самог султана, те кад дознадоше, шта Мухамед намерава, обузме их ужасан страх. Нетачни и неверни гласови само су још више повећавали панику. Тако говорило се, да ће султан у том походу имати на по милијуна војске и на неколико стотина топова, а тај глас не могаше дабогме никоме бити равнодушан. Сви беху клонули духом, само још не и Скендербег.

Дознавши поуздано за намеру султанову, он не пропушташе ни једнога тренутка а да не учини што за одбрану своје земље. Како му народом беше завладао велики страх, то прва његова намера би та, да овај отклони, колико се више може. А кад саветима и бадрењем успе у том неколико, лати се хитро и других мера. Почне утврђивати своје тврђаве и снабдевати их свачим, стане прикупљати војску са свих страна, размештати је колико где треба и т. д. Ну при свем том, он је, као паметан владар, добро увиђао, да би му, без помоћи са стране, сваки напор, да сачува земљу од непријатеља, био готово узалудан. Нарочито му се то чинило сад, кад сам султан шћаше да дође на њ.

Две су у главном биле стране, којима се он могао обратити за помоћ и од којих се могао надати чему. То су били прво, нови папа Павле II. и друго, Млечићи. И он се доиста обрати. обема. Првоме, како вели безимени писац, посла Захарија Гропу, а Млечићима — архијепископа драчког Павла Ангеловића*).

Како је прошао код папе, нама је за сад са свим непознато. Што се пак тиче Млечића, они као да су и сами били у каквој великој неприлици или се бар надали какој опасности, без сумње од Мухамеда, јер на два писма Скендербегова, која им он посла јамачно пре легата свог Павла Ангеловића, и то по свој прилици у почетку

*) Безимени писац вели, да је Скендербег том приликом послао Млечићима брата свога— Петра, али нама се чини, да се из једног писма мл. господе Скендербегу од 18 марта ове (1466.) године пре може извести, да је у Млетке пишао Павле него ли његов брат. Гл. Ljubić S., Listine o odnošajih и т. д. књ. X., стр. 359..

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

86. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

16. Новембра 1892. год.

—

Преседавао председник г. Милован Маринковић, од одборника били г. г. Никола Х. Поповић, С. Азријел, Рад. С. Филиповић, Милош Трифковић, Љубомир Јовановић, Милутин Марковић, Мата Јовановић, М. О. Петровић, Др. Павао Поповић, Др. Марко Леко, Коста Петровић, Јован Христић, Ђорђе Наранџић, Михаило М. Ђорђевић, Стеван Чађевић, Милан Ђорић, С. Воторић, Коста Д. Главинић, Ђ. Димитријевић, М. Велизарић, Ђ. С. Новаковић, Сава Вељановић, Лазар Дашковић, М. Јанковић, Ђорђе Ж. Нешић, Милан Капетановић и Андра Одавић.

I,

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 11. новембра 1892. год. и учињене су ове:

Измене и допуне: У одлуци КЊБр. 913., да је решење следовало на предлог грађ. одељења а не по молби Михаила Чебинца као и да је одобрен кредит од три хиљаде сто шездесет динара а не као што је записано.

У одлуци КЊБр. 919. да се предходно извиди чије је ово земљиште, па ако је општинско да се онда тек граде ове степенице.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар. Београд АБр. 11.314, 11.363. којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Риста Чолаковић и Мита Николић непознати.

III.

Председник износи на мишљење молбе којим се траже уверења о породичном односу и имовном стању.

По прочитању тих молби СБр. 20.271, 20.272 20.195, и АБр. 11.310. Одбор је изјавио мишљење, да се Тодору Михаиловићу може дати тражено уверење; овлашћује суд општински да изда Тодору Михаиловићу уверење о имовном стању ћћице Олге Дикитрија Поповића, пошто се предходно извести, да ли има каква непокретна имања у Параћину; да се суд предходно извести о имовном стању и осталом за Ангелину Поповић и Миладина Петровића па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

Председник извештава одбор, да је суд општински решењем својим од 15. новембра о. год. Абр. 11.376, решио, да цена хлебу буде иста и за другу половину месеца Новембра као што је била и за прву половину.

Одбор је примио к знању ово решење судско.

V.

Одборник г. Др. Павао Поповић подноси свој извештај о извршеном прегледу над Љубомиром Вељковићем а према решењу одборском од 5. Новембра 1892. год. АБр. 10.937, по коме предлаже да му се тражена помоћ да.

По прочитању тога извештаја одбор је решио, да се молиоцу Љубомиру Вељковићу изда осамдесет динара на име помоћи из партије буџетом одређене за издржавање овд. сиротиње.

VI.

Председник моли одбор да коцком одреди председнике, заменике, чланове и заменике чланова квартовних бирачких одбора за збор што ће се држати 21. Новембра 1892. год. по решењу Суда општинског од 13. Новембра 1892. године АБр. 11.304. ради решења о поверењу или не поверењу данашњој општинској управи.

По саслушању овога одбор је одредио коцком ова лица за бирачке квартовне изборе[1]).

VII.

Председник доноси избору на решење молбу одбора за Гундулићев споменик којом моли новчане помоћи за подизање тог споменика

По прочитању те молбе АБр. 11.380, одбор је решио, да се за подизање Гундулићева споменика изда из општинске касе једна хиљада динара из партије буџетом одређене не непредвиђене трошкове.

VIII.

Одборник г. Соломон Азријел жали се да износачи ђубрета уцењују грађане и мисли да би ову ствар требало уредити тако, да се ђубре из вароши износи редовно и што лакше за грађане.

Председник одговара, да ће се према одборском решењу установити трен за износ ђубрета и кад то буде нестаће и жалбе грађана по овоме.

IX.

Поводом интерпелације о ђубрету г. Соломона Азријела одборника, Председник износи одбору на решење молбу бивших концесионара за износ ђубрета, којом моле да им се врати кауција.

По прочитању те молбе АБр. 11.287. одбор је решио, да суд општински са општ. правозаступником ствар по овој молби расправи и одбор извести.

X.

Одборник г. Стеван Чађевић као члан сталног повереништва за грађење трамваја извештава одбор да је повереништво по тражењу Српско-француског друштва да се такса на линији Маркова улица—Ново гробље повиси — решило, да се друштво одбије од овог тражења и да је повереништво по поднетом саобраћајном реду одобрило све тачке тога реда сем прве тачке у којој стоји, да се забрани другим колима да по шинама иду.

По прочитању тих акта и решења повереништва АБр. 11.227. одбор је усвојио, у свему ова решења повереништва.

[1]) Састав ових бирачких одбора објављен је раније. Ур.

87. Ванредни састанак

20. Новембра 1892. год.

—

Председовао председник г. Милован Р. Маринковић од одборника били г. г. Никола Х. Поповић, Љ. Јовановић, Мата Јовановић, М. Марковић,, Л. Дашковић, Андра Ј. Одавић, М. Јанковић, М. Ђорђевић, К. Главинић, М. Ћорић, К. Б. Михаиловић, Јован Ђуровић, С. Воторић, М. Банковић, Д. Гајић, Ђ. С. Новаковић, Ђорђе Ж. Нешић, В. Тодоровић, Мих. Вончић, Ст. Чађевић, Д-р Алкалај, Рад. Филиповић, Ђ. Наранџић М. Велизарић, Д-р Павао Поповић,

I.

Прочитан је записник седнице држане 16. нов. 1892. г. и примљен је без икаквих измена.

II.

На предлог књиговодства ББр. 5141, одбор је решио да се за купљена два вола исплати Мики Голубовићу пет стотина седамдесет шест динара из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове.

III.

По прочитању предлога књиговодства АБр. 5180, о издавању упутница појединим повериоцима у место готовог новца одбор је решио, да се овај предлог књиговотства у свему прими с' тим, да се ове упутнице имају издавати само

месеца марта[1]), одговориште веома пријатељски и по Скендербега повољно. Као што се из тога њихова одговора види, Скендербег је од њих био потражио помоћи и у војсци и у новцу. Они беху вољни да му испуне обе жеље и већ 18. марта господа млетачка јављају поред осталога ово троје: Прво, да су, после разних неприлика, на послетку одлучила, да му пошљу три стотина *пешака*, који ће се кроз кратко време и кренути за Арбанију; друго, да су решила и то, да пошљу своме проведитору у Арбанији три хиљаде дуката, за које ће он скупити сељака *коњаника*, да би Скендербег поред пешака имао и коњаника. и на посл. треће, да су и архијепископу дрчком послала четири мале лубарде, десет оновна (= справа са рушење зидова = spingarda = лат. aries?) и двадесет буради пушчана праха, што ће све он предати Скендербегу ради одбране неке своје новосазидане тврђаве.[2]) Која је била та „новосазидана тврђава", у писму се њихову изреком не помиње, али се опет, готово без и каке сумње, по нашем мишљењу, сме узети, да је то била она тврђава, коју је Скендербег, као што смо и напред поменули, још пре неколико година био започео градити на гребену Редони.

Међутим султан се нешто још није кретао. Да ли су га у Цариграду задржавали какви важни узроци, или је он сам имао намеру да пође тек у почетку лета, није познато, тек извесно је то, да од овог писма господе млетачке прође више од два месеца а Арбанија још никако да изиде из страшне неизвесности. Гласови о намери султановој да хоће да се крене на Арбанију с огромном војском, као да несу никако престајали. Само се још није знало са свим тачно и кад ће бити његов упад, а иначе он је сад био већ са свим извесна ствар. То би се могло видети и из неких потраживања Скендербегових из овога времена и одговора господе млетачке на њих.

Како се из тог одговора види, Скендербег је пред господу млетачку, преко свога посланика Павла Ангеловића, био изнео молбу са седам тачака. Ну како се нас у главном тичу само три, то ћемо ми само њих и навести.

У првој он је тражио, да Млечићи испуне своје обећање, које му пређе беху дали, т ј. да његов син буде капетан а он гувернатор војске њихове, кад она пређе у Арбанију.

У другој молио их је, да му пошљу новца, којим би могао исплаћивати најамнике, и на послетку

У трећој, да држе увек код Котора по једну лађу, која би њему увек, кад би захтео, могла бити на услузи[1]).

Господа млетачка одговориште 28. априла на све три ове тачке веома повољно.

(Наставиће се)

[1]) То би се могло извести из поменутог писма млетачке господе од 18. марта, где стоји овако: „Magnifico domino Scandarbego. Havemo novissimamente havuto do lettere de la magnificencia vostra. " Гл. Ljubić S., Listine и т. д. knj. X., 359...

[2]) „.... finalmente havemo deliberato mandar fanti III. cento li qual tuta via se conducono, e prestissimatente serano de li conduti. Havemo etiam deliberado mandar e tuta via nui mandemo a le mano del provedor nostro ducati III. milla cum ordene et comandamento, che lui conduchi de la zente paezane a cavalo, perchè siano in ogni bisogno vi favori de le cosse de la vostra magnificenza e nostre.. Havemo preterea fato assignar a misser larcivescovo 4 bombardelle, 10 spingarde e barili 20 de polvere per munition de quella terra vostra da novo e dificata". Ljubić S., Listine o odnošajih и т. д. knj. X. 359. Secr. cons. Rog. vol. XXII. c. 143.

[1]) Sen. Mar. lib. VIII. Ljubić S., Listine o odnošajih и т. д., 364.

онда кад се рачуни пречисте и на основу тих пречишћених рачуна.

III.

По прочитању молбе Катарине Гавре Ристића СБр. 20474 за уверење о породичном односу одбор је изјавио мишљење, да се молитељки изда тражено уверење онда, кад још један грађанин потврди њене наводе.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

— **Нема више колере**. Стална комисија за сузбијање колере констатовала је да се већ од више дана није појавио ниједан случај колере. Ако би се који спорадични случај и појавио, болесник ће боловати у општој државној болници ако нема могућности да се лечи у кући својој.

Према овоме извештају отпуштено је из општинске службе све особље са бараке као и остала лица, која су узета у службу на случај колере, као носачи дезинфектори и т. д.

— **Отпуштени**. Привремена општинска управа отпустила је као непотребне све оне чиновнике и званичнике општинске, што су из службе државне отпуштени па у општину примљени.

Сем овога отпуштени су још и Лудвиг Рис контролор касапски, и Добросав Атанацковић командир општинских позорника.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(Извод из стенографских бележака)

Држан 19. Октобра 1882. год. у Београду

Председник. Отвара седницу и моли одборнике да чују протокол прошле седнице (секретар прочита).

Председник. Имали ко шта да примети на прочитани протокол? (Ђока Нешић примећава на написану одлуку односно молбе Карла Шмита закупца за вађење ташмајданског камена. Прочиташе се и молбе Јована Антонијевића и Љубисава Јовановића по истој ствари).

Мисли, да према овим молбама и говору г. Ђоке треба допунити решење донесено прошле седнице тако, да важи за све закупце у смислу Карлове молбе (прима се).

Коста Б. Мијаиловић примећује, да коцкаста калдрма у савској улици, треба да се поправи јер је на неколико места покварена; осим тога Стеван Павловић, лончар, меће тротоар пред његов дућан а види се да није по регулацији.

Продседник. Одговара, за калдрму већ је предузето шта треба а за тротоар, који поставља Стеван Павловић већ је учињен корак и забрањено му је да онако ради.

Коста Главинић у допуну овога додаје, да би и српско-француском друштву требало наредити, да оно што је раскопано на насипу, што везује Саву с железничком станицом, или затрпа или мете шине и доврши посао.

Председник. Прима к знању и наређује шта треба

Марко Велизарић, напомиње, да су неке стране новине напале данашњу општинску управу као да је она упропастила много новаца општинских неучинивши ништа доброга за општину и т. д.

Председник потврђује да је овакав напад био у страном листу „Франкфурским новинама„ но да ће он ту васт званичном исправком сузбити.

Љуба Јовановић, предлаже, да се туже суду сви они, који проносе лажне гласове по вароши против данашње општинске управе, као да она упропашћује општинско имање. Исто тако да се подигне кривична парница и против оних листова, што путем штампе те лажне гласове шире.

Председник. Изјављује, да ће употребити све мере што му на расположењу стоје, да те лажне гласове сузбија.

Даље саопштава, да су одређени чланови одборске комисије прегледали тромесечне општинске рачуне и поднели извештај. (Чита). Прима се к знању.

Г. Марко Леко написао је годишњи извештај о хемиском прегледу разних предмета за живот (виктуалија). Одбор одобрава да се овај извештај штампа.

Марко Велизарић, пита, да ли ће се знати имена оних лица, код којих се нађу неисправни предмети за продају.

Др. Марко Леко одговара, да то није ствар хемиског извештаја већ суда.

Председник. Суд општински добио је од Управе вар. Београда један акт којик се поништава решење одбора о оним одборницима, за које се вели, да нису платили порез (чита). Ја сам написао жалбу и молим вас за одобрење да ту жалбу поднесем надлежној власти (Одобрава се).

Одбор је решио да се подигне магацин винарски на Сави ради потреба трошаринских за вино и остала пића. То је и извршено. Сад налазимо да треба тај нован да се стави на рачун трошарински и да се толика сума врати општинској каси. С тога молим да се ово одобри (одобрава се).

Управник трошарине поднео је један предлог ради извршења онога решења одборског, којим се иде на заштиту трошаринских прихода од кријумчара. Тражи шест хиљада динара за извршење тог решења (Прочита). Одбор одобрава тражену суму.

Председник саопштава, да је Маша Димић, каменџар поднео молбу да му се одобри израђивање плоча и ивичног камена и да га примамо и плаћамо колико га устребамо (чује се: без лицитације не може). Држано је више лицитација па без успеха.

Ђока С. Нешић прелаже, да инжињерско одељење начини ценовник, па да се по њему прима ивично камење од свију предузимача, а не само од Маше Димића.

Светозар Боторић. Противан је предлогу Нешићеву и мисли, да би боље било, да инжињерско одељење означи, колико ће требати општини тог камена, па да се одреди лицитација.

Раденко Драговић, потпомаже предлог Боторића с тим, да се и врста камена одреди.

Пошто је још и Коста Главинић потпомогао предлог Боторића, одбор је решио да тако и буде.

Председник моли, да се одобри предлог грађевинског одељења да се шљунком наспе друм од академије, па „Кнез Милошеком" улицом. За ту цељ тражи се 3415 динара.

Коста Главинић. Ако није ту предвиђено и оно парче од „три кључа" до монопола дувана нека се и оно предвиди јер је веома потребно.

Одбор одобрава тражени кредит и предлог Главинићев.

Састанак је закључен у 8 часова у вече.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·20 д.
б) За неузидан шпорхерд	0·20 д.
в) За узидан „	0·40 д.
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици	0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 д.
е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима	0·10 д.
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећима	0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·75 д.

II. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д.
б) Од акова	0·50 д.

III. ПОЋТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3·00 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје	1·00 д.

IV. ГРОБАРИНА

а) Гроб за децу	7·00 д.
б) Гроб за одрасле	12·00 д.
в) Мала гробница	555·52 д.
г) Велика гробница III реда	998·39 д.
д) Велика гробница II реда	1099·32 д.
е) Велика гробница I реда	1684·57 д.

V. МРТВАЧКА КОЛА:

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За кварторе: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За кварторе: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1882. год. АВр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА

Власник Општина Београдска — Штампарија Петра Курчића, Обилић. венац бр. 14 — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 50 ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин
за стране земље на годину . . . . . 9 дин.

НЕДЕЉА 6. ДЕЦЕМБРА 1892.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ДИН. ПаРА ОД ВРСТЕ
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све коресподенције на уредника
Рукописи не враћају се
Неплаћена писма не примају се

Грађанима града Београда

Суд општине вароши Београда на основу члана 12, 13, 18, 52, 53 и 58 зак. о општинама решио је, да се сазове

ОПШТИНСКИ ЗБОР

НА ДАН 13. ДЕЦЕМБРА 1892. ГОДИНЕ

РАДИ ИЗБОРА

32 ОДБОРНИКА И

16 ЗАМЕЊЕНИКА.

Ко може и ко не може бити биран за одборника и заменика изложено је у члану 56. и 57. закона о општинама.

Ко има право гласања или га нема; и шта имају радити они грађани, који имају право грасања али случајно или погрешно нису уведени у списак — изложено је у члану 9, 10, 14, 15, 16. и 17. закона о општинама.

Збор овај почеће у 8 часова изјутра а бирачи могу долазити до 6 часова у вече тачно, у које ће време престати пуштање бирача на биралиште.

Гласање на овоме збору вршиће се по квартовима и то на овим местима:

а., **За кварт варошки** — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).
б., **За кварт теразијски** у теразијској мушкој школи (улица 2 јаблана).
в. **За кварт дорћолски** — у основној мушкој школи (душанова улица).
г. **За кварт савамалски** — у основној мушкој школи (улица Краљевића Марка).
д., **За кварт палилулски** — у основној мушкој школи (школска улица).
ђ. **За кварт врачарски** — у основној мушкој школи (пријепољска улица према војеној болници).

Састав бирачких одбора као и председник овога збора објавиће се доцније.

АБр. 11705
30. Новембра 1892. год.
у Београду.

Привремени председник општине београдске
П. ТАТИЋ с. р.

Секретар,
Урош Кузмановић с. р.

Напомена. Да би гласање брже ишло, и да гласачи не би чекали да се њихова имена по азбучном списку изналазе, може сваки гласач пре гласања у своме кварту — општинском одељку — или у општинском суду, где је азбучни списак изложен на углед, видети и забележити број, под којим је његово име означено па тај број при гласању показати, да се брже његово име нађе.

Наредба

Ради чистоће, лакшег и сигурнијег саобраћаја као и угледа престонице, суд општине вар. Београда.

Наређује,

Да се тротоари одржавају чисто и са њих снег и блато уклања; а кад је поледица, да се по тротоарима посипа песак, пепео или томе подобно.

Ко би пренебрегао ову грађанску дужност казниће се по § 326 кривичног закона.

Од суда општине вар. Београда 27. Нов. 1892. год. АБр. 11644.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Збор. Као што је објављено, у среду 9. децембра о. г. држаће се општински збор, на коме ће се извршити избор председника општине београдске, три члана суда и четири кметовска помоћника.

Гласачки су спискови готови и може се сваки грађанин — пуноправни гласач, уверити, да ли је у гласаче уврштен. Ради тога налази се код свију општинских одељака и полицијских квартова по један такав списак, из кога се грађани могу уверавати и дотична ће власт сваког приновљеног доставити општинском суду, који ће га уврстити у гласачки списак.

Ко не буде уврштен у списак гласачки тај неће моћи употребити своје гласачко право на дан збора ма имао права на то.

Аренда леда. Суд је општински путем јавне лицитације, која је држана 4. о м., уступио право наплате аренде на лед г. Ванђелу Каранфиловићу кафеџији, по прописаним погодбама.

Према овоме, сваки грађанин, коме треба леда, има се обратити г. Каранфиловићу и положити му прописану таксу у 30 пара дин. од кола, па ће добити дозволу на увожење леда онолико за колико је платио.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(Извод из стенографских белешака)

Држан 22. октобра 1892. год. у Београду

Члан суда Ј. Антонијевић. Пошто има довољни број одборника, то отварам седницу Изволите чути записник прошлог састанка (секретат прочита).

Има ли ко да примети што на записник

Коста Главинић. Ја сам уз онај предлог о грађењу калдрме казао, да се узме и онај пут што води до монопола дувана, то није ту обухваћено. с тога нек се и то допуни

Стеван Чађевић. Ја нисам био у тој седници с тога би желио да чујем кад се мисли извршити та поправка.

Коста Главинић. По предлогу грађевинског одељења има да се насипа друм и ја сам додао да се изврши и на ономе другом делу.

Стеван Чађевић. Ја бих био мишљења да се за оправку тога пута троши што мање, док се не изврши нивелација.

Јов. Антонијевић Прима ли одбор ову исправку г. Главинићеву? (Прима) Усваја ли одбор записник? (Усваја)

Имам да вас известим, да према правилнику остаје цена хлебу она иста која је била и до 15 Октобра ове године:

Суд општински донео је предлог односно продавања стоке и подноси га на одобрење одбору. Чујте (Секретар прочита).

Бркић. Мени се чини та такса не би требала да се одржава; јер грађанство има доста других терета. За што се то не би наплаћивало од сељака који то продаје.

Ј. Антонијевић. На баш то се и мења и од сад ће сељаци плаћати.

Прима ли одбор овај предлог? (Прима)

Марко Велизарић. У Душаноној улици код бив. видин капије прекинут је саобраћај тако, да трговци који тргују са дрвима морају са ½ динара скупље да плаћају од сваких кола Могло би да се онде направи једна рампа.

Ј. Антонијевић Изволите чути лицитације. Прво лицитација о давању под аренду онога плаца код чесме Кнегиње Љубице (секретар прочита).

Коста Главинић. Општина београдска тражи од грађана, да улепшавају варош а међутим она даје своје плацеве, да се на њима подижу страћаре: Има један жалосан пример — На ономе плацу код железничке пруге подигнут је један бурдељ и ту су двоје помрли од дифтерије, па се и други уселио, а нико не води од тога рачуна да се та страћара дезинфикује. кад већ није срушена То не треба општина да дозвољава

Гавра Бркић. И пре кад је држана лицитација, ја сам говорио у смислу говора Главинићева. Ако општини треба дућана на томе земљишту, онда треба предложити те да општина о своме трошку то и учини али да не подиже тек што било нити да допусти да ови подижу овакве страћаре ради спекулације.

Стеван Чађевић. Лако је ту рећи: па да подижемо зграде о општинском трошку али треба помислити да ли би се то и с којим жртвама дало извршити како ваља. Грађевине се не могу да подижу за ноћ као печурке. За њих треба и времена и капитала. Општина београдска веома је оптерећена издацима што ће се видети кад буџет дође на претрес И ја се слажем: да треба обратити озбиљну пажњу на чистоту, али мислим да и у малим дућанчићима може ове бити исто као и у великим, само кад се на то обраћа довољно пажње. На са тога и не мислим да је боље имати тарабу него ли дућане који ће нам извесан приход доносити. Ја овај захтев о рушењу не разумем. На општина кад би хтела на сваком своме плацу да подиже иоле солидне грађевине, требало би јој 20,000·000 динара. То тако брзо не може

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ-СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Тема награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Обилића

ГЛАВА ШЕСТА

Долазак Мухамедов под Кроју

(НАСТАВАК)

Она и по други пут свечано потврдише своје обећање исказано у првој тачки; обећаше даље, да ће и за најамничку војску слати новаца од времена на време и на послетку, као одговор на треће потраживање Скендербегово, писаше, да она и овако код Котора имају увек по једну или две лађе, те да им је с тога врло лако да једну од њих ставе свагда на расположење Скендербегу[1]).

[1]) Ibid...

За што је Скендербег тражио ову лађу у документу се нигде не каже, али инак, како изгледа, одговор на то као да не ће бити много тежак. Скендербег је био веома увиђаван ратник Он је добро опажао, којој ће опасности бити изложена Арбанија, ако Мухамед доиста нагрне на њу с онаком огромном силом, с каком се у то време мислило да ће напасти. Он је провидавим погледом својим дубоко прозирао у разлику некадашњих Муратових похода и овога што садашњи султан намераваше да учини. Сад су и прилике и освајач били са свим друкчији него онда. На како је он знао, да и сам лично може запасти у велику неприлику, ако му Кроја буде одузета а војска свуда потучена, то је хтео у таком случају бар главу да спасе, *не би ли можда после моцо бити својима од веће користи.* Иначе чиме би се могло објаснити то, што је он тражио само једну лађу? Могло би се на послетку узети и то, да је он ту лађу тражио само за своју породицу, али опет прва хипотеза као да ће бити истинија, нарочито кад се узме у поглед и то, да је он готово исту молбу и пре тога неколико пута био учинио и Млечићима и напи.[1])

Али да се вратимо сад опет на ствар.

После овога писма господе млетачке не прође још ни пун месец дана а запето се стање између Арбаније и Турске се свим измени При крају маја исте године већ је сваки у Арбанији знао, да се Мухамед доиста крену из Цариграда са своом својом војском, која је, по старим биографима, износила ни више ни мање но читавих двеста хиљада ратника с још много топова и других ратних справа.

Како је војска та била врло велика она је имала и много коморе, па једно то, а друго силни топови и рђави путови чинили су, да се она кретала веома споро. С тога Мухамед одвоји од остале војске Балабана с аван-гардом, која је по Барлецију[2]) износила на осамдесет хиљада, и пошље га напред, да опседне Кроју пре но што би он дошао.

Балабан по заповести пређе одмах границе арбанаске и пошто за два дана опусти огњем и мачем сву околину, у очи трећега пође Кроји и опседне је са свих страна.

[1]) Гл. главу пету другог дела ове књиге.

[2]) Barl., De Vita etc. lib. XII., 353.

ни да ради ни да плаћа наша општина а ни друге престонице нису се тако брзо красиле већ постепено.

Има варошн од хиљаду и више година па још нису регулисане. То полако иде, господо! Са тога нема смисла што се овде говори о поништењу неких прихода општинских. Ја мислим ако би се овом лицитацијом чинила штета ономе човеку који је дућанчић подигао ако овај који је лицитирао, није дао кауцију, да у тим случајима треба уступити то ономе човеку на свршена работа.

Коста Главинић. Ја нисам предложио да се подижу дућани с тога се примедба предговорникова не може односити на мене Ја сам мњења да се ова лицитација не одобри. Мени се чини да је досадањи кирајџија подигао сам зграду с обавезом да је уклони после извесног рока. И сад, кад би овај закупац морао да руши ту страћару, допустити за љубав незнатне кирије од 900 дин. да други подиже исту такву. била би неоправдана погрешка. Ја нисам сагласан ни с тога да општина подиже на својим плацевима страћаре ни да допусти другима да то чине за љубав неке незнатне користи Са тога гледишта ја мислим да ову лицитацију не треба одобрити него може се плац дати под закуп за слагање дрва и т. д али никако ради подизања каквих било уџера.

Ђока Ж. Нешић. Ја сам мало час говорио само у томе погледу, да је требало ову лицитацију држати раније и гледати да се не оштете грађани које смо пустили да на општинском плацу подигну кућу. Хоћу да кажем г. Главинићу да општини не сме и не може бити све једно хоће ли или неће добити 900 или 300 дин. При садашњим њеним радовима њој није на одмет ни једна пара. И са тога ја мислим да овај плац на овај начин има најбољу употребу. Дрвара не би тамо могла бити јер је тамо празнина те не би било проћи дрва.

Ја сам за то да се одобри ова лицитација и да се позове закупац да положи кауцију.

Стеван Чаћевић. Ја сам хтео да кажем у допуну мога раније говора а у одговор на напомене Главинића: да има бољих кућа по изгледу па су паду склоне а има бондручаре које су добре. Бар је ваздух у њима добар као и у бољим кућама и само нека се одржавају у чистоћи па је здраво становати у њима. Ако је та зграда иначе подесна, ја сам за то да она остане. г. Ђока је у осталом и моју мисао исказао јер је, доиста, општини београдској сваки динар добро дошао и не треба да га се лишава без потребе а те бар овде нема.

Председавајући. Одобравали одбор ову лицитацију с тим да лицитант положи кауцију (одобрава).

Секретар прочита лицитацију о давању општинске њиве код Убанлића винограда на друму топчидерском под закуп за три године (год. кирија је 73,50 дин. пре је била 170.)

Коста Главинић. Ја мислим да би требало одредити санитетску комисију: те да се увери да ли је извршена дезинфекција оне страћаре на том плацу, јер је из ње изнето тро е умрле деце од дифтерије.

Председавајући. Ово односно комисије, ја примам да извршим. А одобравали одбор лицитацију, која је по четврти пут држана? (одобрава се).

Састанак закључен у 8 часова по подне.

Држана 5. Новембра 1892. године

Председник. Има довољан број одборника, да се може почети. Отварам одборску седницу и молим да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар чита).

Има ли ко шта да примети на записник? (Нема).

Усваја ли одбор записник? (Усваја).

На основу правилника о цени хлебу по досадањим ценама житу, остаје цена хлебу иста која и до 1. новембра а то је 18 пр. дин. Ово се одбору саопштава ради знања. (Прима се).

Сад изволте чути лицитације. Прво лицитацију за издавање под закуп 19 месарница на великом тргу (Секретар прочита).

Г. Бркић. Коста Пањела добио је два дућана за цену за коју Вељко Савић један дућан. То није право и ову лицитацију Костину нетреба одобрити, јер није право, да Пањела плаћа за 2 дућана 1500 дин. а Вељко за један дућан толико исто. С тога сам да се држи друга лицитација за та два дућана а стало да се одобри

Ђока Новаковић. Сетиће се одбор, да је једном приликом одређена комисија, која је имала у задатак да размисли шта треба да се уради о тим дућанима. Она је радила и нашла и поднела извештај и између осталога казала је, да нетреба да остану ти дућанчићи с тога, што су они направљени противно санитетским прописима. У осталом разлог је и тај, што треба једном да се престане са продавањем меса по онаким дућанчићима нечистим и за здравље шкодљивим. С тога разлога ја сам противан да се ти дућани дају под аренду, јер општина не треба да тера толику шпекулацију.

Милутин Марковић. Ова је ствар доиста важна за општинске интересе и држим да о овоме питању можемо говорити. Мени се чини да за сад мишљење г. Ђ. Новаковића о воме не може да буде оправдано с тога, што држим да то питање треба да се проучи и да се нађе други начин, како да се тај приход другим замени а да ти људи буду на таком месту где могу то да раде. Треба дакле више времена да се то оцени. С тога у начелу ни сам противан предлогу но само сам противан да ми за сад један чист приход напуштамо Али да би општина имала право ову лицитацију покварити временом, држим да се може у условима уметути једна тачка по којој би се казало, да општина задржава да у току времена испита ову ствар и да може затворити те дућане.

Што се тиче саме лицитације сагласан сам али не са гледишта г. Бркићевог, јер кад ми оцењујем једну ствар у одбору за општинске интересе, морамо да обратимо пажњу на све па тек онда да донесемо одлуку. Пошто је један добио на лицитацији 2 дућана за једну цену, а други за један дућан за толику исту цену о томе не мо-

---

У Кроји место некадашњег Вранаконта сад беше достојан му заменик Балтазар Пердучи[1]). Он имађаше са собом, како безимени писац вели, само четири хиљаде четири стотине људи[2]), али то беху све челик срца. Што се тиче Скендербега, он с осталом војском беше изван града, како би могао увек притицати у помоћ оној страни, где би била највећа опасност.

Међутим само неколико дана после доласка Балабанова у Арбанију, падне под Кроју и Мухамед. Да ли су Млечићи писмом једним од 4-ог јуна[3]) јављали за његов или за Балабанов долазак, тешко је одредити. Ми шта више мислимо, да ће најбоље бити ако се узме, да се у њему оба ова упада сматрају као један, што и јесте у самој ствари. Али, ако нам се овим документом и не казује то, што сад истакосмо, казује нам се ипак нешто друго, што је још много важније. По њему ми знамо, да су Турци до 4 ог јуна већ били у Арбанији а с тиме и то, да је без сумње већ с првим данима јунским и опсада Кроје била започета.

Први посао султанов, кад стиже под Кроју би тај, да табор опкопа добрим шанчевима и да постави па све стране јаке страже. То је радио с тога, што је хтео да уклони сваку могућност Скендербегу, да га изненадним нападима узнемирује с поља. Обезбедивши се с те стране, пре но што би започео бомбардати тврђаву, он покуша не би ли је како задобио мирним путем. С тога, неколико дана по доласку свом, пошље два посланика команданту кројином и позове га да му се преда, обећавајући да ће му потписати какве год хоће погодбе. Али Пердучи не беше гори од Вранаконта Он одговори, да он нема никаква права да преговара о какој предаји, кад му господар неје дао те власти.

Гледајући на каком је месту Кроја, Мухамед још одмах по доласку свом беше увидео, да ће се ту силом слабо што ући. Ну ипак, не могући од срамоте да се врати натраг не учинивши баш ништа, заповеди да се на град оспу силни топови. После неколико дана на зидовима беше већ великих бреша, те наскоро буде одређен и дан главнога напада.

Још се тог дана сунце ни помолило не беше а јаничари већ стојаху пред султаном, спремни да јурну на сваки миг његов. Кад их Мухамед виде онако снажне и храбре, и кад им чу дивље узвике, обузе га опет нада, да ће му предузеће испасти за руком. Али она се брзо расплину у дим. У тврђави беху још увек они храбри и неустрашиви војници Скендербегови, којима ни Мурат за четавих пет месеци не беше могао ништа наудити. Сваки напад јаничарски буде храбро одбијен и Мухамед се после неколико часова крваве борбе, мораде срамно повући у табор а с градном штетом својом.

(Наставиће се)

---

[1]) ibid.; Fatti Illustri, 34...

[2]) Међу овима су без сумње биле и оне три стотине пешака, које господа млетачка беху одлучила 18 марта да пошљу Скендербегу у помоћ, а заједно и многи други војници млетачки, јер иначе чиме би се објаснило то, што је опсадом кројином заповедао туђин — Пердучи, а не Арбанасин? Ну по свој прилици то ће још боље потврдити и ове речи господе млетачке у једном писму од 29. новембра исте године, где се то изреком каже: Quoniam, pulso ex ea domino Scanderbego nihil superes ex omni dicione eius nisi oppidum Croie, conservatum nostris peditibus и т. д. Secr. cons. Rog. vol. XVIII. c. 17. Ljubić S., Listine o odnošajih itd. knj. X., c. 384.

[3]) У том писму стоји овако: „...Quoniam propter nova que habentur tam a bailo nostro Durachii quam a nunciis communitatis Dulcinii, Turcus cum ingenti exercitu in Albaniam venit..." Secr. con. Rog v. XXII. c. 166. Ljubić S., Listine etc. knj. X, стр. 367.

жемо ни говорити, јер су сви дућани давати под аренду. Но може се неодобрити лицитација с тога што није било услова са којих би се могло рећи, да ове године буде мања аренда, него што је у прошлој години и кад ништа није измењено, онда треба иста цена и да остане или да буде већа. Дакле с тога сам гледишта ја мишљења да се лицитација неодобри.

Мата Јовановић. Господо. Одавно постоји потреба, да се ове чатрљице где се продају свакидашње намирнице склоне и да се те месарнице сместе у сталне продавнице. Општина треба у томе да предњачи. Она треба да потпомогне сваког, који хоће своју радњу да уреди. Овакве продавнице нарочито не треба дозволити из санитарних обзира а ни интерес престонице то незахтева нарочито лети кад се смрад јако и брзо развија. Ми треба да забранимо свакоме да може продавати месо на пољу на отвореном месту, већ да мора имати дућан да има чисту меру да има у истом водовод и друго. За сад ни ја не би дозволио да се приход општински укине до првог маја идуће године, а за то време да сваки наће у близини дућан па да се у исти усели, те да се један пут дигну те чатрље како се не би осећао непријатан задај.

Гавра Бркић. Овде на великој пијаци има више месарница и то је услед неког општинског интереса. Како су ти дућани постали, то зна најбоље инжињерско одељење. Остали дућани прављени су како је који хтео Доњи дућани дозвољени су само за говеђе месо а они горњи да продају само прерађено месо као што су: виршле и друго суво месо, а општина је дозволила да продају и свињско сирово месо. Сад опет то даје под аренду, а то не сме да буде. То је погрешка. Ми смо одредили једну комисију да регулише пијацу. Та иста комисија треба да изађе и ја сам члан те комисије, а она ништа не ради, нити ме је до сад звала, те и незнам шта се ради. Комисија треба да састави свој списак и да каже како мисли с тим дућанима (чује се: То има). Ако има то стоји у џепу, а у одбору није изнесено.

Ја потпомажем г. Новаковић'а и Мату у томе. Данас београдски дућани стоје празни с тога што општина спекулише Оно истина треба заштитити општинске интересе, али као грађанин ја морам да заступам и своје и општинске интересе, јер не може општина толико да спекулише да затвори дућане својим грађанима, од којих толике терете тражи — С тога сам да се дућани на великој пијаци што продају сирово свињско месо затворе и упуте у зидане дућане.

Соломон Азријел. Ја сам господо члан те пијачне комисије. Наш извештај гласи да они горњи дућани никако и непостоје а они велики дућани, који су пола зидани да остану. С тога сам да се за оне мање дућане неодобри лицитација а за велике да се одобри.

Марко Велизарић. Ја заиста уважавам разлог г. Новаковића и г. Мате Јовановића и заиста треба уклонити са пијаце све дућане у којима се продаје месо, а не одговарају санитетским прописима. Но ја сам по Београду посматрао и све дућане и видео сам, да ни дућани нису ништа бољи и кад би само премештали дућане с пијаце било би, да из једног ћубрета идемо у друго. Ја сам за то као што је казао и г. Милутин, да је ово једно питање које никако не можемо олако решити, већ треба да се образује комисија, па она да састави правила и план, по коме би сви дућани за месарнице одговарали свима условима па онда да поднесе извештај свој одбору на решење, или на послетку да се садањи дућани удесе према новим правилима и плану који би се саставио. Но док та комисија то проучи и да би грађани такве дућане сазидали извесно прође година дана. С тога сам сада за то, да ови дућани остану и даље.

Друго што се тиче лицитационе цене, мене та никако не изненађује за то, што кад смо градили буџет видили смо да смо добили за 100 хиљ. дин. мање од говеђих касапница а то је опет стога што се те године мање говеђе месо продавало, а много више свињско месо. О томе треба г. Бркић да нам каже. Ја сам за то, да се лицитација одобри.

Ђока Нешић. Ја сам господо, дошао до ције и ни сам чуо кад је прочитан протокол лицитације. Али ја мислим после одобреног буџета не можемо сад да говоримо о укинућу тих дућана, јер је са решењем буџета у исто време решена и ова ствар и сад не можемо смањивати приход општински. С тога нека комисија то питање проучи и нек састави и услове да дућани буду зидани.

Милош Трпковић. Ја сам противан свима дућанима што постоје на пијаци. Грађани озидали куће и дућане па затворили с тога, што су пуштени дућани по пијацама. Истина општина ће с тим изгубити, али ће грађанство добити. На пијацама треба дозволити продавање само зелени, а друго све да буде по дућанима.

Светозар Боторић. Мени се чини господо, да смо се ми удалили од главног питања. О тим дућанима решено је са решењем буџета и то не може бити друкчије.

Овде су пале речи, да дућани не одговарају санитетским прописима, и како наука захтева. Ја питам господу одборнике да ми кажу, да ли има једне зграде у Београду а и дућана, да одговарају тим прописима Кад министар грађевина и народна скупштина непрописују по варошима а нарочито у Београду, какве куће треба да се праве, ја не знам готкуд сад одбор то да прописује и по ком то закону сме да чини. Људи пропадају по влажним квартирима па нико ништа, а ми хоћемо нешто друго. Нема места господо о овоме ни да се овде говори но само може бити говора, хоћемо ли одобрити лицитацију или не ћемо због ниже цене.

Г Бркић, каже, да је инжињерско одељење прописало какви дућани да се праве за касапнице, па сад хоће да се и ти дућани укину а да ли то може, кад су они направљени онако, како је општина казала То би било неправо и стим се ја не могу сложити.

Председник Сад је питање хоћемо ли одобрити лицитацију, а за укинуће нека остане да се одбор размисли (тако је).

Вељa Тодоровић Господо. Овде је пред нама питање хоћемо ли одобрити лицитацију или не. По томе ми можемо само о томе говорити а не о нечем другом. Сад се износи предлог о укинућу дућана. То је нов предлог и не може се о њему решавати, већ нек иде у комисију (тако је).

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·20 д.
б) За неузидан шпорхерд	0·20 д.
в) За узидан „	0·40 д.
г) За велики узидан шпорхерд у гостионици	0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 д.
е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима	0·10 д.
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећима	0·20 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·75 д.

II. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д.
б) Од акова	0·50 д.

III. ПСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3·00 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје	1·00 д.

IV. ГРОБАРИНА

а) Гроб за децу	7·00 д.
б) Гроб за одрасле	12·00 д.
в) Мала гробница	555·52 д.
г) Велика гробница III реда	998·39 д.
д) Велика гробница II реда	1699·32 д.
е Велика гробница I реда	1684·57 д.

V. МРТВАЧКА КОЛА;

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24·90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за кварове: Савамалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За кварове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892. год АВр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА

Власник Општина Београдска — Штампарија Петра Ђурчића, Обилић. венац бр. 14 — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 51 ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин
за стране земље на годину . . . . . 9 дин.

НЕДЕЉА 13. ДЕЦЕМБРА 1892.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ДИН. ПаРА ОД ВРСТЕ
Претплату ваља слати унутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
Рукописи не враћају се
Неплаћена писма не примају се

Грађанима града Београда

У свези са својим ранијим решењем од 30. Новембра 1892. год. АБр. 11705., којим је сазват општински збор на дан 13. Децембра 1892. године ради избора тридесет и два одборника и шеснаест заменика одборских општине београдске — суд општине варошн Београда објављује грађанима, да ће по правилима г. Министра унутрашњих дела од 5. Децембра 1892. год. ПБр. 19546. бити овако састављени -

КВАРТОВНИ БИРАЧКИ ОДБОРИ
ЗА ЗБОР САЗВАТ 13. ДЕЦЕМБРА 1892. ГОД.

Квартовни бирачки одбор састављаће **ПЕТ** лица, од којих ће на дан избора **ПЕДЕСЕТ** гласача кад дођу код сваког кварта у 8 сати изјутра или мало доцније, ако дотле не буде на окупу ПЕДЕСЕТ, изабрати ТРИ лица за чланове бирачког одбора дотичнога кварта.

Остала ДВА члана одбора суд је општински коцком одредио за сваки кварт од свих лица, која су због од 12. Јануара 1892. године изабрата за чланове сталних бирачких одбора, и то:

За кварт варошки

Михајла Илића, трговца и Марка Петронијевића, кројача.

За кварт Врачарски

Пају Михајловића, председника гл. контроле и Ђорђа Исаковића, чиновника.

За кварт Палилулски

Љубомира Јовановића, кројача и Милића Тодосијевића, бакалина.

За кварт Теразијски

Перу Маринковића, абаџију и Симу Матића, гвожђара.

За кварт Дорћолски

Јеврема Петровића, терзију и Богосава Поповића, берберина.

За кварт Савамалски

Јевту Најдановића, месара и Владимира Чортановића, гвожђара.

Ако ко од ових коцком одређених чланова бирачког одбора не дође на збор у време законом одређено, његово место попуниће овде означени број бирача избором.

Бирачком одбору овако састављеном председаваће годинама најстарији члан тога одбора. Ако се у одбору ма с које стране о том појави сумња, онда ће се председник коцком одредити.

Главни бирачки одбор састављају сви председници бирачких одбора из квартова.

Председник овом главном бирачком одбору биће председник општине београдске.

АБр. 11897
11. Новембра 1892. год.
у Београду.

Председник општине београдске
П. ТАТИЋ с. р.

Секретар,
Урош Кузмановић с. р.

Наредба

Ради чистоће, лакшег и сигурнијег саобраћаја као и угледа престонице, суд општине вар. Београда.

Наређује,

Да се тротоари одржавају чисто и са њих снег и блато уклања; а кад је поледица, да се по тротоарима посипа песак, пепео или томе подобно.

Ко би пренебрегао ову грађанску дужност казниће се по § 326 кривичног закона.

Од суда општине вар. Београда 27. Нов. 1892. год. АБр. 11644.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Збор. Данас је збор грађана београдских за бирање одборника и одборских заменика. Гласање је по квартовима у истим зградама и просторијама, где је било и приликом гласања за управу општинску. Исто ће тако сваки гласач гласати на истом месту, где је и прошлог пута гласао.

Божићна милостиња. Као сваке године, тако су и ове разаслати спискови свима државним властима и установама као и разним приватним удружењима, корпорацијама и еснафима ради прикупљања милостиње, што се пред Божићне празнике раздаје овдашњој сиротињи. Београђани се увек до сада милостиво сећали својих сиротних суграђана и обилато их овом па и сваком другом приликом даривали. Надамо се, да ни овога пута неће изостати њихов дарак, да и сиротиња може са веселим лицем и мирном душом дочекати највећи празник хришћански „Рођење Христово.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(Извод из стенографских белешака)

Држан 5. Новембра 1882. год. у Београду

(свршетак)

Гавра Бркић Ја мислим да о овоме не треба говорити јер је одбор пре три месеца одредио комисију да проучи пијачно питање. Комисија је радила, и одлука је донесена, а ја мислим да је прво требала комисија да изнесе пред одбор то: да одбор изиђе на лице места и да се оцени начин како би се могла уредити пијаца. За што смо ми одредили ону комисију него да ову ствар о касапима доведемо што боље у ред.

За то, ја сам противан свему овоме што је у буџет метуто.

Председник Како сте вољни да се реши ствар укупно или посебице?

Светозар Боторић Ја бих био мишљења да се чита дућан по дућан па да се решава за сваки посебно.

Председник. Мислим да би се према напоменама које се чине, могло овако питање ставити. Ко је за то да се одобре излицитиране цене које су од досадањих изишле за општину повољније, с додатком који је поменуо г. Марковић о ономе услову: „ако би општина у току године решила питање друкчије, да се тиме уговор без накнаде кида," ко је за то, тај ће гласати — за, а ко је за што друго — гласаће против.

Марко Велизарић. Ја сам противан да се тај услов ставља. Ми сви знамо да се пре годину дана то потање неће решити; и кад то стоји — онда што бисмо уливали зебњу људима који лицитирају те да или одступају од лицитац је или да нуде врло ниске цене.

Лазар Дашковић. Ја нисам за то, јер ми дајемо плац а не зграду, али пошто свака зграда кошта од 25—30 па и по 50—60 дуката, то не би нико ни лицитирао кад му се убрзо може наредити да ту зграду диже.

Таса Кајетан Спасић. Председништво свагда кад има што год важније, нарочито питања о лицитацијама, износи пред одбор. И овде је изнело ресултат држане лицитације и вели да је ту држало за то што је изишао рок закупа дућанима касапским. Кад је већ лицитација држана, онда је ваљало ставити и тај услов, који се сад помиње, а кад није то учињено, онда не треба ни сад, јер би се штетили интереси општински.

Бока Новаковић. Тако исто може бити штете ако са санитетског гледишта мораднемо ове дућане рушити.

Председник. Ко је за то да се одобре ове лицитације које су повољне за општину, и да се за ове друге које нису повољне држи друга лицитација, тај ће гласати — за, а који ,е против, гласаће против. (настаје гласање). Гласало је 15 за, 5 против а један није ту.

Вељa Тодоровић. Ја сам био тога мишљења и предложио сам да се образује комисија по предлогу неких и да она у скоро поднесе извештај (чује се: има комисија). Треба да се нађе ма какав начин како да се замене овај приход — да ли да се укине са свим или да се даду приватнима или да општина прави зграде на пијаци и т. д. Најбоље, дакле, да то комисија проучи.

Председник. Ја предлажем да додате тој комисији г. Павла Поповића лекара, д-ра Марка Лека (чује се: и Мату Јовановића!) Усвајате ли то! (Усвајамо)

Сад имам да вас извести о овоме:

Ја сам по захтеву команданта VII. пуковског округа, изнео пред одбор те је одредио извесну г. г. одборнике који ће да иду у атар општине те да одреде земљиште за вежбање пуковског кадра. Данас је та комисија требала да се састане; но како је Боторић болестан — а и он је члан комисије — и изјавио да не може изићи, то вас молим да одредите место њега, другог кога те да сврше ову ствар с г. Вељом Тодоровићем и Милутином Марковићем (бира се г. д-р Алкалај).

Светозар Боторић Ова комисија је одређена због тога што је VII. пуковска окр. команда, односно држава, заузела општинско земљиште, око 3 дана орања, ошанчили га, подигли бараке међутим општина плаћа порез на то земљиште. Ако, дакле, оп-

ЂУРАЂ КАСТРИОТИЋ-СКЕНДЕРБЕГ

ИСТОРИЈСКА РАСПРАВА

написао

Никола Вулић

(С једном генеалошком таблицом)

(Тема награђен првом видовданском наградом општине београдске.)

МОТО:

Скендербег је срца Обилића

ГЛАВА ШЕСТА

Долазак Мухамедов под Кроју

(НАСТАВАК)

Кад је био овај главни напад, неје баш тачно познато; ну свакако ће бити да је био од прилике тамо при крају јуна. Међутим, после једне тако страшне погибије, Мухамед неје могао више остати под Кројом, а нарочито због тога, што је сад изгледа на какав успех било још много мање. Требало је дакле подићи опсаду с тврђаве, па или се вратити право у Цариград или опустошити и ојадити Арбанију с друге које стране. Султан се реши на ово друго и само на неколико дана за поменутим нападом, већ је његова војска остављала Кроју, па се кретала противним правцем од Цариграда, на запад према Јадранском Мору.

И за овај се други, иначе веома важан тренутак, такође не зна тачно време, ну опет, као да се с поузданошћу сме тврдити, да је он био баш првих јулских или са свим последњих јунских дана, јер се већ 7-ог јула у једном писму господе млетачке налази о њему помена у оваким речима: „нама је било веома мило кад смо дознали, да је његово (т. ј. Скендербегово) место Кроја спасено с божјом помоћу и његовом (т. ј. Скендербеговом) храброшћу[1])".

Али тиме што се Кроја била ослободила страшне опсаде, опасности по Арбанију не беше ни из далека са свим нестало. Шта више не зна се, шта је по њу било горе, да ли да је султан и даље остао под Кројом или то што се био оправио на другу страну. Сву тежину садашњега положаја увиђао је добро и Скендербег, али му је мало могао помоћи. Посаде крајине није смео дирати ни под коју цену а без ње беше веома оскудан и у војсци и у свему. Ну као да је у новцу, — ма да му је он био врло потребан — трпео највећу оскудицу, јер чим Мухамед подиже опсаду, прва његова молба Млечићима би та да му пошљу што новаца.

Млечићи и на ту молбу његову одговорише поменутим писмом од 7-ог јула. Они се у почетку вајкаху, да му не могу послати ништа, јер су и сами преоптерећени многим трошковима, али на послетку обећаше, да ће покушати да му дају две хиљаде дуката, а јавише да му и сад шаљу преко свога проведитора једну хиљаду[2]). Сем тога бадраху га и опоминьаху, да и даље брани храбро и себе и њих.

Међутим, за време ових преговора, Мухамед продираше у Арбанији све дубље и дубље. На отпор какав он не наилажаше нигде, јер нико и не помишљаше да се и таква лавина може зауставити у свом току.

[1]) „...Quod vero locus suus (т. ј. Scanderbegi) Croye per dei gratiam perque virtutem ipsius domini conservatus sit, gratissimum nobis extitit intelligere". Secr cons. Rog. vol. XXII. c. 173., Ljubić S., Listine o odnošajih i т. д. knj. X. str. 371.

[1]) „... Sed quod quamquam sient prefertur gravatissimi sumus multis modis expensis importabilibus, tamen in complacentiam illius domini conabimur de presenti sibi dari facere hic ducatos II. mille, et alios mile ducatos sibi dari mandabimus per provisorem nostrum Albaniae." Secr cons. Rog. vol. XXII. c. 173. Ljubić S., Listine o odnošajih i т. д. knj. X. стр 372..

штина мора дати то земљиште држави за војску, онда је дужна да сноси терет пуковска команда а не општина. Та комисија изабрата је дакле зато и мој је предлог био да се изиђе и види то те да се удесе извезне погодбе за уступање тога земљишта, нпр. у замену, или да се ослободи пореза и т. д Могли би нпр. добити доњи град за антрпоте и т. д. Са ових разлога потребно је обратити велику пажњу на ово. Ја бих то и сам чинио да нисам донста болесан.

Председник. Истина ово су разлози који су руководили одбор да одреди комисију те да се једном прекине то заузимање општинског земљишта без рачуна. Све је то истина и сад остаје да се обележи које је то земљиште, колико је, шта вреди и да се за њ накнада тражи. Задатак је комисије да отиде на земљиште и да са одређеним официрима све земљиште об лежи премери и онда да се тражи за општину одговарајућа накнада у ма чему, пошто се овако цабе не може давати, јер се и иначе од општине много тражи. Ја вас молим да омогућите извршење тога Сутра у 8 сати заказан је састанак у врачарском кварту где треба да се нађу и општински изасланици

Бока С. Нешић. Ја бих молио да се у ту комисију одреди г. Селесковић, Одавић, Лазар Дашковић, Хаџи Поповић и општински инжињер.

Председник. Пристајете ли дакле на ова лица? (Пристајемо).

Да вам сад реферишем о једној ствари о којој се већ одавна протеже преписка. Штампарија државна одавна је задужила општину Београдску с једном сумом новаца за штампање „књига општинских послова“ за председништва д-ра Владана. Штампарија је задужила општину и непрестано тражи да јој то општина плати Ја сам то питање, пре него бих га изнео пред одбор, дао на мнење адвокату и он је нашао да треба општина да плати пошто постоји решење одборско да се то плати кад се штампа. Дуг износи 1486,50 дин.

Светозар Ботурић. Да изберемо комисију да ствар проучи. (пред: адвокат је проучио и вели да треба платити (да се плати).

Председник. Мијаило Начић овд. трговац обратио се због неке калдрмије за вино које је извезао на страну. Пре је тражио те му је повраћена мерина а сад тражи да се ослободи калдрмије. Ја сам и то питање поднео адвокату и молио га да прегледа како стоји по закону и он је нашао да не би требало платити (чује се да се не враћа.

Један радник, неки Велимир Милошевић, радио је на пословима код „Белих Вода,“ на бушењима, и постао је несрећним случајем неспособан за рад па је поднео молбу за помоћ Ако желите, да се прочита? Управа водовода предлаже да му се учини по молби (да му се учини по могућству).

Мата Јовановић. Господо, ви сте сви видели како је калдрма поред двора тек у пола свршена Оно не свршено не сме зазимити јер не могу да се размимоиђу једна кола с трамвајем. Овај коме је уступљено калдрмисање улице, није то учинио и ја молим да се нађе начина да се тај посао одма сврши.

Председник. Том је се мишљу бавило и председништво и ја сам већ учинио извесан корак да се то у најкраћем року изврши. У осталом имам да напоменем да се при таквим пословима мора узимати обзир и финансијско стање општине.

Имам још једно хитно питање — о басамацима на новој школи, што ће бити познато г. Капетановићу и он ће вам дати ближа обавештења.

Милан Капетановић. Г. Селесковић треба да реферише о томе.

Председник. Ја вас молим да одобрите да можемо потпомоћи свештеника мухамеданске вере који се овде настанио у џамији, да му се направи код џамије један мали стан за примање људи који долазе к њему, пролазећи овуда, или досељавајући се, јер нема где да их прима. И грађани су се постарали да прикупе прилоге а и ми треба да одобримо кредит од 500 дин. (одобрава се).

Закључујем састанак.

Држана II. Новембра 1892. године

Председник. Пошто има довољан број одборника то отварам седницу и молим вас, да саслушате записник последњег састанка. (Секретар прочита).

Има ли ко шта да примети на записник?

Бока Ж. Нешић. Ја на записник не би имао шта да приметим, него на једно решење које је унесено у протокол прошлог састанка.

У њему стоји за Мијаила Начића да је молио за повраћај кантарије калдрмије чега ли беше. Он има акт по коме му је општина вратила мерину и кад је то учињено, онда још мање има смисла да му се наплаћује за калдрмију, нарочито, кад је извозио директ из Јагодине у Земун. Ја незнам, како је и адвокат могао дати овако мишљење, кад ствар овако стоји, и кад је тешко спорити право г. Начића.

Председник. У закону друкше стоји о наплати калдрмије, а друкше за мерину. Од плаћања мерине, по закону, може се нешто изузети, а од калдрмије ништа, што прође кроз Београд.

Има ли у осталом, ко шта друго да примети на протокол? (Нема).

Прима ли се протокол? (Прима се).

Изволте сад чути извешће комисије о одређењу оса. (Секретар прочита).

Част ми је напоменути одбору да су сви чланови комисије потписали овај извештај и са тога мислим да се може примити. (Прима се).

Сваке године мора да се инвентира општинска имовина и да се оцени. С тога молим вас да одредите лица, која ће то извршити. (Чује се: нек одреди суд)

Овлашћујете ли суд? (Овлашћујемо).

Молим вас да чујете акт о избору 80 поротника за 1893. годину. (Секретар прочита).

Ја мислим да ће најбоље бити, да овластите двојицу или тројицу, који ће да прегледају спискове и да поразмисле, који би од грађана могли бити поротници; па које они изаберу ти и да се утврде. (Чује се: кандидујте лица!)

Скендербег се бављаше јамачно негде око Кроје а народ куд који по збеговима. Јер чиме би се објаснило то што је султан, тек на неколико дана за својим одласком од Кроје, већ био прегазио сву Арбанију, па дошао ћа до Јадранског Мора?

Ну с доласком својим довде, он беше довршио и своју мисију за ову годину, јер море беше граница преко које он нити смеђаше нити хоћаше да пређе. Али намери му да се врати Цариграду сметала је сад још само једна ствар то је била тврђава Кјурил[1]), коју Скендрбег, као што и напред негде поменусмо, беше започео зидати још пре неколико година на самом гребену Редони. Она сад беше готова, али још ни насељена ни утврђена одбранбеним справама. Истина видели смо напред, како су господа млетачка била послала Скендербегу оружја и пушчана праха да је утврди, али он то — а не зна се из којих узрока — дотле још не беше учинио. С тога каква је судба снађе, кад Мухамед дође под њу, веома је лако појмити. А кад место красних и чврстих зидина њених полегаше свуд у наоколо грдне рушевине, налик на многобројне друге, које турска војска беше посејала целим путем којим беше прошла, и султана не задржаваше у Арбанији више ништа, те се крете натраг својој престоници.

Ну ипак он не хтеде оставити Арбанију ни овом приликом без и какве посаде. Шта више, и ако одлажаше натраг, он ипак имађаше тврду веру, да ће ова година бити последња Скендербегова владе у Арбанији. С тога дошавши при повратку на место на ком беше градић неки по имену Валона[1]) сазида на њему — по што беше природом врло јако — једну тврђаву, и снабде је повећим гернизоном; како би на тај начин могао имати у рукама и целу околину. За тим опет дође под Кроју, опседне је с великом војском[2]) па оставивши Балабана за врховног јој заповедника, упути се са свим дефинитивно натраг.

Кад су били ови догађаји, не зна се тачно, ну ипак не ћемо погрешити ако узмемо да се десило око средине августа месеца и то пре у првој него ли у другој половини његовој. Већ за зидање Валоне у то не може ни бити сумње, јер у једном писму господе млетачке од 16-ог августа стоји изреком овако: „Сви који пишу из Арбаније веле, да је тамо ствар опасна по нашу државу у Арбанији због неке тврђаве по имену Валоне, коју је подигао Турчин“.[2]) Али да је и одлазак султанов био наскоро за тим, као да ће нам потврдити ово, што ћемо мало час навести.

Као што се види из наведених речи, Млечићи беху сад у великом страху за своје земље у Арбанији јер Валона ни од њих не беше далеко.

[1]) По турским изворима *Чорли.* Hammer, His. I. 285..

[1]) Тако се зове у једном документу из млетачког архива, али га стари биографи зову Валмајем.

[1]) Колика је та војска била, ни из каквог се поузданог документа не може дознати тачно На и сами се стари биографи у том ни приближно не слажу. По Бијемију Балабан беше остао с двадесет и пет хиљада људи. Вардарије на против вели, да је Мухамед оставио њега са двадесет и три хиљаде, али да му је био дао још и осам помоћних официра, од којих је сваки имао по седам хиљада војске, ти би тако по њему сад под Кројом било на седамдесет и девет хиљада. Barl., de Vita, lib XII. 354. Међутим Fatti illustri наводе број мањи и од Џамаријева а камо ли од овога другога. По њима Мухамед је оставио Балабана с четрнаест хиљада коњ. и пет хиљада пешака. Истина и они додају, да је с њим било остало и осам санџака, али о какој засебној војсци њиховој не помињу баш ништа. Cap. 35.

[2]) „Omnes qui scribunt ex Albania dicunt rem periculosam esse nostre civitati in Albanie instaurationem huam fecit Turcus illius civitatis nomine Valone.“ Secr. con. Rog. vol. XXII. c. 180. Ljubić S. Listine и т. д. књ. X. стр. 373.

(Наставиће се)

Хоћете ли г. Боку Новаковића, и Боку Нешића? (Пристајемо).

Сад дозволите да вам прочитам писмо инжињера, који је градио план за кеј у Београду. (Секретар прочита).

Ја мислим да овај извештај примимо к знању и да радимо ако се што узмогне радити и по њему.

Бока Димитријевић. Да ли је инжењер који је довршио пројект за грађење кеја већ разрешен од дужности? (Није). Ако се не варам он је погођен само док то сврши.

Председник. По уговору, њему је одређена и плата и рок, до кога ће остати у служби; и тако ће и бити, а овај извештај ја мислим да се преда стручној комисији да оцени и види шта може да буде.

Милан Кашетановић. Ако постоји уговор са г. Марешом, онда се уговор мора одржати, но пошто он неће имати и сла око израде кеја, то да се употреби на други рад.

Илија Ђорђевић. Вели се, да се г. Марен употреби на други рад Пошто ће дуго времена морати да се испитује тај пројект, то се мисли да му треба дати други посао. То би било лепо, али какав ће посао на зиму да ради? Ја мислим, да је најбоље да се отпусти.

Председник. Кад уговор постоји и ми и он морамо се њега придржавати. Ако сте вољни, ја ћу вам доцније донети тај уговор. (Добро).

Изволте сад да чујете реферат грађ одељења за неколико предмета.

Шеф Селесковић. Вама је познато да је решено да се постамент за Пенчићеву статуу изради од топчидерског камена преко неког овд. предузимача По предрачуну грађ. одељка то би коштало око 1500 дин. Међутим ја бих вам учинио један други предлог, јер држим, да тај споменик заслужује бољи камен од топчидерског кречњака — ја бих вам предложио српски гранит, Такав рад заједно са фундаментом коштао би по предрачуну 3160 дин. Молим вас да решите хоће ли да се ради од топчидерског кречњака или од гранита.

Председник. Вама је познато, да је одбор решио, да се о трошку општинском намести та статуа; само није решено од кога камена, Сад грађев. одељак жели да и то решите.

Бока Димитријевић. Ја се слажем са управником грађев. одељка и желио бих мало бољи споменик. Но хтео бих у исто време да знам. кад ће се то израђивати. (Чује се: Зимус за пролеће).

Милан Кашетановић. Ја би молио да нам управник каже кад ће тај посао бити готов, имамо ли предузимача за то.

Управник Селесковић Посао би се дао зимус. Једини предузимач то је Чебинац, а он је врло спор у својим пословима, али мислим да ће до пролећа бити готов.

Председник. Одобрава ли се израда од гранита? (Одобрава се).

Управник Селесковић Ви сте пре кратког времена решили да се направе две шупе за кола. Према томе решењу ми смо три пута држали лицитацију и није било никога да лицитира; и тако не остаје ништа друго него да радимо у режији. То су колске шупе од којих би једна требала да буде код „Текије“ а друга може бити допша би у „Фишегијској чаршији“ или на „тобџијској пијаци“.

Лазар Дашковић. А што се не употреби она пећина у „Палилули“.

Управник. Радимо на томе да се и пећина употреби, али ће ипак требати и ове шупе.

Бока Димитријевић. Да ли је колерична барака толико инфицирана, да се мора спалити, или би се могла за шупу употребити?

Управник. Колико сам ја извештен лекари су предложили да се ова барака остави те да се у њој лече болесници од дифтерије.

Илија Ђорђевић. Ја мислим, да би се могла на тај начин кола онде да сместе, ако би се точкови и лотре расклопили и сложили, па кад је потреба да се опет саставе. Не радили се тако, онда нам не би могла стати ни у бараци.

Милан Кашетановић. Ја само не бих био за то, да се подиже шупа на тобџијској пијаци, јер смо то место резервисали за основну школу.

Милутин Марковић. У једној од прошлих седница ми смо говорили о избору места за подизање шупе и у колико се сећам већина је дала мишљење, да се на местима где су пијаце, не подижу шупе. Мало нам је других којекаквих чуда по пијаци, него би требали још ћумезе да подижемо! Ја мислим, да би најподесније било да подигнемо на општинском плацу код општинске пумпе испод „Споменика“. То би била велика шупа, а мала за обичне потребе могла би бити на подесном месту у вароши

Председник. Г. Селесковић каже, да се ова шупа неће градити с лица, него у дворишту, те према томе неби ништа фалило да се и у вароши подиже.

Одобрава ли, дакле, да се ради у режији?

Гавра Бркић. Ја сам и пре био тога мишљења и сад се придружујем мишљењу г. Илије, да би требало кола расклапати, јер би на тај начин за једну четвртину мање требала, а то би нас грађење много јевтиније и мање стало.

Тодор Селесковић. Господа имају потпуно право и такав рад био би са свим практичан, али искуство показује да је то, што они предлажу не остварио. И сама држава то би радила, кад би било могуће, али не иде. Ми у Крагујевцу при управи војено тех. завода имамо једну шупу у коју се смештају склопљена кола, јер се расклопљена у случају потребе не би могла одмах састављати, пошто се поједини делови не израђују тако да би могли на свака кола поднети Искуство дакле противи се нашој тежњи за уштедом.

Гавра Бркић. Држава кад треба кола она их одмах потребује а од нас кад би их захтевала, она би то чинила на 15 дана раније, за које би време ми могли помоћу мајстора све да склопимо и у ред да доведемо. За што би ми бацали толике паре за ту шупу.

Председник. Ја мислим, да не треба да се упуштамо у пробе, кад су те чињене од стране држане и нису се показале као практичне него да говоримо о самој ствари, о грађењу шупа у режији.

(Свршиће се)

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО:

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0.20 д.
б) За неузидан шпархерд	0·20 д
в) За узидан „	0·40 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	0·50 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	0·20 д.
ђ) За чишћење простог димњака	0·10 д
е) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са пећима	0·10 д.
ж) За чишћење чункова од 2 и по метра уједно са више пећима	0·20 д.
з) За падење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0·75 д.

II. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА:

а) Од кубног метра	10·00 д.
б) Од акова	0·50 д.

III. ПОСЕТАРИНА:

а) Марка за пашче за годину дана	3·00 д.
б) Обнављање изгубљене марке стаје	1·00 д.

IV. ГРОБАРИНА

а) Гроб за децу	7·00 д.
б) Гроб за одрасле	12·00 д
в) Мала гробница	555·52 д.
г) Велика гробница III реда	998·39 д.
д) Велика гробница II реда	1199·32 д.
е Велика гробница I реда	1684·57 д.

V. МРТВАЧКА КОЛА:

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12·90 д
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	24·90 д
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36·90 д
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72·90 д.

ТАКСЕ

ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

за кварове: Саламалски, Теразијски, Врачарски и Варошки.

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом . . . . . 0·25 п. д.
2. Од две или три собе, са кухињом или већег дућана са магазом . . . . . 0·70 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1·50 п. д.

За кварове: Дорћолски и Палилулски.

1. Од собе и кухиње, или мањег дућана са собом . . . . . 0·20 п. д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазом . . . 0·60 п. д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале . . . . . 1 дин.

Од суда општине београдске 28 Августа 1892. год. АБр. 9449.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА

Власник Општина Београдска — Штампарија Петра Ђурића, Обилић. венац бр. 14 — Уредник Урош Кузмановић

БРОЈ 52. ГОД. X.

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:
на годину . . . . . 6 дин.
на пола године . . . . . 3 дин
за стране земље на годину . . . . . 9 дин.

ПЕТАК 25. ДЕЦЕМБРА 1892.

ЦЕНА ЈЕ ОГЛАСИМА 6 ДИН. ПАРА ОД ВРСТЕ
Претплату ваља слати уредништвом на општински суд а све кореспонденције на уредника
Рукописи не враћају се
Неплаћена писма не примају се

РАЂЕНО 9 ДЕКЕМБРА 1892 ГОД.
У СУДУ ОПШТ. БЕОГРАДСКЕ

ЗАПИСНИК

Главног бирачког одбора за избор председника, чланова и кметовских помоћника суда општине вароши Београда:

У $8^1/_2$ часова у вече састао се главни бирачки одбор, који се састоји из ових чланова:

Г. Спасоја Стевановића председника бирачког одбора за кварт варошки.

Г. Живка Недића председника бирачког одбора за кварт теразијски:

Г. Љубомира Узун-Мирковића председника бирачког одбора за кварт врачарски.

Г. Милана С. Марковића председника бирачког одбора за кварт савамалски;

Г. Петронија Тешића председника бирачког одбора за кварт палилулски; и

Г. Мијаила Јовичића председника бирачког одбора за кварт дорћолски.

Према распису Господина Министра Унутрашњих дела од 5 новембра 1892 год. П.№ 19.546 одбор се конститујисао и изабрао себи за председника г. Живка Недића.

II.

Председници појединих бирачких одбора подносе записнике. Зборова са приложеним гласачким списковима.

Пошто је одбор констатовао да су сви зборови држани у потпуном реду и по пропису закона. и да сви записници појединих одбора потпуно одговарају закону, — приступљено је преобројавању гласова у свима гласачким местима и нађено је да је према гласачким списковима гласало пуноправних грађана:

I у кварту варошком	723
II у кварту теразијском	446
III у кварту врачарском	769
IV у кварту савамалском . . .	381
V у кварту палилулском . . .	363
VI у кварту дорћолском	651
Свега . . .	3,333

т. ј. три хиљаде, три стотине, тридесет и три.

Пошто према азбучним списковима има 6,408 правних гласача то је избор извршен потпуном смислу закона, јер је гласало више од трећине правних гласача.

III.

Од горњег укупног броја гласача дали су свој глас:

За председника:

1, Петар Татић адв.	3,325
2, Вукашин Ј. Петровић пенз.	5
3, Аћим Чумић пенз.	1
4, Спасоје Стевановић	1
5, Стеван Д. Поповић	1

За чланове суда

1, Мијаило Јовановић	3,325
2, Никола Бошковић	3,313
3, Коста А. Симић	3,314
4, Стеван Ивковић	4
5, Васа Николић	4
6, Серија Станковић	4
7, Коста П. Јовановић	4
8, Илија Рајковић	3
9, Јован Антонијевић	2
10, Мијаило Гатковић	2
11, Павле С Цветковић	1
12, Јован Анђелковић	1
13, Илија Савић	1
14, Јанаћко Јанковић	1
15, Мијаило Кр. Петровић	1
16, Димитрије Николајевић	1
17, Петар И. Јовановић	1
18, Младен Стојићевић	1

За кметовске помоћнике:

1, Панта М. Боди	3,320
2, Јанаћко Јанковић	3,320
3, Сретен Димитријевић	3,328
4, Дамљан Димитријевић	3,325
5, Стеван Јорговић	6
6, В. Каранфиловић	4
7, Вучко Ц. Илић	4
8, Урош Михајловић	4
9, Тодор Чупић	2
10, Сава Крављанац	1
11, Павле М. Јовановић	1
12, Никола Пашић	1
13, Коста Јовановић	1
14, Риста Дамјановић	1
15, В. Виторовић	1
16, М. Сандић	1
17, Драгутин Гођевац	1
18, Павле С. Цветковић	1

Према томе изабрани су апсолутном већином гласова:

За председника:
Петар Татић

За чланове суда:
Мијаило Јовановић

Никола Бошковић
Коста А. Симић

За кметовске помоћнике:

Панта М. Боди
Јанаћко Јанковић
Сретен Димитријевић
Дамњан Димитријевић

IV.

Овај резултат избора одмах је председник главног бирачког одбора објавио јавно скупљеним бирачима.

V.

Овом записнику прилажу се запасници појединих бирачких одбора са свима њиховим прилозима.

Председник
Главног бирачког одбора
ЖИВКО К. НЕДИЋ с. р.

Деловођа
К. СКЕНДЕРОВИЋ

(М. П.)

ЧЛАНОВИ:

Св. Стевановић, Љ. Узун-Мирковић, Мил. Ст. Марковић Петроније Тешић и *Мијаило Јовичић*

РАЂЕНО 13. ДЕЦЕМЕМРА 1892. ГОД.
У СУДУ ОПШТ. БЕОГРАДСКЕ

ЗАПИСНИК

Главног бирачког одбора за избор 32 одборника и 16 заменика суда општине вароши Београда:

I.

Под председништвом г. Петра Татића, председника суда општине вароши Београда у 7 и по часова у вече председници бирачких одбора из појединих квартова у којима је данас вршен избор одборника и заменика, — а на име:

Г. Спасоје Стевановић, председник бирачког одбора за кварт варошки;

Г. Живко Недић председник бирачког одбора за кварт теразиски;

Г. Љубомир Узун-Марковић. председник бирачког одбора за кварт врачарски;

Г. Милан Ст. Марковић, председник бирачког одбора за кварт савамалски;

Г. Павле М. Стевановић, председник бирачког одбора за кварт дорћолски;

Г. Милан Стојковић, председник бирачког одбора за кварт палилулски.

Сви председници подносе записнике дотичних бирачких одбора са азбучним списковима.

II

Како је главни бирачки одбор прегледао записник свију бирачких одбора и поднете спискове, то је констатовао да је гласање и избор текао и извршен у свима квартовима у потпуном реду и по прописима закона о општинама.

III.

Приступљено је пребројавању гласова, датих у појединим квартовима о распоређивању гласова на поједине кандидате.

Гласало је свега пуноправних грађана

у кварту	варошком	707
„ „	теразиском	432
„ „	врачарском	727
„ „	савамалском . . .	363
„ „	дорћолском	646
„ „	палилулском . . .	324

Свега је дакле било у свим квартовима 3199

Пошто по азбучном списку има 6467 правних гласача то је овај избор пуноважан.

IV.

Од датих гласова пало је на поједине кандидате у свима квартовима и апсолутном су већином изабрани:

А) За одборнике:

1. Спасоје Стевановић, трговац	3193.
2. Гргур Миловановић, професор вел. Школе	3195.
3. Михајло Павловић, трговац	3127.
4. Јеврем Андоновић, члан Касац. Суда	3194.
5. Димитрије Милојевић, трговац	3192.
6. Марко Стојановић, адвокат	3138.
8. Васа Николић, дрвар	3193.
8. Стеван Курчић. новинар	3193.
9. Петар К. Радовановић, трговац	3193.
10. Стеван Ивковић, индустријалац	3193.
11. Никола Спасић трговац	3152.
12. Др. Никола Х. Николић, лекар	3194.
13 Трифун Ђорђевић. воскар	3191.
14. Светозар Стаменковић трговац	3193.
15. Михајло Јовичић, винар	3192.
16. Пера Тодоровић, цовинар	3194.
17. Милија Јаковљевић, шпекулант	3189.
18. Јовица Барловац, трговац	3142.
19. Алекса Борисављевић, професор Вел. Школе	3193.
20. Јосиф Б. Хајим, трговац	3192.
21. Тихом. Ј. Марковић, адвокат	3152.
22. Јоца Ристић, баруџија	3190.
23. Михајло Михајловић, бакалин	3192.
24. Андра Ђорђевић, професор Велике Школе	3159.
25. Стојан Најкић, шпекулант	3185.
26. Алекса Стевановић референт Мин. грађев.	3193.
27. Глиша Стојановић, кафеџија	3191.
28. Светолик Поповић, снжењер	3193.
29. Драгутин Ж. Петровић, члан касације	3182.
30. Павле Цветковић, магазација	3192.
31. Сима Обрадовић, трговац	3191.
32. Стеван Јорговић, фабрикант	3194.

б) За заменике:

1. Илија Чолак-Антић, пуковник у пензији.	3192
2. Илија С. Рајковић трговац.	3192
3. Милош Хаџи-Динић, чиновник	3190
4. Захарија К. З. Поповић, јувелир.	3191
5. Петар М. Михаиловић, шпекулант.	3192
6. Давид Були, трговац.	3144
7. Милорад Антула, чин. Народне Банки	3193
8. Сима Николић брашнар.	3193
9. Тодор Чупић, земљоделац.	3192
10. Драгутин Настић, трговац.	3163
11. Наум Младеновић, бакалин.	3191
12. Вучко Ц. Илић, трговац.	3193
13. Владимир М. Димитријевић илицар.	3188
14. Љуба Марковић, енжењер.	3167
15. Михајло Штрбић кројач	3166
16. Стојан Златановић, опанчар.	4193

У.

Осим ових изабраних лица било је кандидата за одборнике и заменике у свима кварговима са малим бројем гласова и то:

а) За одборнике:

1.	Никола Пашић	1 глас
2.	Милутин Гарашанин	1 „
3.	Василије Милић	1 „
4.	Љуб. Клерић проф.	1 „
5.	Сима Лозанић	2 „
6.	Аца Стефановић	1 „
7.	Јован Миловановић трг.	1 „
8.	Глиша Матић обућар	1 „
9.	Живко Недић пенз.	1 „
10.	Живко Луговић проф.	1 „
11.	Михаило Стевановић	1 „
12.	Мих, Миловановић трг.	1 „
13.	А. Бранковић адв.	1 „
14.	Милош Томић трг.	2 „
15.	Израил Русо	2 „
16.	Таса Спасић	1 „
17.	Дим. Димитријевић	1 „
18.	Ђорђе Аћимовић	1 „
19.	Јевта Павловић	1 „
20.	Панта Живковић	2 „
21.	Стојан Тодоровић	1 „
22.	Дим. Марковић	1 „
23.	Коста Лазаревић	2 „
24.	Урош Јовановић	2 „
25.	Владимир Миловановић	1 „
26.	Ванђел Карамфиловић	3 „
27.	Мата Карамарковић	1 „
18.	Ђока Митић	2 „
29.	Гавра Пурић	2 „
30.	Пера Видаковић	2 „
31.	Урош Михајловић	2 „
32.	Милан Милојевић	1 „
33.	Алекса Павковић	1 „
34.	Петар Мариковић	1 „
35.	Михајло Милош вић	1 „
36.	Ђорђе Црвенчанин	1 „
37.	Михајло Вељковић	2 „
38.	Дамјан Стојковић	1 „
39.	Младен Ђукановић	1 „
40.	Димитрије Кнежевић	1 „
41	Михајло Ристић	1 „
42.	Коста Јовановић	1 „
43.	Урош Урошевић	3 „
44.	Лазар Комарчић	1 „
45.	Димитрије Бошковић	1 „
46.	„ Ковачевић	1 „
47.	Јевта Медецијан	2 „
48.	Тодор Борчанин	1 „
49.	Наум Младеновић	1 „
50.	Лука Бојовић	1 „
51.	Димитрије Бимбић	1 „
52.	Петко Стојановић	1 „
53.	Никола Симоновић	1 „
54.	Вук пин Петровић	1 „
55.	Крста Јовановић	1 „
56.	Танасије Кумануди	1 „
57.	Гавра Дангубић	1 „
58.	Милан Цјевчовић	1 „
59.	Илија Видаковић	2 „
60.	Тадија Марковић	1 „
61.	Риста Поповић	1 „
62.	Марко Денић	1 „
63.	Павле Стефановић	1 „
64.	Никола Ј. Протић	1 „
65.	Живко Јовановић	1 „
66.	Јоца Бабић	1 „
67.	Урош Стефановић	1 „
68.	Драгомир Радуловић	1 „
69.	Милутин Ристић	1 „
70.	Милан Ж. Ђурђевић	1 „
71.	Марко Барух	1 „
72.	Едија Буди	1 „
73.	Милорад Јанковић	1 „
74.	Димитрије Илић	1 „
75.	Љуба Дојчиновић	2 глас
76.	Стеван Чупић	1 „
77.	Светислав Јовановић	1 „
78.	Пера Дајмак	1 „
79	Димитрије Тасић	1 „
80	Риста Паранос	1 „
81	Арсен Лукић	3 „
82.	Петар М. Михајиловић	1 „
83.	Вучко Ц. Илић	2 „
84.	Макса Антонијевић	1 „
85.	Милисав Миловановић	1 „
86.	Чеда Поповић	1 „
87.	Светозар Николајевић	1 „
88.	Милан Јовановић батут	1 „
89.	Алекса Биба	1 „
90.	Љуба Марковић	1 „
91.	Мих. Богићевић	1 „
92.	Себастијан Рош	1 „
93.	Атанасије Вујић	1 „
94.	Раденко Драгојевић	1 „
95.	Вељa Тодорвић	1 „
96.	Лазар Радонић	1 „
97.	Стеван Чађевић	1 „
98.	Коста Михајловић	1 „
99.	Светозар Боторић	1 „
100.	Мих. Бончић	1 „
101.	Ђорђе Нешић	1 „
102.	Радов. Филиповић	1 „
103.	Филип Васиљевић	1 „
104	Дим. Гајић	1 „
105.	Андра Одавић	1 „
106.	Михајло Банковић	1 „
107.	Таса Канетан Спасић	1 „
108.	Никола Х. Поповић	1 „
109.	Светозар Ристић	1 „
110.	Лаза Дашковић	1 „
111	Милош Трифковић	1 „
112.	Марко Белизарић	1 „
113.	Ђорђе Новаковић	1 „
114.	Јован Ђуровић	1 „
115.	Љуба Јовановић	1 „
116.	Ђорђе Наранџић	1 „
117.	Павле Поповић	1 „
118.	Милан Петровић	1 „
119.	Михаило Ђорђевић	1 „
120.	Коста Петровић	1 „
121.	Сава Вељановић	1 „
122.	Милан Ђорић	1 „
123.	Лаза Јовановић	1 „
124.	Милутин Марковић	1 „
125.	Марко Леко	1 „
126.	Риста Петровић	1 „
127.	Ђока Стојевић проф.	1 „
128.	Васа Мацаревић	1 „
129.	Васа Марковић	1 „
130.	Никола Христић пенз.	1 „
131.	Драгомир Рајевић	1 „
132	Илија Хранисављевић	1 „
133.	Вић. Весовић	1 „
134.	Евгеније Митровић	1 „
135.	Дим. Нешић директ.	1 „
136.	Урош Кузмановић	1 „
137.	Милан Пирочанац	1 „
138.	Иван Радовановић	2 „
139.	М. Ст. Марковић адв.	1 „
140.	Драг. Гођевац	1 „
141.	Маша Марковић	1 „
142.	Таса Живковић	1 „
143.	Сава Јовановић	1 „
144.	Тодор Чорбић	1 „
145.	Ђока Марковић	1 „
146.	Милан Антоновић	1 „
147.	Свет Марковић	1 „
148.	Младен Станков.	2 „
149	Коста Недељковић	2 „
150.	Лука Никић	1 „
151.	Панта Стојановић	1 „
152.	Ем. Штајнлехнер	1 „
153.	К. И. Јовановић	1 „
154.	Пера Танасковић	1 „

155. Недељко Стевановић 1 глас
156. Пера Јовановић ликер. 1 „
157. Влада Миленковић 1 „
158. „ Радуловић 1 „
159. Тодор Остојић 1 „
160. Хајим Пинкас 1 „
161. Цветко Цвејић 1 „
162. Ђорђе Стевановић 1 „
163. Коста Струс 1 „
164. Стеван Божић 1 „
165. Никола Тасић 1 „
166. Наум Најдановић 1 „
167. Јован Шафер 1 „
168. Коста Милошевић 1 „
169. Коста Димитријевић 1 „
170. Лука Миливојевић 1 „
171. Живко Матић 1 „
172. Милан Јанковић 1 „

Б) За заменике:

1. Стојан Тодоровић 1 глас
2. Владимир Миловановић 1 „
3. Ванђел Карамфиловић 1 „
4. Гавра Пурић 1 „
5. Живан Живановић 1 „
6. Стеван Јевтовић 1 „
7. Стојан Јанковић 1 „
8. Миленко Стевановић 1 „
9. Наум Најдановић 1 „
10. Јован Анђелковић 1 „
11. Милан А. Павловић 1 „
12. Драгомир Здравковић 2 „
13. Јеротије А. Миливојевић 1 „
14. Јован Дилбер 2 „
15. Коста И. Јовановић 3 „
16. Дамјан Стојковић 1 „
17. Влајко Савић 1 „
18. Риста Димитријевић 1 „
19. Пера Јовановић 2 „
20. Петар Радосављевић 2 „
21. Никола Вуловић 2 „
22. Риста Миленковић 1 „
23. Пера Савић 1 „
24. Петар Милушић 2 „
25. Петко Ристић 1 „
26. Живко Кузмановић 2 „
27. Сима Наумовић 1 „
28. Јован Јовановић 1 „
29. Риста Лекић 1 „
30. Милија Јаковљевић 1 „
31. Дим. Ковачевић 1 „
32. Коста Панђела 2 „
33. Љуб. Узун Мирковић 1 „
34. Коста Симић 1 „
35. Светозар Стевановић 1 „
36. Ђока Бранковић 1 „
37. Стојадин Костић 1 „
38. Дим. Милојевић 2 „
39. Мих. Јовичић 1 „
40. Свет. Јорговић 2 „
41. Милош Дамњановић 1 „
42. Стеван Дугалић 1 „
43. Јован Јелкић 1 глас
44. Јевта Дајмак 1
45. Коста Главинић 1 „
46. Јован Христић 1 „
47. Мих. Јанковић 1 „
48. Ђорђе Димитријевић 1 „
49. Миња Петровић 1 „
50. Милан Китановић 1 „
51. Соломен Азријел 1 „
52. Давид Алкалај 1 „
53. Др. М. Радовановић 1 „
54. Мих. Поповић 1 „
55. Никола Вулковић 1 „
56. Љуба Јовановић 1 „
57. Видоје Виторовић 1 „
58. Милован Миловановић 1 „
59 Љуба Срећковић 1 „
60. Лука Теловић 1 „
61. Риста Петровић 1 „
62. Јеврем Петровић 1 „
63. Панта Стојановић 1 „
64. Е. Штајнлехнер 1 „
65 П. К Танасковић 1 „
66. П. Тодоровић 1 „
67. Аксентије Васић 1 „
68. Михајло Вељковић 1 „
69. Јевта Медецијан 1 „
70. Недељко Стевановић 1 „
71. Влада Миленковић 1 „
72. Влада Радуловић 1 „
73. Коста Т. Јовановић 1 „
74. Хајим Пинкас 1 „
75. Глиша Поповић 1 „
76. Дим. Атанасијевић 1 „
77. Илија М. Бранковић 1 „
78. Јов. Бешлић 1 „
79. Лазар Јовановић 1 „
80. Љуб. Петровић 1 „
81. Ник. Јов. Протић 1 „
82. Живко Шокорац 1 „
83. Милисав Михајловић 1 „
84. Живко Протић 1 „
85. Ђура Рајковић 1 „
86. Микајло Цукић 1 „
87. Вукашин Петровић 1 „
88. Урош Кузмановић 1 „
89. Михајло Ерковић 1 „

Све ово тврди главни бирачки одбор

(М. П.)

ПРЕДСЕДНИК
П. ТАТИЋ, с. р.

Чланови:

Живко К. Недић, с. р.
Љ. Узун-Мирковић, с. р.
Св. Стевановић, с. р.
Мил. Стојковић, с. р.
Милан Ст. Марковић, с. р.
Пав. М. Стевановић, с. р.

ДЕЛОВОЂА,
К. Скендеровић, с. р.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Цена хлебу. Суд општине вар. Београда решењем својим од 19. Децембра 1892. год. АБр. 12058. а према средњој цени жита за прошло полумесечје одредно је цену хлебу од 17 пара динарских по килограму а да се по варошки продаје леб по 20 пара у тежини од 1180 грама.

Ова цена вреди од 20. ов. м. до даље наредбе.

Одбор општински. Новоизабрати одбор општински, пошто је предходно положио заклетву, имао је прву седницу у понедељак 21 о. м. на коме је међу осталом решио, да се установе болнице о општинском трошку, у којима ће се лечити деца болесна од дифтеритиса и шарлаха. Извршењу овога решења одмах је приступљено.

ОГЛАС

Суду општине вар. Београда потребна је зграда са осам одељења или две зграде у једној авлији са скупа 8 или више одељења пространих, сувих, видних и здравих у којима би се сместила болница за лечење деце, болесне од шарлаха и дифтеритиса.

Грађани, који би имали ове локале и били вољни, да их издаду општини под кирију, нека се пријаве у што краћем року писмено или усмено општинскоме суду.

Од суда општине вар. Београда 22 дец. 1892 год. АБр. 12105.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА

Власник Општина Београдска — Штампарија Петра Ђурчића, Обилић. венац бр. 14 — Уредник Урош Кузмановић